

179

del collegio de la Compañia de N. S. de la Gracia

N. 8385

DECISIONVM NOVISSIMARVM

Diuerforum Sacri Palatij Apostolici Auditorum,
VOLUMEN TERTIVM.

OPVS SANE PER QVAM VTILE, ET IN FORO
versantibus summè necessarium.

*HIS ACCESSIT PRACTICA QUEDAM NOTABILIVM
quorundam eiusdem Rotæ perpetuò quidem memoriæ commendanda.*

CVM SVMMARIIS ET INDICE LOCVPLETISSIMIS.
Omnia nunc recens in lucem edita.

Ad R. P. D. SERAPHINVM Oliarium Razzalium, Sacræ Rotæ Romanę Vicedecanum.

CVM PRIVILEGIIS SVMMI PONTIFICIS, AC SENATVS VENETI.

VENETIIS, M. D. XC.

Apud Damianum Zenarium, & Hieronymum Francinum.

2 400 407 Sella MADE IN SPAIN

del collegio de ... con fr de ... le gr

N. 8385

DECISIONVM NOVISSIMARVM

Diuerforum Sacri Palatij Apostolici Auditorum,

VOLUMEN TERTIVM.

OPVS SANE PER QVAM VTILE, ET IN FORO
versantibus summe necessarium.

*HIS ACCESSIT PRACTICA QVÆDAM NOTABILIVM
quorundam eiusdem Rotæ perpetuò quidem memoriæ commendanda.*

CVM SVMMARIIS ET INDICE LOCVPLETISSIMIS.

Omnia nunc recens in lucem edita.

Ad R. P. D. SERAPHINVM Oliarium Razzalium, Sacræ Rotæ Romanę Vicedecanum.

CVM PRIVILEGIIS SVMMI PONTIFICIS, AC SENATVS VENETI.

VENETIIS, M. D. XC.

Apud Damianum Zenarium, & Hieronymum Francinum.

ILLVSTRI ET REVERENDISSIMO

P.D.SERAPHINO OLIVARIO RAZZALIO

SACRÆ ROTÆ ROMANÆ VICEDECANO,

Hieronimus Francinus Bibliopola Romanus. S. P. D.

SICNEVS FLAVIVS Libertini filius, Appij Claudij scriba subreptum librum ab eodem Appio Claudio de legum actionibus compositum Populo tadidit, & adeo gratum fuit id munus populo, vt Tribunus plebis fieret, & Senator, & Aedilis Currulis; indeque ius Flavianum id appellaretur: Certè ego, cui tot, tantisque indefessis laboribus, ac maximis impensis, per tanta temporum spacia tui sacri Collegij ordinisve Decisiones (quas vocant) antea non solum disperfas, verum etiam deperditas conquisiui, collegi, summarijs repertorijsque & luculentissimo indice auxili, & impressi, haud existimo me vniuersis populis, qui legibus, & moribus reguntur, munus hoc non offerre gratissimum. Nemo est enim qui nesciat eas esse conscriptas à duodecim quasi micantibus inter omnes in firmamento stellis, selectis Patribus, suprema omnium Pontificia auctoritate Illustribus, & Reuerendissimis S. Pal. Apost. Auditoribus ex antiquis Iurisconsultis, ac sanctorum Patrum, Summorumque Pontificum dictis, eadem auctoritate Pontificia approbatis, ac pro legibus inuiolabiliter obseruandis, vniuersis populis traditis gubernandis, in iudicijs, & extra acutissimis virorum ingenijs, acerrimè inter se concertantibus, iterum atque iterum sepius ventilatas, summis vigilijs, immensis laboribus, acrique ac maturo iudicio vniuscuiusque ipsorum duodecim Patrum compositas, sibi omnibus atque vniuersis Nationibus, vt ex fece aurum expurgatum tradi legendas cognoscent. Quæ quò magis illa antecellere, ac eis illustriora, ac præclariora videbuntur, eò gratius hoc munus, ac iocundius, chariusque illis propterea fore non dubito; innumerabiles siquidem nodi, ac inextricabiles, ex Iurisprudentia antiquorum, ob diuersorum interpretum commentaria scaturientes, hisce Decisionibus dissoluuntur, ac enodantur, adeo vt vnicuique eorundem

in tanta olim varietate, ac tenebris cęcutientibus, hodie iter tutum, certumque elucescat, quo ad rectę, beateque viuendum secundum leges, ac rationem facile peruenire possint. Quod omne, etsi à te, tuoque sacro Collegio me acceptum ferre non inficior, sed lubenti animo vobis omnibus debere me confiteor, vestrę enim sunt vigilię, vestri summi labores, vnanimiterque acerrima iudicia, ac veluti lapillo aureo signandę sententię, & propterea vndeque vestrorum vnicuiusque perfectissimi partus, quos nemo mortalium est qui non foueat, non protegat, ac vsque ad sanguinem non defendat, tibi tamen eiusdem sacri Collegij, ordinisve Apostolici Auditorij Palatij Vicedecano, non magis dicandas, quam restituendas fore ingenuę, atque liberaliter duxi, vt dum eas pro tuis, vestrisque huiusmodi in qua vides per me constructione, iure quasi postliminij redactas recognoueris, easdem penes totum terrarum orbem, quem peragrarare contigerint, & foueas, & protegas, & pro viribus vndique defendas. Nam ego Męcenatem meum pręter te, hac in Vrbe cognoui neminem, tu enim familiariter atque humanę me semper vtens, tot, tantisque in me beneficijs collatis decorasti, vt tibi nedum quę vti propria tua, verum etiam me, measque, etsi humiles fortunas omnes debere intelligam. Accipe ergo hilari, qua soles fronte, hoc qualecunque sit munus, quod tui deditissimus Francinus offert tuus. Et si quando eò, quo tui animi dotes, immensique tendunt labores, quibus Sedes Indies subleuatur, sustentaturque Apostolica, cęlesti annuente numine peruenerint, mei mearumque huiusmodi, qualecunque sint, curę, diligentię, amoris, atque studij, in tui, ac vnicuiusque operum concinnatione memor, nemo sit hominum, quin intelligat, me non minus hodie tibi obtulisse, quam Cneus Flavius olim munus gratum populo obtulerit Romano. Vale. Romę xiiii. Kal. Februarij. M. D. LXXXIX.

ILLVSTRI ET REVERENDISSIMO

D. IOANNI BAPTISTAE DE RVBEIS

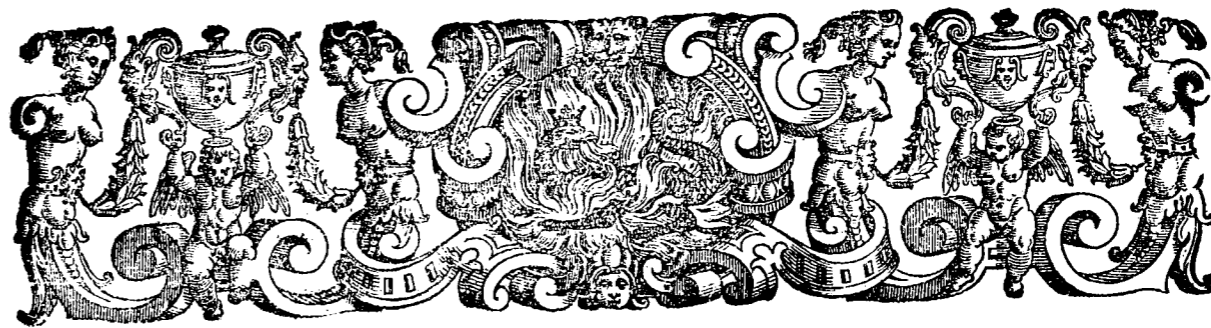
Sacri Palatij Apostolici Decano meritissimo, ceterisque eiusdem sacri Subsellij Auditoribus, Dominis & fautoribus suis vnice colendis,

Damianus Zenarius Bibliopola Venetus. S. P. D.

VM celeberrima plurium relatione Doctorum, excellentis passim industrię artifices qui ex rudi materia incisorijs suis scalpellis, ac informi prorsus induratoque marmore pulcherrimas, & oculis mirę adblandientes statuas efformant, collaudati, ad omnem posterorum memoriam æternis literarum monumentis transmittantur: Quanto magis eximij commendationum veniunt titulis condecorandi sacri istius vestri Subsellij (Illustres & Reuerendissimi Auditores) fecunda vbertatis immensęque utilitatis fœtus, quorum inenarrabili beneficio, non solum auido lectori grata concitatur voluptas, sed fructus etiam vberi cum fœnore ad summam ipsius utilitatem Indies magis ac magis redundant: Suis enim inexhaustis laboribus, assiduoque nixu toleratis vigilijs, nodosas tam veterum quam recentis memorię Iurisconsultorum, & plus quam Cymerijs inuolutas tenebris commentationes, tum clara etiam scriptorum suorum prolatione, tanquam fidissimi interpretes, ad publicę utilitatis emolumenta vnice proroganda, cum immortalis nominis sui laude ac fama propalarunt. Huic ego tam excellenti, & auido Illustritatum vestrarum communem iuuandi litterariam Rempublicam studio, quantum per me fieri licet auctarium quasi quoddam adijcere percupidus, eleganti satis & polita typorum forma pro inueterata euulgandi probatos auctores, & mihi vsitata iam pridem in hoc vitę meę instituto consuetudine, ea quam maxime fieri potuit cum diligentia, tot, tantorum, tanquam selectorum fructus ingeniorum, Rotalis inquam istius vestri tribunalis Decisiones publica sum facere conatus, quę incuria scriptorum, & negligenti temeritate ita deformatę, mutilę, corruptę, detruncatęque passim circumferebantur, nulla vt genuina ex ijs, vel mens ab ingenioso quamuis lectore, & sententia elici potuerit: Et licet non suis careant etiam mendis typis euulgatę Decisiones, longę tamen impari discrimine ac minori malo prodire, tum sumptu longę differenti ab illis quę manu scriptę, vt plurimum

circumferuntur, & in vulgus emanant, quemadmodum Illustratibus vestris ex oblati hisce per Hieronymum Francinum Decisionibus facile patebit: quas indubitanter credo non dedignaturas Illustratas vestras hilari fronte suscipere, imo felicibus auspicijs, & obuijs, ut dici assolet vlnis amplexuras, benignissimi instar, & clementis maximè genitoris, qui regredientem natum diuerso licet à priori quo à parente egressus fuerat amictu indutum, extensis clementer lacertis comprimens, auctiori quam prius affectu solet complecti. Pari animo Illustratas vestras Reuerendissimas & non dissimili voluntatis propensione erga Decisiones suas fore indubiam spem concepi, quas felicissimo ingenij excellentis & acutissimi partu procreatas, si non ita bene compto pro suis votis habitu, & perpolito quo emanarant primitus amictu nunc sese oculis parentum sisti re ipsa experiantur, eas tamen ut nativam sobolem suam, neque ob id alienam utpote qua prima in vulgus editione non perfectam illam qua requiri videbatur, & numeris omnibus absolutam symetriad potuit nancisci, tueri tamen, & tanquam postliminio reducem fouere, suscipere, & amplecti, pro innata sua humanitate paterno affectu neutiquam detrectabunt: quod ut ardentiori faciant voluntate Illustratas vestras omnes in uniuersum, tum particulari studio Reuerendissimum Dominum Ioannem Baptistam de Rubeis Sacri Collegij Decanum optime meritum unice rogatos, & officiose etiam exoratos volo, simulq; precatos, ut quod per temporis opportunitatem à vacante grauissimarum indies causarum molestia otium aliquando subministratum fuerit, hisce vigilijs suis aliquando reuidendis eliminandisq; benignè largiri non detrectent: polliceor me omnem operam ut quam fidam ita & diligentem in secunda earundem euulgatione adhibiturum, ut nec Illustratas vestras Reuerendissimas suscepti laboris, nec sumptuum impensorum me in futurum unquam pœniteat: quod idem in alijs si qua adhuc penes Illustratas vestras Reuerendissimas nunquam antea incudi Typographica subiecta aliarum sint Decisionum volumina, pari conatu sinceritateq; me facturum repromitto: ob id etiam vel maximè, quod precipui mei sit instituti, Legum, Legalisq; studij opuscula pralo meo impressorio subycere, in hoc neque sumptibus ullis, & impendio, nec labori pariter, & studio pro hac in qua iam quasi consenui vitæ consuetudine parcendo, constanter in ea vitæ exercitatione ad Illustratum vestrarum Reuerendissimarum iussa, voluntates, & monita, tum communis Reipublicæ litterariæ commoda promptissimè semper paratus in posterum futurus. Precor Deum, ut diutina Illustratibus vestris Reuerendissimis per suam bonitatem elargita sanitate, cum bonorum augmento, conatus omnes suos ad sui gloriam dirigat, earundem Illustratum vestrarum Reuerendissimarum generosas manus per Hieronymum Francinum humili obsequio exosculans. Venetijs ipsis Calendis Ianuarij. Anno puerperij Virginis. M. D. LXXXIX.

CÆSAR VALENTINVS
I. C. ET EQVES ROMANVS,

Ac Primarius in patrio Gymnasio vespertinis horis Iuris ciuilibus professor.

LECTORI.

ANIMADVERTERANT, candide Lector, Damianus Zenarius, & Hieronymus Francinus complures Iurisprudentiæ studiosos molestè ferre Responfa, sententias, & ut vocant Decisiones grauiissimi Collegij Auditorum Rotæ Romanæ in tenebris delitescere, nec ad publicam vtilitatem euulgari. Nec enim paruus fructus est, quem ex earum lectione, atque cognitione, tum illi quibus iuris dicendi potestas est concessa, tum diferti causarum patroni percipere possent, alijsq; qui ingenia sua in hoc studio exercerent. Tanti enim ab omnibus fieri consueuerunt, ut oracula quædam meritò existimentur. Quamobrem vtilitati publicæ consulentes, labore suo sperarunt posse se multorum laborem imminuere, qui non parum incommodi in comparatione eiusmodi Decisionum suscipere hactenus soliti sunt. Nam cum hucusque vel sparsæ, vel in occulto, vel rarius haberentur, atque ita exaratae ut vix legi possent, fiebat ut multos aut conquisitionis, aut impensæ, aut lectionis difficultas ab eis arceret, ac prohiberet. His igitur de causis permoti eas in tria volumina collectas, in publicum edere statuerunt. Ex qua editione non modo illa sequetur vtilitas, quod multo minore pretio comparare sibi eas studiosi Iurisprudentiæ poterunt, sed & longè emendatioribus quàm vmbrales illæ manuscriptæ essent, & ad facilitatem lectionis, oculorumque voluptatem accomodatioribus. Quanquam non id tibi, candide Lector, persuadeas velim, omnino opus hoc mendis forsitan vacaturum. Namque id exemplis non planè purgatis acceptis agrè præstari potuit. Si quod igitur erratum acciderit, vel irreperit, si quid minus diligenter excussum, non tam eis, qui boni publici causa existimationem suam in discrimen vocauerunt, quàm rei ipsius difficultati attribuito. Accipe igitur, quas his voluminibus complexi Decisiones typis commiserunt, non sine impensis, ac cura singulari in tui vnus gratiam. Non enim dubito, quin quantum incommodi in his colligendis, edendisq; illi sustulerunt, tantum tu voluptatis, & commodi ex earum lectione sis relaturus. Vale. Romæ M. D. XC.

AD LECTOREM IN OPERIS
commendationem Hendecasyllabum.

 *AE fert officium Rotæ verendum
Causis iudicia, hæc habet Senatus
Romanus sapientiora cunctis;
Et summus rata Pontifex reseruat:
Quin omnis quoque iure consulentum
Suffragatur eis ubique cætus.
Ut namque inclita bellicæ reliquit
Virtutis documenta magna Roma,
Sic hos illa dedit modos quietis
Seruanda in populis, volens tueri
Cuiq; iudicijs suum ferendis:
Qui causarum igitur forum petentum
Vult discrimina ritè iudicare
Et decidere iure scire lites,
Proponat sibi comparetque libros
Plenos iudicijs Rotæ virorum
Romana, genere hoc satis probatos,
Sic exempla fori ista si applicabit
Causis, iustitiæ decus sequetur.*

 IXTVS Episcopus Seruus Seruorum Dei. Dilecto filio Hieronymo Francino Bibliopolæ Urbis, Salutem & Apostolicam benedictionem. Meritis tuæ deuotionis inducimur vt te specialis gratiæ fauore prosequamur. Cum itaq; sicut accepimus, tu qui in vico Peregrini ad inter signia fontis de dicta Vrbe commoraris, ad communem vsum vitæ & fori, ac colligantium, atque adeo totius Reipublicæ Christianæ vtilitatē & cōmoditatem vnum seu plura Volumina Decisionum diuersorum Palatij Apostolici causarum Auditorum, nondum impressarum, quæ de mandato Congregationis recognitæ, & nihil fidei Catholicæ, aut bonis moribus contrarium continere, iudicatæ fuerunt in ciuitate Venetiarum Typis mandari facere, ac in lucem edere intendas, sed dubites ne huiusmodi volumina, postmodum ab alijs sine tui licentia imprimantur, in maximum fortunarum tuarum præiudicium. Nos igitur indemnitati tuæ hac in parte consulere, teque specialis gratiæ fauore prosequi volentes, & à quibusuis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, alijsque ecclesiasticis sententijs, censuris, & pœnis à iure, vel ab homine, quauis occasione, vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatus existis ad effectum præsentium duntaxat consequendum harum seriè absoluentes, & absolutum fore censentes Motu proprio, & ex certa scientia nostra, tibi, vt prædicta volumina Decisionum, nondum impressarum per te, aut de tuo mandato excudendarum per viginti annos post cuiuslibet ex huiusmodi voluminibus impressionem, & editionem à quocunque, vel quibuscunque, sine tui, aut hæredum vel successorum tuorum siue ius & causam à te vel eis habentium licentia imprimi, aut ab ipsis vel alijs vendi, seu in eorum Apothecis, & Officinis vel alibi, vbilibet venalia præterquam de tui voluntate impressa, vel imprimenda teneri, vel aliàs quomodolibet haberi possint, Apostolica auctoritate tenore præsentium concedimus, & indulgemus, inhiibentes omnibus, & singulis vtriusque sexus Christi fidelibus, tam in Italia, quàm extra existentibus, præsertim Bibliopolis, & librorum impressoribus in virtute Sanctæ obediētīe, & sub indignationis nostræ, in terris vero Sæctæ Romanæ Ecclesiæ mediatè, vel immediatè subiectis, etiam quingentorum Ducatorum auri Cameræ Apostolicæ, pro vna & altera denunciatori seu iudici exequenti, ac reliqua, tertijs illorum partibus, tibi & tuis prædictis applicandorum, & insuper amissionis librorum pœnis toties ipso facto absque alia declaratione incurrendis, quoties contrauentum fuerit, ne intra viginti annos prædictos ab impressione voluminis, siue operum huiusmodi computādos, dicta volumina, aut eorum aliquot hæcenus non impressa, & per te imprimenda, sine tui, seu à te causam habentium voluntate, dictis viginti annis durantibus imprimere, seu ab ipsis, vel alijs, præterquam de tui, ac tuorum huiusmodi voluntate impressa, seu imprimenda vendere, & venalia habere, tenere, vel proponere, aut aliàs quomodolibet vt supra, habere per se, vel alium, seu alios, aut interpositas personas, audeant, seu præsumant, mandantes propterea vniuersis, & singulis venerabilibus fratribus nostris Archiepiscopis, Episcopis, ac dilectis filijs Vicarijs in spiritualibus Generalibus, seu Officialibus illorum, & in statu temporali Sanctæ Romanæ Ecclesiæ etiam Legatis, Vicelegatis, & eiusdem status Gubernatoribus, vt quoties pro parte tua vel causam à te habentium fuerint requisiti, vel eorum aliquis fuerit requisitus, tibi efficacis defensionis præsidio assistentes, præmissa ad omnem tui vel tuorum huiusmodi requisitionem contra inobedientes, & rebelles per censuras ecclesiasticas etiam sæpius aggrauando, & per alia iuris remedia dicta auctoritate exequantur, inuocato etiam ad hoc si opus fuerit auxilio brachij sæcularis, ac decernentes sic ab omnibus censeri, & per quoscunque Iudices ordinarios, & Delegatos sublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate,

toritate, iudicari & definiri debere, ac irritum, & inane si fecus super his à quomodocunque quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obstantibus præmissis, ac quibusvis constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, necnon statutis, & consuetudinibus etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegijs quoque indultis, & litteris Apostolicis, sub quibuscunque tenoribus, & formis, ac quibusvis clausulis, & decretis etiam Motu simili, ac alijs quomodolibet in contrarium factis, concessis, & approbatis. Quibus omnibus etiam si de illis specialis, specifica, ac ad verbum expressa mentio habenda esset, eorum tenores præsentibus pro expressis habentes hac vice duntaxat specialiter, & expresse etiam Motu simili derogamus, cæterisque contrarijs quibuscunque. Volumus autem vt præsentium transumptis, vel exemplis etiam in ipsis operibus impressis eadem prorsus fides ubique tam in iudicio quàm extra illud habeatur, quæ ipsis originalibus adhiberetur si essent exhibitæ vel ostensæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ absolutionis, concessionis, indulti, inhibitionis, mandati, decreti, derogationis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius, se noverit incursum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis dominicæ Millesimo quingentesimo octuagesimonono, Pridie Kalendas Februarij, Pontificatus nostri Anno Quinto.

A. Calorius.

M. D. LXXXIX. XX. OTTOBRE

IN PREGADI.

HE sia concesso à Damian Zenaro supplicante, che altro, che egli, ò chi haurà causa da lui, non possa stampare nel Dominio nostro, ouero altroue stampato, in esso vendere, per lo spatio de anni vinti prossimi futuri, le Decisioni della Rota Romana, di D. Francesco Cantucci, & altri, contenuti in questi tre Volumi: sotto pena di perdere le opere stampate, & di pagare ducati trecento, da esser diuisi, vn terzo all'accusatore, vn'altro al Magistrato che farà l'esecuzione, & l'altro all'Arsenale nostro, & sia tenuto esso supplicante ad offeruar quanto è disposto per le leggi nostre, in materia di stampe.

Gaspar Vidua Duc. Not.

IOSEPHI CASTALIONIS
IVRISCONSULTI.

BISSENI gaudete viri, quos Roma per omnem
Diudicandis præfecit litibus orbem.
Nam quacumque olim per vos sententia lata est,
Nunc miris excusa notis in publica prodit
Commoda, perq̄ omnes terrarum diditur oras.
Vestra quidem potuere graues decidere lites
Verba semel; Seros sed vestra volumina in annos
Prospericiunt, ac res iterumq̄ iterumq̄ secabunt:
Quod nam concilium in terris augustius ullis
Esse potest? vos ipse pater Romanus in omnes
Mortales concessa à Deo est cui summa potestas,
Legit, & ingentes insit cognoscere causas.
Ergo qua regio, vel qui tam barbarus orbis
Angulus, ardenti non vestra oracula plausu
Excipiat, proprios & non conuertat in usus,
Nec secet exemplo sexcenta negotia vestro:
Fælices, quibus & viuus dat magna laborum
Præmia ferre liber, famamq̄ in sæcla sepultis
Postera protendit victurus, iura valebunt
Dum res Romanas, externaq̄ regna tueri.

IO. BAPTISTÆ TIRABOSCHI
I. V. D. In operis laudes Hexastichon.

CONSESSVS Decreta virum ter quattuor, audis
Quine graues summo, lites sub Præsule soluit
Ecce tibi nunc iura colens, legisq̄ minister.
Utitur hisce velut Sanctis, iam dirrige vota
Hisq̄ tua, & culta hac gaudens sic munera sume:
Aurea, nam veluti, gemmata & dogmata pandunt.

LOCI DECISIONVM
CVIVSQUE AUDITORIS,
IN TERTIA PARTE.

DEREGRINI FABII fol. 1. 3.
4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15.
16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24.
25. 26. 27. 28. item à fol. 29. vsq;
ad folium, 126
AVGVSTINI fol. 2. 6. 15. 21.
23. 28. item à fol. 255. vsque ad
fol. 300
MOHEDANI fol. 2. 3. 4. 8. 10. 12. 13. 14. 16. 17. 19. 21
23. 24. 25. 26. 27. 28
MARSICANI fol. 2. 7
PVTEI fol. 3. 5. 7. 9. 10. 12. 15. 16. 17. 19. 21. 22. 24. 26.
27. 28.
SANCTÆCRVCII fol. 5. 6. 11. 12. 14. 20.
THOLOMÆI fol. 6. item à folio 204. vsque ad folio
255.
THOMÆ DE ZANIS, fol. 8. 20.
ACCORAMBONI fol. 1. 3. 7. 9. 10. 11. 12. 16. 17.
VERALLI fol. 11.
NEOMANI fol. 13.
RAVELLENSIS fol. 22. Dec. 1.
IO. PAVLI fol. 15.
THANI fol. 17. item à fol. 301. vsq; in finem, Decif.
PROSPERI fol. 21. 22. 24. 27.
PALEOTTI à fol. 126. vsque ad fol. 204
INNOMINATI fol. 12. Decif. 1.

Inscriptiones seu Tituli, Decisionum Rotæ Romanæ, quæ in hac Tertia Parte continentur,
iuxta ordinem Alphabeti distributæ, & primo

LIBRI PRIMII.

DE abbacia, D. 121
Acquir. & re-
pud. har. D. 67.
Actione civili,
& quando præ
iud. crimi. D. 2.
Actio & oblig. Dec. 68.
Adoptio Dec. 78
Alimentis, Dec. 1
Alternatiuis, Dec. 4.
Archiepiscopatu, Dec. 126.
Beneficio, Dec. 53. 60. 89
91. 92. 103. 107. 108.
Canonicatu, Dec. 33. 55.
109. 110. 114
Causa pos. & proprie. Dec. 76
Citatione, Dec. 19
Clausula anteferri, Dec. 5.
Cleric. in duello pugnant. Dec.
63. 64
Commissione, Dec. 90
Confirmatione vtili, vel inu-
ti. Dec. 11. 12
Constitu. Dec. 26
Custodia, Dec. 104. 106
Decanatu, Dec. 120
Dilationibus, Dec. 9. 10
Dispensatione, D. 101. 117
Expectatiua, Dec. 3
Fide instrum. Dec. 14. 15.
21. 44. 48. 74
Gratia surreptitia, D. 41. 115
Impetratione, Dec. 125
Indulto, Dec. 39. 46
Iure emphyteutico, Dec. 30
Iureiurando, Dec. 27
Iure patronatus, Dec. 28
Litteris non expeditis, De-
cis. 37
Mandato de prou. D. 6.
7. 56. 57. 58. 87. 88
Matrimonio, Dec. 62. 116
Non admissio, Dec. 49
Officio Vicarij, Dec. 31
Pactis, Dec. 34
Pensione, Dec. 118. 119
Præpositura, Dec. 102. 122
Præscriptionib. D. 8. 22. 43
Priuilegijs, Dec. 45
Probatione, Dec. 47. 50. 51
Procuratoribus, Dec. 35
Quæ filij sint legi. Dec. 65
Regula de infirmis, D. 100
Regula reuocatoria, De-
cisio. 127
Regressu, Dec. 29
Renuncia, Dec. 70
Resignatione, D. 69. 97. 128
Rest. in integ. Dec. 18. 42
Senten. & re iud. D. 17
Sequestr. pos. & fru. Dec.
16. 77
Simonia, Dec. 79. 81. 82. 83
Solutionibus, Dec. 13
Spolio, Dec. 52. 61. 112. 113
Sponsal. & matrimo. D. 66
Testibus, Dec. 84. 85. 86
Titulo colorato, D. 75
VAlle, Dec. 111.
Verbo signi. Dec. 73
Vnionem, Dec. 40
LIBRI SECVNDI.
DE acceptance, D. 63
Aegidiana, D. 185. 208
Alimentis, Dec. 183
Benefic. Dec. 1
Causa pos. & re iud. De-
cis. 19. 222
Cessione actio. Dec. 41. 50. 59
Citatione, Dec. 262
Concessio. præb. Dec. 6. 21. 38
201. 252. 285
Confessis, Dec. 125
Confirmatio, Dec. 215
Constitutio, Decisio. 104. 105.
191. 259.
Consti-

Constituto, Dec. 268.
Consuetud. Dec. 216.
Decret. Dec. 283.
Decret. irritan. Dec. 55
Dilation. Dec. 193.
Dilation. & ind. Dec. 49.
Dilatio. & resti. Dec. 164.
Dilation. & testib. Dec. 141.
Dispensation. Dec. 47. 70.
Dolo & contuma. D. 75. 165.
194. 260. 299.
Electione, Dec. 140.
Emptione, Dec. 273.
Emission. Dec. 199.
Exception. Dec. 86. 161. 257.
Allentia, Dec. 69.
Foro cõpet. D. 97. 149.
Gratia si neutri, D. 168.
169. 172. 179.
Iudicij, D. 8. 60. 71. 76. 95.
96. 106. 108. 121. 123. 128.
133. 157. 124. 226. 264.
295. 296. 298. 299.
Iudi. & alm. Dec. 90.
Iudi. & excep. D. 87.
Iudi. & fru. Dec. 32.
De iud. & presump. Dec. 129.
Iud. & rescrip. Dec. 192.
Iure patron. Dec. 5. 64. 174.
189. 214. 220.
Iure quasito, Dec. 190.
Locatio, Dec. 58.
Officio del. Dec. 151. 170.
Offi. Vicarij, Dec. 159.
Pactis, Dec. 7. 292.
Pension. D. 32. 48. 182.
246. 271.
Præb. & Dispens. Dec. 20.
Præscrip. & rescrip. Dec. 10. 11.
Præscrip. procu. Dec. 291.
Presump. 89. 91. 109. 114. 182.
Presump. & re iud. 77.
Privileg. Dec. 25. 27. 29. 46.
Prioratus, Dec. 177.
82. 84. 88. 116.
Probat. D. 83. 119. 124. 176.
180. 228. 263. 286. 289.
293.
Probatione clericatus, D. 26.
Prob. & conc. Dec. 188. 196.
Procura. D. 17. 23. 65. 100.
134. 135. 143. 145. 158. 206.
Pugnans. in duello, d. 94. 115.
Qui filij sint leg. Dec. 60.
Eg. de annali, D. 14. 66.
Reb. ecclesie, D. 30. 209.
Regula de impetran. D. 139.
Reg. de infirmit. Dec. 138.
Reg. de mensib. Dec. 53.
Reg. de public. Dec. 73.
Reg. de non tollen. in. quasito.
Dec. 117. 187.
Reg. de mutatio. D. 175. 265.
Reg. quod dispensa. non suffra-
getur, Dec. 85.
Reg. quod non iud. Dec. 147.
Reg. de renum. Dec. 226.

Reg. protonot. Dec. 131.
Regressu, Dec. 102. 198.
Re ind. & melioram. Dec. 16.
Renunc. D. 57. 153. 243. 247.
275.
Remissor. Dec. 212. 219. 221.
248.
Res. permutatio. Dec. 195.
Rescrip. Dec. 225. 230.
Rest. in int. D. 39. 78. 127. 150.
156. 229. 233.
Sent. & re iud. D. 186. 203.
234. 250. 253. 269. 280.
Sent. excommu. Dec. 167. 171.
207. 231. 232.
Sequestro, Dec. 148.
Simoniaci, Decif. 2. 13. 31. 45.
146. 154.
Solutionibus, Dec. 43.
Spoliat. Dec. 292.
Sponsalibus, Dec. 62. 200.
Succes. ab intesta. Dec. 22.
Testamen. Dec. 279.
Testamen. prohib. D. 93.
Testib. D. 68. 106. 118. 136.
205. 267. 270. 80. 81.
Verba in pen. D. 4. 12. 18. 33.
34. 51. 74. 110. 113. 126.
155. 227.

LIBRI TERTII.

De Abbatia, Dec. 19. 27.
33. 42. 48. 61. 65. 157.
178. 198. 218. 469.
Abbatis cessio, Dec. 1088.
Abbate, Dec. 1933.
Abbatissatu, Dec. 67. 75. 83.
91. 109.
Abdicatio, Dec. 1702.
Absentia, Dec. 1310.
Absentibus, Dec. 1357.
Absolutione, D. 1315. 1616.
Absolutoria, Dec. 1467.
Acceptatione, Decifio. 1514.
1675. 1803. 1834. 1862.
2148.
Accessu, D. 2056. 2105. 2151.
2164. 2177.
Acolitis, Dec. 1903.
Acqui. pos. Dec. 758.
Aditione hared. Dec. 1191.
Adulterio, Dec. 1341.
Aegidiana, Dec. 1040. 1211.
Alienatione, Dec. 896. 1773.
Alienationis prohib. D. 1701.
Alimentis, Dec. 994.
Alternativa, Dec. 306. 1220.
1859. 1964.
Annali, Dec. 765. 796. 815.
Anne xis, Dec. 1991.
Antiquitate, Dec. 1673.
Anniver. Dec. 417. 433. 449.
Appellatione, D. 1559. 1657.
1695. 1770. 1910.
Archidiacona. D. 46. 64. 104.
166. 354. 458. 546. 386.

635. 688.
Archipresbyteria. D. 147. 158.
205. 249. 300. 308.
Archivio, d. 1660. 1687. 1707.
Articulis, D. 757. 1681.
Assassinio, D. 2017.
Assicuratio aluminum, Dec.
439. 623.
Attentatis, D. 386. 398. 423.
897. 1603. 1699. 1769.
1804. 1867. 881. 1155.
Audientia ultima, D. 1387.
Auditor, D. 1617.
Augmento, Dec. 2118.
Auocatione, Dec. 1827.
Beneficij, Decif. 9. 73. 90.
159. 232. 278. 293. 341.
378. 407. 497. 415. 434.
531. 539. 651. 698. 1561.
1838. 1887.
Bonis, D. 238. 571. 582. 597.
603. 626. 725. 742.
Bulla, Dec. 1948.
Bulla impositionis, Dec. 952.
C Alumnia, Decif. 1568.
1859. 1236.
Cambio, Dec. 430. 438. 499.
508. 923.
Cantoria, D. 16. 25. 403. 484.
537. 728.
Cantoribus, Dec. 1611.
Caducitate, Dec. 1632.
Capella, Dec. 707.
Capellania, Dec. 1939.
Capellanij, D. 203. 209. 266.
442. 517. 1950.
Captura, Dec. 926.
Cardinalibus, Dec. 1571.
Casali, Dec. 303.
Castellania, Dec. 622.
Castri, Dec. 491. 684.
Cautione, Dec. 1198. 1580.
Censuris, D. 894. 929. 1684.
Cessionario, Dec. 1212.
Cessione, D. 1589. 1757. 1844.
1975. 1385.
Citacione, Dec. 1008. 1057.
1528. 1698. 1730. 1743.
Clausula generali, Dec. 2107.
Clausula gratificationis, Dec.
2115.
Clausula constituti, D. 1674.
Clausula insolita, Dec. 1937.
Clausula motu proprio, d. 2132.
Clausula quorum, Dec. 1345.
Clausula statum, Dec. 1360.
Cleri non resid. Dec. 1170.
Coadiutoria, D. 10. 24. 1965.
Coadiutore, Dec. 1588.
Comitatu, Dec. 2171.
Collega, Dec. 1593.
Collationib. D. 1002. 1095.
Collegiata ecclesia, D. 1243.
Collegia, D. 1286.
Collusione, D. 898. 1282.
Commenda, Dec. 1216. 1971.
2079. 2130. 2156. 2161.

2162.
Commissione, D. 1207. 2002.
Communicatione, D. 2059.
Compromisso, D. 391. 1371.
1881.
Compensatione, D. 1180.
Compulsorialibus, Dec. 931.
Concessione, D. 1854. 1999.
Concessione præb. Decif. 771.
782. 826.
Concilio Lateran. Dec. 1670.
Conclusione, Dec. 1786.
Concordia, Dec. 1058. 1249.
1598. 2152.
Condemnatione, Dec. 1739.
Conductore, Dec. 1510.
Confessione, Dec. 1242. 1575.
1788.
Confessione procu. D. 1820.
Confessis, Dec. 1166.
Confiden. Dec. 329. 331. 337.
Confini. D. 214. 535. 576. 592.
Confirmatione, D. 1667. 2101.
Confirm. vti. vel inu. D. 810.
Coniectoris, Dec. 1602. 1284.
Coniunctio, Dec. 2106.
Consensu, D. 988. 1101. 1330.
2114. 2178.
Constituto, Dec. 1863.
Constitu. in carcere, D. 1329.
Consuetudine, D. 954. 1224.
1697.
Cõteno pro cõmẽte, D. 1922.
Correctio signaturæ, D. 2153.
Creatio. in canonicis, D. 1962.
Custod. D. 53. 71. 1003.
Decanatu, D. 34. 1921.
Decim. 285. 332. 414.
471. 665. 715. 950. 1592.
Declaracione, D. 1432. 1816.
Declaratoria, Dec. 1251.
Delegatione, Dec. 1248. 1265.
Derogacione, D. 1543.
Deserta appellatio, D. 1206.
Derogacione statuti, D. 2136.
Dignitate, Dec. 1473.
Dilationibus, Dec. 1150. 1410.
1634. 1700. 1871. 2113.
Diligentijs, Dec. 1197.
Diocesi, Dec. 1941.
Dismembratione, D. 882.
Dispensatione, D. 1050. 1553.
1951.
Dissolu. vnionis, D. 421. 427.
Disiunione, Dec. 2054.
Disiunione, Dec. 1005. 1532.
Dolo & contum. Dec. 1153.
Dominio, D. 1780. 1350.
Domo & virida, D. 580. 643.
Donatio, Dec. 1167.
Donatio. cau. mor. D. 1308.
Don. inter vi. & ux. D. 1808.
Don. propter nup. Dec. 939.
Dotacione, Dec. 1558.
Dote, Dec. 13. 440. 461. 485.
526. 560. 722. 1759.
Dub. causis, Dec. 1422.

Electio, D. 1246. 1746. 1745.
Elemosynaria, Dec. 2048.
Emptio. et reditio. Dec. 837.
Emphyteusi, Dec. 1717.
Erectione Capelle, Dec. 530.
Erectione Eremitorij, D. 925.
Errore calculi, Dec. 1319.
Errore notarij, Dec. 1403.
Errore notis, Dec. 1940. 1952.
Errore tps, D. 2029. 2035.
Estimatio, Dec. 1768.
Exception. Dec. 1133. 1696.
2001.
Excep. non nu. pecu. D. 1627.
Excessu, Dec. 1534.
Exclusionem, Dec. 1729.
Exemplacione, Dec. 1877.
Executio, Dec. 1226.
Executio rei iud. Dec. 1017.
Execu. sentent. D. 381.
Execu. manda. Dec. 382.
Executore, Dec. 1709. 1749.
943.
Executione, Dec. 1587. 1705.
1740. 2120.
Expeditio literarum, Decifio
1401. 886.
Expeditio p obitu. D. 2003.
Expensis, Dec. 676.
Expen. & fru. Dec. 700. 792.
Extensio, Dec. 1612. 1726.
2020.
Extensio expectati, Decifio
2013. 2027.
Extractio, Decifio 1051.
1192. 1201.
Factis familiarib. D. 849.
Facultatibus, Dec. 996.
Faculta. audi. Ro. Dec. 946.
Fama publica, Dec. 1240.
Familiari Cardina. D. 2174.
Familiaritate, D. 1097. 1526.
1895. 1978. 2065.
Familiaribus, Dec. 1806.
Ferijs, Dec. 759.
Fendis, Dec. 823. 1085.
Fide instrõ, Dec. 1161. 1303.
Fideicommissio, D. 396. 400.
406. 457. 467. 536. 569.
648. 681. 752. 1804. 1851.
Fideiussoribus, Dec. 841.
Fideiussore, Dec. 1335.
Filiatione, Dec. 1331.
Filijs hereticorum, Dec. 999.
Filijs presbyterorũ, D. 780.
Fori declinatione, Dec. 1028.
Foro competen. Dec. 870.
Forma, Dec. 1597.
Fraude, Dec. 384. 404. 426.
1551.
Fraude p̄cepta, D. 917. 995.
Fructib. dotis, D. 1229. 1291.
Fructus exp̄ssione, D. 2064.
Fumo, Dec. 1764.
Raduatis, Dec. 1934.
Gatia, Dec. 1904.
Gratia si neutri, Dec. 1663.

Gratia cõfirmatione, D. 1130.
Gratia pralacione, Dec. 932.
Gratijs, Dec. 1562.
Hæreditate, D. 1706.
Hospitali, Dec. 516.
Homicidio, D. 1293.
Hypotheca, Dec. 1736.
Identitate, Dec. 1076.
Ignorantia, D. 1337. 1443.
Illegitimitatis, Decifio 553.
604. 916.
Immemorabili, Dec. 1528.
Immissione, Dec. 1999.
Impetracione p obitu, d. 1920.
Impedimẽ. sequestri, d. 1747.
Impetratiõe rescripti, d. 1279.
Impetracione, Decifio 2026.
2040. 2081.
Incola, Dec. 1582.
Indulto, D. 930. 1381. 1725.
1734. 1760. 1953.
Infectione tituli, Dec. 2163.
Infirmitas, Dec. 768.
Inhabilitate ad benefi. Dec.
82. 1146.
Inhibitio, Dec. 394.
Inimicitijs, Dec. 511.
Instantia, Dec. 1722. 1911.
Instrumento, Dec. 1797.
Interdicto, Dec. 1796.
Integra portio, Dec. 1193.
Intimatione, D. 1659. 1745.
Intrasis, Dec. 919.
Intruso, Dec. 1879.
Iudice, Dec. 1463. 1643.
1724. 1737. 1852.
Iudicij, Dec. 688.
Iudicij, Dec. 761. 839. 871.
Iudicij decreto, Dec. 957.
Iuramento, D. 1531. 2129.
Iuram. calum. Dec. 1637.
Iure iurando, Decifio 787.
1605. 1635.
Iure emphyteutico, D. 869.
Iure patrona. Dec. 802. 841.
1122. 1152. 169. 243.
254. 335. 589. 1640.
1666. 1954.
Iure presentandi, Dec. 1245.
Iure primogenitura, D. 912.
Iura quasito, Dec. 1813.
Iure Tertij, Dec. 1498.
Iurisdictione, Dec. 182. 432.
443. 559. 574. 606. 618.
630. 737. 1139. 1850.
1664. 1682.
Iurisd. om. iud. Dec. 847.
Iure piscandi, Dec. 359.
Iustificatione, Dec. 1932.
Lapsu fatalium, D. 1590.
Laudo, Dec. 677.
Legatis, Dec. 1168. 1343.
Legatis commutan. Dec. 891.
Legitima, Dec. 1078.
Legitimatione, D. 967. 1594.
Legitimitate, Dec. 1320.

Libris mercato. D. 951. 1748.
Licentia, Dec. 2078.
Liquidation. Dec. 973. 1187.
1225.
Lite, Dec. 1276. 1752. 1801.
1973.
Literis, Dec. 1833.
Literis, et sigil. episcopi, D. 1126.
Literis ordinis, Dec. 1064.
Literis remisso, Dec. 1219.
Literis surreptitijs, D. 1259.
1918. 1949.
Litigiosis, Dec. 1140. 2025.
Litigios. allega. D. 868. 1075.
Location. Dec. 323. 1490.
1626. 1794.
Loco loci, Dec. 1746.
Mandato de manutenẽ.
Dec. 1565.
Manutentione, Dec. 1436.
Materia obiectina, D. 1094.
Matrimonio, Dec. 183. 139.
47. 58. 74. 81. 88. 94. 98.
120. 130. 184. 223. 234.
240. 251. 287. 317. 444.
746. 1524. 1692. 1779.
Melioramentis, Dec. 1453.
Mensib. ordina. D. 774. 1322.
Mercatore, Dec. 1223.
Metu, Dec. 1870.
Minore, D. 1171. 1218. 1733.
Moderacion. inhibitiõ. D. 412.
Molestation. Dec. 1317.
Monasterio, Dec. 114. 479.
501. 561. 656.
Mortuone, Dec. 1531.
Monitorio, Dec. 1484. 1625.
1961. 2082.
Mora, Dec. 1601.
Motu proprio, Dec. 883. 927.
2117.
Mutatione status, Dec. 1536.
Naufragio, Dec. 1123.
Negligentia, D. 1550.
Nominatione, Dec. 1996.
Non admisi. in militẽ, D. 124.
Non tollen. in. q̄sito, D. 262.
Notario laceran. origina. De-
cisio 1456.
Noualibus, Dec. 1732.
Nova creatione, Dec. 1203.
Nova promissio, D. 1031. 1277.
Nullitate, D. 1585. 1618. 701.
Nullita. senten. Dec. 248.
Nullita. venditio. Dec. 947.
Nunciij potesta. Dec. 1728.
Nuntio, Dec. 1599. 1620.
Obitus probatio. D. 1609.
1671.
Oblatio, Dec. 975.
Obligatio. infor. came. Deci-
sio, 821. 890. 1159. 1652.
Obreptione sublata, Decifio
1271. 1374.
Oeconomus, D. 1030.
Officio, Dec. 554. 672.
Offici. extraordina. Dec. 614.

Officio lega. Dec. 805.
Officio vica. Dec. 937.
Omissione, Dec. 1185.
Onere probandi, Dec. 1210.
1233.
Pacificica possess. D. 1417.
Parata, Dec. 428. 447.
Paritione, Dec. 1376.
Parochiali, D. 1. 28. 45. 52.
57. 62. 77. 80. 84. 95. 110.
116. 128. 135. 194. 241.
294. 338. 367. 387. 425.
461. 549. 736. 754. 1972.
1979.
Paupertate, D. 1679. 1689.
Pecuniaria, D. 60. 106. 282.
292. 314. 363. 389. 401.
436. 548. 591. 609. 708.
Pensionib. D. 764. 788. 816.
893. 1059. 1250. 1489.
Perceptor, Dec. 970.
Permutatione, D. 924. 1822.
Petitione, Dec. 1872.
Plumbi abscessio, Dec. 1993.
2088.
Pena priuatio, Dec. 1486.
Portion. Dec. 41. 54. 70. 201.
239. 259. 328. 745.
Portion. integ. Dec. 2167.
Positionibus, Dec. 1209.
Possessione, Dec. 1098. 1555.
1704. 1790. 1800.
Possessio. Decimarũ, D. 1281.
Possessorẽ, Dec. 1596. 1836.
Possessorio, Dec. 1581.
Possesso & petito, D. 1304.
Potestate Vicelegati, D. 985.
Præceptor, Dec. 2112.
Præcurator, Dec. 1889.
Prædicto, Dec. 283.
Præcedentia, Dec. 125. 1013.
Præcibus, Dec. 991.
Præparator, Dec. 1900.
Præben. Dec. 830. 845. 878.
Prælatione, Dec. 938. 1712.
1893. 1326.
Præpositura, Dec. 154. 164.
498. 593. 613. 632. 679.
731.
Presbyteratu, Dec. 175.
Præscription. D. 1280. 1576.
1669. 1708. 1765.
Præsentatione, D. 1683. 1735.
1779. 1783. 1842.
Præstimonio, Dec. 659. 675.
710. 1228.
Præstimo & vacan. D. 2176.
Præsumption. D. 1289. 1817.
Præsump. fraud. Dec. 1277.
Prioratu, Dec. 93. 100. 1276.
192. 216. 348. 644. 683.
Priuatione, Dec. 1099. 1787.
Privileg. et idul. D. 783. 840.
Privileg. scriptorum, D. 1945.
Probatione asserẽtis, D. 1274.
Probatione, Dec. 57. 81.
892. 1333. 1703. 1714.
Probation.

DECISIONVM DIVERSORVM
ROTAE ROMANAE,
PARS TERTIA
Tribus Libris Distincta.
LIBER PRIMVS.

PEREGRINI FABII.

FABII.

De alimentis in vna Romana de Lenis. 19. No-
uembris. 1547.

De appel. & mandatis in vna Salamantina,
10. Ianuarij. 1547.

SVMMARIVM.

SVMMARIVM.

- 1 Religio fratrum Prædicatorum præsupposito quòd in particulari Fratribus suis alimenta ex obligatione non præstet, an etiam ad sumptus litium ipsidem in foro iudicario agentibus, teneatur.
- 2 Huius affirmativa Dominorum consensu Auditorum ex sententia decisoria Bisig. fuit approbata.
- 3 Et quid in simili casu alias à Dominis Rotæ Auditoribus fuerit decisum.

- 1 Ad causarum deuolutionem appellationis intimatio, vt de iure requiritur, pari modo, & procuratorij (quam partem appellationis dicunt Doctores) intimatio est necessaria.
- 2 Contrarium huius vide ex Clementina causam, de electio. num. seq. Quæ loquens de appellationis interpositione, idq. præsentate procuratore ipsius appellati, docet appellationis intimationem nullatenus tali casu requiri.
- 3 Per insertum de procuratorio mandato appellantis si constituerit, an legitima fiat probatio.
- 4 Insertum an præsumptionem aliquam iudici facere possit, cum opinione multorum indicia pareat, & probationes saltem semiplenas inducat.
- 5 Procurator alicuius quis præsumitur penes quem causæ instrumenta reperiuntur, & iura actoris.
- 6 Intimatione nullatenus facta causa in præiudicium appellantis ex appellati voluntate deuoluitur.

DECISIO PRIMA.

IN vna Romana de Lenis Dominus Fabius proponens, dubitauit, ¶ præsupposito quòd religio Fratrum Prædicatorum non teneatur, neque consueuit dare alimenta Fratribus eiusdem ordinis negocia propria tractantibus, nunquid deberentur Fratri Thomæ in causa de qua agitur sumptus litis, ac alimenta, & licet multa contra Fratrem Thomam, & facultatem sibi datam à Generali opponerentur, tamen præsuppositis omnibus habilibus, & in iure solum de hoc dubitatum fuit, omnes ¶ Domini dixerunt quod sic, amplexi decif. Bisig. secundâ, de iudic. quem sequitur Afflic. decifio. decima. ¶ Et ita fuit dictum pluries Rotam resoluisse in prima instan. non obstante dicto Paul. Castren. in l. si instituta. ff. de inoffic. testamen.

DECISIO II.

IN vna Salamantina coram Domino Fabio fuit dictum quod ¶ sicut ad deuoluendum causam requiritur intimatio appellationis, ita etiam requiritur intimatio procuratoris quod dicitur esse pars appellationis, Aegid. decifio. quinquagesimo octaua, in primo. Staphil. dub. trigesimo quinto, causa 15. folio tertio, cap. cum contingat, de rescript. ¶ Contrarium dicebam, quia prædicta procedunt in terminis Clem. causam, de elect. quæ loquitur de appellatione interposita præsentate

Probatione transump. D. 981.	Relatione, Dec. 1638.	Scolastica vacan. Dec. 2166.	Termin. substantialib. D. 1278
Probatio. valoris, D. 1089.	Releuacione indēnitatis, Decifio 504. 529. 544.	Scriptorib. Dec. 1967.	Terris, D. 97. 141. 257. 610. 664
Procurat. 1564. 1574. 1631. 854. 860. 867. 900. 1160.	Religione, Dec. 1762.	Scriptura, Dec. 1880.	Testam. D. 78. 327. 351. 807
Professione, D. 1037. 1102.	Re litigio, Dec. 1092.	Sēten. antiqua, D. 1302. 1410	Testamen. damnati, D. 1569
Prohibitio supplemē. D. 964.	Re prophana, Dec. 1300.	Senten. excommunic. Decifio. 850. 875.	Tiste, D. 1680. 1789
Proposi. literarum, D. 1058.	Remissione, Dec. 1173.	Senten. & re iudi. Dec. 772. 797. 872.	Testib. Dec. 861. 1407. 1616. 1621. 1646. 1835.
Prorogat. fataliū, D. 1205.	Remissoria, d. 757. 873. 1254	Senten. super spol. Dec. 1082.	Testium examine. Dec. 1845
Protocoll. Dec. 1557.	1390. 1429. 1600. 1636.	Senten. rescissio Dec. 1913.	Thesauraria, Dec. 7. 105. 145
Prothonotar. D. 1033. 1292.	1655. 1668. 1694. 1720.	Separacione, D. 1869. 2034.	Titulo, Dec. 2076. 2112
Prouisionib. Dec. 1018. 1791. 1902. 1929. 2006. 2049. 2118. 933. 1086.	1750. 1755. 1793. 1841. 1874. 1905.	Sequestro, D. 362. 370. 454. 641. 1241. 1578. 1665. 1691. 1802. 1624.	Translatio ex priuil. D. 1270
Prouisione pobiū, D. 1969.	Renouacione, Dec. 1614.	Sequestratore, Dec. 1217.	Translatioe ossium, D. 2138
Prouisione portionis, D. 2146	Renunciacione, Dec. 1815.	Seruitorio, Dec. 2142.	Transla. pensionis, D. 2032
Publica fama, Dec. 1026.	Rescrip. D. 803. 813. 1805.	Signatura, D. 1256.	Trebellianica, Dec. 1653
Publicatione, D. 1546. 1672.	Rescrip. surreptiti. Dec. 1398.	Simoniam, D. 921. 1262. 1744. 1771. 1807.	Turpitudine, Dec. 1261
Pupillo, Dec. 847.	Reseruacione, Dec. 824. 918.	Societa. Dec. 660. 1361.	Tutore, Dec. 1628.
Q Vartanaria, Dec. 669. 678. 706.	1718. 1968. 2024. 2067. 2071. 2091. 2127.	Solutio. Dec. 865. 1142.	V Acatione per commendam, Decif. 1127. 1606. 1650. 1677. 2149.
Quasi possessione, Dec. 1296.	Reseruatiōe pēnsionis, d. 2000	Spolio. D. 121. 268. 543. 913. 1379. 1619. 1647. 1731. 1778. 1134. 1156. 1508	Vaca. per obitum, Dec. 2045 2104.
Questione criminali, D. 1036	Residen. in ciuitate, D. 1908.	Spol. Domus, Dec. 601	Vaca. extra curiam, Decifio 2175.
R Atificacione, D. 1530.	Resignante, Dec. 1907.	Spol. execrabili Dec. 866	Vaca. intra & extra mu. Decifio 2172.
R Ratione concursus, Decifio 1349	Resignacione. D. 1239. 1283. 1658. 1784. 1866. 1885. 1927. 1935. 1944. 2018. 2041. 2085. 2143. 2168.	Statut. & imagi. Dec. 822	Valore, Dec. 1727.
Reb. eccl. non alie. Dec. 837.	Resignacione ualida, D. 288.	Statut. Dec. 739. 982. 1269. 1471. 1566. 1633. 1901	Valore exprimen. Dec. 806. 827.
Recognitione iurū, D. 1364.	Restitutio, D. 1649. 1716. 1723. 1772. 1823. 1871. 1890. 1896. 1029. 1044. 1468.	Stylo, D. 956. 1419. 1966	Valoris proba. Dec. 1627.
Reformatione, Dec. 2015.	Restitutio in integ. Dec. 778. 846. 1080. 1459.	Subdito. Dec. 1857. 1884	Variatione loci, Dec. 2101.
Reductio. Laud. Dec. 486.	Restitu. officij. Dec. 465	Subfictio, Dec. 1829	Variatione nominis, D. 1983. 2158.
Regressu, D. 769. 781. 812. 983. 1151. 1157. 1193. 1470. 1570. 1602. 1622. 1629. 1651. 1761. 1926. 2004. 2009. 2111. 2140. 2169.	Restitu. spolia. Dec. 789. 874. 1165.	Subrogacione, Dec. 1196	Venditione, Dec. 1751.
Regula, Dec. 1487.	Retrocessione, Dec. 1868.	Succesionib. D. 1154. 1721	Vicaria. Dec. 102.
Reg. de extēden. cōsen. d. 793.	Reualidacione, Dec. 2135.	Successore, Dec. 1248	Vicario post mor. episco. Decif. 1448.
Reg. de triennali, Dec. 777. 838. 1235.	Renouacione, D. 1143. 1662. 1685. 1715. 1766.	Summa, Dec. 807	Vicino, Dec. 1174.
Reg. de vigin. ti. D. 1047.	S Accrdote, Dec. 1809.	Symp. tibus litis, Dec. 1346	Villis, Dec. 187.
Reg. & publicad. d. 776. 1141.	Sacristia, Decif. 4. 5. 6. 8.	Supplicatione, Decifio 1928. 1938	Vineis & palat. Dec. 346.
Reg. de pstan. cōsen. D. 2046.	14. 23. 30. 37. 51. 55.	Surrogacione, D. 1977. 2050. 2173. 1586	Vitio spoliij, Dec. 1560.
Reiectio, Dec. 2068.	Scientia mensis reserua. Decifio 1415.	Suspensionē, Dec. 193. 1995.	Vnione, Decif. 965. 1136. 1719. 1986. 2077. 399. 542. 578. 596. 642.
Reincidentia, Dec. 1214.		Suspitione. allega. Dec. 901	Vt lite penden. Decif. 1147.
Re iudi. D. 1620. 1642. 1686.		Terminis obser. Dec. 1145	
		Termin. p̄sione, D. 1394	

Errata quæ occurrent in hac Tertia Parte Decisionum, ita corrigito.

In fol. 2. Dec. 8 in prin. ibi, D. Marifcano. lege, Marifcano.	D. 246. lege, 244.
In fol. 4. D. 22. in fine. ibi, mandaretur inhibicio. lege, moderaretur.	In fol. 62. ibi, D. 175. corrige, 27 4. cum seq. num.
In fol. 5. D. 24. nu. 1. ibi, licet commissarias. lege, commissio.	In fol. 65. ibi, D. 295. lege, 294. & corrige seq. num.
In fol. 8. D. 52. in Rub. decision. ibi, Spolium lacen. lege, Spolij.	In fol. 74. D. 42. bis talis numerus positus est. Super duabus Decifio.
In fol. 9. D. 62. in Rub. ibi, Toletani Matrimo. lege, Toletana.	In fol. 91. ibi, D. 162. lege C L X I. & seq. num. corrige.
In fol. 10. D. 65. in Rub. ibi, causa Agnanina. lege, Anagnina. ibid. in tex. Decisionis corrige.	In fol. 97. D. 193. in Rub. ibi, Præbenda, lege, Præbendæ.
In f. 12. D. 83. in sumario, ibi, conuentoalem. lege, conuentionalē.	In fol. 110. ibi, D. 262. & 263. corrige, 263. & 264.
In fol. 13. D. 96. debet legi, X C I I I. corrigendo etiam sequentes numeros.	In f. 131. D. 386. in Rub. ibi, manumittentionis, lege, manutentionis.
In fol. 14. D. 97. in eius Rub. ibi, Salamantina. lege, Salamantina.	In fol. 133. ibi, D. 398. lege, 397. & sic corrige num. seq.
In fol. 14. D. 102. in Rub. ibi, Lucanæ prapositione, lege, Lucana.	In fol. 195. D. 702. ibi, Lucanen. lege, Lucan.
In fol. 17. D. 125. in Rub. ibi, promissionis impetratio, lege, impetrationis prouisionis.	In fol. 225. D. 892. in Rub. ibi, Probatio olutionis, lege, solutionis.
In fol. 21. D. 19. nu. 8. ibi, sed in illa extensio, lege, sed illa extensio.	In fol. 232. D. 946. ibi, nullis seruatis testimonijs. lege, Terminis.
In fol. 26. ibi, D. 53. corrige, 52. cum seq. numeris.	In fol. 259. D. 1159. corrige. M C L X. vna cum seq. num.
In fol. 26. D. 56. in Rub. ibi, de decreto irritando, lege, irritante.	In f. 272. D. 1320. corrige, quia bis ponitur, & ita n. seq. corrigito.
In fol. 26. D. 69. ibi, corrige L I X. cum seq. num.	In fol. 283. D. 1538. in fine, ibi, iuxta. lege, iuste.
In fol. 32. ibi, D. 100. lege, 99. & corrige num. seq.	In fol. 307. D. 2026. bis posita, ideo corrige cum seq.
In fol. 36. D. 121. in Rub. ibi, Toletani, lege, Toletana.	In fol. 320. D. 2177. in fine, ibi, derisio Rotæ. Lege, Decifio. & paulo superius, ibi, & sit modo, lege, & si modo.
In fol. 57. ibi, D. 240. corrige C C X X X V I. cum seq. num. & ibid.	In Epistola Hieronymi Francini circa principium, ibi, tradidit, lege, tradidit.
	In versibus Iosephi Castalionis 4. versu, ibi, excusa lege, excussa.
	In versibus Io. Baptistæ Tiraboschi, versu 4. ibi, vitur, lege, viton.

præfente procuratore appellati, quo casu sicut non requiritur intimatio appellationis, Cardin. in 8. clement. causam, quæstio. 14. Ita pari ratione non requiritur intimatio procuratoris, quia pars quæ erat præfens si non potest, debet sibi imputari, argum. not. per laf. post alios quos allegat in l. si vniuersa, colum. prima. C. de precib. Imperat. offeren. Vnde in casu isto dicebam sufficere quodcumque apparuerit illum qui appellauit esse legitimum procuratorem, prout præsupponitur in casu isto constare, & post dies mandatum originale fuisse productum, & licet per insertum constaret de mandato procuratoris appellantis, tamen dixerunt omnes Domini sufficere, cum insertum non probet, in quo adhuc dicebam contrarium, quia sicut dicit Cardinalis in dicta clementina causam, quæstio. 26. quod non requiritur in casu huius probatio concludens, sed sufficit præsumptiua, ita debebat sufficere, quod de mandato præsumptiuo constaret. & vnde videbatur esse dubium insertum, inducere præsumptionem, cum secundum multos in authen. si quis in aliquo indicat, & faciat semiplenam probationem, & non poterat negari, & præsumi debere hunc esse procuratorem cum haberet iura principalis in manibus, siue instrumentum quoddam possessionis, ad not. per Felyn. in cap. coram, de offic. delega. maxime parte nihil dicente pro prædicta appellatione: fuit etiam tunc dubitatum, an saltem quoad appellationem causa esset deuoluta, & fuit dictum quod non, ad not. per Bonif. de Vital. in dicta clemen. causam, quæst. 6. & licet vnus ex Dominis defenderet contrarium per dicta per eundem Bonif. 6. quæst. per Egid. decisio. 272. & per multos alios qui dicunt quod non facta intimatione deuoluitur causa in præiudicium appellantis, tamen per Dominos respondebatur id debere intelligi appellato volente, de qua voluntate non constabat, in casu isto in quo versamur immo potius de contraria.

F A B I I.

In eadem Salamant. portionis. Die 19. Ianuarij. 1547.

S V M M A R I V M.

- 1 Inducta in fauorem in odium nequaquam de iure veniunt retorquenda.
- 2 Appellato tacente an actio ipsius saltem contemplatione, ad alium indicem quam coram quo in præfens agitur deuoluatur.
- 3 Causa commissione facta, & habita concessione per obtentum de decernendo citationem, prius quam causa executio fiat, ratione committentis in pendenti esse dicitur, & beneficium in actoris præiudicium habetur pro litigioso.
- 4 Forma appellationis neglecta aut non obseruata, appellatio penitus nulla est, nec actionis vllam inuito appellato parit deuolutionem.

IN eadem Salamantina portionis, eodem Domino Fabio proponente dubitatum fuit, vtrum non seruata forma clemen. causam, de electio. causa esset deuoluta, saltem quoad appellatam: & quod deuoluntate appellati non constaret, dubium erat nonnullis, qui licet extremo iudicialiter appellauerat, formam non seruauerit, tamen si appellatus volebat profequi causam appellationis etiam inuito appellante quod poterat, & quia clementina causam, quæ fauore appella-

ti erat inducta, non debet in eius odium retorqueri, l. quod fauore. ff. de leg. & ita ibi Glof. & Doctor. omnes & Rota 38. in nouis, cum multis allegabantur. & Sed dubium erat appellato nihil dicente, an causa saltem quoad illum esset deuoluta, & dicebam ego quod sic, quia Egid. decis. 273. dicit simpliciter quod in præiudicium appellantis causa esset deuoluta, & idem videtur velle Bonif. in dicta clement. causam, §. si intimatio, quæst. 6. & mouebat.

3 Secundò, & quia ex eo quod dicitur sicut quando quis committit causam, & obtinet decerni citationem, & antequam exequatur causa quoad ipsum committentem dicitur pendere, & beneficium in eius præiudicium esse effectum litigiosum, Rota decis. sexta, vt lit. pendens. in nouis, aliàs 75. in antiquis, 457. eodem modo dicitur causa deuoluta, sine voluntate appellati in præiudicium appellantis. Hanc eandem opinionem tenebat Dominus Puteus, addens decisionem quam sumebat ex præallegata decis. 38. in nouis, cum ante dispositionem dictæ clementinæ, dantis causam, sine dubio causa esset deuoluta, ergo & post clemen. quæ non venit propter aliud, nisi vt faueret appellato, causa debet dici deuoluta remoto præiudicio appellati, Prosper dubitabat & promisit votum, postquam melius cogitasset, alij erant in contrarium, & intelligebant omnia prædicta semper interueniente voluntate appellati, & hanc opinionem dicebant tenere Bonif. in loco præallegato, in septima opinio. in secundo memb. suæ distinctionis, & dicebatur quod non obseruata forma, appellatio ex toto nulla erat, nec causam deuoluebat, nisi appellato volente, cuius fauore clementina erat facta, vel si Papa voluisset contra illum causam committi, iuxta Glof. in dicta clemen. sed fuit mandatum informari super isto puncto, & die 28. Ianuarij, 1547. fuit conclusum causam non esse deuolutam Domino Puteo, videlicet, & me pro Fabio in contrarium rationibus supra deductis. Quibus bonum responsum non videbatur accommodari.

F A B I I C O R A M B O N I.

In vna Oxoniensi beneficij expectatiua. 16. No- uembris. 1548.

S V M M A R I V M.

- 1 Acceptans beneficium ecclesiasticum vigore expectatiuæ quod acceptare non poterat, gratia consumptionem sibi parit, nec per sententiam causæ decisionem expectare tenetur, sed possessionis facere cessionem.

D E C I S I O I I I.

Cons. Roman. 329 obseruatur in Rota, videlicet, quod & quotiescunque quis acceptat beneficium vigore expectatiuæ, quod non poterat acceptare, consumit gratiam quod seruit beneficium non cadere, quia fuit in mora admittendi illud, vnde non debet expectare sententiam, sed sciens debet statim cedere possessionem, aliàs si insistit adhuc, consumitur gratia, nec incumbit onus probandi aduersario, sed acceptati quod statim dimisit possedisse, & ita fuit conclusum in vna Oxonen. coram Domino Fabio Corambono.

ANTONII AVGVSTINI.

De alternatiuis, In vna Corduben. Die 10. No- uembris.

S V M M A R I V M.

- 1 Papa si concedat alicui Episcopo collationem beneficiorum suæ Diocesis in mensibus alternatiuis vtrum ordinaria eidem remaneat Episcopo in reliquis collatio.
- 2 Summus Pontifex facta concessione talium mensium alternatiuorum, ex coniecturata mente præsumitur sibi reliquorum collationem, ex regula octo mensium reueruasse.
- 3 Expectatiua suo in vigore persistente reuocatio fit Regule octo mensium in causa collationis præbendarum.
- 4 Ordinarius concessa sibi per summum Pontificem alternatiua, an vigore iuris communis non facta reuocatione expresse vel tacite, beneficia in reliquis mensibus possit conferre.

D E C I S I O I I I I.

Fuit conclusum in vna Corduben. coram Domino Antonio Augustino, & quod licet Papa qui concesserat Episcopo Corduben. quod libere conferret in Febuario, Aprili, & sic in sex mensibus alternatiuis non reueruasset sibi collationem in alijs sex mensibus, quæ reuocatio non debet præsumi: & propterea tanquam casus omissus debeat relinqui in dispositione iuris communis, adeo quod in alijs sex mensibus debebat ex facultate ordinaria à iure communi sibi concessa posse conferre in illis sex mensibus: nihil dabat de nouo, sed solum remouebantur obstacula, prout de indultis Cardinalibus concessis, dicit Cassador. 13. de priuileg. Pro quo allegabatur quod dicit Staphil. in litteris grat. & iust. 4. & 5. proprio loquens de alternatiuis, dixerunt Domini contrarium & ex coniecturata mente Pontificis concedendo alternatiuam, qui illam concesserat sub hac præfatione, quod dudum remanserant sibi alijs sex, quia remanebant reueruati per regulam octo mensium, de qua in præfatione fecerat mentionem, & præsupponebatur quod in isto casu tempore quo vacabat beneficium, esset regula octo mensium, qua non obstante adhuc dubitabatur, quia hoc vacauerat in mense Martij, qui non erat de octo mensibus, tamen dixerunt contrarium, propter tacitam mentem Pontificis qui dando sex, videbatur alios sibi reueruasse, eò maxime, quia in alternatiua huic Episcopo concessa dicebatur. Ita tamen quod facultate per nos concessa Prælati, & alijs personis ecclesiasticis, in certis tunc expressis mensibus per constitutionem nostram non vtaris, quod intelligebatur de quatuor mensibus ordinarijs reueruatis tempore expectatiuarum, vnde sicut dando illi collationem in alijs sex alternatiuis mensibus, voluit quod vteretur facultate sibi concessa per Regulam quatuor mensium eodem modo, ne in alijs mensibus vltra illos sex, per regulam reueruatoriam octo mensium. Ex omnibus d. Proponens colligebat rationem, ad not. per Staphil. in loco præalleg. & quod quia durantibus expectatiuis, vt loquitur Staphil. reuocatur regula octo mensium. Poterit & ordinarius habens alternatiuam conferre, etiam in alijs mensibus de iure communi, cum non esset expectans, nec esset qui litteras expediuisset, ex quo non reperitur reuocatio facta expresse per Papam in alijs sex mensibus, neque tacite non existente aliqua regula

reueruatoria, & idem dixit dictis reuocatis expectatiuis antequàm fieret regula octo mensium, quia poterit ordinarius libere conferre in sex mensibus alternatiuis, in alijs autem licet non ita libere, poterat beneficia tamen non reueruata conferre.

M O H E D A N I.

De clausula anteferri in causa Leodien. Decanatus, 7. Februarij, 1547.

S V M M A R I V M.

- 1 Diaconus illegitimo thoro procreatus habens clausulam anteferri, prærogatiua vtrum frui debeat ratione sacerdotis presbyteri licet legitime prognati.

D E C I S I O V.

IN causa Leodien. Decanatus coram Domino Mohedano fuit dictum, & quod habens clausulam anteferri illegitimus Diaconus, deberet tamen præferri etiam non habilitatus, legitime licet & presbytero cū nō sint qualitates consideratæ, neq; à iure, neque à regula Cancellariæ de concurrentibus super beneficio iuxta qualitates.

M O H E D A N I.

Demandat. de prouiden. Barchion. Prioratus, 9. Maij, 1547.

S V M M A R I V M.

- 1 Expectatiuis litteris impetratis & mandato de prouidendo pariter obtento, beneficij acceptatio an fieri possit litteris nondum per archiuij scribas expeditis.
- 2 Clausula reuocationis octo mensium sublata vi regularum expectatiuarum, neuiquam dicitur interempta, nisi fulminatis processibus super iisdem gratijs expectatiuis.
- 3 Mandatum de prouidendo ipsis expectatiuis, præstantius & pinguius habetur.
- 4 Expectatiuis generaliter reuocatis etiam in generali, amissionem pristini omnino vigoris perpetuuntur.
- 5 Regule semel in desuetudinem abiit, cum reuiuiscere denuo nequeant, veteri vigore destituuntur.
- 6 Rotæ iudicium quid in mandatis de prouidendo, & beneficiorum acceptatione per vsus obseruationem induxerit.

D E C I S I O V I.

IN causa Barchionen. Prioratus, coram Reueren. P. D. Episcopo Mohedano, fuit dictum & quod licet de mense Aprilis, 1545. fuissent concessæ expectatiuæ, & de mense Augusti eiusdem anni, concessum mandatum de prouidendo Hieronymo de Agata, tamen potuit acceptare etiam ante expeditionem literarum gratiæ suæ, non obstante Regula quæ habet quod nullus vigore gratiæ expectatiuæ, seu specialis reuocationis possit acceptare litteris non expeditis, quia regula illa cum alijs propter expectatiuas factis, non habent locum, neque effectum aliquem ante fulminationem processuum super gratijs expectatiuis, quæ non fuit facta, nisi de anno sequenti, scilicet 1546. 4. Febr. & pro hoc adduce-

adducebatur in contrarium, quod S. P. N. per Datarium significauerat Rotæ quod clausula reſeruatoria octo menſium, quæ per regulas expectatiuas tollitur, non erat intentionis ſuæ quod intelligeretur ſublata, niſi fulminatis proceſſibus ſuper gratijs expectatiuis, quaſi illa regulæ effectum non ſortiantur, non impediunt quominus habens mandatum de prouidendo poſſit acceptare literis non confectis, nulla alia ex lege prohibetur: immo de ſola ſignatura ſupplicationis gratia dicatur perfecta. Caſſad. decif. 8. de reſtit. ſpoliat. & quia dicebatur quod regulæ nouæ expectatiuarum conſeſſarum per Paulum obſtabant, quia mandatum de prouidendo dicitur pinguius expectatiuis, ideo regulæ quæ debent reſeruari duranteſ expectatiuis, habent etiam locum in mandato de prouidendo, quo ſtatim conſeſſo regula illa de non acceptando, niſi literis expeditis intrat, tamen etiam fuit dictum illas non obſtare, quia cum fuerint factæ pro expectatiuis generaliter conſeſſis, & illis duranteſ debent obſeruari, vt dicitur in proœmio dictarum regularum, quod ſtatim quod expectatiuè illæ generales fuerunt reuocatæ, ille generaliter ſuum amiſerunt vigorem, & licet poſtmodum aliquæ ſpeciales reſeruationes, vel prorogationes expectatiuæ concedantur, tamen quæ illæ regulæ quæ ſemel deſierunt eſſe in obſeruantia, non poſſunt reuiuſcere, & ex diſpoſitione iuris communis valebit acceptatio literis non expeditis: & ita fuit dictum per omnes vno excepto, licet D. Paulus diceret ſe ſemper vidiffet in Rota hoc dictum fuiſſe obſeruatum, quod habens mandatum de prouidendo non poteſt acceptare, niſi literis expeditis, de qua obſeruatione alij non meminerunt, & quia materia exemplaris eſt, iterum ſuper hoc dubitabitur.

MOHEDANI.

In eadem. Barch. Priorat. 9. Maij, 1547.

SVMMA RIVM.

- 1 Conſeſſio ſi facta fuerit mandati de prouidendo, beneficij acceptatio, etiã literarum expeditione nundum ſecuta fieri poterit, cum ex ſola ſupplicatione ſiue litteris gratia dicatur adimpleta.
- 2 Proceſſibus nundum fulminatis Regulæ de non acceptando robore ſolito deſtituta, faciunt expectantes beneficij poſſeſſionem acceptare non poſſe.
- 3 Clauſula regularum expectatiuarum à Paulo Tertio conſeſſarum, de particularibus etiam reſeruationibus, prout ſunt mandata de prouidendo quæ pingues etiam expectatiuæ vocantur, intelligi debent.

DECISIO VII.

Proponente iterum Reueren. P. D. Ouelen. in eadem cauſa Barchinonen. Prioratus Virginum ſuper eodem dubio fuit dictum, quod Hieronymus quod conſeſſo ſibi mandato de prouidendo, potuit acceptare Prioratum literis non confectis, quia ex ſola ſupplicatione, ſiue literis gratia eſt perfecta, & licet daretur de Regula de non acceptando literis non expeditis, tamen dicebatur regulam illam non habere locum, niſi in expectatiuis, non vltra, vt in proœmio dictarum Regularum patet, & licet diceretur quod ante mandatum de prouidendo, expectatiuæ erant conſeſſæ & publicatæ regulæ, tamen dicebatur, & ita fuit terminatum, quod ex quo proceſſus nondum erant fulminati, Regulæ illæ nullius momenti erant, nec expectantes

interim poſſunt acceptare, & propterea ex parte Sanctiſſ. D. N. venit Datarius ad nos congregatos in loco conſueto, & dixit quod Regula octo menſium quæ tollitur per regulas expectatiuas non erat mentis Patris, quod tollerentur niſi fulminatis proceſſibus, quod alia ratione non potuit eſſe quam quia ſicut expectatiuæ non habent vim, ita neque Regulæ propter expectatiuas, ſed in hac cauſa quod ſaltem regulæ aditæ anno primo Pauli Tertij, quando iterum conſeſſit expectatiuas obſtare, quod quia clauſula illæ loquuntur, nedum de expectatiuis, ſed etiam de particularibus reſeruationibus, quæ particulares reſeruationes prout ſunt mandata de prouidendo, dicebantur pingues expectatiuæ, ſed adhuc Domini dixerunt nec illas aliquid obſtare cum eſſent reuocatæ expectatiuis: & dum loquebantur de reſeruationibus particularibus conſeſſis, debent intelligi de his quæ duranteſ expectatiuis conceduntur prout ſolet communiter fieri, quia poſt aliquos annos quibus durarunt expectatiuæ, ſolebat ſummus Pontifex concedere mandata de prouidendo, prout iam nunc cepit facere, etiam duranteſ expectatiuis, & die 26. Maij fuit tertio firmata iſta reſolutio ſubtiliter informante de Caſtello.

MARISCANI.

De Præſcriptionibus. 27. Aprilis, 1541.

SVMMA RIVM.

- 1 Iuramentum ex quo vim litis conteſtationis nanciſcitur, præſcriptionis interruptionem indubitanter producit.
- 2 Præſcriptio interrupta interpoſiti vigore iuramenti, vim ſtatutorum an efficaciter elidat.
- 3 Diſpoſitio aliqua generalibus verbis prolata, vtrum etiam ad iurata extendi poſſit.
- 4 Statuto ſi vis probatoria inſtrumento adimatur, nullam vt fidem facere poſſit, nullius quæ ſit in futurum momenti, tali inſtrumento probatio nulla de interpoſitione iuramenti habita fieri poteſt.
- 5 Præſuppoſito per inſtrumentum fidem de iuramento fieri nequaquam, conſequens eſt præſcriptionem ſtatuti procedere non obſtante inſtrumento iurato.
- 6 Statutum quæ facere poſſit, & an debitum tollere queat vi præſcriptionis, & per idipſum probatio inſtrumentum auferatur.
- 7 Interpellatio quæ induci videtur per iuramentum ſi ficta fuerit, ſtatutum quod dicitur in caſu proprio intelligi & vero, ad illum nequaquam extendi poteſt.
- 8 Statutum aliquando interpellationem in iudicio faciendam & extra, legitime licet probatam excipere dicitur.

DECISIO VIII.

Dubitatio iſta fuit diſputata inter Dominos in vna Romana domus inter Capuanos, & illos de Theobolis, coram D. Marifcano. In qua dicebatur. Primum, quod ex quo iuramentum habet vim litis conteſtationis, vt per Ang. Rom. & Iaſ. in l. nam & poſtea. §. ſi is qui temporal. ff. de iur. & litis conteſtat. Interrumpit præſcriptionem, vt eſt tex. in l. nec bona fides. C. de præſcriptio. long. tempo. & not. in d. §. is qui, & per Doct. in l. ſi. ff. de vſuc. terno cum præſcriptio fuit interrupta per iuramentum, concludendum videtur

debetur ſtatutum non habere locum in inſtrumento iurato. Item quia quod diſpoſitio generaliter loquens non extenditur ad iurat. prout notabiliter in l. conſtitutus, de reſcript. & in auth. ſacramenta puberum, C. ſi aduerſus venditionem, omnes tamen Domini vno excepto qui fuit D. Raynaldus Petrucius tenuerunt contrarium, moti quia quod ex quo ſtatutum procedit vterius auferendo vim probatoriam ab inſtrumento, ſtatuo nullam facere fidem, & eſſe nullius momenti, quod tale inſtrumentum non poterat probare iuramentum interueniſſe, vt per Pau. de Caſt. conf. 61. incipiēte notandum eſt primo, in 2. volum. Alex. conf. 170. vol. 7. Soc. conf. 97. num. 1. in fine. quod vnde cum de iuramento non faciat fidem inſtrumentum, ſequitur præſcriptionem ſtatutorum procedere, non obſtante inſtrumento iurato R. P. D. Epifcopus addidit auctoritatem Soc. conf. 120. colum. 2. verſic. quinto principaliter, lib. 2. vbi conſiderat quod ſtatutum duo facere. Primum tollit debitum per præſcriptionem. Secundum auferit probationem inſtrumentum, & tunc videtur præſcripta probatio ad alias ſpecies probatorias, vt per Specul. tit. de inſtru. edit. §. reſtat. verſic. ſed & ſi antea, & Abb. & Modern. in cap. 2. de conſuet. & quod alia allegata per Soc. in d. conf. quo caſu, cum ſpecies probationis iſta, per inſtrumentum ſit ſublata, præſcriptio ſtatuti inuitat, & conſequenter caput eſt & inſtrumenta iurata: allegabant etiam aliqui ex Dominis conf. Rom. 83. & Soc. conf. 88. & quia quod interpellatio quæ videbatur induci per iuramentum, iuxta alleg. in d. §. ſi is qui temporalis, eſt ficta, ſtatutum quod dicitur intelligi in caſu proprio & vero, non extenditur ad illum, iuxta tex. in l. 3. §. hæc verba. ff. de neg. geſt. dicebatur etiam non obſtare dictum fundamentum de interpellatione cauſa iuramenti, quod quia ſtatutum excipit interpellationem iudicalem & extra iudicalem legitime probatam, vnde videbatur ſe referre ad omnes alias interpellationes vltra factas, per iuramentum inductas.

MOHEDANI.

De dilationibus, In vna Barchion. Die 4. Maij, 1547.

SVMMA RIVM.

- 1 Iuri patronatus an aliquando etiam quidpiam derogari poſſit per recentem prouifionem.
- 2 Dilationum conſeſſio an aliquando denegari poſſit petenti.
- 3 Condemnatio ratione expenſarum per reuocatoriam non ſemper faciendæ eſt in præiudicium eius pro cuius partibus ſtant iura.

DECISIO IX.

In vna Barchion. de priui. coram R. P. D. Mohedano Epifcopo Rauellen. In qua quoddam ius fuerat per duas ſententias canonizatum, & demum in tertio demonſtratum quod illud ius non erat bonum, quia fuit probatum beneficium eſſe de iure patronatus, quod & ſicut fuit producta alia noua prouifio, in qua iuri patronatus derogabatur, & quia procurator petebat dilationem ad conſulendum principalem ſuum, fuit dictum, quod ex quo erat inſtructa & termini ſeruati, ſi in termino ad dicendum contra iſta iura producta, non fuerit petita quod dilationes non debebant amplius concedi nam aliàs concederentur ſi infra terminum ad articulandum petitur, & fuit dictum quod illud ius nouiter productum debebat canonizari, quod nec debet condemnari in iſta reuocatione in expenſis ille pro quo erant iura ſi terminus ad articulandum erat per reiterationem ſeruatus, aliàs cum

male eſſet ſeruatus, vt communiter ſit, non præiudicat, & poterant peti dilationes, & fuit allegatus Dec. in c. j. in fine, de except.

FABII.

Liguriens. Canonicatus. Die 27. Aprilis.

SVMMA RIVM.

- 1 Dilationes ad partes an ſint dandæ, & terminus ſeruandus ad videndum admitti, aduerſario inſtante de ſuorum admiſſione articuloſorum.
- 2 Conſeſſis dilationibus iudicis officium neceſſario quieſcit.

DECISIO X.

Die 27. Aprilis Peregrinus Fabius proponens in vna Liguriens. Canonicatus ſine dubio dato, quaſi ſiue à Dominis quod an eſſent dandæ dilationes ad partes, ſimul & ſeruandus terminus ad videndum admitti: ille enim qui ex ceſſione nouiter ad cauſam venerat, concedebat aduerſario dandas eſſe dilationes, ſed ſimul volebat ſuos articulos admitti, & examinari teſtes: quod dixerunt Domini non poſſe fieri, quod quia ex quo erant dandæ dilationes, eſt officium iudicis debebat conqueſcere, qui Peregrinus credebat, quod erat ratio, quod ille qui petebat dilationem, volebat informationem de partibus, vt magis inſtructus poſſet facere interrogatoria.

FABII.

De confirmatione vtili vel inutili. Caligurit. Abbatia. Die 27. Aprilis. 1547.

SVMMA RIVM.

- 1 Electio Abbatiffæ etiam concordant voluntate facta, incapax ratione ætatis, ſecuta prouifione noua per ſubreptio-nem obtenta & confirmatione, an ſit penitus nulla.
- 2 Noua prouifio de quibus fructibus percipiendis, aut perceptis facta intelligi debeat.
- 3 Confirmationis prætextu habitæ, pœna non raro legibus irrogata remouentur.
- 4 Locum tamen non habet idipſum nullitate ex defectu iuriſdictionis cauſata.
- 5 Noua prouifio vbi grauiſſi non fuerit, ſed mandatum ſolum de prouidendo non auxiliatur petenti.
- 6 Propter nimium ſe ingerendo importunè, ius ſi quod habet amittit.

DECISIO XI.

In vna Calagurit. Abbatia fuit dubitatum per Peregrinum Fabium proponentem an amitteret ius propter e. auaritia. vel eius quod noua prouifio ſit ſubreptitia, Ioanna enim iſta fuerat electa à Monialibus concorditer, & confirmata per ſuperiorem ſuum, quia tamen erat incapax propter ætatem, quia erat in 15. anno. Confirmatio erat inutilis, propterea obtinuerat à Papa nouam prouifionem, quæ prætendebatur ſubreptitia, cum in ea narretur adeptam fuiſſe poſſeſſionem ante nouam prouifionem, nullos tamen fructus percipiſſe ante nouam prouifionem, ſed poſtea non habuerunt Domini nouam prouifionem pro ſubreptitia, licet aliquo modo conſtaret fructus ſaltem ſpirituales percipiſſe.

2 pisse administrando Abbatisatum, quia dixerunt quod noua prouisio, seu narrata in ea intelligantur de talibus fructibus, seu temporalibus propter quos solui solet Compositio datario, dixerunt tamen quod incidere in c. auaritiæ, Decr. in 6. quia facta electione est confirmata, ex quo nulla erat confirmatio ex defectu iuris confirmantis adhuc habebat locum illud cap. & licet exemplo allegaretur Mil. in repert. in versic. pœna decretalis auaritiæ, dicendum quod confirmatio etiam excusat à pœna d. cap. tamen dixerunt Domini hoc non habere locum, quando nullitas prouenit ex defectu iurisdictionis, vt distinguit Glo. in versic. quamuis, in cap. fin. de elect. in 6. & ibi Franc. & contrarium eius quod dicit Mil. voluit Cardinalis conf. 31. Roman. conf. 330. aliàs 130. Et licet diceretur quod ipse vigore confirmationis non administrauerat, nec fructus perceperat, sed tamen vigore nouæ prouisionis tantum, saltem de administratione Abbatisatus in spiritualibus. Constat non uam prouisionem, quod nec noua prouisio ei suffragabatur, quia non erat gratiosa prouisio, sed mandatum de prouidendo: mandauerat enim Papa cuidam, vt si illam idoneam inueniret prouideret illi de Abbatisatu, quod factum esse non constabat, quod immo statim habita noua prouisione se ingererat in administrationem Abbatisatus perceptione fructuum, propterea tanquam nimis properans ius suum amiserat, & sic in cap. auaritiæ, incidere.

F A B I I.

Chrochien. Portionis. prima Aprilis, 1544.

S V M M A R I V M.

- 1 Protestatio facta & intimatio procuratori speciali à postmodum condemnato portionario, an releuet eundem in restitutione perceptorum.
- 2 Protestatio in causa iudiciali cui, an procuratori vel principali fieri debeat.
- 3 Tutus si non accessus detur remedium iudicis implorandum venit, faciendâq; citatio executorialiumq; intimatio.

DECISIO XII.

1 **F**uit Dub. Crochien. Portionis de Belmonte coram R. P. D. Peregrino Fabio quod vtrum sufficeret protestatum fuisse, & intimatum procuratori speciali, quod quis intenderat, & inferuire, ad effectum, vt postmodum condemnatus portionarius, seu canonicus teneretur etiam ad id quod ex distributionibus quotidianis perceperat, attento maxime quod ad locum vbi erat portio non patebat tutus accessus, & Domini dixerunt quod non, quod quia debet fieri protestatio principali ad effectum vt admittat possessionem, quod & licet non pateret tutus accessus, erat sibi succursum remedio iudicis intimando per editum prout iam fecerat, citando illum ad causam, & intimando executoriales.

P V T E I.

De solutionibus, Ianonen. pecunia. 11. Februarij. 1547.

S V M M A R I V M.

- 1 Debitum si contractum fuerit causa necessarij vsus in personam collati, an per successorem veniat dissolendum.

Et quid in salario aduocati pro elocatione operarum statutum in pari negotio, num. 2.

DECISIO XIII.

1 **C**oram R. P. D. Iacobo Puteo Decano, in vna Ianonen. pecunia. in qua quidam Doctor præstiterat patrocinium ipsi carcerato ei dando pecunias, & pro eius necessitatibus expenderat, fuit dictum successorem teneri ad omnia, quod quia cum ista fuerint debita contracta pro necessitate personæ Episcopi successor tenetur, vt not. Abb. in c. ex præsentium, versic. ex hoc, de pignor. & in c. per tuas, 2. nota. de donat. quod & salarium etiam aduocati propter præsentiam & operam præstitam ipsi Prælato, ad not. per Abb. in cap. relatum, 2. colum. de testam. & Iaf. conf. 222. versic. similiter tenetur, lib. secundo.

F A B I I A C C O R A M B O N I.

De fide instrum. Salamant. Portionis. Die 4. Februarij. 1574.

S V M M A R I V M.

- 1 Liber non deputati ad scribendum, sed memoria causa inuandæ saltem comparatus, in iudicio fidem nullatenus facit.
- 2 Registrata commissio in processu in partibus celebrato si ex defectu iurisdictionis nullus est, ad probationem etiã dicitur insufficiens, nec vllam facere fidem in iudicio.
- 3 Instrumentum originale inhibitionis vna cum inserta commissione non probatis vllatenus insertis, nullum obtinet vigorem.
- 4 Sententia executorialibus literis inserta fidem omnino facit: quod an locum habeat in casu vbi de probanda commissione agitur eo fine, vt beneficiam reddatur litigiosum, num. 5.

DECISIO XIII.

1 **I**n causa Salamantina Portionis coram R. P. D. Fabio Accorambono, dubitatur nunquid constaret de quadam commissione, quæ prætendebatur præsentata d. Simonetæ in causa appellationis exequi interpositæ in partibus, & commissio originalis erat deperdita, nec reperiebatur registrata coram d. Simoneta in hac causa, quia registrum non erat completum confectum, sed reperiebatur in libro Bachodi adnotata commissio causæ Salaman. Portionis de anno 1530. inter Bertrandum Robles & Didacum Flores, inter quos erat in partibus litigatum distributa Simonetæ: dixerunt Domini die 4. Februarij, 1547. quod librum Bachodi non facere fidem, quia non erat deputatus ad scribendum, sed pro sua memoria librum tenebat, & esset in potestate vnius Copistæ qui scriberet super illo libro apponere distributâ esse commissionem, vltra id quod ex dicto libro non apparebat quod esset commissio appellationis, prout requirebatur, quod item etiam commissio reperiebatur registrata in processu de partibus vbi ceperat lis super ista portione in quadam inhibitione emanata à Simoneta vigore illius commissionis, quod etiam fuit dictum non sufficere, quia processus ille de partibus erat nullus, ex defectu iurisdictionis, & ideo registrata in eo non faciebant fidem tanquam non registrata: apud acta et reperiebatur ista commissio in quadam causa spolij vertente, inter Thomam de las Casas, & Didacum præfatum inserta in quadam commissione

1 **f**ione emanata vigore istius commissionis à D. Simoneta, & Crescentio cognitoribus istius causæ, quod & extabat instrumentum originale istius inhibitionis in quo erat inserta commissio, quod etiam dixerunt non sufficere, quia inserta non probant Auth. si quis in aliquo. C. de eden. cum ibi no. per Docto. quod mihi durum videbatur, quia quod sententia inserta in exequutorialibus facit fidem. Ad dec. Rotæ 57. dec. 732. in antiq. quod non procedere in terminis nostris, vbi tractabatur de probanda commissione ad effectum faciendi beneficium litigiosum, quod valde odiosum erat. Reperiebatur etiam in manuali notarij coram D. Simoneta decretam esse citationem, & singula dicerent non prodesset, nec omnia simul coadunata coadiuuabant, quod mihi durum admodum visum est.

M O H E D A N I.

Cordubensis præstimonij, 4. Februarij 1547.

S V M M A R I V M.

- 1 Notarij relationi ex auctoritate Baldi in rub. C. de si. instr. an semper sit credendum, & id quomodo intelligatur.
- 2 Acta iudicis fidem faciunt etiam sine testibus descriptis à tabellione publico.
- 3 Declaratoria aliquando sine vltiori citatione lata, an sit de iure nulla.

DECISIO XV.

1 **I**n vna Corduben. præstimonij coram D. Mohedano 4. Februarij, 1547. fuit dictum quod executio citationis facta in partibus, de qua notarius faciebat fidem per instrumentum celebratum coram tribus testibus, quorum duo voluerunt dare nomina sua non erat legitime facta, quia instrumentum non faciebat fidem, quia si pars voluisset approbare testes non potuisset, & licet dicerent credendum esse relationi notarij ad no. per Bal. in rub. C. de fide instrum. tamen dicebatur illud esse verum in nuncio & Curseore ad hoc deputato, cuius officium est talia facere, non tenetur propterea apponere testes, & alia requisita Glo. in l. generaliter. C. de tabellio. & Felyn. in cap. primo, col. 3. numero 2. de fide instr. quod & licet acta iudicis faciant fidem sine testibus descriptis à notario, ad cap. quoniam contra, de proba. tamen hoc erat extraiudicialiter factum, & in eademmet causa fuerant decretæ literæ exequutoriales à D. Mohedano de intimato, & post intimationem fuerunt coram A. C. seruati quatuor termini substantiales ad docendum se paruisset, quod post quos fuerat lata declaratoria ab A. C. sine alia citatione, & fuit dictum, quod talis declaratoria erat nulliter lata, quia licet coram eodem A. C. qui decreuerat exequutoriales. Iam intimatas potuisset procedere sine alia citatione si Auditor Cameræ volebat rite procedere, & erat opus citatione, vt attestabatur D. Puteus tempore suo Rotâ ita voluisse quod seruaretur, postquam cognouit talem declaratiuam esse nullam.

F A B I I.

De sequest. pos. & fruct. Tolet. pens. 7. Ianuarij. 1547.

S V M M A R I V M.

- 1 Reuocari sequestra eo quod odiosa sint, nec de iure in pen-

sonibus beneficiorum apponenda possunt.

- 2 Sequesterum ob causam cum cautione data relaxari potest.

DECISIO XVI.

1 **C**oram Peregrino Fabio. In vna Toletana pensionis, seu pecuniaria quod instabatur pro reuocatione sequestri per A. C. apposti ex quo sequestra sunt odiosa, nec de iure apponenda in his casibus, & quia A. C. habuerat iurisdictionem sequestrandi, citius sine commissione fecisset: & ita fuit conclusum ex quo nullus istorum, nec creditor, nec debitor erat curialis, quod potuisset beneficia ad instantiam creditoris si esset curialis, quod & hoc videretur sequestrum propter causas cum cautione relaxandum, tamen simpliciter fuit dictum, quod relaxaretur.

F A B I I.

De senten. & re iudica. Hispal. portionis. 24. Martij. 1547.

S V M M A R I V M.

- 1 Filij vel nepotes hereticorum, aut eorum qui per reconciliationem rediere, per statutum antea in habilitum, an cõtineantur sub statuto, si sponte regressi fuerint aut reconciliati eorum parentes.

DECISIO XVII.

1 **I**n vna Hispalen. portionis coram Peregrino Fabio fuit per eum dubitatum, quod an stante sententia de qua apponitur statutum inhabilitans filios, vel nepotes hereticorum, aut reconciliatorum comprehenderet nepotem ex reconciliato sponte in tempus, quod comprehenditur in statuto, & quia ista sententia non erat in forma probanti, nec erat legitime probatum, quod iste qui ius cesserat in Alphonsum Aluaru, qui defendebat causam descendere à reconciliatis, mandauit dari remissionem ad hoc probandum, & pro adducendo iura in forma probanti.

F A B I I.

De restit. in integ. Calaguritana Archidia. 20. Maij. 1547.

S V M M A R I V M.

- 1 Restitutio in integrum ablata possessionis vigore rei iudicatæ instituta gratia ex actis non apparente, an fieri possit.
- 2 Commissio super restitutione impetrata alicuius præbendæ vigore trium conformium sententiarum alicui ablata efficit, vt in integrum restitutio fieri non possit, nisi in cõtinentiam gratia partis aduersæ canonizata.
- 3 Et quid in simili respondeatur ad doct. Bartoli in Lab hostibus. §. sed quod simpliciter. ff. ex quibus cau. man. in vltima quæst.
- 4 Legitimo priuatus modo pro recuperanda possessione vtrû agere possit interdicto recuperanda.
- 5 Possessio considerabilis licet sit, & veniat in restitutio in integ. aliquando tamen eius consideratio nulla habetur, nisi gratia canonizata.

DECISIO

DECISIO XVIII.

IN causa Calaguritana Archidiaconatus per Peregrinum Fabium proponentem fuit dubitatum ꝛ positum sine veri præiudicio, quod ex actis non appareat fuisse institutam gratiam quondam Ioannis de Augustino. An Martinus sit restituendus in possessione, quæ fuit sibi ablata vigore rei iudicatæ, & quod ipse, non instituet suam gratiam, nec doceat de bono iure suo, & dixerunt domini non esse restituendū, ꝛ quia commissio impetrata est super restitutione beneficij sibi per tres cōformes ablati, per quas gratia aduersarij fuit canonizata, vnde non seruit pro restitutione beneficij possessionis, nisi in cōsequentiā, quia de plena restitutione ad beneficium consequitur possessionē fructus, & ea quæ per sententiam amisit, quod non obtinebat, nisi iustificata gratia sua, ꝛ & hoc modo respondebatur ad doctr. Bar. in l. ab hostibus. §. sed quod simpliciter. ff. ex quib. cau. man. in q. vltima, de qua per Ias. in §. rursus, numero 26. Instit. de actio. & per Abb. in c. tam ex literis, col. fina. in prin. de in integ. rest. & dixerunt etiam ꝛ quod si ad istā possessionem hoc modo amissam ageretur interdicto recuperandæ, quod non potest obtinere. ex quo ritè ille priuatus fuit licet non certè, vt Ias. post alios declarat in l. iustè possidet. de acquiren. pos. ff. ꝛ nam licet possessio sit considerabilis, & veniat in restitutione in integrum, tamen non constituenda venit hoc casu, nisi canonizata gratia sua, & constituto quoad ius beneficij.

MOHEDANI.

De citatione Sorretran. 14. Maij. 1547.

S V M M A R I V M.

1 Citatio de aliquo facta parochiano non personaliter apprehenso etiam diligentia non apparet inquisitionis factæ, valida est.

DECISIO XIX.

IN vna Sorretran. coram D. Mohedano episcopo Trallenen. fuit dictum, quod ꝛ citatio facta in cathedrali, & in parochiali cum ageretur de parochiali, erat bona licet citatus non fuerit personaliter apprehensus, nec constat de aliqua diligentia pro eo requirendo licet ex forma citationis videretur, quod deberet perquiri, ex quo de iure tenetur residere in parochiali præsumitur, quod sciuerit, & habuerit notitiā de citatione.

F A B I I.

De sent. & re inter alios acta Dertusensis Sacristiæ. 1547.

S V M M A R I V M.

1 Gratia alicuius contra intrusum, an canonizari possit tertio quodam admissio pro interesse iura sua producente.
2 Iure tertij iustificato probabiliter, gratia licet alteri sit concessa contra intrusum eidem tertio in præiudiciū non cedit.

DECISIO XX.

Fuit dubitatum in vna Dertusen. Sacristiæ coram Peregrino Fabio ꝛ vtrum gratia Gulielmi potest ca-

nonizari contra intrusum, qui nihil habebat, non obstare, quod Ioannes de Milla veniat ad causam, & fuit admissus pro interesse, & ius suum produxit: ius enim Ioannis de Milla erat melius iure Gulielmi, & probatis habitatibus Ioannis, ius illius veniret canonizandum, tamen Domini dixerunt pro maiori parte, ꝛ quod poterat ferri sententia contra intrusum, & quod postquam erit bene iustificatum ius Ioannis, quod tunc poterit, etiam ferri sententia pro Io. cui ista sententia contra intrusum lata nihil præiudicabat.

F A B I I.

De fide instrum. Annen. Abbatia. 18. Martij. 1547.

S V M M A R I V M.

1 Cause etiam sine registro expediri possunt, actis originalibus perustratis, præsumptione exorta non apparere registrum culpa retardantis processum expeditionem.

DECISIO XXI.

Proponente D. Peregrino Fabio in vna Annæ. Abbatij die 18. Martij, 1547. fuit per eum dubitatum, an fuerit vera lis inter Cardinalem, & Alphosum surrogatum, & agens pro Ioanne Solano vellet informare sine registro deperdito, dixerunt domini, quod ꝛ expediretur causa sine registro visis actis in manuali, attento, quod eramus in tertia ex eisdem, & oriebatur quædā præsumptio registrum non apparere culpa retardantis expeditionem, & causa satis calumniose defendebatur prout aliās ante festa mandarunt, quod etiam eadē expediretur visis originalibus.

F A B I I.

De præscrip. & inhibito. in causa Toletana matrimonij. 14. Martij. 1543.

S V M M A R I V M.

1 Index cui inhibitum est virtute commissionis habentis signaturam constituto de assertis, debet superscedere.
2 Testium examinatio facta licet inhibitione, an fieri possit.
3 Inhibitione facta de iure nihil fieri ulterius debet, cōmissionis reformatione nondum obtenta.

DECISIO XXII.

Quia ꝛ fuerat inhibitum per Aud. Camerae, & per Gubernatorem qd non procederetur in causa ciuili pendente criminali, & signatura dederat constituto de assertis, dubitabatur propterea in causa Toletana matrimonij ꝛ nunquid non obstante tali inhibitione possēt examinari testes, quos instabat Comes examinari, & die 14. Martij, 1543. proponente R. P. D. Peregrino Fabio dixerunt domini, quod licet stante signatura commissionis condicionali, constituto de assertis, non debuissent iudices inhibere sine causæ cognitione, ꝛ tamen ex quo erat inhibitum, nihil fieri debebat, maxime quia erat facile Comiti reformare commissionem, & obtinere, quod procederetur ad examen non obstante inhibitione, vel quod mandaretur inhibito.

F A B I I

F A B I I.

Legionen. parochialis, 10. Iunij. 1547.

S V M M A R I V M.

1 Sententia lata per vnum Auditorem potest per alium in vim generalis commissionis subrogatum subscribi.

DECISIO XXIII.

In vna Legionen. parochialis coram Domino Peregrino Fabio fuerat eidem D. Fabio presentatum registrum causæ in qua bon. mem. Thomas de Fanis pronunciauerat, ꝛ vt subscriberet sententiam, quod petitum fuerat à Dominis, an posset subscribi ex commissione generali, siue speciali, & dixerunt, quod sic.

F A B I I.

Cesarangustana parochialis, 19. Nouemb. 1548.

S V M M A R I V M.

1 Terminis non possunt in tantum omitti etiam si commissio dicat terminis non seruatis, & terminus ad contraria iura producta factus seruit pro termino ad dicendum contra producta.

DECISIO XXIII.

Fuit dictum in vna Cesarangustana parochiali de cōmenda coram R. P. D. Peregrino Fabio die 19. Nouembris, 1548. ꝛ quod licet commissarias det quod auditor procedat sine aliqua obseruatione terminorum, tamen termini substantiales sunt seruandi, quia vigore illius commissionis iudex tantum potest abbreviare, vt in deci. 33. in no. & 488. in antiq. non autem ex toto omittit, & licet Cassad. dec. 2. de iud. dicat, quod si omittatur terminus ad dicendum contra producta, tamen sustinetur sententia si quando iura fuerunt producta fuit citatus ad dicendum contra, secus est in casu huius quæstionis vbi omnes termini erant in totum omitti.

F A B I I.

Quando ciuilis actio criminali præiudicet. Tolet. matrim. prima Aprilis. 1547.

S V M M A R I V M.

1 Ciuili causæ vtrum per criminalem præiudicetur quo minus in ea procedi possit in iudicio.
2 Cause ciuiles, & criminales si ita se habeant in incompatibilitate, quod criminalis absorbeat ciuilem, an vna alteri præiudicet ex Doctorum quorundam opinione.

DECISIO XXV.

Proponente R. P. D. Peregrino Fabio in vna Tolletana matrimonij, fuit per eum dubitatum ꝛ vtrum causa criminalis de qua agebatur præiudicaret ciuili, & in ea procedi non posset, & licet multa hinc inde diceretur, tamen procurator qui comparuerat in causa criminali pro D. Beatrice, & eius filio non habebat sufficiens mandatum, causa dicebatur agi criminalis inter

fiscum, & Anas Comitem, ciuilis autem inter D. Beatricem, & filium ex vna, & Comitem Anas ex altera, propterea, an essent istæ causæ inter diuersas personas vna non poterat aliam impedire. l. cecum annota. actio la. 3. ff. de actio. rer. amo. Ita sumuntur secundum secundam lecturam, & ibi per Bal. & Salyc. in l. 1. col. 2. in 10. oppos. C. quando con. act. tenet Bar. in d. l. rer. amot. versi. vel alter quæ est secunda lect. iudicatur istā opinionem limitare quam sequitur Salyc. & alij in d. l. 1. ꝛ quando sunt iniucem incompatibiles, ita quod criminalis absorberet ciuilem, quod tamen iudicatum fuit non esse in huiusmodi causa.

P V T E I.

De constit. Leod. custodia, 14. Ianuarij.

S V M M A R I V M.

1 Regula dicitur sufficienter derogatum si fuit derogatum vni loquenti in illo proposito addita clausula, & alijs clausulis contrarijs, & præsertim si constabat de mente Papæ, quod pariter derogasset.
2 De Principis voluntate satis constare videtur si in vna regula voluerit derogatum, similiter, & in alia si eius memoriam habuisset.

DECISIO XXVI.

Dictum fuit in vna Leodien. custodia coram D. Iacobo Puteo Decano, ꝛ quod licet aliās requiratur specialis derogatio Regularum Cancellariæ immo indiuidua videlicet talis regulæ, vt per Sarnen. q. 8. in princi. tamen ex quo in derogatione erat expressè derogatum nonnullis regulis, & vni maxime de eadem materia loquente, de qua dubitabatur, & postmodum dictum est, & alijs constitutionibus apostolicis, & quod alijs regulis intelligatur derogatum, ꝛ quia de voluntate Principis dicebatur satis constare, quod sicut derogauit alijs ita in specie, ita & hic si de ea recordatus fuisset derogasset per ea quæ communiter dicunt Doctor. in l. si quis in princ. de leg. 3. per canon in c. non nulli maxime. Fely. de rescrip. & maxime, quia in casu isto erat illa quorum tenores iuxta no. per Ant. de But. in vulga. consi. 2. & maxime, quia gratia ista erat facta ad instātiā maximi Ducis de Austria dulcissimi Principis à quo si fuisset petitum derogari huic regulæ vti que fuisset ad glo. in l. tale pactum. C. de pactis.

P V T E I.

De iureiurando Messanen. Baronie, 9. Martij. 1547.

S V M M A R I V M.

1 Iuramentum perhorrescentiæ, licet in vim bullæ Innocentianæ possit præstari in quacunque parte litis, & conuoluantur acta in curia non tamen validantur gesta in partibus, quia talis bulla non seruit, nisi quo ad gesta coram Auditoribus Rotæ.

DECISIO XXVII.

In vna Messanen. Baronie coram R. P. D. Iacobo Puteo Decano die 9. Martij, 1547. fuit dictum licet per Innocen. iuramentum perhorrescentiæ possit præstari in quacunque parte iudicij hoc tamen habebat

bebat locum quantum ad hoc, vt possit procedi in curia, non autem quo ad hoc, vt retro acta in partibus non essent nulla præstito iuramento perhorrescentiæ.

P V T E I.

De iure patronatus Bonon. beneficij, 9. Maij. 1547.

S V M M A R I V M.

- 1 Impetratio facta cum expressione, quod beneficium est de iure patronatus forsân ex fundatione, vel dotatione debet iustificari, quia verbum forsân non tollit præsumptionem de qua in decis. Cassad. 7. de iure patron.
- 2 Generi per speciem nequaquam debet derogari.

DECISIO XXVIII.

F Vit dictum † in vna Bononien. sancti Thomæ de Brauia coram R. P. Dom. Iacobo Puteo Decano quod Nicolaus Viegeus qui dixerat beneficium esse de iure patro. laicorum forsân ex fundatione, vel dotatione dicebatur confiteri beneficium esse de iure patronatus, ex qua confessione facta ex dispositione iuris requirebatur, quod esset ex fundatione, & dotatione addita per Cassad. dec. 4. de præben. & 7. de iure patron. & licet diceretur, quod per illa verba forsân ex fundatione videbatur recessum ab alia confessione generali per magis specificam expressionem ad no. per glo. & Bal. in l. quæsitum. §. si quis fundum. ff. de fide instru. & instrumentum legis: tamen dixerunt domini, quod ista verba, forsân ex fundatione erant posita augmentatiuè, nõ autem restrictiuè, & ideo genus remanebat, † nec generi p speciem derogatur per ea quæ no. Aym. in reg. generi p speciem in 3. casu, & maximè, quia in casu isto non eramus in dubio, sed magis in claro, quod augmentatiuè erant posita illa verba, & de intentione satis constabat, quia noluit habere beneficium à Papa nedum si esset de iure patronatus simpliciter, sed etiam ex fundatione, & dotatione, & verba illa forsân ex fundatione, & dotatione non negabant beneficium esse de iure patronatus, sed vltra quod esset de iure patronatus dubitabat ne forsân etiam esset ex fundatione, vel dotatione.

S A N C T Æ C R V C I I.

De regressu in causa Maioricensi, 22. Octob. 1546.

S V M M A R I V M.

- 1 An in regressibus procedat Concilium Lateranense concessis Cardinalibus post Concilium ad beneficia minoris valoris ducatorum. 200.

DECISIO XXIX.

F Vit dubitatum in vna Maioricen. coram R. P. D. Prospero de sancta Cruce, † an in regressibus Cardinalium circa beneficia minoris valoris quam 200. ducat. requiretetur derogatio Concilij Lateranen. fuit dictum, quod omisso hoc dubio prius videatur de origine regressus, tamen die 22. Octobris, 1546. fuit dictum, quod consilium præseruans regressus si quis haberet, intelligitur de præsentibus, nõ de futuris, nõ obstante doct. Bal. in l. si debitor, de contrahen. emp. quia de mente Concilij apparebat, fuit etiam dictum, quod Concilium nedum prohibebat ad beneficia statim ad-

mittenda, quod potest ex verbis Concilij facientis eos habiles ad beneficia familiarium, cum hoc quod infra sex menses dimittant per duos tantum sint votata alijs nihil dicentibus ex quo causa erat per aliud dubium terminandum.

F A B I I.

De iure emphyt. Mediol. bonorum, 26. Maij. 1547.

S V M M A R I V M.

- 1 Emphyteuta potest propria auctoritate expelli ob canonis non factam solutionem per biennij, aut triennij moram.
- 2 Limitatur idipsum in domino, vt ibid. nu. seq.

DECISIO XXX.

F Vit dictum in vna Mediolanen. bonorum proponente D. Fabio Accorambono d. † emphyteutæ, qui cessauerat per biennium, vel triennium à solutione canonis, ita quod ceciderit propria auctoritate posse expelli per no. per glo. in l. 2. C. de iure emphy. tanquam magis communiter approbatam, vt patet per late deducta per las. ibidem, & per canon. in c. potuit de loca. & conduct. vbi de hoc maximè per Inno. & per Dec. in c. 246. col. 3. ver. capio secundum dubium, & quia causa hæc habebat aliquod dubium in facto, fuit dictum d. Ponenti quod ex se id firmaret, & licet ex capite lineæ finitæ, & alienationis factæ iure quaesito domino, res esset deuoluta, & ipso iure, vt voluit glo. communiter approbata in l. 3. §. si. C. de iure emphy. † tamen fuit dictum quod non sequebatur ergo propria auctoritate dominus potuit ingredi ad dec. de Aflicto. 97. nu. 2. & seq. adde cons. vulg. 2. in fi.

F A B I I.

De offic. Vicarij Oueten. canonicat. 20. Maij. 1547.

S V M M A R I V M.

- 1 Substitutus à Vicario Episcopi habente facultatem substituendi potest exequi commissa Vicario substituente, & incæpta per substitutum possunt perfici per substituentem, & si postea dubitaretur de iurisdictione, & non fuisset appositum in partibus, nec in curia, quod processus saluari potest, secus si fuisset oppositum.

DECISIO XXXI.

D Vbitauit R. P. D. Peregrinus Fabius in vna Oueten. canonicatus, & præben. † An gesta per Vicariam substitutum valeant, & quod possunt legitime constitutus cum facultate constituendi quoties ipsi abesse contigerit per episcopum qui postmodum loco sui substituerat alium in officio cui literæ domino Romano erant præsentatæ, & ceperat process. & coram eo iurauerant testes deinde superuenerat constituens, & coram eo perfectus erat processus fuit dictum, quod ex quo liquidatio erat concessa sub nomine officij non autem proprio, quod substitutus erat eadem persona in iurisdictione, & propterea potuit Camera delegatam exequi, vt per Card. in c. quoniam Abb. extra de offi. delega. Abb. ibidem col. 3. nu. 10. ver. item ecclesia prædicta eo maximè, quia non fuerat successus in locum mortui, sed in officio viuèntis absentis per no. per Doct. in d. c. quoniam

nam Abb. quia autem dubitatur aliquo modo, an fuisset episcopus ille, qui eum Vicarium fecerat cum facultate substituendi dubitabat dominus Peregrinus ex quo in partibus nihil fuit oppositum, quia nemo comparuerat pro eo, an gesta per eum valerent, & cum diceretur valere ad decis. Dec. 47. in nou. repositum etiam in antiq. 497. & dixerunt domini, quod ex quo statim transportato examine hic in curia fuit appellatum ab isto examine, & oppositum de iurisdictione iudicis, quod ista condictio sufficiebat, & pars teneretur ostendere hunc esse Vicarium constitutum ab episcopo vide q. 33.

F A B I I.

Bononien. parochialis, 29. Ianuarij. 1547.

S V M M A R I V M.

- 1 Licet facultates legatorum fuerint reuocatae, & moderatae, nihilo minus si legati vsi sunt suis prioribus facultatibus, prout videbantur ante reuocationem spatio decem annorum, valent gesta per eos, & etiam absque tanto tẽpore, si aliquando reuocatio non fuisset recepta.

DECISIO XXXII.

I N vna Bononiæ. parochialis sancti Andreæ coram D. Peregrino Fabio dicebat, quod licet facultates Cardinalis Cibo in quibus continebatur, quod legato possent derogare regulæ de 20. diebus essent limitatae, & sublatae, tamen ex quo per testes probatur, quod tam ipse legatus Cardinalis Cibo, quàm alij legati post ipsum derogauerunt huic regulæ, quod illis limitationibus non obstantibus, tanquam vsu non receptis, quia illis obseruatis per decem annos, & vltra prouiso de ista parochiali facta cum derogatione istius regulæ valebat per not. per Fel. in ca. 1. de treug. & pace, nam aut prouisio facta per Principem non recipitur à sciente, & patiente Principe illi contrauenitur, & tunc per duos, vel tres casus contrarios illi censetur esse derogatum sine aliquo cursu temporis, aut ab omnibus sint recepta, & sufficiunt decem anni Felij. in loco proximè allegato.

F A B I I.

Ceneten. Canonic. die 22. Iunij. 1547.

S V M M A R I V M.

- 1 Vicarij gesta post resignationem ecclesiæ, an valeant.

DECISIO XXXIII.

I N vna Ceneten. Canonicatus, & præben. dubitauit R. P. D. Peregrinus Fabius proponens, an Vicarius deputatus ab episcopo cum facultate substituendi alium loco sui in casu absentiae potuerit post resignationem episcopi in manibus Papæ de dicto episcopatu ante aduentum successoris, & notitiam resignantis non solum officium exercere, sed adueniente casu absentie, etiã alium loco sui substituere vigore dictæ deputationis, & domini non resolverunt materiam, licet inclinarēt, quod sic, per no. per Fel. in c. Abb. sanè, de rescri. qui vult, quod Vicarius habens facultatem conferendi beneficia possit conferre etiam post renunciationem ignoratã. In cõtrarium, tamen allegabatur cons. Calder. in ti. de re iud. vbi vult, quod sententia lata per Vicarium post translationem

nem episcopi sit nulla, quia cessat facultas, & quod ignoraret translationem, quod consilium domini non viderant ideo dubium resolutum non fuit.

S A N C T Æ C R V C I I.

De pactis in causa Placentina, 27. Maij. 1547.

S V M M A R I V M.

- 1 Pactum quod de contractu fiat instrumentum dicitur perfectum etiam si scriptura non fiat, & reprobatur doct. Pau. de Cast.

DECISIO XXXIII.

I N vna Placentina coram Domino Prospero de sancta Cruce satis dixerunt domini, quod non est verum dictum Pau. de Cast. in lan. res. C. de proba. col. 1. v. lentis, quod † quando partes agunt, quod de contractu fiat instrumentum, quod contractus non dicitur perfectus, nisi facta scriptura, qui & idem dixerit in l. cõtractus col. 4. C. de fide instrum. quem multi sequuntur de quibus per Doct. consil. 11. col. 1. versicu. 4. comprobatur hoc efficaciter. Et in consil. 159. col. penult. prope. versu. prædicta conclusio corroboratur. Hanc opinionem dixit las. in consil. 251. primo volum. bene intelligi, & declarari ex dictis per las. consil. 260. col. 3. in fi. versu. In contrarium fortiter facit communis practica, & quod ista sit communis opinio attestatur Dec. consil. 140. col. secunda, versicu. 5. & vlt. Gram. consil. 107. col. 2. versicu. respondetur volum. primo, & dictum Pau. de Cast. improbat Soc. consil. 22. col. 2. in fi. cum seq. vol. 3. versicu. neque est curandum, & Dec. in consil. 340. & fuit additum, quod idem voluit idem, Dec. in l. qui bis idem vbi etiam Aret. de verb. oblig. & sic fuit dictum communem opinionem esse contra Pau. de Cast. qui vt bene loquatur debet intelligi, quando per partes fuit dictum, quod non valeat conuentio, nisi in scriptis dirigatur, vt per Dec. in l. Penum, quod bona fide col. 2. versu. ex hoc refert. C. de pactis, Grat. consil. præalleg. 107. col. j.

A V G V S T I N I.

De procuratoribus, & clausula transferendi in Compostellana parochiali. 28. Iunij. 1547.

S V M M A R I V M.

- 1 Vigore mandati ad consentiendum pensionis reservationi non potest præstari consensus super supplicatione in qua sit facultas transferendi, licet cõsentire possit alijs clausulis supplicationis per Papam concessis.

DECISIO XXXV.

F Vit dictum in vna Compostellana parochialis de Aldea coram R. P. D. Antonio Augustino, quod licet Alphonus dedisset mandatum amplissimum ad consentiendum reservationi pensionis 60. ducat. in fauorem Petri, qui resignauerat parochialem, tamen illud mandatum non erat sufficiens ad consentiendum facultati translationis pensionis prout cõtinebatur in supplicatione noluit aliter, neque alio modo resignare, cū istud transferre esset munus insolitum, & præiudiciale, & fuit per vnum ex dominis consideratum, quod clausula mandati quantumcunque generalis non poterat ad hoc

hoc extendi, quia mandatum erat ad consentiendum reservationi pensionis in fauorem Petri soluendâ eidem Petro donec vixerit: vnde consentire translationi pensionis non poterat, quia esset hoc consentire pensionem in fauorem alterius quam Petri, ad quod mandatum nullo modo extendebatur, & clausulæ omnes intelligebantur respectu pensionis seruanda Petro.

THOLOMÆI.

Clausula ex cuiuscunque persona, in vna Abulen.
20. Nouembris. 1545.

S V M M A R I V M.

Clausula ex cuiuscunque persona capit beneficium vacans ex persona alterius, quoniam gratia non est surreptitia, vt hic, quod fuit narratum alijs sibi prouisum per obitum enim & dubitabatur de iuribus illius pensionis, & propositio Papa concedebat cum ista clausula, & sic noua prouisio sit nulla.

DECISIO XXXVI.

Fuit conclusum in vna Abulen. villa capo coram R.P.D. Paulo Tholomeo quod clausula ex cuiuscunque persona vacet, quæ solet apponi in nouis prouisionibus ꝛ capit beneficium etiam si non vacet ex persona eius cuius narratur vacare, & etiam si non vacaret tempore quo prima prouisio fuit facta prout euenit in casu illo in quo quis impetrauerat beneficium à Papa per obitum accolti per cuius obitum fuerat prouisum alteri ab episcopo habente indultum, vnde stante indulto prouisio Apostolica non valebat prouisus à Papa impetrauit nouam prouisionem statim 6. mensibus infra quos prouisus ab ordinario tenebatur impetrare nouam prouisionem, & expediri literas iuxta formam indulti, & sic miserat beneficium, quod tunc temporis ex persona eius cui ab episcopo fuerat prouisum, nam fuit dictum, quod licet non vacaret ex persona ipsius tempore primæ pensionis, tamen ex quo Papa omnia narrata erant, & sic gratia nõ poterat dici surreptitia noua prouisio per illam clausulam capiebat beneficium, quia clausula loquitur per verba presentis temporis ex cuiuscunque persona vacet non esset talis vacatio, quia tamẽ fuit dubitatum vtrum ex tali vacatione collatio de nouo spectaret ad episcopum vigore indulti propterea fuit dubitatum iterum informari in hac causa super hoc dubio.

SANCTÆ CRUCII.

De literis non expeditis, in quadam Aquensi præceptoris, 7. Februarij. 1547.

S V M M A R I V M.

Decedente aliquo qui non expedituit literas beneficij dicitur vacare per obitum.

DECISIO XXXVII.

Coram R.P.D. Prospero de sancta Cruce fuit dictum in vna Aquen. Præceptoris, quod si alicui sit prouisio de beneficio per solam supplicationem qui ante consecutionem literarum obierit beneficium dicitur vacare per eius obitum Cassad. decis. 8. nu.

mero 5. de restit. spohato. licet Ægid. decis. 609. & 644. dicat contrarium, sed non seruatur in Rota, vt in Cancellaria.

F A B I I.

De erectione nouæ dignitatis Ilacensis Cantoria,
11. Februarij. 1554.

S V M M A R I V M.

Gratia erectionis nouæ dignitatis non dicitur surreptitia licet non sit facta mentio de mansionarijs Ecclesiæ, sed tantum de capitulo.

DECISIO XXXVIII.

Proponente Domino Prospero in vna Ilacen. Cantoria fuit dictum, quod ꝛ licet in creatione ipsius dignitatis non fuit facta mentio de mansionarijs de quorum præiudicio tractabatur, tamen gratia non erat surreptitia, quia si Papæ illud dictum fuisset nõ minus consensisset, tamen attendita paruitate præiudicij, tunc quia non solet fieri mentio, nisi de capitulo, & cuius consensus solus sufficit tanquam quod de alijs, qui non habent vocem, non sit habenda ratio Papa enim erigendo nouam dignitatem, quia vult de distributionibus quotidianis participare intelligitur hoc non posse fieri sine præiudicio aliorum ideo non est surreptitia gratia: facit quod no. Abb. Ant. & alij in cap. dudum, de priuileg. & Cassad. decis. 1. co. titu.

F A B I I.

De indulto, & cess. Tullens. parochialis. 14. Febr. 1547.

S V M M A R I V M.

Comensis Cardinalis habens indultum Pap. cum clausula præterquam per resignationem in manibus Papæ factam non potest conferre beneficium cessante vnione, vel cõmenda facta ex resignatione in manibus Papæ.

DECISIO XXXIX.

Dubitauit R. P. D. Peregrinus Fabius in vna Tullen. parochialis sancti Pauli coram eo pendente ꝛ vtrum prouisio Ioannis valeat de consensu Cardinalis, alijs enim fuerat resignatio ista parochialis in manibus Papæ in fauorem Vualdini, & Papa per resignationem vniuit alteri parochiali per Dom. Vualdinum obtentæ ad vitam mortuo D. Vualdino Pap. de eadem prouidit Domino Ioanni, dicebatur prouisionem hanc non valere stante indulto Cardinalis Lotharingæ, & cum diceretur indultum non habet locum in beneficio vacante per resignationem in manibus Papæ factam, & an dissoluta vnione beneficium diceretur vacasse, vt prius valet per resignationem Pap. potuit provide re non obstante indulto, sed replicabatur, quod intelligebat de prima vice, quod beneficium fuerat resignatum, vnde dissoluta vnione, licet diceretur adhuc vacasse per resignationem, tamen in hac secunda vice saltem de consensu Cardinalis debebat fieri prouisio alijs non valeret, tamen domini dixerunt contrarium per Cassad. decis. quinta, de priuileg. vbi interim deciditur ista causa, & in decisio. secunda, de vnion.

FABIL.

F A B I I.

De vnione in causa beneficii, 14. Maij. 1546.

S V M M A R I V M.

Collatio de beneficio alterius Dioec. spectat ad collationem meam, neque teneor requirere consensum illius alterius episcopi alterius Dioec. licet forte secus si essent vnita inuicem, vel æque principaliter.

DECISIO XL.

Fuit dictum, quod ꝛ quando vniuntur duo beneficia in diuersis Dioec. consistencia, & vnium taliter, quod accedit alteri, & aliud cui fit vnio est principale, quod vacante isto beneficio, licet vnio intelligitur fieri sine præiudicio Dioec. capi. secundo, de relig. dom. tamen cum beneficium vnium est eo ipso dicitur fieri præiudicium quo ad hoc ipsi in conferendo beneficium consensus illius non expectabatur, & concluderunt Dec. Ioan. And. Ægid. Fab. in dicto capi. & clarius alijs... vbi hoc expresse volunt, vt in casu isto, & Caccialup. in tract. in octauo articu. princip. versicu. 26. quæro in contrarium solum allegabatur Pet. de Perus. in tracta. de vnio. ecc. 10. capitu. in fi. sed fuit dictum, quod poterat saluare in vnione transfusa prout concludit Fab. in dicto capitu. secundo, licet Ægid. diceret contrarium alijs male loquebatur, & nihil allegabat, & deinde loquitur dubitatiuè per verbum videtur, & ita fuit conclusum in prima parte, in vna Vrbinaten. & foro Sæpronien. vnionis coram R.P.D. Thoma de Zanis.

EPISCOPI MARSIGANI.

De gratia surreptitia Bellicen. prioratus.
29. Aprilis. 1541.

S V M M A R I V M.

Porrectio fructuum minima quantitatatis facit gratiam surreptitiam si in eadem de illis non fiat mentio.

DECISIO XLI.

Bellicen. Prioratus coram R.P. D. Episcopo Marsican. fuit dubitatum, ꝛ an perceptio fructuum minime quantitatis faciat granum surreptitiam, si de illis in ea non fiat mentio, & maior pars dominorum tenuit videlicet septem ex eis, quod esset surreptitia, & mouebantur, quia ex quo sumus in gratiosis in quibus surreptitia vitiat etiam in minimo, vt in capitu. si proponere, de rescrip. & capitu. si motu proprio de præben. in 6. Ita etiam maximè, quia sumus in delictis, quæ etiam in minimo committuntur §. Gallinarum Inst. de rer. diuis. & in modica re proponit prælatus capitu. per tuas de simo. Item propterea, quia videbatur tenuisse in fraudem cancellariæ Apostolicæ cum teneretur componere, vt per Fel. in c. in nostra de secundo corrol. & in c. postulasti in fi. de rescri. & licet sit nimirum male perceptum, datur occasio componendi super toto beneficio. allegabatur stylus Datarij, & Cancellariæ, quia volunt componere, & si beneficium excedat ducatos 24. & in minima summa soluit annata tres alij ex dominis fuerunt in contrario voto dicendo, quod illa tantum surreptio vitia-

quæ poterat retrahere p Papæ à concedendo gratiam, vel quod saltem ea narrata difficilior cõcessisset per reg. vulg. vnde si fuisset narrata de ista minima fructuum perceptione, vtique non retraxisset, nec difficilior concessisset, cum tamen minima res non sit in consideratio ne apud statum Principis, quia parum, & nihil æquiparatur. c. licet causam. §. quamquam de prob. & Inst. ad l. Falc. in prin. adeo quod de minimis non curatur. l. scio, & qd ibi per dd. ff. de rest. in integ. & per Ias. in l. sciendū in princip. col. 3. & seq. ff. qui fatid. cog. & maxime, quia per illas nec minimum se retraxisset Papa, iuxta c. dudū in ver. considerantes, de præben. in 6. & in cap. si non pro clericis pauperibus eod. tit. & hoc fortius comprobatur, quia talis expressio fructuum perceptorum non requiritur de iure communi, sed solum per obseruantiam, & pro interesse Cancellariæ Apostolicæ iuxta no. in ca. ad omnes per Felyn. col. 9. versicu. noua collatio, de rescrip. & in cap. super literis col. 3. eodem titu. & per Dec. ibi col. 3. Et tanto magis hoc luadetur, quia de huiusmodi mala perceptione potest inquiri per ordinarium, vt per Cassad. decis. 6. de præben. in 6. ex quo sequitur, quod talis mentio requiritur per interesse Cancellariæ contra iuris dispositionem: istis tamen non obstantibus maior pars dominorum tenuit contrarium, vt supra dictū fuit.

FABII ACCORAMBONI.

De restit. in integrum Bonon. hæredit.
10. Februarij. 1547.

S V M M A R I V M.

Restitutio aduersus perceptionem 40. annorum datur hæreditarij, & legatario ex capite ignorantie, & istud procedit, etiam si post 40. annos esset lapsum quadriennium.

DECISIO XLII.

Coram Domino Ioanne Fabio Accorambono in vna Bononien. hæreditatis de Papazonibus fuit dictum, quod ꝛ ad præscriptionem 40. annorum datur restitutio ex capite ignorantie, siue loquamur in ecclesia, siue in priuato, vt est magis communis conclusio prout attestatur Bal. in trac. de præscr. in 4. par. q. 29. & ita fuisse hanc opinionem tentam pro communi in Concilio Neapolitano refert Afflic. dec. 37. incip. pro te nai vbi tenet cõtrariū post antiquas allegationes, & fuit etiam dictum cõstare satis de ignorantia in casu isto ex quo contra hæredem substitutum curreret præscriptio, & tenet idem Afflic. decis. præalleg. 329. & ibi de legatario tenet Bald. in d. q. & licet post 40. annos esset lapsum quadriennium, quod datur ad prædum restitutionem, tamen ex quo concurrat contra ignorantem nõ releuat, quia tempus illud est vile ab initio, nec ignorantia cõcurrit ac etiam post centum agnos ignorans potest petere restitutionem in integrum, vt tenet Bal. in prædicta q. 29. ante fi. & quod cum in hac cadẽ causa dubitaretur nunquid præscriptio concurreret aduersus hospitale ex cuius iure veniebat Pazonus, dixerunt Domini, quod sic, per c. de quarta, & ca. illud de præscrip. & ex quo constabat de initio temporis successiuè dixerunt nedū tempus præsumi, vt continuatio diceretur possessio 40. annorum licet allegaretur Nat. tenuisse contrariū in not. 11. q. quæ refert, & sequitur Bal. in l. Celsus nu. 30. ver. ex quo infer tur de vsuca, & ita dixerunt alijs in alijs causis fuisse tentum, & hoc fuit dictum incidenter, quia Pazonus dicebat, quod quoad hospitale non erat opus restitutione.

B IACOBI

IACOBI PUTEI

DECISIO XLV.

De prescriptionibus in vna Toletana decimarum.
16. Nouembris. 1545.

S V M M A R I V M.

Gratia concessa reg. de mot. propr. & gratis expedita cum aliqua tamen expensa presumitur acceptata per ipsum.

DECISIO XLIII.

In vna Toletana Decimarum coram Domino Iacobo Puteo fuit dictum, quod licet non constaret Regem Hispaniarum acceptasse gratiam sibi à Pontifice motuque proprio factam, tamen ab usu patrisfamil. præsumebatur maxime per impensam factam in expeditione gratiæ, quia licet esset expedita gratis, tamen non erat ita modica, quod non præsumeretur gesta de mandato iuxta no. per Dec. in l. cum seruus de verborum obligatio. vbi licet aliqui dicant, quod ex impensa non præsumatur mandatum si alia non concurrant, tamen fuit dictum, quod illa opinio quam attestatur Sarnen. in reg. de trien. quæstio. trigesima secunda, quod scilicet distinguatur inter modicam, & magnam impensam seruabatur in not. . . licet communis opinio sit in capitu. primo, de iudi. quod etiam ex impensa facta circa citationem, quæ modica est præsumatur facta de scientia, & mandato principalis, quam opinionem tenet Dec. Neapo. in nou. in quinto dubio, tamen his non obstantibus præualuit sententia, quod in causa esset data remissoria ad probandū, quod reg. non fuit no. hæc gratia nam hæc dicebantur ad faciendam gratiam surreptitiam.

F A B I I.

De fide instrumentorum temp. pest. in Tudertina bonorum. 20. Maij. 1574.

S V M M A R I V M.

Bulla Archiuij contra notarios non descriptos in Archiuijo non procedit, quando quis fuit rogatus tempore magnæ pestis.

DECISIO XLIIII.

In vna Tudertina bonorum coram R. P. D. Peregrino Fabio episcopo Vestano fuit dictum, quod bulla Archiuij, quæ vult notarios non matriculatos in Archiuijo non posse conficere instrumenta immo pro falsarijs posse condemnari, non habet locum in notario non descripto conficiente instrumentum tempore magnæ pestis per multa, quæ tunc in informationibus fuerunt latissime allegata vide eadem latissime titulo de testibus.

A C O R A M B O N I.

De priuilegijs Calagurit. canonic. 14. Ianuarij. 1547.

S V M M A R I V M.

Priuilegia scriptorum dum loquuntur de beneficio reseruato intelliguntur de regulari beneficio tantum.

Debitabatur in vna Calaguritana canonicatus, & præbendatus de longione coram Domino Fabio Accorambono, ꝑ an priuilegio scriptorum Apostolicorum haberet, quod vigore gratiarum expectatiuarum possent acceptare vnum beneficium seculare, vel regulare etiam non reseruatum in mensibus ordinarijs collatoribus concessis nam de rescriptis nullum erat dubium, & quantumcunque priuilegij verba satis clara viderentur, siue regulare, siue seculare esset tamen posset acceptare, & si non esset reseruatum, tamen placuit Rotæ, quod intelligerentur tantū de regulari, quia in c. quod priuilegiorum procedit illud super quo cadebat dubitatio, quod incipiebat, Ipsiq; scriptores, facta fuerit mentio de regulari beneficio, & diu tamen, vt præfertur reseruatum, & qualificatū vnde regula, quæ subsequerebatur in c. subsequenti inci. quodque singuli scriptores. In quo cadebat dubitatio dicebatur vnum ex seclularibus, aut regularibus beneficijs huiusmodi etiam si vt præfertur reseruatum seu effectum, & alijs qualitercunque qualificatum, vel etiam, nec reseruatum, nec effectum, & propterea iungendo illud. c. cum præcedenti, & secundum illud intelligendo sicut in præcedenti loquebatur, vt præfertur qualificatum, & sic ad præcedentia videbatur haberi relatio.

F A B I I.

De indultis coadiut. canonic. Toletan. 20. Octobris. 1547.

S V M M A R I V M.

Derogatio indultum Cardinalium non requiritur in coadiutoria cum futura successione.

DECISIO XLVI.

Fuit dubitatum in causa Toletana coadiutoriæ Canonicatus, & præbendæ coram R. P. D. Peregrino Fabio die 20. Octobris, 1547. Vtrum ꝑ in coadiutoria cum futura successione esset necessarium derogare indulto Cardinalium Toletan. & quatuor ex septem dominis fuerunt in opinione, quod non, videlicet Rom. Prosper Puteus, & Fabius tres autem alij videlicet Anton, Augustinus Mohed. & Thom. erant in contraria opinione, quia res est exemplaris, & non caret difficultate fuit iterum die 25. Octobris, 1547. idem dubium propositum, & fuit dictum, quod alijs coram D. Ioanne Paulo fuerit decisum quod sic de mense Februarij, 1544. In vna Tolletan. Archipresbyteratus de Madrid. ostendente decif. script. à tergo informationis in qua fuisse ita decisum nemine discrepante dicebatur, sed Dom. Puteus referebat se eodem anno 3. Martij annotasse Rotam inclinasse in hanc partem pro qua est conclusum hodie coram eodem Domino Peregrino, & vltra decif. Castad. vnic. de pact. quæ allegabatur, & 4. de priuileg. vbi arguitur de concordatis ob indulta, & ideo secuta concordia comprehendunt coadiutorias, licet non regref. vt in d. dec. Ita etiam in indultis esse debebat fuit dictum, quod pro ista parte faciebat, quia in indultis excipiebantur beneficia resignata, & ideo cum coadiutoria non sit propriè reseruatam, & quod sit de consensu indultum illam capiebat, nisi illi derogaretur,

rogaretur, & ita fuit conclusum: tribus tamen primis auditoribus existentibus in contraria opinione, quia magna erat differentia inter concordata emanata ob publicam vtilitatem, & indulta, quæ merè vtilitatem priuatam respiciebant.

M O H E D A N I.

Leodien. Decanat. 14. Ianuarij. 1547.

S V M M A R I V M.

Illegitimo non sufficit probare, quod incesit in habitu, sed debet probare se dispensatum ad clericatum per literas: vide decif. tertia, infra incip. Hispanen. canonicatus clericatus illegitimi, vel vterioris habentis prescriptionem contra se, probatur etiam ex communi opinione.

DECISIO XLVII.

Fuit conclusum, quod etiam licet alijs ex communi reputatione non probatur clericum, quia probare debens habens procriptionem contra se Besig. decif. secunda, de probat. & in antiq. 84. & maxime in illegitimo Gom. in reg. de anal. quæstio. quinquagesimo octaua, tamen in vna Leodien. Decanatus coram R. P. D. Mohedano die 14. Ianuarij 1547. concurrentibus alijs coniecturis fuit dictum, quod probaretur ex communi opinione.

F A B I I.

De fide instrumen. Segobien. canonic. 11. Febr. 1547.

S V M M A R I V M.

Literæ si reperiantur expeditæ sub plumbo, concedentes menses alternatos, & alia per breu. concedentes collationem in omnibus mensibus de eadem data, standum est literis sub plumbo per rationes hic positas.

DECISIO XLVIII.

In vna Segobien. Canonicatus, & præbendæ coram Domino Peregrino Fabio idem dubitauit vtrum Cardinalis Camerarius posset vigore primi indulti conferre in omnibus mensibus, vel alternatiua, prout in alijs literis fuerat etiam vigore literarum in forma breuis concessum & indultū Camerario conferendi beneficia in Dioc. Segobien. accedente consensu, quo accedente etiam erat concessa alternatiua neque de consensu Camerarij ꝑ expeditorū literarum sub plumbo dubitabatur, quæ literæ essent attendendę per prædicta: de rigore iuris res posset aliquo modo reuocari in dubium, primo quia de consensu episcopi, & Camerarij aliquo modo constabat, & propter verisimilitudinem, & quia literæ sub plumbo magis sunt & ab usu patris famil. Nam quotidie ista fiunt, & hoc modo conceditur alicui Cardinali indultum conferendi beneficia in aliqua Diocesi in omnibus mensibus, & datur etiam ad reseruata diuiditur illud indultum per alias literas, & conceditur alternatiua Episcopo, ex qua episcopus nedum lucratur duos menses, sed etiam quod in alternatiuis mensibus sibi concessis possit conferre reseruata, quod non habuisset ex simplici alternatiua, quæ non solet dari ad reseruata dixerunt omnes dd. Camerarium solum alternatum posse conferre.

F A B I I.

Non admissionis in militem in causa Valentina. 27. Iunij. 1547.

S V M M A R I V M.

Copia standum est, quando ipsa originalia sunt penes aduersarium si ipse recusat ostendere originalia ipsa, vel non permittit, quod formiter extrabantur.

DECISIO XLIX.

Debitauit Dom. Peregrinus Fabius in vna Valentina. non admissionis in militem ꝑ vtrum iura producta sint talia quibus in hoc casu sit adhibenda fides pro parte illius qui in militem non fuerit admissus. Contra religionem, & magnum magistrum Hierosolimitanum fuerat producta sententia lata per magnum magistrum quedam stabilimenta, & quedam alia iura, quæ erant simplicis copię extractæ ex libris Religionis, quibus non esse fidem adhibendam dicebatur per iura vulg. in contrarium inter alia, quæ videbantur iuuare, allegabatur decif. Barto. in l. publicati. C. de testamen. quem sequitur Ias. in authent. si quis in aliquo columna quarta, versiculo septimo fallit. C. de eden. Dec. consilio trigesimo sexto, incip. pro tenui columna secunda, versicu. non obstant allegata, vbi voluit, quod copię detur fides, quando originale est penes aduersarium qui potest illud producere eo casu quo dicat copiam ab eo discordare, tamen hoc & alijs additis non obstante, dixerunt domini, quod iste debet habere compulsiuam, & extrahere iura in forma probanti, quod si non posset impedientibus aduersarijs tunc dabunt fidem copijs, nisi originale per eos producatur, & contrarium euitarunt dicendo, quod non obstabat, quod originalia essent penes religionem quantumcunque ille qui dederat copiam diceret illa extraxisse ex libris consiliorum religionis, & esset recognita manus illius qui esset secretarius.

F A B I I.

De probatio. in causa Barchinonen. pensionis. 3. Decembris. 1547.

S V M M A R I V M.

Vera probatio per literas clericatus in quibus apparet, quod quis fuit ordinatus post assignatam sibi pensionem præfertur putatiuæ, quod tempore assignationis habeatur pro clerico.

DECISIO L.

Proponente R. P. Dom. Peregrino Fabio in causa Barchinonen. pensionis fuit dictum per dominos, quod ꝑ ex quo post obtentam pensionem apparebat, quod pensionarius fecerat se clericali caractere insigniri, & per eius aduersarium erant productæ literæ clericatus, quod per testes probaretur, quod fuerat habitus, & reputatus pro clerico, quod istud non sufficiebat, quia vera probatio præualeat illi probationi per reputationem.

B 2

F A B I I.

Burgen. beneficij, 25. Octobris. 1547.

S V M M A R I V M.

- 1 Probatio super stylo alicuius loci facta in alia inter diuersas personas sufficit.

DECISIO LI.

IN causa Burgen. beneficij de Cantorio pro paupere clerico in causa erat processus de partibus productus qui dicebatur nullus esse ob defectum citationis nam non apparebat, nisi vnica citatio in principio processus, & præsupponebatur illam citationem sufficere, quia ita erat de stylo in Dioc. Burgen. fuit dictum, quod si producerentur testes examinati in alia causa probantes talem stylo in eadem Dioc. Burgen. quod illa probatio sufficeret, licet inter alios facta, & ita proponente Domino Peregrino Fabio domini remanserunt firmi.

F A B I I.

Spolium Iacen. 14. Februarij. 1547.

S V M M A R I V M.

- 1 Annexio non probatur per duos testes de fama etiam ad obtinendum super spolio nomine Ecclesie cui dicuntur beneficia annexa, neque confessio Decani, & duorum canonicorum præiudicat capitulo.

DECISIO LII.

Proponente Domino Peregrino Fabio in vna Iacen. de Sabbiniat ergo pro Domino Thoma fort. in qua procedebatur per contradictas, & prætendebat Dom. Thomas se fuisse spoliatum, seu ecclesiam suam quibusdam annexis huic parochiali per Capellanum Iacen. & agebatur spolio, & licet extrema satis bene fortassis essent probata, & quia tamen de annexione non constabat, nisi per duos testes de publica voce, & fama, dixerunt domini, quod melius deberet probare annexionem, nec curarunt, quod Decanus nomine capituli scriben. diui Thomæ videretur annexionem, & etiam spolium fateri, neque quod testes deponerent, quod duo Canonici nomine capituli rogassent D. Thomam quod vellet consentire dismembrationi horum annexorum, vt incorporarentur capitulo, quia dixerunt, quod isti poterant prædicare capitulo.

F A B I I.

Astoricen. beneficij 26. Aprilis. 1547.

S V M M A R I V M.

- 1 Habilitates, illegitimi probantur per Diaconum etiam quod non fuerit promotus per proprium episcopum, sed per alium dicentem habere licentiam à proprio episcopo.

DECISIO LIII.

Dubitatum fuit per R. P. Dom. Peregrinum Fabium, in causa Astoricen. parochialis sancti Brixiani vtrum satis constaret de clericatu Antonij, & quod esset Abbas Abbatie cui venit beneficium de quo agitur, nam de clericatu stabat per testes examinatos deponentes de communi reputatione, & fama dicebatur non sufficere, quia erat illegitimus vnde ultra hoc produxerat literas Diaconatus, sed dicebatur hoc non sufficere, quia non constabat, quod ille qui dederat ordinem esset episcopus, neque quod haberet licentiam ab episcopo Burgen. in cuius absentia ordinauerat, tamen domini habuerunt has acceptationes pro friuolis, & dixerunt & factis esse probatum: Similiter ad probandum, quod esset Abbas erant productæ literæ prouisionis, quibus dicebatur non esse standum, quia essent surreptitiæ, & multæ surreptiones dabantur: quibus non obstantibus domini dixerunt satis sufficere quo ad effectum de quo agebatur, quia nunc non tractabatur, an prouisio Abbatie esset bona, sed an esset Abbas, quod etiã notorium est.

F A B I I.

Abulen. parochial. 9. Maij. 1547.

S V M M A R I V M.

- 1 Familiaritas probatur per testes dicentes, quod dabatur pecuniæ pro victu prout alijs familiaribus qui comedebant in tinello.

DECISIO LIIII.

IN vna Abulen. parochialis de Contemeros pro Domino Peregrino Fabio proponente fuit dubitatum & præsupposito, quod testes dicant Alphonsum Maldonado fuisse vnum ex consiliarijs Cardinalis ex quo ei dabatur pecuniæ annuatim pro victu vt alijs familiaribus consiliarijs qui non comedebant in tinello & causa scientiæ, quia vidit, & scit, & est publica vox, & fama, vtrum, & per hoc probetur familiaritas ad effectum de quo agitur: vltra id quod continetur in puncto, lecti fuerunt testes à principio vsque ad finem, & domini fuerunt in hac opinione, quod testes optime probarent, & quod melius probari non possit familiaritas, quam si quis fecerit continuo commensalis, & sic quod non tenuit collatio Papæ non seruatis de quib. de reg. de impet. benef. vac. per obitum famil. Card.

THOMÆ DE ZANIS.

Valentin. Canonicatus 11. Octobris. 1546.

S V M M A R I V M.

- 1 Licet mandatum reuocaretur per mortem naturalem, & civilem, videlicet per cessionem beneficij si fiat cessio post litem contestatam tenet sententia quo ad expensas, & fructus præsertim si cedens remansit in detentatione, vt hic.

DECI-

DECISIO LV.

Fuit tentum in vna Valentina canonicatus, & præbendæ coram R. P. Dom. Thoma de Zanis quod est & si per cessionem reuocetur mandatum ad litigandum super beneficio datum, sicut per mortem Rot. decis. vigesima octaua, de procurato. aliàs 386. in no. Sarnen. in reg. de annal. quæst. sexagesima secunda, in princip. tamen ex quo post litem motam cessit sententia lata contra istum procuratorem poterat sustineri quo ad expensas, & fructus maximè in causa ista in qua in cessione referuauerat sibi fructus, & in facto dicebatur resignantem remansisse in detentione, & propter interesse, quod ad huc prætendebat procurator si profecutus erat litem non erat reuocatus ideo sententia eo citato lata, poterat sustineri.

A C O R A M B O N I.

Salamantina portionis die 10. Decembris. 1546.

S V M M A R I V M.

- 1 Licet ad intimandum appellationem extraiudicalem requiritur speciale mandatum, tamen non requiritur indiuiduum, & sufficit mandatum ad acceptandum beneficia in illa Dioc. & pro illis appellandum.

DECISIO LVI.

IN vna Salamantina portionis coram R. P. Dom. Fabio Accorambono fuit conclusum, quod licet clem. causam de electio. velit quod ad hoc vt procurator appellantis possit per extraiudicalem citationem denoluere requirebatur speciale mandatum, tamen in hac causa in qua erat datum mandatum ad acceptandum beneficium vigore expectatiuæ in Dioc. Salamantina vacantia, & pro his ad appellandum à quocunque grauiamine tam illato quam inferendo, quod istud erat speciale mandatum, licet non erat indiuiduum ad appellandum.

I A C O B I P V T E I.

Placentina bonorum, 16. Martij. 1547.

S V M M A R I V M.

- 1 Mandatum ad omnes, & singulas causas comprehendit etiam futuras licet constituens causas de præsentibus habet cum distinctione, tamen.

DECISIO LVII.

Coram R. P. Domino Iacobo Decano pendebat causa Placentina bonorum de Palauicinis: fuit per dominos conclusum, quod & mandatum generale ad omnes, & singulas causas comprehendat etiam futuras, licet constituens procuratorem, & de præsentibus temporibus causas haberet per id quod dicitur in decis. Rotæ 413. in nou. quæ indistinctè loquitur, & ista est communis opinio, vt attestatur Alexander in l. apostil. ad Bartol. in d.

damno infecto §. si his qui, versu. futuras causas de damno infecto, & licet Alexander ibi videatur distinguere, non tamen distinguit communem opinionem, sed dicit, quod posito, quod opinio Bartol. quæ contrariatur communi esset vera, ita distinguenda esset, al legabatur etiam Mil. in repert. in vericu. propterea generaliter constitutus, & licet Rota in decisio. decimanona, videatur distinguere, tamen dixerunt illam fuisse opinionem compilatoris in additione, quæ etiam sub dubio loquitur, & licet Augustinus Castren. & Imola in dicto capitu. si si qui videretur innuere contrarium, tamen distinxerunt Domini eorum dicta intelligenda quantum ad hoc vt possit procurator cogi, non autem quantum ad hoc, vt habens etiam futura possit compelli.

F A B I I.

Perusina ciuitatis Castelli, 1. April. 1547.

S V M M A R I V M.

- 1 Procurator informando in causa non videtur acceptasse mandatum alia sunt clara, tamen scias, quod domini in vna Liuien. Sarzanon. coram Peregrino Fabio tenuerunt, quod quando constat procuratorem talem habuisse registrum à Notario, satis probatur eum acceptasse.

DECISIO LVIII.

Perusina Ciuitatis Castelli causa die prima Aprilis 1547. fuit per R. P. Dom. Peregrinum Fabium proposita, fuit dubitatum & vtrum processus sit nullus, & deberet fieri condemnatio in expensis: fuerat commissa causa nomine Germani de la Staffa, & Curius Bealus obtinuerat nomine proprio decerni citationem, & inhibitionem, & multos actus fecerat, omnes nomine proprio: quibus factis pars aduersa dederat commissionem causæ nullitatis, & d. Curius cesserat, postmodum dederat mandatum cum ratificatione gestorum, & obtinuerat decerni remissionem ad partes citato Domino Fabio Murante, qui licet esset constitutus procurator, tamen non acceptauerat mandatum, licet in hac causa comparuisset informando, dixerunt domini in totum processum esse nullum, neque ratificari posse cum nomine ratificantis actus gesti non essent, & licet allegaretur pro saluando processu error Notarij, tamen dixerunt imputandum parti, quæ non bene inspexerat, quod scriberet Notarius, & licet etiam allegaretur doct. Bartol. in l. prima, §. nunciatio, versu. fateor tamen, in tertia columna de noui operis nunciatio. & de anno 1561. coram Caputaquen. in vna Balneoregien. pro d. Galecio contra Dominum Episcopum Balneoregien. dixerunt extraneum sine mandato admitti ad informandum, & instante pro subscriptione sententiæ, quia isti sunt actus iudiciales, tamen dixerunt non facere ad propositum, vt clare patet cuilibet intuenti, nec per hoc quod compareat informando videtur acceptare mandatum, cum iam alius procurator acceptasset, & videmus quotidie informantes non esse procuratores.

Valenti. parochialis prima April. 1547.

S V M M A R I V M.

- 1 Procurator qui acceptavit ad effectum substituendi tantum non potest examinari in causa neque debet poni ad partem.

DECISIO LIX.

IN vna Valentina parochialis de consentanea coram, R.P.D. Peregrino Fabio die 1. April. 1547. fuit dubitatum utrū procurator q̄ acceptauerat ad effectū substituendi tantum, posset examinari in causa: dixerunt domini quod non, quia ex quo ad illum transmissum erat mandatum vltra hoc, quod censebatur acceptasse, & esse procuratorem, vt est no. in clemen. de procurat. tunc præsumebatur scire secreta causæ, & propterea æquum non erat, quod examinaretur quantumcunque pars instaret debere examinari saluis exceptionibus, & poni ad partem.

F A B I I.

Corochen. beneficij, 4. Maij. 1547.

S V M M A R I V M.

- 1 Procurator licet commissa causa contra dominum suum in Rota, & eo monito coram Auditore Camera dederit mandatum coram eodem Auditore Camera cum postmodum actor citari fecisset in Rota potuit procedi in Rota per contradictas non citato procuratore.

DECISIO LX.

Postquam R. P. Dom. Peregrinus Fabius in causa Corochen. beneficij del Villar de Larmes fuerat pronunciatum per contradictas consuluit dd. quia post pronunciationem comparuerat procurator rei, & vltra id quod apparuit instabat etiam ne subscriberetur sententia a tenore, quod post commissionem causæ super isto in Rota actor vigore Eugeniæ traxerat in curia aduersarium coram Aud. Camera coram quo procurator prædictus comparuerat, & defenderat principalem suum, & cum actor coram Audit. Camera nihil posset consequi ex eo, quod postmodum spoliatus fuerat non poterat probare redijt iterum ad R. P. D. Peregrinum Fabium, & fecit citare aduersarium personaliter vnde dicebat procurator aduersarij, quod iste ex quo sciebat illum esse procuratorem, debebat illum citare, vt non procederet per contradictas, quod calumniose erat factum. Vnde debebat Rota pati, quod cum istis calumnijs sententiam extorsisset, & dicebat etiam sententiam, & processum coram Domino Iacobo tamquam attentatum esse reiiciendum postquam ceperat procedi coram Aud. Camera, tamen domini dixerunt sententiam esse subscribendam postquam principalis fuerat personaliter citatus ad comparandum coram eodem R. P. D. Peregrino Fabio, nec poterat dici calumnia propter hoc nec attentatum postquam causa eidem D. Peregrino Fabio fuerat commissa, & diuersa erat causa, quæ coram Aud. Camera pependit.

Bracharen. spoliij prioratus, 3. Iunij. 1547.

S V M M A R I V M.

- 1 Ratificatio facta per minorem in quantum concernit eius fauorem est valida etiam quo ad spoliū.

DECISIO LXI.

Coram R.P.D. Peregrino Fabio in vna Bracharen. spoliij Prioratus quidam qui non erat procurator præsentauerat commissionem, & fecerat decerni processum per aduersarium qui fecerat examinari testes super non tuto accessu deinde fuerat constitutus procurator per principalem qui erat minor 14. annorum sine curatore cum ratificatione gestorum vnde videbatur, quod ratificatio non valeret, tamen dixerunt domini, quod ex quo tenebat in fauorem pupilli quod ratificatio esset bona, & in eademmet causa cum constaret primo Archiepiscopum spoliasse, quod Archiepiscopus poterat condemnari in fructibus per eum perceptis, & deinde camera in spolio, quia vltimo loco spoliauerat, & ita fuit factum.

F A B I I.

Toletani matrim. 2. Octobr. 1542.

S V M M A R I V M.

- 1 Mandatū procuratoris substituentis in prima instantia generaliter in causa, & causis vertentibus inter talem, & talem, positi in locum substituentis, vt possit omnia facere, quæ ipse posset est sufficiens ad appellandum, sed etiam ad appellationem prosequendam.

DECISIO LXII.

IN causa Toletana matrimonij coram me fuit conclusum, quod post mandatum procuratoris substituti in prima instantia generaliter in causa, & causis, quæ vertebantur inter talem, & talem, & positi in locum substituentis, vt posset omnia facere, quæ potest ipse substitutus vigore sui mandati, cum omnimoda potestate, & sufficiente non solum ad appellandum, sed etiam ad appellationem prosequendam, licet in tali mandato substitutionis sit verbum huiusmodi causis, quæ dictio huiusmodi non restrictiua solum est ad causas primæ instantiæ arg. l. denique de pignor. & ad hoc vt mandatum extendatur ad prosequendum appellationem debet esse generale ad causas motas, & mouendas Barto. August. Ange. Alexan. & alij, in l. in iustis. C. de procurat. per canon. in capitu. non iniusti eodem titu. tamen secundum maiorem partem dominorum in mandato procuratoris constituti non autem in substituto hæc procedunt. Cum enim non sit transfusa potestas appellandi, & appellationem prosequendi in procuratore constituto, & ipse ponat substitutum in locum suum dans omnimodam potestatem vigore sui mandati, quæ sunt in suo mandato, erat hæc potestas prosequendi appellationem ita videtur transfusa in substitutum argumento, l. Alie toto, de hæred. institut. & quia in substitutione dicebatur in causa, & causis

causis huiusmodi. Vnde illud verbum, causis, positum in plurali poterat verificari in causa primæ instantiæ, & in causa secundæ instantiæ, & verbum huiusmodi poterit stare similitudinarie & non restrictiue, cap. j. & 2. de foro comp. in 6. & d. l. denique. & maxime quia verba improprietate vt actus sustineatur, Bal. in l. tantū & postea, §. etiam si iurauero, de iureiur. propterea in tali substitutione dicebatur tam coram R. P. D. Ioanne Paulo, quam coram alio Auditore sine iudicibus & comisarijs, quæ verba non possunt verificari solum in prima instantia, quia diceretur quod coram subrogato vel successore. Propterea etiam quod talia verba restringerentur ad causam primæ instantiæ, tamen cum procurator substitutus in ea habuerat facultatem appellandi, & appellationem prosequendi, & substitutus causam habere debet, & maxime de stylo notariorum, hic in curia substitutiones non sunt aliter, vnde multæ sententiæ corrueant, si secus decisum fuisset.

F A B I I.

De clericis in duello pugn. Dertus. sacrist. 10. Decembris. 1547.

S V M M A R I V M.

- 1 Cap. primū, de cler. pugn. in duello, reddit inhabilem etiam laicum ad obtinenda beneficia.

DECISIO LXIII.

Debitavit R. P. D. Peregrinus Fabius in causa Dertusen. sacristiæ. Præsupposito quod Ioannes de Milla pugnauerit in duello, vt cum fuerit factus inhabilis ad beneficia obtinenda, & Domini pro maiori parte dixerunt quod sic, quia licet post cap. primū, de clericis pug. in duello. loquatur de clericis & non esset probatum quod Ioannes de Milla esset clericus, tamen ex quo licet esset laicus propter pugnam erat factus criminofus, erat ipso iure inhabilis ad beneficia obtinenda vigore gratiæ suæ referuanti sibi beneficia, per not. per Do. quos refert & sequitur Felyn. in c. 2. col. 2. versic. limita etiam omnia prædicta, de rescript.

F A B I I.

In eadem causa Dertus. sacrist.

S V M M A R I V M.

- 1 Pugnant in duello etiam debilitatus oculo, si mors non sequatur, neque mutilatio membri non efficitur inhabilis, ommissa distinctione quando prouocauerit.

DECISIO LXIII.

IN eadem Dertusen. fuit dubitatum, præsupposito quod aliqui testes deponunt, audiuisse à Ioanne de Milla & aliqui de publica voce & fama deponunt in duello Ioannem de Milla fuisse vulneratum in oculo. An ex hoc resulteret quod crimen sit enorme, & fuerit factus inhabilis ad beneficia obtinenda, superioribus enim conclusum fuerat ex solo duello facto per Ioannem de Milla, quem tunc temporis non constabat esse clericum, non esse factum illum inhabilem, quia hoc crimen non erat ita enorme, prout videtur requiri, & per not. per Felyn. in c. 2. de rescript. alias alleg. Nunc auge-

bat difficultatem vulnus sibi illatū in oculo, quæ si quod ex pugna illa subleuata fuisset mutilatio membri, ad cap. j. & 2. de cler. pug. in duello. Tamen die 11. Februarij, 1547. proponente eodem Peregrino Fabio omnes Domini fuerunt in opinione quod hoc non argueret tale delictum quod esset factus inhabilis ad obtinendum beneficia, quia debilitatio membri non inducit irregularitatem, sed ablatio, Abb. & ceteri in c. j. de cler. pug. in duello. Abb. in c. j. qui cler. vel volu. Felyn. in c. reperitio, col. j. de homi. & licet in exemplū allegabatur, c. j. de cler. pug. vbi est pugna in duello quos pugiles appellat verè homicide sunt, vt dicit tex. tamen dixerunt Domini istud nō accipiendum simpliciter, sed solum quando ex duello sequitur, vel mors, vel mutilatio membri, vt per Abb. in d. c. j. & per Hostien. in sum.

P V T E I.

Qui fil. sint legit. In causa Agnanina Castri Serualle. 2. Maij. 1547.

S V M M A R I V M.

- 1 Legitimantur filij per subsequens matrimonium etiam sine instrumentis dotalibus non extantibus legitimis, & quamuis etiam iure canonico non requirantur dotalia etiam in terris Imperij, tamen quoad successionem seruatur ius ciuile.

DECISIO LXV.

Omnes Domini in causa Agnanina Castri Serualle coram D. Iacobo Puteo Decano, tenuerunt quod post dispositio iuris ciuilibus habens quod filij per subsequens matrimonium non legitimantur, nisi confectis dotalibus instrumentis, non habere locum quando nulli filij legitimi sunt. §. si vero vi, Auth. quib. mod. nat. esse legit. & Bal. per illum tex. in l. cum mulier. C. de dona. ante nupt. Ang. in l. contrahitur, de pignor. l. as. cons. 168. col. 2. versic. tertio nota, 4. vol. Hip. ling. 250. Paris. cons. 13. num. 49. vol. 2. firmata fuit etiam alia conclusio tanquam magis communis, quod licet Ang. in cōsil. 29. & 250. Curt. iun. cons. 130. num. 10. Soc. cons. 162. num. primo, vol. 1. & Ruin. cons. 21 t. primo vol. videatur velle quod licet quoad legitimationem filiorum seruatur ius canonicum, & propterea dotalia instrumenta non requirantur, vt dicit Ang. in præalleg. cons. etiam in terris Imperij, tamen quoad successionem seruatur ius ciuile, per ea quæ latius in informationibus dicuntur, & cum de nouo in sequenti audientia fuisset dubitatum super veritate primæ conclusionis omnes nemine discrepante eadem conclusione firmarunt.

M O H E D A N I.

De spons. & mat. In causa Parmens. 9. Maij. 1547.

S V M M A R I V M.

- 1 Matrimonium præsumptum inducitur etiam sine tractu decem annorum.

DECISIO LXVI.

Proponente R. P. D. Ioanne Mohedano Episcopo Rauellen. causa Parmen. bonorum de calibus, fuit dictum

dictum per conf. Soc. 39. num. 1. vol. . . concludentis plura copulatiue requiri ꝛ ad probandum matrimonium præsumptum non erat tenendum: volebat requiri mutuum tractatum per decem annos, quia Doct. communiter in c. illud, de præsumptio. si bene numerentur & ponderentur, tenebat contrarium ibi requisita non requiri, & maxime in casu de quo agebatur, vbi principaliter non requirebatur de matrimonio, sed de legitimatione filiorum ad effectum successionis, vt latè prosequitur Paris. conf. 57. num. 45. & 46. vol. 4. Vbi respondet omnibus adductis per Socin.

ACORAMBONI.

De acquir. & repudian. hereditate. Bonon. heredit. 24. Ianuarij. 1547.

SVMMA RIVM.

Non requiritur solennitas in successione hereditatis nondum adita, neque in concessione inducitur aditio.

DECISIO LXVII.

IN vna Bononiens. hereditatis de Papazonibus coram Domino Iacobo Acorambono dubitabatur ꝛ ex quo hæredes hospitalis sanctæ Mariæ de Monte celserrant iura quæ habebant in ista hereditate D. Antonio Mariæ de Papazonibus sine solennitatibus requisitis per Paulinã. An valeret ista cessio, & dicebatur quod sic, quia sicut prælati in quærendis potest præiudicare ecclesiæ, & nolle acquirere, vt per Iaf. post alios communiter in l. legatum, de leg. j. ita & hospitalarij, de quibus idem iudicatur quod de prælatis, vt per Fely. in c. de quarta, de præscript. Sed replicabatur quod hospitalarij cedendo acquirebant & adibant hereditatem tanquam necessarium antecedens, non enim potuissent cedere nisi prius saltem ordine intellectus intelligerentur adiuisse, allegabat conf. Ruin. 170. vol. j. col. 2. sed replicabatur quod licet cedendo videretur acquirere hospitalarij, tamen ex quo ista cessio non erat ordinata ad acquirendũ & cedendum principaliter, sed potius ad renunciandum, quod illa acquisitio momentanea quæ fit non erat in consideratione, & allegatur fere in terminis Soc. confil. 53. in 4. vol. & ita Rota amplexa est istud conf. quod videtur procedere in terminis propiè, in quibus loquitur quando ex actu qui fit ad renunciandum sequitur acquisitio, secus si fuissent facti duo actus separati, licet in continenti vnus post alium, puta si hospitalarij prius adiuissent, quia forte secus esset, vt latè adducit Socin. confil. 25. licet non omnino in istis terminis.

ACORAMBONI.

De actio. & obligat. Florentina pecuniaria. 11. Februarij. 1547.

SVMMA RIVM.

Cessio actionis facta suo creditori non est bona, licet aliàs constet alium esse suum creditorem quam per cessionem cedentis.

DECISIO LXVIII.

Coram Domino Fabio Acorambono in vna Florentina Pecuniaria inter Franciscum Soderinum &

Aloysium de Rodolphis fuit dictum quod ꝛ quando debitor cedit creditori nisi constet quod sit debitor cessio præsumitur simulata, ex communi doct. Bal. & aliorum in l. per diuersas. C. mand. dum vult legè illa loquentè in venditione habere locum in quacunque cessione facta ex causa onerosa, & istam esse communem opinionem, dicit & sequitur Ro. 177. col. fin. versic. sed ista inuestigatio, tamen fuit dictum quod illud conf. Aret. 136. nõ erat tenendum, quia loquebatur alia ratione, nisi quod eramus in casu permissio, in l. per diuersas, versic. exceptis, qui vbi dicitur quod debitor potest cedere creditori, neque præsumitur simulata, & propterea sine alia probatione debet stare simplici dicto creditoris, sed fuit dictum quod legi præsumebatur constare de debito cedentis, quo casu cessio valet, & eodem modo respondebatur ad l. 2. C. si cert. petat. quia prima facie videtur etiam probare contrarium die 14. Maij, 1547. in eadem causa, coram Domino Fabio fuit firmata decisio superioris scripta, quod quando creditor cedit debitum creditori suo, nisi constet debito cesso præsumitur simulata cessio, & fuit aliàs à Dominis additum hæc tenuisse Iac. de sancto Georg. in l. prima, exponendo textum in l. per diuersas. C. manda. versic. & hic, & fuit etiam dictum quod licet iste esset casus exceptus, non propterea sequebatur quod non deberet constare de debito, quia exceptio non extat in hoc, vt in casibus exceptis stetur confessioni, cedentis, vt dicebat Aret. conf. 136. sed stat. in hoc: & licet quando per venditionem deditur actio, præsumitur simulata, nec teneat pro concurrenti quantitate pretij soluti, hoc non habet locum quando cessio fit in casibus ibi enumeratis, puta quando creditor accepit in solidum nomine debitoris, quia etiam pro modico dato tenet cessio in totum, & ita Glof. ibi intelligit, & Bal. ibi in 4. col. in prin. dum vult quod vbiunque fit cessio ex necessitate, habeat locum ille versic. ex his, quia potest fieri cessio etiam modico dato, & Bald. met post glof. expones tex. in d. versic. ex his, habet casum nunciij pro excepto casu, & tamen vult, & expresse sentit quod debeat constare de debito quod deditur, vnde dicit quod si poneres quod debitum fingeretur vbi non est, quod tunc non solum nõ valeret, imo ius quod habet amitteret, vt in l. ab Anastasio, eo. tit. & ex hac consideratione corruunt omnia quæ ex aduerso adducebantur, & firma remanet hæc decisio, in qua opinio Rota semper fuit ter proposita causa, licet D. Prosper non tamen se resolueret & potius teneret contrarium, & Mohed. & D. Fab. proponens.

FABI.

Galasquens. Præceptoræ. 23. Martij. 1547.

SVMMA RIVM.

Capacitas considerari debet tempore resignationis, adeo quod licet resignatarius postea efficiatur capax resignatio facta cum clausula & non aliàs aliter nec alio modo, non conualefcit.

DECISIO LXIX.

IN vna Galasquen. seu Glasquen. Præceptoræ coram D. Peregrino Fabio fuit dictum ꝛ & si ibi præstat cõsensum supplicationi à tergo ipsius in qua resignauerat beneficium in fauorem certæ personæ, & non aliàs quod si tempore resignationis resignatarius erat incapax, licet postea efficiatur capax, tamen resignatio non tenet,

tenet, nec resignatarius debet habere beneficium, quia requirebatur nouus consensus & noua Papæ prouisio, nec prius facta tempore incapacitatis proderat.

FABI.

Derenuncia. Tullenf. parochial. 3. Iunij. 1547.

SVMMA RIVM.

Resignatio facta de beneficio reseruata sibi valide pensione, cum clausula, & non aliàs aliter, non conualidatur, etiam si resignans acceptet postea pensionem & illam extinguet.

DECISIO LXX.

IN vna Tullen. parochialis sancti Pauli dubitauit Dominus Peregrinus Fabius ꝛ vtrum resignatio Desiderij in Beltramum valeret, non obstante quod pensio sibi reseruata fuerat nulla, cum de facto illam acceptauerat & extinxerit resignationem nullam non dixerit: hic enim Desiderius resignauerat reseruata sibi valide pensione super hac parochiali resignata, & non aliàs aliter nec alio modo. dixerunt Domini resignationem ab initio non valuisse, licet præsupponebatur pensionem fuisse nullam reseruata, vnde licet resignans illam acceptauerit & extinxerit, tamen quod nullum fuit, non potest conualidari, & quia ius remanet in resignate quod ab ipso abdicari non potuit sine facto Papæ, ad Abb. in c. cum olim, col. 7. de re iud. & habetur in c. admonet, & in c. quod in dubijs, de renun. Vnde est quod Desiderius expressè voluisset resignationem tenere, & abdicare ius à se non potuisset sine facto superioris per prædicta: & ad ea quæ ex aduerso allegabantur, respond. quod loquebatur in profanis & in casu in quo non tractatur de transferendo iure de vna persona ad aliam, prout in decif. 4. de . . . quæ pro exemplo allegabatur, & dicta per Sarnen. in regula de annal. q. 49. num. . .

SANCTÆ CRUCI.

De appell. In vna Hispalensi.

SVMMA RIVM.

Clausula, appellatione remota operatur in rescriptis per contradictas, & similibus qui non emanant ex certa scientia.

DECISIO LXXI.

LIcèt ꝛ clausula appellatione remota secundũ omnes Doct. in c. pastoralis, & in c. vt debitus, de appellatione remota, tamen ista opinio reprehenditur in scripto emanato ab officio contradictarum per viã conuictus, ex quo illa clausula passim in omnibus commissiõibus per illud officium conceditur sine aliqua causæ cognitione, & propterea debebat seruari opinio illorum qui dicebant de consuetudine contrarium obseruari quod si in signatura Papæ discussio negocio committeretur causa appellatione remota, tunc seruaretur communis conclusio de qua supra, & ita fuit tentum per omnes Dominos in vna Hispalen. Bonadij coram R.P.D. Prospero de sancta Cruce.

FABI.

De Decreto irritan. Salamant. præstimonij. 13. Martij. 1547.

SVMMA RIVM.

Decretum appositum indulto & non super certo corpore, non inficit possessionem neque titulum.

DECISIO LXXII.

IN vna Salamantina præstimonij de Legiono coram R.P.D. Peregrino Fabio fuit decretum, quod decretum ꝛ irritans appositum indulto Cardinalis sanctæ Crucis non inficiebat, neque titulum, neque possessionem prouisi ab ordinario, ex quo indultum non erat super certo corpore beneficij, neque erat notoriũ, ad decif. Cassad. j. & 2. de rest. spol. cum ibi allegatis.

FABI.

De verb. signific. Maioricens. Canonic. 14. Martij. 1547.

SVMMA RIVM.

Verba ad id expresso consensu accedente, intelliguntur quod accessit.

DECISIO LXXIII.

IN vna Maioricens. canonicatus & præben. coram Reueren. P.D. Peregrino Fabio fuit dictum de voto Abbreviatorum, quod ꝛ verba quæ in bullis solent apponi ad id accedente expresso consensu, stant dispositiue non conditionaliter, hoc est, quia accessit consensus, nec bullæ cum illis verbis expedirentur, vt nisi viso consensu, illam abbreviatores quando consensus non interuenit, quia debet interuenire, dicunt dummodo ad id consensus expressè accedat, licet de rigore iuris verbum illud expressè, importat specialem & indiuiduum consensum, tamen non ita intelligitur, sed ex stylo verbum illud semper apponitur.

FABI.

De fide instrum. temp. pestis. Tudertina bonorum. 16. Maij. 1547.

SVMMA RIVM.

Bulla archiuij contra notarios non descriptos in archiuij, non procedit quando quis fuit rogatus tempore magnæ pestis.

DECISIO LXXIII.

IN vna Tudertina bonorum coram R.P.D. Peregrino Fabio, fuit dictum, quod ꝛ bulla archiuij quæ vult notarios non matriculatos in archiuij non posse conficere instrumenta, immo pro falsis posse condemnari, non habere locum in notario non archiuiista conficiente instrumentum tempore magnæ pestis, per multa quæ tunc in informationibus fuerunt legitime allegata.

HIERONYMI VERALLI.

De titulo colorato. Cartagin. bonorum. 9. Ianuarij. 1541.

S V M M A R I V M.

- 1 Titulus coloratus datur per gratiam reuocatam.
- 2 Coloratus titulus ab eo concedi dicitur qui eum conferendi habet auctoritatem.
- 3 Decretum irritans inficit titulum & possessionem idq; per se solum.
- 4 Regula reuocatoria facultatis expressè inficit factas collationes.
- 5 Clausula reuocatoria expectatarum de spolio agenti non officit, & consequenter tribuit vim tituli colorati.

DECISIO LXXV.

Fuit dubitatum coram R.P.D. Hieronymo Verallo Episcopo Britonorien. in vna Cartagin. bonorum pro Alphonso Diez contra Ioannem Transiluanum, & Ioanne amor in prima instantia ꝛ utrum gratia reuocata daret titulum coloratum in spolio, in quo factum sic se habebat, videlicet Didacus Valdez resignauit in articulo mortis vigore facultatis in fauorem Ioannis Valdis eius fratris, & deinde obiit per cuius obitum ordinarius contulit Ioanni Transilvani, & Ioanni amor qui ceperunt possessionem spoliando Ioannem Valdes, postea Dominus Ioannes cessit Alphonso qui habuit etiam prosecutionem quoad spoliū, & agebant spolio contra prædictos Ioannem Transiluanum, & Ioannem amor qui contra Alphonsum spolio agentem obijcerunt quod non habebat titulum coloratum, ex eo quia facultas resignandi cuius vigore Didacus cessit Ioanni Valdes eius fratri fuerat per biennium ante resignationem prædictam reuocata per regulam generalem Clementis Septimi, lectam in Cancellaria de anno 1536. die 22. Septembris, anno eius septimo. Ideo dubitatum vtrum Alphonfus haberet titulum coloratum, & contra Alphonsum multa dicebant & primò, ꝛ quia coloratus titulus dicitur datus ab eo qui habet auctoritatem concedendi, vel in quo . . . non est inducitur ipso iure & factò à Ioanne, vel ab hoie, ad not. per Abb. in c. literas, in vlt. not. & in c. in nostris, ad fin. de concess. præben. & per Cap. alleg. 30. & alleg. 116. & per Felyn. in cap. in nostra, in 2. & 36. corrolar. de rescrip. sed hic per istam reuocationem facultatis quæ habet decretum irritans collationes sunt nullius roboris vel momenti, & nullius effectus, ad not. in c. vt nostrum, de appell. & in clem. j. in verbo, pro infectis, vbi etiam per Card. & alios de . . . eccle. & per Card. in c. ad petitionem, 4. col. in 5. oppos. de accus. ergo talis titulus nullo modo potest dici coloratus.

- 3 Secundò, ꝛ quia decretum irritans inficit titulum & possessionem de per se solum, vt per Rot. dec. 3. de rest. spol. in nou. & decif. 2. & 11. co. tit. in antiq. Igitur hoc magis succedere debet in casu nostro ꝛ vbi regula reuocatoria facultatis inficit expressè collationes, & per alia verba, & inde sequuta quæcunque inficit possessionem, merito potest dici titulus coloratus quod maximè procedere debet, quod aliàs per Rot. illa verba, inde sequuta, quæcunque pro possessione sæpius interpretata sunt. Refert R.P.D. Episcopus Sarnen. coauditor super reg. de annali, q. 78. & cauetur expressè in c. si eo tempore, de elect. in 6. & declaratur per Soc. & Abb. Domi. & alios contra Aret. in l. rem quæ nobis, col. 14. & in q. 9. de acquir. poss.

Tertiò, quia in d. regula reuocatoria fuit sublata potestas aliter iudicandi in fauorem dictarum facultatum, ex quo ex illis coloratus titulus considerari non potest, vt prob. not. per Cald. in c. quia diligentia, in 3. q. de electio. & per Gundif. de Villa. Diego in tract. de leg. q. 7. istis tamen & multis alijs tunc latè adductis ad not. non obstan. maior pars Dominorum consuluit pro Alphonso, & sic pro colore tituli, & potissimè mouebatur, quia aliàs fuit tentum & resolutum inter ipsos Doct. de Episcopo Britonorien. & Abulen. quod ꝛ clausula reuocatoria expectatarum non obstat agenti spolio, & per consequens dabat titulum coloratum, quia licet decretum irritans inficiat titulum & possessionem, vt supra dictum est, & est decif. Cassad. super reg. tamen non impedit restitutionem in spolio, nisi sit speciale positum super certo corpore beneficij, vel clausula, vtorum in corpore iuris clausam, iuxta d. decif. 3. de rest. spol. in nou. & per Cassad. decif. 2. in princ. co. tit. Vnde quia multoties expectatiue renocantur ignoratibus & inuitis expectantibus, conueniens fuit in alium spoliatum dari, non obstan. reuocatione colorati tituli, q. 20. quia pariformiter militare potest reuocatoria facultatis resignandi, merito idem iudicandum, & talis resolutio facta fuit die 19. Ianuarij, 1541. vbi tantum aderant Auditores, quatuor quorum quidam fuerunt pro colore, & quidam contra colorem, videlicet R.P.D. Episcopus Aquen. Maceraten. Episcopus Mariscanus, D. Marcus Antonius Mariscorus, & Ioan. Paulus Tholomæus pro colore, & R.P.D. Episcopus Sarnen. & Iacobus Puteus, & Thomas de Zanis contra colorem, & deinde fuit per eundem Dominum Episcopum Britonorien. deuentum ad alia dubia in causa fuerunt, & alia multa considerata circa intellectum dictæ regulæ reuocatorie facultatis, quæ consulto omiſsa qui totus erat circa prædictas considerationes.

ACORAMBONI.

De caus. poss. & propriet. In causa Bonon. castril. 20. Nouembris. 1545.

S V M M A R I V M.

- 1 Petitorium semper potest suspendi vsque ad conclusionem in causa, etiam quod spoliatus petijset discuti petitorium, & obtinuerit commissionem quod super vtroque procedatur, & licet quando constat de bono iure spoliantis notoriè non possit suspendi, tamen non dicitur constare de bono iure, nisi post conclusionem.

DECISIO LXXVI.

Fuit resolutum in vna Bononien. Castrilani coram D. Fabio Acorambono, quod licet pars quæ prætendebat se spoliata, postea fecerit discuti petitorium, nec non alijs dederit commissionem quod super vtroque procedatur, tamen poterat opponere quod super spolio deberet procedi, quia potest quicunque ante conclusionem in causa suspendi petitorium. c. pastoralis, de caus. poss. & propriet. & secus potest suspensio petitorio reuerti ad possessionem, Rot. in nou. decif. 387. quam etiam in materia profana allegat. Socin. conf. 10. col. 4. versic. 8. dat. & est tex. cum glos. in c. significauit, de testib. & licet in contrarium allegarentur tex. in cap. j. vbi Abb. in versic. not. quod si per tex. de rest. spol. & Alex. in §. nihil commune 2. col. 12. versic. 14. fallit, tamen fuit dictum quod non erat ad propositum, quia loquitur quando ita fuit processum in petitorio quod de bono iure

DECISIO LXXIX.

iure spoliantis constat, & tunc non suspenditur petitorium, sed non dicitur vnquam constare, nisi postquam fuit conclusum in causa, vel renunciatum probationibus, glos. in d. c. significauit, de testib.

F A B I I.

De sequest. poss. & fruct. Fulginaten. Priorat. 10. Maij. 1547.

S V M M A R I V M.

- 1 Sequestrator dari potest in secunda instantia ad instantiam rei cum eius procurator non nominauerit in prima, ex quo personas notas habebat.

DECISIO LXXVII.

In vna Fulginaten. Prioratus, cum lata sententia contra possessorem fuisset datum sequestrum & datum duo sequestratores ad instantiam actoris, cum procurator rei cesserit nesciret quem deberet nominare ex parte sua, nisi prius cõsulto principali, postea in secunda coram D. Peregrino Fabio proponente, fuit præsentata commissio, vt arbitrio suo deputaret sequestratorem ad instantiam rei, & cum pro parte actoris hoc negaretur debere fieri, attento quod duo homines probi iam deputati fuerunt, quibus initia fierent dato illis confocio, dixerunt Domini non debere negari reo, cum etiam ipse nominaret, & ad eius instantiam opponeretur etiam nouus sequestrator.

S A N C T Æ C R V C I I.

De adoptio. Bononien. adoptionis. 10. Decembris. 1546.

S V M M A R I V M.

- 1 Pater adoptiuus extraneus, qui non habet filium adoptiuum in potestate non succedit.

DECISIO LXXVIII.

In vna Bononien. adoptionis coram R.P.D. Prospero de sancta Cruce, fuit conclusum, per tex. in l. cum in adoptione. §. sed ne articulum. C. de adop. & §. sed hodie, Instit. de hæred. c. absentes, de feud. in quibus taxatiuè dixit tex. ꝛ adoptionem immo in hoc prodeſse filio vt patri adoptiuo ab intestato succedat, è conuerso autem filius est, nec. Corrol. opponatur cum in his terminis secus sit, cum ponemus patrem naturalem viuere quod non erat in casu isto, vti que sine dubio pater adoptiuus filio non succedit, sed pater naturalis, & tamen filius patri adoptiuo succedit, vt notissimum est.

P V T E I.

De simonia. Corduben. Capellania. 30. Octobris. 1547.

S V M M A R I V M.

- 1 Simonia non inducitur licet in mandato dicatur, cum habeam intentionem resignandi in fauorem talis, constituo eum procuratorem meo nomine liberè resignandi in manibus Papæ vel Legati.

In causa Corduben. Capellaniæ coram R.P.D. Iacobo Puteo Decano ꝛ quidam resignare volens suum beneficium constituit procuratorem per hæc verba, videlicet. An ex libera voluntate decreuit beneficium resignare ad fauorem dicti clerici, & ideo constituit procuratorem eius nomine resignandi liberè in manibus S.D.N. Papæ, seu alterius ad id potestatem habentis, seu Reuerendiss. Legati, & dictam renunciationem, & resignationem fecit in fauorem Ioannis Baptistæ, fuit tẽtum per Dominos, quod resignatio vigore dicti madata cum his verbis factis non erat simoniaca, ex quo mandatum erat ad resignandum liberè, & potuisset ille in cuius manibus fiebat resignatio liberè conferre cuiunque.

S A N C T Æ C R V C I I.

Toletana Parochialis. 20. Nouembris. 1545.

S V M M A R I V M.

- 1 Notarius rogatus de instrumento simoniaco, non potest opponere de simonia.

DECISIO LXXX.

Cum dubitaretur in vna Toletan. parochialis de Alpedreto per R.P.D. Prosperum de sancta Cruce ꝛ an notarius rogatus de instrumento simoniaco potuisset opponere de simonia, & fuit cõclusum per omnes Dominos, die 20. Nouembris, 1545. quod non potuisset notarius contra simoniam opponere vigore illius instrumenti simoniaci per eum facti, & face-re quod simoniacus priuaretur suo beneficio, & notarius haberet, ex quo iste notarius detegebat suam turpitudinem, nec poterat se hoc instrumẽto iuuare, & quod hoc casu habebat locum tex. c. ibi no. in cap. ex litteris, de transact. quod licet loquatur in mediatore, tamen omnino habet locum etiam in notario.

F A B I I.

Calagurit. portionis. 28. Ianuarij. 1547.

S V M M A R I V M.

- 1 Simonia inducitur propter mandata corresponsiua eodem die facta de retrocessione & regressu.

DECISIO LXXXI.

In vna Calaguritana integræ portionis, in qua eadem die coram eisdem notario & testibus fuerat vnũ datum mandatum ad consentiendum regressui, & semper idemmet procuratores erant constituti, fuit dictum die 28. Ianuarij, 1547. Proponente R.P.D. Peregrino Fabio, ꝛ propter corresponsiuitatem istius resignationis fuisse simoniacas & nullas, ad not. per Bal. in l. pen. C. si vir. ff. soluto matrim. & per Felyn. in c. pastoralis, col. 4. versic. scias, etiam quod si vnus ex quo in supplicatione nulla facta fuerat mentio de hoc facto, & licet aliàs Rot. non soleat in similibus iudicare, quia rigor dicitur, vt supra, & multitudo talia committens excusatione digna videtur, Rot. mandauit causam concordari, tamen quia in hoc casu pars resignans videbatur fecisse, vt concluderet

deret vnum registrum referuatum, & valide vni qui celerat hanc portionem in hunc resignantem, propterea Rota mandauit pronunciarî resignationem, hanc fuisse simoniacam, & ius remanuisse penes resignantem, adeo quod per eius obitum vacauerat portio, & habuerat effectum primus regressus.

SANCTÆ CRUCII.

Oscen. canonic. simonia. 7. Februarij. 1587.

S V M M A R I V M.

- 1 Simoniaca dicitur resignatio facta in vim mandatorum correspondentium eodem die factorum.

DECISIO LXXXII.

Fuit dictum in vna Oscen. canonicatus proponente R.P.D. Prospero de sancta Cruce, & quod ex mandatis confectis, eadem die coram eodem notario & testibus, quod propter correspondentiam sine dubio erat facta simonia, non obstante quod in omnibus mandatis esset dictum, referuato beneplacito summi Pontificis, quæ resignatio nihil facit, nisi obtineatur beneplacitum, narratis omnibus ipsi Pontifici in supplicatione. Item tamen simonia quantum potest fieri est excusanda propter multitudinem in eam incidentium, nam fere omnia mandata quæ de partibus veniunt ad resignandum simoniaca sunt. Ideo ne infinitæ lites suscitantur, excusantur, proinde statuerunt Domini & istam excusare.

Canonicat. & præben. 22. Iunij. 1544.

S V M M A R I V M.

- 1 Simoniam conuentioalem committens efficitur incapax ad alia beneficia obtinenda, licet Episcopus cum eo dispensare possit.

DECISIO LXXXIII.

In vna sancti Andreae canonicatus & præben. fuit propositum dubium, & præsupposito quod Georgius commisisset simoniam conuentioalem. An hoc esset incapax ad aliud beneficium, & fuit resolutum quod sic, & istud tenet Mil. in repet. suo, in verbo, simoniacus, in beneficio simoniaco receptus inhabilis est, ad aliud post Ant. in c. pen. de elect. col. j. versic. ad secundum dicit, quod Episcopus dispensabat vt aliud obtineat, & sic sentit quod absque dispensatione non possit tenere, & ibi Ioan. And. post alios, dum dicit quod Episcopus dispensat cum simoniaco, vt in alia ecclesia beneficium obtineat, & sic absque dispensatione obtinere non potest, & quod isti Docto. non faciunt differentiam inter conuentioalem & realem, immo committitur promittendo, prout dando, cap. fin. de simon. non obt. quod Cassad. decif. 5. de constit. facit differentiam inter simoniam conuentioalem & realem, quia illud pro credit quando ad plenam priuationem, de qua in extrauagan. Pau. & ideo nisi daretur differentia inter vtraque simoniam in casu nostro dicebatur quod tenenda erat decif. Doct. in d. cap. penul. colum. prima, versic. ad secundum.

MOHEDANI.

Parmensis bonorum. 20. Maij. 1547.

S V M M A R I V M.

- 1 Testes examinantur super interrogatorijs partis quando fuerunt examinati sine illis, & dubitabatur de validitate, licet realiter Domini velint quod inducatur per reum.

DECISIO LXXXIIII.

In vna Parmen. bonorum de casalibus coram D. Iacobo Putco Decano erant in vltimis audientijs examinati testes quod examen in secunda coram Domino Mohedano Episcopo Rauellen. dicebatur nullum, ex multis tamen Domini institerunt quod in vltimis non seruaent ordinem, est ordo maximè, & quia ipsi testes erant examinati super legitimatione personarum, & erant legales fide digni, & omni exceptione maiores, & deponebant de re notoria, vel saltem verissima, qua tamen fuerunt examinati sine interrogatorijs partis aduersæ casalium, dixerunt Domini 20. Maij, 1547. quod ex quo testes erant præsentés in curia, quod liceret illi testes repetere datis suis interrogatorijs.

ACORAMBONI.

In vna Parmensi. 20. Maij. 1547.

S V M M A R I V M.

- 1 Fallentia Soci. in regula 403. tenetur in Rota.

DECISIO LXXXV.

Proponente R. P. D. Fabio Accorambono in vna Parmen. Valium, & fuit tenta fallentia Soc. in regula 403. in 3. fallen. dum limitat. c. fraternitatis, cum simil. de testib. quam opinionem dicit in practica seruari, decif. Neapol. 216. nu. 4. in antiq. & retulit D. Iacobus Petrus ita etiam alias fuisse seruatum in alia causa.

FABII.

Dertus. sacrist. 2. Ianuarij. 1547.

S V M M A R I V M.

- 1 Index potest ex officio testes interrogare.

DECISIO LXXXVI.

Quia in probatione legitimitatis Ioannes de Milla dixerunt nedum illam reputari communiter clericum, sed etiam quod viderant litteras clericatus: pars aduersa quæ habebat publicationem testium petebat, posse interrogari testes in cuius manu viderant litteras R.P.D. Fabij Peregrini in vna Dertus. sacristiæ, die 24. Ianuarij, 1547. dubitarunt Domini an hoc permittendum esset, & licet nõ dubitauerint super hoc, tamen vtraque pars verb. informauit, & dixerunt Domini & quod absque eo quod allegaretur quod idem D. Fabius deberet ex officio illius interrogare, facit cap. cum clamor, de testib.

FA.

FABII.

In eadem Dertus. sacristiæ. 14. Februarij. 1547.

S V M M A R I V M.

- 1 Testibus semel examinatis non possunt idem testes contra eundem examinari super eisdem articulis vel alijs similibus reformatis fortè sic contra alium.

DECISIO LXXXVII.

In eadem Dertusen. sacristiæ coram eodem Domino Fabio, quia fuerunt de nouo dati articuli super duello Ioannes de Milla, quod licet essent magis distincti, tamen in effectu idem continebant & volebant aduersarij examinare eosdem testes, & pars reclinabat dicens esse timorem subornationis, propterea Reueren. P. Dominus Peregrinus Fabius consuluit, Dominos quid agendum esset, & dixerunt alios testes examinari posse, sed non eosdem qui si in aliquo fuissent interrogati poterant ex officio interrogari, sed cum prius fuissent examinati contra intrusum inuicem instaurentur, & examinarentur contra Ioannem de Milla, qui ad causam pro suo interesse venerat, forte non poterit negari cum forte examinarentur.

FABII.

In causa Abbatie Salamantine. 13. Nouembris. 1547.

S V M M A R I V M.

- 1 Lis non dicitur pendere cum resignatario qui non fuit surrogatus quoad litem, etiam quod procurator generalis comparuerit ad causam ad hoc vt resignatarius dicatur colligans.

DECISIO LXXXVIII.

Licet & inter duos fuerit lis, vnus cesserat in fauorem alterius durant lite, cuius procurator generalis resignarij dederat mandatum in actis ad effectum substituendi tantum, & substituerat: fuit dictum in vna Salamantina Abbatie, coram R. P. Domino Fabio Peregrino die 13. Nouembris, 1547. quod ex sola productione mandati dicebatur esse lis inter cessionarium & alium, qui prius litigabat cum cedente, quia necessarium est quod veniens ad litem, causam prosequatur, & faciat citare, clemen. prima, vbi Docto. vt lit. penden. alia ratione fuit dictum in huiusmodi causa non esse litem, quia commissio causæ inter illos duos tantum erat, & non alios, nec erat clausula apponi solita, omnesque alios, &c. nam vltra mandatum requiritur citatio, quæ licet in casu isto facta fuisset de primo procuratore substituto, qui fuerat citatus ad videndum inhiberi iuxta formam commissionis cum clausula, ex quo post primum substitutum sequenti die alius erat substitutus, primus intelligebatur reuocatus. l. si quis cum procuratorio. §. finali. ff. de procurator. Rot. decifio. 121. in nouis. & cessionarius non erat surrogatus in omni iure, & ad omne ius cedentis, & ad litem.

FABII.

Cesaraugustana parochialis.

S V M M A R I V M.

- 1 Pacificus dici non potest, qui commisit causam contra vnum tanquam intrusum qui non erat, licet errauerit in nominatione personæ, quia error non dicitur sibi suffragari, ex quo habebat animum committendi quoad ipsum.

DECISIO LXXXIX.

Licet ex sola commissione causæ cum decreto citationis non executæ beneficium dicitur litigiosum quantum ad obtinentem, decif. 6. vt lit. penden. in nou. aliis 75. in antiq. decif. 4. vt lit. penden. aliis 426. Cassad. decif. 6. super reg. in princ. tamen in causa huius quæstionis & ex quo per errorem erat nominatus in commissione & citatus vnus tanquam intrusus, & non erat, & non constabat quod voluit committere causam contra alium, quem citare fecit, & causam contra illum prosequutus fuit, quod propter illam commissionem, & decretum citationis beneficium non dicebatur litigiosum, & maxime in casu isto: de hoc constabat. quia citatio erat decreta ad partes, & nominatus erat præsens in curia ex quo perpendebatur manifeste error, quia nominauerat vnum pro alio. nam falsa demonstratio non debebat nocere. l. falsa demonstratio, de conditio. & demonstrat. dicebatur tamen quod & qui talem commissionem, & citationis decretum impetrauerat, non poterat dici pacificus possessor, & ita fuit resolutum in vna Cesaraugustana parochialis de Toralua coram R.P.D. Peregrino Fabio.

FABII.

In vna Hispalen. dimidia portionis. 22. Octobris. 1546.

S V M M A R I V M.

- 1 Commissio impetrata literis non expeditis facit beneficium litigiosum quoad committentem.

DECISIO XC.

Fuit resolutum & quod licet commissio causa literis non expeditis non faciat beneficium litigiosum quoad illum, contra quem committitur: tamen contra committentem, & in odium illius beneficium efficitur litigiosum, alleg. decif. Cassad. 2. super reg. Cancellariæ, & Gom. in tract. vtriusque signaturæ, fol. 84. num. 64. & nemine discrepante fuit dictum die 22. Octobris, 1546. in vna Hispalensi dimidia portionis coram R.P.D. Iacobo Putco.

FABII.

Gerund. cameraria. 31. Ianuarij. 1549.

S V M M A R I V M.

- 1 Quando procurator generalis attentauit sciens, statim debet renunciare.

C DECI.

DECISIO XCI.

D Omini dixerunt in vna Gerunden. camerariæ coram R.P.D. Fabio, quod si procurator meus lite pendente acceperit possessionem beneficij, super qua litigabatur, si statim habita notitia ego renuncio illi possessione, nec illam ratam habeo, qd non propter hoc debeat retardari processus causæ: secus si hoc cognito sustinuissem litem super attentata, & sic ratificassem possessionem. quod tunc licet postmodum cessissem possessioni, non propter hoc super negotio principali potest procedi, nisi postquam cum effectu purgata essent attentata, & restituta possessio illi, qui lite pendente spoliatus est, Dec. in termi. Egid. 551.

MOHEDANI.

In causa beneficiæ.

SVMMA RIVM.

Quando constat de bono iure attentantis, non reuocantur attentata, quod tamen non procedit sine distinctione.

DECISIO XCII.

F Vit dictum eadem die coram Domino Mohedano Episcopo Rauellen. quod si quando ex actis constat de bono iure attentantis, attentata non veniunt reuocanda in beneficiis. est decif. Rot. 384. & 65. in antiq. & 55. in nou. idem est etiam in profanis, Bart. in l. prima. §. si is cui. ff. de iur. iuran. l. in l. patre furioso. ff. de his qui sunt sui, vel alie. iur. Abb. & Dec. in cap. cum contingat, de iur. iur.

FABII.

In causa Pampilonen. parochialis. 14. Martij. 1547.

SVMMA RIVM.

Possessio capta virtute executorialium, licet regulariter dicatur attentata, tamen quando aduersarius non contradixit, non potest dare de attentatis.

DECISIO XCIII.

I N causa Pampilonen. parochialis de Alicenda, in qua si vigore executorialium sine ulteriori processu propria auctoritate fuit capta possessio beneficij, & post longum tempus petebat possessionem illam tanquam attentatam debere reuocari, iuxta tradita per Cassad. decif. prima, de caus. posses. & propriet. ante finem. Sarnen. in regula de annali, quaest. 44. numero 7. & 8. tunc fuit dictum coram Domino Peregrino Fabio, quod non erat attentata, quia quando vigore executorialium quis ingreditur possessionem vacuum, vel plenam sine contradictione, & violentia, tunc præsumebatur voluntas ex cursu tam longi temporis. fluxerunt enim 20. anni nam sicuti possessio decem annorum, ius quod Petrus & eius successores habet in hac tamen nihil aliud erat factum nisi quod Iordanus commiserat causam, & obtinuerat decerni citationem, quæ fuerat exequuta: sed tamen nunquam reproducta, quæ citatio circumducta, & pro non facta habetur. ideo neque præ-

scriptionem interrumpit. l. & post edict. §. primo, de iudic. & ibi Bald. cum alijs, de quibus per Felyn. in cap. illud, colum. 4. in princip. de præscript. quæ decisio notanda est ad limitationem aliarum decisionum, quæ quotidie allegantur, quod lis non finitur, nisi per sententiam quæ in rem iudicatam transiit, decif. 10. vt lit. pend. ex not. per Docto. communiter in cap. fin. & ibi per glof. in verbo, limita. & latius Franc. vt lit. pend.

FABII.

Salamantin. Abbatia. 7. Februarij. 1547.

SVMMA RIVM.

Possessio capta alio etiam possidente tribuit ius, & electio facta per capitulum, inter quod & alios lis erat, veniunt ad instantiam aduersariorum capituli, & illius, qui apprehendit possessionem, reuocanda, qui debet saltem illi renunciare.

DECISIO XCVI.

V Trum sit procedendum in negotio principali reiectis attentatis in causa Salaman. Abbatia, die 7. Februarij, 1547. coram R.P. Domino Fabio fuit dubitatum, & dixerunt Domini prius esse reuocanda attentata, cap. non solum, de appell. in 6. Rot. 56. in nou. & licet diceretur non esse reuocanda quoad possessionem captam lite pendente per Alphonsum de Maior. quia illa possessio fuerat momentanea, & constat quod Didacus Ruga possidebat: qua possessione stante electio Abbatis, quod erat aliud attentatum, non videbatur debere reuocari, quia postquam ille erat in possessione sua, nihil videbatur sua interesse neque quoad vnum, neque quoad aliud interesse: vnde non videbatur audiendus decisio. 411. in nou. tamen firmarunt omnes Domini contrarium, quia immo porerat sua interesse aliquo tempore hanc possessionem captam non esse. & postquam Alphonsus non possidebat, minus sua non intererat renunciare illi possessioni, prout & electioni de eo factæ, quia licet in electione ipse non attentauerat, sed collegiata, quæ ipsum eligebat pendente lite inter illum & capitulum: minus tamen recusando renunciare videbatur attentare, & propterea prius & ante omnia erat reuocanda.

FABII.

Salamantina portionis. 26. Nouembris. 1546.

SVMMA RIVM.

Si resignans post resignationem spoliatur, & demum attendendo spoliatur suum spoliatorem, & demum resignatarius intret, non dicitur attentare, sed efficitur pacificus possessor adeo quod post eius mortem erat locus alleg. Lapi. Successor possidentis per octennium pacifice & absque aliqua controuersia, vtrum se iuuare possit regula de triennali. Possessio vitiosa & attentata ad quemcunque transferit, cum vitio ipso dicitur transire. In lite non existens nec possessionem alicuius beneficij habens ab aliquo litigante, sed per se, non dicitur attentasse, neque vitium aliquod tali possessioni inesse potest. Resigna-

Resignationis factæ vigore omnis amittitur possessio, ideoque si spoliatus superueniat, detentatio solum dicitur amitti. Amissa omni possessione litigantis alicuius in causa beneficiæ, non tamen parti aduersæ acquiritur animo non existente eidem acquirendi.

DECISIO XCVII.

Didacus si resignauerat portionem in Petrum, & post resignationem apprehensa possessione Petri, Didacus fuit spoliatus à Thoma, & commissa causa pro interesse, admissus fuerat quidam Beltrandus, & decreto mandato executiuo in fauorem Didaci contra Thomam, quod præsupponebatur male decretum ex pluribus. & ideo cum vigore illius Didacus resignans apprehendisset possessionem, quæ præsumpta fuit vitiosa, attentata. & Petrus postea post paucos dies suæ resignationis apprehendit possessionem à capitulo, fuit dubitatum, si virum successor possidentis per octo annos absque aliqua controuersia posset se iuuare regula de triennali, & an allegationi Lapi locus esset, & fuit multum dubitatum, & sæpissimè informatum per excellentissimos Aduocatos. Ideo dubitatum fuit, quia si cum possessio capta per Didacum esset vitiosa, & attentata, ad quemcunque transit cum suo vitio, cap ex parte, vbi Innocen. de testib. refert, & sequitur Franc. in cap. bonæ, in versic. tertia conclusio, de appella. cum multis allegatis in contrarium, tamen allegabatur quod dicit Sarnen. in quaestio. 41. in regula de trienna. qui loquitur in fortioribus terminis. quod dictum licet per aliquos fuerit dictum esse dubium, & non verum: tamen fuit dictum successorem Petri iuuari regula de triennali, & alleg. Lap. quia si Petrus nunquam fuit in lite, neque accepit possessionem ab aliquo ex colligantibus, sed ex se vigore sui primi tituli. ideo ipse non potest dici attentasse, nec aliquod vitium est in possessione sua, sicut nec ille, qui possessionem vacantem, vel ab eo qui non erat in lite, accepit. & sunt multæ decif. Rotæ clarissimæ hoc dicentes, quæ allegabantur & præsupponebantur in hac causa, si quod ex quo Didacus resignando amiserat omnem possessionem, cum postmodum fuerit spoliatus, solam detentionem amiserat, quam etiam recuperavit, & non amisit possessionem. Vnde possessio apprehensa per Petrum erat vacans, quia Thomas per apprehensionem Didaci omnem possessionem amiserat: si tamen non fuit acquisita Didaco, quia non habuit animum acquirendi, cum cepit contra Thomam solum ad effectum recuperandi: & Petrus possessionem apprehendere potuit, prout apprehendit post octo vel decem dies. & ad attentata in contrarium dicebatur, quod concludebatur & Thomam & Didacum, qui fuerant in lite super possessione, potuisse agere contra Petrum ad recuperandam possessionem. Sed alij qui non fuerant in lite, nec subrogati quoad prosecutionem litis super possessione, nec potuerunt agere nec contra Petrum, nec contra successorem, & venientem ex iure Petri fuit, & per aliquos consideratum & ponderatum, quod Petrus antequam effectus, habebat titulum in beneficio, quia resignationem acceptauerat. tamen per maiorem partem fuit dictum, quod istud non erat considerabile, his omnibus multum reclamante Decano Ioan. Paulo: qui tamen requieuit. & ita fuit conclusum in vna Salamantina portionis, coram Reueren. P. Domino Fabio Accorambono die 26. Nouembris, 1546.

SANCTÆ CRUCII.

Mutinen. parochialis. 16. Maij. 1547.

SVMMA RIVM.

Reg. de annali seu tempus illius non currit, quando quis est impeditus facto aduersarij.

DECISIO XCVIII.

F Vit dictum in vna Mutinen. parochialis de Salu coram Prospero de Sancta Cruce, quod si quis non seruauerit regulam de annali, puta quod infra annum non fecerat illam terminari, si hoc fecerit culpa aduersarij, vt fecerat in casu illo, quia commiserat causam attentatorum, licet potuerit tali impedimento facile prouidere faciendo prorogare terminum anni, vel obtinendo commissionem, quod præfigeretur terminus aduersario ad docendum de præteritis attestatis: tamen ex quo hoc facto aduersarij veniebat, non tenebatur facere istas diligentias, sed & solum à regula excusabatur, & maxime in casu illo, quo compertum fuerat asserta attestata fuisse calumniosa.

FABII.

Parochialis Sancti Aegidij ciuit. Castellæ. 14. Martij. 1547.

SVMMA RIVM.

Regula de annali beneficij vacantibus per obitum familiarium Cardinalium non tollit, quin possit agi super spolio.

DECISIO XCIX.

Vm causa ciuitatis Castellæ parochialis sancti Aegidij, coram R.P.D. Prospero Fabio pendebat, idem dubitabat si vtrum possessio Domini Anastasij esset restituibilis: fuerat enim commissa causa super ista parochiali, & demum suspensum petitorium, & procedebatur super spolio, & erant probata extrema necessaria: sed dicebatur possessionem istam non esse restituibilem, quia vacauerat beneficium per obitum familiaris Cardinalis, & erat datum de regula habente decretum irritans, quod inficit nedum titulum, sed etiã possessionem, Rot. 16. in nou. in prin. omnes Domini dixerunt contrarium, quia illud intelligitur de reservatione, non autem... Item in casu isto, in quo potest esse dubium, an sit familiaris, & non constaret, vt declaratur in decif. præallegata. Item in casu isto non constabat de familiaritate nisi post suspensum petitorium. quo casu etiam possessio est restituibilis, vt dicitur in d. decif. 16. imò propterea dicitur nullo modo constare, quia erant examinati testes saluis exceptionibus, & mandatum quod non procedatur ad partem, quia pars spoliata negabat possessionem, cum non tales essent, quibus adhiberetur fides, vt in hac eadem die fuit pronunciatum.

FABII.

Veronen. parochial. 22. Aprilis. 1547.

SVMMA RIVM.

Beneficium commendatum Episcopo, & per eum tenendum, donec

donec duxerit illud conferre alicui alteri, subiacebit huic regulæ de infirmis, quia commenda est perpetua, & non temporalis.

DECISIO C.

D Vbitavit D. Peregrinus Fabius proponens in causa Veronen. parochialis de Trientiolo virum ꝑ commenda, de qua agitur, subiacebat regulæ de infirmis. hanc enim parochialem Veronen. Episcopus obtinuerat sibi commendari vigore indulti sui ab eius Vicario, quoad ipsum alicui personæ benemeritæ & sibi gratæ, cui duxerit conferendam, & interim posset disponere de fructibus perinde ac si in titulum obtineret huic commenda cesserat Episcopus per paucos dies ante mortem eius. Vnde dubitabatur, an subiaceret huic regulæ tanquam commenda esset temporalis, & non perpetua, ad not. per Sarnen. in 3. quæst. super eadē regulæ. tamen Domini habuerunt talem commendam pro perpetua, & per consequens ex dictis per eundem Sarnen. eidem regulæ subiacebat. ponderarunt etiam... regulæ simpliciter loquentis, & dicentis si quis in infirmitate constitutus resignauerit aliquod beneficium. adeo quod habuerunt pro constanti hanc cessionem subiacere huic regulæ.

F A B I I.

Columbrien. canonicatus. 23. Octobris. 1547.

S V M M A R I V M.

Regula, quod si dispensationes, non suffragantur literis non expeditis, quando sunt expeditæ super prouisione censentur expeditæ super dispensatione posita in eadem supplicatione.

DECISIO CI.

P Roponente eodem R. P. D. Peregrino Fabio in vna Columbrien. canonicatus & præben. fuit dubitatum, an ꝑ dispensatio Francisci Consta per supplicationem sufficiat in casu, de quo agitur, & fuit dictum quod sufficiebat, nec tenebatur expedire literas dispensationis. nam ex quo in eadem supplicatione erat sibi seruata pensio, & regressus, super quibus erant expeditæ literæ, satis erat quod de dispensatione constaret per supplicationem. nec habebat locum regula quod dispensationes non suffragentur litteris non expeditis, per decis. Cassad. super reg.

M O H E D A N I.

Lucana præpositura. 13. Martij. 1547.

S V M M A R I V M.

Mensis exprimi debet tam in vacatione iuris, quam facti. Limita & declara potius, vt num. 2.

DECISIO CII.

I N causa Lucana præposituræ coram R. P. D. Mohe- dano Episcopo Rauellen. fuit dictum quod ꝑ regula de mente exprimendo habet locum, quando peti- tur pronunciari in beneficio vacanti in mense seruato, dico vacante de iure, & de facto, sed etiam de iure

tantum, puta si moriatur, quando habet locum ius alio- existente in possessione cum regula loquatur simplici- ter, & vera vacatio est quæ fit per mortem illius, qui ha- bebat ius, Mil. in ver. obtinere, & Bell. in tract. de char. subsid. quæst. 121. nam etiam beneficia, quæ vacant de facto, comprehenduntur in regula decis. Rot. 8. de elect. in antiq. & in alleg. ꝑ tamen quatenus verum ius non sit apud aliquem, Bellen. in tract. quæst. 122. Cassad. de- cis. 12. de constit.

N E O M A N I.

Segobien. beneficij. 27. Maij. 1547.

S V M M A R I V M.

1 Declaratoria istius regulæ quod tempus currat à die resi- gnationis, & non consensus, non habet locum quando præstatur consensus post mortem. ideo hodie est fracta regula.
2 Resignatio non est perfecta, nisi vbi resignantis consensus fuerit à resignato obtentus.
3 Regula prædictæ an aliquando fraus fieri possit.
4 Odiosa omnia & contra iuris communis dispositionem in- troducta veniunt restringenda.

DECISIO CIII.

P Roponente R. P. Domino Neomano in vna Segobien. beneficij de Villa Castri fuit resolutum per maiorem partem Dominorum ꝑ regulam D. Pauli declarantem regulam de publican. resig. vt tempora currant à die resignationis, non à die præstiti consen- sus, non haberet locum in resignationibus, in quibus vigore Alexandrinæ præstatur consensus post obitum resignantis, de qua per Cassad. decis. prima, de renunc. sed tantum in resignationibus, in quibus præstatur consensus viuente resignante, vt tunc tempus currat à die resignationis, non autem à die præstiti consensus. & ratio potissima, ꝑ quia ante præstitum consensum resignationem est perfecta. ideo de illa regula non de- bet intelligi, sed de resignatione perfecta. & cum ex ad- uerbo prætendentes contrarium replicarunt, quod ꝑ terat fieri fraus regulæ, & declarationi sua voluit va- riare, fuit dictum quod hoc non erat considerandum, quia ꝑ odiosa & contra dispositionem iuris commu- nis, & propterea stricte debebat intelligi, & ad litte- ram, prout iacebat. & ita per Dominos fuit firmata conclusio.

F A B I I.

In vna Paduana Custodiæ. prima Apri- lis. 1547.

S V M M A R I V M.

1 Regula Protonotariorum reseruat etiam beneficia Proto- notariorum, qui sunt familiares Cardinalium, intelligi- tur tamen in veris familiaribus.

DECISIO CIIII.

I N vna Paduana custodiæ coram Domino Peregrino Fabio, idem Dominus dubitavit, ꝑ an regula Pauli reseruans beneficia illorum, qui sunt Protonotarij, & familiares Cardinalium? & Domini dixerunt ꝑ sic per illud,

F A B I I.

In vna Valentina beneficij. Die 20. Octobris.

S V M M A R I V M.

1 Fatalia quando in primo anno prorogantur, non datur se- cundus annus, & lapsus quatuor dierum sufficit, vt sen- tentia transeat in rem iudicatam, nec est mora modici temporis, præsertim si constat de bono iure.

DECISIO CVII.

F Vit resolutum in vna Valentini beneficij sancti Mi- chaelis, proponente Reueren. P. Domino Peregri- no Fabio, quod licet de stylo curiæ faciendi ali- quid infra annum, soleat dari biennium in causa appel- lationis sine aliqua causa ꝑ tamen ex hoc, quod quis ob- tinuit infra annum prorogari fatalia, non propter hoc habeat biennium, quia non est actus tendens ad profe- quutionem causæ, qualis esse requiritur. & ratio est, cum in illa causa obtineret secundum prorogationem post lapsum quatuor vel quinque mensium, per quatuor dies habuerunt causam pro deserta, & mandarunt decerni executoriales, quia etiam petendo prorogationem ad 6. menses videtur nedum facere actum, vt biennium ha- beat, sed potius renunciare beneficio iuris, sequendo aliam viam prorogationum, & ita fuit conclusum eo maxime, quia causa ista male olebat, cum iam essent la- tæ duæ conformes, & nunquam aliquid fuerat produ- ctum, quod releuaret, & tertia instantia iam per sex an- nos durauerat semper prorogando fatalia sine aliqua productione iurium. Vnde videbatur esse calumnieose factum, vt nunquam beneficium desineret esse li- tigiosum.

F A B I I.

Valentina beneficij alia 10. Octobris. 1547.

S V M M A R I V M.

1 Causa dicitur deserta, si infra annum appellans nihil aliud fecit, nisi commissionem præsentauit, & terminum serua- uit ad videndum prorogari fatalia.

DECISIO CVIII.

F Vit decifum per maiorem partem Dominorum coram R. P. D. Peregrino Fabio in vna Valentina beneficij quod ꝑ si pars, quæ appellauit, præsentauit commissionem, & infra annum nihil fecit, nisi serua- re terminum ad videndum prorogari fatalia, quod ni- hil in causa fecisse diceretur, & ideo esset causa deserta, per ea quæ dicit Fastol. causa 17. dubio 37. vbi vult, quod infra annum debet aliquid in causa facere, & si non fecit in terminis & infra annum aliquid in causa, videtur potius fatalia velle prorogare.

A V G V S T I N I.

Hispalen. canonicat. 10. Maij. 1547.

S V M M A R I V M.

1 Tertio veniēte ad causam pro interesse citato actore tatum,

illud, quod dicit Cassad. decis. 9. de præben. sequitur Sar- nen. in regula de benef. vacan. per obitum familiaris, Cardin. quæst. 15. & licet ex aduerso diceretur dicta co- rum procedere in veris familiaribus: secus in istis, qui sunt ficti per regulam familiares: tamen dixerunt Do- mini quod & isti sunt veri familiares, quia in regula Pa- pæ ita dicit illos esse veros, & non fictos familiares, cum maius lumen offuscat minus, vt dicitur in locis præalleg. solum... familiares Papæ & non Cardina- liū. & ita non est casus nullus, vt possit dici non compre- hendi sub regula loquente de simplicibus ad legem, si ita scrip. de liber. & posthum. not. in l. 2. de verb. obligat. sed simplex, quia tamen est familiaris Papæ.

I O A N N I S P A V L I.

Valentina Parochialis. 20. Nouembris. 1546

S V M M A R I V M.

Beneficia Protonotariorum sunt reseruata etiam antequam assumant insignia protonotariatus, & præstetur iuramentum fidelitatis.

DECISIO CV.

I N vna Valentina Parochialis de Laren. coram Reue- ren. P. Domino Ioanne Paulo die 20. Nouembris, 1546. fuit dictum ꝑ beneficia Protonotariorum sunt reseruata etiam antequam assumant insignia Pro- tonotariatus, & præstetur iuramentum fidelitatis ea ra- tione, qua propter hoc non est, quando gratia sit pura, nec etiam resolutiua sub conditione, vt per d. Aduoca- tum dicebatur, iuxta l. 2. de in diem adiect. nam illud tantum opponitur quatum ad præstationem insignium, & quod antequam exercebat, debeat præstare iuramen- tum: tamen est pura & statim Protonotarius.

F A B I I.

In Paduana custodiæ. 4. Ianuarij. 1547.

S V M M A R I V M.

1 Regula declaratoriæ quoad Protonotarios non dicitur tolle- re ius quæsitum.

DECISIO CVI.

I N vna Paduana custodiæ coram R. P. D. Peregrino Fabio 4. Ianuarij, 1547. dubitatum fuit, an per regu- lam Bononiæ publicatam possit tolli ius quæsitum, & Domini dixerunt quod sic, quia illa regula est mere declaratoria aliarum regularum loquentium de Proto- notarij, per quas fuerat per ordinarium prouisum... deinde post hanc prouisionem fuit facta illa regula Bo- noniæ, de qua dubitabatur, per quam Papam declarat intellexisse tam de Protonotarijs participantibus, quam non participantibus: vnde cum vacasset beneficium per obitum Protonotarij Apostolici, beneficium erat reser- uatum, & prouisio ordinarij, qui etiam habebat indul- tum, nihil valuit, quantumcunque post prouisionem su- peruenerit ista declaratoria, cum sit mere declaratoria regulæ, ad not. per Cassad. in l. heredes palam. §. si quis, ff. de testam. cum alijs alleg. per Sarnen. q. 13. in regula, de non tollen. iure quæsito. vt omnino dicitur in l. 2. de non tollen. iure quæsito.

an censeatur lis quoad reum, & dicitur quod sic ex contingencia facti: & dicit quod sufficit constare de interesse etiam quod pars non citetur ad dicendum contra.

P V T E I.

Parmensis Vallium. 11. Octobris.

S V M M A R I V M.

DECISIO CIX.

Oram Domino Antonio Augustino in vna Hispalen. canonicatus & præben. inter Canonicum Caurien. & Ioannem de Urbina fuit dubitatum, si inter duos fuit lis super beneficio, & tertius vigore commissionis veniat ad causam pro interesse citato tantum actore, an inter istum tertium, & reum, qui non fuit per eum citatus, sit lis? & Domini fuerunt varij aliquibus dicentibus sic, per decis. 103. in nou. quæ videbatur velle, quod tertio veniente pro interesse secus sit quam si simpliciter sit lis inter duos reos nulla est lis nisi de nouo per aliam commissionem detur iurisdicatio, ergo tertius veniens ad causam habet litem cum omnibus, & sic est differentia inter istos duos casus alijs dicentibus quod illa decis. aliter debebat intelligi secundum responsum reuolutionis, vt licet iste tertius non esset nominatus in commissione tamē in lite esset, quod tamen non placuit, quia casus iste fuisset indubitatus & licet alium intellectum habeat illa decisio, dixerunt tamen quod cum iste tertius qui venerat ad causam & citauerat actorem habentem bonum vis, licet non citasset reum intrusum, tamen ex quo actor cesserat liti & iuri in fauorem intrusi remanebit lis inter istum, & reum, in quem transfuerat ius actoris litigiosi per citationem tertij qui venerat ad causam, & in eadem causa dixerunt, quod si quis petit se admitti ad causam pro suo interesse, satis est quod aliquid sit productum, per quod constet de interesse, licet ad dicendum contra illud pars non sit citata, quia de isto interesse non debet constare parte citata, & sic causa cognita, sed satis est quod constet quomocumque ex productis.

- 1 Sententia debet exequi inchoata si sunt liquida vel incontinenti, liquidari non possunt, data tamen cautione pro illis, & alijs vidi praticari quod Domini voluerunt cedula banchariam.
2 Data retentione pro melioramentis non potest dari possessio nisi ipsis effectualiter solutis.
3 Melioramentorum facta liquidatione a parte incontinenti auditur.

DECISIO CXI.

Vit dubitatum in vna Parmen. Vallium coram R.P. Domino Iacobo Puteo Decano die 11. Octobris, vtrum deberet dari executio sententiæ quoad possessionem Vallis præstita cautione de soluentis melioramentis quæ non erat tunc liquida, & fuit dictum per maiorem partem Dominorum quod esset executio facienda, per not. per Iaf. in l. 4. §. ait prætor. ff. de rei iud. quibusdam tamen contradicentibus per id quod dicit decis. Ncap. in no. 17. quæ fuit opinio computatoris, quam etiam tenet Ruin. conf. 84. primo vol. qui voluit quod ex quo datur retentio pro melioramentis non sit danda possessio, nisi illis effectualiter solutis, quia tamen in causa ista de melioramentis constabat, & eorum quantitas aliquantulum probata esset, licet non plane Domini voluerunt quod si Comes de Sala qui fecerat melioramenta esset paratus ea statim liquidare quod audiretur, sin autem exqueretur sententiæ præstita, prout petebat Corrigiensis, & in sequenti audientia fuit iterum firmata ista decisio postquam fuit resolutum melioramentorum quantitatem non probari.

F A B I I.

In Perusina spolijs castr. 22. Octobris. 1546.

S V M M A R I V M.

- 1 Lis dicitur extincta si postquam quis fuit admissus pro interesse per 10. quod non fuit prosecutus litem si ius productum non erat bonum vt ordinarij continuo remaneant impediti.

DECISIO CX.

PropONENTE R. P. Domino Antonio Augustino in vna Hispalen. canonicatus, & præben. 16. Maij. 1547. fuit per plures informationes conclusum, quod si vnus vel ad litem motam admissus fuisset pro interesse & causam prosecutus fuisset quod si istud ius quod erat productum non erat bonum quod præsumebatur non prosecutum fuisse litem, ne calumniaret, & ideo habuisset illam pro derelicta quantum ad hoc vt ordinarius posset postmodum vacans beneficium conferre, nec obstat quod solet dici quod lis non extinguitur nisi per sententiam, & notarius non potest conferre litigiosa, & sic in casu isto fuit firmata decisio quinta Cassad. vt lit. penden. sed & in casu isto non solum 10. anni, sed etiam 16. anni concurrunt.

- 1 Licet sententia prima esset lata pro reo spoliato ante executionem, tamen secunda quæ fuit lata per spoliantem, est exequenda propter Aegidianam, concurrentibus tamen pluribus de quibus in hac causa.
2 Appellare parti vbi de iniquitate sententiæ constat an sit licitum.
3 Lata vna sententia pro reo si postmodum alia feratur prioris reuocatoria pro actore non ponitur sequestrum.
4 Aegidiana constitutio etiam in quolibet possessorio appellationem fieri vetat.
5 Temporum diuersitas & rationum, diuersam etiam produciunt in effectu causarum decisionem.
6 Statutum de appellatione mentionem faciens ordinum reum & temporum respicere dicitur.
7 Et quomodo id intelligendum in sententijs & an in interlocutorijs, an vero diffinitiuis.
8 Extensio vsu non recepta per Principis placitum in vsu deduci potest.

DECISIO CXII.

IN vna Vrbeuctana siue Perusina spolijs castrorum, proponente Domino die 22. Octob. 1546. dum dubitaretur,

bitaretur, quia ante receptionem Aegidianæ erat lata sententia in fauorem rei, & quia fuerat appellatum, & factæ probationes ex quibus constabat, quod sententia lata erat iniqua deinde hic Romæ, & in toto dominio ecclesiastico fuerat recepta Aegidiana prohibens appellationem in quolibet possessorio, & fuerat postea lata sententia pro actore: fuit dictum, quod licet nunc non posset peti primam sententiam mandari executioni hoc est, quod non liceret appellare, quia iam de illius iniquitate constabat, & propterea ex decretis illiusmet Aegidianæ poterat appellari, tamen maius erat dubium an ex aduerso liceret appellare, & ratio dubitationis erat, quia si vna sententia erat lata pro reo, si deinde feratur sententia reuocatoria pro actore non ponitur sequestrum clementina prima, cum ibi not. per Doct. de seq. post. & fruct. vt addit mag. versicu. sed propterea clement. præfaram, quia tamen Aegidiana diceret, quod dispositio illa traheretur etiam ad negotia pendentia, tamen non intelligebatur ad pendentia per appellationem in antiq. vt cum de appellat. in principio tamen maior pars minorum firmavit contrarium, quod non liceret appellare propter Aegidianam, quæ prohibet appellare in quolibet possessorio, nec obstat simile de sequestro, quia diuersitas temporis, & rationis dant diuersam Dec. Nam tempore quo fuit lata prima sententia non vigeat Aegidiana ideo licuit appellare, & appellatum est tempore hinc inde ideo textus seruari debet, & ratio diuersitatis, quia in sequestro ab vtraque sententia appellatur, vnde nullam habet præsumptionem ideo sequestrum non apponitur, sed in casu præfenti ex quo a sententia secunda non est licitum appellare, nec saltem præsumptio, quæ ex re iudicata nascitur, quæ ratio mihi non videtur bona, quia id erat de quo principaliter dubitabatur vtrum liceret appellare quod si diceremus, quod hic eramus in pari ratione cum sequestro ad secundam rationem respondebatur, quod procedit in decisijs secus in ordinarijs prout est appellatio, & statutum loquens de appellatione respicit ordinem, vt per Alex. in l. ... in fine de lega. vt per Felyn. in capitu. fina. de constit. columna quinta, & licet replicaretur, quod dicti Doct. loquuntur, quando appellatur ab interlocutoria secus si a diffinitiuâ, vt declarat Decius in capitu. Ecclesia sanctæ Mariæ, de constit. colum. decima octaua, versicu. ex præmissa conclusione tamen respondebatur, quod ibidem Dec. loquebatur, & volebat prædicta habere locum etiam in interlocutoria, quando remedium erat irreparabile vnde etiam in diffinitiuâ si remedium est reparabile prout in possessorio, quod potest reparari in petitorio videbatur præterea habere locum, & licet diceretur, quod immo præiudicium erat irreparabile in hoc iudicio, tamen dictum fuit, quod satis erat, quod posset reparari in petitorio via ordinaria. Respondetur etiam alio modo ex no. per Felyn. in loco præalleg. in tertia limitatio. ne quidam limitant procedere in constitutione non secus si non esset omnino noua pro ista, quæ vltra, quod fuerat multo ante in Marchia tamen postea fuerat recepta, & extensa ad omne dominium ecclesiasticum, & ante primam sententiam, sed quia tunc recepta non fuerat Paulus Tertius voluit recipi, & sic recepta fuit tamen hoc non placuit, nisi domino Fabio dicenti, & D. Tholomeo, quia omnino noua erat constitutio hic Romæ ex quo per prius recepta non fuerat, & hic cum multis varietatibus processit hæc decisio adeo quod dubitauit proponens nunquid deberet illam pro resoluta dare, & dd. dixerunt, quod sic, attentis quibusdam in factis.

A C O R A M B O N I.

In vna Romana spolijs, 7. Februarij. 1547.

S V M M A R I V M.

- 1 Aegidiana non procedit in secunda instantia, vel in causa appellatione.

DECISIO CXIII.

IN causa Romana spolijs erant lætæ duæ sententiæ conformes, & cum intaretur pro tertia sententia fuit dictum illas duas facere rem iudicatam, tamen ex statutis vrbis super quibus nihil fuit dictum ab vna parte in suis informationibus, quia dicebant alijs fuisse resolutum statuta vrbis non vindicare locum inter istas personas propterea super statuto uoā fuit valet, sed quia etiam præsupponebatur standum Aegidiane sententiam secundam fecisse rem iudicatam reprobatum, quod tempore quo fuit lata sententia Aegidiana nondum vsu erat recepta, & propterea licuit appellare, & cum replicaretur Aegidianam respicere præterita dum in eo dicitur, quod habebat locum etiam in causis pendentibus prætendebatur non procedere in causis pendentibus ante Aegidianam nam si nunc ferretur sententia via super possessorio vtique ab illa propter Aegidianam appellare non posset, sed postquam iam pendet per appellationem ante illam interpositam ad hanc causam extendit Aegidiana, & allegabatur glo. in clement. dispendiosam in glo. fina. de iud. & capitu. licet canon. in glo. de cætero iuxta fin. de elect. in sexto, Abb. in cap. prime, columna secunda, de iud. cum sim. vt trad. Felyn. in capitu. fina. col. decima, versicu. hanc fallen. limi. de constit. tamen ad talem causam Aegidiana non debet extendi, nisi expresse dictum fuisset locum esse in causis pendentibus per appellationem, vt præalleg. glo. in l. sancimus. C. de sacrosan. eccle. quia cum semel fuit sententia finita quoad hoc non dicitur ulterius pendere licet pendente per appellationem, & iste est vnus casus in quo sententia per appellationem, nec suspenditur, nec extinguitur, at declarat in d. capitu. fina. col. quarta, versicu. notandum, & ita est, & ita pertransiuerunt omnes, licet Dominus Puteus, & Fabius dicerent superioribus diebus fuisse tentum contrarium videlicet 22. Octobris, vt supra annotandum est, tamen ille casus est multum diuersus, & propterea, quia erat diuersitas in facto fuit firmata alia decisio in quantum huic videtur contraria hæc autem factam suadet ita debere dici quare si non permitteretur appell. sententiarum, quæ sunt in quantum transitum fecisset in rem iudicatam, sed forte propter istas decisiones contrarias causa iterum ponitur, & ita videtur de iure melior cum alia multos habuerit alteratores hæc autem sine alteratione processerit, & ita dictum fuit 7. Februarij, 1543. proponente, R. P. D. Fabio Accorambono.

M O H E D A N I.

Vafionen. Canonic. & prædend. 23. Martij. 1547.

S V M M A R I V M.

- 1 Rei iudicata censeatur renunciatum patiendo, quod post illam producuntur iura, & dentur articuli licet fuit dictum

dictum generalia contra, quia debuit appellare ab ulteriori processu.

DECISIO CXIII.

Fuit resolutum in vna Vasionen. Canonatus, & præben. coram R. P. Domino Mohedano Episcopo Rauellen. die 23. Martij 1547. quod ex quo post rem iudicatam erant producta iura, dati articuli, & multa alia facta per istum processum censentur renunciatum rei iudicatæ ex quo non fuerat appellatum, sed tantum dictum generalia contra, & hoc per Doct. commun. & vulga. in capitu. quoniam contra de proba. & in capitu. inter monasterium de re iudica.

F A B I I.

Callagurit. Abbatissat. 20. Martij. 1547.

S V M M A R I V M.

- 1 *Exceptio surreptionis gratiæ post rem iudicatam non admittitur ad effectum impediendi executionem.*

DECISIO CXV.

Dubitatum fuit per R.P. Dom. Peregrinum Fabium die 20. Martij, 1547. in vna Calaguritan. Abbatissatus de ..... An post sententiam & rem iudicatam, & literas exequutoriales parti aduersæ intimatæ possit opponi de surreptione gratiæ canonicatæ ad effectum impediendi executionem, & dicebatur, quod non, ad no. per Barto. in l. quarta, §. condemnatum de re iudicata, & licet opponeretur de not. per Felyn. in capitu. inter ceteras colum. secunda, versicu. S. declara, & in versicu. quarta, declaratio, de re iudic. tamen dixerunt domini, quod non erat ad propositum noster casus, cum ista surreptio de qua opponebatur non erat clara, & licet fuerit disputatum pro surreptione, tamen dixerunt domini, quod non debuit disputari, sed exequi sententia, & summa ratio in hac resolutione fuit ex quo ista aduersaria Leonoræ, videlicet Iohâna cōtra quam erat lata sententia, quæ in rem iudicatam transierat fuerat tunc contumax nec vnquã voluerit parere literis Apostolicis, & post tres sententias in spolio quibus sententijs contra fuerat renunciare, & mandato concilij Regij, quod pro ista sententia esset exequenda, & quia erat commissa causa est Antonius in integrum aduocatus rem iudicatam, & dicebatur, quod super hoc ... videatur, nisi quo ad expensas, fuit dictum, quod si quis vellet super hoc mandatum, quod dubium.

F A B I I.

Vicentin. matrimonij prima Iulij. 1547.

S V M M A R I V M.

- 1 *Sententia licet nulla, confirmatur tamen quando de eius iustitia constat.*

DECISIO CXVI.

Pendente causa Vicentin. matrimonij in Rota coram R. P. Domino Peregrino Fabio fuit dubita-

tum prima Iulij 1547. vtrum expensæ factæ in partibus ventant rescindendæ Dom. Antonio Nicolao vel contra D. Lucretiæ prout in sententia domini Fabij Accoramboni prætendebatur expensas esse rescindendas Antonio ex quo processus de partibus prætendebatur nullus, & etiam sententia, sed de processu nullum erat dubium, quod erat validus & super eius validitate satis fuerat in secundo disputatum coram Domino Fabio Accorambono, & habitus pro bono, sed remanebat de sententia lata in partibus, quia post reuocationem iudicis lata, & dicebatur aliàs in Rota fuisse resolutum pro nullitate illius per consil. Alexan. 67. in 6. volum. & secundum Alex. in l. si finita, in principio, numero octauo, in fine, ff. de dam. infect. Gram. in capitu. dilecta, quæstio. quadragesima septima, de appella. sed per istos Docto. aliàs domini, & hodie dixerunt sententiam ex quo erat iusta, posse confirmari etiam quod esset nulla, & propterea eius nullitas non esset consideranda, & sic mandarunt confirmari simpliciter sententiam Domini Fabij Accoramboni.

P V T E I.

Massanens. bonorum, 20. Martij.

S V M M A R I V M.

- 1 *Dispensatio in qua narratum est, quod erant coniuncti in secundo, & non fuit dictum, quod erat in duplici 2. est surreptitia licet sit secus in indulto concesso ad dispensandum.*
- 2 *Dispensationem ubi consistit per obreptionem obtentam cum odiosa sit, nullius penitus est momenti.*
- 3 *Casus mixtus sub simplici nequaquam continetur.*

DECISIO CXVII.

Proponente Domino Iacobo Puteo Decano in vna Massanens. bonorum die 20. Martij fuit firmata conclusio de qua per dominos in l. secunda, in principio de verborum obligatio. maxime per Claud. in dicta l. secunda, colum. secunda, in principio versicu. sed circa pertinentia. per Abb. in capitu. at si clerici. §. de adulterijs columna quinta, versicu. certe seruanda, & faciunt no. per Oldrad. consil. 247. videlicet quod quando petitur ab aliquo dispensari secum, vt possit remanere in matrimonio, coniuncto non obstat, quod sit in secundo gradu coniunctus, quod si reperitur in duplici secundo, quod si dispensatio est surreptitia, & non valet, quia dispensatio hæc est odiosa, nec casus mixtus comprehenditur sub simplici secus vero si consideretur alicui puta Episcopi, quod ponitur dispensare secum, vt possit remanere in matrimonio, coniuncto non obstat, quod sit in secundo gradu coniunctus, quod si reperitur in duplici secundo quod dispensatio est surreptitia, & non valet, quia dispensatio hæc est odiosa, nec casus mixtus comprehenditur sub simplici secus vero si consideratur alicui puta Episcopo, quod possunt dispensare cum coniunctis in 2. quia tunc cum non sit beneficium principis latissime est interpretandum poterit etiam cum coniunctis duplici secundo dispensari etiam quod esset illi concessum respectu certarum personarum

rum dummodo non ad petitionem illarum cum quibus dispensatur, & hoc est, quod voluit Cald. d. consil. r. de consang. & affin.

F A B I I.

Pensionis Granatensis translata, 16. Februarij. 1547.

S V M M A R I V M.

- 1 *Pensionis translatio licet facta sit de mense Septembris tamen integra paga currens in festo natiuitatis debetur translatori.*
- 2 *Differunt inter se pensionis necessaria, & voluntaria translatio.*
- 3 *Ex translationis forma in pensionibus mens transferentis colligi facillè potest ad fundandam intentionem translatorij.*

DECISIO CXVIII.

Pro parte, R. P. Dom. Peregrini Fabij Episcopi Vestiani de vna Grauatens. pensionis inter Reuerend. Cardinalem Polum, & hæredes Ioannis Mathei Episcopi Veronensis qui de mense Septembris transtulerat pensionem in prædictum Reuerendissimum, fuit dubitatum nunquid pensio, seu terminus soluendus in festo Natiuitatis Domini deberetur tota præfato Cardinali pro rata temporis, deberet inter ipsum, & hæredes diuidi sicut diuidendus fuisset si per mortem extincta pensio fuisset, quia hæredes mortui debuissent consequi pensionem pro rata cursu, sicut de usufructuario dicitur. l. si defuncta. ff. de usufruct. & in pensionario voluit Caccialup. in tracta. quæstio. vigesima quinta, & Gig. quæstio. quinquagesima tertia, dixerunt domini pro maiori parte die 16. Februarij, 1547. quod totus terminus Reuerendissimo Cardinali debebatur & faciendo differentiam inter necessariam translationem pensionis, & voluntariam, vt in hoc casu, quia totum debetur per doct. Barto. in l. fina. de iure fisci dum opponit de lege si defuncta, & sequitur Rom. consilio decimo, & Alex. consilio octuagesimo secundo, vol. 2. in fine, tamen istud fundamentum à multis fuit non bene tentum, quia Bar. postmodum opponendo contra hoc latius distinguit ex cuius distinctione potius videtur dicendum contrarium in calu nostro: vnde alia ratione mouebantur, quæ magis potuit videlicet ex forma translationis ex qua videbatur colligi mens transferentis qui voluit totum illum terminum transferre in translatarium, & præiudicare hæredibus: nam titularis liberatur à solutione transferendi facièda, vt fieret translatio pro dimidia in festo Natiuitatis Domini, & alia in festo sancti Ioannis, & quod videbatur intentio transferentis, vt integra translatio solueretur, & ita remanserunt domini duobus dubitantibus, scilicet R. P. Dom. Mohedano, & Neomano.

A C C O R A M B O N I.

Calagurit. pensionis, 14. Februarij. 1547.

S V M M A R I V M.

- 1 *Papa non censetur velle derogare priuilegijs in vim contractus etiam iurati concessis, quantumcunque derogatio fuerit amplissima.*

DECISIO CXIX.

In vna Calaguritan. pensionis coram R. P. Dom. Fabio Accorambono fuit dictum, quod Papa derogando indultis, & priuilegijs Cardinali Vulerano concessis quantumcunque derogatio esset amplissima, non intelligebatur tamen voluisse derogare priuilegijs eidem concessis, & post in contractum iuratum deductis, & licet informaretur super eo, quod Papa non potuisset sine causa, & stante iuramento, tamen ex hoc capite non discussis alijs resoluere difficultatem scilicet Papam non voluisse.

M O H E D A N I.

Leodiens. Decanatus, 14. Februarij. 1547.

S V M M A R I V M.

- 1 *De prima dispensatione non est facienda mentio, quando ambo tendunt ad diuersos effectus.*
- 2 *Dispensatio vtraque, & prima, & secunda si per surreptionem fuerint obtentæ nullam vim habent.*

DECISIO CXX.

In vna Leodien. Decanatus coram R. P. Dom. Fabio Mohedano Episcopo Rauellen. fuit dictum, quod istud, quod dicitur in secunda dispensatione deberet fieri de prima aliàs secunda non valeat tanquam surreptitia, & ideo quod si Papa sciuisset semel dispensasse, fortassis iterum non dispensasset capitu. secundo, de fil. presbyt. numero 6. quod intelligitur, quando ista dispensatione fuissent obtentæ propter diuersa, secus si ad vnum, & eundem finem, quia tunc de prima non est necessaria facere mentionem, cum vna sufficiat non autem valet prima & secunda quantumcunque surreptitia, & de ea non est necesse facere mentionem, & voluit hoc communiter in l. secunda, numero sexto, & est decis. Rotæ 280. in antiq. aliàs, & filius presbyter.

F A B I I.

Cauriens. Abbatia, 27. Aprilis. 1547.

S V M M A R I V M.

- 1 *Regula de impetrando certo modo non comprehendit eos qui impetrauerunt prius, & an comprehendat cessionarium illius qui impetrauerat certo modo, quando cessionarius habuit ius à pluribus.*
- 2 *Regula de impetrando certo modo, an ante factam ipsius in curia publicationem possit actorem ad obtentionem beneficij inhabilitare.*

DECISIO CXXI.

Dubitatum fuit per R. P. Dom. Peregrinum Fabium proponentem in vna Caurien. Abbatia & vtrum Alphonsus de Fonseca sit inhabilis ad obtinendum beneficium de quo agitur propter regulam vltimo loco pro parte aduersa productam hic enim Alphonsus habuerat multa iura diuersarum personarum per illarum cessionem, inter quæ erat ius Stephani de

de Ramiro qui habebat impetrationem certo modo propter quod ex regula Paulina erat omnino inhabilis ad obtinendum istud beneficium, & nedum Stephanus, sed etiam Alphonfus eius cessionarius erat factus inhabilis, vt cantant verba regulæ Pauli editæ de anno 1540. vnde ex hoc prætendebatur Alphonsum penitus inhabilem, quia constabat in facto resignationem factâ fuisse in Alphonsum ante publicationem regulæ, & regula loquitur per verbum de cæteris, & sic respicit tantum futura dixerunt domini ꝛ regulam non inhabitare Alphonsum, & ita pronunciarî posse.

M O H E D A N I.

Lucens. præposituræ, 23. Martij. 1547.

S V M M A R I V M.

1 Mensis exprimi non debet in beneficijs referuatis.

D E C I S I O C X X I I.

Proponente R. P. Dom. Ioanne Mohedano Episcopo Rauellen. in vna Lucen. præposituræ die 23. Martij, 1547. fuit conclusum, ꝛ quod ex quo erat aliàs referuata ista præpositura pluribus reservationibus in eius impetratione non erat facienda mentio de mense in quo istud beneficium vacauerat, quia regula octo mensium in qua cauetur debere fieri mentionem de mente non loquitur de beneficijs aliàs referuatis, sed de hic de quibus ordinarij prouidere possunt cuiusmodi non sunt referuata.

T H A N I.

Conchens. parochial. 27. Ianuarij. 1547.

S V M M A R I V M.

1 *Verò valore nõ expresse per resignatarium in resignatione per Papam ad missa ius vacat ex ipsius resignatarij persona, nisi in supplicatione esset expressus verus valor, vel talis, qui cum augmento, quod solet dari ascenderet ad verum valorem, & probaretur, quod literæ essent expeditæ ex interuallo.*
2 *In literarum expeditione non expresse beneficij legitimo valore beneficijs subsequitur vacatio.*

D E C I S I O C X X I I I.

In vna Conchen. parochialis de Azberon coram D. Thoma de Thanis fuit conclusum die 27. Ianuarij 1547. quod ꝛ si resignatio fuit facta in manibus Papæ in fauorem certæ personæ, & resignatarij expressisset malè valorem, quod ex quo gratia à principio est nulla propter regulam de exprimendo vero valore in literis, & sic à principio nullum ius fuit resignatario quæsitum, per consequens non fuit à resignante abdicatum, per tex. in l. neque vtilem. ff. ex quibus cau. maio. ex quo erat facta in fauorem certæ personæ, quod intelligebant domini, nisi in supplicatione resignationis esset expressus verus valor, quia poterat expedire secundum verum valorem fuit à principio ius quæsitum, ꝛ & postea expediendo literas non expresse vero valore ius va-

caret ex persona ipsius, & ideo fuit dictum, quod videatur, an in supplicatione sit expressus verus valor, vel talis qui cum augmento, quod solet dari ascenderet ad verum valorem, & probaretur, quod literæ ex interuallo essent expeditæ.

F A B I I.

Veron. parochial. 23. Maij. 1547.

S V M M A R I V M.

1 *Regula quod non videatur iuxta formam commiss. sententia absolutoria non est danda, ne quando literæ ordinarij non possunt canonizari, sed venit canonizanda noua prouisio si literæ non sunt expeditæ, & sit datum de regula prædicta, sed literæ sunt expediendæ, & postea canonizandæ.*

D E C I S I O C X X I I I I.

Fuit dictum, R. P. Dom. Peregrino Fabio causam Veronen. parochialis proponente, quod ꝛ licet in actis essent productæ literæ ordinarij ex quo tamen ille non poterat canonizari, sed instabatur pro canonizatione nouæ prouisionis, licet literæ super noua pensione non essent expeditæ, & cum esset datum de regula de non iudicando, & instaretur pro absoluteione, quia literæ non erant expeditæ fuit dictum per dominos, quod non pronuncietur, sed quod daretur tempus congruum ad literas expediendas.

P V T E I.

Promissionis impetratio prioratus Fulgin. 11. Februarij. 1547.

S V M M A R I V M.

1 *Non excusatur quis à mala expressione valoris propter cedulas decimarum, & arrendamentorum, nisi concurrente fama, & præcedentibus prouisionibus.*
2 *Ius alteri si quæsitum fuerit in spiritualibus restitutionem annullat.*

D E C I S I O C X X V.

Impetrans ꝛ prouisionem prioratus Fulginaten. à Papa non expresse verum valorem, & volebat se excusare propter quasdam cedulas recipiendi decimas quibus fuit dictum proponente Dom. Iacobo Puteo Decano die 11. Februarij, 1547. nullam fidem esse adhibendam, quia poterat minus debitis percipere sicut neque arrendamenta Barto. excusant vtque verum valorem probant, nisi concurrat fama aut præcedentes prouisiones aliàs autem si ex libris Cameræ, vel Cancellariæ valorem expressissent potuissent excusari Cassad. decif. 20. super reg. Sarnen. super reg. de valo. in eadem causa, qui male valorem expresse peteret se restitui in integrum, quia minor, fuit dictum, quod non debebat restitui quoniam ꝛ in spiritualibus post ius alteri quæsitum quis non restituitur capitu. ex parte vbi glo. & Abbas columna quarta, numero quinto, & 28. versiculo non concludo, & versiculo. si autem beneficium de

de restitutio. spoliatorum. vbi etiam cæteri Doctores idem tenent.

F A B I I.

Aborensis Archiepiscopus.

S V M M A R I V M.

1 *Acceptatio administrationis etiam coram notario publico Archiuij facta in forma, & modo consuetis non obstat quin fraudis suspicio subsistere possit.*
2 *Rota Romana vtrum opinionum suarum aliquando mutationem fieri patiatur.*
3 *Instrumenta acceptationum non registrata in libris, sed folijs extensa, facile occultantur in præiudicium partis.*
4 *Dictio alibi quam vim habeat, & quod determinet hoc casu.*

D E C I S I O C X X V I.

In causa Alboren. Archiepiscopus dubitauit vtrum ex instrumentis duarum acceptationum in specie quo ad Diocæs. cum subsequenter prout iacent in facultate concessa in gratia, quod possent exprimeret Diocæs. in literis, vel alibi colligetur releuatur, quod dominatio Diocæs. fuerit facta ante prouisionem singulorum saltem, vt transferatur onus probandi in actorem dicentem contrarium supra enim in hac causa fuerat resolutum non constare de tali erectione Diocæs. quantumcunque in vno instrumento acceptationis in specie fuisset nominata Diocæs. quia ꝛ cum talis acceptatio fuisset facta, vt solet fieri coram vno notario Archiuij, tamen ex hoc non tollebat suspicio fraudis de quo aliàs supra in hac eadem causa, quia talem acceptationem potuissent facere coram alijs pluribus Notarijs in alijs Diocæs. & ita expedire vacationem alicuius beneficij pinguis in quacunque Diocæs. ꝛ vnde tunc præsupponebat Rotam nunc mutaturam opinionem ex quo nedum erat instrumentum, sed duo, & deinde plures acceptationes in genere, & in multis dicebatur, vt supra, tamen Domini pro maiori parte fuerant in eadem opinione eadem ratione, quia non plus mouebatur ex illa multitudine acceptationum, quam ex vna, quia in omnibus militabat eadem ratio, quia similiter potuissent hæ plures acceptationes fieri in diuersis Diocæs. coram diuersis notarijs, & ideo cum iste non elegerit Diocæs. in Cancellaria, vel contra coram Notario, & testibus semper fraus præsumebatur: duo tamen ex dominis dicebant hanc sibi communem placere si talia ꝛ instrumenta, & acceptationes factæ fuissent in folio, quod de facili potuissent occultari secus si in libro in quo & aliæ essent acceptationes descriptæ. Vnde decerni, quod in Rota videatur originale ex quo res melius posset decidi, & considerari, & ita fuit factum, sed fidem quo ad hoc voluerunt adhiberi, vt supra. fiebat etiam aliud fundamentum, quia in supplicatione Diocæs. in literis exprimendum, vel alibi ex quo prætendebatur ꝛ per dictionem alibi posse vbi que acceptare, sed domini fuerunt in opinione omnes, quod dictio alibi non determinaret verbum exprimendum, sed illud verbum, quod immediate subsequerebatur, scilicet consistendi, sed tamen hoc visum fuit modici præiudicij, quod referretur ad vnum, vel ad aliud ex quo in supplicatione habeatur gratia, quod

possent exprimeret literis non confectis ergo alibi quam in literis posuerant Diocæs. exprimi, sed vt supra dixerunt domini. quod debebat intelligi in loco conuenienti, & apto, & commodo quo fraus cessaret, vt in sequenti audientia ostendi librum cui quantum ad hoc noluerunt adhibere fidem aliquam, & præstitere in eodem voto, & concurrerunt.

F A B I I.

Pampilonensis Prioratus.

S V M M A R I V M.

1 *Regula octo mensium reuocatoria, an durantibus expectatiuis locum habere possit nulli si extiterint expectantes.*
2 *Verbum interim in expectatiuis denotat temporalem habendam gratiam expectatiuarum.*
3 *Finis expectatiuarum præcipuus est, vt per eas pauperum difficultati, & bene meritorum commodo consulatur.*
4 *Et quid in ijs de stylo Cancellariæ Apostolicæ obseruetur.*
5 *Ordinarij prouisio, quando per Papæ prouisionem tanquã anterior non infringatur.*

D E C I S I O C X X V I I.

In causa Pampilonen. Prioratus de Villala dubitauit iterum ꝛ vtrum regula reuocatoria octo mensium habeat locum tempore expectatiuarum. Vbi expectantes non sunt, & dubium faciebat, quia illa regula cesset propter expectatiuas concessas fauore expectantium, vt in illis mensibus possent acceptare postquam alij quatuor ordinarij sunt referuati: vnde vbi non sunt expectantes, referuatio debet durare, quia cessat dicta ratio: in contrarium, tamen fuerunt omnes, quia clausula illa facta est, vt interim donec generalis expeditio expectatiuarum fiat Papa prouideret pauperibus, & alijs bene meritis, vt cantant verba regulæ, ꝛ quæ demonstrant illam esse temporalem propter illa verba interim & donec concessis expectatiuis cessat quia tempus... quo referuatio facta fuerat cessat etiam ratio, quia ꝛ per expectatiuas prouidetur pauperibus, & alijs bene meritis cum non est opus reservatione propter hoc & propterea ꝛ videmus etiam an stylo Cancellariæ, quod quando expectatiue sunt concessæ nunquam in alijs sit mentio de tali reservatione prout fit quando non sunt expectatiue, & hanc opinionem allegabant tenuisse Card. Paris. consilio decimo, numero quarto vol... Staphil. in tract. delit. grat. & instit. fol. quinto, versicu. ex prædictis inferitur, & Sarnen. in tracta. expect. in primo, numero vigesimo, versicu. ex quibus inferitur, ꝛ & ideo fuit conclusum prouisionem ordinarij esse bonam, & præualere prouisioni Papæ, quia anterior.

F A B I I.

Segobienensis de Villa Castri resignatio per procurat. mandat.

S V M M A R I V M.

1 *Valetudine graui pressus si per mandatum procuratorium resignationem beneficiorum faciat in coniunctam personam*

Decisionum Rotæ Romanæ, Partis III.

personam vel nepotem valetudine pristina tandem recuperata, & inhibitione nouiter aut renouatione mandati facta, an valida persistat resignatio necne.

- 2 Resignans etiam porrecto supplici libello signando, an penitentia prioris placiti possit duci, vel voluntatis, fuit tentum quod sic.
- 3 Contrarium decidit Cassado. decis. prima, de re iudic.

DECISIO CXXVIII.

IN causa Segobien. de Villa Castri dubitauit præsupposito, quod probaretur, quod Alphonfus tempore constitutionis procuratoris ad resignandum dixerit suæ intentionis esse, quod eius nepos post eius obitum haberet beneficia, & quod post præsentationem mandatum, & post conualescentiam de infirmitate qua laborabat scripserat procuratoribus suis,

quod conualuerat, & quod propterea in resignatione nihil facerent, nisi de nouo eius ab eo aduifate vtrum resignatio de qua agitur sit valida: de prima parte nihil dubitarunt, quia licet ante mandatum illud dixerit, tamen postmodum datum liberè videtur recedere ab eo quod prius dixerat, sed de secundo dubitarunt, quia licet quod præsupponatur, etiam quod literæ mandantis non peruenissent ad manus procuratoris, tamen prædicatur resignantem etiam post porrectionem supplicationis signandæ posse penitere, & ita dixerunt fuisse tantum in multis causis, licet prædicatur videatur obseruare Cassad. decis. prima, de re iudic. Vnde dubitarunt, an ex quo scripserat dans mandatum ad resignandum esset in ducta penitentia ex mutatione voluntatis, & posito, quod sic, an requireretur intimationem fieri procuratoribus ad effectum, quod non potuerint præstare consensum prout in ista causa factum fuerat.

Libri Primi Tertiæ Partis Decisionum Rotæ Romanæ, Finis.

LIBER SECVNDVS.

F A B I I.

Palent. benefic. 20. Octobris. 1545.

S V M M A R I V M.

- 1 Stylus curiæ obseruans facienti aliquid infra annum concedi biennium causa appellationis, obtentis tamen intra annum fatalibus non habebit locum concessio biennij.

DECISIO PRIMA.

IN vna Palentin. beneficij S. Michaelis me proponente 26. Octobris 1545. fuit conclusum, quod licet de stylo curiæ faciens aliquid infra annum soleat dari biennium causa appellationis sine aliqua causa, tamen ex hoc quod quis obtinuit infra annum prorogati fatalia non propter hoc habebit biennium, quia non est actus tendens ad prosecutionem causæ qualis etiam requiritur in facto dieb. trib. Et ideo cum in causa illa obtinuisset primam prorogationem post lapsum sex mensium quatuor dies habuerat causam prodeserta, & mandauerunt decerni executoriales, quia præsumendo prærogatiuam non videtur ne dum facere actum, vt biennium habeat, sed potius renunciare beneficio iuris sequendo aliam viam prorogationis conclusit Rota ita esse.

P V T E I.

Simonia Corduben. Capellaniæ.

S V M M A R I V M.

- 1 Resignatio beneficij vigore mandati facta mandato existente ad libere resignandum, an Simoniaca dici possit.

DECISIO II.

IN vna Corduben. Capellaniæ proponente D. Putco fuit fere per omnes resolutum, quod resignatio vigore mandati cuius verba sequuntur non erat Simoniaca ex quo mandatum erat ad resignandum liberè, & potuisset ille in cuius fauorem fiebat resignatio conferre cuiunque voluerit, quod N. de libera voluntate decreuit beneficium resignare in fauorem Domini Elici, & ideo constituit procuratores ad eius nomine renunciandum in manib. sanctissimi seu alterius ad id potestatis

habentis seu Reuerend. legati, & dictam resignationem admittit petendo fauorem supradictorum.

F A B I I.

Appell. Hispalens. donat.

S V M M A R I V M.

- 1 Clausula appellatione remota in rescriptis commissionis causæ, licet executionem non impediatur, tamen non habet locum in rescripto emanato per viam conquestus.

DECISIO III.

IN vna Hispalen. donat. fuit me proponente resolutum, quod clausula appellatione remota in rescriptis commissionis causæ, licet secundum conclusiones de quibus in c. vt debitas, vbi Abb. de appel. non impediatur executionem etiam appellatione interposita, nec talis executio post appellationem veniat per viam attentati reuocanda, tamen ista opinio non debebat recipi in rescripto emanato ab officio per viam conquestus ex quo illa clausula passim in omnibus commissionibus per illud officium conceditur sine aliqua causæ cognitione, & propterea debebat seruari opinio illorum qui dicebant de consuetudine seruari contrarium, vt si à Pa. pa. discussio negotio appellationis causæ committeretur remota tunc seruaretur commissionis conclusio de qua supra, & ita conclusum fuit trib. tamen ex dominis qui tunc erant decem, volentibus, contrarium etiã in casu isto.

F A B I I.

Vt lit. pend. Salamantina Abbatie.

S V M M A R I V M.

- 1 Sola mandati procuratorij productione litis contestatio non presumitur inter partes.
- 2 Citatio ultra mandatum procuratoris partium omnino requiritur.

DECISIO IIII.

IN vna Salamantina. Abbatie de Medina del Cãpo fuit per me datum dub. an esset lis, & fuit resolutum fere per omnes, quod licet inter Dominos fuerat lis quorum vnus cesserat Abbatiam in fauorem Cardinalis Toletan. durante lite, vt ius Cardin. Procurat. generalis dederat in actis mandatum ad officium substituendi tantum & substituatur, quod ex sola productione mandati non dicebatur esse lis inter Cardinalē Cesarinum, & alium qui prius litigabat cum cedere, quia necessariũ est quod veniens admittens prosequatur, vel faciat citare

D. vel

vel aliâs cle. i. & ibi Doct. vt li. pend. alia est ratione fuit dictum in causa illa non esse litē, quia Commissio cause erat inter illos dños tm & non alios, nec erat clausula solita apponi omnesque alios, nam vltra mandatū requiritur citatio, q̄ licet in casu nro facta fuisset de primo procuratore, substitutus, primo intelligebat reuocatus. l. si qs cū procuratore. §. si. ff. mand. Rota dec. 13 §. in no. & in causa ista cessio erat simpliciter facta de abbacia non autē erat surrogatus in omni iure, & ad omne ius cedentis, nec ad litē, quāuis in clausulis supplicationis, q̄ sola erat pdu-cta cū literas esse expeditas nō cōstaret et essent clausule, quod literæ possent expediti per viam surrogationis.

MOHEDANI.

Iurepatronatus in causa Elnens.

S V M M A R I V M.

1 Doctrina Ant. But. in c. dilectus, de of. del. intelligitur habere locum in magnis dominis in quibus præsumitur patronatus ius potius usurpatum quam quod ex dotatione habeant, vel fundatione.

DECISIO V.

1 In vna Elnen. fuit resolutū D. Mohedano proponēte, qd̄ doctrina Ant. de But. in c. dilectus col. pe. ver. q̄ro à ver. q. 1. de of. del. habebat locū in magnis dominis, vt præsumatur potius patronatus eorum ex usurpatione quam ex dotatione seu fundatione, & qd̄ Rota cōsuevit semper dicere, & limitare, quod dicit Cassad. deci. 4. de prob. & in decis. si. de iurepatr. & quod præsumitur patronatus ex fundatione, & dotatione.

F A B I I.

De concess. præben. Oxoniens. parochial.

S V M M A R I V M.

1 Acceptans beneficium vigore expectatiua, q̄ non poterat acceptare, gratiam consumit si statim quod sciuit fuit in mora.

DECISIO VI.

1 In vna Oxonen. parochialis de cauezzo corā D. Fabio fuit dictū, quod cōsiliū Romani 320. seruabatur in Rota videlicet, q̄ quotiescunq; † quis acceptat bñficiū vigore expectatiua, q̄ nō poterat acceptare, grām consumit, si statim quod sciuit fuit in mora dimittēdo: vñ non debet expectare sniam si añ sciuit, & resignauit post sniastres conformes debet statim dimittere possessionē, aliâs si instat adhuc, consumitur gratia, nec incumbit onus probandi aduersario, sed acceptanti, qui statim dimisit possessionem ex quo constat et semel possedisse.

P V T E I.

De præsumptionibus in Toletana decimarum.

S V M M A R I V M.

1 Gratia concessa à Sanctissimo Regi Hispaniarum motu proprio quamuis non constet eam acceptatā, ratione tamen expensarū in expeditione factarū acceptata præsumitur.
2 Impense in expediendis literis factæ, an præsumere faciant precessisse mandatū ex doct. Sarn. licet alia concurrāt.
3 Distinctio quæ fit inter magnas, & modicas expensas ex doc. eiusdem Sarn. contra communem seruatur à Rota.

DECISIO VII.

1 In vna Toletan. decimarū pro Duce de Alua corā Puteo fuit resolutum, quod licet nō cōstaret Regē Hispaniarū acceptasse grām sibi à Papa motu proprio fa-

ctā tñ attēto vsu patrisfamilias præsumitur maxime pp impensam factā in expeditione gratiæ, quæ licet esset expedita gratis, tñ non erat immodica, quod nō p̄sumere facta de mandato, vt in lege cū seruus. ff. de ver. ob. vñ licet aliqui dicant, quod ex impēsa non p̄sumitur māda tñ si alia non concurrant, tñ fuit dictū, quod illa opinio quā attestabatur Sarn. in regula de annali. q. 32. qd̄ † distinguatur inter modicā, & magnam impensam seruabat Rota licet cōis opinio sit in contrariū, in c. illud, qd̄ ex impensa facta circa citationē, q̄ modica est non præsumatur citatio facta de scientia, & mādato principalis quā opinio tenuit Lap. dec. 4. in §. dub. tñ his non obstantibus fuit pronunciatum, quod esset danda remissoria ad probandum, quod Rex non fuerit vsus hac grā nam hæc dicebantur ad faciendam gratiam surreptitiā.

F A B I I.

De iudicijs, & terminis Cesaraugust. paroch.

S V M M A R I V M.

1 Commissio si fiat iudici, vel auditori, vt in causa ventilatione, vel decisione procedat sine aliqua terminorum obseruatione, id ita intelligendum est, vt tamen termini substantiales obseruentur.

DECISIO VIII.

1 In vna Cesaraugust. paroch. de Cōsuegra. fuit dictum quod licet commissio detur quod auditor pcedat sine aliqua terminorū obseruatione, tñ termini substantiales sunt seruandi, quia virtute illius commissionis iudex p̄t abbreviare, vt in dec. 33. in nou. & 47. in antiq. in auth. non aut in totū admittere licet Cassad. dec. 2. de iud. dicat. qd̄ si cōmutatur terminus dicēdo cōtra pdu-cta, tñ sustinetur sententia, si quando iura fuerāt producta fuit citatus ad dicendum contra: tñ secus est in causa huiusmodi vbi nonnulli termini erant in totum omitti.

F A B I I.

De resti. spol. in causa Bononien.

S V M M A R I V M.

1 Petitorium ante causa conclusionem aliquando suspenditur & potest fieri eo suspensio ad possessorum regressus.
2 Petitorium quando de bono iure spoliantis constiterit, an suspendi possit.
3 Constare de iure partium non dicitur, nisi in causa sit conclusum aut probationibus adductis renunciatum.

DECISIO IX.

1 In vna Bonō. Castro Liuiani D. Fabio proponēte fuit resolutū, quod licet pars q̄ prætendebat se spoliatā, passa fuerit petitorium immo in actis dedit cōmissionē, quod sup vtroq; procedatur, tñ opponebat, quod super spolio deberet procedi, quia p̄t q̄ncunq; añ conclusionē in cā suspendi petitorium, capitulo pastoralis, de cau. pos. & propr. & sepius p̄t suspensio petitorio reuertī ad possessorū. Rota 282. quam et sniam profanā allegat Gozad. conf. 10. col. 4. ver. 8. dato. est tex. cum gl. in c. signi ficauerūt de test. & licet in cōtrarium allegaret tex. in c. j. vbi Abb. in verb. quod si per testes, de rest. spol. & Ale. in c. nihil cōe col. 17. ver. 14. fallit tñ aliqñ: fuit dictū quod esset ad propositū, quia loquitur, † qñ ita fuit processum in petitorio, quod de bono iure spoliantis constat, & tñ non suspenditur petitorium, † sed non dicitur vnquam constare, nisi fuerit conclusum in causa, vel renunciatis probationibus, glo. in d. c. significauerūt.

IOAN-

IOANNIS PAULI.

De præben. & rescrip. Abulensis beneficij.

S V M M A R I V M.

1 Clausula ex cuiuscunq; persona in nouis prouisionib. quando dicatur vacare.
2 Ordinario loci habente indultum de conferendo, Apostolica prouisio an cesset.
3 Episcopus qui infra semestre nouam prouisionem non impetrauit ratione collationis beneficiorum, an ex hoc præiudicium aliquot generetur.

DECISIO X.

1 In vna Abulen. bñficij de Viglarea coram D. Io. Paulo fuit cōclusum, quod † si clausula ex cuiuscunq; persona vacet, q̄ solet apponi in nouis prouisionib. capit beneficium et si non vacet ex persona eius ex quo narrat vacare et si nō vacaret tpe quo prima prouisio fuit facta prout erat in casu illo in quo impetrauerat à Papa p̄ obitū accoliti per cuius obitum fuerat prouisum alteri ab episcopo habente indultū: † vnde stante indulto, q̄ prouisio Apostolica non valet, & prouisus à Papa impetrauit nouam prouisionem tpe quo prouisus ab episcopo, qui infra sex menses nō impetrauit nouam prouisionē, amiserat beneficium, quod tñ temporis vacabat ex p̄sona eius cui ab episcopo fuerat prouisum: nā fuit dictū, quod licet non vacaret ex p̄sona ipsius tpe prædictæ prouisionis, tñ ex quo Papæ oia narrata erant, & sic gratia nō poterat dici surreptitiā, & noua prouisio, per illā clausulā capiebat bñficiū, quia clausula loquitur p̄ verba p̄ntis t̄pis ex qualcunq; persona vacet de p̄nti, vñ sufficit, licet tpe primæ prouisionis non esset talis vacatio, quia tñ fuit dubitatum vtrum ex tali vacatione collatio de nouo spectaret ad episcopum vigore indulti propterea fuit mandatū iterum in formari supra hoc dubio.

P A V L I.

Præben. parochial. de torrente.

S V M M A R I V M.

1 Gratia si pura extiterit sub aliqua conditione non venit resoluenda.

DECISIO XI.

1 In vna parochiali de torrente codē pponente † fuit resolutū bñficia protonotariorū apostolicorū et anteq̄ assumerent insignia protonotariatus nō obstāte, qñ in grā, quod anteq̄ insignia reciperēt notarius iurē fidelitatis susciperet, quia Papæ hoc non est notū, cū grā, sit pura, nec est resoluēda sub conditione, & per aduocatū dicebatur iuxta. l. 2. ff. de adiectio. nam illud tantum opponitur quantum ad præstationem insignium, & quod antequam exerceat debebat prestare iuramentum, non est pura, & statim efficitur prothonotarius Apostolicus.

F A B I I.

Vt lit. pend. Cgsarens. parochialis.

S V M M A R I V M.

1 Beneficium litigiosum, an dicatur si omisso fiat causa cum decreto citationis non executione aliqua secuta.
2 Falsa demonstratio in qua vnum pro alio demonstratur

vtrum noceat demonstranti.

3 Commissio per citationis decretum impetrata ab aliquo nō præsupponit ob id in facto pacificam possessionem.

DECISIO XII.

1 In vna Cgsaren. parochialis de Coriana fuit dictum, quod licet † ex cōmissione cause cū decreto citationis non executæ bñficiū dicatur litigiosum quātū ad obtinendū dec. 12. vt li. p̄. † in no. aliâs 23. & in antiq. 4. vt li. pen. aliâs. 426. Cassa. dec. 6. super reg. in primo, tñ in casu huiusmodi vbi per errorē erat nominatus vnus ex cōmissione, & citatione tanq̄ intrusus, & nō erat, & constabat, quod noluit cōmittere contra illū, sed contra aliū quē citari fecit, & contra illū prosecutus fuit, quod pp̄ illam cōmissionem, & decretū citationis bñficiū non dicebatur litigiosum, & maxime hic de quo cōstabat, q̄a citatio erat decreta ad partes, & nominatus in cōmissione, & citatus erat præsens in Curia ex quo perpendebatur manifestē error, q̄a demonstrauerat vnū pro alio: † Vnde falsa demonstratio nō debebat nocere. l. falsa demonstratio, de cond. & demon. dicebatur, tamen quod ille qui talem commissionem per citationis decretum impetrauerat non dicitur possessor pacificus.

S A N C T Æ C R V C I I.

De excep. de simonia Toletana Parochial.

S V M M A R I V M.

1 Notarius de instrumento simoniaci rogatus non potest opponere contra simoniam vigore illius instrumenti, nec cogitur turpitudinis propriæ esse detector.

DECISIO XIII.

1 In vna Tolet. parochialis del Prætetra proponente D. Prospero fuit resolutum, quod † notarius qui fuerat rogatus de infro simoniaci non opponere, poterat contra simoniam vigore illius instrumenti, & facere, quod priuaretur suo beneficio, & notarius illud habet ex quo ipse notarius detegebat turpitudinem suam, nec poterat se hoc instrumento iuuare, & q̄ hoc casu habebat locum tex. cum ibi no. in c. literis, de trā. licet loquatur in mediatore, tamen ideo habet et locū in notario.

F A B I I.

De regula de annal. & allegatione Lapi Salaman. portionis.

S V M M A R I V M.

1 Successor possidentis pacificè per octennium, an possit iuuari regula de triennali ex allegatione Lapi.
2 Possessio adeptā ab aliquo que vitiosa est cum suo semper vitio transitum facit ad quēcunq; peruenire cōgigerit.
3 Contrarium decidit Sarnen. in 14. q. in regula de triennali.
4 Resignationis medio, an omnis possessio amittatur.
5 Animum acquirēdi non habenti nulla fit inuito acquisitio.

DECISIO XIII.

1 In vna Salamantin. portion. coram D. Fabio in qua Didacus resignauerat portionem in Petrū, & post resignationē ante apprehensionem possessionis per prædictum Didacum erat spoliatus à Thoma, & commissa causa per Didacum cōtra Thomam super spolio ad quā pro interesse admissus fuerat quidam Beltrandus, & de-

D 2 creto

creto mandato executiuo in fauorem Didaci contra Thomam, quod præsupponebat male esse decretum ex pluribus, & ideo cum vigore illius Didacus resignâs cepisset possessionem, quæ præsupposita fuit vitiosa, & attentata, & Petrus postea vigore suæ resignationis cepisset possessionem à capitulo, fuit dubitatum ꝑ vtrum successor Petri cum Petrus possidebat per octo annos absque controuersia posset se iuuare regula de triennali, & allegatione Lapi, & fuit multum dubitatum, & sepiissime in formatum per Excellentissimos aduocatos: ratio dubitandi, quia ꝑ cum possessio capta per Didacum esset vitiosa, ad quemcunque transit cum suo vitio. c. ex parte, de rest. sequitur Franc. in c. bonæ in versic. tertia conclusio cum multis alijs alleg. in ꝑ contrarium tamen allegabatur, quod dixit Sarnen. in q. 14. in reg. de triennali, quia loquitur in fortioribus terminis, quod dictum licet per alios esset dictum esse falsum, & non verum, tamen fuit dictum successor Petri iuuari regula, & allegatione Lapi, quia Petrus nunquam fuit in lite, nec accepit possessionem ab aliquo ex collitigantibus, sed ex se, vigore sui primi tituli ideo non potest dici attentasse, nec sciuit ille qui possessionem vacantem vel ab eo qui non erat in lite, accepit, vt sunt multæ decisiones nostræ clarissimè hoc dicentes, quæ colligebatur: præsupponebatur enim in hac causa, quod ex quo Didacus ꝑ resignando amiserit omnem possessionem & postmodum fuerit spoliatus solam detentionem amittendo non fuit acquisita Didaco qui ꝑ non habuit animum acquitendi cum ageret contra Thomam solum ad effectum recuperandi, vt Petrus posset apprehendere prout apprehendit post octo, vel decem dies, & articulata in contrarium dicebatur, quod concludebant, & Thomam, & Beltrandum, & etiã Didacum qui fuerunt in lite, nec surrogari ad prosecutionem super possessione non posse, nec contra Petrum, nec contra successorem... & veniētē pro iure Petri fuit etiam per aliquos multum ponderatum, quod Petrus antequam esset lis, habebat titulum in beneficio, quia resignationem acceptauerat, tamen per maiorem partē fuit dictum quod istud non erat considerabile ex omnibus multum reclamante Decano qui tamen acquieuit.

THOMÆ.

De præben. & vnion. Vrbeuetan. Forosempronien.

S V M M A R I V M.

- 1 Vnio in causa beneficali diuersarum Diocesium quomodo fieri debeat, & quomodo sine præiudicio aliquo suum sortiatur effectum.
- 2 Et quid in vnione transfusua hoc casu statuendum.
- 3 Verbum videtur dicitur esse dubitatum.

DECISIO XV.

IN vna Vrbeuetan. Forosempronien. Vnion. D. Thoma proponente fuit conclusum, quod quãdo vniontur duo beneficia in diuersis Diocesium consistentia, & vniontur taliter, quod vnum accedit alteri, & illud cui fieret vnio est principale, quod vacante isto beneficio, vnio intelligatur fieri sine præiudicio Diocesis. c. 1. de leg. dom. tamen cum beneficium vnitū eo ipso dicitur fieri quo ad hoc ipsum duorum: ideo in conferendo beneficio consensus illius nõ ex postulat, vt concludit Dec. 10. And. Ægid. & Lamb. in d. c. 2. clarius alijs Zabarel. ibi ꝑ hoc expresse volens, quando vnio est transfusua, vt in casu isto, & Caccialup. in trac. suo 8. art. princ. vers.

16.420. in contrarium solum allegabat Pet. de Perus. in trac. de vnio. eccl. 10. c. 16. fuit dictū qđ poterat saluari in vnione non transfusua prout concludit Zabarel. in d. c. licet Ægi. dicere videatur contrariū aliàs male loquitur, & nihil allegabat, & deinde loquitur ꝑ dubitatiuē per verbum videre.

F A B I I.

De re iud. & melioramentis in causa Parmensi Vallium.

S V M M A R I V M.

- 1 Sententiæ executio vtrum fieri debeat pro possessione adipiscenda post datam de refundendis melioramentis cautionem, vel satisfactionem.
- 2 Possessio dāda est ex opinione Ruini melioramentis effectua liter solutis.
- 3 Pars quæ melioramenta fecit si ea liquidare sit parata auditur.

DECISIO XVI.

IN vna Parmen. Valliū. inter Illustr. D. Corrigia, & Comitē de Salta fuit dubitatum ꝑ vtrum deberet dari executio sententiæ quoad possessionem Valliū præstita cautione de soluendis melioramentis cū essent liquida, & fuit dictū per maiorem partem, quod executio esset faciēda, per no. per Doc. in l. 4. §. prætor. ff. de re iudi. quibusdam tamen cōtradictentibus, per id quod dicit Dec. Neap. in no. 27. quæ fuit opinio Cōpil. quam opinionem et tenuit Ruin. conf. 34. 1. vol. ꝑ qui voluit, quod ex quo datur retentio pro melioramentis non sit dāda possessio nisi illis effectualiter solutis: quia tamen in cā ista de melioramentis constabat, & eorū quantitas, & qualitas probata erat, licet nõ plene, voluerunt dñi, quod ꝑ si Comes de Sala qui fecerat melioramenta esset paratus ea liquidare, quod audiretur, nec exequeretur præstita cautione prout petebat Corrigien. & in sequenti audientia fuit iterum firmata ista decisio postquam fuit resolutū melioramentorum quantitatem non probari.

THOMÆ ZANI.

Procur. in Palentin. Canonic. & præben.

S V M M A R I V M.

- 1 Cessio vbi facta fuerit à parte, mandati ad litigandum dati sit reuocatio in causa beneficali.
- 2 Resignans vbi detentator remansit, & de interesse adhuc causę prætendit, non uidetur procuratorem reuocasse: vn de sententiã lata, & citatio facta subsistere possunt.

DECISIO XVII.

IN vna Palentin. Canonicatus, & præben. corā D. Thoma de Zanis fuit dictū quod et ꝑ si per cessionem reuocatur mandatum ad litigandū super beneficio datur per mortē... Rota dec. 8. de proc. Sarn. in regula de annuali 61. in prin. tñ ex quo post litem motam cessit sententiã lata cōtra ipsum procuratorem poterit sustineri quo ad expensas à fructus, maxime in cā ista in qua ipse in cessione reseruauerat sibi fructus: & in facto dicebatur resignantem remansisse detentatorem, vnde & propter detentionem, & propter interesse, quod adhuc p̄tendebat, procurator qui prosecutus erat litem, nõ erat reuocatus ideo sententiã, & citatio lata poterit sustineri.

PVTEI.

P V T E I.

Vt lit. pend. Hispalen. dimidia portionis.

S V M M A R I V M.

- 1 Commissio ante literarum expeditionem non facit beneficium litigiosum respectu illius cōtra quem committitur.

DECISIO XVIII.

IN vna Hispal. dimidia portionis coram D. Puteo fuit dictum quod licet ꝑ commissio literis non expeditis nõ faciat beneficium litigiosum quo ad illum contra quem committitur, tamen contra committentem, & in odium illius beneficium efficitur litigiosum additur Dec. Cassad. super reg. & Gomes. in trac. vtriusq; signaturæ fol. 34. nu. 64. & ita nemine discrepante fuit dictum.

MOHEDANI.

De caus. pos. de re iud. & de Ægidiana in cau. Vrbeue. spolij.

S V M M A R I V M.

- 1 Ægidiana constitutio in omni possessorio vetat fieri appellationem.
- 2 Limitatur nisi notoriè sententiã lata fuerit iniqua.
- 3 Reus si habuerit in fauorem sententiã, & sequatur reuocatoria ex parte actoris, nulla fit sequestratio.
- 4 Temporum diuersitas parit, & diuersitatem decisionum.
- 5 Statutum loquens de appellatione locum habet in ordinato riy s non decisorijs.
- 6 Ægidiana constitutio, an in interlocutoria, vel diffinitiuã sententiã habeat locum.
- 7 Et quid si daretur aliquod remediū reparabilis præiudicij.
- 8 Extensio inuitata per decretum Principis vim perfectam adipiscitur ita vt pro vsitata iã pridē, omnino habeatur.

DECISIO XIX.

IN vna Vrbeuet. & Perus. spolij castrorū, proponētē D. Mohedano dum dubitaret, quia an receptionem Ægidianæ erat lata sententiã in fauore rei, à qua fuerat appellatum, & factæ probationes ex quib. constabat, quod sententiã lata erat iniqua: deinde hic Romę, & in toto dñio ecclesiastico erat ꝑ recepta Ægidiana prohibens appellationem in quolibet possessorio, & fuerat postea snia lata pro actore fuit dictū quod licet non posset peti primam sniam executioni demandati hoc est vt dixi, quod non licet appellare, ꝑ quia tñ de illius iniquitate constabat, & p̄pca ex textu illiusmet Ægidianæ poterat appellare, tñ maius erat dubium, an à secunda liceret appellare, & rō dubitationis erat, quia ꝑ sicut lata vna snia pro reo, si deinde feratur snia reuocatoria pro acto te non ponitur sequestrum cle. 1. cum ibi no. per Doc. de sequestr. possessionis, & fructuū: & Io. And. qui rōne assignat in add. ad Spe. de tran. in ti. de sequestr. possessionis in add. magna ver. sed propter Clementinam prædictā. Itē quia licet Ægidiana diceret, quod dispositio illa traheretur et ad negotia pendentia, tñ non intelligebatur ad pendentia per appellationem in auth. vt cū de appellatione cogno. in prin. tñ pars dñorum firmavit cōtrariū, quod non liceret appellare p̄ Ægidianā, quæ prohibet in quolibet possessorio appellationem, nec obstat simile de sequestr. ꝑ quia diuersitas tēporū causat diuersam Dec. nam tpe quo fuit lata prima sententiã nõ vigebat Ægi-

diana ideo licuit appellare, & appellatum est tpe quo vigebat, ideo lex seruari debet et in sequestro rōne... quia in sequestro ab vtraq; sententiã appellatur vnde nullam habet hanc præsumptionē ideo sequestrū non opponit, sed in casu ex quo à snia secunda non est licitum appellare resultat præsumptio, quæ ex re iudicata nascitur: quæ ratio mihi non videbatur bona, quia hoc erat de quo principaliter dubitabatur, vtrū liceret appellare, quod si diceremus, qđ si queramus in pari rōne cū sequestro: ad secundam rōnem rñdebat, quod p̄tendebat in decisorijs secus in ordinato riy s, prout est appellatio, & ꝑ statutum loquens de appellatione respicit ordinato riy s, vt p Alex. in l. 1. col. fi. de leg. 2. per Fel. in c. fi. de const. col. 5. & licet replicaretur, ꝑ quod prædicta loquerentur, qñ appellaretur ab interlocutoria secus si à diffinitiuã, vt declarat Dec. in c. ecclesiæ sanctæ Mariæ, de consti. col. 28. ver. ex prædicta conclusione, tñ rñdebat, quod idem Dec. ibidē loquebatur, & volebat prædicta locū habere in interlocutoria ꝑ qñ remediū erat irreparabile, vñ et in diffinitiuã si remediū erat reparabile prout in possessorio, quod est reparabile in petitorio videbant prædicta habere locū: & licet ego dicerem, quod p̄iudicium esset irreparabile in hoc iudicio, tñ fuit dictū, qđ posset reparari in petitorio via ordinaria rñdebat et alio mō ex not. per Fel. in loco præal. in 3. limit. qui dicit p̄dicta procedere in constitutione noua secus si non esset omnino noua prout ista, quæ fuit multo añ in Marchia, tñ postea fuerat recepta. & extensa ad omne dñium ecclesiasticam. & añ primam sententiã, ꝑ sed in illa extensio vsu recepta non fuerat, Paulus Tertius voluit recipi, & sic recepta fuit, tñ hæc non placuit, nisi D. Fabio dicenti vni alio videlicet D. Thome, quia omnino erat noua cōstitutio hic Romę ex quo per prius recepta nõ fuerat, & sic ex multis varietatib. processit hæc decisio quod dubitauit proponens, nunquid deberet illam pro resoluta dare, & dñi dixerunt quod sic, attentis quibusdā in facto.

F A B I I P R O S P E R I.

De præben. & de disp. Maioricen. prioratus.

S V M M A R I V M.

- 1 Prorogatio in regressibus Cardinalium circa minoris valoris beneficium quam ducentorum ducatorum Concilij Lateran. an requiratur.
- 2 Et quomodo id sit intelligendum, an præteritorum, an verò futurorum ratione.
- 3 Quod tempus Illustr. Cardin. à Concilio Lateran. sit statutum in huiusmodi regressibus de futuro.

DECISIO XX.

IN cā Maioricen. prioratus proponente D. Fabio Prospero, ꝑ an in regressibus Cardinaliū circa minoris valoris beneficia quā ducentorū ducat. requireretur derogatio Cōcilij Lateran. fuit dictum, qđ omisso hoc dubio videretur de origine regressus, tñ ꝑ fuit dictū, quod Conciliū p̄feruans regressus si quos habebat intelligebatur de præteritis, & nõ de futuris nõ obstat doctrina Bar. in l. si debitori, de contrah. emp. quia de mente consilij apparebat fuit etiam dictum, quod Concilium nēdum prohibet cōmēd. Cardinaliū, ne possent referuare, ꝑ sed etiam eos inhabilitabat ad beneficia statim dimittenda, quod patet ex verbis Concilij faciēs illos habiles ad beneficia familiarium cum hoc quod infra sex menses dimittantur per duos tamē fuit causa votata alijs nihil dicentibus, ex quo causa per aliud dubium erat terminanda.

D 3 ANTO.

ANTONII AVGVSTINI.

Conces. praben. Cordubens. pension.

S V M M A R I V M.

- 1 Papa concedens alicui ordinario collationem in mensibus alternatiuis, an videatur sibi in reliquis collationem beneficiorum reseruasse.
- 2 Casus omissus remanet in dispositione iuris communis.
- 3 In huiusmodi concessione si addatur dictio clausularis liberè conferre quid operetur.
- 4 Expectatiuis alicui ordinario in sua Diocesi concessis vtrū indulto de alternatiuis habito in reliquis mensibus beneficiorum collationem facere possit.
- 5 Reseruatiōnem summam Pontificem concessa in alternatiuis collatione cuidam Episcopo sibi retinuisse ex coniecturata mente eiusdem Pontificis presumitur.
- 6 Regula quatuor mensium quos pariat effectus.

DECISIO XXI.

IN vna Corduben. pension. proponente D. Antonio Augustino fuit resolutum, & conclusum, quod licet Papa qui concesserat Episcopo Corduben. quod posset liberè conferre in Febuario, Aprili, & sic in 6. alternatiuis mensibus non reseruasset sibi collationem in alijs sex mensibus, quæ reseruatio debet præsumi, & propterea tanquam si casus omissus debebat remanere in dispositione iuris communis, adeo quod in alijs sex mensibus debebat etiam ex facultate ordinaria à iure communi sibi concessa posse conferre eo maxime, quia Papa concedendo, quod liberè posset conferre in illis sex mensibus nihil dabat de nouo, sed solū remouebat obstacula prout de indultis Cardinalib. concess. dicit Cassa. deci. 3. de priuil. pro quo allegabatur, quod dicit Staphil. in tractatu de literis gratiar. vel iustitiar. pag. 1. & 5. prope filio. quens de expectatiuis, vbi dixit quod concessis expectatiuis in aliqua Diocesi... poterat ordinarius habens alternatiuam conferre etiam in alijs mensib. iure ordinario, tamen Domini omnes excepto Fabio, & Mohedano qui non dixerunt contrarium ex mente coniecturata Pontificis concedentis alternatiuam, quia illam concesserat sub hac præfatione, quod dandam reseruauerat sibi collationem in octo mensib. quod concedendo in sex alternatiuis episcopum posse conferre reseruauerat sibi alios sex menses qui non manebat reseruati per regulam octo mensium, de qua in præfatione fecerat mentionem præsupponebatur, quod in casu isto tpe quo vacabat beneficiū esset regula octo mensium, quo non stante adhuc dubitabatur, quia beneficium hoc vacauerat de mente Martij q. non est de octo mensib. tñ dixerunt contrarium propter tacitam mentem Pontificis qui dando sex, videbat alios sibi reseruasse eo maxime, quia in alternatiua huic episcopo concessa dicebatur, ita tñ quod facultate per nos concessa prælati, & alijs personis ecclesiasticis in certis tunc expressis mensib. per constitutionem nostrā non vtatis, quod intelligebatur de quatuor mensibus ordinarijs reseruatis tempore expectatiuarum vnde sicut dando illi collationem in 6. alternatiuis mensib. ordinarijs reseruatis si voluit quod vteretur facultate sibi concessa per regulam quatuor mensium eodem modo, nec in alijs mensibus vltra illos sex propter regulam reseruatiōnem octo mensium ex quib. ego colligebam responsum ad no. per Staphil. reuocata regula octo mensium poterat ordinarius habens alternatiuam conferre et de iure cōi, qñ non est

inter expectantes, vel essent qui literas expedissent, vnde non reperitur sententia facta expressè per Papā in alijs sex, nec tacite non existente alia regula reseruatiōis: & idem dicerem reuocatis expectatiuis anteq̄ fieret regula octo mensium, quia poterit ordinarius liberè conferre in sex alternatiuis in alijs autem idem licet non liberè, quia beneficia tantum non reseruata conferat.

PROSPERI.

De succes. ab intesta. & de testam. Bonon. adoptionis.

S V M M A R I V M.

- 1 Pater adoptiuus extraneus non habens filium in potestate non succedit filio in hereditate.

DECISIO XXII.

IN vna Bononiē. adoptionis proponente D. Prospero fuit conclusum, quod pater adoptiuus extraneus qui non habet filium adoptiuum in potestate, non succedat filio ab intestato per leg. comm. adoptionis & §. sed hodie, Inst. de adop. necnon in §. admonendi, Instituti. de hæc. quæ ab intesta. deferuntur in quib. taxarent dicitur. tantummodo in hoc prodesse filio, vt etiā ab intestato succedat patri, & è conuerso: secus est cum in correlatiuis hic operatur cum in his terminis secus sit si. n. poneremus patrem naturalem viuere, quod non erat in casu nostro, vtique sine dubio pater adoptiuus filio non succedit, sed pater naturalis, vt non filius patri adoptiuo succedat, vt notissimum est.

FABII.

De procur. Salamant. portionis.

S V M M A R I V M.

- 1 Speciale mandatum, an requiratur ad hoc vt procurator appellantis per extraiudicalem appellationem possit negotium deuoluere.

DECISIO XXIII.

IN vna Salamantin. portion. coram Fabio fuit conclusum, quod licet Clementina causam, de electio. velit, quod si ad hoc vt procurator appellantis possit per extraiudicalem appellationem deuoluere negotium requiratur speciale mandatum, tamen in causa in qua erat datum mandatum ad acceptandam beneficia vigore expectatiuæ in Diocesi Salamantin. vacantia, & pro illis appellandum à quocunq̄ grauamine, tam in lato quam in ferendo, quod istud erat speciale mandatum, licet non erat indiuiduum ad appellandum in causa Salamantinæ portionis pro informationibus.

FABII.

Appellation. in eadem causa Salamant.

S V M M A R I V M.

- 1 Ad deuolutionem causarum in beneficiis, vt appellationis intimatio requiritur ita etiam procuratorij, quæ pars dicitur appellationis.

Et

DECISIO XXV.

IN vna Calagurit. Canonatus dello Grogno coram Domino Fabio dubitabatur an si priuilegia scriptorum Apostolicorum intelligerentur quod vigore gratiarum expectatiuarum possent acceptare vnum beneficium seculare vel regulare etiam non reseruatum in mensibus ordinarijs collationibus concessis, nam de reseruatis nullum erat dubium, & quantumcunq̄ verba priuilegij satis clara viderentur, vt siue seculare, siue regulare esset, tamen posset acceptare, & sic non esset reseruatum, tamen placuit Rotæ quod intelligeretur tantum de regularibus, in e. quodam priuilegio procedente, super quo cadebat dubitatio quod incipiebat, ipsiq̄ scriptores fecerant mentionem de regulari beneficio, & dictum vt præfertur reseruatum & qualificatū. Vnde clausula quæ sequebatur in c. subsequente incipiente quodque singuli scriptores, &c. in quo cadebat dubitatio, dicebatur vnum ex secularibus non regularibus beneficijs, huiusmodi etiam si vt præfertur reseruatum seu obtentum. Et propterea iungendo istud cap. cum præcedenti loquebatur de regulari tantum reseruato, qualitercunq̄ qualificato. Ita etiam subsequens de illo tantum debebat intelligi, nam ibi dicebatur vt præfertur qualificatum, & sic ad præcedentia videbatur habitata ratio.

RAVELLENSI.

De probatione clericatus.

S V M M A R I V M.

- 1 Clericatus licet ex communi reputatione non probetur, vbi eiusdem probatio non requiritur, habet tamen contra se præsumptionem.

DECISIO XXVI.

EAdem die coram Domino Ravelle. fuit conclusum quod licet alijs ex communi reputatione non probaretur clericatus quando probari debet habet præsumptionem contra se, Bisig. decis. 1. de probat. in antiq. 84. & maxime in illegitimo, Gome. q. 58. in regula de concordant. tamen in vna Leodiens. Decanar. concurrentibus alijs coniecturis, fuit dictum quod ex communi reputatione probatur clericatus.

P V T E I.

De priuileg. regularium & eorum derogatione.
Leodien. custodia.

S V M M A R I V M.

- 1 Regularum Cancellaria Apostolica si derogatio fiat aliqua ea vt ad speciem & etiā indiuidua producat est necesse.
- 2 Vbi de Principis constat voluntate ratione derogationis clausula alienius, vt in vna sic & in alia parimodo censetur derogatum, si de eis memoria Principi existat.

DECISIO XXVII.

IN vna Leodien. Custodiæ coram Puteo, fuit dictum quod alijs licet requiratur specialis derogatio regularum Cancellariar. immo indiuidua, videlicet talis regulæ,

- 1 Et quomodo hæc sint intelligenda quibusue in causis procedant, & an parte presente vel absente.
- 2 Appellatio si interponatur presente procuratore non requiritur intimatio appellationis.
- 3 Infertum quamuis non probet plenè inducit tamen præsumptionem probatoriam, & semiplenam etiam aliquando probationem inducit.
- 4 Procurator is præsumitur penes quem iura principalis reperiuntur.
- 5 Intimatione non facta causa in præiudicium appellantis deuoluitur appellati tamen de consensu.

DECISIO XXVIII.

IN eadem causa fuit dictum quod licet ad deuoluendum requiritur intimatio appellationis, ita etiam requiritur intimatio procuratorij quæ dicitur esse pars appellationis. Agid. 58. in princ. facit dub. 35. causa 20. Felys. in c. cum contingat, 76. in 7. conclus. in re. script. ego solum dicebam contrarium, quia prædicta procedunt & loquuntur in terminis Clementinæ causam, de elect. quæ loquitur in appellatione interposita parte absente, si in casu autem huius questionis præsupponebatur appellatiōnem interpositam esse præsentem procuratore appellante, quo casu non requiritur intimatio appellationis, Cardinalis in dicta Clementina, q. 14. ita pari ratione non requiritur intimatio procuratori, quia parti quæ erat præsentis debet imputari si non petit, argumento not. per laf. post alios quos allegat in l. si vniuers. rescript. col. j. C. de precib. Imper. offer. Vnde in casu isto dicebant sufficere quandocunq̄ appareat illum qui appellauit esse vltimum procuratorem, prout præsupponebatur in casu isto, & post triginta dies mandatum originale fuisse productum, & licet per instrumentum constaret de mandato procuratoris appellantis, tamen dicebant omnes Domini non sufficere cum infertum non probet in quo adhuc dicebatur contrariū, quia sicut dicit Card. in d. Clem. causam, in 26. q. quod non requiritur in casu huius Clementinæ probatio concludens, sed sufficit præsumptiua, ita debebat sufficere si de mandato præsumptiue constaret. Vnde non videbatur esse dubium infertum inducere præsumptionem, cum secundum multos in dicta authentica si quis in aliquo, videat & faciat semiplenam probationem, & non si poterat negari præsumi debere hunc esse procuratorem cum haberet iura principalis in manibus per instrumentum possessionis, ad not. per Felys. de off. deleg. maxime parte nihil dicente. Per prædicta fuit tunc dubitatum an saltem quoad appellantem causa esset deuoluta: & fuit dictum quod non, ad not. per Bonif. de Vital. in d. Clement. 2. in d. quæst. & licet vnus ex Dominis acutè diceret contrarium per eundem Vital. in tertia parte, & decis. Agid. 277. & multos alios qui dicunt quod si non facta intimatione deuoluitur causa in præiudicium appellantis, quia per Dominos respondebatur id debere intelligi appellato volente, & de voluntate non constabat in casu isto, immo potius de contraria....

FABII.

Priuil. Calaguritan. Canoniat.

S V M M A R I V M.

- 1 Expectatiuarum vigore gratiarum an priuilegia scriptorum Apostolicorum dicantur extendi ad acceptationem beneficiorum tam secularium quam regularium.

regulæ, vt per Sarn. in 5. quæst. in proæmio regularium tamen ex quo in derogatoriæ erat expressa derogatio nõ nullam clausulam & vnus maxime de eadem materia loquentis. De quo dubitabatur, & postmodum dictum, ex alijs constitutionibus Apostolicis, & quod aliæ etiam clausulæ intelligebantur derogatæ, quia ¶ de voluntate Principis satis videbatur constare, quod sicut alijs derogauit in specie, ita & huic si de ea recordatus fuisset, per ea quæ communiter Doctores dicunt in c. sint, in princ. de resti. ff. de leg. 3. per Cagnol. in cap. nonnulli, maxime Felyn. de rescript. & maxime quia in casu isto erat clausula, quorum tenore, iuxta not. per Ant. de But. conf. 2. aliàs gratia erat facta ad instantiam Margaritæ de Austria Dilectissimæ Principis, à qua si derogari petitum fuisset huic regulæ, vtique fuisset concessum, ad Gol. in l. tale pactum, de pact.

F A B I I.

De appel. & deuolutione. Salaman. portionis. 18. Ianuarij.

S V M M A R I V M.

- 1 *Fauore partis appellantis introducta in eiusdem odium nequaquam sunt retorquenda.*
- 2 *Committens causam & obtines decerni citationem etiam ante causæ prosecutionem respectu sui committentis dicitur pendere, ac beneficium quoad eius præiudicium habetur pro litigioso.*
- 3 *Causa aliquando dicitur deuoluta inuito appellato in præiudicium appellantis.*
- 4 *Forma appellationis non seruata eam penitus reddit nullã.*

DECISIO XXVIII.

IN causa Salaman. portion. dubitatur, vtrũ obseruata forma Clem. causam, de elect. esset deuoluta saltem quoad appellantem, etiam quod de voluntate appellati constaret, nõnullis dubium erat quod licet extraiudicialiter appellauerit & formã non seruauerit, tamen si appellans volebat prosequi causam appellationis, & nullo appellante, quod poterat, quia clarè apparet q̄ illa quæ ¶ fauore appellantis erat introducta non debebant in eius odium retorqueri. l. quod fauore, de leg. & ibi gl. & Doctores omnes & decif. 38. in nou. cum multis allegatis. Sed dubium erat appellante nihil dicente cū clausula saltem quo ad illum esset deuoluta, & dicebam ego qui eram Quintus, quod sic, quia Ægid. decif. 233, dicit simpliciter quod in præiudicium appellantis causa est deuoluta, & idem not. velle Nicol. in d. clem. causam. §. intimatio, in 6. poss. & mouebatur secundo ex eo quod in simili dicitur quod ¶ quando quis commisit causam & obtinuit decerni citationem etiam antequam prosequeretur causam quo ad ipsum committentem dicitur pendere & beneficium in eius præiudicium dicitur effectum litigiosum. Rot. decif. 6. vt lil. pend. aliàs num. 75. & 457. in antiq. eodem modo ¶ causa dicitur deuoluta sine voluntate appellari in præiudicium appellantis, hæc opinionem tenebat Puteus addēs rationem quam sumebat ex præallegata decif. 38. in nou. nam ante dispositionem dictæ Clem. dantis formã sine dubio causa fuisset deuoluta: ergo etiam post Clem. quæ non venit ob aliud nisi vt faueret appellato, cum debeat dici deuoluta remoto piudicio Apostolico decreti, Dñs Prosper dubitabat & promisit dare votum, postquam melius cogitasset: alij erant in contrarium, & intelligebant omnia præ-

dicta interueniente voluntate appellari, & hæc opinio nem dicebant tenere Vital. in loco præallegato, 7. oppos. in 6. memb. suæ distinct. & dicebant ¶ quod non seruata forma appellatio in totum nulla erat, nec causa deuoluebatur nisi appellato volente cuius fauore Clem. facta erat, vel si Papa voluisset, iuxta illud causam committi. iuxta gl. in d. clem. sed iterum mandatum fuit causam informati super isto puncto & die 28. Ianuarij, huius anni fuit conclusum causam non esse deuolutã Domino Puteo existente in contrarium rationibus supradictis quibus bonũ responsum non videtur accommodari.

P R O S P E R I.

De Priuil. parochialis sancti Andreae.

S V M M A R I V M.

- 1 *Facultas per modum indulti concessa Cardinalibus Legatis ratione derogationis regulæ de viginti, an per consuetudinem in contrarium decennio obseruatam infringatur.*
- 2 *Et quid si constet de placito Principis, an & huic per consuetudinem contrairi possit etiam spatium vel decennij aut 40. annorum.*

DECISIO XXIX.

IN vna parochialis sancti Andreae coram Prospero dictum quod licet facultas Cardinalis Cibo in qua continebatur quod legati possent derogare regulæ de viginti, essent limitatæ & sublata, tamen ex quo per testes probabatur quod tam ipse Legatus Card. Cibo, quàm alij Legati post ipsum derogauerant huic regulæ quod illis limitationibus non obstantibus tanquã receptis, immo contra illas obseruatum per decem annos, & ultra prouisio de ista parochia facta cum derogatione illius regulæ valebat. per not. per Felyn. in cap. j. de tregua & pace. ¶ nam huic prouisioni per Principem factæ ex scientia & patientia Principis illi contrasit, & tunc per duos vel tres contrarios actus illi censetur esse derogatum aliquo cursu temporis aut ab initio fuit recepta, & tunc ad illum derogandum requiritur nõ obseruatio per quadraginta annos, quod nõquam fuit recepta & sufficiant decem anni, Fely. in loco præalleg.

F A B I I.

De Rebus ecclesiæ Bononien. de Papazon.

S V M M A R I V M.

- 1 *Cedens iura acquisita in hæreditate idq̄, sine solennitatibus requisitis per Paulinam vtrum alicuius talis sit cessio momenti & valoris.*
- 2 *Prælatus in ijs quæ acquirere potest in rem sua facere in præiudicium ecclesiæ potest.*
- 3 *Hospitalis prælato ecclesiastico in querendis equiparatur.*
- 4 *Cedere iura hæreditaria acquisita nemo potest nisi adita prius hæreditate.*
- 5 *Momentanea acquisitio iurium non est in consideratione.*

DECISIO XXX.

IN vna Bononien. de Papazonibus coram Domino Fabio limitabatur, ex quo ¶ homines hospitalis sanctæ Mariæ cesserant iura sua quæ habebant in ipsa hæreditate Domino Antonio Maria de Papazonibus & sine

sine solennitatibus requisitis per Paulinam valeret ista cessio, & dicebatur quod sic, quia ¶ Prælatus in quærendis potest præiudicare ecclesiæ & nolle acquirere... vt per las. post alios communiter in l. legatos, de legat. j. ita & ¶ hospitalis de quo idem iudicatur quod de Prælato, vt per Felyn. in c. de quarta, de præscript. sed replicabatur quod hospitalarij aliter acquirerebant & adierant hæreditatem tanquam necessarium antecedens, nõ ¶ enim potuissent cedere, nisi prius saltem ordine intellectus intelligerentur adijisse, articulabatur Rui. conf. 170. col. 2. vol. j. sed replicabatur quod licet cedendo viderentur acquirere hospitalarij, tamen ex quo illa cessio non erat ordinata ad acquirendum & ad eundem principalem, sed potius ad renunciandum, quod illa ¶ acquisitio momentanea quæ fiebat, non erat in consideratione. Et articulabatur fore in terminis conf. Soc. 53. in 4. vol. & ita Rota amplexa est istud concilium, quod videtur procedere in terminis proprijs, in quibus loquitur quãdo ex actu qui fit ad renunciandum sequitur acquisitio, secus si fuissent statim duo actus separati, licet incontinenti vnus post alium, puta hospitalarij prius adiuissent hæreditatem, deinde statim etiam in eodem instrumeto cessissent, quia forte secus esset, vt latè deducit Goza. conf. 25. licet non in istis terminis.

F A B I I.

Simoniam Calagurit. integra portionis.

S V M M A R I V M.

- 1 *Mandatum procuratoris datum de resignando portionem beneficiale referuato regressu vtrum simoniacum inducat contractum.*
- 2 *Et penes quem hoc casu ius beneficij resideat, an apud resignantem an resignatarium.*

DECISIO XXXI.

IN vna Calagurit. integræ portionis inter Petrum Remites & Iulianum Ximenes, in qua eadem die coram eodem notario & testibus fuerat per ¶ vnum datum mandatum ad resignandum portionem: per resignatarium similiter dato mandato ad retrocedendum referuato regressu, vt per primum cedentem datum eidem mandatum, videlicet ad consentiendum regressui, & si per indemnitate procuratores erant constituti, fuit dictum propter correpectiuitatem, ad not. per Bar. in l. pe nul. §. si vir. ff. soluto matrim. per Felyn. in cap. pacto, col. prima, versic. secus etiam, quod si vnus, istas resignationes esse simoniacas & nullas, dicat ex quo in supplicatione non solum in similibus Rota iudicaret, quia rigor dicitur. Vnde cum super talibus multitudo excusatione digna videatur, sed mandari materiã cõcordari, tamen in hoc casu videbatur pars resignans fecisse talia, vt elideret vnum regressum referuatum, & valere vni qui cesserat hanc portionem in hunc resignantem, propterea mandauit pronunciari resignationem hanc fuisse simoniacam, & ¶ ius remansisse penes resignantem, adeo vt per eius obitum vacauerat portio, & habuerat effectum prius regressus.

A V G V S T I N I.

Pensionis Compostellanæ parochialis.

S V M M A R I V M.

- 1 *Mandatum de seruanda pensione in parochialis beneficij*

translatione an suum possit sortiri effectum. 1. Mandatarius vtrum translationi pensionis cõsentiens sibi præiudicet.

DECISIO XXXII.

IN vna Compostel. parochialis de Aldea noua coram Domino Antonio Augustino inter Petrum de Castiglia & Alphonsum de Maragnon. fuit dictũ quod licet Alphonsum ¶ dedisset mandatum amplissimum ad consentiendum referuatiõni pensionis 160. ducat. in fauorem Petri qui resignauerat illam parochialem, tamẽ illud mandatum non erat sufficiens ad consentiendum facultati translationis pensionis, prout continebatur in supplicatione, quia Petrus voluit aliter nec alio modo resignare, cum istud transferre esset minus solitum & præiudiciale, & fuit per vnum ex Dominis consideratũ quod clausulæ mandati quantumcunque prægnantes non poterant hoc ostendere, quia mandatum erat ad consentiendum referuatiõni pensionis in fauorem Petri soluentis eidem Petro donec vixerit ¶ vnde consentire translationi pensionis non poterat, quia hoc esset consentire pensioni in fauorem alterius quam Petri, ad quod mandatum nullo modo ostendebatur, & clausulæ omnes intelligebantur respectu pensionis referuatiõni Petro.

F A B I I.

Vt lite pendente Gerundenfis Camerariæ.

S V M M A R I V M.

- 1 *Renunciatio licet fiat possessionis beneficij per mandatum procuratorium, hoc tamen non obstante impeditur litis, nec retardatur processus.*

DECISIO XXXIII.

IN vna Gerunden. Camerariæ de Sarmirano, coram Domino Fabio fuit dictũ quod procurator pendente lite si accepit possessionem beneficij super quo litigabatur si stante eo, habita notitia ¶ renuncio illi possessionem, nec illam talem habeo, non propter hoc debet retardari processus clausulæ secus si hoc cognito sustinuissem litem super attentatis, & ratificassem possessionem, non propter hoc sumpro negocio principali possit procedi, nisi postquam cum effectu purgata essent attentata & instituta & capta possessio per illum qui lite pendente fuerat spoliatus, est decif. in terminis Ægi. 552.

M O H E D A N I.

Vt lite pendente. In eadem causa.

S V M M A R I V M.

- 1 *Constito ex actis de subsistentia boni iuris in beneficialibus attentata non veniunt reuocanda.*

DECISIO XXXIIII.

EAdem die coram Domino Mohedano fuit dictũ quod ¶ quando ex actis constat de bono iure attentata non veniunt reuocanda in beneficialibus, & decif. Rotæ 348. & 625. in antiq. & 55. in nou. & idem etiam in prædictis Bart. in l. j. §. si is qui. ff. de noui oper. nuncia.

nuncia. & in l. si duos procuratores. §. idem Iulia, de iur. iuran. l. si in l. procur. famo. ff. de his qui sunt sui, vel alic. iur. Abb. & Doct. in c. cum contingat, de iureiur.

F A B I I.

De fide instrumentorum Salamantin. portionis.

S V M M A R I V M.

- 1 Liber copistæ memoriæ causa inuandæ conscriptus, in iudicio fidem non facit cum non sit ad scribendum authenticè & effectualiter deputatus.
- 2 Processus iudicialis in causa portionis in partibus habitus non stante legitima iurisdictione, est penitus nullus, ideoque registrata in eodem processu facere fidem Curia nullo modo possunt.
- 3 Inserta si fuerit inhibitio ipsi commissioni in partibus facta an probent, stante eo quod sententia executorialibus ipsis inserta faciat fidem.

DECISIO XXXV.

IN causa Salamantin. portionis, coram Domino Fabio dubitabatur nunquid constaret de quadam commissione quæ prætebatur Simonetta præsentata in causa appellationis extraiudicialis interposita in partibus, & originalis commissio erat deperdita nec reperiebatur registrata coram Simonetta in hac causa, quæ registrum non erat cõfectum, sed reperiebatur in libro Baccodi annotata commissio in causa Salamantine portionis, de anno 1530. inter Beltrandum de Rouules & Didacum Flores, inter quos fuerat in partibus litigatū distributa Domino Simonetta, & dixerunt Domini librum Baccodi non facere fidem, quia non erat deputatum ad scribendum hoc, sed pro sua memoria librum tenebat, & in potestate vnus Copistæ qui scriberet super illo libro apponere distributam esse commissionem ultra id quod ex illo libro non apparebat quod esset commissio appellationis, prout requireretur ista commissio & reponeretur registrata in processu de partibus ubi ceperat lis super ista portione in quadam commissione emanata à Simonetta vigore illius commissionis quod fuit etiam dictum non sufficere, quia processus ille de partibus dicitur nullus ex defectu iurisdictionis, & ideo registrata in eo non faciebant fidem tanquam registrata apud acta: reperiebatur etiam ista commissio registrata apud acta in causa super ista portione vertente inter Thomam de las casas, & Didacum prædictum, in causa inserta in quadam inhibitione emanata vigore istius commissionis à Simonetta Crescentio agnitorum istius causæ, & stabat instrumentum originale istius inhibitionis in quo erat inserta commissio, quod etiam dixerunt non sufficere, quia inserta non probant, auth. si quis in aliquo, cum ibi not. per Doct. C. de eden. quod mihi durè videbatur, quia sententia inserta in executorialibus facit fidem, ad decil. 57. de rescript. aliàs 732. in antiq. tamen dixerunt istud non procedere in terminis nostris. Vnde tractabatur de probanda commissione ad effectum faciendi beneficium litigiosum, quod est valde odiosum, & reperiebatur etiam in Manuali Notarij coram Domino Simonetta decretam esse citationem, & cum singula dicerentur non prodelle nec omnia simul, & quod adunata adiuuabant quod mihi admodum durum fuit.

M O H E D A N I.

De fide instrum. Corduben. præstimonij.

S V M M A R I V M.

- 1 Citationis executio in partibus facta probata instrumento tabellionis habito in presentia trium testium, quorum duo nomina dare recusarunt an fidem faciat.
- 2 Limitatur id ipsum num. sequenti in cursore publico non notario intelligendum.
- 3 Auditor Camere Apostolicæ iudiciali in causa procedens, non premissa partis citatione, licet declaratoriam det alteri partium ea penitus est nulla.

DECISIO XXXVI.

IN vna Corduben. præstimonij coram Domino Mohedano fuit dictum quod executio citationis facta in partibus, de qua notarius faciebat fidem per instrumentum celebratum coram tribus testibus, quorum duo noluerunt dare nomina sua, non faciat fidem: quia si præsens voluisset reprobare testes non potuisset, & licet diceretur credendum esse celeritati, ad not. per Bald. in rub. C. de fide instrum. quod tamen dicebatur esse verum in Nuncio & Cursore ad hoc deputato, cuius officium est talia facere non in notario qui requiritur de illo actu ut conficiat instrumentum, propter ea debet apponere testes & alia requisita, ad gloss. in l. generaliter. C. de tabel. Felyn. in cap. primo, col. 3. num. 12. de fide instrum. & licet acta iudicis faciant fidem sine testibus descripta à notario ad capitulum, quonia n, de probat. contra tamen intimata, & post intimationem fuerunt coram Aud. Camere seruati quatuor terminini substantiales ad dicendum se paruisse, post quos fuerat data declaratoria ab Auditore Camere sine alia citatione, & fuit dictum quod talis declaratoria erat nulliter lata, quia licet coram eodem Auditore qui decreuerat executorialia iam intimata potuisset procedi sine alia citatione, quod tamen si Auditor Camere volebat in re procedere erat opus citatione, ut attestabatur Puteus tempore suo ita voluisse quod obseruaretur, postquam agnouit talem declarationem esse nullam.

F A B I I.

De re iudicata Romana spoliij.

S V M M A R I V M.

- 1 Sententiæ duæ conformiter latæ vim obtinent rei iudicatæ nec tertia ob id requiritur, nec impedimentum aliquot Aegidiana constitutio producere potest.
- 2 Vigore Aegidiana constitutionis vtrum de possessorio fieri possit appellatio.
- 3 Casus in quo sententia per appellationem non suspendatur.
- 4 Appellatione remota aut non permissa, sententiæ etiam iniuriam transeunt in rem iudicatam.

DECISIO XXXVII.

IN causa Romana spoliij quæ erant latæ duæ sententiæ conformes & cum instaretur pro sententia tertia, fuit dictum illas sententias facere rem iudicatam, tamen ex statutis Urbis super quibus nihil fuit ex altera parte informatū, quia dicebatur iam aliàs fuisse resolutum

lutum statuta Urbis non habere locum inter istas personas, propterea super statutis non fuit notatum, sed quia præsupponebatur stante Aegidiana, secundam sententiā fuisse rem iudicatam, respõdebatur quod tempore quo fuit lata sententia Aegidiana, nondum erat vltu recepta, & propterea licuit appellare, & cum replicaretur Aegidiana respicere prædicta dum in ea dicitur quod habeat locum etiam in pendentibus causis, pretendebatur in causis pendentibus per appellationem interpositam ante Aegidiana: nam si nunc non ferretur vna sententiā super possessorio quod vtiq; ab ipso propter Aegidiana appellari non possit: sed postquam iam pendet per appellationem ante illam interpositam ad hanc causam non se extendit Aegidiana, & allegabatur gloss. in clem. dispensatio, de iud. & in c. licet canon. in gloss. de cetero, iuxta finem, de elect. lib. 6. Abb. in c. pen. col. 2. de iud. in fine, col. 20. versic. hanc fallentiam limit. de constit. Vnde ad talem causam Aegid. non debet extendi cum expressè in ea dictum fuisset quod haberet locum etiam in causis pendentibus. per appellationem, ut per alleg. gloss. & ex glossa in l. sancimus, C. de sacrosan. eccle. quia cum ea & per eam sententiam fuerunt simul tradita quo ad hoc non dicitur licet p̄deat per appellationem, quod iste est vnus casus in quo sententia per appellationem non suspenditur, ut declarat Dec. in d. cap. fin. col. 4. versic. notandum est, & ita pertransierunt omnes, licet Dominus proponens qui erat Fabius diceret in superioribus fuisse tentum contrarium, videlicet 22. Octobris, annotatum est tamen quod ille casus est multum diuersus, propterea quia erat erratū in facto, fuit firmata illa deci. in quantum huic videtur contraria, hic autem factum suadet: ita debere dici, quod si non permitteretur appellatio sententiæ quæ sunt iniquæ transitum fecissent in iudicatum: sed forte propter istas decisiones etiā poneretur & ista quæ videtur de iure verior cum alia multa haberent altercationes, hæc autem contra processit.

M O H E D A N I.

De concess. præben. Leodien. Decanatus.

S V M M A R I V M.

- 1 Clausula gratificationis obtenta ab vna partium parit præbationem est illegitima, stante legitimitate partis aduersæ.

DECISIO XXXVIII.

IN causa Leodien. Decanatus coram Domino Mohedano fuit dictum quod habens clausulam gratificationis debet præferri non habenti, licet ille sit legitimus & presbyter habens autem sit illegitimus, & Diaconus tantum, quia non sunt qualitates consideratæ à iure, nec à regula canonizatoria de concurrentibus super beneficio per istas qualitates.

F A B I I.

De restit. in integ. & præben. Bononien. de Papazonibus.

S V M M A R I V M.

- 1 Prescriptio annorum quadraginta non impedit in integrum restitutionem stante ignorantia id quod, tam in rebus ecclesiasticis quam priuatorum locum habere dignoscitur.
- 2 Prescriptio annorum quadraginta completa, adhuc quadriennium datur ad petendum restitutionem in integrum

subsistente ignorantia.

- 3 Restitutio in integrum etiam post lapsum centum annorum ignorantibus datur ex sententia Bal.

DECISIO XXXIX.

Coram Domino Fabio in vna Bononien. de Papazonibus fuit dictum quod aduersus prescriptionem 40. annorum datur restitutio de capitulo ignorantia, siue loquamur in ecclesia, siue in priuata, & est magis communis conclusio Doctorum, prout attestatur Bal. in tract. prescript. & in 4. parte, quaest. 24. & ita fuisse hanc opinionem tentam per communem in Consilio Neapolitano refert Afflic. decif. 37. & 329. licet Deci. in cons. 29. incipiente pro tenui, teneat contrarium post alios quos allegat, & fuit etiam dictum satis constare de ignorantia in casu isto, ex quo contra hæredes substituti cucurrerat prescriptio, ut tenet Afflic. præalleg. decif. 329. & idem delegat. tenet Bal. in præalleg. quest. & licet post quadraginta annos esset lapsum quadriennium quod datur ad petendum restitutionem, tamen ex quo currit contra ignorantem, non releuat, quia tempus est ab initio inutile, nec ignorantibus currere pot. Vnde post centum annos ignorans potest petere restitutionem in integrum, ut tenet Bal. in præalleg. q. 39. ante fin. & cum in hac eadem causa dubitaretur nunquid prescriptio cucurrisset aduersus hospitale, ex cuius venientia iure Papazonius, dixerunt Dni quod super annis de quadraginta, & c. illius, de prescript. ex quo constat de multo tempore & sine, dixerunt medium præsumendum, ut continuata præsumeretur possessio quadraginta annorum, licet allegaretur Afflic. tenuisse contrarium in singulari 219. quem refert & sequitur Bal. in l. Celsus, num. 30. versic. ex quo inferitur. ff. de vsur. & ita dixerunt aliàs in alijs causis fuisse tentum, & hoc fuit dictum constanter, quia Papazonio quoad hospitale non erat opus restitutione.

P R O S P E R I.

Præben. Glasuon. præceptorie.

S V M M A R I V M.

- 1 Beneficij collatione vigore supplicis libelli obtenta si ante litterarum expeditionem vita functus fuerit supplicis, beneficium habetur pro vacante.
- 2 Contrarium ex aliquorum opinione dicitur in Cancellaria Apostolica teneri.

DECISIO XL.

Coram Prospero in vna Glasuon. præceptorie quod si alicui de beneficio prouisum fuerit per solam supplicationem, qui ante consecrationem litterarum obierit, dictum fuit beneficium dici vacare per eius obitum. Caslad. dec. 8. de rest. spol. licet Aeg. in dec. 609. & 644. dicat contrariū quod non seruator nisi in Cancellaria.

F A B I I.

De Cessione actionis Florentina pecuniaria.

S V M M A R I V M.

- 1 Creditori vero si per debitorem cessio fiat an ea simulata presumatur.

2. Lex per diuersas. C. mandati. loquens in venditione habere locum etiam dicitur in qualibet cessione facta ex causa onerosa.
3. Consilium Doctoris quod contrariatur opinioni communi ex sententia Rotæ non est tenendum.
4. Debitum cedentis creditori si sit liquidum & certum valet cessione, aliàs est inutilis & argui potest de simulatione.

DECISIO XLI.

Coram Fabio eadem die in vna Florent. pecuniaria inter Franciscum Soderinum, & Aloysium de Rodulphis, fuit tentum quod quando creditori cedit debitor, si non constet quod sit creditor, cessione præsumitur simulata, per Bar. & alios in l. per diuersas. C. mandati. dum vult quod lex illa loquens in venditione habet locum in quacunque cessione facta ex causa onerosa, & istam communem dicit & sequitur Rota decis. 127. col. fin. versic. deinde quero, in nou. & licet ex aduerso allegaretur contrarium Aret. 136. col. prima, in fine, versic. sed ista inuestigatio, quod tamen fuit dictum quod istud consilium Aret. non erat tenendum, quia loquebatur contra communem, nec allegat aliam rationem nisi quod eramus in casu permissio alleg. per diuers. versic. exceptio, vbi dicitur quod debitor potest cedere creditori, nec præsumitur simulata, & propterea sine alia probatione stari simplici dicto cedentis, sed fuit dictum quod text. quod præsupponebat de debito cedentis constare, quo casu cessione valet, & eodem modo respondebatur ad l. secundam. C. si certum petat. quæ prima facit non probari contrarium.

P V T E I.

Regula de valore Fulginatenf.

S V M M A R I V M.

1. Impetrarit si quis beneficium, & in impetratione veram taxam subtraherit, licet in excusationem adducat, quæ dubium parere possint, an veniat post priuationem restituendus.
2. Iure alteri quæsito in spiritualibus non procedit restitutio petenti.

DECISIO XLII.

Coram Puteo in vna Fulginaten. in qua quis in impetratione non expresserat verum valorem & volebat se excusare propter quasdam cedulas recipientium decimas, quibus fuit dictum nullam esse adhibendam fidem, quia poterant minus debito percepisse sicut nec arrendamenta excusant, nec verum valorem probant, nisi concurrat fama & præcedentes prouisiones, aliàs autem si ex libris Cameræ vel Cancellariæ valorem expressisset potuisset excusari. Cassad. decis. 520. super regu. Cancellariæ, Sarnen. super regula de exprimen. valore, quæst. penultima. & cum in eadem causa quod male valeret expresserat se restitui in integrum: quia maior, fuit dictum quod non deberet restitui, quod quia in spiritualibus post ius alteri quæsitus non restituitur, cap. ex parte, vbi glos. & Abb. col. quarta, in 5. & 18. versiculo, vnde concludo, & versiculo, si autem beneficium, de restitutio. spoliat. vbi etiam ceteri Doctores.

P V T E I.

De solutionibus Zamorens. pecuniaria.

S V M M A R I V M.

1. Debita contracta pro necessitate personæ ecclesiasticæ in dignitate constitutæ, an reddant obligatum successorem.

DECISIO XLIII.

Coram eodem in vna Zamorens. pecuniaria, in qua quidam Doctor præstiterat patrociniū Episcopo carcerato, & ei numerauerat pecunias, & pro eius necessitatibus expenderat, fuit dictum successorem teneri ad omnia quod quia ista sunt debita contracta pro necessitate personæ Episcopi, & ideo successor tenetur, vt not. Abb. in c. præsentium, versic. ex hoc, de pignor. & in cap. per tuas, in 2. notab. de donat. & ad salarium etiam operam præstiterat ipsi Prælato, ad not. per Abb. in c. relatum. col. 2. de testam. per las. conf. 22. versic. similiter tenetur, col. 2.

P R O S P E R I.

De præben. Mutinen. Cantoriæ.

S V M M A R I V M.

1. Gratia impetrata non dicitur subreptitia licet illorum mentio facta non fuerit de quorum præiudicio agitur, stante quod vocem non habeant in capitulo tanquam mansionarij.

DECISIO XLIIII.

In vna Mutinen. Cantoriæ coram Domino Prospero fuit obiectum quod licet in ereptione istius dignitatis non fuisset facta mentio de mansionarijs ecclesiæ de quorum præiudicio tractabatur, tamen gratia non erat surreptitia, quia si propter illud dictum fuisset non ideo minus concessisset, tamen atrenta causa iudicij tunc quia non solet fieri mentio nisi quod de cap. & eius consensu, solum sufficit tanquam quod de alijs qui non habeant vocem non sit habenda ratio Primò, dum augendo nouam dignitatem, quia vult distributionibus quotidianis participare intelligit hoc posse fieri sine præiudicio aliorum, ideo non est surreptitia gratia, facit quod not. Abb. Aret. & alij in c. dudum, de priuileg. & Cassad. decis. septima, eodem tit.

P R O S P E R I.

De Simonia Ofcien. Canonic.

S V M M A R I V M.

1. Mandata eodem die confecta coram notario & testibus in translatione beneficiorum non plene informato Pontifice, cuius tamen beneplacito sit reservatio propter respectiuitatem inducunt suspensionem simonia.
2. Quæ tamen simonia propter frequentiam incidentium in eam toleranda vel potius excusanda venit.

DECISIO XLV.

In vna Ofcien. canonicatus coram Domino Prospero fuit dictum quod quod ex mandatis confectis eodem die coram notario & testibus propter illius respectiuitatem sine dubio erat facta simonia non obstant quod in omnibus mandatis esset dictum reservato beneplacito summi Pontificis, quæ reservatio nihil facit, nisi obtineatur beneplacitum narratis omnibus ipsis Papæ in supplicationibus quod ista tamen simonia quantum potest excusanda est propter multitudinem incidentium, nam ferè omnia mandata quæ ex partibus veniunt ad resignandum simoniaca sunt, ideo ne infinitæ lites sustineantur excusanda est, prout studuerunt Domini ipsam excusare.

F A B I I.

De priuileg. Calagurit. pensio.

S V M M A R I V M.

1. Priuilegijs à Pontifice concessis si per derogationem etiam in forma amplissima productam derogetur, non tamen id extenditur ad illa priuilegia vel indulta quæ in contractum iuramento firmatum processere.

DECISIO XLVI.

In vna Calagurit. pensio coram Domino Fabio fuit dictum quod quod Papa derogans priuilegijs & indultis Cardinali Volterano concessis, quantumcunque derogatio esset amplissima, non intelligebatur tamen derogare voluisse priuilegijs de eodem concess. ei post in contractum iuratum deductis, & licet dum informaretur super eo quod Papa non potuisset sine causa, & stante iuramento tamen omnes ex hoc capite non discussis alijs resoluerunt difficultatem. Vnde licet Papam censeri noluisse.

M O H E D A N I.

De dispensatione Leodiensis Decanatus.

S V M M A R I V M.

1. Dispensatione à Principe obtenta si de secunda agatur obtinenda, illorum quæ in prima concessa fuerunt mentio vera vt fiat est necesse, aliàs non valet, quod agitur, & præsumitur de subreptione.

DECISIO XLVII.

In vna Leodiensis Decanatus coram Domino Mohedano fuit dictum quod quod illud quod dicitur in secunda dispensatione debet fieri mentio de prima aliàs secunda non valet tanquam surreptitia quod si Papa interim semel dispensasset fortasse non dispensasset, cap. secundo, de filijs presbyter. & cap. secundo, eodem titulo, in sexto. debet intelligi quando ipse di-

spensationes fuissent obtentæ propter diuersa, secus si ad eundem finem, quia tunc de prima facere mentionem cum vna sufficiat, nam valet prima & secunda quantumcunque surreptitia & inualida, non impedit gratiam, quia prima sustinetur quia vt prima est inualida, & de ea non est necesse facere mentionem, & hoc voluerunt communiter Doctores in dicto capitulo secundo, numero sexto. & est decisio. 180. in antiquis.

F A B I I.

Pensio. Granatenfis.

S V M M A R I V M.

1. Pensio translata in aliquem deficiente translatore per obitum, an integra pensionario aut tantum pro rata temporis debeatur vel ipsius diuisio inter hæredes defuncti & aduersam partem sit faciendæ.
2. Pensio alia necessaria est alia voluntaria.
3. Translationis forma mentem transferentis indicans suborta hoc casu dubia facile elidit.
4. Titulus habitus liberat titularcm à solutione.

DECISIO XLVIII.

In vna Granatenfis pensionis inter Reuerendissimum Polum Cardinalem & heredes Ioannis Matthæi Episcopi Veronenfis, qui de mense Decembris transfulerat pensionem in prædictum Reuerendissimum fuit dubitatum quod nunquid pensio seu terminus pensionis soluendæ in festo Natiuitatis deberetur tota Reuerendissimo Cardinali vel pro rata temporis deberet inter ipsum & hæredes diuidi, sic vt diuidendus sit terminus per mortem, pèso extincta fuisset, quia hæredes mortui deberent consequi pensionem pro rata temporis de cursu sicuti de usufructuario dicitur, l. si defuncto. ff. de usufruct. voluit etiam Caccialup. in suo tractatu in pensionario, quæstio. vigesima quinta. & per Gigantem quæstio. 183. & dixerunt Domini pro maiori parte quod totus terminus Reuerendissimo debebatur quod faciendo necessariam translationem pensionis & voluntariam, in hoc casu quia totum debetur, per doctrinam Bart. in l. finali. §. finali. ff. de iure fisci, dum opponit de leg. si defuncta, & sequitur Roman. consilio decimo. & Alexand. consilio octuagesimo secundo, secundo volumine, in fine. tamen istud fundamentum multis non fuit visum bene tentum, quia Bart. postmodum opponendo contra hoc latius distinguit, ex cuius distinctione videtur potius dicendum contrarium in casu nostro, vnde alia ratione mouebantur quæ magis placuit, videlicet ex quod forma translationis ex vna videbatur colligi mens transferentis quod voluerit totum illum terminum transferre in translatarium & præiudicare hæredibus, nam quod titulus liberat à solutione faciendæ transferenti, vt fieret translatio pro dimidia in festo Natiuitatis Domini & pro alia in festo Sancti Ioannis Baptistæ adeo videbatur intentio transferentis, vt integrè solueretur translatorio, & ita remanserunt Domini duobus dubitantibus, scilicet Mohedano & Neomano.

MOHEDANI.

De dilation. & iudi. In causa Barchinon.

S V M M A R I V M.

- 1 Dilationes nisi infra terminum ad articulandum propositum petantur amplius non conceduntur.

DECISIO XLIX.

Coram Mohedano in vna Barchinonen. de Prao in qua quoddam ius per secundas canonizatum fuerat demum oblatum in tertiam fuit illud ius non esse bonum, quia fuit probatum beneficium esse de iure patronatus cui derogabatur, & qd procurator petebat dilationes ad consulendum, fuit dictum quod ex quo causa fuerat instructa & termini seruati, si in termino ad dicendum contra ista iura producta non fuerunt petita dilationes, non debeant amplius concedi, nam omnino conceduntur si infra terminum ad articulandum petantur, & fuit etiam dictum quod istud ius non iterum productum debet canonizari prout in prima, & illę duę sententię prius late in eadem sententia canonizatoria noui iuris debebant reformari, non tamen instante illo contra quem erant late debebant reuocari, & deinde nouum ius canonizari, nec debere condemnari in ista reuocatione in expensis, illum pro quo erant late: fuit in sequenti audientia dictum quod predicta erant vera si in terminus ad articulandum erat contra reiterationem non seruatus, alijs non esset male seruatus, vt communiter fit, non pronunciabat & poterant peti dilationes, & fuit allegata decis. Cassad. in fine, de except.

F A B I I.

Cessione actionis. Firmatur decis. 41. Florent. pecuniaria.

S V M M A R I V M.

- 1 Creditori si fiat cessio a debitore ni liquidè constet de debito presumitur cessionem esse simulatam.
2 In casibus exceptis an stari debeat confessioni istius qui facit cessionem.
3 Cessio etiam validatur in totum pro modico dato.

DECISIO L.

1 In vna Florentin. pecuniaria fuit facta decisio supradicta, quod quando creditor cedit debitum creditori suo, nisi constet de debito cessio presumetur simulata, & fuit alijs præmissis additum hoc tenuisse Iacobum de sancto Georgio in l. prima, C. vt li. penden. num. 3. exponendo tex. in l. per diuersas. C. mandauit. ff. de iur. iudic. ex his, & fuit etiam dictum, quod licet sit casus exceptus non propterea sequebatur, quod non deberet constare de debito, quia exceptio non stat in hoc vt in casibus exceptis stetur confessioni cedentis, vt dicebatur per Aret. l. 36. § 8. sed in hoc vt licet per venditionem cedatur actio presumatur simulata, nec teneat, nisi pro cõ currenti quantitate pretij soluti, tamen hoc non habet locum, quando cessio fit in casibus ibi enumeratis, puta, quando creditor accepit in solutum nomine debito-

3 ris, quia etiam pro modico dato tenet cessio in totum, & dicta gl. ibi intelligi ita debet, & Bar. ibidem in 4. columna, in princip. dum vult, quod vbicumque fit cessio ex necessitate habet locum ille versicu. ex his, quia potest fieri cessio etiam modico dato & Barto. met. post glo. exponens tex. ibi in dicto versicu. ex his habet casum nostrum pro casu excepto, & tamen vult, & expressè sentit, quod debeat constare de debito, quod ceditur: vnde dicitur quod si poneret, quod debitum fingeretur vnde tamen est, quod hic non solum valet cessio immo cedens ius quod habet amitteret, vt in l. ab Anastasio cod. titulo, & ex hac consideratione occurrunt omnia, quę ex aduerso adducebantur, & firma remanet executio in qua opinione Rota fuit licet Dom Prosper non bene se resolueret, & potius teneret contrarium etiam Dominus Mohedanus ac Dominus Fabius.

F A B I I.

Vt lit. penden. Pampilonen. parochial.

S V M M A R I V M.

- 1 Possessio propria auctoritate inita alicuius beneficii, an tanquam attentata reuocari possit.
2 Executorialium literarum vigore si quis possessionem capiat tam vacuum quam plenam, nemine contradicente sine q. vilo actu v. lento, attentata dicitur nequaquam, sed iusta.
3 Voluntas ex longi temporis concursu, & consensus presumitur.

DECISIO LI.

1 In vna Pampilonen. parochialis de Alicenda in qua vigore executorialium sine vteriori processu propria auctoritate fuerat capta possessio beneficii, & post longum tempus petebatur possessionem istam tanquam attentatam reuocari, iuxta tradita per Cassa. decis. 6. de caus. posses. & proptie. Sarnen. in reg. de annali. q. 44. numero 7. & 8. tamen fuit dictum quod non erat attentata, quia quando quis vigore executorialium ingreditur possessionem vacuum, & plenam sine contradictione, & violentia, quod tunc possessio non est attentata immo iusta Cassad. dicta decis. tertia, numero tertio, & in casu isto non constabat de aliqua violentia, nec contradictione immo presumebatur voluntas ex cursu tanti temporis vicelicet 20. annorum & presumitur habita pro derelicta. l. peregre. in prin. ff. de acquiren. possessio. l. si in l. clam possidere §. qui ad nundinas, columna tertia, eodem titulo ita in casu isto presumebatur capta volente, & non contradicente possessore Sarnen. in reg. de non tollen. iure quæsito, quæstio. 5. in fine.

F A B I I.

De fide instrum. in Lucana præposi.

S V M M A R I V M.

- 1 Regula de mense in vacatione beneficiorum qualiter, & quando habeat locum.

DECISIO LIII.

F A B I I.

De Decreto irritando & reservation. Salamantin. præstimonij.

S V M M A R I V M.

- 1 Decretum irritans appposito indulto non inficit neque titulum, neque possessionem possidentis ex collatione Episcopi, ex quo non cõtingebat certum corpus beneficii, neque erat notorium.

DECISIO LVI.

1 In vna Salamantin. præstimonij de Lagone fuit conclusum quod decretum irritans appositum in indulto Cardinalis sanctę Crucis non inficiebat, nec titulum, nec possessionem prouisi ab ordinario, ex quo non erat super certo corpore beneficii, nec erat notorium, per decis. Cassad. primam & secundam, de restit. spol. cum ibi alleg.

F A B I I.

Renunciat. Plasuens. Præceptorie.

S V M M A R I V M.

- 1 Resignatarius tempore resignationis non existens capax licet postea capax fiat non habebit benefic. nisi nouus Pontificis consensus accedat.

DECISIO LVII.

1 In vna Glasuen. præceptorie fuit dictum, quod si aliquis præstet consensum supplicationis a tergo ipsius in qua resignauerat beneficium in fauorem certę personę, & non alijs, &c. quod si tempore resignationis resignatarius erat incapax, licet postea efficeretur capax, tamen resignatio non tenet, nec resignatarius habere debet beneficium, quia requirebatur nouus consensus & noua Papę prouisio, nec tunc facta tempore incapacitatis proderat.

F A B I I.

Locatio Mediolan. benefic.

S V M M A R I V M.

- 1 Emphyteuta propria auctoritate, an possit expelli ob id quod cessatum sit a solutione canonis domino debiti biennij aut triennij spatio.
2 Res ad dominum directum si ob retardatam canonis solutionem peruenisset, non tamen facit vt propria auctoritate possessionem ingredi possit.

DECISIO LVIII.

1 In vna Mediolanensi beneficiorum, coram Domino Fabio fuit tentum, quod propria auctoritate posse expellere emphyteutam qui cessauerat a solutione canonis per triennium, vel biennium, ita vt recederet, per not. per gloss. in lege secunda. C. de iure emphyteutico, tanquam magis communiter

1 In vna Lucana præpositurę fuit dictum quod regula de mense habet locum non solum quando petitur prouideri de beneficio vacanti in mense resignato vacante de iure & de facto, si beneficium vacat de iure, tamen si moriatur qui habet ius bonum alio existente in possessione dum regula loquatur simpliciter & vera vacatio est quę fit per mortem illius qui habet ius, Miles. in verbo, obtinere. Volen. in tracta. de carita. fufid. quæstio. 121. nam beneficia quę vacant, de facto comprehenduntur in regula, Rota. decisio. octaua, de actio. in antiquis. intelligendo tamen quatenus verum ius non sit, Volenti in dicto tractatu quæstio. 127. Cassad. decisio. secunda, de constituto.

MOHEDANI.

Regula de Mensibus. In eadem.

S V M M A R I V M.

- 1 Reservatio beneficii ecclesiastici si fiat pluribus reservationibus non requiritur in eius impetratione vt fiat mētio de mense quo beneficium cepit vacare.
2 Regula octo mensium non extenditur ad reservata beneficia, sed ad ea quorum spectat collatio ad ordinarium.

DECISIO LIIII.

1 In vna Lucana præpositurę coram Mohedano, fuit resolutum quod ex quo erat alijs reservata ista præpositura pluribus reservationibus, in eius impetratione non erat facienda mentio de mense, de quo beneficium istud vacans erat, quia regula octo mensium, in qua cauetur Mensonarijs, non loquitur de beneficijs alijs reservatis, sed de his quibus ordinarius prouidere potest, cuiusmodi non sunt reservata.

MOHEDANI.

De re iudicata Bononiensis Canoniciatus.

S V M M A R I V M.

- 1 Iura producta post rem iudicatam & dati articuli presupponunt rei iudicatę renunciatum.

DECISIO LV.

1 In vna Bononiensis canonicatus & præben. coram eodem Mohedano fuit resolutum quod ex quo post rem iudicatam erant producta iura dati articuli, & multa alia facta per istum processum censentur renunciatum rei iudicatę, ex quo nihil fuerat appellatum, sed tantum dictum generalia contra: & hoc per doctrinam communem & vulgarem, in cap. quoniam contra, de probat. & in cap. inter monasterium, extra de re iudic.

reprobata, ut patet ex latè deductis per Ias. & per Canonistas in cap. potuit, de loca. maximè Imo. & Dec. consilio 146. colum. tertia, versiculo, capio secundum dubium. & quia circa hoc erat aliquod dubium in facto, fuit dictum Domino ponenti quod se informaret & licet ex capite lineæ finitæ & allegationes factæ irrequisito ¶ Domino res esse resoluta ipso iure, ut dicit gloss. communiter approbata in l. 6. §. fi. C. de noui oper. nuncia. tamen fuit dictum quod non sequebatur, ergo propria autoritate potuit ingredi Dominus, per decis. Afflic. in decis. Neapolitana, quæst. septima, num. secundo, & sequenti.

MOHEDANI

De concess. præben. Barchin. Priorat.

SVMMA RIVM.

- 1 Expectatiuis concessis, & mandato pariter de prouidendo obtento, utrum ante literas expeditas possit beneficium acceptare, regula id vet. ante non obseruata.
- 2 Sola signatura supplicis libelli, gratia adimpletionem demonstrat.
- 3 Mandatum de prouidendo pinguis dicitur expectatiua.
- 4 Regula que debent seruari mediantibus expectatiuis etiam habent locum in mandatis de prouidendo.
- 5 Regula que in desuetudinem semel abiit, amplius reuiuiscere non possunt.
- 6 Rota Romana per obseruationem obtinet ut non nisi expeditis literis habens mandatum de prouidendo beneficii possessionem acceptare possit.

DECISIO LXIX.

IN vna Barchinonen. Prioratur Virginum coram Mohedano fuit dictum ¶ quod licet de mense Aprilis, 1545. fuisset concessa expectatiua, & de mense Augusti eiusdem anni concessum mandatum de prouidendo, Domino Hieronymo de Niza potuit acceptare etiã ante expeditionem litterarum gratiæ suæ, non obstante regula quæ habet quod vigore gratiæ expectatiuæ, seu specialis resignationis possit acceptare literis non expeditis, quia regula illa cū alijs propter expectatiuas facta non habet locum nec effectum aliquem ante fulminationem processus super gratijs expectatiuis, quæ non fuit facta nisi anno sequenti, videlicet 1546. quarta Februarij, & hoc adducebatur in argumentum quod Papa ex quo per litteras expectatiuarum tollitur, non erat intentionis suæ quod intelligeretur sublata, nisi fulminatis processibus super gratijs expectatiuis quasi illæ clausulæ non fortiantur effectum antea vnde si ante effectum non fortiantur, quin immo habens mandatum de prouidendo possit acceptare literis non confectis, cum nulla alia lege prohibeatur, immo ¶ ex sola signatura supplicis gratia dicatur perfecta. Cassad. decisio. octaua, de restitutio. spoliat. & quia dicebatur quod regulæ nouæ expectatiuarum concessarum de anno 1545. non obessent per rationem prædictam, tamen regulæ primarum expectatiuarum concessarum per Paulum obstabant, quia ¶ mandatum de prouidendo dicitur pinguis expectatiua. Ideo ¶ regulæ quæ debent seruari mediantibus expectatiuis habent etiam locum in mandatis de prouidendo, quo statim concessa regula illa de non acceptando nisi expeditis literis in tract. tamen fuit dictum etiam illas non obstare, quia cum fuerint factæ propter expectatiuas generaliter concessas, & illis durantibus debet obseruari, ut dicitur in illarum proæmio regularum statim quod expectatiuæ generales fuerunt reuocata statim illæ regulæ amiserunt suum vigorem, ut licet postmodum aliqua speciales reservationes, vel pingues expectatiuæ concedantur, tamen ex dispositione iuris communis valet acceptatio literis non expeditis, quia ¶ regulæ illæ quæ semel deserunt esse in obseruantia non possunt reuiuiscere: & fuit dictum per omnes vno excepto, licet Dominus proponens diceret se vidisse ¶ in Rota semper hoc dictum obseruatum fuisse, quod habens mandatum de prouidendo non posset acceptari nisi literis expeditis, de qua obseruatione alij non meminerunt, & quia materia est exemplaris fortassis super hoc etiam dubitabitur.

rint factæ propter expectatiuas generaliter concessas, & illis durantibus debet obseruari, ut dicitur in illarum proæmio regularum statim quod expectatiuæ generales fuerunt reuocata statim illæ regulæ amiserunt suum vigorem, ut licet postmodum aliqua speciales reservationes, vel pingues expectatiuæ concedantur, tamen ex dispositione iuris communis valet acceptatio literis non expeditis, quia ¶ regulæ illæ quæ semel deserunt esse in obseruantia non possunt reuiuiscere: & fuit dictum per omnes vno excepto, licet Dominus proponens diceret se vidisse ¶ in Rota semper hoc dictum obseruatum fuisse, quod habens mandatum de prouidendo non posset acceptari nisi literis expeditis, de qua obseruatione alij non meminerunt, & quia materia est exemplaris fortassis super hoc etiam dubitabitur.

FABII.

Qui filij sint legitimi. In causa Anayna.

SVMMA RIVM.

- 1 Dispositio iuris civilis qua statutum est filios per subsequens matrimonium legitimari confectis dotalibus instrumentis, multis existentibus filijs legitimis & naturalibus locum non habet.
- 2 Legitimatio filiorum si secundum iura Canonica fiat non requiruntur dotalia instrumenta.

DECISIO LXX.

IN causa Anayna Castri Scurcale fuit dictum per omnes, & tentum quod dispositio iuris civilis habens quod filij per subsequens matrimonium non legitimantur nisi confectis dotalibus instrumentis, non habeat locum quando multi filij legitimi sunt. §. si verò, Authen. quibus nat. eff. legit. Barto. per illum textum in l. si mulier. C. de donatio. ante nuptias. Angel. in l. contractus. ff. de pignor. Ias. consilio 168. colum. sexta, versiculo, sexto not. quarto volum. Hippol. singul. suo 5. Paris. consilio 13. numero 49. volum. secundo, firmata etiam fuit alia conclusio tanquam magis communis, quod licet Ang. consilio 29. in §. sed etiam aliud, Authen. quib. mod. nat. eff. leg. quem sequitur Hippol. in cautela 250. Curt. iunior consilio 136. numero decimo. Socin. iunior consilio 52. volum. primo. Ruin. consil. 211. videantur velle quod ¶ in legitimatione filiorum seruetur ius canonicum, & propterea dotalia instrumenta non requiruntur, ut dicit Angel. per præallegata, contra etiam in terris Imperij, tamen quo ad successorem seruetur ius civile, per ea quæ latissimè in informationibus dicuntur, & cum de nouo in sequenti audientia dubitatum fuisset super veritate primæ omnes conclusiuè nemine discrepante contra fuerunt & firmarunt.

PVTEI.

De iudicijs Messanen. Baronie.

SVMMA RIVM.

- 1 Innocentiana constitutionis vigore cum in qualibet parte iudicij

iudicij iuramentum perhorrescentiæ præstari possit habet locum in eo ut procedatur in curia, non in partibus à curia longè remotis.

DECISIO LX.

Coram Puteo in vna Messanen. Baronie fuit dictum ¶ quod licet per Innocentianam iuramentum perhorrescentiæ possit præstari in quacunque parte iudicij, hoc tamen habet locum quantum ad hoc ut possit procedi in curia, non autem quantum ad hoc ut retro acta in partibus essent nulla præstito iuramento.

MOHEDANI.

De sponsalibus Parmensis honorum.

SVMMA RIVM.

- 1 Consilium Socini 36. primo volumine, concludens plura copulatiua requiri debere ad probationem faciendam de præsumpto in causa matrimoniali & legitimitatis à Curia Rotali est improbatum.

DECISIO LXII.

Coram Mohedano in causa Parmen. honorum Casalibus fuit dictum, quod ¶ consilium Soc. 36. primo volum. concludendo plura copulatiua requiri ad probandum præsumptum non esse tenendum, dum volebat requiri mutuum tractatum per decem annos, quia Doctores communiter in cap. illud de præsump. si bene numerentur, & ponderentur teneant contrarium, & omnia ibi requisita non requirunt maximè in casu de quo agebatur vbi principaliter non querebatur de matrimonio, sed de legitimitate filiorum, ut latè prosequitur Paris. consil. 57. numero 45. & 46. volumine 4. ibi respondet omnibus adductis per Socin.

MOHEDANI.

De acceptatione Barchinonen. prioratus.

SVMMA RIVM.

- 1 Mandato de prouidendo concesso, an beneficium acceptati possit literis nondum expeditis.
- 2 Processibus nondum fulminatis regulæ expectatiuæ locum non habent.
- 3 Regula octo mensium tollitur per regulas expectatiuarum stante prius eo quod fulminati sint processus.
- 4 Expectatiuæ si suo effectu destituantur ita & regulæ propter expectatiuas suis viribus priuantur.
- 5 Regula Pauli Tertij Pontif. concessa pro expectatiuis non solum de ipsis loquuntur expectatiuis, sed etiam de alijs particularibus reservationibus quemadmodum sunt mada de prouidendo, quæ etiam pingues expectatiuæ dicuntur.
- 6 Et id quomodo sit latius, & de quibus expectatiuis intelligendum.

DECISIO LXIII.

Coram eodem in causa Barchinonen. prioratus virginum inter Bernardinum della Croce, & Hieronymum de osse, fuit dictum ¶ quod Hieronymus concessis sibi mandato de prouidendo potuit acceptare prioratum literis non expeditis, quia ex sola supplicatione sine literis gratia est perfecta, & licet daretur de non acceptando literis non expeditis, tamen dicebatur regulam illam non habere locum, nisi durantibus expectatiuis cum inter literas expectatiuarum sit posita, quæ durantibus expectatiuis durat, & non ultra: ex proæmio illarum regularum patet & licet diceretur, quod ante mandatū de prouidendo expectatiuæ erant concessæ, & publicatæ regula, tamen dicebatur, & ita fuit tentum, ¶ quod ex quo processus non erant fulminati, regulæ illæ nullius momenti erant cum nec expectantes illi interim possint acceptare, & propterea ex parte Papæ venit Datarius ad nos congregatos, & dixit ¶ quod dū regula octo mensium tollitur per regulas expectatiuarum, non erat mētis Papæ, quod tolleretur nisi fulminatis processibus, quod ratione alia non potuit esse ¶ quam quia sicut expectatiuæ effectum non habebant ita nec regulæ propter expectatiuas editæ: Sed in hoc casu dicebatur, quod saltem ¶ regula edita pro anno Pauli Tertij qui iterum concesserat expectatiuas, obstat, quia regula illa loquitur nedum in expectatiuis, sed etiam de particularibus reservationibus. quæ particulares reservationes prout sunt mandata de prouidendo dicebantur pingues expectatiuæ: sed adhuc Domini dixerunt, nec illas aliquid obstare cū essent promulgatæ reuocatis expectatiuis, ¶ & dum loquebantur de reservationibus particularibus concessis, debebant intelligi de his, quæ durantibus expectatiuis cedunt prout solet fieri communiter, quia per aliquod dies quibus durauerunt expectatiuæ solcat summus Pontifex concedere mandata de prouidendo, prout nunc cepit facere durantibus expectatiuis, & ideo 20. Maij fuit tertio firmata ista conclusio subtiliter informantem Castello.

PVTEI.

De iure patronatus Bononiensis paroch.

SVMMA RIVM.

- 1 Ius patronatus ex dotatione, vel fundatione in beneficiabus an ortum præsupponatur.
- 2 Dicitio forsan quam vim habeat, & an elisa generalitate inducit quid specificum magis, & expressum.
- 3 Ista verba forstè de iure patronatus augmentatiuè non restrictiuè hoc casu posita dignoscuntur.

DECISIO LXIII.

Puteo proponente in vna Bonon. sancti Thomæ de Brauiâ fuit dictum quod Nicolaus Vergilij qui dixerat Papæ ¶ beneficium esse de iure patronatus forsan laicorum eo quod confessione facta ex dispositione iuris sequebatur quod essent ex fundatione vel dotatione: dicebatur confiteri esse de iure patronatus eo quod ex fundatione, vel dotatione esset per dicta per Cassad. in decis. 4. de proba. & septima de iure patronatus. Et licet diceretur, quod per illa ¶ verba forsan de iure patronatus videbatur recessum ab illa confessione generali, per magis specificam expressionem ad no. per Ias. & gl. in l. quæsitum. §. si quis fundum, de fund. instruct. tamen dixerunt Domini, quod ¶ ista verba forstè de iure patronatus, erant augmentatiuè non autem restrictiuè intelligenda, & ideo genus derogabat speciei in tertio casu, eo maximè, quia in casu isto non eramus

in dubio, sed magis in claro, quia augmentatiue erant apposta illa verba, & de intentione satis constabat: quia voluit habere beneficium à Papa, necdum si esset de iure patronatus simpliciter, sed etiam ex fundatione & dotatione etiam illa verba forsân ex fundatione & dotatione non negabant beneficium esse iurispatronatus, sed vltra dubitabatur ne forsân ex fundatione vel dotatione essent.

P V T E I.

De procuratoribus Placentina bonorum.

S V M M A R I V M.

- 1 Mandatum generale datum ad omnes & singulas causas non prateritas modo & presentes complectitur, sed ad futuras etiam protendi dignoscitur.

DECISIO LXV.

IN causa Placentin. bonorum de Pallauicinis coram Puteo fuit conclusum quod mandatum generale ad omnes & singulas causas comprehendebat etiam futuras, licet constituens tunc causas haberet, per decis. Rotæ 413. in nouis. quæ distinctè loquitur: & ita est communis opinio, vt attestabatur Alexan. in additio. ad Barto. in l. damno infecto. §. si is qui, in verbo, futuras causas. ff. de damno infecto. & licet Alexan. ibi videatur distinguere, non tamen distinguit communem opinionem, sed dicit posito quod opinio Bart. quæ contrariatur communi opinioni esset vera, ita distinguenda esset, articulabatur etiam Mil. in repet. in verbo, procurator generalis constitutus, & licet Rota in decis. 19. videatur distinguere, tamen dixerunt Domini eorum dicta intelligenda quantum ad hoc, vt etiam futuras posset complecti.

P R O S P E R I.

Regula de annali Mutinen. parochial.

S V M M A R I V M.

- 1 Regula de annali non seruata vtrum præiudicet parti in causa beneficiâli consilio quod asserta attentata fuerint calumniosa.

DECISIO LXVI.

IN vna Mutinen. parochialium Saluin. cotam Prospero fuit dictum quod si quis non seruauerit regulam de annali, puta quod infra annum tum ante fuerit causam terminari si hoc fuit culpa aduersarij, vt puta fuerat in Castello, quia commiserat causam attentatorum licet potuerit de facili prouidere tali impedimento faciendo prorogari terminum anni, vel obtinendo commissionem quod præfigeretur terminus aduersario ad docendû de prætenis attentis, tamen ex quo hoc factu aduersarij veniebat, tenebatur facere istas diligencias, sed eo solo à regula excusabatur, eo maxime in casu illo quo compertum fuerat asserta, attentata fuisse calumniosa.

F A B I I.

De fide instrumentorum Tudertina bonorum.

S V M M A R I V M.

- 1 Archiuij bulla inhibens notarijs non descriptis in matricula archiuij eiusdem, conficere instrumenta statuens, pro falsarijs habendos non archiuitas notarios instrumenta conficientes, non debet intelligi in instrumentis à notario non archiuita conscriptis grassante contagio pestilentia.

DECISIO LXVII.

IN vna Tudertin. bonorum fuit dictum quod bulla archiuij quæ vult notarios non matriculatos in archiuij non posse conficere instrumenta, immo pro falsarijs posse condemnari non habere locum in notario non archiuita conficenti instrumenta tempore magnæ pestis, per multa in informationibus latissime deducta.

P V T E I.

De testibus Parmensis bonorum.

S V M M A R I V M.

- 1 Testium qualitates ex legalitate fidei, & de notarijs depositione prouenientes, faciunt eos omni exceptione maiores.

DECISIO LXVIII.

IN causa Parmen. bonorum de Casalibus erant in vltimis audiētis coram Puteo examinati testes quod examen in secunda, coram Mohedano dicebatur nullum, ex multis tamen etiam sustinuerunt illud, quia in vltimis non seruare ordinem, est ordo, maxime quia illi testes erant examinati super legitimatione personarum & erant legales, fide digni, & omni exceptione maiores, & deponebant de re notoria vel saltem verissima, quia tunc fuerant examinati sine interrogatorijs partis aduersæ Casalium, dixerunt quod ex quo erant presentes in Curia quod liceret illos testes repetere datis suis interrogatorijs.

F A B I I.

Fallentia Parmensis Vallium.

S V M M A R I V M.

- 1 Fallentia Socini quæ limitat cap. fraternitatis, de testib. est practicabilis in Curia Romana.

DECISIO LXIX.

IN causa Parmen. Vallium coram Fabio fuit tentata fallentia Soc. 403. aliàs 498. in tertia fallen. dum limitat capitulum fraternitatis, de testibus. quam opinionem dicit in practica obseruari decis. Neapol. 216. num. 4. in antiq. & retulit Dominus Decanus ita fuisse alias seruatum in alia causa.

P V T E I.

De dispensationibus Messanen. Baroniam.

S V M M A R I V M.

- 1 Dispensatio in causa matrimoniali, quando habeatur pro subreptitia.
- 2 Casus mixtus vtrum sub simplici contineatur.
- 3 Beneficium Principis latissime est interpretandum.

DECISIO LXX.

IN causa Messanen. Baroniam coram Puteo fuit firmata conclusio de qua per Doctores in l. 2. in prin. ff. de verborum obliga. maxime per Claud. ibi col. 2. vers. sed circa quæst. pertinentem per Abbatem in §. de adulteris col. 6. certe seruanda, & no. Oldra. consil. 297. videlicet quando ab aliquo petitur dispensari vt possit remanere in matrimonio contracto, nõ obstante, quod sit in secundo gradu coniunctus, quod si reperitur in duplici secund. quod dispensatio est surreptitia, & non valet, quia dispensatio est odiosa, nec casus mixtus comprehenditur sub simplici: secus si concedatur alicui puta episcopo, quod possit dispensare cum coniunctis in 2. quia tunc cum sit beneficium Principis latissime est interpretandum, quod possit dispensare cum coniunctis in duplici secundo etiam quod hoc esset illis concessum respectu certarum personarum dummodo non ad petitionem illarum cum quibus dispensatur, & hoc est, quod voluit Cald. consil. 2. de consan. & affin.

A V G V S T I N I.

De iudicis Hispalen. Canonica.

S V M M A R I V M.

- 1 Lite inter duos existente in causa beneficiâli interueniente tertio ratione sui interesse per vim commissionis eiusdem citato tantum actore, vtrum lis etiam existat respectu rei non citati.
- 2 Tertius de interesse suo prætendens licet non sit nominatus in commissione dicitur tamen esse in lite.
- 3 Tertius iste etiam reo intruso non citato habens ius pro se validum non est obstaculo quin reus permaneat in lite mota.
- 4 Iudex si admittat tertium petentem se admitti ad causam ratione sui interesse, transfertur ad ipsam litem.

DECISIO LXXI.

IN causa Hispalen. Canonica inter canonicum Canonicum & Ioannem de Brauia coram Domino Antonio Augustino fuit dubitatum, quod si inter duos sit lis super beneficio, & tertius veniat pro suo interesse vigore eiusdem commissionis citato tantum actore, an sit lis respectu rei non citati, & domini fuerunt varij dicentibus, quibusdam, quod sic, per dec. 103. in nou. quæ videtur velle, quod tertio veniente pro interesse suo, secus sit tanquam si simpliciter sit inter actorem, & duos reos nulla est lis, nisi de nouo per aliam commissionem detur iurisdictione: ergo tertius veniens ad causam habet litem cum omnibus, quod secus est si differetia sit inter duos istos casus: alijs dicentibus, quod illa dec. debebat intelligi videlicet respectu nominationis: & licet ille

tertius non esset nominatus in commissione, tamen in lite esset, quod tamen non placuit, quod casus iste esset indubitatus, & alium intellectum habet ista decisio: dixerunt tamen quod cum isto tertio qui venerat ad causam, & citauerat actorem habere bonum ius, licet non citasset reum intrusum, tamen ex quo actor cesserat iuri & liti in fauorem intrusi, remanebat lis inter istum, & reum in quem transiuerat ius actoris liuigiosum per citationem tertij qui venerat ad causam, & in eadem causa dixerunt, quod si quis peteret se admitti ad causam pro suo interesse, & iudex admittit consilio de interesse licet diceretur, quod ad illud pars non sit citata, quia de interesse non debet constare parte citata, & sic causa cognita, sed satis est, quod constet quancumque ex productis, & admissio ad causam facit litem.

F A B I I.

De partibus in quadam Placentina.

S V M M A R I V M.

- 1 Partibus volentibus de contractu inter se celebrato fieri publicum instrumentum, sit, vt eo modo adimpleto, aut nondum facta scriptura, contractus non habeatur perfectus.

DECISIO LXXII.

ORam me in causa Placentin. satis dixerunt domini dictum Pauli de Cast. in l. cum res. col. pe. C. de prob. volentis, quod quando partes agunt, quod de contractu fiat instrumentum, quod contractus non dicitur perfectus, nisi facta scriptura, quia idem dicit in l. contractus colum. quarta, C. de fide instrumento. quem multi sequuntur de quibus per Decium consilio 11. col. prima, vers. quarto comprobatur hoc efficaciter, & in consil. 159. col. 2. prope finem vers. 6. præfata commissio: cuius opinionem dicit communem Ias. in consil. 151. primo volum. §. de viro intellige, & declara ex dictis per Aret. consil. 170. col. 3. in fi. ver. in contrarium fortiter facit communis practica. Et quod ista est communis opinio, vt attestatur Dec. consil. 340. col. prima, vers. 5. & vltimo Grat. etiam dicit communem consilio 107. col. 1. ver. responderetur vol. primo, & dictum Castrè. reprobatur Soc. consil. 22. col. 2. in fi. cum sequen. idem voluit Claud. de Santillo in l. qui bis idè, & ibi etiã Aret. ff. de verborum oblig. & sic fuit dictum communem opinionem esse contra Paulum de Castro qui vt bene loquatur debet intelligi, quod per partes fit istud, quod non valeat, nisi conuentio fiat per scripturam, & dicatur, vt declarat Dec. in l. pactum, quod bona fide, ver. ex quo... C. de pact. Grat. d. consil. 107. col. 1. vol. 1.

F A B I I.

Regula de publican. & eius declaratoria Segobienf. beneficij.

S V M M A R I V M.

- 1 Regula Pauli Tertij declaratoria regula de publicand. vt tempora currant à die resignationis, non autem à die præstiti consensus non habet locum in resignationibus in quibus præstatu consensus postobitum resignantis.
- 2 Rationem huius vide nup. sequen. eo quia nondum præstito consensu resignatio adhuc sit imperfecta.

Regula hæc cum sit odiosa, & contra dispositionem iuris communis strictè venit intelligenda.

DECISIO LXXIII.

IN vna Segobiè. beneficij de Villa castin. fuit resolutum regulam Pauli Tertij declaratoriam regulæ de publican. vt tempora currant à die resignationis non à die præstiti consensus non haberet locum in resignationibus in quibus præstatur consensus post obitum resignantis, de qua per Cassad. dec. prima, de renunc. . . tantum in resignationibus in quibus præstatur consensus viuente resignante, & tunc temporis currunt à die resignationis non autem à die præstiti consensus, & ratio potissima, quia ante præstitum consensum resignatio non est perfecta ideo de iure illa regula non debet intelligi, sed de resignatione perfecta. Et cum ex aduerso præcedentes contrarium replicaretur, quod potuit fieri fraus regulæ, & declarationi cui Papa in declaratione voluit obuiare, fuit dictum, quod præerat considerandum, quod regula est odiosa, & contra dispositionem iuris communis, & propterea strictè debet intelligi, & ad literam promitt iacebat, & ita fuit firmatum coram Romano.

P V T E I.

Vt lit. penden. Bononien. location.

S V M M A R I V M.

Sententia lata post inhibitionem emanatam vigore commissionis aduocatorie, & subreptitia neque habentis iurisdictionem de iure est attentata, & ex stylo curiæ tenetur quamuis de iure sperni possit.

DECISIO LXXIII.

Coram Puteo in causa Bononien. location. fuit conclusum, quod sententia lata etiam post inhibitionem emanatam vigore commissionis aduocatorie, & subreptitia, & non tribuentis iurisdictionem de iure est attentata, quia de stylo Dominorum tenenda est: licet de iure possit sperni, & dictum fuit, quod clausula quam & quas de qua in commissione appellationis habuit iurisdictionem etiam quod non constet de sententia, & appellatione, vt quotidie practicitur, & fertur sententia, vt in in prima, & etiam in audientia sequenti firmata fuit eadem decisio.

M O H E D A N I.

De dolo & contumacia Ferretin. parochial.

S V M M A R I V M.

Citatus si non personaliter apprehendatur stante commissione per citationem, vt id fieret, ex quo de iure ad residentiam citatus tenetur, valida est citatio etiam forma eiusdem non obseruata.

DECISIO LXXV.

IN vna Ferretin. parochialis coram Mohedano fuit citatio facta in parochiali, & cathedrali cum ageretur de parochiali erat bona, licet citatus non fuerit personaliter apprehensus, nec constaret de aliqua diligentia pro eo reperiendo, licet forma citationis videretur, quod

deberet perquiri, & ex quo de iure tenetur residere in parochiali, præsumitur quod ibi fuerit, & habuerit notitiam citationis.

A V G V S T I N I.

De iudicijs Hispalen. canonicat.

S V M M A R I V M.

1 Admissus ad litem pro suo interesse si producat iura, & tandem decennio supersecat, an postmodum stante illo beneficio ad ordinarium collatio deuoluatur.
2 Lis nisi per sententiam latam extingui potest.

DECISIO LXXVI.

IN vna Hispan. Canonicat. & præben. coram Domino Antonio Augustino inter Ioannem de Urbino, & canonicum Cananen. post plures informationes fuit conclusum, & quod si vnus ad litem motam admissus fuisset pro interesse, & produxisset iura sua, & deinde per decennium iam tacuisset, & non prosecutus fuisset, quod si illud ius quod erat productum calumniaretur, & ideo habuisset illam pro derelicta, quantum ad hoc vt ordinarius postmodum vacante beneficio illud conferre . . . nec obstat, quod solet dici, & quod lis non extinguitur, nisi per sententiam: & quod ordinarius non possit conferre, nisi per litigiosè, & sic in casu isto fuit firmata dec. Cassad. 5. vt li. penden. sed in casu isto non solum decem anni, sed sexdecim elucuruerunt.

F A B I I.

De præsum & re iud. Bracharen. parochial.

S V M M A R I V M.

1 Declaratoria an relaxari possit aliquando ob non partitionem executorialium.
2 Procuratorem constituens, ex verisimili præsupponitur liti notitiam habuisse.
3 Notarius si dixerit talis iurauit dextera tactis scripturis, an sufficiat ad probationem facti iuramenti per testes.
4 Emphatica vis que sit in clausula tactis scripturis.
5 Iuramentum vt vim habeat in causa per testes præstatum partis citatio necessario requiritur.
6 Sententia sine probationibus prolata de iure nulla censetur iniusta, & nequiquam executioni mandanda.
7 Aduersæ partis de calumnia si constet, que litem fauoribus protelauit longo temporis tractu contra partem ob inopiam imbecilem declaratorie relaxatio fieri potest, vt in hoc casu.
8 Iudex non raro alijs rationibus quam testium dictis ad litem decidendam moueri potest.

DECISIO LXXVII.

IN causa Bracharen. parochialis sancti Saluatoris de Beltrandis dubitabatur & vtum declaratoria eilet relaxanda nam declaraueram moniales ob non partitionem executorialium . . . dicebatur, quod causa quare erant executoriales decretæ, erat nulla, & iniusta, & ideo nullitas causabat, vt ex defectu mandati, quod erat conditionale si causa ad curiam legitime citato eo in casu in quo de iure deberent citari ad effectum, vt possent procuratorem constituere, & de citatione aliqua non apparebat:

2 apparebat: fuit tamen visum dominis, quod & ex quo moniales constituerant procuratorem verisimiliter habuerat notitiam de lite, quia erant decretæ executoriales ad partes, quæ erant executæ citatis partibus, & post intimationem executorialium post multos menses procurator iste venerat ad causam, quod iste verisimiliter instruxerat qui per multos annos sustinuerat causam: & adhuc sustinebat sententia poterat sustineri, nec esset nulla supra ex multis deducebatur, quæ ad duo restringebatur: primo quia testes examinari ad probandum intentionem illius qui impetrauerat sententiam non iurauerant nam de iure, non apparebat, & nisi per attestacionem notarij dicentis talis iurauit dextera sua tactis scripturis, quod videbatur maiori parte non sufficere ad no. in l. sciendum. ff. de verborum significatio licet aliqui tenerent contrarium, & quia notarius dicebat tactis scripturis. Item & fortius, quod & pars non erat citata ad videndum iurare testes, & licet nūcius bis fuisset admonitus, & dedisset copiam citationis protho notario, vt ostenderet abbatissæ, nec abbatista permisisset se citare, tamen dixerunt, quod non sustinebatur & Vnde sententia ista tanquam sine probationibus lata esset iniusta, & propterea non exequenda: quia tamen in Rota ista causa, quæ per 14. annos fortè durauerat apparebat & de calumnia monialium, quæ per tot annos magnis fauoribus protelauerunt litem istam contra pauperem hominem, mandarunt mihi, quod relaxare declaratoriam, & si procurator monialium incontinenti oitè derec de bono iure monialium ex quo sententia transiuerat in iudicatum per multos annos antea, nec costauerat per prædicta de iniquitate sententiæ, quod & iudex potuit esse motus alijs rationibus quam dictis testium.

F A B I I.

De restit. in integ. Hispalen. canonic.

S V M M A R I V M.

1 Offerens fructuum perceptorum cessionem, & omnium suorum beneficiorum reservato tamen ne egeat, & parere rei iudicatæ tribus sententijs antea condemnatus, an debeat vigore capituli peruenit in integrum restitui.
2 Rei iudicatæ parendo condemnatus ad aliqualem restituit. admittitur habito respectu personæ, & loci.

DECISIO LXXVIII.

IN causa Hispalen. canonicatus, & sancti Saluatoris dubitaueram, & an condemnatus per tres sententias, qui petierat in integrum restitui, deberet admitti ad beneficium vigore capituli peruenit, propter expensas, & fructus cum paruisset rei iudicatæ quo ad possessionem, & offerret cedere fructus omnium beneficiorum suorum reservatio sibi ne egeret pars aduersa reclamabat, & nolebat eum admitti ex quo non erat probatum, condemnatum esse pauperem, & pro pauperibus dispensatio illius capituli videbatur facta, tamen & dixerunt, quod deberem illum admitti parito rei iudicatæ quantum in eo erat, & cessis fructibus omnium bonorum, & voluerunt, quod per dicta petendo beneficium dicti capituli peruenit reservarentur triginta aurei, licet pars multo plus peteret propter conditionem personæ petentis, & locum in quo erat in quo visus erat valde carus.

F A B I I.

De restit. spolia. Conimbricen. Cantoria.

S V M M A R I V M.

1 Possessio non capta capitulariter à parte, an restituibilis sit.
2 Instrumento possessionis si fuerit probatum Decanum vna cum septem canonicis ingressum domum capitularem celebrato capitulo, tamen ob id non obtinetur de iure possessio.
3 Et quid in huiusmodi casibus valeat longo vsu obseruata consuetudo.
4 Iure spoliati existente legitimo, & valido, sententia in eius fauorem decisoria proferenda est contra partem spoliantem.

DECISIO LXXIX.

IN causa Conimbricen. Cantoria fuit dubitatum & vtum possessio Francisci sit restituibilis dubium faciebat, quia possessio non erat capitulariter capta ad dec. Cassad. 8. de cau. posses. & proprie. & 17. de resti. spol. in nou. & licet Decanus cum septem canonicis ingressus fuisset in domum capitularem, & capitulum faciebant, vt docebat instrumentum possessionis, tamen dixerunt Domini, quod possessio de vigore iuris non erat restituenda, quia capitularis non erat, quia in instrumento nullum verbum erat ex quo constaret, quod capitulariter violata fuisset: quia tamen per vnum testem probaretur & consuetudo in illa ecclesia, quod daretur possessio sine conuocatione capituli, & quod illi qui reperiebantur in loco congregati ad diuina ingressi locum capituli dabant possessionem, & alij etiam probabant in Regno Portugalliæ in quibus consuetudo eadem conseruabatur. Item quia in processu multa erant per capitulum facta in quibus nunquam dicebatur, quod canonici erant capitulariter congregati, nec vocari: Itè quia dies qua possessio erat tradita erat dies capitularis, licet hora videretur minus tempestatiua dixerunt, quod deberem viderem, & an ius spoliati esset bonum, & spoliatus aliquod ius haberet quo completo debere dare sententiam in spolio, quod agebatur pro spoliato habente bonum ius.

F A B I I.

De testibus, & exceptionibus Dertusen. sacrifiæ.

S V M M A R I V M.

1 Testibus simpliciter deponentibus de auditu concurrente voce & fama publica habitum à parte litigante delatum, an fides sit adhibenda.

DECISIO LXXX.

IN vna causa Dertusen. Sacrifiæ fuit dubitatum præsupposito, & quod testes simpliciter deponunt audiuisse à Ioanne de Miglia eundem pugnas in duello, & quinque alij deponebant de publica voce, & fama super eodem facto vtum probent Ioannem de Miglia certasse in duello latissime fuit in formatum per Aduocatos Gieronimum Castello, & Alphonsum Balasci pro negatiua Aragoniam, & Gabrielem, & quia causa agebatur

batur inter Augustinum Oliuier, & Guglielmum possel for dabat de iure tertij idest prædicti Ioannis de Miglia & opponeretur per Cassad. quod Ioannes de Miglia erat incapax, quia pugnaverat in duello fuit per omnes conclusum, quod ex quo dicebatur de iure tertij ius illud debebat esse clarum & nitidum per no. per Bar. & alios in l. 2. ff. de excep. rei iud. per Sarnen. in regula de non iudican. iuxta formam supplicationis. q. 1. col. 4. post prin. & in regula de publican. q. 7. col. 2. unde probatio sufficiens erat quantum ad offuscandum ius tertij sententis pro maiori parte, quod probatio ad alium effectum plena non esset ex adductis in informationibus, tamen super hoc non fuerat informatum pro parte Domini Oliuierij qui informauerat super dubio simpliciter ideo pro audientia sequenti dedit dubium 189. vbi per confessionem extra iudicalem non probatur delictum quantum ad effectum pene ordinarium &c. quo ad priuationem beneficij, licet aliud sit quo ad alios effectus.

F A B I I.

Super eadem Dertusensis Sacristiæ.

S V M M A R I V M.

- 1 Testes deponentes de duello alicuius vtrum probent quantum ad offuscationis effectum iuris tertij affirmatiue.
- 2 Probans non tamen perfectè non potest ius tertij alterius obfuscare.
- 3 Et quomodo hæc procedant num. seq.
- 4 Habilitates probatae per testes de auditu, & reputatiue licet plenè non sint, probant, tamen in habilitate aliquando.

DECISIO LXXXI.

In eadem causa Dertusens. Sacristiæ fuit dubitatum ¶ vtrum testes deponentes super duello Ioannis de Miglia probent quantum ad effectum offuscandi ius tertij de quo dictum est, & fuit per omnes dictum quod sic, prout in præcedenti dubio dixerunt, nec obstabant adducta in contrarium in quibus videbatur probari, quod ille ¶ qui non perfectè probat non offuscat ius alterius Dec. consil. 37. vito textu col. si. verfi. igitur probatio partis aduersæ in tertio volumine cum multis alijs, quæ tunc allegabantur, quia tunc fuit dictum, ¶ quod omnia procedant, quando probatio contraria fuisset plena, quod non erat in casu isto, quia ¶ probat habilitates Ioannis de Miglia solum per testes de auditu de reputatione, quæ probationes licet non sint plenè solent, tamè admitti in probandis habilitatibus, & quia probatio super habilitate Ioannis de Miglia erat generalis hæc autè duelli erat particularis in quibus terminis non loquebatur consilium Soc. nec alia allegata in contrarium, sed non erant probationes similes.

F A B I I.

De priuileg. Toletan. Canoniat. & præben.

S V M M A R I V M.

- 1 In adiutoria cum spe futura successionis, an sit necesse indultis derogare.

DECISIO LXXXII.

In causa Toletan. Canoniat. & præben. fuit dubitatum ¶ vtrum in adiutoria cum futura successione esset necessarium derogare indultis Cardin. Toletan. quatuor ex septem dominis fuerunt in Rota pro hac parte, alij tres erant in contraria opinione, & quia etiam est exemplaris, & non caret difficultate, propoluit iterum super eisdem.

F A B I I.

De probat. testibus, & fide instrumenti Bruxen. benefi.

S V M M A R I V M.

- 1 Processus si in eo deficiat solemnitas citationum, an sit de iure nullus, & an vnica citatio in ipsius principio facta sit sufficiens, quod sic.
- 2 Idè, ratione styli in loco obseruari soliti in quo agitatus fuit processus, num. seq.

DECISIO LXXXIII.

In causa Bruxen. beneficij de larero pro paupere clerico in causa erat ¶ procellus de partibus qui dicebatur esse nullus defectu citationis nam nõ apparebat, nisi vnica citatio in principio procellus, & præsupponebatur illam citationem sufficere, quia ¶ erat de stylo in Diocesi Bruxen. fuit dictum quod si producerentur testes examinati in aliqua causa probantes talem stylum in eadem Diocesi Bruxen. quod illa probatio sufficeret licet inter alios facta.

F A B I I.

De priuileg. & indultis.

S V M M A R I V M.

- 1 In coadiutorijs, vt supra decif 82. ratione spe futura successionis derogatio indulti est necessaria.
- 2 Rota differentiam ponit inter concordata emanata ad publicam vtilitatem, & indulta, quæ priuatorum commodo accommodantur.

DECISIO LXXXIII.

In causa Toleran. coadiutoriæ dubitatum iterum pro ut superius, an ¶ in coadiutorijs requiratur derogatio indulti, & fuit dictum, quod aliàs coram Domino Ioanne Paulo fuit decisum, quod sic, de anno 44. mensis Februarij in vna Toletan. Archipresbyteratus de Madrid. ostendente Domino Mohedano decif. scriptam à tergo informationis in qua dicebatur ita fuisse dictum nomine discrepante, sed Puteus referebat de eodè anno tertia Martij Rotam iudicasse in hac partem pro qua etiam conclusit hodie coram me, & vltra dec. Cassad. vnica de pactis, quæ allegabatur, & quartam de priuileg. vbi arguit de concordatis ad indulta, & ideo sicut concordata comprehendunt coadiutorias, licet non regressus, in dicta decif. vnica ita & in indultis esse debebat: fuit dictum, quod pro parte ista faciebat, quod in indultis continebantur beneficia resignata, & ideo cum coadiutoria non sit propria resignatio etiam quod sit de

de consensu, indultum illud capiebat, nisi illi derogaretur, & ita fuit conclusum primis tribus existentibus. in contraria opinione, ¶ quia magna erat differentia inter concordata emanata ad publicam vtilitatem, & indulta, quæ vtilitatem priuatam respiciebant.

F A B I I.

Regula quod dispensatio non suffragetur Calumbrien. Canoniat. & præben.

S V M M A R I V M.

- 1 Dispensatione obtenta vigore supplicis libelli non necessario requiritur expeditio literarum dispensationem comprobantium, vbi alioquin liquet de dispens.
- 2 Regula qua tenetur dispensationes non suffragari literis eiusdem non expeditis, non semper locum dicitur habere, & decif. Cassad.

DECISIO LXXXV.

In causa Calumbrien. Canoniat. & præben. & Canoniat. dubitatum, an ¶ in dispensatione Francisci de qua constat per supplicationem sufficiat de casu de quo agitur: & fuit dictum, quod sufficiebat, nec tenebatur expedire literas dispensationis: nam ex quo in eadem supplicatione erat sibi referuata pensio, & regressus, super quibus erant expeditæ literæ, satis erat, quod de dispensatione constaret per supplicationem, ¶ nec habebat locum regula, quia dispensationes non suffragantur literis non expeditis, & decif. Cassad. 3. super regula Cancellarij.

F A B I I.

De exception. in vna Mantuana dotis, & legatorum.

S V M M A R I V M.

- 1 Hæredibus mariti vtrum exceptio adulterij commissi ab vxore competat ad id vt dotem non restituere teneantur hæredibus vxoris dotem repetentibus.
- 2 Et quid si hæredes fuerint ignorantes de commissio adulterio, num. seq.

DECISIO LXXXVI.

In causa Mantuana dotis, & legatorum, fuit dubitatum ¶ vtrum hæredibus mariti competat exceptio adulterij ad euitandum restitutionem dotis contra hæredes vxoris repetentibus dotem, præsupposito, quod contra vxorem nihil dictum fuerit, nam hic maritus qui præmortuus erat vxori quem ignatum adulterij præsupponebamus nihil dixerat contra vxorem, & hæredes eius: mortua autem vxore hæredes eius ab hæredibus mariti, immo ab hæredibus hæredum dotem repetebant, qui opponerent de adulterio, & quia fuit dictum quod potest etiam ¶ contra vxorem venientem, quæ fortassis poterat se defendere nihil dixerat Albe. in l. consensus volum. 2. ver. idem queritur. C. de respect. & licet in contrarij allegaret Alex. in l. rei iudicare. §. hæredi, in ff. solu. matrim. tamen nihil efficit, quia loquitur in casu in quo hæredes mariti agebant, seu opponerent contra vxorem. Præterea Aret. ¶ loquebatur in hæredibus ignorantibus, hic autem hæredes saltem præ

sumptiue viuente vxore sciuerant adulterium, quia ipsi articulauerant, & erat probatum fuisse famam publicam de adulterio unde ita præsupponebatur per no. per Bar. in l. is potest colum. 12. ff. de acquiren. hære. cum similibus, & ita maior pars dominorum firmavit.

F A B I I.

De ind. & excep. Dertusen. Sacristiæ.

S V M M A R I V M.

- 1 Gratia partis, an possit canonizari contra intrusum tertio intercedente qui ius melius habet, & admisso pro suo interesse.
- 2 Sententia lata contra intrusum superueniente iure partis tertie probatorio effectualiter ad fauorem illius, etiam alia sententia ferri potest non obistente prima, aut ali quod impedimentum adferente.

DECISIO LXXXVII.

In causa Dertusen. Sacristiæ fuit dubitatum ¶ vtrum gratia Gulielmi possit canonizari contra intrusum, qui nihil habebat, non obstante, quod Ioannes del Miglia venerat ad causam, & fuerat admissus pro interesse, & ius suum produceret ius enim Ioannis de Miglia erat melius iure Gulielmi, & probatis habilitatibus Ioannis ius illius veniret canonizandum tamen domini dixerunt pro maiori parte, quod poterat fieri, ¶ quod sententia contra intrusum etiam quod postquam erat bene iustificatum ius, quod tunc poterit etiam ferri sententia pro Ioanne, cui ista sententia contra intrusum lata nihil nocebat.

F A B I I.

Priuilegij Toletan. Canoniat. & præben.

S V M M A R I V M.

- 1 Nominis in specie, vel indiuiduo habentis indultum ex concessione summi Pontif. si in supplici porrecto libello non fiat mentio, an per id sufficenter indulto derogetur.
- 2 Bulla summi Pontificis, an successorum suorum in preiudicium quippiam statuere possit ita vt eorum facta comprehendat.
- 3 Formaliter constitutum an equipollenter expediri possit.
- 4 Clausula, non obstante, & quorum tenore, ita sunt potentes, vt illorum vigore alijs constitutionibus derogari possit.

DECISIO LXXXVIII.

In causa Toletan. Canoniat. & præben. fuit dubitatum vtrum, sit ¶ sufficenter derogatum indulto Cardinalis stante Bulla Leonis ex quo in supplicatione non est mentio nominis indiuidua, nec tituli Cardinalis, quia dicebatur non obstante priuileg. & indultis Archiepiscopo Toletan. etiam Cardinalatus honore fungens. & sic nominis proprii ac tituli non fiebat mentio, expeditur et bullam perinde valere ac in ea in qua indiuidua nominum fiebat mentio, sed dicebatur nõ sufficere ex quo in supplicatione non erat facta, & Leonina requirere in supplicatione de his mentionem fieri quocasa reperiretur aliàs in literis, & quia hoc dubium habebat in se ¶ aliud, videlicet, an Bulla Leonis respiceret, & com-

& comprehenderet facta successorum Pontificum eorum tempore super quo latissime aduocati informarunt qui pro maiori parte inclinabant, quod ad successores non extenderentur: nam verba Bullæ semper loquuntur in prima persona, & etiam Pontificis loquentis hoc demonstrat, licet primus qui erat Dominus Fabius, & ultimus qui erat Dominus Reomanus sentirent contrarium ex alio tamen capite fuerant, quod esset bene derogatum, quia licet nominis, & tituli non esset facta mentio, tamen expressio erat talis, quæ sufficiebat cum solutione ad dubium indiuiduum poterat referri. l. secunda, de liberis, & posthum. & ibi nota, per Doctores, & licet diceretur esse datum pro forma, & non posse adimpleri per æquipollens, tamen ex quo erat factum menti Pontificis qui volebat illum excludere ne sub generalitate qui sunt speciali nota digni, concluderentur, & modum referret observatio formæ dicebant istud sufficere allegabant nota per Modernos in §. & quid sit tantum, & Paul. Castren. in l. vniuersa. C. de precibus Imperato. offeren. & eo maxime, quia clausulæ non obstante erant ita prægnantes cum clausula quorum tenores, quod potuisset vigore illarum derogari expressè constitutioni Leoninæ, & ita postea intelligitur in l. actio, fuisse Bullam expeditam cum derogatione parte contradicente.

F A B I I.

De præsump. Columbrien. Cantoria.

S V M M A R I V M.

- 1 Regressus partis præsupposito, quod non constat de formalitate consensus iudicialis, an validus habeatur.
- 2 Bulla Adriani Sexti omnes regressus in beneficalibus præterquam ex causa boni iuris emanatos effectualiter reuocauit.
- 3 Leo Decimus item omnes voluit regressus reuocatos qui non ex causa onerosa originem traxissent.
- 4 Acceptans cessionem, & reservationi consentiens pensionis, notorio existente isto consensu, præsumitur pariter regressui consensum attribuisse, & accessui, cum videatur cessionem reliquis omnibus qualitatibus concurrentibus acceptasse.
- 5 Iuris boni scientia si à parte sit spoliati etiam eo non existente capitulari restitutionem eidem parit in integrum.

DECISIO LXXXIX.

IN causa Columbrien. Cantoria dubitauit, quod regressus Francisci, licet non constat de consensu formali iudiciali cui prouideretur sit validus ad effectum de quo agitur Ioannes resignauerat in Didacum de Senzar, & Didacum in Ludouicum: qui Franciscus etiam habens impetrationem certo modo seruauerat iusurad. reseruat sibi regressi, & accessui de quo dubitabatur, an valeret propter Bullam Adriani qui reuocauerat omnes gratias regressus præterquam ex causa boni iuris, nisi essent de consensu: quod & Leo etiam cuius tempore erat regressus huiusmodi concessus reuocauerat omnes regressus qui non erant ex causa onerosa si sine consensu: & quia in eadem supplicatione omnia predicta erant facta, & Ludouicus erat præsens in curia, fuit dictum, quod præsumebatur habuisse supplicationem in manibus, & omnia vidisse, unde si

cut acceptauerat cessionem Francisci, & consenserat reservationi pensionis quinquaginta ducatorum in eius fauorem, de quo consensu constabat, præsumebatur, quod etiam consensisset regressui, & accessui, quia videbatur acceptasse cessionem cum omnibus alijs qualitatibus cum accedens videretur alijs cessione. l. fin. autem, & ibi Bal. ff. de pact. & l. non est ferendus, cum vulgar. sed eodem die fuit inuentus consensus Ludouici expressus, pensioni & regressui, & quia negabatur constare de cessione Francisci qui erat absens, & in septimo, vt narrabatur ultra quod fuit etiam extensus consensus eius expediuerat enim ipse literas regressus, & pensionis, in quibus constabatur cessione ius suum Ludouico, quod sibi ex impetratione certo modo competebar: & ita resoluta causa, fuit pronunciatum Franciscum restituendum in possessionem, qua spoliatus erat, licet omnino non esset capitularis, ex quo constabat de bono iure: quæ est limitatio ad decis. Cassad.

F A B I I.

De iudicijs, & alimentis Romana hereditatis de Lenis.

S V M M A R I V M.

- 1 Fratres prædicatores cum alimenta de consuetudine non dent suis confratribus propria negotia tractantibus, an ad sumptus litis conferendos in particulari teneantur tenuit Rota affirmatiuam, num. seq.

DECISIO XC.

IN vna Romana hereditatis de Lenis dubitauit præsupposito, quod religio ordinis fratrum Prædicatorum non teneatur, nec consueuerit dare alimenta fratribus eiusdem ordinis negotia propria tractantibus num deberentur alimenta fratri Thomæ in causa de qua agitur, & sumptus litis: & licet multa contra fratrem Thomam, & facultatem sibi à Generali datam dicerentur, tamen præsupposui omnia habilia, & in iure solum de hoc dubitauit, quod & omnes dixerunt, quod sic amplius decis. secunda, de iudi. in antiquior Bisig. sequitur decis. Neapolon. in antiq. & ita fuit dictum Rotam pluries decreuisse etiam in prima instantia non obstante dicto Pauli de Castro in l. si instituta, ff. de inofficio. testamen.

F A B I I.

De præsumptio Barchinon. pension.

S V M M A R I V M.

- 1 Testes si probent aliquem pro clerico reputatum non est id sufficiens, cum vera probatio sit præferenda illi, quæ fit per reputationem.

DECISIO XCI.

FVit mihi dictum in vna Barchinonen. pension. quod ex quo post obtentam pensionem apparebat, quod pensionarius fecerat se clericali caractere insigniri, & per eius aduersarium erant productæ literæ clericatus, quod licet per testes probaretur, quod fuerat

fuerat reputatus pro clerico, quod illud non sufficiebat, quia vera probatio præstat illi probationi per reputationem.

F A B I I.

De pactis & transaction. Mutinens. hereditatis.

S V M M A R I V M.

- 1 Alienatione facta contra prohibitionem defuncti testatoris stante pacto de non alienando bona mobilia, vel etiam hypothecando vtrum id in præiudicium creditorum fieri possit qui crediti sui ratione prætendunt hereditatis excussionem.
- 2 Hæredes pacto de non alienando, nec hypothecando contrauenientes eo amplius iuari non possunt.
- 3 Alienatione facta contra voluntatem vltimam testantis excidunt hæredes à commodo contractus, nec possunt quod amiserunt per redemptionem recuperare.
- 4 Censualem domum si quis fecerit eam haud dubie facit obligatam.
- 5 Authen. res quæ. C. communia de legat. an locum habeat in contractu alienationis ex causa dotali.
- 6 Pœna apposta in contractu contrauenienti si infligitur an sit sufficiens, aut præter conuentionalem etiam legalis veniat infligenda.
- 7 Periurium vtrum si admittatur in contractibus faciat delinquentem decidere ab omni commodo contractus.
- 8 Pœna conuentionalis non facit cessare pœnam localem.

DECISIO XCII.

IN causa Romana seu Mutinen. hereditatis dubitauit vtrum quod creditores Federici excludantur à filijs Bernardini vigore pacti inter Federicum, & fratres facti attentio, quod contra prohibitionem patris Bernardini alienauerat: nam pactum erat inter eos, quod mobilia bona non possunt alienari, nec hypothecari propter quod hæredes Bernardini qui etiam erant hæredes Federici habentes expressam hypothecam cum obligatione in forma Camera, sed replicabant creditores, quod ex quo Bernardinus constituerat censum super vna domo alienare, nec hypothecare poterat, & si contraueniat pacto, quod non poterat iuari pacto de non hypothecando in eodem contractu apposto, sed replicabant hæredes, quod census erat redemptus, quod non admiserunt domini tum quia de redemptione in actis non constabat tum quia statim facta alienatione exciderat à commodo contractus ideo per redemptionem, quod amiserat non recuperabat: dicebat enim quod licet censum constituerat, tamen domus penes illum remaneret: ideo remanere obligatum negari non potest, quod constituto censum super domo illam obligaret: dicebatur etiam quod Bernardo consenserat Carolus ideo cum duo ex tribus alienassent dicunt non posse fieri sine pœna per no. per Alex. in l. duo ex tribus de re iudi. sed verba pacti obtabant: cum expresse eius consensus requirebatur: dicebatur etiam alienatio facta ex causa dotis, quod quia non probatum erat fuit dictum, quod facta probatione disputaretur, quod authenticæ res quæ. C. com. de leg. haberet locum in contractu vltimo dicebatur, quod quia in parte tota erat dictum quod facta alienatione alienas caderet à commodo rei donatæ, quia debebat applicari tum non alienanti, quod erat apposta pœna, quia

debebat sufficere, & non duplici pœna puniri, & sic etiam à commodo contractus caderet contra l. sanctio. legum cum ibi no. de pensione tamen omnes domini fuerunt in contrarium, quod cum pœna conuentionali apposta à partibus poterat conuenire pœna legalis, leg. si quis maior, quod & propter periurium caderet ab omni commodo contractus, nam ibi est casus pro ista dec. nam dicitur quod restituta pœna, quæ pactis probatur inserta, quomodo contractus carere debebat, allegabatur etiam in simili, quod no. gl. in l. 2. C. de iure emphy. in verb. compellere cõmuniter approbata ex qua habetur quod pœna conuentionalis non facit cessare pœnam legalem, sed concurrunt.

F A B I I.

De testamen. prohibitione alienatione, & fideicommiss. in causa Ianuensis domus.

S V M M A R I V M.

- 1 Testator si alienationem prohibeat alicuius domus in hereditate relicta ea per hæredem facta, in causa est, vt ad proximiores ipsius testatoris res alienata deuoluatur.
- 2 Maioritas & proximitas respectu testantis venit consideranda vbi agitur de re a testatore relicta contra suam vltimam voluntatem & decretum alienata.
- 3 Testator pari affectu dilectionis præsupponitur prosequi grauatam heredem non alienantem quo hæredis heredem similiq. modo pari odio alienantem, & heredem cum suo etiam hærede.
- 4 Feudatarius habens vasallum alienantem ipsum feudum directo domino irrequisto, aut ignorante de consuetudine feudo concesso priuari potest si domini ad id voluntas accesserit.
- 5 Feudum cum ex diuisione vulgata Doctorum aliud sit antiquum aliud nouum, ex paterna prouisione filijs hæredibus acquiri potest.
- 6 Et hæc differentia ex opinione Auditorum parum in præsententi casu reueniat. nu. seq.

DECISIO XCIII.

IN vna Ianuen. domus fuit dubitatum, an stante prohibitione testatoris deberet admitti Ioannes maior natus inter proximiores testatoris, exclusis filijs Hieronimi alienantis, existentibus in pari gradu cum Ioanne nam per testatorem erat prohibita alienatio eiusdem domus, & casu quo alienaretur veniret in proximiorum, & descendentes ipsis testatoris, & si plures in eodem gradu essent maior haberet domum: ista erat alienata in quosdam fratres Ioan. qui erat maior natus inter proximiores testatoris petebat domum à fratribus qui replicabant, quod sibi non competebar, sed filijs Hieronymi alienantis existentibus in pari gradu cum Ioanne & maior natus inter illos debebat domum obtinere, quia postquam deuenerat ad Hieronymum Pl. eius lineam, & proximitas debebat respectu illius considerari, & tanquam proximior deberet attendi: nõ autem proximior testatoris per no. per Soc. in l. si cognati. ff. de reb. dubijs cuius dictum magis communiter sequuntur Doctores, quod enumerat Marianus Socinus consil. 78. col. 9. volu. 1. & hanc communem dicit esse Gozad. consilio quarto, columna penultima, versicu. aduerte, & Paris. consilio vigesimo tertio.

gesimotertio, numero ducentesimo sexagesimotertio, in fine, vel Dominus Fabius dicebat communem esse in contrarium, & enumerabat Doctores, & allegabatur Ial. hoc dicens consilio 150. quarto volumine, & decif. centesima quadragesima sexta, tamen omnes domini præsupposita etiam prima opinione pro communi in causa de quo quæritur & attendi debere proximitatem, & maioritatem respectu testatoris, quia constabat de voluntate testatoris in pluribus locis testamenti, quod volebat proximiorum suum non etiam quia prædicta opinio procedit in successione secus in probatione alienationis, quia si debet res alienata ire ad proximiorum debet attendi proximitas respectu testatoris per not. in l. filiusfamil. §. dum numero centesimosexagesimoprimum, versicu. quarto quæritur in fortioribus terminis nam cessat ratio præcedentis conclusionis & nam qua ratione testator prædilexit grauatum in eius portione, idem censetur in eius successore dilexisse. l. cum quis, de conditio. & demonstratio. sic & in alienante, sicut odio habuit illum facientem contra prohibitionem, eodem modo, & eius filios: & sic dicimus in alienante feudum irrequisito Domino Andreas Siculus, & alij in capitulo primo, §. finali, quæ fuit prima causa beneficii admittendi tradit Curt. iun. in tract. feud. in quinta parte principali, columna prima, & licet aduersarius conentur ad hoc respondere, & tamen faciendo differentiam inter feudum antiquum, & nouum acquiritur ex paterna prouisione, tamen fuit dictum, & quod ista non erat differentia bona per not. per eundem Curt. in loco superius allegato, & sic ex his fuit pronunciatum in hac causa in tertia instantia nam in prima fuerant disputata multa alia dubia, quæ oriiebantur ex illo testamento.

F A B I I.

De Pugnan. in duello in vna Dertusensi.

S V M M A R I V M.

- 1 Pugnans in duello vtrum ad ecclesiastica beneficia inhabilis reddatur decidit Rota in partem affirmatiuam.
- 2 Limitatur vt intelligi debeat in clerico in sacris constituto.
- 3 Laycus propter duelli certamen cum efficiatur criminofus ipso iure redditur ad beneficia inhabilis non obstante gratia beneficia referuanti.

DECISIO XCIII.

IN causa Dertusen. fuit dubitatum præsupposito, quod Ioannis de Miglia pugnauerat in Duello vtrum fuerit factus inhabilis ad obtinendum beneficia, & domini dixerunt pro maiori parte, quod sic: & quia licet capitulum primum de clerico pugnan- te in duello loquatur de clerico, & non esset probatus Ioannem esse clericum, & tamen ex quo licet esset laycus propter pugnam erat factus criminofus, erat ipso iure inhabilis ad obtinenda beneficia vigore gratiæ suæ referuanti sibi beneficia, per no. per Docto. quos refert Felyn. in capitu. secundo, columna secunda, versicu. limita etiam omnia prædicta, de re- scriptis.

F A B I I.

De iudicijs in vna Toletana.

S V M M A R I V M.

- 1 Partes vtrum datis articulis contra sententiam possint eiusdem subscriptionem impedire, asserendo se vltius velle audiri.
- 2 Articuli calumniosè dati vtpote aliàs propositi, & super iisdem testium habita depositione per examinationem iudicis stante nullitate commissionis, an impedire possint sententiæ subscriptionem.

DECISIO XCV.

IN causa Tholetan. pronunciaueram die 10. & quia pars dederat articulos contra, quibus non obstantibus pronunciaueram & pars conquerebatur & impedi-ebat subscriptionem sententiæ dicens velle vltius audiri ego posui causam, an sententia esset subscribenda, & dixerunt domini, quod ex quo & articuli erant calumniosè dati, quia iam aliàs etiam dati fuerant, & super his examinati testes cum quibus Rota fuerat resoluta, & commissio etiam fuerat nullius momenti, quia continebat, quod bulla perinde valeret, quæ erat producta remitteretur ad corrigendam arbitrio auditoris, & super illa Bulla nullum fuerat factum fundamentum, quia sine illa fuerat resolutum, quod ex verbis erat satisfactum Bullæ: ideo domini mandarunt, quod subscriberem sententiam, & ita fuit factum.

F A B I I.

De iudicijs Conimbrien. Cantoriæ.

S V M M A R I V M.

- 1 Sententia vbi nulla extiterit, executoriales literæ nullatenus sunt relaxandæ.
- 2 Vniuersitate personaliter citata cum persona non vera, sed ficta sit, vtrum vigore commissionis contra eam possit procedi.
- 3 Quod limitatur ex eo qd indefinitè sunt verba plata, nu. seq.

DECISIO XCVI.

Quia in causa Conimbrien. Cantoriæ superioribus diebus necdū pronunciatū fuit contra Martinū super Cantoria, sed etiam contra vniuersitatē studij illius ciuitatis super canonicatu & præben. & ecclesia Conimbricen. contra quā personaliter citatis fuerat processum per contradictas, & sententia in iudicatū transferat, & decretæ erant executoriales in relaxationem executorialium procurator Martini dicebat & sententiam nullam, & propterea executoriales non relaxandas, non erat commissa causa in qua dicebatur Martinū, & Ioannem de Silua, & forsan alios in executione citationis nominandos turbare forsan, & spoliare: ideo petebatur causam committi, & verba commissionis ita se habebant tã aduersarius dictum Martinum quam prædictum Ioannem aduersarium, omnesque alios prædictos iactatores, molestatores, & inquietatores cuiuscunque dignitatis, status, gradus, & autoritatis existentes, ac sua communiter, vel diuifim interesse putantes ac in decreto, vel executione citationis præsentium nominandi vigore

gore dicebatur, & quod licet esse vniuersitas citata personaliter, tamen non potuerit vigore huius commissionis contra illam procedi, quia verba omnesque alios &c. intelligebantur de persona vera, non autem ficta representata Domin. in capitu. illis. §. primo, in fine, de præben. in sexto, vbi etiam Francif. & Felynum, de rescrip. in sexto, & limita, & ex multis alijs: tamen domini dixerunt contrarium, quia verba omnesque alios &c. habebant seam determinationem videlicet alios productos, quia post modum dicebatur iactatores molestatoresque & perturbatores cuiuscunque nominis, hæc verba indefinita, & nullo modo restricta comprehendebant dictum illum non debere priuari ob non solutionem pensionis: melius instruxerat causam coram me super violatione sequestr. & probauerat, & dederat literas in actis quibus mittebatur mihi, quod constituto de violatione sequestr. instituerem in vltima audientia anni præcedentis pronunciaueram, & subscripseram sententiam, vt inter partes concordarem quantum qui tamen concordati fuerunt pacto expresse apposito, quod nisi Ioannes Baptista adimpleret concordiam, quod deberem subscribere sententiam qui cum non adimpleuisset, & per duos menses, & vltra conuenta distulisset in subscriptione sententiæ dubitabam, vtrum deberem subscribere prout in prima, vel prout in tertia attentis duobus primis, & Domini dubitarunt, quia per resolutionem factam coram me duæ primæ veniebant reuocandæ, & tertia prout in prima ferenda ex capitulo violationis sequestr. quæ tamen maxima proteruia Ioannis Baptista arguebatur ob non solutionem pensionis, & non ex obseruatione concordati: mandarunt, quod ego deberem subscribere tertiam conformatoriam simpliciter duarum præcedentium absque aliqua mentione violationis sequestr. quia fuerat resolutum illum non esse priuandum, immo excusandam potius ex benignitate quam rigore, quia benignitate vti volebant contra tam benignum.

F A B I I.

De foro competen. Tholetan. pension.

S V M M A R I V M.

- 1 Sequestra cum odiosa sint frequenter veniunt reuocanda.
- 2 Auditoris Camera Apostolica vtrum iurisdictione eo vsque protendatur vt sequestrare possit.

DECISIO XCVII.

IN vna Tholetan. pension. siue pecuniaria instabatur & pro reuocatione sequestr. per Auditorem Camerae appositum ex quo sequestra sunt odiosa, nec de iure apponenda in his causis, & quia Auditor Camerae nullam habebat iurisdictionem sequestrandam cum sine commissione fuisset, & ita fuit conclusum ex quo nulli ipsorum nec creditor, nec debitor erat curialis, quod potuisset facere ad instantiam creditoris, & curialis, & licet causæ viderentur successæ propter eas saltem cum cautione, licet causam viderentur successisse propter eas sustinendas cautione esset relaxandum, tamen simpliciter fuit dictum, quod relaxaretur.

F A B I I E.

De probat. & dispensat. Dertusens. Sacristiæ.

S V M M A R I V M.

- 1 Inhabilitas ad beneficia obtinenda vtrum ex prouocatione ad pugnam oriri possit.
- 2 Confessio per vnus testis depositionem non potest sufficenter probari.
- 3 Fama per vnum probari deponentem de ea validè non potest, etiam ad semiplenam probationem inducendam in criminalibus, & grauioribus iudicijs.
- 4 Probatio famæ publicæ coadiuuat testem vnum de visu deponentem in facto.
- 5 Criminosus, vt inhabilis ad beneficia reddatur non simpliciter accipi debet, sed pro eo qui enormi crimine, vt homicidio, & simili est notatus, non pugna per duellum prouocatorium commissa, vt hoc casu.
- 6 Crimen degradatione, aut suspensione dignum non est pugna per duellum commissa.
- 7 Inhabilitas non potest aliquem grauare non inquisitum de crimine neque condemnatum.

DECISIO XCVIII.

IN causa Dertusen. Sacristiæ dubitauit vtrum ex quo non constat aliter Ioannem de Miglia sponte pugnaße, nisi qd vnus testis dicit se audiuisse ab ipso quod prouocauerat aduersarium recusantem, & alius deponit de publica voce, & fama, quod Ioannes miserat pro aduersario, vt veniret ad pugnam secum, & factum & inhabilem ad obtinendum beneficia, & posito, quod sic, an censetur inhabilitatus per prouisionem sibi factam de Sacristia dum absoluitur à censuris, & pænis &c. & fuit dictum, quod non probatur per hoc sponte pugnaße, & quia vnus testis non sufficit ad probandum confessionem ex no. per Abbat. capitu. fina. columna prima, de successio. ab intelta. cum similibus, & quia singularis ad not. per Felyn. in capitu. licet ex quadam, colum. tertia, cum sequen. de testibus, nec coadiuuatur & alio teste probante de fama ex quo per vnum, nec fama probaretur non facit semiplenam probationem in criminalibus, & grauioribus iudicijs. Martilius in l. de minor. §. plurium, de sequestro Felyn. in capitu. veniens el primo, colum. quarta, versicu. tertia conclusio, de testibus, & si probata esset & fama publica posset adiuuare vnum testem deponentem de visu ad not. per glo. in dicto capitu. veniens, & in capitu. primo, de appella. vbi Dec. in hoc etiam tenuit contrarium tamen ex eo probaretur pugnaße sponte, tamen non esset inhabilis ex tex. in capitu. primo, de clericis pugnan. in duello, quia loquitur de clerico, & non constat, quod tempore duelli esset clericus, quod si constaret dicebant aliqui, quod prædicta probatio, licet non esset concludens, sufficeret tamen ad transferendum onus probandi in Ioannem: cum enim non constet illum clericum restat, quod nullibi cautum reperitur laicum effectum inhabilem, nec obstat prout in ista causa & aliàs dictum fuit, quod est criminofus, & ideo inhabiles ex no. per Doc. maxime Fel. in ca. 2. de rescrip. post Calderinum quem allegat in consil. secundo, de præben. quia loquitur in criminofus, & homicida, & quia aliàs graue crimen commiserat, & huiusmodi

non videtur esse duellum in layco cum videatur excusari ex communi consuetudine, quia videmus homines generosos, & sui honoris gelosos prouocare iniuriantes: vnde collatio facta de criminoso inualida est. Fe lyn. in capitu. dilecta columna tertia, versicu. sed potius tenet partem contrariam, quod exceptio licet loquatur in electione, tamen fundamenta sua respiciunt etiam casum nostrum, vt patet ex dictis per ipsum in dicto capitu. secundo, columna vigesima prima, versicu. contrarium firmat, de rescrip. contrariam tamen opinionem tenebat vnus ex dominis per ea quæ dicit Socin. iun. in commen. paroch. actio. in titulo de concurren. sub verbo inhabilis dum distinguit omnia præsupponendo casum nostrum esse in 1 secundo crimen, scilicet dignum suspensione, vel degradatione: huiusmodi autem non videtur esse duellum, & sic domini recesserunt ab eo quod iam aliàs videbantur conclusisse, adducendo, quod 7 ex quo Ioannes non erat inquisitus, nec condemnatus, minime poterat esse inhabilis prout videntur loqui Doctores in locis præallegatis, & prout Rebus. in commento concordatorum in titulo de patil. posses. numero 221. versicu. quod ego intelligerem quantum autem ad secundam partem dubij nihil vel parum fuit dictum tanquam non necessarium, & visum fuit rem in hoc puncto esse in difficili propter conflictum opinionum, quæ adducebantur hinc inde per aduocatos.

F A B I I.

De procuratoribus Conchenfis canonicat. & præbendæ.

S V M M A R I V M.

- 1 Post causæ decisionem pars principalis, an ad expensarum teneatur refusionem parti aduersæ, an vero procurator ad id qui causæ defensionem susceperat sit obligatus.
- 2 Per cessionem iurium mandatum procuratorum antea factum etiam speciale in nihilum recidit etiam cum sententiarum antea latorum nullitate.
- 3 Refusio expensarum stante nullitate mandati, & sententia vñ ad eum pertinet qui eas obtinuit ex decisione Rotali.
- 4 Pars principalis litigans legitime citari dicitur, dummodo ad procuratorem ipsius cui commissum fuit mandatum procuratorium citationem constiterit peruenisse.

DECISIO C.

IN causa Conchen. Canonicatus & præben. inter Petrum de Marchina. & Ioannem de Vergare dubitauit an Ioannes de Vergara debeat restituere 1 expensas sibi solutas, & alias reficere, & posito quod teneatur Ioannes de Vergara commiserat causam contra Petrum de Marchina super canonicatu quem iam Petrus resignauerat per multos menses ante nedum causam commiserat, sed ante etiam commissionem Ioannis, & citauerat procuratorem Petri habentem speciale mandatum iam ante resignationem constitutum, quod mandatum erat in actis, & in alia causa inter easdem personas, & aliàs quo procuratore citato habuerat tres conformes sententias contra Petrum, & erant decretæ executoriales de quibus cum venisset Petrus ad curiam habuit notitiam, & nesciuit quæ intimarentur

solui expensæ litis post modum cum aduenisset & iam multo ante causam commissam resignasset commisit nullitatem sententiarum, & restitutionis expensarum contra Ioannem, 2 & Rota resoluit sententias esse nullas, quia per cessionem mandatum erat reuocatum ad Clemen. fina. cum ibi no. de procura. & ibi per Cardinalem quæstio. decima quarta, & Rota decisio. vigesima nona, eodem titulo in no. & talis reuocatio, quæ à l. fina. non debet intimari. Barto. in l. si procuratorem reuocatum non tenebat, tamen Ioannes tenebatur restituere expensas sibi solutas tanquam veniret excusandus ex culpa aduersarij qui verisimiliter accusatus de sententijs à procuratore debuit cedere, & notificare cessionem iam factam, tamen Rota 3 & resoluit Ioannem has expensas debere restituere stante nullitate mandati &c. & omnium, nec esset, quod posset imputari Petro quem non constabat villo vnquam tempore habuisse scientiam huius litis, nec sententiarum. Ad hoc etiam quod dicebatur ex commissione causæ facta per Ioannem contra Petrum in qua narrato prius, quod Petrus habebat Procuratorem qui in actis produxerat mandatum Petri causam committi contra Petrum eo legitime citato: nam dicebatur, quod vigore eiusdem commissionis debebat de nouo citare Petrum, quod cum non fecisset, quia tamen procuratorem citauerat erat, quod sibi posset imputari, quia tunc Petrus detexisset sibi resignationem ideo expensas debebat sibi restituere, tamen ista ratio non placuit maiori parte dominorum qui dicebant, quod Petrus 4 & dicebatur legitime citatus, citato eius procuratore, si non fuisset reuocatus: dicebant tamen, quod procurator Petri tenebatur restituere expensas Ioanni, quia ante erat in maxima culpa cum debuisset notificare litem principali suo à quo habuisset notitiam resignationis, & cessisset, nec Ioannem litibus, vexasset.

F A B I I.

De re iudicata, de lite finita, de resti. in integrum Salamantin. Abbatia.

S V M M A R I V M.

- 1 Sententia lata etiam in fauorem non prosecuta per appellationem transit in rem iudicatam.
- 2 A decreto executorialium aliquando etiam licitum est parti appellare.
- 3 Commissio noua si non fiat stante, quod ad vltiorem executionem procedi non possit, & iudex tum ad aggrauatoria, censuras & secularis brachij implorationem progrediatur, vtrum id liceat.
- 4 Subsistente nullitate executionis ea quamuis facta sit, lis nequaquam dicitur finita.
- 5 Causa nullitatis si deserta fuerit prout & appellationis, an ideo lis pro finita habeatur.
- 6 Si quis dicat, dico sententiam nullam, & si qua est appello causa nullitatis æquè principaliter consideratur.
- 7 Copula æquè principaliter copulans causam appellationis, & nullitatis quid operetur.
- 8 Causa nullitatis si deserta non fuerit, lis nequaquam est extincta.
- 9 Contumacia rei in non parendo iussibus iudicantis non debet esse nocumento ipsi actori.
- 10 Alienatio rei post iudicatum facta ab actore, valida est tanquam

tanquam facta de re non litigiosa. Limita tamen vt numero seq.

1 Instantia restitutio in integrum inualida est elapso quadriennio post factam causæ commissionem.

DECISIO CI.

IN causa Salamantin. Abbatia dubitauit, an lis inter Franciscum de Mendoza, & Didacum aduersarium esset finita, vel adhuc duraret ad effectum videndi, an essent reuocanda quædam, quæ dicebantur attentata esse per Abbatem electum per obitum Francisci, & constabat in actis latus fuisse duas conformes in fauorem 1 & quatuor secunda ob non prosecutionem appellationis transuerat in iudicatum, & licet causa nullitatis esset commissa, tamen præfixo termino vigore specialis commissionis, & nihil releuans, fuerunt decretæ executoriales, & sic res iudicata remansit firma 2 & à decreto, tamen executorialium fuerat appellatum, & commissæ causæ appellationis, & appellationum, & nullitatum cum negotio principali, & quatenus opus esset restitutione in integrum quibus stantibus, licet 3 & non potuisset procedi ad vltiorem executionem sine noua commissione, tamen iudex processit ad aggrauatoriam, & omnes censuras, similiter ad brachij secularis decretum, quod licet per Abbatem nouum procederetur per executiuum Didac. autem negaret præsupponi in isto puncto non constare de executione brachij secularis, quia omnia præsupponebantur nulla tanquam non potuerit sine noua commissione procedere ad vltiorem executionem, & ita Rota dixit propter quod dicebatur 4 & litem non fuisse finitam iam stante nullitate executionis, & licet per partem aduersam diceretur, quod 5 & causa nullitatis erat deserta sicut etiam causa appellationis cū in vna, & eadem commissione vtraque causæ commissæ esset, & sententia l. in l. contra maiores in si. C. de inofficio. testamen. tamen per dominos dicebatur, aliàs in vna Albiganen. coram Aquens. septima Novembris, 1544. fuisse resolutum, quod in tali commissione vtraque causæ tam appellationis quam nullitatis venit æquè principaliter, & non incidenter, ita quod deserta causa appellationis non censetur deserta causa nullitatis, vt voluit Barto. tenendo istam conclus. in capitu. dilecti in 38. quæst. de appellat. vbi relatis opinionibus tenet, quod verior sit opinio illa, quia 6 & si quis dixerit dico sententiam nullam, & si qua est appello, quod causa nullitatis venit æquè principaliter, & Dec. ibi in fine dicit quod ista opinio est verior, & communior, & allegat Alex. consil. secundo, in septimo volumine, 7 & idem dicend. quando committitur causa appellationis, & nullitatis cum copula, quæ æquè principaliter copulat, per tal. in l. prima, quarta col. ff. de iusti & iur. vbi in terminis illud loquitur, & ibidem ad propositum Franc. in dicto capitu. lo dilecto, in quinta columna, in sexta quæstione vnde 8 & stante quod causa nullitatis non sit deserta sequitur litem non esse extinctam, quia sententia non extincta lis non estinguitur, decisio decima, vt lite pendente: ex quo sequitur, quod etiam si brachium secularis fuisset executum tamen adhuc idem esset, & quia in alia audientia coram Domino Prospero fuerat dictum, quod lata sententia, quæ in iudicatum transferat lis dicitur 9 extincta in fauorem actoris, quia 1 & contumacia rei in parendo non debet illi obesse, & propterea in ea fuit dictum 10 & factam alienationem ab actore post rem iudicatam tenere, tanquam de re non litigiosa videbatur dici posse litem non extinctam quo ad Franciscum per rem iudicatam, & commissionis nullitatis executionem

non facere beneficium litigiosum, quia non est super beneficio Cassad. decisio quarta, vt lite pendente, & decisio centesima decima, de causa possessio. & proprietate. nec quod commissio habeat vna cum toto negotio principali aliquid facit, quia iam negotium principale est finitum per rem iudicatam, tamen fuit dictum, quod illud procedebat in casu alienationis, quia quantum ad 1 & illud, lis dicebatur extincta, 7 sed non erat verum in distinctam litem dici finitam in fauorem actoris, patet, quia si sine executorialibus possessionem apprehenderet diceretur attentare, vt dicit Sarnen. in loco superius allegato propterea hæc non tractabat de fauore Francisci qui rem iudicatam obtinuerat, sed de fauore illius qui per eius obitum fuerat electus, tamen dixerunt domini, quod hic opportunum erat dubitare si foret necessarium, an in fauorem ordinarij per rem iudicatam, licet non executam, lis diceretur extincta, & posset ordinarius de beneficio vacante providere, quod bene seruiret in proposito, quia tunc electio, nec possessio eius vigore fuissent attentata si quo ad prouisionem ordinarij haberetur lis pro extincta, & in causa ista commissio restitutio non faciebat quo minus lis diceretur esse finita cum lapsum esset quadriennium post causam commissam, & sic finita erat instantia restitutionis in integrum, Clementina prima, de restitutio. in integrum, & capitu. primo, eodem titulo libro sexto, & Rota decisio 411. in nou. & super hoc pars Didaci prætendens litem durare, non faciebat fundamentum, nisi tantum in nullitatibus.

F A B I I.

De regressu Lucensis Decanatus.

S V M M A R I V M.

- 1 Regressus in beneficio per Pontificis prouisionem collato, & per obitum familiaris vacante partis sibi regressum antea vigore gratiæ reseruatis, an validus sit.
- 2 Ius partis, quæ prætendit de reseruatione regressus si bonum non sit vtrum impediatur accessum quo minus valetur.
- 3 Supplex libellus de reseruatione regressus nullam faciens penitus mentionem stante iure, siue bono, siue malo, an prosit parti, vt in aliqua habeatur consideratione ad consequendum intentum.

DECISIO CII.

IN causa Lucen. Decanatus dubitauit præsupposito, quod de iure Cardinalis Cibo constet, saltem an 1 & eius regressus, siue accessus sit validus in causa ista fuerat prouisum de isto Decanatu cuidam parafrenario Papæ Leonis per cessionem Cardinalis Cibo, qui vigore cuiusdam reseruatæ præsupponebat se acceptasse istum Decanatum cui cesserat reseruato regressu ad illum Palafrenarius mortuus erat per cuius obitum Papa prouiderat cuidam: Cardinalis petebat contra prouisum regressum, seu accessum suum canonizari, & quia nec in 2. instantia constat nedum de acceptatione Cardinalis, sed neque regressu eius, fuerunt late sententiæ duæ in fauorem prioris in tertia etiã coram me præsupponebatur constare de omnibus

nam in gratia referuæ constabat de acceptatione decanatus quem vigore gratiæ tenebatur acceptare infra mensem non constabat plenè, sed petebatur remissoria, tamè præsupposito, quod constaret dicebatur expositione, quod ius Cardinalis non erat bonum, & multa dicebantur vnde dubitauit, vt supra, & domini dixerunt, quod accessus erat validus quantumcunque ius non esset bonum, quia satis erat, quod aliquod ius habuisset, siue bonum, siue malum cum illud tanti fecisset resignatarius, quod consensum præstitisset accessui immo nullum ius de præterito præsupponebatur dec. Cassad. prima de pact. & idem dixerunt domini eadem die in vna Legionensi, Canonica & præben. coram Puteo, quod quando in suppositione accessus referuati nihil narratur propter quod referuatio nihil debet probare, scilicet quod vigore boni, vel mali iuris sit referuatum, sed quando aliqua narratur, quæ narrata sunt pars gratiæ & Pontifex præsumitur motus ad illam concedendam propter narrata propterea omnia sunt verificanda quibus in factò verificatis, siue iure tribuat bonum ius, vel non habetur de hoc aliqua consideratio.

F A B I I.

De fide instrum. Barchinon. pension.

S V M M A R I V M.

- 1 Testes deponentes in fauorem alicuius partis, vtrum etià adiuumento sint ad fundandam intentionem licet à parte contraria producat instrumentum pro annullatione intenti.
- 2 Notarius non rogatus de actu, subscribens tamen & sigillo muniens instrumentum non adductis testibus, aliam, tamen probationem certam adferens an probet.
- 3 Vicarius attestans de facto alieno per substitutum suum licet expedito fidem nullatenus fuit.
- 4 Consuetudine si inoleuerit literis ordinarij sine subscriptione testium credi, ea seruanda est in fauorem actus, ne annulletur.

DECISIO CIII.

1 IN vna Barchinonen. pension. 700. ducatorum dubitauit in tantibus depositionibus testium pro parte Michaelis examinatori non noceat ei instrumentum ex aduerso productum fuerat referuatam pensionem Michaeli tanquam clerico qui per duos testes de communi reputatione dispensatus etiam aliquid ultra probabant se fuisse clericum tempore referuatæ pensionis ex aduerso producebantur quædam literæ vicarij vrbis multo post referuationem pensionis, & annatæ in quibus Vicarius attestabatur illum assumpsisse primam clericalem tonsuram per quemdam alium episcopum ab eo substitutum subscriptam manu notarij actuarij ipsius Vicarij cum sigillo notarij, sed sine testibus, nec attestabatur in notarij de illo actu se fuisse rogatum, nec in eius præsentia factum, & dicebatur his literis tanquam certam probationem afferentibus standum esse potius quam testibus pro reputatione deponentibus, quæ non est plena & recta probatio. Sarnen. q. 50. in reg. de annali, vbi multa allegabant dixerunt domini, quod licet literis testimonialibus ordinarij sine subscriptione testium non credatur Felyn. in capitu. post cessionem, de probat. columna tertia, versiculo secunda conclusio: tamen istud non habet locum in legibus Felyn. ibidem in quinta limita:

& proleui habebant probare primum clericatum, licet ex ista probatione maximus, vel leuissimus sequeretur effectus: quia apud me esset dubium, quia Felyn. dictum istud amplificat, & alius videtur seruire in proposito: tamen dixerunt, quod ex quo Vicarius attestabatur de facto alieno, quod ei credendum non erat nam non ipse, sed eius substitutus ordinem dederat, & ex dictis per Felyn. in loco præallegato in prima ampliatione conclusionis colligebatur exptese: fuit tamen dictum, quod si probaretur consuetudo, quod talibus literis fides adhiberetur aliud esset, vt per Felyn. ibidem in c. eiusdem conclus. 2. limita vel ter. nam qui produxerat istas literas offerebat se talem consuetudinem probaturum.

F A B I I.

De constitutionibus Hispalen. portion.

S V M M A R I V M.

- 1 Filij & nepotes de hæresi damnatorum in ecclesia Hispalensi aut etiam reconciliatorum beneficiari non possunt ex statuto.
- 2 Sponte hæresim abiurans, & ita voluntarius reconciliatus, tali statuto non continetur, & beneficiari potest.
- 3 Filij hæreticorum tanquam nati ex sanguine infecto vtrius sub statutum illud cadant.
- 4 Et an nati antequam pater labatur in hæreses, numero sequen.

DECISIO CIIII.

1 IN vna Hispalen. portion. inter Aluarum moram, & Petrum Gulielm. dubitauit præsupposita varietate scripturarum de quibus in actis, an remissoria sit reuans statutum ecclesiæ: deponit vna cum confirmatione clem. quod filij, & nepotes hæreticorum, & reconciliatorum non possunt obtinere beneficia in ecclesia Hispalen. in quibus constabat matrem Aluarij moram fuisse nepotem reconciliati, sed quia scripturæ non erant in forma probanti, petebat potius remissoriam ad probandum, quod esset nepos istius reconciliati, & dicebatur, quod ex eo quod istud probaretur non esset releuans, quod quia ex quo ille sponte venerat ad abiurandum hæresim, quod non comprehenderetur in statuto, sed quia non erat plenè ab vna parte informatum mandauerunt domini, vt specialiter dubitarem, an filius reconciliati comprehenderetur sub statuto sicbat etiam aliud fundamentum, quod ex quo ipse nepos & allegabatur doctrina de quibus in informatione, quæ tamen non placuerunt dominis posse ad causam nostram applicari nam capitu. statutum de hered. in sexto, loquens de filijs, & nepotibus hæreticorum vtiq; locum haberet etiam in nepotibus natis post mortem aui, tum propter eius qualitatem tum quia ad illud textus est, vt dicunt Doctores ibi, quia procedunt ex infecto sanguine, quæ ratio etiam militat post mortem Aui, & magis probabilis est dubitatio, in filio natus antequam pater laberetur in hæresim esset de comprehensis in dicto capitulo statutum, & licet videretur dicendum, quod non quod ex sanguine infecto non nascitur, tamen Doctores magis communiter tenuerunt contrarium, vt attestatur Claud. de Sayell. in l. ad quod ff. de iurisdictione omnium iudicum.

FABII.

F A B I I.

In eadem Hispalensis portionis.

S V M M A R I V M.

- 1 Hæresim propria voluntate & sic sponte confessus, filios habens beneficia ipsis conferri non impedit siante statuto filios hæreticorum admitti neuiquam ad beneficia debere cum non reconciliatorum sit in numero habendus, sed penitentium.

DECISIO CV.

1 IN causa Hispalen. portion. inter Aluarum Moran. & Petrum Gulielm. dubitauit an statutum loquens de nepotibus reconciliatorum seu condemnatorum habeat locum in reconciliato sponte confesso promissa sibi venia, & omnes dixerunt quod non, quia isti non reconciliati dicuntur, sed penitentes quibus penitentia non pœna imponitur, vt per Archid. & alios in c. vt commissi, de hæret. §. qualiter, & statutum videtur intelligi in illis qui accusati & condemnati fuerunt, licet reconciliati, & quorum insignia in ecclesia soleant poni, quæ vulgo Sanbenito nuncupantur, quorum nepotes in ecclesia beneficiatos esse dedecus est, quod non est in istis qui sponte ad penitentiam venerunt.

F A B I I.

De iudicijs Arborens. Canonic.

S V M M A R I V M.

- 1 Sententia an possit ferri & procedi per contradictas contra nunquam antea citatum ad causam, licet fuerit personaliter citatus in extractione iurium, id est, vigore compulsoarium.
- 2 Scientia stante de causa ventilatione in curia & agitatione processus an mitti debeat pro causa defensione procurator, & an alia citatio requiratur.

DECISIO CVI.

1 IN vna Arboren. Canonicatus & beneficiorum sine informatione dubitauit in nunquid possit procedi per contradictas & ferri sententia contra vnum qui nunquam fuerat citatus ad causam, sed reperiebatur personaliter citatus in extractione iurium vigore compulsoarium ad causam illam facientium, & ratio dubitandi fuit, quia sicut per Innocentianam constitutionem Aud. Rotæ possent procedere vigore citationis nulliter executæ si constet citatum habuisse notitiam de citatione eodem modo in isto casu dicebatur quod ex quo ille habuerat scientiam deberet mittere procuratorem ad defendendum causam cum sciret eam in Curia tractari, tamen Domini dixerunt quod non sufficiebat talis citatio, nec eius vigore poterat condemnari, quia licet habuerit notitiam de extractione iurium, tamen non habebat notitiam causæ contra illum citari & agitari, propterea debuit aliter citari.

De testibus Dertusen. sacristia.

S V M M A R I V M.

- 1 Testibus deponentibus de reputatione clericatus & de in-

specificatione litterarum probatoriarum, an parte aduersa insistente pro specificatione personarum litteras habentium incumbat probatio & eorundem productio.

DECISIO CVII.

1 IN causa Dertusen. sacristiæ quia in probatione habilis Ioannes de Miglia testes dixerunt nedum illum reputare communiter clericum, sed etià quod viderant literas clericatus: pars aduersa quæ viderat publicationem testium petebat posse interrogare testes in manibus cuius viderunt literas, dubitauit cum Dominis ad not. permittendum esset, & licet non dederim dubium super hoc vtraque pars verba informauit, & dixerunt Domini absque eo quod aliquid allegaretur, quod ego deberem ex officio illum interrogare.

F A B I I.

De iudicijs Salamant. Abbatia.

S V M M A R I V M.

- 1 Commissione facta ratione causæ appellationis & nullitatis, vtraque æque censetur principaliter commissa, ita quidem vt lapsa appellationis instantia nullitatis adhuc in suo robore persistat.
- 2 Nullitas si allegetur probari debet habito termino & doceri antequam ad vltiorem executionem in causa procedatur.
- 3 Commissionis presentatio cum signatura vbi de assertis constitit non antea tamen facta fide, nil ad nullitatem probationem adiuuenti adferre potest.
- 4 Brachium seculare si imploretur non alia impetrata commissione præfixionis termini, efficit processum esse nullum.
- 5 Rota appellationis causas frequentissimè committit & nullitatis, etiam sic super eadem nullitate non pronuncietur sed simpliciter bene vel male appellatum.

DECISIO CVIII.

1 IN causa Salaman. Abbatia dubitauit vtrum post executoriales fuerit male vel nulliter processum vsque ad decretum brachij secularis inclusiue stantibus commissionibus ex aduerso productis: & sicuti aliàs dixerunt Domini ita & nunc non esse validè processum, stante tamen resolutione aliàs facta per Rotam, de qua super in eadem causa, videlicet quod in quando committitur causa appellationis & nullitatis vtraque censetur æque principaliter commissa & lapsa instantia appellationis adhuc durat instantia nullitatis, super qua tamen resolutione fuit multum tumultuatum hoc die cum videretur multis nimis rigorosum & tribunali nostro non dignum. Quo stante licet prima commissio in hac causa habeat sine præiudicio legitimæ executionis, tamen ea pars non fuit vta, quia sic remansisset executio penes iudicem à quo data fuerat aliàs in qua habebatur quod si quid exequendum foret in primis & ante omnia exequatur, qua clausula non obstante adhuc dixerunt non potuisse procedi ad vltiorem executionem sine præfixione termini ad docendum de nullitate vigore specialis commissionis etiam hoc dicebat Petrus habuisse à Reuerendiss. Simonetta in hac causa etiam fuerat presentata commissio cum signatura constituto de assertis, de quibus cum aliàs non constitisset nihil ad nullitates conferebat. Et post has tres commissiones fuerat data declaratoria à qua fuerat appellatum & de nullitate dictum, qua commissione

4 sione non obstante cum ꝑ fuisset ventum ad vltiorem executionem dicitur, videlicet ad brachium seculare sine alia commissione præfixionis termini, vt supra dixerunt processum illum esse nullam, & licet Auditor Cameræ vigore illius commissionis videretur velle seruare terminos, noluit tñ admittere obseruationē terminorū, nisi facto verbo in Rota, & postea ad vltiorem procedendo visus fuit reputare appellationem tanquam friuolam, ad decis. 412. in nou. & l. a præcedente, de dilatio nibus, ex quo processu videbatur etiam reiectis nullitates accessorias deductas appellando, quæ etiam de certa appellatione pro his videbatur esse sublata, Bal. in l. si expressè. ff. de appel. & l. in l. contra maiores. C. de inoff. testam. tamen tenendo opinionem de qua supra, dixerūt Domini non potuisse facere iudicem sine commissione & cum aduersus hoc replicaretur quod si hoc esset verum destruerēt omnes processus nostri ꝑ quia semper committitur causa appellationis & nullitatis & nunquā pronunciat super nullitatibus, sed simpliciter bene vel male appellatum. Vnde non existente commissione præfixionis termini super nullitatibus esset dicendum attentatum in causa, quia sententia & processus essent nulli, tamen respondebatur & bene quod ex quo in causa appellationis obseruabantur termini illa sola sufficiebat, nec requirebatur præfixio termini prout requirebatur in executione vbi multa talia seruantur, & ideo sententia illa perficiebatur, nec dum causa appellationis, sed etiam nullitatis, quia poterat imputari parti quare non deduxisset nullitatem.

F A B I I.

De præsumptio. Gadicens. pension.

S V M M A R I V M.

- 1 Pensio translata à prælato in familiares in articulo mortis præsupposito de inhabilitate prælati per obtentam dispensationem subreptitiam vtrum confirmari possit.
- 2 Prælati habilis reputatus nedum ad pensiones obtinendas sed ad quolibet beneficia licet super obiecta inhabilitate subreptitiam dicatur habere dispensationem præsumitur tamen legitime alterius vigore indulti dispensatus.

DECISIO CIX.

IN causa Gadicens. pension. inter episcopum Gadicens. & quosdam pensionarios dubitauit, an ex actis constet de tali conditione, quæ concludit probationem alterius partis quod Episcopo Scalen. fuerat referuata pensio super fructibus ecclesiæ Gadicens. quam in articulo mortis vigore facultatis quam habebat transulerat in duos seruitores suos, quibus Episcopus Gadicens. dene gabat soluere dicens illam nullam propter inhabilitatē Episcopi Scaden. qui fuerat filius combusti & super ista inhabilitate fuerant lata duæ sententiæ super nullitate istius pensionis, vnā per Pichinum tunc locum tenentem Auditoris Cameræ quæ fuerat confirmata in Rota per Mohed. & super prætextu quod licet tum Episcopo Scalen. fuisset dispensatū Romæ, dispensatio fuisset subreptitia, prout fuerat resolutum in Rota in quadam causa Hispalen. portionis cępta per Episcopum Scalen. sed post eius mortem finita non fuerat ostensa extra acta Dominis Auditoribus prædicta dispensatio, sed cum ad me in tertia instantia deuenisset & vellem ex eisdem expedire causam noluerunt Domini quod facerem aliquid super illa dispensatione non producta, & tunc pen

sionarij examinarunt plures testes quia testabantur tempore Iulij Secundi agnouisse Episcopum Scalen. ꝑ tunc in minoribus & tempore vsque ad eius obitum reputasse illum habilem & vidisse ab alijs reputari ad obtinendum nedum pensiones, sed etiam quæcunque beneficia, quæ probatione stante resoluuntur bis Domini quod Episcopus præsumebatur dispensatus non obstante illa dispensatione subreptitia, qua tamen non apparente præsumebatur aliam bonam habuisse, & cum ex aduerso diceretur hanc reputationem non suffragari, quia apparebat & contabat Episcopum non fuisse reputatum tam in quadam causa quæ contra ipsam fuerat mota super Archid. de Incens. l. a, & in alia Hispalen. de qua superius fuerat articulatum & probatum cum esse filium combusti, & propter istam contradictionem dubitabatur si illa communis reputatio probata vt supra suffragaretur, & hoc quia ista contradictio fuerat particularis & superuenerat post vtrigine annos, & sic post præscriptionem finitam super communi reputatione, ex qua præsumebatur dispensatus, & in hac opinione etiam hodie persistit.

F A B I I.

Vt lite pendente Compostellan. Canonicatus & præben.

S V M M A R I V M.

- 1 Lis per lapsum triginta annorum non prosecuta, non etiam super ea literis expeditis habetur pro derelicta, ita vt pars aduersa dicatur esse in pacifica possessione.
- 2 Citatio executi nunquam tamen producta vbi circumducta fuerit, pro non facta habetur, nec arctat titulum minimeq; prosecutionem interrumpit.
- 3 Lis an per sententiam finiatur quæ transiit in rem iudicatam.

DECISIO CX.

IN causa Compostellan. Canonic. & præben. dubitauit præsupposita si e inter Giordanū & Petrum, ex quo Giordanus cessit in fauorem cum facultate litæ prosequendi, quin Lapis nec litæ eras expediuit, neque prosecutionem prosecutus fuit & vixit vltra triginta annos ꝑ his dicitur vel habeatur pro derelicta taliter quod Petrus vel eius successores dici possint pacifici possessores, & dixerunt Domini prout etiam alijs in hac causa quod ex tati temporis cursu præsumebatur habita pro derelicta & Petrus poterat dici pacificus possessor, adeo quod successores sui non tenentur iustificare titulum prædecessoris & iuuarentur allegatione Lapi, & hoc dixerunt etiam quod præsupposuerint quod data lite Alphonsus qui nunc erat in lite qui erat surrogatus in ius Lapi, & per consequens etiam Giordani posset habere melius ius quo ad Petrum & eius successores, in illa tamen lite nihil aliud factum fuerat, nisi quod Giordanus obtinuerat committi causam & de eius citationem quæ fuerat executi, sed nunquam producta ꝑ quæ citatio videbatur circumducta & pro nō facta haberi, ideo nec arctat citatum nec prosecutionem interrumpit. l. & post edictum. §. primo. ff. de iudic. & ibi Bal. cum alijs de quibus per Felyn. in c. illud, col. 4. in prin. de præscript. quæ decis. notanda est ad imitationem aliarum decis. quæ quoti die articulantur ꝑ quod lis non finitur per sententiam quæ transierit in rem iudicatam, decis. 10. vt lit. pendens. alijs numero 412. in nou. Castad. decis. quinta, vt lit. pendens. & not. per Doctores communiter in cap. fin. & ibi

ibi per glofam, in verbo, limit. & late Franchus vt lit. pendente.

F A B I I.

De re iudicata & appel. Zamoren. parochial.

S V M M A R I V M.

- 1 Tutus accessus si denegetur alicui an citato possessore brachium seculare imploratum sit relaxandum vsque ad nouam commissionem executorialium.
- 2 Appellans vehementer contumax an priuari possit per brachium seculare, etiam tempore vacantium vel feriarum.
- 3 Appellans licet contumax, audiri tamen debet à die habitæ notitiæ, non aliter.
- 4 Scientiam rei iudicatæ vbi non habuerit pars, sed tantummodo litis, non potest argui etiam de scientia sententiæ.
- 5 Decendum quod de iure datur ad appellandum quādo currere incipiat, vtrum à die intimationis sententiæ, an verò à die notitiæ.

DECISIO CXI.

IN causa Zamoren. parochialis de Casa sola, dubitauit ꝑ vtrum brachium seculare esset relaxandum in hoc casu citato possessore per edictum, constito de nouo accessu, erat processum per contradictas, & tuleram sententiam & decreueram executoriales quæ per edictū similiter erant intimatæ, ob quarum non partitionē declaraueram intrusum qui post declaratoriam miserat procuratorem ad curiam qui appellauerat à die notitiæ & causam commiserat. Deinde per actorem fuerat presentata cōmissio vt præfigeretur terminus ad docendum de legitima appellatione, quo elapso procederet ad brachium seculare & ommissis alijs censuris ad secundam à qua præfixione & eius breuitate fuerat appellatū, & ego reposueram cum intimatione, quæ intimatio non erat facta & ꝑ cum tempore feriarum esset presentata commissio vt non obstantibus ferijs attentata præfixione termini decerneretur brachium seculare in maximam appellantis contumaciam habui terminum pro seruato, & facto verbo in Rota Domini dixerunt non esse relaxandum brachium seculare, ꝑ quia attentio quod ille erat factus contumax quādoque appellando à die notitiæ debebat audiri, ad decis. Rotæ 364. In contrariū adducebatur quod constabat illum sciuisse quod post executorialium intimationem in Ciuitate Salaman. vbi ille reus erat scholaris confluuerat procuratorē, adeo quod tunc temporis tanquam habens notitiam scientiæ per intimationem executorialium debet appellare coram honestis personis, sed ad hoc fuit dictum quod ꝑ ex quo in actis mandatorum non constabat quod habuerit scientiam rei iudicatæ, sed tantummodo litis non arguebatur notitia sententiæ. Adducebatur etiam sententia Fely. post Bal. quem allegat in cap. quo ad consultationem, col. 13. num. 33. versic. considera duos casus, de re iudic. qui dicit quod quando quis per edictum est citatus vel ad domum, vel in loco beneficii ad sententiam audiendam, & eo modo esset intimata sententia ꝑ quod decendum appellationis incipiat currere à die intimationis sententiæ, siue à die notitiæ, quasi tunc præsumatur habere notitiam. Quod dictum non placuit Dominis sim-

pliciter, quia multū restringeret prædicta, sed pro tunc intellexerunt in casu suo articulari in quo loquitur. Non obstat etiam præfixio termini, quia ex quo appellatum fuerat & facta requisitio terminus non currebat, & non esset facta intimatio, tamen hoc non releuabat quia dixerunt Domini quod ista die potuisset fieri ista intimatio. Secundò, & notabiliter dictum fuit quod ex quo constat de legitimitate appellationis facta per affixionem erat verificatum illud ad quod erat præfixus terminus, & ita conseruarentur termini in causa appellationis & communi iure ordinario expedirentur in secunda instantia.

F A B I I.

Calaguritan. Archid.

S V M M A R I V M.

- 1 Sententiæ tres conformes latæ contra aliquem parentem rei iudicatæ per dimissionem possessionis, an impediunt in integrum restitutionem.
- 2 Habens commissionem restitutoriam in qua narratum fuit de iure competenti vt valorem beneficij exprimat est necesse.

DECISIO CXII.

IN causa Calaguritan. Archidiaconatus inter Martinum, Fernandum & Franciscum de Miranda, Martinus ꝑ habuerat tres conformes contra & paruerat rei iudicatæ dimittendo possessionem, & modo veniebat per viam restitutionis in integrum. Dubitauit an gratia si neutri ipsius Martini in summa quadringentorum esset verificata, nam is Martinus ex iure cello habebat acceptationem eiusdem beneficij vigore expectatiuæ in summa ducentorum & habebat gratiam si neutri, vt in dubio. Quibus non obstantibus canonizata fuerat gratia Francisci de Miranda cum expressione ad 300. cui fuerat prouisum per obitum Martini de Angiano cum surrogatione etiam ad ius illius, & ad prosecutionem litis in eiusdem statu & terminis quam litem inceperat Angianus ex iure per eum cello in Gasiam qui im petrauerat beneficium cum expressione 150. & dixerunt Domini quod in isto iudicio Martinus erat actor, & ꝑ quia in commissione restitutoria narrauerat ius sibi competere, erat necesse quod probaret beneficium ducentorum non excedere ad hoc vt posset per expectatiuam beneficium consequi, vel quod probaret beneficiū excedere summam scatorū 250. ad hoc vt excluderet ius Francisci aduersarij venientis per obitum Angiani, & ex consequenti intrat gratia sua si neutri præiudicio quod vltimum prætendebat Martinus probasse ex confessionibus Angiani vnā, videlicet quam fecerat in probando valorem fructuum contra Petrum del Corral contra quem habuerat rem iudicatam, in qua articulauerat medio iuramento fructus non accedere ad valorem 400. Alia in qua respondendo articulis per Martinum datis, confessus fuerat beneficium excedere summam 260. sed reperiebatur pro parte Francisci, & ita secuti sunt Domini quod confessiones non poterant præiudicare dicto Francisco qui non venerat ex iure Angiani, sed ex proprio, quia fuerat ei prouisum per obitum Angiani.

FA.

F A B I I.

Vt lite penden. Salamantin. Abbatia.

S V M M A R I V M.

- 1 *Possessio capitalite pendente facit reuocari recepta & attentata, stante quod possessio fuerit solum momentanea.*

DECISIO CXIII.

IN causa Salaman. Abbatia dubitavi utrum sit procedendum super receptis attentatis, & dixerunt Domini potius esse reuocanda attentata. c. non solum, de appellat. in 6. Rota 56. in nou. & licet diceretur non esse reuocanda ꝑ quoad possessionem captam lite pendente per Abbatem & Alphonsum, quia illa possessio fuerat momentanea, & constabat quod Didacus aduersarius possidebat, qua possessione stante etiam electio Abbatibus quod erat attentatum aliud non videbatur reuocari debere: quia postquam ille erat in possessione nihil videtur sua interesse nec quo ad vnũ, nec quo ad aliud. Vnde non videbatur audiendus ad decis. 40. in nou. Tamen tenuerunt omnes Domini contrarium quia immo poterat sua interesse aliquo tempore hanc possessionem non esse captam: & quia Alphonsus nõ possidebat maius sua intererat renunciari illi possessioni prout & electioni de eo facte: quia licet in electione ipse attentauerit sed collegiata quia illum eligi pendente lite inter illum & capitulum, nihilominus tamen recusando videbatur attentare & propterea prius & ante omnia attentata erant reuocanda.

F A B I I.

De presumptionibus & fide instrumentorum. In causa Segobien.

S V M M A R I V M.

- 1 *Indultum de conferendo concessum alicui prelato in causa beneficiorum vtrum extendatur ad omnes menses, an solum ad eos qui alternatim dicuntur.*

DECISIO CXIII.

IN causa Segobien. dubitavi ꝑ an Reuerendissimus Camerarius posset vigore indulti conferre in omnibus mensibus vel alternatim prout in alijs litteris, fuerat enim vigore litterarum in forma breuis concessum indultum Camerario conferendi beneficia in diocesi Segobien. accedente consensu Episcopi & eadem die per litteras sub plumbo concessa collatio alternatiue Camerario: & quia non videbatur bene constare nec de consensu Episcopi quo accedente erat necessaria alternatiua, nec de consensu Camerarij, nec de expeditione litterarum sub plumbo, dubitabatur quæ literæ essent attendendæ, & per prædicta de rigore iuris possit aliquo modo reuocari in dub. primo quia de consensu Episcopi & Camerarij aliquo modo constabat & propter verisimilitudinẽ & quia literæ sub plumbo sunt magis ex autoritate & ab vltu patrisfamilias. Nam quotidie ita fit & hoc modo conceditur pro aliquo Cardinali multo dilecto indultum conferendi beneficia in aliqua diocesi in omnibus & datur etiam conseruata: postea dimittitur il-

lud indultum per alias literas, & conceditur alternatiue Episcopo ex qua necdum Episcopus inter duos menses, sed etiã quod in quatuor mensibus sibi concessis possit conferre referuatis quod non habuisset ex simplici alternatiua quæ non solet dari ad referuata.

F A B I I.

De pugnante in duello.

S V M M A R I V M.

- 1 *Testibus deponentibus in duello pugnatum ex auditu concurrente publica voce & fama, an ex hoc resultat pugnante ad beneficia ecclesiastica inhabilem præsupposito quod crimen non sit enorme in laico, secus in clerico.*
- 2 *Debilitatio membri non inducit irregularitatem, sed mutilatio & abscissio.*

DECISIO CXV.

IN causa Dertusen. sacristia præsupposito ꝑ quod aliqui testes deponant audiuille à Ioanne de Miglia & alij de publica voce & fama, Ioannem in duello pugnantem & vulneratum esse in oculo an ex hoc resultet vt crimen sit enorme vt fuerit inhabilis: superius enim fuit conclusum ex duello non esse inhabilem cum non constaret tunc temporis de clericatu, quia non erat crimen enorme prout etiam requiritur ad Fel. in c. 2. de referip. aliàs allegat. Nunc agebat difficultatem vulnus sibi illatum in oculo quasi secuta fuerit mutilatio membri, ad cap. primum & secundum, de cler. pug. in duell. Dixerunt Domini quod hoc non agrauaret delictum quod esset factus inhabilis ad beneficia, ꝑ quia debilitas membri non inducit irregularitatem, sed abscissio. Abb. & alij in d. cap. primo, qui cler. vel vouentes, Felyn. in cap. petitio, col. prima, de homicid. & licet ex aduerso allegaretur, cap. 2. de cler. pug. in duell. vbi vri prin. in duello quos pugiles appellat vtrum homicidæ sunt, dixit tex. tamen Domini dixerunt illud non simpliciter verum esse, sed solum quando ex duello sequitur, vel mors, vel mutilatio membri, vt per Abbatem in d. cap. primo, & Host. in summa.

F A B I I.

De priuileg. Toletan. parochial.

S V M M A R I V M.

- 1 *Indultum habitum per prelatum de conferendo an præiudicet summo Pontifici si conferat beneficium etiam persistente in suo vigore adhuc ipso indulto.*

DECISIO CXVI.

IN causa Toletan. parochialis de sancto Paulo dubitavi an prouisio Ioannis valeat sine consensu Cardinalis, aliàs enim fuerat parochialis resignata in manibus Plin. fauorẽ Valdrini, quã Papa per resignationem, illam vniuit alteri parochiali per Baldarinum obtentam ad eius vitam. Mortuo Baldarino Papa de eadem prouidit Domino Ioanni. Dicebatur ꝑ prouisionem hanc non valere stante indulto Cardinalis Lottharinghi. Et cum diceretur indultum non habere locum vacante beneficio per resignationem in manibus Papæ factam. Et cum dissoluta

duorum testium depositionem requirit vltiorem probationem.

DECISIO CXIX.

Proposui causam Lucen. Parochialis de Sauina pro Domino Thoma forat, in qua procedebatur per contradictas & prætendebat Dominus Thomas se fuisse spoliatum sua ecclesia & quibusdam annexis huic parochiali per Capitulum. laccen. & agebat spolio, & licet extrema satis bene fortasse fuissent probata, ꝑ quia tamen de annexione non constabat nisi per duos testes de publica voce & fama, dixerunt Domini quod deberet probare annexionem, nec curarunt quod Decanus eiusdem cap. scriberet Thomæ & ob id videretur annexionem & etiam spoliolum fateri, nec quod testes deponerent quod duo Canonici nomine Capituli rogarent Thomã quod vellet consentire dismembrationi eorum annexorum & incorporarentur capitulo, quia dixerunt quod isti non poterant præiudicare capitulo.

F A B I I.

Constitutio facta per statutum in causa Hispalen. portionis.

S V M M A R I V M.

- 1 *Statutum inhabilitans filios & nepotes hæreticorum, siue reconciliatorum non protenditur ad filios seu nepotes eorum qui sua sponte nemine penitus urgente reconciliati fuerunt.*
- 2 *Constitio de assertis inhibitiõ iudici de non procedendo nequam est faciendæ.*

DECISIO CXX.

IN causa Hispalen. portion. dubitavi an stante sententia de qua opponitur & ꝑ statutum cõprehensens filios & nepotes hæreticorum siue reconciliatorũ comprehenderet etiã nepotes ex reconciliato sponte confesso absq; accuatiõne & inquisitione, & Dñs fuit visum qd sententia tam graues penas imponens tantum inhabilitaret istos reconciliatos, & quod venirent sponte in tempus gratiæ quo comprehenderentur in statuto, & quia ista sententia non erat in forma probanti, nec legitime erat probatum quod iste qui ius cefferat in Alphonsum moram qui defendebat istam causam descenderat à reconciliatis, mandarunt Domini dare remissionem probando & pro adducendo iura in forma probanti.

F A B I I.

De iudicijs Toletani matrimonij.

S V M M A R I V M.

- 1 *Auditor Camere Apostolicæ & Gubernator Vrbs vtrius possint facere inhibitionem Auditoribus Rotæ de non procedendo in causa ciuili pendente criminali.*

DECISIO CXXI.

IN causa Toletan. matrimonij, quia ꝑ fuerat mihi inhibitiõ per Auditorem Camere & per Gubernatorem non procederem in causa ciuili pendente criminali, & signatura dederat tantum constituto de assertis, dubitatum

dissoluta vnione beneficium diceretur vacasse adhuc per resignationem, saltem de consensu Cardinalis hac vice debebat fieri prouisio aliàs non valeret, tamen Domini dixerunt contrarium per decis. Castad. de priuile. vbi in terminis deciditur iste casus, & decis. 111. de vnione.

F A B I I.

Regula de non tollen. iure quæsito Paduana Custodia.

S V M M A R I V M.

- 1 *Regula declaratoria an tollat ius quæsitum parti & præiudicet ordinario habenti indultum.*

DECISIO CXVII.

IN vna Paduana custodia dubitavi ꝑ an per regulam publicatam Bononiæ possit tolli ius quæsitum, & Domini dixerunt quod sic, quia regula illa est mere declaratoria aliarum regularum loquentium de protonotarijs postquam fuerat per ordinariũ prouisum cuidam, deinde post illam prouisionem fuit facta illa regula Bononiæ de qua dubitatur per quam Papa declaratur intellexisse tam de protonotarijs participantibus, vnde cum vacasset beneficium per obitum protonotarij Apostolici, beneficium erat referuatum & prouisio ordinarij qui etiam habebat indultum nihil valuit, quatuordecimque post prouisionem venerit ista declaratoria cum sit mera declaratoria regularum, ad not. per Pau. de Cast. in l. hæres palam. §. si quid. ff. de testam. cum alijs alleg. per Sarnen. in quæst. 13. in regula de non tollendo iure quæsito.

F A B I I.

De testibus Dertusensis Sacristia.

S V M M A R I V M.

- 1 *Testes semel examinati pro depositione requisitorij in causa, vtrum instante aduersa parte repeti de nouo debeant, an alij ab ijs examinari.*

DECISIO CXVIII.

IN causa Dertus. sacrist. quia fuerunt de nouo dati articuli super duello Ioannis de Miglia qui licet essent magis distincti, tamen in effectu idem continebant & volebant ꝑ aduersarij examinare eodẽ testes & pars reclamabat dicẽs esse timorem subornationis. Propterea consului Dños quid agendum foret, & dixerunt alios testes examinari posse, sed nõ eosdem qui si in aliquo nõ fuissent examinati possent ex officio eos interrogare, sed si prius fuissent examinati cõtra intrusum, nunc autem instaretur cõtra Ioannem de Miglia qui ad causam pro suo interesse venerat, forte tamen non poterit negari quin nouiter examinentur.

F A B I I.

De probat. & confess. Lucens. parochial.

S V M M A R I V M.

- 1 *Annexio si non constet in causa spoliij nisi de fama, & per*

dubitatum nunquid stante tali inhibitione posset mandate examinari quos instabat Comes examinari, & dixerunt Domini quod licet probante signatura commissio nis conditionalis videlicet, constat de assertis, & non debuissent iudices sine causæ cognitione inhiberi, ex quo erat inhibitio quod nihil fecerat eo maxime quod erat facile committi reformare commissionem, & obtinere quod procederetur ad examen non obstante inhibitione, vel quo mandaretur inhibitio.

F A B I I.

De restit. spoliat. & vacan. per obit. familiarium Card.

S V M M A R I V M.

- 1 *Decretum irritans inficit nedum titulum, sed etiam possessionem contrarium tamen decidit Rotæ.*

DECISIO CXXII.

IN causa Ciuitatis Castelli parochialis sancti Georgij, dubitauit an possessio Domini Antonij esset restituibilis, fuerat enim comissa causa super ista parochiali & demum suspensum petitorium, & procedebatur super spolio, & licet essent probata extrema necessaria, dicebatur possessionem istam non esse restituibilem, quia vacauerat beneficium per obitum familiaris Cardinalis, & erat datum de regula de impetran. benef. per obitum famil. Cardin. habente & decretum irritans quod inficit nedum titulum, sed etiam possessionem, Rota decis. 19. in nou. In primis omnes Domini dixerunt contrarium, quia illud intelligitur de refectione notoria, non autem in casu isto in quo potest esse dubium an sit fam. & non constaret quia erant examinati testes & mandatum quod ponerentur ad partes, quia pars spoliata negabat posse examinare testes, tum etiam tales essent quibus fides non adhiberetur, & ita hac eadem die pronunciaui.

F A B I I.

De iudicijs Aurien. Abbatie.

S V M M A R I V M.

- 1 *Registro non apparente eo quod deperditum dicatur causam per inspectionem actorum in manuali descriptorum expediri potest, idq; eo maxime si per calumniam partis suspicio suborta sit registrum non apparere.*

DECISIO CXXIII.

IN causa Aurien. Abbatie cum dubitasset an fuerat vere lis inter Cardinalem & Alpholum surrogatum & agens pro Solano nollet informare sine registro quod erat deperditum; Domini dixerunt quod expediret visis actis in manuali, attento quod eramus in tertia instantia, & ex eisdem etiam oriebatur quedam presumpcio registri non apparere culpa retardantis expeditionem in causa satis calumniosa defendebatur, prout alias Domini in ista mandarunt quod causam expediret visis iuribus originalibus.

F A B I I.

De probat. Astoricen. parochial.

S V M M A R I V M.

- 1 *Clericatus vtrum sufficienter probari possit per publicam reputationem multorum & famam.*
- 2 *Litteræ per subreptionem expedita vel obtenta in iudicio nihil probant.*

DECISIO CXXIII.

IN causa Astoricen. parochialis sancti Brixiani dubitauit vtrum satis constaret de clericatu Antonij & quod esset Abbas Abbatie cui vniuit beneficium de quo agitur, nam de & clericatu constabat per testes examinatos deponentes de communi reputatione & fama: & dicebatur non sufficere, quia erat illegitimus. Vnde ultra hoc dixerunt probari per literas Decani, sed dicebatur has non sufficere, quia non constabat quod ille qui dederat ordinem esset Episcopus, nec quod haberet licentiam ab Episcopo Burgen. in cuius ecclesia ordinauerat, tamen Domini habuerunt has exceptiones pro friuolis, & dixerunt satis esse probatum. Similiter ad probandum quod esset Abb. erant productæ & litteræ prouisionis, quibus dicebatur non esse standum, quia erant subreptitiæ & multæ subreptiones dabantur. Quibus non obstantibus Domini dixerunt satis sufficere ad effectum de quo agebatur, quia nunc non tractabatur an prouisio Abbatie esset bona, sed an esset Abbas quod notorium erat.

F A B I I.

De Confessis & valore Calagurit. Archidiaconatus.

S V M M A R I V M.

- 1 *Confessio beneficiati per vim iuramenti facta de valore beneficii vtrum vergere possit in aliquod præiudicium succedentis in eodem beneficio.*
- 2 *Confessio facta per verbum credebatur quem pariat effectum & an ad præiudicium successoris aliquot, ita vt obtenta ab eo gratia sit nulla.*
- 3 *Prouisio de beneficio facta alicui vacante per obitum admittit omnem successionem stante eo quod in beneficijs non detur successio.*
- 4 *Subrogatus sapit naturam eius in cuius locum subrogatur.*

DECISIO CXXV.

IN causa Calagurit. Archidiaconatus dubitauit vtrum & confessio Ioannis de Anghiano medio iuramento circa valorem, præiudicet successori & gratia si neutri sit verificata, nam Ioannes de Anghiano qui super isto Archidiaconatu expedituerat literas cum expressione valoris in 150. interrogatus à Martino Gimenez aduersario qui habebat gratiam expressam in 260. an beneficium istud excederet 260. respondit se credere quod excedit ex quo inferebat Martinum quod gratia sua si neutri quam posuerat in 400. ad hoc vt multis modis respondebatur vno modo præcipuo propter quod Domini fuerunt in voto quod confessio non præiudicaret.

- 2 *ret quia dicendo quod credebatur excedere summam 260. poterant verificare etiam imo quod valeretur 260. ex quo non inferebatur quod gratia 250. esset nulla, quia erat modicus excessus, quia Rota concedit sextam partem quæ esset ultra quadraginta & excessus in his, prout iste nihil efficiebat, quia tamen alias vt supra patet in hac eadem causa, dixerunt confessionem non præiudicare, quia Franciscus de Miranda qui erat successor Archidiaconi ex quo habuerat prouisionem per obitum Anghiani non poterat dici successor, quia & in beneficialibus non datur successio, & titulum habuerat à Papa, & propterea confessio Anghiani non poterat ei præiudicare, hodie tamen dixerunt melius intellecta prouisione Mirandæ, quod ex quo erat surrogatus ad ius Anghiani, & ad prosecutionem litis in eisdem statu & terminis, in quibus erat, quod sicut si in fauorem Anghiani fuisset factum prout erat, quia tamen lata sententia pro illo qui fuerat surrogatus Mirandæ & cum surrogatus debeat sapere naturam eius in cuius locum surrogatur, & multis alijs rationibus de quibus in informationibus.*

F A B I I.

Vt lite penden. Salamantin. Abbatie.

S V M M A R I V M.

- 1 *Possessio attentata an veniat per sequestrum suspendenda.*
- 2 *Pars si petat attentata per aduersarium reuocari, non auditur nisi prius à se attentatis plane purgatis. Limitationem istius ex decisione Rotæ, vide num. seq.*
- 4 *Testes non omni exceptione maiores aut multas exceptiones perpetuentes fidem non faciunt frequenter.*

DECISIO CXXVI.

IN causa Salamantin. Abbatie dubitauit & an possessio Didaci sit tanquam attentata sequestranda, &posito quod sic, an ad instantiam Alphonsi hoc petentis antequam purget sua attentata quæ esse vera & reuocanda resolutum fuerat, ad eius gratiæ canonizationem non posset deueniri, & & cum ipse instaret quod etiam attentata per aduersarium reuocaretur, dicebatur hoc non posse petere, quia non habebat potestatem hoc petendi antequam purgaret attentata sua: Domini tamen dixerunt & resoluendo secundam partem dubij, quia iam poterat petere vigore commissionis eiusdem, & vnico contextu reuocanda erant & poterant, dum tamen quæreretur, an probaretur possessio Didaci, & lecti fuerunt duos testes qui licet hoc optime probarent, quia tamen & patiebantur multas exceptiones, noluerunt eis Domini fidem adhibere, & dixerunt quod Alphonsus deberet melius probare possessionem aduersarij, quam ipse prætendebat aduersarium cepisse post apprehensam possessionem per ipsum, & propterea tanquam vltimo loco attentatam reuocandam & in sequestrum ponendam, cum ipsa Alphonsi restituibilis non esset ex quo sua possessio fuerat hoc anno attentata iudicata, & licet Didacus prætenderet se nunquam amisisse possessionem, tamen de illa primæua possessione non poterat aduersarius intelligere cum in articulis posuisset Franciscum de Mendoza aduersarium dum viveret Didacum cepisse possessionem vigore brachij secularis obtenta contra Didacum, & illam continuasse vsque ad eius obitum.

F A B I I.

De restit. in integrum Calaguritan. Abbatissatus.

S V M M A R I V M.

- 1 *Procurator si cedat officio relictis duobus substitutis non acceptantibus vtrum ius partis per id præiudicialiter ledatur.*
- 2 *Sententijs tribus latis si non pareat pars tanquam contumax quæ de commissio spolio notatur, procuratoribus licet non comparentibus benigne an cum ea agi ob contumaciam debet.*

DECISIO CXXVII.

IN causa Calaguritan. Abbatissatus dubitauit an Domina Ioanna veniat declaranda seu audienda non parito iudicato. Illa Ioanna existens in possessione reportauerat vnam sententiam contra, per contradictas, quia procurator suus recesserat & relictis duobus procuratoribus substitutis qui moniti non acceptarunt, & sententia transtulerat in iudicatum, erant decretæ executoriales intimatæ personaliter, & seruatis quatuor terminis instabatur pro declaratoria: & licet causa haberet difficultatem, maxime quia pendebat causa restitutionis in integrum, & in illa videbatur causa restitutionis, ex quo procurator cesserat, & substituti non defenderant causam & ius quod erat canonizatam non videbatur admodum bonum, ex quo patenter bulla discordabat à supplicatione, in qua obtenta erat gratia si neutri, accedente consensu maioris partis Monialium, quod non erat in bulla expressum, nec de illo constabat: Tamen Dñi mādauerunt quod & declararetur Ioanna attentasse cum ob eius maximam contumaciā, quia contra illam fuerant latæ tres sententiæ conformes in spolio, & deuentum vsque ad brachium seculare, tamen nunquam voluerat parere. Vnde non erat dignum quod benigne ageretur cum illa, vt propter non comparitionem procuratorum deberet tanquam ex iusta causa restitui, immo debebat ei imputari quare talem procuratorem constituerat, & quia erat verus contumax, debebat prius parere iudicato, non obtinente mala expressione, quæ cum indigeret maiori indagine non debebat impedire executionem rei iudicatæ, tamen noluit eam declarare, sed audire procuratorem suum.

F A B I I.

De iudicijs Conchen. terrarum.

S V M M A R I V M.

- 1 *Testium examinatio vtrum necessario & de substantia interrogatoria requiratur.*
- 2 *Citatio vtrum valida sit habenda quæ non ad domum habitationis citandi facta fuerit.*
- 3 *Citatus habens notitiam citationis, & non comparens, tanquam contumax sibi præiudicium parit.*

DECISIO CXXVIII.

IN causa Conchen. terrarum dubitauit vtrum testibus examinatis, seu interrogatis sit adhibenda fides, & Dñi dixerunt quod sic, quia licet constaret ex parte

1 te fratrum fuisse deputatum examinatore[m] ꝛ cum interrogatorijs protestando quod sine illis non examinarentur, tamen non constabat quod data essent notario hic in Curia, prout aliàs fieri solitum est, nec in Ciuitate Bononien. Vnde illis debet imputari si sine interrogatorijs testes fuerint examinati, & examinatore suos recessit cum illis eo maxime quia fuerunt citati pro die vigesima prima, hora 19 ad dandum interrogatoria. Vnde debebat comparere & dare, quod iudex qui declarauit illos contumaces beneficia. Et licet ex aduerso diceretur ꝛ citationem non esse bonam, quia non facta ad domum, tamen fuit dictum quod immo erat bona, quia Nuncius fecerat diligentiam, & sic citatio erat facta iuxta decretum & commissionem iudicis. Præterea ꝛ citatio erat facta pro die 21. hora 19. & sic habuerunt notitiam citationis, & tamen illis imputandum erat si hora duodecima non comparuerant & interrogatoria dederant.

F A B I I.

De iudic. & præsumpt. Compostel. Canonic.

S V M M A R I V M.

1. *Lis ex lapsu longi temporis, an haberi debeat pro derelicta.*
2. *Annorum trium cursus non facit cum longum tempus dici non possit vt causa dicatur habita pro derelicta.*

DECISIO CXXIX.

1 **I**N causa Compostellan. Canonic. dubitauit præsupposita lite & bono iure Iordani pro nanc, virum ꝛ ex ultimo productis inferatur litem habitam pro derelicta à tanto cursu tēporis tam longo. Nam anno 1507. lis fuerat cepta per Iordanum per solam citationē alio nō facto, & lis ipsa semper durauerat & cesserat in Lapū, & fuerat surrogatus Lap. ad prosecutionem litis, qui nihil fecerat, & de anno 1509. Lapsus cesserat in Gometiū, qui etiam nihil fecerat, & hæc cessio de nouo producta erat: tamen concurrerant ꝛ anni tres, adeo quod non poterat dici litem habitam pro derelicta, sed & actiones quæ ex concessione erant acquisitæ, Gomet. præsumpt. erant extinctæ, adeo quod Gomet. qui hodie cesserat in Alphonsum qui litem ceperat de anno 1540. nihil habebat quod posset cedere, & licet in cessione quam fecerat in Gomet. interuenerat Petrus de via not. cōtra quē Petrus inceperat litē ꝛ consenserit pensioni quinque ducatorum Petri cedentis, per hoc erat etiā de nouo productum, & in hoc fiebat magnum fundamentum ꝛ Petrus ordinauerit istam cessionem si lis viua remaneret, & postea si alius canonicatum suum impetrasset, quia erat incapax defendi per litis pendentiam, tamen hoc fuit iudicatum somnium, quia de hoc non constabat.

F A B I I.

De præben. & surreptione Gratiarum Hispalen. portion.

S V M M A R I V M.

1. *Statutum aliquando vt locum non habeat necessario specialissimam requirit derogationem.*
2. *Derogatio indulti si per subreptitias fuerit literas impetrata non valet.*
3. *Mandatum si præsumatur dolo sum idq. in grauatorijs rescriptum omnino dicitur vitiatum.*

4. *Mandato existente dolo etiam si Papa aliàs esset petitum concessurus, & narrata etiam veritate facti, tamen vitio non caret mandatum.*
5. *Papa expressè dispensans cum filio aut nepote recōciliati, vel condemnati de hæresi, efficit ipsum habilem ad habenda beneficia etiam in præiudicium statuti, & ob id gratia subreptitia dici non potest.*
6. *Gratia subreptitia dicitur si ad eam concedendam Papa inducitur per falsas informationes vel relationes.*

DECISIO CXXX.

1 **I**N causa Hispalen. portio. dubitauit an ex actis constet quod sit derogatum statuto, & stabat bulla prouisionis, in qua in specie statutis ecclesiæ Hispal. fuerat derogatum. ꝛ Quia statutum de quo in præsentia causa agebatur requirebat specialissimam derogationem, erat etiam producta gratia perinde valere, in qua narrabatur totum, & statutum de verbo ad verbum, & illi in specie derogabatur, adeo quod negari non poterat quod derogatum esset, sed opponebatur ꝛ derogationem esse surreptitiam, quia narrabatur dictos progenitores prouisi fuisse reconciliatos nulla illis imposita pœnitentia publica, & constabat per remissoriam constituto quod præmittebatur pœnitentiam publicam fuisse iniustam, cum in ꝛ grauosis præsumebatur istud mandatum fuisse dolo sum, & vitiatum rescriptum, imo in c. super literis, de rescript. à Collect. in c. ecclesiam, de sortileg. per eundem Inno. Ioan. And. & alios in c. fin. de crim. fals. & ꝛ tale mandatum vitiatum, etiam si Papa aliàs concessurus fuisset, & narrata veritate, & hæc narratio non poterat negari, quin facilius motus sit ad concedendum: articulabatur decis. Egid. 4. de rescrip. tamen ꝛ dixerunt hanc gratiam non esse subreptitiam, ex quo Papa dispensabat expressè cum eo etiam si parentes sui essent reconciliati, & condemnati, quod verbum, condemnati, in huiusmodi, non poterat non importare publicam pœnitentiam, immo combustionem, & sic apparebat de mente Papæ quod volebat omnino hanc gratiam facere, in contrarium tamen hoc non apparebat licet præsupponant & dicant Doctores quod ꝛ gratia sit surreptitia etiam si Papa aliàs fuisset concessurus narrata veritate, quia inductus fuit ad facilius concedendum ex mendacio, non tamen expressè concesserat vt hic prima.

F A B I I.

De Regula Protonot. Paduana Custodiæ.

S V M M A R I V M.

1. *Regula Pauli Tertij reseruans beneficia Protonotarijs Apostolicis, an procedat in protonotarijs etiam familiaribus Cardinalium.*
2. *Et in quibus id familiaribus cum alijs veri, alijs ficti dicantur veniat intelligendum.*
3. *Maius lumen de necessitate obscurat minus.*

DECISIO CXXXI.

1 **I**N causa Paduana Custodiæ dubitauit vtum ꝛ regula Pauli reseruans beneficia Protonotariorum intelligatur de illis qui sunt protonotarij & familiares Cardinalium, & Domini dixerunt quod sic, & decisio. Cassad. noua, de præben. Sarnen. in regula de benefic. vacan. per obitum famil. Cardin. q. 15. & licet ex aduerso diceretur ꝛ dicta eorum procedere vt in veris familiaribus

bus tamen dixerunt Domini quod etiam isti sunt veri familiares, quia in regula, Papa ita dicit illos esse veros non fictos familiares ꝛ cum maius lumen obscurat minus vt dicitur in locis præallegatis, solum attendere familiares Papæ & non Cardinalium, & iste est casus mixtus, vt possit dici non comprehendit sub regula loquente de simplicitatibus, ad l. si ita scriptum, de libe. & posthum. cum not. in l. 2. de verb. oblig. sed simplex est tantum ad familiares Papæ.

F A B I I.

De iudicij & fruct.

S V M M A R I V M.

1. *Protestatio & intimatio procuratori facta vbi tutus denegetur accessus, an releuet.*
2. *Protestatio & intimatio vbi tuta non conceditur accessus ad perceptionem portionis, faciendâ est principali vt portionem dimittat.*
3. *Accessu tuto parti adempto remedio iuris succurritur facta intimatione per edictum.*

DECISIO CXXXII.

1 **I**N causa Conchen. portion. de Vel monte dubitauit ꝛ vtum sufficiat Potestatem fuisse & intimasse procuratori speciali quod quis intenderet ire ad ecclesiam & inferuire ad effectum, vt postmodum condemnatur etiam ad id quod ex distributionibus quotidianis percepisset, attēto maxime quod ad locum vbi erat portio non petebat tutus accessus, & Domini dixerunt quod non, quia ꝛ debet fieri protestatio & intimatio principali ad effectum vt dimittat portionem, & ꝛ licet non patuerit tutus accessus erat sibi succursum remedio iuris, intimando per edictum, prout iam fuerat factum irritando illum ad causam & in intimatione executorialium.

F A B I I.

De iudicij, & quando criminalis actio præiudicet ciuili, Toletan. matrimonij.

S V M M A R I V M.

1. *Causa criminalis an ciuili præiudicet, ita vt in ea procedi ulterius per iudicem non possit, nisi prius terminata criminali, ex quo procurator comparens in causa criminali non sit sufficienti & pleno mandato munitus.*
2. *Causis inter diuersas personas existentibus licet vna criminalis sit, alia ciuilis, vna per aliam non impeditur.*
3. *Limitatur quando incompatibiles sunt, ita vt vna alteram absorbere possit.*

DECISIO CXXXIII.

1 **I**N vna Toletan. matrimonij dubitauit ꝛ vtum causa criminalis de qua agebatur præiudicet ciuili, & in eo procedi non possit etiam post multa ex quo procurator qui comparuerit in causa criminali pro Beatrice & filio non habebat mandatum sufficiens: causa dicebatur agi criminaliter inter Fiscum & Comitem Arias, ꝛ propterea cum essent istæ causæ inter diuersas personas, vna non poterat aliam impedire. l. reum commit. actio. ff. rer. amot. ita sentit secundum primam lecturam, & ibi per Bal. & alios, Saly. in l. j. col. 2. in 10. op.

pos. C. quando ciuilis actio præiudicat criminali, in l. vel toldus, in d. l. amot. ver. vel aliter contra est, secund. lect. quæ videbatur istam opinionem limitare, quā sequebatur Saly. & alij in l. prima, ꝛ quando sunt inuicem incompatibiles, ita vt criminalis absorbeat ciuilem, quod tamen iudicatum fuit non esse in hoc casu.

F A B I I.

De Procur. Perus. Ciuit. Castell.

S V M M A R I V M.

1. *Causa commissio si fiat nomine vnus, & obtineatur in fauorem alterius vtum per id processum in nihilum recidat.*
2. *Ratificatione partis nō accedente in his quæ acta sunt vtum adhibetur processus.*
3. *Notarij errores parti ob negligentiam propriam non paruum præiudicium parit.*
4. *Comprensus in iudicio pro informationibus faciendis, non propterea dicitur mandatum de procura acceptasse.*

DECISIO CXXXIIII.

1 **I**N causa Perusin. seu Ciuitatis Castell. dubitauit ꝛ an processus sit nullus, & debeat fieri condemnatio expensarum, fuerat enim commissa causa nomine Ferdinandi della Staffa, & Ciccus Ventius obtinuerat nomine proprio, quibus factis pars aduersa dederat commissionem causæ nullitatis, & Dominus Ciccus cesserat, postea dederat mandatum cum ratificatione registri, & obtinuerat commissionē, vt decerneretur partes, citato Fabio Michante, qui licet esset constitutus procurator, tamen non acceptauerat licet in hac causa comparuisset informando, & dixerunt Domini ꝛ in totum processum esse nullum, nec potuisse ratificari, cum nomine ratificantis acta gesta non essent, & licet allegaretur pro saluando processu ꝛ errores notarij, tamen dixerunt imputandum parti, quia non bene inspexerat quid scriberet notarius, & licet etiam allegaretur doct. Bart. in l. j. §. nunciationes factas, in 3. colum. ff. de noui oper. nunc. tamen dixerunt non facere ad propositum, vt clarè patet cuilibet intuenti. ꝛ Neque ex hoc quod quis compareat informando videtur acceptasse mandatum, cum ille aliter nominatus acceptasset, & videmus quotidie informantes non esse procuratores.

F A B I I.

De Procur. & testibus Valentin. parochial.

S V M M A R I V M.

1. *Procurator acceptans ad effectum substituendi, an possit in causa examinari, negatiue.*
2. *Aequitas non permittit etiam instante parte aduersa, vt procurator qui acceptauit per transmissum mandatum qui præsumitur causæ secreta scire examini subiiciatur in præiudicium mandatarij principalis.*

DECISIO CXXXV.

1 **I**N causa Valentin. parochialis de cōtentanea dubitauit fuit vtum ꝛ procurator qui acceptauerat ad effectum substituendi nō posset in causa examinari, & dixerunt Dñi quod nō, quia ex quo ꝛ ad illum transmissum erat mandatum

mandatum ultra quod censebatur esse procurator, & acceptasse, vt not. in clem. prima. de procur. tamen scire præsumebatur secreta causæ, & propterea æquum non erat vt examinaretur quantumcunque pars instaret, deberet examinari saluis exceptionibus, & poni ad partes.

F A B I I.

De testibus Troiana tenimenti.

S V M M A R I V M.

- 1 *Obtenta testium publicatione iam à 20. annorum spatio elapso, an rata haberi debeat vt in posterum testes amplius examini subijci non debeant.*
- 2 *Testes quomodo & quando non habeantur pro non publicatis.*
- 3 *Testes ne examinentur propter publicationem plenè constare debet de didicitis testificatis.*

DECISIO CXXXVI.

IN causa Troiana tenimenti dubitauit vtrum ¶ constet de publicatione testium taliter quod non potuerint nec in futurum possint testes examinari in hac eadè causa, si iam per viginti annos fuerat petita & obtenta publicatio testium, sed quod fuisset data copia non constabat, vnde ex hoc non inferebatur habita copia de publicatione cum effectu qui accepisse peti decerneretur, nõ tamen accipitur. Ex alio etiam prætendebatur huiusmodi reformatio, quia erat informatum super dicto quod sine publicatione non potuisset fieri, sed quia respiciebatur primo dictus punctus cum præsupposito quod testes ita dicerent valet, licet postmodum fuisset datus punctus simpliciter an testes probarent, tamen ex hoc non inferebatur nõ potuisse informati sine publicatione habita propter punctum præcedentem in quo exprimebatur in substantia quod testes continebant, & super ista publicatione examinari duos testes, quod præferebatur attentare quod originalia dicta testium fuissent per multos alios dies in manu informantis in hac causa: quod quia testes non dicebant ¶ habuit testes istos

- 1 Rota pro non publicatis, & dixerunt Domini ¶ quod ad impediendum ne testes examinarentur propter publicationem debebat plene constare, dicta testificata, licet cursim & in domo actoris, & quando solet fieri quod fuerint dicta testium lecta, & ita habuit testes post huiusmodi publicationem pro examinatis & probantibus, vt in futurum possit etiam alios examinare.

F A B I I.

Vt lit. pendens. & inhiberi. In quadam Lunensi.

S V M M A R I V M.

- 1 *Sententia quæ attentata esse præsupponitur propter factas inhibitiones an veniat reuocanda.*
- 2 *Pars si metuat terminum in causa contra se declarari, procedere ad remedium appellationis potest.*

DECISIO CXXXVII.

IN causa Lunen. Saranen. dubitauit vtrum ¶ sententia Auditoris Camerae sit tanquam attentata reuocanda propter inhibitiones in hac causa quæ diu processerant coram Auditore Camerae, cum pars fuisset ci-

tata ad sententiam iudex remisit terminum ad domum quam nunquam declarauerat, immo coram eodem ad plures actus fuerat processum postea, ¶ sed pars quæ timebat terminum declarari contra se appellauerat ab hac sententia, & obtinuerat mihi committi causam appellationis, & vigore commissionis fuerat inhibendum tamen vt dixi postmodum processerat coram Auditore Camerae qui postquam iterum fuerat resolutus iussit rat partē citari ad sententiam contra se ferri & obtinuerat aliam commissionem præinserta illa de qua supra vigore, cuius ante apertionem Rotæ fuerat inhibendum parti aperta Rota Locumtenens Auditoris pronunciauerat. Dubitauit propter stylum Rotæ qui est quod quilibet inhibitiō Rotalis sit timenda, & quicquid post illam factum sit attentatum, nedum ista sententia post vnā inhibitionem, sed duas sit attentare, tamen Domini hoc casu voluerunt contrarium. Prima enim inhibitiō non obstat quin illi erat renunciatum propter rem præcedentem coram eodem iudice, nec secundum voluerunt attentare tanquam minus calumniosam, sed dixerunt sententiam esse bonam.

F A B I I.

De regula de infirmis Veronensis parochial.

S V M M A R I V M.

- 1 *Commenda data ordinario vigore indulti vtrum per regulam de infirmis in benemeritam personam aut familiaritatem domesticum transferri possit.*
- 2 *Commenda alia temporalis dicitur & alia perpetua.*
- 3 *Perpetua commenda censetur quæ ita in ordinarij est potestate vt facultatem habeat liberam eam resignandi, vel sibi reseruandi.*

DECISIO CXXXVIII.

IN causa Veronensis parochialis de Inuentiolo dubitauit vtrum commenda de quo agitur subiaceat regulæ de infirmis resignantibus, hanc enim parochialem Episcopus Veronensis obtinuerat sibi commendari vigore indulti, cuius vigore quo ad ipsum alicui personæ bene merita, & sibi gratæ duxerit conferendam, & interim posset disponere de fructibus, perinde ac si in titulum obtineret: huic commendæ cesserat Episcopus post paucos dies ante eius mortem, vnde dubitabatur an subiaceret regulæ de infirmis resignantibus, ¶ tanquam commenda esset temporalis, non perpetua, ad not. per Sarnen. in tertiadecima quæst. super regula eadem: tamen Domini habuerunt ¶ hanc commendam pro perpetua, quia erat in facultate Episcopi resignare vel non, & per consequens ex dictis per eundem Sarnen. eidem regulæ subiacebat. Ponderarunt etiam verba regulæ simpliciter loquentis & dicentis, si quis in infirmitate constitutus resignauerit aliquod beneficium, adeo quod habuerunt pro constante hanc cessionem subiacere regulæ huic.

F A B I I.

De regula de impetran. Certo modo Caurien. Abbatia.

S V M M A R I V M.

- 1 *Pars non seruans contenta in regula de impetrand. certo modo*

moda etiam iura plurium ex cessione habens, ex regula Pauli Tertij omnino redditur inhabilis ad beneficium de quo controuersia est, obtinendum.

DECISIO CXXXIX.

IN causa Caurien. Abbatia dubitauit an Alphonsus de Fonseca sit inhabilis ¶ ad obtinendum beneficium de quo agitur propter regulam ultimo loco pro parte aduersa producta, hic Alphonsus enim habuerat multa iura diuersarum personarum per illorum cessionem inter quæ ius Stephani del Campo qui habebat impetrationem certo modo, nec seruauerat contenta in regula de impetran. certo modo, propter quod propter regulam Pauli erat omnino inhabilis ad istud beneficium obtinendum nedum Stephanus, sed etiam Alphonsus eius cessionarius, vt cantant verba regulæ Pauli editæ de anno 1540. vnde ex hoc præsumebatur Alphonsum inhabilem, quia non in facto constabat resignationem factam in Alphonsum fuisse ante publicationem regulæ, & regula loquitur per verbum de cetero, & sic respicit tanquam futura, Domini dixerunt regulam non inhabilitate Alphonsum, & ita pronunciaui.

F A B I I.

De electionibus Calagurit. Abbat.

S V M M A R I V M.

- 1 *Confirmatio subsequens electionem concordis licet voto factam inutilis est non subsistente legitima etate ad talem gradum requisita illius quæ electa & confirmata fuit.*
- 2 *Fructuum spiritualium perceptio consistit in administratione dignitatis temporalium vero in reddituum annuorum perceptione versatur.*
- 3 *Capitulum auaritiæ habet locum vbi facta electione & subsecuta confirmatione ordinarij quæ ex defectu iurisdictionis inualida est persona electa pertinaciter in administratione persistit.*
- 4 *Mandatum de prouidendo & gratiosa prouisio & differunt ita ius diuersum producunt.*
- 5 *Properans nimium, ius quod habere prætendit amittit, & in capitulum auaritiæ incidit.*

DECISIO CXL.

IN causa Calaguritan. Abbatia dubitauit an Ioanna amiserit ius propter caput auaritiæ, vel eius noua prouisio sit surreptitia, Ioanna enim fuerat electa concorditer à Monialibus ¶ & confirmata per superiorem suum, quia tamen erat incapax propter etatem, quia erat infra 25. annos & confirmatio foret ob id inutilis, propter ea obtinuerat à Papa nouam prouisionem, quæ prætendebatur surreptitia cum in ea narraretur eam adeptam fuisse possessionem, nullos tamen fructus percepisse, sed postea propterea habuerunt Domini hanc nouam prouisionem pro surreptitia, licet aliquo modo constaret ¶ fructus saltem spirituales percepisse administrando Abbatistatium, quod dixerunt quod noua prouisio seu narrata in ea non intelligebantur de talibus fructibus, sed temporalibus propter quos solet solui compositio Datario. Dixerunt tamè quod inciderat in cap. auaritiæ, de elect. in 6. ¶ quia facta electione & confirmata, ex quo nulla erat confirmatio ex defectu iuris confirmantis adhuc habeat locum istud capitulum, & licet ex aduerso allegaretur Miles in versiculo

pœna decretalis auaritiæ, dicentis quod licet confirmatio esset nulla, excuset à pœna dicti cap. tamen dixerunt hoc habere locum quando nullitas prouenit ex defectu iuris, seu vt distinguit gloss. in vers. Ioan. dicto cap. fin. de elect. in 6. & ibi Franc. contrarium eius quod Mil. voluit. Cardinalis in 31. & Roma. cons. 330. aliàs 30. etiam licet diceretur quod ista vigore confirmationis non administrauerat nec fructus perceperat, sed tantum vigore prouisionis, saltem tamen de administratione Abbatistatus in spiritualibus constabat ante nouam ¶ prouisionem, nec noua prouisio eius suffragabatur, quia non erat gratiosa prouisio, sed mandatum de prouidendo, mandauerat enim Papa cuidam vt si illam idoneam inueniret, prouideret illi de Abbatistatu quod factum fuisse non constabat, sed statim habitata noua prouisione se ingererat in administratione Abbatistatus & perceptione fructuum, ¶ & propterea tanquam nimis properans ius iurisdamiserat, & sic in cap. auaritiæ inciderat.

De dilatione & testibus Legion. Canonicatus & præben.

S V M M A R I V M.

- 1 *Concedens petenti aduersario dilationes & interim petens examinari testes, ac admitti suos articulos, non auditur ex eo quod datis dilationibus, iudicis de necessitate officium conquiescit.*
- 2 *Dilationes ordinariè à partibus petuntur vt factis preparatorijs instructiores & promptiores ad probandum ius suum accedere possint.*

DECISIO CXLI.

IN vna Legionen. Canonicatus & præben. sine dubio dato quæsiui à Dñis an essent dandæ dilationes ad partes, & simul seruandus terminus ad videndū admitti, & c. illa. n. q. ex cessione nouiter ad causam venerat ¶ concedebat aduersario dandas esse dilationes, sed simul volebat suos articulos admitti & examinari testes, quod Domini dixerunt non posse fieri ex quo erant dandæ dilationes officium iudicis debebat conquiescere, credo quod sit ratio ¶ quia ille qui petebat dilationem volebat informationem de partibus vt magis instructus posset facere interrogatoria.

F A B I I.

De præben. Allegatione Lapi & Regula de publican. Hispalen. portionis.

S V M M A R I V M.

- 1 *Statuti derogatio non falsificatur tanquam surreptitia si de expressa Pontificis concessionem constat.*
- 2 *Felyni locus in capitulo postulasti, de rescriptis, quo casu loquatur, & an huic casui accomodari possit.*
- 3 *Et quæ ratione Lapi ad præsentem casum veniat intelligendus.*
- 4 *Possidere ex retrocessione & reservatione plurimum inter se differunt.*

DECISIO CXLII.

IN causa Hispalen. portionis dubitauit ¶ an derogatio statuti Hispalensis sit surreptitia, & habeat locum

allegatio Lapi vel regula de publican. & Domini dixerūt prout aliàs etiam fuit dictum in hac causa quod nõ erat surreptitia, quia Papa expresse hoc concesserat, & respondebant ad contraria, vt superius dictum est: addebatur pro hac decis. facere Felyn. in c. postulasti, col. 4. vers. declara prædicta, de rescript. qui petebatur videri, & ex hac doctrina aliquis ex Dñis multum monebatur, sed iudicio meo non facit ad propositum, quia loquitur Felyn. in eo qui non narrat omnes defectus, sed subtrahit aliquos & Papa in dispensatione per generalia verba dispensauerat, hic autem sumus in causa in qua expressit illud quod erat falsum, nam dolosa videtur expressio & collecta aliàs allegata, tamen videtur vera dec. 4. cū prædicti Doctores loquantur quando Papa expresse concessit vt hic. Quo ad allegationem Lapi fuit dictum nullo modo facere ad propositum, quia Lopus loquitur quando quis simpliciter resignauerat & sic a miserit possessionem, vnde continuando per decem annos in possessione & etiam per triennium secundum interpretationem Rotæ præsumitur retrocessio, sed id Petrus de Vargas qui resignauit in Ioannem & Ioannes postmodum in Alphonsum qui erat in causa detinuerat sibi denominationem possessionis fructus & omnia vnde non poterat intrare allegatio Lapi vt ex continuatione possessionis præsumetur retrocessio, ¶ quia possederat nõ ex retrocessione, sed ex reservatione quo stante non habet locum reg. de publicandis, vt declarat Sarn. in reg. publican. in 2. quæst. vltra hoc hæc resignatio fuerat publicata cum constaret à capitulo petitam possessionem fuisse ex resignatione & fuisse denegatam, imo capitulum contra illum causam commiserat.

F A B I I.

De procur. & iudic. Conchen. beneficij.

S V M M A R I V M.

- 1 Procurator comparens & appellans vtrum instare possit ne sententia lata subscribatur.
- 2 Spoliatus non probans possessionem, qua se dicit spoliatum nihil efficere quod validum sit potest.
- 3 Principalis si personaliter citatus fuerit aut eius procurator ad comparandum, sententia ijs non comparantibus subscribi potest.

D E C I S I O CXLIII.

IN vna Conchen. beneficij del vigliar de Cannas consului Dños meos, nam in hac causa postquam pronunciaueram in processu qd per contradictas apparuit ¶ procurator rei, & vltra quod appellauit instabat etiam ne subscriberetur sententia, attento quod post commissionem causa super isto beneficio in Rota vigore Eugenianæ transierat in causam quam aduersarius agebat coram A. C. coram quo procurator prædictus comparuerat & defenderat principalem suam? & cum actor coram A. C. nihil posset consequi ex eo ¶ quod possessionem suam qua spoliatus fuerat non poterat probare rediit iterum ad me & feci citari aduersarium personaliter. Vnde dicebat procurator aduersarij, quod iste ex quo sciebat illum procuratorem esse debebat Rota non pati, quod cum istis calumnijs procederet, & ideo sententiam & processum coram me facta tanquam attentata esse reiicienda, postquam poterat procedi coram Auditore Camerae, tamen dixerunt Domini ¶ sententiam esse subscribendam postquam procurator fuerat personali-

ter citatus, vel principalis ad comparandum coram me. Nec poterat dici calumnia propter hoc nec attentatum postquam mihi primo commissum fuerat & diuersa erat causa quæ coram Auditore Camerae pendebat.

F A B I I.

Præben. Calagurit. Abbatiss.

S V M M A R I V M.

- 1 Gratia obtenta si fuerit secunda, nulla facta de prima mentione, an de subreptione notari possit & ob id inualidi effectus censeri.
- 2 Limitata gratia prima & certis terminis circumscripta diuersa haud dubie ab ea est que plenam concedit petenti administrationem.
- 3 Gratia prima ratificata non censetur vbi per alium obtenta est gratia per signaturam stabilita.
- 4 Gratia obtenta in possessorio concomitantibus tribus litteris executorialibus & alijs vsque ad brachium seculare inclusiue, reliquas omnes gratias dicitur obfuscare.

D E C I S I O CXLIIII.

IN causa Calaguritan. Abbatissatus dubitauit tan gratia Leonore esset surreptitia, erat enim iam commissa causa dubij, quia non fuit facta mentio de prima gratia sibi concessa limitata de consensu medietatis omnium Monialium. Habuerat enim Leonora duas gratias si neutri, vnam priorē, quam produxerat in iudicio possessorio limitatam dum asserit de consensu medietatis Monialium. aliam secundam obtinuerat super qua litteras expediuerat prouidens sibi de Abbatissatu sine aliquo consensu Monialium, nec de ¶ prima gratia limitata faciebat mentionem propter quod dicebatur surreptitia, ex not. per Innoc. in c. veniens, de rescriptis, vbi etiam Abb. col. 4. versic. venio ad secundum membrum, quod sequitur etiam latissime Fely. col. j. versic. dum Abbas præceptor instat, quæ dicta non solum habent locum in priuilegijs, sed etiam in quibuscunque concessionibus, & maxime in gratijs ad beneficia, vt patet ex dictis ibidem in colum. quarta, versic. sed ad primum dictum, & licet aliàs late distinctū erat super hac materia, ex dictis per Fely. ibidem, col. 3. & Abbas etiam ostendit in casu de quo agitur non tenere dictam gratiam esse surreptitiam non facientem mentionem de prima, tamen Dominis placuit distinctio sua considerantibus inter alia quod si Papæ fuisset narratum de prima gratia limitata hanc simpliciter non concessisset, dicebatur etiam non constare ¶ primam gratiam fuisse ratificatam per Leonoram, quia per alium erat obtenta gratia per solā signaturā, & sic non modica impenſa, & propterea 2. super qua literæ erant expeditæ, & cum magna impenſa præsumebatur esse de eius voluntate obtenta, Rota in antiq. decis. 13. Cassad. de procur. cum similibus tamen etiam non placuit quia ex quo ¶ illa gratia per solam supplicationem obtenta fuerat in iudicio possessorio, & eius vigore obtentæ tres conformes literæ executoriales & aliæ vsque ad brachium seculare inclusiue, illa obtinuerat, dicebatur etiam quod ex qua gratia si neutri vltimo habebat clausulam statutum & merita, tunc pro expressis habentur, & vigore istius clausule poterat omnia exprimi & verificari in hac gratia ex stylo Curie. Ant. de But. conf. 11. decis. 3. 8. super regula Cancellariæ, tñ nec istud placuit quia literæ loquebantur de meritis causæ in petitorio nõ in possessorio de quo nulla fiebat mentio

mentio tamen quia intelligebatur de statu litis, & meritis causæ non autem de gratijs in huiusmodi causa productis.

F A B I I.

De proba. & regula de benefi. vacan. per obitum fam. Card. Abulen. parochialis.

S V M M A R I V M.

- 1 Familiaritas vera, an ex diutino conuictu, vel quotidiana consuetudine aut sumptibus ad sustentationem necessarijs subministratis argui possit.

D E C I S I O CXLV.

IN causa Abulen. parochialis de bontiberos dubitauit præsupposito, quod testes dicant Alphonsum Maldonado non ¶ fuisse vnum ex familiaribus Cardin. & quod ei dabantur annuatim pecuniæ pro victu, & vestitu prout alijs consiliarijs, & familiaribus qui non comedebant in tinello in causæ scientiæ, quia vidit, & scit, & est publica vox, & fama, vtrum ex hoc probetur familiaritas ad effectum de quo agitur ad id quod continetur in puncto. l. testes à principio vsque in finem, & domini fuerunt in hac opinione, vt testes optime probarent, & quod melius probari non posset familiaritas, & continua commensalitas, & sic tenuit collatio Papæ non seruatis his de quibus in regula de impetrando beneficij. vacan. per obitum famil. Card.

F A B I I.

De Simonia Firmana beneficij.

S V M M A R I V M.

- 1 Resignatio beneficij facta in presentia episcopi, vel ordinario loci, an possit de simonia argui.
- 2 Et quid de resignatione facta in fauorem certæ personæ in manus vicarij sit statuendum.
- 3 Clausula & non aliàs, aliter vel alio modo, quid in huiusmodi resignationibus in fauorem alicuius factis operetur.
- 4 Mandatum non est simoniacum, ex quo datum est ad resignandum in manibus cuiuscunque ad id potestatem habentis.

D E C I S I O CXLVI.

IN causa Firmana beneficiorum dubitauit, an ¶ resignatio facta coram ordinario esset simoniaca, & dubiū faciebat, quia erat datum mandatum ad resignandum in manibus vicarij, vel alterius ad id potestatem habentis in fauorem certæ personæ in mandato nominatæ, & ad petendum illi prouideri, & propterea est nõ. in ca. ex parte el 1. per gl. & Doct. de of. dele. dicebant ¶ resignationem talem in manibus vicarij factam esse simoniacā. In contrarium allegabatur dec. Cassad. secund. de simonia, cum non faceret ad propositum dixerūt, quod loquitur in resignante liberè, sed cum supplemento, quod tali certo prouideretur vnde resignatio non erat facta in fauorem certæ personæ cum posset ordinarius cuiuscunque prouideri non obstante supplicatione, & licet in mandato de quo agebatur non ¶ esset clausula, & non aliàs aliter nec alio modo, tamen domini dixerunt æquiparari resignationi in fauorem certæ personæ cum tacite agere-

tur, quod aliter non valeret allegabatur etiam Staphilin tracta. de literis gratiæ fol. 36. tamen dictum fuit nõ bene loqui in casu isto, & ita omnes fuerūt in voto, quod talis resignatio non valeret, & quod ius remāserit penes resignantē: duo tñ ex dominis tenuerūt, quod ¶ mandatū non erat simoniacum ex quo erat datum ad resignandum in manibus cuiuscunque ad id potestatem habentis vnde poterat intelligi de Papa in cuius manibus fuit facta resignatio etiam in fauorem certæ personæ sustinebatur, vt dicunt Doctores d.c. ex parte & Cassad. decis. 2. vnde ista resignando in manib. vicarij excessit fines mandati, quod non intelligitur datum ad delinquendum, & sic ad resignandum simoniacè. Alij tamen domini contradixerunt, & bene, quia expresse erat dictum in mandato ad resignandum in manibus vicarij, & sic fines mandati non exceſſerat.

F A B I I.

De regula, quod non iudicetur Veronen. parochialis.

S V M M A R I V M.

- 1 Literæ in actis productæ, quæ non possunt canonizari impediunt absolutorias, quoad vsque per tempus congruum litera expediti possint.

D E C I S I O CXLVII.

IN causa Veronen. parochialis de triuentiolo fuit dictum qd licet ¶ in actis essent productæ literæ ordinarij ex quo tñ ille non poterat canonizari, sed instabatur pro canonizatione nouæ prouisionis licet literæ suæ per noua prouisione non essent expeditæ, & cum esset datum de regula de non iudican. & instaretur pro absolutoria, quia literæ non erant expeditæ fuit per dominos dictum quod non pronunciaretur, sed daretur tempus congruum ad literas expediendas.

F A B I I.

De sequestro in quadam Fulginaten.

S V M M A R I V M.

- 1 Iudicis arbitrio nominari, & deputari sequestrator potest ad rei instantiam, præsupposito quod ab actore essent sequestratores constituti.

D E C I S I O CXLVIII.

IN causa Fulginaten. cum lata sententia contra possessorem fuisset datum sequestrum, & dati duo sequestratores ad instantiam actoris, cum procurator actoris nesciret quem deberet nominare ex parte sua, nisi prius consulto principali, postea in secunda coram me fuit præsentata commissio, quod deberet ¶ arbitrio meo nominare seu deputare sequestratorem ad instantiam rei, & cum pro parte actoris negaretur hoc fieri debere attento, quod duo homines probi. Jam deputati erant quibus fieret iniuria dare illis consocium, Domini dixerunt non debere negari reo quin etiam ipse nominaret, & ad eius instantiam apponantur etiam noui sequestratores.

F A B I I.

F A B I I.

De foro competen. Cesaraugust. Vicaria.

S V M M A R I V M.

- 1 Censuræ à iudice factæ ad præiudicium partis etiam contentis sunt ipso iure nullæ ex iurisdictionis defectu.
- 2 Auditor Camere Apostolicæ, an sine commissione sibi specialiter facta possit in causis beneficalibus alicui providere.
- 3 Auditor Camere est literarum Apostolicarum ordinarius executor.
- 4 Eugeniæ constitutio favorabilis est, & pro tutela curialium.
- 5 Titulus bonus itemq; ius bonum præsumitur ex decem, & octo annorum pacifica possessione, licet de titulo, & possessione resignans nihil probet.

DECISIO CXLIX.

IN causa Cesaraugustan. Vicariæ de cortes dubitavi, an censuræ Auditoris Camere sint nullæ, & an constet de bono iure Domini Martini. Auditor Camere cum insertione Eugeniæ fecerat monitorem Domino Martino, ut desisteret à molestationibus super ista vicaria, & in contumaciam illum excommunicauerat, & dicebatur censuras esse nullas ex defectu iurisdictionis

- 2 quasi Auditor Camere sine commissione non posset providere in causa beneficali, tamen domini ex attestatione Putei dixerunt, quod Auditor Camere qui est ordinarius executor literarum Apostolicarum vigore
- 4 Auditor Eugeniæ, quæ tuetur curiales prout erat quidam alius Martinus qui molestabatur, & quod hæc etiã habebat locum in privilegijs, q; erant amplissima, & quotidie hic practicabatur, & ideo dixerunt, quod si Martinus volebat audiri solueret expensas contumaciales. Quantum vero ad secundam partem dubij dixerunt, quod attento quod in loco de cortes erat tantum vna parochialis sancti Michaelis de qua fuerat prouisum Domino Martino per resignationem sibi factam ex causa permutationis, & illius vigore possessionem apprehenderat cū 18. annis elapsis, licet non constaret de aliqua continuatione possessionis, ex quo tamen etiam non constabat de contrario, nec quod alius fuerit in possessione tempore quo Dominus Martinus acceperat possessionem, & habuerunt Martinum pro eo qui haberet bonum ius quia ex tam longa possessione, quæ præsumebatur continuata, bonus titulus præsumitur, licet non doceret de aliquo titulo, nec de possessione illius qui illam resignauerat.

F A B I I.

De restit. in integ. Calagurit. Diaconat.

S V M M A R I V M.

- 1 Restitutio ad possessionem, an fieri debeat, quæ sit vigore rei iudicatæ aliquo non iustificante suam gratiam, nec de bono iure suo docente.
- 2 Gratia non iustificata ad possessionis restitutionem non potest agi interdico recuperanda.
- 3 Ritè aliquem priuari possessione, & rectè in aliqua ponuntur differentia.

DECISIO CL.

IN causa Calaguritan. & Diaconatus dubitavi posito sine veri præiudicio, quod ex actis appareret fuisse iustificatam gratiam Dni Ioannis de Anghiano, an Martinus sit restituendus ad possessionem, quæ fuit sibi data vigore rei iudicatæ, etiam quod ipse non iustificet suam gratiam, nec doceat de bono iure suo, & Domini dixerunt non esse impetran. quia commissio impetrata super beneficio sibi per tres conformes ablata, & eius restitutione per quas gratia aduersarij fuit canonizata, vnde non seruit pro restitutione possessionis, nisi in consequentiam, quia eo plenè restituto ad beneficiũ, cõsequitur possessionem fructus, & omnia quæ amisit per sententiam, quod non obtinebit, nisi iustificata gratia sua, & hoc modo respondebatur ad doct. Barto. in lab. hostibus. §. quod simpliciter ex aduerso ex quibus causis vide Ias. in §. rursus nu. 76. de act. Inst. per Abb. in c. cum ex literis col. fi. in prin. ff. de rest. in integ. Et domini dixerunt etiam quod si ad istam possessionem hoc modo admissam ageretur interdico recuperanda, quod non posset obtinere, & ex quo ille ritè priuatus fuit, licet non rectè, vt notabiliter Ias. post alios declarat in l. iustè possidet. ff. de acquir. pos. nam licet possessio sit considerabilis, & veniat in restitutione in integrum, tamen non restituenda venit hoc casu, nisi canonizata gratia sua, & restituto quo ad ius beneficij.

F A B I I.

De offic. delegat. & de exception. Ceuten. canonicat. & præbend.

S V M M A R I V M.

- 1 Gestæ per vicarium qui pro vicario agnoscitur, an rata habeantur tanquam per principalem substituentem sint gestæ.
- 2 Liquidatio commissæ sub nomine officij non autem proprio an faciat substitutum esse eandem personam cum substituentem.
- 3 Episcopus an possit vicarium substituere cum facultate alium adhuc substituendi.

DECISIO CLI.

IN causa Ceuten. Canonicatus & præben. dubitavi, an gestæ per vicarium sustineri valeant, præsupposito quod vicarius fuit: per Dominum Romanum erat commissum examen super liquidatione fructuum, & legitime constitutum cum facultate substituendi quoties illud obesse contingerit per ipsum qui postmodum loco sui substituerat alium in officio cui literæ domini Romani fuerunt præsentatæ, & fuerat processum, & coram me iurauerant testes deinde superauerat substitutus, & coram eo perfectus erat processus, & fuit dictum ex quo liquidatio fuerat commissæ sub nomine officij non autem proprio, quod substitutus erat eadè persona, & propterea potuit causam delegatam prosequi, vt per Cardinalem in c. quoniam Abb. ex aduerso, de off. deleg. Abb. ibidem col. 1. nu. 10. ver. item circa prædicta, & maxime, quia non erat successus in locum mortui, sed in officium viuientis absentis per no. per Doct. in d. cap. quoniam Abb. quia autem dubitabatur aliquo modo, an fuisset episcopus ille qui cum vicarium fecerat cum facultate substituendi dubitatu fuit ex quo in partibus nihil

nihil fuit factum, quia nemo comparuerat, an gesta per illum valeret, & videbantur valere ad dec. 47. in no. & in antiq. 497. dixerunt domini, quod ex quo statim allegato examine est oppositum de iurisdictione iudicis, quod ista contradictio sufficiebat, vt pars teneretur ostendere hunc esse constitutum vicarium ab episcopo.

F A B I I.

De re iudicata, & excep. Calagurit. Abbatif.

S V M M A R I V M.

- 1 Literis executorialibus parti aduersæ intimatis post sententiam, & rem iudicatam, vt opponi possit de subreptione gratiæ canonizatæ ad effectum impediendi executionem.

DECISIO CLII.

IN causa Calagurit. Abbatifatus dubitavi, an post sententiam & rem iudicatam ac literas executoriales parti aduersæ intimatas possit opponi de subreptione gratiæ canonizatæ ad effectum impediendi executionem, & dicebatur, quod non, per no. per Bar. in l. 4. §. condemnatus, de re iudic. licet apponeretur de notat. per Fel. in c. inter ceteras, de re iud. in 2. col. ver. 8. declaratur, & in 4. col. ver. 4. declaratur tamen dixerunt Domini, quod non erat ad propositum casus nostri cū ista subreptio de qua opponebatur non esset clara, & licet fuerit disputata, & resoluta pro subreptione, quod non debuit disputari, sed exequi sententia, & summa rō in hac resolutione fuit, quod ex quo ista aduersaria Leonoræ contra quam fuerat lata sententia, quæ in rem iudicatam transferat fuerat iam contumax, nec vnquam voluerat parere literis Apostolicis etiam post tres sententias in spolio quibus sententijs coacta fuerat Leonora renūciare mandato concilij Regij, quod omnino ista sententia erat exequenda, & quia erat commissæ causa restitutionis in integrum aduersus rem iudicatam, & dicebatur, quod debebat super hoc audiri non parito rei iudicatæ, nisi quo ad expensas fuit dictum, quod si quis vellet super hoc audiri quod daret dubium.

F A B I I.

De renunciatione Tollen. parochial.

S V M M A R I V M.

- 1 Resignatio facta ab aliquo de beneficio cum reservatione annuæ pensionis, quæ de iure est nulla, an possit subsistere.
- 2 Clausula non aliter, nec alio modo quid operetur.
- 3 Nullum quod per se existit reualidari non potest.
- 4 Resignans licet sit ea mente, vt velit ratam esse, & validam à se factam in alium resignationem, & ius quod habet penitus à se abdicare id tamen facere sine facto superioris non potest.

DECISIO CLIII.

IN causa Tollen. parochialis sancti Pauli dubitavi, an resignatio Desiderij in Beltrucium valeret nõ obstante, quod pensio sibi reseruata fuerit nulla de

iure illam acceptauerit, an extinxerit, & resignatione, & nullam nõ dixerit, hic namque Desiderius resignauerat reseruata sibi valida pensione super hac parochiali resignata, & non aliter, nec alio modo. Dixerunt Domini resignationem ab initio non valuisse cum præsupponatur pensionem fuisse nulliter reseruata: vnde licet resignatarius illam acceptauerit, & extinxerit, & tamè quod nullum fuit non potest conualidari: & quia ius remansit in resignante, quod ab episcopo non potuit sine facto Papæ auferri Abb. in c. cū olim, col. 7. de re iud. & habetur in c. admonet, & in c. & in dubijs, de renunc. & vnde etiã quod Desiderius voluerit resignationem tenere, & abdicare ius à se, non potuisset sine facto superioris, per prædicta, & ad multa, quæ ex aduerso allegabantur respondebatur, quod loquuntur in profanis, & in casu de quo non tractatur de transferendo de vna persona ad aliam prout in decis. Caslad. 4. de hoc contra ex aduerso allegato, & dicta per Sarnen. in reg. de triennali. q. 49. nu. 11.

F A B I I.

De Simonia Tholetan. thesauraria.

S V M M A R I V M.

- 1 Resignare si quis contendat præstimonium in fauorem alterius in causa beneficali haud dubiè incidit in contractum symoniacum, & cum quidem non realem, sed conventionalem.
- 2 Simoniacus contractus qui realis dicitur quomodo suspensionem iudici pariat quod fuerit inductus.

DECISIO CLIIII.

IN causa Toletan. Thesaurariæ dubitavi, an ex actis constaret de simonia reali, & conuentionali, & nemini fuit dubium, & simoniam fuisse conuentionalem cū Ferdinandus promiserit resignare præstimonium in fauorem Didaci, quod pactum sine dubio est simoniacum. c. cum inter portiones, de pac. sed magis est dubium est, an esset realis, quod videbatur, quia post istud pactum erat secutus effectus, quia eadem die fuerat prouisum Ferdinando de parochiali quadam del petretto, fuerat per resignationem eiusdem Ferdinandi prouisum de prædicto præstimonio ipsi Didaco, vt ex effectu pactorum, & connexitate prouisionum videbatur argui, quod in executione pacti præcedentis omnia fuerant facta. glo. in clemen. prima, & capi. cum diuersorum eodem titu. & Sarnen. in reg. de triennali. quæst. duodecima, & creditur ordinario de resignatione, quando omnia vnico contextu fuerit facta dicta dec. de probatio. in nouis Doc. in c. possessionem eodem titu. tamen fuit conclusum contrarium, & quod non constaret de realitate, tum quia non constabat, quod ad instantiam Didaci prouisio fuisset facta Ferdinando tum etiam quia allegatio procederet, inter pacificantes inter quos prædicta fuerunt facta, quod non est in casu isto, quia Archiepiscopus Toletan. qui venerat in actionibus prouiderat vtrique & potuit motus esse aliter quam ex conuentionalibus, tum, & maxime, quia non constabat, quod hic Didacus acceptauerit prouisionem sibi factam in præstimonio, vnde quo ad cum de cuius inhabilitate tractabatur quæstio non erat effectiuata, & per consequens non poterat dici realis.

F A B I I.

F A B I I.

Vt lit. penden. Salamant. Abbatia.

S V M M A R I V M.

- 1 Possessio capta à parte lite pendente vitiosa reputatur tanquam non ratificata neque per ipsam partem neque per eius procuratorem.
- 2 Mandatum si detur procuratori ad acceptandam possessionem non tamen datur ad delinquendum.
- 3 Possessio alicuius rei siue secularis siue beneficalis sine animo nequaquam acquiritur.
- 4 Mandatum procuratori factum ad intimandum executoriales, & petendum fructus sequestratos, & demum ad intrandam possessionem, præsupponunt obtentam debere esse ad hæc omnia exequenda licentiam.
- 5 Confitens in commissione quadam processus spolijs, & committens causam contra partem aduersam, & iterato in supplicatione nouæ prouisionis confitens, ex quo tamen reuocata fuerint per procuratorem factæ confessiones etiam non habentem speciale mandatum ad reuocandum, non præiudicat parti confitenti.

DECISIO CLV.

IN causa Salamantin. Abbatia dubitauit vtrum per possessionem D. Francisci de qua in actis Didacus amiserit possessionem suam antiquam, vel intercepta fuerit, & dixerunt Domini, quod si possessio Francisci erat vitiosa, quia capta lite pendente, vt supra resolutum fuit: vnde quia nec per procuratorem, nec per eum fuerat ratificata, nõ poterat considerari aliqua possessio D. Francisci, & licet dederit si mandatum ad capiendam possessionem, tamen intelligitur de iusta non autem attentata, quia non censetur dedisse mandatum ad delinquendum suo procuratori, & ibi Bar. & alij. ff. de cond. indeb. & per Fel. in c. r. in 6. colum. vers. not. reg. vt lit. contest. Nec etiã tanquam possessio procuratoris qui voluit ei acquirere, & si sine animo possessio non acquiritur. l. quemadmodum off. de acquiren. pos. & licet esset datum mandatum ad intimandum executoriales, & ad petendum fructus sequestratos, & ad intrandam in possessionem per quod videbatur dedisse mandatum vigore executorialium, tamen dixerunt dñi, debere intelligi quatenus esset licita, & non attentata: cum ergo per apprehensionem non fuerit petita possessio nedum à Francisco, sed nec etiã à procuratore, sequitur, quod non fuerit intentata possessio Didaci. Multi, & alij rationibus mouebantur informantes, quæ non fuerant considerate postquam ipsam solam dictum fuit sufficere, fuit etiam dictum quod licet Didacus si in commissione quadam confessus fuerit se spoliatum, & causam commiserit contra dictum Franciscum, & in supplicatione nouæ prouisionis id etiam confessus fuerit, tamen ex quo confessiones iste erant reuocata per procuratorem qui non habebat speciale mandatum ad reuocandum confessiones illæ non obstabant.

F A B I I.

De restit. in integ. Calagurit. Abbatiss.

S V M M A R I V M.

- 1 Procuratoribus constitutis non comparentibus, nec alter-

cantis causa patrocinium, vel defensionem suscipientibus, vtrum principalis pars veniat postea audienda ita vt in integrum restitui possit ob non paritionem iudicati.

- 2 Iudex per monitorium si parti intimet de excommunicatione neque personaliter citet ad audiendam latam excommunicationem, præiudicat parti ob non paritionem de stylo Curia.
- 3 Verba hæc ad monitionem partis, in monitorio posita, vt declarent, an velint acceptare, nec ne, potius sunt de urbanitate Rotæ, quam de necessitate.
- 4 Restitui in integrum an debeat pars, si dolo substitutorum procuratorum non fuerit paritum iudicatum.
- 5 Contrarium decisum fuit per Rotam ob malam electionem factam in persona ius sibi competere prætendentis. numero seq.

DECISIO CLVI.

IN causa Calaguritan. Abbatissatus dubitauit, si an eo quo procuratores constituti non comparuerant, nec causam defenderant, Ioanna sit audiendus in restitutione in integrum non parito iudicatum Ioanna enim rea in hac causa constituerat procuratorem ad istam causam qui recedendo à Curia, alios duos substituerat procuratores qui moniti sub pœna excommunicationis infra tres dies, vt comparerent, & acceptarent, vel nõ, nihil dixerunt, & fuit decretus processus per contradictas, & lata sententia, quæ transit in iudicatum, & decreta executoriales quæ fuerunt personaliter intimata: modo dicebatur, an Ioanna deberet restitui in integrum non parito iudicatum, attentio, quod processus non fuerit bene decretus, sed nulliter, quia ex quo si iudex elegerat viam monitorij sub pœna excommunicationis debebant procuratores personaliter citari ad videndum se excommunicari, quia non paruerant monitorio, non autem statim decerni processus per contradictas prout de stylo seruabatur: sed domini dixerunt, quod in casu isto forma illa, & stylus debebat seruari, si quia ista mœtio quæ fiebat per verbum, vt declarent, an velint acceptare, vel non, erat potius ex urbanitate Rotæ quam ex necessitate, ideo sufficiebat ista monitio, eo maxime, quia post aliquot menses fuerat illis iniuratum qualiter erat decretus processus si dicebat etiam Ioannam debere restitui, quia sub ista causa restitutionis non comparitionis procuratorum substitutorum qui videntur dolo fecisse ideo debebat restitui, sed ex aduerso dicebatur si contrarium, & ita Domini resolverunt eo quod mala electio est in culpa. l. eum qui. §. si. ff. & ibi glo. ad l. seq. & ad deducta in contrarium respondetur ex no. per Cassad. in decis. 5. & 6. de appel. & ita pronunciaui.

F A B I I.

De iudicij Segobien. parochial.

S V M M A R I V M.

- 1 Iudex in causa si pronunciauit non tamen subscripserit sententiam, an alius iudex sub generali vel speciali commissione subscribere possit.

DECISIO CLVII.

IN vna Segobien. parochialis fuerat mihi præsentatum registrum in quo, b. m. c. d. Thomas de Thanis pronunciauerat

nunciauerat, & nõ subscripserat: petij à Dominis, an possem subscribere ex commissione generali, vel speciali, & dixerunt quod sic.

F A B I I.

De procura. & restit. spolia. Bracharen. prioratus.

S V M M A R I V M.

- 1 Ratificatio an valida sit actus si presentans commissionem non sit primo procurator constitutus, & fecerit decerni processum per contradictas iuncta testium examinatione super non tuto accessu tandemq. per principalem inuorem. 24. annis procurator constituatur, & deciditur in fauorem pupilli affirmatiue.
- 2 Spolians aliquem & vigore breuis possessionem capiens, condemnatur in fructus perceptos, & tenetur ad restitutionem.

DECISIO CLVIII.

IN causa Bracharen. prioratus quidam si qui non erat procurator præsentauerat commissionem, & fecerat decerni processum per contradictas, qui fecerat examinare testes super non tuto accessu, deinde fuerat constitutus per principalem qui erat minor 24. annorum & sine curatore cum ratificatione actorum: vnde videbatur, quod ratificatio non valeret, tamen dixerunt domini, quod ex quo hoc reuocabatur in fauorem principalis pupilli, quod ratificatio erat bona, & in eadem causa cum constaret per Archiepiscopum Bracharensem spoliatum, & deinde vigore breuis captam possessionem nomine Cameræ dixerunt, quod Archiepiscopus Bracharen. poterat condemnari in fructibus per eum perceptis, & deinde Cameræ in spolio, quia in ultimo loco spoliauerat, & ita fuit factum.

F A B I I.

De offi. Vicarij Ouetens. Canoniat. & præbend.

S V M M A R I V M.

- 1 Vicarius deputatus ab ordinario etiam cum facultate substituenti loco sui in casu absentia si ordinarius resignet episcopatum liberè in manus Sanctissimi, vtrum prius quam veniat successor, & sibi innotuerit de resignatione facta, non solum sibi deputatum possit officium exercere, sed incidente casu sua absentia vigore sibi facta deputationis ab ordinario qui cessit, alium etiam loco sui substituere possit.
- 2 Vicarius cui facultas collationis beneficiorum data est, potest conferre etiam post renunciationem factam ab episcopo si eam ignoret effectualiter executioni mandatam ex sententia Felyni in c. Abbatissa de rescriptis.
- 3 Contrarium sensit Calderinus in ti. de re iud. nu. seq.

DECISIO CLIX.

IN causa Oueten. Canoniat. & præben. dubitauit, si an Vicarius deputatus ab Episcopo cum facultate substituenti loco sui in causa absentia potuerit post resignationem Episcopi in manibus Papæ de dicto Episcopo patu ante aduentum successoris, & notitiam resignationis, non solum officium exercere, sed adueniente casu ab

sentia etiam aliū loco sui subrogare vigore dictæ deputationis, & domini resolverunt materiam, licet inclinauerint, quod sic, per no. per Fely. in ca. Abbatissa de rescriptis. qui vult, quod si Vicarius habens facultatem conferendi beneficia possit conferre etiam post renunciationem ignoratam. In si contrarium autem allegabatur consilium Calde. in ti. de re iud. vbi vult quod sententia lata per Vicarium post translationem Episcopi sit nulla, quia cessat facultas etiam quod ignoret translationem, quod quidem consilium non viderant domini ideo res resoluta non fuit.

F A B I I.

De fide instrum. Valentin. admissio in militem.

S V M M A R I V M.

- 1 Extracta & stabilimenta quadam simplicia producta, & copia ex libris religionis, an probent pro religione.
- 2 Copia si sit penes aduersarium originale ipsum, ex sententia Bartoli, & Iasonis fides adhiberi debet.

DECISIO CLX.

IN causa Valentin. admissio in militem dubitauit vtrum iura producta sint talia quibus in hoc casu sit adhibenda fides pro parte illius qui in militem fuerat admissus, intra religionem, & magnum Magistrum Hierosolimitanum non admitterent, fuerat producta sententia lata per magnum Magistrum, si quadam stabilimenta, & quadam alia, quæ erant simplices copie extractæ ex libris religionis quibus non erat adhibenda fides: dicebatur in contrarium inter alia, quæ videbatur quorum vigore allegabatur decis. Bar. in l. publicat. §. q. c. si. quem sequitur Ial. in auth. si quis in aliquo, col. 4. vers. sic. 7. fallit. C. de eden. & Dec. consi. 33. incipit, & pro tenui col. 2. vers. non obstat vbi vult, quod si copia detur fides, quando originale est penes aduersarium qui potest illud producere eo quod dicat copiam ab eo discordari, tamen hoc & alij adductis non obstantibus Domini dixerunt, quod deberet iste habere compulsiuam, extra here iura in forma probanti, quod si non poterit impedirentibus aduersarijs adhibere fides copijs, nisi originale per eos producatur, & contrarium euitantur, dicendo quod non constabat, quod originalia essent penes religionem quantumcunque ille dederat copia & diceret illam extraxisse ex libris consiliorum Religionis, & esset recognita manus illius, quod esset secretarius.

F A B I I.

De exceptionibus & pœnis in quadam Salamantin. antiquit.

S V M M A R I V M.

- 1 Sententia prætensa, & prætensi item actus, an obstant quominus sententia duæ in fauorem partis late veniant confirmandæ.
- 2 Doctoratus honorem adipisci non potest infamis ob condemnationem publica fustigationis infidens asino ex mora Hispania.
- 3 Pœna remissa, & non execut a inducit infamiam iuris non facti.
- 4 Iuramentum si præstetur de implenda conditione retrotrahitur in fauorem partis in causa studiorum.

DECL.

DECISIO CLXI.

IN causa Salamantin. antiquitatis dubitavi, ꝑ an prætenſa ſententia, & actus contra Laurentium obſtent quominus duæ ſententiæ in eius fauorem late veniant confirmandæ Ioannes, & Laurentius tãquam antiquiores in vniuerſitate Salamatin. fuerunt Doctõrati, & incorporati cum prælatione cuidam Doctõri Aldereti qui licet eſſet antiquior ex quo tamen erat Doctõratus in vniuerſitate Ferrarien. per conſtitutiones Salamatin. alij veniebant præferendi qui Doctõrati Salamanticę ap pellauerat Alderetus, & cauſam commiſerat in Rota cõtra quos erant late duæ ſententiæ, & inſtabatur coram me pro tertia confirmatoria opponeretur Ioãni, ꝑ quod non poterat Doctõrari, & præferri, quia contra eum erat late ſententia in qua vltra pœnam pecuniariam erat condemnatus vt fuſtigaretur publicè inſidens aſino, ex qua ſententia tanquã infamante factus erat inhabilis. Ad quod reſpondebatur, & ita Rota tenuit, quod non conſtabat ꝑ ex quo contra eum fuiſſet late ſententia nõ poterat cognoſci, an eſſet infamis, vel non, & licet eſſet im-poſita illa pœna, & quia inducebatur ſaltem infamia facti dicebatur hoc non ſufficere, ex quo nõ conſtabat de cauſa, & pœna illa fuerat ei remiſſa, nec exequuta. Cõtra Laurentium autem opponeretur, quod quando fuerat appoſita conditio ꝑ quã non poſſet Doctõrari, niſi infra annum cum dimidio ſtudiſſet ꝑ & iuramentũ de ſtudio præſtituiſſet, niſi infra illud tempus alius voluiſſet Doctõrari vnde eũ Alderetus petiſſet Doctõrari, licet Laurentius ante annum cum dimidio poſſet ſe opponere, licet non ſtudiſſet, debebat tamen iurare de ſtudio qd cũ non feciſſet, non potuit præferri Aldereto: dictũ tamen fuit contrarium per dominos, quia licet non iuraſſet pœna, tam eã aliqua non erat appoſita vniuerſaliter quod non poſſet Doctõrari, vnde adhuc hodie dicebatur, quod poſſet iurare, & adimplere conditionẽ, & ita confirmaui duas ſententias iam latas.

F A B I I.

De re iudicata Vicentin. matrimonij.

S V M M A R I V M.

- 1 Proceſſu in partibus ſuper cauſa matrimonij habito, de cuius nullitate prætendebatur, à qua partium expenſæ veniant reſtutuenda, præſuppoſito eundem proceſſum validum eſſe declaratum.
- 2 Sententia poſt iudicem reſuſcitatum vtrum pro valida debeat haberi, an pgnitus adnihilari.
- 3 Sententia ex quo de eius iuſtitia nullum iniiciatur dubium, licet nulla fuerit declarata poteſt confirmari.

DECISIO CLXII.

IN cauſa Vicentin. matrimonij dubitavi ꝑ vtrum expenſæ factę prout in ſententia Fabij prætendebatur, venient reſtutuenda Domino Nicolao, vel etiam Domino Lucretiæ, prætendebatur etiam in dicta ſententia expenſas reſtutuendas eſſe Nicolao, ex quo proceſſus de partibus prætendebatur nullus, & etiam ſententia, ſed de proceſſu nullum erat dubium, quod erat validus, & ſuper eius validitate ſatis fuerat in ſecunda diſputatum coram Dom. Fabio, & habitus propter bonos ſed remanebat dubitatio de ꝑ ſententia lata in partibus, quia poſt reſuſcitationem iudicis, & dicebatur in Rota. aliàs fuiſſe

reſolutum pro nullitate illius per conſ. Alex. & c. r. in 6. vol. ſed per illudmet conſ. aliàs domini, & etiam hodie dixerunt ꝑ ſententiam ex quo erat iuſta poſſe confirmari etiam quod eſſet nulla, & propter eius nullitates nõ eſſe conſiderandas, & ſic mandarunt confirmari ſimpliciter ſententiam Domini Fabij, & ita fuit factum.

F A B I I.

De fide inſtrum. Leodien. Canoniar.

S V M M A R I V M.

- 1 Nunciuſ apoſtolicuſ ſi prouideat alicui de beneficio contra alium cui à Papa fuit de eodem prouiſum, & literas ſuper hoc expediri faciat ſcriptas à notario legali, & fide digno, & omnib. qualitatibus que in legitimo notario requiruntur vallato, non tamen ad negotium ſpecialiter rogato, an per hoc priori per Papam prouiſo præiudicetur.

DECISIO CLXIII.

IN cauſa Leodien. Canoniar. Sancti Dionyſij dubitavi, ꝑ an litera prouiſionis conceſſe Ioanni datę per nunciuſ probent contra Remigiuſ prouiſum à Papa: defectus qui prætendebatur erat, quia de illa prouiſione notarius non erat rogatus, litera, tamen habebant teſtes, ſigillum nunciij, ſubſcriptionem notarij, cuius manus recognoſcebatur, & dicebatur illum eſſe notarium publicum, legale, & fidẽ dignum, & quia erat ſecretarius nunciij, ſolitus recipere conſenſus præſtitos in curia eiudem nunciij, & alios actus legales, ex quibus domini eos habuerunt pro talibus quib. fides eſſet adhibenda, licet ille ſubſcribens non atteltaretur de præmiſſis ſe fuiſſe rogatum.

F A B I I.

De dilat. & reſt. in integ. Zamoren. parochial.

S V M M A R I V M.

- 1 Sententia que tranſiit in rem iudicatam vtrum impediatur informationem petitam de nouo ad partes per procuratorem habentem generale mandatum tranſmitti, & ob id dilationes debeant concedi.
- 2 Mandatum procuratoris ſi ſit generale quòd habet, etiam datum antequam fuerit citatio exequuta, poſt cauſa commiſſionem dilationes concedi petitas impedit.

DECISIO CLXIII.

IN vna Zamoren. parochial. dubitavi, an eſſet danda citatio ad partes: in hac cauſa fuerat pronunciatum, & proceſſum per contradicthas, & ꝑ ſententia tranſierat in rem iudicatam: poſtmodum venerat à die notitię procurator, produxerat mādaturum generale, & inſtabat, vt appellans audiretur: aduerſarius autem inſtabat pro exequutorialibus, & ſic pro vna habuerunt reſolutionẽ à dominis in alia Zamoren. de Caſaſola, ita & in hac reſolui, cum ex quo ille qui reportauerat ſententiam contra, erat factus contumax, quòd debebat audiri appellatione reſoluta pars incipit inſtare pro executione, & expeditione, prout in ſecunda: pars aduerſa petebat dilationes ad partes ad conſulendum principales, quia ꝑ mādaturum, quòd habebat erat generale, & datum antequam eſſet exequuta citatio. decreta poſt commiſſionem cauſe, vnde

vnde non videbatur poſſe denegari, tamen dicebatur nõ eſſe dandas, quia de facto illas habuerat cum iam reannus eſſet lapſus, quo mandatum erat productus, ex quo, tamen pars ſemper inſtituit pro executione rei iudicatę, & de nouo inceperat, procedere prout in ſecunda ſuper negotio principali fuit viſum dominis, quòd procurator verifiſimiliter potuit amiſſe conſcribere principali cum negotium principale non tractaretur propterea iudicauerunt dandas eſſe dilationis.

F A B I I.

De dolo & contu. in quadam Mendionen.

S V M M A R I V M.

- 1 Intimatio executorialium, niſi fiat coram multitudine exiſtenti in loco publico ſacro, & inter celebrationem ſacrorum eſt nulla.

DECISIO CLXV.

IN vna Mendionenſ. in qua fuerat late ſententia per contradicthas, quæ tranſierat in iudicatum decretae ſunt executoriales, vel intimatae, & inſtabatur pro declaratoria dubitavi, an intimatio executorialium eſſet bene facta, & domini dixerunt, quòd ex quo in locis in quibus fuerat facta, & aſſixum originale, & deinde copia, ſed ſolum, copia aſſixa. ꝑ Irem quia intimatio non apparebat facta exiſtente ibi multitudine gentium dum diuina celebrarentur, quòd erat bona. ita Caſſad. primo de appella.

F A B I I.

De reſtit. ſpol. in vna Zamoren. parochial.

S V M M A R I V M.

- 1 Poſſeſſio canonicatus in ſpolio capta autoritate propria non eſt reſtituibilis.
- 2 Et quid in poſſeſſione tali in beneficio parochiali non autẽ canonicatu capta, ſit ſtatuentum, nu. ſeq.

DECISIO CLXVI.

IN vna Zamoren. parochialis degutimi Rotonda dubitavi, an poſſeſſio eſſet reſtituibilis conſtabat enim de ſpolio etiam violento: titulus etiam erat coloratus in expectatiua, licet reuocata, ſed dicebatur ꝑ poſſeſſionem non eſſe reſtituibilem captam propria auctoritate, & non petitam ab aliquo executore in proceſſu expectatiuæ data: tamen domini dixerunt hoc non impedire, quia poſſeſſio capta propria auctoritate non eſt reſtituibilis, quando ꝑ de canonicatu, vel alio beneficio cuius poſſeſſionem tradere ſpectabat ad capitulum ſecus autem in parochialibus, & alijs beneficijs alterius generis.

F A B I I.

De ſententia excommunicationis in quadam Laurentienſi præpoſitura.

S V M M A R I V M.

- 1 Monitorio non parens ſi excommunicetur ob contumaciã,

& comparens poſtea abſoluatur, an ob id proceſſus eius nomine factus ſit validus.

- 2 Conditio appoſita contractui nullatenus venit diuidenda.
- 3 Error notarij inſcribendo non debet de iure parti præiudicare.
- 4 Pars ſolutionem recipiens ſimpliciter ſine proteſtatione ſibi ipſi præiudicium parit.

DECISIO CLXVII.

IN cauſa Lurien. Sardanen. dubitavi, an Ioan. Anton. fuerit bene abſolutus ab excommunicatione ad effectum, vt proceſſus eius nomine factus ſit validus, & ſtante reintruſione poſt abſolutionem factam ꝑ Io. Anton. fuerat excommunicatus ob nõ partitionem monitorij in contumaciam; poſtea cõparente fuit abſolutus, & dicebatur, quòd non, quia ꝑ conditio non poteſt diuidi ideo tenebatur ſatisfacere vſq; ad obolum. l. cui fundus. ff. de cond. & demon. Soli. conſi. 107. col. 7. vol. 4. cum ſimi. tamen domini voluerunt contrarium cõſiderantes, quòd ſoluiffet totum, ſed ꝑ errore notarij fuiſſe minus ſcripta, & quòd voluerunt tenere quo ad obtinendum abſolutionem defeciſſe in illo minimo ex quo fere totum ſoluiffet eo maxime, ꝑ quia pars recipiendo pecuniam à notario, receperat ſimpliciter, & quietauerat ſine aliqua proteſtatione, ex quo inducebatur ad credendum, qd integre fuiſſet ſatisfactum, vel quòd ſaltem pars ſibi præiudicaret recipiendo ſimpliciter. Et licet poſtmodum fuiſſet iſte reintruſus etiam poſt annum, tamen ex quo pars appellauerat à reintruſione, & dominus reſoſuerat cum hoc, tamen ex quo vltima appellatio, & reſoſitio erat ad fauorem intruſi, dixerunt, quòd reintruſio nihil obſtat, & ſic firmarunt proceſſum à tali excommunicato, & à tali abſoluto reſoſito, quòd eſſet bonus.

F A B I I.

De gratia ſi neutri Arborenſ. Archipreſbyterat.

S V M M A R I V M.

- 1 Gratia ſi neutri omiſſa nullitate cauſata ab excommunicatione per non expreſſionem nullitatis in reſignatione beneficij, an ſuo vigore deſtituatur.
- 2 Regule Alexan. Sexti, & Leonis Decimi ſummorum Pontificum cumulantes gratias, & poſſeſſiones vtrum locũ habeant non adhuc literis in Curia expeditis, vt beneficiorum ſine literis fieri poſſit.
- 3 Gratia an notari poſſit tanquã ſurreptitia vbi narratio ſit Principi de familiaritate ad facilius gratiam extorquendam.

DECISIO CLXVIII.

IN cauſa Arboren. Archipreſbyterat. ꝑ an gratia Hieronymi Zapattæ pro reſignatione ſit adeo nulla, vt nõ intret gratia, ſi neutri, omiſſa nullitate cauſata ab excommunicatione, & non expreſſione nullitatis, & hoc dixerunt vltimo loco, & dubium eſt magis reſtrictũ, quia in præcedenti poſitione etiam dixerunt domini pro maiori parte, quòd licet aliqui tentarent contrarium, qd non erat nulla ab initio, quia licet ꝑ regulæ Alex. & Leonis de quibus in præcedentibus cumularent gratias, & poſſeſſiones de quib. in literis adeo, qd gratia ſubſiſtebat anteq; litera gratis expedirentur, & propterea ius fuit à Signorino in cuius facultate erat expedire literas ſuę pñſionis ſibi reſeruata, & illam petere, & propterea grã ſi neutri poterat intrare cũ inueniret beneficiũ vacans, fiebat etiã aliud

aliud fundamentum, & dicebatur, quod gratia erat surreptitia, quia erat narrata familiaritas ad inducendum Principem ad facilius concedendum gratiam tam extraordinariam, quæ erat ad duo incompatibilia, quia pars aduersa tantum intellexerat motiuam nec super eo informauerat, propterea mandarunt informari de hoc, ut viderent quid responderet aduersarius.

F A B I I.

Gratia si neutri in causa Arboren. Archidiaconat.

S V M M A R I V M.

1. Gratia multum pingues verosimiliter à Principe non præsumuntur concessæ, nisi per impositionem tacita veritate, & narratis non narrandis, & habentur pro surreptitijs.
2. Pontifex summus facilis esse solet ad gratiarum concessionem, per resignationem obtenturam.

DECISIO CLXIX.

In causa Arboren. Archidiaconatus dubitauit, an gratia Hieronymi Zapattæ sit surreptitia, & nulla de iure communi, ad effectum si esset nulla gratia si neutri ex qua volebat se iuuare Zapatta, & intrate, & prærendebatur, quod esset nulla propter gratiam multum pinguem quam Papa verosimiliter non fecisset, vel difficilius si non fuisset narrata familiaritas, & propterea non verificata familiaritate gratia redditur surreptitia, & per consequens nulla, ad decisio. 582. in antiq. cum multis alijs de quibus in informatione: domini non dixerunt contrarium, quia in gratia nedum erat expressa familiaritas, sed etiam nobilitas ex utroque parente, quæ attenditur in gratijs, dicto capitu. multa, de præben. nec est verum, quod familiaritas sit expressa taxatiuè, quo casu bene procederent decisiones antiquæ, quæ ut plurimum expediuntur ad effectum expediendi gratis, ut dicit Cassad. decis. decima, de præben. multum mouebat etiam dominos, quia Hieronymus Zapatta habuerat istam gratiam ex resignatione Hieronymi Signorini, & ex vltu patrisfamilias demonstrabatur, quia & Papa solet esse facilis ad concedendum quascunque gratias per resignationem, quod satis in casu nostro suadebatur ex gratia si neutri obtenta de omnibus beneficijs de quibus in gratia resignationis, licet esset ad tria, & ad quatuor incompatibilia.

F A B I I.

De offi. delegat. Fulginaten. prioratus.

S V M M A R I V M.

1. Supplicans si in narratiua, & supplicij libello narret se familiaritatem alicuius Cardinalis, & falso, & istius vigore provideatur sibi per Papam, prouisio nulla est ex regulis Alexan. Sexti, & Leonis 10. Pontificum familiarium fictorum impetratas gratias annihilantibus.
2. Motus proprius Pontificis confirmans familiaritatem alicuius prodest ad gratiarum quæ in impetratione beneficiorum requiruntur confirmationem, & validitatem.
3. Ad gratiam gratis expediendam quæ requirantur, & attestatio Vicecancellarij sufficiat.

DECISIO CLXX.

In causa Fulginaten. prioratus dubitauit, an ex deductis constet de familiaritate narrata quantum sufficit Alexand. de Oliua fuerat prouisus de isto prioratu per Papam cum in narratiua tam in suppositione quam in literis dictum erat quod esset famil. Card. Farnesi, & familiaritatem conatus est breui probare per testes, qui plene non probant, & patiebantur aliquem defectum: produxerat etiam duas fides Vicecancellarij, qui attestabatur illum esse familiarem suum, sed quia erat datum de regula Alexan. & Leonis contra fictos familiares ad annullandas gratias eorum qui falso asserunt se esse familiares, & gratias annullabant si gratis expediuntur: dubitabatur an ille fidei esset adhibenda fides propterea fuerat vltimo loco productus & motus proprius Papæ in quo dicebat eum esse familiarem suum insitendo seruitijs Vicecancellarij, & sic debere iudicari: contra quod dicebatur, quod non faciebat ad propositum, quia si Papa motus fuisset ad faciendam gratiam hanc, quia erat famil. Vicecancellarij, multo magis, si esset familiaris suus. Vnde gratia non poterat dici surreptitia quasi expresserit illam familiaritatem falso, quæ facilius induceret Papam ad concedendum sibi gratiam, & quia dicebatur, quod propter istam familiaritatem non expediisset gratis, nisi oppositum esset gratis de mandato: ad hoc dicebatur, quod & quantum ad expediendum gratis sufficiebat attestatio Vicecancellarij. Opponebatur etiam, quod motus proprius non esset ad propositum, quia multo tempore præcedebat gratiam super qua disputabatur, vnde stante simul, quod tempore motus proprius etiam esset familiaris prout Papa attestabatur, tamen tempore gratiæ dehisset esse, tamen dixerunt domini, quod gratia diceretur, & quia aduersarius confirmabat contrarium esse verum, & de facili posse probari, dixerunt domini, quod deberet admitti ad probandum.

F A B I I.

De sententia excommunicationis in quadam Lauriensi præposit.

S V M M A R I V M.

1. Priuilegium alicui concessum, an extendatur ad personas non sub priuilegio contentas.
2. Conseruatoria, quia odiose veniunt restringendæ.

DECISIO CLXXI.

In causa Lauren. dubitauit, an Conseruatores dati in priuilegio Leonino haberent iurisdictionem maxime personalem, à sede Apostolica. Et in effectu est dubium aliàs positum, & non resolutum, & domini dixerunt, quod isti Conseruatores erant tantum mandati ad conseruandum priuilegium concessum à Leone iuxta tex. cum ibi no. per Doct. maxime Ciomet. in c. t. in fi. de offic. dele. in sexto, hic autem contra quem processerant Conseruatores non impugnabat priuilegium, sed conuentus ab aduersarijs coram istis Conseruatoribus, ut solueret istas pensiones ad quas tenebatur pro ista præpositura, negabat se teneri, quia decimas solu-

rat quas prætendebat debere compensare cum pensionibus decursis. Et propterea ex hac ratione dixerunt processum factum coram istis conseruatoribus esse nullum eo maxime, quia erat datum priuilegium congregationi Monticassini Sancti Benedicti circa beneficia ad suam congregationem pertinentia Cardinalibus, & alijs prælati in commendam à Sede Apostolica concessæ, vnde cum aduersarius fratrum in hac causa non esset prouisus à Sede Apostolica, sed ad ipsis fratribus conseruatoribus in priuilegijs datis, licet aliàs habuissent priuilegium, & iurisdictionem, tamen non potuerunt habere in personas de quibus priuilegium non loquebatur maxime, quia & istæ conseruatoriæ sunt odiose, & ideo strictè interpretandæ. in d. c. fi. circa nonum.

F A B I I.

De gratia si neutri Arborens. Archidiaconat.

S V M M A R I V M.

1. Gratia concessa alicui qui in specie non narravit defectum suum ratione excommunicationis, an sit surreptitia.
2. Alexander Sextus, & Leo decim. Pontif. max. per extravagantem execrabilem quandam, annullant gratias obtentas familiaribus prælatorum curiæ Romanæ.
3. Vera facti narratio si fiat Principi, facit ut vel facilius, vel difficilius pro rei, & personæ qualitate gratiam petitam, aut concedat, aut abneget.
4. Constitutiones Alexandrina, & Leonina non solum gratiæ gratis datæ ob causam ex falsa relatione adhibent, sed etiã excommunicationis vinculo impetrantes inmodant, ita quidem, ut non nisi facta satisfactione ab ipso Pontifice possit absolui, idque solum in articulo mortis.
5. Papa non præsumit velle gratiam concedere excommunicationi subiacentibus, & de famoso crimine notatis, nec cum talibus dispensare.
6. Excommunicati omnia acta in iudicio producta sunt ipso iure nulla, & in ipsis redundant præiudicium.

DECISIO CLXXII.

In causa Arboren. Archid. dubitauit, an gratia concessa Hieronymi Zapattæ in specie sit surreptitia, quæ non narravit in specie defectum suæ primæ gratiæ, seu ex quo titulo erat excommunicatus, quod tacuit. Nã ut supra patet hic Hieronymus se falso familiarem narrauerat & expediuerat gratis propter falso narratam familiaritatem ex quo gratia sua erat annullata per extravagantem execrabilem Alexan. & Leonis de quibus erat datum in actis: vnde dicebatur per aduersarium, quod si narraisset Papæ, quando obtinuit gratiam si neutri, quod prouisio sua esset nulla propter falso narratam famil. propter quod etiam expediuerat gratis, & fraudauerat familiares Papæ verosimiliter, vel non concessisset, vel difficilius, ideo eius commissio vitiabat, & reddebat eius gratiam surreptitiuam, & obreptitiuam ad no. in capitu. super literis, de rescrip. vbi Felyn. & alij: dicebatur tamen ex aduerso, & ita domini, quod ex quo in gratia erat clausula, quæ communiter solet apponi, quod causæ effectiue, & annullatiuæ præcedentis gratiæ habeantur pro expressis, & in literis possint exprimi ideo aliqua surreptio, vel obreptio considerari non poterat, & quia constitutiones prædictæ nedum annullabant gratiam, sed etiam excommunicabant tales expedientes gratis propter falsam familiaritatem: ut nec à Pontifice possint absolui, nisi postquam satisfecerint præterquam in articulo

lo mortis, quod si Papa intellexisset nõ concessisset, quia & excommunicatis, & criminosis Papa non præsumitur velle facere gratiam, & cum eis dispensare, ut dicit Balin. l. si Barbarius col. 8. ver. & si dicatur. ff. de of. præto. & in l. præscriptione col. 5. vers. verbi gratia. C. si contra ius vel util. pub. Ad hoc respondebatur multis modis, sed vnus placuit, videlicet, quod in illis erat absolutus ad effectum gratis, & communiter apponitur, quia absolutio non repugnabat constitutionib. Alex. & Leonis volentiũ posse absolui, & posse in causa audiri, & propterea aduersarius apud acta statim protestatus fuit, quod erat excommunicatus, & quod & omnia per eum iam excommunicatum facta erant nulla, & instabat pro absolutoria, quia erat possessor.

F A B I I.

De restit. spolia. Lauriens. præposituræ.

S V M M A R I V M.

1. Notarij si non constet de non iure partis spoliatæ beneficio, & in alium collato ob non solutionem factam debitor pensionis, si subductis calculis præsupposito quod sit debitor paratus sit soluere, venit restituendus possessioni pristina.

DECISIO CLXXIII.

In causa Laurien. præposituræ dubitauit vtrum adeo constaret de non iure Caroli, ut spoliatus non deberet restitui, præsupponebant enim aduersarij, & erat dictum, quod Carolus in iudicio erat examinatus medio iuramenti tanquam principalis, & confessus fuerat tanquam extitisset per multos annos, quod soluerat pensionem quam pro isto beneficio tenebatur soluere sub pena priuationis, & propter hoc fuerat priuatus, & beneficium alteri collatum in quem spolio agebatur, quia vigore illius promissionis intrauerat possessionem, vnde ex solutione facta si non esset priuatus de nouo poterat priuari, & beneficium alteri conferri, & sic nullum ius haberet non erat restituendus ad decis. 429. in antiq. & 55. in no. tamen quia ista confessio non erat simplex, sed habebat secum excusationem, quia dicebat se soluisset quosdam decimas, quæ debebant compensari cum pensionibus soluendis, & quod si in aliquo restabat debitor, quod facto calculo erat paratus soluere: dixerunt domini, quod non constabat de non iure suo notoriè, & propterea debebat restitui, & multa alia adducebantur in informationibus, & ita fuit resolutum.

F A B I I.

De iure patronat. Bononien. Sancti Martini.

S V M M A R I V M.

1. Præsentatio duabus vicibus facta in beneficio vacanti, an ius patronatus in eo præsupponat.
2. Ius patronatus ex fundatione, aut dotatione productum vigore præsentationis alicuius, non habetur in consideratione, constituto, quod non habuerit effectum.
3. Simplex narratiua, & ea quidem de facto alieno, nihil relictat.

DECISIO CLXXIII.

F A B I I.

De probationibus Arborens. Archiepresbyt.

S V M M A R I V M.

In vna Bononien. Sancti Martini dubitavi, an ex productis probetur fundatio: præsupponebatur hoc beneficium esse de iure patronatus, & in quasi possessione præsentandi, qui erat quidam de Canonicis, quod constabat, & per duas præsentationes factas duabus vicibus quibus ultimo loco vacauerat hoc beneficium, sed quia prouisus Apostolicus habebat derogationem iuris patronatus quatenus non esset ex fundatione, vel dotatione, ista quasi possessio non suffragabatur patronis ad probandum & ius patronatus ex fundatione, vel dotatione: producta erat quædam præsentatio, & institutio facta de anno 1525. de qua domini nullam habuerunt considerationem, quia non constabat, quod haberet effectum: produxerat etiam procurator quadam Bullam Sixti in qua Papa conferendo istud beneficium narrauerat esse de iure patronatus, & pro illa vice Papa derogabat, quod etiam non fuit consideratum, quia erat & simplex narratiua, & de facto alieno, nec dicebatur esse de iure patronatus ex fundatione, vel dotatione, sed potius præsumebatur, quia Papa non solet derogare tali iuri patronatus.

F A B I I.

Regula de mutatione collationis Barchinonen. Canonicat.

S V M M A R I V M.

1 Specifica mentio fieri debet Diocesis in qua vacat beneficium, & ad quam expectatiua extenditur tam in mutationibus quam in extensionibus in supplicatione.

DECISIO CLXXV.

In causa Barchinonen. Canonicatus inter Ioannem Loxdellas, & Ioan. Baptistam de Bernaldis Ioannes Baptista obrinuerat gratiam expectatiuam quam iam habuerat mutari ad duas alias collationes, & tertiam extendi sub specifica expressione ad Barchinonen. Gerunden. & Vergellen. aliis in literis exprimen. & expedierat literas extensionis in Barchinonen. in qua vacauerat iste Canonicatus: erat datum de regula, quæ vult quod & sicut in mutationibus ita etiam in extensionibus in supplicatione ipsa debeat fieri specifica mentio Diocesis ad quam expectatiua extendebatur, quod præsupponebatur Ioannem Baptistam fecisse ex quo specificè illatus nominauerat eo maxime, quia in fine madata erat dictum, quod Vergellen. dabatur etiam ad reseruata, & quod Gerunden. etiam in manibus ordinariorum de consensu ordinarij vnde videbantur istæ duæ collationes specificatæ pro permutatione Barchinonen. pro extensione remanebat. Et sic specificata mentio de illa erat. Tamen domini dixerunt contrarium, quia licet tres ille collationes essent specificatæ, tamen non erant specificatæ in quibus magis de mutatione quam extensione loquebatur, vnde in ostendendo adhuc remanebat maxime, quia nedum erant specificatæ tres Dioceses, sed etiam erat datum, vel ad tres aliis in literis exprimendas, & sic adhuc maior erat incertitudo, quia potuisset acceptare, & expediri extensionem ad Toletanam, & Hispal. nec expressio facta in Toletã. qui adhuc haberet potestatem acceptandi in non specificatis exprimen. in literis, & sic habuerunt prouisionem.

- 1** Familiarem se fingens prelati, vt beneficij collationem per gratiam gratis expediat facilius si subicerat veritatem est ex Alexandrina, & Leonina excommunicatus, & gratia est surreptitia.
- 2** Testes deponentes in articulis reputari talem, & non esse talem, an profint pro articulante in fauorem, ita & releuent.
- 3** Literis gratie si sit subscriptum gratis pro familiari, an probetur familiaritas, ita vt obtenta gratia non dicatur surreptitia.

DECISIO CLXXVI.

In causa Arborens. Archiepresbyt. dubitavi, an sit probata familiaritas ex parte Ioan. Zapattæ: narrauerat eum esse familiarem Vicecancellarij propter quod gratias expresseerat propter quod dicebatur illum esse fictum familiarem, & non verum, & propterea excommunicatum per extrauagan. Alexan. & Leonis contra fictos familiares. Hic autem ex aduerso præsupponebatur se probasse familiaritatem. Tum ex testib. quos domini habuere pro non probantib. articulando, & variando se familiarem, & continuum commensalem Papæ insistendo seruitijs Vicecancellarij, & in eodem articulo articulauerat se nobilem clericum, & multas habilitates, & vnus testis dicebat articulum verum. Alij vero reputari talem qualem se articulauerat, tamen isti testes in causa scientiæ videbantur potius sentire de alijs habilitatibus, quam de familiaritate, vnde fuit visum non probari bene istam familiaritatem tam Papæ quam Vicecancellarij cui per suam cedulam hic attestatus fuerat esse familiarem suum, & se subscripserat literis & expeditis in quibus erat narrata familiaritas, & fuerat dictum gratis pro familiari. Et voluerunt domini, quod istud sufficeret quantum ad hoc vt possit expediri gratis, vt non incideret in executionem irrogatam per extrauagan. de quibus supra. Hic autem non fraudauerat expedierat enim sub fide Cardinalis & gratis expedierat, & nil per expeditores fuerat oppositum, quod voluit Sarnen. q. 16. nu. 6. in regu. de impertran. benef. vacan. per obitum famil. Card. dum dicit, quod ad effectum expediendi gratis statuitur fidei Cardinalis si non fuit oppositum, & ita etiam fuit firmatum supra in causa Fulginaten. prioratus.

F A B I I.

Fulginaten. prioratus.

S V M M A R I V M.

- 1** Articuli licet releuent in causa, tamen si sint obiectiui non obsunt agenti.
- 2** Restitutio in integrum non semper datur minori.

DECISIO CLXXVII.

In causa Fulginaten. prioratus dubitavi, an articuli sint releuantes, & admittendi. In hac eadem causa fuerant dati articuli ad probandum quod Alexan. tanquam familiaris impetrauerat beneficium qui non erat familiaris: quia erat execrabilis, quia plura in compatibilia possidebat, & nulli fuit dubium, quod essent releuantes, sed bene dixerunt, quod erant materiæ obiectiue

Atque iuxta tradita per Oldrad. consilio centesimo septuagesimo, & his probatis nullum resultabat ius ordinario, sed tamen constabat de non iure Alexandri, & ideo post terminum ad articulandum non debebat admitti, & nec minori dabatur restitutio, vt possit hæc obiecta probare, iuxta decisio. 607. in antiq. Vnde fuit producta gratia si neutri, quæ his probatis intrabat, & si articuli non erant amplius obiectiui. Et propterea admittendi nullum ius.

F A B I I.

De restitutio. spoliat. Lauriens. præpositura.

S V M M A R I V M.

- 1** Collatio si non sit simplex & libera, impedit quominus sententia restitutoria impetrare possit, & dubium parit de sufficienti titulo.
- 2** Prælatura si sit membrum alicuius monasterij, facit, vt prouiso potius titulus conueniat administratoris quam titularis possessoris.
- 3** Concessio facta ad vitam concedentis facit, vt successor pro ratificatione prædecessoris qui concessionem fecit non teneatur, nisi de proprio consensu.
- 4** Spoliatus antequam in causa procedatur ad omnia venit restituendus.

DECISIO CLXXVIII.

In causa Laurien. Præposituræ dubitavi, an Carolus habeat sufficientem titulum ad obtinendam sententiam restitutoriam, & dicebatur, quod non, quia collatio euidens præposituræ non est simplex, & libera, sed solum quædam concessio, quæ de similibus beneficijs facta solet appellari firma prout in clementina prima, §. quidam etiam articulo, vbi glo. In versiculo ad mensa, de excess. prælatorum, vnde in collatione, quæ fuit facta de ista præpositura ipsi Carolo, dicitur quod est membrum monasterij Cassiniensis, & propterea & iste debet dici potius administrator Abbatie, quam titularis possessor, & propterea potuit admitti, cap. ad monasterium. §. talis, & sentit glo. in capitu. primo, de stat. monach. immo etiam, quod fuisse concessa ad vitam dicebatur, quod & modernus Abbas non tenetur stare concessioni iuxta glo. in c. ultimo, ne prælu. & beneficia. in ver. quæ sunt insolita, & contra solitum collationis libera in simplicibus de beneficijs ex quo videbatur sequi, quod nullum habeat titulum ex quo & spoliatus deberet restitui: domini fuerunt in contrarium, quia ex verbis expressis collationis iam factæ Carolo quæ Petro nouiter prouiso, & qui spoliauerat, euidenter apparebat, quod erat collata in titulum beneficij, & propterea omnia allegata ex aduerso erant extra propositum nam euentus vacationis considerabatur, & quantumcūque essent aliæ causæ insolitæ hoc tamen non immutabat collationem beneficij, maxime, quia collatio erat dictata à notario minus practico talium collationum, & ita nemine discrepante fuit conclusum.

F A B I I.

De gratia si neutri Fulginat. prioratus.

S V M M A R I V M.

1 Gratia si neutri concessa per Papam Paulum tertium

quam vim habeat in supplicationibus.

- 2** Gratia si neutri semel concessa si eiusdem speciei superueniat secunda, annihilatur per primam.
- 3** Gratia si neutri vbi canonizari non potest, sed solum ob id producit ne articuli tanquam mere obiectiui reijciantur, supplicatio facta sufficit, neque necessaria est literarum expeditio.

DECISIO CLXXIX.

In causa Fulginaten. prioratus dubitavi, & an prætextu solius supplicationis gratia si neutri per Papam Paulum producta admitti debeat, aut articuli mere obiectiui præsertim cum sit datum de regula de non iudicando iuxta formam supplicationis, & ipsa gratia sit impetrata post reiterationem terminorum. Quia secunda pars dubij cassata, & quia fuit producta alia gratia si neutri multo an erat impetrata: fuerat enim dictum in præcedenti, quod articuli non poterant dici mere obiectiui est autem gratia si neutri, quod ex quo sola supplicatio erat producta dubitavi, quia admitti non debebat ad probandum, nisi literis expeditis, quia erat necessarium cognoscere, an gratia si neutri intraret, vel non, quia ius neutri competeret. Et postquam esset dictum, nec etiam ius patronatus Paulo competere erat necessarium canonizare gratiam si neutri, ne staret in possessione beneficij sine titulo, tamen domini dixerunt contrarium, quod ex quo iste non poterat gratiam suam canonizare, sed illam tantum ad istum effectum producebat, ne articuli tanquam mere obiectiui reijcerentur, quia non erat necessarium literas expedire, sed sufficiebat supplicatio, & quod si vnquam propter gratiam si neutri posset canonizari, tunc expediret literas.

F A B I I.

De probationibus Britoniens. præpositura.

S V M M A R I V M.

1 Prouiso si fiat de beneficio per priuationem quem titulum producat, & an prouiso cedat in utilitate prouisi.

DECISIO CLXXX.

In causa Britoniens. præposituræ in qua agebatur de spolio per Carolum, & pro colorando titulo produxerat prouisionem suam, quæ nunquam erat recognita, vnde dicebatur, quod non debebat restitui, quia cum aduersarius in & prouisione narrauerat se prouisum per priuationem Caroli dixerunt domini ex ista confessione satis constare de titulo ad effectum quod posset restitui, maxime quia sibi prouisum fuerat per supplicationem suam ante litem, vnde satis difficilis erat hic in vrbis recognitio prouisionis suæ factæ illo tempore in ciuitate Neapolitana.

F A B I I.

De appel. & Aegidiana Parmen. iurisdic.

S V M M A R I V M.

1 Fatalia vtrum lapsa dicantur post lapsum sesquianni post factam appellationem, & commissionem parte etiam citata.

H 3

Deserta

- 2 Deserta appellatio dicitur ex eo quod infra anni spacium causa de qua controuersia est non expeditioni mandatur non confitio de aliquo legitimo impedimento.
- 3 Rota tamen contrarium de stylo Curie obseruat, & concedit triennium, nu. seq.
- 4 Aegidiana constitutio nondum promulgata in toto dominio status ecclesiastici non impedit appellationem.
- 5 Parma & Placentia ciuitates immediatæ subiectæ sunt iurisdictioni Ecclesiæ Romanæ.
- 6 Statuta quæ prohibent appellationem in ijs casibus in quibus de iure civili non est licitum appellare, an veniant seruanda in Curia Romana.
- 7 Aegidiana constitutio quæ prohibet appellationem in possessorio in Curia Romana in certis casibus seruatur.

DECISIO CLXXXI.

IN causa Parmen. iurisdictionis villarum in qua procedebatur per contradicatas dubitauit, an causa esset appellabilis, &posito, quod sic, an essent lapsa fatalia fuerat enim per Dom. Fabium pronunciatum super spolio à qua fuerat appellatum, & causa appellationis commissa, & citata pars: postmodum erant t̄ elapsi 18. menses, & ultra, vnde dicebatur esse lapsa fatalia, & t̄ appellationem desertam ex quo infra annum causa non erat expedita, nec de aliquo impedimento constabat iurib. vulgaribus: dixerunt, tamen domini t̄ contrarium ex quo de stylo Rotæ semper datur triennium, quando aliqd post commissam causam factum fuit, vt dicit Fastolus dub. 37. car. 17. & Castad. decif. 6. circa fi. de appel. fuerat ante factum aliquid, vt supra, & sic remansit resoluta prima pars dubij. Dixerunt etiam t̄ causam esse appellabilem non obstante Aegidiana per Romam declaratum erat item non habere locum in terris mediatè subiectis Ecclesiæ prout erat ciuitas t̄ Parmæ, & Placentiæ inter quas litigabatur post mutationum status post quas fuerat in causa pronunciatum, vnde attento tempore sententiæ Aegidiana locum non habet, quia tunc tempore non erat extensa ad omnia loca immediatè subiecta Ecclesiæ prout per Paulum Tertium, sed tantum habebat locum in Marchia: & licet essent producta statuta Parmæ, & Placentiæ, quæ prohibebant appellationem in casibus in quibus de iure civili non erat licitum appellare, qualis est casus noster, dixerunt domini, quod ex quo articulus, an causa sit appellabilis, vel non, respicit ordinaria prout Aret. in capitu. quod clericum, de foro competen. Perus. in capitu. debitor, de appellatio. tradit Decius in capitulo Ecclesiæ sanctæ Mariæ, numero quadragesimotertio, de constitutio. debent attendi iura, & statuta in quibus iudicium agitur: vide ius canonicum de constitutionibus, & quod seruatur in terris Ecclesiæ, & permittit appellationem etiam in possessorio, tamen ista ratio non mihi visa fuit concludens, quia si debeant seruari in ordinarijs statuta loci in quo fit iudicium, ergo t̄ Aegidiana intrat, quæ prohibet appellationem, & habet locum, & seruatur hic Romæ: tamen quia in causa non erat contradictor poterat pronuciari ex eisdem confirmationis primæ sententiæ, quæ nulla prouocatione suspensa transiuit in iudicium, & ideo sine aliqua difficultate Parmen. habebant intentatam causam in quorum fauorem prædicta sententia fuit lata.

- 1 Mala fama mulieris vtrum eam excludat ab alimentis, qua

- 1 Causa pecuniaria pensionis annuæ controuersa Cardinalium duorum si ab vna parte prætendatur nullitas sententiæ vtrum à Rota ad signaturam Cardinalium referri possit.
- 2 Petitio si fiat in commissione nedum causam committi appellationis, sed etiam pensionis præhabita nullitatis causa intelligitur tam de nullitate sententiæ, quam pensionis.
- 3 Clausula sine retardatione quam vim habeat, & quos producat effectus.

DECISIO CLXXXII.

IN vna Abucens. pecuniaria inter Cardinalem de Carpo, & Cardinalem Annibalè dubitauit, an testes sint examinandi, & stante commissione de qua vltimo loco in actis legebatur, namq; ista pensio, quæ fuerat Cardinali del Carpo reseruata, & ei in possessionem cā percipiendi erat data viuentis prædecessore, prædecessor aduersarij qui non volebat illam soluere prætendens illā nulliter reseruata ex quo sine consensu Regis Fraciæ stantibus concordatis, & cum causa penderet corā Antonio Augustino Cardinalis Carpen. obtinuerat commissionem, vt procederetur sine retardatione solutionis pensionis virtute cuius Auditor declarauerat cōtra Cardinalem de Annibalè à qua declaratione fuerat appellatum, t̄ & petitum causam appellationis, & appellatiōem, & nullitatis tam sententiæ quā pensionis committi Cardinalibus, & signaturæ: fecerat secundam partem in qua dicebatur, vel si magis placet causa appellationis nullitatis, & attentatorum committatur alicui alteri ex auditoribus Rotæ cum clausula sine retardatione legitime executionis, & Papa signauerat placet de secunda parte. Vnde dicebat appellans, t̄ quod ex quo petitum est in commissione nedum committi causam appellationis, sed et pensionis signaturæ, quæ firmat secundam partem, & committit causam nullitatis, debet intelligi tam de nullitate sententiæ quā pensionis, quo stante videtur sublata clausula sine præiudicio, quæ in casu nostro non poterat dici legitima ex quo prætendebatur nulla pensio, & ad hoc tendebat examen tertium de quo dubitabatur, & pro hoc faciebat, quod licet non esset præinserta commissio prima, quæ data sine retardatione erat, tamen in ista secund. commissione appellationis narrata ad longum: tamè domini bene considerata vltima commissione, & lecta, & perlecta fuerunt pro maiori parte in contrariū, quod solum fuisset commissio nullitatis sententiæ, non causa appellationis, & quod nullo modo fuerat mentio signaturæ bene committere causam nullitatis pensionis q̄ arguebatur ex verbis illius. 2. partis, quo t̄ stante remanebat adhuc clausula sine retardatione, de qua in prima commissione, nec poterat procedi ad aliquod examè testium respiciens nullitatem pensionis ante solutionem, & ista commissio secunda stabat sint præiudicio legitime executionis, vt cognoscitur de iustitia sententiæ, & eius nullitate sine retardatione legitime executionis.

- 2 Probationes factæ, de mala fama mulieris non impediunt alimenta subministrari ex bonis mariti stante quod super ijs probationibus nondum fuerit iudicatum.
- 3 Testamentum in quo filius communis non est institutus hæres & nominatim exheredatus sine causa, de iure communi non valet.

DECISIO CLXXXIII.

IN causa Vincentin. matrimonij dubitauit t̄ an probationes super mala fama Lucretiæ factæ per Dominū Marcum in causa prodesse Domino Antonio Nicolai ad excludendum dictam Lucretiam, ab alimentis quæ petebat in bonis mariti. Et posito quod non, quod interim q̄ probatur mala fama eius, nam dicebant aduersarij Lucretiæ quod si non erat sufficienter probatum qd volebant probare, & licet hincinde multa diceretur, tamè Domini vnica ratione fuerūt moti ad dicendū t̄ quod alimenta deberentur dictæ Lucretiæ, quia licet dictæ probationes essent factæ, tamen super illis nō erat iudicatum. Et dico antequam pronunciaretur illud esse verum quod prætendebatur probatum per probationes quæ non faciebant notorium, allegabatur consilium fidè 126. Et poterat Lucretia probare contrarium, vnde isto interim, non poterat negari alimenta, & maxime quia licet Antonius esset institutus hæres à Marco, propter quod prætendebatur sibi tanquam hæredi prodesse probationes factas per Marcum: t̄ tamen ex quo erat iudicatum ex Lucretia & Marco natum filium qui in testamento non erat institutus, & nominatim exheredatus, secundum regulam iuris, testamentum uon valebat, & Antonius Nicolai non erat hæres, & licet prætenderetur de iure non posse sustineri testamentum, tamen dixerunt Domini quod in isto interim alimenta Lucretiæ denegari non poterant.

- 1 Valor verus beneficialium reddituum per tria probatur, primo per expressionem prædecessorum, secundo per arrendimenta, tertio per publicam vocem & famam.
- 2 Libri annatarum si probent de recepto per certam summam solutam non probant beneficij valorem ob id, cum successu temporis accretio valoris facillè fieri possit.
- 3 Beneficij valor verus in eo consistit, vt pensione detracta, quod reliquum est ad rationes reductum taxam legitimi valoris constituat.
- 4 Gratia concessionis si obtinetur beneficij, debet eiusdem valor exprimi non deducta pensione cum Papa non præten dat dare beneficium nisi connumerata pensione.

DECISIO CLXXXIII.

IN causa Panormit. inter Episcopum Spoletan. & Siluestrum Suonum, dubitauit vtrum ex deductis veniret excusandus Episcopus ad regulam de non exprimendo vero valore, prætendebatur nāque per aduersarium Episcopi qui expresserat beneficium esse valoris 120. falsum expressisse, quia beneficium valebat, vt ex aduerso dicebatur 220. Episcopus excusabatur per præten

siones aduersarij qui multas gratias expediuerat, & semper variauerat, & in prima expresserat 120. sed dixerunt hoc non sufficere, quia dixerunt quod Rota solita est t̄ cere t̄ quod tria requiruntur ad hoc, vt quis se excuset, primum expressionem prædecessorum, secundum arrendimenta, tertium publica vox & fama, vnde non debebat sufficere expressio aduersarij tantum, & variatio qui tenebatur indigere valorem, non ita perperam exprime re falsum, secundo volebat excusari, quia in libris annatarum t̄ de anno 1477. 1495. & 1511. pro istis beneficijs erant solutæ annatæ, quæ nunquam ascenderunt vltra nonaginta ducatos. Dixerunt Domini non sufficere, quia in tanto tempore poterat creuisse valor beneficij, vt nūc probatur. Præterea licet aliàs taxa beneficiorum, de qua in Camera vel Cancellaria soleat quandoque adduci ad excusationem, tamen solutio annatæ nihil facit. Vnde tertio volebat excusari Episcopus quod t̄ super vno ex istis beneficijs erat imposita antiqua pensio centum ducatorum quæ debebat detrahi, & ea detracta erat expressus verus valor, & per hoc adducebatur Belenz. de cat. subsid. q. 37. & quod dicit Gig. post alios quos allegat in tract. pensio. q. 89. quod nec suffragari dixerunt Domini. Quia prædicta loquebantur in oneribus perpetuis quæ sunt super beneficijs. Nam illa deducuntur prout etiam deducitur pensio quantum ad hoc, vt illa pinguis annata non debeat solui 57. tantum deducta pensione, secus t̄ autem in expressione valoris ad obtinendum gratiam, quia tunc pensio non deducitur, quia Papa non intendit sibi dare beneficium, nisi tanti valoris in supplicatione, vt dicit Belen. in d. q. 37. in fine. Nam valor beneficij non solum debet exprimi respectu annatæ soluendæ, quia tunc pensio deducitur, sed etiam vt Papa intelligat qualitatem beneficij quod confert habita etiam contemplatione personæ quæ confert, vt declarat Sarn. in dicta regula de non exprimen. vero valore. q. 3.

- 1 Aegidiana constitutio vetans appellare in possessorio consistit quod sumus in ordinarijs an habeat locum.
- 2 Aegidiana constitutio non est statutum Vrbs Romæ, & ideo non extenditur ad loca non immediatè subiecta ecclesiæ Romanæ.

DECISIO CLXXXV.

IN causa Parmen. Vallium iterum dubitauit vtrū t̄ confitio quod sumus in ordinarijs Aegidiana locū habet, & Dñi dixerunt q̄ non, quia licet in ordinarijs seruētur statuta loci in quo iudicium agitur, vt in iuribus aliàs allegatis, tñ t̄ Aegidiana non est statutū Vrbs Romæ, ideo per extensionem quam Rota interpretata est, intellexit non habere locum in locis non immediatè subiectis ecclesiæ, etiam quod in Vrbe Romæ tractarentur, & secundum statuta Vrbs veniret tractanda, prout si proprie hoc in Aegidiana ipsa expressè caueretur.

- 1 Sententia quæ prætenditur transisse in rem iudicatam, an

- 1 ex iurisdictionis defectu de nullitate argui possit, & ob id executoriales data veniant relaxandæ.
- 2 Parti si specialis commissionis vigore imponatur ad docendum de nullitatibus præfixo termino illo decurso, & non probato procedi potest ad confirmationem sententiæ & intimationem.
- 3 Sententia an ex hoc nulla prætendatur, quòd neque in prima, neque in vltima commissione à iudice super nullitatibus fuerit pronunciatum.
- 4 Pronunciatio tacita nullitatum arguitur ex eo quòd cum præfixus fuerit terminus de ijs probandis tamè in eo nulla nullitatum est facta mentio.
- 5 Causa noua & nouus iudex an impediatur ex præfixione terminorum antea à priori iudice, idq; in causa veteri datorum, necne.

DECISIO CLXXXVI.

IN causa Giennen. Scolaſticæ dubitauit ꝑ vtrum sententia quæ prætenditur tranſiſſe in rem iudicatam ſit nulla ex defectu iurisdictionis, & ſint relaxandæ executoriales: Ioannes Paulus tulerat ſententiam in fauorem Ioannis Solano contra Dominicum, à qua fuerat appellatũ, & de nullitate dictum, & cauſa commiſſa Domino Proſpero, coram quo ꝑ vigore ſpecialis commiſſionis fuerat præfixus terminus ad docendum de nullitatibus Dominici, quo elapſo & non docto, deberet procedere ad confirmationem vel intimationem Inſiæ Io. Pauli, & termino decurſo nihil fuerat factũ. Poſtmodũ pro Ioanne Solano fuerat præſentata alia commiſſio, in qua facultas procedendi ad confirmationem, vel infirmationem alterius ſententiæ lata ſuper hoc beneficio, per Dominum Veraldum omiſſa ſententia Ioannis Pauli, poſt quam commiſſio fuerat per Dominicum præſentata alia commiſſio, per inſertionem præcedentis, in qua perebatur quòd prius ſuper nullitate ſententiæ Ioannis Pauli procederet, vel ſimul & ſemel, prout hiſ fuerat quæ commiſſio tantum iudici erat præſentata, nec pars illa uſa fuerat, ꝑ ſententia Proſperi prætendebatur nulla eſſe, quia ſuper nullitatibus non pronunciauerat, iuxta primam commiſſionem & vltimã: ſed reſpondebatur per proceſſum ad vltiora ſatis ꝑ erat pronunciatum tacitè poſtquam erat præfixus terminus, & nihil in eo dictum de nullitatibus, & licet diceretur quòd illud procedit tantum vt poſſit procedi ad confirmationem vel infirmationem ſententiæ Ioannis Pauli, non autem quo ad confirmationem ſententiæ Veraldi tanquam eſſet ꝑ noua cauſa & nouus iudex, coram quo illa præfixio termini non erat in conſideratione, tamen Domini dixerunt quòd immo erat iudex, coram quo remanſerat cauſa nullitatis ſuper iſta Scolaſtica, nec debebat haberi in conſideratione vltima commiſſio poſtquam pars illa uſa non erat, & licet eſſet uſa, tamen de iure erat vt poſſit aliter ſententia ferri, cum ſtante præfixione termini commiſſionis, tacite etiam ſuper nullitatibus videbatur pronunciate ea reiſciendo, prout quotidie facimus.

F A B I I.

De regula de non tollendo iure quaſito. Fulginat. Prioratus.

S V M M A R I V M.

- 1 Declaratio Papæ ſuper beneficio conferendo litis pendentiã perdurante, an adimat alteri ius iam quaſitum.
- 2 Clausula, quacumque reſeruatione non obſtante, quid operetur in breuib; appoſita per Pontificem.

- 3 Papa dubium declarans per clauſula adiectionem non prætenditur præiudicare velle iuri alterius iam quaſito.

DECISIO CLXXXVII.

IN cauſa Fulginaten. Prioratus dubitauit ꝑ an declaratio Papæ ſuper acolitatu & familiaritate Alexandri, vel tanquam, lue pendente facta tollant ius quaſitũ venientis: opponebatur noua doctrina Alex. quòd eſſet ſubreptitia, quia in ea non erat facta mentio quòd ille per cuius obitum vacauerat eſſet acolitus & Papa lite pendente declarauerat intentionis ſuæ fuiſſe dare ſibi beneficium, eſto quòd mortuus eſſet acolitus, & datum erat, de regula de non tollendo iure quaſito. Vnde dubitabatur an iſta declaratio valeret non obſtante regula, & ex quo in ſupplicatione in qua erat prouiſum de beneficio vacante in curia, & in corpore ſupplicationis dicebatur quòd dabat ſibi iſtud beneficium etiam ſi ſpecialiter vel generaliter quacumque reſeruatione non obſtante reſeruatũ eſſet. Vltimo, quòd in clauſulis erat clauſula, ꝑ quacumque reſeruatione, &c. Quòd iſta verba poterant habere aliquam dubitationem, nam reſeruatũ acolitatu veniret Papa hoc dubium declarando ꝑ tanquam erat declaratio non dicebatur tollere ius quaſitũ iuxta declarationem Pauli de Caſt. per illum tex. in l. hæredes tantum palam, de teſtam. idem Pau. conſ. 3. 3. primo volum. cum multis allegatis per Sarnen. in d. reg. de non tollendo iure quaſi. 3. ſuper familiaritate antequam erat maius dubium, dixerunt Domini quòd iterum & melius informaretur.

F A B I I.

De probationibus & conſeſſion. præben. Erboſenſis Canoniciatus & præbendæ.

S V M M A R I V M.

- 1 Expectatiuarum vigore vtrum eccleſiaſticum beneficium acceptari poſſit literis ſuper hoc nondum in archiuiũ expeditis.
- 2 Actori ſemper facti incumbit probatio vel aſſerti, & non reo idq; locum habet etiam in nominatione.
- 3 Actor quis & reus an ſimul & ſemel, idq; in eadem cauſa eſſe poſſit.
- 4 De ſtylo Curie Romanæ eſt breuia Apoſtolica non expediri in cauſa beneficialis conſeſſionis niſi regiſtrata ſupplicatione.
- 5 Gratia habens certam horam appoſitam præfertur gratiæ cui nulla hora appoſita fuit de ſtylo Curie.
- 6 Acceptationes in Curia in genere fieri ſolent non in ſpecie.
- 7 Acceptatio beneficiorum vacantium licet fieri poſſit, non tamen vacaturorum, niſi limitatiuè & diſpenſatiuè.

DECISIO CLXXXVIII.

IN cauſa Erboſen. Canoniciatus & præben. dubitauit, præſuppoſito nunc ꝑ quòd expectantes de quibus agituri poſſunt acceptare literis non expeditis, & etiã poſſito pro nunc ſine præiudicio veritatis quòd non detur de iure tertij vtrũ ſtante noua prouiſione & inſtrumentis acceptationum, conſlet nominationem fuiſſe factam poſt prouiſionem Hieronymi Signorini, ſaltem ad effectum transferendi onus probandi in reum, & poſſeſſorem, erant enim data mandata de prouidendo quibusdam

buſdam cum clauſula in ſupplicatione quòd poſſent acceptare literis non expeditis, & in diocèſibus per eos eligendis, nec alicui conſtabat quòd nominaret diocèſim, niſi in breui expedito ſuper gratia quòd erat expeditum ſub ea data, ſub qua erat expedita ſupplicatio primæ gratiæ, in qua vt dixi diocèſes non erant expreſſæ, quia dicebatur quòd dolose iſti mãdatarij vt expiſcarent pinguiã beneficia expiſcauerant vacationem beneficiorum, & tunc expediuerant breuia tria in quibus diocèſes expreſſerant in fauorem Hieronymi Signorini, qui ceſſerat in Hieronimum Zapatta prouiſum Apoſtolicum, & quòd Zapatta erat ꝑ actor dicebatur illi incumbere onus probandi nominationem dioc. factã poſt prouiſionem Hieronymi Signorini, ex quo erat actor, ꝑ & reus habebat intentionem ſuam fundatã, ex nominatione factã in breui ſub data multo anteriori, ex quo breuia erãt præſentia non abolita, nec cancellata, vt dicit Dec. conſ. 175. num. 6. Per id quòd de bulla Papæ dicit Cinus in l. præſcriptionem, col. ſin. verſic. item quaero. C. ſi contra ius vel vtilitatem publi. actor autem dicebat ſe ſufficienter probaſſe quòd ſi non ſufficit ad plenam probationem, ſufficit tamen ſaltem ad transferendum onus probandi in aduerſarium. Conſtabat enim diocèſes fuiſſe nominatas in ſupplicatione, ſed quòd ſupplicatio illa nõ erat miſſa ad regiſtrũ niſi multo poſt meſem, & ꝑ erat probatum de ſtylo eſſe quòd breuia non expediebãtur, niſi regiſtrata ſupplicatione. Vnde inferebãtur ex hoc quòd nominatio dioc. facta in breui non poterat eſſe facta tẽpore datæ appoſitæ in breui, ſed multo poſt 15. dies poſt regiſtrationem ſupplicationis. Vnde remanebat incertũ quòd iſtæ diocèſes eſſent nominatæ, quo ſtante actor dicebat quòd gratia ſua habebat certam datã. Incerta autem ſecundum veritatem erat illa data aduerſarij, & nominationis ſuæ, vnde præſupponebatur quòd certa gratia præſumitur anterior, prout dicimus ꝑ de gratia habente certam horam quæ præfertur gratiæ non habenti horam, Felyn. in c. paſtoralis, col. 3. de reſcript. in c. fanè, de offic. deleg. ſal. in l. prima, col. 7. ff. ſoluto matrim. & licet ex aduerſo diceretur quòd ex inſtrumentis acceptationis conſtaret de nominatione ante vacationem beneficij, & ante prouiſionem Signorini, tũ dicebatur non referre, quia ꝑ acceptationes in Curia ſolent fieri in genere, non in ſpecie, nec dioc. nec nominibus beneficiorũ quæ poſtmodum etiam poſt decem annos deduci poſſunt ad ſpeciem, & notarij dant inſtrumenta in ſpecie deducebatur etiam quoddam inſtrumentum acceptationis in quo acceptauerat quidam ex hiſ mandatarijs beneficia ꝑ vacantia & vacatura in dioc. Arboren. & Calaguritan. & erat facta iſta acceptatio in iſtis diocèſibus ante vacationem beneficiorum, & prouiſionem Signorini, & ſic ex illo prætendebatur nominatio diocèſium antea, ſed dixerunt Domini quòd non inferebatur hoc, quia ſicut coram illo notario nominatiõ acceptauerat in hiſ diocèſibus, ita coram alio poſſiſſet in alijs, & ſic de reliquis, adeo quòd fraus de qua ſupra poterat fieri, vnde poterat fieri quòd vel in literis, de quarum data conſtaret, de nominatione in literis nouæ prouiſionis, & bonam eſſe nominationem, dixerunt Domini, quòd quia noua prouiſio habebat datã poſt prouiſionem Signorini, & non nocebat, ex hac tamen noua prouiſione colligebatur vnũ quòd dicebatur actor quòd ex libro Militis expeditoris breuiũ volebat arguere quòd certo tempore in libro expreſſe erant nominatæ diocèſ. quia tunc temporis breuia iſtorum mandatorum dicebantur expedita, tamen ex iſta noua prouiſio ne multo antea tempore expedita apparebat nominatio dioc. ante expeditionem breuium nominatã in libro Militis,

vnde dixerunt Domini quòd ad obuiandũ fraudibus & expiſcationibus, iuxta capitulum ſedes ex tenore, de reſcriptis, deberet ſuccumbere reus ſi non probaret nominationem diocèſium factã ante vacationem beneficiorum, de quibus agebatur, vel ſaltem prouiſionem Signorini per quam illi erat ius quaſitum quòd non debebat illi poſſe auferri per fraudulentã diocèſium nominationem.

F A B I I.

De iure patronat. & probationibus & conſeſſis Columbr. parochial.

S V M M A R I V M.

- 1 Ius patronatus quòd allegatur in prouiſione beneficij non ſufficit quòd allegetur, ſed debet etiam effectualiter probari.
- 2 Poſſeſſio legitima an probari poſſit per ſupplicationem gratiæ, vbi de ea non effectualiter affirmatiuè, ſed euentualiter fit mentio.

DECISIO CLXXXIX.

IN cauſa Conimbrien. parochialis de Sandonil dubitauit an ex deductis poſſit dari declaratoria Petro Tacciato, Petrus iſte commiſerat cauſam contra quosdam omneſq; alios, &c. ſuper iactationibus & moleſtationibus, & produxerat ſupplicationem ſuam prouiſionis, vt oſtenderet ſe habere aliquod ius, & indebitè moleſtari, quidam autem nominatus vigore clauſulæ generalis venerat ad cauſam, & produxerat prouiſionem ſibi factã à Nuncio Portugalliæ de hac parochiali tanquam exiſtente de ꝑ iure patronatus ad præſentationem patroni, ex qua volebat oſtendere, ſecus debere & indebite moleſtare poſſeſſorem, & propter hoc poſſeſſorij non poſſe dari abſolutoriam. Replacabatur de iure patronatus non conſtare, niſi ex narratiua Nuncij prouidentis, quæ non ſufficiebat, & licet diceretur ex aduerſo quòd etiam conſtabat de ꝑ poſſeſſione ipſius Petri qui in ſupplicatione ſuæ gratiæ hoc videbatur fateri, tamen dicebatur quòd hoc non erat verum, quia non faciebat mentionem affirmatiuè, ſed euentualiter hoc modo etiã addeſſet præſentatus à maiori parte patronorum, vnde dixerunt Domini quòd poterat dari abſolutoria Petro, non obſtante quòd aduerſarius diceret quòd licet prædicta non ſufficerent pro bona probatione ſufficere, tamen debebat vt transferret onus probandi in Petrum.

F A B I I.

Regula de iure quaſito & probationibus Fulginaten. prioratus.

S V M M A R I V M.

- 1 Declaratoria ſummi Pontificis facta dum lis adhuc pendet num dici poſſit adferre præiudicium alicui, cui ius fuerit iam quaſitum.
- 2 Papæ declarationi ſtatim in approbatione familiaritatis vera, vbi de ſicla opponitur à parte aduerſa.
- 3 Clausula, de cetero, præſupponit id quòd futurum eſt cum verificatione præteritorum.
- 4 Declaratoria mera verborum in dubio poſitorum, omnia elidit potenter quæ ex aduerſo opponi poſſunt, & ita nec lis, nec regula obſiſtere, de qua agituri ad infirmandum

mandum vilo modo potest.

3 Declaratoria mera probans familiaritatem & mera gratia inter se plurimum differunt.

DECISIO CXC.

1 IN causa Fulginaten. Prioratus dubitavi ꝑ an declaratoria Papæ super familiaritate Alexandri vel tanquam, lite pendente facta, vel tanquam, tollens ius quæsitum vitaretur: aliàs fuit oppositum contra gratiã N. & licet fuisset resolutum satis de familiaritate constare ex deductis, tamen pars aduersa volebat probare contrarium dicebatur non posse, quia ꝑ aliàs Papa ante prouisionem factam, de hoc beneficio per literas suas declarauerat hunc fuisse, & esse suum verum familiarẽ insistentem seruitijs Vicecancellarij & ita pro vero & nõ ficto familiari tam tempore dictarum literarum quam in postremum, & de cetero à quibuscunque iudicibus & personis deputari nominari & iudicari debere, & propterea stante hac declaratione Papæ non debet admitti ad probandum: contrariũ responderetur, quòd licet declarauerit tunc temporis illum fuisse, & esse verũ familiarem, & de cetero ita debere iudicari & reputari tunc fuisse suum familiarem insistentem seruitijs Vicecancellarij nouiter pendente lite ista, immo postquam ceperat dubitari obtinuerat etiam à Papa, vt declararet vt ꝑ tunc tẽporis quando dixit de cetero, qd ex eo voluit intelligere quòd mentis suæ fuit, quòd esset in futurum familiaris & continus commensalis suus, & vicecancellarij, & quòd ita debebat iudicari sed contra istam declarationem fuit datum de regula non tollen. iure quæsito, & quòd ex quo lite pendente fuerat facta non debebat obesse Paulo aduersario replicabatur, quòd 4 fista erat mera declaratoria vel verborum dubiorum, quæ erant in prima declaratione, ideo, nec lis nec regula obstabat ad not. per Sarnen. in 13. q. super d. reg. & in alio dubio eiusdem causæ pendente fuit dictum à dominis qui pro maiori parte fuerant in hac opinione, quòd non esset mera declaratoria, & propterea obstaret dicta regula, moti duabus rationibus. Prima quia in prima declaratoria disertiuã dixerat illum esse familiarem suum insistentem re, donec insisteret vnde si volebat probari, qd non insisteret debebat admitti, & declaratoria à Paulo lata auferebat nec tollebat sibi ius quæsitum & non erat mera declaratoria sed mera gratia cui obstabat regula. Secunda ratio erat, quòd illa verba Papæ declaratoria, & ita de cetero à quibuscunque iudicibus, erant clara quòd tunc voluit in futurum declarari, & facere illum esse verum familiarem sed tantum in futurum, ita debere deputari & iudicari fuisse familiarem tempore illius gratiæ. Vnde noua declaratoria quæ fiebat faciebat, quòd non esset vera declaratoria, sed noua gratia faciens illum nomine familiarem & declarans esse, & fuisse tam familiarem suum, quam Vicecancellarij cum in prima tantum suum familiarem fecisset non poterat Paul. præiudicare stante dicta regula de non tollen.

F A B I I.

De Const. Firmanæ hereditatis.

S V M M A R I V M.

1 Statutum speciale alicuius loci, an per superuenientiam generalis statuti totius prouinciæ infringi possit ita vt in irritum recedat.

DECISIO CXCI.

1 IN causa Firmanæ hereditatis, dubitavi ꝑ an statutũ castri valeat, & debeat obseruari non obstante constitutione Marchiæ ex aduerso producta: & domini dixerunt quòd ex quo non constabat de oppositione ipsius statuti, vt prædicta constitutio requirit quoad illud statutum, non debebat obseruari. & licet ex aduerso prætenderetur istam constitutionem non debere generaliter intelligi de omnibus statutis, sed de statutis tantum contra libertatem Ecclesiasticam, & quietem & statum prouinciæ & ciuitatum, & de statutis iniustis, & ratione factionũ factis, vt ex proœmio colligitur ex quo solet eligi ratio finalis, ad leg. fin. de hered. insti. tamen domini, lecto, & perlecto tenore constitutionis & bene considerato dixerunt illum debere intelligi de omnibus statutis. Nam expressè dicit quòd omnia statuta tam facta quam facienda nihil valeant, nec debent obseruari nisi sint illa prius visa, recognita, & expressa, & singulariter approbata per rectorem prouinciæ, uel suos iudices quibus ipse duxerit committendum. de qua probatione constet per publicum instrumentum, & verba de quibus in præfatione habuerunt domini pro causâ impulsua, nõ autem fina.

F A B I I.

De Iudici. rescript. senten. & re Iud. Giennen. Scolastica.

S V M M A R I V M.

1 Commissio specialis tribuens iurisdictionem iudici ad procedendum in causa ad sententiæ confirmationem vel infirmationem prædecessoris iudicis valida est.
2 Commissio præfigens terminum de nullitate sententiæ quam vini habeat illa non probata per partem.

DECISIO CXCIIL.

1 IN causa Giennen. Scolasticæ dubitavi, an per sententiam domini Prosperi confirmationem sententiæ domini Rossanen. conferentur reiectæ præsentis nullitates sententiæ, & processus bo. me. Ioannis Pauli stante commissione præfixionis termini, & an sententia domini Prosperi subsistat, & in hoc idemmet dubium virtualiter fuit datum prima eiusdem, vt supra patet, & quantum ad validitatem sententiæ domini Prosperi domini fuerunt in voto eodem, quòd sententia esset valida: quia 1 stante commissione speciali, dante sibi iurisdictionem procedendi ad confirmationem vel infirmationem sententiæ Rossanen. in qua erat narratum quòd coram ependebat causâ appellationis à sententia Ioannis Pauli, potuerat Prosper procedere, prout processit: sed quantum ad hoc vt conferretur reiectæ nullitates mutantur opinionem & dixerunt quòd non censebantur reiectæ quia licet esset data, ꝑ commissione præfixionis termini ad docendum de nullitatibus, & eius vigore terminus præfixus quia tamen commissio dabat, quòd si infra terminum præfixum de nullitate nõ doceretur, procederet ad cõfirmationem vel infirmationem sniã Ioan. Pauli si processisset ad confirmationem sententiæ eiusdem Ioannis Pauli vtiq; conferretur reiectis nullitates, secundum quòd dicit commissio, sed ex quo confirmauerat aliam sententiam nihil de nullitatibus erat dictum, & licet

licet in commissione subderetur, post verba de quibus supra, quòd causam huiusmodi decidat & terminet, propter quòd videbatur quòd posset terminare idem reiiciendo nullitates, & non confirmando vel infirmando sententiam Ioannis Pauli, tamen dixerunt Domini, quòd illa verba causam, huiusmodi intelligebantur de causâ appellationis à sententia Ioannis Pauli, non autem de ista in qua erat canonizata gratia expectatiua solum, prout fuerat etiam canonizata per Rossanen. quæ erat diuersa ab alia, in qua Ioannis Paulus canonizauerat illud ius productum à Solano.

F A B I I.

De dilationibus Hispalensis portionis.

S V M M A R I V M.

1 Dilatio petita pro informatione habenda ex partibus, an concedi debeat agenti in causa contra reum.
2 Noua commissione concessa vel impetrata non potest petitis dilationem ea denegari.

DECISIO CXCIIL.

1 IN causa Hispalen. portion. Franciscus de Pesquera commiserat causam pro suo interesse, contra quosdam omnesque aliàs sua communiter, vel diuisim interesse putates, Gaspar del Rio venerat ad causam pro suo interesse, & dederat commissionem specialem ꝑ Franciscus petebat dilationem ad partes, quæ dicebatur non deberet dari, quia erat actor, & commiserat causam contra omnes sua interesse putantes vigore illius commissionis Gaspar inuitus agebat, & negabat dilationem esse dandam. Contrarium dixerunt Domini, quia si volebat dilationem dare, non debebat dare nouam commissionem ꝑ qua data non poterat denegari dilatio Pesquere quantumcunque actori.

F A B I I.

De dolo & contumacia in quadam Lunensi.

S V M M A R I V M.

1 Monitorium bene intimatum si fuerit parti, & non paruerit, habet locum declaratoria in sui præiudicium.
2 Clementina causam, de electionibus, requirit omnimodo vt parti, cuius interest tenor citationis prælegatur, vel porrigatur scriptura authentica, vel copia eiusdem si fuerit petita.

DECISIO CXCIIL.

1 IN causa Lunen. Saranen. ꝑ an monitorium fuerit bene intimatum ad effectum, vt declaratoria ob nõ partitionem monitorij lata innodauerit, vel non, & sic processus à tali declarato factus teneat, vel non, nam tenebatur pro parte declarare monitorium non fuisse bene executium, quia non erat lectum nec data copia, iuxta Clem. causam, de elect. sed Domini dixerunt contrarium, etiam declarato tantum informante. ꝑ Quia Clem. vult quòd tenor citationis prælegatur vel porrigatur scriptura authentica, vel copia si petita fuerit, hic autem licet non lecta data tñ copia fuisset. Tamen ex quo obtulerat copiam se daturum, etiam quòd non petita fuerat debebat imputari sibi si non lectum fuerit

monitorium, nec data copia, maxime quia specialiter & expressè illum monuerat, vt desisteret ab occupatione, & detentione, & fructus perceptione, parochialis sui per qua erat lis, & sic non poterat excusari quo minus habuisset notitiam eius quòd in monitorio continebatur, vnde debet comparere coram alijs, coram quibus fuit excommunicatus, ad not. in d. Clem. vbi principaliter consideratur notitia.

F A B I I.

De rerum permut. & iure patronat. Salamantina Abbatia.

S V M M A R I V M.

1 Beneficio existente de iure patronatus, si fiat permutatio de eadem sine consensus interuentu patronorum, an subsistat permutatio facta vt non infringatur.
2 Papa tacita ipsi veritate de beneficio iuris patronatus si confert præsumptio est concessionem ab eo factam esse subreptitiã, cum præsumatur nihil in præiudicium patronorum concedere velle.
3 Sciens & tacens præsumitur actui consentire, cum non videatur contradicere.
4 Appellatio à decreto executorialium & commissio nullitatis, an in suspensio tenere possint ipsam executionem.

DECISIO CXCV.

1 IN vna Salamantin. Abbatia dubitavi ꝑ an permutatio facta de ista capellania inter Ioannem & Antonium tenuerit, prætendebatur enim non tenuisse. Quia istud beneficium erat de iure patronatus, & in hac permutatione consensus patronorum non interuenerat, vnde prætendebatur non valere, ad not. per Felyn. in tract. de iure patro. Dicebatur etiam non valuisse hanc resignationem tanquã subreptitiã, ꝑ quia si Papa sciuisset de iure patronatus fuisse, vel non admisisset, vel difficiliter saltem sine consensu patronorum, ad c. super literis, & capitulum postulasti, de rescrip. Dixerunt quòd ex quo patroni nunquam declarauerant ꝑ scientes & patientes, immo præsentarunt per obitum resignatarij tacite videbantur concessisse etiam prædicta, quòd permutationes & resignationes sine consensu patronorum non valeant debebat intelligi patronis consentientibus, vt per Felyn. in loco superius alleg. in vlt. col. in 10. limita. actionis siue exceptionis, præponitur, ad not. per Doctores in l. 4. §. condemnatum. ff. de re iud. & decif. 7 So. in nou. Vnde mandarunt informari an ꝑ appellatio à decreto executorialium suspenderet executionem, nam prætendebatur ex vna parte quòd non, tanquam friuola, & non admittenda, vel saltem commissio nullitatis suspenderet, quia si suspenderet nunquam processus sine alia commissione tenebat. Sin autem suspēdebat processus erat nullus, nec potuisset iudex sine commissione præfixionis termini.

F A B I I.

De probat. & concess. præbendar. Arborens. Archipresbyterat.

S V M M A R I V M.

1 Instrumentum fidem faciens de duplici acceptatione in specie quoad Diocesim an releuanter probet de facta nomina.

- 1 nominatione ante provisionem.
- 2 Acceptatio facta in presentia notarij archiepiscopi licet fiat ex solita consuetudine, non tamen tollit omnino fraudis latentis suspicionem.
- 3 Ratio ubi eadem militat pluralitas & singularitas rei tractata non venit in considerationem.
- 4 Instrumenta acceptationum, & nominationum extensa in folio, neque libro commissa, suspicionem fraudis faciunt, & fidei plurimum censentur requisita derogare, idq; ob id vel maxime quod habilia sint admodum ad occultandum.

DECISIO CXCVI.

IN causa Arboren. Archipresbyteratus dubitavi si an ex instrumentis duarum acceptationum in specie quoad diocesem cum subsequentibus prout iacent, & facultate concessa in gratia quod posset exprimere diocesem in literis, vel alibi colligatur relevanter quod nominatio diocesis fuerit facta ante provisionem Signorini saltem ut transferatur onus probandi in actorem dicentem contrarium supra in hac causa fuerat resolutum non constare de tali electione diocesis quantumcumq; in vno nostro instrumento acceptationis in specie fuissent nominatae dioc. quia cum si talis acceptatio fuisset facta, ut solet fieri coram vno notario archiepiscopi, tamen ex hoc non tollebat suspicio fraudis, de qua alias supra in hac eadem causa, quia talem acceptationem potuissent facere coram pluribus notarijs in alijs diocesis, & ita expectare vacationem alicuius beneficii pinguis in quacunque diocesi, unde nunc suspicabatur Rotam mutaturam opinionem, ex quo nondum erat vnum instrumentum, sed duo, & deinde plures acceptationes in genere, & in multis diocesis, ut supra, tamen Domini pro maiori parte fuerunt in eadem opinione, eadem ratione, quia non plus movebantur ex pluribus multitudinibus acceptationum quam vna. si quia in omnibus militabat eadem ratio, quia, & similiter potuissent plures acceptationes in diversis diocesis, & coram diversis notarijs fieri: & ideo cum iste non elegerit diocesim in Camera vel Cancellaria, coram notario & testibus, semper fraus praesumebatur, tamen duo ex Dominis dicebant hanc opinionem sibi placere si si talia instrumenta & acceptationes factae fuissent in folio quod de facili potuissent occultari, secus si in aliquo libro, in quo etiam alias acceptationes factae fuissent descriptae, unde decrevi ut in Rota videatur originale, ex quo res melius posset decidi, & considerari, & ita fuit factum, sed fidem voluerunt adhibere, ut supra: fiebat etiam aliud fundamentum, quia in supplicatione dicebatur in dioc. in literis exprimeretur vel alibi ex quo in supplicatione habebant gratiam quod possent exprimere literis non confectis, ergo alibi quam in literis poterant dioceses exprimi literis non confectis, sed ut supra quod debebant intelligi in loco convenienti... & eo modo quo Franciscus cessaret. Et sequenti audientia ostendi librum, cui quantum ad hoc voluerunt adhiberi aliquam fidem, & steterunt in eodem voto eadem die, & alia concurrent.

F A B I I.

De appel. senten. & de iud. Salamantin. Abbatiae.

S V M M A R I V M.

- 1 Appellatio à decreto executorialium si friuola non fuerit,

sed iusta, ex ipsa nullitate sententiae suspendit negotium executivum.

- 2 Appellatione facta iusta & legitima omnia post ipsam etiam iudicialiter acta incassum gesta dignoscuntur.
- 3 Appellatio si non prosecuta fuerit ab appellante facit sententiam secundam transire in rem iudicatam.
- 4 Statuta non raro derogant iuri communi.

DECISIO CXCVII.

IN causa Salamantina Abbatiae dubitavi si an appellatio à decreto executorialium, seu nullitate commissionis suspendat negotium executivum, & Dñi dixerunt quod appellatio à decreto executorialium quia non erat friuola, sed iusta, quia iniuste fuerat gravatus suspendebat negotium executivum, ad c. vt deb. de appel. & c. cor. di. cod. tit. in 6. si unde quidquid factum fuit post dictam appellationem fuit nullum, ad decisi. 357. & 340. versic. sed quid si tale, in antiq. Felyn. in c. super, versic. eius ergo, de offic. deleg. & Franc. in c. non solum. §. j. in 4. not. de appel. in 6. praetendebatur namque secund. sent. si in hac causa la. a transiisse in rem iudicatam ob non prosecutionem appellationis, & erat data commissio iudici de sequen. & quantumcumque fuisset dictum de nullitate, tamen iuxta formam commissionis fuerat praefixus terminus in quo nihil dicebatur relevans iudex decreverat executoriales, ante tñ quam iste fierent fuerat data commissio in qua narrabatur quod causa appellationis fuerat in tempore commissa, tamen si propter statutum Urbis quod post paucos dies superuenerat. Unde committebatur quod constito de hoc audiretur in causa appellationis, & licet esset producta partita ex libro Barchi pro probando qui nihil faciebat, tamen erant dati articuli ad hoc probandum per testes, & fuerat admissa eadem die qua fuerant decreta executoriales, propterea dixerunt Domini quod fuit iusta causa appellationis à decreto executorialium, quia idem iudex fuerat qui admitterat articulos & decreverat executoriales, videlicet Borius iungens vice duarum personarum, quia coram nullo concedebatur in negotio executivo tanquam subrogato Dominus Simonetta qui tulerat secundam sententiam in negotio appellationis tanquam subrogatus. Staphil. coram quo agitabatur id negotium.

F A B I I.

De regress. & iure patro. Salaman. Capellaniae.

S V M M A R I V M.

- 1 Regressus sibi reseruat in permutatione beneficii quod de iure patronatus esse dicitur ignorante patrono, an validus sit habendus.
- 2 Patronus ignorans de reseruat regressu, & permutatione & ob id expresse, nec tacite consensum praebens cum de re occulta diminare non posse dicatur postea validare facta non potest.

DECISIO CXCVIII.

IN causa Salamantin. capellaniae si an ex quo Ioannes permutauerat cum Antonio beneficium quod erat de iure patronatus reseruat sibi regressus sine consensu patronorum resignationis iste ex regressu valeret ad effectum ut ius à Ioanne abdicetur, vel non, attento quod patroni nunquam reclamarunt, immo per obitum, &c. quantum ad hoc dubium in effectu est idem cum

cam eo quod in hac eadem causa fuit propositum decimo octava eiusdem quod hic additur referuatio regressus quae fuit facta per Ioannem Baptistam resignatariū ex causa permutationis de quo non fuit habita consideratio in alio dubio propterea dicebatur quod si regressus iste quem omnino patroni ignorarent, nec ad illum tacite vel expresse consenserant, cum de illo non potuerint diuinari sicut de resignatione, & permutatione cum viderint mutare possessores non erant valide referuati, nec ex post facto validato tacito consensu, nec à Ioanne qui permutatione consenserat, referuata sibi valide regressu non adimpleta hac conditione ius non erat abdicatum, sed penes illum remanserat, & licet patroni ignorantes non impugnaverint, illum tamen quod satis erat quod potuisset illum impugnare, ad tradita late per Abb. in disputatione Augerius clericus, per Cardin. in Clemen. prima, in princ. colum. octava, de supplen. negligen. praetatorum, & per Felyn. in c. cum Berro. colum. tertia, versic. institutio facta, de re iudic. per Dec. consil. 126. in causa Domini Francisci, colum. fin. versic. tertio allega. in contrarium, tamen Domini in hoc non obstant praestiterunt in prima opinione contraria quamcumque opinionem teneamus siue quod talia ab initio non valeant sine consensu patronorum, siue quod extend. in suspenso semper convalidantur experientia patronorum, quasi ex tacito eorum consensu, iuxta decisi. 360. in antiq. cum alijs multis quae in informationibus allegabantur.

F A B I I.

De euictionibus in vna Romana.

S V M M A R I V M.

- 1 Euictio in venditione alicuius rei ut fieri possit cum securitate emptoris, necessum est ut consensus praebatur à quacunque persona in re euicenda ius aliquot praetendente.

DECISIO CXCIX.

IN causa Romana Horti in qua per contradictas procedebatur contra Communitatem Fiani tanquam fideiussorem Comitis Pitiliani qui vendiderat hortum Domino Camillo de Rusticis à quo in eius contumaciam hortus euictus fuerat per Dominam Elenam Ursinam post cuius euictionem Dominus Camillus fecerat intimari litem dictae Communitati si & quod faceret consentire quamcumque personam ius habentem, &c. prout tenebatur ex forma obligationis, & cum vigore specialis commissionis in hac causa processissem ad confessionem debiti, & deinde ad excommunicationem, nisi infra tres, & demum declarasse Communitatem, nisi per Rotam, quia pars petebat quod in decreto declarationis exprimeretur quod declaratum pro summam 800. ducatorum quod erat praedictum horti, & propterea damna & interesse quae passus erat Dominus Camillus ob talem euictionem, dixerunt Domini quod ex quo horti erant euicti propter contumaciam Domini Camilli non poterat Communitas declarari propter praedicta, sed tantummodo quod non venerat ad suscipiendum litem in se ad faciendum consentire quamcumque personam, prout tenebatur, & intimatum erat quod fecerat, quia tamen intimatio non erat formiter facta comminativa supra dictum fuit, nec etiam procurator Communitatis ynquam com-

paruerat, sed ut supra falso praesuppositum, propterea nec ad declarationem praedicti decreti eo modo quod dictum fuit visum non posse deuenire.

F A B I I.

De sponsal. & iudic. Hispalen. matrimonij.

S V M M A R I V M.

- 1 Coniunctae personae litigantis si praetendat de interesse in causa an debeant admitti.
- 2 Procuratore in actis constituto ad causae defensionem coniunctus pro coniuncto non admittitur.
- 3 Limitationem huius vide ex sententia Card. Hostien. in summa, num. seq.

DECISIO CC.

IN causa Hispalen. matrimonij dubitavi si an fratres Marchionis sint admittendi ad causam propter eorum interesse praesensum. Marchionissa movebat litem contra Marchionem maritum suum, à quo erat separata super dissolutione matrimonij, sub praetextu quod erat impedimentum publicae honestatis, causatum ex alio matrimonio quod contraxerat Marchionissa cum coniuncto in tertio gradu cum Marchione secundo marito, fratres Marchionissae dubitantes de collusione inter istos petebat se admitti ad causam pro defensione matrimonij pro eorum interesse, & dubitabatur an possent, & dicebatur quod non, quia si coniunctus non admittitur pro coniuncto ad causam, quando coniunctus habet procuratorem in actis constitutum ad causam defendendam. l. cum praetor, & ibi not. Angel. ff. de iudic. tamen Domini dixerunt si contrarium, ex dicto Hostien. in summa, in titulo quis admittatur ad causam matrim. & Alexan. in cap. tenor, numero septimo, de re iudica. & Specul. in titulo qui matr. accus. possunt. §. debet, versiculo si vero, & dicebatur ex aduerso quod praedicta procedunt quando coniuges non defendunt, tamen immo etiam coniugibus agentibus & defendentibus cum dicatur in locis praedictis, & interessentium coniugibus admitti coniunctos.

F A B I I.

De Aegidiana & probatio. Romana confinium.

S V M M A R I V M.

- 1 Causa semel appellabilis facta utrum semper appellabilis perduret, non obstante Aegidiana constitutione qua in possessorio appellationem non admittit.
- 2 Rota ex obseruatione admittit Aegidianam constitutionem tam in prima quam etiam secunda sententia.
- 3 Possessorium iunctum proprietati facit ut Aegidiana constitutio non possit suum sortiri effectum.
- 4 Interdictum, unde vi, si à paribus fuerit interdictum potest appellatio procedere ex dicto Pauli Castrensis. Limita haec & vide intellectum eius, num. seq.

DECISIO CCI.

IN vna Romana seu Viterbana confinium, fuit dubitatum an esset locus Aegidiana, fuerat enim la-

1a sententia à qua fuerat appellatum, & quia non fuerat appositum de Ægidiana iudex appellationis tulerat sententiam à qua cum appellaretur, fuerat dictum de Ægidiana extra dictam causam non esse appellabilem, & licet diceretur quod si causa semel facta appellabilis semper durat appellabilis ad materiam leg. pater. §. is. ff. delegat. tertio. & l. peto. §. fratre. ff. de legat. secundo.

2 tamen dixerunt Domini semper si tentum fuisse in Rotâ quod poterat dari de Ægidiana tam in prima quam in secunda sententia, sed dubium quod erat in secunda causa aliud erat, quia erat commissa causa super confinibus, & super spolio certæ partis cuiusdam tenentis, & similiter separatim fuerat lata sententia super fructibus, & super spolio, unde cum tres dicerentur sententię quot sunt capita quatenus sententia concernebat possessionem erat inappellabilis propter Ægidianam: ex aduerso tamen dicebatur quod principaliter erat intentata actio finium regendorum, & quia ulterius finis eorum occasione usurpata erat pars tenentis, licet etiam non esset actio separata, sed tantum vnita, iuxta l. irrup. ff. fin. regen. & sic si titulus possessionis cohererebat causę proprietatis, ideo causa erat appellabilis, quia non agit de momentanea possessione, ad tex. in l. licet. ff. finium regund. & hæc opinio placuit Dominis, quia consideratis & bene inspectis verbis commissionis posuerat accessoriam ad causam finium, quia in ea narrabatur quando male erant positi fines in quadam tenura, & in possessione finium erat usurpata pars illius tenentis, & sic eramus proprie in dicto cap. licet si irruptione, dicebatur etiam quod quia erat articulatum per vim prædicta esse facta quod ideo si intentatum esse videbatur interdictum, unde vi, ideo dicebatur appellare, vt singulariter Pau. Castren. in clemen. prima, de sequetra. possess. & fruct. quam esse communem Canonistarum dixerunt Felyn. & Salye. in l. prima. C. si de momentanea poss. vt declarat Angel. dicens esse communem in l. creditor. §. iusu. colum. penult. versic. queritur, in dicta l. prima, de appellat. tamen dixerunt Domini si hoc non posse procedere in casu nostro, quia prædicta procedunt quando intentatur interdictum, unde vi ad effectum, vt quis condemnaretur non ad restitutionem possessionis per vim tantum occupatę, vt in casu nostro, sed ad effectum vt declaratur incidisse in pœnam facientis vim.

F A B I I.

De fide instrum. Tarracon. Canonizat.

S V M M A R I V M.

- 1 Supplicationibus extractis ex registro Papæ, vt fides non adhibetur, ita multo minus ijs que ex registro Legati de latere eruntur.
- 2 Limitatur si registrum detineatur per personam publicam bone fame & fide digna, licet alia manu quam ipsius sit registrum conscriptum.

DECISIO CCII.

1 In causa Tarraconen. Canonizatus dubitauit si in supplicatione extractę ex registro Legati de Latere an standum est sit: producebantur quedam supplicationes extractę ex registro Cardinalis Visei dum esset Legatus ad Cęsarem in Hispaniam, quibus dicebatur nõ esse adhibendam fidem, sicut nec supplicationibus extractis de registro Papæ, ad decil. 67. in antiq. & 630.

& licet diceretur quod illę decisiones procedere possent quando tractaretur de canonizandis gratijs in illis contentis, tamen fuit dictum quod etiam loquebatur ad simplicem probationem de contentis in gratia, vt intelligit Staphil. in tract. suo decil. 140. tamen Domini dixerunt contrarium, si immo fidem adhibendam esse quo casu registrum esset tentum per personam fide dignam, vt in casu isto per Bernardum qui etiam subscripserat registrum, alia tamen manu scriptum, vt ipse attestatur & bene tentum, vt ex inspectione apparebat qui Gerardus erat scriptor archiuij bonus annalis, & persona beneuenta, & pro hoc allegatur quod dicit Imo. in cap. primo, de procur. nec obstant decisiones supra allegatę quia dixerunt Domini quod non sunt in vfu, quia quotidie videmus ex registro supplicationum extrahi supplicationes, & illis fidem adhiberi quod si dixerimus & fecerimus contrarium infinita destruerentur.

F A B I I.

De sententia & re iudic. Giennen. Scholastica.

S V M M A R I V M.

- 1 Sententia quę ob non prosecutionem fatalium transiit in rem iudicatam an faciat executoriales relaxari.
- 2 Cessio si facta fuerit per iuris abdicationem ab aliquo, non tamen ob id præsupponitur etiam ab eodem factam cessationem nomine expensarum in lite factarum.
- 3 Regressus & reservatio persisterunt pro parte cessi dum nondum fuit refusio facta expensarum.

DECISIO CCIII.

1 In causa Giennen. scholasticę dubitauit si an essent relaxandę executoriales in fauorem Ioan. Solano lata sententia contra Dominum de la Mona non possessorem quę ob non prosecutionem & prorogationem fatalium transierat in iudicatum, ante tamen lapsum fatalium cessisse Ioan. Solano, præsupponebatur quod habebat in fauorem tertij. Vnde ex aduerso dicebatur in fauorem Ioannis Solano non esse relaxandas executoriales tanquam eius non interesset tanquam ius ad se abdicauerat, dixerunt tamen Domini non esse relaxandas, si quia eius interesset saltem respectu expensarum factarum in lite, quorum non erat facta cessio quauis, & Ioannis Solano ex multis alijs causis prætenderet, interesse qui reseruauerat sibi pensionem 360. super fructibus scholasticę si cum regressus cuius tempus nõ aduenerat sola ratione expensarum tanquam sufficientes dixerunt Domini esse relaxandos non obstante cessatione facta de dicta scholastica.

F A B I I.

De caus. poss. const. spol. Romana heredit.

S V M M A R I V M.

- 1 Instrumentum in quo est pactum constituti ratione dotis, an iustum titulum adferre possit.
- 2 Dotis confessę & non numeratę instrumentum non probat titulum ex decisione Rotali. Limita tamen in aliqua minima summa, cuius vigore titulus dicitur conferri, num. seq.

DECISIO CCIII.

1 In causa Romana hereditatis de Gradis dubitauit an instrumentum in quo est pactum constituti, præstet iustum titulum Dominę Claudię ad possidendum: & ratio dubitandi erat, quia in instrumento erat confessę, & ultra constabat quod summa 9000. duc. non erat numerata, quia in instrumeto habebatur relatio ad quoddam depositum factum super banco eorum de la Casca quod fuerat factum sub nomine Claudię, & illę pecunię semper steterant sub illius nomine, & sub illius nomine essent leuatę, & licet ex aduerso diceretur esse leuatas ad vtilitatem Aloyssi mariti qui dotem confessus fuerat, & deinde post eius mortem in satisfaciendo creditoribus hereditarijs, tamen dicebatur, & propter hoc quod pecunię illę non erant numeratę in causa dotis, sed quod Claudia erat creditrix illarum pecuniarum, unde Domini resolverunt respectu 9000. ducat. quod si instrumentum illud dotis confessę & non numeratę præstabat titulum, & tex. cum ibi not. in l. si executionem, & per Paul. Castren. in l. his rebus. §. seruus, versic. quod intellige. ff. soluto matrim. si quia tamen instrumentum erat de eo, dixerunt respectu centum, & minima summa poterat præstare titulum, sed super hoc pars petijt audiri, quia offerebat se demonstraturum centum non fuisse numerata, & in iure posse ostendere quod erat respectu eius summa poterat titulum sufficientem ad effectum de quo agebatur præstare, hoc est ad exclusionem possessionis Archiepiscopi aduersarij Dominę Claudię.

F A B I I.

De testibus Abricen. pensionis.

S V M M A R I V M.

- 1 Testium examinatio an committi possit per iudicem cuius tantum extenditur iurisdicctio super nullitate litarum ab alijs iudicibus sententiarum. Limita vt numero sequenti ex Decisione Rotali 89. in antiq.

DECISIO CCV.

1 In causa Abricen. pension. cum instaretur penes me per agentes Cardinalis Anibault quod examinaretur Cardinalis de Carpo abfuturus & iturus Viterbium Sanctum Cassianum, & post vagaturus tota æstate per alia loca Italię, prout maximè sanitati suę videretur expedire. ex si aduerso dicebatur me non posse committere examen, quia habebam tantum iurisdictionem super nullitate sententiarum Serentij & Antonij Augustini, petebatur autem examinari super nullitate pensionis: consului in scriptis Domini nos impeditus non veni in Rotam si qui dixerunt quod non obstante defectu iurisdictionis opposito poteram per id quod habetur, decil. 89. in antiq. dixerunt tamen Domini quod Cardinalis non poterat dici testis affuturus taliter quod posset examinari eo quod non erat affuturus, vt pote profectus in longinquas partes, nec mora erat diuturna, & nil allegarunt quod mihi visum fuit mandatum & contra per Abb. cap. quoniam frequenter, in principio, vt lit. non contestata, & hoc fuit die 23. Maij, 1549.

F A B I I.

De procur. & iud. in quadam Romana de Gradis.

S V M M A R I V M.

- 1 Tutores dati pupillis an impediri possint, quo minus aliquando confirmentur.
- 2 Procurator litis dominus effectus ubi citatur allegans pro defensione cause sibi non esse pecunias in presens, nec adhuc haberi posse ob nondum decretum tutelę & carere etiam scripturis, an sit audiendus quominus comparere & agere teneatur.
- 3 Impedimentum quodlibet iustum facit vt suspendatur causa actio & ceptum iudicij, donec omnimodo auferatur.
- 4 Iustum impedimentum etiam dicitur carere pecunia ad causę tutelam suscipiendam.
- 5 Procuratori domino litis effecto alleganti impedimenta quominus agere possit, eorum probatio incumbit, vt audiatur.

DECISIO CCVI.

1 In causa Romana de Gradis dubitauit an sit procedendum in lite ad effectum casus de quo agitur: mortua erat Domina Claudia vxor quondam D. Aloysij de Gradis institutis filiabus pupillis quibus multos tutores dederat si quorũ confirmationi se opposuerant agētes pro Archiepiscopo Consentino aduersario in hac causa in qua pretendebat se spoliatus, & volens procedere ad examen testium & iurium productionem, citauit 2 si procuratorem olim Dnę Claudię dominum litis effectum: procurator diffugiebat, dicens quod non poterat defendere causam quia non habebat pecunias, nec habere poterat, ex quo nondum erat decreta tutela, nec poterat habere scripturas quibus causam defenderet, & ideo dicebat quod licet procurator dominus litis effectus posset inueniri, tamen ex quo erat impeditus pro se, causante facto aduersarij, qui impediens quo minus tutores in testamento dati confirmarentur, & propter hoc in iudicio debebat superferri, quia si quodlibet iustum impedimentum facit suspendere iudicium ceptum, ad l. secundā, §. si non. ff. si quis cautio & no. in ca. querelam, de procur. & si iustum est etiam impedimentum carere pecunia ad glo. in l. non iuste, de procur. per Franc. in capitu. ex ratione, colum. tertia, de appella. tamen quia pro tunc non constabat de his quę opponebantur, & agentes pro Archiepiscopo tñ prætendebant admitti iura nouiter producenda, & articulos quibus procurator ex aduerso nolens se opponere, & defendere litem, quia indigebat pecunijs, & scripturis, dixerunt prædicta omnia esse admittenda, & testes super articulis examinandos, si postmodum ulterius procedere vellent si procurator dominus litis effectus habebit necesse probare impedimenta, quibus probatis superferedebatur, alijs contra ipsum procederet iuxta regulam. l. nulla dubitatio, de procurato.

F A B I I.

De sententia excommunicationis, & rescripti. Bracharenf. parochialis.

S V M M A R I V M.

- 1 Absolutio facta in partibus non plene ipso facto narrato ex commissione Pontificis, an sit valida habenda, litterarum

Litterarum subreptio ex eo vel maximè probatur, quod vel Principi per tacitam veritatem sit impostum vel falsi narrationem.

DECISIO CCVII.

IN causa Bracharen. parochialis sancti Saluatoris de Veletrandos dubitavi ꝑ an absolutio facta in partibus sit declaranda subreptitia, & procedendum ad vltiora iuxta formam cõmissionis Petrus obtinuerat per rem iudicatam executoriales, & omnia & vsque ad interdictum in locis vicinioribus contra Abbatissam & Moniales sanctæ Annæ, quæ etiam paruerant quo ad possessorium, licet postmodum factis Regis Petro fuisset allegata possessio, & commiserunt causam restitutionis in integrum, reseruatibus fructibus & expensis in sine litis docto de paupertate quam nunquam potuerunt probare, & petierunt remissionem ad illam probandam quam Rota concesserat, dummodo curarent quod possessio restitueretur aduersario, quod promiserunt, & nihil fecerunt, sed narrato Papæ quod multis tenebantur, & maximè dicto Petro, & non poterat soluere obtinuerat à Papa per literas in forma sua nobis, quod committeret iudici cuidam in partibus qui illas admitteret vocatis iudicandis ad beneficium cap. Eduardus, & illas absolueret à quibuscunque censuris quibus innodata existere, & iudex delegato citato Petro qui erat in Curia per affixionem ad valuas ecclesiæ illas absolueret, & Petrus in Curia existens inseruerat literas prædictas in forma sua nobis, & fecerat mihi committi subreptionem istarum litterarum cum facultate extendendi interdictum ad alias duas ecclesias, & ita Rota dixit ꝑ literas subreptitias, quia non erat narrata contra latas in Curia per Rotam ob non partitionem litterarum executorialium decretarum post rem iudicatam, & articulus paupertatis pendebat in Curia, nec vlla erat absolutio, quia non fuerat citatus Petrus residens in Curia, iuxta formam cõmissionis extendentis interdictum, & licet opponeretur de nullitate sententiæ quæ transierat in iudicatum, quia aliàs coram me, vt in principio huius libri patet nullitates & iniustitia sententiæ fuerunt diffusæ, voluerunt attendere, sed hodie mihi fuit inhibutum vigore cõmissionis, non potui aliquo modo procedere.

F A B I I.

De appell. senten. & re iudicata Salamantin. Abbatie.

S V M M A R I V M.

1. *Decretum executorialium an habeat vim diffinitiuæ, ita vt appellatio ab ea interposita suspendat executionem.*
2. *Appellatione non prosecuta à parte, manet firmum quod per sententiam diffinitum fuit.*
3. *Causa appellationis vbi in pendenti est, non potest de iure ad vltiora procedi, neque ad sententiæ executionem perueniri.*
4. *Cedens incontinenti, nec vllos fructus percipiens si restitui petit videtur iniquè condemnatus.*
5. *Mandatum quis ad spoliandum non præsupponitur habere tum spoliū delictum arguat, quod in mandatum nullo modo cadere debet.*
6. *Gesta per procuratorem assertum nomine principalis eidem nullo modo præiudicium generare debent, vel possunt.*

DECISIO CCVIII.

IN causa Salamantin. Abbatie dubitavi ꝑ an decretum executorialium habeat vim diffinitiuæ ita vt appellatio ab ea interposita suspendat executionem, & posito quod sic, an potuerit deueniri ad executionem vsque ad præfixionem termini, & licet Felya. in cap. quo ad constitutionem, colum. 7. num. 13. verfic. à prænumeratione, de re iudic. & Docto. maximè Arcin. in l. stipul. alia, colum. 3. ff. de verborum oblig. dicant quod non, tamen in casu de quo agitur dixerunt omnes nemine discrepante decretum hoc habere vim diffinitiuæ, nam per vnâ prætendebat rem iudicatam, & porregerat cõmissionem executorialem Simonetta, per alterâ prætendebat appellare & commississe ac prosecutum fuisse causam appellationis in tempore, & hæc causa commissæ fuerat Staphileo, & sic duplex causa pendebat quæ agitabatur coram Bossio subrogato vtriusque: quo stante ad instantia illius qui prætendebat rem iudicatam fuerat præsentata commissio, vt parti præfigeret terminum in quo si de cõmissione & prosecutione appellationis diceret, procederet in causa appellationis tanquam surrogatus Staphilei: sin autem non probaret procederet ad executionem tanquam surrogatus Simonetta, tamen dixerunt Domini quod cum haberet vtramque iurisdictionem conditionaliter decernendo executoriales, videbatur etiam tacitè pronuciare non constare de prosecutione ꝑ appellationis, à qua si non fuisset appellatum diffinitum remanisset illud negotium, & propterea haberet vim diffinitiuæ, & propterea appellatio suspendebat, & maximè grauabat, ideo iusta fuit appellatio, & maximè quia iudex eadem die qua decreuerat executoriales, admiserat tanquam surrogatus Staphilei articulos in causa prosecutionis appellationis, qua stante sequitur etiam resolut. secundæ partis dubij, quia ꝑ si causa appellationis pendebat, non poterat procedi ad vltiorem executionem absque eo quod vigore cõmissionis præfigeretur terminus pro finienda causa appellationis, & licet in eadem cõmissione diceretur cum facultate si quidem sequendum fuerit aut exequeretur, super quo pro aduersario faciebat fundamentum, tamen dixerunt Domini quod nihil faciebat: quia non loquebatur conditionaliter, & eo stante quod appellatio suspendebat aliquid exequendum non erat vsque ad brachium seculare contra istum, & fuit liquidatio fructuum commissæ in partibus, ad quod comparauerat iste, & concordauerat de iudice, & constituerat procuratorem in partibus, qui intenderet liquidationi faciendæ, sed tamen in omni cõparatione protestatus fuerat non recedere à prima protestatione, & propterea Domini dixerunt quod ex quo ꝑ incontinenti cesserat, & non constabat quod fructus aliquos percepisset, quod male & iniquè erat condemnatus, & licet ille haberet procuratorem in partibus ad acceptandum quæcunque beneficia eadem sub expectatiua, & eorum etiam capiendam possessionem vigore cuius mandati possessionem accepisset, & in partibus ferè per duos annos litigasset super liquidatione huius possessionis. Et propterea contra principalem suum esset commissæ causa in Curia super spolio, tamen ex quo mandatum non se extendebat ad hoc beneficium, cum non caderet sub expectatiua, quia iam per multos menses ante expectatiuam concessam vacauerat, & planum erat, & esto quod esset comprehensum ꝑ non habet mandatum ad spoliandum, & sic ad delinquendum.

6 Quia illa quæ ꝑ erant facta per suum assertum procuratorem

curatorem eius nomine sibi non nocebant, cum statim cum vocatis fuerat in iudicium cesserat possessionem si quam habebat in fauorem aduersarij, & quia de fructibus iste in quibus erat condemnatus soluerat vigore brachij secularis centum aureos, & obtinuerat commissæ quod in hunc euentum deberet restitui, & terminos seruauerat, dixerunt Domini debere condemnari aduersarium ad illos sibi restituendos.

F A B I I.

De rebus eccles. Senensis prædij.

S V M M A R I V M.

1. *Actio quesita in alienatione rei ecclesiastica immobilis, an remitti possit sine solennitatibus aliàs à iure requisitis.*
2. *Prædium cum sine solennitatibus à iure requisitis alienari non possit, ita nec actus eiusdem prædij nomine competens sine solennitatibus remitti non potest.*
3. *Limitatur & contrarium dicitur, num. seq. ex eo quod prælati in querendis, ecclesiæ suæ præiudicare potest.*
4. *Prælati an repudiare possit legatum ex testamento ex quo esse quesitam actionem constat ex opinione Iasonis.*
5. *Pecuniæ posite in banco eo sine vt in prædij emptionem conuertantur, & non alium, si in alium usum conuertantur, restituendæ sunt ad primi effectus executionem.*

DECISIO CCIX.

IN causa Senen. prædij fuit dubitatum an ꝑ actio quesita præceptoris potuerit remitti sine solennitatibus aliàs de iure requisitis, & in alienatione rei ecclesiastica immobilis. Quidam enim vendiderat dimidium prædium in diuiduo cuidam perceptori sancti Ioannis Hierosolymitani cõmentis pro se, & nomine perceptoriæ pro certo precio, cuius pars tunc fuerat soluta, & centum pro reliquo infra triennium solueretur, & interim dum precium solueretur non transferretur dominium, vnde aliàs fuerat dictum actionem est isto contractu fuisse quesitam perceptori, & possit soluendo ad residuum precij agere, & venditor ad partem fundi sibi vediti, qui præceptor non solum non soluerat residuum precij, imo precium quod tempore venditionis numerauerat, erat sibi restitutum. Quod dicebatur nõ posse fieri, quia sicuti ꝑ prædium se habuisset non poterat alienari sine solennitatibus, eodem modo, nec actionem ad illa competentem cum iudicetur de actione, prout de re ad quæ competit glos. & Bart. & Ang. in Auth. de non alien. & permutan. reb. eccles. in prin. & per Bar. in l. potest, dicta authen. Doct. per Abbatem in c. nulli, de reb. eccles. non alien. Domini tamen dixerunt ꝑ contrariū, quia in querendis prælati potest præiudicare ecclesiæ suæ, ad not. per glos. in c. fin. 1. o. quæst. 6. & per Inno. in c. fraternitatis, de donat. per Abb. in c. verum, de condi. & hoc etiam verum est quantumcumq; prælati & ecclesiæ esset quesita actio: vt latissimè per Ias. qui dicit hanc esse communem l. hoc legatum. ff. de legat. Nam vult ꝑ prælatum posse repudiare legatum, ad quod sine dubio esset quesita actio ex testamento, maxime cum actio in casu nostro esset euentualis si infra triennium esset solutum pretiū, & Domini maximè ponderarunt quod successor in beneficio petierat partem huius prædij in ciuitate Senarū vbi contractus erat celebratus, & fuerat iudicatum non teneri venditorem ad traditionem prædij, sed ad restitutionem in integrum prædij tempore contractus soluti, & sententia transuerat in rem iudicatam, & fuerat exc-

cuta: quia tamen aliquo modo constabat licet non plenè quod pecuniæ solutæ pro ipso prædio erant acceptoriæ & ꝑ depositæ in banco cū hoc vt non possent amoueri, nisi conuerterentur in emptionem alicuius prædij, quod si plenè de eo constaret, pecuniæ essent malè restituta & solutæ non possent repeti, non autem prædium dicebatur quod pars pecuniarum restitutarum emptoris erat, & maior pars exposita in emptione alterius prædij, quod etiam nunc possidebatur per præceptorè modernum qui litigabat quod tunc quo ad aliam partem prædij res esset sine aliqua difficultate, quia tamen plenè non constabat, non fuit facta resolutio super hoc.

F A B I I.

De restit. spol. & probat. Conchen. bonorum.

S V M M A R I V M.

1. *Possessio prætensa an sit restituibilis stantibus instrumentis & scripturis de facta locatione fidem facientibus.*
2. *Testes deponentes de actibus possessorij, vt de incisione lignorum, & pascuis animalium & similibus, tum solutione facta eorum causa prætendenti de possessione non probant per hoc acquisitam possessionem.*
3. *Agentes si sint in loco aliquo de cuius possessione, controversia existit, vbi tamen non habet mandatum de acquirenda possessione, cum id omnino requiratur, non arguit de habita possessione.*
4. *Actus possessorij celebrati à parte, non præiudicant parti aduersæ, ita vt eam priuent sua possessione.*
5. *Actus facti in locis remotis ab ea parte que iuste possidet per partem aduersam prætendentem de possessione, cum præsupponatur ignorantia partis iuste possidentis, non præiudicant vt possessione suam ob id amittere dicatur.*

DECISIO CCX.

IN causa Conchen. bonorum dubitavi an ante erectionem præposituræ de anno 1492. facta omnia bona de quibus agitur essent monasterij, & per ipsum monasterium mediante ministerio hospitem, qui ab ipso monasterio hospitem huiusmodi conducebant possiderentur, & in erectione huiusmodi fuerit dismembrata pars bonorum monasterij, & applicata præposituræ, an per ea quæ deponunt testes & parte præpositi probeatur sufficienter primum extremum præpositi priuatiuè ad possessionem monasterij ꝑ taliter quod prætensa possessio sit restituibilis, maxime stantibus eorum dictis, monasterij, & instrumentis locationis per monasterium productis. Præpositus agebat spolio contra monasterium, & aliàs fuit resolutum optimè probari tam primum quam secundum extremum ex parte Præpositi, quia tamen aliàs omnia ista bona tam possidebantur per Præpositum quam per monasterium erat monasterij, & quod tunc vnquam pars fuerit dismembrata à monasterio & applicata præposituræ, in eius erectione, tamen non constabat de quo essent ista bona, nec obstabat de aliquo initio possessionis istius præposituræ, vnde dicebatur pro parte monasterij quod licet ꝑ testes præpositi probarent aliquos actus possessorios per agentes Præpositi, & per multum temporis, prout erat quod incidentes ligna, & pascentes bestias in locis de quibus agebatur, soluissent pro pascuis & lignis, agentibus pro Cardinale, tamen pro hoc non erat acquisita possessio ipsi Præposito, cum licet constaret quod ꝑ essent agentes pro Cardinali in illis locis, non tamen habebat mandatum

Datum ad acquirendum possessionem quod requirebatur. l. procurator. §. procurator. ff. de acquir. possess. unde monasterium non dicebatur spoliaste, sed suam antiquam possessionem continuasse, & factus possessorij de quibus supra, facti ex parte Præpositi non potuerunt priuare monasterium possessione sua, cum de monasterij scientia non constaret, & erant etiam facti in locis siluestribus & satis remotis à monasterio, unde de facili poterat monasterium prætere ignorantium, quæ stante possessionem suam non potuit amittere. l. clam possidere. §. qui ad nundinas. ff. de acquir. poss. sed ex aduerso dicebatur quod ex quo Cardinalis Ferrarien. antiquus ante erectionem præposituræ habebat hoc monasterium in commendam, & id possidebat, & facta erectione præposituræ, ipse etiã fuit factus Præpositus & bona assignata præposituræ possedit & continuauit illam possessionem, quæ prius habebat mutato sibi titulo, nec noua acquisitio acquirebatur, immo illi actus possessorij facti per agentes profunt ad continuandam illam possessionem suam, & ideo bene dicebatur probatum in instrumento locationis ex aduerso producto, quia non constabat quod habuerint effectum, nec proderat ignorantia monasterij allegata, quia data possessionis continuatio ultra decennium, tollebat difficultatem, & ita omnes Domini resolverunt.

F A B I I.

De concess. præben. senten. & re iud. Hispanensis portionis.

S V M M A R I V M.

- 1 *Sententia tres etiam conformes lata in petitorio contra coadiutores non adimunt ius vni coadiutorum qui non fuit citatus, & ob id ignorans dici & haberi debet.*
- 2 *Ratio huius est numero sequenti ob penitentiam. si ipsius quam potuisset fecisse in ipso negotio de quo controuersa fuit.*

D E C I S I O C C X I.

In causa Hispanen. portion. dubitauit an tres conformes late in petitorio contra Ioannem Martinez noceant Gaspari del Rio qui successit in ius Ioanis per viam coadiutorie, & omnes Domini dixerunt absque aliqua dubitatione, quod ex quo Gaspar ius habebat propter suam coadiutoriam ridiculum erat dicere quod per sententias contra coadiutores late reo non citato, & infcio esset ius sublatum. Quia potuit Ioannes qui consenserat coadiutorie penituisse, & propterea promississe contra se per sententiam, & collusisse cum aduersario. Unde omnino erat audiendus. Quia tamen aduersarius non contentus ista resolutione petebat iterum audiri alia vice dubitatum fuit & dicebatur inferius si quid noui deductum fuerat.

F A B I I.

De remissorijs & testibus Toletani matrimonij.

S V M M A R I V M.

- 1 *Testes de longinquo vocati, & in curia examinati tñ criminaliter inquisiti, cum non modicum aggrauent suspicionem, fidem facere non dicitur.*
- 2 *Testes si careant omni suspicionem non est verisimile famas*

- contrarias per eos posse probari.*
Et quid si agatur de quodam præiudicio irreparabili, num. sequen.
- 4 *Testes ad curiam adduci debent quando timetur de subornatione vel calumnia.*
  - 5 *Iudex penam potest parti comminari, quæ etiam ipso facto incurrat in euentum non probationis.*
  - 6 *Præsumptio calumnie si fuerit, an ob id veniat deneganda facultas probandi.*
  - 7 *Probatio non denegatur sepe, sed bene modus probandi.*

D E C I S I O C C X I I.

In causa Toletan. matrimonij dubitauit an stante probatione famatum matrimonij & collusionis de qua in actis, vtrum verisimiliter possent famæ contrarie concubinatus validari sententiam & liberta per Ioannis Baptistæ probata per testes numero plures, vel saltem verisimiliores vt dicta probatio tollatur præsuppositis famis releuantibus, super quo dubio infinita hinc inde deducta fuere, & maxime considerantur Domini quod materia ista tota testibus terminabatur, & non deerant multæ suspiciones ex parte. . . & Comitum senioris qui tempore aliarum remissoriarum viuebat, & non tñ modicum aggrauebant suspiciones testes in curia examinati, & criminaliter inquisiti, quibus nullam fidem adhibendam Domini pronunciarunt. . . Gundisalui à subornationibus absoluisent, nam si aliàs tñ testes ex parte. . . essent omni suspicione carentes non erat verisimile famas contrarias posse probari, & ideo denegandam remissoriam, tñ prædictis non attentis videbatur dicendum contrarium, & maxime cum tñ ageretur de præiudicio irreparabili, sed tamen quia ex aduerso contra minorem, & eius matrem & contra agentes deducebantur, quæ non minus reddebant illos suspectos, visum fuit satis periculosum hanc remissoriam concedere, & fuit etiã per aliquos consideratum quod ex varijs articulis datis ex parte minoris non modica oriebatur suspicio. Nam si solū nisi fuisset in probandis famis, de quibus in dubio vtiq; verisimile foret has deduxisse, credentes illas habita remissoria posse probari cum aliqui adhuc viuerent tempore contracti matrimonij cum Ioanne Baptista, quandoque cum Ioanna habuerat rem cum fratre Ioannis Baptistæ, & nunc alia intendunt, adeo quod non remissoria, quia de iure suo certo confidens, sed saltem pro materia dilatanda & pro probando eo quod non est verum, adeo quod fuerunt in hac opi. Domini pro maiori parte q; agentes pro minori adducerent testes ad curiam, & si non in sufficientia ad minus duodecim à quibus posset haberi aliqua notitia veritatis pro qua probatione supplenda poterit postea dari remissoria, & ad hoc in informationibus pro parte Dñi Ariæ datis tñ quod testes ad curiam adducendi essent qñ est timor subornationis vel calumnie allegabatur Hostien. in Sum. de testib. quia allegabatur ex aduerso. ibidem refert & sequitur Iac. de sancto Georg. in l. de dic. §. tutor. col. 2. vers. notat. ad vltius secundum Ang. ff. qui fatid. cog. & per Ioan. And. in c. præsentium. col. 3. vers. dicit Archid. quod videtur dubitari de testib. lib. 6.
- 5 & ibi Anch. & Franc. tenentes tñ quod potest etiam iudex cominari certam penam quæ ipso facto incurrat in euentum non probationis, quod autem firmat & commendat Alex. in l. j. in prin. col. fin. ver. & quid si suspicatur. & Iac. col. pen. ff. si quis ius dic. non obtemp. & ad allegata per partem aduersam tñ quod propter præsumptionem calumnie non sit denegata facultas probandi, vt per Bar. in l. prima. col. penul. versic. fin. & versic. verisimiliter ego dico. C. qui accusa. non poss. Afflic. dccisio. 3 §. 1. cum alijs

7 alijs tñ dicebatur probationem non denegari, sed modum probandi, quod est arbitrarium restringi, & aliqui testes ad curiam adducantur, quod facile erat minori, qui Comitatum tanti redditus possidebat. Et famæ istæ, quæ prætebantur erant verisimiliter potius probandæ per habitantes in loco de Torrefon vbi famæ debent viguisse, & sic per vassallos, & subditos minoris qui de facili, vt obediant domino suo libentissimæ ad curiam deuenirent.

F A B I I.

De remissoria Zamoren. parochial.

S V M M A R I V M.

- 1 *Remissoria, an dari possit illi qui etiam duas conformes contra se reportauit sententias.*

D E C I S I O C C X I I I.

In causa Samoren. parochialis de Cauagnas dubitauit, an esset danda remissoria stante summam de qua in actis, & dixerunt domini dandam esse Francisco, qui duas sententias conformes contra se reportauerat eo, quia habebat sufficientem summam tam ex fide notarij attestantis medietatem fructuum fuisse attendatam tanti quod ascendebat ad summam quadraginta ducatorum contra quam fidem pro euitando, quod non faceret summam, iicet multa dicerentur, tamen domini perstiterunt, & quia erant examinati duo testes qui attestabantur vidisse vnam literam missiuam de partib. in qua de valore isto qui prætebatur quidam scribebant, q; faceret summam confirmarunt domini ideo dixerunt dandam esse remissoriam.

F A B I I.

De iure patronatus in quadam Lunensi.

S V M M A R I V M.

- 1 *Instrumenta antiqua, nouiter tamen producta, an sint in forma probanti, & vtrum tollant probationes aliàs factas, sine instrumento.*
- 2 *Ius patronatus presentandi, an per tempus cuius non extat memoria in contrarium probari possit.*
- 3 *Instrumenta licet valde antiqua, non præsupponunt tamē tempus immemorabile.*
- 4 *Præsentatio si facta dicatur ab immemorabili tempore vtrum ius patronatus præsupponat.*

D E C I S I O C C X I I I I.

In causa Lunen. Sarzanen. dubitauit posito pro nunc, tñ quod instrumenta antiqua nouiter producta sint in forma probanti vtrum tollant probationem per dicta ad hæc aliàs facta, vel aliquando illam elidat

- 2 Probauerat enim ad hanc qui tñ probauerat ius patronatus spectare ad illum tanquam dominum loci vbi erat beneficium, quod ab immemorabili tempore citra semper domini illius loci præsentauerant tanquam patroni ad elidendum istam rationem erat producta tria instrumenta antiquissima vnum instrumentum antiquissimū de anno 1514. in quib. instrumentis continebatur, quod monasterium istud super cuius iure patronatus erat lis, quod haberet Abbatem, & monachos, & esset erectiū,

& quod plus est, quod abesset dominus loci ideo ex istis prætebatur elidi, seu saltē dubitari de probationib. p dictum ad hanc factas, sed dixerunt domini, quod ista instrumenta erant adeo antiqua, quod non percutiebant tempus immemorabile probatum, & ideo, quod stabant ista simul, quod tempore istorum instrumentorum non esset monasterium iuris patronatus, sed ex post & sicut istud Castrum cepit habere dominos ita potuerunt acquisiuisse ius patronatus isti domini modificando illud, tñ & quod ab immemorabili tempore, vt testes deponerent domini præsentauerant, & per hoc allegabatur Aim. de antiq. tempo. in prima parte, num. 3 §. 1. versic. plene qui allegabat Corn. consil. 142. col. 3. ad fi. libro 3. & facit, quod in simili dicit Afflic. in dec. 245. in fine, iuncto princip. & ita etiam aliàs tenuerunt domini coram me in vna Barchinonen. parochialis della Roccha. Vbi quidam probabant se dominos, & ius patronatus ad eos spectare ab immemorabili: ex aduerso autem probabatur multo ante centum annos spectasse ius patronatus ad alios, quod dixerunt domini nihil obstare.

F A B I I.

De confirmation. & pensio. Toletana.

S V M M A R I V M.

- 1 *Nullitas pensionis, an possit causari ex eo, quod in confirmatione non dicantur narrata, quæ veniebant narranda.*
- 2 *Papa aliquando motus exemplo prædecessoris non ea concedit, quæ alioquin poterant impetrari, & concedi.*
- 3 *Signatura gratis idem imitari solet concedendo, vel denegando.*
- 4 *Gratis licet ante sepius denegata in Curia non raro conceduntur etiam non facta mentione cassationis, nec denegationis.*

D E C I S I O C C X V.

In causa Toletan. pension. 500. ducatorum inter Reuerendissimum de Coria, & don Ioannem de Chignonus dubitauit, tñ an pensio sit nulla ex eo, quod in confirmatione concordie facta per Paulum, non fuerit narratum aliàs per Clementem fuisse negatam. Nam prætebat Don Ioannes pensionem istam sibi deberi vigore cuiusdam concordie, aliàs in itæ inter Cardinalē Caurien. tunc in minorib. quæ concordia in capitulo tangente istam pensionem fuerat cassata, & denegata p Clementem nunc autem per Paulum fuerat confirmata, & fuerat narratum sibi tacite non fuisse confirmatam, sed nec dictum quod fuisset denegata potuerat intellexisse Paulum, quod non fuerat confirmata, quod sibi narrabatur, quod fortē non erat petitum. Non autem constabat,

- 2 quod intellexisset denegatam, quia tunc tñ fortē non confirmasset motus exemplo prædecessoris, quæ ratio placuit quibusdam dd. quia videmus sepius tñ signaturā moueri exemplo ad aliquid denegandum, vel concedendum, tamen finaliter domini remanserunt in ista resolutione, quod esset videndum, an post denegationem Cardinalis Caurien. perseuerasset in eadem voluntate, pura quia de iure censetur durare, vel non, aut quod fortasse de vno concessisset prout dicebatur pro parte Ioannis: nā ostendebatur quoddam mandatum datum post istam cassaturam ad consentiendum huic pensioni in fauorē personæ nominandæ per Cardinalem Sanctæ Crucis, quod adhuc non erat productum, quia si constaret de perseuera-

perseueratione voluntatis, vel de noua, dicebant, quod non erat necessarium facere mentionem de cassatione, quia ꝑ quotidiè videmus, quod concedantur gratiæ sepius nedum semel denegatæ, nec fit mentio cassationis, nec denegationis. Nec est necessarium stante voluntate partium supplicantium, quod si de tali voluntate non constaret aliud esset. Quia tunc nedum ex tunc intellecta cassatione, sed etiam ex effectu voluntatis surreptitia fuisset confirmatio.

F A B I I.

De consuetud. & fide instrum. In quadam causa matrimo.

S V M M A R I V M.

- 1 Consuetudo non omnis seruanda est, & præsertim ea, quæ irrationabilis esse dignoscitur, & ea est per quam fides instrumentis, sine interuentu testium datur.
- 2 Testis vnus de visu, & multi alij de auditu, & fama deponentes de obseruatione consuetudinis tanquam coadiuuantes probationem, legitime attestantur.

DECISIO CCXVI.

IN causa Tolen. Meten. matrimonij dubitauit, an consuetudo de quo agitur esto, quod probaretur, quod sit seruanda. Nam prætendebatur pro parte illius cõtra quam allegabatur consuetudo, ꝑ quod tanquam irrationabilis non esset seruanda, quia per illam dabatur fides instrumentis sine testibus, & sine loco, & sine die: allegabatur dec. 439. seu 440. in antiq. Et per Bisign. de consuetud. dub. 7. Tamen domini in materia de qua agitur, dixerunt fidem esse adhibendam instrumentis factis secundum istam consuetudinem, & sic seruandũ in isto casu in quo eramus, quia tractabatur de legitimitate filiorum, & habemus aliàs probationes super isto matrimonio, nam ꝑ erat vnus testis de visu, & multi alij de auditu, & fama, coadiuuantes, & in hac consuetudine multa alia adducebantur vltra ius commune, & locus omnino non omittabatur, quia constabat ex cõsuetudine ista quantumcunque non exprimeretur locus in quo instrumẽta celebrant, quod erat in ponte Amozoni, & erat apposita dies, licet ex aduerso diceretur, quod non erat dies celebrati actus, sed tantum relationis de actu celebrato, & ad decem ex aduerso allegabatur, & dicebatur, quod erant dubia, & quod de illis dubitauerat, & quod contrarium tenet Fel. in c. 1. vol. 3. vers. Item requiritur, de fide instrum. vbi etiam Dec. conatur substinere dec. Rotæ, & tandem ipse etiam dubitat Bar. in rub. ff. eo. & Alex. in l. de pupillo. §. qui intrant. ff. de nou. ope. nunc. vnde stante tali dubitatione dixerunt domini in casu isto consuetudinem esse seruandam non obstantib. ex aduerso adductis, quæ loquebantur in casibus multo diuersis, & multo præiudicialibus.

F A B I I.

De iudicijs Giennen. Scolasticæ.

S V M M A R I V M.

- 1 Commissione in alium translata à priori vtrum iudicij mutationem inducat ita vt pars aduersa ad refusionem expensarum factarum vsque ad mutationem teneatur.
- 2 Expensæ reficiendæ veniunt factæ in processu causæ vsque

ad mutationem vbi nedum est mutatus titulus, sed etiã instantiæ per id quod fuerit recessum ab instantijs causæ appellationis à sententia.

- 3 Ius omne, & integrè in beneficalibus deductum censetur in quibus iuxta formam commissionis semper summarie procedi solet, & ideo in huiusmodi inconueniens non est, quod in fine petatur alius titulus canonizari ab eo quæ qui deductus, & disputatus fuit.
- 4 Casus in quo iudex à quo, & iudex ad quem pari passu ambulant, nec inter se differre dicuntur.

DECISIO CCXVII.

IN causa Giennen. scolasticæ dubitauit, ꝑ an Ioan. Solano presentado commissionẽ Dom. Prospero, vt procedat ad confirmationem sententiæ Dom. Veraldi omiſsa sententia Io. Pauli dicatur mutasse iudiciũ, ita vt teneatur ad expẽsas illius vsq; ad mutationẽ factas p̄ten debatur ex parte domini de la Mona contra Ioan. Solano, quod propter illam commissionem esset mutatu iudicium, & ideo illum teneri ad expensas factas vsque ad mutationem. l. sancimus. C. de re ind. l. edita actio, in fi. vbi gl. & Bar. col. pe. ver. quæro qui vult dicere. C. de edẽ. eo maxime, quia in casu de quo agebatur erat facta mutatio nedum tituli, quia potuerat canonizari alius titulus quam qui fuerat canonizatus per Ioan. Paulum, sed etiam instantiæ, quia recesserat ab instantijs causæ appellationis à sententia Ioan. Pauli. Quo casu sine dubio expẽsæ veniunt reficiendæ, vt in d. l. edita, vbi Iaco. de Sancto Georgio col. 5. in vers. sed aduerſe, tamen domini fuerunt in contrario voto, ꝑ quia in beneficalib. in quibus iuxta formam commissionis etiam summarie proceditur semper omne ius censetur esse deductum, & ideo non est inconueniens, quod in fine petatur canonizari alius titulus quam deductus, & disputatus illuc vsque, & propterea sepius canonizantur gratiæ si neutri, omiſsis omnibus deductis, & disputatis, licet ex hoc etiam sequeretur mutatio instantiæ, quia in hoc non erat diuersitas cũ semper esset in eadem causa, & posset iam iudex à quo, in prima instantia, quam iudex ad quem super iure sibi bene viso esse iudex ad quem committendo ius canonizatum super iudice à quo, & alium canonizare prout proprie fuit in casu de quo agitur, ꝑ quia nulla est differentia in hoc inter iudicem ad quem, & ideo sicut iudex à quo potest hoc sine dubio facere, vt Belam. 261. & per Staphil. fol. 148. in suo tractatu de lit. grat. Instit. ita etiam iudex ad quem.

F A B I I.

De re iudicata in quadam Trucharenſi.

S V M M A R I V M.

- 1 Sententia vtrum in nihilum recidat si fuerit prolata ab eo de cuius iurisdictionis perfectione dubium est iniectum.
- 2 Commissio si habeat clausulam contra Abbatissam omnesque alias moniales, an sit generalis, & nullam penitus excludat.
- 3 Commissio si fiat contra Abbatissam ratione rei spectante ad monasterium, an dicatur etiam extendi ad reliquas moniales.
- 4 Commissio si contineat clausulam legitime citata parte, & tamen non constet de facta citatione, sed de ea presumatur tantum ex comparitione procuratoris, an validetur ex eo, ita vt rata omnia acta veniant habenda.

Procurator

- 5 Procurator habens generale mandatum solum, si diuitem sustinuit, & compulsorialibus literis ad partes decretis comparuit hoc actu censetur speciale mandatum habuisse.

DECISIO CCXVIII.

IN causa Tracharen. de Bertrandos dubitauit, ꝑ an sententia esset nulla ex defectu iurisdictionis Domini Prosperi qui tulerat sententiam cõtra Abbatissam, & moniales, quod tamen in commissione esset cõmissa causa contra talem Abbatissam omnesque alios, & propterea dicebatur hanc commissionem non dare iurisdictionem contra moniales, ꝑ cum clausula omnesque alios non esset apta comprehendere moniales tanquã facientes conuentum, & quandam vniuersitatem, seu collegiũ ad no. per Io. And. in c. cum in illis. de præb. in 6. vers. itẽ verbum odiosum col. vlt. Bar. & Bal. in l. omnes populi. ff. de Inst. & iur. ꝑ quia tamen in commissione mittebatur causa contra Abbatissam super re spectate ad monasterium dixerunt, quod moniales comprehenderetur per no. in c. edoceri, de rescript. sed omnem difficultatem tollebat alia, quæ expressam dabant iurisdictionem contra moniales, sed tunc alia oriebatur difficultas ꝑ in ista vltima commissione dicebatur parte legitime citata, & tamen non constabat, quod moniales aliquo tempore citate fuissent, & licet præsumi responderetur hoc quia comparuerat procurator, sed tamen replicabatur istam esse procuratorem generale multo tempore ante istã commissionem immo ante commissionem causæ cõstitutam, & sub duplici conditione videlicet in tunc ad curiam deuolutis aduſatis ad effectum, vt illam bene restituere posset, tamen ad hoc respondebant domini prout ante declarationem factam in causa ista fuit dubitatu de validitate huius sententiæ ex defectu mandati ex quo procurator ꝑ monialium tanto tempore litem sustinuerat, & decretis literis compulsorialibus ad partes ꝑ ista comparuerat ad illarum executionem procurator specialis, & vltimo loco poſit decretum brachij secularis constituerunt moniales procuratorem speciale ad cedendum possessionem, volentes parere sententiæ: Quod apertissime constabat de lite, habuisse notitiam, & propterea legitime causam esse deuolutam, nec posse dubitari quoniam procurator fuerat institutus: & ideo mandant domini procedi ad vltiora secundum commissionem.

F A B I I.

De remis. & testibus Toletan. matrimon.

S V M M A R I V M.

- 1 Coactio vtrum fieri aliquando possit parti per testium ad curiam productionem etiam si longe absint.
- 2 Parti litiganti si testes in longinquo positi fuerint persuaderi potest, & testes ad Curiam transferri patiatur non autem ad id per vim aut ius cogi.
- 3 Testes extra prouinciam etiam in magnis, & arduis causis vsq; criminalibus stantibus etiam suspicionibus ex communi Doctorum sententia ad deponendum cogi non possunt ita pari ratione pars non potest cogi ad illos producendos.
- 4 Consuetudo aliquando ita valida est, vt vim legis, & statuti obtineat.

DECISIO CCXIX.

IN causa Toletan. matrimonij dubitauit præsupposito, quod materiæ sint releuantes productæ per Ioannẽ minorem 20. annorum, & quod pro illorum fumo producti fuerunt deinde testes nulliter in partib. examinati, an ꝑ pro remissoria tantum dictus minor sit coartandus ad adducendos testes ad Curiam propter suspensiones ex aduerso allegatas, dixerunt domini, aliàs quæ fumus qui dabatur nõ erat sufficiens immo suspectus prout aliàs fuerat dictum in illis. 22. testib. quorum aliqui renouerant dictum suum timore contra publicationem in partibus vigore literarum Apostolicarũ in forma significauit. Et aliqui sibi ipsis contradicebant in his que aliàs in remissoria dixerant, & aliqui tanquã falsi fustigati. Et propterea desiderabant domini, quod probando fumo adducerentur ad curiam decem, vel duodecim testes, quod cum pars minoris renueret omnino velle facere fuit dubitatum, vt supra, & domini venerunt in opinionẽ, ꝑ quod bene poterat persuaderi parti, quod hoc faceret, sed quod an poterat cogi. Quia licet Doctores aliquantulum variarent, tamen ꝑ communis conclusio est, quod extra Curiam criminalẽ etiam in magnis, & arduis causis etiam stantibus. suspicionibus testes extra prouinciam non poterant cogi. Et sicut hi testes non poterant cogi, ita nec pars poterat cogi ad illos adducendos, per no. per Glo. & Doct. in §. in ver. abundantiam in auth. de testibus, & ita procedunt no. per Io. And. & Hostien. quos allegat Inno. in l. 2. col. fi. ff. quemad. testa. aperian. & distinguunt lite in proposito Abb. in c. cum causam col. pe. in fi. ver. aut causa de testibus Are. in conf. 82. factum super quo columna pe. versicu. circa quartum, & breuiter, & idem Bal. & alij in Authen. apud eloquentissimi. C. de fide intra. ꝑ maxime stante consuetudine Curie in qua in causis quantumcunque grauib. solet dari remissoria, vt allegabatur per Fel. in d. ca. cum causam col. pe. ver. fallit 3. & Paul. inferius vers. Et quamuis Ioan. And. & quoniam testes sunt extra prouinciam omnino debet fieri remissoria Io. And. Anch. & Io. Monac. in c. Romana. §. contrahentes, de fo. comp. in 6. cũ multis alijs de quibus in informationibus pro parte minoris adductis.

F A B I I.

De iure patronat. in quadam Lunen. iuris patro.

S V M M A R I V M.

- 1 Testes vbi deponunt de visu idque de annis quadraginta, & ab inde supra de auditu ex relatione maiorum probant efficaciter de tempore immemorabili de quo controuertitur ad inducendum possessionem iuris patronatus.
- 2 Instrumentis antiquis si probatum fuerit contra testes deponentes de visu, & auditu beneficium esse iuris patronatus, quod sit liberum concurrente eo quod multis annis patroni qui prætendunt ius patrona. non presentantur præsumitur pro libertate beneficij.
- 3 Prouisio apostolica de beneficio, quod est iuris patro. non præsupponit illud non esse iuris patronatus cum talis prouisio ad petitionem patronorum, vel presentationem potuerit à Pontifice fieri nulla iuris dictorum patronorum cum oblesione.
- 4 Instrumenti productio vbi testes non sufficienter deponunt

- nunt vel probant coadiunare potest insufficientiam eorundem ad plenam facti deductionem.
- 5 Testes corrupti, prece, vel pretio nebulones, & vasalli istius pro quo depositio fit, & non omni exceptione maiores, an fidem faciant iudici.
  - 6 Constituto de ecclesiæ libertate idq, vel semel, non præscribitur in eius patronatus cum aliquo titulo, nisi speciali indulto Pontificis.
  - 7 Titulus immemorabilis possessus ab aliquo ratione iuris patron. producit vim cuiuscunque priuilegij quantumcumque ampli etiam Papalis cum talis quemcumque etiam voluerit titulum liberè allegare possit.
  - 8 Possessio centum annorum probabiliter deducta priuilegij vim habet, & potest prætendi titulus per eum ex collatione Papæ.
  - 9 Dubio existente, an ecclesia semel fuerit libera, centenaria, an allegari possit præscriptio.

DECISIO CCXX.

In causa Lunen. Sarzanen. iuris patronatus inter ceterationes, & Lepidum de Marchionib. de Malaspina dubitauit, an stantibus instrumentis ac etiam literis Apostolicis factis Alexandro, & Floramonti cū brachio seculari per tres sententias per Floramontem contra Federicum obtentas prætentum ius patronatus possit iustitieri ex depositionibus testium pro parte domini Ade examinatorum erant enim multi testes ex parte Ade q, in prima instantia fuerant lecti in causa, & conclusum, q, quod probabant de immemorabilitate, quia deponerant de visu per quadraginta annos ab inde supra audiuisset à maiorib. suis, quod istud beneficium erat de iure patronatus. dominorum Castrum in quo erat situm, sed quia per instrumenta antiqua constabat beneficium liberum, & prætendebatur probari ex deductis in puncto, quod patroni per multos annos non præsentauerat dicebatur, quod iunctis istis extraneis falso deposuerunt testes, nec poterat aliqua præscriptione inductum esse istud beneficium in seruitutem, per no. per Card. in cle. plures, in 5. q. de iure patr. quem sequitur Fel. & per no. alleg. in c. causam col. 3. ver. puto sustentabilem, de præscri. & pariter exclamat esse no. Lamber. de iure patr. col. 94. r. art. 10. q. principa. primi lib. nu. 4. quib. tamen non obstan. dñi fuerit in contraria opinione, videlicet probationes testiū subsistere, & præualere quia optime deponerant, nam in prima instantia erant hæc omnia producta præter instrumenta antiqua, & brachium seculare emanauerat, & tamen fuerat tentum & ita pronunciatū satis constare de iure patronatus ex dictis testium nam prouiso apostolica Alexandri de anno 1506. nihil faciebat, quia solū erant p dispensationes Alex. & Iulij prouisi allegato qd poterat esse prouiso ad præsentationem patronorum, vt dicebāt testes, & in specie vnus de ista præsentatione Alexandri similiter sentiebat & de brachio seculari non adducebat probationem testium, quia in illis nullum erat verbum de iure patronatus: vnde poterat Floramontes obtinuisse contra Feder. præsentatum à patronis ex alio capite, quia beneficium non esset de iure patronatus maxime, quia ex parte Ade circumferrebat derogatio iuris patronatus in totum, quia cum non esset producta, mandarunt domini ad tollendū omne dubium, quod in actis daretur, & ita q, voluerūt produci instrumentum pensionis domini Ade de quo Castrum cum iure patronatus emebat ad effectum, vt aliquo modo constaret de isto iure patronatus quam p testes, quos ex aduerso dicebatur corruptos, & nebulos-

nes, etiā vasallos, nec omni exceptione maiores, ad Cardinalem in d. cle. plures p cōsequens respōdebat, quod verum est, q, q, quando conitit de ecclesia, q, semel fuit libera, non præscribitur ius patronatus cum aliquo titulo, nisi habeat à Papa prout loquitur Cardinalis, q, quando quis habet immemorabilem tunc ille habet vim cuiuscunque priuilegij etiam Papalis, quia potest ille qui talem possessionem habet allegare quemcumque titulū voluerit, vt sunt iura, & doctrinæ vulgata, & propterea cum q, centenaria possessio habeat vim priuilegij potest dicere Papa concessit mihi ius patronatus etiam solui, & reddificauit, & ita cessat dictum Card. considerant, tamē quod in si. q. dicit, quando q, sumus in dubio, an ecclesia semel fuerit libera non potest allegari centenaria præscriptio: ergo à contrario sensu, vt volūt expōsē alij supradicti, quod quando constat de initio, & centenaria præscriptione, tamen hoc videtur esse contra id q, quotidie in materia iuris patronatus, & alijs dicitur in Rota de centenaria, & immemorabili possessione, quæ vim habet priuilegij cuiuscunque, & potest allegari quicquid fecerit ad propositum centenarij possessoris.

F A B I I.

De remissoria Hispalen. matrimonij.

S V M M A R I V M.

- 1 Causa in curia vertente per remissoriam fieri potest, vt in iuramentum calumnie in partibus deferatur.
- 2 Testes senes, & valitudinarij deponere possunt, vel coram iudice domi, aut notario ad eum effectum ad iudice missio. Idem in Illustribus personis si sunt in loco in quo causa est commissæ.
- 3 Articuli in curia non in partibus dandi sunt in quib. præcipua causæ fundamenta consistunt.

DECISIO CCXXI.

In causa Hispalen. matrimonij in qua data fuerat remissoria Marchioni de Tariffa, & iam concordatum de iudicibus, & loco loci, erat præsentata commissio pro parte Domini Marchionis in qua petebat q, vt dictis fratribus Marchionis qui venerant ad causam deferretur iuramentum calumnie in partibus per iudices remissoriè. Quibus etiam dabatur facultas q, pro testibus senibus, & valitudinarijs, & impeditis: nem Illustribus Marchionibus Ducibus, & Comitibus, nec non eorum vxoribus, filijs, & fratribus, posse mittere iudices in eorum domos notarios, qui illorum depositiones, & iuramenta susciperent. Item petebant dari sibi facultatem dandi articulos in partibus, & signatura remiserat omnia arbitrio auditoris, vnde vt possent regulare arbitrium secundum votum dominorum omnia ad eorum notitiam deduxi, qui responderunt, quod quantum ad iuramentum calumnie erat æquum, quod deferretur quantum ad impeditos, & valitudina. debebat mitti notarius. Quantum vero ad Illustres, & alios de quibus supra, si erant in loco, poterant iudices ire ad eorum domos, & propterea non erat concedendum, quod mitteretur notarius si vero extra locum erant testes Illustres possent mittere notarium cum bono interprete ad recipiendum iuramentum talium testium, & eorum depositiones q, quantum vero ad dandum articulos nullo modo erat concedendum, sed dandi erant hic in Curia.

F A B I I.

F A B I I.

De regula: & caus. posses.

S V M M A R I V M.

- 1 Commendatarius si possideat omnia bona beneficij, vel monasterij cuius est commendatarius facta dismembratione ratione præposituræ non iterum crectæ, an conseruetur possessio prout prius.
- 2 Commendatarius si æquiparetur abbati, & Abbas non solus possideat, sed vna cum fratribus vtrum, & commendatarius insimul cum fratribus dicatur possidere.
- 3 Æquiparatio Abbatis, & commendatarij procedit in eo, quod fructus alienare possunt se non bona monasterij.

DECISIO CCXXII.

In causa Elomachen. tentum q, aliàs dictum fuerat, quod Card. antiquus Ferrarien. erat ante electionē præposituræ commendatarius huius monasterij, & tanquam commendatarius possederat omnia bona dicti monasterij q, ante dismembrationem, & erectionem præposituræ, & propterea facta dismembratione respectu bonorum apostolicorum præposituræ cuius ipse remanserat præpositus continuallē poterat suam primam possessionem cum isto titulo nouo, & quia tunc non constabat, quod contra erectionem præposituræ esset commendatarius fuit pro parte Cardinalis moderni productum instrumentum commende ex quo orta erat difficultas vtrum ex eo constet talem commendatarium solum omnia bona monasterij possidere, & difficultatem faciebat, quia non constabat diuisum à Tamenla Capituli monachorum quo casu facebatur aduersarij, quod tunc sicut Abbas possideret solus bona ad eum spectantia ita commendatarius omnia possideret, sed dato, q, omnia bona essent in communi, nec haberet Abb. mensam separatam à monachis tunc sicut Abbas non diceretur possidere omnia bona, sed simul cum monachis ad similitudinem Abbatis. Et hoc videbatur suaderi ex verbis commende dum in ea dicitur videlicet illius, & dilectorum filiorum cōuentus huiusmodi debitis supportatis oneribus de residuis illius fructibus redditibus. prouentibus disponere, & ordinare libere, & licite valeas prout ipsius monasterij Abbates qui pro tempore fuerint de illis disponere, seu ordinare poterunt, seu debuerunt q, cum ergo commendatarius æquiparetur Abbas sicut Abbas non solum possideret, ita nec commendatarius, tamen domini dixerūt contrarium, quia hoc modo commendatus non erat conuentus, sed tantum vult Papa quo ad minus deberent esse ibi duodecim monachi, qui inferrent diuinis quorum visui, & necessarijs commendatarius prouideat, & monachi debent esse, ne cultus diuinus minuatur, & propterea commissarius non dicitur possidere cum monachis adeo q, quod illa æquiparatio procedit non respectu possessionis, vt sicut Abbas pro tempore debitis supportatis oneribus posset disponere de fructibus dummodo posset facere bona monasterij eodem modo posset facere commendatarius, vt expresse cantat commenda, & ita habita hac resolutione expediui causam.

F A B I I.

De re iud. Toletan. parochialis.

S V M M A R I V M.

- 1 Spoliatus an post tres sententias conformes latas in petitorio veniat audiendus de iure reseruatis fructibus, & expensis vsque ad finem litis.
- 2 Spolio existente dolo vbi spoliati de iure non conuenit beneficium, auditur spoliatus etiam latis tribus conformibus sententijs.
- 3 Spoliatus licet sciat spoliatum non habere ius in beneficio, non tamen debet sibi propria auctoritate ius dicere.
- 4 Ordinarij mandato spoliatus si fuerit admissus ad possessionem vtrum id mandatum ipsum à commissio spolio excuset.

DECISIO CCXXIII.

In causa Toletan. parochial. de Varascias, & canonicatus de Tallaueda dubitabatur, q, an post tres conformes in spolio, spoliatus de iure deberet audiri in petitorio reseruatis fructibus, & expensis in fine litis, & fuit dictum, quod aliàs in Rota in vna Arboren. cum maxima difficultate fuit cōclusum, q, quod vbi esset spolum dolum, & spoliati de iure hoc beneficium non competeret decis. est apud De. anum, & capitulum in libro meo, & dolum fuisse spolum in causa de qua agebatur visum est dominis, quod iste qui reprobaauerat sciuerat beneficia ex quibus adducebantur nonnulla ex quibus dicebatur spoliatum debere excusari à dolo quolibet etiam si iusta causa excuset à dolo, & duo in effectu erant primum, quod spoliatus sciuerat ius non competere spoliato, quod non placuit dominis, quia q, debebat etiam scire, quod non habebat sibi ius propria auctoritate dicere, & probare possessionem suam vñ secundo se excusabat, quia de q, mandato ordinarij erat in possessione canonicatus, vnde auctoritas illius qui poterat conferre beneficium debebat illum excusare, licet iuridicè non processisset ad no. per Doctores in l. iuste possidet. ff. de acquiren. possessio. quod nec placuit dominis eadem ratione, & maxime, quia isti spoliantes qui erant duo erant seruitores episcopi quibus voluit fauere, & alium spoliare.

F A B I I.

De iudicij Egitanensis parochial.

S V M M A R I V M.

- 1 Sententia si per monitorium fuerit processum, & comparcat negans monitorium, an sit valida, vel de iure annullatur.
- 2 Stylus Curie est, vt vbi ad declaratoriam est procedendum si per viam monitorij in causa sit processum, eiusdem monitorij reintegratio fiat.
- 3 Mandatum si fiat sub pena excommunicationis vtrum sit necesse semper apponere clausularum si senseris te grauatum.
- 4 Intrusus potest moneri sub pena excommunicationis, vt legitimum possessorem admitat ad sibi iure debitam possessionem.

DECL.

DECISIO CCXXIII.

IN vna Egitanen. parochialis de monstro in qua in vltima audientia prædicta pronunciaueram fuit dictum Domino Achille proponente, ꝛ quod sententia esset nulla, quia fuerat processum per viam monitorij, & comparuerat, & negauerat monitorium, & ego seruatis quatuor terminis absque reintegratione monitorij processeram ꝛ ad declaratoriam, vnde dicebatur, quia de stylo erat, quod reintegraretur monitorium aliqui cum clausula, & senserit tunc parte comparente, & negante monitorium debet de stylo reintegrari, sed præcedente causæ cognitione fit aliquando monitorium, & mandatum aliquid sub pœna excommunicationis in euentum, quod pareat ex tunc prout ex nunc excommunicatur, nec ꝛ solet apponi clausula si senseris te grauatum, & quia nunc est necessarium reintegrare monitorium, sed potest procedi ad declaratoriam sine alia reintegratione prout fuerat proprie in isto casu in quo tractabatur de beneficio vacante in Curia, & signatura commiserat, quod confitio summarie, & extraiudicialiter ꝛ moneret intrusum de hoc admittendo ad possessionem sub pœna excommunicationis qua non dimissa ex nunc prout ex tunc incurrat pœnam excommunicationis.

F A B I I.

De rescrip. reb. eccles. & regula de iure quæsito in quadam Romana.

S V M M A R I V M.

- 1 Clausula, & aliàs prout iustum fuerit procedatur, quam vim habeat, & an restringat omnia præcedentia.
- 2 Domus concessa ecclesie in emphyteusim mortuo concedente si conductor non faciat per sedem Apostolicam locationem confirmari successor facto mandato de euacuanda domo, ius illi videtur quæsitum.
- 3 Locatio domus, quæ cedit in euidencem vtilitatem ecclesie etiam sine confirmatione Sedis Apostolicæ de vigore iuris communis valet, & rata semper habenda est, non obstante Paulina constitutione.
- 4 Locatio etiam sine solemnitatibus, aliàs à iure, vel consuetudine fieri solitis facta, valida est, si cedit in vtilitatem eius in cuius fauorem solemnitates introductæ sunt.

DECISIO CCXXV.

IN vna Romana euidenter dubitauit, an esset locus regulæ de non tollen. iure quæsito, & ꝛ an illa verba, & aliàs prout iustū fuerit procedant, de qua in commissione restringat omnia præcedentia. Et secunda pars dubij fuit omiſsa sine dubitatione. Quia duo in commissione erant expressa, & postmodum fuerat dictum, & aliàs prout, vnde dixerunt domini, quod illa clausula nõ debebat referri ad omnia, sed quod in alijs præterquam in expressis esset procedendum prout de iure. l. cū prætor, de leg. præstan. cum simil. sed prima pars dubij habet difficultatem, ꝛ quod fuerat concessa domus ecclesie in emphyteusim, quo mortuo, quia conductor nunquam per sedem Apostolicam fecerat locationem confirmari successor fecerat fieri mandatum conductori de euacuanda domo, per quod mandatum ius fuerat illi quæsitum, conductor vero obtinuerat à sede Apostolica, quod con-

stito, quod locatio esset in euidentem vtilitatem ecclesie, quod confirmaretur quia autem nõ fuerat facta mētio de lite introducā per mandatum de euacuādo, pars aduersa obtinuerat commissionem illam reduci ad viā iuris: deinde, & tertio fuerat obtentum, quod non obstante lite, & commissione reductiua dummodo cōstāt, quæset in euidentē vtilitatē cōfirmaretur fuerat oppositum de regula de non tollen. iure quæsito, cui in commissione non erat derogatum, sed dicebatur non obstante, ꝛ quia ista locatio si erat in euidentē vtil. eccl. valebat de iure cōmuni absque aliqua confirmatione Apostolica, licet per Paulinam, quæ quondam Paulus induxit cōfirmatio, & licentia sedis Apostolicæ requiretetur ad not. per Sarnen. in d. reg. q. 16. Sed hoc non placuit dominis, quia immo Paulina fecit ius commune, & occiditur à primo iure communi, quod erat contra Paulinam. Secūdo dicebatur etiam ꝛ nõ obſtare, quia etiam de iure nõ seruatis solemnitatibus valet si est in vtilitatem illius in cuius fauorem solemnitates sunt introductæ gl. in l. cum hi. §. causa, de tranſa. & in terminis Fab. de Monte in tracta. de emp. & vend. §. q. princ. col. fi. ver. 2. si alienatio, & latius per Dec. in cap. quæ in ecclesiarum col. 3. de const. Cēpol. cons. ciuili. 2. col. sicut etiam de minore prohibito vendere sine certa solemnitate, vt tenet Bal. in l. contra iuris in fi. prin. de pactis, & in l. neque, per illum tex. C. de contrahen. stipu. sed aliter hoc esse responderunt domini, quod intelligebatur ecclesiam, vel minorem volentem actum valere. sed quod contra voluntatem illius in cuius fauorem solemnitas est introducta, quod valeant hoc non dicunt prædicti, & ita conclusum fuit huic confirmationi quo minus possēt fieri obſtare dictam regulam de non tollen. iure quæsito.

F A B I I.

De iudicijs Abricen. pensionis.

S V M M A R I V M.

- 1 Iudex habita commissione de reali executione faciendā vtrum habeat iurisdictionem de nullitate sententia cognoscendi.
- 2 Iudicium extensiuum omnia alia iudicia tenet in suspenso ita vt nulliter in illis hoc non executio agatur.
- 3 Cognitio nullitatis aliquando non est præiudicialis ratione executiue cum per eam non retardetur.

DECISIO CCXXVI.

IN causa Abricen. pension. dubitatur ꝛ vtrum stante commissione vltimo producta cum præinsertis iudex habeat iurisdictionem cognoscendi de nullitate sententiæ Ferratini tanquam realis executio facta fuerit, & posito, quod sic, an sententia Ferratini esset nulla, & dicebatur negando non posse quin habita iurisdictione iudex haberet, sed quod illam non petebat ex actis donec paritum esset cum effectu nam Cardinalis de Annibalis fuerat excommunicatus per sententiam Antonij Augustini latam post sententiam Ferratini, & vsque ad brachium seculari inclusiue contra illum processum, vnde dicebatur pro parte Cardinalis del Carpo aduersarij, quod non debebat audiri, nisi reali satisfactio, primo, quia postquam per sententiam fuerat sibi concessum, quod procederet executione, per ꝛ hoc iudicium executiuum, erant omnia iudicia suspensa, propterea non poterat super nullitate sententiæ, quæ erat super petitorio, & possessorio, & alijs executione di-

uersis argumento eius, quod dicitur de petitorio, & possessorio, tamen domini omnes dixerunt contrariū, quia illud erat speciale in petitorio, nec de iure cautum reperiebatur in casu nostro ꝛ in quo nec cognitio nullitatis erat præiudicialis executioni, & propterea procedi super vtroque, & sic super executione, quæ non retardari debebat, propter istud iudiciū nullitatis, nisi forte in hoc casu exceptione vltima iā facta pars dubij fuit omiſsa.

F A B I I.

Vt lite pendens. Conchen. Capellania.

S V M M A R I V M.

- 1 Possessio attentata vtrum restituibilis sit, an veniat sequestranda.
- 2 Beneficium si est de iure patronatus debetur potius proximiori agnatio instituentis quam extraneo stante paritate qualitatum, & hereditate idque ex præsumpta mente fundatoris, vel donatarij.
- 3 Appellatio & oppositio litis introductionem præsupponit facta per procuratorem etiam præsumsum in absentia principalis.
- 4 Edicto proposito, per comparitionem procuratoris, & oppositionem factam, lis haud dubie dicitur incepta, & processus iudicialis inchoatus.
- 5 Appellatio ab interlocutoria non suspendit, nec impedit in dicem quo minus procedat ad vltiora non accedente inhibitione iuridica.
- 6 Limita illud procedere in articulis super quibus non est appellatum, aliàs secus.
- 7 Institutio facta per ordinarium non citata parte aduersa, vel eius procuratore quæ se opposuit, est nulla, & venit data possessio hoc casu sequestranda.

DECISIO CCXXVII.

IN causa Conchen. Capellaniæ de Belmonte dubitauit ꝛ an possessio Hieronymi sit attentata stante oppositione procuratoris, & per consequens non restituibilis, sed sequestranda Hieronymo, vacante ista Capellania, quæ erat de iure patronatus. ꝛ Et dicebatur, quod vnus de agnatione fundatoris proximioris petijt ab ordinario, vt illum institueret: ordinarius proposuerat edictum & in termino edicti comparuerat procurator Petri, & si opus fuerat dictum Petrum esse proximiorum, & idoneorem, & quia erat in Curia petijt terminū ad certiorandum Petrum, vt posset venire, quod si non concederetur, appellabat non obstante ista oppositione, & appellatione procuratoris iudex sequenti die qui erat vltimus positus in edicto processerat ad institutionem Hieronymi, & sibi possessionem tradiderat, quæ dicebatur attendata, & non restituibilis, quia ꝛ ex appellatione, & oppositione erat lis introducā cum Hieronymo, quia erant tres personæ, ad capitulum forus, de verb. sig. & ꝛ proposito edicto per istam comparitionē, & oppositionem erat inceptus processus iudicialis, vt dicit Lamber. in trac. iuris patronatus. 2. par. articuli. 94. Ex aduerso dicebat contrarium, quod oppositio nõ obſtabat quo minus posset iudex ad vltiora procedere, vt dicit in hoc in c. ad dissoluendum extra de sponsal. sed respondebatur, quod in hoc Inn. erat reprobatus communiter, vt per Felyn. post Ant. & Abb. & Imo. c. dudum col. 5. ver. 1. conclu. de præsump. & in col. 7. ver. fallit. §. gñaliter dicebat etiā appellationem non ꝛ obſtare, quia erat ab interlocutoria, quæ non suspendit, nec impedit iudicē, nisi facta inhibitione

ad c. non solum. §. 1. de appell. in 6. sed etiam adhuc prægredebatur, quod illud pcedit, & intelligit, vt iudex possit procedere super quo nõ fuerat appellatū, sed super negotio appellationis non potest procedere et sine inhibitione, & fuit allegatus Ant. de But. in c. dilecti. col. 2. de rescri. de quo meminit & sequitur Alex. conf. 89. 1. vol. ꝛ Præterea dictum fuit institutionem factā per ordinarium fuisse nullam, quia sine citatione partis postquam procurator Petri se opposuerat debuerat illum citari facere iudex, quando procedit ad vltiora, postq̄ erat lis introducā, & sic dixerunt possessionem Hieronymi non restituibilem, sed sequestrandam.

F A B I I.

De proba. Arborensis Archipresbyteratus.

S V M M A R I V M.

- 1 Acceptatio vbifacta fuerit alicuius beneficij præsupponendum est nominationem Diocesis in qua est beneficium ipsum præcessisse.
- 2 Ciuilibus causis vtrum criminali præiudicet ita vt vna alteram suspendat, & vice versa.
- 3 Acceptationes quæ apud notarium publicum archiepiscopi sunt, registratæ, patēt omnib. & publicæ sunt, earumq̄ copia petentib. omnib. datur modo aliquod interesse præter dāt.

DECISIO CCXXVIII.

IN causa Arborensis Archipresbyteratus, & aliorū bñficiorum dubitauit p̄suppositis pro veris, & validis instrumentis, duarū acceptationum in specie quo ad Dioceses, & facultate concessa, quod Dioceses exprimat in literis, & possit acceptare literis nõ confectis colligebatur, quod nominatio Dioc. fuerit facta añ nouā puisionem Signorini, saltē vt trāsferatur onus probandi in actore dicentē contrarium: hic p̄ctus fuit virtualiter examinatus supra, & resolutum, quod non: tū hodie votū mutarunt, & dixerunt, quod si per iudicē criminalē coram quo cā pendebat fuit iudicatū ista instrumēta vera, & valida esse, & eis fidem adhibendā prout præsupponebatur in dubio, nesciebat quō posset dici nominationē tūc factā nõ esse, ꝛ quia ex acceptatione facta in Dioc. Calaguritā, & Arborens. sequebat̄ necessariò nominatio illa Dioc. & sic añ puisionē Signorini, & dubiū, quod aliàs habuerat de istis instris tollebat̄ p̄ præsuppositū, & per sententiam si ferat̄ ꝛ in criminali cā, adeo, quod omnino in cā ista ciuili erat præiudicialis, criminalis propterea in ea debebat suspēderi, nec obſtabat, qd aliàs illos mouerat, quod si istæ acceptationes, & nominationes potuissent de facili occultari, & lacerari, & hoc non erat p̄sumēdum, nec secreta erat ista nominatio, nec de facili variabilis si erat probatū illud, quod præsumebat̄ esse probatū videlicet quod ꝛ istæ acceptationes, quæ sunt apud notariū archiepiscopi sunt publicæ, & patent omnib. & earum datur copia petentib. dūmodo habeat̄ interesse: veruntamē ex quo si ex aduerso probaretur, vt aliàs dictum fuit esse verum, quod iste nominationes nunq̄ tolerent fieri corā istis notarijs, sed in Camera, vel Cancellaria tanq̄ locis publicis, & quæ magis patent omnib. vbi quæ scriberetur in libris ostendūtur omnib. qd tūc forte esset alterius, & primæ opinionis.

F A B I I.

De restit. in integ. Vicentina Capellania.

S V M M A R I V M.

- 1 Ius beneficij habens si lesus fuerit, an veniat in integrum restituendus cum in beneficalibus ius bonum non debeat perire.

- 2 *Nova causa dici solet dum noua ad causam confirmandam probationes adferuntur.*
- 3 *Limita & intellige, vt nu. seq.*

DECISIO CCXXIX.

In causa Vincentin. Capellanæ dubitauit, an esset restituendum in integrum, & inclinabant domini, quod sic, quia in beneficalibus ius bonum non poterat petire, & propterea semper, quod de bono iure potest constare, & sepius in integrum restitutio concedenda est, maxime superuenientibus nouis probationibus ad l. fina. vbi Barto. & Docto. C. si sepius in integrum restitutio. postul. Et ita maior pars tenebat, quia tamen fuit dictum, quod aliàs in vna Romana domus pro Philippo Rifino coram Domino Prospero 12. Decembris, 1547. fuerat dictum, quod licet ex noua causa restitutio iterum petita dari deberet. l. fina. C. si sepius in integrum restit. postul. fuerit. Et dicitur ꝑ causa noua, quando nouis probationibus petitur, vt declarat Barto. l. is eodem titulo, tamen ꝑ illud intelligitur ex nouis probationibus super ætate non autem super latione prout in terminis declarat Angel. in l. prima, C. si sepius in integrum restitutio. postul. Barto. Bal. & Ange. in l. fi. C. si minor maiorem se dixerit, vbi adducit rationem differentia.

F A B I I.

De rescrip. in quadam Lunensi.

S V M M A R I V M.

- 1 *Executor ante literarum commissarialium expeditionem habet iurisdictionem in habitu, non in actu, quia signata supplicatione dicitur collata gratia informis, que per expeditionem literarum formam requisitam dicitur accipere.*
- 2 *Contrarium vel potius limitationem eius vide latè numero immediatè sequenti.*
- 3 *Patronus existens in possessione conferendi, & iuris patronatus, licet verè non sit, & realiter patronus, tamè ab eo factæ præsentationes valide sunt, nec de iure cassari possunt.*
- 4 *Facultas concessa alicui canonico per Papam conferendi beneficia existente illo in quasi possessione istius facultatis, an de ea facultate necessaria sit scientia, aut de ea præsumatur, quòd palam, publicè & per multos annos exercuerit hanc facultatem.*

DECISIO CCXXX.

In vna Lunen. Sarzanen. dubitauit, an Hieronymus literis non confectis conferre possit beneficium stante sola signatura in qua Papa motu proprio creauerat Hieronymum, quia Episcopus ex delictis erat impeditus administrare cui amplissimam auctoritatem conferbat ad beneficia, & solum erat signata supplicatio, nec super ea erant expeditæ literæ tempore quo prouiderat de dictis parochialibus, vnde dubitabatur, an prouisio valeret, & dicebatur ꝑ non, quia ꝑ ante expeditionem literarum executor iurisdictionem in habitu non in actu habebat, quia supplicatio signata est gratia informis, ꝑ per expeditionem literarum recipit formam. Sarnen. q. nu. 9. & in vndecima, super reg. de non indican. literis nõ confectis, & allegabatur dec. 459. cum dec. præceden. in nou. ꝑ tamen omnes domini dixerunt contrarium, quia prædictæ dec. loquuntur in alijs terminis, quãdo vniuersaliter Papa fecit gratiam in supplicatione exequenda in

qua supplicatione executores non nominantur, sed postmodum in literis, sed secus in casu isto in quo Papa motu proprio canonicum deputauerat, illum nominando, & gratia de qua in supplicatione nihil aliud continebat, quam deputationem istius canonici qui erat in quasi possessione exercendo officium, hoc est conferendo bñficiã, prout in simili dicitur ꝑ de patrono existente in possessione conferendi, & iurispatronatus, licet verè non esset patronus, vt eius præsentationes valeant. c. ex consultationib. de iure patr. & decif. 575. in antiq. & 298. in nouis, & 22. nu. 4. in antiq. Bisigne. & licet ꝑ diceretur requiri scientiam facultatis de qua non constabat, tamen dixerunt præsumi, ex quo palam, & publicè, & per multos annos exercuerat hanc facultatem, & maxime, quia licet esset probata pro prouisione post factam per Papam de his parochialibus esse expeditum breue super motu proprio Hieronymi. tamen non inferebatur necessario, ꝑ aliud breue super hoc expeditum non fuerit.

F A B I I.

De senten. excommun. Abulensis pensionis.

S V M M A R I V M.

- 1 *Sententia si contineat hæc duo partem à diuinis esse suspensam, & reintegrandum monitorium vtrum contraria contineat.*
- 2 *Nullitas iurisdictionis vtrum præsupponatur ex hoc, quòd sententia tempore feriarum fuerit lata sine commissione.*
- 3 *In possessorio etiam sine commissione stantibus ferijs procedi potest.*
- 4 *Declaratio suspensionis in diuinis ob non paritionem monitorij habet vim executive, & ideo non potest procedi huiusmodi facta declaratione tempore feriarum.*
- 5 *Citatio generalis complectens omnes actus qui in causa prosecutione de iure requiruntur etiam si ad omnes actus non specificè fiat deductio, & enumeratio, valet, & rata habenda est.*

DECISIO CCXXXI.

In causa Abulen. pension. dubitauit, an sententia Ferratini fuerit nulla, & sententia tria cõtinebat, primo Cardinalè de Carpo restituendum ad suam possessionem, secundo Card. Annibalem suspensum à diuinis & reintegrandum esse monitorium in cuius vltima parte dictum fuit nõ posse saluari, quia continebat ꝑ repugnãtiam reintegrari monitoriũ & suspensum esse, quia non paruit monitorio multæ etiam quo ad alias partes opponerentur ꝑ nullitates, prima iurisdictionis, quia erat lata tempore feriarum sine commissione cui cum responderetur, quod immo erat generalis, & comprehendebat etiam alias causas, quia dicebat in causa, & causis huiusmodi, fuit tamen dictum quod commissio soluni loquitur de causa executã, tamè qa fuit dictũ pro parte Card. de Carpo, ꝑ quod etiam sine commissione ferijs nõ obstantib. poterat procedi in possessorio per Valèzi. 665. & decif. 93. in antiq. & 140. in nou. vnde hoc modo poterat saluari sententia in possessorio, & etiam respectu ꝑ declarationis suspensionis à diuinis ob non paritionem monitorij tanquam esset executiua. Vnde vigore commissionis non potuit procedi tempore feriati, licet fortè illud non esset procedere executiue: opponeretur etiam defectus citationis ex parte Cardinalis del Carpo, quia citatio erat ad videndum reiterari termini. 105

In casu Abulen. pension. dubitauit ꝑ vtrũ sententia declaratoriam, siue principalem suam suspendi à diuinis, quia non paruerat monitorio, & sic respectu possessori nullã erat citatio, sed dicebatur citationem aduersarij sufficere, quia eadem die fuit per eundem iudicem pronunciatum in fauorem Cardinalis de Annibalis, ꝑ & citatio erat intitulata Abricen. nullitat. pension. & sic sub ista citatione poterat comprehendi istud possessorium. Sed dicebatur ex aduerso, & ita fuit visum dominis, quod illa citatio erat particularis ad videndum reuocari, & declarari nullum processum Aud. Cameræ cũ non possit huic deseruiri negotio, tamen semper notarius attestabatur esse latus in contumacia partis, vnde videbatur, quod ista sententia lata sustineri non posset, sed aliqui volebant saluare.

F A B I I.

De sententia excommunic. In eadem Abricen. pensionis.

S V M M A R I V M.

- 1 *Sententia lata contra partem ob non paritionem monitorij, quòd suspendatur ab executione diuinorum vtrũ ex defectu citationis annulletur ex eo, quod dicatur alternatiua.*
- 2 *Citatio alternatiua dicitur verbi gratia, si fiat ad audiendum sententiam declaratoriam, siue principalem suam suspendi à diuinis, quia non paruit monitorio tanquam incerta.*
- 3 *Libellus incertus admittitur in iudicio, quando nulla sit oppositio à parte aduersa, stante eo, quod incertitudo non procedat ex factò, & voluntate libellantis.*
- 4 *Dictio seu, vt aliquando alternatiue in oratione ponitur, ita non raro copulatiue, vel augmentatiue, vt hoc casu.*
- 5 *Citatio si dicat principalem suspendi à diuinis debere, an suspendi de facto debeat, vel saltem declarari suspensus.*
- 6 *Sententia aliquando tam ex defectu iurisdictionis quam citationis nulla dici potest.*

DECISIO CCXXXII.

In eadem causa Abricen. pension. dubitauit ꝑ vtrũ sententia Ferratini in quantum declarat suspensum à diuinis ob non paritionem monitorij sit nulla ex defectu citationis, & causa dubitationis fuit, quia citatio erat alternatiua, scilicet ꝑ ad audiendum sententiam declaratoriam, siue principalem suam suspendi à diuinis, quia non paruit monitorio, vnde propter incertitudinẽ videbatur non valere, nec super illa videbatur posse sententiam ferri, & fundatur super pluribus, tamen domini fuerunt in contrarium, cum ista citatio fuerit certa in omnibus præterquam in eo, quod pendebat à facto iudicis super quo vellet pronunciare, ꝑ sicut dicitur in libello incerto qui admittitur parte non opponente, quando incertitudo non procedebat ex factò, & voluntate libellantis. Et faciunt no. per Imol. in l. cum pariti, ad finem, & ibi Alexan. columna tertia, versiculo vnde aduerte, de appellatio. & in casu isto ꝑ dictio seu, non stat: alternatiue, sed potius copulatiue, seu augmentatiue, vt not. in l. si quis ista, de verborum obligationibus. Erat alia, & maior dubitatio, quando citatio dicebat, ꝑ siue principalem suam suspendi à diuinis vigore cuius debuit suspendi non autem de-

clarari suspensus, & sic quod potuit noluit, & quod voluit adimplere nequiuit iudex, vnde in ista alteratiua fuit ordinatum, vt simul, & semel dubitaretur, ꝑ an sententia in hac parte esset nulla tam ex defectu iurisdictionis, quam citationis.

F A B I I.

De restitut. in integrum Oueten. Capellaniarum.

S V M M A R I V M.

- 1 *Restitutio in integrum aduersus rem iudicatam, an sepius fieri possit.*
- 2 *Quadriennio lapsò, quòd de iure dari solet aduersus rem iudicatam ratione restitutionis in integrum eam elidit omnino etiam confitto de bono iure ex probationibus de nouo repertis.*
- 3 *Restitutio vt aduersus lapsum quadriennij non datur iterato, ita nec aduersus rem iudicatam cum æquiparatio fiat per Doctores lapsus quadriennij cum alijs causis à quibus restitutio excluditur.*
- 4 *Minor & priuilegiatus, an etiam post lapsum quadriennij restitui in integrum possint.*

DECISIO CCXXXIII.

In causa Oueten. Capellaniarum dubitauit ꝑ vtrum Alphonsus Moran. veniat iterum restituendus aduersus rem iudicatam in causa restitutio. in integrum latam, & causa quare fuit iterum dubitatum fuit propter dictum Angel. in l. prima, in principio, versiculo quod intelligo. C. si sepius in integrum restitutio. postul. & Angel. ibi, & Barto. in l. fina. C. si minor se maior. dixerit, quòd fuerat tentum in alia causa, tamen hodie dictum Barto. non placuit, quia videtur esse contrarium opinio. cum glos. cum qua alij transeunt in l. fina. C. si sepius in integrum restitutio. postul. quæ indistincte concludit dandam esse sepius in integrum restitutionem, & de hoc dicto Barto. Truf. fatur Paul. de Cast. in dicta l. prima, columna secunda, versicu. contra istam. l. opponitur, & latissimè in dicta l. fina. columna secunda, vbi dicit, quòd dictum Barto. non habet in se rationem dñeritatis, & Salycet. in dicta l. fina. columna prima, in fine, vbi expressè æquipararet ætatem alijs videlicet testibus falsis ex alio, tamen domini fuerunt in opinione, quòd in casu isto restitutio de nouo danda non esset, ꝑ quia videmus, quod post quadriennium restitutio non datur etiam confitto de bono iure ex probationibus de nouo repertis capitu. primo, vbi Docto. de restitutio. in integrum, & hoc tenuit Rota in pluribus causis maxime in causa vna Neapolitan. coram Domino Thanis in alia coram Domino Prospero, ꝑ sicut ergo aduersus lapsum quadriennij non datur iterum restitutio, ita nec aduersus rem iudicatam in causa restitutionis, & faciant no. per Docto. in capitu. fina. de restitut. in integrum vbi æquiparant lapsum quadriennij alijs causis ex quibus restitutio excluditur. Quo stante non obstant. nota. in dicta l. fina. capitu. si sepius in integrum restitutio. postul. quia loquitur ꝑ in minore, & in priuilegiatis quibus de iure debetur restitui in integrum cuiusmodi non est Alphonsus Moran. qui in casu isto restitui petit, & ex benignitate signatura concedit restitutionem in integrum confitto de bono iure, quod non debet concedi qui rem iudicatã in causa restitutionis vnde cum in casu

nostro commissio esset signata prout de iure clarū remanet, quia secunda restitutio non competit, licet posset dici de bono iure constare ex testibus nouiter repertis.

F A B I I.

De sententia & re iudica. Segobien. pension.

S V M M A R I V M.

1. Comparente procuratore generali ante commissionem constituto, utrum possit cum illo procedi ad canonizationem regressus ob non solutam pensionem absque aliqua citatione principalis, cui ante Bullæ intimationem fuit personaliter solutum.
2. Nullitas actuum ex citationis defectu ita procedit, ut in beneficiis ubi agitur de priuatione beneficii nullo modo sine citatione principalis procedi possit.
3. Canonizatio regressus si petatur, nec agatur de priuatione beneficii, potest procedi in causa non citato principali, modo compareat procurator.
4. Limitationem vide ex eo quod canonizatio regressus in effectu contineat in se beneficii priuationem, nu. seq.

DECISIO CCXXXIII.

- I**N causa Segobien. pension. dubitauit, an ꝑ comparente procuratore generali ante commissionem constituto possit cum illo procedi ad canonizationem regressus ob non solutionem pension. absq; aliqua citatione principalis cui fuerat ante Bullæ intimatæ personaliter Frac. de Mendoza concesserat reservationem pensionis viginti ducatorum in fauorem Francisci de Miranda, & demum post multos annos constituerat procuratorem, & specialem ad vnam causam, & generalem ad omnia etiā alia, quæ speciale mādatum requirerent: deinde post sex re duos annos Miranda commiserat causam contra Fraciscum super canonizatione regressus ob non solutionem pensionis, & fecerat decerni citationem, post cuius citationis decretum ultra sex menses comparauerat ille procurator generalis sponte, & dederat mandatum, & cum fuisset processum ad canonizationem processus ob non solutionem, fuerat decretæ executoriales ob quartū non partitionē fuerat cōtumax declaratus, & cōtra eum processum vsq; ad brachiū seculare: postmodum ꝑ cōmissa causa nullitatis, & omnium gestorum, dicebatur omnia esse nulla ex defectu citationis, quia ubi agitur de priuatione beneficii non potest procedi, nisi citato principali de cuius citatione nullo mō cōstabat: ad dec. 356. in nou. & 371. in antiq. ꝑ replicabat hic non agi de priuatione, sed canonizatione regressus, ideo potest procedi cū procuratore, tamen domini dixerunt ꝑ contrarium, quia in effectu canonizatio regressus habet in se priuationem, & ita tenuerunt non obstante, quod hic procurator esset nepos ex fratre, & verisimiliter potuit esse accusatus ex quo produxit mandatum post sex menses à die decretæ citationis.

F A B I I.

De fide instrum. in quadam S. Agathæ benefic.

S V M M A R I V M.

1. Noua prouisio obtenta in resignatione beneficii facta, an suffragetur prouiso ita ut possit obtinere possessionem.

2. Resignatio inualida aliàs, potest per prouisionem nouam vigorem adipisci, ut valida reddatur.
3. Pecunie si in banco posite sint ad rei immobilibus emptionem alios in vsu conuerti non possunt.
4. Partita in libris mercatorum descripta plenam fidem faciunt, & valide probant.
5. Monachus deponens, vel mutans pecuniam actionem sibi pro ijs acquirit, & monasterio, eamq; remittere potest.

DECISIO CCXXXV.

- I**N causa Sanctæ Agathæ beneficiorum dubitauit, an satis constaret de resignatione ad effectum, ut noua prouisio posset suffragari, nam erat facta resignatio istorum beneficiorum, & quia dubitabatur de validitate erat ꝑ obtenta noua prouisio, quæ dicebatur non suffragari, quia de resignatione non constabat: tamen domini ex multis concurrentibus dixerunt contrariū: erat tamen facta ista resignatio in manibus cuiusdam canonici ad id potestatem habentis, propter facultatem concessam resignanti, vnde licet ex istis non satis constaret, tamen quia sigillo resignantis erant sigillatæ istæ literæ, & postea resignatarius constituerat resignantem presentem procuratorem ad arrendandum fructus istorum beneficiorum &c. tamen noua prouisio tunc intrabat, & poterat resignatio suffragari, quæ ad hunc effectum erat impetrata ꝑ stante inualiditate resignationis intraret noua prouisio, & nullum fecerunt fundamentum in quodam instrumento producto, in quo notarius qui se subscripserat rogatus attestabatur se cum testibus quibusdam fuisse presentem huic resignationi, & collationi, tamen domini dixerunt, quod si ipsum falsum fecisset sine aliqua necessitate præceptorij, & eius in præceptorij subiectis poterat ab eodem Liuiio remitti in præiudicium dictorum præceptoris, & successorum stantibus partitis de quibus in actis. Istud dubium fuit resolutum aliàs de anno prædicto. 27. Maij contra præceptorem, quod potuerat actio termini sint aliqua solennitate, nec tantum addebatur stantibus partitis de quibus in actis per quas prætendebat præceptor constare pecunias quibus fuerat prædium emptum fuisse præceptoris quas præceptor non poterat eas ex banco ꝑ leuare in quo erant depositæ, nisi inuestiret in aliqua re immobili, & sic tamen partita constabat, vnde prætendebatur, quod modernus præceptor posset adhuc uti ista actione, & petere prædium, aliàs emptum: domini tamen contrarium voluerunt, tamen prout aliàs, quia in partita dicebatur, quod pecuniæ essent præceptoris, nec possent à banco amoueri, nisi inuestirentur, sed solum in partita dicebatur, quod essent Alberti præceptoris, & Liuij eius successoris qui emerat prædium de illis pecunijs, eo quod pecuniæ erant solutæ de licentia Vicarij Senen. non autem quod non possent amoueri, nisi inuestirentur præterea dicebatur illas partitas non facere fidem plenam, ad not. per Ias. in l. admonendi, in quadragesimasecunda columna, versiculo secundo principaliter videndum esse, de iureiuran. post Barto. ibidem, & licet replicaretur, quod ꝑ immo libris mercatorum sepius adhibeatur fides, tamen dixerunt domini, quod illud erat verum quo ad illud, quod partita principaliter continebat videlicet, quod pecuniæ essent solutæ Bartholomeo, non autem quo ad illud, quod incidenter pronunciabatur dixerunt tamen domini, quod licet actio ex pecunijs præceptoris fuisset quæ sita, potuisset tamen per eundem præceptorē qui acquisierat remitti, argumētum eius,
2. Actor si spoliatus fuerit etiam suspensio petitorio venit restituendus ante omnia.
  3. Resignatio habens decretum irritans inficit, & titulum, & possessionem.

F A B I I.

De rest. spol. Toletan. parochial.

S V M M A R I V M.

1. Petitorij stante suspensione, & commissione presentata, an noui articuli producti veniant admittendi ratione expectatiua.
2. Actor si spoliatus fuerit etiam suspensio petitorio venit restituendus ante omnia.
3. Resignatio habens decretum irritans inficit, & titulum, & possessionem.

DECISIO CCXL.

- I**N causa Toletan. parochialis de Gallapagar ꝑ dubitauit stante suspensione petitorij, & commissione ultimo presentata, an articuli producti veniant admittendi agebatur ad istam parochialem expectatiua, quæ producta erat, & quia ꝑ actor spoliatus erat suspensio petitorio, agebatur spolio, & petebat se restitui: ex aduerso prætendebatur expectatiua non capere beneficium propter valorem, & erat presentata commissio in qua petebatur, quod constituto de valore. 500. nam expectatiua in cap. ad expeditionem negotij principalis ommissa causa possessorij procederetur. Et signatura dicebat, quod index arbitrio suo procedat, erant dati articuli ad probandum valorem expressum in commissione, opponebatur pro parte agentis spolio, quod non erant admittendi, quia concernebant petitorium, & spoliatus debebat restitui ex quo extrema probauerat, sed ex aduerso dicebatur esse admittendum, quia quod discolorabant titulum quia probato valore. 500. beneficium non cadebat sub expectatiua iusta, & quod erant admittendi ad discolorandum titulum, & probabant argumento eius, quod dicitur, quod admittuntur probationes ad probandum reservationem beneficii, ut titulus discoleretur ad decisio. 16. in nou. & per Cassad. 1. de rest. spol. & ita fuit dictum in vna Cesar august. de Vigliel. sed respondebant domini, quod in causa del Vigliel. constabat in actis de resignatione in manib. Papæ, & quæ ꝑ resignatio habebat decretum irritans, quod inficit nedum titulum, sed etiam possessionem, quod non est in casu isto. Secundo allegabatur, quod aliàs de anno 1543. in vna Astoricæ parochialis fuerat tentum quoties expectatiua, siue mandatū datum est de prouidendo, sed rñdebatur, quod hoc nō erat ex re, nam apparebat de malo titulo, sed erant faciendæ probationes, quæ debebant admitti stante suspensione petitorij, quia forte secus fuisset si iā constitisset in actis hic quod probare volebant, nec commissio aliqd operabatur, quia tota restricta erat arbitrio iudicis. Quia secundum dispositionem iuris regulandum est ad no. p Felin
1. Resignans inualidē quo ad ordinarium dicitur ius quod habet à se abdicare, & vacat beneficium, adeo, ut collatio eius ad ordinarium deuoluatur.
  2. Vacante beneficio etiam per resignationem inualidam utrum noua prouisio suffragetur.
  3. Papa incontinenti ubi scit resignationem factam deque eius

c. canonum statuta col. 17. nu. 36. & col. 29. nume. 19. & 100. Bar. in extrauag. ad reprim. in vers. videbitur cū nullæ sint. Vnde sit de iure non veniant admittendi, nec etiam iudex debet arbitrari admittendos.

F A B I I.

De fide instrum. Toletan. matrimonij.

S V M M A R I V M.

1. Instrumentis stantibus pro parte, & testibus de vero titulo, & ita vsu obseruari deponentibus, utrum probetur consuetudo.
2. Instrumentorum vigore etiam maxime authenticorum consuetudo non probari potest contra ius inducta.
3. Limitatur ubi instrumenta non sola adducuntur, sed coniuncta cum legitima testium depositione, nu. seq.
4. Diuersitas instrumentorum super eodem negotio productorum nequaquam consuetudinis approbationem inducere potest.

DECISIO CCXLI.

- I**N causa Tolet. Meten. matrimonij dubitatur, an stantibus instrumentis pro parte ioannetæ productis, & testibus deponentibus, titulum verum, & ita vidisse obseruari rem, sit satis probata consuetudo de qua agitur testes deponebant concludenter, ut in dubio dicitur, sed dicebant testes non esse tales quibus esset fides adhibenda, sed hoc extra dubium ad instrumentum dixi nihil facere, quia non percutiebant tempus confecti instrumenti de cuius validitate in hac causa quærebatur, item quia ꝑ ex instrumentis non potest probari consuetudo contra ius, & extra iudicialib. per Abbatem consi. 73. col. 3. versic. 1. eo. lib. sed ad hoc responderunt domini, quod possit esse verum ꝑ si sola instrumenta producerentur, sed coniungantur instrumenta cum dictis testibus, tunc cessant prædicta, quia tempus præcurrit tempus confecti instrumenti de quo agitur: erant etiam producta instrumenta ex parte contraria, quia de iure communi erant confecta non secundum istam considerationem ꝑ vnde stante tali diuersitate non videtur inducta aliqua consuetudo, ut dicit Bar. in l. secunda, in fi. in princip. §. sed quid si in Ciuitate. ff. sol. matrimo. quem sequitur Dec. consi. 29. col. 2. in prin. versic. & consuetudo, sed ad istud respondebatur, quod ista instrumenta ultra quod non erant confecta à notario illius loci non vocatis inter quos prætendebatur consuetudo de quo agitur. Et propter diuersitatem personarum non potest dici consuetudo, ut ibi per Bar. & maxime, quia licet etiam ex aduerso hoc dubium ponderabant domini, quod in partibus fuerat productum instrumentum de quo agit, & nihil fuerat oppositū p eos quod ibi sciebant consuetudinē, quod de facili ista consuetudo potuisset clidi non autem in curia calumniosè videtur opponi.

F A B I I.

De prob. & renunc. In quadam Sanctæ Agathæ beneficiorū.

S V M M A R I V M.

1. Resignans inualidē quo ad ordinarium dicitur ius quod habet à se abdicare, & vacat beneficium, adeo, ut collatio eius ad ordinarium deuoluatur.
2. Vacante beneficio etiam per resignationem inualidam utrum noua prouisio suffragetur.
3. Papa incontinenti ubi scit resignationem factam deque eius

eius viribus dubitari si confert beneficium facit illud vacare & sic per nouam prouisionem titulus acquiritur prouiso.

DECISIO CCXLII.

In causa Sanctæ Aghatæ beneficiorum dubitauit, an illi in cuius manibus fuit facta resignatio habuerit facultatem admittendi resignationem stante renunciatione de qua in actis quoad primum nullum est dubium, quia verba reuocationis in principio, in proemio, & in dispositione erant clara, quod reuocabant gratias, & concessiones factas cum claustris eorumque substitutis, & quibuscunque alijs, sed solum videbatur difficultas in decil. tertia, de renunc. in antiq. Bisig. qui vult, quod si resignans inualidè quo ad ordinarium, dicatur abdicare ius à se, & dicatur vacare, vt ordinarius possit conferre, tamen quoad instrumentum dicitur vacare, & potest contra illum agi: si ergo beneficium per resignationem inualidum vacat, ergo noua prouisio non suffragatur, sed domini dixerunt, quod ista tim quod Papa intellexit resignationem factam, & de illius viribus dubitari, & confert beneficium facit illud vacare, & admittit resignationem, qua admissa, beneficium vacat, & noua prouisio dat titulum, vt vult idem Bisignus decil. 1. eodem titu. de renunc. quem semper sequitur Rota.

F A B I I.

De renunc. & Simonia Cartagin. beneficij.

S V M M A R I V M.

- 1 Retrocesso facta referuato sibi accessu, & regressu vtrum contractum Symoniacum præsupponat.
- 2 Mandata correceptiua, que inter se habent pacta in retrocessione cum referuatione pensionis, in beneficialibus symoniam inducunt.
- 3 Resignatio facta longo ante tempore quam fiat referuatio non præsupponit pacta, que Symoniam inducunt.

DECISIO CCXLIII.

In causa Cartagin. beneficij de cler. dubitauit, si an retrocessio facta referuato sibi accessu, & regressu esset Symoniaca fuerat per Adā resignatum beneficium de mense Iulij in nepotem suum, & de mense Aug. eiusdem anni fuerat per resignarium datum mandatū ad retrocedendum in Adam referuato regressu resignario, & Adam eadem die coram eisdem notario, & testibus per eosdē procuratores qui ad cōsentendū regressui in euentum, quod in illum fieret retrocessio, sed coram diuersis testibus, & in alio loco, dicebatur quod ista facta erant correceptiua, & propter hoc habere in se pacta, quæ in beneficialibus inducunt Symoniam. ca. cum pridem cum simi. Et videbatur, quod licet aliàs domini propter hoc voluerunt possessum vigore talis regressus expellere à possessione, sed mandarunt causam concordari, tamen quando habens talem regressum agebat ad canonizationem contra possidentem, tunc in casu isto iudicauimus contra talem regressum, & aliàs in vna Calagurit. coram Reuerend. in fauorem Petri tenuisse contra Iulianum Gomez, tamen omnes domini dixerunt cōtrarium, quia decil. allegata procedunt, quando eadem die fuerat facta resignatio & erat factum mandatū ad retrocedendum referuato regressu, sed in casu isto vbi re-

signatio tanto tempore antea præcessisset: Vnde retrocessio nullam habebat difficultatem ad illud, & licet mandata essent facta eadem die, tamē nullam inducebāt pactationem, quia si iste non aliter intendebat retrocedere, nisi referuato sibi regressu, mandata aliàs fieri non poterant omnino argui ad correceptiuitatem, nec iuuabant dicta per Bar. in l. penul. §. si. in ver. nam illa verba. ff. Et per Felyn. in c. personas, in prin. col. 4. nume. 15. ver. scias, quod si vnus contractus, de rescrip.

F A B I I.

In quadam Toletana pensionis.

S V M M A R I V M.

- 1 Commissio si fiat ab vno Pontifice non astringit successore ad eam ratam habendam cum id quod prædecessor concessit successor denegare possit.

DECISIO CCXLVI.

In causa Toletan. pension. 50. ducatorum dubitauit, an non obstante derogatione Clementis, & post eā consensibus ab vtraque parte præstitis super supplicatione in qua erat castatura concordie, & voluntas contrahentium durauerat quo ad denegata tempore cōfirmationis Pauli, istud dubium in effectu fuerat positum & resolutum pro cassatione voluntatis. 21. Octobris anni proximi, sed causa præsentis dubitationis fuerat, quia consensus ibi præstiti erant, & extendebantur ad consensum non ad denegata cum denegatis, quæ nihil erant non poterat dici præstitus consensus ad non concessa contra intentionem consentientis, vnde ad omnia consensus debent extendi, ad quæ se extendit voluntas consentientis, quia aliàs reclamarent, & voluissent stare concordie etiam si denegata non fuisset cum munita. Et licet diceretur, quod concordia erat facta saluo beneplacito sedis Apostolicæ, vnde licet si Clemens denegasset potuit tamen Paulus concedere ex quo non erat sub nomine proprio, sed nomine dignitatis, ad no. in cap. quoniam Abb. de offic. delega. & in capitu. si gratiosæ, de rescrip. in sexto, qui particulariter inducebantur, sed illum tex. & in eo not. retorquebant, quod procederent, nisi Clemens denegasset, tunc enim successor potuisset, sed secuta denegatione conditio deficit, vnde non expectatur amplius beneplacitum successoris, sicut in d. c. si gratiosæ, quia hoc modo retorquebatur, & ita domini non mutarunt opinionem.

F A B I I.

De renunc. & præben. Agathen. beneficij. 29. Martij. 1550.

S V M M A R I V M.

- 1 Resignatione facta in manibus ipsius qui prætenditur habere facultatem admittendi resignationes, incontinenti si prouideatur de eodem beneficio resignato familiari resignantis cum vicinitas actuum appareat, arguit pacta intercessisse, & ob id præsupponitur Symoniaca hæc resignatio.
- 2 Decretum irritans promulgatum iussu Sanctissimi, aut superioris ad id potestatis habentis non extenditur ad nouas prouisiones cum tantum referatur ad præterita non autem futura.

DECISIO CCXLVII.

In causa Agaten. beneficiorum dubitauit an resignatio de qua agitur, censetur valida esse vigore facultatis reuocatae cum decreto irritanti, & an noua prouisio subsistat. Prætebatur enim resignationem de isto beneficio factam esse simoniacam, eo quia incontinenti facta resignatione in manibus illius qui prætebatur habere facultatem admittendi resignationes, statim dicitur prouisum vni familiari resignantis. Vnde dicebatur quod ex ista vicinitate actorū quæ præsumitur facta mediante pactatione, & sic simoniaca, argumento not. per glol. in c. officij tui, in ver. incontinenti, de elect. Quod parui penderunt Domini, quia glol. loquitur in alijs terminis, & quasi omnes resignationes infringeretur si hoc procederet, nec mouit Dominos quod fuerit prouisum familiari resignantis: ex alio etiam fiebat difficultas, quia fuerat facta resignatio in manibus habentis facultatem, quæ facultas præsupponebatur reuocata per Clementem, per regulam suam, in qua decretum irritans nedum annullans reuocationes factas post reuocationem facultatis, sed etiam omnia inde secuta, vnde ex hoc inferebant prouisionem nouam non tenere, propter decretum irritans, & maxime quia si Papa intellexisset non concessisset, aut difficiliter: Domini hoc non obstante, dixerunt nouam prouisionem bonam, quia si decretum irritans non se potest extendere ad nouam prouisionem, cum illam non respiciat ex post interuenientibus, sed tantum præterita, & propterea hoc intellecto etiam concessisset nouam prouisionem, cum de alicuius præiudicio non tractaretur, & non intellexisset saltem in genere viribus non subsistere resignationem, quemcunque defectum pateretur.

F A B I I.

De remissoria Maioricensis Parochialis.

S V M M A R I V M.

- 1 Præsumpta calumnia in tertia instantia an impediatur dationem remissoriarum.
- 2 Actore nihil probante reus nullo modo constringi potest, vel ad minimam etiam probationem inducendam.

DECISIO CCXLVIII.

In causa Maioricen. parochialis sancti Nicolai dubitauit an esset danda remissoria: & potissima ratio quæ adducebatur erat quod non, quia si cum essemus in tertia instantia erat in præsumpta calumnia. Quia cum parti aduersæ esset data in prima, poterat & ipse qui erat reus expediuisse, & fecisse probationes suas, quod cum non fieret videbatur calumnia: ex aduerso dicebatur quod cum tunc actor nihil probasset, reum non esse astrictum ad aliquam probationem. l. qui accus. C. de eden. Domini dixerunt inspicenda esse duo, & probationem actoris an valida esset petentis remissoriam, & tunc perpenditur calumnia vel non calumnia ad dandam remissoriam.

F A B I I.

De restit. spol. in quadam Toletana.

S V M M A R I V M.

- 1 Petitorij causa opponi non potest, nisi plene & in totum ante spoliū admissum sit purgatum.

DECISIO CCXLIX.

In causa Toletan. de Gallapagar Ioannes Poscius cum ageretur spolio contra illum per Aloysium de Heredia cesserat spolio, & cum vellet prosequi causam petitorij opponebatur non posse nisi in totum purgato spolio, & ita dixerunt Domini superferendum donec potuisset mitti ad partes pro possessione, & redijisset ad Curiam, & videretur an in effectu possessionem haberet, & etiam donec fructus liquidati, essent & soluti, non obstante quod idem Ioannes Poscius fecisset depositum vnus iulij pro expensis & fructibus liquidandis.

F A B I I.

De senten. & re iudic. Romana Casalis.

S V M M A R I V M.

- 1 Actio si contra plures instituta fuerit, sed termini non seruati ratione omnium aut reiterati omnium nomine vtriusque sententia ob id nulla reddatur.
- 2 Pluribus litigantibus non necessario in actu processus habetur respectus nominum propriorum cum appellatiua actui sufficienter subsistere possint.

DECISIO CCL.

In causa Romana Casalis dubitauit si an sententia sit nulla, quia contra omnes capellanos non fuerunt seruati termini, vel nomine omnium reiterati, vel saltem possit pro parte sustineri: fuerat commissa causa inuasio nis per Michaellem contra assertos capellanos capellæ Innocentianæ, & fuerunt seruati termini contra vnum ex capellanis, tanquam principalem & procuratorem, qui tamen non fuerat vnquam procurator. Deinde fuerant reiterati termini per procuratorem constitutum à tribus capellanis & quatuor, qui erant deinde lata sententia adiudicando casale, capellæ, & capellanis: Vnde dicebatur sententiam nullam, quia non erant seruati termini, nec reiterati per omnes capellanos, ad Caslad. 3. de rescript. tamen fuerunt in contraria opinione, quia omnia erant facta contra capellanos, & capellanis tanquam capellanis, si non autem nomine proprio, & similiter sententia vt dixi, in fauorem capellæ, & capellanorum, vnde nedum tres, sed etiam vnus conclusit omnia facere, per ea quæ habentur per Doctores in c. olim, de testibus. Multo magis in casu isto in quo tres fuerunt in iudicio, quo stante non fuit necessarium deuenire ad discussionem secundæ partis dubij, in quo tamen Domini sentiebant quod sententia non potuisset pro parte valere, quantumcunque esset super re dimidia. l. in hoc iudicio. ff. famil. circil. & ibi glol. & Doct.

F A B I I.

De præben. in quadam Episcopi Scalensis.

S V M M A R I V M.

- 1 Alternatiua concessa à Sanctissimo ordinario, si fuerit, an ante literarum expeditionem validet vacantia beneficia possit conferre.
- 2 Gratia an per solum supplicem libellum Papæ oblatum perferatur vigore adificatur, libello etiam informi existente.

Obstac-

1 **Obstaculum regulæ octo mensium per cōcessionem alternatiuæ remouetur, ubi ordinarius habet ius in omnibus mensibus vacantes præbendas conferendi ex speciali indulto.**

DECISIO CCLI.

1 **A** Instantiam Episcopi Scalen. quæsiuit an Episcopus ipse cui à Sanctissimo erat concessa alternatiua potuerit valide conferre quæ vacauerunt ante expeditionem literarum, & dubium faciebat, quod haberetur in decis. 402. cum duabus præcedentibus. **2** in nou. tamen Domini dixerunt contrarium, quia si ex sola supplicatione gratia præficeretur, licet dicatur informis, & non possit canonizari, obstante regula Cancellaria: Secundo quia ex quo si ista alternatiua est concessa ordinario collatori, qui de iure habet ius conferendi in omnibus mensibus per illam concessionem remouetur solum obstaculum regulæ octo mensium, nec obstant adducta in contrarium quæ loquuntur in alijs terminis.

F A B I I.

De concess. præben. Turritan. Canonicatus & præben.

S V M M A R I V M.

1 **Promissio noua vtrum gratiâ consumat facta antea acceptatione de beneficio cesso in alterius fauorem.**
 2 **Acceptans & cedens nulla necessitate cogente sed sua sponte, id quod in fauorem nouæ possessionis sibi haud dubiè præiudicium parit.**

DECISIO CCLII.

1 **I**n causa Turritan. canonicatus & præben. dubitauit an ex deductis in huiusmodi causa constet de consumptione gratiæ Domini Georgij qui cessit in fauorem Antonij, sicque Georgius qui acceptauerat ante canonicatum de quo agitur vigore expectatiuæ, & duo alia beneficia quorum vnum erat in Turritana diocesi, vnde dubitabatur si an ex illa acceptatione esset consumpta gratia, vt possit habere canonicatum, cum ad vnum tantum beneficium esset gratia in diocesi Turritan. & de tali acceptatione constabat ex narratis per eum in sua noua promissione, idem tale beneficium cesserat in alium, & de consensu suo super hoc consensum præstabat, adeo quod dixerunt Domini rem esse claram, & quia ex illis de quibus in noua promissione, & acceptatione facta vigore expectatiuæ, tamen dixerunt Domini quod quantumcunque commodum nullum reportasset: tamen ex quo si acceptauerat & cesserat nulla necessitate cogente in fauorem possessoris sibi præiudicabat, dato quod acceptatio fuisset de beneficio sibi non debito, quod tamen non erat in casu isto, quia erat sibi debitum, & sic gratia erat consumpta, ex dictis Romani consil. 229. num. 8. ver sic. ceterum, post Ioannem And. in cap. cum in multis, de rescript.

F A B I I.

De senten. & re iud. Cæsaraugust. pecuniaria.

S V M M A R I V M.

1 **Apocha vna producta in iudicio altera non recognita vtrius fidem faciat, vt validè per eam debitum probari possit,**

an vtriusque productio requiratur.
 2 **Confessio in carceribus facta, & ita non in iudicio releuare non videtur, vt ex ea fundamentum solidum capi possit.**
 3 **Exceptio compensationis post rem iudicatam, & elapsum terminum datum, opponi non potest. Limitatur & intelligitur in debito non liquido, secus in liquido, num. seq.**

DECISIO CCLIII.

1 **I**n causa Cæsaraugustana pecuniaria dubitauit an pollice de quibus in actis sunt tales quod de ei possit opponi in hac causa, in qua iam est decretum brachium seculare & punctus fuit restrictus ad vnam si polliciam, quia alia non erat recognita, fuerat restricta ad medietatem. Quia Matthæus Pasqual. cuius manus erat recognita erat subsecutus cum alio in ista summa pro medietate quæ sufficiebat, quia continebat in totum 3500. & Matthæus habebat brachium seculare saltem per 1200. & quia stabat confessio Matthæi coram Gubernatore in carceribus facta, quod pro istis pecunijs pro eo solutis dederat in arrendam Archidiaconatum suum Ioanni Zapattæ aduersario, & tibi satisfecerat de illis pecunijs pro eo solutis, vt extabant pollice, ideo dixerunt Domini quod res non habebat difficultatem, tamen quia ista si confessio non erat producta in iudicio, colloquebatur de alio arrendamento, vt postea animaduerti in hoc non potuit fieri fundamentum, sed ex actis Domini fuerunt in hac opinione, quod illa pollice poterat opponi, quia erat debitum liquidum, adeo quod poterat de ea opponi. 2. C. de compens. & licet ex aduerso allegaretur, quæ etiam fuerant adducta dato simili puncto, quod si post rem iudicatam & elapsum terminum datum, ad iudicatum non poterat opponi exceptio compensationis. Bar. in l. Auger. §. qui compensationem. ff. cum simil. l. quibus sup. de iure fisci, tamen si dixerunt Domini esse intelligendum de debito non liquido. Ideo videndum esse quid opponeretur huic cedula, quod si debitum remaneret liquidum vtique compensaretur.

F A B I I.

De caus. possess. in quadam Romana de Gadis.

S V M M A R I V M.

1 **Castrum tutorio nomine susceptum vtrum vigore instrumenti dotalis propria auctoritate possit recipi ad possessionem nomine proprio contra hæredem.**
 2 **Animus si probatus sit, & voluntas possidendi tanquam hæredes, nec constet de voluntate possessionis mutandæ ratione creditoris quid operetur.**

DECISIO CCLIIII.

1 **I**n causa Romana de Gadis proposui, præsupposito quo Claudia post susceptam tutelam castri Riani tutorio nomine, vtrum postea licuerit ei proprio nomine vigore instrumenti dotalis dantis licentiam regrediendi propria auctoritate & castrum retinendi, quandoque recipere possidere proprio nomine contra hæredem, per not. per Bart. in l. creditores. C. de pignor. cum multis alijs: & licet ex aduerso diceretur pro parte Archiepi, quod fecerat sibi adiudicare in solutum castrum pro concurrenti quantitate decem & septem millium ducatorum, in quibus erat creditor, & habebat hypothecam

cam anteriorem Claudiæ, & quod post illam abdicationem cepit possidere tanquam creditor, non tanquam hæres, quo casu contra illam non habentem causam à patre suo, qui dederat licentiam Claudiæ, non poterat Claudia illum spoliando propria auctoritate incipere possidere vigore dicti instrumenti, tamen dixerunt Domini quod si ex quo aliquibus constabat de animo suo, quod voluerit possidere tanquam hæres, nec constabat quod sibi voluerit mutare causam possessionis, & possidere pro creditore, quod non debebat haberi in confidere ratione, nisi hoc ostenderetur.

F A B I I.

De fide instrumentorum Tolet. matrimonij.

S V M M A R I V M.

1 **Instrumentum vnum à notario confectum de quo suspicio est falsificationis, an præsupponat alia consequenter ab eo facta etiam de falso notari possit.**
 2 **Suspensum esse aliquem in conscriptione instrumenti, aut publicæ scripturæ aliud est, quam esse falsarium.**
 3 **Notarius postquam fuit suspectus tandem si inquiratur officio iudicis præiudicat parti, secus si non fuerit inquisitus, sed sola suspitione notatus.**

DECISIO CCLV.

1 **I**n causa Tolon. Meren. matrimonij dubitauit, præsupposito quod sit manus Arnulfi cognita, quod non fuerat de contractu illo emptionis rogatus, sed interuenit tanquam vnus de iuratis deputatis ad inuestigandum, & extensa per Ioannem, cum additum sit nedom nomen vxoris, sed & gesta ab vxore in impositione, acquisitione ac solutione precij, sit falsitas talis, ex quo oriatur suspicio contra testamentum Philippi ab istis rogatis, & dixerunt Domini prout alijs, quod non, moti ea ratione, quia omnia legata per aduocatos præsupponentes de omni suspitionem loquebantur in si notario qui condemnatus fuerat, aut alijs inquisitus super eo quod instrumentum falsificauerat, nam tunc verum erat dicere quod omnia instrumenta per eum postea facta erant suspecta, sed in casu isto non erat sic: quia in illa oppositione faciebant Arnulphum si suspectum, sed non falsarium, & nullibi cautum reperiebatur, nec aliquis dicebat quod orta suspitione contra vnum notarium, ex aliqua causa in aliquo instrumento quod esset suspectus, quod omnia instrumenta per eum postea facta, ex quo tractabatur pro interelle partis recurrentis ad illam, quia erat reputatus fidelis & fide dignus, pateretur damnus, quod actis ab illo fides adhibenda non esset, quod erat, secus quando iam fuisset condemnatus vel inquisitus, quia tunc imputandum esset illis, quia tali notario non obtinuissent.

F A B I I.

De conslit. & acquir. poss. Romana de Gadis. 6. Iunij. 1550.

S V M M A R I V M.

1 **Pactum in instrumento dotali appositum vt virum ligat, ita & eius hæredes ad quos post mortem defertur possessio hereditatis.**
 2 **Constitutens se nomine mulieris possidere in euentum restitutionis dotis, eueniète casu mortis, tantum est, ac si non nisset post ipsum casum mortis.**

Limita hoc & intellige vt latius num. seq.
 4 **Tacita ratificatio aliquando de iure pignoris, non autem de possessione respectu constituti intelligi debet.**
 5 **Causa possessionis an mutari possit ex alia ratione quam si dimittatur ex prima causa hereditaria.**

DECISIO CCLVI.

1 **I**n causa Romana de Gadis, præsupposito quod post sententiam latam super credito, Archiepiscopus declarauerit se velle possidere, tanquam creditore, an tunc licuerit Claudiæ spoliare Archiepiscopum sua medietate, & dicebatur pro parte hæredum Claudiæ quod sic, propter pactum instrumenti quod erat appositum in instrumento dotali, quia sicut ligabat Aloysium virum, eodem modo eius hæredes qui post mortem Aloysii patris sui, nomine Claudiæ propter illud pactum tenebantur. Quo stante quando postmodum fuit lata sententia super credito, non potuit Archiepiscopus in præiudicium Claudiæ incipere possidere tanquam creditor. l. interdictum. §. alienum. ff. de acquir. poss. sed ad hoc respondebatur quo ad hoc constitutum post mortem Aloysii non operabatur aliquem effectum tanquam collatum post mortem, dicebatur eo quod si constituebatur se nomine Claudiæ possidere in euentum restitutionis dotis, vnde cum eueniret casus mortis erat ac si esset collatum post mortem. Vnde non operabatur aliquem effectum, vt not. Angel. in l. quamuis. §. si conductor, versic. ex hoc dicto, & ibi crimi. versic. per hoc dixit. Angel. Alex. ibi, colum. 2. versic. per istum tex. las. in l. 2. col. pen. versic. confirmatum est etiam. ff. de acquir. poss. & hoc placebat multis ex Dominis, tamen vnus dixit quod si prædicta loquebantur quando contractum erat expressè collatum post mortem, secus quando in instrumento dotali erat collatum in euentum restitutionis, per Bar. in l. prima. C. de cõser. m. & Bal. nouel. in tract. de dot. Gozad. consil. 42. Croc. in l. si is qui pro emptore, n. 101. secundum nouam impress. ff. de vsucap. Tiraq. in tract. de constit. in prima parte, in 13. limit. quæ cum non fuissent visa à Dominis perstiterunt, & Tiraquell. omnes cumulat in dicto tractatu, in tertia & 13. limit. & licet esset aliqua discrepantia, tamen placuit Dominis distinctio Soci. in l. prima. §. si iusserit. ff. de acquir. poss. quoad possessionem requirendam nulla difficultas de animo constet, sed replicabatur quod ante sententiam latam, & sic antequam Archiepiscopus incepisset possidere pro creditore, Claudia in iudicio discussionis, etiam pro credito suo produxerat instrumentum dotale. Vnde dicebatur omnia contenta in eo ratificasse, sed Domini dixerunt quod si ista erat tacita ratificatio quæ debebat intelligi tantum de iure pignoris, non autem de possessione respectu constituti, cum postea Claudia declarauerit se velle possidere tutorio nomine, vt fuit alijs resolutum. Vnde remansit resolutum dubium quod non liceret Claudiæ spoliare Archiepiscopum causa crediti possidentem. Et licet vltimus diceretur quod non licuit Archiepiscopo si mutare sibi causam possessionis, nisi illam dimitteret ex prima causa hereditaria, & de nouo tanquam creditor incepit possidere. l. qui bona. §. fin. & ibi Cuma. & Pau. de Castro. ff. de acquir. poss. Aret. Instit. de vsucap. §. nouissime, tamen respondebatur & bene, quod illa opinio non est vera, & contrarium tenent communiter Scribentes, vt per Soci. in d. §. si iusserit, & in d. l. §. si ex pluribus, in secunda quæst. ff. de acquir. poss. & hanc opinionem sequitur semper Roja. quicquid alijs dixerit Sarn. super regulis,

regulis, propterea hic Archiepiscopus non mutauit sibi causam possessionis, sed causam causæ cumulabat, quod erat sine difficultate, licet dicta l. 3. §. si ex pluribus, Fely. in c. in nostro, in tit. de rescrip. Castren. in d. l. qui bona, §. fin. Cassad. decis. 4. in fi. de rest. spol.

F A B I I.

De excep. compen. senten. & re iudic. Romana de Pichis.

S V M M A R I V M.

- 1 Exceptio dolo facis cum petis quod statim es vigore pacti restitutus utrum impedimento sit, quo minus fiat executio.
- 2 Depositum metu excommunicationis fulminatæ, & censurarum factum, an veniat relaxandum.
- 3 Sententia quæ ob lapsum fatalium transiit in rem iudicatam utrum possit executioni mandari.
- 4 Exceptio compensationis & dolo facis, concurrunt aliquando, & mutuo se confundunt.
- 5 Compensatio hanc vim habet vt res iudicata executionem habere non possit.
- 6 Instrumento quando ad mutui petitionem agitur exceptiones dantur, & sic debitum minus esse liquidum arguitur.

DECISIO CCLVII.

- I**n vna Romana de Pichis dubitauit an ꝑ executio posset impediri prætextu exceptionis, dolo facis, vel compensationis ex aduerso appositæ. Hieronymus de Pichis mutuauerat 180. duc. Ioanni Georgio de Cęstatis restituendos post certum tempus, quo elapso egerat contra Marcum Casalium & alios fideiussores, & obtinuerat confiteri debitum, & eos excommunicari ꝑ qui metu censurarum fecerant depositum quod fuerat relaxatum Hieronymo. Deinde isti fideiussores commiserant causam nullitatis istarum sententiarum, & repetitionis Domini Cardinalis Anconitan. qui pronunciauerat sententias ꝑ nullas, & restituen. depositum: sententia tandem ob lapsum fatalium transierat in iudicatum, & petebatur eius executio, qui Hieronymus Modernus dicebat dolo fecisse pctedo quod statim restitutus esset. Quia ex contractu mutui tantumdem restitutus erat, & in totum teneri. ꝑ Et sic ista exceptione non obstante, saltem exceptio compensationis quæ contra executionem rei iudicatæ poterat opponi, quæ concurrat cum exceptione dolo facis, & inuicem confunduntur secundum Bal. in l. eius, in fine. C. de compen. tradit Fely. in cap. suborta, col. 2. de re iudic. sed ex aduerso dicebatur, quod placuit Dominis quod ex quo isti tanquam principales, arguunt ad nullitatem contractus & repetitionis depositi, conueniunt autem tanquam fideiussores, non potest contra illos opponi exceptio dolo facis, per Aret. in l. ex duobus, Lap. col. j. versic. & ista ad tres. ff. de duobus reis, & similiter nõ potest opponi exceptio compensationis, quia eneruat rem iudicatam. l. 2. C. de compen. in prin. vbi omnes & hac ratione non potest opponi exceptio dolo facis, quod non dicendum est quod ad idem tedit, & confunditur cum compensatione, nam quid esset dicere ꝑ compensamus nisi, quod ipsa res iudicata non habeant executionem, nam propter illius etiam instrum. fuerat fideiussoris liberat & factum depositum, quod fuit per rem iudicatam mandatum restitui, & declaratum sententias nullas. Dicebatur etiam quod ꝑ quando agi-

tur instrumento ad petitionem mutui dabantur exceptiones, & sic debitum non est liquidum, vnde de eo non potest opponi compensatio iur. vulgar.

F A B I I.

De fide instrum. & dolo & contum. Calaguritan. decimarum.

S V M M A R I V M.

- 1 Citatio partis ad Valuas Curie vel ecclesiarum, non facta alia intimatione, utrum impediat validitatem processus.
- 2 Pars ea scire non tenetur quæ apud acta fiunt, ne sibi præiudicium inde aliquod generetur.
- 3 Pars va constituat procuratores citata, non vltius inquire debet apud acta de illis constitutis.
- 4 Citatio vnica facta per negligentiam vnus, & non per duos, pro repetitione principalis, non releuat etiam subsecuta affixione ad valuas.
- 5 Procuratore non habente mandatum ad acceptandum utrum processus ob id nullus dicatur.

DECISIO CCLVIII.

- I**n vna Calaguritan. decimarum dubitauit, an stante citatione ad constituendos procuratores pro executione ne executorialium ad certum terminum cum protestatione ꝑ quod aliàs pars citabatur ad valuas pro affixione, an si constitutio facta post terminum, & parti nõ intimata valeat processus per affixionem ad valuas, & præsuppositum fuit quod relaxatio instrumenti fuerat facta post constitutionem procuratoris, vt constabat ex libro notarij, & dubitabatur per dictum Castren. in l. prima, de satisfat. qui vult ꝑ quod illa quæ sunt apud acta pars teneatur scire, & ideo quando voluit extrahere instrum. compulsorium debuit perquirere an essent constituti procuratores, & licet diceretur quod Abb. in c. mandat. in fi. de procur. diceret quod contra Paulum est communis opinio, tamen dubitatum fuit quod istud nõ est verum, sed quod dictum Pauli erat reprobatum, tamen Domini tenuerunt contrarium in casu isto, quia ex quo ꝑ pars erat citata ad constituendum procuratores pro certa hora, nõ debuit amplius perquirere apud acta an essent postea constituti, sed pars tenebatur intimare, & hoc casu non loquitur Pau. sed Bar. in l. eos. §. Apostolos. C. de appel. vnde elicitur iste casus. Dicebatur etiã quod ꝑ ex quo erat facta diligentia per vnum, & nõ per duos de reperiendo principalem quod non releuabat citatio per affixionem, sed Domini hoc non curarunt, quia hoc est de stylo Curie, opponeretur etiam quod ꝑ procurator non habebat mandatum ad acceptandum, ideo dicebatur quod processus erat nullus, tamen ad euitandum alleg. hoc etiã non placuit Dominis quod habebat mandatum speciale, ad id quod fecerat, quo casu nõ valet opposito, ad decis. 223. in nou. & fuit dictum quod aliàs fuit dubitatum in vna Toletan. & nihil resolutum, & dictum quod aliàs super hoc agitur.

F A B I I.

De constit. & regress. in quadam Hespalsensi.

S V M M A R I V M.

- 1 Filij & descendentes tam ex linea paterna quam materna vsque

- vsque ad tertium gradum, ab hæreticis vel reconciliatis, si per statutum canonicatus acceptare, vel per prebendas in quadam ecclesia non possint, an etiam a reserua pensionis ob id excludantur.
- 2 Prohibitum si sit obtinere beneficium, etiam censetur prohibitum ea adipisci quæ ad id perducere dignoscuntur, & sic principali prohibito, & eius accessorium prohibitum censetur.
  - 3 Causa de futuro si est separata ab illa quæ fuit de præterito, utrum statutum utramque comprehendat.
  - 4 Statutum comprehendens descendentes ex linea materna, & per quod alter alterius odio pergranatur odiosum est, & ob id restringendum.
  - 5 Constitutio exorbitans & odiosa loquens de iuris acquisitione in beneficio nequaquam venit extendenda.
  - 6 Statutum annullans donationes, vt non comprehendit donationes ob causam, ita etiam statutum de reservationibus non extenditur ad reservationem factam ob causam.

DECISIO CCLIX.

- I**n causa Hispalen. dubitauit an Episcopus Scalen. qui ante statutum Clementis obtinebat huiusmodi portionem, fuerit impeditus per dictum statutum resignare referuato sibi regressu & fructibus, & Dominus Paulus dixit punctum istam fuisse aliàs resolutum corã Cresc. in causa Hispalen. portion. inter Episcopum Scalen. ex vna, & Ioannem de Moriglias ex alia, fuit dubitatum coram Domino Marciano de mense Februarij, 1542. an statutum ecclesie Hispalen. quod cauebatur ꝑ ꝑ filij & descendentes per lineam paternã vel mat. vsque ad tertium gradum ex hæreticis seu reconciliatis non possent de cetero obtinere cano. & præben. aut in eius aliquod acquirere comprehenderet regressu quod propter dictum statutum Episcopus ex causa resignationis de dicta portione facta obrinuerat referuari, & pro affirmatiua dicebatur, quod ꝑ si tales erant prohibiti obtinere beneficia, ergo erant prohibiti id quod perducit ad illa. l. omnino. ff. de sponsal. l. secunda, & ibi Bar. ff. de iuris. d. omnium iudic. c. cum quid, de reg. iur. in 6. vbi per regressum ad beneficium. . . . ergo licet regressus habeat cursum retro, & esset concessus ex causa de præterito, tamen quia ꝑ causa de futuro erat separata à causa de præterito. Ideo etiam statutum deberet illud comprehendere, per Fely. in c. fin. col. 2. versic. sed declaratio huius fallen. de constit. tamen istis non obstant. fuit decisum contrarium, quia licet tale statutum sit in fauorem fidei & eccles. vt purgarentur suspecti & infecti, huiusmodi tamen ꝑ in quantum comprehendebat descendentes ex linea materna vsque ad tertium gradum erat exorbitans à iure, vt patet in cap. primo, de hæret. in 6. Item in quantum alter alterius odio prægranatur, est odiosum, per Bar. in l. j. col. 2. circa prin. ff. de verb. signif. & l. quisquis. C. ad l. lul. maieft. est odiosum odio irrationabili. ꝑ Cum ergo constitutio sit exorbitans & odiosa, & loquatur in acquirend. ius in beneficio non debebat extendi ad continuandũ ius suum. Nam per hunc regressum dicebatur quod ammodo ius suum continuaretur, argumento l. quicquid. ff. de solut. & non videbatur eadem ratio in vtroque casu, cum statutum non inhabilitet quoad acquisitionem, per Fely. in c. fin. versic. hanc fallen. limita. de constit. & si constitutio non inhabilitat quoad ius facilius erat Episcopum tolerare in suo regressu quam quod actu aliter in iure quæsito perseverasset, & ideo ius illud non dependens ex causa de præterito non videtur constitutionem extendere: argumento

corum quæ dicit Cassad. in prima decis. de pact. ite quia regressus est ob causam, & ex onerosâ resignatione, vnde ꝑ sicut statutum annullans donationes non comprehenderet donationem ob causam, ad not. in l. j. de donata & statutum istud, & ita resolutum fuit.

F A B I I.

De dolo & contumacia & fide instrumentorum Cartaginens. decimarum.

S V M M A R I V M.

- 1 Citatio facta contra partem ex executione compulsorium generalium per affixionem non dimissa copia, an valeat.
- 2 Citatio que fit ad causam vbi facta fuerit alia que postmodum fiunt per contradictas etiam non comparentes citato potius iste fiunt citationes ex vrbantate quam necessitate.
- 3 Citationes que fiunt in partibus post primam citationem similes dicuntur illis que fiunt in Curia per contradictas.
- 4 Iudicis mandato si fieri debeat diligentia de inquirenda principali vel eius procuratore per citationem ea facta & ijs non comparentibus affixio ad valuas ecclesie cathedralis fieri debet.
- 5 Forma in citatione seruari solita vbi obseruata fuerit, non necessario requiritur copia dimissa præsupposito quod iure cautum non reperitur copiam dimitti debet.

DECISIO CCLX.

- I**n causa Cartaginens. decimarum dubitauit ꝑ an citatio facta contra Petrum ex executione compulsorium generalium per affixionem non dimissa copia valerent: & dixerunt Domini quod sic, quia postquam quis est citatus, primo ad causam ꝑ alia citationes que fiunt postmodum per contradictas non comparentes citato, potius faciunt ex vrbantate quam ex necessitate, per Millet. in versic. citatio, in suo reperi. tum ꝑ vide tur quod citationes que fiunt in partibus post primam citationem dicuntur similes esse illis que fiunt in Curia, per contradictas per Castren. in l. & preemtoriam, in fine. ff. de iudic. quem sequitur Fely. in cap. quoniam. §. porro, 4. col. in fine, vt lit. non contest. & propterea sicut facta per contradictas dicuntur fieri, ita & illæ que fiunt ex voluntate in partibus in executione compulsorium, & remissoria, maxime cum in Curia fiat intimatio quod in partibus in tali loco fiat executio: eo maxime hæc opinio placuit, quia quando in Curia sit actio ad constituendum procuratores qui intersint exactioni iurium dicitur aliàs possidere per affixionem prout fuit factum in causa ista, nec dicatur dimissa copia. Ideo satis est quod sit seruatum quod continebat protestatio: ꝑ & iudex in partibus mandat fieri diligentiam de reperiendo principalem vel procuratorem suum ad citandum, aliàs citetur per affixionem ad valuas cathedralis, ideo ꝑ cum sit seruata forma data à iudice citatio debet valere, licet non sit dimissa copia: cum iure cautum non reperitur, quod in istis citationibus copia debeat dimitti: & licet pro ista parte allegaretur, decis. decima, in nou. in addi. 225. dixerunt Domini quod non faciebat ad propositum, quia loquebatur in citatione per edictum.

F A B I L

De appel. Cassalens. Canonic.

S V M M A R I V M.

- 1 Reuerentiales, dantur auctori ubi appellante reo termini ab eo à iudice propostii ad respondendum causa apostolorum non fuerint obseruati.
- 2 Reuerentiales ex decisione Rotali non arctant ad tempus decem dierum, & ideo ipsarum causa executoriales non veniunt decernendæ.

DECISIO CCLXI.

IN vna Cassalen. canonic. erat lata sententia à qua erat appellatum, & auditor dederat terminum iuris: Deinde eodem reuerfo pro apostolis dederat alium terminum iuris: postmodum pars pro qua erat lata sententia fecit citare appellantem ad videndum sibi responderi de apostolis, & eo non comparente, † Auditor dederat reuerfentiales, quod appellans post respõsionem de apostolis non commiserat: causam infra decem dies ex aduerso obtenta erat commissio executorialis, & petebatur decerni executoriales, & taxari expensas, dubitavi an essent decernendæ: & Domini dixerunt quod nõ deberent decerni executoriales, & quod appellans non tenebatur respondere pro apostolis, & à iure habebat animum ad committendam causam, licet propterea pars sciens sibi saluum esse ius suum fuit contumax, nec voluit comparere citata. † Vnde licet domini dederint reuerfentiales, tamen non arctabatur causa infra decem dies, & propterea executoriales non erant decernendæ.

F A B I L

De citatione in quadam Lunensi iuris patronat.

S V M M A R I V M.

- 1 Inquisitio diligens per vnum vel alterum diem si fiat à cursoribus pro procuratore partis reperiendo, & dicatur abesse ab vrbe, fiet citatio ad valuas domus habitationis si certa fuerit, sin minus, per contradictas in Campo Flore affixas erit citandus.
- 2 Cursores si referant vel vnica vice procuratorem reperiui non posse, per id absentia eius de stylo Curia satis sufficienter q̄, est probata.

DECISIO CCLXII.

IN causa Lunen. Saranen. iurispat. † erat facta diligentia per vnum & per duos dies de reperiendo procuratorem, & cursores reulerant audiuisse in domo eius quomodo erat absens ab vrbe, quãsi quomodo esset decernendus processus, & dixerunt dd. per affixionem ad valuas domus si habeat: & quia dicebatur domum non habere in vrbe, sed quod cursores dicebant illum non inuenire licet perquirent in domo cuiusdam Cardinalis, fuit dictum debere citari per contradictas in Campo Flore, & † ex prima relatione cursorum satis probatam esse absentiam.

F A B I I.

De probationibus Cassanensis Confidentia.

S V M M A R I V M.

- 1 Testes deponentes de confidentia & conualescentia an eam sufficienter probent, si sint ex auditu.
- 2 Resignatio in confidentia facta & conualescentia, cum sub specie pactorum fiat argui potest de simonia.
- 3 Testes duo attestantes se ab vna partium audiuisse de confidentia quibus duo alij accedunt de publica voce & fama satis sufficienter q̄, eam probare dicuntur.
- 4 Monitorium si fiat à parte parti de restitutione beneficiorum que aufugit à Curia, euidenter satis probat antea factam resignationem in confidentiam.
- 5 Medici deponentes non in totum conualuisse agrum sed egredi domo, tractare negotia sua, & similes actus sanorum exercere, probant reconualescentiam, quamuis in totum non dicatur patientem conualuisse.
- 6 Resignatio facta in confidentiam mortuo resignatario non reuocatis ijs in persona in quam resignarat antea statutis, venit in considerationem ista taciturnitas, & si non proficit, saltem non obesse dicitur parte cui resignatio facta fuit.

DECISIO CCLXIII.

IN vna Cassanen. confidentia dubitavi † an ex dictis testium probetur confidentia conualescentia quantum sufficiat: Petrus resignauerat beneficia sua cum esset infirmus Hieronimo Torres in confidentiam, quod si conualesceret ex illa infirmitate quod restitueret sibi illa beneficia, & si moreret essent sua, & nepotibus suis deberet benefacere: præsupponebatur Petrum conualuisse & a Hieronimo beneficia sua repetisse qui negauerat restitueret: demum Petrus erat mortuus ex alia infirmitate, & Papa Thomæ Fort. per obitum Petri prouiderat: cum peterentur beneficia, † fuit oppositum de resignatione: fuit dictum fuisse simoniacam & nihil valuisse: & Papa motu proprio mandauerat Auditori Camerae confitto summarie & extraiudicialiter quantum sufficeret de confidentia, cogere Hieronimum & quoscunque alios ab eo causam habentes ad retradendum eadem beneficia eidem Thomæ: & cum A.C. processisset vsque ad brachiũ secularẽ cõti a Hieronimum, causa iterũ cõmissa fuit eidẽ Auditori adiũcto domino Puteo, vt cõstito de cõfidentia, declararet beneficia vacasse per obitũ & non per resignationem, & ita declarauerant: & per appellationem causa deuenit ad Rotam & me præponente, dixerunt domini † satis constare de confidentia, erant enim duo testes contestes qui deponebant se audiuisse à domino Hieronimo & vnus alius singul. qui etiam de publica voce & fama deponebat, & alius etiam, adeo q̄ fuit visum. dd. satis constare eo maxime quia Petrus viuens adhuc † fecerat fieri monitorium Hieronimo vt restitueret beneficia qui aufugerat à Curia: Vnde cum non aueret comparere, arguebatur confidentia: & quia in resignatione præsupponebatur dictum fuisse quod si conualesceret ex infirmitate, dicabatur non probari conualescentiam, tamen dd. habuerunt hoc pro satis probato, † quia licet medici deponerent non in totũ conualuisse, tamen aperte probatur per medicum quod exhibat a domo, & laborabat, & petebat beneficia sibi restitui: Vnde hoc visum fuit sufficere, licet in totum non conualuisset: attestabantur enim medici ex alia infirmitate obijisse:

obijisse: quia tamen dicebatur quod idem Petrus licet conualuisset non erat admodum sanæ mentis, & institutione aliorum prædicta fecisse, & deinde pridie quam moreretur dixisse, quod moriebatur contentus, quia de suis beneficijs disposuisset, & d. Hieronymum quem sui testamenti executorem reliquerat in prima infirmitate non reuocauerat, visum fuit causam aliquid dubitationis habere, propterea veniebat consideranda denuo, & iterum examinanda propostia fuit.

F A B I I.

De iudicijs Gebennens. Parochialis.

S V M M A R I V M.

- 1 Inhibitio parti agenti vtrum extra Curiam contra reum dari possit idque per vim commissionis.
- 2 Pars aduersa contra quam inhibitio ad partes, vel extra Curiam petitur si præsens sit in Curia, ibi conuenienda est, et inhibitio illa extra Curiam decerni petita denegatur.

DECISIO CCLXIII.

IN causa Gebennens. parochialis cõsului dominos Jan prothonotario Incolæ esset dada inhibitio extra Curiam vigore commissionis Guid. bo. eius aduersarij, qui contra illum causam commiserat super lactationibus; & licet ordinariẽ solent concedi, nec vnquam denegari, tam vigore vnus, quam alterius commissionis, tamen propter supplicationem, ne cum ista inhibitione aliquid machinaretur in partibus postquam Guid. post tres conformes contra auctorem suum multis laboribus, & expensis in Rota lite pendente resignauerat in eius fauorem, & possessionem adeptus fuerat cum decreto parlamenti Regij confirmate sententiam Rotalem denegauerunt istam inhibitionẽ domini, & dixerunt quod † postquam Guido erat præsens in Curia illum conueniret, & illi tunc inhiberetur, & ita aliàs hoc anno me proponente fuit resolutum.

F A B I L

Regul. de Muta. collat. Briton. Canonic. & præben.

S V M M A R I V M.

- 1 Mutatio si fiat simul, & semel in eadẽ supplicatione cum extensione vtrũ locus sit regula de fraudibus obuiadis.
- 2 Casus mixtus vtrum sub duplicibus contineatur in regulis, quæ exorbitantes sunt & odiosæ.
- 3 Gratia dua si in vno & eodem supplici libello comprehendantur, mutationis vna, extensionis alia, non ob id tamen dicitur mixta vtraque gratia, sed simplex. & eadem est ratio in pluribus gratijs eadem supplicatione obtentis.
- 4 Scriptoris Apostolici manus in bullis Apostolicis non raro fidem facit de tempore expeditionis earundem.

DECISIO CCLXV.

IN causa Britonien. Canonic. & præben. dubitavi † an quãdo sit mutatio simul, & semel in eadem supplicatione cum extensione, sit locus regulæ de qua in actis: Aliàs fuit in hac causa prima pars dubij propostia, & resolutum, videlicet non esse satisfactum regulæ; sed nunc dicebatur prædictam resolutionem non habere locum, quãdo simul, & semel in eadem supplicatione fieret mutatio, & extensio, † quia sub duplicibus comprehendebatur casus mixtus, in reg. q̄ sunt exorbitantes, & odiosæ, & aliter tentũ fuit iurib. vulg. secũdũ fundamẽtũ vltimo obijisse:

dictum. Ex aduerso dixerunt dd. nihil valere, quia nõ est mus in mixtis, vt dicant Doct. sed simplicibus; quia † in vna, & eadem supplicatione essent duæ gratiæ, vna mutationis, alia extensionis, tamen vtraque gratia erat simplex etiam si in ead. supplicatione decem gratiæ continerentur, vt quandoque contingit, non propter hoc dicebatur supplicatio continere aliquid mixtum, & propterea satis esse quod militaret vtroque casu ratio regulæ quæ erat obuiare fraudibus, quia de facili potuerant fieri: & licet non constaret literas extensionis esse expeditas post vacationem beneficij, quia tamen erat impossibile probare per non expeditionem. Quia Ioannes, qui non expedituerat erat scriptor Apostolicus, † & in bullis suis nõ erat apposita manus rescribendarij, ex quo solet aliquando probari tempus expeditionis, voluerunt domini, q̄ expediri faciendo litteras, deberent hoc probare, & licet esset Rotæ ostensus fasciculus supplicationum in quo non aliter expediebantur collationes, mutationes, & extensiones, nisi prout in ista: tamen dixerunt domini, quod erat necessarium excludere fraudẽ, & demonstrare quod cessarent, aliàs nihil satisfiebat regulæ. Quo ad secundam partem dubij nulla fuit facta difficultas, quia fuit visum ridiculum, ne causa Illarden. in qua noster Deca. Fab. habebat interesse, quod aliquid faciebat. In corpore supplicationis erat data gratia ad vacan. in mensibus ordinarijs non mirum si postmodum in generali derogatione regularum erat dictum, quod intelligebatur derogatum mensibus ordinariorum.

F A B I I.

Regul. & Renunc. Spoletani beneficij.

S V M M A R I V M.

- 1 Clausula quouis modo, an extendatur ad beneficia vacantia in Curia per obitum, non facta mentione eiusdem in specie, contra regulam generalem reservationum.

DECISIO CCLXVI.

IN causa Spoletan. Beneficij dubitavi, † an clausula quouis modo capiat beneficium vacans in Curia per obitum de quo non fuit facta mentio, stante regula quamcunque generalem reservationẽ importan. & cæt. Fuit resignatum beneficium, & quia resignatio patiebatur multas difficultates, fuit dictum quod ex quo tempore resignationis vacabat per obitũ, q̄ clausula quouis modo capiebat beneficium, quod ex quo vacabat per obitum in Curia de quo non fuerat facta mentio non capiebat, vt dicunt Gemi. & Franc. in c. 2. de præben. in 6. in penul. & vltima col. 202. & decis. 202. 37. in antiq. sed ad hoc replicabatur quod per clausulas in supplicatione videlicet verusque, & vltimus, &c. vsque pro expressis erat perinde ac si obitus in Curia fuisset expressus, & in literis potuisset exprimi, & fuit allegat. per vnum ex dominis Aeneas de Falco. in tract. 1. 4. quæst. principali, & licet in contrarium allegaretur consil. Gemi. 1. 2. in fi. dixerunt D. Gemi. non loqui in casu simili quando iam lata clausula in gratia erant in alio casu penitus diuerso.

F A B I I.

De Testibus, in quadam de Gadys.

S V M M A R I V M.

- 1 Consanguinei etiam in arctissimo gradu consanguinitatis probant aliquando pro consanguineis cum sunt personæ illustres, quia habetur ratio qualitatis personarum.

L Testis

2. Testis si deponat se statim quidpiam fecisse, & pars aduersa probet post triduum factum, non ob id testis arguitur de falso, cum modicū distans nihil distare videatur.

re: propterea veniebat restituendus; vnde ex omnibus istis fuit resolutum in fauorem Archiepiscopi.

DECISIO CCLXVII.

F A B I I.

De senten. & re iudic. Oueten. Archidiaconatus.

S V M M A R I V M.

- 1 Sententia in cuius promulgatione non constat de rogatu notarij est ipso iure nulla.
2 Registrum si monstret latam esse sententiam post multas comparitiones, & habita ea fuerit a partibus pro bona, & de ea satis constat quo ad negotium principale, firma, & rata habenda est.
3 Auditor datus licet nō sit sacerdos, si tamē est in etate habili ad sacerdotiū, ita vt statim potuerit ordinari, sufficit.

DECISIO CCLXIX.

IN causa Oueten. Archidiaconatus de Villanoua dubitauit, an sententia Veraldi esset nulla, quia ipse de manu partis pronunciando acceperat cedulam, nec dederat notario, sed penes se retinuerat, & post multum tempus dederat notario cedulam, vt annotaret terminum, qui ita propriè annotauit, vt dictum est, & dixerunt domini t sententiam esse nullam, quia notarius de ea non erat rogatus, & si aliud fecisset, & stetit pro nullitate tanquam legitime non constitisset de sententia, c. quoniam, de probat. t Quia tamen ex multis alijs in registro constabat sententiam esse latam post multas comparitiones factas, & quod partes affirmantes sententiā latam habuerint eā pro bona, & quod de ea satis constaret quo ad negotium principale, dixerunt t quod licet ille qui datus erat auditor non esset sacerdos, tamen si erat in etate in qua potuerit statim ordinari, quod sufficiebat ad not. per Ioannē And. in c. fi. de cler. agrotant. Quantum ad aliud dubium, quod habet de reg. de an. rali habuerunt pro dubio considerabili, & mandarunt ad Calendas.

F A B I I.

De Testibus in quadam Romana.

S V M M A R I V M.

- 1 Pensionem recipiens sine prauia aliqua protestatione, scientiam litis præsupponit, & ius in ea questum remisit.
2 Probatio scientiæ quæ actus est necessarius testes singulares alijs non admitti solitos admittit. ita vt fidem in ea facere possint.

DECISIO CCLXX.

IN causa Romana secundum euidentem leg. testes quos dictum est probare scientiam Francisci noui rectoris, t vnde post scientiam litis receperat pensionem domus sine aliqua protestatione videntur ius sibi questum in illa lite remisisse, quo stante cum sententia esset in euidenti, & sibi ipse præiudicasset Rector, remanebat bona sententia lata, & ita illam confirmauit: solum pars Rectoris dicebat partes non probare ex quo erant singulares testes: domini dixerunt quod hoc non constabat t quia ad probandum scientiam, quia est actus necessarius sufficiunt testes singulares, & allegantur. Curr. iun. cons. 64. q. 2. g. 2. d. 1. d. 1. d. 1.

F A B I I.

De Pensione in quadam Illardensi. 1. Octobr. 1550.

S V M M A R I V M.

- 1 Pensione annullata vtrum teneatur pars quæ recipit solutionem ad eandem restitutionem.
2 Pensionarius titularis, & qui solo nomine est pensionarius nullos fructus percipiendo annullata pensione de equitate in nihilum plane tenetur.

DECISIO CCLXXI.

Dubitauit 24. eiusdem in vna Illardēsis pensionis, inter Hieronymum Rimoni, & Thomam Fortū dubitauit, t an Thomas teneretur restituere pensiones solutas à Hieronymo annullata pensione pro quibus Thomas fecerat quitantias, licet in veritate illas nō perceperat, & Thomas tantum seruiebat de t nomine, dixerunt tamen, quod non erat æquum quod Thomas, qui seruiebat de nomine, teneretur illas soluere, sed quo ad actiones si quas habebat contra D. Iulianum cederet illas domino Hieronymo: & quia prætendebatur Thomam habere in capite suo quandam aliam pensionem Iuliani, quod illas pensiones reciperet, & non solueret domino Iuliano donec fuisset satisfactum Hierony. & Thom. promittebat facere.

F A B I I.

De Prebenda & regula octo Mensium Pampilonensis Prioratus.

S V M M A R I V M.

- 1 Regula referuatoria octo mensium vtrum locum habeat tempore expectatiuarū vbi nulli adfuerint expectantes.
2 Regula octo mensium in expectatiuis hunc in finem facta dignoscitur, vt per eam donec generalis expeditio expectatiuarum fieri possit à Sanctissimo, pauperibus & bene meritis provideatur.
3 Expectatiuis concessis ex stylo Cancellariæ, nunquā fit mentio de regula referuatoria octo mensium in bullis apostol.
4 Prouisio ordinarij cum prior est tempore vigore expectatiuarum, & regule referuatorie octo mensium, preualet etiam prouisioni Papali tanquam posteriori.

DECISIO CCLXXII.

De 21. eiusdem in causa Pampilonen. Prioratus de Vigle, dubitauit an regula referuatoria octo mensium habeat locum tempore expectatiuarum vbi expectantes non sunt, & dubium faciebat, quia illa cessat propter expectatiuas concessas fauore expectantium, vt in illis mētibz possint referuare, postquam alij quatuor ordinarij referuantur. Vnde vbi non sunt expectantes, referuatio debet durare: in contrarium fuerunt omnes, quia t regula illa facta est interim donec generalis expeditio expectatiuarū fieri possit, & Papa valeat prouidere pauperibus, & alijs bene meritis vt cāta verba regulæ, vnde cōcessis expectatiuis cessat, quia tempus finitur quo referuatio facta fuerat. Propterea videmus semper quod finitis expectatiuis renouatur ista regula, quod demonstrat illam cessasse t vnde videmus etiā ex stylo Cancellariæ quod quando expectatiuæ sunt concessæ nunquā in bullis fit mentio de tali referuazione per Paris. cons. 14. 4. vol. Staphil. in tracta. delit. grat. & Inst. fol. 5. vers. ex prædictis inferitur, & Sarnen. in tract. expectatiuarum.

Statuarum in prin. nu. 2. Et ideo conclusum fuit prouisionem ordinarij esse bonam, & præualere prouisioni Papæ, quia anterior.

F A B I I.

De emptione, in quadam Romana spolijs.

S V M M A R I V M.

- 1 Emptio domus facta ex pecunia clerici defuncti per quemdam tanquam procuratorem, vtrum censeatur in fauorem Camere facta, an vero hæredum clerici prædicti.
2 Bulla Leonis Decimi bona stabilia clericorum, vel Curialium concedit heredibus eorū in fisci Apostolici iudiciū.
3 Papa si donet pecunias defuncti curialis cuiuspiam, an dicatur hoc factū quid fieri in fraudem Apostolici fisci.
4 Alienatio facta bonorum ab aliquo qui crimen statuit perpetrare ne confiscentur, in fraudem fisci facere dicitur, & contractus est omnino nullus, sicque ad fiscum reuertuntur cuius in præiudicium alienata fuerant.
5 Fiscus in bonis curialis nullo crimine notati spem probabilem non habet, ideo alienatio bonorum ab eo facta aut donatio rata est habenda.

DECISIO CCLXXIII.

Adem die Romana Spolij inter Rochum Blancalana, & Nicolaum Facosinum, dubitauit vtrum t emptio Domus facta per Rochum censeatur in fauorem Camere facta Rochus. tanquam procurator Ioannis Francisci de Ferrarijs pecunias quasdam numero 500. duc. numeratorum conuerterat in emptionē domus paulò ante mortem Ioannis Francisci, ex quo sequebatur quod si dictæ pecuniæ non fuisset conuersæ in emptionem dom. quia spolia Ioannis Francisci clerici acquisita ex beneficijs fuissent debita Camere, stante autē emptione dom. propter bullam t Leonis quæ vult quod stabilia Curialium transeant ad hæredes, & fisco non acquirantur, nec domus fuisset acquisita Rocho hæred. Francisci qui statim obierat facta emptione, dubitabatur an ista emptio, tanquam facta ad instantiam Camere valeret, & proinde esset ac si non esset emptio, & pecuniæ deberentur t Nicolao cui Papa has pecunias donauerat: & dubium faciebat not. per Bart. in l. post contractum. ff. de donat. & tex. in c. 2. de renū. tamen dixerunt, quod licet istud posset dici factum in fraudem fisci, tamen ista fraus non erat considerabilis ad annullandum contractū, nec obstant not. in l. post contractum, quia illa t habent locum in odium delinquentis, quia alienauerat bona, ne facta delicto cōfiscarentur: hic autem cessat ratio, quia nullum commissum est delictum. Nec etiam obstat tex. in d. c. 2. qui loquitur in illis terminis, & ibi expectans primam præbendam vacaturam habebat ius in spe, saltem quod erat considerabile, vnde liquet dimittenti præbendam tenuē hoc facere in fraudem illius, hic t autem fiscus nullā spem probabilem in pecunijs habebat ex quibus emptio domus fuerat, cum illæ semper vsque ad mortē fuerint in dispositione patroni, vt possit illas donare, aut projicere in mare, & in emptionē stabiliū cōuertere & ita oēs firmarūt, sed p ista decis. allegata, allegabatur Saly. in l. p. col. 4. vers. nō obstat. quod cā. C. de bon. p. scrip.

F A B I I.

De renunc. & rest. spol. Imol. Canon. & præbend.

S V M M A R I V M.

- 1 Resignatione stante vtrū resignatarius possit iure proprio prosequi

prosequi iudicio spolij emptum per resignationem, & reportare sententiam super spolio in fauorem contra intrusum lite pendente.

- Supplicatio si continet indultum gratiosæ concessionis non per id dicitur concessa surrogatio ad actionem admissæ possessionis.

DECISIO CCLXXV.

IN causa Imolensis Canonicatus, & præbenda dubitauit utrum stante resignatione in actis potuerit resignatarius iure proprio prosequi iudicio spolij emptum per resignationem, & reportare sententiam super spolio in fauorem contra intrusum lite pendente: & dixerunt domini, quod non, nec in supplicatione, nec in literis fit mentio de lite super spolio, nec est aliqua surrogatio quo ad litem. Vnde actio spolij, & iudicium illud non potuit transire in resignatarium, & licet in supplicatione, & in clausulis fuit facta mentio de lite super beneficio in euentum quod beneficium esset litigiosum.

Et licet diceretur cum gratiosa surrogatione, ut per hoc non esset surrogatum ad actionem quam habebat ad possessionem admissam: sed mens concedentis fuerat surrogare quo ad possessionem si quam habebat; & dixerunt quod si iste resignatarius prætenderet esset surrogatum etiam quoad spoliolum quod faceret expedire literas, quæ nondum erant expeditæ, & illis expeditis quod tunc aliter iudicaretur.

F A B I I.

De fide Instrumentorum Cæsaraugustana pecuniaria.

S V M M A R I V M.

- Annexa & partita si fuerint inseparabilia non possunt pro parte acceptari, & pro parte repudiari.
- Partita debiti, & crediti plures si fuerint, debent in totum acceptari ad fidem faciendam aliter non releuant.
- Computationes redactæ in eandem partem scripturæ seu instrumenti, non possunt in parte acceptari, & in parte repudiari.
- Liber rationum non probat an parte contra scribentes, & in parte illorum derogare potest probationi, sed aut omnino probat aut improbat in totum.

DECISIO CCLXXVI.

IN causa Cæsaraugustana pecuniaria dubitauit an Doctor Pasqualius teneatur acceptare partitas, & computa in totum, ut fidem ei facerent: & aduocati vtriusque partis cõueniebant in hoc quod partitæ erant annexæ, & inseparabiles quod non poterant pro parte acceptari per Bar. in l. quædã. §. nummularios. ff. de eden. Bal. conf. 156. lib. 3. & conf. 357. lib. 1. Alex. 133. col. 5. lib. 1. Doctores omnes in l. admonendi, de iure iuran. in l. limita, cum multis alijs, vnde in facto isto erat videndum an iste partitæ productæ essent, & concessæ ut intratæt prædictæ doctrinæ, & quia erant plures partitæ, tam crediti, quam debiti, quæ oriiebantur ex eodem facto dixerunt illas connexas esse, & deberi in totum acceptari, aliàs fidem non facerent; Argumento tex. in l. C. si vnus ex pluribus Bal. in l. ampliores in prin. col. 1. vers. sed quæ de appell. Ripa in l. admonendi, col. 24. nu. 124. vers. fallit 3. & Abb. in c. 130. & 2. de postul. prælat. col. si dum responder ad c. cum olim, de censibus. & Ias. in l. admonendi, col. 1. vers. quid tenendum, & alia ratione, licet diceretur quod ista computa non poterant in parte acceptari, & in parte non, ex quo sunt in eadem scriptura cõputari quod alias pöderatur ad propositum decisi. 3. 1. 3.

& 510. col. 2. & in effectum ista computa sunt vnũ totũ, vt dicit Mohed. notab. 79. & idem dicebat Cuma. conf. 137. col. 2. vers. sed hic non erat quod liber rationum non probat cõtra scribentes nisi cõputatis his quæ versa vice continentur pro eo, & propterea dicebat Ias. in l. admonendi in repet. col. 56. circa mediũ, q̄ sicut recipiēs cõputa nõ videtur acceptare prout aliàs, iuxta l. filiusfamilias. ff. ad Maced. quæ in hoc limitatur quæ censetur recipere ad deliberandũ, ita nec deberet inducere confessionem quo ad mentem, nisi omnibus acceptatis.

F A B I I.

De fide Instru. Romana de Pichis.

S V M M A R I V M.

- Recognitio instrumenti, vel registri, an fieri debeat per testes deponentes de visu, quod si fuerint presentes, & viderint in scriptum extendi.
- Limita & distigue locum habere id in apocha non in alijs instrumentis in quibus visus non requiritur, sed notitia manus scribentis, vel comparitio scripturæ quæ sufficienter probat. nu. seq.

DECISIO CCLXXVII.

IN causa Romana de Pichis dubitauit utrum registrum in quo prætenditur constare de sententia, & re iudicata sufficienter sit recognitũ: hoc dubium fuit aliàs propositum 14. Aprilis, & resolutũ, nõ benè recognitũ: nunc erant duo alij testes examinati, quorum vnus depo-nebat benè cognoscere manum scribentis, & propterea domini remanserunt in eadem opinione, quia licet requiratur quod recognoscens viderit illud scribi, vt Alex. conf. 123. vers. tũc, & necesse, col. 2. lib. 1. Fely. in c. 2. col. 4. vers. sed limita. de fid. instru. Afflic. conf. 181. nu. 8. Paris. conf. 19. nu. 43. lib. 3. tantum quod illud procedit in apocha, sed in alijs licet testes non viderint scribi, tamen si benè habent notam manum scribentis, vel per comparisonem cognoscunt, sufficit Bart. Ang. Than. Paul. Castr. & alij in l. nuda ratio, ff. de dona. Raphael. & Soci. in l. si ita scripsero, ff. de cond. & dem. & est cõis opinio per Rui. conf. 7. col. 2. vol. 4. sed in prædictis maximè in recognitione libri in quo esset suspitio falsitatis, quia in apocha, vt in terminis declarat Salyc. in l. cõparationes, col. si. vers. vnũ non omitto, C. de fide instr. Soc. in forma terminorum, conf. 41. col. 1. vers. sed ad hoc respondetur lib. 3.

F A B I I.

De fide instrumentorum, in eadem causa Romana pecuniaria. 7. Iunij. 1551.

S V M M A R I V M.

- Depositum factum pecuniæ de quo fit acceptatio per notarium non facta apocha, aut ea non comparente, vtrum sufficienter probetur.
- Notarius asserens se consignasse pecunias de quibus conuertitur depositas coram socijs, assertio hæc pro publico instrumento habetur, & plenè probat.
- Asserens statim depositũ factum idque apud acta, liberatur, ita vt parti aduersæ omnis cõtra eã actio adimatur.

DECISIO CCLXXVIII.

IN causa Romana pecuniaria de Pichis quod erat factum depositũ, & notarius attestabatur, & pars citauerat ad videndũ sibi consignari, & notarius attestabatur fuisse depositũ consignatũ, & composuisse quittantiã de qua tamen non apparebat, sed in registro erat relictum spaciũ in albis, & repetebantur pecuniæ istæ ab Hieronymo

Hieronymo de Picchis hærede ipsius Hieronymi, qui dicebatur recepisse pecunias, & negabat se teneri, quia non satis constabat curatorem suum recepisse, ex quo non reperiebatur quittantia, nec credendum erat notario, postquam pecunias receperat: dixerunt domini quod si notarius dicebat se consignasse pecunias depositas presentibus socijs, quod istud erat instrumentum publicum, coram testibus factum, cui dicebant plenam fidem adhibendam. Dicebatur etiam, quod ille qui dedit adnotatum deposito facto apud acta, liberatus est; Vnde aduersarius nullam contra eum habebat actionem: nam notarius hoc in multis confessionibus confessus erat: & dixerunt domini satis constare pecunias fuisse consignatas Hieronymo, & hæredem suum Hieronymum Iuniorum qui tunc erat in causa, teneri ad illas.

F A B I I.

De Testamentis Maioricensis patrimonij.

S V M M A R I V M.

- Instrumentum diuisionis celebratum, legitimum hæredem, & verum, vbi de hærede dubium subortum fuerit facile demonstrat.
- Mors duorum violenta per seditionem eueniens præsupponit senioremi primo, post iuniorum ad similitudinem in mari pereuntium obijisse.
- Inofficiosum dicitur testamentum à matre vno filio insolidum institutum alijs in vita existentibus tacite præteritis. Limita pro validitate testamenti talis cum rumpi possit per querelam. nu. seq.
- Testator si decreuerit hæreditatem suam deferri ad agnatos sui agnominis, & sua arma deferentes, haud dubie censetur velle esse exclusos cognatos vt hoc casu.

DECISIO CCLXXIX.

IN causa Maioricensis Patrimonij dubitauit utrum Matthæus sit hæres in solidum pro parte Ioannis de Tagmète, & dicebatur, quod non: quia Ioannes duos hæredes instituerat Gulielmum & Berengarium: Gulielmus auus Matthæi reliquerat duas filias Isabellam matrem Matthæi, & Ioannetam qua mortua Isabella pro 34. & Bernardina mater pro 4. ei successerant vt ex instrumento diuisionis constabat in 4. parte non erat hæres Matthæus quilibet diceret quod successerat auis suæ Bernardinæ tamen dicebatur hoc nõ constare cum Matthæus alios filios, & duas sorores habuisset. Tamen ex publicatione testamenti Isabellæ constabat quod eodem tempore Bernardina, & Isabella mortuæ fuerunt morte violenta in quadam seditione Maioricæ facta: vnde præsumebatur prius obijisse Bernardinam Senioremi quam Isabellam iuniorum sicut dicitur de his qui in mari pereunt, vnde tota hæred. fuerat acquisita Isabellæ, quæ vniuersalem hæredem suam reliquerat Matthæum: & licet diceretur testamentum Isabellæ fuisse inofficiosum quia solum Matthæum hæredem instituerat cū alios filios haberet: tamen respondebatur quod testamentum valeret, posito quod posset per querelam rumpi, quod nunquam erat factum: vltra id quod oēs filij, & filia Isabellæ erant mortui, constabat in testamento Matthæi, qui post vxorẽ decesserat, ex quo de alijs filijs non fecerat mentionem quod, verisimiliter non fuisset si vixissent: adeo quod constabat etiã peruenisse partem Berengarij qui in suo testamento instituerat primogenitum Isabellæ, qui erat Matthæus. Sed dicebatur, quod

F A B I I.

non poterat esse hæres, quia iniuxerat testator quod hæredes sui vocarentur cognomine suo, & arma eius deferrent quod non faciebat Matthæus qui vocabatur casonelle, & de Rangone, quod nõ erat cognomẽ testatoris. Dicebatur etiam ex aduerso sufficere quod satis erat susceptisse nomẽ testatoris, nec cogebatur suum relinquere & vnus ex dominis allegauit Gulielmũ in c. Raynutius. nu. 44. de testa. de hoc casu in specie dicebatur etiã quod non portaret arma testatoris, sed Matthæus ostendit sigillum suum in quo de contrario constabat, & maxime quia aduersarij, qui hoc opponebant debebant hoc probare, vnde fuit conclusum satis constare Matthæum esse hæredem Ioannis in totum.

F A B I I.

De senten. & re iudica. & restit. spol. Imolensis Canonicat. & præbendæ.

S V M M A R I V M.

- Sententia lata in possessorio que transiit in rem iudicatam an ex surrogatione post sententiã productã possit sustineri.
- Cessionarius non habens ius in spolio si de eo agatur, & nõ producens actionem cessionis efficit sententiã reddi nullã.
- Spoliatum se prætendens a nouo possessore de nouo spolio agere debet, non veterem actionem que in ipsam translata non fuit, innouare.
- Ius surrogationis prætendens, debet contra possessorem nouiter pronisum illud opponere, vt videatur ex collatione quodnam melius, & præstantius sit ad causã executionẽ.

DECISIO CCLXXX.

IN causa Imolensis Canonicatus, & præbendæ dubitauit, an ex surrogatione post sententiã productã posset sustineri sententia lata in possessorio quæ transiit in iudicatũ. Fuerat lata duæ sententiæ super spolio, post quas qui habuerat sententiã in fauorem cesserat oẽ ius suum in fauorem tertij, et quoad possessionem: & cessionarius venerat ad causam, & reportauerat sententiã tertiam super spolio, & intimatis executorialibus ob nõ partitionem, fuerat possessor declaratus aggrauatus, & reaggrauatus, & cum inflaretur pro brachio sæculari comparuit procurator poss. & dixit de nullitate huius sententiæ, quia iste cessionarius nullũ habebat ius in spolio ex quo actio cessa non reperiebatur, & ita fuit resolutum duodecimã nouẽbris. Nunc aut, quia ille cõtra quem fuerat lata duæ sententiæ erat mortuus ante tertiam sententiã, & iste cessionarius obtinuerat surrogationem in oẽ ius defuncti, etiã quo ad possessionem & prosecutionem litis, & fuerat processum per contradictas cõtra eũ qui sua interesse prætendebat, putauit sententiã quæ prius iudicata fuerat, nullã posse sustineri, sed ex ista surrogatione nihil posse iuari, & quod se prætendit spoliatum ab ipso nouo possessore agat de nouo spolio, & nouo vtatur illa prima actione, quia in illũ translata non fuit: & Rota fuit in opinione ex hac surrogatione non posse iuari ad iustificandũ sententiã tertiam pro se latam, quia sicut in possessore verum non erat translata actio spolij eod. modo per illã surrogationem, quia ista actio nõ erat penes illum qui habebat ius surrogationis, & licet quod penes istum essent iura vtriusque partis, tamen debebat de nouo opponere de iure suo cõtra possessorem, qui forte ostendit se melius ius habere quam iste qui ius per cessionem habebat, & per surrogationem ius se habere credebatur. Potuit enim fieri vt per surrogationem nullũ ius acquireret cũ prius esset penes illum possessorem vltimũ.

F A B I I.

F A B I I.

De fide instrumentorum Casar Augustana pecuniaria.

S V M M A R I V M.

- 1 *Lucra censuaria si non constet, an temporalia sint, vel perpetua, vel ad quantum tempus, acceptatio eorum non debet fieri præcisè.*

DECISIO CCLXXXI.

IN causa Casar Augustana pecuniaria, vtrum Doctore teneatur accipere partitam in qua dicitur, quod teneatur licere sensualliter, tanquam omnino connexa cum alijs quas acceptat, & licet multa hincinde dicerentur, tamen domini his non obstantibus allegatis, ita resolverunt, nam erant octo partitæ in quibus Ioannes creauerat Doctorem creditorem in 14. libris acceptatis, & vna subsequens alia pagina in qua ille octo partitæ erant in vnum redactæ, inter quas erat vna quæ creauerat creditorem in septem eorundem censuallium, tamen dd. dixerunt respectu causæ in prima contentæ illi esse connexum, & propterea tenet ÷ Doctorem acceptare non præcisè, vt teneatur ad lucra censuaria, quæ omnino non constabant, an essent temporalia, vel perpetua, vel ad quantum tempus se teneri ad soluendû pro censibus in forma debita, & relinquente in demonstratione Ioan. ab ista censuum solutione cuius quantitas deberet solui per aliquem quoniam fuit postmodum reuocatum .vt patet infra.

F A B I I.

De Præsumptionibus, Toletana pensionis.

S V M M A R I V M.

- 1 *Scientia facta resignationis præsupponitur ex vtraque parte per exhibitionem supplicum libellorum qui dati non præsupponuntur nisi de effectu eorundem constare dicatur.*
- 2 *Concordia facta inter partes, de extinctione pensionis ab vna, & resignationis in fauorem certarum personarum, sine scientia pontificis, an sit symoniaca.*
- 3 *Concordia inita inter partes ratione resignationis & pensionis extinguenda si non expressè innuat consensum Papæ, saltem tacitè illum interuenisse præsupponitur vertente negotio inter Illustrissimas personas.*

DECISIO CCLXXXII.

IN causa Toletana pension. 500. ducatorum dubitauit ÷ an ex deductis constet de scientia vtriusque Reuerendissimi quo ad confirmationem concordia, vt ex porrectione supplicationis, prorogatione termini ad resignandum beneficia de consensu Reuerendissimi Sanctæ Crucis: nam de scientia Cardinalis de Mendoza non dubitabatur, quoniam ipse fatebatur, & produxerat supplicationem confirmationis secundæ concordiam, & dixerunt dd. quod ex porrectione supplicationis præsumebatur & scientia Reuerendissimi Sanctæ Crucis, cum esset præfens in Curia, & confirmatio, & supplicatio constiterat eius fauore facta, & quod præsumebatur scientia. Quia nemo est quid faciat porrigere supplicationem, quod non querat an signata fuit & aliquid additum, vel diminutum. In prorogationibus

autem domini nullum fecerunt fundamentum, quia tam in prima 2. quam 3. concordia, cauebatur, quod Cardinalis de Mendoza teneretur infra sex menses resignare certa beneficia, sub certis conditionibus, & modis, & in prorogationibus erat dictum quod prorogatio inciperet à die quo prima concordia erat finita, propterea ex illis nullo modo poterat intelligi confirmatio secundæ concordia. ÷ Quia tamen Cardinalis de Mendoza resignauerat beneficia contenta in secunda concordia, & Cardinalis Sanctæ Crucis consenserat, & loco beneficiorum resignatorum in fauorem certarum personarum consenserat extinctioni pensionis, aliàs sibi referuatæ iuxta formam concordia, in qua cauebatur, quod extingueretur tantum pensionum, quantum esset valor beneficiorum resignatorum, non prout erat cautum in prima quod teneatur resignare beneficia valoris 3000. & tandem pensiones tantundem attingentes extinguerent, & dixerunt domini argui sententiam confirmationis secundam aliàs effectuatam, illa secunda concordia fuisset symoniaca, & inualida, quod non esset dicendû inter tales viros: tamen dixerunt domini vtrumque esse falsum, quia omnia præscripta erant illicita in beneficialibus citra consensum & scientiam Papæ, iuribus vulg. Et ÷ licet expressè in secunda concordia non esset referuatus consensus Papæ prout in prima explicite, tamen implicite erat referuatus ex verbis vltimi capituli secundæ concordia in quo hæc verba erant posita. In reliquis autem voluerunt primam concordiam & omnia in ea contenta firma valida, & in suo robore permanere. ex quibus etiam beneplacitum intelligitur referuatum prout in prima.

F A B I I.

De Decretis, In quadam Arborensi.

S V M M A R I V M.

- 1 *Clausula retrahendi, & annullatiua ex nunc prout, ex tunc, quid operetur in decretis irritatiuis ratione promissionis beneficiorum.*
- 2 *Papa aliquando annullat gratias etiam per se factas, & in posterum faciendas per decretum. Limita & intellige vt latius numero sequenti.*

DECISIO CCLXXXIII.

IN causa Arborensi etiam dubitauit, an stante decreto irritante cum clausulis retrahendi, & mensis appositione, & expressione collationis de qua in actis, prouisio Signorini qui nõ habet suspensionem mandatorum sit canonizanda: & fiebat vis in decreto irritante habente ÷ clausulas retrahendi annullatiuas ex nunc prout ex tunc, & cæt. quod beneficia de quibus in hoc dubio tractabatur, non essent nulla, ea ratione, quia tempore gratia concessæ familiaribus in qua erat decretum de quo in dubio non erat nominatæ diocel. & ÷ tamen Papa annullat omnes gratias etiam per se factas quam faciendas: ergo prouisio Signorini videtur nulla: tamen domini dixerunt decretum hoc minime obstare, quia ÷ debet intelligi de beneficio vacaturo, & diocel. nominata, & propterea cum non appareat in beneficiis de quibus agitur nominatas fuisse diocel. in gratia Signorini, propterea decretum non obstabat, & nominatio expressionis diocel. & expectationes in specie, & cæt.

FABIL

F A B I I.

De fide Instrument. Maioricensis pecuniaria.

S V M M A R I V M.

- 1 *Abbreviatura reperta in protocollo notarij qui dicitur esse rogatus sine testibus, & sine anno facit vt dicatur non esse factum in forma probanti.*
- 2 *Notarius non posito, die testib. & anno in protocollo cum ea memoria tenere nõ possit. ea licite apponit in extenso.*
- 3 *Tempus septuaginta annorum & quinque reputatur à Rota in testibus antiquum, & in tali temporis decursu non mirum est manuum non recognosci.*
- 4 *Tempus antiquum in instrumentis non septuaginta quinque sed centum & vltra annorum reputatur.*

DECISIO CCLXXXIII.

IN causa Maioricen. pecuniaria dubitauit an quitantia pro parte Magni Magistri, & conuentus producta sit in forma probanti, & posito quod sic, an releuet etiam magnum Magistrum, & conuentum pro summa in eo contenta prætendebat magnus Magister actor quod deberet consequi 13500. ducat. quam dicebant non esse in forma probanti quia ÷ apparebat quædam abbreviatura sine anno & sine testibus reperta in protocollo notarij qui dicebatur esse rogatus: reperiebatur postmodum instrumen. quitantia in libro alio expressum, eiusdem notarij cum anno & testibus, & omnibus requisitis, vnde dicebatur non illi adhibendam fidem propter illam abbreviaturam a qua extractum erat ostensum esse ad eodem notario factum licet stilus sit quod in illis solent apponi nomina testium quæ non erant in ista. Quo non obstante etiam dixerunt quia potuit ÷ notarius memoria tenere, & incontinenti in extenso ponere, dicebatur etiam hanc quitantiam non esse in forma probanti, quia non recognoscebatur: tamen hoc non obstante concluderunt quia iam tum erat ÷ tempus 75. annorum quod in testibus Rota solet reputare antiquum, & propterea non erat mirum si testes non recognoscerent manum: fuit etiam dictum sufficere quod omnes dicerent legalem fuisse, & fidelem, & quod ius in instrumentis dicebatur fides, & sic quo ad primam partem dubij remansit resolutum quitantiam esse in forma probanti. Quo ad secundam partem an releuaret, maior est difficultas quia ex quo mandatum enunciatum in quitantia videtur præsumi interuenisse ex quo eramus in tempore. 75. annorum quidquid dixerit Bal. in l. 2. C. si ex fall. Instrum. contra quem multi tenent quos cumulat Aimo. in tracta. de antiq. tempo. 2. parte num. 33. vers. contrariam opinionem refert Cassad. fuisse decisam titu. de procurat. decis. 3. Bartol. decis. 28. num. 17. vt concludunt Dec. & alij quod refert Aimo. in loco præalleg. nu. 34. & Cassad. & Bart. ubi supra num. 17. tamen omnes domini tenuerunt contrarium: quia opinio Bald. in tract. præscript. in prima parte 5. part. q. 10. nume. 28. & Lamfre. consil. 20. Nec ob. quod mandatum essent enunciatum; quia tunc licet verum esset quando essemus in antiquo tempore quod non erat in casu nostro ÷ quia in instrumentis tempus antiquum sunt 100. anni, & vltra, & ita loquuntur præalleg. doctrinæ. Nec decisio Cassad. facit ad propositum: tamen ratio uidebatur urgete, quod solennitas extrinseca præsumatur spacio 30. vel 40. annorum: vnde etiam quod non essemus in antiquissimis, videtur hoc procedere; tamen fuit dictum per vnum ex dominis, & alijs pla-

cuit, quod illud procedebat quando ea renunciatio venisset ad notitiam partis cui præiudicabat, per Aimoan supradictis, & ita resolverunt domini hanc quitantiam non præiudicare. Dixerunt tamen hoc intelligi loquendo simpliciter de quitantia. Quod si illi adijcerentur aliqua adminicula, cum multa adducebantur, tunc forte aliud dicerent.

F A B I I.

De Concess. Præbend. Hispalensis portionis.

S V M M A R I V M.

- 1 *Bulle Apostolica licet discordet a supplici libello, non propterea remitti debent ad corrigendum cum illa correctio nihil releuet.*
- 2 *Coadiutoria effectum suum non nancissitur neque exerceri potest antequam coadiutor ingrediatur possessionem.*
- 3 *Coadiutoria etiam de præfenti subsistit ante ingressum coadiutoris in possessionem cum spes supersit eam in futurum adipisci posse.*

DECISIO CCLXXXV.

IN causa Hispalen. portion. dubitauit ÷ vtrum Bullæ discordet à supplicatione, & ita sint remittendæ: ad corrigendum. Hoc dubium fuit bis propositum, & nunquam resolutum, & prima Nouembris fuit propositio prima de qua supra, ubi ponitur causa dubitationis, & prima Nouembris fuit propositio prima de qua supra ubi ponitur causa dubitationis, & in qua prætendebatur Bulla discordare a supplicatione, & tandem Rota resoluit Bullas discordare a supplicatione sed non propter hoc erant remittendæ ad corrigendum quia correctio illa non releuat ex quo success. futura omnino intrabat. Nam coadiutoria erat data non possidenti hoc intelligit te Papa quæ licet non possit ÷ habere effectum nec exerceri antequam coadiutor ingrediatur possessionem, & illius effectus in euentum illum uideretur validus, tamen ÷ coadiutoria subsistebat etiã de præfenti, propter spem qua possessionem posset adipisci, & ideo cum casus non euenerit sed mortuus fuerit ante adeptã possessionem successor potuit habere locum: & dicebatur apparere fuisse de mente, quia in supplicatione in parte diffinitiva expresserat se uelle dare portionem coadiutori etiam si actu tunc uacaret, cum tamè tunc tempore coadiutor non esset in possessione, nec indigeret coadiutore. Et fuit dictum aliàs ita fuisse resolutum in Rota de anno 44. coram D. Ioan. Paulo in causa Toletana Archidia conatus de Madril, in qua fuerat datus coadiutor cum futura successione, & coadiutor statim mortuus fuerat, etiam antequam ad notitiam coadiutoris peruenisset, & sic antequam incepisset coadiuuatio, & tamen Rota tenuit successorem intrare, quia coadiutoria habuit subsistentiam, & potuit superuiuere, & indigere coadiutore.

F A B I I.

De probat. & fid. Instrument. Maioricen. pecuniaria.

S V M M A R I V M.

- 1 *Quitantia facta per notarium legalem, accedentibus testibus nobilibus, & fide dignis, stante etiam quod prociator qui fatebatur receptam à se quantitatam erat campfor, licet clara sine adminicula tamen non plene probant.*

abant factam numerationem cum non sint adminicula extra rem qualia ex Doctorum opinione requiruntur.

- Coniecturæ depositum factum pecuniarum præsumentes, etiam ex bullis Pontificis subortæ, cum simplici copia niantur, nec in publicam formam redactæ aut in acta relata, parum aut nihil profunt ad faciendam probationem.

DECISIO CCLXXXVI.

- In causa Maioricen. pecuniaria dubitavi si an quitantia de qua in actis probet quantitatem de qua in ea fuit se soluta iudicis adminiculis, & dubium faciebat, quod licet de per se probaret ut supra resolutum fuit, quia tamen iuncta cum adminiculis poterat probari ut est decis. 12. Afflic. num. 23. Curt. Sen. consil. 77. colum. quarta, In casu tamen isto domini dixerunt non probare, quia adminicula non erant sufficientiam, nam plura dabantur quæ intrinsecus continebantur in quitantia quod essent facta per notarium legalem, & quod testes in ea positi erant Nobiles fide digni & cæ. & quod procurator qui confitebatur, se recepisse, erat campfor qui falsum non dixisset: quæ dixerunt non esse considerabilia, quia loquuntur. Doctores de adminiculis extra rem, & propterea cum reliqua non facerent ad propositum, nec decisiones in contrarium aliquid faciebant: quia coniecturæ erant alterius qualitatis, & vrgentiores, adducebantur etiam aliæ coniecturæ ex quadam Bulla Sixti, & quadam concordia, sed quia sunt simplices copiar, nec in actis productæ, dixerunt de illis nullam habendam mentionem.

F A B I I.

De appellat. Segobien. beneficij.

S V M M A R I V M.

- Mandatum de supersedendo si fuerit obtentum vtrum per id deserta appellatio & cursus fatalium excusentur.
- Mandatum factum parti de supersedendo propter absentiam, ea cessante per reditum, eliditur & vis mandati, ex iul. gata regula, cessante causa cessat effectus.
- Scientia de reditu partis aduersa subsistente, fatalia prorogari debent, quod si non fiat, sciens sibi imputare debet si ea labantur in sui præiudicium.

DECISIO CCLXXXVII.

- In causa Segobien. beneficij de Villa Castri dubitavi vtrum mandatum de supersedendo concessum Andree, expiret concedente, & comparente in actis, an verò post annum lapsum saltem ut interim excusaretur aduersarius à prosecutione suæ appellationis Andr. Vella obtinuerat hoc mandatum, cum esset in curia Imperatoris, postquam obtinuerat sententiam contra Bernardum de Chiros qui appellauerat, & non fuerat illam prosecutus, nec prorogauerat fatalia, adeo quod non connumerando tempus ab eo quo Andreas redierat, & comparetuerat, in actis, iam lapsa erant fatalia, & transferat in iudicium unde dubitabatur an saltem ex illo mandato excusaretur ad impediendum cursum fatalium, & dixerunt domini quod si probaretur scientia Bernardi de reditu, quod tempore reditus concessisset mandatum quia mandatum erat datum propter absentiam qua cessante cessabat ideo Bernardus sciens eum redijisse debebat prorogare fatalia, aliàs sibi erat imputandum. Quod si non probaretur scientia, tunc annus erat computandus quia Andreas debuit sibi intimare reditum si

volebat fatalia currere: nec sufficiebat comparitio facta in actis protestans nihil fieri nisi ipso citato, quia Bernardus potuit illam comparitionem ignorare: nec tenebatur illam in actis perquirere, argumento eorum quæ dicit Bal. in Leos, §. apostolos, C. de app.

F A B I I.

De fide Instrum. Hispalensis beneficij.

S V M M A R I V M.

- Procurator substitutus de cuius mandato non constat, si faciat instrumentum in cuius principio non ponat indictmentem, & reliquas solemnitates, an per id minus probatorium dicatur instrumentum.
- Locus loci in instrumento non positus, & rogitu testium non intrauiente, neque sigillo notarij, non admittit vim probatoriam instrumento modo constat de rogitu notarij.
- Notarius subscribens ita est ego Dominicus Notarius cum non fuerit rogatus fidem, tamē facit non ut publicum instrumentum sed ut priuata scriptura.

DECISIO CCLXXXVIII.

- In causa Hispalen. beneficij de Cuenca, dubitavi, an sit datum mandatum de manutenendo dominum Alphonsū Alvarez. In actis constabat de possessione Alphonfi per instrumentum: Sed quia erat scriptum per procuratorem substitutum, de cuius mandato non constabat: nam ista substitutio fuerat facta in pede mandati procuratoris, in vulgari Hispano in quo non erat positum in nomine Domini, nec Indictio, quæ non mouerunt dominos, quia eius solemnitas cuius ommissio non uiciat iurib. vulg. & licet etiam deficeret locus loci, & rogitus testium, nec esset signum Notarij, non curarunt de istis: Sed magis faciebant difficultatem quia non constabat quod notarius esset rogatus ut solet fieri dicebatur per not. dicta Doctor: hæc esse communia ex quo rogitus præsumebatur ex eo solum quod notarius se subscribendo dixit, ita est ego Dominicus Not. & propterea dixerunt non esse adhibendam fidem tanquam publico instrumento sed quia non erat tantum subscriptio procuratoris facientis actum substitutionis: propterea dixerunt domini quod sufficiebat, & faciebat fidem tanquam scriptura priuata, non mandatum, quod per solam epistolam dari potest, sicut alij contractus fieri possunt qui solo consensu celebrantur, Insti. de oblig. & contracti. cum simil.

F A B I I.

De probat. & constit. Romana de Picbis.

S V M M A R I V M.

- Venditio plurium rerum cum pacto constituti an probet census factam resignationem.
- Clausula uendit, & cessit posita a notario in instrumento, an præsupponat verè venditionem præcessisse.
- Clausula domum, uendit, cessit, tradidit, &c. post multarum rerum venditionem posita tanquam generalis ad omnia, scilicet res, & bona cum referatur, omnibus etiā accommodari debet.
- Diuersitate rerum venditarum subsistente, de una ad aliam inferri potest.
- Negatiua à proponente comprobari debet.

DECI-

DECISIO CCLXXXIX.

- In causa Romana de Picbis dubitavi an ex instrumentis constet quod census fuisset resignatus, & dixerunt domini quod sic, pluribus rationibus: primo, quia in eodem instrumento erant venditæ plures res, & primo quædam domus, cum pacto constituti: Postmodum sequebatur conditio census sub eadem forma verborum, quæ hic, & insuper eisdem modo, & forma quibus supra uendidit & cætera, unde ex illis uerbis uidebatur repetitum constitutum ex quo requiritur acquisitio possessionis l. quod meo, in princip. ubi Doctor. de acquir. possess. & sic census acquisitio: Quia primum instrum. erat factum, & in illo notarius extenderat clausulam venditionis, & dixerat uendidit cessit & cætera propter quod uerbum, dixerunt domini constare de venditione concessa in corporalibus quæ uigore traditionis succedit iur. vulg. ut inferius in eodem instrumento post uenditionem diuersarum rerum sequebatur clausula quæ uertes erant uenditæ, de quibus uerbis, rebus, & omnibus confessus fuit Ioanes Gregorius se recepisse, quæ clausula cum esset post multarum rerum uenditionem posita, debebat ad omnia referri, propter generalitatem illorum uerborum scilicet res, & bona: adeo quod ex hoc resulabat confessio quod receperit, & sic nihil probatio potest esse: & licet esset uenditum Granum, quod & non fuisset traditum: fuerat tamen demonstratum & si confessio uidebatur facta sub spe futuræ traditionis, & consignationis, tamen ex quo erant diuersæ res, non poterat inferri de una ad aliam ut sup. unde in hac causa fuit resolutum; Et propterea dixerunt istam probationem saltem esse talem ut transferret onus probandi in dicentem contrarium, & ideo negatiuam debebat probare de grano non tradito, & aliàs idem tentum fuit coram domino Antonio Augustino coram quo pendebat causa in secunda instantia.

F A B I I.

De Appell. Eugubina præpositura.

S V M M A R I V M.

- Appellatio si fiat coram notario extraneo non autem causa uertentis habitis etiam testimonialibus literis de huiusmodi facta appellatione, præsupponitur esse clandestina, & ob id nihil reuelat.
- Executoriales vigore commissionis impetratae interitu dum causa pendet appellationis nullæ sunt.
- Partes appellas citata ut doceat de facta appellatione, & de legitima eius prosecutione, & terminis solitis seruatis ea non doctæ, sibi ipsa uenit imputandum.
- Appellans passus labi tempus anni in nihil faciendo nec causam appellationis committendo de stylo Curie Rotalis, & iuris etiam cõis facit appellationem esse desertam.

DECISIO CCXC.

- In causa Eugubina præpositura, dubitavi an appellatio pro parte Galeacij interposita, à sententia per Puteum lata sit valida, & impediatur executoriales deinde decretas, de quibus in actis & quatenus sit ualida, & impediatur, an hodie sit deserta. fuerat lata sententia, & in tempore fuerat procurator Galeacij ad domum Aud. & eo non reperto appellauerat à sententia, idque coram notario, & testibus, qui dederat sibi testimonia-

les, & ideo cum nedum is esset notarius causæ sed nec auditor immo nec Rota, & sic omnia clandestinè facta, ut non deueniret ad notitiam partis: Propterea non intinuerat illam, nec in actis posuerat, sed secretim tenuit ultra annum, elapso termino ad appellandum, pars quæ reportauerat sententiam in fauorem, dederat cum missionem executorialium auditori, & coram eo seruatis terminis seruari solitis, obtinuerat decerni executoriales citato per contradictas Galeacio in eius absentia qui recesserat, reuocando prius omnes procuratores factos suos, & quia dicebat Galeacius executoriales esse nullas quia pendente causa appellationis impetratas, dubitabatur de ualiditate appellationis, quò ad impediendum executoriales pluribus modis, & rationibus, maxime quia cum ipse Galeacius esset citatus ad docendum de appellatione, & de legitima eius prosecutione, & seruatis terminis solitis si non docuit de illa, erat sibi impunitandum: aliàs sibi decernerentur executoriales ualide factæ tali appellatione clausula districta: & esset in facultate appellantis hoc modo excludere, & iudicem, & partem. Qua resolutione stante, non fuit necessum deuenire ad secund. partem dubij, quæ & ipsa erat clara, quia si permisisset labi tempus anni, & nihil fecerat, sed nec ipsam appellationis causam commiserat, de stylo Rotæ, & etiam de iure communi appellatio erat deserta, & eramus in loco ubi de nouo essent decernendæ executoriales.

F A B I I.

De præscript. procur. Maioricen. pecuniaria.

S V M M A R I V M.

- Contractus si celebretur etiam cum procuratore asserto non admittit contrahenti bonam fidem, maxime si à fide dignis possit iustificari.
- Notarius rogatus attestans uidisse mandatum abolutum sub certa die scriptum per notarium rogatum, licet sit error ratione abolitionis causat tamen bonam fidem.
- Assertus procurator, & thesaurarius, cum non sint nobiles persone, & egregia deponentes de facto an causent nibilo minus bonam fidem.

DECISIO CCXCI.

- In causa Maioricen. pecuniaria dubitavi an ex quitantia resulret bona fides religionis pro summa in ea contenta: iam nota est quitantia ex superioribus dubijs, cui non dabatur fides de mandato procuratoris qui confitebatur se recepisse pecunias: sed dicebatur causare bonam fidem in religione, quia contrahebat causare bonam fidem in religione, quia contrahebat cum asserto procuratore est in bona fide, & habet conditionem, ut per Imol. & Angelum in l. cum uir, ff. de usufrucap. sequitur Bartol. in tractatu de præscript. in 3. parte principali 2. partis in prima col. nume. 5. volum. 6. & Boer. decis. 282. in vltima, colum. versic. non obstat, & maxime si a fide dignis potuit iustificari secundum Bartol. in l. qui fundum, §. si. ff. pro emptore, & istam opinionem secuti sunt domini, quia notarius rogatus de hac causa, attestabatur se uidisse mandatum abolutum, rogatum per talem notarium, sub tali die: qui error caulat bonam fidem Glo. & Doctores in l. Celsus, ff. de usufrucap. Addebatur quod nec assertus procurator nec Thesaurarius religionis à quo dicebatur recepisse, erant personæ nobiles, & egregiæ, quæ causabant bonam fidem: Al legabatur in contrarium istius decisionis doctrina Bartol. in l.

In l. cum vit. colum. fina. versic. præterea hic non potest dici, Imo. in d. l. qui fundum. §. procurator. ff. de vsucap. Alexand. in d. l. qui aliena, in princip. colum. 3. ff. de acq. poss. Barto. in l. fin. §. procurator, ff. de vsucap. pro emptore, & in dicto. §. procur. quia tamen dubitabatur an religio haberet scientiam huius quantitatis, nec plenè super hoc fuerat informatum. . . .

F A B I L

De spoliat. Burgensis præstimonij.

S V M M A R I V M.

- 1. Commissio de subreptione surrogationis non facta mentione de regressu an dari possit præsupposito quod de iure tertij non agatur.
2. Et quid in spolio statuendum ratione surrogationis, numero sequenti.
3. Mentio regressus si non fiat in surrogatione opponi potest de nullitate.
4. Rati habitio satis constare dicitur ex eo quod non obstante regressu sit resignatio in fauorem tertij.

DECISIO CCXCII.

IN causa Burgen. præstimonij dubitauit, an dari possit de surreptione surrogationis ob non factam mentionem de regressu Episcopi Ouetensis, & dixerunt domini hoc dubium aliàs positum fuisse sepius coram domino Fabio, & resolutum quod poterat dari de subreptione surrogationis: quia hoc non erat de iure tertij, vt ex aduerso prætendebatur, & dicebatur quod non poterat dari in spolio, sed sicut ad excludendum spolium opponebatur de surrogatione, ita & contra surrogationem poterat opponi de nullitate, ob non factam mentionem regressus Episcopi Oueten. & licet diceretur aliàs fuisse resolutum quod oportebat constare quod Episcopus Oueten. habuit ratum, & gratum: ad hoc tamen fuit responsum quod aliàs fuerat: dictum, satis constare de rati habitio, quando non obstante regressu, concesserat in resignatione in fauorem Episcopi Segobienfis.

F A B I L

De probat. & præsumptionib. Maioricen. pecuniaria.

S V M M A R I V M.

- 1. Dubitatio suborta de notitia partis circa apocham pecuniæ numeratæ, per coniecturas adimi potest.
2. Ad excludendam malam fidem de scientia scripturæ sit probatio ex præsumptione.
3. Scripturæ si penes dominum reperiantur an missa per procuratorem ad eum præsumi possit.
4. Dominus aliquando etiam præsumitur facta à suo procuratore ignorare, nisi subsit præsumptio de quadam vt dici solet auisatione.
5. Prælatus ex statutis sue religionis si obligatus sit dare in cõsilio computa priori, præsumptio de eo est quod apud eum reperiantur scripturæ contractuum in causis religionis factorum.

DECISIO CCXCIII.

IN causa Maioricen. pecuniaria dubitauit an religio habuerit notitiam quantitatis 500. scutorum quantum sufficiat, ad effectum de quo agitur, & quantumcun-

que informantes pro Mattheo contra Religionem reuocarent in dubium illud de quo supra resolutum fuit de præsumptione annorum 14. tamen de hoc non fuit habita ratio, quia erant extra punctum: Sed ad hunc punctum dixerunt domini quod licet vera esset conclusio pro recipiente bona fide, sicut mala, & sufficerent coniecturæ, per Doctores in cap. sicut diligenti, vbi Felyn. colum. 3. de præscript. & alij in l. Celsus de vsucap. Abb. in cap. Ecclesiastica doct. de caus. poss. & propriet. & ideo dicebat Felynus post Bald. quem allegat, quod etiam ad excludendum malam fidem probatur scientia præsumptiuè alicuius scripturæ: per Dec. consil. 303. tamen dixerit quod præsumptiones, & coniecturæ quæ allegantur pro Religione, non erant vtentes: primo enim dicebatur quod præceptor qui soluerat, præsumebatur misisse religionem in facto tam graui, allegando Abbatem consil. 18. colum. 3. uertic. dicit secundo volum. & Aymo. consil. 4. nume. 1. volum. 3. Quia dixerunt d. quod non erat ad propositum, quia prædicti Doctores loquebantur quando scripturæ reperiebantur penes dominum, tunc præsumebantur missa per procuratorem: sed in casu nostro quantitatis reperiebatur penes religionem: nec consilium Romani. 48. quod sepe solet allegari, & in hac materia dominus præsumitur ignorare facta à procuratore suo. l. quod vulgo, ff. de emptione. Bald. in l. Celsus, nume. 38. ff. de vsucap. quod esse non posset, si esset præsumptio quod dominus fuisset aduifatus: sumebant etiam cogenturam ex stabilimentis religionis, quia hoc percipiunt: ergo fuit factum, maximè in casu isto, & etiã ista stabilimenta retorquebantur; & dicebatur unum, quod ex stabilimentis allegatis præcipiebatur quod præceptores in Concilio tenerentur dare computa priori, qui deberet faceret duplicatum, & vnum transmitti re religioni, & aliud penes se retinere: si ergo stabilimenta seruantur, & adimplentur, & quantitatis deberet reperiri in prioratu Sancti Aegidij, sub quo fuit facta ista solutio: & tamen verisimiliter non reperiebatur, quod extraxisset partitam, siue computum, siue quantitatis ex illis libris pro ut extraxerunt Auinioni ex scripturis notarij mortui repertis per quandam mulierem, vt asserbat Matthæus: quod si talia reperirentur in illo prioratu, quod careret suspitione quia erat paratus cedere liti, respectu sumæ contentæ in dicta quantitatis, & ita resoluatur pro non verisimili scientia, quia aliæ coniecturæ quæ dabantur erant satis friuolæ.

F A B I L

De iudic. procurat. & appellat.

S V M M A R I V M.

- 1. Iudice recusato ob suspitionem electis arbitris si nihil minus his non obstantibus ad vltiora procedat, & sic appellatio fiat, à lata sententia omnia nulliter acta dignoscentur.
2. Procurator non habens mandatum faciens actus iudicialios coram iudice, an præiudicet parti cuius dicitur esse procurator.
3. Pars procuratorem ad agendum constituens in iudicio præsumitur gesta per procuratorem eius nomine ratificasse.
4. Procurator constitutus à parte ad prosecutionem causæ, præsupponit ratificationem gestorum factam à constituyente.

DECISIO CCXCV.

IN causa Asten. recuperationis sedis, dubitauit an ex quo Decanus Asten. processit in causa postquam fuit recusatus tanquam suspectus, pro parte præpositi, & post electionem arbitratorum per eundem propositum factus processus, & deinde lata sententia fuit nulla, quia postquam Iudex recusatur vt suspectus, & arbitri eliguntur, & non obstantibus his iudex procedit, & ab eius processu appellatur, prout erat in casu isto, omnia facta uidentur nulla. Bartol. in l. quia poterat, vbi late Alexand. colum. 4. circa fin. ff. ad Trebellian. Anchar. & Gemi. in cap. iudex, per illum text. de offic. deleg. in 6. Abb. in cap. cum speciale, de app. Dec. consil. 175. Domini tamen tenuerunt contrarium, quia præceptor qui recusauerat iudicem, & elegerat arbitros, nec non appellauerat licet esset domini præpositi qui omnia hæc fecisset, tamen in ueritate non habebat mandatum nisi a Capitulo, & propterea nõ procederet in hac causa quæ erat perpetua, & diuersa ab illa quam tractabat Archidiaconus, cum capitulo: & licet præpositum postmodum constitit procuratorem constituisse, & propterea diceretur quod uideretur ratificasse gesta per eum eius nomine, per text. in l. Iulia. ff. qui satisda. cogant, tamen dixerunt domini quod ille textus intelligitur quod ille qui prius tractauerat causam erat constitutus procurator ad prosecuendum causam illam nam tunc ex ista constitutione uideretur ratificata gesta procuratorio nomine constitutis: sed in casu huius constituti erat mandatum simplex ad tractandum istam causam, nec præsupponebatur in eoracitè vel expresse esse aliquid actum nomine præpositi & allegasse iudicem suspectum, & arbitros elegisse.

F A B I L

De iudic. senten. & re iud.

S V M M A R I V M.

- 1. Cessio fructus continens, facta post monitorij executionem obtenti procuratorio nomine Cessionarij an validam reddat sententiam latam condemnatoriam fructuum.
2. Ius superueniens de nouo lite iam cõtestata. an elidatur per sententiam diffinitiuam iam latam.

DECISIO CCXCVI.

IN vna Romana dubitauit an ex quo secunda cessio quæ continet fructus est facta post executionem monitorij obtenti, præcedente procuratorio nomine cessionarij valuerit sententia etiam condemnatoria fructuum, nam fuerat facta cessio prima domorum, postea fuerat factum monitorium de euacuandis domibus, & restituendis fructibus, cum tamen facta non reperiretur cessio tunc temporis, & post fuerit facta cessio etiam fructuum, qua non obstante cum fuisset facta post executionem monitorij, dicebatur non valuisse sententiam condemnatoriam: & licet allegando decil. 66. in nouis diceretur quod ius superueniens etiã post litem contestatam poterat in sententiam diffinitiuam transire tamè respondebatur quod illa decisio procederet quoniam petitio primo facta erat generalis & comprehendebat etiam illud ius superueniens; quod non erat in casu nostro, quia erant cellæ domus, nec aliquid erat quod fructus comprehendere posset: & in monitorio solum hoc narrabatur vt clarè Staphil. in suo tract. de literis gratiæ

& iusti. fol. 174. in prima impressione, & fol. 128. in secunda, in versic. non datur, & ibi in fi. in versic. ex quo in fertur: tamen domini sustinuerunt sententiam ex quadam commissione in qua narrabatur etiam secunda cessio & fructus positos esse, & dicebant iudicem ad executionem causæ procedere debere.

F A B I L

De probationibus. Hispalensis portionis.

S V M M A R I V M.

- 1. Coadiutoria si cõcedenda alicui sit in beneficio quæ, & qualis ætas requiratur cuique eius probatio incumbat.
2. Clausula in instrumentis coadiutoriarum apponi solita, locum habet quando aduersa pars litteras gratiæ super coadiutoria impetratas dicit esse subreptitias.
3. Narrata si ratificata non fuerint in gratia prout de iure requiritur, gratia nequaquam venit canonizanda.

DECISIO CCXCVII.

IN causa Hispalen. portion. dubitauit an stantibus testibus examinatis, & decreto in supplicatione coadiutorie quod literæ non possint impugnari vel notari vitio nullitatis, surreptionis, obreptionis seu intentionis defectu, & sit satis probata ætas Ioannes Martinez ita vt gratia Gaspari subsistat, an saltè transferatur onus probandi contrarium in Alexand. iam aduersarium Ioannis qui fecerat Gasparem coadiutorem, & in supplicatione expresserat se esse in 60. suæ ætatis anno vel circa, & erant plures testes examinati quorum aliqui iudicio suo depohebant quod tempore coadiutoriæ factæ poterat esse 66. annorum, vnde secundum Bart. in l. de ætate, ff. . . Imo nihil concludebant quia ascensiuè, & descensiuè requiratur excessus decem annorum: per Bar. & alios late disponendo intellexerat Rota in vna Oueten. Archidiaconatus de villa vitiosa, in qua etiam tractabatur de coadiutoria vnus qui similiter erat 60. annorum, vel circa, interpretati sunt quod saltem debebat probari esse 60. annorum cum dimidio; sed istam probationem nõ volebat Gaspar coadiutor coadiutare ex clausulis de quibus in coadiutoria, maximè ex illa de qua in dubio si teneretur probare ætatè saltem plenè: quia sic notarentur literæ vitio surreptionis contra illos, quia dicebat Papa quod nolebat aliter per quoscunque iudices posse iudicari: Sed quidam ex dominis qui defendebant contrarium dicebant, quod illa clausula præ habebat locum quædo ad uerliarius dicere vellet de surreptione gratiæ, quod non dicebatur hic, sed solum dicebatur hanc gratiam non posse cannonizari, quia non erant ratificata narrata prout tenebantur, subiungens quod si contraria essent vera, frustra irritabatur partes quotidie ad probandum narrata, maximè in coadiutorijs vbi illa clausula semper debet apponi. Vnde in isto cõflictu fuerunt conformes, quod daretur ista commissio in actis, & postea videretur cui incumberet onus probandi ætatem coadiutori.

F A B I L

De iudicij Segobienfis de Villa Castri.

S V M M A R I V M.

- 1. Mandatum factum de supersedendo in causa, non interueniente

niente citatione partis aduersæ ad contradicendum vtrū cursum fatalium impedire possit.

DECISIO CCXCIX.

DECISIO CCXCVII.

IN causa Segobiæ. de Villa castri dubitauit, tan fatalia current contra Bernardum, non obstante mandato de superfedendo in actis producto, ex eo quod Andreas non citauerit dictum Bernardum ad dicendum contra dictum mandatum, nec aliter eo usus fuerit: Hic pūctus declaratur ex his quæ fuerunt dicta supra in eadem causa. 23. Februarij: tamen domini se resoluerūt concorditer, quod Bernardus sicut mandatum esset in actis licet non fuerit citatus, ad dicendum contra, tamē ex sola prouisione Andreas visus est voluisse vti, propterea fatalia contra Bernardum non currebant.

F A B I I.

De Dolo, & contuma. Ouetens. Canonicatus.

S V M M A R I V M.

- 1 Citatio facta in Cathedrâ ecclesia cum affixione copia, & ad domum non inuento personaliter citato, si lecta sit in ecclesia non aut ante domum cum affixio copia, & originalis loco lectionis quæ omnimodo requirebatur succedat valida de iure censetur, & ligat citatum.

DECISIO CCXCVIII.

IN causa Oueten. Canonicatus sine partium informatione, dubitauit de executione citationis, an esset bene facta executio quia citatio erat facta in Cathedra li in qua erant Canonici, & alijs domi factis prius diligētis de reperiendo citadū personaliter, non erat lecta ante domum, sed solum in cathedrâ, vtroque tamen loco erat affixa copia, & originale, & dixerunt domini quod licet opus esset lectura citationis in utroque loco, tamen affixio non erat necessaria quam succedere dixerunt loco lectionis, allegantes Cassad. decis. 1. de appel.

F A B I I.

De indic. senten. & re iudicata. Fulginaten. prioratus.

S V M M A R I V M.

- 1 Declaratoria ob non partitionē executorialium posito quod inhibitiō facta fuerit per alium iudicem, vtrum efficaciter parti petenti dari possit.
2 Cause diuersæ licet appareant, criminalis tamē ciuili præiudicare potest.
3 Facultas inhibendi data in commissione quamuis non fuerit, stante tamen possibili præiudicio ius ipsum talem inhibendi dicitur tribuere facultatem.

Libri Secundi Tertie Partis Decisionum Rotæ Romanæ, Finis.

IN causa Fulginaten. prioratus dubitauit, cum peteretur à me declaratoria ob nō partitionē executorialium, & esset inhibitiū ab Aud. Cameræ corā quo pendebat causa criminalis inter quosdā testes examinatos in hac causa, qui erant carcerati, & prætendebatur falsum dixisse subornatos ab Ale. & Marchisio de Selmis, & isti similiter essent in causa contra Franciscum vigore specialis commissionis, dicebatur pro Alex. quod non obstante hac inhibitione, poterat procedere ad declaratoriam, quia ista erat diuersa causa, & quia in commissione dicebatur cum potestate inhibendi in causa ciuili: quia licet essent diuersæ causæ, tamen criminalis poterat præiudicare ciuili, quia si testes declararentur falsi, nō remaneret fortè probata intentio Alex. Et licet in commissione non esset data facultas inhibendi, tamen ius ipsum dabat hanc facultatem stante possibili præiudicio. Immo si non fuisset inhibitiū, debuisset propter hoc suspensio ad nō. per Bar. in l. 1. C. si ex falsis instrumētis, & per Bar. in l. si. eo. titu.

F A B I I.

De regula de valore Arboren. Archipresbyteratus.

S V M M A R I V M.

- 1 Gratia non exprimens verum beneficij valorem in supplicatione oblata, facta resignatione, an de nullitate notari possit.
2 Gratia non impediuntur quo minus effectus suos consequantur, etiam si sub falsa relatione valoris literæ gratiarū fuerint expedita.
3 Regula auctiōnis ad quam quantitātē ipsas auctiōnes in beneficalibus extendat.

DECISIO CCC.

IN causa Arboren. Archipresbyteratus, & beneficiorū dubitauit si an gratia Signorini qui non expressit verum valorem, & resignauit, & absque eo vteretur facultate augendi sibi concessa, sit à principio nulla, quamuis resignatarius haberet facultatem augendi, qui expediret sub falso valore: & dubiatur an gratia esset nulla: & domini dixerunt, quod si gratia, & literæ expeditur sub falso valore, & interim gratia iterit in suspensio, adeo quod prouisiones interim medio tempore factæ non valebant. c. si tibi, de præb. in 6. & licet præsupponeretur, quod beneficia valerent, licet plenè hoc probatum non esset, & propterea diceretur, quod gratia ab initio esset nulla, quia si propter regulam non poterant augeri, nisi vsque ad tertiam partem, vt disponit leg. Cancellarię, de qua erat datum, & propterea stante tam excessiuo valore, nō poterat seruire regula, & propterea gratia fuit nulla: tamen domini idem dixerunt, quod regula prædicta loquitur de regula augendi simpliciter, non autem vsque ad verum valorem, quia illa verba, quæ solent per referendarios, & Datarium cassari nihil operarentur, si adhuc militaret regula restringens facultatem augendi, ad tertiam.

LIBER TERTIVS.

F A B I I.

Barcionensis parochialis Sancti Saluatoris.

11. Octobris. 1549.

S V M M A R I V M.

- 1 Declaratoria ob non partitionem executorialium vbi de nullitate sententiæ ex defectu mandati agitur, an veniat relaxanda.
2 Procuratorem si pars ad agendum, vel defendendum constituat de liti ingressu habere scientiam huius actus vigore argui potest.
3 Testes examinati ad probandam intentionem illius qui sententiam in sui fauorem obtinuit, necessario debent esse iurati, & vtrum sufficiat attestatio notarij de depositione testium cum iuramento facta.
4 Partis citatio de necessitate requiritur ad id, vt quando testes deponere debent cum iuramento videant eos iurare.
5 Sententia si prolata fuerit minus legitimis probationibus suffulta, de iniustitia, & iniquitate merito notatur, ideoq; nentiquam venit executioni mandanda.
6 Pars calumniosè litem magnis fauoribus protrahens in præiudicium pauperis aduersarij, declaratoriam elicit, non probato per procuratorem incontinenti de suo bono iure.
7 Index aliquando ad sententiæ prolacionem alijs rationibus quam ex dictis testium in causa ventilatione prolatorum, moueri potest.

DECISIO PRIMA.

IN causa Barcionensis parochialis Sancti Saluatoris, dubitauit vtrum si declaratoria esset relaxanda, nam declaraueram moniales ob non partitionem executorialium contumaces. Dicebatur, quod sententia cuius vigore erant decreta executoriales: erat nulla, & iniusta: nullitatis causa stante ex defectu mandati, data conditionali, si causa ad Curiam legitimè esset deuoluta, & si principales essent etiam citati, casu quo deberent de iure citari, ad effectum, vt possent procuratorem constituere: Nec de citatione aliqua apparebat: fuit tamen visum dominis merito quod si ex quo moniales, quæ constituerant procuratorem, verisimiliter habuerunt notitiam de lite, quia ciant decreta compulsores ad partes, & excecute,

citatis etiam procuratoribus, & post intimationem executorialium post multos annos procuratores isti venerant ad causam quo ad memoratos verisimiliter procuratores, qui per multos annos causam sustinebant, & adhuc sustinebant, sententia posset sustineri qd esset nulla, & iniusta. ex multis adducebatur, quæ ad duo restringerentur: primo, quia si testes examinati ad probandum intentionem illius, qui reportauerat sententiam erant iurati, cum de eorum iuramento non constaret, & nisi per attestacionem notarij dicentis talis iuratus tactis scripturis dextera manu: quod videbatur maiori parti non sufficere, vt no. per Docto. in l. sciendum, ff. de verborum obligationibus, licet aliqui teneant contrarium, quia notarius dixerat manu tactis scripturis. si Item & fortius, quia pars non erat citata ad videndum iurare testes: & licet nuncius iuisset ad monasterium, & dedisset copiam citationis portonariæ, vt ostenderet Abbatisa, nec Abbatisa permisisset se citari, tamen fuit dictum, quod non sufficiebat: si Vnde sententia illa tanquam sine probationibus lata, videbatur iniusta & iniqua, & ideo non exequenda: quia tamen in tota ista causa, quæ per quatuor annos fortè durauerat si de calumnia monialium constaret, quæ per tot annos magnis fauoribus protelauerant litem contra pauperem hominem, mandarunt mihi, vt deberem relaxare declaratoriam, nisi procurator monialium incontinenti ostenderet de eorum bono iure, ex quo iam sententia transierat in iudicatum: per multos annos ante mihi constabat de iniquitate sententiæ, si quia iudex potuit moueri ad pronunciandum contra moniales alijs rationib. quam quod ex dictis testium moueretur.

F A B I I.

Hispalensis Canonicat. & præbendæ.

S V M M A R I V M.

- 1 Condemnatus per tres conformes sententias petens se in integrum restitui, vtrum ad beneficij fructuionem possit iterum admitti, idque fructuum, & expensarum ratione, cum paruierit iudicato, quo ad possessionem, & obtulerit omnium fructuum beneficiorum, & bonorum cessionem, reseruato tamen ne egeat.
2 Paupertatem allegans eam haud dubiè probare tenetur.
3 Reseruatio aliquando pensionis liberalior facienda est cedenti, persona qualitate inspecta, & loci vbi virtualia caro pretio venim proponuntur.

DECISIO II.

In causa Hispalen. Canon. & præbendæ Sancti Saluatoris dubitavi, si an condemnatus per tres sententias, qui petebat restitutionem in integrum deberet admitti ad beneficium. c. peruenit, de fideiul. propter ex pen. & fructus, cum paruisset rei iudicatæ quo ad possessionem, & offeret cedere fructus omnium beneficiorum, & bonorum suorum, referuato sibi tamē ne egeret: pars aduersa reclamabat ne admitteretur, ex quo non esset probatum de paupertate, & dispositio illa videbatur facta pro pauperibus. Domini mei dixerunt mihi, quod deberem illum admittere ob partitionem rei iudicatæ quantum in eo erat, & cessis fructib. omnium bonorum, & voluerunt, quod pro parte victus petentis tale beneficium referuarentur 30. aurei, si licet pars multo plus peteret, propter conditionem personæ, & loci, in quo victus erat valde carus.

F A B I I.

Conimbricensis Canoniat. & præbendæ. 5. Octobris.

S V M M A R I V M.

- 1 Possessio non capitulariter capta, an sit restituibilis in fauorem spoliati stante consuetudine secretæ collationis.
- 2 Decanus & aliquot Canonici, licet sint domum capitularem ingressi cum in instrumento possessionis non fiat mentio Capitulariter tradita, per ingressum illum non probatur possessio.
- 3 Teste unico deponenti de consuetudine dandi possessionem sine conuocatione Capituli concurrentibus alijs probationibus utrum fides adhiberi possit.
- 4 Dies traditæ possessionis si Capitularis fuerit eam Capitulariter factam arguere potest.
- 5 Iure spoliati existente probatorio, & bono, de q. eius bonitate probato, sententia in fauorem spoliati ferenda est.

DECISIO III.

Die 5. Octobris in causa Conimbricen. Canoniat. & præben. fuit dubitatum si vtrum possessio Francisci esset restituibilis: dubium faciebat, quia possessio non erat capitulariter capta ad hoc Castellad. 3. de cau. posse. & proprietaria. & decisio. 1. 2. de restitu. 2. spol. in nouis: nam si licet Decanus cum certis Canonici ingressi essent domum Capitularem, & capitulum fecissent, ut dicebat instrumentum possessionis, tamen Domini dixerunt, quod ista possessio de vigore iuris non erat restituenda, cum non esset Capitulum: quia in instrumento nullum verbum erat ex quo constaret, quod Capitulariter data fuisset: quia si tamen propter vnum testem probabatur consuetudo in illa Ecclesia dandi possessionem sine vocatione Capituli, & quod illi qui reperiebantur in choro congregati ad diuina, ingressi loca Capituli dabant possessionem, & alij etiam probabant de consuetudine in alijs Ecclesijs in eodem Regno Portugallie. Item quia in processu multa erant instrumenta per Capitulum facta, in quibus nunquam dicebatur, quod Canonici essent Capitulariter congregati, aut vocati: si Item quia dies qua possessio fuit tradita erat dies Capitularis, licet hora videretur nimis in tempestatiua, dixerunt, quod videre deberem, an

si ius spoliati esset bonum, vel si spoliatus aliquod ius haberet, quo comperto, deberem sententiam ferre in spolio, ex quo ageretur pro spoliato habente bonum ius.

F A B I I.

Dertusensis Sacristiæ. 3. Octobris.

S V M M A R I V M.

- 1 Testes singulares deponentes de auditu factæ pugne, in duello a parte litigante, concurrentibus alijs testibus de publica voce & fama fidem facientibus in eodem facto, an sufficienter probent.
- 2 Prugnans in duello etiam ad sui tutelam prouocatus, utrum incapax sit ob id, ecclesiasticorum beneficiorum.
- 3 Ius tertij allegatum in lite, ut iustam motiuam faciat, venit clarè deducendum.
- 4 Delictum per confessionem extraiudicalem quo ad effectum pænæ ordinariæ non probatur, licet quo ad alios effectus sic.

DECISIO IIII.

Edem die in causa Dertusensis Sacristiæ fuit dubitatum, præsupposito quod si testes singulares deponerent se audiuisse à Ioanne de Miglia, eundem pugnasse in duello, & quinque alij testes deponent de publica voce, & fama super eodem facto, qui etiam probent illum certasse in duello: in quo dubio latissimè fuit informatum per excellentissimos Advocatos Hietonymum de Castillo, & Alphonsum Villasi defendentibus negatiuam, & ex aduerso Aragonio, & Gabriele, & quia causa agitabatur inter Augustinum Oliueti, & Gulielmum Castellad. & Oliuero possessor dabat de iure tertij contra Ioannem de Miglia, & ex aduerso per Castellad. opponebatur quod Dom. si Ioan. erat incapax, quia pugnasset in duello, fuit per omnes concludum, quod ex quo datur de iure tertij ius illud debet esse clarum, ad no. per Barto. & alios in l. secunda, ff. de excep. rei iudic. per Sarnensem in regula de non iudicando, quæ est prima, columna quinta, & in regula de publican. quartio. septima, columna secunda, & illa probatio esset sufficiens quantum ad offuscandum ius tertij contra sententiam pro maiori parte, quod probatum ad alium effectum non esset plenè ex deductis in informationibus, quia tamen super hoc non fuerat informatum pro parte Oliuero, qui simpliciter informauerat super dubio: Ideo per audientiam sequentem datum est dubium particulare super hoc, ut sequitur, & fuit adiutus allegationibus aduocatorum decis. 4 360. in no. vbi si per confessionem extraiudicalem non probatur delictum, quoad effectum pænæ ordinariæ, licet quo ad priuationem beneficiorum, & quoad alios effectus aliud sit.

F A B I I.

In eadem Dertusens. Sacristiæ.

S V M M A R I V M.

- 1 Testes deponentes de inita concertatione per duellum, an probent in præiudicium iuris tertij ad eius offuscationem.

- 2 Iuris tertij deducti ad offuscationem non facit probatio non perfecta.
- 3 Ius tertij non perfecta probatum offuscatur si contrariæ partis probatio plena fuerit, & non generica, sed specialis.

DECISIO V.

Fuit dubitatum si vtrum testes deponentes super duello Io. de Miglia probent quoad effectum offuscandi ius tertij de quo datum erat: & fuit per omnes dictum, quod sic: prout dixerunt in præsentibus dubio, nec ob stare deducta in contrarium, in quibus videbatur probari, quod si ille qui non perfecte probat, non offuscatur ius tertij Soc. consil. 3. 3. viso testamento, colum. fina. vers. igitur probatio partis aduersæ. 3. vol. cum multis alijs, quæ tunc allegabantur: quia fuit dictum si quod procedebant, quando probatio contraria fuisset plena, quod non erat in casu nostro, quia erant probatæ habilitates Io. de Miglia, & probatio erat generica, & crimè duelli erat particulare, & in terminis non sequebatur ad consil. Socin. & alia, sed in vera probatione, & similibus.

F A B I I.

Toletan. Canoniat. & præben.

S V M M A R I V M.

- 1 Coadiutoria quæ futuram successionem continet concessa per indultum, an derogationem aliquando indulti admittit possit.

DECISIO VI.

Edem die in causa Toletan. Cano. & præben. fuit dubitatum si vtrum in coadiutoria cum futura successione erat necessariū derogare indulto Cardinal. Toletan. & quatuor ex septem dominis fuerunt per negatiua videlicet Prosper Put. & Fab. vna mecum, tres alij And. Thomas, & Mohedanus erant in opinione contraria: & quia res erat exemplaris, & non caret difficultate, proposui super his iterum dubitare.

F A B I I.

Toletanæ Theaurariæ Sancti Leonardi.

S V M M A R I V M.

- 1 Testis deponens de prouisione facta aliquoties ab Archidiacono contradicente Archiepiscopo, ita ut pacifica quasi possessio probari sufficienter non potuerit, requisita scientia, & patientia Archiepiscopi, non probat de iure quesito Archidiaconi.
- 2 Testis deponens de auditu in quasi possessione collationis beneficiorum nihil probat.
- 3 Testes difformiter deponentes cum alij plus alij minus asserant, reprobantur, ut insufficientes.

DECISIO VII.

Proposui causam Toletan. Theaurariæ Sancti Leonardi, & leg. testem examinatum in remissoria qui plurics, & latius loquitur quam alij solum, ut vi-

detur an bene probaretur collationem beneficiorum in districtu Archidiaconatus existen. & vacan. non autem in Archiepiscopatu Toletan. si & domini dixerunt illum non probare, quia licet deponeret de aliquibus prouisionibus factis per Archidiaconum in dicto menle, & ex certa scientia, quia tamen Archiepiscopus semper contradixerat, nec pacificè fuerat in ista quasi possessione, non propterea non possit ex eo sibi aliquod ius queri, cum requirerentur scientia, & patientia: ad no. per Inno. in c. bona, 1. col. de postulat. prælatorum. Et licet attestaretur de multis alijs prouisionibus, tamen si ex quo deponebat de auditu nihil probabat. Nec constabat bene quod prouisiones ille habuissent effectum, quia licet de effectu deponeret testis, tamen vel erat per concordiam, vel non constabat qua causa prouisus obtinisset beneficium, & si licet decem testes essent examinati, quia si ille plus quam alij diceret, nil probabant, minus alij probabant: etiam erat octauus, vel nonus testis qui aliquid dicebat, sed non probante primo, remanebat solus, nec ille probat, quia eodem morbo laborat: sunt etiam testes examinati in Curia qui nihil probant, sed nouem non fuere electi.

F A B I I.

Dertusensis Sacristiæ.

S V M M A R I V M.

- 1 Probationes producendæ adiuris prætensi alicuius tertij offuscationem plenè esse debent ad id ut illud elidant.

DECISIO VIII.

Die 27. eiusdem in causa Dertusen. in qua erat producta concordia inter Io. de Miglia, & August. Oliuierum: vbi inter alia promittebat Ioan. resignare finita lite, fuit dictum informari debere partes quoad hoc, quod dicebatur ius tertij non autem partis: de quo non fuerat producta concordia ad effectum: si & non sufficere probationes quas dictum erat sufficere ad effectum offuscandi ius tertij, quod clarum esse dicebatur, quando de eo dabatur.

F A B I I.

Burgensis beneficij.

S V M M A R I V M.

- 1 Processus in partibus habitus vnica saltem interueniente citatione, an validus sit habendus, an contra.
- 2 Probatio etiam inter alios a. a. de processu vna citatione perfecta ex stylo consueto partium, probatorius est, & effectualiter est validus.

DECISIO IX.

Edem die in causa Burgensis beneficij de Laurenno pro paupere clerico, in quo causa erat processus de partibus productus, qui dicebatur esse nullus, ex defectu citationis, nam non apparebat, nisi de vna citatione primi processus, & si præsupponebatur illam sufficere, quia erat de stylo Diocesis Burgensis: fuit dictum, quod si producerentur testes

testes examinati in alia causa probantes talem stylum in eadem Dioc. Burgen. quod illa probatio sufficeret, licet inter alios acta.

F A B I I.

Toletan. Coadiutoria.

S V M M A R I V M.

- 1 Derogatio indulti in coadiutoria cum spe successionis, an requiratur.
- 2 Concordata coadiutorias comprehendunt non autem reservationes.
- 3 Coadiutoria beneficiorum non potest proprie dici resignatio, licet formam resignationis representet.
- 4 Differunt concordata ob publicam utilitatem, & indulta, quæ utilitatis privatæ esse dignoscuntur.

DECISIO X.

E Adem die in causa Toletan. coadiutoria dubitauit iterum prout aliàs si an in adiutorijs requireretur derogatio indulti: & fuit dictum, quod aliàs coram Domino Ioan. Paulo fuerat decisum, quod sic, de anno 1544. & mensè Februarij in vna Toletan. Archiepiscopatibus de Madril, ostendente Domino Mohedano dec. scriptam à tergo informationis in qua dicebat ita fuisse decisum. Sed Puteus referebat se de eodem anno 3. menses annotasse, & Rot. inclinasse in hanc partem, pro qua fuit etiam conclusum hodie coram me, quod in coadiutorijs derogatum requiratur indultis Cardinalium, per decisio. 5. Cassad. 8. de pactis, quæ allegabatur, & 4. de priuil. vbi arguit de concordia ad indulta, & ideo concordata comprehendant coadiutorias, licet non regressus in d. decisio. 8. ita vt in indulto esse debeat, fuit dictum, quod pro ista parte faciebat, quia in indultis excipiebantur beneficia resignata, & ideo cum coadiutoria non sit propria resignatio etiam quod si de consensu indultum illa capiebat, nisi illi derogaretur, & ita fuit conclusum tribus Auditoribus primis existente in contraria opinione. Quia magna erat differentia inter concordata emanata ob publicam utilitatem, & indulta, quæ utilitatem priuatam respiciebant.

F A B I I.

Conimbricen. Canonicat. & præben.

S V M M A R I V M.

- 1 Dispensatio obtenta vigore supplicationis valida est, etiam non expeditis literis de dispensatione fidem facientibus.
- 2 Regula dicens dispensationes non suffragari dispensato ante expeditionem literarum dispensatorialium non habet locum vbi aliàs de ipsa dispensatione constiterit, ex decisione Cassad. super regulis Cancellaria.

DECISIO XI.

E Adem die in causa Conimbricen. Canonicatus, & præben. & Cantoria, an dispensatio Francisci de qua constabat per supplicationem sufficiat in casu de quo agitur, & fuit dictum, quod sic, nec tenebatur expedire literas dispensationis: nam ex quo in eadē supplicatione erat sibi reseruatā pensio, & regressus, super

quibus erant expeditæ literæ, satis erat, quod de dispensatione constaret per supplicationem: nec tamen habebat locum regula, quod dispensationes non suffragarentur literis non expeditis per decisio. 5. Cassad. 33. super regulis Cancellaria.

F A B I I.

Segobien. Canonicat. & præben. 29. Octobris. 1546.

S V M M A R I V M.

- 1 Alternatiua concessa ordinario per indultum, an per statutum speciale ecclesie in qua alternatiua concessa est, possit eneruari per contrariam collationem.
- 2 Canonicatus ecclesie Segobien. an includant in alternatiua aut sint de reseruatis, & cadant sub statutum de quo in causa.
- 3 Beneficia coniunctim, & diuisim spectantia ad collationem ordinarij, & Capituli ad se trahunt concessione alternatiua, & regulam reseruatoriam eneruant.

DECISIO XII.

D Ie 20. Octob. 1546. in causa Segobien. Canon. & præben. fuit dubitatum præsupposita alternatiua, & statutis ecclesie Segobien. vtrum collatio Capituli sit bona: nam episcopus habebat alternatiuam cum Reuerend. Camerario, quod alternatis mensibus conferrent. In tunc ecclesia Segobien. erat statutum, quod episcopus, & Capitulum per triennium eligerent personas quibus Canonicat. & præben. conferrent nedum in quatuor mensibus ordinarijs collatoribus reseruatis, sed etiam si vigore alternatiua cuiuslibet conferrent, & dicebatur, quod collatio non erat bona, quia alternatiua concessa intelligebatur solum de spectantibus ad collationem episcopi, & huiusmodi non erant canonicatus: vnde per regulam octo mensium canonicatus ille qui vacauerat in mensè Octob. erat reseruatus, propterea collatio Capituli tanquam de reseruato, non erat bona: omnes tamen domini dixerunt contrarium, quia alternatiua erat concessa in beneficijs spectantibus tam coniunctim, quam diuisim, & propterea cum canonicatus spectaret coniunctim ad capitulum, & episcopum, regula reseruatoria erat sublata, & intrabat alternatiua: quia tamen ex forma statuti collatio spectabat ad capitulum, & episcopum, collatio solum Capituli non erat bona, & quia reperiebatur in actis, quod capitulum requisierat prouisorum episcopi quatenus illum conferret. Dictum fuit, quod daretur dubium, an illa requisitio sufficeret ad hoc, vt solum capitulum potuerit conferre.

F A B I I.

Mutinsis dotis, & legati, 25. Octobris.

S V M M A R I V M.

- 1 Hæredibus mariti prædefuncti pro dote euitanda restitutio ne à relicta vidua hæredibus repetita vtrum exceptio commissi adulterij competere possit stante eo quod maritus criminis ignarus de vxore nunquam fuerit conquestus.
- 2 Exceptio commissi adulterij post mortem vtriusque coniugati inualidè proponitur nil obiecto in vita, cum mortui obiecta diluere non possint, vni se tueri iuribus, & rationibus in contrarium allatis haud dubie valeant, & ideo pro dote non restituenda inanis est ista exceptio. Scientia

- 3 Scientia hæredum mariti adhuc viua vxore de adulterio commissi non apposta exceptione ea adhuc superstitè, facit, vt postmodum conuenti inaniter illam exceptionem opponant.

DECISIO XIII.

D Ie 25. eiusdem in causa Mutinen. dotis, & legati dubitatum fuit si vtrum hæredibus mariti competeret exceptio adulterij ad euitandum restitutionem dotis contra hæredes vxoris petentis dote: præsupposito, quod contra vxorem nil dictum fuerit: nam hic maritus qui præmortuus fuit vxori, quem ignarus adulterij præsupponebatur, nil dixerat contra vxorem hæredes ipsius ab hæredibus mariti, immo ab hæredibus hæredum dote repetebant, qui excipiebant de adulterio: & fuit dictum, quod non poterat id excipiendo proponere ex quo contra vxorem viuente, quod forte potuisset se defendere nil dixere per doct. Abb. in l. confusus, col. 2. versu. Item quærit Odofred. de i. eper. Et licet in contrarium allegaretur Aret. in l. re iudicata, §. hæred. in ff. solu. matrimo. tamen nil facit, quia loquitur in casu quo hæredes mariti agebant seu opponebant contra vxorem: propterea ibi Aret. loquitur in hæredibus ignorantibus hic tamen hæredes saltem præsumptiuè viuente vxore sciuerant adulterium, quia ipsi articulerant, vt erat probatum, fuisse famam publicam de adulterio: vnde scire præsumebantur, per no. per Bal. in l. is potest columna 2. ff. de acquiren. hæredita. cum multis similibus, & ita maior pars dominorum firmavit.

F A B I I.

Dertusensis Sacristia. 25. Octobris.

S V M M A R I V M.

- 1 Iura meliora adducens, nisi inhabilitate impediatur iuris sui tanquam potioris in aduersa partis præiudicium canonizationem meretur.
- 2 Sententia lata contra intrusum non impedit aliam ferri in fauorem illius cui potentius ius patrociniatur.

DECISIO XIII.

E Adem die in causa Dertusensis Sacristia fuit dubitatum, vtrum gratia Gulielmi posset canonizari contra intrusum, qui nihil debebat, ex quo non obstante quod Io. de Miglia venerat ad causam, & fuit admissus pro interesse, & ius suum produxit ius enim Ioan. de Miglia erat melius iure Gulielmi, & probatis habilitatibus Ioannis, ius illius veniret canonizandum, tamen domini dixerunt pro maiori parte, quod tamen ferri sententia contra intrusum, & quod postquam erat bene iustificatum ius Ioan. quod tunc posset etiam ferri sententia pro Ioanne, cui ista sententia contra intrusum lata nil præiudicabat.

F A B I I.

Toletan. Canonicat. & præben. 29. Octobris.

S V M M A R I V M.

- 1 Bulla Leonis Decimi quæ vult in supplicibus libellis in specie, vel indiuiduo tam nominum quam cognominum super

- 1 plicantium fieri mentionem, an deroget indulto concessi in quo non obseruata fuerit Leonina hæc constitutio.
- 2 Leonina Bulla de qua supra comprehendit, etiã facta Pontificum successorum.
- 3 Nominis & tituli, licet non fiat mentio in indulto, si tamē persona notoriè sit Illustris, vt hoc casu, sufficit.
- 4 Forma in actu si requiratur non profuit facta per id quod formæ omnino requisitæ videtur æquipollere.

DECISIO XV.

D Ie 29. eiusdem in causa Toletan. Canonicat. & præben. fuit dubitatum si vtrum sit sufficienter derogatum indulto Card. stante Bulla Leonina, ex quo in supplicatione non est indiuidua mentio, & nominis, & tituli Cardin. In supplicatione etiam dicebatur non obstantibus priuilegijs, & indultis etiam Archiepiscopo Tolet. etiam Cardin. honore fungente: & sic nominis proprii, & etiam tituli non fiebat mentio: expedierat autem Bullam perinde valere, in qua indiuidua nominum mentio fiebat: sed dicebatur, quod non sufficiebat, ex quo in supplicatione non erat facta, & requirebatur in supplicatione faciendam de his mentione casu quo reperiretur aliàs in literis: & quia hoc dubium habebat in se aliud dubium, videlicet, si an dicta Bulla Leonis respiceret, & comprehenderet facta tempore summorum Pontificum successorum: super quo latissime informatunt domini: pro parte maiori inclinatur, quod quo ad successores extendere, nam verba Bullæ temper loquitur in prima persona, & Pontifices loquentes hoc demonstrant: & licet allegaretur in multis causis decisum contrarium, tamen nullus dominorum de tali decisione recordabatur: & licet ex alio capite facere, quod esset bene derogatum, & quia licet nominis, & tituli non esset facta mentio, tamen expressio erat talis quæ sufficiebat, cum non solum ad vnum modum poterat referri. l. 2. de libe. & posthum. cum ibi no. per Doct. & licet diceretur esse datum pro forma, & non posse adimpleri per æquipollens: tamen ex quo erat satisfactum menti Pontificis qui volebat solum... excludere, ne sub generalitate Cardinales qui sunt speciali nota digni includerentur: & modicum referebat obseruatio formæ, dicebant illud sufficere: allegabantur no. per Moder. in... §. & quid si tantum, & Paul. de Castro in l. vniuersa, C. de precibus Imper. offeren. licet Leonina requiret derogationem fieri ex magna causa, tamen dicebatur adiutoriam regulam causam sufficientem, quia erat necessaria cum canonicatus seruire non possit aliqua de causa, & eo maxime, quia ista oppositio placebat, quia regulæ non obstant nec erant ita prægnantes cum clausula quorum tenore, quod etiã potuissent vigore illarum derogari expressè constitutioni Leonina, & ita intellexi postea, quod pars dubitans de resolutione huius puncti parte contradicente... obstat in parte expedire Bullam vigore illius impositionis, in qua expressè derogabatur constitutioni Leonina.

F A B I I.

Conimbricen. Cantoria, 29. Octobris.

S V M M A R I V M.

- 1 Formalis consensus si non sit manifestus ratione ipsius prouisi, regressus an validetur in persona prouidentis.
- 2 Bulla Adriani Sexti reuocatoria regressuum omnes voluit regressus reuocatos præterquam eos de quorum bono iure constat, & habito consensu partis prouisa.

- 3 Cessione notoria existente insimul cum pensionis reservatione fit præsumptio consensum de regressu antea interuenisse.
- 4 Ius bonum spoliati si apparet, restituendus est pristina possessioni etiam eo non existente capitulari.

DECISIO XVI.

E Adem die in ea Conimbricen. Cantorię dubitauit, an regressus Francisci licet non constet de consensu formalis ipsius Ludouici cui prouidetur, sit validus ad effectum de quo agitur Ioan. quidam resignauerat in Didaco de Salazari, & Didaco in Ludouicū, qui Franciscus etiam qui habebat impetrationem certo modo cesserat in Ludouicum reseruato sibi regressu, de quo dubitabatur, an ualere propter Bullam Adriani Sexti qui reuocauerat omnes regressus præterquam ex causa boni iuris, nisi essent de consensu: & ideo etiã tunc temporis omnes regressus concessi reuocarentur qui non erant ex causa onerosa, & sic sine consensu, & quia in eadem supplicatione omnia præfata erant facta, & Ludouicus erat præsens in Curia, fuit dictum, quod præsumebatur habuisse supplicationem in manibus, & dicta uidisse, & unde sicut constabat de cessione Francisci, & consensu rat reservationi pensionis 50. ducatorum in eius fauorem, de quo consensu constabat, præsumebatur et cōsensisse regressui, siue accessui, cum uidebatur acceptasse cessionem, cum omnib. qualitatib. nec cedere uideretur ad l. fin. autem, & ibi Bal. ff. de pac. & l. non est ferendus cum vulg. sed eadem die fuit inuentus cōsensus Ludouici expressus, qui nedum pensioni, sed etiam regressui consenserat, & quia negabatur constare de cessione Francisci quæ erat absens, & in septennio, ut natabatur ultimo, quod fuit exclusus consensus eius expediuerat in specie supplicationem ratione regressus, & reservationis pensionis, in qua confitebatur se cessisse ius suum Ludouico, quod tamen ex impetratione certo modo non petebatur: & ita resoluta causa, fuit pronunciatum Franciscum restituendū ad possessionem qua fuerat spoliatus, licet non esset Capitularis, ex quo constabat de bono iure illius, quæ est limitatio consilij Cassad.

F A B I I.

Romana hereditatis de Lenis, 29. Octobris.

S V M M A R I V M.

- 1 Prædicatorum religio, quæ non consuevit ex particulari fratribus suis alimoniam præstare, an ad sumptus litigantis in particulari pro sui iuris tutela ad litis impensam obligetur.

DECISIO XVII.

E Adem die in vna Romana hereditatis de Lenis dubitauit præsupposito, quod religio ordinis fratrum Prædicatorum non teneatur, nec consuevit dare alimenta fratrib. eiusdem ordinis negotia propria tractantibus nunquid deberentur fratri Thomæ in cā de qua agitur ac sumptus litis, & licet multa contra fratrem Thomam, & facultatem sibi datam à Generali opponeretur, tamen præsupposui omnia legitima, & in iure solum de quo dubitatur: & omnes dixere quod sic, amplexi decis. 2. de re iudic. in antiquior Bisig. quam sequuta est decis. Neapol. 11. in antiq. & ita fuit dictum pluries Rotam decreuisse, & in prima instantia, non obstante Paul. de Cast. in l. si institutus §. de off. ff. de solu. de inoff. testam.

Toletani matrimonij, 14. die Octobris.

S V M M A R I V M.

- 1 Spoliū si prætendatur ex incidenti, actio principaliter de matrimonio inualiditate, utrum de spolio sit agendum fuisse causa matrimoniali ex eo, quod omnis spoliatus ante omnia de iure veniat restituendus.
- 2 Mulier petens, & obtinens reuocare sequestrum factum in bonis mariti dotis sue ratione, & filiorum tanquam heredum etiam coram iudice laico non ob id dicitur quidpiam attentasse, pendente lite super matrimonio & hereditate, coram iudice ecclesiastico.
- 3 Aduersarius litis olim possidens Castrum cum nunc ab altera parte possideatur, testibus deponentibus de possessione in præsens possidentis, an dici ob id possit fuisse spoliatus.
- 4 Principale primum post accessorium in actionem tanquam incidens deducendum est, ita quidem ut agere volens contra filios, primo causam tractet matrimoniale, & qua absoluta alia facile terminari potest.

DECISIO XVIII.

D Ie 14. in causa Tolet. Meten. matrimonij dubitauit, an sit procedendum super matrimonio omni spolio, & attentatis in cā: cum ista erat præsentata commissio ex parte, quod super istis arbitrio Aud. pcederet, & fuit conclusum esse procedendū super matrimonio, quia non poterat dici spoliū, nec attentata mulieris, quæ dicebat se contraxisse matrimonium cum defuncto de cuius bonis agebatur, nā cū per viam monitorij fuerat introducta coram ordinario loci, non erat monita mulier ne se iactaret vxorē eiusdem Philippi mortui, nec prole ex eo susceptam esse legitimā, nec hereditatem ad eā spectare, cuius vigore cōparuerat, & dederat mādātū nomine suo tm, & cā prosecuta super matrimonio: licet aduersarius fecerat mouere, articulasse hereditatē Philippi mortui ad se spectare, & licet pendente ista lite ipsa mulier tā nomine suo pro dote, quā nomine filiorū tanquam heredum petijset, & obtinisset reuocari sequestrum honorū mortui per iudicē laicum, pp quod præterebatur attentasse: tñ fuit dictum, quod istud nō erat attentatum, ex quo cā cum filijs non pendebat super hereditate, & ipsa pro dote, & credito intentauerat, super quo nulla erat lis, sed super matrimonio, & hereditate licet et t probaretur aduersariū olim possidisse quoddā Castrū, quod fuerat Philippi, & nunc ipsam possidere ex quo prætendebatur spoliū, tñ fuit dictum, quod testes dicebant filios, & eius matrem esse in possessione, nō p hoc probabatur secundum extremum, contra mulierē, quæ in Castro erat cum filijs iure familiaritatis, & iure proprio: nam filij erant instituti hæredes à patre mortuo, & tanq̄ hæredes præsupponebantur esse in possessione bonorum, & Castri: tñ si volebat agere contra filios mortui, erat antea contra matrem agendum cum qua erat lis super matrimonio, quæ debebat terminari, nam ex ea causa omnia remanebant resoluta.

F A B I I.

Salamantina Abbatia, 14. die Octobris.

S V M M A R I V M.

- 1 Electio & possessio, quæ non prætenduntur non facta capitulariter, an tanquam attentata, veniant reuocanda.

DECI-

DECISIO XIX.

E Adem die in Causa Salmantina Abbatia dubitauit utrum electio Archiepiscopi, & possessio eius vigore non capitulariter facta essent, tanquam attentata reuocanda, antequam ad cannonizationem suæ nouæ prouisionis deueniret: & quia plures erant litteræ quarum vigore ista poterant dici fuisse attentata, fuit resolutum punctum debere diuidi, & par .....

F A B I I.

Barchionen. Pensionis die 3. Decembris.

S V M M A R I V M.

- 1 Pensionarius obtenta pensione in beneficio non ordinatus antea clericali ordine, sed post habitam pensionem, cuius probatio facta fuit vera, elisa reputatione de clericatu, facit ut pensio non sit rata habenda.

DECISIO XX.

D Ie 3. Decembris fuit mihi dictum per dominos in vna Barchionen. pension. quod ex quo post obtentam pensionem apparebat, quod pensionarius fecerat se clericali caractere insigniri, & per eius aduersarium erant productæ litteræ clericatus, quod licet per testes probaretur, quod per annum fuerat habitus, & reputatus pro clerico, quod non sufficiebat, quia vera probatio præualebat illi probationi per reputationem: hoc iterum latè fuit dubitatum 27. Aprilis. 1547.

F A B I I.

In quadam Romana. 3. Decembris.

S V M M A R I V M.

- 1 Alienans contra pactum factum à testatore rem aliquam, cadit à commodo contractus.
- 2 Censum constituens super domo prohibita alienari ex pacto facto per testatorem, an censetur ob id domum alienasse.
- 3 Censum super domo impositus si redemptus fuerit de eo in actis constare debet, & an ob id contra pacta quid fuerit attentatum, quæ alienationem retabant.
- 4 Dominium domus, & proprietates, an permaneant apud eum qui eam alteri fecit censualem.
- 5 Multitudo errantium an patrocinetur errori, ita ut duobus contra pacta facta per contractum alienantibus rem retitam alienari, pena relaxationem mereantur.
- 6 Dotis causa si dicatur alienatum aliis prohibendum per testatorem alienari, an is actus releuet à pena in contractu apposta, cum res sit fauorabilis ipsa dos.
- 7 Pactum si fuerit factum, ut alienans rem donatam cadat à commodo rei donatæ, applicanda non alienanti, cum ista pena conuenientialis sit utrum sufficiat ut alienans non etiam incurrat penam legalem.
- 8 Pena conuenientialis à partibus apposta in contractu non elidit penam legalem, sed mutuo aliquando concurrunt.

DECISIO XXI.

E Adem die in causa Romana dubitauit utrum creditores Martini excludantur à filijs Bernardini vigore pacti inter Federicum, & fratres factum,

attento quod contra prohibitionem pacti Bernardus alienauit, nam pactum erat inter eos quod bona inmobilia nō possent alienari, nec hypothecari: propter quod hæredes Bernardini, quod etiam erant hæredes, recusabant soluere creditoribus Federici habentibus expressam hypothecam in obligatione in forma Camera, sed replicauerant creditores, quod t ex quo Bernardus constituerat censum super vna domo prohibita alienari, & sic pacto, contrauenerat, quod non poterat iuari pacto de non hypothecando in eodem contractu apposto: sed replicabant hæredes, quod t census erat redemptus, & non admiserunt domini: tamen quia de reductione in actis non constabat, tum quia statim facta alienatione ceciderant à pacto medio contractus: adeo quod ex redemptione, id quod amiserant non recuperabant: dicebatur etiam, quod licet ita constituisent dicebāt tamen, quod domus dominium penes illum remanserat, ideo & cæt. Sed dicebatur quod nedum erat prohibita translatio dominij, sed etiam qualibet alienatio, & obligatio, & negari non poterat quin constituendo censum super domo illam obligassent: dicebāt etiam, quod Bernardus concesserat fratribus Caroli t Ideo cum duobus ex tribus alienassent, debuit posse fieri sine pena per not. per Alex. in l. duo ex tribus, de re iudi. sed verba pacti hoc tollebant, cum expressè omnium consensus requirebatur, etiam quod t fuerat facta alienatio ex causa dotis, quod quia non probabatur, dixerunt quod facta probatione disputaretur: in authen. res que, de legat q̄ habet locum in contractibus. Ultimo t quod quia erat in pacto dictum quod facta alienatione alienans caderet à commodo rei donatæ, quam debebat applicare non alienanti: quia erat apposta pena, quæ debebat sufficere, & non duplici pena puniri, & sic etiam à commodo contractus caderet, iuxta l. Sanctio legum, cum ibi not. de pæn. tamen omnes domini fuerunt in contrarium quod in pœna conuenientiali apposta à partibus potuerit concurrere pena legum, l. si quis maiori. C. de transac. & propterea propter pactum cadere deberet ab omni commodo contractus: allegabatur etiam in summa, quod Gloss. in l. is qui, C. de iur. emphit. cum verfic. repellere contra approbata, ex qua patet, quod pœna conuenientialis non facit cessare pœnam legalem, sed concurrunt.

F A B I I.

In causa Iauensis domus. 3. Decembris.

S V M M A R I V M.

- 1 Alienatione prohibita domus per testatorem, & casu quo alienaretur deueniat in proximiorum suum concurrente graduum paritate, quis admittatur ad possessionem domus, ea contra voluntatem testatoris alienata.
- 2 Proximitas hæc quomodo, & de quibus veniat intelligenda hoc casu, an de grauati proximis, an verò testatoris, num. seq.
- 3 Voluntas testatoris si notoria sit proximitas in suo potius venit consideranda, quam in grauato, ex communi.
- 4 Testator qualiter diligit grauatum, eo modo & hæredes grauati censetur diligere, parique modo quo odio prosequitur alienantem, eodem & hæredes eius prosequi arguendum est.
- 5 Differentia est inter feudum antiquum, & nouum ex paterna prouisione acquisitum.

DECI-

DECISIO XXII.

E Adem die in causa Ianuensis Domus, fuit dubitatum, utrum stante prohibitione testatoris debeat admitti Io. Baprista maior natu inter proximiores testatoris exclusi filijs Hieronymi alienantis existentibus in pari gradu cum Ioanne Baptista: † nam per testatorem erat prohibita alienatio eiusdem domus, & casu quo alienarentur, deuenirent in proximiorum ex testamento ipsius testatoris, & cum essent plures in eodem gradu, maiores natu proximiores dicti testatoris haberent domum istam. Hæc domus erat alienata in quodam fratre D. Ioannis Baptistæ, qui erat inter proximiores maior natu, & petebat domum à fratribus: replicabatur quatenus sibi non competebat, sed filijs Hieronymi alienantis, qui erant in pari gradu, & maior natu inter illos debebat domum obtinere: † quia postquam deuenerat ad Hieronymum proximitas, debebat respectu illius considerari, tanquam proximior grauati deberet attendi, non autem proximior testatoris. per not. per Soci. in l. si cognatis. ff. de reb. dub. cuius dictum magis cõe sequuntur Doctor. inter quos est Marian. Soc. in conf. 267. 6. & 9. col. vol. 1. & hanc etiam communem dicit Gozadin. conf. 4. col. pen. vers. ad tex. & Paris. conf. 23. nu. 263. in fi. vol. 1. & conf. 21. nu. 2. cum conf. 23. col. pen. in princip. nu. 2. vol. 1. Dominus Fabius dicebat communem esse in contrarium, & connumerabat Doctores, & allegabat Iasonis locum dicentem conf. 159. volum. 4. & Dec. consil. 546. in fi. tamen omnes domini præsupposita etiam prima opinione pro cõmuni dicebant in casu de quo quaeritur † attendi debere proximitatem, & maioritatem respectu testatoris, quia constabat de voluntate testatoris in pluribus locis testamēti, quod vocauerat proximiorē suum tantum: & quia prædicta opinio loquitur in successione, secus in prohibitione alienationis qua prohibita res alienata debet ad proximiorum venire, attendenda est proximitas respectu testatoris; Et Prosper mouens quaestionem dicebat ex l. filius familiæ. §. diui cum ibi not. vers. 4. quaeritur in fortioribus terminis, quia cessat ratio præcedenti contra. nam † qua occasione testator prædilexit grauatum in eius portione, eadem ratione censetur eius descendentes dilexisse. l. cū auus. ff. de cõd. & demon. sed in alienante sicut habuit odio illū facientem contra prohibitionem, eodem modo & eius filios, sicut dicimus de alienante feudum irrequisito domino. Ioan. Andreas, & alij in c. 1. §. si. quæ fuit prima causa benef. amitt. tenet, & tradit Curt. in tracta. feud. prima parte princ. col. 1. & licet aduersarius conaretur ad hoc respondere, faciendo † differentiam inter feudum antiquū & nouum acquisitum ex paterna prouisione, tamen fuit dictum, quod ista non erat bona instantia ex notat. per eundem Curtium in loco præallegato. Et sic ex his fuit pronunciatum in causa in tertia instantia, nam in prima fuerant disputata multa alia dubia quæ oriebantur ex illo testamento.

F A B I I.

Dertusensis Sacristia. 10. Decembris.

S V M M A R I V M.

- 1 Inhabilitas ad beneficia ecclesiastica obtinenda an argui possit ex pugna in duello commissa.
- 2 Et an in clerico veniat intelligenda, vel laico nondum clericali caractere insignito. nu. seq.

3 Laicus an ex pugna duelli criminofus dicatur effici & ob id ad beneficia inhabilis ipso iure.

DECISIO XXIII.

D Ie 10. eiusdem in causa Dertusensis Sacristiae dubitauit præsupposito quod Ioan. de Miglia pugnavit in duello † utrum fuerat factus inhabilis ad obtinendum beneficia, & domini dixere pro maiori parte, quod sic, licet. c. 20. de clericis pugnantibus in duello loquatur † de clerico, & non esset probatum 2 Io. de Miglia esse clericum, tamen † ex quo licet esset laicus propter pugnam erat factus criminofus, & ipso iure inhabilis ad beneficia obtinenda, vigore gratia suæ referuantis sibi beneficia per no. per Dec. quem refert, & sequitur Felyn. in c. 2. col. 1. vers. 1. limita etiam omnia præfata, de rescriptis. Sed postmodum Domini secundo iam mutarunt opinionem, ut patet supra.

F A B I I.

Toletana Coadiutoria. 2. Decembris.

S V M M A R I V M.

- 1 Sententia an impediri, vel suspendi possit per partem aduersam prætendentem alia articulare, & petentem ob id ulterius audiri.
- 2 Articuli calumniosè dari dicuntur si in causa semel producti antea, reproducantur ad causæ protelationem eidem iterato.

DECISIO XXIII.

D Ie 2. in causa Toletan. coadiutoria pronunciaui die 10. & quia pars dederat articulos, & produxerat commissionem quibus non obstantibus 1 pronunciaueram: † conquerebatur, & impediēbat subscriptionem sententiæ, dicens velle ulterius audiri: ego proposui, an sententia esset subscribenda dixerunt domini, quod † ex quo articuli erant calumniosè dati, quia iam aliàs eidem dati fuerant, & super eis examinati testes, cum quibus Rota fuerat resoluta, & supplicatio etiā erat nullius momenti, quia continebat quædā bulla perinde valeret, quæ erat producta sed remitteretur ad corrigendum arbitrio Auditoris, & super illa bulla nullū erat factum fundamentum, quia sine illa erat resolutum quod ex verbis supplicationis erat satisfactum bullæ Leoninæ. Ideo domini dixerunt quod subscriberem sententiam, & ita fuit factum.

F A B I I.

Conimbriensis Cantoria. 2. Decembris.

S V M M A R I V M.

- 1 Procurator partis sententiam latam de nullitate taxante, utrum executoriales veniat suspendendæ, vel, nõ relaxandæ.
- 2 Clausula omnesq, alios, in citatione posita, an extendi possit ad vniuersitatem, quæ personaliter citari, tanquam persona non vera, sed ficta, & representata non potest. Et quomodo vocula alios, veniat accipiēda quibusque applicanda, vide nu. seq.
- 4 Ius spoliati beneficio si euidenter deductum in processu appareat, efficit in eius fauorem datas antea executoriales relaxari.

DE-

DECISIO XXV.

E Adem die, quia superioribus diebus in causa Conimbriensis Cantoria nedum pronunciatum erat contra intrusum super Cantoria, sed etiam contra Vniuersitatem studij illius Ciuitatis super Canonicatu & præbenda in Ecclesiæ Conimbriensis, contra quam partem citatam fuerat processum per cõtradictas, & sententia transierat in iudicatum, & decreta erant, & relaxata executoriales, † procurator Martini dicebat sententiam esse nullam, & propterea executoriales non esse relaxandas: nam erat commissa causa in qua dicebatur Martinum, & Ioan. de Silua, & forsitan alios, in executione citationis nominandos, turbare, & forsitan spoliare Ioan. qui petebat causam committi. Et verba conclusionis, ita se habebant: tam aduersus dictum intrusum, quam contra ordines, omnesque alios præfatos factores, molestatores, & inquietatores, cuiuscunque nominis, dignitatis, auctoritatis, & præminentia existentes, sua communiter vel diuisim interesse putantes, ac in decreto, vel in executione citationis præsentium vigore nominan. dicebat, quod licet esset Vniuersitas citata personaliter, tamen non potuit vigore iuris, & commissio- nis contra illam procedi, quia † verbum omnesque alios & cæt. intelligebatur de persona vera, non ficta vel representata, per Dec. in c. in illis, §. 1. in fi. de præben. in 6. de hoc etiam Franc. & Fely. in c. fides, de rescript. in 6. & limita. & ex multis alijs tamen Domini dixerunt contrarium: quia † verba alios & c. habent suā determinationē per alios præfatos, quando postmodum dicebatur, factores, & per turbatores cuiuscunque nominis, hæc verba indefinitè, & nullo modo restrictè comprehendebant etiam molestantem, & spoliāntem eo maxime: & quia 4 † de bono iure spoliati constabat, & ita relaxaui executoriales.

F A B I I.

Romanæ Pensionis. 2. Decembris.

S V M M A R I V M.

- 1 Regressus ob non factam debitæ pensionis solutionem, an parti aduersæ dari debeat, cõstito de violatione sequestri.
- 2 Partibus concordati voto consentientibus in sententiæ subscriptionem non adimpleta ea concordia contra pactum sub ea factum ab vna partium, an debeat in fauorem alterius sententia subscribi.
- 3 Rigor iuris omni subtrahta benignitate erga indignum, & proteruia maxima notatum exerceri merito debet.

DECISIO XXVI.

E Adem die in vna Romana pensionis pro Bernardo Merloto contra Io. Bapt. Auiternum in qua aliàs per Audit. Camerae, & secundo loco per Fabium fuerat † pronunciatum esse locum regressui ob non solutionem pensionis. Merlotus traxerat causam coram me, super violatione sequestri, & probauerat, & dederat in literis, quibus mittebatur in quo non cõstito de violatione sequestri, instituerem Merlotum in beneficio. In vltima audientia anni præcedentis pronunciaueram, & nunquā adimpleueram sententiam, ut partes concordarent, † quæ tamen concordatæ fuerunt pacto apposito expresse, quod nisi Io. Bapt. adimpleret concordiam, quod deberem subscribere sententiam: qui cū

non adimpleuisset, & per duos menses ultra contenta distulisset in subscriptione sententiæ, dubitabam utrum deberem subscribere prout in prima, vel prout in tertia attentis duabus attestatis à duabus partibus: & domini dixere, quod iam per resolutionem factam coram me, illæ primæ veniebant reuocandæ, & tertia prout prima rescindenda ex capite violationis sequestri, quia tamen maxima, & non obseruatione concordia, mādarent quod ego deberem subscribere tertiam confirmatoriam simpliciter in vim duarum primarum, absque aliqua mentione violationis sequestri: quia fuerat resolutum illum esse priuandum, nec excusandum, de benignitate, sed potius de rigore, † quia benignitatem non volebant, exercere contra tam indignum.

F A B I I.

Hippotin Abbatia. 2. Decembris. 1542.

S V M M A R I V M.

- 1 Remissoria data vtraque pars à iudice cogi potest vnica vt stet promulgationi sententiæ.

DECISIO XXVII.

E Adem die in vna Hippotin Abbatia, inter Lapum Gallum pro quo erat sententia lata, & Ioan. Simonis in 2. dedi remissoria vtrique parti, & obligando stando vnicae sententiæ.

F A B I I.

In quadam Parochiali de Casaloto. 7. Ianuarij. 1543.

S V M M A R I V M.

- 1 Sententia per contradictas promulgata, vbi de scientia partis condemnata non constat, appellans etiam per procuratorem à die habitae notitiæ admittitur ad petita, & audientia eidem conceditur.

DECISIO XXVIII.

D Ie 7. Ianuarij 1543. in vna parochiali de Casaloto in † qua per contradictas pronunciaueram contra vnum qui per edictum cõstito de non tuto accessu fuerat citatus, & sententia transierat in iudicatum, decreueram executoriales per edictum etiam intimatas, ob quarum non paritionem declaraueram non comparentem excommunicatum, & cum vigore commissionis instaretur pro decreto brachij secularis, omiffis alijs venit procurator appellantis, & appellauit à die notitiæ, & cõmiffit causam mihi, & cum instaretur, quod deberet parere rei iudicatæ, antequam audiretur, fuit dictum quod ex quo in mandato non constabat, & habuisset notitiam sententiæ, tum quia in partibus coram honestis personis debuisset appellare propterea eius appellatio erat bona, & debebat audiri.

F A B I I.

Toletana Pensionis. 7. Ianuarij. 1543.

S V M M A R I V M.

- 1 Sequestrum si fiat à iudice, qui non habet auctoritatem sequestrandam

1 *questrandi cum odiosa sit sequestratio veniunt reuocada.*
 2 *Causa subsistente propter quam debeat fieri relaxatio sequestrati, cum cautione etiam simpliciter nam data cautione fieri relaxatio, aliquando potest.*

DECISIO XXIX.

1 **E** Adem die in vna Toletana pensionis, siue pecuniaria, et instabatur pro reuocatione sequestrati per aduersarium appositi, ex quo sequestra sunt odiosa, nec de iure apponenda in his actibus, & quia A.C. nullam habebat iurisdictionem sequestrandi, an sine commissione fuisset: & ita fuit conclusum ex multis esto quod creditor, nec debitor erat curialis, quod potuisset facere ad instantiam conditionis curialis, & licet etiam videretur et subesse causa, propter quam saltem cum cautione relaxandum, tamen simpliciter fuit dictum, quod relaxaretur.

F A B I I.

Dertusensis Sacrificia.

S V M M A R I V M.

- 1 *Conflictus promotorius ad duellum, vt inhabilitatem pariat ad ecclesiastica beneficia debet fieri ab eo, qui est in ordine clericatus.*
- 2 *Laicus ex duello facto non redditur ad beneficia ecclesiastica inhabilis.*
- 3 *Criminosus ad quodcunque beneficium ex notorijs criminibus inhabilis efficitur.*
- 4 *Duellum in laico non est crimen, quod inhabilitatem pariat cum non sit crimen graue, vt homicidium, & similia.*
- 5 *Collatio beneficij facta criminoso, non enormi crimine notato, valida est, & tenet etiam cum non sit inhabilis ob crimen leue.*
- 6 *Criminosus etiam notorius non inquisitus, nec condemnatus iudicialiter, non dicitur inhabilis ad habenda beneficia, secus in inquisito, & condemnato.*

DECISIO XXX.

1 **I** N causa Dertusensis Sacrificia dubitauit vtrum ex quo non constat aliter Io. de Miglia sponte pugnasse, nisi quod vnus testis dicit se audiuisset ab ipso quod prouocauerat aduersarium recusantem ad duellum, qui et loquitur in clerico, & non constat tempore duelli Io. fuisse clericum, quod si constaret dicebant aliqui, quod prefata probatio licet non esset concludens, sufficeret, tamen ad transferendum onus probandi in Ioannem cum non constet illum clericum restabat, quod et nullibi tentum reperitur, ex duello laicum effici inhabilem, nec constat quod prout in ista causa alijs dictum fuit, quod et est criminosus, & ideo inhabilis, ex not. per Doct. maximè Fel. in 2.c. de rescript. post Calder. quem allegat, in conf. 2. de præben. quia loquitur in criminoso, prout sunt homicidæ, & qui alijs crimen graue commiserunt huiusmodi non videtur esse et duellum in laico, quod videatur excusari ex causa consuetudinis, quia videmus homines generosos, & sui honoris zelosos prouocare aliquem aduersarium ad duellum: et vnde collatio facta criminoso non enormi valida est, Felyn. in ca. dilecta, col. 3. vers. sed 3. partem contrariam, de except. qui licet loquatur in electione, tamen fundamenta sua respiciunt etiam casum nostrum, vt patet ex dictis per eundem in d. cap. 2. col. 2. vers. contrarium firmat, de rescript. contrariam tamen

opinionem tenebat vnus ex dominis per ea, quæ dicit Gom. in Commentario vtriusque signaturæ, in titu. de coniunct. super verb. inhabilis, dum distinguit nomina, præsupponendo casum nostrum esse in 2. cap. & merito esse dignum suspensione, vel degradatione, huiusmodi tamen non videtur esse duellum, & sic domini recesserunt ab eo, quod iam alijs videbantur conclusisse: adentes et quod ex quo Io. non erat, nec inquisitus, nec condemnatus, minus poterat esse inhabilis, prout videtur loqui Doct. in loco præallegato, & prout Rebuff. in conf. concordatus, in titu. de pacifica possessione, nu. 222. vers. quod ego intelligerem. Quantum autem ad secundam partem dubij, nil vel parum fuit dictum, tanquam non necessarium, & visum fuit non esse in difficili in libro præstito, propter conflictum opinionum, quæ adducebantur hinc inde per Aduocatos.

F A B I I.

Vicentini Matrimonij. 14. Ianuarij. 1543.

S V M M A R I V M.

- 1 *Terminus datus ad præstanda alimenta mulieri lite pendente potest præueniri à iudice propter paupertatem, & de nouo alimenta decerni, in eadem qua prius decreta fuerunt quantitate, vel etiam maiori quo ad sumptus litis pendente sufficere possit.*

DECISIO XXXI.

1 **D** Ie 14. eiusdem in causa Vicentini Matrimonij inter Lucretiam Fermoianam, & Ant. Nicolaum vtraque parte informantem, fuit per Rotam determinatum, et quod licet esset datus terminus quo alimenta erant decreta d. Lucretiæ, tamen quod de nouo deberent sibi decerni, & in eadem quantitate, qui prius fuerant decreta, licet pars ipsius instaret quod deberent augeri, idque attempta paupertate mulieris, quæ aliter causam suam in Curia prosequi non posset.

F A B I I.

Conchensis Canonicatus, & præb. 14. Ianuarij. 1543.

S V M M A R I V M.

- 1 *Refusio sumptuum in lite factorum si debeat fieri per aliquam partem, an procurator, qui litem suscepit defendendam ad eas parti, cuius patrocinium suscepit teneatur.*
- 2 *Executorialium suspensio, & excommunicationis, ne intimentur fit per sumptuum solutionem, vel expensarum in litis processu factarum.*
- 3 *Mandatum procuratorium per cessionem iurium factam renocatur, & reddit sententias nullas.*
- 4 *Procurator si ob causam à parte, quæ eum antea constituerat, renocatur, processus interim factus, redditur nullus.*
- 5 *Ignorantia de litis ingressu, & prolacione sententiarum non debet officere ignorantem parti, nec cedere in præiudicium sui iuris.*
- 6 *Commissio si fiat de vicissitudinaria, aut iterata citatione si pars eam non facit per negligentiam, sibi præiudicium parit.*
- 7 *Procurator partis, si legitime citetur, tantum valet, ac si principalis personaliter citetur, & rata citatio habenda est*

est in præiudicium citati si non, vel in persona, vel per procuratorem constitutum compareat.
 8 *Procurator causante per taciturnitatem ignorantiam litis, & sententiæ late principali suo absenti, tenetur ad litis expensas.*

DECISIO XXXII.

1 **E** Adem die in causa Conchensis Canonicatus, & Præbendæ inter Petrum de Medina, & Ioannem de Vergara dubitatum fuit vtrum et Ioan. de Vergara debebat restituere expensas sibi solutas, & alios sumptus factos restituere, seu reficere, & in euentum quod teneatur, an procurator qui causam defendit sibi teneatur Io. de Vergara commiserat causam contra Petrum de Medina super canonicatu, quem iam Petrus resignauerat, per multos menses antè nedum causam admittam, sed etiam prouisionem Ioannis, & citauerat procuratorem habentem speciale mandatum iam ante resignationem constitutum, quod mandatum erat in actis in alia causa inter easdem personas, & alijs quo procuratore citato habuerat tres conformes contra Petrum, et et erant decreta literæ executoriales, quæ cum venisset Petrus ad Curiam, & habuisset notitiam earum, ne intimarentur, & earum vigore excommunicaretur, soluit expensas litis, cum aduertisset iam multo ante (vt dixi) causam commissam resignasse, remansit causa nullitatis sententiarum, & restitutionis expensarum contra dictum Ioan. & Rota resoluit et sententias esse nullas, quia per cessionem mandatum erat reuocatum, ad clem. fin. cum ibi not. per Cassad. 149. de procur. & Roman. decif. 28. eod. tit. in nouel. & alia reuocatio, quæ allegatur non debet intimari. Bar. in l. procuratoré, ff. de procur. Curt. in c. mandato, eod. titulo, ideo iste et processus factus cum procuratore reuocato non tenebat: tamen Io. tenebatur restituere expensas sibi solutas, tanquam qui venisset excusandus ex culpa aduersarij, qui verisimiliter aduersatus, siue à procuratore, debet cedere, & notificare cessionem iam factam: tamen Rota resoluit Io. has expensas debere restituere stante nullitate sententiarum, & omnium, nec esset quod posset imputari Petro, quem et non constabat vllò vnquam tempore habuisse scientiam huius litis, nec sententiarum. Ad hoc etiam quidam mouebantur ex cognitione causarum facta per Ioan. contra Petrum in qua narrato prius quod Petrus habuerat procuratorem, qui in actis produxerat mandatum, & perijt causam committi contra Petrum eo legitime citato, nam dicebant, quod vigore huius commissionis debebat de nouo citare Petrum quod cum non fecisset, quia tamen procuratorem citauerat, erat quod sibi posset imputari, quia tunc Petrus deduxisset sibi resignationem, ideo debet expensas restituere: tamen ista ratio non placuit maiori parti dominorum, qui dicebant quod Petrus et dicebatur legitime citatus, citatio eius procuratore si non fuisset reuocatus: dicebant tamen quod et procurator Petri tenebatur restituere has expensas Ioan. quia ipse erat in maxima culpa, cum debuisset notificare litem principali suo, à quo habuisset scientiam resignationis, & cessionem, nec Ioannem litibus vexasset.

F A B I I.

Salmantina Abbatiæ. 14. Ianuarij. 1543.

S V M M A R I V M.

- 1 *Sententia etiam in fauorem partis lata ex non prosecuta*

- appellatione transit in iudicatum.*
 2 *Commissio appellationis, & nullitatis sententiarum, an cum negotio principali aliquando concurrere possint.*
 3 *Iudex non habita noua commissione, an ex allegatis, & probatis ad vltiora progredi possit, & decernere executionem.*
 4 *Nullitate executionis in suo robore permanente, lis non potest dici finem suum adeptam.*
 5 *Nullitatis causa si deserta fuerit, an & appellationis deserta dicatur, cum in eadem fuerint commissione coniunctæ.*
 6 *Causa tam appellationis quam nullitatis, aliquando æquè principaliter, & non incidenter in causa commissione considerantur.*
 7 *Clausula dico sententiam nullam, & si qua est, appello, quam vim habeat.*
 8 *Copula &, cum æquè principaliter membra orationis copulat, quos producat effectus.*
 9 *Nullitatis causa non deserta, lis non dicitur extincta.*
 10 *Sententia nondum executioni mandata lis adhuc dicitur perdurare, & nequaquam penitus extincta, & infra num. 14.*
 11 *Sententia que transiit in iudicatum dicitur litem extinguere in fauorem actoris, cum rei contumacia actori præiudicium parere non possit.*
 12 *Alienatio rei, quæ litigiosa prætenditur post rem iudicatam, tanquam facta ab actore de re non amplius litigiosa valida est.*
 13 *Actor apprehendens possessionem rei etiam per sententiam sibi adiudicatam, non obtentis super ea executorialibus, dicitur attentare.*
 15 *Quadrantijs lapsus post causæ commissionem in integrum restitutionis instantiam impedit, ita vt non amplius peti possit.*

DECISIO XXXIII.

1 **E** Adem die in causa Salamantina Abbatiæ, dubitatum an lis inter Franc. de Méjoza, & Didacum aduersarij esset finita, vel adhuc duraret: & ad hunc effectum videndi, an essent reuocata quedam quæ prætendebantur attempta esse per Abbatem electum per obitum Francisci, & constabat in actis latas fuisse duas sententias in fauorem Francisci, quarum et secunda ob non prosecutionem appellationis transierat in iudicatum: & licet causa nullitatis esset commissæ præfixo termino vigore specialis commissionis, ea nil releuante, fuerunt datæ literæ executoriales, & sic res iudicata remansit firma: à decreto tamen executorialium fuerat appellatum, & commissæ causa appellationis, & nullitatis cum negotio principali, vt dicit ista commissio, & signata sine præiudicio legitime executionis: tamen et superuenerant duæ aliæ commissiones appellationis, & nullitatis, cum negotio principali, & quatenus opus esset restitutione in integrum, quibus stantibus, cum non potuisset procedi ad vltiorem executionem sine noua commissione, tamen auditor processerat ad aggrauationes, & censurans, & finaliter ad decretum brachij secularis, & licet probatum non prætenderetur esse executium: dicebatur autem negare propositum in isto puncto non constare de executione brachij secularis quæ omnia prætendebantur nulla, et tanquam iudex non potuit sine noua commissione procedere ad vltiorem executionem: & ita Rota dixit, propter quod dicebatur litem non esse finitam stante nullitate executionis. Et licet pro parte aduersarij diceretur et quod causa nullitatis erat deserta, sicut etiam causa appellationis cum in vna, & eadem commissione

missione vtraque causa commissa esset, & sentit laf. in l. contra maiores, in fi. c. de inoff. testam. tamen per dominos dicebatur aliàs in vna obligatione coram domino Aquen. 7. Nouembris 1544. fuisse resolutum, quod in tali cõmissione, vt vtraque causa tam appellationis, quam nullitatis venit equè principaliter, & non incidenter, ita quod deserta causa appellationis, non censetur deserta causa nullitatis, vt voluit Franc. qui istam q. ponit in 2. c. in 56. q. de appel. & istam opinionem tenet, tanquam veniorem: quod si quis dixerit dico sententiam nullam, & si qua est, appello, quod causa nullitatis venit aequè principaliter, vt dicit ibi in fi. quæstionis suæ, quod ista opinio est verior, & communis, & allegat Alex. in conf. 2. vol. 3. & idem dictum est, quia committitur causa appellationis, & nullitatis cum copula &, aequè principaliter copulet, & per laf. in l. 1. col. 4. ff. de iustit. & iur. vbi in terminis istis loquitur, & ibidem Propof. & Franc. in d. c. dilecto in 5. col. in q. 5. vnde stante quod causa nullitatis non sit deserta, sequitur litem non esse extinctam, quia per sententiam non exequutam lis non extinguitur decif. 10. vt lit. pendens. & vulgatum est, ex quo sequitur quod etiam si brachium sæculare esset extinctum, adhuc idem esset: & quia in alia audientia coram domino Prospero fuerat dictum, quod lata sententia, quæ in iudicatum transierat lis dicitur extincta in fauorem actoris, quia cõtumacia rei in nõ parendo, non debet illi obesse, propterea quod in ea fuerat dictum per alienationem factam ab actore post rem iudicatam tenere, tanquam de re non litigiosa, videbatur dici esse litem extinctam, sed quo ad Franciscum per rem iudicatam, & commissionem nullitatis executionis, non facere beneficium litigiosum, quia non est super beneficio Cassad. decif. 4. vt lit. pendens. & decif. 9. de caus. possess. & propriet. nec quod commissionem habeat cum toto negotio principali aliquid facit, quia iam negotium principale est finitum per rem iudicatam: tamen fuit dictum quod illud procedit in causa alienationis, quia quantum ad illud lis dicebatur extincta: sed non erat verum indistinctè litem dici finitam in fauorem actoris: patet, quia si sine executorialibus possess. apprehenderet, diceretur attentare, vt dicit Sarnen. in loco qui semper solet allegari, quod per sententiam non finitur lis, nisi fuerit executi. Propterea hic non tractabatur de fauore Francisci, qui rem iudicatam obtinuerat, sed de fauore illius, qui per eius obitum fuerat electus: vnde dixerunt domini, quod hic opportunum esset dubitare, si foret necessarium, an in fauorem ordinarij per rem iudicatam, licet non executam, lis diceretur extincta, vt posset Ordinarius de beneficio vacante providere, quod bene seruiat in proposito, quia electio, & possessio eius vigore fuisset attestata, sic quo ad prouisionem ordinarij lis haberetur pro extincta: & in causa ista commissio restitutoria nõ faciebat quo minus lis diceretur esse finita: per cum lapsus esset quadriennium post causam commissam: & sic finita erat instantia restitutionis, ad tex. in Clemen. prima, de rest. in integrum, & in c. 1. eod. titulo, lib. 6. Rota decif. 465. in nouis, & super hoc pars Didaci prætendentis litem durare, non faciebat fundamentum, sed tantum in nullitatibus.

F A B I I.

Lucensis Decanatus. 19. Ianuarij. 1543.

S V M M A R I V M.

In iure partis existente, siue bono, siue malo, regressus ta-

men, & reseruatio habentur in aliqua consideratione.

- 1 Cessio facta cum reserua regressus, & accessus, mortuo illo cuius cessio facta fuit in fauorem, an veniat cedentis regressus, & accessus canonicandus, stante prouisione facta per Papan in alium.
- 2 Reseruationis, & accessus, que pars prætendit in beneficio cum nulla fuerit facta mentio, nec in prima, nec in secunda instantia agente promisso, sententia ferri potest in fauorem nouiter prouisi.
- 3 Iure non pleno existente partis de accessu habito prætendentis, accessus tamen ob id non est inuaidus.
- 4 Supplicatio in qua de accessu reseruatõ agit, si non contineat causam ob quam reseruatõ facta fuerit, inuidia est, & nihil omnino probat.
- 5 Papa ad vim narratorum in supplicatione moueri dicitur ad concedendum, ideo si imponitur ei non valet concessio tanquam obtenta per surreptionem.

DECISIO XXXIII.

Die 19. eiusdem in causa Lucensis Decanatus dubitauit, præsupposito, quod constet de iure Cardinalis Cibo saltem malo, vtrum eius accessus & regressus sit validus. In causa ista fuerat prouisum de isto Decanatu cuidam parasfenario Sacerdoti Domini Leonis, per cessionem Cardinalis Cibo, cum vigore cuiusdam reseruatõ reseruatõ regressu, & accessu ad illum, mortuus erat parasfenarius Papa, per cuius mortem Papa prouiderat: eundem Cardinalis petebat contra prouisum regressum seu accessum suum canonizari: & quia nec in prima, nec in secunda instantia constitit nõ de acceptatione Cardinalis, nec de reseruatione eius, fuerat lata duæ sententiæ in fauorem prouisi: in tertia coram me præsupponebatur constare de omnibus, nam de gratia reseruatõ constabat de acceptatione Decanatus, quæ vigore gratiæ tenebatur acceptare infra mensem, de quo nõ constabat plenè, sed petebatur remissoria ad probandum: tamen præsupposito quod constaret, dicebatur ex aduerso quo ad prouisum quod ius Cardinalis non erat bonum, & multa deducebantur: vnde dubitabatur vt supra, & omnes domini dixerunt quod accessus erat validus, quantumcumque ius non esset bonum, quia satis erat, quod ille qui ius habuisset, siue bonum, siue malum, cum illud tanti fecisset resignatarius quæ consensus præstitisset accessui, imo accessus nullum ius de præterito præsupponebat Cassad. & Dec. C. de pact. & ideo dixerunt domini eadem die in vna Legionen. Canonatus, & præbendæ, coram domino Putco, quod quando in supplicatione accessus reseruatõ, nil narratur propter quod reseruatõ sit, nil probare dicitur, scilicet quo vigore boni, vel mali iuris sit reseruatõ: sed qualiter abj aliqua narratur, quia narrata sunt pars gratiæ, & Pontifex præsumitur motus ad illa concedenda propter narrata. Propterea omnia sunt verificanda, quibus in facto verificatis, siue de iure tribuatur bonum ius, siue non, haberetur de hoc aliqua consideratio.

F A B I I.

Barchionensis Pensionis. 19. Ianuarij. 1543.

S V M M A R I V M.

1 Testes ex communi reputatione deponentes de clericali ordine pensionarij, tempore acceptatæ pensionis, si ex aduerso producat instrumentum authenticum ostendens post pensionis acceptationem clericali ordine insignitum

tum an probent.

- 1 Litteræ vel instrumenta à publico notario scripta vel subscripta, & sigillo vicarij munita, non tamen testibus interuenientibus, nec ad actum rogato notario, an probent, & ipsi potius quam testibus de reputatione deponentibus sit fides adhibenda.
- 2 Testium depositio vbi quem cõmuni opinione reputari, & haberi pro clerico nõ est plena, nec validiori interueniente probatione probat.
- 3 Ordinarij litteris testimonialibus sine testium subscriptione licet non credatur hoc tamen venit intelligendum in gradibus, cũ secus sit in leuioribus negotijs in quibus probat.
- 4 Vicarij litteræ testimoniales de facto alieno videlicet substituti sui attestantes, non probant.

Limita nisi consuetudine sit confirmatum talibus litteris crediti qua stante, illa consuetudo est probanda, num. seq.

DECISIO XXXV.

Eadem die in vna Barchionen. Pension. 70. ducatorum, dubitauit per vtrum stante depositione testium pro parte Michaelis examinatorum, noceat & instrumentum ex aduerso productum. Fuerat reseruatõ pensio huic Michaeli tanquam clerico qui per duos testes de communi reputatione dicebatur clericus: tamen etiam aliquid ultra probabat se fuisse clericum tempore reseruatõ pensionis, ex aduerso producebantur quædam litteræ Vicarij vrbs, multo post reseruationem pensionis emanatæ, in quibus Vicarius attestabatur illum sumpsisse primam clericalem tonsuram per quemdam alium Episcopum ab eo ad huiusmodi actum substitutum, subscriptæ manu propriæ notarij actuati ipsius Vicarij cum sigillo ipsius Vicarij, sed sine testibus nec attestabatur notarius de illo actu se fuisse rogatum, nec in eius præsentia actum, & dicebatur his litteris, tanquam certam probationem continentibus standum esse potius quam testibus de reputatione deponentibus, quæ non est actio.

- 1 plena probatio. Sarnen. q. 56. in regula de annali, vbi multa adfert. Dixerunt domini quod licet litteris testimonialibus ordinarij sine subscriptione testium non credatur, Fely. in c. post cessionem, de probat. col. 3. vers. 2. constitutus, tamen istud non habet locum in leuibus, Fely. ibidem in 5. limitatione in proæmio habebant probare primam tonsuram clericalem, vnde ex approbatione maximus, & grauius sequeretur effectus: quia apud me esset dubium, quia Fely. ibi dictum suum exemplificat, & aliter videbatur sentire. In casu tamen proposito dixere domini quod ex quo per Vicarium attestabatur de facto alieno, quod ei credendum non erat: nam non ipse, sed eius substitutus ordinem dederat, vt not. ex dictis per Fely. in loco præallegato in prima applica. prima conclusio. collegabatur: fuit tamen dictum quod si probaretur consuetudo, quod talibus litteris fides adhiberetur, illud esset considerandum, vt per Fely. ibidem in 2. limit. eiusdem conclus. vol. 2. nam qui produxerat istas litteras offerebat se talem consuetudinem velle probare.

F A B I I.

Arborens. Canonic. & benefic. 19. Ianuarij. 1543.

S V M M A R I V M.

1 Citatus personaliter tantum vigore compulsorialium in iurium extractione, nec citatus ad causam vtrum procedi contra talem possit per contradicatas, & contra eum ferri sententia.

2 Innocentiana constitutione decretum fuit Auditores Rotæ procedere posse contra citatum, citatione etiam nulliter executam modo constiterit citationis notitiam ad citatum peruenisse.

3 Citatus ad iurium extractionem tantum, nec ulterius citatus ad causam, condemnari non potest de iure, præsupposito quod licet habeat notitiam de iurium extractione, potuit tamen ignorare causam contra se tractari: ideo ulterius citatio requiritur ad id vt per sententiam condemnari possit.

DECISIO XXXVI.

Eadem die in vna Arboren. Canonicatus, & beneficiorum, sine informatione, dubitauit, vtrum posset procedi per contradicatas causas, & ferri sententia contra vnum qui nunquam fuerat citatus ad causam, sed tantum reperiebatur personaliter citatus in extractione iurium vigore compulsorialium ad causam illam facientium, & causa dubitationis fuit, quæ sit sicut per Innocentianam constitutionem Auditores Rotæ possunt procedere vigore citationis nulliter executæ, si constet citatum habuisse notitiam de citatione: eodem modo in casu isto dicebatur, quod ex quo iste sciebat causam tractari, debebat mittere procuratorem ad defendendum causam suam quam sciebat in Curia tractari; tamen domini dixerunt quod non sufficiebat talis citatio, nec eius vigore poterat condemnari, quia licet habuit notitiam de extractione iurium, tamen non habebat notitiam causam tractari contra se, & agitari, & propterea debebat aliàs citari.

F A B I I.

Dertusensis Sacristiæ. 24. Ianuarij. 1543.

S V M M A R I V M.

1 Testibus de habilitate ad beneficia, & clericatu deponentibus in casu duelli, an fides veniat adhibenda posito quod de reputatione deponent, & de visu litterarum clericatus ordinem attestantium.

DECISIO XXXVII.

Die 24. Ianuarij in causa Dertusensis Sacristiæ, quia in probatione per habilitatis Ioannes de Miglia testes dixerunt nedum illum reputari communiter clericum, sed etiam, quod viderint litteras, dubitauit, an hoc permittendum esset, licet dubium esset super hoc, tamen vtraque pars verbo informauit: & dixerunt domini absque eo, quod aliquid allegarem, quod ego ex officio deberem illum interrogare.

F A B I I.

Hispalensis portionis. 24. Ianuarij. 1543.

S V M M A R I V M.

1 Statutum ecclesiæ si non admittat reconciliatorum natos, aut hæreticorum ad beneficia, an valeat in præiudicium talium reconciliatorum, ita vt ob id incapaces reddatur.

2 Hæresim sponte abiurans, & censens, non dicitur hæreticus, nec reconciliatus, & ob id non comprehenditur sub statuto vetans dari beneficia filijs reconciliatorum, aut hæreticorum ecclesiæ Hispalensis.

Nepos

- 3 *Nepos post decessum aui natus, an propriè nepos dici possit.*
  - 4 *Statutum loquens de filijs, & nepotibus hæreticorum an ob sui generalitatem complectatur, & filios, & nepotes post mortem aorum prognatos.*
- Rationes istius generalitatis, vide num. seq.
- 6 *Filius natus antequam pater labatur in hæresim, an dicatur ex sanguine infecto procreatus, & ideo notetur per statutum Hispalense, & inhabilis ad beneficia reddatur.*

DECISIO XXXVIII.

EAdem die in causa Hispalensis Portionis, inter Aluarum Moram, & Petrum de Palacios, dubitavi sumpta necessitate scripturarum de quibus in articulis, an remissoria sit releuans ꝛ statutum Hispalense quod disponit vna cum confirmatione clericatus, quod filij, & nepotes hæreticorum, & reconciliatorum non possint obtinere beneficia in ecclesia Hispalensi, & erant producta quædam, ex quibus constabat auctorem Aluarum fuisse nepotem reconciliati: sed quia scripturæ præfate erant in forma probanti, probat Petrus remissionem ad probandum quod esset nepos illius reconciliati: & dicebatur, quod dato quod istud probaretur, non esset releuans, ꝛ quod ex quo ille spontè venerat ad abiurandum hæresim, quod non comprehendebatur in statuto: sed quia plenè non erat ab vtraque parte informatum, mandarunt domini, vt specialiter dubitarem, an filius reconciliati, &c. comprehenderetur sub statuto.

- 3 Fiebat etiam aliud fundamentum, quod ꝛ ex quo iste nepos erat natus post mortem aui, quod propriè non dicebatur nepos, & allegabatur Dec. in terminis de quibus in informatione, quæ tamen non placuerunt dominis posse ad causam istam applicari: nam c. ꝛ statutum de auct. in 6. quod loquitur de filijs, & nepotibus hæreticorum, vtiq; locum habet etiam in nepotibus natis post mortem aorum propter eius generalitatem, ꝛ tum quia rationes illius textus, & Doctores ibi dicunt, quod procedunt ex infecto sanguine, quæ ratio militat, etiam in nato post mortem aui: & magis probabilis est dubitatio, an filius natus antequam labatur pater in hæresim, esset de comprehensis in dicto statuto, & licet videretur dicendum quod non, quia ex sanguine infecto non nascitur, tamen Doctores magis communiter tenent contrarium, vt attestatur Claud. de Sciscel. in l. si ibidem. ff. de iuri. omn. iudic.

F A B I I.

Conchenfis Canonatus, & Præbendæ. 26. Ianuarij. 1543.

S V M M A R I V M.

- 1 *Litis expensæ si veniant refundendæ parti, an procurator partis cui non intimaui processum abesset à Curia contra se institutum, & ob id ignorant, ad sumptuum restitutionem tanquam dominus litis effectus teneatur.*

DECISIO XXXIX.

Die 26. eiusdem in causa Conchenfis Canonarus, & Præbendæ, prout in præcedenti, dubitavi ꝛ de expensarum restitutione, inter Ioannem de Vergara, & Petrum de Medina, ita hodie inter eundem Ioannem, & Petrum, & procuratorem Petri de Medina, videlicet postquam D. Io. teneatur restituere expensas D. Petto de Medina vicissim D. Petri procurator teneatur

ipsi D. Ioanni, & omnes domini dixerunt prout alias, & teneatur D. Ioanni, ita relaxaui eadem die mandatum contra Petrum.

F A B I I.

Tullens. Matrimonij. 26. Ianuarij. 1543.

S V M M A R I V M.

- 1 *Instrumentum fidem faciens de desponsatione duorum continens attestationem religiosi, & confessionem vnius partis, etiam si non sit productum, an probet.*
- 2 *Instrumentum non continens diem & horam quibus fuit celebratum, non est probatorium, posito eo quod etiam non interuenerint testes, nec constet qua ratione fuerit confectum.*
- 3 *Stilus loci ubi instrumentum fit si facit fidem fieri instrumento sine testibus, die, & hora confecto, est probatus.*
- 4 *Recognitio manus per testes approbata eorum qui subscripserunt, non consistit de iuramento testium, non releuat, ita vt instrumentum ob id validum dicatur.*

DECISIO XL.

EAdem die in causa Tullen. Meren. Matrimonij, dubitavi vtrum instrumentum de quo ad præsens agitur, sit in forma probanti: ꝛ nam erat quoddam instrumentum in quo quidam religiosus confitebatur Philippum de Mora disponasse Ioannettam, & in eo etiam Philippus eadem confitebatur: & quia Curatores rogati attestabantur per duos iuratos, qui erant subscripti, quod tales iurati confecerant aliud instrumentum, fuit dictum ꝛ quod non faciebant fidem, nisi instrumentum de quo illi erant rogati produceretur, eo maximè, quia non constabat de die, ac de hora in qua istud instrumentum fuit factum: nec qua ratione, & quibus testibus, & licet allegaretur, ꝛ ita esse de stylo, tamen dicebatur non constare; nec obstabant instrumenta producta per partem aduersam eodem modo facta, qualicet probarentur, tanquam simpliciter copia contra producentem, tamen illis non erat standum quatum ad probandum stilum. Et licet manus Curatorum subscriptorum essent recognitæ per multos testes, aduersarius dicebat ꝛ recognitionem non esse bonam, quia non constabat de iuramento testium, licet notarius in examine diceret talis testis iuratus, & super his notarius attestaretur commissionem processisse ad iuramentum testium, ex quo de formali iuramento non constabat, prout in illis partibus solent iurare testes, vt ex processu de partib. constat.

F A B I I.

Hispalensis portionis.

S V M M A R I V M.

- 1 *Reconciliati spontè confessi hæresim vel errorem promissa sibi venia, non propriè dicuntur reconciliati, sed penitentes, quibus non pœna sed penitentia imponi solet.*
- 2 *Samboniti qui apud Hispanos Hispalenses dicuntur, & qua pœna plectantur aut eis penitentia iniungatur.*

DECISIO XLI.

In causa Hispalensis Portionis inter dominum Ioannem Moranum, & Petrum Ramirez, dubitavi an statutum loquens de nepotibus condemnatorum,

Ser reconciliatorum, haberet locum in ꝛ reconciliato spontè confesso promissa sibi venia: & omnes dixerunt, quod non: Quia isti non propriè reconciliati dicuntur, sed penitentes, quibus penitentia, non pœna imponitur. vt per Archidiaconum, & alios, in cap. vt commiss. de hæret. in sexto, per Hostien. in summa, in tit. de hæret. §. qualiter: & statutum debet intelligi de illis qui condemnati fuere, licet reconciliati, & quorum insignia in Ecclesia solent poni, qui ꝛ vulgo Samboniti solent vocari, quorum nepotes non licet esse in ecclesijs beneficiatos, qualis non est Didacus, qui est de istis, qui spontè ad penitentiam venerunt.

F A B I I.

Salamantina Abbatiæ. 31. Ianuarij. 1543.

S V M M A R I V M.

- 1 *Causa appellationis quando committitur, & nullitatis vtraque censetur æquè principaliter commissa.*
- 2 *Instantia appellationis ex decursu temporis lapsa, an adhuc duret instantia nullitatis.*
- 3 *Iudex à quo, non potest ad vltiorem executionem progressi sine termini præfixione.*

DECISIO XLII.

Die vltima eiusdem, in causa Salamatin. Abbatiæ, dubitavi vtrum post executoriales fuerit validè vel nulliter processum, vsque ad decretum brachij secularis inclusiue, instantibus commissionibus ex aduerso productis; & sicut omnes domini dixerunt, ita & nunc, non esse validum processum stante tamen resolutione aliàs facta per Rotam de qua supra in hac eadem causa, videlicet quod ꝛ quando committitur causa appellationis, & nullitatis vtraque censetur æquè principaliter commissa, & ꝛ lapsa instantia appellationis adhuc durat instantia nullitatis super qua tamen resolutione fuit multum tumultuatum hodie, cum videretur multis esse nimis rigorosa, & tribunali nostro non digna quo stante, licet prima comissio in hac causa habeatur, sine præiudicio legitimæ executionis, tamen ea pars non fuit vltima: quia sic remansisset executio penes iudicem à quo, & data fuerat alia, in qua habebatur, quod si quid exequendum fuerit, prius, & ante omnia exequatur: qua clausula non obstante, adhuc dixerunt domini ꝛ non potuisse procedere ad vltiorem executionem sine præfixione termini, ac docto de nullitatibus vigore specialis commissionis, & hoc dicebat dominus Puteus habuisse à domino Simonetta.

F A B I I.

In eadem Salamantina Abbatiæ. 31. Ianuarij. 1543.

S V M M A R I V M.

- 1 *Iudex procedens ad vltiora etiam vsque ad seculare brachium non præfixo termino parti, nulliter iudicat, & facta rescinduntur.*
- 2 *Appellans si friuola ab eo appellatio interponatur processui, non auditur.*
- 3 *Causa appellationis deserta, & causæ nullitatis, & censuratum videntur deserta.*
- 4 *Appellationis causæ, & nullitatis licet per Rotam sæpè com-*

mittantur in vna eademque commissione, pronuntiatio, tamen super nullitate frequenter subicitur, nec ob id adnihilatur processus.

Replicatio Decisionis. XLII.

In hac etiam causa fuerat præsentata sententia commissionis cum signatura, constito de attentatis de quibus cum aliter non constiteret nil ad nullitatem inferebatur, & post tres commissiones, fuerat data declaratoria à qua fuerat appellatum, & de nullitate dictum, qua commissione non obstante, ꝛ cum fuisset processum ad vltiorem executionem, & vsque ad brachium seculare sine alia præfixione termini commissionis, vt supra, dixerunt etiam processum esse nullum: & licet domini Auditori diceretur etiam vigore illius commissionis partem velle seruare terminum, noluit admittere ad obseruationem termini nisi facto verbo in Rota, & postea ad vltiorem executionem procedendo ꝛ visum fuit reijcere appellationem tanquam friuolam ad decis. 42. in nouis, & l. à producente, C. de dilat. ex quo processu videbatur etiam euertisse nullitates ac censuras deductas appellando, ꝛ quia etiam deserta causa appellationis prout hic videbantur sublaræ, secundum Bal. in l. si expressum, ff. de appel. & l. in l. contra maiorem, C. de inoff. test. tamen tenendo aliam opinionem de qua supra dixere domini non potuisse hoc facere fidem sine commissione: & cum pars aduersa replicaret, quod si esset verum, quod destruerentur omnes processus nostri ꝛ quia sæpe committitur causa appellationis, & nullitatis, & nunquam pronuntiatur super nullitatibus, sed simpliciter esse malè appellatum. Vnde non stante commissione præfixionis termini super nullitatibus, esset dicendum attentis supradictis, quod processus essent nulli, respondebatur, & benè, quod ex quo in casu appellationis seruabatur terminus, ille sufficiebat, nec requirebatur præfixio termini vigore commissionis prout requirebatur in executione, vbi nullitas seruetur, & ideo sententia illa perficiebat nedum causam appellationis, sed etiam nullitatis, quia poterat imputari parti quare non deduxisset nullitates quas prætendebat.

F A B I I.

Gadicens. Pensionis. 3. Ianuarij. 1543.

S V M M A R I V M.

- 1 *Nullitas pensionis arguitur ex eo, quod pensionarius non sit ad eam habendam, vel transferendam habilis, ex qualitatibus illam inhabilitatem inducentibus.*
- 2 *Dispensatio obtenta licet fuerit à parte, si tamen probatum fuerit ab aduersa parte per surreptionem impetratam nulla est, & nihil prodest dispensato.*
- 3 *Testes de habilitate alicuius ad beneficia ex communi reputatione deponentes, an probent in fauorem partis pro qua producantur.*
- 4 *Dispensatione etiam surreptitia, licet non probata, non præiudicatur parti dispensatæ, & præsumitur stante nullitate probationum bonum ius habere.*
- 5 *Filius combusti non est habilis ad beneficia obtinenda stante sic statuto loci in quo est beneficium.*
- 6 *Probatio inhabilitatis, aut dispensationis nulla, post lapsam triginta annorum in causa nil releuat, nec præiudicare potest parti dispensatæ, quæ de inhabilitate notatur.*

DECISIO XLIII.

Adem die In causa Gadicens. pensionis inter Episcopum Gadicens. & quosdam pensionarios, dubitauit an ex actis constet, quod excluderet probationem alterius partis. Episcopo Scalensi, fuit aliàs reseruata pensio super fructibus Ecclesiæ Gadicens. quam in articulo mortis vigore facultatis quam habebat, transtulerat in duos seruitores suos, quibus Episcopus Gadicens. denegabat soluere, & dicit illam esse nullam, propter inhabilitatem Episcopi Scalens. qui fuerat filius combusti: & propter istam inhabilitatem fuere latæ duæ sententiæ super nullitate huius pensionis, per dominum Sebastianum Pighinum, tunc Locumtenentem Auditoris Camera, tunc Rotæ Auditoris, quæ fuerat reformata in Rota per dominum Mohedanum sub eo prætextu, quod licet Episcopus Scalens. fuisset dispensatus, tamen dispensatio fuerat subreptitia, prout fuerat resolutum in Rota in quadam Hyspalensi pensione per Episcopum Scalens. sed post eius mortem finita non fuerat, obienta ex actis dominis Auditoribus prædicta dispensatio: sed cum causa ad me in tertia instantia deuenisset, & vellem ex inde expedire causam, nolueram domini, quia fecerant aliud fundamentum super dicta dispensatione non producta: & tunc pensionarius examinauerat plures testes, qui attestabantur à tempore Iulij Secundi cognouisse Episcopum Scalensem tunc in minorib. constitutum, & tunc, & semper vsque ad eius obitum reputasse illum habilem, & vidisse ab alijs reputari, ad obtinendum nedum pensionem, sed etiam quæcunque beneficia, qua probatione stante bis resoluerunt domini mei quod Episcopus præsumebatur dispensatus, non obstantem dispensatione surreptitia, qua non apparente, præsumebatur bonum ius habuisse. Et cum ex aduerso diceretur hanc reputationem non suffragari, quia apparebat & constabat Episcopum non fuisse reputatum habilem, cum in quadam causa, quæ contra eum fuerat mota super Archidiaconatu de Neula, & in alia Hyspalensis portionis, in qua supra fuit articulatum, & probatum esse filium combusti, & propter istam conditionem non suffragabatur illa communis reputatio. Et hoc dubium etiam anno præterito fuerat propositum, & resolutum contra Episcopum Gadicens. quia ista conditio fuerat particularis, & superuenerat post 30. annu, & sic post punctum productum finitum, super communi reputatione, in qua præsumebatur dispensatio, & in hac opinione persistenterunt.

F A B I I.

Compostellan. Canonicatus & præben. 31. Ianuarij. 1543.

S V M M A R I V M.

- 1 Cedens beneficium litigiosum cum facultate litem prosequendi, se is cui cessa lis fuit neglexit litteras expedire, nec litem prosequi, idque 40. annorum spatio, ex tanti temporis lapsu lis præsumitur extincta, & habetur pro derelicta, ita ut pars aduersa dici possit esse in pacifica possessione, neque successores eius ad tituli probationem tenentur prædecessoris.
2 Pars committens causam, si obtineat decerni citationem, quæ fuerit executioni mandata, sed tamen nunquam reproducta, cum circumducta videatur, & pro non facta habeatur, non ardeat illo modo citatum, nec interrupt præscriptionem.

3 Finis litium ex hoc apparet, quod lata sit sententia quæ transijt in rem iudicatam.

DECISIO XLIIII.

Adem die in causa Compostellan. Canonicatus, & præben. dubitauit, præsupposita lite inter Iordanum, & Petrum ex quo Iordanus cessit in fauorem Lupi cum facultate litem prosequendi, qui Lupus, nec litteras expedierat, nec profectus fuit, & vixit quadraginta annos, an lis dicatur extincta, & habita pro derelicta, taliter quod Petrus, & deinde successores possunt prosequi: & dixerunt domini prout aliàs dixerunt in hac causa, quod ex tanti temporis cursu præsumebatur habita pro derelicta, & Petrus poterat dici pacificus possessor, adeo quod successores sui non tenentur iustificare titulum sui prædecessoris: & iuuarentur allegatione Lapi: & hoc dixerunt etiam, quod præsupposuerim, quod data lite Alphonfus, qui nunc erat in causa, & quoniam erat surrogatus in ius Lupi, & per consequens etiam Iordanus posset habere melius ius quam Petrus, & eius successores; in hac tamen causa nil erat factu, nisi quod Iordanus fuit commiserat causam, & obtinuerat decerni citationem, quæ fuerat executio, sed tamen nunquam reproducta, quæ citatio videtur circumducta, & pro non facta haberi, ita nec ardeat citatum, nec præscriptionem interrupt. l. & post editum. §. i. ff. de iudi. & ibi Bal. cum alijs, de quibus per Fely. in c. illud, col. 4. in princip. de rescript. quæ decilimitatio est aliarum decisionum, quæ quotidie allegantur, & quod lis non finitur nisi per sententiam, quæ transierat in rem iudicatam. decil. 10. ut lit. penden. aliàs num. 4. r. in nouis Gozad. decil. 5. ut lit. penden. & not. per Doctores communiter, in c. fi. & ibi per glo. in verb. finita, & latius Franc. ut lit. penden.

F A B I I.

Zamorensis parochialis. 4. Februarij. 1547.

S V M M A R I V M.

- 1 Citatus per editum possessor, ubi constat de non tuto accessu, an brachium sæculare decretum sit relaxandum.
2 Terminum præfixo data à iudice parti ad docendum de legitimitate appellationis factæ si elapsa fuerit, nec de ea sufficienter doctum fuerit, procedi citra aliarum irrogationem censurarum ad decretum brachij sæcularis potest.
3 Feriarum tempore etiam parti terminus præfigi potest à iudice quo doceat legitimam esse appellationem quam fecit, quo non probato, procedi potest ad sæcularis brachij decretum ob maximam partis contumaciam.
4 Contumace parte existente non tamen impeditur quin à die habitæ notitiæ appellando debeat audiri.
5 Pars licet absens etiam longinquè, habens noticiam sententiæ per intimationem executorialium contra se latæ, appellare coram honestis personis debet, ne sibi extaciturnitate præiudicium pariat.
6 Citatus per editum, vel ad domum vel ad locum in quo causa ventilatur, ad sententiam audiendam, & factam intimatione, incipit currere terminus appellationis à die intimationis sententiæ, non scientiæ habitæ.
7 Legitima appellatio facti contumacis si non sit notoria iudici, sufficit illud ratificare ad quod præfixus est terminus, & causa vigore iuris ordinariè obseruari soliti, expedit potest.

DECISIO XLV.

Die 4. Februarii 1547. in causa Zamorensis parochialis de Castasola, dubitauit utrum brachium sæculare esset relaxandum in hac causa citato possessore per editum, confitto de non tuto accessu: erat processum per contradictas, & tuleram sententiam, & decreueram executoriales, quæ per editum similiter erant intimatæ ob quorū non partitionem decreueram. . . . . intrusum, qui post declaratoriam miserat procuratorem ad Curiam, qui appellauerat à die notitiæ, & causam commiserat, deinde per actorem fuerat præsentata commissio ut præfigerem terminum ad docendum de legitima appellatione, quo elapso, & nil docto. procederetur ad decretum brachij sæcularis, omissis alijs censuris, fuerat præfixus terminus ad secundam, à qua præfixione etiam termini fuerat appellatum, & repositum cum intimatione: quæ intimatio non fuerat facta, cum tamen tempore feriarum esset producta commissio, & non fuit obstantibus ferijs attenta præfixione, tamen decerneretur brachium sæculare, in maximam, qui appellauit contumaciam: habuit terminum præseruato cum sæpius esset citatus ad videndum decerni brachium sæculare quod nunquam voluerit declarare, nec brachium sæculare nisi facto verbo in Rota, & domini dixerunt non esse relaxandum, quia fuit attentio, quod iste erat factus contumax, quandoque appellando à die notitiæ debebat audiri, ad decil. Rotæ 374. in nouis, & præsumitur à die notitiæ appellasse. Rota decil. 326. in nouis. Hinc concludebatur, quod constabat illu prius paruisse, quia post intimationem executorialium in Ciuitate Salmantina, ubi reus erat scolaris, constituerat procuratorem, & adeo, quod tunc temporis tanquam habens noticiam sententiæ per intimationem executorialium, debuit appellare coram personis honestis, sed ad hoc fuit dictum quod ex quo in mandato non constabat, quod habuerit sententiam. . . . . Adducebatur etiam dictum Fely. per Bal. quem allegat in c. quoad consultationem, col. 23. nu. 3. vers. considero duos casus, de re iudicata, qui dicit quod quando quis per fuit editum est citatus, vel ad domum, vel ad locum; ad sententiam audiendam, ubi ei est etiam intimata, quo ad decedendum terminus appellationis incipit currere à die intimationis sententiæ non à die notitiæ, quia si tunc præsumeret habere noticiam. . . . quod dictum non placuit dominis simpliciter, quia multum restrinxerat prædicta, sed pro tunc intelligere in casu suo particulari, in quo loquitur non obstante etiam præfixione termini, quia ex quo appellatum fuit, & facta depositio, terminus non curreret, & licet non esset facta intimatio, tamen hoc non releuabat, quia dixere quod etiam ista die potuisset fieri ista intimatio. Secundo, & notabilius dictum fuit, quod fuit quo non constabat de legitima appellatione facta à facto contumace, satis erat ratificare illud ad quo erat præfixus terminus, & dixi ita quod seruarentur termini in causa appellationis, & causa iure ordinario expeditur in secunda instantia facta.

F A B I I.

Calaguritana Archidiaconatus.

S V M M A R I V M.

- 1 Sententiæ tres conformes contra partem latæ ubi fuerint, si parcat rei iudicatæ, dimittendo possessionem, an possit

- per viam restitutionis in integrum iuuari.
1 Narrans de bono iure suo in commissione, ut ius alterius partis excludat, illud probare debet deducto etiam valore beneficij.
2 Valor fructuum, & taxatio benefici, an possit probari ex confessione prædecessoris illud beneficiu quondam possidētis.
3 Iuramentum si interponatur in probatione valoris fructuum benefici, an releuet, & robur addat probationi requisita.
4 Confessio prædecessoris non præiudicat illi, qui non ex ipsius iure venit ad causam, sed proprio iure nititur, cum ipsi fuerit per obitum de beneficio prouisum.

DECISIO XLVI.

In causa Calaguritana Archidiaconatus, inter Martinum Simonem, & Franciscum de Miranda, fuit in qua habuerat Martinus tres conformes contra, & paruerat rei iudicatæ dimittendo possessionem, & omnia, veniendo per viam restitutionis in integrum, dubitauit an gratia si neutri D. Martini in summa 400. ductorū esset verificata, nam hic Martinus ex iure cello habebat acceptionem huius beneficij vigore expectatiuæ in summa 200. & habebat etiā gratiā si neutri, ut in dubio, quibus non obstantibus fuerat canonizata gratia si neutri Francisci de Miranda, cum expectatione ad 300. quia fuerat prouisum per obitum Martini de Anguiano cum surrogatione etiam in ius illius, & ad profecutionem litis in eisdem statu, & terminis, quam litem inceperat Anguianus ex iure sibi cello per Garliā de Gareco, qui impetrauerat beneficium sub expressione 280. Et dixere domini, quod in isto iudicio Martinus erat actor, & quia in commissione restitutoria narrauerat bonum ius sibi competere, erat necesse, vel quod probet quod excederet summam 250. ad hoc ut excluderet ius Francisci venientis per obitum Anguiani, & ex consequenti vitaret gratiā suā si neutri, quod vltimum prætendebatur Martinus proballe fuit ex confessionibus Anguiani, videlicet quem fecerat in probando valorem fructuū contra Petrum Villacanam contra quem habuerat rem iudicatam, in qua articulauerat medio iuramento fructus ascendere ad valorem 400. ducatorum, quo respōdebatur articulis datis per Martinum, qui confessus fuerat beneficium excedere summam 200. sed replicabatur pro parte Francisci, & ita secuti sunt domini quod ille confessiones non poterant præiudicare d. Francisco, qui non veniebat ex iure Anguiani, sed ex iure proprio, quia fuerat ei prouisum per obitum Anguiani.

F A B I I.

In causa Tullens. Matrim.

S V M M A R I V M.

- 1 Testes examinari possunt super materijs super quibus iam ante alij fuerunt examinati, etiam primorum testium facta publicatione, respectu tam nouarum materiarum, quam antiquarum, stante eo quod nulliter fuerint priores testes examinati, & ob id fidem nullam fecerint.

DECISIO XLVII.

In causa Tullens. Matrim. dubitauit an remissoria sit concedenda, & possint examinari testes super materijs super quibus alij fuerunt examinati, non obstante publicatione, & fuit resolutum quod sic, nedum respectu materiarum nouarum, sed etiā respectu antiquarum.

N 3 antiqua-

Antiquatum: quia testes erant nulliter examinati, & taliter quod non faciebant fidem. Ioan. Andr. in Clem. 2. de probat. & ibi glo. in verbo inter. & Doctor. in c. cum causam, in vlti. glo. in fi. eod. titu. & etiam Decif. Rotæ 163. & 391. in nouis.

F A B I I.

Salamantina Abbatiæ.

S V M M A R I V M.

- 1 *Attentatis non remotis non fit progressus ad negotium principale de iure.*
- 2 *Possessio capta tempore litis pendentiæ si momentanea fuerit non valet, nec habetur in vlla consideratione.*
- 3 *Non possidens possessioni renunciare non potest, cum sua nulliter interfit.*

DECISIO XLVIII.

E Adem die in causa Salamantina Abbatiæ dubitauit, vtrum sit procedendum ad negotium principale reiectis attentatis: & dixerunt domini, prius esse remouenda attentata, cap. non solum, de appell. in 6. Rota decif. 56. in nouis; Et licet diceretur non esse remouenda quo fit ad possessionem captâ lite pendente, per Abbatem Anton. de Mari. quia illa possessio fuerat momentanea, & constabat, quod Didacus aduersarius possidebat, qua possessione stante, electio etiam abbatis, quod erat aliud attentatum non videbatur debere reuocari, postquam ille erat in possessione, nec videbatur sua interesse, nec quo ad vnum, nec quo ad aliud: tamen non videbatur audiendus. ad decif. 412. in nouis tamen formatum omnes domini contrarium, quia imo poterat sua interesse aliquo tempore hanc possessionem captam non esse: fit & postquam Alphonsus non possidebat, minus sua intererat renuciare illi possessioni prout & electioni de eo factæ, quia licet in electione non ipse attentauit, sed Collegiata, quæ illum elegerat pendente lite inter illum, & Capitulum maius, tamen recusando videbatur attentare, & propterea prius, & ante omnia erant reuocanda.

F A B I I.

Dertusensis Pensionis.

S V M M A R I V M.

- 1 *Pars si offerat se probare velle in omnibus decursis terminis pensionem debitam parti aduersæ deposuisse, & stetisse per aduersarium quo minus receperit, cum non sint omnia in forma probata, non est immunis à decreto executoriali brachij secularis.*
- 2 *Solutionem pensionis, aut depositionem eiusdem si pars in Curia procuratori partis aduersæ habenti speciale ad id mandatum se facturam offerat, debet eam facere oblationem cum protestatione damnorum, & interesse, ad effectum, vt possit absolui, nec fiat progressus vsque ad brachium secularare.*

DECISIO XLIX.

E Adem die in causa Dertusensis pensionis inter Frac. Oliuera, & Franciscum Burgoam, declaraueram Franciscum Burgoam ob non solutionem pensio-

nis, & contra eum etiam declaraueram, siue decreueram brachium secularare, & antequam relaxaueram, applicuit ad Urbem, & offerebat se probare velle ferè in omnibus terminis decursis deposuisse in partibus, vnde debebat fieri solutio pensionis, & per ipsum aduersarium stetit quo minus acceperit. Quia tamen non constabat de omnibus depositis, nec etiam omnia erant in probanti forma, dubitauit an brachium secularare esset relaxandum, fit & quia Franciscus Burgoa offerebat se in Curia, vel soluere procuratori Fracisci Oliuera si habebat mandatum, vel deponere: dixerunt domini, quod debebat deponere protestando de damnis, expensis, & interesse, & quod ego admitterem prosecutionem, si, & in quantum, ad effectum si constabat omnia deposita fuisse facta in partibus, & per pensionarium stetit quo minus acceperit, quod possit repetere, quo facto illum absoluerem.

F A B I I.

Segobienfis Canonicatus. 11. Febr.

S V M M A R I V M.

- 1 *Indultum concessum Camerario de conferendo beneficia in Diocesi alicuius ordinarij in omnibus mensibus, vel alternatim, non bene constituto de consensu vtriusque, an sit validum habendum.*
- 2 *Litteræ sub plumbo expeditæ fidem facientes de alternatiua collatione Camerarij, & ordinarij, stante indulto Camerarij de collatione in omnibus mensibus faciendi si eadem die emanarint, quibus standum, an litteris, vel indulto.*
- 3 *Litteræ Apostolicæ sub plumbo expeditæ, magis authenticæ habentur quam indulta, aut litteræ quæ in forma Breuium conceduntur.*

DECISIO L.

D Ie 11. eiusdem in causa Segobienfis Canonicatus dubitauit fit vtrum Reuerendissimus Camerarius possit vigore præfati indulti conferre in omnibus mensibus, vel alternatim. Fuerat vigore litterarum in forma Breuis concessum indultum Camerario conferendi beneficia in Dioc. Segobien. accedente consensu episcopi, & fit eadem die per litteras sub plumbo concessa collatio alternatiuè Camerario, & Episcopo: & quia videbatur non bene constare, nec de consensu Episcopi, quo accedente etiam erat concessa alternatiua, nec de consensu Camerarij expeditioni litterarum sub plumbo, dubitauit quæ litteræ essent attendendæ, & propter præfata de rigore iuris res possit aliquando reuocari in dubium: tamen quia de consensu Episcopi, & Camerarij aliquo modo constabat de verisimilitudine, & fit quia litteræ sub plumbo magis authenticæ sunt, & ab vsu patrisfamilias quotidie ista fiunt, & hæc non; conceditur enim primo alicui Cardinali multum dilecto indultum conferendi beneficia in aliqua Diocesi in omnibus mensibus, & datur etiam ad reseruata; postea diuiditur illud indultum per alias litteras, & conceditur alternatiua Episcopo, ex quo Episcopus nedum lucratur duos menses, sed etiam quod in alternatis mensibus sibi concessis possit conferre reseruata, quod non habuisset ex simplici alternatiua quod solet dici ad reseruata: dixerunt omnes domini contrarium solum alternatiuam posse conferre.

F A B I I.

Dertusensis Sacristiæ, 1. Februarij.

S V M M A R I V M.

- 1 *Testes deponentes de auditu in conflictu duelli ex relatione partis vulneratæ, an probent.*
- 2 *Vulneratus in oculo in pugna duelli, an sit inhabilis ad beneficia, & an pugna duelli crimen enormæ dici debeat.*
- 3 *Duelli sola pugna non constituto de clericatu pugnantis, non facit ad beneficiorum administrationem inhabile ipsum pugnantem, nec crimen adeo enorme est, vt inhabilitatem illam inducere possit.*
- 4 *Vulnus per pugnam illatum oculo, an præsupponat membri mutilationem, & ob id inducat inhabilitatem ad beneficia.*
- 5 *Mutilatio membri non inducit irregularitatem, sed abscissio totalis, ita vt reintegrari non possit, nec causat inhabilitatem ad beneficia.*
- 6 *Capitulum secundum de clericis pugnantibus in duello quo modo sit intelligendum, & an de mutilantibus membris vel penitus abscissis, vel secuta occisione.*

DECISIO LI.

E Adem die in causa Dertusen. Sacristiæ, dubitauit præsupposito, quod fit aliqui testes deponant se audiuisset à Ioan. de Miglia fuisse fit vulneratum in oculo, an ex hoc resultet, quod crimen sit enorme, & fuerit factus inhabilis ad obtinenda beneficia. In superioribus conclusum fuerat fit ex solo duello facto per Ioanem de Miglia, quem tunc temporis non constabat esse clericum, non esse illum factum inhabilem: quia hoc crimen nõ erat ita enorme, prout videbatur requiri, ex no. per Fel. in c. 2. de resc. aliàs allegato: aggravabat difficultatem fit vulnus sibi illatum in oculo quasi quod ex pugna illi fuisset secuta mutilatio membri, ad ca. 1. & 2. de cler. pug. in duello: tamen omnes domini fuere in opinione, quod hoc non aggravasset taliter delictum, quod esset factus inhabilis ad obtinenda beneficia, quia fit mutilatio membri non inducit irregularitatem, sed abscissio Abb. & cæteri, in d. c. de cler. pugnan. in duello. & Abb. in d. c. 1. quando cler. & Fel. in c. 1. ne petitio, col. 1. de homicid. & licet ex aduerso allegaretur fit c. 2. de cleric. pugnan. in duello, vbi isti pugnantes in duello quos pugiles appellat homicidæ sunt, vt dicit tex. tamè dixere domini illud non simpliciter verum, sed solum quando ex duello sequitur mors, vel mutilatio membri, vt per Abb. in c. 1. & Host. in summa.

F A B I I.

Imolensis parochialis, 4. Februarij.

S V M M A R I V M.

- 1 *Indultum per resignationem factam in manibus Sanctissimi adnihilatur, & vacatio beneficij ex eo actu subsequitur.*
- 2 *Papa si facta fuerit ei libera resignatio ab habente indultum collationis, potest providere, non obstante indulto.*
- 3 *Indultum habens collationis beneficij vacante eo per resignationem, an provideri alicui de illo debeat cum consensu habentis indultum.*

DECISIO LII.

D Ie 4. eiusdem in causa Imolensis parochialis de Sancto Paulo, dubitauit vtrum prouisio Dom. Io. valeret sine consensu Card. aliàs enim fuerat resignata ista parochialis in manibus Papæ, in fauorem Balduini, & vniuit alteri parochiali D. Balduini D. Io. dicebat prouisionem hanc non valere solum ex indulto Card. Lotharingiæ, & cum dicitur fit indultum non habere locum vacæ. beneficio per resignationem in manib. Papæ factam, & cum dissoluta vnione diceretur fit vacasse, vt prius, scilicet per resignationem, Papa potuit prouidere non obstante indulto. Sed replicabant, quod intelligebatur de prima vice, quia beneficium fuerat resignatum, vnde dissoluta vnione, fit licet diceretur vacare adhuc per resignationem, tamen hac secunda vice saltem de consensu Card. debebat fieri prouisio, aliàs non valeret: tamen domini dixere contrarium, per dec. Cassad. 5. de priuileg. vbi in terminis deciditur iste casus, & in deci. 2. de vnione.

F A B I I.

Paduana custodiæ, 4. Februarij.

S V M M A R I V M.

- 1 *Regula Bonifacij Octauij de beneficijs publicandis, an possit infringere indultum concessum ordinario loci, & reseruatum in præiudicium iuris iam quæsiti.*

DECISIO LIII.

E Adem die in vna Paduana custodiæ dubitauit, fit an per Regulam publicandi benefic. possit tolli ius quæsitum: & dixere, quod sic, quia illa regula est merè declaratoria altarum regularum loquentium de prothonotarijs postquam fuerat per ordinatum prouisum cuidam, deinde post hanc prouisionem fuit facta illa regula Bonifacij, de qua dubitabatur: per quam Papa declarat intellexisse de prothonotario tam participante, quam non participante, vnde cum vacasset beneficium per obitum prothonotarij Apostolici, beneficium erat reseruatum, & prouisio ordinarij qui etiam habebat indultum, nil valuit quantumcunque post prouisionem su perueniret ista declaratio, cum sit mera declaratoria regula, vt no. per Paul. Castren. in l. hæres palam. §. si quid. ff. de testam. cum alijs allegatis per Sarnen. q. 13. regula de non tollen. iure quæsito.

F A B I I.

Mantuana Zucharorum, 4. Februar.

S V M M A R I V M.

- 1 *Dubitatio si ingeratur de cæbys cuius debeant esse quantitatatis, an impediatur ea nondum dissoluta, concessionem executorialium à parte actoris petitorum.*
- 2 *Executio pro parte cambiorum liquidatorum si concedatur, vtrum eam suscipere actor cogatur, an pro tota summa quam sibi debitam prætenedit expectare.*

DECISIO LIIII.

E Adem die in causa Mantuana Zucharorum, dubitauit vtrum executoriales debeant cõcedi Vincetio pro

pro tota summa pro qua fuerit condemnati Piperales per tres sententias conformes, & maxime pro partitis 2600. ducatorum, & dixere domini, quia de cambijs huius partitæ specificatæ, erat dubitatio cuius quantitas deberent esse, quia erant cambiata pro 18. cum dimidio, & Piperarij prætendebant non debuissent cambiari, nisi pro 20. cum dimidio. Erat etiam aliud dubium, vtrum in ista summa continerentur duo cambia, vel vnum, quia si Piperarij erant condemnati ad sortem principalem cum vno cambio tantum, quod deberent conferre mercatores peritos super his, & videre quomodo esset verum id quod prætenderent Piperarij qui videbatur non teneri, nisi ad summam, 20. cum dimidio, & interim dare sibi executionem pro alijs partitis liquidis: quam recusavit Vincentius accipere, expectans plenariam solutionem.

F A B I I.

Hispalens portionis, 6. Februarij.

S V M M A R I V M.

- 1 Hispalensis ecclesie statutum vetans filios reconciliatorum, vel in hæresim lapsorum in ea beneficiari, non comprehendit sponte confitentes errorem tempore gratiæ.
- 2 Confessi sponte suos errores non inhabilitantur ad beneficia, nisi sint ex numero illorum qui dicuntur Santbeneti.

DECISIO LV.

Die 6. eiusdem in causa Hispalensis portionis dubitauit, an remissoria esset danda: nam postquam, vt supra patet, & in hac causa fuerat resolutum, & conclusum, reconciliatos qui sponte venerant intra tempus gratiæ, non comprehendi in statuto Hispalensi inhabilitante filios reconciliatorum, examinati fuerant testes ad probandum, quod & illi qui sponte venerant erant inhabiles, quia & illis fuerat datum Sabinetium, quod tamen testes non probauerunt, nec dederunt aliquem summum de hoc, immo contrarium, propterea dubitauit, an remissoria esset danda: & à dominis visis verbis sententiæ quibus fuerant condemnati illi reconciliati, dubitatum fuit an comprehenderentur in statuto, & ita fuit dictum de eo de quo aliàs.

F A B I I.

Dertusensis Sacrifiæ, 6. Februarij.

S V M M A R I V M.

- 1 Testes si de eorum subornatione timor ortus sit, an reperi debeant, aut alij ab illis examinari.

DECISIO LVI.

Edem die in causa Dertusensis Sacrifiæ, quia fuerunt de nouo dati articuli super duello Ioan. de Miglia, qui licet essent magis distincti, tamen in effectu idem continebant, & nolebant vti aduersarij eiusdemmet testibus, & pars reclamabat, dicens esse timorem surreptionis propterea consului dominos quid agendum esset, & dixere alios & testes debere examinari, sed non eosdem qui si in aliquo non fuissent interrogati, poteram ex officio illos interrogare: sed cum prius fuissent examinati contra intrusum, non autem insta-

retur, quod examinarentur contra Io. de Miglia, qui ad causam pro intro esse venerat, forte non poterat negari quin firmiter examinarentur.

F A B I I.

Iacensis parochialis, 6. Februarij.

S V M M A R I V M.

- 1 Dicens se spoliatum antequam de spolio agere possit, debet illud probationibus legitimis in iudicio clare deducere.
- 2 Annexæ parochiali suæ qua spoliatum se dicit aliquis, cum non sint notoria, non sufficit illa probare per duos testes de publica voce, & fama deponentes, sed pleniori probatione veniunt deducenda.
- 3 Canonici scribentes nomine Capituli parti spoliū alleganti, vt consentiat dismembrationi annexorum parochiali, non præiudicare possunt hoc facto suo Capitulo, nec per id spoliū admissum probatur.

DECISIO LVII.

Edem die proposui causam Iaceni. Parochialis de Samaniego pro domino Thoma Fort, in quo procedebatur per contradictas, & & prætendebat se fuisse spoliatum seu ecclesiam suam, & annexis huic parochiali, per Capitulum Iaceni. & agebat spolio, & licet hesternæ audientia satis bene fortassis quædam de parochiali essent probata, quia tamen & de annexione non constabat, nisi per duos testes de publica voce, & fama, dixere domini, quod melius deberet probare annexionem: nec curarunt, quod Didacus nomine Capituli scribens D. Thomæ videretur annexionem, & spoliū fateri, nec quod testes deponerent, & quod duo Canonici nomine Capituli rogarent Dominum Thomam, quod vellet consentire dismembrationi huiusmodi annexorum, vt incorporarentur Capitulo: quia dixerunt domini, quod isti non potuerunt præiudicare Capitulo.

F A B I I.

Hispalensis portionis.

S V M M A R I V M.

- 1 Accusatio & inquisitio, tum condemnatio etiam requiritur in eo qui dicitur reconciliatus, vel hæreticus ad hoc, vt inhabilis reddatur ad beneficia Hispalensis ecclesie secundum formam sui statuti, & ideo non comprehendit sponte confessos, neque non accusatos, neque nondum inquisitos.
- 2 Sententia per statutum lata in reconciliatos, vel eorum filios, aut nepotes, debet esse in forma probanti alioquin non releuat.
- 3 Remissoria datur aliquando ad probationem clariorem pro ductorum in iudicio faciendam, & vt iura proferantur pariter in forma probanti.

DECISIO LVIII.

In causa Hispalen. portion. dubitauit, an stante sententia de qua opponitur, & statutum inhabilitans filios, & nepotes hæreticorum, vel reconciliatorum, comprehenderet nepotem ex reconciliato sponte confesso, absque accusatione, & inquisitione. Et dominis fuit visum, quod sententia, quæ tam graues pœnas imponeret, & tantum

& tantum inhabilitaret istos reconciliatos etiam qui veniunt sponte infra tempus gratiæ essent, quod comprehendebatur in statuto: & quia ista sententia non erat in forma probanti, nec erat legitime probatum, quod ille qui in ius cesserat in Alphonsum Moran. & defendebat istam causam, descenderet ex reconciliatis, & mandarent dare remissoriam pro hoc probando, & pro adducendo iura in forma probanti.

F A B I I.

Toletani matrimonij.

S V M M A R I V M.

- 1 Auditor Camera Apostolicæ, & Gubernator Vrbs, an inhibere possint Auditoribus Rotæ nependente Criminali causa in civili procedant ulterius.
- Et an stante tali inhibitione testes ad instantiã partis actricis possint examinari, nu. seq.
- 3 Inhibitio ne procedatur in causa civili pendente criminali, à superiori iudice non debet fieri sine præuia causæ cognitione.

DECISIO LIX.

In causa Toletan. matrimonij eadem die, quia & fuerat mihi inhibitum per Aud. Camera, & Gubernatorẽ, non procedere in causa civili pendente criminali, & signatura dederat tantum constituto de assertis, dubitabam nunquid non obstante tali inhibitione possem & mandare examinari testes quos instabat contraria pars examinari: & domini dixere, quod licet stante commissione signaturæ conditionali, constituto de assertis & non debuissent iudices inhibere sine causæ cognitione: tamen ex quo erat inhibitum, quod nil fieret, eo maxime, quia erat facile committi reformati commissione, & obtinere, quod procederetur ad examen, non obstante inhibitione, vel quod mandaretur inhiberi.

F A B I I.

In quadam Romana pecuniaria.

S V M M A R I V M.

- 1 Obligatio quæ fit in forma Camera propriè si in controuersiam venit per Auditorẽ Camera de ea iudicatur tanquam suo ordinario iudice.

DECISIO LX.

Edem die in causa Romana pecuniaria, seu celsus dubitauit vtrum causa esset remittenda ad Aud. Camera non obstantibus articulis datis ex aduerso, & commissio debeat arbitrio... & dixere domini non esse remittendum & ex quo Io. Bap. melior debitor erat obligatus in forma Camera cuius obligationis propriè esset iudex idem Auditor.

F A B I I.

In causa Ciuitatis Castellæ Sancti Georgij.

S V M M A R I V M.

- 1 Possessio restituibilis in beneficio an sit, quæ vacauit per

- 1 obituum familiaris Cardinalis ex regula de impetrado.
- 2 Possessio in simul vna cum titulo ex decreto irritante infirmitur.
- 3 Familiaritas si non constet, nisi post petitorium suspensum, possessio est restituibilis.
- 4 Testes si tales fuerint quibus arguitur fidem non adhibendam fore, non sunt ad spoliati instantiam examinandi.

DECISIO LXI.

In causa ciuitatis Castellæ Ciuitatis Sancti Georgij dubitauit, vtrum possessio Dom. Antonij esset restituibilis, facta enim commissæ causa super ista parochiali, & demum suspensum petitorium, & procedebatur super spolio, & erant probata extrema necessaria, sed dicebatur & possessionem istam non esse restituibilem, quia vacauerat istud beneficium per obitum familiaris Card. & erat datum de regula de impetrat. benefic. vacati per obitum familiar. Card. habente & decretum irritans, quod inficit nedom titulum, sed etiam possessionem. Rota decif. 26. in nouis in prin. Cassad. dec. 1. & 2. de rest. spol. in prin. tamen omnes domini dixerunt contrariũ: quia illud intelligitur de reservatione notoria, non autem in casu isto in quo potest esse dubium, an sit familiaris, & non constare in declaratoria, vt in decif. allegatis. Item in casu isto non constabat de familiaritate, nisi & post suspensum petitorium, quo casu etiam possessio est restituibilis, vt dicitur in dictis decif. Immo poterat dici nullo modo constare, quia examinati erant testes saluis exceptionibus, & fuit mandatum quod poneretur ad partem: quia pars spoliata & negabat posse examinari testes cum & tales essent, quibus non adhiberetur fides, & ita hoc eodem die pronunciaui.

F A B I I.

Auricen. Abbatie, 28. Februarij.

S V M M A R I V M.

- 1 Actor vtrum informare solum ex inspectione manualis de perduto registro, aut eo non apparente possit.
- 2 Iudici orta suspitione causam calumniosè agi ob non apparitionem registri, & ita ob protelationem causæ, potest idem iudex mandare, vt causa ex inspectione iurium originalium expediatur.

DECISIO LXII.

Die 28. eiusdem in causa Auricæ. Abbatie cū dubitasset, an fuisset vera lis inter Card. & Alphonsum surrogatum, & & agens pro Io. Solano vellet informare sine registro, quod erat deperditum, dixerunt domini, quod expedire causam sine registro, visis actis in manuali, attento quod eramus in tertia, & ex eisdem & oriebatur præsumptio contra retardantem expeditionem, & causa satis calumniosè defendebatur, prout aliàs ante festa mandarunt, quod etiam causam expedirem, visis iuribus originalibus.

F A B I I.

Astoricensis parochialis Sancti Brixini. 28. Febr.

S V M M A R I V M.

- 1 Clericatus ex testium relatione de communi fama, & reputatione

- putatione probatus, an proficit ipsi clerico ad intentum assequendum.
1. *Literæ de Diaconatu fidem facientes non probant sufficienter, non constito, quod ille qui dedit ordines esset Episcopus, aut quod saltem licentiam conferendi ab Episcopo habeat.*
  2. *Limita & intellige qualiter tales exceptiones, ut friuola sint rejicienda, nu. seq.*
  3. *Prouisionis literæ productæ ubi surreptitiæ fuerint non probant.*

DECISIO LXIII.

E Adem die in causa Astoricensis parochialis Sancti Brixini dubitauit, an satis constaret de clericatu Antonij, & quod esset Abbas Abbatia contra beneficium de quo agitur, nam de clericatu constabat per testes examinatos, deponentes de communi reputatione, & fama: sed dubitatur non sufficere, quia erat illegitimus, & unde ultra huc produxerat literas Diaconatus, sed dicebatur has non sufficere, quia non constabat, quod ille qui dederat ordines esset Episcopus, nec quod haberet licentiam ab Episcopo Burgenfi, in cuius ecclesia ordinaretur: tamen & domini habuere has exceptiones per friuolis, & dixere satis esse probatum. Similiter ad probandum, quod esset Abbas, erant & productæ literæ prouisionis, quibus dicebatur non esse standum, quia erant surreptitiæ: & multæ surreptiones dabantur: quibus non obstant, dixere domini satis sufficere, quo ad effectum de quo agebatur, quia nunc non tractabatur, an prouisio Abbatia esset bona, sed an esset Abbas, quod etiam notorium erat.

F A B I I.

Calaguritan. Archidiaconat. 28. Febr.

S V M M A R I V M.

1. *Successori non potest præiudicium generari ex confessione prædecessoris etiam medio iureiurando interposito valoris beneficii.*
2. *Gratia concessa si non vere exprimat valor beneficii, non valet.*
3. *Dicens se credere tantum esse valorem beneficii, an verificari possit etiam in vno.*
4. *Prouisionem habens per obitum prædecessoris, non potest dici successor cum in beneficiis successio nullo modo detur.*
5. *Surrogatus ad ius defuncti, & ad litem prosecutionem in eisdem statu, & terminis est, in quibus erat cui fuit surrogatus.*
6. *Prædefuncto quæ obfucere etiam impediunt surrogatum, cum surrogatus sapere naturam debeat eius in cuius locum surrogatur.*

DECISIO LXIII.

E Adem die in causa Calagur. Archidiaconatus dubitauit & utrum confessio Io. de Anguiano medio iuramento super ecclesie valore, præiudicet successorij, & gratia si neutri sit verificata nã Io. de Anguiano qui super isto Archidiaconatu expediuerat literas confessionis valoris, in 200. interrogatus à Martino Zimenez aduersario, qui habebat gratiam expressam in 260. an beneficium istud excederet summam. 260. respondit se credere, quod excederet ex quo inferebat Martinus,

2. *quod & gratia sua in 200. ob non expressionem valoris non valebat gratia sua si neutri, quam posuerat in 40. multis modis ad hoc respondebatur vno modo præcipue, propter hoc domini fuisse in voto, quod confessio non præiudicaret, quia & dicendo, quod credebat excedere summam 260. poterat verificari etiam in vno, & sic quod valeret, ex quo non inferebatur, quod gratia sine expressione. 250. esset nulla, quia erat modicus excessus: cum ultra expressum soleat Rota pro sustinenda gratia concedere, quod addatur. 6. pars, quæ esset ultra 40. & sic excessus in 11. prout erat isle nil efficiebat: quia tamen alias ut supra patet in hac eadem causa dixere confessio nem non præiudicare, & quia Franciscus de Miranda qui erat successor Anguiani ex quo habuerat prouisionem per obitum Anguiani, non poterat dici successor, quia in beneficiis non datur successio, & titulum habebat à Papa, & propterea confessio Anguiani non poterat præiudicare ei. Hodie autem dixerunt melius intellecta prouisione Mirandæ, ex quo erat & surrogatus etiam ad ius Anguiani, & ad prosecutionem litem, in eisdem statu, & terminis in quibus erat, sicut si aliquid in fauorem Anguiani fuisset factum, prout erat, quia iam erat lata sententia pro eo, pro qua fuerat Mirandæ, eodem modo, & id quod contra Anguianum erat, debebat obesse Mirandæ surrogato & cum surrogatus debeat sapere naturam eius in cuius locum surrogatur, & multis alijs rationibus de quibus late in informationibus.*

F A B I I.

Salamantin. Abbatia, 28. Februarij.

S V M M A R I V M.

1. *Possessio partis, quæ attentata dicitur utrum poni in sequestrum possit, id est, ad petitionem partis aduersæ, quæ etiam attentasse dicebatur.*
2. *Pars actrix si etiam in negotio attentauit non potest petere à iudice, ut attentata per aduersarium reuocentur, nisi proprijs prius attentatis sufficienter purgatis.*
3. *Limitationem huius, & contrarium vide latius, numero sequen.*
4. *Exceptiones plurimas patienti testi fides non habetur, nec probare desiderata per depositionem in actis potest.*
5. *Possessio ut restituibilis sit petenti, quod & quale tempus requiratur.*

DECISIO LXV.

E Adem die in causa Salamantin. Abbatia dubitauit, & utrum possessio Didaci sit tanquam attentata sequestranda, & posita, quod sic, an Alphonsus hoc petens sit audiendus, antequam pergatur attentata ex parte sua: nam in præcedenti fuerat resolutum, Alphonsum attentasse, & attentata renouanda esse, antequam ad eius gratiam canonizationem posset deueniri: & cum ipse instaret, quod attentata per aduersarium reuocaretur, dicebatur hoc non posse petere, quia non habebat potestatem hoc petendi, antequam purgaret suam: tamen & domini dixerunt resoluendo secundam partem dubij, quod immo petere poterat, vigore eiusdem constitutionis, & vnico contextu erat reuocanda: cum tamen prætendebatur inde quod probaretur poss. Didaci si essent duo testes, quod optime hoc probarent, sed & quia patiebantur multas exceptiones, noluerunt domini illis dare fidem, & dixere, quod Alphonsus deberet melius probare poss. aduersarij, quæ ipse prætendebat accessisse post apprehensam possessionem

nem per ipsum: & propterea ultimo loco attentata reuocanda, & in sequestro ponenda, cum & ipso Alphonso non esset restituibilis, ex quo sua possessio non fuerat hoc anno, & propterea iudicari attentata: & licet Didacus non prætenderet illum nunquam dimisisse possessionem, tamen de illa prima possessione non poterat aduersarius intelligere, cum in articulis primis Mendoza dum uiueret aduersus Didacum cepisset possessionem virtute brachij secularis obtenti contra Didacum, & illam obtinuit se usque ad eius obitum.

F A B I I.

In eadem Salamantina Abbatia, 23. Febr.

S V M M A R I V M.

1. *Testibus examinatis in partibus vigore remissoria utrum fides debeat adhiberi.*

DECISIO LXVI.

D Ie 23. eiusdem in hac causa dubitauit, & an sit danda fides testibus pro parte Reuerend. Praepositi in partibus vigore remissoriae examinatis: & quia Domini fuere varij & diuersi, iussi de nouo informari litem per eisdem in audientia sequenti.

F A B I I.

In causa Calaguritana Abbatissatus monialium.

S V M M A R I V M.

1. *Recedente procuratore qui causam defendit, & relincente duos substitutos, qui moniti non acceptant, præiudicant parti, & impediunt in integrum petitam restitutionem.*
2. *Causa restitutionis in integrum, an ex hoc iuste petatur, quod per absentiam procuratoris, & substitutorum negligentiam in non defendendo causam, sententia contra partem fuerit lata.*
3. *Bulla apostolica impetrata cum patenter discordat à supplicato libello, ius canonizatum non videtur admodum bonum, non expressis omnibus in Bulla requisitis ratione consensus partis.*
4. *Conformis triplex sententia lata in spolio, & brachij secularis decreta executio ubi fuerit contra partem nunquam parere volentem, & summè contumacem, omnem iudicij adimit benignitatem, & iuris suadet rigorem exerceri.*
5. *Procuratorem constituens non suffragantem causæ, & officium suum etiam monitum non exequentem, sibi imputare debet, nec restitutionem in integrum meretur.*

DECISIO LXVII.

E Adem die in causa Abbatissatus monialium Calaguritan. dubitauit, an Dom. Ioanna veniret declaranda, seu audienda... non parito iudicatio. Ista Ioanna Abbatissa existente in possessione, reportauerat sententiam contra per contradictas, & quia procurator suus recesserat relictijs duobus substitutis, qui moniti, non acceptauerant, & fuerat processum per contradictas, & sententia transferat in iudicatum, & fuerant decreta executoriales, & intimatae parti, & seruatis quatuor terminis instabatur pro declaratoria, & licet causa haberet diffinitam

culatam, quia etiam pendebat causa restitutionis in integrum, & iusta videbatur causa restitutionis, ex quo procurator recesserat, & substituti non defenderant causam, & ius canonizatum non videbatur admodum bonum, ex quo patenter Bulla discordauerat à supplicatione, in qua obtinuerat gratiam si neutri, accedente consensu maioris partis monialium, quod non erat expressum in Bulla, nec de illo constabat: tamen domini mandarunt, quod declararetur... attentata eius maxima contumacia, & contra illam fuerant latae tres sententiae conformes in spolio, & decretum usque ad brachium seculare, nec huc ulque voluerat parere, unde indigna est, quod benigne ageretur cum ea, nec propter non comparitionem procuratoris deberet tanquam ex iusta causa restitui, & immo sibi debebat imputare, quia talis procuratorem constituerat: & quia erat de iure contumax, debebat prius parere iudicatis, non obstante mala expeditione bullæ, quæ cum esset res requirens altiore indaginem, non debebat expediri executio rei iudicatae, nolui illam declarare, sed iterum eius procuratores audiui.

F A B I I.

In quadam causa Fratrum. 27. Febr.

S V M M A R I V M.

1. *Testibus examini subiectis utrum fides sine factis interrogatorijs adhibere debeat iudex.*
2. *Pars citata pro exhibitione interrogatoriorum non comparere habens notitiam citationis contumax est, & iudex bene facit eam contumacem declarando.*
3. *Citatio non facta ad domum habitationis citandi, an valida sit, & obliget citatum.*
4. *Citatio facta decreto iudicis, & cum diligentia, licet non ad domum habitationis, valet, & rata habenda est.*
5. *Habens notitiam citationis, & tamen tempore assignato non comparens sibi præiudicat.*

DECISIO LXVIII.

D Ie 27. eiusdem dubitauit, & an etiam testibus examinatis sine interrogatorijs debeat fides adhiberi: & domini dixerunt, quod sic, quia licet constaret ex parte Fratrum fuisse præiudicatum examinatore in interrogatorijs protestando non examinare sine illis, tamen non constabat, quod fuisset data notario, neque hic in Curia prout alias fieri solet, nec in Ciuitate Bonon. unde illi debet imputari si sine interrogatorijs fuerant examinati, si examinatus suus recessit cum illis, & maxime, & quia fuerat citati pro 21. hora ad dandum interrogatoria, vnde debebant comparere, & dare, & iudex qui declarauit illos contumaces, recte fecit. Et licet ex aduerso diceretur & citationem non esse bonam, quia non facta ad domum, tamen fuit decisum quod erat bona, quia iudex refert fecisse diligentiam, & sic citatio erat facta iuxta decretum iudicis: præterea citatio erat facta pro 20. & 6. hora, comparuit hora 10. & sic habuit notitiam citationis, vnde imputandum erat illi quod non comparuisset, & in contumaciam incidisset.

F A B I I.

Compostellan. Canonizat. 27. Febr.

S V M M A R I V M.

1. *Temporis decursus annorum plus minus 40. in non prosecutione*

- cutione litis, facit rem habitam pro derelicta.*
- 1 Surrogans alium ad litem prosequendam, an præsupponatur ob id totaliter etiam beneficii ipsi litigiosum cessisse.
  - 2 Lapsus 30. annorum non solum litem pro derelicta habitam arguit, sed etiam omnes actiones cessas eneruat ita vt plane præscribantur, & penitus etiam extinguantur.
  - 3 Instrumentorum multiplicis cessionis coadunatio, & productio vtrum liti vigorem restituat habitæ ex cursu temporis pro derelicta, & eam faciat reuiuiscere.

DECISIO LXXIX.

E Adem die in causa Compostellæ. Canonatus dubitauit præsupposita liti, & bono iure Ioan. pro nunc, vtrum ex vltimo productis infra scriptam litem iudicandum sit habitam pro derelicta, & attento cursu temporis tam longo, nam de anno 1503. lis fuit ceptra per Iordanum, per solam citationem alio non facta, & semper dormierat vsque ad annum 1541. & licet de anno 1508. Iordanus cesserit in Lupum, & fuerit Lupus surrogatus etiam ad prosecutionem liti qui nil fecerat, & deinde de anno 1509. Lupus cesserat in Gometium qui etiam nil fecerat, & cum hæc cessio de nouo producta erat, tamen adhuc currebant 30. anni, adeo vt necdum poterat dici litem habitam pro derelicta, sed etiã actiones cessæ Gometio erant præscriptæ, & extinctæ, adeo vt Gometius qui hodie cesserat in Alphonsum qui litæ cæperat de anno 1540. nil habebat, quod posset cedere, & licet in cessione quam Lupus fecerat in Gometium intrauerat Petrus, contra quem Iordanus ceperat litæ contentiensi pensioni. 5. ducatorum in fauorem Lupi cedentis, & hoc erat etiam de nouo productum, & in hoc magnum fiebat fundamentum, quasi Petrus adunaret instrumenta cessionum, & lis viua remaneret, & posset sic præter alium canonatum suum impetrare, quia tamẽ erat incapax defendi per litem pendentiã, tamen hoc fuit iudicatum absurdum, quia de hoc omnino nõ costaret.

F A B I I.

Hispalensis portionis, 27. Februarij.

S V M M A R I V M.

- 1 Bulla prouisionis specialiter facte derogare vtrum statuto dicatur ecclesiæ in qua beneficij prouiso facta est.
- 2 Gratia concessa per Principem in specie vim adimens statuto dubium omne adimit, quod de statuti validitate potest oriri.
- Et quid si derogationis gratia de obreptione notetur, ex falsa narratione, aut tacita veritate numero sequen.
- 4 Princeps narrato negotio, vt se habet in rei veritate, facilius redditur, aut difficilius ad concedenda, vel neganda petita, pro rei, & personæ supplicantis qualitate.
- 5 Papa expressè dispensans cum aliquo qui notatur de inhabilitate, facit gratiam impetratam valere ad commodum supplicantis.
- 6 Condemnatio in casu de quo hic non publicam solum penitentiam, sed etiam combustionem denotat, & ideo verbum, etiam cõdemnati, in literis gratiæ positum, plenissimi roboris concessam indicat dispensationem, & ideo nõ ligatur impetrans statuto de quo in præsentia.

DECISIO LXX.

E Adem die in causa Hispalen. portion. dubitauit, an exactis constaret, quod esset derogatum statuto.

- 1 Extabat Bulla prouisionis in qua in specie statutis Ecclesiæ fuerat derogatum: & quia statutum de quo in præfenti causa agebatur requirebat specialem derogationem.
- 2 erat etiam producta & gratia perinde valere, in qua narrabatur totum statutum de verbo ad verbum: & illi in specie derogabatur, adeo quod negari non posset, quin esset derogatum. Sed opponebatur & derogationem esse surreptitiam, quia narrabatur progenitores prouisi fuisse iniciatos, nulla illis imposita penitentia publica, & cõstabat seu per remissionem constitutum publicabatur, penitentiam publicam fuisse iniunctam. . . tum in gratijs id mandatum præsumebatur dolosum, vt per Imol. in c. super literis, & Curt. iun. & Io. And. in cap. si. de iud.
- 4 fal. & tale mandatum allegabatur, quod & aliàs Princeps non fuisset concessurus, etiam narrata veritate, quia hoc narrato non posset negari, quia difficilius concessisset. Ægid. 1. 1. & no. Doct. in c. super literis, & c. postulasti, tamen domini dixerunt & hanc gratiam non esse surreptitiam, ex quo Papa dispensabat expressè cum eo: etiã fuerit filius vel nepos penitentis, seu etiam reconciliati, & & condemnati etiam, quod verbum condemnati in similib. non poterat non importare publicam penitentiam, immo combustionem, & sic apparebat de mente Papæ, quod vellet omnino hanc gratiam facere, in contrarijs autem de hoc non apparebat, licet præsupponant, & dicant Doctores, quod gratia sit surreptitia, licet Papa facilius concessurus ex mandato, non tamen expressè conferat, vt hic.

F A B I I.

Paduana custodiæ prima Aprilis. 1547.

S V M M A R I V M.

- 1 Clausula reseruatoria beneficiorum prothonotariorum sedis Apostolicæ an extendatur ad prothonotarios etiam familiares Cardinalium.
- 2 Familiares veri alij sunt ab illis qui dicuntur per resignationem.
- 3 Obscuro lumen minoris fit per lumen maius, & ex hoc familiares Papæ excludunt à clausula reseruatoria familiares Cardinalium.

DECISIO LXXI.

D e prima Aprilis. 1547. in causa Paduana custodiæ dubitauit, & vtrum clausula reseruatoria beneficiorum prothonotariorum intelligatur reseruare beneficia illorum qui sunt prothonotarij etiam familiares Cardinalium: & domini dixerunt, quod sic, per id quod dicit Casad. decisio nona de præben. Sarnen. in regula de vnione, Petr. Ferrer. q. 15. & licet ex aduerso diceretur dicta eorum præcedere & in veris familiaribus, secus in istis qui per resignationem sunt: tamen domini dixerunt, quod isti sunt veri familiares, quia in regula Papa ita dicit illos esse veros: & cum & maius lumen offulcet minus, vt dicitur in locis præallegatis, tamen solum reseruantur familiaribus Papæ, non autem Cardinalium, & ita non est iste casus mixtus, vt posset non comprehendi sub regula loquen. de simplicibus, ad l. si ita scriptum, de liber. & posthum. cum no. in l. secunda, ff. de verborum obligationibus, licet simplex. . . . quia sunt tantum familiares Papæ.

F A B I I.

F A B I I.
Conchensis pensionis, 1. Aprilis. 1547.

S V M M A R I V M.

- 1 Speciali procuratori si fiat protestatio à parte agente, & intimatio, non autem principali ipsi ad effectum, vt dimittat possessionem, an releuet actorem.

DECISIO LXXII.

E Adem die in causa Conchensis pensionis dubitauit & vtrum sufficiat protestatum fuisse, & intimatum procuratori speciali, quod quis intendebat ire seruien. ecclesiæ ad effectum, vt postmodum condemnatus Pensionarius teneatur ad id quod ex distributionibus quotidianis processit, attento maxime quod ad locum vbi erat portio, non patebat tutus accessus: & domini dixerunt, quod non, quia debet fieri protestatio, & intimatio principali ad effectum, vt dimitteret possessionem, & licet non pateret tutus accessus, erat sibi succursum prout iam fecerat, incitando illum ad causam ex intimatione executorialium.

F A B I I.

Burgensis beneficij, 1. Aprilis. 1547.

S V M M A R I V M.

- 1 Nuncius Apostolicus beneficia conferens quorum collatio ad eum per indultum Apostolicum spectat, ab eo facta, tamen inualida est, etiam facultate sibi concessa notoria existente, nisi producat, & hoc non facta, causæ cõtrouertentes super tali beneficio suspenduntur neque executioni possunt vllatenus mandari.

DECISIO LXXIII.

E Adem die in vna Burgensis beneficij, dixerunt domini, & quod ex quo non erant productæ facultates nunciij, qui prouiderat de hoc beneficio, licet essent notoriæ, & in pluribus causis productæ, tamen causa non poterat expediti, & ita suspendi.

F A B I I.

In quadam Toletana matrimonij.

S V M M A R I V M.

- 1 Ciuili causa impediri aliquando potest per criminalem, ita vt ea suspensa non vltius, nisi illa prius expedita procedi possit.
- 2 Sufficiens mandatum si procurator agens non habeat impeditur processus in causa, & quod agitur nullum est, ob defectum plenioris mandati.
- 3 Mutua causarum inter se concurrentium connexio actionem vnus suspendit, & alteram suo cursu terminari efficit.
- 4 Compatibiles inter se vbi sint causæ tam ciuiles quam criminales, ita in vna alteram impediunt, criminalis ciuili præiudicat.

DECISIO LXXIII.

D ubitauit in vna Toletan. eadem die vtrum causa criminalis de qua agebatur & præiudicaret ciuili, vt in ea procedi non posset: & licet multa hincinde dicerentur, tamen ex quo procurator, qui comparuerat in causa criminali pro Domina Beatrice, & eius filio non habebat mandatum sufficiens, causa criminalis dicebatur agi inter fiscum, & Comitem Arias: ciuili autem inter Beatricem, & filium ex vtra, & Comitem Arias ex alia propterea, & cum istæ causæ inter diuersas personas inuicem se impediunt, vt l. rer. amotarum actio. ff. rerum amot. quæ ita reseruat secundum literam primam, vt ibi per Bal. & alios, & Salyce. in l. prima, columna secunda, oppo. decima, C. quando criminalis actio præiudicat ciuili: licet Barto. in l. rerum amotarum, videtur velle aliter, quem Felyn. sequens hic videtur istam opinionem limitare: quem etiã sequitur Salyce. & alij in dicta l. & quando sunt inuicem compatibiles ita quod criminalis absorbeat ciuilem, & non esse in casu nostro fuit iudicatum.

F A B I I.

Calaguritana Abbatissatus. 20. Aprilis. 1547.

S V M M A R I V M.

- 1 Sententia lata in fauorem partis, quæ transiit in rem iudicatam, & concessis executorialibus iisdemque pro declaratoria intimatis, ob non comparitionem si sententia arguatur de notoria iniquitate, an actus iuridici præcedentes vna cum dicta sententia annullentur.

DECISIO LXXV.

D ie 20. Aprilis, 1547. in causa Calaguritana Abbatissatus dubitauit, & an sententia Leonoræ sit notoriè iniqua, lata enim fuerat sententia in fauorem Leonoræ, quæ transierat in iudicatum, erant datæ executoriales, & intimatæ, pro declaratoria ob non comparitionem, opponebatur de notoria iniustitia sententiæ, ideo dubitauit, vt supra, & quia multa hinc inde adducebantur tam pro saluanda, quam pro impugnanda sententia, domini dixerunt materiam diuidi debere.

F A B I I.

In quadam Perusina seu Ciuitatis Castellæ. 20. Apr. 1547.

S V M M A R I V M.

- 1 Obtinens nomine proprio decretum executorialium cum inhibitione aliosq, actus iuridicos exercens secuta cessione mandatoq, de gestoribus iurisdictione processus, an ex obiecto aduersarij ob factam cessionem dici possit nullus, & ob id debeat condemnatio fieri in expensas.
- 2 Remissoria obtenta decerni ad partes, citatione facta in personam procuratoris constituti non tamen acceptantis, cõparentis licet in causa ad informandum, processus totus est nullus nec ratificari potest actu nõ gesto noie ratificatis.
- 3 Error nominis admissus in processu talis, vt annullat processum non adimit nullitatem, sed imputatur incuriæ partis, quæ diligentius, quod in rem suam fore vtile iudicabat, inspicere debebat.

O

Comparens

1 *Comparens ad informandum non semper ob id mandatum de procura dicitur acceptare, stante, quod alius iam nominatus acceptavit, & non necessario in omni informante procuratio acceptata requiritur ex quotidiano stylo Curia.*

DECISIO LXXVI.

E Adem die in causa Perusina, seu Ciuitatis Castellii dubitauit vtrum processus sit nullus, & deberet fieri condemnatio expensarum: fuerat enim commissio causa nomine Martini de la Staffa, & huius beneficium obtenta erat nomine proprio decerni citatio, & inhibitio, & sic multos actus fecerat nomine proprio, quibus factis, pars aduersa dederat commissionem causæ nullitatis, & dominus cesserat, & postmodum dederat mandatum cum ratificatione gestorum, & obtinuerat decerni & remissoriam ad partes, citato Fabio, qui licet esset constitutus procurator, tamen non acceptauerat: licet in hac causa comparuisset informando, & dixerunt dñi totum processum esse nullum, nec potuisse ratificari, cū actus non fuisset gestus nomine ratificantis: & licet allegaretur pro saluando processu error nominis, tamen dixerunt domini id imputandum parti, quæ non bene inspexerat, quod sit verus notarius. Et licet etiam allegaretur Bar. in l. 1. §. nunciatio, vers. fatendum, in 2. col. ff. de noui ope. nunc. tamen dixerunt domini non facere ad propositum, vt clarè patet cuilibet intuenti, nec ex quod quis comparat informando, dicitur acceptasse mandatum, cum iam alius nominatus acceptasset, cum videamus multos informantes non esse procuratores.

F A B I I.

Valentina parochialis. 20. Aprilis. 1547.

S V M M A R I V M.

1 *Substituendi ad effectum tantum si procurator acceptet causam defensionem, non potest examinari cum præsupponatur scire secreta partis idq; in principalis sui præiudicium etiam urgentibus instanter aduersarijs, cum sit plane iniquum causam defensionem tali facto adimi ipsi principali.*

DECISIO LXXVII.

E Adem die in causa Valétina parochialis dubitauit & vtrum procurator qui acceptauerat ad effectum substituendi tantum, posset examinari in cā, & dixerunt domini, quod non: quia ex quo ad id tantum transmissum erat mandatum, vltra id quod ex quo censebatur esse procurator, & acceptasse notorium est. cle. 1. de procura. tamen cum præsumebatur scire secreta causæ, propterea equum non erat, vt examinaretur, & ita mandatum fuit non examinari, quantumcunque pars aduersa instaret, quod examinaretur.

F A B I I.

Troiana testamenti. 23. Aprilis. 1547.

S V M M A R I V M.

1 *Copia data de testium publicatione ante annos, 20. facta, si non apparet testium publicatio, an realiter facta præsupponatur ad effectum vt de nouo possint vel debeant, vel non possint alij testes examinari.*

2 *Publicationem testium de qua controuersa est ob non comparitionem copie fidem de publicatione habita facientis ex eo potissimum argui potest, quod constet de informatione super dictis testium, quæ sine publicatione eorundem fieri non potest.*

3 *Originalia de testium publicatione habita si per plures dies fuerint in manibus informantis, arguunt de attentatis, & faciunt informantem suspectum.*

DECISIO LXXVIII.

D Ie 23. eiusdem Troiana testamenti dubitauit vtrum constet de publicatione testium taliter, quod non potuerint, nec in futurum possint examinari testes in hac causa. iam per 20. annos antea fuerat petita, & obtenta publicatio testium, sed quod fuisset data copia testium, non constabat: vnde ex hoc non inferebatur habita publicatio, quæ sepius petita, non tamen acceptatio. Ex & alio etiam capite præsumebatur publicatio, quia erat informatum super dictis testibus, quod sine publicatione fieri non potuisset: sed quia repetiebatur primo punctus datus, præsupposito quod testes ita decernerent: vnde licet postea fuisset datus punctus simpliciter, an testes probent, tamen ex hoc non inferebatur non potuisse informari sine publicatione habita propter pactum præcedens in quo continebatur substantia quid testes contineant: erant enim super ista publicatione examinati duos testes, per quos & præsumebatur tentari, quod originalia data testium fuissent per plures dies in manu informantis in hac causa: quod quia testes non dicebant, habuit Rota hos testes pro non publicatis: & dixerunt domini, quod ad impediendum ne testes examinarentur propter publicationem, deberet plenè constare de re testificata, non autem solum in domo Auditoris, vt quando non solent fieri, fuerunt dicta testium lecta, & ita habui testes post huiusmodi publicationem examinatos pro probantibus, & in futurum posse alios testes examinari.

F A B I I.

In quadam causa aliàs coram Aud. Camera agitata.

S V M M A R I V M.

1 *Camera apostolica Auditor index in causa constitutus non potest impedire si appelletur ad concessum Rotalem quin ad illud tribunal causa decidenda deuolui possit cum sententia ab eo lata possit à Rota renouari, si fuerit suborta suspitio de attentatis.*

2 *Rotale tribunal hunc stylum habet, vt quicquid in ea per inhibitionem fiat emendetur, omniaq; post inhibitionem promulgata gesta, pro attentatis habeantur.*

DECISIO LXXIX.

D ubitauit, & an sententia Auditoris Camera sit iuste reuocanda, an attentata propter inhibitionem in hac enim causa quæ dicitur pependisse coram Auditore Camera cum pars fuisset citata ad sententiam iudex remisit ad dominum iudicem qui declarauerat, immo coram eodè ad plures actus postea fuerat processum, sed pars, quæ timebat terminum declarari contra illum, appellauerat, & obtinuerat mihi committi causam

causam appellationis, & vigore commissionis fuerat inhibitum, tamen vt dixi postmodum processerat coram eodem iudice, qui postmodum iterum fuerat restitutus, & iusserat partem citandam ad sententiam, qua tamen sententia contra scilicet, obtinuit aliam commissionem, præmissa tamen illa de qua supra, vigore cuius an apertionem Rotæ fuerat inhibitum parti: aperta Rota Locutenens Auditoris Camera pronunciauerat, dubitauerat propter & stylum Rotæ, quæ est, quod quilibet inhibitio Rotalis sit emendanda, & quicquid post illam factum fuerit, sit attentatum, in ista sententia nedum post vnam inhibitionem, sed post duas esset attentata, tamen domini hoc casu voluere contrarium: prima enim inhibitio non obstabat, quia illi fuerat renunciatum per partem procedere coram eodem iudice, nec secundam voluere ostendere tanquam nimis calumniosam, & ita domini dixerunt sententiam bonam:

F A B I I.

Veronensis parochialis. 23. Aprilis. 1547.

S V M M A R I V M.

1 *Commenda parochialis obtenta per indultum ante obitum paucis diebus resignari potest in personam benemeritam, & gratâ, vt in indulto, subiacet q; regulæ de infirmis cū non pro temporali, sed perpetua ipsa commenda habeatur.*

2 *Commenda per indultum habita cum libera collatione cui placuerit, & dispositione de fructibus ac si in titulum obtinisset subiacet regulæ de infirmis, & eius cessio valida est in commodum cessionarij.*

DECISIO LXXX.

E Adem die in causa Veronen. parochialis dubitauit, & vtrum commenda de qua agitur subiacebat regulæ de infirmis resignan. hanc enim parochiale Episcopus Veronenis obtinuerat sibi commendari vigore indulti sui sub eius Vicario & quoad ipsam alicui pro nã benemeritæ, & gratæ duxerit conferendū, & deinde possit disponere de fructibus, perinde ac si in titulum obtinisset: huic commendæ cesserat Episcopus post paucos dies ante eius obitum, vnde dubitabatur, an subiaceret regulæ de infirmis resignantibus, tanquam commenda esset temporalis, non perpetua, ad no. per Sarnè. q. 13. eiusdem regulæ: tamen domini habuere hanc commendam pro perpetua, & per consequens ex dictis eiusdem Sarnen. subiacere regulæ. Ponderarunt etiam verba simpliciter loquentia, & dicentia si quis in infirmitate constitutus resignauit aliquod beneficium, adeo quod habuerit pro constanti hanc cessionem subiacere regulæ.

F A B I I.

Toletani matrimonij. 23. Aprilis. 1547.

S V M M A R I V M.

1 *Causa ciuili ex incidenti materia diffamatorias vt pote ex concubinato maritata prodeuntes, an reijcere possit.*

DECISIO LXXXI.

E Adem die in causa Toletan. matrimonij dubitauit, & an materiæ diffamatoriæ Domine Beatricis sint

reijciendæ in causa ciuili. Anno etiam elapso mense Martio in hac eadem causa erant dati articuli, inter quos erat vnus continens concubinatum D. Beatricis, & Gabrielis. D. Francisci seu Ferdinandi aliàs examinatus in remissoria huius causæ, & post longam discussionem domini anno præterito iudicarunt admittendas esse hæc materias, nunc etiam iterum super hoc instarunt, & domini idem dixerunt, testes super hoc recipiendos esse.

F A B I I.

De inhabilitate ad beneficia. 27. Aprilis. 1547.

S V M M A R I V M.

1 *Cedens iura sua, quæ habere dicitur in benefico per impetrationem non seruatis contentis in regula de impetrandis ad inhabilis redditur ad obtinendum beneficium.*

2 *Regula de certo modo impetrandi beneficia Pauli Tertij Pont. Max. refertur ad futuram beneficiorum collationem cum per dictionem de cetero loquatur non ad præteritum ante regulæ promulgationem.*

DECISIO LXXXII.

D Ie 27. eiusdem dubitauit vtrum Alphonfus de Fonseca sit inhabilis ad obtinendum beneficium de quo agitur propter regulam ultimo loco per Petrum aduersarium productam: hic enim Alphonfus habuerat multa iura diuersarum personarum per illorum & cessionem, inter quæ erant iura Stephani del Campo, qui habebat impetrationem certo modo, nec seruauerat contenta in regula de impetrandi certo modo: propter quod ex regula Pauli erat omnino inhabilis ad obtinendum idem beneficium, & nedum ipse Stephanus, sed etiam Alphonfus eius cessionarius erat factus inhabilis, vt cantant verba regulæ Pauli editæ de anno 1540. vnde ex hoc prætendebatur Alphonsum fuisse ante publicationem regulæ, & regula loquitur per verbum de cetero, & sic capiunt tantum facta, & dixerunt domini regulam non inhabilitare Alphonsum, & ita pronunciaui.

F A B I I.

Calaguritana Abbatissatus. 27. Aprilis. 1547.

S V M M A R I V M.

1 *Superior confirmans electionem Abbatissæ nõ capacis gradus aut dignitatis ob minorencem ætatem, inualidè confert confirmationem, etiam non obstante, quod à maiori parte monialium concorditer fuerit electio facta.*

2 *Prouisio nouiter obtenta narrato nullo fructus perceptos subsecuta confessione postmodum in articulis datis contraria, vtum ob id sit surreptitia.*

3 *Consistens articulando se fructuum perceptione vsu quidem, non tamen ante nouam prouisionem, prouisio non potest dici surreptitia.*

4 *Spirituales fructus percipi ab aliquo dicuntur, qui administrationem officij, vel dignitatis exercet, temporales verò qui prouentus annuos in sua commoda conuertit.*

5 *Fructuum temporalium ratione Datario compositio solui solet, non spiritualium in exercitatione officij consistentium.*

6 *Electio facta ad dignitatem subsecutaq; confirmatione, licet nulliter facta ob defectum iurisdictionis confirmantis,*

& famam concubinitatis, validitatis sententiarum, & liberationis Ioannis Baptistæ: & multi ex eis dicebant rem non potuisse aliter se habere circa famas contrarias, quia ipsi sciissent. Animaduertum tamen fuit, quod vnus ex eis, qui vocabatur Franciscus de la Plaza examinatus in remissoria sibi contradicebat circa famam matrimonij, & collationis sententiarum, quia in primo examine dixerat data fuisse munera, vt consentiret dissolutioni matrimonij....

F A B I I.

In eadem causa Toletan. matrimonij.
7. Maij. 1547.

S V M M A R I V M.

Testes falsarij, aut sibi in deponendo contrarij possunt excommunicari, nisi reuocent, quæ falso deposuerunt.

DECISIO LXXXIX.

Die 4. Maij in eadem deduxi ad notitiam dominorum, qualiter erat productus quidam alter processus de partibus per Ioannem Portuarrero, contra Comitum hic petentem, in quo erant examinati septem testes, qui probabant, quod post examen testium de quo supra, quidam factor Comitum hic presentis examinatus in partibus, alloquebatur testes predictos de quibusdam, qui voluere ostendere eorum depositionem, vt viderent, an aliquid ultra id quod ipsi dixerunt: & qui affirmabant ira deposuisse, & ita esse veritatem, & cum instaretur, vt hanc respicerent, quia id quod dixerunt erat falsum, & erant examinati excommunicati, nisi reuocarent, ipsi affirmarunt adhuc verum se dixisse.

F A B I I.

Conchenfis beneficij. 7. Maij. 1547.

S V M M A R I V M.

- 1 Cause in Rotæ commissæ per Eugenianam constitutionem possunt ad Aud. Camerae Apostolicæ tribunal deuolui.
- 2 Spoliatum se asserens, & ideo in iudicio de spolio agens, si probare sufficienter non potest possessionem qua se asserit spoliatum, in vanum laborare dicitur, & à iudice non auditur.
- 3 Actor scientiam habens de rei procuratore, citare debet illum, non procedere ad contradictas, quia præsumitur calumniose agere illo non citato, & sententiam per similes artes extorsisse, vnde & sententia, & processus tanquam attentata ab eo, veniunt reijcienda.
- 4 Limita & contrarium vide quod. non sit quippiam tali casu attentatum ob negotij diuersitatem, nu. seq.

DECISIO XC.

Adem die in causa Conchenfis beneficij de Villorada consului dominos, nam in hac causa post pronuntiaueram super processu per contradictas, comparuit procurator rei, & ultra quod appellauit, instabat etiam ne subscriberetur sententia attentata, quod post commissionem causæ super isto beneficio in Rota, actor vigore Eugenianæ traxerat causam istam coram Auditore Camerae, coram quo procurator prefatus comparuerat, & defenderat principalem suum,

- 2 & cum actor coram Audit. Camerae nil posset consequi, eo quod possessionem suam qua spoliatus fuerat, non poterat probare, redijt iterum ad me, & fecit citare aduersarium, vnde dicebat procurator aduersarij, quod
- 3 & iste cum sciebat illum esse procuratorem, debebat illum citare, & non procedere per contradictas: quod calumniosè erat factum: vnde non debebat Rota pati, cum istis calumnijs sententiam extorsisse, & dicebat etiam sententiam, & processum coram me tanquam attentatum esse reijcienda, postquam ceperat procedere coram Auditore Camerae, tamen domini & dixere sententiam esse subscribendam, postquam principalis fuerat personaliter citatus ad comparandum coram me, nec poterat dici calumnia, propter hoc, nec attentata, postquam mihi causa commissa fuerat, & diuersa erat causa que coram Aud. Camerae pependit.

F A B I I.

Calaguritana Abbatissatus. 7. Maij. 1547.

S V M M A R I V M.

- 1 Libello supplicis si gratia secundo fuerit impetrata, qua erat canonizata tacito de prima gratia limitata, an vitium subreptionis inesse possit.
- 2 Limitata gratia dicitur ea, quæ sub conditione conceditur cum clausula si & quatenus consensus accedat maioris partis &c. vt hoc casu.
- 3 Obtenta secunda gratia non facta mentione de prima, surreptitia est, & extenditur talis surreptio non solum ad priuilegia sed etiam ad quaslibet concessiones, & maxime ad gratias beneficiorum.
- 4 Papæ si constaret per narrationem supplicantis primam gratiam concessam esse limitatam, haud dubie secundam simpliciter non fuisset concessurus.
- 5 Supplicatione sola obtentæ gratiæ per modicas dicuntur habitæ expensas, sed quæ per literarum expeditionem sunt magnas requirunt expensas, & ideo de partium voluntate obtentæ præsupponuntur, cum nemo suum sine causa iactare præsumatur.
- 6 Sola supplicatione impetrata gratia si producta fuerit in iudicio possessorio, tresq; eius vigore habitæ conformes, sententiæ, literæq; executorialibus subsecutæ vsque ad brachij executionem inclusiue fuerint eiusdem citra dubium omne gratiæ interuenisse partis consensu ratificationem est censendum.

DECISIO XCI.

Adem die in causa Calaguritana Abbatissatus dubitavi, & an gratia Leonoræ canonizata sit surrepta, quia in ea non erat facta mentio de prima gratia sibi concessa limitata, de consensu medietatis monialium: habuerat enim ista Leonora duas gratias si neutri, vnam, quam prius produxerat in iudicio possessorio, & limitatam, dummodo accederet consensus medietatis monialium: aliam & legitimam obtinuerat super qua literas expediuerat, prouideri sibi de Abbatissatu sine aliquo consensu monialium, nec de prima gratia limitata faciebatur mentionem, propter quod dicebatur surreptitia, ex no. per Innocentium, in capit. veniens, de præscrip. vbi etiam Abbas columna quarta, versicu. venio ad secundum membrum: quem alij sequuntur, vbi etiam Fel. latissimè, colum. prima, versicu. cum dum Abb. præceptor gestat: Quæ dicta non solum habet locum in priuilegijs, sed etiam in quibuscuque con-

cessionibus, & maxime in gratijs ad beneficia, vt patet ex dictis ibidem, col. 4. vers. sed ad primum dictum: & licet aliàs latæ fuerit distinctum super hac materia, ex dicta fallen. ibidem, col. 4. & ostensum fuerit in causa de qua agitur notare Doctores gratiam omnem surreptitiam, non facientem mentionem de prima: tamen dominis non placuit distinctio sua considerantis aliàs, quod & si Papæ fuisset narratum de prima gratia limitata, hanc simpliciter non concessisset. Dicebatur etiam quod non constabat primam gratiam fuisse ratificatam per Leonoram, quia per alium erat obtenta & gratia cum sola suppositione, & sic erat obtenta cum modica impensa, & propterea super secunda litteræ erant expeditæ, & cum magna impensa, præsumebatur de eius voluntate obtenta. Rota in antiq. decis. 23. Cassad. decis. 3. de procur. cum limit. tamen hoc etiam non placuit, quia ex quo illa gratia per solam supplicationem obtenta erat producta in iudicio possessorio, & eius vigore obtentæ tres conformes, tum litteræ etiam executorialibus, & alia, vsque ad brachium sæculare inclusiue, illam ratificauerat. Dicebatur etiam quod in quo gratia si neutri status, & merita causæ pro expressis habeant, vigore huius clausulæ poterant omnia exprimi, & narrari in hac gratia ex stylo Curie. Anto. de Butr. conf. 7. Cassad. decis. 38. super Regulus Cancellariæ. sed nec istud placuit, tum quia litteræ loquebantur de meritis causæ, in petitorio, non possessorio, de quo nulla fiebat mentio, tamen quia intelligebatur de statu litis, & meritis causæ, non autem de gratijs in huiusmodi causis producendis.

F A B I I.

Salamantina Abbatia. 7. Maij. 1547.

S V M M A R I V M.

- 1 Abbati si lis moueatur ratione Abbatia, & contra eam sententia ab aduersario fuerit obtenta, & super eadem Abbatia superinductum sequestrum obtenta etiam res iudicata vna cum executorialibus, & reliquis requisitis capta iterum possessione per Abbatem spoliatum, hæc dicuntur haud dubie attentata.
- 2 Instrumenta registro notarij inserta si non plene probent possessionem spoliantis, neque testes, vt pote cum vnus deposuit de visu, alius de publica voce & fama, & tertius de simplici auditu, & sic imperfecti, ita vt non constet de eius possessione, reliquum est partem spoliatum indicare continuasse suam possessionem veterem, neque ullam vnquam possessionis suæ interruptionem intercessisse.
- 3 Dicens se alterius nomine possidere, aut verius possessionem cepisse, si de eius mandato non constiterit inualida est possessio, & nullo modo propter hanc inhabilitatem probari potest.

DECISIO XCII.

Adem die in causa Salamantina Abbatia, dubitavi, vtum possessio Didaci esset attentata: Didacus enim de anno 1527. pacificè habuit possessionem huius Abbatia, contra quem & fuerat mota lis per Franciscum de Mendoza, & habita prima sententia per eundem Abbatia fuerat sequestrata, demum obtinuerat re iudicatam, executorialibus, & quæ sequuntur: & licet processus executiuus in hac causa fuisset iudicatus nullus, tamen. prætendebatur Franciscum ingressum esse possessionem vigore brachij sæcularis, & nulliter decreti

& cum esset resolutum semper durasse dictam litem, & etiam nunc cum Didacus rursum ceperat dictam possessionem, dicebatur poss. illius non posse dici non attentatam, postquam per primam sententiam fuerat per Franciscum spoliatus: nec poterat esse verum, & prætendebat Didacus se semper continuasse possessionem suam, ex quo semel fuerat nulliter interrupta, tum quia non bene constabat de possessione Francisci, quia & quædam instrumenta quæ erant in quodam paruo registro coram Io. Clerici non probabant possessionem, nec per testes plene etiam probaretur, quia vnus tantum de visu, alius de publica voce & fama, tertius de auditu simplici, licet à quamplurimis, & sic probatio erat imperfecta, sed ultra hos testes, & alia adminicula non attestabantur de Francisco possidente, & sed de quodam qui nomine illius dicebatur possessionem cepisse, & continuasse, de cuius mandato non constabat, & propterea dixere nullo modo constare de possessione Francisci, & propterea Didacum continuasse suam possessionem non interruptam.

F A B I I.

Fulginatensis Prioratus. 9. Maij. 1547.

S V M M A R I V M.

- 1 Dato mandato in actis de stando vnica sententiæ, & testibus examinatis terminoque etiam dato an remissoria concedi possit.

DECISIO XCIII.

Die 9. Maij in causa Fulginatensis Prioratus dubitavi, & vtum esset danda remissoria habebam causam in secunda instantia, erat datum mandatū in actis de stando vnica sententiæ, & ex testibus examinatis in prima erat datus terminus, & dixere domini dandam esse remissoriam.

F A B I I.

Valentini Matrimonij. 9. Maij. 1547.

S V M M A R I V M.

- 1 Cursus annorum 18. & sic diuturnus, articulos non raro aliàs propositos efficere dicitur reprobatorios in causa matrimoniali, nec vacare calumnia proponentes iudicantur.
- 2 Articuli calumniosè dati animo differendi litem, & causam protelandi, & repetiti bis terue, reprobatorii sunt, & non admittuntur in causa matrimoniali.
- 3 Nouum articulum de nouo matrimonio inducens post lapsum 18. annorum quo de primo matrimonio lis agitur tanquam somnians reijcitur, & neuiquam calumnia vacare dicitur.

DECISIO XCIII.

Adem die in causa Valentini matrimonij dubitavi, & vtum articuli dati essent admittendi in Curia post 18. annos, quibus causa super isto matrimonio pendebat, tamen in partibus in Curia fuerat habita publicatio testium, super quibus in Rota fuerat latissimè disputatum. In secunda instantia causa deuenit ad me, in tertia iam erat datus punctus super materijs antiquis, & nunquam affirmatum per reos contra

tra matrimonium venien. pronunciatui vt excitarem eos ad informandum, & subscribendum sententiam, postquam venerunt, & dedere articulos, imo postquam 20. continentes nedum materias nouas, verum antiquas, & tertio reprobatis, quos articulos adeo calumniosè datos visum est, animo expectationem differendi, ideo non admittendos esse conuenerunt, bis enim aliàs fuerant dati articuli reprobatorij: & quam plurimi testes examinati, adeo quòd visum fuit non posse aliquid ultra probari: ideo calumniosè articulabatur etiam quoddam nouum & antiquum matrimonium, ad inuolidandum primum, quòd & calumniosum apparet, vt post 18. annos quo causa pendebat, nunc hoc somniant, & erat terminus contrarius in processu antiquo, adeo quòd fuit visum dominis articulos ex toto reijcere.

F A B I I.

Parochialis de Antiueros. 11. Maij. 1547.

S V M M A R I V M.

1. *Victum & vestitum subministratum per Cardinalem alicui si testes probent, an per hoc familiaritas satis sufficiat, & probata dicatur stante eo quod testes dicunt audiuisset, & scire, & esse publicam vocem & famam talem à tali Cardinale vt reliquos consiliarios pecunias annuatim pro victu & vestitu habere.*
2. *Collatio Papæ de beneficijs facta vacantibus per obitum familiaris Cardinalis ex communi regula inuolida est, probata familiaritate, nec seruatis in prædicta regula contentis.*

D E C I S I O X C V.

E Adem die in causa Parochiali de Antiueros præsupposito, quòd testes dicant Alphonsum Maldonado fuisse vnum ex familiaribus Cardinalis, & quòd ei dabatur pecuniæ annuatim pro victu & vestitu, prout alijs Consiliarijs, & familiaribus, qui non comedebant in tinello, in causa scientiæ, quia audiuit, & scit, & est publica vox & fama, vtum ex hoc probetur familiaritas ad effectum de quo agitur, ultra id quod continetur in puncto: legi testes à principio vsque ad finem, & domini fuere in hac opinione testes optimè probare, & quòd melius probari non posset familiaritas, & continua commensalitas, & sic quod non tenuit collatio Papæ, non seruatis his de quibus in regula de impetrandis beneficijs vacantibus per obitum famil. Cardin.

F A B I I.

De resignatione in quadam beneficijs. 13. Maij. 1547.

S V M M A R I V M.

1. *Mandato emanante ad resignandum in manibus Vicarij vel alterius ad id facultatem habentis tertia persona in mandato nominata, talis resignatio facta vigore talis mandati, an tanquam simoniaca suspensa sit habenda.*
2. *Resignatio liberè facta Ordinario vel eius Vicario non in fauorem certæ personæ, non potest dici simoniaca.*
3. *Vis istius clausula non aliter, nec alio modo in resignatione, quæ & qualis esse dicatur.*
4. *Facta resignatione ad aliquo in fauorem certæ personæ si prouiso non fiat in eam præsupponitur non ratificasse resignationem, nec aliter velle valere.*

5. *Mandatum si contineat resignationem fieri debere in manibus cuiusque ad id potestatem habentis etiam in fauorem certæ personæ non est simoniacum, idque ratione primi membri ad id potestatem habentis.*
6. *Finis mandati si excedatur frustratorium est mandatum cum id delictum contineat quod non potest vel debet cadere in mandatum.*

D E C I S I O X C V I.

D Ie 13. eiusdem dubitanti, vtum resignatio facta coram ordinario esset simoniaca, & dubium faciebat, quia erat datum mandatum ad resignandum in manibus Vicarij, vel alterius ad id potestatem habentis in fauorem certæ personæ in mandato nominatæ, & ad petendum illi prouideri: & propterea ex not. in c. ex parte, el primo per Glo. & Docto. de off. deleg. dicebatur resignationem vigore talis mandati in manibus Vicarij factam, esse simoniacam. In contrarium allegabatur decis. 2. Cassad. de simo. quam domini dixere non facere ad propositum, quia loquitur in resignante liberè sed supposito quòd certæ personæ prouideretur, vnde resignatio non erat facta in fauorem certæ personæ, cum possit ordinarius cuiusque velit prouidere, non obstante supplicatione. Et licet in mandato de quo agabatur non esset clausula non aliàs aliter, nec alio modo, tamen domini dixere æquiparari resignationem in fauorem certæ personæ, cum tacitè ageretur, quòd aliter non valeret. Allegabatur, & dictum Staphil. in tract. de litteris gratiæ c. 66. tamen fuit dictam non bene loqui si in casu isto loqueretur, & ita omnes domini sentire, quod talis resignatio non valeret, & quòd res remaneret penes resignatarium. Duo tamen ex dominis dicebant, quòd si mandatum non erat simoniacum cum ex quo erat datum ad resignandum in manibus cuiusque ad id potestatem habentis, & in fauorem certæ personæ, vnde poterat intelligi de Papa in cuius manibus facta erat resignatio, & in fauorem certæ personæ sustinebatur. Vel dicunt Docto. in d. c. ex parte, & Cassad. dicta decis. secunda, vnde ista resignatio in manibus Vicarij excelsit fines mandati, quòd non intelligitur datum ad delinquendum, & sic ad resignandum simoniacè. Alij tamen contradixerunt, & bene, quia expressè erat id mandatum ad resignandum in manibus Vicarij, & sic fines mandati non excelsit.

F A B I I.

Conchenfis terrarum. 13. Maij. 1547.

S V M M A R I V M.

1. *Testes deponentes de actibus possessorijs quales sunt scindere ligna pascolare pecora in terris de quibus cõtrouertitur, soluere agentibus partis quæ prætenedit de possessione, de quorum tamè mandato non constat, nec minus de ratificatione prædecessoris, non probant possessionem.*
2. *Depositio testium inuolida est, quæ dicit de iure lignandi & pascendi partis in cuius fauorem deponit non facta mentione scientiæ vel ignorantie partis aduersæ.*

D E C I S I O X C V I I.

E Adem die retuli dominis, quid deponerent testes in causa Conchenfis terrarum, examinati pro parte Cardinalis Ferrariensis, qui prætenedit se spoliatum, & super spolio data erat remissoria plures testes examinati

minati erant, quos dixere domini duabus rationibus non probare: vna, quia testes deponentes de actibus possessorijs dixere vidisse scindere ligna, & pascere in terris de quibus agebatur, soluisse agentibus pro Cardinale quos nominabant, de quorum tamen mandato non constabat, nec de ratificatione Cardinalis antiqui, quam uidebantur probare, quòd possiderat, & ideo Cardinalem possedisse non probant. secunda ratio quia isti testes non deponebant nisi de possessione iuris lignandi, & pascendi, quòd quidem erat in possessorio iuris incorporatum, & propterea requirebatur scientia aduersariorum, quia antiquitus ante erectionem præposituræ ad quam prætendebatur spectare ista terrena quibus Cardinalis erat præpositus in possessione istorum bonorum, vnde ad probandum de tali possessione, scientia eorum requirebatur.

F A B I I.

Toletani Matrimonij. 13. Maij. 1547.

S V M M A R I V M.

1. *Nulliter examinati testes vt pote aliàs in remissoria produci, & sibi contrarij, probationem etiam faciunt nullam, ex cõmuni semel malus semper præsumitur malus, nisi aliud appareat.*

D E C I S I O X C V I I I.

E Adem die in causa Toletani matrimonij deduxit ad notitiam Dominorum qualiter pro parte Beatrix & filij erant producti de nouo alij duo testes in partibus examinati, qui de publica voce & fama deponebant Concubinatus, validitatis sententiarum, libertatis Io. Baptistæ malæ vitæ, bonæ & optimæ Beatricæ, quibus & alijs hætenus lectis de quibus supra informatum pro parte Comitissæ, ne dum vllam fidem esse adhibendam, qui nulliter examinati, nec etiam sumum nec aliquid relictum in animo fuit quòd Dominis posset excitare fidem, quia ex multis apparere eos falsos, & præcipuè cum duobus ex his aliàs in remissoria examinati, latissimi sibi in multis contradixerint: & notarius de hoc vt examinarentur rogatus, datis aliàs. . . . . Tum tribus annis suspectus, in executione cuiusdam processus extracti ex actis, & instrumentis in consilio Regio, & in hac causa productis. . . . .

F A B I I.

In quadam Cremonensi. 13. Maij. 1547.

S V M M A R I V M.

1. *Canonizatio nouæ prouisionis ad id vt parti commodum afferat, expedienda est per litteras super huiusmodi prouisionibus de stylo Curie expediri solitis.*

D E C I S I O X C I X.

E Adem die in causa Cremonensi. sive Veronen. de Triuentolo, fuit dictum, quòd licet in actis, fuissent productæ litteræ aduersarij ex quo tamen illæ non poterant canonizari, sed instabatur pro canonizatione nouæ prouisionis, litteræ super noua prouisione erant expediendæ, & cum esset dictum de Regula de nõ iudicando, & etiam instaretur pro absolutione, quia lit-

teræ non erant expeditæ, fuit per dominos dictum, quòd non pronuncietur, sed daretur tempus congruum ad litteras expediendas.

F A B I I.

Fulginatensis Prioratus. 13. Maij. 1547.

S V M M A R I V M.

1. *Sententia lata contra possessorem si sequestrum fiat ab actore, & eius nomine dati duo sequestratores eadem conditio reo offerenda est, vt & ipse nominet sequestratores, ne causa sua patrocinijs defraudetur, qui iudicis arbitrio etiam inuito actore possunt constitui.*

D E C I S I O C.

E Adem die in causa Fulginatensis Prioratus, cum lata sententia contra possessorem, fuisset datum sequestrum, & duo sequestratores ad instantiam actoris, cum procurator Romæ nesciret quem deberet nominare ex parte sua, nisi prius constito super hoc, & consulto principali, postea in secundo coram me fuit præsentata commissio, vt arbitrio meo deberet deputare sequestratores ad instantiam rei; & cum pro parte actoris negaretur hoc debere fieri, attentò, quòd duo homines probi iam deputati fuerant, quibus nimia esset danda fides dixerunt domini, non debere negari reo, quin ipse nominaret, vt ad eius instantiam apponeretur etiam nouus sequestrator.

F A B I I.

Valentina denegationis admissio militem.

S V M M A R I V M.

1. *Priuegijs stantibus, & indultis de cognitione causarum per se, an incidente litigio veniat negotium vigore priuegijs & indultorum super hoc habitorem remittendum, an non obstantibus ijs in Romana Curia cognosci de eo vt etiam determinari possit.*
2. *Religio Sacra Hierosolimitana militiæ obtinuit priuegiu à Sede Apostolica, quòd de omnibus querelis, questionibus litibus, & causis, tam super beneficijs, quam alijs, debeat cognosci per Magnum Religionis Magistrum, & Conuentum, idque in omni instantia.*
3. *Commissionis vigore si concessis antea priuegijs, etiam quibuscumque in specie derogetur de litium determinatione per Religionem Hierosolimitanam faciendam, adiecta clausula quorum tenore, non obstant priuegia, quin causa ventilatio, eiusdemque decisio ad Curiam Romanam, & Rotale tribunal deuolui possit.*
4. *Hierosolimitana Religio habens priuegium determinandi causas incidentes inter suos milites, litigans cum Religione si non sit eius miles, vel subditus, tamen se voluntarie subiecit Religioni, ab eaque fuerit acceptatus, an ab ea ad curiam appellare possit.*
5. *Cõcessio priuegijs de nõ recurrèdo ab Curiam in causæ ventilationibus excludit appellationem ad eam, conditionaliter tamen, si & quatenus iustitia parti petenti ab habente priuegium decisionis causarum administratur, qua denegata infringitur vis priuegijs, & causa per appellationem ad Curiam deuoluitur.*
6. *Gravaminis continui illatio, & petiti iuris administratio subtracta, causas ex priuegio indulti inappellabiles, & ad manus*

ad maius tribunal a priori abstractum deducit. Nemo iudex in propria causa determinatione esse debet, ex trita legum & vulgata iuris determinatione.

DECISIO CI.

IN causa Valentina denegationis admissionis, in militem, dubitavi, vtrum t causa sit remittenda, vel non, obstantibus priuilegijs productis, possit in Curia Romana cognosci: t Sacra enim Religio Hierosolimitana habet priuilegium, quod de omnibus querelis, questionibus, litibus, & causis, tam super beneficijs, quam alijs, debeat cognosci per Magnum Magistrum, & conuentum in omni instantia. Vnus petierat se admitti in militem, & probauerat secundum eius incumbentiam, fuit admissus, sed nolere sibi dare habitum nisi melius probaret: ab hac sententia Magni Magistri, & Conuentus petebat causam remitti, domini dixere, t quod ex quo in commissione erat derogatum omnibus priuilegijs cum clausula quorum tenores, & sic de verbo ad verbum, quod propterea hæc priuilegia non obstant, quo minus hic in curia causa cognosceretur: ad dicta per Anto. de Butr. in conf. 2. & latè tradit Fely. in c. nonnulli, col. 6. vers. ad diuis. primo de rescript. & quia t priuilegiu loquitur de causis inter milites, dubitabatur nunquid appellatio comprehenderetur, quia non esset nec miles, nec sudditus; & domini inclinarunt in id quod comprehenditur in priuilegio. quia vtrà se obtulerat Religioni, & illi se subiecerat, quæ & illum acceptauerat, licet ei fuerit mandatum, quod melius probaret incumbentia in priuilegio, & t excipitur quod omnes causæ præterquam si appellaret propter abnegatam iustitiam, & ab illa perperam, & continua grauamina imponeretur. Et Domini inclinarunt, quod hic saltem gustandum esset, an in vero esset t denegata iustitia, & illatum grauamen, vt sciretur an esset remittenda, vel non: fiebat etiam alia difficultas, quia causa erat commissa hic, & contra Magnum Magistrum, vnde nõ videtur iuridicum quod ad Magnum Magistrum aduersarium remitteretur. Sed etiam in hoc domini inclinabant, quod esset committenda cum causa illa non tangeret Magnum Magistrum principaliter, tamen ex quo commissio erat ita ampla, vt impediret remissionem, alia capita nõ plenè discussa fuere.

F A B I I.

Cæsaraugustana Vicaria de Cortes.

S V M M A R I V M.

- 1 Censuras & excommunicationes tonare non potest in causis beneficialibus sine commissione speciali Camera Apostolica Auditor, & ideo monitorio facto parti de non molestando, & non parentem tanquam contumacem si flagello excommunicationis feriat, censura ex defectu iurisdictionis nulla sunt, nec obsunt parti censuris molestata.
2 Apostolicarum executor literarum ordinarius est Camera auditor, & ideo vi Constitutionis Eugenianæ, quæ Curiales tuetur, potest etiam sine speciali commissione litigantes coram se excommunicationis vinculo stante contumacia innotare.
3 Priuilegia Auditoris Camera Apostolicæ amplissima sunt ratione censurarum, inhibitionum, correctionum, & similibus, & quotidiano vsu in Curia per praxim exercentur.
4 Intrusus de contumacia non partitionis monitorialium no-

tatus & conuictus, absoluitur, nequaquam nisi refusus expensis contumacialibus.

5 Pars habens pronotionem beneficii parochialis per resignationem sibi factam, & ex causa permutationis cuius vigore possessionem pariter apprehendit iam ab anis plus minus decem & octo non confitito licet de continuatione possessionis, ex quo tamen non apparet de contradictorio, nec quod alius fuerit in possessione, ex tam longo temporis decursu presumitur bonum ius, & longa possessionis continuatio, vnde etiam bonus titulus habitus arguitur.

DECISIO CII.

E Adem die in causa Cæsaraugustanæ Vicariæ de Cortes, dubitavi, an censura A. C. sint nullæ, & an constet de bono iure domini Martini de Arantia A. C. cum infertione Eugenianæ fecerat monitorium domino Martino, vt desisteret à molestationibus super ista Vicaria, & in contumaciam illum excommunicauerat, dicebatur censuras esse malas, ex defectu iurisdictionis, quia A. Camera non possit sine commissione procedere in causa beneficii. Tamen Domini ex attestatione Putei dixere, quod t A. C. qui est ordinarius executor literarum Apostolicarum, potuit vigore Eugenianæ, quæ tuetur Curiales, prout erat quidam alius intrusus qui molestabat monere poterat molestentem: & t quod hoc etiam habet in priuilegijs quæ erant amplissima, & quotidie practicabantur, & ideo dixere quod t si intrusus volebat absolui, solueret expensas contumaciales; Quantum vero ad secundam partem dubij, præsupposito quod in loco de Cortes esset tantum vna parochialis Sancti Michaelis, de qua erat prouisum domino Martino t per resignationem sibi factam ex causa permutationis, & illius vigore possessionem apprehenderat iam 18. annis elapsis, licet non constaret de aliqua continuatione possessionis, ex quo tamen non constabat de contradictorio, nec quod alius fueret in possessione tempore quo intrusus inuaserat possessionem, dixerunt dominum Martinum habere bonum ius: quia ex tam longa possessione, quæ præsumebatur continuata, inducebatur bonus titulus præsumptus, licet non doceret de aliquo alio titulo vel de possessione.

F A B I I.

Toletani Matrimonij. 20. Maij. 1547.

S V M M A R I V M.

1 Testes dicentes aliter à notario scriptum quam ipsi deposuerint, & omissa fuisse scribi quæ dicta fuerant, an suspitio ex hoc iudici suboriri possit esse subornatos.

DECISIO CIII.

D Ie 20. eiusdem in causa Toletani Matrimonij legi processum productum pro parte Ioannis Arias factum vigore literarum in forma signatarum ex quo multi testes qui examinati fuerunt pro Beatrice & eius filio, super concubinato inter Ioan. & Ioan. Bapt. contractum. t dicentes aliter fuisse scriptum quam ipsi dixerunt, & omissa fuisse scribi, quæ dixerunt, & multi etiam de eodem dicunt de attentatis, & subornatione testium examinatoru alios in remissoria.

F A

F A B I I.

Calaguritana Archidiaconatus.

S V M M A R I V M.

- 1 Gratia restitutionis in integrum plene deduci debet, & iustificari à parte cui per tres conformes sententias fuit ablatum beneficium, antequam ad possessionem restituatur medio in integrum restitutionis.
2 Restitutus plenè ad beneficium in consequentiam adipiscitur, & possessionem fructuum, & omnium quæ per sententiam eidem fuerant paulo ante adempta, eo tamen posito quod suam prius gratiam iustificet.
3 Amissam possessionem alicuius beneficii vigore trium conformium sententiarum contra beneficiatum aliquem prolatarum, & sic rei iudicata, si recuperare conetur is qui eo beneficio antea fruebatur interdicto recuperanda, nil potest obtinere, ex quo rite illa fuit priuatus licet non restè.
4 Naturalis possessio est de iure considerabilis, & venit in restitutionem in integrum, non tamen sine gratia canonizatione super hoc impetrata.

DECISIO CIIII.

I N causa Calaguritana Archidiaconatus, dubitavi posito sine veri præiudicio quod ex actis non appareat fuisse iustificatam gratiam q. Ioan. de Angiano t an d. Martinus sit restituendus ad possessionem, quæ sibi fuit ablata vigore rei iudicatæ, etiam quod ipse non iustificet suam gratiam, nec doceat de bono iure suo, & dixere domini non esse restituendum, quia commissio impetrata est sibi super restitutionem beneficii sibi per tres conformes ablati, per quas gratia aduersarij fuit canonizata, vnde non sentit de restit. post. nisi in consequentiam, t quia plenè eo restituito ad beneficium consequitur possess. fructuum & omnia, quæ per sententiam amittit: quod non obtinebit nisi iustificata gratia sua. Et hoc modo respondebatur ad doctrinam Bar. in apostilla, sed quod simpliciter. ff. ex quib. caus. mai. quæst. vltim. de qua per Ias. in §. rursus, nu. 76. Instit. de actionib. per Abb. in c. ex litteris, col. fina. in princ. ff. de restit. in integrum. t Et dixere etiam quod si ad istam possessionem hoc modo amissam ageret interdicto recuperandæ quod non posset obtinere, ex quo rite illa priuatus fuit, licet non restè, vt Iason inter alios declarat in l. iuste possidet, ff. de acqu. post. t naturalis enim possessio est considerabilis, & venit in restitutionem in integrum, tamen non restituenda venit hoc casu, nisi canonizata gratia, & restituito quoad ius beneficii.

F A B I I.

Toletana Thesauraria. 23. Maij. 1547.

S V M M A R I V M.

1 Provisio in quam subintrat simoniacus aliquis contractus inhabilem reddit prouisum, & est de iure nulla.

DECISIO CV.

D Ie 23. eiusdem in causa Toletan. Thesauraria, dubitavi, vtrum t ex deductis constet de inhabilitate Didaci Maldonado, taliter quod prouisio

facta de hac thesauraria non valeret, & dicebatur qd sit per simoniacâ pactionem commissa ad extrauagantem Pauli. multis tamen fundamentis videtur contrarium: tamen visum est dominis materiam distinguendam, vt melius informaretur, & causa decideretur.

F A B I I.

Canetens. Canonizat. & præben. 23. Maij. 1547.

S V M M A R I V M.

- 1 Liquidationis fructuum examen si Vicario per iudicem committatur qui habet etiam facultatem sibi in casu absentis substituendi, si per Vicarij eiusdem substitutum fiat, an releuet, & processus validetur.
2 Commissio concessa nomine officij non autem proprio, facit iuris tamen fictione substitutum substituti eandem esse personam cum principali & primario substituto, ita vt causam effectualiter sibi delegatam expedire possit. Quod tamen locum habet si substitutus secundario sufficiatur loco viuentis adhuc primarij substituti absentis, non autem demortui in officium subrogati. nu. seq.
4 Processus in partibus instituto ab actore si nil opponatur, quia nemo compareat pro rei defensione, an gesta valeant dubitatur.

DECISIO CVI.

E Adem die in causa Canetens. Canonizatus, & præbendæ, dubitavi an gesta per Vicarium substitutum valeant, t præfatum Vicarium cui per Neomanum erat commissum examen super liquidatione fructuum esse legitime constitutum cum facultate quoribus illum abesse contingeret, &c. Et per Episcopum qui postmodu in locu eius substituerat alium in officio, cui cum literæ domini Neomani erant præsentatæ acceperat processum, & coram eo iurauerat testes, quod deinde superuenerat substitutus, & coram eo perfectus erat processus, & fuit dictum quod ex quo erat t concessa commissio sed nomine officij, non autem proprio: quod substitutus erat eadem persona iuris fictione, & propterea potuit causam delegatam exequi, vt per Card. in c. quonia, Abb. de off. deleg. Abb. ibidem col. 3. num. 10. vers. licet causa præfata, eo maxime, t quia non erat suffectus in locum mortui, sed in officium viuentis absentis, per not. per Doct. in d. c. quonia Abb. quia autè dubitabatur aliquo modo an fuisset Episcopus ille, qui eum Vicarium fecerat cum facultate substituendi: dubitavi ex quo in partibus nil fuit oppositum, quia nemo comparuerat pro reo, an gesta per illum valerent, cum dicerentur valere, ad decil. 49. in nouis, & repetitur etiã in antiq. 297. & dixere domini quod ex quo statim allegato examine hic in Curia, fuit oppositum ab isto de non iurisdictione iudicis, quod in ea conditio sufficiebat, vt pars teneatur ostendere hunc esse Vicarium constitutum ab Episcopo.

F A B I I.

Mantuaana Zucharorum pecuniaria. 23. Maij. 1547.

S V M M A R I V M.

1 Sententia si retardaretur contra vnary partium ferenda in causa crediti, & pecuniaria, per decretionem executorialiũ, an eo casu sint cõcedenda petitæ executoriales.

DECI.

DECISIO CVII.

E Adem die in causa Matuana Zucarorum, dubitavi utrum dandæ esset executorialia Vincentio contra Pipararios, non obstante quod retardaretur sententia contra Minuatos, & fuit dictum dari executorialia Vincentio, & sententiâ Piperarij cōtra Minuatos.

F A B I I.

Barchinonensis pensionis. 27. Maij. 1547.

S V M M A R I V M.

- 1 *Tonsura clericalis prima, si à Pensionario in quem in articulo mortis translata fuit pensio beneficij, post acceptationem pensionis sumatur, idque per testium veram probationem constet, reddit pensionem nullam, tanquam habitam à non clerico, quod est contra Canonicas constitutiones.*
- 2 *Testis qui associavit aliquem ad actum præiudicalem ipsi reo quem associavit, & vidit fuitque præsens validissima probat, & videtur omni exceptione maior concurrentibus tribus potentissimis qualitatibus.*

DECISIO CVIII.

Die 27. eiusdem in causa Barchinonen. pension. 70. ducatorū legi testes ultimo examinatos ad probandum, quod Michael Angelus sumplerat primam tonsuram hic in Vrbe, & sic post translationem pensionis, ex quo resultabat nullitas pensionis, tanquam facta non Clerico, quorum testium duo deponebant audiuisse ab eodem Angelo qualiter non erat Clericus, & rogauerat illos ut procurarent illum effici Clericum & ita vnus ex istis associavit illum, & vidit, & fuit præsens quando Clericali tonsura fuit sibi data; Alius deponerat, quod dum vellet illum associare ad hunc actum, vocatus ab alio seruitore, non iuit, nec vidit, sed statim reuersus est domum, quia in simul in eadem domo, tanquam seruitor habitabat cum domino Michael Angelo, & audiuit ab eodem, qualiter dictam Clericalem tonsuram sumplerat, & quibus iunxit etiam visas à se literas Vicarij attestantes idiplum. Visum fuit dominis hos bene probare, & ad oculum constare de veritate testium. ne tamen iste pauper Michael pensione ista in totū fraudaretur, memor in eum in articulo mortis transfulerat bonæ memoriæ Ludouicus Gomezus Episcopus Sarnensis, & Rotæ Auditor, Domini mandarunt, quod viderem si poteram concordare materiam.

F A B I I.

Salmantina Abbatissatus. 27. Maij. 1547.

S V M M A R I V M.

- 1 *Testes non omni exceptione maiores, sed aliquo modo suspecti, nō in totum, sed aliquantulum illis fides aliquando haberi solet.*
- 2 *Inuentus in ecclesia in qua est beneficium, de cuius controversia ratione possessionis vertitur, expellere moliens aduersarium, an per hunc actum concurrente aliqua notorietate possessionis illius violenti, probetur sufficienter possessio.*
- 3 *Publica voce & fama si probetur possessio per depositio-*

nem vnus testis, alio accedente de visu, & tertio pariter interueniente de auditu, stante continuatione facta per partis prætendentis procuratorem, concurrente Regio mandato facto de egressu à possessione, & alijs multis simul iunctis, non inualidè vera dicitur probari possessio.

DECISIO CIX.

E Adem die in causa Salamantina Abbatissatus, dubitavi utrum constaret in actis de possessione Didaci, quæ per testes erat bene probata: sed quia testes non erant omni exceptione maiores, sed aliquomodo suspecti licet noluerint adhibere fidem in totum, tamen quia in registro constabat, quod Didacus contra possessorem fuerat inuentus in ecclesia, & voluit illum expellere, ex multis datis per Didacum ipsis iunctis dictis testium, dixere satis constare de possessione Didaci quæ etiam apud omnes habentes notitiam de hac lite erat notoria. Similiter de possessione anteriori Domini Francisci testes, quorum vnus deponerat de visu, alius de publica voce, & fama, alius de auditu, & hoc de continuatione facta per eius procuratorem de eius mandato, de quo constabat in actis, non de apprehensione, non tamen de ea dubitabatur, cum apprehensio esset in actis, sed tantum de continuatione, de qua testes deponebant, mandatū etiam sibi factum per Martinum de Villota ex parte Regis, quod deberet exire, & quædam alia, quæ erant in actis, fecere dominos in hac opinionem venire, quod etiam possessio, & continuatio per dominum Franciscum esset optimè probata.

F A B I I.

Calaguritana Abbatissatus.

S V M M A R I V M.

- 1 *Expeditis executorialibus litteris, post latam sententiam, & rem iudicatam, earumque executorialium parti aduersæ facta intimatione, non potest opponi de gratia iam Canonizata obreptione ita ut executio impediri possit.*
- 2 *Surreptio litterarū Apostolicarum gratiam Canonizatam confirmantium clara esse debet si opponatur, alioquin nil prodest earum exceptio opponenti.*
- 3 *Contumacia partis si notoria sit, adeo ut non parito vnquam Apostolicis litteris, etiam tribus sententijs de spolio in contrarium habitis cogatur ex mandato principis secularis, tanquam brachij executorialis parere iudicatum, sit sententiæ executio, non disputato, litteræ in fauorem partis aduersæ impetratæ surreptitiæ sint nec ne.*
- 4 *Restitutione in integrum commissa aduersus rem iudicatam etiam non parito rei iudicatæ, an super hoc pars debeat audiri præterquam ad expensas litis.*

DECISIO CX.

E Adem die in causa Calaguritana Abbatissatus, dubitavi, an post sententiam & rem iudicatam, ac literas executorialia parti aduersæ intimatas, possit opponi de surreptione gratiæ canonizate ad effectum impediendi executionem, & dicebatur quod non, per not. per Bar. in l. 4. §. condemnati. ff. de re iudicata; & licet opponeretur de not. per Fely. in c. inter cæteras, de re iudic. in 2. col. ver. declaratur; tamen dixere domini, quod non erat ad propositum casus nostri cum ista surreptio de qua opponebatur non erat clara: & licet fuerit disputatum

tatum & resolutum pro surreptione, tamen domini dixere, quod non debuit disputari, sed exequi sententia, & in summa ratio in hac resolutione fuit, quod ex quo ista Aduersaria Leonora contra quam erat lata sententia, quæ in rem iudicatam transierat, fuerat tam contumax, nec vnquam voluerat parere literis Apostolicis, ac post tres sententias in spolio, quibus sententijs coacta fuerat Leonora renunciare de mandato Consilij Regij, quod omnino ista sententia esset exequenda, & quia iam erat etiam commissa restitutio in integrum aduersus rem iudicatam, & dicebatur quod debebat super hoc audiri, non nisi parito rei iudicatæ: quoad expensas, fuit dictum, quod si pars vellet super hoc audiri, quod daretur dubium.

F A B I I.

Toletani Matrimonij. 2. Iulij. 1547.

S V M M A R I V M.

- 1 *Informatio datorum articulorum si fieri debeat in processu probationem verisimilitudinum contingentium pro remissoria, etiam parte non instante, an fieri debeat retractatio & ad aliorum punctorum, & resolutorum examinationem procedi.*

DECISIO CXI.

Die 2. Iulij in causa Toletana matrimonij, cum iussissem ut informaretur super puncto verisimilitudinis probationis super summis articulis, per remissoriam, & pars non instaret propter multa, quæ dicebantur in informationibus Aduersariorum, quod retractaretur punctus, & informaretur super quibusdam punctis alijs resolutis, & etiam decideretur hic punctus alijs datus, fuit resolutum informari super puncto alijs dato, nec deberet diuidi.

F A B I I.

Tullensis Parochialis.

S V M M A R I V M.

- 1 *Resignatio pensionis ubi de nullitate eiusdem per sententiam est decretum, idque vigore iuris si de facto acceptet is in quem resignatio facta est, nullius est valoris.*
- 2 *Clausa in resignando apposta non alijs, & non alio modo, nisi cū reserua talis pensionis, & c. nihil prodest resignanti stante nullitate pensionis, resignatario licet acceptate, quia talis etiam acceptatio adhibetur.*
- 3 *Nullum quod est primario, & per se, seu de sui natura, revalidationem non admittit cum de non ente ad ens naturaliter in iure non fiat progressus.*
- 4 *Ius remanet apud resignantem qui vult resignare cum pensio est inualida, quod à se sine facto Papæ abdicare non potest.*
- 5 *Ius quod aliquis habet in re cedi in alium potest, & a se abdicari sine assensu, & scientia superioris in profanis, secus in beneficialibus.*

DECISIO CXII.

In causa Tullensis Parochialis, dubitavi utrum resignatio Desiderij in vltimum valeret, non obstante, quod pensio sibi reseruata fuisset nulla de iure, cum

de facto illa acceptauerit, & extinxerit, & hac resignationem nullam non dixerit: hic enim Desiderius resignauerat reseruata sibi pensione valida super hac Parochiali resignata, & non alijs aliter, nec alio modo: dixere domini resignantem ab initio non valuisse: causa præsupponebatur pensionem esse nulliter reseruata: unde licet resignationem illam acceptauerit, & extinxerit, tamen quod nullum fuit, non potest reualidari: & quia ius remansit in resignante, quod ab ipso abdicari non potuit sine facto Papæ. Abb. in cap. cum causam, col. 7. de re iudic. & habetur in c. in alijs dubijs, de reuenc. & in c. admonet, eodem titu. unde etiam quod Desiderius expressè voluisset resignationem tenere, & abdicare ius à se, non potuisset sine facto superioris, per præfata: ad multa quæ ex aduerso allegabantur respondebatur, quod loquebantur in profanis, & in casu in quo non tractatur de transferendo iure, de vna persona in aliam: vt in decis. Cassad. 4. de locat. quæ ex aduerso allegabatur: & dicta per Sarnen. in Regula de trienniali. q. 49. num. 2.

F A B I I.

Toletana Thesauraria. 2. Iulij. 1547.

S V M M A R I V M.

- 1 *Pars vna litigantium si agat vt in euentum quo sibi prouisum fuerit de beneficio equalis valoris cum præstimonio de quo litigium est admittat resignationem contrahit symoniacè, idque conuentionaliter, & ideo ob id, tanquam symoniaca potest puniri. Et huiusmodi resignatio realis, an vero conuentionalis sit habenda, num. seq.*
- 2 *Parochialis cura si per prouisionem vnus in alium transferatur, & alter in transferentem eadem die vicissim transfulerit præstimonium, ita vt clarè constet de effectu pactorum inter se ante habitorum, per istam connexionem prouisionum realitas contractus symoniaci latere amplius non potest.*
- 3 *Ordinarij si vtrique prouideat de parochiali vno, alteri de præstimonio qui dicuntur pacta symoniaca inisse, an per Ordinarij prouisionem debeant excusari.*
- 4 *Pars si arguitur de pacto inito symoniaco si non acceptauit prouisionem quæ in illam dicitur facta, & habeatur per imbabili, non potest dici facta symonia, vt nec conuentionalis, ita nec realis.*

DECISIO CXIII.

E Adem die in causa Toletana Thesauraria, dubitavi, utrum ex actis constaret de simonia reali vel conuentionali: & nemini fuit dubium fuisse simoniam conuentionalem, cum Ferdinandus prouisum fuisset, & extrabat instrumentum, quod in euentum in quem ad instantiam Didaci cum quo litigabat sibi prouideretur de beneficio equalis valoris cum præstimonio super quo litigabatur, quod Ferdinandus deberet resignare præstimonium in fauorem Didaci, quod pactum sine dubio est simoniacum, cap. cum pendente. c. pactiones, de pact. Sed maius dubium fuit an esset realis quod videbatur, quia post illud pactum fuerat realis effectus, quia eadem die qua fuerat prouisum Ferdinando de parochiali quadam del Barratto, fuerat per resignationem eiusdem Ferdinandi prouisum de præfato præstimonio

stimonio ipsi Didaco: vnde ex effectuone pactorum, & connexitate prouisionum, videbatur argui, quod in executione pacti præcedentis omnia fuerat facta. glo. in Clem. 1. de rer. permut. Anchar. & Imol. in c. quælitum, & cap. causa vniuersorum, eodem tit. per Sarnensem in Regula de triennali q. 2. & creditur aduersario de resignatione quando omnia vnico actu sunt facta. Rota dec. 1. de præbendis. Immo Docto. in c. possess. eod. titulo, tamen fuit conclusum contra, quod non constaret de realitate, tamen quia non constabat quod ad instantiam Didaci fuit facta Ferdinando, tamen vt supra allegata procederent, cum inter paciscentes fuerit facta, quod nõ est in casu nostro, quia ¶ Archiepiscopus Toletanus, qui non interuenerat in partibus, prouiderat vtrique, & potuit esse motus aliàs quàm ex conuentionibus, tum etiã maximè, quia mihi non constabat, quod ¶ Didacus acceptauisset prouisionem sibi factam de præstimonio, vnde quo ad eum de cuius inhabilitate tractabatur, conuentionio non erat effectiuata, & per consequens non poterat dici realis.

F A B I I.

Conimbricensis Monasterij. 2. Iulij. 1547.

S V M M A R I V M.

- 1 Mandato Papæ si testes examinentur super vita, & moribus spoliati, vel spoliata in partibus per Nuncium Apostolicum, an per id impediatur sententiæ per Rotam latae executio, vel suum habeat effectum præuia examinatione non obstante.
- 2 Mores inculpati, & bona vita, tum diligens administratio lubricam antea vitam, & iuuenilis ætatis incōtinentiam subsequentes, restitutionem in integrum merentur, quia gaudent plus angeli super vno peccatore penitentiam agente quam super nonaginta nouem iustis qui non indigent penitentia.

DECISIO CXIII.

E Adem die in causa Conimbricensis monasterij de Longares retuli dominis quid ¶ deponerēt testes in partibus examinati, per Nuncium de mandato Papæ, super vita, & bonis moribus Philippæ. & vbi constet abesse scādālū sibi restitueretur, & visum fuit dominis, quod possit referri Papæ sententiam Rotalem posse, & deberi exequi non obstantibus dictis testium qui pro maiori parte deponebant ¶ de bona eius vita, & moribus, & sufficienti administratione, licet in iuuentute incontinens fuerit: & etiam deponebant pro maiori parte multum factum scandalum scilicet cum esset factum cum dispositione, & licentia Regis, qui fauebat Annæ Aduersariæ, eo maximè, quia de mala vita Annæ de præfenti etiam deponebant testes.

F A B I I.

Salamantina Abbatia.

S V M M A R I V M.

- 1 Viciosa possessio aduersæ partis non interrumpit possessionem antiquam, nec eam amitti facit in præiudicium veri possessoris.
- 2 Possessio capta per procuratorem etiam ad id mandatum

speciale habentem si per principalem non accesserit si per ea realis ratificatio, non est in consideratione habenda.

- 3 Mandatum datum procuratori ad capiendam possessionem censetur datum, & extendi ad iustam non autem ad eam, quæ dicitur attentata cum mandatum ad delinquendum dari non debeat procuratori.
- 4 Procurator sibi possessionem principalis acquirere non potest cum animus acquirendi in possessionibus maxime soleat spectari qui in procuratore agente, & tractante alterius negotia non præsupponitur.
- 5 Executorialium vigore facto mandato de capienda possessione beneficij ea capi tamen non potest nisi iusta fuerit.
- 6 Possessio non quesita nec per apprehensionem partis principalis de ea prætendentis, nec procuratoris ad id negotium deputati, facit non interrumpi possessionem partis aduersæ vere possidentis.
- 7 Spoliatus confitens spoliū in commissione quadam, & committens causam contra aduersariū, & pariter accedente alia confessione supplicationis nouæ prouisionis, tamen omnibus confessionibus reuocatis per procuratorem etiam speciale mandatum non habentem ad reuocandum, stante generali, in possessione sibi non præiudicat.

DECISIO CXV.

IN causa Salamantinæ Abbatia, dubitavi, an ¶ per possessionem domini Francisci de qua in actis, Didacus amiserat possessionem suam antiquam, vel interrupta fuisset: & dixere domini, quod possessio domini Francisci erat viciosa, quia capitulariter pendente, vt supra fuit resolutum, vnde quia ¶ capta per procuratorem, nec per eum, ratificata, non poterat considerari alia qua possessio domini Francisci, & licet dederit ¶ mandatum ad capiendam possessionem intelligitur iustam, non autem attentatam, quia non censetur dedisse mandatum ad delinquendum. l. si procurator, & ibi Barto. & alij. ff. de condi. indeb. per Felyn. in cap. 1. in sexta col. ver. nota. Regulam, vt lit. non contestat. & ¶ nec etiam tanquam possessio procuratoris, quia noluit sibi acquirere, & sine animo possessio non acquiritur. l. quemadmodum, ff. de acquir. possess. & licet esset datum ¶ mandatum ad capiendum vigore executorialium, tamen dixere domini debere intelligi quatenus esset iusta, cum ergo ¶ per apprehensionem non fuisset quesita possessio, nec domino Francisco, nec etiam procuratori, sequitur quod non fuit interrupta possessio Didaci: multis alijs rationibus mouebantur informantes, quæ non fuerunt consideratæ postquam istam solam visum fuit sufficere.

7 Fuit etiam dictum, quod licet ¶ Didacus in commissione quadam confessus fuerit se spoliatum, & causam commiserat contra dominum Franciscū, & in supplicatione nouæ prouisionis idem etiam confessus fuerit, tamen ex quo confessiones istæ erant reuocatæ per procuratorem, qui licet non haberet mandatum speciale ad reuocandum confessiones, tamen quia sufficiebant generales confessiones reuocatæ, illæ non obstant.

F A B I I.

Abulensis Parochialis. 2. Iulij. 1547.

S V M M A R I V M.

- 1 Indultum datum Cardinali de prouidendo de beneficijs vacantibus per obitum famil. Cardinalis si etiam ordinarius

vius loci fuerit accedente, quod verè & non fictè, & omni fictione remota ponatur in indulto, quod prouidere passit, an ob id si conferat teneat collatio.

Ordinarius collator in his que sibi per indultum conceduntur prouidere potest non autem simpliciter, & absolute beneficia in sua Diocesi vacantia etiã per obitū cōferre.

DECISIO CXVI.

E Adem die in causa Abulensis Parochialis de Antiueros, dubitavi vtrum Cardinalis Franciscus potuerit prouidere de huiusmodi parochiali vigore indulti sibi concessi Cardinalis Franciscus habebat indultum in Abulen. & prouiderat de hoc beneficio vacante per obitum familia. Cardinalis Rotulani, & dicebatur valere huiusmodi prouisionem, quia in indulto dicebatur quod posset prouidere tanquam Ordinarius verè & non fictè, & omni prorsus fictione remota: vnde si erat ordinarius, & Cardinalis poterat prouidere de beneficio vacante per obitum fam. Card. adhuc viuentis per regul. de impetrando beneficio vacante per obitum famil. Card. quæ dicebatur data in actis. Contrarium tamen resoluere domini, quia in principio partis dispositiue indulti dicebatur, quod posset conferre beneficia vacante per obitum famil. Cardin. defunctorum, ergo nõ dicebatur ¶ quod erat ordinarius collator in his que sibi per indultum concedebantur, non tamen simpliciter fuit tamen dictum, quod si pars vellet iterum informare quod audiretur.

F A B I I.

Calaguritana Abbatissatus. 2. Iulij. 1547.

S V M M A R I V M.

- 1 Constituti procuratores ad causam que pendet in Curia tractionem, si non compareat post habitum monitorium etiam sub pena censuræ ecclesiasticæ, & excommunicationis productum, neque causam defendant, an præiudicium pareant parte principali in restitutione in integrum petita per eum, licet non habuerit rei iudicata.
- 2 Index procedens per censuras ecclesiasticas non parito per procuratores monitorio mandato iudicis emanato, de stilo Curia debet citare procuratores iterato, ad videndum se subijci censuris, & excommunicari, aliàs que facta sunt omnia irritantur.
- 3 Forma tamen est stilius iste hoc casu de quo agitur non seruatur, posito quod monitio cui non partium fuit non sit de essentia actus, sed fiat ex vrbantate potius quam necessitate. num. seq.
- 4 Comparitio procuratorum substitutorum neglecta, aut per dolum non facta vel fraudem, post habitum monitoriū de acceptando causam tutelam, an possit causare in fauorem partis principalis restitutionem in integrum petitam.
- 5 Electio illegitimè facta, & sic mala, penitusque de iure nulla, etiam si non compareat moniti procuratores substituti ad causam defendendam impedit in integrum restitutionem à parte petitam.

DECISIO CXVII.

D e 10. eiusdem in causa Calaguritana Abbatissatus, dubitavi, ¶ vtrum ex eo, quod procuratores constituti non comparuerint, nec causam

defenderint Ioanna sit audienda in restitutione in integrum non parito iudicato. Ioanna enim quendam in hac causa constituerat procuratorem, qui recedens à Curia, tres alios procuratores substituerat, qui moniti sub pena excommunicationis, vt infra tres dies comparerent & acceptarent, vel refutarent, nil dixere: & fuit decretus processus pro aduersario, lata sententia, quæ transierat in rem iudicatam, & decretæ executoriales, quæ fuerant parti intimatæ modo declaratur Ioannam debere restitui in integrum non parito iudicato, attento quod processus non fuerat bene decretus, sed nulliter, quia ex quo elegerat ¶ Index progredi per monitorium, & mandauit sub pena excommunicationis, debebant procuratores iterum citari, ad videndum se excommunicari, quia non paruerant monitorio, non tamen statim sine alia citatione debebat decerni processus p. Aduersario. prout de stylo seruatur; sed domini dixere, ¶ quod in casu isto forma illa, & stylus non debebat seruari, quia ista monitio, quæ fiebat procuratoribus, an vellent acceptare vel non, fiebat potius ex vrbantate Rotæ, quam ex necessitate, ideo sufficiebat ista monitio, eo maxime, quia post aliquod menses fuerat illis de nouo intimatum, qualiter erat illis decretus processus, & quod venirent ad causam defendendam si vellent, ¶ dicebant etiam Ioannam debere restitui, quia subisset causa restitutionis, scilicet non comparitio procuratorum substitutorum, qui videbantur id dolo fecisse, ideo debebat restitui, sed ex aduerso dicebatur contrarium, & ita domini dixere, eo ¶ quia mala electio est in culpa, rex. est, & ibi glo. in l. eum qui, §. fin. cum l. sequenti, ff. quomodo, & quando iud. Hispa. in c. procuratores, fol. 15. col. 3. & seq. de don. & ad dicta in contrarium respondebatur ex not. per Cassad. dec. 5. & 6. de appell. & ita pronunciaui ista die, &c.

F A B I I.

Segobienfis Parochialis. 2. Iulij. 1547.

S V M M A R I V M.

- 1 Sententia prolata ab vno Auditore in Rota ab alio potest eo vita functo subscribi ex commissione etiam generaliter facta, sine noua interueniente commissione.

DECISIO CXVIII.

E Adem die ¶ in causa Segobiensis parochialis in qua bonæ memoriæ Thanis pronunciauerat vt subscriberem sententiam Petri: à Dominis petij, an possem subscribere ex commissione generali, & dixere quod sic.

F A B I I.

Veronensis Parochialis. 2. Iulij. 1547.

S V M M A R I V M.

- 1 Causa expeditio an in fauorem vnius partis fieri possit non expeditis bullis à parte aduersa, & an veniat expeditanda ea expeditio.
- 2 Auersarius pauper si expensæ pro litteris vel bullis expediendis nil ipsi fuerint commodi allatura, non debet pro illarum expeditione molestari, ne in vanum laboret, & frustra faciat expensas.

Adem die in causa Veronen. parochialis interroga- ni Dominos iterum, & an deberem expedire cau- sam in fauorem Cardinalis Cornelij, vel expecta- re Aduersarium vt nullam expediret, dicebat Cardina- lis, quod non debebat expectari, attento quod nil habe- bat in litteris expeditis, tunc dixi quod dederam pun- ctum super hoc, & informantes pro Cardinali nolle in- formare, tunc dixit Rota, quod examinarentur testes, difficultas est. & ne aduersarius qui est pauper, cogere- tur frustra expedire literas & facere impensas quæ postmo- dum sibi non prodesse- rent.

F A B I I.

Vicentini matrimonij. 2. Iulij. 1547.

S V M M A R I V M.

- 1 Articuli alijs in causa tanquam calumnijs reiecti, non de- bent iterato in cause ventilatione proponi.
2 Calumnia, an adimatur ob id si de filijs extra matrimonium natis pars, quæ id in præiudicium famæ mulieris asse- rit per iuramentum deponere velit.
3 Mulier in honoris sui præiudicium non debet cogi, neque affirmatiuè, neque etiam negatiuè deponere per iura- mentum, ex alio. s. qua marito tempore constantis matri- monij prolem sustulisse.

DECISIO CXX.

Adem die in causa Vicentini matrimonij, pro par- te instante petij à dominis, nunquid iterum debe- rem proponere, an quidam articuli, vltimo loco producti, deberent admitti, cum iam alijs fuisset resolu- tum illos tanquam calumniosos reiiciendos esse: & di- xere domini quod non, quibus ego replicauit quod erat vnus articulus quod Lucretia alios filios habuerat, quæ vt Aduersario iuraret; quod non erat verus petebatur, & dicebatur non debere admitti, aut si negaret, aduer- sarius iurare erant paratus, quod erat verus; ex quo vide- batur tolli calumnia. Quod dixere domini verum esse, tamen attendendum esse an casum concluderet; nam si non concludebat cum posset stare simul, quod habue- rit filios alios ex alijs, & tamen verum esse Nicolaum esse filium Lucretiæ, & Anton. Nicolai, & propterea non erat cogenda Lucretia, ad iurandum negatiuè vel affir- matiue, deponendo in præiudicium honoris sui.

F A B I I.

Bracharensis spolijs Prioratus. 2. Iulij. 1547.

S V M M A R I V M.

- 1 Commissio presentata per non procuratorem, cum testium examinatione super non tuto accessu, qui postmodum con- stituitur procurator per principalem cum ratificatione eorum quæ gesta sunt, idque existente principali annis 14. maiore sine curatore, tamen valet, ex quo tendit in fauore pupilli ratificatio, & gesta per illu non sunt nulla.
2 Persona etiam in archiepiscopali dignitate constituta spo- lium committens in pupillum, & sub pretextu Camera vigore breuis fructus percipiens ad earum totalem re- stitucionem tenetur, & simul pro admissio spolio pu- nitur, stante quod causa pupillorum de iure sit fauorabilis.

Adem die in causa Bracharen. spolijs Prioratus. Quidam qui non erat procurator commissionem presentauerat, & fecerat examinari testes super non tuto accessu, deinde fuerat constitutus procurator per principalem, cum ratificatione gestorum, qui erat maior 14. annorum, & sine curatore, vnde videbatur quod ratificatio non valet; tamen dixere domini quod ex quo tendebat in fauorem pupilli, quod ratificatio esset bona: & in eademmet causa cum constaret pri- mo Archiepiscopum Bracharensem spoliasse, & deinde vigore Breuis captam possessionem nomine Camera, dixere domini quod Archiepiscopus debebat condem- nari in fructibus per eum perceptis, & deinde ob causam in spolio, quod vltimo loco spoliauerat, & ita fuit factu.

F A B I I.

Cannatenfis Canoniciatus, & præben. 22. Iulij. 1547.

S V M M A R I V M.

- 1 Episcopus deputans Vicarium cum facultate vt alium sur- roget si abesse contingat, & interim episcopatum resi- gnet in manibus Papæ, ante aduentu noui Episcopi non constituto sibi de facto resignatione, potest officium suum exercere, & alium loco sui substituere, vt prius.
2 Beneficia conferendi si habeat Vicarius facultatem, potest conferre etiã si suus Ordinarius resignet in manus Sum- mi Pontificis, posito quod ignoret factã resignationem, & talis collatio tenet, ex sententia Felini.
Contrarium sentit Calderinus cons. vlt. in tit. de re iudic. qui dicit nullam esse latam à Vicario sententiam post resi- gnationem sui Ordinarij, & illo ignorante factam. nu- mero sequenti.

DECISIO CXXII.

Die 22. eiusdem in causa Cannaten. Cano. & præ- bendæ, dubitauit, an Vicarius deputatus ab Epi- scopo cum facultate substituendi alium loco sui in casu absentia potuisset post resignationem Episcopi in manibus Papæ de dicto Episcopatu ante aduentum successoris, & notitiam resignationis, non solum officiu exercere, sed adueniente casu absentia alium loco sui sub- stituere, vigore dictæ deputationis, & domini non resolu- erunt materiam, licet inclinarent, quod sic, prout per Fely. in c. Abbate, de rescript. Qui vult, quod Vicarius habens facul- tatem conferendi beneficia, possit conferre etiam post renunciationem ignoratam; In contrarium tamen alle- gatur cons. Calder. vltimum in tit. de re iudic. vbi vult, quod sententia lata per Vicarium post translatione episcopi, sit nulla, posito quod esset data facultas, etiã quod igno- raret translationem, quod consilium non viderat Fely- nus, ideo res irresoluta fuit.

F A B I I.

Vicentini matrimonij. 22. Iulij. 1547.

S V M M A R I V M.

- 1 Filiatio si per testium depositionem in mulieris fauorem optime probetur, etiam multis per aduersarios obiectis quæ dubium facere possent, facit irritari conatus ad- uersariorum pro fide testium ratificanda.

DECI-

Adem die in causa Vincentini matrimonij, fuit du- bitatum vtrum tunc esset sufficienter probata filiatio Nicolai, & Domini resolueret quod sic; quia 10. forsitan vel 12. testes hoc optime probabant, non obsta- te, quod Aduersarij multa obiecerent propter quæ testi- bus de illa deponentibus non esset adhibenda fides, qui- bus fuit responsum, & domini fuere in ista opinione, quod bene probarent.

F A B I I.

Valentina non admissionis in militem Hierosolimitanum.

S V M M A R I V M.

- 1 Simplicibus copijs, vel extractis extra originalia instru- menta, istis apud aduersam partem existentibus vtrum fides sit adhibenda. & num. 2.
2 Impediente aduersa parte ne originalia producantur in iudicio ad partis alterius præiudicium, copia eo casu ex ipsis originalibus extractæ inuuant, & loco originalium instrumentorum cum eodem effectu habentur.

DECISIO CXXIII.

Die 23. eiusdem in causa Valentina non admisso- nis in militem, dubitauit, vtrum producta iura sunt talia, quibus hoc casu sit adhibenda fides pro parte illius, qui in militem non fuerat admissus, contra Religionem, & Magnum Magistrum Hierosoli- mitanum non admittentem: tunc fuerat producta senten- tia lata per Magnum Magistrum, & quoddam stabili- mentum, & quædam alia iura, quæ erant simplices co- piæ extractæ ex libris Religionis, quibus non esse fidem adhibendam dicebatur per iura vulgata. In contrarium quod videbantur iura valere allegabatur doctrina Bal- in l. publicati, §. q. C. de testibus. quem sequitur las. in au- thent. si quis in aliquo, colum. 4. vers. 7. fallit, C. de eden. Dec. cons. 3. 6. incip. & pro tenui, col. 2. vers. non obstant allegata, vbi not. quod tunc copia datur fides quando ori- ginale est penes Aduersariu, qui potest illud producere, eo casu quo viderit copiam ab eo discordare; tamen hoc & alijs adiectis non obstantibus dixere domini quod de- berent ista litteræ ostendi, & exhiberi iura in forma pro- banti, tunc si non poterit impedire, nisi aduersarijs, tunc daretur fides copijs nisi originalia pro eo produ- cantur: & contrarium euitabant, dicendo quod non ostabat, quod originalia essent penes Religionem quan- tumcumque ille, qui dederat copiam dederit illam expresse extractam ex libris consiliorum Religionis, & ellet recognita manus illius quod esset secretarius.

F A B I I.

Salamantina antiquitatis, & præcedentiæ. 23. Iulij. 1547.

S V M M A R I V M.

- 1 Antiquior Doctor non semper præfertur ratione cratio- nis, sed ratione loci habetur consideratio, vt hoc casu de quo agitur Salamantini Doctores Ferrariensibus præfe- runtur etiam antiquioribus.
2 Sententia lata contra aliquem continens pœnam pecunia- riam, & vltra eam susceptionem publicam cum inessio-

ne asini, quæ infamiam irrogat, an reddat inhabilem ad gradum Doctoratus consequendum cum sit dignitas ipse Doctoratus.

- 3 Pro lata sententia aduersus aliquem multam continentem pecuniariam, & irrogantem simul infamiam, non consti- tuto de causa lata sententiæ, de infamia constare non potest.
4 Remissio pœnæ non subsecuta executione non reddit infa- mem, qui aliàs infamia notabatur non constituto de infa- mie causa.
5 Licentiato an possit conditio præfigi de studendo sesquiano ad huc, antequam Doctoretur, & super eo recipi ab eodem insiurandi interpositio.
6 Iuramento si pœna non apponatur quo quis confirmat se velle parere conditioni istis non impletis tempore con- stituto ad huc possunt ab eo impleri.

DECISIO CXXV.

Adem die in causa Salamantina antiquitatis, du- bitauit, an præsentata sententia Ioannis, & actus Al- dreti obtent, quo minus duæ sententiæ in eius fa- uorem late veniant confirmandæ Io. & Laurentius, tan- quam antiquiores in vniuersitate Salamantina fuerunt Doctorati, & incorporati cum prælatione eidem Docto- ri Aldreti, tunc licet esset antiquior, ex quo tamen erat Doctoratus in vniuersitate Ferrarien. per constitutione Salamantinam alij veniebant præferendi, quia Doctora- tus Salamantina non dicebatur Aldretus, qui causam in Rota commiserat, contra quem erant late duæ senten- tiæ, & instabatur coram me pro tertia confirmatoria: 2 opponebatur contra, tunc quod non poterat Doctorati, & præferri, quia contra eum fuerat lata sententia, in qua vl- tra pœnam pecuniariam erat condemnatus vt sustiga- retur publice sedens in asino, à qua sententia tanquam infamante, erat factus inhabilis. Et domini resolverunt, & ita Rota tenuit, quod tunc ex quo non constabat ex qua causa fuisset lata contra eum, talis sententia non poterat cognosci an esset infamis, vel non, & licet esset imposta illa pœna irrogans infamiam facti, tamen dicebatur hoc non sufficere ex quo non constabat de causa, & tunc pœna illi fuerat remissa, nec exorta contra Laurentium autem opponebatur, quod quando fuerat ei datus gradus licen- tiaturæ fuerat appositæ conditio, tunc quod non posset Do- ctorari nisi infra annum cum dimidio studuisset, & iu- ramentum de studendo præstitisset. . . . . infra illud tempus alius voluisset doctorari, vnde cum Aldretus pe- tijset licet Laurentius ante annum cum dimidio potuisset se opponere, debebat tamen iurare de studendo: quod cum non fecisset non potuit præferri Aldreto. Dictum tamen fuit contra per tunc dominos quod licet non iuras- set pœna tamè aliqua non erat appositæ, videlicet, quod non posset Doctorari: vnde adhuc hodie dicebatur quod posset iurare, & adimplere conditionem, & ita con- firmaui duas sententias, etiam si non studuisset.

F A B I I.

In causa quadam Lunenf. Sarzanen. 23. Iulij. 1547.

S V M M A R I V M.

- 1 Acceptatio vigore expectatiuæ facta in manibus Ordina- rij, qui alteri prouidit, & per suum Vicarium tradi- dit possessionem, an tribuat titulum saltem coloratum in spolio.

P 3 DECI-

DECISIO CXXVI.

E Adem die in causa Lunen. Sarzanen. dubitavi, ¶ utrum acceptatio vigore gratiæ expectatiuæ facta in manibus ordinarij, qui nedū prouidit alij, sed Vicarius eius tradidit possessionem, acceptanti tribuat titulum coloratum in spolio, & à dominis, licet instarem nil fuit resolutum.

F A B I I.

Toletana Canoniat. & præben. 23. Iulij. 1547.

S V M M A R I V M.

1 Bullæ Apostolicæ non raro derogant indultis etiam Cardinalium de collatione licet ordinaria concessis.

DECISIO CXXVII.

E Adem die in causa Toletani Canoniat, & præbendæ dubitavi, ¶ utrum ex Bullis & supplicationibus de quibus in actis, sit sufficienter derogatū indulto Cardinalis Toletani ordinarij collatoris, & domini habuere causam pro tali quod requireret maturiorem discussionem, & noluerit votare.

F A B I I.

Leodiensis parochialis. 23. Iulij. 1547.

S V M M A R I V M.

- 1 Remissoria non datur parti petenti, quæ calumniosè litigiū profert dicens de excessiuo valore beneficij quam fuerat deductum probare velle.
- 2 Probatio calumniæ ex eo vel maxime apparet, quod cum diu fuerit super probatione articuli controuersi litigatum nihilque probatum, promittat se adhuc pars in futurum probare velle.
- 3 Partitæ prædecessorum beneficij litigiosi ex patria consuetudine valorem beneficij in scriptis offerre solitorum, si fidem faciant aliqualem de valore beneficij, licet non totalem, fidem etiam aliquam facere possunt de valore de quo est quæsitio.
- 4 Testes super valore beneficij examinati si sunt suspecti sententia fertur contra eum qui tales testes produxit.

DECISIO CXXVIII.

D Ie 23. Iulij 1547. in causa Leodien. parochialis de Reringen. dubitavi an remissoria esset danda, erant enim in hac causa latæ duæ sententiæ

- 1 & instabatur pro tertia, ex eisdem; ¶ pars contra quam erant latæ petebat remissoriam ad probandum excessum valoris: domini noluerit dare moti duabus ¶ rationibus, prima, quia diu in partibus pependerit, & fuerat altercatum super valore, licet partes aliæ plures erant litigantes super parochiali: vnde cum tunc in partibus per plures annos fuisset litigatum, & nil probatum fuisset, calumniosè peti videbatur remissoria ad probandū,
- 3 quod tunc non potuerat probari. Secundo, ¶ quia erant productæ quædam partitæ prædecessorum possessorum istius parochialis, qui ex consuetudine patriæ tenebantur dare in scriptis valorem suorum beneficiorum, ex quibus constabat de non excessiuo valore, vnde dixere

re domini quod propter illas potuisset forsan informari licet verum valorem non expressissent: testes etiam examinati pro summa iusserunt sententiam confirmari; & ita fuit factum.

F A B I I.

Bassionensis parochialis de Falconibus.

S V M M A R I V M.

- 1 Compulsoriales litteræ speciales vel remissoriae ad iurium productionem faciendam, & validitatem instrumentorum confirmandam, vbi nil releuant in causa controuersa nequaquam sunt concedendæ.
- 2 Resignatarius factam resignationem publicare quando, & intra quantum tempus teneatur ante captam possessionem, & an mensis vnus decursus ad id sufficiat.
- 3 Resignans si moriatur in possessione, & à die factæ resignationis post annos etiam viginti fuerit in possessione, arguit factam sibi retrocessionem.
- 4 Prouiso Ordinarij per testium depositionem, vt probeatur ante data, & facta pariter ante Nuncij Apostolici prouisionem, nõ elicit remissoriã si ea concessa nulla releuatio fiat probadorū, ex inualiditate collationis ordinarij.

DECISIO CXXIX.

E Adem die in causa Bassionen. parochialis de Falconibus, dubitavi, ¶ an remissoria siue litteræ compulsoriales speciales sint decernendæ: instabatur pro compulsorialibus specialibus, ad producendum iura, ex quibus probaretur quædam registratio, ex qua dabatur fumus pro instrumento possessionis captæ vigore dictæ resignationis, quas non esse dandas dixere domini: quia etiam productæ, nõ releuabant, quia infra ¶ mensem resignatarius non publicauerat resignationem, sed possessio erat capta post septem menses, & fuerat datum de Regula de trienniali, postea vtraque pars in prouisionibus suis fatebatur ¶ resignantem obijisse in possessione, & ex die resignationis ad diem obitus dicebatur fere per 20. annos post resignationem sterisse in possessione, propterea dicebatur præsumi factam retrocessionem, ex alleg. Lapi, & licet diceretur hoc locum habere in possessione ex hoc defendente se in possessione, prout dicitur in Regula de trienniali, fuit tamen intentio domini quod allegatio Lapi procedat simpliciter, aliud autem procedit solum in Regula de trienniali: instabatur pro ¶ remissoria ad probandum per testes, quod prouiso Ordinarij anterior erat nec non ante data tamen domini concludere, quod non esset danda, tanquam non releuans. Quia in secunda instantia fuerat propositum, & resolutum quod prouisio Ordinarij licet ante data nõ intrabat, sed prouisio Nuncij erat melior, quia prouisio Ordinarij non capiebat vacan. per cassation. commendæ, prout erat in casu isto, & ita de voto domini tuli sententiam tertiam confirmatoriam.

F A B I I.

Vicentini matrimonij. 29. Iulij. 1547.

S V M M A R I V M.

1 Expensæ litis si processus à parte actoris dicatur in partibus nullus & sententia, an illi à rea parte veniant refundendæ.

Senten-

2 Sententia etiam in partibus lata post iudicis recusationem est ipso iure nulla ex ipsa Rotali decisione. Limitatur tamen ex consil. Alex. 67. in 6. volum. sententiam posse confirmari si fuerit iusta etiam si fuerit nulliter lata ob iudicem recusatum, num. seq.

DECISIO CXXX.

E Adem die in cā Vicentini mrimonij dubitavi vtrū expensæ factæ in partibus veniant rescindendæ Domino Antonio Nicolao, vel æquè D. Laurentiæ prout in sententia D. Fabij: prætendebatur ¶ enim expensas esse rescindendas Anton. Nicolao, ex quo processus de partibus prætendebatur nullus, & etiam sententia, sed de processu nullum erat dubium, quod erat validus, & super eius validitate latissimè fuerat deductum in secunda disputatione coram Domino Fabio, & habitus pro bono, remanebat tamen dubitatio ¶ de sententia lata in partibus, quia post recusationem iudicis lata fuerat, & dicebatur aliàs in Rota fuisse resolutum pro nullitate ipsius, per consil. Alex. 67. in sexto volumine, sed per illudmet consilium aliàs domini, & etiam hodie dixere, ex quo sententia erat iusta, posset confirmari, etiam quod esset nulla: & propterea eius nullitatem non esse considerandam, & sic mandarunt etiam confirmari simpliciter sententiam Dom. Fabij, & ita fuit factum.

F A B I I.

Salamantina Abbatie. 29. Iulij. 1547.

S V M M A R I V M.

1 Partes in iudicio litigantes super possessione Abbatie si vtraque attentauit pendet ab arbitrio iudicis cuius negotium primo veniat discutiendum.

DECISIO CXXXI.

E Adem die in causa Salamantin. Abbatie dubitavi ¶ vtrum sit disputandum super attentatis Alphosi antequàm discutatur super attentatis Didaci, iã enim erat resolutum multis ante diebus, Alphonsum attentasse de quib. tunc plenè resolutum non erat, an essent attentata, vel non, & voluerunt domini omnia resolvere ad Calendas Octobris, vt tunc plenè discussis omnibus pronunciaretur, & interim causa si possibile fuisset prout tractabatur, concordaretur.

F A B I I.

Tullensis parochialis. 23. Iulij. 1547.

DECISIO CXXXII.

E Adem die in causa Tullen. parochial. dubitavi in causa Vlliponen. pensionis, & in causa Barchinonen. beneficij Sancti Petri, & domini noluerit respondere, dicendo esse remittendas.

F A B I I.

Leodiensis Canoniat. 8. Iulij. 1547.

S V M M A R I V M.

1 Concessio præbendæ facta à Nuncio Apostolico extra Curiam si concurrat cum Papali in aliam personam facta in Curia vtra sit rata habenda.

2 Rogitus notarij si litteræ habeant testes legaliter deponentes de negotio literis contento, sigillum Apostolici Nuncij, ipsiusq. subscriptionem, tum notarij quoque habitum pro fidei, probato, & legali, aliàsq. qualitates requisitas non est necessarius, quia fides istis literis adhibetur, etiam si rogitus non sit factus recognita manu eiusdem notarij.

DECISIO CXXXIII.

D Ie 8. Iulij in causa Leodiensis canonicatus Sancti Dionysij dubitavi, ¶ an litteræ prouisionis concess. Io. Doro. per Nuncium probent contra Remigium prouisum à Papa qui prætendebat: dubiū erat quia de illa prouisione ¶ notarius non erat rogatus, litteræ tamen habebant testes, & sigillum Nuncij, subscriptionem ipsius, & subscriptionem Francisci de Prado de Calderon, cuius manus recognoscebatur, & dicebatur illū esse notarium publicum: fidelem, & legalē, & quod erat secretarius Nuncij solitus recipere cōsentus præstitos in curia eiusdem Nuncij, & alios actus legales, ex quib. domini habuere litteras pro talibus, quibus esset fides adhibenda, licet ille subscribens non attestaretur de præmissis se fuisse rogatum.

F A B I I.

Segobien. Canoniat. 8. Iulij. 1547.

S V M M A R I V M.

- 1 Ordinarius & Capitulum si dissentiant de collatione vacantis beneficij cuius veniat ius canonizandum, Ordinarij an Capituli, stante, quod prouisio ad ordinarium surrogatio ad Capitulum spectet.
- 2 Mortuus qui habebat beneficium nunc per eius obitum vacans, quæ resignauerat à Capitulo, cuius sit eiusdè collatio.
- 3 Discordia de conferendo inter ordinarium, & Capitulum nondum sopita ordinario habente ius prouidendi, Capitulum surrogandi canonizabuntur litteræ non facta mentione, nec prouisionis, nec surrogationis.

DECISIO CXXXIII.

I N causa Segobien. Canoniat, & præbendæ pronunciaui pro Iacobo Bacca, cuius aduersarius fuerat mortuus, habuerat surrogationem, & procedebatur citatis interesse putantibus se habere: sed dubitavi coram dominis, ¶ quid esset canonizandum, vel prouisio Iacobi habens ortum à prouisione Cardinalis Camerarij, an surrogationem Capituli, Capitulum enim Segobien. erat in causa, & prætendebat collationem ad se spectare, & quod ¶ mortuus erat mediante resignatione prouisus, à Capitulo, adeo, quod fuisset canonizata prouisio Iacobi: videtur fieri præiudicium. sin autem surrogatio daretur, videbatur concludi collationem spectare ad Capitulum, quod non erat adhuc discussum:

- 3 ¶ vnde dixere, quod deberem canonizare litteras absque eo quod darem, nec prouisionem, nec surrogationem: postmodum fuit relatum Capitulum concordasse cum Camerario, quod si erit verum consensum vtriusque partis intercessisse, forte poterit illo modo firmari sententia.

F A B I I.

F A B I I.

In causa Zamorensis parochialis. 8. Iulij. 1547.

S V M M A R I V M.

- 1 Dilaciones dantur ad partes pro instructione principalis procuratore eius in curia existente non habente speciale mandatum ad omnia, sed tantum generale.
- 2 Sententiam si tulit contumax fictus, auditur appellans.
- 3 Procurator generali habito mandato, quod ante executionem decreta citationis fuit datum, post commissionem causæ si petat dilationem ad partes pro informatione principalis debet audiri.

DECISIO CXXXV.

E Adem die in causa Zamorensis parochialis, dubitavi, an tunc fuerint danda dilaciones ad partes. In hac causa fuerat pronunciatum, & processum per contradictas, & sententia transierat in rem iudicatam, postmodum venerat pars, & appellauerat à die notitiæ procurator produxerat mandatum generale, & instabat, ut appellans audiretur, aduersarius autem qui habebat rem iudicatam instabat pro executorialibus, & pro vna habueram resolutionem à dominis in vna Zamorensis parochialis de Castafolara & in hac resolui, quod tunc ex quo ille qui reportauerat sententiam, qui erat fictus contumax, quod debebat audiri appellans, quo resoluta pars incepit instare pro resolutione causæ in secunda procurator petebat dilaciones ad partes, ad consulendum principalem, quia tunc mandatum, quod habebat erat generale, & datum antequam executi fuisset citatio decreta post commissionem causæ, unde non videbatur posse denegari: dicebatur tamen non esse dandas, quia de facto illas habuerat, cum jam fere lapsus fuerat annus quo mandatum fuerat productum, ex quo, tamen pars semper instabat super executione rei iudicatæ, & de nouo inceperat procedere prout in secunda super negotio principali fuit visum dominis, quod procurator verisimiliter potuit præmississe, & consulere principalem, cum negotium principale non tractaretur, propterea iudicavi dandas esse dilaciones ad partes.

F A B I I.

In quadam Mindionensi.

S V M M A R I V M.

- 1 Lata sententia per contradictas, quæ transit in iudicatum decretis etiã executorialibus usque intimatis, ex quo affixa fuit copia vna cum originali nec tamen facta intimatione in loco vbi confluit multitudo tempore celebrationis sacrorum, executorialium intimatio fieri non debet.

DECISIO CXXXVI.

In vna Mindionensi. tunc in qua fuerat lata sententia per contradictas, quæ transierat in rem iudicatam, & decreta executoriales, & intimata, & instabatur pro declaratoria dubitavi, an intimatio executorialium esset facienda, & domini dixere, quod non, ex quo in locis in quibus fuerat facta non erat affixum originale, & deinde copia affixa, & quia intimatio non appare-

bat facta existente ibi multitudo gentium, dum diuina celebrarentur.

F A B I I.

Oxonienfis parochialis.

S V M M A R I V M.

- 1 Possessio vbi de spolio est manifestum, & eo quidem per violentiam in spoliatum admissio, tamen capta propria auctoritate non petita executione, an sit restituibilis.
- 2 Expectatiua quæ est reuocata, titulum parit non verum, sed talem qui dici potest coloratus.
- 3 Possessio capta propria auctoritate à spoliato restituibilis non est, quando agitur de Canonicatu cuius traditio possessionis spectat ad Capitulum secus est in parochialibus, & alijs beneficijs alterius generis.

DECISIO CXXXVII.

E Adem die in causa Oxoniensis parochialis Quinta. ria Rotunda, dubitavi tunc vtrum possessio esset restituibilis, constabat enim de spolio etiam violento, tunc titulus etiam erat coloratus, videlicet expectatiua, licet reuocata: sed dicebatur possessionem non esse restituibilem, quia capta propria auctoritate, & non petita ab aliquo executione in processu explanatione, quo dato, tamen domini dixere, hoc non impedire à possessione capta propria auctoritate, tunc quia non est restituibilis, quando de canonicatu, vel alio beneficio cuius possessio nem tradere spectat ad Capitulum agitur: secus autem in parochialibus, & alijs beneficijs alterius generis. Dicebatur etiam possessionem non esse restituibilem, quia non constabat de diligentibus, & erat datum de regula, non enim acceptauerat, quod cui constabat fuisse prouisum ab executione: & cum non esset seruata regula, decretum illius inficiebat, & titulum, & possessionem, ideo non erat restituibilis: tamen dixere domini, quod hoc respiciebat petitorium, possibile enim erat, quod fecisset diligentias ex quo non constabat de contratio, unde restituta possessione, si de hoc opponeretur, poterat ostendere prouisionem suam, alias beneficiũ ab eo auferetur.

F A B I I.

Conimbricensis parochialis. 37. Aprilis. 1548.

S V M M A R I V M.

- 1 Tertius ad causam veniens non citatus, & petens absolutionem reus voluntarius dicitur.
- 2 Venienti ad causam, & litem sustinenti absolutoria debetur.

DECISIO CXXXVIII.

Die 17. Aprilis, 1548. eadem die in vna Conimbricensis parochialis Sancti Petri in qua cã erat commissa iactationis, & molestationis contra certum nominatum, omnesque alios in executione, & citatione nominandos, & tunc venerat quidam tertius ad causam qui non erat citatus, nec constabat esse citatum, qui petebat absolutionem ex quo qui commiserat causam nil probabat: ex aduerso committens causam super iactatione erat loco rei, l. diffamari, cum iam ca. de iure ge & mar. & tunc dicebat sibi absolutionem competere, etiam

etiam quod nouiter ad causam non citatus, erat reus voluntarius, qui loco actoris erat: & licet committens causam non probasset se possessorem, nec de hoc, nec de aliquo iure suo constaret, tamen dixere domini, quod illi potius, quàm reo debebatur absolutoria, quia eo ipso quod ad causam venerat, & litem sustinebat, turbabat illam propterea illi absolutoria debebatur.

F A B I I.

Barchinonensis pensionis. 17. Aprilis. 1548.

S V M M A R I V M.

- 1 Pensionis translatio in eum qui communi opinione in acceptione pensio reputabatur pro clerico cum ex aduerso probatum fuerat longè post clericum ordinatum, non valet, & de iure extinguitur.
- Quod limita, & intellige, nisi esset detectum non esse clericum quo casu non potest in eum transferri pensio: clericus enim putatio de cuius clericali non constat, nisi per communem reputationem potest pensio dari, & beneficium, & pro obtinendo beneficio sufficit communis reputatio, licet verè clericum non esse appareat, nu. seq.

DECISIO CXXXIX.

E Adem die in causa Barchinonensis pensionis. 70. ductorum, an tunc valuerat translatio pensionis, ex quo tempore quo facta fuit, Michael in quem translata fuerat, reputabatur communiter clericus, licet post probatum fuisset illum effectum clericum post translationem factam: & dixere domini, quod non, per not. per Fely. in c. cum adeo, ver. de destinato, & verbi sequenti, de rescrip. per Gigant. in tract. pension. q. 2. per Ioã. de Silua, in tract. benefi. 6. 4. 3. p. & licet Rota in decis. 264. in antiq. dicat verum esse contrarium de aequitate: & idem simpliciter dicat decis. 312. in antiq. tamen domini dixerunt, posse tunc procedere, nisi esset detectum, quod non esset clericus, ut in casu isto, nam clericus putatio de cuius clericali non constabat, nisi per communem reputationem, potest dari pensio, & beneficium, & pro obtinendo beneficio sufficit communis reputatio, licet verè clericum esset non appareat: dicta decis.

F A B I I.

Toletana pensionis. 4. Maij. 1548.

S V M M A R I V M.

- 1 Narratiua gratiæ si per surreptionem habita fuerit, aut facta, pensionem consecutam facit in nihilum redigi ob vitium illud surreptionis.
- 2 Punctus iam semel deductus in causa ventilationis, & in fauorem partis resolutus, non debet iterum proponi, ut super eo informatio denuo instituat.

DECISIO CXL.

Die 4. Maij in causa Toletana pensionis, 500. ductorum, quia anno elapso dubitatum fuit, tunc an ex narratiua gratiæ resulset surreptio, quæ faciat pensionem esse nullam: & quia dominis visum fuit pactum esse nimis generale, & plurima comprehendere, propterea noluerunt dare votum, sed mandarunt, quod mandatum distingueretur: & hoc fuit die 17. Maij postmo-

dum 10. Iulij dubitavi particularius vtrum sit verificata narratiua Bullæ reservationis pensionis, & nil fuit factum, unde tunc nuper dabam eundem punctum, super quo reuocabat informare Cardinalis, quia iam iste punctus fuerat resolutus in eius fauorem, proponente D. Mohedano, & ostendebat resolutionem manu eius scriptam, unde consului dominos, quid mihi agendum esset, & dixere quemadmodum esset, quod dicebatur pro parte Cardinalis. tum quia causa postmodum existente D. Thanijs fuit iste punctus denuo examinatus, & multi mutarunt votum, & fuere varij, fuit mihi dictum, quod iterum proponerem dubium.

F A B I I.

Comaden. terrarum. 4. Maij. 1548.

S V M M A R I V M.

- 1 Solutio aliquibus facta nomine alicuius prelati, an dicatur tanquam negotiorum gestoribus, & factoribus facta fuisse, an simpliciter.
- 2 Testes de facto deponentes controuerso si dicti sui rationes probabiles non reddant, inutiles sunt, & nil probant.

DECISIO CXLI.

E Adem die in causa Comaden. terrarum, legi duos testes examinatos hic in Curia, ad probandum, quod tunc illi quibus dicebatur esse solum, erant negotiorum gestores, & factores Card. prout testes remissoria dicebant, & domini dixerunt, tunc quod testes non probabant, quia rationes dicti sui bonas non reddebant.

F A B I I.

Astoricensis Sancti Grefini. 4. Maij. 1548.

S V M M A R I V M.

- 1 Legatus vel Nuncius Apostolicus destinatus ad Principem cui subsunt diuersa prouincia cum potestate conferendi ad quæ loca declinare contigerit, an poterit in omnibus prouincijs istius Principi subiectis conferre.
- 2 Regula Pauli Tertij Pont. Max. non comprehendit Illustr. Card. propter excellentiam personarum, cum de illis debeat specialis fieri mentio, & in istis non fit restrictio collationum, & potestatis in legatione prout Nuncijs ipsis.
- 3 Papa est intentio, & mens, non ita coarctare potestatem Cardinalium Illustrissimorum dum legatione funguntur, ut aliorum prelatorum extra Curiam in alias prouincijs ablegatorum.
- 4 Barchinonensis existens Nuncius Sedis Apostolicæ facultatem ex speciali indulto Pont. Max. habet, & in alijs Regnis Hispaniarum conferre cum potestate legati de latere.

DECISIO CXLII.

E Adem die in causa Astoricen. Sancti Grefini dubitavi vtrum legatus de latere potuerit providere de parochiali de qua agitur, & super isto dubio generali fierent multa fundamenta pro resolutione de vno tantum quod tunc erat legatus iste existens apud Barchinonem potuit providere de isto beneficio in diuerso Regno: erat producta regula Pauli, in qua disponitur, quod Nuncij etiam habentes facultates legati de latere, non possent

possent prouidere, nisi in loco ad quem declinare contingerit, cum essent Nuncij ad vnum Principem qui plurima regna haberet, & si sub vno nomine omnia Regna appellarentur: dixere tamen domini, quod ista regula non obstat, quia non comprehendebat Card. de quibus debet fieri specialis mentio, propter eorum excellentiam, ut dictum est: immo dixere, quod ista regula probat contra producentem, quia sicuti Papa restrinxit, & declarauit facultatem quoad Nuncios, tamen aliud demonstrauit esse mentis suæ in Cardinalibus Legatis de latere, de quibus facile fuisset facere mentionem, & propterea Papam eis concedere priuilegia amplissima, & tamen conclusum fuit per omnes Nuncium existentem Barchinonæ potuisse conferre etiam in alio Regno Hispaniarum vnde dubitauit iterum super eisdem, ad effectum, ut alie difficultates dissoluerentur.

F A B I I.

Hispalen. parochialis. 7. Maij. 1548.

S V M M A R I V M.

- 1 Procurator agens per annum, & ultra sine obseruatione productionis, mandati debet condemnari suo principali ad expensas si & in quantum fuerit damnus passus, & hoc ratione sui interesse.

DECISIO CXLIII.

Die 7. eiusdem in causa Hispalen. parochialis de Brixia in qua instabatur pro absolutoria, & tunc condemnatione expensarum contra agentem, qui per annum, & ultra sustinuerat litem agendo, & nunquam produxerat mandatum: legi quaedam literas pro nunc productas, quibus auditis dixerunt domini sufficere pro mandato, si recognoscerentur, sed nondum erant recognita.

F A B I I.

Romana hereditatis de Lenis. 7. Maij. 1548.

S V M M A R I V M.

- 1 Alimentis per iudicem decretis persona in religionis voto constituta etiam earundem summa venit taxanda, ut quid, & quantum annuatim ad eam prouenire possit, & debeat manifestum reddatur.

DECISIO CXLIIII.

Adem die in causa Romana hereditatis de Lenis, in qua decreueram alimenta Fratri Thomæ petij à dominis ad quam summam deberent taxari. Quia auditis testibus, quod legi super valore redditus bonorum de quibus agebatur, qui non bene probabant, eorum arbitrio decreuerat summam alimentorum taxari debere ad 50. scuta auri quolibet anno.

F A B I I.

Toletana Thesauraria. 14. Maij. 1548.

S V M M A R I V M.

- 1 Symonia admissa ratione beneficii litigiosi ab vna partiu, an ob id ad alia etiam beneficia reddatur inhabilis.

DECISIO CXLV.

Die 14. eiusdem in causa Toletanæ Thesaurariæ dubitanti vtrum ex Symonia quis efficiatur et quoad alia beneficia inhabilis, & vna partium, quæ prætendebat aduersarium esse inhabilem propter talem Symoniam nil aliud allegabat, nisi quod ita aliis fuisset decisum coram D. Puteo in vna Sancti Andree de Strabocco, & ita attestatus est Dom. Puteus, tamē multi ex dominis qui viderunt informationes alterius partis sentiebant contraueniendum, propterea mandarunt, quod non obstante resolutione aliis facta, deberent iterum mandare, quod informaretur, & ita mandauit.

F A B I I.

In quadam causa matrimoniali, & solutionis expensarum, 14. Maij. 1548.

S V M M A R I V M.

- 1 Expensæ ratione processus in partibus facti si non soluta fuerint, an ob id adhuc lis dicatur in suo robore permanere, ita ut alimenta aliis decreta lite pendente debeantur, an verò nihilo minus dicatur extendat.
- 2 Baldi opinione lis adhuc perdurare dicitur, quo ad vsque executionis decreta effectus in totum, & plene fuerit adimpletus.
- 3 Lite super matrimonio pendente decernuntur mulieri alimenta, ut commodius litis expensas tolerare possit.
- 4 Expensarum ratione mota lis alia est ad eam, quæ est matrimonialis licet ad eam tanquam principalem sit subsecuta, & ideo aliam requirit diffinitiuam sententiam.
- 5 Sententiam habens in contrarium, omnes soluit expensas tam intra quam extra Curiam in litigio factas, & pars actoris quæ alimenta petit nulla amplius habere debet, sed quiescat.

DECISIO CXLVI.

Adem die dubitauit nunquid propter expensas factas in partibus nedum solutas, dicatur durare lis, ut alimenta aliis decreta durante lite debeantur: nam erat dubium nunquid illud, quod erat solutum hic in curia pro alimentis esset refundendum, & etiam erat in casu reliquarum expensarum, & propterea instruxi dubium ad expensas factas in partibus, quas ex aduerso non poterat prætendi aliquo modo esse solutas, & tunc licet lis dicatur durare donec executio fuerit plenarie facta secundum Bal. in l. secunda, versicu. quæro nunquid C. de re iud. Sarnen. in regula de annali. q. 44. nihilo minus multi ex dominis inclinabant in partem contrariam, quia fuerunt decreta alimenta durante lite, & appositum tempus, infra quod deberet expediri. Vnde dicebatur, quod decretum Rotæ intelligitur durare late super matrimonio, quia finita erat per tres conformes, & nullam aliam executionem requirebat, & licet partes litigarent super expensis, an deberentur, nec ne, & tamen noua lis erat, & non illa propter quam erant decreta alimenta. Alij dicebant contrarium, vnde mandarunt, quod tunc ille qui habebat sententiam contra, deberet soluere omnes expensas iam factas tam in Curia quam in partibus, & pars aduersa, quæ habebat sententiam in fauorem, deberet acquiescere, & non amplius ista alimenta petere.

F A B I I.

F A B I I.

Arborensis Archiepiscopus. 8. Maij. 1548.

S V M M A R I V M.

- 1 Narrans in Bulla gratia se esse familiarem alicuius prelati quibus ex indulto fit collatio beneficiorum, non sufficit probare familiaritatem ex attestacione literarum prelati subscriptarum, & sigillarum, sed requiritur necessario & concludenter, ut probet saltem ad minus quadrimestre comedisse in tiuello eiusdem prelati.

DECISIO CXLVII.

Die 8. eiusdem in causa Arboren. Archiepiscopus, & aliorum beneficiorum petij à dominis, an tunc ex quo Hieronymus Zapata in Bulla suæ gratiæ narrauerat se esse familiarem Vicecancellarij, sufficeret probare per fidem eiusdem Vicecancellarij, attestantis per literas manu sua subscriptam, & eius sigillo sigillatam, ita esse, & dixere, quod non, immo requirebatur, quod probaret concludenter se saltem per quatuor menses comedisse in tinello eiusdem Cardinalis, per regulam primam Alexandri Sexti perpetuum contra expressè distabat.

F A B I I.

Astoricen. parochialis. 8. Maij. 1548.

S V M M A R I V M.

- 1 Parochialis vel alterius beneficii prouisio per Legatum fieri non potest ubi eius iurisdictione non vteretur, sed expirauit.
- 2 Beneficium vacans in mense pontificio si à Legato Apostolico confertur id conferre dicitur non tanquam ordinarius, sed vt delegatus.

DECISIO CXLVIII.

Adem die in causa Astoricen. parochialis Sancti Grisogoni dubitauit vtrum Legatus potuerit prouidere de parochiali de qua agitur, & multa opponerentur, de quibus in informatione, quæ omittitur, quia friuola: solum fuit factum vnus super eo, quod quia Legatus primo prouiderat, & nulliter, videbatur, quod etiā secunda prouisio incontinenti tanquam expirasset iurisdictione sua, & amplius non posset se intromittere per gl. in l. si compromiss. in verb. eligat, de electionibus in sexto, nam tunc cum beneficium istud sit reseruatum, quia vacauerat in mense Octobris reseruat Papæ, dicebatur legatus conferre tanquam delegatus, non tanquam ordinarius: quo posito pro vero, quia dicebatur etiam contrarium, tamen domini dixere, quod glo. illa non concluderet procedit in iudic. secundum Bal. in l. si vt proponis, col. 7. C. quomodo, & quando iudices, & Doct. loquuntur post gl. in d. c. si compromiserunt in collatione beneficiorum, in qua gl. & Doct. ibi non loquuntur.

F A B I I.

Toletan. pensionis. 8. Maij. 1548.

S V M M A R I V M.

- 1 Bulla narratiuam continens consensum, & contractus in

translatione pensionis in fauorem persone alicuius inter consentientes nominata, vel nominanda debet esse legitima, & valida, nullamque per se cassationem.

- 2 Permutatione facta Episcopatus ex indulto Sedis Apostolicæ vtrum alicui prelati pensio statui possit transferenda in tertium, tanquam personam aliquam bene meritam iuxta beneplacitum.
- 3 Pactum initum inter prelatos de mutua pensionum translatione per ipsos faciendâ, non solum non approbatur, sed etiam de supplicatione cassatur.
- 4 Bulla Apostolica expedita in alicuius fauorem, debet intelligi de valida non autem cassata, quæ est penitus nulla, cum cassatio actuum ad nullationem inducat.
- 5 Ignorantia quæ prætenditur per tertium ratione cassationis Bullæ paulo ante concessæ, an releuet.
- 6 Pars de lucro habendo tractans, & non de damno vitando tenetur quæ facti sui sunt in Bullarum confirmatione, vel cassatione perquirere.
- 7 Concordia, & consensu valido existente quorum interest ratione translationis pensionum, an sit opus derogationi regulæ de præstandis consensibus.

DECISIO CXLIX.

Adem die in causa Toletan. pension. 600. ducatorum tunc vtrum sit verificata narratiua Bullæ in qua tum facit mentionem de concordia, & tractatibus, & fuit resolutum per omnes vno excepto, qui etiam dubitatiuè locutus fuit, quod non, nam aliis inter Cardinalem de sancta Cruce mortuum, & Episcopum Cauriensem fuerat tunc stante beneplacito Sedis Apostolicæ conuētum quoad 600. ducat. reseruat Card. Sanctæ Crucis, in permutatione facta de Episcopatu Caurien. loco pensionis, quod quotiescunque Card. consentiret cassationi pensionis, quod Episcopus teneretur consentire in fauorem persone nominandæ per Card. aliam similem pensionem qua persona defuncta, Cardinale viuente item teneretur Episcopus consentire in aliam personam nominandam, & sic deinceps durante vita Card. tunc cui pacto nedum Papa consensum præstitit, immo de supplicatione fuit cassatum, & propterea dicebant domini, quod ex quo nulla alia conuentio, nec tractatus interuenerat, quod cassata Bulla, faciens fidem de concordijs, & tractatibus, non poterat verificari in illis, quia Bulla debet intelligi de valida, argumen. l. 4. §. condemnatus. ff. de re iudic. Fel. in c. ex tenore. col. 3. de rescri. & multo minus potest intelligi de reprobata, quod si Papa intellexisset sine dubio gratiam non concessisset, nec accusabatur Ioannes orator, quod ex quo erat tertius tunc poterat prætere ignorantiam huius cassationis, ad no. per Abb. in c. super literis, & alios ibi, de rescriptis. Quia dixere domini, quod tunc ex quo Ioannes tractabat de lucro, & volebat habere gratiam à summo Pontifice, tenebatur perquirere: & quia dicebatur ex parte Ioannis, quod immo non poterat intelligi, nisi de concordia in qua facta quantuicūque non esset secutus beneplacitus Papæ, & sic defecisset conditio, & effectus cessasset, factum tamen remanebat istud pactum, & potuit fieri inter partes in permutatione quam fecerant ad no. per Abb. & alios in c. vniuersorum, in 2. no. de rerum permut. & in c. quæsitum, ver. sed quæ ro, co. ti. iuxta no. per Doct. in rubrica. de cond. & demō. per Bar. & Bal. in l. lecta. ff. si cer. peta. tunc nam si concordia fuisset valida, ex qua Episcopus Caurien. fuisset obligatus consentire pensioni in personam nominandam per Card. de sancta Cruce, vti in reseruatione pensionis fac. Ioanni, non fuisset opus derogare regulæ de præstandis consensibus, prout fuit factum in Bulla de qua agitur.

Ad

Ad hoc respondebatur, quod immo adhuc erat necessarium derogare dictæ regulæ: Nam in Bulla narrabatur pensionem fuisse referuam Alphonso, qui illam cassabat, ad effectum, vt similis referuaretur Ioanni, vnde contradicebatur de mutanda persona pensionarij, quod non dicebatur posse fieri, nisi de consensu soluere debentis.

F A B I I.

Toletana Thesauraria. 14. Maij. 1548.

DECISIO CL.

Die 14. eiusdem in causa Toletan. Thesaurariæ dubitauit, prout supra, & nil fuit resolutum, sed pro decis. aliàs facta vnus ex dominis allegabat Siluan. in tract. de benef. q. fi. 237. & Rebuf. in tract. de pacifica posses. ver. quia Simonia fol. 34. tenentes, tamen contrarium faciebant fundamentum in not. per Doct. in ca. cum in nostra de concessione præben. & per Fel. in cap. intimatum de Simo. & in c. querela, de iureiuran. ponderant etiam multum no. per Innocen. in cap. inter dilectos, in prin. de concess. præben. qui iudicio meo loquitur de obtinente, quare domini mandarunt iterum informari.

F A B I I.

In causa Romana hereditatis. 5. Nouembris. 1548.

S V M M A R I V M.

- 1 Iura non recognita ante sententiam fidem faciunt si pars nihil opponat.
- 2 Sententia lata si ostendatur instrumentum, quod ratione interesse partis continens additionem ex stylo notariorum debet extendi vbi notarius qui ad id rogatus fuit superstes est, necessario debet extendi.

DECISIO CLI.

Die 5. Nouembris, 1548. in vna Romana hereditatis consului dominos, an ad postulatam, sententiam, possint recognosci iura producta ante sententiam, & dixerunt, quod sic, immo non erat necessarium recognoscere, quia iura non recognita faciebant fidem parte non opponente: & quia in hac causa erat productum quoddam instrumentum consului nunquid post sententiam sufficeret, quod extenderetur ostendebatur mihi de stylo notariorum esse, quod illa additio interpretaretur, & extenderetur, vt parti necessarium erat & dixere, quod sic, si notarius rogatus viueret, quia tunc necessarium esset, quod ille extenderet.

F A B I I.

Vicentini matrimonij.

S V M M A R I V M.

- 1 Executoriales quæ relaxande veniunt sub certa forma non debent facere mentionem de tertio, qui non fuit in causa, nisi in quantum de eo antea facta mentio fuit in sententia.

DECISIO CLII.

In causa Vicentini matrimonij dubitauit, vt verum relatae essent executoriales sub ea forma, q̄ notata erat, & fuit dictum, quod non, sed ex quo Nicolaus filius Lucretiæ nunquam fuerat in causa, executoriales de eorum mentionem facere non debebant, nisi sub his verbis de quibus in eo erat facta mentio in sententia: & ideo sufficere debere illa verba de executorialibus, in quibus mandabatur Ant. Nicol. sub censur. & pen. & c. quod Nicolau debent tractare tanquam filium Marcia, tam quoad parentelam, quam quo ad bona paterna.

F A B I I.

Salamantina Abbatis. 7. Nouembris. 1548.

S V M M A R I V M.

- 1 Regij Concilij mandato eiectus de possessione, an teneatur eam ratificare captam in persona alterius, & profici illi in quem nouiter fuerit translata.

DECISIO CLIII.

Die 7. eiusdem in causa Salamantina Abbatis de Medina, legi testes examinatos ad effectum probandi, quod Franciscus de Mendoza habuerit ratam & gratam possessionem captam per Petrum Ruiz Coronado, & dixerunt domini, quod non probatur ratificatio antè quam eiectus esset Petrus de possessione de mandato Concilij Regij, an autem probarent de ratificatione per electionem Petri non determinarant: quod si prodesse posset talis ratificatio facta etiam post electionem, quod videndum erat, tunc melius consideratis testibus determinaretur.

F A B I I.

Larinensis præposituræ. 7. Nouembris. 1548.

DECISIO CLIIII.

Eadem die in causa Larinensis præposituræ dubitauit, vt quod process. fact. Neapoli pateretur defectum iurisdictionis, & domini fuerunt varij, & fuit dictum, quod iterum informaretur.

F A B I I.

In quadam Lunen. Sarzan. 4. Nouembris. 1548.

S V M M A R I V M.

- 1 Excommunicatus ob non partitionem monitorij tanquam contumax si compareat postea, & satisfaciat expensas absoluitur à censura irrogata, stante eo quod integre soluat cum conditio diuisionem perpeti non possit.
- 2 Notarij error inscribendo non debet præiudicare parti, quæ ex præsumptione habetur pro obsequenti conditionibus datis.
- 3 Pars recipiens pecunias pro litis expensis à parte aduersa soluenda, si non in totum dicantur solute, vbi tamen simpliciter recepit facta quittance sine protestatione sibi præiudicat.

DECL.

DECISIO CLV.

Die 4. eiusdem in causa Lunen. Sarzanen. dubitauit vt quod Io. Antonius absolutus sit ab excommunicatione ad effectum, vt processus eius nomine factus valeret rei extrusione post absolutionem facta Io. Ant. f. fuerat excommunicatus ob non partitionem monitorij in contumaciam, postmodum eo comparente, fuit absolutus, satisfacto de expensis quibus satisfecerat, sed non integre, quia deerat vnus Iulius: vnde dubitabatur, an esset absolutus, & dicebatur, quod non, quia conditio non potest diuidi, immo tenebatur satisfacere etiam vsque ad obulum. l. cum fraus. ff. de conditio. & demonstratio. Socin. conf. 170. columna septima, volum. quarto, cum simil. Domini, tamen voluerunt contrarium, f. considerantes quod soluisset totum, sed errore notarij minus fuisset scriptum, eo quia noluerit credere, quod ad consequendam absolutionem defecisset in illo minimo, ex quo fere totum soluerat, eo maxime, quia f. pars quæ receperat pecunias solutas à Notario, receperat simpliciter, & quitaauerat sine aliqua protestatione, ex quo inducebatur ad credendum, quod integre fuisset satisfactum, vel quod saltem pars sibi præiudicauerit recipiens simpliciter, & licet postmodum fuisset intimatus iste processus, & post annum, tamen ex quo pars appellauerat à reintroductione, & dominus præposuerat, & licet appellasset dominus reposuerat, cum ex quo vltima appellatio, & repositio erat in fauorem, dixerunt quod intrusio nil obstabat, & sic firmarunt processum à tali excommunicato absolutoque esse bonum.

F A B I I.

Astoricensis Sancti Brixini.

S V M M A R I V M.

- 1 Multiplicitas supplicationum si dubium faciat in negotio controuerso, an pariat etiam difficultatem antedationis stante discordia testium ita vt repeti denuo debeat ad faciendam recognitionem supplicationum in actis productorum.

DECISIO CLVI.

In causa Astoricensis Sancti Brixini dubitauit, præsupposito, f. quod testes dicant se vidisse duas supplicationes signatas de tempore quo literæ sunt expeditæ quæ supplicationes nunc post examen testium sunt productæ in actis, an ex hoc collatur suspicio de antedatione: omilla pro nunc contrarietate, & discordantia testium, & literarum ac supplicatione etiam, Domini dixere, quod ex quo testes examinati sunt in Curia, repetentur, & videretur, an recognoscant supplicationes in actis productas, an essent illæ de quibus deponerent, & tolleretur dubium, quod per partem fiebat, an essent illæ, vel aliæ, & vt tolleretur difficultates multiplicatis.

F A B I I.

Salamantina Abbatis. 16. Nouembris. 1548.

S V M M A R I V M.

- 1 Ratificatio vtum legitime probetur regressus, per lite-

ras visas per testem deponentem de mandato procuratorio capiendæ possessionis partis prætendentis de ea.

- 2 Exilium subsecutum in personam prætendentem de beneficij possessione ob eius inuasionem, & non factam dimissionem si de possessione habita sit pro nunc controuersa, & probatum per depositionem testium de publica voce, & fama, fidem facit de eadem possessione, licet violenter capta.
- 3 Probatio non plena in totum, tamen sufficiens in parte, facit deferri iuramentum in supplementum talis semiple næ probationis.

DECISIO CLVII.

Die 16. in causa Salamantina Abbatis de Medina, dubitauit vt quod testes quos legi probent ratificationem dicti Francisci saltem post regressum Villotæ, qui quidem regressus Villotæ non fuit considerandus, quia iam ille ante possessionem dicti Francisci erat per sequestrationes deputatus in administratione huius Abbatis, & dixerunt domini, quod testimonium Didaci Rubini, erat optimū, qui deponere se habuisset literas à Domino Francisco, qui committebat sibi, quod procuraret Villotam declarari ob non partitionem literarum executorialium, quia nolbat dimittere administrationem Abbatis, nec fructus restituere, & sic præsupponebatur, quod possessionem captam per suum procuratorem habuisset notitiam: f. erant etiam plures testes de publica voce, & fama, quod Dom. Franciscus erat factus exul, quia possessionem captam non luerat dimittere, f. vnde habuere istam probationem, & si non concludentem, saltem pro sufficienti, vt posset deferri iuramentum in supplementum.

F A B I I.

Arborensis Archipresbyteratus. 16. Nouembris. 1548.

S V M M A R I V M.

- 1 Gratia si neutri habita de beneficijs, per resignationem ratione familiaritatis Vicecancellarij, vtum valida sit, familiaritate dicta non sufficienter satis comprobata.

DECISIO CLVIII.

In causa Arborensis Archipresbyteratus eadem die dubitauit, præsupposito, f. quod non constet de familiaritate narrata per Hieronymum in eius gratia si neutri intret: Hieronymus Zapatta, petebat canonizari gratiam quam habebat de istis beneficijs, per resignationem Hieronymi Signorini, & quia in supplicatione & literis expresserat se familiarem Cardinalis Farnesij, & gratis expediuerat, & præsupponebatur non esse probatam familiaritatem, dicebatur eius gratiam non valere, per regulam, Alexandri Sexti, & Leonis Decimi, de quibus erat dubium; vnde ad effugiendum istam difficultatem, præsentauerat gratiam si neutri, in qua familiaritas non erat expressa, sed quia dicebatur, si neutri non posse intrare, fuit

fuit datum dubium, super quo plura principalia fundamenta fiebant, tamen domini nil resolverunt, sed dixerunt particularius dubitari debere.

F A B I I.

In quadam causa Tolatana beneficij. 19. Novembris. 1548.

DECISIO CLIX.

Die 16. eiusdem in causa Toletana beneficij de Ocagna, dubitavi, vtrum Ioan. de Traxillo sit absolvendus, & domini dixerunt, quod sic, ex his, quæ in informatione dicebantur, vt in causa.

F A B I I.

Arborensis Archipresbyteratus. 19. Novembris. 1548.

S V M M A R I V M.

- 1 Pars nolens se iuuare gratia si neutri in qua non erat ducta familiaritas prælati, seu Vicecancellarij, an sibi præiudicet.
- 2 Gratias multum pingues non præsumitur Papa facere, nisi respectu considerata qualitate gratiam petentis, ratione familiaritatis alicuius Cardinalis.
- 3 Taxatio beneficij si contineat gratiam si neutri, & postmodum in supplicatione non verificetur, redditur subreptitia, & in consequentiam nulla.
- 4 Nobilitas personæ, & familiaritas alicuius magni prælati, vt est Cardinalis, quæ multum attenditur in gratijs aliquando exprimitur in supplicatione, hoc sine, vt gratis expeditio fiat.
- 5 Summus Pontifex facilius multo esse solet ad gratiarum concessionem per resignationem factarum quam aliarum quarumcumque.

DECISIO CLX.

Edem die in vna Arborensis Archipresbyteratus, & beneficiorum dubitavi, an gratia Hieronymi Zapata sit subreptitia, & nulla de iure communi, ad effectum, quod si esset nulla gratia si neutri, ex quo non volebat se iuuare Zapata non intraret & prætendebatur esse nulla propter gratiam multum pinguem, quam Papa verisimiliter non fecisset, seu difficilius si non fuisset narrata familiaritas, Vicecancellarij per decisione 727. in antiquis, & quia in taxatione erat expressa familiaritas, & propterea non verificata familiaritate gratia redditur subreptitia, & per consequens nulla, ad decisio. secundam, & tertiam, in antiq. cum multis alijs de quibus in informatione: Domini tamen dixerunt contrarium, quia in gratia nedum erat expressa familiaritas, sed etiam nobilitas, ex utroque parente quæ attenditur in gratijs ad dictum capi. de multa, de præbendis. Nec est verum, quod familiaritas sit expressa in taxatione, quo casu bene procederent decis. præallegatæ: sed exprimitur ad effectum expediendi gratis, vt dicit Cassad. decisio. vigesima, de præben. multum mouebat dominos, quia Hieronymus Zapata ha-

bebat istam gratiam ex resignatione Signorini, & ex vlu patrisfamilias demonstrabatur validitas gratiæ: quia Papa solet esse facilis ad concedendum quascunque gratias per resignationem: quod satis in casu nostro suadebatur ex gratia si neutri obtemperata de omnibus beneficijs, de quibus in gratia resignationis, licet esset ad tria, vel quatuor incompatibilia.

F A B I I.

Fulginatensis prioratus. 19. Novemb.

S V M M A R I V M.

- 1 Testes assertam familiaritatem deponentes esse legitimam, si defectum patientur aliquem ita vt plene non probent, & adducantur fides duæ prælatis attestantis de familiaritate in supplementum probationis, an prosit producenti.
- 2 Alexander Sextus, & Leo Decimus regula sua promulgata annullarunt gratias eorum qui se falso dicebant familiares prælatorum, ad hoc, vt gratis expedirent supplicationes, & bullas Apostolicas ratione beneficiorum concessas.
- 3 Concessio motus proprij ad faciendam fidem familiaritatis non semper prodest illi qui illum motum proprium Papæ impetravit.
- 4 Pontifex si motus dicatur ad gratiæ concessionem faciendam ob familiaritatem Cardinalis etiam Vicecancellarij multo magis dicitur, & facilius ad id perducitur cum proprius sit familiaris suæ sanctitatis supplicans ob gratiam prædictam, ex quo consequitur gratiam non posse culpam tanquam per subreptionem fuerit obtenta.
- 5 Probata familiaritate alicuius Cardinalis ab eo, qui gratiam conatur impetrare immo ipsius Pontificis non ob id fit gratis Bullarum expeditio, aut etiam dictarum gratiarum, nisi apponatur gratis, de mandato.
- 6 Motus proprius si multo ante tempore præcedat gratiam de qua dubium est subortum in processu, parum aut nihil dicitur releuare.

DECISIO CLXII.

Edem die in causa Fulginatensis prioratus, dubitavi, vtrum ex deductis de nouo, constet de familiaritate narrato quantum sufficiat. Alexander fuerat prouisus de isto prioratu per Papam cum narratiua tam in supplicatione quam in literis, quod esset familiaris Cardinalis Farnesij Vicecancellarij, & familiaritatem conatus fuerat probare per testes, qui plene non probabant, & paciebantur aliquem defectum, produxerunt etiam duas fides Vicecancellarij, qui attestabatur illum esse familiarem suum: sed quia erat datum de regula Alexandri, & Leonis contra fictos familiares annullante gratias eorum, qui falso appellant se esse familiares, & gratias annullauerant si gratis expedirentur, dubitabatur, an illi danda esset fides propterea. Vltimò loco erat productus motus proprius Papæ, in quo dicebat se esse familiarem insistendo seruitijs Vicecancellarij, & sic debere iudicari, contra quod dicebatur, quod non faciebat ad propositum, quia si Papa motus fuit ad gratiam hanc quia

quia erat familiaris Vicecancellarij, multo magis si esset familiaris suus, vnde gratia non potest dici surreptitia, quasi expresserit illam familiaritatem falso, vt facilius induceret Papam ad concedendum sibi gratiam. Et quia dicebatur, quod propter istam familiaritatem non expediisset gratis, nisi esset appositum gratis de mandato: ad hoc dicebatur, quod quantum ad expediendum gratis sufficiebat attestatio Vicecancellarij, opponebatur etiam quod motus proprius non esset ad propositum, quia multo tempore præcesserat gratiam super qua dubitabatur: vnde stante simul, quod tempore motus proprius esset familiaris prout Papa attestabatur, & tamen tempore gratiæ decessisset, & desisset esse familiaris non confirmaretur, sed dixerunt domini, quod familiaritas præsumebatur durare, & quod aduersarius affirmabat contrarium esse verum, & de facili hoc posse probari, dixerunt quod deberet admitti ad probandum.

F A B I I.

Vicentini matrimonij. 18. Novembr. 1548.

S V M M A R I V M.

- 1 Quæstione super bonis defuncti nondum finita inter uxorem, & agnatos, sed pendente, an interim uxori vidua & filio eius alimenta præsupposito quod non constet de mala vita dari debeant.
- 2 Mala & lubrica vita mulieris notoria, & manifesta tempore litis pendentiæ alimenta non dantur.

DECISIO CLXIII.

In causa Vicentini matrimonij dubitavi, præsupposito quod non constet de mala vita Lucretiæ post mortem eius mariti, vtrum possint ei denegari alimenta, alijs enim fuerat resolutum tam Nicolao filio, quam Lucretiæ matri, deberi alimenta donec super bonis esset finita quæstio: sed dicebatur non deberi propter eius malam vitam, vnde hoc dubium emanauit. Et domini fuerunt varij in rationibus, quia licet pro maiori parte militarent, quod alimenta deberentur, diuersis tamen rationibus mouebantur, & vnus impugnabat alterius rationem, adeo quod dixere domini, quod iterum, & melius informaretur.

F A B I I.

Larinensis præpositura. 19. Novembris. 1548.

S V M M A R I V M.

- 1 Conservatores dati ad tuendum, & conservandum priuilegium à Leone Decimo concessum, an habeant iurisdictionem maxime in personas quibus non fuit à Sede Apostolica prouisum.
- 2 Solutio decimarum, an recompensari debeat cum pensionibus decursis quarum causa lis concitata est.
- 3 Congregatio Montis Cassinensis ordinis Sancti Benedicti circa beneficia ad suam congregationem pertinentia Cardinalibus, & alijs prælatis in commendam à Sede Apostolica concessa, est priuilegiata.

4 Iurisdictione conservatorum congregationis Montis Cassinensis non extenditur ad personas priuilegiatas eo maxime, quia conservatores odiosæ sunt, & ob id strictè interpretandæ.

DECISIO CLXIII.

Edem die in vna Larinensis præposituræ dubitavi, vtrum conservatores in priuilegio Leonino habeant iurisdictionem, maxime in personas non prouisas à Sede Apostolica, & in effectu est dubium alijs propositum, & non resolutum. Et dixerunt domini, quod isti conservatores erant tantummodo dati ad tuendum, & conservandum priuilegium concessum à Leone iux. tex. & ibi per Docto. maxime Gemina in capitu. primo, & sic conservatores non impugnant priuilegium, sed conuentus ab aduersarijs coram istis conservatoribus, vt solueret pensiones ad quas tenebatur pro ista præpositura, negabat se teneri, quia decimas soluerat, quas prætendebat debere compensari cum pensionibus decursis, & propterea ex hac ratione dixerunt processum factum coram istis conservatoribus esse nullum, & maxime quia erat datum priuilegium congregationi Montis Cassinensis ordinis Sancti Benedicti circa beneficia ad suam congregationem pertinentia, Cardinalibus, & alijs prælatis in commendam à Sede Apostolica concessa: vnde cum aduersario in hac causa non esset prouisus à Sede Apostolica, sed ab ipsis fratribus conservatoribus ex priuilegio dato, licet alias habuissent iurisdictionem, tamen non poterant habere in personas de quibus nihil in priuilegio, eo maxime, quia istæ conservatores sunt odiosæ, & strictè interpretandæ in d. c. circa quæstionem.

F A B I I.

Barchinonensis Canonicatus, & præben. 19. Novembris. 1548.

DECISIO CLXV.

Edem die in causa Barchinonensis Canonicatus, & præbendæ dubitavi, vtrum regula de qua est datum in actis, oblit domino Ioanni Baptistæ: erat enim lis super isto canonicatu inter Ioannem Baptistam de Bernardis Camerarij Sanctissimi, & Io. Cordellas, & quia partes non bene informarunt, domini iusserunt debere informari.

F A B I I.

Arborensis Archidiaconatus. 19. Novembris. 1548.

S V M M A R I V M.

- 1 Narratio defectus primæ gratiæ si in specie non fiat, redditur secundo impetratam gratiam inuvalidam, causa subreptionis, quæ in tali præsupponitur tacita veritate in teruenisse, non narrato de censura excommunicationis qua est innodatus.
- 2 Gratis expediens gratiam si neutri, sub falsa narratione familiaritatis alicuius Cardinalis nullam reddit gratiam, & incidit in penas per Alexandrinam Leoninam, ex traugantem irrogatas.

3. *Papa si narratum fuisset gratiam à se petitam, & obtemperatam ob falsam relationem, & gratis expeditam defraudatisq; familiaribus esse obreptitiam, & nullam, ex verosimili coniectura, aut non concessisset, vel certe maiori cum difficultate, ex eoque beneficii sequitur vacatio.*
4. *Communiter in gratiarum expeditione apponi solita clausula ubi fuerit apposita, causæ insectiue, & annullatiue prioris gratiæ habentur pro expressis, ita ut in litteris exprimi possint.*
5. *Expedites gratis idq; ex falso narratis in supplicatione, nõ solum eas efficiunt reddi nullas, sed etiam excommunicantur per extravagantiẽ Alexandri sexti & Leonis 10. nec absolui possunt, vel ab ipso Papa, nisi facta satisfactiõne, & in articulo mortis.*
6. *Papa defraudatoribus, criminosis, & ijs qui imposturis ex falsa narratione gratias à se impetrant, vel etiam tacita veritate ab eo indulta consequuntur, non præsumitur gratiam velle imperitari, nec cum talibus etiam dispensare.*
7. *Excommunicatus in processu causæ si censura illata sit vigore extravagantium Alexand. & Leonis quia falsa relatione gratias gratis expedit, non auditur omniaq; per ipsum facta sunt nulla.*

DECISIO CLXVI.

1. **I**n causa Arboren. Archidiac. dubitauit vtrum gratia si neutri concessa Hieronymo Zapatae, sit subreptitia, quia non narrauit in specie defectum suæ primæ gratiæ, ex quo erat excommunicatus, quod tacuit: nam
2. ut supra patet, t. Hieronymus falso se familiarem narrauerat, & expeditur gratis super falso narrata familiaritate ex quo gratia sua erat annullata per extravagant. Alex. & Leonis de quibus erat datum in actis: vnde dicebatur per aduersarium, quod t. si narretur Papæ quod obrinuit gratiam si neutri, à prouisione sua nulla, propter falso narratam familiaritatem, propter quod et expeditur gratis, & fraudauerat familiares, Papa verisimiliter, vel non concessisset, vel difficilius, ideo eius beneficium vacabat, & reddebat gratiam subreptitiam, & obreptitiam: ad no. in c. super literis, de rescrip. vbi Fel. & alij: Dicebatur tamen ex aduerso, & ita domini firmarunt, quod t. ex quo in gratia erat clausula communiter apponi solita, quod causa insectiua, & annullatiua prioris gratiæ habeantur pro expressis, & in literis possit exprimi: quod cessabat obiectum, quia Papa habuit pro expressis quasque causas, quæ in literis possent exprimi: ideo aliqua subreptio, vel obreptio considerari nõ poterat. t. Et quia constitutiones præfatæ nedum annullabant gratiam, sed etiam excommunicabant expedites gratis propter falso narratam familiaritatem, & nec à Papa poterit absolui, nisi postquam satisfecerint præterquam in articulo mortis, quod si Papa intellexisset nõ consensisset: t. quibus defraudatoribus, & criminosis Papa non præsumitur velle facere gratiam, & cum eis dispensare, vt dicit Bal. in l. Barbarius colum. octaua, ver. & si dicatur, ff. de offi. prætor. & in l. præscriptionem, colum. quinta, ver. si. verbi gratia. C. si contra ius vel vtil. public. Ad hoc respondebatur multis modis, sed vnum placuit videlicet, quod in clausulis erat absolutum ad effectum gratiæ, & communiter opponitur supra, & cum abolitione, quæ absolutio non repugnabat constitutioni Alexandrini, & Leonini nolente posse absolui, nisi satisfactis, quia dixerat quod iste non erat simpliciter absolutus, sed tantum ad effectum gratiæ, & ideo remanebat excommunicatus, & tenebatur satisfacere, & si volebat

absolui, non posset in causa audiri, & propterea aduersarius statim apud acta protestatus fuit, istum nõ debere audiri, quia erat excommunicatus, & quod omnia per eum iam excommunicatum facta erant inutilia, & instabat pro absolutione, quia erat possessor.

F A B I I.

Sarnensis præposituræ. 19. Maij. 1548.

S V M M A R I V M.

1. *Spoliatum se prætendens beneficii possessione, & fructibus ob non solutionem pensionis quam multis annis non fecit, vt ex propria confessione etiam iuramento vallata constat, an sit restituendus, posito, quod sub pena priuationis beneficii ea annuo decursu non soluta fuerit facta de eodem beneficio priuatio.*
2. *Pensionem non soluens beneficio suo impositam si nõ esset priuatus potest de nouo priuari, & alteri conferri, & hoc stante, cum ius nullum habeat non est restituendus.*
3. *Confessio de non soluta pensione facta ab illo qui priuatus est beneficio ob illam solutionem neglectam si non sit simpliciter facta, sed adiuncta excusatione, scilicet quod soluerit quasdam decimas, quæ debebant recompensari inducit non notoriam iuris sui scientiam, & ideo iudicatur restitui debere.*

DECISIO CLXVII.

EAdem die in causa Sarnensis præposituræ dubitauit, vtrum adeo constaret de non iure Caroli vt t. spoliatus non deberet restitui præsupponebant enim aduersarij, & erat verum, quod Carolus in iudicio erat excommunicatus, & medio iuramento tanquam principalis confessus fuerat se stetit, per multos annos quibus non soluerat pensionem quam pro isto beneficio tenebatur soluere sub pena priuationis, & propter hoc fuerat priuatus, & beneficium alteri collatum, contra quem spolio agebatur: quia vigore illius prouisionis intrauerat in possessionem, t. vnde ex solutione non facta, si non esset priuatus, poterat priuari de nouo, & beneficium conferri, & sic cum nullum ius haberet, non erat restituendus: ad decisio. 429. in antiq. & 14. & 55. in nouo. t. tamen quia ista confessio non erat simpliciter, sed habebat secum excusationem, quia dicebat se soluisse quasdam decimas, quæ debebant compensari cum pensionibus soluendis, & quod si in aliquo restabat debitor, quod facto calculo erat paratus soluere, dixerunt domini, quod non constabat de non iure suo notoriè. & propterea debebat restitui, & ita fuit resolutura.

F A B I I.

Vicentini matrimonij. 19. Maij. 1548.

S V M M A R I V M.

1. *Frater mariti prætendens se esse hæredem, bonorumque in præsens si fuerit, possessor vtrum vidua relicta alimenta denegare possit nondum constituto de mala vita mulieris, eo magis, quod is ipse hæres etiam extraneus dicatur.*

DECI-

DECISIO CLXVIII.

F A B I I.

Barchinonensis Canonici, & præbendæ. 19. Maij. 1548.

S V M M A R I V M.

Die 5. eiusdem in causa Vicentini matrimonij dubitauit prout aliàs præsupposito, quod t. non constet de mala vita Lucretiæ post mortem Marci mariti, vtrum possent sibi denegari alimenta à fratre mariti, qui prætendebat se esse hæredem, & bona mariti possidebat, & quia diceretur hæres extraneus, in hac materia, etiam multa alia hincinde deducta fuere, sed nil resolutum, idque propter varietatem opinionum.

F A B I I.

Bononiensis Sancti Martini iurispatri. 19. Maij. 1548.

S V M M A R I V M.

1. *Duæ præsentationes factæ in vacanti beneficio illis qui prætendunt in patronatus, an præsupponant beneficium esse de iure patronatus.*
2. *Papa si prouideat alicui de beneficio, quod dicitur esse de iure patron. cum clausula derogatoria quatenus non sit iuris patronatus ex fundatione, vel dotatione facta, præiudicat illis, qui prætendunt se esse patronos, & hoc casu quasi possessio ipsis non suffragatur.*
3. *Præsentati patroni, vt beneficium iuris patronatus doceant si producant præsentationem ex longo decursu annorum centum viginti octo plus, vel minus annorum, & institutionem factam non tamen per id probant si non deducta fuit præsentatio, & institutio ad effectum.*
4. *Productio Bullæ Pontificiæ in qua Papa conferendo beneficium, quod dicitur iuris patronatus tale illud asserat, & pro ista vice deroget, cum simplex narratiua sit, & de facto alieno, nec faciat mentionem fundationis, vel dotationis non probat ius patronatus.*
5. *Papa de consuetudine laudabilis non solet iuri patronatus, quod ex fundatione, vel dotatione est in totum derogare.*

DECISIO CLXIX.

EAdem die in causa Bononiensi Sancti Martini dubitauit, vtrum ex productis probetur fundatio t. præsupponebatur hoc beneficium esse de iure patronatus, & in quasi possessione præsentandi erant quidam de Caccianemicis, quod constabat per duas præsentationes factas duabus vicibus, quibus ultimo loco vacauerat hoc beneficium: t. sed quia prouisus Apostolicus habebat derogationem iuris patronatus quatenus non esset ex fundatione, vel dotatione facta, ita vt quasi possessio non suffragaretur, patronis: t. vnde ad probandum ius patronatus ex fundatione, vel dotatione, produxerunt quandam præsentationem, & institutionem factam de anno 1420. de qua domini nullam habuere considerationem, quia non constabat, quod habuisset officium, produxerunt etiam patroni quandam Bullam Sixti in qua Papa conferendo istud beneficium narrauerat etiam de iure patronatus, & pro illa vice derogauerat, quod etiam non fuit consideratum, quia erat simplex narratiua, & de facto alieno, nec dicebat esse de iure patronatus ex fundatione, & dotatione, & potius præsumebatur non esse, t. quia Papa non solet in totum derogare tali patronatu.

F A B I I.

In causa Toletana. 10. Maij. 1548.

S V M M A R I V M.

1. *Habens gratiam ex concessione Sanctissimi expectatiuam at tres specificatas Dioceses, & ad tres alias facultatem etiam acceptandi, prior gratia an obliteratur ob incertitudinem non specificatarum Diocesium.*
2. *Regula quæ vult, quod sicut in mutationibus ita in extensionibus in supplicibus libellis specificè nominari debeat Diocesis ad quam dirigitur expectatiua, an obstitenti expectatiuas etiam non specificatas.*
3. *Expectatiuæ gratia vtrum etiam ad reseruata, & ad menses ordinariorum etiam de ordinarij consensu protendatur.*
4. *Supplicationis verba in eius sine posita si non magis de mutatione quam de extensione loquantur ita vt incertitudo suspensua animorum, & voluntatis appareat, an vident gratias expectatiuas.*

DECISIO CLXX.

EAdem die in vna Barchinon. Canonici & præbendæ inter Io. Cordillas, & Io. Baptistam de Bernardis, vtrum sit satisfactum regulæ de qua datu est in actis Io. Baptistæ t. obtinuerat gratiam expectatiuam habuerat .. ad duas alias collationes, & ad tertiam extendi sub expressione specifica ad Barchinonem. Gerunden. & Vercellen. ad tres alias, vt in literis exprimentis, & expectauerat literas extensionis ad Barchinon. in qua vacauerat iste Canonici. Erat datum t. de regula, quæ vult quod sicut in mutationibus ita in extensionibus in supplicatione ipsa debebat fieri (specifica mentio Diocesis ad quam expectabat, & extēdebat, quod præsupponebat Ioan. Bap. fecisse, ex quo specificè illos tres nominauerat, eo quia in sine mandati erat dictum, quo ad Vercellensem, dabat t. enim ad reseruata, & quo ad Gerunden. etiam in mensibus ordinariorum de consensu ordinarij, vnde videbatur, istas duas collationes specificare per mutationem, Barchinonen. verò pro extensione remanebat, & sic specificata mentio de ista erat, tamen domini dixerunt contrarium, quia licet ille tres collationes fuissent specificatæ, tamen non erat specificatum in quibus mentio, vel extensio fieri deberet: t. nec verba posita in sine supplicationis magis de mutatione, quam de extensione loquebantur, vnde incertitudo adhuc remanebat, maxime, quia nedum restant specificatæ tres ille Dioceses, sed erat etiam additum, vt ad tres alias in literis exprimentas, & sic adhuc maior erat incertitudo, quia potuisset acceptare, & exprimere extensionem Toletani, & Hispalensis, nec expressio facta in sine tollebat, quia adhuc habuerat facultatem acceptandi in non specificatis exprimentis in literis, & sic habuerat prouisionem pro non bona.

1. *Intrusio vt probetur non est sufficiens attestatio facta per*

per literas ex partibus allatas de quarum visu depouunt testes, nec simul visus instrumenti possessionis illius qui dicebatur intrusus, sed requiritur istius productionis in actis, & eiusdem recognitio ad hoc, vt intrusio perfecte probetur.

DECISIO CLXXI.

Decima eius die dubitauit in vna Toletana, quæ p contradietis expediebatur, tan etiam probata intrusio per testes, qui deponebant solum per literas quas de partibus habuerant, & dicebant se vidisse instrumentum possessionis illius, qui dicebatur, intrusus, & domini dixerunt, quod non, sed quod istud instrumentum possessionis deberet produci in actis, & recognosci, quia tunc esset probata intrusio.

F A B I I.

Hispalensis Canonatus, & præb. 10. Maij. 1548.

S V M M A R I V M.

- 1 Confirmatorias tres habens cum literis executorialibus, quo ad possessionem, fructibus perceptis ab alio si non ad eum beneficium de quo litigatur perueniat saltem fructuum ratione, & victus beneficium aduersarij vna cum honesta pecunia ad eum transferri debent.
- 2 Tertij causa alicuius in fauorem si fiat resignatio, & instet pro declaratoria, an debeat concedi, an cautio dari quadrimestri spatio fructuum futuram traditionem huic cui ob id interesse potest.
- 3 Commissio impetrata qua petitur de nouo admissio ad integram restitutionem, cum referua fructuum, & expensarum vsque in finem litis, id est, ratione paupertatis, an sit surreptitia & calumniosa.

DECISIO CLXXII.

Edem die in causa Hispalensis Canonatus, & præbendæ inter Quintanellam, & Auilam t in qua Ginesius habuerat tres confirmatorias, & literas executoriales, quarum vigore fuerat factum quoad possessionem, sed respectu fructuum, & expensarum Melchior fuerat admissus, ad beneficium, cum hoc, quod assignaret beneficium, quod possidebat Dominus Ginesius referuato sibi 300. scuta pro victu, quod beneficium t idem Melchior postmodum resignauerat in fauorem tertij, & cum instaretur pro declaratoria contra illum per istam resignationem. Rota de mense Iulij prædicto resoluerat, quod non declaratur. Sed infra quatuor menses præstaret cautionem, quam offerebat se præstaturum, quod fructus istius beneficij quantumcunque resignati, peruenissent ad manus Ginesij. Hinc inde Melchior stantibus omnibus supradictis t obtinuerat commissionem in qua petebat de nouo, & admitti ad restitutionem in integrum referuatis fructibus, & expensis in finelitis, attenta paupertate, quam assererat se probaturum, & dabat articulos, & Domini dixerunt, istam commissionem esse surreptitiam, & calumniosè ista dari, & propterea debere illum declarari, & ita fuit firmatum in sequenti audientia, cum iterum causam proposuissent.

F A B I I.

Salamantina Abbatia. 10. Maij. 1548.

S V M M A R I V M.

- 1 Iurisdictio cognoscendi de attentatis vnus partis, an dari possit si ab alia sua attentata nundum fuerint purgata.
- 2 Iurisdictio non existente valida vtrum omnia gesta sint nulla, etiam producta pro attentatis insurandis.
- 3 Suspensionis cedula petitorij data ad effectum, vt super attentatis procedatur, & cognosceretur, an iurisdictio per huiusmodi actum comprobari possit.
- 4 Diuisim & coniunctim tam super attentatorum cognitionem, & processum quam super negotij principalis determinationem si commissio detur, an per id probata sufficienter sit iurisdictio.
- 5 Commissio, an surreptitia dici possit, & ob id annullanda, quod in ea quorundam articulorum narratio dicatur fuisse prætermissa.

DECISIO CLXXIII.

Edem die in causa Salamantina Abbatia t dubitauit vtrum ex commissionibus de quibus in actis, sit data iurisdictio cognoscendi de attentatis Didaci antequam sit purgata attentata Alphonfi, & ex consequenti t non existente iurisdictio fuerunt nulla omnia, etiam facta per Alphosum, maxime illa quæ fuerat, & produxerat pro iustificandis attentatis Didaci, & præsupponebatur ex parte Didaci, quod non, quia erat data commissio per eum in qua mandabatur in primis, & ante omnia cognosci, & reuocari attentata Alphonfi: t & erat data cedula suspensionis & petitorij ad effectum, vt supra attentatis procederetur, quia tamen ista commissio erat præinserta, & signata noua prouiso, quæ præcipiebat, quod cognosceretur de attentatis Didaci, & quod t coniunctim vel diuisim etiam super negotio principali procederetur, dixerunt domini iurisdictionem esse manifestam, & licet diceretur t commissionem esse surreptitiam, quia erat omissa narratio quorundam, tamen domini non habuerunt pro surreptitia, maxime quia quantumcunque esset surreptitia, ex quo non erat aduocatoria tribuerat iurisditionem.

F A B I I.

Astoricensis Sancti Brixini. 4. Maij. 1548.

S V M M A R I V M.

- 1 Supplicationes in actis productæ de quibus dubitatur, an vera sint ad testium præsentium deferuntur, vt recognitio earum fiat, illemet ne sint quæ requirebantur, an alia ab illis.

DECISIO CLXXIII.

Die 4. eiusdem in causa Astoricensis Sancti Brixini cum alijs examinati fuissent testes in hac causa, quia erat prouiso Card. Vicentini legati sine testibus, quibus t fuerant ostensa quædam supplicationes, & recognouerunt, demum iste supplicationes fuerant in actis productæ, & dicebantur esse alia, non illa, quæ testibus

testibus fuerant ostensa ad ostendendum indemnitate fuerant examinati, & testes aperte recognouerant esse eademmet, & ita retuli.

F A B I I.

Arborensis Presbyteratus. 4. Maij. 1548.

S V M M A R I V M.

- 1 Asserens se familiarem Vicecancellarij hoc sine, vt gratis gratias expediat cum fictus non verus sit familiaris incidit in penam extrauagantis Alexandrina & Leonina, & est de facto excommunicatus.
- 2 Testium vnus si in articulis deponat de familiaritate in esse, & alius de reputatione familiaritatis, vt diuersi sunt, ita diuersos producant effectus.
- 3 Fides facta de familiaritate alicuius per cedulam Vicecancellarij subscriptam cum formalitate verborum Gratis pro familiari in expeditione litterarum apposita, non sufficiens est ad veram familiaritatem de qua agitur, & quæ requiritur in gratia si neutri probandam, ad hoc ne incidat in censuras extrauagantis Alex. & Leon. & c.
- 4 Expeditioni litterarum gratis ex regula de impetrando beneficium vacante per obitum famil. Card. sufficit fides de familiaritate facta per Cardinalem casu quod per expeditores nihil opponatur, q̄ omnium superiorum est limitatio.

DECISIO CLXXV.

Edem die Arborensis Presbyteratus, dubitauit, vtrum sit probata familiaritas narrata ex parte Hieronymi Zapata, narrauerat t enim se familiarem Vicecancellarij propter quod gratis expediuerat, & dicebatur illum fictum familiarem, & non verum, & propterea excommunicatum, ex extrauaganti Alexandri, & Leonis contra fictos familiares: hic autem ex aduerso prætendebat se probasse familiaritatem; tamen ex testibus, licet habitis pro non probantibus articulauit se, & familiarem, & continuum commensalem Papæ, insistendo feruitijs Vicecancellarij, & in eodem articulo articulauerat se nobilem Clericum, & multas habere alias habitates: & t vnus testium dicebat articulum verum: alij vero illum reputari talem qualem sese articulatus fuerat; tamen iste testis in causa scientiæ videbatur potius putare, & sentire de alijs habitatibus quam de familiaritate: vnde fuit visum non bene probare istam familiaritatem: tamen t ex fide Vicecancellarij, qui per suam cedulam attestatus fuerat se esse familiarem suum, & se subscripserat litteris expeditis, in quibus erat narrata familiaritas, & erat dictum gratis pro familiari, & noluerunt Domini, quod ista sufficerent ad hoc vt possit expedire gratis, ne incideret in excommunicationem irrogatam per extrauagantem de qua supra: hic enim non fraudauerat expeditores, cum sub fide Cardinalis gratis expeditisset, & nil per expeditores fuisset oppositum, & hoc est, quod voluit Sarnensis. q. 1. 3. mo. 6. regula. de impetr. benef. vacan. per obit. famil. Card. t dum dicit q̄ ad effectum expediendi gratis, statur fidei Cardinalis, si non fuerit oppositum: & ita etiam fuit firmatum supra in causa Fulginatenis Prioratus.

F A B I I.

Fulginatenis Prioratus. 4. Maij. 1548.

S V M M A R I V M.

- 1 Incompatibilia plura possidens beneficia non familiaris, sed

execrabilis dicitur, & articulatio contra talem facta tanquam indignum ad gratiam si neutri est releuatoria, & probat contra eundem.

- 2 Articuli merè obiectiui, licet probent contra illum contra quem articulantur, nullum tamen ex illis in resultat articulanti aduersario.
- 3 Conflitio de non bono iure, qui impetravit sub prætextu familiar. Cardin. gratiam si neutri, si post terminum articulos defensorios proponat, non auditur, ita quidem, vt etiam ne minori quidem ad obiectorum dilutionem restitutio concedatur.

DECISIO CLXXVI.

Edem die in causa Fulginatenis Prioratus, dubitauit, vtrum articuli sint releuantes, & admittendi: in hac enim causa erant dati articuli ad probandum, quod Alexander, qui tanquam familiaris impetrauerat beneficium, non erat familiaris, t sed quod erat execrabilis, quia plura incompatibilia possidebat; & nulli fuit dubium quin essent releuantes: sed bene dixerunt domini, t quod erant merè obiectiui tunc addita per Oldrad. conf. 170. & 116. quia his probatis, nullum resultabat ius aduersario, sed tantum constabat de non iure Alexandri, & ideo post terminum ad articulandum non debebat admitti, nec minori dabatur restitutio, vt possit obiecta hæc probare, iuxta dec. 6. 17. in antiq. vnde fuit producta gratia si neutri, quæ his probatis intrabat, & si articuli non erant amplius obiectiui, propterea petebat admitti.

F A B I I.

Narniensis Præpositura. 4. Maij. 1548.

S V M M A R I V M.

- 1 Collatio præpositura vel Abbatia, quæ membrum est seu gratia monasterij, & congregationis Cassinensis prouiso titulum administratoris potius dat, quam titularis veri possessoris, ita vt ad nutum possit amoueri.
- 2 Beneficium concessum ad vitam prælati alicui per defunctum abbatem, non tenetur ratificare successor nisi ad beneplacitum, idque locum habet in administratore non titulari possessore vt hoc casu.
- 3 Clausula quantumcunque insolita apposta à notario minus practico in instrumento litterarum prouisionis facta, non dicuntur naturam beneficij immutare.

DECISIO CLXXVII.

Edem die in causa Narniensis Præpositura dubitauit, an Carolus habeat sufficientem titulum ad probandum suam restitutoriam, & dicebatur q̄ non, quia collatio istius Præpositura non est simplex collatio, & libera, sed potius quædam concessio quæ de similibus beneficijs facta solet fieri appellabilis, prout habetur in Clem. 1. §. & quidem etiam Ecclesijs, & ibi Glo. super verbis ad habendum, de excessib. Prælat. vnde in collatione, quæ fuit facta de ista Præpositura ipsi Carolo dicitur quod est membrum seu gratia monasterij Cassinensis, & propterea iste potius dici debet administrator pro Abbatia, quam titularis possessor: & propterea potuit ad nutum amoueri iux. c. cum ad monasterium, §. talis, & sentit glo. in c. 1. de cappel. monach. in 6. t vbi etiam si fuisset concessum tale beneficium ad vitam, dicebatur quod Modernus Abbas non teneretur stare confessioni, iux.

lux.glof.in c.vltimo ne prælat.in ver. 3. quòd etiam dicebatur suaderi ex multis clausulis in dicta collatione appofitis,liberè, & simpliciter de beneficijs: ex quo videbatur fequi, quòd nullum haberet ius,ex quo fpoliatuſ deberet reſtitui: Domini tamen fuere in contrarium quia ex verbis expreffis collationis factæ, tam Carolo, quàm Petro nouiter prouiſo, qui ſpoliauerat, euidenter apparebat quòd erat collata in vltimum beneficiatum, & propterea ex aduerſo allegata erant etiam extra propoſitum: nam in euentum vacationis conſitebatur, & quantumcumque eſſent aliqua clauſulæ inſolitæ hoc tamen non immuttabat naturam beneficij: quia collatio erat notata à Notario minus practico collationum, & ita nemine difcrepante fuit reſolutum.

F A B I I.

Salamantina Abbatiæ. 4. Maij. 1548.

S V M M A R I V M.

- 1 Antiquo poſſeſſore habente poſſeſſionem ante litem motam, & parte aduerſa poſſidente tempore litis pendentiæ, an poſſeſſionem quam pro nunc habere dicitur illæ antiquus poſſeſſor, attentatam liceat appellare.

DECISIO CLXXVIII.

E Adem die in cauſa Salamantina Abbatiæ, dubitauit, ſtante poſſeſſione antiqua Didaci ante litem, nec non poſſeſſionem D. Franciſci, & Alphonſi durante lite, prout in actis, utrū poſſeſſio quàm nunc etiam habet Didacus potuit dici attentata; & propter defectū temporis non fuit, nec propoſitum, nec notatum.

F A B I I.

Fulginatensis Prioratus. 4. Maij. 1548.

S V M M A R I V M.

- 1 Prætextu ſolius ſupplicationis gratiæ ſi neutri à parte productæ, utrum articulant merè obiectiuè veniant admittendi, ſtante eo quod datum fuerit de regula de non iudicando.
- 2 Suſpitiõ ſola ſuborta de articulis productis in gratia ſi neutri, quòd non ſint merè obiectiuè, non admittitur pars aduerſa ad eorum probationem, niſi poſt factam litterarum expeditionem.
- 3 Comperto de non competentia iuris utriusque parti de beneficio litiganti, nibilo minus gratia ſi neutri Canonizatur, ac poſſeſſor pro tunc reſtat in poſſeſſione ſaltem prætenſa vel attentata, ſine aliquo titulo. Contrarium iſtius, & limitationem vide numero immediate ſubſequenti.

DECISIO CLXXIX.

E Adem die in cauſa Fulginatensis Prioratus, dubitauit, & an ſolius ſupplicationis gratiæ ſi neutri prætextu per Petrum Paulum productæ admitti debeant articulant merè obiectiuè præſertim cum ſit datum de regula de non iudicando iuxta formam ſupplicationis, & litterarū, & iſta gratia ſit impetrata poſt reiterationem termini: quæ ſecunda pars dubij ceſſauit, quia fuit producta alia gratia ſi neutri multo tem-

pore ante impetrata: fuerat enim dictum in præcedenti quòd articuli non poterant dici merè obiectiuè ſtante gratia ſi neutri, & quia ſola ſuſpitiõ erat producta, dicebatur, quòd Aduerſarius non debebat admitti ad probandos articulos niſi litteris expeditis: quia erat neceſſarium cognoſcere an gratia ſi neutri intraret, vel non: quia & ſi ius neutri competeret, & poſtquam eſſet diſcuſſum, nec etiam Petro Paulo ius competere erat neceſſarium canonizare gratiam ſi neutri, ac ſtare in poſſeſſione beneficij ſine titulo & tamen dixere domini contrarium, quòd ex quo iſte non petebat gratiam ſuam Canonizari, ſed illam tantum ad hunc effectum producebat, ne articuli tanquam merè obiectiuè reiicerentur, quod non erat neceſſarium. litteras expedire, ſed ſufficiebat ſupplicatio, quòd ſi nunquam peteret gratiam ſi neutri Canonizari, tunc expediret litteras.

F A B I I.

Vicentini Matrimonij. 4. Maij. 1548.

S V M M A R I V M.

- 1 Examinatio teſtium facta in partibus de mala vita, & fama mulieris non eliditur per deponentes mulieres de contraria pro muliere de qua agitur cum facile decipi ut femina potuerint, & factum ignorare.

DECISIO CLXXX.

E Adem die in cauſa Vicentini Matrimonij legi teſtes aliàs examinatos in partibus ſuper mala, & bona fama Lucretiæ, & antequàm perfectilem lectionem omnium de mala fama & deponentium, Domini habuerunt probata mala fama nõ obſtante, quòd quatuor mulieres examinatae per parte Lucretiæ deponent de bona, & honeſta vita & conuerſatione, quia ſtante ſimul, quòd malè, & inhoneſtè vixerit, & tamen illæ mulieres in eius fauorem examinatae hoc ignorant, & deponerent rite de eius bona vita.

F A B I I.

Larinensis Præpoſitura. 14. Ianuarij. 1549.

S V M M A R I V M.

- 1 Promiſſo de beneficio, nunquam recognito inducit titulum coloratum, & impedit reſtitutionem in integrum.
- 2 Promiſſionis factæ de beneficio manifeſta confeſſio facit notorium titulum & reſtitutionem promouet, promiſſione facta ex longo decurſu annorum.

DECISIO CLXXXI.

D Ie 14. Ianuarij in cauſa Larinensis Præpoſiturae in qua agebatur ſpolio per Carolū, & pro colorando titulum produxerat prouiſionem ſuam quæ nunquam fuerat recognita: vnde dicebatur, quòd non debebat reſtitui: quia tamen Aduerſarius narrauerat ſibi prouiſum per prouiſionem Caroli, dixere Domini & quòd ex iſta confeſſione ſatis conſtabat de titulo ad effectum, ut poſſet reſtitui maxime, quia ſibi prouiſum fuerat iam per 50. annos ante motam litem, vnde ſatis difficile erat cognoſcere hic in vrbe prouiſionem ſuam factam alio tempore in ciuitate Neapolitana.

F A B I I.

F A B I I.

Parmensis iuriſdictionis Villarum. 18. Ianuarij.

S V M M A R I V M.

- 1 Cauſa litigioſa Iuriſdictionis in qua proceſſum fuit per contradictas an appellabilis ſit, & in ea lapſa dicantur fatalia, ſtante pronuntiatione ſuper ſpolio facta, à qua fuit appellatum, & omnibus iuriſdiciõ actibus cum in inhibitione, & 14. annorum decurſu intrauentibus.
- 2 Lapſus annorum quatuor & decem & ultra concurrente appellatiõis deſertione, ex quo infra annum cauſa non eſt expedita non conſtitit de legitimo impedimento præſupponit lapſum fatalium. Rotale tamen tribunal de ſtilo obſeruat contra iura vulgaria biennium concedi antequàm fatalia labantur, numero ſequenti.
- 4 Terræ mediatè ſubiectæ Eccleſiæ Romanæ prout ſunt ciuitates Parma & Placentiæ non admittunt Aegydiannam conſtitutionem vetantè in poſſeſſorio appellatiõis.
- 5 Aegydianna ut locum habere poſſit, & tempus cepti iudicij, & lata pariter ſententiæ venit conſiderandum, ipſiusque tandem extenſio conſtitutionis, ad loca eccleſiæ Romanæ mediatè ſubiectæ.
- 6 Statutum Parmæ, & Placentiæ vetat appellari in caſibus in quibus & ius commune adimit commodum appellandi.
- 7 Canones qui in terris Eccleſiæ pro lege ſeruantur etiam appellatiõnem in poſſeſſorio admittunt contra conſtitut. Aegydiannam.
- 8 Loci ſtatuta in quo eſt cõtrouerſia in ordinatorijs veniunt ſeruanda.

DECISIO CLXXXII.

D Ie 18. eiufdem in vrbe Parmenſi Iuriſdictionis Villarum & in qua procedebatur per contradictas, dubitauit, utrum cauſa eſſet appellabilis, & poſito quòd ſic, an eſſent lapſa fatalia: fuerat enim per D. Fabium pronuntiatum ſuper ſpolio, à quo fuerat appellatum, & cauſa appellatiõis commiſſa, citata parte ad dicendum contra commiſſionem, & videndum inhiberi, & fuerat inhibitorium: poſtmodum & erant lapſi. 14. anni, & ultra, vnde dicebantur eſſe lapſa fatalia, & appellatiõnem deſertam, ex quo infra annum cauſa non erat expedita, nec de aliquo impedimẽto conſtabat iur. vulgari: domini & tamen dixerunt contrarium, ex quo de ſtylo Rotæ ſemper datur biennium, quando aliquid poſt commiſſam cauſam factum eſt, ut dicit Fab. dub. 37. cauſa. 27. & Caſſad. deciſ. circa ſi. de appella. fuerat ante factam alio quòd ut ſupra, & ſic remanſit reſoluta prima pars dubij. Dixerunt etiam cauſam eſſe appellabilem non obſtante Aegydianna quam per Rotam erat iam declaratum non habere locum in terris mediatè ſubiectis Eccleſiæ prout erant Ciuitates Parma & Placentiæ inter quas litigabatur poſt mutationem ſtatus, poſtquam fuerat in cauſa pronuntiatum, vnde attentio ſententiæ Aegydianna locum non poterat habere. & Si autem attenderemus tempus cepti iudicij quo tempore iſtæ ciuitates erant mediatè ſubiectæ ad huc Aegydianna non poterat locum habere, quia tunc temporis non erat extenſa ad omnia loca mediatè ſubiectæ Eccleſiæ prout hodie per Paulum Tertium: ſed tamen habebat locum in mobilib. & licet eſſent producta ſtatuta Parmæ, & Placentiæ quæ prohibebant appellatiõnem in caſibus in qui-

bus de iure ciuili non erat licitum appellare, vt eſt caſus noſter: dixerunt domini quòd ex quo hic articulus in cauſa ſit appellabilis, nec reſpicit ordinatoria, prout per Aret. in c. pro clericis, de foro competentis, in c. vt debitus, de appellat. tradit Dec. in c. Eccleſia Sanctæ Mariæ, nu. 43. de conſtit. debent attendi ſtatuta, & iura loci in quibus iudicium fortitur, & vnde ius canonicum quòd fertur in terris Eccleſiæ, & permittit appellatiõnem etiã in poſſeſſorio: tamen illa ratio mihi non fuit viſa concludens, quia ſi debent ſeruari in ordinarijs ſtatuta loci in quo ſit iudicium, ergo Aegydianna intrat, quæ prohibet appellatiõnem, & habet locum, & etiã ſeruatur hic Roma: tamen quia in cauſa non erat contradictor, poterat pronuntiar ſecundo ex eiſdem, & confirmari prima ſententia, quæ nulla probatione ſuſpenſa tranſiuit in rem iudicatam, & omnino ſine difficultate Parmenſes habebant intentionem, cum in eorum fauorem prima ſententia fuerit lata.

F A B I I.

Abricensis Penſionis. 18. Ianuarij. 1549.

S V M M A R I V M.

- 1 Commiſſione ſuſſistente de qua in articulis, an veniant teſtes examinandi.
- 2 Penſio Cardinali reſeruata, exiſtente in poſſeſſione percipiendi viuente prædeceſſore iſtius cui collatum eſt beneficium ſuper quo fuit facta reſerua, an ob id nulla dici poſſit quòd Regius non interuenit conſenſus, & ob id ſolutio poſſit denegari.
- 3 Commiſſione obtenta ab vna partium, vt ſine retardatione penſionis procedatur, ſi intercedat appellatiõ aduerſarij cauſa nullitatis ſententiæ, & penſionis, an ſuper utroque membro veniat pronuntianandum.
- 4 Nullitatis cauſa ſententiæ, & penſionis commiſſa, auferitur clauſula à iudice priori in commiſſione appoſita quòd procedatur ſine retardatione ſolutionis penſionis, cum alia quæ dicebat procedendum ſine præiudicio legitime executionis.
- 5 Commiſſio ſecunda appellatiõis non habens præinſertam primam quæ cõtinebat clauſulam ſine retardatione penſionis, non impedit eius vigorem, ita vt ſolum de ſententiæ nullitate non penſionis veniat decernendum.
- 6 Litigio pendente de ſolutione penſionis faciendæ à parte, & ſuper eius nullitate, teſtes ſuper ea nullitate examinari non poſſunt niſi prius ea penſione quæ retardatur iſtius prætextu nullitatis, & in cõtrouerſia poſita eſt, ex toto penſionario qui ante poſſederat, & fructus penſionis ab antecedeſſore perceperat, diſſoluta.

DECISIO CLXXXIII.

I N cauſa Abricensis Penſionis inter Cardinalem del Carpo, & Cardinalem de Anibault, dubitauit, & utrū teſtes ſint examinandi ſtante commiſſione de qua vltimo loco in articulis. Litigabatur an iſta penſio inter Cardinales, quæ fuerat Cardinalis del Carpo reſeruata, & fuerat in poſſeſſione percipiendi viuente prædeceſſore Aduerſarij ſui, qui ſemper tenebat illam ſolueret, prætendens illam nulliter reſeruata ex quo ſine conſenſu Regis Franciæ fuerat data, ſtantibus concordatis. & cum cauſa penderet coram D. Antonio Auguſtino Carpen. & obtinuerat commiſſionem vt in cauſa iſta procederetur ſine retardatione penſionis, vigore cuius Auditor declarauerat contra Cardinalem de Anibault, ex qua declaratione

claratione fuerat appellatum, & petita causam appellationis, & appellationum, nullitatis, & nullitatum tam sententiæ quam pensionis committi Cardinalibus, & signatura fecerat secundam partem dubij, in qua dicebatur, vel si magis placet causa appellationis nullitatis, & attentatorum committatur alicui alteri ex dominis Auditoribus Rotæ cum clausula sine præiudicio legitimæ executionis, & Papa signauerat placet, de secunda parte: unde dicebat appellans ex quo petitum est in commissione committi causam nedum nullitatis, sed etiam pensionis, signatura quæ refecerat secundam partem, & commiserat causam nullitatis, debet intelligi tam de sententia quam de pensione, quo stante videtur sublata clausula quæ erat in commissione coram præfato Auditore, quod procederetur sine retardatione solutionis pensionis, & dicta noua clausula, quod procederetur sine præiudicio legitimæ executionis, quia in casu nostro non poterat dici legitima executio, cum prætendebatur nulla pensio; & ad hoc tendebat examen testium de quo dubitabatur, & pro hoc faciebat, quia licet non esset præinferta commissio, prima quæ dabat sine retardatione, erat tamen in ista secunda commissione appellationis narrata ad longum: tamen domini bene considerata, ut supra commissione, & lecta, & prælecta, fuere pro maiori parte in contraria opinione, quod solum esset concessa causa nullitatis sententiæ, sicuti causa appellationis à sententia, & quod nullo pacto fuerat intentio signaturæ vellem committere causam nullitatis pensionis, quod arguebant ex verbis illius secundæ partis: quo stante, remanebat adhuc clausula sine retardatione executionis, de qua in prima commissione: nec potest procedi ad aliquod examen testium respiciens nullitatem pensionis, ante solutionem, & illa commissio secunda stabat sine præiudicio legitimæ executionis, & cognosceretur de iniustitia sententiæ, & eius nullitate, sine retardatione legitimæ executionis.

F A B I I.

Vicentini Matrimonij. 18. Ianuarij. 1549.

S V M M A R I V M.

- 1 Probationes facta à tertio super mala fama mulieris prætendentis alimenta in bonis defuncti contra heredem mariti, an prosint ipsi heredi, ita ut ad petita alimenta præstanda non obligetur.
- 2 Aduersarij mulieris alimenta in bonis coniugis demortui sibi exhiberi postulantibus non sufficienter probata mala vita & fama dictæ mulieris si ulterius se probaturos non adhuc probata plene polliceantur an sint audiendi, & interim alimenta petita ex parte mulieris suspendi, vel concedi debeant, fuit dictum alimenta deberi etiam factis probationibus stante eo quod super illis non fuerit iudicatum.
- 3 Pronunciatum si nondum sit in fauorem partis prætendentis de nullitate alimentorum quæ petuntur, probationibus notarijs non existentibus, interim alimenta mulieri non sunt deneganda.
- 4 Iudicatum si sit natum filium ex defuncto & muliere petente alimenta instituto alio herede non nominatim exheredato, nec instituto puero secundum regulas iuris testamentum est nullum, nec dicitur heres qui est in tali ultima voluntate institutus, & licet prætendat de iure posse testamentum sustineri, interim illa stante probatione alimenta mulieri debent præstari.

D E C I S I O CLXXXIII.

1 E Adem die in causa Vicentini matrimonij, dubitauit, quod an probationes super mala fama Lucretiæ factæ per dominum Marcum in causa matrimonij, prodesse domino Antonio Nicolao ad excludendum dominam Lucretiam ab alimentis, quæ prætendebat in bonis mariti: & posito quod non, nunquid probaretur mala vita eius, nam dicebat quod Aduersarij Lucretiæ quod si non erat sufficienter probatū volebat probare: & licet multa dicerentur hinc inde in informationibus, tamen Domini vna ratione fuerunt moti ad dicendum quod alimenta deberentur D. Lucretiæ: quia licet ille probationes essent factæ, tamen super illis non erat iudicatum: quod Et ideo antequam pronunciarent esse verum illud quod prætendebat, probationes illæ non faciebant notorium: allegabatur consilium Federi de Senis. 126. & poterat Lucretia contrarium allegare, unde ista interim non poterant abnegari alimenta, eo maxime quia licet Antonius Nicolaus esset institutus à Marco propter quod prætendebat sibi, tanquam hæredi prodesse probationes factas per Marcum, quod tamen ex quo erat iudicatum ex Lucretia, & Marco natum filium, qui in testamento non erat institutus nec nominatim exheredatus secundum regulas iuris, testamentum non valebat, & Anton. Nicolaus non erat hæres, & licet prætenderet testamentum de iure posse sustineri, tamen dixere domini quod isto interim alimenta Lucretiæ denegari non debebant.

F A B I I.

Spoletana Siluestrin. 23. Ianuarij. 1549.

S V M M A R I V M.

- 1 Beneficij verum valorem non exprimens, an veniat excusandus à Regula Cancellariæ, & pœna in ea contentis de non exprimente verum valorem, &c.
- 2 Excusatio de non expresso legitimo beneficij valore, ex stylo Rotali trium concurrentiam conditionum requirit, expressionem scilicet prædecessorum beneficij fructibus quondam fruentium, tum arrendamenta, quibus iuncta debet esse publica vox, & fama.
- 3 Libri annatarum, & perceptionis fructuum beneficij controuersi variantes in quantitate, fidem plenam non faciunt valoris beneficij ad amussim, stante quod decursus annorum multiplex sit, & diuturnus, cum pro temporum qualitate varietateque etiam fructuum quantitas & reddituum alterari vel ad minus vel ad maius facile possit.
- 4 Prælatus non exprimens verum valorem beneficij si alleget detrahendam pensionem antiquam, & sic posse constare de vero valore, hoc dicto nil releuat, cum veniant tali casu consideranda onera perpetua quæ deduci possunt, non ad tempus apposita.
- 5 Valor beneficij non debet solum exprimi ratione annatæ, quia tunc pensio deducitur, sed ratione totius connumerata ipsa pensione, ad hoc ut Papam qualitas beneficij quod confert latere non possit, idque etiam habito respectu personæ cui confertur.

D E C I S I O CLXXXV.

1 D Ie 23. eiusdem in causa Spoletan. Siluestrin. dubitauit, quod utrum ex deductis veniret excusandus Episcopus à Regula de non exprimendo vero valore.

valore prætendebatur enim per Aduersarium Episcopi quod expresserat beneficium esse 120. quod erat falsum expressè, quia beneficium valebat ut ex aduerso dicebatur 220. Episcopus excusabat se ex expressione Aduersarij, qui multas gratias expectauerat, & semper variauerat, ex in prima expressione 120. sed dixere hoc non sufficere, quod quod Rota solita est tenere quod tria requiruntur ad hoc ut quis se excuset: primum, expressionem prædecessorum, secundum arrendamenta, tertium publica vox & fama: unde non debebat sufficere expressio Aduersarij, tantum, & narratio, quia tenebatur indicare valorem, non ita propterea exprimere falsum. Secundo videbatur excusari, quod quia in libris annatarum de annis 1477. 91. & seq. pro illis beneficijs erant solutæ annatæ quæ nunquam transierunt. 90. ducatos, sed dixere domini hoc non sufficere, quia à tanto tempore poterat creuisse valor beneficij. & nunc probaretur: propterea licet aliàs taxa beneficiorum de qua in Camera, & Cancellaria solent quandoque adduci ad excusandum, tamen solutio annatæ nil facit ad hoc: unde tertio volebat excusari Episcopus, quia super vno ex illis beneficijs erat imposita antiqua pensio. 100. ducatorum quæ debebat detrahi, & ea detracta erat expressus verus valor, & pro hoc adducebatur Belonzin. in tracta. de chari. subsidio q. 37. & quod dicit Litig. per alios quos allegat in tracta. pensio. q. 89. quod nec suffragari dixere domini, quia prima loquitur in oneribus perpetuis, quæ sunt super beneficijs, quia illa deducuntur prout deducitur pensio: quantum ad hoc ut ita pinguis annata non deberet solui, sed tantum deductione in expressione valoris in supplicatione ad obtinendum gratiam, quia tunc pensio non deducitur, quia Papa non intendit ibi dare beneficium nisi tanti valoris, ut dicit idemmet Belonzin. in d. q. 3. t. seu 37. in fi. quod nam valor beneficij nedum debebat exprimi respectu annatæ soluendæ, quia tunc pensio deducitur, sed etiam ut Papa intelligat qualitatem beneficij quod confert, habita etiam contemplatione personæ cui confertur, ut dicebat Sarnen. in dicta regula de exprimendo vero valore. q. tertia.

F A B I I.

Arborensis Archipresbyteratus. 23. Ianuarij. 1549.

S V M M A R I V M.

- 1 Mandata de prouidendo si expedita fuerunt ante vacationem beneficiorum quorum controuersia est utrum transferant onus probandi in aduersarium.

D E C I S I O CLXXXVI.

1 E Adem die in causa Arborensis Archipresbyteratus, & beneficiorum dubitauit, quod utrum ex istis constaret saltem taliter quod transferatur onus probandi in Aduersarium, quod mandata de prouidendo fuerint expedita ante vacationem beneficiorum de quibus agitur: & domini altera tantum parte informante dixerunt, quod ex deductis constaret saltem taliter, quod transferretur onus probandi in Aduersarium scilicet quod imo fuerit expedita ante vacationem, quia tamen punctus non caret difficultate, & non intellectus motiuis aduersæ partis, non bene potest iudicari: mandarunt iterum proponi ut res melius intelligi posset.

F A B I I.

Parmensis Villarum. 28. Ianuarij. 1549.

S V M M A R I V M.

- 1 Aegidiana constitutio utrum possit extendi ad iura ordinaria locorum, ita ut illorum vim reddat irritam.
- 2 Constitutio Aegidiana non est statutum vrbis Romæ nisi per extensionem quam Rota interpretata est non extendi ad loca non immediatè subiecta Ecclesiæ Romanæ.

D E C I S I O CLXXXVII.

1 D Ie 28. eiusdem in causa Parmensi Villarum, iterum dubitauit utrum præsupposito quod sumus in ordinarijs Aegidiana locum habeat, & domini fuerunt in eodem voto, de quo supra, quod non, quia licet in ordinarijs seruentur statuta loci, in quibus iudicium agitur, ut in iuribus aliàs allegatis, tamen Aegidiana non est statutum vrbis Romæ nisi per extensionem, quam Rota interpretata est, & semper intelligit non habere locum in locis non immediatè subiectis Ecclesiæ, etiam quod in Vrbis Romæ tractarentur, & secundum statuta vrbis remirent tractanda, prout super hoc Aegidiana ipsa expressè cauetur.

F A B I I.

In quadam Romana horti. 28. Ianuarij.

S V M M A R I V M.

- 1 Communitas citata ad suscipiendum in se litem, & ad faciendum consentire quamcunque personam, quæ cum sit obligatio facti in quo succedit ad interesse an possit in contumaciam condemnari.
- 2 Citatio non omnis debet nomine citationis notari, sed aliquando intimatio dicitur, & amittit nomen, & naturam citationis.
- 3 Citata vniuersitate si non adsit Massarius vel Vicarius, cum plena potestate citatio inuvalida est.

D E C I S I O CLXXXVIII.

1 E Adem die in causa Romana horti pro Camillo de Rusticis illo tamen informante dubitauit utrum communitas Fiani fuerat bene citata, & posito quod sic, quod utrum ex quo fuit ad suscipiendum in se litem citata & ad faciendum consentire quamcunque personam, quæ cum sit obligatio facti, in quo succedit obligatio ad interesse, possit in contumaciam inclinari inter cetera condemnari, fuit petendum nec liquidatum præsupposito in facto, quod procederem prout A. C. ad confessionem debiti, vigore obligationis in for. Cam. & dixere domini, quod licet ex aduerso prætenderetur quod hanc quam appellant citationem, non fuisse citationem, sed intimationem, tamen ex quo in intimatione nedum sibi intimabatur lis, sed etiam quod veniret ad faciendum consentire quamcunque personam, iuxta formam obligationis quod ista intimatio facta propter hoc vltimum constabat communitatem ad hoc faciendum, quod cum factum non fuit, poterat communitas examinari, non obstante, quod non constaret de aliquo alio interesse, etiam quod non esset petitum sine liquidatione, licet pro parte domini Camilli prætenderetur, & verum esset, interesse

interesse petitum esse, prout in commissione quæ seruit loco libelli, & petitionis, Cassad. decif. 6. de rescript. & hoc procedendo coram A.C. † dixerunt tamen ad primam partem dubij, quòd citatio seu intimatio non erat benè executata contra communitatem ex pluribus causis, quia communitas non consistit in 3. personis quæ tantum fuere præsentibus huic intimationi, tū quia Vicarius & Massarij requisiti à cursore vt congregarent vniuersitatem, non constabat quòd essent tales, quales se esse asseruerunt, nec quòd haberent hanc facultatem ad lites.

F A B I I.

Tullenfis Met. matrimonij. 23. Ianuarij. 1549.

S V M M A R I V M.

- 1 Deposito vnus testis de visu, & alterius de auditu, cui iungatur assertio viri religiosi de contracto inter duos matrimonio, an idipsum sit sufficienter per talium depositionem comprobatum.
- 2 Testis semel aliàs in pari causa examinatus, si nūc iterum deponat, & aduersa pars illum de pugnantia notet, hoc non obstante, si à iudice habeatur pro teste omni exceptione maiore, probant ipsius depositiones.
- 3 Testis etiam religiosus sponte deponens non citata parte aduersa, non probat, posito etiam quod non iuratus sit, & extraiudicialiter deponat.

DECISIO CLXXXIX.

E Adem die in causa Tullen. Met. matrimonij, dubitauit, † vtum ex domini Tomasini primi testis examinati in remissoria deponente de visu, cum alio secundo teste deponente de auditu, iuncto dicto fratris Petri probaretur matrimonium fuisse contractum inter Philippum, & Ioannettam: † & licet multa dicerentur ex aduerso contra personam testis Thomasini, & quòd esset contrarius sibiipso, fuerat enim aliàs in hac eadem causa examinatus, & similiter cõtra D. Fratrem Petrum, tamen dixerunt hæc omnia pro nunc reiicienda, & præsupponendum personas esse omni exceptione maiores, & legi dictorum duorum testium dicta, & etiã fratris Petri, & visum fuit Dominis, & benè hanc non esse plenã probationem, quia erat tantum vnus testis de visu, & † dictũ fratris Petri non poterat seruire pro alio teste, ex quo sponte deposuerat non citata parte aduersa, nec iuratus, & extraiudicialiter, iuxta textum in l. iuran. C. de testib. & in c. tuis eo. titu.

F A B I I.

Placentina Canonicatus, & Præbenda.
1. Ianuarij. 1549.

S V M M A R I V M.

- 1 Tituli duo Comendę vnus ab ordinario collatus, & prouisio noua, non tamen faciunt titulum coloratum in casu spolij.
- 2 Commenda temporalis, scilicet ad sex menses si data sit, potest ordinarius ad beneplacitum eam auferre, & alij de ea prouidere, secus in perpetua.
- 3 Noua prouisio præsupposito quòd non sit subreptitia, dat titulum coloratum, & facit spoliatum restitui posse.

DECISIO CXC.

Die primo Ianuarij in causa Placentina Canonici, & præbendę, dubitauit, vtum possessio Ant. sit colorata, & restituibilis Antonius de choro prætendebat se spoliatum, & probabantur extrema, sed opponebatur † quòd non habebat titulum coloratum, licet duos haberet, scilicet commendam ab ordinario, & nouam prouisionem appell. Sed contra commendam opponebantur multa, & prætendebatur, quòd † ex quo Commenda erat ad sex menses, & interim ad beneplacitum, quòd posset Episcopus Commenda illum spoliare, & possessionem Antonij restituibilem facere, sed dixerunt domini † nouam prouisionem tollere omnem difficultatem, quia illa dabat titulum coloratum, licet prætenderetur illam esse subreptitiam, quia de hoc tangebatur petitorium, & tunc cognosceretur an esset subreptitia, vel non, præsupposito tamen in facto, quòd fuisset impetrata ante spoliũ cũ illam ante illud tempus tantam, & gratam habuisset Antonius.

F A B I I.

Gebennensis Scolastria. 1. Ianuarij. 1549.

S V M M A R I V M.

- 1 Præsumum vbi fuerit sententiam in rem iudicatam transisse, ex iurisdictionis defectu an nulla dici possit, ita vt sint relaxandę executoriales.
- 2 Specialis commissionis vigore si alteri iudici fiat causa controuersę commissio, & terminus præfigatur de docendo Prioris iudicis sententiam esse nullam, si is terminus labatur sine eo quòd nullitas probetur potest secundus iudex priorem sententiam, aut ratificare, aut infringere.
- 3 Cursor præsentans commissionem iudici si pars illa non vsa fuerit ad dicendum contra, inhibendo, nec citando, nec super prioris sententię nullitate pronunciet iudex, quæ sunt, aut facta sunt, inualida existunt.
- 4 Iudex nouus, & causa noua præsumi an possit, cui antea, & tertia vice committuntur discutienda, & ideo termini antea præfixi veniant considerandi.

DECISIO CXCI.

E Adem die in causa Gebennensis Scolastria fuit dubitatum, † vtum sententia quæ prætenditur transiisse in rem iudicatam, sit nulla ex defectu iurisdictionis, & sint relaxandę executoriales. Io. Paul. tulerat sententiam in fauorem Io. Solano, contra Dominicum, à qua fuerat appellatum, & de nullitate dictum, & causa commissa D. Prospero † coram quo vigore specialis commissionis fuerat præfixus terminus ad dicendum de nullitate ipsi Dominico, quo elapso, & non docto procedere deberet ad confirmationem vel informationem sententię Io. Pauli: & in termino nil fuerat dictum, postmodum per Ioanne Solano fuerat præsentata alia commissio in qua dabatur iurisdictione procedendi ad confirmationem vel informationem alterius sententię late super hoc beneficio per dominum Veraldum missa sententia Io. Pauli, postquam fuerat præsentata per Dominicum alia commissio cum præinsertione præcedentis, in qua petebatur quòd prius super nullitate sententię Io. Pauli procederet, vel simul, & semel, put iuris fuisset, † quæ commissio tantum iudici erat per curforem præsentata, nec pars illa vsa fuerat, inhibendo, nec citando,

citando, ad dicendum contra, prætendebatur sententia domini Prosperi nulla, quia super nullitate non pronunciatu erat, iuxta primam commissionem, & vltimam: sed respondebatur per Ioanne Solano quòd per processum ad vltiora satis erat pronunciatum, postquam fuerat præfixus terminus, & nil in eo edoctũ de nullitate, & licet diceretur, quòd illud procederet ante quã posset procedi ad confirmationem sententię Veraldi † tanquã esset noua causa, & nouus iudex coram quo illa præfixio termini non erat in consideratione, imo Domini dixerunt contrarium, quia imo erat iudex, & coram quo remiserat causam nullitatis, & canonizationem iuris super illa Scolastria, nec debebat haberi in consideratione vltima commissio, postquam pars illa vsa non erat, & licet esset vsa, tamen de iure erat, quod posset talis sententia ferri, cum stare cõmissione præfixionis termini, tacitè & sup nullitate videbatur, pñuciari cã restituendi, put quotidie facimus.

F A B I I.

Fulginatenfis Prioratus. 4. Ianuarij. 1549.

S V M M A R I V M.

- 1 Papæ declaratio super Acolitatu alicuius, & familiaritate domestica suę personę, & Vicecancellarij, vtum alterius iuri quæsito obistere possit.
- 2 Surreptitia gratia vtum dici possit ex eo quòd in ea mentio facta non sit de Acolitatu eius per cuius obitum beneficium vacauerat, stante quòd Papa lite pendente declararit suę intensionis fuisse conferre petenti beneficium posito quòd defunctus fuerit Acolytus.
- 3 Regula de non tollendo iure quæsito, an Papæ declarationem, & beneficij collatione enervare possit, & an etiam ad reservationes, tam speciales quã generales extēdatur.

DECISIO CXCI.

Die 4. in causa Fulgin. Prioratus dubitauit, † an declaratio D. N. Papæ super Acolitatu, & famil. Alex. vel tanquã lite pendente facta, vel tanquã, tollat ius quæsitum Vincentij opponebatur † contra gratiam Alexandri de elmis quòd esset surreptitia, quia in ea non erat facta mentio quòd ille per cuius obitum vacauerat esset Acolitus, & Papa lite pendente declarauerat intensionis suę fuisse, dare sibi beneficium, esto quòd mortuus fuisset Acolitus, & erat datum de Regula de non tollendo iure quæsito: vnde dubitabatur, an ista declaratio valeret non obstante dicta Regula, & lite, & ex quo erat prouisum de hoc beneficio vacanti in Curia, & in corpore supplicationis dicebatur, quòd debebatur sibi istud beneficium etiam si specialiter vel generaliter, quacunq; etiam reservatione reseruatum esset, vltra quòd in clausulis etiam erat clausula quacunq; reservatione quòd ista verba poterant habere aliquam dubitationem, an reservatio ratione Acolitatus veniret, Papa hoc dubium declarando, tanquã vera vis verborum quæ declarat, non dicebant tollere ius quæsitum: iuxta declarationem Pauli Caltrẽsis consilio 339. primo volumine, cum multis allegatis per Sarnensem in dicta regula de non tollendo iure quæsito. quæst. 23. Super familiaritate autem, quia erat maius dubium, dixerunt domini, quòd iterum, & melius informaretur.

F A B I I.

Arborensis Canonicatus & Præbenda.

S V M M A R I V M.

- 1 Beneficium an acceptari post factam prouisionem possit antequã in instrumenta & littera super eo fuerint expedita.

- 2 Data litterarum si contineat mandata de prouidendo quibusdam cum clausula, quòd possint acceptare litteris non expeditis, & in Diœcesi per eos eligenda, non nominata Diœcesi, an acceptatio sit valida habenda.
- 3 Actori semper incumbit onus probandi nominationem Diœcesis factam post prouisionem quando illa nominatio præiudicaret prouisio etiam Apostolico.
- 4 Supplicatio si non incontinenti ad registrum mittatur cum de stylo Curie sit breuia non conferri nisi registrata supplicatione, incertitudinem parit ratione nominationis Diœcesis de qua in hac causa.
- 5 Actor habens gratiam cum certa data apposita, si gratia aduersę partis habeat incertam, præsumitur actoris anterior, idque ratione certitudinis.
- 6 Acceptationes beneficiorum vacantium ex consuetudine Curie solent fieri in genere non expressis, nec Diœcesi, nec nominibus beneficiorum, quæ postmodum etiam post decem annorum decursum deduci possunt ad speciem, & Notarij dant etiam instrumentum in specie.
- 7 Instrumentum acceptationis in quo mandatarius acceptat beneficia vacantia, & vacatura in Diœcesibus nominatis an sint authentica, ita vt profint acceptanti.
- 8 Prouisio noua habens datam posteriorem, non nocet ob id antea prouiso.

DECISIO CXCI.

E Adem die in causa Arborensis Canonicatus, & præbendę, dubitauit, præsupposito pro nunc quòd † Canonicatus, & præbendę de quibus agitur potuissent acceptari litteris non expeditis, & etiam pro nunc sine præiudicio veritatis, quòd non detur de iure tertij, vtum stante noua prouisione, & instrumentis acceptationis, constet nominatum fuisse factam post prouisionem Hieronymi Signorini saltem ad effectum transferendi onus probandi in reum & possessorem: erant in † data mandata de prouidendo quibusdam cum clausula in supplicatione quòd possent acceptare litteris non expeditis, & in Diœcesibus per eos eligendis, necalicubi constabat quòd nominasset Diœcesim, nisi in breui expedito super gratia quòd erant expediendum sub ea data, sub qua vt dixi Diœceses non erant expressæ: vnde dicebatur quòd dolosè isti mandatarij vt expiscaret pinguiora beneficia, expectauerant vacationem beneficiorum, & tunc expediuerant breuia sua in quibus Diœceses expresserant in fraudem Hieronymi Signorini, qui cesserat in Hieronymum Zapata prouisum Apostolicum, † & quia Zapata erat actor, dicebatur illi incumbere onus probandi nominationem diœcesium factam post prouisionem Hieronymi qui ex quo erat actor & reus, habebat intentionem suã fundatam ex nominatione facta ex breui sub data multo anteriori, ex quo breuia erant producta non abolita, nec cancellata: vt inquit Dec. cons. 175. nu. 6. per id quod de bulla Papæ dicit Cyn. in l. præscriptio. col. fi. vers. item quæro. C. si contra ius vel vilit. publ. prout actor dicebat se probasse: quod si non sufficeret ad plenam probationem sufficiebat saltem ad trãferendũ onus probandi in Aduersarium: cõstabat enim Diœceses non fuisse nominatas in supplicatione. † Item quod supplicatio non erat missa ad registrũ nisi post mensem, & erat probatum de stylo esse quòd breuia non conferebantur nisi registrata supplicatione, vnde inferebatur ex hoc, quòd nominatio Diœcesium facta in breui, non poterat esse facta tẽpore datę appositę in breui, sed multo post, scilicet post registrationem supplicationis, vnde remanebat incertũ quã istę Diœceses essent noiatę: quo stãte, † actor dicebat quod grã sua habebat certã datã incerta aut secũdũ veritatẽ erat data grã aduersarię, & noiatim, vñ

sequebatur, quod certa data præsumitur anterior, prout dicimus, vnde gratia habens certam moram, & præsumitur ante lur. Felynus in capitulo pastoralis, columna tertia de rescriptis, in capitulo sanè, de offic. delegat. Ial. in l. prima, columna secunda, ff. solu. matrimo. Et licet ex aduerso diceretur, quod ex instrumentis acceptationis constaret de nominatione ante vacationem beneficij, & ante prouisionem Signorini, tamen dicebatur non referre, quia acceptationes in Curia solent fieri in genere non expressis, nec Diæcesib. nec nominibus beneficiorum, quæ postmodum etiam post decem annos deduci possunt ad speciem, & Notarij dant instrumentum in specie. Producebatur etiam quoddam instrumentum acceptationis in quo acceptauerat quidam ex his mandatarijs beneficia vacantia, & vacatura in Diæcesi Arborensi, & Calaguritana, & erat ista acceptatio in his Diæcesibus ante vacationem beneficiorum, & prouisionem Signorini, & sic ex illo prætendebatur constare de nominatione Diæcesis ante: sed dixere Domini quod non referebat hoc, quia sicut coram illo notario nominatum acceptauerant in illis Diæcesibus, ita coram alio potuissent acceptare in alijs, & coram alio in alijs adeo quod fraus de qua supra poterat fieri, vnde necessarium erat, quod vel in litteris de quarum data constaret, essent nominatæ Diæceses, vel coram Notario, & testibus ad hoc adhibitis, & propterea ex parte rei dicebatur quod constabat de nominatione in litteris nouæ prouisionis: & bonam istam esse nominationem dixere Domini, sed quia noua prouisio habebat datam post prouisionem Signorini, ei non nocebat: ex hac tamen noua prouisione tollebatur vnum quod dicebat actor, quod ex libro Milleti expeditoris Breuium volebat arguere quod certo tempore in libro expressè Diæceses erant nominatæ, quia tunc temporis breuia istorum mandatariorum dicebantur expressa, tamen quia ex ista noua prouisione multo tempore antea expedita, apparebat Diæceses nominatas ante expeditionem breuium annotatas in libro Milleti, vnde dixere Domini quod ad obuiandum fraudibus expectatione . . . . . iuxta cap. sed & si eius tenore, de rescript. debebat succumbere reus si non probaret nominationem Diæcesium factam ante vacationem beneficiorum de quibus agebatur, vel saltem prouisionem Signorini per quam illi erat ius quæsitum, quod non debebat illis posse transferri per fraudulentam, & malitiosam Diæcesium nominationem.

F A B I I.

Conymbricensis Parochialis. 3. Februarij. 1549.

S V M M A R I V M.

- 1 Supplicatio per partem oblata continens beneficij prouisionem ad iuris sui ostensionem, vtrum absolutoriam extorquere possit.
- 2 Prouisio facta nominato vigore clausule generalis à Nuncio Apostolico in Portugallia, sub titulo, quod beneficium sit iuris patronatus, idque ad patroni præsentationem, si ostendat sibi ius competere idem nominatus, cui hac prouisio facta est, & indebitè se molestari à possessore, impeditur aduersæ parti absolutoria concessio.
- 3 Euentualiter, & non effectiue in supplici porrecto libello vbi mentio facta fuerit de iure patronatus, non arguitur confessionem factam quod beneficium sit tale.

DECISIO CXCIH.

Die 3. Februarij in causa Conimbricensis Parochialis de Sandono, dubitauit, an ex deductis possit dari absolutoria Petro Mercado: Petrus iste commiserat causam contra quosdam omnesque alios super iactatione, & molestatione, & produxerat supplicationem suæ prouisionis, vt ostenderet se habere aliud quod ius, & indebitè molestari: quidam tamen nominatus vigore clausule generalis venerat ad causam, & produxerat prouisionem sibi factam à Nuncio Portugallie de hac parochiali, tanquam existenti de iure patronatus ad præsentationem patroni, & quia volebat ostendere se ius habere, & debite molestare possessorem, & propter hoc possessori non posse dari absolutoriam; Replica batur de iure patronatus non constare, nisi ex narratiua prouidentis, quæ non sufficiebat, & licet diceretur ex aduerso, quod etiam constabat ex confessione ipsiusmet qui in supplicatione gratiæ suæ hoc videbatur fatetur tamen dicebat Petrus quod non erat verum, quia non faciebat mentionem affirmatiue, sed euentualiter, hoc modo, & esset beneficium de iure patronatus posset exprimi, & an esset præsentatus à maiori parte patronorum: vnde dixerunt Domini, quod poterat dari absolutoria Petro non obstante, quod aduersarius diceret, quod licet prædicta non sufficerent per plena probatione sufficere tamen debebat ne transferretur onus probandi in Petrum.

F A B I I.

Fulginatensis Prioratus. 3. Februarij. 1549.

S V M M A R I V M.

- 1 Papa super familiaritate attestans tempore litis pendentiæ, vtrum ius tertio iam quæsitum enervare possit.
- 2 Expressio falsi in narratiua vel supplicatione facta super pretium redditus supplicationem.
- 3 Papa ante factam prouisionem, si attestetur de familiaritate, & declaret eam non fictam, sed veram, non admittitur pars in contrarium aliquid adferre volens.
- 4 Papa per declaratiuum narrante aliquem fuisse & esse verum familiarem, & de cætero habendum, reputandum, & iudicandum pro tali intelligitur velle illum fuisse, & esse talem ante tempus beneficij vacantis de quo controuersia mouetur.
- 5 De cætero clausula adiecta in declaratione Papali hoc modo supplicantem fuisse & esse familiarem & de cætero habendum, & iudicandum pro tali, non extenditur ad futura, sed ad præterita cum huc vsque fuerit vsque ad prouisionem talis, nõ quæ in futurum erit familiaris talis stante incertitudine, & mobilitate eorum quæ futura sunt.
- 6 Declarationi Papali de familiaritate supplicantis vtrum regula de non tollendo iure quæsito derogare possit, & sic obesse parti aduersæ stante quod lite pendente fuerit facta.
- 7 Declaratoria mera verborum dubiorum non infringitur, lite pendente per regulam de non tollendo iure quæsito.
- 8 Mera declaratoria à mera gratia differt.

DECISIO CXCV.

Eadem die in causa Fulginatensis Prioratus, dubitauit, an narratiua Papæ super familiaritate Alexandri vel tanquam, lite pendente facta, vel tanquam

- 1 quàm tollens ius quæsitum iuuaretur: aliàs tamen fuit oppositum contra gratiam Alexandri, quæ esset surreptitia, & nulla propter falsam expressionem familiaritatis Vicecancellarij: & licet fuisset resolutum satis de familiaritate constare ex deductis, tamen pars aduersa volebat probare contrarium, dicebat enim se posse probare contrarium, quia tamen aliàs Papa ante prouisionem factam Alexandro de hoc beneficio, per litteras suas declarauerat hunc fuisse, & esse verum familiarem, insistendo seruitijs Vicecancellarij, & ita pro vero, & non ficto familiaritate tempore datarum litterarum, quam post, & de cætero à quibuscunque iudicibus, & personis haberi, reputari, nominari, & iudicari debere, & propterea stante hac declaratione Papæ non debere admitti ad probandum contrarium. Respondetur, quod licet Papa tunc temporis narrasset illum fuisse, & esse verum familiarem, & de cætero debere iudicari, & reputari, tamen hæc declaratio respiciebat tempus ante prouisionem beneficij de quo agebatur, & tempus ipsius declaratione factæ, & vel de cætero non debebat intelligi quod sic in futurum vellet illum esse familiarem, sed de cætero semper haberi, iudicari, & reputari tunc fuisse familiarem, insistendo seruitijs Vicecancellarij, & propterea nouiter pendente ista lite, imo post quàm cæperat de hoc dubitari, obijciebat appellans, quod declararet quod tunc temporis quando dixit de cætero, etiam voluit intelligere esse mentis suæ quod esset etiam in futurum familiaris, & continuus commensalis, suus, & Vicecancellarij, & quod ita debebat iudicari. sed contra istam declarationem fuerat datum de Regula de non tollendo iure quæsito, & quod ex quo lite pendente fuerat facta declaratio, non debebat obesse Paulo aduersario ipsius Alexandri: sed replicabatur, quod ista tamen erat mera declaratoria verborum dubiorum, quæ erant in mera declaratoria, ideo nec lis, nec regula obstabat, ad not. per Sarn. in l. 3. q. super d. Regula, vt in alio dubio huius causæ pendenti dictum fuit: sed Domini pro maiori parte sensere, quod non esset mera declaratoria, & quod propterea obstaret & lis, & regula, moti duabus rationibus, primo quia in prima declaratoria dixerat esse familiarem suum, insistendo seruitijs Vicecancellarij id est donec insisteret, vnde si volebat probare quod insisteret debebat admitti, & declaratoria, quæ Paulo conferebat, hoc tollebat sibi ius quæsitum, tamen non erat merè declaratoria, sed mera gratia, cui obstabat regula. Secunda ratio erat, quia illa verba per declarationem, & ita de cætero à quibuscunque iudicibus, erant data, quod tunc voluit in futurum illum debere reputari, & iudicari, scilicet fuisse familiarem tempore illius gratiæ, vnde noua declaratio quæ fiebat cum non esset mera declaratoria, sed noua gratia faciens illum tunc familiarem, & declarans esse & fuisse tam familiarem suum, quàm Cardinalis Vicecancellarij, cum in prima tamen fuisset familiaris, non poterat Paulo præiudicare, obstante dicta regula de non tollendo iure quæsito.

F A B I I.

Tullens. Matrimonij. 10. Februarij. 1549.

S V M M A R I V M.

- 1 Matrimonij confirmandi causa, quæ in dubium vertitur si testis amplè deponat, & quidem de visu, iteratoque examinatus, si in secundo examine latius deponat quam antea, non ob id dicitur secum pugnare, ita vt fides ipsius va-

- 1 cillare propterea dici possit.
- 2 Latius in secundo examine quam in primo si testis deponat vbi tamen secundo adducta implicite in primo adductis continentur, non dicitur à seipso testis dissidere.
- 3 Desponsationem factam ante missam per verba de futuro deponens testis in vno interrogatorio, in alio ante euangelium per ea quæ de futuro sunt cum parua sit temporis intercapedo, an ob id contrarius sibi dici testis debeat, ita vt dictis ipsius veniat derogandum.
- 4 Religiosa persona si affirmet vigore cadule desponsasse quosdam sine solemnitate deponente teste oblatum vtrique sponso bucellas panis vino intinctas, non ob id sibi aduersantur cum solemnitates istæ dati panis intincti non sint in consideratione, sed intelligatur de istis solemnitatibus quæ sponsalia concomitari plerumque solent, scilicet de triplici edicto, conuocatione amicorum, & consanguineorum ad nuptias, & similibus.

DECISIO CXCVI.

Die decima eiusdem in causa Tullens. Meten matrimonij, dubitauit, tamen vtrum dictum Tomasini diminuatur ex aduerso deductis, vel eius fides integra remaneat. Hic testis deponebat de hoc matrimonio satis amplè, & de visu, & quia fuerat bis examinatus, & latius in secundo examine deponebat quam in primo, dicebatur ex aduerso fidem eius propter hoc diminui, tanquam subornatus primo deponerat ad text. in l. eos. ff. de fals. in l. qui falsa, & varia, ff. de testa tamen lecto vtroque dicto visum fuit dominis tamen nil plus in secundo, quàm in primo dicere, quia licet in secundo latius dixisset, omnia tamen implicite in primo continebantur. Id tamen fuit ponderatum ab aliquibus ex dominis, quibus visum fuit diminueri eius fidem, tamen in secundo examine prius in vno interrogatorio dixerat, ante missam hos fuisse desponsatos per verba de futuro postea ante Euangelium erant per verba præsentis, & sic in eius dicto erat contrarietas: sed maiori parti visum fuit hoc debere haberi in consideratione, tanquam ad rem ipsam de qua agebatur, modicum referret. Aliud etiam deponebatur contra hunc testem, nam opponebatur quondam fratrem Petrum hos desponsasse, & tamen videtur contrarium dictum ipsius testis, tamen frater Petrus in quadam sua cedula attestabatur hos desponsasse sine aliqua solemnitate testis autem dicebat in contrahendo hoc matrimonio fuisse datas vtrique coniugi bucellas panis intinctas vino, quod nullius considerationis videbatur: & dixere Domini, quia frater videbatur intellexisse de solemnitate, quæ solet fieri proponendo edicta, & vocando ad nuptias consanguineos, & amicos, non autem excludit ceremoniam illam, quæ in actu desponsationis fuit facta de illo pane intincto vino.

F A B I I.

Firmana Hereditatis. 10. Februarij. 1549.

S V M M A R I V M.

- 1 Constitutio provincie non approbans statutum speciale alii cuius castri, facit illud non sortiri suum effectum, & hoc stante, non debet obseruari.
- 2 Constitutio provincie si veteri seruari statutum speciale castri sibi subiecti debet intelligi de statuto quod factum est.

est contra libertatem ecclesiasticam, & quietum statum provincie ac ciuitatum, & ita de statutis pugnantibus cum iure, & equitate.

- Constitutio provincie si dicat, quod omnia statuta tam facta quam facienda non valeant nisi sint visa cognita, & approbata per Rectorem Provincie, & ut instrumento publico constet de illa approbatione nullo excluso, omnia statuta comprehendit, tam iusta quam iniusta.

DECISIO CXC VII.

- Adem die in causa Firmana hereditatis, dubitauit, utrum statutum castri valeat, & debeat obseruari non obstante constitutione Marchie ex aduerso producta; & domini dixere quod ex quo non constabat de approbatione huius statuti, ut predicta constitutio requirit, quod istud statutum non debebat obseruari, & licet ex aduerso prederetur hac constitutione non debere generaliter intelligi de omnibus statutis, sed tantum de statutis contra libertatem ecclesiasticam, & quietum statum provincie ac ciuitatum, ac de statutis iniustis etiam ratione pactiois factis, ut ex proemio colligitur, ex quo debet elici ratio finalis ad §. fin. de hered. instit. tamen domini lecto, & perlecto tenore constitutionis, & bene considerata dispositione illius, omnes nemine discrepante dixerunt illam debere intelligi de omnibus statutis, nam expresse dicit, quod omnia statuta tam facta quam facienda, nil valeant, & non debeant obseruari nisi sint illa primo visa, cognita, & inspecta, & expresse, & simpliciter approbata per Rectorem provincie, vel suos iudices quibus ipse duxerit committendum de qua approbatione constet per publicum instrumentum: & verba de quibus in perfectione, habuerunt domini pro causa impulsua, non autem finali.

F A B I I.

Salamantina Abbatis. 10. Februarij. 1549.

DECISIO CXC VIII.

- Adem die in causa Salamantinae Abbatie dubitauit, utrum a declaratoria exclusiue, vsque ad brachium seculare inclusiue sit inualide processum ad instantiam Domini Francisci pre-supposito pro nunc sine veri preiudicio valide processum antea, & domini dixerunt quod sic, quae tamen decisio huius dubij pendet a precedente processu, scilicet a decreto executorialium vsque ad declarationem, & deinde vsque ad brachium seculare, & ut ex precedentibus apparet patet aliis de anno 1547. fuisse resolutum pro validitate processus, propterea decretum fuit ut darem dubium super toto processu, ideo non curauit hic annotari rationes quibus hoc dubium resolutum fuit cum omnia tunc decernerentur.

F A B I I.

Giennensis Scolastris. 25. Februarij. 1549.

S V M M A R I V M.

- Sententia lata a iudice habente commissionem specialem per quam ei data fuit iurisdictio valida est non obstante quod de nullitate prioris non fuerit ab eo pronunciatum.
- Præfixio termini facta parti ad docendum de nullitate sententia, si terminus ab ea non fuerit seruatus, nec in-

- tra illum doctum de nullitate, sibi ut imputet est necesse.
- Conclusio commissionis si hæc verba contineat causam huiusmodi decidat, & terminet, an possit index huiusmodi causam terminare reiiciendo nullitates, & non confirmado vel infirmado sententiam antea ab alio iudice latam.

DECISIO CXCIX.

- Die 25. Februarij in causa Giennensis Scolastris, dubitauit, an per sententiam D. Prosperi confirmatoriam sententia Rossanensis celsantur reiecte præsentia nullitates sententia, & processus Io. Pauli stante commissione præfixionis termini, & an sententia D. Prosperi subsistat, necne. Idemmet dubium virtualiter fuit datum, & decum prima eiusdem, ut supra, quantum ad validitatem sententia D. Prosperi, domini fuere in eodem voto, quod sententia esset valida: quia stante commissione specialiter dante sibi iurisditione procedendi ad confirmationem vel infirmationem sententia D. Rossanen. in qua erat narratum, & coram eo pendebat causa appellationis a sententia Io. Pau. potuit D. Prosper procedere prout processit, licet quantum ad hoc ut censeatur reiicere nullitates mutauere opinionem, & dixere, quod non censerentur reiecta. Quia licet esset data commissio præfixionis termini ad docendum de nullitatibus & eius vigore terminus præfixus, quia tamen commissio dicebat, quod infra terminum præfixum si de nullitate non docerent, procederetur ad confirmationem vel infirmationem sententia Io. Pauli, si processisset ad confirmationem, utique censeretur reiectione nullitates, secundum quod dicta commissio dictabat videtur, ex quo confirmauerat aliam sententiam, nil de nullitatibus erat actum, & licet in conclusionem diceretur post verba de quibus supra, ac causam huiusmodi decidat, & terminet, propter quod videbatur quod posset terminare causam huiusmodi, reiiciendo nullitates, & non confirmando, nec infirmando sententiam Io. Pauli, tamen domini dixere, quod illa verba causam huiusmodi, intelligebantur de causa ampla sententia Io. Pauli, non autem de ista, in qua erat concessa gratia expectatiua solum, prout fuerat canonizata per dominum Rossanen. quæ non erat in causa diuersa ab alia, in qua Io. Paulus canonizauerat aliud ius productum Solano.

F A B I I.

In quadam Romana Horti. 25. Febr. 1549.

S V M M A R I V M.

- Citatio si fiat communitati cuidam, aut eius nomine Massario vel Vicario, qui non sint tales, nec habent facultatem a Communi ad lites aut negotia gerenda, tanquam non bene facta non obligat Communitatem.
- Mandatum procuratorium, licet non appareat in actis, si tamen aliunde constet sufficit ad causæ tractationem, & quæ sunt ratificari possunt.
- Communitas sciens vel verosimiliter timens aduersarium litem intimaturum, si ante intimationem illam constituat procuratorem ad comparendum facta intimatione, præsumitur omnia rata ab eo facta, & facienda habere.

DECISIO CC.

- In causa Romana Horti eadem die, qua supra, mihi dictum erat per dominos, quod citatio facta citati Eiani non erat bene executi, neque ligabat citatam,

- tatem, quia erat facta coram duobus Massarijs & Vicario, quos non constabat esse tales, nec quod haberent facultatem hanc, & de Communitate non erant presentes, nisi tredecim homines: Dubitauit an sufficeret quod post illam citationem comparuerat procurator Communitatis semel. & licet non dederit mandatum in actis, tamen de eius mandato, quia in veritate non erat procurator, constabat in actis coram Gubernatore in eadem causa: & dixere domini quod satis erat, quia ex hoc constabat Communitatem habuisse notitiam, licet hoc mandatum esset datum illi procuratori ante intimationem de qua in actis, ex quo fiebat mentio in illo mandato de ista intimatione facienda. Nam cum esset mota pro Camillo de Rusticis, cui pro Comite Pitiliani pro horro de quo in hac causa fideiulerat dicta Communitas & Fiani sciens vel hoc verosimiliter timens, ne Camillus litem istam intimaret, ante intimationem constituerat procuratorem ad comparendum, facta ista intimatione, vnde habuere omnia pro bene factis.

F A B I I.

Hispalensis portionis. 8. Februarij. 1549.

S V M M A R I V M.

- Pars si causam committi faciat contra quosdam nominatos, omnesque alios sua communiter vel diuisim interesse putantes accedente aliquo, & pretendente de interesse suo, & dante commissionem specialem an possit pars ad partes petere istius interessati nouiter ad causam peruenti causa, sibi dari dilationes præsupposito, quod pro actore in negotio se gerat.
- Pars aduersa nolens dari dilationes actori non debet dare nouam commissionem cum ea data denegari dilationes non possint etiam ipsa aduersa parte existente actrice.

DECISIO CCI.

- Die 8. eiusdem in causa Hispalensis portionis Franciscus Pesquera & commiserat causam contra quosdam nominatos, omnesque alios sua communiter vel diuisim interesse putantes. Gaspar del Rio venerat ad causam pro suo interesse, & dederat commissionem specialem, Franciscus petebat dilationes ad partes ex aduerso dicebatur non debere dari. Quia erat actor & commiserat causam contra omnes se interesse habere putantes, vnde vigere illius commissionis Gaspar irritatus, negabat dilationes debere dari: contrarium dixere domini, quia si nolebat dilationes dari, non debebat dare nouam Commissionem, qua data, non poterant negari dilationes Pesquera quantumcumque actori.

F A B I I.

In quadam Lunens. Zarzan. 8. Febr. 1549.

S V M M A R I V M.

- Intimatio monitorij an ex eo dicatur non esse legitime facta, quod non fuerit lectum & affixum monitorium ad valuas ecclesie, aut loci publici, neque copia ibidem dimissa.
- Lectum si copia monitorij non fuerit, nec data parti aduersa a parte actrice, oblatio autem facta de legenda & relin-

quenda; imputare sibi debet pars rea si non legatum vel dimittatur apud eam, nec se excusare potest ubi specialiter, & expresse monita fuerit de desistendo ab occupatione, & detentione, tum fructuum perceptione beneficij litigiosi ad se notitiam monitorij non peruenisse: ideo non comparens in contumaciam excommunicari potest.

DECISIO CCII.

- Adem die in causa Lunens. Zarzanen. dubitauit, utrum monitorium fuerit bene intimatum, ad effectum, ut declaratoria ob non partitionem monitorij lata innodauerit, vel non. Nam pretendebatur pro parte declarantis monitorium non fuisse bene executum, quia non erat lectum, nec data copia iuxta textum in Clem. causam, in princip. de elect. Sed Domini dixere contrarium vno tantum informante. Quia Clem. vult quod tenor citationis perlegatur vel porrigatur scriptura authentica, & copia si perita fuerat data: hic autem licet non lecta, nec data copia fuisset, tamen ex quo obtulerat se lecturum, & copia datum, etiam quod non petitum fuerit, debebat imputari sibi, si nec lectum fuerat monitorium, nec data copia, maxime, quia specialiter, & expresse illud monuerat quod desisteret ab occupatione hac, & detentione, & fructuum perceptione parochialis super qua erat lis, & sic non poterat se excusare, quo minus habuisset notitiam eius quod in monitorio continebatur, vnde debuit comparere, aliis in contumaciam bene fuit excommunicatus, ad not. in d. Clem. ubi principalis consideratur notitia. &c.

F A B I I.

Salamantina Cappellaniae. 8. Februarij. 1549.

S V M M A R I V M.

- Permutatio beneficij, quod iuris est patronatus ubi inter duos celebretur inualida censetur, non interueniente consensu patronorum ius presentandi in eo habentium.
- Mentio iuris patronatus si non fiat a permutante beneficium, quod est tale, non valet talis permutatio.
- Inualida est resignatio, quæ fit de beneficio, quod est iuris patronatus cum subicitur hoc Pontifici, qui præsumitur non velle derogare iuri patronorum.
- Patroni non reclamantes, scientes, & patientes, imo presentantes per obitum resignatarij tacite videntur mandasse.
- Permutationes, & resignationes sine consensu patronorum non valere, intelligi debet illis reclamantibus.

DECISIO CCIII.

- Die eadem in vna Salamantina Capellanis, dubitauit, utrum permutatio facta de ista Capellania inter Ioannem, & Antonium tenuerit, pretendebatur enim non tenuisse, quia istud beneficium erat de iure patronatus, & in hac permutatione consensus patronorum non interuenerat, vnde pretendebatur non valere, ad dicta per Felynum in tra& iur. patronat. in vltima columna, & in toto titulo de iure patrona. & quia & permutans resignauerat in alium, non facta mentione iuris patron. Dicebatur & etiam non valuisse hanc

R 3

hanc tãquam surreptitiam, quia si Papa sciisset de iure patro. fuisse, utique vel non concessisset vel difficiliter saltem, sine consensu patronorum ad c. super litteris, & cap. postulasti de rescript. † Dixere domini quod ex quo Patroni nunquam reclamauerant, scientes & patientes, immo presentauerunt per obitum resignatarij, tacitè vi debantur mandasse, † & propterea quod permutationes & resignationes sine consensu patronorum non valerent, debent intelligi patronis reclamantibus. per Felyn. in loco præallegato in vlt. col. 10. limita.

F A B I I.

Salamantina Abbatia. 8. Februarij. 1549.

S V M M A R I V M.

- 1 Nullitatis causa, & appellationis commissæ, & vigore specialis commissionis præfixo termino ad docendum de nullitate qua non doctæ si iudex ad ulteriora procedat an gesta per eum valida sint habenda.
- 2 Appellatio à decreto executorialium aliquando in suspensio detinet executionem ipsam.

DECISIO CCHIII.

Adem die in causa Salamantinæ Abbatia dubitauit, utrum post executoriales sit validè processum, vsque ad brachium sæculare inclusiuè inter dominum Franciscum & Didacum, & licet aliàs de anno 1547. & mense Iunij fuisset bis resolutum, † non esset validè processum ea sola ratione, quia ex quo erat commissæ causa nullitatis ultra appellationem à decreto executorialium, non poterat iudex procedere ad ulteriorem executionem, absque eo quod vigore specialis commissionis esset præfixus terminus ad dicendum de nullitate, & docendum de præmissis nullitatibus, quo elapso ut quotidiè praticatur..... tamen hodie valdè dubitarunt de illis resolutionibus, quia causa nullitatis non impedit executionem, siue personaliter per modum actionis, siue exceptionis proponatur ad not. per Doctores in l. 4. §. condemnatum. ff. de re iudi. & decis. 280. in nou. Vnde mandarunt vt informaretur appellatio à decreto executorialium suspenderet executionem: nam prætendebatur ex vna parte, quod non, tanquam frivola, & non admittenda vel saltem commissio nullitatis suspenderet, quia si non suspendebatur, utique processus sine alia commissione tenebatur, sin autem suspendebatur, processus fuisset nullus, nec potuisset iudex procedere sine commissione præfixionis termini.

F A B I I.

Arborensis Archipresbyteratus. 20. Februarij. 1549.

S V M M A R I V M.

- 1 Gratia concessa de nominatione intelligi debet de tali qua fit ante factam provisionem de beneficio vacante.
- 2 Acceptatio etiam facta causa nominationis Diocesæ coram Archiuij notario, prout fit de consuetudine, non admittit fraudis que nibilo minus committi potest suspitionem.
- 3 Nominationis gratiam habens si non faciat electionem Diocesis in qua futura est nominatio in Camera, & Cancellaria Apostolica coram notario & testibus non caret fraudis suspitione.

- 4 Instrumenta acceptationum debent non in folio extendi, quia facile occultari possunt, sed in libro in quo alia acceptationes describi solent, ita vt fraus omnis & dolus rescindatur.
- 5 Supplicatio in libello si contineatur hæc verba Nominatum, scilicet facere posse nominantem in Diocesis litteris exprimendis, vel alibi, quomodo isto dicto alibi veniat intelligenda.

DECISIO CCV.

Die vigesimo eiusdem in causa Arborensis Archipresbyteratus, dubitauit, ex instrumentis duorum acceptationum in specie quo ad Dioceses consequendas, prout deductum fuit & facultate concessa † in gratia quod posset exprimeri Dioceses in litteris, vel aliter colligatur releuante quod nominatio Diocesis fuit facta ante provisionem Signorini, saltem vt transferatur onus probandi in actorem dicentem contrarium. Supra in hac causa fuerat resolutum non constare de tali electione Diocesis quantumcumque in vno instrumento acceptationis in specie fuisset nominata Dioceses: † quia cum talis acceptatio fuisset facta, vt solet fieri coram Notario Archiuij, tamen ex hoc non tollebatur suspitio fraudis, de qua aliàs supra in hac eadem causa, quia talem acceptationem potuisset facere coram alijs pluribus notarijs in alijs Diocesis, & ita expectare vacationem alicuius beneficii in quacunque Diocesi. Vnum nunc præsupponebatur per Rotam vt matura opinio, ex quo nondum erat vnum instrumentum, sed duo erant, & deinde sunt plures acceptationes, quæ possunt fieri in diuersis Diocesis. & etiam coram diuersis notarijs: † & ideo cum iste non elegerit Diocesium in Camera & Cancellaria coram notario, & testibus, temper fraus præsumebatur: Domini tamen duo dicebant sibi placere hanc opinionem, si † talia instrumenta, & acceptationes factæ fuissent in folio quod de facili potuisset occultari, secus si in libro in quo alia etiam acceptationes fuissent descriptæ vnde decretum fuit quod in Rota videatur originale, ex quo res melius posset decidi, & considerari, & ita fuit factum. Sed fidem quoad hoc noluerunt adhibere, vt infra. Fiebat etiam aliud fundamentum, † quia in supplicatione dicebatur in Diocesis in litteris exprimendis vel alibi ex quo prætendebatur propter dictum, quod alibi posset vbi que acceptare, sed omnes domini fuere in opinione, quod dictio alibi, non determinat verbum exprimendis, sed aliud verbum quod immediate sequitur idem continens: tamen hoc visum fuit modici momenti, quia referuntur ad vnum vel ad aliud, ex quo in supplicatione habebant gratiam quod posset exprimeri litteris non confectis, ergo alibi quam in litteris continebatur poterunt Dioceses exprimeri: sed domini vt supra dixere, quod debebat intelligi in loco conuenienti & aperto, & eo modo quo fraus cellaret, & in sequenti audentia ostendi librum, cui quantum ad hoc noluerunt adhibere aliquam fidem, ideo restarunt in eodem voto, & alia concurrebant.

F A B I I.

Taruifina Pensionis. 20. Februarij. 1549.

S V M M A R I V M.

- 1 Lis oborta de pensione si adhuc pendet, & idonea præstita cautio in forma depositi pro quantitate arbitrio Rotæ de sol.

de soluendis attentatis iam liquidatis facta fuerit, procedi ad ulteriora potest sine vlla retardatione solutionis pensionis.

DECISIO CCVI.

Adem die in causa Taruifina pensionis, legi commissionem concessam Domino Camillo de Rubis contra Card. Pisanum, in qua committebatur precisè, † quod præstita idonea cautione in forma de positi, pro quantitate arbitrio Rotæ de soluendis attentatis, determinanda, postquam liquidata fuerint, procedatur sine retardatione solutionis pensionis.

F A B I I.

Tullen. Meten. matrimonij. 20. Febr. 1549.

S V M M A R I V M.

- 1 Dubium de matrimonio contracto subortum, an per ratificationem vnius partis presentis altera absente, & attestationem persone religiose sufficienter tolli possit.
- 2 Presentia mulieris si non probetur, quæ dicitur contraxisse tempore attestationis de qua deponitur, non videtur matrimonium contractum probari.

DECISIO CCVII.

Adem die in vna Tullen. Meten. matrimonij dubitauit † utrum recognitio fratris Petri coram iuratis facta præsentis Philippo & Ioannetta probet matrimonium præsupposito pro nunc, quod est in forma probanti: Domini pro maiori parte dixerunt, quod illa attestatio fratris non erat facta præsentis Ioannetta, quia quamuis in illa attestarentur iurati Ioannettam petijisse sibi fieri instrumentum de tali fide, non tamen costabat, quod tunc tempore attestationis fuerit præsentis, quia potuit alio tempore petijisse prout potius verba videbantur sonare: † vnde pro comperto habuerunt, quod non existente præsentis Ioannetta, nõ probatur matrimonium: quod si fuisset præsentis aliud dictum erat, quasi etiam tunc potuisset esse contractum matrimonium, esto quod contra nõ probaretur contractum: habuere tamè pro maxima consideratione ad probationem matrimonij, quod Philippus esset præsentis huic attestationi, & illam acceptasset.

F A B I I.

Salamantina Abbatia. 20. Febr. 1549.

S V M M A R I V M.

- 1 Appellatio à decreto executorialium, seu causa nullitatis commissæ, an in suspensio tenere possit ipsam executionem.
- 2 Iusta si fuerit appellatio à decreto executorialium, utpote facta ab eo qui verè fuit grauatus, omnimodo suspendit negocium executorialium.
- 3 Gesta post appellationem iniuste grauati, omnia rescinduntur ex causa nullitatis, cum frivola talis appellatio dici non possit.
- 4 Sententia vbi in iudicatum transiit ob non prosecutam appellationem, utrum parti appellanti obesse possit.
- 5 Commissione iudici facta de exequendo, licet dictum fuerit

de nullitate, vbi tamen præfixus fuerit terminus ad illam probandam, & non probetur, procedi potest ad ulteriora.

DECISIO CCVIII.

Adem die in causa Salamantinæ Abbatia, dubitauit † utrum appellatio à decreto executorialium seu causa nullitatis commissæ, suspenderet negocium executorialium: & domini dixerunt, quod appellatio à decreto executorialium, quia non fuerat frivola, sed iusta, quia iniuste fuerat grauatus, suspendebat negocium executorialium capit. vt debitus, de appel. & c. Card. cod. ti. in 6. † Vnde quicquid factum fuit post dictam appellationem fuit nullum, ad dec. 357. & 340. ver. sed quid si tale. Fely. in c. non solum. §. 1. in 4. no. de appel. in 6. † Prætendebatur contra quantum ad sententiam in hac causa latam, quæ dicebatur transiisse in rem iudicatam ob non prosecutionem appellationis, & erat data † commissio iudici de exequendo, & quantumcumque fuisset dictum de nullitate, tamen iuxta formam commissionis fuerat præfixus terminus, in quo nihil releuante docto iudex decreuerat executoriales, ante tamen quam ista fierent † fuit data commissio, in qua narrabatur, quod causa appellationis fuerat in tempore commissæ, tamè propter ita utrum Vbis qd post paucos dies superuenerat, erat deperdita, vnde committebatur, quod confito de hoc, audiretur in causa appellationis, & licet esset potrecta partita ex libro Baccodi pro hoc probando, quæ nil faciebat, tamè erant dati articuli ad probandum hoc per testis, & fuerant per iudicem admitti ea die qua fuerat decreta executoriales. Propterea dixerunt Domini, quod fuit iusta causa appellationis à decreto executorialium, maxime quia ille iudex fuerat ille qui admisserat articulos, & decreuerat executoriales, Dominus Boerius, licet fungeretur vice duarum personarum. Quia coram illo procedebatur in negotio executionis tanquam subrogato, D. Simonetta, qui tulerat secundam sententiam, & in negotio principali tanquam subrogato Staphilei coram quo agitabatur aliud negocium.

F A B I I.

Salamantina Capellania. 27. Febr. 1549.

S V M M A R I V M.

- 1 Beneficium permutatum cum alio reseruato regressu existens de iure patronatus, si fiat illa permutatio, & reserua regressus sine consensu patronorum, utrum quod factum est, validum & stabile esse possit, an tanquam nullum veniat rescindendum.
- 2 Reclamantibus nequaquam patronis in permutatione beneficij, quod est iuris patronatus immo presentantibus beneficiandum, præsupponitur ratam habere permutationem, vel resignationem talis beneficij in quo habent ius patronatus, ita vt ius sit abdicatum à permutante, vel resignatario.
- 3 Regressus reseruatio facta in beneficio, quod iuris est patronatus, ignorantibus patronis, nec tacitè, vel expressè consentientibus cum de eo diuinare patronis non liceret, an vt valida sit habenda.
- 4 Conditio in permutatione beneficij cum reserua regressus apposita

- apposita non adimpleta, facit ius permutantis esse integrum ita ut non possit dici ab eo abdicatum.*
- Patroni non impugnantes reservam regressus in beneficio de iure patro. existente. si tamen potuerint impugnare in nullo sibi præiudicant.
  - Regressus reservæ in permutatione beneficii, quod est iuris patr. non assentientibus patronis, siue non valeat, siue in suspensio hæreat, semper validari præsumitur ex patientia patronorum quasi ex tacito consensu.

DECISIO CCIX.

Die 27. eiusdem in causa Salamantina Capellania, dubitavi, utrum ex quo Io. permutavit cū Ant. beneficium, quod erat de iure patronatus reservato sibi regressu sine consensu patronorum, resignationes istæ, & regressus valuerint, ad effectum, ut ius à Io. abdicatum sit, vel non, & attentio, quod patroni nunquam reclamaverunt immo prout dictum fuit aliàs, ultimo præsentarunt: hoc dubium in effectu est idem cum eo quod in hac eadem causa fuit propositum. 18. eiusdem, nisi quod additur reservato regressu, quæ fuit facta per Ioannem Petrum resignatarium ex causa permutationis, de qua non fuit habita consideratio in alio dubio. Propterea dicebatur, quod regressus iste quoniam patroni de eo ignoraverat, nec ad illum tacite, nec expressè consenserant cum de illo non potuerint diuinare sicut de resignatione, & permutatione possessionis non erant validè reservatæ neque ex postfacto validatus regressus tacito consensu Ioannis qui in permutatione consenserat reservato sibi validè regressu, & sic conditione hac non adimpleta, ius non erat abdicatū à Io. sed penes illum remanserat, & licet patroni ignorantes non impugnauerant illum, tamen satis erat, quod potuissent illum impugnare: ad traditam latè per Abbatem in dispo. auge clericus per Carrerium in clem. iur. emphy. col. 8. de supplen. negligentia prælator. & per Fel. in c. cum Bertoldus col. 3. ver. in iustitio facta, de re iud. per Dec. conf. 126. in causa D. Franc. col. fi. ver. 3. allegatione. In contrarium tamen domini hoc non obstante perstiterunt in prima opinione contraria, quia & quamcunque opinionem teneamus, siue quod talia ab initio non valeant, siue consensu patronorum, siue quod stent in suspensio semper validantur ex patientia patronorum, quali ex tacito eorum consensu iuxta dec. 307. in nou. cum alijs multis quæ in informatione allegabantur.

F A B I L.

Romana Horti. 27. Februarij. 1549.

S V M M A R I V M.

- Ei iudicio si fiat ob contumaciam partis, quæ ob id prætendit de interesse suo, an fideiussor interessato contumaci teneatur.
- Communitas ubi ex forma obligationis tenebatur litem in se suscipere, & facere consentire quamcunque personam & si de hoc fiat communitati intimatio, quæ peccet in forma, non potest ad declarationem decreti in præiudicium eius deveniri.

DECISIO CCX.

Eadem die in causa Romana Horti, in qua per & cōtradictas procedebatur contra communitatem Fiani tanquam fideiussorē Comitum Petilianorum, qui

vendiderat hortum quondam Dom. Camillo de Rusticis & quo in eius contumaciam euictus fuerat per D. Helenam Ursinam per eius euictionem Dom. Camillus fecerat intimare litem cōitati, & quod faceret consentire quamcunque personam ius habentem prout tenebatur ex forma obligationis, & cum vigore specialis commissionis in hac causa processisset ad confessionem debiti, & deinde excommunicationem, nisi intra tres, & demum declarasset communitatē, nisi per totam, quæ pars petebat, quod in declaratione exprimeretur, quod erat declaratus pro summa 500. ducatorum, quod erat pretium horti, & propter damna, & interesse, quæ passus erat Dominus Camillus ob talem euictionem: dixere domini, quod ex quo hortus erat euictus propter contumaciam Dom. Camilli non poterat communitas declarari propter prædicta, sed tantum, quia non venerat ad suscipiendum litem in se, & faciendum consentire quamcunque personam prout tenebatur, & intimauerat, quod faceret, quia tamen intimatio non erat formaliter facta communitati, ut supra dictum fuit, nec etiam procurator communitatis unquam comparuerat, ut supra, sed falso præsuppositum fuit, propterea nec ad declarationem prædicti decreti eo modo quo dictum fuit non posset deveniri.

F A B I L.

Salamantina Abbatis. 27. Febr. 1549.

S V M M A R I V M.

- Executorialium à decreto appellatio commissa, an impediat negocium executivum.

DECISIO CCXI.

In causa Salamantina Abbatis dubitavi utrum appellatio à decreto executorialium commissa impediat negocium executivum in casu nostro, & quia Domini fuere varij in hac pro resolutione, fuit ordinatum, ut iterum super eisdem informaretur.

F A B I L.

Hispalensis matrimonij. 11. Febr. 1549.

S V M M A R I V M.

- Matrimonij litigio pendente facta separatione inter virum & uxorem, an uxoris fratres tanquam ex hoc interesse prætendentes ad causam debeant tuendam admitti, si tamen suspicione collusionis inter uxoratos.
- Coniunctus non venit admittendus pro coniuncto, licet prætendat interesse, quando habet procuratorem in actis constitutum ad causam tutelam suscipiendam. Limita & contrarium ex Rotæ opinione vide nu. seq.

DECISIO CCXII.

Die 11. eiusdem in causa Hispalensis matrimonij, dubitavi, an & fratres Marchionissæ sint admittendi ad causam propter eorum prætensum interest: Marchionissa mouerat litem contra Marchionem maritum, à quo erat separata super dissolutione matrimonij sub eo prætextu, quod esset impedimentum publicè honestatis causatum ex alio matrimonio, quod contraxerat Marchionissa cum coniuncta in tertio gradu cum Marchione secundo marito: fratres Marchionissæ dubitantes

dubitantes de collusione inter istos, probant se admitti ad causam pro defensione matrimonij pro eorum interesse: & dubitabatur, an possent, & dicebatur, quod non, quia coniunctus non admittitur pro coniuncto ad causam, quando coniunctus habet procuratorem in actis constitutum ad causam defendendam. 1. cum prætor, & ibi no. Ang. ff. de iud. Specul. in ti. de coniunct. personis, ver. 3. item agitur, cum multis alijs, & tamen domini dixerunt contrarium ex dicto Hostien. in summa in titu. qui admittitur ad causam, posses. matri. & Abb. in c. tenor, nu. 2. de re iud. & Spec. in ti. qui mat. accus. pos. ver. si verò etiam, & licet diceretur ex aduerso, quod prædicta procedunt, quoniam coniuges non defendunt, tamen domini decreuerunt immo etiam coniugibus agendo, & defendendo, cum dicatur in locis præallegatis etiam inuitis coniugibus admitti coniunctos.

F A B I L.

Fulginatensis prioratus. 15. Febr. 1549.

S V M M A R I V M.

- Impetrationis tempore si absens fuerit impetrans beneficium, an ipsi talis absentia obesse possit, & ob id desinat familiaritas, vel sit interrupta, quæ requirebatur continua in talis beneficii impetratione, possitque gratia istius causam tanquam subreptitia notari.
- Absentia à Curia si in dubium ponatur impetrantis beneficium, ex eo facile dissolui potest, quod gratis facta fuerit expeditio, quæ haud dubie præsentiam arguere potest cum pro absentibus nunquam detur gratis pro familiari.
- Absens non ex causa urgente & necessaria, non potest frui privilegio eorum qui necessario dicuntur abesse, ad hoc, ut familiaritas non interrumpatur.
- Absentia biennij, vel triennij interpolata, cum aliquando comparuerit absens in Curia ex depositione testium probata non presumi facit animum non reuertendi, & sic non admittit pristinam familiaritatem.
- Reuersus antea absens, si hospitetur in hospicio, & non in domo Cardinalis cuius se dicit familiarem, an ob id dicatur adempta familiaritas, posito tamen quod partem ab eodem habeat Cardinali more consueto.

DECISIO CCXIII.

Die 15. eiusdem in causa Fulginatensis prioratus fuit dubitatum, utrum & constet, quod Alexander tempore impetrationis fuerit absens, & posito quod sic, an desierit esse familiaris, & ut gratia sua in qua narrat se familiarem fuerit subreptitia, & non suffragetur: & ad primam partem dubij ex inspectione testium tam in prima quam in secunda coram me examinatum fuit dictum non probari, quod & tempore impetrationis esset absens à Curia, maxime, quia erat præsumptio, quod esset præsens, cum gratis expediuerat, quia pro absentibus nunquam datur gratis pro familiari, quod patet, quia paucis diebus ante expediuerat gratiam perinde valere in qua erat absens quam habuerat, & gratis expediuerat, tamen facile fuisset habere fidem familiaritatis, qua stante secunda parte dubij non indiget: tamen fuit dictum, quod Franc. in cap. fi. de verbo. significati. dictum erat pulchrum: tamen dixit vnus ex dominis, quod non bene poterat adaptari ad casum nostrum, quia ibi erat datum privilegium Capellæ, ut gauderet fructibus beneficiorum in absentia inseruando,

unde si erat absens, nec ex causa propter quam fingere tur præsens non debet habere privilegium, & quod decesserit habere animum reuertendi, ut cesset familiaritas, & etiam procederet in casu nostro, non causatur, nisi ex longa absentia prout proprie dicit Franc. quod non videbatur esse in casu nostro cum & testes à die impetrationis deponerent tantummodo de duobus annis, vel tribus, & deponeret etiam, quod aliquando eum viderant, unde non videbatur colligi animus non redeundi, & ita res remansit clara pro Alexandro, licet & testes dicerent, quod hospitatus fuerat in hospicio, non in domo Cardinalis, quod tamen non concludebat, nec testes affirmabant, quod non habuerit partem à Cardinali.

F A B I L.

Romana seu Volterrana confinium. 15. Febr. 1549.

S V M M A R I V M.

- Sententia prima lata ubi appellatio ab ea intercessit, quia non fuit oppositum de constitutione Aegidiana, & feratur secunda à qua etiam appellatur, & opponatur de Aegidiana an in prima & secunda instantia appellatio sit rata habenda, ita ut causa semel appellabilis semper pro tali sit habenda.
- Stylus Rotæ semper fuit, quod possit dari de Aegidiana tamen in prima quam in secunda instantia causa.
- Sententia quatenus respicit possessorium propter Aegidiana fit inappellabilis.
- Actio finium regundorum utrum separata sit ab ea, quæ est possessory, an in idem concurrant in hoc casu de quo agitur, eo quod stante causa appellationis cohæreat causa proprietatis principalis, & ob id efficiatur appellabilis excludatque Aegidiana.

DECISIO CCXIII.

Eadem die in vna Romana seu Volterrana confinio, fuit dubitatum, utrum esset locus Aegidiana: fuerat & enim lata prima sententia à qua fuerat appellatum, & quia non erat oppositum de Aegidiana, iudex appellationis tulerat secundam sententiam, à qua cum appellaretur, fuerat datum de Aegidiana, & dictum eam non esse appellabilem, & licet diceretur, quod cetera semel facta appellabilis semper remanet appellabilis, ad no. l. pater. §. is. ff. de leg. 3. & l. peto. §. pater. ff. de leg. 2. tamen dixere domini & semper fuisse tentum in Rota, quod poterat dari de Aegidiana tam in prima quam in secunda instantia, quod erat in secunda causa aliud erat, quia erat commissa causa super confinibus, & spolio certæ partis cuiusdam tenuræ, & similiter separatim fuerat lata sententia super confinibus super spolio, tamen cum tot dicerentur sententiæ, quod sunt capita ver. . . vulgar, quæ tenus & etiam sententia concernebat possessionem, erat propter Aegidiana inappellabilis. Ex aduerso, tamē dicebatur, quod principaliter erat intentata actio finium regundorum, & quia ultra fines eorum occasione usurpata erat tenuta, hæc non erat actio separata, sed tantum vnica, iuxta legem si emptio, ff. fin. regun. & sic appellationi cohærebat causa proprietatis principalis, ideo erat causa appellabilis, quia non agitur de momentanea possessione, ad tex. in l. 3. col. fi. & hæc opinio placuit Dominis, quia inspectis, & bene ponderatis verbis commissionis spolium erat accessorium ad causam finium, usurpata erat pars illius tenuræ, & sic eramus proprie in casu legis si emptio. Dicebatur etiam quod quia erat articu-

articulatum per eum prædicta esse facta, & ideo intentatum interdictum unde vi, & videbatur, quod ideo datur appellatio, ut fuit singularis decif. Pauli de Leazar. clem. 1. de fequeft. pol. & fruc. quam esse communem canonistarum dixere Felin. & Salyc. in l. 1. de appel. tamen dixerunt domini, hoc non procedere, quando intentaret interdictum unde vi, ad effectum, ut quis condemnaretur non ad restitutionem possessionis tantum per vim occupatæ, ut in casu nostro, sed ut declaretur incidisse in pœnam facientis vim.

F A B I I.

Romana hæreditatis de Gadis. 15. Febr. 1549.

S V M M A R I V M.

- 1 Testes fidem facientes à morte testatoris litigantes partes de hæreditate Castris stetitisse iuisse, & redyisse in simul ad Castrum, & quod pars pro qua principaliter deponunt, quæ prætendebat se spoliatam fecerit gratias, & pœnas inflixerit vasallis, insecuta vasallorum obedientia, & similes actus possessorios exercuerit, an ob id probent possessionem.
- 2 Testes deponentes unam partium spoliatam ab omnibus communiter reputatam post decessum testantis unicam dominam, & patronam Castris controuersi, & quod Vicarius posuerit in dicto loco fructus perceperit, & quod tenuerit, & possederit dictum Castrum, utrum istis omnibus stantibus, & probatis, sufficienter pro partis commo possessio asserta fuerit deducta.
- 3 Instrumentum dotis arguens Castrum datum pro dote cū facultate ingressus propria autoritate, appposito pacto constituti, & huius vigore si non admittat domina partem prætendentem de hæreditate Castris, quæ dicit se spoliatam, cum videatur continuata possessio pro Domina, utrum confirmet legitimam possessionem.
- 4 Actus possessorij, ut facere gratias tanquam dominus, pœnam infligere contumacibus, terminos finium statuere, & similes, cum iure familiaritatis aliquando fieri, & exerceri possint, non statim de possessione habita fidem facere solent.
- 5 Instrumentum dotale continens in se pactum constituti, si nullum reputetur, & sit, & pactum constituti in eo contentum, etiam nullum sit necesse est, ex regula, accessorium sequitur naturam sui principalis.
- 6 Titulum habens possessionis in ea præferendus est, titulum non habenti, ita ut actus possessorios exercens sine tituli adeptione, dicatur potius iure familiaritatis id facere, quam aduersa pars titulum habens.
- 7 Assertio testis deponentis se Vicarium deputatum à parte principali spoliata pro qua deponit in administratione Castris super quo est litigium, & sibi in hac commissione administrationis factâ subscriptionem patentium literarum ab utraque parte, & spoliante, & spoliata, probatoria est pro possessione confirmanda illius partis, quæ illi Vicariam commisit, contra spoliantem.
- 8 Testis deponens pro spoliato, quod in finium positione concesserit quandam petiâ terræ vicinis castrensibus, cum signum illud sit dominij, validè probat pro iuuanda intèntione principalis de spolio conquerentis.

DECISIO CCXV.

De eadem in causa Romana hæreditatis de Gadis fuit dubitatum, præsupposito quòd testes dicat ex parte Archiepiscopi, quòd à morte Aloisij tã

Archiepiscopus, quàm Alexander, quàm Claudia, steterunt, iuerunt, & redierunt ad Castrum Riani, & quod Archiepiscopus fecerat gratias, ut dominus, & inflixerat pœnas Vasallis, & quod Vasalli omnes obediunt, & quod Archiepiscopus posuit cõfines inter Castrum Riani, & Castrum nouum: & ex parte Claudie dicebatur, quod Claudia ab omnibus communiter post mortem Aloisij fuit reputata vnica domina, & patrona dicti Castris, & quod Vicarios posuerit in dicto loco, & fructus perceperit, & tenuerit, & possederit dictum Castrum, utrum pro parte Archiepiscopi agentis spolio sit probatum primū extremum: Archiepiscopus erat hæres Aloisij pro medietate, Alexandri pro alia medietate, post mortem Alexandri, idque ex substitutione per Aloisium facta, prætendebat Archiepiscopus esse hæres pro alia medietate: agebat interdicto recuperandæ, pro sua medietate, pro alia verò adspicendæ, quia post mortem Alexandri tã Dom. Claudia vxor Aloisij ex instrumento suæ dotis in quo specialiter arguebatur sibi Castrum Riani datum pro dote, & dabatur facultas ingressus propria autoritate dicti Castrum: & erat appositum in eo pactum constituti, & vigore huius instrumenti dicebat Claudia se possedisse ab initio à tempore mortis Aloisij, & nunc cum nõ admittat Archiepiscopum ad Castrum, non dicitur spoliare, sed continuare suam possessionem, & tã actus possessorij qui probantur per Archiepiscopum fuere facti, & tolerati iure familiaritatis: unde intrat dubium, quia agens pro parte Archiepiscopi dicebant, nõ debere fieri fundamentum super instrumento dotali, & volebant particulare dubium dari, super illo, prætendentes tã illud instrumentum esse nullum, & propterea omnia ex eo sequuta, & in eo contenta, & sic etiam constitum esse nullum, ad nõ. per Bal. in l. ex testamento. C. de fideicomis. & Alexan. in l. 1. §. 1. ver. 5. nu. 6. & in l. quod in eo, in princ. de acq. pos. per Dom. in l. contractus. ff. de reg. iur. cū multis alijs, dixere domini, quòd quia Archiepiscopus habebat titulum, & D. Claudia erat sine titulo, quòd possessio Archiepiscopi ponderabatur, & Claudia iure familiaritatis dicebatur possidere, per ea quæ dicit Paul. de Cast. quem ceteri sequuntur, in l. iure familiaritatis. ff. de acq. pos. & ita fuere admilla multa, quæ legitime inde adducebantur, non omitto pro memoria mea, quòd inter tã testes Archiepiscopi primus dicebat se fuisse deputatum Vicarium ab Archiepiscopo qui simul cum D. Claudia sibi subscripserat patentes literas, & tã alius testis dicebat, quòd in pœnâ confinibus Archiepiscopus ut confinia dirigerentur, concesserat quandam petiam terræ, de terreno Riani, illis de Castro nouo, quòd est signum dominij, & possessionis.

F A B I I.

Fulginatensis prioratus. 18. Februarij. 1549.

S V M M A R I V M.

- 1 Testes petito termino ad probandum tam de familiaritate quam execrabilitate, si non probent processum fieri potest ad causæ expeditionem.
- 2 Pars petens ad probandum concludenter antea deducta, spacium dierum aliquot, puta octo vel decem, cum antea non probauit habitis etiam aliquot secundo indultis diebus, sibi imputare debet petita non sibi concedi.

DECISIO CCXVI.

De 18. eiusdem in causa Fulginatensis prioratus deduxi ad notitiam Dominorum qualiter tã nondum testes

testes examinati super nota familiaritate non probant, ut in præcedenti dictum fuit, sed nec examinati super execrabilitate, quia causa erat resoluta, ut nullam ultra haberet difficultatem: unde petij, an causa deberet expediri, quia tã pars prætendens execrabilitatem petebat terminum octo, vel decem dierum ad illam concludenter probadam: & domini pro maiori parte dixere, quòd deberem eam expedire, quia isti habuerant ultra vndecim dies ad faciendum istas probationes, & quòd illis impurandum esset si non probauerant, maxime quia tractabatur velle dictum probare, & ita causam expedire.

F A B I I.

Lunen. Sarzanen. 18. Februarij. 1549.

S V M M A R I V M.

- 1 Commissio data pro facienda absolutoria si integrè fuerit satisfactum, vel ad beneplacitum auditoris, secuta solutione, non potest absolutoria impediri.
- 2 Testes si examinari debeant etiam cum interrogatorijs partis aduersæ, nulliter examinantur si fiat examinatio ad instantiam excommunicati.
- 3 Examinatio testium sine interrogatorijs facta parte, licet citata ad dandum interrogatoria cum sine illis fieri examinatio non possit fidem nullam facit cum sit contra æquitatem & ius.
- 4 Interrogatoria non dantur cum notorium est fieri examen testium ad instantiam censuris ecclesiasticis innodati.

DECISIO CCXVII.

Eadem die in causa Lunen. Sarzanen. tã quia erat data commissio, quòd satisfacto integrè, & quantum arbitrio meo videbatur satisfaciendo, absolueret, illum absolui: sed quia commissio ulterius procedebat dicendo, quòd adhiberem fidem testibus prout iustum fuerit qui tã nulliter examinati prætendebantur ab excommunicato: volui consulere dominos, an esset iustum, quòd fides illis adhiberetur, & dixerunt, quòd si fuerunt examinati cum interrogatorijs partis aduersæ, iustum esse fidem adhibere, tã sed quia præsupposui alios extra examinatos sine interrogatorijs quantumcunque parte citata ad dandum interrogatoria, dixere quòd sine illis nõ poterat examinari, cum non esset iustum adhibere fidem, quia semper pars posset docere: tã non dedi interrogatoria, quia sciebam nulliter examinari ad instantiam excommunicati.

F A B I I.

Salamantine Abbatiæ. 18. Febr. 1549.

S V M M A R I V M.

- 1 Interposita appellatio ex iusta causa à decreto executorialium, retardat negotium executiuum.
- 2 Index habens iurisdictionem in negotio executiuo tanquam surrogatus, & similiter in negotio appellationis in alterius locum substitutus, si eadem die qua decreuit executoriales etiam admittat articulos ad probandum executionem appellationis, multum dicitur partem grauare.
- 3 Index deponens aliquem prætere se grauatum per aliquam interlocutoriam, si id simpliciter fiat, absque eo, quod dicatur cum intimatione, an requiratur intimatio.
- 4 Terminus ad aliquid probandum parti præfixus etiam in-

taformam commissionis si nimis sit brevis, & angustè coarctatus, ab eo potest appellari, & appellans debet audiri.

5 Appellatio à decreto executorialium quamuis sit interlocutoria, ubi tamen vim nacta est diffinitiuæ, suspendit negotium executiuum, licet aliàs merè interlocutoria non suspendat.

DECISIO CCXVIII.

Eadem die in causa Salamant. Abbatiæ, dubitauit, tã an appellatio à decreto executorialium commissa suspēdat negotium executiuum in casu nostro, in quo prætendebatur fuisse interpositam appellationem, ex iusta causa, quia tã iudex qui habebat iurisdictionem in negotio executiuo tanquam subrogatus Simonetta, & in negotio appellationis tanquam subrogatus Staphilei, eadē die decreuerat executoriales, & admiserat articulos ad probandum executionem appellationis, unde multum grauauerat: & Domini post longas disputationes, & maxime super eo tã si quando iudex deponit aliter, quòd se prætenderat grauatum, per aliquam interlocutoriam, & deponit simpliciter, absque eo quòd dicat cum intimatione, an requiratur intimatio, maxime in casu de quo agebatur, in quo erat iuxta formam commissionis præfixus terminus ad secundam tã qua præfixione termini, & eius breuitate fuerat appellatum Domini reposuerant, cum intimatione: & sic facta intimatione, rursus terminus stabat in suspēso: deinde post ad eius instantiam fuerat præfixus terminus, appellauerat à dicta responsione, & domini reposuerat simpliciter: fuit valde disputatum, an per repositionem terminus cucurrisset: tamen fuere concordēs, tã quòd ex quo ista appellatio à decreto executorialium, licet esset interlocutoria, ex quo tamen habebat vim diffinitiuæ suspendebat, licet aliàs merè interlocutoria non suspēderet: ad capit. non solum, de appel. in sexto, unde fuit dictum, quòd deberet dubitare, an esset verum, quòd haberet vim diffinitiuæ, & quòd suspendebat, & ita factum fuit.

F A B I I.

Tarraconensis Canonatus. 18. Febr. 1549.

S V M M A R I V M.

- 1 Extracta ex registro legati Apostolici etiam de latere supplicationes, an sint authentica ita ut fidem in iudicio facere possint.
- 2 Supplicationibus extractis ex registro Papæ ut non creditur, ita multo minus ijs quæ ex registro Cardinalis etiã Legati Apostolici extrahuntur fides adhibenda est ex decisione Rotali.
- 3 Quod qualiter veniat intelligendum, & latius limitandum vide num. immediatè sequenti.
- 4 Fides supplicationibus extractis ex registro Pontificis adhibetur indubitata ubi registrum est in manibus Curialis scriptoris archiuu fide digni, bene noti, & honorati, aliàs minimè.
- 5 Decisiones duæ Rotales in antiquis, asserentes fidem extractis supplicationibus ex registro Summi Pontificis non adhiberi, in desuetudinem abiire, quia quotidie contrarium in tribunali Rotæ, & tota Curia Romana obseruatur per proximi iuridicam iudicium, & causidicorum.

E Adem die in causa Tarraconen. Canonicatus, dubitavi, ¶ vtrum supplicationi extractæ ex registro Legati de latere standum sit producebant quædã supplicationes extractæ ex registro Legati Cardinalis Vici, dum esset Legatus ad Cæsarem in Hispaniam, ¶ quibus dicebatur non esse fidem adhibendam, sicut nec supplicationibus extractis ex registro Papæ per decisionem 621. in antiq. & 681. ¶ & licet diceretur, quod ille decisiones procedere possent, quando tractaretur de canonizatione gratiarum, siue de canonizandis gratijs in illis contentis, tamen fuit dictum, quod etiam loquebantur quantum ad simplicem probationem de contentis in gratia, & sic intellexit Staphil. in tract. suo, fol. 140. tamen domini dixerunt contrarium, ¶ immo fidem esse adhibendam in causa quo registrum esset tentum per personam fide dignam, & in casu isto per Gerardum qui etiam in scriptis negotium alia tamen manu scriptum asserbat, & bene tenebatur, vt ex inspectione apparebat, qui Gerardus erat scriptor Archiuij Romani bonus, Curialis, & persona bene nota: & per hoc allegabatur, quod dicit Innoc. ca. 1. de procur. nec ¶ obstant decisiones, supra allegatæ, quia dixerunt domini, quod non sunt in vsu, quia quotidie videmus ex registro Papæ extrahi supplicationes, & eis fidem adhiberi, quod si teneremus contrariu, infiniti haud dubie destruerentur processus.

F A B I I.

Giennensis Scolastræ. 18. Febr. 1549.

S V M M A R I V M.

- 1 Cessio beneficij alijs facta, an possit extorquere relaxationem executorialium in fauorem partis cedentis.
  - 2 Cedenti beneficium, & ius, quod in eo habet in fauore tertij, non debent licet instet in fauorem ipsius relaxari executoriales, cum post iuris sui abdicationem sua nihil interesse videatur.
- Oppositum huius vide & limitationem cum adhuc eius interesse possit ratione expensarum in lite factarum, & reseruatæ pensionis. nu. seq.

DECISIO CCXX.

E Adem die in causa Giennensis Scolastræ, dubitavi, vtrum essent relaxandæ executoriales in fauorem Ioannis Solano, non obstante cessione alijs facta de dicta Scolastræ, fuerat in fauorem Ioannis Solano lata sententia contra Dominicum della Coeua nõ possessorem, quæ ob non prosecutionem, & non prorationem fatalium transiuerat in rem iudicatam, ante tamen lapsum fatalium: ¶ Ioan. Solano cessisse præsupponebatur ius quod habebat in fauorem tertij, vnde ex aduerso dicebatur in Ioan. Solano fauorem non esse relaxandas executoriales, tanquam eius non interesset postquam ius à se abdicauerat: ¶ dixerunt tamen domini esse relaxandas, quia eius intererat saltem respectu expensarum factarum in lite, quare non erat facta cessio, licet etiam Ioannes Solano ex multis alijs prætenderet interesse, quia reseruauerat sibi pensionem 300. super fructibus Scolastræ cum regressu, cuius tempus nunc aduenerat, tamen sola expensarum ratione, tanquam sufficienti, dixerunt domini esse relaxandas executoriales.

Romana hereditatis de Gadis. 18. Febr. 1549.

S V M M A R I V M.

- 1 Instrumentum dotis in quo est pactum constituti vtriusque probet verum titulum legitimæ possessionis in Castro, vel hereditate prætensa.
- 2 Deposita factum nomine mulieris idque in causam dotis, non præsupponitur depositum pro soluendis creditis hereditarijs mariti prædefuncti, sed creditrix earum ipsa mulier dicenda, & habenda est.
- 3 Instrumentum dotis confessatæ, & non numeratæ non probat titulum possessionis prætense in hac causa. Limitationem istius collige ex num. seq.

DECISIO CCXXI.

E Adem die in causa Romana hereditatis de Gadis, dubitavi, ¶ vtrum instrumentum dotis in quo est pactum constituti præstet iustum titulum Domine Claudie ad possidendum, & ratio dubitandi erat, quia in instrumento confessata fuerat, & ultra quod esset confessata, constabat quod respectu 9000. duc. non erat numerata, quia in instrumento habebatur relatio ad quoddam depositum factum super beneficio illorum della casa, quod fuerat factum sub nomine Claudie, & ille pecunie semper steterant sub illius nomine, & sub illius nomine oēs fuerant leuata: & licet ex aduerso diceretur esse leuata ad utilitatem Aloisij mariti, qui dotem confessus fuerat, & deinde post eius obitum in satisfaciendis creditoribus hereditarijs, tamen dicebatur, quod propter hoc pecunie illæ non erant numeratæ in calum dotis, sed quod Claudia erat creditrix illarum pecuniarum, resoluerunt Domini, quod quantumcumque erat respectu duc. 9000. quod ¶ instrumentum illud dotis confessatæ, & non numeratæ non probat titulum, est tex. cum ibi notatis per Doct. in l. si exequutori. C. de non nume. pecu. & per Castrensem in l. mulier. §. si vir, ver. quod intellige. ff. sol. ma. trim. ¶ quia tamen instrumentum erat duc. 9000. dixerunt, quod respectu 9000. duc. & etiam minimè summæ poterat dare titulum sufficientem ad propositu de quo agebatur & præstare hoc ad excludendum possessionem Archiepiscopi aduersarij Dom. Claudie.

F A B I I.

Arborensis pensionis. 18. Febr. 1549.

S V M M A R I V M.

- 1 Absentis Cardinalis agentes si institerint pro examinatione Cardinalis affictuarij iã ad professionem parati causa captandi aeris sublubrioris ratione valetudinis curandæ, & iurisdicctio dicatur auditoris ad tale examen non extendi, vtrum hoc non obstante ad examen procedi possit.
- 2 Examen super nullitate pensionis etiam non obstante iurisdictionis defectu aliquando ex stylo Rotali per Auditorem fieri potest.

DECISIO CCXXII.

E Adem die in causa Arborensis pensionis, cum institeretur coram me per agentes Cardinalis Annibal-

I tis, quod ¶ examinaretur Cardinalis de Amianiaco affictuarius, & iturus esset Viterbium sanctum Cassianum, & deinde Papiam, & post vagaturum tota æstate per loca Italia vbi magis sanitati suæ videretur expedire. Et ex aduerso diceretur me non posse committere examen, quia habebam tantum iurisdictionem super nullitate sententiarum Ferratini, & Antonij Augustini petebatur, ¶ tamen examinari super nullitate pensionis, consului dominos, qui dixerunt, quod nõ obstante defectu iurisdictionis opposito, poteram per id quod habetur decis. 59. in antiq. dixerunt tamen quod Cardinalis nõ poterat dici testis adfuturus taliter, quod posset examinari eo quod non erat adfuturus, vt pote in longinquas partes profectus, & mora erat diuturna, & nihil allegarunt quod mihi fuit visum inauditum, & contra notata per Abb. in c. quonia frequenter in principio, vt lit. non contesta. & hoc fuit 13. Maij. 1549.

F A B I I.

Toletan. matrimonij. 27. Maij. 1549.

DECISIO CCXXIII.

D ie 27. eiusdem in causa Toletan. matrimonij licet dederim dubium alijs sepius datum super verisimilitudine probationum famarum contrariarum, tamen in illo non accipi vota dominorum, sed solum recensui totam causam, & omnia, quæ p me in hac causa fuere proposita, & resoluta, & fuit dictum hoc dubium restringendum, vt apparet. 235.

F A B I I.

Hispalensis Matrimonij. 27. Maij. 1549.

S V M M A R I V M.

- 1 Fatuitas partis allegata ab illis qui prætendunt interesse in causa matrimoniali, an impediatur remissoria prætensa à procuratore partis, quæ de fatuitate notatur non constato notoriè de fatuitate, nec ea probata, negatiuè.
- 2 Coniunctæ personæ, vt fratres fatuitatem sororis probare se offerentes, & hunc in finem remissoriam petentes in fauorem matrimonij de quo quæstio est post factum diuortium, vtrum debeant exaudiri, & remissoria concedi.
- 3 Partes vtræque de matrimonio dissentientes quarum vna super nullitate eiusdem remissoriam petit, altera super eius validitate similiter remissoriam dari postulat, quæ illarum illam debeat impetrare.
- 4 Procurator partis, nec offerens cautionem de rato duorum millium ducatorum petens pro nullitate matrimonij remissoriam cum non habeat mandatum ad illam causam non auditur.

DECISIO CCXXIII.

E Adem die in causa Hispalen. matrimonij dubitavi an remissoria decreta in fauorem fratrum Marchionis qui venerant ad causam pro suo interesse, & commiserant causam nullitatis mandati, à Marchionissa, quia dicebant esse fatuam: vnde hoc prætextu prætendebant posse impediri remissoriam, quæ prætendebatur à procuratore Marchionissæ, tamen dixerunt domini non posse impediri, quia de facultate non constabat, licet aliquam famam dedisset, & petebant ¶ fratres remissoriam ad probandum fatuitatem, quia in hoc nego-

tio tractabatur materia peccati, quia erant separati, & quam citissime posset deberet negotium expediri stantè eo, quod causa matrimonialis breuiorem requirit expeditionem ad nõ. per Doct. in c. ad querelam de procur. ¶ similiter & Marchio qui comparuerat ad causam citatus à Marchionissa, qui commiserat causam connexam super nullitate matrimonij, pro tuitione eiusdem postquam viderat fratres Marchionissæ venisse ad causam pro tuitione matrimonij, & ea expressè super hoc commissa, petebat remissoriam pro impugnando matrimonio, sed illa fuit denegata non obstante, quod ¶ offerret eius procurator cautionem de rato 2000. duc. iuxta decis. 713. in antiq. quia dixerunt domini, quod nullum penitus mandatum habebat ad illam causam, & hoc claru erat nec etiam dubitabatur de eo, ad nõ. per Doct. in l. ff. de procur. & licet esset producta quædam litera missua Marchionissæ ex qua prætendebat elici mandatum, tamen dixerunt domini, quod nil faciebat, quia in ea non constabat, quod de hac causa, & negotio loqueretur, maxime cum fratribus.

F A B I I.

Romana de Gadis. 20. Maij. 1549.

S V M M A R I V M.

- 1 Procuratore domino litis effecto per obitum partis principalis cuius nomine constitutus fuerat procurator, contra eum an in causa procedi possit.
- 2 Confirmatio tutorum à prædefuncto filiabus pupillis datorum, an impediri possit à parte aduersa prætendente super hereditate mariti ipsius prædefunctæ.
- 3 Pars aduersa se spoliata asserens, volens procedere ad restitutionem examinationem, & iurium productionem, citando procuratorem partis contrariæ principalis iã defunctæ, iam dominum litis effectum qui diffugiat litem, adducta excusatione de impedimentis non habitæ pecunie, nec copia instrumentorum ob nondum confirmatos tutores, non debet audiri, nisi sublati impedimentis, præsupposito, quod ipsa fuerit in causa quo minus confirmarentur dati tutores in testamento.
- 4 Facto aduersarij impeditus procurator iam dominus litis effectus quominus procedi possit in causa cum passus nõ fuerit confirmari tutores, non tenetur comparere, & iudicium suspendi debet, cum quolibet iustum impedimentum faciat suspendi iudicium iam ceptum.
- 5 Carentia pecunie iustum immo iustissimum est impedimentum ad supercedendum in lite iam cepta.
- 6 Litis dominus effectus iam procurator si ulterius in causa procedi nolit ob allegata impedimenta defectus pecuniarum, & instrumentorum, quæ pro nunc haberi nõ poterant ob non confirmatam, vel decretam adhuc tutelam illa impedimenta probare debet, alioquin fit progressus ad vltiora.

DECISIO CCXXV.

D ie 20. eiusdem in causa Romana de Gadis dubitavi, ¶ vtrum sit procedendum contra procuratorem Dominu litis effectum in casu de quo agit: mortua erat Dom. Claudia vxor quodã Aloisij de Gadis, institutis filiabus, pupillis, quibus multos tutores dederat, ¶ quorum confirmationi se opposuerat agentes per Archiepiscopo Cõsentienfi pro aduersario in hac causa, ¶ in ¶ qua prætendebat spoliu, & volentes procedere ad

examen quorundam testium, & iurium productorum citabant procurator olim Dom. Claudie dñm litis effectus: procurator diffugiebat litem, dicens quod non poterat defendere causam, quia non habebat pecunias, nec hñe poterat, ex quo nondum erat decreta tutela, nec poterat habere scripturas quib. causam defenderet, & propterea dicebat quod licet procurator Dominus litis effectus posset conueniri, tamen ex quo erat impeditus prosequi causam facto aduersarij, qui impediabat quo minus tutores in testamento dati confirmarentur, quod propter hoc in iudicio debebat superferri, quia quodlibet iustum impedimentum facit causam suspendi in iudicio ceptã ad leg. 2. §. sed si non. ff. si quis caut. not. in ca. querela, de procur. & iustum est impedimentum carere pecunijs, ad glo. in c. non iuste, de procur. per Franc. in c. ex ratione, col. 3. de appell. tamen pro nunc non constabat de his quæ opponebantur, & agentes pro Archiepiscopo petebant adduci iura nouiter producenda, & articulos in quibus procurator ex aduerso, ut melius se opponeret ad defendendum litem, non indigebat pecunijs, nec scripturis: dixerunt domini etiam esse admittendos, & testes super articulis examinandos, si postmodum ulterius procedi noller procurator. d. litis effectus, habebat necesse probare impedimenta, quibus probatis, superferretur, aliàs contra ipsum procederetur iuxta regulam legis nulla dubitatio. C. de procur.

F A B I I.

In quadam Bracharensi. 20. Maij. 1549.

S V M M A R I V M.

- 1 Pars spoliata si pareat iudicatum in hoc quod restitutionem in integrum committat, an seruare fructuum & expensarum restitutionem usque in finem litis possit, posito, quod pretendatur paupertas non tamen probata.
- 2 Remissoria ad probandam paupertatem petita à parte eam asserente Rotale tribunal facile concedere solet, posito, quod restituito possessionis fiat parti aduersa.
- 3 Litera impetrata in Curia si non contineant relationem ceterarum in Curia litarum per Rotam non valent, & sunt subreptitiæ.
- 4 Absolutio facta partis aduersa per subreptitiæ literas, ut pote in quibus narrata non fuerit narranda, non citato cuius intererat, est superuacua.
- 5 Opposito nullitatis sententiarum antea litarum si fiat à parte spoliante cum fuerit in prioribus processibus discussa, non habetur in consideratione.

DECISIO CCXXVI.

Adem die dubitavi in causa Bracharen. de Bricia dos utrum resolutio facta à partibus sit declaranda subreptitiæ, & procedendum ad vltiora iuxta formam commissionis. Petrus Perez obtinuerat rem iudicatam, executoriales, & omnia usque ad interdictum in locis vicinioribus contra Abbatissam, & moniales sanctæ Annæ quæ etiam parueraat quoad commissionem, & commiserat causam restitutionis in integrum, seruatis fructibus, & expensis in finem litis, docto de paupertate, quam nunquam poterat probare, & petierat remissoria ad illam probandam, quam Rota concesserat dummodo operarentur, quod possessio restitueretur aduersario, quod promiserant, & nihil fecerant, sed narrato Papæ, quod multis tenebantur, & maxime prædicto Petro, & non potuerant soluere, obtinuerat à Papa per li-

teras in forma Breuis, ut committeretur cuidam iudici in partibus qui illas admitteret vocatis vocandis ad beneficium. c. peruenit, siue Duardus, & illos absolueret à quibusuis censuris quibus propter præmissa debita innodata fuissent, & iudex delegatus citato Petro qui erat in Curia per affixiorem ad Valuas ecclesie, illas absoluerat, & Petrus hic in Curia impetrat literas Apostolicas in forma breuis, & fecerat mihi committi subreptione dictarum literarum cum facultate extendendi interdictum ad alias duas ecclesias, & ita Rota dixit literas, subreptitiæ, quia non erat narratum censuras latas in Curia per Rotam, ideo non propter subreptionem literarum executorialium decretarum post rem iudicatam, & articulus proprietatis pendebat in Curia, & nulla erat absolutio, quia non erat citatus Petrus residens in Curia, iuxta formam literarum, & cõsensere domini, quod iuxta formam commissionis extenderetur interdictum: & licet opponeretur de nullitate sententiarum, quæ transferat in rem iudicatam, quia tum aliàs in principio huius libri patet, nullitatis & iniustitiam sententiæ fuisse discussam, noluerunt hoc attendere, sed quia hodie mihi fuit inhibatum vigore specialis commissionis, potui alio modo procedere.

F A B I I.

Vicentini matrimonij. 20. Maij. 1549.

S V M M A R I V M.

- 1 Taxatio alimentorum mulieri præstandorum in bonis mariti prædefuncti, fieri debent secundum liquidationem, & possibilitatem bonorum hereditariorum.

DECISIO CCXXVII.

Adem die in causa Vicentini matrimonij dubitavi quid ad quam summam sint taxanda alimenta pro Nicolao, & Domini omnibus consideratis taxarunt ad summam 100. scutorum salua facultate augendi & minuendi taxationes prout melius liquidabant bona, de quibus non bene constabat partibus inter se discordantibus.

F A B I I.

Salamantina Abbatiæ. 20. Maij. 1549.

S V M M A R I V M.

- 1 Decretum executorialium an vim obtineat diffinitiuæ, ita ut appellatio ab huiusmodi decreto interposita in suspensio ipsam tenere possit executionem.
- 2 Iudex utramque habens iurisdictionem, licet subrogatus in locum alterius iudicis, decernendo executoriales tacite videtur pronunciare de non prosecuta appellatione.
- 3 Iusta appellatio videtur si pars grauata se ostendit ex eo quod iudex eadem die qua decreuit executoriales, etiam admisit articulos in causa appellationis.
- 4 Pendente causa appellationis, an possit fieri progressus ad vltiora absque eo, quod commissionis vigore terminus præfigatur ad finiendam causam appellationis.
- 5 Commissio si clausulam contineat cum facultate si quid exequendum fuerit, auditor exequatur, ita debet intelligi, ut non eneruet auxilium appellationis, quod omnino tenet in suspensio ipsam executionem.

DECI-

DECISIO CCXXVIII.

Adem die in causa Salamantina Abbatiæ, dubitavi, utrum decretum executorialium habeat vim diffinitiuæ, ita ut appellatio ab eo interposita suspendat executionem, & posito quod sic, utrum potuerit deueniri ad declarationem usque ad commissionem propositionis termini: Et licet Fel. in ca. quo ad consultationem, col. 1. ver. ex pronuntiatione, de re iudi. & Doct. maxime Aret. in l. stipul. alien. col. 3. ff. de ver. ob. dicant, quod non, tamen in casu de quo agatur dixere omnes nemine discrepante, decretum hoc habere vim diffinitiuæ nam pars vna pretendebat rem iudicatam, & porregerat commissionem executorialium Simonettæ: altera etiam constabat commississe, & prosecutam fuisse causam appellationis in tempore, & hæc causa fuerat commissa Staphileo, & sic duplex causa pendebat, quæ agitabantur coram Borfio surrogato vtriusque, quo stante, ad instantiam illius, qui pretendebat rem iudicatam, fuerat presentata commissio Borfio & parti aduersæ præfixerat terminum infra quem si de commissione, & prosecutione appellationis non doceret procederet in causa appellationis tanquam subrogatus Simonettæ: vnde dixere domini quod cum haberet utramque iurisdictionem conditionaliter decernendo executoriales, videbatur etiam tacite pronuntiare, nec constare de prosecutione appellationis, à qua si non fuisset appellatum, pronuntiatum remansisset illud negotium, & propterea vim diffinitiuæ habebat: & ideo appellatio suspendebat, & maxime grauabat, & ideo iusta fuit appellatio, & maxime, quia iudex eadē die qua decreuerat executoriales, admiserat articulos in causa appellationis, & prosecutionis, quo stante, sequitur etiam resolutio secundæ partis dubij: quia si causa appellationis pendebat, non potuerat ad vltiore executionem procedere, absque eo quod vigore commissionis præfiguretur terminus ad finiendum causam appellationis: & licet in eadem commissione diceretur cum facultate si quid exequendum fuerit, auditor exequatur, super quo pars aduersa faciebat fundamentum: tamē dixere domini quod nihil faciebat, quia commissio loquitur conditionaliter, & stante, quod appellatio suspendebat aliquid exequendum non erat.

F A B I I.

Toletana matrimonij. 24. Maij. 1549.

S V M M A R I V M.

- 1 Fama contraria, & inter se pugnantis ratione concubinitus, an probari sufficienter possint ex verisimilitudinibus iudiciorum iudici propositorum.
- 2 Subornatio testium si metuatur, & constet de metu illato testibus per potentiam partis, non satis probari potest verisimilitudo inditiorum ad famarum contrariarum probationem ratione concubinitus subortarum.

DECISIO CCXXIX.

Adem die in causa Toletana matrimonij, dubitavi stante probatione famarum matrimonij, & collusionis de quibus actis, utrum verisimiliter possint famæ contrariæ concubinitus, validitatis sniarum & libertatis Io. Baptistæ probari iuncta verisimilitudine ex his quæ dñr de subornatione, & terroribus & minis factis testibus per Comitum Seniores, & per id quod hñ in processu facto Vallis oleti in alia causa, & multa hinc inde

fuerit deducta de quibus in informationibus & dñi fuerit in opinione ex hoc solo non causari verisimilitudine ista, nec ex eo dādā esse remissoria, licet in coram animis aliquid suspicionis remaneret, maxime in processu Vallis oleti.

F A B I I.

In quadam causa nullitatis processus. 24. Maij. 1549.

S V M M A R I V M.

- 1 Procedi expensis non ex integro solutis, non potest ad vltiora stante sic commissione, & ideo earum necessario taxa est primario faciendā, nec valet depositum de soluendo, sed effectualis solutio expensarum fieri debet, antequam procedatur.
- 2 Cupiens procedi in causa in qua vigore commissionis ad vltiora progredi non licet, nisi effectualiter solutis expensis debet facere taxam expensarum, & illas soluere, non ille cui sunt rescindendæ expensæ.

DECISIO CCXXX.

Adem die, quia in quadam causa erat adducta nullitas processus per commissionem, erat commissum iudici, quod referatis expensis procederet ad vltiora, & quia expensæ non erant taxatæ, qui obtinuerat commissionem volebat facere depositum vnus Iulij, & procedere: fuit mihi dictum à D. Decano, quod non poterat procedere, nisi effectualiter solutis expensis, postquam commissio ita dictabat, & quod debebat ille qui volebat procedere facere taxationem expensarum, & soluere, non autem hoc onus spectabat ad illum cui rescindendæ erant, aliàs ad illum spectaret.

F A B I I.

Vicentini matrimonij. 27. Maij. 1549.

S V M M A R I V M.

- 1 Taxatione alimentorum facta, antequam ad illorum solutionem procedatur, citanda est pars que ea conferre debet, ad relaxandum executoriales aliàs decretas, & ad videndum alimenta decerni.
- 2 Taxatio alimentorum ubi facta fuerit si tamen nondum de ijs decretum fuerit promulgatum, pro nunc adhuc non dicuntur deberi, stante etiam resolutione facta illas deberi.

DECISIO CCXXXI.

Adem die in causa Vicentini matrimonij petebat à me postquam erat taxata alimenta ad ceterum aureos pro Nicolao quod deberet procedere in adhibere soluere à die, quo anno elapso illa non posse denegare resolutumque fuerat factum in plena audientia, & illo die fuerat citata pars ad relaxandum executoriales aliàs decretas, & ad videndum decerni alimenta pro Nicolao, & Lucretia, pro qua tñ non erat resolutum posse decerni, & notarius more solito vltimarum audientiarum acceperat cedulam, deinde annotauerat hoc modo, quod declarauerat executoriales quantum ad alimenta dixi vltierius velle consulere Rocã, vñ dixere Dñi, quod quo ad decretum alimentorum nihil fuerat factum, & ppea non poterat ex nunc aliquo modo deberi licet etiam resolutum esset deberi, & hoc est stante licet pars à decreto alimentorum appellauerit, & causam appellationis commiserit, quia hoc non faciebat, quod decretum esset factum, licet illi debitores ne per... extēderetur

S 2

deretur postquam notarius acceperat cedula appellauerat, & causam commiserat.

F A B I L.

Pampilonensis beneficij. 27. Maij. 1549.

S V M M A R I V M.

- 1 *Mota questione parti super intrusione, & spolio beneficij si compareat pretenus spoliator, & cedat in fauorem aduersarij possessionem neque ulterius compareat, nisi cum protestatione aduersarium cui cessit nihil preten dere in istius beneficij possessione posse, & ob id se nõ de bere molestari, si nihilo minus iudex contra ipsum proce dat condemnando in fructus, & vsque ad brachium se culari sententia est iniqua ex eo quod vocatus in ius pa ruerit iudicato, & incontinenti cesserit neque fructus illos percepit.*
- 2 *Habens procuratorem in partibus ad acceptandum quæcũ que beneficia cadentia sub suam expectatiuam, non po test acceptare ea quæ ante impetrationem expectatiue vacantia fuere.*
- 3 *Nemo ad spoliũ admittendum licet constitutus sit pro cu rator presumitur habere mandatũ cum id delictum con tineat cuius executio nullo mandato contineri potest.*
- 4 *Gesta per procuratorem assertum etiam sub nomine princi palis, non nocent ipsi principali ex quo incontinenti à die inius uocationis omne ius si quod habebat in beneficij possessione in fauorem aduersarij cesserit, tamen cũ pro testatione.*
- 5 *Soluens fructus in quos fuit condemnatus timore brachij secularis ex parte, exempli gratia aureos centum cũ pro testatione sui iuris conseruandi illo docto ad restitutionẽ eorum aduersarius uenit condemnandus.*

DECISIO CCXXXII.

IN vna Pampilonen. beneficij defos dubitauit, an Alphonus esset bene condemnatus in fructib. Contra illum t mota fuerat quæstio super intrusione, & spolio huius beneficij, & ille cõparauerat, & cesserat possessionem ad fauorem illum in ius uocantis, & nõquàm post modum comparauerat, nisi repetita protestatione, quod in hoc beneficio aduersarius nihil poterat preten dere, & quod nõ debuerat molestari nihilo minus iudex contra illum decreuerat sententiam, & condemnauerat in fructib. quæ sententia transierat in rem iudicatã, quæ non fuerat appellatum, & fuerant decreta executoriales, & deuentum vsq; ad brachiũ seculare contra istũ, & fuit commissa liquidatio fructuũ in partib. ad quod compa rauerat iste, & concordauerat de iudice, & cõstituerat pcuratorem in partib. qui intenderet liquidationi facien dæ, sed tñ in omni comparatione protestatus fuerat non recedere à prima protestatione, & propterea dñi dixere, quod ex quo incontinenti cesserat, & non constabat, qd aliquos fructus percepisset, quod malè & iniquè erat cõ demnatus: & t licet iste haberet procuratorẽ in partib. ad accipiendum quæcũq; bñficia cadentia sub sua expe ctatiua, & eorũ capiendã possessionẽ, & vigore huius mã dati possessionẽ accepisset, & in partib. ferè per duos an nos litigasset, super conseruatione huius possessionis, & propterea contra principale suum esset commissa cã in Cùria super spolio, tñ ex quo mandatũ nõ se extẽdebat ad hoc bñficiũ cum non caderet sub sua expectatiua, quia iam per multos menses an expectatiuã concessam vacauerat, vt planum erat, & esto, quod esset comprehen

sum non t habebat mandatũ ad spoliandũ, & sic ad delin quendũ, quod ea q̄ erant facta per suum t assertũ pro cu ratorem eius nomine, sibi non nocebãt, cũ statim qd vo catus fuerat in iudiciũ cesserat possessionẽ si quam habe bat in fauore aduersarij: t & quia iste de fructib. de qb. erat condemnatus soluerat timore brachij secularis cen tum aureos, & obtinuerat commissionem, quod in hunc euentum sibi deberent restitui, & terminos seruauerat, dixerunt domini me debere condemnare aduersarium ad illos sibi restituendos.

F A B I L.

Senensis prædij. 27. Maij. 1549.

S V M M A R I V M.

- 1 *Actio parti quæsitã, an remitti possit sine solemnitatib. à iure requisitis in alienatione rei ecclesiastice immobilis.*
- 2 *Venditio medietatis prædij si fiat recepti solutione in parte an pactum, quod reliqua solutione nondum factã nõ de beat transferri dominium in ementem sit obligatorium ita vt seruari debeat.*
- 3 *Soluens reliquũ vigore pacti in venditione propositi actio nem sibi querit, ita vt dominij translatio amplius retar dari non possit.*
- 4 *Prædium habitum ex causa venditionis, vel res aliqua immobilis à prelato, vel ecclesia, vt non potest sine solẽ nitatibus requisitis alienari, ita & actio ad istud compe tens eodem modo ab eodem prelato prætermisissis dictis so lennitatibus cedi non potest in præiudicium ecclesiæ, limi tationem eius vide infrã nu. 9.*
- 5 *Iudicium idem de actione ad rem competente, quod dere ipsa habetur.*
- 6 *Præiudicare potest in rebus quærendis ipse prelatus sũ ec clesiæ quantumcunque ipsi esset quæsitã actio, secus in iam quæsitis.*
- 7 *Repudiare potest etiam ea prelatus in præiudicium sue ec clesiæ ad quæ illi iã actio fuit quæsitã ex opinione laicis.*
- 8 *Vendens partem prædij, & non tradens, factã solutione ad eam tenetur, aut ad restitutionem integram pretij tempo re contractus soluti.*
- 9 *Pecunia Religionis depositã in banchnm eo fine, vt in stabili emptionem conuertantur, non possunt ad alios effe ctus expendi, nec restitui emptori, sed illud stabile rema nere emptum penes emptorem pro Religione.*

DECISIO CCXXXIII.

EAdem die in vna causa Senensis prædij fuit dubita tum t vtrum actio quæsitã præceptoris potuerit re mitti sine solẽnitatib. aliàs de iure requisitis in alie natione rei ecclesiæ immobili quidam enim vendiderat p̄dium dimidium præceptoris. S. Ioan. Hierosolimitani ementis pro se, & nomine præceptoris, pro certo p̄cio, cuius pars tunc fuerat soluta ad 100. t quod reliquũ in fra trienniũ solueretur, & interim donec p̄cium solueretur, non transferretur dñium: t vnde aliàs fuerat dictum actionem ex hoc contractu fuisse q̄litam p̄ceptoris, vt pos set, soluendo reliquũ pretij agere ex vendito ad partem fundi sibi venditi, qui p̄ceptor non solũ soluera residuũ pretij, immo p̄teritum quod tpe venditionis numerauerat, erat sibi solutũ, ex quo dicebatur id nõ potuisse fieri, t quia sicuti p̄dium si habuisset nõ potuisset alienare sine solemnitatibus, eodem modo nec actionem ad illud cõpetentem, cũ t iudicaretur de actione prout de re ad quam

quam competit, vt per gl. Bar. & Ang. in auth. de nõ alie nandis aut permutan. rebus Ecclesiæ in prin. & per Bart. in l. potest de autor. tutor. per Abb. in c. nulli, de reb. ec clesiæ nõ alienan. domini tamen dixere contrarium, t quia in quærendis prælatus potest præiudicare eccle siæ suæ, per not. per gl. in c. si q. 6. per lmo. in c. paternita tis, de donatio. per Abb. in c. verum, de cond. apposit. & etiam verum est quantumcunque prelato esset quæsitã actio, vt latissime per Ias. qui dixit hanc communem in l. hoc legati. ff. de leg. 1. t Nam vult prelatus posse repu diare ad quod sine dubio erat quæsitã actio . . . . in casu nostro esset eventualis si infra trienniũ soluisset, & do mini maxime ponderarunt, quod successor in beneficio petierat partem dicti prædi in ciuitate Senarum in qua contractus fuerat celebratus, t & fuerat iudicatum ven ditionem tenere ad traditionem prædij, vel ad restitu tionem integram precij tempore contractus soluti, & sententia transierat in rem iudicatã, & fuerat executã, quia tamen aliquo modo constabat, licet non plenè, qd t pecuniã solutã pro isto prædio erant præceptoris, & depositæ in banco cum hoc, quod non possent moueri nisi cõuerterentur in emptionem alicuius prædij, quod si de hoc plenè constaret, pecuniã essent malè restitutz, & solutz, & possent repeti, non autem prædium, dicebãt etiam quod pars pecuniarum restitutarũ emptori erat pro maiori parte exposita in emptione alterius prædij, quod etiam nunc possidebatur per præceptorẽ Mo dernum qui litigabat, quod tunc quoad illam partẽ præ dij res esset sine aliqua difficultate, quia tamen hoc etiã plenè non constabat, non fuit factã vis super hoc.

F A B I L.

Tullen. Meten. matrimonij. 27. Maij. 1549.

S V M M A R I V M.

- 1 *Consuetudo in instrumentis matrimonialium si diuersa sit pro locorum diuersitate probanda est ab illo qui eam allegat.*

DECISIO CCXXXIII.

EAdem die in causa Tullen. Meten. matrimonij fue rat dubitatum t vtrum consuetudo perficiendi in strumentum de quo agitur esset seruãda, & quod probaretur, & prius fuerat dubitatum vtrum probaret consuetudo, tamen quia hæc causa multas habebat diffi cultates, nec poterat, ante ferias expediri, fuit dictum qd erat bonum in causa super sedere, & ita dubia non fuere proposita.

F A B I L.

Desertionis appellationis vltima Maij. 1549.

S V M M A R I V M.

- 1 *Commissio & decretum executorialium, an extinguat litem super causa desertionis, vel non desertionis appellationis.*
- 2 *Decretum executorialium cum per illud videatur pronun ciatum super causa appellationis, & ita negotium diffini tum, habet vim diffinitiuã.*
- 3 *Commissio si sit cõditionalis dans iurisdictionem super vna causa, vel super alia, propter illam dictionem, vel, non potest extendi ad vtramque.*
- 4 *Index decernens executoriales non docto à parte de prose*

cutione appellationis intra terminum præfixum sibi, taci tẽ videtur innuere appellationem esse desertã, & sic firma manet sententia tanquam diffinitiuã.

- 5 *Index dans executoriales, & eadem die admittens articulos ad probandum prosecutionem appellationis, an hoc facto nullitas actorum argui possit.*
- 6 *Commissione duplici factã iudici quarum vna decretũ exe cutorialium continet, altera præfixionem termini parti ad docendum de prosecuta appellatione, non potest decernere executoriales nisi prius de deserta constiterit ap pellatione.*

DECISIO CCXXXV.

Dic vltima Maij dubitauit prout supra addendo ad petitionem partis, t an per commissionem, & decretum executorialium fuerit extincta lis in ter Franciscum, & Didacum super causa desertionis, vel non desertionis appellationis: nam in alia audientia dixere domini, quod per t decretum executorialium iudex videbatur pronunciasse super causa appellationis, & ita negotium illud diffinierat propter quod tale decretũ ha bebat vim diffinitiuã, quod nunc reuocabatur in dubiũ quia cum essent duæ causæ, licet essent decreta execu toriales, tamen alia super desertione appellationis mane bat: sed ego dicebam t quod cũ commissio de qua nunc agitur esset condicionalis dando iurisdictionem sup vna causa vel alia, non aut simul sup vtraque: nam ita carabat commissio, quod præfigeretur terminus intra quem si doceretur de vltima p̄secutione appellationis, tanq̄ sub rogatus Simonetta, t aut quod volebamus dicere, quod decernendo executoriales, & sic procedendo in negotio executiuo, pronunciauerat tacitè appellationem esse de fertã, & nihil legitime docto de prosecutione sicut in veritate non erat doctum, & sic stabat decisio firma supe rius factã: aut volebamus dicere, quod remanebat ad huc negotium appellationis prout etiam videbatur iudex velle, quod remaneret, t quia eadem die qua dede rat executoriales admiserat articulos ad probandũ prosecutionem appellationis, & tunc decretum executoria lium erat nulliter factum cum ad vnum tantum vel al terum haberet iurisdictionem, vel procedendi, vel saltem omnia quæ postmodum subsecuta fuere erãt nulla, t quæ debebat vigore, vel primæ, vel alterius commissionis p̄ hgere terminum ad effectũ, vt finiretur negotium deser tionis appellationis, anrequàm procederet ad executio nem vltiorẽ, & istud placuit omnibus dominis.

F A B I L.

Toletani matrimonij, vltima Maij. 1549.

S V M M A R I V M.

- 1 *Testium multitudo nouiter producendorum iuncta depõ sitione testium in antiqua remissoria examinatorum, an probet verisimilitudinariè famam concubinitus sub ortam.*
- 2 *Fama collusionis, etiã per testes quamplures probata ener uatur per famam de matrimonio quæ pluribus multo testibus fuit asserta ad fauorem mulieris, & bonæ fidei eiusdem ac prolis etiam legitimationem.*
- 3 *Specialiter quæ articulari debent si non eo modo quo requi ritur fuerint deducta non prosunt articulari.*
- 4 *Remissoria propter damnum irreparabile debet eo modo concedi illaq; forma, vt omnem penitus nociuam diluat suspicionem.*

DECISIO CCXXXVI.

Adem die in causa Toletani matrimonij dubitauit præsupposito, quod famæ concubinarum validitate sententiarum, & libertatis Io. Bap. per Ioannem minorem articulata, sint releuantes, & non fuerint aliâs specificè productæ ad articuladû, quod nulla vnquâ fuit fama matrimonij inter Io. Baptistam, & Ioannam quod fuerit fama publica de sententijs, & vtrum sit verisimile famas publicas posse probari necdum ex deductis in proximo præcedenti dubio, sed etiam sumpta verisimilitudine ex multitudine testium quos Dominus Ioannes minor examinare intendit, stante etiam, quod aliqui testes quos referam in remissoria antiqua fecerant mentione de fama concubinarum, & quod forsân 20. testibus in partibus nulliter examinatis etiam pro fama super dictis famis productis, & domini nulla habita consideratione de fumo de quo in puncto ex rationibus de quibus aliâs, tunc super illis fuit dubitatum inclinare pro remissoria ea ratione, quia etiam data prioritate oppidi Terroson 300. vicinorum, & ex aduerso præsupponbatur, & præsupposito, quod fama & collusionis etiam esset probata per 25. testes, quamuis quindecim tantum inter testes Comitiss inuenerim, & 6. item testes licet de populo non se retrinxerant ad famâ collusionis tanquam ad illam, quæ sibi nocebat, quia fama matrimonij per multo plures erat probata non poterat nocere quominus Beatrix esset in bona fide, & sic proles esset legitima propter sententias latas contra matrimonium, vnde erat necesse, quod constaret fama collusionis sententiarum ad causandum malam fidem, tamen erat possibile, quod multo plures extarent, tamen propter loca multa circumuicina, quæ in die nundinarum concurrerant ad locum de Terroson & data possibilitate, etiam erat verisimile propter suspicionem examinatorû pro parte Comitiss, de quibus alias fuit dictum, vt ex præsupposito secundo, & quia ista validitas sententiarum contra collusionem probatam non erat specialiter articulata ex quo etiam resultabat qualis esset lesio in minore, licet aliâs ex hoc esset specialiter informatum, & dictum contra, eo maximè & inclinabat pro remissoria, propter damnum irreparabile, quæ etiam deberet dari modo, & forma, quæ omnem penitus suspicionem dilueret: dixere etiam se desiderare, quod ad Curiam deducerentur aliqui testes ex parte petentis remissoriam pro fumo.

F A B I I.

Astoricensis Sancti Brixini. 3. Iunij. 1549.

S V M M A R I V M.

- 1 Testes de antidatione deponentes si non sint vnanimes in depositione determinata diei non releuant. Idem si non concordent in positione oppidi in quo gratia dicitur expedita, num. seq.

DECISIO CCXXXVII.

Die 3. Iunij Astoricensis Sancti Brixini, dubitauit an testibus examinatis qui legentur esset suspicio antedationis, & quia altera pars, quæ opponebat de antedatione habuit publicationem, & informando non nocebat, quod in dubium reuocaretur vtrû testes probarent, vel non, fuit necessarium procedere, & solum opponerentur quædam ex quibus testium de-

positiones videbantur suspectæ prout erat, quod pars testium videbatur dicere, quod Cardinalis Viseo Legatus qui prouiderat eis. . . in secundo interrogatorio dicebant, quod Cardinalis ingressus fuerat Barchinonem 14. Nouembris cum tamen vna ex duabus supplicationibus, quæ erat data erat die 13. Mensis, & sic eorum de positio præualeret, tamen hoc dictum aliquid suspicionis generabat, & opponeretur etiam, quod secundus sextus & octauus testis dicebant gratias fuisse expeditas in oppido de Monchada, cum tamen gratia cantaret Barchinonen. prout sepius datæ partitæ fuere alias datæ, item legi Dominis depositionem Cardinalis mei exemplatam, qua attestabatur supplicationes signatas, & expeditas Barchinonen. adeo quod materia visa fuit suspecta, & mandarunt causam concordari alia etiam adducebantur.

F A B I I.

Clomacens. bonorum. 3. Iunij. 1549.

S V M M A R I V M.

- 1 Locatio facta ante erectionem præposituræ, vel dismembrationem à monasterio certis hospitibus, an probetiam erecta præpositura cui certa bona attributa fuere possessionem pro monasterio.
2 Bona omnia ante erectionem præposituræ si fuerint monasterij, tamen que nunc præpositus possidet, quam quæ monasterium, secuta postmodum dismembratione à monasterio quædam fuerint in erectione præposituræ illi applicata non tamen in specie constet, vel indiuiduo, quæ ea sint, qualiter veniat probanda possessio illorum à nouo titulari.
3 Actus possessorij, vt solutio pro incisione lignorum facta, & pascuis pecorum si fiant agentibus prelati prætendentis possessionem locorum in quibus tales actus exerciti fuerint, an probent possessionem.
4 Agentes in locis exercentes actus possessorios pro suo principali de quibus est controuersia vbi non constiterit de eorum mandato ad possessionem acquirendam transmissio cum id necessario requiratur non acquirunt possessionem istorum locorum suo principali.
5 Possessorij actus gesti per prælatum in locis de quibus lis mouetur ratione possessionis non obsunt monasterio, nec illud sua possessione priuare non constito de scientia monasterij eo magis si facti tales actus fuerint in locis longè distitis à monasterio, & syluestribus, ex quo non diffculter prætendi ignorantia à monasterio potest.
6 Monasterium ignorantiam prætendens actuum possessoriorum à parte aduersa vt pote in locis remotis longe à monasterio exercitorum, suam possessionem amittere non potest.
7 Cardinalis habens monasterium in commendam ante erectionem præposituræ, & illud possidens qui facta erectione fiat præpositus, continuans quo ad bona præposituræ assignata prius habitam possessionem, ex mutatio- ue tituli facta vt pote cum ex commendatario factus fuerit præpositus non requiritur noua acquisitio possessionis.

DECISIO CCXXXVIII.

Adem die in vna Clomacens. bonorum dubitauit ante erectionem præposituræ factam de anno 1492. omnia bona de quibus agitur essent monasterij, & per ipsum monasterium stante monasterio hospiti-

hospitium locatû, qui ab ipso Monasterio hospitium huiusmodi conducebant possideretur etiam in erectione huiusmodi siue dismembratione pars bonorum Monasterij, & applicata præposituræ, vt propterea quæ Præpositi ex parte testes deponunt probent sufficienter primum extremum propositi priuati etiam ad possessionem Monasterij, & aliter quod prætensa possessio sit restituibilis, maximè stantibus eorum dictis, & instrumentis locationis per Monasterium productis præpositus agebat spolio contra Monasterium & aliâs fuit resolutum optimè probari, tam primum quàm secundum extremum ex parte præpositi, quia tamen aliâs & omnia ista bona tam quæ possidebantur per Præpositum, quàm per Monasterium erant huius Monasterij etiam quantumcumq; pars esset dismembrata à Monasterio, & applicata præposituræ, in eius erectione tamen non constabat quæ sint ista bona, neque constabat de aliquo indicio possessionis ipsius præpositi, vnde dicebatur ex parte Monasterij, quod licet testes præpositi probarent aliquos actus possessorios peractos per agentes præpositi, & per multum tempus prout erant quod incidentes ligna, & pascentes bestias, in locis de quibus agebatur soluisent pro pascuis, & lignis ageribus pro Cardinale, tum per hoc non erat quesita possessio ipsi præposito cum etiam constaret, & essent agentes pro Cardinale in illis locis, non tamen habebant mandatum ad acquirendam possessionem, qui requirebatur, l. 3. §. per procuratorem. ff. de acquir. poss. Vnde Monasterium non dicebatur spoliaste, sed suam antiquam possessionem continuasse, & actus possessorij de quibus supra facti ex parte præpositi non potuerunt priuare Monasterium possessione sua, cum de Monasterij scientia non constaret, & erat etiam in actis, factos huiusmodi actus possessorios in locis syluestribus, & satis remotis à Monasterio, & vnde de facili poterat Monasterium prætere ignorantiam possessionem suam amittere. l. clam possidere, §. quia ad nundinas, ff. de acq. poss. Sed ex aduerso dicebatur, quod ex quo Cardinalis Ferrariensis antiquus ante erectionem præposituræ habebat hoc Monasterium in Commenda, & illud possidebat, & facta erectione præposituræ ipse etiam fuit factus præpositus, quoad bona assignata præposituræ, continuauit illam possessionem quàm prius habebat, mutato sibi titulo, nec noua acquisitio requirebatur, ideo illi actus possessorij facti per agentes suos, profunt ad continuandam illam possessionem suam, & ideo bene dicitur probatum esse primum extremum, Et de secundo non dubitatur ideo restituendus erat non obstante instrumento locationis ex aduerso productis, quia non constabat quod habuisset effectum, nec proderat ignorantia Monasterij allegata, quia dato initio possessionis, continuatio ultra decennium non tollebat difficultatem, & ita omnes domini resoluerent.

F A B I I.

Hispalensis portionis. 3. Iulij. 1549.

S V M M A R I V M.

- 1 Succedens in ius alterius per vim coadiutoria contra quem tres conformes sententiæ antea fuerunt prolata vtrum ex hoc aliquot capiat nocumentum.
2 Sententiæ labæ tres etiam conformes contra primum coadiutorem in cuius ius successit alter non eneruant ius secundum, eo non citato & infcio cum potuerit primus penitus, & colluisse cum aduersario, & ideo permisisse contra se ferri sententiæ.

DECISIO CCXXXIX.

Adem die in cã Hispalen. portionis, dubitauit, & an tres conformes lata contra Ioannem Martinum nocerent Gaspari del Rio, qui successit in ius Ioannis per viam coadiutoria, & omnes domini dixere absq; aliqua contradictione, & ex quo Gaspar ius habebat propter suam coadiutoriam ridiculum erat dicere quod per sententias latas contra per coadiutorem primum eo non citato, & infcio illud, ius esset sublatum, quia potuit Io. Martinez coadiutorem penitus, & propter hoc permissile contra se ferri sententiæ, & colluisse cum aduersario, vnde omnino erat audiendus: quia tamen aduersarius non contentus ista resolutione, petebat iterum audiri, alia vice dubitauit, & dicitur vterius si quid noui deductum fuerit.

F A B I I.

Toletani Matrimonij. 7. Iunij. 1549.

S V M M A R I V M.

- 1 Collusione probata in causa matrimoniali fama contraria, an probari possint per multitudinem testium, vel per testes saltem, qui pro verisimilibus habentur.
2 Collusio prætensa, & allegata in matrimonio, & fama pariter contraria solum testibus possunt comprobari.
3 Testes in Curia examinati si criminaliter inquisiti fuere fidem non faciunt cum non sint omni exceptione maiores.
4 Remissoria non facile concedi debet à iudice in casu quo agitur de præiudicio irreparabili incidentis in rem alicuius mulieris, vel pupilli.
5 Articuli dati si pariant non modicam suspicionem fraudis, non eliciunt remissoriam.
6 Testes ad Curiam etiam ex remotis partibus adducendi sunt aliquando, & si non quamplures, saltem aliquot, ex quorum depositione veritas elici possit de famis contrarijs controuersis, inque eorum depositione mutila pro suppletionem remissoria potest concedi.
7 Curia Romana testes etiâ ex longè distitis prouincijs acciri Romam iubet, vbi timor subortus est subornationis, vel etiam suspicio facta calumniæ.
8 Pœna certa comminatio fieri potest parti, quæ se probaturâ obtulit articulos de quibus questio est suborta à iudice quæ ipso facto incurrat in euentum non facta probationis.
9 Facultas probandi, an ob præsumptam calumniam alicui partium in iudicio constituta denegari possit.
10 Probatio articulorum controuersorum nulli partium vnquam denegatur à iudice, sed modus probandi frequenter, & improbat, & denegatur.
11 Testes ad formarum probationem faciendam ex locis deducendi sunt vbi verisimiliter fama de qua agitur potuit vigere etiam longe à Curia remoti stâte possibilitate & amplis reeditibus pro cuius fauore futura est depositio, præsertim cum ex verisimilibus talis probatio fieri debeat.

DECISIO CCXL.

Die septimo eiusdem in causa Toletani Matrimonij, dubitauit, & stante probatione famarum matrimonij à collusionem, de qua in actis, vtrum verisimiliter possent famæ contrariæ concubinarum, validitatis sententiarum, & libertatis Ioannis Baptistæ probari

F A B I I.

Hispalensis portionis. 12. Iunij. 1549.

S V M M A R I V M.

- 1 Coadiutor non debet admitti ad coadiutoriam litigiosam, nisi visis primo eius iurib. productis, an relevationia sint, stante suspitione calumnia.
- 2 Iudicialiter venit audiendus coadiutor qui arguitur calumniari, confito de contrario, ex eo vel maxime, quod offerat se stare velle vnica promulgationi sententiæ, si hoc idem se facturos polliceantur aduersarij.

DECISIO CCXLI.

De 12. eiusdem iterum proposui dubium in causa Hispalensis portionis, quia agentes pro Alexandro Romero qui nitebantur sententijs, q̄ alijs contra quo ad vitium data erant, præcedentes coadiutores non debere audiri, & stantibus tribus conformibus: cuius contrarij superius resolverunt domini: nunc autem dicebant saltem Rotam ꝛ̄ antequam admitteret coadiutorem Ioannem Aloisij, debere inspici, an iura q̄ producebantur essent relevationia, quia calumniosè contra tres conformes nitebantur, & Alexandrum possessorem molestant: & domini persisterunt ꝛ̄ coadiutorem esse iudicialiter audiendum, vt coadiutoriam defenderet, maxime quia non videbatur calumniari, eo quia, offerbat se velle stare vnica sententiæ si aduersarij hoc facerent, vel saltem si vellet stare duabus, cum ipse esset paratus stare vnice.

F A B I I.

Zamorensis parochialis. 12. Iunij. 1549.

S V M M A R I V M.

- 1 Remissoria dari potest parti, quæ duas sententias conformes reportauit, & medietatem fructuum percepit ante stante notario.

DECISIO CCXLII.

In causa Zamoren. parochialis de Cauagnas, dubitauit, ꝛ̄ vtum esset danda remissoria stante fumo de quo in actis, & dixere domini dandam esse Francisco, qui duas sententias conformes reportauerat, & quia habebat sufficienter fumum ex fide notarij attestantis medietatem fructuum arrendatam fuisse tantum, quæ ascendebat ad summam. 40. duc. contra quam fidem pro euitando, quod non faceret fumum, firmarunt domini, ideo dixerunt dandam esse remissoria.

F A B I I.

Lunens. Sarzanen. Iurispatro. 12. Iunij. 1549.

S V M M A R I V M.

- 1 Ius patronatus in beneficio tanquam dominus loci præcedens ex immemorabili tempore præsentationis factæ a dominis istius loci in quo est beneficium, an infringere possit sententiam latam in forma probanti iure patronatus probato.

Instrumenta

- 2 Instrumenta producta in fauorem Monasterij asserentia Abbatem esse dominum loci, non ob id confirmant ius patronatus beneficii in eo loco siti, stante quod adeo antiqua sint, vt ꝛ̄ probationem domini asserentis præsentationem factam a se a tempore immemorabili infringere non possint.
- 3 Ius patronatus in dubium vocatum assertum a patrone a tempore immemorabili actuum præsentandi ex noua reedificatione, & dotatione vt reacquiri, ita probari potest.
- 4 Patroni asserentes ius sibi competere præsentandi a tempore immemorabili vbi ab annis centum alios ab illis dominos ius præsentandi illud habuisse instrumento probetur an id illis ita probatum obesse possit.

DECISIO CCXLIII.

- E**Adem die in causa Lunen. Sarzanen. iuris patronatus, dubitauit, posito pro nunc, ꝛ̄ quod sententia antiqua nouiter producta sit in forma probanti, vtum tollat probationem per Adam, qui præcedebat ius patronatus spectare ad ipsum, tanquam Dominum loci illius vbi erat beneficium, quod ab immemorabili tempore citrà, semper domini illius loci præsentarunt, tanquam Patroni: Ad elidendâ ista probationem ꝛ̄ erant producta quedâ antiqua instra quorû vnû erat celebratum de anno 1514. in quibus instrumentis continebatur quod Monasterium istud super cuius iure patronatus erat lis, quod haberet Abbatiam & Monachos, & esset electum, & quod plus est quod Abbas esset dominus loci, & istis præcedebatur elidi seu saltem debilitari probationem per Adam factâ. sed dixere domini, quod ista instrumenta erant adeo antiqua quod percutiebant tempus immemorabile probatum, & adeo, quod stabant ista simul quod de tempore istorum instrumentorum non essent ista simul Monasteriû iuris patronatus, sed ex post sicut istud Castrum cepit habere dominos: nam potuerunt acquisiuis se ius patronatus isti domini reedificando, & dotando illud, & quod ab immemorabili tempore, vt testes deponebant, domini præsentauerunt, & pro asserentia allegabatur Aymo. in tract. de antiq. temp. in prima parte, nu. 320. vers. planè, qui alleg. Corn. col. 142. col. 3. ad fin. lib. & facit quod simili dicit Afflic. in decis. 255. in fi. col. antepen. & ita etiam alijs tenuere domini in vna Barchinonen. parochialis della Rocca, vbi quidam probabant se dominos & patronatus ad ipsos spectare ius ab immemorabili tpe ꝛ̄ ex aduerso autem præcedebatur multo ante 100. annos spectasse ius patronatus ad alios, quod dixere domini nil obitare.

F A B I I.

Tolletana pensionis. 12. Iunij. 1549.

S V M M A R I V M.

- 1 Pensionis nullitas an ex eo probari possit quod in confirmatione concordia talis pensionis causa inita inter partes principales, derogationis prædecessoris Pontificis mentio nulla facta fuerit.
- 2 Pontifex ex narratis aut confirmat vel denegat sæpissima insistens vestigijs prædecessorum Pontificum.
- 3 Signatura gratia non raro mouetur exemplo Superiorum, vel prædecessorum officialium ad aliquid concedendum, vel denegandum.
- 4 Mandatum productum ad consentiendum vtum priorem voluntatem arguat principalis in tertij fauorem nominandi per alium prælatum concordia antea inita collegam, idque post factam Cassationem.

gam, idque post factam Cassationem.

- 5 Cassatione facta concordia prælatorum de transferendo pensionem in fauorem personæ nominandæ si noua superueniat voluntas consensus, aut ratificatio antiqui, an dicatur cassatio ob stare placitis innouatis.
- 6 Praxis quotidiana obseruat concedi gratias sæpius antea denegatas nulla facta mentione vel denegationis vel cassationis, constito de voluntate, & assensu gratiam concedentis.
- 7 Voluntas & consensus innouatus post gratia cassationem si non est notorius, aut non probari possit etiam gratia obtenta surreptitia ea haud dubie habenda est.

DECISIO CCXLIII.

EAdem die in causa Tolletana pensionis 500. ducatorum inter Reuerendissimum de Coria, & doctorem Ioannem de Chignones, dubitauit, vtum ꝛ̄ pensio sit nulla ex eo, quia in confirmatione concordia facta per Paulum non fuisset declaratum alijs per Clementem septimum fuisse derogatum nam præcedebat D. Ioannes pensionem istam sibi deberi vigore cuiusdam concordia alijs inita inter Cardinalem tituli Sanctæ Crucis patronum suum, & Cardinalem Coriam tunc in minoribus, quæ concordia in capitâ tangente istam pensionem fuerat cassata, & denegata per Clementem Septimum, nunc autem per Paulum Tertium confirmata fuerat: & fuerat narratum sibi tantum nõ fuisse confirmatam, sed dictum quod fuisset denegata, & potuerat intellexisse Paulus quod non fuerat confirmata, ꝛ̄ vt sibi narrabatur, quia fortè non erat petita, non autem constabat quod intellexisset denegatam, quia tunc fortè nõ confirmasset, motus exemplo prædecessoris, quæ ratio placuit quibusdam ex dominis, quia ꝛ̄ videmus sæpissime signaturam moueri exemplo ad aliquid denegandum vel concedendum: tamen finaliter domini remanserunt in ista resolutione, quod esset videndum an post denegationem Cardinalis Caurienfis, quod perseverasset in eadem voluntate producta, quia de iure censeretur durare, vel non, aut quod fortasse de nouo concessisset, put dicebatur ex parte Ioannis, ꝛ̄ nam ostendebatur quoddam mandatum datum post illam cassationem ad consentiendum huic pensioni, in fauorem persone nominandæ per Cardinalem Sanctæ Crucis, quod ad hoc nõ erat productum: quod ꝛ̄ si constaret de per se de ratificatione voluntatis, vel de noua, dicebatur quod non erat necessarium facere mentionem de cassatione, ꝛ̄ quia quotidie videmus quod conceduntur gratia sæpius, nedum semel denegata, nec fit mentio cassationis, seu denegationis, nec est necessarium stante certitudine voluntatis: ꝛ̄ si aut nõ constaret de voluntate aliud esset, quia tunc nedum nõ intellecta cassatione, sed etiam ex defectu voluntatis, surreptitia fuisset confirmatio.

F A B I I.

Tullens. Meten. Matrimonij. 14. Iunij. 1549.

S V M M A R I V M.

- 1 Consuetudo irrationabilis etiam in actis probata ita se habere, qua scilicet fides instrumentis sine testibus loco & die adhibeatur an sit seruanda.
- 2 Fides aliquando adhibetur instrumentis sine die loco & testibus celebratis, ita obtinente consuetudine quamuis videatur hæc consuetudo irrationabilis vbi casus instrumento comprehensus est fauorabilis vt matrimonij impugnati

- 6 *pugnati approbatio, & filiorum pariter legitimitatis deductio.*
- 3 *Probationes coadiuuatæ per testem de visu & multos alios de auditu & fama, accedentes instrumento, matrimonium in fauorem legitimationis filiorum probant.*
- 4 *Diem celebrationis actus esse positum in instrumento aliud est ab eo quod diei mentio facta sit relationis de actu celebrato.*
- 5 *Casus ubi multum præiudicialis non est imo fauorabilis, consuetudo seruari debet, licet de irrationabilitate notetur.*

DECISIO CCXLV.

Die 14. Iunij in causa Tullenf. Meten. matrimonij dubitauit, & vtrum cõsuetudo de qua agitur esto quodd probaretur sit seruanda, nam prætendebatur pro parte illius contra quem allegabatur consuetudo quodd tanquàm irrationabilis non esset seruanda, quia per illam dabatur fides instrumentis sine testibus & sine loco, & sine die: allegabatur de die decif. 499. seu 440. in antiq. & Bisigni. de consti. dub. 7. & tamen domini in materia de qua agitur dixerunt fidem esse adhibendam instrumentis factis secundum istam consuetudinem sic seruandam in hac causa, in qua in materia eramus fauorabili, quia tractabatur de legitimatione filiorum, & habemus alias probationes super isto matrimonio, nam erat vnus testis de visu, & multi alij de auditu & fama, coadiuuantes, & in hac consuetudine multa etiã adducebantur vltra ius commune, & locus non omnino omittebatur, quia constabat ex consuetudine ista quantumcunque non exprimeretur locus in quo instrumentum celebrabatur, quia erat in Põre al Curzon. & erat etiam appõsita dies. Licet ex aduerso diceretur, & quodd non erat dies celebrati actus, sed tantum relationis de actu celebrato, & ad decif. ex aduerso allegatas dicebatur quodd erant dubie, & quodd ex his dubitarant, & contrarium tenuerat Felyn. in cap. 1. colum. 3. vers. item requiritur, de fide instrumentorum vbi etiam Dec. ponitur sustinere decif. Rotæ, & tandem etiam ipse dubitat, & Barbat. in rub. ff. eod. & Alex. in l. de pupillo, §. qui nunciat, ff. de operis noui nunciat. & vnde stanti tali dubitatione dixere domini in casu isto consuetudinem esse seruandam, non obstantibus ex aduerso deductis, quæ loquebantur in casibus multum diuersis, & magis præiudicialibus.

F A B I I.

Giennenf. Scolaſteria. 14. Iunij. 1549.

S V M M A R I V M.

- 1 *Pars præsentans iudici commissionem ad procedendum in sententiæ confirmatione vnus iudicis, alia alterius omiffa, an dicatur induxisse mutationem iudicij, ita vt teneatur ad expensas eo vsque factas.*
- 2 *Titulum alium si petat canonizari pars, & aliam instantiam vt pote recedens ab instantia causæ & appellacionis secundi iudicis, haud dubie expensas tanquam mutationem iudicij inducens refundere tenetur.*
- 3 *Summarie in beneficialibus cum iuxta formas commissionis fit processus semper omnẽ iuris deductionem ad causæ tutelam facientem factam præsumitur, ita vt inconueniens non sit aliũ titulum a deducto canonizari posse sine iudicij vlla mutatione.*
- 4 *Canonizatio gratiarum si neutri, in fauorem familiarium*

- prælatorum emanatarum non raro sunt non replicatis vel etiam penitus omiffis omnibus antea deductis & disputatis.*
- 5 *Mutatio instantiæ non semper de necessitate diuersitatem causæ producit.*
- 6 *Iudex a quo, & iudex ad quem in non paucis dicuntur aliquando conuenire.*

DECISIO CCXLVI.

EAdem die in causa Giennen. Scolaſtriæ dubitauit, vtrum Ioannes Solano præsentando commissionem domino Prospero vt procedat ad confirmationem sententiæ Veraldi, omiffa sententiæ Ioãnis Pauli, dicatur mutasse iudicium, ita vt teneretur ad expensas illuc vsque factas; prætendebatur ex parte Domini de la Cueva contra Ioannem Solanum propter illam commissionem mutatum esse iudicium, & Ioan. teneri ad expensas factas vsque ad mutationem iudicij. l. fancinus. C. de iud. l. edita, in fine vbi glo. & Bart. col. penult. vers. quodd vult dicere. C. de eden. & t. maxime, quia in casu de quo agebatur erat facta mutatio, nedum tituli, quæ petebat Canonizari alium titulum quam qui fuerat Canonizatus per Ioannem Paulum, sed etiam instantiam, quia recesserat ab instantia causæ, & appellacionis sententiæ Ioannis Pauli, quo casu sine dubio expensæ veniunt reficiendæ, vt in l. prædicta, vbi Iacobus, col. fin. vers. sed aduerte. tamen domini fuerunt in contrario voto, & quia in beneficialibus in quibus iuxta formam commissionis etiam summarie proceditur, semper constat omne ius esse deductum, & ideo non est inconueniens, quod in fine petatur canonizari alius titulus, quàm deductus, & deputatus illuc vsque, & t. propterea sepiissime canonizantur gratiæ si neutri omiffis omnibus deductis, & disputatis, licet ex hoc etiam sequeretur t. mutatio instantiæ, quia in hoc non erat diuersitas, cum semper esset eadem causæ, & posset tam iudex a quo, in prima instantia, quàm iudex ad quem, omittendo ius canonizatum per iudicem a quo, etiam aliud canonizari, vt proprie fit in casu nostro, quia nulla est differentia in hoc inter iudicem a quo, & iudicem ad quem, & t. ideo sicut iudex a quo, potest hoc sine dubio facere, vt per Bel lamera decif. 662. & per Staphil. fol. 148. in tractatu suo de litteris gratiæ & iustitiæ, ita etiam iudex ad quem.

F A B I I.

Hispalensf. Matrimo. 17. Iunij. 1549.

S V M M A R I V M.

- 1 *Litteræ procuratori missæ a suo principali, an possint esse tales vt ex illis possit elici mandatum ad petendum remissorium.*

DECISIO CCXLVII.

Die 17. eiusdem die in causa Hispalen. Matrimonij t. legi quatuor litteras Marchionis directas procuratori suo ad effectum videndi an ex illis elicere tur mandatum ad petendum remissorium ad probandum contra Marchionissam, non autem ad impugnandum matrimonium: & domini dixere litteras esse sufficentes ad hoc.

F A B I I.

F A B I I.

Bracharensis nullitatis sententiæ. 17. Iunij. 1549.

S V M M A R I V M.

- 1 *Sententiæ vigore cõmissionis lata existente clausula in commissione contra talem Monialem, Abbatissam, omnesq; alios an sit nulla ex iurisdictionis defectu, ex eo quod clausula pars omnesque alios non sit apta comprehendere moniales, tanquam facientes conuentum & vniuersitatem.*
- 2 *Causa in commissione si committatur contra Abbatissam super re cõcernente Conuentum, vel Monasterium, haud dubie etiam complectitur negocium caterarum monialium eiusdem loci.*
- 3 *Commissio si dicat parte legitime citata, nec constet de vlla facta citatione parti, procurator tamen generalis multo ante commissionem constitutus compareat, an valeat quodd agit.*
- 4 *Temporis longinquitas ex quo procurator litem sustinuit, & compulsozialibus ad partes decretis comparuit, præsupponit satis instructum, & speciale mandatum habuisse ad agendum, & ideo de nullitate gesta cum eo notari non possunt.*

DECISIO CCXLVIII.

EAdem die in causa Bracharen. de Brisandos, dubitauit, & an sententiæ esset nulla ex defectu iurisdictionis; Dominus Prosper tulerat sententiã contra Abbatissam, & Moniales, cum tamen in commissione esset commissa causa contra talem Monialem, Abbatissam, omnesque alios, &c. & propterea dicebatur hanc commissionem non dare iurisdictionem contra Moniales, cum clausula omnesque alios &c. non esset apta comprehendere Moniales, tanquàm facientes conuentum & quandam vniuersitatem, seu Collegium, ad not. per Io. Andr. in c. cum de illis, de præben. in 6. vers. item verbum odiosum, col. vlt. Bart. & Bal. in l. omnes populi, ff. de iust. & iure, & quia tamen in commissione committebatur causa contra Abbatissam super re spectanti ad Monasteriũ, dixere etiam Moniales comprehendere, per not. in c. edoceri, de rescript. Sed omnem difficultatem tollebat alia commissio, quæ expresse dabat iurisdictionem contra Moniales: sed tunc aliæ oriebantur difficultates, & nam in illa secunda commissione dicebatur parte legitime citata, & tamen non constabat quodd Moniales aliquo tempore citatæ fuissent, & licet responderetur præsumi hoc, quia comparuerat procurator, tamen replicabatur hunc esse procuratorem generalem multo tempore ante istã commissionem immo ante commissam causam constitutum, & sub duplici commissione videlicet in causis, tunc ad Curiam deuolutis, & illis aduisatis ad effectum vt illum bene instruere possent, tamen ad hoc respondebant domini, prout aliàs quando ante declarationem datam in causa ista fuit dubitatum de validitate huius sententiæ ex defectu mandati quodd ex t. quo procurator Monialium tanto tempore litem sustinuerit, & decretis litteris compulsozialibus ad partes pro istis comparuerat ad illarum executionem procurator specialis, & vltimo loco post decretum brachij secularis constituerant Moniales procuratorem specialem ad ceden dum possessioni, volentes parere sententiæ, & apertissime constabat de lite scientiã habuisse, & propterea causam

esse legitime deuolutam, nec posse dici quin procurator bene fuerit institutus, & ideo mandarunt domini procedi ad vltiora, iuxta commissionem.

F A B I I.

Arborensis Archipresbyteratus. 17. Iunij. 1549.

S V M M A R I V M.

- 1 *Instrumenta etiam penes notarios Archiuij detenta si multas habeant suspiciones, an possint in cõtrouerfiã vocari.*
- 2 *Instrumenti vigore non canonizati an possint inhiberi Auditori Rotali ab Auditore Camera Apostolica vt pendente causa criminali superseadeat in causa ciuili vna ex altera dependente.*
- 3 *Præiudiciali non existente criminali causa ipsi ciuili, potest moderari inhibitiõ facta de procedendo a maiori iudice, & nihilo minus procedi in ciuili, non obstante dicta inhibitione.*
- 4 *Acceptatio & nominatio sub certo die facta Dioceseos comprobata instrumento, quodd authenticum præsupponitur, non sufficiens est ad intentum assequendum, ex quo coram alio notario talia possint fieri instrumenta pro beneplacito expectatis vacantibus, & sic fraus committi, in præiudicium gratiarum per alios in simili casu nominationis expeditarum.*
- 5 *Instrumenta acceptationum & nominationum deducta in folio non correspondenti qualitatibus libri talibus instrumentis deputati, suspensionem fraudis pariunt propter additionem & diminutionem quæ ad nutum nominati fieri potest, & irritam faciunt nominationem.*

DECISIO CCXLIX.

EAdem die in causa Arborẽsis Archipresbyteratus, & aliorum, dubitauit, præsupposito validè, vtrum causa aliunde expediri possit, erat epim vt aliàs dictum fuit factum instrumentum acceptationis cum nominatione Diocel. & hoc instrumentum erat in Archiuiõ coram Didaco de Auila notario Archiuij, & quodd instrumentum licet multas haberet suspiciones, & propterea super illo erat commissa causa per Hieronymum Comprat. qui illud produxerat Auditori Camera criminaliter citato filco, & Hieronymo Zapata aduersario in causa ciuili, ad effectum vt illud instrumentum canonizaretur, & vigore illius instrumenti fecerat inhiberi ne in causa ciuili procederem: quæ commissio fuerat reformata, & commissum mihi, quodd t. constituto quod causa criminalis non esset præiudicialis ciuili, & quod causa aliunde inhiberi posset, moderarem inhibitionẽ, & in causa ciuili procederem, propterea dubium supra dictũ emanauerat, in quo domini dixere, prout aliàs, & esto quod illud instrumentum esset verum, & t. tali die fuisset facta acceptatio, & nominatio Diocel. tamen ista nominatio non erat sufficiens, quia poterat variare nominatus, & coram alio archiuiũ aliàs nominare, prout sibi bene visum fuisset, & sic fraudem committere, expectando vacationem aliquorum beneficiorum pinguiorũ, & tunc variare coram alio Archiuiũ, & cum essent vltra centum numero, non poterat de facili certificari & eo maxime, quia in casu in quo apparebat t. illud instrumentum esse factum, erat in quodam fol. ligato posito in medio vnus quinterni, & possum in illo libro qui producebatur, nõ erat folium magis paruum quàm aliud etiam alterius signi, vnde apparebat additum, & de facili potuisset occultari, & lacerari, si nõ bene visum esset

esset acceptanti illud, in locum venire: & ita, prout aliàs bis fuerat factum, domini reijcerunt istam nominationem.

F A B I I.

Romana de Gadis. 17. Iunij. 1549.

S V M M A R I V M.

- 1 *Possessio proprio nomine adepta non vigore instrumenti dotalis vtrum partis aduersæ restitui postulantis, & de spolio præsententis petita adnullet.*

DECISIO CCL.

E Adem die in causa Romana de Gadis, dubitauit, vtrum Claudia possederit Castrum Riani titulo vel nomine proprio vigore contractus dotalis, & positio, quòd proprio nomine, & vtrum possessio Archiepiscopi sit taliter probata, quòd Archiepiscopus veniat restituendus: super quo longè & latè factæ fuerunt interpretationes, & visum fuit dominis multo plura quàm probata essent hoc dub. continere, & propterea mandauerunt debere diuidi, & particularius super deductis informari.

F A B I I.

Toletani Matrimonij. 21. Iunij. 1549.

S V M M A R I V M.

- 1 *Minor 20. annis an cogi possit ad testes producendos ad Curiam ob subortas suspiciones falsitatis & calumniæ vel admoneri, & ei persuaderi de eorum productione pro veritatis indagatione.*
- 2 *Censurarum Apostolicarum tenore litterarum emanatarum timore si reuocent antea à se in iudicio deposita testes, de subornatione non dubiam iniiciunt suspensionem.*
- 3 *Curia Romana ex inueterato vsu consuetudine approbata confirmato in causis quantumcumque grauibz solet remissorias concedere.*

DECISIO CCLI.

- 1 **D** Ie 21. eiusdem, in causa Toletana matrimonij, præsupposito, quòd materia non sint releuantes productæ per Ioannem Minorem 20. ann. & pro illorum fumo producti testes 22. qui nulliter in partibus examinati fuerunt, an pro remissoria habenda minor sit exhortandus ad adducendos testes ad Curiam propter supplicationes ex aduerso alleg. dixerunt domini quòd fumus qui dabatur non erat sufficiens imo suspectus,
- 2 prout aliàs fuerat dictum de illis 22. testibus, & quorum aliqui renocarunt dictum suum timore censurarum publicatarum in partibus vigore litterarum Apostolicarum in forma significari, & aliqui sibi ipsis contradicebant in his quæ aliàs in remissoria dixerant, & alij, tanquam falsi instigati, & propterea desiderabant domini pro dano fumo perducerentur ad Curiam 10. vel 12. testes, & cum pars minoris renueret omnino velle facere, fuit dubitatum, vt supra, & domini venere in opinionem, quòd parti possit suaderi quòd hoc faceret, sed non poterat cogi ad illos adducendos, per nota a, per glo. & Doct. in §. & quoniam, in vers. abundantiam, in authen. de testibus. Et ita procedunt not. per Ioannem And. & Host. quos al-

legat Imol. in l. 2. §. si. ff. quemadmodum testamenta aperiantur, & distinguit latè in proposito Abb. in c. cum causam, col. penult. in fin. vers. aut causa, de testibus Aret. con filio 82. incipiente factum super quo, penult. col. vers. circa quartum, est breuiter, & idem in effectu consul. Bal. & alij, in auten. apud eloquentiss. C. de fid. instr. maximè & stante consuetudine Curie, in qua in causis quantumcumque grauibz solet dari remissoria, & allegatum dictum c. cum causam, col. penult. vers. . . . . fallit tertio inferius ibi, & quamuis Ioan. Andr. Archid. & Ioan. Monachus in c. Romana. §. præfentes, de foro competenti in sexto, cum multis alijs in informationibus pro parte minoris datis.

F A B I I.

Romana de Gadis. 26. Iunij. 1549.

S V M M A R I V M.

- 1 *Instrumentum dotale mulieris ducatorum auri de Camera mille an probet iustum titulum mulieris præsententis ex eo de possessione castri.*

DECISIO CCLII.

D Ie 26. eiusdem in causa Romana de Gadis, dubitauit, an instrumentum dotis domine Claudie pro summa mille ducatorum probauerit iustum titulum Domine Claudie ad possessionem Castri Riani, & quia multa hincinde dicebantur, visum fuit causam remittendam ad Calendas Iulij, quia erat difficilis causa, & non modicæ importantiæ.

F A B I I.

Toletana pensionis. 26. Iunij. 1549.

DECISIO CCLIII.

E Adem die in causa Tholetan. pensionis 500. ducatorum inter Reuerendissimū Cauriensem, & Ioannē de Chignones, fuit dubitatum, an post canonizationem clausule in supplicatione apparente, durauerit voluntas Cardinalis Cauriensis circa facultatem cassandi, & nominationem faciendi per Cardinalem Sanctæ Crucis, maximè stante mādato nuper in actis producto, & ex eadem causa, quia materia est difficilis, & grauis, fuit remissa ad Calendas Iulij.

F A B I I.

Lunens. & Sarzan. iuris patron. Iunij. 1549.

S V M M A R I V M.

- 1 *Ius patronatus præsentum ex depositione testium de præsentatione facta à tempore immemorabili deductum ex visu, auditu, & relatione maiorum vtrum sufficiens comprobetur.*
- 2 *Patroni si per decursum annorum 40. non præsentauerunt in benefic. quòd est de iure patronatus an ex hoc sibi præiudicent.*
- 3 *Seruitus beneficio per præscriptionē longi temporis vtrum induci possit.*
- 4 *Probationes testium subsistere dicuntur, & bene procedere quando optimè deponunt.*

Prouisio

- 5 *Prouisio Pontificis de beneficio aliud est à dispensatione quæ habilitat ad habendam prouisionem in beneficio quòd est iuris patronatus.*
- 6 *Sententia cum brachij secularis decretione vtrum testium publicationem requirat.*
- 7 *Allegata derogatio iuris patronatus est deducenda & probanda aliàs non releuat.*
- 8 *Corrupti testes vasallique eius pro quo testificantur nec omni exceptione maiores non sunt habiles ad testificandū.*
- 9 *Contra libertatem Ecclesiæ semel adeptam in qua prætendebatur ius patronatus non præscribitur, nisi speciali indulto Papa alicui conferat in ea ius patronatus cum titulo.*
- 10 *Titulus innumerabilis habitus ab aliquo æquiparatur omni privilegio etiam Papali quantumcumque amplo.*
- 11 *Libera sit Ecclesia nec ne, quando dubitatur, allegari potest centenaria præscriptio quæ omnem tollit dubitatem si fuerit probata.*
- 12 *Centenaria & immemorabilis possessio habere dicitur cuiuscumque priuilegij vim ex decisione Rotali.*

DECISIO CCLIII.

E Adem die in causa Lunen. Sarzanen. iuris patronatus inter dominum Centurionem, & Lepidam ex Marchionibus de Malaspina, dubitauit, an standū sit instrumentis antiquis, ac etiam litteris Apostolicis commendarunt factis Alexandro, & Floramonti cum brachio seculari post tres sententias per Floramontem contra Federicum obtetas & præsentum ius patronatus possit sustineri ex depositionibus testium pro parte aduersa examinerum: erant enim multi testes ex parte Adæ, qui in prima instantia erant lecti in Rota, & conclusum, quòd probabant immemorabilitatem, quia deponerent de visu per 40. annos, & ab inde supra, audiuisse à maioribus suis quòd istud beneficium erat de iure patronatus Dominorum Castri in quo erat situm: sed quia per instrumentum antiqua constabat semel beneficium fuisse liberum, & prætendebatur probari ex deductis in puncto & quòd patroni per quadraginta annos non præsentauerant, dicebatur quòd iunctis istis extremis, falsum deposuerunt testes, nec poterat aliqua & præscriptio inductum esse istud beneficium in fermitatem, ad not. per Cardinalem in Clem. plures, in quinta quæstione de iure patronatus quem sequitur Felyn. etiam per allegata in c. causam, col. 3. vers. puto sustentabilem, de præscriptionibus, & pariter exclamat esse notabile, & aduertendum Lambert. in tract. iuris patronatus fol. 94. articulo primo. q. 10. principali primi libri, num. 41. quibus non obstantibus Domini fuere in contrarium, & videlicet probationes testium subsistere, & procedere, quia optimè deponerent, nam in prima instantia erat sententia, & eius vigore brachium secularare, sed tam: en in actis fuerat sententia, quarum vigore brachium secularare. . . . . & fuerat pronunciatum latis constare de iure patronatus ex dictis testium, & nam prouisio Apostolica Alexandri de anno 1506. nil faciebat, quia solum erat dispensatio Alexandri, & Iulij. . . . . prouisi allegato qui poterat esse prouisus ad præsentationem patronorum, & dicebant testes, & vnus in specie de ista præsentatione Alexandri similiter & sententia cum brachio seculari non habebat publicationem testium, quia in illis nullum erat verbum de iure patronatus, vnde poterat Floram. obtinuisse contra Federicum præsentatum à patronis ex alio capite, quæ quia beneficium non erat de iure patronatus Alexandri, quia ex parte circūferebatur

7 & derogatio iuris patronatus in totum, quæ cum non esset producta, voluerunt domini ad tollendam omnem suspensionem, quòd in notis daretur, & etiam inclinarent produci instrumentum pensionis Adæ, in qua Castrum cum iure patronatus emebat, ad effectum, vt aliquo modo constaret de iure patron. præterquam per 8 & testes quos ex aduerso dicebatur esse corruptos, & nebulones, & vasallos non omni exceptione maiores ad dictum Cardinalem in d. Clem. plures, cum sequen. quàm respondetur quòd verum est, quòd quando & constat quòd quando Ecclesia semel fuit libera, non præscribitur nisi ab habente à Papa ius patronatus cum aliquo 10 titulo prout loquitur Cardinalis, sed quando quis & habet immemorabile, tunc illa habet cum cuiuscumque priuilegij etiam Papalis, quia potest illa qui talem possessionem habebat allegare quemcumque titulum voluerit, vt sunt iura, & doctrinæ vulgata, & propterea cum centenaria possessio habeat vim priuilegij, potest dicere Papa mihi concessit ius patronatus, item ego dotaui & reedificaui quo casu cessat dictum Cardinalis: considerabatur tamen quod in fine quæstionis dicit Cardina 11 lis, quòd quando & fumus in dubio an Ecclesia semel esset libera, vel non, potest allegari centenaria præscriptio: ergo à contrario sensu, quòd voluere alij super allegato, quòd quando de initio constat, etiam centenaria præscriptio non sufficit, nec possessio, tamen hoc videtur contra id quod communiter in materia iuris patronatus dicitur, in Rota de & centenaria, & immemorabili possessione, quæ habet vim priuilegij cuiuscumque, & potest allegari quicquid facit ad propositum centenarij possessoris.

F A B I I.

Toletani matrimonij. 28. Iunij. 1549.

S V M M A R I V M.

- 1 *Remissoria an ex alio quàm præsenso fumo dari possit non obstante suspitione partis aduersæ de non bene deductis quæ probatione requirebantur.*

DECISIO CCLV.

D Ie 28. eiusdem in causa Tholetan. matrimonij, dubitauit, an esset & danda remissoria Io. Andr. absque alio fumo quàm præsenso de quo in actis, non obstante suspitione ex aduerso proximè adducta: & quamuis domini qui viderant informationes dicerent se inclinare pro remissoria, non obstantibus quibuscumque, tamen quia materia est grauis, & maximè importantis, nec omnes poterant videre, fuit dictum remittendam esse discussionem, vt melius considerari posset.

F A B I I.

Hispalen. Matrim. 5. Iulij. 1549.

S V M M A R I V M.

- 1 *Coniunctis personis ad causæ tutelam admissis ratione sui interesse præsenso pro coniuncta persona, an debeat instrumentum calumniæ offerri, idque in partibus extra Curiam stante remissoria concessione ad iudices partium facta.*
- 2 *Valetudinarij testes requisiti ad deponendum & iurandum iudicis*

iudicis mandato domi ad hoc missis officialibus iuris con-
stitutioni satisfacere possunt, quod idem in illustribus
personis, & alijs impeditis graui impedimento locum
habet.

- 3 Signatura Gratia facultatem dandi articulos in partibus,
in causa alijs in Curia agitata concedere potest, idque
Auditoris libero arbitrio etiam attribuere.
- 4 Impeditis, & valetudinarijs ad hoc vt iurent, & de quasi-
tis deponant mittitur notarius ad domum, illustribus ve-
ro personis examinandis mittitur ipse iudex ex decreto
tribunalis Rotalis, si fuerint in loco presentes, si vero
absentes, & notarius mitti assolet idque iuncto bono in-
terpret.

DECISIO CCLVI.

Dic 5. Iulij in causa Hispalen. Matrimonij, in qua
data fuerat remissoria Marchioni de Tariffa, &
iam cõcordatum de iudicibus, & loco loci, erat
1 presentata commissio pro parte Marchionissæ † in qua
petebatur, quod fratribus Marchionissæ, qui venerant
ad causam deferretur iuramentum calumniæ in parti-
bus per iudicem remissoria quibus etiam daretur facul-
4 tas quod pro † testibus valetudinarijs impeditis, item
pro illustribus videlicet Ducibus, Marchionibus, Comi-
tibus, & eorum filijs, fratribus & vxoribus, possent mit-
tere iudices in eorum domos qui eorum iuramenta, &
3 depositiones acciperent. † Item petebant sibi dari facul-
tatem dadi articulos in partibus, & Signatura remisera
omnia arbitrio Auditoris, vnde vt possem regulare arbi-
trium secundum verba dominorum omnia ad eorum
notitiam deduxi, qui mihi dixere quod quantum ad iu-
ramentum calumniæ, erat æquum quod differetur quan-
4 tum † ad impeditos, & valetudinarios & debere ad hoc
etiam mitti Notarios quantum autem ad Illustres, & alios
de quibus supra si erant in loco, poterant iudices ire ad
eorum domos, & propterea nõ erat cõcedendum quod
mitteretur Notarius: si verò extra locum essent tales Il-
lustres, tunc potest mitti Notarius cum bono interprete
ad recipiendum iuramenta talium testium, & eorum de-
positiones nullo modo erant concedendæ, sed dandæ
erant hic in Curia.

F A B I I.

Clomachen. terrarum. 5. Iulij. 1549.

S V M M A R I V M.

- 1 Commendatarius prælatus Illustrissima persona vt Cardĩ-
nalis, an omnia bona monasterij quod in Commendam
habet possideat. & nu. 3.
- 2 Dismembratio facta à Monasterio, & præpositura noua
facta erectio in fauorem Commendatarij qui remanet
præpositus, non adimit possessionis prioris confirmatio-
nem, nec adimit titulum prius obtentum.
- 3 Abbas Monasterij vbi mensam non habeat separatam à
mensa Capituli & Monachorum vbi successerit erectio
Commendæ ratione illius monasterij, an & commendata-
rius ea conditione viuere debeat, & ob id bona habere
communia cum monasterio.
- 4 Papa monasterium concedens in commendam ea ratione,
vt ibi duodecim monachi alantur à Commendatario ad
peragendum cultum diuinum, haud dubie omnium bo-
norum monasterij liberam administrationem tribuit
Commendatario.
- 5 Abbatis & Commendatarij non ratione possessionis bono-

rum monasterij sit comparatio, sed perceptionis fru-
ctuum, & in eo, quod vterque alienare non possit pro-
prietatem.

DECISIO CCLVII.

EAdem die in causa Clomachen. terrarū, quia alijs
dictum fuerat quod Cardinalis antiquus Ferrarĩ-
en. fuerat ante erectionem præposituræ † Com-
mendatarius Monasterij, & tanquam Commendatarius
possederat omnia bona huius Monasterij ante dismem-
2 brationem & erectionem præposituræ, † & propterea
facta dismembratione respectu bonorum applicato-
rum præposituræ, cuius ipse remanserat præpositus
cõtinuare poterat suam priorem possessionem cum suo
priori titulo. . . . . Et quod tunc non constabat quod
ante erectionem præposituræ fuit pro parte Cardinalis
moderni producta supra . . . . . dicta commenda ex
quo orta erat difficultas an ex ea constet Cardinalem
tanquam † Commendatarium solum possedisse omnia
3 bona Monasterij, & difficultatem faciebat, quia nõ con-
stabat quod Abbas huius Monasterij haberet mensam
diuisam, & bona diuisa à mensa Capituli & Monacho-
rum, quo casu fatebatur Aduersarij quod tunc sicut Ab-
bas possedisset solus bona ad eum spectantia, ita vt Com-
mendatarius omnia possederat: sed dato quod omnia
bona essent in communi, nec haberet Abbas mensam
separatā à Monachis, tunc sicut Abbas non dicitur possi-
dere solus bona, sed simul cum Monachis, eodem modo
Commendatarius non dicitur possidere eius bona so-
lus, sed simul cum Monachis, ad similitudinem Abba-
tis, & hoc videbatur suaderi ex verbis Commendæ, dum
in ea dicitur, sed illius & dilectorum filiorum conuentus
eius de debitis supportatis oneribus, de residuis il-
lius fructibus redditibus & prouentibus disponere, & or-
dinare liberè & licitè valeat, prout ipsius Monasterij Præ-
positi, & Abbates, qui pro tempore fuere de illis dispo-
nere, & ordinare potuerant, seu etiam debuerint: Cum
ergo Commendatarius æquiparetur Abbati sicut Abbas
non solus possidet, ita nec Commendatarius tamen do-
mini dixere contrarium, quia in † hoc Monasterium
4 Cõmendatū non erat conuentus, sed tantum vult Papa,
quod ad minus deberet ibi esse duodecim Monachi qui
seruiant diuinis quorum victui, & necessitatibus debe-
bat prouidere Cõmendatarius, & Monachi debent esse
ne Cultus Diuinus minuat, & propterea non potest
dici Cõmendatarius possedisse cū Monachis, adeo quod
illa æquiparatio procedit non respectu possessionis, sed
5 aliorum vt sicut † Abbas pro tempore debitis supportatis
oneribus, possit disponere de fructibus dummodo
non alienet bona Monasterij, eodem modo potuit face-
re Commendatarius, vt expressè cantat Commenda, &
ita habita resolutione expediui causam.

F A B I I.

Lunen. Sarzan. 5. Iulij. 1549.

S V M M A R I V M.

- 1 Remissoria an dari debeat ad probandum libertatem Eccle-
siæ, posito quod probatū sic eā esse de iure patronatus.

DECISIO CCLVIII.

EAdem die in causa Lunen. Sarzanen. dubitauĩ
esset danda remissoria Lepido ad probandum li-
berratē Ecclesiæ quā esse de iure patronatus erat p
Adam

Adā aduersariū: & licet pro parte aduersa adduceretur
multa, ex quibus videbatur dandam non esse, tamen
domini fuere pro remissoria, & ita illam decreuerunt.

F A B I I.

Abicensis Pensionis. 5. Iulij. 1549.

S V M M A R I V M.

- 1 Commissio presentata vbi in suspitionem venit subreptio-
nis impedit cognitionē validitatis vel inualiditatis iam
latarum antea sententiarum.
- 2 Iurisdictionem concedens commissio cognitionis nullitatis
sententiæ, cum duabus præsertis, si earum non fiat
mentio insertarum de nullitate arguitur, & est surre-
ptitia.
- 3 Commissio in qua narratur quod omnes commissiones tam
partis aduersæ quàm aduersicis ita fuerint productæ, vt
starent, ac si essent signatæ sine præiudicio legitimæ execu-
tionis si tamen de eo non constet Pontifici non reuena-
tur ab subreptione.
- 4 Sententia tempore feriarum lata quæ excessit negotium
executiuum nulla est, cum huius respectu ferijs ipsis de-
rogatur, quod sine speciali commissione fieri non debet.
- 5 Iudex ferens sententiam circa ea super quibus non habet
iurisdictionem pronunciandi idque stantibus ferijs nul-
liter pronunciat.
- 6 Excommunicatus per sententiam iniuste, & præter equi-
tatem, sub pretextu non partitionis monitorij absolui po-
test cum expensæ refici possint ab eo, & ita reddit inua-
lidam ipsam sententiam; & penitus nullam.

DECISIO CCLIX.

EAdem die in causa Abicensis pensionis, dubitauĩ,
† vtrum cõmissio vltimo loco presentata pro par-
te Cardinalis de Annibalis esset surreptitia taliter
quod non posset cognosci de validitate vel inualiditate
sententiæ Ferratini, & posito quod non, vtrum sententia
2 Ferratini sit nulla: † fuerat data commissio habens duas
præinsertas, in qua expressè concedebatur iurisdictione, vt
posset cognoscere de nullitate prædictæ sententiæ. Con-
tra illam opponebatur quod erat surreptitia, quia non
faciebat mentionem, nec per inserta per quam omnes
commissiones pro vtraque parte erant productæ vt sta-
rent ac si essent signatæ sine præiudicio legitimæ execu-
tionis, & hac de causa domini inclinarent, illam surre-
3 ptitiam; † & quantumcumque esset præinserta quædam
commissio in qua narrabatur quod omnes cõmissiones
Aduersarij erant reductæ, vt starent vt supra, tamen dix-
re domini hoc non sufficere, ex quo non constabat Papæ,
quod omnes commissiones ex vtraque parte essent ita
4 productæ: qua resolutione stante, secunda pars dubij
non habet necessariam resolutionem: † & tamen do-
mini discurrēdo dixerunt videri nullam sententiam Fer-
ratini quia tempore feriarum lata, excesserat negotium
executiuum, ideo huius respectu erat ferijs derogatum:
5 † Nam sententiam tulerat nedum executiuam, sed etiam
circa materiam restitutoriam, in qua stantibus ferijs nul-
lam haberet iurisdictionem pronunciandi. Notarunt
etiam alium defectum in sententia qui talis erat, nam
6 † excommunicauerant Cardinalem Annibalem, quia nõ
paruerat monitorio, quod optimè potuerat fieri, quia
nunquam erat negatum Monasterium, quod repugnan-
tiam continere videbatur, & sic malè; & quia (vt dixi)
monitorium non erat negatum, dixere etiam quod cen-

suræ per istam sententiam illatæ propter contumacia m
nõ parētis monitorio, resectis expēsis potuissent tolli, &
ab illis absolui Cardinalem, licet postmodum inno da-
tus permanferit etiam per sententiam Antonij Augu sti-
ni, qui illum postmodum excommunicauerat: sed hic
non patefieri tunc partibus, quia stante resolutione pri-
mæ partis dubij, ad hoc non videbatur dari ingressus, li-
cēt quandoque posset Cardinalis de Annibalis petere se
absolui à censuris latis in contrarium, resectis expensis
generalibus, vt dictum est.

F A B I I.

Toletana Parochialis & Canonic. 4. Octobris. 1549.

S V M M A R I V M.

- 1 Spolians an audiri post tres latas debeat in petitorio refer-
uatis fructibus, & expensis in finem litis.
- 2 Spolio existente dolo post tres conformes latas non audi-
tur spolians in petitione dilationis expensarum vsque ad
finem litis.
- 3 Dolosum existere spoliū admissum in causa beneficii, ex
quo probari possit.
- 4 Spolians an à dolo excusari possint ex quo qualibet iusta
causa talem producat excusationem.
- 5 Spolians sciens sibi ius competere contra spoliatum, etiam
scire debet, quod ius propria sibi autoritate dicere non
debeat, nec possidentem sua priuare possessione.
- 6 Excusatio spoliantis, quod ordinarij mandato cæperit pos-
sionem non valet, sed iuridicè ea capienda est.
- 7 Ordinarius licet potestatem habeat conferendi beneficium,
non tamen potest spoliare possidentem sine iuridico pro-
cessu per suos seruitores cum fauere illis præsuppona-
tur in præiudicium spoliati.

DECISIO CCLX.

Dic 4. Octobris in causa Toletan. Parochialis, &
Canonicatus de Bagnos, & de Tallauera, respec-
ctiue, dubitabatur, † an post tres in spolio, spo-
1 lians de iure deberet audiri in petitorio, referuatis fru-
ctibus, & expensis in fine litis. & fuit dictum, quod alijs
Rota in vna Arboren. cum maxima maturitate conclu-
2 sit, quod † vbi spoliū esset dolosum spoliantis de iure
beneficium audientiæ non competere. Decis. erat apud
3 Decanum, & transumpta in libro meo, & † dolosum
fuisse spoliū in causa de qua agebatur visum fuit domi-
nis, quod iste qui spoliauerat beneficia de quibus ageba-
tur . . . . . fuisse per alios possessa: sed tamen pro
4 parte spoliantis adducebantur nonnulla † ex quibus di-
cebatur spoliantes debere excusari à dolo, cum qualibet
etiam iusta causa à dolo excuset, & duo in effectu erant:
5 primum quod † spolians sciebat ius sibi competere, &
non spoliato, quod non placuit dominis, quia debebat
etiam scire quod non debebat propria autoritate ius
6 sibi dicere, & priuare possidentem possessione sua. † Se-
cundo se excusabat, quia de mandato ordinarij fuerat
missus in possessionem Canonicatus, vnde autoritas
Ordinarij illius, qui poterat conferre beneficium debe-
bat illum excusare, licet iuridicè non possedisset ad not-
per Docto. in l. iuste possidet, ff. de acquit. poss. quod nec
7 etiam placuit eadēmet ratione, † quia isti spoliatores, qui
erant duo, erant seruitores Episcopi quibus voluit faue-
re, & alium spoliare.

F A B I I.

Egitanensis Parochialis. 4. Octobris. 1549.

S V M M A R I V M.

- 1 Monitorij reintegratio si non fiat post quatuor terminorum observationem, an sententia sit ob id nulla dicenda posito quod processum fuerit ad declaratoriam.
- 2 Stylus Curie Romanae est, vt antequam procedatur ad declaratoriam monitorij fiat reintegratio. Intellige & limita si clausula apponatur vbi se senserit grauatum comparens & negans. num. seq.
- 4 Monitorium factum pendente causa cognitione vna cum mandato sub pena excommunic. non apposita clausula si senserit se grauatum facit ad declaratoriam procedi sine vlla monitorij reintegratio.
- 5 Confito de beneficij vacantia in Curia intrusus a præterdente ius in illo summarie, & extraiudicialiter moneri potest sub pena excommu. ad dimittendam possessionem; alioquin non parens, excommunicari de facto potest.

DECISIO CCLXI.

E Adem die in causa Egitanen. parochialis in qua in vltima audientia præterita pronunciatum fuit domino Achille proponente, quod sententia erat nulla, quia fuerat processum per viam monitorij, & ego seruatis quatuor terminis absque reintegratione monitorij, processeram ad declaratoriã, vnde dicebatur quod quia de stylo erat quod reintegraretur monitorium parte comparente, & negante, propterea sententia erat nulla: tamen domini dixerunt contrariũ distinguentes, quod quando fit sic monitorium alicui vt soluat, seu aliud aliquid faciat & si senserit se grauatum compareat quod tunc parte comparente, & negante, monitorium deberet de stylo reintegrari, aliã sententiã esset nulla: sed aliquando, fit monitorium pendente causã cognitione, & mandatum aliquod sub pena excommunicationis, & in euentum quod non pariat ex nunc prout ex tunc, nec solet apponi clausula si senserit se grauatum, quod tunc nõ est necessarium reintegrari monitorium, sed potest procedi ad declarationem, sine alia reintegratio, & quæ sic fuerat proprie in casu nostro, quia tractabatur de beneficio vacante in Curia, & signatura commiserat, quod confitio summarie & extraiudicialiter de hoc, moneret intrusum ad dimittendam possessionem sub pena excommunicationis, qua non dimissa, ex nunc prout ex tunc incurreret penam excommunicationis.

F A B I I.

In quadam Romana de non tollendo iure quaesito. 4. Octobris. 1549.

S V M M A R I V M.

- 1 Commissio verba continens, procedatur prout aliã iustum fuerit, an sit talis, vt per ea verba omnia præcedentia restringantur.
- 2 Domus Ecclesie concessa in emphiteusim per rectorem prædefunctum si conductor non fecerit per sedem Apostolicam locationem confirmari, cadit ad locationem.
- 3 Successor rectoris mortui conductori domus Ecclesie faciãs madatũ de euacuãda, ius sibi istius vigore madati acquirit.
- 4 Locatio domus quæ ostenditur in euidẽtem cedere Ecclesie vtilitatem a sede Apostolica faciliã confirmatur, non

obstante mandato facto de euacuãda per successorem prædefuncti rectoris.

- 5 Regula de non tollendo iure quaesito si non fuit derogatum in commissione an impediãt Apostolicã confirmationem locationis factã in præiudicium rectoris succedentis demortuo qui fecit locationem.
- 6 Paulina constitutio an contra ius commune specialem inducat modum confirmationis locationis etiam stante euidẽti vtilitate Ecclesie.
- 7 Euidẽs vtilitas Ecclesie si appareat ex continuatione locationis domus factã conductori non requiruntur solennitates aliãs necessariã, præsupposito, quod vtilitas cedat illi cuius in gratiam solennitates sunt introducte.
- 8 Minori factã prohibitione venditionis sine solennitatibus eam tamen facere potest illis non obseruatis si inde euidẽs illi emergat vtilitas, nec infringi potest eo inuito.
- 9 Venditio factã a minore, & locatio ab Ecclesia, etiam non obseruatis solennitatibus, ex voluntate vtriusque ratificatur, aliãs secũs si ea voluntas non concurrat.

DECISIO CCLXII.

E Adem die in vna Romana si in euidẽtem, dubitauit, vtrum esset locus regulæ de non tollendo iure quaesito, quod & an illa verba, & prout aliã iustum fuerit procedat, de qua in commissione restringant omnia præcedentia. Secunda pars dubij fuit visa sine dubitatione, quia duo in commissione fuerat expressa & post modum dictũ fuerat, & aliã prout, &c. Vnde dixere domini, quod illa clausula non debebat referri ad omnia, sed quod in alijs præterquã in expressis erit proceden. prout de iure. l. cum proprie, de legatis præstãdis, cum similibus. Sed quia pars dubij habuerat difficultatem, quia fuerat concessa quod domus Ecclesie in emphiteusim per rectorem quo mortuo, quia conductor nunquam per Sedem Apostolicam fecerat locationem confirmari & successores fecerat fieri mandatum Conductor de euacuãda domo, per quod mandatum ius illi fuerat acquisitum: Conductor verò obtinuerat a sede Apostolica, quod confitio quod locatio esset in euidẽtem vtilitatem Ecclesie confirmaretur: & quia non erat factã mētio de lite introducta per mandatum de vacuãda domo, pars aduersa obtinuerat commissionem illam reduci ad viam iuris, deinde & tertio fuerat obtentum, quod non obstante lite, & commissione reductiua, dummodo cõstaret quod esset in euidẽtem vtilitatem Ecclesie confirmaretur. Fuerat quod oppositum de regula de non tollendo iure quaesito cui in commissione non erat derogatũ, sed dicebatur non obstare, quia ista locatio si erat in euidẽtem vtilitatem valebat de iure communi absque aliqua Apostolica confirmatione, licet per quod Paulinam quæ quoddam ius speciale induxit cõfirmatio seu concessio Sedis Apostolicæ requiratur, ad not. per Sarnen. in d. regula. q. 15. sed hoc non placuit dominis, quia imo Paulina facit ius cõe, & receditur a iure proprio cõi quod erat ante Paulinam. Secundo dicebatur regulã non obstare, quia quod etiam de iure cõi non seruatis solennitatibus valet si est in vtilitatem illius in cuius fauorem solennitates sunt introducte: allegabatur glo. cum simile, §. causam, de transac. & in terminis Faber. tract. de penf. & vendic. 1. q. principali, col. fi. vers. 2. si alienatio, & latius per Deci. in c. quæ in Ecclesiãrum, col. 3. de constit. Cephal. conf. 104. col. 2. sicut quod etiam dicitur de minore prohibito vendere sine certa solennitate, vt tenet Bal. in l. contra iuris in fin. princ. de pact. & in l. neque per illũ C. de contrahen. stip. Sed ad hoc etiam dixerunt domini, quod intelligebatur quod de Ecclesia, & minore volente actũ valere, sed quod contra voluntatẽ illius in cuius fauore solennitas est in-

DECISIO CCLXIII.

D Ie 16. Octobris in causa Oueten. Cappellaniarũ, dubitauit, quod an in causa beneficij semel admissus ad beneficium restitutionis in integrum, si contra se reportauerat rem iudicatam, iterum posset admitti de iure, confitio de bono iure vt solet dici in commissionibus, & dixere quod quod ex causa poterat admitti, iuxta titulum si sæpius in integrum restitutio postulata fuerit, &c. Vnde erat informandum, & audiendum, quia de causa peteretur restitutio.

F A B I I.

Segobienfis pensionis. 16. Octobris. 1549.

S V M M A R I V M.

- 1 Citatio in causa priuationis si prima fuerit incipere debet a principali.
- 2 Priuatione antecedente fit ex necessitate vt canonizatio impediatur eamque penitus interimit.

DECISIO CCLXV.

E Adem die in vna Segobienfi pensionis, quaesiu vtrum, cum in partibus decisione nostra cauere tur quod in causa priuationis prima citatio deberet incipere a principali, vnde ille decis. habent locum in casu quo tractaretur ne canonizaretur regress. post non solutionem pensionis, & dubium faciebat, quia in hoc casu non agitur de priuatione, sed de canonizatione regressus, & in sententia nulla fit mentio de priuatione, & priuatio non fit per sententiam, sed in litteris reservationis pensionis. tamen domini dixerunt contrariũ, quia in effectu priuatio, tanquam necessarium antecedens interimit; & licet fiat in litteris, tum per iudicem super canonizatione regress. venit declaran. cum simus in casu in quo per litteras est imposita pena priuationis, & induta priuatio, ideo eadem ratione prima citatio debet incipere a præsentis.

F A B I I.

Conchenfis Cappellania. 16. Octobris. 1549.

S V M M A R I V M.

- 1 Possessio an stante oppositione appellationis procuratoris partis aduersæ sit attentata & per consequens non restituibilis, sed per sequestrum suspendenda.
- 2 Ordinarius vtrum instituere possit aliquem in beneficio iuris patronatus, quod vni debetur ex agnatione fundatoris proximiori in gradu qui nõ sit taliter qualificatus.
- 3 Terminus negatus procuratori pro informando principalem. si negetur & procedat ad vltiora iudex, tradendo possessionem, dicitur attentata possessio.
- 4 Procurator si opponat causa non concessionis termini pro auisitatione absentis principalis, dicitur litem contestari.
- 5 Oppositio appellationis ob nõ concessum terminũ factã per procuratorẽ an impediãt iudicẽ procedere ad vltiora.
- 6 Appellatio non habens concomitantem inhibitionem non est impeditoria iudicij, nec illud suspendit.
- 7 Institutio factã per ordinarium in beneficio, quod est de iure patronatus non citata parte est nulla.
- 8 Iudex si ad vltiora progreditur non citato procuratore. T 3 partis

est introducta fiat venditio, vel locatio, quod valeat hoc non dicunt prædicti Doctores, & ita cõclusum fuit, confirmationem quo minus posset fieri, obstare dictam regulam de non tollendo iure quaesito.

F A B I I.

Abricensis pensionis. 4. Octobris. 1549.

S V M M A R I V M.

- 1 Index an habeat iurisdictionem de nullitate sententiã antea lata cognoscendi, stante commissione cum præinsertis antequam realis fuerit factã executio.
- 2 Iurisdictionem habens cognoscendi quod sententia prius lata sit nulla, non tamen eam potest exercere nisi cum effectu prius paritum fuerit rei iud.
- 3 Excommunicatus ob non solutionem pensionis non auditur nisi prius effectualiter, & ad plenum decursas iam dissoluat pensiones.
- 4 Commissio nullitatis sententiã si non præiudicet executioni, an omnia actã a suspensione retardentur: ita vt procedi ad executionem non possit.

DECISIO CCLXII.

E Adem die in causa Abricensis pensionis, dubitauit, quod an stante commissione vltimo præsentata cum præinsertis, iudex haberet iurisdictionem non cognoscendi de nullitate sententiã Ferratini, antequam realis executio factã fuerit, & posito quod sic, an sententia Ferratini esset nulla, & dicebatur quod negari non posse quin haberet iurisdictionem, sed illam non poterat exercere donec paritum esset cum effectu iudicato, nam Cardinalis de Annibalis fuerat excommunicatus per sententiam Antonij Augustini latam post sententiam Ferratini, & vsque ad brachium sæculare inclusuẽ contra illum fuerat processum: vnde quod dicebatur pro parte Cardinalis de Carpo aduersarij, quod non poterat audiri nisi realiter fuerit satisfactũ ante, quia postquam per signaturam fuerat sibi commissum quod procederet executiuẽ per hoc iudicium executiuum erant omnia indistincte suspensa, & ideo procedi non poterat super nullitate sententiã Ferratini quæ erat super petitorio & possessorio, & alijs ab executione diuersis, argumento eius quod dicitur de pet. poss. Item omnes domini dixerunt contrariũ, quia illud erat speciale in petitorio, nec de iure cautum reperiebatur in casu nostro, in quo nec quod commissio nullitatis erat præiudicialis executioni sicuti nec possessorio & petitorio. ad not. per Bart. in l. nihil commune, & propterea poterit procedi super vtraque, & sic super executione, quæ non retardari debet propter istud iudicium nullitatis, nisi forte in hoc casu ex commissione vltima esset retardatus processus, in qua dicebatur salua remanente executione iam factã. Vltima pars dubij fuit omissa.

F A B I I.

Ouetensis Cappellaniarum. 16. Octobris. 1549.

S V M M A R I V M.

- 1 Iterato admitti ad in integrum restitutionem in causa beneficiã an possit in contrarium si reportauerit rem iudicatam, confitio de eius bono iure.
- 2 Iusta de causa petens se admitti ad restitutionem in integrum si fuerit probata, admittitur per titulum si sæpius in integr. rest. postul.

partis aduerso postquam lis est introducta nulliter procedit, & ideo possessio capta à parte non est restituibilis, sed sequestranda.

DECISIO CCLXVI.

Adem die in causa Conchen. Cappellanæ de Belmonte, dubitauit, utrum possessio Hieronymi sit attentata stante oppositione appellationis procuratoris Petri, & per consequens non restituibilis, sed sequestranda. Hieronymus tunc vacante ista Cappellania, quæ erat de iure patronatus, & debebatur vni ex agnatione fundatoris proximiori, petierat ab Ordinario ut illum institueret, Aduersarius proposuerat edictum & infra terminum edicti comparuerat procurator Petri, & se opposuerat dicens Petrum esse proximiorum & idoneum & quia erat in Curia, petebat terminum ad auisandum Petrum, & talem quod posset venire, quod si non concederetur appellabat, non obstante ista appellatione, & oppositione procuratoris Petri, iudex sequenti die qui erat vltimus positus in edicto, processerat ad institutionem Hieronymi, & sibi possessionem tradiderat, quæ dicebatur attentata, & non restituibilis, quia tunc ex oppositione, & appellatione erat lis introducta cum Hieronymo, qui erant tres personæ, ad capitulum forum, de verb. signif. & proposito edicto per istam comparitionem, & oppositionem erat incæptus processus iudicialis, ut dicit Lambert. in tract. iurispatr. secunda parte, articulo 9. quæst. 4. principali: ex aduerso dicebatur contrarium, quia oppositio non obstabat quominus iudex ad vltiora posset procedere, ut dicit in hoc in c. ad dissoluendum, extra de sponsalibus sed respondebatur quod in hoc erat reprobatum ab omnibus cõmuniter, ut per Fel. post Ant. Abb. & Imol. in c. dudum, col. 7. vers. 1. conclusio de præsump. & in col. 7. vers. fallit quinto generaliter dicebatur tunc etiam pro appellatione non obstare, quia erat quæ non suspendit, neque impedit iudicium nisi facta inhibitione ad capitulum non solum, §. primo, de appell. in sexto, sed etiam ad hoc respondebatur, quod hoc procedit, & intelligitur, ut iudex super eo super quo non fuerat appellatum, sed super negotio appellationis non potest procedere, etiam sine inhibitione, & fuit allegatus Ant. de Buttr. in c. dilecti. el. 2. de rescript. de quo meminit, & loquitur Alex. conf. 86. vol. 5. propterea tunc dictum fuit institutionem factam per ordinarium fuisse nullam, quia sine citatione partis, quia postquam procurator Petri se opposuerat, debebat illum citari facere iudex, quando processerat ad vltiora, postquam lis fuerat introducta, & sic dixere domini possessionem Hieronymi non restituibilem, sed sequestrandam.

F A B I I.

Archipresbyteratus Arborensis. 16. Octobris. 1549.

S V M M A R I V M.

- 1 Instrumenta acceptationum nominationum Diocæsium, an sint valida litteris nondum expeditis.
2 Causa civilis existens præiudicialis criminali facit negotiũ suspendi, ita ut debeat in ea superferri usque ad magis urgentis expeditionem.
3 Publicæ sunt omnibus, patent acceptationes quæ sunt apud notarios Archiuij copiaque earum petentibus ubi interesse prætendunt earum datur, prævalentque illis quæ apud alios notarios sunt.

DECISIO CCLXVII.

Adem die in causa Arborensis Archipresbyteratus & aliorum, dubitauit, præsuppositis pro veris, & validis instrumentis datur acceptationem in specie, tunc quoad Dioc. q. expriman in litteris, & possint acceptari litteris non confectis, & colligitur quod nominatio Dioc. fuerit facta ante prouisionem Signorini, saltem ut transferat onus probandi in actorem dicentem contrarium: hic punctus virtualiter fuit extensus supra 17. Iunii, & resolutum quod non: tamen hodie domini mutarunt votum, & dixere, quod si per iudicem criminalem, coram quo causa pendebat, fuerit iudicatum ista instrumenta vera, & valida, & his fidem adhibendam, ut præsupponebatur, in dubio nesciebat quomodo posset dici nominationem, tunc non esse factam, quia ex nominatione facta in Dioc. Calaritana, & Arborensi sequebatur necessario nominatio illarum Dioc. & sic ante prouisionem Signorini: & dubium quod aliàs habebatur de istis instrumentis tollebat per supradictum, & per sententiam si ferretur in criminali causa, tunc adeo quod omnino causa ista ciuili præiudicialis erat criminali, propterea debebat in ea superferri, nec obstat quod aliàs illos mouerat, quod videlicet iste acceptationes, & nominationes de facili occultari, & lacerari possent, quia hoc non erat re(eruandũ, nec secuta ista nominatio erat, nec de facili variabilis, si erat probatum illud quod præsupponebatur esse probatum, videlicet quod istæ acceptationes, quæ fiunt apud notarios Archiuij, sunt publicæ, & patent omnibus, & earum datur copia petentibus dummodo habeant interesse: verum tamen est, quod si ex aduerso probaretur, ut aliàs dictum fuit, esse verum, quod iste nominationes nunquam solent fieri coram istis notarijs, sed in Camera vel Cancellaria tanquam locis magis publicis, & in quibus magis patent omnibus, quæ scribuntur in libris, qui ostenduntur omnibus, quod tunc essent.....

F A B I I.

In causa Vrgellenis spoliij. 27. Octobris. 1549.

S V M M A R I V M.

- 1 Spolium vtrum ex relatione testium qui litteras ex partibus se vidisse attestantur ipsius spoliantis principalis factis sufficienterque probetur.
2 Semiplena probatio requisita ad depositionem testium si de fuerit depositio testium ut inutilis, non est in consideratione.

DECISIO CCLXVIII.

Die 21. Octobris in vna Vrgellen. in qua super spolio procedebatur per contradictas, an esset probatum tunc sufficienter secundum extremum, ex duobus testibus deponentibus per id quod intellexerant per litteras de partibus, & per vnum testem, qui nedum deponere de publica voce & fama, sed etiam de auditu à spoliante: & dixerunt quod non, quia tunc hic nulla adest semiplena probatio, quæ saltem requiritur ad probationem secundi extremi, maxime quia procedebatur per contradictas; nam considerabile erat in lite, quod lium sustinisset.

F A B I I.

F A B I I.

Hispalen. Canonicat. 27. Octobris. 1549.

S V M M A R I V M.

- 1 Lata sententia à qua fuit appellatum per datam cedulam intra decem & quinque dies, non potest succurri appellanti ob lapsum decendij.
2 Cedulam appellatoriam lapsu termino præfixo exhibens, sibi imputare debet, sibiq. ob moram præiudicat.

DECISIO CCLXIX.

Adem die in causa Hispalen. Canonicatus, feci etiã verbum, an vellent domini succurrere, nam contra quem erat lata sententia, & appellauerat, prout in cedula quam dare promiserat, & illam postmodum dederat die 15. & sic quia non infra decendium, sententia transiit in iudicatum. Et dixerunt, quod non poterat succurri, & tunc debebat imputari sibi, qui cedulam in tempore non dederat, nec aliud poterat facere, & maxime, quia contra quem sententia transierat in iudicatum nil habebat in ea.

F A B I I.

In causa Toletana pensionis. 27. Octobris. 1549.

S V M M A R I V M.

- 1 Clausula cassationis consensus apparens ex supplicatione nominationis alicuius personæ, an arguat perduratiõem pristina voluntatis.
2 Concordia de translatione pensionum cum consensu sedis Apostolicæ iura legitima est, & in effectum deducenda.
3 Reservatio pensionis vigore concordie iura vtriusque prælati requirit præsupposito quod prætendant de interesse consensum.

DECISIO CCLXX.

Adem die in causa Toletan. pensionis 500. ducatorum, dubitauit, an post cassaturã clausulã in supplicatione apparente durauerit volũtas Cardinalis Caurien. circa facultatem cassandi, & nominandi personam per Card. sanctæ Crucis, maxime stante madao non uitis in actis producto, quod dubium pendebat ab his quæ supra dicta fuerunt in dubio dato 22. Iunii, hoc anno in eadem causa, in qua fuerat facta quædam concordia, ut supra dictum fuit, super beneplacito sedis Apostolicæ, & cum fuisset supplicatio data ad resignandum, fuerat cassatum vnum caput in quo concedebat sanctæ Crucis, ut de pensione sibi referuata posset cassari usque ad 60. ducatos, & in illam Cardinalis Caurien. teneretur cõsentire in fauorem alterius personæ nominandæ per sanctæ Crucis. tunc post modum referuauerat hanc pensionem nominandam per sanctæ Crucis, sine alio consensu Cardinalis Caurien. & prætendebat valere, quia durauit voluntas Caurien. etiam post cassaturã. Ex aduerso prætendebatur contrarium; & latissime fuit informatum per vtrãque partem, tandem Rota resoluit, quod ex hoc huius supplicationis causa illa cassatura Caurien. præstiterat consensum expressè, & Cardinalis sanctæ Crucis tacite consequendo alia contenta in concordia, & percipiendo pensionem usque ad mortem, quod videbatur vtrumque;

ratam habuisse illud quod erat factum, nec amplius cogitasse de illo capite cassato, & per consequens voluntatem non durasse, nec aliquod fundamentum fecerat in mandato de nouo producto, quod Cardinalis concesserat ad consentiendum cassationi, & referuatiõni de nouo 700. ducatorum super fructibus. Episcopatus Caurien. in fauorem personæ nominandæ per Cardinalem sanctæ Crucis, & in totum sub eadem forma prout erat caput cassatum volentes arguere agentes pro pensionario contra Cardinalem Caurien. quod ex illa cassatione non erat mutata voluntas, quasi non appareret gratiam obtinere posse à summo Pontifice, quia tunc illud mandatum similis pensionis non dedisset, quia non dicebatur do mini prout fortasse informantes dicebant, quod cessauerit posse obtinere, gratiam à summo pontifice, sed quia illi cassationi præstando cõsensum acquieuerunt, nec videbatur amplius cogitasse de obtinendo Capitulum cassatum à Papa, & hoc mandatum de quo in dubio erat penitus diuersum, & separatum à primo, quia primum erat de 200. ducatis referuatis super Archidiaconatu Tholensi, ad quem fuerat nominatus Ioan. de Cignone nepos Cardinalis mandatum autem erat datum ad 700. referuatum super fructibus ecclesiæ Caurien. & fuerat nominatus Cardinalis Grimaldus.

F A B I I.

Lunensis Zarzan. 25. Octobris. 1549.

S V M M A R I V M.

- 1 Facultas concedi, an possit per remissoriã examinandi mulieres, & honestas personas, senes, & infirmos in partibus.
2 Testes in loco suspecto ubi tutus accessus non datur, an possint examinari in præiudicium partis.
3 Iudex & notarius possunt accedere loca ex commissiõnis vi, ubi sunt senes, & mulieres ad eos examinandos, & quoscunque impeditos de iure & facto.
4 Senes non valetudinarij non sunt ex illis testibus qui sunt impediti de iure, & de facto, & ideo ad eos examinandos non requiritur accessus iudicis, & notarij.

DECISIO CCLXXI.

Die 25. Octobris in causa Lunen. Satnen. iurispatronatus dubitauit, tunc utrum sit concedenda facultas examinandi, senes seu infirmos & honestas personas, ac mulieres iuxta formam commissiõnis alibi que in loco remissoria: litigabatur super isto iure patronatus inter Adam Centurionem, & Lepidum de Marchionibus de Malaspina, & erat concessa remissoria Lepido qui extra locum prædictum volebat examinare testes de quibus in dubio tunc negabatur ex aduerso debere concedi hanc licentiam propter suspicionem de non tuto accessu ad quædam loca ibi vicina suo dominio de Malaspina, & Ducis Florentini, cuius iste Lepidus erat seruitor, & familiaris. Decretum Domini, quod in loco de Malaspina nullo modo esset concedenda licentia, sed in locis subiectis Duci Florentinæ, quia non obstantibus his quæ dicebantur, ex aduerso noluerunt cogitare, quod non esset tutus accessus, & quod tunc alicuius Ducis &c. & ideo tunc quod in illis, & alijs locis vicinis concesserant posse ire iudicem & notarium pro examinandis impeditis de iure, & de facto tunc cuiusmodi non sunt senes qui non sunt valetudinarij.

F A B I I.

F A B I I.

Ouetens. Capellaniarum. 25. Octob. 1549.

S V M M A R I V M.

- 1 Restitutio in integrum etiam post iudicatum fit sepius in beneficiis iure bono existente a parte illius qui illam petit.
- 2 Nonis probationibus superuenientibus conceditur in integrum restitutio in causa beneficii.

DECISIO CCLXXII.

E Adem die in vna Oueten. Capellaniarum dubitauit vtrum esset restituendus in integrum Alphosus Moran. aduersus rem iudicatam in restitutione in integrum, & inclinabant domini, quod sic, quia in beneficiis ius bonum non potest nocere, & propterea semper quod de bono iure potest constare, etiam sepius in integrum restitutio concedenda est, maxime si superuenientibus nouis probationibus, ad no. in l. si vbi Bar. & Doct. c. si sepius in integrum rest. pet. & ita maior pars tenebat: quia tamen fuit dictum, quod aliis in vna Romana domus pro quodam Ioanne coram D. Prospero 26. Decembris, 1547. fuerat dictum, quod licet ex noua causa restitutio iterum petita deberet dari. l. fina. C. si sepius in integrum restitutio pet. vt declarat Bal. in l. 2. eo. ti. tamē illud intelligitur ex nouis probationibus super ætate, non autem super læsione, prout in terminis declarat Ang. in l. prima, C. si minor se maior. dixerit, vbi reddit rationē differentie: fuit dictum, quod partes considerata dicta decif. & allegatis in ea deberet iterum informari, & ita fuit factum.

F A B I I.

Lunensis Sarzan. parochialis. 25. Octobr. 1549.

S V M M A R I V M.

- 1 Sola signatura stante vtrum economus impedito Episcopo ordinario loci ratione delictorum possit beneficia collata confirmare literis non expeditis.
- 2 Iurisdictionem ordinarius, vel economus non habent ante expeditionem literarum concessiois in actu, sed solū in habitu.
- 3 Gratia informis est supplicatio signata, quæ literarum expeditione secuta formam accipit.
- 4 Papa ex certa scientia, & motu proprio si economum deputauit ad beneficiorum collationem, potest conferre sine literarum gratie expeditione.
- 5 Patronus existens in possessione iuris patronat. licet non sit patronus, eius tamen præsentationes sunt bonæ.
- 6 Publicè & palam exercens facultatem conferendi beneficia præsumitur eam legitime adeptus.

DECISIO CCLXXIII.

In vna Lunen. Sarzan. parochialis dubitauit, vtrum economus literis non expeditis, possit confirmare beneficia stante sola signatura. In hoc episcopatu Papa motu proprio creauerat quandam in economum, quia Episcopus in delictis erat impeditus administrare, cui amplissimam facultatem concesserat etiam conferendi beneficia, & solū signata erat supplicatio, nec super ea erat

expedita: litera tempore quo prouiderat de dictis parochialibus, vnde dubitabatur, an prouisio valeret, & dicebatur quod non: quia ante expeditionem literarum executor habet iurisdictionem in habitu, non in actu: quæ supplicatio signata est gratia informis, quæ per expeditionem literarum accipit formam, Sarnen. in prin. q. nume. 9. & in 10. q. super regula de non iudicando literis non expeditis, & allegabatur decif. 459. cum decif. præcedenti in nouis, tamen domini dixerunt contrarium, quæ prædicta decif. loquuntur in alijs terminis, quando gratiam facit Papa in supplicatione exequenda, in qua supplicatione exequutores non fuerunt nominati, sed postmodum in literis nominantur tunc licet pars possit allegare, exequutores tamen nullam habent iurisdictionem literis non expeditis, sed secus erat in casu isto, in quo Papa motu proprio, & ex certa scientia economum deputauerat illum nominando in gratia, & quia in supplicatione nihil minus continebatur, vt quod deputatio huiusmodi economi qui erat in quasi possessione exercendi officium, hoc est conferendi beneficia prout in simili dicitur de patrono existente in possessione iuris patronatus, & conferendi licet bene non esset patronus, & eius præsentationes valeret. c. consultationibus, de iure par. vel decif. 255. in antiq. & 268. in nou. & dec. 22. nu. 4. in antiq. Bisigna. & licet diceretur requiri scientiam facultatis de qua non constabat, tamen dixere præsumi, ex quo palam, & publicè per multos annos exercuerat hæc facultatem, & maxime hæc resolutio placuit, licet esset probatum post prouisionem factam per Papam de his parochialibus esse expeditum breue super motu proprio huiusmodi Canonici, tamen non inferebatur necessariò, quod aliud breue seu alia litera super hoc essent antea expedita.

F A B I I.

Abricensis pensionis. 25. Octobr. 1549.

S V M M A R I V M.

- 1 Suspendio à diuinis irrogari potest monitorio non parenti etiam Cardinali.
- 2 Monitorium reintegrare, & suspensum esse à diuinis ob non partitionem monitorij sibi mutuo repugnant, & ideo coincidere non possunt.
- 3 Nullitas iurisdictionis ex eo argui potest quia tempore feriarum cum lata sit sententia sine commissione non ledit partem.
- 4 Commissio generalis est, quando in eâ cadit clausula, in causa & causis &c.
- 5 Iuris communis vigore vtrum in causis possessorijs procedi possit tempore feriarum sine commissione.
- 6 Citatio ad videndum, & audiendum sententiam declaratoriam, siue principalem suspendi à diuinis ob non partitionem monitorij cum incerta sit, nulla esse dicitur.
- 7 Citatio particularis ad videndum recitari & declarari processum nullum, an sit inualida.
- 8 Sententia in partis præsentia lata supplet vim ipsius citationis in iudicio requisita.
- 9 Sententia lata in contumaciam partis non præsupponit partis præsentiam, cum præsens contumax dici non possit.
- 10 Citationis ex defectu haud dubie sententia nulla dici debet, vtpote quæ ignorantia aduersarij præsupposita elidat processum.

DECI-

DECISIO CCLXXIII.

E Adem die in causa Abricen. pension. dubitauit, vtrum sententia Ferratini esset nulla, & sententia, quæ continebat Cardinalem de Carpo restituendū ad suam possessionem percipiendi pensionem. Secundum declarabat Cardinalem de Annibalis suspensum à diuinis eo quia non paruerat monitorio: tertium reintegrandum esse, in qua vltima parte dictum fuit, non posse saluari, quia continebat repugnantiam, reintegratæ monitorium, & suspensum esse, quia non paruit monitorio: multa etiam alia partes opponebant quo ad nullitatem primæ iurisdictionis, quia erat lata sententia tempore feriarum, sine commissione, quia commissio dabat solum de processu in causa declarationis exequutiua, cui cum responderetur, quod immo erat generalis, & comprehendebat etiam alias causas, quia dicebat in causa, & causis huiusmodi, quia lecta, & considerata bene tota commissione, fuit dictum, quod solum loquebatur de causa executiua: fuit dictum pro parte Cardinalis de Carpo, quod etiam sine commissione de iure communi ferijs non obstantibus poterat procedi in possessorio, & allegabatur decif. Belenci. 65. aliis 665. in addi. decif. 95. in antiq. & 14. in nou. vnde hoc modo poterat saluari sententia respectu possessionis, & etiam respectu declarationis suspensionis à diuinis ob non partitionem monitorij tanquam esset executiua: vnde vigore commissionis potuit procedere tempore feriato, licet per quosdam diceretur, & forte melius quod illud non erat procedere executiue: opponebatur etiam alius defectus vigore citationis, quia nam citatio ex parte Cardinalis del Carpo erat ad videndum, & audiendum sententiam declaratoriam, siue principalem suam suspendi, quia non paruit monitorio, siue reintegrari monitorium, & sic respectu possessoris nulla erat citatio: sed respondebatur citationem aduersarij sufficere, quia eadem die fuit per eundem iudicem pronunciatum in fauorem Cardinalis Annibalis, & citatio erat intitulata Abricen. nullitatis pension. & sic sub ista citatione poterat comprehendere illud petitorium: quod sed dicebatur ex aduerso, & ita fuit visum dominis, quod illa citatio erat particularis, ad videndum reuocari, & declarari processum nullum Aud. Cameræ vnde non poterat huic deseruire negotio: nitentur etiam euitare sub eo prætextu, quod sententia lata est præsentie parte, vnde præsentia supplet citationem: tamen de hoc non constabat, immo de contrario, quia licet eadem die probobus Card. essent latæ duæ sententiæ diuersæ, tamen attestabatur semper esse latas in contumaciâ partis, vnde videbatur, quod ista sententia in totum sustineri non posset: sed aliqui volebant saluare in aliqua parte, & tunc fuit orta dubitatio ex quo citatio cantabat de alternatiua sententia, quæ tria capita continebat, poterat in vno saluari stante alternatiua, & incerta citatione, & ita amplius processum non fuit, sed iterum dubitatum, an ex defectu citationis esset nulla sententia.

F A B I I.

In eadem Abricensis pensionis vltima, Octob. 1549.

S V M M A R I V M.

- 1 Sententia declaratoria suspensionis diuinorum ex citationis defectu nulla est, licet ob non obsecutionem monitorij fuerit lata.
- 2 Alternatiua dicitur citatio, quæ enarrato membro vno

aliud subinfert per voculam, ve, aut siue exempli causa ad audiendum sententiam, vel aut siue suspendendi à diuinis &c.

- 3 Incerta citatio non potest legitima censeri, nec arctat citationem tanquam alternatiua neque super ea ferri potest vlla sententia.
- Contrarium & qualiter limitari hoc intelligique debeat vt de num. immediate seq.
- 5 Incertus libellus in iudicio admittitur vbi incertitudo non dependet ex facto, & voluntate libellum offerentis, & pars nihil in contrarium opponat.
- 6 Sen. dictio non semper alternatiue sumitur, sed aliquando etiam ponitur copulatiue vel augmentatiue, vt in præfenti casu.
- 7 Citatio dicens siue principalem suspendi à diuinis, facit ipso facto aliquem suspensum debere non autem declarari suspensum alioquin inutilis est.
- 8 Iurisdictionis æquè ex defectu ac citationis sententia incidit in vitium nullitatis.

DECISIO CCLXXV.

Vltima Octobris in causa Abricen. pension. dubitauit, vtrum sententia Ferratini in quantum declarat suspensionem à diuinis ob non partitionem monitorij sit nulla ex defectu citationis dictam fuit, quia citatio erat alternatiua, videlicet ad audiendam sententiam declaratoriam, siue principalem suspendi à diuinis, quia non paruit monitorio, siue reintegrari monitorium vnde propter incertitudinem videbatur non valere, seu non arctare, nec super citatione alternatiua videbatur fieri posse sententia copulatiue super pluribus, tamen domini fuere in contraria opinione, quod ista citatio fuit certa in omnibus, præterquam in eo quod pendebat à facto iudicis, videlicet super quo vellet pronunciare: sicut dicimus de libello incerto, quod admittitur parte non opponente, quando incertitudo non procedebat à facto, & voluntate libellantis, & faciūt ad hoc notata per Curt. in c. cum parati, ad finem, & ibi Alex. col. 6. vers. vnde aduerte, de appel. & in casu isto dictio, seu, non stat alternatiue, sed potius copulatiue, seu augmentatiue, vt no. in l. si quis ita, de verbo. ob. alia etiā maior dubitatio erat, quia citatio dicebat, siue principalem suam suspendi à diuinis, vigore cuius debuit suspendi, non autem declarari suspensum: & sic, quod potuit, noluit, quod voluit, adimplere nequiuit iudex. Sed quidā dicebat, quod citatio inquantū dicebat ad audiendum sententiam declaratoriam seruiebat etiam pro sententia declaratoria suspensionis, alijs ex aduerso dicentibus, quod ex quo prius debebat iudex suspendere antequam declararet, nec poterat declarare non facta prius suspensione, citatio non debebat intelligi, nisi de eo quod poterat fieri, videlicet declarari quia non paruerat literis Apostolicis in quibus erat reseruata pensio, vnde in ista alternatiua fuit ordinatum, quod simul & semel dubitaretur, tan sententia in hac parte esset nulla tam ex defectu venditionis quam citationis.

F A B I I.

Ouetens. Capellaniarum. 1549.

S V M M A R I V M.

- 1 Restitutio in integrum post iudicatum, an competat non minori neque privilegiato, vt hoc casu.
- 2 Glossa in l. fina. C. si sepius in integrum rest. poss. indistincte concludit

- concludit sepius concedendam in integrum restituit.
- 3 *Quadriennij cursu lapsa concessio restituiti cupientibus, restitutio in vanum postulat, licet etiam de bono iure fides fiat iudici.*
  - 4 *Ratione eadem qua post lapsum quadriennij iterum non datur restitutio, nec aduersus rem iudicatam.*
  - 5 *Capitulum finale de rest. in integrum lapsum quadriennij æquiparat alijs causis ex quibus restitutio excluditur.*
  - 6 *Minori & privilegiatis personis restitutio in integrum etiã post lapsum quadriennij conceditur.*
  - 7 *Signatura gratiã lapsa tempore restitutionis, vel post iudicatum ex benignitate aliquando concedit resti. non quòd ad id præstandum de iure teneatur, posito quòd de iure bono constat.*

DECISIO CCLXXVI.

- 1 **I**n causa Ouetenfis Capellaniarum dubitauit & vtrum Alphonfus Moran. veniat restituendus aduersus rem iudicatam in causa restitutionis in integrum: lata est causa, quare iterum fuit dubitatum, propter dictum Angelii, in l. r. in r. ver. quod intelligo. C. si sepius in integ. rest. & Ang. vbi etiam Bar. in l. fi. C. si minor se maior. dixerit, quod fuerat tentum in alia causa, tamen hodie hoc dictum Bar. non placuit, quia videtur esse contra comunem opinionem & gl. cum qua omnes communiter trãseunt, in l. fi. C. si sepius in integ. rest. que indistinctè concludit dandam sepius restitutionem in integ. & de hoc dicto Bar. truffatur Castren. in l. r. col. 2. ver. contra istam l. opponitur. Et latissime in d. l. fina. col. r. in fi. vbi æquiparat ætatem alijs, videlicet testib. falsis, & alijs: tamen domini fuerunt in opinione, quod in casu isto de nouo restitutio danda non esset, & quia videmus, quod post lapsum quadriennij non datur restitutio, etiam cõstito de bono iure, & probationis. de nouo repertis. c. r. vbi Docto. de rest. in integ. & hoc tenuit Rota in pluribus causis, maxime in vna Compostellan. coram Domino Thanis, & in alia coram Prospero, & sicut aduersus lapsum quadriennij non datur iterum restitutio pari ratione, nec aduersus rem iudicatam in causa restitutionis, & faciunt no. in c. fi. de rest. in integ. & vbi æquiparat lapsum quadriennij alijs causis ex quibus restitutio excluditur: quo casu non obstant no. in d. l. fi. si sepius rest. quia loquitur & in minori, & privilegiatis personis, quibus de iure debetur restitutio in integ. huiusmodi non est Alphonfus Moran. qui in casu isto restitutionem petijt, ex & benignitate signatura concedit restitutionem in integrum cõstito de bono iure, quòd non debet concedi post rem iudicatam in causa restitutionis: vnde cum in casu nostro commissio esset signata, prout de iure clarum est, quod restitutio secunda non competit, licet possit de bono iure cõstare ex testibus repertis.

F A B I I.

Segobienfis pensionis. 4. Nouembr. 1549.

S V M M A R I V M.

- 1 *Gesta cum procuratore habente generale mandatum qui tam constitutus fuit ante causã commissionem, an sint valida.*
- 2 *Executorialibus decretis, & intimatis principali ob solutionem pensionis, ijs si obsecundatum non fuerit poterit ad declaratoriam procedi vsque ad auxilium brachij secularis.*
- 3 *Citationis ex defectu omnia acta redduntur nulla præsertim*

- tim vbi de priuatione beneficii agit in quo actu necessario venit principalis citandus.
- 4 *Priuatio beneficii ipso facto contingit, & iuris vigore, vbi pensionis solutio ultra terminum constitutum fuerit prorogata.*
  - 5 *Canonizatio regressus in effectu in se priuationem non continet prætermissa numeratione pensionis.*
  - 6 *Clausula in literis apposta, quòd possit propria autoritate apprehendi possessio à principali alio cessante in solutione pensionis, vtrum prosit principali.*

DECISIO CCLXXVII.

- 1 **D**e 4. Nouemb. in causa Segobien. pension. dubitauit & vtrum comparente procuratore generali ante commissionem constituto, possit cum illo procedi ad canonizationem regressus ob non solutionem pensionis, absque aliqua citatione principalis, cum antea bullæ personaliter intimatæ fuerant. Franciscus de Mendoza consenserat reseruatiõni pensionis 200. ducatorum in fauorem Francisci de Miranda, & demum post multos annos constituerat procuratorem, & speciale ad vnam causam, & generalem ad omnia, etiam talia quæ speciale mandatum requirerent: deinde post fere duos annos, Miranda commiserat causam contra Dom. Franciscum super canonizatione regressus, ob nõ solutionem pensionis, & fecerat decerni citationem, per cuius citationis decretum ultra sex menses comparuerat procurator generalis spontè, & dederat mandatum, & cum eo fuerat processum ad canonizationem regressus ob non solutionem pensionis, & fuerant decreta executoriales, & intimatæ principali ob quarum non paritione fuerat declaratum, & contra eum processum vsque ad brachium seculare inclusiue, postmodum commissã cã nullitatis, & omnium gestorum & dicebatur omnia esse nulla ex defectu citationis, quia vbi agit de priuatione beneficii, non potest procedi, nisi citato principali de cuius citatione nullo modo apparebat, ad dec. 770. & 771. in antiq. replicabatur hic non agi de priuatione, sed de canonizatione regressus, nam priuatio & erat ipso facto, & de iure statim quod cessauit ultra tempus debitum, vt cantant literæ: ideo potuit procedi cum procuratore: Domini dixerunt contrarium, quia & in effectu canonizatio regressus habet in se priuationem, & ita tenuerunt, non obstante, quod hic procurator esset nepos ex patruo: & verisimiliter potuisset esse aduersus, ex quo produxit mandatum post sex menses à die decretæ citationis, & quod in literis esset illa clausula, quod propria autoritate possit apprehendere possessionem beneficii alio cessante in solutione, & quod pensio esset soluenda in Curia, & multis alijs, quæ ex aduerso allegabantur.

F A B I I.

Agatensis beneficiorum. 4. Nouembr. 1549.

S V M M A R I V M.

- 1 *Resignatio si non sit notoria ita vt de validitate eius dubium suboriri possit, noua prouisionis commissio suffragari prouisio non potest.*
- 2 *Canonicus si propter concessam facultatem resignanti habeat potestatem acceptandi resignationes idque per literas collationis constat, satis notoria esse dicitur resignatio.*
- 3 *Literæ collationis sigillo resignantis signatæ alijs concurrentibus satis fidem de facta resignatione facere dicuntur.*

Facultate

- 4 *Facultate reuocata antea concessa cuidam, vt in manibus ipsius fieret resignatio, inualida est resignatio ob iurisdictionis defectum.*
- 6 *Instrumentum resignationis si multorum distet intercapedine annorum à data literarum collationis, prætenditur esse falsum.*

DECISIO CCLXXVIII.

- 1 **E**adem die in causa Agaten. beneficiorum dubitauit vtrum satis & constaret de resignatione ad effectum vt noua prouisio possit suffragari, nam erat facta resignatio istorum beneficiorum de quibus agebatur, & quia dubitabatur de validitate, erat obtenta commissio quæ non dicebatur suffragari, quia de resignatione non constabat: tamen domini dixerunt contrarium, & & erat enim facta ista resignatio in manibus cuiusdam canonici habentis potestatem ad id, propter facultatem concessam resignanti, qui in literis collationis attestabatur resignationem in manibus eius factam, & per eum erat subscripta, & per notarium quendam qui præsupponebatur rogatus, sed tamen non subscribat se vt rogatus, neque aderat testes, vnde licet ex istis non satis constaret, & tamen quia sigillo resignantis erant signatæ istæ literæ, & postea resignatarij constituerant resignantem præsentem per procuratorem suum ad arrendandum, & colligendum fructus istorum beneficiorum, habuere istis tribus concurrentibus pro perfecte probata resignatione, que licet esset inualida, & quia prætendebatur d. facultatem in manibus resignantis cuiuscumque esse reuocatum, & noua prouisio tunc intrabat, & propterea resignatario quo ad hunc effectum erat impetrata: & stante validitate resignationis, intrat noua prouisio, & nullum fecerunt fundamentum in quodam producto instrumẽto in quo notarius qui se subscriperat collationi rogatus, attestabatur se cum testibus quibusdam fuisse præsentem huic resignationi, & collationi, & quia instrumentum erat confectum de anno 1529. & literæ collationis erant sub data 1538. vnde de alia resignatione rogabatur notarius, quod instrumentum ex aduerso prætendebatur falsum: Domini dixerunt, quòd si iste fabricasset falsum fuisset sine aliqua necessitate.

F A B I I.

Gerundensis beneficij. 4. Nouembr. 1549.

S V M M A R I V M.

- 1 *Possessor pacificus beneficii plurium annorum, an possit se tueri per regulam de trienniali.*
- 2 *Declaratoria cum denunciatione non probant factam excommunicationem ad infringendam testium depositionem.*
- 3 *Identitas beneficii in controuersiam vocata, an per testes de publica voce & fama deponentes probari possit.*
- 4 *Possessor ante commissionem causæ beneficalis triennialis, ex eo quod committit causam super beneficio illud, ob id litigiosum efficit, beneficiũ regulæ de trienniali amittit.*

DECISIO CCLXXIX.

- 1 **E**adem die in causa Gerundensis beneficij, dubitauit, & an regula de trienniali tueretur Sebastianum qui per plures annos possederat, & dabat de regula de trienniali, cui opponebatur de quadam lite: sed replicabatur, quod illa lis erat introducta super beneficio

Sancti Ginesij non super beneficio S. Anastasiæ: stipulabatur vnus & idem beneficium esse, & probabatur per tres testes, sed & contra duos opponebatur, quod erant excommunicati, & producebatur declaratoria cũ denũciatione, ad quod dicebatur, & ita domini tenuerunt, quòd denũciatio non probabat excommunicationem, dec. 252. in noa. cui etiam alia consimilis in antiq. de excep. & legi testes hincinde super identitate beneficii, quorum tres vt dixi hoc expresse probabant, ex aduerso autem erant duo loquentes de hoc qui nihil aut parũ dicebant nam vnus qui plus dicebat, probabat de publica voce & fama. Sed ex alio Domini fuere in hac opinione, quod regula de trienniali minus posset iuuare Sebastianũ, quia idem Sebastianus de anno 44. commiserat causam super isto beneficio S. Anastasiæ contra Gerardum aduersariũ omnesque alios tam intrusos quã introducendos: & vnde licet ante commissionem huius causæ fuisset triennialis possessor, tamen committendo causam super beneficio, & faciendo illud litigiosum amiserat illud beneficium triennialitatis: & allegabatur pro parte Gerardi pro hoc decif. Castlad. 5. nu. 6. de rest. spol. & Sarnen. q. 66. num. 4. ver. prius tamen non obstan. super regula de trienniali, quã tamen loquitur in alijs terminis: sed Rota ita firmavit nihil aliud pro tunc allegans, tãquam hoc notorium sit.

F A B I I.

In eadem causa Gerundensis beneficij. 8. April. 1549.

S V M M A R I V M.

- 1 *Committens causam super beneficio cuius triennij cursu extitit pacificus possessor, regulæ de trienniali beneficium amittit, stante eo quod impedire absolutoriam conetur.*
- 2 *Imputari debet pacificus possessor triennialis sibi ipsi, quod committendo causam effecerit beneficium litigiosum, & hoc factò beneficio regulæ de trienniali semetipsum priuarit.*

DECISIO CCLXXX.

- 1 **D**e 8. Aprilis in eadẽ causa, quia dicebatur, quod committens causam super beneficio, quod triennio pacificè possiderat, amittebat beneficiũ regulæ respondebat pro parte eius qui commiserat causam, & quòd illud erat verum si committens causam vellet impedire absolutoriam dando de regula, secus si reus vellet titulum suum canonizari: vel reus effectus actor prout erat in actu in ista causa, poterat cõtra eum qui aliàs commiserat causam titulum suum canonizare: quia tunc regula sibi suffragaretur, & posset de ea dare, tamen domini dixerunt & idem esse omni casu, quia huic committenti debebat imputari, quia beneficium per triennium possessum fuisset litigiosum, eadem ratio militat in isto casu.

F A B I I.

Abricensis pensionis. 8. Aprilis. 1550.

S V M M A R I V M.

- 1 *Nullitas sententię, vt ex citationis defectu ita etiam in iurisdictionis dependet.*
- 2 *In causa, & causis hac clausula inserta commissioni haud dubiè iurisdictionem tribuit cui directæ est commissio.*

Appellationis causa ad eos terminos perducitur in quibus erat ante litem contestatam.

DECISIO CCLXXXI.

E Adem die in causa Abricen. pensionis, dubitauit, utrum sententia Ferratini esset nulla ex defectu citationis & iurisdictionis, inquam declarat suspensionem à diuinis ob non partitionem monitorij, & quantum ad effectum citationis, domini fuere cōtrarij, tribus dicentibus contrarium, per rationes de quibus supra, sed quo ad effectum iurisdictionis omnes fuerunt, quod commissio daret iurisdictionem, & in causa ista suspensio, quia dicebatur in dispositiua, & in causa, & causis & licet diceretur attenda materia executiua, propter quod aliàs dictum fuit quod tantum videbatur respicere eam non partitionis literarum Apostolicarum, tamen dicebatur, quod etiam processus per vim monitorij, quando monitorium non erat negatum executiue, licet esset ordinarius negato monitorio. . . & licet in casu isto videret negatum, quia erat appellatū à toto processu Aud. Cam. tunc fuit dictum hoc non sufficere, quia appellatio reducebat causam ad terminos in quibus erat antelitem contestatam.

F A B I I.

Romana pecuniaria. 11. Martij. 1550.

S V M M A R I V M.

- 1 Testes utrum siue interrogatorijs premissis examini possint subijci.
- 2 Repeti testes si petat expensis suis pars cum interrogatorijs aduersarij, an debeat concedi.

DECISIO CCLXXXII.

D Ie 11. Martij post mortem Pauli Quarti in causa Romana pecuniaria de pactis, erat recognitū quodam registrum in hac causa productum, tres testes examinatos sine interrogatorijs de pactis, cū tamen essent citati ad videndum iurare testes, & ad dādū interrogatoria, & fuerant contumaces, exculabant tamē se dicendo, quod alias fuerūt data interrogatoria in prima instantia pro eodē examine, quæ fuerat trāsportata in secunda instantia, unde petebatur, quod saltem testes deberent repeti expensis suis, cum interrogatorijs aduersarij negabant hoc debere fieri consului dominos qui dixerunt, quod deberent repeti cum interrogatorijs, & expensis illorum de Pichis.

F A B I I.

Hispalensis matrimo. 11. Martij. 1550.

S V M M A R I V M.

- 1 Remissoria impetrata, & per decretum cōcessa in causa matrimoniali à coniunctis personis de interesse prætendentibus si non fuerit per ipsas coniunctas personas expedita, an releuet.
- 2 Bimestre præfixum pro termino expeditionis remissoriæ si lapsus fuerit immo trimestre suspensionem ingerit calumniæ, & protelandi negotij causa moram interponi.
- 3 Pars utraq; pro dissolutione matrimonij laborans, & cō-

tendens, licet sint sibi aduersantes paribus passibus ambulare debent, & pro vna reputari persona ideo vna non magis altera prerogatiuam in numero iudicum habere debet.

DECISIO CCLXXXIII.

E Adem die in causa Hispalen. matrimonij, dubitauit, an esset danda remissoria Petro Garzia, & litis confortib. & dubium faciebat, quia iam 8. vel decem mensib. elapsis fuerat concessa remissoria Marchioni, & Marchionisq; & his quibus in dubio intererat: fratres Marchionillæ per procuratorem suū petebāt, tunc tēporis remissoriam, & fuerat pro illis decreta, sed nunquā illam expediuerant, & de mense August. ad instantiam Marchionis, vigore specialis commissionis fuerat præfixus terminus peremptorius duorum mensū ad illā expediendam, & non expedierunt, nec quidem infra tres, unde calumniosè videbatur peti, gratia differendi negotium, sed respondebatur, quod ex quo improprie fuerat concessa prorogatio quatuor mensium pro expediēda remissoria, quod isto medio tempore potuerunt etiā expedire remissoriam istorum nunc petentium: unde domini fuere contenti, quod remissoriā relaxarent, absque retardatione processus, adeo quod si superueniret remissoria Marchioni, & Marchionillæ in causa procederet: quia licet prorogatio ista quatuor mensium esset data, ac prouenerat culpa istorum minimè petentiū remissoriam, quia in partibus expediuerant expeditionem, vt constabat ex authentico instrumeto in causa nuperi me producto, & quia procurator istorum petebat, quod tot darentur sibi iudices pro expeditione ipsius remissoriæ, quot Marchioni, & Marchionisq;, quia debebant reputari pro vna persona, ex quo vterque tēdebat ad dissolutionem matrimonij, quantumcunque essent aduersarij, domini hoc non admiserunt, & ordinarunt ipsi iudices esse dandos quot vni prædictorum.

F A B I I.

Senensis prædij. 11. Martij. 1550.

S V M M A R I V M.

- 1 Actio ecclesiæ quasita à præceptore, an possit amitti in præiudicium successorum in beneficio, & nu. 6.
  - 2 Pecuniæ depositæ in banco ad inuestiendum in re immobili non possunt alio sine impendi.
  - 3 Partita si non faciat mentionem pecuniarum scilicet, & non possint amoueri ex banco, nisi inuestiantur in re immobili, si fuerint alio sine impensa repeti non possunt.
  - 4 Libris mercatorum ratione partitarum, & extractorum, quod adhibeatur fides qualiter sit intelligendum.
  - 5 Notario fides in his adhibetur in quibus à partibus est rogatus, non in illis quæ incidenter eueniunt.
  - 7 Monachus retrocipiendo pecunias mutatas, actionem quasitam monasterio remittere potest.
  - 8 Præceptor vel prælatus in actione quasita ecclesiæ non potest præiudicare, secus in acquirenda.
  - 9 Legatum ecclesiæ suæ factum à testatore potest prælatus repudiare.
- Limita & intellige, vt nume. seq. scilicet quando per eundem remittitur actio, vel legatum per quem etiam fuit facta conquisitio.
- 1 Pecunia non potest dici inuestita si non perduret inuestitura eiusdem ex temporis & actus modicitate.

DECI-

DECISIO CCLXXXIIII.

F A B I I.

Ciuitatensis decimarum. 11. Martij. 1550.

S V M M A R I V M.

I N causa Senen. prædij, dubitauit, an actio quasita ecclesiæ à Lucio præceptore, & eius in præceptoria successoribus, potuerit ab eodem Lucio admitti in præiudicium dictorum præceptorum, & successorum, stantibus partibus de quibus in actis: istud dubium fuit alias resolutum anno præterito. 27. Maij contra præceptorem, videlicet quod potuerat actio remitti sine aliqua solemnitate: nunc autem addebatur stantibus partibus de quibus in actis, per quas prætendebat præceptor constare remissoriam quibus prædium fuerat emptū fuisse pecunias præceptoris, quas præceptor non poterat, ex banco leuare in quo erant depositæ, nisi inuestirentur in aliqua re immobili, & quemadmodum partita cantabat: unde latius præceptor prædecessor huiusmodi præceptoris non poterat remittere actionem quasitam ex pecunijs præceptoris, nisi de nouo illas in aliqua re immobili inuestiret: unde modernus præceptor prætendebat posse adhuc vti ista actione, & petere prædium aliàs emptum, dictis tamen contrarium resoluunt prout aliàs, quia in partita non dicebatur, quod pecuniæ essent præceptoris, nec quod ea non possent à banco amoueri, nisi inuestirentur, sed solum in partita dicebatur, quod erant pecuniæ præceptoris, & eius etiam successoribus qui emerant prædium de illis pecunijs, & quod pecuniæ fuerant solutæ de licentia Vicarij, non autem quod non possent amoueri, nisi inuestirentur: præterea dicebatur illas partitas non facere fidem plenā, ad no. p. Ia. in d. l. admonendi. 4. 2. col. ver. 2. principaliter est verū de iure iur. post hoc videndum, & licet replicaretur, quod immo libris mercatorum fides adhibeatur, vt erat articulatum per partem aduersam, tū dixerunt dñi, quod illud erat verum, quo ad illud, quod partita principaliter cantabat, sed quod pecuniæ fuissent solutæ Bartholomeo creditori, non autē quo ad illud, quod incidenter enunciabatur: sicut dicimus in partita notario cui creditur in eo in quo à partibus rogatur non autem quod incidenter per illum enunciatur: dixerunt tñ domini, quod licet actio ex pecunijs præceptoris fuisset quasita, potuisset tñ per eundem præceptorem qui acquisierat remitti, argumēto eius quod dicitur de monacho qui comodat, vel mutat pecuniam, qui potest retrocedendo pecunias, actionem quasitam monasterio remittere: vñ cōcludit Bar. in l. si. C. de pac. & per hoc tollebat vnum quod dicebatur, quod præceptor non poterat præiudicare ecclesiæ in actione quasita, & acceptata, vt tenet Fed. de Sen. cōf. 9. in si. licet aliàs in quærendis possit præiudicare ecclesiæ etiam postquam quasita est actio, vt in legato facto ecclesiæ, quod potest prælatus repudiare, vt aliàs dicebat, allegando no. per Ia. in l. legatum, de leg. 1. nam illud pcederet, quā per eundem remitteretur actio per quem fuit quasita. Fuit et dictum, quod casu, quod esset verum, quod pecuniæ debuissent inuestiri in re immobili, nec posse, nisi inuestirentur amoueri à banco, quia Benedictus veditor fuerat factus creditor, deinde ad paucos dies resoluuntur contracta, unde huius emptor fuerat de nouo factus creditor, quod mercator nō debuerat istas pecunias dare Lucio, nisi inuestirentur, quia remanserant in banco sub eadē conditione, ex qua prima emptio fuerat resoluta: nec poterat dici pecunia inuestita ex quo nō durauerat inuestitura facta Ioanni, modernus præceptor potius posset agere contra mercatorem, quia soluerat pecunias absque eo quod inuestirentur potius quam ageret ad traditionem prædij venditi contra Benedictum venditorem.

- 1 Consuetudo si dicatur esse, quod decima sint personales illa per testes venit probanda.
- 2 Regula est iuris vni testi affirmanti maiorem fidem adhiberi quam mille per negatiuam deponentibus.

DECISIO CCLXXXV.

E Adem die in causa Ciuitatens. decimarum, dubitauit, utrum præsupposito, quod oēs testes ab vtraque parte examinati deponunt cōsuetudinē esse quod decimæ sunt personales et ex parte Capituli, quidam testes deponunt, quod hæc consuetudo tñ seruēt inter clericos seculares. S. Petri ex parte autē Abbatis, & non conuentus quidam testes deponēbāt, quod illam viderūt obseruari inter fratres & monachos ac clericos regulares, quæ probatio pualet: erant testes Abbatis & conuentus nu. pauciores, & dubium faciebat, quia testes examinati pro parte Capituli licet essent plures, tamen videbantur deponere super negatiua: unde succedit regula quod magis creditur vni affirmatiue deponenti quam mille negatiuis. ad glo. in l. diem proferre. §. si pluries. ff. de arb. tamen videbatur, quod immo affirmabant, quod decimæ soluebantur, pro eo quod in eius territorio erant prædia non autem monachis ministrantibus sacramenta prout affirmatiue deponebat secundus testis examinatus pro parte Capituli: tertius autem non ita respondebat, unde dixerunt aduertendum esse quomodo testes deponerent, quia si ex parte capituli plures essent testes qui affirmatiue deponerent, prout secundus, quod tunc præualeret eorum depositio testibus conuentus numero paucioribus.

F A B I I.

Toletana parochialis. 14. Martij. 1550.

S V M M A R I V M.

- 1 Actor spoliatus vbi fuerit suspensio petitorio, an de spolio agi possit, & peti in integrum restitutio.
- 2 Expectatiua vtrum tantum procedat in petitorio omiſsa causa possessorij.
- 3 Restitui ante omnia venit spoliatus, & maxime antequam articuli ad valorem beneficij probandum admittantur.
- 4 Valor beneficij excedens quantitatem aut attingens summam quingentorum ducatorum expectatiuam excludit.
- 5 Irritans decretum habens reseruatō, inficit & titulum, & possessionem.
- 6 Mandato ad prouidendum concesso in expectatiua ad certum tempus, si fiat acceptatio post illud tempus, non præstat titulum cororatum illud mandatum.
- 7 Probationes vbi de iure non veniunt admittendæ, nec eas iudex debet admittere.

DECISIO CCLXXXVI.

D Ie 14. eiusdem in causa Toletana parochialis de Gallapazar, dubitauit, an stāte suspēsiōe petitorij, & commissione vltimo loco præsentata articuli producti veniant admittendi: agebatur ad istam paro-

parochiale vigore expectatiuæ, quæ producta erat, & quæ actor spoliatus erat suspensio petitorio intendebatur spoliolum, & petebat se restitui. Ex aduerso prætendebatur expectatiuam non capere beneficium propter valorem, & erat præsentata commissio, in qua petebatur, quod con-
 1 stito de valore. 500. duc. nam ꝑ expectatiua tantum in eo procederet in petitorio omnia causa possessorij, & signa-
 2 tura dicebat, quod iudex arbitrio suo procederet, erant dati articuli ad probandum valorem expressum in com-
 3 missione: opponeretur pro parte agentis spolio, quod non erant admittendi, quia concernebant petitorium,
 4 ꝑ & spoliatus ante omnia debebat restitui, & ex quo etiã probantur, sed ex aduerso dicebatur esse admittendos,
 5 quia discolorabantur nam si ꝑ probaretur, quod benefi-
 6 cium valuisset, 500. ducatos, utique non caderet sub expectatiuam, & sic titulus in totum remaneret discoloratus: & quod isti articuli essent admittendi ad discolorandum, probantur argumento eius, quod dicitur, quod admittantur probationes ad probandum reservationem beneficij, & titulus discoloraret, iuxta decis. 16. in nou. & per Cassad. prima de rest. spolia. & ita anno præterito fuerat dictum in causa Cefaraugustan. de Viglen. in qua constabat iam in actis de reservatione, quia erat facta
 7 resignatio in manibus Papæ, & ꝑ quia reservatio habet decretum irritans, quod inficit nedum titulum, sed etiã possessionem, quod non est in casu isto: secundo pro hoc allegabatur, quod aliàs de anno 1543. in vna Astorican. parochialium fuerat tentum, quod si in expectatiua sua mandatum de prouidendo prout erat in casu illo, ꝑerat concessum ad certum tempus, quod si post illud tempus erat facta acceptatio, quod mandatum non præstabat titulum coloratum: ex quo ex veritate apparebat, quod ille titulus nõ erat bonus: argumento no. per Bal. in l. & parui. §. quod ut autem, sed respondebatur, quod hoc non erat in casu nostro, quia in veritate non apparebat de malo titulo, sed erant faciendæ probationes, quæ non debebant admitti stante suspensione petitorij, quia fortasse secus fuisset si causa constasset in actis, id quod probare volebat, nec quod commissio aliquid operaretur, quia tota erat restricta arbitrio iudicis, quod secundum depositum iuris communis regula est ad no. per Fel. in c. Canonum statuta, col. 17. numero 86. & col. 19. num. 99. & 100. Bar. in extrauagan. ad reprimendum, in ver. videbitur cum mille similibus ꝑ vnde si de iure non veniunt admittendæ, nec eas iudex admitte-
 8 re debet.

F A B I I.

Tullenf. Metenf. matrimonij. 14. Martij. 1550.

S V M M A R I V M.

- 1 Testes de scientia deponentes ad probationem consuetudinis ex obseruatione communi, & sua item particulari, vtrum probent.
- 2 Instrumenta tempus extensionis non denotantia in actu cõtrouerso discutiendo parum aut nihil prosunt.
- 3 Consuetudo contra iuris ordinem introducta instrumentorum vigore non probatur in extraiudiciali actu, & numero 5.
- 4 Quod verum est, nisi ad fidem factam per instrumenta concurrat depositio testium, aliàs secus, nu. seq.
- 5 Solis ex instrumentis non fit comprobatio introductæ consuetudinis, sed etiam ex testibus.
- 6 Instrumenta etiam secundum ius commune confecta si tamen non sint recognita non sunt probatoria.

DECISIO CCLXXXVII.

1 E Adem die in causa Tulen. Meten. matrimonij dubitauit vtrum stantibus instrumentis pro parte lo-
 2 nette productis, ꝑ & testibus deponentibus articulum verum, & in causa scientiæ dicentibus. ita vidisse obseruati, & ita illos obseruasse, sit satis probata cõsuetudo de qua agitur, testes deponebant concludenter, vt in dubio dicebatur, sed dicebatur testes non esse tales quibus. esset fides adhibenda, sed hoc extra dubium, cum pro nũc præsupponantur habiles admissi ad disputandum, aliàs ꝑ ad instrumenta dicebatur nihil facere, quia non percutiebant tempus confecti instrumenti de cuius validitate in hac causa quærebatur. ꝑ Item quia ex instrumentis non pot probari cõsuetudo contra ius in extraiudicialibus. vt dicit Abb. in cõf. 53. in 1. li. 2. & apertius in cõf. 73. col. 3. nu. 1. eo. li. sed respondendum, ꝑ quod posset esse verum si sola instrumenta sine dictis testimoniis adferantur tũc cessant p̄dicta, quia tunc testes percutiunt ipsi instr̄i cõfecti de quo agitur, & ex instr̄is colligitur, quod consuetudo est ab antiquo continuata vsque hodie, nec ꝑ ex solis instr̄is, vt dixi probatur consuetudo, sed ex testibus. Et vnde cessant dicta Abbatis. Erant et̄ producta instr̄a pro parte contraria, q̄ de iure cõi erant confecta non secundũ istam cõsuetudinem, vñ stante tali diuersitate, non vñ inducta aliqua cõsuetudo, vt dicit Bar. in l. 2. in fi. prin. ver. sed quod in Ciuitate. ff. sol. mat. quem sequitur dec. 129. col. 1. in 1. vers. hæc consuetudo, sed ad hoc respondebatur, ꝑ quod hæc instrumenta vltima non erant recognita, confecta à notarijs publicis, non aut à iuratis illius loci inter quos p̄ditur feruari consuetudo, cum sit inter diuersos notarios non inter easdem personas, vt loquitur Bal. in per alleg. maximè, vt iam licet extra hoc dubiũ ponderabant dñi, q̄ in partibus fuerat productũ instr̄im de quo nũc agitur, & nihil contra illud fuerat oppositum, quia sciebat consuetudinem, & de facili ista opinio potuisset elidit, nunc autem in Curia calumniosè videtur opponere.

F A B I I.

Resignatio inualida Agatens. beneficij. 20. Martij. 1550.

S V M M A R I V M.

- 1 Facultate reuocata, quæ collata prius fuerat in acceptatione resignationum si nihilo minus fiat admissio resignationis, an ob id inualida sit.
- 2 Superueniente resignationi factæ etiam inualidæ noua prouisione, vtrum per illam reualidetur.
- 3 Vacare non potest dici beneficium, quod per inualidam resignationem cessum est, ideo q̄, prouisio noua succedens nõ est releuatoria.
- 4 Papæ postquam inmotescat resignatio facta beneficij, licet inualida sit de illius viribus dubitatur, & conferens beneficium facit actu vacare, & admittit resignationem succedit q̄, prouisio noua cuius vigore titulus confertur.

DECISIO CCLXXXVIII.

1 D Ie 20. eiusdem in cã. S. Agatæ dubitauit, ꝑ vtrũ ille in cuius manibus fuit facta resignatio habuerit facultatem admittendi resignationem, p̄tate reuocatione de qua in actis, & suffragatur noua prouisio. Quantum ad primam partem dubij res nullã difficultatẽ habet, quia verba reuocationis, & in prin. & in p̄mio, & in dispositiua erant clara, qd̄ reuocabat gr̄as, & concessiones factas cum clausulis quorumque subsistit, & quibuscunque alijs: ꝑ sed noua prouisio videbatur valide inualitudinem resignationis, q̄ ea narrabatur, & ita concluderunt dñi nemine discrepante, solum videba-
 2 tur

3 tur facere difficultatem Bisig. decisio. tertia, de renunc. in antiq. quæ vult quod resignatio inualida licet quo ad ordinariũ dicatur abdicare ius à se, & dicatur vacare, vt ordinarius possit conferre, tamen quo ad intrusionem nõ dicitur vacare, & potest contra illum agi: ꝑ si ergo beneficium per resignationem inualidam nõ vacat, ergo noua prouisio non suffragatur, quia narraretur Papæ beneficium vacare, & ita Papa præsupponit, sed domini dixerunt, quod statim quod Papa ꝑ intellexit resignationem factam de illius viribus dubitari, & conferrens beneficium facit illud vacare, & admittit resignationem, qua admissa beneficium vacat, & noua prouisio dat titulum, & vult idem Bisig. in decis. eiusdem tituli de renunc. quam sequitur semper Rota.

F A B I I.

Cartaginen. beneficij. 20. Martij. 1550.

S V M M A R I V M.

- 1 Accessu & regressu reseruato si fiat retrocessio beneficij, an de Symoniaco contractu suspicio suboriri possit.
- 2 Mandata correptiua in se pacta continentia in retrocessionibus, & reservationibus haud dubie sunt Symoniaca.
- 3 Resignatio & retrocessio, cum pactis intercedentibus eodem die & loco facta, an arguant Symoniacum contractum.
- 4 Correptiuitas nulla in retrocessione si appareat, interuenisse actus Symonicos dici non potest, stante quod nulla eorum accesserit pactio.

DECISIO CCLXXXIX.

1 I N causa Cartaginen. beneficij de Elię, dubitauit, ꝑ vtrũ retrocessio facta reseruato sibi accessu, & regressu esset simoniaca: fuerat per Adam resignatum hoc beneficium de mense Iunij in nepotem suum, post modum de mense Augusti eiusdem anni fuit per resignationem datum mandatum ad retrocedendum in Adam, reseruato regressu resignatio, & ad Adam, eadem die coram eodem notario, eodemmet procuratore res cederat ad consentiendum regressui in euentum, quod in illum fieret retrocessio, sed coram diuersis testibus, & in alio loco: ꝑ dicebatur quod ista mandata videbantur correptiua, & propterea habere in se pacta, quæ in beneficalibus inducerent Symoniam. c. cum pridem, cum similibus, & dicebatur, quod licet aliàs domini propterea noluerit possessorem vigore talis regressus expellere à possessione, sed mandarunt causam cõcor dare, quando habens talem regressum agebat ad canonizationem contra possidentem, vt in casu isto, tunc inducitur contra talem regressum... vt aliàs in causa Calaguritan. in fauorem Petri Ramirez contra Iulianũ Ximenez, tamen omnes domini dixerunt contrarium, quia decisiones allegatæ procedebant, ꝑ quando eodem die quo erat facta resignatio, erat datum tum ad retrocedendum reseruato regressu tum propter reservationem promissam, & tunc regressus in retrocessione reseruatus erat Symonicus: secus in casu isto vbi resignatio tanto tẽpore præcesserat: ꝑ vnde retrocessio nullam habet correptiuitatem ad illam: & licet essent mandata facta eadem die, tamen nullam inducebant pactationem, quia si iste non aliter intendebat retrocedere, nisi reseruato sibi regressu mandata aliter fieri non poterant, nisi euentualiter eo maximè hoc firmarunt domini, quia non essent facta co-

ram eisdem testibus, & eodem loco, ideo non poterat omnino argui ad correptiuitatem, nec intrabant dicta per Bar. in l. penul. §. si vir, vers. 1. aliàs quinto, nam illa verba, ff. solut. matrimon. & per Felyn. in capitu. pastoralis, in 1. col. 4. nu. 2. vers. scias, & quid si vnus contractus, de rescriptis.

F A B I I.

Toletana pensionis. 20. Martij. 1550.

S V M M A R I V M.

- 1 Probari consensus dici non potest ad ea que sunt denegata cum priuationem præsupponunt, & sint nulla.
- 2 Concordia facta sub vmbra beneplaciti sedis Apostolicæ id efficit, vt denegata ab vno Pontifice ab alio successore eius possint concedi, cum non possit successoris potestas ligari decretis antecessoris.

DECISIO CCXC.

1 I N causa Toletana pensionis. 500. ducatorum, dubitauit, vtrum non obstante denegatione Clementis, & postea in concessionibus ab vtraque parte præscriptis super supplicatione in qua erat callata concordia, & voluntas contrahentium durauerat quo ad denegata tempore confirmationis Pauli istud dubium in effectu fuerat positum, & resolutum pro cassatione voluntatis, die 21. Octobris anni proxime præteriti, sed cum præsens dubitatio esset, quia consensus illi præstiti erant, & extendebantur ad concessa, & ad denegata, ꝑ cum denegatis, quia nil erant non potest dici præstitus hic cõsensu ad concessa contra intentionem concedentis, cũ habeat extẽdi ad denegata, cui per Dominos respondebatur, quod consensus erant præstiti super supplicatione in qua erant concessa, & denegata, vnde ad omnia consensus debet extendi, & est secundũ intentionem cõsentientis, qui aliàs reclamasset, & nolisset stare concordia etiam cum denegatis non fuissent contenti, & licet diceretur, quod concordia ꝑ erat facta sub beneplacito sedis Apostolicæ, vnde licet clemens denegasset, poterat tamen Paul. concedere, ex quo non erat sub nomine proprio, sed sub nomine dignitatis ad not. in l. quoniam Abb. de offic. delega. & in capitu. si gratiose de rescript. in sexto, quæ particulariter inducebatur, sed illum rex. non retorquebat, nisi Clemens denegasset tunc enim successores potuissent, sed sequuta denegatione conditio defuit, vnde non expectatur amplius beneplacitum successoris sicut in dicto capitu. si gratiose, quod non retorquebatur, & ita domini non mutarunt votum.

F A B I I.

Tolen. Meten. matrimonij. 29. Martij. 1550.

S V M M A R I V M.

- 1 Testamentum in quo testator vocat uxorem, an inueteratum depositiones attestantes de matrimonio, quod per aduersarios negatur contractum.
- 2 Dubitari de matrimonio non debet vbi testes adsunt de visu, & auditu, & confessio partis accedat, ad effectum, vt proles fiat, & habeatur pro legitima.

3 *Confessio mariti defuncti qui adhuc viues attestatus fuerat se matrimonium cum muliere contraxisse, quantum ob id in ius vocatur, sufficit ad id probandum.*

DECISIO CCXCI.

Die 29. eiusdem in cā Tolen. Metē. matrimonij dubitavi utrum testm̄ Philippī adiuuet dictum Thomasinī, & relationē fratris Petri acceptatā per Philippū ita vt probatur m̄rimonium in hoc. n. testamento Philippus maritus vocauerat Ioannetā sepissimē vxorem suā, & ex ea natus in eis instituerat heredes tanq̄ filios legitimos, & ex legitimo matrimonio natos, vnde si ponamus hoc testamentum cum d. Thomasio testes formiter examinatos, & de visu deponētes de isto matrimonio, & relationem fratris Petri dicentis se despōsasse Philippum cum Ioanneta, & hæc relatio fuit facta præfente Dom. Philippo, & acceptante se desponsasse Ioannetam vbi inferebat frater Petrus utriusque dubitari nō posse, quin plenissime sit probatum hoc matrimonium, ad effectum, vt ex eo nati filij legitimi sint, nam pro defensione matrimonij agebatur cum iam Philippus esset mortuus, ut nam sola confessio mariti videretur sufficere, ex dictis per Paris. consil. 10. nu. 15. & 25. notabili. 2. quanto magis tot concurrentib. ex aduerso nil allegabatur releuans, sed fundamentum eorum erat super exceptionibus datis testibus, sed fuit facta resolutio reseruatæ exceptione.

F A B I I.

Romana pecuniaria. 29. Martij. 1550.

S V M M A R I V M.

- 1 *Instrumentum venditionis si non contineat rei vendite traditionem vtrum per illud probari possit ex integro dicta venditio.*
- 2 *Confitens se recepisse cedulam pro quitantia quingentorum solutorum pro rata mille, non sibi in reliqua summa præiudicat adhuc soluenda pro restanti.*

DECISIO CCXCII.

Edem die in cā Romana pecuniaria de Pichis, dubitavi, vtrum ex apoca de qua in actis cōstet fructum non fuisse traditū, erant. n. multa vendita per Hieronimum de Pichis Io. Georgio Cesarino prout constat ex instrumento in quo Io. Georgius confitebat se omnia recepisse, & quia erat venditum granū inter alia, dicebat hoc non fuisse traditum, & ad id probandū inducebat quēdam cedula Io. Georgij in qua confitebatur Hieronimum de Pichis soluisse. 500. scuta ex mille que sibi debebantur, vnde inferebatur, quod si Hieronimus Granum tradidisset, quod erat venditum pro mille, vti que dici non potuisset Hieronimus debitor mille, quod dicebatur propter granum, & hanc cedulam condemnabat alia cedula Hieronimi ut in qua confitebatur recepisse illam cedulam pro quitantia. 500. solutorum, & pro mittebat illam non producere, nisi in euentum, quod summa prædicta esset soluta, que de nouo peteretur, & licet istæ cedulæ non probarent plenē istam non traditionem grani, quia si non tradidisset granum vti que nō diceretur fuisse debitorem mille, quod erat pretium grani, sed in grano ipso, tamen domini voluerunt videre alia adminicula, quæ prætendebantur adiuuare istam probationem, & sic nihil super hoc resoluerunt.

F A B I I.

In causa S. Agatæ beneficiorum. 29. Martij. 1550.

S V M M A R I V M.

- 1 *Resignatione facta in manibus habentis facultatē acceptandi resignationem si statim prouiderit vni ex familiaribus resignantis, an dicatur ob id committi Symonia.*
- 2 *Vacatione diuturna detur facta resignatione vbi statim succedit prouiso, facit non præsumi de Symonia commissa.*
- 3 *Familiari resignantis prouisum si fuerit non arguit ob id contractum Symoniacum intercessisse, stante eo maxime quod sit idoneus administrationi beneficii, & bene merita persona.*
- 4 *Facultatem habens à Pontifice acceptandi resignationes si illa fuerit reuocata, & tamen nibilo minus acceptet, & prouideat, vtrum Symoniacum sit quod fuerit gestum.*
- 5 *Decreto irritante interposito in reuocatione facultatis acceptandi resignationes, noua prouiso non tenet. Limitationem huius & pleniorē intellectum habes, num sequen.*
- 7 *Prouiso noua prodest, & conuallidatur ex cōcessione Pontif. vbi non vergit in præiudicium alterius.*

DECISIO CCXCIII.

In causa Sanctæ Agatæ beneficiorum, dubitavi, an resignatio de qua agitur, censetur Simoniaca, ex quo dicitur facta vigore facultatis reuocatæ, cum decreto irritante, vt noua pensio subsistat ut prætendebatur. n. resignationem ex his beneficijs Franc. esse Simoniacā ex eo quod incontinenti facta resignatione in manibus illius qui prætendebat habere facultatem admittendi resignationem statim prouideretur vni familiari resignantis, vnde dicebatur ex ista vicinitate actuum præsumi facta mediante pactione, & sic simoniaca, vt Ang. no. per glo. in capitu. officij, versicu. incontinenti de elec. Quod tamen parui penderunt domini, quia glo. loquitur in alijs terminis, & quasi omnes resignationes infringentur, si hoc procederet cum statim facta resignatione præsumatur alteri prouisum, vt docet experientia, & non sine causa ne detur diuturna vacatio, nec mouit dominos, quod prouisum fuerit familiari resignantis, quia ex tam modica præsumptione noluerunt induci Symoniam, maxime quia potuit familiaris esse idoneus, & beaemeritus. Ex alio etiam fuerat difficultas, quia fuerat facta resignatio in manibus habentis potestatem concessam à Iulio secundo, quæ ut facultas præsupponebatur reuocata per Clementem septimum per regulam suam in qua erat decretum irritans, nedum annullans resignationes factas post reuocationem facultatis, sed etiam omnia inde secuta, vnde ut ex hoc inferebatur nouam prouisionem non tenere, propter decretum irritans, & maxime, quia si Papa hoc intellexisset, non concessisset, aut difficiliter nouam prouisionem: tamen ut hoc etiam non obstante, domini dixerunt nouam prouisionem bonam, quia decretum irritans non se potest extendere ad narratam prouisionem, cum illa non respiciat ex parte interuenientium, sed tantum præterita, & hoc Papa intellecto, ut et concessisset nouam prouisionem vbi de alterius præiudicio non tractaretur: & intellexit saltem in genere irritans non subsistere resignationem quācumque talem defectum pateretur.

F A B I I.

F A B I I.

Maioricensis parochialis. 29. Martij. 1550.

S V M M A R I V M.

- 1 *Calumnia presumpta, an possit petita à parte remissoriam ad partes, in suspensio tenere, aut penitus impedire.*
- 2 *Actore nihil probante non potest constringi ad aliqualem etiam vel minimam probationem reus immo ex trita iuris regula venit absolueudus.*

DECISIO CCXCIII.

Edem die in causa Maioricensis parochialis Sancti Nicolai, ut dubitavi, an esset danda remissoria, & potissima ratio, quæ adducebatur quare non esset danda, causa esset in tertia instantia erat in præsumpta calumnia, quæ cum parti aduersæ esset data in prima poterat iste qui erat reus expediuisse & fecisse probationes duas, quæ cā non fecerit videbatur calumnia. ut ex aduerso dicebatur cum actor nihil probasset, reum non esse astrictam ad aliquam probationem. l. qui recusat. C. de eden. Domini dixerunt in spicienda esse duo, & probationem actoris, quæ valida esset, & instantiam petentis remissoriam, quibus bene visis & consideratis, prætendebatur calumnia, & daret, vel denegaret remissoria.

F A B I I.

Cesaraugustana pecuniaria. 2. Martij. 1550.

S V M M A R I V M.

- 1 *Excommunicatus ob non factam solutionem, & ex certis causis absolutus, an possit ad petitionem partis aduersæ denuo censuris ecclesiasticis innodari.*

DECISIO CCXCV.

Edem die in causa Cesaraugustana pecuniaria, dubitavi, vtrum Io. Cepero veniat restituendus, fuerat enim absolutus ad beneplacitum ut nūc Matheus Pasqualius aduocatus petebat reintroduci, & licet multa ex quib. deberet reintroduci allegauerit, tamē quia ex aduerso dicebatur debitum propter quod Io. Cepero fuerat excommunicatus constare, quæ iam erat solutum, vel saltem debebat compensari cum maiori debito liquido: Rota mandauit, quod videretur nunquid satis constaret ex actis ante quando determinaret, quod absolueudus esset.

F A B I I.

In quadam Toletana de Gallapagar. 14. April. 1550.

S V M M A R I V M.

- 1 *Spolio non purgato non potest in causa ipsius ad vltiora fieri progressus, nisi liquidatis & fructibus, & expensis.*

DECISIO CCXCVL.

Die 14. Aprilis in causa Toletana de Gallapagar Io. Pogeus Papæ thesaurarius, cum ageret spolio contra Episcopum per Aloisium de Heredia, celsereat spolio,

F A B I I.

1 & cum vellet prosequi causam spolij petiti, ut opponeretur non posse, nisi prius in totum purgato spolio: & ita dixere domini superfedendum esse donec venisset ad partes pro possessione à Curia, vt videretur, an in defectu possessionem... & etiam donec fructus liquidati essent, & soluti, non obstante, quod idem Pogius fecisset depositum vnus Iulij pro expensis, & fructibus liquidandis.

F A B I I.

Romana pecuniaria. 14. Aprilis. 1550.

S V M M A R I V M.

- 1 *Registrum vetus productum cuius non apparet manuale, quod ex sacco Urbis dicitur deperditum vtrum probatorie fidem facere possit stante illo fortuito casu furie militaris.*
- 2 *Recognitio registri cuius non apparet manuale potest per restium fieri depositionem ita vt vim probatoriam possit nancisci.*
- 3 *Testis deponens sibi videri registrum esse de manu talis notarij licet substituti, cum alio qui affirmatiue dicit esse eiusdem, probant pro registro.*

DECISIO CCXCVII.

Edem die in cā Romana pecuniaria de Pichis, erat. ut productū quoddā registrum vetus, nō habitū in domo alicuius notarij, sed pars illud in partibus produserat, nec apparebat aliquod manuale, quod dicebat deperditum tpe Sacchi ut sup. recognitione istius registri erat examinati quatuor testes qui dicebant, quod rubricatura registri videbatur esse de manu cuiusdā Io. Hieronimi quod dicebat notarius substitutus Card. Anconitani, corā quo cā erat tractata, & lata erat sententia, quæ trāsierat in iudicium: ut duo alij testes dicebant, vnus, quod expressè illi videbatur esse manus cuiusdā Io. quia pluries viderat, alius autem affirmatiue dicebat, quod erat manus illius, dixere domini, quod registrum erat satis recognitum, constabat enim Io. familiarem fuisse dicti Cardinalis.

F A B I I.

Cesaraugustana pecuniaria. 14. Aprilis. 1550.

S V M M A R I V M.

- 1 *Compensatio post rem iudicatam, aliquando non admittitur.*
- 2 *Compensatio licet aliquando non admittatur exceptio tamen solutionis venit admittenda.*

DECISIO CCXCVIII.

Edem die in cā Cesaraugust. pecun. dubitavi vtrum iura p Io. Cepero in alijs causis p eundē producta & in ista cā cōpensationis per eū repetita, debeant nunc describi, vt impediāt executionē rei iudicatæ contra ipsum: multa hincinde adducebant ad demonstrandū, quod in casu isto cōpensatio post re iudicatā admitti non debet: quib. ex aduerso rēdebatur, sed dixere dñi, quod in casu isto nedum colligebatur compensatio, sed et solutio, & posito, quod ut cōpensatio non deberet admitti, tñ negari non potest, quod exceptio solutionis deberet admitti, ideo mandarunt, quod videretur, an de solutione constaret.

V 3 F A B I I.

F A B I I.

Tullenf. Meten. matrimonij. 14. April. 1550.

S V M M A R I V M.

- 1 Obiecta contra testamentum, & notarios super eo rogatos vtrum probationem ex eo resultantem diminuere dicantur.
- 2 Allegatio contra personas iuratas, quæ testamento subscriperunt reddere videtur testamentum de falso suspectum, & ideo multum est ponderanda.

DECISIO CCXCIX.

E Adem die in causa Tullen. Meten. matrimonij, dubitauit, vtrum obiecta contra testamentum, & notarios super eo rogatos diminuunt probationem ex eo resultantem: fuerat. n. dieb. elapsis dictum, & ex testamento in quo Ioannetta appellabatur vxor, & filij ex ea nati tanquam legitimi intitulabant hæredes iuncto dicto fratre Petri, & Thomasi probare contra dictum matrimonium per Philippum cum Ioannetta ad effectum, vt filij legitimi essent, nunc dubitabat particulariter super testamento contra quod allegabant primo contra personas iuratorum qui subscriperat se testamento, quæ videbantur Dominis multum ponderanda aliquibus dicentibus, quæ ex his testamentum reddebat suspectum, & quia non bene visum fuit esse informatum mandauit iterum informati super eisdem quantum concernebat personas.

F A B I I.

Arborensis Archipresbyteratus. 18. April. 1550.

S V M M A R I V M.

- 1 Anterioritatis suspicio, an tolli possit per acceptationes, & nominationes in specie factas quo ad beneficia acceptata per alios mandatarios.
- 2 Acceptatio in genere, & in specie simul, an coram eisdem notario & testibus de vacantijs eodem die fieri possit.
- 3 Loci distantia facile ex verisimili habitam vacationum notitiam parere potest.
- 4 Certitudo diei in prouisione adnotata præualere facit prærogatiuam incertitudini nominationis sine die factæ.
- 5 Decretum irritans positum in mandato prouisionis, & factum in nominatione vtrum promotioni Papali obsistat.
- 6 Irritans decretum ad specificatas solum non ad genericas nominationes ita vt proficit extenditur.

DECISIO CCC.

D Ie 14. eiusdem in causa Arboren. Archipresbyteratus, & aliter dubitauit, an acceptantes in specie cum nominatione Dioc. factæ per Ioan. Baptistam tollat suspicionem anterioritatis quo ad beneficia acceptata per alios mandatarios, & quantum ad acceptationes factas sine specie, quæ erant productæ, dicebatur, quod nihil faciebant, quia erant deductæ de genere ad speciem, & ad hoc verificandæ erant productæ acceptationes in genere extractis apparentibus. quæ eisdem & notario, & die, & testibus sub quibus erant acceptationes in specie factæ asseriebantur, quæ & si maximè mouerunt animos dominorum ad credendum rem ita se habere, tamen dixerunt hanc non esse concludentem probationem, quia non

tuisent eadē die coram eisdem notario, & testibus acceptasse in genere, & in specie habita notitia vacationis beneficiorum quæ dicebant vacasse. 21. Julij, & acceptationes erant. 26. eiusdem nam non potuit verisimiliter venire notitia vacationis die 26. ex Sardinia, quod si vacasset die 25. vt ex aduerso prætendebatur: tunc domini dixerunt esse in alia opinione: quantum autem ad nominationem Dioc. factam per Io. Baptistam, dixerunt quod non tollit præsumptionem anterioritatis quo ad alios, quia poterat Ioan. Baptista nominasse Dioc. ante prouisionem Signorini, poterant & alij nominasse, sed poterant, & non nominasse, vnde data possibilitate non tamen erat certum quod ante prouisionem Signorini fuisset facta, vnde remanebat resolutio antiqua quæ ex quo prouisio Signorini habebat diem certum, dies autem nominationis esset in certa, præsumebat anterior dies certa, & sic denominatio Dioc. facta per Io. Baptistam non proderat alijs mandarijs: fiebat etiam aliud fundamentum, quod ex quo in mandato de prouidendo dato Ioan. Baptistæ erat decretum irritans factum in nominatione per illum omnia beneficia, & in illis Dioc. nominationes erant factæ donec fuerunt specificata beneficia per illum, nec etiam Papa potuerat prouidere: & propterea prouisio Signorini, & sic diligentia Ioan. Baptistæ in nominanda Dioc. proderat alijs mandarijs, & eorum prouisiones aduersus prouisionem Signorini præualebant propter decretum irritans: tamen domini dixerunt, quod si decretum irritans operabatur quo ad beneficia specificata per Io. Baptistam, non autem quo ad omnia beneficia: & ideo non proderat alijs mandarijs, agentes enim pro Hieronimo comperuerant, contra quem veniebat huiusmodi resolutio: dixerunt motiua eorum non esse bene percepta per Rotam, propterea super hoc dubio ultimo dari particulare dubium dicebant.

F A B I I.

Romana hereditatis de Gadis. 18. April. 1550.

S V M M A R I V M.

- 1 Tutorio nomine possidens quadam bona mariti pacifice, an ex eo deduci possit, & Castrum eo nomine de quo est controversia possidisse, an nomine proprio pro sua dote.
- 2 Administrationis bonorum modus, & forma facile ostendit an tutorio nomine bona, an proprio possideantur.
- 3 Venditio mobilium, & locatio immobilium facta à præterdente possessionem, & alia quæuis conuentio, licet non subsequatur effectus, animi tamen sunt haud occulti indices.
- 4 Deputatus ad negotia nomine partium cum subscriptione vtriusque, cuius deputationis non adest originale, sed extractum, aut solum copia, an ex ea fides fieri possit alijs iunctis probationibus.

DECISIO CCCL.

I N causa Romana hereditatis de Gadis, dubitauit, an præsupposito quod Claudia nomine tutorio cetera bona, quæ tenuit possideat, an ex deductis simul tutorio nomine censetur possidisse totum Castrum Riani cum territorio, an nomine proprio pro sua dote, tamen domini dixerunt ex deductis, quæ multa erant, prout in informatione apertissime probati, quod si tutorio nomine possederat, maximè moti sunt ex administratione tutelæ, & bonorum sumpta: & licet ex aduerso diceretur cepisse administrationem

DECISIO CCCIII.

E Adem die in causa Romana Casalis, dubitauit, an sententia sit nulla vbi contra omnes Cappellanos non fuere seruati termini, nec nomine eorum reiterati, vel saltem posset pro parte sustineri. Fuera causa iactationis commissa pro Michaele contra asseros Cappellanos, Cappellæ Innocentij, & fuerunt seruati quatuor termini contra vnum ex Cappellanis tanquam principalem, & procuratorem qui tamen non fuerat vnquam procurator, deinde fuerant iterati termini per procuratorem constitutum à tribus Cappellanis ex quatuor qui erant, deinde fuerat lata sententia adiudicando Casale Cappellæ, & Cappellanis vnde dicebatur sententia nulla, quia non essent seruati termini, nec reiterati per omnes Cappellanos ad dicta per Cassad. octauo. de rescript. domini tamen fuere in contraria opinione, quia omnia erant facta contra Cappellanum, & Cappellanos non autem proprio nomine, quia nunquam fuerant nominati, sed semper sub hoc nomine Cappellanorum, & similiter sententia vt dixi in fauorem Cappellæ, & Cappellanorum, vnde nedum tres, sed potuit vnus omnia facere per ea quæ habentur in cap. cum olim, de testibus, multo magis in casu isto, in quo tres fuerunt in iudicio quostante, non fuit necessarium deuenire ad discussionem secundæ partis dubij in quo tamen domini sentiebant, quod sententia non potuisset pro parte valere quantumcumque esset super re diuidua, in hoc iudicio. ff. familiar. vbi glo. prima. & Doct. maximè Abb. in solutione contrarij dicta l. si filio, §. familiae, eodem titulo.

F A B I I.

Toletana pensionis. 21. Aprilis. 1550.

S V M M A R I V M.

- 1 Cassatura gratia seu indulgi semper præsupponit signaturam factam à Sanctissimo præcessisse.

DECISIO CCCII.

V Igesima prima in causa Toletana pensionis, dubitauit, an sit præsumendum cassaturam de qua in supplicatione originali, fuisse factam à Clemente aut de eius mandato, & an onus probandi incumberet Cardinali Caurien. quod enim esset ista cassatura iam notum est ex præcedentibus, & domini sine aliqua discussione dixerunt cassaturam istam esse factam à Clemente, vel aliquo eius officiali, & quod aliter dicere esset grauissimum delictum: Cardinalis Caurien. tamen non potuerit esse factum nisi post signaturam Papæ, & ideo si dominus Ioannes Aduersarius prætenderet contrarium criminaliter perquireret coram Audit. Cam. quia hoc ipsi præsumere non valebant; & per allegata in contrarium ex hoc instabat responsio, quia procedebat, quando non esset aliqua præsumptio pro producente instrumentum cassatum.

F A B I I.

Romana Casalis. 21. April. 1550.

S V M M A R I V M.

- 1 Terminis non seruatis contra omnes, qui prætendunt interesse nec etiam eisdem reiteratis an ob id sententia dicatur nulla, & num. 3.
- 2 Observatio terminorum facta contra vnum Cappellanum, tanquam principalem ex multis & procuratorem qui tamen non erat procurator, vtrum sit relenatoria pro obseruante.
- 4 Sententia lata pro Cappella, & Cappellanis, & nomine Cappelle licet non facta fuerit proprio nomine, tenet.

F A B I I.

Tullenf. Meten. matrim. 21. April. 1550.

S V M M A R I V M.

- 1 Notarij appellantes in instrumento, testamento, apostillis, & similibus scripturis pro defuncto confectis vxorem, quæ non prætenditur esse vxor, an ex hoc approbetur matrimonium.
- 2 Pluralitas instrumentorum, & diuersitas notariorum vxorem prædefuncti nominantium tollit fraudis suspicionem ratione prætensi matrimonij.
- 3 Apostilla facta à notario, & recognita pro legitime extensa, & quidem à rogato, probat etiam non facta subscriptione ab eodem notario rogato.
- 4 Testium vnus de loco instrumenti confecti deponens, vt superiori, contrariatur illi, qui asserit in inferiori Camera confectum, & ideo reprobatorij sunt huiusmodi testes.
- 5 Testes subornatos deponentes ob non modicam ipsi datam pecuniam, si singulares sint & varient, inualide probant.

DECISIO CCCIII.

E Adem die in causa Tullen. Meten. matrimonij, dubitauit, vtrum obiecta contra Notarios rogatos in testamento diminuunt probationem ex eo resultantem: hoc dubium magis late in præcedenti fuit declaratum, & magis aucta suspicio quæ adducebatur contra hos Notarios tamen erat quædam apostilla addita per vnum ex dictis, & maximè cuiusdam alterius instrumenti venditionis, quæ dicebat, & pro Ioannetta eius vxore, quæ dicebatur addita, vt probaretur quod Ioannetta esset vxor: tamen, quia in instrumento erant quatuor alia instrumenta

menta in quibus eodē modo vxor appellabatur, rogata per alios Notarios, quia carebat omni suspitione, visum fuit dominis vniuersimter tolli omnem suspitionem falsitatis, quia iam non indigebat illa apostilla, & propterea non erat præsumendum quòd falsitatem voluerint notarij fabricare in re, quæ non indigebat, sed potius erat præsumendum quòd de voluntate partium addita fuerint illa verba, maximè quia ÷ ille cuius manu erat facta apostilla quàm Domini habere, p̄ benè recognita erat rogatus de illo instrumento, quantumcumque in illo non esset subscriptus: & licet allegarentur duo testes, qui dicebant fuisse præsentēs & nunquam de Ioannetta factam fuisse mentionem, tamen domini de illis non curarunt, quia erant contrarij ÷ cum vnus diceret instrumentum factum in Camera superiori, alius in inferiori, Alia etiam contra testes opponebantur, quæ non fuerunt habita in consideratione. ÷ Quod autē opponebatur testes fuisse subornatos, & datam illis non modicam pecuniam, non benè probabatur, quia testes erant singulares, & variè deponebant, & ita fuit resolutum, fidem testamenti integram esse.

F A B I I.

Spoletana beneficiorum. 2. Aprilis. 1550.

S V M M A R I V M.

- 1 Vacatio per obitum & prouisio per resignationem an comprehendantur sub clausula quouis modo, & cuiuscumque persona.
- 2 Resignatio facta à possessore, & in beneficio ius habentis per aliam resignationem valida est, licet iuris adeptio in secunda resignatione non fuerit publicata.
- 3 Resignans habens priuilegium de non publicando si illud non producat tenetur ad publicationem.
- 4 Prouisione duorum de eodem beneficio facta vacante per obitum, si reus concludenter probet de anterioritate incumbit auctori probatio ad sui defensionem.

DECISIO CCCV.

1 **E** Adem die in causa Spoleran. beneficiorum sine aliqua informatione, quia Petrus Gerardi auctor ÷ faciebat difficultatem nūquid sub clausula quouis modo, & cuiuscumque persone vacet, comprehendere vacatio per obitum in prouisione facta per resignationem, cum tempore datæ resignationis vacaret per obitum feci verbum super hoc, cū dominis, qui dixere hoc esse in difficultate, & causam comprehendēdi maxime quia ille qui ÷ resignabat erat possessor, & ius in beneficio habebat ex alterius resignatione, & ita pronunciaui ex isto quia dubitabatur an ex resignatione esset ius quæsitum resignanti. secundo loco, cum resignationem non publicasset: & licet diceretur, ÷ quòd iste qui resignauerat haberet priuilegium, quòd non teneretur ad publicationem: tamen priuilegia non erant producta. Dicebatur etiam, quòd secundus resignatarius, vt in casu isto non tenebatur publicare, sed dixere domini hoc forte habere locū, quando prius publicasset antequam tamen subscriberet sententiam voluerunt de nouo considerare testes examinatos per Petrum super obitu Iacobi, qui resignauerat primo in dominum Ioannem, per cuius obitum veniebat etiam Petrus, & nil etiam visum fuit, quòd non concludenter probaretur obitus Iacobi ante resignationem factam per Ioannem, propterea noluerunt subscribere sententiam pro reo canonizatoriam, sed subscripse-

runt, tanquam simplicem absolutoriam confirmando
4 sententiam domini Putei, nam cum in actis ÷ esset producta prouisio vtriusque per obitum eiusdem, & prouisio rei esset anterior, concludenter auctor debebat probare obitum, & de quo die, & mense obijisset, vt cognosceretur an prouisio auctoris esset melior.

F A B I I.

Alternativa Feltrensis ordinarij. 23. Aprilis. 1550.

S V M M A R I V M.

- 1 Ordinario concessa alternatiua à Sanctissimo an tribuat potestatem valide conferendi beneficia nondum litteris super hac potestate expeditis.
- 2 Gratia concessio impetrata per supplicem libellum an ex sola ipsius exhibitione perficiatur licet informis dicatur.

DECISIO CCCVI.

1 **D** Ie 23. eiusdem ad instantiam Episcopi Feltr. quæsiui, an Episcopus ÷ cui à Papa erat concessa alternatiua, potuerit validè conferre beneficia, quæ vacarunt ante expeditionem litterarum: & dubium faciebāt quòd habebat in decif. 402. cum duabus præcedentibus in hoc tamen domini dixerunt contrarium, quia vt notatum est ÷ ex sola supplicatione gratia perficitur, licet dicatur informis, & non possit canonizari obstante clausula canonizatoria, quia ex quo ista alternatiua est concessa ordinario collatori, eo quide iure habet ius conferendi in omnibus mensibus per illam concessionem, remouetur solum obstaculum regulæ de octo mensibus, & nihil de nouo conceditur, vt dixit sæpissimè Cassad. Nec obstant adducta in contrarium, quia loquuntur in alijs terminis.

F A B I I.

Romana horti. 23. Aprilis. 1550.

S V M M A R I V M.

- 1 Commissiones dantur aliquando in Curia, quæ auocant à quibuscumque iudicibus causas concernentes certas hypothecas ad tribunal Auditoris Camere Apostolicæ.
- 2 Debiti confessio non statim facit vt procedi ad vltiora liceat stante eo quod nulliter & malè fuerit processum.

DECISIO CCCVII.

1 **E** Adem die in causa Romana horti sine partium informatione legi commissionem pro Camillo de Rusticis præsentata cum præinserta Comitissæ Ioannis Francisci in ÷ qua omnes causæ concernentes certam hypothecam erant auocata à quibuscumque iudicibus & commissæ Auditori Camere, inter quas erat vna quæ pendebat coram me contra Communitatem Fiani per dictam commissionem dubitavi an commissio esset subreptitia, quia in ea narrabatur, quòd ad confessionem erat processum, & propterea commissio dabat quòd ad vltiorem executionē procederetur: ÷ nam licet esset processum ad confessionē debiti, tamen nulliter & malè erat processum, & dixere domini quòd propter hoc non erat subreptitia, quia etiam si hoc narratum fuisset tamen signatura dedisset quòd causa ad me reuenteretur, vnde causa debebat redire ad Rotam.

F A B I I.

F A B I I.

Arborensis Archipresbyteratus. 23. Aprilis. 1550.

S V M M A R I V M.

- 1 Experimentes Collationes ante vacationem beneficiorum si post obitum existentibus vacantibus in specie non acceptent, an per alium prouisum præueniantur.
- 2 Papa contra collationes factas ijs qui specificè non expresserunt Diocæses an possit alijs prouidere etiam vacantiæ per obitum existente.

DECISIO CCCVIII.

1 **E** Adem die in causa Arborensis Archipresbyteratus dubitavi, stante quod Io. Baptista & Dauid ÷ ante vacationē beneficij expresserint collationes suas in Arborensi à Calaguritana, & deinde per obitū Lofredi vacauerint quinque beneficia, de quibus agitur, & Hieronymus Signorini antequam dicti in specie acceptassent obtinuerit sibi prouideri per obitum de omnibus beneficijs, & post prouisionem Signorini, expectantes acceptauerint in specie tria beneficia, an prouisio Signorini sit ab initio nulla in omnibus beneficijs, tam in Arborensi quam Calaguritana per obitum dicti Lofredi vacantibus, & Rota consistebat in decreto quodam irritanti, quod erat in gratia prædictorum quod habebat verba prægnantia etiam per nos, &c. ÷ & propterea dicebatur Papam non potuisse prouidere Signorino antequam illi specificassent beneficia, & quod illud decretum afficiebat omnia beneficia: & allegabatur decif. Cassad. 3. num. 10. de præben. & sup. de concess. præben. eiusdem in contrarium allegabatur decif. 4. eiusdem de decretis in referuatione appositis, quam materiam decreti Domini noluerunt intrare, quia dixere quod ex quo isti gratiati post nominationem Diocæs. acceptauerant saltem in genere ante prouisionem Signorini, licet post pensionem Signorini specificauerint, vnde quia illa specificatio erat sub data generalis acceptationis, decretum non poterat afficere omnia beneficia in illis Diocæs. vacantiæ, sed tantum illa quæ tunc fuerunt acceptata.

F A B I I.

Tullens. Metens. matrimonij. 11. Maij. 1550.

S V M M A R I V M.

- 1 Fides testamento an adhiberi possit si ad narrata in eo accedunt aliarum apocharum & scripturarum probationes. stante quòd in suspitionem venerit falsitatis, ratione Notariorum.
- 2 Instrumenta per partis confessionem roborata ratione matrimonij contracti, an fidem faciant etiam præsentē parte aduersa, & patiente vxorem in illis dici quam esse negabat.
- 3 Notarius licet fidem non faciat de partis præsentia ob id non est dicenda absens fuisse.

DECISIO CCCIX.

1 **D** Ie 11. Maij in causa Tullens. Metens. dubitavi, ÷ vtum obiecta contra testamentum, & Notarios de eo rogatos, diminuere possint fidē eius, & proposui solum super præsentia suspitione Notariorū

cogerentur dicere quòd alia instrumenta non debebant tollere suspitionem ex quo fere erant rogata per eodēdem Notarios, & sigillatim ab eodem: tamen domini perstiterunt in eadem opinione quia satis erat ad tollendū suspitionē apostillæ quæ erat in instrumento, ex aduerso allegata non habentes pro nūc in cōsideratione ÷ quod ex illis instrumentis eliceretur probatio matrimonij propter confessionem Philippi præsentē etiam Renato aduersario, & patiēdo ita illam appellari, prout in primo instrumento appellabatur ex aduerso allegato: habuere ÷ tamen dubium hoc pro resolutum, quòd omnibus illis Instrumentis Philippus esset præsentis quantumcumque Notarius non attestaretur de præsentia.

F A B I I.

Romana hereditatis. 11. Maij. 1550.

S V M M A R I V M.

- 1 Testes de possessorijs actibus multorum de possessione contententium deponentes, quomodo, & pro quo probent.
- 2 Mulier Vicarium constituens in Castro an ob id dicatur id proprio an tutorio nomine filiorum vel heredum possidere.
- 3 Possessio licet probata sit ex actibus possessorijs, non tamen ob id sequitur quòd sit probatum certitudinaliter quòd nomine capta aut habita sit possessio.
- 4 Coniectura qua capitur ex confessione fructus perceptos fuisse in familiam alendam conuersos, an doceat tutorio nomine perceptos.
- 5 Testes deponentes de reputatione scilicet quòd fuerit reputata domina vnica Castri & patrona &c. non faciunt fidem de possessione absoluti dominij, sed de quadā præeminencia.
- 6 Dicitio, post, tempus immediatum an significet vt si dicatur Titius post Sempronium possidet nullo medio indicet captam possessionem.

DECISIO CCCX.

1 **E** Adem die in causa Romana hereditatis de Gadis, dubitavi, præsuppositis his de quibus in puncto, vtum probetur possessio: iam aliàs in hac causa fuerat datum dubium tale, præsuppositio ÷ quòd testes dicant quod à morte Aloysij tam Archiepiscopus, quam Alexander, & fratres quam Claudia steterint, iuerint, & redierint ad Castrum Riani, atque Archiepiscopus fecerit gratias, & minuerat pœnas vasallis, & quòd vasalli omnibus obedierunt, & quòd Archiepiscopus posuerit confines inter Castrum Riani, & Castrum Nouum. Et ex parte Claudie dicitur quod Claudia ab omnibus fuit cõiter habita post obitum Aloysij vnica domina & patrona dicti Castri, & quòd Vicarium in illo Castro posuerit, & ex eo fructus perceperit, tenuit, & possederit dictū Castrum, dubitatur ÷ ergo an ex prædictis per testes ipsos probaretur quòd Claudia illo medio tempore quod fuerat vnus mensis, possederit proprio nomine. Et domini dixere quod nō, quia ÷ licet per illos probetur possessio Claudie non tamen certitudinaliter probabant, & dicebant quod proprio nomine possederit, vnde potius erat dicendum quod tutorio nomine: & addebatur alia coniectura ÷ quia confitebatur se fructus Castri Riani conuertisse in alendam familiam, ergo illos perceperat tutorio nomine: quia si proprio, non conuertisset in alendam familiam quam alere non tenebatur, cum essent filij, & filie Aloysij. Item quia vt aliàs resolutum fuit, licet proprio

prio nomine potuisset possidere propter dotē mille scutorum tamen videtur voluisse cum pecunia ad hoc destina-
nata in banco steterit semper sub nomine Claudie, & illas post mortē Aloysij exegerit tanquam proprias non autem tanquam dotales, licet super his coniecturis nullum fieret fundamentum, non obstante quod testes dicant quod fuit reputata vnica domina & patrona, & sic non tutorio nomine, quia tunc non in totum potuisset, quia dixere quod ista reputatio non tangebatur possessionem, nec actus possessorios, sed quodam præminentiam prout fuerat sibi in testamento relictum; Non obstat quod dicant quod illa percepit fructus omnes, quia conuertit ut dictum est in alendis filijs vt tutrix. Præterea testes non percutiebant tempus nedum inter tutelam susceptam & mortem Aloysij, potuit enim percepisse post tutelam, & de his intelligere testes, etiam quantumcumque dicant quod dictio post, denotat tempus immediatum allegando Gomez. in q. 2. in princ. in 1. notab. de rest. spol. in 6. tamen fuit dictum quod illud Gomez. non dicit, sed bene vult, quod si testis dicat quod Titius possidet post Sempronium, quod intelligebatur immediate, hoc est quod nullus inter istos medio tempore possederit, sed quod incontinenti post Titium incepit possidere Sempronius, hoc non dicit Gomez. & quod possit aliquo medio tempore intelligi, siue dicat à morte: fuit allegatus Baldus in l. Celsus, de vsuris, dum loquitur de eo, qui dicitur possedisse ante decem annos, & ex omnibus istis colligitur quod tutorio nomine possederit.

F A B I I.

Turritana Canonicatus. 5. Maij. 1550.

S V M M A R I V M.

- 1 *Habens gratiam acceptandi si acceptatum beneficium cessit alteri, vtrum de nouo possit acceptare aut consumpta sit gratia.*
- 2 *Cedens beneficium sine reserua pensionis tamen ex hoc non constare dicitur id factum ad consumendam gratiam acceptationis, & expectatiua.*
- 3 *Commodum ex cessione nullum reportans si cesserit nulla necessitate cogente in fauorem possessoris sibi imputare debet.*

D E C I S I O C C C X I.

Die 5. eiusdem in causa Turritana Canonicatus & Præbendæ, dubitauit, an ex deductis in huiusmodi causa, & constet de consumptione gratiæ, & expectatiuæ D. Gregorij, quod vacet, qui cessit in fauorem Antonij Sequera Gregorius ceperat ultra Canonicatum de quo agitur vigore expectatiuæ duo alia beneficia quorum vnum erat in Turritanen. Diocæs. Vnde dubitabatur an ex illa acceptatione esset consumpta gratia, ita vt non possit acceptare Canonicatum cum ad vnũ tantum beneficium esset gratia in Diocæs. Turritana, & de tali acceptatione constaret ex narratis per eam in noua prouisione. Item tale beneficium cesserat in alium, vt ex consensu suo præsisto constabat, adeo quod dicerent domini rem esse claram, & licet ipse diceret quod ex quo cesserat huic beneficio sine aliqua pensione, & utilitate propria; constabat quod noluerit cedere animo consumendi gratiam suam, & quia ex claufulis de quibus in noua prouisione potuere capere beneficium aliunde quàm ex prouisione, & acceptatione facta vigore expectatiuæ, tamen & domini voluerit dicere quod quantumcumque

nullum commodum reportasset, tamen acceptauerat, & cesserat nulla necessitate cogente, in fauorem possessoris sibi præiudicauerat, dato quod beneficium fuisset de beneficio sibi non debito, quod tamen nõ erat in casu isto, quia erat sibi debitum, & sic gratia erat consumpta, ex dictis per Roman. conf. 729. num. 8. vers. cæterum post Io. Andr. in c. cum in multis de rescript. in 6.

F A B I I.

Romana de Pichis. 5. Maij. 1550.

S V M M A R I V M.

- 1 *Copia & instrumenta & acta, an probationem inducant de non traditione rerum in controuersia positarum.*
- 2 *Instrumenti vigore facta confessio de recepto non tamen facta traditione, idque sub spe futura traditionis an obstitit consueti.*
- 3 *Mora & retardatio facta in traditione graui, efficit istum esse debitorem cuius causa talis mora intercessit.*

D E C I S I O C C C X I I.

Edem die in causa Romana de Pichis, dubitauit, & vtrum ex copia, & alij deductis in actis constet granum non fuisse traditum de anno 1516. Hieronymus de Pichis senex vendiderat 5000. rubr. grani pro precio mille ducatorum, & multas aliàs res Georgio Cæsarino qui & in instrumento confessus fuerat se granum, & alia recepisse, & promiserat soluere precium infra triennium: deinde omnes res emptas vendicabat Fabritio, & constituerat se illas illius nomine possidere, adeo quod ex his Instrumentis oriebatur confessio, quod omnes res venditæ essent traditæ, & licet diceretur confessionem fuisse factam sub nomine futuræ traditionis tamen Rota resoluerat coram D. Antonio Augustino, qui causam fouerat in primo, quod omnes probationes incumbant venienti ex iure Georgij, vnde dubitabatur an ex quibusdam apochis, & multis alijs quæ adducebantur esset probata ista non traditio, nec vt alia, quia omnia ista præsupponebant Hieronymum de Pichis esse debitorem Io. Georgio in summa mille ducatorum occasione grani quod ex illis instrumentis, quod nõ erat, immo Io. Georgius erat debitor pecuniarum D. Hieronymo 500. rubr. grani & propterea videbatur dicendum, quod omnia illa loquerentur de alia summa pecuniarum quàm grani, tamen dixere Domini contrarium, ex tot simul iunctis, quia cū Ioannes Georgius deberet consequi granum venditum, & non tenebatur soluere precium nisi post triennium, statim quod Hieronymus fuit & in mora non tradendi granum, cæpit esse debitor pecuniarum, quia fortasse post moram intererat Io. Georgio potius habere pecunias, quàm granum, quod forte diminutum erat in precio, ideo inter illos cæpit esse controuersia tanquam esset debitor mille ducatorum occasione grani, soluerat 500. ducatos ex ista summa, non erant duæ pollizæ quæ à principio allegabantur, & multa alia adducta, & postmodum restantibus 500. soluerat de restantibus 100. adeo quod ex ista continuatione, & idem dicitur personarum, & summarum . . . . . venerant domini in istam interpretationem, vt constaret granum non esse traditum, sed de summa mille ducatorum solutos fuisse 250. quod cederet ad utilitatem Hieronymi Pichi iunioris qui causam agebat, & quia prætendebatur ex aduerso, sicut nõ obstante confessione per instrumentum facta, granum non fuisse traditum, ita etiam tolleretur probatio quo ad alias res, & sufficeret

sufficeret hæc probasse, elidendo illam confessionem: tamen domini dixere ex hoc non inferri contra traditionem aliarum rerum sicut fuit factum de grano.

F A B I I.

Faentina hæreditatis. 24. Maij. 1550.

S V M M A R I V M.

- 1 *Hæreditas adita ab ea quæ non est instituta, obtenta gratia subrogationis per sacram penitentiariã non facta mentione aditionis, an sit subreptitia causa istius taciturnitatis.*
- 2 *Facti narratione veraciter facta sacram penitentiaria petita à priuato, vel non concedit, vel difficiliter saltem, ne præiudicet societati & pio loco.*
- 3 *Confessio facta à procuratore nomine partis in iudicio si incontinenti reuocetur reueat, secus si per diutinum interuallum fiat reuocatio.*
- 4 *Aditio hæreditatis si de iure nulla sit in gratia impetratione non est necesse eius vel vlla vt mentio fiat.*

D E C I S I O C C C X I I I.

Die 24. Maij in causa Faentina hæreditatis, dubitauit, & an ex aditione hæreditatis de qua in actis possit inferri ad surreptionem gratiæ per Caterinam obtentæ. Pater istius Caterinæ instituerat hæredem vniuersalem suorum bonorum quandam societatem existentem in ciuitate Faentina grauando illam de restituendo omnes redditus hæreditatis in suos vsus, & hæreditatem adierat Caterina filia, & obtinuerat à sacram penitentiaria se subrogari in locum societatis cum eodem onere, nec in ea fecerat mentionem de aditione hæreditatis dubitabatur an per istam taciturnitatem gratia esset subreptitia & maior enim penitentiaria non concessisset vel difficiliter si hoc intellexisset: Dabantur multa ad sustinendum gratiam: primo, quod licet non esset narratum tamen maior Penitentiarius hoc intellexerat, quia informando signaturam hoc fuerat expressum, vt eadem societas in articulis suis fatebatur quæ ratio mouit dominos: tamen quia & ista confessio erat procuratoris, poterat reuocari prout statim post fuit reuocata, ideo in hoc non fuit facta vis. secundo & dicebatur, quod aditio fuerat nulla, ideo de aditione nulla debuit fieri mentio Felya. in c. super litteris, num. 15. & in c. cæterum, col. 3. 16. q. 13. limit. de rescript. quod fundamentum placuit dominis, ideo mandatum fuit vt melius informaretur.

F A B I I.

Cæsaraugustana pecuniaria. 24. Maij. 1550.

S V M M A R I V M.

- 1 *Confessio in carceribus coram Gubernatore facta de solutione pecuniarum facienda, aut fideiussorem dando si non sit producta in iudicio an prosit.*
- 2 *Debito liquido extante vigore apodictæ opponi potest de eodem in præiudicium debentis.*

D E C I S I O C C C X I I I I.

Edem die in causa Cæsaraugustana pecuniaria, dubitauit, vtrum posita de quibus in actis, sint talia quod

terminis possint opponi in hac causa, in qua iã erat decretum brachium sæculare & punctus fuit restrictus ad vnum, quia alia non erant recognita ex quo ad recognitionem restricta fuit ad medietatem, quia Matthæus Pasqualius cuius manus cognoscebatur erat subscriptus cū alio, & ita ista summa pro medietate sufficiebat quia continebat in totum 350. & Matthæus habebat brachium sæculare solum pro 120. & quia instabat confessio Matthæi in carceribus coram Gubernatore facta, quod pro istis pecunijs pro eo solutis dederat in arrēdam Archid. suum Ioan. Ceperio aduersario, vt sibi satisfaceret de his pecunijs pro eo solutis vt cantabat instrumentum: ideo dicere domini quod res non habebat difficultatem tamen quia ista confessio non erat producta in iudicio & loquebatur de alio arrendamento, vt postea animaduerti de hoc non potuit fieri fundamētum: sed ex alio Domini fuere in eadem opinione, scilicet quod & ex illa apodicta posset opponi, quia erat debitum liquidum, ideo de eo potuit opponi. l. 2. de compens. allegando Bar. in l. inferitur. §. qui compensationem de iure fieri, cum simi. de quibus supra tamen dixere domini illa esse intelligenda de debito non liquido, ideo videndum quid deponeretur huic cedulæ: quod si esset aliquid quod altiore indaginem requireret, tunc non esset impedienda executio Io. Cepero: quod si debitum remaneret liquidum, vtique compesceretur.

F A B I I.

Romana de Gadij. 24. Maij. 1550.

S V M M A R I V M.

- 1 *Nomine tutorio possidens mulier an postea proprio etiam nomine vigore dotalis instrumenti fructus percipere & stabilia possidere possit.*
- 2 *Adiudicatio in solutum obtenta per partem quæ habet hypothecam anteriorem facit illam non tanquam hæredem possidere, sed tanquam creditorem.*
- 3 *Possidere pro hærede differt ab illo quod est pro creditore possidere quorum vnum saltem à rotendente de possessione venit declarandum.*

D E C I S I O C C C X V.

Edem die in causa Romana de Gadijs, dubitauit, præsupposito quod Claudia post susceptam tutelam censetur possedisse Castrum Riani & tutorio nomine, vtrum ei liceret proprio nomine vigore instrumenti dotalis propria autoritate percipere, & possidere, & dixere domini quod ex quo constabat quod Archiepiscopus aduersarius Claudie possederat, tanquam hæres, posset Claudia vigore instrumenti dotalis dantis licentiam ingredi propria autoritate, & Castrum retinere, quantumcumque ceperit possidere proprio nomine contra hæredem: per not. per Bart. in l. creditores. C. de pignor. cum multis alijs quæ in informatione adducebantur, & licet ex aduerso diceretur pro parte Archiepiscopi, qui fecerat sibi adiudicare in solutum dictum Castrum pro concurrente quantitate 17. ducatorum in quibus erat creditor, & habuerat hypothecam anteriorem Claudie, & quod post illam adiudicationem ceperat possidere tanquam creditor, non tanquam hæres, quo casu contra illum nõ habente causam à Patre suo, qui dederat licentiam Claudie, non poterat Claudia illum spoliando, incipere possidere vigore instrumenti; & tamen dixere domini, quod ex quo ex aliquibus

aliquibus constabat de animo suo, quod noluerat possidere tanquam hæres, nec constabat quod noluerat sibi mutare causam possessionis, & possidere pro Creditore, quod hoc non debebat haberi in consideratione, nisi ostenderetur.

F A B I I.

Cartagin. pecuniaria. 21. Maij. 1550.

S V M M A R I V M.

- 1 Testes deponentes de possessione aduersæ partis quod sit attentata si non porobent inualidè, & nulliter deponunt.

DECISIO CCCXVI.

- 1 De 21. Maij in causa Cartaginen. pecuniaria, quia prætendebatur ex parte Francisci de Mendozia esse probatū per testes examinatos hic in Curia, possessionem aduersariam esse attentatam, legi testes & dixere domini non probare.

F A B I I.

Toletana matrimonij. 21. Maij. 1550.

S V M M A R I V M.

- 1 Relatio facta actorum pro dandis punctis repeti debent puncta ante discussa, ex eo, quod nouiter ingressi auditores quibus de antedictis non potest constare, possunt informari.

DECISIO CCCXVII.

- 1 Adem die in causa Toletana matrimonij per retuli omnia pro dandis punctis, & mandarunt danda ad votum domini Comitum hic præsentis quantumcumque repeterentur puncta aliàs data ex quo erant tres auditores noui qui resoluta non intelligerent.

F A B I I.

Arborensis Archiepiscoperatus. 21. Maij. 1550.

S V M M A R I V M.

- 1 Archiistarum relationi stat Rotale tribunal, vt in alijs multis, ita in ijs quæ acceptationes beneficiorum continent unctis alijs tamè probationibus de iure requisitis.

DECISIO CCCXVIII.

- 1 Adem die in causa Arborensis Archiepiscoperatus super acceptatione extracta ex Archiuio Rotali domini quidè mihi dixere qd Archiistarum, & dixerant sufficere cum his de quibus in actis ad probandum, quod acceptationes in specie in actis productæ erant ex genere extractæ, & ad speciem deductæ.

F A B I I.

Tullens. Metens. matrimonij. 21. Maij. 1550.

S V M M A R I V M.

- 1 Apostilla seu additio facta testamento vel potius cōtractu

ab eo qui de tali cōtractu non fuit rogatus vtrum probet in iudicio nec ne.

- 2 Scripta per notarium qui de falsitate arguitur non possunt dici esse talia nisi fuerit de falsitate aliàs commissarius inquisitus, conuictus, & condemnatus.
- 3 Notarium de falsitate suspectum aliud est ab eo quod sit reipsa falsarius vtpote inquisitus de commissæ falsitate.

DECISIO CCCXIX.

- 1 IN causa Tullens. Metens. matrimonij, dubitanti, præsupposito per quod Apostilla sit manu Arnulphi addita, quod non fuerat de contractu illo emptionis rogatus, sed interuenerat tanquam vnus de iuratis deputatis ad inuestiendum, & expensa super Ioannem cum additum sit nedom nomen vxoris, sed adducta vxor in emptione, acquisitione, & solutione prædictis & falsitas si qua oriatur scriptio contra testamentum Philippi ab istis rogatis: & dixere domini prout aliàs dixi, quod non, quia omnia allegata per aduocatos præsupponentes oriri supplicationem loquebantur per in Notario qui condemnatus, vel aliàs inquisitus fuerat super eo quod instrumentum falsum fecisset: nam tunc verum erat dicere, quod omnia instrumenta postea per eum rogata erant suspecta: sed in casu nostro non sic, quia per additio illius apostille faciebat Arnulphum suspectum, sed non falsum, & nulli contra reperiatur, nec aliquis dicebat quod orta suspitione contra vnum Notarium ex aliqua causa in aliquo instrumento, quod esset suspectus quæ omnia postea per ipsum facta imo ex quo tractabatur de interesse partis recurrentis ad illum pro rogatu, erat dicendum, quod tales partes erant fideles, & illum fidelem reputabant, parerentur hoc damni, & illi in actis fides adhibenda non esset, quod secus erat quando iam falsus accusatus, vel inquisitus, quia tunc imputandum erit ei, qui à tali Notario non abstinuerat.

F A B I I.

Romana de Gadis. 21. Maij. 1550.

S V M M A R I V M.

- 1 Constitutum appositum instrumento dotali vtrum post mortem mariti aliquid in fauorem mulieris operari possit.
- 2 Absente parte si proponatur constitutum coniunctum dotalibus instrumentis an ius acquirat eidem ac si præsens fuisset vel requiratur subsequens ratificatio stipulatio, licet per Notarium eius nomine interuenerit.
- 3 Possessionis acquisitio fieri nullo modo potest nisi accedat consensus animi & voluntatis, & ideo vt de animo hoc constet ratificatio omnimodo est necessaria.
- 4 Iure crediti possidentem non licet spoliare aut de tali prætendentem nisi eo satis sufficienterque constito.

DECISIO CCCXX.

- 1 IN causa Romana de Gadis, dubitanti, præsupposito quod post sententiam latam super credito, Archiepiscopus declarauerit velle possidere etiam tanquam creditor, an tunc licuerit dominæ Claudie spoliare Archiepiscopum sua medietate, & dicebatur pro parte hæredum Claudie quod sic, propter pactum constituti, & erat appositum in instrumento dotali per Aloysium, dicitur detinere rationem Claudie propter illud pactum tenebatur per eos, non obstant quod postmodum fuit lata sententia super credito, non potuit Archiepiscopus

DECISIO CCCXXI.

- 1 De 9. eiusdem in causa Arboren. Archiepiscoperatus & aliorum per vtraque parte informantem in voce, licet non dato dubio, iterum quæsiui à dominis id de quo aliàs 21. Maij præsentis anni, & domini permanerunt in eadem opinione.

F A B I I.

Tullens. Metens. matrimonij. 9. Maij. 1550.

S V M M A R I V M.

- 1 Remissoria si calumniosè petatur ad causam protelationem non venit concedenda, præsertim cum prope finem sit causa & instet tempus expeditionis.

DECISIO CCCXXII.

- 1 E Adem die in causa Tullens. Metens. matrimonij, dubitanti, vtrum Renato per esset danda remissoria, & quia causa diu disputata fuerat in Rota, & eramus iam in fine, calumniosè videbatur peti ad diffugiendum expeditionem, ideo dixere quod si Renatus contentabatur dari sententiã cōtra illum remissoria in simul & semel, aliàs de causa habebat aliam difficultatem videretur etiam pro iustitia, & expediretur postmodum, & in secunda instantia videretur an esset danda remissoria.

F A B I I.

Romana domus locationis. 9. Maij. 1550.

S V M M A R I V M.

- 1 Ius acquiri dicitur per viam monitorij intimati parti prætendenti de confirmatione locationis ipsi intimanti.
- 2 Nullus renunciare iuri censetur, quod sibi nescit competere.

DECISIO CCCXXIII.

- 1 E Adem die in causa Romana si in euidenter, dubitanti an ex deductis constaret quod Rectores percipientes canonem, sciuisent litem motam, vt propter caducitatem dici posset illud remisse propter tales receptiones, non facta ista locatione in tertiam generationem saluo beneplacito sedis Apostolicæ, quod nunquam per multos annos fuerat expeditum, imo mota lite per viam monitorij de euacuanda domo locata, per per quam litem aliàs dictum fuerat esse quæsitum ius Rectoribus, vt quodocumque pro expeditionibus beneplacitum esset in forma si in euidenter, propterea tamen vt dictum fuit aliàs in hac causa non fuerat sublatum istud ius, sed illis remansisse, & dixere domini, quod non, quia nullo modo constabat quod Rectores nullo modo percepissent simpliciter, si sciuisent motam litem, vnde per iuri quod quis ignorat sibi competere, non censetur renunciare, iuribus vulgatis, imo cognita lite, non reperiatur, quod aliquis ex rectoribus accepit Canonem nisi cum protestatione, id est saluis iuribus, &c.

X FABII.

- 1 In præiudicium Claudie incipere possidere tanquam creditor, l. interdum, §. alieno, ff. de acquiren. possess. sed ad hoc respondebatur, quod per Constitutum post mortem Aloysij non operabatur aliquem effectum, tanquam collatum post mortem: dicebatur quod constituebatur se nomine Claudie possidere in omnem euentum restitutionis dotis, vnde cum non euenisset casus mortis, erat ac si esset collatum post mortem cum ante non operabatur aliquem effectum not. Angel. in l. quamuis. §. si conductor, versicu. ex dicto hoc, & ibi Cuma. versicu. pro hoc dixit Angel. & Alexan. ibi, columna secunda, in versicu. per illum textum, Iason in l. prima, columna penultima, versicu. confirmat, quia etiam, ff. de acquiren. possess. cum alijs allegatis, & hoc placuit multis ex dominis, tamen vnus dixit, quod ista loquebantur quando constitutum erat expressè collatum in euentum restitutionis dotis, & allegabatur Baldus in l. prima, C. de cōmu. serau. manu. & Baldus nouell. in tractatu de dote. Gozad. consilio 42. Curtius in l. si is qui pro emptore secundum vnam interpretationem, ff. de vsur. Tiraquel. in tract. de iure constituti. in tertia parte, tertia limitatione, quæ cum non fuissent visa à dominis, substituerunt: sed respondebatur secundo quod ex quo per constitutum fuerat positum absente Claudia ei ius non acquirebatur nisi secuta ratificatione, quantumcumque Notarius stipulatus esset pro ea secundum Alexand. in l. quod meo, columna sexta, versicu. inter istud quod dicitur, de acquiren. possess. & in consil. 153. columna prima, versicu. propterea si bene, volumine sexto. Decius in l. constitutus, numero 160. de regul. iur. latissime Tiraquel. qui omnes cumulat in dicto Tract. tertia parte, tertia limitatione, & licet esset aliqua discrepantia, tamen placuit omnibus distinctio Socin. in l. prima, §. si iusserim, de acquiren. possess. quæ dicit quod quo ad possessionem acquirendam nulla esset difficultas per cum non acquireretur nisi animo. ideo necessaria erat ratificatio vt de animo constet: sed replicabatur, quod ante sententiam latam, & sic antequam Archiepiscopus possederat ceperat possidere pro creditore, & Claudia etiam in iudicio discussionis pro credito suo produxit instrumentum dotale, vnde videbatur omnino in eo contenta ratificare: sed dixere domini, quod ista erat tacita replicatio, quæ debebat intelligi tantum de iure pignoris, non autem de possessione respectu constituti, cum postea Claudia declarauerit se velle possidere tutorio nomine, vt aliàs resolutum fuerit, vnde remansit resolutum dubium, quod per non licuerit Claudie spoliare Archiepiscopum iure cred. possidentem, & licet vterius diceretur, quod non licuit Archiepiscopum mutare sibi causam possessionis nisi illam dimitteret, ex quo causa hæreditaria, & de nouo tanquam creditor inceperat possidere, l. qui bona, §. fin. & ibi Paul. Castr. ff. de acquiren. poss. & hanc opinionem sequitur semper Rota quicquid aliàs dixerit, propterea hic Archiepiscopus non mutauit sibi causam possessionis, sed causam causæ cumulabat. . . . . quod sine difficultate d. l. 3. §. ex pluribus, Felyn. in c. in nostra, versicu. titulus, de rescript. in dicta l. qui bona, §. fin. Cassad. decis. 4. in fin. de restit. spol.

F A B I I.

Arborensis Archiepiscoperatus. 9. Maij. 1550.

S V M M A R I V M.

- 1 Partes non raro informare in voce possunt, quæuis dubium nullum in iudicio proponant.

F A B I I.

Romana de Pichis. 9. Maij. 1550.

S V M M A R I V M.

- 1 Clausula, dolo facis qui petis quod statim restitutus es, vel compensationis an impedire possint executionem rei iudicatæ.
- 2 Fideiussores principalis si metu excommunicationis vel aliarum censurarum depositum summæ petita à creditore fecerunt, an repetere possint per commissionem datam de nullitate censurarum latarum.
- 3 Sententia ob fatalium lapsum transiens in iudicatum an possit peti exequi.
- 4 Compensationis exceptio, potest opponi exceptioni rei iudicatæ,posito quod concurrat vt plurimum cum exceptione dolo facis ex doctrina Baldi.
- 5 Fideiussoribus agentibus tanquam principali an possit opponi exceptio compensationis quæ eneruat rem iudicatam.
- 6 Dolo facis exceptio ad idem tendit cum compensatione, & ius cum compensatione confundit.
- 7 Agens ex instrumento ad mutui petitionem, si opponantur exceptiones, & sic debitum non est liquidum opponi exceptio non potest.

DECISIO CCCXXIII.

EAdem die in causa Romana de Pichis, dubitavi, vtrum ꝑ executio rei iudicatæ possit impediri per clausulam dolo facis, vel compensationis ex aduerso oppositæ. Hieronymus de Pichis mutuauerat 1800. ducatos Ioan. Georgio de Cæsarinis restituendos post certum tempus, quo elapso, agebat contra Marcum Casalium, & alios fideiussores, & obtinuerat confiteri debitum, & eos excommunicari, ꝑ qui metu censurarum fecerant depositum, quod fuerat relaxatum Hieronymo prædicto, isti fideiussores commiserunt causam nullitatis istarum censurarum, & repetitionis depositi, coram Cardinali Anconitano, qui pronunciauerat censuras nullas, & restituendum depositum: quæ tamen ob ꝑ lapsum fatalium transierat in rem iudicatam, cuius sententiæ petebat exequutio, ad quæ dictus Hieronymus dicebat dolo facis qui statim restitutus es quia ex contractu mutui tantum teneris mihi, & si ista exceptio non obstat, saltem ꝑ exceptio compensationis, quæ cõtra exceptionem rei iudicatæ potest opponi, quæ concurrat cum exceptione dolo facis, & vt plurimum confunduntur secundum Bald. in l. eius in fin. C. de compen. tradit Fely. in c. suborta col. 2. de re iud. Sed ex aduerso dicebatur quod placuit dominis, quod ex quo isti tanquam principales agant ad nullitatem censurarum, & repetitionem depositi, conueniunt ex instrumento tanquam fideiussores, non potest opponi contra illos exceptio, dolo facis, vt in terminis dicit Aretin. in l. ex duobus, prima, col. fin. vers. & ita ades. ff. de duobus reis, ꝑ & similiter non potest opponi exceptio compensationis, quia eneruaret rem iudicatam. l. 2. vbi est rex. in primo responsõ. C. de compen. vbi omnes not. & hac ratione etiam non potest opponi exceptio ꝑ dolo facis, quæ vt dictum est, ad idem tendit, & confundit ius cum compensatione, nam quid esset dicere compensemus, nisi quod ista res iudicata non haberet executionem quàm propter illudmet iustum fuerat fideiussoris censurati, & factum depositum quod fuit per rem iudicatam mandatum restitui, & declaratum

FABI

7 censuras nullas, dicebatur ꝑ etiam quod quando agebatur ex instrumento ad petitionem mutui, dabantur exceptiones, & sic debitum non est liquidum, vnde de eo non potest opponi compensatio iuribus vulgaribus.

F A B I I.

Cartagen. pecuniaria. 13. Maij. 1550.

S V M M A R I V M.

- 1 Citationem factam ad constituendum procuratores per executionem compulsoriarum non intimato processu principali an valeat processus.
- 2 Scientia requiritur illorum quæ apud acta fiunt principali parti, ideo in extractione compulsarium inquisitio de procuratorum constitutione est facienda.
- 3 Citata pars si fuerit ad constituendos procuratores pro certa hora, non amplius venit inquirendum apud acta an sint constituti, nec ne.
- 4 Facta diligentia de principali inueniendo solum per vnum, & non per duos an valeat citatio.
- 5 Mandato non habito à procuratore ad agendum an quod geritur validum sit an vero veniat rescindendum.
- 6 Citationis originali affixo ad valuas nõ dimissa copia neque prælecta citato, an vrgeat citatum.

DECISIO CCCXXV.

Die 13. in causa Cartagen. pecuniaria, dubitavi, ꝑ stante citatione ad constituendum procuratores pro executione compulsoriarum ad certum terminum, cum protestatione, quod aliàs principalis citabitur ad valuas per affixionem, an si constitutio facta fuerit post terminum, & parte non intimata valeat processus factus per affixionem ad valuas, & præsuppositum fuit quod elargitio instrumenti fuerit facta post depositionem pecuniarum, nam de ea constabat per librum notarij qui postea mensuram soluerat pro isto, & dubium faciebat dictum Paul. de Caltr. in l. prima. C. qui satisd. cogan. qui vult ꝑ quod illa quæ fiunt apud acta pars tenetur scire, & ideo quando voluit extrahere instrumentum compulsorium, debet perquirere an essent constituti procuratores: Et licet diceretur quod Abb. in cap. mandati, in fin. vers. de procur. diceret quod contra Paulum est communis opinio, tamen fuit dictum quod istud non erat verum, & illud fuerat secuta Rota, tamen domini tenuerunt contrarium in casu isto, quia ꝑ ex quo pars fuerat citata ad constituendum procuratorem pro certa hora, non debuit amplius perquiri apud acta an essent postea constituti, vel non, sed pars tenebatur intimare, & ita hoc casu non loquitur Castren. sed Bald. in l. eos, §. Apostolos, C. de appellationibus, ex cuius dictis deciditur iste casus. Dicebatur etiam quod ex ꝑ quod fuerat facta diligentia, tantum per vnum & nõ per duos de reperiendo principalem quod non valebat citatio, per affixionem, sed domini hoc non curarunt, quia hoc est de stylo in Curia: sed non reperitur iure cautum. ꝑ Opponebatur etiam quod procurator non habebat mandatum ad agendum, ideo dicebatur quod processus erat nullus, & attentatus, idque ad euitandum: tamen hoc eriam non placuit, quia habebat mādātū speciale. Ad id quod fuerat vltimo propositum dicebatur quod processus erat nullus, ꝑ quia citatio erat originalis, & affixa ad val-

ad valuas, sed non dimissa copia, nec erat lecta citatio, quæ non valet, ad decif. 223. in nouis, & tamen dicebatur ex aduerso quod immo debebat valere, & quia materia est exemplaris, fuit dictum quod super hos particulariter informaretur.

F A B I I.

Romana de Gadis. 13. Maij. 1550.

S V M M A R I V M.

- 1 Actus tutorio nomine faciens matrona non dicitur possidere vi constituti etiam eo per ratificationem approbato.
- 2 Subsequens actus animum possidere prætendentis facile demonstrat an tutorio nomine vel alio sit gestus.
- 3 Testamentum penes se detinens præsumitur omnium in testamento illo contentorum notitiam habere eaque approbasse.
- 4 Notitiam habens contentorum omnium in testamento etiã omnia approbans non tamen tenetur eis vt quæ sibi præiudicium adferre possunt.
- 5 Tutorios actus facies nomine filiorum, & sic ex officij necessitate sibi tamen præiudicare non tenetur in suo iure.

DECISIO CCCXXVI.

EAdem die in causa Romana de Gadis, dubitavi, vtrum ex productione instrumenti dotalis cum his quæ dicuntur in sententia ꝑ Claudia taliter dicantur ratificasse constitutum vt ex actis subsequenti- bus factis tutorio nomine vna cum Archiepiscopo, non censetur vigore constituti possedisse, & an testibus possit ad propositum constare quantum sufficiat quod Archiepiscopus iure crediti noluerit possidere, & quo ad prædictum dubium dixere domini quod Claudia non censetur voluisse ex constituto possidere per actus subsequentes quos tutorio nomine fecit, qui demonstrant eius animum, vnde ex verbis sententiæ non agitur quod domina Claudia voluerit vigore constituti possidere, & propterea conuolabant ad aliud fundamentum, dicentes quod ex ꝑ quo Claudia fecerat releuare testamentum, & penes se detinuerat, habebat notitiam de omnibus in eo contentis, & omnia probauerat tamen dixere domini, quod licet de omnibus habuerit notitia, & omnia approbauerit ꝑ tamen non voluit vt constituto, vt apparet ex productione, quæ erat facta ad effectum demonstrandi creditum, vt ex actis factis tutorio nomine, & licet replicaretur quod Claudia fecerat ꝑ illos actus tutorio nomine, & sic ex necessitate officij sui, vnde non debebant præiudicare sibi, tamen dicebatur quod nulla erat necessitas eo quod proprio nomine possedisset, velle possidere tutorio nomine, & illos actus illo nomine facere, & simul cum Archiepiscopo, quia cum ea fecerat illos actus. Quo ad secundam partem dubij nulla fuit difficultas, quia solum allegabatur doctr. Bart. in l. fin. C. de edicto diui Adriani. ostendo quæ nihil faciebat ad propositum, de quo dictum fuit supra in eadem hac causa.

F A B I I.

Toletana testamenti. 16. Maij. 1550.

S V M M A R I V M.

- 1 Sufficiens mandatum vt habeat procurator necesse est ad

apertionem testamenti præsertim vbi prouisum est per testatoris munificentiam loco pio.

- 2 Rogitus notarij facit sufficiens esse mandatum etiam si datum sit ex narratiua per congregationem pro vsu styli partium.
- 3 Gesta pro se & nomine absentium quos non constat esse vocatos si non sit in arduis ratificantur, non obstante quod non sint absentes illi vocati.

DECISIO CCCXXVII.

Die 16. eiusdem in causa Toletana testamenti seu hæreditatis, dubitavi, vt cum mandatum pro parte administratorum Hospitalis exhibitum sit sufficiens hospitali misericordiæ in ciuitate Toletana existens, prætendebat id hospitale se esse institutum hæredem à quodam qui hic in Curia decesserat, & petebat aperiri quoddam testamentum clausum: ꝑ opponebatur quod procurator non habebat mandatum sufficiens, quia non constabat quod administratores hospitalis congregati, dedissent mandatum nisi ex narratiua eiusdem Capituli, dicentis, nouerint vniuersi, &c. sed dixere domini quod ex ꝑ quo Notarius erat rogatus de hoc mandato illa erat assertio huius mandati vt solet fieri de stylo illarum partium, & tollebatur etiam alia difficultas quæ fiebat, quod illi fecerant pro se & nomine absentium quos vocatos esse non constabat: sed dictum ꝑ fuit quod non eramus in arduis in quibus deberent vocari, & ita sine alia difficultate mandatum fuit habitum pro bono.

F A B I I.

Hispalensis portionis. 16. Maij. 1550.

S V M M A R I V M.

- 1 Statutum quod vetat acceptationem, & iuris acquisitionem in beneficio fieri per filios & nepotes reconciliatorum an liget Episcopum, qui obtinuit dispensationem licet fuerit filius combusti.
- 2 Prohibitum vbi est aliquid obtinere, censetur & illud prohibitum per quod ad id perueniri potest.
- 3 Regressu obtento ad beneficium dicitur concessum id per quod ad beneficium assequendum perueniri solet.
- 4 Statutum etiam in fauorem Ecclesiæ factum, si tamen sit exorbitans à iure, non est seruandum vt odiosum odio irrationabili.
- 5 Exorbitans à iure constitutio loquens in acquirentibus beneficia, non debet extendi ad ius suum iam questum continuantes.
- 6 Statutum articlans de donatione non comprehendit donationem ob causam.

DECISIO CCCXXVIII.

EAdem die in causa Hispalensis portionis, dubitavi, an ꝑ Episcopus Scalensis, qui ante statutum Clementis obtinuerit huiusmodi portionem, fuerit impeditus dictum statutum resignare reseruatis sibi regressu & fructibus dominus Puteus dixit p̄cū istum fuisse aliàs resolutum coram Crescentio, & coram domino Marficano de mense Februarij 1542. an statutum Ecclesiæ Hispalen. quo cauetur quod filij, & descendentes per lineam masculinam vel femininam, vsque ad secundum gradum ex hæreticis seu reconciliatis, non possent

de cætero Canonatum, & præbendam aut assequi, aut ius aliquod in eis acquirere, comprehenderet regressum quem postea præstavit Episcopus prædictus, qui ex causa resignationis de dicta potestate facta, obtinuerat re-
 2 seruari, & pro parte affirmatiua dicebatur, quod si tales erant prohibiti obtinere, & id per quod peruenitur ad illud, l. nam. ff. de sponfal. l. 2. & ibi Bart. de iurisd. om.
 3 iud. c. cum quis, de reg. iur. in 6. † per regress. peruenitur ad beneficium: ergo licet regressus haberet oculos retro, & esset concessum ex causa de præterito, & statutum deberet aliud comprehendere: vt per Felyn. in cap. fin. col. 2. vers. sed declaratio huius fallentia, extra de constitutionibus: tamen istis non obstantibus fuit decisum
 4 contrarium, per maiorem partem quia † licet tale statutum sit in fauorem fidei, & Ecclesiæ, vt purgaretur viris suspectis in huiusmodi causa in quantum tamen comprehendebat descendentes ex linea masculina vsque ad secundum gradum, erat exorbitans à iure, vt dicit Bald. in l. prima. col. 2. circa princ. ff. de verb. sig. per l. quisquis.
 5 C. ad l. iul. maieft. est odiosa odio irrationabili † Cum ergo constitutio esset exorbitans, & loqueretur in acquirentibus beneficium, nõ debebat extendi ad continuantes ius suum, nam per hunc regressum dicebatur, quodammodo ius suum continuare: argumẽto leg. qui sic, ff. de solut. & non videbatur eadem ratio in vtroque casu, cum statutum non debilitaret quo ad ius de præterito, facilius erat Episcopum tolerare in suo regressu, quã quod actualiter in iure quæsito perseuerasset: Item quia regressum habet, item quia causam de præterito, & imo ad illud ius dependens non videtur constitutio extendi, argumento eorum, vt dicit Cassad. decis. prima de pact. Item quia regressus ob causam & ex titulo oneroso resignationis. Vnde † sicut statutum articulans donationem non comprehendit donationem ob causam, vt notatur in l. prima, ita & statutum istud, & ita resolutum fuit tunc, & nunc.

F A B I I.

Toletani matrimonij. 16. Maij. 1550.

S V M M A R I V M.

- 1 Articulantæ fame & probantes, an verisimiles dici possint ob partis vnus emanatam confessionem.
- 2 Collusio si facta fuit de qua fama est, an validitatem sententiæ prolatæ infringat.

DECISIO CCCXXIX.

1 IN causa Toletani matrimonij visum fuit † vtrum famæ articulata, & probantes, quas aliàs fuit resolutum esse releuantes, sint verisimiles propter confessionem Ioannis factam in mandato procuratoris facti, tollendum in vim mandati, & sententia ad huiusmodi confessionem lata, & confessionem Ioan. Baptistæ in articulo mortis, & publicitatẽ matrimonij inter Io. & Beatricem, & disparitatẽ inter Io. Baptistam, & Ioannam, & impudicitiam Ioannæ, & eius ingressum in religionẽ, & domini pro duabus partibus fuere in opinione quod famæ essent verisimiles, propter præteritas rationes, quibus datis fuit verisimile quod tunc orta fuerit fama Ioannam non fuisse coniugem, sed concubinam, & validam fuisse sententiam, alijs in contrarium existentibus, quia dato prout in facto præsupponitur quod statim orta fuerit fama, omnia illa per † collusionem facta fuisse, non potuit esse fama validitatis sententiæ: tamen præ-

ualuit alia opinio, quia potuit esse contrarium, & verisimile fuit, licet & hoc probatum non sit.

F A B I I.

Tullens. Metens. matrimonij. 16. Maij. 1550.

S V M M A R I V M.

- 1 Nubiles filia in quarum fauore lata est sententia potestatis earum legitimationem facilius matrimonio elocantur, nec indigent remissoria.

DECISIO CCCXXX.

1 E Adem die in causa Tullens. Meten. matrimonij, quia Renatus obligauerat se de stando vnica sententiæ Petri an vellent dare remissoriam sine alitererant habere remissoriam, in secunda, instabat autem habere sententiam propter filias nubiles quas habebat, quæ habita sententia super legitimitate propter præsumptionem sententiæ, facilius nuptui traderentur.

F A B I I.

Cæsaraugustana confidentiæ. 76. Maij. 1550.

S V M M A R I V M.

- 1 Consensus solum resignantis an proffit resignatario si productus sit, & probatũ quod liberè & purè factus fuerit.

DECISIO CCCXXXI.

1 E Adem die in causa Cæsaraugustana confidentiæ inter Thomam Fort. & Hieronymum Cortis in secunda vel tertia ferè ex eisdem, quia † solum erat productus cõsensu Petri Valero resignantis, qui conferat resignationi pure, & liberè, sed de hoc non fuit habita ratio, quod postquam per testes constare præsupponebatur de confidentia, & quia ista confidentia fuit secreta, & in consensibus, non declarata tamen licet esset ex eisdem, quia pars Hieronymi petebat audiri in Rota, & aliæ sententiæ modo fuerant late in Rota, licet interueniente D. Puteo resoluere dñi dari dubiũ & informati.

F A B I I.

Cæsaraugustana Decimarum. 16. Maij. 1550.

S V M M A R I V M.

- 1 Valis ecclesiarum affixa citatio pro executione intimanda compulsorialium non dimissa copia vtrum sit valida.
- 2 Citatus primo ad causam si deinde non comparens citetur per contradicthas id vrbantatis est & voluntatis non necessitatis.
- 3 Curiales citationes quæ dicuntur fieri per contradicthas habent similitudinem cum illis quæ in partibus fiunt post primam citationem factam.
- 4 Citationibus in illis quæ per contradicthas fiunt vt non relinquatur copia affixa in Curia, ita nec in secundis quæ in partibus fiunt, cū Curialibus per contradicthas assimilentur.
- 5 Forma in citatione seruata à iudice in perquirẽdo reo principali, vel eius procuratore etiam non dimissa copia valet citatio, & obest citatis non comparentibus.

DECI-

DECISIO CCCXXXII.

1 E Adem die in causa Cæsaraugustana decimarum, dubitauit, † an citatio facta contra dominum Petrum in executionem compulsorialium generalium per afflictionem non dimissa copia valuerit: & dixere domini, quod valuit, quia † postquam quis est citatus primo ad causam, aliæ citationes quæ fiunt postmodum per contradicthas, non comparente citato, fiunt potius ex voluntate quam ex necessitate, vt dicit miles in 3 reper. suo. in verb. citatio: tamen vnde citationes † quæ fiunt in partibus post primam citationem dicuntur similes in illis quæ fiunt in Curia per contradicthas, vt dixit Castren. in l. ad peremp. in fin. ff. de iud. quem refert, & sequitur Felyn. in c. quoniam. §. porro. col. 4. in fin. vt lit. contest. Et propterea sicut facta in contradicthas dicuntur fieri ex vrbantate, non ex necessitate, ita & illæ quæ fiunt in partibus in executione compulsorialium, & remissoriæ maxime cum in Curia fiat intimatio, quod in partibus in tali loco fiat executio, † & sicut videmus, quod in contradicthas non relinquuntur copiar, ita nec in illis quæ fiunt in partibus cū sint similes vt dictũ est, eo maxime hæc opi. placuit, quia quoniã in Curia fit citatio ad constituendum procuratorem, qui intersit extractioni iurium, dicitur, aliàs procedetur per afflictionem prout fuit factum in casu isto, nec dicitur dimissa copia, ideo satis est quod sic seruatur illud quod continet protestatio, & iudex in partibus mandat fieri diligentiam de reperiendo ad valuas Cathedralis, † ideo cum sit seruata forma tradita à iudice, citatio debet valere, licet non dimissa copia, cum iure cautum non sit quod in istis citationibus copia debeat dimitti, & licet pro ista parte allegaretur decis. prima, in nou. & addi. ad decis. 278. & Bart. in extrauag. ad reprimen. in vers. publicè, cum alijs, tamen dixere domini quod non faciebat ad propositum, quia loquebatur in citatione per edictum.

F A B I I.

Hispalensis matrimonij. 16. Maij. 1550.

S V M M A R I V M.

- 1 Depositiõ testium de reputatione articulantæ an probet in causa matrimoniali consanguinitatem.
- 2 Testes consanguinei & conuersati in domibus eorum qui matrimonium contraxerunt de quo est controuersia ratione consanguinitatis deponentes respectiue de publica voce & fama, cum alijs concurrentibus de auditu, an probent consanguinitatem ad impediendum matrimonium.

DECISIO CCCXXXIII.

1 E Adem die in causa Hispalensis Matrimonij, dubitauit, præsupposito quod † vnus testis dicat cognouisse omnes articulantæ propter suspicionem, & articulantæ veros, quia conuersatus fuit in eorum domibus, & ita ab omnibus reputari articulatur, & † sunt duo vel plures testes, qui tanquam consanguinei & conuersati in eorum domibus respectiue deponunt de publica voce & fama, quod sint consanguinei in tertio gradu connumerando personas quarum aliquas cognouere, & sunt multi qui deponunt de auditu simplici, & de publica voce & fama, quod sunt consanguinei, & nesciunt in quo gradu, an ex his probetur consanguinitas impe-

diens contractum matrimonij, maxime stante sumpto remissorio, & in hoc dubio multa fuere dicta, & domini qui viderant se resoluere pro nõ probatione rationes quibus mouebantur non curarunt ponere.

F A B I I.

Casaliũ Canonici. 23. Maij. 1550.

S V M M A R I V M.

- 1 Iudex termino dato iuris appellanti, potest alium terminum etiam largiri pro apostolis.
- 2 Citatio facta reo ad videndum responderi de Apostolis non comparente eodem, sit progressus ad reuerentiales.
- 3 Annum habens ad committendam causam, licet citatus nõ compareat, sibi in nibilo officit cum ius suum saluum sibi remaneat, ideo non eum arctant reuerentiales data.

DECISIO CCCXXXIII.

1 D Ie 23. eiusdem in causa Casaliũ Canonici, erat lata sententia à qua erat appellatum, ac † Auditor dederat terminum iuris, deinde eodem reuerso pro Apostolis, dederat alium terminum iuris, † † postmodum pars pro qua erat lata sententia fecerat citati appellatum, ad videndum sibi responderi de Apostolis, & eo non comparente, Auditor dederat reuerentiales, & ex quo appellans post responsonem de Apostolis non commiserat causam infra decem dies, ex aduerso erat obtenta commissio executorialis, & petebat decerni executoriales, & taxari expensas, vnde dubitauit, an essent decernendæ, qui responderunt quod non, quia ex quo appellans non tenebatur amplius redire pro Apostolis, & iure † habebat annũ ad committendam causam propterea sciens saluum esse ius suum, fuit contumax, & noluit comparere citatus, vnde licet dominus Auditor dederit reuerentiales tamen non arctabatur ad committendum causam infra decem dies, & propterea executoriales non erant decernendæ, quæ resolutio mihi non placuit pro nunc.

F A B I I.

Lunensi Sarzan. iuris patronatus. 23. Maij. 1550.

S V M M A R I V M.

- 1 Cursores Apostolici facta diligentia de reperiendo procuratore, eo non reperto, citationis copia possunt affigere eius adibus quam si non habet sit citatio per contradicthas in acie Campi Floræ.
- 2 Prima relatio Cursorum de absentia procuratoris diligenter inquisiti eius est vigoris, vt de absentia satis constare dicatur.

DECISIO CCCXXXV.

1 E Adem die in causa Lunen. Sarzanen. iuris patronatus, erat facta diligentia per † vnum, deinde per duos de reperiendo procuratorem, & Cursores retulere in domo eius audiuisse, quomodo erat absens ab Vrbe, & dixere domini per afflictionem ad valuas domus si habebat, & quia dicebatur illum non habere domum, licet quæsuerint in domo cuiusdam Cardinalis, fuit dictum debere citari per contradicthas, & in acie Campi Floræ,

X 3

2 Floræ, & ex prima relatione Curforum dixere satis constare & probari illum esse absentem, & vno vel alijs modis posse decerni processum, vel citationem.

F A B I I.

Toletana matrimonij. 23. Maij. 1550.

S V M M A R I V M.

- 1 Testes & eorum depositiones pro fama probanda in matrimonio quomodo verisimiles vel non probentur.
- 2 Testium aliqui reuocantes dicta sua alijs prolata, alij sibi contrarij non probant conclusionem de qua agitur, & omnes habentur pro suspectis.

DECISIO CCCXXXVI.

1 **E** Adem die in causa Toletana matrimonij, dubitauit, an ex deductis in puncto dato, in proxima audientia, & maxime ex confessione Ioannæ, & eius curatoris, & sententia, & ex omnibus alijs quæ citra contenta sunt in processibus criminalibus, & de Curia sint deductæ in actis, pro probando fumo, & eo impugnado videlicet testibus in partibus, & etiam in Curia coram Auditore Cameræ examinatis litteris fratris Petri de Alaul. & citationibus in partibus factis, quod testes Comitibus in partibus examinati, & eorum dicta reuocarentur iuribus ex quibus prætenditur fuisse falsos duos fratres in Curia examinatos attestantes rectam depositionem in vim significauit, de surrogatione, & alijs famæ validitatis sententiarum, & libertatis Io. Baptistæ reddantur verisimiles vel inuerrisimiles, & super hoc puncto varia & multa hinc inde fuere deducta: fuere tamen domini omnes pro verisimilitudine ex alijs dictis, & quia cum in partibus fuerint examinati viginti testes de quibus in dubio, licet ex 12. prædictis quinque vel sex per litteras in forma significauit, & reuocarunt eorum dicta, & duo ex alijs decem fuissent sibiipsum contrarij his quæ alijs deposuerunt, nam restabant adhuc decem vel duodecim, contra quos non opponebatur aliquid propter quod resultabat verisimiliter fama validitatis sententiarum, cum conclusio non reperiretur probata, plus quàm per 25. testes, alijs tamen cum fuisset super his testibus particulare dubium datum, domini habere omnes pro suspectis, & pro talibus, qui nullum darent fumum.

F A B I I.

Cæsaraugustana confidentia. 23. Maij. 1550.

S V M M A R I V M.

- 1 Resignans beneficia in infirmitate in confidentiam, vt reconualescens eadem ad se regrediantur, an dicatur committere actum symoniacum.
- 2 Promissio Põtificis de beneficijs alicui facta ipsius qui antea resignauerat in confidentiam existens infirmus sed reconualescens & tandem ex alia infirmitate decedens an sit bona contra resignatarium.
- 3 Confidentia probata aut saltem si de ea constiterit de restitutione beneficiorum in confidentiam resignatorum recuperata sanitate si oppetierit mortem confidens vacant per obitum eius beneficia, & non per resignationem, & ideo valet promissio Papæ contra resignatarium ex confidentia possidentem.
- 4 Testes duo contestes deponentes de confidentia ex auditu

relationis possidentis per resignationem confidentes, & alij de publica voce & fama, satis probare confidentiam dicuntur.

- 5 Archiatro quamuis attestentur non ex toto conualuisse si tamen domo egrediatur recoualescens, & munia publica exerceat, dicitur recoualuisse ex toto, & p sano habetur.
- 6 Reconualescens non sanæ mentis habitus, ex quibus iudicij imbecillitate laborare probari iudicij possit.
- 7 Executorem dicens testamenti se relinquere cui in confidentiam beneficia resignarat, & postmodum repetierat, an ex hoc non sanæ mentis arguatur.

DECISIO CCCXXXVII.

1 **E** Adem die in causa Cæsaraugustana confidentia, dubitauit, vtrum ex deductis probetur confidentia, & conualescentia quantum sufficit, & Petrus Vale. ro vt dicebatur resignauerat beneficia sua cum esset infirmus Hieronymo Cortes, in confidentiam, vt si conualesceret ex illa infirmitate, sibi illa beneficia restitueret, & si moriatur essent sua, & Nepotibus suis deberet benefacere præsupponebatur Petrum coualuisse, & à Hieronymo beneficia sua petijisse, qui negauerat restitueret, demum & Petrus erat mortuus ex alia infirmitate, & Papa Thomæ Forte per obitum Petri prouiderat, cū peterentur beneficia fuit oppositum de resignatione, dictū fuit fuisse simoniacam, & nil valuisse, & Papa motu proprio mandauerat Aud. Cam. vt cõstito summarie, & extraiudicialiter quantum sufficeret, cogeret Hieronymum, & alios quoscunque ab eo causam habentes, ad retrocedendum dicta beneficia eidem Thomæ, & cum Auditor Cameræ processisset vsque ad brachium sæculare contra Hieronymum causa iterum posita, & coram eodem Auditore ac coram D. Puteo & vt cõstito de confidentia, declararetur beneficia vacasse per obitum, & non per resignationem, & ita declarauerat, & per appellationem causa venerat ad Rotam, & me proponente Domini dixere satis constare de confidentia, & erant enim duo testes contestes qui deponebant hoc audiuisset. à Hieronymo & vnus alius singularis qui de publica voce & fama deponebat adeo quod fuit visum dominis satis cõstare, & quia in resignatione præsupponebatur quod si conualesceret ex infirmitate restitueret, dicebatur non probati coualescentia: tamen domini habere hoc pro satis probato, & quia licet medici deponerent non in totum conualuisse, tamen aperte probabatur, quod modicum laborabat & exibat extra domum, & practicabat, & petebat beneficia sibi restitui, vnde hoc visum fuit sufficere, licet ex toto non conualuisset, attestabantur eum obijisse ex alia infirmitate: quia tamē dicebatur quod idem Petrus licet conualuisset & tamen non erat admodum sane mentis, & instigatione aliorum prædicta fecisse, & inde pridie quā moreretur dixisse quod moriebatur contentus, quia de beneficijs suis vt vellet disposuerat, & Hieronymum quem sibi & executorem reliquerat testamenti, in prædicta infirmitate factum non reuocarat, visum fuit causam habere aliquid dubitationis, propterea causam de nouo opponendam.

F A B I I.

Gebennen. Parochialis. 23. Maij. 1550.

S V M M A R I V M.

- 1 Inhibitio petenti procuratori an extra Curiam debeat concedi, vel denegari vigore Commissionis causa attentationis quam

quam ex ordinario Curie stylo non soleat denegari.

- 2 Inhibitione si aliquid in partibus machinari posse procuratorem sit suborta suspicio, quamuis sit præter morem, & solitum Curie stylum, denegari potest.
- 3 Præsens pars aduersa si fuerit in Curia debet ibidem conueniri eidem, fieri inhibitio per procuratorem non in partibus prout fuerat petitum.

DECISIO CCCXXXVIII.

1 **E** Adem die in causa Gebennen. parochialis confusio dños & an procuratori Incolæ esset danda inhibitio extra Curiam vigore commissionis causæ attentationis, vel saltem vigore commissionis, causam cõmiserat super iactatione, & licet ordinariè soleant concedi, & nunquam denegari, tam vigore vnus quàm alterius commissionis, tamen propter suspicionem in causa & ne ista inhibitione aliquid machinaretur in partibus, postquam Dominus Guido post tres conformes contra actorem suum multis laboribus, & expensis in Rota obtinuerat, & lite pendente resignauerat in eius fauorem cum decreto parlamenti Regij Parisiensis confirmati in fauorem, & possessorem adeptus fuerat cum decreto parlamenti Regij confirmante sententias Rotaales denegarunt istam inhibitionem, & dixere, & quod postquam Guido erat præsens illum conueniret, & illi inhiberet, & ita alijs hoc anno etiam me proponente fuit resolutum.

F A B I I.

Romana de Gadijs. 23. Maij. 1550.

S V M M A R I V M.

- 1 Partis vnus procuratore informare iudicem, vel auditorem recusante, fieri potest propositio cum informatione partis aduersæ.
- 2 Testis qui quadriennio neque confessus fuit, vel communicauit, vt suspectus reijcitur.
- 3 Matrona nobilis regens familiam prædefuncti mariti, administrans, & colligens fructus, & parti aduersæ postea subministrans sub computo factoris non propterea cum actus hi possessori videantur dicitur possidere.
- 4 Actus possessorij ab vtraque parte litigante de possessione fieri possunt licet vna illarum tutorio solum nomine possideat.

DECISIO CCCXXXIX.

1 **E** Adem die in causa Romana de Gadijs, dubitauit an ex iuribus productis, & testibus vltimo loco examinatis constet Dominam Claudiam à morte Aloysij vsque ad sententiam vigore constituti possidere stantibus actibus possessorijs, an & post sententiam tutorio nomine per eam simul cum Archiepiscopo pro sua parte interueniente facta, & fuit pro parte Anselmi & procuratoris punctus acceptatus, tamen non licet postmodum informare, vnde proposui cum sola informatione Archiepiscopi, & primo ex testibus nihil probabatur, quia ex tribus & qui erant examinati primus de illis qui deponebat, non fuerat per quatuor annos, nec confessus, nec communicatus: secundus nihil dicebat: tertius quo ad hoc nihil dicebat, & ideo Rota nullum fecerat fundamentum in eis, cum tunc erant suspecti propter quaedam adiectiones factas manu alterius,

& de alio atramento, tunc quia in illis iuribus non continebatur, nisi annotatio quarundam rerum commestibiliū datarum Archiepiscopo in Castro Riani, quod dixerat domini nihil facere, quia & cum Claudia regeret familiam quondam Aloysij, fructus ex dicto Castro collectos administrabat, & dispensabat, vnde cū Archiepiscopus ibat ad Castrum Riani, committebat factori, vt daret quicquid ipse Archiepiscopus veller, & computum teneret, & istæ erant quadam listæ seu computa præterita, quarum vna manu Archiepiscopi erat subscripta, tanquam acceptata, quod omnia repererat, vnde domini dixere, & quod ista potuerunt fieri quantumcūque Archiepiscopus partem possideret, & aliam domina Claudia tutorio nomine, nec contrarium ex hoc necessarium ferebatur.

F A B I I.

Barchinonens. Canoniat. & præben. 23. Maij. 1550.

S V M M A R I V M.

- 1 Supplex libellus admittens mutationem simul & semel cum extensione, an faciat locum regulæ octo mensium.
- 2 Regulæ exorbitantes & odiosæ non comprehendunt in simplicibus casus mixtos.
- 3 Supplex libellus duas gratias continens vnum mutationis aliam extensionis, vtraque gratia potest esse simplex & non mixta.
- 4 Generalis derogatio regularum Cancellariæ etiam regulæ octo mensium tanquam sub generalibus contentæ dicitur hand dubiè derogare.

DECISIO CCCXL.

1 **E** Adem die in causa Barchinonens. Canoniat. & præben. dubitauit, & an quado sit mutatio simul & semel in eadem supplicatione cum extensione, sit locus regulæ, de qua in actis, & an illi sit sufficienter derogatum alijs in eadem causa fuit prima pars dubij proposita, & resolutum satisfactum regulæ de mutatione collationis: sed nunc dicebatur prædicta non habere locum quando simul & semel in eadem supplicatione fieret mutatio, & extensio, & quia sub simplicibus non comprehenditur casus mixtus in regulis quæ sunt exorbitantes, & odiosæ: & ad fundamentum aduersariorum dixere nihil valere, quia non eramus in mixtis, sed in simplicibus, & quia licet in vna & eadem supplicatione essent duæ gratiæ vna mutation. & alia extensionis, tamen vtraque gratia erat simplex, & si in eadem supplicatione decem gratiæ continerentur, non propter hoc diceretur supplicatio cõtinere aliquod instrumentum, & propterea satis est, quod nullus vtraque causa ratio regulæ, quæ erat obuiare fraudibus, quæ de facili poterant fieri, scilicet, & expectaret vacatio beneficij, & si esset pingue, expediretur literæ suæ per extensione sub data supplicationis accipiendæ beneficium, & deinde præstado consensum mutatione in alijs Diocesis. & licet Rotæ fuisset ostensus fasciculus supplicationum ex quo non aliter exprimebantur collationes mutationes, & extensiones, nisi prout in ista, tamen dixere, quod erat necessarium excludere fraudem, & demonstrare, quod cessaret, alijs non satisfaceret regulæ. Quo ad secundam partem dubij nulla fuit facta difficultas, quia fuit visum ridiculum quo ad expressum in regula de idiomate, & alijs similib. modici momenti, quibus passim derogari solet, & quod ex generali derogatione alijsque Cancellariæ regulis intelligeretur derogatum regulæ de qua

qua erat datum, & alijs maioris conditionis, & importatæ; nec causa Illarden. in qua D. Fabius Decanus videbatur habere interesse aliquid faciebat ad propositum, quia in supplicationis corpore erat data gratia etiam ad vacantias in mense ordinarij nihilo minus postmodum in generali derogatione regularum erat dictum, quod intelligebatur derogatum regulæ de mensibus ordinariorū loquentibus.

F A B I L

Toletana beneficiorum. 4. Iulij. 1550.

S V M M A R I V M.

- 1 Clausula quouis modo vacet, vtrum capiat beneficium vacans in Curia de quo non fuit facta mentio stante clausula, quamcunque generalem resignationem.
- 2 Vacans beneficium per obitum tempore resignationis subiacet clausula quouis modo vacet, cuius limitationem, & intellectum vide latius ibidem.
- 3 Latissima & pingues sunt gratiæ, quæ clausulas quouis modo vacet, & quantumque generalem resignationem in se continent.

DECISIO CCCXLI.

Die 4. Iunij in causa Toletana beneficiorum, dubitauit, & vtrum clausula quouis modo, capiat beneficium vacans per obitum in Curia de quo non fuit facta mentio, stante clausula quamcunque generalem reservationem &c. fuerat resignatum beneficium, & quod resignatio patiebatur aliquas difficultates fuit dictum & quod ex quo tempore resignationis vacabat per obitum: quod clausula quouis modo vacet, capiebat beneficium: sed replicabatur, quod ex quo beneficium vacabat per obitum in Curia de quo nulla fuit facta mentio, clausula nō capiebat, vt dicunt Gem. & Frac. in c. 2. de præb. in 6. in pe. & vlt. col. Rota dec. 278. in antiq. sed triplicabatur per clausulas de quib. supra videlicet verusque & vlt. beneficiorum resignatorum vacationis modus etiam si ex illo quæuis generalis reservatio est in corpore iuris clausula resultat, seu in toto, vel parte exprimi possit, etiam clausula quamcunque generalē reservationem importauerat, perinde ac si obitus in Curia fuisset expressus, & literis potuisset exprimi, & fuit allegatus per vnum ex dominis Æneas de Falco in trac. suo in 4. q. prin. in 36. esse. & licet in contrarium allegaretur consilium Gem. 1. 2. in fi. tamen domini dixerunt Gem. non loqui in casu simili, & quando tam latæ clausulæ erant in gratia, sed alio casu penitus diuerso, vt ex lectura eius patet.

F A B I L

Cesaraugustana confidentia. 4. Iulij. 1550.

S V M M A R I V M.

- 1 Testes deponentes de confidentia, & resignatione ex eo q. dicunt se ab ipsomet resignatario audiuisse licet sint de auditu, probant.
- 2 Sanitas mentis lesa vtrum ex hoc deducatur probatorie, quod pars de eo conqueratur cui in confidentiam resignauit beneficia qui eadem postea restituere detrectat.
- 3 Testes concludentes se non bene recordari eorum de qui-

bus est quæstio, inuites sunt & superuacanei, nihilque penitus probant.

- 4 Processus Camere Apostolicæ Auditoris per quem decreta est executio brachij secularis si fuerit nullus, veniunt rescindiendæ expensæ illi contra quem talis executio decreta est.

DECISIO CCCXLII.

Edem die 4. Iulij in causa Cesaraugustanæ confidentiæ, dubitauit, & vtrum ex dictis testium probetur confidentia, & conualescentia quantum sufficiat ad effectum de quo agitur, & an regula de non tollendo iure quæsito obstat: prima pars dubij fuit aliàs proposita, & resolutum, satis constare de confidentia, & conualescentia: & domini testibus lectis iterum fuere in eadē opinione, sed ex quo fecere in hac opinione fundamentum super eisque testes deponunt. Super secundo articulo ex quib. prætendebatur satis probari & Petrum Valero non esse sanæ mentis, quando cōquereretur de Hieronymo Cortesio quod nollet sua beneficia restituere quæ sibi in confidentiam dederat, sed domini audita lectura quinti, & sexti testium qui prætendebatur hoc probare, dixerunt, hoc non esse bene probatum, & quia testes concludebatur, quod non bene prædictorum recordabantur, prout antea, & quod quando loquebantur extra propositum id fiebat eorum iudicio, quod non erat reueans: prætendebatur etiam dictum Petrum pridie quam moreretur dixisse, se omnia dispensasse bene, nec voluisse reuocare testamentum in quo Hieronymus iste erat relictus executor, & ad hoc deducebantur duo testes, & ita domini iterum firmarunt satis constare de confidentia, quo ad secundum dubium nulla fuit facta difficultas, quia si beneficia fuerant Decani per confidentiam nullam fuerat ius quæsitum Hieronymo, & ita de voto dominorum pronunciaui, confirmando sententiam Putci, & Aud. Camere in ea parte, qua declarauerat beneficia vacare per obitum, sed quantum ad aliam partem sententiæ in qua dicebatur ad vltiorem exceptionem brachij secularis pertendendam esse & quia prætendebatur processum Aud. Camere, qui declarauerat brachium secularis esse nullum, dixerunt domini, quod si erat nullus, erant rescindiendæ expensæ Hieronymo contra quem erat decretum brachij secularis, & declarationes sententiæ nullæ etiam erant in illa parte.

F A B I L

Romana de Gadis. 4. Iulij. 1550.

S V M M A R I V M.

- 1 Oppositio facta contra testes, quod sint singulares ratione loci, & temporis, ea probata, nil releuatur deponunt.
- 2 Testes deponentes qui etiam sunt contestes aliquando nihil releuant.
- 3 Testis prætensus infamis ob homicidium de quo tamen non constat, nisi per sententiam in contumaciam latam per quam solum condemnatus, postea absolutus si de absolute fides facta est per Auditorem Camere non impeditur testari.

DECISIO CCCXLIII.

Edem die in causa Romana de Gadis, in qua procurator dominus litis effectus habebat publicationem testium, & actorum pro parte Archiepiscopi,

scopi, super eo quod Archiepiscopus declarauerat se vel le possidere iure crediti sui, & contra illos opponeretur, & quod erant singulares ratione loci, & temporis: item etiam contrarij seu diuersi in dictis: legi duos testes secū dum & vltimum, qui etiam si sint contestes, etiam nihil releuant, quo stante volui legere duos alios, quartum & quintum qui iudicio meo erant contestes, & bñ probabant, nec visum fuit dominis, quod isti testes nō deponerent aliter quod resullaret incertitudo ratione loci, & temporis. Et ex aduerso prætendebatur & vltimo contra vltimum testem, & opponeretur, quod esset homicida, & ideo infamis, tamen de homicidio non constabat, nisi per sententiam laram in contumaciam, & fuit etiam extrajudicialiter postea ostensum per fidem Aud. Camere qualiter comparauerat postmodum, & fuerat absolutus & receptus in gratiam tam à Paulo III. quam à Iulio III. Domini habuere illam dispensationē pro bona.

F A B I L

In eadem Romana de Gadis. 4. Iulij. 1550.

S V M M A R I V M.

- 1 Testes consanguinei etiam in arcto consanguinitatis gradu quo casu deponant veraciter.
- 2 Consanguinea testis deponens statim post obitum mariti consanguinea accessisse ad condolendum, alio deponente post tres dies, ob modicum interuallum temporis dicuntur contestes.
- 3 Testibus consanguineis ratione qualitatis personarum fides indubia adhibetur.

DECISIO CCCXLIIII.

Edem die in eadem causa legi duos testes examinatos pro parte procuratoris, qui deponerent Claudiam statim ab obitu Aloysij dixisse se tenere, & possidere Castrum Riani pro dote sua, & licet essent consanguinei in satis stricto gradu, quia Dom. Iacoba erat soror matris Dom. Claudie. Item licet Dom. Iacoba diceret, quod statim post mortem Aloysij iuerat ad secum condolendum cum Dom. Claudia, & testis Hermes diceret, quod iuerat post duos, vel tres dies, tamen habuerunt illos pro contestibus. & dixere fidem esse adhibendam non obstante consanguinitate, propter qualitatem personarum, & propter istam resolutionem dubitauit, vt infra.

F A B I L

In eadem Romana de Gadis. 4. Iulij. 1550.

S V M M A R I V M.

- 1 Pars asserens se possidere, & tenere Castrum pro dote cū tamen actus exerceat possessorios tutorio nomine, qualis hæc dicenda sit possessio.
- 2 Statim se possedisse attestans à morte mariti, an & naturaliter, & ciuilitate possessionem adeptam probari possit.
- 3 Nomine proprio possidens vtrum causam possessionis mutare possit ita vt iure crediti possidere valeat.
- 4 Possessionem suam confirmans vigore constituti non dicitur alium qui prætendit de ea spoliare.
- 5 Dicens se tenere, & possidere non ob id infert ad constitutum dotale, nec ex hoc acquiritur possessio propria,

apparente de contrario per actus subsecutiuos, vt pote tutorios.

- 6 Possidere quis potest tanquam hæres, & successiuè etiam tanquam creditor, nec spoliari potest sine causa.
- 7 Fides in totum adhiberi non debet testibus non omni exceptione maioribus, & ijs præsertim qui deponere agnoscuntur ex affectu.

DECISIO CCCXLV.

Die 9. in causa Romana de Gadis, dubitauit, præsupposito & quod probetur, quod Dom. Claudia dixerit se tenere & possidere Castrum Riani pro dote sua, & nihilo minus constet eam fecisse actus tutorio nomine de quib. in actis, & vlterior apparet Archiepiscopus possedisse vigore sui crediti partem, an pmissis stantibus, Claudia censeatur proprio nomine possidere, ita vt Archiepiscopus ad suam partem non veniat restituendus: fundamentum hæredum Dom. Claudie erat quod & ex quo Claudia dixerat statim se possidere pro dote sua, videatur ratum fuisse constitutum, de quo in instrumēto dotali, & propterea statim ceperat possidere, & ciuilitate, & naturaliter, & Archiepiscopus hæres Aloysij possidere non potuit nomine proprio, sed noie Claudie vnde & non poterat sibi mutare causam possessionis, & possidere iure crediti, propterea non veniebat restituendus, quia Claudia non illum spoliauerat, & sed suā possessionem continuauerat, & etiam post mortem Aloysij poterat propria auctoritate sine vitio spolij occupare Castrum Riani, vigore sui constituti: tamen domini fuere in contrarium, videlicet quod Archiepiscopus veniret restituendus, & quia ex eo quod Claudia dixerit se tenere, & possidere Castrum Riani, non inferebatur ad constitutum, vnde testes interrogati, q. dixerunt q. possideret vigore constituti, dixerunt se de constituto nihil audiuisse, vnde ex hoc solo, quod Claudia dixerit se possidere, nō acquirebatur possessio proprio nomine, cum postmodum facto declarasset contrarium, faciendū illos actus quos fecerat tutorio nomine, & vnde Archiepiscopus possidere potuit tanquam hæres, & postmodum tanquam creditor, & non licuit eum spoliare, propterea veniebat restituedus, & maximè placuit ista opinio, quia licet & aliàs dixissent domini his testibus adhibendam fidem, tamen non omnino erat adhibenda, cum non essent omni exceptione maiores, & satis affectionati, & etiam videant. singularares, cum Dom. Iacoba diceret, quod statim post mortem Aloysij iuerat de more, fuerat illo vel sequenti die obitus Aloysij Hermes autem diceret post duos vel tres dies, & sic non satis constabat de contestualitate, vnde ex omnibus istis fuit resolutum in fauorem Archiepiscopi, & data mihi licentia, quod pronunciarer, & ita pronunciaui.

F A B I L

Romana Vineæ, & Palatiorum montis Quirinalis. 9. Iulij. 1550.

S V M M A R I V M.

- 1 Appellatione subsistente ob sententiam latam an. super sedendum in causa expeditione veniat, possit impediri ratione tertij de interesse prætendentis.
- 2 Commendatarius Abbas cuiusdam monasterij etiam est in numero prælatorum Curie Romanæ.

DECISIO CCCXLVI.

E Adem die in causa Romana Vineæ, & Palatiorum montis Caualli, dubitauit, an stante appellacione interposita pro parte domini Vincentij, à sententia lata contra tertium ex deductis per Romulum de beat superfederi in expedienda causa, & possit causa impediri tanquam tertio veniente pro suo interesse & Ferdinandi, quod prætendebat Vincentius, erat ppter bullâ Alexandri in tertia instantia producta, in qua confirmabat donationem Clementis Card. factam de hac vinea, & palatio, referuando habitationem Prælatis descendens ex linea donatariorum cuiuslibet, est iste Vincentius, qui f̄ erat Abbas commendatarius cuiusdâ monasterij, & tanquam prælatus petebat, quod declararetur habitationem sibi competere, & propter hoc impedire cõfirmationem duarum cõformium, quod nullo mō placuit dominis, quia istud interesse nullo modo concernebat duas sententias conformes, quæ erant adiudicatorie medietatis vineæ, & palatiorum prædicto Ferdinando, quod nihil causæ habebat cum habitatione quam prætendebat iste Vincentius, qui nouiter venerat ad impediendum, & ita pronunciaui, confirmando sententias, nihil tamen de iure vel interesse huius Vincentij.

F A B I I.

Quetenf. Archidiaconatus. 9. Iulij. 1550.

S V M M A R I V M.

- 1 Cedula accepta à iudice tempore promulgationis sententiæ ab vna partium, nec immediatè data ad registrandû notario, an reddat sententiam nullam.
- 2 Notarius si non rogatus fuerit ad extensionem, & promulgationem sententiæ, an reddatur ob id nulla tanquam de ea non legitime consulerit.
- 3 Auditor datus si non sit sacerdos cum id videatur requiri in habili tamen ætate ad sacerdotium, ita vt statim promoueri possit, nil ob stare videtur de non habito sacerdotij gradu requisito.
- 4 Resignatio facta postquam aduersarius fuit beneficii annalis possessor, an teneat, & veniat talis possessio annalis ponderanda.

DECISIO CCCXLVII.

E Adem die in causa Queten. Archidiaconatus, dubitauit, an sententia domini Veraldi esset nulla, quia ipse de manu partis pronuntiando acceperat cedula, nec dederat notario, sed penes se retinuerat, & post multum temporis dederat notario cedula, vt annotaret terminum, qui ita proprie annotauit, vt dictum est, & dixere domini sententiam esse nullam, f̄ quia notarius de ea rogatus non erat, & nisi aliud fuisset, iterisset p nullitate, tanquam non legitime constitisset de sententia, ad Capitulum gratia, contra de proba. quia tamen ex multis alijs in registro constabat sententiam esse latam per multas comparationes factas per partes, affirmantes sententiam laram habere pro bona, & quod de ea satis cõstaret quantum ad negocium principale dixere, quod fil le qui datus erat Auditor non esset sacerdos, tamen erat in eâ ætate in qua potuit statim effici, quod sufficiebat, ad no. per Io. And. in c. fi. de cler. egrot. Quantum ad illud dubium, f̄ quod scilicet fuisset facta resignatio postquam aduersarius fuisset annalis possessor, habuere pro

dubio considerabili, & mandarunt referuari ad Calendaras, vt informaretur calu quo in actis constaret de annali possessione.

F A B I I.

Fulginaten. prioratus. 9. Iulij. 1550.

S V M M A R I V M.

- 1 Executorialium intentio vtrum legitime facta sit quomodo constare possit.

DECISIO CCCXLVIII.

E Adem die in causa Fulginaten. prioratus, legit intentionem executorialium, an essent bene factæ & sufficerent, erat enim presentata commissio super illis quæ dabatur arbitrio, & domini dixere bene factas, & sufficienter.

F A B I I.

Romana si in euidenti. 9. Iulij. 1550.

S V M M A R I V M.

- 1 Rector omissa protestatione recipiens domus pensionem post scientiam litis ius sibi quaesitum remittere videtur.
- 2 Scientia in probanda qua actus est successiuus, testes singula res sufficientes esse dicuntur.

DECISIO CCCXLIX.

E Adem die in causa Romana si in euidenti, legit tres testes quos dominis fuit visum probare sententiam Domini Francisci noui Rectoris, & per consequens ex quo post f̄ scientiam litis receperat pensiones domus sue aliqua protestatione, videbatur remississe ius sibi quaesitum ex illa lite, quo stante cum decretum esset in euidenti, & sibi ipsi præiudicauerat rector, quo ad litem, remanebat bona sententia lata per Vicarium, & ita illam confirmauit, solum pars Rectoris dicebat testes non probare, ex quo erant singulares, tamen domini dixere, quod hoc non obstabat, f̄ quia ad probandum scientiam, quæ est actus successiuus sufficientes testes singulares, & allegarunt in terminis cons. Cur. iunioris. 64.

F A B I I.

Arborensis Canonicatus. 9. Iulij. 1550.

S V M M A R I V M.

- 1 Clericatus non probatur ex reputatione testibus deponentibus non de reputatione per publicam vocem, & famam, sed de propria reputatione.
- 2 Controuersia de ratione, & Diocesi suborta identitatem asserens eam probare debent.

DECISIO CCCL.

E Adem die in causa Arboren. Canonicatus legit testes ad f̄ videndum, an esset probatus Clericatus, & dixere, quod non, ex quo deponerant non de communi reputatione, & fama, sed de sua tantum, & licet

essent productæ literæ, tamen dicebatur de quodam Io. Nicolao Ecclesi. Dioc. & hic de quo tractabatur in literis suæ prouisionis, appellatur Nicolaus Calagur. Dioc. f̄ & licet pars diceret idem esse ex quibusdam de quibus non constabat, domini dixerunt, quod debebant probare.

F A B I I.

Toletana testamenti. 9. Iulij. 1550.

S V M M A R I V M.

- 1 Testamentum aliquando etiam non obseruatis iuris solennitatibus aperiri potest.
- 2 Publicatio testamenti, & eiusdem apertio non in idem recidunt, imo inter ea non modica constituitur differentia.

DECISIO CCCLI.

E Adem die in causa Toletana testamenti, dubitauit, an testamento de quo agebatur posset repetiri, non seruatis solennitatibus iuris: & dd. dixere quod poterat aperiri, iuxta tradita per Alexan. in l. publicati. C. de test. & ad ea quæ ex aduerso allegabantur, dixere responderi posse, quod f̄ loquebantur de publicatione, inter quæ erat maxima differentia, vt allegato loco.

F A B I I.

Toletana matrimonij. 9. Iulij. 1550.

DECISIO CCCLII.

E Adem die in causa Toletana matrimonij retuli omnes resolutiones hincinde factas super fumo, vel non fumo remissoria, ad effectum, vt mihi ordinareretur quid agerem, & fuit mihi per vnum ex dominis dictum vnum, quod mirabiliter omnibus placuit.

F A B I I.

Hispalensis matrimonij. 9. Iulij. 1550.

DECISIO CCCLIII.

E Adem die in causa Hispalensis matrimonij, ex voto dominorum propter impedimenta Marchioni. in expeditione remissoria decerni, quid faciendum esset pro expeditione prout in actis qui vigore commissionis etiam postmodum referuata per aduersarios dabat arbitrio.

P A L E O T I.

Carthaginen. Archidiaconatus, die 26. Maij. 1556.

S V M M A R I V M.

- 1 Resignatio Archidiaconatus vacantis per obitum facta, an ex hoc surreptitia dici possit, quod cum Archidiaconus talis in Capitulo vocem habeat, nulla de hoc in resignatione fuerit facta mentio.
- 2 Dubio stante, an Archidiaconus habeat vocem in Capitulo, vtrum illud per productum mandatum, & testium de positiones probari possit.

DECISIO CCCLIIII.

Impetrauerat Gaspar Archidiaconatus Carthaginens. vri vacantem per obitum f̄ impugnabatque resignationem aliâ factam Ægidio iuniori tanquam surreptitia, eo quod hic Archidiaconatus haberet vocem in capitulo, nullam dicebat de eo mentionem factam fuisse in resignatione. Dubitauit, an constaret Archidiaconum habere vocem, & quia hoc probare conabatur Gaspar ex mandato quodam, & testibus, noluit Rota quicquam tunc firmare, cum etiam eis ego legerem verba mandati & testium: sed mandauit vt vnicuique auditorum copia daretur, & singuli accuratius deliberarent.

P A L E O T I.

In ead. Carthaginen. Archidiaconatus, die 5. Aprilis. 1556.

S V M M A R I V M.

- 1 Instrumentum resignationis Archidiaconatus in quo sepius mentio fit vocis, & loci in Capitulo & stalli in Choro competenti Archidiacono, an probet priuilegium vocis.
- 2 Archidiaconus senior dicens in instrumento resignationis referuare sibi vocem in Capitulo & Stallum in choro conditionaliter id dici possit non probat ob id vocis prerogatiuam de qua agitur.

DECISIO CCCLV.

Refus eadem causam proposui data copia instrumenti, & testium. In instrumento Ægidij senior constituebat procuratorem N. ad resignationem Archidiaconatus in fauorem Ægidij minoris, & f̄ in eo sepius fiebat mentio de voce & loco in capitulo, ac stalli in choro competenti Archidiacono, hæc cõclusum fuit verba instrumenti nihil probare: quia f̄ licet Ægidius senior dicat se referuare sibi vocem & stallum &c. in his tamen verbis intelligitur tantum quædam conditio, quatenus scilicet hæc ad Archidiaconum spectet, & præsertim, quia ait, quomodolibet competentia &c. quæ verba non sunt affirmatiua, quod testes dixerunt primo non probari, quia aiunt sic instrumenta cum potuerint illa esse non authentica dec. cons. 82. nume. 2. in fi. & seq. & quia refert seipsum ad instrumenta quoad secundum est de auditu quoad tertium nõ probat necessario, quia dicit se vidisse de mandato Episcopi ad quem nõ spectat actus capitularis, & cum hæc videantur materię obiectiua, agaturque de probanda gratia surreptitia, visã esse necessaria esse clarior probatio.

P A L E O T I.

Rhegien. Canonicatus. 10. Maij. 1556.

S V M M A R I V M.

- 1 Summus Pontifex vacantis beneficii ab ordinario alicui collati capiens per breue nomine Camera possessionem sine vitio spoliij tanquam reseruati, alij conferre potest.
- 2 Trothonotiariorum beneficia per obitum vacantia sedi Apostolicæ reseruata ordinario vim adimunt ea conferendi.
- 3 Articuli ad probandam legitimam possessionem beneficii, an in spolio veniant admittendi, non purgari ante spolio. Spoliatus

- 4 Spoliatus ante omnia est restituendus ad evitandam dilationem diutius in spolio persistendi.
- 5 Possessione beneficii capta medio brevis Apostolici facit articulos admitti aliis ob prætensum spoliū dene-gatos.
- 6 Camera Apostolica nomine fere nunquā capi potest possessio in beneficio sine spoliū vitio.

DECISIO CCCLVI.

VAcauerat Canonicatus Ecclesiæ Regien. ex obitu cuiusdā qui dicebatur esse prothonotarius Apostolicus, ordinarius contulit Prospero Arelotta, qui possessionem eius nomine Capituli allequutus fecit. Postea Iulius PP. tertius per breue cepit possessionem eiusdem nomine Camera Apostolicæ sine vitio spoliū, tā quam referuati, eoque nomine Comes Annibal de Zagliano reperiebatur nunc in possessione, etiam excluso Arelotta, Arelottus agebat spolio contra Comitē et comes autem, vt ostenderet prædecclorem fuisse prothonotarium, & consequenter Canonicatum referuatum, et producere volebat coram me articulos quosdam, Arelottus negabat articulos esse admittendos, quoniam in causa spoliū non recipiuntur, Rota in nou. 16. num. 5. & extat Decis. Io. Pauli 1 16. Dicebatur e contra et spoliātū in primis esse restituendum, ne alicui detur dilatio, vt quis diu in spolio se foueat. Cassad. de dot. 2. & præsertim quia hoc nō poterat dici referuatio notoria, quæ inficeret possessionem. Cassad. 1. de rest. spolia. in 6. Ideo ego dubium proposui, an articuli essent admittendi, & omnium votis vno excepto firmatum fuit omnino esse et admittendos, quoniam possessio capta erat vigore brevis, quod tribuit hoc ius sine vitio spoliū. Fel. in ca. postulasti, de referuatiō. nu. 73. aliud enim est cū quis auctoritate propria alium spoliāuit, & opponit deinde ei aliquod crimen, veluti execrabilis Symonia aut similiter &c. vt ita illi impediatur restitutio, & tunc qui possunt admitti... quia materia merè obiectiua est, vt apud Io. Pau. in d. decis. 1 16. aliud est cum quis vult exculare testem suum, scilicet non spoliāuerit, nec ideo tamen arguit aduersarium alicuius criminis, hoc enim tunc permittitur pro- ut in casu nostro Rot. in nou. 27. nu. 2. aliter et nunquam ferè potest capi possessio nomine Camere sine vitio spoliū, si non concederetur, vt interim potuerit probare beneficium fuisse referuatum, cum semper reperiat aliquis prius esse in illa possessione, quæ nomine Camera capta est. Accedebat quod probatio erat faciēda in Curia, & testes hic examinandi, quo casu in spolio solēt admitti articuli vbi probatio statim peracta est. Rot. in antiq. 274. præsertim ad excusandum spoliū Cassad. de dila. quando autem Arelottus replicabat non constare Comitē ingressum fuisse possessionem nomine Camere fuit responsum satis ei esse, quod vigore brevis ei ciatur a possessione, nihil enim quo ad cum refert, an Comes, an alius possideat, quis enim potest excipere quoad si liberas ædes habeo, & cum de breui cōstet, & deinde comes reperiat in possessione, præsumitur id ex eo præcedenti titulo factum esse, iuxta gl. in l. quādam. ff. de rei vend.

PALEOTI.

Carthaginen. Archidiaconatus, die 17. Maij. 1556.

SVMMA RIVM.

- 1 Verba clausule quomodolibet competentia sunt assertiua.
- 2 Instrumentum probans Archidiaconum intruēnisse actum

capitulari vna cum canonicis non ob id probat vocem habere in Capitulo, cum ex eo solo actu non acquiratur quasi possessio dandi votum.

- 3 Esse in quasi possessione votandi, & habere votum, non sunt identica, sed plurimum differunt sicut aliud est esse patronum, & ius habere præsentandi.
- 4 Assistere quis potest Capitulo, vt vocem det consultiuam, nec ob id dicitur votandi habere ius.

DECISIO CCCLVII.

IN hac causa Carthaginen. pars quæ impugnabat resignationem produxit quoddam aliud instrumentum, & testes alios examinavit rogauitque, vt rursus causam proponerem, an ex his, iunctis alijs de quibus supra probaretur Archidiaconatum habere vocem, Domini autem responderunt hoc non sufficere. Nam primū instrumentum aliā productum, licet duobus ex Doctoribus videretur esse satis efficax, eo quod et verba illa quomodolibet competentia sunt assertiua iuxta doct. Ias. in l. Stichum qui meus, de leg. 1. & illa sit confessio propria pactis, cum in eo mandato asserit Archidiaconum habere vocem, cui omnino standum sit, cum præferatur. c. cū venerabilis, de excep. cæteris omnibus contrarium placuit, & perstiterunt in sententia aliā firmata, die 15. Aprilis, vt supra, omnia verba ea intelligantur sub tacita conditione quatenus illa competūt Archidiacono aliud etiam et instrumentum in quo notabatur Archidiaconū Capitulo interuēnisse cum canonicis ad quendam actum celebrandum non visum est necessariū, hoc probare, quia ex eo solo actu non queritur quasi possessio dandi votum, quia non concurrentibus alijs sex, de quibus Cald. conf. 1 2. de iur. patro. ca. cum ecclesia, de cau. pol. nu. 9. & deinde ex eo concluderetur et illud esse in quasi possessione votandi, non autem habere votum, cum hæc inter se differant, sicut aliud est esse patronum, & aliud habere ius præsentandi Franc. in c. vnde, col. 2. de iur. patro. in 6. Cassad. 2. de prob. nume. 3. vel sequeretur etiam cum esset in quasi possessione votandi, tamen in illo actu ac simili, non autem in cæteris omnibus, cum ex vno ad aliud non inferatur, vt per Fely. in c. auditis de præsent. nu. 2. & propterea in causa Burgen. iuris mutadi fuit decisura coram Domino Quiroga die 5. Aprilis, & 7. Maij, 1557. hæc probat etiam quidam testis qui ait se vidisse Archidiaconum ingredi capitulum, nec ex eo sequitur ideo eū habere vocem cum posset quis intrare Capitulum varijs de causis, vt petat aliquid de canonicis, vt exponat aliqd eius negocium, vt rationem reddat gestorum, & similia, & quidam et admitti solent in Capitulo tantum, vt dicit Consilium, non votum qui dicuntur habere vocem consultiuam: Abb. in c. cum ecclesia, de cau. pol. & propriet. num. 3. & c. Cumana de elect. num. 7. Atque hæc pars eo maxime firmata fuit, quoniam hic agitur de successione probataque est materia veluti obiectiua, quæ liquido ad modum probanda est. Paris. consil. 104. nu. 4.

PALEOTI.

Salamantina beneficii de los Santos. 22. Maij. 1556.

SVMMA RIVM.

- 1 Gratia ob commendam sublata cum clausula gratificationis, an possit renouari per consensum prelati.
- 2 Gratia duæ si concurrant quarum vna pinguior est alia tenuior, vtra earum debeat præcedere.

Cardinalis

- 3 Cardinalis gratia obtenta ius suum a se sine consensu Papæ abdicare non potest.

DECISIO CCCLVIII.

PEr obitum cuiusdam Cepodæ vacauerat beneficiū qui erat familiaris Cardinalis de Saluiatis, Alphonsus Horanda impetrauit à Papa cum clausula accedente consensu Cardinalis, qui tunc erat absens, & eadem die idem beneficium Commendatum fuit ipsi Cardinali cum clausula gratificationis: postea Didacus Vasquel id etiam ipse impetrauit, inde cum Cardinalis concessisset in fauorem Alphonsi, orta fuit lis inter ipsum, & Didacum, quæ gratia potior esset. Nam Didacus negabat posse ex consensu Cardinalis validari gratiam Alphonsi, quæ iam erat sublata ob commendam Cardinalis cum clausula gratificationis Rota noluit tunc quicquam firmare. Nam quidam ex dominis asserbant, alijs coram Decano in fauorem Alphonsi fuisse consensum. Alij in diuersum tunc dubium propositum fuisse dicebant: qui pro Alphonso stabant, mouebantur maxime, quia sicuti potuisset Cardinalis non vti gratia sua, nec etiam consentire in fauorem Alphonsi, quo casu gratia Didaci tunc potior surrexisset; quæ etiam debet licite consentire gratiæ Alphonsi, & sententiam ipsius comprimere, siue obijcere. Non enim est ratio cur gratia Cardinalis debeat magis nocere gratiæ Alphonsi, quam gratiæ Didaci, si quidem præualeat vtrique, & præsertim et quia hic agitur de concursu duarum gratiarum quarum altera est pinguior altera tenuior: quamuis igitur gratia Alphonsi sit debilior gratia Cardinalis, non tamen statim irrita est censenda, cum Cardinalis ita voluerit, vt nota. in capitu. ex iure, de his quæ fiunt à prælati. Socin. consilio centesimodecimoquinto, in tertio. Alij sentiebant. Nam et Cardinalis non potest ius suum a se abdicare sine consensu Papæ, nec gratiæ Alphonsi iam extinctæ ob clausulam gratificationis amplius excitari Rebus. de pacif. possel. numero ducentisimononagesimoquinto, & nota. in capitu. si tibi de præben. in sexto, dictum est itaque vt factum inspiciatur rectè, an Cardinalis antea consenterit gratiæ Alphonsi quam ipse non acceptauerit ac literas expedierit, an gratia sua esset particularis quoad beneficium, an vero generaliter omnia beneficia illius Cepodæ, vt familiares essent ei commendata, & tunc casus proponetur.

PALEOTI.

Romana iuris piscandi. 13. Maij. 1556.

SVMMA RIVM.

- 1 Informationibus non datis omnibus auditoribus sepe superjedetur in cause conclusionē.
- 2 Prætendentes ratione Brevis apostolici ius aliquod in re de qua controuertitur possidente eam alio, ius illud, vt probent necesse est.
- 3 Possidens in præsens non propterea præsumitur ante actis temporibus possedisse.

DECISIO CCCLIX.

HÆc causa pendeat coram Vicario Vrbis qui me rogauit, vt intelligerem sententiam dominicam

rum, an reuocata censentur illa prout proposui in dubio, sed nihil conclusum fuit: et Nam non fuerunt datæ omnibus informationes, quidam tamen sententiæ videbantur non esse reuocata pilam quam nunc possidet Iulianus, eo quod reuocatio tantum esset in breui pila olim concessa ecclesiæ, scilicet Sanctæ Mariæ Transiberinæ: cum autem hæc non appareat necessario ex illis est, quæ ad ecclesiā pertinebant: quinimmo constat nunc eam possideri à Iuliano, et merito fratres sancti Saluatoris quibus concessum fuit bene debent ad condemnationem Iuliani aliunde ius suum probare: alij contra, nam tempore brevis Sixti, fratres Sancti Saluatoris dicunt habere intentionem fundatam ex breui, quod concedit eis omnes pilas antiquas olim spectantes ad ecclesiā Transiberinam: Iulianus ergo debet contrarium docere videlicet hanc non esse ex illis pilis. et Nam quamuis hodie eam possideat, non ideo constat Iulianum possedisse hanc pilam, igitur referendo nos ad tempus illius brevis, semper præsumitur possedisse hucusque tolletur ratio contra deducta.

PALEOTI.

Carthaginen. Archidiaconatus. 31. Maij. 1556.

SVMMA RIVM.

- 1 Remissoria sub conditione si profutura sit ad infringendam resignationem de qua agitur peti potest, ne sumptus superuacanei in remissoria exequenda fiant.
- 2 Ius vocis in Capitulo si quis habere aliquem prætendat, de ipso in supplicatione Pontifici mentio fieri debet necessario.
- 3 Papa non præsumitur velle priuare Ecclesiam aliquam priuilegio vocis, cum ex tali priuatione non leue perpeti damnum eadem Ecclesia dicatur.
- 4 Literæ expeditæ non facta mentione vocis in Capitulo prætensa, potius nulla quam subreptitia sunt dicenda.

DECISIO CCCLX.

Petebatur à Gasparo et remissoria sub conditione tantum, si ei esset profutura: cum enim vellet probare Archidiaconum habere vocem in Capitulo, dubitabant tum non nihil, an hoc ei satis esset profuturum ad infringendam resignationem Agidij, quod in ea mentio vocis nulla esset facta ideo antequam sumptus expendat in exequenda remissoria petebat hoc dubium resolui, quia alias à remissoria se abstinuisset, altera autem pars voluit informare, quia dixit se velle proponere, nisi id quod est, non id quod erit, aut non erit. Quare domini dixerunt posse remissoriam habere ad docendum id quod prætendit; An autem id omnino sit futurum releuans ad probandum subreptionem gratiæ, visum est potius satis esse hanc, cum de iure Archidiaconatus non habeat vocem in capitulo Ioan. filius de benef. secunda par. quæst. decimasexta, nume. decimosextimo, hic autem de quo agitur habebat vt Gaspar prætendit, et necessario ergo de eo erat mentio faciēda Papæ. Felyn. in capitu. postulasti. numero 50. & 51. de rescript. tamen quia hæc qualitas consistit in facto, Felyn. in capitu. in nostra col. quarta.

de rescript. † tum quia Papa non voluisset priuare Ecclesiam hac voce, cum inde dicatur damnum pati. glos. clemen. secunda, versicu. in eisdem, de elect. & quali. Attamen in casu nostro non videbantur hæ rationes facile applicari, quamuis veræ sint, nam cum mandatum Ægidij senioris sit conditionalis, & resignet cum illis qualitatibus, videlicet reseruata sibi voce stallorum: † Nam si expeditæ sint literæ Ægidij minoris nulla facta mentione vocis hæ literæ videntur potius nullæ, quàm subreptitiæ, cum sint expeditæ propter formam mandati: dubitauerunt etiam aliqui circa subreptionem. Nam cum Ægidius senior reseruauerit sibi vocem in capitulo non erat necesse illius facere mentionem in literis Ægidij minoris, ad quem vox interim non pertinebat, sed replicabatur accidere potuisse illum seniore mori antequam minor ad legitimandum ætatem peruenisset: hæc tamen obiter ita à quibusdam fuerunt dicta, & nihil à quoquam adhuc verè firmatum.

PALEOTI

Salamantina beneficij de los Santos.
14. Iunij. 1556.

SUMMARIUM.

- Beneficium commendatum prælatus concedens familiari, præsumitur commendam sibi de eo factam cessisse.
- Ius plenum competere in beneficijs sciens prælatus, an possit sine Simonie suspitione familiaribus suis in huiusmodi beneficio pensiones reseruare.

DECISIO CCCLXLI.

Cum fuissent hoc beneficium collatum Alphonso accedente consensu Cardinalis, & idem ad hoc beneficium commendatum eidem Cardinali qui erat absens spatio trium dierum, cum clausula gratificationis postea Cardinalis consensisset in fauorem Alphonfi. † Dubitabatur an præsumeretur Cardinali cessisse Commendam sibi factam tempore quo concessit, & conclusum fuit præsumi, tum quia non est verisimile alium impetrasse Commendam nomine illius ignorantis, & nunquam id illi significasse cum intercesserint plures menses antequam cõsensum adhibuerit Cardinalis, tum etiam † quia cum voluerit Cardinalis quando consensit pensionem reseruare quibusdam familiaribus suis, cum fuisset Simoniaci reseruatio, nisi sciuisset Cardinalis sibi ius plenum in his beneficijs competere, præsertim cum satis sciret, quod omnibus est notissimum passim concedi Cardinalibus huiusmodi commendas ex die obitus familiarium suorum in Curia decedentium, & si causam petijisset sibi denegandam non fuisse: nec obstat quod postea Cardinalis expedit gratiam suam, & litem sit prosequutus nomine suo, nam post ius quæsitum Alphonso id ei non licuit. c. mutare. de reg. iur. in sexto.

PALEOTI

Romana sequestri. 4. Iunij. 1556.

SUMMARIUM.

- Creditum antiquum est præferendum credito nouo.

DECISIO CCCLXII.

Proposita à me hac causa reperi deinde hoc dubium. 8. Maij coram Domino Reomano fuisse decisum, quia confirmationem aliàs pro Ioanne Iacobo de Cesis datam, nunc quoque coram me paucis additis fuisse repetitam, contra quam nunc Rota conclusit prout etiam aliàs, non enim potuit iudex mandare illud exequi contra Martinum fideiussorem cum illius obligatio intelligatur quoad iudicatum, tamen cum præiudicio, & non cum pacifica † & maxime, quia dicebatur creditum Penorij esse antiquius credito Ioannis Iacobi de Cesis atque ita res nullam habuit difficultatem.

PALEOTI

Caunlicen. pecuniaria. 14. Iunij. 1556.

SUMMARIUM.

- Promittens aut fideiubens pro Oeconomo cui fructuum administratio Episcopatus commissa est in triennium, an lapsa triennio teneatur.
- Contractus compatibles eius sunt natura, vt ex secundo non tollatur primus.
- Oeconomus decretus habet facultatem locandi bona, tam alijs quam sibi, modo dolus malus non interueniat.
- Nouatio facta non præsumitur, nisi fuerit expressa.

DECISIO CCCLXIII.

Ferat constitutus quidam Oeconomus fructuum Episcopatus Cauallicensis, cum Episcopus implorasset beneficium capit. Odoardus † & Dom. Paulus Stimethius pro Oeconomo fideiussor deinde eidem Oeconomo locati fuerunt fructus Episcopatus vsque ad triennium: Quærebatur an lapsa triennio teneretur Oeconomus aut Stimethius fideiussor soluere creditoribus quibus promiserat in obligatione Oeconomi se soluturum ex fructibus administratis, & cum ille negaret eo quod per arrendamentum esset sublata Oeconomia atque ita duo ex dominis consentirent, ceteri tamen contra steterunt. † Nam contractus hi sunt compatibles, nec ex secundo tollitur primus siquidem tanquam cõductor tenetur ad pretium tanquam Oeconomus ad exigendum hoc pretium considerandum, aut distribuendum inter creditores: quinimmo † cum decernitur aliquis Oeconomus, intelligitur ei data facultas locandi bona, tam alijs quam sibi si dolus absit. Glosa, & Castren. in authen. quibuscumque. C. de sacrosan. eccles. Ripa in l. prima. §. fuit quæsitum, ad Trebellia. numero nono, Tiraq. de of. delegat. commun. par. 180. nume. centesimouigesimo, cum igitur facultas locandi continetur sub Oeconomia, non potest dici actus contrarius cum alter in sit alteri, vt species generi huicque cessat, quod dicebatur contractum re nouatum, nullus enim hic est actus nouus, sed comprehenditur locatio sub priori Oeconomia, præsertim verò cum † nouatio nunquam præsumatur, nisi expressum sit. l. fina. C. de nouat. Alexander consilio vigesimo secundo, in colum. sexta, numero octauo, cætera ad factum pertinent, an fuerit facta intimatio, an creditores

tores omnes consenserint de quibus aliàs agitur si quidem opus erit: ego enim adiunctus fui in hac causa Domino Auditori Camera.

PALEOTI

Hierosolimitana pecuniaria. 28. Iunij. 1556.

DECISIO CCCLXIII.

Adiunctus fui etiam in hac causa Domino Auditori Camera prout in præcedenti, & quoniam dubium fuit generaliter propositum, an constaret ex actis &c. voluit Rota, vt magis restringeretur, aut ad sortem principalem, aut ad fructum, & seorsum omnia excutiantur.

PALEOTI

Carthaginensis Archidiaconatus.
21. Iunij. 1556.

DECISIO CCCLXV.

Quoniam dubium ponebatur ex verbis supplicationis ac mandati atque illorum copia singulis Auditoribus data non fuit ideo quinque statuerent voluerunt, & causam prorogare ad calendas.

PALEOTI

Salamantina beneficij de los Santos.
20. Iunij. 1556.

SUMMARIUM.

- Collatione beneficij facta, & adhuc iure acceptandi pendente, an irrita sit pensio ita vt ne partium etiam consensu possit validari.
- Gratia duplex super vno & eodem beneficio eodem temporis tractu cadere ita vt vtraque valeat non potest, sed præualeat ea quæ est magis valida.
- Validiorem gratiam habens si ea vti renuat admittitur is cui imbecillior gratia fuit concessa.
- Gratiæ concessæ priuatum fauorem spectantes illi concessæ dicuntur qui ea vti volet.
- Collatio beneficij, quod de iure patronatus est rata valida, est, posito, quod patronus suum præbeat assensum.
- Raro aut nunquam in iure accidit, vt actus respiciens commodum alicuius alium infringat, si pars id non declarat ac eo vtatur.

DECISIO CCCLXVI.

Quamuis hoc ipsum ferè dubium bis iam dominis proposuerim, vt supra, die 21. Maij, & 4. Iunij adhuc tamen non potui certum dicere super ea Rota decretum: quidam enim dicebant † postquam semel collatum fuit beneficium donec penderet ius acceptandi irritam prorsus reddi quamcumque pensionem aliam, nec consensu partium validari posse cap. si tibi cum glo. & Franc. nume. 4. de præben. in sexto, col. 1. versicu. quid si prælatus, & Gemin. num. septimo, & Francis. in fi. † duæ enim gratiæ non possunt eodem tempore super eodem beneficio cadere, ita vt vtraque valeat

Castad. decisio. 19. de concess. nume. quarto. sed quæ validior est statim inficit aliã nec patitur eam à futuro euentu pendere, vt Castad. decisio. 24. de concessio. præben. in sexto, Sarn. in reg. de public. 4. 17. nume. 6. & 7. & de subrogan. quæst. decimasextima, alij contra, quoniam † qui habet validiorem gratiam potest ea non vti, & tunc habens debiliorem admittitur. Deinde quia hic agitur de concursu gratiarum in quibus non seruatur hic rigor, vt quæ potior est omnino eneruet aliam, sed tunc tãtum quando serio vult certare: itaque gratia debilior quoad debiliorem quidem nulla est, sed suapte natura, & vbi ea non concurrat aliqua est, & vires habet, & viget in terminis: Rota in antiq. 858. numero septimo, Sarnen. in regula de publican. quæst. decimo octaua, † Postremo omnes hæ gratiæ cum respiciunt fauorem priuatum intelliguntur concessæ illi q̄ his vti voluit Sequet. c. cum ex officijs de pres. & maxime hæc pars mouebatur consilio 50. & consil. 115. nume. 3. vnus ex dominis putabat tribus casibus gratiam Didaci contra Alphonsum esse proferendam. Primus si gratia Card. habet clausulam extinctionis aliarum gratiarum: secundus si constaret Cardinalem acceptasse gratiam suam antequam præberet cõsensum Alphonso: tertius si gratia Card. fuerit anterior in data eadem die. Sed tamen nonnulli in omnibus prorsus dissentiebant, quoniam hæc omnia intelliguntur volente eo vti gratia qui validiorem habet prout † valet collatio beneficij iuris patronatus si patronus cõsentiat alioquin reuocatur, & si perpendantur rationes. Soc. consil. 115. videtur tres casus supra computari posse ad text. in cap. si tibi, de præben. in 6. cum glo. quod est potissimum fundamentum contra enim debet propterea de quibus Socin. dicto consil. 115. aliud esse cum substantia collationis conditionalis est, quæ nulla est. dicto capitu. si tibi, aliud cum effectus collationis habet tacitam conditionem ob concursum perfonarum prout in casu nostro Ruin. consilio nonagesimotertio, numero octauo, & 509. in tertio † Raro enim aut nunquam in iure accidit, vt actus respiciens commodum alicuius alium infringat si pars id non declarat ac eo citato. l. vniuersa, vbi Bal. Iaf. C. de precibus Imperato. offeren. nihil fuit firmatum.

PALEOTI

Oscen. parochialis de Alberuela. 25. Iunij. 1556.

SUMMARIUM.

- Temporis anterioritatem probans præferendus est posteriori per regulam de non tollendo iure quæsito.
- Probatio tendens contra Papæ attestationem non est vllomodo admittenda.
- Anterior Pontificis voluntas per subscriptionem videtur immutata.

DECISIO CCCLXVII.

Petrus Nauatio probare volebat Martinum Salanon fuisse tempore actuarij quo vocabatur beneficium in mense Maij inter descriptos antiquos & familiares: ideoque se † illi præferendum esse regul. de non tollendo iuris quæsit. Martinus ostendebat Bullam, quæ habebat Mensis Maij in qua Iulius Tertius mandabat omnes ibi descriptos familiares, & priuilegiatos, & aliter numerari, non debere inter quos

quos etiam Martinus erat nominatus & quamvis aliquo post tempore illa Bulla fuerit expedita dixit tamen Rota ad datam illius esse inspiciendum, & nec admittendam probationem Petri quæ tendebat contra attestatorem Papæ, vt in clementi. literis, de probat. quod si idem statuit in hac causa coram Domino Chiffanen. die prima Februarij, 1557. vt nuper Paulus Papa Quartus in signatura sua reiecit quandam supplicationem istius super hac & eadem re, in qua aduersarius perebat, vt admitteretur ad probandum non fuisse tunc temporis Martinum familiarem: voluit enim Papa vt staremus datæ illius Bullæ. Quare conclusum fuit non esse locum in isto casu reg. de non toll. iure quef. non enim Papa potuit ius quælitum alteri ita declarare, quâuis ea declarato non fuerit expedita, quid enim obstat 3 deinde licet Papa id antea voluisset, cum tamen nunc adfit subscriptio illius, videtur post mutasse voluntatem coram Chiffanen. eadem die 25. Martij. 1557.

PALEOTI

Hierosolimitana pecuniaria. 25. Iunij. 1556.

SVMMA RIVM.

- 1 Stabilimentis Religionis an per breuia dicatur aliquando derogari.

DECISIO CCCLXVIII.

1 Cum in causa hac religionis Hierosolimitanæ varia orientur dubia, voluit Rota, vt prius ab ea parte inciperemus, an scilicet ex t̄ breui montis fidei dicatur sufficienter derogatum stabilimentis religionis atque quoad hoc caput punctum restringi.

PALEOTI

Eugubina prioratus. 28. Iunij. 1556.

SVMMA RIVM.

- 1 Beneficij cupiens possessionem vigore regressus, habita tantum supplicatione sine literarum expeditione, an incidat in penam extrauagantis Iulij Tertij.
- 2 Extrauagans Iulij Tertij de qua hic, odiosa est nimis, & ideo restringenda.
- 3 Possessio capi tam ex priori titulo quam ex supplicatione regressus aliquando potest.

DECISIO CCCLXIX.

1 Obijciatur Petro Matheo, quod t̄ cepisset possessionem beneficij vigore regressus super quo literas non expederat, sed habebat tantum supplicationem, dicebant que eum incidisse in penam extrauagantis Iulij Tertij addebant, quod in eadem supplicatione signata cancellauerat clausulam absque literarum conficiendarum expeditione, quasi inde euentius constaret necessarias literas fuisse expeditas ad possessionem apprehendendam Rota tamen contrarium 2 conclusit, non solum quia t̄ illa extrauagan. est maxime odiosa, & restringenda, sed etiam quia Petrus Mat-

theus non cepit possessionem vigore possessionis, sed prioris sui tituli. Quamuis facultas vtendi prioribus illis literis ibi patebat ex hac tantum supplicatione vbi conceditur regressus ad priorem titulum, tamen illa extrauagans intelligitur quoad supplicationes futuras, non præteritas, quæ scilicet pendent ab anteriore titulo expedito, & ad dicta respiciunt, vt patet in d. extrauagan. in si. ibique quæ de cætero supplicationes tum secus esset si sola extaret supplicatio absque adminiculo illius tituli expediti, tunc enim necessario diceretur capta ea possessio, ex supplicatione, & in casu nostro dicitur capta ex literis illius supplicationis id igitur tantum hic esset videndum, t̄ an verè possessio capta fuerit ex priori titulo, an ex sola supplicatione regressus, non obtinente clausulam cancellatam in possessione, quia intelligitur tantum quoad reservationem futuram vt patet ex supplicatione.

PALEOTI

Romana sequestri. 28. Iunij. 1556.

SVMMA RIVM.

- 1 Exceptio rei indicatæ vbi nulla est obistere non potest, re indicata nulla existente.
- 2 Iniquitas decreti vbi notoria est, licet executi, locus est repetitioni pecuniæ tanquam indebitæ exactæ, & soluta.

DECISIO CCCLXX.

1 Ex resolutione habita, die quarta Iunij in hac eadem causa licet ferè amplius nihil dubij reliquū videretur voluit tam pars etiam vt dubitaretur, an obstat exceptio rei indicatæ in hoc casu, & domini omnes responderunt t̄ non obstat, quia nulla fuit res iudicata contra Marium fideiussores aut Penoriam, sed tamen contra Ægidium id est sententiam non potuit illis efficere decretum etiam executiuum contra Marium non potest dici transiisse in iudicatum, tum quia non potuit exequi id iudex contra Marium vt Rota supra conclusit, tum etiam quia quando executum fuit decretum data fuit cautio de restituendo in casu succumbentiæ cum t̄ igitur nunc constaret de iniquitate decreti executi, vt Rota decreuit, locus erit repetitioni pecuniæ, tanquam indebitæ exactæ, & soluta.

PALEOTI

Hierosolimitana pecuniaria. 28. Iunij. 1556.

SVMMA RIVM.

- 1 Hierosolimitana Religio bona decedentium militum applicat Religioni.
- 2 Clausula quorum tenores, ne obesse possit potest eius rei causa exigi.

DECISIO CCCLXXI.

1 Mortuo N. milite Hierosolimitano Religio petebat ab eius hærede diuersa bona, & inter cetera quædam

quædam pecunias collocatas apud montem fidei: hæres negabat se teneri, qm̄ ex priuilegijs eius montis illæ pecuniæ ad hæredes spectabat legitime, & non ad religionem, hic mihi primum dubium visum fuit, an priuilegia montis satis derogant stabilimentis religionis, quæ t̄ applicabāt omnia bona militum decedentium religioni, vtiusque igitur verbis collatis, statuit Rota satis esse derogatum cum in priuilegio montis adfit clausula quorum tenores &c. conf. Barto. 2. Aym. consilio 126. cum alijs clausulis latè patentibus, quæ derogant omnibus modis, & formis alias notorijs, & specialiter Papa in ea faciat mentionem de militibus Hierosolimitanis, vnde apparet evidens Papæ mens etiam ex ea clausula quorum tenores &c. ita passim Rota iudicare solet, vt aliàs decisum fuit coram Domino Vestano in causa Cefar-Augustana attestatusque fuit mihi dominum Chiffanen. dum peterem eius votum se olim quæsiuisse in Rota 2 t̄ cautionem aliquam ne clausula illa quoad tenores posset aliquando nocere suæ gratiæ expectatiue, & non fuisse repertam, ceteri affirmarunt hanc clausulam quinimmo tollendam, nisi in quibusdam casibus, vt in derog. reg. verisimili, & concilijs, & similibus, his enim casibus magis opus est specialiter apparere mentem Papæ, vt per Sarnen. in proem. reg. pag. pen. & in fin. quæstio. sexta, & in casu nostro, quia erant nominati milites Hierosolimitani nulla super fuit præterea dubitatio.

PALEOTI

Parmen. Sanctæ Cecilia. 5. Iulij. 1556.

SVMMA RIVM.

- 1 Ius patronatus aliud ecclesiasticum est aliud seculare.

DECISIO CCCLXXII.

1 Obiiebantur variæ difficultates in hac causa, an oblatio illi facta in testamento fuerit reuocabilis, an minus, t̄ & an hoc ius patronatus cetera tur ecclesiasticum, aut seculare, an oblatio illa prima quâuis liberè facta fuerit, quia tamen coram Vicario facta fuerit, induxerit ius patronatus, & quoniam instabant ferriæ causa fuit in Calendas dilata.

PALEOTI

Senen. Canonicatus, & præbenda. 5. Iulij. 1556.

SVMMA RIVM.

- 1 Beneficia vacantia per obitum prothonotarij qui nescit se esse prothonotarium, tamen dicuntur reseruatæ, cum illud ius prothonotariatus etiam acquiratur ignorantibus.

DECISIO CCCLXXIII.

1 Dvbitatur an ex quo. N. absens fuerat creatus prothonotarius non constabat tum eum acceptasse id priuilegium, & se gessisse pro prothonotario beneficia vacantia per eius obitum dicerentur reseruatæ t̄ Rota respondit esse reseruatæ, quia id ius acquiratur etiam ignorantibus. Rota in nou. 12. & ita aliàs decisum fuit coram Dom. Chiffanen. & ait Crescen. in 15. decis.

PALEOTI

Bononien. Sanctæ Christina. 9. Iulij in vltima audientia. 1556.

SVMMA RIVM.

- 1 Duobus de possessione beneficij contendentibus, & vtroque petente mandatum de manutenendo, an probans anteriorem in possessione veniat alteri præferendus.
- 2 Constituens Capellanum principalis qui suo nomine possideat curam, animarum exerceat hoc actu beneficij acquirat possessionem potiorē, propter possessionis continuationē.
- 3 Fructus percipiens, prædia elocans, & similes actus possessorios exercens in beneficio parochiali, non ex hoc veram probare possessionem potest, quæ potius ex actibus continuatis solet probari quale est Curæ exercitiū.
- 4 Actus possessorios exercens post motam litē, & factam inhibitionem in causa beneficii sibi præiudicium facit.

DECISIO CCCLXXIII.

1 E Rat lis inter Ludouicum de Bartholis, & Hieronymum de Bobus t̄ super possessione beneficij quorum vterque petebat se possidere, & vterque petebat mandatum de manutenendo. tres erant ecclesiæ simul vnitæ, & Ludouicus probabat se esse anteriorem in possessione duarū: Tertia autem quæ caput erat cæterarum non clarè constabat à quo primum fuisset apprehensa, sed tamen quia docuit Ludouicus se in omnibus ijs 2 constituisse Capellanum qui nomine eius possideret, & curam exerceat, prout in præfenti exercet, dixerunt domini ex huiusmodi actu acquiri possessionem potiorē propter continuationem, quamvis etiam Hiero. aliàs probaret t̄ se fructus, & pensiones aliquas percepisse, prædia locasse, & similia egisse. Nā nec inde probatur vera possessio, sed magis ex actibus quibusdam cōtinuatis, prout est exercitiū Curæ, & in similib. per Sarnen. regula de annali. 947. col. si. in casu autem nostro eo minor fuit dubitatio, quia Hieron. eos t̄ actus omnes gessit iam mota lite, & post inhibitionem præterea constabat Ludouicum et fructus collegisse, colonos constituisse, ab illis que vt rectorem agnitum fuisse, ideo mandauit mihi Rota, vt darem mandatum de manutenendo Ludouico, & nō Hieronymo, atque ita feci.

PALEOTI

Romana domus. 9. Iulij. 1556.

SVMMA RIVM.

- 1 Possessio probata per vnum testem de visu aliquando elicit mandatum de manutenendo.
- 2 Leuioribus in possessionibus mandatum quod fit, potest iniuari ex præsumptionibus sine adminiculo testium.

DECISIO CCCLXXV.

1 T Enui terminum in hac cā pro dando decreto de manutenendo. postea quia causa erat inter sorores, & nepotes, curauit cām amicè cōponēdā, & factam iam compromisso nihil tamen perfici potuit, semper tergierante Margarita: cum igitur res esset à me de iure decidenda consului priuatim aliquos ex dominis, 1 t̄ an dandum esset mandatum de manutenendo Lucretiæ

tia quo probabat possessionem suam ex dicto tamen vnus testis eundemque inquisiuit, & responderunt in huiusmodi decreto Rotam admittere dictum tantum vnus testis de visu, & ita declaratum ac cõcordatũ p doct̃rin. Bar. in l. prima. C. quorum bonorum, & l. admonendi de iureiur. atque ita seruauerunt: alij etiam addiderunt sufficere præsumptiones, quia ꝑ hoc mandatum est ex leuioribus possessionibus, & distinctum ab alijs, vt per Castrẽl. consil. tertio, in 2. Sarnen. de annal. quæst. 46. capit. decifio. 55. & 13. itaque mandatum in fauorem Lucretiæ dimisi auditis prius hincinde partibus in iure, & facto.

PALEOTI.

Asculana parochialis. 9. Iulij. 1556.

SVMMA RIVM.

- 1 Institutiones continuatæ spatio 141. ab ordinario ad præsentationem patronorum non productis licet præsentationibus probat legitime iuris patronatus possessionem, concurrente, quod in literis Ordinarius eos vocet patronos.
2 Literis Ordinarij, quando & quare credatur cum agitur de probatione iuris patronatus.
3 Resignans beneficium, & non amplius se illud possidere asserens litem tamen si sustineat, condemnationis iure subit sententiam.

DECISIO CCCLXXVI.

1 Ostendebantur ꝑ continuatę institutiones Rectorum huius ecclesiæ factæ ab ordinario per annos. 141. ad præsentationem patronorum ipsæ tamen præsentationes non erant productæ, sed Ordinarius tantum in his literis suis patronos nominabat, narrabatque se ad eorum præsentationem talem instituisse dixerunt domini sufficere ad probandum ius patronatus ꝑ literis enim Ordinarij hac in re creditur, cum agitur de præiudicio ac diminuenda sua iurisdictione, vt per Rotã decifio. 11. in nou. de iure patron. quod etiam nonnullis testibus deponentibus de publica fama huius patronatus probatur. Cum autem ꝑ aduersarius iam pridem resignasset istud beneficium ac se amplius non possidere attestaretur, attamen quia litem semper sustinuit dictum est eum certè condemnari posse, atque ita condemnari.

PALEOTI.

Engubina prioratus. 9. Iulij. 1556.

SVMMA RIVM.

- 1 Actus possessorius, vt sustineatur, qui in controuersiam deducitur præsumitur iuris fictione mors præcessisse.

DECISIO CCCLXXVII.

1 Capta erat possessio beneficij die 28. & probatur de obitu Rectoris ante diem sextam, non autem præcisè ante diem tertiam, quærebatur an hoc sufficeret, vt possessio ideo semper capta dicatur cum potuerit ille mortuus esse die quarta, aut quinta non autem responsum est sufficere, cum ꝑ mors præsumatur præcessisse possessionem, aut actus sustineatur

Castad. 1. de præben. & faciunt trad. à Rota super reg. decif. 3. & 5. nume. 4.

PALEOTI.

Salamantina beneficij delos Santos. 6. Octobris in prima audientia. 1556.

SVMMA RIVM.

- 1 Familiaritas Cardinalis non probatur ex eo quod testium vnus dicat habuisse aliquem cameram in palatio Card. & expensas victus, alter fuisse præfectum stabuli, & temporis certitudinem affirmatoriè non adducant, cum quadrimestre ad hoc tempus requiratur continue cohabitatio cum prælato, idque ad minimum.

DECISIO CCCLXXVIII.

1 Idacus Vasquez qui impetrauerat hoc beneficiũ per obitum simpliciter, cum aduersarius secus impetrasset per obitum familiaris Card. de Saluatiatis accedente consensu Cardin. nunc obijciebat non esse defunctum familiarem Card. & cõ aduersarius produceret ꝑ duos testes quorum primus diceret eum itertile in seruitijs Cardinalis, & habuisse Cameram, & expensas in palatio illius, alter diceret eum vidisse in seruitio Cardinalis commorando cum eo pro magistro Stal li domini dixerunt per hoc non probatam familiaritatẽ, quia non affirmant testes per quod tempus fuit in seruitio Cardinalis cum requiratur saltem spatium quatuor mensium ad effectum de quo agitur.

PALEOTI.

Carthaginen. Archidiaconatus. 13. Octobr. 1556.

SVMMA RIVM.

- 1 Resignans cõ clausula non aliter, nec alio modo reseruans, sibi fructus regressus, & c. licet per triennium maneat in possessione resignatarius, non sibi præiudicat per regulam de triennali.
2 Producta resignatio simplex literis expeditis absque literis reseruatiõis, an validam reddat resignationem, nec ne.
3 Literarum expeditioni fides ex præsumptione datur, nisi probatio adferatur in contrarium.
4 Resignatio facta sub conditione ne resignatarius possit ingredi possess. siue consensu resignantis, non acquirit possessionem vllam resignatarius, quæ titulum coloratum tribuat.

DECISIO CCCLXXIX.

1 In supplicatione resignationis Egidius ꝑ senior resignans cum clausula non aliter, nec alio modo, reseruabat sibi fructus regressus, & cetera omnia, ita vt etiã si resignatarius maneret in possessione triennij, non tamen haberet locũ reg. de trien. aut allegatio Lapi nisi de mandato, ac licentia ipsius resignatoris: erat dein de in actis mandati resignatarij ad consentiendum isti reseruatiõni, nulla tamen facta mentione illius regulæ de triennali, sed tantum in fine mandati dicebatur iuxta formam supplicationis & c. fuerat præterea producta simplex resignatio ꝑ literis expeditis absque literis reseruatiõis: proposui dubium, an resignatio

valida esset eo casu, quod in mandato resignatarij, non esset clausula illa de triennali, atque ita non responderet forma supplicationis resignantis, quæ aliter videlicet non valeat nisi omnia seruata essent: placuit dominis subsistere resignationem de qua constat ꝑ literis expeditis, iuxta quas semper præsumi solet, & iudicari donec contrarium probetur, nec obstat ea supplicatio, nam cum litteræ simpliciter expeditæ potius ex illa simplici supplicatione hæc enim impedit quo minus potuerit alia supplicatio obtineri, vnde antequam doceatur standum est literis expeditis, ideoque præfigi terminus quandoque solet ad docendum ex iure aliam supplicationem aut mandatum, Castad. super reg. 5. dicebant propterea necessariam non fuisse clausulam illam de reg. de trienna. ne mandatum tollatur resignatarij, nam ꝑ cum resignatio esset sub hac conditione, ne posset resignatarius ingredi possessionem nisi de mandato, & licentia resignantis, vtique nõ potuit acquirere possessionem vllã quæ præberet illi titulum coloratum quoad clausulam de trienna. q. 33. in fin. & q. 22. in fin. Ial. cons. 86. in 3. nu. 15. & cons. 161. nu. 2. nu. 5. vnde aut non potuit acquiri illa colorata possessio sine consensu resignantis, aut si potuit cõ illius consensu, potuit etiam tunc illi prohibere effectum illius resignatoriæ, vel potius nullo pacto ei concedere possessionem, vt apud Io. Paul. decif. 45. tantum si qua erat mentio necessaria satis fuerit impleta ex illis verbis iuxta formam, & c. quæ referri possunt ad omnia præcedentia Dec. cons. 62. nu. 6. & in l. requiritis, de appellat. & etiam ex alijs verbis in mandato in omnes, & quoscuque euentus, & c. quæ comprehendunt hunc casum reg. de triennali igitur & c.

PALEOTI.

Benen. spoliatorum. 22. Octobr. 1556.

SVMMA RIVM.

- 1 Conquisita à clerico præsumptionem faciunt de bonis ecclesiasticis fuisse comparata.
2 Camera Apostolica vigore cuiusdam Extrauagantis Pauli Tertij in spolijs habet ius succedendi.
3 Pecuniæ propria non autem aliena prout sunt clericorum transeunt ad hæredes post mortem.
4 Papam Ecclesiæ non præsumitur tam grauius velle præiudicare, vt ipsius bona ad extraneos hæredes per vltimas voluntates clericorum transferri concedere.
5 Vocula alios est similitum repetitiua.
6 Clerici de bonis Ecclesiæ sine licentia testari non possunt.
7 Dubitatio in priuilegio nulla esse potest vbi ampla in ipso posita sunt verba, & clara, neque clausula etiam nulla superuacantes.
8 Fauoris publici causa Papa in beneficijs plenissimo iure vti solet.

DECISIO CCCLXXX.

1 Rogatus fui vt proponerem hanc causam quæ pendebat cum thesaurario, quod libenter feci, tum quia illis gratificarer qui id à me petebant, tum quia agebatur coram me causa Hierosolimitana in qua simile dubium erat discutiendum. Quæstio in eo erat an ex priuilegio montis Iulij Anconæ possent hæredes ab intestato consequi pecunias depositas super eo monte à quodam clerico beneficiato, nam ꝑ cum quæsitum à clerico præsumatur de bonis ecclesiæ comparata, gl. authen. licentia, C. de episc. & cler. Abb. in cap. 1. de testam. in 4.

notab. volebat Camera iure spoliatorum has pecunias occupare mortuo domino. Rot. in antiq. 855. ꝑ quoniam ex quadam extrauaganti Pauli Tertij in spolijs succedit Camera, hæredes autem defendebat se ex priuilegio illius montis contra quod replicabat Camera in tantum ibi concedi vt possit vnusquisque ex pecunijs depositis fructus licitè consequi absque vllõ conscientię scrupulo, quæ aliquando vsura fuisset, verum id intelligi ꝑ de pecunijs proprijs missis, non de alienis, prout sunt clericorũ, quæ post mortẽ eorũ non transeunt ad hæredes, glo. in c. præsentẽ, de offic. ordin. in 6. ꝑ nec enim verisimile est voluisse Papam, tam grauius præiudicare iuri ecclesiæ, & quasi occasionem dare clericis expellendi bona ecclesiæ, vt ea conuertantur in hos annuos redditus montium, & transmittantur ad hæredes, sed quoniam intelligendum hoc priuilegium in pecunijs tantum proprijs videbatur deinde superueniendus titulus, sed si intestati, & c. . . . certas pecunias proprias hæredibus acquiri respondebat Camera id ita exprefsum fuisse, quoniam aliàs dubitari poterat ne exemplo aliorum officiorum curiæ venalium, quæ omittuntur morte sic pecuniæ istæ extinguerentur, ideo dictum ibi fuisse ad instar aliorum bonorum patrimonialium, nam ꝑ verbum alios, cum repetat similia ibi sentit de bonis proprijs nõ ecclesiasticis quod & probat in vers. constituto quod propriè non refertur ad clausulam, arg. l. 1. de suis & legit. cum ꝑ illi de bonis ecclesiæ absque licentia non possunt testari, vt in c. relatum, c. cum in officio de testam. . . . . Rota autem contrarium omnino conclusit, idque varijs rationibus, sed præcipuè quia ꝑ verba priuilegij sunt adeo ampla, vt omnem tollant dubitationem, & nullæ clausulæ in eo censentur superuacua nisi id ita intelligatur velut illa loquens de clericis religionis, & c. & ea etiam quæ sunt Romani Pontificis licentia, & c. maxime autem admovebat quod expresse id statuit, vt bona confiscata seu confiscanda, & quorum ius iam est quæsitum beneficiũ, tamen ob id priuilegium transeat ad hæredes quo ergo magis id affirmadum est in pecunijs dictorum quæ interim non sunt acquisita, sed acquirenda Camera post mortem eorum, & hac confiscatione cessabant ferè adducta, si quidem apparet euidenter Cameram voluisse sibi præiudicare in bonis sibi acquisitis, & confiscatis, nedum acquirendis, vnde vnus ex dominis eo magis in quæstione proposita hanc sententiam probabat, quia res erat inter Cameram, & hæredes clerici, ideo dicebant Cameram excludendam, quia ipsamet fauore huius montis excluditur veluti in bonis confiscatis cum cõcedentem priuilegium sit tale interpretandum quod si ageretur inter successorem beneficij, & hæredes clerici defuncti, tum non nihil dubitabat quod potuit quidem Camera præiudicare iuri suo, non autem iuri ecclesiæ, & successorum in beneficio, sed tamen ceteri omnes generaliter contrarium statuerunt ob verba amplissima priuilegij quoniam hic non agitur de excludenda ecclesiã, & re propria acquisita, sed tantum ab his pecunijs quas potuisset viuens clericus in alios vsus conuertere, & consequere quo circa graue præiudicium quo minus in reacquirenda possit iuri ecclesiastico derogari ꝑ fauore publico, à Papa qui in beneficijs plenissimo iure vtitur, sic igitur ab omnibus firmatum fuit duobus exceptis, quorum alter prorsus dissentiebat, alter dubitabat tantum in casu de quo supra, aliorum vota quæ fuerunt octo affirmatiua facta maturè omnibus cõsideratis cõ enim dubiũ proposuissent voluerunt vt rursus, & tertio proponerem, ideo quæ res erat magni exẽpli, post tertiam consultationem fuit in hanc sententiam conclusum.

Executio sententiæ. Die 9. Nouembris. 1556.

S V M M A R I V M.

- 1 Curia stylus est non exequi sententias in partibus latis nisi cognita re iudicata.
- 2 Decima an in fructibus solui debeant vel pecunia numerata, & utrum de illis fiat transactio.
- 3 Appellans non prosequens appellationem sibi præiudicat.
- 4 Iuris præsumptionem contra se habens, debet ius suum clare probare quod præiudicat.
- 5 Litem esse super decimis aliud est ab eo quod lis sit super modo decimarum.
- 6 Confitens debitum decimarum cum qualitate, s. soluendi in pecunia, cum eadem qualitate eadem confessio à decimante acceptari debet, & ob id decimas fructuum de iure petere non potest.

DECISIO CCCLXXXI.

Procedebatur in hac causa per contradicatas, & quia erat mihi commissa vt confitenti mihi quod monitorium aliàs decretum in partibus transiisset in rem iudicatam, darè illi executionem, ergo nolui vnquam decernere executionem, nisi mihi constaret etiam de bono iure: quia ita sciebam esse stylum dominorum. ¶ Vt non exequerentur sententiæ latæ in partibus nisi cognita re iudicata: in præsentem autem causa, quia id non satis mihi constabat, nolui vnquam præiudicare. tamen petijt pars Rotam informari, & dubium proponi. Decanus enim agebat contra incolam de benuattalos vt sibi soluerentur decimas in fructibus, incolæ fatebantur se teneri ad decimas tantum in pecunia non autem in fructibus ob transactionem quandam aliàs inter eos initam, quæ tamen nõ extabat. Officialis Valentinus monuit incolas, sub pœnis, & censuris, vt soluerent in fructibus, quod monitorium præiudicabat decimas transiuisse in rem iudicatam, quia incolæ ¶ ab eo quidem appellauerant, sed non fuerunt deinde legitime prosequuti appellationem, idcirco petebat inde executionem contra incolas ad decimas in fructibus. Domini dixerunt ex his non constare de bono iure Decani, cum de iure communi decimæ ad eum non spectent; sed ad rectorem, vel Ordinarium, igitur cum is ¶ habeat iuris præsumptionem contra se, debet ius suum clarè probare; Nec obstat, quod incolæ fateantur se debere decimas in pecunia, & quod ¶ in partibus non esset lis super decimis; sed super modo decimarum. Nam si Decanus vult se fundare in confessione incolarum, & habeat præsumptionem contra, non potest eam confessionem stringere, sed eam debet acceptare cum sua qualitate, illi autem fatentur se debere decimas in pecunia, & has parati sint soluere, ergo non possunt ex eorum simplici confessione condemnari in decimis in fructibus, Bart. in l. Aurelius. §. idè quæsiuit de lib. leg. Minus obstat quod monitoriũ id decretum fuit à Vicario Archiepiscopi, & publicatum à rectore, nam cum illæ sit iudex ordinarius non potest excusari quin requisitus à Decano qui præiudicat ius in decimis moneat incolas, & quoslibet alios, vt doceat de eorum iure id enim fuit de officij sui necessitate non quia ipse consentiat decimas deberi Decano, nec enim ex eo actu præiudicatur iuribus Ordinarij, aut Rectoris ad quos pertinent decimæ. Dicebant propter: ca Monitorium non posse dici transiuisse in rem iudicatam. Nam cum indictum fuit, statim resolutum fuit vt dictæ citationis Paris. conf. 113. in 4. doceat igitur alius de decimis ius suum, & tunc obtinebit sententiam.

torium non posse dici transiuisse in rem iudicatam. Nam cum indictum fuit, statim resolutum fuit vt dictæ citationis Paris. conf. 113. in 4. doceat igitur alius de decimis ius suum, & tunc obtinebit sententiam.

PALEOTI.

Vercellen. executionis mandati. 9. Nouemb. 1556.

S V M M A R I V M.

- 1 Statuta in forma probanti esse dicuntur quando originalia subscripta sunt à Notario, & habent faciem antiquitatis, licet manus notarij ob nimiam antiquitatem non recognoscatur.
- 2 Statuta antiqua multum ex testium confirmatione validantur per depositionem viridis obseruantia.

DECISIO CCCLXXXII.

Proposui dubium an ¶ statuta de quibus allegabatur essent in forma probanti: domini responderunt esse, quoniam erant originalia subscripta à Notario & habeant signum & faciem multam antiquitatis, & quamuis non fuerit recognita manus Notarij, quia tamen sunt valde antiqua ultra centum, & quædam etiã trecentos annos, dixerunt sufficere, p. quomodolibet adminiculo: id autem hoc erat, quia testes duo deponerent ea esse ¶ statuta ecclesiæ Vercellen. & esse in viridi obseruantia, quo deposito, prodest quoad ostendendum & adiuuandum id esse in forma probanti: si autem ageretur, an verè essent in viridi obseruantia, tunc alia esset quæstio, & possent testes super hoc repeti, & diligentius interrogari: nunc non agitur.

PALEOTI.

Salamantina beneficij de los santos. 15. Nouemb. 1556.

S V M M A R I V M.

- 1 Tempore familiaritatis si ea præsupponatur an obtineat beneficium defunctus vt veniat probandum.
- 2 Præter testes de acceptatione beneficij facta si appareat prouiso, ea venit ad maiorem probationem inspicienda.

DECISIO CCCLXXXIII.

Dubitauit an ex testibus quorum copia data fuit probatur Didacum defunctum ex cuius obitu vacauit beneficium fuisse familiarem Cardinalis de Saluiatis. Item ¶ an tempore familiaritatis obtineat id beneficium si quidem constabat eum tempore mortis suæ non fuisse familiarem domini Cardinalis: domini concluderunt probari ex testibus familiaritatem, idque etiam aliàs in Rota fuisse decisum: quod vero eo tempore obtinuerit beneficium id dixerunt nõ probari: quoniã autem Alphonsus Maractos dicebat ¶ extare præter testes quandam prouisionem super illo beneficio, quæ clarè probat competisse eo tempore ius dicendi in eo domini mandauerunt, vt eam inspicerem, & si res exigere eam cõiungerem cum dictis testibus, ac rursus proponerem, quoniam in acceptationibus, & circa dicta ac personas testium aliqui etiam dubitabant.

PALEOTI.

PALEOTI.

Neapolitana Fraudum. 19. Nouembr.

S V M M A R I V M.

- 1 Fratres religiosi succedentes in hereditatem, qui alicuius tertij bona. 15. annorum spacio cum insigni damno principalis administravit, an teneantur id damnum refarcire eo probato per præstationem iuramenti interessati.
- 2 Sententia Camera Apostolicæ Auditoris improbatæ certis casibus, nec firmari, nec infirmari potest.
- 3 Confessio sententiæ esse conditionalem, sed non appareat conditionem esse secuta, ex ea sententiã nihil potest acquiri.
- 4 Confessio matris habens adiunctam declarationem se possedisse nomine filij in totum aut accipiendæ est, aut repudianda.
- 5 Possessio subsequuta non completa conditione nihil prodest.

DECISIO CCCLXXXIII.

Religio fratrum sancti Anelli in ciuitate Neapolitana ¶ successerat, tanquam hæres in testamento in bonis cuiusdã Gabrieli Capuani: ei litem mouit D. Io. Vincentius Stabonus præiudicatus Capuanũ fuisse negotiorum gestorem, ac administratorem bonorum suorum spacio annorum. 15. seq. ab eo fraudatum grauius, vnde præstito iuramento in litem coram Auditore Camera obtinuerat sententiam contra fratres in summam trium millium scutorum, fratres variè excipiebant; inter cætera quod bona administrata à Capuano non erant ipsius Staboni, sed dominæ Sarræ eius matris: præterea negabatur etiam illum administrasse, sed Sarram dicebant dominam, & administratricem fuisse: summa dubij propositi in eo vertebatur, an sententia Auditoris Camera esset confirmanda, hac in re quod dubiũ concluderunt domini ex his quæ deducere ¶ sententiã Auditoris nec firmari posse, nec infirmari. Deducta enim licet non concludant necessario Sarram fuisse dominam, aut administratricem adferunt tamen aliquam dubitationem, vnde ex his sententia pendere non potest, sed ex alijs si qua aliunde adducantur: quoad qualita verò dubia an Sarra fuerit effecta domina illorum bonorum responsum fuit id non probari, an sententia de qua agebatur erat conditionalis videlicet sequuta etiam, & cum ¶ non constet conditionem sequutam, nec firmus in antiquis, ex ea sententiã nihil acquiri potest, l. fin. C. de contrahen. empt. Alex. conf. 9. in 5. nu. 4. Non obstat confessio Sarræ de qua in instrumento, quoniã cum instrumentum id sit productum pro compulso in parte, & partibus, etiam non nocet Io. Vincentio. Rot. 3. de fide instr. ¶ Deinde cum in ea confessione coniuncta esset declaratio eiusdem Sarræ, quæ ait se possedisse nomine Ioan. Vincentij filij, vnde in totum est accipiendũ aut respiciendum. Bar. in l. Aurelius. §. 1. de lib. leg. non nocet propterea quoad dominium, quia ¶ possessio illa subsequuta ante impletam conditionem nil prodest. Alex. d. conf. 9. nu. 4. minus quoad administrationem, quia hoc inde non agitur, cum multi testes sint examinati pro Ioan. Vincentio, qui aliter deponunt, de quibus aliàs erit agendum.

PALEOTI.

Casaraugustana parrochialis. 24. Nouembris. 1556.

S V M M A R I V M.

- 1 Subrogatus illi qui de spolio agebat an actionem tanquam transmissam de spolio continuare possit.

DECISIO CCCLXXXV.

Agebatur causa spolij petebaturque dubium aliàs propositum in Rota rursus discuti, an scilicet Io. de Aldon ¶ surrogato competere actio spolij: Responsum fuit aduersarium Io. rursus audiendum esse eo, qd coram me tertia verteretur instãtia nam si quid noui adduceret viderent domini an ad rem pertinebat sin minus, id quod aliàs concludum fuit firmaretur.

PALEOTI.

Vercellen. attentatorum, seu manumittentionis. 3. Decembr. 1556.

S V M M A R I V M.

- 1 Forma in declaratione non seruata utrum efficiatur iniustam esse declarationem, & ob id omnia ex eo secuta reuocanda tanquam nulla.
- 2 Censuræ post interpositam appellationem latæ utrum valida dici possint.
- 3 Cautio ab eo qui in possessione non est an frustratoriè exigatur, & præstetur.
- 4 Decretum Rotale volens præstari pro fructibus possessionum cautionem, non potest ligare non possidentem.
- 5 Concesso quod censuræ non fuerint attentatæ, tamen ubi cautio nulla est, & ipse censuræ nullæ sunt.
- 6 Index habens facultatem manutenendi, si procedat ad condemnationem quo ad præteritorum fructuum restitutionem, modum dicitur excedere præscriptum.

DECISIO CCCLXXXVI.

Alexander Ceruola vnus ex canonicis Capituli Vercellen. ¶ præiudicabat se iniuste declaratum, eo quod nõ esset forma seruata decreti Rotalis ideoque contēdebat omnia sequuta esse nulla, & ob id petebat, an sententiã reuocare placuerit dominis: hæc pars eo, quod decretum Rotale exigebat cautionem per fructibus ac possessione, cautio autem fuit præstita pro fructibus tantum. ¶ Vnde cum appellatum fuerit, non possunt censuræ postea late valide esse, ac subsistere: quoniam autem duo obijciebantur cõtra, Primum, quod Ceruola nõ erat ¶ in possessione, ideo quo ad eum cautio nõ fuit idonea cõ ab eo fructus tantum peterentur non possessio, præsertim cum decretum Rotale formam non contineret indiuiduam, secundum quod appellatio non erat intra legitimum tempus interposita, vnde cautio vtrinque data visa est à Capitulo, & ab ipso Ceruola, qui in possessione non fuisset adhuc tamen cautionem nullam datam esse, quia ¶ decretum Rotæ vult cautionem præstari pro fructibus possessorum etiã, quia in renũciatione attēditur an iste vel ille sit in possessione, nec an fructus, & possessio sint magis penes Ceruolam quàm alium, hoc enim non consideratur, sed tamen, aditur idonea cautio ab omnibus quicũque possident, aut fructum habent, & hæc siue sit forma nullitatis, aut alia satis est requiri in decreto, vt pro illis omnibus caueatur: duo tamen ex dominis in hoc dubitauerunt, & potius dissentiebant quando licet constaret Ceruolam non fuisse in possessione quod quidem dixi me diligentius ex facto intellecturũ. Quoad secundum, cum appellatio fuerit ab interlocutoria potuit & eo tempore fieri, & præsertim, quia asserunt de absentia illius delegati obscurum, non potuerunt intra decem dies coram eo appellare, & quia etiam si concedatur

5 datur † censuras non esse attentatas. Fuerunt tamen nullæ, quia cautio nulla, sed id videtur tollere omnem difficultatem, quia † Iudex excessit modum in exequendo cum non haberet facultatem nisi manutenendi, non autem condemnandi quoad restitutionem fructuum præteritorum. cum hoc diuersum sit. Castrenf. conf. 3. nu. 2. Ideo ex hoc solo capite videntur censuræ, & inde sequuta certè reuocari posse c. pisanis de restit. spol. cum similibus.

P A L E O T I.

Cæsaraugustana parrochialis. 3. Decembr. 1556.

S V M M A R I V M.

- 1 Litis verificatione non facta surrogatus an ad spolij actionem antea intentatam à principali admitti possit.
- 2 Surrogatio spolij alias clausulas requirit alias surrogatio ad litem.
- 3 Clausula litis expressiua posita in instrumento supplicationis omnia præcedentia intelligitur declarare.

D E C I S I O C C C L X X V I I.

1 **Q**uestio erat an Io. Aldion. † admittendus esset ad actionem spolij ex surrogatione impetrata, absq; alia verificatione litis fuit conclusum admittendum esse, & quod illæ regulæ gratiæ quatenus litigiosum etiam addunt, & ampliant gratiam, nõ restringunt.

2 † Vnde alia est clausula quoad surrogationem in spolio aliud est quoad surrogationem in litem, nec vtraque adeo simul coniuncta est quo minus altera potest consistere quin attenti sint domini Auditores ijdemque referendarij, qui tunc aderant quoties concedunt huiusmodi supplicationes sub ea formula posse tunc impetrantes expedire ex singulis clausulis singulas litteras separatas, quæ autem in contrarium adducuntur habent locum,

3 † vbi in instrumento supplicationis extaret clausula exprimens litem, quæ intelligitur declarare omnia præcedentia, vt dicuntur concessa si tum ad sit lis, & in casu nostro mentio litis facta est in corpore, & separatim à cæteris clausulis, ergo ita decisionem aliàs habitam in huiusmodi causa coram domino Aldobrandino, die 9. Decembris. 1556. etiam in præsentis domini firmarunt, & in die 17. Octobris. 1558.

P A L E O T I.

Parmen. Sanctæ Cæcilie. 10. Decembris. 1556.

S V M M A R I V M.

- 1 Ius patronatus etiam ex sola dotis collatione acquiri potest.
- 2 Assignatio dotis ecclesie in testamento facta an sequatur naturam vltimæ voluntatis.

D E C I S I O C C C L X X V I I I.

1 **D**ebitauit an assignatio bonorum facta capellania de qua agitur cum reservatione iuris patronatus familiæ de robore, & cõclusum fuit tantum acquiritur fuisse ius patronatus ex illa assignatione dotis, & erectione consortij de qua in bulla, Rota de iur. patr. verf. & donauit, q. 1. & 2. Cæterum an hoc ius patronatus fuerit acquisitum irrevocabiler illi consortio

eo quod illa assignatione censeatur actus inter viuos, ita vt non consentiente consortio non potuerit priuari amplius illa dote de hoc aliàs erit agendum dubitatum enim fuit † an huiusmodi assignatio dotis sequatur naturam vltimæ voluntatis cum facta sit in testamento ac actus inter viuos, quia facta præsentis Vicario, & cum his verbis de quibus in bulla, & facta causæ, &c. pro hoc agitur aliàs erit agendum.

P A L E O T I.

Hierosolimitan. pecuniaria. 12. Decembris. 1556.

- 1 Depones pecuniam constitutus in militia ordinis Hierosolimitani apud montem, reseruat sibi fructibus eo sine vt filio naturali cedat proprietatem eo defuncto non Religionis Hierosolimitanæ erunt pecuniæ, sed filij naturalis.
- 2 Fructus vt plurimum dominum suum insequuntur.
- 3 Mandatum factum procuratori ad exigendum pecunias depositas nomine filij, excludit ab earum vendicatione partem aduersam, vt hoc casu Religionem ordinis Hierosolimitani.
- 4 Spurius filius ob illegitimitatem non debet impediri quo minus in commodum ipsius à patre statuta integrè consequatur.
- 5 Intestatus decedere an dicatur de cuius constet dispositione in fauorem filij multo ante obitum facta.

D E C I S I O C C C L X X I X.

1 **F**rater Ioan. Antonius ordinis Hierosolymitan. cum haberet filium naturalem Ioan. Paulum deposuit quosdam pecunias apud montem fidei nomine Io. Pauli, quarum proprietatem præsupponebatur acquisita fuisse sibi Ioan. Paulo ob priuilegium illius montis aut perceptis † ex illo monte fuerunt depositati apud Bongianos mercatores, qui Ioan. ante reseruauerat sibi expressè dispositionem illarum pecuniarum, ac fructuum: deinde collocauerat apud Bongianos nomine Ioannis, præseruata tamen sibi eadem disponendi facultate, vt supra Mortuo Fratre Ioan. Antonio quærebatur an illi fructus pertinerent ad religionem, an ad Ioan. Paulum. Dixerunt domini omnes spectare ad Ioannem Paulum,

2 eo qui † fructus sequuntur dominum, l. fructus, de rei vend. cum proprietatem montis eius esset vtiq; & fructus cedèdi præsertim, quia libri Borgianorum referunt nomen Ioan. Pauli, non autem Ioan. Antonij nihil ex his in fauorem religionis probari. C. ad probationem vbi bulla, C. de probat. Fely. c. 2. nu. 82. & 32. de fid. instru. quoniam autem dicebat Religio Fratrem Ioannem non simpliciter deposuisse pecunias nomine filij apud Borgianos, sed reseruasse sibi omnimodo earum dispositionem, quæ dispositio ex nonnullis facta ostendebatur, responsum fuit imo nulla ex re consistere voluisse Ioan. Antonium quidquid de ijs pecunijs statuere in præiudicium filij, nam primo † mandatum ab ipso Borgia. ad exigendum eas pecunias apparet factum fuisse ad commodum ipsius Ioan. Pauli, & si dicatur non potuisse patrem id facere administratoris nomine, quia Io. † Paulus erat spurius, respondetur saltem consistere de animo patris, qui noluit nocere filio in eo actu, sed potius ei prodelle quare inde nõ potest probatio alicuius dispositionis in datum filij, quia mens repugnat, minus obstant verba in libris Borgianorum, nam ibi repetita sunt eadem verba, quæ in mandato continebantur, videlicet ab ordine, & dispositione etiam quæ probant eum non sumpsisse illum

P A L E O T I.

Romana compromissi. 10. Ianuarij. 1558.

S V M M A R I V M.

- 1 Laudum ab arbitris duobus ferendum an possit vno defuncto ab altero ferri qui superstes est ex conuentione facultate attributa.
- 2 Tempus prolacionis laudi quando inspicitur, & quando subscriptionis.
- 3 Appellari potest aliquando ad cautelam etiam si pars nondum sciat pro certo se grauam, idque in futurum euentum.
- 4 Extrema habilia esse debent ad quæ referenda est subscriptio in laudo.
- 5 Facultas vtrique competens in laudo ferendo in solidum, facit vt vnus vicem duorum supplere possit.
- 6 Causa satis capta dicitur cum iam in ea lata est sententia.

D E C I S I O C C C X C I.

1 **H**Acc causa non pendet coram me, sed fuerat compromissa in D. Finettum Senen. qui rogauit me vt eam proponerem: duo autem vertebantur dubia. Primum an essent attendenda ipsius probatio laudi, an vero subscriptionis: alter † ex arbitris iam mortuus fuerat, & ex vna conuentione tota facultas superstiti fuerat attributa. Secundo an esset subducenda de medio tempore vacantis sedis Iulij Tertij, & Marcelli II. aut vt de iure communi, aut vigore Morus proprij Pauli Quartij, ita vt dici non posset totum quadriennium ad petendam restitutionem in integrum quoad primum omnes vnanimis conserunt, † vnde tantum respicit tempus prolacionis non subscriptionis. Iaf. l. si ita stipulat. §. Crisogonus, nu. 15. de verb. oblig. & hunc in Curia passim esse stylum, & allegata fuit decisio in causa Mediolanen. coram domino Quiroga die 26. Maij, & 9. Iunij. 1557. hincque videmus † semper appellari quatenus contra, idque ad cautelam, licet pars nondum certo sciat se grauam fuisse, debuit tamè cogitare eundem casum posse euenire, l. si quis domũ, §. idem quæsit, ff. loc. nec obstat quod in laudo non videtur ea ratio, ac in alijs iudicijs, quoad hoc, tamen regulariter in omnibus æquiparantur, l. prima, de arbitr. tum præcipue quo ad lapsum fatalium, & desertiones appellationum, ac similia. Bald. conf. 355. in 5. neg. de compromiss. in 10. q. principali, num. 27. minus obstat quod in casu † præsupposito extrema non essent habilia ad quem referenda sit subscriptio, eo quod mortuus iam alter ex arbitris, vt per Alex. c. præterea, 2. de appel. num. 7. Dec. nu. 4. Paris. conf. 22. nu. 29. in pri. cum fuerit sententia lata nundum tamen subscripta sit nulla, vt ait Cræscen. decis. 1. Nam ex conuentione partium quia id potuerunt tributa est eadem facultas. † Nam cõpetebat vtrique, & vnus refert vicem duorum ac si superstites essent, vt apparet ex eorum conuentione, & maxime, quia subscriptio videtur potius pertinere ad probationem, quæ facilius induci potest etiã post mortem ex cõsensu partium arguitur. d. eorum quæ tradit Castad. l. de renunc. nu. 4. quoad secundum, quicquid dicat Bart. Bal. & Salyc. in l. fi. C. de temp. in integr. rest. Bald. de rescript. pag. 122. nu. 28. dixit vnus ex dominis reseruare opinionem Canonistarum, vt temporaria illa quancumque acciderint de medio subducuntur iuxta Clem. primam, in glo. de restit. in integr. propterea motus proprius clarè adimit omnem difficultatem quæ

lum actum, tanquam dispositionem, sed tanquam facultatem disponendi quam voluit sibi reseruare si fortè placeret, & eas pecunias in alium filium cõferret. Non obstat quod idè frater Io. Antonius † intestatus decesserit quasi videatur ea tacita, arg. l. conficiuntur de iur. dot. Nam id non sufficit tamen pecuniæ, & facultates fuissent Io. Pauli requiritur enim factum aliquod Ioan. Antonij in contrarium, nec satis est non factum ex quibus concluditur pecunias, & fructus fuisse Ioan. Pauli quamuis resoluendos sub ordinatione, si frater Ioan. Antonius aliter disponeret quod ex prædictis factum fuisse non constat: an verò ex alijs actibus, & contradictione earum pecuniarum dicatur ille frater Ioan. Antonius disponere, aliàs proponeretur.

P A L E O T I.

Cæsaraugustana parrochialis. 17. Decembris.

S V M M A R I V M.

- 1 Surrogatio aliquando ius dat in statu, & terminis defuncti principalis, ita vt actio spolij competens defuncto, etiam ad surrogatum transferatur.
- 2 Defunctus si nunquam declarauit se fuisse spoliatum an successor ob id videatur ius agendi de spolio amisisse.
- 3 Ius transmittendi declarationem spolij aliud est à iure transmissionis actionis de spolio.
- 4 Spolium etiam aliquando bona fide fieri an possit.
- 5 Spolio probato fit condemnatio semper à die intrusionis.

D E C I S I O C C C X C.

1 **Q**uamuis in hac causa aliàs supra cõclusum fuisset competere actionem spolij Ioan. Aldon surrogato, & Bernardinum condemnandum esse à die intrusionis adhuc tamen placuit causam proponere, vt diluerentur nonnullæ obiectiones quæ obstat videbantur. Domini autem primam decisionem firmaverunt, quæ † surrogatio de qua agitur dat ius expressè in iisdem statu & terminis quibus erat defunctus, vnde cum competeret actio spolij defuncto, competit etiam surrogato. Non obstat prima ratio quod defunctus, † nõquã declarauerit se spoliatum fuisse, ideo videatur hoc ius amisisse, nam aut loquimur de declaratione facta in iudicio, & iam decifum fuit surrogationem valere, quamuis nulla lis cum defuncto fuerit, aut loquimur de declaratione extra ius ad id cõpetens quod cõpetebat defuncto quo ad actionem spolij, nec obstat, quod ius declarandum non transeat ad hæredes, quia † hic non agitur de transmissione iuris declarandi, sed de transmissione actionis spolij, & in simili not. Rip. in l. si vnquam, C. de reuocand. donat. q. 42. in fi. nu. 104. cum seq. id procederet si ageretur nunc actionem spolij criminaliter, & inde agitur ciuiler, igitur hæc actio sicut in hæredem transit, ita, & in surrogatum, l. prima. C. de act. ab aud.

2 Non obstat, † quod spolij fuerit bona fide factum, ideo non condemnandum nisi à die motæ litis, vt per Rot. in nou. 4. de restit. spol. Nam respondetur semper † probato spolio fieri condemnationem à die intrusionis, & hoc seruare Rot. vt in antiq. de restit. spol. 15. forte quia præsumptio est eum nõ aliquid sciuisse si alienam possessionem occupasset, vnde ab illo tempore fit condemnatio Rot. in nou. 4. circa medium. Quoad tertiũ quod constat de non iure in petitorio falsum est in facto in deductis & informationibus.

quæ ob has ipsas, & similes causas prosequi possit, hæc autem de qua agitur nondum esset incepta quasi sit differentia inter causas inceptas, & alias, ut ex motu proprio detur prosequutio earum ceptarum non aliarum, tamen responsum fuit quod causam ipsam satis ceptam esse, quia iam lata erat sententia: & quamvis caput restitutionis nondum esset petitum, tamen causa ipsa, & lis inter partes pendebat, deinde motus proprius alloquitur iudices etiam non partes, & ita omnia cessant: sicuti etiam diceretur oportere constare de impedimento quod fuerit in causa ne restitutio petita sit. iuxta Dec. Ias. l. 4. §. quod dicimus si quid eant. Aym. conf. 152. nu. 22. & conf. 179. nu. 9. nec motus proprius concedit restitutionem arbitrio, & Rota semper complectitur æquitatem nisi constet clarè de malitia, ut & aliàs decisum fuit in causa Regien. coram Caputaquen. 18. Januarij. 1557.

PALEOTI.

Segobien. parochialis de val secca. 19. Januarij. 1557.

SVMMA RIVM.

Actor super spolio agens nihil si probet, an sibi remissionem petenti ea debeat ad partes concedi.

DECISIO CCCXCII.

Causa pendebat coram me in tertia instantia propter spolio, & actor nihil prorsus probauerat quare petebat sibi dari remissionem in ciuitate Neapolitana spatio 20. dierum, examinaueratque duos testes pro fumo. Quoniam autem pars aduersa dicebat cum nullum habere titulum saltem collocatum, & vna obijciebat contra eos testes: domini dixerunt ut de utraque clarius recognoscerem, & postea referrem.

PALEOTI.

Hierosolimitana pecuniaria. Die 24. Januarij. 1557.

SVMMA RIVM.

Verba in mandato inducentia dispositionem alia sunt ab ijs quæ inducunt facultatem disponendi.

Verba mercatorum ubi non sunt verosimilia non probant contra tertium, licet in suis libris reperiantur conscripta.

DECISIO CCCXCIII.

Quoniam frater Ioan. Antonius emens portionem montis fidei nomine Ioan. Pauli filij sui reseruauerat sibi dispositionem fructuum, inde percipiendorum, mandatumque dederat Borgianis mercatoribus ad eos exigendum cum eadem reseruatiōe, & deinde descriptum in eorum rationibus ab ordine dispensationis earum personarum, ut amplius dici non possent esse Ioan. Pauli, nisi aliud ex parte religionis ostendatur. Nec obstat illa verba de quibus in puncto, quando probata sunt eodem modo prout etiam concepta fuerunt in mandato, & in emptione montis: in quibus tamen domini pro aliis resoluunt non induci dispositionem, sed facultatē disponendi propterea ea verba intellegendi sunt de dispositione vera, & effectuali, veluti quia eas pecunias Frater Ioan. Antonius alteri donasset, & in alios usus expediuisset nulla habita ratione Io. Pauli

secus hic est ubi tota permutatio, & depositio pecuniarum est ad commodum Ioan. Pauli iterumque rationes semper referunt nomen illius unde eius esse præsumantur. Bart. in l. si patronus causa ut in . . . . & Alex. conf. 139. in 5. Non obstat cessio facta à fratre Io. Baptista quoniam ista nullum ius habuit in his pecunijs ut ipsemet in cessione confitetur, & verba illa mercatorum, ita conscripta, nec hæc probant, nec sunt verosimilia, non enim probant contra tertium, quia hæc non pertinent ad mercatorem. Ias. l. admonendi, de iure iur. nu. 81. præsertim cum fuerint producti ab ipsa religione non etiam continent verosimilia, quia cum extitit mandatum ipsius fratris Ioannis Antonij, & instrumentum emptionis ubi reseruatur sibi ipsi totam facultatem disponendi, verosimile non videtur eum plus mandasse mercatori, ut describeret in libro suo præterquam quod dubitari posset an mortuo fratre Ioan. Antonio potuerit frater Ioan. Baptista uti ea commissione, hæc ita statuta fuerunt circūscripto dicto testis Bar. quod adhuc cum legerem non in puncto proposueram.

PALEOTI.

Inhibitionis die 18. Januarij. 1557.

SVMMA RIVM.

Mandatum de manutenendo decretum, sed nondum relaxatum ubi fuerit an inhibitio fieri possit.

DECISIO CCCXCIII.

Prohibebatur inhibitio iuxta formam commissionis, & quoniam mandatum de manutenendo à iudice à quo iam pridem fuerat decretum, sed nondum relaxatum, pars in cuius fauorem lata fuerat sententia volebat dari inhibitionem prout semper conceditur iuxta formam commissionis, & decretum suspensum fuisse à iudice prout moris est, & quia deinde in sententia comprehendi dicantur quæ per appellationem postea sunt suspensa.

PALEOTI.

Ferrariens. parata. 18. Januarij. 1557.

SVMMA RIVM.

Parata in flumine an noua sit vel antiqua refecta & fulcita quomodo deducatur.

Parata constructa in flumine nesciente illo, vel illa cuius est ius fluminis, non potest obesse nescienti.

DECISIO CCCXCV.

Plura à me fuerunt præsupposita in puncto quæ collegeram in dispositionibus testium, & ut res dominis clarius pateret, fuit mandatum singulis dari designationem filijs, & parenti de qua agebatur: quoniam autem nunc primum causam proponebam, & latis videbam ex capitis multiplicatione quæ oriebatur non posse elici certam totius negocij diffinitionem, petij à dominis ut saltem inde cursum aperirem, cui post hac insistere deberem. Illi autem materia inter se discussa, visi sunt hæc capita ut potiora eligere, quæ postea sigillatim certè essent intelligenda. primo pro an parata de qua agitur fuerit noua, an verò dicatur potius refecta fuisse,

fuisse, verus & fulcita. Secundo an domina Virginia sit omnino domina fluminis, ita ut absque eius consensu priuatus non possit aliquid dimittere in flumen, ut per Barto. Castr. l. fluuii de dam. infec. Tertio an ex eo, quod Chrystophorus habet ius deducendi aquam, ac in illo flumine fuerunt olim duæ paratæ, liceret etiam hanc nouam constituere spontè. Quarto ex quo mediante hac noua parata usus suo molendino, & fuit in quasi possessione inde cum agitur possessorio ipse ante omnia sit restituendus, & reliqua reseruare in petitorio: interim etiam obiter dixerunt esse præsuppositum in dubio scriptum videlicet paratam per mensem vnum mansisse constructa, nihil nocere illi Domina Virginia. Nam cum ipsa procul absens esset, nec inde argui posset scientia sua, aut consensus, licet etiam ministri ipsius id vidissent, & passi essent qua de re tamen aliàs si opus fuerit dubitabitur.

PALEOTI.

Romana fideicommissi de Gracchis. Vltima Januarij. 1557.

SVMMA RIVM.

Dubitationes à partibus propositæ, si ita deducantur, ut in ijs non conueniant ipse partes resolutio dubitationum nulla fieri potest.

DECISIO CCCXCVI.

Vi subrogatus de consensu partium in hac causa propter absentiam R. P. D. Episcopi Alifani P. Antonij Augusti nuncio à Sanctissimo D. N. ad Regem Romanorum. Nihil autem in primo dubio à me proposito fuit conclusum, quoniam partes non conueniebant in dubitationibus de quibus agebatur domini autem mandarent mihi nonnulla quæ singulatim proponerem, prout tunc in informationibus ad mei memoriam adnotaui, idem autem ferè dubium de quo nunc ego agebam fuerat etiam propositum à Domino Antonio Augustino die prima Decembris, & nihil conclusum.

PALEOTI.

Vercellen. attentatorum, vltima Januarij. 1557.

SVMMA RIVM.

Censuræ & attentata renouari possunt, nisi aliquid à parte aduersa in contrarium adferatur.

DECISIO CCCXCVIII.

Nihil etiam in hac causa fuit terminatum quoniam partes extra dubium vagabantur, sed mandarunt domini, ut in primis attentata, & censuras latis contra Ceruolam reuocarem, nisi quid in contrarium ostenderetur, nec amplius dilationibus aduersarij locum dare.

PALEOTI.

Calaguritana Vnionis. 17. Februarij. 1557.

SVMMA RIVM.

Sententia lata sine iurisdictione est re ipsa nulla.

- 2 Clausula quam, & quas latissime patet, & omnia ferè complectitur.
- 3 Appellatio commissa ab interlocutoria, vel diffinitiva lata super aliquo incidenti facit ut negocium principale sit omnino diuersum à causa appellationis.
- 4 Iudicis iurisdictione si non extendatur ad causam appellationis an etiam eo casu non attingat negocium principale.
- 5 Iudex sententiam quando fert ex secunda instantia id patet ex verbis ipsius sententiæ.

DECISIO CCCXCIX.

Proposueram etiam hanc causam die 24. mensis præcedentis, & quoniam erat hora tarda, & questio grauis videbatur, rursus causam paucis in puncto mutatis proposui. Agebatur super dissolutione vnionis fueratque lata sententia à partibus in fauorem vnionis pro capitulo, & beneficiatis de nauarrete, quæ ob non prosequutionem appellationis domini Chillanen. qui non obstante desertione tulerat sententiam reuocatoriam primo, & vnde nunc dicebatur hæc sententia nulla, quia lata sine iurisdictione, iuxta clem. si appellationem de appell. Guido Papa, conf. 10. nu. 5. & conf. 30. Frac. c. ex ratione, de appell. col. 10. Mohed. 239. Paul. 41. Cappello. gl. 244. contra tamen respõdebatur, eo quod fuerat commissa causa appellationis cum clausula, nec non totius negocij principalis vnde quamuis aliàs fortè sententia super negotio principali . . . . . ut est in term. conf. Rim. 114. & facit Rota in antiq. 390. & quia aderat etiam clausula quam, & quas, & quæ late patet, & omnino ferè complectitur, ut per Sarnen. de infor. relig. in antiq. 34. numero quarto. Et tamen quia aduersarius coram hoc iudice appellationis comparuerat passusque fuerat coram eo agi de meritis causæ iuxta Felyo. in cap. cum inter monasterium in octaua limitatione de re iudica. & facit Aegid. 45. 54. Verum replicatio, quoad primam rationem ad conf. vni. 114. id procedere, & ubi commissa esset appellatio ab interlocutoria, vel à diffinitiva lata super aliquo incidenti quibus casibus negocium principale est omnino diuersum à causa appellationis, ideo iudex tunc certè procedere potest super negotio principali, ac in casu nostro negocium continet idem quod appellatio. Aegid. 236. in fin. reuertitur, ideo & sicut in casu appellationis nulla est iurisdictione, ita & in negotio principali, ac in casu nostro negocium continet idem quod appellatio Aegid. 236. in fin. reuertitur ideo, & sicut in casu appellationis nulla iurisdictione, ita, & in negotio principali Mohed. 293. eodemque ferè modo, & ad alia respondebatur quoniam re vera hoc negocium principale nihil differt ab eo quod in causa appellationis continetur, quæ omnia maximè confirmabantur eo quod & iudex tulerat sententiam, tanquam in secunda instantia, ut ex verbis eius latis clarè patebat. & ad limit. fol. 28. in dicto cap. interdicebatur eum producere ubi iudex cognoscit de negotio principali, quod iam transiuit in rem iudicatam, tunc enim potest cognoscere constituentibus partibus, secus in causa appellationis, quia desinit iurisdictione, & repugnat expressè dispositio dicta Clemen. si appellationem, cum gloss. & Pital. consilio tertio, ubi igitur iudex adatur, tanquam super negotio principali, tum potest fortè admitti limitatio, ac ubi aditur, tanquam super appellatione quemadmodum in casu nostro videbatur facta, nunc merè prodest confors partium d. Clemen. si appellationem, ut tradit Mohed. dicta decis. 293. in fine. quoniam autem hic sumus in vigore, dominis videbatur sententiam Chillanen. hoc solo

solo capite esse reuocandum mandarunt mihi, vt partibus suaderem, vt de meritis tamen commissa nullitate ageretur alioquin temperamentum aliquod in re proposta adhiberi debeat: eadem causa fuit etiam proposita coram domino Augustino die 29. Nouembris. 1557. in cuius locum ob eius obseruantiam ipse de consensu patrum sui subrogatus.

P A L E O T I.

Romana fideicommissi de Gracchis. 14. Februarij. 1557.

S V M M A R I V M.

- 1 Hæredes vocati in testamento intelliguntur de filiis quamuis in vniuersum non succedant.
2 Lata in testamentis facienda est interpretatio in fauorem hæredum institutorum.
3 Hæredis appellatione non venit particulariter institutus, nisi id ex præsumpta mente testatoris proficiscatur.
4 Mens testatoris ex hoc solo non constat quòd hæredis facta sit mentio in testamento.
5 Particulariter institutum non esse hæredem ex verborum proprietate multi Doctores conclusere.
6 Verbum hæres pro filiis capitur etiam ijs non succedentibus ex sententia Speculatoris.

D E G I S I O C C C C.

Res oriebantur difficultates in præsentia causa. Nam dubitabatur an Lucretia hæres particulariter instituta posset admitti ad fideicommissum Andreae de Gracchis qui vocauit hæredes Antonia cum ipsa Antonia & duos filios masculos hæredes vniuersales reliquisset, & Lucretiam filiam particularem hæredem, prima igitur ratio in fauorem Lucretiæ sumebatur ex doctrin. Specul. in lib. de testam. §. primo. nu. 3. 1. quæ videtur crebrius esse recepta, & in terminis rem decidere, vt per Bald. l. liberaf. nu. 30. C. de oppo. liber. Alex. in l. quædam. §. nihil interest, nu. 6. de eden. & conf. 192. num. 2. Guid. Pap. d. conf. 58. Oldrad. conf. 13. Ruin. con. fil. 158. nu. 12. in 3. Quil. Ren. c. reiunctiuis, vers. in eodem testamento relinquebas, nu. 259. & sequen. Secundo quia tempore quo fact. est locus substitutioni Lucretia sola in filiis Antonia reperiebatur, vnde videbatur locus esse doct. Bal. l. in testamento in 6. q. nu. 12. C. de testam. milit. & Salic. nu. 22. & declarat Aret. post Angel. in l. Lucius, col. 7. vers. hæc tamen dicta limit. de vulg. & pupil. Tertio quia hæredes vocati in testamento intelliguntur de filiis quamuis non succedant in vniuersum, ideo comprehenditur etiam, & Lucretia Iaf. in §. etiam si parente, num. 28. Alexan. conf. 139. num. 1. in 6. Abb. c. in præsentia, nu. 25. circa fin. de probat. contrarium tamen quo ad duas primas rationes Rota conclusit. Nam quoad primam ex doct. Specul. nititur duabus rationibus quos ipse refert, altera est quia in testamento debet fieri lata interpretatio, quam quidem referunt omnes scribentes in d. l. Lucius de vulg. & ibi Iaf. nu. 24. Corn. l. quoties, de verb. propriet. quæ institutos in re incerta non admittit per hæredibus passim omnes Aimo. in l. ex facto de hæred. instit. & l. quoties. C. eodem. Afflict. decis. 38. Aym. consilio 186. columna secunda. Socinus in consilio 134. in princip. Paris. consilio secundo, numero 23. 28. & consilio 16. numero 14. in princip. Bolog. conf. 25. columna penultima. Paulus Castren. l. fi. numero tertio, ad Trebell. hoc enim regulariter est, quod appellatione hæredis non veniat particulariter institu-

P A L E O T I.

Caulicen. pecuniaria. 13. Feb. uarij. 1557.

S V M M A R I V M.

- 1 Agens tanquam Cessionarius Episcopi an sit audiendus ex quo aliàs agitatum inter eos iudicium coram Vicario vrbis extet, ex quo fatetur creditum retrocessisse ipse Cessionarius.
2 Cessio crediti facta vtrum etiam contingat ipsum fideiusso-

D E G I S I O C C C C I.

Non potuit in hac causa elici certa conclusio, quæ negocium terminaret si quidem dubitabatur, quod an dominus Antonius agens tanquam cessionarius Episcopi Prulletæ esset audiendus ex quo extabat iudicium quoddam aliàs inter eos coram Vicario vrbis agitatum, in quo in articulis Antonius affirmabat se retrocesso credito Episcopi Prulletæ Rota respondit nihil dubitandum quin probetur retrocessio facta contra Antonium cum ipsemet Antonius id fateatur in articulis: verum id dubium reliqui an illa confessio facta in his articulis præiudicet nunc Antonio agenti contra dominum Paulum ex quo facta fuit à parte impugnata sic quoque dubitari posse quod an cessio crediti facta contra Episcopum Caulicen. comprehendat etiam fideiussores illius domini Pauli, vt dominus Antonius contra eum agere possit iuxta trad. Bald. in l. si vero & in l. dotalem solut. matrim. de his igitur postea erit agendum.

P A L E O T I.

Bononien. Monasterij. vltima Februarij. 1557.

S V M M A R I V M.

- 1 Regressus locum habet tum demum vbi beneficium confertur illi in cuius fauorem fuit resignatum.

- 2 Resignatio facta in fauorem non refert an simpliciter fiat vel cum clausula, nec aliter, nec alio modo cum vtraque sit conditionalis.
3 Resignatio vbi fit in fauorem certe persona regressus propter censum nunquam intrat.

D E G I S I O C C C C I I.

Dubitabam an stante regressu Bruschi per cessum vel decessum Francisci Felicis, & stante cessione ipsius Francisci in fauore Felicis Cærulæ, prout in actis fuerit ex cessione factus locus regressui, ita vt actio spolij aduersus Bruschum non admittatur, & domini responderunt non esse factum locum regressio eo quod resignatio Francisci fuit in fauorem Felicis, vnde videtur conditionalis, tunc demum locum habet vbi beneficium confertur illi in cuius fauorem fuit resignatum cum & Papa ipse non intelligitur aliter admittere dictam resignationem Io. Paulus decis. 102. Castad. 3. de renunc. num. 1. nec quicquam refert an resignatio sit in fauorem Felicis simpliciter an cum clausula, nec aliter, nec alio modo quoniam vtroque modo est conditionalis, vt apud Ioan. Paul. supra, & domini dixerunt hoc satis tritum in Rota. Regressus autem propter censum nunquam intrat, vbi resignatio sit in fauorem certæ personæ; sed tunc tantum ei sit locus vbi simpliciter fit pura resignatio in manibus Papæ, vel Ordinarij Mohed. 341. Put. 6. de renunc. quod si in casu nostro Felix non tantum accep. resignationem, sed etiam acceptasset possessionem etiam id si tempore spolij fuisset, tunc dici potest nullam actionem Ioan. Francisci aduersarius Bruscum competere cum Franciscus amplius in possessione esset: crit igitur in hac parte facti videndum quomodo se habeat, & tunc poterit dubitari.

P A L E O T I.

Corduben. Cantoria vltima Februarij. 1557.

S V M M A R I V M.

- 1 Terminis in articulando seruatis non dantur dilationes ad partes.
2 Protestatio facta si à indice fuerit reiecta non est releuatoria.
3 Malitia petentis dilationem vbi notoria est, concedenda est nequaquam dilatio.

D E G I S I O C C C C I I I.

Non viderunt domini quod vt darentur dilationes ad partes quoniam fuerat seruatus bene terminus ad articulandum iuxta decis. 2. Castad. de dilat. & quamuis pars exponeret quod inter dies sex citationis ad articulandum protestata esset cum non audire nisi docto de interesse, quia tamen iudex reijciet hanc protestationem, & ille non appellauerat, & posteaquam fuerat seruatus terminus in tempore, & deinde etiam repetitus, visum fuit quod non concedendam esse dilationem præsertim, quia non nihil constabat de malitia petentis eam: dixerunt tamen vt de facto concederem ei spatium aliquod ad consulendum iuribus suis quod quidem pollicitus fui omnino me facturum.

P A L E O T I.

Neapolitana fraudum. 4. Martij. 1557.

S V M M A R I V M.

- 1 Fides testis integerrima esse debet quado de probanda frau-

de agitur quæ occulto committitur.

- 2 Lis de filiatione suborta hominis statum concernit.

D E G I S I O C C C C I I I I.

Hæc causa tota nitetur depositionibus testium contra Gabrielem Capuanum cui successerant fratres in hæreditate, ideo aduersus hos testes varias exceptiones adferebant quas dubitauit an essent admittendæ: quo ad primum quod ius aliqui existimarent testem non omnino repellendum, sed tantum quod de eius fide diminuendum, eo quod hic agatur de probanda fraude quæ occulto committitur. criminis admittitur in testem cum aliande vix veritas probari possit, vt per Alb. c. fin. de test. reg. Aret. conf. 61. nu. 3. Alexan. conf. 65. in 6. nu. 10. & præsertim, quia hic agitur ciuilitate, vt per Iaf. in l. fin. §. 4. de condi. ob turpem causam, tamen maior pars contrarium conclusit. Nam si ea de re constat testem falsas rationes conscripsisse vt obsequeretur parti, æquè verisimile est cum esse falsum, & falsum testem dicendum alterius causa, nec enim excusatur nisi paterno de quo in dubio quoniam in delictis non admittitur ea excusatio. l. locus. de actio. & oblig. Bartol. l. non solu. nu. 6. de iur. iur. accedit deinde lis, quæ ei incedit cum monitorio supra causam filiationis, & sic super statu suo, dicitur grauis Bart. l. 3. test. glo. authen. de testa. §. si vero, in vers. quæstiones. Quoad secundam exceptionem satis dubitatum fuit quia, & testis videtur particeps fraudis ac conscius fuisse saltem illius actus quem videbat tendere in fraudem Ioan. Vincentij, cuius erat domus; sed quoniam respondebatur non ideo hoc sibi nocere debere cum inquilinis, ita paciscendo rem suam agat, & non sit is culpandus quoties mercedem conuentam soluit quoduis deinde locator velit, vel plus vel minus in rationibus suis scribat. Quia tamen res non bene olet & videtur vterque tam locator quam inquilinus non scripsisse in fraudem Io. Vincentij mandarunt domini, vt testimonium hoc ita reponerem. Quoad tertiã dixerunt non esse validam acceptationem cum illi tres testes deponunt de vsuris obiter, & ad nihil pertineat ad causam fraudum. Alex. conf. 41. nu. 6. in 4. Fely. c. in super col. fin. de test. reliquæ exceptiones fuerunt reseruata in alium diem quoniam erat hora tarda.

P A L E O T I.

Hierosolimitana pecuniaria. 4. Martij. 1557.

S V M M A R I V M.

- 1 Nomen inscriptum libris mercatorum ipsius filij naturalis cuius in fauorem pecunia fuit deposita an sufficiat, vt ius ad illas pecunias pretendere possit.
2 Religio Hierosolimitana an fratris sui qui pecunias deposuit in fauorem filij naturalis, tanquam in fraudem factæ deposito tali, eas sibi vindicare possit.

D E G I S I O C C C C V.

Item fuit firmata omnino certa conclusio, eo quod ad horam tardam tempus non patiebatur singulos dominos de more votum ferre, & etiam non fuerant singulis datæ informationes, tamẽ primi responsales aperte sentiebant non competere ius Io. Paulo in libris Borgiaorum præterquam in pecunijs ex priuilegijs monitium vt aliàs decisum fuit, nec enim satis iuuat quod eius nomen sit inscript. & nomen Religionis in corpore ratio.

rationem eorundem, quæ cum referant nomen Io. Antonij idem est ac religionis, quæ ei successit: deinde id procederet si lis tantum esset inter Io. Paulum, & mercatorem, tum enim inscriptio libri prodesset Barto. I. si patronus. C. com. vtr. iud. nu. 6. ¶ At hic concurrat etiam religio, quæ petit eas pecunias, tanquam in fraudem traditas à fratre Io. Antonio in fauorem filij, quod ei non licuit. Bar. l. 1. C. de nou. vbi Alex. Ia. l. 6. de vulg. Decius conf. 3. 1. & sententia hæc satis videbatur alijs placere.

PALEOTI.

Romana fideicommissi. 9. Martij. 1557.

SVMMA RIVM.

- 1 Hæredes in testamento nominati aliquando soli filij dicuntur aliquando, & alij etiam extranei.
2 Mentio facta filiorum in institutione in substitutione verbum hæredibus de filijs venit intelligendum.
3 Testatorem voluisse antepone per testamentum in institutione hæredes extraneos suis non est vero simile.

DECISIO CCCCVI.

Reliqua pars dubij quæ omissa fuit die 14. Febr. in hac causa hodie à me fuit proposita videlicet, ¶ an hæredes Antonie vocati in testamento intelligeretur tantum de filijs nulla habita ratione quomodo succederent an vero de hæredibus, qui omnino succederent an verò de hæredibus in casu nostro, atque ita Lucretiam institutam in re certa esse admittere circumscripto tamen concursu personarum aliarum si quæ forte adessent, ratio præcipua ea fuit de qua Bar. Castr. Soci. & Ia. in §. etiam si parente, nu. 28. quod supra, ¶ vbi in institutione facta est mentio de filijs tunc in substitutione etiam verbum hæredibus intelligitur de filijs ne videatur testator prætulisse extraneos hæredes substitutionis extraneis hæredibus filijs, & sequitur Capol. l. hac edi. appellatione, de verb. signific. nu. 3. vers. item ponit, & declarat optim. Castr. d. §. etiam si parente, quidam dubitauerunt eo quod in quæstione nostra fuit substituta Antonia ac eius hæredes, quæ causa videtur esse de simili exemplo Doctorum, sed tamen omnino est eadem ratio, si quidem ¶ non est verisimile Andræam testatorem an reponere hæredes extraneos Antonie hæredibus extraneis filij sui. igitur dicendum est eum fuisse de filijs tantum Antonie, & quia replicabatur ergo si filij Antonie præmortui essent, aut illa eos exhæredasset hæc substantia euenisset, Responsum fuit hunc casum non accessisse, ideo in eo nobis non esse laborandum.

PALEOTI.

Hispalen. beneficiorum. 9. Martij. 1557.

SVMMA RIVM.

- 1 Papa potest Comiti concedere privilegium durante vita presentandi ad certa beneficia, ac si esset fundator vel dotator. Et an hoc privilegium extendatur ad beneficia vacantia in mensibus reservatis ex regula reservatoria octo mensium, num. seq.
3 Iuris fictione Papa concedens privilegium Comiti presentandi ad beneficia tributum videtur ius patronatus.

DECISIO CCCCVII.

Concessum fuerat Comiti de..... Privilegium ¶ à Papa valde amplum, vt durante eius vita haberet ius presentandi ad certa beneficia, proinde ac si esset ex fundatione, & dotatione cum alijs clausulis amplissimis eoque Comes dicebatur exposuisse. 250000. scut. in erectione ecclesiarum hospitalium, & quotidie etiam exponere ¶ cum verò postea audiisset calus vacationis vnus ex beneficijs in mense reservatū, & Comes vnus presentasset, alteri prouidisset Papa dubitarum fuit an esset locus privilegio ob regulam referuatoriam octo mensium Pauli Quarti: vix autem à me proposita causa in Rota domini aliquot dixerunt hunc casum in terminis alijs conclusum fuisse in fauorem privilegij Comitis, vt apud Mohed. 350. Put. 3. in 2. lib. & in addit. Sarnen. ad reg. de annal. q. 27. mandatumque mihi vt decisiones illas colligerem animaduertentemque an ad rem facerent ac parti ostēderint, postea si quod dubium superesset proponerem rursus: interim verò omnes inclinare videbantur in fauorem privilegij, vt secundam regulam non comprehendat cum ad eum non spectent quæ sunt iuris patronatus. Rot. in num. 332. Lap. alleg. 96. Curt. de nou. patron. vers. competens, q. 24. & quauis ¶ videretur hoc tantum nisi in privilegio, tñ id fingi à Papa, ac si esset ex fundatione, quod & probauit, & facit conf. Soci. primum, nu. 10. cum sequen. in primo. Ruin. conf. 86. nu. 14. in 3. sed hæc obiter tantum dicta fuerūt.

PALEOTI.

Neapolitan. pecuniaria. 9. Martij. 1557.

SVMMA RIVM.

- 1 Fides testium licet diminuta sit non tamen omnino facit ob id testem repelli à testimonio.
2 Testes in causa se habentes vt fautores sunt plurimum suspecti, & ex hoc illorum testimonium labefactatur.

DECISIO CCCCVIII.

Quoniam exceptiones circa personas testiū alijs à me proposita, die 4. super eodem inclusæ non potuerunt tunc omnes à dominis discuti, sed tres reliquæ fuerunt postea agendæ, hodie cum esset Rota inculcata in materia recens in animos dominorum illos proposui, qui responderunt quoad quartum iuxta ordinem alijs propositum, eam nihil obstare, quia superueniens in habentes non repellit testem qui iam pro testimonio dixit Dec. conf. 163. eodem modo circa quintam statuerunt ex quo non debet testis sanè reijci Roman. cōf. 186. nn. 8. quoad sextam autem quamuis aliqui sentirent multum ex ea ¶ diminui de fide testium non tamen prorsus eos repellendos Felyn. c. cum nobis de test. Rot. in nou. 152. de appel. tamen quia aduersarius dicebat ¶ testes nominatos in hac exceptione se gessisse vt fautores in causa remissoriæ cum ab eis remissio vigeret, visum est hinc colligi perspicuum indicium summæ affectationis eorum erga causam quæ labefactat prorsus eorum testimonium: hoc ego tamen maturius ex facto ipso intelligam, & si ita res se habeat admittam omnino vltimam exceptionem, & testes hos vltimos repellam.

PALEOTI.

Salamantina beneficiorum de los sanctos. 14. Martij. 1557.

SVMMA RIVM.

- 1 Regula de impetrandis beneficijs familiarium an habeat locum in beneficio litigioso.
2 Beneficia vacantia in Curia comprehenduntur sub regula de impetrandis beneficijs familiarium prelatorum.
3 Beneficium litigiosum an dicatur reservatum posito quod Papa conferens tale beneficium tollat litigium.

DECISIO CCCCIX.

Dubium præcipuè in eo vertebatur, ¶ an regula de impetrandis beneficijs familiarium habeat locum in beneficio litigioso, si quidem contabatur Didacum Capoda tempore quo erat familiaris habuisse litteras executoriales super huiusmodi beneficio, sed quoniam decesserat deinde à familiaritate antequam moreretur, non videbatur probari necessario eum obtinuisse hoc beneficium tempore familiaritatis licet tempore mortis esset in possessione illius: conclusum fuit regulam comprehendere beneficia litigiosa duplici præcipuè ratione. Primo quia vt refert Sarnen. in dicta regula. q. 8. excipitur tantum casus subrogationis in quo consensus Cardinalis non requiritur, sed collitigans admittitur iure subrogationis ob rationem particularem de qua ibi Sarnen. quia etiam sentit tunc collitigantem non admitti vbi surrogationis auxilio nõ vteretur, itaque in alijs casibus non admittitur regula generaliter, quæ instituta fuit in prerogatiuum Cardinalium, ac fauorem illorum. Altera est ratio, ¶ quia regula procedit etiam in beneficijs vacantibus in Curia, quia nulla datur maior referuatio, quæ ex re apparet præualere hoc casu privilegium Cardinalium referuacione Papæ, quæ ad hunc casum non extenditur, vt per Sarnen. dicta regula 4. q. 15. Non obstat quod ¶ beneficium cum sit litigiosum dicatur referuatum, nam vt modo dicebam, hæc ratio nõ attenditur, deinde etiam in terminis huius regulæ, vbi familiaris moritur Cardinalis consentit tantum in fauorem alicuius, cæterum Papa ipse confert beneficium ex quo collatione facta à Papa tollitur vitium litigiosi, cum per appositionem manus Papæ vitium purgetur.

PALEOTI.

Cauallicen. Roman. pecuniaria. 14. Martij. 1557.

SVMMA RIVM.

- 1 Cessio aduersus debitorem facta non comprehendit fideiussorem eius qui diuersa persona est à principali.
2 Obligare se pro aliquo qui non est soluendo nemo ex verosimili coniectura velle præsumitur.

DECISIO CCCCX.

Cum Episcopus ponzetta cessisset D. Antonio creditum quod sibi competeat aduersus Cauallicen. & cessisset bonis fuissetque Oeconomus, quidam cōstitutus, qui inter creditores bona distribueret, & pro eo fideiussisset D. Paulus Stenichius, dubitatum fuit à me in vigore cessionis sibi factæ an posset Anto-

nus agere contra Paulum fideiussorem. Rota respondit non posse, ¶ quoniam cessio aduersus debitorem facta non comprehendat eius fideiussorem, qui diuersa persona est Bal. Innoc. Alber. Alex. l. si vero solut. marr. Alber. l. venditor actionis de hæred. vel act. Specul. de cessio. art. 29. vbi Ioan. Andr. Alb. de rub. C. de hæred. vel act. col. pen. C. ma. 183. Ia. in l. non quomodocunque. §. qui causam de leg. primo. lac. de Aren. in tractat. de cessio. art. .... quæ opinio non communis, & procedat quando creditor credit specialiter certum debitum aduersus aliquem multo magis admittendum est in casu nostro, vbi Paulus non fideiussit specialiter pro debito competenti in fauorem Ponzetta, sed generaliter pro omnibus fructibus administrandis in œconomia: aliquibus dubium mouebatur id quod tempore cessionis factæ Episcopus Cauallicen. iam erat admittus in capitulo Odoardus, ¶ vnde verisimile non est Antonium voluisse suscipere obligationem aduersus Cauallicen. quem videbant non esse soluendo, sed responsum fuit verba instrumenti esse clara quæ tantum referunt, sed ad dictum Cauallicen. ideo cessio ad alios non est extendenda, & quamuis ita cogitaret, hoc tamen non sufficit, nec debet alijs præiudicare dictum fuit etiam factum fuisse retrocessionem, sed quoniam hoc erat extra punctum nihil in hoc fuit firmatum, sed tamen ex priori ratione conclusum non competere Antonio actionem aduersus D. Paulum fideiussorem.

PALEOTI.

Pampilonen. beneficij de villa franca. 18. Martij. 1557.

SVMMA RIVM.

- 1 Simonia realis commissa, & obiecta an rescindat sententiam iam latam.
2 Realis symonia admissa per aliquem parit inhabilitatem ad beneficia obtinenda non tamen ad iam obtenta, in quibus non fuit admissa symonia.
3 Symoniaca fraus alicui obiecta qui de ea antequam obijceretur absolutus fuit à Papa, non impedit rata esse quæ ab eo gesta fuerunt.

DECISIO CCCCXI.

Lata iam fuerat sententia ab alio Iudice, & nunc coram me obijciebatur de ¶ reali symonia commissa ob quam rescindere tēbant sententiam, ideo dubitauit an ex actis constaret de tali symonia, quæ obijcitur quæ nõ fuit commissa super hoc beneficio de quo agitur verum super alio, & ante litem cepam, quæ inde vertitur, ideo quamuis ¶ ex ea dici posset eum inhabilem effectum quoad beneficia obtinenda, non tamen alijs beneficijs idem obtentis super quibus non fuit versata symonia, & ita procedit extrauag. cum detestabile, vt per Fely. in c. de symo. in d. vers. symoniacus. Paris. conf. 29. in 4. Secundo quoniam antequam ei obiecta fuit hæc symonia, prout inde opponitur ¶ ille impetrauit iam absolutionem à Papa de qua in actis vnde gesta ab eo subsistere recte potuerūt, vt in c. pia, de excep. in 6. nec dicatur nõ valuisse referuacionem ab eo tanquam ab excommunicato impetratam, vt in c. primo, de rescript. circa princ. de offic. deleg. videlicet, vt concedatur, etiam id fortè procedere vbi opponitur & exceptio, tamen cum in casu nostro fuerit iam impetrata absolutio, dubia prorsus cessant. Crescen. 223.

P A L E O T I.

Vercellen. moderation. inhibition. 18. Martij. 1557.

S V M M A R I V M.

- 1 *Cautione præstita à parte veniunt inhibitiones moderanda, maxime cum illa præstita sit in vim commissionis aduersariorum.*
- 2 *Commissio ita ordinari à parte potest, vt habita cautione cetera firma persisterent sine præiudicio legitimæ executionis.*
- 3 *Rota non solet decernere executionem nisi habita cognitione iustitiæ causæ.*

DECISIO CCCCXII.

Proposui dubium quod summam complectebatur totam ferè seriem causæ vt scirem an essent moderandæ inhibitiones in fauorem Rainerij ad dandum mandatum de manutenendo aut his omnibus discutiendum negotium principale: domini responderunt vnanimis moderandas esse inhibitiones varijs de causis, sed præcipuè, quia Rainerius reperitur nunc cautionem præstasse iuxta commissionem impetratam ab eius aduersarijs cui cum ipsi acquieuerunt non possunt obijcere prima attentata, quæ prætenduntur ab illo commissa quoniam ea non tantum fuerunt ab auditore reiecta verum etiam eo ipse neglexisse videntur cum passi sunt ea commissione concedi illi vt præstita cautione cetera flarent sine præiudicio legitimæ executionis, & quoniam dicebatur dominum Raynerium sibi præiudicasse in vltimis commissionibus vbi transtulit executionem in Rotam, cum præ Rota nunquam decernere executionem soleat nisi habita cognitione iustitiæ causæ, responsum fuit illas commissiones non transferre executionem nisi quatenus cautio de qua tunc agebatur fuisset legitime præstita, quo casu mandatur, vt procedat prout in his: verum cum cautio illa haberet, & Rainerius ea non vitur, nec vti posset, sicque executio faciendâ à Rota respiciebat tantum illud emergens quod postea aliter cecidit, ex his itaque statuerunt domini melius esse partes moderari tantum inhibitiones, executionem autem relinquere faciendam iudici ad quem spectat, nec debere eam diuidere aut adiudicare fructus, aut similia, quoniam hæc omnia spectant ad A.C. qui videbit quomodo, & qua parte hæc sunt exequenda iuxta decretum ab eo aliàs factum.

P A L E O T I.

Pampilonen. matrimonij, seu professionis. 23. Maij. 1557.

S V M M A R I V M.

- 1 *Per contradictas proceditur vbi sepe monitus principalis etiã per litteras post lapsum aliquot mensium non comparet, vel non respondet.*
- 2 *Matrimonij validitas vel nõ cum in arduũ cadat, & maxime considerabile plerumq; ex testiũ depositione depõdet.*

DECISIO CCCCXIII.

Quoniam præcedebatur per contradictas, eo quod procuratores constituti non voluerunt acceptare, & iam fuerunt lapsi plures menses, & principales potuerunt etiam admoneri ab agentibus

eorum, & familiaribus in Curia Quinimo retulerunt mihi ijdem se iam sæpius ad principales scripsisse, & sibi nihil vnquam responsum fuisse, idcircoque se nolle in hac causa immiscere, statui cum altera pars maxime vrgeret, & iam lapsi essent tres menses proponere causam circa caput validitatis professionis, & quoniam res est maxime ardua, & pendet à depositionibus testium, quod deinde à me factum fuit, quibus auditis dixerunt aliunde probari iam & metũ, neque posse super hoc capite præiudicare reseruata discussione validitatis matrimonij in aliud tempus.

P A L E O T I.

Cauallicen. decimarum. 23. Maij. 1557.

S V M M A R I V M.

- 1 *Laudum in decimarum comprobatione an suffragetur vel obstat.*

DECISIO CCCCXIII.

MAgis inclinabant domini præ laudum nihil ob stare Celestinis, & ita dixerunt aliqui sensisse etiam Rotam die 16. Nouẽbris. 1556. coram D. Ant. Augustino, ob eius obseruatiam ego subrogatus fui attare nihil fuit firmatum, quoniam cum non remissoria insularum adiuisset, iussum fuit commodius esse vt ea inspiciatur an aliquid probet, aut si forte ex dispositionibus illis laudum hoc declarari possit, aut aliàs circa laudum tantum dubium proponatur quoniã multipliciter Celestini id prætendunt impugnari posse.

P A L E O T I.

Hispalen. beneficiorum. 23. Maij. 1557.

S V M M A R I V M.

- 1 *Regula reseruatoria octo mensium an habeat locum contra Papale priuilegium concessum de presentando in vim patroni.*

DECISIO CCCCXV.

Quoniam verba priuilegij non erant data omnibus dominis noluerunt quicquam firmare, non dubitabãt autem cum præ regula reseruatiua non haberet locũ in priuilegio simplici, ideo de hoc quærendum non esse dixerunt, sed vt post hac proponerem dubiũ huiusmodi videlicet an regula reseruatoria octo mensium Pauli Quarti comprehendat beneficium de quo agitur, & detur copia priuilegij Comitum.

P A L E O T I.

Salamantini beneficij de babilla fonte. 28. Martij. 1557.

S V M M A R I V M.

- 1 *Familiarem esse alicuius prælati per depositionem testium an sufficienter probetur.*
- 2 *Cardinalium familiares descripti in matricula si inter eos non reperiatur descriptus qui se dicit familiarem an ob id non sit habendus pro familiari.*

DECISIO CCCCXVI.

Dubitabatur an testes probarent familiaritatem Garciæ de Aluaro, & data copia depositionum, domini dixerunt

- 1 *dixerunt satis probari præsertim ex primo. 4. & 5. & alijs etiam & in hoc nulla fuit difficultas: intellexerunt autem hoc circumscripto Rotulo de quo obijciebatur,*
- 2 *quoniam de hoc aliàs agitur, si quidem prætendit Vicarius omnes familiares Cardin. ibi reperiri descriptos, & hunc non nominari inter eos: item etiam circumscripto tempore quo permansit familiaris: dixerunt etiam mihi, vt diligenter inspicerem quomodo se haberet interrogatorium. 18. & an tempus quatuor mensium esset rectè articulatam, nam licet in examine videantur rectè deponere, quia tamen referunt se ad tempus de quo in articulo sine interrogatorio ideo hæc sunt consideranda.*

P A L E O T I.

Barchinonensis amiuersariorum. 28. Martij. 1557.

S V M M A R I V M.

- 1 *Nullitates obiectæ contra compulsorium processum si friuolæ sint merito reijciuntur, vt inutiles à iudice.*
- 2 *Vicarius qui compulsoria concedit legitimam debet habere potestatem eas concedendi.*
- 3 *Regularis Canonicus sine licentia speciali sui superioris non potest idoneus esse, vt concedat compulsoria.*

DECISIO CCCCXVII.

FVerant propositæ variae nullitates contra quendam processum compulsorium ad impugnandum eius fidem omnes autem fuerunt reiectæ tãquam friuolæ duabus exceptis de quibus dixerunt seorsum agenda esse: altera est, an scriptura extracta ex illo archiuo . . . & Notario plura instrumenta in hac eadem causa sumperunt, & alia concurrant, quæ simul in dubio aliàs proponendo colligam præ altera est circa personam Vicarij compulsoris, an fuerit legitima, cum & coram domino Reomano domini dixerunt præ Canonicam regularem absque licentia superioris non videri idoneũ compulsorem, nunc verò cum productum fuerit instrumentum quo constat hunc compulsorem iam fuisse electũ Vicarium generalem, & tunc temporis Vicarium esse videndum erit, an hoc sufficiat, ceteræ nullitates committuntur ex vniuersalibus de quibus in informationibus.

P A L E O T I.

Vercellen. Canonicatus. 18. April. 1557.

S V M M A R I V M.

- 1 *Attentata facta in partibus ob non idoneam præstitam cautionem, an sint nulla, & ob id censura etiam illata.*
- 2 *Pars si in suspensionem venit causam protelare, vt defatiget aduersarium in petitis non est audienda.*

DECISIO CCCCXVIII.

Cum superioribus diebus mandasset Rota, vt mandarem inhibitiones in fauorem Raynerij atque ita eas esse moderatas: petebat nunc capitulũ primo, vt reuocarem, & vt declarare prætendat ac nonnulla alia acta, quæ fuerunt facta in partibus de anno 1555. ob cautionem non legitime præstitam, & consequenter declararem censuras esse nullas, quæ tunc fuerunt hæc contra Ceruolam, vt aliàs coram me decisum fuit in hac eadẽ

causa, die 3. Octobr. 1557. Secundo petebat, vt post moderatas iam à me inhibitiones inciperem, nunc cognoscere super negotio principali prout etiam aliàs conclusum fuit posse cognosci coram Dom. Reomano in hac eadem causa, die 21. Octobr. 1555. & decis. Afflict. 131. Raynerius respondebat nihil omnino agendum esse donec capitulum pareret mandato de manutenendo, quia hic actionibus quærebat eum vexare iniquè: proposui causam in prima audientia post alios, & quamuis stricto iure rationes capituli viderentur admitti posse, præ tamen quia magna erat suspicio hæc omnia requiri à Capitulo vt diutius fatigaret Raynerium, nec sineret eum ad mandatum de manutenendo peruenire mandauit mihi ne capitulum his in rebus audiret donec omnino paruisset cum scirem de decretis Rotalibus, & amplius nõ indulgerem vllis capituli propositionibus, nisi ab eo omnia prius ex decreto Rotæ essent impleta.

P A L E O T I.

Hierosolimitan. pecuniaria. 20. April. 1557.

S V M M A R I V M.

- 1 *Pecunia registrata in libris mercatorum cuius esse præsumantur, an patris, vel filij qui erat pupillus, & nequam industrius.*
- 2 *Caualleriatus quomodo probetur ex filij pecunijs non patris emptus fuisse.*

DECISIO CCCCXIX.

Quærebam an pecuniæ de quibus in libris mercatorum præsumeretur fuisse præ fratris Io. Ant. an vero Ioan. Pauli filij eiusdem, & tunc pupilli, & præsertim partita quadam caualleriatus venditi pro scutis 825. prout in ea responsum fuit pecunias de quibus in partitis præsumi fuisse profectas à Patre Io. Ant. nõ solũ, quia filius tunc erat pupillus, & non industrius iuxta gl. & Doct. in l. cum oportet. C. de bonis q. lib. Corn. cõf. 247. in 3. Sarn. cõf. 81. in 4. verum etiam, quia ex libris ipsius mercatorum in nonnullis partitis apparebat varias pecunias depositas fuisse à Patre ipso scribendas, tamen nomine filij: quoad præ Caualleriatum dicebatur ipsam pecuniarum receptionem prouenisse ex re filij, quoniã officium quod venditum fuit erat ipsius filij, ideo cessat hæc præsumptio de pecunijs patris, aut aliunde: hæc est alia quæstio, & aliqui sentiebant teneri religionem clarius probare intentionem suam qua potuit hoc officium esse donatum à Papa: immo supplicatio ipsa officij titulo donationis est concepta, sed plures contra, quoniam à communiter accidentibus emuntur officia, quo casu præsumitur, & hoc ipsum emptum pecunia paterna iuxta dictam legem cum oportet, dixerunt ergo diligenter perquirendum esse in libris datarij indeque apparebat, an fuerit verè venditus, an emptus, & à quo.

P A L E O T I.

Taruifina matrimonij. 20. Aprilis. 1557.

S V M M A R I V M.

- 1 *Matrimonium negatum esse contractum per verba de presenti ex parte mulieris, an possit per testium depositiones probari.*

Testium

2 *Testium depositiones formiter Rotæ Auditoribus in causis matrimonialibus tradi debent.*

DECISIO CCCCXX.

ERat lis inter Ioā. de Caluis, & Margaritam quoniā asserebat Ioannes contractum fuisse matrimonium inter eos per verba de præfenti, & cum lata fuisset sententia Venetijs in fauorem Margaritæ, p̄debat inde appellationis causa coram me quare primum dubitauit, & an ex testibus probaretur matrimonium inter eos contractum saluis exceptionibus: nihil autem fuit conclusum, quoniam res continere videbatur aliquid difficultatis in not. in c. ex parte de spons. & vnde voluerunt domini, vt eis formiter traderentur verba omnia testium circa hoc caput & si quid aliud huc pertinet, quod obtuli me in alia audientia accuratè facturum.

PALEOTI.

Cauallicen. dissolutionis vnionis. 27. Aprilis. 1557.

SUMMARIUM.

- 1 *Compositio in controuersia mota fieri non potest vna partium non habentē à suo principali mandatum ad id faciendum.*
- 2 *De sententiæ reuocatione quādo agitur pars si audiri velit de iure est audienda.*

DECISIO CCCCXXI.

CVm fuisset à me superius bis aut ter dubitatum, an sententia Dom. Chiffanen. posset defendi ex capite iurisdictionis cum ei obstat clem. si appellatione, de appella. & domini mandassent, vt si fieri posset causam componerem & retulisset quæ rem non potuisset componi eo quod altera pars ad ea mandatum non habebat, quæ in hoc peragendo non erant necessaria dixerunt, vt dubium in eo concluderem, an in casu de quo agitur causa appellationis, & negotium principale sit idem, quod quidem à me factum fuit, & cum bis tractasset pars incolarum, vt informarem super hoc dubio, tandem id proposui altero etiam informante, & res domini visa fuit satis clara, videlicet idem censi negotium ad effectum de quo agitur. *Ægid. 136. in fi. & 117. & quia tamen agitur de reuocatione sententiæ auditorum si pars vult audiri super aliquo capite audiatur.*

PALEOTI.

Salamantin. beneficij de los Santos. 27. Aprilis. 1557.

SUMMARIUM.

- 1 *Gratia an subreptitia dicatur non facta mentione in ea eorum, quæ ad id videntur requiri.*
- 2 *Papa egrè concedit gratias vergentes in præiudicium alicuius Cardinalis.*
- 3 *Clausula dummodo Cardinalis consentiat, præseruat ius Cardinalis.*
- 4 *Clausula gratificationis posita in gratia alicuius Cardinalis iuris fictione facit illam anteriorem alijs imperatis.*
- 5 *Concurrentibus gratijs duabus, quæ validior est præualeat extincta imbecilliori.*

6 *Pura gratia non dicitur ea quæ à consensu alicuius prælati, vt Cardinalis, vel alterius dependet.*

7 *Comenda acceptata vigore gratiæ à Cardinale cum in ea ius iam habeat quæsitum perfectè, non potest à se abdicare sine consensu superioris.*

DECISIO CCCCXXII.

QVoniam hæc causa fuerat, à me præteritis mensibus sepius propoſita, & nihil vnquam certi super hoc capite firmatum, statui nunc distinctius de ea dominos consulere, vt scirem omnino, an gratia Alphonſi posset canonizari stante commenda Card. facta eadem die cum clausula gratificationis, & alijs de quibus in dubio: pro cuius clariore decisione visum fuit dominis rem in 4. capita distinguere. Primum fuit & an gratia Alphonſi dicatur subreptitia, quia in ea non est facta mentio de gratia Card. sed potius præseruat causam cum sit concessa accedente illius consensu, quo casu non dicitur subreptitia. *Ægid. 729. ver. quod dicendum, Beroal. c. super literis. de rescrip. in prima lectura. num. 47. & Verum etiam quia equè concessurus erat Papa hanc gratiam, facta, aut non facta mentione commendæ Cardin. ex quo secundum eius consensum vult necessarium in hac gratia Alphonſi vnde excluditur subreptitio. Lap. alleg. 89. num. 6. & seq. Fel. in c. super literis, de rescrip. nu. 13. Patif. consil. 82. in 4. nu. 3. Quintum est, an c. si tibi, de præb. in 6. obſtat gratiæ Alphonſi, & responſum fuit non obſtare, & præcipuè ob illam & clausulam dummodo Cardinalis consentiat, quæ præseruat ius Card. & nihil verè tribuit Alphonſo nolente Cardin. Nec etiam prohibet illud tex. quominus facta prouisione pura in fauore alterius sub modo aut conditione, præsertim quādo hic modus pendet à voluntate primi prouisi, & Docto. quia aliter videntur sentire loquuntur, aut in secunda gratia pure facta, aut id affirmant ratione subreptionis, vt per Fracif. d. c. si tibi. nu. 10. 14. quæ subreptio cessat in casu nostro: addebatur & alia ratio, quod hic non constat gratiam Card. fuisse anteriorem vnde non est locus. d. cap. si tibi. Item quod ille tex. non habet locum in Papa, vt sentit. Abb. c. accedens, de præb. num. 3. & in cap. pe. de postul. prælat. in fi. ver. ex quo & c. refertur, & in terminis firmat Guid. Pap. consil. 48. sed quoniam nonnulli dissentiant: & quoniam in gratia Card. adest clausula gratificationis, quæ fingit eam anteriorem, dictum fuit collectarum in c. ecclesiæ de fortileg. nu. 6. velle eum text. log. etiā in Papa, vnde prior ratio magis fuit probata. Tertium est & an ex quo concurrat gratia Alphonſi cum gratia Cardin. quæ est validior, & habet clausulam gratificationis dicatur gratia Alphonſi vsq; ab initio esse extincta, ita vt etiam consentiente postea Cardin. non possit excitari quod caput etiam aliàs bis aut ter in hac causa fuit propoſitum, & cum multa adducerentur pro inualiditate gratiæ de quibus in informationibus, & præsertim ex dec. Rot. 422. in antiq. Io. And. c. statutum. de præb. in 6. col. 1. vbi Gemin. nu. 6. & Sarnen. reg. de præb. q. 17. num. 6. & reg. de subrog. nu. 17. & Bisignet. 23. de præb. tamen conclusum fuit pro validitate & quoniam gratia Alphonſi non est simpliciter pura, sed p̄det à consensu Card. vnde non concurrat, nec cerrat cum gratia Card. sed potius ei submittit ideo valere potest Rot. in antiq. 958. num. 7. & Sarnen. reg. de public. resig. q. 18. ver. non obſtat si dicatur: cōtraria aut loquuntur in duabus gratijs priori, & hæc Alphonſi non est omnino pura, & pendet ab eo qui habet gratiam pinguiorem cum igitur non valeat: idem quæ colligitur ex dicta decif. 422. in antiq. facit, & pro hac parte consil. Soc.*

Soc. 115. in 5. Inno. c. ex ore, de his quæ fiunt, à prælati cum aliàs allegatis quartum caput, an Card. acceptauerit gratiam suam ante consensum præstitum in fauorem Alphonſi in quo nihil est firmatum, nam literæ reperiuntur quidem expeditæ Card. sub eodem die, sed tamen dicitur expeditione post multos menses factam verè fuisse, quamuis ex stylo ponatur sub eadem die: quoniam erat absens. Dixerunt igitur, vt dubium circa hoc restringam an constet Cardinalem prius acceptasse suam commendam quam consenserit Alphonſo, vel e contra. & Nam si Cardin. acceptauerit prius, tunc quia sibi ius erat perfectè quæsitum non potuisset id à se abdicare sine consensu superioris aliàs contra.

PALEOTI.

Roman. attentatorum. 4. Maij. 1557.

SUMMARIUM.

- 1 *Commissio si dicat si quid sit exequendum ante omnia exequatur, & attentata reuocentur si qua sint, vtrum prius de executione, an attentatorum cognitione veniat inchoandum.*
- 2 *Olinarum plantatio subrogata in locum vitium, & frumenti, an faciat ad priores, & solitas decimas Religiosis obligari incolas loci.*
- 3 *Laudum non impedit solutionem decimarum cum quotam fructuum respicit, non speciem eorundem.*
- 4 *Incolæ à decimarum præstatione Fratribus Cælestinis debitarum, non liberantur ob id, quod in laudo in specie illarum mentio non sit facta.*
- 5 *Subrogatio fructuum alterius generis, vel speciei à prioribus non præbet liberationem solutionis decimarum.*
- 6 *Incolæ ad solutionem decimarum non tenentur Religiosis quando in quasi possessione sint non solutionis, idque à tempore immemorabili.*

DECISIO CCCCXXIII.

FVeram adiunctus datus vni ex clericis Camera in hac causa, & commissio dicebat, vt si quid exequendum esset in primis, & an omnia exequerentur, & attentata si qua essent reuocarentur ideo quæsiui in Rota, an prius mihi incipiendum esset à cognitione negotij quoad executionem, an vero ab attentatis esse cognoscendum, & ita semper Rotam feruare non obſtat. illis verbis in commissione, quoniam intelliguntur potius de iure. c. causam quæ, de rescrip. & deinde etiam quoad verba commissionis rem ita se habere, quoniam cum mandet in primis, & ante omnia nos exequi si quid sit exequendum utique satis cognosci dispositionem cognitionem, & executionem aliarum rerum, peruertunt insulani qui conueniebantur & à fratribus Cælestinis ad solutionem decimæ oliuarum subrogatarum in locum vitium, & frumenti, negabant se teneri ob laudum quoddam olim firmatum inter eos, & præpositum villæ insulæ, ideo dubitatum fuit, an hoc obſtaret petitioni fructuum Rota respondit nihil obſtare. Prima ratio fuit, quoniam & laudum id respicit quotam fructuum non autem speciem fructuum, vt apparet ex petitione Rectoris, & responsione insularum, & ex serie ipsius laudi. Nam petitio est teneri eos ad integram decimam: responſum fuit eos non teneri, nisi ad rationem. 25. & pro alijs ad nihilum, & simul, laudum vero continet eos teneri in quibusdam ad rationem. 25. in alijs aliter, & prout in eo: nec obſtat, quod in dicto laudo dicatur omnes præstationes deci-

marum ibi concludendas, & subrogandas in illa compositione quasi non teneantur insulani, nisi ad decimas rerum ibi expressarum: quoniam primo responderetur quomodo nihil in laudo de decima oliuarum soluenda dicatur non tamen intelligendum esse ideo insulanos ab eo liberatos esse Bar. Bal. l. 1. c. si aduer. rem iud. Abb. ca. cum inter de re iud. nu. 23. & quamuis videatur voluisse ibi omnia complecti id tamen respicit quotam fructuum, an laudum sit conforme petitioni Castren. consil. 370. Aym. 188. in prin. quod clarissimè constat in eodem laudo in versi. & quod tantum super ordinata & c. vbi de alijs fructibus ibi non expressis, vel decimam solui ad rationem. 25. Alia fuit ratio etiam considerata pro Cælestinis quoniam ipsi petunt decimas de oliuis de vino & grano in cuius locum fuerunt subrogatæ aliunde & non possint se excusare ab homini oliuis, sicuti nec excusantur à decima vini cum hæc duæ sint subrogatæ in locum vini iuxta. capi. cum in tua, vbi Abb. de decim. q. 14. num. 25. & 26. sed quoniam ratio hæc non videbatur admodum tuta quoniam aliàs conclusum fuit & tunc non teneri insulanos ad oliuas subrogatas, quod non essent in quasi possessione immemorabili eas non soluendi ob quam causam fuerit decreta eius remissoria eodem modo, vt prodesset eis hoc laudum si ex eo quod essent absoluti à protestatione decimæ oliuarum: alij autem replicabant non posse laudum suffragari cum eo tempore hic casus non accidisset tandem omnes concluderunt tum ex prima ratione tum ex alijs obiter relatis hoc laudum nihil prodesset Insulanis, sed cum habeant hic remissoriam videndum esse an probent articulatam consuetudinem, & cætera omnia omittenda.

PALEOTI.

Egitanien. parochialis. 4. Maij. 1557.

SUMMARIUM.

- 1 *Mandatum an sufficiens dicatur ex eo quod solum ad defendendum datum sit non ad agendum.*
- 2 *Clausula in mandato posita, & quascunque res suo nomine facere, sufficiens reddit mandatum tam ad agendum quam defendendum.*
- 3 *Clausula ad lites mandato procuratorio inserta ipsius perfectionem producit.*

DECISIO CCCCXXIIII.

Objiciebantur duo præcipuè in hac causa primo & mandatum Aluati non fuisse sufficiens cum fuisset ad defendendum tantum non ad agendum secundo in dubium vocabatur, an ex regula Iulij Tertij de qua datum erat in actis, esset reuocata facultas iudicij Portugallia. Nam si erat reuocata utique prouisio Antonij nulla erat cum ipse obtinuisset xij. menses post reuocationem quoad primum partem dictum fuit mandatum esse sufficiens iuncta iurium productione si quidem ex actis, quæ verisimile est sibi à principali transmissa fuisse qua ex reiuuatur præsumptio mandati, Fel. c. coram, de of. delega. Calsad. 3. de procur. Quoad igitur verba ista mandati multi dubitabant ei non sufficere, quoniam videretur pertinere ad causam defendendi non agendi: alij, tamen contra, præsertim & ex clausula quadam in fi. ibi, & quascunque res suo nomine facere requirere, defendere, & exponere, prout ipse præfens posset, sed omnes dixerunt eam cessare dubitationem si apparerent hæc instrumenta postea fuisse producta, qui dixerunt, vt ego diligenter inspicerem, quoniam etiam objicie.

objiciebatur mandatum Antonij non comprehendere hanc litem cōtra Aluarum: fuit respōsum vno. comple- tam, cum mandatum sit ad hanc causam agendi, & de- fendendi cum clausula ad lites in forma. Quoad secun- dam partem dixerunt reuocata fuisse ex illa regula facul- tas ... cum illa ... constitutionem, die 26. Febr. lata & ita sepe fuisse decisum.

P A L E O T I.

Samacen. parochialis sancti Pelagij. 13. Maij. 1557.

S V M M A R I V M.

- 1 Resignans in fauorem alterius qui postmodum etiam resignauit nondum intercedente consensu prioris resignatarij, vtrum valida sit secunda resignatio.
- 2 Resignatarius secundus resignans tertio eo tempore quo ex non prabito adhuc consensu ius nundum habuit in beneficio inualidè resignat.
- 3 Resignatio facta à resignante nundum plenum ius adepto an sit nulla, vel potius subreptitia.
- 4 Gratia supplicationis signata per Papam perfecta est conditionaliter accedente consensu in resignatione requisito principalis resignantis.
- 5 Consensus trahitur retro semper ad diem datæ supplicationis, vel gratia in resignatione beneficiorum.
- 6 Re non integra existente in resignatione beneficij, an consensus retrahatur possit, posito quòd de alicuius præiudicio non agatur.
- 7 Formalis & expressus consensus est in resignatione necessarius principalis resignantis. Et an consensus tacitus taliter proficit, vt possit prodesse resignatario. nu. seq.

D E I S I O CCCCXXV.

Petrus resignauit in fauorem Ferdinandi nōdum præstito consensu Ferdinandus resignauit in fauore Gasparis postea Petrus præstitit consensum in fauorem Ferdinandi, & Ferdinandus in fauorem Ferdinandi esset valida, & quod tempore suæ resignationis nullum adhuc ius habebat, cum resignatio in eius fauorem facta careret consensu Petri: idem obijciebatur Petrum decessisse in possessione beneficij ideo obtinere regulam de public. nec prouiso Gasparis effectum sortitur dubio à me proposito Rota conclusit ex his, quæ deducantur nihil opponi, quod canonizationem gratiæ Gasparis impediatur non enim obstat regula de publican. cū Petrus reuertatur sibi fructus administrationem, & quo casu resignatarius non astringitur regula, vt sepius conclusit Rota coram Domino Oradino in causa Forliuic. 24. Iulij. 1557. Paris. consil. 59 in 4. non obstat, quod resignatio Ferdinandi dicatur nulla aut subreptitia, quia tempore quo resignat nullum ius habebat cum Petrus nullum consensum præstitisset: immo respondetur, nec ius aliquod habuisset cum gratia ipsa ex supplicatione signata à Papa sit perfecta, sed tamen reuocabilitate donec consensus præstetur: consensus igitur producit tantum ad exitum gratiam ipsam, quæ tamen antea erat valida hincque tempore ipsius semper retrahitur ad diem datæ perinde ac si tunc consensisset. Cassa prima & secunda de renunc. Io. Paul. 30. nec dicitur hic non posse retrotrahi consensum cū res non sit integra ex quo iam Ferdinandus resignauit tempore consensu Petri. Nam respondetur immo retrotrahi cum hic non agatur de præiudicio alicuius, immo hoc pacto confirma-

tur, & secunda resignatio, quod etiam videtur sentire saltem à contrario sensu Mohed. 85. quamuis prima facie videatur imminere contra: idemque dicendum est licet prima resignatio esset Card. cum reservatione fructuum, & necessarius esset expressus consensus ac formalis, nam eodem modo valet resignatio Ferdinandi cum ille formalis consensus qui requiritur in prima resignatione Petri non impediatur quominus Ferdinandus interim aliquod saltem ipse habebat, quia cum deinde Petrus consensit eo ipso fit vero simile cum portexisset supplicationem, & ita consensum tacitū usque ab initio affuisse, vel quicquid opponatur eadem erit ratio quoad resignationem Ferdinandi cum consensu Petri præcedebat consensum Ferdinandi ideo referendo, vt aiunt singula singulis oportet pari antepensari, & defenditur etiam resignatio Petri cum reperiantur literæ hodie expeditæ sub data supplicationis, unde secundum Crescen. videndum est & usque tunc dicitur gratia valuisse, & sic Ferdinandus tempore resignationis suæ validum habuisset.

P A L E O T I.

Neapolitan. fraudum. 13. Maij. 1557.

S V M M A R I V M.

- 1 Mandatum procuratorium etiam literis, & alijs modis fieri potest.
- 2 Gubernator tempore administrationis inceptæ habens bona si deponant testes de eius paupertate, an probent.
- 3 Dives quis, & pauper diuerso respectu dici potest.

D E I S I O CCCCXXVI.

Causa ista tota nitebatur depositionibus testium ideo aliàs dubitatum fuit circa exceptiones quoad personas testium inde quæsiui de exceptionibus quoad dicta eorum quoniam variè opponebantur. Rota tamen conclusit eas nihil obstat, & quoad primam, quoniam productum erat mandatum de anno 1538. prout in instrumento mandati, verum responsum fuit non ideo testes conuinci cum potuerint illi etiā ante id tempus tanquam administratores eius res gerere mandatum enim etiam literis perficitur ac alijs modis, ideo potuit aliud exire mandatum, & testes ipsiusmet Religionis dicunt illum ab anno 17. in curia fuisse procuratorem & agentem Io. Vincentij unde apparet cum ad nos, 38. omnia administrasse, quod eo magis placuit, quia hic non agitur de inducendo mandatum, sed tantum si obiectiones tendunt ad reprobandum testimonium ideo dixerunt non sufficere hæc solam præsumptionem. Quoad secundum, quod in verisimilitudine locationis fieri à gubernatore nomine illius præsentem Io. Vincetio. Quoad tertium, quod nulli dantur testes respōsum fuit non esse necesse cum simus in antiquis, & ad sit similitudo, vt patet ex testibus etiam religionis. Quoad quartam non est verisimile illum publicè fraudes commisisse in negotijs Io. Vincentij, & illum semper tolerasse responsum id intelligi quoad ipsos testes: si tamen ita deponunt, quod quidem ego ex facto iubebo. Quoad quintam tempore gubernator tempore inceptæ administrationis haberet bona, & tamen testes deponunt eum valde pauperem responsum est instrumenta, quæ opponuntur nō esse magni momenti, & habita ratione diuitiarū quas postea acquisiuit potuit tunc dici pauper: Nec enim testes in depositione omnino contradicunt articulo, aliq. tamen dixerunt ex hoc aliquid fidei detrahi posse, quod considera-

considerabatur in dubio proponendo circa scripturas, & tunc considerabitur quanta fides sit omnino adhibenda omnibus.

P A L E O T I.

Calaguritan. dissolutionis vnionis. 16. Martij. 1557.

S V M M A R I V M.

- 1 Appellationis causa cum negotio principali non raro coincidit ita vt vnum & idem esse dicantur.
- 2 Sententia qua notorie iniusta est non potest transire in rem iudicatam.

D E C I S I O CCCCXXVII.

Repetij idem dubium, quod etiam à me propositum fuit, die 17. Febr. 1558. nec tamen omnino firmatum. Verum quoniam deinde, 17. Apr. conclusum fuit tempore appellationis, & negotium principale esse vnum ac idem, ex decisi. Ægid. 176. in fi. & 117. res nunc nullam habuit difficultatem dixeruntque dominum nullam esse ob lapsa tempora appellationis... si appellationem de appellat. vbi Vital. col. 2. & nu. 24. Guid. Papæ consil. 3. 1. & ad allegata in contrarium responsum fuit prout aliàs die 17. Febr. procedunt enim ea omnino, vel vbi causa appellationis diuersa est à negotio principali commissio in appellatione, iuxta consil. Rui. 114. in 4. cuius contrariū est in casu nostro, & cum iam decisum fuerit idem esse hoc negotium principale, & causam appellationis. Ægid. 236. in fi. & 117. vel ea procedunt vbi iudex adiretur principaliter super negotio principali nulla habita ratione appellationis, cuius contrarium apparet etiā in casu nostro cum & commissio ipsa, & sententia aperte ostendat pronunciatum hic fuisse tanquam super causa appellationis nō tanquam super negotio principali Mohed. 239. Io. Paul. 41. nō tamen firmatum fuit circumscripto capite tempore notoriæ iniustitiæ primæ sententiæ, nam si de ea constet tunc non potest transire in rem iudicatam, & ita locum fuisse appellationi videndum igitur erit, an constet de hac notoria iniustitia.

P A L E O T I.

Ferentin. Paratæ. 16. Martij. 1557.

S V M M A R I V M.

- 1 Testibus contrarijs existentibus in causa, quæ quasi tota ex testium depositione dependet quid sit agendum.
- 2 Quod omnibus notissimum est in dubium reuocari non debet.
- 3 Negotium arduum decidendum si offeratur iudici, & testium pugna intercedat ocularis inspectio per iudicem fieri potest interimque suspendi dilatorie ipsa decisio.

D E C I S I O CCCCXXVIII.

Testes examinati in hac causa tempore adeo erant contrarij, vt videre nunc nō possem me satis tuto alterutri parti fidere, & cum dubium quod petebatur proponi totum pendet ab eorum depositionibus. & controuersia nunc præcipue verteretur, an olim fuisset parata in loco dicto la Rottura quod quidem testes D. Virginæ omnino negabant, & testes D. Christophori intrepidè affirmabant, ideo quod Christophorus recusabat sup-

hoc informare dicens tempore id nolle in dubium reuocari, quod esset omnibus notissimum, & clarissimum, quare petij à dominis, vt vellent aliquem mittere in rem præsentem, qui oculis rem inspiceret, & à vicinis omnia quomodo se habuissent intelligeret, tum circa actoris paratæ constructionem, quàm nouæ, & si damnum inde vicinis poterat peruenire &c. quæ ad causam decidendam sunt necessaria: placuit hoc Rotæ, & mandauit mihi huius causæ cognitionem, tempore vt in locum me conferre, & coram diligenter exquirerem, & quoniam nunc negotia Rotæ instabant, dixerunt, vt eam nunc decernerem hanc differrem usque in mensem Decembris proximum.

P A L E O T I.

Salamantin. beneficij de Babilla fonte. 16. Martij. 1557.

S V M M A R I V M.

- 1 Examen testium committere notario in partibus, an liceat cum plures testes presentes sint in curia qui examinari possint.
- 2 Stylus si sit de consuetudine examinare testes in partibus per vim remissoria debet obseruari.
- 3 Extra terras ecclesiæ non admittitur, nisi egrè, vt notarij testes examinent vbi in Curia copia testium dari possit quamuis in terris vicinis aliquando id fuerit obseruatum.

D E C I S I O CCCCXXIX.

Pars obtinuit commissionem signatam arbitrio, & committerem notario examina testium in Ciuitate Neapolis: datis interrogatorijs partis aduersæ Garzias qui erat aduersarius dicebat nō esse hoc cōcedendum cum ad sint in Curia testes plurimi optimè de re instructi, quæ possent examinari, Rota decreuit, quoniam commissio erat signata arbitrio, nec hoc examen vllō pacto committerem, quamuis etiam peteretur sine retardatione processus, & quod tempore ad sit stylus consuetus examinandi testes in partibus vigore remissoria vt quotidie vtimur: hæc tempore autem ratio committendi examina testium Notario quamuis aliquando in locis vicinis sit seruata, tamen extra terras ecclesiæ nunquam esse permiffum etiam hic agi possit de præiudicio partis ideo non debere nos veterem morem mittere ac iure probatum procedendi, scilicet obtenta remissoria.

P A L E O T I.

Florentina cambij. 16. Martij. 1557.

S V M M A R I V M.

- 1 Computis non bene declaratis mercatores parti ad declaranda verba apocharum, an veniant adhibendi.
- 2 Causa cognita à Rota computus ratione, vel cambij equum non videtur vt electio fiat mercatorum ad declarationem calculationis. Limitationem vide istius, & intellectum. nu. seq.

D E C I S I O CCCCXXX.

Item etiam quod super hac causa domini responderunt, nam cum lis verteretur cum quibusdam literis, an in illis mandatum esset, vt pecuniæ darentur & contra

contra aut aliter etiam fuissent examinati amplius, q̄
18. testes, & causa sepius proposita coram Caputaquen.
1 Rota statuit in fauorem Pauli. † nunc aduersarij obti-
nuerunt, vt eligerent mercatores periti, qui verba ea
exponerent quomodo ea essent accipienda, sed quoniã
2 commissio erat signata arbitrio non placuit Rotæ hæc
electio, cum causa iam cognouerit diligenter, † nec quã
videatur, vt Rota cogatur acquiescere relationi illorum,
3 dixerunt quidem me † debere personaliter exquirere opi-
nionem quorundam mercatorum qui probi sint, ac pe-
riti, vt ita rectius in causa pronunciare possim, sed hæc
rationem eligendi peritos quorum iudicio necessario sta-
re debemus noluerunt admittere.

P A L E O T I.

Arusin. matrimonij. 20. Maij. 1557.

S V M M A R I V M.

- 1 Cedula conscripta ab vno prætorum coniugum, an pro-
bet matrimonium contractum.
- 2 Confessio extraiudicialis mulieris duobus testibus probata,
an matrimonij validitatem declaret, nec ne.
- 3 Multorum testium singularium depositiones separatim fa-
ctæ non sufficiunt ad matrimonij validitatem compro-
bandam.
- 4 Cedula mulieris manu conscripta, an matrimonio proban-
do sufficienter recognosci debet.

D E C I S I O CCCCXXXI.

Q uærebant an ex depositionibus testium quorũ
copia erat data, probaretur matrimonium con-
tractum inter Margaritam, & Ioannẽ de Cal-
1 uis, quoniam autem inter eos descripta erat cedula q̄dã
quæ prætendebatur manu ipsius Margaritæ conscripta
domini circa hanc cedulam nihil in præsentem firmare vo-
luerunt visum est, enim necessarium esse particulare du-
biũ circa hoc proponere. si certe cognita sit vt fidẽ faciãt
quoad cætera autẽ de quibus in dubio omiſsa hæc cedu-
la, an scilicet ex illis probetur matrimonium variæ fue-
runt sententiæ. Nam multi inclinabant potius pro vali-
ditate matrimonij coniungendo sibi plura adminicula
veluti depositionem Apolloniæ, quæ est de visu, &
plenissima: secundo depositionem Ioan. Annibalis in
2 multis, vbi est contestis cum Apollonia, quæ est de
visu, & plenissima. † Tertio confessionem extraiudi-
ciale ipsius Margaritæ probatam duobus testib. Quar-
to cognitionem cedulæ taliter qualiter. Quinto admi-
nicula alia quatenus Margarita in positionibus nega-
uit, & postea conuincitur de mendacio à pluribus testib.
alijs tamen non videbatur sufficere hæc causa matrimo-
nij, quæ est grauis † cum singulis per se non sufficiant, &
3 quia illa fama publica potuit habere originem ex alia
cedula, vnde nihil prodesset, nisi data validitate cedulæ
conclusum fuit primo ad euadendas has difficultates, vt
4 proponerem dubium, an † cedula esset sufficienter reco-
gnita videbantur omnes circumstantiæ probatæ, & ex ea
postea esse matrimonium, quod dixi me facturum... &
alia extent in actis ad hoc negotium pertinentia, quæ
omnia simul coniunguntur.

P A L E O T I.

Carthaginen. Oriolen. iurisdictionis. 25. Maij. 1557.

S V M M A R I V M.

- 1 Probationes desumptæ ex testibus nulliter factæ secuta sen-
tentia, an eam reddunt nullam, & nu. 9.
- 2 Testes non rectè examinati si tamen ea quæ deponunt ali-
ter defendi possint de iure communi, deposita habentur
in consideratione.
- 3 Iuris communis vigore preposito competit facultas cor-
rigendi leui saltem correctione subditos clericos suæ
ecclesiæ.
- 4 Præpositus succedit aliquando in locum Archidiaconi, &
eius vtitur prærogatiuis.
- 5 Iurisdictionem leniter corrigendi clericos sibi subiectos ha-
bet præpositus beneficio prælaturæ.
- 6 Ius multandi non venientes ad horas canonicas persoluen-
das vtrum præposito vltra punitatorem conueniat.
- 7 Bene vel malè quis fuerit punitus iudicium spectat ad
prepositum.
- 8 Negotium quod in iure non versatur, sed in facto, an de iu-
re communi defendi possit.
- 10 Limitari vnico verbo, Bullæ iurisdictionem præpositi du-
rum est, & contra ius commune, & naturam talis di-
gnitatis.

D E C I S I O CCCCXXXII.

C um esset quæstio inter præpositum, & Canoni-
cos fuit olim lata sententia in partibus pro Præ-
posito, & altera pro Canonicis cū causa esset de
inde ad Rotam deuoluta Dominus Caputaquen. eius au-
1 ditior sententiam in fauorem præpositi cõfirmavit, † sed
quoniam in ea multa tribuebantur præposito, quæ dice-
bant Canonici sumpta esse ex quibusdam probationib.
testium nulliter factis. Idemque sententiam sup his fun-
datam nõ subsistere, & replicabat Præpositus immo om-
nia ibi expressa sibi competere vigore cuiusdam Bullæ
Benedicti idcirco proposui dubium, an stãtib. prædictis,
sententiæ essent confirmandæ: Rota respondit esse con-
firmandas, nisi aliud opponatur, cum ea quæ in his tri-
2 buuntur Præposito, † licet non probentur ex testibus
qui dicuntur non rectè examinati, tamen defendi pos-
sunt de iure communi, tamen ex verbis Bullæ in dubio.
3 † Nam de iure communi certum est præposito compe-
tere ius leuis correctionis in clericos ecclesiæ subditos,
vt per Abb. c. cum contingat, de foro comp. num. 28. 29.
4 Inno. Io. And. Host. c. ad hoc de offi. Arch. † siue quia Præ-
positus succedat in locis Archidiaconi no. in 4. de elect.
& 442. siue quia sit prælatus, & præferatur collegio Rot.
5 de præben. 8. in antiq. & 173. in nou. † & propterea iu-
risdictionem huiusmodi consequatur glo. Abb. nume. 9.
c. cum ab ecclesiatur, de offi. ord. ea autem quæ narrantur
in sententia sunt propriè huiusmodi, quæ non ad pe-
nas graues intelligendas, sed potius ad moderandos mo-
res, & clericos in officio continendos spectant, vnde non
obstat, quod opponebatur, quod iurisdictione etiam in sen-
tentia videatur minus ampla cum causa sit limitata ad
cæteros actus. Nam dicitur eos intelligi secundum ius
commune videlicet in casibus præmissis: minus obstat,
6 quod dicebatur non competere ei † ius multandi non
venientes ad horas eo quod ad punitatorem hoc spectat.
7 Nam respondetur præpositum cognoscere, † an quis be-
nè vel iniquè fuerit punitus, & hæc omnia competunt in
omnes

omnes clericos qui subditi sunt ecclesiæ, vt per Abb. d. c.
8 cum contingat. Ad alia † quæ obijciebantur non versari
in iure, sed in facto, ideo non posse defendi de iure com-
muni, responsum fuit iudicem in partib. aliunde animũ
suum mouere ex scriptis, & confessione aduersariorũ, &
9 quamuis † etiam iudex motus fuisset ex illis testib. nulli-
ter examinatis, nõ ideo tñ sententia potest dici nulla, cū
etiam sine probationib. vt Alc. Bertrand. cõf. 3. nu. 7. in 1.
nec dici potest ideo notorie iniustitia, immo potius præ-
bent p̄sumptionem iniustitiæ quamuis acta non ritè, &
solènter fuerint: omnia confirmabantur ex verbis Bullæ
quib. non obstat id verb. r̄m q̄ intelligitur rōne suæ eccle-
siæ, non aut quod ex illa dictione restringatur natura suę
10 dignitatis. † Durũ enim nimis esset, vt eo vnico verbo,
esset iurisdictione Præpositi limitata, & contra ius commu-
ne, & cõtra naturam eius dignitatis, arg. l. si quãdo. C. de
inof. test. & multa ex his aliis etiam mutata fuerunt co-
tam domino Caputaquen. die 21. Iunij. 1557.

P A L E O T I.

Barchinonen. anniuersariorum. 25. Maij. 1557.

S V M M A R I V M.

- 1 Instrumenta noua literarum compulsorialium, an non legi-
timè extracta ex eo probentur, quod monachus Abba-
tis cuiusdam Vicarius extiterit compulsor.
- 2 Compulsor non necessario requirit dignitatem, & ideo po-
test tale cadere officium in monachum non autem clau-
stralem.
- 3 Vicarius omnia potest quæ Abbas qui eum cum sua pote-
state substituit.

D E C I S I O CCCCXXXIII.

I nter canonicos ecclesiæ Barchinonen. & beneficiatos
1 versabatur lis super anniuersarijs, cumque Canonici
noua † instrumenta literis compulsorialib. produxif-
sent obijciebantur ea nunc legitime nõ extracta, quoniã
constitutus erat compulsor Monachus quidam Vicarius
Abbatis quem beneficiati dicebant inhabilem ad id mu-
nus, ideo data copia facultatis Vicariatus dubitauit, an
fuerit ille idoneus compulsor, ideo dixerunt domini in
ea non requiri illa de quibus in c. statutum, de resc. in 6.
2 quoniam † cum sit compulsor, tamen non est necessaria
in eo dignitas, vt in addi. ad Rot. 30. in nou. descript. &
98. in antiq. cum igitur constaret tantum illum esse mo-
nachum non autem claustralem omnes omnino sen-
tiebant contrarium, quia repugnant instrumenta regula-
caret propria voluntate, & non potest, nisi ea quæ spe-
ctant ad vtilitatem monasterij. .... & si principalis ibi
incol. & Card. de rescrip. Dec. consil. 128. nu. 3. in primis
alij tamen, quia id nondum est monasterium, quod man-
datur etiam clericis tabellionibus, & ferè quibuscunque
3 verum etiam & facultate sibi concessa in Vicariatu, quæ
ampla etiam hæc igitur Abbas ipse hoc potuisset, vt † Vi-
carius eius qui eum refert in omnib. vt patet ex verbis Vi-
cariatus. Ad contraria respondebant ea forte procedere
in mendicantibus nõ in Canonicis regularib. prout hic
est, poterit tamen circa hoc iterum dubitari.

P A L E O T I.

Hispalen. beneficiorum. 25. Maij. 1557.

S V M M A R I V M.

- 1 Dilationes etiam aliquando dantur auctori inuitato more.

2 Bulla Papalis etiam priuilegijs concessis per sedem Apostolicam derogare potest.

D E C I S I O CCCCXXXIIII.

C onclusum fuit dilationes saltem fortè esse con-
cedendas ex quo ius hoc quod deducitur quã-
uis non sit omnino videtur tamè inuitato quo-
1 dam more impetrando † vnde & auctori dantur dilatio-
nes Pur. 10. de dilat. pars enim Melchioris nunquam
æstimauit posse gratiam Pinelli ita extendi in Bulla de
expreslo, vt derogeret priuilegio Comitis cum etiam vi-
2 deat Rotam de hoc dubitare, cum † itaque nunc sit pro-
ducta Bulla expedita cum derogatione priuilegij am-
plissima, iusta videtur causa cui saltem de facto conceda-
tur collatio ad deliberandum Cresc. 46. quæ dixerunt,
vt vsque ad vacantias suspenderem has causas.

P A L E O T I.

Calaguritana de Branteuilla. 27. Maij. 1557.

S V M M A R I V M.

- 1 Sententiæ latæ in partibus in fauorem beneficiati à maio-
re parte Capituli, reuocantur si non fuerit admissus ab
ordinario iuxta formam statutorum.
- 2 Minus habilis etiam aliquando admittitur, & magis habi-
li præfertur, præsertim cum sit beneficium simplex, &
non curatum.

D E C I S I O CCCCXXXV.

A lphonus fuerat præsentatus à maiori parte,
Episcopus tamen admiserat Ioannem tanquam
habilem, & in eius fauorem late fuerant senten-
tiæ Vicarij sibi concessam ante vacationẽ beneficij de-
feruendi in capellanũ, inde literas promotionis ordina-
rij ad presbyteratum, & vltimo examinavit quatuor
testes deponentes de eius habilitate in omnibus tempo-
re vacationis beneficij, quod quidem erat simplex, &
1 ex his dubitauit, † an sententiæ latæ in partibus sint
confirmandæ, vel reuocandæ: conclusum fuit ex dedu-
ctis esse reuocandas, quoniam cum Alphonus esset præ-
sentatus à maiori parte, debuit admitti ab episcopo iux-
ta formam statutorum, cum eodem tempore appareret
2 cum esse idoneum † quamuis Ioannes esset habilior nõ
enim hoc sufficit ad eum repellendum, vt per Abb. Dec.
capitu. constitutus, de appella. numero duodecimo, con-
silio 129. numero secundo, Lambert. de iur. patrona.
articu. tertio, 10. quæst. principali fol. 255. numero vigesi-
motertio, præsertim verò cum beneficium non sit cura-
tum, sed simplex, vt per Fely, cap. cum venerabilis, de ex-
cep. . . quoniam tamen non informauit dictum fuit si
aliquid retinens adducat posse causam rursus dubio præ-
posito audiri.

P A L E O T I.

Hierosolimitana pecuniaria. 1. Iu-
nij. 1557.

S V M M A R I V M.

- 1 Descriptio facta in libris mercatorum iussu patris pecu-
niarum sub nomine filij, an eas probet ob id ad filium
pertinere.

- 2 Hierosolimitani fratres tria substantialia profitentur, ut ceteri Religiosi, ideo pecunias si quas habent in filios naturales transferre non possunt.
- 3 Stabilimento quodam religionis Hierosolimitana conceditur suis fratribus, ut bona per ipsos acquisita vita durante possideant. *Limita hoc, & intellige, ut numero immediatè seq.*
- 3 Liberum & immune esse acquisitum à religiosis Hierosolimitanis equitibus, an debeat intelligi à ceteris, & oneribus etiam quod alienare possint inconsultis Religionis ordinibus.
- 6 Bona patrimonialia possunt in filium naturalem transferri à patre equite Hierosolimitano ante religionis ingressum.
- 7 Usus & obseruantia obtinuit, ut fratres Hierosolimitani bona patrimonialia sua sibi reseruent, & de ijs arbitrio suo disponant.
- 8 Miles religionis qui nunquam fuit Hierosolimitana eius privilegij in sui commodum frui non potest.
- 9 Donare nemo potest, quod suum non est, & eo maxime Religionis astrictus.

DECISIO CCCCXXXVI.

IN libris Borgianorum mercatorum reperiebantur plures partitæ in quibus fratrem Ioannem Antonium Paulum, quoniam fecerat eas describi sub nomine Ioan. Pauli, ut aliàs conclusum fuit, ideo nunc dubitauit, an præsupposito, quod pecuniæ de quibus agitur fuerit Io. Anton. licuerit, & ea transferre in Ioan. Paulum statibus stabilimentis religionis quorum nonnulla hincinde deducebantur ex legitimatione ipsius Ioan. Pauli Rota respondit fratrem Io. Antonium non potuisse transferre pecunias de quibus agitur in Ioan. Paulum tamen de iure communi, quia religiosi profitentur tria substantialia quales etiam sunt isti fratres sancti ordinis Hierosolimitani. Abb. capit. Monachi. Mohed. 169. & quicquid acquirunt religioni acquirunt authent. ingressi. C. de sacrosan. eccle. Cald. consil. primo, de reg. tum etiam vigore stabilimentorum religionis quibus omnia pertinent ad religionem, nec ipsi quicquid possunt alienare in alios, ut in stabilimento primo. 7. 10. 87. nec obstat quod stabilimentum secundum sub titulo 15. quod permittit, ut bona acquisita possint vita ipsorum durante possidere, & tenere, unde videtur etiam posse facere fructus quos, cum ille effectus sit possessionis. Barto. l. Seruius in princ. de peric. & commo. rei vendi. & in l. tertia. §. è contra, de acquiren. possessio. Nam respondetur ad intelligendum, quod ut possideant tantum in vltimum statutum eis permissum, circa eorum commoditatem, sed tantum circa propriam, & videmus hanc interpretationem conformem esse alijs etiam stabilimentis, & quamuis stabilimentum subdat, quod ab illis acquisitum sit liberum, & immune, tamen id accipiendum est, ut sit liberum à censu, & oneribus, non quoad facultatem alienandi. Non obstat si dicatur fratrem Ioannem Antonium habuisse bona patrimonialia, ut probatur ex testibus, & potuisse illum ex his acquirere has pecunias. Nam respondetur si hæc pecuniæ essent translatae in filium antequam ille ingressus esset religionem tunc posse cadere in dubitationem: Verum id quod fuit translatum in filium fuit post ingressum religionis fratris Ioan. Antonij, unde bona patrimonialia ipsius Io. Antonij per ingressum religionis fuerunt acquisita religioni: hoc tamen domini firmarunt circumscripto vsu & obseruantia, quæ præ-

tenditur à Ioan. Paulo, quod scilicet isti fratres Hierosolimitani retineant semper bona sua patrimonialia, & de his arbitrio tuo disponant. Nam si hoc verum est in facto aliquid posset responderi: non obstat privilegium militum Pauli emptum ipsi Ioan. Paulo: nam cum militia nunquam fuerit fratris Ioan. Antonij non potest ille gaudere his privilegijs ex quo ipso non est miles, aliàs sequeretur ex eadem militia. .... quod absurdum est: quoad legitimationem nihil dictum fuit: Nam cum pecuniæ pertineant ad religionem frustra queritur de capacitate ipsius Ioan. Pauli: cum frater Ioan. Antonius non potuerit donare, quod suum non erat.

PALEOTI.

Illerden. parochialis. 1. Iunij. 1557.

SVMMA RIVM.

- 1 Procuratore constituto ad acceptandum beneficia vigore gratiæ expectatiuæ simulq; ad capiendam possessionem, reuocata expectatiua, an possit dici verus possessor iste principalis ob istam reuocationem.
- 2 Mandato procuratorio generali existente ad omnia beneficia non restringi potest solum ad beneficia acceptata vigore expectatiuæ.
- 3 Possessio beneficij capta per procuratorem nomine principalis ex vi mandati generalis ratificari debet per principalem aliàs est nulla.
- 4 Ratificatio ante annum facta probari debet à principale possessionis acceptatæ, ut annalis dici possit possessio.

DECISIO CCCCXXXVII.

FVerat constitutus procurator ad acceptandum beneficia vigore gratiæ expectatiuæ, nec non ad capiendam possessionem Berengarij constituentis, postea fuerunt reuocata expectatiua, & deinde procurator accepit possessionem cuiusdam beneficij collati ante ordinationem in fauorem Berengarij tanquam id possideret per Hieronymum, & alter quidam Antonius Campo illud impetrauit tanquam vacans ex cessione cuiusdam Annibal: Berengarius obiecit de regula de annali, vñ ortum fuit dubium pro parte Antonij negabatur Berengarium fuisse annalem pacificum possessorem, quia possessio capta fuerat post reuocationem expectatiuarum, quæ ideo nulla fuit. Roma. consil. 266. in princ. & fuit aliàs decisum in vna Siluen. Scolasticæ coram Domino

- 2 Caputaquens. Berengarius respondebat quod mandatum suum fuisse generale ad capiendam possessionem quamcunque beneficiorum, nec restringi ad beneficia acceptata vigore gratiæ expectatiuæ, cum ab illa sit diuersa regula: ad id allegabat decis. Crescen. 100. vñ dñi mandarunt mihi, ut dec. perquirerem, & postea eos consulerem interim nihil firmare voluerunt. Aliud quod est fundamentum pro Berengario adducebatur, quod si ipse possessionem ratificasset iuxta dec. 150. in nou. ratificationem aut probabat ex confessione aduersarij qui cum appellabat in prouisione sua intrusum, cum sufficiat quoad regulam de annali quælibet detentio. Sarnen. in dicta regula quæstio. 57. circa finem verum hæc ratio non placuit, quoniam in illa prouisione non commemorabat eum simpliciter intrusum, sed intrusum citra annum tantum, ideo dictum fuit hanc confessionem, aut omnino acceptandam cum

hac

hac qualitate, aut reiiciendum Barto. l. Aurelius. §. idem quæsiuit, de lib. leg. Tiraq. de retract. in fi. nume. 4. Mohed. 37. ratificationemque hanc probare debere factam ante annum, ut possit dici annalis possessio Abb. capit. cum venissent, numero sexto, de restitut. spolia. Sarn. reg. de annal. quæst. 49. ann. consil. 5. numero 17. Aym. consilio 365. nume. 5.

PALEOTI.

Florentina Cambij. 2. Iunij. 1557.

SVMMA RIVM.

- 1 Cambij in negotio verba si reperiantur accipitis intellectus, an consili debent de ijs periti mercatores.
- 2 Verba in literis Cambij contenta, con possibili vantagi, qua liter sint intelligenda, & quam vim habeant.
- 3 Electio peritorum non est faciendâ ubi non est casus talis in quo necessario requiratur artis peritia.
- 4 Examinati testes in casu cambij, qui sunt mercatores callidi, periti, & magnæ experientie, si nihil probarunt frustranea est aliorum opinionem inquirere. *Potest tamen extraiudicialiter Auditor pro meliori informatione negotij mercatorum placita in huiusmodi negotio requirere. nu. seq.*

DECISIO CCCCXXXVIII.

CVm aliàs in hac causa obiter consuluissem dominos, an essent eligendi periti, & respondissent non esse locum electioni, ut die 6. Maij supra, tamen rogatus à partibus proposui dubium utroque in formante, dubitatio autem oriebatur, quado causa erat inter mercatores, & controuertebatur super interpretatione quorundam verborum in literis missiuis, quæ dicebant foretici valere quod possibilem vantaggi, an scilicet ex verbis istis esset data potestas faciendi cambium ad vsu, vel ad contare ei, cum aliàs Rota dixisset videndum esse quomodo stylus in hac re haberet unde pars impetrauerat commissionem, quæ tamen fuit signata arbitrio: Rota autem conclusit non esse eligendos peritos quoniam non sumus in casu proprio in quo sit necessaria petitio artis, & maxime, quia si periti essent eligendi esset eorum relationi stādum, & cū examinati iā fuerint 16. & amplius testes qui visi sunt non legitime probare concludenter. ideo equum non est nunc acquiescere relationi istorum qui fortè contrarium cecebant præsertim cum in actis examinati sint pro parte illorū de Oriualdis etiam multi qui deponunt de stylo contra Pantiaticu. Item testes examinati pro Pantiatico omnes sunt mercatores experti qui si nihil probarunt in sua testificatione, minus verisimile est probare debere: dixerunt, tamen me debere extraiudicialiter exquirere opinionem aliquorum qui sunt probi, & periti mercatores, & tunc referam in Rota, quod ab his acceperim.

PALEOTI.

Romana affecurationis aluminum. 12. Iunij. 1557.

SVMMA RIVM.

- 1 Procurator partis aduersæ non appellans infra decendum facit locum parti colliganti ad sententiæ executionem petendam.

- 2 Restitutio procuratori decreta ob paupertatē impedit executionem sententiæ. *Contrarium vide nu. seq. idque ob neglectum appellationis prosequenda.*
- 4 Simplex negligentia in non appellando intra decendum suffragatur aliquando procuratori, non item dolus malus.
- 5 Maioribus restitutio etiam legis non datur, nisi de bona iure docto.

DECISIO CCCCXXXIX.

PEtcebatur à Grimaldis quod executio sententiæ eo quod procurator partis aduersæ non appellauerat infra decem dies ex aduerso fuerat impetrata commissio restitutionis prout de iure, & examinati testes ad probandum paupertatem procuratoris ex qua prætendebant sibi restitutionem competere. Mohed. 78. in 2. par. Rot. in nou. 155. in fi. Staphil. pag. 173. quæ restitutio impedit executionem. Afflic. 356. nu. 3. verum domini contrarium concluderunt quod negligentia enim procuratoris in non appellando non probat iustam causam restitutionis, cū imputandum sit domino qui debuit diligentem procuratorem eligere. Rota 27. de appel. in antiq. Egid. 655. col. fina. & ita seruati tradit Callad. 5. de appel. quod contraria autem fortè procederēt, quando argueretur dolus procuratoris non autem ubi adest simplex negligentia in omittendo. Bal. autem hodie. numero tertio, ca. de appel. Abb. cum venissent colum. quinta, de in integ. restit. & in capitu. cum olim col. tertia, de caus. possec. & proprie. Aym. consil. 132. nume. quinto, & tradit Crescen. in 2. libro decis. incipien. procuratorem negligentem cum iugitur maioribus non detur restitutio, nisi doceant de bono iure debere me causæ executionem dare, & quod executiua effecta fuerit appellabilis quod sententias hincinde latis nihil ferè fuit dictum, quod inde non agebatur de obligatione principali: dicebatur tamen consentire causam affectum appellabilem esse ex rationibus prout in informationibus.

PALEOTI.

Roman. dotis. sue. 3000. 6. Iunij. 1557.

SVMMA RIVM.

- 1 Dos an numerata fuerit quomodo debeat probari.
- 2 Solutio dotis confessæ ante tempus in conuentione positum an releuet in probatione dotis numeratæ, vel notet collusionem.

DECISIO CCCCXL.

IN hac causa nihil fuit conclusum, nam dubium erat satis generale partesq; in facto non conueniebant in omnibus, & multa inuoluebatur quæ domini putant distinguenda: circa tamen caput principale numerationis dotis fuerunt variæ opiniones: aliquibus videbatur constare de numeratione ex præsuppositis in pucto. Alij contra quoniam verisimile non videtur solutam fuisse dotem scilicet 3000. & de solutione nihil apparere, nisi in illa cedula scilicet 250. & maxime, quia illa solutio est, aut tempus præfixum in conuentione, quod etiam probat collusionis suspicionem. Dixerunt igitur, ut separatim proponam dubium, an constet de deductis de vera numeratione dotis ideo videbitur positum, quod constet, an ideo præiudicet cum credito illorum de Altoutis.

- 1 Pars ad declaratoriam procedens contra aduersarium si non constat notorie de ipsius iure, an releuet.
- 2 Intrusi lite pendente obtenta re iudicata per partem aduersam, & executoriales de iure cogi possunt, vt pareant iudicato.
- 3 Beneficium seruatum ratione prothonotariatus vtrum inducat notorium non iuris, partis, quæ tale beneficium obtinuit, ita vt impediatur executionem obtentam contra aduersarium per iudicatum, & executoriales.
- 4 Iuris patronatus si sit beneficium non potest dici seruatum, nec per expectatiuam acceptari.
- 5 Possessio beneficij cessa à parte in manus Rotæ non tradita causa non est releuatoria maxime si non fuerit executorialium forma obseruata.
- 6 Inobedientibus iudici pæna per declaratoriam irrogari potest, potissimum si compositionem à iudice propositam respicere temerario ausu persequerentur.

DECISIO CCCCXLI.

ORta fuerat quedam lis inter Spinellum, & Archiepiscopum Pisanum qua pendente decessit Archiepiscopus, Spinellus autem obtenta subrogatione psequutus fuerat litem contra interesse putantes vsque ad sequestrum, & executoriales interim verò quidam de Caualcantibus per obitum Archiepiscopi fuerat pmissus, & possessionem acceperat Spinellus: nunc petebat procedi contra eum ad declaratoriam, quoniam non restituebat sibi possessionem ille respondebat quod constare de notorio non iure Spinelli sequi non teneri. Rota conclusit procedendum esse ad declaratoriam contra Caualcantes si non restitueat possessionem Spinello prout debent, ratio est, quoniam cum obtinuerit Spinellus rem iudicatam, & executoriales, & Caualcantes quod intrusi lite pendente, nulla est ratio cur parere non debeant, ac possessionem Spinello tradere, prout in commissione executorialium continetur, nec obstat, quod illi aiunt constare de notorio non iure Spinelli, quia beneficium erat seruatum ex prothonotariatu ideoque impediendum executionem, quoniam præter multas responsiones quas adfert Spinellus quibus conatur probare ius suum, & non bonum aduersariorum ius Caualcantium, quoniam eum ipsi aiunt beneficium fuisse de iure patronatus, vt constat ex ultimo statu beneficij. Ideoque non dici seruatum, & dum Caualcantes replicant si est de iure patronatus ergo non capitur ab expectatiua: Spinellus respondet seruatum fuisse Archiepiscopum qui cum esset inhabilis, quia tunc esset excommunicatus, & incapax, quia Archiepiscopus, ideo factum hic esse locum suæ gratiæ. Rot. in dec. 4. in nou. de iure patr. Abb. c. cum vos. nu. 4. de mo. ord. Rebus. in præ. ti. deuolut. nu. 14. vñ ex his negari non potest cum res sit cotrouersa ac indigeat discussione, & propterea exceptio Caualcantium dum aiunt constare de notorio non iure Spinelli non est valida, nec admittenda ad impediendum executionem, vt in similibus aliis decisum fuit in causa Versana coram domino Quiroga, die 24. Nouemb. 1557. Verum quia reperio in actis Spinellum mortuo Archiepiscopo prosequutum fuisse litem contra interesse habere putantes, & obtinuisse rem iudicatam cuius vigore decretum fuit sequestrum contra interesse hinc putantes reperio et Caualcantes cessisse possessionem in manibus Rotæ, & dicunt non posse procedi contra

eos ad declaratoriam, quia non possident, nec habent, quod restituatur quibus. respondet Spinellus quod non sufficere eos dimississe possessionem penes Rotam, nisi sibi tradant iuxta formam executorialium idcirco dixerunt domini, vt videam eos ita componere, vt ego tradam possessionem Spinello, quæ nunc est apud Rotam, & omittam declaratoriam, & omittam declarationem contra Caualcantes præsertim cum illi non sint condemnati in sententia in expensis, & fructus nullos perceperunt, quod si Spinellus renuat videam diligentius factum, & si reperiam Caualcantes quod non obedire procedam ad declaratoriam, vt moris est.

PALEOTI.

- 1 Lapsus sex annorum in beneficio iuris patronatus post eius erectionem si eo tempore nullus fiat presentatio à patrono, an faciat, vt conferendi potestas ad Papam deuoluatur.
- 2 Instrumentis si probari potest super iure patronatus confessionis seruatum patrono ius conferendi durante vita, non releuat prouisio papalis in contrarium facta cum non præsumatur Papa patroni iuri præiudicare velle.
- 3 Patronus seruans sibi vsum fructum omnium assignatorum beneficio durante vita, potest interim assignari ex omnibus sibi seruatis Rectori instituto pro sustentatione.
- 4 Sororis filius qui non est de agnatione patroni, an possit habere collationem beneficij ex presentatione patroni stante conditione, quod debeat esse de agnatione presentandus, & habilis ætatis ad celebrandum ipso habili non existente ob minorem ætatem.
- 5 Capellanus ad celebrandum potest substitui proniso nudi habili ob ætatis defectum si ita in fundatione fuerit constitutum.

DECISIO CCCCXLII.

ERectum fuerat ius patronatus à Vincetio Balloncinis in quodam altari monialium cum quibusdam conditionibus quorum copia data fuit postea lapsis. 7. aut 8. annis idem Vincentius presentauit in rectorem Antonium Torellum nepotem ex sorore natum annis. 19. & ultra eius presentatio admissa fuit, & secuta instituto ac possessio: quidam Io. Maria paucis post diebus eadem capellaniam impetrauit à Papa vti certo modo vacante quod pretendens ob lapsum. 6. annorum post erectionem iuris patronatus intra quod tempus presentatus fuit, beneficium deuolutum ad Papam esse, & alia nonnulla aduersus presentationem Torelli obiecit: Rota tamen conclusit contra prouisionem Io. Mariæ si quidem ex presentamento iuris patronatus apparet seruatum fuisse ipsi Vincentio fundatori ius presentandi durante ipsius vita item vsum fructum omnium bonorum in dotem assignatorum, vnde non dubium est potuisse eum in erectione iuris opponere hæc conditiones, quod conseruanda sunt prout fundator ipse voluit. Fely. de tracta. 4. lit. apost. num. 2. & quinto, cum presentem hic fuerit autoritas Vincentij ex cuius consensu dubium non est posse seruari in ipsa fundatione huiusmodi conditiones licet respicerent actum spirituales. Card. col. 8. Roc. de iur. patro. pro eo quod, q. duodecima, nume. vigesimoquarto, & seq. Fely. de tracta. 6. num. quarto, non obstat, quod non apparet de facultate Vicarij in seruando iure patronatus iuxta no. in ca. si. de offi. Vicarij in seruando iure patronatus iuxta no. in ca. si. de offi. Vica. in 6. nam si Vicarius hanc facultatem non habuit ergo Capellanus

lanus potuit erigi in titulum beneficij, & consequenter nulla erit prouisio. Ioan. Mariæ, qui hanc impetrauit tanquam beneficium, quod nullum non obstat, quod lapsi sunt quatuor menses ad presentandum post reservationem iuris patronatus, vnde beneficium erat deuolutum ad Papam, in 10. capitu. quoniam de iure patrona. Dec. consil. centesimotrigesimoquinto, nume. tertio, Sta. phil. pag. quinquagesimaseptima, versicu. hinc est quoniam secus est in casu nostro vbi Vincentius seruauit sibi ius presentandi durante eius vita, & interim voluit esse usufructuarius omnium bonorum. Vnde non potest, & interim... tempus quod cum expressè disposuerit rectorem eligendum debere sustentari ex fructibus dictæ dotis, & tamen eius fructus donec ipse viuit voluerit ad se tantum pertinere, vel in quemcumque casum non esse deuolutum ad Papam beneficium, sed ad moniales, vt est expressum in versicu. ac etiam voluit. Non obstat, quod non fuerit seruata forma tradita in reservatione. Iuris patronatus tunc quia Torellus presentatus non est de agnatione fundatoris cum ille vocaretur de Bolotrinis, tum quia non est idoneæ ætatis ad celebrandum prout requiritur in fundatione. Nam responderet immo in ea excipi omnes presentandos etiam de agnatione, & parentela ipsius Vincentij, qui admitti possunt dummodo sint proximi ad ætatem qua possint celebrare, quæ omnia in casu nostro sunt seruata, quod cum exactis constet Torellum esse de cognatione fundatoris, & in ætate. 19. annorum, & ultra, & interim constitutus sit Capellanus de consensu Monialium qui loco illius interim celebraret prout cauetur in fundatione, hæc autem omnino magis probata sunt, quia conueniunt menti fundatoris, & non aliis qui tamen se beneficos egerunt erga ecclesias retrotrahatur ab eorum fundatione ac dotatione gl. in c. cum dilectus. de iure patron. Fely. in d. tracta. col. 1. & 2.

PALEOTI.

- 1 Præpositus litem habens cum Capitulo, & cum aliquibus Canonicis in particulari si sententia feratur in eius fauorem cui contra Capitulum lata dici debeat, vel contra Capitulares.
- 2 Auditor gestos actus in vnum colligere ex mandato Rotæ iubetur ad faciliorem inducendam cognitionem causæ, & decisionem.

DECISIO CCCCXLIII.

FVerat lata sententia à Dom. Caputa quod contra Canonicos in fauorem Præpositi, & dubitabatur, an esset prima, vel secunda contra capitulum si quid aliud ante etiam fuerat lata in partibus, & quia lis erat presentata cum Capitulo, & nonnullis Canonicis particularibus ipsi pretendebant fuisse presentatum contra capitulares, & non contra capitulum: ideo etiam capitulum petebat remissoria. Quoad primam partem dixerunt domini, vt colligerent singulos actus qui fuerunt gesti à principio litis vsque ad finem cum sententia, & illos postea referrem in Rota, & tunc rectius iudicabunt, an sententia domini Caputa quen. fuerit lata contra capitulum, aut contra particulares: quoad remissoria, an sit danda videatur decisio à canonicis allegata coram. R. P. D. Antonio

nio Augustino. Nam tunc ego nondum eram receptus inter auditores alij autem domini non habent in presenti illius memoriam.

PALEOTI.

- 1 Apocha seu cedula que scripta dicitur à muliere ea id negante, si sit satis recognita, an ex hoc sufficienter actu matrimonium probetur, posito, quod præcipuum probationis fundamentum in illa recognitione sit collocata. & nume. 3.
- 2 Exacta probatio vbi non videtur requiri Rota legitimis cõiecturis acquiescere solet.

DECISIO CCCCXLIIII.

Aliàs proposueram dubium, an ex testibus & alijs deductis in puncto probaretur matrimonium inter Ioan. de Caluis, & Margaritam, & quamuis domini tunc satis inclinarent pro probatione matrimonij, quod tunc præcipuum fundamentum nitebatur recognitioni cuiusdam cedule quam Ioan. assererat scriptam fuisse à Margarita, illa autem negabat, propterea domini voluerunt, vt de hoc particulariter quereretur, an cedula esset legitime recognita ita vt ex ea probetur matrimonium data igitur copia depositionis testium conclusum fuit à dominis nemine discrepante, recognitam aliunde esse cedulam ex depositionibus testium de quibus in dubio, nec enim requiritur exacta illa probatio de qua Doct. in l. 2. comparentes. C. de fide instr. quod cum Rota acquiescat legitimis tantum cõiecturis alias... hic in Curia possent recognosci, & similia Alex. consil. 4. num. 10. præterea id forte procederet si tota hæc probatio niteretur tantum dictis illorum duorum, aut trium testium, verum hic concurrunt plura alia adminicula rem ita se habuisse de quibus in alio dubio ante à me proposito, & facit cõsi. Dec. 163. Ale. 123. in 1. & quoad particulas acceptas vbi adest cõsensu in matrimonio de presenti id probatur, Put. de spons. 5. quod recognita autem cedula domini nihil dubitarunt quin ex ea probaretur matrimonium tum ex verbis illius claris tum ex alijs adminiculis, veluti ex confessione ipsius Margaritæ testibus, de publica voce, depositione aliorum testium, ac ceteris de quibus in dubio aliàs proposito.

PALEOTI.

- 1 Possessio beneficij etiam litis pendente adhuc in vigore existente capi potest vbi resignatio ante litem facta fuerit.

DECISIO CCCCXLV.

Nihil autem fuit in hac causa conclusum quoniam factum erat non satis recognitum, & varia erant vota nonnullique ex antiquioribus attestabantur aliàs decisum fuisse presentationem capi posse etiam lite pendente vbi resignatio facta est ante litem, vt in causa Gebilionen. coram D. Anton. August. die 27. Febr. 1553. & in quibusdam alijs decis. quos mandarunt mihi, vt diligenter inspicerent ac postea si opus esset rursus dubitaret.

Cesaraugustan. Archipresbyteratus. 18. Iunij. 1557.

S V M M A R I V M.

- 1 Incedens in publica processione, vt Archipresbyter, & faciens sequestrum in loco Archipresbyteratus vtrum horum actuum medio dici debeat Archipresbyter.
2 Verba laudi, an Symoniam, & confidentiam declarare possint intercessisse.

DECISIO CCCCLVI.

A Gebatur tertia instantia, & petebatur remissoria ideo causa proposita conclusum fuit eam danda esse ex varijs capitibus ex quibus defuncto, & de reuocantia. Primò quia dicitur ille f incesse in processione vt archipresbyter in loco dignitatis interpositum sequestrum, vt patet ex instrumento alias producto ac si non probat præbet, tamen magnum firmum, & materia est maximè reuocans. Aegid. 429. secundo quia dicitur locasse domum presbyteralem, & horrea vltra triennium atque ita incidisse in Paulinam quam etiam probare volunt vsu recepta in illis partibus. Tertio volunt f probare Simoniam cuius fumus datur ex verbis laudi vti condemnando ad soluendū expensas pro expeditione regressus: item probare confidentiam ostendit confessio corum quamuis reuocata. Accedit quod etiam dicitur post sequestrum profequutum esse cognitionem causa sibi delegata, vt archipresbyter, & quare ille se excusabat causam ante sequestrum fuisse incepta, & quia obiciebantur hæc omnia tendere ad probandum delictum ideoque remissoria non laudum responsum fuit hic nõ agi de imponenda pœna animari deinde dari etiam hoc casu vbi adest magnas fumus Crescen. 130. Sarnen. super regula. 325. & ita fuit seruatum in causa Lucan. canonicatus cora D. Chiffancn. ex his cõclusum pro remissoria.

Ferentin. parata. 8. Iunij. 1557.

S V M M A R I V M.

- 1 Contrarietas testium deponentium ex vna parte de parata facta in alneo fluminis certo loco ex altera negantiū, nec de loco parata conuenientium, vt conciliari debeat ad facti probationem.
2 Flumine publico existente vbi parata noua fuit ab vna partium constructa non tamen nauigabili non potest ea in præiudicium alterius partis aduersa veterem paratam demoliri propria auctoritate.
3 Fluminis publici, & non nauigabilis alia conditiones sunt a flumine nauigabili, & priuato.
4 Parata extructa a parte aduersa in fluuio, que non impedit vsu publicum per dominam habentem iurisdictionē ibidem, an possit demoliri ad suarum paratarum nouiter erectarum protectionem.
5 Priuatum vbi fuerit flumen videndum est cuius sit terrenum circa quod parata est constructa, vt constare possit, an propria possit auctoritate demoliri talis parata.

DECISIO CCCCLVII.

Hæc causa plurimum pendebat a facto siquidem erant examinati testes, multi ex vtraque parte

- 1 f inter se omnino contrarij quoniam aliqui asserbant olim paratam in certo loco extructam fuisse alij negabant, repugnabant etiam circa locum paratae nouae, & alueu fluminis, & præiudicium, quod inde oriri dicebatur, & alia multa quibus ex causis statuerunt domini, vt ego mense Septembris proximo in rem præsentem accedam, & locum ipsum diligenter inspiciam atque a vicinis, & incolis ibi instructionem accipiam quomodo res se habuerit interim verò quoniam Dom. Virginia prærendit licuisse sibi paratam deuastare quamuis omnia etiam in facto reperiantur prout præsupponit pars aduersa idcirco ne superuacaneus esset labor huius itineris, & inspectionis loci proposui dubium iuxta omnia ferè præsupposita Dom. Christophori Rota autem conclusit sub hac distinctione, quod f si flumen vbi parata noua fuit constructa est publicum non nauigabile tunc nõ licuit D. Virginiae, eam propria auctoritate deuastari, cum fluminis vsus sit publicus Cepol. ser. rast. præd. in titulo, de flum. nume. septimo, nec obstat doct. Paul. de Cast. in l. flumin. de dam. infect. nam communis opinio est contra illum Ang. in d. l. flumin. in 3. linea. numero 3. Alexan. d. consil. 194. nume. secundo, in secundo Barto. l. quo minus de flum. in secunda quæst. Iaf. ibi in primo notab. & nume. quadragesimo quinto, Ripa ibi numero quadragesimo secundo, Dec. consil. 244. numero quarto, & Cepol. supra in dicto titu. de flum. alia autem adducta pro obiectione Paul. de Cast. non sequuntur in hoc casu nam Bal. in l. si plures. C. de condi. instru. f loquitur de flumine nauigabili, aut in flumine priuato, qui sunt diuersi casus, vt per Bald. in rub. de rer. diuis. numero 7. & 8. & in litem lapilli, eodem tit. num. quarto, & quinto, Dec. consil. 221. Barba. consil. 28. & 4. quapropter sola ferè auctoritas Pauli Cast. in d. l. fluminum qui etiam videtur vti rationem non bona si quidem alius fluuius est publicus de iur. quæsi. sicut & flumen. l. adeo. §. insula. de acquiren. rerum dom. fact. l. prima. §. simili que modo, de flu. & §. iterum instantia, de rerum diuis. & ita aut in terminis Barto. in tract. de alueo, in §. nouus, vers. cuius, & ipsum fluuium Bal. in rub. de rer. diuis. nume. 27. Cepol. in d. tract. in ti. de aqua, & in titu. de alueo, numero primo, & secundo, quæ tamen eatenus intelliguntur 4 quatenus hac f parata non impediatur vsus publicus aliorum, quoniam tunc erit videndum an D. Virginia, quæ habet iurisdictionem in illo territorio poterit eam deuastare iure cuiusdam protectionis aliorum quæ ad eam spectant, vt per Barto. in l. prima, §. per hanc se secundo, de rei vend. Bal. in d. rub. de rer. diuis. numero 8. vers. fed nouem alueus. Ruyn. consil. 96. in 4. & ita procedunt multa etiam in contrarium allegata quotiescunque parata impediret vsu publicum aliorum. Aliud caput distinctionis fuit, quod si flumen f de quo agitur est priuatum tunc videndum erit cuius est terrenum circa quod parata est constructa, vt intelligamus licuerit eam propria auctoritate deuastare iuxta. l. quemadmodum ad l. Aquil. Cepol. in d. tract. in ti. de flumin. priua. Bald. in l. item lapilli, de rer. diuis. col. 1. Rui. conf. 95. 96. 97. in quaita, Aym. d. consil. 124. cum similibus.

Cameracen. Canonicatus. 20. Iunij. 1557.

S V M M A R I V M.

- 1 Reuocatoria regula facultatum concessarum legatis, & Nuncijs Apostolicis habens verba generalia quid operetur.

Pontifex

- 2 Pontifex maximus reuocatis Nuncijs Apostolicis a prædecessoribus ablegatis censetur & facultates illis concessas reuocare.
3 Nuncijs ad Imperatoriam Maiestatem mitti solent vltra quadragesima annos a Sede Apostolica.
4 Papa ob nimis amplas facultates a prædecessoribus concessas Legatis vel Nuncijs sepe reuocatoria vti consuevit.

DECISIO CCCCLVIII.

C Oram D. Antonio Augustino pendebat causa qui proposuit hoc ferè dubium, & nihil tunc conclusum fuit quamuis inclinarent magis domini non esse reuocatas facultates, cum deinde ego propter eius obseruantiam essem surrogatus rursus proposui dubium paucis tamè mutatis. Quapropter re diligentius inspecta conclusum fuit hoc pacto. Nam cum f vltima reg. reuocatoria habeat verba gñalia, & deinde exceptiones quasdam veluti, quia reuocat generaliter omnes legatos de latere, & Cardinales, & Nuncios exceptis, tamen legatis, seu iudicib. in Anglia Hibernia, & alijs locis ibi . . . . . ante annos 40. soliti sunt à Papa legati mitti, seu nuncijs, ideo dictum fuit quoad regularitatem regulæ satis dici reuocatas facultates Archiepiscopi. . . . . Nam cum ille fuisset nuncius missus à Julio Tertio postea Marcellus reuocauit omnes suas facultates, & idem fecit Paulus Quartus initio citationis, sed quia tamen illa fuit reuocatio earum facultatum ille permansit semper Nuncius licet esset mortuus Iulius Tertius quoniam Archiepiscopus erat Nuncius Sedis Apostolicæ. c. si gratiosè, de rescrip. in sexto. Deinde Paulus Quartus reuocauit illas facultates, & vltimo demum sequuta est regula de qua nos agimus f in qua ille expressè reuocat omnes nuncios à prædecessoribus suis constitutos inter quos dubium non est ex vi verborum comprehendi Archiepiscopum cum ille fuerit creatus à Julio Tertio, igitur reuocato Nuncio sunt etiam reuocatae facultates. l. semper. §. negotiatores. §. fin. Bart. Bal. Saly. Castr. l. seruamus. C. de test. milit. præterquam quod hic propter reuocationem iudicij est reuocatio facultatum expressa, & ita in hoc capite res nullam videtur habere difficultatem, sed quia deinde adsunt exceptiones in regula reuocatoria de quibus supra visum est dominis propriè cadere sub exceptione. Nam f nuncijs ad Imperatorem iam soliti sunt mitti vltra 40. annos, & hoc dixerunt adeo notum esse, vt alia probatione non indigeat in eo attestati sunt aliqui ex dominis se certo scire eum fuisse eo tempore cum negocia componerentur, & Papæ ad eam eadem f motum esse ob nimium amplas facultates concessas à Julio Tertio legato Portugallia quas cum voluerit reuocare expressè, & iudicialiter, ne illi iniuriam facere videretur voluit vti hac verborum generalitate, vt videretur regula esse communis cum tamen ille nollet reuocare alios suos iudices solitos, & ideo adiectas fuisse illas exceptiones. Ob hanc causam, & hanc affirmauerunt mentem omnino sanctissimi fuisse.

Barchinonen. anniuersariorum. 28. Iunij. 1557.

S V M M A R I V M.

- 1 Monachus claustralis Vicarius Abbatis existens vtrum beneficiatus esse possit.
2 Impugnati articuli aliquando a parte conceduntur vt ce-

- terior cause expeditio sequatur.
3 Compulsor vt quis esse possit de substantia officij non est, vt sit in dignitate constitutus.
4 Prior claustralis subest Abbati, & tantum claustrum curam gerit.
5 Abbatis aut prioris conuentualis maior & potior est licentia concessa Vicario Compulsori, quam claustralis prioris.

DECISIO CCCCLIX.

C Vm in eadem causa supra 25. Maij conclusum fuisset extractionem iurium facta à Vicario . . . Canonico regulati validior fuisse nihil probatur hunc fuisse f Monachum claustralem nunc beneficiatum articulos produxerunt cõtra capitulum, vt ostendat Vicarium hunc fuisse omnino claustralem: agentes autem pro capitulo quamuis hos articulos impugnarēt, f tamen vt celerius causa expediretur voluerunt ea omnino admittere quæ in his continentur, & adhuc asserbant Vicarium illum fuisse legitimum compulsorem ex rationibus alijs traditis f præsertim cum in compulsore non requiritur dignitas de qua in c. statutū de referuat. in 6. & per Rotam de rescr. in nou. 30. cum ad. . . . ad bonif. clem. si principalis de rescript. nu. 20. & 42. quam rationem nunc, & probauit Rota. Quoad obiectiones autem, & allegationes beneficiatorum responsum fuisse, ea forte potuisse procedere si probassent hunc priorem, qui dedit licentiam Vicario fuisse priorem claustralem. f Nam cum prior claustralis habeat abbatem superiorem, & ipse curam gerat tantum claustrum, c. cum ad monasterium. §. prior autem, & §. Abbas vero de stat. Monach. & ait glo. in d. Clem. & si principalis vers. claustra: potuisset fortè dici hanc sententiam nullā esse, quia prior claustralis tantum ea debet curare, quæ ad claustrum spectant, & ita procedit Rota in d. Clem. & si principalis, vbi Anchar. nu. 9. Bart. nu. 22. 29. Imol. num. 3. & 5. & alia adducta à beneficiatis, secus verò est vbi licentia f conceditur ab Abbate aut priore conuentuali, qui hac potest Card. Clem. religiosus de procur. 3. not. facit Clem. ne in agro. §. ceterum, vers. conuentualis de statu Monach. 478. Staphil. pag. 58. prout accidit in casu nostro sicut constat in instrumento producto allegatum etiam fuit pro Canonicis Felyn. c. decernimus, de iud. . . col. penult. & Purpur. rubr. de officijs eius, col. fin. qui attestatur de communi.

Neapolitan. pecuniaria. 28. Iunij. 1557.

S V M M A R I V M.

- 1 Intentio partis agentis an possit probari si testes quidam de administratione suorum bonorum per quendam tertium facta 15. annorum spatio alij 20. alij vero 25. deponant.
2 Matriona possidere potest curam q, rerum gerere quamuis per alium eiusdem bona administrantur.
3 Probatio hæc an indefinita sit. f probare quendam tertium bona sua administrasse si non addatur omnia.
4 Testes deponentes quantum fieri potest a mendacio, & contrarietate defendi debent.
5 Condemnatio an fieri possit in certam quantitatem ratione administrationis non perfecte confito de redditibus bonorum administratorum.

DECISIO CCCCL.

Quoniam dubium propositum erat satis amplum si quas continebat probationes domini Vincentij, & quæ ex aduerso à religione opponuntur continebat deinde an sententiæ super his latae sunt confirmandæ in quibus quidem sententijs duo comprehenduntur, alterum est quod religio condemnatur in scutis 3000. alterum est quod condemnatur ad cedendum rationem administrationis Capuani: Rota voluit hæc omnia nunc capita decidere, sed primum tantum firmavit circa administrationem & conclusitque intentionem D. Ioan. Vincentij ex deductis clarè esse probatum, nec iam elidi, & offuscari ex his quæ obijciuntur à Religione. Nam pro parte D. Vincentij probatur Capuanum administrasse illius bona, ac reditus per quam plures annos, & aliqui deponunt de 25. annis, alij de 20. alij de 15. & simul, & testes de his deponentes reddunt etiam congruam rationem sententiæ, & circa probationem administrationis nihil dubitatum sit quin ex eis pars probetur: pro parte vero religionis quæ adducuntur non elidunt nec minuunt si Capuanus administraverit cum possit quidem Sarra possidere, & rerum curam gerere & tamen Capuanum illa administrare, ut quotidie videmus in nobilibus viris, & alijs dominis rerum accidere, quoniam ipsi quidem possident, sed habent deinde agentes, & famulos qui ea administrant deinde & probatio D. Ioan. Vincentij est indefinita, videlicet, quod Capuanus administrabat eius bona, sed non dicit omnia prout in eius articulo. Idemque aiunt omnes testes quapropter licet Sarra administraret etiam aliqua bona non ideo excluditur depositio testium in alijs bonis. Tertio cum probatio Io. Vincentij comprehendat longius tempus non repugnat administrationi Sarrae, quæ fuit tantum post discessum Ioan. Vincentij, quæ omnia eo magis sunt adnotanda, quod agitur de & defendendo testes, à mendacio, & repugnantia iuxta c. cum tu, de testib. & ex his respondetur ad alia omnia pro parte religionis, quoniam necessario non concludunt, imo multa sunt, quæ potius firmant probationem Io. Vincentij, ut est tertium instrumentum, & quamplures literæ Sarrae quæ ostendunt Capuanum administrasse, & Sarram solitum ei omnia concedere: quoad alia duo capita præsertim quoad eodem nationem & in scu. 3000. nihil fuit firmatum, quoniam dd. prius voluerunt intelligere clarè, qui esset reditus omnium bonorum D. Io. Vincentij, & in qua summa dicatur fraudatus, ita ut intelligant an sit verisimile cum hac in summa potuisse fraudari.

PALEOTI.

Pisana parochialis sancti Iacobi. 28. Iunii. 1557.

SVMMA RIVM.

- 1 Ius patronatus aliquando patronis competit, vt vniuersitati, & collegio, aliquando vt particularibus.
- 2 Patronus an bis iuramentum præstitum variare possit.

DECISIO CCCCLI.

Causa vertebatur super iure patronatus, & cæt. ex præsentatis potius habendus esset. Quoniam autem multæ oriebantur difficultates fuit reiecta ad Calendas dubitabatur enim primo, & an ius patronatus competat his patronis, tanquam vniuersitati, & col-

2 legio, an vt particularibus deinde, & an potuit bis variare postea iuramentum, obstatque in re, contrarij ferè sunt inter se Alex. conf. 16. & 3. Et Lambert. in tract. fol. 307. vers. an potuerit ita absolui à iuramento non citata parte, & similiter.

PALEOTI.

Mediolanen. Capellania de Castillone. 1. Iulij. 1557.

SVMMA RIVM.

- 1 Confito nondum de acceptatione principalis mandatum tamen procuratoris ad acceptandum licet generale sufficit, & ad capiendam possessionem beneficij collati principali.
- 2 Principalis dans mandatum procuratori ad possessionem capiendam beneficiorum sibi conferendorum dat etiam facultatem vt collatione facta statim id exequatur nomine beneficij licet non expresso.
- 3 Possessorio vbi agitur, sufficit coloratus titulus ex superioris autoritate.
- 4 Mandatum si sit expressè apprehendendi quæcunque beneficia, & dicitur mandatum apprehendendi possessionem & beneficia item acceptandi.
- 5 Verbum apprehendendi in mandato procuratorio positum potissimum refertur ad possessionem beneficij capiendam.

DECISIO CCCCLII.

Quamuis hoc idem ferè dubium in eadem causa anno præcedenti, coram domino Chilianen. fuisset decisum, tum cum in secunda instantia lis coram me ageretur, non potui deesse supplicationi partis, quin rursus causam proponerem nonnullis adiectis: domini autem prior. decif. intrepidè firmarunt, videlicet, & mandatum id fuisse sufficiens ad possessionem capiendam beneficij collati Cluffiano quamuis de eius acceptatione nondum constaret, idque ex tex. in ter. in c. si tibi absentis, Abbas, c. accedens, de præb. in 2. oppos. & c. cum nostris, de concess. præb. & qui igitur dat mandatum procuratori ad capiendam possessionem beneficiorum sibi conferendorum, dat etiam facultatem, vt statim collatione facta id exequatur, licet beneficij nominatione non exprimat, Bisig. 4. de procur. Cass. 2. nu. 6. de concess. præb. coniunctis dictis per Abb. d. c. cum nostris, nu. 6. 8. 2. 2. & maximè quando nunc agitur & possessorio in quo sufficit coloratus titulus ex autoritate superioris, vt 393. 422. & facit conf. Bertrand. 22. 4. nu. 19. cum. 3. addebant, quod & mandatum Cluffiani erat expressè etiam ad apprehendendum quæcunque beneficia, quibus verbis contineri dicebant ius apprehendendi possessionis, & acceptandum beneficia: verum hæc ratio non satis tuta visa fuit, quoniam & id verbum apprehendendi potius ad possessionem spectat, itaque priores magis probatae fuerunt.

PALEOTI.

Romana. 200. 1. Iulij. 1557.

SVMMA RIVM.

- 1 Cause longa discussione indigentes ob maturiorem deliberationem à Rota in tempus oportunum magis reijci solent.

DECISIO CCCCLIII.

Causa fuit & reiecta ad cal. quoniam non poterunt absolui ea vnica propositione, & indigebat longiori excussione.

PALEOTI.

Nolana sequestri in vltima audientia. 15. Iulij. 1557.

SVMMA RIVM.

- 1 Sententia lata contra prælatum super spolijs reuocatione non citata parte ad videndum decerni sequestrum vtrius sit valida.
- 2 Sequestrum cuius rei causa potissimum veniat parti petenti concedendum, vel non.

DECISIO CCCCLIII.

Lata fuerat sententia à Iulio & contra Cardinalem super reuocatione spolijs pensionis non rite factæ, & quia pars non citauerat Cardinalem, & ad videndum decerni sequestrum D. Iulius tulit sententiam, tantum, nec sententiam apposuit postea cum appellationis causa coram me penderet petijt pars sequestrum apponi vigore inuocationis Cardinalis negabat esse locum sequestro ex decif. Aegid. 54. verum Rota mandauit mihi vt discernerem illud ex officio, iux. decif. Castad. 3. in fin. de rest. spol. & non enim conceditur sequestrum vigore clem. ad compescendos quo casu procedit d. decif. 54. sed potius hoc totum sit ex officijs, vt supra per Cass. dicebant etiam aliqui si spoliolum non fuisset super tota causa, fortè non debuisset decerni sequestrum, sed secus erat in casu nostro.

PALEOTI.

Romana de infessuris. 17. Octobris. 1557.

SVMMA RIVM.

- 1 Vendens domum, & promittens de euictione lite mota, ipsius domus causa ad defensionem tenetur emptori.
- 2 Excludere volens aduersarium ad exclusionem necessario requiritur, vt adferat probationes est necesse.
- 3 Dominium domus ad se pertinere probare volens audientis est, eoq; non probato iudicium fertur pro possessore.

DECISIO CCCCLV.

Marius de infessuris agebat rei vindicatione domus cuiusdam, contra Branchadorum, & quia & quidam de Amodeis vendiderunt hanc domum Branchadoro, & promiserant, ideo hi nunc susceperant litem, & causam prosequerantur, Marius iam obtinuerat sententiam à domino Decano contra Amodeos, postea dominus Chilianen. eam reuocauerat, ea deinde deuoluta fuit ad dominum Antonium Augustinum, & coram eo multis dubijs propositis conclusum fuerat nihil & probari ex parte Amodeorum quod Marius excluderent si quidem prætendebant ipsi hanc domum fuisse causam restitutionis dotis assignatâ Felicitæ de Amodeis eamque ad eam peruenisse. hoc tamen, quia non probatur dixit Rota Marius audiendum esse & si velit probare dominium domus ad se spectare alioquin Amo-

deos absoluedas esse cum possideant. Quoniam verò pro parte Marij, aliàs nonnulla deducta fuerant, & cum essent proposita in Rota coram domino Chilianen. ostensum fuit ea non sufficere, statui ego qui fueram surrogatus in locum domini Antonij Augustini omnia vndique colligere, quæ ius suum probarent, tamen proposui dubium satis amplum, vt si fieri posset vnica propositione eam terminarem quæ inter..... pauperes sub titulo pauperum litantium, dixerunt retentis iisdem informationibus, iterum dubitari posse sub aliquo certo capite de quo in puncto, & si placeret proponerem, hoc videlicet an ex deductis constet de titulo, & præscriptione Io. Pauli ad effectum de quo agitur.

PALEOTI.

Perusina parochialis Sanctæ Crucis. 17. Octobris. 1557.

SVMMA RIVM.

- 1 Attentata an dici possit possessio tempore litis pendentiæ capta.
- 2 Gratiola surrogatio in beneficio tribuit etiam ius quo ad capiendam possessionem.
- 3 Surrogatio alia gratiosa est alia rigorosa, vt alia quo ad litem.
- 4 Surrogatus etiam gratiosè, & possessionem capiens post multum temporis adhuc lite pendente, an dicatur attentare.
- 5 Possessio capta ex cessione intrusi alicuius in beneficio, utiq; dicitur attentata.

DECISIO CCCCLVI.

Marius Rodianus commiserat causam contra Robertum rectorem, & possessorem beneficij de..... citationis obtinuit, sed nondum fuerat executata citatio Robertus deinde resignauit in fauorem Fuscherij, qui litteras expeditiuit cum gratiosa surrogatione etiam quoad possessionem post resignationem; Marius exequutus citationem contra Robertum, Robertus deinde sustinens litem, & permansens in possessione mortuus est infra quatuor menses, Marius prosequutus est litem contra interesse habere putantes, & obiecta sententia ac executorialibus eas intimare fecit cuidam Guidoni intruso post obitum Roberti Fuscherij mouit litem contra Guidonem intrusum postea Guido cessit ei possessionem, atque ita Fuscherij ingressus est possessionem & Marius inde dicebat causam attentatam esse quia cepta lite pendente, & executoriales impetratas ipsum afficere, Fuscherij se tuebatur gratiosa surrogatione & quæ ei etiam tribuit ius quoad possessionem, & nonnulla alia deducebat & quando respondebat Marius surrogatus non prodeisse, quia tunc non aderat lis & surrogatio habet clausulam quatenus beneficium esset litigiosum responsum & fuit id fortè procedere in surrogatione rigorosa, iuxta Rot. in nou. 411. hic locum esse cum contingat duplicem surrogationem, alteram quoad possessionem, alteram quoad litem quid etiam aliàs firmatum fuit coram D. Aldobrandino in causa CæsarAugustana parochialis die prima Decembris. 1557. vbi visum fuit dictum, quod & surrogatus gratiosè si capiat possessionem post multum tempus etiam pendente lite dicitur attentare: verum domini in alijs dubitabant, videlicet, an possessio Fuscherij sit attentata, eo quod capta fuit post mortem Roberti, & post sententiam latam contra

tra interesse putantes ei capta ex concessione, & de manu Guidonis intrusi dixeruntque dubium esse ad hæc capita redigen.

PALEOTI.

Romana fideicommissi de Gracbis. 21. Octobris. 1557.

SUMMARIUM.

- 1 Lite pendente causa locationis domus facta à iam defuncto dicitur extincta locatio.
2 Conductore persistente in domo locata à defuncto si fiat recognitio locationis nomine hæredum, vtrum vigore istius recognitionis in possessionem veniant mittendi.
3 Colonus aut inquilinus esse desinens per obitum locatoris, sed simplex detentor, non potest per actum fictum transferre in alium possessionem.
4 Possidente nemine, & iacente hereditate, & dum vacua est possessio, ille qui desijt esse colonus, rei insistendo transferre potest possessionem.
5 Creditum aureorum centum non est huiusmodi, vt eius causa possessio domus in creditore debeat transferri quæ multo maioris valoris est.

DECISIO CCCCLVII.

Michael Angelus locauerat quoddam Casale Virgilio ad 12. annos & Virgilius sublocauerat Mario: Mortuo postea Michael Angelo orta fuit lis inter Vincentium de Rubcis, & duas sorores Michaelis Angeli super eius hereditate, & præsertim hoc casale quia lite pendente finita est locatio Marij, ipse tamen adhuc insistebat in casali: placuit deinde Mario dum ita insisteret recognoscere in duas illas sorores, & constituit se nomine illarum possidere. Dabitaui ego, 2 Jan hæc recognitio sufficeret, ita vt ille essent mittendæ in possessionem, & præponi Vincentio in possessorio. Plurima pars dominorû sentiebat hanc recognitionem nihil prodesse, eo quod cum iam finita esset locatio Marij, & ipse amplius non esset colonus, sed detentor simplex non potuit per actum fictum transferre in alium possessionem. Bal. rub. C. de contrah. empt. q. 16. Alexan. l. quod nemo, nu. 26. de acquir. possess. cum ijs tamen inter veterem possessionem per quos possidemus, vt seruus, procurator, colonus, vel inquilinus, non autem ille qui nullum ius habet Bar. l. peregrin. §. quibus. vers. quero, quæ est ratio, & l. si id quod. §. primo, de acquir. possess. & not. in l. fin. C. eodem. Quidam tamen dissentiebant quoniam possessio esset vacans, & iacente hereditate nemine possidente, ille qui desijt colonus esse insistendo rei potuit transferre possessionem, cum possessio illa civilis, quæ à nemine occupata est, accedat illi detentioni Claud. l. quod in eo de acq. pos. Tiraquel. de constit. in 3. part. 14. limit. nu. 5. in hac igitur difficultate nihil fuit firmatum, sed dixerunt domini, vt dubium restringeretur. Quo ad alia verò de quibus in puncto de credito Marij in eo casali nulla fuit altercatio quæ cum ratione tantum centum aureorum ad quam summam ascendebat eius creditum, non possit transferre possessionem Casalis multo maioris æstimationis. l. vt nemo plus de reg. iur.

PALEOTI.

Compostellan. Archidiaconatus. 21. Octobris. 1557.

SUMMARIUM.

- 1 Consensus in resignatione antea præstitus, & postea reuo-

catus coram Notario si à parte resignataria extendatur non citato resignante an sit validus.

- 2 Consensus præstitus ab beneficij resignationem reuocari potest cum protestatione, & sic resignatio est nulla.
3 Regula est Cancellariæ quæ prohibet resignationes expediri nisi prius expressus consensus fuerit præstitus in Cancellaria.
4 Pontifex summus nullam resignationem admittit nisi constet de mente ipsius resignantis, vt patet in eius signaturæ, quæ tacitam habet conditionem quatenus supplicantes in eadem voluntate persistant.
5 Papa gratias in beneficiorum resignatione concedit non Datarius.
6 Stylus Curie obseruat, vt etiam post adeptam possessionem & solutam compositionem Datario adhuc ante extensum consensum resignans possit variare.
7 Regula præstationis consensus ostendit Papam extensionem denegare post dies quindecim à tempore missæ supplicationis ad registrum propter fraudes quæ admitti solent.
8 Consensus præstitus semel an possit reuocari.
9 Res adhuc integra dicitur quæ variationem patitur, & admittit voluntatis mutationem.
10 Reuocatus consensus non potest extendi, vt pote cum nullus sit, cum ad nulla fieri non possit extensio.
11 Papa defectum consensus in resignatione requisiti supplere non potest.

DECISIO CCCCLVIII.

Gometius Vasquez resignauerat Archidiaconatû in fauorem Ludouici de Torres clerici Cameræ & concesserat super parua data tantum, postea antequam parua data extenderetur reuocauit coram Notario eodem dict. paru. consensum & potestatus fuit inde extenderetur, deinde ad mandatum R. Iulij de Sacchis alterius clerici Camera: fuit quæ extensus ille consensus non citato aliter Gometio, & non obstante eius protestatione, nunc quia Ludouicus de Torres expeditis literis petebat canonizatoriam, proposui dubium an esset danda, & an resignatio subsisteret: domini vniuersim responderunt rem esse minime dubiam, & sepius decisam, 1 videlicet quod consensum parum reuocari potuisset, & resignationem esse nullam, & aliàs conclusum fuit coram domino Quiroga, & in causa Cameracen. canonicatus, & præbendæ, die 8. Octobris. 1556. & coram Capi zocco in causa Gerunden. beneficiorum. 1557. Rationes sunt multiplices. Primo ob quod regulam Cancellariæ 43. quæ prohibet resignationes expediri nisi prius expressus consensus fuerit præstitus in Cancellaria, vnde cum paruum consensus non adhibeatur in Cancellaria constat tamen non sufficere, argumento Sarnen. in regula de surrogan. tollit. q. 10. & de iust. resig. q. 31. & in reg. de publ. resig. q. 7. nu. 4. & 2. quia Papa non admittit resignationem nisi constet de mente resignantis, c. admonet. c. super hac, de renunc. quinimo eius signatura habet tacitam conditionem quatenus supplicantes in eadem voluntate persistant. Abb. c. super eo, num. 8. de cond. appol. & ob id gratia trahitur ad e di datæ parue Cassad. 1. & 2. de renun. vnde cû in casu nostro ante diē grā superuenerit, penitentia non potest retrotrahi, quia extrema non sunt habilia. l. bonorû. ff. rem rat. hab. Dec. l. contractus, nu. 23. de reg. iur. quæ fuit ratio Abb. d. c. ad fin. de cond. appol. 5 Tertio quod cum Papa concedat gratias, & nõ Datarius, consensus super parua data nullum ius tribuit, & res adhuc dicitur integra, & locus est penitentia: l. si pecunia de condi. ob causam. l. fin. vbi Dec. in 4. not. c. de pact. sicut & donat.

& donat. facta absenti reuocata ante acceptationem facta ab eo qui debet acceptare non obstante stipulatione Notarij Dec. leg. contractus, num. 2. z. de reg. iur. Tiraquel. de constit. limit. 30. nu. 8. & seq. Quarto hoc comprobatur sty lus Curie quoad videmus hos paruos consensus, vt plurimum permanere apud ipsas partes, nec tradi Notario, & interim licere vnicuique res arbitrio suo tractare quod non concederetur si hic paruum consensus esset irrevocabilis, iuxta not. in cap. quoniam graui, de crimin. fals. Afflict. 253. nu. 4. idemque quod stylus obseruat, vt etiam post correctam possessionem, & solutam compositionem Datario adhuc ante extensum consensum possit resignans variare Put. 29. de renunc. Decani. 48. Mohed. 189. Quinto facit regula de præst. consen. vbi quod Papa denegat extensionem post quindecim dies à tempore missæ supplicationis ad registrandum propter fraudes quæ fiebant dum differebatur extensio consensus cum interim status beneficiorum esset in certo quod idcirco contingebat, quia interim in arbitrio cedentis erat valere commissionem à se factam à resignante vel eius procuratore renuntiatio sumptorum dicitur perfecta. Cassad. prima de renunc. Sarnen. de infr. resig. quæst. 31. quoniam in casu nostro Gometius consensit tantum super parua data, non autem super supplicatione, nec causam porrexit imò expressè constat de contrario eius consensu ex reuocatione, & protestatione, aliàs aliquis posset fingere supplicationem, & surripere beneficiû, vt apud Sarnen. de reg. collig. quæst. 10. Non obstat quod quod consensus semel præstitus non debeat posse reuocari, iuxta reg. c. quod semel, de reg. iur. in 6. nam non dicitur præstitus. In non videtur, de acquir. possess. & latè Tiraquel. l. si vnquã verbo susceperit, nu. 167. cum enim fuerit adhibitus tantum super parua data, & sic super. .... informis quod res dicitur adhuc integra, quæ patitur variationem. l. fin. vbi Ias. in prima limit. de pact. Alex. l. si pecuniam, de cond. ob causam. Non obstat quod consensus hic fuerit extensus mandato Pauli clerici quoniam cum præsupponebamus quod quod consensus fuisse reuocatum, vtique non potuit extendi id quod non erat, l. si manente. l. dies in princip. de dam. infect. præterquam quod Camera non habet hanc facultatem cum quod nec etiam Papa possit supplere defectum consensus. Sarnen. in cõpen. vtri signat. nu. 71. vers. idem est in consensu cum similib.

PALEOTI.

Romana domus. 12. Nouembri. 1557.

SUMMARIUM.

- 1 Titulus aliqualis probatus ex diuisione fratrum an fidem faciat de dominio domus quondam fratris prædefuncti.
2 Testis patronus ipsius pro quo deponit non est omni exceptione maior, potest tamen in probatione domini admitti.

DECISIO CCCCLIX.

Verant examinati varijs testes ad probandum dominium domus detentum ab Amodis, quia Marius de infelsuris prætendebat fuisse Io. Pauli fratris sui, & ad se spectare, quia dubitauit, an ex deductis constaret de titulo Io. Pauli, & sufficienter eius possessio esset probata quoad effectum de quo agebatur. Rota conclusit probari quendam titulum ex diuisione facta inter Ioan. Paul. & fratrem eius Castren. prima coram vtri. num. Dec. cõf. 29. in 3. Bart. Cast. l. cum solus numero.

hac igitur prouisio probatur ex primo & secundo teste clarè, tamen alijs multis adminiculis concurrentibus. Itè possessio Ioan. Pauli probatur ex omnibus ferè testibus tempus autem possessionis, videlicet post diuisionem, hoc non probatur. Nam tertius testis probat quædam, sed alij non quod fuerit post diuisionem, & quamuis aliàs testes præsumantur testes Aim. 28. in fin. tamen in casu isto quia ille tertius testis est patronus Marij, & ita non est maior exceptio, & quia hic agitur de probando dominio Rota voluit hoc admittere dixeruntque vt aliàs particulariter agatur an probetur possessio sufficiens post diuisionem, vel videatur an sufficiat Marij titulus pro hærede Io. Pauli, nam tunc possessio eidem sufficeret, & omnia contraria tenerent.

PALEOTI.

Caurien. Archidiacon. 12. Nouembri. 1557.

SUMMARIUM.

- 1 Impetrari potest declaratoria contra non parentem executorialibus.
2 Cessione facta in tertium beneficij, si quis fuerit spoliatus, an acta tanquam attentata veniant purganda.
3 Constito de bono iure ex actis istius qui rem iudicatam obtinuit non veniunt consideranda attentata.

DECISIO CCCCLX.

Gutterius duas conformes, ac executoriales obtinuerat contra Didacum postea cessit ius suum in Petrum, & Petrus in Alphonsum cum surrogatione etiam quoad prosecutionem executorialium, quia Alphonsum tunc agebat quod ad declaratoriam contra Didacum non parentem executorialibus Didacus excipiebatur se fuisse à Gutterio spoliatum post cessionem factam in Petrum, quod ideoque hæc attentata prius esse purganda domini dixerunt duos casus. Primus est, si Petrus acceptauit cessionem antequam Gutterius spoliaret Didacum, & tunc clarum, & posse procedi ad instantiam Alphonsum contra Didacum ad declaratoriam, eo quod Gutterius qui cum spoliatus est iure. Tertius quia non potest impedire ius Alphonsum, Rot. 3. de caus. poss. & propriè, & 438. in nou. Bisig. 4. de iudi. Tholos. 493. Mil. vers. possessorio recuperandi agens, 35. est casus vbi Gutterius spoliasset, antequam Petrus acceptauerit, & tunc quoniam Petrus accessorie succedit in Vitall. qui deinde transfert in Alphonsum, qui nunc igitur videtur ei ob stare hoc, & si vult agere videtur prius cogen. purgare attentata Franc. c. bona, col. 3. de appell. secus si nollet agere, vt quidam dicebant quod alij etiam dicebant quod si constat mihi in actis de bono iure Didac. qui obtinuit rem iudicatam, tunc hæc attentata non esse consideranda Rot. in nou. de restit. spol. alij tamen dissentiebant ob priuilegium attentatorum videndum crit quo tempore fuerit facta hæc acceptatio.

PALEOTI.

Romana dotis de Iuuenalibus. 14. Nouemb. 1557.

SUMMARIUM.

- 1 Causæ maximè dotales commissæ in publica audientia Rotali possunt etiam committi vt priuatim domi ab Auditore pöderetur sine Rotæ participatione & cognoscatur. Dotis

2. *Dotis causa à re iudicata etiam appellari potest maxime si in sententia dotis mentio facta non fuerit.*
3. *Pars volens excludere aduersarium à bonis in qua dotem petit, oportet vt ostendat se, & non illam ad bona etiam dotis nomine ius vllum habere, aliàs executio instrumenti to dotali danda est.*
4. *Statutum vrbis omnes reijcit exceptiones præter falsitatis & solutionis.*

DECISIO CCCCLXI.

Quamuis hæc causa fuisset mihi commissa in audientia publica iuxta Rotam, & deinde in sacro consilio rursus mihi concessa, vt solus domi sine participatione Rotæ eam cognoscerem, tamen quia dubiū coram varijs tribunalibus fuerat agitatum, & nunquam decisum, & quam plura acta, & instrumenta, & registra erant de perdita, & etiam vt parti petenti satisfacerē proposui in Rota, vt intelligerem, an Hieronyma, quæ petebat dotem à Concordia appellare posset ex quadam re iudicata Marefcotti cuius sententiæ non extabant, nec acta, nec articuli, nec quid aliud: cum itaq; Hieronyma ostenderet instrumentum suum dotale, & bona sibi in eo assignata nunc detineri à Concordia replicabat Cōcordia ius Hieronymæ in illis non competere quoniam Marefcottus eam excluderat: data igitur copia commissionis, & sine Rota conclusi rem iudicatam nō obstare Hieronymæ petenti dotem fuisse assignatam in bonis ritè, & quia sententia Marefcotti adiudicet concordia tantum bona omnia ritè, necesse est, vt Concordia si velit excludere Hieronymam super dote, quæ petitur, ostendat illam non comprehendendi in bonis ritè: dixerunt autem hoc debere ostendi statim aliàs dandam esse executionem instrumento dotali Hieronymæ, præsertim

4. *† ob statutum vrbis quod reijcit omnes exceptiones præter duas falsitates, secundum est solutionis: tenetur igitur Cōcordia docere statim, & clarè de iure suo, alioquin mandauit mihi Rota, vt exequar instrumentum maxime cum habeam validas, & vrgentes commissiones ex sacro consilio super hoc, & sit pauper vidua, quæ dotem petit, & non constet mihi fuisse coram Marefcotto productum instrumentum dotale, aut cum cognitio de meritis istius dotis, cum instrumenta, & acta non reperiantur, & sententia nihil de dote exprimat.*

PALEOTI.

Illerden.parrochialis. 16. Nouembr. 1557.

SVMMARIVM.

1. *Clausula realem & actualem acceptandi possessionem in mandato procuratorio ad acceptandum beneficia posita quid operetur.*
Quæ clausula nec non realem, & actualem, & c. æque principaliter non accessorie debet intelligi, nu. seq.
3. *Mandatum cum clausula, nec non, generale est, & ideo intelligitur indefinite ad omnia beneficia acceptanda.*
4. *Reus quando est possessor potest instare pro absolutoria.*
5. *Mandati procuratorij contextus docere potest de mente constituentis, & an sint in eo posita clausula accessoria, vel æque principales.*
6. *Verba beneficiorum, & iurium eorundem in mandato procuratorio posita præcedentiã respiciunt, & sic gratiam expectatiuã, si de illa principaliter fuerit datū mādātū.*

DECISIO CCCCLXII.

ERat constitutus procurator ad prosequendum litteras gratiæ expectatiuæ ad acceptandum quæcūq;

beneficia deinde † aderat clausula, nec non realem, & actualem possessionem beneficij, seu beneficiorum.... & pertinentiarum eorundem capiendi possessionem ecclesiæ parrochialis de qua agitur collatā prouisione Ordinarij: Duo ex dominis sentiebāt mādātum fuisse idoneum, primo ob illam † clausulam nec non, quæ intelligitur equè principaliter nō accessorie. Aegid. 558. Ruin. 114. nu. 4. & 5. in 4. Sarnen. de instr. relig. q. 34. nu. 4. Secundo, quia in prima parte mandati fit mentio de beneficij vigore gratiæ expectatiuæ in secunda autem parte nihil de his exprimitur, sed generaliter tantum. Tertio, quia in formularijs vbi referunt mandata ad gratias expectatiuas dici solet beneficiorum huiusmodi aut beneficiorum prædictorum, aut quid simile, hic autem nihil tale dicitur, ergo non est simpliciter ad gratiam expectatiuam dixerunt vnum vel plura. deinde in secunda parte in vers. nec non, ait beneficij vel beneficiorum quali. . . . idem † quod supra, Secundo quia ex ipso contextu mandati apparebat illam clausulam, nec non, esse accessoriam ad præcedē. & ideo intelligendum in iisdem terminis, Tertio, quia si cōstituentis intellexisset de omnibus beneficij potuisset dare mādātum generale absque alia mentione expectatiuæ. Quarto quia si fecisset de alijs beneficij dedisset aliud mādātum ad petendū collationē ab Ordinario, prout fieri solet in his mādatis. Quinto ex serie ipsius mandati constat procuratorem constitutum esse primo ad prosequendas litteras gratiæ expectatiuæ, deinde ad acceptandum beneficia, postea ad capiendum possessionem, quæ omnia prout continuata sunt, ita etiã pendunt ab eadem causa, & ex his responsum fuit in contrarium. Nam hic constat de mente constituentis, & ad decid. Crescen. 99. dicebatur eum loqui vbi est facta mentio de lite indefinite: hic vero in vers. nec non, dicitur beneficiorum, & iurium eorundem, quod verbum eorundem, repetit præcedentiã, & pertinet ad gratiam expectatiuam, vt idem concludebat.

PALEOTI.

Romana fideicommissi de Gracchis. 16. Nouembr. 1557.

SVMMARIVM.

1. *Conductor finita locatione perseverans tamen in casali, tanquam conductor, si recognoscat dominam proprietatis, an ex hoc actu recognitionis acquirat possessionem.*
2. *Detentor nudus non potest per constitutionem, aut aliud factum transferre possessionem.*
3. *Iacente hereditate non dicitur vacans possessio.*
4. *Possessio naturalis licet aliquando ad se transferat civilem, tamen in detetione quæ est meri facti, non videtur idem posse operari.*
5. *Præsupposito quod hereditas sit iacens, ac vacans possessio, potest conductor qui in ea perseverat eam occupare, & in alium transferre.*
6. *Absenti animo acquiri potest per amicum, subsequente acquisitionis ratificatione.*
7. *Colonus mortuo domino transfert possessionem in alium per constitutum.*

Contra-

8. *Contrarietas opinionum inter Doctores adhibita distinctione saluatur.*
9. *Detentor ignorans vacare possessionem, non potest habere animum eam acquirendi.*

DECISIO CCCCLXIII.

Hæc causa fuerat à me proposita die 21. Octobris sed difficultas nūc in eo versabatur. An Marius cuius finita erat locatio, & tamē detinebat casale recognoscēdo deinde in dominam Lucretiam acquisierit possessionem vacantē saltem in ipso actu recognitionis, ita vt casale transfulerit in eam: causa fuit accuratè disputata, & ea quæ dubium faciebant pro parte negatiua hæc videbantur: primo, quia † nudus detetor prout erat Marius non potest per constitutionem, aut aliud factum transferre possessionem. Bal. rub. C. de contrah. empt. q. 16. Alex. l. quod meo, nu. 26. eodem titulo.

3. Secundo, quia † iacente hereditate possessio non dicitur vacans. Dec. in term. conf. 400. nu. 6. Bal. in l. fin. nu. 1. C. de edict. Diui Adria. Vnde Marius detentor non potuit causam hoc modo transferre. Tertio † licet quod naturalis possessio quandoque ad se transferat civilem, & contra Bar. l. 1. col. 3. de acquir. poss. l. 3. §. ex contrario, nu. 67. co. tit. tamē in detetione, quæ est meri facti non videtur idem posse operari. l. Celsus, in princ. ad exhiben. l. l. clam possidere, §. qui ad nundinas, nu. 7. de acquir. poss. vnde Bar. Alex. & alij in d. l. quod meo, loquūtur tantum in colono, & similibus, non aut in mero detentore. Quarto quia in casu nostro non est simplex constitutum nec effectuale, & factum à Mario tāquam à colono, cum tamen non esset: & erga mulieres illas, tanquā fideicommissarius, quod tamen illis non licebat. Inō dubium. C. de leg. his tamen nō obsit. Rota quoad id caput de quo in informationibus præcipuè agebatur, contrarium firmavit, varios tamen casus cōsiderando, ac primo dixit, cum præsupponamus † hereditatem iacētē ac possessionem vacantem, ideo potuisse eam Mariū certè occupare, & in alium transferre. Bar. decid. l. fin. nu. 4. C. de edict. Diui Adria. & Vbert. nu. 11. sicut & famico absentis acquirere possessionem, videlicet eo ratificante. Rota in nou. 150. & facit in materia nostra conf. Rui. 158. in 1. col. penult. Adducebatur, & à quibusdā, l. interdū, in princ. de acquir. poss. cum summario Bart. ibi. & Aret. sed tamē hæc non multum vrgere videbantur, quoniam vbi rogās precario possidebat, & dum rogabat alium, & alius consentit, ille alius acquirat possessionem quam rogans habebat; secus in casu nostro. Verū ratio præcipua huius opinionis ea visa fuit quod cum possessio esset vacans, potuit eam Marius acquirere, & in alium transferre, vt supra. Non obstat primum argumentū, quia regula quidem ea est detentore, quod per constitutum non possit transferre possessionem, Bal. d. q. 14. sed limitatio est, vt locus non habeat quando possessio vacat, † sicuti & colonus mortuo domino per constitutum transfert quod antea licebat. Alex. dicta l. quod meo, nu. 25. Butr. cum venisset. col. pen. de restit. spoliat. & ratio quia detentioni illi in actu ipso constituta accedit vera possessio quæ vacabat. Claud. d. l. quod meo, col. vlt. vers. successiue quæritur. Tiraqu. de constit. in prima quæst. nu. 26. post Aret. in l. certi cōdictio. §. depositum. nu. 37. si cert. pet. & idem Tiraquel. in 14. limit. nu. 3. Non obstat secundum, quia hereditas iacens non dicitur possideri. l. prima. §. Scæuola, si quis testamento, lib. .... secus nisi quoad percipientes. v. l. v. cap. de v. l. cap. Pau. de Castr. l. Ceptum, ff. eodem. Non obstat tertium, quia licet Do-

ctores loquatur in colono tamen eadem est ratio etiam in detentore quando possessio vacat, & in hoc domino consenserunt, illas doctrinas procedere etiam hoc casu, quoniam rationes à Doctoribus adductæ hoc idem attestantur: & si quando † viderentur inter se contrarij adhibita hac distinctione saluantur: nam & l. in d. §. qui ad nundinas, nu. 71. loquitur † in detetore qui ignorabat vacantem, & ita non habebat animum eam acquirendi, secus est in casu nostro, vbi Marius sciuit, & voluit acquirere prout cōstat ex eius recognitione, de qua tamen aliàs particulariter agetur. Non obstat quartum quia in hoc restricta fuit conclusio dominorum, scilicet videatur an doctrina illa Doctorum in d. l. quod meo, applicetur huic casui nostro, & ita post hoc dubitetur circa ea capita de quibus in argumento contrario.

PALEOTI.

Romana hereditatis de Comitibus. 21. Nouembr. 1557.

SVMMARIVM.

1. *Remedium l. f. C. de edict. Diui Adria. tol. competit etiam procuratori agenti ad instantiam heredis instituti in testamento in quo mater fuit præterita.*
2. *Præsupposito de nullitate testamenti ratione præteritionis matris, quomodo hereditas peti debeat an ex edicto Diui Adriani, an verò ex clausula Codicillari.*
3. *Sententia in fauorem instituti heredis lata cum reservatione legitime minori, & heredibus eius, an valeat.*
4. *Difficultates multiplices in causa graui emergentes & dubia possunt aliquando restringi.*
5. *Ignorantia iuris sui deducendi ex absentia, & militia functionibus prætexta, vtrum semper excuset.*
6. *Lex finalis. C. de codicillis, quæ docet agentem ab initio modum agendi declarare debere vtrum de iure Canonico procedat.*

DECISIO CCCCLXIII.

Illustris dominus Torquatus de Comitibus fuerat institutus hæres à domino Aldo de Comitibus, & in testamento erat præterita mater, procurator domini Torquati cepit † agere remedio. l. fin. C. de edict. Diui Adriani ad eius instantiam vt instituti heredis in testamento contra fratres eiusdem Aldi, qui occupauerant bona ab intestato: Aduersarij prætendebant eum malè egisse, iuxta l. fin. C. de codicill. † nam cum testamentum esset nullum præteritione matris, debuit hereditatem petere, & fideicommissum ob clausulam codicillarem, non iure directo: ipse replicabat, se id ignorasse, præsertim cum miles esset absens à patria, Aduersarij respondebant in actis ab initio constitisse matrem fuisse superstitem, & deinde fuisse ratificata à Torquato omnia gesta à procuratore suo, cum quæ Aud. Camera iudex causæ terminum ad sententiam resoluisset, & in interlocutoria D. Torquatus obtinuit à Sacro Consilio pronunciarer, nulla habita ratione quis modus agendi esset intentatus: Quapropter Auditor † Camera sententiam tulit in fauorem D. Torquati heredis instituti relicta tamen legitima minori, & heredibus eius: deinde sacrum Concilium eandem causam mihi commisit extra Rotam, appellatione remota: ego tamen quia causa erat grauis, volui dominos super ea consulere, & dubium quoddam generale super tota causa proposui: † domini videntes multiplices difficultates

B b oriri,

quiri, mandarunt mihi, vt dubium restringerem, quoad vltimum rescriptum facti Concilij, an scilicet ex quo defendatur sententia lata: quoad alia autem de multis dubitabant; & quoad primam commissionem, videbantur inclinare eam non suffragari domino Torquato, tum quia agens debet initio declarare modum agendi, iuxta l. fin. C. de codicil. Quo t ad aliud caput an dominus Torquatus excusetur ab ista ignorantia, vt quia miles, nihil firmavit Rota, quia obijciebatur quædã ratiõ ab eo facta quæ indigebat particulari discussione, ideo ad decidendam causam ex re esse exordiri ab illo vltimo rescripto, quoniam inde fortè cessabunt omnes difficultates: dixerunt & aliqui fortasse illam l. fin. de Codicil. nõ procedere de iure Canonico, ex c. Abbatem, de re iud. in 6. hæc obiter.

PALEOTI

Romana restitutionis officij. 28. Nouemb. 1557.

SVMMA RIVM.

- 1 Debitor creditori officium hypothecare potest cum pacto redimendi.
2 Pactum factum de remissione rationum, & computus, oppositum creditoribus per debitorem, an releuet in eo, vt alijs conuentis ante remissionem stare non teneatur.
3 Restitutio an fieri debeat rerum, & conuentorum observatio præstari antequam debitor audiatur vltorius, in fauorem creditorum.
4 Iudicio pendente super remissione computorum vtrum teneatur debitor ad restitutionem officij, posito quod non sit debitor in tanta summa quantus est valor dationis in solutum.

DECISIO CCCCLXV.

Rota controuersia inter mercatores de Spartis, & D. Alexan. Ruffinum super quibusdam creditis, & debitis inter eos, celebrauerunt primum instrumentum in quo Ruffinus dedit non solum mercatoribus t officium extraordinariatus, tãquam debitor in summa duorum millium ducatorum cum pacto tamen de redimendo inter eos comput. post aliquot dies fit secundum instrumentum, & compertum est præfactum Ruffinum permanere verum debitorem in summa tantum 1850. scut. pro qua summa Mercatores locant officium Ruffino ad triennium proximum pro pensione 185. quolibet anno, cum pacto quod finita locatione teneatur Ruffinus officium liberè restituere, vt in vera forma Camera se obligauit cum iuramento: elapsõ triennio Ruffinus non soluit amplius pensionem, nec restituebat officium, asserens in secundo illo instrumento factum fuisse t pactum inter eosdẽ reuidere prorsus computum, atque examinauerat nonnullos testes, vnde negabat se teneri, antequam rationes inter eos certæ essent computatæ. Mercatores t respondebant eum non esse audiendum, nisi prius restitutio, deinde computa fuisse sæpius reuisa, prout constat ex relatione peritorum in actis A. C. coram quo ipsi sententiam obtinuerant, nũc coram me lis verteretur, & mercatores petitorium suspendissent, & communionem vltimo impetrassent, vt possim procedere instar A. Camera, proposui dubium in Rota, tan pendente iudicio super remissione computorum Ruffinus teneatur ad restitutionem officij, quoniam tunc circa primum quam secundũ instrumentum videbatur ortiri aliqua difficultas, eo quod datio illa in

solutum apparebat facta pro maiori summa quam teneat Ruffinus esset debitor, & consequenter nulla. Bar. l. si non for. §. 21. glo. prima, nu. 23. Idcirco domini omisso hoc capite super quo voluerunt disputare, item omisso secundo instrumento, cum supererant etiam nonnulla excutienda, dixerunt satis ex tertio instrumẽto rem decidi posse. t Nam cum locatum sit officium Ruffino, & elapsus sit terminus, nulla est ratio, quin is in primis teneatur ad restitutionem officij, prout se obligauit in forma Camera. l. si conditionis. C. locati. Soci. conf. 187. in primo. Aim. consil. 157. Facit Cassad. prima de mutuis petit. 2. nu. Non obstant quæ in contrariũ pro Ruffino deducuntur, nam procedunt in petitorio, quod non suspensum est, tenetur igitur ad restitutionem, nisi quid aliud ostendat.

PALEOTI

Hispalen. beneficij de Moran. 28. Nouembr. 1557.

SVMMA RIVM.

- 1 Papa mens non videtur esse derogare priuilegio tãquam iuris patronatus Illustri viro ob bene merita concesso, licet alius super tali beneficio litteras impetrarit, quæ ob id non ritè dicuntur expeditæ.
2 Rota ab expeditoribus litterarum Camera quid in correctione earundem de illegitimitate vel surreptione notarum sit faciendum, expiscari solet.

DECISIO CCCCLXVI.

Cum hanc causam proposuisset ante vacantias, & nihil fuisset conclusum, & Thomas Pinellus impetravit per obitum, & curauit literas suas expediri, & in eis derogare expressè priuilegio Comitum, & ita produxerat nunc coram me litteras expeditas, & petebat canonizatoriam Melchior t Aduersarius præsentatus à Comite excipiebat litteras non esse rectè expeditas, nec mentem fuisse Papæ derogare priuilegio illi concesso ex causa onerosa, quapropter dubitauit an litteræ essent remittendæ ad corrigendum. Rota voluit nunc liberè statuere litteras corrigendas; sed mandauit mihi, vt intelligam t ab expeditoribus Camera quid ipsi sentiant, & pars vtraque eos informet, quoniam Rota magnam quidem suspicionem habet eas rectè esse expeditas, sed tamen vult prius intelligere si quæ fortasse sit ratio, quæ mouerit eos ad ita expediendum, quæ expeditio facta fuit in Camera.

PALEOTI

Romana fideicommissi de Gracchis. 2. Decembr. 1557.

SVMMA RIVM.

- 1 Conductor mortuo locatore recognoscens hæredes in dominos, cum illa recognitio proprietatem respiciat non possessionem, non per illam recognitionem parit recognitio possessionis translationem.
2 Asserens se bona stabilia tenere nomine depositi, non acquirit possessionem ijs quorum nomine depositum confitetur, illis non habita vnquam antea rei istius stabili possessione.
3 Possessio ex depositio alterius nomine acquiritur quãdo antea ille aliter possidebat, aut quando aliquis contractus præcessit ex quo potest fingi facta trãslatio possessionis.
4 Voluntas enixa prodesse cupienti quibus fauet quid in possessionis translatione per confessionem recognitionis in dominum operetur.

Doctrina

- 5 Doctrina etiam approbati Doctoris repugnans regulis iuris communis strictè venit intelligenda.
6 Recognoscens aliquem in dominum, vt affictuarius locatione iam finita an profit recognito, vt in eum transferatur possessio rerum antea locatarum.
7 Clausula omnibusq; melioribus modis quam vim in trãslatione possessionis habere dignoscatur.
8 Recognitio domini conditionalis est, si fiat promissio à conduttore restitutionem datorum facere ad omne iudicis mandatum.
9 Immittere in possessionem rerum stabilium nemo debet sine mandato Superiorum, & ante causæ cognitionem.

DECISIO CCCCLXVII.

Quoniam die 16. Nouembris conclusum fuisset Marium potuisse conferre possessionem vacantem in sorores, quæ sui nunc an ex recognitione quadam cuius copia data fuit, dicatur eam transfuisse stante præsertim quodã præcepto Vicarij Urbis prout in actis, & dñi diligenter cõsideratis verbis recognitionis conclusum non esse translata possessionem, eo quod non sit constitutũ, iux. de str. Bar. & Alex. in l. quod meo, de acquir. poss. quia firmata fuit præcedens Rotæ conclusio, nec habet aliud quod omnino sufficiat, vnde materiam hanc in duo capita distinguebant. primum erat an ex recognitione sit translata possessio, in qua firmabant non esse, eo quod, cum t Marius confiteretur, & cognoscit illas in dominas, hoc respicit proprietatem, non autem possessionem, iuxta §. nihil commune, de acquir. posses. t hic quoque dum ait tenere in depositum nomine illarum, nõ probat translata possessionem, & quod non constat illas vnquam possedisse, si quidem tunc t ex deposito acquiritur possessio nomine alterius, quando ille antea possidebat: & ita loquitur Alex. in l. si vnuerfas. §. primo, de acquir. posses. aut quando alius contractus præcedit ex quo fingi potest factam translationem; arg. l. singularia, si cert. pet. Secus est hic, vbi priores in quam possederunt, sicq; ad alias doctrinas pro sororibus adductas respondebant, eas loqui in diuersis terminis, vt ex illis patet, & ex hac primum caput omnes firmabãt, vno excepto, qui valdè dubitabat, cõsiderando totam seriem recognitionis, ex t qua constat de enixa voluntate Marij, qui voluit mulieribus quoquo modo prodesse: Idem tamen dubitabat, eo t quod doctrina Bartol. & Alex. in d. l. quod meo, videtur repugnare regulis iuris, & ideo intelligenda est strictè in constituto, non autem in recognitione; hoc secũdum erat caput in quo dubitabatur, præsupposito actu recognitionis validè ad transferendum, an in hoc de quo agimus obstatet quæ ab Aduersario opponebantur, alterum erat, quia t Marius recognouerat tantum vt affictuarius, & tamen locatio erat finita, verum responsum fuit, hic adesse clausulam omnibusq; melioribus modis: t Nam illa posita, & applicata, complectitur, & alia etiam nõ expressa, l. ea tamen, de leg. 3. Dec. conf. 14. Fely. dic. c. cum super, de offic. deleg. Calsad. 7. de appellat. nu. 7. & ita dixerunt nonnulli ex dominis semper vidisse distingui hic in Rota, dum dubitabatur an hæc clausula extendat orationem vltra narrata, vt videlicet attendatur an adsit copulatiua dictio, aut minus. Alterum quod obijciebatur erat t hanc recognitionem fuisse conditionalem, quia Marius promisit restituere bona ad omne mandatum iudicis: vnus ex dominis dicebat recognitionem simplicem esse, sed obligatio ad restituendum fructum sub cõditione esse conceptam. Alij tamen omnes contra quoniam apparebat

cam fuisse mentem Marij, vt vellet esse depositarius, & obligatus bona tradere sororibus tunc tantum, scilicet cum iudex mandasset. t Dicebant igitur non prius eas imittendas esse in possessionem quàm Rota mandaret hoc, quod quidem non nisi præcedente causæ cognitione faciendum est; Nec obstat id quod de mandato Vicarij dicitur, quoniam id dicebant fuisse attentatũ, propterea effectum sortitum non esse: ideo non considerandum. glo. fin. c. complures, de off. deleg. in sexto. Sarnen. reg. de annali. q. 45. & 47. ex quibus concludebant agendum esse bono iure partium, & meritis negocij principalis.

PALEOTI

Romana hæreditatis de Comitibus. 2. Decembris. 1557.

SVMMA RIVM.

- 1 Litem pendere super restitutione bonorũ aliud est, & aliud super iure directo controuersiam moueri.
2 Fratrem se & attinentem nominans in rescripto cum non sit, an sibi præiudicet.
3 Termine fratrem in rescripto si iungatur vocula, & attinentem, facile docetur non esse fratrem, neque veterinum vel patrualem, cum in testimonium beneuolentiæ sæpius eo termino in rescriptis vtamur.
4 Stylus Curia obseruat vt in tractatu litigioso expensarum, depositio vnus Iulij fiat.
5 Mentio si non fiat in rescripto quod fuerit conclusum in causa an officere possit illi qui illud impetrauit.
6 Conclusio in causa satis censetur renocata ex eo, quod iudex resoluit terminum in interlocutoria sententia cum mandato ad vltiora procedendi.
7 Quotidiani quæ sunt vsus, nulla videntur indigere dispensatione.

DECISIO CCCCLXVIII.

Vbi huius causæ quæ fuit proposta supra die 25. Nouẽbris redactum fuit circa vltimum rescriptum sacri Cõcilij an esset obrepitum aut surreptitium, & quinque obijciebantur. Primo, t quod narratum fuerat litem pendere super restitutione bonorum, & tamen lis erat super iure directo: responsum fuit quamuis lis esset super hæreditate, & bonis directo tamen ad consequentiam eorum, prout illegitimè sunt occupata. Bar. Paul. de Castr. l. licet minimum, de pet. hæ. Iaf. Alex. l. prima. ff. de eden. deinde dicebatur fuisse narratum in rescripto totam seriem litis, ex qua apparebat nõ actum fuisse iure aliquo ad restitutionem, alioquin non erat necessarium huiusmodi rescriptum; t Secundo obijciebatur, quod dominus Torquatus vocauerat se fratrem, & attinentem cum tamen non esset: responsum fuit ex serie narrata satis constare eum non fuisse fratrem, quia non accidisset hæc lis, t idque nomen fratris ibi appositum esse quodam testimonio beneuolentiæ cum adiungatur, & attinentem, quod necesse non est si frater fuisset, propterea Principem nõ moueri ea causa ad id concedendum, sed ex alijs narratis, prout apertè constat. Tertio obijciebatur quod expressè non fuerat in ipsa volente, vt apud Curium l. edita, numero 237. C. de edendo, & Bald. numero 56. Responsum fuit cum essent liquid. sufficere oblationem factam cum obligatione, Alexand. consilio 221. numero 16. in septimo, Alexand. Iafon, l. quarta. §. prætor Bb 2 ait,

4. ait, de re iud. Dec. d. l. edita, nu. 49. deinde dictum fuit ex stylo Rotæ sufficere in his expensis depositionem mensis Iulij, prout hic factum fuit, & quotidie in alijs causis servatur. Quarto objiciebatur, quod in rescripto non erat facta mentio de conclusione in causa; Aegid. 3. 8. responsum fuit cum iudex resoluisset terminum in interlocutoria, & mandasset ad ulteriora procedi, & satis ex hoc reuocatam fuisse conclusionem, idque in Rota servatur. Rot. prima decis. in nou. de test. Aegid. §. Rot. in antiq. 3. 57. & 3. 58. & in nou. 5. in addit. & quia quod cotidie hoc vitimur, vt post huiusmodi reuocationem producatur iura, non indignum res dispensatione. Quinto objiciebatur de reg. non tollen. iure quæsit. & quoniam hoc caput longiori discussione indigebat, referuatum fuit in alium diem, &c.

P A L E O T I.

Nolan. Abbatie Regalis Vallis. 9. Decemb. 1557.

S V M M A R I V M.

1. Prælati vigore breuis Cameralis, & impetrata subrogationis mortui, qui habebat beneficium super quo erat reserua regressus, non facta mentione reservationis, nec litis motæ, vbi possessionem apprehendit sibi præiudicat. Et dicitur attentare.
2. Rota etiam contra Cardinalem attentantem super Abbatia resignata in tertium cum reserua regressus ponit sequestrum.
3. Iniquè appositum sequestrum venit statim reuocandum, præsertim vna tantum sententia lata super attentatis, quæ propriè diffinitiuè dici non debet.
4. Sequestrum ante prolationem diffinitiuæ, ex iudicis officio apponi potest.
5. Iuris communis vigore non potest sequestrum fieri ante sententiam diffinitiuam, & adiudicantem, secus secundum stylum Rotæ.
6. Possessio non vacans beneficii vt à prælato attentata non potest apprehendi, ita neque apud eundem remanere nequit, neque tradi aduersario, ideoque bene potest sequestrari.
7. Sequestrum ob contemptum iudicis non solum fit, sed etiam ob animæ periculum, & publicam ecclesiæ vtilitatem, ideo talibus casibus non expectatur probatio diffinitiuæ.
8. Sententia petitorum respiciens in fauorem lata alia est ab ea quæ in contrarium lata est ratione attentatorum in vna eademque persona nomine diuersorum effectuum.

DECISIO CCCCLXIX.

IO. Michael Gesualdus cesserat Abbatiam de qua agitur in fauorem Hieronymi, reseruato sibi accessu, & regressu, postea existens in processione Hieronymus Cardinalis Saracenus impetrauit certo modo vacantem & litem mouit Hieronymo contra quæ obtinuit primam sententiam Io. Michael ab ea appellauit, & causam commisit domino Iulio cum inhibitione, postea mortuus est Hieronymus, & vnde Cardinalis statim possessionem, tanquam vacantem apprehendit vigore, tamen breuis Cameralis, & subrogationis impetratæ per obitum Hieronymi, nulla tamen facta mentione, nec litis, nec regressus alteri competenti, Io. Michael causam attentatorum contra Cardinalem commisit, & Rota pronunciauit contra Cardinalem videlicet eum attentasse, vnde, & sequestrum in Abbatia apposuit: nunc Cardinalis sequestrum hoc ini-

quæ appositum fuisse asserbat, & ideoque petebat illud omnino reuocari eo quod cum lata sit tantum vna sententia super attentatis, quæ propriè non dicitur diffinitiuè Rot. in auth. prima, de offic. iudicis, & quod non ad iudicat alteri proprietatem, aut possessionem, non potuit vigore illius apponi sequestrum, glossa in Clem. de seq. posita in verbo contra possessionem, vbi Cardinalis in sexta q. prout est in terminis Decis. Aegid. 54. & prout prima. de seq. posses. & quoniam pro parte Gesualdi dicebatur sequestrum apponi potuisse ex officio iudicis, iuxta decis. 3. Cassad. de rest. spol. in fin. Rot. in nou. 10. vt lit. pend. num. 4. respondebatur pro parte Cardinalis ea procedere, vbi lata essent tres sententiæ in attentatis, cum causa super his pendat; Ego cum causa super attentatis penderet coram me, in secunda instantia propositi hoc primum dubium, an sequestrum esset reuocandum, & domini concluderunt ita, distinguendo, quod si loquimur secundum ius commune, sequestrum hoc non potuit apponi, eo quod illa loquitur in sententia quæ ad iudicat, & definit, hac autem super attentatis nihil huiusmodi facit, nec fertur super beneficio, vnde diuersa est, & ita loquitur Aegidius. 54. & Put. prima, de seq. posses. & quamuis aliqui dicerent Innoc. d. Clem. en. primam procedere etiam in sententia super attentatis vt ex eius verbis patet, tamen alij contra: Aut verò loquimur secundum consilium, aut secundum stylum dominorum, tunc videtur quidem ex officio iudicis certè, & bene fuisse appositum. Rot. in nou. 10. vt lit. pend. in 2. dubio, & in auth. 2. vt lit. pèd. Cassad. 3. & in fin. de rest. spol. Mohed. 3. 29. A. A. lib. 1. nu. 9. & ratio est, maxime in casu nostro, quia si cum possessio non esset vacans, vrique non potuit apprehendi à Cardinale, vnde nec debet apud eum retineri, nec tradi aduersario, sed omnino sequestranda est, nec enim aliud remedium apparet. Cassad. d. decis. 3. in fin. Non obstat quod hæc non sit tertia sententia in attentatis, sufficit enim prima cum officium iudicis surrogetur, aut procedat æquè contra dispositiones d. Clem. & facit Abb. in c. dilectus, num. 17. de seq. poss. & Et quia hoc sequestrum fit non tantum ob contemptum iudicis sed etiam ob periculum animæ, & vtilitatem ecclesiæ publicam. Rot. in ant. 5. in fin. vt lit. pend. ideo non expectandæ sunt ulteriores sententiæ. Non obstat decis. Aegid. 54. quia loquitur quo ad dispositionem Clem. primæ nos autem ex officio iudicis, vel illa loquitur, quoad penam violationis sequestri tantum, vt tradit Sarnen. lib. 1. decis. 37. Mohed. 3. 29. vel illa non procedit quando est attentatum super tota possessione A. Augustinus, lib. primo, num. 9. Non obstat, quod prima sententia fuerat lata in fauorem Cardinalis, quia illa respicit petitorium hæc autem attentata, & sic quid diuersum Cassad. 2. de seq. poss. & fruct.

P A L E O T I.

Cartaginensis parochialis de Almorald. 9. Decemb. 1557.

S V M M A R I V M.

1. Cedens beneficium in alium cuius ius est nullum, & inefficax ex defectu incidenti in suam expectatiuam etiã nulliter cedit.
2. Prætendens gratiam anteriorem prouisione aduersarij, cui cessio fuerat facta, licet nulla, vtrum debeat obtinere.
3. Generalibus ex clausulis in cessione quæ nulla esse præsupponitur positus, an capi beneficium vacans per obitum possit non facta mentione de mense.

DECI-

DECISIO CCCCLXX.

GVilielmus possessor beneficii vigore gratiæ expectatiuæ cesserat illud Francisco, qui etiam apprehenderat possessionem diu, dum Melchior impetrauit idem beneficium, & quia quod ius Gulielmi, qui cessit in Franciscum erat nullum, & inefficax, quoniam expectatiua sua iam fuerat. . . . . idcirco nunc Franciscus tuebatur se ex clausulis generalibus apposis in illa cessione, prætendebatque quod cum esset gratia sua anterior prouisione Melchioris sibi deberi beneficium ex clausulis generalibus, tanquam impetratis per obitum cuiusdam Ioannis vitimi possessoris defuncti: Melchior excipiebat obtare prouisionem Francisci, & regulam de exprimendo mense: ideo proposui dubium si an ex clausulis generalibus possit capi beneficium, tanquam vacans per obitum, non facta mentione de mense: & quia causa erat exemplaris, & variè hinc adducebantur rationes, prout in informationibus, propterea placuit dominis nihil tunc statuere, sed vt alia die proponerem, & ipsi diligentius considerarent, prout proposui infra.

P A L E O T I.

Caulicen. decimarum. 24. Decembris.

S V M M A R I V M.

1. Decimarum solutione abnegans ex immemorabili consuetudine eam probare tenetur.
2. Exceptiones propositæ à testibus si eos reddant valdè suspectos ad iteratum examen seorsum seponendi sunt.
3. Depositi testimonium de ætate mendax, & varia, reddit suspectos eos, id quod in probatione longæ consuetudinis ante cuius probationem, atatis vt præcedat probatio est necessæ.

DECISIO CCCCLXXI.

Cvm diu litigassent fratres Celestini contra Insulanos à quibus exigebant decimas oliuarum, tandem Insulani obtinuerunt remissionem ad probandum immemorabilem consuetudinem non soluendi huiusmodi decimas, quam etiam produxissent coram me: Fratres Celestini opposuerunt varias exceptiones de quibus in puncto fuit ita valdè consultatū, vt testes illi non sint admittendi, domini concluderunt quod eos seorsum ponendos esse, eo quod habebant illos valde pro suspectis ex exceptionibus propositis, & ex ea præsertim quod cum Insulani velint probare immemorabilem consuetudinem non soluendo decimas in qua certum tempus requiritur de substantia, & certa in testibus, vt per Franc. cap. 1. de rescript. in sexto Bal. in tract. proscript. l. Cellus. in quarta parte, secundæ principalis, nu. 14. & sec. isti testes dum deponunt: de ætate sua reperunt mendaces, cum in examine alio facto iam annis. 5. dixerunt se esse certè ætatis, & nunc deponunt se esse longè maioris, & insignis fit differentia, ideoque valdè suspecta est talis depositio, quia cum ipsi velint probare certum tempus consuetudinis, debebāt prius de tempore ætatis suæ nihil varium testificari: alia etiam deinde multa eis obstant, vnde domini voluerunt eos nunc omnino rejicere, qui fortè numerus aliorum potest etiam illos defendere, & tueri, contra probationem: sed dixerunt, vt dicta aliorum discutiantur, & interim istæ seorsum relinquatur rationes, aut quare singuli testes particulariter fuerunt reproba-

1039

ti, habeo ego descriptos in informationibus ex voto duorum primorum responsalium.

P A L E O T I.

Perusin. parochialis Sanctæ Crucis. 24. Decembris. 1557.

S V M M A R I V M.

1. Capta possessio per surrogatum post mortem illius qui mortuus est in possessione, & post sententiam latam ratione interesse prætendentium, & intimationem executorialium factarum intruso, an dici debeat attentata.
2. Surrogatio tollit impedimenta attentionis, taliter ac si possessio fuisset à prædecessore cõtinuata in surrogatum.
3. Intrusus in possessionem ante surrogatum à defuncto non potest diminueri ius quæsitum surrogato cum intrusio sit contra decretum, & ideo careat omni effectu iurisdictionis, nec ob id habeatur in consideratione.
4. Litteræ surrogati expeditæ post mortem surrogantis non minuent ius in beneficio iam translatum cum illud à die data veniat considerandum, & semper vigeat in persona surrogati.
5. Legitimo facta modo surrogatio naturalem denotat continuationem non nouam acquisitionem.
6. Mandatum de subrogando differt ab ipsa gratiosa subrogatione, cum non possit adhuc dici subrogatio, tanquam non in effectum deducta, & ideo nulla.

DECISIO CCCCLXXII.

IVxta decisionem in hac causa factam supra die 13. Octob. dubitauit an quod possessio domini Fuscherij esset attentata, quia capta post mortem Roberti mortui in possessione, & post sententiã latam contra interesse habere putates, & post executoriales intimatas Guidoni intruso, & cum quibusdam alijs præsuppositis Rota firmavit præcedentem decisionem, videlicet non esse possessionem, & nam surrogatio tollit omnia impedimenta perinde ac si possessio fuerit à prædecessore continuata in Fuscherium. Mohed. 3. 27. 29. 42. & fuit decimum coram A. A. in causa Gebenen. parochialis, die 27. Februarij. 1553. vbi eadem ferè omnia præsupponebatur, quæ & hic. & facit quod ait Rip. 2. lib. Respon. 2. Respon. in fin. me. . . . 22. Rota in nou. 440. Non obstat quod tertius videlicet ille Guido intruserit se in possessionem ante Fuscherium, quoniam illa intrusio cum sit contra decretum, caret omni iurisdictionis effectu, nec vllatenus consideratur. Rot. in ant. de rest. spol. 17. Sarnen. 2. 3. q. de . . . . 3. Rot. in nou. in 2. add. Bart. l. non dubium in 2. C. de leg. & Non obstat quod litteræ Fuscherij fuerint expeditæ post obitum Roberti. Nam effectus surrogationis incipit à die datæ, & semper vigeat in persona subrogati. Cassad. prima, vt lit. pend. Sarnen. q. 20. de ann. Non obstat, quod surrogatio proficit quoad ciuilem, non autem quoad naturalem continuationem: Nam respondebatur quod hanc esse continuationem naturalem, non autem nouam acquisitionem. Abb. c. cum venissent, num. 7. de rest. spol. cum transferatur. l. sine principis ministerio. Rip. l. prima, nu. 36. de acquir. posses. & in dicta responsione, nu. 22. Cætera quæ in contrarium adducebantur nihil etiam obstant veluti Rot. in nou. 411. & Bisig. prima de sequen. poss. cum similibus. quando ibi non erat quod surrogatio gratiosa, sed mandatum tantum de subrogando aut nulla subrogatio.

Bb 3 PA-

Abulen. Sancti Martini. 16. Decembris. 1557.

SVMMA RIVM.

- 1 Spoliatus non auditur nisi spolio purgato cum restitutione possessionis, fructuum, expensarum, damnorum, & interesse: vsque ad vltimum quadrantem.
- 2 Spoliatus si sub certis conditionibus conuenit cum spoliante utrum ad earum obseruationem de iure teneatur.
- 3 Petitio spoliator agere potest etiam non purgato spolio, & restitutionem in integrum ratione iuræ conuentionis, eo tamen modo quo hoc permitti solet.
- 4 Spoliator non potest agere spolio nisi prius eo purgato.
- 5 Communis regula est petitio nihil habere commune cum possessorio.

DECISIO CCCCLXXIII.

Franciscus, qui fuerat spoliatus à Luca de Guernis postea conuenit cum illo ut possit agere tam petitio quam restitutione in integrum reservationis fructibus in sine liti in euentum succumbentiæ, & cum quibusdam alijs clausulis quarum copia data fuit: nunc Lucas agebat possessorio, & produxerat quædam instrumenta, Franciscus excipiebat eum non esse audientem nisi prius purgato spolio, cum restitutione possessionis fructuum, expensarum, damnorum, & interesse vsque ad vltimum quadrantem Rot. in nou. 319. Paris. cõs. l. nu. 144. in princ. Aym. 140. nu. 3. Staphil. fol. 162.

- 2 in fin. cap. pag. Lucas explicabat obstare Francisco conuentionem factam, hincque ortum fuit dubium, domini responderunt, & considerauerunt tres casus: Primus est si Lucas velit agere petitio, & tunc dixerunt hoc sibi licere etiam non purgato spolio: quare verba conuentionis sunt clara. Secundus est si petat restitutionem in integrum, & tunc dixerunt etiam hoc ei licere ex conuentione, eo tamen modo quo hoc permitti solet Ioan. Paul. Tertius est, si velit agere spolio, qui proprie est casus noster, & tunc dixerunt ei hoc non licere nisi purgato spolio, cum hoc in conuentione non sit comprehensum. Nec obstat quod Lucas dicebat id quod fuit expressum in petitio cum petitio completatur in actione possessorijs. Nam resposum fuit partes in hac conuentione pro eadem re sumpsisse petitio principale, ut patet clarè ex eius verbis: vnde satis excluditur possessorium, cum illud nihil pertinet ad negocium principale præterea regula potius in contrarium est, petitio nihil habere commune cum possessorio, ut in §. nihil commune. 90.

PALEOTI.

Romana hereditatis de Comitibus. 19. Decembris. 1557.

SVMMA RIVM.

- 1 Verbum hæres largè accipitur aliquando pro fideicommissario non tamen ita debet accipi in consiciendo libello, & actione instituenda.
- 2 Testamentum in quo mater fuit præterita non ob id est nullum cum id ipsa non declarauerit nullum.
- 3 Hæreditatem præterens si incompetenti agat actione, & incongruis remedijs attentasse ius dicitur aduersarijs questum.

DECISIO CCCCLXXIII.

Illud vltimum caput ad quod mandauerat Rota supra die 2. Decembris, ut redigerem causam, proposui hac die nonnullis alijs circa factum adiectis, ut clarius tota series negocij huius perciperetur, attamen nihil conclusum fuit quoad decisionem dubij, nam tres ex dominis non poterant videre causam, reliqui, quamuis sentire videretur non esse locum regulæ de non tollendo iure quæsito tamen mouebatur varijs rationibus singuli, super quibus partes non informauerant, ideoque visum fuit nihil interim statuere: dixerunt quidem omnes se non probare rationem adductam in fauorem domini Torquati quod scilicet illa verba procuratoris sui agentis ad eius instantiã, ut hæredis ex testamento cum beneficio legis intelligatur idem fideicommissi relictæ in codicillis. Nam licet forte quandoque verbum hæres accipiatur largè pro fideicommissario tamen id procedit in alijs materijs non in consiciendo libello, & instituenda actione prout hic: deinde sequeretur ita locum, nunquam esse illi. l. fin. C. de codicil. Nam licet forte, quia semper quisquam qui egisset, tanquam hæres diceret id sumendum esse pro fideicommissario, & sic in terminis tradit Bartol. in d. l. fin. circa princip. postea mandarunt, ut dubium restringam ad certum aliquod caput cum ex eo constet non esse locum prædictæ regulæ, ut præsertim circa id quod testamentum non erat nullum, cum mater id non declarauerit, ideo D. Torquatus non malè egit, & consequenter nullum est ius quæsitum aduersarijs: aut si quod aliud simile caput est ex quo dubitari possit non esse locum depositioni, dicta l. fin. id particulariter proponam sicuti videbantur affirmare, si si verum esset cum malè egisset, & incongruum remedium attentasse, tunc esse statim ius quæsitum aduersarijs, iuxta cons. Ruin. 125. Guid. 60. Rainutius vers. testamentum, nu. 371. Iaf. d. l. fin. circa princ.

PALEOTI.

Parrochialis Carthaginen. de Amoraldi. 19. Decembris. 1557.

SVMMA RIVM.

- 1 Exemplares vbi sunt cause, & matura indigentes de liberatione, non nisi sæpius ventilatæ à Rota deciduntur.
- 2 Regula octo mensium non obseruata, facile quilibet compositis supplicationibus ex alicuius resignatione, qui nullum ius habebat, & per generales clausulas beneficia vacantia per obitum piscaretur, non sine fraude, quod fieri non debet.
- 3 Resignante bonum ius habente, non requiruntur clausula accessoria in litteris resignationis, qualis est clausula quouis modo, &c.
- 4 Vacationem beneficij per obitum exprimi dispositiue est impossibile.
- 5 Verba regulæ de exprimendo mense, modum vacationis respiciunt, non modum narrationis.
- 6 Vacatio vbi dispositiue narratur, regula octo mensium, vel de exprimendo mense locum habet.
- 7 Clausula quouis modo, & similes, apponi solitæ in acceptatione beneficij vacantis per obitum, tunc demum operantur in commodum acceptantis, cum vacat beneficium non in mensibus reseruatis, sed Ordinarij.

DECL.

se tunc in possessione beneficij, & similia, quoad factum pertinent.

DECISIO CCCCLXXV.

Iam bis proposui hanc causam super iisdem, & tñ adhuc nullam potui firmam elicere decisionem. Nam cum primo eam proposuissem supra, die 9. Decemb. domini potius tunc inclinare videbantur obstare regulam de mente, tamen nihil firmare voluerunt eo quod causa esset exemplaris, & accuratio indigeat deliberatione: nunc autem eodem dubio rursus proposito plerique contrarium potius sentiebant, alij priorem sententiam sequebantur, qui dicebant locum esse regulæ de exprimen. mense: mouebatur præcipue, quia aliàs facillè illa regula... t cum semper vnusquisque componeret supplicationes ex resignatione alicuius qui nullum ius habebat, & deinde clausulis generalibus piscaretur beneficium hoc vacans per obitum alterius: Verum alij respos debant, hoc vacasse per resignationem, ut narratum fuit saltem de facto, cum ille qui resignauit esset in possessione, iuxta Egid. 116. talioquin clausula accessoria, quæ apponuntur nihil prodesse, si necessarium esset, ut resignans haberetur bonum ius, prout dicitur de clausula quouis modo, & similib. Cassad. 5. de præb. prop. si. & ita nunquam ex supplicatione per resignationem potest capi beneficium vacans ex clausulis generalibus cum impossibile sit vacationem per obitum exprimi dispositiue in resignatione. Secundo dicebatur in noua prouisione necessariam esse mentionem de mense. Mohed. 75. Sarn. de ann. q. 28. & quod ait. Cassad. super reg. 29. nu. 2. & 3. sed respondebatur ea procedere secus si accessoriè prout in casu nostro. Sarn. de non iud. q. 27. nu. 7. & de veris mil. no. q. 3. nu. 2. Cassad. super reg. 35. col. si. & 35. nu. 3.

- 2 Tertio dicebatur t verba regulæ de exprimendo mense respicere modum vacationis, non autem modum narrationis. Ideoque cum beneficium vacauerit verè per obitum, non esse attendendum quid partes narrauerint, sed respondebatur primo hoc beneficium vacasse saltem per resignationem de facto, ut supra: secundo hoc fortè posse procedere si colligeretur fraudem commissam fuisse in exprimendo potius hoc modo vacationis, quam illo. Tertio retorquebant argumentum cum dicerent immo regulam expressè respicere corpus supplicationis prout expressum est, quod assertiue in ea narratum fuit, t ut scilicet regula tunc locum habeat vbi vacatio narratur dispositiue, quod secus est in casu nostro cum in resignatione vacatio narratur potius in euentum quandam: ponderabant verba regulæ, ibi, in verbo & voluit, quæ repetant præcedentia cum iisdem qualitatibus. arg. §. ca. 3. instrumentum ad l. Aquil. item notabant illa verba alia fiat mentio dispositiua, &c. Quarto adducebantur nonnullæ decisiones Reuerend. Putei, sed respondebatur ea procedere in diuersis terminis, & in contrarium assererebatur decisi. Mohed. 109. & coram Fabio Decano, in causa Cesar August. sancti Anton. 1546. & coram Iunio in causa Olisipponen. de Alberginia, die 22. Iunij. 1556. & ad confirmandam hanc vnionem, dicebatur has clausulas generales nihil profuturas si necessaria esset in ea expressio mensis: Quidam tamen respondebant tunc clausulas has posse operari, quoniam beneficium vacaret nõ in mense reseruato, sed in mense ordinarij iuxta... 118. ex his nihil fuit firmatum, sed mandarunt mihi, ut diligenter inspiciam testes, & reliqua acta, an aliunde possit colligi aliqua fraus Francisci, qui curauerit supplicationem concipi potius eo modo, quàm per obitum, & an eo tempore ipse sciret Melchiorem aduersarium iam impetrasse beneficium per obitum, & an verum sit eum qui resignauit in fauorem Francisci fuisse

PALEOTI.

Corduben. pensionis, & accessus. 23. Decemb. 1557.

SVMMA RIVM.

- 1 Regressus an possit peti Canonizari si non fuerit soluta pensio annua ab ipso pensionario principali.
- 2 Pensio statuta in beneficio sine mandato augeri non potest.
- 3 Prorogatione iterato concessa quadrimestris ad productionem mandati auctæ pensionis, si adhuc non producatur an possit regressus petitus canonizari.
- 4 Oblatio schedulæ cambij pro solutione pensionum decursarum facta à reo pensionanti elicere potest tertiam dilationem ad productionem mandati concurrente raritate tabellariorum ex partibus ad Curiam accedere solitorum.

DECISIO CCCCLXXVI.

Actum fuerat ad canonizationem regressus propter non solutionem pensionis, & Rota iam statuerat, ut pensio quæ primo erat ducat. 16. t augetur vsque ad 44. & quia in hac re necessarium erat mandatum principale, Rota concesserat dilationem. 4. mensium, ut mandatum exhiberetur t qui rursus prorogatus fuerat ad alios. 4. menses nunc elapso eo termino cum mandatum adhuc non aduenisset, & pars vrgeret canonizatione regressus, pars aduersa cedulam bancariam depositi nomine Nicolai Doria mihi tradidit pro summa scut. 126. de camera soluen. aduersario pro pensionibus decursis, t quæ ad hanc summam ascèdit: oblati igitur hac cedula sub die 21. Decembris, 1557. & subscripta ab eodem Nicolao Doria placuit dominis, ut rursus alia dilatio concederetur donec mandatum offeratur, præsertim cum iam dudum tabellarij nulli ex Corduba huc Romam venerint.

PALEOTI.

Lugdunen. parrochialis. 23. Decembris. 1557.

SVMMA RIVM.

- 1 Originale prioris sententiæ si non extet utpote subtracti notario parte petente declaratoriam executorialium executorum in partibus, vtrum possit procedi in causa.
- 2 Sententia inserta executorialibus fidem faciente, & ex actis de rei veritate apparente potest ab Auditore dubitante de subscribenda, securè subscribi.

DECISIO CCCCLXXVII.

Originale sententiæ latae olim, à Reuerend. Romano fuerat subtractum Notario & cum nunc reproduceretur executoriales executæ in partibus, & pars peteret declaratoriam t Notarius dubitabat ne posset procedi, cum non extaret originale prioris sententiæ: Reuerend. etiam Romano nunc volebat amplius subscribere eandem sententiam, nisi de voto domini perisset quid esset agendum: cum ego suffectus essem. D. Romano dixerunt sententiam t insertam in executorialibus fidem facere, & ex reliquis actis registra-

tis de rei veritate apparet, ideo certè posè à Dom.Reo-
mano subscribi. Crescè. 134. l. 3. A.A. 3. 77. A.A. 173.
Put. 28. de fide instr. Rot. in ant. 731. aliàs 57. de reclri.

P A L E O T I.

Aquen. sancti Quiritij. 23. Decembr. 1557.

S V M M A R I V M.

- 1 Testes si suspecti sint qui deponunt de habilitate ratione etatis ad beneficia, & sit presens in Curia qui petit beneficium debet oculis Auditorum in persona subijci, vt ex inspectione de etate ferre iudicium possint.

D E C I S I O C C C C L X X V I I I.

P Et ebat remissoria ad probandum etatem pro habilitate obtinenda beneficia, & pro fumo examinati fuerant quidam testes, contra quos non nihil suspitionis erat de facto: dominis placuit antequam decernerent danda ne esset remissoria, aut deneganda, vt principalis qui erat in Curia deduceretur presens coram singulis auditoribus, vt domini ex aspectu corporis possent etatem illius iudicare, iuxta decis. 14. de except. in antiq. siquidem aduersarius assererat illum esse longe minoris etatis.

P A L E O T I.

Virdanen. monasterij. 13. Ianuarij. 1559.

S V M M A R I V M.

- 1 Resignans cum clausula non aliter, nec alio modo pretendens se resignasse cum condit. reserua pensionis, & regressu si notarius faciat instrumentum de pura resign. an obstit qui dicit se resignasse cum conditione.
- 2 Resignatarius expeditis literis, & capta possessione, an possit se tueri, ex impugnato instrumento contra resignantem qui agit spolio, quod asserat se non pure, sed sub conditione resignasse reseruatis pensione & regressu per resignatarium denegatis.
- 3 Paulus Quartus Pontif. Max. prohibuit supplicationes regressus, & pensionum super alienis beneficijs expediri.
- 4 Calumnia petentis remissoriam ex eo maxime patet, quod diu agitato in partibus negotio super vno articulo etiam in curia super eodem controuersia mouetur.
- 5 Spolio si agatur, & petatur remissoria suspicio est ne ad prolongationem remissoria petatur quo diutius spoliū suū tueatur spoliator.
- 6 Instrumenta duo si sint quorum alterum alterius contemplatione est factum sicq; respectuum si secundum expediri non potest, neque primum valet.

D E C I S I O C C C C L X X I X.

Ioseph resignauerat monasterium in fauorem Ioā. & pretendebat se resignasse cum conditione, videlicet et reseruata pensione. 40. & regressu, & non aliter, nec alio modo Notarius autem dedit instrum. . . resignatio nis simplicis vbi Ioseph. constituebat procuratores ad resignandum pure in fauorem Ioan. præterea quod Io. sepe diuerat literas, & possessionē ceperat monasterij Ioseph. nunc agebat spolio, & examinatis testib. instrumentarijs & ex alijs multis dicebat resignationem à se factam esse sub conditione, & non pure, & idcirco in partib. obtrine-

rat primam restitutoriam, & deinde secundam in Rota coram Dom. Oradino, & nunc tertiam petebat coram me Io. contra sibi petebat dari remissoriam, & pro fumo vt batur primo instrumento quamuis impugnato, à testib. iuxta gl. in l. 2. de fide instr. Gem. confi. 100. nu. 3. deinde producebat duos testes extrajudicialiter in partibus examinatos post primam sententiam, ex quib. se probaturum assererat primum instrumentū resignationis factum fuisse quo ipse consentiebat reseruati. 40. & fidem quandam produxerat Datarij attestantis supplicationem in hoc secundo instrumento esse in falsa quadam . . . eo quod priusquā. N. Paulus Quartus. 4. Decembr. 1555. prohibuerat huiusmodi supplicationes regressu & pensionum super alienis beneficijs expediri: ego dubium proposui, an esset dāda remissoria: & domini quo ad fumum nihil dubitabant de eo satis constare tam ex eo instrumento quam ex testibus extrajudicialiter examinatis. Cassad. 3. de dilat. verum dubitabant ne hæc remissoria esset calumniosa, & etiam non releuans calumniam: colligebat primo quod causa in partib. per plures menses fuit agitata super hoc ipso capite, de quo nunc cōtrouertitur, & potuit ille tunc testes examinare, & neglexit. Afflic. 137. nu. 4. Secundo quia testes instrumentarij q; deponunt cōtra instrumentum nihil probāt Ale. confi. 127. in 2. Inno. Abb. Fel. c. cum Ioannes de fide instr. Tertio quia agitur causa p; spolijs, & suspicio est ne spoliator remissoriam petat, vt diutius spoliū suū tueatur. Cassad. 1. & 3. de dilat. Quarto quia dicebatur ipsum met Io. in quibusdam exceptionib. suis de quibus tamen mihi non constabat affirmasse: quod autem non esset releuans, dicebant aliqui inde probari, quia licet fuerint duo instrumenta, quoniam tamen alterum videtur factum contemplatione alterius, & sic respectuum, si secundum expediri non potest, vtique nec primum valebit, vt aliàs decisum fuit in causa Augustana præposituræ coram Domino Capisucco: & ex his mandarunt mihi, vt rursus dubitem, an constet de calumnia, vel nō sint releuanti quoad impediendam remissoriam, & iterum videam, an sint alij testes præter instrumentarios, qui interfuerint quo tempore celebratum fuit instrumentum. Deinde etiam perquiram in actis, an verum sit Io. exceptionibus sine positionibus id affirmasse, quod aduersarij præsupponunt.

P A L E O T I.

Romana domus. 13. Ianuarij. 1559.

S V M M A R I V M.

- 1 Prescribi potest possessio titulo diuisionis, vel titulo pro herede.
- 2 Non constato quo tempore facta sit diuisio, vel quamdiu post diuisionem durauerit possessio quoad titulum diuisionis, non potest constare de sufficienti possessione.
- 3 Testis qui dicit se non recordari de tempore celebratæ diuisionis non probat possessionem ex titulo diuisionis.
- 4 Testis probans de possessione illius pro quo deponit etiam diuturna, videlicet quindecim annorū cum sit patronus & ideo suspectus non probat.
- 5 Prescriptio quod fieri debeat presentibus illis contra quos prescribitur cōmunitis est. Doctorum opinio, limitatur tamen in diuersis domicilijs diuersarum prouinciarum.
- 6 Plurimi testes de possessione deponentes, & sic habitii pro contestibus ex presumptione sunt tales re vera, si omnino sint integri, & omni exceptione maiores.
- 7 Presumpti testes omnes esse contestes in prescriptione non proceditur

proceditur nisi omnino de certo tempore deponant.

- 8 Titulus pro herede, vt probetur in testium copia relatio omnium fieri debet, quæ ad id de iure requiruntur, ad prescribendum hoc titulo.

D E C I S I O C C C C L X X X.

S Equendo dubium aliàs propositum supra vndecima Nouemb. 1558. in hac eadem causa, dubitauit, anstantibus testibus quorum copia datur constet de sufficienti possessione Io. Pauli prescribendo titulo decisionis, vel saltem titulo pro herede, domini omnes concluderunt quoad titulum diuisionis non constare de sufficienti possessione eo quod non constat quo tempore facta sit diuisio, vel quamdiu post diuisionē durauerit possessio, si quidem primus testis examinatus in iudicio petitorij non deponit. Ioan. Paulum possedit post diuisionem. Secundus testis non recordatur precise de tempore. Tertius licet probet possessionem. 15. annorum post diuisionem, tamen non sufficit, quia plura ei obstat primo quod est patronus. Marij secundo non constat de presentia eorum cōtra quos prescribitur, vt communiter tenent Docto. Bal. in prima par. 4. par. principali in 3. q. in primis fol. 53. quamuis hoc omnino firmum non sit, quia aliqui limitant, nisi vt que non haberet domicilium in eadem prouincia, vt Bald. ibid. nume. 4. Tertio obstat huic testi, quod est singularis, nec que quam facit quod alij testes deponant de longa possessione: & sic præsumantur contestes, quia id fortè procederet si testis omnino esset integer. Nā ex eius dicto possent alij adiuuari verum cum sit patronus. Maij, hoc argumentum cessat: deinde in prescriptione non procedit id vt testes præsumantur contestes, nisi deponant omnino de certo tempore. Bald. in l. Celsus in 4. par. in 2. in princ. 9. par. nu. 2. fol. 185. in paruis. Alex. confi. 118. nume. 17. secundo non obstant testes examinati in possessorio, quia causa eorum depositio fuerit in alio iudicio super alia re, ad alium finem, nihil probat. Egri. 360. . . . Alex. confi. 212. nu. 15. in 6. Quo ad titulum verò pro herede nihil conclusum fuit, nam cum pars aduersa negaret adesse requisita omnia, & in copia testiū non ait singula esse relata, verum dominium, & possessionē Bar. de Palochijs auia Marij, & hrdis Stephani, & postea successio. Io. Paul. cum alijs quæ necessaria sunt ad prescribendum hoc titulo, vt per Afflic. 25. Rot. 42. numero 15. Bald. in l. Celsus, in fi. de vsucapio. Ideo dictum fuit posse rursus super hoc capite dubitari relatis dictis testiū circa hanc successionem Stephani, Bartholomej, & Ioan. Paul. & si pars etiam velit aliquid allegare super testibus examinatis in iudicio possessorij, quos ait repertos fuisse ab ordinario in hac instantia poterit audiri.

P A L E O T I.

Florentin. sancti Pancratij. 16. Ianuarij. 1559.

S V M M A R I V M.

- 1 Ius patronatus non probatur ex publica voce, & fama, cum non sumus in antiquis.
- 2 Pars aduersa si nondum informauit volens ad sue causæ utilitatem aliquid adferre validum est audienda.

D E C I S I O C C C C L X X X I.

D Vbitaueram, an ex præpositis à me in puncto constaret de iure patronatus: domini responderunt re-

1 nullam habere difficultatem p; eo quod cum non sumus in antiquis, non probatur patronatus ex publica voce, & fama. Cassad. 2. de probat. minusque ex alijs aduersis, quando nihil necessario concludunt, dixeruntque hoc sepius in pluribus casibus fuisse decisum, & præsertim coram d. Cantuccio in causa Burgen. sanctæ Dorotheæ, quia tamen altera pars quamuis à me expectata non 2 p; informauit dixerunt else si quid validum adferre velit, audiendam, aut super hoc aut alijs dubijs.

P A L E O T I.

Spoletan. parochialis Villa Caporum. 16. Ianuarij. 1559.

S V M M A R I V M.

- 1 Spolij in causa mandatum de manutenendo spoliator an petere iure possit interim dum causa discutatur.
- 2 Mandatum de manutenendo spoliatori, an etiam possit concedi si possidet notorieq; hoc constat, idque quo ad causam fuerit decisa.

D E C I S I O C C C C L X X X I I.

C Ommissa erat causa spolij ab Angelo Veglia contra Ioannem de Benedictis, & tota causa iā erat ferè instructa. Io. de Benedictis petebat p; mandatum de manutenendo interim dū cā discuteretur: & quoniam pars aduersa negabat concedendū attentata causa spolij fore instructa, quæsiui à dominis quid mihi esset agendum: illi responderunt p; nihil dubitandum esse, quod mandatum sit mandatum Io. si constat cum possidere, prout mihi constabat: cum enim interim pendeat causa supra spolio, & procedendum sit per tres conformes, hætenus nō potest dici de eo liquere, iuxta gl. in c. significant, de test. ita vt non consideranda sit illius possessio in eo statu in quo reperitur, & hoc dixerunt se semper solere obseruare.

P A L E O T I.

Romana hereditatis de Comitibus. 16. Ianuarij. 1559.

S V M M A R I V M.

- 1 Mater præterita à filio in testamento, an ob id nullum red datur testamentum, attento quod nunquam impugnauerit testamentum. Et quod sit nullum etiam matre non declarante ex opinione omnium passim Doctorum recepta vide numero sequen.
- 2 Doctores vbi loquuntur in casu testamenti vbi filius est præteritus aliud est ab eo quod est in testamento vbi filius præterijt matrem.
- 3 Mater vbi diu supervixit, & non impugnauit testamentum filij in quo fuit præterita, an sibi præiudicet.
- 4 Filius matrem præteriens in testamento condito in quo extraneum instituit heredem, nisi statim, & incontinenti impugnet testamentum tale, ex quorundam Doctorum opinione sibi officit, nec annullat testamentum filij.
- 5 Lex constituens nullum esse testamentum filij quo matrem præterijt debet intelligi petente matre, vt annulletur, aliàs valet.

Necessa-

7 *Necessarium non est in actu nullo ex sui natura semper ad esse debere partis declarationem, quando lex ulterius procedit declarando.*

DECISIO CCCCLXXXIII.

IN vltima propositione huius causæ, quæ fuit 19. Decemb. 1555. cum nihil esset conclusum, dubitavi nunc super alio capite videlicet, an testamentum. D. Aldi in quo præterijt matrem dicatur nullum fuisse, ita vt dici possit ius quæsitum Federico ex quo quod procurator domini Torquati hæredis egerit prout in actis, attento quod mater domini Aldi nunquam illud testamentum impugnavit: Rota vnanimiter et conclusit testamentum illud fuisse ipso iure nullum, quamuis & mater nõ declarauerit, secundum omnes opiniones passim à Doctorib. receptas, per tex. in §. siue igitur, & §. si aut, auth. vt cum de app. cognoscitur, ita Cald. cõf. 5. de testib. Boer. q. 96. numc. 10. Iaf. nu. 18. Guil. Benedic. in d. c. Raynut. verfi. in eodem testamento relinquens, nu. 100. & 252. Corn. auth. ex causa, C. de lib. prat. nu. 102. in fi. qui ait istam opinionem communem esse, & in practica seruari. Sarnen. lo. de elect. Aret. test. ti. 3. auth. 1. Corn. consi. 84. num. 70. in 4. Boer. q. 96. in fi. Bal. consi. 229. in 4. & consi. 340. nu. 4. responsum fuit multipliciter, et vel quod Doctores loquuntur in casu vbi filius præteritus vult approbare testamentum, & querunt an illi instituti possint illud impugnare, & tunc sentire videtur diuersum esse in matre præterita à filio præterito, vt Bal. d. consi. 191. & Boer. d. q. 96. in fi. vol. loquuntur vbi mater diu superuixit, & nunq̃ impugnavit, vbi Bal. consi. 340. & 229. in 4. vel loquuntur vbi inserta fuit causa præteritionis in testamento, q̃ tamen postea non probatur, nam tunc diuersum ius est. Guil. Bened. in d. verfi. in eodem testamento, nu. 93. & seq. quæ est communis distinctio in hac materia. Bar. auth. ex causa nu. 21. Fulg. nu. 12. Boer. d. q. 96. nu. 1. & 3. & quæuis Igneus auth. ex causa. nu. 24. & Vigli. in rub. de inoffi. test. et asserunt immo testamentum validum esse, nisi nunc illud impugnet, & declaret nullum, motu tamen vi verb. in d. §. siue igitur, & §. siue autem, in authen. vt cum de ap. pel. cog. quod latius in auth. responsum fuit videlicet reuocato, & resciso testamento, quæ verba præsupponunt testamentum ante subsistere, tum etiam quia lex constituens testamentum esse nullum, intelligitur si pars id petat, & declaret nullum, Iaf. l. vniuersa. C. de prec. Imper. late Tiraq. l. si vnquam. . . conuertatur non enim. Attamen hæ rationes sunt omnino contra communem opinionem, nec ius verb. gratiæ, illud ita exactè probat, vt ipse tradunt, nec verum est et in actu nullo semper necessariam esse declarationem partis, quando lex procedit ulterius declarando. l. 2. c. quado cum patrono. Igne. d. auth. nu. 117. Tiraq. in verb. reuertatur, nu. 11. in fi. & hæc sententia eo magis in casu nostro probata fuit, quod non constabat matri vnquam id testamentum factum fuisse.

P A L E O T I.

Grenonen. Cantoria. 23. Ianuarij. 1559.

S V M M A R I V M.

- 1. Indultum confirmationis beneficiorum Cardinali cõcessum si præsupponatur reuocatum vigore regularum reuocatarum, an faciat impetrantis petitionem canonizari.
2. Regula reuocatoria indultorum confirmandi beneficia Ordinarij concessorum in fauorem expectantium ad ele-

- tionem inferiorum emanauit.
3. Ordinarij confirmatio non est ius liberum ex eo quod ab alterius electione dependet.
4. Verba ordinarij, & non ordinarij posita in regula reuocatoria indultorum quomodo sint intelligenda.
5. Reuocatoria regula indultorum ordinarij concessorum triplici membro distinguitur, & limitat coarctatq̃ facultatem Ordinariorum etiam Cardinalium.
6. Papa an præsumatur per reuocatorias regulas Indultorum Cardinalibus Ordinarijs velle auferre ius confirmandi in beneficijs.
7. Ius confirmandi estimari non adeo magni solet ex eo quod ab electione ipsa præuia dependet.
8. Reuocari ius beneficia conferendi aliud est aliud vero eadem confirmandi.
9. Verbum conferendi in beneficalibus aliquando comprehendit & confirmandi facultatem.
10. Beneficia aliqua electiua reperiuntur quorum confirmatio non ad Ordinarium spectat loci, sed præpositum, vel Archiepiscopum, idq̃ ex consuetudine.
11. Raro euenientia eius sunt naturæ, vt sub regulas non cadant, vt hoc casu præsentii.

DECISIO CCCCLXXXIII.

HÆc causa fuit sepius proposita à bo. me. domino Iunio in cuius locum ego fuit subrogatus de cõsensu partiũ, & quæuis Rota semper inclinasset et reuocatum esse indultum Card. stylum esse contrariũ, quod idem attestabatur Reueren. Puteus, ideo placuit, vt rursus de ea dubitarem: prius autem consului Reueren. Puteum quid super hac sentiret, qui mihi respõdit in casu proposito non esse reuocatum indultum Card. de Cesis, & ita eos qui condiderunt regulam, cum eam conderent omnino causam sciuisse. Cum igitur quæstio hæc esset, an Io. Petrus de Cornis vigore suæ expectatiuæ potuisset acceptare Cantoriam in ecclesia Cremonen. cuius electio iure communi spectabat ad Capitulum, & cõfirmatio ad Card. ordinarium ecclesiæ Cremonen. proposui dubium hoc pacto: videlicet præsupposito, quod electio Cantoriæ de qua agitur spectet ad Capitulum, & confirmatio ad episcopum, stante prima regula reuocatoria indultorum, & secundo altera moderatoria eadem die publicatis, quarum copia datur, an indultum, quod præseruat ius confirmandi Card. tanquam Ordinario dicitur ita esse per dictas regulas reuocatum, vt expectatiua D. Io. Petri persistat, & sit canonizanda: nihil autem fuit in præsentii omnino firmatum, sed maior quædam pars contra Card. sentire videbatur, idque duabus præcipue rationibus, ex ratione reuocatum, & eius etiam verbis.
2. Nam cum illa regula edita fuerit solum in fauorem expectantium ad electionem inferiorum, vtique si diceremus ius confirmandi quod competit Card. in illis electiuis nõ esse reuocatum, sequeretur electionem inferiorum, & in mensibus reseruatis esse præseruatam, quod esset contra expectat. præualere inferioribus collarorib. in mensibus reseruatis: & quamuis hoc modo intelligendo regulam, videatur tolli ius confirmandi competens Card. tanquam Ordinario, dicebant aliqui hoc nihil existimari factum in fauorem expectantium, cum confirmatio et Ordinarij non sit ius quoddam liberum, sed quod pendet à præcedenti alterius electione. Rebus. in concord. rub. de collat. §. præfatiq̃ Ordinarij, in verbo dispositionem suaderi, & hoc dicebatur ex verbis eiusdẽ regulæ, quæ in prima parte reuocat indulta Cardinaliũ non Ordinariorum, in alienis Diocef. deinde in ver. nec non, loquitur etiam de Cardinalibus Ordinarijs, & non Ord-

- 4. Ordinarijs: quæ et verba ne sint superuacanea ac repetat idẽ quod supra dictũ fuerat, videtur intelligenda esse ita vt reuocentur indulta concessa Cardinalibus Ordinarijs quoad ius confirmandi instituendiq̃ in beneficijs spectantibus ad inferiores in sua tamen Diocef., & deinde id verbum non Ordinarijs intelligitur quoad ea beneficia, quæ quamuis sint in Diocef. Cardin. tamen quoad ea nullam prorsus ius Card. habet nec conferendi, nec confirmandi, nec quicquam aliud faciendi perinde ac si (quo ad ista) non esset Ordinarius: et sicque triplex erit distinctio in d. regula prima enim reuocat indulta Card. beneficia conferendi in aliena Diocef. secunda reuocat indulta instituendi, seu confirmandi beneficia spectantia ad electionem inferiorum etiam in propria Diocef. in mensibus reseruatis: tertia reuocat indulta conferendi beneficia spectantia ad inferiores, in quibus ipsi Cardin. nullum ius habent, quod ius fuit in propria Diocef.: Quoniam autem pro parte Card. tria præcipue dicebantur, primo et quia non creditur Papam voluisse illis auferre ius confirmandi competens eis Ordinarijs. Cassad. 3. 5. de priuileg. responsum fuit ab hoc, vt supra, quod et hoc ius confirmandi estimatur parui, tum quia necessario sequitur electionem, tum vt expectantes facilius expectatiuarum gratia frui possint. Secundo pro parte Cardin. dicebatur reuocari in regula indulta et conferendi tantũ beneficia, verum hoc ius, quod nunc producit Cardin. non esse pro conferendo beneficio, sed confirmando, quod diuersum est vt c. si. cõ. gl. de offi. Vic. in sexto. Ideoq̃ huc casum commissum à regula esse verum: responsum fuit et verbum conferendi comprehendere etiam confirmationem. Frac. c. 1. col. 1. de elect. in 6. & præsertim hic ex mente regulæ, vt supra. Tertio Card. adducebatur Crescen. 195. & Simon. 29. sed respondebatur illas ad hunc casum non pertinere, nec quicquam facere, et quod non nulla beneficia electiua reperirentur quorum confirmatio ad propositum, aut ad Archiepiscopum pertinet ex consuetudine, vel priuilegio, nec autem ad ordinarium in quibus expectantes ius suum exercere possunt. Nam respondebatur et hoc accidere raro, propterea verba regulæ declarata, vt supra, minime conuenire. Ex his igitur maior pars sentiebat contra Cardinalem, sed quia ego mentem Reueren. Putei retulerã in diuersum esse, quod inter fuit dum regula conderetur, ideo omnes domini substituerunt in his, nihil affirmando, mandatum quem fuit vt Card. reserrem earum dubitationem, isque cutet mentem hanc Reueren. Putei si eiusmodi est, in scriptis redigi, & postea super ea diligentius considerabitur. Dixerunt etiam quia in informatione Card. dicitur de triplici indulto, quod concedi solet Cardinalibus quarum aliud permanet, aut videantur indulta Cardinalis cuiusmodi sint, & super illis si opus erit dubitetur.

P A L E O T I.

Roman. dotis. 2000. de Cesis. 23. Ianuarij. 1559.

S V M M A R I V M.

- 1. Numeratio dotis non probatur per confessionem mariti de recepta, facta tempore matrimonij constantis, immo præsupponitur fraus, vel potius donatio.
2. Confessio de recepto ratione dotis à marito constante matrimonio emanata, constare debet notoriè.
3. Temporis diuersitas allata per testes in probatione cedule confessionis mariti de recepta dote de qua agitur, reddit suspectam depositionem.

- 4. Confessio dotis receptæ continens anticipatam solutionem quæ non præsumitur, suspicionem fraudis parit, præsertim si agatur de magna quantitate.
5. Constito de promissione dotis ante matrimonium tunc confessio dotis receptæ constante matrimonio emanata, nõ præsumitur fraudulenta in præiudicium creditorum.
6. Fraus in confessione dotis receptæ in præiudicium creditorum ex coniecturis argui potest.
7. Verosimile non est scuta. 4800. & sic satis magnam quantitatem fuisse numeratam in causam dotis absque fide de recepto.
8. Quitantia facta secundum consilium testis in causa numeratæ pecuniæ causa dotis, est suspecta.

DECISIO CCCCLXXXV.

ILLUSTRISSIMA Isabella de Cesis agebat contra Altoitis detentores cuiusdã domus prius hypothecatæ ratione suæ dotis: Altoiti negabant legitime constare de huiusmodi obligatione, & multa opponebant contra instrumenta, & cedulas productas à D. Isabella, idcirco ego dubitavi stante instrumento prouisionis dotis de anno 1530. ante contractum dotis de anno 1530. & ante contractum matrimonium, & apocha confessionis. 1532. vna cum dictis instrumentis quorum copia datur, ac in instrumento. 1538. an ex his constet sufficienter de numeratione: domini omnes vnanimis concluderunt non constare legitime de numeratione dotis, & quia omnes sequuti sunt rationes adductas à primis duobus responsalibus, ideo hic subijcio votum vtriusque, sumptum ex eorum informationibus ad verbum: votum autem primi responsalis est hoc, quod sequitur: prima sit conclusio, quod et per confessionem de recepto factam à marito constante matrimonio non probetur numeratio, sed præsumatur fraus, vel donatio, vt in informationib. de Altoitis. Secunda sit limitatio præcedentis, vt non procedat, quando de promissione, dotis facta ante matrimonium constet, & ista videtur communis ex allegatis per Afflic. 402. Aym. consi. 40. vtrumque sentit Arc. & Bald. Nouel. de dot. in 10. par. col. 7. limit. 7. numc. 18. ad fin. licet aliter referat ipse Afflic. sed difficultas est, et an constet de huiusmodi confessione, & ad hoc allegantur duæ cedule de anno 1532. cum testibus examinatis ad eius corroboracionem, sed hoc non videtur probare confessionem ex duobus, primo, quia Pax secundus et testis de anno 1551. dicit quod cedula fuit confecta præsentie Ioã. Iacobo. Marianus Iacobus vltimus del 1558. dicit quod Io. Iacobus erat absens, & quod d. Pax attulit folium album subscriptum manu. D. Iacobi. Secundo quia et continet solutionem anticipatam, quæ non præsumitur si est in magna quantitate. Secundo principaliter allegatur instrumentum hypothecæ del 1558. sed hoc videtur habere dubitationem, quia refert se de dote habita ad instrumentum Adami, quod deberet exhiberi, nec potest intelligi de promissione dotis, quia de ea nõ fecit instrumentum si Michael Colluzonus, & quia promissio erat certa, sed non solutio, dicendo plus vel minus, & quia nõ cantabat, quod Isabella transmitteret instrumentum promissionis dotis, & quia hoc instrumentum loquitur de solutione, & de prouisione, & quia nondum videntur partes firmasse quantitatem, ex quo videtur reuerti ad Raimundum. Tertio quia Isabella promittit intra mensem transmittere instrumentum, & apochas, quod non apparet fuisse factum. Quarto quia factum pendente lite cum Altoitis votum principalis, vt attestatur. Afflic. & decif. 402. Aym. consilio 40. hæc est communis conclusio, et quod vbi constat de promissione dotis ante matrimonium,

monium, tunc confessio receptæ dotis constante matrimonio emanata non præsumitur fraudulenta, & præiudicat creditoribus in creditis medio tempore contractis, tū quia præallegati limitant hoc non procedere vbi aliàs constaret de fraude, merito aduertendū est ad conjecturas de fraude, quæ adducuntur pro parte Altoitorum. Prima est, quod confessio de recepto emanauit antequam veniret dies solutionis. Aym. consil. 175. num. 2. quia à communiter accidentibus ꝑ non est verisimile ꝑ fuerint soluta scuta. 4500. absq; aliqua fide de receptis, quod argumentum à verosimili est considerandū. Aym. consil. 40. num. secundo. Tertia coniectura est per me, licet non adducatur per informantes, quia in instrumento hypothece. Ioan. Iacobus asserit se recepisse dotem, vt constat per instrumentum, redditur verisimilis apoca, quia pluralitas quittance non præsumitur quāto plus mihi quam vrgens, quia Pax secundus testis qui dicitur recepisse pecunias in quinto interrogatorio dicit illā cedulam esse factam præsentē Iacobo ac de eius ordine quartus testis qui soluit pecunias super septimo interrogatorio dicitur deposuisse ꝑ Io. Iac. non erat præsentis, sed credit, quod esset Narniæ nec nō addidit, quod Pax tulit secum vnum solum album subscriptū, vt apparebat subscriptione. D. Io. Iacobi, & quod d. ꝑ quittance facta secundum quod cōsuluit testem quidam Doct. vt patet, quod isti testes sunt cōtrarij, & non est verum, quod illa cedula fuerit subscripta manu. D. Io. Iacobi. Vltima suspitio est, quæ oritur ex dictis. D. Petri Pauli attestantis, qđ cedula vltimi pagamenti erat lata scripta, & subscripta manu. Io. Iacobi ergo patet, quod cedula cuius copia datur redditur inuenerit dicens potrecta, & tamen est solum subscripta per D. Io. Iacobum stantibus his suspicionibus esset iterum dubitandum, vt pars intelligat difficultatem.

PALEOTI.

Mantuan. reductionis laudi. 27. Ianuarij. 1559.

SVMMA RIVM.

Dubium propositum complectens varia capita nunquam antea motum, restringitur aliquando in stylo Rotali maxime vbi deducta minus sunt proluxa.

DECISIO CCCCLXXXVI.

Quoniam nunc primum hunc casum in Rota proponebam edidi dubium quoddam quod varia capita ꝑ complectebatur adiectis depositionibus, & receptionibus testium, vt iam generalis saltē causæ instructio à Rota sumeretur: itaq; cū complura hinc inde, & nimis prolixè essent deducta mandarunt mihi, vt dubium restringerem circa tres testes qui videntur magis conuinci de mendacio. In primis autem videam decisiones vltimas coram. D. Reomano, & coram. D. Augustino in hac eadem causa editas.

PALEOTI.

Neapolitana fraudum. 7. Ianuarij. 1559.

SVMMA RIVM.

Processus ad declaratoriam vtrum fieri possit, & ad executionem, sententijs antea latis non existentibus conformibus.

Auditor Camere si damnet partem ad certam quantitatem reddendamque rationem administrationis, eaq; sententia per aliam idq; secundam fuit confirmata, an etiam tertia accedente confirmatoria priorum cum modificatione tamen summa, faciat sententias istas non dici conformes.

Affirmatiuam scilicet conformes esse omnino, vide nu. seq. ex decis. Rot. eiusq; rationem, ibid.

Sententia tertia absolutoria rationum non reddendarum & administrationis duabus præcedētib. condemnatorijs vtrum faciat difformitatem sententiarum dici posse.

Sententia pro facto, & fraude condemnans, eadem potest alio casu absoluere, vt in præsentī absoluit in redditione rationum administrationis.

Commissione obtenta de nullitate sententiæ, & restitutione in integrum, an prius de nullitate sit cognoscendum. Limita & intellige, vt nu. seq.

Declaratoria ferri potest contra partem, quæ sub prætextu concordie quam tamen reuera recusat differt solutionem.

DECISIO CCCCLXXXVII.

Lata fuerat à me dudum de mense Iulij proxime præterito tertia sententia contra fratres Sancti Ancellini nunquam hæcenus illis intimatis qui executorialib. cū parere recusassent, negarentque etiam ꝑ procedi posse ad declaratoriam eo quod sententiæ nō essent conformes, nec exequenda, proposui dubium, an esset procedendū ad declaratoriam, & exequendam quo modo essent moderandæ: res autem sic se habebat nam

Aud. Camera in prima sententia condemnauerat eos in scuta. 3000. & ad reddendam administrationem rationis postea Dominus Decanus in secunda instantia eam confirmauit. Ego deinde in 3. varijs dubijs proposui duas præcedentes confirmari, cum modificatione, tamen, vt summa redigeretur ad 500. & ex neuter deductis absolui eos à reddenda ratione administrationis in nulla instantia teneri. Rota rem omnem distinxit in tria capita. Primum fuit an sententiæ essent conformes in

quo respondit omnino esse. ꝑ Nam cum agatur inter easdem personas de eadem re, eadem actione, & sententia altera alteram confirmat: dubium non est eas esse conformes, quoad minorem summam quæ in maiori cōtinetur. l. inter pares, in fine de re iud. l. diem proferre, vbi glo. Bar. & Bal. de recep. arbit. Affliet. 362. nec obstat quod dicebant fratres eas non esse conformes in causa,

quia ꝑ tertia instantia absoluit eos ab administratione in qua fuerunt condemnati in duabus præcedentibus.

Nam respondetur, quod tertia instantia ꝑ condemnat eos pro facto, & fraude, sicuti prima & secunda, quamuis absoluat ab administratione: id intelligitur præter quā quod ad caput fraudum, in quo expressè eōs cōdemnat. Secundum caput fuit an hæc sententiæ essent exequendæ.

Nam fratres ꝑ obtinuerant commissionem super nullitate, & restitutione in integrum dicebantque prius esse de nullitate recognoscendum: verum & in hoc Rota cōtrarium respondit, quoniam ꝑ commissio erat directa alteri iudici cum clausula sine præiudicio legitime executionis non esse supersedendū: secus fuisset si appōita fuisset clausula si quid exequēdo. . . . & hic est stylus Signaturæ, passimque in vtu, propterea que mandarunt mihi expressè, vt ferrem ꝑ declaratoriam contra fratres qui hæcenus varijs artibus, & sub prætextu ineundæ cōcordiæ quam tamen reuera recusant, solutionem distulerant. Tertium caput fuit, quod expensæ essent moderandæ, in quo responsum fuit fratres qui ad duas prior

res

res

res

res

res

res

res

res

res sententias in omnibus teneri, quoad tertiam autem non teneri, quoad ea quæ respiciunt administrationem, quia sententia eos absoluit, sed non ideo tamen mereri absolutionem quoad hanc partem in alijs instantijs, tamen quia hæc absolutio ex nouiter deductis concessa est tum quia sufficit eos in alio capite non habuisse istam causam litigandi, vt aliàs firmatum fuit in causa Gerunden. pecuniaria coram. D. Cantuccio.

PALEOTI.

Hispalen. beneficij de Moron. 1559.

SVMMA RIVM.

Lugitimè literarum expeditiones factas ex Summistarum relatione iudici constare potest.

Expensæ si nullæ pro literarum expeditione fuerint factæ merum præsumitur priuilegium interuenisse.

DECISIO CCCCLXXXVIII.

Retuli in Rota, quod mihi mandauerat supra in hac eadem causa, dixique d. ꝑ Summistam mihi respondisse literas rectè esse expeditas, tum eorum stylo, tum quia super hoc tempore beneficij de quo agebatur nihil vnquam fuerat à Comitē expēsum, vnde sequebatur hoc merum esse priuilegium cōcessum à Papa quoad hoc beneficium, quoniam vero pars aduersa reclamabat, Rota statuit, vt dubium proponerem, an literæ sint mittendæ ad corrigendum.

PALEOTI.

Roman. dotis de Iuuenalibus. 30. Ianuarij. 1559.

SVMMA RIVM.

Probatio ordinaria non sufficit vbi agitur de dotis numeratione, quæ in dubium venit.

Res inter alios acta mihi præiudicare non debet.

Instrumentis probationis incendio combustis difficilis reditur probatio.

DECISIO CCCCLXXXIX.

Sequendo vltimam decisionem huius causæ, supra die 14. Nouembris. 1558. dubitavi, an constaret datam fuisse dotem de bonis ritè ex quodam sequestro product. tum alijs quibusdam, prout in puncto Rota respondit quoad ꝑ probationem ordinariam hæc non sufficere, quia illa verba in dicto sequestro sunt enūciatiua, & inter alios ꝑ probata, & in alio iudicio, & ad alium finem, quæ nihil nocere possunt in præsentī iudicio Dom. Hieronymi quoniam tamen pro parte Concordiæ dicebatur perditā esse, & combusta incendio multa registra in hac causa, ꝑ ideoque non sibi facilem esse huius rei probationem, ob lapsum temporis, & incendio subsequuta, & fatis ex hoc sequestro apparere dotem fuisse de bonis ritè, ex quo ita sibi exprimitur: dixerunt domini, vt videat Concordia si possit aliquod adminiculam adferre sine sequestro, quod probat quoddam argumentum probabile in eius fauorem, sed tamen non ita concludit, vt ipsa sit absoluenda à doctore petita.

PALEOTI.

Tirafonen. decimarum de Vierlas.

SVMMA RIVM.

Præfixo termino de nullitate docenda, ea non doctæ nō amplius pars auditur.

Causa restitutionis in integrum ex lapsu temporis deserta nulliter petitur.

Succumbenti in causa nullitatis tempus quadriennij restitutionis in integrum incipit à die latæ sententiæ.

Probabilem causam nullitatis committendæ si habeat pars & succumbat excusatur à lapsu fatalium.

Parte quæ de nullitate prætendit nihil adferente ad vltiora fit progressus.

DECISIO CCCCXC.

Lata fuerat sententia cōtra Dominum Antonium die 22. Iunij. 1548. & eodem anno fuerant ei executoriales personaliter intimatæ: postea de anno 1551. idem commisit causam nullitatis, & restitutionis in integrum, & pars aduersa aliam commissionē obtinuit præfixo termino inter ꝑ quem Dom. Anton. nihil docuit, cumq; nūc pars aduersa præterderet causam restitutionis quidem atq; ideo cum esse adhuc audiendū iuxta. l. contra maiores, ibi Castr. q. 6. de inof. test. ego dubitavi, an hæc causa restitutionis in integ. esset deserta ad effectum, vt ei esset deneganda remissoria quam petebat, & . . . à quib. fuerat absolutus ad beneplacitum. Rot. respondit solere obseruari distinctionem. Frac. in c. dilecti. q. 6. de appel. vbi concludit quando ꝑ quis succubuit in cā nullitatis tunc tempus quadriennij in causa restitutionis incipere labi à die latæ sententiæ. c. 1. de in int. rest. lib. 6. Dec. c. ex ratione, nu. 10. & Fel. nu. 4. de appel. Rota in nou. de appel. 15. & in antiq. 79. Sarnen. reg. de annal. q. 14. nu. 7. hoc enim casu ille qui succubuit ostendit se tenere causam nullitatis commissiue, sicut in simili dicitur de eo qui committit causam attentatorum, & nihil probat. Rota aliàs conclusit coram. D. Caputaquensi in causa Giēnen. prioratus de Villa noua: aliqui ex dominis dubitabant si ꝑ Dom. Anton. habuisset fortè probabilem causam committendi negotium nullitatis, tunc licet succubisset, esse tamen excusandum à lapsu fataliū, vt sentit Franc. in dicto capitu. dilecto. quæstio. sexta, verum quia in casu proposito. Dom. Antonius nihil ꝑ adduxit vnquam quod dubium faceret, ideo visum fuit contra illum ad vltiora esse procedendum, nec quicquam facere quod obijciebatur de executorialibus intimatis contra incolas, & vniuersitatem loci de Vierlas, quæ fuerunt declaratæ nullæ, quoniam nulla diuersa causa est, nec commune quicquam habet cum Anton. de quo querimus.

PALEOTI.

Parmensis Castri, & bonorum. 10. Febr. 1559.

SVMMA RIVM.

Lata sententia in fauorem à qua si est appellatum, vbi tamen reperitur non prorogata fatalia, & lapsus sit diuturnus multorum annorum cursus, proceditur ad executionem vigore commissionis non docto in termino de prosecuta appellatione.

Executoriales eliciuntur nihil cõstito productum esse à reo ad sui defensionem in actis.

DECISIO CCCCXCI.

Lata fuerat sententia de anno 1546. à Reuerendis. Puteo in fauorem Dom. Francisci de Casalibus à qua ꝑ cum fuisset appellatum, quia tamen non re periebantur prorogata fatalia, & tot anni iam erant elapsi, ideo Dominus Michael hæres obtinuit commissio- nem, vt præfixo termino ad docendum de prosecutione appellacionis, procederem ad executionem. Itaq; præ fixo termino, & lapsis deinde etiam duobus mensibus cum aduersarij prorsus nihil docerent, & verbo tantum procederent causam olim fuisse aduocatam in partibus, consului dominos bis quid esset agendum, qui responde runt ꝑ vt postquam nihil mihi in actis constaret de auo catione, & pars fuerat satis experta, vt procederem ad executoriales.

PALEOTI.

Monasterien. Canonizatus. 13. Febr. 1559.

SVMMA RIVM.

- 1 Monasteriësis ecclesia Cathedralis in Vestphalia vigore sta tuti non admittit in Canonicos nisi nobiles, & eos quidẽ equestres.
2 Papa derogat aliquando expressè statuto confirmato cum clausulis derogatorijs à prædecessoribus suis.
3 Derogans priuilegio Pontifex non facta sibi in supplicatio- ne mentione regulæ de non tollendo iure quesito, an va- lida sit talis derogatio.
4 Vacante præbenda quaeritur ius incontinẽti nobilitati eque stri in ea vigore statuti priuilegio Apostolico confirma- ti: in hoc casu.
5 Papa expressè derogans statuto per clausulam quorum te- nores, facit gratiam suam canonizari.
6 Statutum contrarium iuri, & idcirco nullum est, non debe- re recipi in Canonicos nisi ex ordine nobilitatis equestri nisi per Papam approbetur.
7 Consuetudo asserta ex temporis immemorabilitate per asse- rentem probanda est.
8 Regula de non tollendo iure quesito non procedit vbi iuris effectus suspenditur, secus vbi ius omnino tollitur.
9 Ius quesitum vbi est merè speciale, non habet locum regu- la de non tollendo &c.
Quæ etiam regula, vt locum habeat necessarium est, vt ius quesitum etiam sit verè cum effectu. nu. seq.
11 Iuramentum prestitum a Canonicis de non cassando statu- to à se facto non ligat, gratia expressa Papæ superne- niente derogatoria statuti.

DECISIO CCCCXCII.

Ecclesia Monasterien. habebat ꝑ statutum vt nemo in canonicum recipi posset nisi ex nobili genere esset, & militari, & cum quibusdam alijs qualitati bus expressis, quod statutum fuerat confirmatum à Lu- lio secundo cum clausulis derogatorijs futurarum pro- uisionum, quæ statuto illi aduerfarentur, nunc vacante Canonicatu Papa illum contulerat Ioan. Shenckinck qui probabat se nobilem quidem ex utroque parente, non tamen ex militari ordine ꝑ Papa autem in eius gra- tiam expressè derogauerat prædicto statuto cum clau-

sula quorum tenores, quapropter nunc Capitulum de- negabat possessionem tradere Ioan. præterens sibi ius quesitum ex dicto priuilegio cui Papa non derogauit cū ꝑ nulla sit facta mentio de regula de non tollendo iure. Item Canonici qui sunt affrici iuramento seruare illud statutum, nec Papa eos in gratiã Ioan. dispensat ab illius obseruatione, vt Paris. consil. 40. nu. 8. in 4. fol. c. nonnulli ver. septima conclusio, de rest. & ꝑ etiam quia cum primũ vacauit Canonicatus statim quesitum fuit ius vigore sta tuti ordini militari. c. cum ecclesia, curi gl. in fi. de præb. in 6. idcirco non sufficit derogatum fuisse statuto, nisi & de regula sit facta mentio. Sarnen. reg. de non tollend. iur. 15. nu. 7. Rom. consil. 327. His non obstantib. cū dubium proposuiffem adiunctis depositionib. testium, & nõnul- lis alijs. Rota conclusit gratiam Io. esse canonizandã, & Capitulum cogendum illi tradere possessionem: rō præ cipua fuit, quia Papa in prouisione sua expressè, & in specie derogauit huic statuto cum ꝑ clausula quorum te nores, quæ derogauit omnib. contrarijs, vt est Sylus Ro- tæ. Ant. de But. consil. 7. Cassad. 10. cum igitur de volun- tate Papæ appareat, nihil dubitandum est de præfente, præsertim ꝑ cum huiusmodi statutum sit contrariũ iu- ri, & consequenter nullum, nisi Papa id approbet, & in terminis, vt Abb. c. venerabilis, de. . . Curt. cap. fi. de con- fuet. nu. 475. altera fuit ratio, quando confirmato. 12. de qua supra nititur, quadam immemorabili consuetudi- ne ꝑ quam asserit extare in ecclesia Monasterien. quæ tamen à Canonicis non probatur, ideo non videtur ob- stare gratiã Io. non ob. regula de non tollendo iure, quã multipliciter respõsum fuit, primo, eam non procedere quando ex eius derogatione non derogatur iuricõmani Curt. iun. consil. 1. nu. 2. 2. Cassa. consil. 66. nu. 63. Sarnen. di- cta reg. q. 19. & 18. Secundo ꝑ procedit ea regula vbi præ- sus tollitur ius, secus vbi tantum effectus eius suspendit. Abb. c. 1. nu. 10. de rescrip. Cassad. dec. fi. nu. 2. de concess. præb. Rot. de præb. in nou. 17. Paris. consil. 19. nu. 7. in 4. Tertio ꝑ non procedit vbi ius quesitum est merè specia- le. Sarnen. de reg. q. 6 alias requireretur omnes prouisiones apostolicas semper esse irritas cum in illis derogeret sta- tutis, & priuilegijs ecclesiarum, & tñ nunquam fiat mē- tio de huiusmodi regula, quia si aliquod ius esset quesitũ nobilibus militatibus in quorum fauorem statutũ fuit conditum, nõ aut ipsi canonicis, ideo ipsi nihil possunt obijcere. Quarto quia opus est, vt ius quesitum sit verè & cū effectu, ita vt regula procedat prout in casu nostro Sarnen. q. 15. secus est vbi prætenditur ius ex statuto. Nã sufficit tunc tantum derogatio statuti. Put. 4. de iur. que- sit. Sarnen. super reg. 26. Rot. in Ant. 42. de conc. præb. & in nou. primo co. ti. Non obstat, quod Canonic. non fue- rint habitati. Nam non in iuramento semper intelligit- ur Papæ auctoritas. c. veniens, de iure iur. Rot. in nou. pri- ma de iure iur. deinde quia Papa in Bulla dat executores gratiã ꝑ vnde Canonici satis excusantur à peritio. Et postremo, quia Papa concedens huiusmodi gratiam Io. cum omnibus illis clausulis, soluit & Canonicos omni vinculo obseruandi statuti quoad personam ipsius Ioan. l. 2. de iurisd. om. iud. Curt. consil. 1. nu. 2. Alex. l. quidam consulebant, de re iud.

PALEOTI.

Roman. hæreditatis de Comitibus. 17. Febr. 1559.

SVMMA RIVM.

- 1 Ratificatio inualida est, quando non est facta iuxta tenorẽ earum rerum quas ratificauit principalis. Ignorantia

- 1 Ignorantia earum quæ antea fuerunt gesta, an impediatur ratifi- cationem. & nu. 3.
2 Ratificatio facta apud acta, quæ notorium parit inter par- tes, errorisque suspitionem tollit, reuocari non potest.
3 Deliberatus consensus intercessisse actui arguitur ex iura- menti interpositione, facit q. ratificationem impugnari nullatenus posse.
4 Ratificatio facta cum iuramento antea consensu interceden- te similiter cum iuramento cum ignorantia prætendi nul- la amplius verisimilitudine possit, non releuat.
5 Ratificatio vbi ea tantum continet quæ gesta sunt ante con- stitutionem procuratoris non est plenè perfectã.

DECISIO CCCCXCIII.

Dubitauit an ratificatio Domini Torquati huius- modi fuerat, vt dicatur aduersario ius quesitũ ex actis antea à procuratore suo factis, stante præsertim declaratione cum instrumento eiusdem Domini Torquati postea sequenti dicebat ꝑ enim Torquatus rati- ficationem factam esse nullam, quia si non fuit secus te- nores earum rerum quas ratificauit, vt p Paul. de Cast. consil. 382. in secundo. Aym. consilio 192. numero deci- mo quarto, Paris. consil. 47. numero 97. in princip. dein- de quia Incola ꝑ propriè declarauit se ignorasse ea quæ antea gesta erant, quod sufficere videtur glo. §. sed iste, In- stit. de alien. capitu. pastoralis, de excep. Paris. consil. 95. nu- mero 46. in primo. Verum domini omnes concluderunt validam esse ratificationem. capitu. fina. de iurciur. in sex- to Rota in nou. de procur. 39. ꝑ nec reuocari potest præ- textu ignorantie, tum quia habet clausulam ex certa sciẽ- tia quæ sufficit. Ial. l. si dari, de verborum obliga. numero quinto, Castren. consil. 216. nume. quinto, in primo Bal- l. mater. num. quinto, C. de rei vend. ꝑ tum quia facta est apud acta quæ reddunt notorium inter partes, tollunt- que erroris suspitionem. Castren. l. prima, C. de satisfd. nu- me. secundo, Capi. decis. quarta, num. 28. quibus accedit ꝑ iuramentum in eadem ratificatione, quod arguit deli- beratum consensum. Alexan. consil. 62. nume. quarto, in quinto, Ball. l. prima, c. commodo, Dec. consil. 345. nume. quarto. Non ꝑ obit. reuocatio postea facta etiam cum iu- ramento, quoniam cum ignorantia amplius non sit veri- similis, prodest nihil iuramentum, præsertim cum non sit præstitum à iudice. Rot. in nou. 444. Roman. consilio 481. colum. fina. Felyn. etiam in materia. 18. conclus. de rescrip. Tiraquel. in præd. l. si vnquam numero trigesi- monono, dixerunt ꝑ etiam hanc ratificationem compre- hendere ea tantum quæ gesta sunt ante constitutionem procuratoris, vt clare apparet ex verbis ratificationis. Cæ- terum autem, an hæc gesta eiusmodi sunt, vt ex his pos- sit dici ius quesitum aduersarijs aliàs agetur.

PALEOTI.

CæsarAugustana Archidiacon. de Rocca. 17. Febr. 1559.

SVMMA RIVM.

- 1 Iudicibus per vim remissoria in partibus assignatis, an no- uũ articuli produci possint. Vide negatiuam numero sequen. scilicet in Curia articu- los deducendos esse & deinde ad partes transmitten- dos.
3 Sequestrator deputatus vbi de eo fuerit orta suspicio sini- stra, remouendus est.

DECISIO CCCCXCIII.

Decreta remissoria cum examinarentur testes in partibus, pars obtinuit commissionem signatã ar- bitrio, ꝑ vt coram iudicibus assignatis in partibus possint noui articuli produci, ideo cum quaererem, an liceret mihi hoc mandare iisdem iudicibus, ꝑ responsum fuit, articulos in Curia tantum esse admittendos, & eos ad partes deinde transmittendos, vt ita stylum obserua- rem, quoniam etiam oriebantur nonnullæ expe- nse factæ à primo sequestratore ꝑ deputato, quem deinde pars obtinuit, vt suspic. amoueri, mandarunt mihi, vt si lique- ret de expensis factis iuberem secunda sequestratione eos solui ex fructibus sequestratis primo sequestratorio.

PALEOTI.

Posnanen. Canon. & præb. 22. Febr. 1559.

SVMMA RIVM.

- 1 Lite pendente super beneficio ecclesiastico pars an possit sus- pendere petitorium.
2 Pars tantum appellans à possessorio vtrum sententia in iu- dicatum transire possit ratione petitorij.
3 Appellans in vno non dici potest appellare in alio ratione petitorij, & possessori, quæ re ipsa differre dignoscitur.
4 Mitioris sententiæ ratione Rota determinauit appellantem in possessorio simul & in petitorio appellare posita clau- sula rebusq. alijs &c.
5 Dubitauit in causa pro opponente iudicare potius con- uenit.

DECISIO CCCCXCV.

Pendente litẽ super Canonicatu ꝑ pars suspendit pe- titorium Aduocatus obtinuit commissionẽ, cuius copia data fuit, prætendebatq; D. Oradinum rectè pronunciaffe, tam in petitorio quam in possessorio, vigo- re illius commissionis: imo dicebat eius sententiã transi- uisse in rem iudicatã quoad caput petitorij, quã ꝑ pars ap- pellauerat tantum à possessorio, quod diuersum est à pe- titorio, vnde ꝑ appellans in vno, non dicitur appellare in alio. Paris. consil. 66. nu. 5. in 1. Pau. de Cast. cõsili. 270. nu. 2. Ego circa hoc dubium proposui, & cum in commissione variæ essent sententiæ, an ex ea tributa esset facultas pron- uinciã etiam in petitorio iuxta Rot. in nou. de cã pos- sel. & propriet. 9. . . Cassad. 6. de rescrip. in si. tamen oēs concluderunt ꝑ hoc pacto mitiorẽ partem sequentes vi- delicet validam non fuisse sententiã super utroq; capi- te, cum in ea adesset clausula rebusq. alijs in actis causæ, & causarum quo referunt se ad omnia in actis deducta, iuxta. Paris. consil. 39. nu. 20. in 1. Quod quidem eo magis probatum fuit non tñ quia in dubio pro oppositio. iu- dicandum Castr. l. 1. si quis caut. Cassad. de appell. 4. verũ etiam quia pars petebat sententiã ex capite nullitatis reuocari, contenta & sibi appellationem datam esse.

PALEOTI.

Perusin. sanctæ Crucis. 22. Febr. 1559.

SVMMA RIVM.

- 1 Bulla Clementis Papæ an habeat locum tam in obtentis be- neficijs quam in posterum obtinendis.

- 2 Bulla vt probet in iudicio integra illius verba veniunt referenda.
- 3 Acceptans beneficium religionis vtrum omnibus legibus religionis se censeatur obligare.
- 4 Facta probationes contra interesse prætendentes vtrum re signatario obesse possint.
- 5 Negatiua asserta Equitem Hierosolimitanum non gestasse habitum, nec crucem, probari per negantem debet.

DECISIO CCCCXCVI.

Dubium proposui in hac causa, cum dictis testiū in quo nihil fuit conclusum: sed dictum illud distinxerunt in varia capita, sigillatim discutendo. Primum est, an Bulla Clementis habeat locum tantum in obtinentis tunc beneficiū, an vero etiam in his, quæ in posterum obtinebunt in quo capite danda erāt integra verba Bullæ. Secundum est inter alia stabilita menta religionis an Robertus hoc beneficium ꝑ acceptando religionis censeatur se obligasse omnibus legibus religionis iuxta tradita ab Ant. in l. si duo, de acquir. hæred. Tertium ꝑ est an probationes factæ contra interesse putantes afficiant. D. Fuscherium resignatarium, iuxta Rot. in nou. de dol. & contuma. l. 2. nume. 3. Quartū ꝑ est, an ꝑ testes probent negatiuam quæ deducitur videlicet Robertum non gestauisse habitum, & crucem. Quintum est, an probetur deuolutio prout in impetratione Marij, & scientiæ religionis, &c. quæ ad hæc spectante.

PALEOTI.

Hispalen. beneficij de Moron. 22. Febr. 1559.

SVMMA RIVM.

- 1 Expeditis legitimo ordine, & modo literis, petere potest pars, vt sententia iuxta earum tenorem feratur.
- 2 Votum Summistæ de literarum legitima expeditione, an sufficiens sit ad sententiam promulgandam, an verò requiratur totius Camere iudicium.
- 3 Sententia antequam feratur iuxta tenorem literarum à Summistæ approbatarum, & Camera Apostolica dubiū earum causa in Rota venit proponendum, idque ex opinione quorundam Rotæ auditorum, licet alij contrarium senserint.
- 4 Camera si raro congregetur ipsius votum expectari non debet in sententiæ prolatione, quæ instantia partium vrgetur, vt ad tenorem literarum proferatur, & hoc casu sufficit approbatio per Summistam facta.

DECISIO CCCCXCVII.

Cum aliàs retulisset Summistam respondisse literas in hac causa ꝑ rectè expeditas, nunc pars vrgēbat, vt sententiam ferrè iuxta earum tenorem. Aduocatus autem reseruabat qui dicebat non sufficere solum ꝑ votum Summistæ, sed necessariam esse sententiā totius Camere, ideoque non esse pronuntiandum antequam certè statuatur, an literæ sint corrigendæ: consului dominos quid mihi esset agendum, & exquisiui vota singulorum qui erant sex, duo ex illis responderunt ꝑ dubium esse in Rota proponendum antequam sententia feratur, alij quatuor contra, nam cum literæ expeditæ reperiantur, & Summistæ ita retulerit, non videtur retardanda sententia partiꝑ cum Camera iisdem temporibus non nisi raro congregari soleat, quod quidem non potest differri in plures menses: mandarunt igitur mihi, vt

primam sententiam ferrem iuxta tenorem literarum, postea verò in secunda instantia commodius disputabitur, an sit corrigenda, & tota Camera pro tunc consuli poterit, præsertim cum hæc prima instantia iam ferrè integro triennio sit agitata.

PALEOTI.

Cremonen. præposituræ. 27. Febr. 1559.

SVMMA RIVM.

- 1 Actor fundamentum suum plene, & necessario probare debet, qui beneficium dicit vacasse in mense reseruato, nec coniecturæ verisimiles sufficiunt.
- 2 Res inter alios actæ, an quo ad condemnatum sint probabiles.
- 3 Rota sententijs latis in partibus non multum tribuere solet nisi in processu Curiali iustificentur.
- 4 Cadauere mortui reperto, an sufficiat probatio per publicam vocem & famam de interfectore.

DECISIO CCCCXCVIII.

Dubitauit an probetur obitus de mense Nouemb. ad effectum reseruacionis ex multis præsuppositis in puncto, quorum aliqua etiam fuerunt præsupposita, à D. Oradino corā quo quæstio iā pendebat in prima instantia, alia coram me de nouo producta, & addita, domini autem perstiterunt in decisione aliàs firmata, vt scilicet non probetur obitus in eo mense reseruato ꝑ eo quod cum hoc sit fundamentum actoris debet ab eo plene & necessario probari, ita vt nec verisimiles coniecturæ sufficiant. Rot. in ant. 885. Fel. in c. in præsentia, nu. 22. de præb. non sufficit autem narratiua breuis Papæ, quod obtinuit de mense Nouēbris ex quo Papa non narrat factum proprium, nec factum coram se. Rota in ant. 197. Fel. c. cum causam, nume. secundo, de restitut. præsertim quoad effectum adiudicationis. Egid. quæst. 42. numero sexto, & de trien. quæstio. trigesima nona, numero secundo: testes etiam deponentes de publica fama nihil probant Beluezi Decani subli. quæst. centesimaduodecima, minus etiam probat sententia vltimo producta, primo quādo verba illa narratiuè in præmio sententiæ fidem non faciant maxime in præiudicium tertij. Cepol. Tholos. q. 28. Bar. clem. literas, num. 5. de proba. Secundo quia est res inter alios acta, quæ videlicet possint probari quoad condemnatum etiam in alio iudicio. Rota in antiq. de reg. iur. 4. Bar. l. sententia de appel. ꝑ Tertio, quia sententijs latis in partib. Rota nō multum tribuere solet nisi in confessu isto iustificentur, cetera q̄ in contrarium obijciebantur facilè ablata fuerāt iisdem rōnibus deductis coram. D. Oradino: dixerunt autē restringi post hoc dubium posse ad duo. ꝑ Primum est, vt præsupposita qualitate mortui cadaueris reperti, sumus in tali casu vt sufficiat probatio per publicam vocem, coniunctis illis de quibus in præsentia dubio. Secundum est, an sententia cū illius narratiua iustificetur ex processu, ita vt constet de obitu fratris Marij in mense Nouemb. ris.

PALEOTI.

Florentin. Cambij. 27. Maij. 1559.

SVMMA RIVM.

- 1 Cambium an factum dicatur per nullos melius probari potest

- potest quam illorum testificatione qui rem ipsam tractauerunt.
- 2 Concurrentibus multis in causa cambij, libro. f. signorum, testimonij eius qui soluit proxeneta, & confessio procuratoris partis aduersæ, satis videtur cambium probatum.

DECISIO CCCCXCIX.

Data copia nonnullorū testium, quærebāt an cambium de quo agebatur diceretur factum fuisse à Cantore, & quoniā hæc causa aliàs sepius coram varijs auditoribus fuerat proposta, & ferrè semper super iisdem, ideo res nullam habuit dubitationem, omnes vnanimis concluderunt satis probari cambium fuisse factum à Cantore, & rationibus alias traditis, & præcipuè in materia hac de qua agitur, nulla videtur esse aptior quam illorum testificatio qui rem tractauerunt: cum enim in permutandis his pecunijs aliæ personæ non sint adhibitæ, non est cur dubitetur, quòd iisdem etiam decerni possit, id quod actum fuit, quorum manibus res: fuit confecta ꝑ hic enim plura concurrunt, liber signorum, testimonium, & eius qui soluit proxeneta qui intercessit, & confessio procuratoris partis aduersæ quæ omnia cum simul consentiant reddunt rem minimè dubiam, præsertim cum non alijs testibus huiusmodi negotia soleant probari posse, & ita aliàs firmatum fuit coram Puteo, coram Capizucco, & coram Caputaquensi, quorum omnes decisiones in præsentia causa habui descriptas, & insertas in informationibus.

PALEOTI.

Hispalensis beneficij de Moron. 27. Febr. 1559.

SVMMA RIVM.

- 1 Partium altera conquerente de non plena audientia ab expeditoribus literarum super earundem correctione, aut approbatione, ad dies aliquot negotium differri potest, & suspendi expeditio.

DECISIO D.

Quoniam altera pars conquerebatur se ꝑ non fuisse plene ab expeditoribus auditam super correctione literarum, Rota mandauit mihi, vt differam expeditionem causæ ad octo, vel decem dies, vt interim possit consuli Summistæ, & Datarij, & Barengus qui tres si consenserint literas esse rectè expeditas, tunc iuxta earum tenorem pronunciem, & si quid erit plenius discutiendum in plena Camera, illud referretur agendum in secunda instantia.

PALEOTI.

Nolana monasterij Regalis Vallis. 3. Martij. 1559.

SVMMA RIVM.

- 1 Prælatus vigore subrogationis in locum defuncti, & medio breuis de obtinenda possessione causam apprehendens, an sine vitio spoliij dicatur acceptare litigioso existentem.

- te beneficio, & reseruacionem habente regressus.
- 2 Regressus ab vna partium allegatus, vtrum inualidus dici debeat ex eo quod pars aduersa auctoritate Pontificis cepit possessionem, ita vt non possit dici quidpiam attentasse, cum Papa nunquam dicatur attentare.
- 3 Inualidum asserens regressum subrogatus verificare tenetur ad hoc, vt eluat quod dicitur attentasse, & eo maxime, quod pars gratiæ sit dictæ subrogationis.
- 4 Agens de attentatis ad probationem validitatis sui regressus vtrum teneatur suum terminum iustificare.
- 5 Monasterium licet sit consistoriale de eo tamen non consistorialiter prouideri potest.
- 6 Regressus validitas cum negotium principale respiciat, quòd suspensum fuit, vtrum deduci debeat relicta probatione attentatorum.
- 7 Proprietatis exceptio, vt cum spolio est coniuncta, ita regressus nullitas cum attentatis.

DECISIO DI.

Agebatur causa attentatorum inter Prosperum Gesualdum, & Cardinalem Saracenum. Nam cum Cardinalis lite inchoata cum Hieronymo, obtinuit deinde per obitum illius se in illius locum subrogari, & vigore eius subrogationis obtinuisse breue de capienda possessione sine vitio spoliij, atque ita causam apprehendisset: ꝑ Nunc Prosper dicebat eam possessionem nullam esse, ac attentatam, eo quod si per obitum Hieronymi antea erat reseruatus regressus, unde & adhuc eo viuente ad causam Prosper venerat rōne huius regressus. Verum Card. respondebat ꝑ regressum illum inualidum esse, seq̄ non attentasse, cū auctoritate Papæ possessionem cepisset, quia Papa non attentat. Egid. 749. in fi. Rota in nou. 310. nu. tertio, Dec. consilio 461. numero decimonono. Ex his igitur dubitauit ego, an constaret de inualiditate regressus ad effectum attentatorū. Rota respondit ꝑ in primis Cardinalem teneri ad dandum regressum Prosperi esse inualidum, tum quia ita Cardinalis ipse in subrogatione sua narrauit, videlicet regressum illum nullum esse, quam ob causam tenetur verificare hoc quod narrauit, cum sit pars gratiæ. Felyn. capitu. constitutus, de rescrip. Boer. decisio. 344. numero octauo, tum etiam quia ꝑ hic agendo de attentatis, Prosper non tenetur iustificare suum terminum. Rota 1. de restitutio. spoliato. in antiq. & secundo eodem titulo in nou. Cassad. 3. numero primo, & secundo, eodem titulo. An autem Cardinalis satis dicatur ex deductis iustificasse nullitatem regressus ita vt, notorius appareat non titulus Prosperi, quo casu etiam in attentatis debet succumbere hoc in præsentia domini non firmarunt: dicebat enim Cardinalis satis se id probasse, ꝑ dicendo monasterium esse consistoriale, & tamen de eo non prouisum fuisse consistorialiter, sed quoniam hæc nulla circa hoc in facto non ita loquebantur, fuit hæc pars in alium diem referuata. Nec obstat, quod diceret Prosper non esse nunc querendum de validitate ꝑ regressus cum id respiciat negotium principale, quod fuit suspensum, nunquam agere de attentatis tantum, sed responsum fuit aliàs Rotam conclusisse hanc causam attentatorum totam pendere à validitate regressus, vt si ille sit inualidus, nulla sint attentata, vt pote quæ pendant à cognitione negotij principalis, necessario de eo videndum est, vt apud Capi. septuagesimo secundo, in fine, sicuti cum ꝑ exceptio proprietatis coniuncta est cum spolio. Soc. l. rem quæ nobis, q. 9. §. nihil commune. Gemin. consil. vigesimo quarto, numero 2.

PALEOTI

Regien. Canonatus & præben. 3. Martij. 1559.

SVMMARIVM.

- 1 Commissio super nullitate trium conformium latorum cum restitutione in integrum instante adversario pro declaratoria dari potest.
2 Commissio signata cum clausula quo ad de iure & c. quem producat effectum.
3 Nullitas allegata qua trium conformium sententiarum vim infringere possit, ut clara ita ut nullatenus reuocabilis sit necesse est.
4 Constito de bono iure etiam post promulgationem trium conformium vtrum ad declarationem sit procedendum.
5 Votis Auditorum ad æqualitatem tendentibus de concordia inter partes ineunda consultatio solet de consuetudine proponi.

DECISIO DII.

1 Cvm fuissent late tres sententiæ contra Comitē Annibalem super spolijs, & adversarius urgeret pro declaratoria, Comes obtinuit commissionē super nullitate sententiarum, & restitutionis in integrum. quia tamen fuit signata prout de iure, idcirco quoad ius adversarius dicebat illi obstare clem. 1. de re iudic. & sententias suas in primis esse exequendas cum t nullitas quæ impedit executionem trium conformium debeat esse clara, & non reuocabilis, & dubiosa. Fel. c. inter ceteros, col. 5. de re iud. in casu autem isto licet in facto omnia liquerent, tamen dubio iuris plurima excitari posse, ex quibus executionē esse differendam. Franc. d. c. dilect. nu. 52. Corn. consil. 10. nu. 3. in 4. Curt. iun. consil. 28. nu. me. 8. cum autem ex adverso Comes diceret post sententias contra se fuisse decisum in simili causa coram Dom. Chiffanen. ex qua decis. t constaret se bonum ius fouere in hac eadem causa, & propterea non esse procedendum ad declarationem. Domini autem animadvertentes multa hinc inde satis probabiliter deduci, nihil firmarunt, t vota quæ fuerunt t æqualia, dixerunt autem, ut partes si fieri potest ad concordiam reducantur, alioquin proponatur dubium, an præsuppositis veris his quæ in facto coram Chiffanen. in puncto fuerunt deducta, an impedienda sit executio contra Comitē Annibalem in hac causa, iuxta. l. dum quæritur, de excep. rei iud. alij contra: Nā cum factum sit simile, probationes similes & c. omnia rata, veritatem potius sequi debet. 43. . . . iuris subtilitates.

PALEOTI

Virdunen. Monasterij. 6. Martij. 1559.

SVMMARIVM.

- 1 Resignans in fauorem alterius pure, & simpliciter in manus notarij presentibus testibus, non committit simoniam.
2 Resignatarius eadem die qua facta sibi fuit resignatio eodem loco, & loco etiam loci coram eodem notario, & testibus constituens procuratores ad consentiendum reservationi regressus, & pensionis, facit mandatum esse cor respectuum.

- 3 Contextu eodem secuta actuum vicinitas arguit partes inter se antea conuenisse, & contractus Symoniaci inducit suspicionem.
4 Actus si ostendit vnum esse constitutum procuratorem, & a resignante, & resignatario, ut certiores essent de conuentis, non caret suspitione Symonia.
5 Incontinenti actus facti semper correspectiui censentur, & ob id in causa beneficiali plurimum suspecti.
6 Mandatam vbi fit ad resignandum liberè, & simpliciter, & tamen actus subsequens ostendat regressum, & pensionis reservationem, potius factum quam dictum attendi debet.
7 Permutatio beneficiorum in aliud membrum incidit ab eo quod concernit regressum, & pensionis reservationem.

DECISIO DIII.

1 Qværebam præsupposito sine veri præiudicio, qd. Ioseph die 11. Septemb. 1555. in monasterio S. Michaelis de San. Michaelē Virdunen. Dioc. in manib. Sebast. Notarij, & in presentia testium constituerit procuratores ad pure, & simpliciter resignandum suum monasterium San. Angeli in fauorem Io. in eadē die Io. in eisdem loco, & loco loci in manib. eiusdem Notarij ac in eorundem testium presentia. Ioan. constituerit eosdemmet procuratores ad consentiendū reservationi regressus, & pensionis in fauorem eiusdē Ioseph resignantis: dñi rñderunt mandata esse correspectiua, & consequenter remissoria releuantia t ex hac enim in vicinitate actuum eodem contextu secuta plūmitur inter partes antea præcessisse conuentionē de retinenda possessione, cum non soleat quis gratis cedere alteri beneficiū, ad ea quæ Agid. 2. Vital. de. 1. de rer. permu. nu. 88. Card. Anchar. nu. 6. Paris. consil. 143. nu. 15. in 4. & t actus ipse ostēdit vnum procuratorem constitutum fuisse ab vtroque, ut ita certiores essent illud implendum esse de quo simul conuenerant, & huc pertinent multa quæ dici solent de t actibus incontinenti factis qui semper correspectiui censentur. Rip. l. ventri. §. si. de priuil. cred. Soc. consil. 273. nu. 4. in 2. Curt. senior. 54. nu. 4. & seq. Dec. l. petens in 2. notab. C. de pact. & ita sepius decisum fuisse dixerunt in plurib. similib. Crescen. 78. Mohed. 124. Sarnen. 4. in 1. Put. 1. de Symonia freq. 81. §. 2. & coram D. Chiffanen. in causa Veronen. monasterij, & coram Capisucco in cā Augusten. præposituræ. Nō obstat quod in primo mada tū primum fuerit ad resignandū liberè t simpliciter, quōd cum hæc materia sit suspecta, inspicimus potius quoad actum, quā quoad dictū, ut Dec. l. si donatione. C. de coll. nu. 24. & consil. 63. Aym. consil. 156. nu. 18. Idem ferè in terminis ait Rota in c. 1. nu. 5. de rer. permu. in 6. nō obstat, quod ait. Cassad. 2. de Simon. quæ loquitur de resignatione coram Oradino, hic secus est. Non ob. consiliū hoc 168. in 2. col. 2. quoniam loquitur in t permutatione, & alius ille est casus, quoniam autem pro parte Ioan. dicebatur Iosephum post resignationem factam simpliciter illi acquisiuisse, & cum varijs actibus ratificasse, circa hæc nihil firmatum fuit cum prius in facto hæc iustificanda.

PALEOTI

Rom. pecuniaria releuationis indemnitate. 6. Mart. 1559.

SVMMARIVM.

- 1 Prescriptio statutaria ex lapsu annorum decem, & sex, an prosit prescribenti Personalibus

- 2 Personalibus in actibus prescriptio currit de iure communi spatio annorum triginta vel quadraginta.
3 Prescribi contra pupillum nullo modo potest.
4 Statutaria prescriptio annorum decem & sex, non ledit pupillum tutum contra omnem prescriptionem ex iure communi.
5 Prescriptio statutaria non dicitur surrogata loco prescriptionis triginta annorum, nisi id expresse per statutum caueatur.
6 Rubrica facile denotare dicitur quæ mens fuerit vel intentio statuentium in statuto seruanda ratione prescriptionis.
7 Prescriptio decursa contra defunctum currit etiam aduersus minorem succedentem in hereditate.
8 Conventionalis prescriptio, aut longi temporis decursa contra defunctum obest etiam minori.
9 Dormit prescriptio per surrogationem illius quæ est 30. annorum vi statuti inducta in casu pupillaris ætatis.
10 Statutum vires instrumentorum, & fidem probationum tollere potest, debitum autem nequaquam.
11 Instrumentorum vis, & robor tum probationum fides ex diuturnitate temporis, & lapsu multorum annorum debilitatur.
12 Statutum de annorum decem & sex prescriptione, surrogatorium esse potest prescriptionis vigore iuris communis approbat. c. 30. annorum, quæ tamen non currit contra pupillum.
13 Ius commune non tollit actionem, & debitum pupillo licet currere possit aliquando prescriptio.

DECISIO DIIII.

1 Qværebam præsupposito quod de anno. 1557. repetitur prescriptio contra Hieronymum de Venturis maiorem, qui post annum decessit relicto Bandino eius filio anniculo q. obiit de anno 1533. & quod D. Virginia mater de anno 1556. contra D. Ioan. nem Petrum de Caffarellis litem mouit, & in iudicio huiusmodi certum instrumentum in forma Camere produxit an in actu de quo agitur Io. t Petrus iuuari possit prescriptione statutaria. 16. annorum, ita ut Ioannes Petrus ea se tueri possit. Nam cum de anno 1532. quo cepit currere vsque ad annum 1558. quo fuit interrupta intercesserit tantum anni 26. ex quibus deducendi sunt anni 13. pupillaris ætatis Bandini, qui erat anniculus de anno 1533. quando obiit eius pater, utique sequitur nondum lapsos. 16. annos requisitos à statuto. & pro huius rei decisione tres conclusiones ab omnibus firmabantur. Prima quod t de iure communi in actionibus personalibus currit prescriptio tantum 30. vel 40. annorum. l. omnes, l. sicut, C. de prescript. 30. annorum. Secunda quod prescriptio, t non currit contra pupillum, l. sicut, in fin. vbi glos. & Bal. nu. 6. Bart. Salic. Castr. in d. l. fin. C. in quibus causis in integ. rest. Tertia conclusio, quod t in prescriptione statutaria subrogata in locum prescriptionis huius indulto à iure communi similiter tempore pupillaris prescriptio non currit, quæ conclusio communis est Tiraquel. de retract. consang. §. primo. Glos. 10. num. 79. Bal. de prescript. in prima parte 6. par. principalis in 23. casu, nu. 43. Claud. l. Naturaliter, col. fin. de vsucap. & dicebant domini quæstionem istam pertinere ad hanc tertiam conclusionem, & quod illi obstarant tria quæ in contrarium adducebantur. Primo videlicet quod hæc t prescriptio statutaria non aliàs dicatur surrogata esse loco prescriptionis 30. annorum, nisi id statuto expresse sit, ut per Iacob. de sancto Georg. l. fin. C. in quibus causis in integ. rest. nu. 32. Roman. consil. 38. in fin. Claud. l. naturaliter de vsucap. nu. 46. t nam responsum fuit in

casu nostro satis constare de mente statuti ex rubro, & nigro cum rubrica loquatur de prescriptione personalium actionum, & nigrum, ex quo loquatur de negligentibus petere debitum. Quæ verò tam de iuri communi non possunt referri ad prescriptionem 30. annorum inceptum est dubitari, an de ea statutū censeat, & ita quod considerandus sit mos statuti, de qua prescriptione censeat, & in cuius locum surrogauerit. tradit Bald. de prescript. pag. 124. num. 42. circa fin. Secundo obijciebatur hæc prescriptionem fuisse cum defuncto, ideoque currere aduersus minorem, vt saltem indigeat in integrum restitutione. Balb. conf. 423. eos. Afflic. 370. nu. 4. Castr. in l. vnica. C. si aduersus vsucap. Sed responsum fuit hoc potest procedere t in prescriptione conuentionali, aut in prescriptione longi temporis, aut ab agatur contra indultum non eorum pupillorum: secus est in casu nostro, vbi loquimur de prescriptione t surrogata in locū 30. annorum, & contra pupillum. Nam certum est eam contra pupillum dormire, vt in terminis ait Gnid. Papæ 3. nu. 4. Tertiò aliqui ex dominis dubitabant quod cum t statutum hoc in secunda parte tollit tantum vires instrumenti, & fidem probationum, non autem tollat debitum. Alex. conf. 170. in 7. Soci. conf. 97. in fin. in primo. Castr. conf. 101. in 2. utique sequitur hæc prescriptionem non posse dici surrogatam illius 30. annorum t de iure communi t cum instrumenta ex lapsu temporis non admittant robor probationis. Verum pars maior dominorum contrariū sentire videbatur qñ effectus idem est, nec aliud voluit statutum, nisi vt ab annis id apparet quod aliàs erat necessarium spatio 30. annorum quocasu ex extensione passiva interpretatio in vtraque prescriptione est admittenda, l. prima. §. primo, l. lex Falcidia, vbi Alex. d. l. Falcid. argumentabantur hoc pacto: nonnulli autem t statutum hoc dicebant esse surrogatum loco prescriptionis annorum 30. & tunc non currit aduersus pupillum: aut non est surrogatum de iure communi, verum hic replicabatur quod debitum quidem ipsum, t & actio salua permanet, & in hac non tollitur ius commune, verum probatio debiti per instrumentum perimitur à statuto, & inefficax redditur: super hoc igitur vltimo capite si videbitur poterit aliàs dubitari.

PALEOTI

Romana duorum millium. 10. Martij. 1559.

SVMMARIVM.

- 1 Numeratio dotis constare debet asserta, ne præiudicium generetur creditoribus.
2 Fraus ex coniecturis, quod subsit vel non subsit patere solet.
3 Cogitare nemo potest aliquem post biennium moriturum, & se heredem relicturum cum mors certissima sit, hora autem incerta.
4 Creditum secutum sine facto heredis postea instituti liberat eum à suspitione fraudis.
5 Apocha seu cedula non potest dici facta in fraudem illius rei quæ non existit in rerum natura.

DECISIO DV.

1 Ræposui dubium quod complectebatur totum, cum varijs coniecturis hinc inde, & quærebam an ex præsuppositis constaret de numeratione dotis citra fraudem in præiudicium crediti dominorum de Altoitis: domini distinxerunt eam in tria capita: t primū an

an probetur numeratio. secundum an citra fraudem. Tertium an obstent coniecturæ quæ in contrarium adducuntur pro Altoitis quoad duo extrema capita omnes affirmarunt et cessare suspensionem fraudis pro parte D. Isabellæ, siue eius matre non obstantibus coniecturis Altoitorum & præcipue rationem de anno 1532. quo fuit confecta illa cedula residui dotis, nondum astricti erant creditores: quinimo d. Octavius adhuc vivebat ut verisimile est quod D. Ioan. Iacobus debuerit et cogitare Octavius post biennium moriturum, & cum hæredem relicturum, præsertim cum Ioan. Iacobus haberet in bonis valorem plus 15. mil. scut. & domus hæc supra ipsius non hereditarij Octavij fratris, quia et propter illud creditum Altoitorum, quod sequutum deinde fuit absque factio suo, nulla est ratio. Aut possumus suspicari et cedulam illam confectam fuisse in fraudem illius rei quæ nondum erat in rerum natura, nec verisimile sic putari debeat. quoad primum caput an scilicet ex illis cedulis, & instrumento probetur numeratio saltem quoad summam decursam usque ad annum 1532. hoc aliàs particulariter agendum reseruarunt.

PALEOTI.

Romana hæreditatis de Comitibus. 10. Martij. 1559.

SVMMARIVM.

- 1 Directus hæres quomodo quis probari possit, & quomodo fideicommissarius.
- 2 Fideicommissario ante restitutionem fideicommissi nõ petit remedi. C. de edict. Diui Adr. Tol.
- 3 Fideicommissarius hæres ante restitutionem nullum ius habet in bonis.
- 4 Citatio facta ad instantiam hæredis cum beneficio legis, & inuentarij ostendit non esse hæredem fideicommissarium.
- 5 Verbum hæres licet propriè non intelligatur de fideicommissario, lata tamen interpretatione & fideicommissarium completitur, & maxime ubi agitur de sustinenda validitate conditi testamenti, vel cuiuslibet alterius actus.
- 6 Via certa in exordijs litis deligenda est à qua amplius deinceps non est licitum facere discessum, etiam ante litem contestatam.

DECISIO DVI.

Dubium propositum habebat duas partes, prima erat an ex commissione cuius copia data fuit censeretur electa via, an ex testamento, altera erat an præsupposito quod ex testamento liceret amplius D. Torquato prosequi viam fideicommissi. Quoad primum responsum fuit, electam fuisse viam ex testamento cum in principio commissionis dicitur cum velit, & intèdat vigore testamenti in possessionem bonorum, nam cum ex his verbis ipse velit prosequi et remedium. C. de edic. Diui Adri. Tollen. vnde satis apparet directam hæreditatem præterdere, non fideicommissariam cum et fideicommissario ante restitutionem nõ competat id remedium, nec aliud possessorem, quia et nullum ius habet in bonis ante restitutionem. Rub. Alex. conf. 64. in prin. & in §. nihil commune, nu. 266. Huber. l. fin. C. de edict. Diui Adria. nu. 165. 174. Clarius hoc deinde et constat ex citatione facta ad instan. D. Torquati hæredis cum beneficio. l. & inuentarij, quæ verba non possunt competere fideicommissario. Sed & manifestissimè idem constat ex ratificatione eiusdem, in qua ait se ignorasse quod

mater tunc viueret. igitur non potuit tunc agere, ut fideicommissarius, cum existimaret testamentum validum esse. Non obstat quod in commissione post remedium dicat supplicat igitur &c. & ibi seu quocunque alio remedio, &c. Nam id intelligo pro remedio prout in præcedenti cum ipse id in citatione, & ratificatione declarauerit cum verba generalia libelli declarentur exequuti actu, licet. C. de iud. et non obstat quod verbum hæres capiatur pro fideicommissario, ut verba libelli debeant late sumi, & impropiè ad sustinendum actum. Nam hæc in alijs materijs possunt procedere, secus quoad. l. si. quæ aliàs nunquam haberet locum, ideoque necessarium est ut explicite agatur. Boer. decis. 33. nu. 1. & seq. Quoad secundam partem domini dixerunt quod aut Torquatus habuit probabilem ignorantiam mortis matris testis. & tantum potest nunc prosequi ex fideicommissio, ut omnes concludunt, d. l. fin. C. de codicill. aut non ignoravit, & tunc secus, quia et in ipsi exordijs litis debet quis eligere certam viam à qua amplius deinde non licet discedere etiam ante litem contestatam. Boer. d. Decis. nu. 14. & nu. 15. Roman. conf. 125. cum similibus.

PALEOTI.

Salaman. de Babilla fonte. 13. Martij. 1559.

SVMMARIVM.

- 1 Resignatio quamuis nulla, facta per procuratorem constitutum, facit tamen ut per eam dicatur abdicatio facta à possessione stante quod passus fuerit resignatarius possidere cum fructuum perceptione.
- 2 Possessio solo animo dicitur amitti, idque locum tam in naturali quam civili habet.
- 3 Resignator permittens resignatarium possidere ex eo, quod patet valere resignationem ea de causa esse nullam eius patientia, utpote ex falsa causa non sibi præiudicat.
- 4 Spolio agere potest Resignans contra resignatarium qui ubi nulliter facta est resignatio non tamen restituit possessionem resignanti.
- 5 Nullitate resignationis non obstante si resignans patitur frui possessione resignatarium, non potest de præsupposito spolio agere, nec super eo venit audiendus.

DECISIO DVII.

Totum ferè factum summam propositum in puncto cum decisionibus, aliàs firmatis in hac eadem causa, & quia res multa capita complectebatur, nihil in præsentis fuit conclusum: difficultas autem in eo verti videbatur, quod cum Garzias agat spolio tanquam resignatio à procuratore suo facta nulla fuerit, respondet Antonius et ex resignatione illa quamuis nulla tamen abdicatam fuisse possessionem à Garzia, cum passus fuerit post resignationem Antonium possidere, & fructus percipere vnde possessionem dicitur amisisse et quæ sola animo perditur, l. 3. §. in admittent. de acquir. poss. c. super hoc, de renunc. & cum super hac re Antonius ostendebat quandam inclinationem dñorum die 7. Julij. 1555. in hanc ferè sententiam, quæ reperiebatur statim apud d. Decanum, nec apud vllum alium ex auditoribus, idcirco multi dubitabant maxime de huiusmodi ratione præsertim, quia et si Garzias permisisset Antonium possidere, id permisissent existimando resignationem valere, quæ cum denique detecta fuerit nulla, non potuit hanc illius patientia, quæ manavit ex falsa causa ei nocere. Paris. conf. 12. nu. 101. in 2. quod quidem, & effectus subsequutus declar-

declaravit cum Garzias re bene intellecta cepit agere et spolio: cumque multa alia in controuersia ponerentur quæ habeo annotata inter informationes ex voto vnius auditoris. Mandauit Rota D. Quirogæ, & mihi, ut si fieri posset causam componeremus, sin minus restringerem dubium, an aliquid ex his capitibus videlicet an Antonius teneatur probare Garziam facto suo cecidisse à possessione: &posito quod tenebatur, an ex deductis sufficienter docuerit, vel an constet quod et Garzias passus fuerit aduersarium possidere non obstant nullitate resignationis ad hoc, vel non sit audiendus in spolio præsupposito, quod Garzia incumbat onus probandi se percepisse fructus post resignationem, an ex deductis satis probauerit stantibus. deductis in actis cui incumbat onus probandi Garziam percepisse non fructus beneficij post resignationem.

PALEOTI.

Florentina Cambij.

SVMMARIVM.

- 1 Fines mandati qui excessit habens pecunias à principali suo vel socio vtrum ad totalem restitutionem earundem pecuniarum sit obligatus.
- 2 Mercatorum ex consuetudine qualiter usus pecuniarum rebus sit applicandus stante mandato istius tenoris clausula habente farete valere con il possibile vantageo &c.
- 3 Stylus mercatorum in actibus Cambij intercedente mandato non necessario requiritur testium depositionem de actibus singulis in specie. Mercatorum huiusmodi stilus, & consuetudo, nõ probatur nisi expresso actu, & tempore & vnde iste stylus ortus sit nu. seq.
- 5 Testes non vt iudicent deponere debent, neque respondere vt periti, sed fideliter ad interrogata vt testes.
- 6 Copia testium productorum in secunda instantia si copiosiori depositione abundet ijs qui prima instantia de facto testati sunt, dubium aliquando iudici facere potest.
- 7 Bona fides maxime inter mercatores exerceri debet cum ea præcipue inter eos attendatur.

DECISIO DVIII.

Cum hæc causa in prima instantia sæpius fuisset proposita, & conclusum non obtare de illa fraude Pauli nimisque cum excessisse fines mandati: in hac deinde secunda instantia Bartholomæus aduersarius nonnullos testes coram me examinavit, ex quorum dictis cõiunctis alijs de quibus in prima instantia dubitavi an Paulus et excessisset fines mandati, ita vt teneret ad restitutionem scutorum 400. sibi per Bartholomæum transmissorum, quo iure dubium maxime faciebat quod ait Deci. conf. 43. nu. 5. cum testes satis appositè videret et de mercatorum consuetudine, vt sub illis verbis, farete valere con il possibile vantageo non possit ille cui mandatur pecuniam dare à contare, sed tantum ad usum, cum his secus non sit contra ius commune, iuxta d. conf. Deci. 43. dicebant non requiri et ad probandum hunc stylum, vt testes necessario deponant de actibus singulis specialiter. Aegy. 65. & 46. v. verum tamen domini persistenter in decisionibus idque ex rationibus aliàs traditis, & præcipue coram Caputaquensi die 29. Nouembris 1557. deinde dicebant ex testibus non probari et stylum, & consuetudinem cum nõ exprimant actus, & tempus vnde hic stylus ortus sit, potius que iudicent, & re-

pondeant, vt periti non autè vt testes Aegy. 64. Aym. 134. nu. 17. & seq. in prin. cum multis alijs Decisionibus in hac eadem causa, quas omnes inferas habeo inter informationes. Vnus tantum ex dominis dubitavit, quoniam niam et copia testium quæ nunc tradita fuerat multa plura continet quam alia, quæ aliàs in his Decisionibus supradictis ostendebantur: verum reliqui omnes in contraria sententia fuerunt, licet ijs referrem me priuatim adhibuisse consilium plurium mercatorum, qui affirmant mihi cum esse stylum verè in hac materia prout testes deponerent, responderunt enim mihi, hoc non sufficere ad probandum stylum, præsertim cum appareat et Paulum bona fide egisse quæ præcipue inter mercatores attendi debet.

PALEOTI.

Cartaginen. de Almoraldis. 5. Aprilis. 1559.

SVMMARIVM.

- 1 Legitimè respondetur propositionibus per verbum doce legitime. &c.

DECISIO DIX.

Questum est in hac Carthaginen. de Almoraldis an et esset rectè responsum propositionibus per verbum doce legitime, aliàs non creditur, vt ponitur, & domini responderunt congruam esse responsum.

PALEOTI.

Illerden. parrochialis de Coxigar. 7. April. 1559.

SVMMARIVM.

- 1 Beneficium vacans post concessas expectatiuas non tamen adhuc publicatas an acceptari possit vigore istius gratiæ expectatiuæ.
- 2 Acceptatio beneficiorum per procuratorem facta includit etiam capturam possessionis, & omnium iurium, & præminentiarum.
- 3 Inlius Tertius decreuit per signaturam vt regula octo mensium duraret usque ad fulminationem processuum.
- 4 Vacantiæ beneficiorum incidentiũ in Mensẽ Aprilis sunt Apostolicæ, & tam in Curia quam extra eam à Sanctissimo vel eius Datario conferuntur.
- 5 Decretum regulæ octo mensium inficit titulum possessionis, ita vt vigore expectatiuæ gratiæ, neque per se, neque per procuratorem principalis acquirere possit eo persistente.
- 6 Declaratio Papæ simplex differt à noua dispositione quæ transit in vim expectatiuæ.
- 7 Reseruatio aufertur per nouam provisionem, & vitium pariter expectatiuæ per eandem emendatur.
- 8 Acceptatio beneficij an verè cadat sub expectatiuam vel non, cum non queritur possessio, tamen non ob id impeditur.

DECISIO DX.

Vacauit beneficium de Mense Aprilis 1552. post et expectatiuas concessas à Iulio Tertio, sed nondum fulminatis processibus. deinde die 30. Maij eiusdem anni Berengarius Tusco obtinuit nouam provisionem

uisionem in qua expressit sibi de dicta parrochiali vigo re gratiæ expectatiuæ, sed ordinata auctoritate prouisum seu prouidere concessum fuisse, & quod successiue die 6. Iunii subsequente gratiam expectatiuam, ꝛ necnon ad capiendam possessionem nimirum & præminentiarum omnium eorundem, qui procurator deinde 6. Augusti possessionem dictæ parrochialis etiam vigore gratiæ expectatiuæ D. Berengario cõcessæ adeptus fuit: hinc dubitavi ego an stante clausula D. Lomellini de qua in actis attentatis Iulium Tertium in signatura die 22. Iunii 1556. declarasse velle se vt ꝛ regula referuatoria octo mensium, duraret vsque ad fulminationem processum, dicatur procurator prædictus acquisiuisse possessionem Berengario d. die sexto Augusti 1552. ad effectum regulæ de ann. Domini distinxerunt dubium in duas partes: prima est, an beneficium de quo agitur tunc temporis esset referuatum. Nam cū vacauerit de ꝛ mense Aprilis, qui regulariter est Apostolicus vtique si regula reuocatoria octo mensium tunc vigeat, non potuit capi possessio illius à Berengario, quia ꝛ decretum regulæ octo mensium inficit titulum possessionis ante omnia igitur hoc prius videndum est, an duret regula reuocatoria, nam de iure communi videtur potius non durare cum beneficia vacantia in octo mensibus Apostolicis interdicta expectatiuarū, & fulminationem processum possit Ordinarius conferre, vt apud Staph. pag. 3. in fin. & seq. è contra autem extat in actis attentatio illa D. Lomellini de qua supra, quæ etiam confirmata fuit à D. Fabio Decano, qui dixit se idem ab Episcopo ipso Iulio Tertio vna voce audiuisse, & propterea dubitari hic posse Dominum dixerunt an hæc attentatio mensis Papæ quæ à domino Lomellino fit, & à D. Decano, fidem faciat hoc casu ita vt ei standum sit, ex quo ius commune etiam videtur repugnare, deinde præsupposito etiam quod eorum fides sufficeret dubitari adhuc posset an hæc sit simplex ꝛ declaratio Papæ, an autem noua dispositio cum expectatiuæ fuerint concessæ de anno 1552. & attestatio Papæ facta sit de anno 1556. quo casu merito dubitari possit an sit attendendum in præiudicium iuris quæsiti, iuxta trad. à Sarnen. q. 13. de non tollendo iure quæsito. Secunda pars fuit an præsupposito etiam quod beneficium esset referuatum ex regula, possessio tamen capta à Berengario fuerit valida ex duplici capite. Primo, quia ꝛ referuatio fuit sublata per nouam prouisionem, & vitium expectatiuæ ab ea fuit referuatum, iuxta Rot. de concess. præb. 24. 1. Aegy. 1. 16. Sarnen. de ann. q. 27. & de surrogan. q. 19. Secundo, quia referuatio, quæ præsupponitur fuisse iuuatur ex declaratione posteriore Papæ vnde possessio ante apprehensa à Berengario bona fide cum crederet beneficium sibi debitum ex gratia expectatiua non potest deinde immutari, & infringi ex attestatiõne Papæ, cum illa possessio meri facti sit, & hic agatur. . . . de apprehensione illius, vt maxime quod hic non queritur, ꝛ an vetè caderet vel non sub gratia expectatiua, sed tantum cum Berengarius ipse constituens, non autem ex mera ipsius rei veritate, vt per Imol. & Castr. in l. qui loco, §. primo, de hered. inst. lal. l. seruo. manumisso, in 2. notab. de cond. indeb. quia tamen aliqui videbant hoc vltimum argumentum procedere tantum in vltima voluntate, non autem in materia stricta mandati, prout est nostra, dixerunt domini non esse restringendum ad aliquod caput ex supradictis, & præsertim ad istud, videlicet præsupposito sine veri præiudicio quod regula reuocatoria duret vsque ad fulminationem, & præsupposita noua prouisione cuius copia datur, & mādato dato post, an procurator habuerit mādātū sufficiens ad capiendā possessionem vt intret regula de annali.

PALEOTI.

Faentina inimicitiarum. 7. Aprilis. 1559.

S V M M A R I V M.

- 1 Pars recusans iudicem simulq; ab eius processu appellans legitima subsistente causa, si vterius iudex progredietur grauari dicitur.
- 2 Pars quæ recusat iudicem, & postea comparuit coram eodem an videatur in eum saltem tacitè consensisse.
- 3 Arbitri intra quod tempus sint nominandi, vt eligendi eo casu quo iudex sinistra de electoribus suspicatur quo casu ipse eligere potest.
- 4 Protestatio ab vna partium fieri potest ne examinentur testes prius super articulis quam super interrogatorijs vtrum releuet.
- 5 Pars ex quo recusauit iudicem, & ab eo appellauit non requiritur alia intimatio, imo magis pars grauatur quo sapius intimatio repetitur.

DECISIO DXI.

Proposui dubium infra scriptum videlicet præsupposita appellatione in Curia interposita à subdelegatione iudicū de partibus ac repositione cum intimatione quæ non fuit facta, ac simplici allegatione iudicis de partibus ex capite inimicitiarum, & petitione electionis arbitratorum sine tamen nominatione ad inimicitias cognoscendas pro parte domini Antonij de Scapitis, ac decreto iudicis prædicti quod nõ obstantib; illis tanquam non veris, & saluis semper iuribus ratione cognoscendi per R. D. Auditorem esset procedendum ad vltiora, & appellatione ab eo interposita per D. Antonium, & continua compositione dictæ protestationis ac petitione copiatum iurium, & D. Cæsaris cum termino ad opponendum tamen ante dictam allegationem, & appellationem post vsque ad finem processus, & datione interrogatorum cum protestatione tamen quod non intendit recedere à promissis nec iniurijs dictione consentire quodq; testes D. Cæsaris sint prius examinati super articulis quàm super interrogatorijs d. domini Antonij ac sit habenda fides iuribus d. Cæsaris productis, & testibus examinatis: super hoc dubio domini concluderunt processum hunc nullum esse, quia vbi pars ꝛ recusat iudicem, & simul appellat ab eius processu exprimendo causam excusationis, quæ legitima esset, si pbaretur quamuis tunc causam non probet, tunc iudex vterius procedendo dicitur grauare partem, & iustificare illius appellationem. Innoc. c. cum speciali, de appell. quem sequitur Franc. d. c. speciali, colum. penult. ante fin. vers. postremo aduertendum vsque ad finem vbi latius deducit, & hoc dictum Innoc. quod scilicet sufficiat in recusatione iudicis & appellatione talem causam exprimere quæ postea si probetur sit iusta quamuis tunc temporis non probetur, semper sequuta est Rota in varijs causis corā Fabio Decano in causa Meleuitan. iurisdictionis. 2. Nouembris 1552. & coram Caurien. in causa Burgen. iuris notan. 4. & 2. 1. Nouembris 1552. & coram Chiffanen. in causa Placentin. decimarum. 16. Decemb. 1558. in casu autem nostra dubium non est causam idoneā expressam fuisse cum allegata fuerint inimicitia notoria Lāfranc. c. quoniam contra, vers. recusantur, nu. 12. & per omnes l. apertissime, C. de iud. non obst. quod pars, ꝛ quæ recusauit postea comparuerit coram eodem iudice quasi videatur tacitè cõsensisse in iurisdictionem, vt per Fely. c. gratum, col. 3.

col. 3. de off. deleg. Aegid. 137. Guid. Pap. 464. Nam cum semper comparuerit vocatus, & repetita protestatione prout in puncto, non dicitur renunciasse recusationi Franc. d. c. cum speciali, col. antepen. ad fin. vers. 2. esset vera opinio Mohed. 44. & 141. non obstat ꝛ quod non fuerint nominati arbitri, nec electi intra triduum, quia cum directa fuerit à iudice recusatio, non erat necesse eos nominare, sed iudex ipse, quia causa suspicionis spreta veluti ex capite suo vult procedere, reddit actum & processum nullum, Practic. Papien. in forma declar. iuris verb. iudicem suspectum, nu. 2. Deci. conf. 175. nu. 2. Gemin. c. iudex. nu. 12. de offic. deleg. in 6. His accedit vt ꝛ protestatio facta à parte ne testes examinentur prius super articulis quam super interrogatorijs, quæ tamen seruata non fuerunt, vt apud Fab. Decanū decif. 49. Non obst. quod intimatio facta non fuerit quando iudex exposuit vt per Io. Paulum 121. nam ex ꝛ quo pars recusauit iudicem, & ab eo appellauit, non est necessaria sibi alia intimatio, imo iudex quo magis requiritur intimatio eo magis dicitur partem grauare.

PALEOTI.

10. Aprilis Olyssipponen. beneficij de Alfange.

S V M M A R I V M.

- 1 Beneficium resignatum in manibus Papæ per consequentiam dicitur de ijs quæ vocantur referuata.
- 2 Referuatio titulum inficiens, & possessionem durat donec prouisus à Papa apprehendat possessionem, aut ante possessionem moriatur, vel alteri beneficium resignet.
- 3 Cessat referuatio & inutilis est per prouisionem factam à Papa.
- 4 Possessio re ipsa quid dicitur esse separatum à titulo ipso & iure beneficij.
- 5 Referuatio adhuc in suo robore persistente Ordinarius illud beneficium referuatum conferre an possit.
- 6 Prouisus à Papa nõ debet morari per longum tempus ante quam capiat possessionem, ne bona fide occupantium possessionem inficiat.

DECISIO DXII.

Petrus Roderici anno 1551. cõstituit procuratorem in Curia ad resignandum in fauorẽ Ioannis: idem Petrus postea alium constituit procuratorem in partibus ad resignandum beneficium in manibus Nunciij liberè: Nuncius contulit Iordano, qui etiam cepit possessionem: post tres aut quatuor annos superuenit Ioannes ille prouisus in Curia, & expulit de possessione Iordanum, quare nunc Iordanus agebat spolio, cui respondit Ioannes nullam fuisse possessionem Iordani ꝛ ex eo quod beneficium fuerat resignatum prius in manibus Papæ, & consequenter effectum de referuatis, cap. 2. de præben. in sexto, quæ referuatio inficit titulum, & possessionem aliorum. Calsad. prima & secunda de rest. spol. ꝛ duratque donec prouisus à Papa apprehendat possessionem, aut ante possessionem moriatur, vel resignet beneficium alteri, aliàs enim si diceretur cessare referuatio ex sola prouisione Papæ ante sequutam possessionem, possent Ordinarij post prouisionem Papæ statim, & ipsi conferre, & immittere alios in possessionem in præiudicium beneficiorum referuatorum. Verum his nõ obstantibus Rota contrarium probauit, videlicet cessare ꝛ referuatiõnem ex sola prouisione Papæ, ideo locum esse spolio in casu nostro. Rota in antiq. 24. de præb. & 17.

in nou. Sarnen. de trienn. q. 30. Gemin. c. 2. ad fin. de præb. in 6. Lap. alleg. 127. & in terminis est decif. Simonetta 54. Calsad. 4. nu. 4. de caus. poss. & propriet. ea autè quæ contra adducta fuerunt non probantur, imo Rot. 24. de præb. in ant. adfert rationem generalem quæ decidit casum nostrum videlicet, quod ꝛ possessio est quid separatum à titulo ipso, & iure beneficij, quod & probatur, quia aliàs facta collatione à Papa inualida Ordinarius ꝛ non posset illud beneficium conferre, quia adhuc duraret referuatio, quod tamen est falsum. Sarnen. q. 30. de trienna. qui verò dicebant dari hoc pacto occasione Ordinarijs alios intruden. nihil nocet quoniam si verè intrusi fuerint, condemnabantur in fructibus, expensis & restitutione possessionis, magis autem absurdum foret si diceremus non cessare referuatiõnem nisi post apprehensam possessionem, quia ꝛ prouisus à Papa potest morari per longum tempus antequam caperet possessionem, & semper aliorum possessionem bona fide eam occupantium inficeret.

PALEOTI.

Pisana de Caffaregio. 14. Aprilis. 1559.

S V M M A R I V M.

- 1 Presentandi ius competens aliquibus tanquam vniuersitati si presentarint, & ratum habuerint interueniente iuramento, an possint variare postmodum, idq; collegialiter congregati.
- 2 Laici patroni in presentatione cum iuramento facta, variare possunt congregati collegialiter in fauorem alterius etiam si sint periuri.
- 3 Superior variationem patronorum laicorum non obstante iuramento præstito in priori presentatione admittens absolueret à iuramento eos videtur.
- 4 Forma iuramenti præstiti in variatione presentantium patronorum vt aliquando faciliore, ita non raro difficiliorem variationem facit.
- 5 Patroni accumulatiue an variare possint ex forma iuramenti præstiti facile dignosci potest, & etiam an veniant à iuramento absoluerendi.

DECISIO DXIII.

Dubium hoc erat an stante priori electione vniuersitatis iuramento firmata cum alijs de quibus in ea, licitum fuerit hominibus de Caffaregio quibus competit ꝛ ius presentandi tanquam vniuersitati postea collegialiter variare in fauorem ipsius Bochini. . . . lata veniat confirmanda accedente maximè absolute à iuramento ante vltimam electionem per Vicarium datam, prout in actis: nihil firmatum fuit præcisè super hoc dubio. Nam cum questio principalis esset, an patroni laici, qui semel aliquem presentauerunt cum iuramento possint deinde variare cumulatiue: domini quidem sentire videbantur ꝛ hoc eis licere, quamuis etiã periuri essent, iuxta cõf. Alex. 16. vol. 3. Roch. de iur. patr. verb. honorificum, q. 12. nec satis probatur opinio Lambertini de iur. patr. 15. articulo, nu. 45. fol. 39. siue 307. quia nulla firma ratione, aut auctoritate mouetur, & dicebant conf. Paul. de Castr. 36. in prin. ꝛ quia superior admittit variationem patronorum quinimo absoluit eos à iuramento, quod secus in casu Pauli de Castr. prout rationes eius. . . . quia tamen dicebant Domini ꝛ ne forma iuramenti præstiti in prima referuatiõne difficiliorem redderet variationem, ita vt non possit absolui à iura-

iuramento, saltem non citata parte: idcirco domini in presenti causa nihil firmare voluerunt sed mandarunt mihi vt rursus aliud dubium proponam, videlicet an stante iuramento sub tali forma, cuius copia datur, potuerint patroni et variare accumulatiue, presertim non citata parte ad obtinendam absolutionem à iuramento.

PALEOTI.

Carthaginen. de Almoraldis. 14. April. 1559.

SVMMA RIVM.

- 1 Vna et altera supplicatione non derogante omnibus necessarijs potest exhiberi tertia ad effectus desideratos adipiscendos.
2 Fructus exprimi in litteris valoris beneficij qui et quales debeant, et a quo data anterioritate gratiarum, et posterioritate cum iure priori quaesito.
3 Stylus Curie non observat vt quis non capiat duas aut plures datas eadem die, et deinde vnam hoc die expediat aliam alio tempore pinguiorem.
4 Supplicatio vna et eadem numero admittit diuersas litterarum expeditiones diuersis temporibus, et formis conceptas.
5 Iure nouam expediendi supplicationem pendente certum est alium in gratia praeserri non posse ipsi qui tale ius tanquam sibi iam quasi quaesitum actus videtur.
6 Prima supplicatio nulla, et inuvalida, vnius partis praesentatione exhibita, non propterea praetendit ab alia iam praesentatam esse expeditam.
7 Expeditio supplicationis vltimae facta sub forma clausulae cui prius, diuersitatem in tempore ratione expeditionis haud dubie demonstrat.
8 Supplicatio iuris fictione sub ea data fingitur expedita sub cuius data tempore reperitur fuisse concessa.

DECISIO DXIII.

Cum vacasset beneficium de mense Nouebris. 1555. et Melchior 30. Februarij 1556. habuisset parua datam et expediuisset supplicationem non exprimendo fructus nisi vsque ad 80. et non derogando regulae de idiomata, atque alijs quibusdam necessarijs: postea Franciscus Spuchi die 14. Martij ex resignatione cuiusdam Gulielmi qui vigore gratiae expectatiuae reuocatae acceperat possessionem huius beneficij: illud impetrauit post aliquot menses Melchior, qui expediuit aliam supplicationem in forma cuius prius, sublata priori, et rursus quia nec haec secunda supplicatio derogabat omnibus necessarijs et expediuit tertiam de mense Iulij 1557. vbi omnia necessaria erant expressa. Nam quonia Franciscus hanc multiplicem expeditionem probare volebat dicebatque non potuisse Melchiorum et fructus exprimere in litteris vsque ad valorem contentum in tertia supplicatione eo quia sua gratia erat anterior, et sibi antea ius quaesitum, idcirco dubitavi an articuli Francisci qui nec continebantur, essent releuantes, posito quod probarentur: Domini concluderunt non esse releuantes, quoniam cum haec supplicationes sunt expeditae sub priori data anteriore supplicationem admisisse: dixerunt domini et stylum hoc seruare vt tantum, quis non capiat duas aut plures datas eadem die: et deinde vnam hoc die expediat, aliam alio tempore pinguiorem: verum si quis vnam tantum parua datam habuerit, poterit eam saepius extendi facere augendo vel minuendo aliquid, prout obtinere possit à Datario, et tamen semper

4 eadem erit gratia diuerso tempore concessa, sicuti et ex eadem supplicatione licet plures litteras expedire diuersis temporibus diuersis formis conceptas, vt alias conclusum fuit coram domino Quiroga die 17. Maij. 1557. in causa Corduben. Cantoria et donec igitur pendeat hoc ius expediendi nouam supplicationem, vtique certum est alium illi in gratia praeserri non posse, ex not. in c. si tibi absenti, de praebendis in sexto, et extat decis. Put. in causa Eiborensis Archiepiscopatus. facit Aegy. 746. col. 3. ver. nec facio differentiam. Cassad. super reg. Decis. 3. nu. 2. Nec obstat, quod Franciscus dicebat sibi medio tempore ius esse quaesitum et qui cum viderit primam supplicationem Melchioris nullam, et inuvalidam non debuit dici. gratiam expediuisse Rot. in nou. 25. de referu. et maxime cum vltima supplicatio Melchioris sit expedita et sub forma cui prius, quae ostendit diuersum tempus expeditionis; nam responsum fuit gratiam Melchioris in sola parua data ex sola supplicatione semper pendere, donec is qui eam obtinuit illam perfecte expediat: Nam dubitandum non est quin quoties et reperitur supplicatio sub eadem data, fingatur etiam tunc temporis concessa: imo articuli qui contrarium probare vellent non essent admittendi, quoniam arguerent datam falsam. et ita stylus seruat.

PALEOTI.

Romana duorum millium, 14. April. 1559.

SVMMA RIVM.

- 1 Aposta cuiusdam confessionis recepta seu numerata sibi dotis, vna cum testium depositione, vtrum probet confessionem de recepto ad prauidicium creditorum.
2 Aposta seu cedula confessoria de recepto non requirit necessario trium testium subscriptionem, idque eo vel maxime vbi scriptura priuata conuenit cum instrumento publico.
3 Iurium recognitio vulgaris, et consueta non sufficit vbi de prauidicio tertij agitur sed requiritur loci appositio, et data, pro maiori cautela.
4 Creditum assertum mercatorum an ex libris eorundem vel instrumento publico debeat probari.

DECISIO DXV.

Quaerebam in hac an et apostha d. Io. Iacobi de anno 1531. iunctis dictis testium qui deponunt prout in actis, probent confessionem quae habeat vim numerationis dotis ad effectum de quo agitur, circumscriptis pro nunc alijs apochis, et instrumento del 1538. nihil fuit conclusum hoc die, quoniam hoc dubium continebat varia capita, et domini inter se fuerunt varij, et multi quidem consentire videbantur non requiri, necessario in hac cedula subscriptionem trium testium, iuxta l. scripturas, C. qui potio. in pigno. hab. quod tamen procedit quando scriptura priuata vult conuenire cum instrumento publico, quod secus hic est, vt etiam alias dictum fuit in hac eadem causa coram domino Antonio Augustino: verum in alijs multum dubitabant, dixeruntque, vt dubium restringam quoad primum, an cedula sit legitime recognita, et quoniam cum hic agatur de prauidicio tertij non videtur aliquibus sufficere vulgaris illa et consueta recognitio iurium, prout in alijs instrumentis, vnde videtur etiam an fuerit necessaria appositio loci in hac cedula, aut saltem vt ex testibus probetur locus postea, et discutiantur dicta instrumenta, an adiuuillet

an adiuuet vel potius destruat cedulam, et an ita sint contrarij vt defendi non possint, et tandem creditum et Altoritorum constet ex rationibus librorum an ex instrumento, et eo quidem publico.

quomodo fuerit ea sententia lata, et alia postea absolutoria in eius fauorem.

PALEOTI.

Lucana Capellania. 17. April. 1559.

SVMMA RIVM.

- 1 Deducta in informationibus ab vna partium eo modo vt inuoluatur materia quae aliter se in facto habet quid sit agendum.
2 Partium compositio ita fieri potest vt canonizatoria vni detur, alteri absolutio ab expensis concedatur.

DECISIO DXVII.

Factum huius causae, et rationes principales dubitandi latius retuli in alio libro nunc quaerebam, an stante cessione litis ac alijs deductis d. Mattheus sit audiendus in expensis, et cum in informationibus multa ex parte Matthei deducta essent ad inuoluendum materiam quae aliter in facto se habebat, dixerunt domini vt partes, et ita componerem, vt Mattheum absoluam ab expensis, et Rocho dem canonizationem si videatur mihi illum verificasse sibi incumbentia, alioquin si Rocho condemnat Mattheum in expensis condemnari. rursus proponam dubium magis distincte circa id an beneficium vacauerit per obitum, et Rocho sit danda Canonizatoria.

PALEOTI.

Brixien. Canonizatus, et praeben. 17. April. 1559.

SVMMA RIVM.

- 1 Dubio generali proposito in causa nunquam antea deducta in Rota per quod partes litigantes multum inuoluuntur, tale dubium venit restringendum.

DECISIO DXVIII.

Cum hac causa nudum esset in Rota proposita, et positum esset quoddam et dubium generale, in quo partes multum inuoluebantur, placuit dominis vt id restringeretur ac prius videretur, an quaedam electiones dicerentur rectae factae, vt dicantur actus Capitulares postea quaerat an ex his dicatur quaesita quasi possessio, quoad effectum probandi primum extremum de quo agebatur.

PALEOTI.

Florentin. Sancti Pancratij. 21. April. 1559.

SVMMA RIVM.

- 1 Ecclesiam si vna partium dicat esse de iure patronatus, aliam liberam, cui incumbat probatio, cum semper pro libertate potius veniat praesumendum.
2 Reseruatio non concludenter deduci potest ex priuilegio, consuetudine, vel praescriptione, ad effectum libertatis ecclesiae probandum, quae dicitur esse iuris patronatus.

- 3 Bina institutio in beneficio tanquam in vim iuris patronatus facta an sufficiens sit ad probationem certam istiusmodi prætensi iuris.
- 4 Beneficium de iure patronatus esse potest varijs de causis utpote vel ex usurpatione, præscriptione, aut privilegio.
- 5 Agens & obtinens, ut procurator alicuius non prohibetur nomine proprio contra idem ius, & contra eandem personam agere.

DECISIO DXIX.

Totum factum huius causæ continebatur in dubio præsupposito in informationibus cuius sententia hæc erat, an Spinello incumberet onus probandi ecclesiam esse patronatum, an verò Nicolao ecclesia esse liberam: Domini cõcluserunt Spinellum teneri probare beneficium esse iuris patronatus. Nam cum Nicolaus probaverit beneficium esse probatum, Guiducius, qui obiit patronatus, & conclauista nunc si Spinellus vult ostendere illud non comprehendi sub reservatione, quia si seruatum debet hanc exceptionem concludenter docere, nec satis est quod Nicolaus confessus fuerit esse illud patronatus, quia potest intelligi

- 2 ex privilegio, cõsuetudine præscriptione ex quibus non concluditur reservatio: debet igitur Spinellus præcipue ostendere patronatum ex fundatione, & dotatione aliàs nihil agit Aym. cõl. 157. nu. 9. facit quod ait Mohed. 57.
- 3 Aegid. 450. Non obstat quod Nicolaus bis fuerit institutus . . . beneficio tanquam de iure patronatus, quia eodem modo fuit sibi collatum tanquam liberum, nec vnquam firmavit pedes in illo tanquam de iure seruati: vel etiam potuit esse quod beneficium esset de iure patronatus ex privilegio, usurpatione, vel præscriptione, quod non impedit reservationem: vel quia qui uti procurator patris sui quia eodem modo responderet quod non impedit reservationem. Vel quia qui uti procurator alicuius egit, & obtinuit, non prohibetur nomine proprio contra idem ius, & contra eandem personam agere, Rot. 415. aliàs 34. de procur. in nou.

PALEOTI.

Ciuitatis Castell. 21. Aprilis. 1559.

SVMMA RIVM.

- 1 Caput illud deductum in causa quod sententia non sit conformis libello fragile est, & nullius momenti.
- 2 Temporis lapsus vtrum aliquem liberet à præscriptione.

DECISIO DXX.

Dubium erat generale an stante instrumento con cordiæ, & sententia A. C. de qua re copia datur perfecta sententia sit cõfirmada, domini mandarunt dubium restringi: nam id caput quod sententia non sit conformis libello videbatur mihi fragile, & nullius momenti, cum petita sint obseruari omnia petita in instrumento: vnde dubitandum erit post hac an conditiones illæ in instrumento hodie sint implendæ, & nunquid Io. Baptista potuerit, ita ab A. C. condemnari cum pro parte Nicolai non cõstet ea impleta fuisse, quæ ad illud spectabant. Item erit, videndum, an ex lapsu temporis post dictum instrumentum Io. Baptista sit liberatus præscriptione, & si quæ alia sunt consideranda.

PALEOTI.

Regien. Canonicatus. 24. Aprilis. 1559.

SVMMA RIVM.

- 1 Variantibus votis & dubitantibus indicibus acta diligentius inspicienda sunt ad deductionem certiorum eorum de quibus est controuersia.

DECISIO DXXI.

Proposui dubium super iisdem de quibus die tertia Martij, & domini post variâ dispositionem cum nihil certi ex eorum votis elicere possem ut varijs sententiarum prout adnotatum habeo in informationibus, tandem mandarunt mihi, ut acta diligenter re. petam, referamq; ipsis an ex deductis verificatus sit prothonotarius, ex quo tempore, & ante protectiones Arlotti.

PALEOTI.

Firmare seu nullius præpositura. 24. Aprilis. 1559.

SVMMA RIVM.

- 1 Gratia clerici impetrantis beneficium solitum regi per seculares, & non regulares an sit valida.
- 2 Statum vltimum probare sufficit vbi non agitur de mutatione status beneficij, sed solum de vsus mutatione.

DECISIO DXXII.

Cum hora esset tarda, nihil firmatum fuit, sed videbatur satis dubitari de gratia Brancadori qui impetrauerat beneficium solitum regi per seculares, secundum formam, c. cum de beneficio, de præben. in 6. sufficitque quod probet illum certum fuisse per decem annos in eodem statu quo ipse impetrauit, nisi ex aduerso probetur quod per 40. annos fuit gubernatum, ut regulare, & ad id adducebatur summarium decif. 49. aliàs 157. de refer. in antiq. Dicebant etiam

- 2 quod vbi non agitur de mutatione status beneficij, sed solum de mutatione vsus, prout hic, tunc sufficit probare vltimum statum, & sine decennio, nisi ex aduerso probetur alius status præscriptus, ex quibus in fenore quod in casu, cap. beneficio de præben. in sexto, sufficit probare præsertim statum, ut beneficium dicatur regi per seculares vel regulares, quia agatur de mutatione vsus tantum, & non status. ita Ioan. de Silua in traç. de beneficio. debet probari plenè aliàs quàm per sumum præben. in d. c. cum beneficio nostro. 16. vers. pro parte negatiua de præben. in 6.

PALEOTI.

Die 28. Aprilis Romana domus de infessuris.

SVMMA RIVM.

- 1 Titulus pro hærede an. probetur per testes examinatos in petitorio & reproductos in possessorio ad cõfirmadum possessio-

- possessionis cõprobationem & successionem.
- 2 Probatio tituli pro hærede requirit etiam filiationis probationem illius qui dicitur possedisse pro hærede, iuncto quod etiam sufficienter deducatur.
  - 3 Filiatio non probatur per depositionem vnus testis in petitorio asserentis se vidisse filium possedisse domum patris prædefuncti.
  - 4 Requiritur multa in præscriptione, & vsucapione pro hærede, & inter cetera quod præscribens non sit suus hæres, & habeat testamenti factionem saltem passiuam.
  - 5 Res de cuius præscriptione agitur debet esse præscriptibilis, & reperiri in hereditate.
  - 6 Præscriptio in titulo pro hærede fieri non potest legitime nisi prædefuncto eo de cuius agitur hereditate, concurrente bona fide præscribentis.
  - 7 Præscribere pro hærede non potest dici qui eo tempore quo possidet matrem adhuc habet superstitem.

DECISIO DXXIII.

Dubium erat an testes quorum copia data fuit examinati in petitorio, & in possessorio, retroducti tamen per Annoldes in parte, & partibus in præfenti iudicio, & acceptati pro parte Martij probet possessionem Bartholomæi, & successionem Ioan. Pauli eius filij ad hoc ut dicatur ei competere titulus pro hærede: conclusum fuit non probatum esse possessionem, quæ ei sufficiat quoad hunc effectum ex rationibus infradictis quæ fuerant collectæ à duobus respondentibus, & ceteri eos sequuti sunt, alter enim mouebatur eo quod ad hoc ut competat titulus pro hærede requiritur quod probetur filiatio illius qui dicitur possedisse pro hærede: præterea quod ille cui succedit possederit tempore mortis. Boer. 42. num. 15. . . . testes examinati in possessorio probant vidisse Ioan. Paulum possedisse domum, sed quod possederit tempore mortis non probatur, sed alij examinati in petitorio probant de possessione Bartholomæi, nec Ioan. Pauli tempore mortis, & sic succedit dictum Boer. in d. decif. 42. nec probata est filiatio Ioan. Pauli, nisi quod vnus testis secundus in petitorio deponit vidisse Io. Paulum filium Bartholomæi possedisse domum. Super tertio articulo alij nihil deponunt de filiatione Ioan. Pauli, quæ requiritur secundum

- 4 Afflic. decif. 15. num. 1. Alter verò mouebatur eo quod in præscriptione vel vsucapione pro hærede multa requiruntur. Primo quod præscribens non sit suus hæres l. 2. §. filium. ff. pro hærede. l. 7. & l. nihil cod. titulo, Mar. Soc. conf. 22. nu. 6. lib. 1. Secundo, quod præscribens habeat testamenti factionem passiuam, id est, quod possit hæres institui. l. fin. ff. de hæred. inst. §. Tertio quod res de cuius præscriptione agitur sit præscriptibilis, & reperiat in hereditate, & quod præscribens sit factus hæres, & titulum præcesserit in vitium vsucapionis, l. fin. C. de vsucap. pro hæred. Hostien. in summa, co. titu. §. Item quod ille de cuius hereditate agitur sit mortuus, l. prima, pro hærede. Item requiritur bona fides, l. 2. §. qui vulga. co. tit. Modo ad propositum, aut queritur an Paulus præscriperit pro hærede, & dicendum est quod non, quia tempore quo possidebat, vivebat eius mater, ut deponit secundus testis in ordine copiarum super secundo. Item non constat quod fuerit res in hereditate matris nec quod possederit per legitimum tempus: aut queritur de præscriptione Martij, & idem dicendum est iisdem rationibus, & quia non constat quod sit emancipatus.

PALEOTI.

Romana domus de V'endarijs. 24. Aprilis. 1559.

SVMMA RIVM.

- 1 Instrumentum donationis seu diuisionis factum à patre quo assignat filijs ex prima vxore certa bona, & nascituris ex alia secunda omnia reliqua bona præsentia & futura, an sit validum pro nato filio ex secundo matrimonio, ita ut cietus à fratribus è domo in qua natus est, veniat restituendus agens de spolio.
- 2 Infans si paternam donationem non acceptauit an id in sui præiudicium vergat spoliatus à fratribus primi matrimonij quibus non est vterinus.
- 3 Infans filius an possit etiam dici in infanti etate aliquem statum acquirere qui possit venire in considerationem, cum status eius similis sit ei qui rem dormientis petierit.
- 4 Status etiam talis qualis in infante est considerabilis ex sententia Asinij.

DECISIO DXXIII.

Franciscus ex prima vxore procreauerat Lactantium & Honoratum, postea mortua prima vxore fecit instrumentum donationis, seu diuisionis bonorum suorum, & assignauit filijs suis ex prima vxore omnia bona, quæ habebat in ciuitate Tiburtina, quod si aliquam vxorem duceret filiosque susciperet ex ea, assignauit his nascituris omnia bona præsentia & futura, itaque cum ex secunda vxore suscepisset Iulium infantem in domo quam Franciscus possidebat vbi etiam post mortem patris permansit dum esset ætatis trium annorum postquam à Lactantio & Honorato hic Iulius infans cietus fuisset sub prætextu quod domus sibi esset pro quibusdam domibus hypothecata; dubitauit ego an stante instrumento donationis quod nunc præsupponitur validum quoad solemnitates, & statuta, & quod Lactantius, & Honoratus possederunt bona in Ciuitate Tiburtina, ante & post mortem patris: & præsupposito quod Franciscus pater ex Laura secunda vxore suscepit Iulium filium in domo de qua agitur, & ibi steterit vsque ad mortem patris, & post mortem patris spatio trium annorum vel circa, an idem Iulius agens nunc spolio, ut quia suspendit petitorium sit restituendus? Non obstat quod aduersarius allegat quoddam hypothecas dotales quod Iulius infans non acceptauit paternam donationem: domini nihil firmanunt, nam omnes quidem præsupponunt vnumquemque restituendum esse non tantum ad possessionem, sed etiam ad statum, cap. querelam, de elect. Paris. consilio 105. numero tertio. Verum in eo dubitatum fuit, an Iulius qui infans erat dici possit eo tempore acquisuisse aliquem statum, qui sit considerabilis, & multi negabant, quia status eius est veluti si quis rem dormientis petierit, l. prima, §. adipiscimur, l. quamuis. §. infans, erat omnino acquirendus & status, & non constat cum habuisse tutorem, & testamentum donationis paternæ non habebat clausulam constitui, nec adit alia ratificatio, iuxta tradita à Dec. consilio nonagesimo sexto, numero quarto, & consilio 226. numero quinto, & sequente. Idcirco aliquibus videbatur Iulium

Dd 2 non

4 non esse restituendum aliqui contra quia status talis qualis etiam (vt auct. Afinius) est considerabilis, nisi etiam deficit animus eum acquirendi, & infanti fauore illius ætatis, ad magis affirmandum dictum fuit vt restringatur dubium an ex quibusdam præsuppositis, quæ in facto colligã dicatur Iuliu acquiuisisse aliquem statum, ita vt ad eum sit restituendus.

PALEOTI.

Regien. Canonatus & præbendæ. 24. Aprilis. 1559.

SUMMARIUM.

- 1 Processus ad declaratoriam fieri potest non obstantibus exceptionibus partis si ante in varijs instantijs fuerint reiecta.
2 Afferens aliquem prothonotarium habitum, & reputatum pro tali ei incumbit eius asserti probatio.

DECISIO DXXV.

Hodie domini firmarunt cõclusionem in hac causa quam hæctenus imperfectam reliquerunt, videlicet procedendũ esse ad declaratoriam contra Comitẽ Annibalem non obstantibus exceptionibus ab eo allegatis, quæ in varijs audientijs fuerunt discussa, & varijs rationibus reiecta, atque eo præsertim quod comes Annibal ex relictibus ab eo examinatis non verificabat Petrum þbonum esse habitum publicẽ, & reputatum prothonotarium, & ex alijs etiam capitibus, vt latius retuli in alio libro, mandatumque fuit, vt omnino procederem ad declaratoriam.

PALEOTI.

Romana dotis de Iuuenalibus. 24. Aprilis. 1559.

SUMMARIUM.

- 1 Mulier ex vi sui instrumenti dotalis non debet excludi à petitione sua per sententiam latam pro parte aduersa in qua non fuit vlla facta mentio istius instrumenti.
2 Sequestrum, commissiones, & sententia contra partem aliquam decreta possunt verba obtinere partis aduersa, quæ eidem nequaquam noceant vt enunciatiue prolata.
3 Condemnari pars in fructibus potest, & tanquam agens ratione successionis salua sibi remanente, licet dotis suæ actione, vt hoc præsentis casu, cum diuersa super bonorum hereditariorum petitione sit actio, quæ de dote est.
4 Maritus fructuum dotalium dominus in ijs tantum venit per sententiam condemnandus quæ domina est ipsius proprietatis super quam nullo modo prætendere maritus potest.
5 Obiectiua materia si deducantur coram iudice ab aliqua partium ea debent concludenter, vt prosint, probari.
6 Registra & acta si producantur quæ causæ probationi debent inferuire diminuta partim, & etiam dicantur ex parte consumpta nihil ex istis certi probari potest.
7 Pars quæ asserit se non clarè posse ius suum quod præten-

dit deducere ex eo quod casu fortuito superuenientis incendio acta fuerint combusta hoc probato meretur, & consequi debet à iudice, vt lenius mitiusq, tractetur quæ iuris rigor postulat.

DECISIO DXXVI.

IN hac causa prosequendo decisiones prædictas, dubitavi an stante sequestro cuius copia datur de quo aliàs domini cognouerunt, & stante appellacione, & commissione, & exceptionibus pro parte Concordiæ, & alijs de quibus in actis transportatis in Rota his constet quòd Hieronymę fuerit assignata super bonis ritè, ita ut sententia Mariscotti eam excludat, & detur copia iurium in clericis necessarijs conclusum fuit ex deductis þ non excludi petitionem Hieronymę, quæ nititur instrumento suo dotali claro, & cui statuta dāt executionem absq, exceptione, quæ vero opponit Concordia non ita clara sunt vt omnino concludat, nam in þ sequestro, commissionibus, & sententiã sunt verba partis Aduersa, quæ non nocent Hieronymę, & verba sunt etiam enunciatiue prolata. Non obstat quod Matthæus sit condemnatus in sententia Mariscotti, & ei impositum perpetuum silentium, quasi hæc non possint dici alia de causa quam ratione dotis, quoniam ter responsum fuit, primo, quod possit ipse in sententia nominari, tanquam maritus, & administrator rerum Hieronymę vxoris, quæ litigabat super successione Ritè non autem super dote: secundo, quod sit ibi condemnatus Matthæus & Hieronyma þ in fructibus idem apparebat non actum fuisse de dote: quia cum Maritus sit dominus fructuum dotalium. l. dote, C. de rei vend. þ debuisset ipse tantum condemnari, non autem Hieronyma, ergo hinc probabitur potius actum fuisse super alia re quã super dote, tertio quia cum ex parte Concordiæ þ materia hæc sit obiectiua, debet concludenter probari ab eo, vnde cum possit alia de causa Matthæus interesse in eo iudicio quam dotis, non excluditur Hieronyma hoc solo fundamento. Dixerunt tamen mihi domini, vt perquiram ego in manuali Notarij an ex his actis constet Matthæum hac sola de causa, vel alia venisse ad hoc iudicium quoniam þ cum registra, quæ producuntur sunt valde diminuta, & consumpra, nihil omnino certi ex illis dici potest: dixerunt etiam vt perquiram an verum sit si id quod prætendit Concordia þ se non posse clarè probare ius suum eo quod acta multa fuerint incendio combusta. Nam si hoc verum esset mitius cum ea sanè foret agendum.

PALEOTI.

Romana duorum millium. 24. Aprilis. 1559.

SUMMARIUM.

- 1 Locus loci vtrum in recognitione apochæ confessoria de recepto in casu dotis requiratur, vt sit probatoria ad effectum de quo agitur.
2 In commune in recognitione cedula, aut apochæ priuata requirit testes qui præsentis fuerint tempore quo dicta apochæ fuit conscripta.
3 Notarius aut scribens apocham priuatam in eius recognitione omnino de iure communi requiritur.
4 Comparatio litterarum, & agnitio manus scribentis apocham non sufficiunt in recognitione cedula priuata. Statuta

- 5 Statuta vrbs in recognoscenda manu & apochis priuatis requirunt tres testes recognoscentes aliud est de stylo Curia.
6 Contrarij testes dicuntur si vnus deponat cedulam scriptam in ciuitate manu certi cuiusdam scribentis alius allatum fuisse folium album tantum, & ideo reprobantur, nec valent in recognitione apocharum priuatarum requisita.
7 Expressio loci in scriptura priuata quando, & qualis requiratur ex doct. Bart. in l. qui tabernam. §. idem quasi, de pignor.
8 Probari validum esse si debeat instrumentum publicum, non locus tantum, sed locus loci apponi debet, quæ tali casu appositio à Rota omnino requiritur, maxime vbi testes continuo inter se non conuenerunt circa locum ipsum de quo est controuersia.
9 Examinatio testium facta sine interrogatorijs contra probationem partis prætendentis de interesse suo an sit releuans.

DECISIO DXXVII.

Quarebam an ex dictis testium quorum copia datur cedula 153. sit sufficienter recognita ad effectum de quo agitur, & an loci expressio fuerit in ea necessaria, aut saltem probetur satis ex testibus productis: Domini cõcluserunt quoad primam partem dubij cædulam non esse sufficienter recognitam: nam 1 si loquamur þ de iure communi certum est in recognitione apochæ priuatae necessarios esse testes qui presentes fuerint tempore quo dicta apochæ fuit scripta, þ & recognoscatur manus scribentis. Afflicti. 181. nu. 8. Alex. consilio 23. nu. 3. in primo, & 76. nu. 4. in 3. Deci. cons. 615. nu. 3. Iac. l. adm. onendi, nu. 88. de iur. iur. Fely. c. 2. nu. 14. de fid. instr. Parif. cons. 19. nu. 43. & sequen. lib. 3. Ruin. cons. 29. in 4. Put. 1. de fid. instr. Arch. 2. de fid. instr. quæ autem ex aduerso allegantur, vt scilicet þ sufficiat comparatio litterarum habere notam manum scribentis, non procedunt in cedulis priuatis, prout modo loquimur, vt per Ruin. cons. 70. in 4. Pereg. num. 281. de fid. instrum. lib. 2. quod si etiam loquimur secundum þ statuta vrbs de quo in nouis informationibus, c. 29. & tunc requiruntur tres testes recognoscentes, qui hic non adiant, sin autem loquamur tantum de stylo, tunc quia est quid facti, nec Gaetanus in actis probatum, non potest quisque super eo firmari aduersus ius commune; quæ opinio eo magis placuit quod duo testes qui deponunt de hac subscriptione videantur inter se contrarij þ cum alter dicat cædulam fuisse confectam in ciuitate. . . . manu lacobi tunc presentis, & alter dicat allatum fuisse folium album tantum: vnde rei veritas omnino non deducitur, quoad secundam partem dubij dixerunt quamuis þ in scriptura priuata non requiratur loci expressio, vt per Bartol. l. cum tabernam. §. idem quasi, de pignor. Boer. decis. 172. num. 1. Parif. cons. 78. num. 22. in 3. tamen id verum est vbi agitur tantum de præiudicio tertij, prout in casu nostro Abb. c. 2. num. 10. de fid. instrum. Dec. cap. 1. num. 9. eodem titulo prout etiam cum loquimur þ de instrumento publico Rota requirere solet non tantum locum, sed etiam locum loci. Rota in antiq. 5. de fid. instrum. dominus Fabius Decanus decis. 4. maxime vbi testes non continuo inter se conuenerunt circa locum auth. quib. mod. nat. l. . . . §. illud quoque, vers. quantum verò, & c. quoties condit. 1. q. 7. Hæc quoad dubium propositum: Nam dicebant etiam Altouiti non recognitam fuisse manum Thomæ de Narnia, qui subscripsit cædulam, sed Thomæ Suncino, qui diuersus est, item þ examinatos fuisse testes absque interrogato-

rijs contra eorum protestationem de quibus postea videndum erit an subsistant, sicut, & illud de statuto vrbs bis, an omnino hoc casu requiratur recognitio trium testium.

PALEOTI.

Vincetin. parrochialis de papinos. 12. Maij. 1559.

SUMMARIUM.

- 1 Sententia lata in fauorem partis per contradictas pars aduersa non debeat per obtentionem restitutionis in integrum cum clausula prout de iure audiri.
2 Iudicato si pars non paruerit an debeat audiri, in restitutione in integrum petita si asserat se concordiam iniuisse cum parte aduersa, & quantum per se fieri poterat requisita à se impleta, fuisse deceptum tamen à suo procuratore, qui collisit cum aduersario.
3 Pars tanquam periura, & colludens cum procuratore aduersarij à iudicio est omnino repellenda.
4 Collusio fraus, & periurium, an ex hoc probentur quod procuratores partium simul in eadem domo cohabitent, simulq, eadem mensa communi fruantur. Et an ex his sententia obtenta per contradictas obsit parti quo minus audiatur super bono iure suo si quod habet etiam non parito iudicato. ibid.
5 Collusio non potest probari in persona ipsius qui tempore late sententiæ non erat procurator, licet postea procuratorium habuerit mandatum.
6 Prætendens se ab aliquo deceptum qui nondum erat procurator alterius cuius causa dicit se deceptum, contra deceptorem agere potest sine præiudicio principalis, cuius postea factus est procurator.
7 Iustam causam habens & honestam si non paruit iudicato, eo tamen non obstante audiri debet in petitis.
8 Concordia iniuncta cum parte, & ad hoc mandatum transmissum licet deceptio internenerit ex parte procuratoris partis, satis iusta causa est, quod quis non dicatur paruisse iudicato, ita vt non debeat audientia denegari.

DECISIO DXXVIII.

Cum ego tulissem sententiam þ in fauorem Francisci per contradictas contra Georgium, nunc Georgius obtinuerat restitutionem in integrum cum clausula prout de iure: mihi que eandem commiserat, Franciscus etiam obiecit þ non esse audiendum non parito iudicato, Georgius respondebat se iam pridem iniuisse concordiam cum Francisco seque ex parte sua eam impleuisse, deceptum tamen fuisse à procuratore suo, quia collisit cum Francisco, super qua re examinauerat nonnullos testes, dicebaturque þ Franciscum à iudicio esse repellendum, tanquam periurum, & collusorem saltem ex persona procuratoris sui qui dolose in hac re versatus erat, & procuratorem Georgij malis artibus corruerat, ideo proposui dubium huiusmodi stante concordia cum clausulis prout in ea, quod Georgius intra quatuor menses constituerat procuratorem Martinum ad consentiendum, & pecunias, & mandata transfuderit, & quod probetur quod Antonius, & Martinus simul habitabant & comedebant, imo testes dicunt prout in copia, quæ datur, & statibus etiam literis commendatijs ad Martinum de quibus in actis þ an ex his constet de collusionem, aut fraude, aut periurio, ita vt sententia obtenta ab Antonio

tonio per contradictas non preiudicat Georgio quominus audiatur super bono iure suo si quod habet, etiam non parito iudicato, & etiam Antonius tanquam periu- rus, aut collusor sit a iudicio expellendus, & antea facta fuerunt nulla. Domini tamen concluderunt non constare de collusione, nec de periurio, quia Martinus tempore late sententia non erat procurator, nec testes probant concludenter illum tunc fuisse procuratorem Antonij: ergo Francisci procurator Georgij: quod si Georgius preten- dit se fuisse deceptum a Martino agat contra illum. Nam commissum a Martino non debet principali nocere, quia tamen Franciscus preterdit Georgium non esse audien- dum nisi parito iudicato domini concluderunt in hoc imo audiendum esse de bono iure utriusque, etiam non parito iudicato, quod dictum Staphil. non procedit tamen ubi quis habuit aliquam iustam causam & honestam. Quare ita contra eum sit processum. Cassad. 5. in fin. de ap- pellat. In casu autem nostro satis est honesta causa ob concordiam tractatam, ob mandatum missum Martino, & alia ex quibus constat, nec contumacem, nec negligen- tem fuisse. Staphil. pag. 163. vers. si verò non iudicatur: igitur de bono iure simpliciter est agendum.

PALEOTI.

Romana releuationis indemnitate. 12. Maij. 1559.

SVMMARIVM.

1 Priuati libri cuiusdam an probent depositam pecuniam variasq; summas apud alium.

DECISIO DXXIX.

Dvbiu diuidatur in duas partes primo agatur de secunda parte statuti simul in cessione quæ præterditur facta D. Virginie de anno 1558. & an illa excludatur, seu quia statutum in secunda parte intellectum præterdit Cassarellus excludat pupillum quo ad hanc causam, seu quia ipsa agat ex cessione non ex iure pupilli: deinde agatur secundo loco an pecunie sint soluta ex pecunijs Io. Petri Caffarelli an D. Hieronymi tamen maxime quia Io. Petrus ostendit quosdam libros suos priuatos, quibus ait constare se deposuisse plures pecunias variasque summas apud ipsum Hieronymum de Vecturis.

PALEOTI.

Cæsaraugustana crectionis Capellæ. 12. Maij. 1559.

SVMMARIVM.

- 1 Aedificans ex privilegio contra alios privilegiatos, recentius privilegium, & clausulis validioribus magisq; prægnantibus munitum, prævalere debet.
2 Inhibitio de non aedificando prope monasterium ad spacium canarum 300. an valida sit contra privilegiatos prægnantibus privilegijs, & recentioribus.
3 Inhibitio de non molestando contraria priori inhibitioni de non aedificando, quid operetur in favorem recentior privilegiorum contra antiquius privilegiatos.
4 Attentasse partem asserenti, & super ea causam committenti cum inhibitione, opponi potest commissio alia ad docendum de attentatis præterditis.
5 Processus si non sit in forma probanti, nec vigore compulso- rialium legitime deductus, nullus an dici possit.

- 6 Testis deponens de publica voce & fama non percutiens tempus necessarium, nec locum, neque alia requisita de iure nihil probat.
7 Causa attentatorum præterditis, & principale negocium purgat haud dubie, & coadiuvat privilegij vigor & præstantia noviter concessi, ita ut ius deductum optime ex eo dicatur probari.

DECISIO DXXX.

Collegium Societatis Iesu cæperat edificare ecclesiam distantem spacio tamen 200 cannarum vel circa ab ecclesia fratrum S. Augustini, illi fratres præterditentes habere privilegium Clementis Quarti ne cui liceat religioso edificare intra spacium 300. cannarum aliquam ecclesiam prope eorum monasterium tamen inhibuerunt illis coram asserto suo conservatore ne aedificarent: ex aduerso Societas, quæ & ipsa præterditent habere suum conservatorem in partibus, fecit & inhiberi fratribus Sancti Augustini tamen ut cessarent a molestijs, ex qua occasione sequuta fuerunt hinc inde censuræ, & plures alia controuersia: tandem Societas commisit causam iactationum hic in curia postquam præterdit fratres Sancti Augustini præterditentes in partibus societatem attentasse commiserunt causam attentatorum cum inhibitione coram domino Chiffanen. in cuius locum ego surrogatus fui Societas autem vigore alterius commissio- nis tamen obtinuit illi præterdit terminum ad docendum de attentatis, unde fratres produxerunt quædam processum de partibus & examinarunt nonnullos testes, & ostenderunt societatem attentasse non tantum post inhibitionem decretam in Rota a domino Chiffanen. Cum autem coram me sæpius priuatum esset informatum, & societas ostenderet varijs rationibus nullam fuisse & inu- lidam inhibitionem sibi factam in partibus ne aedifica- ret, tum tamen animaduerti totum processum productum, non esse in forma probanti, nec extractum vigore compulso- rialium, & multis alijs nullitatibus subiacere. quo autem ad testes hic examinatos prospexi, nec ex his quicquam concludenter probati. Nam vnus erat tamen qui depo- nebat de publica voce, & fama, sed non percutebat, nec tempus necessarium, nec locum, nec quicquam aliud. Præterea quod videbatur adimere omnem difficultatem illud erat quod tamen Societas produxerat privilegium suum sibi concessum a Paulo Tertio, cum tot clausulis, adeo Apostolicis, & prægnantibus, ut ex his clarè consta- ret de iure suo, non tantum in causa attentatorum, sed in negotio quoque principali: quæ cum summam Domini in Rota retulisset, mandarunt mihi, ut arbitrio meo moderaretur inhibito atque ita feci adductis tamen his alijs de quibus informationibus.

PALEOTI.

Giemen. beneficij. 12. Maij. 1559.

SVMMARIVM.

1 Relatione facti deducta ratione interesse præterditentium ex mandato iudicum expeditio faciendæ est.

DECISIO DXXXI.

Retuli factum tamen huius causæ in qua agebatur contra interesse præterditentes, & domini mandarunt, ut causam expedirem prout latius, &c.

PALEOTI.

Pisana Sancti Prosperi. 12. Maij. 1559.

SVMMARIVM.

1 Insipatronatus nulliter deductum fuisse ubi fuerit probatum partis aduersæ in favorem decernitur expeditio, maxime ubi præsentationes factæ præsumantur ex vsurpatione.

DECISIO DXXXII.

Idem etiam mandarunt mihi in hac causa Pisana, cum ex aduerso nullum probaretur insipatronatus, & præsentationes potius præsumerentur ex vsurpatione cum agatur ex vniuersitate, & præsertim in Tuscia, ut quidam ex dominis inualidarunt. Rationes autem, & alia quæ ad hanc causam spectant in alio libro relata sunt.

PALEOTI.

Brixien. Canonicatus & præbendæ. 17. Maij. 1559.

SVMMARIVM.

- 1 Resignans in favorem alicuius reseruando sibi fructus, & regressum si resignatarius capiat possessionem, sed non capitulariter an rata sit taliter capta possessio.
2 Spolio verum agere possit resignatarius contra prouisum a Capitulo cum spoliatus sua resignatione stante sibi antea facta cum regressu reseruato, & fructibus in persona iam defuncti, non ceperit possessionem capitulariter.
3 Actus facti nomine alicuius in Capitulo, qui tamen non capitulariter cepit possessionem, an ostendant habitum pro Canonico, & ad Canonicatum admissum.
4 Electio alicuius in Canonicum haud dubie dicitur esse ex ijs actibus qui dicuntur Capitulares.
5 Proprie dicitur actus factus capitulariter, & esse Capitularis, cum agitur de electione faciendâ a Canonicis re- clis, & ritè congregatis.
6 Vigore instrumenti cuiusdam facta electio in personam alicuius, an dicit possit capitulariter facta, maxime eodem instrumento non existente amplius.
7 Actus gesti a Canonicis cum fundati sint in iure communi, præsumuntur Capitulares, nisi probatio deducatur in contrarium.
8 Instrumentis si appareat nullos alios actibus electionum interuenisse quam Canonicos, probantur actus Capitulariter gesti.
9 Preparatorius actus ad electionem non est diuersus ab actu Capitulari.
10 Electionis actus gesti per procuratores, an probent possessionem Capitulariter fuisse captam a parte principali, & eam sufficienter iustificent.
11 Procuratore alicuius eligente Capitulariter, an requiratur alia electio a principali.
12 Exhibens se nequaquam Canonicis qui præterdit se canonicum idque per longum temporis spacium, nec alium eligat procuratorem qui non sit Canonicus, an sibi in iure præterditio præiudicat hac negligentia.

DECISIO DXXXIII.

1 Quoniam Mathæus de Bonis de anno tamen resignauit canonicatum, & præben. collegiatæ Sancti Andree

de la Scuola in fauorem Francisci de Spaletijs reseruatis sibi fructibus ac regressu, Franciscus cepit possessionem, sed non capitulariter: postea reperiebatur quidam actus factus ab eius procuratore nomine tamen Capituli: & cum deinde Mathæus de anno 1551. decessisset, fuit prouisus a Capitulo Nicolaus Colonius, & cepit possessionem capitulariter in qua adhuc persistebat. Nunc Franc. tamen agebat spolio, atque ad probandum suum primum extremum produxerat quosdam actus, & quosdam electiones factas nomine illius in Capitulo ex quibus volebat ostendere se a tamen Canonicis habitum, & admissum fuisse in canonicum iuxta decisio. Cassad. 8. de cau. possessio. & proprie. & propterea ego dubium proposui hoc pacto, videlicet præsuppositis instrumentis electionis alterius canonici facti sub die 22. Nouembris, 1545. quorum copia tamen datur, an Capitulares esse dicantur ad effectum de quo agitur stante præsertim collatione, & professione Domini Nicolai sub die 13. Martij. 1551. cuius copia tamen datur: domini dubium hoc distinxerunt in tres partes, prima est, an hic dicatur actus capitularis, secunda quod actus capitulares dicantur fuisse, tertia an sufficiat ad primum extremum probandum in casu isto. Quoad primum conclusum fuit hos tamen actus dici capitulares, cum agatur de electione faciendâ a canonicis re clis congregatis qui omnino dicitur actus proprie capitularis. Innoc. in capitu. in literis, & cap. ex parte, num. quinto, de rest. spol. Abb. cap. 1. num. duodecimo, & cap. quapropter, de electio. facit consil. Paris. 92. num. 13. & (eq. in 4. Fel. ca. eâ te, num. 14. ver. prima declaratio, de rescrip. tamen Nec obst. quod electiones fuerint factæ vigore cuiusdam instrumenti Antonij de Salis, quod cum non extet, non videtur posse dici electio Capitularis cum poterit id instrumentum aliter continere, nam responsum fuit actum ipsum suapte natura esse capitularè, tamen & fundatam esse ex iure communi intentionem canonicorum, nisi contrarium probetur: deinde ex instrumentis tamen deductis satis apparet non alios quam Canonicos ad hos actus admissos fuisse. Quoad primam partem dictam fuit hos esse tantum duos capitulares videlicet duas electiones diuersis temporibus factas, prout in instrumentis si quidem ille actus protestationum qui pro parte Spaletij qui dicitur esse tertius actus seorsum ab electione, tamen dominis non videbatur diuersus esse, sed potius preparatio ad illam electionem eodem modo ille actus electionis factus cuidam Ioan. Mariae creditori capituli qui pro parte Spaletij dicitur quartus actus, non videtur merè fuisse actus capitularis, & procurator Spaletij ad eum actum nullum mandatum habebat, vnde relinquuntur tantum duo actus capitulares: Quoad secundam partem tamen non sufficere hos actus ad iustificandam possessionem capitularem, iuxta decisio. 277. in nou. & maxime ad probandum extremum, quod plene probandum est: primo, quia non constat, quod procuratores Spaletij dederint suffragium nomine Spaletij particulariter prout requiritur, quia de hoc in instrumento nullum verbum. Secundo quia non constat tamen quod procurator cum elegerit quem & ipse elegit, quod est necessarium, aliâs electio est nulla. c. si quis iusto. §. porro, de electionibus in 6. Rom. consil. 76. Tertio quia nec constat, quod ex illo actu voluit sibi acquirere possessionem capitularem in hoc, & in alijs iuribus iuxta decisio. 277. in nou. quia nunc idem fuerit Canonicus, qui in electione aderat: & idem voluerit esse procurator Spaletij, non potest ex his elici certa patientia canonicorum, quoad Spaletium, sed potius videtur quædam furtiua quo ad eum ingressio. Quarto, tamen quod iam longo temporis spatio nunquam se coram canonicis exhibuit, aut saltem alium procuratorem sibi

sibi elegerit, qui non esset canonicus, ut canonici certo scire possent illum procuratorem gerere personam Spaletij, & non suam ipsius, qui non erat canonicus. Itaq; nisi Spaletius aliud probet non videtur in spolio posse obtinere, si tamen voluerit ipse circa hanc tertiam partem audiri, rursus detur dubium quoniam quoad hoc ipse particulariter non informauit.

P A L E O T I.

Aprutina beneficii Sancti Aegidij. 17. Martij. 1559.

S V M M A R I V M.

- 1 Remissoria decreta, si elapso iam triennio, & aliquot mensibus contra perentem pronuncietur, nunquid illo regresso nunc docto de iusto impedimento recenter adueniens idque per iudices remissoriales, per signaturam restitutionem obtinet in integrum.
- Et an talis absens saltem ad instantiam partis aduersæ teneatur ad factarum in cursu processus deducti expensarum restitutionem. nu. seq.
- Negatiuam vide ex decisione Rotali nu. seq. idque ratione iusti impedimenti sufficienter per literas indicum remissorialium probati.

D E C I S I O DXXXIII.

- 1 C Vm aliàs decreuissent remissoria, & elapso triennio per aliquot menses pronuncialem contra eum qui petierat remissoria, & nunquam amplius redierat, nunc ille aduenit, factaq; fide de iusto impedimento per iudices remissoriales allato, obtinuit à signatura restitutionem prout de iure. Pars aduersa dicebat eum teneri saltem ad reficiendas expensas. Domini si dixerunt ex quo habuit iustum impedimentum debere ei illi terminum remissoriae prorogare, absq; alia expensarum refectione, & sequestrum à me aliàs in decreto remissoriae appositum non esse dimittendum, sed ita prout antea relinquendum.

P A L E O T I.

Perusina Plebis de confinio. Die 17. Maij. 1559.

S V M M A R I V M.

- 1 Administrans per eosdem agentes per quos prius administravit plebaniam quam tamen resignauit fructusque in ea percipiens, an ob id dicatur habere ius adhuc in dicta plebania.
- 2 Subrogatus in beneficio ante litigioso, quod adhuc post obitum primi subrogantis adhuc est litigiosum ex eo quod ius in eo tertius pretendat, qui etiam ad aliquot dies post sedet pacifice, & tandem spoliatum se dicat, cum & spoliator spoliatum in se antea commissum pretendat, quid iuris pretendere possit, & quod spoliatum, an primum, vel vltimum veniat purgandum.
- 3 Antiquior possessor ratione sua possessionis tanquam meliori iure nixus est restituibilis, & spoliatum secundo admissum est purgandum.
- 4 Decedens in possessione qui dicitur cessisse in alium, an prauidet cessionario suo cum nulla dicatur illa cessio ex nõ subsequuta translatione possessionis.
- 5 Praesupposita in facto falso a parte aduersa deducta, non obesse debent cessionario in iure suo.

- 6 Possessio ex decreto irritanti promanans, an restituibilis sit necne.
- 7 Videndum est quis tempore mortis resignans duorum litigantium se mutuo spolio afficientium possideat, eo sine, ut de legitima possessione constare possit.
- 8 Dicitur in possessione decessisse non obstante resignatione, & cessione facta in alium, qui non reuocauit in cessione procuratores & factores suos ad fructuum perceptionem antea constitutos.
- 9 Simplex resignatio nullam praesupponit amplius in resignatione reservationem fructuum, & possessionis utpotè omnibus absolute translatis in resignatarium.
- 10 Resignare simpliciter non potest dici is cuius procuratores perseuerant solito more in fructuum perceptione, & pristina sibi commissa rerum omnium administratione vsq; ad mortem resignantis, cui is etiam dicatur in possessione perseuerare.
- 11 Cessione praambula, an dicatur semper reuocatum mandatum factoribus de fructuum perceptione factum.
- 12 Ius in simul cum titulo in beneficalibus dicitur penitus amitti per cessionem factam in alium, maxime ubi illa cessio fuerit simplex, & non ex conditione.
- 13 Dominus cedens bona alicui, retinere an possit naturalem possessionem per colonum, nisi ille eijciatur.
- 14 Facta resignatio beneficii cum clausula, & clausulis nõ alter nec alio modo, vtrum simplex veniat dicenda, vel conditionalis.
- 15 Resignans naturali possessione an priuetur postea quam fuerit sua resignatio effectum consecuta.
- 16 Examinatis in concursu testibus, praevalet depositio illorum qui & numero, & probationibus praevalet, & minores patiuntur exceptiones.

D E C I S I O DXXXV.

- 1 C Vm sepius fuisset hæc causa proposita coram domino Caputaquen. ego in hac secunda instantia primo dubitavi hoc modo stante resignatione Baltharis in manibus Papæ facta in fauorem Laurentij de anno 1541. & secus publicatione non constat ac stante probatione. 18. testium Deuircilli deponentium eundem Baltharem post resignationem videlicet de anno 1541. 1542. & 1546. vsque ad eius obitum per eosdem agentes, & ministros quibus prius utebatur semper possedisse hanc plebaniam de qua agitur, eiusque fructus percepisse necnon cum semper per omne id tempus publice, & palam vsque ad eius obitum ab hominibus habitum, & reputatum fuisse pro domino, & Rectore dictæ plebanie ad obtinendam in casu de quo agitur. Nõ obstantibus dictis testium pro parte Laurentij examinatorum, hoc dubium ita à me fuerat propositum, quoniam cum Balthar resignasset hoc beneficiu de anno 1541. in fauorem Laurentij cum subrogatione, & postea de anno 1545. de mente Decembris Balthar decessisset quidam Iosephus qui antea pretendebat ius in hoc beneficio, & litigauerat cum Balthare, quæ lis adhuc durabat, sicut per mortem Baltharis etiam prouisus, & subrogatus etiã ex parte Baltharis esset ingressus possessionem, & in ea perstitisset per decem & octo dies pacifice, fuit deinde spoliatus à Laurentio cessionario Baltharis, qui Laurentius pretendebat se prius fuisse spoliatum à D. Iosepho qui post cessionem Baltharis ipse fuerat in possessione: cum autem Ioseph responderet vltimum suum spoliatum esse purgandum, quo ipse eiectus fuerat à Laurentio, propositum fuit dubium coram Caputaquen. die quarta Nouembris, 1558. an possessio Iosephi esset restituibilis in quo domini concludunt

- serunt esse restituibilem: verum quia tunc praesuppositu
- 4 fuit Baltharem decessisse in possessione, & consequenter eius cessionem in Laurentium, cum subrogatione fuisse nullam: nunc Laurentius dicebat illud praesuppositum in facto fuisse falsum quoniam tempore mortis Baltharis non possidebat Balthar cum decreto irritanti non potuit Iosephus apprehendere possessionem, quia infecta fuit illa possessio videlicet postea reiectus fuit à Laurentio non tamen ea quæ possessio est restituibilis ob decretum irritans. Causa prima & secunda, de rest. spol. hac igitur occasione ego proposui dubiu de quo supra, ut videremus quid tempore mortis possideret, an ipse Balthar, an verò Laurentius: domini autem ita concluderunt, quod si Balthar in reservatione reseruauit sibi aliquid veluti fructus, aut regressum, tunc quia per cessionem non intelligitur reuocasse procuratores, aut factores suos cum ille ratione interesset Baltharis perititerit in possessione iuxta, dec. Crescentij. 17. 1. idcirco hinc sequetur Baltharem ipsum decessisse in possessionem, prout probant. 18. testes, prout supra in praesupposito dubio. Quod si resignatio Baltharis fuerit simplex, tunc domini nihil omnino firmarunt, sed tamen nonnulli sentire videbantur etiam hoc casu dictum Baltharem decessisse in possessionem cum illius agentes perciperent fructus vsque ad eius mortem, nec ebat, quod per cessionem intelligatur reuocatum esse mandatum: clem. si. de procur. Rot. in nou. 316. Causa. 16. supra per regula, & consequenter, quod factores Baltharis ideo fuerint reuocati quoniam respondebatur per cessionem amitti ius & titulum, non antea etiam quæ sunt facta, quia hac continentur. Cap. Tholos. 347. Part. 4. de procur. & fuit dictum in causa Placeatin. coram Oradino 22. Iunij. 1544. adducebatur, & dictum Alex. in l. pe. 13. reg. §. quis in 9. casu de acquir. pos. ubi dominus cedens possessionem retinet tamè naturalem per colonum, nisi ille eijciatur. Dicebatur etiam hanc resignationem fuisse conditionalem cum clausula, & clausulis, nec alio modo, ideoque antequam consuet Laurentium acceptasse cessionem potuit Balthar, & eius agentes certè percipere fructus, nec enim resignans priuatur possessione naturali postquam resignatio fuerit effectum consequuta. Rebus. in pract. pag. 500. 41. & seq. & allegata fuerunt, quæ notat pupil. in addit. 28. de procura. in nou. tamen circa hanc secundam partem nihil fuit firmatum, nisi quod omnes admittebant in fauorem Laurentij examinatos non esse considerandas in concursu, cum alijs praevalet, & numero, & probationibus, & minores patiuntur exceptiones.

P A L E O T I.

Roman. fideicommissi de Grassis. 22. Maij. 1559.

S V M M A R I V M.

- 1 Locationis recognitionem factam fuisse tempore finita locationis asserens, eam probare tenetur.
- 2 Recognitio facta à conducente domum, aut quid simile, an pretendat dominij translationem in mulieres, quæ pretenduntur ex asseritione recognoscentis dominæ stabilium bonorum antea locatorum.
- 3 Instrumenta producta sub diuersa data duo, confessione aduersarij accedente qua nominatur affictuarius ille recognoscentis, an probent possessionem translata in matronas recognitas.
- 4 Recognitio affictuarij pretenso qua agnoscit dominas sorores, non est sufficiens ad dominij translationem.

D E C I S I O DXXXVI.

- 1 Q Voniã in vltima propositione fuerat propositum recognitionem fuisse factam eo tempore quo locatio erat finita: nunc cum pars praesupponeret, & prætenderet hoc praesuppositum veru nõ esse, ideo totam illam decisionem retractandam: ego vt illis obsequeretur rursus proposui dubium, an sublocatio Marij tempore recognitionis esset finita etiam postposita, quod non ante ex recognitione fuerit translata possessio in sorores, ad effectum de quo agitur. Circa primam partem dubij cum pro parte sororu quatuor deduceretur videlicet domino instrumenta alterum. 9. Nouembris 1541. alterum. 18. Nouembris, 1545. deinde confessio Vincentij aduersarij facta post resignationem in commissio ne impetrata, ubi nominat Marium affictuarium, de qua in actis fol. 338. in registro magno. Tamen domini circa hoc nihil firmarunt quamuis multi inclinarent non iudicari ex his finitam esse locationem supernacancã putarent, quoniam sine finita fuerit locatio tunc temporis, siue non, nihil referre statuerunt cum recognitione illa non sufficiat ad transferendam possessionem ex rationibus aliàs traditis quæ etiam procedunt licet locatio adhuc durasset, vt patet supra die secunda Decemb. 1558. mandarunt quæ vt post hac agatur de bono iure in negotio principali, & omittatur hæc causa possessoria pro vtraque parte quæ parit multas difficultates.

P A L E O T I.

Cremonen. Cantoria. 22. Maij. 1559.

S V M M A R I V M.

- 1 Causa ubi exemplaris est, & agatur de indulto omnium Cardinalium, quid agendum sit.
- 2 Regula reuocatoria indultorum Ordinarijs, & Cardinalibus concessorum, an perdat indulta quod praeseruat ius confirmandi Ordinarijs concessum. Eadem regula quem ob finem potissimum fuerit edita. num. seq.
- 4 Ius confirmandi competens, vt Ordinario qualiter dicatur reuocatum.
- 5 Minus potentia trahuntur per ea que maioris sunt potentie.
- 6 Regula reuocatoria indultorum non solum spectat ad inferiorem collationem, promotionem, presentationem, electionem, seu quamuis aliam dispositionem, sed etiam Cardinalium tam Ordinariorum quam non Ordinariorum.
- 7 Duplex vel triplex pro Pontificis beneplacito Cardinalibus ratione iuris confirmandi in beneficijs indultum concedi solet.
- 8 Indultum concedens Cardinalibus ius liberè disponendi de omnibus beneficijs, quæ ad eos iure ordinario spectant in sua Diocesi, non obstante regula octo mensium, primogenium ius illis dicitur conseruare, ad regulam reuocatoriam nihil autem illis de nouo dare. Taleq; ius tanquam fauorabile, & ad preservationem iuris Ordinarij per regulam reservationem nullo modo Papa vult attingi. nu. seq.
- 10 Expectatiua succedunt loco regulæ octo mensium, nihil iuris adimunt Cardinalibus Ordinarijs, sed eos illesos dimittant.
- 11 Episcopi Ordinarij non impediuntur ab expectantibus vti iure

- iure suo ergo nec Cardinalibus debet et esse prohibitum.
- 12 Cardinalibus ut Ordinarijs quædam competunt iure proprio, quædam iure alieno, tanquam indulta, quæ ex liberalitate sua illis concedit Papa, qui et per regulam reuocatoriâ adimit indulta relicta ijs quæ iure proprio habent.
  - 13 Beneficia quæ et qualia complecti dicantur sub regula reuocatoriâ.
  - 14 Conferre velle beneficium quendam Cardinalem, ut Ordinarium loci aliud est ab eo, quod velle confirmare, ut hoc casu.
  - 15 Regula reuocatoria si tantum de iure conferendi, et præsentandi faciat mentionem, non includit ius confirmandi, quod longe diuersum est à iuribus præsentandi, et conferendi.
  - 16 Verba spectantia ad ius confirmandi in regula reuocatoria indultorum qualiter veniant accipienda, vel strictè, vel latè idque ex vi verbi spectantia, et ex subiecta materia.
  - 17 Modificatoria regula insequens regulam reuocatoriâ indultorum ius confirmandi retinet illesum ex vi iuris communis, quod Papa nullatenus solet attingere.
  - 18 Expectantes vigore suæ expectatiuæ non possunt capere, nec beneficia reseruatâ, nec ea quæ iuris dicuntur esse patronatus, nec alia quæ similis sunt naturæ ex vi priuilegiorum, vel indultorum.
  - 19 Prouisio beneficiorum licet aliquando spectet ad inferiores ius tamen confirmandi spectat ad Ordinarium, vel Archidiaconum, Præpositum, aut similes prelatos.
  - 20 Vbi de præiudicio alicuius agitur derogando iuri communi stricta est faciendâ tali casu interpretatio.

DECISIO DXXXVII.

Cum aliâs causâ hæc fuisset proposita, et corâ bo. me. domino Iunio, et coram me, in eius locum surrogato visiq; fuissent domini aliquando inclinare in fauorem expectatiuæ contra Card. nihil tamē vnquam certi affirmassent, tamen quia aliqui dissentiebant tum quia pro parte Card. prætendebatur stylum esse in contrarium, et quia et causa erat exemplaris agebatur de indulto omnium Cardinalium idcirco voluerunt rem maturius considerari, et executi, quapropter cum pars contra Cardin. satis vrgeret pro cautè expeditione ego ex mandato Rotæ admonui partem vtramque, vt diligēter informaret super huiusmodi quod proposui, videlicet præsupposito, quod electio cantoriæ de qua agitur spectet ad capitulum, et confirmatio ad episcopum, stante et prima regula reuocatoriâ indultorum, et secunda altera moderatoria eadem die publicatis, quorum copia datur, an indultum, quod præseruat ius confirmandi Card. tanquam Ordinario dicatur ita esse per dictas regulas reuocatum, vt expectatiua Io. Petri præualeat, et sit Canonizanda. Pro parte Io. Petri tria præcipuè adducebantur, primo, quod et regula reuocatoriâ edita fuit fauore expectantium, vt fructum consequi possent ex eorum expectatiuis, vt patet ex illius proemio, cū igitur Papa velit, vt expectantes præualeant inferiorib. collationibus in mensibus reseruatâ, vtique si diceremus ius confirmandi, quod competit Card. non esse reuocatum, sequeretur collationem inferiorum etiam in mensibus reseruatâ non esse præseruata, nec videat absurdū, quod ius confirmandi competens Card. vt ordinatio dicatur hoc modo esse reuocatum, quoniam cum regula principaliter respiciat commodum expectantium, debet fauere et ipsorum vti potentiorum, trahere ad se etiam ius confirmandi, competens aliter Ordinatio cum in his quæ

mixta sunt, quod potentius est trahat ad se alterum, capitulo cum in dubijs, de consecrat. eccle. cum simi. primum erat fundatum illius ex verbis dictæ regulæ reuocatoriæ quæ in prima parte reuocat indulta Cardinalium non ordinariorum in alienis, deinde in §. necnon eiusdē, loquitur tam de Card. ordinarijs quam non ordinarijs, quæ verba aliâs essent superflua, nisi ex his intelligerentur reuocata indulta concessa Card. et ordinarijs, quoad ius confirmandi etiam in sua Diocesi, tertia ratio ex verbis eiusdem §. necnon eiusdē, vbi reuocat et indulta quoad beneficia spectantia ad inferiorem collationem, promotionem, præsentationem, electionē, seu quamuis aliâ dispositionem, quæ verba cum ampla sint, videntur complecti etiam casum de quo agitur. Verum his non obstantibus domini omnes contrariam partem probauerunt vt delict non esse reuocatum ex dicta regula ius confirmandi competens Cardinali vt Ordinario præsupponebatur in primis et Cardinalibus aliquando concedi duplex indultum aut etiam triplex prout Papa permittit: quoddam est, quod illis conceditur tantum ius liberè disponendi de omnibus beneficijs, quæ ad eos iure ordinario spectant in sua Diocesi, non obstante regula octo mensium, et hoc indultum nihil dicitur illis de nouo dare, sed tantum præseruat illis ius suum primum ad regulam reuocatoriâ, ideoque dicitur fauorabile. Cassad. 3. et 5. de priuileg. s. mo. 8. aliud est indultum, quod ius tribuit disponendi de beneficijs in propria Diocesi, quæ tamē spectant non ad ordinarij collationem, sed ad aliorum inferiorum prouisionem, et in quibus ordinarius nullum prorsus ius habet, dicebant igitur ex regula reuocatoriâ reuocari tantum secundum et tertium indultum, non autem, primum de quo supra, et quoniam cum illud sit præseruatiuum iuris ordinarij, et fauorabile, Papa noluit vltimo modo attingere, id que ostendebant varijs rationibus, primo cum et expectatiuæ succedant loco regulæ octo mensium, vt notum est de regula octo mensium, nihil iuris adimunt Cardinalibus ordinarijs, sed eos illesos dimittunt, vt dicitur in principio dictæ regulæ: absurdum certe esset si ex regula reuocatoriâ esset sublatum Card. ordinarijs ius conferendi expectatiuas plus præiudicari Card. quam regula octo mensium cum potius contrarium verum sit, vt multis exemplis patet. Secundo sequitur Card. ordinarios deterioris esse conditionis quam alios ordinarios episcopos cum et episcopi non impediuntur ab expectantibus vt iure confirmandi, ergo nec Cardinalibus etiam debet esse prohibitum. Tertio quod ex dicta regula reuocatoriâ, et alia moderatoria apparet eodem modo expectantium noluisse ea tantum Cardinalibus adimere quibus fruebantur præter eorum ordinariâ foundationem, quoniam et cum illis quædam competunt iure proprio, vt ordinarijs, quædam iure alieno ob indulta quæ eis concedens ex liberalitate sua, voluit nunc Papa illud eis adimere quod tantum alienum habebat, non autem id reuocare quod iuris proprij, et ordinarij illorum est. Quarto hoc probat verba d. regulæ reuocatoriæ 13 causam considerando tripliciter, primo et quia in prima parte loquitur tantum de beneficijs in alienis Diocesi, spectantibus ad collationem ordinariâ, quod patet ex varijs verbis ibi de ipsorum ordinariorum consensu, et ex toto contextu illius partis, et in hoc non verfantur calus nostri: in secunda autem parte in ver. necnon eiusdē, loquitur tantum de beneficijs spectantibus ad collationē inferiorum, siue in propria, siue in aliena Dioc. et hic non est casus noster cum Cardinalis et non vult conferre hoc beneficium, sed tantum confirmare, quod quidem à regula non admittitur, quod probatur secundo loco, quia cum regula reuocat tantum indultum, quod ius conferendi, præser-

13 præsentandi &c. et nullum verbum facit et de iure confirmandi, proculdubio confirmatio non comprehenditur, quæ diuersa est. c. si. de of. Vicar. in 6. cum gl. quod et ter 16 tio suadet in illo verbo et spectantia duntaxat strictè accipiendum est tam ex vi verbi, tam ex subiecta materia. Quinto hoc confirmabant et et regula modificatoria sequente, quæ non relinquat Card. indultum suum illesum quoad vnam ecclesiam, absurdum nimis esset si diceremus ius confirmandi esse reuocatum, quod competit illis non tantum ex indulto, sed de iure cōmuni, quod quidem Papa nullatenus attingit. Vltimo accedebat etiam attestatio Reuerend. Card. Putci, et domini Berengi, qui in concludentibus his regulis ita se dicebant sensisse. . . . multum etiam dominos mouere dicebatur, si qua etiam in verbis regulæ fuisset dubitatio, sed sunt hæc verba, et ideo hanc partem satis succederent eo firmiter illorum etiam autoritate adiungebatur. Non ob. primum fundamentum pro contraria parte non satis est expectantibus, quod acceptabant alia beneficia ad collationē inferiorum quorum confirmatio non spectat ad Ordinarium, sed ad aliud ex priuilegio seu præscriptione, vt sepius videmus: vel dici potest nullum hoc esse absurdum 18 quamuis et expectantes non possent capere reseruatâ, nec patronatâ, nec multa similia inter quæ non est mirum si et hæc sunt numeranda: vel etiam responderi potest hoc non esse absurdum, quia et hoc etiam dicendum fuisset in regula octo mensium ex qua tamen præseruatur ius Cardinalium, vt supra dictum fuit. Ad secundum fundamentum satis responsum fuit supra. Ad tertium dicebatur regulam debere intelligi de beneficijs liberè, et simpliciter spectantibus ad prouisionem inferiorum, et vel de his quorum prouisio licet spectet liberè ad inferiores ius tamen confirmandi pertinet ad ordinarium, seu ad alium veluti Archiepiscopum, Præpositum, et similes, 20 et præsertim quia et vbi agitur de præiudicio alicuius de rogando iuri communi, stricta sit interpretatio. c. quamuis. de reser. in 6. c. super eo, de of. deleg. hæc autem firma batur dominis loquentibus. quoad literas præfatas, ex quibus non censetur reuocatum ius confirmandi cōpetēs Cardinali Ordinario. Cæterum autem, an alia ratione hoc ius confirmandi impediatur casu nostro, vel quia electio inferiorum fortasse impediatur ab expectantibus, vel quia Capitulum neminem elegerit, nec alia erit quæstio mandarunt mihi, vt rationes supra traditas ostendam aduersarijs Card. vt videat si possint se ab his defendere, et causa legitime decidatur.

P A L E O T I.

- Salamantin. beneficij de los Santos. 29. Maij. 1559.
- S V M M A R I V M.
- 1 Prælati ante præstitum consensum in fauorem tertij an dicatur beneficium seu commendam acceptasse.
  - 2 Cardinalis acceptans beneficium ita vt gratia familiaris non possit canonizari cui ex fauore fuit postea beneficium collatum, non nocet per gesta à se, ante præstitum consensum dicto familiari.
  - 3 Curie stylo obseruatur literas sub die obitus qui beneficium iam impetratum obtinuerat expediri.
  - 4 Notario fidem facienti de data, seu expeditione literarum, vt publica persona et authentica credendum est.

DECISIO DXXXVIII.

I N vltima propositione huius causæ fuit relictum illud dubium discutendum, an Cardinalis et an præstitum consensum in fauorem Alphonso acceptauerit beneficium, de quo agitur quod quidem dubium nunc proposui quibusdam alijs adiectis de quibus in puncto: domini autem rem diuiserunt in duas partes: quædam enim apparent facta à Card. post consensum præstitum, 2 quædam verò ante: si igitur quærimus, an constet et Cardinalem accepisse beneficium ita vt gratia Alphonso non possit canonizari iuxta dec. aliâs firmatam, et tunc dicebat omnia gesta à Cardinali post consensum præstitum nihil nocere Alphonso, quia sibi iam erat ius quæsitum, quod si quæremus, an ex alijs gestis à Card. ante consensum præstitum constet Card. accepisse beneficium, et tunc omnes indistinctè negabant, et quod tunc actus quædam æquiuoci ex quibus necessario ius inficitur, vt per Card. cons. 2. de præb. Scaph. literis præf. fol. 95. non igitur obstat, quod Card. impediuerit derogationem de viginti, quia si Card. volebat gratificari Alphonso prout ostendit oportebat eum ita agere vnde non inferretur eum idcirco sibi voluisse beneficium acquirere: Nō obstat et 3 quod Bulla Card. sit sub data Augusti. 1546. et quoniam tamen in Curia semper expediantur literæ sub die obitus, non probatur hinc Cardin. accepisse beneficium eo tempore, cum regiltratum huiusmodi nocere nō solet. 4 Alex. cons. 124. in 4. ante finem, præsertim cum et Norarius fidem faciat Cardin. non expediuisset literas, nisi de anno 1548. non obstat, quod non appareat Alphonsum cognitum fuisse Card. nisi octo menses post obitum Cepadæ, quoniam constat de contrario, immo cū Cardinalis præstiterit consensum in eius fauorem præsumitur illi pridem notum fuisse, et cum eo egisse super hoc beneficio, quamuis hoc in actis nō constet: in summa omnes sentiebant in fauorem Alphonso, si tamen id certum est literas Card. non fuisse expeditas, nisi post præstitum consensum videndum erit quomodo se habeant.

P A L E O T I.

Florentin. beneficiorum. 29. Maij. 1559.

S V M M A R I V M.

- 1 Locatio seu concessio terrarum à Commodatario in emphyteusim data pro certa quantitate, vel numero steriorum grani an transeat ad successores.
- 2 Vi fluminis si aliqua pars terrarum in emphyteusim, vel locationem daturam, et ea quidem præstantior demersa fuerit, an emphyteuta diminuatur quantitas soluendorum steriorum frumenti, maxime si successit in locum eius cui primo facta est emphyteusis, vel locatio, et vtrum defalcatio pro rata culturarum duodecim deperditarum fieri de iure debeat.
- 3 Contractus locationis vbi vi fluminis duodecim cultura deperdantur, non admittit defalcationem in grano promisso per conductorem pro rata deperditarum culturarum. Et quid si hoc casu fuerit contractus emphyteuticus. nume. sequen.
- 5 Testes, si deponant fructus perceptos à conductore, vel emphyteuta, non æquivalere pensioni imposta propter melioramenta facta à conductore, remissio debet fieri pro rata partis terrarum vi fluminis irruentis ablatarum. Melioramen-

- 6 Melioramentorum ratione quæ à conductore percipiuntur, non censentur inter fructus rei locatæ.
- 7 Contractus emphyteuticus à contractu locationis qua ratione discerni possit.
- 8 Locatio quamvis facta ad longum tempus, ubi tamen fuerit facta pro pensione annua æquivalente fructibus, remissionem pro rata patitur casu fortuito superueniente.

DECISIO DXXXIX.

Quærebam an præsupposito, quod bo. terra per Alphonsum Torualonis olim commendatariū Sancti Iacobi in campo Carbolini Florent. seu alios commendatarios essent solitæ locari annis singulis pro quantitate steriorū. 240. grani ac quod postmodū ad longum tempus fuerit locatæ seu ei in emphyteusum concessæ per Dom. Aloysium Commendatarium præfatum pro itaris grani. 280. quondam Bernardo del Vigna 1. quæ locatio, seu concessio transit ad successores ac quod mortuo 2. Bernardo vi fluminis Piscie fuerint ablata 1. cultura ex melioribus, an D. Iacob. del Vigna hæres, & successor Dom. Bernardini possit petere defalcationē quantitatis steriorum. 280. pro rata terrarum deperdita 3. domini distinguebant duos casus primus est, si contractus est locationis tunc dicebant remissionem pro rata esse faciendam. l. ex conducto. ff. locati. Barto. l. si verò §. item cum quidam, & l. si merces. §. vis maior, num. 6. ff. eo. Bal. licet, nu. 4. Theod. Bar. & Ias. l. 1. num. 2. C. de iure emphyt. Bar. consil. 14. nu. 17. in 2. Alex. consil. 12. in 1. secundus est si contractus est emphyteuticus, & tunc qui ex præsuppositis in puncto non poterat sibi certo cōstituire, an cōtractus verè esset emphyteuticus: & ita certam super hac re conclusionem non poterant ad ferre: nihil etiam quoad hoc omnino firmare volebant, quoniam tamen ego illis 4. referēbam ex testib. probari fructus quæ hodie percipiuntur ex his terris non æquivalere pensioni, quæ soluenda est propter melioramenta facta à conductore, quæ soluenda est propter melioramenta facta à conductore, sine quibus melioramentis fructus reliqui qui percipiuntur essent valde tenues: domini omnes consentire videbantur etiam hoc casu remissionem pro rata esse faciendam, cum 5. quæ percipiuntur ex melioramentis factis à conductore non sunt celsenda inter fructus rei locatæ, præsertim cum initio locatio hæc fuerit bona pro pensione respondente fructibus, vt per Put. consil. 161. nu. 2. & seq. lib. 1. & consil. 61. nu. eo. 7. nā & hoc casu contractus censetur potius locationis quam emphyteuticus, 8. & locatio ista quamvis sit ad longū tempus, tamen si facta est pro pensione æquata fructibus patitur remissionem pro rata deducti. Ias. l. prima. C. de iure emphyt. nu. 36. Roman. consil. 509. dec. 302. numc. 21. Rui. d. consil. 161. Alex. d. consil. 12. in hac tamen nihil verè firmatum fuit, sed mandarunt mihi, vt diligenter videam testes quomodo loquantur circa hanc perceptionem fructuum.

PALEOTI.

Nolan. Regalis Vallis. 2. Iunij. 1559.

SVMMA RIVM.

- 1 Inualiditas regressus, an probetur ex verbis positis in regressu, quod non consuluerit Consistorialiter disponi, & numero 3.
- 2 Validitatis, aut inualiditatis regressus probatio vtri partium possit dici incumbere.

- 4 Taxatio monasterij ad certam quantitatem facta in Camera Apostolica, an arguat prouisionem de eo Consistorialiter esse faciendam ex Concilio Lateranensi.
- 5 Consistorialiter esse conferendum, vel non monasterium, quæ nam partium probare teneatur.
- 6 Monasterium esse Consistoriale aliud, an sit ab eo solere de eo Consistorialiter prouideri maxime vno istorum ab alio pendente.
- 7 Vnica prouisio Consistorialiter facta de monasterio, quæ per Bullam apparet, vtrum Consistorialiter talem debere semper fieri prouisionem ostendat.
- 8 Notorij styli vigore si quis pro se habeat regulam ad probandum inualiditatem regressus, obtinere debet, nisi in contrarium allatæ exceptiones à parte aduersa probentur.

DECISIO DXL.

Proposui dubium huiusmodi stantib. verbis subrogationis, & breuis, cuius copia datur, an sufficienter dicatur constare de inualiditate regressus, propter illa verba apposita in regressu, quod non consuluerit consistorialiter disponi, ad effectum de quo agitur, cū in hoc dubio à me non quæritur 1. cui incurreret onus probandi validitatem, vel inualiditatem regressus, sed tacite quod modo à me proponi videtur hoc onus ad Cardinalem spectaret eo quod, & domini in vltima propositione huius causæ id tanquam firmam præsupponerēt, nunc tamen pro decisione huius dubij vidi eos inter se quoad hoc non mediocriter dissentire, sed quando existimarunt præsens dubium certè decidi posse quamuis ita illud in controuersia relinqueretur idcirco omnes 2. hanc sententiam firmarunt 3. satis constare de inualiditate regressus ex verbis quibus in puncto, nisi Prosper cōtrarium doceat: mouebat eos præcipuè quod 4. cum monasterium hoc taxatū sit ad summam. 200. in libris Cameræ dicitur esse consistorialiter prouidendum, vt dicitur in Concilio Lateranē. in nona sessione, & notum est adeo omnibus in Curia, vt alia non indigeat probatione. 5. Cum igitur Card. dicat hoc monasterium fuisse consistorialiter conferendum, & Prosper tenetur probare exceptionem, quod s. non consuevit, vt per Aym. consil. 134. nu. 7. Paris. consil. 138. in 4. nec iuuat Prosperum, quod 6. aliud sit monasterium esse consistoriale, aliud verò solere de eo consistorialiter prouideri, cum alterum ab altero pendeat: 7. his accedit, quod in Bulla. Io. Franc. apparet fuisse tunc de monasterio consistorialiter prouisum: quinimmo cum Prosper ipse in gratia sua haberet non consueuisse de hoc monasterio, nisi consistorialiter disponi, hinc ostendit beneficium esse consistoriale quæuis consuetudinē disponendi consistorialiter neget. Itaq; ex his omnibus attento præsertim notorio stylo conclusum fuit Cardinalem habere regulam pro se, vt regressus dicatur inualidus, nisi Prosper exceptionem in contrarium doceat. An autem Prosper illa probauerit ex duabus prouisionibus vltimo productis aut aliunde, id aliàs erit agendum.

PALEOTI.

Carthaginen. de Amoraldis. 2. Iunij. 1559.

SVMMA RIVM.

- 1 Impetrans beneficium cum expressione valoris multo minoris cuius in rei veritate est, apposita tamen clausula in supplicatione augendo, vel minuendo vsque ad verum valorem

- valorem, vel si postmodum ab alio impetrante impetratur, vtrum non expressus verus valor sibi obsistat.
- 2 Gratiam suam dicens anteriorem gratia sui aduersarij ob ius sibi iam quesitum cum interim in pendenti fuerit ius istius aduersarij, an obsit parti aduersæ.
- 3 Malè expresso valore beneficij in prima supplicatione, si in secunda bene tandem fuerit expressus, non poterit aduersarij interim beneficium impetrare, vtpote quod non possit dici vacare, nisi à die quo literæ dicuntur malè expeditæ.
- 4 Gratia vnus partis existente nulla, subintrat illa, quæ partis est aduersæ, vtpote, quod nullitatis notari non possit.
- 5 Vero valore non expresso beneficij in prima gratia ab vna partium, an ob id ad tale beneficiū inhabilis dici debeat, ita vt noua prouisio ipsi prodesse non possit.
- 6 Dolosè mendacium exprimens ratione valoris beneficij ad eiusdem prouisionem inhabilis efficitur, etiam nouiter noua prouisione obtenta, secus si non fuerit facta. talis expressio cum dolo.
- 7 Fraudandi expeditores occasio daretur multis si impunè subiceretur in porrigendis supplicationibus verus beneficij valor.
- 8 Secunda literæ si dependent à primis in quibus falsus valor expressus est, gratia per secundas impetrata etiā nulla est, nisi errore primarum literarum in ea expresso.
- 9 Noua prouisio si impetretur, quæ nihil habet commune cū prima gratia, non inficitur ex errore primæ ob non participatum errorem.
- 10 Inficitur tantum gratia per regulam de valore non autem persona, quæ ob id inhabilis redditur nequaquam, prout facit regula de annali.
- 11 Noua prouisio separata penitus à prima, & nouæ gratiæ nomine, & effectu donatur.
- 12 Mendacium debet carere omni gratiæ commodo quo ad impetrata, non quo ad impetranda.
- 13 Noua prouisio beneficij etiam nouam expeditionem literarum requirit.
- 14 Supplicatio in qua apparet quedam abrasio literarum non caret suspitione fraudis ac doli.

DECISIO DXLI.

Melchior impetrauit 1. beneficium exprimēdo in supplicatione. 80. cum clausula augendo, vel minuendo vsque ad verum valorem, & quantum opus fuerit, postea Franciscus de Spices impetrauit, & ipse beneficiū cum ampla prouisione, cum que obijceret Melchiori de valore non expresso in supplicatione, Melchior expedit literas exprimendo valorem ad 180. ob clausulam positam in sua supplicatione augendi, vel minuendi statimque expeditis literis nouam prouisionē impetrauit vsque ad 300. & super eas secundas literas expedit: nunc Franc. vtramque gratiam impugnabat, & primam quidem, quoniam de mala expressione constabat: secundā 2. autem, quoniam dicebat gratiam suam esse illa anteriorem, sibi que antea ius quesitum Melchior respondebat gratiam Francisci propterea nullam esse, quoniam illa fuerat impetrata interim dum ius sibi pēdebat expediendi certas literas propter clausulam augendi, vel minuendi, quamuis deinde in primis literis malè expēdit, tamen impeditur interim Franciscus 3. beneficiū impetrare cum illud non vacauerit, nisi à die quo fuerit malè expeditæ, vt ait Peregr. in causa Alboren. die decima Aprilis, 1551. & idem firmatum fuit coram Chiffanen. in causa Sauiaten. die nona Martij. 1558. 4. cum igitur gratia illius fuerit nulla, dicebat subintrare suam nouam prouisionem, super qua literæ sunt certè expedi-

ta. Verum ad hoc replicabat Franc. Melchiorē esse esse 5. et inhabilem ob non expressionem veri valoris in prima gratia, hincque; nec nouam prouisionem sibi prodesse: quapropter dubitauit ego hoc modo, an Melchior sit inhabilis ob non expressionem veri valoris in prima gratia taliter, vt noua prouisio superueniens nō capiat vacationem ob nō expressionem veri valoris in d. prima gratia, stante maxime dictis tertium de valore deponentiū quorum copia datur. Pro parte Franc. adducebatur in primis quedam decisio in causa Olyssiponen. de Zaunes Dom. Peregrini, quæ dicebatur scripta nomine illius, quamuis ego illam intra alias eius decisiones in suis libris non repererim 6. et dicebatur propterea, quod qui dolosè mendacium exprimit inhabilis efficitur ad rem illam cōsequendam super qua mentitus est. Bar. l. si. nu. 7. de rei vend. Paris. consil. 67. in 3. nu. 125. Rebus de pacific. possess. numc. 203. & quia 7. et aliàs daretur occasio fraudandi expeditores, scilicet post falsam expressionem valoris obtinere de inde nouam prouisionem, quæ passim conceditur, & ita constare omnia ac valorem obtinere. Domini autem cōtrarium concluderunt distinguendo tamen duos casus. Primus est, quando quis in prima gratia falsum expressit, & deinde vigore clausularum, quæ in ea sunt secundas literas expedit nullam factam mentione de primo errore 8. et tunc quia secundæ literæ pendent à primis, & hæc secunda gratia sumpta est ex ventre primæ, vitiosa erat, ideo nec hæc secunda valet, nisi in ea narretur vitium primæ, & ita procedit dec. peregr. supra allegata, quæ loquitur in gratia perinde valere, & ita etiam alia supra in contrarium adducta: & hæc non est quæstio nostra: secundus est casus, 9. et ubi impetratur noua prouisio, quæ nihil commune habet cum prima gratia, prout proprie est casus noster, & tunc nulla est lex, quæ dicat ob primam malam expressionem effici aliquem inhabilem ad hanc nouam prouisionem obtinendam: nec pœna debet intelligi 10. appolita, nisi in casibus à iure expressis, siquidem 1. regula de valore inficit tantum gratiam, non autē reddit personam inhabilem prout regula de annali, quæ clarè loquitur, ideo in alijs diuersum est, quæ idem non exprimit 11. et quod autem noua prouisio sit noua gratia, satis patet, & ait Crescen. 1. & 19. non obstat, quod hoc mendacium debeat carere cōmodo gratiæ, quia verū id est quoad impetrata, non autem quoad ea quæ impetranda 12. sunt. Nec obstat, quod dicitur de fraude, quia 1. et sup noua prouisione necessariæ erant nouæ literæ, & ita expeditores in nullo fraudabuntur: non reperietur autem quod in noua prouisione quis teneatur exprimere primam nullam expressionem, & ita quotidie videmus. Nam ipsa noua prouisio satis præsupponit aliquem defectum procedere: dixerunt tamen vt viderem primam illam 13. et supplicationem in qua dicitur esse quedam abrasio literarum, an ex ea constare possit de dolo Melchioris.

PALEOTI.

Calaguritan. vnionis. 5. Iunij. 1559.

SVMMA RIVM.

- 1 Desertam ob appellationem lata sententia in causa vnionis an sit nulla.
- 2 Sententia lata etiam in fauorem vbi notorie eam appareat vel constiterit esse iniustam, non potest vilo modo transferri in rem indicatam.
- 3 Ecclesia si propter vnionem patiatur damnum vel defectum in administratione, vel vsu diuinarum, an ob id vnio de ea facta veniat reuocanda.

Ec Qua

Quæ quidem vnio non est reuocanda, vbi impedimenta illa quæ incidunt, & omne illud, quod forte patitur damnum in diuinis non proficiscitur ex causa vnionis. numero sequen.

5 Ecclesia vnita conuenerit sibi deesse congruum ministerium clericorum agere debet via ordinaria, vt sibi necessaria subministrantur, non accusare vnionem cuius vitio hoc nullatenus prouenire potest.

6 Vnio vitij accusari potest in ecclesijs vnitis si paucitas clericorum vtrique ecclesiæ ad diuinorum administrationem incommodum præstaret.

DECISIO DXLII.

1 Anno proximè superiori hanc causam sepius propositi, & nunc agebatur à sententia lata contra vnionem esset nulla ob desertam appellationem: & cum multa hincinde deducerentur ac ex vigore iuris videretur nulla, tamen oppositum facit primam sententiam latam in fauorem vnionis, non potuisse transire in rem indicatam, quia erat notoriè iniusta sententia. Ego igitur auditis sepius partibus, & lectis diligenter, ac reuolutis testibus, remissiorè perspexi omnes causas quib. præ tenditur vnionem esse reuocandam, & ad principalia capita esse redigendam: quorum primum propositi adiectis depositionibus testium hincinde, vt cognosceretur, an propter hanc vnionem ecclesiæ de... ita pateret in diuinis, vt vnio esset reuocanda: Domini autem omnes vnanimis responderunt nihil inde probari quoad dissoluendam vnionem nam licet vera ea essent omnia quæ probantur ex testibus de Nauarete appareant, nihilominus tamen nihil adhuc probaretur contra vnionem siquidem impedimenta si qua incidunt in illa ecclesiæ, & si quid etiam fortè patiatur in diuinis, id non proficiscitur ex causa vnionis, etenim vnio ipsa iam antiquissimo tempore instituta de anno 1456. numerum ministrorum qui debeant in hac, vel in illa ecclesiæ interesse itaque de iure maior præ tendens sibi deficere congruum ministerium clericorum agat via ordinaria, vt sibi subministrantur necessaria non autem accuset vnionem cuius vitio hoc non prouenit, cum vt dixi vnio ipsa non præfixerit certum ordinem, aut numerum ministrorum, quo casu si pauci essent, & ita non sufficerent illi ecclesiæ, tunc certè vnio ipsa posset impugnari, & hæc ratio maximè ab omnibus probata fuit.

PALEOTI.

Romana spolij domus. 5. Iunij. 1559.

SVMMARIVM.

- 1 Filius ex secunda vxore natus in domo, quæ in questionem incidit repetita à prioris matrimonij filijs si ibi remanserit post decessum patris triennio, & ultra, vtrum ex hoc triennij decursu aliquem dicatur statum acquisiuisse, ita vt ad eum veniat restituendus.
2 Huiusmodi status à filio acquisitus haud dubie venit considerandus. nu. seq.
3 Probatio primi extremi vbi est faciendâ in causis, sumenda ea est ex probatione vera non autem præsumpta.
4 Mater cui lex defert filij tutelam si eam non acceptarit cum requisitis de iure solennitatibus non dicitur etiam spacio triennij tutorum ministerium acquisiuisse.
5 Mater residens in domo controuersa non tutorio nomine potest dici vbi remansisse pro filio, cum alia subesse causa possit, vt hypotheca, vel similis, & ideo habitatio illa

dubia existente filio infanti prodesse non potest.

6 Futurus status alicuius nullatenus consideratur, nisi initio causa aliqua idonea subesse dignoscatur.

7 Fauore ætatis infanti in acquirenda, possessione vtrum succurri possit, cum in ea animus & consensus requiratur qui in infante primario, & per se esse non potest.

DECISIO DXLIII.

1 Cvm præfens quæstio fuisset à me supra proposita die 28. Aprilis, & indecisâ relicta ob difficultates de quibus ibi: nunc rursus propositi dubiū huiusmodi præsupposito, quod Frânciscus pater ex Laura vxore suscepit Iulium filium in domo de qua agitur, & ibi steterit cum matre ac ibidem permanferit donec erat ætatis trium annorum, vel circa, an ex his dicatur acquisiuisse aliquem statum ita vt ad eum sit restituendus cum agat spolio, vt suspendat petitorium non obstantibus hypothecis dotalibus per aduersarios allegatis: cõclusum fuit in omnib. cum non dici acquisiuisse illū statum quin sit considerandus iuxta tradita in l. i. §. ad ipsi mur. de acquir. pos. Paris. consi. 11. num. 1. in 2. & præsertim quia cū agatur de probando primo extremo, sumè dum est fundamentum ex probatione vera non aut præsumptiua. Sarn. de inform. r. sig. q. 36. nō obstat, quod Iulius permanferit in domo cum matre tantū cū matre defert tutelâ Nam cum non constet tutelam hanc acceptam à matre cum illis solennitatibus. quæ requiruntur vt per Bar. in auth. matris & auar. nu. 1. cum seq. non potest dici acquisitâ fuisse possessionem tutoris ministerij, cum etiam dubium sit, an cõtutor acquirere possit infanti intra triennium, vt per Iaf. d. §. 1. glo. 1. §. nu. 2. cum seq. & præsertim, quia potuit mater permanere in domo ratione alicuius iuris sibi competētis, forsan rōe hypothecæ, aut aliter, ideo cum hæc ratio cohabitationis maternæ dubia sit, non potest infanti prodesse. Non ob. quod saltem videatur cõsiderandus fuisse futurus status, quia id procederet si initio causa idonea adesset, Non ob. quod fauore ætatis ei sit subueniendum nam hoc non admittitur in animo, quod ad hoc, vt quis sibi acquirat.

PALEOTI.

Ciuitatis Castellæ releuationis indemnitas. 9. Iunij. 1559.

SVMMARIVM.

- 1 Extracta & partes librorum mercatorum iuncto instrumēto dotis an probent sufficientem dotem numeratam.
2 Abbas fideiubens pro illustri persona accepta obligatione ab ea in forma Cameræ de conseruando se indemnem cū hypotheca bonorum suorum, vtrum coactus soluere postea petere possit executionem in bonis dicti illustris.
3 Instrumentum continens tantum confessionem dotis receptæ, non officit tertio qui præ tendit in bonis ratione crediti soluti causa fideiussionis, sed requiritur probatio actualis numerationis, ad hoc vt dos in bonis mariti ducatur ante creditorum solutionem.
4 Libri mercatorum in præiudicium tertij probant nequam etiam in fauorem dotis, quæ præ tenditur ex his probari numeratam cum talis probatio non sit sufficiens.
5 Mercatores nostri temporis cum non sint iurati, nec à publico deputati, vt olim, non eo privilegio fruuntur quod veteres, vt suis libris contra tertium fides adhibeatur.

DECI-

DECISIO DXLIIII.

1 Dvbiū erat huiusmodi, an ex partibus extractis de libro mercatorum quorum copia datur iuncto instrumēto de anno 1543. probetur aliqua dos Celiæ, ita vt vigore hypothecæ illius possit impedire executionem crediti deuenturæ in bonis Comitiss Caroli sibi obligatis, prout instrumēto releuationis indemnitis cum Abbas Bufalinus fideiussisset pro Comite Carolo accepta ab eo obligatione in forma Cameræ de conseruando illo indēne, & postea coactus fuisset soluere ex causa fideiussionis atque inde peteret executionem in bonis illius obijciebat. D. Celiæ vxor. q. Dom. Comitiss bina illa sibi ratione dotis suæ esse hypothecata hanc hypothecam ratione dotis traditæ, præ tendebat probare ex quibusdam libris mercatorum, & quodâ instrumēto, de quo in dubio. Rota conclusit nemine discrepante, nihil inde probari, quoniam instrumentum illud continet tantum confessionem dotis receptæ, quæ non sufficit in præiudicium tertij, nisi præcedat instrumētum prouisionis dotis iuxta dec. Afflic. 402. & dictū fuit coram me in causa. Rom. duorum millium hoc, cõf. 42. nu. 16. in 4. Alex. consi. 148. in 5. f. minus probant libri illi mercatorum cū contra tertiam fidem non faciant, vt sepius in Rota conclusum fuit præsertim in cā Caputaq. pensionis coram domino Quiroga eoque magist. in mercatoribus nostri temporis qui nō sunt iurati, put olim, nec à publico deputati: iuxta. l. admonendi, de iure iur. 154. Soc. consi. 208. in 2. Alex. consi. 68. nu. 3. cum sim. vi deat igitur aliunde Celiæ si potest probare hypothecam suam, alioquin ex his in totū scripturis debet succubere.

PALEOTI.

Perusina sanctæ Crucis. 9. Iunij. 1559.

SVMMARIVM.

- 1 Resignatarius defuncti capiens possessionem contra intrusum lite pendente, vtrum sibi præiudicium pariat.
2 Citatio contra interesse se habere in causa præ tendentes nō est arctatoria, sed monitoria ita vt liceat tali modo citato in iudicium venire si velit, nec illo non comparente illi præiudicium inferatur.
3 Sententia inter alios lata alijs non præiudicat, speciale tamē est, vt noceat intruso etiam lite pendente.
4 Resignatarius intrusus dici non potest, nec is qui gratiosam habet subrogationem, & ideo talibus res inter alios actæ obesse nequit.

DECISIO DXLV.

1 Prosequendo dubium aliàs propositum supra die, 20. Februarij quærebam, an processus, & acta habita tam contra Robertum quàm contra interesse putantes post obitum illius lite pendente in possessione defuncti, f. noceat Vicario Fulcherio resignatario D. Roberti ante motam litem qui Fulcherius post dimissionem possessionis Guidonis lite pendente intrusi possessionem intravit. Rota conclusit acta huiusmodi non nocere Fulcherio nam citatio contra interesse putantes non est arctatoria, sed monitoria ita vt liceat unicuique venire in iudicium si velit, quod si non velit, non tamen illi præiudicium inferatur. Rot. 18. numero 3. de dolo & contuma. in nou. cum igitur Fulcherius non venerit in iudicium non nocet ei processus contra interesse putan-

tes f. præterea sententia inter alios lata alijs non præiudicat, toto tit. c. res inter alios actæ, & est speciale, vt noceat intruso lite pendente. Rota de præben. in nou. 14. & 15. Egid. 709. Crefcen. 142. sed Fulcherius nō potest dici intrusus lite pend. f. tamē quia est resignatarius tum quia habet gratiosam subrogationem prout aliàs supra conclusum fuit in hac eadem causa: dixerunt tamen super duobus Marium audiri posse. Primo si velit probare Fulcherium fuisse post mortem Roberti Marium agere contra interesse putantes secundo si velit docere literas tunc temporis nō fuisse expeditas, quamuis quoad hoc multi ostendebant, cum hodie reperiantur expeditæ literæ sub eadem data, ita vt vix videatur amplius cadere posse in dubitationem.

PALEOTI.

Caurien. Archidiaconatus. 9. Iunij. 1559.

SVMMARIVM.

- 1 Sequestro appposito post latam sententiam accedente consensu iudicis de inhibitione faciendâ in partibus, an possit peti declarari inhibitionem illam sine præiudicio sequestri aliàs apppositi.
2 Vis inhibitionum cum in partibus plerūque ignorari soleat ita vt plerumque earum prætextu ad ea progressus fiat quæ minimè licent, nouo instrumēto declaratorio ostenditur ex placito Dominorum Auditorum.

DECISIO DXLVI.

1 Lata sententia, & appposito f. sequestro in fauorem Hieron. cum aduersarius coram me appellasset, & ego inhibitioni in partibus consensissem, Hieronimus petebat, vt ego declararem inhibitionem hanc sine præiudicio sequestri aliàs apppositi, cumque notarius responderet hoc satis intelligi, & esse præter stylum, consului dominos quid mihi esset agendum, qui responderunt certè me per instrumētum f. nouum hoc declarare posse, cum in partibus plerumque ignorari soleat vis inhibitionum, & plerumque ad ea illas extendant, quæ non licet, idcirco ad tollendas occasiones controuersiarum, placuit vt hoc concederem, cum illa nemini præiudicium faciat.

PALEOTI.

Pisanen. de Cassaregio. 9. Iunij. 1559.

SVMMARIVM.

- 1 Patroni constituto procuratore ad presentandū cū iuramento ratos se habituros, quæ per eum gesta fuerint neq. reuocatuos mandatum, an possint his non obstantibus presentato iam aliquo à procuratore, ad iuramentum presentari.
2 Absolutio à iuramento vtrum patronis à Vicario concedi possit parte aduersa non citata, & nu. 7.
3 Regula trita est patronos laicos non obstante iuramento posse variare cumulatiuè.
4 Patroni non reuocando mādātum factum procuratori per secundam presentationem non sunt periuri, cum non reuocent vt nec mandatum, sic nec presentationem, sed ad augent per secundam, quod non est contra formam iuramenti à se præstiti.
5 Diuersa sunt inter se, promittere non reuocare mandatum, & deinde reuocare.

Ec 2

Patroni

- 6 Patroni secundo in actu presentandi iurantes se non variasse non sunt periuri cum præteritum respiciatur non quod sit in presenti.
- 8 Nullo existente periurio, consequenter, & nulla necessario requiritur absolutio.

DECISIO DXLVII.

S Equendo mandatum dominorum in hac causa supra decima Aprilis proposui dubium huiusmodi, præsupposito, quod patroni constituerant procuratorem ad præsentandum, & iurauerint habere ratum, & gratum quicquid per eum factum fuerit, & dictum mandatum non reuocare, & quod deinde confirmauerit præsentationem factam cū iuramento, & alijs clausulis quarum copia datur, an instante præsentatione ac iuramentis præmissis patroni exinde potuerunt cumlatiue præsentare Bartholinum ita ut sententia prolata sit etiam confirmanda, attenta maximè absolutioe à iuramento concessa per Vicarium dictis patronis, non tamè citata parte, ut quod dictam absolutioem iterum elegerit Dom. Bochinus: domini concluderunt in fauorem Bochini vltimo præsentati à patronis sequentes ꝛ regulam tritam, quod patronis laicis licet cumulatiue variare. ca. pastoralis. c. quod autem. c. cum autem, vbi Abb. de iure patro. Roch. in tract. in verb. honorificum. 10. q. non obstat iuramentum de quo in primo, & secundo actu de quo supra in puncto consuluit. Pau. de Cast. conf. 361. in primo, & 336. eodem. Lopus alleg. 78. Roch. d. trac. verb. honorificum. q. 12. Lamber. de iur. patron. 26. Are. 79. 2. par. lib. . nu. 4. fol. 329. nam responsum fuit multipliciter primo, quod in casu nostro ꝛ nullum est periurum cum patroni non reuocent mandatum, nec præsentationem à se factam, sed aliam nouam adiungant, quod non est cõtra formam iuramenti à se præstiti siquidem si Vicarius instituisset Bochinum patroni id habuissent ratum, & gratum prout promiserunt: est enim ꝛ longè diuersum promittere non reuocare mandatum, & deinde reuocare, prout in Conf. Castren. 362. aliud est in casu nostro vbi non reuocatur mandatum, nec præsentatio, sed noua veluti quædam via proponitur. Nec obstat, quod ꝛ in secundo actu patroni iurauerint se non variasse, nam id respicit præteritum, nec ideo dici possunt periuri, quoad nouam prouisionem cumulatiue: secundo dicebatur, quod & si iurassent non variare adhuc tamen eis liceret, quamuis ita agendo essent periuri in terminis. Ale. conf. 16. vol. 3. Fel. ca. cum accessissent, colum. 4. de const. & res est. Roch. de verb. honorificum. quæst. duodecima, tertio respondebatur hic cessare rationes eas, quæ adductæ sunt Pauli de Castr. d. consil. 361. & aliorum supra, quod videlicet ratione periurij eos superior non admitteret, nec hunc cumulatiue præsentatum instituerat. Nam in casu nostro secus est, cum superior non tantum non curauerit id periurium, sed potius eos absoluerit, quia tamen circa hoc caput ꝛ an si patroni potuerint ita absolui à iuramento, non citata parte, erat aliqua inter dominos cõtrouersia, idcirco omnes acquieuerunt ꝛ primo fundamento, ut scilicet nullum hic fuerit periurium, & consequenter nulla fuerit necessaria absolutio.

PALEOTI.

Romana pecuniaria de Brunis. 9. Iunij. 1559.

SVMMARIVM.

- 1 Anterioris crediti repetitio, an competat de iure contra

hæredes quorum in fauorem latæ fuisse sententiæ, quæ præsupponuntur nullæ, mulieri istis pecunijs pro dissoluedis creditis numeratis.

- 2 Repetitio pecuniarum vtrum de iure concedatur vbi bona fide consumpti sunt, maximè vbi agitur ne commercium inter hæredes dirimatur.
- 3 Aposta seu cedula sine die, mense, & anno, vtrum creditum assertum probare possit.
- 4 Creditum personale, quod nullam habet annexam hypothecam iam solutum, vtrum repeti possit tanquam indebitum.

DECISIO DXLVIII.

Causa erat iam pridem per longa tempora in Rota agitata, nullæ erant sententiæ late in fauorem Michaelis, & hæredum: nunc Elisabetha quædam pauper mulier, quæ prætendebat sibi competere ꝛ repetitionem quandam pecuniarum solutarum alijs creditoribus, quorum anterior ipsa erat, rogauit me, ut si fieri posset eos ad restituendum pecunias condemnarem: itaque proposui dubiū de credito Dom. Elisabethæ de Brunis prior, & potiori, & stante obligatione Locatelli debitoris in forma Camerae necnon præsupposita apostha, quæ caret die, mense, & anno An d. Elisabeth tanquam prior, & potior possit repetere pecunias solutas d. Domino Michaeli. In hoc dubio,

- 2 quamuis extent variæ autoritates non dari ꝛ repetitionem vbi pecuniæ bona fide consumptæ sunt, nec commercium inter hæredes dirimatur. Afflic. 190. Gram. quæstio. prima, capitu. septuagesimo octauo, consil. sexagesimo, in quarto, tamen informationes, quia non principaliter hoc caput respiciebant, sed tantum dicebatur per Elisabetham has pecunias dolo malo in fraudem illius fuisse solutas, cum huius solutionis ꝛ non extet nisi apostha quædam sine die, mense, & anno: idcirco dixerunt domini hoc videndum esse, an reuera illæ pecuniæ fuerint solutæ ab hærede, vigore eius crediti: hoc autem Michaelis hæredes tripliciter probant, primo, quia apostha fuit producta. 10. Maij 1544. producti fuerunt articuli, & probatum fuit traditum Michaeli verum ac legitimum ac vera solutio illi facta, prout in apostha: tertio dicebant hanc eandem obiectionem olim factam fuisse in Rota ab alijs creditoribus contra Michaellem, & tamen illum tres sententias contra illos obtinuisse, & ita ut hæc omnia quæ nunc deducuntur iam pridem in Rota fuerunt discussa, & in fauorem Michaelis iudicata. Vltimo dicebant etiam hæredes ꝛ hoc traditum Elisabethæ esse personale, & nullam habere hypothecam immo pecunias solutas Michaeli: domini mandarunt mihi, ut videam in actis, an probetur vera solutio pecuniarum facta Michaeli, nam si testes hoc probant, sufficere hoc ne condemnentur Michael, qui bona fide pecunias sibi debitas exegit.

PALEOTI.

Pofnanien. parochialis insula. 9. Iunij. 1559.

SVMMARIVM.

- 1 Cessione stante seu subrogatione non obstat regulæ de annali, & triennali, sed subrogatio

Subrogatio in ius adimit vim regulis supradictis, æque ut cessio, & subrogatio simplex. nu. seq.

- 3 Subrogatio si non constet, nisi in quadam narratiua in actis deducta, vtrum valida dici possit.
- 4 Subrogatio quæ per Papam fieri solet plerumq; fit sub conditione quatenus beneficium non est litigiosum.

DECISIO DXLIX.

Quærebam a dom. Grassino, ꝛ an obstat regula de annali, aut triennali, stante cessione. D. Io. in cuius fauorem ac subrogatione in locū ipsius prout in actis quoniam partes in facto valde dissentiebant, & tota difficultas ad id redigebatur, an eramus fuerit ꝛ subrogatus in ius Io. nam si fuit subrogatus utique cessat regula de annali, & triennali, quod si nõ fuit, tunc secus: quapropter dictum fuit, ut videatur, an cõstet de subrogatione nam contra eam Martinus tria opponit primo, quia ꝛ de ea non constat, nisi in quadam narratiua in copia in actis producta: secundo, quia extat tantum supplicatio Ioannis absq; literis, & in commissione erat clausula literis nõ expeditis nulla intelligatur litetio, ꝛ quia Papa subrogat Erasmus sub conditione quatenus beneficium non esset litigiosum. De his igitur erit videndum.

PALEOTI.

Calagurit. Canonicatus & beneficiorum. 9. Iunij. 1559.

SVMMARIVM.

- 1 Compulsoriales vtrum dari possint ad recognitionem scripturarum productarum in actis coram alio iudice quam Auditore Rotali.
- 2 Auditor de scripturis, & instrumentis eorumq; subrogatione proponere non potest, nisi non extantibus.
- 3 Scriptura que multiplici ratione habita fuit à Rota aliàs suspecta de falso, non indiget recognitione vtpote frustratoria, & inani, cum etiam recognita adhuc laboret suspitione falsitatis.
- 4 Regulariter non dandas esse compulsoriales notum est cum agitur ad probandum delictum.

DECISIO DL.

Testamentum erat relatū in informationib. & præsertim in eis quas scripsi manu mea: cum igitur quæretur, an essent dandæ compulsoriales Rota conclusit eas esse dandas, varijs de causis, & præcipue tribus. Primo quia ꝛ hæc scriptura ad quam recognoscendâ petuntur compulsoriales, nõ est producta in actis meis, sed in actis olim coram Gubernatore Vrbs: ideo ꝛ non possum ego dubitare de subrogatione illius instrumenti, quod non extat: secundo, quia licet etiam hæc scriptura producta esset, quia tñ aliàs Rota coram Dom. Decano, die 28. Maij. 1557. ꝛ cõclusit eam multipliciter suspectam esse de falso, ideo nihil prodest nunc huiusmodi recognitione, cum etiam recognita laboret adhuc suspitione falsitatis ꝛ tertio quia regula est non dari compulsoriales ad probandū delictum, ut notū est. Huic accedūt & aliæ rationes multæ de quibus in informationibus.

PALEOTI.

Hispalen. beneficij de Moron. 9. Iunij. 1559.

SVMMARIVM.

- 1 Monitorium ab Auditore Camera impetratum contra in-

trusus in forma Breuis Camerae, quod habet clausulam, & si quis, vim habet citationis idque medio dictæ clausule, contrarium vide nu. 4.

- 2 Declarandus vtrum sit aliquis ob non partitionem monitorij aliàs per iudicem decreti.
- 3 Pars habens in actis Breue ac literas expeditas cum derogatione priuilegij partis aduersa, non est amplius executio retardanda.
- 4 Clausula si quis, posita in monitorio non habet vim citationis, vel potius in eam non resoluitur, vbi monitorium decretum fuit cum causæ cognitione.
- 5 Electa via ordinaria non potest procedi via executiua, sed eadem ordinaria vtendum est.
- 6 Rota non solet per monitorij viam progredi, cum firmior sit via ordinaria, quæ semper in causis decidendis vtitur.
- 7 Rectè literas esse expeditas, & ritè, fidem facere iudici soliti sunt Summistæ.
- 8 Partium vna varijs artibus impedire conanti quo minus altera referat, in alterius fauorem ob detectam fraudem indicatur, maximè si literas habeat in actis expeditas.

DECISIO DLI.

Thomas impetrauit beneficia hæc uti reseruata Breui decipienda possessione sine vitio spolij: obtinuit etiam ab. A. C. monitorium contra intrusos in forma Breuis Camerae verum quia ꝛ id monitoriū habebat clausulam (& si quis) Rota aliàs conclusit coram Dom. A. Aug. id resolutū esse in vim citationis, nec posse procedi executiue: vnde Thomas postea impetrauit cõmissionem, ut idem Dom. Ant. Aug. procederet iuxta formam breuis ac stylum Aud. Cam. quare cum ipse secūdū monitorium decreuisset, & mandasset notario, ut in eo amplius non apponeret illam clausulam, & si quis, put idē notariatus eum nunc fatetur, tamen aut errore, aut nescio qua ratione repetita et fuit in hoc secundo monitorio præfixus. . . dubitauit in Rota, an Melchior de Scazar ꝛ declarandus sit ob nõ partitionem monitorij aliàs per dñm Ant. Aug. decreti. nã pro parte Thomæ dicebatur ex quo habet in actis breue ac literas expeditas cum derogatione priuilegij Comitiss non retardandam amplius esse executionem, cum ea quæ contra obijciuntur altiore requirant indaginem, & ideo non sunt admittendæ in possessione adipiscenda. Abb. c. in literis, numc. 27. & Bero. nu. 91. de rest. spol. . . . d. l. fi. nu. 2. C. de edic. diui Adr. respondebant, q; ꝛ clausula si quis, non resoluitur in vim citationis vbi monitorium decretū fuit cū causæ cognitione, prout in casu nostro. Rebut. in prima par. cõmentar. in consil. const. reg. in tract. de literis oblig. arti. 6. col. secunda, numero 6. pag. 34. & seq. Verum pro contraria Melchioris dicebatur hoc monitorium resolutum esse in vim citationis, vbi Melchior venit ad iudicandum. Iaf. 6. ne quicquam. §. vbi decretum. nu. 6. de of. pro conf. Ang. Imol. Iaf. l. de pupillis. §. meminisse de ope. no. nunc. idcirco ꝛ procedi non posse via executiua, sed ordinaria, cum hæc electa fuerit: Rota in hac difficultate quicquam in presenti non firmavit, eo maximè, quia ꝛ non satis probatur, ut nos Auditores procedamus hac via monitorij, cum firmior sit via ordinaria: quoniam igitur aliàs mandauerat mihi, ut causam expedirem via ordinaria cum Thomas habeat suas literas expeditas cum derogatione priuilegij, postea autem ad petitionem Melchioris placuit intelligere votum aliquorum expeditorum, inter reliquos Barengus bo. mc. & d. Ec 3 ꝛ Summistæ

7 † Summissa fidem fecerunt literas esse recte expeditas, & deinde rursus petente eodem Melchior cōtenta fuit intelligendum vortum etiam illorum qui in Camera interfuit: vnde cum intellectum fuerit eundem † Melchior rem varijs actibus quominus illi referant impedire, mādavit mihi, vt pronunciem in fauorem Thomæ iuxta illius literas in actis expeditas.

PALEOTI.

Visen. parochialis de Papirios. 16. Iunij. 1559.

SVMARIVM.

- 1 Committens causam contra aliquem eo q̄, alios intrusos, & intrudendos in executione citationis nominandos sub iudice promoti ad Cardinalatum postmodum, cui alius successit in officio iudicis, an hoc stante citatio nulla sit dicēda tanquam ex defectu iurisdictionis.
- 2 Citatio quæ fuit executata postea quam lata fuit sententia, an ob id dici debeat, & reuera sit nulla. Et quod ex tali citatione executata post latam sententiam subsequi soleat inconueniens vide nu. seq.
- 4 Iudex alteri decedenti ab officio successus, vigore commissionis factæ iudici cui fuit subrogatus iurisdictioni ipsius etiam subrogatur, nec promotio prioris iudicis ad Cardinalatum facit iurisdictionem expirare.
- 5 Sententia lata per mortem delegantis non est nulla, cum per decretum citationis constet manifestè perpetuari iurisdictionem etiam non executam eadem citatione.
- 6 Citatio decreta contra interesse putantes se habere si non fuit additum in citatione nominandos, an valeat.

DECISIO DLII.

DE anno 1552. Franciscus commisit causam corā D.Reomano contra Odoardum omnesq; alios intrusos, & intrudendos in executione citationis nominandos quatenus comparere debeant ad omnes actus vsque ad definitiuam sententiam inclusiue executata hac citatione contra Odoardum dominus Reomanus die octaua Iulij 1555. tulit sententiam contra eum quam sequenti anno Dominus Fabius confirmauit, interim igitur mortuo Iulio Papa Tertio D.Reomanus promotus fuit ad Cardinalatum, & tandem de anno 1556. Franciscus fecit exequi eandem citationem in partibus, contra Georgium, & idcirco † nunc dubitabatur, an ex defectu iurisdictionis hmoi citatio subsisteret Georgius enim dicebat eam nullam esse varijs de causis, sed præcipue, quando hæc † citatio executata fuit post latam sententiam, cum in ea antea nomē suum fuisset expressum, iuxta Rot. in nou. 18. de dol. & contum. & in antiq. 9. co. ti. † & quia ita sequeretur vigore taliū citationē, post multa tempora posse vnumquemque citari, quod absurdum videtur. Verum Rota contrarium determinauit, nullitatem, procedere ex persona iudicis, quasi nō habuerit iurisdictionem, & hoc nō esse verum, quia eam habuit ex ea commissione, & licet fuerit promotus ad Cardinalatū iurisdictione non à Card. iuxta no. in c. si quando, de rescr. aut dicimus procedere nullitatem ex statu consequi dicebatur propter sententiam, & hoc nō est verum, quia iurisdictione terminatur per sententiā quo ad Edoardū non quo ad alios intrusos, quia finita cā limitatur. 21. aut quod † sententia sit nulla per mortē delegantis, & hoc est falsum, quia per decretū citationis perpetuatur iurisdictione et si non fuerit executata. Capel. Tho-

loc. 340. & ex his tolluntur ea que contra opponebatur: Nam hinc patet, quod actu fuit perpetuata iurisdictione. I. dicere, de arb. deinde quod saltem virtualiter expressum fuit nomen Georgij in citatione cum in ea dicat in executione nominandos &c. Non ob. dec. 18. nam præter supra dicta illa decisio dicit multa augmentanda non decidenda, & prima opinio ibi relata seruatur, vt refert Cas. sad. 2. de dolo & contum. † præterea ibi erat decreta citatio contra interesse putantes, & nō fuit additū in executione nominandos, prout hic: quo casu species facilius reducitur à generica, vt in d. dec. 2. pars dubij à me propositi reiecta fuit ad Calendas, quoniam continet varia discutienda, & videndum, an constet de facultatibus Nuncij, & an noua prouisio sit tā super parochiali quā super Canonicatu, & quædam etiam alia de quibus postea erit agendum.

PALEOTI.

Messanen. illegitimitatis. 19. Iunij. 1559.

SVMARIVM.

- 1 Illegitimitas prætenfa ratione successionis in Baronia si per errorem procuratoris appareat cadere in aliam personā quam in eam, quæ eius causa inhabilis dicitur ad successionem in Baronia officij nequaquam principali.
- 2 Tertia absolutoria duabus iam antea obtentis, an danda sit à iudice non constituto ad quem effectum agatur, nec de meritis negotij principalis.
- 3 Absolutoria tertia danda est parti si contra eam nil fuerit probatoriè ductum, quod eidem efficere possit.
- 4 Illegitimitas est infamia interest q̄, partis ab illa eiusq; iudicio liberari.
- 5 Sententia absolutoria super illegitimitate eo modo pronuntianda est, vt referunt parti aduersæ ius agendi.

DECISIO DLIII.

Cum Andreas Valdina aliàs commisisset cām contra Hieron. Moncata tractationū & molestationū super prætenfa illegitimitate ac inhabilitate Dom. Hieron. ad succedendū in Baronia quā ipse Valdina destinebat, & p̄dictus Hieron. contra eū duas sententias absolutionis ab hoc iudicio illegitimitatis obtinisset nūc in tertia coram me Valdina productis nouis iuribus. obtinuit cām committi super illegitimitatē Gasparis à quo Hieron. descendebat postea † nunc pronūciatū Gasparē illegitimum non aut Hieron. prout in prioribus instantijs per eius procuratores petitū fuit, qui in nomine Gasparis errauerant, & contra Hieron. petebat sibi dari tertiā absolutoriā sup hoc iudicio illegitimitatis in quolibet pro parte Valdina ante eā fuerat probatū ex quibus ego dubiū proposui hoc mō præsupposito sine veri iudicio, q̄ ex actis constet Gasparē esse illegitime natū stante prima & vltima commissionibus. an Hieron. † dāda sit tertia absolutoria, an vero ad instantiā Andreæ debeat declarari Gaspar illegitimus nō constituto mihi aliter ad quem effectū agatur, nec de meritis negotij principalis, domini concluderunt ex deductis dandā esse omnino † tertiā absolutoriā Hieron. cum contra eū nihil probatū fuerit, & deinde eius interfit ab hoc iudicio, actū diffamatione illegitimationis liberari. Ceterum dixerunt † sententiam hanc ita esse pronuntiandam, referuato tamen iure Andreæ Valdina super iure agendo contra Hieron. contra prætenfam illegitimitatem Gasparis de quo iure aliàs postea agetur.

PALEOTI.

PALEOTI.

Romana officij. 19. Iunij. 1559.

SVMARIVM.

- 1 Officium emptum nomine alterius de quo appareat per instrumentum an sufficienter probetur, quod emptor ea nunquam antea possederit, neque in præsens etiam possideat.
- 2 Possessorio an emptor officij teneatur licet hætenus, nec possedisse, neque in præsens possidere se asserat.
- 3 Officium alienum dicens vt pote filij, an ex eo etiam possessionem apud filium esse probari possit.
- 4 Filio spurio absenti vtum acquiri per patrem possit possessio alicuius officij eo non ostenso.
- 5 Locantes officium, & à conductore pecunias in vicem pensionis exigentes domini eiusdem esse præsumuntur.
- 6 Constituens se nomine alterius possidere in contractu venditionis agnoscit alij competere proprietatem.

DECISIO DLIIII.

Post conclusionem firmatā super hac causa die 28. Nouembris 1558. dominus Alexander Ruffinus produxit † instrumentum emptionis officij in quo apparebat id officium à se emptum fuisse nomine Iulij, propterea quod inferebat se nunquam possedisse illud officium, nec in præsentem possidere: ideoque se cogi non posse ad illius restitutionem cum autem cōtrarium prætenderetur ab illis de Spada. Ego proposui hoc dubium, an stante instrumento emptionis officij vltimo loco producto, cuius copia datur dominus Alexander teneatur in possessorio ad effectum de quo agitur stante præsertim alio instrumento dationis in solutum, & dictis restituum vna cum solutionibus pensionum quorum similiter copia datur Rota conclusit Ruffinum † teneri omnino in possessorio, iux. cons. Soci. 287. nu. 1. Aym. 257. cum enim velit Ruffinus nunc eludere decisionem aliās firmatam, eo quod dicat † officium fuisse alienum videlicet filij, & possessionem etiam apud illum esse debere ipse hoc concludenter probare hoc autem solum non probat filium fuisse in possessione, quinimo † cum fuerit eius filius spurio, & absens non potuit ei acquirere possessionem nisi illud ostendat. Præterea constat illos de Spada officium hoc possedisse sibi traditum à Ruffino primo, quia † illud deinde ei locauerunt, & ab eo pensiones exegerunt, ex quo ostenditur possessio quoad conductorem. Bart. l. qui vniuersas, §. quod per colonum, de acquir. possess. Aym. d. cons. 157. secundo idem probat nonnulli testes examinati, quod officium exercebatur nomine Ruffini. Tertio, quia ipse Ruffin. † in contractu venditionis constituit se possidere nomine illorum de Spada, nec dicatur ex constituto non probari possessionem vbi aliàs est in possessionem. Alex. l. si quis, §. primo, de acquir. possess. nec in casu nostro non probatur quod alius possideret. Deinde constituens se possidere non potest hoc obijcere cōtra cōstitutarium quamuis fortalle possit contra tertium, Tirac. de const. 3. par. prima limit. num. 2. & seq. & tamen cum negari non possit saltem de facto possedisse, sunt ad illū statum omnino retinendū.

PALEOTI.

Caurien. Archidiaconatus. 19. Iunij. 1559.

SVMARIVM.

- 1 Præsens in Curia resignatarius an ex illa præsentia præ-

sumatur acceptatio beneficij resignati ante spoliū in alium commissum.

- 2 Intrusus vtum per declaratoriam impeti possit eo tempore quo lis de beneficio in quod est intrusus adhuc est in pendenti.
- 3 Implicata & multiplices cessiones factæ in beneficio maxima solita est suboriri iudici suspicio de Collusione, ita vt super declaratorijs vndique petitis tali casu veniat supersedendum.
- 4 Discussio de bono iure dnm fit in multiplici & intricata cessione interim sequestrum ad beneficij redditus, & fructus venit apponendum.

DECISIO DLV.

Sequendo propositionem huius causæ de qua supra die 12. Nouembris. 1558. dubitavi ego hoc modo præsupposito sine veri præiudicio quod tempore resignationis Gualterij in Petrum † Petrus fuerit præsens in curia an constet eum acceptasse resignationem antequam Gualterius Didacum spoliasset, ita quod Didacus ad instantiam Alphonfi resignatarij sit declarandus, aut potius sit danda declaratoria cōtra Antonium ad instantiam Didaci, cum in hac causa Gualterius qui obtinuerat rem iudicatam contra Didacum cessisset ius suum in Petrum & Petrus in Alphonsum appareretque etiam eundem Gualterium spoliasset, attestando; Didacum inde possessionem cessisse in Antonium, qui nunc possidebat, idcirco Didacus vt spoliatus prætendens etiā habere rem iudicatam super hoc spolio, † peteret Antonium declarari tanquam intrusum litē pendente: è contra autem Alphonsum peteret Didacum declarari saltem quoad fructus, & expensas, & multa hinc inde deducenda. Rotæ placuit † ob tot implicitas cessiones, & alias ambages ex quibus maxima suspicio oriebatur collusionis, vt supersedeatur super declaratorijs, vndique petitis, & videatur de bono iure, præsertim cum ex aliquo non appareat, an Gualterius spoliasset Didacum ante acceptationem Petri authoris Alphonfi vel post: placuit, vt inter has difficultates eligeretur media hac via † discutiendi de bono iure non obstante prætenfis attentatis, prout etiam in præcedenti propositione. Huius rei causa aliquibus ex dominis visum fuerat iuxta Rot. in nou. 8. de resti. spolia. . . . Interim autem dixerunt sequestrum apponen. esse si fortè nondum appolitum est.

PALEOTI.

Romana hereditatis de Comitibus. 19. Iunij. 1559.

SVMARIVM.

- 1 Codicilli septem annis post testamentum conditum producti si fuerint, vtum locus sit dispositioni, l. fin. C. de iure Codicil.
- 2 Refici expensæ an debeant à parte producente tardius Codicillos vsque ad diem productionis eorum.
- 3 Codicilli diuerso tempore facti à testamento, faciunt vt is qui petit hereditatem iure directo non excludatur à petitione eiusdem ex nouis codicillis.
- 4 Clausula codicillari quæ fuit posita in fine testamenti si quis renunciauit an possit petere fideicommissum nibilo minus ex codicillis, vt pote dependentibus à testamento.
- 5 Noui codicilli si idem continet quod primi, vbi prioribus fuit renunciatum, & illis etiam nouis dici debet renunciatum, vt pote non re, sed tēporis solū data discrepantibus. Diuersitas

- 6 *Diuersitas scripturarum diuersum ius non producit stante rationis, & rei identitate.*
- 7 *Codicilli noui continent reuocationem legati, nouamque institutionem, & alia quedam similia, ita vt diuersi sint à primis etiam noua ex eis sic ordinatis oritur dispositio.*
- 8 *Institutus tempore quo petijt hereditatem iure directo si tamen sciat nouos codicillos esse conditos an sibi præiudicet hac scientia licet non plenè probata per partem aduersam.*
- 9 *Commodum si quis capiat ex codicillis an præsumatur de illis habere ob hoc scientiam, præsertim si contrarium non probauerit. Stante etiam quod Notarij id soliti sint partibus notificare.*
- 10 *Testis pro parte pro qua deponit an possit in causa scientiæ contra eam deponere, idque per verbum credere.*
- 11 *Regulariter præsumitur ignorantia nisi scientia fuerit probatoriè deducta.*
- 12 *Exorbitans & maxime odiosa est, l. fin. C. de Codicillis, & ideo restringenda est.*
- 13 *Sententia ex veris & liquidis constare debet, non ex præsumptionibus præsertim cum agatur de renunciando iuri sibi competenti.*
- 14 *Iuranti sibi non constituisse de factis codicillis, an ob id fides debeat adhiberi, maxime probata longa absentia istius per testium depositiones, captiuitate, & vitæ cursu in militia peractò.*

DECISIO DLVI.

Post vltimam propositionem huius causæ supra die 10. Martij. 1559. dominus Torquatus produxit quosdam codicillos conditos à domino Aldo 7. annis post testamētum: hincque ego dubitavi an istantibus codicillis vltimo productis sit locus dispositioni, l. si. C. de iur. codic. quoad effectum vt videatur an sententia d. A. C. sit confirmanda vel non, & posito quod sic, an hoc intelligatur etiam si non resectis expensis dd. Hieronymo, & Federico vsque ad diem productionis factæ per dominum Torquatum de his codicillis: domini concluderunt sententiam A. C. quoad hoc caput nisi aliud obster confirmari posse: vbi si enim codicilli sunt diuerso tempore facti, tunc regula est communiter probata eum qui petijt hereditatem iure directo, non excludi quo minus causa deinde iure alio ex nouis codicillis petat. glo. d. l. fin. C. de codicil. verb. præclusisse, quàm ibi sequitur Bar. Ia. nu. 15. Salyc. nu. 7. qui autem rationem Rom. l. Clodius in fin. de acquir. hæred. Guil. Repet. c. Raynucius, verb. testamentum, tertio, num. 7. si Nec obstat, quod etiam in testamento adesset clausula codicillaribus cui dominus Torquatus dicitur renūciasse, vt aliàs conclusum fuit: ideoque sicuti nō poterat ex dicta clausula codicillari petere fideicommissum, ita etiam nec ex his codicillis potest, iuxta ea quæ trad. Bal. in d. l. fin. nu. 5. Fulgo. nu. 11. Iacobus de Sancto Georgio, nu. 17. Corn. nu. 13. & 19. Nam hæc dicta Doctorum, & eorum rationes videntur in altero ex duobus casibus procedere: primus est, vbi noui si codicilli continent idem prorsus ac primi, & tunc si renunciatum esset primis, intelligeretur etiam & secundis, si quoniam diuersitas scripturarum non inducit diuersum ius, l. vnum, C. de test. Verum hic non videtur casus noster si quidem si codicilli nunc producti valdè sunt diuersi à primis si continent enim reuocationem legati, nouam institutionem & alia quedam, prout ex his patet vnde redditur noua dispositio. Aym. consil. 80. num. 1. & 30. Secundus est casus quando si institutus tempore quo petijt hereditatem iure directo

sciebat tamen nouos codicillos esse conditos verum hic non est casus noster: nec enim probatur hæc scientia D. Torquati, nec coniecturæ adductæ pro contraria parte ad eliciendam hanc scientiam satis sufficiunt. prima est, quod si cum agatur de commodo illius creditur eos sciuisse, nisi contrariū probe, vt in terminis Boer. decis. 3. nu. 12. præsertim quia notarij hoc solent partibus notificare. Paris. conf. 72. nu. 27. & conf. 91. nu. 48. in 2. Tertio quia vnus testis si pro parte domini Torquati dicit se credere illum sciuisse, ergo probat contra illum Rom. conf. 104. Verum vt supra dixi visum fuit dominis hæc non sufficere, cum si regula sit in contrarium, videlicet ignorantiam præsumi, l. verus de probat. & tamen d. si. fin. C. de codicil. sit maxime exorbitans, & odiosa, vt per Corneum 161. nu. 15. & 16. videtur esse quia maxime restringenda probandaque si hæc sententia vera esset & liquida nō ex his præsumptionibus præsertim cum agatur de renunciando iuri sibi competenti. præter hæc autem respondetur ad illas coniecturas, primo hos codicillos productos nō fuisse à domino Torquato, sed à tertio per compulsum, secundo D. Torquatus respondendo positionibus iurasse, si se antea ignorasse hos codicillos, quod sufficit. Aym. d. conf. 201. nu. 32. quia testes pro parte domini Torquati examinati probant longam eius absentiam, & captiuitatem, & vitæ cursum per actum in militia, ex quibus verisimiliter credi potest huiusmodi ignorantia. Hæc autem ita firmata sint, circumscripto capite inualiditatis horum codicillorum, qui pro parte aduersa protendantur nulli, eo quod adijciant conditionem, & substitutionem hæredis, iuxta cautel. 3. Ioan. de elect. tit. 10. de qua re aliàs erit agendum.

PALEOTI.

Nouarien. Canonatus. 26. Iunij. 1559.

SVMMA RIVM.

- 1 *Pontifice maximo vniente Archidiaconatu canonatum qui primo vacavit, quique ab Archidiacono acceptatus fuerit intra mensem à vacatione, vt si alteri sit prouisum per talem canonatum, præiudicium generetur Archidiacono.*
- 2 *Canonatus per substitutum ab asserto procuratore vtrum acceptari possit.*
- 3 *Vnio vt plurimum censetur odiosa, iurique communi aduersari, ideo restringenda est.*
- 4 *Infra mensem vacationis acceptare debens vt in bulla continetur, id si neglexerit, nulla est postmodum subsequens acceptatio.*
- 5 *Constans in sui incommodum in re magni momenti, & plurimum præiudiciali non auditur.*
- 6 *Obtinere volens ex capitæ prætense vnionis validè commodum de iure suo quod se asserit habere debet docere.*

DECISIO DLVII.

In actis constabat Iulium Secundum si vnuisse Archidiaconatu ecclesiæ Nouarien. vnum ex canonicatibus quos vacare contigerit, & quos Archidiaconus infra mensem post illius vacationem acceptauerit constabat etiam acceptatum fuisse si quendam Canonatum per substitutum ab asserto procuratore Archidiaconi, sed tamen de mandato Archidiaconi nihil apparebat etiam producta bulla dissolutionis consentiebat dissolui ad vitam Georgij ad fauorem illius, & Georgius consenserat reuerentioni regressus in fauorè Archidiaconi, tandem

tandem erant examinati duo testes, quorum vnus deponebat de publica voce & fama, & alter de auditu ab ipso Georgio, & Archidiacono: nunc vacante Canonatu per obitum Georgij, orta fuit lis inter Petrum, qui impetrauit per obitum, & Archidiaconum qui vigore vnionis eum ad se pertinere prætendebat: ego propolui dubium huiusmodi, an ex deductis actis constet de vnione aliqua, & an in actis habuerit effectum in Canonatu & præbenda de quibus agitur, stantibus præsertim dictis testium, quorum copia datur: Domini concluderunt non constare ad effectum vnionis in hoc canonatu, nam cum si vnio sit odiosa, & iuri communi repugnans, vt per Cald. conf. 76. Inter cætera autem hic domino manifestissimè deficiunt, si alterum quod nō constat Archidiaconum acceptasse infra mensem vacationis prout forma bullæ exhibet cum per illud instrumentum non constet Canonatum tunc vacasse, & remota fuisse obstacula de quibus Rot. in antiq. 525. Put. 2. de vnio. Boer. 346. nu. 2. Non obstant testes de quibus supra; nam non sufficiunt ad probandum vnionem Alex. conf. 101. nu. 17. in 3. nec si confessio ipsiusmet Archidiaconi aut Georgij quidquā prodest in re tanti præiudicij Dec. d. conf. 275. nu. 4. Nō obstat regressus reuerentus, quia fuit ad vitam Melchioris, non modernus Archidiaconi, qui prætendit ius vigore vnionis, non autem vigore regressus, idcirco Archidiaconus si vult obtinere, debet validius de iure suo docere.

PALEOTI.

Virdunen. Monasterij. 26. Iunij. 1559.

SVMMA RIVM.

- 1 *Monachus priuatus sub priore degens cui sub priore fuit prouisum, an agere spolio possit sciens bullas simplicis resignationis expeditas.*
- 2 *Mandatis respectiuis extantibus vna partium non volente aliter resignare nisi reuerentio sibi regressu, & pensione, non impleta conditione resignans non potest dici aliquid à se iuris pristini abdicasse, & ideo spolio agere potest.*
- 3 *Pactum regressus non adimpletum ab vna partium prior pacificus resignans reclamare potest euanescentibus ex non deductis in effectum pactioibus.*

DECISIO DLVIII.

Quamuis ex decisionibus supra die 6. Martij. 1559. satis videretur hac causa desiniri posse in fauorem Iosephi, tamen cum aduersarius multum vrgeret, & causa esset alicuius momenti, visum fuit hoc etiam dubium proponere in quo etiam nonnulla præsupposui quæ mihi adeo liquidè non constabant, sed vt aliunde causa sua in Rota intelligeretur: dubium autem fuit huiusmodi: præsupposita respectiuitate mandatorum sine veri præiudicio, quod Ioseph ante captam possessionem Monasterij de quo agitur per Io. sciuisset bullas simplicis resignationis expeditas paruam autem datam, & paruam consensum super reuerentione regressus, & pensionis solummodo captum, & nihil minus Iosepho in eodem monasterio si tamquam priuatus Monachus steterit, se sub priore prouidendo, nec ipse Ioseph possit agere spolio, ita vt remissoria per Ioannem petita ad probatam præmissa sit releuans, & concedenda: domini nemine dissentiente cōcluserunt remissoriam non esse releuantem nec concedendam. Nam si cum madata

sunt respectiua, & Iosephus non aliter voluerit resignare nisi reuerentio sibi regressu, & pensione sequitur non impleta hac conditione cum nihil à se abdicasse, & agere posse spolio Abb. c. cum pridem, col. fin. de pact. vt aliàs sæpe dictum fuit, non obstant quod Io. passus fuit per duos menses accipere possessionem monasterij quoniam cum hoc pactum fuit ab eo à se vt regressus deberet effectum sortiri merito cum vidit eum si euanescere potuit reclamare, atque illud repetere. Et quamuis parui consensus, & parua data fuerit sumpta, tamen elapso anno effecti sunt inutiles ex stylo Curia, ideo causa erit in fauorem Iosephi omnino expedienda.

PALEOTI.

Carthaginen. Iurisdictionis. 28. Iunij. 1559.

SVMMA RIVM.

- 1 *Satis sufficenter quæ probato fumo, remissoria petita ab vna partium nequaquam est deneganda.*
- 2 *Testis aliis in partibus examinatus qui nunc etiam in Curia examinatur si nihil eorum quæ nunc deponit aliàs in partibus fuit testificatus, habetur pro suspecto.*
- 3 *Actis in partibus ventilatis diligenter inspectis si testem plura deposuisse in Curia appareat quo ad quedam recipitur, & quo ad quedam reijcitur, vt suspectus.*

DECISIO DLIX.

In hac causa inter Præpositum & Capitulum, petebatur à Capitulo remissoria, idcirco dubitavi an ex testibus examinatis satis constaret de si fumo, & satis constare conclusum fuit, præsertim ex quodam teste examinato in Curia: Quoniam si autem Præpositus respondebat illum testem aliàs fuisse examinatum in partibus, & nihil eorum deposuisse quæ nunc testificatur, mandarūt mihi domini vt viderem, an ita res se habeat; nam si ita esset suspectum habebant illum testem, placebatque illis hinc non concedi remissoriam, ego itaque si diligenter inspectis actis, in partibus ventilatis, animaduerti quidem hunc testem multo plura deponere in Curia, qui & de his deponebat, ita vt quoad fumum nulla esset dubitatio, quin sufficenter ex his colligeretur.

PALEOTI.

Romanæ dotis de Iuuenalibus. 28. Iunij. 1559.

SVMMA RIVM.

- 1 *Contumacis partis in gratiam etiam aliquando Auditor dubium in vltima instantia proponit.*

DECISIO DLX.

Cum vltima pars voluisset informare ego proposui causam in vltima informatione liquidè hoc dubium fuerat à me si concessum potius in gratiam partis, quæ deinde contumax erat cum Rota pridem satis sensisset Hieronymum mittendum esse in possessionem Casalis sibi pro dote allegati, prout in instrumento; quod autem & nunc Rota rursus confirmauit, mandauitque mihi omnino vt darem executionem illi in instrumento prout latius, &c.

PALEOTI.

Prouisionis Monasterij consistorialiter factæ.
3. Iulij. 1559.

SVMMA RIVM.

- 1 Consistorialiter solere prouideri de monasterio vel non utrum ex unico actu abinde probari possit.
- 2 Surrogatio an excuset prælatum etiam maximæ autoritatis vt Cardinalem, ab attentatis, ideo q̄, sequestrum sit reuocandum non obstante partis aduersæ inhibitione.
- 3 Regula est vt monasterijs excedentibus valorem ducatorū ducentorū auri de Camera prouisio consistorialiter fiat.
- 4 Monasterium quaternis vicibus prouisum non consistorialiter, vbi prouisiones tales nequaquam ad effectum deductæ fuerunt, non arguit posse non consistorialiter de eo prouideri.
- 5 Cardinalis ab attentatis non excusatur habente eius gratiam clausulam, dummodo tempore datæ presentium non sit alterius questum. &c.
- 6 Validè sibi regressu reseruat, si pars resignet non aliter nec alio modo, vbi regressus sit nullus, & inualidus, omne ius permanet penes resignantem, perinde ac si non resignasset.
- 7 Ius alteri questum adnullat penitus præsumsum ius istius, qui se dicit surrogatum, etiam Cardinalatus honore licet fruatur ex restrictione clausule in gratia apposita dummodo tempore datæ presentium non sit alteri ius questum.
- 8 Factum omne post inhibitionem manantem à parte cui ius fuit iam questum, dicitur, & est omnimodo attentatum.

DECISIO DLXI.

Dubium hoc erat an ex quatuor prouisionibus ultimo loco productis simul cum fide solutionū, de quibus in actis, dicitur dominū Prosperum

- 1 in casu de quo agitur satis verificasse, q̄ quoddam monasteriū non consuevit consistorialiter prouideri non obstante auctoritate anterioris prouisionis de qua in actis facta consistorialiter, & præsupposito, quod an Illustrissimo
- 2 Cardinali suffragetur q̄ surrogatio, ita vt excusetur ab attentatis, & sequestrum sit reuocandum non obstante inhibitione pro parte domini Prosperi de qua in actis, nihil tamen firmatum fuit in illa parte: Verum quoad
- 3 primam partem dubij omnes sentire videbantur q̄ regulam esse in fauorem Cardinalis vt de monasterijs excedentibus 200. prouideatur consistorialiter, atque in concilio Lateranen. decretum tamen esse cum decreto irritanti. Non obstant quatuor q̄ prouisiones de quibus in dubio, nam cum caruerint effectu, non potest ex his vltimum sumi certum fundamentum, nec enim sufficit ita de facto accidisse, quo niam ita impetravimus omnia beneficia, & regulæ omnes subuertentur. Quoad secundam partem dicebant Cardinalem q̄ non excusari ab attentatis quoniam eius gratia habet clausulam dummodo tempore datæ presentium nō sit alteri ius questum. Cum igitur Ioannes Michael resignauerit Hieronymo
- 4 q̄ reseruat sibi validè regressu, & non aliter, utique si regressus fuit nullus, & inualidus, omne ius permanet penes ipsum Io. Michaelē resignantem, perinde ac si non resignasset, quia hæc concessio fuit cōditionalis. Sarnen. de trien. q. 27. in fin. Mohed. 183. Rot. in antiq. de concef. præben. 9. nu. Si igitur q̄ ius erat questum Io. Michaeli, ergo surrogatio Cardinalis fuit nulla, quia erat restricta

-A 9

8 ab illa clausula dummodo tempore datæ, &c. & ita q̄ quicquid factum fuit ab eo post inhibitionem fuit attentatum, c. non solum. §. fin. de appell. in 6. Dec. conf. 103. dixerunt ergo domini, vt quoad primam partem videat Prosper an possit quid melius probare; Quoad secundam videat Cardinalis quid respōdeat. Nam fundamentum contra eum videtur solum dum interim verò nihil statuatur.

PALEOTI.

Legionen. Canonatus. 13. Iulij. 1559.

SVMMA RIVM.

- 1 Excommunicatio an ante concessam expectatiuam fuerit facta an vero post, sed ante acceptationem in beneficiis, solet Rota considerare.

DECISIO DLXII.

Quoniam nunc primum hæc causa à me proponebatur, placuit dominis nihil decidere, sed ad Calen. remittere, & tunc dixerunt oportere illis dari copiam Bullæ Cruciatæ, q̄ videndumque an excommunicatio de qua agitur fuerit ante expectatiuam concessam, an verò post expectatiuam cōcessam, an verò post expectatiuam, sed ante acceptationem.

PALEOTI.

Cæsaraugustana pensionis. 13. Iulij. 1559.

SVMMA RIVM.

- 1 Commissio in actis cum clausula sine retardatione solutionis, quid operetur.
- 2 Res indicata quo ad motum proprium in hac causa qualis sit.
- 3 Motus proprius vi scripturæ, & eius facultatis potest aliquando impugnari.
- 4 Gratia Papæ quando mandatur prælato non in specie vel indiuiduo, sed vt prælato, an sit perpetua, vel extinguatur cum morte ipsius prælati.
- 5 Possidere si quis dicatur, & fructus percepisse tempore reservationis pensionis, utrum sufficiens id sit ad validandum possessionem.
- 6 Iura ultimo loco producta sæpe in processibus sunt consideranda cum illa vt plurimum dissoluant difficultates.

DECISIO DLXIII.

In hac causa dubitaueram hoc modo stante motu proprio pro parte Cardinalis producto, & assertis iuribus pro parte aduersa ultimo loco productis, an constet de bono iure Cardinalis quoad effectum de quo agitur Rota nihil voluit determinare quoniam nunc primum hæc causa à me proponebatur: sed dixerunt quod multa essent aduertenda, de quibus in nou. adiectis potest ageretur, in primis an adlit alia q̄ commissio in actis præter illam cum clausula sine retardatione solutionis, nam licet Cardinalis sit titularis tamen commissio dat auditori Iurisdictionem conditionalem: quod si extat alia commissio simplex, tunc secus dici possit, deinde dixerunt videndum esse an Cardinalis sit surrogatus in ius Io. Antonij, qui dicitur habere contra se rem iudicatam, & qualis q̄ hæc res sit iudicata quoad motum proprium

primum: dicebant fundatā videri ex eo intentionem Cardinalis, nam scriptura ex aduerso producta non reducit q̄ motum proprium, sed dat facultatem tantum impugnandi: & ideo aliqui dubitabant ne hodie etiam amplius cōpetat facultas prædicta, quoniam mortuus fuit Cardinalis Sfondratus nec commissa fuit relatio. Alij contradicebant, quoniam q̄ gratia Papæ non mittitur persone Sfondrati, ideo est perpetua, & quādocunque alius quis opponit narrata in motu proprio esse falsa, tenebitur Cardinalis verificare, prout nunc opponitur: ita dubitatum fuit præsupposita etiam legitima priuatione Matthæi: quia tamē dicitur q̄ possedisse, & fructus percepisse tempore reservationis pensionis, an id sufficiat ad validandum possessionem, iuxta decis. Archid. de pensio. Præterea q̄ dixerunt consideranda esse iura ultimo loco producta, quæ forte tollūt has difficultates, itaque circa hæc omnia nihil fuit firmatum, sed hæc fuerunt præcipua super quibus dixerunt posse dubitari post Calendas.

PALEOTI.

Visen. de Papirios. 19. Ianuarij. 1560.

SVMMA RIVM.

- 1 Regula de trienniali an possit obistere ei qui in decursu processus obtinuit rem iudicatam.
- 2 Possessor tempore rei iudicatæ excipere potest de regula de trienniali, cum ipsa solum possessores tueatur.

DECISIO DLXIII.

Prosequendo id caput quod imperfectum reliquerunt domini in vltima propositione huius causæ, quæ fuit 19. Iunij 1559. nunc dubitavi an regula de trienniali prouisione Nuncij, & fide Ordinarij, & noua prouisione de qua in actis, obitet Francisco quominus ad eius instantiam sit procedendum contra Georgium. Conclufum fuit ab omnibus in fauorem Georgij quoad primā partē dubij, si quidē Frācisus aduersarius in hoc puncto in primis excipiebat nō ob stare sibi q̄ regulā nec quid aliud, eo quod habebat rem iudicatam: domini autem in hoc contrarium responderunt quoniam cum Georgius tempore q̄ rei iudicatæ esset possessor utique potest nunc excipere de regula de trienniali, quæ solum tueatur possessores vt per Sarnen. in d. regula. q. 25. & eo magis in casu nostro, cum hæc fuerit vnicā sententia lata per contradictas: irao dicebant aliqui si datum fuisset antea de regula, tunc sententia deinde lata fuisset nulla, quia regula omnino prohibet. Sarnen. q. 58. nu. 4. & q. 60. Quoad secundam partem videlicet an constet de titulo colorato quoad effectum regulæ nihil fuit conclusum, & aliās erit videndum.

PALEOTI.

Salamantin. de Babilla fonte. 19. Ianuarij. 1560.

SVMMA RIVM.

- 1 Onus probandi fructus perceptos post resignationem an ad partem percipientem spectet.
- 2 Beneficium resignans utrum in illo amplius ius aliquot ei competat.
- 3 Nulla vbi est resignatio in effectu, nullum etiam ius à resignans abdicare potest.

- 4 Afferens de confidentia partem aduersam habuisse beneficium, illam probare confidentiam tenetur.
- 5 Spolio agens rectè admodum agit si probet à se captam fuisse possessionem, & in ea aliquo tempore pacificè vixisse.
- 6 Resignans si patiatur resignatarium fructus percipere, & possidere, an possit præterdere de spolio.
- 7 Quæ quidem assertio si quod passus sit resignans fructus percipere resignatarium cum sit firmamentum negotij probandum est, num. seq.
- Regula quod ex actu nullo transferatur tamen possessio, quomodo sit intelligenda, & qualiter procedat, nu. seq.
- 10 Resignatio quæ fit in manibus habentis facultatem admittendi limitata est.
- 11 Regula quod ex actu nullo trāsferatur tamen possessio procedit in profanis vbi interuenit traditio rei quæ est alienatio possessionis, & pendet à voluntate tradentes.
- 12 Spiritualia non nituntur traditioni rei, & pendet à consensu Papæ.
- 13 Inualida existente resignatione non abdicatur ius nec possessio à resignante, & ob id actio spoliij durat perpetuo.

DECISIO DLXV.

Cum multum in hac causa laborassem, vt partes ad concordiam reducerem, & nihil efficere omnino potuissem, ex nimia pertinacia vtriusq; partis, quinimo vtraque studio summo contenderet vt causam de iure quoquomodo terminarem tandem hoc dubium proposui quod mihi aliās Rota mandauerat videlicet an Garziæ q̄ incumbat onus probandi se percepisse fructus post resignationem, & posito quod sic, num ex deductis in actis quorum copia datur sufficere docuerit se percepisse vel saltem iuste credere potuisse illos se percepisse stante præsertim instrumento possessionis hinc inde & licentijs deseruendi prout in actis, necnon depositionibus testium hinc sciendum est, quod cum Garziæ q̄ resignauerat hoc beneficium, & ideo nullū ei ius competebar: ad quod Garziæ respondebar resignationem nullam q̄ esse, nec à se vllum ius abdicatum, prout decisum fuit coram domino Chiffane. Secundo excipiebat Antonius Garziam habuisse hoc beneficium à patrone suo in confidentiam, & super hoc fuerunt multa disputata corā domino Chiffane. & reperiebatur fuisse decisum, quod de q̄ confidentia non constabat, prout annotatum fuit manu propria domini Fabij olim Decani, vt vidi sub die 5. Iunij. 1555. Itē decisum in alia audientia quod fraudes hincinde confundebantur, quia tamen nescio quis scrupulus relinquebatur, placuit dominis vt proponerem supra scriptū dubium in quo omnes nemine discrepante concluderunt, onus probandi incumbere Antonio non autem Garziæ, ea maximè ratione, quia Garziæ agens q̄ spolio rectè fundat intentionem suam probando primum extremum & possessionem de anno 1541. 15. Iunij & secundum extremum ex confessione ipsiusmet Aduersarij: Antonius autem excipit q̄ Garziæ resignauit beneficium, & quod ipse de eo prouisus fuit de anno 1542. Garziæ replicabat q̄ resignatio fuit nulla, & hoc iā fuit decisum. Antonius q̄ nūc replicat quod post resignationem Garziæ passus est ipsum possidere, & percipere fructus, igitur cum q̄ hæc triplicatio sit fundamentum ipsius Antonij, debet ab eo plenè probari, quia Garziæ interiora sua alia ex parte docuit, l. prima, & secunda, de except. l. ei qui, de probat. & quoniam aliquibus dominis non nihil dubij faciebat ea regula q̄ quod ex actu nullo transferatur possessio. l. prima. §. si vir, de acquir. possesl. Vnde quamuis resignatio

Garzia

Garziæ fuerit nulla, tamen videbatur possessio transferri potuisse, idque tripliciter: primo regulam procedendi in actu puro non conditionali, prout fuit hæc resignatio quæ fuit limitata ad resignandum in manibus habentis facultatem admittendi: secunda regula procedit in principali, non autem in procuratore cui datur limitata facultas à dño, q̄ diuersum est, quia defuit voluntas domini, qui intellexit de resignatione validando

- 1 mandatū procuratori. † Tertio regula procedit in profanis vbi interuenit traditio rei quæ est alienatio possessionis, & pendet à voluntate tradentis: secus † est in spiritualibus, quæ non nituntur traditione rei, & pendet à consensu Papæ. Hinc videmus, quod † inualida existente resignatione non abdicatur ius nec possessio, & actio spoliij durat perpetuò. Cassad. 5. & 6. de rest. spol. Fab. 40. Pereg. 7. lo. Pau. 63. Achil. 1. de pensio. Quoad alias partes dubij pauca dicta fuerunt, quoniam hæc prima videbatur sufficere in fauorem Garziæ; idem tamen & alijs videbatur, præsertim in eo quod Garziæ iuste credere potuerit se fructus percepisse ex litteris quarum copia data fuit, & alijs maxime, quia testes pro parte Antonij nihil deponebant quod omnino concluderet, quos ego vidi, & extractum eorum inter informationes Fabij.

P A L E O T I.

Romana domus de Cinquinis. 24. Ianuarij. 1560.

S V M M A R I V M.

- 1 Late sententiæ quæ in rem iudicatam transferunt vtrum profint possessori contra quem agitur tanquam alienam domum possidentem.
- 2 Defectus iurisdictionis iudicis, & non sufficiens mandatum procuratoris, sententias, & gesta rescindunt, & reddunt penitus nulla.
- 3 Sententiæ quæ dicuntur nullæ ob defectum iurisdictionis, & mandati, si postea ratificentur per vltimum, & sufficienter plenum mandatum, vtrum possint renouari.
- 4 Ratificatio de qua in mandato quomodo probetur comprehendere omnes causas etiam præteritas.
- 5 Ratificatio nullo modo potest trahi ad ea quæ à nobis ignorantur.
- 6 Mandatum referens se ad monitorium, in quo tantum continetur causa contra partem aduersam non ius, vtrum sit sufficiens.
- 7 Sententiam iam latam vtrum quis in sui fauorem ratificare possit nec ne.
- 8 Materia turpem præ se faciem ferens ob turpitudinem sepe mandatur à Rota ad concordiam reduci.

D E C I S I O D L X V I.

Fratres de Mascalonibus agebant contra Alexandrum Cinquinum possessorem domus suæ ut ipsi prætendebant Cinquinus excipiebat contra eos

- 1 † latas fuisse sententias quæ transferant in iudicatum. fratres replicabant sententias nullas fuisse saltem contra duos ex illis † ex defectu iurisdictionis, & mandati quoniam ipsi debebant in Flandria, & tertius frater qui erat hic Romæ Marcus Antonius non habebat sufficiens mandatum ab illis: Cinquinus nunc replicabat † illas sententias fuisse ratificatas ex quodam vltimo mandato in causa producto contra Odeschalcos, in quibus dubitauit, an ratificatio de qua in mandato comprehendat omnes causas etiam præteritas: domini responderunt de iuris rigore non comprehendi, quoniam † ratificatio non

trahitur ad ignorata Alex. I. sciendum, de ratif. coga. Sed cum sententiæ de quibus agitur iam pridem late fuerint, non potest ratificatio ad illas referri nisi constet de earum scientia: deinde verba generalia referuntur tantum ad specificata. Ias. I. si decreta. C. de transfact. Cum autem mandatum † referat se ad monitorium in quo tantum continetur causa contra Odeschalcos quàm ius, deinde mandatum verbis generalibus vtatur, tamè ea referenda sunt quoad casus expressos: Præterea † cum post sententiam latam quis ratificare eam non possit in sui fauorem, absurdum esset nec verisimile fratres eam voluisse ratificare in sui præiudicium, & in eo quod sibi noceret; cum ipsi velint recuperare domum, & sententia eos repellat: quæuis autem hic de rigore iuris, ita videretur, tamen Rota nihil firmare voluit, quoniam hæc † materia turpem faciem præ se fert ex parte Marci Antonij qui cum tanquam procurator fratrum in illis sententijs interuenerit nunc idem accedat eas impugnare, eo quod mandatum ad id non habuerit, ideo dominis placuit vt concordia omnino tractaretur, & interim statuatur nihil, quia suspecta magis habent turpitudinem ex parte Marci Antonij.

P A L E O T I.

Vlyssipponen. quartanaria. 26. Ianuarij. 1560.

S V M M A R I V M.

- 1 Beneficium vacans per resignationem inualidam an dici possit vbi ea fuerit conditionalis videlicet reseruata certa pensione super eodem beneficio.
- 2 Beneficium non possidens non potest validè consensum præbere ad pensionem super eodem beneficio constituendam.
- 3 Aparente captam possessionem beneficij ab aliquo non constituto de anteriori possessione alterius, præsumitur continuasse, & spoliatus fuisse ab alio.
- 4 Patientia partis prætendentis se spoliata iuncta cum taciturnitate, & non contradictione aduersarij, facit opinari iudicem partem carere bono iure.
- 5 Caluniosè vbi ad partes remissoria petitur quibus inditijs, & argumentis constare possit.

D E C I S I O D L X V I I.

Factum huius causæ plenè relatam est in informationibus, & partes in eo conueniunt, dubitari cui esset danda remissoria Gundisalui qui prætendebat † beneficium vacante per resignationem eamque inualidam fuisse, quando fuit conditionalis videlicet reseruata certa pensione super ecclesia de Aldea de consensu Saluatoris, dicebatque † hunc Saluatorem eo tempore non possedisse dictum beneficium, ideoque pensioni validè consentire non potuisse. Domini dixerunt videre quidem sumum sufficere quoad remissoriam, quia tamen de anno 1546. † appareat Saluatorem capisse possessionem, nec constat de anteriori possessione alterius, imo quod nec tunc temporis alius possideret, præsumitur continuasse, & potius spoliatum fuisse à Io. Rubello de anno 1548. si tamen ex testibus plenè illum Rubellum de anno 1548. possedisse constet, & fructus percepisse, & hæcenus possidere, domini tunc sentiunt elisum esse sumum Gundisalui, præsertim quia non apparet de anno 1546. fructus percepisse, nec continuasse, nec constat de iure ex quo Io. Rubello semper possedit postea, & ille nunquam † contradixit potius credendum est carere bono iure. Postea die 29. retuli in Rota quod deponerunt testes vtriusque partis quos diligenter legeram, & quia

quia testes Ferdinandi probant Ioan. Robellum de anno 1548. possedisse & hæcenus possidere, & illi Gundisalui probant Saluatorem de anno 1546. fructus percepisse, & per aliquod tempus, sed nihil aiebant de anno 1548. cõclusum fuit ab † omnibus calumniosam esse petitionem remissoria, quia illi testes examinati in partibus ad dandum tantum sumum circa annum 1548. nihil de eo deponunt, ergo, &c. quando autem adellet sumus, tunc domini vellent vt dubitaretur de releuantia, quoniam ex parte Ferdinandi multa opponuntur, quod scilicet non potuit consensus ille extendi ad successores, prout in reseruacione pensionis continebatur, & quod constat de bono iure Cardinalis Tranen. & consequenter de non iure illius Saluatoris, & similitum.

P A L E O T I.

Barcinonen. Parrochialis. 26. Ianuarij. 1560.

S V M M A R I V M.

- 1 Canonicatum habens si impetret parrochialem exprimendo fructus non legitime, vtrum teneatur ob non verificatos fructus regula de valore.
- 2 Fructus beneficiorum obtentorum etiam sunt exprimendi ex regula Pauli Quarti, cui iuncta est clausula non obstantibus, &c.

D E C I S I O D L X V I I I.

Thomas qui habebat † Canonicatum impetravit hanc parrochialem, & expressit Canonicatus fructus ad 24. modo aduersarij obiecit, q̄ non verificasset fructus Canonicatus, & ita teneretur regula de valore, cum tempore Pauli Quarti clausula non obstantibus semper sic posita in supplicationibus, vnde fructus † beneficiorum etiam obtentorum erant exprimendi, prout in regula: Dñi dixerunt satis esse factum locū regulæ, quæ requirit valorem secundum communem estimationem, quæ ipse expressit ad 24. cum notum sit in Hispania ad hanc sumam exprimi solere: hæc tamen ita obiter, quia dubium super hoc non erat positum.

P A L E O T I.

Romana fideicommissi de Gracchis. 3. Ianuarij. 1560.

S V M M A R I V M.

- 1 Iudicis solo nutu & concessione obtenta licentia de capienda possessione non transfertur possessio.
- 2 Possessio capta non expulso colono est penitus nulla. & numero 4.
- 3 Locatio valida esse debet ex qua transferri debet possessio.

D E C I S I O D L X I X.

Quamuis aliàs Rota dixisset, vt in hac causa videretur de bono iure, quia tamen Vincētius prætendebat sibi competere possessionem, & nihil de ea adhuc cognitum esset: eidem placuit vt instatè Vincentio huiusmodi dubium proponerem, an stante licentia de capienda possessione in fauorem Vincentij, & locatione eiisdem facta hæredibus quondam Marij, prætendentes tamen de resignatione Marij erga mulieres, prout in actis, intelligatur possessio translata in Vincen-

tium, vel nunc veniat transferenda? Rota nihil cõtroverso- luit firmare: omnes tamen videbantur inclinare, quòd non, per plures rationes. prima † quod sola licentia iudicis de capienda possessione non transfert eam: secunda quod † possessio capta non expulso colono nulla est. l. peregre. §. quibus, de acquir. post. Afflic. 2. r. nu. 3. Tertia quod per locationem transfertur possessio, c. quædam mulier de rei vendic. Alex. I. prima. §. si vir, m. 5. de acquir. post. & hoc videtur esse præcipuū fundamentum Vincentij, cui non obitat resignatio facta erga mulieres, quia ea nulla fuit, vt aliàs Rota declarauit. Magis obitat ex parte mulierum quod tempore huius locationis fuisse lis non tantum inter illas, & ipsam Vincentium; sed etiam inter ipsos, & hæredes Marij. Quare Rota mihi mandauit, vt videat, an vere cõstet de hac lite. Nam si ea fuit tunc possessio nulla est, & hoc casu agendū esset tatum de bono iure: quod si etiam nulla reperiretur lis cum tertio, id est cum illis hæredibus Marij, tunc videndum erit † an locatio fuerit valida, ex qua potuerit transferri hæc possessio. Item an fructus vltos ex ea perceperit: quoniam dicebant aliqui, † ex sola locatione qui est actus fictus, non trãsferri possessionem nisi expulso colono: alij contra quando possessio est vacans: vnde, & hic videndum est de bono iure.

P A L E O T I.

Barcinonen. Cappellania. 31. Ianuarij. 1560.

S V M M A R I V M.

- 1 Cappellania concessa per Archiepiscopum alicui si sit cum salario, & emolumentis vbi vergit in damnum ecclesiæ, potest per successorem Archiepiscopum eidem adimi.
- 2 Motus proprius in causa spoliij vtrum locum habere possit non habita copia concessionis factæ ipsi spoliato.
- 3 Cappellania cum salario, & emolumentis an ad vitam promisi concedi possit.

D E C I S I O D L X X.

Archiepiscopus prædefunctus † concesserat Antonio hæc cappellaniam cum certo salario, & emolumentis: successore Archiepiscopi Capellam illi abstulit sub prætextu quod esset in damnum ecclesiæ: Cum Antonius agens spolio obtinisset sententiam contra, coram A. C. nunc dubitauit ego † an esset locus motui proprio in causa de qua agitur? Rota nihil firmavit, quoniam non erat data copia concessionis factæ Antonio ab Archiepiscopo, cuius verba omnino consideranda esse dixit. Deinde videndum esse, an mihi † constet hanc Cappellaniam ante solitam esse ita concedi ad vitam, & cum eisdem emolumentis, & iuribus, prout fuit concessa Antonio: an vero aliquid amplius fuerit ab Archiepiscopo concessum: præterea considerandum, an hoc sit vnum officium in cuius concessione non lædatur ecclesia, sed tantum in longiore salario, ita ut nouus Archiepiscopus argui possit tantum de excessu.

P A L E O T I.

Auximan. bonorum. 7. Febr. 1560.

S V M M A R I V M.

- 1 Matrona donans omnia bona sua alicui exclusis filiabus, eamq̄ donationem cõfirmans, vtrum postea penitus conuincendo

gendo se filiabus suis possit eandem donationem reuocare & simul impugnare.

Et an sorores istæ per se aliquid opponere contra istam donationem possint ita vt tertiæ sententiæ confirmationem retardare vel impedire possint antequam opposita discutiantur, num seq.

Quæ quidem sorores si quid releuans opponere voluerint ex sua non matris persona audiendæ sunt, nu. 3.

4 Nova capita in Rota proponi possunt ad impugnacionem donationis facientia non reuocari in dubium semel firmata.

DECISIO DLXXI.

1 Faustina † quæ donauerat omnia bona sua Petro Antonio exclusis filiabus suis, quam donationem deinde etiam confirmauerat, postea pœnitentia ducta illam reuocauit: verum aliàs coram domino Aldobrandino conclusum fuit, hæc reuocationem inuolidam esse, nec nocere Petro Antonio: nunc cum Faustina coniuerit secum filiabus pro impugnanda donatione: 2 Dubitauit ego an † istæ sorores possint hodie aliquid opponere contra donationem istam, ita vt non procedendum sit ad confirmationem tertiæ sententiæ antequam opposita discutiantur: Domini dixerunt † mulieres esse audiendas si quid releuans voluerint opponere ex persona sua, aliàs ex persona matris non possunt: tamen nec ipsa possit, vt aliàs conclusum fuit coram domino Aldobrandino nisi ob diuersam rationem. explicent igitur 4 mulieres † si quod habent validum caput nouum pro impugnanda donatione: verum non reuocentur in dubium, quæ semel fuerunt firmata in Rota.

PALEOTI.

Vicen. de Papigijs. 7. Febr. 1560.

SVMMA RIVM.

1 Locus vtrum sit regulæ de triennali respectu alicuius tituli colorati. 2 Vitium litigiosi an transeat in tertium qui habeat causam ab aliquo ex litigantibus, ita vt inuari non possit regula de triennali. 3 Contra intrusos etiam procedi solet litis pendentia adhuc vigente, quamuis longo tempore fuerint possessores. 4 Verba regulæ de triennali (antiquas lites pœnitentia extinguentes) ob variam dominorum interpretationem ex Decisione Rotæ negliguntur.

DECISIO DLXXII.

1 Dubitauit an sit locus † regulæ de triennali tam respectu litis cum Odoardo quàm tituli colorati quoad Georgium. quoad primam partem Rota nihil voluit firmare, namque reperiuntur variæ decisiones, & auctoritates Doctorum repugnantes: † quod enim vitium litigiosi transeat in tertium qui habeat causam ab aliquo ex litigantibus, ita ut inuari non possit regula de triennali, facit decis. prima, Bisig. vt lit. pendent. Clemen. 10. eodem titulo, Cassad. 8. super reg. de triennali, nu. 3. vnde † procedi solet contra intrusos lite pendente quamuis possederint per longum tempus. Contra autem videtur decis. 10. Pauli 59. Crescen. 255. Mohed. 210. aliàs 240. & attestati sunt aliqui ex senioribus aliàs 4 in Rota sapius disputatum fuisse, quomodo † verba om-

nino regulæ de trienn. ibi, antiquas lites penitus extinguentes, &c. essent intelligenda, & semper esse variam Dominorum interpretationem. dixerunt igitur vt omisso hoc capite posthac videam, an regula de triennali habeat locum in vnione adiuncta in casu, de quo agitur.

PALEOTI.

Expectatiua plurium. 9. Febr. 1560.

SVMMA RIVM.

1 Expectatiua gratia concessa alicui qui postea ob fidei iussorem ab Aud. Cam. fuit excommunicatus, vtrum ob censuram illam vitietur, vbi ante acceptationem fuit censuratus. 2 Absolutum se probans in partibus vigore Bullæ Cruciatæ, vtrum præiudicare possit alijs expectantibus cum † ipse sit expectans. 3 Absolutio facta per modum impositionis in foro penitentiali prodest illi qui fuerat censuris inmodatus. 4 Absolutio in foro penitentiali facta res dicitur esse quæ difficillimè probari potest. 5 Sublata causa excommunicationis, s. solutione facta pecuniarum pro quibus aliquis fidei iusserat, tollitur, & ipsa censura ex communi regula, sublata causa tollitur effectus. 6 Apocho sacerdotis fidem faciens de absolutione non est scriptura merè priuata, sed publica vtpote facta ab officiali ad id deputato.

DECISIO DLXXIII.

1 Cvm esset lis inter plures expectantes † oppositum fuit Petrum fuisse excommunicatum antequam acceptaret beneficium: constabat enim in actis apud A. C. illud fuisse declaratum ex causa cuiusdam fidei iussionis; Petrus autem clarè ostendebat se satisfacisse illi debito; & propterea probabat † se absolutum fuisse in partibus à quodā presbytero vigore Bullæ Cruciatæ: nunc dubitauit an hæc absolutio fidem faceret in præiudicium aliorum expectantium, cum videatur esse cædula priuata quæ potuisset hoc anno componi, & opponi datum ante vacationem beneficij. Verum Rota contrarium probauit concludendo † quod si absolutio fuit facta per modum impositionis in foro penitentiali, tunc fidem faciat, & in terminis conf. Calder. 2. de rest. & ratio est, quia † res est difficilis probationis, & creditur illi attestatiōi præsertim, quia concurrunt multa verisimilia, primo, quia parti iam erat satisfactum: secundo concessa in actu quo volebat celebrare, & postea celebravit, quarto, quia † sublata est causa excommunicationis, & apparet nunc attestatiōe hac quæ valde est verisimilis absolute, tertio † hæc non est scriptura merè priuata, sed facta ab officiali ad id deputato super re quæ spectat ad officium suum, & est scriptura saltem iusta, cui in hac re standum videtur.

PALEOTI.

Burgen. Iurisdictionis. 12. Febr. 1560.

SVMMA RIVM.

1 Contra inhibitiones an dicatur attentasse, qui suam probet continuasse possessionem.

Videndum

2 Videndum est de bono iure quando cognitio attentatorum omnino dependet à negotio principali. 3 Bonum ius quoad merita fouentes attentata in eorum fauorem reuocantur.

DECISIO DLXXIII.

1 ERat lis inter Episcopū Burgen. & Canonicos commissa vsque de anno 1514. & quia Canonici prætendebant Episcopum contra inhibitiones multas ab ipsis obtentas † attentasse: Episcopus autem asserbat se continuasse possessionē suam veterem, ideo propositi nunc dubium generale pro decisione causæ, an constet de attentatis, & quia multa hinc inde deducebantur, domini mandarunt, vt videatur de bono iure quando cognitio attentatorum omnino pendet à negotio principali: Vnde si canonici † bonum ius quoad merita foueant, erunt, & attentata in eorum fauorem reuocanda, prout etiam responsum fuit in causa Perusina iurisdictionis coram domino Caputaq. quæ huic maxime verisimilis est, vt extat in terminis decis. 72.

PALEOTI.

Corduben. Sancti Michaelis. 12. Febr. 1560.

SVMMA RIVM.

1 Vacans beneficium in mensibus reseruatū collatum ab Ordinario cum translatione possessionis alicui qui postea in Curia resignauit illudque idem per Papæ prouisionē alteri si sit collatum, vtra prouisio debeat præualere. 2 Votis Auditorum varijs existentibus in re exemplari litigiosa non ita facilis affirmatio dari ab ipsis solet. 3 Fraudes si subsint in prouisione beneficij vacantis locum habet regula de Mense. 4 Clausula posita in regula de mense etiam si quævis alia generalis reseruatō, &c. quid operetur, & an per eam cōstet Papam voluisse dare beneficium licet reseruatū. 5 Mos Datariorum dubitantium in resignatione subesse fraudem in ea detegenda, & eludenda laudabilis. 6 Papa non raro decipitur præcipue in collatione beneficiorum reseruatorum, quæ si sciret reseruata, & resignationes inuolidas non conferret.

DECISIO DLXXV.

1 VAcauerat beneficium in partibus in Mense Augusti † reseruatū, Io. prouisus ab Ordinario possessionem cepit, & postea illud in Curia resignauit in fauorem Galenæ postquam resignationē Andreas Valla obtinuit sibi prouideri à Papa vt vacans per obitum in mense reseruatō, & quoniam excipiebat Galena se capere hoc beneficium per regulas generales in resignatione, replicabat Valla ei obitare clausulam de mense: Quapropter nunc dubitauit, an esset locus huic regulæ; Domini nihil firmare voluerunt, † quia varia erant vota & res exemplaris: sed multa vtrinque deducta fuerunt conuenientia cū his quæ alias dicta fuerunt in causa Cartagenen. de Amoraldis; coram me die 19. Decembris 1558. † omnes excipiebant fraudem, nam si de ea constaret, locum esse regulæ sentiebant: verum exclusa fraude aliqui volebant cessare regulam, quæ excipit cau-

sam resignationis, & in litteris dicitur, hodie in manibus matris vacet, &c. & si dicatur ita facile illud posse regulam de mense, respondebatur adesse sibi aliam † clausulam etiam si quævis alia generalis reseruatō, &c. ex qua constat Papam voluisse dare beneficium licet reseruatū: alioquin si noluisse, aut dubitasset de fraude, potuisset lædere hanc clausulam, & tunc locus fuisset factus huic regulæ: hinc † solent Datarij dubitantes ne in resignationibus aliqua fraus committatur, apud se per triduum & ultra retinere, vt interim videant, an alias petat beneficium vt reseruatū, & vt vacans per obitum: alij tamen domini contradicebant, cum † Papa decipiatur, qui si sciret resignationem illam inuolidam, & beneficium esse reseruatū, ei non daret: quoniam verò est valida resignatio, & facta coram eo, tunc non vult locum esse regulæ, quia scit neminem tunc posse alteri de eo prouidere.

PALEOTI.

Perusin. Plebis de Confinio. 16. Febr. 1560.

SVMMA RIVM.

1 Cessum habens beneficium lite pendente super eo qui litteris cessionis non expeditis venit ad causam vigore commissionis limitata solita clausula quod donec expediantur litteræ non censeatur lis, an debeat obtinere. 2 Possessio obtenta vigore surrogationis vtrum debeat dici attentata. 3 Surrogatio ad litem si non fuerit expressa an poterit suffragari qui dicit se surrogatum. 4 Lite nulla existente & surrogatio ad litem vt nulla sit necesse est. 5 Excludere seipsum an quis dicat qui litteras cessionis sibi factæ se non expediuisset fatetur. 6 Lis licet nulla sit inter cessionarium, & cedentis aduersarium, durante tamen priori lite generaliter substitutus dicitur cessionarius ad litem ceptam à suo cedente. 7 Attentasse an possit quispiam dici cum nulla ipsi lis cum aduersario quopiam intercessit, cum attentata litem præsupponant. 8 Surrogatione an vti possit surrogans si litteras non antea expediuit.

DECISIO DLXXVI.

1 MArtinus olim litigabat cum Balthasare, hac pendente lite, Martinus cessit in fauorem Iosephi, qui † litteris super dicta cessione non expeditis venit ad causam vigore commissionis limitata solita clausula, quod donec expedirentur litteræ non censeatur lis, nec regula de surrogando: mortuo postea Balthasare Ioseph obtinuit surrogationem, narrans se illius colitigantem, cum vigore eius possessionem apprehendisset, & inde obiectum fuisset à Laurentio, qui dicebat eam † possessionem fuisse attentatam, ideo dubitauit, an surrogatio Iosephi per obitum Balthasari suffragetur in possessore de quo agitur, ad effectum vt restituatur stante eiusdem commissionis cum regula solita, ac stante etiam surrogatione priore Iosephi ad eandem litē Martini, super qua non constat litteras fuisse expeditas: nihil firmatū fuit: nam Laurentius † negabat Iosephum fuisse surrogatum ad litem Martini, quia eius surrogatio expressè nō ait. ex quo præsupposito inferrebat surrogationē

4 Iosephi in locum Balthazaris ꝛ nullam fuisse omnino, quia nulla erat lis, non ex persona Iosephi, quia ipsemet ex sua confessione causam excluserat non expediendo litteras: non etiam ex persona Martini, quia Iosephus non erat surrogatus ad eius litem. Alij contradicebant, quoniam licet ꝛ nulla fuerit lis inter Iosephum & Balthazarum propter illam commissionem, durabat tamen prior lis cepta inter Martinum & Balthazarem ad quam generaliter Iosephus fuit surrogatus. Et quoniam hic replicabatur eam litem amplius non considerari, ideo dixerunt domini tria præcipue videnda esse. Primo quomodo Laurentius prober Iosephum ꝛ attentasse si nullam vult tunc litem fuisse inter eum, & Iosephum, aut Martinum, cum attentata necessario præsupponant litem. Secundo pro parte Iosephi videndum erit an dicatur fuisse surrogatus in litem Martini, Tertio præsupposito quod fuerit, an commissio eiusdem resignatarij ad litem, cum Balthazare, & surrogatio deinde obtenta in locum Balthazaris, nitatur solum lite quæ prætendebatur inter Iosephum & Balthazarem, non autem inter Martinum & Balthazarem; quoniam etiã dicebat Laurentius Iosephum ꝛ uti non posse surrogatione, quia prædecessor eius litteras non expediuit, ut apud Sarnen. regula de annali q. 70. Mohed. 239. Responsum fuit hæc non obstare quoniam is surrogatus nihil facit in lite hic secus, deinde ubi ius erat quæsitum tertio, quod hic nõ fuit.

P A L E O T I.

Nolana Regalis Vallis. 16. Febr. 1560.

S V M M A R I V M.

- 1 Concilium Lateranense in 19. Sessione cavuit provisiones monasteriorum esse nullas præter eas quæ consistorialiter sunt factæ.
- 2 Arrandamenta maiorum tuentur ex solita consuetudine malam expressionem valoris beneficij in supplicationibus factam.
- 3 Lenis quælibet causa in excusationem adferri potest ad diluendam suspicionem fraudis, & doli.
- 4 Status præsens monasterij consistorialis an profit ad id ut dicendum & habendum sit tale, cum alijs non fuerit consistoriale.
- 5 Monasterij collatio si facta fuit cum derogatione consistorialitatis, an probetur per id esse consistoriale.

D E C I S I O DLXXVII.

Prosper ꝛ ad ostendendum non solere provideri consistorialiter de Monasterio de quo agitur, produxit quosdam alias provisiones, hincque ego dubitavi an ex omnibus deductis pro parte Prosperi constet non solere provideri consistorialiter de Monasterio, ut Prosper excusetur à surrogatione: Domini nihil etiam hic firmaverunt, quoniam præcipuum fundamentum Cardinalis nitebatur ꝛ Concilio Lateranensi in Sessione 19. ubi dicebat cauere nullas esse provisiones Monasteriorum alias quam per consistorium factas: quod quidem cum dominis non ita clarum videretur dixerunt super hoc dubitandum potissimum esse, nam circumscripta dispositione huius concilij videretur Prosper excusari posse, cum habeat provisiones consistoriales vsque ad tempora Martini, & deinde alias ab eo productas, cumque hic agitur tantum de euitanda pena, & versetur in materia possessorij, & attentatij, ipleque ostendat compositiones soluisse, videbatur ex omnib. iudicis excusari posse,

prout ꝛ arrandamenta maiorum solent tueri malam expressionem Caslad. 19. & 20. super reg. & ꝛ quælibet lenis causa excusatur, à dolo: tamen alij adhuc dubitabant, quoniam status Monasterij ꝛ præsens videtur esse consistorialis, quamvis antea tempore Martini nõ fuisset. quod autem sit consistorialis, patet ex provisione in fauorem Io. Michaelis de anno 1536. ꝛ ubi derogatum fuit consistorialitati: verum respondebatur alijs esse posteriores, quibus nihil de consistorio exprimitur, ex his nihil fuit conclusum, & singulas provisiones habeo adnotatas inter informationes.

P A L E O T I.

Calaguritan. Vnionis. 19. Febr. 1560.

S V M M A R I V M.

- 1 Testibus causas non sufficientes probantibus ad revocationem vnionis dari nequaquam venit reuocanda.
- 2 Beneficiati vnus ecclesie quæ vnita est cum altera, vtrum cogi possint ad seruitia ecclesie vnite.
- 3 Causis ex quibus vnio ecclesiarum est instituta non cessantibus vnio cessare non debet.
- 4 Detrimentum Ecclesie emergens notabile, & cultus diuini diminutio, sunt causæ vrgentes dissoluendæ vnionis institutæ inter ecclesias.
- 5 Vnio antiquissima ecclesiarum vtpote annorum ducentorum & ultra, præsupponit vtilem fuisse, & esse, & propterea seruanda est.
- 6 Vnita ecclesia sentiens se grauari ab ea cui vnita est alia via quam vnionis rescindendæ agere debet, maxime si tante antiquitate vnionis ducentorum annorum.

D E C I S I O DLXXVIII.

Dubitavi an ex testibus quorum copia datur, probetur talis causa quæ sufficit ad reuocandam, seu annullandam vnionem de anno 1556. cum clausulis quorum copia datur, circumscriptis pronunc alijs omnibus. .... quæ extâr per vtraque parte conclusum fuit ab omnibus nihil proponi cur vnio sit reuocanda, ꝛ si quidem nec testes satis probant vllas causas ad id sufficientes: & quamvis etiam probarent, tamen omnes deponunt id oriri ratione seruitij in ecclesia, non autem causa vnionis. Imo tamen obstat, ut hæc proficiantur ex vnione ut imo in ipsa expressè caueatur: ꝛ nec beneficiati possunt cogi ad seruitium alterius ecclesie; non mirum est autem si qua aliquando orta fuerunt inter eos iurgia vel dissensiones, nam quotidie hoc videmus etiam accidere in alijs ecclesijs ubi nõ sunt vniones, ut videmus in causa Casaraugustan. præminentiarum coram domino de Rubeis. ꝛ Causæ etiam ob quas instituta fuit vnio, & quæ in ea expressæ sunt non cessant vllò modo ex depositione testium, nam ꝛ nec apparet detrimentum ecclesie, nec diminutio cultus diuini, nec quid simile, ut apud Petrum de Perusio in tract. de reuoc. vnio. c. primo cum hæc ꝛ vnio antiquissimo tempore fuerit inducta, & etiam per 200. & amplius annos perdurauit, & in tam longo intervallo non ostendatur accidisse nisi... modice. Hinc liquidò colligitur vnionem hanc maxime vtilem, & certam esse. Quod si illi beneficiati prætendunt aliqua sibi grauamina ꝛ inferri aut aliquid in vnione institutum non obseruari, agant alia via, & compellant eandem de Nauarrate ad seruanda ea quæ debent, nõ autem quærant omnino tollere hanc vnionem, quod non licet. Alex. con. 8. 1. nu. 7. in fin. nu. 4.

PA.

P A L E O T I.

Carthaginen. Archidiaconatus. 19. Febr. 1560.

S V M M A R I V M.

- 1 Resignatio Archidiaconatus in impuberem per procuratorem an fieri possit.
- 2 Impubes vtrum in præsentia sui legitimi curatoris ordinaria autoritate constituti, & cum eiusdem licentiæ, & autoritatis interuentu, procuratores ad beneficiorum acceptationes constituere possit.
- 3 Valida vtrum sit resignatio cum reseruatione fructuum in pupillum non plenè constituto de deputatione curatoris ad acceptandum, & consentiendum.
- 4 Minor etiam absque sui tutoris cõsensu aut curatoris suam potest facere conditionem meliorem.
- 5 Resignans in impuberem debet exprimere in resignatione quod resignet in fauorem talis, cum talis resignatio sit reuera fauorabilis.
- 6 Prætendere non impletas condiciones non potest resignans quas ipse voluit, ubi præsens fuit acceptante resignatario, & ipso pariter consentiente.
- 7 Resignatio in fauorem absentis pronepotis minoris facta, aliter resignare non prætendentis sine consensu ipsius minoris vtrum consistat.
- 8 Opinio multorum est minorem annis quatuordecim sine tutoris autoritate beneficium resignare posse, tamen cum causæ cognitione.
- 9 Læsus minor in resignatione beneficij sine consensu tutoris facta, in integrum restitui potest.
- 10 Minor etiam in rebus sibi vtilibus consentire non potest ubi his aliquid fuerit onus coniunctum.
- 11 Minor in actu acquirendi consentire potest dummodo omnibus computatis ipse in nullo lædatur.
- 12 Validus consensus intercessisse minoris præsumitur in his quæ commodum ipsius concernunt euident.
- 13 Minor non tenetur in acceptatione resignati beneficij se astringere illi formæ quæ ipsi non est necessaria.
- 14 Ius aliquod ante præstitum consensum in beneficio resignato an minori competere possit.

D E C I S I O DLXXIX.

Aegydius senior constituerat procuratorem ꝛ ad resignandum Archidiaconatû in fauorem Aegydiij iunioris impuberis, reseruato tamen sibi regressu, fructibus, & reliquis omnibus: eadem die Aegydius iunior constituit procuratorem ad acceptandum, & consentiendum reseruationibus prædictis, & in mandato dicebatur ꝛ ꝛ cum præsentia autoritate, & licentiâ Petri sui legitimi curatoris, auctoritate ordinaria deputati procuratores constituebatur, &c. hinc dubitavi stante mandato ad consentiendum cum hac clausula, ꝛ an resignatio facta cum reseruatione prout in illa, fuerit valida non aliter constituto de deputatione Curatoris, sed tatum in hoc mandato ad acceptandum, & consentiendum, ut supra, ea esset necessaria. Rota conclusit non esse necessariam ex generali regula quod ꝛ minor etiam sine consensu tutoris aut curatoris potest facere conditionem suam meliorem. §. prima instantia, de auct. tut. l. prima. C. de auct. præstan. l. neque. C. de contrahen. & committent. dubium autem non est hic agi de commodo ipsius minoris, cum resignantes quoad resignatarium dicantur fauorabiles, & propterea ꝛ exprimi solet resignatio fauorem talis, &c. deinde si Aegydius senior resignas

erat præsens, cum Aegydius iunior consensit, & modo vt ille acquieuit, igitur ꝛ non potest prætere non impletas fuisse condiciones quas ipse voluit in resignatione. Accedat quod idem resignans noluit stare solo consensu, sed exponi fecit clausulam cum derogatione regulæ de præstando consensu, attento, quod ꝛ resignatio sit in fauorem minoris absentis, qui est pronepos resignantis, aliter resignare non intendentis: igitur si Papa voluit non esse necessarium consensum minoris, vtrique resignatio ob hanc causam impugnari non potest: & ita alijs etiam conclusum fuit in causa Achementina coram domino Oradino die 4. Maij 1554. Imo ꝛ multi sentiunt minorem. 14. annis posse sine tutoris vel curatoris auctoritate resignare beneficium cum causæ cognitione. Mil. in verb. minor. 14. annos, ꝛ quamuis si læsus fuerit potest restitui Rebuff. in pract. pag. 502. nu. 2. & seq. non etiam obstat quod ꝛ in rebus vtilibus minor ille consentire non possit si cum his coniunctum sit aliquid onus, l. prima, §. si minor, de rebus eorum. God. ad conf. 16. nu. 8. quoniam id procedit ubi ante ius quæsitum esset minori, ut apud Gond. ad d. conf. 16. verum ꝛ in actu ipso acquirendi prout in hoc casu certè cõsentire potest dummodo omnibus computatis ipse non lædatur. Tertium autem est quamuis consentiat reseruationi fructuum, regressus, & cæterarum omnium rerum, tamen quod adhuc ageret de lucro saltem ratione solius speciei quam verisimile extinguendam fore. Non obstat etiam si dicatur Aegydius seniore non aliter resignare voluisse nisi resignatarius minor validè illis omnibus consentiat. 12. Nam responsio colligitur ex supradictis, & ꝛ præsertim quia validus satis dicitur hic fuisse consensus, cum ageretur de commodo ipsius minoris, qui tunc non indigebat tutore. Non obstat etiam quod partes viderantur hanc viam elegisse enunciando curatorem in instrumento, iuxta conf. Rom. 446. l. l. exigendi, nu. .... C. de procur. nam minor ꝛ in hæc non potuit se illa forma restringere, quæ ei nõ erat necessaria imo, & si vterque voluisset, adhuc diceretur satisfactum per æquipollens ex quo natura actus huiusmodi est: & propterea Papa derogauerat regulæ de præstandis consensibus, ut supra: quæ autem vera nisi ꝛ ostenderetur minori ius aliquod quæsitum fuisse in beneficio, ante consensum à se præstitum quod quidem à pacto penderat.

P A L E O T I.

Romana domus & viridarij. 14. Martij. 1560.

S V M M A R I V M.

- 1 Filius matris hæres an ex persona sua sit restituendus ad statum in quo erat mater tempore eo quo fuit spoliata à filijs primi matrimonij.
  - 2 Vxor defuncto coniuge permanens in domo, non intelligitur mutare causam possessionis, nisi suam voluntatem declaret.
- Contrarium & limitationem eius vide numero immediate sequenti, idque ex opinione Rotæ.

D E C I S I O DLXXX.

Quærebatur an Iulius ꝛ hæres matris sit ex persona illius restituendus ad statum in quo erat mater tempore quo fuit eiecta: nihil firmatû fuit, quoniam altera pars plenè non informauerat, sed ita obiter dictum fuit.

Ff 3

3 fuit, quod dicitur vxor quæ mortuo marito permanet in domo non intelligitur mutare causam possessionis nisi declaret voluntatem, iuxta conf. Socin. 131. in primo tamē quidam dicebant Rotam tenere contrarium, & non esse necessariam aliam declarationem voluntatis, & allegabat conf. Deci. 400. vnde dixerunt dubium restringi posse, an mater existens in domo simul cum Iulio acqui fuerit talem statum, vt Iulius ex eius persona sit nunc re-situendus. Viden. est. decis. Crescen. 167.

PALEOTI.

Placentina Canonatus, 18. Martij. 1560.

SVMMA RIVM.

1 Absolutoriam si petat vna partium, & altera canonizatoriam quid sit agendum.

DECISIO DLXXXI.

1 **P**ro introductione huius causæ proposui dubium generale an sit danda absolutoria Alphonso an Canonizatoria Ferdinando: domini responderunt rem valde implicitam esse, & oportere me prosequi ali-quod caput ex his quæ priuilegiata sunt; in primis autem videam iutra decisiones dominorum an verum sit quod Ferdinandus... aut videlicet aliàs fuisse in Ro-ta decisum coram Romano de anno 1551. ius canonicè bonum esse.

PALEOTI.

Constantien. bonorum. 18. Martij. 1560.

SVMMA RIVM.

- 1 Mortuo Episcopo supellex eius an debeatur ecclesie, & successori an vero hæredibus prædefuncti. Et quid si hæredes doceant bona, & supellectilem talem non ex redditibus ecclesie, sed bonis patrimonialibus parata, num. seq.
- 3 Iudicandum in fauorem ecclesie quæ detinet bona defuncti Episcopi hæredibus non probantibus parta ex patrimonio defuncti.
- 4 Vasa argentea cum signo ecclesie cui sint attribuenda Episcopo mortuo hæredibus, an ecclesie, idque an ex testium depositione elici possit.
- 5 Ecclesia dum est loco rei, & in possessione supellectilis litigiosa transfert onus probandi in partem sibi aduersantem.
- 6 Identitas corporum prætensa in bonis Episcopi possessis ab Ecclesia per hæredes aduersarios probari debet.
- 7 Paupertas ecclesie si est notoria, & de diuitijs proprijs, & bonis episcopi sit fama certa, facit suspicari posse bona reperta post mortem episcopi non habentia signum ecclesie potius præsumi quæ sita ex bonis patrimonialibus quam ecclesie.
- 8 Bona quæ præsumuntur apud ecclesiam fuisse ante promotionem Episcopi iam defuncti, non propterea affirmatiue dicenda sunt fuisse, cum præsumptiones tales elidit possint, nec omnis præsumptio facti veritatem præsupponat.
- 9 Repertis bonis multis inter supellectilia defuncti Episcopi signatis signo ecclesie alijs etiam multis non signatis, secundi generis haud dubiè non censentur ex bonis ec-clesiæ comparata, nec ob id esse posse de iure ipsius ecclesie.

- 10 Episcopus ecclesie pauperis ipse ex priuato diues patri-monio multis legationibus functus, multisque mune-ribus affectus, relinquens plurima, potius ex suo quam ecclesie peculio parasse dicitur, ideoque ad suos hære-des potest transmittere, nec quicquam ecclesia sibi de iure vindicare.
- 11 Bona reperta apud Episcopum mortuum extra ecclesiam litigiosa, cui veniant de iure assignanda, ecclesie ne sue aut hæredibus.
- 12 Mos est in Germania vt Episcopi singuli inuentarium bonorum ecclesie suæ nomine habitorum, perscribi, & confici instrumentaliter curent.

DECISIO DLXXXII.

1 **M**ortuo Episcopo Constantien. ecclesia omnem nem illius supellectilem, & alia omnia bona occupauerat, eaque Modernus episcopus nunc tanquam bona ecclesie detinebat: hæredes autem episcopi defuncti ea ex bonis patrimonialibus confecta esse dicebant, & asserabant; hincque orta lite Rota aliàs iudicauerat in fauorem ecclesie, quia hæres nihil probauerat, dederat tamen hæredibus remissioriam, quæ ex quata, & tunc in actis producta, proposui dubium quod summam complectebatur dicta testium, an ex his probaretur vasa argentea, & aliam supellectilem de qua in inuentario confecto Augustæ post obitum Episcopi nullo signo quàm ecclesie, pertineant ad hæredes, siue ad ecclesiam: ecclesia duplici iure se præcipuè tuebatur primo quod erat rea, & in possessione bonorum vnde ad aduersarium spectabat onus probandi contrarium concludenter. Secundo quia aduersarius tenebatur probare identitatem corporum quæ prætendit fuisse in bonis episcopi, quod ex testibus non probatur. Rota tamen re diligenter considerata ex præsuppositis in puncto contrarium respondit: Nam cum constet de paupertate ecclesie, & de bonis, & de diuitijs proprijs Episcopi prædefuncti, semper bona quæ reperta fuerunt non habentia signum ecclesie, præsumi potius quæ sita ex bonis Episcopi, quàm ecclesie. Abb. c. 3. de pecu. cler. cum testes. nu. 24. de testi. Corn. conf. 314. col. 1. & sequen. in 3. Boer. decis. 20. nu. 4. Couarru. c. 1. de test. nu. 7. & seq. qui loquuntur etiam vbi ecclesia reperitur in possessione. nam hæ præsuppositiones prævalent. Soci. consil. 91. in 3. Corn. conf. 79. num. 3. in 4. Roman. conf. 159. in fin. Barbat. c. 1. num. 1. de pecu. cler. Non tamen obstat quod bona hæc potuerunt esse apud ecclesiam ante promotionem eius Episcopi, quoniam præsumptiones de quibus supra, hoc excluderunt, deinde cum inter hæc bona reperiantur multa tamen nota signo ecclesie sequitur ea quæ extrant si-ne huiusmodi signo non censeri esse ecclesie propterea cum tamen præsupponatur ex redditibus suis proprijs, & legationibus, & muneribus sibi oblati plurima acquisi uilse, & tempore obitus sui non reperiantur alia bona sua nisi quæ in Inuentario erant, necessarium est vt dicamus hæc confecta esse ex illis bonis, nec aliàs omnes alios fructus euauilse. Non obstat quod obijciebatur de identitate, nam hæc præsumptiones, ita sufficiunt vt nisi contrarium doceatur censeantur esse eadem tamen bona præsertim quia tempore obitus sui in Augusta extra ecclesiam suam Constantien. reperta sunt apud eum talia bona. Anchar. consil. 98. num. primo & tertio. Præsumptiones autem multæ sunt de quibus in puncto, quibus accedit & confectio Inuentarij. Bald. in auth. licentiam, nume. 3.

nume. 3. C. de epi. & cler. nec ista Rota de iure probabat: quia tamen semper capit veritatem quoad eius fieri potest sit inuenire, intelligitque morem esse ibi, vt singuli episcopi relinquunt inuentaria bonorum ecclesie: propterea placuit, vt iubeam moderno episcopo, vt transmittat ista inuentaria, quo cognoscere possimus, an bona de quibus agitur integrè pertineant ad ecclesiam aut minus.

PALEOTI.

Florentin. Sancti Pancratij. 11. Martij. 1560.

SVMMA RIVM.

- 1 Subrogatio licet anterior, an nulla sit subrogatio posteriori ostendente beneficium dupliciter esse reseruatum.
- 2 Inualida vtum dicenda veniat subrogatio ex eo quod in ea nulla fuerit facta mentio specialis reseruationis iuxta modum reseruationum Cancellaria.
- 3 Clausula ampla in reseruatione posita mentionem reseruationis facientes varijs in locis, cum ea præcipuè clausula seu quouis alio modo quid operentur.
- 4 Reseruatio sepius enunciata, & repetita non potest impediri per regulas reseruatorias Cancellaria.
- 5 Pars probare volens aliter se stylum habere quam est Curia ei concedendum est.
- 6 Clausula in subrogatione posita, vt nomina, qualitates &c. vti solent abbreviatores in extensione bullarum ad reseruationes de quibus hoc casu.

DECISIO DLXXXIII.

1 **S**pinellus obtinebat subrogationem ex obitu Archiepiscopi Pisani, cum clausulis solitis, & amplius etiã si reseruatum, deuolutum &c. & quod vltimus vacationis modus, etiam si ex illo quæuis generalis reseruatio præterquam per obitum apud sedem &c. Nunc Hieron. qui impetrauerat per obitum. Io. Franc. primi possessoris prætendebat subrogationem Spinelli quamuis anteriorem nullam esse, quia beneficium erat dupliciter reseruatū. Idcirco proposui dubium, an subrogatio Spinelli capiat beneficium de quo agitur, & cum pro parte Nicolai diceretur subrogationem inualidam, quia in ea non est facta mentio specialis reseruationis, iuxta resignationem Cancellarij. 26. Cald. consil. 7. de reser. Paris. 138. nu. 8. in 4. attamen in presenti calu contrarium responderūt domini quod clausulas amplas in subrogatione, quæ mentionem faciunt reseruationis varijs in locis, cum clausula seu quouis alio modo, quæ sufficit. Rota in antiq. 26. & maxime, quia excipitur casus per obitum apud sedem, vnde in reliquis firmata dicitur regula in contrariū. Oldr. consil. 36. nu. 2. nec negari potest, quia verba subrogationis latissima ex propria vi comprehendant hūc casum, quamuis aliquid speciale in eo esset. Bar. in lin. fraudem. §. si. de test. mil. facit quod ait Fel. ca. in nostra, de rescri. in 6. Corol. & ita aliàs idem in terminis decisum fuit coram Fabio Decano in causa Vlyssipponen. quartanarij, die 19. Febr. 1557. tamen ob illa regula cum Cancellaria. 62. quia non procedit hic, vbi reseruatio enunciata fuit, & sepius repetita. Deinde dictum fuit ab aliquibus illam regulam non esse de dandis, eamque nunquam ferè procedere, nisi in casu suo: dixerunt tamen tamen si pars vult probare aliter stylum se habere, hoc ei esse concedendū. Sed vnus ex dominis addidit, t quod in subrogatione adest clausula, vt nomina, qualitates &c. ex qua abbreviatores semper extendunt Bullam etiam ad istas reseruationes: postea etiam consulti fuerunt abbreviatores, qui

inclinare videbantur subrogationem capere beneficii, noluerunt tamen quicquam affirmare, nisi literæ expedirentur.

PALEOTI.

Nolan. Regalis Vallis. 11. Martij. 1560.

SVMMA RIVM.

- 1 Taxa qualis requiratur annuorum reddituum ad hoc, vt monasterium dicatur collationis consistorialis.
- 2 Episcopatus & Abbatia ratione taxationis in iure æquiparantur.
- 3 Episcopatus cum soleant consistorialiter conferri, quia requirunt maturam consultationem, & æquiparatio in iure fiat episcopatum, & Abbatiarum, an ex hac collatione inferri debeat, & de Abbatijs vacantibus consistorialiter prouideri. Limitationem & contrarium à Rota decisum vide numero sequen.
- 5 Primo iure monasteria omnia natura sua fuerunt electiua, eorumque confirmatio spectabat ad superiorem, & numero 7.
- 6 Reperitur in iure nullibi de monasterijs prouidendum esse consistorialiter.
- 8 Stylus Curie licet sit vt monasteria instar Episcopatum mature deliberatione premissa conferantur consistorialiter, tamen videre licet aliquando extra consistorium etiam concedi.
- 9 Pontifex in negotijs maxime arduis vtitur vt plurimum consilio Cardinalium, nec sine eis aliquid in huiusmodi statuit.

DECISIO DLXXXIII.

1 **D**vbitauit an de iure, aut stylo monasteria excedentia summam. 200. duc. dicantur Consistorialia, adducebatur. Lap. alleg. 84. nu. 11. Sarnè. reg. de infir. q. 14. nu. 2. & seq. & etiam Concilium Lateranè. in sessione 9. fol. 127. & adiungebatur ratio, quia in iure Episcopatus, & Abbatia æquiparentur. gl. ne pro defectu. §. statumus, de elect. Io. Silua. tract. benef. par. 1. q. 2. nu. 49. t Episcopatus autem consistorialiter semper prouideri solent, qui requirunt maturam consultationem. Abbas cum in cunctis, col. fi. de elect. ergo & idem dicendum in Abbatia, vt etiam probat extrauag. in cuncta, de elect. de stylo etiam cum adduceretur. Rebuf. in rub. de reg. ad prælat. §. 1. ver. consistorialiter, pag. 82. lo. Monach. c. super eo, de here. in 6. nu. 2. & seq. t attamen quoad iuris dispositionem Rota contrarium probauit, quia t primo iure monasteria sunt electiua, & confirmatiua spectat ad superiorem. ca. 2. §. priore, vbi Abb. nu. 10. de stat. reg. t nec reperitur tentum vquam in iure, vt de his prouidendum sit per consistorium. Nec ob. æquiparatio de qua supra, quia non procedit quoad deuolutionem, seu quoad electionem, t vt est propria natura Abbatiarum: quoad stylum autem cum sit quid factum, dixerunt domini cum esse probandum. Nam licet inter Curiales satis tritum videatur istud, tamen quoniam t vt aliq. aiunt conceduntur, & hæc monasteria quæq; extra consistorium, ideo probandum est hic stylus magis explicitè quomodo se habeat. Non ob. quod ait. lo. Monachus. c. super eo, nō mouebatur ea ratione, t quia Papa in arduis nihil statuat sine consilio Cardinalium, quæ ratio aliorum quætionem respicit, & isto casu nō procedit, cum monasteria propriam naturam habeant quomodo sint prouidenda,

denda, videlicet per electionem, atque ideo opinionem illam expressè reprobatur. Ioan. Prob. in additio.

PALEOTI.

Romana fideicommissi de Gracchis. 18. Martij. 1560.

SVMMA RIVM.

- 1 Possessio ex prætenſa locatione capta lite pendente, vtrum sit considerabilis.
- 2 Fructus ratione possessionis captæ peti solent, vel prætenſæ ſaltem de iure competentis.
- 3 Controuersia existente de possessione iura à partibus pro se facientia producenda sunt, & meliora iura producenti assignanda est possessio.

DECISIO DLXXXV.

Querebatur an ex deductis constaret de lite inter mulieres, & Marium seu eius hæredes, ad hoc, vt possessio Vincentij ex prætenſa locatione non sit considerabilis, quia capta lite pendente à 30. qui erat in lite: multi ex dominis responderunt ex duabus commissionibus. quatum copia data fuit satis constare de lite quæ commissiones procedunt locationem Vincetij cum inita sit de mense Iulij. 1555. Et quamuis hæc commissiones videantur ostendere litem super fructibus. tamē illud est ratione possessionis ꝛ cum petantur fructus ea ratione, quod mulieres dicant ad se possessionem spectare, & præterea in altera ex illis commissionibus expressa etiam dicitur quomodo cunctæ rem esse satis implicitā ideoque tutius esse, vt ꝛ videatur de bono iure, & qui melius probauerit ille mittatur in possessionem.

PALEOTI.

Carthaginen. Archidiaconatus. 18. Martij. 1560.

SVMMA RIVM.

- 1 Resignatio per procuratorem facta, sine mandato cum nulla sit, vtrum per subsequens mandatum possit validari.
- 2 Subreptitia est gratia cum Papæ persuasum fuerit supplicanti habere mandatum cum nullum habuerit, nec habeat in præſens.
- 3 Consensus partis in resignatione inualida ratione non habiti mandati postea præstitus non sanat subreptionem gratia sub prætextu habiti mandati impetratæ. Limita & vide nunc sequen. cum iure non caueatur neque sit de stylo mandata, & consensus datam præcedere debere.
- 5 Gerentis actum vbi solum de præiudicio agitur nihil interesse potest, vel referre, an præcedat consensus, vel subsequatur.
- 6 Absenti beneficium conferri potest, & sufficiens est ipsius subsequens ratificatio.
- 7 Clausula in mandato posita iuxta formam supplicationis signatæ, vel signandæ quos pariat effectus.
- 8 Mandare quis procuratori potest, vel negotiorum gestori per nuncium, aut literas, vel aliter.
- 9 Curia de stylo obseruat signatam gratiam ad instantiam procuratoris, de voluntate principalis esse signatam licet absentis.

DECISIO DLXXXVI.

Propositum erat dubium, an resignatio sit inualida ex eo quod supplicatio fuit data, die 20. Septembris, & mandata quorum vigore fuit præstitus consensus fuerunt facta videlicet. 13. Octobris subsequens cum clausula iuxta formam, & tenorem supplicationis, & cum clausulis prout in illis contra resignationem opponebatur, quod à principio ꝛ nulla fuit, cum non adesset mandatum: ideo non potuit validari ex mandato subsequen. Paris. cõs. 153. nu. 30. in 4. Rebus. de nominat. q. 4. nu. 28. & ꝛ gratia ipsa dicitur subreptitia, cum Papa crederet supplicanti tunc habere mandatum, cum tamen non haberet, attendendumque est tempus ipsum datæ. ca. si eo tempore. de rescrip. in 6. vnde ꝛ consensus partis qui postea sequitur non sanat subreptionem, quia actus non pendet à potestate partis. Abb. c. olim, nu. 8. de penf. Mohed. 85. Verū domini omnes contrariū concluderunt tum de iure, tum præsertim de stylo, siquidem ꝛ iure nõ cauetur, vt mandata, & consensus debeant procedere datam, neque quod inualidè fuit per supplicationem impetratæ gratiæ glo. magna in fi. c. nonnulli. §. sunt, & alij de rescrip. vbi Fel. ver. fallit primo, & quoniam vbi ꝛ agitur tantum de præiudicio gerentis actum regula est nihil referre, an consensus præcedat, vel subsequatur. ca. cū de iure patro. Rot. in nou. 5. de rerum permut. prout ꝛc videmus beneficium absenti conferri posse, & sufficere eius ratificationem. c. si tibi absenti, de præben. in 6. his accedit ꝛ clausula in mandato iuxta formam supplicationis signatæ, vel signandæ, quæ verba ostendunt supplicationem illam signatam fuisse tunc temporis voluntate illius, quam voluntatem tunc ad fuisse hodie in mandato declarat: nec dicatur non constare de aliquo mandato tunc ꝛ quia potuit hoc mandasse, aut nuncio, aut literis, aut aliter satisque est cum hodie attestari in mandato supplicationem signatam, tunc signatam fuisse illius voluntate hæc omnia deinde confirmantur ꝛ stylo notissimo, & frequentissimo, hic in Curia vbi expeditur quotidie similes supplicationes alioquin infans expeditioes ita factæ subuerterentur: & ex his cessante quæ in contrarium deducebantur.

PALEOTI.

Carthaginen. iurisdictionis. 22. Martij. 1560.

SVMMA RIVM.

- 1 Lata sententia in partibus, & per Rotale tribunal confirmata vtrum admittat reformationem, vel moderationem.

DECISIO DLXXXVII.

Propositus sententias latas confirmari petebat, Capitulum excipiebat multa illis obſtare, vnde ego dubitavi, ꝛ an sententia lata in partibus, & in Rotâ confirmata hodie sit reformanda seu moderanda, & in quibus, an verò simpliciter confirmanda sitante responſione præpositi ad 14. positionem, & statuto videlicet, & resolutionibus alijs in huiusmodi causa factis, quorum copia datur: dictum fuit dubium esse restringendum quoad illam. 14. positionem, quæ prima facie videtur multo minus permittere præposito, quâdo ei sententia tribuat, cū in ea ipsa fateatur se debere horas in defectum Oeconomi, quæ verba non possunt sumi cumlatiue prout vult præpositus

præpositus in sua informatione. Aliqui dicebāt ea verba accipi non quoad ius, sed quoad exercitium, sed quoniā alij dissentiebant, mandarunt mihi, vt rursus proponerē simulque videatur, an præpositus ista confirmando poterit suæ ecclesiæ præiudicare.

rè videbatur pro libertate ecclesiæ, visum fuit restringere dubium quoad illam præsentationem de anno 1537: quia factum in hac parte videbatur satis controuersum.

PALEOTI.

Spoletan. bonorum. 27. Martij. 1560.

SVMMA RIVM.

- 1 Iurium prætenſa amissio, & actorum inter partes quem effectum operetur.
- 2 Liber Notarij scriptus à diuersis tamen apud eum asseruatus, vtrum aliquam contra eum ex illa diuersitate manuum pariat suspicionem falsitatis.
- 3 Conuenisse partem cum notario in præiudicium aduersarium colligantium cum graue admodum sit delictum prima fronte, nec in dubio venit presumendum.
- 4 Procedendum in causa ante integram actorum exhibitionem à parte factam non est præcipue fundata intentione partium in actis registratis, quæ si audiri velint ab ijs omnino exhibendæ sunt.

DECISIO DLXXXVIII.

Multa à me præsupponebantur in puncto ex quibus dubitabam, an stantibus præmissis, quæ ex partibus colligebantur sit in culpa respectu prætenſæ amissionis iurium, ita ꝛ vt illis non repertis, vel nõ exhibitis domini Minaldenſes non sunt audiendi: domini responderunt quoad primam partem neutram partium dici esse in culpa quoad amissionem iurium, nam quoad editionem nunquam apparet peruenisse ad eum dicta registra. Quoad Monalden. & idem dicendum, quia vt apparet in libro accommodatorum notarij latius coram procuratore tria registra restituit, & quauis hæc restitutio sit scripta diuersa manu ex quo tamen ita rescriptum reperitur in libro ꝛ notarij qui liber à Notario custoditur, præsumptio in hoc est contra notarium qui permiserit ibi ita scribi, maxime vero quia constat notariū dedisse arram pro ratificando illo registro: Vnde si Monalden. essent in culpa, oporteret etiam, vt ita ꝛ conuenissent cum Notario quod quidem in dubio præsumi non debet cum sit graue delictum. Quoad secundam partem placuit dominis, vt rursus hoc caput rectè ꝛ discuteretur an sit procedendum in causa antequam integra acta exhibeantur, quod quidem ab eo pendere videtur quoniam pars fundat intentionem suam in actis registri, nam ad eam id pertinebat curare, vt illa edantur si vult audiri.

PALEOTI.

Pistorien. iuris patronatus. 22. Martij. 1560.

SVMMA RIVM.

- 1 Controuersia suborta, vel dubio potius de ecclesia, vtrum iuris sit patronatus, an libera, præsumendum est pro libertate, nisi in contrarium patronatus probetur non obſtante aliqua facta quondam præsentatione.

DECISIO DLXXXIX.

Agebatur de probando ꝛ iure patronatus, & quia multa præsupponebantur, & prima pars satis cla

- 1 Spolium admissum antequam vltior fiat in actu iudicario progressus omnino purgandum est per spoliatorem.
- 2 Fructuum perceptorum quantitas, & qualitas in casu spolij plurimum venit attendenda.
- 3 Communitas vt ad gesta, vel actus teneatur, requiritur necessario, vt communicato Ciuitatis consilio, ea quæ facta sunt fecisse probetur.
- 4 Delictum si venit in actionem, quod habet tractum successuum tunc Communitas tenetur etiam non communicato consilio.
- 5 Consilium communicatum in spolio admittendo per Ciuitatem, vel communitatem aliquam, an per testes de visu, auditu, credulitate, famam publicam, fructuum perceptionem, & similia probari validè possit.
- 6 Instrumentum licet alijs reuocatum magnum tamen aliquando præbet certis in casibus ad causam adminiculum, vt hoc præſenti.
- 7 Fructus perceptos à communitate probant testes de visu & auditu publico.
- 8 Spolium, an possit turbationis pallio velari ex eo quod spoliator dicatur antea possedisse ea quæ per spolium sibi vendicauit.
- 9 Pars quæ prætendit testes contra se adductos pati exceptiones licet spoliatrix sit, tamē venit si petat audienda.

DECISIO DXC.

Communitas egerat spolio aduersus hæredes de Balionibus contra quam hæredes exceperunt de vltimo spolio per eam commisso, quod prius ꝛ purgandum contendebant: hinc dubitavi, an ex testibus, & instrumentis constet de perceptione ꝛ fructuum facta à communitate, & qualitate, & quantitate illorum ad effectum de quo agitur. Rota conclusit ex deductis satis probari spolium, & præsupponebantur duæ conclusiones communes. Prima est, ad hoc quod ꝛ vt communitas teneatur opus est id communicato consilio ciuitatis factum fuisse. Bar. l. aut facta. §. si. de penis. l. 1. l. si ciuitas, nu. 2. si cer. pet. Fel. c. dilectus. 2. nu. 6. & seq. de Simo. Rui. cõs. 107. nu. 4. in 6. Mohed. 126. Io. Paul. 126. Boer. trac. de seditionis. §. 7. nu. 7. cum seq. Secunda ꝛ vbi agitur de delicto, quod habet tractum successuum, tunc communitas teneri potest, licet non processerit per commune consilium. Anch. cõs. 158. num. 13. Afflic. 366. l. 1. cõ. fil. 139. in 4. Paris. cõs. 21. nu. 33. in 4. Fel. d. c. dilectus, nu. me. 8. & 9. dicebant igitur in casu nostro verificari vtrūque. ꝛ Nam de consilio communicato per ciuitatem probant testes coram. Aud. Cameræ itē in alio examine nonus & decimus qui probant de fama publica, & duodecimus testis de visu. Item primus testis communitatis loquitur de auditu publico, & secundus de credulitate, quibus omnibus accedit ꝛ instrumentū, quod licet alijs fuit reuocatum, magnum tamen præbet præmissis omnibus adminiculum: de perceptione autem fructuum ab hominibus ciuitatis facta, & à populo, probant de visu testis secundus, sextus, & duodecimus, de auditu publico nonus, & decimus nonus, & oēs serē alij, ex quibus cessant omnia

omnia in contrarium adducta : nam hic concurrunt, quæ ibi non aderant, & præsertim tamen dicta deci-
 8 78. Pauli & Mohed. Nec dicatur ꝑ hanc fuisse turbationem respectu communitatis, quæ antea possidebat: quoniam hæc turbatio habuit effectum, & non mediocrē, & dicitur verum spoliū, aliās nūquā daretur restitutio
 9 spoliū: si tamen ꝑ communitas præterdat testes coram Aud. Cameræ, aut aliās pati exceptiones, erit audienda, quoniam illis reiectis videbatur aliquibus communitatem non teneri, vt per Corn. 224. in 4. circa qualitatem fructuum nihil fuit firmatum, & ideo aliās erit vidēdū.

PALEOTI.

Senen. pecuniaria. 3. Aprilis. 1560.

SVMMA RIVM.

- 1 Capitanei hæredes qui præterdunt compensationem à Rege vtrum agere possint contra administratorem Regium etiam Cardinalem pro ea obtinenda, maxime cum ea opponant ad evitandos circuitus.
- 2 Pecuniæ propositæ si sint eius qui eas exigit, actio directa ei quesita est, nec alius potest opponere compensationē.
- 3 Consequi quod quis potest directa actione frustratorie, & inutiliter querere debet per obliquam.

DECISIO DXCI.

Dvbium hoc erat præsupposito, quod Capitaneus Hieron. sit creditor Regis pro assertis paghis, & alijs expensis, an filia potuerint opponere exceptionem contra illustr. Cardin. sicut possent contra Regem. quoniam multa ex informationibus adducebatur in materia quidem compensationis, sed tamen non propriè pertinentia ad casum de quo nos agimus, idcirco non visum fuit necesse respondere varijs argumentis adductis pro hæredibus contra Card. illa enim procedunt, quando procurator de pecunijs, dicit aliquid solui sibi cum datur aliqua compensatio, prout etiam aliās dictum fuit coram Fabio Decano in hac eadem causa, die tertia Iunij. 1559. vbi considerati fuerunt tres casus. verū in præsentis præsupponitur pecunias, quæ repetitur fuisse proprias Cardinalis: quia tamen ille erat administrator Regis, & hoc negotium pertinebat ad Regem, idcirco in hoc tantum casu dubitatur, ꝑ an hæredes possint opponere compensationem contra Cardinalem, cum illa inuenta sit tantum ad evitandos circuitus, vt per Bald. in l. fi. nu. 9. C. de compen. Anchar. tract. de compen. 2. artic. nu. 2. vnde sicut Card. exigens nunc pecunias teneretur solvere hæredibus creditum, quod illis competit, idē dicendū videatur ratione huius circuitus evitandi posse ab hæredibus opponi compensationem contra Card. Ang. 259. col. vlt. Ruin. consil. 94. nu. 8. in 1. facit Soc. iun. 27. nu. 2. in 2. Verum his non obstantib. Rota regulā constituit in fauorem Card. quia ꝑ cum pecuniæ sint propriæ ipsius, actio directa illi acquisita est, & illi ratio reddenda est, nec alius potest opponere compensationem Castr. & Sal. l. eius. C. de compen. Soc. consil. 74. num. 18. lib. 3. Corn. consil. 274. num. 4. Angl. cum procurator. num. 3. de procur. Nec ob. ratio evitandi circuitus si nūc Card. has exceptiones repelleret, quoniam Card. deinde actionem haberet contra Regem pro pecunijs suis repetēdis, ꝑ & ira quod posset nunc consequi ab hæredibus contra quos habebat suam directam actionem, id deinde esset consecutum à Rege, quod absurdum videretur. fuit etiam allegatum quoddam consilium Manli. in 2. vol. in

terminis scriptum super hac causa, sed ibi præsupponit multa in puncto, quæ aliter se habent.

PALEOTI.

Perusina plebis de consilio. 3. Aprilis. 1560.

SVMMA RIVM.

- 1 Litis in continuatione, an dicatur subrogatus is qui ad beneficium illud litigiosum subrogatus est stante, quod in narratiua litis mentio fit.
- 2 Narratiua generali existente potius attendenda est dispositiua.
- 3 Clausula vniuersalis ipsius, in omni iure, & ad omne ius quod illi quomodolibet competeat, an præsupponat litem ante narratam.
- 4 Iuris verbum cum latissimum sit etiam comprehendit litem ex eo quod in lite actio præsupponatur, quæ in ius cadit.
- 5 Abbreuiatores periti in negotijs supplices libellos concernentibus mandato Rotæ ab Auditoribus sepe consulantur.

DECISIO DXCII.

Quærebatur an in subrogatione cuius copia datur, censeatur Iosephum subrogatum fuisse et ad litem, cum in narratiua fieret quædam mentio litis, sed tamen in dispositiua erant tantum verba generalia non autem expressa de lite: pro negatiua parte aducebatur ratio, quia ꝑ attendenda est dispositiua quæuis narratiua fuerit generalis. Abb. c. ex parte, de foro cōpet. 2. nota. Rom. consil. 123. & propterea aducebatur Rot. 816. in antiq. aliās. 24. de rescrip. vbi non intelligitur subrogatio facta ad litem, & respondebatur aliquibus contrarijs, ea videlicet procedere tantum in possessione, quæ est iuris ita vt comprehendatur sub verbis illis generalibus. Verum his non obstantibus Rota contrarium statuit, eo quod post narrationem litis factam sequebatur in dispositiua ꝑ clausula vniuersalis, ipsiusque in omni iure, & ad omne ius, quod illi quomodolibet competeat, ex qua clausula dixerunt proculdubio comprehendit litem ante narratam, vt est decisi. 351. Rotæ in nou. 64. & in antiq. 81. de rescrip. Sarnen. q. 3. nu. me. 3. reg. de trien. & de subrog. collat. q. 9. & reg. de trien. q. 1. nu. 13. Achil. prima de subrog. quæ quidem omnes decisiones non nituntur ea ratione tantum, quia possessio iuris sit, sed quia in aliqua parte gratiæ fuit facta mentio possessionis, & postea sequuntur illa verba vniuersalia. quæ ratio eadem est in casu nostro circa litem, quoniam in decisionibus illarū volunt, vt comprehendatur etiā spoliū si in narratiua fuerit nominatum, licet non in dispositiua, vt expressa est decisi. illa Achil. prima de subrog. Sarnen. 9. de subrog. Quanto ergo magis id dicendū est in lite: deinde d. dec. 351. loquens de possessione vtraque rationem considerat, & quod possessio erat iuris, & quia de ea satis cogitatum fuit, cum sit narratiua, quoniam casus ille propositus ad eam magis corroborandā ita suadebat: sed tamen non sequitur quominus illud, quod narratum fuit non sit iuris, nec debeat contineri sub verbis generalibus, cum in spolio ita fuerit decisiū, vt supra in dictis decisionibus. quoniam immo ꝑ cum verbum iuris sit latissimum. l. antepenul. de iust. & iure, dici potest, & illis nomen iuris cōuenire, cum his præsupponat actionem, & actio sit ius. §. 1. Insti. de actio. Accedit, & alia potentissima ratio, quia in d. subrogatione adest clausula, ita ut

litis. Et ob quam extendi possunt omnia narrata in actis, vt in terminis subrogationis ait Sarnensis reg. de trien. q. 14. nu. 7. in fi. eiusdem decisio. ex quibus cessant omnia in contrarium adducta. Nec obstat illa decisio in antiq. 816. quia ibi nec fuerat narrata lis, nec aderat huiusmodi clausula. Præterea hoc etiam placuit dominis, ꝑ vt intelligerem ab aliquo perito abbreuiatore, an propter huiusmodi supplicationem expediri possunt literæ continentis subrogationem ad litem: & in eadem sententia fuit mihi ab abbreuiatore absque vlla difficultate responsum.

PALEOTI.

Cremonen. Præpositura. 3. Aprilis. 1560.

SVMMA RIVM.

- 1 Pars obitum in reseruato mense non probans vtrum ex alijs clausulis capere beneficium possit, ita vt gratia ipsius veniat canonizanda.
- 2 Prouisionem si vnus habeat ab Ordinario, & gratiam à Papa in qua narrauit beneficium vacasse mense reseruato, & sic actor alius per collationem à suo generali factam, & nouam prouisionem à Papa, & sic reus, & possessor, vter debeat obtinere.
- 3 Narratiua vacationem in mense reseruato continens illius narratiua vi expediat litera non pariunt effectum, nisi prius fuerint verificata.
- 4 Reus & possessor gratias suas ostendendo quas tamen nondum iustificauit, non tenetur ad earum iustificationem ex eo quod reus sit & possessor.

DECISIO DXCIII.

Post multa alia dubia proposita in hac causa, dubitauit, an stante collatione facta, à generali in fauorem Felicis, quam tamen Felix non iustificasse præterditur ista noua prouisionem in fauorem eiusdem sub die 27. Decēb. 1554. signata prout in ea, possit Bndictus aduersarius, qui habuit grām à Papa, obtinere. & quia ꝑ obitum in mense reseruato nō probauit, possit ex alijs clausulis capere beneficium ita vt illius gratia sit canonizanda in præiudicium fratris Felicis, cum ipse etiam habeat prouisionem Ordinarij sub die 13. Martij. 1559. & habet gratiā si neutri sub die 3. Maij. 1559. & Benedictus probare de se sibi incumbētia, & dare copiā prouisionis Papæ cum alijs necessarijs: ꝑ Felix habebat duas prouisiones, prima collationem sibi factam à generali, deinde nouam prouisionem à Papa, & erat reus, ac possessor: Benedictus aduersarius actor habebat gratiam à Papa, in qua narrauerat beneficium vacasse in mense reseruato, deinde habebat prouisionem Ordinarij, postremo gratiam si neutri: & quoniam Felix non videbatur mihi nūc plenè iustificasse gratias suas, idcirco dubitauit, vt supra in punctis motis ex decisi. aliās habita in causa Cordubē. beneficij coram Quiroga die 21. Aprilis. 1559. quæ videbatur facere in fauorem Benedicti: verum Rota contrarium hic probauit, quia cum Benedictus ꝑ vacationem in mense reseruato narrauerit, & super hac narratione expediuit literas, non potest obtinere, nisi ante eas verificet, aut nouas expediat, vt notū est: illa autem decisio coram quiroga procedit, quando reus merè est intrusus, & nullum ostendit titulū: in casu autem nostro Felix ꝑ ostendit suas grauias quas licet nondum iustificauerit, tamen non tenetur, cum sit reus, & possessor: aliās sequeret reū teneri iustificare gratiam suam ex sola ratione actoris de

mente reseruato. Itaque donec Benedictus plenè non iustificat aliquam ex tribus gratijs suis, Felix qui est reus & possessor, in tuto est, nec ad aliud interim tenetur.

PALEOTI.

Romana hereditatis de Comitibus.

26. Aprilis. 1560.

SVMMA RIVM.

- 1 Iure directo antequam quis petat hereditatem si sciebat factos codicillos quos nunc produxit agens, an nunc obliqua via agere possit.
- 2 Testes alijs adminiculis concurrentibus, an probent partē habuisse scientiam de factis codicillis, quod à parte fuit aduersa negatum ob absentiam diutinam in militia.
- 3 Deposito testis, quæ nihil quo ad rē commodi adfert inanis, est, & frustratoria.
- 4 Testes nihil concludentes, vel etiam aliquid concludentes si fuerint singulares in dicto suo, probant prorsus nihil.
- 5 Lex finalis. C. de codicillis, exorbitans est, & rigorosa, & ideo restringenda præsertim, vbi agitur de priuando aliquo iure sibi competenti, in quo etiam strictius procedi solet.

DECISIO DXCIII.

Opponebatur Dom. Torquato, quod ꝑ antequam petijisset hereditatem iure directo, sciebat codicillos, quos nunc produxit, factos fuisse, & ideo nunc cum aliquo remedio agere non posse, ad dispositionem l. fina. C. de codicil. de qua supra in hac eadem causa sepe fuit disputatum: quare nunc dubitauit, an ꝑ testibus infra scriptis ac alijs adminiculis constaret, Dominum Torquatū habuisse notitiam istorum codicillorum: conclusum ab omnibus fuit non probare hanc scientiam: Nam primus testis pro parte Dom. Torquati loquitur de auditu, & quamuis dicat se credere, quod aliās sufficere solet in teste producto, aperte l. consil. 50. numero 60. in primo, l. consil. rubr. de iurciur. nume. 9. Aym. consil. 101. num. septimo, tamen quia subiungit deinde rationem ex auditu nihil probaret, etiam quia pars cum producendo videtur probare eius personam, non autem dicta. Aym. de antiq. tempo. in prima parte, numero 107.
 3 ꝑ Tertius testis nihil deponit quoad rem: quintus deponit de publica voce & fama in Castro Polo: sed nō probat Dom. Torquatū fuisse in Castro, immo pars aduersa præsupponit cum fuisse in Germania. vltimus testis qui est primus contra Dom. Torquatū, non concludit necessariō, quia prius loquitur de altero testamento, & non de codicillis: & licet deinde in fine videatur dicere aliquid de codicillis, tamen non infert se habere quare ex his dictum fuit testes nihil concludere. secundo dicebatur ꝑ licet etiam concluderent, tamen omnes esse in dicto suo singulares. Vltimo considerabatur illa ꝑ lex fina. esse exorbitans, & rigorosa, & restringenda, vt per Castren. & Corn. 161. numero quinto, & decimo quinto, hicque agitur de priuando iure sibi competenti, in quo strictius etiam procedi solet. Rota in antiq. 21. de dolo & contuma. Felyn. capitu. quoniam ꝑ portō, vt lite non contesta. nume. decimonono, & sequen. consilio centesimo quinquagesimo quinto, nu. 4. in 4. cætera alia adminicula nihil concluderent, vt etiam supra in præcedenti propositione huius causæ sub die 23. Iunij. 1559. dictum fuit.

Romana domus de Infessuris. 26. Aprilis. 1560.

S V M M A R I V M.

- 1 Sententia quæ per contradictas transiit in rem iudicatam in spolio potest reuocari.
- 2 Probans possessionem patris sui suspensio petitorio vtrum illi obstat sententiæ contra illum lata in fauorem partis aduersæ.
- 3 Executione sententiarum subsequuta per adeptam possessionem partis aduersæ, noua commissione in possessore opus est.
- 4 Committens causam in petitorio si obtinuit expensas referuare in fine litis attendita paupertate, videtur admisisse rem iudicatam.
- 5 Taxa bonorum controuersorum in fauorem vnus partis facta à iudice, an probet possessorium intentatum, & obtentum.
- 6 Possessio nouiter deducta nouo etiam remedio indiget, & noua commissione.
- 7 Spolium si sit duplex, vnum antiquum, aliud nouum, si sententiæ lata fuerint super secundo spolio in fauorem vltimi spoliatoris pars primò spoliata est audienda.

DECISIO DXCV.

Marius agens spolio contra Amodæos obtinuerat primum sententiam coram D. Aud. Cameræ, deinde Amodæi obtinuerunt tres sententiæ conformes latas à tribus Card. reuocantibus sententiâ Aud. Cameræ, Amodæos restituendo in possessionem, à qua eiectione fuerunt & ob illâ sententiâ Aud. Cam. quæ per contradictas in rem transiuerat iudicatam, & ita deinde semper in possessione permanserunt: Marius postea commisit causam in petitorio bo. mem. Fabio Decano, à quo sententiam fauorabilem retulit, quæ deinde à Domino Chiffanen. fuit reuocata in fauorem Amodæorū: nunc pendente causa appellationis coram me, post varia dubia proposita, & decisa coram Fabio, & Chiffanen.

- 1 Marius examinavit aliquot testes & probantes possessionem patris sui (nam suspendit petitorium) hincq; ego dubitavi, an illi obstat sententiæ late in possessore à Card. Rotæ conclusi eas illi obstat, quoniam non agitur & nunc de executione illarum sententiarum, quia iam habuerunt executionem, cum Amodæi sint in possessione, & nunc tantum excipiant ante illum, vnde absque noua commissione super hoc iudicio possessore non videtur ille audiendus. Præterea & cum ille committendo causam in petitorio obtinuerit expensas referuare in fine litis attendita paupertate, videtur admisisse rem iudicatam: & quod magis est, cum Dom. Chiffanen. & taxauerit, satis videtur in Rota cognitum fuisse de illo possessore. Non ob igitur, quod dicebat Marius, sententiæ extra Rotam non considerari, nisi appareat de iustitia illarum: quoniam verū id est quoad dandum illis executionem, quæ non petitur, cum Amodæi eam habuerint, & sint in possessione. Secundo non possunt dici illæ sententiæ tunc iniustæ fuisse propter testes nunc examinatos à Mario, quia & hæc non uæ sunt possessiones, quæ nouo remedio indigent, & noua commissione. Vltimo cum Dom. Chiffanen. taxauerit expensas, & Marius eas faceatur in sua commissione, videtur frustra nunc experiri velle hoc remedio: & dictū tñ fuit, quod si Marius probaret duplex fuisse spolium, alterum antiquum commissum ab Amodæis contra patrem suum,

alterum nouum commissum à parte contra Amodæos, & sententiæ latas à Card. in fauorem Amodæorum fuisse super secundo spolio, non autem super primo, esset audiendus: hæc tamen Marius hoc non probauit, quinimmo ex actis apparebat sententiæ Card. latas fuisse super spolio, quod Marius ex persona patris sui iniectauerat.

PALEOTI.

Calaguritan. vnionis. 10. Maij. 1560.

S V M M A R I V M.

- 1 Testes deponentes, quod propter vnionem oriuntur multa scandala, & grauamina, & ea cessante vigeret pax, & tranquillitas, an ob id debeat reuocari vnio. Ea q; non ad vnionem reuocanda à longo tempore institutam vide num. seq.
- 2 Vnio instituta iam à ducentis, & amplius annis non ita rite obseruari potest, vt tanto temporis spacio in ea aliquid mutationis, aut scandali non oriatur, & ob id non est dissoluenda.

DECISIO DXCVI.

IN dubio nunc proposito inter cætera nunc præsupponebatur, quod præter ea, quæ aliàs proposita fuerunt sub die 19. Febr. testes de fremaior deponuntq; propter vnionem oriuntur multa scandala, & grauamina, & cessante vnione vigeret pax, & tranquillitas, cū alijs multis quorum copia data fuit, an hoc mediante proueniat ab ipsa vnione, vt ipsa sit reuocanda? nihil conclusum fuit. Nam aliqui ex dominis sentiebant & hæc non fuisse re ad reuocandam vnionem, quoniam licet lex non permitat immo prohibeat cum quomodolibet ex contentu hominum videamus oriri sæpius alterationes, & dissidia, tamen nemo dicit conuentum illum esse dissoluum: his addebam, quod sententiæ lata in partibus ab Auditore in fauorem vnionis, præbet magnam præsumptionem, cū aduersarius notos habeat mores diuersos: deinde & quia hæc vnio fuit instituta iam ultra annos 200. iuxta quod spatium nihil mirum si tam longo intervallo orta fuissent aliquot scandala: & tamē quia agitur tantum de notoria iustitia sententiæ late per Dom. Chiffanen. prout aliàs conclusum fuit: verum alij contra, quia testes de fremaior iuxta præsupposita in puncto, clarè videntur loqui, dixerunt dubium restringendum esse, an causa vnionis fuerit principaliter propter decimas: & quod super his testes deponunt, an sit considerandum in conflictu testium vtriusque partis, quæ præualeant.

PALEOTI.

Spoletan. bonorum. 10. Maij. 1560.

S V M M A R I V M.

- 1 Quantitas fructuum perceptorum à spoliatore si non precisè probetur, vtrum spoliato iuramentum sit deferendum in litem, & supplementum plenæ probationis.
- 2 Spolio cum agitur absurdum esset recurrere in eo pro fructuum liquidatione ad iuramentum cum sit nulla per testes liquido requireretur, quæ est res mali exempli. Secus est in alio casu quodam fortiori, vt est subuersio, incendium, & similes, num. seq.

DECISIO DXCVII.

Robatū fuerat in actis, cōitatē, & hoies Sperelli obtulisse fructus, & spoliasse hæredes de Balionibus, quia tñ precisè non probatur quantitas fructuum, dubitavi, an in casu de quo agitur sit deferendum iuramentum in litem: & quamuis de iure multa vtrinq; probabiliter deducerentur, tamē in casu proposito, ac de stylo placuit dñis non esse deferendū iuramentum in litem: quā tñ cū agitur spolio, & quotidie hæc materia nobis sit præ manibus. absurdum esset in liquidatione fructuum in cā spoliij recurrere ad iuramentum: ita enim nunq; magis necessaria esset liquidatio per testes, & res mali esset exempli: secus & fortè dici posset in casu aliquo fortiori, veluti submersio nauis, incendio, & similibus: mandantur igitur mihi, vt perquiram aliunde probationem huius rei, & demonstrationem.

PALEOTI.

Ciuitatis Castelli. 10. Maij. 1560.

S V M M A R I V M.

- 1 Copia instrumenti non fideliter data concurrente dubio super re, parum aut nihil concludi potest.
- 2 Statutum tollens actionem quo ad petitionem adæquationis, vtrum etiam tollat actionē principalē quoad bona.
- 3 Bona petere filijs adhuc superstitē patre, an liceat de iure, & honestate.

DECISIO DXCVIII.

Super dubio proposito nihil fuit conclusum. Nā copia instrumenti non erat fideliter data quoad rem, & iā dubitabatur, an licet statutum tolleret actionem quo ad petendā adæquationē, & tñ sit et sublatā actio ipsa principalis quoad bona? aliud enim est petere bona ceteri mari ac æqualiter diuidi: aliud est petere bona quæ futura erant fratrum Venturæ, & Iulij si æstimatio facta fuisset. videnda etiam est petitio fratrum, an sit quoad æquationem, an quoad bona vigore concordie: nam si est quo ad bona, statutum non videtur obstat & cum ipsi non potuerint petere bona viuente patre, & non valenti agere non currit præscriptio: aliàs proponitur.

PALEOTI.

Senen. pecuniaria. 10. Maij. 1560.

S V M M A R I V M.

- 1 Res dubia aliquando clarescit ex cedulis, & missiuis, absq; multis indicijs cui iuncta fuerint veracium testium depositiones.
- 2 Pecuniæ numeratæ à Thefaurario Regis vtrum ob id Regis esse præsumantur, vt pecuniæ à Thefaurario Card. numeratæ ipsius Card. dicantur ex præsumptione.
- 3 Pecuniæ in dubio eius fuisse præsumuntur qui eas soluit.

DECISIO DXCIX.

Quoniam in vltima propositione huius causæ præsuppositum erat, pecuniæ fuisse Card. nunc dubitavi, an ex deductis censerentur fuisse Regis, aut Card. res visa fuit omnibus clara tum ex cedula, tñ

ex litera missiua ipsius Card. tum etiam ex testibus qui probant ibi fuisse Thefaurarium Regis, qui expendebat pecuniæ Regis: pecuniæ & autem de quibus agimus, fuerunt numeratæ à Thefaurario Card. ergo præsumuntur & illius fuisse, quia in dubio censetur esse illius, qui soluit, neque vsquam probatur, quod pecuniæ Regis per uenerint ad Thefaurarium Cardinalis easque exegerit à Thefaurario Regis: dixerunt igitur domini mandatū aliàs decretum à Dom. Fabio, esse relaxandum, & cautionem aliàs præstitam à Card. esse remittendam, & abfoluendam.

PALEOTI.

Vrgellen. parochialis de Agramanti. 17. Maij. 1560.

S V M M A R I V M.

- 1 Collusio qualis esse debeat procuratorum partium litigantium, vt impedire sententiam possit in vnus fauorem latam.
- 2 Deducta in actis informationes facile suspicionem de collusionem iudici parare possunt.
- 3 Iura si producta fuerint ex quibus probetur sententiam non ita fuisse proferendam prout fuit, ostendunt haud dubiè collusionem intercessisse, & ob id talis non mandabitur executioni sententiæ.

DECISIO DC.

Fuerat olim lata sententiæ de anno 1553. cuius nunc petebatur executio coram me, quia pars præcedebat per collusionem: idcirco dubitavi, an ex deductis & constat de tali collusionem, quæ impediatur executionem sententiæ late in fauorem Hieron. contra Domitium: hoc dubio proposito pensionarij nonnulli præterentes agi de interesse illorū, ne detur executio illius sententiæ, protestati sunt oēs esse audiendū: & quā ex deductis informationib. magna extabat suspicio collusionis, idcirco placuit, vt videatur de bono iure, an illa sententiæ sit rectè lata, an verò per collusionem, & tunc ostendendum erit aliqua adesse iura ex quibus non ita erat ferenda, sicq; non mandabitur executioni: alioquin si nihil respondebitur, tollatur suspicio collusionis.

PALEOTI.

Romana spoliij domus. 17. Maij. 1560.

S V M M A R I V M.

- 1 Filius eiectione domo paterna vna cum matre à fratrib. primi matrimonij vtrū instrumenti dotalis vigore debeat restitui ad statum in quo erat mater tempore quo fuit eiectione, hæredes matris existent.
- 2 Mater quando sibi causam possessionis mutasse dicatur ob ius sibi competens ratione suæ dotis.
- 3 Animum mutandæ possessionis non requiritur necessario declarare, nisi noua causa superuenient.

DECISIO DCI.

Proposui dubiū idē quod est supra quarta Martij. Nā Iulius post mortē patris infans cū matre sua fuerat eiectione à domo ab alijs fratrib. suis ex latere patris: & cum produxisset instrumentum dotis matris suæ, quæ rebam, an esset restituendus ad statum, in quo erat mater tempore, quo fuit eiectione, cum ipse illius sit hæres? domini

domini distinguebant: quod aut mater permanfit in domo post mortem mariti simul cum Lactantio, & Honorato suis filiis, & hæredibus patris, & tunc in eorum præiudicium non videretur mutare sibi possessionem, sed potius continuasse cum his prout antea videtur iure familiaritatis: sed hic non est casus noster, quia filij seorsum habitabant in ciuitate Tiburtina, & mater sola cum Iulio filio permanfit in domo, & tunc videtur sibi mutasse causam possessionis ob ius dotis sibi in causa competens. Dec. consil. 400. nu. 5. Curt. iun. consil. 160. nu. me. 35. & seq. Nec est necesse declarare hoc casu nimirum 3. animum mutandæ possessionis, iuxta consil. Socini 131. in 1. nam id nō feruat Rota, sed mutatio præsumitur supueniente noua causa. Dec. consil. 400. Crescen. 169. & ita alias decisum in causa Hispanen. præstimonij, die 22. Apr. 1558. corā Fabio Decano, & in terminis Achil. 4. de cau. posses. & propr. An autem hoc casu magister Alphonfius modernus possessor domus si offerat Iulio eandem pecuniam pro qua prædicitur fuisse hypothecata domus matris suæ, possit illam à restitutione liberare: nō fuit quicquam decisum, quia extra punctum. Sed domini sentire videbantur hoc sufficere, quod Iulius nō potest prætere mere maius interesse quam capiat dos matris.

PALEOTI.

Asmaten. spoliij, & Clusin. 17. Maij. 1560.

SVMMA RIVM.

- 1 Spoliator qui in contrarium tulit sententiam statim ceden do vtrum sibi reseruare possit ius in re principali.
- 2 Pars vtrum ad fructuum liquidationem sit obligata nulla ipsius antea in sententia facta mentione.

DECISIO DCII.

Tvleram sententiam contra And. Sachetū in spolio, qui statim cessit reseruato sibi iure in negotio principali, & de partiū cōsensu fuit iterum in iurisdictionem meā concordatum: nunc cum illi de Vbaldis aduersarij peterent remissoriam pro liquidationib. quibusdam: Sachetus autem ꝑ ad eam nō teneri dicat, quia non erat comprehensa in sententia, immo instat, vt produceret in negotio principali conclusum fuit, vt daretur Vbaldis remissoria pro liquidandis fructib. & damnis, facta obligatione à Sacheto de soluendo id quod liquidatum fuerit, quatenus comprehenditur in sententia.

PALEOTI.

Perusin. bonorum. 17. Maij. 1560.

SVMMA RIVM.

- 1 Compromissum & laudum, an obstent spolio agenti mandato compromittendi via iuris tantum facto, promisso autem iuris, & facti.
- 2 Causa in laudo expressa falsa existente, an ob id laudum adhibeatur.
- 3 Compromissum factum de rebus ecclesiæ absque Pontificis maximi consensu, & auctoritate fieri non potest, maxime vbi timetur de futura alienatione.
- 4 Laudo nullo existente spoliatus agere contra spoliatorem potest.
- 5 Ratificatio rectoris non potest fieri aliqua etiam laudo intercedente in præiudicium successoris.

- 6 Laudum latum ordinarij auctoritate vtrum ecclesiæ suæ præiudicare possit, ita vt cadat à sua possessione.
- 7 Mandatum ex parte rectoris factum non ecclesiæ, ipsi ecclesiæ præiudicare non debet, vt nec laudum.
- 8 Causa falsa expressa non debet vitari, nisi sit expressa etiam error iuris.

DECISIO DCIII.

Augustinus Cordua agebat spolio nomine ecclesiæ rōne cuiusdam māsi, qd olim in fundatione ecclesiæ illi fuit relicto: Michael Cinelli modernus possessor mansi varijs rōnib. prætendebat eū excludendum, & inter cæteras, rōne cuiusdā laudi super hoc negotio prolati: propterea proposui dubium, ꝑ an compromissum, & laudum obstent Augustino agenti spolio: ꝑ negatiua, quod laudū nō obstet, adducebatur primo, quia mandatum ad compromittendum erat via iuris tantum: compromissum autem fuit factum tam de iure quā de facto. Secundo ꝑ quia causa expressa in laudo dicebatur esse falsa, & ideo nullum laudum. glo. & Bar. l. 15. de acquiren. hæredita. l. edita. col. 3. C. de eden. Tertio quia ꝑ compromissum fuit factum tā de iure, q̄ de facto sup reb. ecclesiæ qd non pōt fieri absque auctoritate Papæ, cū inde seq. possit alienatio. Abb. c. cū parte. nu. 18. de reb. ec. non alic. Soc. cōf. 18. nu. 34. & seq. in primo. Feret. cōf. 102. nu. 45. cū igitur ꝑ laudum sit nullū, non obstat quominus agi possit spolio. Abb. c. cum causa, numero quarto, de offic. delega. Dec. consil. 125. col. fina. Aym. consil. 124. ꝑ Nec hoc casu sufficit ratificatio rectoris in præiudicium successoris. Socin. d. consilio 105. numero 309. in principio. Mohed. 91. Verum ꝑo contraria parte dicebatur, has obiectiones procedere in petitorio, nec hic locum esse spolio. c. veniens. de transac. capitu. primo, de solut. cum facto suo, & iusta causa videlicet ex ꝑ laudo lato auctoritate ordinarij ecclesiæ ceciderit à possessione sua. Lap. al. leg. 52. Alexan. consil. 92. numero quinto, in primo. præsertim cum transferit in iudicatum. Rot. de ord. cognit. prima, in antiq. Iaf. §. nihil commune, numero 43. & facit Ruin. consil. trigesimo septimo, num. octauo, in primo. Nam respondebatur & particulariter primo fundamento, id ex facto tolli: ꝑ quoniam mandatum id fuerit ex parte Cinelli, non ex parte ecclesiæ, qui Cinellus non contradixit, immo approbat omnino laudum. Ad secundum dicebatur non præsupponi nūc causas esse veras aut falsas, quia hoc pendet ab alia cognitione, quamuis ꝑ hæc falsa causa expressa non debet vitari, nisi sit expressus etiā error iuris. Rot. in antiq. de sequest. pos. & fruct. prima. Ad vltimum respondebatur hoc procedere in petitorio, & etiā vbi probaretur iniquitas, aut animus vere sequutus ex hoc laudo: sed interim non dēt esse locus spolio. ex his igitur nihil firmatum fuit, cū aliqui ex dominis non vidissent causam, & aliqui nō essent omnino concordēs: dictum fuit, vt si fieri posset cā componeretur: alioquin videretur, an stante laudo, & exactio ne census ab Augustino, seu illius procuratore, iuxta ꝑo lationem laudi dicatur Augustinus sibi præiudicare, vt agere possit spolio.

PALEOTI.

Messanen. illegimitatis. 2. Maij. 1560.

SVMMA RIVM.

- 1 Coniuncti in secundo & tertio gradu possunt cum dispensatione matrimonium contrahere.

- Et an nati ex tali contracto matrimonio dicantur naturales, & legitimi, ita vt succedere possint in Baronia. num. sequen.
- Dispensationem obtentam in matrimonio inter coniunctos contracta si negetur, an ista ex temporis diuturnitate, & scripturis probari possit.
- Tempus quale sufficiat, & requiratur ad matrimonij dispensationem validam confirmandam.
- Dispensatio in matrimonio coniunctorum an concernat materiam profanam, vel spiritualem.

DECISIO DCIII.

FVerat contractū matrimonij de anno 1464. inter coniunctos ꝑ in secundo, & tertio gradu, extabatq; supplicatio signata super dispensatione huius matrimonij, simulque mandatum de dispensando de eodē anno confectum, literis expeditis directis Archiepiscopo Panormitano, vt dispensaret quatenus ita esset prout in eo narrabatur: Nunc ꝑ Andreas prætendebat natos ex illo matrimonio fuisse illegitimos, & consequenter in capes cuiusdam Baronie, quia nunquam reperiebatur concessa dispensatio. Contra autem aduersarij prætendebant, tum ꝑ ex longinquitate temporis, tum scripturis productis: quapropter dubitavi, an deducta sufficiat ad ad probandam dispensationem: aut saltem ex his sint dā dæ compulsoriales speciales, ac remissoria. Rota respondit ea non sufficere, cum duo tantum sint iura in forma videlicet simplex dispensatio. Rota in antiq. 18. de i. scrip. trad. Paris. consil. 57. nu. 50. & seq. in 4. Ægid. 609. in fi. ꝑ nec sufficit tempus 90. annorum cum omnino requirantur ad minus 200. Innoc. c. veniens. num. 2. de verbo. signifi. Afflic. 245. nu. 4. Dec. consil. 322. nu. 210. Aym. consil. 146. nu. 3. facit c. non debet. in fi. de consangu. & affia. Barba. consil. 27. col. fi. in primo. Quoad secundā partem dictum fuit dandas esse compulsoriales, & remissoria, ꝑ quia materia est profana, & articuli releuantes, & sumus idoneus ex alijs scripturis productis, licet non sint in forma probanti.

PALEOTI.

Roman. de Comitibus. 2. Maij. 1560.

SVMMA RIVM.

- 1 Sententia lata, que prætenditur nulla, an ex codicillis confirmari poterit in fauorem partis codicillis inmitentis.
- 2 Sententia licet nulla iusta tamen vbi fuerit confirmari potest.
- 3 Probabili esse in ignorantia, & ignorare re ipsa plurimum differunt.
- 4 Codicillis confirmantes testamentum cui pars dicitur renunciaisse, an illi prodesse possint.

DECISIO DCV.

Quarebam ex codicillis vltimo loco productis quorum copia datur, an competat actio ad fideicommissum, quæ sufficit in casu de quo agitur in hoc dubio: tria obieiebantur Dom. Torquato. primo, quod ꝑ ex his codicillis non potest confirmari sententia alias lata ab Aud. Camera, quæ prætendebatur nulla: 2. Verum domini hoc nihili faciebant, quoniam ꝑ sententia nulla si tamen iusta, solet confirmari. Pereg. 95. Achil. 6. de re iud. secundo obieiebatur Dom. Torquatum non fuisse in probabili ignorantia, & quamuis ille diceret

supra fuisse decisum in eius fauorem non probari illius scientiam, tamen domini dicebant ꝑ aliud esse cum queritur, an fuerit in probabili ignorantia, prout requiritur, & ideo de hoc alias posse dubitari. Tertio opponebatur ex illis codicillis nihil dari Dom. Torquato, neq; ei tribuat nouam actionem ꝑ cum iste confirmet testamentum cui ipse iam censetur renunciasse, cumque agendū sit ex confirmatione non ex confirmato, ideo ei nihil iuris competere ex his codicillis: aliqui tamen dicebant hos esse omnino diuersos. Aym. consil. 100. nume. 1. & sequen. & satis esse ex his tolli id impedimentum, vt non censetur renunciasse huic vltimæ voluntati: nihil firmatum fuit: quia materia videbatur satis difficilis, & diu rius expeditur.

PALEOTI.

Carthagin. iurisdictionis. 27. Maij. 1560.

SVMMA RIVM.

- 1 Iurisdictionis præpositi qualis sit in punctuando absente Oeconomo, & an ea etiam simpliciter vti possit. Præsertim vbi citalis facultas dicatur de iure communi competere. nu. seq.
- 2 Falsus in iudicio, quod sibi obistere potest vbi tamen veritas est in contrarium ex eo leditur nequaquam.

DECISIO DCVI.

CVm Præpositus peteret sententiam latam à Domino Caputaquen num à me simpliciter confirmari posset: Capitulum autem diceret sententiam fouendam eo quod sententia multo plus ei tribueret, quod ipsum in responsione sua ad 4. position. affirmaret. Propterea dubitavi, an sententia esset in hac parte confirmanda, ad quam ꝑ Præpositus se referebat: dixit fatis clarum esse competere Præposito ius mandandi, siue punctuandi, non solum deficere maiore domo, sed etiam simpliciter, & iure proprio, quod satis constat ex illa declaratione Episcopi: tum etiam quia ꝑ in hac eadem causa coram Dom. Caputaquen. & coram me firmatum fuit hanc facultatem competere ipsi Præposito de iure communi. Non obstat quod Præpositus in illa ꝑ sua responsione videatur fateri hoc sibi competere in defectu maioris domus: nam cum veritas sit in contrarium, confessio illa nihil nocet. Ægid. 641. in 4. fallen. deinde illud est argumentum à contrariio sensu, quod hic non procedit, cum de iure communi hoc ius pertineat ad Præpositum, & ita inclusio vnius non sit exclusio alterius, quod competat alio modo, quàm expressum sit, vt ꝑ Dec. consil. 11. in 3. colum. & 110. cuius argum. multis alijs modis responderi solet, vt ꝑ Doc. in l. 1. de of. eius &c.

PALEOTI.

Vrbeuetan. Castri Castilionis. 27. Maij. 1560.

SVMMA RIVM.

- 1 Vtra partium, an actrix, vel rea si deperdita acta causa præsumantur ad earum exhibitionem teneatur.
- 2 Nullitatis causam committens pars cum clausula quam & quas sententia q̄ nullitatem ex registro perfecto probans in casu deperditionis actorum, an teneatur ad actorum exhibitionem, vel pars aduersa.

- 3 Intentionem suam satis probans ex parte sua contrarium probare volentem astringit ad probationem requisitam.
- 4 Intentione partis non satis fundata ex productione registri vtrum requirant pleniorum actorum coram iudice exhibitionem.

DECISIO DCVII.

Q Verebamur quæ ex partibus teneatur exhibere acta, quæ præterduntur deperdita in casu de quo agitur: Vnus ex dominis dicebat hoc pertinere ad Monalden. qui voluit impugnare sententiam Mohedani quæ habuit effectum, & eius vigore Dux fuit missus in possessione: alius dicebat immo hoc incumbere Duci, quod Monalden. committant causam nullitatis cum clausula quam & quas, & probant nullitatem sententiæ Mohedani ex registro coram Nic. de Aret. quod est perfectum: tunc igitur cum ipsi ex parte sua satis probent intentionem suam, teneatur Dux qui vult contrarium probare ipsi cedere integra acta si præterduntur ea esse deperdita: Verum alius pro parte Ducis dicebat intentionem Monaldensium non satis esse fundatam ex actis coram Nicolao, nisi et edantur acta integra coram Mohedano: nam cum omnia acta sint coniuncta & connexa, non potest dici aliquid probatum, nisi omnia integra ostendantur, cum ea quæ videntur aliquid probare ex actis coram Nicolao illis addunt, vel diminuunt: nihil conclusum fuit, sed res reiecta ad Calend.

PALEOTI

Auximan. bonorum. 13. Maij. 1560.

SVMMA RIVM.

- 1 Partibus nequaquam in informationibus conuenientibus nihil potest concludi.

DECISIO DCVIII.

Nihil conclusum fuit: nam partes in informationibus non conueniebant, & restringendum erat dubium, quoad cõtrauentionem maritorum. Alij dicebant non venire bona assignata in laudo, prout sunt doctrinæ in terminis. Corn. consi. 89. nu. 12. in 3. Rui. cõf. 122. nu. 20. in 5. & alia rationes adductæ in informationibus pro hac parte, reliqua extra punctum esse.

PALEOTI

Romanen. pecuniaria, seu donationis. 27. Maij. 1560.

SVMMA RIVM.

- 1 Vna partium informante in cuius fauorem videtur inclinare Rota propositio iterato fieri per auditorem potest cum vtriusque partis informationibus.
- 2 Restitutio in integrum ex contractu, quando competat parti eam prætendenti, vel non.
- 3 Cessans in solutione semestre, & eo plus vtrum se excusare poterit nomine moræ tanquam minus diuturna.
- 4 Verbalis oblatio pecuniarum etiam non realis non releuat vbi ipsa præsens pecunia requiritur.

DECISIO DCIX.

Primo proposui hanc causam supra. 15. Martij tunc informante tunc parte D. Cæsaris: & quia Rota sentiebat

in fauorem illius, iterum volui eam proponere datis vtriusque informationibus. Dubium autem hoc erat, an ex contractu de quo in actis, debeatur in integrum restitutio tantis, sententijs alijs latis. Dñi oēs concluderunt non esse locum restitutioni, & quod contractus gestus fuit cum societate, & non cum hospitali, vt expresse dicunt verba contractus. Cum igitur hæc sit societas laicorum quamuis ad vsum hospitalis, tunc & D. Cæsar velle contrahere cum illis pro societate laicorum, dubium non est non esse locum restitutioni, sicut nec locus est purgationi moræ ob pactum resolutionem in contractu, & iuramentum, prout alijs firmatum fuit coram Dom. Iunio & D. Chiffanen. & quauis societas diceret modicam moram tunc duorum mensium, & officiales suos non potuisse illis præiudicare, tunc sicut omnia fuerant alijs decisa contra societatem, & ego nunc rusus legi testes, & attuli mecum in Rotam, cõstabatque societatem vere cessasse in solutione in mense Septemb. 1556. que ad diem 24. Apr. 1557. quo die societas facit verum depositum, & licet testes dicerent, quod de mense Decembr. 1556. quidam ex officialibus obtulerant pecunias duorum mensium præcedentiũ, & ceperant tractare concordiam, tunc illa fuit verbalis oblatio, & vnus ex testibus dicebat stetit per eos quominus concordia perficeretur, & hoc eo magis placuit dominis, quia cum D. Cæsar ita bene meritus fuit de hac societate, non debuit ab illa hoc modo vexari: ideo mandarunt mihi, vt sententias latis omnino exequeretur &c.

PALEOTI

In causa spoliij. 5. Iunij. 1560.

SVMMA RIVM.

- 1 Spolio probato vtrum spoliator excipere poterit contra spoliatum de notorio non iure petentis restitui ob non expressum verum valorem beneficij.
- 2 Acta continentia tractatum de regula de valore si spoliatus valorem verum non in literis expresserit, an officiant restitutioni in integrum per eum petita, Et an huiusmodi regula in spoliij casu procedere posse dicantur. nu. seq.

DECISIO DCX.

Probatum erat spoliũ, tunc sed spoliator excipiebat cõstare notorie de non iure petentis se restitui, eo quod in literis expresserat valorem ad 14. & tunc ibidem in articulis cõtinebatur valere ultra ducetos: cumque dedissent in actis de regula de valore, dubitavi ego, an hoc impedit direxerit restitutionem: dñi concluderunt non impedire, tunc quia huiusmodi regulam non procedunt in spolio, sicut nec regula de publican. nec alleg. Lap. & semel & sepius in Rota fuit firmatum. & ratio est etiam, quia hic potest exprimere valorem de nouo per prouisionem, testes novos, & similes, quibus gratiam suam tuebitur. Vnde interim dici non potest adeo notorie constare de non iure suo, vt sit excludendus &c.

PALEOTI

Rauennaten. terrarum. 5. Iunij. 1560.

SVMMA RIVM.

- 1 Remissoria pro testibus examinandis, ut plurimum datur vbi per se non examinanda sunt illustr. vel senes, & valetudinarij.

- 2 Conquerentes per literas, & alia inditia de aduersariorum potentia, an veniant audiendi.
- 3 Octogenarij testes qui ad curiam adduci non possunt ex indulto iudicis possunt in locis vbi sunt examinari.
- 4 Trimestre super sedetur aliquando ad partis instantiam, que probaturam se dicit velle obiecta aduersarij.
- 5 Examen testium senum, & valetudinariorum remissum ad partes si improbet aduersarius, potest ipsius nomine adiunctus dari examini aut aduocatus, idque ipsius sumptibus.

DECISIO DCXI.

FVerat alijs decreta tunc remissoria dominis de Rasponibus in ciuitate Rauennæ pro testibus senibus valetudinarijs, quoniam deinde pendente causa coram domino Quiroga, illi de Onus aduersarij per quadam literas tunc missiuas & quædam alia inditia conquesti fuerant ob potentiam illorum de Rasponibus, qui fugerant in ostium vbi erant inducti testes, ne amplius examinarentur, sed adducerentur in curiam sumptibus illorum de Onus: nunc pendente causa coram me per subrogationem, cum isti de Rasponibus tunc valde conquererentur se non posse testes suos octogenarios deducere in curiam, & eos interim petire, & propterea dedissent mihi examẽ quoddam extrajudiciale septem, aut octo monachorum illius loci, vbi dicebatur fractum fuisse ostium, qui testes clare deponerent rem quo pacto se haberet in Rasponibus & in hoc nullam fraudem, aut crimen obijci posse: idcirco cum ad instantiam tunc illorum de Onus super perfidiam forsitan per tres menses cum dicebant se iustificaturos ea quæ obijciebant Rasponibus coram domino Quiroga, & tamen nihil vnquam egissent, & in actis illa legitima causa apparet ob quam illi testes senes, & valetudinarij essent prohibendi ibi examinari, & proposita in Rot. mandarunt mihi vt decretũ illud dñi Quiroge moderater, concederemque testes illos ibi posse examinari: tunc si tamen illi de Onus vellent ibi aliquem dare adiunctum, aut aliquem mitti aduocatum qui assisteret examini, hoc concederem sumptibus eorum.

PALEOTI

Florentina Sancti Pancratij. 5. Iunij. 1560.

SVMMA RIVM.

- 1 Mos erat antiquitus, vt Rota consuleret abbreviatores in vsu styli in clausularum exaratione obseruare soliti.

DECISIO DCXII.

Quoniam supra die 11. Mar. fuerat dictum subrogatione Spinelli capere beneficium istud ex verbis, & clausulis illius, nisi forte probaretur stylum in cõtractum esse, vn pars aduersa petijt in Rota, vt dignaretur cõsultare abbreviatores (put olim mos erat) super huiusmodi stylo, quoniam abbreviatores aliter de eo recubant rñdere: placuit hoc Rotæ, cum veritas aliter reperiri non posset, madauitque mihi, vt narrato illi negotio eos cõsultare, & per notariũ causam deinde quod rñderint, in Rota referã.

PALEOTI

Cremonen. Præpositura.

SVMMA RIVM.

- 1 Difficilis quæ probationis esse dicuntur, an per omne p-

- blicam & famam probari possint.
- 2 Præsumptiones & coniecturæ quid in casu difficilis probationis operentur.

DECISIO DCXIII.

Dubium erat ex quo fuerat repertum cadaver in domo coopertum terra, & letamine, die 31. Decemb. 1555. & antea die 24. Nouembris 1555. in qua erat vnus frater Marcus citra vsque ad diem 31. Decemb. qui respectu eius cadaueris à nemine est visus: & quando repertum fuit iam erat detecta summitas nasi, & pellis plantæ pedum, & clauis illius domus reperta fuit per officiales, prout in sententia condemnatoria, in partibus & ex actis dicatur esse in casu ita difficilis probationis quoad tempus mortis, vt sufficiat probatio per famam iunctis alijs adminiculis de quibus alias sub die 9. Maij 1558. fuit probatum: dñi oēs concluderunt nos esse in casu tunc difficilis probationis ex præsupp. 8. in puncto. Primo quia cadauer in domo repertum fuit. Alex. consi. 64. nu. 5. in 1. Secundo quia coopertum terra, & fimo, Sal. l. si quidẽ. C. sol. mat. nu. 2. Tertio quia clauis reperta fuit eo modo quo supra, vnde videtur casus quasi improbabilis nisi per coniecturas, & præsumptiones: an vero hæc sufficiant ad probandam resolutionem de qua agitur: alij sufficere sentiebant iuxta tradita Cassad. per decisio. vltima. de dolo & contu. in fi. Quidam tamen contra, cum hæc etiam alijs præsupposita fuerunt coram Oradino, & contrarium responderit: vnde cum sententia illius fere ex eisdem esset reuocanda, maturius dicebat esse considerandum, præsertim cum ipse nunc abset. Nunc cum coram me duo tantum testes fuerant examinati de publica voce & fama, alij duo coram eo idem deposuissent, itaque dixerunt causam si fieri posset, esse concordandam.

PALEOTI

Romana officij extraordinariatus. 7. Iunij. 1560.

SVMMA RIVM.

- 1 Pacta de computis reuidentis si intercesserint, & pars soluat non restituito officio de quo agitur in estimatione ante remissionem, vtrum ratum sit, quod agitur.
- 2 Termini solutionis summæ satis honestæ tripartito diuidi per cursum triennij solet à Rota.
- 3 Rationibus non in computum adhuc redactis, an possit pars obligata ad restitutionem cogi.
- 4 Pactum appositum contractui pars ipsius non immerito cõtractus dici debet, & nu. 7.
- 5 Officij Curialis venditio sine consensu summi Pontificis non valet maxime si fuerit simulata.
- 6 Bonæ fidei maxime videtur esse conueniens, vt antequam quis dissoluat id in quod obligatus est, primo præmittantur calculationes, & subductiones rationum.

DECISIO DCXIII.

Dubium fuit, an statim instrumentis, & pacto sine veri præiudicio incõtinenti appposito de reuidentis cõputis, & præsupposito et sine veri præiudicio, quod per testes probetur, R. D. Alexandr. tempore locationis non possedisse neque hodie possidere officium, an ex quo nihil conclusit, & obligauit se in forma Camere cum iuramento finita locatione illud liberè restituere, prout in instrumento locationis, teneatur precise ad illius restitutionem, vel saltem ad pretium

DECISIO DCXIX.

Quoniam Garzias ad ostendendum reservationem beneficij de quo agitur, olim probauerat ex varijs testibus se fuisse familiarem D. Fracisci Cardinalis Compostellani S. Iacobi, nunc Rohanus ad tollendam hanc probationem, multa in actis deducerat quæ ego in puncto præsupposui, & ita dubitavi, præsupposito per testes probari quod familiares omnes illorum Cardinalium de quibus ipsi deponunt, describantur in libris expensarum tinelli, & quod dominus Garzias inter libros qui reperiuntur Cardinalis Compostellani non reperitur descriptus, licet aliqui ex familiaribus domini Francisci Episcopi reperiantur: an ex hoc, & ex vno ex testibus dicti Garzias ut ex alijs pro parte Antonij examinati, & litteris Michaelis de Meta præfecti expensarum domus dicti Cardinalis quorum copia datur, aut tollatur, aut elidatur probatio aliâ facta pro parte Domini Garzias, ita ut cesset reservatio in casu de quo agitur: Do mini omnino nihil firmarunt. Aliqui præ dicebant has propositiones Rohani licet non sint omnino conclusiones, tamen multum vrgentes præsertim in materia ista, vbi aliâ etiâ Rota ex varijs argumentis suspecta est non dicendo fraudem in hac resignatione negari. Non enim potest quin isto modo deducta multum mouere debeât animum cuiusque iudicis, & præsertim cum ille qui scripsit libros familiarium Cardinalis, iureiurando affirmet per litteras suas Garziam non fuisse in eo numero. Alij autem contra, quoniam Garzias intentio plenè probata est ex testibus suis, quorum probatio non tollitur ex libris productis, quoniam deficiunt libri aliquorum mensium, & sic non sunt integri. Nam de anno 1542. defuit mensis Februarius, & Decembris: deinde hi libri non sunt de substantia ad probandam familiaritatem, cum possit quæ esse vnus familiaris, licet non comedat in tinello, sed alibi expensis Cardinalis. Sarnen. d: impet. per obitum famil. q. 15. Præterea quia in scribendis libris potuit esse error scribentis, qui omiserat ista: sic etiam responderunt ad alteram missiuam, quod litera illa referat se ad libros, & quod cum sit epistola priuata non probat nisi contra scribentem. Quoad testes etiam dicebant, quod eos non concludere cum volent deponere de negatiua, & testes contrarij clarè probent affirmatiuam. Inter his igitur dubitationes Rota mandauit ut causa omnino componatur, videlicet dando titulum beneficij Garzias reservato regressu Rohano, per cessum vel decessum Domini Garzias: & dimidia fructuum loco pensionis interim detur Rohano cum dimidia fructuum perceptorum: quod si concordia sequi non poterit, tunc voluit ut referam illis testes in Rota, examinatos pro parte Garzias, quoniam si dicunt ratum vidisse eum comedentem in tinello, dubitabant probationem illius clisam esse: Alioquin si fecus, cum tinellus non sit de substantia familiaritatis: voluit autem ut consideretur, an certè percuciat tempus 1541. & 1542. si quidem mandatum Garzias ad resignandum fuit de anno 1542. 28. Decembris. Nec erant consideranda an his temporibus Garzias fuerit familiaris, &c.

PALEOTI.

Legionen. Canonici. 14. Iunij. 1560.

SUMMARIUM.

1 Examinatus coram iudice compulso incompetenti causa iurisdic-

2 causa in Rota & inhibitum de more, post inhibitiones reperiebatur Cardinalem carcerasse canonicum in castello, & quosdam alios beneficiatos, unde dubitavi an hæc dicerentur attentata? Rota conclusit nemine discrepante hæc esse attentata, cum commissa causa fuerit generalis super iurisdictione, correctione, rebusque alijs, & cum postea Episcopus solus processit, dubium non est eum cotrafecisse, & ita attentasse. Nec obstat quod dicebatur extare pro Episcopo ius commune quia est potius contra Episcopum, & nulla videtur conformis iuri communi, cum non liceat Episcopo absque capitulo procedere. c. irrefragabili. de offic. ord. & in c. cum potest, de re iud. Rot. in nou. 466. Anchar. Franc. c. non est, de consuet. in sexto Hostien. & 10. And. c. cum primo, de excess. prælat. & hæc seruari à Rota tradit Achill. prima de Episcop. Nō t̄ obstat quod potuerit etiam in illa carceratione adesse consensus Capituli: Nam id non præsumitur nisi probetur. 3 Non obstat quod bulla respiciat solennitatem iudicij, quæ in carceratione non requiritur, cū in criminalibus incipi possit à captura ne interim delinquens aufugiat. 4 Bar. l. si longius. §. filius, de iudi. Nam respondetur quod prohibeatur Episcopo ne solus corrigat, prohibetur, & omne id ex quo ad hanc carcerationem potest perueniri. Hæc autem omnia firmata sunt circumscripto capite si Episcopus ante Innocentianam fuisset in quasi possessione procedendi sine Capitulo. Præterea an ius commune omnino assistat Episcopo aut contra, non fuit plene firmatum, sed ita obiter dictum.

PALEOTI.

Salamantin. de Babila fonte. 14. Iunij. 1560.

SUMMARIUM.

1 Familiares si dicantur Cardinalium qui reperiuntur descripti in libris expensarum tinelli, vtrum alij in illis non descripti non hoc obstante dici possint familiares. 2 Litteræ præfecti expensarum, aut æconomij familiarium, & domesticarum expensarum iuncta testium affirmatione aliquem esse familiarem Cardinalis probare possint sufficienter. 3 Propositiones aliquando licet non sint omnino concludentes, vrgentes tamen esse possunt, & ob id considerabiles. 4 Iuramentum describentis matriculam familiarem vel non alicuius prælati. 5 Libri Calculatorij rationum domesticarum cum non sunt integri, & vtpote in quibus aliquorum mensium rationes, & computa desiderantur, non obstat asserenti se familiarem prælati alicuius ratione reservationis prætensa in beneficio iure familiaritatis. 6 Verus familiaris quispiam dici potest prælati licet non commendat in tinello & non sit descriptus in libro rationum domus, & expensarum, & ideo huiusmodi libri non sunt de substantia probationis requisitæ familiaritatis. & num. 10. Idem, maxime cum error scribentis, & multa omissis in huiusmodi libris frequenter accidere solent, num. seq. 7 Priuata epistola missiua non probat ordinariè nisi contra scribentem. 8 Testibus negatiuam deponentibus non fidentur vbi affirmatiuam alij testes ex aduerso examinati comprobauerunt in facto, & id quidem clarè. 9 Conuictus & commestio in tinello non est de substantia probationis aliquem esse familiarem prælati.

PALEOTI.

Legionen. Canonici. 14. Iunij. 1560.

SUMMARIUM.

1 Examinatus coram iudice compulso incompetenti causa iurisdic-

fuit, vt videantur libri illorum de Venturis, an faciant mentionem de pecunijs illorum de Castarellis: igitur verisimile est si Castarellus ei soluit aut deposuit aliquod scriptum in his libris reperiretur ibi: quod si nihil in his de Castarellis, inuenietur, videndum erit, an Castarellus probet stylum mercatorum qui prædicitur: & deinde ego dubitabo, an ex stylo probato, & alijs coniecturis illorum de Castarellis tollatur, aut elidatur hæc præsumptio: nã circumscriptis libris stylo, & coniecturis domini sentiunt, pecunias esse illorum de Venturis non solum, quia in dubio præsumitur esse soluentis, Bal. consilio 137. in quinto libro & l. si. C. de pigno. Bar. l. si paruus. num. 4. C. com. vtr. iud. vbi si t̄ dubitatur, tunc præsumitur pecunia soluentis, Mar. iun. consil. 2. 4. in 2. num. 2. sed etiam quia ad id erat obligatus aduersarius ex fideiussione. l. fina. C. de al. præst. &c.

PALEOTI.

Placentina Canonici. 3. Iunij. 1560.

SUMMARIUM.

1 Dubium pendens à facto requirit actorum inspectionem, & examinationem.

DECISIO DCXVII.

1 Dubium quod proposui, totum t̄ p̄debat à facto, ideo domini nihil concludere potuerunt, sed videnda erant nonnulla dubia, quæ ego annotata habeo.

PALEOTI.

Burgen. iurisdictionis.

SUMMARIUM.

1 Bulla Pontificia existente qua iubet Episcopum in criminibus clericorum, & canonicorum procedere debere cum consensu Capituli, si lis sit orta inter Episcopum, & capitulum à quo processus contra crimini obnoxios canonicos institui debeant. 2 Cardinalis ordinarius post inhibitionem factam lite pendente de non procedendo contra canonicos suos si carceribus includat canonicum & alios beneficiatos sue ecclesiæ, an dicatur ob id attentasse. 3 Bulla quæ iubet Episcopum in criminalibus nil sine consensu Capituli sui statueri in suos canonicos, conformis est iuri communi. 4 Carceratio facta cum consensu Capituli ab ordinario, cum litigent insimul non præsumitur, nisi probetur. 5 Solemnitas iudiciaria, an in carceratione etiam requiri videatur, cum periculum sit in mora, & metus subsit delinquentem fugam capere posse. 6 Prohibitum si sit ordinario ne solus delinquentes clericos corrigat, & omne illud prohibitum censetur per quod ad correctionem peruenitur, vt est carceratio hoc casu.

DECISIO DCXVIII.

1 Extabat in actis Bulla Innocentij de anno 1549. quæ habebat clausulam, vt Episcopus deberet cum consensu Capituli procedere contra Canonicos, & alios clericos ecclesiæ super criminibus repertis, orta deinde lite inter capitulum, & Episcopum, & commissa causa

illius seu æstimationem vna cum fructibus ita quod restituendo, vel soluendo respectiue possit excommunicari non facta prius computorum reuisione: Dominus placuit, vt causa omnino componatur, & datum fuit hoc negotium Caraton. & mihi, vt iudicarem Dominum 2 Episcopum Ruffinum soluere 2000. t̄ scuta in trib. terminis, quorum primus nunc incipiat, & secundus anno sequente, & deinde tertius anno subsequente: committatur cætera omnia hinc inde. Quod dubium aliquibus placebat, t̄ non posse cogi Episcopum ad restitutionem, nisi rationibus computatis prius, primo t̄ quia hoc pactum fuit appositum in contractu, ergo est pars illius, & non possent illi de Spada agere ex illo nisi ex parte sua impleant, quod debebant. Secundo, quia t̄ illa venditio officij non valuit cum non adfuerit cõsensus Papæ, & fuerit simulata cum hodie officia valeant scuta, 2700. Tertio, quia hoc videtur conuenire t̄ bonæ fidei, vt prius subducantur rationes antequam quis soluat, cum facile contigere posset Dominum Ruffinum esse in illa re debitorem. Nec obstat Soc. in l. pecuniam. nume. 10. si cert. pet. Bar. in l. Iulianus. in fi. de cond. indeb. Nam nos loquimur t̄ in pacto expresso appposito in contractu qui est pars illius. Alij tamen contra, quia hæc omnia referenda in possessorio, & nõ impediendo nunc executionem in spolio, quoniam aliâs res se habet mali exempli tam facile retardari executiones obligatas iuramentis in forma Cameræ: causa igitur concordetur.

PALEOTI.

Taurien. Propositura. 7. Iunij. 1560.

SUMMARIUM.

1 Dubio suborto, an partium vna impedita fuerit facto iudicis, an aduersarij, quid agendum.

DECISIO DCXV.

1 An in casu de quo agitur, sit locus regulæ de tricenali: nihil firmatum, quia domini non bene viderant: dictum fuit, quod possit t̄ dubitari, an Ludouicus fuerit impeditus facto aduersarij, aut iudicis, cum per ipsum nõ steterit quominus petierit sententiam, & instaret pro ea, & videndum in facto quomodo id se habeat.

PALEOTI.

Roman. pecuniaria. 7. Iunij. 1560.

SUMMARIUM.

1 Dubium solutis pecunijs cuius fuerint mercatoris si vertatur vtrum ex libris eorundem inspectis id dissolui possit. 2 Præsumptiue, an ex stylo mercatorum probetur huius, vel illius esse pecunias per librorum inspectionem apparente scriptura illius in ipsis pro quo præsumitur. 3 Soluentis pecunia, vt plurimum in casu dubio esse præsumuntur.

DECISIO DCXVI.

1 Dubitatum fuit, t̄ an pecuniæ solutæ censeantur esse de pecunijs Dom. Ioan. Petri de Castarellis, vel Dom. Hieronymi de Venturis stantibus verbis instrumenti: nihil conclusum fuit omnino. Dubium

- iurisdictionis utpote qui non habeat potestatem recipien-
di testes super negotio principali, sed tantum super reco-
gnitione scripturarum, non dicitur formiter exami-
natus.*
2. *Examinatus etiam parte aduersa non citata, & sine arti-
culis frustratorie dicitur tali examini subiectus.*
  3. *Pœnitentiarius dicens se absoluisse à peccatis, sed non à
penis, & censuris fidem facit aduersus eum, qui dicit
se plene absolutum.*
  4. *Absolutio à pœnitentiaro facta quæ apparet extensa in
scriptis, non est de ijs quæ sunt difficilis probationis.*
  5. *Pœnitentiarij approbati ut sunt illi qui sunt in pœniten-
taria Apostolica præstantes iuramentum de bene exer-
cendo suum officium fidem faciunt etiam sine præscri-
ptis & testibus.*
  6. *Simplex beneficiatus pœnitentiarius peccatoris absoluti
& portionarius eiusdem ecclesiæ, cuius est pœnitens be-
nificatus fidem faciens de absolutione suspectus est,
secus est in pœnitentiaro Apostolico, quia nõ deliguntur
nisi personæ egregiæ probatæ ut paulo ante, num. 5.*

DECISIO DCXX.

Dabitur fuit an absolutiones quarum copia da-
tur, dicantur factæ in foro pœnitentiaro, ita ut
suffragentur Petro iuxta conf. Cald. 2. de test.
Placuit dominis absolutiones non suffragari Petro de
Villareat. Nam nõ fuit formiter examinatus, ut requi-
rit. Cald. d. cõf. Nam fuit examinatus coram Iudice compul-
sore, qui non erat competens, cum haberet potesta-
tem ad recipiendum testes nõ super negotio principali,
sed super recognitione tantum scripturarum. Rot. 10 1.
2. in nou. & fuit examinatus non citata parte, & sine arti-
culis quod non admittitur, c. 2. de test. & ita in terminis
quod non procedat conf. Cald. nisi pœnitentiarius cum
iuramento formiter recepto deponat, ait Felyn. in c. de-
nique, de excep. nu. 3. & 4. & seq. & in c. veniens primo,
de test. col. vltima, verl. dummodo iuret, & c. veniens, il
2. col. 8. ad eadem faciunt tradita ab eodẽ in c. cum à no-
bis, eo. titu. Iaf. in repetit. l. admonendi, nu. 33. Secundo
si is, qui absoluit Petrum non deponit se eum absoluis-
se à peccatis, sed à pœnis, & censuris, cumque non ipse di-
cat, nec nos dicere debemus, imo dictum ipsius contra
producentem esset interpretandum. Felyn. c. vltimo, in fi.
de testi. Tertio quia Cald. loquitur quando quis est ab-
solutus per viam confessionis vbi aliter nõ potest cõsta-
re de absolutione, & tunc pbat dictũ absolutionis quod
aliàs esset minus sufficiens, cum simus in his quæ sunt dif-
ficilis probationis, cap. veniens, 2. de testibus. Non om-
nes, §. à Barbaris. de re milit. secus in casu nostro, vbi
4. & absolutio fuit facta in scriptis, & etiam aliter probari
5. poterat, puta per testes, quia is qui absoluit debet esse
persona probata, ut erat pœnitentiarius sedis Apostoli-
cæ de quo Cald. qui præstiterat iuramentum de bene
exercendo officium suum, ad quod non admittuntur nisi
personæ probatæ: secus in casu nostro vbi Ioãnes de val-
deras est simplex beneficiatus & portionarius: non po-
test merito in dicta ecclesia esse suspectus parti.

PALEOTI.

Burgens. Sanctæ Dorotheæ. 17. Iunij. 1560.

SVMMA RIVM.

1. *Partium litigantium instantiæ importunæ faciunt aliquan-
do causam remitti.*

2. *Ius testificandi competere prætenditur aliquando vel ex
titulo patronatus, fundationis, donationis, aut contra-
ctus vel similitum.*
3. *Ius patronatus prætendens debet de iure sibi competen-
ti docere per instrumenta vel testes aut similes proba-
tiones.*
4. *Ius testificandi competens iure familiaritatis, & cuius-
dam facultatis non facit ex eo eius possessionem assequi.*

DECISIO DCXXI.

Hæc causa dudum in Rota agebatur coram va-
rijs Auditoribus: tandem latis tribus sententijs
in petitorio in fauorem monialium, & tribus in
possessorio in fauorem Petri, cum ageretur deinde de re-
laxandis executorialibus, & Dominus Caputaquen. va-
ria dubia pposuisset qui tandẽ coactus fuit ob impor-
tunitatem partiũ causam remittere: ego qui in illius lo-
cum surrogatus fui, ita dubium proposui, videlicet stan-
tibus sententijs hincinde in possessorio, & in petitorio
2. litis, quorum copia Dominis dantur, an prius testificandi
quod prætendebatur competere, vel ex titulo patrona-
tus, siue ex titulo fundationis, constitutionis, aut dota-
tionis, & contractus, sit per rem iudicatam in fauorem
monialium exclusum: Domini materia diligenter la-
teque discussa, ut finem tandem tot controuersijs impo-
nam, mandarunt mihi ut relaxem executoriales in pe-
torio in fauorem monialium, quoniam in illis nihil
est dubium aut controuersum. quoad executoriales in
3. possessorio in fauorem Petri eas non relaxatam vbi ille
clare doceat de iure suo aliunde competenti ex patrona-
tu, instrumentis, aut titulis de quibus in sententijs,
quoniam hæc tria capita expresse conclusa sunt per sen-
tentias clarè ex vltima Domini Caputaquen. in illa vlti-
ma reueruatione. Itaque si Petrus veller executoriales
quoad ius sepeliendi in possessorio, poterunt decerni,
quõ constare dicitur de hoc iure in actis quod tamen
ego videbo: sed quoad ius testificandi nõ erunt danda, nisi
ostendat aliquod ius diuersum ab illis tribus de quibus
supra. hoc ergo magis placuit Dominis, quia hoc ius
4. & testificandi videtur illi competijle ratione cuiusdam
facultatis ac familiaritatis, ex qua non acquirit possessio.

PALEOTI.

Barchionen. Castellania.

SVMMA RIVM.

1. *Ordinarius prouidere de Castellania an possit cuidam suo
familiari ad vitum in præiudicium successoris, maxime
concedendo eidem augmenta, & salaria non solita con-
cedi.*
2. *Prouisio facta ab Ordinario de administratione Castella-
niæ ad vitum, & Confirmata à Sanctissimo si sit detri-
mentosa ecclesiæ suæ, & mali exempli non tenet.*
3. *Antecessor Ordinarij bona ecclesiæ alienare, non potest ex
motu proprio Pauli Quarti de rebus ecclesiæ non alie-
nandis quod sit per concessionem officiorum ad vitum,
que ratione diuturnitatis alienationi equiparatur, &
num. 5.*
4. *Bulla Pauli Quarti Pontificis omnes rescindit, & quascun-
que alienationes & concessionem etiam ad vitum ultra
triennium factas.*
6. *Concessio administrationis Castellaniæ facta ab Ordinario
sine requisitis solemnitatibus, utpote sine consensu sui
Capituli*

*Capituli, & ecclesiæ non valet, maxime si fuerit ad
vitam.*

7. *Consensus Capituli in concessione ad vitam facta ab Ord-
inario, & sic diuturna maxime necessarius est ob id quod
per talem administrationis cõcessionem vitale dominium
transferatur.*
8. *Res ecclesiæ vt alienari possit, requiritur & commissio alius
facta fuerit valida & solemnitas.*
9. *Bulla Pauli Quarti concernens alienationes, & concessio-
nes loquitur in rebus quæ nunquam vacant, & quæ im-
mobilia sunt vel & mobilia, & non extenditur ad pro-
uisiones officiorum, seu beneficiorum, cum ea quotidie
vacent.*
10. *Castellania solita ad vitam concedi non ob id dicitur alie-
natio licet exiuerit de mensa ecclesiæ, & num. 12.*
11. *Vtile dominium prius existente apud alium conferens Ord-
inarius & Castellaniæ ad vitam non ledit hoc factò
ecclesiæ, nec inde damnum aliquot dicitur sentire.*
12. *Surreptionis vitum tollitur quando concedens saltem in
genere scire potuit quod tacite inest.*
14. *Confirmatio administrationis cõcessa ab Ordinario cum ex
certa scientia facta dicatur, & non sub conditione, adi-
mit omnem iuris defectum, & facti.*
15. *Ordinarius successor prætendens ex concessione prædeces-
soris qua confirmata fuit à Sanctissimo nimis magnum
fuisse salarium officiali decretum via ordinaria, & re-
medio congruo ad diminutionem eius non spolio agere
vel ab eo incipere debet utpote nimis duro, & graui ac
etiam odioso.*

DECISIO DCXXII.

Vacante Castellania quadam in diocesi Barchio-
ne. Ordinarius ad quem & prouisio eius spe-
ctabat, deputauit ad illius custodiam Antonium
Suarem familiarem suum ea conditione vt durante eius
vita non possit per successores amoueri, cum augmen-
to salarij & multorum regalium, quæ non erant solita
2. concedi alijs custodibus, & postea obtinuit à Summo
Pontifice confirmationem huiusmodi prouisionis: mor-
tuo deinde Episcopo eius successor volebat Dominum
3. Antonium inde amouere, prætendens & antecessorem
suum non potuisse alienare bona ecclesiæ, & sic asser-
bat factum esse locum motui proprio Pauli Quarti de
rebus ecclesiæ non alienandis. Quare dubitavi ego præ-
supposito quod testes deposuissent de tali cõcessione, an
de iure possit sustineri. Pro parte Episcopi dicebatur
regulam Pauli Quarti habere locum in hoc casu, primo
4. quia dicta & bulla rescindit omnes, & quascunque alic-
nationes & concessionem etiam ad vitam ultra triennium
per Clem. primã, de rebus ecclesiæ, & Clem. 2. eo. tit. vbi
in terminis: ergo videtur comprehendere casum nostrum,
5. quia & cum prouisio sit facta ad longum tempus id est
ad vitam, dicitur alienatio. Bart. in l. prima, §. qui in per-
petuum, ff. si ager vectig. Bal. in rub. de iur. emph. Secun-
do & quia concessio huiusmodi fuit facta non seruatis so-
6. lennitatibus requisitis, cum in ea non interuenerit con-
sensus Capituli, nec ecclesiæ, vt in reg. c. fin. ne prælat. vic.
7. suas, Afflict. 10 1. num. & qui consensus eo magis erat ne-
cessarius cum Episcopus transtulit vitale dominium, c. 2.
8. de reb. ecclesiæ. Tertio quia ad hoc vt & res ecclesiæ pos-
sit alienari, oportet quod commissio aliàs facta fuerit va-
lida, & solemnitas. Alex. conf. 9. nu. 5. in 3. Docto. in c. vt su-
pra, de reb. ecclesiæ. In casu autem nostro non constat de
de aliqua alia concessione sic ad vitam facta. Ergo, &c.
Hæc & multa alia pro parte Episcopi adducebantur, qui-
bus non obstantibus, Domini concluderunt, Bullam
9. & Pauli Quarti non habere locum in casu nostro: Nam

ea loquitur de alienationibus rerum quæ nunquam va-
cant, vt sunt bona immobilia aut etiam mobilia: secus
est in prouisione officiorum seu beneficiorum. Nam hæc
vacant quotidie, & tenetur necessario Episcopus de eis
prouidere, & officijs custodes dare, c. relatum, cum glo.
de præben. non autem de prouisionibus, & collationi-
bus beneficiorum vel officiorum, quæ inter se longè dif-
ferunt. Non obstat primum fundamentum. Nam cum
10. & Castellania fuerit solita concedi ad vitam, probant tes-
tes, & ex quo semel exiuit de mensa ecclesiæ, non dicitur
amplius alienatio. Castren. in l. etiam, in prin. col. 1. in fi.
ff. de min. Corn. cõf. 13 1. nu. 16 1. in secundo. Cald. cõf. 1 1.
de feud. Non obstat secundũ, quia solus prælatus nullis
seruatis solemnitatibus potest res solitas alienari alteri
concedere, c. fin. de feud. Castren. in loco supra allegato,
11. vbi Alex. col. 3. in 2. limit. Præterea & cũ vitale dominium
fuit prius penes alium, nunc Episcopus Castellaniam
conferendo & ecclesiæ nihil dani sentit, cum antea exiue-
rit de mensa sua, vt dictum est. Hostien. c. vt supra, circa
med. & ibi Io. Andr. de reb. ecclesiæ. Non obstat ter-
tium, quia imo ex dictis testium constat Castellaniam
12. solitam esse concedi ad vitam. Non obstat etiam quod
dicebatur de surreptione, quia cum narratũ fuerit, quod
Castellania concedebatur ad vitam satis narratum fuit
13. etiam concedi vitale dominium. Vitum enim surreptio-
nis tollitur quando concedens saltem in genere scire po-
tuit quod tacite inest. Aym. conf. 79. nu. 13. His accedit
14. & confirmatio facta à Papa, q̄ cũ fuerit facta ex certa scien-
tia, & non cõditionaliter, tollit omnes defectus iuris &
facti, & alijs clausulis amplissimis, quæ in ea reperiuntur
& hæc eo magis placuerunt, quia huiusmodi exceptio
15. in causa spoliij non est admittenda: & si prætendit Epi-
scopus nimis magnum esse salarium quod huic Castella-
no datur, agat remedio cõgruo ad reductionem illius,
non autem incipiat à spolio, quod nimis durum est &
grauè.

PALEOTI.

Roman. affectationis aluminum. 21. Iunij. 1560.

SVMMA RIVM.

1. *Terminus solutioni pecuniarum destinatus an ab intima-
tionis die sit computandus, an à die datæ citationis.*
2. *Affectatores vel fideiussores sibi intimatione facta de-
bent in primis soluere, & postea litigare contra princi-
pales, & debita repetere.*
3. *Cautio si præstari debet eam conditionem admittit vt pro-
bet ius suum qui cautionem sibi dari petit.*
4. *Litigando & nõ soluendo statim vt cõuentum fuit & ex vi
pacti iurisue requiritur si habuit primam sententiam in
fauorem, an dicatur nihilo minus fuisse vel esse in mora.*
5. *Tempus affectatori non currit ad solutionem vix præstita
sibi cautione.*

DECISIO DCXXIII.

Agebatur quæstio super quibusdam capitulis con-
uentionum initis inter mercatores, & affectura-
tores vigore rei iudicatæ, & mandati exequutiui
qui cum soluissent pecunias quas tenebantur, eas vole-
bant nunc repetere prout ex conuentione. Verum quia
mercatores excipiebant non teneri ad eas restituendas
nisi intra annum post diem intimationis, quod quidem
iam multo ante elapsum erat, idcirco nunc proposui du-
1. bium, an stantibus capitulis quorũ copia data fuit, & tem-
pus

pus duodecim mensium currat à die intimationis, an à die solutionis ad effectum, vt assecutores hodie possint pecunias reperere. Rota respondit tempus non currere, nec à die intimationis, nec à die solutionis, sed à die date citationis. Considerabant enim domini ex serie capitulorum ꝑ assecutores facta sibi intimatione debere imprimis solvere, postea posse litigare contra mercatores, & reperere pecunias solutas, & hoc casu tenentur mercatores dare cautionē de restituendo pecunias intra tempus duodecim mensium: ꝑ Cum igitur cautio præstanda sit in fauorem assecutorum, sed cum hac conditione, vt probent ius suum intra tempus vnus anni, aliàs cautio nulla sit, hinc apparet tempus hoc datum ad repetendas pecunias nō à die intimationis, nec etiam à die solutionis, sed tunc tātum cum cautio data fuerit à mercatoribus ad petitionem assecutorū, prout clare ostendunt verba capitulorū. Non obstat quod assecutores ꝑ litigando & non soluendo statim dicantur in mora, quia non possunt dici vere in mora fuisse cū primam sententiam haberent in fauorem coram A. C. deinde cum in sententijs Rotæ condemnati fuerint mercatores ad dandam hanc cautionem, satis habent assecutores fundatam intentionem, vt ꝑ non currat illis tempus, nisi postquam cautio præstita fuerit, &c.

P A L E O T I.

Corduben. Sancti Michaelis. 21. Iunij. 1560.

S V M M A R I V M.

- 1 Regula de mense non habet locum in beneficijs vacantibus per resignationem.
- 2 Fraudis suspicionem de se nullam relinquit is qui post resignationem beneficij à se factam remanet adhuc in possessione.
- 3 Vt nec etiam fraudem admittere dicitur si procuratorem in causa resignatarium resignans principalis constituat, num. seq.
- 4 Fraus etiam aliqua de iure reperitur licita præsertim in prouisionibus ob causam factis.
- 5 Datarius iungere solet supplicationibus clausulam præterquam per obitum id operatur, vt quouis modo capi potuisse antea etiam per obitum ostendat.
- 6 Papa vult exprimi mensē eo sine vt scire possit an beneficium ad sui collationem spectat vel alterius cuiusdam.
- 7 Resignans non ideo mensē apponit quod præsupponatur semper scientiam in hoc casu ipsius Pontificis.
- 8 Ingredi possessionē beneficij, qui vult per generales clausulas non amplius capit per resignationem.

DECISIO DCXXIII.

Alias die 12. Februarij supra proposui hoc idem dubium in hac causa, & quia tunc nihil firmatum fuit, nunc aduxi tantum quosdam circumstantias in facto, vt viderent domini an ex his appareat aliqua fraus. Verum nec nunc etiam quicquam conclusum fuit, cum vota inter se discrepant. Illi qui ꝑ dicebant non esse locum regulæ de mense, mouebantur eo quod regula excipit resignationes, idque siue in Curia, siue in partibus, respondebantque ad fraudem præsumptam, illam hic cessare, ꝑ quia fraus non est, manere in possessione post resignationem. Rot. in nou. prima de renunciat. ꝑ Et licet resignans constituerit procuratorem resignatarium in causa, tamen nec ea videtur fraus, cum resignans fuerit citatus, & noluerit ita se defendere: &

4 tandem dicebant, si qua est ꝑ fraus licita est, & sunt cautelæ iuris prouiso, cum ob hanc causam, multæ clausulæ generales apponantur in supplicationibus, vt quis pluribus remedijs possit capere beneficium: Hinc videmus hodie ꝑ Datarium huiusmodi supplicationibus adiungere clausulam, præterquam per obitum: quod ostendit antea vigore illius se quouis modo capere potuisse beneficium etiam per obitum: dicebāt etiam, quod ille prouisus ab Ordinario potuisset obtinere nouam prouisionem Ordinarij, cum posset, & alias etiam habere alij contra ex rationibus alijs dictis. ꝑ Papa enim vult exprimi mensē vt sciatur an beneficium ad sui vel alterius pertineat prouisionem, ꝑ cum autem quis resignat, ideo non apponit mensē, quia Papa scit hodie vacare, & ꝑ vbi quis vult ingredi per clausulas generales, tunc non capit amplius per resignationē, & ita cessat ratio, prout etiam tradit Put. 3. De mense nihil firmatum videtur, an constet beneficium vacasse de mense Augusti verè, & an aduersarius recederat.

P A L E O T I.

Caputaquen. Pension. 21. Iunij. 1560.

S V M M A R I V M.

- 1 Pars negligens testium examinationem per spacium decem & nouem mensium vtrum sibi hac mora officiat.
- 2 Terminus debet præfigi alicui ad expediendam causam ad id vt lapsus multorum mensium sibi obesse possit idque ex styli soliti usurpatione.
- 3 Dici in mora fuisse non debet is qui probabiliter credit aduersarium suum nihil probare.
- 4 Pars volens probare contraria omnium eorum que ab aduersario deducuntur, obtinere debet remissoria relaxationem, maxime si adhuc sit intra tempus probationis.
- 5 Relaxari remissoria sine retardatione processus debet aduersario non agente via executiua, sed secus cum retardatione si via executiua progrediatur.

DECISIO DCXXV.

Ferat olim decreta remissoria Domino Prospero agenti spolio, & aduersario illius Domini Caputaquen. Prospero examinatis testibus nunc remissoriam suam produxerat, vrgebatque vt causa expediretur Domini. Caputaquen. excipiebat remissoriam sibi alijs decretam esse relaxandam, & ꝑ quoniam Prospero replicabat elapsos esse 19. menses, intra quos neglexit ille testes examinare, idcirco dubium proposui, an sententia sit ferenda, aut remissoria relaxanda. Domini de iure respondebant denegari non posse Domino Caputaquen. relaxationem remissoriæ alijs decretæ. Nec obstat lapsus tot mensium, ꝑ quia debuit sibi præfigi terminus ad causam expediendam, prout est stylus Dominorum, Achil. 2. de remiss. facit, l. si ea, C. qui accus. non poss. Abb. ex parte, de concess. præben. nu. 15. Interea ꝑ autem ille nō potest dici fuisse in mora cū probabiliter credere potuerit aduersarium suum nihil probasse, l. si quid enim. §. fin. C. de except. glo. fin. c. de test. extrauag. de test. Rot. in nou. 30. nu. 4. & ita in terminis extat decis. Put. 16. de dilat. Vide Aegy. 427. & ex his tolluntur multa in contrarium adducta. Nam procedunt vbi quis est obligatus ad aliquid facien. intra certum tempus: quod secus hic est: cætera etiã quæ contra adducebantur facile sublata fuerunt. Nam ad secundum argumentum dicebatur etiam ad excusandum spoliū dari remissoriam, Cassad. 3. de dilat.

dilat. & hic non agi de decernenda, sed de relaxanda remissoria. Ad tertium quod imo est releuans, & iam fuit decreta vt talis. Ad quartum quod imo concernit possessorium, & ꝑ vult probare in omnibus contrarium eorum quæ Prospero prætendit, cum adhuc sit intra tempus probationis. Ad quintum quod satis fumus, cum quilibet præsumatur laicus, & deinde quia vt sæpius dictum fuit, nunc non agitur de declaranda remissoria, quia semel fuit decreta, & D. Caputaquen. dicit se esse in eo statu ac si iam fuisset sibi decreta remissoria, cum nunquam fuerit sibi præfixus terminus ad eam expediendam. Hac cita de iure Domini respōdebant: placuit tamen vt eligatur media via, vt scilicet ꝑ relaxetur remissoria sine retardatione processus si Dominus Prospero non agit via executiua: alioquin si agit executiua, releuetur remissoria cum retardatione, quia ita iure debetur.

P A L E O T I.

Spoletan. Bonorum. 26. Iunij. 1560.

S V M M A R I V M.

- 1 Communitas quæ ingressa bona quæ ab aduersarijs prætendit occupata cum petitione omnium fructuum perceptorum ante ab illis, vtrum ante purgatum spoliū & res factas expensas debeat audiri.
- 2 Sententia restitutoria lata in fauorem partis quæ se prætendit spoliatam non obseruata commissionis formæ. i. non solutis prius fructibus, & expensis, & non plene spolio purgato, nulla est, & ob id reuocanda.
- 3 Restitutio in spolio seu spoliij purgatio fit quatuor modis quoad possessionem, quoad expensas, quoad fructus & vltimo quoad damna & interesse.
- 4 Cessio conditionalis. si quoad possessionem si qua esset, & si probaretur possidere spoliatam in casu restitutionis nulla est, cum nihil proficit spoliato.
- 5 Pars conuicta, & condemnata ad restituendam possessionem, & fructus, & vt resarciat damna & interesse si hoc non faciat sed litem calumniosè vltius sustinet, vt contumax puniri debet.
- 6 Pars iudicata non parens, & contumax licet tulerit sententiam alijs in fauorem tamen facit eam licet etiam iustam reuocari, præsertim in casu spoliij.

DECISIO DCXXVI.

Communitas terræ Spoleti prætendens multa bona communitatis alijs occupata fuisse ab illis de Balionibus nunc possessionem illorū fuerat ingressa, & petebat omnes fructus perceptos sibi restitui: illi ꝑ de Balionibus dixerunt vltimum spoliū in primis esse purgandum, seque restituendos in possessionem, & fructus atque expensas esse reficiendas, obtinueruntque commissionem in primis vt purgato hoc vltimo spolio auditor causæ ad vltiora procederet: Cōmunitas nūc cessit possessionē, si qua & quatenus apud eam esset pro expensis, deinde ex fructibus fecit quoddam depositum apud notarium, cum protestatione de eo non consequendo nisi mandato domini, adiectis nonnullis alijs de quibus in actis: ꝑ Dominus Fabius bonæ memoriæ Decanus Auditor huius causæ tulit sententiam restitutoriam in fauorem Communitatis, non tamen solutis prius verè fructibus, & expensis illis de Balionibus iuxta formam commissionis: idcirco nunc ego dubitavi, an stāte commissione pro parte hæredum & cessione com-

munitatis, cum alijs sequentis hinc inde prout in actis, sententia D. Fabij sit tāquā nulla reuocanda, vel exequenda, aut confirmanda si sit iusta. Rota respondit sententiam omnino esse nullam, cum seruata non fuerit forma commissionis, & purgatum plene non fuerit vltimum spoliū. C. fin. de ordin. cognit. Rota in nou. 185. & de appell. 27. in fin. Crescen. 158. quod est purgan. in omnibus vsque ad obitum. Rot. in nou. 314. Aym. conf. 140. nu. 3. Rip. in l. naturaliter. §. nihil cōc. nu. 50. ꝑ Restitutio siue purgatio in quatuor principaliter erāt facien. videlicet quoad possessionem, quoad expensas, quoad fructus, quoad damna, & interesse, & tamen in nullo iure facta fuit: nam quoad ꝑ possessionem cessio fuit conditionalis, si qua esset, & si probaretur cōmunitatem possidere, quæ cessio conditionalis nō prodest. Ball. accepta, col. 4. C. de vsur. Ruin. conf. 101. num. 11. in 5. Grat. conf. 73. num. 11. in prin. Præsertim quia communitas negauit semper se possidere, & tamen cōuicta deinde fuit & condemnata vt possidens: idem ꝑ etiam accidit quoad expensas & fructus, & damna, quæ nunquā communitas voluit soluere, sed sustinuit litem calumniosè. Nec obstat depositio facta, quia hoc fuit ratione fructuum, non expensarum quæ erant taxatæ, aut saltem de nouo taxatæ, aut soluendæ. Ias. l. sancimus. nu. 13. C. de iud. Non obstat etiam Mohed. 511. vbi videtur sufficere depositū quoad fructus non liquidatos, quia casus diuersus, cum non agamus de spolio, & adit commissio dans certam formam, & cōitas semper negauit se teneri cum per eam nō steterit ne fructus liquidentur, cum semper negauerat. ex quibus rebus ꝑ dixerant domini sententiam omnino esse nullam, & consequenter reuocandam, quamuis alias etiam iusta esset, & quod agitur causa spoliij, & ita concurrunt: & ita dixerunt mihi alijs decisum fuisse coram Antonio Augustino in causa Bononien. locationis, 20. Maij. 1552. & coram Celsa in causa Veliterana, mensis Octobris, anno 1552.

P A L E O T I.

Roman. hæreditatis de Comitibus. 26. Iunij. 1560.

S V M M A R I V M.

- 1 Codicilli vltimo facti an robur tribuant fideicommissio. Et an ex substitutione facta in Codicillis vltimis dicatur inductum fideicommissum in fauorem prætendentis in bonis de quibus agitur, num. seq.

DECISIO DCXXVII.

Dubium erat, an ꝑ ex codicillis vltimo productis, quorum copia datur, competat Domino Torquato actio ad fideicommissum, quæ sufficiat in casu de quo agitur: nihil fuit conclusum, quoniam materia multas habet difficultates, nec conueniebat æstius caloribus: Dixerunt dubium restringen. ad aliquod, & forte ad aliud de quo in informatione Domini Alciati videlicet. ꝑ An ex substitutione facta in codicillis vltimis de hospitali dicatur inductū fideicommissum in fauorem Domini Torquati, ita vt ex his codicillis petere possit fideicommissum: an autem hoc vel aliud dubium magis congruum sit, mihi considerandum reliquerunt.

PALEOTI.

Dertusen. Bonorum. 26. Iunii. 1560.

SVMMA RIVM.

- 1. Laudum licet validum tamen non potest ferri in præiudicium ecclesiæ.

DECISIO DCXXVIII.

Nihil autem in hac causa firmiter fuit, quàmuis propofuiffem id dubium quod mandarunt mihi Domini. 17. Maij, ex quo quidem satis cõstare dicebãt, locum esse spolio, quia laudum fuit nullum: & licet etiam fuiffet validum, tamen non poffe præiudicare ecclesiæ, vt ex alijs rationibus, de quibus fupra, die 17. Maij.

PALEOTI.

Ciuitatis Castellì bonorum. 28. Iunii. 1560.

SVMMA RIVM.

- 1. Monitorio ftante, & fententia an dicatur petita adæquatio tantum, an etiam medietas bonorum.
2. Confufio in proceffu vbi timetur eiusq; materia à diftinctione eft inchoandum.

DECISIO DCXXIX.

IN hac causa quia fupplicationes partium non omnino conueniebant, dixerunt Domini pofft hac dubitandum effe, & an ftante monitorio, & fententia dicatur petita adæquatio tantum, an etiam medietas bonorum: deinde poffto quod adæquatio tantum, an tunc obftet præfcriptio ftatuti: videbatur enim Dominis & neceffario incipiendum effe ab hac diftinctione, ne materia cõfundat, videlicet an actû fuerit ad adæquationem, an verò ad medietatem bonorum, & tunc quidem aliqui inclinare videbãtur, qd fi actû fuit ad adæquationem, tunc obftare ftatutum: fi verò ad medietatem bonorû, fecus: & tunc videndum, an illi poffideant, quoniam dicitur ex altera parte traditã fuiffe medietatem. nihil decifum fuit.

PALEOTI.

Carthaginen. Iurisdictionis. 28. Iunii. 1560.

SVMMA RIVM.

- 1. Præpofitus Ecclesiæ in omnes clericos ius habet tanquam fua iurisdictioni fubiectos.
2. Maior domus vel æconomus vt præpofitum punire poffit absurdum eft.
3. Præpofitum fe in inferiores fedes in choro velle conijcere verofimile non eft.
4. Præpofitus in multis cum punctatore concurrere potest.
5. Noua lis emergens vel fuperveniens ratione illius quæ nunc vertitur, aliam requirit & diuerfam à veteri difcuffionem.

DECISIO DCXXX.

Quærebam an fententia de partibus fit reformanda vel faltem declaran. iuxta ftatuta 18. 21. & finale,

& etiam reftingenda ad personas de Capitulo vel potius fimpliciter confirmanda. Domini omnes refponderunt, fententiam fimpliciter confirmandã, cum & Præpofitus habeat ius in omnes clericos, vt aliàs firmatum fuit coram Domino Caputaquen. & coram me in hac eadem causa, & absurdum quæ effer vt maior domus poffet punire præpofitum; nec repugnat illud ftatutum, nam ftatutum 18. non loquitur quoad pœnam nifi impersonaliter: vnde fuccedit depofitio iuris cõmunis tanquam in cafu omiffio à ftatuto: vel etiam ftatutum non comprehendit Præpofitum in fine, dum loquitur de turbantibus fedes. & Nam non efl verifimile illum velle fe conijcere in locum inferiorem: eodem fere modo refpondebatur ad ftatutum. 21. quia non negat, & quin Præpofitus poffit concurrere cum punctatore. Ad vltimum dicebatur non comprehendit ibi Præpofitum, licet loquatur de dignitatibus, & licet loquatur de prima dignitate quam ibi inuenerit, vt clara funt verba ftatuti. Quoad fecundam partem, fententia non efl reftingenda, quia refert fe ad iurisdictionem Præpofiti talẽ, qualis illi competit, & tandem fi qua videatur verfari repugnantia quoad maiorem domus, hæc erat noua lis quæ in præfenti non pertinet ad rem noftram.

PALEOTI.

Brixienf. Canonicatus, & Præben. 1. Iulij. 1560.

SVMMA RIVM.

- 1. Sufficiencia instrumentorum ad probationem extremorum quomodo deducatur.
2. Voces data quomodo effectum in electione defiderantur fortiantur.
3. Instrumenta non fufficiunt attestantia electionem, cum non clare de vocibus datis appareat.

DECISIO DCXXXI.

Quoniam fupra die 17. Maij. 1559. fuerat hoc idem dubium fere propofitum, fed non pœcise concludum, idcirco nunc rursus dubitauit: & an duo instrumenta de quibus in actis, fufficiant Francifco ad probandum primum extremum: Domini dixerunt videndum effe de effectu electionis fequuto, & an data fuerint duæ voces & vere habuerint effectum: Nam fi oftenderet verè electionem habuiffe effectum medianibus duabus vocibus, videlicet connumerata 18. vocalibus abfentis: dixerunt, tunc cafum dubium videri, & rursus proponi potest: quod fi particulariter hæc nõ osten datur, tunc aferebant & hæc instrumenta non fufficere, cum non appareat clare datas fuiffe duas voces. Nec obflat quod figillatim, quia non concludunt cum poffent fe referre ad alios congregatos, qui vocem dederunt; Alia etiam adducebantur de quibus fupra dicta die 17. Maij. 1559.

PALEOTI.

Taurien. Propofitura.

SVMMA RIVM.

- 1. Gratia quæ conditionem continet vt nifi pofft fex menses habitum fufciperet prouifus, vacaret præpofitura, quid operetur.
2. Regula de annali vtrum tueri poffit eum, qui non fatisfecit

- cit conditionibus in gratia fua appofitis.
3. Regula de annali præcipue in odium impetratû efl inducta.
4. Prorogationem vel difpenfationem habuiffe quis potest conditionum, & temporis in gratia appofitorum, licet pronunc non appareret.
5. Decretum irritans in gratia pofitum an & qualiter officiat beneficiato qui non paruit conditionibus gratiæ inferis.
6. Pontificis voluntas, & intentio, quæ, & qualis fit ratione conditionum, & decreti irritantis in gratia appofitari.

DECISIO DCXXXII.

Carolus habuerat commendam, & in & gratia fua dicebatur quod pofft fex menses habitum fufciperere teneretur, aliàs præpofitura vacaret, &c. Elapsis multis menfibus cum Carolus nunquam habitum fufcepiffet, quidam Ludouicus impetrauit hanc præpofituram certo modo: nunc Carolus fe tuebatur & regula de annali: fed refpõdebatur obftare ei decreta, quæ funt in fua gratia, ideo dubitauit an ftantibus decretis, poffit fe Carolus tueri de annali contra Ludouicum certo modo impetrantem. Informantes etiam aliqui ex dominis eam ingrediebantur materiam, an detentio ex illis decretis effer infecta quod reliqui aferebãt, ex decif. prima. Bifig. de refl. spol. num. 8. Sarnen. de trien. q. 49. nu. 3. & quia cõditio fuit potestativa, Carolusque in culpa fuit, & facit Caffad. 14. fuper & reg. alij contra, quia regula principaliter inducta efl in odium impetrantium: Sarnen. d. reg. quæft. 51. vnde fufficit detentatio, etiam excrabilis, & causa de cuius non iure videtur confare. Sarnen. q. 58. in fin. & Nam potest Carolus habuiffe prorogationem aut difpenfationem, licet nunc non appareat. hincque Sarnen. q. 52. ait non probari id quod allerit Caffad. d. decif. 4. fuper reg. verum vnus ex Dominis rectè confiderabat & decretum irritans nõ refpicere hanc partem videlicet fi Carolus non fufceperit habitum infra fex menses. Nam & Papa vult quidem vt beneficium vacet, fed nihil loquitur de poffeffione. Decretum autem irritans refpicit primam partem videlicet ne quis inferior apponat manum in huiusmodi beneficio, quia frustra hic dubitabatur an regula de annali tollatur à decreto, quoniam ad decretum hoc nõ pertinet: man darunt igitur mihi vt totam gratiam diligenter infpiciam quomodo fe habeat, vt pofftea referam.

PALEOTI.

Caualicen. Canonicatus. 7. Octobris. 1560.

SVMMA RIVM.

- 1. Collatio beneficij referuati fi fiat ab Ordinario, & alteri per Vicelegatum vigore facultatum fibi conffarum conferatur, vtra collatio præferenda.
2. Prouifio noua fufficit etiam ad titulum coloratum, & licet impetrata fit etiam pofftea quam prouifus ab Ordinario amiffit poffeffionem.
3. Poffeffio prouifi ab Ordinario ab initio fuiffe viciofa dicitur, & infecta quod in referuato beneficio capta fuerit, licet Capitulariter.
4. Reftitutio ad poffeffionem, quæ ab initio nulla fuit, & à iure reprobanda, nulla etiam dari potest, & debet.
5. Suffragari noua prouifio non dicitur, quæ folum titulum tribuat, non poffeffionem.
6. Retrotractio non fit in beneficio in præiudicium iuris medio tempore alteri quæfiti.

- 7. Noua prouifio operatur in futurum, non autem in præteritum.
8. Poffeffionis infecta fi fiat mentio in prouifione noua, purgatur vitium, & robor eidem additur.
9. Papa poffeffionem aliàs legitimam per fuum decretum inficere potest.

DECISIO DCXXXIII.

VAcauerat canonicatus in mense referuato, Ordinarius tamen cum ftatim & contulit Bernardo qui etiam poffeffionem Capitulariter cepit: pofftea Vicelegatus Auinionen. vigore facultatû fuarû contulit Virgilio qui Bernardum de poffeffione eiecit: Bernardus nouam prouifionem obtinuit cum expreffione mentis: nunc quum agebat fpolio, primam fententiam tuli in fauorem Bernardi reftitutoriam: Vnde cû pars vtraque cõfentiffet in iurisdictionem meam, placuit hoc dubium proponere, an fcilicet effer locus reftitutioni? In quo non dubitabam ego, & nouam prouifionem fufficere pro titulo colorat, licet ea impetrata fit poff poffeffionem amiffam, vt fepiffimè in Rota fuit decifum. Verum illud mihi dubium erat quod cum poffeffio Bernardi vifque ab initio fuerit & viciata, & infecta prorfus, quia capta in mense referuato, cui obftat regula octo menfium cum decreto irritanti, & non potest ad eam dari reftitutio, quia nulla fuit, & à iure reprobanda. Caffad. prima de reftit. fp. & nec noua prouifio fuffragabatur, quia illa dat titulu, fed non poffeffionem. Secundo, quia in beneficio non fit retrotractio. Caffad. 5. de præben. nu. 22. & præferitum in præiudicium iuris medio tempore alteri acquifiti Caffad. 1. nu. 16. prout in cafu noftro cû Virgilius interim fuerit in poffeffione. Tertio quia ficuti ante impetratam nouam prouifionem nõ daretur reftitutio Bernardo ob decretu regulæ renouatorum, Caffad. d. decif. 1. de refl. spol. Rot. 3. de refl. fpoliat. in nou. tra nec nunc danda efl in præiudicium Virgilij, cum de illius poffeffione nulla facta fit mentio in noua prouifione, & conffequenter fit vitiofa, & furreptitia, quoniam fi Papa fciffet Virgilium acceptaffe beneficium per nouam prouifionem, voluiffet eum priuare, & vnde noua prouifio operatur in futurum, non autem in præteritum, Caffad. 6. de præb. nu. 8. & ita non effer locus reftitutioni, quia deficit primum extremum fublat. ex decreto irritanti, regula hic non obftante. Contrarium omnes probant eo quod & in noua prouifione fit mentio de poffeffione infecta cum alijs multis claufulis, ex quibus Papa purgat vitium illud, atque roborat poffeffionem illi: ficuti enim ex decreto fuo potuit & poffeffionem aliàs legitimam inficere, ita potest fuam gratiam releuare, dummodo de facto faltem procefferit poffeffio. Achil. 9. de præben. & 2. de refl. spol. & fentit Caffad. 6. de præb. num. 8. verf. in cafu vero, &c. & ita femper feruat Rota &c. Achil. decif. 7. de præben. & fic ceffant fere omnia contraria. Non obftat id de furreptione, quia refpicit petitorum.

PALEOTI.

Seguntim. Canonicatus. 7. Octobris. 1560.

SVMMA RIVM.

- 1. Sententia obtenta in fauorem ex iure iam extincto, vtrum validè admittat fequeffrum.
2. Sententijs duabus etiam habitis fauorabilibus quando denegetur fequeffrum.
3. Remifforia data & conffessa cû minus veniret danda in tertia instantia, nullum priuilegium venit concedendum.

Hh Seque-

- 4 *Sequestro pars grauanda non est in prima instantia cum id regulariter sit prohibitum.*
- 5 *Remissoria tanquam ex privilegio sententiam ferendam retardat.*

DECISIO DCXXXIII.

Martinus obtinuit primam sententiam contra Aluarum, & Aluarus cessit iuri suo, postea Martinus etiam obtinuit contra Martinum, sicque in fauorem Aluari extabant duæ, & in fauorem Martini duæ, licet una ex his esset ex alio iure, quod iam erat extinctum; Nunc Martinus petijt & obtinuit remissionem, Aluarus petebat, vt apponeretur sequester ex decif. Ioan. Paul. 117. & quia cum habeat duas in fauorem, & aduersus vnâ tantum, debet concedi sequester. Curt. de sequest. in prima par. nu. 14. vers. 8. fallit. & in 2. Clem. 1. de sequest. nu. 7. & 26. Rota respondit non esse locum sequestro. Nam aut petitur ca ratione, quia haberet ille duas sententias, & tunc regula est cõtra eum, nam vbi lata est vna contraria, cessat sequester Castad. prima, & 2. de sequest. poss. Ioan. And. in rub. de sequest. in addit. ad Spec. Imo Martinus habuit ipse etiam duas: & licet altera sit ex diuerso iure, tamen satis est eam fuisse canonizatoriam sui iuris. Non obstat quod ait Curt. supra, quoniã refert se ad Cardinalem in d. Clem. prima, qui nihil de huiusmodi loquitur, deinde nullam adfert rationem, & vltus Rotæ est in contrarium: vt retulit Dominus de Rubeis se in hac eadem causa accepisse à Reuerendissimo Cardinale Puteo, quem consulit propriè super hoc casu, cum causa coram eo in secunda instantia penderet: aut vero petitur sequester eo quod Martino datur remissoria, & tunc minus danda est cum sit tertia instantia in qua nullum priuilegium datur Martino. Ideo dicitur grauandus non est sequestro quod regulariter est prohibitum in prima instantia. Ideo opponitur vbi petitur remissoria, quia sit priuilegium petitori concedendo ei remissionem, & retardado sententiam quæ contra eum esset ferenda. Ideo nihil mirum si grauatur sequestro, & obligat etiam se de stando vnica sententia. Io. Paul. dicta decif. 117. At in casu nostro cum sit tertia instantia cessant hæc omnia, & ita stylus Rotæ obseruat. Fuit pro parte Aluari ostensum etiam quoad regressum in causa Oueten. Archidiaconat. vbi in simili casu apparebat appositum fuisse sequester à Domino Pe regrino, sed responsum fuit partem aduersam forte aut quoquo modo id non obstat aduersus rationes iuris, & stylum Rotæ.

PALEOTI.

Oueten. Archidiaconatus. 11. Octobr. 1560.

SUMMARIUM.

- 1 *Regressus reseruatio facta ab eo qui non erat competentis ætatis ob huiusmodi defectum vtrum nulla dici debeat.*
- 2 *Gratia ita distingui potest vt alia dici possit pura, conditionalis alia.*
- 3 *Tempus data in conditionali gratia non consideratur, sed ipsius euentus.*
- 4 *Surreptitia gratia an dicatur quando quis asseruit in libello ætatem sibi esse idoneam quam non habet.*
- 5 *Regressus ob non solutionem pensionum non solent facile canonizari.*

DECISIO DCXXXV.

Fuit reseruata pètio Paulo, qui erat ætatis annorum 17. & simul regressus in euentu non solutionis: fa-

ctus deinde is maior triginta annorum cum sibi non solueretur pensio, petijt regressum canonizari: oppositum fuit referuatiorẽ regressus nullã ab initio fuisse, cum esset ad Archidiaconatũ curata, & ipse tunc esset minor 25. annis iuxta tex. in c. si eo tẽpore, de rescrip. in 6. Abb. c. super ordinata, nu. 11. de præb. Alij contradicebant eo quod in his quæ reseruatur in aliquem euentum, non attenditur initium temporis, sed tantum quando subsequitur euentus. Rot. in antiq. 857. Felyn. cap. eam te, nu. 18. Rip. nu. 23. de reser. Materia visa fuit satis difficilis, quoniam hæc distinctio inter gratiam purã, & conditionalem, vt scilicet in conditionali non consideretur tempus data, sed tempus euentus, est contra tex. in c. si eo tẽpore, de rescript. in 6. quod ita intelligunt Gemi. in c. ei cui, 7. col. & Franc. col. 4. in fin. vers. nec etiam, de præb. in 6. Præterea non procedit vbi gratia est surreptitia, videlicet quãdo quis allegauit ætatem quam non habet idoneam Barba. Clem. fin. de rescript. nu. 17. Gem. conf. 113. verum quoniam replicabãt hæc omnia procedere in gratia principali, non autem in accessoria prout est hæc de qua agimus, & in simil. Sig. de pens. quæst. 38. Dominis placuit nihil in hac quæstione affirmare cum non soleant facile canonizari regressus ob non solutionẽ pensionum: Mandarunt igitur vt iubeam solui pensiones omnes præteritas: alioqui parte contumace rursus proponam dubium super canonizatione regressus.

PALEOTI.

Roman. fideicommissi de valle. 14. Octobris. 1560.

SUMMARIUM.

- 1 *Lis agitata olim super fideicommissio, an præsupponat aduersam partem de ea scientiam habuisse cum ignorantiam prætendat.*
- 2 *Constare de lite dicitur ex tali quali lite saltem de facto ex ijs quæ proposita sunt.*
- 3 *Mater examinata aliã in causa de qua agitur haud dubiè præsupponit scientiam filij de lite quam se ignorare prætendit.*
- 4 *Confessio partis in casu scientia cum ignorantia prætendat vtrum sibi præiudicialis existat.*
- 5 *Aktor vt validè agit in iudicio de legitimitate ipsius personæ constare debet.*

DECISIO DCXXXVI.

In puncto multa erant præsupposita ex quibus dubitabatur, an constet de lite super fideicommissio inter partes inter quas agitur: Nam cũ lis verteretur inter D. Faustina, & D. Valerium, atque ad excludendã intentionẽ Domini Valerij actoris, Faustina allegaret quãdam litem agitaram olim super hoc fideicommissio, ex quo deinde volebat inferre scientiam D. Valerij: Nunc Valerius imprimis negabat illam vnquam litẽ super hoc fuisse. hincque ortum fuit præfens dubiũ, de quo supra, ad quod Dñi responderunt satis constare de tali quali lite saltem de facto ex varijs à me præsuppositis, & præsertim ex 5. 6. 9. 13. 14. & 15. Nam hæc omnia ostendunt controuersiam iudicalem fuisse inter istos super hac cã, & præsertim testes de quibus in 14. p̄supposito vbi est examinata mater ipsius Domini Valerij, & simul decif. Mohed. 155. satis hoc ostendunt. An verò hæc lis legitima fuerit, aut talis quæ officiat ipsi Valerio, & ostendat certam illius scientiam, hoc in præfenti firmatum non

non fuerit: placet autem Dominis vt posthac dubitetur aliquid simile, videlicet an præsupposita lite tantum de facto constet ex actis de aliqua sententia Domini Valerij, quæ illi noccat: vel an data lite tantum de facto possit nocere Domino Valerio scientia illius litis in casu de quo agitur: In quibus dubijs circumscribi poterit confessio facta per Dominum Valerium in eius cõfirmatione, quia de ea erit separatim agendum, quia si Rota concludit data tantum lite de facto, non posse inde oriri aliquem effectum præiudicalem ipsi Domino Valerio, vñ postea erit videndum, an constet de lite legitima: qua in re multa dubia erunt necessaria, primo circa iurisdictionem competentem motus proprii, an illa comprehendat etiam fideicommissum inter istas. secundo an constet de legitima persona Scipionis actoris stante mutilatione, & lapsu tot annorum cum alijs adminiculis. tertio circa confessionem Valerij an sibi præiudicauerit ita, & non potuerit reuocari, & similia.

PALEOTI.

Romanæ hereditatis Bubalorum. 14. Octobr. 1560.

SUMMARIUM.

- 1 *Statutum vrbis loquens in generali vtrum etiam bona mobilia complectatur.*
  - 2 *Societas facilius & frequentius in mobilibus quam in immobilibus contrahi solet.*
- Et in immobilibus solum quando veniat intelligendum statutum, vide nu. seq.*

DECISIO DCXXXVII.

In hac causa multa versabantur dubia, ideo in præfenti vnũ tantum caput firmatum est, scilicet an statutum vrbis comprehendere etiam mobilia cum generaliter loquat & verba illius satis sint clara, vt per Tiraquel. in tract. de retract. fol. 43. nu. 101. & præsertim, quia communio illa considerata à statuto, & societas contracta facilius & frequentius contingere solet in rebus mobilibus quam immobilibus, vnde nihil dubitarunt Domini de verbi euidentiã statuti, in eo etiam comprehendere res mobiles, & ad ea quæ in contrarium adducebantur, ex Boet. super consuet. Burg. fol. 259. & Afflict. de iure protho. in 3. nota. & Tiraq. de retract. in præfat. nu. 35. cum simil. responderunt quæ procedere in illis consuetudinibus particularibus siue constitutionibus quæ expressè tantum loquuntur in rebus immobilibus. Post hæc autem erit videndum, primo an statutum procedat tantum vbi est factum de non diuidenda re intra certum tempus, & vide verba illius. secundo an habeat locum in retractatu de quo ibi nullum verbum. tertio an procedat in casu nostro vbi negocium gestum dicitur in territorio Semong, &c. Et videndum etiam erit vbi tunc essent animalia. Quarto quia dicitur Dominum Stephanum primo prouocasse diuisionem, & non constat de Domini Francisci venditione nisi post factam diuisionem, ideo videndum erit quid de stylo huius vrbis qui dicitur oĩa generaliter cõprehendere.

PALEOTI.

Burgen. Iurisdictionis. 16. Octobr. 1560.

SUMMARIUM.

- 1 *Attentata à parte quomodo possint constare in casu iurisdictionis.*

- 2 *Lite nondum mota si pars fuit in possessione iurium de quibus agitur.*
- 3 *Breue Apostolicum eximens Canonicos à iurisdictione Episcopi sui quod profir ratione attentatorum prætorum.*
- 4 *Lite pendente priuilegium exemptionis quid operetur à Pontifice parti concessum.*
- 5 *Breue eximens canonicos ab Ordinarij iurisdictione, an faciat eam deuolui ad ipsam Capitulum.*
- 6 *Iurisdictione licet in totum non dicatur deuoluta ad Capitulum si quid fiat, non debet dici attentatum, sed potius nullum & iniustum.*
- 7 *Breue surreptitium vbi prætenditur, vtrum probet iurisdictionem.*
- 8 *Titulus saltẽ coloratus præfigi actibus vtrum possit qui à parte rationibus & iuribus tueri possunt.*

DECISIO DCXXXVIII.

Cum aliã in hac causa conclusum fuisset constare de attentatis ex parte Episcopi, nunc dubitauit, an constet de attentatis pro parte capituli, stante bulla Innocentij, & priuilegio Leonis & Clementis simul cum commissione, & præfixione termini, prout in actis. Domini multa diligenter considerarunt, & potius sentiunt non constare de attentatis circumscriptis aliquibus prout infra dicam. Primo dixerunt videndum esse, an constet antelitem motam capitulum fuisse in quali possessione exercendi omnia ista, nam tunc diceretur non attentasse, quia qui continuat non attentat: vnde videndi erunt testes, & an vnus sufficiat accedente publica Bulla Innocentiana. secundo quia Episcopus prætendit canonicos attentasse in varijs actibus: Canonici autem negant, hos gestos fuisse mandato Capituli, videndum erit quomodo hæc res se habeat. tertio considerandi erunt actus singuli in quibus dicuntur. Canonicos eiusmodi attentasse. Nã in quibusdã potest Capitulum de iure cõi absque Episcopo procedere, vnde nec hi dicerentur attentasse, quarto præsupposito quod etiam Canonici ab omnibus supradictis essent exclusi, tamen adhuc videtur Dominis eos non attentasse stante Breui Clementis quod eximit eos à iurisdictione Episcopi. Vnde non obstant tria, quæ ab Episcopo deducuntur. Primo quod per exemptionem fuerit recessum à terminis iuris communis simul cum præfixione termini. Nam responderetur Canonicos præterdere duplicem exemptionem, alteram antiquissimam ab immemorabili tempore narratam in Breui Clementis, alteram concessam à Clemente durante lite: igitur præfixio termini pertinet quoad probandum illam antiquissimam: & interim autem durante lite durat etiam exemptio concessa à Clemente. secundo quod licet Canonici fuerint exempti à iurisdictione Episcopi, non tamen illis licuit carcerare, excommunicare, conferre canonicatus, & ita exercere iura Episcopalia cum aliud sit, exempti esse à iurisdictione Episcopi, aliud exercere ea quæ Episcopo, aut Papæ competunt. Nam responsum fuit primo Breue Clementis valde generale esse & fortasse omnia hæc illis concedere. secundo quod cum per Breue illud Episcopus sit quodãmodo sublatu de medio, tota iurisdictione dicitur deuoluta esse ad Capitulum sicut quãdo præscripsit aut quando est consuetudo, c. irreferri agabili. §. excelsus, de off. ord. præsertim cum in his locus sit iuri accedendi. Tertio responderetur quamuis etiam hæc iurisdictione in totum non diceretur deuoluta ad capitulum, tamen ideo non possunt dici attentata quoad Episcopum, sed potius diceretur actus nulli, & iniusti, in quibus nõ caderet illa cõsideratio attentatorũ, quinimo videndum esset an stãte

hac præscriptione canonicorū iurisdictionis horū actuum pertineat ad Papam, an vero ad executores in breui, aut alios. Tertio p parte Episcopi dicebant ꝑ breue hoc Clementis esse surreptitium, & ideo nullam probare iurisdictionem: Quapropter Domini mandarunt vt de his vltimis duabus obiectionibus Episcopi dubitetur scilicet quoad deuolutionem iurisdictionis, & quoad surreptionem breuis, an saltem ex ea ꝑ oriatur titulus coloratus, ex quo Canonici possint tueri ea quæ ab illis sunt gesta. Quoad obiectionem aut Episcopi quod sicut prout aliàs conclusum fuit dicitur, eū attentasse, quia solus processit, ita & nunc de Canonicis debeat iudicari, facilis fuit responsio, cum diuersa sit ratio. Nam canonici prætendunt se exemptos, & ostendunt breue Clementis: Episcopus autē nititur bulla Innocētij quæ facit contra illum.

P A L E O T I.

Romanæ hereditatis de Commitibus.
21. Octobr. 1560.

S V M M A R I V M.

- 1 Sententia lata in fauorem vtrum sit valida non obstante regula de non tollendo iure quæsitio.
- 2 Iuri quæsitio an sufficienter dicatur derogatum facta in specie derogatione vigore motus proprii.
- 3 Ius quæsitum via iudiciaria, & de iure civili facile potest à principio tolli.
- 4 Rescriptum habens clausulam non obstante regula Cancellaria & alijs similibus quid operetur, præsertim cum mentem concedentis ostendat.
- 5 Rescriptum ex non plenaria relatione narratorum vtrum surreptitium dici debeat maximè nulla facta mentione ratificationis principalis.
- 6 Restitutio ob factum alienum facilius dari solet quam proprium.
- 7 Rescriptum vtrum ex eo quod non sit simpliciter gratiosum, sed ad lites debeat dici subreptitium.

DECISIO DCXXXIX.

Placuit in hac causa reuerti ad quoddam dubium quod aliàs imperfectum fuerat omissum, videlicet stante rescripto sacri Concilij, quod Dominis datur, ꝑ an sententia A. C. in fauorem Domini Torquati fuerit valida, non obstante regula de non tollendo iure quæsitio? Domini nihil verè firmarunt, sed tamen potius sentiebant obstare supradictam regulam. Primo dubitarunt de facultate Cardinalis, qui signauit commissionem, an potuerit derogare iuri quæsitio cum hoc solius sit Papæ, nec ad alium spectet. Fely. c. fin. nu. 4. in gl. 6. vnde videndus erit motus proprius, & consensus à Papa, aut si aliunde constet de eius facultate. Secundo dubitarunt præsupposita facultate Cardinalis ꝑ an sufficienter derogatum fuerit iuri quæsitio, cum in specie derogatum non sit reg. de non tollendo iure, vt per Sarnen. in dicta regula, quæstio. prima versic. & ista omnia, &c. Qua in re non placuit illis quædam ratio adducta pro parte Domini Torquati quod ius illud quæsitum ex dispositione l. fin. C. de codicill. esset ius quoddam speciale, & extraordinariū cui potest derogari per Sarnen. q. 6. in d. regula. Nam imo dixerunt hoc ius esse legitimum & cōmune, cum oriatur ex d. l. fin. redacta in corpore iuris; de eo potius dubitabant, ꝑ quod cum id ius sit quæsitum via iudiciaria, & de iure civili, potuit facile

tolli à principe sicut dicitur de sententia & re iudic. Abb. conf. 84. in princ. Mohed. 43. & præsertim quia in hoc rescripto adest ꝑ clausula, nō obstante regula Cancellariæ cum alijs clausulis amplissimis, quæ ostendunt mentem concedentis absque alia derogatione in specie dictæ regulæ. Aegy. d. 33. Rebuff. d. reg. num. 11. Paris. conf. 5. nu. 45. in 4. Tertia fuit dubitatio, an ꝑ rescriptum possit dici subreptitium, quia non omnia essent plene narrata, cum nihil dictum fuerit de ratificatione principalis cum iuramento. & licet exposita fuerint gesta à procuratore qui potuit præiudicare, tamen multum refert illud omissum fuisse quod propriè pertinebat ad factum principalis, ꝑ cum facilius detur restitutio ob factum alienum quàm proprium, & maxime cum iuramento, quod erat omnino exprimendum: & ideo Sarnen. verba referuantia factū procuratoris sunt sub inuoluerio quodam nec satis clara: aliqui tamen dicebant quoad hoc certe dubitari posse, an rescriptum hoc sit ꝑ subreptitium eo quod non sit simpliciter gratiosum, sed potius ad lites. Quarta fuit dubitatio, an concessum fuerit à Cardinali, cum signatura illius dicat, D. Auditor procedat, vt petitur & iustitiam faciat. Nam videtur restrinxisse decisionem causæ ad terminos iuris, Crescen. 47. last. iustitia, de iust. & iur. Dicitū fuit videndum esse, an ius quod prætenditur quæsitum fratribus de Comitibus ex dispositione d. l. fin. subiaceat aliquibus limitationibus Doctorum in illa lege: aut videndum de ratificatione Domini Torquati, aut aliquod aliud caput aggrediendum.

P A L E O T I.

Auximan. Bonorum. 21. Octobr. 1560.

S V M M A R I V M.

- 1 Non possidens & actor vbi de contrauentione non constat, vtrum de ea docere debeat, an pars rea.
- 2 Lite ex diuersis causis orta cui incumbat laudi vel contrauentionis probatio.
- 3 Debitor vbi opponit contra creditorem agens non tenetur ad probationes.

DECISIO DCXL.

Petrus Antonius agebat vigore contractus vbi donata sibi fuerant omnia bona à Faustina, filia excipiebant in donatione non contineri ea, de quibus antea fuerat cōpromissum, & laudum subsequarum: Petrus Antonius replicabat laudum id nullum fuisse, nec à partibus seruatum: Hinc dubitauit stante laudo prout stat, an constet de contrauentione maritorum siue vxorum. Domini responderunt ꝑ non constare de contrauentione, nisi Petrus Antonius hoc doceat cui incumbit hoc onus probandi: ipse enim non possidet & est actor, fundatque intentionem suam super donatione, filia excipiunt de laudo, ipse replicat de contrauentione, ergo hoc ille probare tenetur per iura vulgaria. Nec obstant tria à parte Petri Antonij deducta, & primo sententia quædam super alimentis lata contra filias in fauorem Faustinae donantis, nam hæc lis potuit oriri ex diuersis causis, nec hic refertur ad laudi contrauentionem, vel quia ipsa prætendebat propria auctoritate ea percipere, vel quia isti erant in mora soluendi, vel aliunde. Non obstat quod in laudo non acceptetur illa clausula de fructibus communicandis, quoniam, vt dicunt verba laudi, non acceptarunt

acceptarunt nec refutarunt: deinde hoc nihil pertinet ad Faustina. Non obstat tertio quod ꝑ vbi debitor opponit contra creditorem agens non teneatur probare: nam in hoc argumento præsupponitur Petrum Antonium esse creditorem omnium bonorum, & tamen hoc est de quo disputatur, & vltimò à parte negatur. Nisi igitur Petrus Antonius clare probet contrauentionem, potest obtinere, & inhibito danda erit aduersarijs, iuxta commissionem impetratam, nisi aliud in contrarium à Petro Antonio ostendatur.

P A L E O T I.

Sequestri, Die 25. Octobris. 1561.

S V M M A R I V M.

- 1 Commissio signata arbitro intelligenda est prout de iure, iuxta stylum Rotæ.
- 2 Commissa causa spolijs, & attentatorum prius quam ad negotium principale perueniatur, videndum est quomodo se habeat spolijs cum attentatis.
- 3 Sententia si dicat possessionem in pristinum statum restituendam intelligitur de statu bono & legitimo.
- 4 Condēnata pars, & quæ cessit, nō potest petere restitutionem.
- 5 Docens de statu aliquo possessionis suæ restituibili ipsi possessio est restituenda.

DECISIO DCXLI.

Dvium proposui præsupposita cessione Cardinalis & resolutionibus alijs factis, an sit tradenda possessio Petro vel Archiepiscopo vel sequestranda, & interim procedendum in petitorio stante præsertim commissione signata arbitro. Domini circa hoc dubium in primis concluderunt ꝑ commissionem signatam arbitro intelligendam esse prout de iure, & ita stylum Rotæ in huiusmodi commissionibus obseruare. Propterea cum hic sit ꝑ commissa causa spolijs, & attentatorum, prius videndum esset quomodo hæc se habeant antequam ad negotium principale perueniatur: quare dixerunt dñi cum cessione Cardinalis referat se ad sententiā bonæ mem. Iunij, ꝑ & sententia dicat possessionem ad pristinum statum de quo in executione constabit, restituendam, hunc statum intelligi de statu bono, & legitimo, non autem de facto tantū, prout etiam aliàs coram eodem Iunio die 20. Octobris 1557. conclusum fuit: & hanc eandem decisionem Domini omnes confirmarunt, cui verò possessio sit tradenda: dixerunt, Cardinali quid non esse restituendum, ꝑ qui condemnatus fuit & cessit: minus etiā Archiepiscopo qui dicitur spoliase: de Petro autem nihil firmarūt, sed dixerunt post hæc particulariter de hoc dubitandum esse, ꝑ an Petrus doceat de statu aliquo possessionis suæ restituibili. Nā si docuerit, possessio vti que erit illi restituenda: si minus, erit ad negotium principale veniendum.

P A L E O T I.

Calaguritan. vnionis. 25. Octobris. 1561.

S V M M A R I V M.

- 1 Vnionem præcipue, & principaliter causa Decimarum factam verba vnionis declarare possunt.
- 2 Disponentis intentio potissimum ex causa finali manifesta apparet.

- 3 Vnio quæ adhuc in vigore est non potest dici dissoluta.
- 4 Sententia iusta re vera existente quæ præsupponitur esse iniusta, venit omnimodo confirmanda.

DECISIO DCXLII.

Data fuit copia testium ab vtraque parte vnionis, inde quæsiui, an vnio fuerit facta principaliter propter decimas, & testes probent super his oras fuisse differentias? Quoad primam partem conclusum fuit ꝑ vnionem factam fuisse principaliter propter decimas vt patet clarè ex verbis ipsius: & quia hæc causa exprimitur in proemio vnionis. vnde dicitur finalis. Soc. iun. conf. 159. num. 20. & 30. Dec. conf. 164. nu. 13. Aym. conf. 292. num. 21. ꝑ causa enim finalis ostēdit principalem intentionem disponentis. Bald. in prima constitutione Cod. §. quibus, vers. 2. sumitur. Paris. conf. 72. num. 53. in 4. An autem causæ ibi expressæ essent æquæ principales, aut magis accessorie, non fuit firmatū, quia erat extra punctum. Sed tamen sentire videbantur ꝑ ista ob decimas sit principalis: quàmuis alia ibi expressa hodie cessarent, tamen ꝑ vnionem non dissoluendam, cum hodie hæc vigeat. §. affinitatis. inst. de nup. Alexan. conf. 64. nu. 3. in 7. Quoad secundam partem ab omnibus responsum fuit, ex testibus non probari illam differentiam super decimis, quinimmo oriri pacem & concordiam: & ex his mādārun t mihi vt videam decisiones antea factas, ꝑ quia cum agatur de notoria iniustitia sententiæ ordinarij, & hæc tenus appareat iustam fuisse, & vnio sit antiquissima vltra 200. annos, causa dum pendet, videtur esse expedienda, & sententia ordinarij confirmanda.

P A L E O T I.

Romanæ Domus, & Viridarij. 30. Octobris. 1561.

S V M M A R I V M.

- 1 Regula, dolo facis, in possessorijs non admittitur cum ex alijs regulis sis tutus in iure.
- 2 Restitutio in spolio violento de iure nunquam impediri potest nec debet.
- 3 Inuito creditore aliud pro alio solui non potest.
- 4 Inuitus ad pecuniæ receptionem cogitur pro domo quæ subiaceat restitutioni.

DECISIO DCXLIII.

Alias pronunciaueram in hac causa in fauorem Iulij restituendum esse ad illum statutum, in quo erat mater sua tempore quo fuit à domo eiecta: nunc aduersarius objiciebat velle se illi restituere pecunias, quas mater potuerat prætere suas illius domus ratione, & hypothecæ suæ dotis, & ita eam non admittente in domum: hinc dubitauit, an executio sententiæ debeat impediri ex oblatione huius pecuniæ: responsum fuit in primis Iulium restituendum esse integrè ad statum matris suæ iuxta tenorem sententiæ, ꝑ cum in possessorijs non admittatur regula dolo facis, cum ex alijs rationibus sis tutus in iure. Rota 15. de restit. spolijs in nou. Aym. conf. 140. nu. 3. Paris. conf. 105. in 3. Nec vnquā ꝑ in iure reperitur impediri restitutionem, quia præsertim Iulius velit offerre, præsertim in spolio violento quale est hoc de quo nos agimus. Præterea cū regula sit, aliud ꝑ alio inuito creditore solui nō potest. l. 2. §. 1. si cert. per. Nā

4 debet Iulius inuitus cogi ut ꝑ acceptet pecuniam cum sibi competat ius restitutorium ad domũ. Accedit quod Iulius non tantum præterdit hanc pecuniam sibi deberi ratione hypothecæ, sed etiam donationis propter nuptias, & fructus decurſos, & expenſas, & alia quæ commodius deducit: erit etiam in priſtinum ſtatum reſtitutus: nec ius patitur, vt dum expellitur ille à domo expulſus taceat. Quæ in contrarium adducebantur poſſent procedere ſi actum fuiſſet actione hypothecaria: ſed hic agitur ſpolio violento.

PALEOTI.

Cremonen. Prioratus. 30. Octobris. 1561.

SVMMARIVM.

- 1 Compulſoriales cum termino dierum aliquot decernuntur ad iurium productionem in forma probanti.
2 Formam iudex ex eo quod nudus miniſter eſt, & limitatam iurisdictionem habeat, parti immutare non poteſt.
3 Spatium temporis in compulſorialibus ad iurium productionem appoſitum non ſolum conceditur partium favore, ſed etiam notariorum.
4 Citatus vt compareat intra decendium primo die comparens ſatisfecit citationi.
5 Pars etiam poſt terminum ſibi aſſignatum poteſt opponere.

DECISIO DCXLIII.

1 Decretæ fuerunt litteræ ꝑ Compulſoriales cum termino duodecim dierum ad exhibendum iura in forma: Iudex cõpulſor reſtrinxit terminum ad ſex dies conſenſu Notariorum, qui produxerunt iura; pars aduerſa proteſtata fuit de nullitate iurium extractorum: Dicebat enim pars hunc terminum 12. dierum reſtitutum fuiſſe executori pro ꝑ forma quam ipſe immutare non potuit cum ſit nudus miniſter, & limitatam habeat iurisdictionem, c. ſin. §. 1. de off. deleg. Rot. 10. in nou. Dec. conſ. 604. num. 10. & maxime, quia hoc ꝑ ꝑ ſpatium temporis videtur appoſitum non tantum favore Notariorum, ſed etiam partis, vt poſſit opponere ſi quid vellit contra iura, vnde ipſe in his cum ea producuntur, eſt citandus. Rota. 1. de ſid. in ſtrum. in nou. Guid. Pap. in tract. de lit. compulſ. Rota dicta deciſ. 10. Verum contrarium ab omnibus probatum fuit, quia tempus illud favore tantum Notariorum inductum fuit: Ideoq; cum ipſe conſeſerit breuiori tempore, dubium non eſt actum valere, cum favori cuiuslibet poterit renunciari. Frac. c. cum ſit Rom. nu. 16. de appel. Rot. in no. 37. de appel. nu. 3. ſicuti cum quis citatus eſt vt compareat intra decem dies, ſi primo die veniat, dicitur ſatisfeciſſe.
5 Non obſtat quod dicatur de favore partis, quia ꝑ etiam poſt lapſum terminum pars poteſt opponere, imo etiam tunc producuntur in Curia ſi in partibus nihil opoſuit.

PALEOTI.

Vercellen. ſine nullius. 30. Octobr. 1561.

SVMMARIVM.

- 1 Regreſſus canonizari non debet obſtante ætate minorum, clericatu non adepto debito tempore, reſignatione, & violatione ſequeſtri.

DECISIO DCXLV.

1 M Vltæ obijciebantur ne ꝑ regreſſus Alexandri canonizaretur, videlicet, quoad ætatem, clericatum, reſignationem, & violationem ſequeſtri, quæ quoniam multum pendeſcunt à facto, placuit vt eam ſeparatim videã quõ ſe habeat & expediã ꝑ iuris erit.

PALEOTI.

Ilcinen. Canonicatus. 8. Nouembris. 1561.

SVMMARIVM.

- 1 Canonicatus poſſeſſio capta à Camera non capitulariter an rata ſit habenda.
2 Rota mandans deputatis executoribus vt poſſeſſionem capiat vtum capta firma & rata habenda ſit, ac ſi non capitulariter capta fuerit.
3 Duobus tantum Canonicis exiſtentibus vtum vni datam fuiſſe poſſeſſionem beneficij vacantis priuatim ſufficiat.
4 Capitulum etiam in duobus tantum Canonicis poteſt conſiſtere, vnde & capitulares actus exercere poſſunt.
5 Notarius à tergo breuis dicens poſſeſſionem captam ſeruatis ſeruandis, an ſufficiat id ad fidem faciendam eam capitulariter captam.
Quæ quidem verba ſeruatis ſeruandis cum iuris ſint verba prolata à Notario, fidem non faciunt, nu. ſeq.
7 Notaris vtum hæc verba ſeruatis ſeruandis liceat interpretari ad proprium ſuum ſenſum.

DECISIO DCXLVI.

1 A Lias concludum fuerat coram Domino Caputaquen. poſſeſſionem captam per executores ꝑ nomine Camere huius canonicatus, non eſſe conſiderabilem, quia non capta fuit capitulariter, iuxta deciſ. Caſſad. 8. de cauſa poſſ. & propriet. Nam productis quibusdam alijs coram me dubitavi, an ſtante breui Apoſtolicæ de quo in actis, & quod in ciuitate Marientempore executionis dicti breuis non aderant niſi duo canonici, quorum vnus erat executor, alter erat exhibitor teſtis in actis: item ſtantibus verbis Notarij in executione dicti inſtrument. ac fide illius vitimo producta, quiritur, an prædicta poſſeſſio dicatur fuiſſe canonizata, ad effectum de quo agitur: Domini dubium hoc in plures partes diſtinxerunt, & primo loco quaſitum, an ex quo ꝑ Rota mandauit executoribus deputatis vt caperent poſſeſſionem nomine Camere, ſufficeret poſſeſſio tradita non capitulariter: quia in iure licet varias allegarent auctoritates, quia cum hæc executio nudè facta ſit, non eſt neceſſaria alia capituli canonizatio, ſed ſufficit ſeparatim canonicos poſſeſſionem dare. Fel. c. cum omnes, nu. 26. cum nu. 16. & ſeq. de reſcript. Staphil. pag. 17. in verſ. 9. & vltimo. at tamen viſa fuit hæc opinio nimium reſtringere deciſ. Caſſad. 8. de cauſ. poſſ. & propriet. & 12. in nou. de reſt. ſpol. Nam alias daretur cauſa raro, in quo neceſſe eſſet, poſſeſſionem capi capitulariter, cum Papa in ſuis prouiſionibus ſemper det executoriales, ideo quicquid de iure dici poſſet, placuit Dominis, ſtantibus etiam d. deciſ. 8. Caſſad. cum ille atteſtetur palatiũ ita obſeruate, prout etiam retuli in alia deciſione. Secũdo quaerebatur, an ex quo ꝑ duo canonici tantum tunc aderant, ſufficeret vni illorum priuatim dediffe poſſeſſionem: reſponſum fuit ſine dubitatione id non ſufficere, cũ ꝑ capitulum etiam põt conſiſtere in duobus, Ab. c. 1. nu. 5. de elec. l. ſicut. ſibi quod cuiusq; vnuer. no. vbi Bar. & Caſt. vñ debuit tradi poſſeſſio capitulariter non vt à ſingulis, Ang. cõl. 147. Fel. c. cũ te, de reſcri. nu. 24. & ſeq. Corn. cõl. 63. in 4. nu. 4. Felyn.

5 Felyn. in c. cum omnes. nu. 41. de conſt. Tertio ꝑ quia notarius à tergo breuis dicebat, poſſeſſionem captã fuiſſe ſeruatis ſeruandis, dubitavi etiam, an id ſufficit: ad quod reſponſum fuit, hoc non fatiſ eſſe, cum hæc ſint verba iuris quæ prolata à notario fidem non faciunt. Old. conſil. 262. nu. 4. Aym. de antiq. tẽp. 18. in 1. par. nu. vlt. quaſitũ fuit, an ꝑ licuit notario, ea verba interpretari, aut totum illum actum latiſ declarare, prout in fide nuper producta, & quoad hoc, dictum fuit dubium reſtringi poſſe, niſi prius pars clariſ per teſtium depoſitiones probare velit poſſeſſionem captam capitulariter.

PALEOTI.

Legionen. Canonicatus.

SVMMARIVM.

- 1 Veniens ex ceſſione, & petens ad partes dilationes vtum eas debeat obtinere, præſertim, cum ſit perſona noua in iudicio.
2 Compulſoriales paſſim dantur, licet non conſtet, an ſint releuantes necne, quando ſunt generales.
3 Remiſſoria nunquam concedi ſolet quin releuans ſit, idq; ne aduerſariis inutilibus grauetur expenſis, idque ex ſtylo curiæ à quo non eſt tenore recedendum.
4 Parti vbi plenè ſatisfactum non fuit, non poteſt concedi abſolutio in foro pœnitentiæ.

DECISIO DCXLVII.

1 C Hriſtophorus petebat dilationes ad partes contra Petrũ de Prado venientẽ ex ceſſione ſibi nup facta à Petro de Vitarello: Petrus autẽ Prado petebat remiſſoriã ad examinãdũ Io. de Valderas ſine rerar datione ſnã quẽ quid iuris: quoad ꝑ dilationes dictũ fuit eas denegari nõ poſſe, cũ Petrus de Prado ſit noua perſona. Caſſad. 99. quoad remiſſoriam computatur pro vnicũ tantum teſte, quia nominatur, & ſine retardatione iudicũ aliquib. cõcedenda eſſe videtur. Put. 5. de dil. ꝑ & nõ contẽditur de releuantia prout dantur paſſim cõpulſoriales generales: nec diſcutitur, an releuet, aut minus: contrarium tamen fuit firmatum, quia ꝑ remiſſoria nunquã datur, quin ſit releuans, ne pars aduerſa inutili grauetur expenſa. Boer. 29. 299. nu. 25. Caſſad. 1. & 2. de dil. & ita ſtylus noſter ſeruatur, à quo non eſt recedẽdũ, vt fuit deciſum in cã Brixie. de qua nu. 302. Circa tria ergo vidẽdum erit, an releuet. primo, quia Chriſtophorus ait eam gratiam fuiſſe conſumptam. Secũdo quia ait abſolutionem non factam fuiſſe in foro pœnitentiæ. Tertio quia ꝑ ait nondum parti plenè ſatisfactum fuiſſe, vnde nec abſolutionem illi concedi potuiſſe, dum igitur hæc diſcutientur, poterit Petrus Prado ſi velit interim illum examinare coram D. Oradino iuxta Rot. 3. de teſtib. in antiq. poſtea quã videbatur, an ſufficiat.

PALEOTI.

Romana fideicommiſſi de Valle. 13. Nouemb. 1561.

SVMMARIVM.

- 1 Fruſtranea eſt diſputatio de reſtitutione in integrum vbi nõ probatur à parte de hæreditatis aditione, & nu. 3.
2 Expenſas reſicere, an teneatur pars, aut in integrum reſtitutioni renunciare antequam in negotio principali fideicommiſſi procedatur.

4 Preſcriptionis exceptio vtum litis dici poſſit ingreſſum impedire, an vt ea non diſcuſſa in negotio principali pro cedi non poſſit, & nu. 7.
5 Inuentarij ob non confeſſionem vtum reſtitutio in integrum peti poſſit.
6 Quadrienniũ lapſus dici non poteſt, niſi poſt habitam ſcientiam leſionis in caſu in integrum reſtitutionis petita.

DECISIO DCXLVIII.

1 C Vm vellem proſequi dubium aliã mihi conſtitutum à Rota, an conſtaret de ſcientia Valerij quo ad effectum reſtitutionis in integrum: fuit oppoſitum pro parte aduerſa ꝑ fruſtra diſputari de reſtitutione, cum Valerius adhuc nõ probauerit in actis aditionem hæreditatis: & cũ iã Valerius rñderet velle ſe ꝑ vt præcedat in negotio principali fideicommiſſi, ppea quiritur, an poſſit, niſi prius renũciat reſtitutioni in integrũ, aut ſalẽ in co reſiciat expenſas? & ꝑ ſi vellet procedere in cauſa reſtitutionis, an teneatur prius exhibere aditionem hæreditatis? Quoad primã partẽ dubij, nã cũ Valerius fuit dictũ primo loco egerit ad fideicommiſſum, quod eſt negotium principale, cui fuit dupliciter oppoſitũ: primo de preſcriptione ad quam Dom. Valerius petijt reſtitutionem, & ſuper ea pduxit ſententiã in ſui fauorẽ à Senatore latã, à qua demum fuit appellatum, & cauſa adhuc pendet, vnde cum hæc ꝑ exceptio preſcriptionis impediã litis ingreſſum, & ſuper ea cauſa ſit adhuc indeciſa, non põt donec ea diſcutiat, cognofci de negotio principali. Secũdo fuit oppoſitum de renunciatione fideicommiſſi propter diuifionem factã ab authoribus Dom. Valerij, quib. ipſe ſucceſſit: cuius occasione Dom. Valerius petijt reſtitutionem in integrum ob non confeſſionem inuentarij: contra quã pars replicauit lapſum eſſe quadrienniũ, de quo nunc diſputatur, quia Valerius ait ꝑ nondum eſſe lapſum, cum non currat, niſi à die ſcientiæ leſionis: donec igitur omnia diſcutiantur, quæ pertinent ad hoc caput renunciationis fideicommiſſi, non poteſt agi de negotio principali, cum ꝑ hæc exceptio renunciationis impediã litis ingreſſum. Quoad aliã partẽ dubij, an Valerius teneatur exhibere aditionem hæreditatis, & an Valerius in ſuis commiſſionibus, aut exceptionibus fateatur aditam hæreditatem, pro nunc nihil fuit dictum.

PALEOTI.

Caputaquen. penſionis. 13. Nouembris.

SVMMARIVM.

- 1 Exceptio nullitatis ratione non clericatus in euentum literarum, an poſſit reſerri. Talisq; exceptio vbi non ex literis, ſed ex actis probatur, quid operetur. nu. ſeq.
2 Vi literarum aliquando penſio dicitur poſſe annullari, idq; vbi ex literarum ventre literarum oritur, retardatque ſolutionem.
3 Literis ſi clauſula inſcripta ſit poſtquam clericali caractere ex nunc prout ex tunc, quid operetur.
4 Papa non præſupponitur velle penſionis reſeruationem cõcedi debere non clerico.

DECISIO DCXLIX.

1 D Vbium fuit ſtante commiſſione vltimo loco pro parte Epifcopi impetrata, & præſentata, ac regu la de qua in literis, an ex his, quæ opponuntur pro

1 pro parte episcopi de non clericatu dicti Dom. Prosperi
 † obstat exceptio nullitatis in euentum literarum, ita
 vt concedi non possint cum clausula sine solutione pen-
 sion. executiua. Nihil firmatum fuit: quoniam tres tantū
 auditores aderant, & illi inter se non satis conueniebāt.
 Pro discussione tamen materię tres casus ab aliquibus
 2 considerabantur. Primus † est vbi exceptio, quę opponi
 tur, non probatur ex literis ipsis, sed ex actis productis,
 & tunc hæc exceptio non dicitur oriri ex ventre literarū
 eo quod non retardat solutionem pensionum. Secundus
 3 est † vbi in literis annullatur ipsa pensio, vt est casus Cas-
 sad. 10. de refer. & tunc oritur ex ventre, retardatque solu-
 tionem. Tertius est † vbi in literis adest clausula postquā
 4 clericali caractere ex nunc put ex tūc &c. & tunc dubiū
 videtur, an hæc clausulæ referantur tantum ad exactio-
 nem pensionum, an etiam ad assignationem, & reserua-
 tionem ipsius: nam aliqui sentiunt necessario referēdas
 esse ad reseruatiōem: nam si Papa voluit, pensioē exigē-
 5 re potest: ideo multo magis videtur † voluisse, vt illi nō
 sit reseruata pensio, nisi postquam clericus fuit: plus. n.
 est, habilem esse ad obtinendū titulum possessionis quā
 illum exigendū. quare dixerunt, vt dubium restringatur
 stante commissione vltimo præsentata, & literis Prospe-
 ri in his verbis, postquā clericali &c. & ex nunc prout ex
 tunc, an procedendum sit cum clausula sine retardatio-
 ne solutionis, aut sine dicta clausula. Prætendebat etiam
 iam D. Archiepiscopus non fuisse hoc dubium necessa-
 rium propter resolutionem vltimo factam in hac causa,
 scilicet, quoniam commissio Prosperi post illam fuit im-
 petrata: dictum fuit, vt curet Archiepiscopus illam habe-
 re, si velit reformare.

P A L E O T I.

Romana domus, & ordinarij. 13. Nouemb. 1561.

S V M M A R I V M.

- 1 Probationes in promptu habens ratione melioramento-
rum factorum in domo ante litem motam, an medieta-
tem ipsius domus debeat obtinere.

D E C I S I O D C L.

1 D ictum fuit, qđ mittatur Iulius in possessionē do-
 mus p dimidia; deinde alia dimidia nunc relin-
 quatur D. Alphonso, qui † habet in prōptu pro-
 bationes ad docendum liquidē de melioramentis factis
 ante motam litem. quoad alia probanda non admittan-
 tur cum sint publicati testes, & pro parte Iulij omnia cla-
 re probata quoad spoliū, & statum matris, & absentia
 aliorum fratrum ac diuisionem bonorum factā a patre.

P A L E O T I.

Hispalen. beneficij de Moron. 15. Apr. 1561.

S V M M A R I V M.

- 1 Canonizatoria obtenta peti potest, & declaratoria conce-
sio in fauorem partis aëtrici ob non partitionem moni-
torij partis aduersæ.
- 2 Iudex semel suo functus officio in concessione canoniza-
torie vtrum ad concessionem declaratorie progredi
possit.
Et vtrum via executiua progredi possit super possesso-
rio ad declaratoriam. nu seq.

- 4 Manifeste contumax volens nunquam permittere vt appo-
natur sequestrum, dignissimus est quouis rigore.

D E C I S I O D C L I.

1 I N hac causa habebam facultatem proceden. executi-
 uē prout coram Aud. Cameræ etiam pridem fuerat
 exequutum monitorium, & seruati omnes termini:
 causa autem in Rota sæpius proposita cum dedissem
 † canonizatoriam in fauorem Thomæ contra Michæ-
 lem, ideo nunc Thomas petebat, vt darem ei decla-
 ratoriam, & omnia executiua ob non partitionem mo-
 1 † ritorij, cumque agentes Melchioris negarent id fieri
 posse, quia † iam functus fueram officio meo, & elegerā
 2 viam procedendi ordinariē: tamen omnes responderūt
 3 dixeruntque certe me procedere † ad declaratoriā posse
 via executiua super possessorio, cū cā monitoria à me
 dicta respiciat petitorium, quod nihil commune. Ioan.
 And. c. pastoralis. col. pe. de cau. pos. & proprie. vbi Ab. nu
 4 me. 3. ver. ad tertiam, & hoc eo magis, quia † Melchior
 est in manifesta contumacia, cum nunquam voluerit
 permittere, vt apponatur sequestrum, & quotidie tenetur
 venire ad iudicium nostrum, vnde dignissimus
 est quocunque rigore.

P A L E O T I.

Cameracen. Canonatus, 2. Nouemb. 1561.

S V M M A R I V M.

- 1 Coadiutoria concessa cum spe futuræ successionis, cum
clausulis amplissimis, an obijci possit quidpiam de sub-
reptione.
- 2 Plenē non iustificans intentionem suam vtrum etiam in
tertia instantia remissoriam petere possit.
- 3 Gratia coadiutorie partis vtrum impediatur remissoria con-
cessionem a parte aduersa petitam.
- 4 Commissio impugnatoria ipsius gratie coadiutorie, an da-
ri possit.
- 5 Iustificata satis gratia, & sufficienter ex testibus examina-
tis deducta, quæ concernit coadiutoriam remissoria pe-
tita ab aduersario, non est releuans, secus si non satis fue-
rit iustificata.

D E C I S I O D C L I I.

1 C laudius impetrauerat per obitū Petri Iosephi,
 Ludouicus aduersarius erat in possessione, tue-
 baturque se † coadiutoria quadam olim sibi cō-
 1 cessa viuēte Dom. Petro cum futura successione, & alijs
 clausulis amplissimis, ne scilicet obijci posset de subre-
 2 ptione, & aliter iudicari nō debere: † Nam Claudius, quā
 plenē non iustificauerat intentionem suam, petebat in
 3 tertia instantia remissoriam: † Ludouicus opponebat eā
 non esse dandā, quia non releuans, cū ipse habeat gra-
 tiam suā coadiutorie, quam ipse aliter iustificare non
 tenetur propter clausulas in ea appositas: hac de causa
 4 Claudius vltimo impetrauit commissionem vltimo si-
 gnatam arbitro; † qua datur illi facultas, vt possit di-
 ctam coadiutoriam impugnare: idcirco nunc Ludoui-
 5 cus aduersarius respondebat satis gratiam suam esse iu-
 stificatam † ex testibus examinatis pro parte aduersarij,
 idcirco remissoriam non futuram releuantem: dubium
 proposui, & quamuis pars Claudij non informasset, ta-
 men Rota conclusit ea quę prætendit, nam testes de qui-
 bus

bus in puncto, non sufficiunt ad iustificandam coadiu-
 toriam Ludouici.

P A L E O T I.

Abulen. sancti Martini. 2. Nouemb. 1561.

S V M M A R I V M.

- 1 Parte non informante, & graui existente negotio Rota de-
cidere non facile assolet.
- 2 Priuilegium Papæ si est verē alternatiuum ratione regulæ
ordo mensium, an prosit ordinario conferenti, vt rata sit
eius prouisio.

D E C I S I O D C L I I I.

1 I N hac causa † pars Lucæ non informauit, vnde Rota
 rem noluit decidere, quia grauis est: in materia ta-
 men hac respondebatur tres casus considerari. Nam
 cum dubium propositum esset, an decretū de quo in ver-
 ficulo, volumus autem, obstat prouiso ab episcopo pro-
 pter regulam octo mensium: dicebatur quod aut priuile-
 2 gium concessum à Papa † est mere alternatiuum, & tūc nō
 obstat: aut est mixtum prout videtur in casu nostro, vbi
 partiti sunt menses, & tunc media via eligenda est, & ha-
 bet locum quoddam decretum scilicet, vt excusetur pro-
 uisus ab ordinatio, vt aliās decisum fuit coram Io. Paulo
 in causa Abulen. die prima Februarj, 1546. & refer-
 tur à Puteo 3. de probat. cuius verba sunt corrupta: qua-
 re dixerunt, vt videam originale huius decisionis, & tunc
 rursus dubium proponam, an excusetur Lucas stante pri-
 uilegio cum illo decreto, & vt detur copia priuilegij in
 parte dispositi.

P A L E O T I.

Caputaquen. pension. 29. Nouemb. 1561.

S V M M A R I V M.

- 1 Conditionis appositio, an reddere possit pensionem nullam
ea non obseruata.
- 2 Actus iurisdictionalis non dicitur nullus & inualidus ex in-
stantia conditionali.
- 3 Casus clarus, & qui disputatione non indiget non etiam de
necessitate informationem requirit.
- 4 Transferens si non habeat facultatem transferendi, nisi in
personam ecclesiasticam eo non obseruato, vtrum pensio
statuta ob id sit nulla.
- 5 Valida pensione præsupposita quo ad se, quid operetur eam
exigendi opposita exceptio ratione solutionis faciendæ.
- 6 Reseruatio pensionis, siue eius exaltio si ea conditione fue-
rit concessa vbi de clericatu constet impetrantis, necessa-
rio requiritur, vt se clericum doceat antequam ad id quod
prætendit actionem instituere possit.

D E C I S I O D C L I I I I.

1 D ubium erat stāte prouisione vltimo presentata, &
 literis Prosperi, in illis verbis, postquā clericat. &c.
 etiam ex nunc prout ex tunc, an sit procedendū
 cum clausula, sine retardatione solutionis, aut sine dicta
 1 clausula Rota considerauit tres casus: † primus est, an pe-
 sio dicat nulla eo quod sit apposita cōditio de qua in literis:
 & responsum fuit pensionem non ideo dici nullā sui na-
 tura quamuis conditionalis sit, tamen inducit saltē spē

in creditum iri. §. ex conditionali. instit. de inuti. stip.
 2 † Ideo actus iudicialis non dicitur nullus, & inualidus,
 sed substitit habetque ius considerabile. Bar. l. post eman-
 cipationem. §. 1. de leg. Sarnen. regula de non tollen. q. 4.
 col. pe. versicu. secundus casus: & hæc fere sunt omnia di-
 cta in informationib. p parte dicti Dom. Prosperi. circa
 3 quæ licet Dom. Archiepiscopus aduersarius nihil † infor-
 mauit, tamen hic casus visus est satis clarus, & non indi-
 gere disputatione. Secundus est si pensio prætendatur ef-
 4 se nulla alijs respectibus, veluti † quia transferens habe-
 ret facultatem transferendi tm̄ in personam ecclesiasti-
 cam, aut si quid aliud intrinsecū subesset: circa hoc nunc
 nihil fuit firmatum, sed dixerunt Archiepiscopus super
 hoc capite audiendum esse si velit, quia videtur satis ob-
 5 stare D. Prospero. Tertius est casus præsupposita † pensione
 quoad se vndique valida, an quoad effectum illam exigē-
 di, exceptio, quæ opponitur pro parte Episcopi, dicatur
 oriri ex ventre literarum, ita vt retardet solutionem: &
 circa hoc nihil etiam fuit cōclusum, quoniam pars Pros-
 pteri super hoc non informauit: tm̄ Domini obiter senti-
 re videbatur, exceptionem hæc maxime oriri ex ventre,
 6 † quoniam reseruatio pension. siue ius exigendi, cum
 non concedatur Prospero, nisi postquam clericus fuit,
 vtique necesse est, illum docere ante se esse clericum, quod
 agere possit vigore illarum literarum. Dec. consi. 585. nu-
 me. 1. & consi. 629. nu. 2. Paris. cōsi. 25. nu. 16. in 4. Cas-
 sad. 5. de refer. Sarnen. in compen. vtriusque signat. num.
 89. cum similibus &c.

P A L E O T I.

Romana de Valle. 29. Nouemb. 1561.

S V M M A R I V M.

- 1 Exhibitio causæ, cui incumbat in negotio restitut. in integrū
actori, an reo.
- 2 Aditio hereditatis doceri non potest, nisi in actis produ-
catur.
- 3 Commissio si dicat hereditatem aditam, vt creditur, quem
pariat effectum.
- 4 Pars potest liberationem à iudicio petere conditionali cum
in causa nolit vexari, nisi præsentia aditio exhibeatur.

D E C I S I O D C L V.

1 V xta conclusionem in hac causa firmatam, proposui
 dubium præsupposito, quod discutienda sit causa re-
 stitutionis in integrum, & in actis non cōstet de ad-
 ditione hereditatis, quis teneatur eam exhibere, an do-
 1 mina Faustina, an D. Valerius: † Domini omnes respon-
 derunt, Dominum Valerium teneri, nam cum ipse petie-
 rit in integrum restitutionem non debet docere de ad-
 ditione. l. minoribus. de in integ. rest. Cassad. priua. de rest.
 2 in integrum: † non potest autem docere de additione, nisi
 eam producat, alioquin pronunciet iudex, frustra peti-
 tam esse restitutionem hanc cum præfatione verborum,
 3 † videlicet, vt creditur hereditas aditam, & vt in alia cō-
 missione, quatenus adita sit &c. Nam prima illius com-
 missio continet ad verbum, vt creditur, tamen in narra-
 tiua ac dispositiua omnia simpliciter narrantur, & peti-
 tur restitutio simpliciter, vt idem in articulis firmatur.
 Deinde licet omnia petita essent sub conditione ex-
 4 pressa, tamen non impediunt quominus Domina † Fau-
 stina possit petere liberationem ab hoc iudicio ita condi-
 tionali, cum nolit in hac causa vexari, nisi exhibeatur hæc
 præsentia aditio. Nō obstat, quod Dom. Valerius præten-
 dat

dat satis constare de aditione & articulis & confessione Faustinae, nam articuli pertinent non ad aditionem hæreditatis factâ vigore sententiæ Valerij, sed ab ipomet Valerio: deinde hoc respicit aliud dubium cum in præsentî concludatur Valerium in hoc iudicio ostendere aditâ fuisse hæreditatem, & quia ipse se lęsum dicit sit, an verè ipse satis doceat ex confessione, & articulis aduersariorum, hæc alia erit quæstio scorsum agenda &c.

P A L E O T I.

Barcinonen. monasterij. 29. Nouembris. 1561.

S V M M A R I V M.

- 1 Appellatio facta cum clausula, & aliâs omni meliori modo quid operetur in casu attentatorum.
- 2 Possessio sequestratur non raro antequam in petitorio fiat progressus.

DECISIO DCLVI.

Retuli in Rota me reperijisse in actis ꝑ appellacione Cardin. factam fuisse cum clausula, & aliâs omni meliori modo, & consequenter validam prout aliâs fuit dictū coram bo. me. D. Iunio, item etiam mere perijisse, mandatum Petri fuisse obtentum statim post in terpositam appellacionem, & Cardinalem dictum ante biennium commississe causam attentatorum, quæ etiam pendet hodie: ꝑ Domini mandarunt, vt si ita res se habeat, iubeam, possessionem sequestrari, & postea procedatur in petitorio.

P A L E O T I.

Oueten. pensio. 29. Nouembris. 1561.

S V M M A R I V M.

- 1 Pensio ex facultate transferendi reseruari potest.
- 2 Error in translatione si aperte appareat quid faciendum ratione pensionis soluenda.

DECISIO DCLVII.

Data fuit copia facultatis transferendi, & translationis sequentæ ideoque dubitatum, an Paulus possit hodie petere pensionem dicti Archidiaconi natus: dubium oriebatur, quia ꝑ ex facultate transferendi poterat reseruari pensio integra 15. ducat. super Archidiaconatu, & tamen exequutor in translatione expressit non tm Archidiaconatū, sed etiam quatuor alia beneficia, super quibus transtulit pensionem: Domini responderunt, quindecim ducat. non posse peti super Archidiaconatu, & super parochiali ecclesia, & sup alia re: & quia ius, & forma facultatis transferendi pensionis 15. duc. esset constituenda tm sup Archidiaconatu, & ex quo exequutor referat se ad formam illarum literarum ita vt videtur constare ꝑ de aperto errore huius translationis, tamen dictum fuit, quod vbi exequutor refert se ad priores literas, deinde recipit facultatem sibi competentē, quoad transferendum, siue exigendum nouam pensionem, & vbi deinde illam exigit, non amplius refert se ad literas, sed simpliciter eam constituit super diuersis beneficijs: vel quomodocunque res se habeat sic cadit regula, quod potui volui, quod volui adimplere nequiu. c. cum super. de offi. delega. Hoc dubium propositum fuit

vno informante, videlicet Paulo, qui erat pauper, & tamen decisum fuit contra informaentem.

P A L E O T I.

Auximan. bonorum. 29. Nouembris. 1561.

S V M M A R I V M.

- 1 Instrumentum laudi extensum à notario, ita vt mater filiarum videatur ouerata, & obligata sub forma Camere, quam fidem faciat.
- 2 Consuetudo & solitus vsus notarij in extensionibus instrumentorum non raro veniunt obseruanda, cum in his stylus scribentium, vt plurimum attendatur.
- 3 Quibus cum clausulis instrumentum laudi inter matrem, & filios celebratum, per notarium de iure extendi possit.
- 4 Clausula obligationis in forma Camere suam specialem habet renunciacionem.
- 5 Renunciatio non semper comprehendit certioracionem, nisi exprimat.
- 6 Renunciacionem generalem extendens notarius in laudo ita debet extendere, vt omnes in laudo comprehensos contingat: aliâs non valet, nec caret fraudis suspicione. Taliq; extensioni fides non est exhibenda, immo corrigenda est iuxta formam originalis seu protocolli, numero sequen.
- 8 Protocolum vtrum sufficiat adducere in correctione extensi instrumenti laudi in quo clausula generales nõ potest præsupponuntur extense.

DECISIO DCLVIII.

Ferat latum quoddam laudum inter Faustina, & filias, & notarius in protocollo scripserat simpliciter acceptacionem factam à Faustina, & à maritis nomine filiarum, & in fine dicebat cum obligatione in forma Camere rogantes & renunciantes &c. Postea notarius dedit hoc instrumentum extensum, & in eo narratur, Faustina renunciale omnibus legib. statutis, & consuetudinibus, & prius certioratam fuisse à notario cum multis alijs clausulis: hinc dubitavi, ꝑ an huic instrumento sic extenso sit, vel non adhibenda fides, & an in toto, vel in parte: Domini in primis responderunt videndum esse si aliunde possit constare ꝑ de consuetudine huius notarij, quomodo sit solitus extendere talia instrumenta: nam in his plurimum attendi debet stylus ipsius scribentis: quoniam autem tunc mihi detulerat librum seu protocolum eiusdem, reperta fuerunt obiter tria instrumenta diuersis temporib. facta per varias mulieres, & in singulis aderat duplex renunciatio abbreviata, altera circa principium instrumenti, quando mulier se obligat, & renunciat: altera in fine post obligationem in forma Camere: dixerunt igitur, vt admoventur, num certius quod posset inueniri quoad stylum huius notarij: nam illa tria instrumenta sunt longe diuersa ab illo, cum ibi sit duplex renunciatio: hic autem vnica tantum in fine. Circumscripito hoc capite dixerunt ꝑ deinde de iure non potuisse instrumentum extēdi cum illis clausulis, quæ sunt substantiales sicuti est clausula certioracionis, vt per Ale. l. sciendū. nu. 3. l. a. nu. 3. l. de verb. ob. Fel. c. si diligenti, nu. 14. de foro. compet. sic & in alijs clausulis iure non comprehensis. Egid. 15. Fel. c. ex literis. nu. 3. de fi. instr. Nec obstat clausula renunciatio de qua in fi. protocolli: quoniam illa refertur tantum ad obligationem in forma Camere, quæ est vt proximior, & habet suam specialem renunciacionem.

P A L E O T I.

Roman. Societatis Buffalon. 2. Decembris. 1561.

S V M M A R I V M.

- 1 Statutum vrbs mentionem pacti faciens de non diuidendo rem, nisi certo tempore decurso, an extendatur ad casum in quo nullum pactum intercessit.
- 2 Mens & intentio statuti ex tenore, vt plurimum verborum percipi solet.
- 3 Correctorium vbi est statutum iuris communis etiam est odiosum, & ob id minus extendendum.
- 4 Socius vendere volens ad id vt possit effectualiter perfici venditio tenetur socij voluntatem requirere, & consensus.

nunciacionem, vt Pereg. de oblig. in forma Cam. pag. 7. nu. 4. & etiam quia ꝑ ob renunciacionem non comprehenditur certioratio, nisi exprimat, vt supra consideratum fuit: est etiâ alia ratio, quia si illa clausula protocolli intelligeretur de hac generali ꝑ renunciacione, vtique notarius debuisset illam extēdere, vt pertineret eque ad Faustina, vt ad filias de quibus in contractu, & ille in extenso dicit Faustina tantum renunciasse, & de alijs nulum verbum, quod certe præbet non leuem suspicionē. Conclufum igitur fuit ꝑ huiusmodi extensioni non dandam esse fidem, sed corrigendâ secundum protocolum, vt per decisionem l. si librarius, de reg. iur. cum nec in toto, nec in parte subsistat, nisi prout in protocollo Guido Papæ. 19. Egid. 165. An ꝑ autem protocolum ipsum sufficiat in casu de quo agitur: aut ex quo Faustina mortua dicitur, liceat Petro Antonio impugnare extensum, aliâs proponetur.

P A L E O T I.

Præstimonij, die 2. Decembris. 1561.

S V M M A R I V M.

- 1 Præstimonij vacantis in mense reseruato vtrum per decretum Camere possessio capi sine vitio spolij possit.
- 2 Verificatis attentatis coram iudice exequutore habente plenam potestatem quid agendum.
- 3 Reformatio in casu præstimonij constare debet antequam ad vltiora fiat processus.

Pratendebatur præstimonium quoddam ꝑ vacasse in mense reseruato: fuit breue decretum Aud. Camere, vt caperet possessionem nomine Camere sine vitio spolij, & attentatorum: postea cum Aluarus Galus in his fore esset intrusus, obrinuit committi causam super his in Rota, cū inhibitione R. D. Decano facta ad cuius instantiam primū fuit impetratū q; etiam obtinuit secundum breue, vt non obstante commissione, & inhibitione partis, Auditoris Camere caperet possessionem amotis quibuslibet detētoribus seu intrusionibus: post quod secundum breue fuit processum nomine Camere ad quamplures actus coram Auditoris Camere. ꝑ Nunc Aluarus dicebat omnia hæc fuisse attentata, quia verificata fuit attentatio coram Aud. Camere qui fuit merus exequutor: nec necesse fuit ei iudicialiter constare de reseruacione, cum facultas ei data per breue non sit conditionalis, cum non dicat, constituto &c. vnde satis est hoc dici ante sumum processum verificare reseruacionē, Bal. neque nat. colum. fina. C. de probatio. Felyn. capit. dudum, num. 2. ꝑ de præsump. & ita aliâs firmatum fuit in causa Corduben. dimidia portio. coram Rubco 25. Octobris, 1557. dixerunt tm Domini super hoc obseruari, vt si Aud. Camere sit merus exequutor, sufficiat quancumque docere de reseruacione: secus est si breue habeat clausulam constituto, & ante iustitiam faciat ei ante amotis illicitis detētoribus &c. Nam ꝑ tunc prius de reseruacione constare deberet, quàm ad vltiora procedere, cum his casib. non sit merus exequutor. Non obstat si obijciat etiam Aluarus, quod Io. de Cano. resignauerat præstimonia antequam secundum breue produceret, nã facilis fuit responsio, quia negotium agebatur nomine Camere cui non possit præiudicare resignatio.

DECISIO DCLX.

Dvbiū proposui, an ꝑ statutum vrbs, loquens de pacto de non diuidendo rem infra certum tempus locum habebat in casu nostro, vbi non adest pactum: vnus tamen ex Dominis dubitauit, an eadem possent statui etiâ hoc casu, ideoque nihil voluit in alterutram partem affirmare: sed reliqui omnes absq; difficultate rñderunt statutum cessare in casu nostro qd satis clarum est ꝑ ex mente etiam: cum enim mens ex verbis potissimum deprehendatur, apparet statutum hoc, & in princi. & in fine mentionem facere, quod superfluum esset si haberet locum simpliciter. Secundo, quia statutum ꝑ hoc correctorium iuris communis est odiosum, vt dicit tex. in l. dudum. C. de contrah. emp. vnde minus extendendum. Tertio quia proemium statutum Vrbs ait, vt veraciter verba intelligantur: igitur stricte, & ad literam sunt accipienda, cū illa verba apposita fuerint ad tollendas disputationes. Paris. consi. 117. num. 8. in 1. l. a. consi. 52. col. 1. in 1. Quarto, quia vera ratio huius statuti ea videtur fuisse, quod non permitat facultatem vendendi, non obstante pacto, & ita in hoc grauetur ꝑ socius, qui volens vendere teneatur primo requirere socium, & consortem, vt apparet etiam ex vltimis verbis statuti. Quibus omnibus accedat, quod si statuens hunc casum de quo agitur comprehendere voluisset, vtique alijs verbis id verisimiliter effecisset, & ita in hac parte videtur conformari iuri communi, vt scilicet si consors non luit emere, tunc potuit alteri vendi, iuxta l. qui Romę. §. cohæredes, de verborum obliga. partim etiam addit iuri communi, quatenus permittit liberam facultatem vendendi eo recusante etiam absque vlla pœna. l. idemque. §. si. cum l. sequen. pro socio.

P A L E O T I.

Tarvisin. Canonicatus. 2. Decembris. 1561.

S V M M A R I V M.

- 1 Gratia duarum partium sibi aduersantium in expectatiua beneficiorum, an similes esse possint.
- 2 Clausula motus proprij, ex certa scientia, de plenitudine potestatis quid in gratia expectatiua operentur.
- 3 Gratia vnus partis data ad vacantia, & vacatura, præalet gratia concessa ad vacantia tantum.
- 4 Clausula sine præiudicio in fine posita, an referatur ad omnia præcedentia.

Dissimiles

5 *Dissimiles gratia per Papam obtenta utrum reddantur per clausulam anteferri, vel non.*

7 *Pars que pretendit ex iuribus depositis causam suam posse defendi, tenetur ad suam defensionem illa reperire.*

DECISIO DCLXI.

Obtinuerat Morengus gratiam in canonicatum in ecclesia Taruili. cum expressione primo vacaturæ, cum cōfirmatione Papæ, cum multis clausulis, & inter aliâs illa erat, sine præiudicio aliorum simili gratias prosequendum: adueniente deinde vacatione Quirinus prior admittus fuit, & possessionem cepit: unde orta inter eos lite in partibus, & demum in Rota, propositum dubium, tan gratia Morēgi, & Quirini dicatur similes, vel dissimiles quoad hoc, ut clausula posita in gratia Quirini videlicet, sine præiudicio aliorum gratias similes prosequenti aliqd operetur? Pro parte Quirini afferebant octo dissimilitudines, q̄ colligunt ex octo clausulis, q̄ nō reperiuntur in gratia Morengi, & tamē sunt in gratia Quirini. Primo est ꝑ clausula motus proprijs. Secunda ex certa sciētia. Tertia de plenitudine potestatis. Quarta illa sepius repetita. Quinta quod non possit dari de defectu intentionis. Sexta qd non admittatur probatio in contrarium. Septima continet diuersum valorem. Octaua quod gratia ꝑ Quirini continet vacantia, & vacatura, & gratia Morengi est ad vacantia tantum. Rota nihil firmavit, cū hæc esset prima propositio huius causæ: dixit tamen, ut in primis animaduertatur, an illa clausula, sine præiudicio sit apposita in fine supplicationis, an in principio: tñ si in fine, refertur ad oīa pcedentia est: que restitutio totius gratiæ adiecit per suā naturam: se cus esset si in principio, quia tunc referenda esset tātum ad illud caput de quo ibi: Vñ cū attulisset demum originale in Rota, Dñi dixerunt, clausulam illam esse in fine positam, de qua in dubio. Quoad alia adducta fuit decisio aliâs facta in causa Paduana canonicatus 12. Junij, 1543. coram Caputaquen. in qua disputata fuit eadem ferē materia, ibique conclusum, gratias esse similes, non obstantib. clausulis supradictis, idque præcipue ex test. in c. quoddam, cum gl. in verb. simil. de prob. in 6. vbi Dec. & Franc. in primo & secundo notab. Item ex c. causa cui, cum glo. in verb. similes, de præben. in 6. & in decis. videtur firmatum fuisse ꝑ non reddi gratias dissimiles Papæ per clausulam illam an relata prout latius habeo adnotatum inter informationes meas, simul cum voto principalis: posthac dubium restringi poterit ad aliquas ex clausulis de quibus supra, quæ videntur maioris momenti: nam ex his gratiæ dicuntur similes.

PALEOTI.

Vrbeuetan. Castri Castilion. 2. Decembris. 1561.

SVMMA RIVM.

- 1 *Actis casu, aut in curia deperditis vtra partium ea in iudicio teneatur exhibere.*
- 2 *Omissio possessorio in petitorio procedi potest per iudicem vbi ex vi rescripti soluantur expensæ, detur q̄ cautio pro fructibus, sequestretur q̄ possessio.*
- 3 *Aegidiana constitutio in possessorio prohibet appellationem.*
- 4 *Lata si fuerit sententia contra formam rescripti utrum notoriè sit dicenda nulla, vel iniusta.*
- 5 *Actis deperditis queri potest, an de nullitate sententiæ vna partium causam commiserit, an spoli.*
- 6 *Deperditis actis, qui se super illis fundare vult, ea, vt producat, necesse est.*

DECISIO DCLXII.

Ferat aliâs à me de mense Iulij hoc idem dubium propositum, quod tunc non fuerat decisum, quia pauci erant Auditores: Nunc igitur quærebam quæ ex ꝑ partibus teneatur exhibere acta, quæ præiudicium deperditam in casu de quo agitur. Series autem facti ita se habet. Nam cum olim de anno 1522. Io. Franc. de Saueilis intentasset iudicium possessorium contra Monaldenses super hoc Castro corā Menucio Ripera, obtinuit in eius fauorem ab eo sententiam in qua mandabat ipsum immitti in possessionem Castri: & quoniam eo tempore nondum erat inuenta Aegidiana, Monaldenses appellarunt à sententia, & causa commissa Nicolao de Aretio, qua pendente impetrata fuerunt pro parte Monalden. duo rescripta, quibus continebatur, vt ꝑ solutis expensis, & data cautione pro fructibus, & sequestrata possessione Castri, auditor procederet in petitorio omisso possessorio. Quare impletis omnibus cōditionibus de quibus in rescripto prout nunc pretenditur, inceptum fuit, procedi super negotio principali, & super eo dati articuli, & alia gesta. Item post aliquod tempus Io. Franc. commisit nonnulla delicta ob quæ iudicatus fuit rebellis, omniaque eius bona confiscata, & certo pretio vendito Monaldensibus postque Clemens Septimus pro breue suū mandauit sequestrari, vt Castrum traderet Monaldensibus, cuius vigore illi possessionem ceperunt, & in ea perliterrunt ab anno 1524. vsque ad annum 1538. Exortus dein de fuit quidam Antonias de Saueilis vti hæres D. Fracisci, qui de nouo causam committi fecit Mohed. qui etiā protulit sententiam in illius fauorem. confirmando sententiam olim latam à Menucio, dicens bene fuisse pronunciatam, & male appellatum, cuius vigore Anto. siue Illustris Dux Castri qui habet causam ab illo, ingressus fuit possessionem in eiectis Monaldensibus, ꝑ cum hoc tempore lata esset Aegidiana, quæ prohibet appellationem in possessorio: postea de anno 1550. rursus Monaldenses commiserunt causam, quæ adhuc pendet dicentes sententiam Mohedani ꝑ fuisse notoriè nullam, & iniustam, quia lata contra rescripta Leonis Decimi, & petentes se restitui ad pristinam suam possessionem, & quoniam deficiebant multa ex quibus Dux pretendebat iustificare posse sententiā Mohedani, ideo aliâs dubitauit, die 22. Martij 1560. quæ pars diceretur in culpa quoad hæc acta deperdita, & ita respondit de neutris consistere culpam. Et propterea, nunc prosequendo materiam, dubitauit prout etiam voluerunt Domini, an Monaldenses de anno 1550. ꝑ commiserunt causam nullitatis sententiæ Mohedani, an vero causam spoli. & quia commissio illa propter causam nullitatis continebatur clausulam, quam, & quas, super præmissis, & reb. alijs in actis causæ deducendis &c. & in articulis erat deductum spoliū, & causam super hoc pendere, sup qua ga Dux non informauit, causam audire voluit: propterea hoc proposito responderunt Domini ꝑ eum teneri exhibere acta, super quibus se vult fundare, hoc autem non pertinet ad Monaldenses, sed potius ad Ducem, siquidem Monalden. clarè probant vtrunque extremum, & satis fundant intentionem suam: Dux igitur, quia excepit de sententia lata à Mohedano, debet causam plenè probare, & iustificare, cum in hoc sit actor: & ꝑ pretendit ex iuribus deperditis causam suam posse defendi, debet ille causam suam reperire: & quia pro parte Ducis replicabatur satis habere exceptionem pro se, ex tra-

ditis à Fel. in c. quoniam contra, nu. 6. de prob. responsum fuit hanc præsumptionem tolli ex actis antea gestis coram Nicolao, quæ dant certam formam procedendi, & ostendunt nullitatem sententiæ Mohed. subsequenter, cum alijs Monald. satisfit clare ob hanc causam, quia est integra ex se licet forrasse aliqua interiora deficerent, vt Bar. Rub. de ope. no. nunciatio. num. 6. fuitque allegatus Præpos. in c. vt debitum. in fine de appel. & decis. coram Antonio Augustino in causa Anconitana, die 24. Maij, 1546. In hoc tamen pars Ducis erit etiam videnda, quia nunc tantum concluditur iuxta dubium propositum, q̄ Monalden. non tenentur exhibere acta, præsertim, quia alias fuit firmatum non constare ea esse deperdita culpa eorum, non autem sufficiat dici ex sententia Mohed. prout nunc repetij: aliâs poterit dubitari, videndum Simonetam de appel pag. 3.

PALEOTI.

Vrgellen. parochialis de Agramament. 2. Decembr. 1561.

SVMMA RIVM.

- 1 *Excipiens de collatione pars contra aduersariam videndum est in actis de cuius bono iure constat.*
- 2 *Confidentia per exceptionem opposita sufficienter est probanda.*
- 3 *Concordia dignam esse causam maximè constare potest ex deductis probationibus, & iuribus vtriusque partis.*

DECISIO DCLXIII.

Hieronymus obtinuerat sententiam, quæ transiuebat in iudicium corā Dimâ q̄ cū instaret pro executorialibus, Dimas excipit de ꝑ collatione inter eos inita, super qua exceptione Domini aliâs dixerunt, vt videat de cuius bono iure constet in actis: & cū Hieronymi ius omnino potius appareat, rursus excipit Dimas de confidentia: vnde nunc dubitauit, an ex deductis sit ꝑ sufficienter probata confidentia ad effectum de quo agitur, & detur copia literarū, & depositionis testium, & aliorum, quæ necessaria sunt: Domini ꝑ vifa fuit hæc causa maximè digna cōcordia, quoniam ex parte Dimæ dicebatur aliquid apparere de confidentia ex testibus: ex parte autem Hieronymi videbatur, vt Dimas restitueret debita eius nomine soluta à Hieronymo, & Hieronymus restitueret debita eius nomine soluta, à Dimâ & Hieronymus illi restitueret beneficium, causa expressa, vt Reuerend. Episcopo Aliphano satisfiat quæ si non succedet, rursus dubitari poterit, an constet de confidentia, vt possit causam nunc obligate contra Hieronymum iuxta decis. Mohed. 168.

PALEOTI.

Rauennaten. terrarum. 2. Decembris. 1561.

SVMMA RIVM.

- 1 *Testes qualificati, vt nobiles, & sacerdotes non debent excludi.*
- 2 *Testes an reputentur qui ante ritè examinati fuere, sed minus ritè.*
- 3 *Examinati testes sine interrogatorijs partis aduersæ repeti debent expensis eorum qui procurant examen reiterari.*

4 *Pars que potijt examinari testes vsque ad numerum 40. utrum debeat esse contenta si sufficiat numerus, o. maxime si materia arbitraria fuerit.*

DECISIO DCLXIII.

Pendente remissoria pro parte Rasponorum in ciuitate Bononiæ, multa incidenter vrinque periebantur, & quoniam causa erat gratis, collegi quæ vnico dubio comprehendere pnt, quæ ita continebat, an quatuor petita pro parte illorum de Rasponibus sunt contentas. Primo vt testes nobiles, seu sacerdotes postquam intrauerunt, non includantur. Secundo, vt testes sint examinati pro parte aduersa corā D. Lancelotto iuxta formam commissionis. Tertio, vt liceat illis examinari testes vsque ad numerum 40. vt remittatur arbitris iudicium qui electi fuerant pro exequenda remissoria, qui ex qualitate testium statueret quid ageretur in casu discordiæ, mandante illis ꝑ ne testes qualificati excludantur, sed in omnibus onerent conscientiam iudicem, quoad secundum non repetantur testes, ꝑ qui ante ritè fuerunt examinati: si minus ritè, non necesse est eos repetere: si male, & tunc nihil probabunt pro parte Cauriana, quæ eos inducit: excepti tamen fuerunt duo calus. primus est ꝑ si examinati fuerunt sine interrogatorijs Rasponorum, nam tunc repeti poterunt expensis illorum. Secundus si Rasponi eos nunc nolent examinare super articulis suis. Quoad tertium ꝑ non excedatur numerus 30. testium, quoniam in his videtur sufficere in hac causa, cum materia hic sit arbitraria de iure causata, vt in capi. cum causam. de test. & postquam perfecta fuit remissoria, & depositio illorum hic sit aperta, poterit eis concedi, si videtur ex causa, & alios etiam possunt examinare. quoad quartum dentur prorogationes arbitrio, præsertim cum sit danda remissoria sine retardatione causæ.

PALEOTI.

Tirosonen. Decimarum. 2. Decembris. 1561.

SVMMA RIVM.

- 1 *Domini temporales ex indulto, & privilegio Pontificis possunt decimarum ecclesiasticarum perceptione frui.*
- 2 *Ordinarius si petat decimas à subditis suæ diocesis, an teneantur ad eas persolendas stante concessione privilegij Pontificij de quo in hac causa.*
- 3 *Existens in quasi possessione non soluendi decimas, an astringatur ad probationem qualitatum privilegij prætensi.*
- 4 *Mandatū de manutenendo pleniorē requirit probationem quam vbi agitur de canonizanda gratia.*
- 5 *Impetrans privilegium tenetur etiam qualitates eodem privilegio expressas iustificare.*

DECISIO DCLXV.

Clemens Septimus concessit privilegium Regi Hispaniarum, & dominis temporalib. ceterorum locorū, in quib. Mauri habitant, vt expulsis Mauris aut ad Christi fidē cōuersis liceat ꝑ se dñis decimas possessionū percipere & retinere eas quas Mauri ipsi hucufq; soluerunt. Nunc cū eps Tiroson. ageret iure cōi-

vt in omni sua dioceſi Tiraſonen. ſibi decimæ ſoluerentur iuxta capi. ſtatuimus. in prin. capitu. cum contingat. c. prohibemus, de decimis Domini temporales ꝛ excipiebant de priuilegio Clementis: ad quod respondebatur pro parte epiſcopi eos teneri probare qualitate in eo appoſitam videlicet Mauros in his locis ante decimas nunquam perſoluiffe. Cum autem Domini temporales replicarent non teneri eos hoc probare ꝛ cum poſt priuilegium ſint in quaſi poſſeſſione nõ ſoluendi decimas Epiſcopo, capitu. cum veniſſent. de inſti. vbi Abb. num. 8. & Butr. numero decimo, idcirco nunc dubitauit, an teneatur probare qualitate appoſitam in priuilegio Clementis ſtante eorũ quaſi poſſeſ. cum illis reſiſtat ius cõe &c. & cum velint ſe tueri priuilegio Domini reſponderunt, quod debent iuſtificare eius qualitate, glo. cap. ſi forte, de elect. in 6. Pariſ. conſil. quarto, numero ſecundo, Soc. conſil. 246. columna prima, numero ſecundo, cum huiusmodi qualitas intrinſeca ſit, & in ipſius priuilegijs. Barto. l. prima. de probat. Felyn. capitu. examinata, colum. quarta, de iudic. ad text. in dicto capitu. cum veniſſent, de inſtitu. reſpondetur tripliciter: primo, quod ibi concurrebat duplex penſio prout glo. ibi notat, hic ſecus eſt. Secundo quod textus ille loquitur ꝛ in mãdato de manutenendo vbi plenior probatio ſufficit: hic agimus quoad canonizãdã gratiam. Tertio, quod vbi priuilegium deducitur ex confeſſione aduerſarij, vnde & qualitas illius ab eodem dicitur impugnati, ſi eam negat, qui fatetur priuilegium, allegatur ab eomet ꝛ qui impetrauit: vnde is tenetur etiam qualitates in eo expreſſas iuſtificare, & quãuis Abb. & Butr. ibi fatiſ generaliter loquantur, tamen neceſſario intelligendi ſunt iux. tex. vnde ea notabilia ſumpſerunt: dictũque fuit idem facere obiter qd aliàs hic in eadem cã decimũ fuiſſet coram Antonio Auguſtino, in meſe Iunij, 1556. aliqui etiam ſubiungebant, ſi hi Domini probatẽt longeuam quaſi poſſeſſionem non ſoluendi, tunc ſecus dici poſſet, iunctis trad. per Aym. de antiq. temp. 3. parte in prin. ſed in hoc nihil firmatum &c.

P A L E O T I.

Cremonen. præpoſitura ſancti Martini. 16. Decembris. 1561.

S V M M A R I V M.

- 1 Probatio per famam publicam, an ſufficiat ad probandum obitum in meſe reſeruato.
- 2 Difficilis probationis, qua ſunt, an ex fama ſufficienter probari poſſit. Quæ quidem fama debet hoc caſu plenè, & legitime probari, num. ſeq.
- 4 Fundamentum cauſe ſi pendet à fama publica ſuper ea diligentius eſt cognoscendum, an ſit ritè probata.

DECISIO DCLXVI.

DVbium fuit præſuppoſito hoc qd alias fuit de meſe Iunij 1560. cõcluſum per dños, ex qualitate facti narrati non eſſe in caſu difficilis probationis, quoad tempus mortis, an ad probãdũ obitum de meſe Nouembris quoad effectum reſeruatiõis ꝛ ſufficiat probatio per famam publicam ex quatuor teſtibus, & duobus de auditu, & literis miſſiuis, ſimul cum ſenten-

tia lata in partibus, quæ producta eſt cum proceſſu, & cuius copia datur, & etiam cum alijs adminiculis, quæ dantur: reſponſum fuit ſufficere de quibus in dubio, nam cum præſupponatur ꝛ oõs eſſe difficilis probatio. nis ex multis alijs deductis, ſequitur, ex fama ſufficienter concludi etiam licet aliàs non eſſet, quando ageretur de materia ordinaria. Dec. capitu. primo, de appell. Butr. c. 1. de ſponſalibus, Salyc. l. ſi quidem. numero primo, ſol. ma. trimo. Abb. c. quoniam. §. porro. nume. duodecimo, vt lite non conteſt. Intelligunt tamen Domini, ꝛ dummodo hæc fama ſit plenè, & legitime probata, & ante licem motam, cum non orta ſit vigore inquisitionis factæ contra illum carceratum, & condemnatum de homicidio, ſed habet ea requiſita, quæ ſufficiant, qua de realiàs erit agendum, data copia teſtium. Nam quod attinet ad ſententiam, & adminicula non videntur illa multum vregere, cum expreſſio dicitur facta in ſententia quoad factum, non quoad proceſſum de quo agebatur, nec quaſtio ibi erat de die, aut de meſe obitus, ſed tantum de perſona, quæ dicebatur homicidium commiſiſſe: non tamen ex illa quoad adminicula poterit ſe adiuuare: ſed cum præcipuum ꝛ fundamentum ſit a fama publica, ideo ſuper ea diligentius erit cognoscendum, an certe ſit probata &c.

P A L E O T I.

Romana de Comitibus. 16. Decembris. 1561.

S V M M A R I V M.

- 1 Homo centum poſſe annis viuere præſumitur, vt plurimum niſi de morte doceatur.
- 2 Fundamentum partis, quando conſiſtit in ignorantia partis de morte matris teſtatoris, id probare debet, ſcilicet ſe ignoraffe non quod viua, vel mortua fuerit.
- 3 Onerandus vltiori probatione non eſt qui regulam pro ſe habet.
- 4 Succedens ab inteſtato, an teneatur ſcientiam probare vitæ, vel mortis matris præterita.
- 5 Teſtamentum præſumptum perfectum, & ſolemne vtrum proſit parti, quæ ignorantiam præſumit de ſcientia mortis, vel vitæ matris præterita.
- 6 Præſumi non poteſt filium matrem ſi eam viuere ſciat, in teſtamento præteriffe.
- 7 Ignorantiam ad elidendam, vel potius ad ſcientiam conuincendam de morte, vel vita perſonæ, quæ præterita infringeret teſtamentum, an ſit ſufficiens coniuñctio ſanguinis.

DECISIO DCLXVII.

DAta fuerunt dicta teſtium huiusmodi, videlicet præſuppoſito teſtamento Domini Aldi, in quo mater fuit præterita, an Domin. Torquatus tempore ratificationis à ſe facta die 2. Iulij 1559. fuit in probabili ignorantia, quod anno 1547. quando Dominus Aldus condidit teſtamentum, viueret Domina Hippolita mater dicti Aldi, quoad effectum, de quo agitur: nihil in præſenti fuit concluſum, quoniam quamplura fuerunt in informantibus congeſta, quæ viſa ſunt indigere particulari conſideratione: ſed tamen nonnulla fuerunt dicta, non in vim decisionis, ſed quia ita videbantur de iure procedere. Quicquid tñ dicat Doctores,

1 an quis ꝛ præſumatur viuere centum annos, aut minus, regula videtur communis, vt qui ſe fundat in vita, eam debet probare, & idem in eo qui fundat in morte, Alc. de præſump. regul. 1. præſump. 10. in fi. Cortè. conſ. 20. in 2. Alexand. conſil. 27. in 7. conſil. 175. in 5. Gozadin. conſil. 58. num. 6. Ioan. Paul. decif. 106. Achil. de probat. prima dictum hoc vñ eſſe extra hũc caſum, cum hic non agatur de proban. aut præſumen. vita aut morte D. Hippolite, quoniam probatum eſt viſiſſe tunc cum factum fuit teſtamentum à dicto Aldo. ſed quaſtio noſtra eſt, an Dom. Torquatus præſumatur id ſciuiſſe, vel ignoraffe tunc. Et ſic, quia ꝛ fundamentum Domin. Torquati conſiſtit ignorantia, quod Hippolita tunc viueret, ideoque vnus ex Dominis dicebat, D. Torquatus nõ eſt ꝛ onerandum alia probatione, cum habeat regulam pro ſe. verius, de proba. c. præſumitur. de reguliur. in 6. Alij dicebant hoc non ſufficere, cum requiratur probabilis ignorantia, propterea cum Dom. Torquatus ſemel eam viderit viuam, & cum ea ſit loquutus, vt deponunt teſtes, inſpiciendi ſunt actus ſucceſſiſſe, an aliquid acciderit, propter quod debuit credere prædictã Hippolitã eſſe deſunctam. Alieſti etiam ex Dominis pl. ebat, vt particulariter poſthac dubitaretur, an in caſu l. i. C. de codicillis, teneatur ꝛ ſuccedens ab inteſtato docere, hæredem qui adijt, ſciuiſſe matrem tunc viuere, ita vt requiratur ſcientia hæredis cum agatur de excludendo iure ſuo. Rot. in nou. 2. de dolo, & contum. an vero ſufficiat præſumptio ignorantie atenta diſpoſitione d. l. verius. de probat. An vero teneatur idem etiam hæres docere ignorantiam, vt per Barto. in l. prima, & l. ſina. C. de codicil. in 1. not. idcirco fuit dictum vñ dubium iſtud poſthac ita diſtinguatur, vt primo deducantur omnia fundamenta pro parte Domini Torquati ad docendum ſuam ignorantiam, & videbitur, an ea ſufficiant, qualia ſunt iſta videlicet. Primo ꝛ teſtamentum perfectum, quod præſumitur, & ſolemne. ſi poſt, vbi Barto. laſ. & ceteri. delega. primo. Secundo quia ꝛ non præſumitur, quod filius matrem ſuã præterea ſi viuat. ad Alex. conſil. 27. nume. 2. Tertio quia Dom. Torquatus vñ que à iuuentute ſepius abſeas fuit, & miles, & nonnunquam captiuus, nec multum domi manens. Quarto quia iuravit in actis ſe ignoraffe eam tunc viuente, & ſi qua alia ſint ſimilia fundamenta poterunt adiungi. Quod ſi dubium hoc decideretur in fauorem Dom. Torquati, vt videlicet hæc ſufficiant pro probabilis ignorantia, tunc erunt deducenda in alio dubio fundamenta dicti Aldi ad elidendam ignorantiam; aut potius conuincendum de ſcientia, quod ſciuit, ꝛ videlicet primo, quod D. Torquatus erat coniuñctus. Secundo quod aliquando cum ea verſatus fuerit, & loquutus. Tertio quod ratificauit geſta in actis in quibus erat teſtamentum D. Hippolite, & ſi qua alia ſunt ſimilia &c.

P A L E O T I.

Caputaquen. penſionis. 16. Decembris. 1561.

S V M M A R I V M.

- 1 Pars prætendens ſe poſſe procedere executiuè ex obſtata commiſſione vtrum id poſſit quamuis pendeat iudicium poſſeſſorium.
- 2 Agere volenti via executiuæ remiſſoria data aduerſario retardat proceſſum, & uu. 4. Quod limita, & intellige, vt numero immediatè ſeq.
- 5 Ordinaria via agens, & non executoria non retardat proceſſum, vel eum villo modo ſuſpenderit.

- 6 Remiſſoriam relaxatam aduerſe parti vtrum pars narra re teneatur in commiſſione.
- 7 Spolij admiſſi tempus à quo die currere incipiat, & an ſuperuenientibus impedimentis currere poſſit.
- 8 Inſtrumenta aliquot in actis nondum regiſtrata, vt ea qua dubium parare poſſunt in cauſa ſunt, vt Rota in conclu dendo negotio ſuperſedeat.

DECISIO DCLXVIII.

DVbium tale fuit, an pendente executione remiſſoria, ſit procedendum in cauſa ſtante: reſolutione ſub die 2. Iunij 1560. & pro parte Domini Proſperi præſentata. Item à quo die incipiat currere tempus ad exequendam remiſſoriam ſtantibus decretis, & inſtrumentis de quibus in actis. Quoad primam partem Proſper ꝛ prætendebat ſe poſſe procedere executiuè, quoniam poſt illam reſolutionem ſub die 2. Iunij, cum ipſe obtinuiffet commiſſionem de qua in præſentato, & de qua aliàs diſputatum eſt, dicebat ipſe nouum eſſe iudicium exequutiuum, ſibi conceſſum per commiſſionem, quod non impeditur, quamuis pendeat vltius iudicium poſſeſſorium, vt per Pariſ. conſil. 108. numero ſecundo, in primo, Barto. l. ſive pars, nume. decimoſeptimo, C. de iudic. Atiam Domini omnes in contraria ſententia fuerunt, nam cum in dicta reſolutione ſub die 2. I. clarè deciſum fuit, ꝛ quod ſi Proſper agere volebat via executiuæ, tunc remiſſoria data Domino Archiepiſcopo non retardaret proceſſum, vtique hoc ipſum voluerunt ꝛ intelligere Domini, ſiue ageretur priore illo iudicio executiuo, ſiue alio nouo quomodo docunque, nam hoc parum reſert, q non poſſit iure dici Rotam non cogitaſſe de caſu noſtro, nam cum dixerint id diſtinctè de iudicio executiuo vtiq; & hoc ipſum comprehendere voluerunt. Quare videndũ eſt in actis, an Proſper intentauerit viam executiuam, an vero ordinariam. ꝛ Nam ſi executiuam, operandũ eſt durante remiſſoria; ꝛ ſi ordinariam, & tunc poterit procedi, & forte etiam ſine retardatione ſolutionis: & tamen commiſſio ſua hoc ei tribuit: hoc enim diuerſum eſſe poſſet à via executiuæ cum procedi poſſit via ordinaria, ſimulque interim ſoluendo penſionẽ: ſi tamen vt dixi commiſſio det hanc facultatem de qua aliàs diſputatum, an exceptio nullitatis oriatur ex ventu e illius. Dictum etiam fuit, quod ꝛ debuit Proſper narrare in commiſſione fuiſſe remiſſoriam iam relaxatam Archiepiſcopi, ſed tamen hoc non ſatis tunc firmatum fuit. Quoad ſecundam partem dictum fuit ꝛ in ſpolio currere tempus à die conſignationis ſiatri Priori, quod tamen ſolet demum prorogari, ſi qua impedimenta acciderunt. vnde cũ Archiepiſcopus prætendat ſe non potuiſſe habere executiuum regium, niſi 4. Nouembris. 1560. ſi ne quo exequi non poterat ſuam remiſſoriam, ideo videndum erit in actis, quomodo hæc ſe habeant, cũ oſtendantur ꝛ nonnulla inſtrumenta adhuc in actis non regiſtrata, & alia etiam Proſper pro parte ſua prætendebat: in dubio autem Rota non ſolet concludere.

P A L E O T I.

Viſibonen. quartanaria. 16 Decembris. 1561.

S V M M A R I V M.

- 1 Reſignatio vtrum nulla fuerit ex eo quod penſio non fuerit validè reſeruata.

- 2 Testes in partibus quamvis nulliter examinati qui deponunt fructus perceptos à parte pro qua deponunt, an prosint, non obstante nullitate examinationis.
- 3 Danda vtrum sit remissoria parti ad iustificandum pensionem validè reservatam.
- 4 Dispensatum resignatorem fuisse ritè ad duas parochiales vtrum resignatarius probare teneatur.
- 5 Legatus Apostolicus, an in partibus super duabus parochialibus dispensare possit.

DECISIO DCLXIX.

Axias resignauerat quartanariâ in fauorem Gundifalvi referuata sibi pensione 30. ducat. super dicta quartanaria, nec nò parochialibus ecclesijs de Adea de Ponte & S. Saluatoris, quas quidem Saluator obtinebat: Ferdinandus qui prætebat ius super hac quartanaria præsertim ex subrogatione per obitum colitigantis, obiebat resignationem fuisse nullam, quia pensio validè non fuerat referuata, ex quo Saluator non possidebat illas parochiales, vt erat dispensatus ad eas obtinendû: nunc autem Gundifalvus perit remissoriam ad probandam validitatem pensionis. & pro ea probada produxit expectatiam; & nouam prouisionem Saluatoris, simulque testes aliquot in partibus quâuis nulliter examinatis, deponentes Saluatorem fructus percepisse certo tempore à dictis parochialibus: idcirco proposui dubium, si an sit danda remissoria Gundifalvo ad iustificandam pensionem validè referuatam, quæ transeat ad successores (super beneficijs de quibus agitur: cõclusum fuit dandam esse remissoriam ad probandum omnia, quæ præterit Gundifalvus, vno excepto de quo particulari ter, erit agendû, videlicet an necesse sit Gundifalvo docere Saluatorem fuisse ritè dispensatum quoad obtinendum duas parochiales, ita vt sit hoc necessarium ad hunc effectum de quo agimus, videlicet quoad validitatem pensionis quæ remissoria videretur potius non releuans, quia dispensatio non probatur in partibus, sed tantum in curia, nisi fortè hic probare vellet se in partibus obtinuisse dispensationem à legato Apostolico, quo casu videretur indistinctè dandam. de hoc tamen aliàs agetur, &c.

PALEOTI

Lumacen. pensionis. 10. Ianuarij. 1562.

SVMMA RIVM.

- 1 Clausula in mandato procuratorio posita ad consentiendum reservationi pensionis quid operetur non interueniente auctoritate superioris de qua in commissione.
- 2 Mandata vt plurimum stricte sunt accipienda, seruata tamen forma mandati.
- 3 Reservatio pensionis facta causa laborum impensorum nò transit ad successores, sicut quando fit ex causa resignationis.
- 4 Pensionem pro expensis factis assignare super beneficio res est prorsus illicita.
- 5 Clausula in mandato posita si sanctitati suæ placuerit non plenè narrato facto Pontifici efficit elidi intentionem partis, & per consequens præsentem pensionem nullam.
- 6 Principalis qui mandauit non est necesse formam mandati obseruare, sed substituti, cum ab ipsius facultate acta dicantur dependere.

DECISIO DCLXX.

Franciscus Contigo constituit procuratorem Ferdinandum fratrem suum cum facultate substituenti ad lites, & negotia, & cum facultate, vt posset consentire reservationi pensionis super fructibus ecclesiæ Beate Mariæ quam ipse Franc. possidebat, in fauorem cuiuscunque personæ ipsi Ferdinando benè visæ, & statim eodem contextu Ferdinandus substituit Doctorem Martinum ad consentiendû reservationi pensionis centum ducatorum in fauorem Melchioris, & hoc si suæ sanctitati placeret: atque hoc, respectu ad laborem quem habet Dom. Melchior in negociandis rebus Francisci in Rota, qui postea Martinus in possessione resignatis sumpta in fauore Melchioris nullâ expressit causam laboris, nec aliter, quæ pensio referuata fuit, ita vt trãfretur ad successorem. Hinc dubitavi si stante clausula cum mandato ad consentiendum reservationi pensionis. & deinde supplicationi cum literarum expeditione atq; expressione causæ de qua in dicto mandato, an reservatio pensionis dicatur nulla, aut saltem mandatum ad consentiendû, fuisse illicitum non superueniente superiorum auctoritate, Domini responderunt reservationem esse inualidam, quia cum mandata sint stricte accipienda, & mandatum fuit ad consentiendû ex causa laborum, frustra facta, fuit ex causa resignationis facta à tertio, adeo quod seruatur forma mandati. l. diligenter. mandati. differentia autem dupliciter ostenditur. Primo si expressum fuisset Papæ referuati hanc pensionem, & ex causa laborum, non permisisset eam transire ad successores, sicut permitit quando fit ex causa resignationis, vt in practica videmus. Secundo quia voluit Ferdinandus ideo consentire huic pensioni, vt remuneret labores, & expensas factas à Melchiore, vnde interest illi multum hunc fuisse in possessione expensarum, sed potest hac de causa cõueniri in iudicio à dicto Melchiore pro impensis factis. His accedit, quod cum hæc causa quam ipse in mandato expressit, esset illicita cum voluerit assignare pensionem pro impensis factis, idcirco eam clausulam in mandato, si Sanctitati suæ placuerit expressit, vñ cù hoc Papæ nò fuerit narratû; deficit intentio Ferdinandi, & cõsequenter pensio est nulla. Nec dicatur causam illam expressam fuisse impulsu: Nam immo apparet esse finalem cum exprimat in specie labores passos à Melchiore. Oldr. consil. 5. Soc. consil. 83. col. 2. & 3. Rom. consil. 417. Nob. ob. quod in mandato Principis principalis hoc non contineatur, quia factus est, quod contineatur in mandato Ferdinandi substituti, cuius formam debuit Martinus obseruare, cum ab isto facultates suæ dependeant. Demum quia hoc mandatum factum est cum eodem contextu cum principali, ergo omnia in vtroque censentur inesse. Nec obstat quod possit fortasse aliud extare mandatum conforme supplicationi. Quoniam immo facta est fides à Notario concess. in supplicatione, præstitum fuisse vigore huius mandati, quod tamen & diligentius ipse videbo &c.

PALEOTI

Roman. hereditatis de Comitibus. 13. Ianuarij. 1562.

SVMMA RIVM.

- 1 Ignorantia alicuius de vita personæ, quæ posset suspensè infringere

gere testamentum debet saltem nisi rumore mortis, & publica fama.
2 Alieno de facto vbi agitur non tam graues, & ponderosè requiruntur probationes.

DECISIO DCLXXI.

Ferunt octo proposita in facto, & ex hoc dubitavi, an præscripta sufficiant ad docendû probabilè ignorantiam Dom. Torquati in casu de quo agitur. Alii qui ex Dominis dubitabant hæc non sufficere, eo quod iste non sit de illis, quæ mortè intulerunt, cù aliud respiciat: & quæ exempla Doctorum quæ volunt ostendere probabilè ignorantiam, sunt valde diuersa ab istis, vt per Bal. Corn. & Iaf. in d. l. si. C. de codicil. in prima col. tum etiam quia ad hoc est, vt quis excusetur, debet præfuisse aliquis rumor mortis, & publicus. l. si quis mihi bona. §. plane, de acq. hered. c. in præsentia, vbi Abb. nume. 4. de spons. Rebus. in pract. pag. 343. num. 52. Verum alij Doctores pro maiori parte sentiebant ista sufficere, quæ agatur de facto alieno, & isti non versarentur simul cum consanguineis, nec in funere, nec in nuptijs, & in alijs de quibus in puncto præsentis agitur. quamuis inclinare magis videretur in hanc partem: nihil tamen omnino firmare poterunt, sed dubitationem hanc dandam, vt litigarent quouque viderint etiam illa quæ deducuntur à parte aduersa Aldi, quod fiet in sequenti propositione huius causæ &c.

PALEOTI.

Romana officij. 3. Ianuarij. 1562.

SVMMA RIVM.

- 1 Exceptio de reuidendis computis, an opponi possit ante restitutionem factam ex vi pacti.
- 2 Triennio elapso, & non facta solutione pensionis neque restituito officio ex pacto, vrgeri potest executio, maxime si obligatio interuenierit in forma Camere.
- 3 Pactum quod inest instrumento. s. reuisio computorum dicitur pars eius, & ab eo diuidi non potest.
- 4 Calculum facere differt ab eo quod & computum facere, cum in illo presupponatur vere rationibus dati, & accepti, licet in computo de rationibus aliquando dubitetur.
- 5 Instrumentum quibus pacta apponuntur, vt plurimum conditionalia esse dicuntur.

DECISIO DCLXXII.

Dubium fuit, an exceptio, quæ opponitur pro parte R. P. Ruffini de reuidendis computis ex pacto appposito incontinenti post instrumentum, sit admittenda in presenti iudicio, vbi agitur ex obligatione in forma Camere in contractu locationis, ita quod ea non obstante, teneatur ad instantiam officij vna cum fructibus siue ad illius æstimationem, & interesse: Præsupposito sine veri præiudicio, quæ tempore locationis non possideret, nec hodie possideat officium, in presenti tñ pacto præsupponebatur factum fuisse primû instrumentum de anno 1551. & testes probare, quod tunc appositum fuit pactum de reuidendis computis: præsupponebatur etiam quod de anno 1552. mense Decemb. fuerunt facta eadem die reperti, & fuisse illud idem actum de reuidendis computis: & quoniam elapsam iam erat triennium facta locatione officij, & D. Ruffinus non restituebat officium, nec soluebat pensionem, idcirco mercatores de Spada agebãt ad executionem

ne, ex obligatione in forma Camere dicebãtque sibi non obstare pactum de reuidendis computis prout in terminis per Soc. in l. pecuniam, nu. 10. & seq. si cer. per. Bar. l. Iulianus, nu. 38. de cond. indeb. Gram. decif. 18. nu. 10. Rota tamè magis contrarium probare videbatur, quia in hoc pacto dicebatur inesse instrumentum, & dicitur pars illius, & ab eo diuidi non potest: & ad Doct. Soc. respondebatur eum loqui in calculo faciendo, non in computo, cù in clausulis præsupponant rationes veras dati, & accepti, sed errorem fuisse in calculo: in casu autem nostro secus est, quia dubitabatur de ipsis rationibus, quomodo se habeant. Secundo dicebatur, Soc. loqui in terminis. l. 2. de in diem adiec. vbi actus est purus, resolui tamen potest sub conditione: hic secus esse, vbi instrumentum totum videtur conditionale ob pactum appositum. Concluserunt igitur eligendam esse hanc viam, vt videatur in his computis ea in quibus partes conueniunt, & illis standum in executione, in alijs verò in quibus videbatur dubium, deliberandum erit, & in Rota conferendum, an contineant dubia iuris, an verò ex stylo mercatorum decidi possint.

PALEOTI.

Seguntin. Canonicatus. 15. Ianuarij. 1562.

SVMMA RIVM.

- 1 Lite super beneficio, vel canonicatu pendente vtrû ab vna partium cum quodam tertio fieri possit permutatio.
- 2 Et an tali casu instrumentum tale subsistat de iure absque alia scientia summi Pontificis. num. seq.
- 3 Pacta instrumento apposta vtrum sint illicita ex eo quod clausula interuenit saluo beneplacito sedis Apostolicæ, cum id non interuenierit.
- 4 Tractatus permutationis cum licentia superioris est licitus in causa beneficii.
- 5 Executa ante Pontificis beneplacitum permutatio cum illicita sit, & presupponatur, ostendi debet ab assertore.

DECISIO DCLXXIII.

Pendeat lis inter Aluarum super canonicatu, Martinus possessor testis inijcti quandam permutationem cum Ioanne super hoc canonicatu, & alijs beneficijs dicti Io. cum quibusdam conditionibus de quibus in ea: vnde dubitavi, an esset contra ius ad effectum, vt videatur, & an tale instrumentum subsistat de iure absque alia scientia, & auctoritate Papæ Domini responderunt stricte ad punctum, & dixerunt, pacta, quæ de quibus in instrumentum, non esse illicita, quia adest clausula, saluo beneplacito sedis Apostolicæ, & non aliter, nec alio modo, quæ vt hic est positus contractus permutationis, qui est licitus. Dec. consil. 14. in r. dub. Patet igitur, quod illa quoad se non sunt illicita, nisi Aluarus ostendat, quod illa executata fuerunt ante beneplacitum Papæ, de qua dicit Martinus extare supplicationem, ne complectatur omnia illa pacta, & sic quod fuerint omnia benè narrata Papæ.

PALEOTI.

Forliuen. bonorum. 24. Ianuarij. 1562.

SVMMA RIVM.

- 1 Fideicommissum an in dubio ex clausula codicillari probari possit.

- 2 Bona subiecta fideicommissio ex clausula codicillari, an irritent relicta legata per filium in testamento.
- 3 Mulier legataria, an agere possit Saluiano interdicto. ad legata sibi à marito relicta.
- 4 Legatario hypothecaria competit, & vtile Saluianum interdictum.
- 5 Mulier probans maritum possedisse bona in quibus pretendit legata, & nunc possidere aduersarium haud dubie potest Saluianum interdictum intentare.
- 6 Rota cum inter suos auditores contraria existunt vota sepe mutat opiniones.
- 7 Fideicommissio stante, legare tamen potest fideicommissarius uxori suæ, vel ratione suæ legitima, vel quia renunciatum fuit fideicommissio per diuisionem, vel præscriptionem, seu alijs modis.
- 8 Interdicto adipiscendæ exceptio dominij non admittitur, nisi incontinenti probetur.
- 9 Mulier legataria fideicommissarij mariti ad legatum admittitur si cautionem præstet de eiusdem legati restitutione in casu succumbentiæ in causa petitorij.

DECISIO DCLXXIII.

Hæc causa satis antiqua est, & super ea habitæ fuerunt multæ decisiones, circa illud, si an ex clausula codicillari in dubio esset fideicommissum factum: & ita se habebat. Antonius Vriellus ex vxore suscepit filium Laurentium, quem hæredem in testamento instituit, indeque interfectus fuit morte violēta: post eius mortem Laurentius, & Sebastianus filij diuiserunt hæreditatem paternam, & diuisam possederunt spacio forsan 30. annorū: postea Sebast. moritur condito testamento, in quo hæredem instituit Simonem, & legata nonnulla reliquit Camillæ eius vxori; deinde cōuenit cum Laurentio fratre olim Sebastiani, & accepta certa portione reliquum hæreditatis permanit apud Laurentium; nūc Camilla legata sibi relicta petebat: & quia contra eam iudicabatur, bona omnia fuisse subiecta fideicommissio ex clausula codicillari apposta in testamento Anton. idcirco Sebastianum non potuisse talia legata relinquere. Hinc dubitauit præsuppositis resolutionibus Rotæ super fideicommissio quondam Antonij fratris Laurentij, & Sebastiani, quorum copix Dominis dantur, & stante suspensione petitorij nouissimè facta pro parte dictæ Camillæ de Caccianemicis, si an dicta Camilla possit agere Saluiano interdicto contra Simonem hæredem Sebastiani, seu contra Laurentium dictorum bonorum possessorem pro legatis sibi relictis in testamento Dom. Sebastiani: Domini responderunt, Camillā certe agere posse, si cum legatario cōpetat hypothecaria, & vtile Saluianum interdictum. Aret. §. item Seruiana, nu. 9. Institut. de actio. satisq; est probare Sebastianum testatorem tempore testamenti possedisse, & aduersarium nunc possidere. Aret. d. §. Seruiana. num. 1. & consil. 1. 2. nu. 6. in 4. Castren. consilio 51. in secundo. Cum igitur si Camilla vtrumque probauerit, & suspenderit petitorium, quod ei licuit, Rota in nou. de cau. pol. & proprie. dec. 3. num. 6. Oldrad. consil. 1. 0. num. 16. non est dubium hoc ei remedium competere. Non obstat, quod bona dicantur subiecta fuisse fideicommissio prout in resolutionibus Dominorum. Quoniam in primis negatur, cum immo ex his appareat contrarias inter eos si fuisse sententias, & nonnullos mutasse opinionem, immo & postea superueniunt aliæ auctoritates in contrarium, veluti Soc. consil. 1. & 26. in 3. Aym. consilio 34. colum. 2. Mand. consil. 1. 33. colum. prima, in secundo, Ioan. dilect. c. cū autem, numero

ro quarto, de lib. instit. ita vt negari non possit, quin materia sit ampla. Sed præsupposito etiam quod inductum esset fideicommissum, adhuc tamen non sequitur, Sebastianum non potuisse legare aliquid, seu ratione legitimæ, seu quia renunciatum fuit fideicommissio per diuisionem, seu præscriptionem, seu alijs modis, qui possent deduci, & indigent maiori disputatione. Quare cum in interdicto adipiscendo exceptio dominij non admittatur, nisi incontinenti probetur. Soc. sen. consil. septimo, numero 3. Anton. de Butrio in cap. 1. num. 8. de leg. non debet interim prohiberi Camillo, consequi sua legata, cum hæc exceptio fideicommissi, aut dominij non sit clara. Placuit tamen Dominis, vt eligatur hæc media via, si videlicet vt illa det cautionem de restituendo legata in euentum succumbentiæ in causa petitorij; & tunc videatur, quis possideat, an Simon, an Laurentius, & contra possessorem detur executio.

PALEOTI.

Legionen. præstimonij. 24. Ianuarij. 1562.

SVMMA RIVM.

- 1 Clericali caractere insignitus ab Episcopo non suo diocæsano, an sibi obstit in casu præstimonij, ita vt rata sit dispensatio.
- 2 Dispensatio non ab ordinario obtenta, sed alio episcopo non obest si adsint clausula, quæ ad omnia in dispensatione posita referantur.
- 3 Licentia celebrandi concessa videtur frustratoria si ex litterarum ostensione sola penderet promotionis ad sacerdotium.
- 4 Episcopum non velle quid vltra suum posse concedere in celebrationis licentia concedenda præsumitur.
- 5 Actus vt valeat pro eo in dubio semper est faciendæ interpretatio.
- 6 Probans se decennio in loco Episcopi habitasse licet non sui ordinarij præsumitur ibi habitationem firmam contraxisse.

DECISIO DCLXXV.

Data fuit copia dispensationis & demum dubitatum, an si suffragaretur d. Ioan. qui fuit insignitus ab Episcopo non suæ diocæs. Verba autem ex quibus oriebatur dubium, ea præcipue erant, vt clericali caractere insigniri, & ad reliquos ordines etiam presbyteratus promoueri, & illis postmodum acceptis, etiam in alterius ecclesijs primam solemnem, missas cantando, diocæs. Episcopi, vel cuiusuis alterius licentia de super obtenta ministrare ac curam exercere liberè, & licitè valeas &c. aduersarius Ioan. dicebat eum non ritè fuisse insignitum ab alio Episcopo, cum dispensatio prouenire debeat à iurisdictione in subditū. Verū Domini contrariū responderunt, videlicet hanc dispensationem suffragati: primo quia illa clausula in fine referitur eque quoad omnia præcedentia, Dec. capit. secundo requirit. numero tertio, de appel. Part. consilio nono, numero vigesimo quinto, in secundo, consil. 108. numero 49. in 3. Secundo quia alijs fuisse si superflua hæc licentia celebrandi, cum vnusquisque ostendendo litteras suæ promotionis potuisset hoc facere. cap. nunc. vbi Abb. de ele. Tertio quia licet non constet quod Nuntius haberet in facultatibus suis hoc, tamen ei datur licentia

centia celebrandi vbiq; & pronuntiandi, si vnde præsumendum est voluisse concedere id quod poterat. Quarto, quia adest verbum, licitè valeas, & libere, vt aliquid operetur, accipiendum est à quocunque. l. i. cum gl. de sacrosanct. eccle. Quinto quia tunc temporis hæc licentia promouendi à quocunque passim concedebatur. Sexto quia si pro validitate actus in dubio facientum est interpretatio: quoniam tamen aliqui dissentiebant, dictum fuit vt videat Ioānes si posset agere per aliquod adminiculum, veluti si probet si se spacio decem, aut plus annorum habitasse in loco vbi debebat Episcopus, qui eum ordinauit, quo casu diceretur ibi domicilium contraxisse. c. cum nullus, de temp. ord. in 6. aut si non potest, probet saltem se fuisse à motu proprio Episcopi habitum, & toleratum tanquam clericum.

PALEOTI.

Tarvisina Canonicatus. 27. Ianuarij. 1562.

SVMMA RIVM.

- 1 Clausula sine præiudicio aliorum, &c. inserta gratiæ per signaturam an totam gratiam ita restringat, vt non obstit gratiæ aduersarij.
- 2 Papam non præsumitur velle anterioribus gratijs per nouas præiudicare neque prouisionibus per nouas gratias & prouisiones.
- 3 Gratiæ à Pontifice concessæ ex priuilegio ceteris aliorum gratijs præferuntur.
- 4 Gratiæ an remittenda sit ad corrigendum, an intelligenda prout in registro continetur.
- 5 Clausula sine præiudicio aliorum, &c. parum refert siue in principio siue in fine gratiæ ponatur cum satis præsupponatur de scientia voluntatis Sanctissimi.
- 6 Prout de iure clausula in signatura apposta gratiæ referatur ad omnia contenta in commissione.
- 7 Multæ clausule in corpore gratiarum reperiuntur ad singula membra relata quæ causa breuitatis sepe à signatura omittuntur.

DECISIO DCLXXVI.

Præsupposito originalis gratiæ motu proprio concessæ Hieronimo Quirino quæ habebat in fine si clausulam appositam in signatura, & sine præiudicio aliorum similes gratias prosequētium, ex quo Morengus aduersarius prætendebat totam hanc gratiam restringi, ita vt nō noceret gratiæ Morēgi anteriori: ecōtra vero Quirinus produxerat trāsumptum gratiæ siue exeditum, in quo clausula erat apposta circa principium, indeque putabat non restringi ab ea totam gratiam, sed tantum eam partem, quæ loquitur de mensibus ordinarij: si cum Papa in his noluit præiudicare alijs habentibus anteriores similes gratias, & prouisiones factas canonicis. In alijs autem mensibus reseruatis velit si Papa priuilegium facere, quinimo vt eius gratia ceteris præferatur; idcirco ex his dubitauit præsupposito quod trāsumpto tam in actis producto quam in registro supplicationū clausula, sine præiudicio similes gratias prosequētium, sit apposta prout in eo cuius copia datur, an quoad effectum de quo agitur, sit faciendæ differētia in quo loco sit, si an sit remittenda ad corrigendum. an verò intelligenda, prout in registro. Domini responderunt etiam quoad primam partem nihil referre, an sit clausula apposta si in principio, an in fine, cum satis constet de mente Papæ, qui voluit totam gratiam restringi

à clausula supradicta. Hinc est vt quoties præsentatur similes gratiæ cum varijs clausulis cōtēntis in eis, tunc signatura addit varias clausulas, secundum quas vult regi totam gratiam, quasi dicat Papa, fiat quicquid velis, volo concedere ea in hoc modo, videlicet cum his limitationibus, & commissionibus iustitiæ. vbi clausula apposta si à signatura, prout de iure, referatur ad omnia contenta in commissione. & ex his tolluntur ea quæ in contrarium adducebantur, videlicet quod in tempore gratiæ reperiuntur multæ aliæ gratiæ quæ videntur contrariæ istis: quod videtur absurdum: nam obiectum procederet si omnes clausulæ essent scriptæ, & appositæ à parte. verum concedendum est quod aliæ sunt clausulæ, quas petit pars, in qua scriptæ aliæ sunt, quas tantum vult Papa concedere, & inter has, est ista de qua nunc loquitur cum tribus aut quatuor alijs adiectis, quæ omnes sunt separata inter se, & referuntur ad varia capita in corpore gratiæ, quàmuis si signatura ea tunc non deducatur breuitatis causa; ex his etiam inferitur quoad secundas litteras non esse corrigendas, quia recte se habent, & ita seruat stylus expeditionem, qui inferit deinde hanc clausulam vbi post narratiuam Papa incipit confirmare pronuntiationem.

PALEOTI.

Mantuani laudi, &c. 27. Ianuarij. 1562.

SVMMA RIVM.

- 1 Ecclesiam læsam esse ex communi estimatione probandum est, non vnus tantum terrule, sed & aliorum fundorum circumiacentium.
- 2 Testibus varijs, & mendacibus fides nulla adhiberi debet.

DECISIO DCLXXVII.

Multa præsupponebatur in dubio, ex quibus quærebatur, an ex supradictis scriptis dici possit, quod sufficienter sit probata læsio ecclesiæ: Domini strictè ad dubium responderunt, non esse probatam læsionem: quoniam cū quinque testes de quibus in dubio, loquantur tantum de dimidia portione, ex ea inferri nō potest ad læsionē ecclesiæ, si cum ea sit probanda ex communi estimatione non vnus tantum terrulæ, sed aliorum prædiorum quæ circumuicina sunt: qm̄ tamen ea ad dubium pertinebāt, vt videatur, an illi testes ita deponentes possent dici mendaces aut varij propter præsupposita de quibus in puncto, propterea dixerunt Domini vt post hac dubitem, an stantibus supradictis testes dicantur si varij, & mendaces, vt illis fides nō sit habēda: post quod deinde quæri poterit, an ex his iunctis alijs constet de læsione ecclesiæ, quod tatum audio decisum fuisse coram R. P. D. Romano.

PALEOTI.

Vlysbonen. quartanaria. 31. Ianuarij. 1562.

SVMMA RIVM.

- 1 Pars ad duas ecclesias curatas obtinendas quid debeat accipere ratione dispensationis prætense.
- 2 Ius in beneficio habere sufficit licet non sit in possessione ad validum efficiendum consensum causa pensionis.
- 3 Possessio in beneficalibus non consideratur sed legitima & vera institutio eaq; de present.

Secundi

- 4 *Secundi beneficij impetratio elidit robur primi antea impetrati nisi insequatur gratiæ possessio quietæ, & pacificæ.*
- 5 *Potens habere titulum ad duas parochiales soliti tituli vigore valide consensum præstare valet pensioni.*
- 6 *Verificatis verificandis ab una partium tenetur pars aduersa ad verificationem resignationis in suorum fauorem factam.*
- 7 *Pensionem reseruatam super duabus parochialibus obtentis ex indulto dispensatorio Sedis Apostolicæ asserens ad probationem talium assertorum est obligatus.*
- 8 *Simplex ius habere in duabus parochialibus, & eas indulto Apostolico, seu per dispensationem obtinere diuersa sunt.*
- 9 *Remissoria ad verificanda narrata in gratia vtrum debeat concedi.*
- 10 *Fumo nullo dato pro parte quæ asserit obtentam per se dispensationem duarum parochialium remissoria nullatenus venit concedenda.*

DECISIO DCLXXVIII.

IN vltima propositione huius causæ quæ fuit 10. Decembris, reseruatam fuit hoc caput disputandum quod modo proposui, videlicet præsupposita resignatione, &c.

- 1 An teneatur Gündifalvus ꝑ docere de dispensatione ad obtinendas duas parochiales, quoad effectum vt valida fuerit resigna. pension. quæ transeat ad successores, aut saltem eidem Gündifaluo sit danda remissoria, ad iustificandum suam gratiam. Pro parte Gündifalvi dicebatur eum non teneri docere de dispensatione, cum ꝑ ad consentiendum validè pensioni sufficiat habere ius in beneficio licet non sit in possessione. Mohed. 166. Put. 2. de pens. si quidem
- 2 ꝑ in beneficalibus non attenditur possessio sed vera institutio de præsent. c. 1. de præben. in 6. c. 3. de reg. iur. in 6. Clarum est autem quod quis potest habere ius, & titulum in duabus parochialibus absque tamen dispensatione, ꝑ cū per impetrationem secundi beneficij non vacet primū, nisi sequuta pacifica possessione gratiæ vt per Docto. in c. simulata, de præben. Aegy. 598. Cassad. 9. de caus. pos. & propriet. nu. 2. Cū igitur quis ꝑ poruisset habere titulum ad duas parochiales & ex solo titulo possit consentire valide pensioni, sequitur non esse necessariū Gündifaluo ostendere illam dispensationem. His non obstantibus Rota contrarium conclusit. Nam cum Ferdinandus ꝑ iustificauerit sibi incumbentiā, tenetur etiam Gündifalvus verificare resignationem in fauorem sui factam, in qua narraretur pensionem esse ꝑ reseruatam super duabus parochialibus de consensu Saluatoris quas ille obtinet ex dispensatione Apostolica. Igitur hæc omnia sunt verificanda. Innocen. cap. 1. vt lit. non contest. in sexto. Dec. conf. 401. num. 17. Non sufficit autem probare quod Saluator habuit ius ad duas parochiales, quia primo hoc satis probatum fortasse & clarè est: sed an ex hoc tacitè possit consentire pensioni quæ transeat ad successores, dubium relinquatur. Secundo quia sumus in casu in quo Saluator dixerit se habere simplex tantum ius, sed narrauit in positione se ex dispensatione Apostolica illas parochiales obtinere. Cum igitur ipsemet fateatur se illas obtinere ꝑ ex dispensatione Apostolica, cessat quod poterat dici tantum de simplici iure illius, & ita respondetur ad omnia contraria. Hinc inferatur eum teneri debere verificare hanc suam dispensationem, cum ipsemet eam narrauerit in gratia, in qua omnia narrata sunt verificanda, licet aliās non esset necessarium: Mohed. 356. ante fin. Fab. 17. Quo ad secundam partem dubij facilis fuit decisio, nam cum gratia non

probetur per testes, Rot. in nou. 27. de test. Aegy. 746. Afflict. 346. Felyn. rub. de contest. col. 3. ꝑ sequitur remissoria ad id dandam non esse. Rot. in antiq. 44. de test. Felyn. c. 1. de appell. nu. 5. tum etiā principaliter, quia nullus datur ꝑ fumus pro parte Gündifalvi huius dispensationis. igitur remissoria non est danda. Cassad. 2. & 3. de dilat.

PALEOTI.

Cremonen. prepositura. 7. Februarij. 1562.

SVMMARIUM.

- 1 *Sufficienter probata per famam requiruntur in casibus qui sunt difficilis probationis. Et an per testes huiusmodi fama satis dicatur posse probari, num. seq.*
- 2 *Testes varias exceptiones perpetientes vel obiectiones nihil probatorie concludunt, vt hoc casu in fama. Vt nec testis qui deponit per verbum creditur, num. seq.*
- 3 *Fama quam dicit testis originem natam fuisse ex missoria epistola quia inepta est talis origo vt pote non emanata à maiori populi parte, ridicula est.*
- 4 *Testis de auditu auditus non est releuans.*
- 5 *Depositio per testem de litteris fame, & non de famamotis, nihil probat.*
- 6 *Ex litis principio deducto potest, & testium aliquorum vtra elici depositio.*

DECISIO DCLXXIX.

Prosequendo vltimam propositionem huius causæ, dubitavi hoc modo, videlicet, præsupposito, quod sumus in casu difficilis probationis quoad diem obitus, & quod hoc ꝑ casu satis sit probatio facta per solam famam, si sufficienter probetur, vt aliās Domini resoluunt, an ꝑ ex testibus qui dantur, dicatur hæc fama sufficienter probata ad effectum, de quo agitur? Domini concluderunt, hanc probationem non sufficere: nam præter vltimum testem, qui est tertiusdecimus, ꝑ certè omnes patiuntur varias obiectiones, & non concludunt; nam incipiendo à primo, iste loquitur ꝑ per verbum credit. Secundo loquitur tantum de auditu. Tertio non dicit, quando audiuerit hoc dici, & sic potest hoc audiuisse lite pendente. Secundo loquitur de anno, sed necit de mense. Tertius loquitur de partibus, & non dicit publicè, nec de tempore. Quartus solū deponit de morte certa, sed ignorat de tempore. Quintus non dicit se publica fama audiuisse ab N. & N. & dicit à paucis diebus citra, & sic lite pendente. Sextus non dicit publicè, & deponit de mense Februarij, & discordat ab omnibus, qui loquuntur de mense Nouembris, & sic à testibus, & à parte, & non deponit de fama publica, & quod credit fuisse famam. Secundo quod ꝑ fama habuit originem à littera missiua quæ est inepta origo, cum non sit à maiori parte populi, & deponit de commorantibus in vrbe, qui audierant in oppido Cremæ, & sic ꝑ de auditu auditus. Septimus deponit de Crema, sed non dicit publicè. Octauus licet de publica voce, non deponit de quo tempore præcisè audiuerit, nec quo tempore fuerit fama. Nonus autem etiam deponit de quo tempore. Decimus non dicit de mense, nec de publica voce & fama. Undecimus deponit præcisè de tempore mortis, quod id publicè audiuerit. Duodecimus deponit de ꝑ litteris fame, non de fama, nec de tempore mortis deponit, & in secundo dicto in principio non dicit de publica voce & fama, & in fine

vbi loquitur quod communiter tenetur, deponit de anno 1557. & in vltima parte non dicit quo tempore audiuerit. Tertiusdecimus videtur melius probare; & hæc ita sumpti ex annotationibus aliquorum ex Dominis, qui tamen dicebant videndum esse quo tempore fuit cepta lis, ꝑ indeque colligi posse an etiam duodecimus testis probet, quia si eo tempore quo ipse deponit nondum erat lis cepta, etiam iste testis prodesset.

PALEOTI.

Aretin. parochialis de Regu. 7. Febr. 1562.

SVMMARIUM.

- 1 *Præsentatus tanquam à patronis contra alium qui à Papa obtinuit postea, vtrum si doceat de quasi possessione iuris patronatus presentantium debeat obtinere.*
- 2 *Quasi possessio iuris presentandi ad beneficium, quibus modis possit dignosci.*
- 3 *Bona fides requiritur in eo, qui sibi ius presentandi ascribit & eam vt doceat per exhibitionem instrumentorum est necessæ.*
- 4 *Donatio facta ecclesiæ non semper præsupponit ius ob id in ea donatori ad beneficia presentandi competere.*
- 5 *Institutio presentandi ab ipsa vniuersitate vel communitate facta ab Ordinario an corroboret præsentium ius presentandi.*
- 6 *Patronatus ius si non constet competere huic qui presentauit, vbi prouiso Pontificis contraria effectum sortitur, non præiudicatur illi presentanti in minimo.*

DECISIO DCLXXX.

Cum vacasset beneficium de quo agitur, Nicolaus id impetrauit ad præsentationem ꝑ Comitum de Montecauto tanquam Patronorum illius: nunc Præsentinus aduersarius id impetrauit à Papa; postea orta lite cum Nicolaus vellet docere de patronatu Comitum, & eos esse in quasi possessione presentandi, obtinuit Præsentinus, imo homines de vniuersitate de Reguntino se esse in quasi possessione presentandi, vnde & sententiam obtinuit à Domino Chislanen. exclusiuam iuris patronatus Comitum. Nunc igitur dubitavi, an exactis constet de quasi possessione hominum de Reguntino. Domini responderunt ad ꝑ dignoscendam hanc quasi possessionem, illa omnia solere requiri, de quibus Cald. conf. 12. de iur. patr. quod conf. Rota semper seruare solet: in casu autem nostro dixerunt videri omnia illa requisita concurrere duobus exceptis, de quibus maximè dubitauit. Primum est de ꝑ bona fide quæ in hac materia non præsumitur cum agatur de iuducenda seruitute, ideo dixerunt vt Præsentinus colligat omnia sua instrumenta, siue alia adminicula, ex quibus vult colligere hanc bonam fidem, & tunc ego potero dubium proponere, an ex his constet de bona fide illorum hominum, præsupponendo etiam quandam decisionem anno proximo superiore facta in actis coram Domino Oradino, vbi conclusum fuit in ꝑ donatione quadam facta à Communitate ista non comprehendi ius patronatus. Secundum est, quia non constet in specie de præsentatione hominum facta de illo anno 1545. & licet ad sit ꝑ institutio Episcopi vbi ait se ad præsentationem hominum instituisse Præsentinum Seniore, iux. decis. Put. de iur. par. in nou. tamen aliquibus videbatur hoc instrumentum non sufficere, quia in dicta detif. constabat de patronatu: hic secus est. & deinde quia nonnulli dicunt illam deci-

sionem non seruari, vbi agitur de præiudicio alterius quam Ordinarij, Felyn. c. ficur, de re iudi. nu. 26. Roch. de iur. patr. in verbo honorificum, q. 50. quare, & circa hoc caput separatim poterit dubitari. quo autem ad societatem aduersariorum idest Comitum quam Nicolaus in informationibus suis deducebat esse necessariam ad hoc vt homines dicantur acquisiuisse quasi possessionem præsentam, responsum fuit causam hic non requiri, quia ꝑ hætenus non constet quod Comites essent patroni, ideo dici non potest agi de præiudicio illorum.

PALEOTI.

Roman. fideicommissi de Grassis. 10. Febr. 1562.

SVMMARIUM.

- 1 *Stabile melius de iure suo docenti eo licet non plene probato motus proprij vigore adiudicatur.*
- 2 *Proximiores ab intestato vtrum debeant mitti in possessionem stantibus attestationibus deponentium de scripturis partis aduersæ, & qualitate proprij motus Sanctissimi.*
- 3 *Pars quæ in præsens vsque egit tanquam in vim fideicommissi ratione stabilium bonorū vtrum in futurum possit iudicium immutare vt id quod prætendit, assequi valeat ab intestato.*

DECISIO DCLXXXI.

Pro parte mulierum fuerat impetratus quidam motus proprius, qui mandabat ꝑ tradi possessionem casalis illi parti quæ melius pbauerit de iure suo, licet non plene probauerit; idcirco dubitavi præsuppositis dictis testium pro parte mulierum, item scripturis productis pro parte Vincentij, stanteque motu proprio, qui datur, quis eorum sit immittendus in possessionem

- 1 ꝑ casalium, stante præsertim, quod mulieres sunt proximiores ab intestato ipsius Andrea, & Michaelis Angeli. Domini dixerunt in primis cōsiderandum esse caput successiois ab intestato, quam præterdunt nunc mulieres: quoniam cum hætenus ꝑ egerint vigore fideicommissi, videndum erit, an possint mutare iudicium & agere ab intestato. Secundo quoad testes pro parte mulierum dixerunt eos nihil probare, nam non loquuntur de Andrea, aut omnino non concludunt. Quo ad iura autem pro parte Vincentij nihil in presenti responderunt, quoniam materia erat satis implicita: sed dixerunt vt seorsum post hac dubitem, aut probent satis intentionem Vincentij.

PALEOTI.

Seguntin. Canonatus. 10. Febr. 1562.

SVMMARIUM.

- 1 *Conuentio siue concordia à partibus in causa beneficali inita roborata clausula beneplacito sedis Apostolicæ legitima est nec villo modo de symoniaco contractu argui potest.*
- 2 *Narrata omnia fuisse in supplici exhibitio Pontifici libello constat ex clausula quorum tenores, &c.*
- 3 *Emens rem litigiosam scienter nõ tenetur de euisione venditor cum inter eos habita conuentio tata dicatur esse, & valida.*
- 4 *Decipitur nequaquam permutans cum altero beneficium vbi*

*vbi sibi constat esse litigiosum quod acceptat permu-
tando.*

- 5 *Confirmatio qualibet habet subintellectam tacite clausu-
lam quatenus petita licita fuerint & honesta.*
- 6 *Pontifici in specie narrata non possunt dici illicita.*

DECISIO DCLXXXII.

Postquam Rota in hac causa conlulerat nu. 500. conuentionem non fuisse contra ius, cum appo- sita sit clausula, saluo beneplacito sedis Apostolicæ, vnde rursus Aluarus obijciebat Papam non intellexisse omnia contenta in concordia, ita vt illius exequutio postea sublequuta dicatur fuisse valida an potius contra ius, & symoniaca, & dentur clausulæ concordia. Domini omnes responderunt ꝑ concordiam fuisse licitam, & auctoritate Papæ legitimè confirmatam, cum in ea ad sit clausula, quorum tenores, &c. & clausula pro expressis habentes, quarum vigore totus tenor concordia: inferi po- tuit in supplicatione vt quotidie Rota seruât. Nec dica- tur quod Rota noluit confirmare tantum ea quæ erant licita, secus vero illicita, vt per Abb. in c. examinata, nu. 5. & c. venerabiles, nu. 4. de conf. vtili. Card. conf. 8. nu. 4. de rescript. & præsertim ea quæ Papæ non narrata fue- runt. Dec. conf. 54. circa fin. vers. non obstat. Aym. con- silio 68. nu. 7. Crescen. 206. circa fin. ꝑ Nam responsum fuit primo, satis videri omnia fuisse narrata Papæ ex illa clausula, quorum tenores: deinde nihil re verâ contine- ri in concordia quod sit illicitum & in specie non fuit narratum Papæ: si quidem in supplicatione omnia no- minatim referantur quæ erant in concordia propter il- lam clausulam quod Ioannes vnus ex permutatibus vult recipere canonicatum litigiosum, vt litet periculo suo, & casu quo in lite succumbat, non possit amplius redire ad beneficia sua permutata. Nam hæc clausula non di- citur esse contra ius, sed potius secundum ius; sicuti videmus in emptione, vbi quis regulariter tenetur de cui- us actione: si tamen ꝑ quis emat rem litigiosam scienter, potest venditor cum eo conuenire: & permutatio rectè fieri potest, quando ꝑ permutans scit beneficium esse li- tigiosum, nam tunc non decipitur is qui rem litigiosam capit. Rebuff. de pac. poss. q. 1. nu. 2. Minus obstat clausu- la certorum de qua in fine supplicationis, quoniam illa est alternatiua, & posita in obiectione ipsius Ioannis. Nō obstat etiam quod in ꝑ qualibet confirmatione intelli- gatur clausula quatenus petita sint licita, & honesta, vt per Bertrand. conf. 76. col. 5. Rebuff. de pac. poss. nu. 256. & alios Doct. de quibus supra; nā ea quæ in specie ꝑ nar- rata fuerunt Papæ, non possunt amplius dici illicita: quæ verò implicite tantum narrata fuerunt, non sunt contra ius, sed potius secundum ius, aut præter ius, prout supra ostendimus.

PALEOTI.

Cremonen. Prioratus. 26. Febr. 1562.

SVMMA RIVM.

- 1 *Agitur vbi de recognitione vetusti instrumenti amorum
obtuaginta Rota non requirit cognitionem de qua in l.
comparationes. C. de fide instrumentorum.*
- 2 *Antiqua esse instrumenta ex quibus potissimum common-
strari possit.*

DECISIO DCLXXXIII.

Ferunt producta multa iura de partibus quæ dice- bantur nō legitimè extracta nec in forma probati; ideo dubitauit, an instantibus dictis testium, instru- menta, de quibus in processu de partibus, sint sufficenter recognita. Domini dixerunt, ꝑ quod cum agatur de reco- gnoscendis instrumentis vltra 80. annos, Rota non re- quirat cognitionem, de qua in l. comparationes. C. de fid. instr. Nam id fieri non posset: sed veniendum est ad ad- minicula: ea autem sunt, vt probetur, illum de quo agi- tur, fuisse notarium, prout probatum est in casu nostro: Vnde primum est adminiculum de duobus testibus de publica voce: alterum est adminiculum, quod extant alia instrumenta eiusdem Notarij, vt apud Pū. in decis. 15. de fide instr. hoc etiam constat, quia istimet dicunt se exemplasse alia instrumenta eiusdem Notarij, & larè depōnūt de alijs, ex quibus res visa fuit satis clara. Put. 9. & 13. de fid. instr. & ꝑ maximè, quod hæc instrumenta possunt dici antiqua. Alex. conf. 4. num. 18. in 2. & conf. 287. nu. 5. in 2. Bertrand. conf. 147. nu. 8. in 3. Cetera quæ obijciebantur, non constant in facto, & ex procella iplo de partibus aliter apparet.

PALEOTI.

Vrbeuetana Castr. 26. Febr. 1562.

SVMMA RIVM.

- 1 *Scripturarum subtractio & instrumentorum vtrum latus
possit antea sententias eludere Rotales.*
- 2 *Acta etiam deperdita non præsumi possunt esse pro sen-
tentia à qua fuit facta appellatio.*
- 3 *Clausula quam & quas, inserta commissioni quid operetur
hoc casu in simplici spolio.*
- 4 *Pars quæ se fundat in nullitate sententiæ aut replicatio-
nis via alijs deperditis ad intenti sui probationem, vt
ea producat necesse est.*
- 5 *Agat pars sine spolio simplici, siue nullitatis & iniusti-
tiæ, actis non extantibus vtrum in decursas veniat ex-
pensas condemmanda prioris iudicij.*

DECISIO DCLXXXIII.

Dubitauit, an ex deductis videlicet commissione prima, alia fol. 210. & alia fol. 361. & ex articu- lis fol. 52. constet Dominos Monaldenses pro- sequutos fuisse causam simplicis spoliij attentati, aut nul- litatis sententiæ Mohedani ad effectum vt videatur, an ipsi vel Illustrissimus Dux fundet se in dictis actis quæ præ- tenduntur deperdita. Domini nihil firmarunt sed multa fuerunt considerata: In primis dicebant valde ani- maduertendum esse in hac causa, quid agatur: quoniam res potest esse mali exempli, quia post latus sententias par- tes ꝑ subtraherent scripturas in alijs causis, & ita quarat eludere sententias Rotales: Aliqui deinde restringebant quod si Monaldenses appellarunt à sententia Mohedani, & adhuc prosequuntur causam appellationis, tunc non tenentur edere acta quæ prætenduntur deperdita, quoniam ꝑ non præsumitur pro sententia à qua fuit appellatum: quod si non fuit appellatum, aut appellatio fuit deserta, tunc secus esset, iuxta doctri. Abb. in c. quoniam contra, de proba. in casu autem nostro ex actis constabat Monal- denses quidē appellasse, sed nō deinde prosequutos fuisse causam appellationis: nam commissiones de quibus in puncto

puncto sunt multo post, & non sunt super appellatione, sed super nullitate aut spolio. Alij dicebant, in commis- sionibus de quibus in puncto, comprehensas esse omnes causas prout apparet ex verbis ipsis, & maximè ꝑ ex clau- sula, quam, & quas, ex qua licebit etiam hodie agere sim- plici tantum spolio, & nihil aliud deducere: alioquin ꝑ si fundet se principaliter in nullitate aut via replicationis, tunc videtur illis incumbere, vt producant omnia acta. Quidam etiam dicebant actionem spoliij intentatam à Monaldensibus semper esse consequutiam ad causam iniustitiæ ex eisdem actis, & ideo nō posse hanc causam simplicis spoliij separari à causa iniustitiæ, cum & in artic- ulis repetantur omnia etiam in cōmissionibus deducta, vnde videntur in se sumpsisse onus probandi iniustitiam, alioquin si volebant agere tantum spolio, non erat necesse eos loqui de iniustitia. Alij contra, quia licet Monal- denses ꝑ quocumque velint modo agere, tamen dubitari posset an sint condemnandi in expensis prioris iudicij. Inter has igitur difficultates omnibus placuit nemine discrepante vt dubium restringatur in hanc sententiam, præsupposito quod in commissionibus deductum sit om- ne ius tam nullitatis quam iniustitiæ & spoliij, & spoliij attentati: an instantibus articulis qui dantur possint hodie Monaldenses obtinere in simplici spolio probato tan- tum vtroque extremo absque alia actorum productione quæ prætenduntur deperdita.

PALEOTI.

Taruesin. Canonicatus. 3. Martij. 1562.

SVMMA RIVM.

- 2 *Gratiarum dissimilitudo vtriusque partis de beneficij iure
sibi competenti prætendentis an ex clausulis inseri soli-
tis sufficenter apparere possit.*
- 2 *Similitudinem gratiarum sufficit in eo probari quæ nego-
tium principale concernit in alijs, licet sint dissimiles.*
- 3 *Clausula siue pinguiore, siue minus pingues non immuta-
tur vim, & naturam gratiæ cum intentio & remissio
non pariat differentiam.*
- 4 *Datarius gratijs cur inserat clausulam sine præiudicio si-
miles gratias prosequentium.*

DECISIO DCLXXXV.

Dvbium proposui stante quod gratia Quirini est facta motu proprio, & habeat clausulam ex cer- ta scientia, & de plenitudine potestatis, & quod non posset dari de defectu intentionis, & quod non ad- mittatur probatio in contrarium, &c. in gratia autem Morengi non sunt huiusmodi clausulæ, ꝑ an his clausulis Quirini dicatur dissimilis, aut alia clausula posita in fine suæ gratiæ videlicet sine præiudicio aliorum similes gra- tias prosequentium, &c. sibi non noccat aduersus gratiā Morengi: Conclusum ab omnibus fuit gratias dici si- miles quoad effectum de quo agatur, cum sufficiat ꝑ si- militudo in eo de quo principaliter agitur. Dec. c. traslat. de const. Rebuff. de man. apost. fol. 352. in casu igitur no- stro principalis similitudo est quod vtraque gratia est creationis in canonicum cum expectatione præbende primū vacaturæ. Item vtraque est confirmata à Iulio Tertio cum creatione. Item quod vtraque est in eadem ecclesia Taruisina. Item quod vtraque est respectu cano- nicatum & præbendarum. Itaque sunt hæc variæ similitu- dines quæ respiciunt substantiam gratiæ: nam ꝑ licet sint clausulæ pinguiore aut tenuiore, non tamen im-

mutant vim gratiæ, cum plus, & minus non facit differ- re specie. l. 1. de fund. instr. alijs si dissimilitudo specta- da esset ex varietate clausularū, omnes fere gratiæ essent dissimiles. Accedit quia Datarius in signatura gratiæ ip- sius non considerauit singulas clausulas, nec voluit hūc laborem conferendi illas simul, & ideo ꝑ adiunxit illam clausulam, sine præiudicio similes gratias prosequentium, quia considerauit ipsum tantum corpus & substantiam gratiæ, non alia: & facit pro decisione huius quæstionis c. quoddam, vbi Gemi. & Franc. de præb. in 6. & ita alijs decisum fuit in causa Paduana canonicatus, coram do- mino Caputaquen. die 12. Maij. 1553. Non obstat cap. duobus, de rescript. in 6. Nam procedit vbi extat motus proprius. Staphil. de grat. pag. 87. & 89. & idem re- sponderunt Domini, dicendum esse, licet valor esset di- uersus: nam nihil refert, an substantia gratiæ sit similis; reliqua latius adnotata habeo ex voto vnus ex dominis.

PALEOTI.

Roman. de Cinquinis. 3. Martij. 1562.

SVMMA RIVM.

- 1 *Depositarium pecuniarum ad restitutionem vtrum is te-
neatur qui eas habuit sibi consignatas sub pacto, & con-
ditione illis non adimpletis.*
- 2 *Obligationem bene legitimeq. extinctam ex articulis dedu-
ctis vtrum apparere possit.*
- 3 *Partita vna ad aliam relata illa nō existēte ea qua superest,
venit attendenda.*
- 4 *Instrumenta ad partitum se referentia iuxta tenorem ip-
sius veniunt partita intelligenda.*
- 5 *Provisio nomine proprio facta obligat solutioni promit-
tentem alijs licet consocijs creditum dissoluere nequeun-
tibus.*

DECISIO DCLXXXVI.

Quærebatur, an stante partita Gulielmi Moscare ni, de qua in actis, de qua copia datur, dictus Gulielmus fuerit vere solutus ab obligatione iuxta tenorem dictæ partitæ instantibus instrumentis in actis productis, quorum copia dantur: nam in hoc du- bio, Moscarenus ꝑ prætendebat se non teneri ad resti- tuendas pecunias olim sibi depositas à Ioanne Monsano, quoniam habuerat illas cum pacto retinendi, donec Mon- sanus faceret extinguere obligationem contractam à Moscareno cum Hieronymo de Casina in causa dicti Monsani: ꝑ Domini respondere, obligationem videri bene cassatam ex his, quæ proponuntur. Quoniam cum hæc tenentur non extet alia origo obligationis nisi illa de qua in puncto, igitur hæc attendenda est: cum autem hæc loquatur tantum de Hieronymo, sola sufficit, cum obligatio illi soli facta esset. Nec obstat quod hæc ꝑ par- tita videatur referri ad aliam, quoniam cum illa non ap- pareat sed tantum extet illa de qua in puncto: Igitur hæc tantum attendenda, quæ loquitur solum de Hiero- nymo. Dec. conf. 63. nu. 7. & 8. Non obstant instrumenta in quibus se fundat Moscarenus, quoniam cum illa præ- ferant se ad partitam ipsam, intelligenda sunt, prout in illa: hoc amplius dicitur, quod si obligatio facta esset Hieronymo vt institutori, tamen liberatio adhuc bona esset, quia Hieronymus etiā institutorio nomine libera- uit Moscarenum, vt apparet in instrumentis, quod vtiq. ei licuit. l. fin. de instit. Paris. conf. 93. in princ. Excipitur tamen casus si hæc liberatio facta esset post fallimētum, nam

nam tunc nihil conclusum, si quidem aliquibus videtur quod si promissio facta esset nomine proprio Hieronymi, tunc potuit etiam Hieronymus liberare, quamvis saluta esset ratio aliorum: quod si facta fuit etiam à societate, prout ipse Hieronymus fateatur in instrumentis, tunc post fallitam rationem ipse non videtur potuisse liberare, nisi dicatur quod sufficiant illa verba enunciatiua in instrumento ad dicendum promissionem factam fuisse à societate, cum aliter verba partitæ ostendant: & ideo aliter erit agendum præsertim cum cõstet de fallimẽto.

P A L E O T I.

Cartagenen. Archidiaconatus. 3. Martij. 1562.

S V M M A R I V M.

- 1 Symoniam vtrum omnis reseruatio regressus præsupponere dicatur.
2 Remissoria ad probandum symoniam petita an veniat concedenda.
3 Fumus magnus cum requiratur in probatione delicti symoniaci, & semiplena saltem probatio non conceditur remissoria.
4 Apparente supplicatione que indicat regressum factum consentiente Summo Pontifice omnis tollitur symoniaci contractus suspicio.
5 Rem nec tempus requisitum percutiens testis per suam depositionem nulliter attestatur.
6 Calumniosa petitio remissoria ex eo probatur quod cum petitior ipsius reseruatam sibi super beneficio pensionem longo tempore multisq; annis perceperit, nunc asserat in beneficio principalem defunctum ius nullum habuisse.

D E C I S I O DCLXXXVII.

VAcauerat Archidiaconatus per obitum Alphonsi, Martinus Gris vigore sui regressus acceperat possessionem, & in ea permanebat. ex aduerso Doctor Ginesius eum impetrauerat per obitum sua per symoniam, aut alio quouis modo vacan. nuncque volens probare, quod quando Alphonsus prædecessor illum obtinuit & reseruatus fuit regressus Martino, fuit contracta certa symonia, petebat nunc remissoriam ad probandum hanc symoniam; vnde dubitauit ego an esset danda remissoria. Cõclusum fuit non esse dandam, principaliter, quia cum agatur de reserbando delicto symoniæ, requiritur magnus fumus, & saltem semiplena probatio, quæ in casu nostro non adest. Nam illa littera Alphonsi producta in actis potius ostendit contrarium, cum in ea appareat discessum fuisse à primis illis conuentionibus, & laceratam fuisse vnam apocham & laudum concordatum, prout in supplicatione, quæ extat in actis, ex qua apparet regressum reseruatam fuisse Martino cum cõsensu Papæ. Testes etiam qui examinati sunt nihil deponunt de Martino, nisi vnus Petrus Bernardus: cuius tamen dictum cum legerem, Domini in Rota dixerunt non sufficere pro fumo hoc casu, cum non percutiat, nec tempus, nec rem hanc precisè de qua agitur.
6 Accedit quia, & calumniosa videtur hæc petitio remissoriæ, cum ipse Ginesius exegerit pensionem suam sibi reseruatam super hoc Archidiaconatu fortasse per 14. annos, & nunc post obitum Alphonsi vult dicere cum nullum ius habuisse in hoc Archidiaconatu: quapropter conclusum fuit, denegandam esse remissoriam, nisi Ginesius det maiorem fumum hic in Curia, pro ea ob-

tinenda, & tunc deinde videbitur de releuãtia, quoniam Domini in ea satis dubitant.

P A L E O T I.

Romana de Comitibus. 10. Martij. 1562.

S V M M A R I V M.

- 1 Testamentum in quo nulla facta fuit mentio vel in minimo à testante matris, vtrum faciat intentum assequi heredem institutum in eo vel fideicommissarium relictum ratione præcens & ignorantie aut assertæ mortis matris ipsius testatoris.
2 Lex finalis. C. de codicillis, eiusq; dispositio procedit vbi vitium testamenti visibile est ex ipsius inspectione.
3 Hæres institutus à testatore qui præterijt matrem, quando incidat in pœnam l. fin. C. de codicillis.

D E C I S I O DCLXXXVIII.

FVit à me posita secunda pars dubij, de qua in præcedente propositione, & erat huiusmodi: stantibus præsuppositis pro parte Domini Torquati de quibus aliàs sub die 13. Ianuarij 3561. an ex deductis nunc pro parte aduersa sufficienter dicatur constare de probabili ignorantia Domini Torquati: deinde sequuntur præsupposita prout in informationibus: nihil fuit conclusum licet maior pars videretur inclinare pro non probabili ignorantia, & præsuppositis in puncto.
1 Verum aliquibus videbatur ea omnia tolli ex sola facie testamenti, in quo cum nullum verbum adsit de domina Hippolyta matre Domini Aldi testatoris, nõ debuit Dominus Torquatus diuinare illam posse tunc viuere: adductusque fuit Cin. in dista l. ff. C. de codicill. in 2. col. qui ait, dispositionem illius legis procedere tunc tantum, vbi vitium testamenti visibile est ex ipsius inspectione, iuxta l. mater decedens, de inoff. testam. & l. si post, vbi Bal. C. de iur. & fact. ignor. Alex. conf. 27. col. 2. in 7. Casfad. 2. de præb. Fely. c. cum contingat. de rescript. col. 3. Dixerunt igitur dubium ita restringi posse, præsupposito sine veri præiudicio qd D. Torquatus ante testamentum Domini Aldi sciverit viuere, an stante deinde testamento prout stat, excusetur idem Torquatus vt non dicatur incidisse in pœnam l. fin. C. de codicill. circa ratificationem etiam de qua in puncto, nihil firmatum fuit, quia erant varia vota: sed de his poterit particulariter agi.

P A L E O T I.

Forliuien. bonorum. 10. Martij. 1562.

S V M M A R I V M.

- 1 Fructus in interdicto Saluiano non debentur nisi à tempore ex quo quis cepit mala fide versari.
2 Male litigasse aduersarius vsque ad suspensum petitorij diem non potest dici cum tali in iudicio non constet cum succubuisse.
3 Saluianum interdictum hipothecam respiciens non competit pro fructibus præteritis perceptis, & consumptis.
4 Interdictum Saluianum competit contra bona testatoris causa rei per legatum relicte non solute. Idq; siue res legata sit in quantitate, siue in certo corpore, siue diuisa in plures præstationes, num. seq.
6 Fructus aliud sunt à sorte principali, & male percepti contra bonam fidem eodẽ habentur loco, ac si adhuc extarent.

D E C I S I O DCLXXXIX.

CUm Rota aliàs in hac causa respondisset, Camillam mittendam esse in possessionem bonorum ratione legatorum sibi relictorum in testamento, nunc dubitauit, an fructus debeantur à tempore contestatæ litis in petitorio, an vero à tempore suspensi petitorij ex interdicto Saluiano in casu de quo agitur. Contra Camillam duo obijciuntur, videlicet quod non deberentur nisi à tempore suspensi petitorij. Primo quod fructus in hoc interdicto non debentur, nisi ex quo quis in mala fide fuit, l. in interdicitis, vbi Bart. de interdicit. Cum autem vsque ad diem suspensionis non possint dici aduersarij male litigasse, cum in eo primo iudicio non succubuerint ergo, &c. Secundo cum fructus, præteriti fuerint iam per heredem recepti & cõsumpti non potest pro illis competere Saluianum & quod respicit hipothecam, sed dabitur actio alia contra heredem, qui percepit tanquam obligatum ex facto suo. Verum Rota contrarium cõclusit, quoniam hic non agitur proprie de fructibus tanquam accessorij legati, sed de annua præstatione, quæ est fors principalis, & ipsum, & legatum; toto titulo de annuis leg. Cum igitur ratione rei legatæ quæ non soluitur, competit hoc interdictum, contra bona testatoris quæ adhuc reperiuntur ad hunc effectum vt soluatur legata in testõ relicta, interadũ est, siue sint in quantitate, siue in certo corpore, siue diuisa in plures præstationes, siue cõprehensa vnica tantũ à die lecti testamenti, aut saltem à die contestatæ litis in petitorio, quod habet in ventre possessoriũ. Bart. d. l. in interdicitis. Innoc. c. pastoralis, col. 2. de caus. poss. & proprie. Rot. 19. de caus. poss. in nou. & termini seruati in petitorio profunt etiam in possessorio. Nec obstat secunda ratio, quod quoniam isti non sunt fructus, sed fors principalis, vt supra est dictũ. Deinde quauis etiam essent fructus, quia tamen mala fide fuerunt percepti, habentur petinde, ac si extarent, l. certum, cum glo. C. de rei vend. Bart. l. ex diuerso, eo. titu. Abb. c. grauis, de rest. spol.

P A L E O T I.

Placentin. Canonicatus. 10. Martij. 1562.

S V M M A R I V M.

- 1 Acceptatio beneficij ex quibus coniecturis, & adminiculis probari possit.

D E C I S I O DCXC.

Opponebatur contra Ferdinandum Sava qui veniebat ex quadam expectatiua Frãcisçi Samaio, quod acceptatio Domini Samaij non fuerat legitima: ideo dubitauit, an ex deductis sufficienter constet, Samaiũ valide, & specificè acceptasse canonicatum de quo agitur? Domini dixerunt dubium reserendum esse quoad secundam acceptationem: quoniam in informationibus Alphonsus Eepeda dicebat non constare de vlla noua prouisione obtenta ab ipso Samaio dum viueret: ego autem in actis reperij primum instrumentum acceptationis gratiæ acceptæ à Samaio dum viueret: licet enim hoc instrumentum sit extractum, & editum in publicam formam post mortem Episcopi Samaij, tamen cõtinet acceptationem factam ab ipso dum viueret, vt quotidie Notarij faciunt: deinde in actis etiã extat noua prouisio eiusdem Samaij, quæ probatur per

vnum testem ab eo fuisse impetratã, & ipse testis dicit se illam registrasse instante D. Samaio, & cognoscit etiam manum illius apposita à tergo dictæ nouæ prouisionis, q̄ quidem sufficiunt ad specificã acceptationẽ. Io. Paul. 7. t.

P A L E O T I.

Lucanen. Sancti Sixti. die 14. Martij. 1562.

S V M M A R I V M.

- 1 Narrata in noua prouisione satis est vt verificentur de facto, ad obtinendam nouam prouisionem.

D E C I S I O DCXCI.

Quidam Zaccarias ordinis fratrum minorum natus se per vim & metum religionis ingressum obtinuit à Sacra Penitentiaria, vt constito de metu declararet illum non teneri ad religionem: iste Commillarius recepto tantum ab eo iuramento de vi & metu dedit ei declaratoriam. Ille deinde Zaccarias post aliquot annos pũsus fuit de parrochiali ecclesia, & possessionem accepit de anno 1530. postea de anno 1537. dubitans forte illam declaratoriam sibi non prodesse, narrauit Papæ se malo instigante spiritu ex religione egressum, cuperetque ad ordinem canonicorum regularium transferri, atque obtinuit breue à Papa translationis: in quo tamen non fuit facta mentio de parrochiali sibi concessa: & postea imo in breue Papa concessit illi translationem, absque tamen mentione beneficiorum. Hoc breui obtento post dies 15. obtinuit idem Zaccarias nouam prouisionem in parrochiali, in qua præfacta omnia sunt narrata. Idcirco dubium fuit, an narrata in noua prouisione sint verificata ita, vt sufficiant in casu, de quo agitur. Rota quoad primã partẽ dubij rñdit, satis esse verificari de facto q̄ narratur in noua prouisione, quia ob hanc causam quæritur noua prouisio eo, quod non dubitatur de viribus eorum, quæ antea gesta fuerunt. Aegy. 1. 6. & 76. circa fin. Specul. de dispens. §. nunc dicendum, nu. 14. Lap. alleg. 89. nu. 6. vers. 1. quia. Parif. col. 2. 18. in 4. Rebuff. in prac. in titulo de noua prouisio. nu. 13. Abb. c. quod circa. in 2. notab. de consang. & affin. & ita dixerunt Domini solere seruari vt narrata in noua prouisione sufficiat verificare tantum de facto. Qua propter in casu nostro hætenus videtur omnia constare saltem de facto processisse, nisi pars aduersa aliquid de nouo in contrarium ostendat: vnde interim noua prouisio videtur valida esse. Quoad secundam partem dubij nihil conclusum. Nam cum Zaccarias Iuliano resignauerit dictã parrochialẽ reseruato sibi regressu, nunquamq; vigore dicti regressus habuerit ius in beneficio: contra autẽ Iulianus aduersarius velit illud capere per resignationẽ sibi factã ab eo in eius fauorem, dicatque Zaccariam inhabilem esse ad illud regressum: propterea videnda erit bulla Pauli Quarti cõtra apostatas: itẽ alia reseruatoria Pij Quarti. Et id etiam cõsiderandum quomodo Zaccarias obtinuerit nuper declaratoriam à Vicario vrbis prout ipse asserit, qd bene fuerit trãslatus, & nõ sit apostata, cum tamen nõquã legitime probauerit vim & metũ, de quo supra. Item cõsideranda alia siq; similia.

P A L E O T I.

Roman. de Valle. die 24. Martij. 1562.

S V M M A R I V M.

- 1 Inuentarium non probat hereditatis adiunctionem.
2 Animi qualitas considerari solet in confectione inuentarij.

Kk Fideicom.

3 Fideicommissarius in dubio non intelligitur possidere bona iure fideicommissi, nisi constet de restitutione eidem ab hærede facta.

DECISIO DCXCII.

Pro parte domini Valerij cuius nomine petita fuit restitutio aduersus aditâ hereditatem, nunc productum fuit quoddam inuentarium confectum per tutricem: unde dubitauit præsupposito sine veri præiudicio quod domus, & casale de quibus in inuentario per tutricem facta, fuerint possessa per Dominum Laurentium patrem Domini Valerij dum vixit, an ex inuentario p̄betur vel inducatur hereditatis paternæ aditio: Domini voluerunt inuentarium inspicere quomodo se habeat: quo quidem inspecto, & ab omnibus lecto dixerunt, in eo non inferri aditionem hereditatis, cum inuentarij confectio sit actus quidam indifferens qui potest fieri ab eo qui adit hereditatem, & ab eo, qui vult tantum deliberare, an postea debeat adire, interimque vult in eo inspicere tam tutelam quam administrationem bonorum: ideo ex sola confectioe inuentarij non sequitur necessariam aditam esse hereditatem. Bal. l. Sancimus. §. cum igitur. nu. 20. C. de iur. delib. facit tex. in l. Aristo. cum l. seq. de acquir. hæred. Ruin. conf. 13. nu. 4. in 3. Cum igitur iste sit actus æquiuocus, & indifferens, solet in primis spectari quo animo sit confectus. Rot. in nou. 43. 2. Igitur in casu nostro dixerunt Domini, nihil prorsus apparere de aditione hereditatis Laurentij Stephani: imo nominantur bona ex hereditate quondam Magistri Pauli physici tritauit Domini Valerij: ex quo conclusum fuit, matrem, quæ cōfecit hoc inuentarium, cenferi potius voluisse inspicere administrationem bonorum, & tutelam, quam adire hereditatem Laurentij, cum verba id nõ tantum suadeant, sed potius repugnent. Nec obstat, quod nõ potuerint intelligi hæc bona acceptata iure fideicommissi, cum nondum fuerit facta restitutio ab hærede, vt per Alex. conf. 247. num. 2. Nam hæc non procedunt, quado fideicommissarius reperitur in possessione: nam tunc non est necessarium, vt capiat bona de manu hæredis. Ang. l. interdum. de rerum diuis. cum similibus.

PALEOTI

Salamantin. de los Sanctos. die 17. Martij. 1562.

SVMARIVM.

1 Fides facta per substitutum non probat, vbi manus principalis requiritur.

DECISIO DCXCIII.

Q Via litteræ Cardinalis erant expeditæ sub data de anno 1546. Alphonfus autem dicebat eas vere expeditas fuisse de anno 1548. super qua re fecerat fieri fidem à quodam substituto Summistæ: Item à quodam notario Cameræ: idcirco dubium proposui, an præfata sufficerent ad hoc probandum, cum nonnullis alijs, de quibus in puncto Domini responderunt, ex his nihil probari, cum fides huiusmodi quæ ex his libris præsumitur, nihil concludat. Pat. 17. de fid. instru. cum substitutus ille Summistæ nõ sit deputatus ad hoc, unde oportebat habere fidem ab ipso Summistæ, vt deberet examinare testes cum interrogatorijs partis aduersæ super legalitate libri, & tunc postea poterit rursus dubitari.

PALEOTI.

Aretin. de Reguntino. die 19. Martij. 1562.

SVMARIVM.

1 Præsentationis probatio ad ius patronatus inducendum debet esse concludens.

DECISIO DCXCIIII.

D Vbium fuit, an ex deductis constet de bona fide præsentantium hominum de Reguntino, & cõmunitatis, ad ostendendum, præsentationem à se factam de anno 1465. fuisse cum bona fide. Primo adducebant quandam donationem erga se factam de anno 1299. in qua dicebant comprehendere hoc ius patronatus. Verum ad hoc responsum fuit, Rotam aliàs die 8. Martij, 1560. conclusisse se coram Domino Oradino in ea donatione non comprehendere hoc ius patronatus, quia nemo dat quod non habet, nec constat quod tunc aliquod ius competeret in hac ecclesia. Secundo allegabant quendam codicillum factum à Domina Matthea de anno 1424. sed responsum fuit eum codicillum reuocatum fuisse ab eadem Domina Matthea de anno 1433. vbi in specie legauit hoc ius patronatus alteri. Deinde quia dicta Domina Matthea condidit fortasse septem aut nouem voluntates inter codicillos & testamenta, non apparet ratio cur cõmunitas debuerit potius scire de eo codicillo de anno 1465. Sed responsum fuit, hanc esse illam, de qua dubitatur, ad quam sustinendam multa sunt necessaria, vt per Cald. conf. 12. de iur. patr. & dictum fuit in præcedenti propositione huius casus. Domini præterea in hanc partem considerabant non apparere vllum actum, ex quo vir bonus potuerit colligere hanc bonam fidem, cum omnia de quibus supra ceant auctoritate ordinarij. Præterea inter illam donationem & præsentationem de anno 1465. intercesserant fortasse 200. anni, quo tempore nulla vnquam fuit facta præsentatio, quinimo post mortem dictæ Mattheæ apparet alios præsentasse ante annum 1465. & cõmunitatem non contradixisse. & in summa cum iam longo tempore non producat vlla vnquam præsentatio facta, videntur hæc omnia, quæ dicuntur in contrarium processisse ex credulitate quadam nimium lupina, quæ rejicitur, cum agatur de inducenda seruitute ecclesiæ. Aretin. consilio 30. numero secundo. Alciat. reg. 3. præsumpt. 5. in fin.

PALEOTI.

Calaguritan. de Tarristo. die 21. Martij. 1562.

SVMARIVM.

1 Beneficiorum in ecclesia admissio ad integras an sit valida vel ne, ex quibus colligatur.

DECISIO DCXCV.

Proposueram dubium, an ex actis probetur, quod hodie recepti sint plures integri beneficiati in ecclesia de Tarristo, qui ibi se sustentare valeant et fru-

fructibus dictæ Ecclesiæ? Nihil fuit conclusum: quoniam responder plurimum à facto. Primò est videndum, an hæc ecclesia sit numerata, an ne. Nam si non numerata, possunt recipere quos velint, si aliud non obstat: veluti quod sint taxati fructus qui debeant omnimodo diuidi inter beneficiatos integros. Vnde videndum erit, quæ sit constitutio taxans hos fructus: & an sit in usu: & an loquatur in hac ecclesia. Quod si probabitur legitima hæc taxatio per constitutionem, tunc videndum erit, an quantitas fructuum, quæ dicitur fuisse computata ex omnibus prouentibus huius ecclesiæ, de qua in processu fol. 144. dicatur sufficienter probata: quando autem cessaret hæc constitutio siue taxatio, tunc Domini sentiebant validam fuisse admissionem omnium integrorum, de quibus agitur. Primò quia hæc ecclesia non est numerata. Secundo quia videmus in ea aliquando modò plures, modò pauciores fuisse admissos. Tertio quia si habenda esset ratio commodæ sustentationis, minueretur potius cultus diuinus. Quarto quia præter eos fructus, habent oblationes, anniuersaria, & similia. & facit in terminis glo. in c. vnico. de lit. reg. in 6. Abb. c. propofuit. de fil. presbyt.

PALEOTI.

Ticinen. Canonatus. die 24. Martij.

SVMARIVM.

1 possessio capta vigore breuis, vbi alius non reperitur possidere, est manutenenda.
2 Clausula, sine vicio spolij, in breui posita, quid operetur.

DECISIO DCXCVI.

D Vbium erat tale, an possessio capta capitulariter nomine Camera vigore breuis, cuius copia datur, & decretum in breui appositum, obstat Io. Zamperio, qui præten dit se spoliatum adeo, vt sua possessio continuata per duos menses vel circa non sit restituibilis? Nihil fuit conclusum: nisi in ea parte, quod cum verba breuis dicant, constituo nobis, &c. tamen necesse non fuit aliquem citari: & satis verificatur breue, dummodo hodie vere constet beneficium vacasse in mense ibi expresso, vt alias conclusum fuit coram me in causa Legionen. præstimoniorum. Cum igitur ex testibus in hac causa examinatis clarissime constet de huiusmodi variatione, satis remanet verificatum breue in hac parte: & maxime, quia tunc temporis cum Camera cepit possessionem, nemo alius possidebat: unde nemo erat qui posset citari. Quoad alia nihil firmatum: sed aliqui dicebant, clausulam in breui, sine vicio spolij, respicere possessores antiquos, non eos qui postea ceperint possidere. Item distinguebant, an Camera habuerit Colonos, & Capellanos: nam tunc non amiserit possessionem, licet Ioannes in choro residisset per duos menses. Nam si illam retinisset per Colonos siue Capellanos, tunc dicebat considerandum, an exutores, qui ceperunt possessionem nomine Cameræ, ijdem etiam tradiderint huic Ioan. nam tunc viderentur priuasse Cameram, ac transtulisse in Ioannem: alij autem restringebant dubium, præsupposito breui verificato quoad vacationem, an ex quo Ioannes cepit possessionem vigore prouisionis ordinarij, & hodie habet

titulum apostolicum taliter firma dicatur sua possessio, vt non sit restituibilis.

PALEOTI.

Conchen. pecuniaria. 20. ducat. die 18. Aprilis. 1562.

SVMARIVM.

1 Correspectiuitas quando, & ex quibus inducitur censetur.
2 Verba duplicatoria obligationem non inducunt.

DECISIO DCXCVII.

C Apitulum Conchen. aliàs promiserat Cardinali Casarino soluere ducatos 300. nomine capellæ: nunc heredes Cardinalis petebant hanc summam: & quia capitulum inter cetera respondebat, hanc promissionem fuisse correspectiuam, videlicet, si Cardinalis obtinisset confirmationem quandam, de qua in instrumento: propterea data copia instrumenti dubitauit, an ex illa vltima parte instrumenti inducatur effectus aliqui correspectiuus, ita vt non cogatur soluere præfata summam: nisi heredes Cardinalis ostendant, Cardinalem ex parte sua etiam impleuisse? Domini responderunt, verba instrumenti incipientia ibi, & dicti deputati supplicabant, nullam inducere correspectiuitatem siue considerentur per se, siue etiam cum toto instrumento. Primò, quia verba illa sui natura sunt duplicatoria, quæ non inducunt obligationem. Cas. l. 2. de condic. ob causam. Secundo, quia deputati pro parte capituli ponunt hæc duo, vt diuersa, quia supra in præcedentibus clausulis facta est mentio de promissione, tam ex parte Capituli, quam Cardinalis: in fine vero instrumenti vtuntur alijs verbis, videlicet, quod supplicabant, &c. Tertio, quia cum obtinere hanc confirmationem à Papa pendeat à voluntate ipsius Papæ, non est verisimile, Cardinalem voluisse se ad id obligare, quod pendet ab aliena auctoritate. Quarto, quia nec etiam verisimile videtur nec conuenire dignitati Cardinalis, pacisci hoc modo cum canonicis, & tantam summam capere pro obtinenda confirmatione: quod videretur esse quid mercenarium. An verò aliunde colligatur correspectiuitas, aliàs agitur: & dubitari poterit, an intentio hæredum sit sufficienter fundata in instrumento, de quo agitur, non constituo aliter de primæua possessione, nec de alia re ex parte Cardinalis impleta. Item dubitari poterit, an mandatum capituli hoc casu fuerit sufficiens, cum videatur fuisse conditionatum, videlicet, si Cardinalis voluerit acceptare onus cundi ad curiam, & similia.

PALEOTI.

Ariminen. Beneficiorum, &c. die 27. Martij. 1562.

SVMARIVM.

1 Priuatus ab omnibus beneficijs non intelligitur priuatus à regressu, nisi de eo fiat expressa mentio, cum num. 3.

- 2 Regressum obtinens dicitur obtinere de petitorio.
- 3 Casus omissus in pœnalibus habetur pro omisso.
- 4 Declaratio in his que pendent à futuro euentu, est necessaria ad ea acceptanda.
- 5 Inhabilis nemo dicitur ad beneficium propter infamiam, nisi in sententia hoc expresse dicatur.
- 6 Infamia non infertur, vbi à iudice imponitur pœna mitior ordinaria.

DECISIO DCXCVIII.

Episcopus Vicentinus resignauit canonicatum ac parrochiam Sanctæ Annæ Ariminen. diocel. in fauorem Io. Baptistæ Modesti, reseruato sibi regressu per cessum vel decessum: mortuo D. Io. Baptista Papa contulit eius beneficia D. Io. de Amatis. Pro cuius parte ad excludendum regressum Episcopi, fuit producta sententia A. C. in qua Episcopus tanquam falsarius priuabatur omnibus beneficijs quomodolibet obtentis, excepto Episcopatu & pensionibus. Vnde ex hoc Io. præ tendebat, quòd intelligeretur etiam priuatus regressu, quem habebat ad canonicatum, & ad parrochiam præ fatam. Quare ¶ dubitatum fuit, an sententia priuatoria Domini Episcopi, quatenus sit valida, cõprehendat etiam regressum, de quo agitur? Pro parte D. Io. de Amatis dicebatur comprehendere tribus præcipue fundamentis. Primo quia cum Episcopus sit priuatus omnibus beneficijs quomodolibet obtentis, intelligitur etiam priuatus regressu, cum sit quòd ¶ qui obtinet regressum, dicatur obtinere de petitorio. Cassad. 4. de priuil. & prima de pac. & facit Achil. 3. de regressu, & dictio, omnibus, est vniuersalis. vnde facit etiam venire ea quæ aliàs non comprehenderentur, Dec. l. omnia. si cert. pet. & conf. 76. num. 2. Secundo in sententia Episcopus declaratur falsarius, & per consequens incapax ad obtinendum beneficia. Host. in sum. de crim. fal. Tertio quia quando iudex ipsum Episcopum priuat beneficijs, excipit Episcopatum, & pensiones, ex qua exceptione comprehenditur, quod fuit intentio iudicis, vt cum priuaret etiam regressu: Contra tamen Rota respondit, quia sumus in pœnalibus, & in sententia, vbi omnia sunt strictè sumenda: & ¶ hic casus videtur omittas cum non sit expressus. Felyn. c. ceterum. de rescript. & c. inquisitionis. col. 1. de accusa. nec argui potest à maiori ratione vt est vulgatum. Nec obstat primum fundamentum: nam licet sit priuatus de obtentis, non tamen de obtinendis. d. c. inquisitionis. de accusa. & clausula vniuersalis restringitur secundum subiectam materiam, & præsertim in pœnalibus: si quidem regressus licet habeat causam de præterito, pendet tamen etiam à futuro euentu: vnde non dicitur quis habere beneficium, nisi post vacationem sequutam, vt sit locus regressui: & ¶ tunc etiam requiritur declaratio, vt quis eo vti velit. Socin. conf. 115. col. pen. in fin. in 3. aut saltem est mixtus qui cum odiosis non comprehenditur sub simplici. Non obstat secundum fundamentum: Nam Episcopus non fuit specificè declaratus infamis, nec falsarius: nec ¶ dicitur quis inhabilis ad obtinendum beneficia propter infamiam, nisi in sententia hoc expresse dicatur. Bisfig. 5. de re iudi. Abb. cap. querelam. de iur. & ¶ non infertur infamia, vbi à iudice imponitur pœna mitior ordinaria. l. & si feuerior. C. ex quibus cau. infa. Ad Hostien. in titu. de fals. responderunt, quòd illud pro credit in falsario litterarum apostolicarum, & Episcoporum in diocel. Non obstat tertium, nam exceptio non firmat regulam in casibus non comprehensis in illa: & materia hæc odiosa, & pœnalis admittit exceptionem.

PALEOTI.

Burgen. Sanctæ Dorotheæ. die 21. Aprilis. 1562.

SVMMARIVM.

- 1 Factum iure familiaritatis non inducit obligationem: nisi consensus partis accedat.
- 2 Consensus in his, in quibus quis potest contradicere, semper requiritur.

DECISIO DCXCIX.

In dubio proposito multa continebantur, ex quibus quærebatur, an ex illis resalteret titulus sufficiens in fauorem Petri. Domini inclinatur, deducta nõ sufficere. Mouebantur præcipue, quia ¶ hæc, quæ facta fuerunt à Petro, fuerunt potius iure facultatis, quàm obligationis: imo si ostenderetur aliqua obligatio, esset in fauorem monialium, vt scilicet illæ cogere possint Petrum ad testificandum: non autem econuerso, vt Petrus possit ijs inuitis testificare, cum ea quæ iure familiaritatis fiunt, non inducunt similem obligationem. Addebant etiam, quòd cū Petrus exclusus sit ab hoc iure tanquam patronus, vt clare per sententias, nuac ista quæ deducuntur ad ostendendum alium titulum, sunt nimium remota, nec ostendunt causam vllam certam, cur competat ei hoc ius testificandi: & præsertim omnes sunt causæ successiuis tēporibus factæ, ex quibus non potest induci vllus titulus, cum certum non habeant principium. Et quoniam ex aduerso dicebatur præsumi accessisse consensum Episcopi, responsum fuit, cum in hoc casu non posse præsumi, eo ¶ quod ipse consensus in his tantum videtur requiri, in quibus ipse tantum potest contradicere, ne scilicet Petrus donaret his monialibus. Igitur nihil est, cur debeat præsumi affuisse hic consensus Episcopi. Quidam tamen contra, quoniam Petrus est exclusus tantum à iure patronatus, & ius in possessorio potest aliunde competere. Igitur hoc diuersum est. Dixerunt igitur, vt posthac dubitarem, an post rem iudicatam in possessorio super iure testificandi, potnerit excipi de nõ titulo, stante etiam re iudicata in petitorio excludente ius patronatus, cum reseruacione tamen prout in ea.

PALEOTI.

Corduben. Sancti Michaelis. die 23. Aprilis. 1562.

SVMMARIVM.

- 1 Regula de mense fuit inuenta ad obviandas fraudes, quæ insinuat committerentur.

DECISIO DCC.

Hoc idem ferè dubium in hac causa aliàs supra proposuerat videlicet, an in casu, de quo agitur, obstat regula de mense? & post multa tandem Domini vnanimis responderunt obstat præfatam regulam, ex rationibus multis aliàs deductis in causa Carthagen. de Amoralidi. & in hac eadem causa Corduben. coram me. Sed ea præcipue fuit, quia aliàs comitterentur infinite fraudes, & semper ferè possent eludi prædicta regula, & ita in terminis in resignatione facta vt est ista repta fuit decis. Peregrini scripta eius manu: ego vidi id attestatur Pur. 3. reg. de mense. idem etiam affirmarunt lenio-

seniores omnes Referendarij, & Abreuiatores nemine discrepante, & aliqui ex nostris Auditoribus senioribus attestati sunt semper vidisse in Rota illa obseruari. nec obstat quod regula excipiat resignationem, quia intelligitur de valida, & firma, non autem de inutili, prout est aita, vide 499.

PALEOTI.

Roman. nullitatis siue pecuniaria. die 28. Aprilis. 1562.

SVMMARIVM.

- 1 Locus loci an sit de necessitate ponendus in instrumento obligationis camerælis.

DECISIO DCCI.

Agebatur de executione cuiusdam instrumenti confecti in ciuitate Neapoli, cum obligatione in forma Cameræ: & Federicus, contra quem agebatur, obtinuerat coram Vicario vrbs pronuciari super nullitate illius instrumenti: Franciscus autem aduersarius actor impetrauit commissionem, vt consilio de validitate instrumenti, procederem ad vltiorem executionem. Propereca nunc dubitavi, an stantibus deductis esset procedendum ad vltiorem executionem? Rota nihil firmavit, qm̄ contra instrumentum multa opponerentur: Dixerunt tamen me in primis cognoscere debere de validitate instrumenti, quoniam ita est forma commissionis. Circa hanc validitatem autem primò erit videndum cum deficiat locus loci in instrumento prout de iure requiritur, an probetur ex deductis in actis stylus quidam vt non apponatur in obligationibus locus loci. Secundo videndum erit de constitutione regni incipi. instrumentorum robur, an hoc casu necessarium fuerit hoc seruare, præsertim cum notarius non sit illius, sed apostolicus, & executio petatur Romæ. tertio ex quo instrumentum est vulneratum per sententiam A. C. quæ dicitur etiam transisse in iudicatum an hoc impediat executionem.

PALEOTI.

Lucanen. Sancti Sixti die 2. Maij.

SVMMARIVM.

- 1 Dispensatio ad regressum ob impedimentum apostasie satis probata dicitur per verificationem nouæ provisionis de falso.

DECISIO DCCII.

Dubitatum fuit stantibus litteris sacræ pœnitentiariæ, in quibus committitur cuidam iudici vt constituto sibi canonicè, quòd Zaccarias per vim & metum religionem ingressus fuerit, ipsum absoluat à sententia declaratoria postmodum subsecuta: in qua præfatus iudex asserendo sibi constare per iuramentum ipsius Zaccariæ de vi & metu prædicti, absoluit eum ab apostasia ac noua prouisione vna cum Bulla Pauli Quarti contra apostatas & translatos, qui sine canonica dispensatione insequuta vagabatur, vt ad monasteria vel alia loca honesta, quibus exierint, reuertantur an stante sententia per reuocendis. Vrbs Vicarium in fauorem ipsius Zaccariæ lata, cuius sententiæ copia Dominis detur, præfatus Zaccarias dicitur legitime dispensatus? Domini responderunt, stante resolutione aliàs facta, quòd sufficiebat ¶ verificare nouam prouisionem de facto, Zaccariam legitime dici dispensatum quoad canonizationem regressus: quoniam illa noua prouisio concedit ei ius retinendi beneficia: nec obstat bulla Pij Quarti, quia

est perinde ac si illa Pauli Quarti esset assignata, prout de iure, aut potius si nunquam fuisset in rerum natura, aut penitus cassata prout dictum fuit in causa Romana casualium coram Domino Oradino. Nec obstat, quòd bulla hæc Pij Quarti vltra reductionem ad terminos iuris mandet etiam iudicibus, vt videant dispensationes: & si bene verificatæ fuerint, eos absoluant: quoniam respondetur, Vicarium in sententia declarasse, Zaccariam bene translatum: vnde sequitur illum non esse apostatam. Si igitur non est apostata, potest obtinere beneficiũ vigore nouæ prouisionis. & si dicatur quod hæc noua prouisio non est iustificata, fuit de facto, vt aliàs conclusum fuit. Secundo quòd bulla Pij Quarti vult, dispensationes verificari quoad apostasiam, & hæc est satis verificata ex breui Pauli tertij, & ex sententia vltimo loco lata à Vicario. Quoad retentionem autem beneficiorũ aliud ius est, ac diuersum à dispensatione ab apostasia, de qua non loquitur bulla Pij Quarti, sed declaratum ex dispensatione, prout fuit factum ex dispensatione Vicarij, venit deinde in consequentiã, vt possit retinere beneficia iuxta gratiam nouæ prouisionis: An verò hodie iste dicatur apostata, cum non incedat in habitu: & sententia Vicarij, vbi narrat eum translatum in ordinem canonicorũ regularium, sit iustificanda ita, vt ei suffragetur? erit seorsum considerandum.

PALEOTI.

Placentin. Canonicatus.

SVMMARIVM.

- 1 Testi vni deponenti super recognitione manus alicuius scriptæ, an credatur.

DECISIO DCCIII.

Quoniam Ferdinandus veniebat ex iure Francisci Laculai, & dicebat cum acceptasse canonicatum de quo agebatur, atque ad id probandum ostendebat nouam prouisionem impetratam nomine Laurèij ad effectum de quo agitur, & dentur verba testis: conclusum fuit sufficienter ¶ nouam prouisionem impetratam fuisse ad instantiam Francisci, quoniam agitur de recognoscenda manu illius de spacio 25. annorum, & adest tanquam vnicus testis, qui ait se pro certo habere, quæ verba inspiciunt potius possibilitatem, quam certitudinem. Iac. in l. admonendi. ff. de iureiur. nu. 10. in 2. amplia. Non obstat quòd præsumatur ab ea impetrata, quia erat præfens, & quia agitur de impensa: quoniam responderetur, hanc esse modicam impensam, ex qua id non præsumitur. Io. Paul. 7. Non obstat quod testis sit officialis publicus, cum in hoc sit credendum. Put. 1. de testam. quoniam creditur in eo, quatenus se registrasse dicat, sed non eo quòd mandato alterius fecerit, quoniam hoc est officium. Achil. de rest. prima. Non obstat quod credebatur vni testi in facto proprio: quoniam id non seruat, & deinde iste non ponit certitudinem, sed potius de credulitate, vt supra agitur, debet Ferdinandus intentionem suam adiuuare alijs probationibus.

PALEOTI.

Ciuitatis Castellæ Sancti. die 1. Maij. 1562.

SVMMARIVM.

- 1 Ius omne an intelligatur deductum vel ne in causa appellationis, ex commissione, & articulis & alijs actis facillè cognosci potest.

DECISIO DCCIII.

Prosequendo dubitationem aliâs propositam in hac causa, quæ sui strictè stâte monitorio, commissione, articulis, & sententia, vtrum petita dicatur adæquatio tantum, an etiam medietas bonorum vt supra in sententia fieri videtur? Domini dixerunt, ex deductis 1. ¶ clare constare, omne ius deductum fuisse tam in commissione quam etiam in articulis, nec non petitam esse medietatem bonorum, & etiam adæquationem vt supra est declaratum. Et quamvis pro parte Domini Venturæ diceretur, hanc medietatem petitam fuisse non vigore concordia, sed aliunde, videlicet ex officio iudicis, & iudex tanquam bonus vir impartiret: tamen dictum fuit, quòd imò vtrumque tam medietas quàm adæquatio fuerit petita vigore concordia, cum articuli semper referat se ad concordiam, & ex concordia, & non alterius rei. An autem hoc casu obstat præscriptio, aut statutum, aliâs agetur.

PALEOTI

Pharen. Archidiaconatus.

SUMMARIUM.

- 1 Sententia nondum subscripta non intelligitur transisse in rem iudicatam.
- 2 Sententia in scriptis est pronuncianda, alias nulla dicitur.
- 3 Sententia scripta in in cedula relata per iudicem solet sustineri.
- 4 Consuetudo & stylus loci seruandus est.

DECISIO DCCV.

Iudex in ciuitate Venetiarum pronunciauit in fauorem Vincentij prout in cedula. 15. Iunij. 1558. Nicolaus autem aduersarius statim appellauit, cui iudex dedit terminum iuris: postea Notarius in actis testabatur, quod aperta fuit, & subscripta dicta sententia die 20. Septemb. 1558. Nicolaus autem nunquam amplius redijt pro Apostolis, nisi post terminum finitum: vnde Notarius nunc dicebat, sententiam transiisse in iudicatum, quia Nicolaus non redijt in tempore pro Apostolis. Ego dubium proposui, an constet de re iudicata? 1. Rota ¶ respondit non tantum non constare de re iudicata, sed potius sententiam esse nullam: cum enim notarius attestatus fuerit sententiam apertam & subscriptam esse tantum die 10. Septembris, non currunt fatalia, cum nondum sententia sit lata. l. 1. de temp. appell. l. quinquaginta. cum glos. de excus. tutor. nullitas autem ex eo apparet quod cum sententia in scriptis sit proferenda, clarum ¶ est hoc casu iudicem in scriptis nihil pronunciaſſe, vnde sententia est nulla. l. 2. & 3. C. de sent. ex breui. recit. c. fin. vbi Franc. in 1. notab. de re iudic. in 6. & quamvis aliâs sententia ¶ lata prout in cedula solet sustineri, cum iudex ad illam se referat. vt per Bart. l. 1. in fine. C. de senten. ex breui. rec. Ang. l. 1. de re iud. In casu isto secus est, cum expresse constet, tunc temporis nullam fuisse scriptam, prout in terminis declarat Franc. in d. l. 1. nu. 5. Rip. l. ait prætor. §. si iudex. col. 2. de re iud. non autem quod stylus noster in Rota talis esse solet vt pronuncietur prout in cedula. Nam ¶ primò seruanda est consuetudo & stylus loci. Rom. cons. 367. nu. 11. vt ait Frac.

d. l. 1. nu. 6. vnde cum hæc sententia lata fuerit Venetij, oportet probare talem stylum. Secundò stylus noster obseruat, vt quando pronuncietur prout in cedula, notarius dicat, iudicem eum tunc de facto legisse. Tertio quando subscribitur deinde sententia, notarius nõ adnotat diem subscriptionis, sed omnia ponit sub dicta pronuntiatione. quæ quidem omnia in præſenti causa aliter seruata fuerunt: ideo sententia de iure corrui.

PALEOTI

Vlixbonen. quartanaria. die 9. Maij. 1561.

SUMMARIUM.

- 1 Pensio an & quando seruari possit vt transeat ad successores, vide distinctionem.

DECISIO DCCVI.

Quoniam agebatur tertia instantia huius causa, volui instante parte præſens dubium proponere, paucis adiectis vltimo dubio à me proposito, quod erat tale: præſupposito, quod pensio, nec aliâs aliter nec alio modo, transeat ad successores super quartanaria, & parochialibus de Ardea de pòte, & Sancti Saluatoris de pegania, & fructibus, & quòd in supplicatione resignationis in fauorem Gundissalui factam, fuerit dictum, quòd Saluator obtinebat dictas duas parochiales ex dispensatione, super quarum parochialium fructibus per dictum D. Saluatorem in resignatione prædicta fuit datus consensus: & præſupposito sine veni præiudicio, quòd tempore dictæ resignationis Saluator non possideret dictam parochialem de Ardea de ponte, licet ad illam ius habere prætenderet: an nihilominus Gundissaluis teneretur docere de dicta dispensatione, ad effectum, vt pensio per Dominum Saluatorem super dictis parochialibus obtenta ex causa dictæ resignationis sit valida, & quòd transeat ad successores, stante præſertim solutione sub die 3. Ianuarij, præſentis anni 1561.

1 Domini ¶ sequuti fuerunt decision. aliâs seruata eisdem serè rationibus in contrarium adductis, quæ forte possent procedere si res ageretur inter resignationem & resignatarium, quia resignatarius magnificat sibi ius resignatum, & nihil aliud queritur, iuxta dec. 10. Pauli. 15. At in casu nostro agimus de tertio qui consensit reſeruationi super beneficijs suis in fauorem alterius. Igitur hoc est verificandum. Deinde signatura in beneficio tertij dari non solet, vt pensio transeat ad successores, si ille, qui consensit, habet tantum ius & non possessionem. Vltimo cum narretur, quòd Saluator obtinet duas parochiales, & super eis consensit pensioni, necessarium est, vt doceatur de dispensatione, cum negari non possit, quia ex hoc facilius Papa inductus fuerit ad admittendam pensionem super beneficio tertij, quæ transeat ad successores: reliqua dic, vt in aliâ decisione.

PALEOTI

Mutin. Capellj. die 2. Maij. 1562.

SUMMARIUM.

- 1 Priuatus beneficijs ob hæresim an dicatur priuatus etiam ijs, quæ alibi reperiuntur, quam vbi fuit sententia lata.

Hæretici

- 2 Hæretici beneficia ipso iure dicuntur vacare post commissum crimen.
- 3 Beneficia hæretici possunt tanquam vacantia ante sententiam declaratoriam impetrari.
- 4 Sententia declaratoria non priuat, nec aliquid addit, sed priuatum declarat.

DECISIO DCCVII.

Dubium erat tale: præſupposito, quòd Bonifacius hæreticus ipso iure esset priuatus beneficijs, eo quòd sententia cõtra se lata fuerit in Rom. Cur. 1. queritur, an beneficia ¶ huiusmodi dicantur vacasse in partibus, vbi hæresim incurrit, vel in curia, vbi sententia lata fuit, ita quòd Cardinalis ordinarius collator de ijs providere potuerit, iuxta indulti sui facultatem? Nihil fuit conclusum, quoniam varia erant vota, & casus valde exemplaris, nec vnquam memoria auditorum propositus. Pro ea parte, quòd beneficium vacat in partibus, dicebatur, quòd hæretici ¶ beneficia ipso iure dicantur vacare post commissum crimen. c. cum secundum. §. bona, vbi Franc. de heret. in 6. vnde possunt tanquam ¶ vacantia ante sententiam declaratoriam impetrari: probat ca. Alma. nu. 8. de sent. excom. in 6. quamvis requiratur deinde sententia declaratoria, tamen ¶ hæc non priuat, sed priuatum declarat, & nihil addit. Rebus in prin. 3. par. in pract. de modo amit. benef. pag. 466. & facit glo. in clem. 2. vt licet pend. in ver. collata. vbi Cassad. idem etiam Cassad. super reg. 4. idem Rebus. super reg. de impetra. in glo. 22. In contrarium autem videbatur, quòd hæreticus ante declaratoriam potest cognoscere errorem, & corrigere, vnde nondum dicitur delictum. Rebus. d. pract. & pag. 466. solet autem attendi locus commissi delicti. l. cõtraxit. de actio. & obliga. Abb. c. vt commissi. in fi. de heret. in 6. Præterea, quia licet hæreticus sit priuatus, ipse tamen permanet in possessione, vnde citari solet antequàm inde amouetur. c. licet. de prob. in 6. & tradit Sarren. in reg. de trien. q. 7. vbi late de heretico. Deinde hoc ipsum esse hæreticum pendet potius ab animo, nec circumſcribit locum, nec ab alijs certe deprehenditur, nisi post sententiam declaratoriam impetratam: nam idem etiam homicida dici potest, qui priuatur tãtum per sententiam. Nec ob. quòd declarat, & nihil addat, quia illud verum, quoad ius, sed nõ quoad possessionem, quæ non attenditur. facit Rota 86. in antiq. Aliqui etiam dicebãt, quòd regulariter omnia beneficia dicuntur vacare in delicti loco, nisi vbi aliter in iure expressum fuisset. capit. primo, de præben. in 6. & ideo hic casus non est excludendus.

PALEOTI

Roman. pecuniaria.

SUMMARIUM.

- 1 Exceptio compensationis non potest impedire executionem rei iudicate, nisi clare doceatur de credito compensando.

DECISIO DCCVIII.

Quærebam, an exceptio præſertim compensationis sit talis, vt debeat impedire executionem trium confortium? Domini dixerunt, vt detur ¶ executio rei iudicate: nec admittatur compensatio, nisi hæredes beneficiati clarè doceant de hoc credito suo, quòd

voluit compensare. & hoc ita debet esse liquidum, prout est res iudicata, quòd nihil difficile videatur, quia ibi taxata & liquidata sunt omnia: hic secus. Denique isti hæredes non obijciunt compensationem crediti, sed veniunt successiue, vnde illis obitare debet statutum vrbis de præſcriptione, præterea hoc creditum est vltq; de anno 1548. & tamen instrumentum in fauorem sacrissæ, cui Rota dedit executionem, est de anno 1549. vt ait pars, & pro decif. facit Afflic. 308. Cap. 187. Gales. de oblig. in forma Camera fol. 84.

PALEOTI

Conchen. pecuniaria, die 12. Maij. 1562.

SUMMARIUM.

- 1 Instrumento referenti creditur, licet de relato non constet, quando in referente clarè apparet de eo quòd queritur.

DECISIO DCCIX.

Dubium erat stante resolutione vltimo loco facta, quia in vltimis verbis, positus in instrumento, de quo agitur, videlicet, supplicarunt, in nulla re videtur correſpectiuas: an ex dicto instrumento, cuius copia Dominis dabit, hæredes bo. me. Cardinalis Cæsari ni agere possint absque eo quòd teneantur aliter docere de priori promissione, de qua fit mentio in instrumento? Domini ¶ strictè ad dubium responderunt, intentionem hæredum sufficienter esse fundatam in dicto instrumento, quòd clauum est, & continet promissionem certam 3200. vnde cum constet de substantia instrumenti, & debito claro, nihil refert. Sed licet appareat prior promissio relata, c. Abbate sane de verb. sig. Dec. c. 2. de confirm. vulg. Fel. c. inter dilectos. nu. 7. de fide instr. in eo tamen aliqui dubitabant, ne deputari à capitulo haberet hanc facultatem promittendi hanc summam 3200. cū eo modo potuissent promittere, 3200. quòd absurdum videtur: quia tamen extat vltimus actus sub die 1. Aprilis, 1541. in quo canonici mādant distribui illud, quòd fuit collatum Cardinali, & ita videtur recipere promissionem factam à deputatis, quæ quidem videtur sufficiens ratificatio, iuxta decif. Crescen. 54. idcirco dixerunt, vt intelligam à parte, quid huic rationi respondent, & postea si opus erit, dubium proponam.

PALEOTI

Legionen. Præſlimoniorum.

SUMMARIUM.

- 1 Ordinatio facta ab alio quàm à suo proprio Episcopo, valet cum dispensatione sicutem præſumpta.

DECISIO DCCX.

Cum alias die 24. Ianuarij, Domini in hac causa respondissent, constare sufficenter de clericatu: pars aduersa deinde multis testibus examinatis probauerit stylum in penitentiaria in curia vsurum, quòd dispensatio, de qua in puncto, non intelligatur commissa, vt à quocunque quis potuerit ordinari: item produxerit quãdam dispensationes Nuncij & Legati, & quãdam fidem Iacobi Antonij de Loris, ad ostendendum, Ioannẽ non potuisse ab alio Episcopo ordinari: quapropter omnia

nia in dubio hæc supra coniunxi, prout apparet in informatione: Rot. autem sequuta est priorem decis. ex rationibus alijs adductis, & præcipue, quia si est ambiguitas, videtur esse excusandus Ioannes, qui bona fide credit, licentiam sibi datam fuisse, cum illi, qui sibi eam tradiderunt, ita interpretati sunt, fuisse illam dispensationem: & cum deinde ille semper pro tali se gesserit, vnde videtur excusandus, & facienda interpretatio est pro validitate actus. Quæ autem in contrarium fuerunt præsupposita, parum faciunt, quia diuersus est stylus locorum, & personarum, nec ex his quicquam certi inferri potest.

P A L E O T I.

Minen. Canonicatus.

S V M M A R I V M.

1 Prouisus veniens ex regressu, & prouisione ordinarij præfertur prouiso auctoritate apostolica.

DECISIO DCCXLI.

B Reue apostolicum mandat capi possessionem nomine Camera, exclusis omnibus detentoribus præterquam prouisum auctoritate apostolica. Hinc dubitauit, an Ioanes Temperius dicatur prouisus apostolica auctoritate: quia vt non comprehendatur in breui ad effectum, de quo agitur, iste Ioannes veniebat ex regressu Stellini, & etiam ex prouisione sibi facta ab ordinario, cum ageret spolio contra Hieronymum cui camera cesserat ius tale: dicebat Hieronymus eum non esse audiendum in spolio, quia breue dicebat, eos esse prouisos auctoritate apostolica, atque se talem esse: vnde Hieronymus ad illa duo præcipue replicabat. Primo quod Ioannes tunc temporis, quando Camera cepit possessionem, non habebat literas Papæ expeditas, nec vltimum titulum apostolicum super hoc validum. Secundo quod ille cepit possessionem vigore prouisionis ordinarij, nõ autem alicuius tituli apostolici. Verum þ his non obstantibus, Rota contrarium conclusit: & ratio fuit, quia Ioanes venit ex regressu Stellini, & fuit subrogatus in eius ius ac possessionem: vnde negari non potest quin sit prouisus apostolicus. Accedit quod ad effectum, de quo agitur, satis constat, breue ei non nocere: nam aut verba illius respiciunt prouisos apostolicos in futurum: & tunc satis est dici prouisum apostolicum, cum habeat literas expeditas: aut verò breue respicit tantum prouisos apostolicos in præfenti tempore, scilicet quo capitur possessio, & tunc breue non sufficit, quia si volumus præsupponere, quod verè esset prouisus apostolicus, non potuit postea vigore breuis expelli à possessione de nouo capta. Non obstat primum fundamentum, quoniam verè potuit tunc dici prouisus apostolicus, cum haberet supplicationem signatam, licet super ea literæ non essent expeditæ, cum supplicatio respiciat gratiam, vt ea impetrata beneficium postea vacet per obitum. Non obstat secundum, quoniam tituli possunt multiplicari: & quamuis inceptum quis primo possidere ex titulo minus sufficienti, poterit tamen continuare possessionem ex nouo titulo valido absque alia declaratione voluntatis. Archid. ca. 1. de cau. pos. & propr. Caslad. decis. 3. de cau. pos. Casan. consilio 3. nume. 12. post hac videri poterit, an prouisio Papæ ex resignatione Stellini in fauorẽ Ioannis de regressu ad hunc canonicatum, fuerit reuocata ex cessione eiusdem Stellini in manibus ordinarij, quæ dicitur facta fuisse bironymi,

duo post supplicationem datam, antequam tamen consensus esset extensus. Item videndum erit, an tempore quo Camera accepit possessionem, Ioan. haberet supplicationem signatam.

P A L E O T I.

Roman. de Comitibus. die 21. Maij. 1562.

S V M M A R I V M.

1 Extraneus heres institutus eligens sibi vnã viam, an possit ad aliam redire, vide distinctionem.

DECISIO DCCXII.

D Vbium erat stante testamento Domini Didaci, an D. Andreas Torquatus, qui elegit modum quandam, excusetur à dispositione l. fi. C. de codicil. remotis alijs coniecturis hincinde, Domini þ pro maiori parte inclinatur excusari D. Torquatum. & ratio præcipua fuit, quia d. l. fi. & ibi Corn. nume. 14. præsupponit, quando institutus extraneus sciebat vtranque viam sibi competere, quia vna electa ad alteram non potest redire: secus si ignoraret, prout in eo tanquam de facto alieno præsumitur: vnde facienda est interpretatio in eius fauorem: aliàs durum videretur, quod quando aliquis institutus est hæres, vtputa. ab extraneo ignoto, teneatur iste perquirere, an testator habuerit tunc patrem, & matrem. Secunda ratio fuit, quod sicut in remedio diui Adria. vitium inuisibile testamenti non nocet heredi instituto, sed tantum nocet vitium visibile. l. 2. vbi omnes. C. de edic. diui Adria. tol. & Curt. in l. fi. eo. ti. nume. 3. sic etiam dicendum est in casu nostro, & ita in terminis d. l. fi. C. de codicil. concludit ibi Cyn. col. 1. vbi distinguit inter vitia testamenti latentia, prout est falsi & inofficiosi, quæ excusant: & vitia patentia, quæ non excusant. Tertia ratio, quia quando actus habet debitam formam, præsumitur pro eius validitate, vt in terminis de testamentis est tex. in l. si post. C. de iur. & facti ignor. vbi Bar. & Bald. & las. in l. mater decedens. post med. de inoffi. test. l. is ad quem. §. fi. de acquir. hered. cum glo. Alex. consil. 17. in 7. col. 2. & consil. 166. nu. 10. in 3. Io. de Ana. in consil. 16. & sequen. Quoniam autem e contrario adducebatur consil. Rom. 125. Io. Fab. Inst. de leg. agn. succet. post princ. item Ange. in d. l. fi. nu. 1. dum loquitur de substitutione compendiosa, ex quibus inferebant, nullam esse differentiam inter vitium visibile, & inuisibile: Responsum fuit, hæc omnia procedere, vbi datur scientia hæredis instituti: nõ tunc nihil interest, an tale vitium appareret, vel nõ appareret, dummodo hæres id sciuerit: secus est in casu nostro, in quo excludimus omnes coniecturas, & loquimur de Dom. Torquato, in quo vti extraneo regulariter præsumitur ignorantia. l. verius. de proba. Nec obstat quod cum nemo sine matre nascatur, debuit Dom. Torquatus perquirere, an ea tunc viueret. quoniam responderetur, quod cum vna præsumptio tollat aliam, probabilior fuit præsumptio existimantis, matrem potius mortuam esse, quã viuam, eo quod videbat Aldum filium nullam de ea fecisse mentionem in testamento. Alex. an. consil. 27. in 7. & in hanc sententiam maior pars Dominorum ex æquitate quadam inclinabat. Verum quia nonnulli dicebant, ius scriptum esse in contrarium, & durum nimis esse restringere exempla doctorum, videlicet Io. Fab. Rom. & Ange. vt loquantur tantum, quando hæres is sciuit vitium testamenti, ideo nihil absolute firmatum fuit: sed dixerunt, quod posthac adiungam in dubio pro parte Hieronymi,

ronymi, & non disputetur amplius circa hoc caput, de quo hodie, quoniam satis dictum est.

P A L E O T I.

Burgen. sanctæ Dorotheæ.

S V M M A R I V M.

- 1 Opponi hodie potest contra tres conformes latis in possessorio.
- 2 Possessorium, an absorbeatur à petitorio, pulcherrima est distinctio.
- 3 Incapax alicuius iuris tenetur ostendere titulum ad obtinendum exequutoriales in possessorio.
- 4 Adipiscendæ remedium habet annexam causam proprietatis, & requirit titulum.
- 5 Ecclesia præsumitur libera, nisi contrarium probetur.

DECISIO DCCXIII.

D Vbium fuit stantibus trib. sententijs latis in possessorio, quarum vltima est sub die 18. Iulij, 1555. & alijs tribus latis in petitorio, quarum vltima est sub die 3. Iulij, 1555. cum reservatione, de qua in vltima D. Caputa quæ. an moniales possent hodie opponere ad impediend. expeditionem in possessorio, quod possessorem non absorbeatur à petitorio, vt si Petrus velit exequutoriales, teneatur docere de titulo aliunde veniente, quàm ex titulis per sententiam? In præfenti dubio tria capita considerantur.

Primum est, an hodie post tres sententias in possessorio posset opponi contra earum exequutionem? & þ dubium non est, opponi posse. Bar. in l. 1. nu. 1. las. nu. 1. C. de iur. & facti ignoran. Abb. c. de cetero, num. 4. de re iudic. Boer. q. 43.

Secundum cap. est, an demum in casu nostro possessorem absorbeatur à petitorio? Dubium þ faciebat, quia cum in iudicio petitorio fuerat lata absolutoria in fauorem monialium, non videtur possessorem necessario absorbere, vt per Abbat. & per Bal. cap. pastoralis. col. fi. de cau. pos. & proprie. & c. cum dilectis. col. pe. eo. ti. Soc. consil. 9. nu. 4. Contrarium tamen in hoc fuit firmatum, ita distinguendo, quod aut possessorem hoc posset oriri ex varijs partibus: aut non. nam si loquimur de eo, de quo in sententijs, & tunc clarum est illud absorberi à petitorio, quoniam sententiæ expressè probant illud, & necessario succubunt petitorio: aut verò loquimur de alio possessore non expressè in sententijs, & tunc actum super eo absorberi nõ potest, cum ignoretur vnde veniat: ideo hoc ipsum reseruatam fuit Petro, si aliunde hoc ius competat.

Tertium caput est, an Petrus teneatur docere de aliquo titulo non reprobato si velit exequutoriales in possessore? & hic etiam conclusum fuit eum teneri ostendere titulum, eo quod cum sit laicus, & incapax huius iuris testificandi, habet iuris præsumptionem contra se, nec de iure communi potest se tueri. ca. ad decimas. de resti. spolia. in 6. Tamen etiam quia agitur remedio adipiscendæ, quod þ habet annexam causam proprietatis, & requirit titulum, Rot. vt lit. pend. in nou. Sarnen. de reg. de anal. q. 66. nu. 2. l. 2. vbi omnes. C. de edic. diui Adria. tol. & maxime, quia agitur de imponenda seruitute in ecclesia, quæ þ præsumitur libera, nisi contrarium ostendatur, gl. c. peruenit. 16. q. 7. ab omnibus conclusum fuit, non esse dandas exequutoriales Petro quoad ius testificandi: nisi ostendat aliquem titulum non reprobatum, qui fortalle

sufficeret, licet non esset omnino integer, & perfectus. An autem opponi possit de defectu iurisdictionis quoad sententias latis in petitorio in fauorem monialium, est extra præfens dubium.

P A L E O T I.

Romana de Valle, die 23. Maij. 1562.

S V M M A R I V M.

- 1 Sententia restitutionis in integrum aduersus prescriptionem lata cum conditione, quatenus opus sit, an valeat, distingue pulchrè.
- 2 Condicio intrinseca non vitiat dispositionem, quæ aliàs vitaretur.

DECISIO DCCXIII.

D Ominus Valerius cum re vera esset minor, tamẽ iurauit se maiorem, & constituit procuratorem ad litem, qui procurator postquam Dom. Valerius fuit factus maior, substituit alium, qui nomine Valerij petijt restitutionem in integrum aduersus prescriptionem, quatenus opus sit, & obtinuit sententiã in eius fauorem sub eadem condicione, quatenus præscriptio lapsa sit: quærebatur, an hæc sententiã lata à senatore vt bis valida fuerit? Domini þ distinxerunt dubiũ in duas partes. Prima est, an sententiã sit nulla lata sub condicione prædicta. Secunda. an sit nulla ex defectu mandati. Quoad primam partem responsum fuit, sententiam fuisse ineri, quia restitutio peti potest sub condicione. c. restitutus. de rest. in integ. Rot. in nou. Valida est etiam sententiã sub ea condicione lata, tum þ quia est condicio intrinseca, quæ non vitiat. Alex. l. à diuo Pio. §. in venditione. nu. 16. & 18. de re iud. Fely. c. quoad consultationem. nu. 2. co. ti. Soc. fallen. 369. gl. in c. biduum. 2. q. 6. Quoad secundam partem maior fuit dubitatio: nam cum Valerius re vera esset minor, videtur elegisse viam incompetentem, vt tanquam maior constitueret procuratorem; quod ei non licuit sine interuentu tutoris. l. si curatorem. C. de in. inte. rest. mino. las. l. neque tutores. nu. 3. C. de procur. nec sibi prodest. l. non eo minus. C. de procur. eo quod lis fuit inchoata in casu nostro eo tempore, quando ipse erat verè maior, & sic etiam finita: sed in casu dictæ legis præsupponitur eo tempore minor. Verum tamen nihil in hoc conclusum. Vnde restringatur dubium, an propter iuramentum præstitum ille habeatur tanquam maior, vt substatuatur sententiã.

P A L E O T I.

Tirafonen. decimarum de Verlas.

S V M M A R I V M.

- 1 Intimatõ exequutorialium facta vniuersitati sufficit si ea qua potuit diligentia, sit facta.
- 2 Officiales & administratores vniuersitatis citari possunt tanquam personæ publicæ, & omnibus notæ.

DECISIO DCCXV.

O Lim fuerant intimatæ exequutoriales vniuersitati de Rocha, quæ dixit eas non legitime executas, ex varijs capitibus, quæ aliàs fuerunt coram Domino Alphon. in hac eadem causa, die 15. Ianuar. 1557. discutias:

discussa: nunc rursus fuerunt intimata: alia executoria-
les iuratis ipsius vniuersitatis: quoniam autem isti iurati
responderunt notario intimanti se amplius non esse iu-
ratos, & cessare effectus illarum: notarius autem hoc
exequuto intimauit etiam literas in parochiali: Nunc du-
bitauit, an hæc intimatio executorialium fuerit legitime
exequuta? Domini respondunt intimationem esse
legitimè factam, quoniam pro parte Episcopi nõ potuit
adhiberi maior diligentia quam ea quæ seruata est, suffi-
citque quòd ad illorum notitiam deuenerit: deinde appa-
ret, omnes illos defectus, qui aliàs considerati fuerunt
coram Dom. Alphonso, nunc in hac intimatione fuisse
sopitos: & tandem, quia satis est citare officiales, & ad-
ministratores qui sunt personæ publicæ, & omnibus no-
tæ. glo. c. si capitulum. de concess. præb. in 6. Bar. extrauag.
ad reprimen. in verbo, citatum. Barto. l. si. quod cuius vni-
uers. Bal. auth. sed cum testator. nu. 50. ad leg. Falc. Non
obstat, quod illi negauerint se esse tales; quia cum nota-
rius referat se citasse illos, & iuratos, & officiales, creden-
dum est potius huic notario, cum referat de personis pu-
blicis, & omnibus notis. Mar. de citat. ar. 2. nu. 52. Abb.
c. bonæ. il. secundo, num. 19. de elect. & aliàs dictum fuit
coram Iunio in causa Pampilonen. die 9. Decemb. 1556.
Deinde, quia hæc responsio videtur dolosè facta, cum ap-
pareat, eos aliàs in prima intimatione coram D. Alphon-
so recessisse ab ecclesia ne possent citari.

Tertiò, quia isti non negant fuisse iurati, sed dicunt
nunc cessare officium illorum, vnde hanc exceptionem
iustificare tenentur. Postremò daretur occasio omnib. ci-
tatis negandi se esse tales, & ita deluserunt omnes inti-
mationes. Dixerunt igitur, me posse producere ad decla-
ratoriam contra eos, quòd fuerunt nominati in inti-
matione.

PALEOTI

Conchen. pecuniaria. 3200. die 28. Maij. 1562.

SVMMA RIVM.

- 1 Mandatum ad colloquendum, & tractandum, non intelli-
gitur ad concludendum.

DECISIO DCCXVI.

Dicebatur, an constet de sufficienti facultate depu-
tatorum à Capitulo ad promitten. 3200. accedē-
te præsertim actu sub die nona eiusdem, quorū
actorum copia datur: Conclufum fuit quoad primā par-
tem non videri sufficiens mandatum tam illud sub die
14. Ianuarij, quàm etiam aliud mandatum sub die 15.
eiusdem, & sunt ad colloquendum, & conferendum cū
Episcopo sancti Angeli, non autem ad concludendū, &
obligandum. quod etiam clarius apparet in codē actu,
in quo capitulum consentit, vt presbyteri possint illi pro-
mittere, & dare, quod eis videbatur causa cūdi ad curiā.
Igitur si capitulum voluisset dare eandem facultatem su-
per solutione capellæ, vsūm fuisse iisdem verbis, non au-
tē prorsus diuersis: & ita aliàs in eadem causa concludum
fuit coram Guidobono, die 28. Ian. 1555. Quoad secun-
dam partem dictum fuit ex actibus factis die 25. Ianua-
rij, 1541. colligi sufficientem ratificationem capituli,
cū hi actus fuerint facti in executione promissionis,
eo tantum tempore, quo canonici dispensauerunt distri-
butiones pro seruitio capituli, quas promiserunt Card.
ex quibus verbis inducitur plena ratificatio, quæ æquipa-
ratur mandato. reg. rati habitationem. de reg. iur. in 6. Non

obstat, quòd in hoc actu non exprimitur certa summa
3200. quoniam cū isti referant se ad promissionem fa-
ctam pro resignatione capellæ, vtique nisi ostendant aliā
promissionem, intelligitur de ea, de qua sub die 25. Ian-
uarij. 1541. cū pluralitas non præsumatur. & in præ-
cedenti propositione huius causæ conclusum fuerat, satis
constare de certa quantitate promissorum. Non obstat, quod
actus sub die 9. Aprilis, differat in summa, & in tempore,
cū referat se ad annum 1541. & promissio facta Card.
pertineat ad annum 1542. Nā dicitur, quòd hæc est alia
distributio anni 1541. videlicet ratione subsidij, quæ est
diuersa à distributione rationis capellæ factæ de anno
1542. quod apparet deinde varijs in locis in notula di-
tributionum, vbi fit mentio de hac distributione: & tan-
dem ex attestatione notarij in fine notulæ, quæ clare lo-
quitur de distributionib. fol. 1103. quæ incipit: Ego Chri-
stophorus. Non obstat protestatio, de qua fol. 98. quia il-
la non est correspectiua, prout dictum fuit. nam hæc sum-
ma pecuniæ promittitur Cardinali, & ideo non funda-
tur actus respectiuius, vt aliàs in hac eadem causa conclu-
sum fuit.

PALEOTI.

Aretin. de Reguntino.

SVMMA RIVM.

- 1 Ius presentandi, quando & ex quibus probatum esse di-
catur.
- 2 Titulus legitimus ex immemorabili possessione presumitur.

DECISIO DCCXVII.

Multa fuerunt in hoc dubio præsupposita, ex qui-
bus quærebam, an ex prædictis adeo cõter de
iure presentandi Comitum Montisfacuti ad ec-
clesiam, de qua agitur, vt Nicolaus præsentatus ab iisdē
debeat institui: Pro tunc omnis testibus pro cõtraria
parte facientibus, de quibus aliàs videbitur, conclusum
fuit, primum instrumentum de anno 1374. nihil ad rem
facere, quia non constat, quòd illa presentatio fuerit fa-
cta coram ordinario, aut vicario; & quod habuerit effe-
ctum simplex nominatio facta in alia ecclesia, quæ ne-
cessario constat, aut non habuisse effectum, aut nõ fuisse
continuatum, quia in alio actu del 1455. apparet benefi-
cium tunc vacasse per obitum alcerius, quàm illius Pau-
li, qui fuit nominatus del 1347. Quoad alios autē actus,
de quibus in dubio, Domini concluderunt, satis ex his
probari ius presentandi, & quasi possessionem immemo-
rabilem Comitum, quæ illis sufficit, vt t præsumatur le-
gitimus titulus, iuxta decil. 2. Cassad. de prob. Ang. con-
sil. 4. de iure patro. incipiente, in ea presentatione, cum
de anno 1338. apparet præsentationem habuisse effectū
vsque ad annum 1455. postea verò de anno 1461. licet nõ
constet de institutione Episcopi facta ad instantiā Comi-
tum, tamen apparet, quòd presentatus nominatus à Co-
mitibus fuit institutus ab Episcopo de anno 1474. & ad
eius interrogationem dixit electionem rectoris spectare
ad Comites. vnde ex quo iste ita institutus fuit ab Epi-
scopo, negari non potest, quin Comites saltem renuncia-
uerint suam quasi possessionem. In ceteris autem actib.
qui sequuntur vsque ad presentem vacationem, nihil est,
quod interrumpat eorum possessionem: immo potius ex
his in ea confirmantur. Ad ea quæ in contrarium addu-
cuntur, dupliciter responderetur.

Primò, quòd cū appareat de hac quasi possessione
immemo-

immemorabili, præsumuntur omnia habilia accessisse:
nec hic agitur principaliter de titulo, sed de quasi posses-
sione cum bona fide, quæ bona fides satis ex omnib. su-
pradictis præsumi ostenditur: vnde sequestra habilia ad
fuisse præsumuntur.

Secundò responderetur de his agendum esse post hac,
cū deducuntur ea, quæ faciunt pro parte, præsertim, an
videlicet talia sint, quæ eneruant, aut interrumpant hæc
quasi possessionem Comitum, & præsertim videndū erit
circa actum de anno 1461. & testes vltimo extractos
pro parte præsentati.

PALEOTI.

Leodien. canonicatus sancti Dionysii.
die 30. Maij. 1562.

SVMMA RIVM.

- 1 Remissoria saltem sine retardatione causa dari potest dum
reperitur noua prouisio.

DECISIO DCCXVIII.

Ilius fuerat prouisus à Nuncio de canonicatu sancti
Dionysij per resignationem Pauli: Adrianus autem
fuit prouisus per obitum ab ordinario: cū autem
Iulius obtinisset duas sententias, nūc Adrianus in 3. pe-
tebat remissoriam ad probandam resignationem inuali-
dā fuisse, ex regula de triennali: ex aduerso Iulius respon-
debat, remissoriam non esse releuantem, eo quòd præter
illam resignationem, habet etiam nouam prouisionem:
Adrianus autem dicebat, illam nouam prouisionem pati
multos defectus. Idcirco dubium proposui, an danda
sit remissoria, stantibus literis expeditis super noua prou-
isione. Domini t elegerunt hoc temperamentum, vt de-
tur remissoria sine retardatione causæ, si apparebit, quòd
non sit releuans. Interim autem disputetur de eius rele-
uantia: quod plurimum pendet à validitate nouæ prouisi-
onis. Nam si noua prouisio est valida, vtique remissoria
nihil præualeat: & ideo causa poterit expediri. Hoc erit igitur
videndum, an huiusmodi nouæ prouisioni obstat re-
gula de mense, aut regula de trimense, aut alia quæ à par-
te opponitur: & illud etiam quod aiunt de mala dispen-
satione.

PALEOTI.

Salamantin. de los Santos.

SVMMA RIVM.

- 1 Expeditio literarum ante consensum præstitum ex quibus
probetur. & Decis. 721.

DECISIO DCCXIX.

Dubium fuit, cui incumbat onus probandi, literas
cõmendæ expeditas fuisse ante consensum præ-
stitum per Card. in fauorem Dom. Alphonfi: &
dato quòd Alphonso, an ex fide Reuerend. domini Sum-
mistæ vltimi producti, & alijs diligentijs, de quibus in
actis, dicatur sufficienter probatum pro eius parte, aut
saltem ex his transferatur onus probandi in Didacum.
Quoad primam partem dubij, Domini nihil conclu-
serunt, quoniam pars Didaci non informauerat.
Quoad secundam partem concluderunt contra Al-

phonsum informantem, & in hoc nulla fuit difficultas.
Nam hæc fides non dicit, quòd omnes Bullæ, quæ per
eius officium expediuntur, comprehendantur in illis:
vnde licet in libris, quos ipse dicit reuidisse, non extet ta-
lis Bulla, non sequitur, quòd non possit esse collata in ta-
li libro. Deinde non dicit, quòd ipsemet perquisiuit, sed
quod substitutus suus: & ita refert se ad diligentias sub-
stituti, de qua non constat, & quæ etiam non sufficeret,
ex rationibus aliàs dictis in præcedenti propositione hu-
ius causæ.

PALEOTI.

Brixien. canonicatus, die prima Iunij. 1262.

SVMMA RIVM.

- 1 Originale instrumentum in defectum aliarum probatio-
num est producendum ad probandum primum extre-
mum in causa spolij.

DECISIO DCCXX.

In vltima propositione huius causæ Rota videbatur
sentire, non satis constare de primo extremo ex in-
strumentis: quare ad tollendam illam difficultatem
pars tunc produxerat eadem instrumenta latius extensa:
& quoniam Nicolaus aduersarius negabat standum esse il-
lis instrumentis alias productis, & resolutionibus aliàs
factis, dubitatur, an ista, quæ de nouo sunt producta, fi-
dem faciant in omnib. quæ tantum in his continentur?
Multa vtrinque deducebantur, sed Domini noluerunt
istis rationibus moueri: sed t volunt videre originale in-
strumentum, & tunc iudicabunt, an poterit extendi
eo modo quo se habent ista: vnde mandarunt, vt dentur
compulsoriales Francisco pro extrahenda hac matrice,
prout etiam factum fuit in causa Abulen. coram Domi-
no Caputaquen. Interim verò supercedeant in causa, do-
nec ista iura veniant.

PALEOTI.

Salamantin. de los Santos.

SVMMA RIVM.

- 1 Onus probandi, literas fuisse expeditas ante consensum
præstitum, incumbit ei qui dat de iure tertij, & fundat
se in data literarum.
- 2 Possessor non dicitur qui fundat se in iure tertij.

DECISIO DCCXXI.

Hoc beneficium vacauerat de anno 1546. die 3.
Augusti, & tunc fuit commendatum Cardinali
de Salmaris, & etiam eodem die fuit prouisum
Alphonso Aluaro cum clausula, accedente consensu Car-
dinalis: ortæ fuerunt deinde variæ lites cum diuersis: &
cum Alphonso litigaret contra Didacum propter pos-
sessionem, & propter canonizatoriam, Didacus excipie-
bat, gratiam Alphõsi nullam esse, quia Cardinalis prius
acceptauit commendam, & sibi ius acquisiuit; & consen-
sus postea præstitus in fauorem Alphonfi, nullus est, quia
Card. non potuit ius sibi abdicare, transferendo in Al-
phonsum sine consensu Papæ: Alphonfus replicabat, nõ
quam constare, quòd Card. prius acceptauit suam com-
mendam: Vnde alias sub die 29. Martij, 1559. D. citauit,
an

an ex multis tunc præsuppositis in pūcto hoc appareat? & Rota respondit, ex illis tunc concludi contra Alphonsum: nunc rursus Didacus dicebat, satis hoc constare ex literis commendæ, expeditis sub die 3. Augusti, 1546. ex qua expeditione proculdubio apparet, Card. acceptasse suam commendam de anno 1548. prout ostendebat ex quibusdam diligentijs, & fide Summistæ: propterea dubitavi hoc modo, cui incumbat onus probandi literas cōmendæ expeditas fuisse ante consensum præstitum per Card. in fauorem Dom. Alphonsi: & docto quod Alphofo, an ex fide Reuerend. Summistæ ultimo producta, & alijs diligentijs, de quib. in actis, sufficienter dicatur, pro eius parte hoc probatum, seu saltim ex his transferatur onus probandi in Didacum. Quoad primam partem du-
1 bij, Domini responderunt ꝑ probandi onus incumbere Didaco, ex multis simul iunctis.

Primò, quia Didacus dat de iure tertij, cum velit excludere Alphosum ex iure Card. quare debet esse hoc ius concludens, & cetera, quæ tamè in casu nostro nō sunt: nam vacauerat beneficium in curia: & notum est, literas semper expediti sub eadem data etiam post longum tēpus, quāuis re vera nullo die non fuerunt expeditæ: quomodo ergo impossibile esset, vt supplicatio, & cetera omnia essent obseruata? Igitur Didacus, qui fundat se in data literarum, non cōcludit, quoad expeditionem sub eadem die. Rebus. in pract. pag. 239. nu. 25.

Secundò, quia Alphonsus habet diem certum, quādo Card. consensit in fauorem suum videlicet, die 21. Martij, 1547. vnde Didacus, qui vult docere, Card. antea acceptasse suam commendam, debet ipse probare. Cassad. 25. & Ro. de preben. Tiraq. de vtroque retract. §. 2. gl. 1. numero 11.

Tertiò accedunt quamplures coniecturæ, quæ oriuntur ex diligentijs factis, & fide Summistæ, quòd scilicet cōmenda Card. fuit expedita multo post de anno 1548. quæ omnino concludunt, vt dictum fuit eadem causa sub die tertia Martij: tamen negari nō potest, quin multum adiuuent præcedentes rationes.

Non obstat quòd Didacus sit reus & possessor: quoniā
2 ꝑ id forte procederet si daret de iure suo, non tertij: vel si ipse etiam haberet certum tempus expressum sub eadē die, vt per Rip. l. 2. fol. mat. col. 3. Doct. c. si à sede. de præben. in 6.

P A L E O T I.

Cesaraugustan. dotis.

S V M M A R I V M.

1 *Attentata post appellationem in causa dotis sunt purganda cum impositione perpetui silentij.*

D E C I S I O D C C X X I I.

FVerat lata sententia in partibus, in qua pars appellauit, & causam appellationis cōmisit in curia: pēdente appellatione iudex processit ad taxationem expensarum, & ad excommunicationem partis: nunc altera pars petebat, vt procederetur super negotio principali: contra quam replicabat, non esse procedendū, nisi prius purgatis attentatis: ad hoc respondebatur, nulla esse attentata, ex quo taxatio expensarum non causat attentionem: & pars, quæ fuit excommunicata, habuit à me abluturiam. Vnde super hoc habuit verbum cum Dominis, qui dixerunt, prius ꝑ cognoscendum de attentatis, & super his pronuntiandum, non obstante, quòd pars fuerit à me absoluta, quia nō sufficit, cum illa absolutio fuit ad bene placitum: & ad purgandum huiusmodi attentionem requiritur impositio perpetui silentij: quod quidem fieri non potest, nisi aut per sententiam, aut per cessionē legitimam: vnde oportet, vt pars habeat legitimum mandatum ad cedendum; & sufficit depositum vnius Iulij facti in actis.

rit à me absoluta, quia nō sufficit, cum illa absolutio fuit ad bene placitum: & ad purgandum huiusmodi attentionem requiritur impositio perpetui silentij: quod quidem fieri non potest, nisi aut per sententiam, aut per cessionē legitimam: vnde oportet, vt pars habeat legitimum mandatum ad cedendum; & sufficit depositum vnius Iulij facti in actis.

P A L E O T I.

Ilcinen. canonicatus. die 6. Iunij. 1562.

S V M M A R I V M.

1 *Prouisus à Papa preferendus est in possessorio prouiso ab ordinario salvo iure in petitorio.*

D E C I S I O D C C X X I I I.

CUm fuisset decisum in vltima propositione huius causæ, quòd Ioannes dicebatur prouisus apostolicus, & pars aduersa opponebat, prouisionē huiusmodi fuisse nullam, quia mandatum ad resignandū in manibus Sanctissimi fuit reuocatum ex resignatione à Stellino facta in manibus ordinarij: Idcirco dubitauit, præsupposito, sine veri præiudicio, quòd Stellinus cesserit iuri suo in manibus ordinarij sub die 23. Maij, 1555. an huiusmodi resignatio obstat Ioanni in hoc iudicio possessorio, vt non dicatur prouisus apostolicus: iuxta præcedentem resolutionem, stante, quòd supplicatio cū resignatione est sub data 10. eiusdem mensis Martij, & habet missam, die 10. Ianuarij sequen. & quod camera cepit possessionem antea sub die 3. Decemb. superioris anni 1554. cōclusum ꝑ fuit, Io. adhuc esse prouisum à Papa, ex rationibus, de quibus alijs; & maxime, quia cum breue excipiat prouisos à Papa, non dicit, an sit bene, vel male prouisus, sed sufficiat illi ad tollendas disputationes, & lites, quæ tunc oriri possent, vt habeat prouisionem apostolicam generalem. Et ad ea, quæ in contrarium adducuntur, respondetur, quòd respiciunt petitorium, in quo iudicio Io. forte ostenderet, resignationem coram ordinario fuisse nullam, aut prouisionem apostolicam fuisse anteriorem, aut quid simile.

Secundò respondetur, quòd cum resignatio coram ordinario fuerit in fauorem ipsius Ioannis, ei nihil nocet: nam tituli in eiusdem persona possunt multiplicari: & certe dici poterit Ioan. prouisus ab ordinario, nam in fauorem eiusdem possunt omnia concurrere: contraria autem procedunt, quando resignatio fit in fauorem diuersæ personæ.

P A L E O T I.

Burgen. sanctæ Dorotheæ.

S V M M A R I V M.

1 *Titulus probandus est aliunde, quàm per sententias in petitorio latus, si agens petitorio vult obtinere.*
2 *Titulus item quis dicatur. Titulus ad antidora in omnibus benefactoribus dicitur habere locum.*

D E C I S I O D C C X X I I I I.

Hoc dubium fuit propositum alijs sub die 21. Aprilis, sed nunc additum fuit, præsupposito, ꝑ Petrus teneatur docere de titulo aliunde proveniente

niente, quàm ex probatis per sententias in petitorio latus, an ex infra scriptis sit doctum sufficienter? Domini in hoc dubio secuti sunt rationes alijs traditas sub dicta die 20. Aprilis, quòd ꝑ scilicet, cum appareat de aliquo titulo, cum titulo dicatur ille, ex quo aliquis obligatur, nunquam apparet ex deducis, Petrum voluisse sibi obligare monasterium ad hoc ius seruitutis: nec posset quidem dici esse ortum quendam titulum ad antidora, qui in omnibus benefactoribus habet locum: sed hic est quidam articulus generalis, nec proprius quoad effectum, de quo nunc agimus: nam Petrus tenebatur pro eius anima se gratum agere, sed non adeo, vt in vita cogatur sustinuisse aliquod onus. Non ob ꝑ Petr. adificauerit, quia id fuit de anno 1480. & tamen principium testificandi cepit de anno 1518. Non obieram ꝑ prouisio de recipiendis quinque monialibus fuerit reuocata, & declarata nulla: quia hoc fuit ex causa, sed tamè nō nocet monasterio: ideo tenetur hac seruitute. Alia omnia, quæ dicuntur de consensu Episcopi, & similia, non pertinent ad titulum, sed ad possessionem: ideo nihil ad rem. Quidam ex Dominis distinguēbāt, an hoc ius testificandi esset leue, vel magni præiudicij: sed alij distinctè supradictam sententiam probauerunt.

P A L E O T I.

Dertusen. bonorum.

S V M M A R I V M.

1 *Constitutum vt probet primum extremum in spolio, quot requirantur.*

D E C I S I O D C C X X V.

DVbium erat, an stante clausula constituti in venditione apposita, & concessione quadam Augustini Nelli, sit probatum sufficere primum extremū pro Dominico contra Michaelē Cincellū possessorem, qui fuit institutus hæres ab Augustino, & postmodum hereditatem acceptauit cum beneficio legis, & inuentarij, & de dicto inuentario constat. Nihil fuit cōclusum. Nam non erat data copia, nec constituti, neque instrumenti venditionis: tamen ꝑ quoad primam partem, videlicet de constituto, magis tenere videbatur, ex eo nō probari primum extremum. Primò, quia collarū fuit per mortem, cum non transferatur aliqua possessio. Ale. cōf. 83. in 3. Tiraq. de const. in 2. par. in 2. limit. Secundò, quia oportebat, vt acceptaret per aliquem, alijs nō trāsferretur possessio. gl. l. illud. C. de sacros. ec. Tertio, quia probandū esset, ꝑ tunc ipse constitutus possideret secundam partē de concessione in instrumento venditionis, prout sentiebant in ea probari confessionem: nam licet sint verba enunciatiua, tamen fauore piæ causæ satis probant, iuxta l. dictantibus. C. de test. vbi Mil. in 5. limit. sed an partes super his quid affirmarunt, alijs proponetur. Dixerunt etiam animaduertendum esse, quòd alijs fuit à Domino Romano præsuppositum prædictum fuisse venditum, & assignatum loco illius: vnde si id verum esset, verba ista cessarent: videndum est in facto.

P A L E O T I.

Ciuitatis Castellī bonorum. die 13. Ianuarij. 1562.

S V M M A R I V M.

1 *Præscriptio statutaria quando obstat dicatur agens virtute instrumenti.*

D E C I S I O D C C X X V I.

DVbium erat, præsupposito, quòd fuerat petita tam mediæ bonorum, quàm adæquatio vigore concordiæ, & super vtroque pronuntiatum, an Venturæ, & Iulio obstat præscriptio statuti: & cui detur copia concordiæ. Nihil fuit conclusum, quoniam partes non conueniebant in informatione.

1 Videndum ꝑ erit. Primò, an fuerit intentata actio realis, vel personalis.

Secundò, an fuit reseruat us fructus vniuersorum bonorum, an verò mediæ tantum: & an illa verba, quòd bona sint sua, intelligantur de usufructu, an verò aliter.

Tertiò erit videndum in facto, quid si altera pars dicit esse datam mediæ, & quòd non potest peti, nisi quod deest residui: altera negabat sibi quicquam esse datum, an si petatur residuum sine integra mediæ obstat statutum, cuius copia erit danda: est dicendum quòd sic, quia cum statutum tollat vires instrumenti, cessant omnia, quæ dicuntur in eo. & ideo impedimentum, quod ex aduerso allegatur, non est considerabile: cum verò in instrumento caueatur, vt statim allegentur æstimationes, videtur statim incipere scientia. Videndum etiam erit, à quo tempore incipiat currere præscriptio, an à morte Ioan. an Nicolai, an Guidonis &c.

P A L E O T I.

Taurien. Cantoriæ.

S V M M A R I V M.

1 *Cantoria an sit officium manuale, vel dignitatis, ex quibus colligitur.*

D E C I S I O D C C X X V I I.

DVbitauit stantibus statutis vltimò productis cum confirmatione Sixti, an prouisio cantoriæ facta à Papa in fauorem Antonij, sit canonizanda, non obstante prouisione facta à Papa in fauorem Ioan. Bartholomæi, prout in ea? Nihil fuit conclusum. Videatur, an ꝑ cantoria, de qua agitur, sit officium manuale, aut dignitatis: & deinde an resignatio vltima ac prouisio Capituli si qua est, sit facta à tempore Sixti hucusque, & sit facta in manibus Papæ, vel ne: & si apparet de resignationibus aliquibus factis coram Papa, nunquam tamen de beneficio, seu dignitate præfata, tunc videndum erit, an ex his dicatur mutatio status. Cassad. 4. de prob. nu. 9.

P A L E O T I.

Mutinen. cappellaniæ sancti Christophori. die 16. Iunij. 1562.

S V M M A R I V M.

1 *Beneficium hæretici dicitur ipso iure vacare in partibus, vbi delictum fuit commissum.*
3 *Beneficia non vacantia non conferuntur.*

DECISIO DCCXXVIII.

Hæc cau fa aliàs fuerat propofita, & nunc fere fu- per ijfdem ita dubitauit, an beneficium Bonifa- cij, qui hærefim incurrit in partibus, dicatur ibi vacaffe, an verò in Romana curia, vbi formatus fuit pro- ceflus, & contra eum lata fententia ad effectum, vt fcia- tur, ad quem collatio iftorum beneficiorum pertineat? Domini omnes ꝑ confenferunt, beneficia dici vacare in partibus vbi commiffum fuit delictum: nam hæreticorū beneficia vacant ipfo iure, & poffunt impetrari etiã ante fententiam, & conferri. gl.c. commiffa. ver. iufto. de elec. in 6. Prob.c. aliud. nu. 18. de fent. excom. in 6. Rebut. in 3. par. num. 4. fol. 365. Franc. cap. cum fecundum. de hæret. in 6. Felyn. cap. cum non ab homine. de iudic. numero 9. Vbi tunc conferuntur beneficia, quamuis nondum lata fit fententia: hinc apparet, ea tunc verè vacare, quamuis aliàs non poffent conferri. & ita etiam fentit Lap. alleg. 117. col. antepenul. Franc. d. c. commiffa. §. 1. cum ꝑ benefi- cia non vacantia non conferantur. c. 1. de concef. præbè. cum fimilibus, & Parif. in tract. de offi. & potest. capitu. fede vacan. in verficu. quarto, quoniam loquuntur in his criminibus, in quibus priuatio non fit ipfo iure, fed neceffaria eft fententia priuatoria, quæ longè diftat à de claratoria, in qua per fimplicem criminis declarationē venit ipfo iure priuatio. Sarnen. de iur. quæf. non tollen- q. 113. alioquin nulla efferet differentia, an quis fit priua- tus ipfo iure, an per fententiam: quod tamen longè dif- fert. Felyn. c. Rodolphus. de referip. col. 6. Non ob. quòd ante fententiam hæreticus non poffit expelli de poffef- fione. Sarnen. de annal. q. 82. Nam immo hæreticus nul- lam habet nec detentionem in beneficijs confiderabilē. Caffad. 14. fuperius. facit c. 1. & 2. 13. q. 7. & hæc fententia vifa eft æquior, quia conferuat iurisdictionem ordi- narij, fine tamen præiudicio, quia Papa in collatione cō- currit cum quocunq; ordinario.

PALEOTI

Romana de Valle.

SUMMARIVM.

1 Sententia etiam in fauorem minoris lata ob defectum legi- timationis persona redditur nulla. Idque magis si ob falsam expressionem status.

DECISIO DCCXXIX.

Alia fupradicta die 23. Maij, dum proponeretur hoc idem fere dubium, non fuit decifum: nunc verò ita quærebam, præfupposito quòd Domi- nus Valerius minor habuerit curatorem, & absque eius interuentu conftituerit procuratorem tanquam maior, cum decreto iudicis, iurans fe maiorem, cum potestate fubftituendi, & quòd dictus procurator poftquam Vale- rius effectus fuit maior, fubftituerit procuratorem, qui fubftitutus petijt coram Domino Senatore reftitutionē in integrum aduerfus præfcriptionem, & pro fe fententiam obtinuerit: an fententia prædicta fubftineri poffit tanquam obtenta à procuratore fubftituto. Domini ꝑ refponderunt, fententiam efferi nullam: nam cum Vale- rius tunc efferet minor, & haberet curatorem, non poterat absque eius interuentu procuratorem conftituere, licet iurauerit fe maiorem, vt excluderet beneficium re-

stitutionis. An verò etiam tollat actus nullitatem de qua per Parif. de fubrog. 299. clem. fuis. vbi Zambar. de iu- re iuran. numero 48. Ioan. And. in addit. ad Specu. §. vt autem. circa princip. Gramma. decif. duodecima, nume- ro quinto, Roma. confil. duodecimo, colum. penultima, Parif. confil. 9. numero 98. & 66. & fequen. numero pri- mo, Curt. fen. confil. quadragefimotertio, numero vigefi monono, Cepol. confil. quarto, & quadragefimoquinto, Guid. Pap. quæft. vigefima quinta. Dicitur, quòd in cafu fatis conftat, eum non poffe frui privilegio minoris, cū fententia in eius fauorem lata fit reftitutoria tanquam maioris: & propterea cum procurator in articulis dedu- xerit minorem ætatem, in ea fe fundare videtur, & ideo fententia eft nulla. facit l. tertiam, C. de minor. Non obftat l. non eo minus. C. de procur. quoniam tempore late fententiæ D. Valerius erat minor: quo cafu ceffat illa lex, vt latius circa hoc firmatum fuit in præcedenti propofi- tione huius caufæ.

PALEOTI

Florentina bonorum, siue census.

SUMMARIVM.

1 Remifforia an fit locus in contractu emphyteutico, canonis conditio attendenda est.

DECISIO DCCXXX.

Vbium erat fatis longum, & in eo præfupponeba- tur totum effectum, ex quo quærebam, an in ca- fu, de quo agitur, fit attendenda facultas siue cō- ditio canonis, aut non. nihil fuit concludum, quia mate- ria habebat difficultatem.

1 Prima erat, an ꝑ contractus iste dicatur locationis, si- ue emphyteuticus, siue mixtus ob pactum in eo ap- positum.

Secunda erit, an conductor videatur fufcepiffe etiam cafum futurum ex pacto.

Tertia, an probetur canon ita magnum, vt fit locus re- mifforiæ quicunq; fit contractus. & præcipua videtur difficultas, fuper qua primo dubitari poterit, datis di- ctiſ testium.

PALEOTI

Cremonen. prepositurae sancti Martini.

SUMMARIVM.

1 Fama ex quibus, & quot testibus probari dicatur.

DECISIO DCCXXXI.

Vbium eft, hoc præfupposito, quòd fimus in ca- fu difficilis probationis, in quo fatis fit proba- tio per folam famam, an dicatur talis fama fuf- ficienter probata ex quatuor testibus vltimo examinatis iuncto dicto testis, quem Domini admitterunt, & alijs de quibus 7. Febr. 1561. iunctis etiam alijs adminiculis, de quibus alijs. Concludum ꝑ fuit ab omnibus, famam efferi fufficienter probatam ex his testibus, qui adpo- dum clare loquuntur, vt ex actis apparet. Quibus acce- dunt multæ coniecturæ, de quibus alijs, quòd cum ifte Marcus efferet persona nobilis, poft diem 20. Nouem- bris ei ordinarius contulit præpofituram, antequam reperiretur

PALEOTI

Salamantin. de los Santos, die 27. Februarij. 1562.

SUMMARIVM.

1 Reus & possessor non semper releuatur ab onere proban- di in possessorio. 2 Tempus certum habens in data omnino preferendus est si- ue sit actor, siue non.

DECISIO DCCXXXIII.

Vbium erat, præfupposita vacatione sub die 3. Augufti, 1546. cōfenti. Card. fup gratia Alphōſi die 21. Martij, 1547. & ꝑ fupplica 10 commen- dæ Card. fit registra de mente Octob. 1547. & licet cō- mendæ fuit habitæ eam die 3. Augufti, 1546. & eadem etiam die litera etiã Alphōſi, licet miffa fupplicationis Alphōſi fit 28. Martij, cui incumbat onus probandi tē- pus fupplicationis literarum cōmendæ, Card. vel Alphō- ſo, ꝑ poft dictum confenſum præftitū ad fuis fauorē: vel Didaco reo, & poffeffori, ꝑ ante cōfentum, ftante præfer- tim gratia eiufdē Didaci vltimo producla. Nihil fuit cō- clufum, quoniam res patiebatur difficultatem. Pro ꝑ parte autem Didaci duo confiderabantur. Primò, ꝑ cum il- le fit reus, & poffeffor, liberatur ab onere probandi, licet habeat diuerſum, & certum tempus confenſus: nam hoc ipſum habere certam vim non prodeft, quando aduerſa- rius poffidet. Par. in l. i. ambiguis. col. 2. de regu. iur. & in c. patoralis. col. 3. nu. 5. de refer. Rebut. de ma. pof. nume. 199. Item alia dicebant videlicet, ꝑ cum Didacus habeat gratiam ſeneſcutis imperatam poft obitum Cardin. ex qua cupit omne ius Card. ipſe opponere gratia aduerſarij, quo cafu cum Card. dicat eum poffidere ex perfona Didaci poffefforis, vere dicit Card. teneri ad aliquid probandū. Alij in contra. ia erāt opinione. Nam Alphōſus actor omnia plene probauit ſibi incumbentia. Igitur Di- dacus, qui eſt reus, teneretur & ipſe probare ſuam excep- tionem, ex qua ſequitur etiam teneri probare cōcludē- ter, quod Card. acceptauerit ſuam cōmendam anteq̄ præftauerit cōmiffum in fauorem Alphōſi. Ad primā rationem in contrarium adductam respondebant, Rotā indiftincte ſeruare, ꝑ ꝑ habens certum tempus omnino præferatur, ſiue fit aduerſarius ſiue non. Caffad. 12 & 20. de præb. Ad aliam rationem respondebant oportere Di- dacum probare Cardin. habere aliquod ius ſi vult ipſe aliud capere: alioquin nihil vacat, ex perfona Cardin. & hoc teneretur tempore oftendere ad Rot.

reperiretur cadauer, vt ſententia lata in partib. idem cla- re affirmat: nec primus teſtis, de quo in puncto, eſt con- trarius quoad famam: ſed tantum quoad tempus cadau- ris reperti, quod nihil nocet teſtes etiam alij de quibus aliàs dictum fuit, quod non percutiebant tempus anteli- tem motam, videntur etiam aliquo modo poſſe defendi ex qualitate facti, cū non potuiſſet haberi fama hic in Vr- be à litigantib. as. Ideo ex omnibus ſimul iunctis conclu- ſum fuit, probari obitum in meafè Nouembris.

PALEOTI

Lucana ſancti Sixti, die 23. Iunij. 1562.

SUMMARIVM.

1 Prouiſio an fit ſubreptitia, vel ne ex quibus probetur.

DECISIO DCCXXXII.

Quærebam præfupposito, quòd hodie moretur extra clauſtra, & incedat in habitu non regulari extrinſecus, ſed intrinſecus ferat habitum, quē erat ſubſequutus, neque conſtet de metu per eum allega- to, niſi per iuramentum: an noua prouifio facta ex licen- tia ſtandi extra clauſtra, ſimul cum ſententia lata à Vica- rio Vrbiſ etiam ſuffragetur; & regreſſus, de quo agitur, fit canonizandus. Nihil fuit concludum: dixerunt tamen dubium ꝑ eſſe reſtringēdum, an prouifio ſit ſubreptitia, quia non fuit facta mentio, quòd tunc moraretur ex- tra clauſtra, aut ſi qua alia opponitur. & videantur aliàs deſerita in caufa Pamplonen. Nam licentiam habere talē videtur, quāvis tamen alijs concedi ſolet: tamen nihil fuit firmatum.

PALEOTI

Auximan. Bonorum.

SUMMARIVM.

1 Renunciatio facta in instrumento transactionis quem pa- rere effectum dicatur.

DECISIO DCCXXXIII.

In hac caufa quærebam, an ceſſio, de qua in inſtrumē- to, cuius copia datur, intelligatur præiudicare in pe- titorio Antonio donatio, ita vt poſſit agere contra Catherinam, & Pamphiliam Nihil fuit dictum, quoniam varia erant vota. Domini ꝑ alij dicebant, renunciatio- nem reſiſtam eſſe tantum ad perſonam, cum qua cele- bratus fuit contractus, et rationibus, de quibus in infor- mationibus. Alij contra, quia renunciatio eſt perſona- lis, & in inſtrumentis principio dicitur, vt recedatur à li- tibus, videlicet cum nulla alia lis ſit, niſi iſta, & primo de iſta videtur intelligendum. facit dictum Fely. c. 1. de pac. colum. prima, quòd vbi renūciatur liti, intelligitur quo- ad omnes, quorum intereſt etiam abſentes: tum etiam, quia poteſt aliquis ſolueri debitum alterius, & illi etiam ignorant prodeſſe. & etiam quia verba ſunt fatis clara, quòd renunciatur iuri ſibi competenti. Dicebant etiam, ꝑ ſi probaretur iſtas ſortes poſſediſſe pro indiuiſo, tunc facilis defendi poſſet, hanc renunciacionem alijs pro- deſſe, eo quod Felicianæ voluiſſet ſe reducere vexationi: nihil firmatum.

PALEOTI

Roman. 200.

SUMMARIVM.

1 Conſtitutum non probare poſſeſſionem certi iuris eſt.

DECISIO DCCXXXV.

Vbiū erat, an in hoc iudicio poſſeſſorio ſufficien- ter ſit probata intentio Iſabellæ ad reſtitutionē domus, conſtituto inſtrumento. 15, 8. nō obſtāte exceptione attentatorū, cum ſuit reſecta à Rota. Verum quoniam multa erant capita diſcutienda, videbatur reꝑ patri difficultatem contra Dominam Iſabellam, ſtante

resoluntione aliàs facta super instrumento de anno 1538. ut sit suspectum, aut non officiat dictis de Altoutis: nam ꝑ ex hoc inferitur, nec constitutum appositum, nec aliud ex illis quicquam nocere debere. Videndum erit, an hoc instrumentum per se probet contra Altoutos, vel ne. circa quod sunt videndæ decif. aliàs factæ.

P A L E O T I.

Vergelen. Parochialis de Andrea.

S V M M A R I V M.

- 1 Confessio procuratoris non nocet domino super iudicio spolij.

DECISIO DCCXXXVI.

Dubium erat, an ex deductis Dom. Ant. probetur primum extremum, & aduersum antiquum attestasse. Verum quoniam in hac causa omnia deducebantur ad probandum spolium, & non erat eorum data copia, Domini dixerunt ꝑ mihi, ut animaduertam, an confessio facta in commissione fuerit facta per principalem, aut per procuratorem. Item, an fides solutionis sit fides notarij, & quomodo se habeat. Præterea, ut videam super manutentione, & quietatione, & si aliqui testes sint excommunicati pro parte Anton. Nam multa hinc concurrunt, quæ satis suadent probationem spolij, & præsertim confessio principalis, & quomodo hæc se habeant simul cum instrumento possessionis captræ à Petro Lap. & deinde à Paulo, & postea ab Anton. qui nunc agit quoad attentatum: & quoad commissam causam, & commissam citationem ille adiuit curiam regiã, prout decifum fuit coram Dom. Oradino Decano in causa Cæsaraugustan. iuris eligendi. 17. Februar. 1561. quam decif. dixerunt, vt inspiciam, quia videtur ex ea præfens casus decidi posse.

P A L E O T I.

Burgen. iurisdictionis. die 4. Iulij. 1562.

S V M M A R I V M.

- 1 Bulla Innocentij seruanda est, vbi est contentio de iurisdictione inter capitulum, & Episcopum, donec totum negotium terminetur tam in petitorio, quam possessorio.

DECISIO DCCXXXVII.

Quia Sanctissimus mandauerat nobis, vt in hac causa eligeretur aliquod temperamentum, & interim causa de iure terminaretur ad tollendas scilicet dissensiones, & scandala, quæ quotidie oriuntur inter canonicos, & Episcopum. Idcirco curauimus, vt partes vtrinque informaret Dominos super hoc toto negotio: & posteaꝑ re propofita in Rota, & super ea longa discussione habita, videbatur placere Dom. vt legeretur Bulla Innocentiana de anno 1502. & obseruaretur inter canonicos, & Episcopum interim, donec causa de iure decidatur, sine tamen præiudicio vtriusque partis tam in petitorio, quam in possessorio. Nihil tamen omnino fuit firmatum: sed dictum, vt hoc renunciem partibus, vt super hoc informem. Nam in prima Rota concludetur quid sit agendum.

P A L E O T I.

Ferrarien. de Ferrimano.

S V M M A R I V M.

- 1 Casus omissus à regula de 20. habetur pro omissis, & relinquitur dispositioni iuris communis.
- 2 Consensus præstitus per procuratorem quem operetur effectum.

DECISIO DCCXXXVIII.

Factum huius causæ præsupponebatur in dubio, quod erat tale. Præsupposito quod Victorius Re-ctor Parochialis, de qua agitur, illam resignauerit in fauorem Michaelis nepotis sui, reseruata valida pensione 60. duc. in fauorem Ant. etiam nepotis, nec aliàs aliter, & quod sub die 20. Maj. 1559. præstitit personaliter consensum iuxta formam mandati, & postea procurator iuxta formam supplicationis 15. Febr. 1560. præstitit consensum, quo tempore Victorius ex vulnere infirmus erat & die 11. eiusdem obiit. In casu huiusmodi Raphaeli petiti canonizari resignatione obstat regula de 20. dieb. pro nullitate resignationis adducebatur, quæ hæc resignatio fuit conditionalis, videlicet reseruata pensione &c. Vnde nõ abdicatur ius à resignante, nisi postquam reseruata validè pensio fuerit, in qua requiritur Raphaelis consensus, an quem consensum res dicitur integra. l. qui. §. 1. de acquir. pos. Sarnen. reg. de infir. q. 3. t. nu. 3. cum attendatur tempus conditionis in beneficialib. c. si pro te. de reser. in 6. Dec. cõf. 247. Cum igitur post præstitum consensum per Raphaelem Victorius decesserit ante 20. dies, clarum videtur esse locum regulæ de infir. Accedit, quod aliàs facile fieri potest fraus regulæ: nam quilibet reseruaret cum pensione, & præstaret consensum si resignatarius deinde differret conditionem quousque resignans esset proximus morti, & ita eluderetur regula. Verum his non obstantibus. Rota cõtrariū conclusit. ratio prima fuit, quia ꝑ regula loquitur de consensu resignantis, & resignatarij: vnde casus potest dici omissus à regula, & standum est iuri, vbi nullus præfixus est terminus ad acceptan. c. si tibi absentis, de præb. in 6. Gem. nu. 3. Franc. nu. 5. & seq. Secunda ratio, quia resignans ex parte sua omnia implcuit, resignatarius etiam fecit in se quantum erat: quid. n. amplius fieri potest ab his, qui longè abfunt à Curia: vtique absurdum esset perdi beneficium, si interim resignans moreretur. Accedit tertia ratio, quia resignans dicitur omnino consensisse eo tempore, quo mandatum dedit ad consentiendum, quia tunc declarat voluntatem suam. l. Paulus per procuratorem. de acq. hære. Rot. in antiq. 8. de elect. in prin. Cresc. 37. & quamuis deinde consensus necessarius sit præstari per procuratorem, ille est quoad expeditionem literarum. Callad. 1. & 2. de renunc. Sarnen. de reg. de infir. q. 29. in trac. vnde & cessat suspitio fraudis, ex quo resignatarius simul acceptauit tempore congruo.

P A L E O T I.

Bononien. statuti.

S V M M A R I V M.

- 1 Fructus & crediti nomen relatum ad pecunias intelligitur pro commoditate tantum, non autem pro iure formali.
- 2 Maritus in bonis paraphernalibus vxoris ex forma statuti non potest habere, nisi vsumfructum, & numero 5.

Solutio

- 3 Solutio facta vnica numeratione, non differt ab ea quæ est facta pluribus vicibus.
- 4 Redditus, verbum est magis generale, quam verbum, fructus.
- 5 Præstationem annalem vxoris datam in bonis paraphernalibus maritus ex forma statuti exigere potest.

DECISIO DCCXXXIX.

Sexta Octobris quædam Semiramis fuit relicta usufructuaria omnium bonorum à primo marito, qui maritus instituit deinde Ludouicum fratrem suum hæredem vniuersalem: orta lite inter Semiramidè, & Ludouicum, tandem inter eos fuit facta conuentio, vt Ludouicus solueret ei singulis annis scuta 200. Deinde ista Semiramis secundo loco nupsit Gregorio cum su prædictis scutis 200. mortuo postea Gregorio, & Semiramide hæredes Semiramis petierunt ab Vllisse hærede Gregorij omnem hanc quantitatem exactam à Gregorio: Vllisses negat se teneri, & dicit Gregorium eam lucratum fuisse vigore statuti Bononiæ, cuius copia datur: quare dubium fuit huiusmodi, an scuta 200. exacta à Gregorio sint restituenda hæredibus Semiramidis, non obstante statuto Bonon. Pro parte hæredum Semiramidis tria præcipue fundamenta adducebantur, ex quibus prætendebant, Vllissem teneri ad restitutionem harum pecuniarum.

- 1 Primò ab interpretatione passiuæ: nam statuta intelligi debent secundum ius commune. & clarum est, quod ille, ad quem spectat vsumfructum pecunie, tenetur restituere finito usufructu. l. 3. & 4. de usufructu eorum rerum.
- 2 Secundò nomen ꝑ fructus, & crediti relatum ad pecunias intelligitur pro commoditate tantum, non autem pro iure formali. l. necessario. §. si. de per. rei vend. & in terminis statuti ait Bal. consi. 163. nu. 1. vbi maritus habet commoditatem fruendi illa pecunia, donec vxor viuat: aliàs sequeretur, quod usufructus absumeret proprietatem, & proprietarius haberet ius diminubile, & extinguibile factò usufructuarij, quod esset absurdum, & contra definitionem usufructus, vbi debet esse salua substantia. Præterea si Semiramis non dedisset hanc præstationem annalem, nisi per decem annos vigore contractus, si iste decem anni elapsi essent constante matrimonio, valde absurdum esset, quod maritus ꝑ illos exegisset, & consumpsisset, vxor autem soluto matrimonio nihil haberet.

Tertiò est tex in l. v. xori nec, de usufruct. leg. gar. quæ declarat las. in l. diuortio. §. si cui. num. 4. sol. ma. tri. & præsertim in casu nostro, vbi hæc præstatio annua subrogata est in locum usufructus: vnde eodem iure cõferi debet, cum nihil differat, an solutio ꝑ fiat vnica numeratione, an diuersis vicibus. l. generali. §. hæredi. de usu fruct. leg. His accedat, quod tripliciter in pecunia considerari potest usufructus.

Primò, vbi est certa pecunia, & tunc clarum est eam restituere in integrum. l. 1. C. de usufruct. & hoc non videtur casus noster.

Secundò vbi pecunia habet certum tempus, & perpetuum, veluti vbi collocata est super montibus, qui perpetuo durant: hic etiam non est casus noster, cum annui redditus, qui inde percipiuntur, habeantur pro re immobilis. l. iubemus nulli. C. de sacr. san. eccl.

Tertiò vbi requiritur annua pecunia, aut ad certum tempus, aut donec vixerit: & hic est casus noster, vbi nullum sit corpus principale, & cum facile pecunia illa sine actio ad petendum deficere possit, non censetur inter im mobilia. Anch. in clem. prima, §. cumque de verb. signifi.

Tiraq. de vtroq. retract. glo. 6. nume. 7. & 8. hinc differt hoc legatum ab usufructu. l. in singulis. de leg. Aduertendū est autem, quod Semiramis haberet dotem separatā ab hac annua præstatione 200. scutorum. Vnde cum de iure bona paraphernalia non spectent ad maritum etiam in vita vxoris. Alex. consi. 144. nu. 1. 3. in 5. & tamen statutum vult, maritum ea posse habere, intelligendum erit ad communem commoditatem tantum, non autem ad proprietatem ipsorum fructuum, vt statutum minus de roget iuri communi. Pro parte verò Vllisfis dicebatur, eū non teneri ad restitutionem, & quæ vigore statuti, de quo supra, maritus lucratus fuit omnes fructus, & redditus bonorum paraphernalium. Vnde cum 200. scuta fuerint data in dotem eidem Greg. tunc ipse est tutus de iure cõmuni, quo inspecto maritus dictæ dotis fructus lucratur. l. doce ancillam. C. de rei vcd. l. fructus. §. si vir in fundo. sol. ma. Si autem non fuerint data in dotem, tunc est vigore statuti in paraphernalib. fructus ad virum spectant. Quod autem 200. scuta essent in fructu, apparet, quæ annuatim exigi poterant, & vnica solutione. d. l. fructus. §. si vir in fundo. vbi Bar. in fi. Alex. in prin. & nu. 4. idem in l. quædam §. nihil. de edendo. Soc. consi. 10. nu. 4. & eò magis, cum statutum vtatur, ne dum ꝑ verbo, fructuum, sed etiam reddituum, quod est magis generale. glo. in c. generali. in verb. redditus. de verb. sig. l. 2. C. de sacrosan. ecclie. & in terminis est tex. in l. si quis ita legauerit. de usufruct. per quam videtur decidi casus noster. & eò magis, stante verbo vniuersali, quoscunque, quod capit tam fructus industriales, quam naturales. & quod ꝑ maritus lucratur pecunias, quæ assignantur singulis annis à debitoribus, est tex. in l. vxori. ff. de usufruct. lega. & licet legato usufructu bonorum de pecunijs, quæ tamen exiguntur vnica solutione, commoditas remaneat penes proprietariū, & eius hæredem, tamen vbi pecunia exigitur singulis annis, & renascitur, dicitur esse in fructu. & licet actio, quæ debetur vxori, sit incorporea, tamen ex ea nascuntur fructus corporci. Cum igitur vigore statuti maritus lucratur fructus, & redditus quorumcumque bonorum etiam paraphernalium vxoris, & appellatione bonorum, & rerum veniant etiam actiones, non est dubium, proutentus maxime certos, qui percipiuntur ex dictis iuribus, contineri appellatione fructuum. pro hac etiam parte, quod annua hæc 200. soluebantur loco usufructus bonorum legati à primo marito, sic deducitur, quia sicut ex contractu dotis, Gregorius secundus maritus vigore statuti lucratus fuit vsumfructum omnium bonorum, sic et debet ex hac annua præstatione, quæ est loco ipsius usufructus. Deinde dicebantur tria diuersa, videlicet. Primò corpora hæreditaria. Secundò actio. Tertiò pecunia annua, quæ exigitur, vt apud Paris. consi. 55. num. 55. & seq. in 3. Quare in casu nostro transactio ipsa vnde oriuntur illa 200. annua, dici potest corpus ipsum paraphernale: actio autem ad eam exigendum dicitur usufructus rei paraphernalis pro pecunia ipsa exacta: & ideo vigore statuti debet ad maritum pertinere. Non enim pecunia ista potest dici usufructus, cum non sit data cautio, vt solet requiri in istis reb. Deinde quia pecunia percipiebatur singulis annis de manu Ludouici: ergo non est usufructus, cū illa capiatur sponte ab usufructuario. l. fundi. de usufr. Sed aliqui ex Dominis contra. Nā pecunia quæ exigitur, non est fructus actionis, sed est aliud, & ipsa bona paraphernalia aliud, quod colligitur ex dictis Bal. in l. 1. C. de usufr. in 4. col. & facit glo. in auth. idem est in his. C. de bon. quæ lib. vbi loquitur de usufructu, cum debeat esse, salua rerum substantia. Nihil conclusum: sed post hac dubitari poterit, an ista 200. scuta annua exacta, dicantur fructus actionis quoad effectum, de quo agitur.

PALEOTI

Burgen. iurisdictionis.

SUMMARIUM.

- 1 Possessorium retinenda, an prius intentari debeat, quam petitorium, & possessorium simul.

DECISIO DCCXL.

Non erat dubium datum in hac causa firmiter pcedula, sed pro inchoatione negotij partes hinc inde informarunt. Rota madauit, vt dubia proponere incipiam ab hoc capite, an t prius sit incipiendū à possessorio retinendæ, quam à petitorio, & possessorio simul.

PALEOTI.

Roman. taleg de Cesquinis. 13. Octob. 1562.

SUMMARIUM.

- 1 Registra non faciunt plenam fidem, nisi constet de originali.

DECISIO DCCXLI.

Commisa fuerat mihi hæc causa simul cum Cardinale Puteo extra Rotã, & quia causa erat antiquissima, primum dubitare cepi, an ex scripturis, q hodie reperiuntur in actis, dicatur sufficienter constare de obligatione, de qua agitur in prima parte registrata, fol. 5. & sententia Domini Simonetæ, & depositione testium, quorum copia datur, & lapsu tēporis, post excidium vrbis. Rota t nihil in præsentī firmavit, quoniam pars Romanorum, & litis confortium negabat, ista registra fidem plenam facere, cum non ad sint originalia, nec constet plene de transportatione actōrum singularum facta ab eo tempore, quando primum comissa fuit causa: & quoniam extabant quatuor, vel quinque registra huius causæ longissima, Rota voluit videre illud, vbi est instrumentum sententiæ breuiatum, vnde pendet principale fundamentum totius causæ. super quo registro adscriptum est nomen notarij. Quirinus Gallus narrauit mihi, vt proponam dubium, an huiusmodi registrum sit in forma probanti.

PALEOTI.

Auximana bonorum.

SUMMARIUM.

- 1 Renunciatio facta in instrumento transactionis, an generaliter præiudicet etiam vbi constet de enormissima lesione.

DECISIO DCCXLII.

Hoc dubium erat re ipsa super eisdem, de quib. in præcedenti propositione, an cessio, de qua in instrumento, cuius copia datur, dicatur personalis, ita quod comprehendat tantum portionem Felicianæ, an verò realis, vt in ea contineantur etiam portiones

petitæ per Catharinam, & Pamphilam sorores Felicianæ. Casus iste videbatur satis dubius: tamen omnes fere Domini sentiebant, vt in hoc t instrumento comprehendentur omnes portiones.

Et hoc primò ex proemio instrumenti, vt recedatur à litibus.

Secundò ex dispositione ibi, pro omne esse &c.

Tertiò in fine instrumenti, vbi renunciatur enormissimæ lesioni, quam aliqui ex Dominis dicebant esse, in terminis pro hac parte, ad idem Bal. in l. sub prætextu. C. de transac. col. 2. Tiraquell. si vnquam. nu. 56. C. de reuoc. dona. dicebaturq; quod possessor potest dare de iure tertij, & quod tertius potest acquirere illi libertatem actionis, licet nemo sit stipulatus. Quidam tamen contra, ex quo nulla aliarum sororum interuenit in hac transactione, per Liubemus. C. ad Velleia. Rota nihil voluit firmare: sed mandauit, vt primò videam, an probetur ex actis, cuius valoris fuerit portio data à Feliciano: & an hæc portio esset ex hæreditate, an ex alijs bonis: & secūdò, an tunc temporis essent bona diuisa inter sorores, an verò indiuisa: & tertio deliberabitur, quid agendum, quoniã etiam Dominus Decanus Oradinus abstinebat se in voto dando; eo quod alias consuluit in hac causa. Dictum fuit, ex quo hoc caput, de quo nunc agitur, est diuersum, vt post hac libere cum alijs votum ferat.

PALEOTI.

Placentin. Canonicatus. 17. Octobris. 1562.

SUMMARIUM.

- 1 Coniecturæ admittuntur in recognitione manus alicuius scribentis, quando aliàs constare non potest.

DECISIO DCCXLIII.

Sante depositione registrationis, & alterius testis super recognitione manus inueniatarij, quorum copia datur, dubium erat, an ex his sufficienter constet, q ad instantiam Laurentij fuit expedita supplicatio nouæ provisionis. Responsum t fuit, nihil probari, quod sufficiat, cum hæc materia sit difficilis probationis, & admittantur coniecturæ: oportet tamen vt ille concludenter probent. Primus autem registrator non est examinatus formaliter, & sunt verba incidentia, deinde ratio non claudit, & ait, pro certo credere &c. Secundus testis etiam non concludit, quia ait, quod videtur sibi &c. & semper dimiuit dictum suum in depositione, & multò magis in repetitione seu correctione, dum ait, quod minoribus characteribus. Et cum sint duo tantum verba, quæ vult pars recognosci, videtur hoc omnino difficilimum. Dixerunt igitur, vt videatur, an ad sint aliquæ coniecturæ, vt omnes simul cum dictis testium iungi possint. Nã illa coniectura, quod esset in Curia præsens, & de impensa facta, & expedienda supplicatione non sufficiunt, vt constat de dicta manu in fine, quam ego latius refero in libro decif.

PALEOTI.

Burgen. iurisdictionis.

SUMMARIUM.

- 1 Iudicium retinendæ non impeditur cumulatione in petitorio, quominus probationes fieri possint.

DECI-

DECISIO DCCXLIII.

M Andauerat Rota, vt dubium proponerem hoc pacto, semotis meritis vtriusque iudicij, tam in petitorio quàm in possessorio, an sit procedendum ad possessorium manutentionis tantum, vel super eo & petitorio, stante communione vltimo loco præsentata. Domini mandarunt, vt prius incipiam proponere dubia causæ possessionis manutentionis, referuato iure sibi deliberandi, si placebit etiam aliquando, vt componatur in petitorio. Et de iure Domini sentiebant, hoc iudicium retinendæ non impediri cumulatione in petitorio, quo minus fieri possint probationes in illo: sed quoad ordinem procedendi non est dubium, prius esse cognoscendum super manutentione si ita prius petatur, vt per Bart. §. nihil commune. num. 13. Quoniam tamen aliqui ex Dominis dubitabant, ne hoc sit contra stylum nostrum, quia semper procedi solet in petitorio, licet in commissione dicatur etiam super manutentione, ideo voluerunt hoc interim confirmari de iure: sed elegerunt hanc viam, vt nunc incipiatur in hoc possessorio, referuata tamen facultate Dominis si ipsis videbitur, vt disputetur aliquando super petitorio. rationes autem cur prius cognoscendum sit super negotio manutentionis, latius relatæ sunt in libro decisionum.

PALEOTI.

Placentin. Portion. 20. Octobris. 1562.

SUMMARIUM.

- 1 Nunciij proniso de beneficio valoris 24. ducatorum valida est.

DECISIO DCCXLV.

Nuncijs Apostolicis habebat in facultatibus ius prouidendi de beneficijs non excedentibus 24. vacat portio, de qua agitur: prouidit de ea cuidam Petro: Franciscus aduersarius posteriori tempore impetrauit eandem à Papa: nunc opponebat, prouisionem Nuncijs esse inualidam, quia vltra facultates suas: idcirco dubitauit, præsupposito quod portio, de qua agitur, vltra distributiones quotidianas, habebat massam grossam, quæ requirit residentiam cæteris diebus in toto anno ad illam lucrandam, & quod fructus huius massæ grossæ per se excedant 56. ducat. & cum distributiones quotidianæ excedant 180. an Nuncijs vigore suarum facultatum potuerit de huiusmodi portione prouidete. Responsum t fuit, prouisionem Nuncijs validam esse, quali eius facultas vsque ad 24. intelligenda sit, prout solent accipi fructus in regula de valore: in his autem non continentur hi, qui percipiuntur ex massa communis, sed tantum hi, qui sunt particulares eius beneficij, de quo agitur. Rot. in nou. 8. de præben. Sarnen. reg. de valore. q. 8. Mohed. 182. Boer. 340. nu. 4. & aliàs dixi in decif. 270. & 276. & ita seruat Rot. Accedit, quod pars aduersa ipsamet in petitione sua à Papa exprimit fructus ad 24. ex quo omnis tollitur difficultas.

PALEOTI.

Pampilonen. matrimonij.

SUMMARIUM.

- 1 Gradus primus & secundus in linea inæquali an sit prohibitus de iure diuino, vide pulchram considerationem.

DECISIO DCCXLVI.

Vbium erat, an gradus coniunctionis, de quo agitur, inter Io. Petrum, & Isabellam siliam fratris, dicatur prohibitus de iure diuino tantum. Materia visã fuit valde ardua, & conuocata inter doctores: vnde tres articulatim continebantur. Primus est secundum opinionem Canonistarum: & isti t communiter sentiunt, hunc gradum primum & secundum in linea inæquali prohibutum esse à iure diuino in specie, consequenter inter patruum, & neptem. gl. in c. litteris. de restit. spoliat. & ibi Ioan. Andreas col. lin. & Abb. nu. 17. & Imol. nu. 3. & glo. c. pietatem. 3. q. 3. & in c. gaudemus. de diuor. vbi Hostien. & Abb. nu. 1. Præpos. nu. 3. & idem ait Anchar. conf. 373. Aegy. conf. 28. conf. 68. in 2. & isti Doctores tenent etiam iudæos ita seruare, vt per Io. Andream in d. c. litteris. & Anchar. d. conf. 373. vbi etiam ait, quod ecclesia hoc casu non dispensat. Bal. d. c. litteris. nu. 13. Paris. d. conf. 68. nu. 102. & Anchar. d. conf. 373. Secundus articulus est secundum theologos, quod gradus non est prohibitus de iure diuino. Sanctus Thomas 4. sent. dist. 4. in 4. dub. Nicolaus de Gran. super c. 15. Iosue. Galet. c. 16. venite. Summa Syluestr. nu. 16. matrimonium. §. eniã in 6. q. Summa Angel. in verbo, dispensatio. §. 9. & post Petrum de Palude, Duran. affirmat in c. quædam lex Roman. 3. 2. q. 2. & horum aliqui attestantur, hæc breos seruare, quia contrahunt passim in hoc gradu, vt per Galet. in d. c. 16. venite. quod etiam hodie affirmant iudei nostri. Tertius articulus est, quæ rationes præualeant, & cui opinioni sit standum: nam pro theologis hæc præcipue videntur facere. Primò, quod hic gradus non sit prohibitus specialiter de iure diuino. Secundo quia ad sunt multa exēpla in testamento veteri, vbi talia coniugia fuerunt contracta, vt loquitur de Abraham & Iosue. pro canonistis autem adduci solet præcipue dictū conf. 28. cui quidem respondent theologi multipliciter, videlicet, quod est diuersa ratio inter anum, & neptem, & patruum, & nepotem. Secundo quia hoc caput loquitur de nepote ex linea directa, non autem transtuerfali. Tertio quod vsus communis hebræorum aliter ea verba accipit, & optima, & legitima est interpretatio consuetudo. Verum his rationibus replicant canonistæ vnã esse tantum rationem expressam. Rot. decif. 28. quæ informis est in omnibus casibus ibi expressis, videlicet, quia caro est facta a uxoribus. Vnde Rot. inter has difficultates nihil in præsentī voluit statuere, sed maturius deliberandum esse respondit, an in hac materia magis probanda sit Canonistarū opinio, an verò Theologorum: nam multi censent standum esse Canonistis, quia causæ matrimonij respiciunt phylosophiam moralem, vt per Hostien. Abb. & Præpos. c. 2. de consang. & affin. Dec. cap. ne initaris. vltimo notab. de consit. & late Paris. conf. 67. nu. 3. 2. in 4. & conf. 88. nu. 4. 16. num. 4. Alij contra, quoniam cum agitur de interpretatione iuris diuini, potius standum est Theologis quàm canonistis, vt per Abb. in prohæm. distin. nu. 16. de his aliàs.

PALEOTI.

Roman. de Comitibus. 24. Octobris. 1562.

SUMMARIUM.

- 1 Vitium testamenti quoad effectum dispensationis. l. fin. C. de codicil. debet considerari an sit visibile vel ne.

DECI-

DECISIO DCCXLVII.

Dubium fuit, an in casu nostro vitium, quod opponitur testamento Domini Aldi, dicatur visibile ita, ut in eo procedat, aut non procedat dispositio l. fin. C. de codicil. semotis pro nunc omnibus coniecturis, de quibus aliàs agetur, in presenti dubio duo tatum considerata fuerunt. Primum est, an vitium dicatur visibile? & responsum fuit non esse, cum corporeis oculis detegi non potest. l. prima. §. legi. de his quæ in testam. Bal. l. fin. nu. 36. C. de edict. diui Adriani rollen. & ibi Ang. num. 3. Secundum est, an dicta lex. fin. C. de codicill. habeat locum etiam in vitio inuisibili. & responsum fuit mihi, habere locum, cum generaliter loquatur, & sic generaliter omnes casus comprehendat: & quod magis est, procedit etiã in testamento sine scriptis, vbi nullum vitium cerni potest. Tertium est an in casu nostro remotis reliquis coniecturis procedat dispositio dictæ legis eo quod doctores omnes eam limitant, quando quis habet probabilem ignorantiam. Nam etiã in vitio inuisibili potest esse, ut ageas habuerit scientiam illius, quo casu tenetur. At in hoc tertio casu nihil firmatum fuit: sed dixerunt, ut restringatur dubium, an stante testamento prout stat, de iure D. Torquatus teneatur perquirere, & informare antequam agat, si Aldus haberet matrem tempore testamenti, an potius dicatur excusandus, si id non fecit, ita ut non incidat in dispositionem l. fin. C. de codicill. semotis pro nunc omnibus coniecturis hinc inde fuit præsupposita resolutio præsentis causæ, prout in alia decisione.

PALEOTI.

Salamantin. de los Santos.

SUMMARIVM.

- 1 Actore plene probante suam gratiam, debet reus etiam plene probare suam exceptionem.

DECISIO DCCXLVIII.

Fuit propositum hoc dubium super eisdem, de quibus in præsentis propositione huius causæ, & tandem conclusum fuit, onus probandi incumbere Didaco. & ratio fuit, quia considerando factum causæ Alphonus est actor, habetque gratiam per obitum cum clausula, accedente contentu Cardinalis. vnde ipse ad obtinendum canonizatoriam nihil aliud probare teneatur quam vacationem per obitum; & præterea ostenditur, quod impleta fuit conditio apposta in gratia sua, videlicet contentum Cardinalis in favorem suum præstitum. Cum igitur ipse hæc omnia effecerit, ut apparet ex actis, dicitur non satis probasse incumbentia: nunc Didacus aduersarius excipit, conditionem illam in gratia non esse purificatam, & contentum Cardinalis acceptatum fuisse ante tuam commendam, idque Didacus vult probare ex litteris expeditis. Rota respondit, quoniam est actor plene probavit suam gratiam, tunc debet, & reus probare exceptionem suam, quia in ea est actor: sed exceptio hæc Didaci non est expediens vel concludens: igitur plenius eam probare tenetur. Et ratio est, quia litteræ provisionis per obitum, semper habent datam à die obitus, & tunc certum est de die non esse expeditas: igitur hæc ratio non concludit. Accedit, quod Alphonus habet diem certum, quando præ-

stitus fuit consensus in eius favorem: igitur pro eo est præsumptio, licet aduersarius sit in possessione. Callad. 20. de prebend. Bal. l. de rebus. C. de donat. ant. nupt. Rip. l. 1. nu. 6. solut. matr. & servat hoc Rota, ut aliàs dictum fuit coram Domino Chilianen. in vna Lauden. Canonizatus 8. Maij.

PALEOTI.

Caputaquen. pensionis 28. Octob.

SUMMARIVM.

- 1 Provisionibus criminosis pars aduersa non tenetur respondere.
- Item nec ijs, ex quibus pars incidere in periurium, numero 3.
- 2 Positio detegens turpitudinem dicitur criminosa.

DECISIO DCCXLIX.

Productis iam remissorijs pro vtraque parte, D. Archiepiscopus Caputaquæ. dedit varias positiones, aduersarius contra eas varie excipiebat: idcirco dedit dubium, an teneatur Dominus Prosper respondere positionibus, & an omnibus, aut certis, & quibus, ut datur copia positionum. Domini respondere, ex his nonnullas esse criminosas, quibus Prosper non tenetur respondere. Aegy. 274. & aliàs dictum coram D. Chilianen. in causa Aquen. monasterij. & quamvis Dominus Caputaquen. respondebat se non proposuisse istas positiones ad hunc effectum, sed tantum ut appareat quod Prosper semper gesserit se pro clerico, tamen replicatum fuit, satis esse si hæc suapte natura essent criminosa, cum detegant turpitudinem. c. 1. & 2. de cler. pug. in duel. Dictum etiam fuit non teneri eum respondere his positionibus, ex quibus incidere in periurium, videlicet vbi ipse articulavit contrarias materias in iuramento, ut per Spec. in tit. de poss. §. 5. 7. nu. 1. & 2. & 34. Et quâvis Dominus Caputaquen. respondeat iam de eodem esse periurium Prosperi ex quadam confessione sua in litteris de anno 1531. replicabatur, quod attendita hac ratione hæc positiones dici possunt superflue: igitur non admittendæ. Item etiã dictum fuit, non esse respondendum positionibus negatiuis, nec petitiuis aut similibus: ceteris omnibus placuit, ut respondeatur, dum tamen prius accommodentur, & relegantur, & contineant petitionem, aut negationem, aut repetitionem & similia. Nec obstat, quod prætendat Dominus Prosper se non debere respondere eis, quæ respiciunt nullitatem clericatus, cum ipse agat executiuè. Nam responsum fuit, imo teneri eum respondere, cum hæc exceptio oriatur ex ventre litterarum suarum, quæ dicunt, postquam clericali caractere. ut per Sar. nen. in compen. vtriusque sig. nu. 48. Similiter etiam placuit ut teneantur respondere articulis, quoniam ex stylo nostro etiam in iudicio spolij, & alijs summarijs hoc admittimus, & præsertim, quia in remissoria declarati, fuerunt iam admissi isti articuli: in primis autem mandauerunt, ut tractentur concordialiter à parte.

PALEOTI.

Burgen. Iurisdictionis. 5. Nguemb. 1562.

SUMMARIVM.

- 1 Exceptio iurisdictionis ab Episcopo, ex quibus probari possit.

DECISIO DCCL.

Dubium fuit, an ex infra scriptis probetur possessio Decani, & Capituli circa exemptionem à criminalibus ab Episcopo, eiusque officialibus ad effectum manutentionis. Primo ex his sententijs per iudices deputatos à Capitulo latis ab anno 1534. vsque ad annum 1557. de quavis deputatione non constat. Secundo ex commissione facta de anno 1545. Tertio ex commissione pro parte Episcopi. Quarto ex dictis testium examinatorum pro parte capituli. Rota in præsentis propositione non firmavit omnia, quæ in puncto continentur, sed tantum duo capita, videlicet, quod nec ex istis testibus, nec ex commissione probatur hæc quasi possessio. Nam testes multi sunt partes formales, & habent interesse ex causa, & sunt de corpore ecclesiæ, & est etiam causa commissa ad instantiam illorum, nec etiam in dictis suis concludunt circa hoc omnino, de quo in præsentis agitur, & sic patiuntur varias exceptiones. Commissio etiam nihil facit, quia in ea nulla extat confessio, ut pars aduersa prætendit, sed potius est ad tollendum impedimenta, quæ oriebantur ex inhibitionibus Rotæ. Quoad duo alia capita nihil conclusum fuit: nam circa sententias dubitatur eas non prodesse, quia sunt sine processu, & non constat de deputatione iudicum, & hoc non est, de quo nunc principaliter agitur. Circa remissoriam etiam dubitatur satis, quia illa solet fieri ad instantiam partis, & hæc fit à Vicario. Deinde ille remittit capitulo; & maximè, quia iste Vicarius erat canonicus, & hæc commissio facta fuit forsan vigore bullæ Alexandrinæ. Dubitatur etiam, quia non constat de patientia Cardinalis. Item quia isti actus ostendunt iurisdictionem, non autem exemptionem ab Episcopo, cum hæc diuersa sunt. Dec. conf. 152. Ad probandam enim exemptionem opus erat deducere, quod Episcopus imperauerit aliquod, & canonici non obediuerunt, aut aliàs quod ipsi essent in omnimoda libertate. Dixerunt igitur, ut dubium restringatur hoc fere modo, an ex 22. sententijs prout stant absque alio processu, aut deputatione iudicum facta de anno 1548. constet sufficienter de quasi possessione respectu exercitij, & iurisdictionis in causis criminalibus ab Episcopo eiusque officialibus quoad effectum manutentionis breuis Clemen. de quo aliàs agetur.

PALEOTI.

Dertusen. mansij.

SUMMARIVM.

- 1 Inuentarium se non habere vel non esse allegans non excusatur ab ipsius confessione.

DECISIO DCCLI.

Dubium erat, an ex confessione quondam Augustini Sirelli professoris, de quo in clausula instituti mentali, probetur sufficienter extremum spolij contra Michaellem possessorem, qui fuit institutus hæres ab Augustino, & postea acceptavit hereditatem cum beneficio legis, & inuentarij. Dictum est fuit, quod cum de inuentario non constet, agendum est contra Michaellem hæredem & possessorem, qui cum alleget se non teneri ex eo quod non esset inuentarium, non excusatur, quia debebat ipse conficere, quo non confecto remanet tamen similiter obligatio. l. fin. §. si verò. C. de iur. deliber.

Quoad secundam partem nihil conclusum: vnde restringitur dubium, an confessio Augustini in contractu, de quo agitur, fauore piæ causæ probet contra Augustinum plenè & semiplenè, aut nihil. & videatur totius tenor instrumenti.

PALEOTI.

Roman. fideicommissi de Valle. 10. Decemb. 1562.

SUMMARIVM.

- 1 Absolutoria non est ei deneganda, qui eam petit suis expensis in iudicio præterito; sed in futuro.

DECISIO DCCLII.

Dubium fuit, an stante vnione per Valerium facta, & commissione ultimo pro parte Domine Faustine præsentata, quarum copia datur, danda sit absolutoria D. Faustine cum impositione perpetui silentij, nisi inde Valerius, aut cedat simpliciter, aut doceat de aditione hereditatis cum consecutione inuentarij facta intra terminum præfigendum. Conclusum est fuit, si Faustina vigore cessionis velit sententiam absolutoriam in iudicio præterito, contra illam non posse denegari, si eam vult expensis suis. Crescen. 32. quod si vult absolutionem à iactantibus ob suspicionem iudicij futuri, tunc videtur dubium. & prima facie videretur idem etiam hoc casu respondendum, eo quod cum à principio censetur deductum omne ius pro parte Domini Valerij, non debet Domine Faustine liberatio concedi ab omni iudicio absque vlla reservatione. Non obstat cessio, de qua in puncto, eo quod Valerius dicat se nolle amplius redire ad restitutionem in integrum, sed vult pro se petere si Faustina de anno cessionis adducat hereditatis aditionem. quoniam animaduertendum fuit, cessionem aliter se habere: referunt enim in ea, quod si aliquando apparebit de adita hereditate, quod tunc possit petere restitutionem: non autem dicit quod Faustina aditionem sibi referuat in quemcumque casum: vnde cessio videtur quasi facta ad tempus, quod modo licet. vbi autem corrigat Valerius hanc cessionem, non dabitur absolutoria Faustine.

PALEOTI.

Roman. de Comitibus.

SUMMARIVM.

- 1 Extraneus hæres excusatur à dispositione l. fin. C. de codicil. licet non perquirat vitium testamenti visibile.

DECISIO DCCLIII.

Dubium fuit, an stante testamento Domini Aldi, siue vitio visibili, debuerit D. Torquatus perquirere & informare antequam ageret, an Dominus Aldus habuerit matrem vel ne, an potius dicatur excusandus à dispositione l. fin. C. de codicil. remotis pro nunc omnibus alijs coniecturis hinc inde, præsupposita resolutione quod d. l. fin. possit habere locum tam in vitio visibili, quam inuisibili. Conclusum est fuit excusandum esse D. Torquatum à pena l. fin. si non perquisiuit, an mater D. Aldi testatoris esset superflua. Et ratio potissimum ea fuit, quia cum Aldus non nominauerit matrem

trem suam in testamento, debuit credere Torquatus il- lam obijisse: aut saltem excusatur si aliam non adhibuit diligentiam. Accedit quod illa dicitur rigorosa & exor- bitans ex omnibus, & Bal. ibi, nu. 2. refert tria requisita, & vltimum est vt sit error in facto, quod certè in casu no- stro dici non potest: traditque idem aliud exemplum de de test. quod hæres non teneatur perquirere illius quali- tates: considerabitur etiam quod cum liceat vnicuique instituire quemlibet extraneum penitus ignotum, l. ex- traneum. 2. C. de hæred. instit. §. fin. Instit. co. tit. absurdū satis videretur, si quis ex remotis partibus oriundus, & degens hic Romæ, instituit sibi hæredem aliquem Ro- manum, vt debeat iste Romanus inquirere, an habeat il- le patrem matrem filios, & similes. Non obstat ratio d. l. fin. & l. qui in alterius. de reg. iur. quæ similis est. nam pri- mō dicitur, quod ea regula multipliciter limitatur, vt per Card. conf. 94. Secundō, quod non procedit vbi quis habet iuris præsumptionem pro se, voluntatem, scilicet, testatoris, prout in casu nostro, vbi mater non fuit nomi- nata à filio testante. Tertio, quia satis est, hæredem de- liberare circa ea quæ extant in testamēto. Quarto quod ista regula non procedat, vbi extrajudicialiter ante pe- ritum est id, quod sibi præceditur deberi: quoniam hoc casu culpa rei negantis præponderatur culpæ actoris ne- gligentis. dicta l. tamen vltima responsio pendet à facto nostro.

P A L E O T I.

Conchen. parrochialis Sancti Michaelis de Valle.
24. Nouembris. 1562.

S V M M A R I V M.

- 1 Regule de mense satisfactum non dicitur per nouam pro- uisionem, non facta mentione mensium quibus aliàs fuit facta prouisio licet inualida.

DECISIO DCCLIII.

Didacus de Castell. resignauit beneficium die pe- nultimo Octobris, 1557. libere in manibus ad- uersarij: aduersarius die 1. Nouembris de eo prouidit Petro Tirasa: die 2. Nouembris Didacus est po- stea prouisus: die 1. Ianuarij. 1558. Rodericus quidam impetrauit hoc beneficium à Papa, tanquam vacans per obitum, & illud cessit in fauorem Andreae de Burgen. ex altera parte Petrus supradictus cessit ius suum in Fer- dinandum de Citina, qui expedituit literas: nunc lis erat inter Ferdinandum & Andream, nam Ferdinandus dicebat, nouam prouisionem Petri auctoris sui esse ante- riorem gratia authoris ipsius Andreae: aduersarius re- plicabat ius nullum Petro competisse ex resignatione, & prouisione ordinarij, ex quo decessit intra 20. dies, nō etiam ex noua prouisione, quia in ea non fuit facta men- tio de mense, prout erat necessarium; & cum vacauerit beneficium in mense Nouembris reseruato, propterea propositum fuit dubium, stante clausula in noua prouis- ione, & litteris expeditis, an sit satisfactum regulæ de mense in casu, de quo agitur, & detur copia clausularum.

- 1 Domini ꝑ concluderunt non esse satisfactum huic regu- læ de mense in casu, de quo agitur; & ita potiore esse gratiam Andreae. Nec Ferdinandus potest se tueri eo quod tam in noua prouisione quam in litteris facta sit men- tio mensis Octobris, & mensis Nouembris: quia tunc respondetur, quod Papa deciperetur, cum ei narratum sit, beneficium vacare per resignationem, & tamen vacat

per obitum: aut verò Ferdinandus præterdit capere be- neficium ex clausulis generalibus in noua prouisione, & tunc respondetur clarè quod illi obstat regula de mense, & ita in terminis extat decis. Mohed. 7. & aliàs hoc idē decisum fuit in vtroque capite coram D. Chiffanen. in causa Lucan. Sanctæ Annæ die 17. Octobris. 1558.

P A L E O T I.

Vrbuetan. Castr. Castilionis.

S V M M A R I V M.

- 1 Commissio causæ simplicis tantum spolij quando commissi- dicatur.

DECISIO DCCLV.

Nihil fuit conclusum in hac causa, quia cum man- dassem partibus vt informarent super ijsdem vi- timo loco datis, ipsi tamen super diuersis pñctis informarunt. Rotā ꝑ dixit vt posthac dubitarem, an ex prima commissione pro parte monialium sit commissi- causa simplicis tantum spolij, quoniam pars Ducis non admittit hoc præsuppositum, quod aliàs fieri solet in in- formationibus: quod si non placet hoc Monalden. com- mittant ipsi causam de nouo simplicis spolij, & ita sua- dentur disputationes.

T H O L O M Æ I.

De hæred. inst. de secundis nuptijs.

S V M M A R I V M.

- 1 Nouerca plus relictum quam filia debet ab ipsa amoueri, & filia applicari. Secundum alios tamen dic, vt nu. 1. & seq.
- 2 Bona omnia relictā tam filie quam nouerca debent æqua- liter inter eas diuidi. secundum aliquos. Equius tamen est, vt filia habeat duas tertias, & nouerca vnam tantum. nu. 3.

DECISIO DCCLVI.

MAioricenis causa hæreditatis inter Ioannam fi- liam, & Eulaliā nouercam Ioannæ, vxorem testatoris patris Ioannæ coram R. P. D. Ioanne Mohedano, Pater reliquerat filie centum: demum om- nia eius bona reliquerat nouercæ ipsius testatoris vxori, Dicebatur secundum aliquos per text. in l. hac edictali, quæ est l. pen. C. de secund. nupt. quod ꝑ illud, quod est relictum nouerca plus, quam sit in relicto filie, deberet à nouerca amoueri, & filie applicari, ita vt nouerca tan- tum 100. filia vero reliqua omnia relicta nouerca ha- beret, vt clarè consuluit ex pluribus Corn. conf. 43. 1. 18. vol. 1. & conf. 33. eod. vol. & conf. 51. vol. 4. Alij adduce- bant aliam opinionem, de qua per Bartol. in d. l. hac edi- ciali. col. 5. vers. amplius circa istam, quod ꝑ omnia bona tam relicta filie, quam nouerca deberent diuidi per me- dium, & medietas cuique applicari. aducebatur Bald. qui tenet in d. l. hac edictali. col. 3. vers. amplius, Cyn. ibi- dem col. 3. & Petr. Bel. col. penult. in princip. & Iacob. de Rauen. relat. per Corn. conf. 44. primo vol. Bar. in d. l. hac edictali. & in §. optimè. in auth. de secun. nupt. vers. item quæro. vbi videtur referre se ad glo. & lo. de Ana. cōf. 87. incip. viso puncto, & ibi Ludo. Bologn. in addi. Alexan. conf.

conf. 152. col. 2. & 3. vol. 5. Ang. in l. quoniam præterito. C. de secun. nupt. vbi refert se in facto obtinuisse pluries. Alex. conf. 3. vol. 4. & in hac opinionem inclinabant ali- qui ex Dominis propter auctoritates præallegatas. Ter- tia fuit opinio, quod ꝑ filia perciperet sibi legitimam, & sic tertiam partem hæreditatis, & reliquæ duæ tertie diuide: entur inter filiam, & nouercam, ita quod in effe- ctu filia consequeretur duas tertias: nouerca verò vnam tertiam partem hæreditatis. & hoc per dictum Pauli Cast. quod refert, & sequitur Dec. conf. 446. vbi dicunt, temerarium esse recedere ab hac opinione, & hanc opi- nionem tener etiam Soc. conf. 5. col. fin. vers. tertium du- bium. vol. 4. vbi dicit, in iudic. do. & consulendo ab ista non esse recedendum. Fulg. l. cōf. 97. col. 1. aducebatur §. optimè. in auth. de secun. nupt. & ibi gloss. in verbo, quippe. Iac. de Bel. in d. l. hac edictali. Aducebatur etiā Ang. & Bar. in l. prima. C. de inoff. dot. & Bal. conf. 2. vers. addit Bar. hic. & Ang. ibi, & Paul. de Cast. en. & Fulg. di- cto conf. 97. col. 2. Alex. in apostil. ad Bart. in d. l. hac edi- ciali. & Fulg. dicit, quod durissimum esset recedere ab hac opinione. Bald. conf. 22. in fin. vol. 2. Paul. conf. 403. vol. 2. & quia opinio Cor. videbatur multum conuenire supradictis legib. hac edictali. & pen. & §. optimè. vbi iu- ra videntur clarè dicere, quod filia applicetur totum il- lud plus relictum nouercæ, maior pars Dominorum con- descendit in hanc opinionem tertiam, vt a quiorum, & quia est plurimis auctoritatibus, vt est dictum, suffulta. & hoc 10. Decembris 1536. vt filia duas tertias, nouerca verò vnam haberet.

T H O L O M Æ I.

De Remissoria primo.
De Articulis secundo.
De Probationibus tertio.

S V M M A R I V M.

- 1 Practica noua circa admissionem articulorum remissoriae in partibus.
- 2 Auditor causæ, non autem iudex remissoriae debet articulos admittere in partibus.

DECISIO DCCLVII.

IN vna Cathamen. illegitimitatis super Marchionatu inter Don Thomasinum de Funcio, & Don Peruc- cium de Funcio ex altera, Don Tho. non valebat expe- dire remissoriam, sed quod articuli darentur in parti- bus coram iudice remissoriae: mihi autem causæ Audi- tori ostenderet articulos, an essent admissibiles, & super hoc habebant commissionem arbitrio Auditoris, & Ro- ta dixit, quod ꝑ ista esset practica noua: & ꝑ quod Au- ditor cautus, non autem iudex remissoriae habet admit- tere articulos; & sic non consentit quod articuli daren- tur in partibus, sed coram Auditore lubrogato.

T H O L O M Æ I.

De acqui. poss. & de execu. rei iudi. & lit. penden.
& de attentatis.

S V M M A R I V M.

- 1 Attentatorum reuocationem petens post biennium non auditur.
Declarat tamen, vt num. sequen.

- 2 Possessio capta vigore rei iudicatæ vel trium conformium, post intimationem executorialium, non seruatis qua- tuor terminis, renouatur, saltem per viam nullitatis, si non per viam attentatorum nu. 4.
- 3 Citatio ad actum personaliter facta remouet obstaculum notitiæ dandæ.
- 5 Compulsoriales generales possunt decerni tempore feria- rum, diebus tamen iuridicis. cum decis. sequen.

DECISIO DCCLVIII.

Bellicen. Sancti Nicolai, cum Stephanus habuisset sententiam, quæ transiit in rem iudicatam, cita- to à principio causæ Io. Aduersario, qui ab inti- matione executorialium appellauit à die notitiæ, & cau- sam appellationis commisit, & appellatio à die notitiæ fuit 21. Aprilis 1533. postmodum commisit causam at- tentatorum 11. Maij. 1535. & sic post biennium, & Ste- phanus non seruatis quatuor terminis in negotio decla- rationis ingressus fuit possessionem, in qua prius erat lo- licet ꝑ dicatur, quod post biennium quis non auditur in negotio attentatorum, tamen Rota dicit, quod aliter est isto casu, quia non consideratur transitus in rem iudica- tam, quia ꝑ videmus, quod ille, qui habuit vnicam senten- tiam, quæ transiit in rem iudicatam: item, qui habuit tres conformes, si post intimationem executorialium in possessionem ingreditur, non seruatis quatuor terminis, renouatur illa possessio. Call. decis. 6. de caus. possess. & propriet. ita, & isto casu fuit dictum, quod appellatio Io. non debet considerari, quia est à die notitiæ, quæ ꝑ non releuat, cum fuisset personaliter citatus. Item dixit vobis ex Dominis, quod tibi videbatur, quod ꝑ si nou per viam attentatorum, saltem per viam nullitatis esset renouanda dicta possessio, per not. per Franc. in c. tæpe. de re iud. in 6. & sic voluerunt Domini, quod possessio restitueretur Ioanni: & ita statuere ꝑ compulsoriales generales, quæ possunt decerni tempore feriarum, diebus tamen iu- ridicis.

T H O L O M Æ I.

De Ferijs.

DECISIO DCCLIX.

PArmen. capitania Domini dixerunt, quod compul- soriales generales bene poterant decerni tempo- re feriarum generalium, dummodo diebus iuri- dicis essent decretæ.

T H O L O M Æ I.

De expens. & fruct.

S V M M A R I V M.

- 1 Expensarum condemnatio quoad registrum intelligitur de ducatis de Cancellaria, etiam si sit dicti auri: & quoad testes, & alia omnia, de ducatis de carolenis.

DECISIO DCCLX.

COram Domino Mariscotto Domini dixerunt, quod ꝑ condemnatio expensarum quoad registrum in- telligitur de duc. de Cancellaria etiam si sit dicti auri: & quo ad testes, & omnia alia intelligitur de currētib. de carolenis ad 36. quatr. & 37. pro caroleno.

T H O.

THOLOMÆI.

De Iudicijs.

S V M M A R I V M.

- 1 Citatio in partibus executi contra procuratorem appellati cum ablacione copia, est bona.

DECISIO DCCLXI.

IN vna Adicen. coram me dum esset lata sententia in partibus, & commissa causa appellacionis in Curia, & esset citatus in partibus procurator appellati, qui dixit se nolle copiam citationis, & quod principalis citaretur, quod, ꝑ ex quo non refutaui onus causæ, cum esset deuoluta, citatio est bona: nam etiam fuerat facta diligentia ad domum principalis, & responsum, quod erat extra Ciuitatem.

THOLOMÆI.

De Iudicijs.

S V M M A R I V M.

- 1 Copia citationis etiam non petita est offerenda. Et debet dari sumptibus mandantis citari. Secus tamen in executorialibus.

DECISIO DCCLXII.

Domini tenent, quod quando quis citatur, etiam si non petatur copia citationis, & si simus in prima citatione, quæ deuoluit causam, ꝑ ꝑ offerri debet copia, etiam si non petatur ab illo, qui citatur: & si illam uoluerit, debet sibi dari sumptibus mandantis citari: sed in exequutionibus quando intimantur, nõ est necesse, quod offeratur copia: & si petatur, debet dari, non sumptibus mandantis intimari, sed illius, cui intimetur. Et ratio diuersitatis est, quia prima citatio deuoluit causam, & continet negotium, super quo actor litigare intendit, prout etiam libellus: ideo, ut reus sit certus super quo debeat litigare, debet sibi dari copia sumptibus actoris, & offerri si non petatur, quæ ratio nõ militat in executorialibus, cum iam sit certus de lite, & super quo est lis, & sic diuersificat intellectum clem. causam. de elect. inter citationem, & intimationem.

THOLOMÆI.

De Iudicijs.

S V M M A R I V M.

- 1 Dies citationis computatur in termino ad articulandum.

DECISIO DCCLXIII.

Domini tenent, quod licet alijs dies termini non computetur in termino, quod ꝑ tamen computatur in termino ad articulan. ad 1. diem. Nam primus dies incipit prima die mensis, & terminus erit seruandus ipsa 1. die.

THOLOMÆI.

De pensionibus.

S V M M A R I V M.

- 1 Pensio medietatis fructuum debet dari habito respectu ad massam grossam, non autem ad valorem.

DECISIO DCCLXIII.

IN vna coram Domino Sarnen. quæ tamen non pendebat in Rota, sed ad instantiam vnus, qui volebat scire, quid sentiret Rota. euenit, quod vni prouidebatur de canonicatu & præbenda, & dicebatur in prouisione, cuius fructus 24. ducat. au. val. annui non exceden. quia forte non habebat præbendam, sed massam grossam: & alteri referuabatur medietas dictorum fructuum loco pensionis: tamen dicta grossa valebat ultra 200. ducat. au. An ꝑ pensionarius deberet habere 12. ducat. tantum, quia dicebatur, dictorum fructuum. Ego dixi, quod isti esset retenta medietas fructuum, non autem valoris fruct. & ideo vel modicum vel satis parum valeat fructus, medietas sibi debetur: non enim est referuatus valor medietatis fructuum, quia tunc magis caderet illa difficultas, cum sit dictum, quod fructus non excedit 24. aut tantum 12. sibi debeantur. & ita alij tenuerunt.

THOLOMÆI.

De Triennali Sarnen. 180. Mohed. in presenti titulo.

S V M M A R I V M.

- 1 Regula de triennali habet etiam locum in perpetua commenda & nu. 3.
- 2 Commendatarius non possidet, nec dicitur habere titulum ad effectum regule de triennali. Declara tamen, vt num. seq.
- 3 Mens regule de triennali est tueri illum, qui aliquo iusto colore obtinuit beneficium.
- 4 Regula de triennali tuetur etiam malafidei possessorem.
- 5 Commenda perpetua titulus apostolicus dici potest.

DECISIO DCCLXV.

IN causa Vrgellen. Monasterij, in qua Commendatarius perpetuus, dederat de regula triennali de mense Nouembris 1537. coram Domino Episcopo Capituccho, Domini omnes fuerunt in voto, quod ꝑ regula vendicaret sibi locum in perpetua commenda. & quia erat regula Clem. Septimi, quæ dicit, ex apostolica vel ordinaria collatione, aut electione, & electionis eiusdem confirmatione, seu præsentatione, ac institutione, ac in fine regulæ ibi, beneficij taliter possessis, erat manus dubium, quia regula videbatur requirere collationem, & alios titulos ibi nominatos. sed commenda non est collatio, nec vnus ex titulis ibi nominatis: item non conueniunt illa verba, beneficijs taliter possessis. maxime, quia ꝑ Commendatarius non possidet, nec dicitur habere titulum. Tamen istis non obstat. Domini tenuerunt, regulam locum habere ex eius mente, quæ ꝑ est tueri illum, qui iusto aliquo colore obtinuit beneficium, vt tollantur lites. & sic ista regula, vt remotiua litium, sit fauorabilis. Item adducebatur inconueniens quod sequeretur, si solummodo attenderemus verba regulæ, quia

quia si postulatus & confirmatus possideret triennio, cum non habeat aliquem ex titulis nominatis in regula, dicendum esset, quod regula de triennali se tueri non posset. Nec obstat quod dicatur satis esse, si haberet confirmationem nominatam in regula; quia responderetur, quod illa, de qua in regula, confirmatio est respectu electionis tantum, vt patet ibi, aut electionis, & electionis huiusmodi confirmationes. Item aliqui dicebant, quod regula præfata circa duos casus in regula exceptos tueretur illum, qui ad eum iuste obtinuit beneficium, quod potest fructus suos facere, vt est Commendatarius. Sed ista ratio fuit reiecta, quia ꝑ alias Rota tenuit, quod regula de triennali tuetur etiam malafidei possessorem. Item adducebatur aliud inconueniens, quod si quis possideret per optionem Canonicatus triennio, quod attendis verbis tantum regulæ, non esset tutus. & hoc dicebatur de regula Clementis, sed multo magis in regula Pauli Tertij, quæ habet ampliora verba, videlicet ex quouis titulo Apostolico: nam ꝑ commenda perpetua potest dici titulus Apostolicus.

THOLOMÆI.

De Pensionibus.

S V M M A R I V M.

- 1 Causa beneficalis quæ dicatur, & quæ prophana ad effectum termini substantialis seruandi.

DECISIO DCCLXVI.

Romana parrochialis Valentini coram me in secunda instantia Dominus Marcellus Crescētius agebat ad canonizationem sui regressus ob non solutionem pensionis, & termini erant seruati, prout in beneficalibus. Domini dixerunt, quod ꝑ satis erat, quia causa erat beneficalis, ex quo agebatur ad canonizationem gratiæ sui regressus: secus verò si ageretur ad priuationem propter delictum commissum ab obtinente beneficium, quia tunc causa esset meta prophana, & termini debeat seruari ad longum, vt in prophanis: nisi commissio daret processum summarium.

THOLOMÆI.

De annali.

S V M M A R I V M.

- 1 Regula de annali non habet locum in prouiso ab ordinario.

DECISIO DCCLXVII.

Roman. Sancti Pauli coram Raymundo Petrucio Domini voluerunt, quod regula ꝑ de annali non habet locum in prouiso ab Ordinario, & hoc, quia regula vitur verbo, impetrauerint. Sed ab Ordinario non impetratur, sed prouidetur. Item quia regula est odiosa, ideo strictè est intelligenda. Item quia cessat ratio in Ordinario, quæ vrget in Papa, quia Ordinarius præsumitur habere notitiam vacationis beneficiorum, & quis illa possideat, ideo non est verisimile, ꝑ conferat beneficia per alios possessa. hæc præsumptio sciētæ non est in Papa. Videbatur etiam Dominos inclinare, quod si est prouiso Papæ motu proprio, & sic non ad impetrationem partis, quod tamen regula haberet locum, & hoc

quia non militat ratio præfata præsumptæ sciētæ: & quia vt plurimum in Curia est, quod impetrans obtinet supplicationem motu proprio, & tamen verè est ad impetrationem partis.

THOLOMÆI.

De infirmis resignantibus. Sarnen. 39.

S V M M A R I V M.

- 1 Regula de infirmis resignantibus habet etiam locum in prouisionibus ordinariorum.

DECISIO DCCLXVIII.

Domini tenent, quod ꝑ regula de infirmis resignantibus, habeat etiam locum in prouisione ordinariorum, propter fraudes, quæ committi possent: & quod est quodammodo dari facultatem testandi, si in beneficalibus quis in ultimo vitæ constitutus posset resignare.

THOLOMÆI.

De regressu, vide Rauell. 1. 12. 1. 3. 96.

S V M M A R I V M.

- 1 Cõsensus nõ requiritur in reseruatione regressus ex cã onerosa.
- 2 Resignans an possit ignorate resignatario reseruare regressũ.

DECISIO DCCLXIX.

Monasterien. Canonicatus & præben. coram Domino Capituccho, vbi signata erat supplicatio cũ reseruatione pensionis, & regressus ob non solutionem pensionis in fauorem resignantis, & consensus præstitus super dicta supplicatione, non à resignatario, sed à tertio, qui consenserat pensioni super suis beneficijs: postea erat expedita alia supplicatio de regi esu processum vel decessum ad dictos Canonicatum vel præbendam resignatos, & super ea non fuerat præstitus consensus: dictum fuit, quod ꝑ regressus esset bonus, quia in reseruatione regressus ex causa onerosa nec de iure nec ex regul. Cancellariæ requiritur consensus. & hanc partem quinque tenuerunt: tres fuerunt in contrarium. Et ego pro parte hac adducebam intencionem Papæ defectus, quia in supplicatione dicitur, vtique supplicat. & licet resignatarius supplicet pro prouisione, etiam quod resignet, tamen supplicat pro regressu per cessum vel decessum: nec hic apparet cũ sciuisse, cum tale impedimentum non viderit. Item quia si Papa sciuisset, ꝑ resignatarius ignoraret reseruationem dicti regressus, non forte dedisset, cum dictus regressus sit in præiudiciũ ordinarij; & Papa occurrente vacatione non posset prouidere. Item, quia si resignatio fuisset libera absque pensione, forte posset dici, quod non requireretur consensus, quia verisimile est, quod resignatarius vult habere beneficium liberum à pensione, & sic de facili & libenter consentiret regressui. Sed in casu nostro resignatarius habet beneficium ex causa onerosa, quia pro eo datur pẽtio resignanti, & quodammodo sapit speciem permutationis: & sic videtur, quod eo ignorante resignans non potuerit reseruare regressum, cum de facili in tali casu, ac etiã permutationis resignatarius posset decipi. Tamen, vt dixi, Dñi dixerunt cõtrariũ: aliqui tñ videbatur inclinare, ꝑ opinio hmoi esset dubitabilis, si resignatarius in vita reclamasset cũ ad eius notitiam reseruatio regressus deuenisset.

M m THO-

- 1 Impetratio beneficii tanquam vacantis facta antequam ille, in cuius fauorem referuatur regressus, notitiam habuerit, an valeat & nu. seq. vsque ad finem.
- 2 Dispositio cap. si tibi absentii. de resigna. quo casu loquatur.

DECISIO DCCLXX.

In eadem Monasterien. insurrexit aliud dubiū, quia ille, in cuius fauorem referuatur regressus, non fuerat præfens in Curia: & antequam solueretur compositio, & supplicatio mitteretur ad registrum, obiit, & alius impetrauit medio tempore: an tunc impetratio valeat? quia videtur aliquibus, per c. si tibi absentii. stare in pendulo, quousque ille, in cuius fauorem est referuatus regressus, clarum habeat dictum regressum. Ego verò, & alij tres (nam fuit me dempto, & proponente medietas illorum qui fuerunt in Rota) tenuimus, quod non sumus in casu c. si tibi absentii. quia tibi confertur beneficium, sciens collator, eum, cui confertur, ignorare. Et ideo vult quod expectetur, & stet in suspenso quo vsque ille declarat, an ratum habeat. Sed hic in supplicatione dicebatur, quod ille, cui regressus referuabatur, supplicabat: & tamen apparet, quod non supplicauit: imo de contrario cum constituerit procuratorem tantum ad referuandum sibi pensionem, & regressum ob non solutionem, non autem per cessum vel decessum. Et sic erat deceptus Papa, qui credidit illum supplicare: nam si credidisset non supplicare, non concessisset motu proprio regressum per cessum vel decessum, quia fuit ad partis supplicationem. Sed hoc casu ille, qui sibi referuabat dictos regressus, non dixit per cessum, vel decessum, & ignorante resignatario, quia non est verisimile, quod resignatarius, si fuisset requisitus, non consensisset, ut obtineret beneficium ab eo, qui titulum, ius, & possessionem habebat, & aliter non resignasset suū beneficium: sed tantum dicebat, quod in regressu per cessum tantum non requireretur consensus: & maior pars Dominorum fuit non valere regressum. Sed quia D. Matcellus, qui conualuerat, venit in Rota, quia in vna Tollen. Abbatilatus de Romarico Monte, dixit se notasse, quod per tres sententias similes regressus fuerat canonizatus, ideo fuit dictum, quod expectaretur, quod alij Domini veniret in Rotam. & hoc vltima Maij. 1535. sed quia postea fuit dictum, quod vnica erat illo casu supplicatio, & sic vtræque partes poterant videre, ideo Papa concessit: & sic quinque Auditores erant pro vna parte, & quinque pro alia: nam Verallus aberat; sed postea sex fuerunt contra regressum.

- 1 Collatio canonicatus & præbendæ in ecclesia numerata non valet, nisi sit apposita clausula, non obstante numero. contra decisio. Aegy. 13. de concessio. præben.

DECISIO DCCLXXI.

Cephaluden. Canonicatus, & præbendæ coram D. Aragonia Dni tenuerunt contra decisio. 13. Aegy. quod collatio Canonicatus & præbendæ in ecclesia numerata sub illis verbis, si vacat, aut eum vacauerit,

non teneat: sed teneat tantum in casu glo. c. Io. de concessio. præben. lib. 6. quoniam est apposita clausula, non obstante numero, quod licet aliqui Doctores teneant, collationem valere, cum apponant illam clausulam, tamen referunt se ad d. glo. & sic loquuntur secundum eius terminos. & Host. & Innoc. & Imo. in c. ex parte. de concessio. præben. qui adducebantur pro parte Aegy. videntur tenere opinio. d. glo.

- 1 Surrogatus quoad spoliū, & prosecutionem exequutorialium, potest illis de nouo non intimatis procedere ad declarationem, & alias censuras.

DECISIO DCCLXXII.

Avrien. Monasterij de Oserra Authores Reverendissimi. de Farnesio intimauerunt executorialia in materia spoliij Sancti Angeli Desibicenna Cardinalis Farnesij familiaris aliis contra fratrem Sebastianum spoliatorem, & ipsius Cardinalis predecessoris fauorem, concessum fratri Sebastiano spoliatori: & Cardinalis de Farnesio fuerat tunc surrogatus ad prosecutionem spoliij, & dictarum litterarum executorialium: & suam surrogationem fratri Sebastiano personaliter non intimauerat, sed tantum citauerat in Curia procuratorem fratris Sebastiani ad dicendum contra litteras surrogationis: qui dilationem ad partes petierat, & obtinuerat, quod non erat opus intimare personaliter dictas litteras surrogationis fratri Sebastiano, sed quod satis fuerat citasse procuratorem suum, quia non agitur nunc de illaqueado ipsum censuris, quia iam est illaqueatus, ex quo non dimisit possessionem, nec paruit executionibus in termino præfixo: sed agitur de executione dictarum censurarum, in quibus incurerat, aliis declarando, illum dictas censuras incurrisse. Et ex octo Dominis quinque hoc tenebant: alij in contrarium.

- 1 Citatio originalis per edictum sufficit, quod sit affixa in vultu ecclesiarum, & dimissa copia.

DECISIO DCCLXXIII.

Mediolanensis parochialis S. Petri de Tardata Dni, dum causa esset coram me, & citatio per edictum non fuisset facta tempore diuinorum, vel dum populi multitudo adesset, fuerunt in opinionem, quod sufficeret, quia tunc in citationibus per edictum licet secus sit in alijs, sufficit, quod affixa sit originalis in vultu ecclesiarum, in quibus mandatur executio, & quod ibi per aliquod temporis spacium permanerit, & quod sit dimissa copia collationata.

- 1 Beneficium vacans quando ob elapsam temporis deuolutionem dicitur.

- 2 Deuolutio nouam non inducit vacationem.
- 3 Beneficium an dicatur liberum vel referuatum, tempus vacationis inspicitur, & nu. 10.
- 4 Beneficium spectans ad collationem Cardinalis debet considerari vt referuatum, quod solus Papa conferre possit.
- 5 Exclusio filie dotatae stantibus masculis non habet locum si masculi nolint, vel non possint succedere.
- 6 Masculus excludens feminam vigore statuti si non adeat hereditatem, non transmittit ad heredem beneficium excludendi feminam. Declarata tamen & distinguitur, vt nu. seq.
- 8 Beneficium referuatum quare non deuoluatur ad ordinarium, sed ad solum Papam.
- 9 Regula referuationum differt à statuto excludente feminas.

DECISIO DCCLXXIII.

Tullen. parochialis de Hebe in Caria datum erat de regula Pauli Tertij referuatoria beneficiorum vacatorum in 8. mensibus, ad collationem quorumcumque collegiorum, non tamen Cardinalium spectantium. & casus noster erat, quod vacauerat beneficium, dum Cardinalis præfesset ecclesiam, tamen Cardinalis infra sex menses non contulerat, & sic beneficium erat deuolutum ad Archiepiscopum, qui Archiepiscopus non erat Cardinalis: dubitabatur, an beneficium esset referuatum, quia etiam quod esset deuolutum ad Archiepiscopum, tamen ipse non potuisset conferre, sed tamen Papa, stante referuatione, & dicebatur ab aliquibus, quod tunc debuit considerari, an menses, in qua occurrit deuolutio ad Archiepiscopum, sit vnus ex octo referuatis, quia tunc beneficium considerabitur referuatum: an verò occurrit in vno de quatuor mensibus ordinarijs deputatis. & tunc non sit referuatum, & sic Archiepiscopus potuit conferre.

1 Fuit replicatum, quod tunc deuolutio non inducit nouam vacationem; & ideo, quod non potest dici, quod deuolutionis tempus debeat considerari, vt tunc beneficium dicatur liberum, vel referuatum: sed tantum tempus vacationis, an vacet in mense referuato, aut non. Item dicebatur, quod illa verba, non tamen Cardinalium, sunt in fauorem Cardinalium; & ideo cum beneficium destinat esse ad collationem Cardinalis, cessat fauor: & sic beneficium debet considerari vt referuatum, vt solus Papa conferre possit, prout videmus in statuto excludente feminas propter masculos: nam si postea moriatur masculus, & sic esset ratio exclusionis feminarum, tamen cum femina propter masculum fuit semel exclusa, non vltius mortuo masculo admittitur. Replicatur, illud procedere, si Cardinalis conferret: secus si conferre omittat, vel si nolit vel non potuit conferre: sicut dicitur, quod tunc exclusio filie dotatae stantibus masculis, ita demum operatur, si masculus succedat, non si masculi vel nolint, vel non potuerint succedere. Bal. in l. 3. §. sed & si sint sui. ff. ad Tertul. Roma. in l. apud Iulian. in fi. ff. ad Trebel. Corn. conf. 34. l. col. 2. vol. 2. & col. 226. col. 1. vol. 4. Greg. Nat. in repet. c. quauis. col. 4. & 89. de pact. in 6. facit tex. in l. nonnunquam. ff. de leg. præstan. vbi tex. loquens de instituto, qui volebat admitti beneficio præteriti, dicit: nec. n. occasio emancipationis præteriti debet institutum lucro afficere, licet præteritus iure suo non vtatur. Itē allegabatur Saly. in l. 1. col. fin. C. de adult. vbi concludit, quod licet masculus tunc excludat feminam virtute statuti, tamen si non adiit hereditatem antequam moriatur, licet non repudiauert, non transmittit ad heredem suū beneficium excludendi feminam, quia beneficium excludendi filiam datū filio ita demum operatur, si fuerit per masculum acceptatū. l. 1. & l. emancipati. C. qui admittit. d. l. nonnunquam. & l. que in potestate. §. si soluis. ff. de leg. præstā.

& tunc in hereditate attenditur tempus mortis, vt excludatur filia. Dec. conf. 59. Anchar. conf. 300. sed alijs 189. Ad ista pro parte aduersa respondebatur, quod Bal. in d. §. sed & si sint sui. opponendo de l. filiusfamilias. §. cum quis ff. de leg. 1. per quē tex. videbatur dicendum, quod mulieres excluduntur, si masculi possunt succedere, licet non succederent, pro solutione contrarij remittit se ad not. per eum in l. 1. §. si filii. de bono. poll. contrab. vbi in col. 2. vers. aut non excludit. & col. seq. vers. quæro si filius. concludit, esse distinguendum, quod aut persona excluditur, ex quo alia habeat potentius ius, quod est in statuto excludente feminam pro masculo, & tunc non censetur femina excludi, nisi masculo succedente. Aut verò persona excluditur pro altera, non vt habentem potentius ius, sed quia aliter non vocabatur, nisi eo non existente, & tunc non attenditur, an alter succedat vel non: sed persona vna exclusa deficit conditio, sub qua alia vocabatur, vt ibi per Bar. per tex. in auth. licet. C. de naturali liber. & in d. l. filiusfamilias. §. cum quis. ff. de leg. 2. Sed tunc regula non excipit Cardinales vt habentes potentius ius, sed quia pro referuationem quam facit Papa, non vult facere de beneficijs ad eorum collationem pertinentibus. & ratio diuersitatis inter statutum, & casum nostrum allegabatur, quia tunc cessante statuto femina hęc ius succedendi de iure cõi, cuius contrariū est in referuatione, quia contra regulam. & cessante regula beneficium est de iure cõi liberum: & statuta considerant etiam successionem masculorum; regula verò non considerat collationem Cardinalis, sed pertinentia collationis: & sic ad faciendum beneficium esse liberum innititur iure cõi. Præterea regula referuationum est odiosa, igitur strictè intelligenda: alijs sequeretur, quod idem beneficium ex eadem vacatione esset vno tempore liberum, videlicet antequam labatur sex menses, in quibus poterat Cardinalis conferre; & illis elapsis quod deuoluitur ad Archiepiscopum, efficeretur referuatum. Ego autem dicebam, quod si hoc non dicamus, sequeretur, quod regula non semper præseruaret collationem Cardinali concessam: ponamus, quod tempus præfesserat episcopum, & beneficium vacauit post per duos menses: moritur Episcopus vel renunciat episcopum, non deuoluitur dicto beneficio: prouiditur de persona Cardinalis in d. episcopum: quod Cardinalis non posset tale beneficium conferre, quia tunc si consideramus tempus vacationis, cum vacauerit sub Episcopo beneficium, non erit referuatum: & Domini dixerunt, verum esse, quod isto casu beneficium non erit referuatum. & Cardinalis non poterit conferre: & sic ex octo Dominis quinque fuerunt, qui dixerunt quod secundum tempus vacationis consideretur, an beneficium sit referuatum. itaque in hac causa voluerunt, beneficium esse liberum, & Archiepiscopum per deuolutionem potuisse conferre: alij tres erant in contrarium.

- 1 Expensæ iurantis paupertatem taxantur ad rigorem, ac si non iurasset: secus in Cardinalibus.

DECISIO DCCLXXV.

Maduin. coram Domino Raynaldo Victor obtinuerat, aduersarium sibi condernari in expens. qui iurauerat paupertatem, & volebat in eius fauorem moderari, ac si paupertatem non iurasset: Dni fuerunt, quod tunc deberent taxari ad rigorem, ac si non iurasset paupertatem, quia dicunt, quod de iure est obligatus notario soluere ad rigorem, quum primum ad pin-

giorem fortunam deuenit, & ita ad rigorem taxabatur: & non satis fuerat, si paupertatem non iurasset, ex quo expen. soluit. sed dixerunt secus esse in Cardinalibus, qui ex privilegio personali sunt exempti ad instar aliorum similium, qui non soluunt ad rigorem, quia non debent taxari ad rigorem, sed tantum id, quod fuit solum pro parte Cardinalis, quia propter hoc non soluit aliquid ultra quam debeant ex privilegio: quod secus est in iurante paupertatem.

THOLOMÆI.

De Publicandis.

SVMMA RIVM.

- 1 Regula de publicandis non habet locum in resignante moriente post obitum Clementis.

DECISIO DCCLXXVI.

TOletan. parochialis de Tunquera coram Domino Raynaldo in secunda, nam in prima fuit coram Domino Aragonia, vnus tempore Clemētis pluries in eandem personam resignauerat, vt eueniente casu euitaret regulam de publican. & postea mortuus est Clemens viuente resignante, & postea superuenit regula de publicandis resignationibus Pauli Papæ Tertij, & post dictam regulam obiit resignans in possessione. Domini dixerunt, quod resignatio non subiacebat regulis Clementis, quia regula fuit extincta morte Clementis, & regula operatur hunc effectum tempore mortis resignantis, quo tempore dicta regula expirauerat. Item non subiacebat regulæ Pauli, quia ius non loquitur de resignationibus ante factis, sed faciendis, & hoc de mense Martij. 1538.

THOLOMÆI.

De Triennali.

SVMMA RIVM.

- 1 Prorogatio regulæ de triennali an prodest auctori.
- 2 Confessio facta intuitu personæ etiam quod effectus realis resultet, non egreditur personam.
- 3 Appellatio vnus ex litis consortibus vt prodest alijs, quid opus sit.

DECISIO DCCLXXVII.

TOletan. Abb. della Sierra de mense Martij. 1538. Petrus della Penna erat triennalis possessor, sed Episcopus Solis obtinuerat prorogationem regulæ de triennali, & ita demum Franciscus Capra, Petrus autem tertius aduersarius nullam prorogationem obtinuit: Domini voluerunt, quod prorogationes aliorum non prodesse Petro, quia ex quo Episcopus Solis solus in tempore prorogato egit, non potuit facere, quod cum Petrus Quoquus esset exclus. Triennio, licet tempore egerit in quadriennio, quod ius extinctum Petri Quoquo reuiuisceret. sed maior difficultas erat, quod Capra, quia 4. anno, quo Episcopus Solis egit, & ipse poterat propter suam prorogationem agere: & cum etiam beneficium effectum sit litigiosum tempore, quo Capra poterat agere, & quia instantia triennalis erat sublata, videbatur quod Capra posset agere. Replicabat, quod interruptio est ex privilegio Solis,

& sic personalis sibi tantum habet prodesse. allegatur, tex. in simili in l. Lucius. de seruit. ruit. præd. lo. Faber. in §. quodcūq; ergo. ver. lit. eo. tit. vbi confessio facta intuitu personæ, etiam quod effectus realis resultet, non egreditur personam. Item restitutio ad appell. privilegio specialiter non prodest alijs, & maxime, quia non apparet, quod Capra sciuerit, quod Solis egerit: vt dicimus de appell. vnus ex litis consortibus, quod vt prodest alijs, opus est, quod cōiter contet de scientia appellationis infra tempus appellationis, & D. Ray. Mohed. Sarnen. & Marecot. erat pro Petro della Penna: Capricucchus, Vortius, & Aragona pro Capra, & ibidem Maceratenis, & sic viso, quod essent quatuor pro qualibet parte, voluit differre, quousque alij Auditor res infirmi, & absentes veniant in Rotam. ego Thol. Proponens.

THOLOMÆI.

De restit. in integr.

SVMMA RIVM.

- 1 Expensæ ante omnia solui non debent deserta appellatione post primam sententiam, commissæ causa restitutionis: secus si lata sunt tres sententiæ conformes.

DECISIO DCCLXXVIII.

In causa Toletan. Heremitorij coram me Petrus Ortiz prætendebat quasdam Decimas Ecclesiæ suæ deberi, & Petrus de Vineto easdem suæ parochiali deberi, qui obtinuit, cum esset in quasi possessione exigendi dictas decimas, absolutoria, & Petrus Ortiz in expen. condemnari, & ob non prosecutionem appellationis sententia transiit in rem iudicatam, & Ortiz ratione suæ Ecclesiæ habuit commissionem restitutoriam aduersus lapsum fatalium, prout de iure. & Domini bis de mense Maij. 1538. fuerunt pro Ortiz, quod deberet audiri, & etiã ante quam solueret expensas, quia pendente articulo restitutionis omnia conuiescunt: secus si post tres sententias conformes, quia miserationis gratia restituitur, sed tunc dato parito iudicato.

THOLOMÆI.

De Triennali.

SVMMA RIVM.

- 1 Allegatio Lapi in materia possessionis triennalis procedit etiam si post obitum primi beneficium fuit pluries resignatum. Et etiam quod Episcopus non continuauerit visitare. nu. 2. Immo etiam si de infectione tituli & possessionis præcedentis appareat nu. 4.
- 3 Regula habens decretum irritans inficit titulum, & possessionem.

DECISIO DCCLXXIX.

Hispalen. Canonicatus, & Præben. inter Petrus Sanctiglaría, & Didacū Vesga, mortuo Garzia Mondragon, qui fuerat triennalis pacificus possessor, successit Sebastianus Tapia, & possessionem accepit, deinde resignauit in Gomecium Vallo, & Gomecius Vallo literis non confectis in Petrum Sanctiglaría. Dñi dixerunt, quod Petrus poterat se tueri allegatione Lapi, non obstat quod inter Garziam, & ipsum intercesserint duo, videlicet Sebastianus & Gomecius, quia verum est dicere, quod vltima vacatio fuerit per obitum Garziæ, & Gomecius Vallo habet etiam per obitum Garziæ, & sic vltimus prædecessor fuit Garzias. Item dicebat, quod non poterat se tueri, quia tempore Garziæ non fuerat facta visitatio: & licet

& licet hoc non probaretur concludenter, tamen Domini dixerunt, quod si probaretur, non releuaret, quia allegatio Lapi fundatur etiam in alijs quam in visitationibus: aliàs raro allegatio haberet locum, cum raro Episcopi visitarent. Item dicebatur aliud fortius, quod Garzias fuit prouisus per ordinarium, & possessionem accepit de Mense Maij referuato per regulam habentem decretum quod irritans, quod inficit nedom titulum, sed possessionem: ergo Garzias non potest dici possedisse, maxime cum titulo, cum appareat de infectione tituli & possessionis Domini 17. Maij. 1538. fuerunt, quod præsumatur nouus titulus, & bonus; & dixerunt, quod ita aliàs fuit tentum, & allegabatur decis. Cassad. tertia; de renūc. secus in regula de trien. aliàs 8. in decis. super reg.

THOLOMÆI.

De filijs presbyterorum.

SVMMA RIVM.

- 1 Clericatus illegitimi non probatur per solam habitus delectionem, sed per dispensationem, & per litteras.

DECISIO DCCLXXX.

Hispalen. Canonicatus coram me Domini dixerunt, quod illegitimo non sufficit per testes probare, quod incedat in habitu clericali, quod sufficit legitimo: sed debet probare secum dispensatum fuisse, & vltius clericatum per litteras, non per reputationem.

THOLOMÆI.

De regress.

SVMMA RIVM.

- 1 Regressum habens ex causa cessionis iuris, non tenetur docere de suo titulo, sed sufficit constare quod cessionarius notam habuerit cessionem.

DECISIO DCCLXXXI.

Cæsaraugustan. Archipresbyteratus de Dayola coram Domino Mariscano fuit tentum, quod regressus referuatus Cardinalis de Flusco ex sua cessione, licet non doceatur de aliquo titulo etiam malo & infecto, teneat: quia ille, in cuius fauorem cessum fuerat, consenserat causa cessionis in pensionem 807. & sic cum magnificerit cessionem, apparet quod Cardinalis aliquod ius habebat, & dixerunt Domini aliqui, quod etiam si non consensisset in pensionem, sed tantum accepisset cessionem, quod satis erat ad validitatem regressus, & quod aliàs ita fuerat tentum.

THOLOMÆI.

De concess. præben.

SVMMA RIVM.

- 1 Cessionarius potest acceptationem ad speciem deducere, licet per cedentem fuerat ante cessionem sub alia die ad speciem deducta.

DECISIO DCCLXXXII.

TOletan. Abbatia de Ocagna coram Domino Mariscotto, Alphonius Villa Real. venerat ad cau-

sam, & produxerat suam acceptationem deductam ad speciem ex Archiuio sub die 25. Aduersarius vero acceptauerat 25. postea Alphonius cessit in Rodericum, referuata sibi pensione, & Rodericus extraxit ex Archiuio etiam acceptationem Alphonij sub eadem die 25. Domini dixerunt, quod poterat, quia Alphonius non habebatur pro mortuo, ex quo referuauerat sibi pensionem de fructibus beneficij: sed si non referuasset pensionem, & ante cessionem nullam acceptationem ad speciem beneficij istius deduxisset, & cessionarius vellet deducere ad speciem, vel declarare animum Alphonij, tunc non posset: sed si Alphonius præsens declarasset, quod volebat tale beneficium, cessionarius poterat extrahere acceptationem alterius dici, ex quo Alphonius iam declarauit, quod volebat illud beneficium.

THOLOMÆI.

De priuil. & indult.

SVMMA RIVM.

- 1 Indultum simpliciter concessum non comprehendit Prælatum habentem vnã tantum vocem in capitulo. nu. 5. & 7.
- 2 Mandatum de providendo comprehendit etiam collationem Episcopi vt canonici.
- 3 Indultum non dat potestatem conferendi, illam non habenti, sed tantum tollit impedimenta referuationum, & conseruat quasi possessionem in qua quis existit.
- 4 Indultum nihil operatur vbi non præcedit iuris conferendi quasi possessio.
- 6 Episcopus tanquam canonicus si est absens, non est vocandus in capitulo.
- 8 Capitulum episcopo contradicente habente dimidiam, non potest alteri conferre.
- 9 Prælati habens dimidiam potest conuocare capitulum, & congregare ad electionem.

DECISIO DCCLXXXIII.

Terracinen. Canonicatus, & præben. coram me præsupponebatur pro parte Matthiæ Lonz contra Fracitū Robuster. quod Archiepiscopus Terracinen. haberet tantum vnã vocem in collationibus Canonicatus, & præben. dicebat Matthias, quod erat locus indulto Archiepiscopi Cardinalis, quia indultum dicit, ad tui collationem communiter vel diuisim quomodo libet spectantem de iure vel consuetudine, &c. & ideo dicebatur, quod licet Archiepiscopus habeat tantum vnã vocem, & dicitur tamen communiter ad ipsius Episcopi, & Capituli collationem spectare. c. pen. de appell. lib. 6. c. postulasti. de concess. præb. c. 1. ne sed. vacan. li. 6. & ideo

- 1 Doct. in d. c. penul. inferunt à mandato de providendo ad collationem Episcopi, & capuli cōiter, vt includant collationem Episcopi & Canonici tantum. & tãto magis hoc dicebat esse in casu nostro, cum indultum sit fauorabile, ad consuetudinem.
- 2 Anchar. 131. Cassad. decis. 7. de priuil. ex eo quod indultum non dat potestatem conferendi illam non habenti, sed tantum tollit impedimenta regularum, & referuationum, & cōseruat quasi possessionem, in qua quis existit. Cassad. decis. 3. de priuil. ad not. in c. cum aliquibus de rescriptis, lib. 6. & sic solum sibi præseruatur quasi possessio conferendi, ita quod si collatio ad eum pertineret de iure vel consuetudine, & non esset in quasi possessione, indultum non operaretur. Cassad. decis. 7. 3. de præb. sed in casu nostro Episcopus non poterat conferre, nec con-

ferebat, sed capitulum, (in quo ipse ut Canonicus habet unam vocem) interueniebat: non potest ergo dici, quod ut Archiepiscopus conferret: & indultum considerat, quod Archiepiscopus esset in possessione conferendi: sed hic non ut Archiepiscopus, sed ut Canonicus interueniebat in collationibus. Non obstat c. pen. de appell. & alia supra allegata, & ibi Franc. & Gemini. quia si ibi Papa voluit grauare Episcopum in mandato de prouidendo, ubi collatio pro dimidia parte spectabat ad Archiepiscopum, multo magis, ubi unam tantum vocem habebat ut Canonicus, cum sibi minus preiudicium inferatur, & quia nisi intelligeremus de Prelato habente unam vocem, gratia mandati de prouidendo frustraretur, quod esse non debet, ad Abb. in c. fi. col. 4. ver. quem. de praben. facit Agyd. decil. 702. & decil. fin. de iur. patr. Item Papa in indulto voluit præseruare collationem considerabilem, quæ non est, si Archiepiscopus ut Canonicus cum capitulo conferat, & si ut Canonicus interueniat in capitulo, ergo si est absens, nullam vocem habet, nec est vocandus. c. cora. de ele. nec refert quod vnus de Capitulo non vocatus posset dare de contemptu: quia illud verum est, si fuisset præsens, non si absens. Itē in indulto Papa voluit cōseruare collationem, quæ esset alicuius effectus: sed ut vnus Canonici non est considerabilis effectus, quia ipse non potest conferre, sed cum capitulo, & vox sua cum tot vocibus capitularibus non potest, ut considerabilis effectus, considerari. Et si dicatur etiam quando habet dimidiam, & capitulum etiam dimidiam, quod Episcopus ex se non potest conferre, cum requiratur alia dimidia vel maior pars capituli: respondetur: nam si isto casu dimidia sibi competit ut Prelato, & Papa non egit cōseruare vocem Canonico in indulto, sed voluit Prelato collationem cōseruare: sed quando Prelatus habet unam vocem ut Canonicus, illa sibi, ut Canonico competit, non autem ut Prelato, & Papa non egit cōseruare vocem canonicam, sed collationem Prelato. Item dimidia est maxime considerabilis, quia si capitulum Episcopo contradicente, non potest alteri conferre, ad not. in c. a. collatione. de appell. c. postulastis. de concess. praben. quod non est si habet unam vocem ut Canonicus, quia eo contradicente potest capitulum conferre. & quia si quando competit dimidia Prelato, potest conuocare capitulum, & congregare ad electionem, ad not. in d. c. postulastis.

THOLOMÆI.

De priuil. & indult.

SVMMA RIVM.

- 1 Collatio Cardinalis facta vigore indulti de beneficio vacante apud sedem habet vim consensus.

DECISIO DCCLXXXIII.

1 **N**onaften. Prioratus de omni gaudio coram me Domini voluerunt, quod si collatio Cardinalis facta vigore indulti de vacantibus apud Sedem haberet vim consensus, cum suprauenisset collatio Papæ non obstante forma indulti, quod per procuratorem confentiat, si absens fuerat, prout erat in casu nostro, quia poterat adimplere per æquipollens, cum idem effectus resullaret, quod inuito Cardinali non conferatur, sed ille cui Papa voluit.

THOLOMÆI.

De Indicijs.

SVMMA RIVM.

- 1 Commissio causa dans processum summarium si sit principalis, seruit etiam in alijs instantijs: secus si dependet.

DECISIO DCCLXXXV.

1 **D**icunt nonnulli ex Dominis, quod licet quando in prima instantia commissio est, quod summaria, &c. eadem commissio suffragetur, & in alijs instantijs etiam si in illis terminis sint male, & cumulative seruati: hoc tamen procedit, si quando ex prima commissione causæ sit dans processum summarium: secus si fuerit dependens in secunda instantia, quia seruit tantum in illa instantia, in qua præsentatus fuit processus summarium quo ad primam instantiam tantum, vide Cassad. decil.

THOLOMÆI.

De iureiurando.

SVMMA RIVM.

- 1 Absolutio à iuramento non suffragatur illi, qui post lapsum termini illam impetravit.

DECISIO DCCLXXXVI.

1 **R**omana pecuniaria inter Ioannem Melen. & Alphonsum Vigil. Domini dixerunt, cum essent in obligatione in forma Cameræ, & quis haberet commissionem cum potestate absoluendi à iuramento ad effectum agendi, quod si ex quo elapsus erat terminus antequam impetraret commissionem, & sic effectus erat peritius, quod non debebat absolui vigore dictæ commissionis, nisi forte narrando peritium impetraret absolutionem à pœnitentiaria, & hoc de mente Octobris. 1538.

THOLOMÆI.

De iureiurando.

SVMMA RIVM.

- 1 Absolutio à iuramento non impedit executionem obligationis cameralis. & decil. 799. num. 1.
- 2 Exceptio non numerata pecuniæ potest per statutum tolli.

DECISIO DCCLXXXVII.

1 **R**omana obligationis in forma Cameræ inter Alphonsum Vigil. & Io. Malendie coram Domino Mariscotto fuit tentum, quod si non obstante relaxatione iuramenti per pœnitentiariam ab obligato obtemperata, quod licet simus in instrumentis guarentigatis, in quibus exceptio non numerata pecuniæ potest opponi, ut per Bal. in l. fi. in prin. & in l. in cōtractib. C. de nō nume. pecu. Jacin. l. qui pecunia. ff. si cer. per. col. 1. tamen si quod adest statutum, ut per Doct. prædictos, quod talis exceptio non opponatur, opponi non potest: sed in casu isto adest facultas A. C. quod non obstante relaxatione iuramenti procedatur ad executionem: ergo talis facultas data à Principe cum

cū habeat vim statuti, impedit talē exceptionē ad effectū tollendi executionē, quia obligatio debet exequi, & postea stante absolutione poterit procedi in casu nostro.

THOLOMÆI.

De pensionibus.

SVMMA RIVM.

- 1 Excommunicatus ob non solutionem pensionis non absoluitur ad effectum agendi, nisi pareat.

DECISIO DCCLXXXVIII.

1 **I**tem fuit dictum in vna alia coram Domino Raynal. quod si à censuris latis in curia, ut quia quis non soluit pensionem, & fuit excommunicatus, quod ibidem vigore commissionis non absoluitur, ad effectum agendi, nisi pareat.

THOLOMÆI.

De rest. spol.

SVMMA RIVM.

- 1 Spoliatus à possessione capta vigore transumpti supplicationis tantum, est restituendus.

DECISIO DCCLXXXIX.

1 **I**n vna Olcen. spolij coram Domino Aquen. de anno 1530. ubi quis vigore transumpti supplicationis tantum absque mandato de immittendo in possessionem, adeptus fuerat possessionem beneficij, & postea fuerat datum de regula, quod transumpta supplicationum non dantur, quæ habet decretum irritans: tamen Domini voluerunt, licet ex varijs rationibus, quas, quia varia sunt, non referam, quod spoliatus esset restituendus.

THOLOMÆI.

De appell.

SVMMA RIVM.

- 1 Commissio appellationis infra decem dies impedit, sententiam transire in rem iudicatam.
- 2 Tempus quod datur ad prosequendam appellationem, debet incipere intra breue spacium.

DECISIO DCCXC.

1 **O**Scen. Vicariæ de Iuuenio coram Dom. Aquen. Domini voluerunt, quod si quando commissio appellationis est infra tempus decem dierum in Banco Curforum, licet non sit redempta à Curforibus, quod sufficit, ut sententia non transeat in rem iudicatam per decendum, quia tempus decem dierum ad prosequendum appellationem quo ad initium inspicitur: & sic sufficit, quod inceperit prosequi. Et dubium fatallium, quod videtur contrarium, debet intelligi, quod non sufficit incipere in medio, vel sine temporis, quod datur ad prosequendam appellationem, ut est annus, vel biennius ex causa. vnde Put. decil. 6. de appell. dicit si quod

illud modicum tempus, quod datur, debet redimi à Curforibus, & præsenti Auditoribus. & in dicta decis. in versicu. appell. dicit, quod infra modicum. & ita declarat. Ista dicitur aliàs non esse vera, & eadem die in vna alia coram me Barchinonen. heremitorij, ubi nulla alia apparebat diligentia, nisi quod in libro Martini Lupi, qui solet portare commissiones ad resignandum, reperiebatur nomen appellantis: Domini dixerunt, quia non exprimitur, super quo appellans appellauit commissionem, quia posset esse alia, quam appellationis, quod sibi non sufficit. Item quia videtur modica diligentia, & quia commissio non est signata si erat in manibus Martini. Sed primo fundamento obstat secundum, quod mihi non placet, quia tantum supradicta videretur, quod satis sit, quod inceperit prosequi, quod obstat si constaret, quod dedisset commissionem appellationis Martino ad resignandum.

THOLOMÆI.

De pensionibus.

SVMMA RIVM.

- 1 Termini seruati ad docendum se paruisse literis, impediunt excommunicationem, sed non petitionem pensionis.
- 2 Termini qui dantur ad docendum se paruisse literis, sunt de stylo curiæ.

DECISIO DCCXCI.

1 **M**ediolanen. pensionis Clareuallis inter Episcopum Tudertin. de Casis, & Episcopum sancti Sepulchri de Torlanonis post intimationem literarum pensionis ante mensē data, ut post intimationem quis non incurrat censuras, fuerunt seruati quatuor termini ad docendum se paruisse literis pen. & post mensē lata per Aud. Cameræ declaratoria contra Episcopum Tudertin. Domini fuerunt (dum causa erat coram Domino Maceraten.) quod si processus esset bonus, non obstante, quod pendente termino nihil est innouandum: & quia cum cessat, & veniret dies solutionis in die intimationis, licet non possit excommunicari, nisi post, tamen ante statim facta intimatione pensio poterat peti: & ibi termini sunt principales respectu pensionis, quia sunt ad docendum se paruisse literis pensionis. Item si quia isti termini non sunt de iuris rigore, sed de stylo curiæ, ut per Fel. in c. Rodolphus. de rescriptis, & ordinarius, ut Auditor potuit vnica citatione ad videndum se excommunicari procedere ad excommunicationem.

THOLOMÆI.

De expen. & fruct.

SVMMA RIVM.

- 1 Intrusus in beneficio reseruato est condemnandus in fructibus à die intrusionis.

DECISIO DCCXCII.

1 **S**alamantin. de Porquera Domini dixerunt, quod licet realiter intrusus in beneficio, si spolio non agat, condēnatur in fructibus beneficij à die mortis litis, non autem à die intrusionis, quando sumus in spolio,

Spolio, & beneficium sit referuatum, quia referuatio in fi-
cit titulum, & possessionem: tamen ꝑ etiam tali casu con-
demnatur in fructibus à die intrusionis, & in hac causa
beneficium erat referuatum, quia auctor veniebat vigo-
re regressus Apostolici.

THOLOMÆI.

Regula de extenden. consen.

SVMMA RIVM.

- 1 Concessio super resignatione non potest extendi post tem-
pus regulæ etiam in resignatione conditionali. & nu-
mero 3.
- 2 Fraus in resignatione, quando committi possit.

DECISIO DCCXCIII.

Hispalen. Præstimonij de Cōstantia, vbi Garfias Gu-
balen. resignauerat dictum beneficium in fauo-
rem Gundifalui sui nepotis, & supplica primò
fuerat signata de anno 1530. consensus per Garfiam præ-
stitus à tergo supplicationis 1530. & postea de anno
1534. quia Garfias referuauerat sibi regressum, & fru-
ctus, Gundifaluis consentit dictæ referuationi, & Pau-
lus de Atteuantis extendit vtriusque consensum, & tra-
men proponente: octo Domini fuerunt in opinione, ꝑ
1 ꝑ propter regulam de exten. consensibus consensus Gar-
fias non potuerit extendi: Rodericus, & Mariscottus fue-
runt in contrarium. Et moti sunt octo ex Dominis, quia
regula venit ad obuiandum fraudibus. & licet Mariscot-
tus responderit, quòd in hoc non cōmitteretur fraus,
2 quia ꝑ fraus potest committi, quando resignatio est libe-
ra: & in facultate resignantis est facere in vltimo vite spi-
ritu, quòd consensus extendatur, vel post mortem, & tra-
hatur ad tempus præstiti consensus: sed hic non: ego re-
plicabam, quòd idem est: quia licet requiratur, quòd resi-
gnatarius contentiatur resignanti viuente resignante, vt
resignatio fortietur effectum, vt regressus & referuatio
inueniat cui acquiratur, tamen resignatarius possit con-
sentire hora præambula mortis resignantis, & sic resi-
gnatio teneret. Nec est verum (vt dicebam) quòd subijce-
retur regulæ de 20. diebus, quia consensus resignantis,
qui retrotrahitur ad diem præstiti, non autem extensi cō-
sensus, reperiretur multò ante mortem resignantis. Item
quòd nec resignatarius, cum adhuc viuat resignans, po-
tuisset resignare contra resignantem, cum resignatio nō
appareret, & obtineret, quòd post sententias resignans
faceret, quòd resignatarius cōsentiret. & sic cum resigna-
tio appareret nulla, nulla etiam fuisset contentio, & liti-
rigans remaneret elusus, & aliæ similes considerabatur
fraudes. Item pro parte resignatarij dicebant, quòd ista
resignatio erat quodammodo conditionalis, videlicet si
resignatarius consentiat referuari fructum: & regressus,
& regula debet intelligi de purè facta, & non conditio-
nali resignatione, & de consensibus super perfectis resi-
gnationibus replicabatur, quòd omnes resignationes, &
3 omnes consensus, & ꝑ verba erant vniuersalia, & quòd ca-
pebant etiam actum conditionalis: Item quòd resignatio
erat perfecta, quia dominus in traditione suæ rei potest
apponere pactum, & grauamen, quod vult. & quia erat
in beneficialibus, Garfias hoc non poterat ex se: & ideo
de hoc regressu, & referuatione supplicauit Papæ, signa-
uit supplicationem, & sic supplicatio, & referuatio erant
perfectæ, & Papa hoc potuit absque consensu resignata-
rii, & consensus requiebat pro expeditione bullarū.

Et si dicatur, immo si resignatarius non consentiret, resi-
gnatio non erat perfecta: replicabatur, quòd etiam in
libera, & pura resignatione requiritur consensus, seu vo-
luntas resignatarij: & si ipse non acceptet, resignatio non
tenet, quando est facta in fauorem tertie personæ, & nō
aliàs, aliter, nec alio modo: nam illa vox, acceptante, non
tenet, & non abdicat beneficium à resignante.

THOLOMÆI.

De publicandis.

SVMMA RIVM.

- 1 Regula de publicandis non procedit in resignatione facta
tempore Clementis decedente resignante post Clementē.

DECISIO DCCXCIII.

Dlennen. beneficij de Diego coram Dom. Aquen.
vnus tempore Clemētis resignauerat, & nō fuit
paritum regulæ de publican. mortuo Clemente
mortuus fuit resignans in possessione. Domini dixerūt,
quòd ꝑ ista resignatio non subiacebat regulæ de publi-
can. nec Clementis, nec Pauli eius successoris, quia ante
mortem resignantis expirauerat regula Clementis, quia
erat tantum tempore Clementis duratura. Item regula
Pauli non capit resignationes præteritas, cum lex præter
uat futura, & non præterita, quia proemium regularum
Pauli dicit se velle dare normam gerendis rebus, &
sic in futurum. sed in contrariū allegabatur, quòd quon-
do actus est talis, qui non in totum resoluatur vno tem-
pore, sed est respiciens plura tempora, vt est actus, & con-
nexus, vt per gl. in clem. prima, in verb. de paratis. de testa-
men. per Doct. in c. si. de const. quòd etiam respicit futu-
ra. Sed hic ista resignatio habet duplex tempus, videli-
cet resignationis, & mortis resignantis. sed replicabatur,
quòd hic statim, quando mortuus fuit Clemens, resigna-
tio non subiacebat tempore mortis resignantis, quia il-
la pendencia, quòd moraretur in possessione, fuit iudica-
ta à regula Clemētis, & sic resignatio fuit firma, nec aliū
post se euentum expectabat, in quo resoluatur. & fuit
dictum, quòd ita fuerat iudicatum in vna Delen. coram
Domino Aquen. & in vna Auinionen. coram Domino
Sarrac.

THOLOMÆI.

De mensibus ordinariorum.

SVMMA RIVM.

- 1 Indultum concessum Regi Scotia non comprehendit benefi-
cia vacantia in octo mensibus postea referuatis, etiam
stante clausula cum conditione ampliatiua etiam in men-
sibus ordinarijs concessis.
- 2 Reges & Cardinales non sunt per omnia equiparati per re-
gulam referuatoriam.

DECISIO DCCXCV.

BArchinonen. Vicariæ de Piamico coram me in fa-
cultate concessa Regi Scotia nominandi ad 30.
beneficia habet, & locum in mensibus ordinarijs
per Papam concessis: & facultas fuit concessa tempore
quo expirauerat referuatoria octo mensium: & postea se-
peruenit regula innouatoria dictorum mensium octo,
& Rex

& Rex in dispositoria non habebat ad referuata. Et quia
1 ꝑ fuerat dubium inter Dominos, an haberet ad referua-
ta, per regulam, propter nonnulla verba facultatis, fue-
runt examinati testes, qui viderant minutam originalē,
quòd in illa dum petebatur ad referuata, Cardinalis san-
ctorum quatuor deleuerat. Sed replicabatur, quòd erat
delera, quia petebatur ad omnia referuata, propter quā
ratione familiaritatis, & vacationis apud sedem Papa no-
luit dare ad alia referuata, prout in constitutione ad re-
gimen. & quia in clausulis non obstante erat, non obitan-
tib. generalibus, & specialibus referuationibus. sed respō-
debat, quòd verba posita in istis clausulis executiuis
non ampliant gratiam. Et si diceretur, quòd decla-
rant, respondebatur, quòd non poterant declarare de re
feruatis, cum Papa in dispositione illā exceperit, & quia
hoc attentio non deberet etiam obstarē specialis referua-
tio. Item quòd illa verba possunt intelligi, quando esset
datum indultum aliud, quòd in sua dioc. possit nomi-
nare. Nec obstat, quòd dicitur etiam in mensibus resi-
duarijs, & sic implicet octo menses apostolicos: quia re-
spondetur, ex quo clare sunt in dispositione exceptuata
referuata, propter hoc non debemus intelligere contra
verba regulæ expressa.

Secundò & clarius, quòd bene implicant octo alios
menses, & sic tempore concessionis facultatis Rex pote-
rat nominare in omnibus duodecim mensibus: sed cum
postea superuenit regula referuatoria octo mensium, &
Rex non haberet ad referuata, inferunt, quòd non potest
nominare ad vacantia in dictis octo mensibus. Et sic sub
intrabat aliud dubium, an regula comprehendat Regē,
id est si tollat illos octo menses. & omisso, quòd Rex cō-
prehendatur in regula propter illa verba, cuiuscunque
facultatis, & quòd Reges, & Cardinales sint exceptuati
in regula, quòd ꝑ tamen Reges per omnia non sunt equi-
parati Cardinalibus. Item quòd Cardinales sunt ordina-
rii collatores, quòd non est Rex. Vnum motiuum addu-
cebatur contra facultatem Regis, quia sequeretur, quòd
2 quæcunque beneficia, quæ post facultatem Regi con-
cessam, facta sunt referuata, caderent sub facultate, vt si
Papa referuaret expressè certa beneficia, vel fieret regula,
vt fecit Paulus tertius, quòd omnes officiales Cur-
riæ dicantur, & sint familiares suæ sanctitatis, & sic eorū
beneficia referuata, quòd si vacarent in Scotia taliū offi-
cialium beneficia, quòd ad ea Rex posset nominare, cū
non habeat ad referuata, & sua facultas respicit vacatio-
nes futuras. Si igitur tempore vacationis beneficia repe-
riuntur referuata ex antiqua, vel noua referuatione, Rex
ad illa non poterit nominare.

THOLOMÆI.

De annali.

SVMMA RIVM.

- 1 Regula de annali non habet locum in beneficijs iurispatrona-
tus, si accedat consensus patronorum.

DECISIO DCCXCVI.

Hispalen. Cappellanæ sanctæ Catherinæ corā Do-
mino Mohedano quinque ex Dominis fuerūt,
quòd ꝑ regula de annali habeat locum in benefi-
cio iurispatronatus, quia impetratur à Papa, dummo-
do accederet cōsentus patronorum: nam hic erat casus.

quia forte secus sensisset, si primo fuisset præsentatus, &
postea instituit, quia non diceretur impetratio, & gra-
tiosa prouisio Papæ, quia institutio est debita, quando
persona idonea est præsentata. Sed in hoc casu, de quo age-
batur, erat impetratio, quæ post se expectabat cōsentum
patronorum, & etiam quia in prouisione facta de benefi-
cio iurispatronatus militat ratio regulæ, & quia nullum
præiudicium inferitur patrono, cuius respectu solet dici,
quòd generalis sermo non capit beneficia iurispatrona-
tus laicorū; & quia est consonum iuri communi, quòd
fiat mentio de pensione alterius. c. cum in nostris. de cō-
ces. præben. & fuerunt in hoc nō obstante cons. Dec. 224.
alij tres erant in contrarium, & fuit dictum, quòd expe-
ctaretur, quòd alij auditores venirent in Rota, quia cau-
sa exemplaris, & ego eram in primis.

THOLOMÆI.

De sententia & re iudic.

SVMMA RIVM.

- 1 Sententia lata contra procuratorem qui desit esse procu-
rator, sunt nulla.
- 2 Mandatum procuræ expirat per transitum sententiæ in
rem iudicatam.

DECISIO DCCXCVII.

VLisbonen. de ferijs fuerant latæ duæ sententiæ
in fauorem Andreæ de Bren. & postea in tertia
instantia substitutus procurator in causa, & cau-
sis huiusmodi, & demum ob lapsum fatalium sententia
transierat in rem iudicatam: postea non animaduerso,
quòd lapsa essent fatalia, fuerunt per duas cōformes sen-
tentias referuata illæ duæ primæ. Fuit dictum, quòd
1 ꝑ erant factæ duæ reuocationes nullæ, quia ille substitui-
tus in causa appellationis desijt esse procurator: & licet
desijt iurisdicctio, tamē habet iurisdictionem, quia est ad
cognoscendum super delerctione. Rot. decif. 8. 16. 19. 24.
de appel. in nou. Egid. 438. & etiam ad confirmandam
primam sententiam, quia operatur confirmatio effectū
inualidatum sententiæ transitæ in rem iudicatam: ta-
2 men non durat ꝑ procura, & iurisdicctio ad introducen-
dum nouam litem, vt est, quòd post rem iudicatam reuo-
cetur ista sententia in rem iudicatam transitæ.

THOLOMÆI.

De trienniali.

SVMMA RIVM.

- 1 Regula de trienniali non potest quis se iuuari iure cesso per
alium qui habebat prorogationem regulæ.

DECISIO DCCXCVIII.

TOletan. Abbatia sancti Vincentij della Sierra coram
me Petrus de la Penna excluderat Petrum
vigore regulæ de trienniali, sed Episcopus Solis al-
ter collitigans poterat agere, quia habuerat prorogatio-
nem regulæ prædictæ, & ipse dum esset in lite, cessit in
1 fauorem Perri. Domini dixerunt, quòd ꝑ Petrus Coquo
non poterat experiri vitæ suæ effectus inutilis, per regulā
de trienniali, quòd non verificetur propter dictam ces-
sionē, nec poterat experiri iure cesso Episcopo, quia Epi-
scopus

scopus speciali, & personali tantum privilegio propter prorogationem regulari obtinere poterat agere ergo hoc privilegium in Petrum Coquo non poterat transferri, quemadmodum si Petrus Coquo impetrasset gratiam, si neutri, vel alia nova obstantia sibi per regulam non posset agere: sed maius dubium, si Coquo caderet in Episcopum, an Episcopus posset uti iure Coquo eo inutili Sarnen. in hac regula quæstio. vigesimaquinta, in terminis.

THOLOMÆI

De regressu.

SVMMA RIVM.

- 1 Regressus secundus est nullus stante primo valido, propter defectum intentionis. & nu. 3.
- 2 Clausula, præterquam accessus & regressus, apposita in rescripto Papæ, quid operetur.

DECISIO DCCXCIX.

Toletan. Parochialis Dextet inter Reuerendissimū Card. sanctorum quatuor, & Ioānem de Salmeron, nam ad istam parochialem erat reseruatus regressus per decessum Gomeij Card. de Farnesio, postea Papæ, qui in assumptione ad Pontificatum transitu lit suos regressus Card. præfatos, & Gomeij cessit in fauorem Dom. Ioannis, reseruato sibi regressu per decessum vel decessum: an potuit reseruare per decessum? Fuit factum dubiū, dato quod potuisset reseruare per decessum, an potuerit reseruare per decessum. & dicitur quod sic, quia si intelligebatur reseruatus in euentum, in quē posset habere locū, ut actus valeat: & sic si Cardinalis præcederet, & sic suus regressus esset extinctus, quia tali casu non inferebatur sibi præiudicium & dicebatur, quod non erat etiam defectus intentionis Pontificis, quia Papa in genere, quod sufficit, intellexit, quod erant alij regressus dum suspendit in concessione regressus reseruati Gomeio omnes gratias, præterquam accessus, & regressus, & de consensu coadiutorias. Sed replicabatur, quod licet Papa faciat mentionem de regressu, tamen propter hoc non arguitur, quod sciret regressus per decessum, sed apponit illam quæ clausulam consuetam, præterquam accessus & regressus, ut tollat gratias præuentiuas, quæ posset impedire hanc gratiam, & etiam regressus per decessum, qui impediret resignationem in Ioannem: nā voluit, quod si per decessum alteri esset reseruatus regressus, quod ille non tolleretur, ut gratia Ioan. haberet effectum: tamen dicebatur, quod per tres conformes in Rota fuerat pronuntiatum in vna Placentina Archidiaconatus de Tragillo pro secundo regressu, quod valeat euentualiter, ut supra si primus per mortem extingueretur. Ideo Cardinalis, qui se fundat in defectu intentionis, fecit examinari R. P. Dom. Vassionen. Episcopum, qui alias fuerat Datarius, & etiam Referendarius, & alios, qui dicunt, quod si Papa non concedit secundum regressum, nisi qui habet primum illum suspendat, vel cassationem consentiat, ne beneficium duobus regressibus sit inuolutum, & sic quod secundus regressus non teneat ex defectu intentionis Papæ, & ita Rota se resoluit.

THOLOMÆI

De iureiuran.

SVMMA RIVM.

- 1 Absolutus à iuramento potest excipere de non numerata pecunia, & onus probandi numerationem in aduersarium transferre. Intellige, & declara, ut nu. 5.
- 2 Exceptioni non numerata pecuniæ ea facilitate quis renunciat, qua confitetur se recepisse.
- 3 Absolutio à iuramento apposita in contractu quid operetur. & nu. 6.
- 4 Obligatio cameræ duplex habet iuramentum.
- 5 Exceptione sola non numerata pecuniæ absolutus à iuramento se tueri non potest, si ipse vult probare.

DECISIO DCCC.

Roman. obligationis in forma Cameræ inter Dominum Fabium Episcopum Columna, & Dominam Constantiam de Manerij, Episcopus confessus fuerat se habuisse scuta 1000. mutuo à dicta Domina Constantia, & obligauerat se in forma Cameræ: postea antequam esset elapsum biennium, obtinuerat penitentiaria se absolui à iuramento ad effectū agendi, excipiendi, & experiendi de iure suo, & causam commiserat, & dicebat, quod ex quo erat absolutus, quod poterat excipere de non numerata pecunia, & onus probandi numerationem transfundere in aduersarium, & allegabatur Corn. consil. 298. al. 293. vol. 4. qui satis bene loquitur, quia & si quis confitetur se recepisse, & etiam renunciat exceptioni non numerata pecuniæ, tamen illam potest opponere, & transferre onus probandi in aduersarium, quia si qua facultate confitetur se recepisse, eadem renunciat exceptioni, ut est cōmunis opinio: & in instrumento obligationis in forma Cameræ ideo non potest opponi, quia obstat iuramentum, sed cum nunc habeat absolutionem, remanet in terminis iuris communis, quod non obstante renunciatione possit opponere, & transferre onus probandi in aduersarium. Sed respōdebatur, quod si absolutio est tantum ad effectum agendi os, ut possit excipere, & agere, quod stante iuramento non poterat. & istud sibi conceditur, quia narrat se enormiter læsum: ergo debet probare istam læsionem ipse, qui habuit absolutionem à iuramento, cum ista fuerit causa, quæ mouit penitentiam ad absolueudum. Et si dicatur, satis de læsione consistat presumptione iuris, quia in huiusmodi confessionibus lex non præsumit interuenisse numerationem, ideo dat exceptionem. Replicabatur, quod ista præsumptio non probatur, ut ex sola præsumptione excludatur ius quæsitum parti in contractu, cum fuerit renunciatum exceptioni cum iuramento: nam absolutio non est ad transferendum ali-quod onus in aduersarium, sed tantum, ut aperatur os episcopo. Secundo modo respōdebatur motiui Episcopi, quod si obligatio Cameræ habet duplex iuramentū, videlicet super renunciatione exceptionis, & super obieruandis omnibus &c. & illis non contrarietur & absolutio respicit istud iuramentum de non contrariendo, quod non obstante tali iuramento possit contrarietur agendo, & excipiendo. Sed aliud iuramentum renunciationis exceptionis non relaxatur, & sic non iuuatur exceptione, nisi sumat onus probandi. Mihi tamen videtur, quod isto modo posset dici, quod etiam non possit iste probare.

probare, quia si esset verum, quod staret iuramentum super renunciatione, stante tali renunciatione iurata, tunc non posset se tueri exceptione, etiam si vellet probare: nisi dicamus, quod debet intelligi, ut solæ exceptiones tucantur, & transferat onus probandi in aduersariā: secus si ipse vult probare, quia tunc non tueretur se sola exceptione, sed est opus probare, quod sibi non fuerat numeratum, ut diximus, quod quando est confessio de recepto absque iuramento, quod post biennium quis non est tutus exceptione sola, sed est opus, quod probet sibi non numeratā pecuniā. & isto respectu dicitur, quod sibi non cōpetit exceptio, vel non est exceptio, quia requiritur etiā quod ipse probet: tamen si stat iuramentum super exceptione, videtur, quod virtute iuramenti non possit opponi. Nihilominus Domini inclinabant, quod Episcopus deberet probare: tamen super his iterum informabitur, & causa denno discutietur. Verum quia postea fuit datū de privilegio Aud. Cameræ qui non obstante absolutione à iuramento debeat exequi, & Episcopus obtinuit aliam absolutionem cum insertione dicti privilegij, & quod absolueretur à iuramento: tamen Domini si fuerunt, quod dato de enormi læsione debeat absolui, sed non propterea retardari executio, quia ita vult privilegium Aud. Cameræ, & quod prius fieret executio. Et si dicatur, ad quod præter absolutio dicebatur, quia Episcopus iurauerat omnia & singula esse vera, vel saltem renunciauerat exceptioni pendenti, quia facta executione poterit agere, & excipere.

THOLOMÆI

De testamen.

SVMMA RIVM.

- 1 Filiabus exclusis propter masculos censentur, & exclusæ neptes.

DECISIO DCCCI.

Parmen. bonorum de Garimbertis testator habens filias feminas, quas dotauit, Antonium Mariam filium suū heredem instituit, & illi substituit per hæc verba formalia videlicet. Item legauit, & legat, quod si cōtigeret, Dominum Antonium Mariam, & alios filios nascituros heredes, ut supra instituit, & institutos sine filiis, & nullo condito testamento decedere, quod tunc & eo casu Raynaldus de Garimbertis filius q. d. Ioan. & filij Gasparis eius fratris succedant, & succedere debeant dicto eius filio, vel filiis, & ipsi testatori in bonis, & hereditate sua præfatis pro medietate, & pro alia dimidia filij masculi legitimi, & natu rales dicti Domini Gasparis de Garimbertis. Volens tamen, quod non obstante fideicommissio prædicti Dom. Ant. Maria, & alij filij eius masculi, & heredes, ut supra instituti, possit & possint disponere de bonis, & hereditate sua prædicta quicquid, & prout voluerit, & voluerint tam inter viuos, quàm in vltima voluntate, vel vltimis voluntatibus. & fideicommissum habeat tantum locum pro bonis, & in bonis, quæ Dom. Anton. Maria, & alij filij præfati, & heredes, ut supra instituti, in vltimis eorum descendentiis, sine filiis testamento, & vltima voluntate institutis, ut supra, tempore mortis suæ reliquerint, & de eis non disponere possint, ut supra: ita tamen, quod in ipso testamento, vel vltima voluntate relinquunt heredem aliquem, vel aliquos de familia sua, videlicet de Garimbertis: & sic, quod bona ipsa remaneant in familia de Garimbertis, non aliter

de ipsis bonis in vltima voluntate disponere possint, nisi in familia prædicta. & ita voluit, iussit &c. & causa erat coram Mariscano, & Antonius obierat cum filiabus feminis, & sine masculis, & dictas duas filias heredes instituerat: Quærebatur, an poterit: an verò succederent substituti de Garimbertis? Et pro parte substitutorum dicebatur, quod si testator exclusit proprias filias propter masculos de Garimbertis, multo magis voluerit excludere proprias neptes in vltiori gradu existentes: & sic quando dixit testator, si sine liberis decesserit, intelligitur de masculis. & adducebatur Pau. de Castr. consil. 409. lat. cōsil. 40. vol. 2. & consil. 141. eo. vol. Dec. consil. 15. & 270. & multa alia consilia: nam plura sunt consilia pro vtraque parte. In contrarium adducebatur Corn. consil. 202. volum. 3. & 230. eodem vol. Bolog. inter consil. Alexan. 249. vol. 4. lat. 142. Curt. senior 64. col. 1. Soc. 227. col. fi. Barbat. in l. generaliter. §. cum autem. C. de inst. & substit. vbi dicit iudicatum pro hac parte. Soc. in l. cum auus. col. 57. de cond. & demon. Curt. iunior consil. 64. col. 13. & plura alia consilia. & quod testator hoc casu non omnino cōsiderauit familiam, quia dedit potestatem filio de bonis disponendi inter viuos etiam in extraneas personas. & sic disponendi de bonis huiusmodi fideicommissio subiectis. Tamen maior pars dominorum fuit pro substitutis contra neptes, dicendo, quod testator considerauit familiam suam masculinam de Garimbertis.

THOLOMÆI

De iure patron.

SVMMA RIVM.

- 1 Presentatus à veris patronis in quasi possessione presentandi existentibus, præfertur presentato à patronis putatiuis, etiam si essent plures voces putatiua quàm vera.

DECISIO DCCCII.

Postanien. Parochialis de Cambretorio coram me veri patroni, qui erant in quasi possessione presentandi, presentauerunt Lazarum: patroni putatiui, qui etiam erant in quasi possessione presentandi, ut in alijs presentationibus, presentauerunt etiam in penultimo statu illum eundem. quem veri presentauerunt, Martinū: quærebatur quis deberet præferri? & ad hoc allegabatur Roch. in verbo, competens. q. 21. & Lamber. in 3. q. principali, parte prima, secundo libro, in quarto articulo, fol. 126. & in sexto, & in nono articulo, Abb. in capitulo consultationibus, de iure patroni in fi. & ibi Buttr. & in capitulo ex literis, eodem titulo, & idem Abb. consil. quinquagesimoquarto, Dec. consilio 126. colum. secunda, in fi. versicu. superest respondere, & consil. 127. in princip. Bal. l. secunda, colum. penul. in princ. C. de serui. & aqua, nume. octuagesimo secundo, quod presentati à veris patronis præferantur. In contrariū Roch. in verbo, competens, quat. decima quarta, Lamb. vbi supra in 6. & 9. art. Dec. consil. centesimonigesimoquarto, & 134. col. secunda, & alia per istos relata. Rota tamen tenuit primā opinionem, quod si præferatur à veris patronis presentatus, quia in pari gradu præfertur: proprietatis enim absorbet possessorem, & veritas debet præferri opinioni, & hoc etiam si essent plures voces putatiua, quàm vera, quia militat ratio, quod peritorium absorbet possessorem. Sed instabant aliquæ difficultates, quia licet duæ Villæ probarēt se patronas veras, & aliæ septem Villæ, quæ dicuntur

THOLOMÆI

De confir. vtili vel inutili.

SVMMARIVM.

Confirmatio concordie potest peti per vnam partem tantum, quando fuit dictum, salvo sedis apostolicæ delegato.

DECISIO DCCCX.

Svrentina nullitatis censurarum coram D. Marisca no fuit dictum, qd aliàs fuit tentum, qd quãdo duo faciunt concordiam in beneficialib. salvo sedis apostolicæ beneplacito, & qd possit peti à Papa confirmatio concordie, qd vnus solus potest petere, quãdo alius nõ contradicit: quia alius videtur tacite consentire, ex quo semel consensit, quod petatur confirmatio. & voluntas præsumitur durare. nisi constet de illius mutatione. sed dicebatur, quod pars ex quo iam ceperat agere vigore contractus, non præsumitur velle confirmare. & citaue- rat Accursium procuratorem alterius partis aduersæ ad dicendum contra instrumentum, & videndum excommu- nicari, qui dixit generalia contra, & quod non possit procedi, quia concordia iam erat confirmata: sed diceba- tur, quod ex quo constat, principalem Accursij mutasse voluntatem, Accursius per suam responsonem non po- terat hoc declarare, cum esset tantum procurator ad li- tes: ideo voluntas principalis adhuc duravit. & sic ambo lite pendente poterant impetrare confirmationem, non facta mentione de lite, vt vnus alteri dicatur adhuc con- sentire, quia non apparet, quod mutauerit voluntatem. Sed fuit mandatum informari super hoc.

THOLOMÆI

De probat.

SVMMARIVM.

Familiaritas Papa narrata in literis est probanda, si litera non sint expedita gratis, sed taxata.

DECISIO DCCCXI.

Z Amoren. de sancto Thomasio in literis diceba- tur: tibi qui familiaris noster existis, & proba- tur familiaritas. Sed ex quo litera non erant ex- pedita gratis, sed taxata, Domini dixerunt, quod nõ om- nino debet docere de familiaritate, propter expeditio- nem literarum non gratis, sed ad rigorem, & quia Papa facilius mouetur ad prouidendum familiari.

THOLOMÆI

De regressu.

SVMMARIVM.

Regressum hætenus, & sciens illi locum factum fuisse, & illum non petens, non perdit ius.

DECISIO DCCCXII.

Vrbeuetan. Archipresbyteratus coram me fuit di- ctum, quod Papa Paulus Tertius tunc Cardina-

lis sciuit locum fuisse regressui in sui fauorem, tamẽ nõ petijt beneficium. Domini omnes voluerunt etiam quod nõ longo tempore non petierit, quod tamen non dicatur amisisse ius suum, quia per negligentiam quis non amit- tit ius suum, ad Barto. in l. solent. ff. de offi. procons. cum alijs, & ad tex. cum gl. in c. si tibi absentis. de præben. in 6. quod si tibi non sit præfixus terminus ad acceptandum, tibi non præiudicat. Non obstat, quod amittitur elapso tempore ius conferendi beneficium vacans, & deuoluitur ad alium, & ius agendi, & præsentandi. quia primum istud est lege cautum. Secundo, quia amittitur ius eligen- di, vel conferendi, aut præsentandi, non autem ius suum commodum, concernens ius sibi in beneficio quaesitum.

THOLOMÆI

De rescriptis, & de expectatiuis.

SVMMARIVM.

Acceptatio sola an sit sufficiens consummare gratiam, si sit facta coram amicis.

DECISIO DCCCXIII.

I llerden. parochialis de altera coram Mariscano, An- tonius Calafaus per suum procuratorem acceptau- rat primò dictam parochialem in partibus in tem- pore, & postea ipse obtinuerat in genere sibi prouidere in Archiuio Roman. Curia deinde aliam acceptauit, & illam secundam obtinuit, & possedit, & volebat reuerti ad primam. Fuit dictum, quod nõ poterat, quia licet regula de publicandis acceptationibus velit, quod sola ac- ceptatio valeat, nec frustra consumetur gratia, tamen hic erat fraus, quia quis posset in specie acceptare coram notario, & testibus amicis, & nõquã detegere accepta- tionem, & alia beneficia, si sibi visum fuit apprehendere. Ego vero (cum quo tamen erat D. Sarnen. vnde alij fue- runt in contrarium) dicebam, quod acceptatio si veniret ad notitiam, posset consummare gratiam, nec posset ab ea recedi. & ideo pari modo si Anton. inuitò cogereetur illi stare, quod etiam volens debet posse ei stare. Et quod non obstat fraus, quia nedum si acceptatio sola, sed etiã si prouisio esset facta in partibus coram amicis posset ex cogitari fraus ista, & dandi acceptationem, & prouisio- nem, & tamen acceptans, & prouisus illud habebat. Ali- qui dicebãt, quod per prouisionem est prouiso ius que- situm: replicabam, quod per hoc non tollitur materia fraudis, que mouebat Rotam: & quia etiam acceptatio, vt supra, consumit gratiam: tamen Domini voluerunt, quod secundum, non autem primum beneficium habe- ret, & eius gratia esset consumpta in secundo.

THOLOMÆI

De allegatione Lapi, aliàs de regressu.

SVMMARIVM.

Allegationi Lapi est locus vbi quis post regressum possedit per triennium beneficium.

DECISIO DCCCXIII.

I neadem Vrbeuetan. Archipresbyteratus inter Vin- centium Episcopum Vrbinaten. & Sebastianum Gulerterium,

THOLOMÆI

De pensio.

SVMMARIVM.

Pensio etiam nulla est soluenda, si commissio dat sine retar- datione.

DECISIO DCCCXVI.

I n vna Florentin. pecuniaria coram D. Mohedano cõ- tra Carol. de Rodolphis, & in alia Rodocen. coram D. Sarnen. stabat commissio cum clausula, sine retar- datione solutionis pensionis, & tamen dicebatur, quod ex eisdem actis, & ex deductis constabat de nullitate pen- sionis. Et quia primo erat assignata alia pensio super dicto beneficio, de qua non fuerat facta mentio in assignatio- ne pensionis, de qua agebatur: Domini voluerunt, qd hoc non obstante deberet solui pensio antequã audiretur super nullitate pensionis, propter commissionem, quæ dabat iurisdictione eo mō, sine retardatione solutionis.

THOLOMÆI

De regressu.

SVMMARIVM.

Regressus sortitus effectum ex vno capite non potest ex alio effectum sortiri.

DECISIO DCCCXVII.

I n supradicta Vrbeuet. quærebatur, quia (vt supra di- xi) fuit locus regressui Papæ, tunc Card. de Farnesio per assecutionem alterius incõpatibilis per Bernar- dinum, quia Papa habebat regressum, vt sibi liceret per- cessum, vel decessum aut aliam quamcumq; dimissionem, vel amissionem &c. & fuit locus regressui per assecutionem incompatibilis, an Papa posset dimittere istum euentum regressus propter priuationem, & expectare aliũ per de- cessum? Et ad hoc dicebatur per Sebast. qd sic, quia dixit, qd sibi licet. & adducebatur tex. in l. vbi aut non apparet. qd quod illud aut illud. ff. de ver. ob. sed tenuerunt cõtra- rium, qd regressus sit verificatus, & consumptus in primo illius euentu. adducebatur tex. in l. cū quærebatur. ff. iud. sol. Bal. in l. inuitus. in fi. C. de proc. & hoc ideo quia si fuit locus regressui, est locus allegationi Lapi 8. de qua supra fuit conclusum. Ergo Papa præsumitur voluisse accepta- re euentum regressus, & cedere in Bernard. quem dimi- sit, triennalem pacificum possessorem: nisi dicamus, qd vo- luit ex illo euentu regressus, quod non acceptauit, qd be- neficium non vacaret per priuationem Bernardini. Ergo non potuit postea, qd bñficiũ Bernard. qui nullũ ius ha- bebat, vacaret per decessum. Et si dicamus, qd Bernardin. acquiuit nouum euentũ, & ideo vacauerit per eius de- cessum, & sic qd non potuit acquiri, nisi à Card. qui habe- bat regressum, & sic regressus callus non fuit, si alius ha- bebat ius. Tñ maior pars Dñorũ erat, qd ius Card. erat ex- tinctũ, quia regressus erat in primo euentu suæ priuatio- nis effectuatũ, & qd Papa dicatur postea libere, & purè in Bernardinum cessisse. ad allegatio. Lapi 89. Non ob- stat si dicatur, quod sibi licet habere regressum, quia re- spõdetur, qd si est locus regressui, est in eius facultate, vel bñficiũ ex regressu dimittere, vel illud acceptare, vt in emphyteota non soluente: non tamen licet sibi, si fuit lo- cus ex vno euentu regressui, dimittere & expectare aliũ euentum,

Gulerterium, fuit dictum, dato quod Papa tunc Cardina- lis de Farnesio sciret fuisse locum regressui in sui fauore ad Archipresbyteratum, propter quod Bernardinus fue- rat assecutus parochialem incompatibilem cum Archi- presbyteratu curato absque dispensatione, & neglexerit Papa ius regressus sui, id est quod beneficium non pete- rit, quod tamen, vt in antedictis de eis fuit dictum, pro- pter negligentiam ius non amisit. Tamen Domini vo- luerunt, quod, ex quo, postquam fuit locus regressui, Bernardinus dictum Archipresbyteratum per trien- nium pacifice possedit, quod sit locus allegationi Lapi octuagesimanona, propter quod Papa intelligatur, illud ius quod habebat, in fauorem Bernardini cessisse, ita quod qui venit per obitum Bernardini, non tenetur aliàs docere de titulo Bernardini, ita quod Cardinalis aliter non intelligatur habuisse regressum, ex quo passus est, postquam fuit locus regressui, Bernardinum posside- re, cum videatur cessisse ius, quod habebat.

THOLOMÆI

De annali.

SVMMARIVM.

Regula de annali seu triennali non habet locum in benefi- cio litigioso. Fallit, nisi inter alios lis moueatur post impetrationem. Item nisi cum prædecessore impetrantis fuisset litigio- sum.

DECISIO DCCCXV.

N vllius Abbatie sancti Saluatoris coram me Do- mini fuerunt, quod si erat lis cum præde- cessore, licet qui impetravit per obitum, nun- quã fuerit in lite, tamen impetrans possessionem an- nalem non potuit se tueri regula de annali: & idem de triennali, qui per triennium pacificè possidet: Domi- ni tamen nõ voluerunt, quod ex quo erat lis super be- neficio antequã annalis, seu triennalis possessor im- petraret, quod sit verum dicere, quod non sit benefi- cium pacifice possessum, cum lis non fuerit extincta, & adhuc durer, & annalis, seu triennalis possessor im- petrat beneficium litigiosum. Ego tamen dicebam con- trarium, quia verba dicunt, quod pacificè possedit. Si ergo annalis, seu triennalis possessor pacificè possedit, sequitur, quod quo ad litem inter alios, cum non di- catur lis, nõ faciat, quod pacificè annalis non posse- derit, cum non fuerit lis cum eo. sed Domini dixerunt, quod meus intellectus procederet, si postquam vnus impetravit Abbatiam, & factus possessor, alij in- ter se, & non cum ipso possessore mouissent litem su- per Abbatia, quia tunc beneficium litigiosum bene transiit in impetrantem: secus nõ est, quando lis inter alios mouetur post solam impetrationem. Tamen Do- minus Sarnen. dicebat, quod nõ regula de triennali tue- tur possessorem, etiam quod impetrasset beneficium, quod cum suo prædecessore fuisset litigiosum propter verba in fine regulæ, antiquas lites extinguendo, quia volebat, quod illa clausula, stante triennali possessione, extingueret lites ante impetrationem triennalis posses- sionis exortas. Sed istud non fuit discussum, quia casus meus erat in regula de annali, & super ea Domini tenuerunt, vt supra.

euentum, quia non semel beneficium dicitur duorum, cum ex primo euentu fuit locus regressus: nec ex alio potest esse locus.

THOLOMÆI.

De regressu.

SUMMARIUM.

- 1 Regressus secundus post concilium Lateranense habens connexitatem cum primo ante præfatum concilium, valet, & est bonus.
- 2 Constitutio non trahitur ad futura cum præteritis connexitatem habentia.

DECISIO DCCCXVIII.

Salamantin. præstimonij de Seruada inter Hieronymum Carne, & Franciscum de Lem, Sanctissimus Dominus noster dum esset in minoribus habebat regressum per cessum, vel decessum, aut quamcumque aliam dimissionem Antonij, & fuit contentus, quod Antonius resignaret in Alexium, & sibi reservaretur regressus per cessum, vel decessum, aut aliam dimissionem Alexij, & cessaret ius regrediendi in Hieronymum. Dicebatur, quod si iste regressus Papa non valuerat, quia regressus sibi concessus per cessum, aut decessum Alexij fuit post concilium Lateranense. quo cauetur, quod beneficia excedentia 200. ducat. valorem non commendentur Cardinalibus, quibus in dicto concilio dicitur in illis verbis, quo ad beneficia. ad quæ haberent regressus, præiudicare non intendimus. & præstimonium non erat valoris scutorum 200. sed per Hieronymum cessionarium replicabatur, quod Papa non intendit illis præiudicare quo ad beneficia, ad quæ haberent regressus: & præstimonium non erat quo ad beneficia ad quæ haberent regressus. sed Papa ante Concilium habebat regressum, ergo quo ad istud beneficium, quod ille non haberet, noluit sibi præiudicare, etiam si Papa consensit cassationi dicti regressus, & obtinuit de nouo regressum ex persona Alexij. Tamen istud fundamentum debet intelligi, quod noluit præiudicare ratione regressus, quem tunc haberet, non autem si aliunde acquireret beneficium, ad quod haberet regressum, vtpote si haberet per decessum tantum, & beneficium caderet in eorum fauorem, tunc concilium eos non tueretur. Ideo fuit dictum, quod licet regressus ex persona Antonij esset ante concilium, & post concilium extinctus, & concessus ex persona alterius, quod iste secundus regressus dependebat à prima, & habet connexitatem. Sed si constitutio non trahitur ad futura, quæ habet connexitatem cum præteritis. Felyn. in capitu. fina. de constit. col. vigesima secunda, versicu. secundo declarando. Item dicebatur (quod non est notandum, quia Domini hoc renuerunt omnes) quod in supplicatione à literis secundi regressus dicebatur, quod Papa tunc Cardinalis possit regredi tam vigore præsentium literarum, quam præfati regressus, ergo Papa concedens regressum voluit primum regressum durare, licet sit mutata persona de Antonio in Alexium, & Papa fingit quodammodo primum regressum durare, quod erat ante concilium. Vltimò dicebatur, quod Papa noluit consentire cassationi primi regressus, nisi validè regressus secundus sibi reservaretur: ergo si secundus non esset bonus, Papa potuisset regredi vigore primi. Sed tamen Domini dixerunt, quod secundus esset bonus, & non subiaceret concilio Lateranense.

THOLOMÆI.

De præben. de trienniali.

SUMMARIUM.

- 1 Regula de trienniali se tueri non potest qui titulum non habet.

DECISIO DCCCXIX.

Vicentin. parochialis de longares coram Domino Sarnen. Ambrosius resignauerat in Hieronymum referuata sibi pensione 23. libera, & ex emptâ, & non aliâ, aliter nec alio modo, & Hieronymus ex post possedit triennio dictam parochialem pacificè, & demum deuenit ad notitiam Ambrosij, quod consensus in sua possessione non habebat de pensione libera. Domini voluerunt, quod si Hieronymus non possit se tueri regula de trienniali, quia non poterat dici habere titulum, cum titulus, & ius reperisset in Ambrosio, qui noluit resignare, nisi pensio esset libera.

THOLOMÆI.

De pensionibus.

SUMMARIUM.

- 1 Regressui non est locus ob non solutionem pensionis, vbi principalis, vel procurator non reperitur in loco solutionis fiendæ, licet non sit factum depositum, aut aliqua protestatio.
- 2 Bar. in litem in illo. ff. de const. pec. melius loquitur, quam in l. si rem. ff. de solutio.

DECISIO DCCCXX.

Maioricens. præstimonij de Villareal contra me fuit tentum pro parte Io. contra Alphonsum Villareal, quod si non fuerit locus regressui ob non solutionem pensionis, quia Alphonsus, vel eius procurator non reperiebatur Barchinonæ, vbi erat destinata solutio pensionis tempore solutionis fiendæ, licet titularis, qui soluere debebat, non deposuerit, nec protestatus fuerit, quod solueret si adesset qui reciperet. & sic quod dictum Bar. in l. si rem. ff. de solutio. sit consilij, non de necessitate, & melius loquatur in litem in illo. ff. de const. pecun. vt per Dec. consil. 166. Are. consil. 163. Alex. consil. 92. volum. 2.

THOLOMÆI.

De obligat. in forma Cam. & de iureiur.

SUMMARIUM.

- 1 Exequutio obligationis cameralis impediri potest per depositum, facta statim probatione non numeratæ pecuniæ, vel alterius similis exceptionis.
- 2 Confessio numerationis pecuniæ in contractu apposita debet intelligi facta tempore celebrati contractus, & non ante.
- 3 Exceptio non numeratæ pecuniæ opponi non potest, vbi est agnitio debiti præcedentis. Declara tamen, vt ibid.

DECISIO DCCCXXI.

Romana pecuniaria coram me inter R. P. D. Episcopum pû de Columna, & inter Comitissam de Manetij Episcopum

Episcopus fuerat confessus se esse verum debitorem Comitissæ in summa 2000. scutorum occasione, & causa amicabile mutui sibi facti, de quibus se bene contentum vocauit, & se in ampliori forma Cameræ Apostolicæ obligauit, renunciâs exceptioni non numeratæ pecuniæ medio iuramento. postea obtinuit absolutionem à penitentiaria ad effectum agendi, & excipiendi, & de iure suo exponendi, & volebat audiri excipiendo de non numerata pecunia, & etiam suscipiendo in se onus probandi, pecunias non fuisse numeratas. & Rex dixit, quod non debebat audiri propter priuilegium Leonis seu facultatis per eum concessæ Auditori Cameræ, quod non obstante absolutione à iuramento exequantur obligationes in forma Cameræ vsque ad totalem executionem. Hoc videns Episcopus obtinuit à penitentiaria aliam similem dispensationem, in qua narrabatur dicta facultas. Tamen Rota propter dictam facultatem, quæ volebat obligationem exequi debere ac si absolutio obtenta non fuisset, noluit admittere Episcopum ad probandum dictam exceptionem, nisi solueret prius. Vnde Episcopus fecit, quod Cardinalis Ghinus qui fuerat per plures annos Auditor Cameræ, dixit, quod præstauerat, quod secundum qualitatem personarum non cogebat debitorem, vt statim creditores solueret, sed quod faceret actuale depositum, & quod probaret si quam exceptionem releuantem adducebat in tempore. & si in probatione deficiebat, seu conabatur probare, quod non poterat, relaxabat depositum in fauorem creditoris: & si releuanter probabat, absoluebat debitorem. & istud etiam probauit per testes tres Auditoris Cameræ Notarios. Vnde Domini hoc viso, & considerato, quod erat satis magna quantitas 2000. vt diceretur, quod Episcopus solueret, & postea repereret, & quod Comitissa etiam nimis liberaliter viuit, & potuit dissipare, ita quod forte repetitio, seu recuperatio fuisset difficilis: & etiam quia depositum in vno casu erat prouisum Comitissæ, videlicet si Episcopus incontinenti non probaret, depositum in fauorem Comitissæ relaxaretur: mandarunt, quod Episcopus audiretur factò deposito, qui dedit cedulas bancharias, & itatim probauit per tres testes, quorum duo erant instrumentarij, quod tempore celebrati contractus non interuenit, nec interuenire potuisset numeratio, qui licet essent eius familiares, ultra quod familiares Prælatorum solent admitti in testes, tamen Rota voluit, quod ex quo erant instrumentarij, & approbati à partibus, quod facerent fidem, & probarent, pecuniam non fuisse numeratam. & quod non iuuaret Comitissam, dicendo, quod potuisset numerare ante contractum, quia Alexander post alios in l. qui Romæ. in §. Grifogonus. ff. de verborum obligatio. dicit, quod etiam communis est opinio, quod si illa verba, confessus est habuisse, & recepisse, intelligantur, quod numeratio interuenit tempore celebrati contractus, & non ante: & sic quod Episcopus non teneretur soluere, quia licet obligatio in forma Cameræ vellet, quod admittatur tantum solutionis exceptio, tamen in casu nostro depositum, stante dicto stylo, habuit vim obligationis. Ideo Episcopus sicut si soluisset, deberet audiri repetendo, ita & nunc in hoc casu. Et postea fuit facta difficultas, quia Alexan. & Docto. loquuntur in verbo, confessus fuit habuisse, & recepisse, nunquid equipolleant verbis huius contractus, quæ apposui supra in principio, & super hoc mandauit informari: Et Domini fuerunt, quod dicta verba æquipolleant, & sic non sumus in casu l. si aduersus. in fi. & l. generaliter. in princip. C. de non numerat. pec. videlicet, quod hic sit agnitio debiti præcedentis, & sic non possit dari

de exceptione non numeratæ pecuniæ, vt per Aret. id. idem iuris. col. vigesima tertia, versicu. sed si quid nunc confiteor &c. & col. vigesima quarta, & sequen. Insuper de excep. quia istud est verum, quando in contractu apponeretur causa de præterito, vt quia diceret ratione mutui aliâs facti, vt per eundem Aret. eodem titu. §. primo, num. 2. i. versic. & prædic. & in §. secundo, col. quinta, numero 10. Item quia Episcopus ex quo fuit admittus ad probandum, & probauit, & ex quo est deductum peritium, sibi suffragabatur Bal. & Salyc. in l. si. C. de non numerat. pecun. & quia obtinuit absolutionem à iuramento, & vide Dec. & Soc. in l. 1. nu. 8. col. 21. fol. mat. tandem causa fuit concordata.

THOLOMÆI.

De status, & imaginibus.

SUMMARIUM.

- 1 Statua etiam non affixa, perpetuo tamen ibi mansura, aueniant in venditione domus, vide distinctionem.

DECISIO DCCCXXII.

Romana statuarum coram Dom. Iacobo de Puteo inter Faustina de Valle uxorem Camilli Capella, & Camillum de Rusticis, & Episcopum eius fratrem vertebatur quæstio. Nam Faustina promiserat vedere illis de Rusticis domum Card. de Valle p 8000. scutis: dubitabatur, an statua quæ reperiebatur in domo prima veniant in venditione domus: Et Domini omnes erant, quod statua affixa, quia pars ædium sunt, veniunt, sed difficultas erat de non affixis, quæ tamen videbantur ibi posita, vt perpetuo tenerent, vt sunt illæ, quæ sunt in cortile domus, vbi sunt nichii, seu cellula pro collocandis statuis. & in hoc adducebant duo iura, quæ videbantur inter se contraria, videlicet l. cetera. §. hoc senatus consultum. ff. de leg. 1. vbi dicit, quod statua etiam non affixæ, quia sunt ibi perpetuo mansura, sunt quali pars ædium, & illo senatus consulto comprehenduntur. & per illum tex. principaliter hanc partem, quod non affixæ, vt ibi sint perpetuo, veniant, renuerunt duo ex Dominis: alij octo tenuerunt contrarium. per l. pe. ff. de verb. sig. vbi dicit tex. statuae basibus affixæ structilibus ædium non sunt. & ibi est fortior casus, quia erant affixæ, sed non erant affixæ parieti, & sic non erant pars domus, dicit iurisconsultus, ædium non sunt, quia vt dicit gl. erant expositæ, vel idem & si intra parietem domus ad domus ornatum, & vt sub sisterent erat sub eis basis structibilis, & sic non erant, quod non possent amoueri sine destructione parietum. & ad hoc allegabatur l. nutu. ff. de leg. 3. vbi quod sunt in curia domus, quæ auferri possunt, legari possunt, & sic statuae non affixæ basi seu parieti possunt legari. Non obstat §. hoc senatus consultum. quia debet intelligi de non affixis, quæ sunt ibi perpetuo ad vsum domus mansura. vt multa non affixæ, quæ quia sunt ad vsum, dicuntur pars domus. l. fundi. ff. de actio. empti. l. quæsitum. ff. de fund. instruct. & maxime tex. in d. l. fundi. §. habeo. ibi, perpetui, vt sunt statuae, quæ recolligunt aquam sub fontibus, quæ non sunt affixæ, & quæ euacuant aquam ex ore, vel ex membris, & similibus. non obstat textus in dicta l. quæsitum. in §. specularia. vbi stigmata sunt pars domus, & stigmata dicuntur marmorea, vbi gesta in marmoribus sunt affixæ, quia dicitur, quod erant affixæ, Nn 3 vel

vel ad tempus decem, vel quia ille, qui apposuit mar-
mora continentia facta maiorum, voluit domui sem-
per inesse illam memoriam maiorum. Non obstat etiam
text. in d. §. habeo. & quod dicunt Docto. in l. beneficium.
de const. princip. quia omnes allegant d. §. habeo. qui di-
cit, perpetui usus, ideo debent intelligi secundum illum
§. videlicet, quando sunt perpetuo ad usum.

THOLOMÆI

De feudis, & homicidio.

S V M M A R I V M.

- 1 Ablatum per legem contemplatione alterius partis, eidem acquiritur.
- 2 Pœna Alexandrina non applicatur parti in materia feudi.

DECISIO DCCCXXIII.

IN vna Taruien. feudi Bonifacius vulnerando Petrus de Trapolinis ipsius aduersarium inciderat in pœnam Alexandrinam, & Petrus petebat sibi adiudicari feudum pro parte spectante ad dictum Bonifacium, videlicet quo ad fructus durante vita naturali Bonifacij: Antonius vero frater Bonifacij, qui vna cum Bonifacio erat in lite cum Petro, dicebat ad eum spectare, & perpetuo. adducebatur l. statius flor. §. Cornelio. ff. de iure fisci, & ibi glo. quod t̄ quando lex priuat partem contemplatione alterius partis, quod tunc debet acquiri parti. Tamen t̄ Domini fuerunt in contrarium, per no. per Barto. in Lagraria. ff. de term. amot. & quia hoc non procedit in auferendo, quod debetur alteri agnato, vt late, per Alexand. in consilio vigesimo tertio, volum. tertio, & hoc in feudo. adducebatur etiam consilium Signo. 220. Rip. in rub. de iud. sed in alijs bonis Domini forte dubitasset, quia non est eadem ratio, tamen aliter in Rota fuit resolutum, quod licet violans sequendum priuatur ipso iure, per clem. 1. de seq. pos. & fruct. quod tamen beneficium non applicatur parti, sed cui prius impetrauerat.

THOLOMÆI

De reservatione alijs de expectatiuis.

S V M M A R I V M.

- 1 Gratia, si neutri, non capit beneficium vacans tempore data ipsius gratia.

DECISIO DCCCXXIII.

ARetin. parochialis de Posano coram me, cum Dom. Guiterius litigaret cum Donato, impetrauit gratiam, si neutri, sed tempore acceptationis Ludouicus Volius vigore suæ gratiæ expectatiue acceptauit dictam parochialem, & sic tempore gratiæ, si neutri, non vacabat: quia tamen postea Ludouicus non satisfecit regulæ de diligentijs elapsis tribus mensibus, euauit sua acceptatio, & beneficium vacauit. pro Gutertio dicebatur, quod t̄ gratia, si neutri, caperet beneficium, quod tempore impetrationis, si neutri, non vacabat, sed vacauit ex post. allegatur consil. Rom. 435. &

in terminis in gratia, si neutri, Gemin. consilio vigesimo nono, sed similis casus fuerat anno præterito coram Domino Mariscotto. & Domini primo fuerunt pro consilio Geminia, quia gratia non potest capere beneficium, quod tunc non vacabat, nisi expresse diceretur. Sed verba gratiæ videntur sonare de præfenti, cum dicunt, beneficium quod adhuc vacare censetur. nec obstat si per euentum litis constiterit, quia intelligitur, considerato tempore impetrationis gratiæ, & ita fuerunt Domini.

THOLOMÆI

De mandatis alijs, de concessio. præben.

S V M M A R I V M.

- 1 Mandatum de providendo etiam cum clausula, ex nunc, prout ex tunc, siue bene, siue male omnino est exequendum.

DECISIO DCCCXXV.

Placentin. portion. inter Dom. Gomefiam Ferdinandi, & Alphonsum de Fuonte, & Ioan. Segobia, Alphonsum habebat gratiam mandati de providendo, in qua Papa dirigebat illam certis iudicijs, & mandabat, quod Domino Alphonso provideretur, & postea subiungebat, prout nos ex nunc prout ex tunc providemus: modo dubitabatur, an requireretur prouisio exequutorum, ex quo Papa dicit, prouideretur nunc prout ex tunc providemus. & t̄ Domini fuerunt, quod requireretur prouisio exequutorum, siue bona, siue mala: & quod illa verba, quæ Papa apponit, ex nunc prout ex tunc prouidemus, operantur ad hoc, quod etiam si male aut nulliter sit facta prouisio exequutorum, procedit quod tamen conuadatur, quando tunc Papa prouidet, & sic, quod omnino requiratur prouisio exequutorum, & ita fuit dictum alijs fuisse iudicatum in causa Legionen. parochialis sancti Marci pro Gabriel Casio contra Alphonsum de Sona coram Dom. Siluestro, & in alia Terraconen. coram Domino Aragonia, & in alia Parauina canonicatus & præben. coram eodem Domino Aragonia, & secunda coram Dom. Mariscotto, quæ nuncia tertia pœdet coram Domino Thoma de Thanis.

THOLOMÆI

De concessio. præben.

S V M M A R I V M.

- 1 Prouisio facta per exequutorem Papa retrotrahitur ad diem data mandati de providendo.

DECISIO DCCCXXVI.

IN eadē pro parte Alphonfi fuit postea producta prouisio facta in sui fauorem per diem post acceptationem, & prouisionem Gouenij: & quia gratia Alphonfi habebat ex nunc prout ex tunc, & e contra, Domini voluerunt, quod t̄ secuta dicta prouisione exequutorum Papa intelligatur prouidisse à die datæ. Nec obstat, quod acceptatio, & possessio Gouenij sit intermedia, videlicet ante prouisionem, & executionem factam Alphonfo,

THOLOMÆI.

De rescriptis de concess. præben. alijs de expectat.

S V M M A R I V M.

- 1 Successor in iure alicuius defuncti non potest acceptationem generalem ad speciem deducere, etiam si constet de noua prouisione.

DECISIO DCCCXXVIII.

IN vna Viridunen. Sancti Victoris coram Domino Sarnen. acceptans erat mortuus, & qui impetrauerat vt vacans per obitum, volebat acceptationem generalem defuncti factam in Archiuio deducere ad speciem super hac parochiali. & adducebat coniecturas, quod defunctus declarauerat voluntatem suam, quia aderat noua prouisio super dicta parochiali nomine defuncti. Ad quod fuit responsum, quod defunctus erat absens, quando fuit obtenta noua prouisio super dicta parochiali: & quia sollicitauit illam, non assererat se sollicitasse de mandato defuncti. Item quod fuit per duos annos post datam, & sic quod fuit sub parua data. Vterius quod erat modica impensa, ita quod non debebat præsumi facta de mandato defuncti. Vterius erant duo testes, vnus de auditu à defuncto, quod volebat venire ad causam super dicta parochiali pro suo interesse: alius de auditu ab alio. Tamen Domini dixerunt, quod non declarauit se velle venire ex iure acceptationis: nam forte poterat aliunde ius prætere. Item dicebant, quod si viueret defunctus, & vellent de illa acceptatione aliud beneficiū sibi acquirere, vnus testis, qui dixit se velle venire ad causam propter parochialem, non tantum excluderetur, quin posset declarare acceptationem super alio beneficio, cum posset dicere, quod ex alio iure quàm acceptationis volebat venire ad causam. Ergo, &c. & sic Domini fuerunt, quod non obstantibus dictis coniecturis successor non debet declarare.

THOLOMÆI.

De valore exprimendo.

S V M M A R I V M.

- 1 Valor beneficij debet probari per eum qui gratiam obtinuit.

DECISIO DCCCXXIX.

MAioricen. beneficiorum coram me inter Alphonsum Duaret. Didacum Verga, Ioan. Martinus habebat gratiam mandati de providendo ad summam scut. 150. & acceptauerat eadem die plura beneficia, & postea possessione non habita resignauerat in Salirias, & Salirias in D. Didacum, & Alphonsum dicebat quod ista beneficia de quibus agitur, & alia quæ eadem die acceptauerat Ioan. q̄ priusquam iste resignauerat in Salirias, & Salirias in Didacum excedebant dictum valorem, cum Didacus in suis litteris expresserit Archipresbyteratum, & Canonicatum in 150. scut. & pro annata se obligauerit. Quærebatur, etiam quod non constaret de valore beneficiorum in Duënas resignatorum, an Io. Martini Cessionarius teneretur probare, beneficia eadē die accepta non excedere valorem scut. 150. ex quo Ioan. Martinus

fo, quia Domini dixerunt, quod licet Gomefio esset ius quæsitum, tamen non erat reuocabiliter quæsitum. Item quod si Alphonfus prouideretur, fugeretur à tempore datæ suæ gratiæ prouisionis, & nullum ius Gomefio quæsitum esset. Hoc tamen mihi videbatur durum, quia si Gomefius per plures annos beneficium obtinuisset, sed non esset pacificus triennalis, quod si ex post Alphonfus obtinuerat per exequutorem sibi prouidentem, quod tamen Gomefius, qui prius per plures annos antea acceptauerat, & possederat, nihil haberet. Tamen hoc non obstante, Domini dixerunt, quod contra meam opinionem pluries fuit tentum: ideoque est necesse, quod videamus, an Gratia Gomefij quæ est posterior, suspendat gratiam Alphonfi, vel saltem procedant à pari, cum Gomefius haberet, quod inter obtinentes gratias similes sit locus diligentijs, & præuentioni, & pro hac decisi. præfenti allegatur decisi. 11. de concess. præb. videlicet quod ista retrotrahi debet à die datæ postquam fuit Alphonfo prouisum.

THOLOMÆI.

De concess. præben. alijs de Commendis.

S V M M A R I V M.

- 1 Commendatarius non capiens possessionem commendæ intra annum ex negligentia non amittit ius suum. Declara tamen & limita nisi præcedat præfixio termini.

DECISIO DCCCXXVII.

SAlamantin. de palatio Rubros coram Mariscano, fuit dubitatum, nunquid tempus commendæ ad annum à die pacificæ possessionis currat vt inducatur vacatio ipso iure, præsupposito, quod Commendatarius non fecerit diligentiam de adipiscenda possessione infra annum, & sibi non fuerit præfixus terminus ad diligentiam faciendam. Fuit decisum de anno 1540. de mense octobris, quod t̄ non dicatur Commendatarius propter negligentiam perdidisse ius suum, & quod non fuit commissa cautela in electione. & c. licet Episcopus. de præben. in 6. in casu nostro (vt not. glo. ibi in c. commissaria) non vendicat sibi locum, nisi præcedente monitione, vt latius in informationibus: & idem prius fuerat tentum coram me in vna Vrbeuetan. Archipresbyteratus, quod habens regressum licet non capiat possessionem beneficij vacan. tamen propter negligentiam non dicitur amisisse ius suum. & pro parte Ioan. Solani venientis ex iure Episcopi opponebatur etiam, quod negligentia noceret. l. si plures. de condit. instit. Alber. in l. nam post tres. ff. si quis caut. Host. in summa, in rub. de cond. inst. vbi dicunt, quod conditiones potestatiuæ non habentur pro impletis, si stat per eum, qui implere debebat. & allegabatur c. metum. de reg. iur. in 6. in contrarium pro Episcopo, quod non amiserit ius suum, nisi præcedente præfixione termini, aut saltem monitione, allegatur Innoc. in c. extirpanda. §. quia vero. de præb. Fely. in c. si autem. col. 2. de rescript. Domi. §. quia. idem sal. & Alex. in l. ita stipulatus. ff. de verb. oblig. nu. 13. Philip. in c. Apostolicę. in glo. fin. de re iud. lib. 6. ibi tamen non reperio, quod glo. in c. commissaria. dicat, quod debeat in illo tex. præcedere monitio. Sed responderetur ad illum tex. in c. licet. q̄ illud est ibi, quia est legitime cautum: secus in alio casu à iure non deciso, quia propter negligentiam quis non dicit priuari iure suo. & quod in illis iuribus non requiratur mentio, facit c. dicit. §. quod si. de elect. in 6.

DECISIO DCCCXXXI.

Martinus nunquam possedit, & sic non est locus allegationi Lapi, quod quis non teneatur iustificare titulum sui prædecessoris. & dicebatur quod non, sed apparet, ad decis. Bellam. 1. 2. & 3. 02. & Bisig. 6. de præben. & replicabatur, quod decisio Ægyd. procedit quando non opponitur, & allegabatur decis. 46. de concess. alias 65. alias 800. de præben. in antiq. alias 600. Felyn. in c. ad aures, col. 3. vers. 3. conclusio, & vers. fallit primo. de rescriptis, & quod decis. 800. loquitur ne dum in gratia specialiter, sed etiam communi, & sic etiam si non sit ad certum beneficium prout est hic. non obstat decis. 6. Bisig. quia loquitur in gratia in forma pauperum quæ est in sui dispositiva ad quodcunque beneficium: sed postea habet in fine exceptionem novæ tamen intentionis quod non capiat beneficia nisi tanti valoris: sed in gratia nostra valor est pars gratiæ, & ideo debet probare, ut per Felyn. vbi supra. Et licet aliqui teneant contrarium, tamen maior pars fuit, quod gratiatus teneatur probare, quia ita fuit alias tentum de anno 1538. coram Domino Mariscano in vna Calaguritan. Archidiaconatus per D. Io. de Anagnano, & 1539. in vna Arboren. coram D. Syluestro, & multo magis hoc esset in casu nostro vbi sunt aliqui coniecturæ quod beneficia omnia acceptata excedat valorem gratiæ, arg. l. si & ibi Bar. C. quod met. caus. & c. primo. ut beneficia. Bellam. decis. 421. quia quædam Ioan. Martini resignavit in Salinas consensit super supplicatione vbi Archiepiscopus etatus, & Canonicatus exprimebantur ad scut. 150. non excedere.

THOLOMÆI.

De Præbendis.

SVMMARIVM.

- 1 Collatio facta per obitum, quæ tamen fieri debebat per resignationem, non potest sustineri, licet vacatio per obitum intervenierit.

DECISIO DCCCXXX.

Bellican. Prioratus coram Domino Mariscano præsupposito quod ille, qui dictum Prioratum contulit, haberet etiam facultatem conferendi reservationem etiam quod vacaverit apud sedem, & quod Prioratus iste per resignationem Stephani in Curia fuit commendatus Gulielmo, & Gulielmus extra Curiam obierit, & fuerit per talem executorum habentem potestatem collatus per obitum Gulielmi, cum vere de iure non vacaret per obitum Gulielmi, sed per resignationem Stephani, cum cessante commenda vacaret eo modo, quo prius, an talis collatio sustineri possit, cum saltem de facto vacet per obitum Gulielmi. Et Domini tenuerunt, quod non possit sustineri collatio, & lex advocati informabant, res pro qualibet parte, & pulcherrima fundamenta adducebant, quæ potuerunt videri in eorum informationibus, & non valde longum esset ea inferere.

THOLOMÆI.

De annali.

SVMMARIVM.

- 1 Derogatio de regula de annali non potest dari post provisionem factam ab Ordinario, & ius provisio quæ situm.

Aberien. Parrochialis Serranallis coram Puteo Claudius impetrauerat beneficium, quod per annum Franciscus pacifice possederat, & incidit in secundam partem regulæ; postea moritur Franciscus, & Ordinarius providit de præfata parrochiali Serranallis Iacobo: & postea Claudius impetrauit ex resignatione Guidonis cum derogatione regulæ de annali quo ad eius secundam partem: & postea Iacobus, ut ostenderet, quod beneficium non erat litigiosum, & quod Ordinarius sibi poterat conferre, dedit de regula de annali: sed Claudius replicabat, quod fictio regulæ non posset retraheri, cum ipse prius quam esset datum de regula, haberet derogationem dictæ regulæ, cum regula loquatur per verba importantis fictionem, videlicet censeatur, &c. haber, &c.

- 1 Sed respondebatur, quod talis derogatio venit post Ordinarium provisionem, & sic ius quæsitum Iacobo, & beneficium erat plenum. Nec obstat, quod non fuisset tunc datum de regula, quia quodcumque producatur, operatur ac si ab initio fuisset producta, quia lex est vera de eo quod est in rerum natura, licet sit absconditum nobis. I. cum quid. §. licet. & ibi Doctores. ff. de acquir. here. nam productio regulæ non inducit fictionem, nec facit desinere esse litigiosum, sed declarat: & detegit, beneficium non fuisse litigiosum, ut Casil. super regula dicit. Et quod regula annullat gratiam, & inde sequitur, fuit alias coram me tentum in vna nullius Abbatia, & coram me in vna Conchen. Sancti Michaelis inter Io. de Morillas, & Franciscum de Mendoza.

THOLOMÆI.

De expectatiuis.

SVMMARIVM.

- 1 Familiaritas Papæ ad effectum validitatis gratiæ sufficit saltem semiplenè probari: secus si ageretur de reservatione beneficii vacantis per obitum familiaris.

DECISIO DCCCXXXII.

Riocen. Canonicatus & præben. pro Francisco Galileo in expectatiua Fran. dicebatur, tibi familiaris, & continuo commentali nostro, & Franciscus alias nõ dicebat de familiaritate, nec probabat se descriptum in rotulo Castellariæ, vbi describuntur alij familiares. Et fuit dictum, quod istud sufficit ad effectum validitatis gratiæ, quia ideo nominatur in gratia familiaris, ut expediat gratis. Ergo secus si ageretur de reservatione beneficii vacantis per obitum familiaris, quia tunc deberet aliter familiaritas probari, ut quod referuabat Papæ & hoc coram me fuit tentum.

THOLOMÆI.

De concess. præbende.

SVMMARIVM.

- 1 Promissio beneficii vacantis per obitum non datur nisi petenti, & magnis precibus.

DECI-

DECISIO DCCCXXXIII.

Alamantin. de Palatio Rubios per Io. Solano contra Petrum Martinez fuit tentum, quod supplicatio impetrationis beneficiorum valoris 50. ducat. in fauorem Episcopi Salamantin. fuit obtemperata de eius scientia, & quod illam notam habuerit, non obstante, quod esset modica impensa: quia licet hoc non præsumatur in commissionibus caularum, hoc ideo est, quia lis potest afferre damnum. Item quia passim conceditur vti noua provisio, & gratia si neutri. Sed tunc provisio de vacante per obitum, ut erat in casu nostro, non datur nisi petenti, & maximis precibus. Item dicebatur, quod supplicatio fuit notata post sacrum vrbis tempore, quo Papa Clemens detinebatur in Castro Sancti Angeli, & in eodem Castro erat ipse Episcopus, & multum gratus Pontifici, & tractabatur de persona ipsius Episcopi eo modo: secus verò in nouis provisionibus, & similibus, quæ passim conceduntur. & si forte esset damnosa Episcopo, fuit sibi provisum. & hoc coram Domino Mariscano.

THOLOMÆI.

De appellationibus.

SVMMARIVM.

- 1 Collatio beneficii facta post priuationem intra terminum ad appellandum est nulla etiam si postea non fuerit appellatum.
- 2 Priuatio beneficii potest reuocari per viam attentati. Fallit in priuatione seu executione, quæ fit citra factum hominis, nu. 3.

DECISIO DCCCXXXIII.

Archinonen. & Vrgellen. Canonicatus, & præben. coram Mariscano fuit dubitatum, an collatio facta post sententiam priuationis beneficiorum infra decem dies ad appellandum valeat, vel saltem conualescat, si postea non fuisset appellatum? Et fuit dictum, quod tunc Papa fundat se in facto iudicis, non in priuatione, quæ veniebat reuocanda per viam attentati, per Io. And. cum quo alij transeunt, in c. non solum. in fi. de appell. in 6. & ibi Gem. in §. illo verò. col. penul. vers. licet ista verba sint disculsa. & ibi Paris. col. pen. vers. in ea glo. nec Innoc. dicit contrarium, si bene percipiatur, licet in contrarium allegetur in c. cum in cunctis. in vers. vnitum. de concess. præben. quia videtur loqui, quando sententia transiit in rem iudicatam. Quod non est in casu nostro, quia provisio fuit facta ante lapsum tempus ad appellandum. Nec obstat not. per Imo. in l. qui alienationibus. §. si quis incapax. ff. de testam. vers. igitur gloss. quia tunc Imola loquitur in executione quæ fit à iure citra factum hominis, ut in deportatione, & amissione ciuitatis, & sententia excommunicationis, & simil. prout Bar. in l. fin. ff. de his qui not. infam. & Bar. per illum tex. in l. qui vltimo. ff. de pen. in quibus casibus statim lata sententia lex facit executionem, omni facto hominis cessantes: secus in sententia priuatoria beneficii, maxime cum in eius executione requiratur non modicum factum hominis, ut in c. licet Episcopus. de probat. in 6. Non obstat Anchar. conf. 295. quia ibi mandatur, quod provideatur de beneficio, quod homicida obtinuit, cõsulto de homicidio. Sed in casu nostro fuit de beneficio ut vacante.

per priuationem, postea fuit adducta concludens ratio: nam Papa narrat beneficium vacatum per priuationem; & sic credidit, sententiam transiisse in rem iudicatam; non autem, quod esset infra tempus ad appellandum; & sic impetratio est subreptitia. Et licet Papa possit conferre beneficium quod nondum vacat, quod verum est in homicida si constiterit, illum homicidium commisisse: secus tamen est in casu nostro, vbi prouidet de beneficio ut vacante, quod tamen non vacabat, & sic est subreptitia impetratio.

THOLOMÆI.

De annali.

SVMMARIVM.

- 1 Regula de annali procedit, & annullat gesta, illa non seruata, etiam si non feratur sententia.

DECISIO DCCCXXXV.

Ebennen. parrochialis Serranallis coram Puteo fuit dubium, an verba, tunc quod beneficium non censetur litigiosum, posita in fine regulæ de annali, intelligantur solum, cum lata sit sententia in fauorem possessoris, an verò referantur ad omnia præcedentia. Et dicebatur, quod non, quia in primo capite in verbo, alioquin, erat imposita pœna annulationis actorum; quæ quidem pœna referebatur ad præcedentia, & illud verbum, postea, positum in fine, ad sua proximè præcedentia, quia qualibet oratio erat perfecta. Tamen Domini tenuerunt contrarium, & sic contra q. 82. Domini Sarnen. in d. regula de annali, quia voluerunt, quod illa verba in fine posita referantur ad omnia præcedentia, adeo quod etiam si sententia non sit lata, incidendo in regula de annali, beneficii intelligatur litigiosum: aliàs si vellemus de iure, quod impetrator sit reprobatus improbus per sententiam, sequeretur, quod non esset locus regulæ, nisi post tres conformes; quia pendente appellatione non potest dici improbus, propter sententiam, cum appellatio suspendat sententiam. Et sic voluerunt, quod quomodocunque quis incidat in regulam, etiam si sententia non sit lata, beneficium desinat esse litigiosum, ita quod per ordinarium potuerit conferri.

THOLOMÆI.

De concess. præben. & de regulæ reseruatoria.

SVMMARIVM.

- 1 Gratiam acceptans tenetur probare, licet præsumatur in tempore acceptasse.

DECISIO DCCCXXXVI.

Lacentin. Scolasticæ coram Domino Thoma, quis habebat gratiam ad vacatura in octo mensibus Apostolicis. Fuit dubitatum, an teneatur probare, beneficium per ipsum acceptatum, vacasse in mensibus Apostolicis. quia dicebatur, quod quis præsumitur acceptasse in tempore, ad decis. Ægid. 319. 3. alias 137. & 345. de concess. præben. Rot. 13. & 29. in antiq. Tamen tunc Domini tenuerunt, quod teneatur gratia probare, licet quis præsumatur acceptasse in tempore, quia præsumitur diligens in suis negotijs, & sciens, & sic quod beneficium.

ficium vacauerit in mēse Apostolico vel ordinario: imò si attendimus in quo se fundant Domini, posset dici, quod videtur acceptare in mente ordinario, quia habebat gratiam ad menses Apostolicos, & sic ista est pars gratiæ; ergo illam probare tenetur.

THOLOMÆI.

De reb. eccl. non alien.
De empt. & vendit.

SUMMARIUM.

- 1 Villa sine vniuersitate alienari non potest inuitis hominibus. & num. 5.
- Secus tamen si alienetur cum vniuersitate. num. 4. & 6.
- Quamuis contrarium dicatur. nu. 2.
- Intellige tamen, vt nu. 3.

DECISIO DCCCXXXVII.

Terraconen. iurisdictionis Villæ de Reus. Villa hæc de Reus pertinebat ad Cameram: & quia pendebat quædam lis ratione dismembrationis de dicta Villa, Camera per Clem. Pap. VII. concordauit cum capitulo Terraconen. quod Villa esset capituli, & quod capitulum solueret Camerario certam pensionem, & aliam Philippo eius genitori, & successoribus: vnde Papa Clemens quando dictam Villam dismembrauerat à Camerario, & Philippo, eam prædicto capitulo cum omnibus Castris, locis, bonis, & redditibus, & merito & mixto imperio concesserat. Et quia dubitabatur de virtute dictæ dismembrationis, & cõcessionis, ideo fuit deuentum ad dictam concordiam inter capitulum, Camerarium, & Philippum. & Papa Paulus dictam dismembrationem, & concordiam cum prægnantissimis clausulis approbavit, & dictam Villam vt supra Capitulo concessit. Fuit dubitatum, an Villa inuitis hominibus ipsius Villæ potuerit alienari? Et dictum, quod non, quia dicebatur, quod tex. in §. ex eadem lege. de le. Corradi, in viib. feud. loquebatur in ciuitate Mediolanensi, vbi est talis consuetudo, & quod secus erat, vbi non erat talis consuetudo. & allegabatur tex. in §. præterea. de proh. feud. alien. per Fed. & dicebatur, quod si etiam procedat si fuerat vniuersalis alienatio. Host. & Felyn. in c. dilectus. col. 3. vers. intellige. de maio. & obedie. Abb. conf. 3. incip. imperfectiam. & conf. 2. vol. 2. & Moder. in c. 1. de prob. & Docto. in §. ex eadem lege. & in §. præterea ducatus. Aluarot. in §. si quis fecerit. col. 2. quo tempore miles. & ibi Alexan. & quod illud, quod dicitur, quod si possunt Vassalli alienari cum vniuersitate, non debet intelligi de vniuersitate vt esset Villa, sed si quis alienaret Marchionatum vel similia magna, vt per Abbatem in d. conf. 2. 2. & conf. 1. 2. inter conf. Bru. col. 2. vers. non obstat. In si contrarium, quod ista alienatio facta cum vniuersitate illius Villæ, de qua in casu nostro, valeret inuitis hominibus ipsius Villæ, adducebatur Ias. in l. si non fortem. §. libertus. col. 1. o. ff. de cond. indeb. & Abbas d. conf. 1. 2. inter conf. Bru. Bal. in d. §. ex eadem lege. de le. Corrad. & Ias. vbi supra allegat Abb. conf. 1. 10. & conf. 3. vol. 3. conf. 1. 2. vers. 2. principaliter potest dici. Bal. in l. 2. in si. prin. ff. solu. matr. & ibi Imol. & Alber. quos alij sequuntur, vt refert Tho. Parpa. ibidem col. 2. 3. vers. ex dictis. Alex. conf. 2. 5. col. 6. vol. 5. Tamen tenetur contraria sententia. & licet Rip. in tract. de pest. lib. 2. vers. 2. 5. videretur tenere contrarium, tamen loquitur, quando dominus vult alienare feudum, quod erat ipsius Vassalli, quia non potest priuare Vassal-

lum sine causa. & Felyn. in d. dilectus. non persistit, sed dicit, quod si quis alienaret feudalia, & aliorum, quod tunc Vassalli inuitis possint transferri. & Abb. d. conf. 1. 2. non contradicit; sed dicit, quando totus comitatus alienaretur, quod Vassalli inuitis transferantur. sed Camerarius alienauit, Papa confirmauit Villam totam cum pertinentijs & territorijs: Ergo, &c. nam si si solam iurisdictionem in subditos veller alienare, retineo Villam pro se, non posset, quia tunc Vassalli non alienarentur cum vniuersitate. & pro hac parte affirmatiue adducebatur etiam Rom. conf. 2. 6. prope fin. vers. attendendo istud est certum quod cum vniuersitate. Fab. de Monte in tract. de emp. & vend. in 3. q. prin. vers. 1. 1. quarto an Rex possit vendere. Io. Ant. Rubcos Alex. conf. 96. Guliel. in reper. cap. Raynuius. in vers. habens duas filias. fol. 20. col. 2. Curt. iun. in tract. de feud. in 4. par. princ. in materia alienat. feud. vers. aggredior primam regulam principalem. vbi dicit istam communem opin. si alienatio sit facta in æqualem vel maiorem. & pro hac opinio. est Bal. in l. 2. C. de donat. & tribus alijs locis per Alex. allegat. in l. 2. in princ. col. fi. ff. solut. matrim. & ibi Alber. Imol. Anchar. Hier. de Pifa, Lucas, Crau. & Alex. conf. 2. 5. col. 6. vol. 5. Abb. d. conf. 3. col. 2. 3. secundum paruum impressionem, vers. 2. principaliter, vol. 2. glo. in verbo, ad aliam, in §. præterea. de prohib. alien. feud. per Fed. Barb. in c. quoties, col. pen. de rer. permut. B. sig. in commen. consuetud. Burgun. fol. 2. 16. col. 2. Abb. in c. auditis. col. 8. vers. in composit. nu. 2. 1. de præsumpt. Bal. col. 97. incip. proponitur. col. 7. Sed in contrarium pro negatiua est idem Bald. & Pau. de Castr. in l. debitori. C. de pac. & Salic. cum alijs de quibus per Barb. conf. 5. vol. 3. & conf. 1. 1. eo. vol. vbi limitat ratione pacti, & cõcordia licet cõtrariu videatur notari in conf. 1. 2. col. 2. inter conf. Butrij. Tamen si omnes Domini fuerunt pro affirmatiua, quod in casu nostro teneat alienatio. per d. §. ex eadem. & per Doct. de quib. supra, qui sunt plures numero, & quia ratio suadet, quod dominus, qui est moderator, & arbiter in re sua, non impediatur vendere, & alienare Villam, & Castru, aut Comunitatem propter Vassallos, qui dicent se nolle mutare Dominum.

THOLOMÆI.

De triennali, alijs de restit. spoliat. Sarnen. in hac regula. q. 3.

SUMMARIUM.

- 1 Restitutio in integrum potest peti aduersus sententiam nulliter latam in petitorio.
- 2 Regula de triennali non tuetur spoliantem licet habuerit sententiam pro se, quin possit dari de spolio ratione petitorij.

DECISIO DCCCXXXVIII.

Vlixbonen. beneficij de Turribus Vedras coram Mariscotto duæ sententiæ absolutoriæ fuerunt latæ in spolio, & petitorio pro Andrea contra Georgium, & in tertia Georgius obtenta remissoria probauit spoliū, & obtinuit per duas conformes dictas duas contra se lasas reuocari, & Andream in spolio condemnari. Verum quia tempore primæ sententiæ latæ in fauorem Georgij lapsa erant fatalia, & sic sententiæ per Andream transferantur in rem iudicatam, fuerunt sententiæ vt nullæ per Georgium reuocatae, & Georgius quo ad petitorium petijt restitui in integrum: nam quo ad spo-

ad spoliū non potuit, cum in spolio non detur restitutio, vt valeat se iuuare suis probationibus factis ante lapsum fatalium. & fuit si dictum, quod poterat, cum causa restitutionis in integrum sit succedanea, vt notatur per Felyn. in c. causam quæ. in princ. de test. sed Andreas dabat de regula de triennali: Georgius, quod regula non tuetur ipsum spoliantem: dubitabatur, an Georgius posset dare de spolio, cum super illud haberet rem iudicatam contra se, & ex illo agere non posset. Domini fuerunt, si quod licet non possit dari de spolio ratione, & causa spoliij, in quo ipse non potest audiri, quod tamen potest dari de spolio ratione petitorij, vt excludat aduersarium à regula; prout si Andreas Titium spoliasset, Georgius non posset agere spolio, quia non esset spoliatus: tamen datur de spolio per Andream contra Titium, si Andreas contra ipsum Georgium se tuere veller regula de triennali, cum regula non tueatur spoliatorem.

THOLOMÆI.

De iudicijs, de dilationibus.

SUMMARIUM.

- 1 Dilationes non dantur procuratori quando citatio est bene exequuta in partibus.

DECISIO DCCCXXXIX.

Oxomen. parrochialis coram Puteo, quia personaliter non fuit repertus in loco, videlicet in Ciuitate, & dioceſi. Oxomen. nam residebat in Legionen. fuit citatus, iuxta formam citationis in Cathedrali Oxomen. & in parrochiali præfata, de qua agebatur, & suus generalis procurator, qui fuerat institutus ante commissionem causæ, produxit mandatum & petijt dilationem ad partes. Fuit dictum, quod si sibi non debentur dilationes ad partes, quando est bona executio facta in partibus, quæ etiam per personaliter non sit executata, tamen afficit citatum. ergo non debentur dilationes, quando citatio est bene executata in partibus.

THOLOMÆI.

De priuill. & indultis.

SUMMARIUM.

- 1 Gratia ad beneficia vacatura intelligitur de vacatione tam in mensibus reseruatis contingente, quam in spectantibus ad ordinariorum collationem.
- 2 Ius extensum difficilius tollitur quam comprehensum.

DECISIO DCCCXL.

Virdunen. Canonicatus coram Puteo Leo indultus capitulo Viridunen. quod omnia beneficia ad collationem, & præsentationem capituli essent sub concordatis Germaniæ, & gauderent eisdem priuilegijs, & indultis perpetuis futuris temporibus, ita vt in sex alternatis mensibus possent conferre, perinde ac si expectatiuæ mandati non emanassent, & ac si dicta Ecclesia consisteret in Germania: & non posse dicto indulto derogare, nisi per tres literas facientes specialem, & indiuiduam mentionem, &c. Postea Papa Paulus sic concessit reseruatiōem Nicolao Venutio ad beneficia vacatura spectantia ad collationem, tam Capitulorum singulorum,

quàm Canonicorum, & personarum, & Episcoporum, Tulen. & Viridunen. & Canonicatus, de quo agitur, vacauit in mense alternato comprehenso sub concordatis Germaniæ. Fuit dubitatum, an Nicolaus posset illud acceptare, & capere sub sua gratia. & fuit dictum, quod sic, quia si Papa dedit gratiam ad beneficia ad collationem Capituli, etiam si beneficia vacarent in aliquo ex mensibus Papæ reseruatis, aut ordinarijs collatoribus per constitutiones, seu literas alternatiuas, seu alia priuilegia, & indulta quomodolibet concessa, & concedenda. Et licet dicatur, ordinarijs collatoribus, tamē potest intelligi de capitulo, quod Capitulum vt in Viridunen. interdum ex consuetudine est ordinarius collator. Suadetur, quia postea inhibet capitulis ne beneficijs vacaturis se intromittant; postea subiungit, quibus omnibus, & singulis illorum tenores, &c. Non obstat, quod dicatur, quod concordata habent vim contractus, vt in illis dicitur, cum sede Apostolica; & quod Papa nunquàm intelligitur illis derogare, nisi de illis faciat expressam mentionem, vt est stylus. quia Ecclesia Viridunen. nõ est comprehensiuè sub concordatis, sed extensiuè: & certi iuris est, quod difficilius tollitur ius si porrectum, quàm comprehensum. Paul. in l. sequitur. §. Scius. ff. de vsucap. Abb. in c. fin. col. 3. de rescript. quia hic non tollitur, sed suspenditur alternatiue quo ad vacationem vnius beneficij tantum.

THOLOMÆI.

De fideiussoribus.

SUMMARIUM.

- 1 Beneficium, c. Odoardus. de solut. cum similibus non suffragatur dolosis.

DECISIO DCCCXLI.

Arboren. parrochialis de la Caua coram Mariscoto quidam obtinuerat tres sententias cum fructuum, & expensarum condemnatione: condemnatus petebat se admitti ad c. Odoardus. de solutione. fuit dubitatum, an post tres conformes quis posset admitti ad cessionem bonorū per d. c. Odoardus. & c. peruenit? & Salyc. in l. 1. C. qui bo. ced. po. enuit quod sic, cum quo transibat Puteus, Thomas, Mariscanus, & Alex. Varen. & dicebant quod satis punitur, qui condemnatur in expensis: dominus Verallus, & Sarnen. contrarium: ego verò qui sequutus sum Raynald. & Acquen. distinguebā per Bal. in l. 1. vers. sed hic requiritur. C. qui bon. ced. poss. Alex. in l. alia. §. eleganter. nu. 1. §. ff. solut. matr. & Sarnen. & Verallus sic simpliciter tenebant, condemnatum non admitti, vt voluit Angel. & Ias. in §. si. in sit. de actio. pro quibus facit l. sed hoc ita. §. ff. de re iud. & c. Odoardus. ibi, contententur debitum, &c. & plura in simili de negante, quod amittat beneficium quod sibi competeat, adducit Hippol. in rub. de fideiuss. nu. 3. 2. multo magis tenuerunt distinctionem aliā cum qua ego eram, videlicet quod aut condemnatus habuit iustam causam litigandi, & tunc non sit indignus dictis beneficijs: aut non habuit, & sit indignus. Nec obstat, quod non puniatur in expensis, quia verum est quoad labores victoris, sed non quoad veras expensas. Nec obstat, quod non potuerit renunciare priuilegio sibi competenti: quia fuit dictum, quod dictis priuilegijs, de quibus supra, potuit renunciare, & maxime cum litigandi sit iusta causa: & sic fuerunt vota diuersa. Tamen quia in illa causa condem-

natus ad spoliū præsupponit dolum, Domini fuerunt omnes, quod talis esset indignus dictis beneficijs. & de Sarnen. quod indistinctè esset indignus, dixit ita Rotam tenuisse in cap. significante, col. si. super reg. de non iud. iuxta formam supplicationis.

THOLOMÆI.

De iure patronatus.

SVMMA RIVM.

- 1 *Tempus immemorabile non inuauit familiæ potenti ad probandum ius patronatus ex fundatione vel dotatione.*

DECISIO DCCCXLII.

O Scen. parochialis Sancti Vincentij coram Sarnen. fuit tenta opi. Ant. de Butr. in c. cum dilecti. de off. deleg. quod licet in familia priuata, quæ ab immemorabili tempore præsentauit, iam possit allegari ius patronatus ex fundatione vel dotatione: & ita allegando, & probando immemorabile tempus, præsumatur, & iudicatur de beneficio vt de iure patronatus ex dotatione vel fundatione: secus tamen est in vniuersitate, quia præsumitur ex usurpatione. Fuit dictum idem in infante Regis Hispanorum. nam tunc infans cum vniuersitate Sancti Vincentij, prætendebat habere dictum ius patronatus. & dicebatur, quod infanti competeat ex fundatione, & dotatione: & Rex voluit, quod si aliter non probaretur, quod præsumeretur ex usurpatione. Idem in dominis seu familia potenti, vt dicebant aliqui Domini fuisse tentum in familia Vrsinorum, quia militat eadem ratio potentia, quæ militat in vniuersitate, & quod in familia potente pluries fuerit tentum in Rota, Reuerendissimus Dominus Simonetta dum erat Auditor, hoc notauerat.

THOLOMÆI.

De expectatiuis.

SVMMA RIVM.

- 1 *Clausula, sine præiudicio similia mandata prosequentiū, non trahitur ad concessiones futuras. Contrarium tamen est verius. nu. 2.*
- 3 *Priuilegium concessum alicui non obstantibus statutis, operatur etiam in statutis, quæ post factam concessionem interuenerunt.*
- 4 *Dispositio quando per verba præsentis temporis suum non operatur effectum, trahitur ad futurum.*

DECISIO DCCCXLIII.

V Irdurien. Canonicatus, & præben. coram Puteo Gerardus, qui cesserat in fauorem colligantis Canonici, ad quem ius prætendebat, vel verius eius patronus, fuit in Canonicum creatus per Capitulum, quæ quidem creatio fuit confirmata per Clementem Septimum, cum clausula, absque tamen præiudicio expectantiū apostolicorum, & mandata de prouidendo prosequentiū, & sibi cum dicta clausula per Clemen. VII. de dicto Canonicatu primo vacaturo prouisum: postea Paulus Tertius concessit mandatum de prouidendo in Ecclesia, & diocesi Virdun. Nicolao Vinteyo. Dicebatur, quod gratia Nicolai non obstabat

Gerardo, quia dicitur, sine præiudicio expectantiū apostolicorum, & prosequentiū mandata, quæ verba sunt præsentis temporis: & ideo ad futura concedenda trahi non possunt. c. si. de rescript. Clem. fin. eod. titu. ad c. cum cappella. & c. cum in iure. & vtrouique Abb. de priuileg. in l. si stipulatus fuero. § cum stipulemur. col. 2. vers. 3. limit. & in l. cum stipulemur. col. pen. & si. de verb. obliga. Fely. in c. ad hoc. col. pen. in fine, de rescript. & quia debet intelligi de præiudicio de præsentis imminente, non de futuro, Rot. 20. in nou. de præben. alias 33. ideo maxime non debet intelligi de gratijs concessis per Paul. successorem Clementis; quia non est verisimile, quod Clemens in illa clausula, sine præiudicio, cogitauerit de gratijs per successores suos concedendis. Contrarium tamen tenuit maior pars Dominorum. & fundamentum aduocati illius partis erat, quod confirmatio Clementis in scriptura redacta semper loquitur. l. Ariani. C. de heret. ergo loquitur etiam tempore Pauli; & sic illa clausula sine præiudicio debet attendi quo ad gratias per Paulum concessas. Adducebatur quod dicit Bartol. & Soc. in l. si mihi, & tibi. §. item lex. ff. de leg. 1. vbi dicunt, quod priuilegium concessum alicui, non obstantibus statutis, operatur etiam in statutis, quæ post factam concessionem interuenerunt. Sed alia ratio per nos adducebatur, quia præiudicium non consideratur tempore gratia concessa, quia tunc non vertit præiudicium, sed tempore vacationis. pro quo facit dicta decis. 20. in princ. sed nunc occurrit vacatio tempore Pauli; ergo non debet considerari præiudiciū expectantiū; & dicebatur, quod quando dispositio per verba præsentis temporis non tunc effectuatur, vt saltem operetur in futurum, referet etiam ad futurum. Ang. in l. talis scriptura. in princ. vbi ratio huius vltimi, & in 2. col. vers. in eadem glo. & ibi Paul. de Castr. & Alex. in col. penult. ff. de leg. 1. facit Io. Andr. & Specul. in titu. de treg. & pac. in si. Pau. de Castr. in l. qui edificium. in si. princ. de teruit. vrb. præd. l. conf. 170. col. fin. vol. 2. Soc. in l. si cognatis col. 24. vers. 4. concludo. ff. de reb. dub. & in conf. 21. col. 2. Alex. conf. 26. col. 3. & col. fin. & conf. 23. vol. 4. conf. 81. col. 28. vol. 3. vbi dicit communem. Non obstat quod est gratia Pauli. Quia Clemens non dixit, expectatiuas, & mandata nostra, sed Apostolica ad Clem. si gratiosè de rescript. & etiam facit verbum, prosequentiū, quia tunc gratia prosequuntur, quando vacat beneficium. & sic maior pars Dominorum fuit vbiliber pro, & quatuor contra.

THOLOMÆI.

De appell. & de remissor.

SVMMA RIVM.

- 1 *Appellari non potest à sententia etiam in sui fauorem lata, stante obligatione de stando vnica sententiæ. Contrarium tamen, & verius tenetur. nu. 3.*
- 2 *Verbum quando potest referri ad plures actus, debet referri ad primum quando primus consumit effectum.*
- 3 *Promissio de stando vnica sententiæ, quomodo intelligenda.*
- 4 *Sententia vna lata contra possessorem, sequestratur beneficium: secus si sit in fauorem.*

DECISIO DCCCXLIII.

M Ontis Regalis Canonicatus & præben. coram Puteo Michael, vt haberet remissoriam, obligauit se de stando vnica sententiæ, & illa exequuta reportauit duas cõformes sententias in fauorem postea

postea Martinus aduersarius aliam obtinuit, & exequuta illa secunda remissoria in sui fauorem decreta, obtinuit, duas primo datas reuocari, & sententiam pro se, & contra Michael fieri. Et quia Michael promiserat stare vnice sententiæ, & non appellare Martinus dicebat, quod ab ista non poterat appellare, & quod si aduersarius non obtinisset remissoriam cum dicta obligatione, ipse Martinus obtinisset in sui fauorem dictas conformes, & si Michael obtinisset remissoriam in tertia instantia, & ipse illam acceptasset, & postea probasset, prout nunc probauit, & habuisset sententiam, vt tertiam confirmatoriam harum duarum primarum, fuisset ipse Martinus coactus progredi ad quintam sententiam, prout nunc cogitur, cum Michael obtinuerit duas, & ipse necesse sit quod obtineat tres, si Michael non cogitur stare vnice sententiæ, adducebatur Bal. in l. veluti. §. hæc vox. ff. de eden. l. in l. qui per salutem. ff. de iure iur. quod per quando statutum cogit coniunctos ad com promissum, non intelligitur tantum de primo actu, sed donec lis fuerit finita: ita sententia debet intelligi de prima tantum, sed differenda quancumque contra Michael argu. l. bouem. §. hoc sermone. ff. de verborum significatione. dicta l. qui per salutem. & quia Bal. in l. inuitus. C. de procur. ad si. dicit, quod quando verbum potest referri ad plures actus, tunc debet referri ad primum, quando primus consumit effectum secundum intentionem loquentium. Sed quando non est ita, tunc intelligitur etiam de actu interiori per l. hæc conditio, la grande. ff. de conditio. & demonstratio. Sed in proposito effectus non erat de stando sententiæ ferendæ in fauorem Michaelis, ergo illa non attendenda, sed contra ipsum lata est attendenda. facit consil. Rom. in proposito. 504. incipien. in casu proposito. Item promissum non appellare, & sic etiam non facere, ergo quancumque non tenetur facere, & hoc tenere quatuor ex Dominis. Alij per verò quinq; contrarium tenuerunt, & proponens etiam erat in hoc voto, & ita fuit iudicatum: quia debebat intelligi, quod promissum stare vnice sententiæ si post remissoriam sententia prima contra ipsum fertur, nam quando prima fuit pro ipso, & alia postea pro aduersario, tunc intelligitur esse liber ab eius promissione. ad l. boues. §. hoc sermone. ff. de verborum significatione. & ad plura, quæ in proposito cumulat Fely. in capi. innouamus. de treg. & pac. facit rex. in clem. ad compefcendas. de seq. possel. & fruct. vbi vna sententia per lata contra possessorem, sequestratur beneficium, quia intelligitur, quando fuit prima sententia lata contra possessorem: secus si prima fuisset pro possessore, & secunda contra, quia tunc non datur sequestrum, vt per Card. ibid. nume. 49. Item propter regulam generalem, quod debemus fauore apostolicum, & c. item, quia mens se obligantis, vt verisimiliter colligi potest, facit hoc, quod per remissoriam contra cum prima sententia proferretur, vt illi acquiescat, sed actus agentium vltra eorum intentionem non operatur. l. non omnis. ff. si cert. pet.

THOLOMÆI.

De priuileg. & præben.

SVMMA RIVM.

- 1 *Doctoratus cum rigoroso examine præfertur familiari Papæ non descripto.*

DECISIO DCCCXLV.

V Icen. hebdomadariæ Ioan. Codella fuit doctoratus per Cassad. hic in vrbe cum rigore exami-

nis concurrebat in dicta, & diligentis cum Mathæo familiari Papæ post occupationem, & non descripto Domini fuerunt, per quo erat doctoratus cum rigoroso examine, quod est de comprehensis in regula prærogatiuarum ibi, ceteri autem magistri, vbi dicitur, quod inter tales Doctores, & familiares tales seruetur ius commune, & quod de iure Doctor talis præfertur tali familiari, de quo per Fely. c. per tuas. col. tertia, de maior. & obed. Petrus de Anch. in clemen. prima, magistr. Claud. in l. Centurio. colum. secunda, de vulg. & pupilla. Paris. de Put. in trac. de iudic. nume. 43. versicul. Doctor. Non ob. quod inquit Barb. in proem. Cle. quæ loquitur de Doctoribus factis per verbum, esto Doctor, non autem cum rigore examinis, licet extra vniuersitatem, vt iste est, & regula vult, quod inter tales attendatur ius commune, & ita fuit tentum coram Domino Aquen.

THOLOMÆI.

De restitutione in integrum alijs resti. spolia.

SVMMA RIVM.

- 1 *Successor dicitur habere probabilem ignorantiam sui prædecessoris.*
- 2 *Restitutio in integrum in spolio etiam in beneficialibus aduersus tres conformes non datur: secus in petitorio. Suspendit tamen executionem rei iudicatæ, si excludatur præsumptio calumnia. nu. 3.*

DECISIO DCCCXLVI.

T Oletan. parochialis coram Domino Britorionen. Didacus obtinuerat tres sententias super spolio contra Ferdinandum tanquam successorem spolio Alphonfi prædecessoris, & Ferdinandus petebat restitutionem in integrum propter instrumentum possessionis Alphonfi sui prædecessoris, per quod intendebat probare, Alphonsum primo fuisse in possessione, quæ Didacus, & dicebat instrumentum nouiter repertum: & per quia erat successor, habebat probabilem ignorantiam facti alieni, vt per Rot. in cap. ab excommunicato. de rescript. Dec. in reg. cum quis. de regu. iur. in sexto, l. fina. ff. pro suo. l. mulier. ff. ad Vellea. & ideo ex tali ignorantia debet restitui. Barto. in l. ad diem, & in l. cum filius. §. in hac. ff. de verborum obligationibus. vbi late Alexand. ideo propter instrumentum nouiter repertum, & clausulam, si qua mihi iusta causa videbitur, debet restitui. l. cum in fine. l. sed & si per prætorem. ff. ex quibus causis maior. Barto. in l. prima. §. si quis. prope fin. de itin. actuque priua. & in l. prima, de condit. indeb. Hippol. de Mar. sing. 129. l. in l. Imperatoris ff. de re iudica. Dec. in capitu. suscitata. de restitutio. in integrum Alexan. consil. sexagesimonono, in causa & lite, colum. secunda, volum. tertio, & maxime cum sit reus: Paul. Castr. consil. 287. in causa quæ vertitur Parmæ. col. 4. lib. 4. licet essemus in materia spolij, tam per Domini hoc tenuerunt habere locum, etiam in beneficialibus, vt in spolio non detur restitutio, sed tantum in petitorio, & hoc quia quando post tres conformes petitur restitutio in petitorio in beneficialibus, illud procedat ex gratia speciali, constituto de bono iure, quod secus est in prophanis, vbi regulariter non datur, & in spolio, & in beneficialibus. nõ datur hæc gratia, quia durius agitur cum spoliatorem,

totem, & etiam quia potest petitorio sibi succurri, & restitutio datur in petitorio propter periculum animæ, ne obtineat beneficium sine Canonica constitutione, quæ ratio peccati non militat in spolio, cum possit intentare petitorium, sed in hoc casu iste non venit ex gratia speciali, quod in beneficialibus dicta restitutio detur, sed iure communi, quod habet locum etiam in prophanis: nimirum etiam si sumus in spolio propter hanc causam, & instrumentum de nouo repertum, quod est remedium iuris communis, iste debet restitui.

2 Sed ꝑ primo surrexit aliud dubium, an impedita restitutio impediatur, & suspendatur rem iudicatam, & videtur quod non. l.vni. C. de restitutio. in integrum Cassad. decil. prima, de restitutio. in integrum, vbi pro vtraque parte allegat Doctores. Tamen Dom. tenuerunt, quod executio non impediretur, per Clem. ex calumnijs, & quia sumus in spolio, in quo durius agitur cum spoliatore. Tamen Cassad. distinguit, quod si adest causa, quæ excludat præsumptionem calumniæ, quod tunc non impeditur restitutio. Sed in casu nostro instrumentum de nouo repertum excludit præsumptionem calumniæ: ergo potest dici, quod præsens determinatio Dominorum meorum Coauditorum non transeat sine difficultate.

THOLOMÆI.

De iurisdictione omnium iudic. de foro competentii.

SVMMA RIVM.

- 1 Auditor Camera potest procedere contra quoscumque, etiam non subditos ecclesiæ ratione sui salarii, & expensarum.
- 2 Forum sortitus ratione contractus, vel quasi potest à indice loci contractus ubique conueniri.

DECISIO DCCCXLVII.

V Lixbonen. pecuniaria Didacus Antonius pro nonnullis mercatoribus in materia hæretice prauitatis contra Regem Portugalliæ causam agitauit, & plures Bullas, & breuia obtinuit, & varias pecuniarum summas pro eis in partibus existentibus, ipse præsens in curia exposuit, & per viam monitorij coram Auditore Camera obtinuit procedi contra mercatores, & illos declarari vnâ cum inuocatione brachij secularij, & dabatur de nullitate monitorij, & censurarum, ex quo Aud. Camera non habet iurisdictionem in non subditos ecclesiæ mediata vel immediata. Sed replicabatur de facultate Aud. Camera quod potest monere, videlicet extra curiam degentes suæ iurisdictionis ratione salarii in eadem curia decreti, & debiti, vel expensarum, seu mutui, vel contractus in eadem curia, & non intelligitur si sciat suæ iurisdictionis, hoc est mediata vel immediata subiecti Ecclesiæ, sed intelligitur (& in ꝑ hoc fuerunt Domini quinque) quod sint suæ iurisdictionis ratione salarii, seu contractus in curia decreti, & initi, & quod personæ, cum quibus est quasi contractus, consentiendo sint mediata, vel immediata subiectæ. Sed oriebatur dubium, an ratione salarii, seu contractus dicantur de iurisdictione Aud. Ca-

meræ ex quo non sunt in curia, nam licet capitu. fina. de foro competen. dicat, ꝑ quod quis sortitur forum ratione contractus, hoc tamen est verum, si in loco contractus reperitur. l. hæres absens. in princip. ff. de iudic. vbi Ang. Paul. & Curt. iunior clarius, & hoc probatur per capitu. Romana. §. contrahentes. de foro competen. in sexto, vbi primo dicit, si reperitur in loco contractus, ibi post potest conueniri: si vero extra, bene potest citari: sed non potest contra eum procedi, nisi, quod si habet bona in loco contractus, creditor mittatur in possessionem dictorum bonorum ex primo decreto, quod non dat dominium, nec possessionem: si verò sunt extra locum contractus, tunc scribitur iudici loci bonorum, quod immittat in possessionem dictorum bonorum ex primo decreto, etiam quod non haberet iurisdictionem in persona, neque posset excommunicari, vt dicitur in figuratiōe casus, vt Innocen. in dicto §. contrahentes vbi Franc. colum. penultima, Anchar. in quarto not. licet etiam fuerit dubium, an iudex loci contractus potuerit citare extra locum, Maria. Soc. iunior consil. vndecimo. tamen Domini fuerunt, quod tales dicerentur esse de iurisdictione iudicis loci contractus, quia aliàs si inueniretur, non posset coram eo conueniri, & si extra locum esset, non posset citari. cuius contrarium dicitur in §. contrahentes, & licet non posset cogi comparere, tamen citatur, & fit missio in possessionem, ergo est iurisdictione. facit quod dicit Abb. in capitu. fina. de foro competen. colum. vigesima secunda, & Salyc. in athen. si pro ea. C. de adul. quod habens domicilium, seu originem in aliquo loco, si domi existat, non potest cogi ad comparandum. l. plerique. ff. de in ius vocan. ita absens à loco contractus non cogitur comparere coram iudice contractus. ex quo patet, quod iurisdictione est rei habitu propter contractum, licet non sit actu propter absentiam, quæ in hac ratione sequitur. Fel. in d. capitu. fina. col. quarta, & allegabatur etiam, quod lubeslet dispositioni tex. in l. omnem, & ibi Ange. ff. de iud. cum ergo facultas datur, quod moneat degentes extra curiam iurisdictionis ratione contractus, & iste sit talis, merito Domini voluerunt, quod potuisset contra illos procedere. Sed mihi occurrebat, quod istud procederet si contractus fuisset cum alienigena, vel in vrbe, vel dū mercatores alienigenæ fuissent in Vrbe, quia si postea fuissent absentes, tamen effecti fuissent iurisdictionis Aud. Camera mouebat, per tex. in d. l. hæres absens. §. primo, vbi dicit tex. quod ita demum quis conuenitur in loco contractus, vel quasi (& in casu nostro sumus in quasi contractu) si constiterit, in loco domicilij non habere domicilium, sed tabernas, per gulam, officinas, & ibi cum eo contrahitur quasi cum viatore qui sic venit, vt statim discedat. Et ideo inferebant, quod cum isti mercatores non solum itinerando, sed nunquam in curia fuerint, quod Didacus propter seruitia cum eis quasi contrahendo in curia facta, non potuisset illos in curia conuenire. Tamen Domini tenuerunt, quod posset, propter Aud. Camera facultatem, non aliter respondendo ad hunc textum, nisi quod facultas Auditoris Camera receperat hanc interpretationem, vt Notarij attestabantur, nam stylus ita seruatus dat iurisdictionem. capitu. cum contingat. de foro competen. & ibi Abb. in tertio not. per glol. in capitu. Romana in verbo, consuetudine. de appella. libro sexto, & in l. prima, in verbo, dari potest. in ff. de tut. & curatur ab his. Bar. Imol. & Ioan. in l. i. in §. denique. ff. de acquir. posses.

THOLOMÆI.

De privilegijs, & facultate aliàs de Remissoria.

SVMMA RIVM.

- 1 Dispensatus ad plura beneficia obtinenda, potest in eis ab exequutore inuestiri.

DECISIO DCCCXLVIII.

S Alamantin. de Aracon. coram Ioan. de Stofidero fuerat data facultas resignandi, & pronunciandi, vt etiam simpliciter posset resignare in fauorem personæ, & personarum idonearum quæcunque quocunque, & qualiacunque beneficia obtinenda, qui resignauit in fauorem Francisci Rostoria senioris, qui erat dispensatus ad duas parochiales tantum, & illas duas obtinebat. Dubitabatur, an ꝑ resignatio fuerit bona? & videbatur quod non, quia inferior à Papa non potest conferre beneficium curatum obtinenti aliud curatum, vt dispensatus, & Franciscus obtinebat beneficium curatum, & ad illud non erat dispensatus: ergo &c. ad capitu. si ordinarij. §. in ordinandis. ibi Dom. & Franc. de offi. ordin. in 6. Secundo dicebatur, quod dato, quod executor dictæ facultatis potuisset conferre tertiam parochialem, quod tamen in collatione debebat fieri mentio de obtentis beneficijs, per Franc. ad clem. 2. de offi. ordin. nec dicitur, quod dicta clem. habeat locum in legato tantum, imo habet locum non solum in legato de latere, sed in quocunque alio legato, vel exequutore habente conferre beneficia ecclesiastica auctoritate apostolica, vt dicit gl. d. clem. 2. in verbo, volumus. Fel. in c. ad aures. in 3. col. ver. nec vrget. de rescrip. nec dicatur, vt hic in facultate concessa motu proprio, vt dicamus prout in prouisione facta motu proprio vbi non est necesse facere mentionem de beneficijs obtentis. Gem. in c. si. de of. deleg. col. pe. ver. sic. sed ne de iudic. dict. cap. Tamen, quia facultas dicit, quod possit pro exequutore conferre quæcunque qualiacunque, & quocunque beneficia obtinentibus. Domini fuerunt in voto, quod executor potuerit conferre, nec fuerit opus mentionem facere de beneficijs obtentis propter illam generalitatem verborum, & propter maxime verba qualiacunque, quæ comprehendunt etiam curata, ergo Papa voluit beneficia posse conferre obtenta qualiacunque, ergo curata, ergo non fuit opus de illis facere mentionem, & in facultate Papa habuit beneficia resignantis pro expressis, & voluit posse conferre obtinentibus qualiacunque beneficia, & multo magis hoc dicebant procedere, si facultas fuisset concessa resignatorio.

THOLOMÆI.

De factis famil. & de rescrip.

SVMMA RIVM.

- 1 Familiares Papa possunt expedire literas gratis de mandato.

DECISIO DCCCXLIX.

I Neadem Salamantin. Franciscus secundus, quia in prima prouisione sibi facta p Clem. non fuit facta me-

tio, quod esset secum dispensarum ob defectum nataliū, cū clausula pinde valere à Clem. in qua narrabatur se familiarē clem. & docuit de familiaritate, & istam gratiam perinde valere, expediuit sub Paulo in forma rationis congrui: & in ea Bulla se narrauit familiarem Pauli, & tamen non erat, & in pede Bullæ est positum, gratis de mandato. Aliqui ꝑ Domini dixerunt ex eo, quod esset in pede Bullæ, gratis de mandato, quia etiam, quod quis familiaris sit, & non expedit literas gratis, quod hoc nõ iuuabit: Ego replicabam, quod bene familiaris expediuit gratis de mandato: sed non dicitur in eorum mandatis simpliciter, gratis de mandato, sed dicitur gratis de mandato familiari: tamen Domini dixerunt, quod gratia nõ erat Pauli, sed Clem. quod etiam si expediuisset sub ista familiaritate Pauli, quod gratia non reddebatur nulla, quia non est gratia Pauli. Nec possumus dicere, quod in gratia nominauit se familiarem Papæ: sed tantum in expeditione Bullarum, & sic tantum redderetur subreptitia expeditio Bullarum, & sic ad plus teneretur iterum illas expedire, & soluere officialibus. Vltimo (& hoc subtilit difficultatem) dicebatur, quod regula de fictis familiaribus loquitur tantum de familiaribus abbreviatorū scriptorum, & aliorum officialium, non autem de familiaribus fictis Papæ, etiam si in regula non annuller. Domini voluerunt, quod literæ, perinde valere, etiam quod in illarum expeditione narraretur, quod est familiaris Papæ, sibi Francisco secundo suffragatur.

THOLOMÆI

De sententia excommunicationis.

SVMMA RIVM.

- 1 Absolutio ab excommunicatione, in qua quis stetit per triennium, non suffragatur ad effectum casuum regulæ.

DECISIO DCCCL.

M Aguntin. Canonicus, & præben. ad gradus inter Dominum Aquensem, & Philippum de Noctelli, qui venerat ex resignatione Iacobi Abel, qui per quinque annos infordeuerat in censuris tempore, quo sibi referuauit regressum: & supplicatio regressus habebat, & cum absolutione à censuris ad effectum etiam in casibus regulæ. Fuit dictum, quod in vna Rodonen. inter D. Maceraten. & Ioachinum Milium fuit similis casus, & ego recordor, quod fuit pluries informatus, & maior pars Dominorum tenuit, quod ꝑ absolutio non suffragaretur, quando quis per triennium fuisset excommunicatus, quia stando per tantum tempus excommunicatus, videtur paruipendere censuras, & esse suspectus de hæresia, quæ regula loquitur tantum de infordeſcen. per annum, & per tres annos: tamen Ioachinus postea porrexit plures supplicationes. In quibus dicebatur, etiam si per plures annos infordeſcat, ad demostrandum, quod Papa eodem modo concessisset in suo casu, si fuisset petitum. Tamen tenentes contra Ioachinum dixerunt, quod non sequitur, si fuisset dictum, Papa forte concessisset, ergo habetur pro concessio, & tamen quia ista decisio veniebat in fauorem Domini Maceraten. Auditoris, Rota voluit, quod negotium concordaretur. sed hanc non potest concordare D. Aquen.

THOLOMÆI

De expectatiuis.

S V M M A R I V M.

Processus fulminatorius aliquando permittitur antequam literæ sint registratæ.

DECISIO DCCCLI.

FAnen. Canonicatus & præben. inter Dom. Dionysium dicebatur pro parte Dionysij, quod processus Caroli super expectatiua fuerat fulminatus antequam literæ expectatiuæ essent registratæ, & quod literæ non dantur, nec ostenduntur partibus ad effectum fulminandi processum, nisi postquam sunt editæ de stylo registratorum bullarum, & processus non potest fulminari in prima expeditione expectatiuarum, in qua remissoria propter multitudinem expectatiuum, dat, quod processus etiam sine literis expectatiue possint fulminari, nisi executori præsententur literæ gratiæ expectatiuæ. Sed expectatiua Caroli erat de secunda expectatione, & sic non comprehensa in dicta regula. ergo processus non suffragabatur. Tamen quia processus habebat notarium de eo rogatum, & testes, quia dicebant, quod licet iste sit stylus ordinarius, tamen quod Bullæ interdum solent commodari partibus antequam registrantur ad effectum fulminandi processum. deo Domini voluerunt, quod licet processus Caroli esset fulminatus antequam Bullæ suæ expectatiuæ fuissent registratæ, quod sibi suffragaretur, non obstante, quod stylus ordinarius esset contra eum ex hoc coram Dom. Thoma de Thanis.

THOLOMÆI

De concess. præben. de mandato de prouiden.

S V M M A R I V M.

Mandata duo de prouidendo inter se paria si reperiuntur, præfertur ille qui maiorem adhibuit diligentiam.

DECISIO DCCCLII.

TOletan. parochialis sancti Ioannis de Ocanna coram Domino Maceraten. Franciscus Ortiz veniebat ex iure Francisci Gomez, qui obtinuerat mandatum de prouidendo, & Rodericus della Camera veniebat ex iure Alphonsi Villual, qui obtinuerat aliud mandatum de prouidendo: & in mandato Francisci erat clausula, volumus autem, quod infra annum curata, seu aliâ inuicem incompatibilia, nisi ad illa obtinenda sufficiens dispensatum foret, dimittere & infra sex menses à die acceptationis beneficiorum huiusmodi, quorum singulorum valor annuus 23. duc. aur. de Cam. non computando nouam prouisionem super illis à sede Apostolica impetrare, & literas desuper in totum expedire, & iura Camere Apostolicæ propterea debita, pro soluere omnino teneris: alioquin semeltra huiusmodi, & anno respectiue elapsis, beneficia præfata vacare censeantur, & ipse Alphonsus Villual habeat in hoc mandato similem clausulam, præterquam quod non dicebat à die acceptationis, sed pacifice possessionis, & aderat alia clausula in utroque mandato, quod inter habentes similia

mandata in diligentijis sit locus præuentioni, & Alphonsus erat prior in data gratiæ, & etiam diligentior in processu, quia prius obtinuerat processum super suo mandato fulminato, & Franciscus fuit diligentior in acceptando, & anterior per duos dies, & quia fuit prior in acceptatione præferebatur. sed opponebatur sibi, quod non fecerat aliâs diligentias, de quibus in clausula, volumus autem &c.

¶ Quia infra sex menses à die acceptationis non obtinuerat nouam prouisionem, nec literas expediuerat &c. quod licet Alphonsus hoc non fecerit, quod non peccauerit, quia ipse non tenetur à die acceptationis, sed habitæ pacificæ possessionis, & quod ideo resolutam acceptationem Franciscus habebat propter non factas diligentias, & quod acceptatio, & prouisio Alphonsi subintrabat, & ipse erat posterior in expectantibus, quod si expectans habens fortius decretum, acceptat, & similiter habens debile decretum acceptat: & habens fortius decretum qui præferebatur, si deficiat in diligentijis, acceptatio debilioris, elapso tempore diligentiarum non factarum subintrat. Sed fuit replicatum, æquiparationem esse bonam cum istud habeat locum inter expectantes propter actum, qui hoc dat: sed tempore dictorum mandatorum non erat expectatiua, quia erant reuocata, ergo etiam euauerat gratia data expectantibus super dictis diligentijis.

Secundo quia expectatiue dantur sub vna data: mandata vero sub diuersis, quia Papa ex nunc prout ex tunc prouidet regulariter fulminantibus, processusque fulminantur sub expectatiuis.

Tertio in expectatiuis magistri præfertur, alteri vero non huiusmodi mandatis præfertur, quia & diligentior in acceptatione.

Quarto in expectante propter non factas diligentias acceptatio habetur pro non facta: in mandatis vero quæ deficiunt in diligentijis nouæ prouisionis, & aliorum de quibus in clausula, volumus autem &c. non est sua acceptatio pro infecta, sed Papa decernit beneficia prædicta eo ipso vacare, & differentia est, quia Papa decernat nullam fuisse acceptationem, & prouisionem, quia tunc acceptatio secundo loco acceptantis, esset in pendulo, & primus acceptans plenè dicitur obtinere beneficium, sed tamen sub conditione, si diligentias fecerit, & si non faciat, euasit conditio, & eius acceptatio, & prouisio, ac si non facta fuisset, & nimirum subintrat acceptatio secundo loco acceptantis, cum primus non acceptasset: sed in mandatis ob non obtentam nouam prouisionem, & alia Papa decernit beneficia eo ipso vacare, & sic præsupponit ius esse ante quæsitum primo non autem secundo acceptanti, nisi postea primus petat infra sex menses nouam prouisionem, quia Papa non fecit stare dictas acceptationes in pendente, prout in expectante, cum per primum sit ius quæsitum, non potest secunda subintrare, quia non vacauit ex prima vacatione prout in expectante acceptante, & deficiente in diligentijis, sed vacauit ex persona acceptantis, quia non seruauit clausulam, volumus autem &c. Præterea contenta in clausula, volumus autem &c. non sunt diligentias, sed quoddam onus, non ad alicuius iuris acquisitionem, sed duntaxat, ut prouideatur Cam. Apostolicæ, & illius officialibus. Facit quia interdum similis clausula ponitur in breuiibus, quæ dantur ad capiendam possessionem ante expeditionem literarum, per quæ breuia nullum ius datur impetranti: & tamen illa clausula apponitur in fauorem officialium, non autem, quod adimplendo dictam clausulam, & expediendo literas aliquod ius acquiratur, cum esset quæsitum ex prouisione: & sic iste non sunt diligentias ad acquirendum ius perfectum, sed nec ius

Ius quæsitum perfectum si aliâs acquiratur, tuendum: nam licet ius quæsitum possit resolui, nam propterea vacat beneficium ex prima vacatione, sed ex persona illius, & eius persona ius quæsitum resoluitur, ut est videre in c. comissa. de elect. in 6. & in c. si tibi absentis. de præben. in 6. ut in terminis regulæ de insinuat. & publicat. licet regula habeat omnia pro cassis cum inde sequutus: prouisiones tamen intermediae non capiunt beneficium. Cassad. decis. 24. de resignat. Et etiam videmus, quod in dicto mandato est, quod si acceptauerit incompatible, nisi infra annum obtinuerit dispensationem, vacet: & tamen propter istam vacationem non subintrat acceptatio secundo loco acceptantis, quia beneficium vacat ex noua vacatione licet ex persona acceptantis.

THOLOMÆI

De restitutione in integ.

S V M M A R I V M.

Restitutio in integrum datur etiam post quadriennium ex causa, constituto tamen de bono iure, etiam in beneficialibus.

DECISIO DCCCLIII.

Astoricen. Porti coram Domino Mariscotto inter Ioannem & Garfiam. Io. post quadriennium rem iudicatam in fauorem Garfiæ petebat restitui in integrum ratione suæ familiaritatis narratæ. Fuit tamen dubitatum, an post quadriennium ei daretur restitutio in integrum etiam in beneficialibus propter cap. primum. de restit. in integ. ubi restitutio, nec datur post quadriennium, nisi ex causa: Dicebatur per quatuor ex Dominis, quod sic, quia ista restitutio datur à Principe, cum impetratur per commissionem, non autem datur à lege, ut loquitur. cap. primo, de restit. in integ. secundo quia matrimonium carnale, & spirituale æquiparantur, sed in matrimonio carnali sententia non transit in rem iudicatam, ergo. Tertio dato, quod sententia in spiritualibus transit in rem iudicatam, tamen quia vertitur periculum animæ, quod quis obtineat beneficium sine canonica institutione saltem debet dari restitutio. Item quia istud non est remissibile, quia pars non potest remittere alterius quod habet in beneficio sine auctoritate superioris. In contrarium istis non obstantibus fuerunt quinque, Raynaldus, Sarnen. Aquen. Puteus, & ego. Ad primum respondebatur, quod præscriptio restitui solet etiam in huiusmodi beneficialibus prout de iure, & etiam ita intelligi: si autem Papa vellet de absoluta potestate post quadriennium restituere, cum sit Dominus beneficiorum non negatur, quod non possit. Ad secundum, quod sententia in beneficialibus transeat in rem iudicatam, patet, quia alias non esset opus restitutione in integrum. Ad tertium de periculo animæ dicitur, quod est dictum nimis generale: nam in quacunque præscriptione, cum quis præscribit rem alienam vertitur periculum animæ: & tamen præscriptio tenet. Videmus etiam in beneficialibus in regula de annali, & triennali, & in allegatione Lapis 98. ubi semper in beneficialibus se tenetur.

Ad quartum non est remissibile per partem, quia immo pars potest acquirere quo ad se, & contra eum currit præscriptio, licet non contra superiorem, quia posset

inquirere, per Abb. in capitu. cum dilectus. numc. quinto, de restit. in integ. Anto. in capitu. ad audientiam, & secundo numero vigesimo, de rescrip. Et quod non datur restitutio, bene facit dictum Felyn. in capitu. primo, numero decimo, de præscrip. Cassad. dec. secunda, de restit. in integ. Tamen postea de consensu omnium fuit isto casu data restitutio, quia Io. deduxit, quod pendente tractatu concordiæ, & quadam resignatione facta in manibus notarij, fuit elapsum quadriennium, & sic suberat causa, per quam isto casu daretur restitutio.

THOLOMÆI

De procur. & re iudicata.

S V M M A R I V M.

Instantia expirare dicitur lata sententia. Procurator constitutus ad tertiam instantiam potest citari pro executorialibus decernendis.

DECISIO DCCCLIIII.

Vlixbonen. de Pomar. coram Puteo inter Ludouicum, & Ioan. Vax, fuit dubitatum, an procurator habens mandatum vsque ad tertiam instantiam potuerit citari ad videndum decerni literas executoriales contra principalem suum per tres sententias condemnatus? Et dicebatur, quod non, quia mandatum est stricti iuris: sed tamen lata sententia instantia expirat. l. properandum. C. de iudic. Alexan. in l. postquam liti. in princip. & ubi Ias. colum. secunda, C. de pact. sed si per tertiam sententiam est finita tertia instantia, ergo & mandatum, & quod finiatur instantia, ut supra, est glo. in cap. primo. §. si verò. in ver. iudici. de excep. lib. 6. ubi Anchar. Gem. & Franc. notant illam glo. Item quia Alexan. in l. properandum. col. prima, C. de iud. quærit, an in executione prout in re iudicata, sit data instantia. & videtur tenere, quod sic, ergo non est pars primæ instantiæ, cum ea sit finita lata sententia. Gem. Anch. & Frac. ubi supra, & Gem. col. prima versicu. oppono. dixit, quod procurator constitutus ad litem seu ad instantiam, non potest se opponere ad executionem. Fel. in c. quoad consultationem. col. 13. versicu. nota in super. numero duodecimo, de iudic. ubi quod procurator constitutus ad iudicia non potest post rem iudicatam se opponere executioni. Tamen tamen Domini tenuerunt contrarium, quia post tres conformes non est data alia instantia, sed tantum superest, sententias executioni demandare, nam executio est quid annexum sententiæ, & ideo iudex absque commissione posset decernere executoriales, nec commissio esset de stylo ad derogandum regulæ, quod sub plumbo &c. Cassad. decisio. tertia, de rescrip. circa fin. & quia ista executio est de dependentibus, & connexis sententiæ. Angel. in l. qui procuratorem. ff. de procur. & ideo etiam propter necessitatem de pendentiæ ostendit mandatum ad id tempus limitatum, ut ibi per Bal. & Pau. de Cast. & Felyn. in capitu. translati. col. prima, de exceptio. nec obstat, quod dicit. l. properandum, quia loquitur de executiuis, quæ sunt de per se sine alia instantia, & instrumentis gaurentiatis, ubi aliquid debet cognosci, quod non est per tertiam sententiam, licet per sententiam finiatur prima instantia.

THOLOMÆI.

De probat. aliis de fide instrumentorum.

SVMMARIVM.

1. Commissio ad aliquem doctorandum debet ad vnguem seruari. & nu. 4. in fi.
- Limita tamen & declara. vt nu. 5.
2. Iudici attestanti de iustitia suæ sententiæ non statur.
3. Narratiua tanquam pars gratiæ debet probari.
4. Causa requisita in aliquo actu debet plene probari: aliis asserenti non creditur.
5. Commissio facta iudici in his, quæ de natura actus veniunt, vel iuris existunt, certum ordinem non inducit.

DECISIO DCCCLV.

Vicentin. ebdomadaria maioris coram Domino Aquen. inter Mattheum Enses, & Ioan. Cordellas contingit dubitari, an ex regula doctoratus probetur processum esse rigoroso examine, & alia seruat, quæ continebantur in commissione data ad doctorandum Ioan. Cordellas, videlicet quod adhibiti fuerunt tres Doctores in rigoroso examine. Et dicebatur, quod non, quia talis commissio, & rescriptum importat formam, à qua recedere non licet. capitu. cum dilecta. de rescrip. & de obseruatione prædictorum non constabat, nisi per asseritionem bon. me. Cassad. doctorantis.

2. & sibi non debere stari, sicut non statur iudici attestanti de iustitia suæ sententiæ, vt per Bart. in l. ne in arbitris. colum. secunda, in fi. ff. de recep. arbit. Felyn. in cap. cum à nobis. col. tertia, versicu. secundo constitutio. de testibus, cum cõcernat laudem vel vituperati. attestantis. quia tunc ei non creditur. Ant. in capitu. cum à nobis. col. quarta, versicu. secundus casus. Propterea Ioan. impetrando rescriptum ad Doctorem se faciendum narrat, quod legerat in ciuitate Illerden. & Bandunonen. quæ narratiua tanquam pars gratiæ debuit probari, vt dec. 292. in nou. & 336. in antiq. Bisig. 6. de præben. Felyn. in capit. ad aures. col. quarta, de rescri. & licet Dominus Cassad. asserat hoc coram eo fuisse probatum, tamen ei etiam non est credendum per suprascripta, ad Alexan. & Dec. in l. si donationes. C. de donat. vbi si actus ab aliquo non potest fieri, nisi ex aliqua cã, tunc super examinatione illius causæ ei non creditur. & licet notarius det instrumentum publicum super præmissis, tamen illud dat tanquam super narratis ab ipso Cassad. Item cum non exprimitur nomen illorum Doctorum, vt possit cognosci, an sint tales quales asseruntur, sicut dicit Abb. in capit. primo, de iudic. col. fi. versicu. debet exprimere. Alex. in consil. 1. col. 2. volum. 4. vbi dicitur, quod notarius debet exprimere nomina illorum, & vniuersitatum ex hac causa. In contrarium verò dicebatur, quod licet ista commissio det formam, à qua non licet recedere, tamen multa in contrarium possunt adduci, de quibus in præsentibus limitationibus, per Fel. in cap. dilectus, de rescriptis, præsertim, quia commissio facta iudici in his, quæ de natura actus veniunt, vel iuris existunt, certum ordinem non inducit, ad Bal. in l. in bona fidei. C. de rebus cred. ex quibus videtur, quod debeat stari asseritioni Cassad. dum inquit, quod aut iudex processit per modum contentiosæ iurisdictionis, & tunc standum est eius sententiæ, quæ transiit in rem iudicatam, pro qua & eius processu præsumitur, si uelata sit de præsentibus, siue de antiquo, aut in præsentem aut in absentem, vt per Innocen. & Imo. dicentes istam

esse communem. in cap. cum in iure. col. 9. de offic. deleg. Fel. in c. quoniam contra. col. 2. 5. vers. 4. conclusum postquam sententia, & col. 2. 3. vers. 3. conclu. de proba. aut iudex processit per modum voluntariæ iurisdictionis non existente contradictione, & tunc idem pro decreto iudicis præsumitur, vt per Ant. in d. c. quoniam contra, & ibi Fel. in col. 2. 8. in fi. & seq. vers. 2. conclu. præsertim, quædo enunciatur solemnitas in decreto, vt per eundem col. 1. 9. vers. limita, seu declara, & vers. etiam licet ista simpliciter, & ibi Paul. ante. & ver. 6. omnino Ang. Ias. in rubric. qui admitti, col. tertia, & quod ista sit communis, quod præsumatur pro decreto iudicis, & omnia solemnia, & necessaria interuenisse, facit quod dicit Curt. in addit. ad Alexan. in l. sciendum. col. nona, versicu. puto, & versicu. sed dic, quod etiam in dubio. & versicu. neque ob. d. l. si forte. & ibidem Ias. col. septima, & sequen. numero vigesi monono, versicu. 7. limita. & in l. 1. col. 1. 4. num. 50. in fi. versicu. nisi dixeris, quod illa regula. iuncto ver. col. præceden. in 5. no. nu. 4. 9. de officio eius. Nec obstant no. per Felyn. in d. c. cum à nobis, quia ipsemet ibidem in versicu. primo conclu. se ipsum declarat, dum dicit, quod non creditur iudici in testem examinato, sed bene creditur in decreto eius, & sententiæ, iuxta præmissa. & ex his respondetur ad dec. supra in contrarium alleg. & ad Fel. in ca. ad aures. colum. quarta, quia creditur iudici narranti verificatam esse narratiuam, quod legerit in studio. Nec verum est, quod notarius tanquam super narratis interfuerit, & sibi credatur. per Felyn. in ca. quoniam contra. col. decimanona vers. 2. o. de proba. Nec obstat, quod not. per Abb. in c. primo, de iudic. & per Alexan. in consil. 1. volum. 4. quia hic non agitur de vniuersitate, nec de capitulo, cum præsertim hic interuenit sigillum Rot. ad dec. 9. de procur. in antiq. aliis numero 132. & 391. & etiam notarius præsumitur de omnibus rogatus. Aegid. dec. 262. quia etiam si non adsunt testes, notario credendum est, ad dec. primam. de proba. in no. nec refert, an Notarius, an Cassad. loquitur, ad ca. deinde. de conuersi. coniugat. Bal. in titu. de noua forma fidelii. in verbo, ego. & in auth. si quando. in fi. C. de constit. pecu. Barto. in l. in testamento. ff. de auro & argen. lega. Cum etiam notarius, qui confecit instrumentum in prima persona, possit etiam illud conficere in tertia persona, vt habetur in d. c. deinde. §. si cum simul. & hanc vltimam partem tenuerunt Domini.

THOLOMÆI.

De regula de annali.

SVMMARIVM.

1. Gratia, si neutri, superueniens defectui proueniens ex regula de annali, potest absque alio nouo consensu canonizari.
- Contrarium tamen tenetur, vt nu. 8.
2. Gratia superueniens de stylo curiæ supplet defectum primæ gratiæ.
3. Actus sine forma à lege, vel statuto requisita factus est ipso iure nullus.
4. Exclusio & refutatio expressa, vel tacita per cursum temporis est fortior, quam inutilis acquisitio.
5. Defectus repudiationis beneficii potest purgari, & beneficium acquiri.
6. Ius eligendi si propter omissam formam sit ad alium deuolutum, & alius eligat, tenet eius electio.
7. Consensus manifestus colligitur in actu inualido, sicut fit de valido.

Gratia,

9. Gratia, si neutri, non est restitutio primæ gratiæ extinctæ, sed noua dicitur gratia.
10. Consensus qui ad actum tunc factum non operatur, nec est ad ualiditatem actus sequentis potest operari, nisi de nouo præstetur.

DECISIO DCCCLVI.

Conchen. sancti Michaelis inter Franciscum de Mendozza, & Io. de Morillas coram Puteo: Ioan. Baptista de Grimaldis fuit prouisus de dicto beneficio, & demum illud resignauit, & fuit prouisus Francisco referuata pensione 50. ducat. Melchiori, uide licet 16. super fructibus sancti Michaelis, & 34. super alio beneficio, quod Franciscus obtinebat, & Franciscus obtinuit uigore dictæ prouisionis duas sententias contra Ioan. Morillas, & in tertia instantia fuit datum per Dominum Io. Baptist. de regula de annali, quia tempore prouisionis Francisci Io. Morillas fuit annalis possessor, & de sua annali possessione nõ fuerat facta mentio: & ideo Franciscus obtinuit gratiã, si neutri; cum narratiua prouisionis ex resignatione d. Io. Baptistæ, & qualiter dicta prouisio facta Francisco erat nulla propter regulam de annali, & supradicta gratia, si neutri, in fauorem Francisci prædicti. postea contingit dubitari, ex quo prouisio Io. Baptistæ non ualuit, cum esset facta in fauorem certæ personæ, uidelicet Francisci, & sibi ius ex eo acquirere non potuit, & sic ius remansit penes Ioan. nem Baptistam resignantem, an defectus proueniens ex regula de annali potuerit per gratiã, si neutri, superuenientem absque alio nouo consensu d. Io. Baptistæ super dicta gratia ualidari, ut dicta gratia potuerit canonizari; & dicebatur, quod non requirebatur alius cõsensus: nam ex quo semel consensus fuit præstitus, semper durauit: & licet prouisio Francisci non esset bona, tamen qualibet gratia postea superueniens reualidans primam gratiam uel conferens de nouo dictum beneficium, uidetur comprehendere dictam resignationem, & consensum ante præstitum non reuocatum. nam de stylo curiæ qualibet gratia superueniens supplet defectum primæ gratiæ, tamquam fuisset quædam confirmatio primæ gratiæ, ut uidemus si in prouisione sit omissus defectus natalium, tamen per reformationem narrati defectus natalium, aut ætatis aut aliud quid simile supplet, & reualidatur prima gratia. & dicebat, quod siue ista resignatio facta per Ioannem Baptistam æquiparetur cõtractibus, seu vltimis uoluntatibus, utrobique traditur regula, quod quando acquisitio accepta, agnitio uel aditio hæreditatis legati, & bonorum possessio est nulla propter defectum formæ ex lege communi uel particulari, tunc ille defectus per actum sequen. potest purgari, & secunda agnitio, & acquisitio remanet perfecta & pura, ut per Doctorem in l. fin. C. qui admitti, ubi dicit de bonorum possessione, quæ non fuisset formiter agnita, & idem dicunt in l. is potest. & in l. is qui hæres. & in l. qui superstitis. ff. de acqui. hered. vbi etiam dicunt, quod si in aditione hæreditatis defuncti forma non seruetur, & etiam in optione legati, l. 2. ff. de opt. lega. tunc per sequentem aditionem, in qua seruatür forma, quæ deficiebat in prima, acquiritur hæreditas, & legatum. ita modernum in l. 3. §. ex contrario. & in l. si ex stipulatione. de acquir. possess. Item dicebat, quod fortior est exclusio, & refutatio expressa uel tacita percursum temporis, quam sit inutilis acquisitio. probatur, quia per prætoris penitus excluditur ex iure suo. l. 1. §. de ceteris, & §. quibus. ff. de success. edic. per regulam supradictam. sed quando quis expresse renunciat beneficium ad integrum; po-

test purgari iste defectus refutationis, & illud acquirere, ut dicit glo. penult. quæ communiter approbatur in c. si tibi absentis. de præben. hic multò magis purgantur defectus, qui inerant in prima gratia, & acquisitione beneficii; qui defectus modo inducebat repudiationem expressam uel tacitã, uel annullabat acquisitionem & prouisionem, ut tex. in c. licet. de præben. lib. 6. vbi qui repudiat procuratorem, potest durante uoluntate mandantis pænitere, & acceptare, & glo. si dicit, quod si electus renuat electionem, quod in integrum poterat tollere illam repudiationem, & admittet, ad no. per Ioann. Andr. post Imol. in c. quia propter. de elect. ubi si propter omissam formam sit ius eligendi ad aliud deuolutum, & canonici in eligendo prouenerunt, tenet eorum electio; & maxime, quia in gratia, si neutri, narrabatur, quod prouisio ex resignatione Io. Baptistæ fuerat nulla propter regulam de annali, & omnes defectus fuerant narrati, ergo Papa etiam super omnibus illis dispensat, ad Imol. in c. uenienti. de fil. presby. & in c. quia diuersis fallacijs. de cler. coniu. Abb. in c. fraternitate. de sisma. & eorum consensus fuerit per Io. Baptistam præstitus restitutioni, quæ non habuit effectum: tamen sufficit, quod constaret de consensu, qui postea adaptatur ad gratiam, si neutri, allegabat. in simili Bar. in l. ff. de reb. eor. & in l. in testamento. ff. de fideic. liber. & in l. obseruare. §. si. vbi dicebatur esse casum. ff. de off. proconsul. & tamen dec. 1. 2. in causa Vienen. Domini etiam (licet Cassad. sub tit. de iure patrona. reuocat dictam dec. in dubium, hoc est, quia ibi loquitur de uoluntate improbata & consensu, qui dicitur ex actu, & canone improbatus, qui est cõtra bonos mores naturales) non reuocant in dubium, quin possit colligi consensus manifestus in actu inualido, quia seruit postea actu ualido, ut in d. §. si. in contrarium non uerò dicebat, quia quando Io. Baptista resignauit, ius remansit penes ipsum resignantem, & cum sit resignatio in fauorem certæ personæ uidelicet Francisci cui acquiri non potuit, & gratia, si neutri, si nulli, si tibi constiterit ius in beneficio cõpetere, conferat & c. Sed cum ius remansit in resignante, beneficium non uacabat, ergo subintrabat gratia si neutri: Sed ad hoc replicabatur, quod Papa dum narrat in resignatione, siue præmissis, siue alio quouis modo uacet, & per regulam de annali ius remansit in resignante, debet intelligi, quod ualeat quoad uoluntatem resignantis, quando cumque possit acquirere resignatario, ut ex gratia si neutri: tamen alias quod Papa esset ignarus iuris an beneficium resignatum in fauorem certæ personæ uacet. Et ulterius quod gratia, si neutri, nõ capiat, dicebatur, quod gratia, si neutri, non est restitutio, sed conualidatio primæ gratiæ extinctæ uidelicet prouisionis, & resignationis Io. Baptistæ; sed tunc est noua gratia, quia diuersæ naturæ, & formæ. gl. in c. sic qui. uerbo, specialiter. de præben. in 6. & quia uerba non sunt apta ad nouã gratiam; Bal. in l. 4. ff. de damn. infect. in fin. prin. Rom. sing. 762. & si dicat uoluntas Io. Baptistæ, & sic stante uoluntate poterat uacare, & ex gratia, si neutri, capere: quia non negatur, quod Papa potuerit facere, quod uacaret, attento dicto consensu, sed de uoluntate Papæ non fuit priuare, sed concedere in gratia, si neutri, beneficium uacans, nõ autem per illam inducere & uacationem ex præambulo consensu Io. Baptistæ. & quia in consensu sub conditione si acquiratur resignatario, cum sit resignatio facta in fauorem resignatarij, non aliis aliter, nec alio modo, deficiente conditione consensus extinguitur, ad no. in l. demonstratio. §. fina. de cond. & demonstr. Bal. per illum tex. in d. l. libertæ. C. de ope. liber. & notat, quod consensus adhibet. respectu certi actus, illo extincto extinguitur consensus, ut accessorius & reuiuiscit. l. qui res. §. arcam. ff. de

10 ff. de solut. & quod si consensus quoad actum tunc factum non operatur ad validitatem actus sequentis, nisi de nouo præstetur notat. in decif. 26. de concef. præb. in antiq. Item per renunciationem beneficium dicit semper vacare quoad superiorem, qui potest illam admittere. c. quod admonet. & c. quod in dubijs. de renunc. vbi requiritur, quod fuerit facta in manibus non habentis facultatem resignationem admittendi, vel illicitè facta, & per superiorem admiffa: secus, quando fit in manibus Papæ, & licite, & conditionaliter, vt hic: nam Papa illam admittit sub dicta conditione, vt per Ant. in c. pridem. de pac. ite consensus in prouisione facta per Io. Baptistam in fauorè Francifco fuit limitatus, si referuarentur pensiones fupradictæ: sed per gratiam, si neutri, non resignantur dictæ pensiones: sed Francifcus libere resignauit beneficium absque pensione, & c. ergo consensus Io. Bap. non se extendebat. & Papa non intellexit, quod resignatio, & consensus Io. Baptistæ haberent hanc limitationem de pefione resignanda. ergo nec consensus resignantis, nec voluntas ad fuit in gratia, si neutri, & fuit hoc tentum vigore gratiæ si neutri: nam ego sententiam dederam Francifco super gratia, si neutri, & Domini similiter fecerunt & c.

THOLOMÆI.

De senten. & re iud. & rest. spol.

SUMMARIUM.

- 1 Sententia in possessorio lata est præferenda sententiæ latæ in petitorio, vbi ambo in rem iudicatam transfuerunt. & num. 2.
- 2 Attentatorum iudicium sapit naturam veræ possessionis.
- 3 Attentatorum iudicium cum agitur non currunt fatalia.
- 4 Temporis fatalium non currit in petitorio, donec ex facte aduersarij non est parit in spolio.

DECISIO DCCCLVII.

Vicentin. beneficij, seu Capellanix sanctæ Lucix, coram me Io. Busquetus obtinuerat sententiam super petitorio contra Sigismundum Paregræ de anno 1529. à qua pro parte Sigismundi fuit appellatum, & causa appellationis commiffa, & postea suspensio petitorio, & super spolio pronunciatum in fauorem Sigismundi contra Io. de anno 1530. & de mense Ianuarij anni 1541. vterque prætendens suam sententiam in rem iudicatam transfuisse, petebat executoriales, & negabat, quod aliter deberent. Mouebatur, quia si petitorium absorbet possessorium, & ideo res iudicata in petitorio debet præferri. Imol. in l. naturali. §. nil commune. colum. 2. Paul. col. 2. & si. Alex. col. 7. & seq. Abb. in ca. pastoralis. colum. 7. de cau. posf. & propr. & Alex. in d. col. dicit istam communem. Soc. in consil. 59. col. 2. vol. 3. & quia cum Sigismundu, non prorogauerit fatalia, est quod sibi imputetur. l. si. illud. C. de temp. appel. Alex. in consil. 9. col. pen. vol. 1. & consil. 72. vol. pe. versu. hoc videtur in specie. Aret. But. in c. ex ratione. col. 4. de appel. contrarium tamen tenuerunt omnes Domini, & adducebatur, quod si iudicium attentatorum sapit naturam veræ possessionis. Rot. dec. 113. tres sententia. Abb. in c. bone. de appel. licet in modo proceden. attendenda sunt magis fauorabilia, vt per glo. primam in cle. si. & lite pend. Abb. & alij. in d. ca. bonæ. sed dum iudicium si attentatorum agitur, non currunt fatalia. Rot. 445. in antiq. & 102. in nou. ergo dicen. ita pendem. possessorio. Item ob impedimentum, ne Sigismundus prosequeretur petitorium, sed possessoriu, erat

causatum ab ipso Io. spoliu per eum commissum, ergo sibi impedito culpa Io. non debent currere fatalia. Bal. & Moder. in l. contra maiores. C. de inof. test. & in ca. ex ratione. col. 8. ver. contractus. de appella. & Iaf. in d. l. contra maiores, & vltra allegata, Domini fuerunt moti hoc fundamento, quia post primam sententiam in petitorio Sigismundus suspendit petitorium. stante ergo suspensione, non potuerunt contra Sigismundum currere fatalia. Nec releuat, si dicatur, post transitum sententiæ in rem iudicatam super spolio, transire etiam sententiæ in rem iudicatam super petitorio. Quia si respondetur, quod quousque non est plenissimè paritum in spolio, non cogitur quis insistere in petitorio, nec sibi tempus currit ex facte aduersarij non parentis in spolio Bal. in c. consequenter. col. 1. de rest. spol. Barto. 317. licet spoliator in nou. & Moder. in c. strauerunt. col. 3. de test.

THOLOMÆI.

De regressu.

SUMMARIUM.

- 1 Regressus vbi non valet remanet ius in resignante, super quo quis se fundat tanquam de iure tertij, tenetur docere.

DECISIO DCCCLVIII.

Magontin. canonicatus beatæ Mariæ ad gradus inter Dom. Philippum, & Marchu: dicebatur in supplicatione, quod Iacobus Habel resignauerat in Cotadum referuato sibi regressu, & quod p obitum prætendens locum fuisse regressui, resignauerat in Philippu, & opponebatur, quod resignatio regressus Iacobi non valuerat, quia tempore referuationis inciderat in censuras. Sed si quia causa erat coram me, ego dixi, quod si non valuit regressus, ergo remansit ius in resignatione: non dixerat, quod aliter resignare non intendebat, & ex quo resignatio est in certæ personæ fauorem, (quod Rot. pluries tenuit) quod resignatio sit conditionalis, videlicet si resignatario potest acquiri, & sibi, & resignanti, quod referuare intendit: & quod licet non diceretur in supplicatione, quod resignabat in fauorem Corradi, quod tamen colligebat, quia dicebatur Corradum fuisse in possessione in qua exiit, pacificam dimittendo. & hoc Domini tenuerunt, quod ius remanserat penes Iacobu. sed quia Iacobus, quando resignauit in Corradum etiam quod habebat ius in beneficio vigore tertij regressus, Domini voluerunt, quod respectu tertij, Philippus Cessionarius doceret de isto iure.

THOLOMÆI.

De iure emphyteutico.

SUMMARIUM.

- 1 Mandatum factum apud acta præsentis iudice, & mandante scribi in actis valet, & fidem facit sine testibus: aliis secus.

DECISIO DCCCLIX.

Vlixbonen. emphyteusis contractus coram Dom. Thoma, Domini tenuerunt, quod si mandatum factum apud acta sine appositione testium non facit

facit fidem, nisi aliter de stylo in illis partibus probetur. & hoc dicit alleg. Lap. 18. col. 1. in fi. Anto. de But. in c. quoniam contra. de prob. nu. 35. Bal. in rub. de fide instrum. col. 2. ver. sed dubitabatur, nu. 4. Fel. in d. c. quoniã cõtra. dicit, quod ista opinio est subitabilis. Sed quod Dominus suus tenet contrarium, & adducit aliquam opinionem Domini sui: tamen Rota tenuit opinionem Lapi; quod testes non requiruntur in his, quæ de sui natura sunt de actis, vt sunt litis contestatio, & similia. Sed mandatum est contractus, & potest & solet extra iudicium fieri. Sed sequenti audientia fuit dictum, quod mandatum fuit factum apud acta præsentis Iudice, & mandante scribi in actis. & Domini fuerunt pro opinione Ant. & Fel. per distinctione concordat opiniones in d. c. quoniam contra. col. 1. in fi. versu. consuetudo, in eadem gl.

THOLOMÆI.

De procurat.

SUMMARIUM.

- 1 Mandatum cum libera factum duobus, nisi sit in eo expressum insolidum, vel vnicuique ipsorum, non debet intelligi.

DECISIO DCCCLX.

In eadem Vlixbonen. vbi erant constituti duo procuratores cum libera: sed non dicebatur, insolidum, seu vnicuique ipsorum dando instrumentum mandati, licet Bal. in rub. de excus. tuto. quem refert Franc. in c. si duo, de procu. in 6. teneat, quod propter verbum, cū libera, quilibet censetur insolidum constitutus. Domini tenuerunt si cum Aret. reprehendentes Bal. quod voluit vnicuique dare mandatum, quia voluit, quod quilibet sciret se procuratorem, & facere possit: non autem propter hoc vnus sine alio possit agere. & contra Bal. videtur etiam transire Dec. in consil. 297. sed iste tenuit cum Aret. in c. pendentiã, num. 19. de officio deleg. allegabatur etiam Aret. in l. eandem. ff. de duobus reis. quem tamen non vidi, sed tantum alios supradictos.

THOLOMÆI.

De testibus, & de probationibus.

SUMMARIUM.

- 1 Testes de auditu auditus concurrente fama in antiquis probant possessorium, & sufficiunt tres.

DECISIO DCCCLXI.

Placentin. iurisdiction. castrorum coram me respondetur: testes Reuer. Camerarij ætatis 70. annorum deponerent, quod à suo recordatu semper viderat Comites de Rubeis aduersarios Camerarij possidere, & sic probant secundum extremum, videlicet quod Comites tunc possident, super quo non est difficultas. Sed etiã dicebatur, quod audiuerant ab eorum patribus, qui ab auis audiuisse referebant, qui à proavis audiuisse dicebant, quod Abbates Abbatix de sola, de qua Camerarius non est Abbas, possiderant. Dubitabatur, an per istos testes auditus de auditu, & quia etiam publice audiuisse dicebantur, probetur primum extremum, videlicet, Abbatem pro tempore primo possidisse: an dictos Comites, ex quo eramus in antiquis, in quibus minor probatio

sufficit. & allegabatur, quod cum fama non probet in antiq; ergo multo minus testes auditus de auditu. Abb. & Imol. in c. veniens. §. j. de test. Abb. post Io. And. in c. inter dilectum, de fide instrum. nam fama non facit plenã probationem, ad not. in l. 3. §. eiusdem, de testib. gloss. in c. illud, de cleric. excom. & secundum aliquos, neque etiã semiplenam Doct. in l. 2. ff. de excus. tut. Io. And. in addit. Spec. in tit. de noto. crimi. in additione, quæ incipit, allegatis. Abb. in c. super eo. de consang. & affinit. cum fama sit fallax, & ea quæ allegantur in tenendo aliquam opinionem ad cuius reuocationem adducuntur, de quibus in c. j. §. super quibus quidem, de verb. signif. & pro parte tex. in c. si duo, §. 6. q. 6. & si aliquando probaret, deberet intelligi de his, quæ sunt modici præiudicij, & iuxta cap. cum causam, & ibi not. de probat. Tamen si Domini tenuerunt contrarium, quia licet nonnulli teneant, in possessorio sufficere semiplenam probationem. Barto. in l. j. C. vbi in rem actio. & in l. j. C. si momenta. possessio. & latius Moder. in l. admonendi, de iureiur. tamen Soc. recipit aliam partem, quod primum extremum debeat plene probari: sed tamen in antiq. sufficiunt tres testes auditus de auditu, maxime concurrente fama. l. si arbiter, vbi Doct. ff. de probat. l. 2. §. idem Labeo. ff. de aqua plu. arcen. Fely. post alios in c. licet ex quadam, de testib. imo in antiquissimis, cum non extet memoria, probaretur. Cassad. decif. 2. de probat. Soc. in consil. 205. col. 2. in fine. & in consil. 146. ad finem, & consil. 507. vol. 2. Cepol. in consil. ciuili 11. inter consil. Alex. in consil. 187.

THOLOMÆI.

De procurat. alias de probat.

SUMMARIUM.

- 1 Allegatio vitæ sola vsque ad centum annos sufficit absque alia probatione, & transfert onus probandi mortem in aduersarium.

DECISIO DCCCLXII.

In vna Valentin. de Paglio coram me: Martinus Balen. constituerat procuratorem de anno 1525. ad resignandum quæcunque sua beneficia in fauorem quorumcunque, vbi visum fuerit; & procurator de anno 1530. resignauerat beneficium in fauorem Martini Calafora actoris, & Io. Bap. Baldastinus reus, & possessor excipiebat, quod quia est spatium triginta annorum à die constitutionis procuratoris ad resignandum, quod Calafora probaret, Balen. dixisse tempore resignationis, quod ipse resignauit, ergo præsumit illum viuere tempore resignationis: ergo si fundat se in vita illam probat, ad Bar. communiter approbatum in l. sed si quidem, in princ. C. solu. matrim. ad l. spadonem. §. qui absolutus. ff. de excus. tut. Bar. in l. si inter, & in l. qui duos. §. cum in bello. ff. de reb. dub. Fulg. in l. sed & si, & ibi Alex. col. si. versu. Raphael hic. ff. de acq. hæred. nã licet quis præsumatur viuere vsque ad 100. annos, tamen talis præsumptio non sufficit sibi ad fundamentu intentionis. Cor. in consil. 119. col. si. j. vol. Item quia verius est dicere, quod non præsumitur viuere vltra 100. annos; non autem quod præsumatur viuere vsque ad 100. annos. & pro hac parte adducebatur etiam Ang. in d. l. sed & si. Tamen si Domini tenuerunt contrarium, quod ex quo quis præsumitur viuere vsque ad centum annos, sufficit allegare absque alia probatione. ita Bal. in c. ex tenore. col. 1. ver. vbi tuc venien. de testib. Ang. in d. l. sed & si. quam legit cum l. hæres. in princ. & ibi

ibi glo. & tex. in l. si adulterium. ff. de restib. per Alberic. in l. fina. col. 2. post principium, & Paul. de Cast. ibi in prin. C. de sacros. eccl. & ibi Mod. no. col. fi. ver. ult. & dicebatur quod quando duo eodem tempore sunt mortui, & non constat quis primo, præsumitur senior, & debiliior. sed in casu nostro nõ probatur aliqua mors. ita Soc. in l. inter virum, de reb. dub. sed Domini principaliter fuerunt moti, quod Baldassinus deberet probare mortem, quia Calafora non fundat se principaliter in vita, sed in instrumento procuræ, ad resignandum, & in resignatione: & Baldassinus bene principaliter fundat se in morte excipiendo, ergo probare tenetur.

THOLOMÆI.

De sententia & re iudicat.

SVMMA RIVM.

- 1 Sententia lata post duas conformes nulliter latas dicitur prima, non autem tertia.

DECISIO DCCCLXIII.

In eadem Calafora obtinuerat duas sententias canonicas sine titulo: postea Baldassinus produxit suum titulum anteriorem: ideo obtinuit reuocationem dictarum duarum sententiarum: nunc Calafora produxit titulum Martini Baldassini, qui in casu resignauit, qui titulus est anterior tituli Baldassini. & dubium est, si sententia, quam nunc dabo in fauorem Calaforæ, erit tertia, aut prima. & fuit t̄ conclusum, quod sit prima, quia non possum ego confirmare duas primas sententias, dicendo bene iudicatum, & male appellatum, quia constat, quod ille titulus canonizatus per duas non est validus, ex quo sunt alij tituli anteriores & validiores, prout est titulus Baldassini, qui nunc & non in primis fuit deductus & canonizatus. & in similibus à Dominis idem fuit conclusum, & coram me in vna Conchen. sancti Michælis inter Franciscum de Mendoza, & Io. de Rubrillas.

THOLOMÆI.

De concess. præben.

SVMMA RIVM.

- 1 Clausula sine præiudicio expectantium, præseruat etiam gratias expectatiuas successoris.

DECISIO DCCCLXIII.

Virdunen. canonicatus coram D. Puteo: Gerardus Gaberti fuerat à capitulo Viridunen. creatus in canonicum, & confirmatus à Clem. Papa VII. cum clausula, sine tamen præiudicio expectantium Apostolicorum & mandata Apostolica prosequentium: postea mortuo Clemente, Nicolaus Vedenas, qui cessit in Dominicum Vaquere, obtinuit gratiam expectatiuam à Paulo moderno Pontifice. & fuit dictum, quod illa clausula, sine præiudicio, &c. conseruabar etiam gratias ex post concedendas. sed fuit maius dubium, an præseruaret etiam gratias postea concedendas per Paulum eius successorem. & dicebatur, quod non videtur de mente Pontificis considerasse prædictas gratias futuri Pontificis. & pro hac parte informabat dominus Antonius Gabriel. & D. Hieronymus de Iustinis: non tamen breuioribus informationibus. sed quia informationes sunt longissimæ, hic non scripsi iura, sed pro memoriali, quod Rota tenuit, excepto Domino Aquen. & me, quod illa clausula præseruaret etiam gratias expectatiuas, & mandatorum concessorum per Paulum eiusdem clem. successorem.

THOLOMÆI.

De solut. & procurat.

SVMMA RIVM.

- 1 Procurator ad lites non potest deputare economum, nisi habeat speciale mandatum.

DECISIO DCCCLXV.

Tirafon. prioratus de Tudella. N. obtinuit tres sententias conformes super dicto prioratu, super spolio attentato contra monitorium Grandimolen. & brachium seculare: & monasterium postea obtinuit commissionem, quod parito per ipsum iudicato quoad possessionem & expen. (quia difficiliter potest docere de paupertate) deputer economum in partibus, quod deductis victu & vestitu, & necessarijs monasterij & monachorum, reliquum assignet capitulo de Tudella pro fructibus sibi debitis, vsque quo fuerit integraliter satisfactum. In signatura erat, arbitrio Auditoris, & propterea contingit dubitari, an procurator ad lites diceretur habere sufficiens mandatum ad petendum deputationem economi. & dicebatur pro parte monasterij quod ita: quia non est lege cautum, quod speciale mandatum requiratur ad glo. in l. si quis mihi bona. §. iustum, in verbo, specialiter. ff. de acquir. hæred. & in c. qui ad agendum, in verbo, pacifici, de procur. lib. 6. in glo. in verbo, mandatum. ponit Specu. in tit. de procura. Item arguit Alex. in consi. 133. colum. j. & quia videtur diuersa materia à c. Odoardus, & à c. peruenit, quia dicta capitula sunt induta pro clericis seclularibus, & mortuo clerico extinguant, siue sint monachi, siue seculares, & eorum monasterium nunquam moritur. Item cum de perpetuo seu saltem de maiori præiudicio tractetur, ideo si pro clerico seclulari requiritur speciale mandatum, vt infra dicitur, multo magis hic debet requiri, & sicut subuenitur seclularibus cum dictis remedijs, & particularibus, ita debet subueniri regularibus, & congregationi eorum. Quod autem requiratur speciale mandatum ad deputandum dicta remedia, allegabatur Bellamer. decisi. 198. cū in d. §. iustum. considerabatur non sufficere mandatum ad eadem, nisi dicat talem hæreditatem, & licet Bellamer. loquatur in cessione bonorum, idem fuerat conclusum in c. Odoardus, & in c. peruenit, coram D. Raynaldo in vna S. Andrea, & ita deputatio economi sapit malitiam. dicto capitulo peruenit: ergo idem dicendum. Nõ obstat quod cedens bonis incurrit infamiam, vt per Bald. in l. finali. C. qui bon. ced. possid. Modern. in §. fina. in tit. de actio. quia etiam cap. peruenit, dabat quandam speciem seruitutis, quod quis non sit administrator bonorum suorum, qui forte potius vellet vendere & satisfacere, quam ita iuuari; & sic in hoc fuerant Domini: voluerunt tamen, quod si pro parte monasterij dare cautio in vrbe ad soluendum fructus, seu illorum valorem, si capitulum non haberet ratam deputationem economi; quod deputaret talem economum.

THOLOMÆI.

THOLOMÆI.

De spolio execrabili.

SVMMA RIVM.

- 1 Spoliatus execrabilis venit restituendus.
- 2 Restituendus venit quicumque habens titulum coloratum ab eo, qui potest conferre.
- 3 Possidens duo incompatibilia non debet spoliari, & spoliatus debet restitui.

DECISIO DCCCLXVI.

Columbrien. Parochialis de Penna noua contingit dubitari coram Domino Thoma, an execrabilis spoliatus veniat restituendus, & t̄ dicebatur, quod non, quia est penitus inhabilis, & persona eius incerta, adeo quod sicut non potest possidere, ita nec ad possessionem restituit. ad glo. in cap. quo iure. 8. distinct. ad not. in cap. decimas. de restit. spol. in 6. item quia extrauagans, execrabilis, habet decretum irritas, qd̄ inficit titulum, & possessionem allegabant Corfer. consi. 16. & Car. d. c. quo iure. colum. 3. versic. infamia, & Rip. in c. 7. de restituit. spol. & quod non restituatur, est etiam decisi. Rot. 321. in antiq. et 16. in nou. & ita moderno tempore fuit obtentum coram D. Aquen. vt attestatur D. Sarnen. q. etiã tenuit in regula de annali. q. 25. & 55. & de trienniali. q. 10. vbi adducunt auctoritates p̄ vtraq; parte, q̄ ibi potuerunt videri. Tamen tpe meo in hoc casu fuit tentum contrarium. & primo post Alexandrum in cap. deferenti. de præben. vbi spoliatus, qui duo incompatibilia obtinebat, fuit restitutus. & licet dicatur, quod ibi forte illud euenit de facto, quia illud cap. non est factum principaliter ad decidendum illud, quod ille esset restituendus: tamen allegabatur tex. in cap. licet episcopus. eodem titulo. in 6. vbi obtinens duo incompatibilia non potest per ordinarium vno spoliari, quia dicitur aliqua defensio possit sibi competere: ideo est citandus ergo multo minus debet spoliari à priuato, & hanc opinionem tenuit Old. in consi. 227. & alij de quibus per Dominum Sarnen. in dicta quæstio. 10. Item t̄ quia quicumque, qui habebat titulum coloratum, videlicet ab eo, qui potest conferre, Abb. in cap. cum nostris. colum. fin. de concess. præben. venit restituendus sed execrabilis potest habere titulum coloratum: ergo &c. nec referre, quod suus titulus est redactus ad non titulum, quia respondetur, quod istud est quoad ius tituli, non quo ad colorem tituli hinc videmus, quod limitatur regula de trienniali, vt per Sarnen. in d. quæst. 10. quod non procederet si non haberet titulum coloratum. Nec obstat cap. ad decimas. de decimis: quia ibi possessio per illud cap. inficitur, quia etiam quoad possessionem spiritualium, & eius descendendum laici sunt incapaces: c. causam. de præscrip. Non obstat d. dec. 16. & 321. quia fundatur in ratione, quia pars sic dispensata prouenit ex accidenti: ideo præsumitur: nam ratio tex. cap. licet demonstrat contrarium, cum dicat, quod t̄ possidens duo incompatibilia non debet spoliari, quia possit sibi competere aliqua dispensatio. Item videmus, quod quando quis acceptat ratione gratiæ reuocata, restituatur, quia possit esse reuadidata. Cassad. dec. 1. num. 14. de rest. spol. & tamen reuaditatio prouenit ex accidenti, & fuit pluries tentum tempore meo, licet in dec. Cassad. fuit ibi controuersia, vbi non obstante decreto irritanti apposito in extrauaganti, execrabilis, quam refert Aretin. in l. naturaliter. §. nil

commune. col. prima, quod non afficiat possessionem instrumentalem, fuerat tentum, quod decretum non afficiat, nisi sit super certo corpore beneficij, tamen hic videtur, quod afficiat, quia est in corpore iuris clausum, per c. 2. de prob. lib. 6. Nisi dicamus, quod ista est extrauagans. tamen istud obiectum de decreto remansit indecisum, tum quia in casu nostro non constabat de execrabilitate, quia execrabilis passus est super illam discutit: secus si tantum tituli, & possessionis duorum incompatibilium essent producti. Ex aduerso posset replicare, cum ero restitutus, docebo de dispensatione, & non distulit antea execrabilitatem. Sed etiam si execrabilis esset probata, aliqui tenuerunt, quod esset restituendus, per supradicta: sed cum fuit responsum ad obiectum de decreto, videtur, quod si est passus discuti execrabilitatem, (quia imputatur sibi prout, & illi, quia petijt discuti petitorium, & possessorium) ex petitorio constat dare de non iure suo: sed quando non est discussa execrabilitas, omnes fuerunt, quod admittatur ad probandum execrabilitatem antequam spoliatus, qui dicitur execrabilis, sit restitutus ad possessionem, qui fuerat per aduersariũ spoliatus.

THOLOMÆI.

De procurat. & de arbit.

SVMMA RIVM.

- 1 Mandatum ad comparandum, & compromittendum extenditur ad secundos, & ad ulteriores actus.
- 2 Securitas eundi & redeundi pro ineunda pace non intelligitur pro vna vice tantum, sed quousque durat tractatus.
- 3 Procurator constitutus ad appellandum potest primo, & secundo appellare.
- 4 Statutum de faciendo compromissum inter coniuictas personas debet intelligi etiam pro pluribus vicibus donec listerminetur.
- 5 Solennitas statutaria non requiritur in actu de necessitate faciendo.

DECISIO DCCCLXVII.

Roman. hæreditatis inter D. Isabellam vxorem D. Iacobi de Cesis, & D. Portiam sororem d. D. Isabellæ, & vxorem D. Petri Pauli de Ceruaria erat Domino Sebastiano Prighino, & mihi vt arbitraris commissa causa super qua tamen feci pluries informari Rotam super negotio principali, & demum mihi occurrit dubium, quia Portia fecerat mandatum ad comparandum pro terminandis differentijs, inter ipsam, & Isabellam vertentibus, vt latius procurator compromiserat, an poterit secundo compromittere. Dicebatur, quod non, quia dispositio hominis in primo actu verificatur. l. Boues. §. hoc sermone. de verbo. signif. l. dotis promissio. §. quod vulgo. ff. de collat. dot. l. matrimonia. ff. qui & a quibus. Tamen t̄ quia in casu nostro fuit mandatum ad comparandum in ista causa, & differentia terminaretur, sequitur, quod dispositio hominis non solum extenditur ad primum actum, sed ad secundum, & tertium quousque causa nostra expediatur, ad Bal. in l. 1. ff. ad l. lul. maief. Ioan. de Plat. in l. 1. C. de manu. lib. 1. Abb. in c. 2. in fi. & Paul. & ibi Fel. col. penult. in 4. limit. vbi inferunt t̄ quod si data sit securitas eundi, & redeundi pro ineunda pace, non intelligitur data pro vna vice tantum sed quousque durat tractatus. Anto. de Butt. in consi. 30.

in 2.

In 2. lib. & in cap. cum in colum. 8. de constit. & dicit Bal. in l. inuitus. in fin. C. de procur. quod procurator constitutus ad appellandum potest non tantum primo, sed secundo appellare, quia per primum non satisficit intentioni disponentis. Georg. Natta in clem. saepe. col. 62. de verb. sign. In l. cum seruus. §. si quis alicui. colum. fin. de leg. 1. & per istam rationem expressam, quod si finiat per compromissum, quod si semel expirauit, poterit iterum compromitti. Rom. consi. 504. Item quia 4. si sorores ex forma statuti tenebantur ad compromittendum, & toties quousque causa terminaretur, vt per Bal. in l. fidei. §. si quis dub. de leg. 3. Rom. d. consi. 504. in princ. Bal. in l. qui per salutem in fine. ff. de iureiur. & ibi Rom. in fi. & Alex. in l. veluti. §. hec vox. ff. de eden. Ro. in d. §. hoc interdictum. ff. de oper. no. Et si dicatur, quod licet Portia teneretur compromittere toties, quousque differentia terminarentur, quod hoc poterat facere ex se absque eo, quod mandatum intelligeretur factum, vt toties procurator possit compromittere, quoties opus fuerit ad differentie terminationem, ex quo per statutum toties Portia poterat cogi ad compromittendum: ergo &c. l. quod nouissime. ff. quod falso tut. & ibi Bal. Io. Andr. in cap. praterca colum. 2. de turp. & in regula bonafides de regu. iur. in 6. nec est verum dictum Salic. in l. fin. C. de iud. quod compromittens non censetur compromittere ex necessitate ex forma statuti, nisi hoc sit expressum. Nā Arct. improbat consi. 24. colum. pen. ver. 2. Abb. refert. Ioan. Cro. in l. qui Romæ. §. duo fratres. in 17. colum. versic. not. pro complemento. ff. de verb. oblig. Occurrit & alia mihi diffcultas, quia istæ mulieres præsupposito, quod subiaceant statutis Urbis vna compromisit, alia constituit procuratorem ad compromittendum sine auctoritate propinquorum, & decreto iud. seu aduocati D. autem Gabriellus primo dicebat, quod statuta Urbis loquuntur tantum in quatuor casibus, donatione, quietatione, renuntiatione, & pactis de non petendo, & compromissum non est de istis: ergo &c. Nec secunda pars statuti dum incipit, contractus in genere, facit in contrarium, quia hoc compromissum non adfert saltem læsionem, cum sit factum prout de iure. Vltimo dicebatur (& hoc principaliter mouit Dominos ad tenendum, quod dictum compromissum tenuerit,) quod cum ad compromittendum partes vigore statuti cogerentur, succedit, quod ad faciendum actum necessario non requiratur solennitas statutaria. l. 1. §. sed si ff. de reb. eorum rex. & ibi Ant. in l. si tibi pecuniam, in 4. not. ff. si cert. pet. vbi vult, quod qui facit actum ex necessitate, non subiaceat statuto simpliciter loquendo de faciente actum Bal. in l. si heres. ff. de act. empt. Albe. in 2. par. statu. incipien. ex pluribus oritur. gloss. pen. & ibi Ray. & Bald. qui hanc communem dicunt, & Salic. & Ang. in l. fin. C. de leg. tut. vbi bona obligantur sine solennitate propter causam necessarium, & dicit Roman. in consi. 220. & 394. quod licet vxor sine solennitate non possit quietari tamē quietatio est necessaria Item licet tutor non possit compromittere super re, vel lite pupilli, Ange. in l. Imperatoris. de pact. Paul. de Cast. Alex. & Ias. in l. iurifgentium. §. fin. ff. cod. tit. rament promittere potest ex necessitate statuti, & Bald. & Ang. dicunt ita seruati in pratica, & sequitur Alex. Paul. & Ias. in d. §. fin. & decis. 1. consi. 5. 2. Soc. 117. & propter huiusmodi statutum tenuerunt Domini, compromissum vt supra factum valere.

THOLOMÆI.

De letigios. allegat. alias de homicidio.

SVMMARIVM.

Alexandrina locus est, vbi probatur vulnus illatum ex

causa litis.

Contrarium tamen est verius, quod imò præsumatur ex causa alia non apparente. nu. 2. & decis. seq.

DECISIO DCCCLXVIII.

Placen. censurarum coram me inter Franciscum, & fratres de Scotis ex vna, & ex altera Iulium & fratres de Scotis, obtinuerunt contra Franciscum, & fratres tres sententias conformes executoriales, & postea Camalarus procurator Francisci, & fratrum iuit ad partes, animo tamen (vt deponebant testes) reuertendi ad curiam pro eadem causa, nam restabat liquidatio fructuum. Item quia in sententijs erat reseruatam ius legitima, & trebellianicæ Francisco, & fratribus, & sic non poterat dici in totum extincta, & Iulius & Camillus eius frater pluribus vulneribus in territorio Placentino afficerunt supradictum procuratorem, & vnus testis erat præsens dum vulnera indigerentur fuit dubitatum, an vulnera dicerentur illata ex causa litis, & si dixerunt, quod sic: & quod erat locus Alexandrinæ, & quod non habebat hæc materia difficultatem, & ad eodē men se fuit difficilior casus coram Domino Moedano in vna Vrbeuetan. Castri Castilionis inter Do. Petrum Paulum ex vna, & D. Antonium de Sabellis ex altera, nam Ioan. Franciscus pater Antonij qui habebat litem cum Gentile, qui erat actor Petri Pauli, ipsū Gentile interfecit prop̄ barcum, & non probatur quod fuisset ex causa litis, & ideo pro parte Antonij dicebatur, quod si aduersarij, volunt patrem suum incidisse in Alexandrinā, quod deberent probare homicidium fuisse ex causa litis. Bar. & Alex. in l. non solum. §. sed vt probari. ff. de op. nou. nunc. Bart. in l. Fulcinius. §. sed cum hoc. ff. ex quib. caus. in poss. ear. Fel. in cap. auditis. col. 2. vers. 7. constitutio. de præsumpt. & in cap. super his. col. 3. & leg. vers. 3. concl. de accus. & quia debet præsumi noua causa, Rom. in consi. 133. in casu proposito dicendum est. col. si. vers. vlt. nec præsumendum. Item quia iste qui intulit vulnera, obtinuerat rem iudicatam, & decretum executorialium. Ideo non est verisimile, quod fuerit ex causa litis, ex quo erat victor ipse homicida. Tamen si Domini tenuerunt contrarium, quod in dubio præsumatur ex causa litis, causa alia non apparente, & illud, quod dicitur de pace facta, quod non præsumitur ex antiqua causa, procedit, quando apparet, quod noua causa superuenit. Rom. in consi. 153. Bar. in l. aut facta. §. cum ea. ff. de pennis. cum alijs, de quibus in l. si quis seruum. de verb. obligatio. & quia quando non apparet, nisi vna causa, vt est causa litis, præsumatur factum ex illa causa. l. quædam mulier. ff. de rei vend. & in l. nominatim. ff. de libe. & posthu. & quia causa offendendi consistit in facto, & pluralitas factorum, & actuum non præsumitur. Anton. de But. & alijs. c. in præsentia. de proba. & in dubio si non apparet de nouo, debet præsumi, vt per Alex. & alios in locis supra allegatis. & hæc fuit causa impulsua, quæ non seruit ad casum nostrum.

Secundo in Placen. coram me contingit dubitari, an Alexandrina vendicaret sibi locum in offendente procuratorem, vel partem extra curiam. & fuit obtentum, quod sic, quia Alexandrina loquitur de prosequente litem in curia seu occasione litis pendentes in curia, non tamen dicit, quod requirat, prosequente litem in curia debere offendi in eadem, & illud, quod dicit, vt tacte, & seculè permanere in curia possit, & causas pertractare, tamē non inferitur, quod si dum recedit, vel venit ad curiam, offenditur, quod Alexandrina non habebat locum, quod placet, quia extendit se vsque ad Bullā in cena Domini, quæ

quæ loquitur de offendente extra curiam. alijs sequeretur, quod Alexandrina seruiret de uento, cum quis extra partes urbis, vel saltem ad quatuor milliaria posset offendere colligantes. & ideo Alexandrina debet intelligi de offendente extra curiam lite pendente.

THOLOMÆI.

De eodem.

SVMMARIVM.

Modicum temporis interuallum, seu alia noua causa dependens à prima non excusat à pœna Alexandrina.

DECISIO DCCCLXIX.

Sed in Vrbeuetan. etiam Domino Mohedano postea vt Ioan. Franciscus excusaretur ab incurſu Alexandrina, fuit deducta noua causa: nam Gentilis, qui fuit interfectus, emerat omnia bona Ioan. Francisci deuoluta ad Camera apostolicam, propter rebellionem ipsius Ioan. Francisci, quæ rebello narrabatur in instrumento venditionis sibi Gentili factæ per Camera, & Pontificem. & homicidium fuit per quinque dies post instrumentum venditionis commissum: & vnus testis deponebat de publica voce & fama, & duo de auditu, quod homicidium fuerat ex causa emptionis dictorum bonorum. tamen si bona empta erant illa, super quibus litigabantur, Domini fuerunt, quod adhuc locus erat Alexandrinæ, quia propter modicum interuallum temporis inter emptionem & homicidium potest præsumi, quod Ioan. Franciscus ignoret dictam causam, ad l. vnus. ff. de prob. Alex. consi. 103. vol. primo, vbi vult, quod notitia probetur. & consi. 80. nu. 9. vol. 4. Soc. in consi. 97. immò etiam si sciuisset, idem dicendum est, quia lis præbuit causam emptionis: nam si prætendisset ius, vt se liberaret à molestijs, non emisisset. & sic verum est dicere, quod lis præstitit occasionē homicidio. nam occasio est, quæ causam remotam præbet præscribendi, in cap. post translationem. de renunc. Bart. in l. vxori. ff. de aut. & arg. leg. & Alexandrina loquitur etiam occasione litis offendendo: ergo, &c. ad Dec. in rubr. C. qui admit. ergo non sequitur quod ex causa emptionis: ergo ex causa litis accidit: imò erat facilis sibi litigare cum priuato emptore, quàm cum Camera Apostolica. & de causa remota vide Ang. consi. 65. & 233. vers. illud. Domini tamen super hoc nihil dixerunt: sed fuit dictum, quod informaretur, an in emptione comprehenderentur alia bona, quàm litigiosa, quia tunc data scientia emptionis posset dici factum ex causa emptionis, & aliorum bonorum de quibus non erat lis, & sic quod non esset locus Alexandrinæ.

THOLOMÆI.

De foro competenti.

SVMMARIVM.

Auditor Camera dicitur habere iurisdictionem inter presentes in curia, qui alijs non essent eius iurisdictioni subiecti.

DECISIO DCCCLXX.

Conchen. decimarum inter Martinum Xemenes Rectorem de Villanoua, & Marcum de Parada Rectorem de Pocaldera: agebat Coram Domino Thoma super decima proueniente in territorio de Montegna, &

partes erant presentes in Curia, & ad instantiam Martini fuit monitus per Auditorem Camera Marcus ad restituendum fructus, quos percepit in territorio de Montegna Domino Martino. & nihil fuit dictum, quod Martinus ageret nomine suo, vel Ecclesiæ, & Dominus Auditor Camera pro Martino decreuerat remissoriam: & fuit dubitatum, an de iure valeat. & dicebatur, quod non, propter defectum iurisdictionis A. C. qui in subditos non suos nullam habere videtur iurisdictionem. Tamē quia causa agitur inter curiales, & presentes in curia, prout erant Martinus, & Marcus, ideo primo coram Domino Mohedano, & in secunda instantia coram D. Thoma fuit tentum contrarium. & hoc, quia habet iurisdictionem inter presentes in curia quo ad ipsas personas, credita, & debita. sed hic Martinus licet non dicat, quod agat nomine Ecclesiæ suæ, tamen non potest petere fructus decimarum, nisi quia decimæ debentur suæ Ecclesiæ: & Marcus è contrario allerebat ad se spectare: & sic hic agitur non ratione personarum, & debitorum ipsorum Martini, & Marci, sed ratione suarum Ecclesiarum, quibus prætendit decimas deberi. quæ Ecclesiæ non sunt sub iurisdictione A. C. & sic potest inferri per rectores ita agendo perpetuum præiudicium Ecclesijs, & sic Domini fuerunt pro nullitate.

THOLOMÆI.

De iudicijs.

SVMMARIVM.

Absentia aduersarij sufficit vt probetur post actum in absentia factum.

DECISIO DCCCLXXI.

Vrbeuetan. seu Tridentina coram Rauellen. pro magistro filiorum Do. Antonij Gabriellis aduocati: fuit dictum, quod ipse non docto de absentia aduersarij sui seruauerat terminos, & testes iurari, & examinari obtinuerat. & quia prius non docuerat de eius absentia, nec processu, per audientiam contradictarum decerni obtinuerat. Sed post hæc omnia quæ processu, & dicta testiū substinebantur, ex quo hodie conitatur, quod tempore, quo supradicta agebantur, verè aduersa pars erat absens: & quod sufficit post de hoc docere, prout dicit decis. nostra de procur. quod producendo mandatum post sententiam, ex quo constat, quod tempore sententiæ erat procurator, facit dictam sententiam valere.

THOLOMÆI.

De sententia, & re iud.

SVMMARIVM.

Absolutoria actori, & possessori potest dari à molestijs sibi de facto illatis.

DECISIO DCCCLXXII.

Egitanen. parochialis de Ponsalis: D. noluerunt, quod Petro de Orta actori, qui erat possessor, possit dari absolutoria, nisi citatis sua interesse putantibus ordinarius erat mortuus. & ideo si viueret, forsan de aduersarij iure non constaret, quia licet regulariter absolutoria derur tantum actori, & possessori, qui commisit causam super molestijs, tamen forsan non poterat dari à molestijs de facto sibi illatis.

THOLOMÆI.

De remissoria, & de sequestrat. Possesso.

S V M M A R I V M.

1 Remissoriam petens ad probandum ius patronatus debet ponere beneficium in sequestro.

DECISIO DCCCLXXIII.

Legionen. parochialis de Villadilla pro Petro de Poamer cōtra Petrum de Villareal, vbi possessor petebat remissoriam cum promissione destando vnicæ sententiæ, & pro remissoria ad probandum ius patronatus, dederat testes. Domini voluerunt, q̄ etiam poneret beneficium in sequestro, alias sibi non daretur remissoria, ex quo si non probaretur intentum suū, nec beneficium esse de iure patronatus, sententia & etiam sequestrum, daretur aduersario. & licet omittatur sententia, ex quo possessor vult stare vnicæ sententiæ, tamen non debet fraudari sequestrum, quia si non daretur sententia, obtineretur sequestrum.

THOLOMÆI.

De rest. spol.

DECISIO DCCCLXXIII.

Calaguritan. coram Domino Paulo, fuerant Domini, q̄ sola bulla expectatiuæ, imo etiam solus pro celsus fulminatus absque acceptatione sit coloratus titulus ad restituendum in spolio, quia qui est in possessione, & producit expectatiuam, videtur accepisse, ex quo possessio cepit: nam & traditio possessionis factæ per executorem habet vim prouisionis.

THOLOMÆI.

De sententia excommu.

DECISIO DCCCLXXV.

Romana domus & bonorum inter Franciscum, & Ferdinandum de Fontegha: Ferdinandus erat censuratus ab Auditore Cameræ ad instantiam Francisci, & mihi commiserat causam nullitatis censurarum cum facultate absoluendo prout de iure: postea obtinuit aliam commissionem quod absolueretur ad effectum agendi tantum, prout videretur mihi, & Domini noluerunt, quod etiam vigore breuis secundæ commissionis ipsum absoluerem ad effectum agendi tantum nisi prius parito iudicato, quia fuit cēsurata lata in curia, nam si esset in partibus, absolueretur.

THOLOMÆI.

De sententia.

DECISIO DCCCLXXVI.

Neapolitan. beneficiorū quia regula est in beneficiis q̄ si non sumus in spolio, sed tantum in intrusione, Rota cōdemnat intrusum in fructibus perceptis à die motæ litis tantum, tamen si beneficium vacauit in curia. Rot. cōdemnat intrusum ad rē à die intrusionis propter tex. in cap. 2. de præben. in 6.

vbi prohibet cum decreto irritanti nec alius quam Papa conferat vacan. in curia; ideo, qui se intrudit non habet aliquam excusationem quare condemnatur in fructibus à tempore intrusionis, & ita fuit tentum in hac causa Neapolitan. coram me, in qua intrusus non habet titulum, in actis, & idem si ab alio, quā à Papa habuisset titulum propter dictū cap. 2. sed si intrusus esset prouisus à Papa cellaret supradicta ideo crederem quod de beat condemnari à die motæ litis tantum.

THOLOMÆI.

De appellatio.

DECISIO DCCCLXXVII.

PArmen. Castrorū pro Domina Aloysia de Gonzaza vxore Domini Sfortij de Santa Flore corā Domino Marficano parti aduersæ fuerat præfixus terminus ad secundam que appellauerat, & Dominus Marficano. reposuerat cum intimatione, & notarius extendit iuxta eorum formam, videlicet Dominus reposuit, & nihilominus voluit quod intimaretur huiusmodi repositio parti aduersæ, & dicta repositio non fuit intimata & Domina Aloysia non aliter appellando à dicta repositione, & non petendo si reponi propter dictam repositionem partis aduersæ, petijt & obtinuit sententiam à Domino Marficano: dubitatum fuit, an esset nulla, & inualida, & an posset subscribi, & Domini dixerunt illam validam, quia aut illa repositio cum intimatione est generalis videlicet si intimata fuerit, & quousque non fuit intimata, cum non sit purificata conditio, effectum non potest operari: aut modulus iuxta extensionem notarij vt supra not. ex tunc cum non fuerat intimata, non afficiebat Aloysiam quousque sibi non intimaretur, & ideo ipsa potuit valide sententiam petere, & sic Domini fuerunt, quod Marficani sententiam vt validè per eum latam, subscriberet.

THOLOMÆI.

De præben.

DECISIO DCCCLXXVIII.

Sanctissimus D. N. Paulus dum esset in minoribus, cessit Archipresbiteratū Vrbeuetan. in fauorem Bernardini de Acqua Penden. reseruato sibi regressu per cessum, vel decessum seu quamuis aliam dimissionem prædicti Bernardini: deinde Bernardinus alsequutus fuit aliud incompatible beneficium, & sic fuit locus regrediendi p̄ priuatione quæquid est Cardinalis tacuit, & non fuit prosequutus ius suum regrediendi propter priuationem, immo dictus Bernardinus semper remansit in possessione: antequam mortuus esset dictus Bernardinus sanctissimus D. N. transtulit huiusmodi regressum in Cardinalem sanctorum quatuor, & Cardinalis præfactus in Sebastianum Vbaltero: deinde mortuus est Bernardinus, & fuit facta prouisio in Episcopū Vrbeuetan. vel Ludouicum ex parte Sebastiani. contra prouisum dicitur quod fuit locus regrediendi per obitum Bernardini, ex quo regressus tam erat per obitum, quia ex quo erat ius regrediendi in tres euentus, potuit ex vltimo ex illis propria auctoritate sine iniuria superioris remittere, vt dicitur de pensione per Alexan. in c. agato. 63. distin. quod practicatur communiter in feudo, & priuatio feudi pp̄ feloniam intelligitur si D. voluerit, ad no. p̄ Bal. in l. si. C. de reu. don. Itē cū esset regressus

ex tribus capitibus potuit elligere ex capite illo quem voluisset, & esset melius, ad illud aut illud. ff. de constituta pecunia, & in lege vbi autem non apparet. §. qui illud. ff. de verb. oblig. propter has rationes fuit dubium prima Decembris, anno, 1539. R. P. D. Ioan. Paulo causam proponente, an cum Papa habuerit regressum per cessum, vel decessum, vel aliam quacumque amissionem si sciuit fuisse locum regressui, per assecutionem alterius beneficij incompatibilis, an potuit p̄ illam vacationem d. mittere regressus assecutionem, & expectare quod sit locus iterum regressui per decessum. hoc dubium fuit difficile, & fuit tunc propositum in Rota. & omnes Domini vno excepto dixerunt, quod regressus fuit verificatus in primo euentu per doctrin. Bald. in l. inuitus. C. de procur. in fin. quem sequitur las. in l. diuortio. §. quod in anno. ff. solut. matrim. Fel. in cap. 2. de const. facit l. boues. §. hoc sermone. ff. de verb. oblig. cap. non potest. de præben. lib. 6. item postquam Bernardinus semel amisit beneficium per assecutionem alterius, non potuit amplius vacare beneficium per obitum saltem illud, quod vis, aut saltem habebat, quia in prima vacatione consumptus est primus regressus. cap. mandato, & ibi Domin. & Philipp. de præben. in 6.

THOLOMÆI.

De præben.

DECISIO DCCCLXXIX.

Dvo erant prouisi de Aquilogen. Archidiaconatu ead. die, vnus à Papa, alter vero ab ordinario: prouisus ab ordinario post septimum diem post prouisionem cepit possessionem. fuit dubitatum, R. P. D. Raynaldo causam proponente, quis sit alteri præferendus, vel prouisus à Papa, vel ab ordinario. fuit tentum quasi per omnes, quod cum prioritas possessionis arguat prioritatem tituli, & prouisionis, esset præferendus ille, qui prior possessionem acceperit, quamuis interum non appareat, quis titulus fuerit prius, & hanc partē sentit Calder. consi. 7. de præben. Staf. & Bertran. in cons. grat. & expect. in prima par. nihil tamen super hoc fuit decisum.

THOLOMÆI.

De solutionibus.

S V M M A R I V M.

1 Sententia lata contra usufructuariam omnium bonorum, vt ex venditione ipsorum bonorum solueret creditoribus, & legatarijs, non valet.

DECISIO DCCCLXXX.

Victoria quædam Placentina fuit ab eius marito relicta usufructuaria omnium bonorum suorum: creditores, & legatarij actiones contra eam intentarunt, & in partibus fuit condemnata ad solutionem omnium præfatorum. Appellatio à prædicta, & causa fuit commissa in Rota prima Februarij, 1539. coram Domino Baren. fuit tamen resolutum, quod sententia contra usufructuariam lata, quod solueret creditoribus, & legatarijs per venditionem bonorum, non valeat, quia hoc debet esse ad instantiam hæredis: legatarius autem non potuit agere cōtra usufructuariam om-

nium bonorum, prout fuit actum, & quod usufructuaria fuit indebite condemnata in expensis. Ratio est, quia hæres adiens hæreditatem, quasi contrahit cum creditoribus, & legatarijs, l. apud Iulianum §. fin. de bon. aut. iudi. poss. l. ex maleficijs. §. hæres. ff. de actio. & obligation. & omnes actiones actiue, & passiue transeunt in hæredem, l. quotiens. §. hæres. ff. de hæred. instit. & contra usufructuariam non est actio. l. in usufructu. ff. ad l. Falcidiam.

THOLOMÆI.

De attentatis.

S V M M A R I V M.

1 Exequutio facta in causa appellationis, in qua pars aduersa nihil releuans deduxit, non dicitur attentata.

DECISIO DCCCLXXXI.

Romana attentatorum inter Angelum de Anania, & Federicum della Palma, cum esset appellatum à mandato decreto per Gubernatorem contra Angelum, & Dominus Raynaldus mandasset exequi, nisi infra quatuor dies Angelus aliquid releuans produxerit, 25. Ianuarij. 1538. Domini fuerunt in opinione, quod licet facta fuerit exequutio antequam Dominus Raynaldus declararet nihil releuans deductum fuisse, quod ex quo in veritate deducta per Angelum non releuabant, quod non esset attentatum: quia decretum intelligitur, si deduxerit, & probauerit: & ita Raynaldum intellexisse apparet, quia die sequenti post factam exequutionem mandauit, argenta consignari Federico.

THOLOMÆI.

De dismembratione.

S V M M A R I V M.

1 Villa cum vniuersitate potest inuitis hominibus dismembrari, & alienari.

DECISIO DCCCLXXXII.

Terraconen. iurisdictionis inter capitulum, & vniuersitatem. Papam Paulum intellexisse in confirmatione dismembrationis dictæ villæ facta per cle. illam factam in Arce sancti Angeli, & octo ex Dominis hoc habuerunt pro claro; & hi Domini etiam tenuerunt pro validitate dismembrationis absque consensu populi villæ, quia cum Papa voluit, cum sit supremus Dominus, villam iurare fidelitatem capitulo, in hoc constat voluisse villæ præiudicare. & fuit dictum informari, an regula de non tollendo iure quaesito, cui non erat derogatum haberet locum in vniuersitate. Aliqui Domini dixerunt, regulam adaptari ad istum casum. & pro parte capit. dicebatur, quod regula loquitur tantum in commissionibus; mandatis; & declarationibus. & sic non capiebat istam dismembrationem: sed dixerunt, omisso pro nunc, an regula caperet hunc casum, etiam quod regula obstat, di-

Et confirmationi dismembrationis constare quod capitulum primo habuit dominium villæ, & ideo si villa reuerteretur ad primum dominum, quod regula non obitaret. & alij dixerunt, quod si dictum Abb. & laf. esset verum, quod hodie de cõsuetudine vasalli inuiti possent alienari, talis consecratio tollit, quod non sit opus derogare regulæ. itaq; distuli ad Cal. & de mense Octobris 1540. Domini fuerunt in opinione, quod regula haberet locum in casu, in quo Dominus non posset alienare subditos sine eorum consensu, quia dicunt, quod est ius considerabile, ex quo requiritur eorum consensus. Ideo mādau informari. Et 12. Nouēbris Domini tenuerunt, villam potuisse in isto casu inuitis hominibus alienari. & fuerūt pro parte villæ dati articuli de timore scā dālorum, si villa subijceretur capitulo, sed non probauit, & articulauit, quod capitulum posset eligere vnum Brauilum in administratorem, qui posset malè villam tractare. sed testes dixerunt, quod capitulum solet prouidere. & si vnus administrator facit contra Villam, potest haberi recursus ad capitulum, qđ habet viros probos, & doctos. sed quod non possit alienari villa sine eorum cõsensu, facit tit. de prohib. feud. alien. per Feder. & de p. hib. feud. alien. per Lothar. & de l. Corrad. in fin. & l. fin. C. de iur. emphit. sed Domini dixerunt, quod si alienasset simpliciter, quod licet ad ipsum appellarent, vt ad maiorem iudicem, & vt ab episcopo ad Archiepiscopū, tamen hoc non faceret, quod Archiepiscopus posset impedire alienationē. sed si reseruasset quando alienauit, sibi superioritatem, esset res dubia. Et propterea pronuntiaui pro capitulo contra villam canonizando concordiam, vt constitit ex antiquo registro, quod non reseruauit sibi aliquam superioritatem.

THOLOMÆI.

De motu proprio.

SUMMARIUM.

1 Motus proprius non prodest nisi ijs, qui in eo sunt nominati.

DECISIO DCCCLXXXIII.

IN vna Romana Fallen. coram Domino Campegio Papa dedit motum proprium, & vt facta diuisione per deputatos omnes, qui fuerant in domo Cardinalis Dertusen. soluerent parti vnus ex taxatis: nam non profuit alijs, ex pluribus limitationibus de quibus Abb. & Doct. inc. vna sententia. de appella. ac inter alias dicunt, quod si vnus appellauit, alijs appellatio non prodest ignorantibus appellationem, & ignorantia præsumitur.

THOLOMÆI.

De restitutione in integrum.

SUMMARIUM.

1 Exequutio trium conformium impediri non potest per restitutionem in integrum.

DECISIO DCCCLXXXIII.

ROMANA Dotis inter Dominam Camillam, & alios de Gonzaga 21. Iunij, Domini voluerunt & restitui

tionem in integrum non impedire executionem trium conformium, sed quod sententia exequeretur. Et Comes Iulius postea prosequeretur rest. & si appareret, qđ per contractum factum 27. mensis, fuerit recessum à contractu facto die 26. super quo latæ sunt sententiæ, Comes consequeretur suum ius, etiam super delegationibus: voluerunt tamen deducendum esse id, quod clare appareret Dominæ Camillæ solutum, non obstante condemnatione. Et Domini dixerunt esse relaxandos fructus officij Dominæ Camillæ sequestratos, quia post tres est locus executioni, & pro alijs in quibus non sunt tres, relaxaretur sequestrum data cautione.

THOLOMÆI.

De regula reservationis.

SUMMARIUM.

1 Declaratoria regula reservationis officialium, non trahitur ad præterita. Item nec ad ea, quæ certam habuerunt interpretationem. num. secundo.

DECISIO DCCCLXXXV.

SEGobien. parrochialis de Claust. die 20. Octobris, 1536. inter Franciscum de Miranda, & Gregoriū de Ayala, quod licet regula declaratoria reservationis officialium & veniret per viam declarationis, tamen non trahitur ad præterita, ne regula capiat beneficia, quæ vacarunt ante regulam. Quia dixit ipsos officiales in posterum censerit familiares. ergo non loquitur de tēpore ante regulam; sed quod in posterum, & quod occurrentibus vacationibus: ergo non de his, quæ iam vacarunt. & alias intelligenda præiudicaretur multis, quibus erat ius quæsitum, vt per glo. in cap. vltimo, de postul. præla. in 6. in versi. de cetero. Fel. in cap. fin. de constit. col. 8. secundo limita, & quod declaratoria non trahitur ad ea, quæ habuerunt certam interpretationem, & secundum illam iudicatum, prout erat ante regulam.

THOLOMÆI.

Expeditionis literarum.

SUMMARIUM.

1 Decretum de expeditione literarū à die acceptationis debet precisè intelligi, non autem post pacificam possessionem.

DECISIO DCCCLXXXVI.

IEad. voluerunt, & decretum in gratia Francisci de Miranda, quod à die acceptationis deberet infra sex menses literas expedire &c. sibi ob stare, non obstante, quod Camillus sibi præferretur, ut Rotæ Auditor, & Miranda habet sine præiudicio Auditorum: quia Domini replicarunt id non excusare, quia Papa non dicit à die pacificæ possessionis, vel cum constiterit beneficia pertinere ad Mirandam, vel alterum sibi præferre: sed simpliciter à die acceptationis, & ita alias fuit tentum in vna Maioricen. coram Domino Aragona

THO.

si prius extenso instrumento obligationis.

DECISIO DCCCXC.

INTER Illust. Dñm Marchionem Palauicinum, & Abbatem Portarium 1540. 22. Sept. Dñi fuerunt. qđ A. C. nō potuerit pcedere prout i obligatione i forma Camera ad censuras contra Paluicinos, nisi prius extenso instrumento obligationis in forma Camera. & licet pars fuerit coram eo citata ad videndum extendi, tamen non fuit extensum, & quia sumus in vltimo post festa paschalia fuit dictum, quod fuerat extensum.

THOLOMÆI.

De legatis commutandis.

SUMMARIUM.

1 Clausula, alias causas pias, posita in privilegio commutationis, quem operetur effectum.

DECISIO DCCCXCI.

FLOrentin. legati pñciaui pro Vincentio de Martinis contra moniales S. Vincentij de Prato 6. Iulij, 1541. quia non constabat, moniales posse commutare relicta, & licet postea ostendissent facultatē Cardinalis de Medicis, erat contra eas, quia privilegium dicit de commutatione volūtatē testatorum in alias causas pias. & dum & dicit, in alias, constat loqui de relictis ad pias causas etiam si simpliciter loqueretur. Domini tenuerunt intelligi de relictis ad pias causas.

THOLOMÆI.

Probatio olutionis decimarum.

DECISIO DCCCXCII.

ESaraugustan. decimarum 10. Maij. 1541. Dñi tenuerunt, qđ esset probatum factum, qđ incolæ de Herrera colentes in territorio de Villar soluerunt decimas rectori de Herrera. & Dñs Raynal. Aque. & Mariscanus, & Mariscottus, & Puteus tenuerunt, qđ et probaretur de possessionib. postea acquisitis, ex quo antiquus vsus ita videtur declarasse: Dñs Mohed. tenuit contrarium: & Dñi clerici, & D. Tho. de Thanis dixerunt se velle melius cogitare, & maior pars fuit cõtra rectorem.

THOLOMÆI.

De pensionibus.

DECISIO DCCCXCIII.

HISPalen. pensionis pro mercatorib. depositarijs cõtra Andream Corello de mense Iunij, 1541. reseruata pensione in fauorem Alberti de cõsensu Andreae possessoris, qui obligauit se in forma Camera. A. C. vigore obligationis pronunciauit contra Andream, præstita cautione de restituendo in euentum nullitatis pensionis: & tamen in causa appellationis fuit pronunciatum pro Andrea. & fuit dictum, eius sententiam posse substineri, licet non faciat mentionem de sententia A. C. quæ solum pronunciauit Camillū incurrisse in censuras, à quib. tamen non absoluit, sed tantum dicit eum nō teneri ad solutionem, & fuit dictū qđ licet reseruatio

Pp 3 Camilli

THOLOMÆI.

De exemptionibus à quarta parrochialis.

SUMMARIUM.

1 Privilegium exemptionis à quarta parte legatorū parrochialis præstanda, intelligitur solum de relictis ad certos vsus ecclesiæ exemptæ.

DECISIO DCCCLXXXVII.

IN causa Burgen. priuilegiorū de mense Maij. 1541. proposita, cum priuilegium Gregorij liberaret fratres à præstando parrochiali quartam partem legatorum. & nouem ex Dominis fuerunt, quod & tunc Gregorius liberat fratres, quādo loquitur de relictis ad certos vsus fratrum, non autem quando aliquid absolute legatur fratribus, & hoc in vltima parte priuilegij. sed in anteriori, dum dicit, qđ in Ecclesia fratrum possint sepe liri ibi eligentes sepulturam salua iusticia parrochialis Ecclesiæ, qđ isto casu non eximit fratres à p̄statione quartæ partis legatorum eligentium sepulchrum. & sic quod de relictis ab eligentibus sepulchrum in Ecclesia fratrum fratres teneantur ad quartā, & non de alijs relictis absolute, vel ad certos vsus. In contrarium fuit Dñs Moed. & Puth. sentientes pro liberatione in omnibus propter verba, quæ absolute legantur. sed alij replicabant, verbum, absolute, intelligi ad differentiam aliorum legatorum ad certos vsus in priuilegio nominatos relictorū: sed fratres etiam dicebant, quod salua iustitia debet intelligi, qđ si ratione sepulturæ aliquid deberetur fratribus, de illo parrochialis haberet quartam partem, non autem de legatis relictis. & iterum causa posita Domini fuerunt.

THOLOMÆI.

Eiusdem causæ.

DECISIO DCCCLXXXVIII.

IN eadem octauo Iunij 1541. Domini fuerunt, quod insectio mandati per generalem duobus fratribus ad concordandum relicta in prima transactione nō prodesse capitulo, quia est insertum, & est ad mittendum fratres ad religionem, & non ad concordandum. & narratiua quod erant nisi pro disponēdo loco, quod maximè non probabant.

THOLOMÆI.

Eiusdem causæ.

DECISIO DCCCLXXXIX.

IN eadem omnes Domini præter Dominū Moedan. fuerunt, quod confirmatio in forma probanti licet facta inserta non haberent tempus nec subscriptionem notarij, tamen non refert, quia confirmatio habet tempus, & sumus in antiquis, & licet fuisset negata copia fratribus iurium extrahendorum, hæc non inducit nullitatem extractionis.

THOLOMÆI.

De obligatione cameræ.

SUMMARIUM.

1 Procedi non potest ad censuras ex obligatione cameræ, nisi

Camilli fuisset nulla ob taciturnitatem antiquæ pensionis, quod tamen non ipse, sed possessor ad pensionem suam per fructibus debitam teneretur, quia in resignatione non interuenit fraus. & dixerunt, quod Camillus non posset repetere pensiones sponte solutas, quia sponte soluitur debitum, sed poterit agere actione negotiorum gestorum.

THOLOMÆI.

De censuris Alexandrina.

SUMMARIVM.

- 1 Probatio aliæ causæ quàm in Alexandrina præsumitur, ad euitandam eius pœnam, debet esse concludens.

DECISIO DCCCXCIII.

Placen. censurarum de Scotis quo ad Alexandrinam vulnerato procuratore, fuit dubitatum 28. Martij 1541. an præsumatur vulneratio occasione litis: & quia Dominus Mohedanus habebat causam similem Vrbeuetan. Castri, & tenimenti inter Ioann. Franciscum de Sabellis & Dominum Paulum Petrum: nam Io. Franc. cum litigaret cum Gentile, illum occidit. & Domini fuerunt, quod si non constet quod adesset alia causa, quod præsumeretur ex causa litis. & cum ibi Io. Franc. habuisset sententiam, in fauorem tamen, si aliæ causæ non demonstrarentur, tenuerunt, quod esset locus Alexandrinæ. Sed quia Io. Franc. probauit famam homicidij, quia Gentiles emerat bona tanquã confiscata per Cameram propter rebellionem Io. Franc. ideo ex hac causa ibi fuit sententia, quod non esset locus Alexandrina. sed in ista mea Placentina nulla alia additur causa, & vnus testis dixerat fuisse ex causa litis, & Alexandrina contentatur probabilibus argumentis: ideo pro Alexandrina dñi 27. Iunij fuerunt, quod testes dicentes, vulnera non illata ex causa litis, sed quia Amolinus malè dixit de vulnerantibus, non suffragaretur ipsis, quia non probatur causa male dicentis: & testes erant participes criminum, & seruitores vulnerantium, & videbantur subornati. Ideo pronunciauit, vulnerantes incidisse in Alexandrinam: non tamen contra alterum fratrem, qui non interfuit vulneribus, neque appareret quod mandauerit, aut ratum haberit: & seruauit quatuor terminos ad docendum, quare non inciderent in Alexandrinam.

THOLOMÆI.

De expectatiuis.

SUMMARIVM.

- 1 Doctor in beneficalibus præfertur alijs non graduatis.

DECISIO DCCCXCV.

Ordubeni dimidiæ portionis inter Io. Morizam, & Io. Alphonfi della Cordella de mense Ian. 1541. licet rescriptum ad doctorandum dicat, votis iuratis, & non constare de iuramento, quia tamen in doctoratu dicitur, quod secundum Deum, & conscientias eorum illum pro sufficienti approbarunt, satis esse dixerunt, maxime cum præsumeretur iuramentum interuenisse. & quia expectatiua erat in forma communi non sibi data propter doctoratum, & sic voluerunt, quod expectatiua iuuaret Io. Alphonsum, maxime cum in bona fide esset

set cedens bene doctoratus, & quod præsumatur. baccalariatus. sed pronunciaui pro eo, quia dedit de iure habilitationis.

THOLOMÆI.

De alienatione.

SUMMARIVM.

- 1 Alienans bona ecclesiæ inconsulto superiore incidit in pœnam Paulinæ.

DECISIO DCCCXCVI.

Hiporigræ. parrochialis præbendæ sancti Victorij de mense Aprilis 1541. quia Io. Baptista dedit in phiteusum vnã petiam terræ pro decem ducatis, quæ locari solebat pro 26. inconsulto superiore: fuit tentum, quod esset priuatus. ipso iure beneficio propter Paulinam, & Domini dixerunt, quod me informarem, an esset Paulina in illis partibus recepta, quod fuit probatum, & sic sententia contra Ioan. lata.

THOLOMÆI.

Attentatorum.

SUMMARIVM.

- 1 Restitutus volens venire per viam exequutiua, debet docere de iure suo principali.

DECISIO DCCCXCVII.

Cesaraugustan. Dñi de mense Februarij 1538. tenuerunt, commissionem Rosselli habentem quatuor insertas, & tandè præfixionem termini Villauerde, ad verificand. suas præinsertas, quo elapso, & non docto, stetit ac si paritum esset iudicatum, non intelligi de verificatione omnium contentorum in præinsertis, in quibus fuit adductum etiã negotium principale. sed de his, quæ de sui natura habent impedire executionem vt nullitas spoliij & attentatorij, obseruandum quod enim esset quod restitutus si voluit venire per viam executiuã intellexisset quod deberet doceri de negotio principali.

THOLOMÆI.

De collusionem.

SUMMARIVM.

- 1 Collusio impedit executionem sententiæ, eiusque nullitatem inducit.

DECISIO DCCCXCVIII.

In eadem de mense Nouembris 1539. Dñi inclinabant, quod collusio induceret nullitatem, & sic impediret executionem vnice sententiæ obtentæ per Rossellum. sed hoc non fuit plene discussum, sed dixerunt, quod etiam non parito iudicatum, admitterem articulos super collusionem; & in qualitate collusionem probata, considerabitur, an inducat nullitatem. & commissio Rosselli de præfixione termini probat, eum posse probare collusionem narratam; ac postea vltima Maij 1540. lectis testibus collu-

collusorij Domini fuerunt, quod videatur de bono iure, & ex deductis: etsi Rossellus habet bonum ius, exequatur rem iudicatam, aliàs reuocationem sententiæ: & causa fuit concordata.

THOLOMÆI.

DECISIO DCCCXCIX.

Placentin. Castri Sarmati Domini per duas audientias tenuerunt, quod exceptio D. Iacobi contra procuratorem comitis Bartolomæi, quod esset minor, non prodesset ad annullandum processum de partibus, nisi aliter probetur minoritas: & quia iudices interloquuti sunt, non obstantibus commissionibus procedendi ad vltiora, & à tacita reiectione, non fuit appellatum, immo Iacobus nominauit dictum Christophorum, vt procuratorem Bartolomæi, licet modo acceptetur exceptio minoritatis, quia iam videtur recessisse. & ita Domini bis de mense Maij 1542. tenuerunt.

THOLOMÆI.

De procuratoribus.

SUMMARIVM.

- 1 Scientia præsumpta principalis sibi nocet in præsumendo mandato.

DECISIO DCCCC.

In eadem tenuerunt præsumi Bartolomæum sciuisse Christophorum, licet non constaret de mandato bono, procedere, quia Christophorus arguit plura instrumenta iurium, quæ producit in termino citationis factæ Bartholomæo: & Christophorus examinauit plures testes in dicto processu, & causa erat grauis, & præsumpta scientia nocuit Bartholomæo, ac si Christophorus fuisset eius legitimus procurator. & de mense Nouembris 1542. omnes nemine discrepante fuerunt, quod ista præsumpta scientia noceret Bartholomæo quoad totam causam, & sic Christophorus præsumatur eius procurator ad totam causam: & sic pro validitate omnium gestorum, & examinibus testium, in quibus consistebat vis probationis, tenuerunt pro validitate examinis facti per duos iudices per literas ducales, nolentes requisiti duobus alijs, posse procedere: & circa intimationem factam illi iudici, vt singulis diebus, & horis interfir, intelligitur de iudicis ab hora complectoria, & à vigesima vsque ad 23. p. ut aliàs in dicto processu. & incertitudo forte, quæ obstat parti, non iudici, de cuius præiudicio non agitur, sed tantum de eius voluntate, an vellet adesse causæ, & sic vnica monitio sufficit. & videmus in iudicibus remissoriarum, quia vno mortuo, semel alter procedit. nec hoc est dicere, quod prorogaretur iurisdictione, quia omnes erant iudices. sed an coram duobus, siue alijs potuerit valide procedi.

THOLOMÆI.

De suspitionis allegatione.

SUMMARIVM.

- 1 Index non potest allegari suspectus, nisi causa suspitionis probetur, & nu. 4. & 6.

Contrarium tamen videtur, nu. 2.

- 3 Comparitio subsequens purgat suspitionem iudicis præcedentem.
- 5 Protestatio an sit contraria facto, vel ne, in iudicij non attenditur.

DECISIO DCCCCI.

In eadem de mense Iulij tenuerunt, non esse literas ducales subreptitias, narrando Io. Iacobum vnũ de iudicibus absentem, & mandantem, ideo posse palios procedi: licet enim non constaret de absentia, tamẽ pars dum dixit de absentia, transfert onus probandi præsentiam in aduersarium: & quia cum iudicibus requiretibus fuit dictum, eum egrotasse. & quia tertio non fuit oppositum in partibus: & quarto quia iudices mandatum requiri ad cautelam. Dum etiam dictum fuit per Dominos de subreptione electionis Io. Vrbanij, tenuerunt quod non obstantibus recusationibus pro validitate processus, quia est communis opinio Canonistarum. c. cum speciali. de appel. & per Franc. & Dec. quod non sufficit allegari suspitionem, nisi probetur, & appelletur. & occurrit dubitari in Rota, ex eo quia tunc ciuitas Placen. erat sub Duce Mediolani, & processum erat ex literis ducalibus, & legitime tenere videntur, sufficere allegare suspitionem, licet non probetur: ideo mandauit super hoc informari. & 27. Nouembr. 1542. tenuerunt, quod sola allegatio suspitionis iudicis inducat nullitatem, maxime quia idem procurator Bartholomæi allegauit, & etiam protestatus fuit pluries, & petijt eligi arbitros, qui cognoscerent de suspitione, & iurauit suspectum: tamẽ D. Thomas de Thanis, & D. Iacobus Puteus, & D. Mariscotus erant, quod per comparitiones plures Christophori, non obstante quod in illis semper dixerit, citra consensum, vel cõseruatione, quod non videatur recessum à suspitione, quia comparitiones sunt voluntariæ, & contrariæ facto: aliàs iudiciu claudicaret, quia ipse instruxisset causam, p. parte sua, & protestado processum aduersarij faceret nullum. Dom. Fabius Accorambonus, Aquen. & Maceratenensis contrarium: Mohed. non notauit, quia non erat resolutus, & Sarnen. non fuit illo mane in Rota. ideo iteru informato proposui super eisdem, stante quod opinio legislarum sit, quod sola recusatio iudicis annullat. D. Thomas, D. Puteus, & D. Mariscotus, & D. Mohed. fuerunt pro validitate, principaliter ex tribus per Alexan. in §. morte. col. 4. vbi dicit esse comunis, quod si recusans postea coram eodem iudice compareret, & non repellitur per iudicem, processus valeret. & intelligebant Domini hoc, etiã si in alijs actibus recusans repetijt protestationem suspitionis.

Et quia secundo procurator recusans Io. Urbanu obtinuit per alios iudices eundem. s. Ioannem, vt assisteret iudicio: & licet in eadem requisitione protestetur non intendere consentire, per hoc tamen est omnino contrarius facto.

Et tertio, quia fuit oppositum, dictum procuratorem non audiendum tanquam contraria allegantem recusando, & requirendo, iudices reiecerunt dictam exceptionem coram Iacobo, monendo pro tali die ad probandum, quod est perinde ac si iudices essent iudices competentes; & Christophorus tunc non appellauit, nec protestatus fuit. Alij quatuor Dom. Fabius Sarnen. Aquen. & Maceraten. fuerunt in contrarium, quia in iudicij non attendit, quod protestatio sit contraria, allegando Fel. in ca. cõ M. & Dec. ca. soluit. in fi. de iud. vbi plures allegat, maxime, quia totiens præseruauit, licet teneant, solam primã protestationem sufficere. Nec interlocutoria obstat, quia protestatio,

testatio, & si præseruat, tamen si nõ contradixit, videtur consentire: nec dicta interlocutoria eijcit, nisi tacite, & ppter contrarietatem. 24. eiusdem anni 1545. d. Domini permanserunt in sua opinione pro validitate, maxime: in d. s. morte. col. 4. & D. Sarnen. quia prius (licet non confirmando) fuit pro nullitate decifum, & postea pro validitate, propter plures actus voluntarios Christophori, & si citatus ad aliquem actum non comparuisset cũ protestatione: tamen Sarnen. tenebat, quòd protestatio iuuaret, & non sumus tunc in decisione Alex. quia secus si nõ voluerit, quia tunc dicebat procedere distinctionem Alex. & pro nullitate fuerunt Dom. Fabius Aquen. & Macera ten. non venit. & Domini commiserunt mihi, & Sarnen. concordiam inter partes, qua exclusa, 11. Decemb. quinque fuerunt pro validitate, & 3. pro nullitate, persistendo in superius dictis.

THOLOMÆI.

De hæreditatis diuisione.

SUMMARIUM.

Institutus in re certa, an & quando habeatur loco hæredis, vel legatarij, vide distinctionem.

DECISIO DCCCCII.

In eadem resolutione prout resoluit D. Jacob. Puteus in causa Parmen. bonorum inter D. Liuiam Palauicnam, & hæredes de Casalibus, quòd decretum contineret hæreditatem quousque sit adita, & in hæredẽ secundum, hærede primo non adente, per aditionem translata, quã facilius adiuit: & quã hæres cepit corporalem possessionem, illa ciuillissima operatur suũ effectũ, & euauit statim, habita corporali. unde non potest dici, quòd ciuillissima causata per decretum per obitum primi transferatur in alium: sed est querendum de noua & ciuillissima possessione. & ista Sermati possessio ciuillissima mortuo Alberto fuit in iacobum tantum translata, licet testes dicerent, quòd iacobus & Bartholomeus simul possidebãt, quia debet intelligi, quòd Bartholomeus possideret iure familiaritatis, vel esset nulla propter decretum, & in causa Sermati non ipse, sed iacobus hæres. Sed replicabat Gaspar, quòd Bartholomeus est hæres in Sarmato pro medietate, & possessio Alberti continuatur in causa. & quia Albertus instituit Bartholomeum, & Ioannem, instituit alijs hæredibus, ipsi erant vniuersales & æquales, quasi partib. scriptis, & particulares res iure prælegati percepisse dicuntur, allegando lex facta, de hæred. instit. & ibi Bal. in sum. & in primo not. Bal. & Simon. Cùm ergo vterque fuerit hæres, vniuersales & particulares res alter alteri restituere tenetur. Ergo possessio Castrum pro parte feudataria fuit translata. & Domini bis de mense Ianuarij fuerunt in opinione, quòd decretum iuuaret solum iacobum pro parte, pro qua est vniuersaliter institutus. & quia Franciscus, & eius primogenitus erat institutus in castro Sarmati; Bartholomeus & eius primogenitus in Gallenio ordine successiuo: & deinde, quòd omnia bona æqualia diuiderentur inter Franciscũ, & eius filios in stirpes. & Franciscus mortuus est ante Albertum patrem eius, & testatorem, relictis ex se iacobo, & alijs tribus filijs pro dimidia, & Bartholomeo in alia: & sic iacobus vnus filiorum Franc. & eius primogenitus licet debeat habere Castrum Sarmati, tamẽ in eo est tantum hæres in octaua parte, & sic decretum continuetur pro octaua, nam in alias partes dicitur haberi ius

ad suis cohæredibus vniuersalibus. Nec refert, decretũ istud qui de hærede, quia etiam filius institutus in re certa nõ dicitur hæres, sed tertia species sapiens de hærede; & legatario, & decretum debet ad litteram intelligi, vt in eo dicitur. Nec refert, quòd propria auctoritate possit capere possessionem, quia videtur in informationibus, & in effectu Domini voluerunt ratione decreti iacobum tantum possessionem habere octaua partis Castrum Sarmati. Sed mihi occurrebat, testes probare iacobum, & Bartholomeum post mortem Alberti possedisse: ergo quilibet pro dimidia, & sic corporalis possessio suffragaretur. Sed obstat, quia decretum inficit possessionem captam ab alio, quàm ab hærede, & nullius vult esse momenti: ergo resistente decreto, non valuit, nisi pro octaua. Nec obstat, Bartholomeum non posse opponere de portionibus suorum fratrum, quia potest dare de infectione decreti ex iure tertij, & per cessiones. & D. Franciscus allegauit Dec. in consil. 254. Bar. in l. quid ergo. la. secunda, de leg. 1. & l. mer. cal. §. quidam Labeonis. ad Trebel. vbi dicitur, quod institutus in re certa, si illa res certa res absorbet maiorem patrimonij, dicitur hæres, & illa res certa venit in restitutione fideicommissi. Sed respondebatur, quòd debebat constare, Castrum Sarmati absorbere maiorem partem hæreditatis.

Secundò, quia ambæ res certæ, in quibus filij fuerunt instituti, essent æquales, etiam si cõstaret, vt late in informationibus habetur, cùm sint loco hæredis, & non propriè hæredis. & licet decretum loquatur in successione iuris prætorij, quod datur ei, qui non est propriè hæres, tamen est loco hæredis, ex dispositione legis. Sed in casu nostro non est ex legis dispositione, quæ habet illum pro legatario, sed ex præsumpta voluntate testatoris, ne testamentum reddatur elusoriũ, vt in locis præallegatis. Hinc est, quod ex tali prælegato detrahitur falcidia: quod non esset, si vere esset portio hæreditatis, & in eo etiam non habet locum remediũ, quod debet intelligi, nisi de propria hæreditate. & in hoc tres fuerunt contra Odericũ.

THOLOMÆI.

In eadem causa.

SUMMARIUM.

Naturaliter quis possidere non potest, alio reperto in possessione eiusdem rei, vigore decreti, seu alicuius tituli colorati.

DECISIO DCCCCIII.

Et quia testes probant de naturali possessione Bartholomei, & iacobi, an naturalis prodesset pro dimidia: omnes tamen Domini præter Thomam, & Puteum fuerunt, quod non, propter infectionem decreti in possessione per alium captam: & quia non potuisset possidere sine spolio, propter continuationem decreti excludentis delictum spolij, videtur quòd possedit partes aliarum iure familiaritatis licite, non spoliando suos fratres. Nec obstat titulus hæredis particularis, & sic cessaret calumnia de qua in decreto, cùm ceperit possessionem ex voluntate testatoris, quia fuit dictum, satis esse, quòd decretum sibi obstat, quòd non vult, legatarium capere possessionem. & posset esse, quòd res legata sibi forte nõ deberetur: nec illa, in qua est institutus hæres particularis, vt propter falcidiam, vel ob nullitatem testamenti, seu venientes ab intestato, quibus decretum voluit conseruare possessionem. Et in sequenti audientia Put. nõ se fundabat

dabat amplius in ista voluntate testatoris, sed in verbis decreti. Nec obstat iacobum ignorasse decretum, & sic non posse dici propter illud voluisse possidere iure familiaritatis, quia erat publicum, & ipse in processu dicit, velle possidere ex decreto; & sic si ignorauit virtutẽ decreti, debuit consulere peritiores: & iacobus non videtur: ergo non potest Odericus successor interpretari, quod non habet ex decreto; sed debemus interpretari, voluntatem huius voluisse se conformare cum dispositione iuris etiam municipalis.

Sed quia in decreto dicitur, quòd nec per quemcunque possessio possit apprehendi, præter heredem, aliã sit nulla, Thomas, & Put. & etiam D. Mohed. fuit cum ipsis, quòd decretum non inficit, nisi possessionẽ captam hæreditate iacente, ita intelligendo hanc litteram. & dicta possessio fuit post aditam hæreditatem captam. Sed alij quinque erant in contrarium, quia quod ponitur de hæreditate iacente, est magis dubium, cùm maior sit iniuria tunc apprehendere possessionem, quàm post aditam. & dictio, neque, stat implicatiue, implicando etiam hæreditatem aditam: aliã sequeretur, quòd si quis adiret ante quàm caperet naturalem possessionem, incontinenti alter caperet decretum, & efficeret se possessorem hæreditatis. & quia nullitas decreti hoc casu operatur, vt obijciatur calumnijs, mandauit iterũ informari super hoc. & an etiam si solum operetur iacente iterum hæreditate: agens enim spolio contra iacobum suum aduersarium videtur post aditam hæreditatem cepisse castrum, quod dicebatur per comitem Gasparem.

Ad id quod dixi de voluntate, & sicut decretum (vt dixi) non transiit in particularem hæredem, qui tamen habebat testatoris voluntatem, ita voluit, quòd possit propria auctoritate capi possessio, quia tunc non esset successum hæredi vniuersali, vt decretum voluit.

THOLOMÆI.

In eadem.

SUMMARIUM.

Possessio capta vigore decreti post aditam inficit possessionem captam hæreditate iacente.
Institutus in re certa etiam si dicatur spoliasse cohæredes, dicitur sine vitio spolij possidere.

DECISIO DCCCCIII.

Et Domini super dubio possessionis post aditã, fuerunt, quòd inficit possessionem captam hæreditate iacente, quia decretum dicit, quòd nullam recipit distinctionem, aut interpretationẽ, sed literaliter obseruetur. Cùm ergo non loquatur in adita, non debemus suppleri: nec dictio, nec, potest hic ampliare, stante quòd ad litteram debet intelligi. & etiam tenuerunt, quod Odericus non deberet probare, quòd ceperit possessionẽ post aditam, quia habet suam intentionem fundatam, probando naturalem possessionem. & comes Gaspar excipit de infectione decreti in vno casu, quando iacente hæreditate id probat. Nec obstat iacobum debere plene probare primum extremum possessionis, quia illud probat, & comes Gaspar excipit de casu decreti. Sed quia esset delictum præsumere, naturalem fuisse pro partibus aliorum possidentium ex decreto, iure familiaritatis: resolverunt pro iacobo, quòd Rodericus esset restituendus ad medietatem, si aliud non deducit.

Et dato dubio præsupposito postea 27. Nouembris, D. Puteus, & Aquenensis tenuerunt, quòd iure proprio, ex quo habet voluntatem testatoris, & in re certa institutus; & tamen si fratres dicatur spoliasse, dicitur sine vitio spolij possidere. Iaf. in l. non dubium. & propter titulum, quem habebat in Sarmato solus, & in fratres. In contrarium, quòd solum pro parte, pro qua erat hæres vniuersalis, Mohed. & Fabius intelligendo Iaf. vt per alios Doctos, quòd non cadit propter voluntatem, in pœnam priuationis de qua in illa l. Sed tamen nõ est bona ratio, quare contra eum non possit agi spolio, allegando in similibus Iaf. consil. 146. vol. 4. In materia dicti decreti, licet loquatur in hærede, & fideicommissario, & quòd fratres non habuissent titulum in Sarmato, non tamen debuerunt spoliari, quia saltem iure familiaritatis, alij fratres habebant titulum, vt hæredes vniuersales, licet teneatur restituere rem particularem hæredi rei certæ. & visum fuit Dominis expectare alios Auditores, & 10. Marcij, Dom. Puteus, & Aquen. fuerunt in prima opinione, & quòd alij non possent agere ad spolium, quia contraueniant voluntati testatoris, quia instituti in re certa possent capere possessionem, & possessio decretalis suffragatur contra alios non habentes testatoris voluntatem. Mohedanus & Fabius in contrarium per consilium Iaf. de quo supra, & Paris. consil. 54. vol. 3. col. 5. & Dominus Prosper, qui mutauit votum, fuit cum ipsis, & fuit dictum per Dominos expectari votum aliorum: & si quatuor cessent pro vna parte, haberem articulum pro resolutio: si essent pro quolibet, expectaretur reditus Dom. Sebastiani: & in alia audientia Dominus Puteus & Peregrinus fuerunt cum Domino, & sic tres pro quolibet, & in alia semper Mohedanus Fabius, & Prosper fuerunt pro Gaspare, pro alia Puteus Peregrinus, & Aquen. & cùm postea venissent Sebastianus, & Thomas, Dominus Sebastianus fuit cum Clerico, quia, ex quo iacobus habebat titulum in Castro, poterat nomine proprio possidere. & Thomas inclinauit in hanc partem, & in alia se firmavit. & sic quinque ex Dominis pro Oderico, & secundum hanc opinionem Odericus successor iacobi debet reintegrari ad possessionẽ dimidiæ partis, in qua tac. fuit vniuersaliter institutus & etiã alterius dimidiæ partis, pertinentis ad Barth. quia Albertus antiquus vocabat primogenitum. Sed Dominus Sebastianus dubitauit, an deberet videri petitorium, quia sumus in fortalio, & quia fructus spolij plus valebant, quàm Castrum, & impossibile erat illos restituere. & nisi gustaretur petitorium ante purgationem spolij, cogeretur deserere causam. Sed quia sumus coram communi Domino, quoad fructus Rodericus contentabatur referuare in sine litis.

THOLOMÆI.

In eadem.

DECISIO DCCCCV.

Cum prætenderetur pro parte Alberti nullã præntentionẽ fructuum pro se habere iacobum, quia post particularem institutionem Franciscus, & iacob. erant primo instituti, & Barth. testator non instituit fratrem iacobi obtinentis primum locum mortuõ patre Francisco ante Albertum testatorem; & quia dixit, omnia bona mea diuidantur inter filios meos, & eorum liberos, & verbum, diuidantur, sit verbum non commune, sed obliquum. Sed fuit responsum, quòd potest esse etiam commune, & etiam si esset obliquum, debet intelligi directum, ne testamentum fiat nullum, habens clausulam,

fulam, omni meliori modo & ita 16. Maij. 1544. omnes Domini conseruerunt, licet Prosper dubitaret.

THOLOMÆI.

De eadem.

SUMMARIUM.

Citatio nec recognitio requiritur ubi quis est in locum alterius successus.

DECISIO DCCCCVI.

In eadem 23. Maij: omnes Domini tenuerunt, quod testamentum Alberti esset in forma probanti, extractum per filium notarium ex imbreuiaturis factis, data sibi per iudicem facultate, licet patris manus non appareret fuisse recognita, nec fuerit facta citatio saltem generalis: quia nec recognitio, nec citatio requiruntur, quando quis est successus in locum alterius. Et quia in antiquis 30. annorum, & longo tempore ligatum, & non oppositum, & Bartholomæus dixit se velle esse heredem ex testamento.

THOLOMÆI.

In eadem.

DECISIO DCCCCVII.

Dvbitatum est, an actio spolijs competens Iacobo transiret in primogenitum solum ratione primogeniturae. & Odericus dicebat, quod sic, quia remedium reintegranda est in rem scriptum. Ideo datur passim contra quemcumque possessorem, quando quis fuit spoliatus. Ideo & etiam actiue: Gaspar replicabat dari passim ratione possessionis post illam tentam, quæ ut vitiosa transit cum vitio etiam ad tertium natum actiue, nisi ad Dominos rei effectæ vitiosæ.

Et quia etiam instituti ab Alberto in Sarmato non erant Domini ob antiquum testamentum, sed aliter dicuntur, propterea 4. Maij, 1544. omnes Domini fuerunt pro remedio reintegranda, ut in rem scriptum non transiret in nouum successorem spoliati, sed testatoris Alberti, & quod esset opus constare de dominio successoris, ideo videtur dominium, sed Dominus Fabius dicebat, quod actio in rem scripta non daretur etiam illi, in quem transiret dominium, nisi etiam haberet rei possessionem: tamen Mohedanus, Fabius, Sebastianus & Aquen. erant in opinione, quod ex quo Odericus, & eius frater non successerunt Iacobo spoliato, actio spolijs proueniens d. Iacobo non transiret in ipsos, qui non sunt eius successores. In contrarium erat Puteus, & Thomas, quod ex causa necessaria restitueretur Castrum, ad not. in l. in iudicio. ff. famil. etc. sed id non fuit plene discussum. Et anno sequenti discussa plene materia propter vacationem nouem dierum Claullen. Puteus, Peregrinus Prosper Thomas, & Aquen. fuerunt in opinione, quod remedium reintegranda, sit personale, sed in rem scriptum, & transeat in singularem successorem ne dum passiuè, ut omnes volunt, sed etiam actiue: & sic quod dicta actio competens Iacobo transeat in eius primogenitum etiam quod non constet, quod fuerit eius heres, quia tunc esset clarum, & hic transitu ratione dominij, quod habet primogenitus ob primogenituram; & ad quemcumque transit rei spoliatae dominium, transit actio, & licet actio que-

sita mihi spoliato non transeat in meum singularem successorem etiam ex necessitate, & in fideicommissarium, illud intelligitur in actione mere personali: secus in imperialibus in rem scriptis. Sed Fabius & Sebastianus in contrarium.

THOLOMÆI.

In eadem.

SUMMARIUM.

Instantia in remedio reintegranda transit in singularem successorem.

DECISIO DCCCCVIII.

Instantia capta per Iacobum transeat in primo genitum in hoc casu remedij reintegranda, die 20. Nouembris, Domini fuerunt quod instantia transeat in singularem successorem ex causa.

In eadem fuit dubitatum, an ista causa habuerit aliquo tempore instantiam, quia procedebatur vigore compromissi, & in compromisso non datur instantia, sed fuit dictum, causam iudicalem propter literas ducales dantes adiunctos surrogatos, licet diceretur primam instantiam peremptam per sententiam latam per arbitros, etiam si sit appellatum per lapsum biennij, ad l. prope-randum. item dicebatur per sententiam nullam, & etiam quod fuisset perempta instantia, durare acta probatoria.

THOLOMÆI.

In eadem.

SUMMARIUM.

Princeps potest tollere ius quæsitum per sententiam nondum executioni mandatam.

DECISIO DCCCCIX.

ET dicebatur sententiam sublata per literas ducales volentes, illa non obstante, produci: & partes dando mandatum videntur illi renunciasse, & tres ex Dominis erant, quod licet Princeps non possit tollere dominium quæsitum de iuregentium per sententiam, potest tamen tollere iudicatum, ut iuris positum, quando sententia non est executioni mandata, & sic cum effectu ex ea non est acquisitum dominium, & quia hic dicebatur, quod quia Bartholomæus vigore sententiæ erat possessor, non requirebatur alia executio: respondebatur, Iacobum reclamasse, & sic non fuisse possessorem pacificum. Sed replicabatur id non facere, quando sententia non sit sortita effectum, & quod non poterat reclamare ob compromissum iuratum, nec Princeps reuocando sententiam fecit mentionem de iudicato orto ex compromisso iurato, renunciando appellationi: ideo non subtulit quod ignorauit.

Tertio declaratur non esse credendum literis Ducis, attestantis, non fuisse processum, seruata forma suorum scriptorum.

Et licet aliqui tenuerint contrarium, quod licet Doctores multi vellent idem posse Ducem Mediolani in suis terris, quod potest Imperator in suis terris Imperij, quod non creditur ipsis Doctoribus, nisi aliter probetur, licet pro hoc hinc inde sint opiniones: tamen, quia fuerunt producta

producta multa decreta Ducalia nar rantia factum proprium, & quod iudices contra formam sui rescripti processerant, est standum, & Clem. literis. habet locum etiam in Imperatore, & Duce Mediolani. & aliqui Domini voluerunt etiam in præiudicio tertij, ubi agitur de interesse Ducis. & fuit dictum per maiorem partem, Ducem potuisse reuocare sententiam, etiam parte non citata, quando proceditur extraiudicialiter. & dicebatur renunciatum sententiæ faciendo de nouo discuti, non obstante, quod aliquando, & in pluribus actibus voluntarijs non fuerit oppositum, nec appellatum ab vltiori processu. nec est verum processum fuisse solum in possessorio, & etiam si ita fuisset sententia lata super petitorio, quæ absorbet possessorium, non debebat à parte procedi in possessorio iam absoluto, & pro hac tertia responsione fuerunt omnes Domini, 12. & 16. Ianuarij.

THOLOMÆI.

Eiusdem causæ.

SUMMARIUM.

Alienari prohibitum non venit in confiscatione bonorum.

DECISIO DCCCCX.

In eadem 29. Ianuarij tenuerunt, sententiam confiscationem bona Iacobi aut Oderici sibi non nocere, quia Sarmatum non est Iacobi, sed successiue primogeniti, & prohibitum alienari non venit in confiscatione: nec est verum Iacobum reum maiestatis, ita ut eius filius pater Oderici sit factus incapax Castrum: quia licet dicat sententia reuelasse verba Ducis, tamen non constat, quod reuelatio attulerit damnum, & infamiam Duci, & tunc non est crimen maiestatis. & quia non dicitur, an verba secreta reuelata sint magni momenti, non debuit esse, quia dixisset sententia, & condemnasset in pœnam capitis: nec conseruasset legitimam ascendentium, & descendentium, ut fecit. Nec obstat, confiscationem operari quoad possessionem, quia tunc Iacobus erat spoliatus, & actio spolijs non transit in fiscum, quia sequitur dominium ut alijs fuit conclusum, & fuit dictum, quod minus obstat proclamationes volentes, quod prætendentes ius in bonis Iacobi compararent infra tot menses: quia ius in Castrum non est in bonis Iacobi, sed debitum primogenito. & licet actio esset Iacobi, post condemnationem tamen statim transit cum dominio ad primogenitum. Et bis iterum informati sex ex octo fuerunt, quod esset renunciatum sententiæ, procedendo ad vltiora, licet Mohed. & Sebastianus contra: sed Mohed. non firmabat.

Et id quod dicitur, protestationem vnicam sufficere pro conseruatione iuris sui, procedere videtur in extraiudicialibus, secus in iudicialibus. Nec tenuerunt distinctionem partis aduersæ, quod secus sit in protestatione incompetentiæ iudicis, de qua Alex. in §. matre, prout in casu nostro, quia Domini dixerunt, quod Alex. & Doc. faciunt tantum differentiam, an sumus in iudicialibus, non tamen distinguunt iudicialia respectu incompetentiæ iudicis ab alijs protestationibus iudicialibus. & maxime fuerunt moti Domini propter sententiâ latas de procedendo ad vltiora, utraque parte instante.

Et pro parte aduersa fuerunt producta 140. instrumenta, & plures testes recedendo à iudicato. Et si dicatur, procurator non potuit renunciare, quia potest tacite negligendo, non appellando à processu, & præsumitur scien-

tia principalis de tot instrumentis, & iuribus, & de mandato post iudicatum ad procedendum, & sic renunciandum.

THOLOMÆI.

In eadem.

SUMMARIUM.

Incapax successione alicuius intelligitur de acquirendis, non autem de iam quæsitis.

DECISIO DCCCCXI.

Dvbitatum, an decretum ducale, quod sibi credatur, valeret in criminalibus. ut quod probaret narratiua delicti. non est sequuta sententia declaratiua. & ideo filij non essent effecti incapaces.

Et ire Venetias, ubi erant rebelles, & cum eis conuersari, non est in primo capite maiestatis, quod solum inhabilitat filios. & in Castrum Sarmati non potuit filio præiudicare, cui per confiscationem ius primogenituræ erat quæsitum, sed ad acquirenda in futurum, & ita omnes Domini, 30. Iunij, firmarunt.

THOLOMÆI.

De iure primogeniturae.

SUMMARIUM.

Patruus an & quando præferatur nepoti in successione ex primogenitura proueniente.

DECISIO DCCCCXII.

In eadem 20. Martij, 1545. Mohed. Puteus Fabius, & Peregrinus, quod Odericus esset præferendus. Nam aut sumus in primogenitura proueniente ex inuestitura, seu constitutione, statuto, aut consuetudine, & tunc patruus, videlicet Barth. esset præferendus Iacobo eius nepoti à quo Odericus prætendit ius. Aut vero sumus in primogenitura causata ex testamento ascendentium, & tunc nepos præferatur patruo. Dom. Aquen. non votauit: Romanus, Pighinas, & Prosper inclinabant etiam cum primo, & quia ex testamento clarè constabat, quod ipse testator voluit primogenitum, & omnes eiusdem primogeniti descendentes præferri secundogenito, & eius descendentes, mandauit informari super dicto testamento, & dicebatur, in dicto testamento constare de voluntate, & ita intelligenda esse verba testamenti, fuerunt in opinione Mohed. Puteus, Fabius, Tho. Aquen. contra Sebastianum, & ita inclinabant: Prosper autem non fuit in Rota, nec Peregrinus, & sic fuerunt, quod testator dixit, velle Albertum filium Iacobi ex Margarita filia habere principaliter, & in solidum castrum Sarmati. & quod volebat, quod dictus Albertus, & quicunque maior filius nasciturus ex eo, & quicumque maior natu reperiretur inter liberos suos ex eo descendentes, habeat principaliter, & in solidum pleno iure dictum castrum. & clarum est primo obiisse Albertum, & quemcumque maiorem filium ex eo: & sic quia Iacobus fuit primogenitus Alberti prælatus Bartholomæo secundo genito Alberti, dubium erat, an maior natu respectu Iacobi quoad Albertum patrem, & auum respectiue, an verò Bartholomæus præferretur, quia dixit, maior natu ex eo: Gaspar dicit,

dicit, quod debet intelligi; ex eo, scilicet Alberto: sed supradicti quinque Domini fuerunt in contrarium, intelligendo, ex eo, scilicet maiori nascituro ex Iacobo filio Alberti, & sic ex Franc. & sic in Iaco. iuniore filio Francisci. Quia secundum regulas communes verbum referri debet ad magis proximum, & sic ad filium maiorem ex Alberto. Item, quia illa verba, ex eo, essent superflua, quia testator dixit, quod Albertus, & quicumque maior nasciturus, ex eo: postea subiungit, & quicumque maior natus reperiretur inter liberos suos ex eo descendentes. nã si istud vltimum (ex eo) intelligeretur ex Alberto, frustra bis fuisset appositum, & repetitum: quia si testator aliud intelligere noluisse, dixisset, & quicumque maior natus reperiretur inter liberos suos, non repetendo, ex eo, & fuisset intellectus clarus: repetendo autem demonstrat intellectum, ex eo, scilicet ex filio primo nascituro. & cum ad filium Alberti nondum natum non potuit testator habere affectionem, prætulit dictum Albertum alteri filio, scilicet Petro iam nato; & filium nasciturum maiorem ex Alberto prætulit alijs filijs Alberti, & eodem modo præferre voluit nepotem ex Alberto alijs ex identitate rationis, causa conferuandi maioritatem, & primogenituram in Castro, maxime cum dicit, vt memoria mea, mensque & honor retineatur in tempus.

Et quod postea subiungit, si Margarita, & Iacob. decesserint parentes Alberti, Albertus, & postea maior natus ex liberis suis habeat &c. verbum, ex liberis suis, non potest intelligi, nisi dicti Alberti, & quia dicit, quod si decesserit Albertus sine filijs, tunc & eo casu succedat in totum maior alter frater ætate, arguit prætulisse Albertum, & omnes eius descendentes, maxime, quia repetit eundem ordinem faciendi alias substitutiones, & apparet prælatum esse Albertum Petro eius fratri iam nato, ad quem testator habebat affectum. Tamen prætulit filios Alberti nondum natos Petro, vt ex substitutionibus apparet, & durante vna linea voluit sp. Castrum ad illum pertinere, & in totum finita illa, & non antea, transire ad alteram. & sic est dicendum de linea primogeniti Alberti, & Albertus nepos videtur declarasse testamentum aui, faciendo primogenituram ad instar aui. & licet sit dubium, an hæres possit declarare testatoris voluntatem, tamen quia voluntas apparet ex alijs, & declaratio ostendit magnum odorem voluntatis, quam Albertus viuens potuit perscrutari, ideo in alia audientia Dominus Romanus fuit cum alijs quinque, & Sebastianus remansit solus, & Peregrinus fuit etiam pro parte Gasparis.

THOLOMÆI.

Eiusdem super spolio.

SVMMA RIVM.

Indicatum super spolio potest exequi, saluo iure in petitorio.

DECISIO DCCCCXIII.

In eadem etiam fuit dubitatum, an obstarent Oderico agenti spolio conuentiones facte in compromisso, & propter literas ducales. dictum fuit conuentiones durare etiam finito compromisso. Sed quia erant facte sine præiudicio possessorij, & petitorij, tenuerunt iudicatum super spolio posse exequi, licet non sit seruatum super petitorio.

THOLOMÆI.

In eadem.

SVMMA RIVM.

Causam possessionis à principio validam nemo presumitur velle mutare ex causa inuvalida superueniente.

DECISIO DCCCCXIII.

Ad exclusionem possessionis iure familiaritatis al legabatur non constare Albertum habuisse tempore adeptionis possessionis scientiam testamenti, & in filio præsumitur ignorantia; & dum postea sciuit, non præsumitur mutatio voluntatis; & factum subsequens declarabat animum præcedentem voluisse possidere integrum Castrum non admittendo Iacobum aduentem. Et vigore etiam decreti erat translata dimidia possessio, & ipse imperauit hominibus, & fructus collegit, & anhelabat ad dominium Castri: ergo non iure familiaritatis. Et licet acceptasset testamentum, acceptauit cum beneficio inuentarij, licet diceretur non esse solemnne, quia statuta Placentin. tollunt solemnitates, tamen Domini quæ voluerunt sufficere à principio ex causa potuisse possidere: & licet superueniret scientia testamenti, & sic causa, ex qua potuerit velle detinere, tamen debet probari mutatio voluntatis, & non admittendo Iacobum videtur errasse, & licet approbaret testamentum quo ad Castrum Vigolini, de quo potuit disponere testator, non tamen ita in Sarmato.

THOLOMÆI.

In eadem.

SVMMA RIVM.

Actio spolij competit successorij, vel hæredi in his, quæ defunctus reperiebatur possidere tempore mortis.

DECISIO DCCCCXV.

Vndecima Maij, 1545. Dato quod Odericus possideret dimidiam partem Sarmati, an competere actio spolij pro dimidia parte, quam possidebat Gaspar. omnes Domini dixerunt, quod sic, quia Iacobus, cui successit Odericus, possidebat pro indiuiso Castrum cum Bartholomæo, & sic partem in quolibet capite, ergo & dimidiam illius partis, quam Gaspar nunc possidet. Nec obstat, quod cum Odericus possideat dimidiam, vltra non possit petere; & si vult petere, restituat dimidiam dimidia, quam possidet, quia in ista dimidia possidet dimidiam, quam pro indiuiso Bartholomæus cum Iacobo possidebat. Quia respondetur, quod si Gaspar vult agere, debet introducere suum ius in iudicio; & si vult excipere Odericus, habuit partem, quam possidet, à successoribus Bartholomæi: ergo contra eum spolio agi non potest; & Gaspar, & eius auctores fuerunt solum hæredes particulares Bartholomæi, & bis in hoc fuerunt omnes Domini. Ideo 15. Maij, 1545. pronunciaui pro Oderico in spolio pro dimidia parte Castri, quam Gaspar possidet, & in vltimo pro tota integra parte, & condemnaui Gasparem in fructibus indebitè perceptis tam per eum, quam per suos auctores.

THO-

THOLOMÆI.

De illegimitate.

SVMMA RIVM.

Præsumptioni quæ oritur ex sententia, standum est, donec contrarium probetur.

DECISIO DCCCCXVI.

Valentin. matrimonij, & illegimitatis inter Franciscum, & litis consortes Ferragut, & Catherinā Belagrani, & filios. Domini fuerunt quæ de mense Aprilis, 1543. quod alimenta, nec expensæ litis debeantur Hieronymo, & consortibus propter præsumptionem quæ est contra ipsos propter tres sententias, quas in partibus contra se reportauerat: ideo moderaui inhibitionem, vt fieret executio.

THOLOMÆI.

De fraude præsumptæ.

SVMMA RIVM.

Permutatio facta ante reservationem Papalem non potest dici facta in fraudem.

DECISIO DCCCCXVII.

Illerden. Archidiaconatus, & Barchinonen. canonicatus de mense Aprilis, 1545. Domini quæ voluerunt reservationem non posse dici factam in fraudem reservationis Papalis, quia reservatio fuit 13. Maij, & resignatio beneficij Magdalene fuit 12. & sic ante reservationem, & Archidiaconatus & canonicatus resignati, 8. & 20. eiusdem, & sic tam breui tempore non potuit haberi notitia in partibus de reservatione. Et si diceretur, factam fuisse, vt fraudarent ordinarij, cum non possit fieri simplex resignatio in fauorem certæ personæ, propter regulam de viginti: responderetur, quod, quia iure permittente, permutarunt, non potest considerari dolus annullas: nec arguit dolum, quod non poterat fieri vigore mandatorum permutatio cum beneficijs nullius valoris. hoc enim solum non arguit dolum, quia etiam sine recompensa potest etiam resignari beneficium, vt alteri prouideatur: non autem dummodo solum in fauorem certæ personæ. & debet ad fraudem concurrere grauis infirmitas, & consanguinitas, & de fraude ordinarij ad reservationem Papalem, de qua agitur, & sic fuerunt, quod non dicitur permutatio fraudulenta, & simulata, alio non docto.

THOLOMÆI.

De reservatione.

SVMMA RIVM.

Reservatio beneficij vacantis per cessum capit etiam resignata ex causa permutationis.

DECISIO DCCCCXVIII.

In eadem voluerunt, reservationem istam capere beneficium resignatum ex causa permutationis, quia

erat specialis reservatio de beneficijs nominatis, siue sit ius abdicatum à resignante, & siue vacet per cessum, siue per decessum: & reservatio est per cessum, non autem decessum Gabrielis. Iterumque, informati omnes Domini, præter Puteum, & Aquen. fuerunt, quod reservatio capiat etiam permutata, cum tunc vacent per cessionem. Sed quia non docebatur de resignatione legitime poterat ferri sententia pro Ioanne super aliquibus beneficijs.

THOLOMÆI.

De intrusis.

SVMMA RIVM.

Remissoria intruso non datur, nisi consentiat sequestro.

DECISIO DCCCCXIX.

Molen. beneficij dixerunt quæ intruso non dari remissoriam, nisi consentiat sequestro, prout regulariter non datur non possidenti, nisi renunciat sequestro, si habuerit pro se sententiam.

THOLOMÆI.

De regula de Idiomate.

SVMMA RIVM.

Examinatio super idiomate debet fieri, dum quis vult admitti ad beneficium extra patriam.

DECISIO DCCCCXX.

Lodicen. parrochialis pro Nicolao propter Ioannē Danielis, contra quæ fuit datu de regula de Idiomate, Domini Mohe. Puteus, Fabius, Peregrinus, & Aquen. dixerunt, quod Ioannes debeat examinari per Theutonicos, an sciat linguam Theutonicam, stantē commissione, & testibus, quod in loco natiuitatis Ioannis loquatur communiter gallice, etiam quod sciat in illo loco, & vnus testis dicit vtraque linguam: Sebastianus Prosper & Thomas in contrarium fuerunt: & ego fui cum ipsis, quia idem fuit seruatum cum Baldassino in causa Valentin. de Pego: fuit tamen causa concordata.

THOLOMÆI.

De simonia.

SVMMA RIVM.

Resignatio facta in fauorem certæ personæ, non autem simpliciter, dicitur simoniaca.

DECISIO DCCCCXXI.

Birgen. prioratus de Touar omnes Domini præter Puteum fuerunt, quæ prouiso in fauorem Fracisci cantoris esset simoniaca per resignationem in eius fauorem, non obstante, quæ narret resignare ex cã infirmitatis, quia poterat resignare simpliciter. Nec refert, quod ordinarius admittendo resignationem dixisset, quod faciat, quod debet, & sic non acquieuit resignationi in fauorem tertij, quia incontinenti eidem prouidit; & id non tollit animum resignantis in fauorem certæ personæ, & etiam sine verbis; non aliàs, aliter

Qq

nec

nec alio modo intelligitur facta resignatio in fauorem certæ personæ, & simoniacæ.

THOLOMÆI.

De spolio.

SVMMARIVM.

1 Titulus coloratus sufficit ad spolijs restitutionem.

DECISIO DCCCCXXII.

IN eadem (licet sit simoniacæ) fuerunt, quod Lodefin. eius subrogatus, quoad actionem spolijs debeat restitui: nam de seqüestro propter attentatum nullus dubitat. sed pro restitutione Domini & dicebant Lodefin. sic habuisse titulum coloratum ordinarij, & subrogationem Papæ.

Et licet titulus ordinarij fuit simoniacus in petitorio, docet de dispensatione, & habet subrogationem Papæ, & poterit docere, quod ius remanens in resignante simoniacæ vacauit per eius obitum, & capitur per clausulas generales.

THOLOMÆI.

De cambijs.

SVMMARIVM.

- 1 Pecunia in dubio non presumitur data ad cambium, nisi aliter probetur.
- 2 Cambij nomine in dubio non presumitur solutum, sed pro credito, & sorte principali.

DECISIO DCCCCXXIII.

SVetana pecuniaria inter Franciscum de Carauaial & Petrum Sarmiente, & heredes Anfaldi de Grimaldis, 27. Octobr. 1544. cum fuisset resolutum coram Marficano, mercatores non posse petere interesse ob solutionem eis non factam in tempus, nisi probetur se omnes illas pecunias semper tenuisse ad cambiũ, ita vt necessariò inferatur, si istas, de quibus agitur, habuissent, omnino dedissent ad cambium. Mohed. & Puteus dixerunt istum articulum non esse amplius reuidendum, vt aliàs tempore maiorum in plena Rota fuit resolutum, & ego id recordor. Sed Aquæ dixit, quod licet fuerit resolutum, tamen ipse cum Marficano fuerat in contrarium, quia videbatur decisio rigorosa. Mohedanus replicauit, quod fuit æquissima, & Puteus dixit se annotasse resolutione pro decisione firmata. Ideo noluerunt amplius refricare in dubium, & testes dicebant, quod licet Anfaldus esset ditissimus, inierat tamen societatem cū alijs, cum ipsa societas indigebat, nec ipse indigenti tenebatur succurrere, & ipse indigens cepit ad cambia; & quod non requiritur protestatio, vel interpellatio cōtra curiales capientes ad cambium, sed solum contra mercatores. & voluerunt Domini prima Iunij, 2000. soluta non posse retineri pro cambijs, ad dictum Castren. in l. 3. de eo quod certo loco, quod Rota tenuit coram Marficano, quia cambia non sunt debita, & verba de credito intelliguntur de sorte principali, etiam quo ad instrumentum D. Mohedanus, Peregrinus, & Thomas fuerunt, quod cambia sunt (vt supra) illicita, & de illis non intelligitur instrumentum loquens de damnis, & interesse liquidatis:

sed tantum cambia ista non sunt interesse. Puteus, Fabius, Romanus in contrarium: Aquen. non notauit, quod aliàs non est differentia ad interesse, vel cambium, cum cambium proueniat, vt interesse lucri cessantis, vel damni emergentis: & licet sint illicita propter iuramentum Carauaial, quod teneatur soluere, & petita absolute repetere.

Et octaua Iunij omnes fuerunt, instrumentum facere pro mercatoribus, quia Carauaial promisit tantum facere depositum, non autem consignare mercatoribus.

Et postea proposui, 22. Iunij, an saltem deberentur cambia à die litis contestationis, vsque ad diem fortis solutæ. Et Domini fuerunt, quod nõ, quia Pau. de Cast. præsupponit moram: nam aliter non ageretur ad interesse. Tamen non vult interesse deberi, nisi vt supra. & concurrebatur etiam æquitas. idem enim fecerant mercatores intuitu Gitraleonis, cuius multas pecunias habuerunt, & 25. Iunij 1545. pronunciaui pro Francisc. de Carauaial contra mercatores.

THOLOMÆI.

De permutatione.

SVMMARIVM.

- 1 Possessio beneficij non probatur ex sola nominatione rectoris.

DECISIO DCCCCXXIIII.

CONchen. parochialis de Varajas inter Petrum Gueram, & Michaellem 22. Iunij, Domini fuerunt possessionem Michaelis non probari ex eo, quod vocet se rectorem, & etiam quod decretum Corredicæ diceret, quod in euentum, quod lis moreretur, contra Petrum super beneficio de Fuenfaldia, permutatio haberet pro non facta, & possent exequi executoriales super Vicarijs. Domini non intellexerunt, ita quod ex sola motione litis esset locus decreto, vel quod beneficium euinceretur, vel saltem, quod ferretur sententia contra Petrum: & Michaellem obtulit veile defendere, & produxit cedula, in qua Petrus promittit non vti decreto in fauorem Pacheco, nisi post sex menses.

Tenuerunt Domini dictam promissionem esse personalem, & non iuuare successorem Petri, & Petrus docuit, quod erat reseruatus alter regressus Balthassar, & Michael replicabat, quod non constabat de eius iure, quia non docet de vacatione beneficij reseruato regressu.

Sed quia non erat honestum, quod Petrus sit inuolutus litibus vigore commissionis, fuit præfixus terminus Michaeli ad liberandum beneficium à litibus, & declarari nullum regressum Balthassar, aliàs pronuncia retur pro Petro.

THOLOMÆI.

De erectione Heremitorij.

SVMMARIVM.

- 1 Literæ subreptitiæ dicuntur, vbi in eis non probatur narratiua.

DECISIO DCCCCXXV.

V Lixbonen. erection. Heremitorij de mēse Februarij 1545. Domini fuerunt in opinione, quod non probetur, nautas & nauigantes exponere se periculis pro fide, & conuersione infidelium: id enim facit Rex, cui ipsi inserviunt pro salario, & lucro: & sic pronũciaui literas erectionis subreptitijs. & post sententiã fuit dictum, haberi decretum, quod non possit dari de subreptione. Sed replicatur intelligi, præter quod in expressis, super quibus Papa fundat intentionem suam. Sed quia posset reperiri via ad impugnandam huiusmodi interlocutoriã, ideo de mēse Aprilis Domini pro maiori parte dixerunt intelligi debere, veris existentibus narratis, & maxime pro ea parte, super qua Papa se fundat. & si vera est narratiua, tunc in alijs non possit dari de subreptione: secus in isto casu vbi probatur falsitas narratorum. & diffinitiuè pronunciaui, non obstante, quod de litem reuerentiales appellanti à prima, & causa appellationis fuisset commissa alteri, quia intelligitur, quatenus procurator appellauit à diffinitiuã, & ego feci interlocutoriã.

THOLOMÆI.

De captura.

SVMMARIVM.

- 1 Captura facta vigore suspicionis fugæ non inducit attentatum.

DECISIO DCCCCXXVI.

CHartaginefis Thesauraria de mēse Decēb. 1545. tenuerunt capturã factam suspicionis fugæ non inducere attentatum, quia non fit, vt soluatur, & ad effectum exequendi, sed vt caueat &c.

THOLOMÆI.

De Motu proprio.

SVMMARIVM.

- 1 Motu proprio Pauli Tertij translationis pensionum, comprehendit etiam pensiones translatas antea.

DECISIO DCCCCXXVII.

NOuarien. pension. inter Io. Florentinum, & Iulij Verra. 22. Maij dixerunt esse rem claram, quod motus proprius Pauli Tertij translationis pensionum capiat pensiones translatas antea, & ita dicit iudicatum fuisse quo ad summam 150 etiam in causis pendētib. ergo necessario de pēdentibus ante translatis. & fuerunt, quod si non probatur, quod priuilegium Leonis non fit in vsu, quod præsumatur validum, & non fit differentia inter statutum, & priuilegium. Et quod ille qui impugnat, debet probare non fuisse vsu receptum.

THOLOMÆI.

In eadem.

SVMMARIVM.

- 1 Compositio non soluitur etiam quod in prouisione reseruetur pensio excedens dimidiam.

QOHT

DECISIO DCCCCXXVIII.

Q Via ad inuadendum secundam pensionem datur de præcedenti, replicatur non constare fuisse pensionem acceptatam. & dicit Thom. quod quando in prouisione reseruetur pensio etiam excedens dimidiam, non soluitur compositio; sed solum quando ex causa resignationis.

THOLOMÆI.

De censuris.

SVMMARIVM.

- 1 Absolutus non dicitur qui per triennium in censuris inforduerit, ad effectum iuris sui.

DECISIO DCCCCXXIX.

M Aguntin. canonicatus 21. Decembris 1540. dictum fuit, aliàs in vna Rodonen. inter Dominum Maceraten. & Ioachinum fuisse resolutum, quod f ille, qui inforduerat per tres annos, non dicatur absolutus, propter regulam loquentem de eo, qui inforduerit per annum.

Ideo si Iacobus per reseruacionem regressus inforduerat per triennium, non valeat nisi de casibus regulæ dicatur, cum per tres annos inforduerit.

Sed potest dici, quod remanserit ius reseruatum in eo.

THOLOMÆI.

De indulto.

SVMMARIVM.

- 1 Regula modificatoria indultorum, quem operetur effectum.

DECISIO DCCCCXXX.

VRbis Cappellanæ ad Præsepe Domini inter Guidonem, & Nicolaum tenuerunt, indultum Cardinalis non obitare prouisioni Papæ, cum Cardinalis haberet solam institutionem, propter regulam modificatoriam indultorum, quæ etiam quod procedat indultum, quia regula semper loquitur, concernit multò magis indultra concedenda, si modificat concessa, & ius patronatus laycorum, & clericorum, quæ ad fauorem reputatur laycorum, de quibus non intelligitur facultas conferendi beneficia iuris patronatus, quia intelligeretur clericorum; & quia Cardinalis Franciscus habebat indultum concessum Cardinali de Valle, quod habebat de mixto, tamen est dubium, quod tunc non loquitur de ecclesia sanctæ Mariæ maioris.

Et quia Nicolaus habebat indultum contra se, dictum fuit non audiendus in iudicio restitutionis, nisi refectis expensis. ex not. per Staphil. folio centesimo sexagesimo secundo, quia licet fuerit citatus primo personaliter, lata tamen fuit sententia, Nicolao, & eius procuratore absente per contradictas: ideo non potest dici defensio. Alij antiquiores erant in contrarium,

Q 2

rium, dicentes, Rotam modernam non tenere cum Statphileo, & quod non audiatur apprehensus personaliter, nisi parito etiam quoad possessionem.

Et etiam Domini resolverunt, indultum de Valle, & Farnesij non nocere, quia in Ecclesia sanctæ Mariæ non habent de mixto, quod habetur pro laycali quoad derogationem. Aliqui tamen tenent contrarium, quia in hoc indulto videbatur referri ad mixtū, quia de eo loquitur solum simul cum loquitur de alijs ecclesijs.

Et dicta regula modificatoria non obstat, quia loquitur de beneficijs spectantibus ad collationem inferiorū, quia licet istud spectet ad laycos, spectat etiam ad præsentationem capituli, & sic ad inferiorem collatorem; & multò magis debet regula intelligi modificare in beneficijs laycorum, quibus fauetur magis.

THOLOMÆI.

De compulsorialibus.

SVMMA RIVM.

Compulsoriales literæ, ut ligent, quid servandum.

DECISIO DCCCCXXXI.

Palentin. capellaniarum inter Episcopum, & conventum beatæ Mariæ, an iura extracta vigore compulsorialium decretarum antequam Episcopus esset in causa, & commissiones capiant in generalibus maioribus expensis, & sic an clausula, omnes &c. caperet Episcopum. Domini diuisi: aliqui dicebant, quod licet executoriales intimari possint Episcopo lite pendente intruso, cum capiant intrusos, & intrudendos ex sui forma, tamen compulsoriales non faciunt contra illum, qui non est tempore decreti in causa. Igitur de nouo citato Episcopo debent de communi iura extrahi. Et in alia tres fuerunt pro defectu iurisdictionis. & quia Episcopus volebat absolui à molestijs intimationis executorialiū, & fratres, quod excommunicaretur, quia appellauit ab intimatione executorialium, & litem suscepit, ideo Domini vltima Aprilis dixerunt, quod daretur sententia, sed de nouo decernerentur compulsoriales ad extrahendum iura. & in noua extractione, quia procuratores episcopi non acceptarunt facta diligentia de reperiendo, episcopus fuit citatus ad valuas ecclesiæ per affixionem originalis: sed quia non dicebant, quod tempore diuinorum, ideo Domini 4. Iulij, voluerunt, quia non erat citatio deuolutiua, quod non requireretur, quod tempore diuinorum. Sed fuit maior difficultas, quia non dicitur, quod post ablationem originalis fuerit affixa, & dimissa copia, ad dec. 1. de fide instr. & 8. de dolo, & contuma. Et licet Domini libenter saluassent extractionem geminam, tamen voluerunt, ut decur omnium rationes, ut super hoc vltimo informaretur.

Et fuerunt sex, quod de iure non requiritur dimissio copia: vnus tamen dicebat verum, quando proceditur per edictum; secus per affixionem, allegando Bonif. clem. 1. num. 14. de iud. & clem. causam. de elect. alij tamen in contrarium. Nec refert dicere notarium, quod per modicum tempus steterint affixæ: quia non propterea dicitur, quod infra modicum tempus fuerint amote, quia esset arguere à contrario sensu verborum notarij. Et tempus, quod originalis debet stare affixa, est re-

missum arbitrio notarij; & potest intelligi, quod originale compulsoriale per modicum tempus, quæ vnacum citatione fuerunt affixæ, vel per modicum respectu totius diei, sed debiti ad validitatem.

Et quia fuerunt dicti procuratores citati, & Vicarius similiter, fuit inclinatum pro validitate, & pro suspensione episcopi à diuinis defendendo se cum cauillationib, & quia fuit data cautio, non suspendi.

THOLOMÆI.

De gratia prelatione.

SVMMA RIVM.

Clausula, ex nunc prout ex tunc, quid operetur.

DECISIO DCCCCXXXII.

Palentin. portioni inter Gomefium Ferdinandi, & Alphonsum de Puente de mense Iunij, 1540. Domini fuerunt, quod clausula, ex nunc prout ex tunc, non operetur, nisi ad sit prouisio subexecutoris. & postea operetur, non obstante intermedia acceptatione, & possessione Gomefij si gratia Gomefij illa non suspendit, vel propter verisimilitudinem non sit locus diligentijs, & Domini omnes præter Mohedanū de mense Octobris, 1542. dixerunt, gratiam Alphonfi præferendam, quia habet clausulas præseruatiuas à gratijs in futurum concedendis, & clausulas pinguiore, quod omnibus similes, vel dissimiles gratias habentibus præferatur; & quod non tenetur acceptare, & præferatur descriptio, quibus Gomefius non præferatur.

Et licet gratia Gomefij sit posterior, tamen non obstat, quia non facit mentionem de gratia Alphonfi, quæ requiritur, ut derogetur tali gratiæ habenti tales clausulas præseruatiuas. & clausula, pro expressis, refertur ad principia; & non ad tales gratias. & cum sit fortior, non est similis secundum Dominos. & ideo non procedit exceptio; quod sit locus diligentijs.

THOLOMÆI.

De prouisionibus.

SVMMA RIVM.

Prouisio facta absenti valet, & stat in suspensio, donec ratificetur.

DECISIO DCCCCXXXIII.

In eadem licet procurator assertus Alphonfi acceptauerit, & notarius dicit se rogatum de mandato, omnes Domini fuerunt pro validitate, quia ultra attestationem notarij executor prouidit ipsi Alphonso in personam procuratoris.

Sed prouisio facta absenti valet, & est in suspensio, & annullat intermedias gratias, & potuit postea Alphonfus approbare.

Et etiam si fuisset prouisum falso procuratori; potest ratificare: & etiam si non fuisset prouisum, tunc potest prouideri, & intrat clausula, ex nunc prout ex tunc.

THOLO-

THOLOMÆI.

In eadem.

DECISIO DCCCCXXXIII.

Voluerunt præsumi præsentationem literarum Alphonfi, quia procurator petijt sibi prouideri vigore literarum sub tali data.

THOLOMÆI.

In eadem.

DECISIO DCCCCXXXV.

De mense Maij, 1541. quod indultum Episcopi Palentin. prorogatum post tempus non obstat, nec operaretur, ut noua prouisio, quia nec Papa, nec pars hoc agebant, sed tantum de prorogando.

THOLOMÆI.

In eadem.

SVMMA RIVM.

Citatio ad videndum prorogari fatalia, intelligitur de iuniori.

DECISIO DCCCCXXXVI.

Domini omnes tenuerunt, quod citatio ad videndum prorogari fatalia instante Gomefio, intelligatur de iuniori cessionario Gomefij, & non de antiquiori, qui iam cesserat, maxime quia fuit protestatum non admitti pro iuniori, nisi docto de mandato, non obstante, quod notarius dicat, Gomefius principalis comparuit, & iunior erat in partibus, quia non dicit, quod nomine suo; & potest intelligi, ut procurator, & pro habente interesse.

THOLOMÆI.

De offic. Vica.

SVMMA RIVM.

Vicarius Episcopi non potest deputare Vicarium perpetuum.

DECISIO DCCCCXXXVII.

Bononien. Vicariatus inter Ioannem Mariam, & fratrem Ludouicum extra Rotam Sebastianus, & ego pronunciaui, Vicarium non potuisse deputare Vicarium perpetuum.

THOLOMÆI.

De prelatione.

SVMMA RIVM.

Præilegiatus contra præilegiatum non vitur præilegio de iure communi; secus de iure speciali.

THOLO-

DECISIO DCCCCXXXVIII.

Erunden. Canonicus inter Anto. Cordellam, & Sebastianum Bort, Domini fuerunt, præilegium paraphrenariorum, ut secundū ordinem ipsi præferantur, non suffragari Ant. Cordella, quia licet ipse sit primo descriptus, vti ille, quæ eius aduersariū nominauit, tamen non præfertur, quia habet antelationem contra omnes, exceptis familiarib, descriptis, videlicet licet præilegiatus non vitur præilegio contra pariter præilegiatum, hoc est de iure communi, secus de iure speciali ex speciali præilegio. Fuit datum de simoniaca nominatione, probando pecunias datas Anton. per Sebastianum, & sic sibi non iuuat, non obstante, quod diceret nolle vti nominatione, sed breui, quia breue prouenit ex nominatione. & Domini fuerunt, 23. Martij, 1544. pro simonia propter vnum testem de visu, & alios de fama. Et licet glo. in c. veniens. de test. dicat, quod non sufficiat in probanda simonia, non tamen procedit, maxime vbi adsunt alia adminicula, ut auditus à Sebastiano, & Anto. & etiam voluerunt pecuniam postea datam incontinenti post nominationem, intelligi ex præcedenti pacto, & concordanti partes &c.

THOLOMÆI.

De donationibus propter nuptias.

SVMMA RIVM.

Sententia si non valet in donatione propter nuptias, valet in dote, licet vnica actio tam donatio, quam dos petita essent.

DECISIO DCCCCXXXIX.

Romana dotis inter Vincentium Albertinum, & Mathæos de mense Octob. 1544. Domini tenuerunt, quod sententia, etiam si adiudicaret donationem propter nuptias in totum, quæ non fuerat acquisita vxori defuncti non solum quoad vsum fructum, cū esset in hoc nulla, verum etiam quoad proprietatem, teneret in dote, licet dos, & donatio essent petite vnica actio, quia quot sententiæ tot capita. Nec refert, quod in vna summa sententia vtrunque contineat, quia in petitione sunt distincte proposita, & sententia refert se ad petitionem, licet in sententia vtrunque reducatur in summa vna 150. & idem bis resolutum coram D. Thoma, & Domini fuerunt, quod si constaret de tacito consensu, & non haberet iustam causam contradicendi, diceretur consentire: tamen secundum Dominos, etiā sine consensu Vincentij filij valet, fauore minoris, in l. non ideo minus. in secunda limita.

THOLOMÆI.

De nullitate instantiæ.

SVMMA RIVM.

Tempus instantiæ, quod currit contra eā, quale intelligatur.

DECISIO DCCCCXL.

In eadem super nullitate respectu instantiæ, an tempus instantiæ huius causæ esset illud, de quo capit. 5. lib.

lib. 5. de caus. exec. instr. & f. 29. Octobris, 1544. negati-
ue fuit resolutum, quia in primo libro statutorum sunt
quatuor statuta, vnum generale de executione instrumē-
ti: aliud de apoca: aliud instrumentorum dotaliū: aliud
testamētum. Cum ergo istud vltimum statutū loquatur
de executione instrumentorum, & apocarū, & nō instru-
mentorum dotalium, & instrumentum ad illa nō trahit,
de quib. sunt particularia statuta. Etposito, qd dictū sta-
tutum 5. in 5. li. non vendicit sibi locum in casu nro, sed
statutum. c. 79. de exec. instr. dota. & statutū. 8. r. de stat.
execu. dubitatum fuit, an sententia esset nulla, quia non
est secundum illorum formam processum. & resolutum
pro nullitate, quia pro parte Vincentij fuit dictum in cō-
missionib. instantiam esse 10. dierum, & qd procederetur
secundum formam statutorum, & reformationū, & c. 5.
lib. 5. & reformatio. Nec satisfacit statutum. c. 79. lib. 1. di-
cens dari 20. dies ad probandum, quia per hoc nō dicit
instantiam esse dierum: & sic apparet Vincentiū voluisse
procedere iuxta formam. d. c. 2. Et tex. ita processit dā-
do mandatum executiū, iuxta formā d. c. 5. Et si voluif-
set procedere secundum formam cap. 79. misisset in pos-
sessionem, & secundum formam d. c. 5. sententia esset
lata post sententiam, quia tale statutum præfigit tem-
pus instantiæ, quod non faciunt priora, licet diceretur
esse procedendum, vt in capitu. septuagesimonono, &
octuagesimoprimo, 1. volum. ita Vincent. processit, quia
licet non seruauit formam capitu. 79. respectu dotis,
tñ quo ad donationem, quæ erat minima pars, & illā nō
curauit: sed qd reliquum petebat vigore testamenti relin-
quentis dotem suæ matri, & c. 8. r. de execu. testa. licet di-
cat de modo executionis in bonis defuncti, & nō sit ser-
uatum, tñ subiungit, & fiat executio realis, & personalis
contra debitorem, prout actor, & potuit actor emittere
testm̄ excipi in bonis, & petere exequutionē personālē,
prout hic fuit concessa apodissa cōtra debitores Mathēi.
sed ipsi respondent cap. 93. vbi declaratur modus exe-
quendi testamenta velle dare terminum 8. dierum ad sa-
tisfaciendum, & ita est intelligendum c. 8. r. & dictus ter-
minus non fuit datus.

THOLOMÆI

In eadem.

SVMMA RIVM.

Statuto stante, quod post annum non possit agi de nullitate,
quo casu intelligatur: & quando quis possit agere, & ex-
cipere, non obstante statuto.

DECISIO DCCCCXLI

Dubitatum, an post annum possit dari de nullitate
petendo subducendum tempus compromissi.
& quia fuit datum de nullitate ratione dona-
tionis propter nuptias propter abdicationem proprietatis,
non autem de nullitate ob non seruatiōem statuto-
rum in procedendo, Domini f fuerunt, quia statutum
dicit, post annum de nullitate agi non possit, quod tamē
potest excipi. & Doctores contrarium tenentes loquuntur,
quando statutum loquitur per verbum, dicere, quod
est verbum commune. Nec obstant verba, nullatenus au-
diatur, quia intelliguntur, si agendo, & sonant etiam plu-
ra verba statuti dum dicunt, quando causa nullitatis est
deducta, & sic agendo.

Secundo dixerunt, quod Vincentius cum Mathēo age-
rent super ista nullitate: nam apposuit, & protestatus est,

quod non audiretur post annum, stante statuto. Sed pas-
sus est agi, quod nunc non potest opponere, & quod isto
casu Mathēi debeant etiam audiri agendo, si primo ege-
runt. & non fuit oppositum de primo statuto. Item dixe-
runt, quod si nullitas esset intentata cum appellatione,
tunc post annum non posset agi: secus si principaliter de
per se, & hoc dicebant declarari per sequens statutum,
quod est 158. & primo volum. & in effectu omnes Domi-
ni, ex supradictis voluerunt, quod Mathēi possint etiam
post annum dare de nullitate agendo, & excipiendo, &
quod istud statutum illis non obsit.

THOLOMÆI

Regula de annali.

SVMMA RIVM.

Ordo primæ partis regulæ de annali quomodo seruandus.

DECISIO DCCCCXLII.

Valentin. parochialis de mense Nouembr. 1544. i
circa primam partem regulæ de annali euocan-
do possessorē infra sex menses, tenuerunt, qd nō
sit satisfactum, ex nota. sed debere citari, quia ex hoc nō
dicitur citatus: nec potest procedi, nisi ipso citato, & po-
test actorem pœnitere, & non citare.

THOLOMÆI

In eadem.

SVMMA RIVM.

Possessor ad effectum regulæ de anni in prima eius parte
non dicitur citatus, quando constituit procuratorem spe-
cialem.

DECISIO DCCCCXLIII.

Qvod non dicitur citatus ad effectum dictæ re-
gulæ, quando f constituit procuratorem spe-
cialem ad causam, quia tempus non currit, nisi
à die executæ citationis, & aliàs posset labi sine culpa
actoris ignorantis constitutionem procuratoris, & acce-
ptionem mandati, & non poterat procedere ignoran-
do mandatum, nec etiam per contradictas, cum non ef-
set principalis citatus. & an diceretur saltim citatus die,
quo productum est mandatum, & ab illa die incipiat
tempus anni ad finiendam litem. Pureus, Thomas, &
Aquen. quod sic, quia ex quo fecit specialem procura-
torem ad causam motam, seu mouendam super istis
beneficijs, per Vincentium decreta citatione præsumi-
tur citatus, & propter scientiam cessat inconueniens,
de quo supra, quod currat non valenti agere. Moheda-
dus, Fabius, Peregrinus, Sebastianus erant in contra-
rium, quia cum non apparebat de bona vel mala execu-
tione, non potest argui citatio, sed solum scientia causæ
commisissæ. Ideo fecit procuratorem, qui produxit man-
datum, & protestatus fuit nil fieri, nisi ipso citato, &
etiam si comparuisset principalis, dicens, vt procedere-
tur, contra eum, qui nolebat, non diceretur citatus, vt sit
ex hoc satisfactum auocationi requisitæ per regulam, &
minus circa tempus anni. Iterumq; informato Aquen.
fuit cum alijs quatuor, & solus Pureus, & Thomas in
contra-

contrarium, & sic sex ex octo, qui tunc erant in Rota, qd
non sit satisfactum primæ nec secundæ parti. & vnus
ex Dominis adduxit rationem.

Nam sequeretur absurdum, quod per talem compa-
ratiōem, & oblationem tunc curreret terminus, cum
tamen actor expectando scripturas posset expectare vl-
timam diem sex mensium concessorum sibi per regulā.
sed mihi videtur posse responderi, quod si volebat id
euitare, non debebat committere causam. vnde præce-
dens ratio non est melior.

THOLOMÆI

In eadem.

SVMMA RIVM.

Regula de annali de citando possessore infra sex menses,
dicitur satisfactum, si procurator citetur.

DECISIO DCCCCXLIII.

Licet regula f dicat de citando possessore infra sex
menses, sufficit citari procuratorem, & maxime
specialem. tenentes contrarium dicebant, quod
erat decretū pro forma, quod citetur possessor, & quod
præsumatur citatus à die constitutionis procuratoris.

THOLOMÆI

De seruanda decis. 402. in nouis.

DECISIO DCCCCXLV.

Erunden. tenuerunt de mense Decembris, 1544.
seruari debere decis. 402. in nouis, non obstanti-
bus contrarijs decisionibus Egidij, & quod de-
tur iuramentum iuxta forma decisionis.

THOLOMÆI

De facultate Aud. Rotæ.

SVMMA RIVM.

Auditor Rotæ in causa appellationis potest procedere
etiam non seruatis terminis.

DECISIO DCCCCXLVI.

Edonen. pensionis inter Ioannem Baptistam de
Parado, & Thomam Fauorellum de mense Fe-
bruarij 1545. sicut validè processit A. C. in ob-
ligatione Cameræ, nullis seruatis testimonijs, dictū fuit,
Audit. Rotæ in causa appellationis posse pcedere, & non
seruatis terminis, maxime si cōmissio dicit de Aud. Ca.

THOLOMÆI

De nullitate venditionis.

SVMMA RIVM.

Remissio causæ ad Rotam per iudicem partibus presenti-
bus, valida est.

DECISIO DCCCCXLVII.

Romana nullitatis venditionis officij inter Alphon-
sum, & Andream Vella, fuit tentum, quod f post,

THOLOMÆI

In eadem.

SVMMA RIVM.

Processus factus per iudicis Locumtenentem, præsumi-
tur factus de consensu ipsius iudicis.

DECISIO DCCCCXLVIII.

Licet Gubernatorē mandarunt supersederi, quous-
quealiter ordinauerit legatus vrbis, tñ validus est
processus Locumtenentis Auditoris Gubernato-
ris, quia de eo intelligitur commissio, licet sit directa Gu-
bernatori, & præsumitur processisse de Gubernatoris
consensu.

THOLOMÆI

In eadem.

SVMMA RIVM.

Deliberatio rei potest fieri per iudicem, cum sibi constat
de solutione in partibus facta.

DECISIO DCCCCXLIX.

Dubitatum, an si pars pretij fuit soluta in parti-
bus, potuerit postea deliberari officium, cum
de solutione non constaret in actis. Aliquit di-
cebant, quod non, quia ex quo Andreas cōtentatus fuit
de solutione in partibus, pro illa parte non poterat age-
re in curia. Multi fuere contra, quia solutio non fuit fa-
cta infra tempus, & mercator in curia non obstante illa
solutione poterat dicere, & si fuerit solutum, non repe-
ritur solutum vigore sententiæ, sed quod primo fuit so-
lutum tanquam redactum ad non causam, secundum
opinionem Bartol. & conclusum pro deliberatione pro
residuo.

THOLOMÆI

De decimis.

SVMMA RIVM.

Privilegium exemptionis decimarum datum ordini sem
alicui familie, non iuuat respectu colonis partiarj.

DECISIO DCCCCCL.

Bvrgen. Decimarum dictum, f privilegia Martini,
& aliorum per doctrinam Card. intelligi, vt solū
eximant à decimis de terris, quas ordo Cisterciē.
pro se colit, aut suis sumptibus facit coli: secus si colunt
per

per colonos partiaros, & arrendatarios. Quia priuilegium est datum ordini, non autem prædij ordinis. nec refert, quòd Moniales nimis locabant prædia, si conductores tenentur ad decimas: quia hoc non habet alterare iuris dispositionem, prout accideret si venderent. & tamen hoc non attenditur. & id tenuerunt, non obstantibus verbis, quomodocumque & qualitercumque excolantur, & in priuilegio Martini, & verbis Bonifacij, vel quæ alijs excolendas traditæ essent. & ita pronunciaui de mense Iunij, 1545. pro capitulo, contra arrendatarios monialium, & monachorum.

THOLOMÆI.

De libris mercatorum.

SUMMARIUM.

- 1 Statutum quòd libris mercatorum credatur, est inducium peccati.

DECISIO DCCCCLI.

Florentin. pecuniaria inter Gherardum Bartoliū, & Antonium de Galeritis de mense Maij, 1545. Domini fuerunt, Bartolium non probare cepisse ad cambium, per suos libros, & si testes dicerent Florentiæ libros probare vsque ad quamcumque summam; quia etiam si esset statutum, non valet, vt inducium peccati. & casu quo valeret, debet intelligi, si verisimiliter aliter non potest probari. & hoc probari poterat per libros eorum, qui dederunt ad cambium, vel per literas aduisi. ideo confirmaui sententiam Putei, absolendo contra Bartolinos.

THOLOMÆI.

De Bulla impositionis subsidij.

SUMMARIUM.

- 1 Bulla impositionis subsidij priuans non soluentes, debet intelligi secundum ius commune, de his qui possidet.

DECISIO DCCCCLII.

Sarsinaten. Castorum inter Vespasianum & fratres contra Aurelum, & alios de Libertis de mense Decembris, 1542. tenuerunt omnes, Bullam impositionis subsidij priuantem non soluentes, loqui & intelligi de feudatarijs possidentibus. & ideo non nocere libertis spoliatis. & ita omnes præter Mohedanū (vt ibi, bonis per cum tentis & possessis, seu iuribus ad eos spectantibus priuatos existere, ita vt priuatur) tenuerunt, oportet, quòd illa possideant, & vt sit conformis iuri communi, vt non possidens non incidat si non soluit. Nec refert, quòd singulo anno præstetur census, & nimis grauaretur tot præstationibus, qui non possidet: secus in impositione semel tantum soluenda. Quia dixerunt Domini eandem esse rationem, & Papa voluit vnū soluere & non duos, spoliatum, & possidentem.

THOLOMÆI.

In eadem.

DECISIO DCCCCLIII.

Quod in scriptura Vespasiani dicens narrata lite sine litis iudicio, & iuribus tertij, intelligebatur gene-

raliter de quocumque iure, non obstante, quòd Vespasianus diceret intelligi, præterquam in expressis, sed ex primo motiuo fuit dubitatio tota resoluta.

THOLOMÆI.

De consuetudine.

SUMMARIUM.

- 1 Consuetudo soluendi decimas etiam de fructibus collectis in aliena parochia, et etiam de noualibus, est attendenda.

DECISIO DCCCCLIIII.

CAurien. decimarū de mense Decēbris, tenuerūt, probari consuetudinem, quòd Parochiani soleant Rectori soluere decimas de ijs, quæ colunt etiam in aliena parochia, etiam in noualibus. & circa noualia, & terras vltimo ruptas, Domini pluries diuisi: tamen postea pro Archipresbytero resoluerunt: nec voluerunt dare secundam remissionem, ex quo in prima fuerunt examinati plures testes.

THOLOMÆI.

De probationibus.

SUMMARIUM.

- 1 Infirmitas tempore resignationis ex quibus probari possit.

DECISIO DCCCCLV.

Cesaraugustan. Ester. beneficij, tenuerunt non probari, Didacum esse infirmum tempore resignationis, & quòd de illa die obierit: vt quia testes loquuntur de auditu ex literis missiuis, & fama; & minus literæ Didaci, quæ alteri non debent obesse, & minus literæ Hieronymi quo ad Serapum. sed quo ad Hieronymum, Sebastianus, Thomas, & Aquen. inclinabant probare: contra Mohedanus, Puteus, & Fabius, quia licet scribat, Didacum, quando dedit mandatum, fuisse infirmum, & medicus tunc dare vitam octo dierum, tamen non aperiunt, quo tempore id fuerit, & quo die & mense, & potuit superuiuere triginta dies, licet videretur in extremis: sed considero tempus colligi ex data mandati: vnde restat probare tempus obitus.

THOLOMÆI.

De stylo circa citationem.

SUMMARIUM.

- 1 Stylus, quòd parte citata in termino probatorio vltimus non citetur, ad videndum iurare testes, valet.

DECISIO DCCCCLVI.

CAlaguritan. beneficij de Amuleo inter Enceum, & Ioanē, quòd satis probaretur stylus sufficere citare in termino probatorio dato partibus vltimus non citandis ad viden. iurare testes in examine probando per decennium, quia non est omnino contra ius, quia non omittitur citatio, cum citetur in termino probatorio.

THO-

THOLOMÆI.

De iudicis decreto.

SUMMARIUM.

- 1 Iudicis decretum an interponi possit die feriata, vide distinctionem.

DECISIO DCCCCLVII.

Perufina hæreditatis 6. Iulij, Domini tenuerunt, quòd decretum iudicis in principio transactionis interponi possit per verba importata iudicis decretum, & valet, quia non refert, an in principio vel in fine, licet sint inter doctores opiniones, & idem si nõ dicit, causa cognita; nec consuetudo obseruat facere instrumenta separata cognitionis, & fuit probata consuetudo, licet non per 40. annos: tamen, quia passim seruatur, non curauit de maiori probatione. & fuit dubitatum, an valeret decretum in die Sancti Syluestri. & tenuerunt in die feriata in honorem Domini non posse interponi decretum, quia requirit causæ cognitionem, & sessionem pro tribunali, quòd etiam pars non negabat. sed dicebat ex friuolis argumentis, iudicem prius instructum, & quòd erat vtilis minoribus, & statutum requirens solennitates non nocet, maxime si non confirmatur.

THOLOMÆI.

In eadem.

SUMMARIUM.

- 1 Statutum reintegrans feminas ab intestato defunctis masculis, an possit reintegrare stante testamento.

DECISIO DCCCCLVIII.

AN statutum Perusinum reintegrans feminas defunctis masculis ab intestato possit etiam reintegrare, non obstante testamento, quòd filia exclusæ possit aliquid petere de mense Martij, 1544. omnes Domini fuerunt, quòd non reintegrentur, quia omnes Doctores loquentes de reintegratione licet in statuto sint verba, quousque extent masculi, intelliguntur tamen ab intestato, prout loquitur statutum, vel etiam condito testamento, quando per præteritionem, vel ex hæredationem moriente masculino res reducitur ad causam intestati. & fundamentum petentium reintegrationem erat, quia testator videretur se conformare cum dispositione statutaria. sed Domini dixerunt, quòd hic non sumus in statuto, sed in iure communi, quia si pater dedit legitimam in dote, de iure communi poterat filias excludere à reliquo: vnde excludendo non fuit vigore statuti, sed iuris communis, & quia statutum loquitur tantum ab intestato.

In alia vero audientia aliqui ex Dominis mutarunt votum, & fuerunt diuisi, & postea quinq; Mohedanus, Puteus, & Sebastianus, & Prosper fuerunt, quòd feminæ etiam condito testamento reintegrentur ad totam partem, quam habuissent ab intestato, si extaret statutum, quia testator videtur se conformare cum statuto ab intestato loquente etiam quòd testamentum non reduca-

tur ad causam intestati. & hoc statutum loquitur nedum quo ad successionem in bonis descendenti à dotante, sed etiam ipsius dotantis, quia dubitabant, quòd statutum quando dicit, quousque superest masculus, loqueretur tantum in secundo casu videlicet, in bonis descendenti à dotante.

Alij quatuor, Peregrinus, Thomas, Aquen. & Fabius erant pro non integratione, quia præfatum statutum loquens in testamento nihil aufert filiabus, sed ius commune, secundum quòd pater aliquando de legitima liberè disponit. & licet replicaretur, quòd ita disposuit conformando se cum dispositione statutaria, tamen permanserunt in suo voto.

THOLOMÆI.

In eadem.

SUMMARIUM.

- 1 Statutum reintegrans feminas condito testamento intelligitur vsque ad legitimam tantum.

DECISIO DCCCCLIX.

MAior pars Dominorum fuit, stante statuto loquente condito testamento, quòd reintegretur, an fiet reintegratio ultra legitimam: tenuit, quòd non, quia statutum dicit, quòd mulier contra testamentum aliquid dicere non possit, quando habet legitimam, ergo statutum nihil aufert filia quæ de iure communi petit supplementum legitimæ. & quia filia in casu isto fuit instituta, ergo secundum ius commune non potest impugnare. & sic statutum non dicitur reintegrare ad illud, quòd sibi non abstulit. sed quia statutum vult posse relinqui legitimam etiam alio titulo, quam institutionis, & quòd ultra non possit habere, isto casu, quia de iure communi filia poterat impugnare testamentum, statutum sibi inferret præiudicium, cum non reintegraretur ad portionem, quam ab intestato habuisset de iure communi. sed hic tamen non est casus noster.

THOLOMÆI.

In eadem.

SUMMARIUM.

- 1 Femina exclusæ ex tacita mente statuentium, vel testatoris, non possunt petere, nisi supplementum legitimæ.

DECISIO DCCCCLX.

Et postea mandauit informari, an stante huiusmodi statuto filia reintegraretur saltem ex tacita mente statuentium vel testatoris, qui videtur se conformare cum dispositione statutaria, vt quousque essent masculi, feminæ non succedant. & Domini ex dictis motiuis fuerunt, quòd non, etiam ex tacita testatoris voluntate, qui prætereundo illas videtur perpetuo exclusisse, prout instituendo poterat de iure communi excludere; & si minus habent, petant supplementum legitimæ.

THO-

THOLOMÆI.

In eadem.

SUMMARIUM.

Clausula, quousque supervixerint masculi, apposta in statuto, quid operetur.

DECISIO DCCCCLXI.

STante reformatione statuti volentis, filias esse contentas de eo, quod pater reliquisset, reformando antiquum testamentum de integra legitima, quia pars aduersa dicebat reformationem falsam, etsi non procederet. Domini dixerunt absque informatione, quod non sit reintegratio in totum, sed supplementi: & de clausula, quousque supervixerint masculi, an referatur ad bona descendendum tantum à dotante, an ad bona dotantis; omnes Domini nona Iunij dixerunt, quod referatur ad utrunque, quia statutum inferius se declarat, quod loquitur de bonis utriusque.

THOLOMÆI.

In eadem.

DECISIO DCCCCLXII.

ET decima nona Decembris Domini bene visa materia quatuor fuerunt pro integratione ad virilem portionem. Put. Peregr. Prosper, & Thom. confirmando solum in statuto loquente ab intestato: alij quatuor Mohebanus Fabius Mariscotus, & Aquen. contra, ut solum reducendo testamentum ad causam intestati: omnes tamen Domini fuerunt, quod posset peti supplementum legitime; & in alia positione Dominus Puteus restringendo antedictum statutum, quod haberet locum, ubi testator dotando filias valide exclusit ab hereditate, fuit pro non reintegratio ex eo, quia sunt duo statuta: vnum quod loquitur ab intestato: aliud factum testamento. quod si staret tantum ab intestato, quod mandaret, prout in sua prima opinione, quod reintegraret, quia testator illas excludit se conformando cum d. statuto ab intestato. sed cum adsit etiam statutum loquens condito testamento, non potest dici, quod pater exclusit feminas propter dictum statutum, quia erat in sua facultate illas instituire etiam in virili, cum statutum non prohibeat, sed excludat, quia voluit etiam statutum nihil auferri feminis, nisi quod petant supplementum legitime, & ad illud reintegraret. & sic fuerunt quinque pro non reintegratio, licet vnus ex eis dixerit se aliquantulum dubitare. & postea Prosper fuit pro non reintegratio, & sic sex pro non reintegratio. & postea, quia dicitur, statutum reintegrare ad legitimam & ostensum est statuta ambo dare legitimam filiarum, ergo ad illam non potest restitui. & Domini dixerunt, quod statuta satis operantur, ex quo substat voluntatem patris, & si non iure institutionis reliquisset filiarum. & isto casu, quia non esset instituta in legitima, tunc mortuis masculis testamentum reduceretur ad causam intestati, & filia posset succedere. sed in casu nostro filia est instituta in dote, ergo non potest venire mortuis masculis. & fuerunt ostensa Domini circa nouem consilia non impressa Clarissimorum Virorum pro reintegratio, licet aliqui etiam contra consulerunt: Tamē

duo solum fuerunt pro reintegratio, & sex contra, ita se firmantes, ut non sit opus ulterius desuper instare.

THOLOMÆI.

In eadem.

SUMMARIUM.

Relictum per verbum, instituo, etiam positum inter legata, dicitur institutio.

DECISIO DCCCCLXIII.

Proposui, an relictum per verbum, instituo, sit institutio vel legatum attento, quod est posita institutio inter legata. & dixerunt & omnes Domini, quod esset institutio, & testamentum validum de iure communi, ut in informationibus.

THOLOMÆI.

De prohibitione supplementi.

SUMMARIUM.

Supplementum legitime prohiberi non potest à statuto, ne petatur.

DECISIO DCCCCLXIII.

In alia proposui, an esset valida reformatio prohibens supplementum, & tentum quod non subsistebat, ut facta à Camerarijs Perusinis, & non à populo, & constat de Camerarij potestate. nec populus sine auctoritate Papæ posset statuere.

Nec referre Vicelegatum dedisse sibi potestatem, quia non apparet, quod ipse possit statuere, & minus dare alijs. & dixerunt Domini, quod, etiam si esset generaliter facta confirmatio statutorum Perusinorum per Papam, non intelligeretur istud statutum confirmatum quoad præterita, quia tollit ius præteritum, & quæsitum, quia pater obiit de anno 1514. & reformatio fuit de anno 1534. ideo non tollit ius supplementi quæsitum filiabus morte patris.

Nec est verum, statutum velle, quod triginta Camerarij debeant esse concordantes in concedendis statutis, & facultate Vicelegati, sed quod triginta debeant congregari: tandem, quia nolabant probare reformationem, & alia causa, fuit concordatum.

THOLOMÆI.

De vnione.

SUMMARIUM.

Clausula, perinde valere, quid operetur.

DECISIO DCCCCLXV.

Caballicen. Prioratus de Materina inter capitulum Sancti Egidij Nemacondici, & capitulum Sancti Agricoli Auignonens. 25. Aprilis, 1545. Domini fuerunt, quod vnio Sancti Agricoli suspendit vnionem Sancti Egidij concessam, quia perinde valere narrabatur

rabatur substantia gratie Sancti Egidij, trahendo decreta pro expressis, ita quod omnia tollit.

THOLOMÆI.

In eadem causa.

SUMMARIUM.

Regula de non tollendo iure quæsito, quo casu procedat.

DECISIO DCCCCLXVI.

Item fuerunt quod per dictam gratiam vnionis Sancti Agricoli non dicatur ita tolli ius quæsitum Sancto Egidio, per primam vnionem, ut sit locus regulæ de non tollendo iure quæsito, quia habet locum, ubi ius quæsitum est firmum, & de præfenti. Nec obstant verba vnionis, quod sint iura vere quæsitum in re, quia est per fictionem ante vacationem, sub qua erat concessa vnio. Sed voluerunt iustificare debere narrationem vnionis Sancti Agricoli, & facta aliquali probatione, quia nihil pars aduersa in contrarium probabat, expedire causam, dando absolutoriam, & primo remissionem sine retardatione processus aduersarij.

THOLOMÆI.

De legitimatione.

SUMMARIUM.

Legitimus non potest admitti ad bona fideicommissa subiecta extestamento aui paterni vocantis natos ex legitimo matrimonio.
Intellige tamen & declara, ut inferius dicitur.

DECISIO DCCCCLXVII.

Bononien. hereditatis inter Andream Pupillum, & Antonium de Ferrarijs, tenuerunt, quod etiam si Andreas esset bene legitimatus, non posset admitti ad bona subiecta fideicommissis ex testamento sui aui paterni vocantis natos ex legitimo matrimonio præter vnum: quia testamentum est de iure gentium, & illi princeps non potest derogare sine causa. & licet causa præsumatur facta in Principe, ut in Comite Palatino habente amplissimam potestatem à Papa legitimationi etiam quo ad bona fideicommissa subiecta, ut habebat Malauisus, tamen causa debet exprimi. sed hic nulla sufficiens causa exprimitur. & quia in legitimatione facta per Campegijs dicitur pro causa, quia Ludouicus pater carebat prole legitima, tenuerunt Domini dictam causam esse sufficientem quo ad bona Ludouici, non autem quo ad bona Iacobi patris subiecta fideicommissis vocante natos ex legitimo matrimonio: & vnus ex Dominis dicebat per nota. per Crot. in §. & quid si tantum. quod filius in quandam consequentiam posset legitimationi, ut succedat in subiectis fideicommissis, quia Princeps denegando actionem fideicommissarijs, ut potest, sic de iure communi bona remanebunt legitimo. Sed fuit responsum per consilia, de quibus in informationibus, quod illud procederet, quando hoc non tenderet aperte contra voluntatem testatoris, ut quia vocasset simpliciter legitimos, & non dixisset, ex legitimo matrimonio natos. sed omnes Domini fuerunt, quod ista esset dispensatio, cum inter Ludouicum coniugatum, &

matrem Ludouici non potuisset esse matrimonium. & quod talis dispensatio non suffragaretur hoc casu ad bona fideicommissa subiecta vocante natos ex legitimo matrimonio: sed forte posset succedere in emphyteoticis, si in illis non dicitur de natis ex legitimo matrimonio. & quinta Decembris, 1544. iterum posita causa, Domini videbantur inclinare contra prædicta per consilium Paris. 125. vol. 2. ubi vult, quod Papa possit dare potestatem legitimationi, ut quis de potestatis plenitudine posset legitimationem, & tunc valeat legitimatione ad fideicommissa etiam sine causa, & videbatur etiam idem in nato ex coitu coniugato seu adulterino, quia secundum aliquos dicitur potius dispensatio, quam legitimatione, & pro hoc allegabatur Gozad. consil. 92. incip. ad demonstrandum verba privilegij ostendere, principem voluisse dare facultatem legitimationi sine causa. nu. 13. versu. & primo habent isti: nec refert quod eodem consilio, & num. versu. 4. considero. videatur facere differentiam inter legitimationem adulterini, & naturalis, quia respondetur, quod idemmet in consil. 24. num. 3. 2. declaratur, legitimationem adulterini etiam respectu substitutorum, valere sine causa. Sed aliqui ex Dominis dicebant, quod licet possit legitimatione quo ad substitutionem, tamen facultas non dicit quo ad fideicommissum, inter quæ est differentia, Decius in rubr. C. de impub. & etiã, quod nunc dicitur de emphyteoticis, mandauit iterum informari.

THOLOMÆI.

In eadem.

SUMMARIUM.

Legitimus succedit in omnibus bonis patris defuncti, etiam fideicommissis subiectis, nisi ex pacto vel lege aliquid sit in contrarium.

DECISIO DCCCCLXVIII.

Item 27. Maij, 1547. proposui, an stante statuto prohibente, quod nullus possit capere possessionem bonorum hereditatis defuncti, vel quæ ipse possidebat; & alio statuto, quod hæres incertus deberet per proclamationem citari: & etiam præsupposito quod tempore Ludouici patris Andree non constabat Andream legitimum, an Andreas debeat restitui ad bona, quæ suus pater possidebat, & Antonium patruus occupauit; vel sit facienda executio in bonis Antonij. & Domini tenuerunt, in emphyteoticis potuisse capi possessionem per Antonium, quia statutum excipit casum, quando lege pacto vel voluntate defuncti quis potest ingredi. & fuit resolutum emphyteotica non debet huic legitimo sed Antonio: ergo ex pacto emphyteotico, vel legelicit. Sed contrarium tenuerunt in bonis paternis, quia in illis Andreas est bene legitimatus. & idem dixerunt de subiectis fideicommissis, quia licet debeantur Antonio, tamen debet illam capere de manu hæredis: fecus in emphyteoticis. & ideo voluerunt, dicta bona esse restituenda Andree, & ipse postea restituet Antonio, quia Andreas postea forte posset dicere, quod non sunt subiecta fideicommissis, quia testamentum nullum vel fideicommissum expirasset. & quod si fuerunt lite pendente alienata per Antonium, executio fiat in bonis Antonij, & eius persona; & tamen referretur ius Andree contra possessores, & hoc vigore statuti de alienationibus lite pendente. In alia vero Domini fuerunt in contrarium. quia

quia statutum prohibens capi possessionem, excludit alium volendo, quod hæres possit capere pro parte, qua hæres est.

Nec refert post repertum Antonium non fuisse hæredem Ludouici, sed Andream naturalem, quia postea docuit legitimitatem. Satis enim erat, quod iure ordinario esset hæres fratris non habentis liberos ex vxore: nec conabatur diuinare potuisse naturalem esse legitimatum, quia est casus specialis, & de legitimatione tunc non constat. Item quia statutum de citando hærede loquitur in creditore hæreditatis petente satisfactionem. & dixerunt æquitatem suadere hic, cum sit resolutum, emphyteotica, & fideicommissaria pertinere ad Antonium, iureque propterea esset restitutio facienda, & etiam paterna apprehendit vt hæres; & alienatio fuit facta vtiliter dotando filias Ludouici patris, & satisfaciendo creditoribus. sed quia illud venit in executione, pronūciati 22. Iunii, emphyteotica, libellaria & fideicommissaria pertinere ad Antonium, declarando paterna pertinere ad Andream, reformando in hoc sententias.

THOLOMÆI.

De procuratoribus.

SVMMARIVM.

Procurator quando tacite constitutus intelligatur.

DECISIO DCCCCLXIX.

Scen. & Iannen. parrochialis de Astuero voluerunt, quod, ex quo acceptans habebat expectatiuam, quod ex hoc videatur constitutus procurator. quia præsumptio instrumentorum habet locum in iudicialibus & concurrentibus alijs.

THOLOMÆI.

De præceptoribus.

SVMMARIVM.

Præceptoribus est de numero beneficiorum ad nutum superiorum amouibilibus.

DECISIO DCCCCLXX.

Cesaraugustan. præceptoribus de Alambra inter Alphontum Cerda, & Ferdinandum de Hæredia, dedi dubium, an præceptoribus, de qua agitur, datur beneficium ad nutum magni magistri amouibile. & fuit resolutum coram Mariscotto esse ad nutum beneficium dictæ religionis. & Dominus Patens annotauit dictam resolutionem. Sed Hæredia dedit articulos, quod ab immemorabili magister & conuentus non sunt soliti sine causa amouere. & fuit dictum, & decisum pro amouibilitate, quia emittuntur tria vota, & Reuerendissimus Crescentius dixit Papam nolle, quod declararetur valida amotio, nisi constaret fuisse cum alijs sic feruatam ex aliquibus causis.

THOLOMÆI.

Eiusdem causæ.

SVMMARIVM.

Litteræ ordinarij in concursu cum apostolico nõ faciunt si-

dem, etiam si prouisio fiat à capitulo vbi plures interueniunt.

DECISIO DCCCCLXXI.

In eadem 27. Iunii. 1544. omnes tenuerunt, decisiones volentes, non credi literis ordinarij in concursu cum apostolico, habere locum, etiam si prouisio fiat à capitulo, vbi plures interueniunt: nam militat vna ex rationibus, quia voluit præseruare suas nationes. & in hoc fuerunt omnes præter Mohedanum & Sebastianum: & ideo fuerunt pro prouisione Hæredia apostolica præferenda prouisioni conuentus.

Nec refert octo interuenisse in plubatione, quia vnus ex plumbatoribus tantum interuenerat in collatione. & hoc arguit plumbationem non validam. sed nihil ad datam, vt in plumbationibus non intromittendo se in datis, licet datas legant. sed fuit facta difficultas, quia prior & duo procuratores nationis subscribant collationi liberè, vbi registrantur. & cancellarius magistri facit notandè die prouisionis. sed fuit responsum, quod qui se subscripserunt, erant collatores; & etiam si se examinarent, non probarent super collatione per eos facta.

Nec creditur cancellatio, nec secretario Episcopi, aut capitoli, & fuerunt postea examinati aliqui testes super præsumptionibus validitatis datæ. Ideo 4. Iunii tenuerunt non præsumi ante datam, quia prima sit inter præceptores illius prioratus, sub quo vacat præceptoribus, & facta prouisione prioratus prior, & duo procuratores subscribunt se in libro registratoris prouisionis; & sequenti die proponitur omnia lingua. & iterum approbatur per caput linguarum, & procuratores linguarum, & fit magno magistro, & annotatur postea per Vicecancellarium, & postea octo Baliui cum octo sigillis, & per alias præsumptiones.

THOLOMÆI.

De translatione.

SVMMARIVM.

Canonicus vnus pro capitulo alijs mortuis vel absentibus potest agere sine mandato, & defendere.

DECISIO DCCCCLXXII.

Siluen. translationis cathedralis inter capitulum Siluen. & Episcopum, prima Iulij 1545. absolui capitulum à spolio contra capitulum Siluen. & voluerunt, quod licet mortuis & absentibus canonicis, solus vnus pro capitulo comparuerit absque mandato, tamen illo Canonico petente sententiam pro capitulo, posset dari, & Canonicus pro defensione capituli admittetur.

THOLOMÆI.

De liquidationibus.

SVMMARIVM.

Fructus an sint liquidandi in fauorem eius qui probat scripturarum amissionem.

DECISIO DCCCCLXXIII.

Abinen. liquidationis fructuum inter Imperiam & sorores de Orsinis, & Maherbalem ac Vrsinum de Vrsinis

Vrsinis 1. Decemb. 1544. Domini fuerunt, fructus liquidandos in fauorem Maherbalis, & Vrsini probata amissione scripturarum, dando fideiussores in mandato executiuo, prout pluries fuit data in omnibus, etiam quod pars actori esset de perdita. & quia in insertis in executorialibus seu mandatis executiuis Rotarijs loquatur, idem est de mandato decreto per Cardinalem propter amissionem scripturarum. & licet dicatur non constare de tutela Hieronymi, constat, quod tutrix obtinuit sententiã contra Io. Corradũ & verisimiliter fuisset tũc oppositũ.

THOLOMÆI.

In eadem.

DECISIO DCCCCLXXIII.

Circa liquidationem fructuum voluerunt, confessiones in articulis datis per procuratorem posse reuocari per heredes Ioan. Corradi, & quia legitima & trebellianica debentur pro portionabiliter, non debent impedire restitutionem fructuum, cum neque ipsa legitima nec trebellianica sint liquidata.

THOLOMÆI.

De oblatione.

SVMMARIVM.

Oblatio non exeat, quando creditor est paratus recipere ad bonum computum.

DECISIO DCCCCLXXV.

Cesaraugustan. præceptoribus de Villet inter Calauerani & Hieronymum de Lauaulleria 15. Iunii, 1546. quod Hieronymus non esset excusatus pro oblatione, quia receptores erunt parati recipere ad bonum computum, & quietare de acceptis, & quod non posset reuocare confessiones procuratorum, ex quibus constaret integraliter non soluisse, quia in partibus non ratificauerat gesta eorumdem procuratorum.

THOLOMÆI.

In eadem.

DECISIO DCCCCLXXVI.

Etiam, quod non probetur de quadraginta annis, statueretur receptori propter integritatem, & personæ qualitatem, & quia non agitur, de qualitate ipsius receptoris, vt de tributorum receptorũ Cesaris & alijs officialibus maximè coniunctis testibus, & quia non constat de solutionibus nisi ex computis dicti receptoris.

THOLOMÆI.

Eiusdem causæ.

SVMMARIVM.

Resignatarij non soluentes ipso iure incurrunt priuationem.

DECISIO DCCCCLXXVII.

In eadem 22. Febr. 1546. tenuerunt, quod etiam resignatarij incurrant priuationem ipso iure ob non so-

lutionem, licet stabilimentum loquens de prouiso per resignationem non dicat, ipso iure, & hoc quia aliqua stabilimenta de nõ soluentibus dicant de priuatione ipso iure. ergo in resignatione ipsa etiã, quod sumus in penali respectu religionis, adest fauor, & stabilimentum resignationis dicit pro supplemento, & si resignans obijset, & stabilimentum obitus est clarum, & vnum statutum declaratur per aliud.

THOLOMÆI.

In eadem.

DECISIO DCCCCLXXVIII.

Etiam, quod Castellanus fuisset excommunicatus valere sententia. quia non erat publicatus Cesaraugust. & quod ex literis clementis procedi posset, non expectatis 30. diebus.

THOLOMÆI.

In eadem.

SVMMARIVM.

Suspicionis allegatio post sententiam potest à iudice rejici tanquam friuola.

DECISIO DCCCCLXXIX.

Quod allegatio suspicionis nõ reddat sententiam nullam; quia non solum Doctores volunt, quod iudex illam, rejiciat dicendo, quod est friuola, sed etiam quia fuit plusquam notoriè & notissimè nulla, quia allegat suspectum Castellanũ, quia tota religio dicit, quod habet Hieronymum odio, & pro inimico, quia impetrauit à sede Apostolica: & tamen sua impetratio est per resignationem, qua passim conceditur, tum quia dicit litem alibi pendere, quod tamen est falsum. sed dato, quod iudex debuisset dicere suspicionem friuolam, tamen quando pars appellat, quia non eliguntur arbitri suspicionum, iudex dedit appellationem, & illius causas manifestè friuolas, & non obstante allegatione suspicionis, & appellationibus ob eam causam interpositis, Dñi fuerunt quod sententia sit valida. Item quia per literas Clementis Castellanus post executam dilationem potuerit procedere ad priuationem, non expectatis post monitionem triginta diebus, tamen super hoc particulariter mandauit iterum informari. & dato particulari dubio Dñi dixerunt, quod literæ Leonis erant temporales pro debitis præteritis, & literæ dementis perpetuè, videlicet etiã pro debitis futuris. & quod non solũ innouãdo literas Leonis, sed ampliãdo procedunt. & quod literæ Pauli ita etiã intellexerunt literas Clementis. & sic fuerunt super eisdem, quod non sit opus monere, & deinde expectare 30. dies antequam procedat. & fuit postea visum præcessisse 30. dies. & æquitas videbat pro religione per trinas intimationes in loco de Villet. licet, dñi duas habuerint pro bonis, & semper verbo asseribat, & hucusque, quod agit 6. annus, quo fuit cõtumax & 5. Maij tenuerunt esse contumacem non soluendo in festo S. Io. & cum sit religiosus, qui tenetur viuere secundum stabilimenta, non debet de illis pretendere ignorantiam, maximè ex eo, quod est notoriũ. & Breue Pauli intimatũ refert se ad stabilimenta. & in Breue dicitur, in vacante ex causa resignationis debere fructus duorum annorũ. & plimũtur stabilimẽta publicata, vt dñi in stabilimẽtis, quod etiam non publicata remaneant in suo robore.

R r THO.

THOLOMÆI

In eadem.

SVMMA RIVM.

1 *Vsus interpretatiuus quid sit.*

DECISIO DCCCCLXXX.

Tenerunt receptorem thesauri non potuisse instare ad priuationē vigore mandati dantis facultatem petendi solutiones. & hæc clausulæ sequentes ad petendū iustitiæ complementū, loquūtur ratione præmissorū; quia tamen testes deposuerunt de potestate instadi p priuatione, & hoc de 40. ann. q̄a sumus in interpretatiuo vsu; ideo vlt. Maij. 46. p̄nūciaui p̄ Talauiera.

THOLOMÆI

De probatione transumpti.

SVMMA RIVM.

1 *Transumptum antiquum carens citatione præsumitur factum cum suis solemnitatibus.*

DECISIO DCCCCLXXXI.

Cualicen. responsionis grani inter Ep̄m, & capitulum 6. Iulij, 1545. tenuerunt transumptū t̄ executiuum carens citatione antiquum vltra centū probare & præsumi solemnitate. sed dixerunt parte nõ opponente; & responsum fuit, quòd non opposuit, quia non fuit citata: & nunc, quia innotuit exceptio, ideo Domini tenuerunt tenutam esse reuocandam, vti nullam.

THOLOMÆI

De statuto.

SVMMA RIVM.

1 *Statutum dans formam citandi non ligat forenses.*

DECISIO DCCCCLXXXII.

Bononien. seu Placen. pecuniaria inter Cornelium Bètiuolium, & Io. Bapt. Moronum. 15. Februarij, 1546. q̄ t̄ statutum dās formam citandi nõ iuuat Moronum, quia intelligitur de personis subiectis statutis Bonon. & quia ibi agitur super bonis Bonon. vel de contractu ibi celebrato: sed hic agitur de actione personali inter Moronum Mediol. & Cornelium Ferrariem. & de rapina commissa in agro Placen. & etiā rescriptū erat subreptitium, dicendo procedi debere secundū formam statutorum, quia Cornelius est Bonon. & licet esset subreptitium, tamen intelligas dare iurisdictionem parte non opponente: & responsum fuit, quòd non opposuit, quia non fuit citata: & nunc quia innotuit, excipit: ideo Dñi tenuerūt tenutam esse reuocandam, vti nullam.

THOLOMÆI

De regressu.

SVMMA RIVM.

1 *Regressus non potest sustineri, non dato aliquo titulo bono, vel malo.*

DECISIO DCCCCLXXXIII.

Lvcen. Decanatus tenuerunt pro Reueren. Burgen. con. Ludouicum de Torres. 24. Maij. 1546. q̄ t̄

1 Cardinalis Cibo non t̄ daret de aliquo suo titulo bono, vel malo, per cuius resignationem sit sibi reseruatus regressus & accessus, etiam q̄ Gabriel resignatarius consensisset regressui, non subsisteret, maxime, quia in supplicatione resignationis narret titulu reseruare. Ideo verificet prout idē tenuit Rota coram D. Ant. Aug. in vna Hispal. de Gibrallien. & corā D. Mohed. in vna Mutinen. parochialis. ideo p̄nūciaui pro Reuerē. D. de Burges.

THOLOMÆI

De canonizatione regressus.

SVMMA RIVM.

1 *Regressus canonizari potest vigore commissionis sup beneficio.*

DECISIO DCCCCLXXXIII.

Salamantinē. excessus Bonif. de Rabe 21. Maij. 1545. voluerūt t̄ posse canonizari regressum vigore commissionis super beneficio, quia in effectu canonizādo regressum, adiudicatur beneficiū, & commissio erat super bene impetrata vt ob non solutionē: cautius tamē agendo mandauit fieri commissionem sub colore reiterationis terminorum consolidando iurisdictionem, super priuatione: & canonizatione regressus.

THOLOMÆI

De potestate Vicelegati.

SVMMA RIVM.

1 *Vicelegatus dans facultatem conferendi quacunque beneficia comprehendit etiam cathedralem.*

DECISIO DCCCCLXXXV.

Salutian. Cantoria 28. Martij, 1546. q̄ t̄ Vicelegatus dans facultatem conferendi beneficia in ciuitate & diocesi Salutarū comprehendit etiam Ecclesiam Cathedralem, quia in fauorabilibus appellatione quorumcumque beneficiorum venit Cathedralis, & dignitas in ea. c. quamuis. §. quanquam. de præben. in 6. Rot. 7. de offi. vic. in antiq. glo. c. si propter. in verbo, beneficio. de rescript. in 6. & clem. Auditor. in verb. benefici. de rescript.

THOLOMÆI

In eadem.

SVMMA RIVM.

1 *Vicarius potest admittere resignationes tanquam præparatorias ad collationem, sicut conferre potest.*

DECISIO DCCCCLXXXVI.

Quod Vicarius possit admittere resignationes, quia dabatur facultas circa exigentia speciale mandatum in forma; & quia dabatur, q̄ possit audire causas criminales, & cōferre beneficia, & resignatio t̄ est præparatoria ad collationem, & præparatoria veniunt in mandatis, l. ad rem mobilem, & l. ad legatum de procurat. & veniunt accessoria. l. quicumque. §. si ei, de institut. & de clausula generali requiren. speciale m̄ datum, vide gl. in c. licet. in glo. si. de offi. vica. in 6.

THO-

THOLOMÆI

In eadem.

SVMMA RIVM.

1 *Possessio tradita per capitulum habet vim prouisionis.*

DECISIO DCCCCLXXXVII.

Licet collatio Cantoria pertinuisset simul ad Episcopum, & capitulum, si posset constare q̄ t̄ ante prouisionem Apostolicam Canonici tollerarent prouisionem per solum capitulum, dicuntur consensisse & prodesse possed. sibi traditam per capitulum habentem vim prouisionis.

THOLOMÆI

De consensu.

SVMMA RIVM.

1 *Regula de extendendo consensu, quid cōtineat, et operetur.*
2 *Consensus duo si reperiantur in eodem libro, secundus intelligitur referre omnia quæ in primo, nisi aliter appareat de diuersitate.*

DECISIO DCCCCLXXXVIII.

Salamantin. Canonicatus prætebatur consensum per Antonium Palenzuela nullum, quia non continebat nomina beneficiorum, nec erat annotata data supplicationis, nec dies, quo fuit missa ad registrum. & obstat regula de extendendo consensu, volens t̄ in consensibus apponi diē, quo supplicatio mittitur ad registrum, & ad Papam etiam fuit consensus missus ad corrigendum. sed recedentes declararunt per sententiam consensum bene, & legitime extensum, remittendo instrumentum consensus, vt prius stabat. & Domini voluerunt, quòd t̄ quia præcedebat alter consensus, 21. Septembris, super beneficio, de quo agitur, cum reservatione fructuū, & alter consensus decima Maij, sequen. in eodem libro, intelligatur, quòd referat omnia, quæ in primo continentur consensu, præterquam quòd in primo est reseruatio fructuum, in secundo verò non, quia in secundo dicit, quòd simpliciter resignat, & per verba iurauit vt supra præsentibus testibus, & vt supra. & licet dicatur, quòd istud, supra, respicit solum iuramentum, & testes replicantur, quod secundus consensus incipit, & 11. Maij, & sic stat nõ ex se, sed continuatiue ad præcedentia. & dicit, Antonius præsens; & non dicit, quis sit iste Antonius: ergo voluit referre præcedentem. & licet diceretur, q̄ erat expressio requisita pro forma, tamen præter vnā formam dicitur seruati, quia primus consensus censetur incorporatus in secundo, præterquam in his, in quibus secundus expresse aliter se habet: nec ita pro forma requiritur, q̄ non possit per æquipollens impleri.

THOLOMÆI

In eadem causa.

DECISIO DCCCCLXXXIX.

Et si supplicatio sit conditionalis, potest tamen simpliciter cōsentiri: nam reservationes fructuū, nominationes &c. sunt in fauorem resignantis.

nec est opus noua supplicatione simplici, prout etiam testes periti idem dixerunt practitari.

THOLOMÆI

De reservatione.

SVMMA RIVM.

1 *Beneficia episcopi ante promotionem episcopatus an dicantur reseruata.*

DECISIO DCCCCXC.

Caurien. beneficij Sancti Matthei, dicebatur, beneficia, quæ habent episcopi ante promotionem esse reseruata per constitutionem ad regimen. nec est verum, quòd habent huiusmodi in titulum episcopi, vt voluit Rota 20. Decembris, 1538. tamen constitutio non loquit de beneficijs habitis post promotionem, etsi dicantur affecta, quia commendantur Episcopo, quia, & possunt dari in titulum cum dispensatione. neque hic apparet Episcopum ante Episcopatum, vel post habuisse commendam, & Rayna Idus Sarnen. Puteus, Aquen. Thomas fuerunt, q̄ t̄ beneficia non dicerentur reseruata, quia non constabat, q̄ ante promotionem. Et si post, est dubium, an in titulum. Nec obstat in quadam supplicatione nomine Ep̄i narrate præcedentem commendam, quæ potest denuo commendari; quia nõ apparet, Episcopum illam impetrasse, & est simplex supplicatio, in qua cadit modica impesa, & ita ex p̄sumptionibus nõ debemus excludere possessorem. Alij quatuor Clerici, Marf. Marif. Boral. fuerunt in contrarium, quia non constabat de alio Episcopi titulo. & quia regulariter solet dari Ep̄is in commendam. & visa contradictione distuli, & fuit datum de lite, quia Dñi voluerunt probare per literas Ep̄i. licet. n. confessio non nocet tertio, tamò quando fuit facta ista confessio, nõ agebatur de præiud. tertij. Nec refert q̄ non peruenerint literæ ad manus procuratoris, quia satis est, q̄ possit probari, Ep̄m citatū, per quam citationem introducitur lis, & executio probatur per Episcopi confessionem tempore, quo non agebatur de præiudicio tertij.

THOLOMÆI

De precibus.

SVMMA RIVM.

1 *Canonicatus & præbenda cum dignitate potest capi vigore precum.*

DECISIO DCCCCXCI.

Avgustan. custodię inter Quirinum, & Io. Corradum tenuerunt t̄ vigore precum posse capi Canonicatum & præbendam cum dignitate, vel officio qui reputantur ex principio Clemētis pro vno. nec obstat q̄ Quirinus in acceptatione Canonicatus dicit se consummasse preces: quia intelligit respectu Canoniciatus & præben. vt non possit alium Canonicatum acceptare, nec respectu dignitatis, vel officij: & ita Domini sexta Iulij, 1545. tenuerunt.

Rr 2 THO-

THOLOMÆI.

In eadem.

DECISIO DCCCCXCII.

Debitatum an executores dati Ioanni potuerunt sibi prouidere antequam constaret, quod capitulum fuisset negligens in sibi prouidendo.

THOLOMÆI.

In eadem.

SVMMA RIVM.

Exequutores Imperiales an possint prouidere de per se sine aliquo consensu capituli.

DECISIO DCCCCXCIII.

Quia in primarijs precibus Papa dat Imperatori, quod possit deputare exequutores, qui per se aut alios prouideant. & Imperator in nominatione facta de Ioanne, qui cessit in Quirinum, dixit quod ipsi iuxta facultatem eius in literis Apostolicis traditam; ipsam nominationem executioni demandare current. ergo vult cum dicat, iuxta facultatem, quod ipsi prouideant per se aut alios, neque refert quod nominatio dirigatur capitulo Augustini, quia Imperator voluit quod capitulum prouideat, & possessionem tradat: tamen vult, etiam, quod exequutores per eum in nominatione deputati, possent per se & subexequutores ab eisdem deputatos prouidere, prout fuit in casu nostro prouisum per Vicarium, vt subexequutorem vigore clausulæ, cæterum & cætera. Nec refert, quod Imperator in nominatione loquendo cum capitulo, quod si vos cõrumaces, & rebellos feceritis, exequutores in vos fulminent cõsuras, quia propter hoc voluit, quod prius debeat requiri Canonicus per Capitulum antequam exequutores prouideant; sed voluit, quod in casu, in quo exequutores prouiderent, & capitulo denegante tradere possessionem, quod tunc exequutores in eos fulminent censuras, & eo casu Imperator etiam priuat capitulum priuilegijs Imperialibus. causa fuit auocata à Rota, & commissa Reuerendissimo Referredario de mense Aprilis. 1546.

THOLOMÆI.

De alimentis.

SVMMA RIVM.

Vxori relicta à marito usufructuaria debentur alimenta in bonis mariti etiam post mortem filiorum.

DECISIO DCCCCXCIII.

Vrbuetan. bonorum inter Catherinam, & Helenam Domini fuerunt 5. Aprilis, 1546. quod tunc quo clarè fuit relicta usufructuaria à marito, quod post mortem filiorum sibi debeantur alimenta. Verum quia alimenta non sunt liquidata singulo anno ad scuta 29. respectu partis, quæ fuit adiudicata Helenæ, de qua prædicta Catherina tempore quo remansit spoliata post mortem filiorum, nulla alimenta percepit, cum

non solum viuentibus eius filijs, verum etiam mortuis deberet alimentari: ideo omnia bona cum fructibus debent eidem pro alimentis donec vixerit, restitui. & si dicatur, fructus hereditatis sunt liquidati ad scuta septem singulo anno, & sic non sufficiebant pro alimentis, quæ sunt liquidata ad scuta 29. annuatim: replicatur, ex quo usufructuaria de bonis nec aliter petit alimeta, visa fuit contenta de usufructu hereditatis pro alimentis: aliàs sequeretur absurdum, quia dum usufructus relictus vxori viuentibus filijs resoluitur in alimentis fauore filiorum, si usufructus non sufficeret, verteretur in damnum ipsorum filiorum, qui cogerentur vendere partem hereditatis; & sic ultra vsum fructum hereditatis alimeta tarent matrem. & licet fortè hoc esset dubium in extraneo, cui essent relicta alimenta, quod si fructus hereditatis non sufficerent, bona pro alimentis alienarentur; tamè secus videtur in matre, per supradicta, cuius usufructus est relictus. Quoniam si hoc casu interpretemur pro alimeta bona alienari debere, esset in odium filiorum. & Domini videbantur in hanc partem inclinare, licet non resoluissent clarè, an viuentibus filijs bona debeant pro alimentis alienari, quia dixerunt, quod rogarent durtiam Catherinæ, & concordarunt.

THOLOMÆI.

De fraude.

SVMMA RIVM.

- Inæqualitas magna in permutatione arguit dolum, & fraudem.**
- Stilus, quod testes iurent in termino probatorio, parte non citata, est probatus.**

DECISIO DCCCCXCV.

LVcan. Cappellaniæ Crucifixi inter Petrum Quirinum & Simonem de Golanis 7. Iunij, 1546. habuerunt tunc permutationem pro fraudulenta non tantum ex eo quod Cappellania valeret 24. & Simon exprimebat in bullis, vere plus, secundum testes, valere; & canonicatus permutatus cum Cappellania vnum stadiū grani: & sic erat magna inæqualitas. & quia Ioannes & Simon permutantes erant amici Ioannis pauperis & infirmi, & vnus testis deponebat concludenter de simonia, & alij de auditu; quæ probatio, licet non conclusa, adiuuauit simoniã præsumptam. Nec est verum, quod Ioannes permutans posset reuerti ad suam Cappellaniam, quia fraudulenter referuauit. decis. 23. in nou. & tunc fuit probatus si ylus, quod testes iurent in termino probatorio, parte aliter non citata.

THOLOMÆI.

De facultatibus.

SVMMA RIVM.

Nunciij Voral. facultates non se extendunt ad Germaniã.

DECISIO DCCCCXCVI.

Herbipolen. Canonicatus, fuit tentum in alia coram D. Thoma, facultates Nunciij Voralen. apud Regem Romanorum non se extendere ad Germaniam, sed tantum ad locum, ad quem fuit Nuncius destinatus, super quo. Papa fecit regulam.

THO-

THOLOMÆI.

De attentatis.

SVMMA RIVM.

Possessio capta per commissarium stante citatione & inhibitione partis dicitur attentata.

DECISIO DCCCCXCVII.

Fulginate. Parrochialis Vallis Turpinæ 28. Martij, 1546. quia Syluester erat citatus & inhibitus licet commissarius cepit possessionem, tamen dicitur spoliū attentasse, quia breue commissarij dicit vt commissarius capiat possessionem tradendo Syluestro quæ primū literas suas præsentauerit, & sic dicitur possessio capta ad instantiam, & commodum Syluestri. ergo ipse debet purgare attentatum & restituere Petro. & ita quarta Iunij, eiusdem anni pronunciaui.

THOLOMÆI.

Ad cap. Odoardus. de solut.

SVMMA RIVM.

Beneficium c. Odoardus. refragatur solum quo ad alimeta.

DECISIO DCCCCXCVIII.

CVman. seu Neapolitan. ad cap. Odoardus. Quia Aloysius Collardo Abbas habebat beneficium valoris annui 50. licet testes dicerent, quod illis indigebat pro suo victu, dinumerado eius necessitates. Domini tunc voluerunt, quod non admitteretur ad c. Odoardus. sed triginta sibi assignarentur pro victu. 20. creditibus. & sic potius de admissione c. p. uenit. diuidendo fructus, vt supra. & sic sententia Auditoris Cameræ esset in hoc reformanda, vel reuocanda; quia Commissio & sententia loquebantur de cap. Odoardus. & 21. Maij, 1546. Domini, quod non reuocarent sententiam, sed reformarent, licet mihi videretur opus esse commisionem. & ita de mense Iunij, 1546. reformauit sententiam Auditoris Cameræ ad 30.

THOLOMÆI.

De filijs hæreticorum.

SVMMA RIVM.

Statutum priuans hæreticos reconciliatos, non extenditur ad suspectos.

DECISIO DCCCCXCIX.

Hispalen. Portionis inter Aluarum Moran. & Petrum Gadiel super statuto Hispalen. confirmato per Papam exclusiuo filiorum, & nepotum hæreticorum, vt nõ possint obtinere portiones in Ecclesia Hispalen. quia Hieronymus in cessione fatetur, genitores suspectos de hæresi, & reconciliatos, Domini prima Martij fuerunt, confessionem Hieronymi ante cessionem vocare Aluarum: secus si esset post: sed quod Petrus Gadiel si vult illa vti, teneatur acceptare, vt iacet

cum suis qualitatibus, & quia confessio erat, quod vt si suspectus de hæresi si vult illa vti, teneatur acceptare, non autem vt hæreticus: & statutum loquitur de hæretico reconciliato: & statutum si simpliciter loqueretur de reconciliato, & non exprimeret de hæretico, de eo tantum intelligeretur, cum sit penale & odiosum.

THOLOMÆI.

In eadem.

DECISIO M.

Item dixerunt Dñi dato, quod statutum vocaret, Aluarus habet derogationem statuti. Nec est verum quod requireretur dispensatio, quia statutum non inhabilitat personas, quin etiam non possit inhabilitate filios, sed prohibet statutum.

THOLOMÆI.

In eadem.

SVMMA RIVM.

Confessio etiam iudicialis patris in materia hæresis non nocet filio.

DECISIO MI.

Sed quia postea Petrus produxit processum Inquisitorum probando, quod erant veri hæretici, non autem solum suspecti, & sic quod derogatio statuti narras solum de suspectis, esset subrepticia, fuit dictum, processum non probare, quia non erat extractus per cõpulsam: & licet examinauerint, quod inquisitio non dat suos processus extra officium, sed Secretarius eius exemplar: Domini septima martij, 1546 dixerunt, quod est bene conueniens, quod non dentur extra officium: tamen pars debet citari ad viden. illum exemplari. & ideo fuit nulliter extractus, & tunc etiam si esset in forma probanti, non apparet, quod Hieronymus sit nepos. prædictorum condemnatorum, nisi ex confessione facta per suos parentes, lite pendente in Rota, & extraiudicialiter, & etiam iudicialis confessio patris non nocet filio.

THOLOMÆI.

De collationibus.

SVMMA RIVM.

Collatio Papæ infra sex menses datos Cardinalibus ad conferendum, non valet.

DECISIO MII.

Vicentin. Archidiaconatus de Cittadella inter D. Franciscum Soderinum, & Petrum Sanctium 2. Decemb. 1549. Domini tunc fuerunt, quod collatio Papæ infra sex menses datos Cardinalibus ad conferendum, non valeret, stante pendilitate, & indulto, prout dicimus de collatione facta infra tempus ad publicandum, quæ non valet, licet postea non fuerit facta publicatio, & de prouisione ordinarij infra tempus datum expectanti. Clem. vnica. §. secus. licet contrarium sit de prouisione facta infra tempus datum

R r 3 patronis

patronis negligentibus postea præsentare. & tenuerunt in eadem indultum non expiisse morte Papæ concedentis, & fuit concessum Cardinali quo ad vixerit, & annullat commissiones Leonis concedentis, & successorum.

Itaque non est dubium de perpetuitate. & sic Rota non fuit pro nullitate prouisionis Apostolicæ Roderini.

THOLOMÆI.

De custodia.

SUMMARIUM.

- 1. Nominacionem primam sortitam esse effectum quis tenetur probare.

DECISIO MIIL.

ET in causa Domini Aquen. quia Imperator in nominatione Arnaldi narrat, Carolum prius nominatum cessisse nominationi, ideo nominat Arnaldum, quatenus prima nominatio non sit effectum sortita, & dubitatum fuit, quis teneretur probare sortitionis effectum. & in causa Augustan. custodię processerunt concess. à Clemente. hic autem sit nominatio vigore precum Leonis. & dubitò, an illæ fuerint reuocata per regulas Adriani & sequentium, licet forte non comprehendantur sub regulis reuocatorijs.

THOLOMÆI.

De fideicommissis.

SUMMARIUM.

- 1. Filius natus post testamentum patris quando grauatus fideicommissio dicatur. & decif. 1007.

DECISIO MIIL.

IN vna Forliuen. hæreditatis inter Vincentium de Auellis, & Camillam, & Hieronymum. 26. Februarij, 1545. Domini ¶ voluerunt, quòd Sebastianus natus post testamentum patris vigore clausulæ codicillaris dicatur grauatus fideicommissio, propter duas limitationes, quæ dantur à Doctõribus tenentibus contrariam partem.

Prima, vt non habeat locum, quando filius alter est institutus, quia tunc post clausulam codicillarem dicitur alter filius posthumus grauari fideicommissio.

Secunda est, quando post natiuitatem testator tam diu vixit, quòd breui potuit testamentum mutare, quia si non mutauit, videtur velle posthumum fideicommissio grauare. & ita fuerunt 13. Martij, 1545. videlicet Rauuellen. Fabius, Peregrinus, Prosper, & Aquen. in contrarium Puteus, & Romanus, & Thomas, propter dictum Are. quia iste testator licet superuixerit post natiuitatem posthumi per annum, quòd tamen satis iuuenis & violenta morte fuit interfectus.

Ideo nimirum si non mutauit testamentum. & quòd iuuenis sanus non mutauit testamentum, fuerit, quia ex se obijt ex vulneribus, licet non probetur, quòd non potuerit mutare; & sic Dominus Sebastianus ex hac limitatione dubitabat. sed tamen persistebat in prima limitatione, videlicet, quia filius erat substitutus, & substituendo secundam limitationem respondebant Domini

Mohedinus, & sequaces, quòd nil incertius hora mortis, & ideo fuit dictum, estote parati, quia nescitis diem neque horam.

Et sicut primo fecit testamentum sanus corpore, & in principio testamenti dicitur ita, & sanus, eadem ratione debet illud mutare, siue volebat siue non, & sic in hoc fuerunt, quòd Sebastianus posthumus dicatur grauatus fideicommissio ad restituendum hæreditatem fratri instituto, reuocata legitima.

THOLOMÆI.

De diuisione.

SUMMARIUM.

- 1. Fideicommissio inter fratres per diuisionem censetur renunciatum, si de eo verisimiliter potuerint habere notitiam.

DECISIO MV.

IN ead. 28. Martij, 1545. Proposui, an diuisio facta inter Sebastianum, & Laurentium fratres de hæreditate paterna per compromissum factum de ea diuidenda, & laudum subsequutum cum approbatione partium cum generalibus clausulis, renunciatione iurium competentium, & quomodolibet cõpetitorum, præiudicet fideicommissio? & ¶ in primis considerabatur, quòd regulariter renunciations non porriguntur ad fideicommissum nudum, & purificatum, sicut est hoc fideicommissum quod purificatum iudicatur per clausulam codicillarem de præterito, quia Sebastianus frater Laurentij erat obligatus sibi mortuo patre incontinenti restituere partem hæreditatis per fideicommissum. Item fuit consideratum, quòd istud fideicommissum non erat reciprocum inter fratres, & ideo non ita de facili illi renunciatum censetur. Tamen fuit dictum, quòd si possit constare, vel verisimiliter præsumi, quòd Laurentius habuerit notitiam fideicommissi, quòd illi censetur renunciatum, & non alias: & in eo, qui habet succedere ab intestato, nisi doceatur, quòd sciuerit testamentum, præsumitur ignorantia, & maxime in Laurentio, qui erat infans tempore mortis patris, licet esset infra 14. annum tẽpore diuisionis, & maxime, quia tutores sui non fuerunt confirmati vt testamentarij, sed dati vt legitimi, & sic præsupponendo, patrẽ decessisse ab intestato. Tamen contrarium dicebatur, quia sciuit, quòd quidam procurator Vincentij petijt à tutoribus legatum à patre in testamento relictum. Et quòd respondebatur, quòd licet notarius dicat, quòd testamentum fuit productum, tamen de productione non apparebat, & non arguebat scientiam Laurentij, sed tutorum; & potuit esse productum solum particula legati. Ideo Domini restabant, quòd esset informandum super scientia Laurentij, quia si constat de scientia fideicommissi tempore diuisionis, voluit, quòd sit renuntiatum fideicommissio: alias secus. & 24. Aprilis voluerunt, quòd daretur remissoria ad probandum scientiam. Non obstat, quòd lis pependit in partibus, & Laurentius positionibus concernentibus diuisionem sententiam responderit; quia super hoc in partibus non fuerunt examinati testes, & ita decretum, & ita dicebatur, quòd erat facta diuisio inter fratres per compromissum, & tandem super diuisione laudatum; & quòd Laurentius erat iuuenis, & illa ætas non curat; & dicebatur, quòd Notarius in inuentario dicit productum testamentum, sed non dicit, quòd factum fuerit productum nec integraliter, & cum clausula codicillari.

THO-

THOLOMÆI.

In eadem.

SUMMARIUM.

- 1. Dispositio l. prima. ff. si cui plusquam per leg. falc. cum concord. quo casu intelligantur.
- 2. Cautioni locus non est, vbi est ab vtraque parte contentio super bonis.

DECISIO MVI.

Super identitate, & alienatione bonorum pro parte mulierum allegabatur inter alia tex. in l. i. ff. si cui plusquam per leg. falc. & in l. fi. C. de peti. hære. sed Domini ¶ tenuerunt, quòd illa iura loquuntur, quando vtraque pars fatebatur bona esse in hæreditate defuncti; & quia hæres testamentarius contendebat hæreditatem defuncti ad se expectare: legitimus verò hæres ad se. Sed hic Laurentius negat, ista bona, super quibus mulieres petunt satisfieri, fuisse in hæreditate Sebastiani, sed dicit esse subiecta fideicommissio, & sic in hæreditate Antonij sumens fideicommissum Sebastiani. & ratio est, quia quando ambæ partes fatentur bona esse in hæreditate, siue testamentarius obtineat, siue legitimus, omnino ab eo qui obtinuerit, legata debentur. & sic illis non inferitur præiudicium, si soluantur: sed si bona sunt subiecta fideicommissio, erunt Laurentij, & non debebuntur legata, nec legitima Sebastiani, non autem de omnibus bonis, quæ Sebastianus possidebat.

Item quia tunc legitimantes super eisdem bonis videtur se infringere, & ad inuicem contendere, quo ¶ casu non est locus cautioni. Fely. in cap. cum super. col. 3. de re iud. in 3. limit.

Tamen vt causa concordaretur, hoc nõ propalauit Laurentio, quia nihilominus remittit concordiam, & valde conquestus est me præsentem coram Sanctissimo quòd causam suam non expediebam, nec remittere volebam ad cancellariam. & instetit cum conditione pro eiusdem auocatione: sed renli Sanctissimo materiam esse valde dubiam, & Rotam mandasse concordari, prout est verum.

Tamen Domini fuerunt, quòd Sebastianus bona fide alienauerit ignorans fideicommissum, & quòd sic ex dictis bonis non sit factus locupletior, nec pretium extar, quòd proportionabiliter diminuit legitimam, & hæreditatẽ, quia dimissis bonis consumptis ex restantibus detrahitur legitima, secundum quòd restat nunc in hæreditate, nõ autem considerato valore hæreditatis tempore mortis patris Sebastiani, sed vt ex detractis bonis consumptis per Sebastianum, quæ diminuerunt hæreditatem; & per consequens rationabiliter dicit, quòd mulier contra testamentum aliquid dicere non possit, quando potest consequi legitimam: ergo statutum nihil aufert filiarum, quæ de iure communi petit supplementum legitimæ, & quia filia in casu isto fuit instituta, ergo secundum ius commune nõ potest impugnare rationabiliter legitimam Sebastiani. Quia Laurentius renuebat concordiam, & Simon hæres institutus à Sebastianiano fratre Laurentij concordauerat cum Laurẽtio, & sibi dimiserat possessionem bonorum, quæ Sebastianus possidebat: Dedi dubium pendente lite, & dubitauit, cum Sebastianus fuerit debitor Laurẽtij causa prætenso fideicommissi, an bona, quæ asseruntur subiecta prætenso fideicommissio, debeant reputari esse in hæreditate dicti Sebastiani, ita quòd de illis satisfieri debeat Hieronyma mater Sebastiani de legitima computatione.

rata secundum vires hæreditatis Sebastiani, & D. Camilla de legato sibi per Sebastianum eius marito facto, maxime data cautione Laurentio.

THOLOMÆI.

De fideicommissio.

SUMMARIUM.

- 1. Fideicommissum an inductum censetur per clausulam codicillarem. vide per totam decif.

DECISIO MVII.

Item bis de mense Decemb. 1545. instate Camilla, & Hieronyma, proposui, an Sebastianus posthumus censetur grauatus fideicommissio, & Domini Fabius mutauit votum, quòd non. & hoc per doctrinam Bal. in l. Titius. ff. de lib. & posthu. videlicet quòd limitationes de quibus supra, non habent locum in magno fideicommissio, vt æqualitas seruetur inter filios.

Sed respondebatur, quòd Bal. ex alleg. per eum, nõ loquitur, vbi implicitè, vel explicitè sit cogitatum de posthumo: sed hic fuit cogitatum propter verbum, posthumus, & quia testator vidit posthumum natum. de Aquen. tandem se resoluit super puncto, an per clausulam codicillarem sit inductum fideicommissum. quòd sibi videretur magis communis opinio ex duabus sumptis limitationibus, quòd sic: tamen quia Sebastianus fuit interfectus & obijt morte repentina, æquior opinio sit, quòd non sit inductum fideicommissum, vt seruetur æqualitas inter filios. & quòd ipse vult stare cum hac æquitate.

Sed pro fideicommissio fuerunt quinque, videlicet Mohedanus, Peregrinus, Prosper, & Thomas. & cum istis et fuit Sebastianus, quando anno præterito causa fuit votata, & sic ipso computato essent sex Domini pro parte, quòd inductum fuerit fideicommissum.

Et in contrariu fuerunt quatuor, videlicet Marfican. Fab. Rom. & Aquen. sed quia computatis votis nunc tamen præsentibus in curia, vna pars, quæ est pro fideicommissio superat aliam in vno voto tantum, non expediui causam ex isto capite; maxime cum viderem, quòd tres Domini variauerunt in votis per eos datis anno præterito, videlicet Sebast. Tho. Aquen. & quia pars, quæ negat fideicommissum, non vult concordiam, videbam alia dubia, quæ ipsa essent releuantia, videlicet si constat, quòd ipse Laurentius sciuerit testamentum præsens. Item & si ignorauit, an dicatur per transactionem recessum à fideicommissio.

THOLOMÆI.

De citatione.

SUMMARIUM.

- 1. Citatio vnica sufficit ad causæ deuolutionem, eiusque commissionem.

DECISIO MVIII.

IN vna Ebusina decimarum inter episcopum, & homines 19. Iunij, 1542. fuit resolutum, citationem contra officiales Montispolitiani sufficere, & hoc fuit dictum, quòd sufficiebat sola quo ad primam citationem deuolutiuam causæ, & commissionis citationis declarandæ vigore præsentium. Tamen cum alia subsequentes citationes

Citationes totius processus fuerint vigore dictæ commissio-
nis dâti iurisdictionem, & etiam dicitur commissio
de citando in curia, & extra, quod congruit citationi vl-
tra primam. & quia causa fuit defensa pro parte particu-
larium, Domini fuerunt ex benignitate, quod videretur
de bono iure, & data fuit remissoria super iure & posses-
sione exigendi decimas.

THOLOMÆI.

De fructibus.

SVMMARIVM.

Stilus vt valeat, debet probari per 40. annorum, & plus
ita obseruatus.

DECISIO MIX.

IN causa Burgen. fructuum super excrescentiam inter
beneficiarios, & Ioannem Solanum, Domini dixerunt,
quia pars non fuit aliter citata in partibus, ad proban-
dum, & videndum iurare testes, quod citatio esset minus
valida, nisi probaretur stylus, & non probatus per 40. sed
maioris temporis. & idem quia examen fuit delegatum
simplici clerico non constituto in dignitate, nisi proba-
retur stylus, & fuit probatus aequaliter super vtroque. &
quia Domini dixerunt potius ex benignitate de minori
tempore 40. iterum faciam verbum.

THOLOMÆI.

De legitimatione.

SVMMARIVM.

Sententia lata super legitimatione facit ius inter alios.

DECISIO MX.

IN eadem 21. Aprilis 1542. partibus non informantibus
dixerunt Domini, sententiam, quod f. Ioannes
sit filius patrimonialis, inter alios suffragari, vt in sen-
tentia super legitimatione, quia facit ius. & partibus in-
formantibus dubitarunt aliqui de supradicta resolutione:
maior tamen pars Dominorum fuit, quod probaret
hoc casu, vbi particulariter non agitur de filiatione pa-
trimoniali, sed incidenter, quia istæ qualitates adductæ
in impetratione sufficit, quod probentur semiplene, ad-
uersario nihil contrarium probante.

THOLOMÆI.

De sententia.

SVMMARIVM.

Sententia non habens locum loci præsumitur ab ordinario
lata in loco soliti tribunalis.
Sententia non probat si non constat de processu, etiam quod
dicatur lata in præsentem.

DECISIO MXI.

ET dixerunt non referre, sententiam latam ab offi-
ciali ordinarij in ciuitate Burgen. non habere lo-
cum loci, quia præsumitur lata per ordinarium

in loco soliti tribunalis. & dixerunt, quod f. non proba-
ret sententia, quia non constabat de processu, etiã quod
dicatur lata in præsentem, quo casu probat secundũ no-
stram decisionem: quia replicatur tantum fuisse latam
præsentibus procuratoribus vtriusque partis nominan-
do procuratores: & quod magis est, non constituto de mã-
datis. & pluries tentũ est, quod licet notarius afferat fuis-
se productum mandatum, non sufficit, nec iudicium va-
liditatis pertinet ad notarium. Ideo opus est lo. extrahere
processum.

THOLOMÆI.

De matrimonio.

SVMMARIVM.

Alimenta non debentur mulieri, vbi est lis super matri-
monio.

DECISIO MXII.

Valentin. matrimonij fuit data per Dominos re-
missoria ad probationem matrimonij t. Iulij,
1542. decernendo, quod non debentur alimen-
ta, quæ petebantur ab vxore, cum non constaret, quod
hæc sit vxor: immo super hoc est solum lis inter partes
inter Gasparem Torelli, & Marcum Maldonado.

THOLOMÆI.

De præcedentia.

SVMMARIVM.

Possessio capta sine alicuius præiudicio conseruat ius aduer-
sarij, eius præmissa protestatione.
Remissoria interdum datur spoliatori ad excusandum spo-
lium.

DECISIO MXIII.

IN Moliuitan. præcedentiæ inter Priorem Moliuitan.
& Episcopum Moliuitan. per trinas conformes Do-
mini fuerunt pro remissoria, vt releuanti, si probabi-
tur, quod episcopo prædecessori moderni episcopi data
fuit f. possessio sine alicuius præiudicio, & quod pro par-
te prioris fuerit protestatum, licet semel, quod propter
hoc non intelligeretur esse factum præiudicium priori,
etiam quod postea prior non repetita protestatione fue-
rit passus episcopum fideri in digniori loco, quia prima
protestatio conseruat ius prioris, probando tamen quod
iste locus dignior sit locus prioris, non obstante, quod
duo testes dixerint sententiam pro episcopo in partibus
non producto processu.

Et quia asseritur coram magno magistro non proce-
di iudicialiter in his, sed proponitur in cõsilio, & statim
capiuntur vota; ideo non potest dici, quod ex quo pepen-
dit in partibus causa, non sit danda remissoria: & f. inter-
dum datur spoliatori ad excusandum spoliũ: & nõ con-
stat plene de primo extremo episcopi, quia est sua posses-
sio sine præiudicio, ex ipsa conditione: & non est verifi-
cata conditio, quod non adsit præiudicium, quod perti-
net ad allegantem. & verba, sine præiudicio, allegaban-
tur continere commodum patris, vt in materia prote-
stationis Ioan. Fab. §. conditiones. de verb. oblig. & condi-
tio patris statim annullat, vel validat: alia de futuro su-
spendit.

DECISIO MXVII.

OLumbrien. monasterij de Riuiano inter Philip-
pam & Regem Portugalliæ impediens execu-
tionem rei iudicari. Quarta Nouembr. 1545. vo-
luerunt, f. quod si restitutio Philippæ ad possessionem pa-
rit generaliter periculum de præsentem, vt quia liberius vi-
uat, & vitam inhonestam ducat, & alijs monialib. in ob-
scenis consentiat, vel illas ad hoc inducat pro habendis
fauoribus, quia retinens ad casum pro interesse etiam
in articulo exequutio possit impedire restitutionem. &
idem si imminet ex restitutione magnum scandalum, &
quod admitterem Regem ad probandum ista in curia
tantum, & breui tempore, & non probata restitueretur
Philippa ad possessionem; & quod si probauerit, iterum
non restituatur; sed videatur de gustando negotiũ pri-
cipale, an Philippa sit digna Abbatuatu, amouendo tamẽ
Annam hoc casu à possessione, propter spoliũ, etiam q.
Philippa non esset restituenda, & procedendo per se-
questrum, nec aliter de persona, quæ regat monasterium
alendo moniales & reliquos fructus conseruando, & po-
stea Papa mandauit superfederi, & voluit, quod Nuncius
Portugalliæ secretè se informaret de vita Philippæ, &
tandem de scandalo, & periculo restitutionis Philippæ.

THOLOMÆI.

De prouisionibus.

SVMMARIVM.

Restitutio beneficij per superiorem habet vim prouisionis.

DECISIO MXVIII.

ABulen. pension. inter Petrum, & Villaroel, & An-
tonium Eliam, & si noua prouisio supplet publi-
cationem in prouisionibus vigore expectatiua-
rum, dubium est, ex quo episcopus habuit retentio-
nem parrochialis, an talis retentio habeat vim nouæ pro-
uisionis. & idem si prouidetur per resignationem, & po-
stea impetretur noua prouisio, quia aperiretur via frau-
dibus, & facile eluderetur regula de publicandis.

THOLOMÆI.

De reservatione.

SVMMARIVM.

Beneficia subcollectorum non sunt reseruata, nisi officium
acceptauerint.

DECISIO MXIX.

ALaguritan. Scolastica oppidi del Grogno inter
Franciscum Laudamer de Scobar, & Michaelẽ
Gometij, 26. Iunij, 1546. Domini f. fuerunt, non
obstantibus allegatis decisionibus, quod beneficia sub-
collectorum non sunt reseruata, nisi officium acceptaue-
rint, licet sciant se deputatos: & in eadem inclinabant
etiam si acceptassent, & nõ exercuissent, & quod tẽpore
decisionum tenentium contrarium, nõ erant talia ver-
ba; tamen mãdauit de nouo informari, an sit opus, quod
exerceat beneficium actu in subcollectore.

THO.

spendit. l. conditio, quæ in præteritum. de verb. obli. nec
sit acquisitio, nisi sit euentus conditionis. c. clim. el. 1. de
rest. spol. Aret. consil. 82.

THOLOMÆI.

De testibus.

SVMMARIVM.

Ius patronatus quomodo, & ex quibus testibus probetur.

DECISIO MXIII.

IN Aretin. parrochialis sancti Petri Panfano Domini
f. fuerunt, quod nõ probaretur ius patronatus per tes-
tes, quorum vnus dicit audiuisse à maioribus. & vnus
tantum est ætatis annorũ 55. tamen iste nec alij dicunt
vidisse aliquem præsentare, & requiritur, quod de iure
probent per 40. annos, & vltra audiuisse à maioribus.

THOLOMÆI.

De mandato.

SVMMARIVM.

Mandatum ad capiendas pecunias ad cambium, & consen-
tiendum pensioni, intelligitur ad lites.

DECISIO MXV.

IN Aurien. parrochialis sancti Petri de la Roa inter
Ioan. Alvarez & Petrum Ordinez, Domini fuerunt
mandatum ad capiendas pecunias ad cambium, &
consentiendũ pensioni super beneficijs, intelligi ad lites
vt minus præiudiciale propter verba, ad porrigendum
quascunque petitiones, & fuerunt productæ literæ tol-
lentes difficultatem.

THOLOMÆI.

In eadem.

SVMMARIVM.

Citatio per affixionem copiae, & originalis, an sit nulla ex
defectu testium.

DECISIO MXVI.

Dixerunt deuolutionem non bonam affixa copia,
& non originali, sed per impetrationem appa-
ruit, quod fuit affixa originalis. Sed fuit dubita-
tum, ex quo notarius in executione precise nõ apposuit
testes, sed dicit, q. effectus citationis fuit declaratus p. no-
minationem aliorum, sed non dicit, q. isti fuerunt adhi-
biti pro testibus, & partibus informantibus. 1544. bis Do-
mini fuerunt, quod ex defectu testium esset nulla.

THOLOMÆI.

De executione rei iudicata.

SVMMARIVM.

Restitutio ad possessionem, quæ dat occasionem periculi de
præsentem, est differenda.

THOLOMÆI.

De probatione.

S V M M A R I V M.

- Deputatus pro vno officio, vel seruitio non præsumitur illud sibi mutare, nisi contrarium probetur.

DECISIO MXX.

MAioricen. parochialis de Tuchia inter electum Parentium Dominum Campegium, & Franci scū Mariona probante episcopo, quod Ioānes resignans obiit in possessione, an eluderetur hæc probatio per testes Franc. de possessione resignatarij ex publica fama. Domini ꝑ tenuerunt huiusmodi nil facere, quæ debuit esse mortuū in loco bñficij, & ordinarius sciret: nec instrumentum possessionis releuat, si non appareat de cōtinuatione. & fuit facta coram notario, & testib. secus si ordinarius illā tradidisset, vel corā populi multitudine: & quod non referat, quod Gaspar fuit deputatus à resignatario pro capellano, qui prius seruiebat pro Ioāne. Testes enim episcopi dicebant publicum esse, quod semper Ioan. deseruiuit pro resignante, nisi constaret, quod aliquo tempore deseruiuit pro resignatario, quia tunc mutando seruitium pro resignante non noceret Franc. sed hoc non constat, sed tantū de instrumentali deputatione capellani, & possessione, & in hoc erāt omnes Domini 16. Aprilis, 1545.

THOLOMÆI.

De nominatione.

S V M M A R I V M.

- Nominatio de aliquo facta in aliquo beneficio non præsumitur mutata, nisi contrarium probetur.

DECISIO MXXI.

FAuentin. & Firmian. beneficiorum inter Euangelistam N. & vniuersitatem heremitarum sancti Romuli, 28. Maij, 1546. voluerunt ꝑ nominationē factam per Petrum Volem. posse alium coram notario nominare, non esse conditionalem, sed inducere referuatiōnem facultatis variandi. & forte esset dubium, an posset variare: sed quia nō constat, quod mutauit voluntatem, intelligitur perseverasse in eadem voluntate, & sic, quod nominatio subsistat.

THOLOMÆI.

De regula de trienniali.

S V M M A R I V M.

- Regula de annali, vel trienniali cum titulo procedente conseruat possessorem.

DECISIO MXXII.

Item voluerunt, quod si Heremite probant post factā vniōnem triennio possedisse, vel per annum pacifice, excludant Euāgelistam per regulam de trienniali, & regulam de annali.

THOLOMÆI.

In eadem.

S V M M A R I V M.

- Vnio facta per resignationem in manibus Papæ non requirit derogationem indulto Cardinalis.

DECISIO MXXIII.

Item voluerunt, in vniōne prædicta non esse opus derogari indulto Card. cum ꝑ sit facta per resignationē in manibus Papæ, in qua non habet indultum locū Card. & quia Heremite volunt se iuare vniōne tātum ad vitam nominandi per Petrum, oportet, vt doceat nominatum viuere, & causa pro eis potuit expediri.

Sed quia in actis est applicatio vniōnis perpetuæ, videtur melius non canonizare vniōnem ad vitam, sed absolute Heremitas, & quia probarunt Heremite Renaldum viuere ante ruinam Urbis, & vnus dicit, quod fuit ille nominatus per Petrum, licet non concludenter, non impedit sententiam ferri pro Heremitis.

THOLOMÆI.

De nullitate.

DECISIO MXXIII.

Romana dotis inter Paulum Stenuanzano, & Iuliam, Domini 13. Martij, 1542. commiserunt, quod in negotio principali non procederet pendente causa nullitatis, quia est præiudicialis principali causæ prout dixerunt esse, quia si iudicaretur sententiam non bonam, remaneret res iudicata contra Paulum super negotio principali.

Et voluerunt sententiam capitulinam nullam, quia citatio non fuit facta per Cursorem, & licet facta fuisset ꝑ mandatarium Valentem iuxta formam statutorum, non est seruata forma statuti in citatione minorum.

THOLOMÆI.

De executione sententiæ.

S V M M A R I V M.

- Sententia non condemnans restitutionem possessionis non potest exequi contra intrusos.

DECISIO MXXV.

LEgionen. beneficij de Catamare inter Turonū, & conuentum, 22. Octob. 1547. Domini voluerunt, ꝑ quod quia sententia non condemnabat Alphosum, vt intrusum ad fructus, non posset exequi contra Gomecium: virtus enim sententiæ est nulla, quæ facit ꝑ executoriales capiant intrusos lite pendente: vnde quia sententia non condemnat quo ad restitutionem possessionis, non potest exequi contra intrusos.

THO-

citata ad videndum detrahi, sunt transumptata à notarijs de eisdem rogatis, & sic fidem faciunt.

THOLOMÆI.

De publica fama.

S V M M A R I V M.

- Publica fama non sufficit ad condemnandum conuentum tanquam intrusum, in fructibus.

DECISIO MXXVI.

ET voluerunt, quod licet publica fama sufficiat ad condemnandum Alphonsum, vt intrusum in fructibus, non sufficit contra conuentum: sed oportet contra Antonium plene probare ipsum intrusum, vt diceretur constare, conuentum tunc non possedisse: & instrumentum possessionis conuenti litem per assertum procuratorem dat, vt clarius probet conuentum se intrusisse lite pendente: aliàs secundum dominos non posset conuentus declarari, vt intrusus, & postea ipse scilicet probauit, licet non plene: sed probationes sunt arbitrariæ, maxime propter odorem collusionis.

THOLOMÆI.

De nullitate.

S V M M A R I V M.

- Consuetudinis sola probatio non sufficit, vt laicus habeat iurisdictionem in causis prophanis clericorum, nisi probetur etiam priuilegium.

DECISIO MXXVII.

Parisiens. nullitatis sententiæ inter Ioan. Quintinum & Ioan. de Spongi conclusum, 26. Octobr. 1542. non ꝑ probare consuetudinem, quod Præpositus Parisien. laicus habeat iurisdictionem in causis prophanis clericorum propter iuuenilem ætatem eorum, quia requiritur immemorabilitas, & iudicatum pro nullitate, & defectu iurisdictionis; & postea Domini dixerunt, quod si allegaretur priuilegium apostolicum, & ad illud probandum immemorabilitas, & vsus ab immemorabili, & ultra hoc de fama priuilegij, remissoria esset releuās, vt laicus posset habere iurisdictionem in causis clericorum ex priuilegio.

Sed quia aperiretur via laicis prætendendi assertas cōsuetudines, dixi Dominis esse melius non reuocare sententiam ex capite nullitatis, nec dare remissoriam: sed videtur negotium principale. & Domini laudarūt, & partes fuerunt cōtentæ, & fuit relaxatum sequestrum data cautione: & data commissione super negotio principali, vt in prima instantia, Domini voluerunt, quod etiam non relectis expensis, cum adhuc non constet de nullitate sententiæ, & quando Rota mandat videri bonum ius, nunquam facit relecti expensas.

Et dixerunt in eadem causa iura processus agitati in Bretania non esse in forma probanti, licet fuerint extracta in Britania ab originali à notarijs rogatis, & transmissi Parisium: tamen quando extrahuntur in ciuitate Parisien. & mittuntur Romam, non extrahuntur à notarijs illis rogatis, nec pars citatur ad videndum extrahi iura.

Et dixerunt, quod sufficit, quod sint in forma probati acta facta in ciuitate Parisien. quia licet pars non fuerit

THOLOMÆI.

De fori declinatione.

S V M M A R I V M.

- Sententia lata ab alio iudice, quam ordinario debet sustineri propter pactum compromissi.

DECISIO MXXVIII.

Cremonen. damnorum inter creditores, & episcopum Cremonen. citatis conductoribus, per edictū, etiam quod habuerint notitiam, & cōstituerint procuratorem ad declinandum iudicem. Domini ꝑ sententia pro episcopo non esset nulla, licet diceretur in cōtractu, quod si orirentur aliquæ differentiæ inter eos, cōpromitterentur in partibus, & esset contractus in partibus in commissione etiam ea rōne, quæ dicebatur de tali pacto faciendi compromissum. & quia pactum intelligitur, quod fiat compromissum si orirentur differentiæ in alijs quam expressis de soluenda pensione, & de non incidendo arbores, fuit expresse cautum, & obligatum in forma Camere: voluerunt tamen quod deberet dari restitutio conductoribus constitudo de bono iure ad appellandum, cum fuerint impediti comparere in curia ꝑ mādāta Principis penalia, & sic videbimus causam prout in secunda instantia.

THOLOMÆI.

De restitutione.

S V M M A R I V M.

- Paupertatem allegans pro restitutione fatalium, illam probare debet.

DECISIO MXXIX.

BRaccaten. Vicariæ de Terrados inter Didacum de Castro, & Didacum de Bello, obtenta commissione restitutionis, constitudo de paupertate procuratoris aduersus desertionem fatalium prout iuris fuerit, Domini dixerunt ꝑ non posse procedi ad exequutoriales, nisi obtineatur commissio, & præfixio termini ad doctum de dicta paupertate.

THOLOMÆI.

De economo.

S V M M A R I V M.

- Mandatum ad lites non sufficit ad petendam deputationem economi. Intellige tamen & declara, vt infra.

DECISIO MXXX.

Tirafonen. prioratus sancti Martialis inter Capitulum de Tudela, & monasterium Grandimontē. Domini 9. Martij, 1541. fuerunt, ꝑ mādātū ad lites ꝑ non sufficeret ad petendam deputationem economi, & quod

& quod requireretur speciale mandatum. Sed data cautione per procuratorem in curia de soluendo fructus si monasterium nõ ratificaret infra certum tempus, quòd tunc deputaret economus prout postea venit. Et etiam mandatum ad lites non solet recognosci, aliqui dixerunt esse verum, nisi opponatur. Istud tamen mandatum non est simpliciter ad lites, sed ad petendum beneficium. ca. peruenit, vel similis, quod non esset commodum, & honor monasterij. Ideo dixerunt, quòd recognosceretur, & voluerunt sufficere pro recognitione persona notarij, & non manus. & 17. Iunij omnes Domini fuerunt pro deputazione economi, præter Aquen. & Mariscan. dicentes qd essent contra, nisi prius dictum fuisset, quòd venirent mandata, non obstante, quòd capitulum de Tudela diceret commodum esse priuatim, qui conduxerunt ad vitadum fructus. Sed hoc non facit, quando monasterium locans teneatur ad fructus, in quibus sunt condemnati Capitulo, & ne cogatur mendicare, debent deputari economi. Nam si non erant pauperes, tantò magis non satisfaciet p economos Capitulo de victu: nec illis esset vtile soluere, & repetere à conductoribus, & quod si Tudella peteret, eadem actiones contra arrendatores, 6. Iulij reuocarent votum, nolentes reuocare economum, & quod absolueretur ad beneplacitum, & tractaretur concordia.

THOLOMÆI.

De noua prouisione.

SVMMA RIVM.

- 1 Prouisio cum clausula importante quamcunque generalem reservationem, non capit parochialem vacantem per obitum familiaris Papæ.

DECISIO MXXXI.

Valentin. parochialis de Torren. inter Martinum Assenti, & Martinum de Calafera, 26. Martij, 1543. proposui, an noua prouisio Assenti cum clausula, quamcunque generalem reservationem importante, capiat parochialem vacantem per obitum familiaris Papæ, & t dixerunt Domini, quòd non ex stylo curiæ, nisi specialiter de illa detur. & proposui, an caperet aliam prouisionem cum clausula de reservatione etiã in corpore iuris clausa, quæ videtur maior quam reservatio familiaris. & dictum etiam videri includere alius: Dominus tamen Thomas dixit in notulis Ioan. noniter esse repertum, quòd nisi fiat generalis mentio de reservatione, & familiaritate Papæ, quod non veniat, nec cancellaria, nec camera daret in literis ideo concluderunt Domini, quòd nulla prouisio capiat.

THOLOMÆI.

In eadem.

SVMMA RIVM.

- 1 Beneficium vacans per obitum prothonotarij non participantis, non dicitur reservatum ratione familiaritatis Papæ.

DECISIO MXXXII.

Dixerunt beneficium vacans per obitum prothonotarij non participantis non dici reservatum rone familiaritatis Papæ, quia regula intelligitur de se-

ptem prothonotarijs participatibus tantum. & quod ita fuit conclusum in causa Auriem. contra Dom. Iulium de Grandis coram Sarnen. sed Sarnen. non pronunciauit, quia expectabatur declaratio Papæ.

THOLOMÆI.

De prothonotario.

SVMMA RIVM.

- 1 Prothonotariatus est officium publicum, quod conferri potest in inuitum.

DECISIO MXXXIII.

Tantum fuit per dominos, creatum prothonotarium ceteri acceptasse, quia pro prothonotariatu soluitur compositio centum ducatorum, & bulla etiam gratis expedita requirit expensam. & t quia est officium publicum, quod potest conferri in inuitum: nã isti prothonotarij sunt creati ad scribenda gesta Martirum, & Sanctorum, & licet dicatur in prothonotariatu, volumus autem, quòd sibi antiquam insigniam prothonotariatus suscipiat, teneatur prestare iuramentum fidelitatis: non tamen quòd propter hoc sit gratia conditionalis, non autem ipse prothonotariatus. & hoc 20. Nouembris, 1545.

THOLOMÆI.

In eadem.

SVMMA RIVM.

- 1 Decretum processus per contradictas, & citatio ad videndum prorogari fatalia, quando nulla dicantur.

DECISIO MXXXIII.

Fuit dictum decretum processum t per contradictas, & citationem ad videndum prorogari fatalia fuisse nulla, quia ad instantiam assenti procuratoris: nec Attilius illis vtendo dñ ratificasse, cum erat procurator substitutus, qui nõ potuit ratificari: & si nõ potuisset, debebat expresse, non autem tacite decisi. 154. in nou. nec refert fatalia posse prorogare sine citatione, quia sic via citationis elegit. Et sic quo ad potuit voluit: & ita fuerunt p re iudicata in fauore Calafera. Nec qd obstatet nunc apparere, eius prouisionem canonizatã non capere bñficiũ, & sic sententiã iniustã nõ debere exequi: quia ex quo capte per gram, si neutri, vt pareatur expensis mandarunt exequutionem sententiã: in alia tñ audientia, quia fatalia possunt prorogari sine citatione, licet electa fuerint via citationis, & male: domini tamen dixerunt, qd non essent pro desertione, casu quo assensus ostenderet meliora iura. Quia tunc cum appareret de iniustitia sententiã, non esset exequenda, vt iniusta, & admisi assensum ad ostendendum de iniustitia sententiã, & de fortiore iure.

THOLOMÆI.

In eadem.

SVMMA RIVM.

- 1 Prouisio cum clausula generali, an comprehendat prothonotarios

thonotarios tempore prouisionis non declaratos familiares, sed postea.

DECISIO MXXXV.

ET quia postea emanauit declaratoria, Prothonotarios creatos per Papam esse familiares, fuit dubitatum, an prouisio caperet, attento quòd tempore prouisionis non emanauit declaratoria, & impetrans per obitum Prothonotarij non potuit obtinere, quod Papa declararet esse familiares.

Sed dicebatur, quòd inerat in prima regula ita declarata postea per Papam, mandando ita seruari in causis pendentibus.

Sed replicabatur, quòd non ea sit etiam in gradu appellationis.

Ideo distulimus post facta natalia, & quia Domini post festa fuerunt varij distuli ad plenam Rotam.

THOLOMÆI.

In eadem de Parafrenarijs.

SVMMA RIVM.

- 1 Gratia per Papam vni Parafrenario, an intelligatur concessa personæ tantum, an verò corpori.

DECISIO MXXXVI.

Dubitatum, an regula Pauli volens, quòd sui Parafrenarij gaudeant omnibus priuilegijs, quibus Parafrenarij Clementis, intelligatur de gratia t Pauli concessa vni Parafrenario Clementis habente, vt sibi non obstat regula de non vtendo duabus gratijs, vel de concessis tantum corpori Parafrenariorum, & dicebatur, quòd gratia Pauli habet de gratijs concessis per Clementem tam coniunctim quæ diuisim, ideo distuli caularum, vt clarius licet super hoc sit lata sententia.

THOLOMÆI.

De professione.

SVMMA RIVM.

- 1 Dispensatio super professione per pœnitentiarium, an & quando dicatur valere.

DECISIO MXXXVII.

IN vna Bononien. hereditatis de Sucarijs coram R.P. Dom. Ioanne Paulo 1546. inter Gabaldum Annibalem, & canonicos sancti Petronij, & monasterium sancti Dominici, & alios in quatuor quondam Zangarius notarius Bononien. anno 1504. in suo testamento instituit heredem Annibalem eius nepotem tunc existentem in monasterio sancti Saluatoris Bononien. & in causa professionis reliquit sibi certam quantitatem, & reliquum alijs personis. & Annibal professionem fecit in dicto monasterio, & cum literis pœnitentiaria exiuit monasterium perinde ac si non fuisset ingressus monasterium, nec

professus: & fuit lata Bononiæ sententia pro Annibale absolutoria. & Domini Auditores deducta causa pro appellacione, & nullitate dispensationis, 24. Maij. 1546. habuerunt dispensationem pro nulla, quia Bulla pœnitentiariæ dicebat vocato priore constituto sibi legitime de assertis, & priorem fuisse vocatum non constabat, nisi ex narratiua iudicis cui non creditur etiam quòd dicat sibi constituisse per iuramentum partis, & alijs canon. Io. n. non sufficit etiam quòd in literis diceretur. In quo consciētiam tuam, ex quo prius dictum fuit, quòd debebat legitime constare Alex. confi. 46. col. 2. 6. vol.

THOLOMÆI.

In eadem.

SVMMA RIVM.

- 1 Dispensatio super professione à principio nulla an, & quando possit reualidari.

DECISIO MXXXVIII.

ET præsupposita nullitate fuit dubitatum, an ad præsens esset admittendus ad verificando contenta in literis pœnitentiariæ ad effectum reualidandi. & non potest ex tunc, quia fuit nulla ex defectu iurisdictionis, quia non fuit seruata forma literarum. & sic non potest conualescere, & si vult probationem facere, vt ex nunc Rota declarat cum non esse strictum religioni, & fuit dictum, quòd literæ nõ erant decretæ Aud. Rot. 8. & Annibal instabat, quòd declaratur non esse strictum religioni, vt succederet in hereditate iuxta formam testamenti.

THOLOMÆI.

In eadem.

SVMMA RIVM.

- 1 Remissoria ad probandum, an sit danda obtinenti dispensationem super professione religionis. Quod non decif. seq.

DECISIO MXXXIX.

Quarto Iunij eodem anno Domini dixerunt nõ esse dandam remissoriam ad probandam narrata, quia monasterium sancti Dominici agebat remedio. l. fi. C. de edi. ex testamento nõ cancellatur, & constabat de professione Annibalis, & iudicium erat summarium adipiscendæ poss. Ideo prætendebatur non admittendam longam indagacionem. Cumque domini inclinarent pro non remissoria, fuit replicatum per Annibalem iudicium possessionis fuisse factum propter sententiam latam.

THOLOMÆI.

In eadem de Aegidiana.

SVMMA RIVM.

- 1 Aegidiana non habet locum, vbi manifestè constat de non iure agentis.

DECISIO MXL.

Bononien. & Ægidian. impedire interiorē proces-
sum, & fuisse cumulatam iudicium subreptionis
litterarum penitentiaræ. Ideo 9. Iulij iterum in-
formato Domini fuerunt pro non remissoria, quia non
est cumulatam, vel intentatum petitorium principaliter,
sed potius per viam replicationis. quia monasterium san-
cti Dominici cum ageret remedio adipiscendæ tāquam,
quod esset locus substitutioni factæ de monasterio per
professionem Annibalis, & Annibal dicit non esse atri-
ctum religioni, & sic non esse locum fideicommissio: re-
plicauit monasterium literas esse subreptitias ad effectū
possessorij tuendi. Ideo nō alteratur natura possessionis.
& ad Ægidianam dicebatur, quod per Annibalem, & cō-
sortes fuerat commissa causa appellationū monasterij, &
illas sunt prosequuti, & sic videbatur renunciatum Ægi-
dianæ, & rei iudicatæ, non obstante decreto irritante
Ægidianæ, quia pars, cuius respicit fauorem, potest re-
nunciare. & secundo fuit dictum Ægidianam non obsta-
re, vbi constat de manifesta, & expressa calumnia ad-
uersarij.

THOLOMÆI.

In eadem.

SVMMARIVM.

**Remissoria non est danda ei qui per aliquot tempus stando
in professione vult se ab ea absolui.**

DECISIO MXLI.

In alia audientia 20. Iunij fuit dictum, quod propter
decretum irritans per tacitum factum prosequendi
& committendi causam appellationis, non censetur
renunciatum, licet expresse potuisset renunciari rei iudi-
catæ. & Domini fuerunt, quod esset notoriū grauamen.
Sed antiqui dicebant, quod ex quo sumus in remedio
adipiscendæ admitteretur solum probatio, quæ posset fie-
ri incontinenti. & demum ꝑ omnes fuerunt, quod quia
per quinque annos fuit in monasterio post professionē,
non erant verisimiles narratæ blanditiæ in facto pro-
pter quas ipse dicit se admissum fuisse ad professionem,
& dicuntur purgatæ 1540. & obtinuit literas peniten-
tiaræ, 1530. Ideo omnes fuerunt pro non remissoria, &
28. Iunij fuit pronunciatum monasterium sancti Domi-
nici ponendum esse in possessione contra Annibalem, &
Cardinalis sancti Petronij qui erant certi aduersarij.

THOLOMÆI.

In eadem.

SVMMARIVM.

**Subscriptio notarij in locum alterius in dubio non intelli-
gitur per substitutum.**

DECISIO MXLII.

Quod subscriptio notarij Ioan. Perez in locum Al-
phonfi dicebat Mohed. intelligi, quod non ef-
fet substitutus, nisi probaret exerceri officia per

substitutum, vt in Rota. vel nisi de stylo adhibeatur no-
tarius sciens latinum ad faciendam copiam, quam sub-
scripsit notarius ignorans latinum.

THOLOMÆI.

In eadem.

SVMMARIVM.

**Ratificatio generalis non comprehendit sententiam nul-
lam.**

DECISIO MXLIII.

Quod generalis ratificatio per collegium gesto-
rum per procuratorem non ꝑ comprehendit
sententiam nullam contra collegium latam,
quæ non potest ratificari, vt sententia, sed in vim pa-
cti: & ratificatio est generalis per quam non est verisimi-
le intellexisse de sententia contra se.

THOLOMÆI.

De restitutione.

SVMMARIVM.

**Iuramentum perorescentia potest præstari post rem iudi-
catam ante executionem.**

DECISIO MXLIII.

In vna Parmen. præsentæ restitutionis domus coram
Ioan. Paulo inter Joannem de Pasano, & Ioan. Fran-
ciscum Alexandrinū dubitatum fuit, an ꝑ post rem
iudicatam ante executionem possit præstari iuramen-
tum perorescentia.

Et dixerunt, quod sic, ex quo per innocentiam potest
præstari in quacunque parte iudicij.

THOLOMÆI.

In eadem.

DECISIO MXLV.

Tuscan. spolij tenimenti inter ecclesiam Tuscanell-
læ, & hospitale sancti Spiritus, per solum præ-
ceptorem, vt principalem non venire hospitale
præceptore mortuo, adhuc vacante præceptoria, & pos-
set pronuciari contra procuratorem d. litis.

THOLOMÆI.

In eadem.

SVMMARIVM.

**Procurator dominus litis effectus non potest per mortem
reuocari.**

DECISIO MXLVI.

Videbatur quod sic, quia non agitur de titulo bene-
ficij, nec de possessione: sed de spolio tenimenti,
quo

DECISIO MXLIX.

Palentin. imposition. subsidij &c. inter Cappella-
nos, & Capitulum Palentin. Domini 9. Iulij,
1544. dederunt ꝑ mandatum de manutenendo
in possessionem vtrique parti, in qua erant tempore mo-
tæ litis, & vt Cappellani inferuiant, vt tunc faciebant, Ca-
pitulum soluat eis, vt tempore litis.

THOLOMÆI.

De dispensatione.

SVMMARIVM.

**Dispensationis instrumentum non facit fidem de processu,
& de narratis in eo.**

DECISIO ML.

Palentin. prioratus Beatæ Mariæ de Farro vlti-
ma mensis Nouembris, 1537. proposui causam,
an dispensatio Comitis Iulij Pardi egressus mo-
nasterij esset bona, quia non apparebat de processu. &
pro validitate allegatur Felyn. in capitu. quoniam con-
tra, quia notarius dicit, quod interfuit omnibus, &
singulis.

Idque sufficiebat ad iustificandum omnia narrata in
sententia, vbi dicitur, vocato prius receptis testibus &c.
sed replicabatur Felyn. & Dec. loqui, quando particula-
riter notarius narrat vbi, quando, & quibus præsentibus
narrata fuerunt facta; & postea dicitur, quibus omni-
bus præsens fuit &c. & fuit dictum, quod narratiuæ
processus in sententia non potuerint fieri, nisi diuer-
sis diebus.

Et tamen notarius dicit, quibus omnibus interfui
vna cum prænominatis testibus, quod est impossibi-
bile, quod illi duo testes diuersis temporibus fuerint
omnibus præsentis.

Ideo intelligendum, quod fuerunt præsentis nar-
ratis per iudicem; & ꝑ sic quod instrumentum di-
spensationis non facit fidem de processu, & de nar-
ratis in eo, nisi aliunde doceatur.

Et Rota vigesima sexta Februarij, 1537. se resol-
uit, dispensationem factam in partibus per execu-
torem esse sententiam declaratoriam, & sic actum
iudiciale non interuenit: vnde Iulius actor volens
dispensari, debet priorem monasterij citare, & reum
qui poterat contradicere, & executorem, vt iu-
dicem.

Et in resolutione, an præsumatur pro sententia,
17. Martij, 1537. Aragonia, & Mariscotus fuerunt
pro validitate sententiæ, Marcello existente ad bal-
nea, & etiam quod præsumeretur regulariter, cessat
præsumptio, quia ex inspectione apparet de nullita-
te secundum Dominos ipsos, quia in processu dicitur,
vocato priore, iuratis testibus, &c. & iudex
declarauit non esse astrictum religioni. & dum dicit
notarius, vna cum prænominatis testibus interfui,
apparent omnia gesta, eodem contextu, cum non
sit verisimile diuersis temporibus semper eisdem te-
stes habere. & attende Dominos voluisse processum
non facere fidem, propter dictam inuicem similitudi-
nem.

**quo vna ecclesia dicit inde ab alia spoliata, & sic de re
prophana, quod ꝑ talis procurator dictæ litis dominus
effectus, non esset per mortem reuocatus, sed posset
cum eo procedi ad sententiam. & ira de mense Septem-
bris, 1545. pronunciaui in tertia super fructibus, &
expensis dicti spolij: fuit extinctus per primam.**

THOLOMÆI.

De regula de viginti.

SVMMARIVM.

**Facultas legatorum non se extendit ad derogandum regu-
le de viginti.**

DECISIO MXLVII.

In vna bonorum coram Andrea de Scolis Dom. Tho-
mas pronunciauit pro Georgio quondam Guiliel-
mi, quia fuit ꝑ tentum, quod facultas Legati non
continebat, quod posset derogare regulæ de viginti, &
Papa per regulam reduxit facultates Legatorum quo
ad beneficia, ob dispositionem iuris communis. & licet
Cardinalis Moronus, qui contulit Guilielmo derogan-
do dictæ regulæ, haberet facultates, quas habuit Cardi-
nalis Cibo, dantes facultatem derogandi regulis, exce-
ptis tribus: tamen fuit dictum coram Domin. Thoma,
quod id non releuabat, quia dat Cardinali Morono fa-
cultates, quibus Cardinalis Cibo vtebatur, & vt iu-
terat ad derogandum: nunc vero coram me petitur com-
missoria ad probandum Legatos fuisse in quasi posses-
sione derogandi.

THOLOMÆI.

In eadem causa.

SVMMARIVM.

**Processus factus coram iudice compulsore, qui dicebat
non esse merum executorem, sed mixtum, dicitur ma-
le extractus.**

DECISIO MXLVIII.

Ciuitatenis erectionum cappellanæ inter Ioan. &
capitulum Ciuitatense, 28. Iunij, 1542. conclu-
sum fuit, quod ex ꝑ quo iudex compulsor fuit
recusatus, quia dicebat, quod non erat merus, sed mix-
tus executor, cum possit cogere testes, & admittere
iuramentum super recognitione, quod processus esset
male extractus.

THOLOMÆI.

De solutione subsidij.

SVMMARIVM.

**Mandatum de manutenendo debet ei dari, qui est in pos-
sessione tempore motæ litis.**

& l. illud. §. tractari. ff. de iure codicil. quod quando relinquerit legata ab eo, cui bona reliquit, & Panthasia relinquendo bona Portiæ fecit alia legata, & non dixit præstantia ab ipsa Portia.

Ideo potest intelligi, & à succedentibus ab intestato, & ne intestata decederet, verisimile est voluisse testari.

THOLOMÆI.

In eadem causa.

SUMMARIUM.

- 1 Testamentum nullum propter præteritionem filiorum, an possit sustineri in vim codicillorum. vide distinctionem.

DECISIO MLXI.

ETposito, quod voluerit testari, & non valeat iure testamenti propter præteritionem, causa nõ inserta, videbatur valere iure codicillorum. Paulus de Castro l. proxime. de his que in testam. delent. sed respondebatur, quod aut voluit codicillari, & valet ut codicillus: aut est dubiũ, & tunc etiam non valet, ut testamentũ, sed valet ut codicillus. Bal. in l. i. in prin. de iure codicil. Ang. l. nec codicil. C. de testam. Aret. in f. de vulg. in prin. col. 2. vbi considerat dictos tres casus. Alexan. in l. verbis civilibus. colum. secunda, & Iaf. reprobatur Castren. l. i. colum. quinta, versic. declara, ut per Bar. de verborum oblig. aliàs sequeretur, quod semper vbi non est clausula codicillaris, valeret ut testamentum, & sic esset frustratoria clausula codicillaris.

Et fuit dictũ, §. ex imperfecto. l. hac consultissima. non procedere vno filio præterito, vel exheredato. Dec. consil. 142. vbi impugnat illud, quod dicebatur, clausulam codicillarem non subintelligi in præteritione.

Et dum supra allegavi Iaf. in l. i. dic. quod idem dicit §. si quis ita, & Salyce. ibi. col. 10. ver. secundo infertur. & Alciat. col. 6. versic. limit. istam conclusionem. & ibi Bal. nouell. Iaf. l. non codicillum.

Et Domini multã considerabant æquitatem, etiam qd de rigore idem tenerent, alias filias sine causa exheredari, & notarium non voluisse dare testamentum in scriptis, arguens totaliter non fuisse testamentum, vel ppter benevolentiam, vel propter aliquos testes. Et propter aduentum D. Mariscani, & Mohedani, cum essemus vndecim, iterum proposui. & octo fuerunt, quod noluerit testari, & non cogitauerunt de codicillando, & sic sumus in casu dubio, ut loquitur Castren. in l. proxime, & Aquen. & Mariscan. fuerunt in contrarium. & secunda pars ponderabat supradicta, & æqualitatem seruandam inter filias, & quia proceditur per compromissum, & tenendo æquitatem etiam per duas audientias octo fuerunt pro affirmatiua, & duo pro negatiua.

THOLOMÆI.

In eadem.

SUMMARIUM.

- 1 Procurator ad compromittendum lapsa tempore poterit iterum compromittere.

DECISIO MLXII.

DVbitatum, an procurator ad compromittendum, poterit lapsa tempore sine nouo mandato iterum compromittere, quasi quod mandatum expirasset per primum. ad not. in l. boues. §. hoc sermone. de verborum significatio. cum concordantib. ibi in apostilla per Barto. & Bal. l. si vt proponis. nu. decimonono de recep. arbit. tenet pro prima vice. & Lanfr. in tract. de arbit. col. vigeſima, numc. decimoquinto, de potest. prorogan. quod in prima, & si dicitur de pluribus vicibus, intelligitur de duabus. Lanfranc. tract. de compromiss. fol. 108. numero 101. tenet contrarium. Quod dictum est Alexan. consil. tertio, numero tertio, volum. secundo, procedere volens dictum Bal. quando fuit compromissum ex dispositione statuti, vel hominis. Bal. in d. l. si vt proponis. Baptista de sancto Blasio de arb. fol. 115. col. secunda, & fol. 122. colum. quarta, numc. 214. dicit, quod qui non potest transigere, potest compromittere in arbitrium, non in arbitratores. & informantibus partibus Rota se resoluit, dicens, quod mandatum ad compromittendum pro terminatione litis, intelligendum est, qd pluries quousque lites terminentur, vt in saluo conducto pro pace ineunda eundo, & redeundo. & quia forores compromiserunt ratione statuti, propter quod tollitur etiam alia dubitatio, an mulier potuerit compromittere sine consensu propinquorum &c. quia de necessitate tenebatur compromittere. & quãdo primus actus est initus, potest secundo loco. l. hæc conditio. de conditio. & demonstra. sed primum compromissum fuit validum.

THOLOMÆI.

In eadem.

SUMMARIUM.

- 1 Dispositio §. ex imperfecto. l. hac consultissima C. de testam. quo casu procedat.

DECISIO MLXIII.

QVIA §. ex imperfecto. non habet locum, nisi omnes filij non sint honorati, & tres solum sunt testes de relicto factio Portiæ, non potest sustineri codicillus: & ita omnes tenuerunt. sed quia alij testes etiam idem probabant, deuentum fuit ad præcedentes difficultates.

THOLOMÆI.

De literis ordinis.

- 1 Literis episcopi non sui dicentis se promouisse de licentia episcopi ordinarij, creditur, & eis statur.

DECISIO MLXIII.

VALentin. de Pegho, an valeret literæ ordinis alterius episcopi dicentis promouisse de licentia sui episcopi ex literis sub tali data. Felyn. in c. sicur. de re iud. quod sufficit, sed in cõtrarium idem Fel. in c. Albericus. de testibus, quod non præsumitur licentia episcopi absentis à dicto loco, quia non potuit tunc interuenire per episcopum, & nuncium, & Felyn. in cap.

in cap. Albericus, dicit credi persone graui, & sic Domini fuerunt sufficere dictam assertionem.

THOLOMÆI.

In eadem.

SUMMARIUM.

- 1 Legitimus quisque præsumitur, nisi contrarium probetur.

DECISIO MLXV.

DICEbant omnes præter vnum f. Marcellum, qd si aliquid non probaretur de illegimitate, non deberet probari quod reperitur legitimus, quia debet præsumi excludendo delictum.

THOLOMÆI.

In eadem de procuratore ad resignandum.

SUMMARIUM.

- 1 Vita resignantis de tempore resignationis probanda est per allegantem. & decis. 1074.

DECISIO MLXVI.

AN debet probari constituentem procuratorem ad resignandũ esse viuum tempore resignationis, cum nullus illius ignorauerit. ex octo Domini quatuor dicunt probandum esse, quod viueret, quia allegans resignationem allegat resignantem viuere; ergo probet, non obstante regula præsumptionis vitæ ceterum annorum. & ita Mohed. Neocastren. Mariscan. Mariscottus. In contrarium Sarnen. Marceraten. Syluester, & Aquen. ex regula præsumptionis vitæ; & in alia quod teneret probare vitam, fuerunt quinque Domini.

THOLOMÆI.

In eadem.

SUMMARIUM.

- 1 Literis episcopi de clericatu collato in non suum subditum de licentia sui episcopi creditur.

DECISIO MLXVII.

AN credatur literis Episcopi de clericatu collato in non subditum de licentia sui Episcopi cum solum cognoscatur eius sigillum & non manus. pro negatiua Mohed. Mariscan. quia Doctores & decis. Rotæ dicunt, quod creditur in pertinentibus ad suum officium, & sic inter subditos prout non est; licet dicto casu alij contrarium, quod decis. vendicaret sibi locum hoc casu, quia nullum infertur præiudicium quando dantur ordinationes ante licentiam. & in alia positione Rainaldi idem, & omnes præter Mohed. & Marcellum, fuerunt, quod probat, quia est in leuibus, & quia videtur habuisse effectum.

THOLOMÆI.

In eadem.

SUMMARIUM.

- 1 Expectatiua non capit beneficia affecta vel reservata.

DECISIO MLXVIII.

LICet beneficia vacauerint cessante commenda, an dicatur generaliter affectum. Aliqui t quod sic, quia stante commenda titulus dormiuit in manibus Papæ, prout de beneficio resignato in manibus Papæ, vt omnes erant, quod expectans non capit affectũ etiam simpliciter, non obstante Rom. consil. 333. & nunquam fuit visum expectantem capere affecta, vel reservata, vt in alia proposui; & Aquen. Syluester, Mariscan. Mariscot. tenuerunt expectatiuam non capere affectum: Mohed. Sarnen. contra per rationes, de quibus in libris monialium.

THOLOMÆI.

In eadem.

SUMMARIUM.

- 1 Agens probare debet contra possessorem veram vacationem cessante commenda.

DECISIO MLXIX.

PROposui, quis deberet probare veram vacationem in beneficio vacante cessante commenda. Mohed. Aquen. Mariscan. fuerunt, quod t probaret agens contra possessorem, & dicens se prouisum ab ordinario debet probare vacationem cadentem sub indulto ordinarij. Sarnen. Syluester contra, quia præsumitur beneficium libera collatio: sed magis placet probare actorem contra possessorem.

THOLOMÆI.

In eadem.

SUMMARIUM.

- 1 Indultum loquens de vacationibus cessante commenda nõ comprehendit vacationes per resignationem.

DECISIO MLXX.

INDultum Cardinalis dans de vacationibus per cessationem commendæ, & in vacante apud sedem: sed quia excipiuntur vacantia per resignationem in manibus Papæ, an hoc intelligatur, quando est facta resignatio, & Papa vult prouidere: secus si commenda, quia indultum dat pro cessante commenda. & potest replicari quod licet cesset commenda, tamẽ nondum Papa prouidet, & beneficium vacat vt prius, & sic per resignationem in manibus Papæ. & Domini fuerunt, quod t vacatio per resignationem consideratur, quando sumus in vacante apud sedem, vbi non requiritur consensus, quando extra curiam; quia tunc Papa vult, quod etiam si vacat

si vacat cessante commenda extra curiam, Cardinalis conferat. & in hac non consideratur principalis modus vacandi, sed tantum ubi commenda cessaret. Domini fuerunt contra ut in meis annotationibus.

THOLOMÆI.

In eadem.

SUMMARIVM.

- 1 Privilegium Cardinalis, quod conferat referuata, non trahitur ad expectantes.

DECISIO MLXXI.

Licet indultum dat ius conferendi referuata ac si referuatio nõ emanaret, expectans tñ in lex mensibus, in quibus Cardinalis absens propter regulam modificatoriam non providet, non acceptat referuata licet habeat ad quamcumq; dispositionem Cardinalis: quia ÷ Domini dicebant, quod illud, quod Cardinalis conferat referuata, est in eius privilegium. Ideo non trahitur ad expectantes.

THOLOMÆI.

In eadem.

SUMMARIVM.

- 1 Papa non potest auferre regulam modificatoriam indultorum in sex mensibus, in quibus Cardinalis absens non contulit.

DECISIO MLXXII.

Domini fuerunt, quod ÷ Papa regulam modificatoriam indultorum in dictis sex mensibus, in quibus Cardinalis absens non contulit, non possit auferre, quia regula est tantum favore expectant. et si ipse non acceptat, Cardinalis vigore indulti poterit toto anno conferre.

THOLOMÆI.

In eadem.

SUMMARIVM.

- 1 Regressus etiam datur respectu iuris supernemietis ex persona resignantis.

DECISIO MLXXIII.

Valentin. de Pego, 1538. voluerunt, etiam quod resignans nullum habuisset ius regressus ÷ referuatus, si tunc beneficium vacabat, quia mihi fuit visum durum, quod sibi daretur regressus respectu iuris prouenientis ex persona sua. sed Domini contrarium.

THOLOMÆI.

In eadem.

SUMMARIVM.

- 1 Resignationem particulariter deducens vitam etiam tenetur probare.

DECISIO MLXXIII.

Quod licet Calaferra habuisset duas sententias, possunt reuocari si veniat ex vno iure resignationis Martini, quæ resignatio est canonizanda. Domini fuerunt, quod ÷ non ferretur ex prima sententia, & 10. Auditores præsentis fuerunt, quod eius aduersario incumberet onus probandi Martinum resignantem viuere tempore resignationis, non autem, q Calaferra probat eum tunc viuere, quia non particulariter deducit vitam, sed resignationem; & eius aduersarius excipit de morte. & dictum quod sit reus: Tamen noluit, quod ipse probaret vitam.

THOLOMÆI.

De litigiosis.

SUMMARIVM.

- 1 Vitium litigiosi tollens operatur, ut res litigiosa possit donari.

DECISIO MLXXV.

Firman. bonorum inter Camillum & Vincentium dictum, quod tollens vitium litigiosi operatur, ut res litigiosa possit donari, non autem supplet aliquem defectum in sinuationis, sed iuramentum supplet. quod placuit D. Dominis 22. Decembris, 1540. & quod supplet Dec. consi. 432. vel si fiat coram iudice maxime cum iudex interposuerit decretum. Dec. in l. fin. col. 1. c. qui admit. & consi. 341. nu. 12. Alex. consi. 157. 2. vol.

THOLOMÆI.

De identitate.

SUMMARIVM.

- 1 Beneficij identitas ex quibus probari possit.

DECISIO MLXXVI.

Corduben. beneficij del Castro iter Bartholomeu Velasco, & Ioannem Roderici, Domini ÷ fuerunt satis constare de identitate beneficij per impetrantem beneficium vacans per obitum Petri prima Decembris ex testibus, quod Petrus erat beneficiatus. & licet dicunt, quod plures sunt Petri eiusdem matris, non tamen dicunt, quod alij sunt beneficiati, quia tunc non esset probata identitas.

THO-

THOLOMÆI.

In eadem.

SUMMARIVM.

- 1 Regressus valet sine expressione valoris in literis.

DECISIO MLXXVII.

Valere regressum licet in literis non esset expressus valore licet diceretur quod debet exprimi, quando in bullis prouisionis non reperitur expressus. sed dicitur contra, quia in regressu non exprimitur valor, & licet esset exprimendus, quando non est expressus in prouisione, qui opponit non esse expressum in prouisione, probare debet.

THOLOMÆI.

De legitima.

SUMMARIVM.

- 1 Bona alienata & consumpta per heredem ignorantem fideicommissum, non impediunt detractionem legitimæ habito respectu ad bona quæ extant.

DECISIO MLXXVIII.

An bona paterna consumpta, & alienata per Sebastianum ignorantem fideicommissum sibi debeant computari in legitimam. & Domini ÷ fuerunt, quod quia Sebastianus bona fide alienauit ignorans fideicommissum, & non est factus locupletior, nec pretium extat, quod proportionabiliter diminuatur legitima hæreditas, & ex restantibus detrahatur legitima, non autem cõsiderato valore hæreditatis tempore mortis fratris.

Quia Dominicus erat institutus à Sebastiano fratre Laurentij concordauerat cum Laurentio & sibi diuiserat possessionem quam Sebastianus possidebat, dedi dubium, an Sebastianus fuerit debitor Laurentij ex ea causa fideicommissi ut bona subiecta fideicommissio debeant reputari esse in hæreditate Sebastiani ita quod de illis satisfieri debeat legato Sebastiani in legitima computata secundum vires hæreditatis, & Camillus delegato facto per Sebastianum eius matri maximè data cautione Laurentio.

THOLOMÆI.

De pensione.

SUMMARIVM.

- 1 Pensio per contractum matrimonij quando non dicatur extincta.

DECISIO MLXXIX.

In causa Lamacen. pensionis 400. inter patrem Petrum Abbatem de Penag. & Didacum puerum 4. Iunij, 1546. Domini ÷ voluerunt quod per contractum matrimonij esset pensio extincta, quando non est pro stipendio ut sit campanario & alijs officialibus & erat pe-

sio data ex causa resignationis, & quia aderat commissio quod procedatur sine retardatione Abbas produxit supplementum continentem concordiam cum Didaco, quod Didacus reciperet propria auctoritate fructus quarundam terrarum loco pensionis, & ideo nõ est opus solutione cum sibi ipse soluat, & quia supplicatio non habebat consensum Didaci Domini dixerunt quod probata publica fama, quod concordia habuisset effectum daretur remissoria sine solutione: quibus examinatis data fuit remissoria cum decreto quod non exequatur nisi iuxta formam cõcordiæ sit satisfactum aut primo satisfiat.

THOLOMÆI.

De restit. in integ.

SUMMARIVM.

- 1 Restitutio in integrum etiam petita nomine Ecclesiæ non impedit executionem sententiæ.

DECISIO MLXXX.

In vna Segobien. de Aceda Sogue inter Ioannem & Alphonsum Dian. 12. Maij, 1544. fuit dubitatum, an restitutio ÷ in integ. petita non suo proprio nõie sed nõie ecclesiæ impediatur executionem rei iudicatæ vnicæ sententiæ contra Ioannem Gometium & Domini fuerunt pro executione pro Alphonso contra Ioan. Gometium quo ad fructus, & expensas, & data remissoria Ioannis nomine Ecclesiæ in fraudem spolij bonorum inter Annibalem, & Gasparem de Brantulis, & Balthasarem de Panutialibus petita restitutione in integrum pro minoribus, quia iam Rota voluit dare remissoriam ad probandam læsionem, & remissoria datur & improuiso, & decreto Dominorum in mense Octobris, 1545. fuit denegatum.

THOLOMÆI.

De spolio.

SUMMARIVM.

- 1 Remissoria etiam minoribus attentantibus est deneganda, nisi prius purgato visio spolij.

DECISIO MLXXXI.

In fauen. spolij bonorum inter Annibalem, & Gasparem de Brantulis & Balthasarem de Panutialis peritiua restitutione in integ. pro minoribus, qui attentauerant. Rota ÷ noluit dare remissoriam ad probandam læsionem & remissoria datua ex improuiso ex decreto duorum 7. Octobris, 1545. fuit denegata.

THOLOMÆI.

De sententia super spolio.

SUMMARIVM.

- 1 Sententia super spolio lata an imponat perpetuum silentiũ vel ne, ex quibus colligatur.

DECISIO MLXXXII.

In Lucen. iurisdictionis inter Decanum, & capitulum & Ioannem Suarem Episcopum fuit dubitatum, an sententia

sententia super spolio habeat in sine perpetuum silentium, de & super spolio, & iurisdictione in totum, an intelligatur in totum super spolio iurisdictionis, & natorum in sententia tota, cū superius loquatur de spolio, & resolutum fuit, quod solum super spolio.

THOLOMÆI

De eadem re.

SUMMARIUM.

1 Successor non reclamans de spolio facto per prædecessorem, intelligitur possidere.

DECISIO MLXXXIII.

IN eadem 15. Martij, 1546. Domini voluerunt, quod ex quo prædecessor Episcopus commisit spoliū super rebus pertinentibus ad Episcopatum, successor de præsentī substinens litem, & non reclamans possess. per spoliū antecessoris, dicatur possidere illam cum Episcopatu.

THOLOMÆI

In eadem.

SUMMARIUM.

1 Restitutio in spolio datur in privilegiatis.

DECISIO MLXXXIII.

Voluerunt, quod si aliquo modo constaret de electione, daretur restitutio Episcopo, & quod sumus in spolio, quia in privilegiatis, prout est Ecclesia, datur restitutio in spolio, & fuit data remissoria Episcopo ad probandum spoliū.

THOLOMÆI

De feudo.

SUMMARIUM.

1 Preces primariæ insertæ in processu fulminato an probent feudum.

DECISIO MLXXXV.

IN Leodien. Decanatus Sancti Ioannis inter Petrum Landulphi, & Baltenum de Corfinaria intrusum, dubitatum, an propterea feudum cadat sub primarijs precibus, quia dicit, non omne sub Imperio. & testes Petri de auditu, quod habuerint locum; quod non fuit resolutum. sed 15. Iunij Domini voluerunt, quod primariæ preces insertæ in processu fulminato non probarent, nec obstarent regulæ, quod transumptis sigillo prelati, & notarij daretur fides: tamen fuit dictum alias iudicatum, quod dicto processu fulminato daretur fides, & resolutum ut videantur registra, & referatur Dominis.

THOLOMÆI

De provisione Nuncij.

SUMMARIUM.

1 Promissus à Nuncio debet probare beneficium esse infra taxam.

DECISIO MLXXXVI.

IN vna Pamphilonen. beneficij Ecclesia Sancti Iacobi della Puerta della Reina fuit dictū ad decim. 348. prouisum à Nuncio debere probare beneficium esse infra taxam, infra quā Nuncius licet ius conferendi ei cōpetat, non potest conferre reseruata. & distributiones computantur, ut dans de iure prouisi per Nunciū, probet, quod beneficium non excedit 24. non ultra taxam 60. reseruatorū, siue det de iure, siue ut dicebat Domin. & multo magis, si de iure tertij; & fuit dubitatum, quis deberet probare beneficium non vacasse in mente reseruato.

THOLOMÆI

De decimis.

SUMMARIUM.

1 Spoliari nemo debet de facto, sed præcedere debet citatio.

DECISIO MLXXXVII.

IN vna Seguntin. inter Abbatem, & Beneficiatos de Medina & Ioannem Morela 9. Iulij, 1539. fuerunt Domini, quod esset spoliū decimarū, quia etiam quod vnio fuisset facta ex causa, tamen beneficiati non debebant spoliari possessione percipiendi decimas de facto, sed preuia citatione. & ita pronunciaui super spolio 29. Maij, 1541. & Morellus cessit spolio, & sententia fuit lata.

THOLOMÆI

Abbatis cessionem.

SUMMARIUM.

1 Identitas beneficij ex quibus probetur.

DECISIO MLXXXVIII.

IN Corduben. beneficij de Castro del Rio inter Bartholomæum Velasco contra Ioannem Roderici de Puerto Carrero 15. Nouembris, 1540. Domini fuerunt, quod satis constaret de identitate beneficij, quia Ioan. Roderici impetrauit beneficium vacans per obitū Petri Peres, & testes dicunt, quod Petrus Peres erat beneficiatus in illa Ecclesia, qui obiit; & licet dicant, quod sunt plures Petri Peres, tamen nō dicunt, quod alij fuerint beneficiati.

Et qualiter Bartholomæus dabat de iure tertij de regressu Episcopi dato sibi ad beneficium Petri Peres in dicta Ecclesia, ultra primum obiectum, quod non vacauit per obitum Petri consentientis regressui, dicebatur, quod

quod in bullis regressus non erat expressus valor; & quod debebat exprimi, quando in illis prouisionibus nō reperiretur expressus. sed Domini fuerunt pro bono regressu, vbi non exprimitur valor; & etiam quod debeat exprimi, quia non est expressus in prouisione, dicebat, quod Ioan. qui se opponit, debeat probare non esse expressum in prouisione. & sic poterat confirmari sententia absolutoria per Bartholomæum Vasco, & illa confirmari.

THOLOMÆI

De probando valore.

SUMMARIUM.

1 Valorem beneficij quis probare teneatur.

DECISIO MLXXXIX.

ASToricen. Parrochialium & beneficiorum de mense Octobris, 1540. Domini fuerunt, quod si Didacus de Vagagratis deberet probare valorem beneficiorum acceptatorum videlicet sub gratia, etiam quod esset successor Io. Martini, quia Ioan. Martinus possedit; & sic sequitur, quod non teneatur iustificare titulum sui prædecessoris: & voluerunt, quod Alphonsus transferret onus probandi in aduersarium, quia resignans cum non vidisset supplicationem resignationis, in qua erant oppressi, ideo voluerunt etiam quod ipse fateri deberet esse talis valor.

THOLOMÆI

De regula de triennali.

SUMMARIUM.

1 Possessor cum aliquo titulo colorato præfertur simplici possessori.

DECISIO MXC.

PLacentin. Cappellaniæ Benedictus de Quires veniebat ex resignatione Christophori, cuius fuerat prouisus per obitum Antonij, & probatur Ant. possidere d. Capellaniam, licet Ioan. Roderici diceret se esse possessorem; & quod Benedictus non probat, quod Antonius possedit pacifice triennio, licet probaret, quod possedit, & obiit dictus possess. ad alleg. Lap. 39. sed si replicatur, quod licet ipse Ioan. sit possessor, quod tamen iustificabat aliquo modo suum titulū, licet Benedictus probabat vacationem. & licet non probat per obitum triennalis possessoris, sufficit, ex quo Ioan. Roderici nihil probat in contrarium, & ita tenuerunt omnes Domini, 15. Ianuarij, 1541.

THOLOMÆI

De probatione.

SUMMARIUM.

1 Ecclesiæ erectio ex quibus probari possit.

DECISIO MXCI.

OXomen. Cappellaniæ de Siren. Domini 15. Octobris, 1539. voluerunt, non si probari erectionem

Cappellaniæ per narratiuam instrumenti possessionis Martini nec per quietantias factas per collectorem de decimis solutis: tamen fuit dictum, quod si probaretur possessio Martini, diceretur satis probatam fuisse Cappellaniam. Obstat tamen, quod tunc erat lis. sed quia pendit per 2. annos ut calumnia, esset videndum, an sufficiat possessio Martini. & fuit data remissoria, cuius probatio fuit habita pro releuanti, propter possessionem per 20. annos. & licet possessori fuerit mota lis, tamen nihil fuit factum in lite per octodecim annos. & fuit dictum per Dominos, quod licet possessio vitiosa non faceret statum, tamen dabat odorem contra beneficiatos, qui non sunt prosequuti litem, alio existente possessore. & probat visitatum beneficium & Cappellaniam perpetuam, & pro tali reputabatur. & licet testator reliquisset bona pro celebrandis missis, non tamen pro erigenda Capellania. Verū quia arguebatur postea fuisse erectā, & quia in totum non quieuit animus, volui, quod informaretur super lite calumnia. & 15. Ianuarij, 1541. pronunciaui canonizando prouisionem Michaelis condemnando beneficiatos in fructibus à die motæ litis, nil dicendo super bonis Cappellaniæ.

THOLOMÆI.

De re litigiosa.

SUMMARIUM.

1 Beneficium quando ex quibus litigiosum dicatur.

DECISIO MXCII.

SALamantin. Sancti Petri de Azero & aliorum beneficiorum 13. Iunij, 1537. Rota se resoluit contra Ioannem Roderici, quod non esset lis, quia post commissionem causę supplicatio suę resignationis reperiebatur missa ad registrum. & in commissione dicitur, parrochiale, & alia beneficia vnica supplicatione impetrasse, intelligendo, quod impetrauit à Papa, quia in supplicatione narrat se auctoritate Apostolica fuisse prouisum. sed voluit maior pars, Clerici, Capisucus, Syluester, Marcellus, Mariscottus, quod noceret. quod ex aduerso dicebatur, quod potuit prouideri per legatum per supplicationem; respondetur, quod verba de prouisione auctoritate Apostolica intelligi debent de Papa; nec præsumitur multiplicatio titularum. nec obstat, quod sit modica impensa, & quod alius potuit mittere ad registrum dictam supplicationem; quia videtur calumnia, cum impetrans dicat, quod alium titulum produceret.

THOLOMÆI.

De suspensione.

SUMMARIUM.

1 Gratia particularis non suspenditur per gratiam generalem.

DECISIO MXCXII.

IN eadem, 28. Iunij, 1538. posui causam, an gratia Bertrandi suspenderet facultatem ad resignan. & permittendum Franciscum Olerij; & si Domini fuerunt, illā non suspendi ut concessam in fauorem certæ personæ. Nec

Nec est credibile, Papam voluisse sub generalibus prægnantibus clausulis derogare gratijs particularibus. & voluerunt, quòd licet gratia sit per cessum, vel decessum non intelligeretur per cessum, quando quis resignauerit in manibus habentis facultatem in fauorem certæ personæ, & dabat de gratia Oserij: nimis enim data esset, si quis resignauerit beneficium, vt alteri prouideatur, & quòd possit resignare in fauorem certæ personæ; & q̄ gratia alterius capit tale beneficium ad huiusmodi effectum resignationis.

THOLOMÆI.

De materia obiectiua.

SUMMARIUM.

Incompatibilitas debet concludenter probari.

DECISIO MXCIII.

In eadem 9. Iunij, tentum fuit non sufficere probationem sanè ad probationem plurium incompatibilium, quia est materia obiectiua, quæ debet concludenter probari.

THOLOMÆI.

De collatione.

SUMMARIUM.

Dispensatus ad duo beneficia, an possit obtinere tertium saltem per viam permutationis.

DECISIO MXCV.

In eadem tex. c. ordinarij. §. in cont. de off. ord. in 6. quòd si dispensatio ad duo conferatur tertio non valet collatio. & ibi Franc. in princ. dicit idem in legato, ergo si idem in collatione ex facultate permutandi. & licet non habet locum in Papa, cuius collatio tenet si adipiscatur possessio vltimi vacante primo tamen etiam in legato pars dicebat, quòd lex procedit ex facultate iuris communis, non autem ex facultate Papæ. & facultates permutandi habet, quòd possent conferri quando cunque, quocunque, & qualitercunque obtinenti; ergo etiam obtinenti parrochiales. sed potest esse dubiū, an dicta prægnantia capiat obtinentem plures parrochiales. & mihi videtur, verba intelligi, quando Franciscus resignauerat beneficium in fauorem obtinentis quæcunque, &c. non autem, quando alij resignantes fuissent mortui, & sic per resignationem non potuit ius acquiri Francisco, & remansit penes resignantem, quo decedente ante nouam prouisionem Francisci, subintrat gratia referuæ Bertrandi. & 26. Nouembris, 1540. postquam satis fuerat informatum, Domini fuerunt, quòd cum Franciscus esset dispensatus ad dictas parrochiales vigore facultatis, potuit sibi conferri tertia, etiā non faciendo mentionem de obtentis.

THOLOMÆI.

In eadem.

SUMMARIUM.

Dispensatio ad ordines facta per Vicarium vr̄bis non requirit tantam subtilitatem.

DECISIO MXCVI.

Licet in ceteris clericatus non fuisset facta mentio de dispensatione: t̄ vnde fuit Vicarius ratione officij præsumptiue se informatus: sed id mihi nõ satisfaci: tamen Domini 20. Decembris, 1540. fuerūt, quòd licet bulla Clericatus. Francisci non faciat mentionem de dispensatione sua, quia tamen fuit facta à Vicario vr̄bis, & quia clericatus non debet cõcludenter probari, quia dicitur leue præiudicium, in hac non consideratur tanta subtilitas.

THOLOMÆI.

De familiaritate.

SUMMARIUM.

Familiaritas ex quibus testibus probetur.

DECISIO MXCVII.

Brixien. Canonici, tentum fuit, probari familiaritatem per testes de visu descriptionis in Rotulo, ad effectum expediendi gratis: secus si ageretur de referuatione beneficij, vt per obitum familiaris.

THOLOMÆI.

De possessione.

SUMMARIUM.

Aetas probanda est per eum qui allegat.

DECISIO MXCVIII.

Astien. parrochialis de Corniliano, Domini fuerunt, t̄ quòd Franciscus est possessor, vt apparet ex instrumeto suæ possessionis, vt Hieronymus, qui produxit possessionem narrando etatem, teneatur illam probare: alias pronuncietur pro possessione.

THOLOMÆI.

De priuatione.

SUMMARIUM.

Episcopus ignoranter conferens indigno, non dicitur priuatus facultate conferendi.

DECISIO MXCIX.

In ead. 25. Martij, 1541. etiam quod appareret de Clericatu & de prouisione Reuerendissimi D. Episcopi ante clericatum, nihilominus valeret secunda prouisio

nifio post clericatum: neq; t̄ priuatus esset facultate conferendi parrochiales, quia non scienter contulit indigno, nec per supinam ignorantia, sed iuxta rones productas, cū ille esset Doctor & incederet in habitu clericali.

THOLOMÆI.

De nullitate sententiæ.

SUMMARIUM.

Nullitas ex defectu iurisdictionis opponi potest excipiendo contra sententiam iudicis delegati.

DECISIO MC.

In Rauennaten. clusæ inter hæredes Laurétij Saluati, & Ant. Gatum. 20. Decemb. 1540. Dñi fuerunt, q̄ Saluati tenerentur iustificare tres sententijs, pro quarum executione instabant, producendo processum; maximè, quando non constabat de iurisd. Et non obstat q̄ clem. vt calumnijs. nõ vult impedire executionem, quia non procedit. vbi de nullitate ex defectu iurisdictionis quis opponere vult excipiendo, non agendo, quia in delegatis non præsumitur pro iurisdictione. c. cum in iure. de off. deleg. & licet in commissione dicatur causam pendisse coram iudicib. non tamen dicit, q̄ esset boni iudicis. sed remisi causam ad Cancellariam, quia Cõmunitas Rauennaten. allegauit me suspectum.

THOLOMÆI.

De consensibus.

SUMMARIUM.

Præstatio consensuum quando indicare dicatur talem fraudis præsumptionem, vt resignatio non teneat.

DECISIO MCI.

Salamantin. Theauraria inter Didacum Obort. & Ludouicum Arias, Dñi omnes fuerūt, q̄ præstatio consensuum in Patauruela viro litigioso nõ indicaret talem præsumptionem fraudis, vt resignatio non teneat, dando consensum longo tempore post datam, maximè, quia primus consensus fuit cum referuatione regressus & aliorū. & secundus forte potest intelligi purus sine referuatione productorū, quia consentit resignationi simpliciter, non aut dicit iuxta formam supplicationis habentis referuationem Didacus autem postea produxit declarationem regulæ de publican. vt sex menses current à die datæ supplicationis, & non consensus. Et licet fuisset dictum de concordia, Papa mandauit causam expediri, & ita pronunciaui contra Ludouicum.

THOLOMÆI.

De professione.

SUMMARIUM.

Professionem certi ordinis quis probare teneatur.

DECISIO MCII.

Valentin. professionis primo proposui casum super mandatis monialium & instrumeto quietatiæ,

vbi appellantur ord. Prædicatorum, & partim bullarum Benedicti & Syxti & Maremagni & prouincialis, vbi dicuntur sub cura & fm instituta prædicatorum viuere. & omnes præter d. Aquen. fuerunt, eas fuisse, & esse ordinis Prædicatorum ex infra dicen. & postea diuisi articulos, vt infra, & proposui, an monasteriū vel Beatrix sit actrix ita vt habeat probare illas esse ordinis prædicatorum. & Dñi non discusserunt huc articulum, quia tenebat, t̄ q̄ et q̄ Beatrix esset actrix & teneretur probare moniales esse ordinis Prædicatorū, q̄ sit probatum ex infra dicendis.

THOLOMÆI.

In eadem.

DECISIO MCIII.

ET stringendo articulos in hac causa madaui informari super mandatis tantum Monialium & instrumeto quietatiæ, vbi dicuntur ordinis Præd. & Dñi omnes præter d. Aquen. dicebant, q̄ licet illa sint verba narratiua, q̄ probant, & ad alium effectum ultra illud, de quo agebatur in dictis instrumentis, quia sunt producta per ipsas moniales, & sunt propterea instrumenta ad decil. 28. in nou. & quia sunt cõfessiones monialium germinatæ in dictis pluribus instrumentis & diuerso tpe, iterum dicebant aliqui, q̄ erant verba mere narratiua, sed assertiua & necessaria, vt in instrumeto, vt agnoscat, qui sunt cõtrahentes. Vltimo ego dicebā, q̄ si ista mandata sunt ad hanc causam, quòd licet sint mere enunciatoria, quòd probant quo ad actum, de quo quæritur, quia videntur emissā ad hanc causam. Nõ obstat, quod in quadam commissione pro parte Beatricis impetrata dicuntur moniales S. Aug. quia primo dum dicit, quòd dicatur ordinis S. Aug. intelligitur respectu regulæ, quia sunt de regula S. Aug. Secundo quia dicta commissio fuit impetrata per assertum procuratorem, & Beatrix illam ratam non habuit. & in hoc fuerunt vltimo Dñi 23. Ianuarij, 1540. quòd enunciatiua probet. in hoc casu reperi Ant. cõfi. 13. nu. 9. seu col. fi. in filimi.

THOLOMÆI.

In eadem.

SUMMARIUM.

Religiosus dicens se viuere sub certa regula vel ordine, debet probare.

DECISIO MCIII.

Madaui postea informari super alio articulo, an ex partib. bullarū Benedicti, Syxti, Maremagni & Prouincialis, vbi dicuntur sub vna & fm instituta ordinis Præd. viuere, quæ fuerunt producta pro parte monialium, probetur illas esse ordinis Prædicatorum, attento quòd in aliquibus dicuntur S. Aug. & Dñi 16. Iunij, 1540. fuerūt, t̄ quòd probetur illas esse ordinis Prædicatorum, tum quia dicuntur sub cura, tum & fortius, quia dicuntur viuere secundum instituta Prædicatorum. Nec placuit, quòd dicuntur viuere sub institutis & secundum instituta Prædicatorum, sed est secundum instituta data monialibus per prædicatores, quia Domini intellexerunt quod viuere secundum eadem instituta secundum quæ viuunt prædicatores. & hoc, quia verbis iste sensus magis mihi placet, & quia alia verba specificant sensum istum, vt est sub cura, & mandata, & in-

& instrumentum, quæ dicunt ibi, quod moniales dicuntur ordinis Prædicatorum. Nec obstat, quod etiam dicitur S. Augustini, & ordinis S. Augustini, quia illud intelligitur hoc est à primæua illorum institutione: nunc autem non de regula S. Augustini vel de eius ordine quæritur, sed de ordine Prædicatorum ex modernis institutionibus, quibus ipse & prædicatores viuerent.

THOLOMÆI.

In eadem.

SVMMA RIVM.

Gubernationi alicuius ordinis commissum, & secundum illius ordinem viuere, differunt.

DECISIO MCV.

Poltea pro parte monialium fuit producta partita priuilegij constitutionum fratrum minorum, & alidrum ordinum Mendicantium, qua cauetur, quod quinque moniales commissæ fuerint gubernationi fratrum minorum virtute alicuius indulti Apostolici, quod non propterea intelligantur esse ordinis Prædicatorum factæ. sed hoc ostendatur, ut moniales sic commissæ gaudeant priuilegijs concessis & concedendis prædictis fratribus; quodque prælati ordinis exhibeant eisdem monialibus de constitutionibus prædicti ordinis Minorum ea, quæ illis competere possunt. Ex hac autem partita inferebant moniales, quod licet sint sub cura Prædicatorum, non tamen sint eius ordinis. Sed Domini tenuerunt, quod ista partita non tolleret probationes de quibus supra, quod moniales non essent ordinis Prædicatorum. & fuit conclusum propter mandata, & instrumenta, in quibus appellantur Prædicatorum ordinis; & quia partita, de qua supra dicit, quod viuunt secundum instituta Prædicatorum. & ad hanc partitam respondebant, quod dicit, quando moniales sunt commissæ gubernationi, non autem quando cura, & secundum instituta fratrum viuunt. & possunt dicere, quod loquatur de monialibus alterius regula. sed in casu nostro moniales, & Prædicatores sunt de eadem regula scilicet S. Augustini: ergo si moniales committuntur eorum curæ & quod viuunt secundum instituta, efficiuntur eiusdem ordinis. Secundo dicebatur, quod partita loquatur in minoribus, non autem in prædicatoribus. Nec refert quod dicatur quod priuilegia fratrum minorum & Prædicatorum sunt æquiparata, & sic communita, quia istud non est priuilegium fratrum, sed monialium, quod afficiantur, vel non de cura ordinis, cui committuntur. Nec refert quod dicitur de constitutionibus quibus fratres, &c. & sic sunt resoluta ea quæ habentur in registro superscripto post carnis priuilegium, referendo se ad dicta testium.

THOLOMÆI.

In eadem.

SVMMA RIVM.

Ordo mendicantium quid teneatur seruare ex dispositione sua regule.

DECISIO MCVI.

Decimaquarta Maij, 1540. proposui, dato quod moniales sunt ordinis Prædicatorum, an sint mendicantes;

& ad istum effectum, ut agnosceretur, an professio emissa infra annum probationis non teneret, iuxta c. non solum. de reg. Raynaldus, Clerici, Aquen. & Verall. fuerunt pro Beatrice, quod essent mendicantes, licet non sint ex regula, & sic producta constitutio per moniales, si monasterium non recipiatur, suberit prædicatori, nisi habeant unde se sustentari possunt. quia Doct. volunt, quod sunt aliquæ moniales mendicantes ordinis Prædicatorum: sed mille aliæ reperiuntur dicti ordinis mendicantium; ergo sunt iste. Iterum quia data constitutio monialium potuerit esse post inductam mendicitatem; & sic tempore quo prædicatores poterant habere in communi. Item quia est declaratum in Capitulo apud Valentinum super Bonifacij constitutione, ut in §. Item statuimus & ordinamus. ubi declaratur illos mendicantes, quod licet possessiones habeant, quia tamen non sufficiunt pro victu, coguntur mendicare. & tales sunt istæ moniales. Contrariū tenent Sarnen. Mariscottus, Put. nam Syluester non votauit, Mohed. erat indispositus. & hoc, quia sola regulæ constitutio iuducit mendicantes: sed hoc ita est in istis monialibus, ergo, &c. Itaque mandauit iterum informari. & Dñi Mohed. & Thomas vorarunt in sequenti audientia, ubi omnes idem Dñi, & Dñs Mohed. & Aquen. etiam fuerunt, quod essent mendicantes. Sarnen. non fuit in Rota: nā clarum est, quod ordo Prædicatorum est mendicans: & ita esse moniales etiam dicti ordinis: ergo istæ sunt mendicantes. & totum contrarium stat in constitutione, cum sint mille moniales, quæ recipiunt sub cura Prædicatorum cum sufficienti sustentatione. sed respondebatur, quod euauit postquam ordo per priuilegium potuit habere proprium. vel quod debet intelligi iuxta constitutiones fratrum, quod possint habere omnia alia, præterquam possessiones, & redditus annuos, ita quod ista constitutio non dicit, quod habeant proprium. sed quod non recipiantur sub cura fratrum, nisi habeant proprium. & quod fuit facta à fratribus, & sic post ordinem videtur igitur mutare mendicitatem. & omnes præter Sarnen. qui non fuit in Rota & Mariscan. qui erat in Francia, fuerunt, quod essent mendicantes. & in hoc fuerunt 9. Auditores votum dantes, & ex hoc sequitur resolutio articuli, quod infra annum Beatrix non possit profiteri, cum sit de ordine mendicantium, iuxta dictum c. non solum. & sic, quod sua professio emissa infra annum non tenuit. Nunc restat discutere de tacita professione, ex quo per plures annos ut professi dicitur mansisse in monasterio.

THOLOMÆI.

In eadem.

SVMMA RIVM.

Statutum mendicitatem inducens in fratribus, non habet locum in monialibus. Distingue tamen, & declara, ut decif. seq.

DECISIO MCVII.

Sed quia post moniales produxerunt rubricas constitutionum fratrum & sororum, ex quibus constat plures esse constitutiones & diuersas; & ita quod non potest dici, quod constitutiones fratrum capiuntur moniales: quia istud forte esset, si moniales non haberent plures constitutiones illis prouidentes in casibus, in quibus constitutiones fratrum ipsis fratribus prouident. & sic quod constitutiones fratrum inducentes illis mendicitatem inducunt

Inducunt etiam illam in monialibus. Ideo pro resolutione istius articuli dubitauit, si constat diuersa esse uoluntate statutorum factorum pro fratribus, & monialibus. & utrunque volumine continet statuta concernentia statum & modum viuendi utriusque; per particularia statuta, an statutum interdicens proprium habere in fratribus, & mendicitatem inducens, vendicet sibi locum in monialibus. & Dñi octo fuerunt, quod non, quia si fratres habent proprias constitutiones, & præsertim illam sub titulo de domibus concedendis, in qua fratres prohibentur habere proprium in possessionibus, & redditibus. & moniales constitutionem sub titulo eodem de concessione bonorum, in qua dicitur, nulla domus recipiatur sub cura ordinis, nisi cum sufficienti prouisione in bonis temporalibus pro sustentatione sororum. & sic contrariatur constitutio fratrum, cum istæ per constitutionem possint habere proprium, fratres possunt habere omnia præterquam possessiones, & redditus omnes: ita etiam intelligitur constitutio sororum permittens proprium habere, quod possint habere, dum tamen non sint possessiones, vel redditus annui: rñdebat, quod mobilia, quæ non sunt possessiones & redditus, sunt habilia. sed constitutio monialium non est de illis intelligenda, sed de immobilibus. Secundo & clarius per aliam constitutionem sororum sub c. 26. ubi in fine dicitur, quod possessiones sine consensu conuentus alienari non possunt: ergo apparet, quod moniales possunt ex constitutionibus habere possessiones: quod secus est in fratribus. & sic isti Dñi fuerunt, quod constitutiones moniales non faciunt ipsas mendicantes; item nec constitutiones fratrum, licet illæ prohibeant habere proprium, quia diuersæ sunt constitutiones fratrum à constitutionibus monialium. Ideo moniales non cogantur constitutionibus fratrum inesse. & huic erat contrarium, quod dicit, simpliciter, quod istæ sunt moniales ordinis Prædicatorum mendicantes; & ideo ipse tenebat viuere secundum regulam fratrum. alij vero Dñi videlicet Raynaldus, & Mohed. erant infirmi, & ego proponens causam. & tunc in urbe 12. Auditores. Ego autem videns quod Dñi se resoluebant, quod ex constitutionibus fratrum non capiuntur monialium constitutiones, ex causis supradictis, mandauit informari, an fratres ex ordine Prædicatorum sint mendicantes, alinnde quam ex constitutionibus. nam si solum constitutiones facerent fratres mendicantes, quæ non capiuntur moniales, certe moniales non essent mendicantes aliunde, quam ex regula: quod tamen non est vel ex approbatione seu dispositione sedis Apostolicæ & auctoritate; & moniales essent mendicantes, non per constitutiones, sed quia aliunde ordo esset factus mendicans, licet proprium habere possent, tamen non desineret esse mendicans; & videbatur, quod maior pars Dominorum esset, quod non essent mendicantes simpliciter aliunde, quam ex ipsorum constitutionibus, sed interueniente sedis Apostolicæ approbatione super dictis constitutionibus, quia solæ constitutiones non facerent mendicantes: & ideo dedi difficultatem, dato quod moniales non sint mendicantes ex ipsis fratrum constitutionibus. interueniente tamen dicta mendicitate, & approbatione sedis Apostolicæ, an sint mendicantes. In hoc dubio Sarnen. Syluester, Mariscan. Verallus, Puteus, fuerunt, quod non. & præcipuum eorum fundamentum fuit, quia si constitutiones fratrum faciunt fratres mendicantes, constitutiones autem sororum non faciunt ipsas mendicantes, licet constitutiones fratrum sint approbandæ, tamen non debent facere moniales mendicantes, quæ sub illis non comprehenduntur, sed tantum fratres: nam confirmatio non extenditur ad non comprehensa, ut sint fratres. Raynaldus vero, Aquen. Clerici, Mohed. & Thomas fuerunt

in contrarium, quia sedes Apostolica pro mendicantibus, secundum ipsos approbavit totum ordinem Prædicatorum, non autem fratres tantum. & fuit alias resolutum, quod moniales erant ordinis Prædicatorum: ergo & ipse sunt mendicantes. Ad quod replicabatur, quod approbant quatenus continent constitutiones; & sic respectu fratrum. sed cum Dñi essent diuisi, & maxime propter calores, cum hoc fuit 20. Iunij. 1540. & d. Mohedanus infirmus, distuli causam ad Calendas Octobris.

THOLOMÆI.

In eadem.

SVMMA RIVM.

Constitutiones fratrum non ligant moniales ad mendicitatem, quando constitutiones ipsarum sunt posteriores constitutionibus fratrum.

DECISIO MCVIII.

ET in illo tempore erat primo discutiendum super dicta difficultate, an probetur, quod constitutiones fratrum & sororum emanauerint eodem tempore, & tunc procedit superior difficultas: si verò constitutiones sororum emanassent post constitutiones fratrum, sine dubio haberet minorem difficultatem contra moniales; quia fuit resolutum, quod constitutiones fratrum non faciunt moniales mendicantes; quia moniales habent proprias constitutiones, quæ permittunt ipsis proprium. sed tempore quo fuerunt factæ constitutiones fratrum, & à sede Apostolica confirmatæ, moniales non habebant proprias constitutiones fratrum: ergo illas comprehendere non debet. Verum, quia ipsæ moniales postea fecerunt constitutiones, quod liceat illis habere proprium, unde tacite videntur fateri mendicitatem ante approbationem constitutionum fratrum illas comprehendentium; & sic totus ordo tam masculinum, quam femininum approbatus fuerit pro mendicante, ideo non desinerent ipsæ mendicantes esse. unde primo erit informandum, an constet, vel præsumatur, quod constitutiones fratrum essent ante constitutiones sororum, vel eodem tempore. & de mense Nouëbris, ter Domini Raynaldus, Sarnen. Aquen. Clerici, Verallus, Mariscottus, & Thomas fuerunt, quod constitutiones fratrum essent ante constitutiones sororum. & hoc est tenuit Put. & fundamentum fuit, quod apparet de tpe constitutionum fratrum, quia fuerunt factæ à B. Dñico, & confirmatæ ab Honorio Papa Tertio, quod constitutiones inducunt mendicitatem, & sic constitutiones fratrum habent certum tempus. sed de tempore constitutionum sororum non apparet: ergo constitutiones fratrum habentes certum tempus debent comprehendere constitutiones monialium, ut dicimus de duobus instrumentis eiusdem diei, quorum vnum habet horam, aliud verò non, ad Soc. in l. 2. sol. mar. Dec. in c. pastoralis. Nec mouebat Dominos, quod antequam fratres & moniales fierent per beatum Dominicum ordinis Prædicatorum, quod erant, prout sunt, regulæ Sancti Augustini; & verisimile est, quod à principio haberint constitutiones; quia dicitur, quod potuit etiam esse, quod non habuerint, & vixerint tamen secundum regulam, cum de constitutionibus non appareat, vel sint constitutiones fratrum.

Arbitratur tamen Puteus, quod cum non appareat de consensu monialium, non potuerunt per constitutiones fratrum effici mendicantes, & arctioris regulæ; & ideo mada

ni informari, vt supra. & Marcellus qui in audientia præcedenti non fuerat in Rota propter indispositionem fuit postea in Rota, & noluit votare: nam dixit, quod ex quo articulus fuerat votatus, quod volebat votare: alij omnes fuerunt in primo voto.

THOLOMÆI.

In eadem.

DECISIO MCIX.

MOdò ad instantiã partis mando informari, dato, q̄ moniales essent medicantes, nunquid postea per cõstitutiones suas, quibus permittitur illas proprium habere, licet non sunt à sede Apostolica approbata, desierint esse mendicantes, 21. Maij, Raynaldus, Syluester, Clerici, Mariscottus, Veraldus, Puteus, & Thomas, & cum istis videbatur consentire Mohed. licet non votauit, quia propter infirmitatem non studuit, tenuerunt, q̄ moniales sint mendicantes, non obstant constitutione, q̄ possint habere proprium, rationibus quas omitto: nam omnia in informationibus habentur. Sarnen. & Aquen. dicebãt, q̄ si communis reputatio est, q̄ sint mendicantes, q̄ ipsæ per consilium Abbatis, etiam licet Lap. teneat contrariũ, sint mendicantes, iterũ Puteus, qui tenuit, q̄ sint mendicantes, dicit ex eo, quia ordo prædicatorum est mendicans, & præsupponimus ipsas talis ordinis: ergo mendicantes, & licet possident proprium, ista cõstitutio forte emanauit postquam effecte erant mendicantes. & constitutio q̄ habeant p̄priũ, non facit illas non mendicantes. Sed quia primo fuerat informatum, bene debere circa hoc mandari informari, an constitutio fratrum possit illas mendicantes facere non mendicantes. Itẽ an sint dare mendicantes aliam, de, quàm ex regula. Vidi summarium tertium, qui nõ bene probant, quod moniales publice mendicantes nisi vnus tantum, & si Aquen. erat contra Dñam Beatricem.

THOLOMÆI.

In eadem.

SUMMARIUM.

Publica vox & fama cum alijs indicijs probat professionem infra annum probationis, vel saltem onus probandi contrarium transfert in partem aduersam.

DECISIO MCX.

Vigesima quinta proposui dubium, posito, q̄ testes dicant, q̄ publice audierunt in ciuitate Valentini. q̄ emiserat Beatrix professionem infra annũ probationis: alij q̄ à monialibus confessor, qui dominam Beatricem ad professionem admisit: & alij à multis, & diuersis personis multoties: stantibus articulis & confessionibus monialũ nunc dubitatur, an probatur, q̄ Beatrix emiserit professionẽ infra annum probationis, vel saltem onus probandi cõtrarium transferat in moniales: & dicebatur, quod ÷ non probatur, quia sola publica vox non probat; maximè, quia contra professionem; & quia potuit oriri post litem motam. Idem & de auditu à monialibus in Capitulo hoc non releuat. & in hoc erat Do. Aquen. alij Raynaldus, Sarnen. Clerici, Brittonorien. & Puteus in cõtrarium, quia probationes sunt arbitrariæ, vt constat ex toto cõfessionibus monia-

lium, licet nunc reuocatis. Item, quia ista professio male potest probare ab alijs, quàm à Monialibus: & sic dicitur difficilis probatio: quo casu publica vox, maximè cum alijs indicijs probat, vel saltem transfert onus probandi contrarium in moniales, & in hoc condescendit Dñs Aquen. Mohedanus, Mariscan. Mariscottus, & Thomas erant infirmi. & ideo mandauit iterum informari, cum ipsi erant in Rota: Thomas venit, & ipse, & omnes alij fuerunt in eodem voto.

THOLOMÆI.

In eadem.

SUMMARIUM.

Remissoria in prima instantia non est danda cum retardatione expeditionis causæ, vbi summaria probatio requiritur.

DECISIO MCXI.

Vltima Ianuarij, 1541. Mohed. proposueram caput tacite professionis; & moniales petierunt remissoria. & Dñi omnes, qui erant præsentis Raynaldus, Mohed. Sarnen. Aquen. Brittonien. Puteus, & Thomas fuerunt, q̄ mandetur in hac prima instantia, quia cum causa pependit in partibus, & quia volunt probare partem eorum quorum est probatum, & resolutum contrarium; & quia etiã si remissoria esset ad danda, non est danda in hac instantia, vt supra; & quia etiam causa pependit in partibus, & ibi posuerunt suas probationes facere; & quia moniales possident bona Beatricis; & quia Beatrix iam erat 33. annorũ: Ideo causa non debet in longum protrahi, vt si iuris est, possit effici mater, vt desiderat, & quia dicunt, q̄ in causa maioricatus cum N. fuit ita factum; tamen pars aduersa hoc negat, & dicit, q̄ fuit sibi data in prima instantia vna remissoria; & eadem pars patebat secundum. Dñi voluerunt ÷ in illa causa, q̄ daretur remissoria & eadem die sententia iterum proposita, an esset danda remissoria. omnes etiã fuerunt, q̄ non dicit in hac prima instantia, nisi in euentum, q̄ detur sine retardatione expeditionis causæ. Sed moniales nolunt illam, nisi cum retardatione expeditionis causæ, quam hoc modo dare nolunt.

THOLOMÆI.

In eadem.

SUMMARIUM.

Moniales suspensæ & absolutæ, sed nondum rehabilitatæ an possint admittere ad tacitam professionem monialẽ.

DECISIO MCXII.

Die 14. Februarij, 1541. quia Domini dixerunt, quod Beatrix emisisset professionem infra annum probationis, & sic quod moniales essent suspensæ per c. non solum. de reg. iur. in 6. & sic quod postea tacite emittere non potuerit, vt ibidem dicitur, ex quo Moniales erant suspensæ; & quia dicebant se fuisse absolutas, ergo super absolutione videndum; quia dicunt testes, quod singulo anno solent absolui in festiuitatibus solemnibus etiam censuris; Sed non dicunt,

tant; quod istæ moniales Sanctæ Catherinæ de Senis fuerunt sic absolutæ: & sic non videntur concludere item Dom. Ioan. Melchior dicit, q̄ ipse illas absoluit, sed non recordatur de quo anno, mense, & die, & sic non videtur concludere. Tamen Domini non se omnino resoluerunt, q̄ non probarent. sed dixerunt, quia verisimile est, q̄ quolibet anno saltem in Paschate moniales fuerunt absolutæ: & ideo ÷ hoc posset probari, quod daretur dubium, præsupposito, quod moniales fuerunt absolutæ, an potuerunt tacite admittere Beatricem ad professionem, cum non fuerint rehabilitate, propter glo. in ver. suspens. d. c. non solum. de reg. in 6.

THOLOMÆI.

In eadem.

SUMMARIUM.

Absolutio à suspensione an possit fieri in foro penitentia li, vt possit etiam in foro foris. & decis. seq.

DECISIO MCXIII.

Proposui pluries dubium, an fratres in eorum priuilegijs, vbi ÷ dicitur quod possint absolueri ab excommunicatione vt suspensione à iure vel ab homine illatis &c. intelligantur posse absolueri tantum in foro penitentiali quoad animam, an vero quoad etiam forum contentiosum; & sic quod potuerunt absolueri à suspensione in qua incurrerant moniales, quia Beatricem infra annum ad professionem aduiterunt, ad c. nõ solum. de reg. in 6. & fuit tentum q̄ Papa dat illis facultatem absoluedi etiam quoad hoc, vt dicantur habitata, & pro hoc ponderantur verba, quæ sunt in facultate, quæ in pluribus locis etiam per Ioan. Alcygium Aduocatũ monialium considerantur. & hoc tenuit Aquen. Maceraten. Mariscan. Brittonien. Put. & Thom. In contrarium fuerunt Raymundus, Mohed. Mariscottus, quia dispensationes istæ sint strictè intelligendæ, & vt minus præiudicent dispositioni iuris communis quoad sit possibile, Sarnen. non notauit.

THOLOMÆI.

In eadem.

SUMMARIUM.

Absolutio à suspensione non comprehendit inhabilitatem.

DECISIO MCXIII.

Postea dedi singulis Dominis vota tertiu super absolutione monialium. & Dñi omnes fructe, q̄ nõ probaretur, q̄ moniales fuerunt absolutæ à suspensione, in quam incurrerant, admittendo Beatricẽ ad expressam professionem infra annum probationis. nam di. cti fratres bene dicunt se absoluisse illas, sed non recordantur de quo anno, mense, & die; & sic non concludunt, quia potuerunt absolueri ante illarum inhabilitatem; propterea sunt singulares. Alij testes, qui dicunt, q̄ credunt eas absolutas, quia consuetum est eas absolui in festis solemnibus, non probant, quia non valet probatio à communiter accidentibus, nisi in connexis, quãdo vero semper solet esse cum altero, semper vno probato potest dicere etiam aliud conexum esse probatum. ideo

non dicunt, quod viderunt semper hoc fieri in omnibus monasterijs, licet viderint in aliquibus, & aliquando. Vltimè dicebant Domini, q̄ etiam si testes essent cõtestes super absolutione à suspensionibus, q̄ tamen forte non concluderent in casu nostro; quia non dicunt q̄ absoluerint à suspensione contraria propter receptionẽ Beatricis: nec ipsi potuerint absolueri ad hoc, vt rehabilitarent ad admittendum moniales. sed q̄ absolutio intelligitur facta respectu anni, ex quibus aliter non constat, quod sit facta ad aliud effectum.

THOLOMÆI.

In eadem.

SUMMARIUM.

Remissoria etiam in prima instantia dari potest sine retardatione in his quæ requirunt subitam expeditionem.

DECISIO MCXV.

Vigesima octaua Martij, 1541. post sumptam resolutionem iterum proposui, an, quia moniales licet non plenè suam probauerint absolutionem, tamen plusquam semiplenè probant, ad illam probandam & alia releuantia debeat monialibus remissoria, & 10. Domini (nam solus Syluester erat absens) ÷ fuerunt, q̄ daretur in hac prima instantia, vt etiam bis prius tenuerat Rota; nisi quod non potest dari sine retardatione expeditionis causæ, & resoluta causa darem remissionem, & post eadem audientia sententia.

THOLOMÆI.

In eadem.

SUMMARIUM.

Moniales admittentes ad professionem infra annum probationis, an & quando excusent se à suspensione.

DECISIO MCXVI.

Prima Aprilis, 1541. proposui, an moniales habeant legitimam excusationem etiam, q̄ admiserat Beatricem ad professionem infra annum probationis vt non incurterint suspensionem, de qua in cap. non solum. de reg. & hoc ad hunc effectum, quia si non incurrant suspensionem, potuissent admittere ad professionẽ Beatricem tacite post annũ, & dicebatur, quod sic, quia Petrus de Palude, & alij duo Theologi dixerunt, illas non esse mendicantes: ergo eas non ligat constitutio cap. non solum; & opinio vnus Docto. excusat.

Item ex quo causa licet iniusta, excusat à dolo. Item quia in Rota fuit difficultas, an essent ordinis Prædicatorum, & mendicantes, ergo istam debent probare iustam causam litigandi. licet omnes Domini tenuerint contrarium, quod possint mendicantes se excusare, tamen aliqui ex canonistis dicunt dari moniales ordinis Prædicatorum mendicantem.

Item deberent consulere peritos. Item non agitur de dolo, sed de lata culpa, vt supra, admittendo ad professionem infra annum.

Item non est credendum quod moniales asserant se ignorare eorum statum, & conditionem.

Tt 3 THO

THOLOMÆI.

In eadem.

SVMMA RIVM.

- 1 Petitorium quibus ex causis suspendi possit.
- 2 Constat de non iure in petitorio non dicitur, quousque non sit conclusum in causa, & renunciatum probationibus.

DECISIO MCXVII.

Quarta Aprilis, (quæ fuit penultima audiëntia ante festa paschalia: nam vltima fuit sexta die Mercurij, quia die veneris fuit consistorium publicum) moniales suspenderunt petitorium: & 6. Apr. 1541. partibus informantibus proposui, an in casu nostro petitorium potuerit suspendi. & sic dicebatur, quod sic; quia ante conclusum in causa petitorium potest suspendi. clemen. vnica. de cau. possel. & proprie. & quia non dicitur constare de non iure in petitorio, quousque non sit in causa conclusum, aut renuntiatum probationibus. cap. significauerunt. de testibus, & ibi glo. & Doct. in verbo, loquere, & Abbas. col. 2. Rot. decil. 16. de rest. spoliat. in nou. respondetur pro parte Beatricis quod nullum erat spoliium; quia licet ipsa fuerat extracta ex monasterio Sanctæ Catherinæ, & sequestrata in aliud monasterium lite pendente, & de mandato Papæ, quod non potest monasterium Sanctæ Catherinæ dicere se spoliatum dictæ Beatricæ, propter dictum sequestrum, vt moniales possint dici spoliatæ, vt per Bal. Imol. Pau. & Moder. in c. actorum. ff. de acq. possel. post Imol. in c. in præsentia. de probation. tradunt Docto. in c. examinata. de iud. & quod adducebatur, vt principaliter diceretur, & disputaretur non esse spoliium; sed vt demonstraretur quod moniales nunc calumniose intendunt instare super spolio, vt differret causam in istis vltimis audientijs, & ante hoc tempus debuissent suspendere petitorium, & non expectare in vltimis audientijs.

THOLOMÆI.

In eadem.

SVMMA RIVM.

- 1 Petitorium suspendi non potest cum apparet de manifesta calumnia petentis suspendi.

DECISIO MCXVIII.

Item dicebatur, quod dato, quod moniales vere fuissent spoliatæ, quod tamen, ex quo lis pendet in Rota per quinque annos super petitorio, quod nedum fuit instructum, sed etiam resolutum, & in eo moniales non habent ius, super eo videlicet, primò super possessione expressa, secundo super tacita denegata remissoria: & tamen voluit petitorium suspendere, ex quo apparet de earum manifesta calumnia, quo t casu calumnia non admittit suspensionem petitorij, vt est tex. in d. c. pastoralis. de cau. possel. & proprie. facit quod Imol. de calumnio inquit in c. post electione. de præb. & Bal. in c. 10. col. 2. de rest. spol. in versu. & ideo, quod vt super possessione, & ante omnia cognoscatur, est introductum in fauorem spoliati, cui fauori spoliatus potest renuntiare, cum patiatur causam instrui super petitorio, & per glo.

in c. ex conuictu. de rest. spol. & ita ex capite præsumptæ calumniæ fuerunt octo ex Dominis, quod tunc in vltimis audientijs non debeat considerari ista suspensio petitorij, sed Marcellus dicebat, quod sibi videbatur, & debet posse suspendi, quia non est clarum, monialibus non competere ius in petitorio, cum possent adhuc examinare, & dicere de iure suo, licet hucusque non docuerint.

THOLOMÆI.

In eadem.

SVMMA RIVM.

- 1 Professionis emissio an probari possit per testes de auditu, & de publica voce & fama.

DECISIO MCXIX.

Videntes moniales, quod erat resolutum, & ipsæ erant ordinis Prædicatorum, id est mendicantium: ex quo veniebat inferendum, & professio emissio infra annum à Beatrice ideo non renuit, quia ipsa fatebatur in suis articulis, & in die S. Thomæ, 1521. emiserat professionem, & quod ingressa fuerat in mense Augusti præcedenti: reuocarunt omnes suas confessiones, & articulos datos per procuratorem, quia ex illis constabat, quod infra annum emiserat professionem. & ideo ultra alia adminicula ad probandum, quod Beatrix infra annum emiserat professionem, examinavit aliquos testes in curia, quorum primus dicit audiuisse à multis, & præsertim à Lucia famula Beatricis, quod emiserat professionem in die S. Thomæ, 1521. Secundus, & audiuit à sorore seu moniali. Tertius, & audiuit à Duce Calabria, à Regente Proc. Valentin. & à Beatrice, & à monialibus, penes quas nunc stat Beatrix; & ita publice à multis in Ciuitate Valentin. Quartus, & audiuit multoties à diuersis partibus à multis personis, quod infra sex menses emiserat professionem, & clandestinè; & quod clandestinè, & publicè, & solemniter non vocatis consanguineis, vt solet, & plures testes deponit. Quintus dicit, & audiuit à multis, & publicè in Ciuitate Valen. & moniales deceperant Beatricem, & alius etiam, & deceperant, & quod hoc propter bona; & credit, & audiuit, & si esset pauper, illa rejicerent à monasterio; & quod maior pars Dominorum temporalium fuit alterata propter hoc; & credit, & non habeant tantam deuotionem in dicto monasterio quantum habebant antea. Ex testibus vero pro parte monialium alijs examinatis, duo colliguntur, & audiuerunt à monialibus, & infra annum probationis professionem emiserat Beatrix, & quod moniales illam admiserunt ad professionem suis multis precibus; & vnus illorum, qui audiuit etiam à confessoro Beatricis, & alter à confessoro monialium, qui dicebat, & fecerat, & moniales, & Beatrix renuntiarent tempori probationis, & sic ipse illam admiserunt: ergo firmantes in dicto testium cum alijs adminiculis, attenta reuocatione articulo monialium, probant, & Beatrix infra annum emiserat professionem, & sic Dni se resoluerunt, & sic. De alio erit querendum, an cum fratres mendicantes infra annum probationis non possunt emittere professionem validè, hoc procedat in monialibus, cum alij testes dicebant, & viderant aliquas ipsarum infra annum emittere professionem, vt validè, & cum possit considerari, & hæc via est valida professio propter ratificationem, cum ille moniales nunquam reclamauerunt, sequitur, & possit pronunciari in petitorio: imo & ex quo præcellerant dictæ commif-

DECISIO MCXXII.

Ferdināus quidam Terræ de Congoſto Astoricen. dioc. condito testamento omnibus eius legatis solutis mandauit residuum bonorum suorum Cappellæ sancti Bartholomei, vt celebrarentur omni hebdomada quatuor missæ, & reliquit patronos dictæ Cappellæ vniuersitatem dicti loci del Congoſto, & rectorē eiusdem parrochialis pro tempore existentis, & quendam Aluarum Garſiam eius nepotem: deinde cum bona dictæ Cappellæ dissiparetur per vniuersitatem dictæ Terræ, & rector ecclesiæ, seu eorum procuratores præsentauerint quendam Nicolaum Garſiam pro Cappellano Vicario generali Astoricen. prædictus Vicarius citato Aluaro Garſia seruatis seruandis, dictam Cappellaniam in titulum beneficij erexit, & bona relicta dictæ Cappellaniæ applicauit ad dictam Cappellaniam, prædictamque Nicolaum Garſiam instituit: à quibus omnibus ad sedem Apostolicam fuit appellatum ex parte Aluarij Garſiæ laici patroni. Dicebatur, quod erectio, & prouiso in fauorē Nicolai Garſiæ factæ, erant inualidæ, quia non fuit seruata voluntas testatoris. nec Vicarius potuit de iure illam mutare, nec alterare.

Fuit dubiū, an erectio Cappellaniæ sit ritè facta. fuit resolutum per maiorem partem pluribus contradicentibus, quod dispositio episcopi non fuit contra voluntatem, quia Episcopus seu eius Vicarius, ex quo voluntas testatoris iuxta clausulam testamenti non erat adimpleta, potuit in causam necessariam, vel vtilem mutare voluntatem testatoris. Io. de Imol. in l. 1. col. 2. ff. de const. insti. refert, & sequitur Fel. in ca. super his. de accus. col. 2. & licet essent verba in testamento posita, quod Missæ dicerentur per Cappellanos positos per patronos, tamen non mutabatur voluntas, sed perpetuatur. Bal. in l. si testamento. C. de testam. maximè, quando Cappellania erat dotata, cum essent omnia bona relicta testatoris, vt constabat ex puncto, ad no. per Abbat. in capitu. tertio, de eccles. ædific.

THOLOMÆI.

De naufragio.

SVMMA RIVM.

- 1 Communitas condemnari non potest super gestis per eius administratores, nisi conuocato consilio ratificauerint.

DECISIO MCXXIII.

In porta Neptuni fuit onerata barca Dominorum de Bonuilijs, quæ vi ventorum fuit lata in insula Silij, & intempestatis passa est naufragiū: omnes homines, potestas, & mallarij acceperunt prædictum frumentum, & fuit facta distributio per Potestatem inter homines dictæ terræ.

Agebatur contra communitatem terræ Silij, vt solueret frumentum, & omnia damna: fuit probata intentio, qualiter fuit facta distributio dicti frumenti per Potestatem, vt constat ex partitis certi libri Potestatis, & per testificationem testium, & fideiussionem factam à potestate tempore sui recessus, quod solueret partem frumenti, quam ipse acceperat si aliquando esset petita.

Fuit dubitatum, R. P. Domino Episcopo Rauell. causam proponen. 12. Februarij, 1540. an ex partitis ex libro potestatis extractis, & per attestacionem magistri nauis factam

commissiones quoad suspensionem petitorij monialium, magis apparet de calumnia, cum in tanto termino maxime prius termino sibi præfixo, nihil deduxerint. Vterius potest dici, quod moniales renunciauerint illi commissioni de spolio, & attentatis, ex quo post illam semper perferuntur sunt petitorium, scripturas, & testes super illo producentes, & per plures annos informando, ita & habent impedire, quamuis subscribatur sententiæ, de quo tamen pars non facit verbum, quod mihi occurrit, dum reuiderem acta.

THOLOMÆI.

In eadem.

SVMMA RIVM.

- 1 Moniales mandantes non possunt efficere suis constitutionibus, vt non sint mendicantes.

DECISIO MCXX.

Proposueram etiam ante prolacionem sententiæ, quod oblitum fuerat notari, quod moniales mendicantes vigore constitutionum fratrum potuerint effici non mendicantes posterioribus ipsarum monialium constitutionibus, quibus permittitur illis proprium habere: & licet pro parte monialium fuerit petitorium, & super hoc informaretur, tamen postea pars monialium noluit informare videns difficultatem esse modicæ considerationis. Sed t pro parte Beatricis fuit informatum, quod bene moniales potuissent laxare ad arctiorem regulam transire, sed non, vt de mendicantibus efficerentur non mendicantes, ita quod opus fuisset totum ordinem monialium consensisse in mutatione vitæ, non autem solum monasterium sanctæ Catherinæ. & quod non potuerint de mendicantibus effici non mendicantes suis constitutionibus, tenuerunt Domini.

THOLOMÆI.

In eadem.

SVMMA RIVM.

- 1 Professio nec tacita, nec expressa dici potest, qua legitimo modo non est facta.

DECISIO MCXXI.

Item fuit allegatum etiam quod moniales essent absolutæ, quod licet Beatrix inciderat, & ipsa in irregularitatem, & sic non potuerat etiam ex persona sua efficere, vt iure habilitaretur, tamen non fuit hoc omnino discussum.

Et tandem expediui causam pro Beatrice, quod non sit legitime professæ, nec tacite, nec expresse.

THOLOMÆI.

De iure patronatus.

SVMMA RIVM.

- 1 Episcopus vel eius Vicarius possunt ex causa mutare voluntatem testatoris.

factam Neapoli inter alios, & per instrumentum fidei-
iussionis hæredis potestatis, & per testes in curia exami-
natis, appareat granum, de quo agitur, fuisse receptum per
communitatem, vt communitas damnari potuerit: fuit
tentum, vt communitas non potuerit condemnari, nec
apparere, quod suscepit granum, quia per nullum ge-
nus probationis, & omnibus iunctis apparet, quod com-
munitas aliquid egerit.

Et bis aut ter fuit causa ppositita, & 23. Ianuarij: eius-
dem anni, fuit centum quali per omnes, quod com-
munitas non potuerit condemnari de aliquo actu gesto per
communitatem, nisi conuocatur concilio, vt requiritur.
Oldrad. in consil. 65. & 66. fundatur hæc constitutio ex
consilio Pauli 86. & per no. & per Bar. in l. aut facta §. fin.
ff. de pen. las. in l. ciuitas. ff. si cer. pet. Abb. in ca. dilecti. de
simon. nec obstat, quod no. Anchar. in consil. 138. & Io. de
Ana. in d. ca. dilecti. Card. in clem. prima, de pen. quia lo-
quitur, cum vniuersitas esset facta ditior, tunc teneretur
absque hoc, quod esset consilium conuocatum.

Sed in casu nostro fuit probatum deuenisse ad actus
particulares, nec etiam sumus in actu successiuo, in quo
daret effectus, vt puta guerra, vel rebellio. & sic loquitur
decis. Neapol. 376. nec obstat. Doct. Flor. in l. i. ff. de inced.
ruin. & naufrag. quia loquitur in robaria.

Sed hic fuit probatum, quod ministri frumenti dede-
runt licentiam transportandi frumentum iam deperdi-
tum, nec etiam obstat, quod no. Bar. in l. ne quis. ff. de inced.
ruin. & naufrag. nam procedit, quando communitas resti-
tuere potuisset. Bar. in l. i. §. occasione. ff. ad Silenia. facit
consil. Oldra. 315.

THOLOMÆI.

De appell.

SVMMA RIVM.

Termini præfixio data procuratori ad appellandum, &
prosequendum appellationem non valet, nisi quoad ip-
sum principalem.

DECISIO MCXXIII.

Fuit dubitatum in vna Bonon. parrochialis de Monte
maiore coram R.P. Dom. Marcoantonio, præsup-
posito, quod procurator in prima instantia non po-
terit committere causam appellationis, an præfixio ter-
mini facta per iudicem a quo, ad committendum, & pro-
sequendum appellationem, tenuerit, ita quod elapso di-
cto termino, & causa appellationis non commissa prin-
cipalem, sententia transierit in rem iudicatam, 16. Ian-
uarij, 1542. per maiorem partem, licet aliquibus con-
tradictentibus, fuit tentum, quod illa præfixio termini
facta per iudicem procuratori, non valeat, quoad ipsum
tantum: secus autem quoad ipsum principalem, quasi
talis præfixio sit actus secunda instantia, ad quem procu-
rator non habebat mandatum, quia procurator con-
stitutus in vna causa, eo ipso, quod est lata sententia, de-
finit esse procurator, ita quod non remanet procurator.
l. inuitus. & ibi glo. C. de procur. l. si actor. C. eodem,
quia prosequutio appellationis non est de appetitijs pri-
mæ causæ. las. in d. l. si actor. C. eodem. Deinde cum sit
actus factus contra absentem non citatum, est inualidus
tex. in l. de vnoquoque. ff. de re iud. Nec obstat quod dicit
Roman. in capitu. primo, de appel. quia intelligitur, quan-
do talis præfixio termini sit data appellanti legitimam

personam habenti ad prosequendam appellationem, vt
no. per Doct. in l. procuratorem. §. si ignorantes. ff. mand.

THOLOMÆI.

De restit. spol.

SVMMA RIVM.

Restitutio debet fieri ad eundem statum, & esse, quo quis
reperiebatur tempore spolij.

DECISIO MCXXV.

Onon. spolij inter Dominam Isabellam de Gonza-
ga ex vna, & Dominos de Pepulis ex altera parte
petebat Domina Isabella de Gonzaga restitui ad
alimenta, quæ percipiebat ex bonis sibi relicta a marito
tribus sententijs latis in fauorem ipsius Isabellæ: item pe-
tebat restitui ad bona feudalia, & restitutioni subiecta.

Ex parte altera allegabatur, quod non poterat ad hæc bona
restitutio fieri, quia in feudis succedunt filij, & nepotes li-
cèt testator aliud mander, ad c. primum. de suc. feud. quia
non poterat de feudo testari. c. i. de prohi. feu. alien. per
lotha. & in c. i. de prohi. feu. alie. per Fed. nec super his bo-
nis poterat imponi aliqua seruitus. l. si. C. de reb. alie. non
alienan. & idem in emphyteusi, quæ non transit ad extra-
neos. Doct. in l. etiam. ff. sol. mat. Alex. in l. quod dicitur. §.
si autem. C. com. de leg.

Fuit dubium, 15. Nouembris. 1548. R. P. D. Episcopo
Sarnen. causam proponente, an alimenta, quæ vigore sen-
tentiarum latarum restituerentur D. Isabellæ, percipi debeant,
& possint per ipsam super bonis emphyteoticis, vel fi-
deicommissis subiectis.

Fuit tentum, & resolutum per omnes, quod restitui-
tio debet fieri ad statum, in quo erat tempore spolij, quo
tempore possidebat bona feudalia, & emphyteutica, &
sic restituitur ad hæc bona, quæ possidebat, quando fuit
spoliata, cum sit satis suspensum petitorium. & dictum
fuit, quod etiam tunc non constabat ex actis, quibus ali-
qua bona fuerint feudalia seu emphyteutica, quia iura su-
per hoc producta concernunt petitorium; & sic non pro-
bant in possessorio: immo nec in hoc iudicio potest con-
stare per eundem rationem. pro hoc est tex. in c. si. de res-
tit. spol. nu. 1. & Abb. in consil. 467. col. 11. vbi si fæmine agit
simplici possessorio acquirende possessionis, non possunt
impedire suo colore, quin bona sint feudalia, quia tægit
petitorium. & in eadem causa 7. Martij, 1546. fuit conclusum,
quod hæc alimenta debent dari etiam in perpetuum.
& si quidem alimenta præsentia sunt præstanda, cum hic
non fuerit actum iudicis officio, sed iure actionis, ad no.
per Doc. in l. de alimentis. C. de transf. & quia hic ageba-
tur super spoliatione alimentorum, erat necessarium, quod
alimenta præterita restituantur, & vera est restitutio.

THOLOMÆI.

De literis, & sigillo episcopi.

SVMMA RIVM.

Vita an sit probanda per eum qui allegat.
Litera episcopi solo sigillo probant ordinationes etiam in-
ter non subditos factas de licentia proprii episcopi.
Reputatio communis sufficit ad probandum quem esse cle-
ricum.
Promotio autem sufficit per vnum testem probari.

DECI-

DECISIO MCXXVI.

Per obitum Cardin. de Victoria vacauit parrochialis
ecclesia de Pago, Cardin. de Legia, Archiepiscopus
Valentin. seu eius Vicarius ad hoc speciale manda-
tum habens contulit Martino de Blanda illerden. dioc.
qui omni iuri sibi competenti cessit, siue resignauit in fa-
uorem Martini de Calaferra: Io. autem Baptista de Bal-
dachino, qui prætendebat ius ad prædictam parrochia-
lem, lite pendente inter eos allegauit, Martinum Blanda
non esse clericum; & cum resignasset ipse in fauorem Mar-
tini de Calaferra, erat obligatus ad probandum, quod vi-
ueret resignans tempore resignationis: ex parte contra-
ria dicebatur, quod Martinus de Blada erat promotus,
& ad hoc fuerunt præsentatae literæ promotionis, in quibus
continebatur, quod Ludouicus Episcopus Auriæ. de
licentia episcopi illerden. promouerat.

Insuper dum constat de resignatione, non erat probandum
aliud, quia quilibet præsumitur viuere; si pars aduer-
sa volebat probare contrarium sibi incumberebat.

Fuit dubium 13. Ianuarij, 1539. R. P. D. Ioan. Paul. cau-
sam proponente, an Martinus de Calaferra teneatur pro-
bare Martinum Blanda resignantem viuere. Rota fuit
varia, & diuersa, & vna pars accessit in vno voto: altera in
fauorem Martini, quod non teneretur probare vitam, quia
non fundat intentionem suam in vita resignantis, ad no.
per Bar. in l. si quidem. ff. solut. matr.

Secundum dubium eadem die 13. Ianuarij, 1539. fuit
propositum, an literis episcopi solo sigillo recognito cre-
datur quoad ordinationes, quas fecit in non subditos, &
sic ad ordinandum Martinum non subditum de licentia
sui ordinarij, & omnes tenuerunt, quod sic, cum agatur
de modico, præiudicio, exceptis R. P. D. Marficani. &
Rauellen. tenentibus, quod propter decem primam de præ-
ben. in nou. quæ videtur dicere, quod sigillum Episcopi
non faciat fidem inter non subditos, & ratio aliorum Do-
minorum fuit, quod cum in literis diceretur, quod ordi-
natio fuit facta de licentia sui episcopi, & tempore actus
potuit interuenire, præsumitur interuenisse, ad no. per
Card. & Fel. in c. altera. de testib. idem Fel. in c. sicut nec
col. 4. de iud. & quia fuit ad probandum, quod aliquis sit cle-
ricus sufficit communis reputatio. in nou. de eo qui furt.
ord. suscep. & ad probandum promotionem sufficit vnus
testis. Bal. in l. licet de testibus. & solo sigillo episcopi pro-
bantur ordines glo. in capitu. inter quatuor. de cleric.
peregrin.

THOLOMÆI.

De vacatione per commendam.

SVMMA RIVM.

Expectans non potest acceptare beneficium affectum per
commendam, cessante commendam.
Beneficium affectum, & reseruatum differunt.
Beneficia commendata dicuntur affecta taliter, quod infe-
rior non potest se in eis intromittere.

DECISIO MCXXVII.

Parrochialis Valentin. de Pago erat commendata
Card. de Viz. cessauit commendam per obitum Car-
din. Ioan. Baptista de Baldassinis virtute suæ gratiæ
expectatiuæ acceptauit prædictam parrochialem eccle-
siam: Martinus de Calaferra qui prætendebat ius ad illam

dixit non posse acceptare, quia erat affecta, & beneficium
ita vacans per commendationem, quod huiusmodi pote-
rat capi per expectatiuam. Fuit dubium propositum 16.
Iunij, 1539. R. P. D. Io. Pauli causam proponente, vt
expectans potuit acceptare beneficia vacatura commenda-
dam, aut affecta per commendam, adeo quod illa affectio
dicatur ex generali reservatione. Fuit dictum per oes, quod
expectans non potuit acceptare beneficium affectum, nec
capere per appositionem manus Papæ in omne euentum,
siue sit commenda perpetua, siue temporale beneficium,
& non voluit tenere consil. Soc. 3. 2. quod expectans po-
tuit habere beneficium commendatum cessante comen-
da, quod consil. Enc. de Falc. in trac. de char. subsid. intel-
lexit in commenda perpetua, & voluit Gaspar. de Perusi.
in trac. reseruat. in 1. par. quod expectans non potuit ca-
pere intellexit idem Aneas in commenda temporali, cum
esset hæc diuersitas, & dubitatio. Iterum 29. Octob. 1530.
fuit proposita in Rota, & omnes tenuerunt, exceptis duo-
bus R. P. D. Maceraten. & Rauellen. quod expectans non
potuit capere beneficium affectum per commendam ces-
sante commenda, per rationem communem, quod expe-
ctans non potest acceptare reseruatam. Duo autem de præ-
dictis dicebant, quod verum erat in reseruatam: secus in
affecto, quia fuit aliud est beneficium reseruatam, & aliud
affectum, quia in reseruatam, & expressa dispositio Papæ
reseruantis, quod non est in affecto, eo maxime, quod re-
seruatio est odiosa, expectatiua autem fauorabilis. & in
odiosis commenda nihil inducit, & videtur, quod non in-
currat execrabilitatem secundum prædictam Rotam item
quia regulæ Cancellariæ tantum disponunt, quod expe-
ctans non accipit beneficium reseruatam, vel affectum ex
generali reservatione; & quod affectio ex commenda
non est ex generali reservatione, & ita tenuerunt Rom.
consil. 335. Soc. consil. 72. præualuit tamē maior pars, quæ
fundatur in hoc, quia impetrans beneficium reseruatam,
vel affectum tenetur facere mentionem de affectio. Fe-
lyn. in c. in nostra corrol. 5. de rescrip. & beneficia fuit com-
mendata dicuntur affecta ita, quod inferior non potest se
intromittere in eis. c. vt nostrum. de appel. tenet collecti in
c. cum nobis. de elect. gl. in c. ius ciu. in prin. glo. de elect.
lib. 6. Ale. in c. Cathanen. 60. dist. vbi dicit, quod manus ap-
positione beneficium commendatum dicitur affectum, vt
inferior in eo nihil possit attentare donec Papa per colla-
tionem plene prouiderit, vt dicit Dec. d. c. nostrum. Rom.
consil. 350. Mil. in repert. q. 5. beneficium vacans reserua-
tum in si. idem Roman. in consil. 333. & Papa apponens
manus demonstrat, quod vult prouidere: sed per comen-
dam non dicitur quod durante commenda durat anti-
qua vacatio. decis. 539. in antiq. & quando Papa vult, quod
sub literis includatur beneficium reseruatam hoc exprimit.
Card. consil. 9. Philip. in cap. 2. de rescrip. lib. 6. & ita
fuit decisum.

THOLOMÆI.

De expectatiua.

SVMMA RIVM.

Beneficium cadere sub gratia cui incumbat onus probandi.
Allegans gratiam consumptam dicitur dare obiectum, quod
debet concludenter probare.

DECISIO MCXXVIII.

Sape & sepius fuit dubitatum per Dominos in Rota
in Valen. parrochialis de Pago Ioannes Baptista

DECISIO MCXXIX.

de Baldassinis possessor prædictæ parochialis acceptaue rat vigore suæ expectatiuæ certum beneficium, & etiã accepit parochiale de Pago; dicebat Martinus prædictæ parochialis de Pago acceptationem nõ valuisse, quia iam antea aliã acceptauerat, & gratia erat consumpta. Io. Baptista negabat, quia acceptatio prima non valuit, quia beneficium acceptatum non cadebat sub illa gratia.

Fuit dubium propositum, R. P. D. Puteo causam proponente, cui incumbat onus probandi, an beneficium caderet sub gratia, vel non. Domini 3. Februarij, 1542. diuisi fuerunt: nam ꝑ quatuor ex Dominis dixerunt in fauorem Martini: in fauorem autem Ioan. Bap. quod non teneatur probare, quod non cadit sub gratia, fuerunt Aquen. Raullen. Marcus Anton. & Io. Paulus tenentes, quod nõ tenetur probare q̄ beneficiũ nõ cadat sub gratia: sed Martinus. ratio fuit, quia cum Io. Baptista sit possessor, & reus, & Martinus. actor, qui vult venire, & expellere possessorem, debet probare intentionem suam per probationes concludentes, adnot. in cap. in præsentia. de prob. l. cum hoc. C. vnde legit. c. alijs. & cum Martinus dicit possessionem rei, gratia sua est consumpta, & dum vult probare, q̄ per acceptationem gratia fuit consumpta, non concludit, quia potest esse, quod beneficium non vacabat, vel non cadebat sub gratia: puta quia vacabat in mense ordinarij, vel acceptatio non fuit facta in tempore, & c. probatio non concludat, reus est absolutus. Secundò dicere, quod gratia sua est consumpta, est dare obiectum, & ꝑ obiectum debet clare probari, & nõ per præsumptionem. Agid. decif. 528. & ita inuẽtum est notatum per Reuerend. bon. mem. Card. Simonetam, qui fuit Auditor, & magnus practicus in decif. 162. vbi hæc verba erant, & ita limitat aliam decif. quod ille, qui acceptauit, præsumitur, quod infra tempus acceptauit, quod nõ multum. & ita limitatur decif. 13. de conc. præben. in antiq. idem dicit dec. 34. de concel. præb. in nou. sed Sarn. Prosper, Marfic. & Macerat. tulerunt cõtrariũ, quod Ioã. Baptista debebat probare, quia Martinus iam probauerat consumptionem per dec. 8. de caus. possel. & proprie. in antiq. & per dec. 13. de concel. præb. in antiq. & per decif. 3. eodem ti. in nou. & per cons. Gem. 105. Et insuper qui dixit, quod cadat sub gratia, est fundamentũ suæ intentionis, quod prima gratia est probanda, per gl. in cle. si. de rescr. l. eum qui. ff. de prob. cum reus sit actor in sua exceptione. l. 1. de excep. & Doc. in c. c. in multis. de rescr. lib. 6. Cassad. decif. 6. de conc. præb. nu. 3. Sed Domini qui tenebant partem Baptistæ, dixerunt distinguendo, & sic omnia concordabant: aut actor dicit reo prout in causa nostra, gratia tua est consumpta, & tunc est vera opinio. Agid. propter rationes iam dictas, quia ita tenuit Rota, & practicauit prout est inuentum scriptũ de manu Card. Simonetæ: aut reus dicit actori, gratia tua est consumpta, & probat per solam acceptationem, & tunc obtinet reus, & omnia supradicta præsumuntur sic esse: & sic loquitur dicta decif. & Doc. in locis præallegatis, quæ per hoc eliditur probatio actoris: vnde dicitur non plene fundare intentionem per solam expectatiuam & sic elisa eneruantur.

THOLOMÆI.

In eadem.

SVMARIVM.

Breue restitutorium primæ gratiæ intelligitur etiam restituere quoad regulam reuocatoriam, & de nouo concedere.

Parafrenarijs à Papa Clemente septimo fuit concessum per breue volentibus fauorem præstare eidem, quod gratiæ eorum concessæ in ecclesijs, & dioc. in specie specificata, suum sortirentur effectum, non obstantibus quibuscunque gratijs, reservationibus, facultatibus, mandatis, indultis quibuscunque personis factis, exceptis S. R. Ecclesiæ Cardinalibus, ex quibuscunque causis exoneratis, & seruitijs, non obstantibus constitutionibus, & ordinacionibus Apostolicis, & Cancellariæ regulis, editis & edendis. sic sanctissimus D. Paulus Papa tertius confirmauit, & de nouo concessit in omnibus, & per omnia, sicut concesserat Clemens Septimus, cum omnibus derogationibus, etiam quoad regulas Cancellariæ. Dubitatum fuit in vna Sabinen. Canonatus, & præben. quam petebat Henricus Parafrenarius Papæ Pauli Canonizari, nõ quid gratia aut mandatum de providendo Henrici censeatur reualidatum per breue sanctissimi D. Pauli Papæ, nõ obstante regula reuocatoria eius, in medio existens, sicut et reualidata fuerunt mandata Parafrenariorum Papæ Clementis? Fuit ꝑ tentum per maiorem partem, quod p̄ breue Pauli fuit restituta gratia añ, sicut per breue Clementis nedum respectu aliarum gratiarum postea concessarum, verum etiam respectu regulæ reuocatoriæ postea emanatæ, quia breue confirmat primas gratias, & de nouo concedit. Vnde cum in noua concessione non requiratur expressa derogatio regulæ, valet istud breue in vim nouæ concessionis.

Fuit etiam tentum per maiorem partem, quod vltimum istud breue non fuerit expeditum, & si puris gratijs fuerit nominatus dies, non requiritur alia expressio literarum.

Non obstat, quod quatuor ex Dominis tulerint, quod non valebat in restitutione primæ gratiæ propter regulam reuocatoriam: quia (vt apparet ex proemio) tantum considerauit gratias postea concessas, nõ autem regulas: vnde opus esset, quod sibi tanquam legi specificè esset derogatũ. Ratio maioris partis fuit, quia erat in breui posita regula motu proprio. de præb. lib. 6. nec etiam gratiæ in dubium reuocari debent, ad not. per Bar. in l. constituantur. §. codicilli. Dec. in cons. 271. col. 3. & cons. 323. col. 11. maxime, quia regula reuocatoria erat q̄ præsumitur facta adeo quod non ignorabat immo bene sciebat, & etiam si ignorasset, esset frustratoria, & verba breuis nihil operarent, contra l. quoties. ff. de verb. oblig. & c. si Papa. de priuil. lib. 6. & sic fuit decifum per maiorem partem, vt dictum est.

THOLOMÆI.

De gratiæ confirmatione.

SVMARIVM.

Clausula reuocatoria annullat totam gratiam ne dum quoad insolita, & exorbitantia.

DECISIO MCXXX.

Concesserat S. D. Clemen. Papa Septimus dum esset in arce sancti Angeli ab exercitu. Cesareo detentus, Matheo de Pengo gratiam ad parochialem sancti Iacobi de Mareon. Conchen. dioc. c. pluribus clausulis solitis, & insolitis ad hoc, vt prima eius gratia expectatiua sortiretur effectum: Fraciscus Lucas, qui

qui prætendebat ius ad prædictam parochialem, dicebat gratiam Matthei esse inualidam, & ad probandum præsentauit breue Clem. eiusdem, in primo Concistorio habito Viterbij Cal. Ianuarij anno 5. de cõsilio, & cõsensu S. R. Ecclesiæ Card. in quo motu proprio, & ex plenitudine potestatis reuocauit omnes gratias concessas, facultates, priuilegia quibuscunque personis dum esset in Castello sancti Angeli tanquam inductus: immo verò coactus importune personarum ambitione fuit dubium, R. P. D. Paulo causam proponente, 3. Februarij, 1542. an illa verba de quib. in cõstitutione reuocatoria, videlicet importuna personarum ambitione, immo verius clarius demonstrant, quod tota gratia, quæ habet clausulas insolitas super inductione, & coactione facta, vt in totum, & non in parte clausularum insolitarum reuocata censeatur. Fuit ꝑ tentum per maiorem partem aliquibus contradicentibus, quod dicta gratia nedum quoad insolita, & exorbitantia fuerit reuocata per clausulam reuocatoriam, sed etiam in totum: & sic quod tota gratia fuerit reuocata per regulam reuocatoriam, sed etiam ratio, quod Papa asserat, quod quasi locutus concesserit, cum ponat causam reuocationis, ad no. per Bal. in l. eum qui. in prin. ci. & in l. cam. ff. de transact. licet. de hæredib. instit. item cum expressit coactionem fuisse causam concessionis, non solum reuocauit regulas contentas in ipsis gratijs cõcell. per importunitatem, sed etiam ipsas literas continentes eandem clausulas insolitas, quia expresso continenti includetur ipsum continens, & contentum ad c. per exceptionem. de priuil. lib. 6. & cum reuocantur omnia, & singula, licet, gratiæ, & priuilegia, & indulta, & hæc verba inducant reuocationem in totum, adnot. per gl. in c. vbi periculum, ver. quoque Card. & gl. in verbo, singulis. de elec. lib. 6. Fel. in c. 2. col. 11. de rescrip.

THOLOMÆI.

De appell.

SVMARIVM.

- 1 Appellari potest à sententia Vicarij foranei seu deputati ad certam partem Prouinciæ ad episcopum, vel Archiepiscopum: secus in Vicario generali, quia est vnum, & idem consistorium.
- 2 Sententia Vicarij, vt valeat, sufficit quod sit in quasi possessione iurisdictionis.

DECISIO MCXXXI.

Causa matrimonialis coram Dom. Vicario Episcopi Abulen. agitabatur inter Petrum de Auila, & Agnetam Panlora. ex altera parte, super restitutione prædictæ Agnetis eius vxoris à Vicario Abulen. fuit appellatũ, & obiectum grauiam ad Archiepiscopũ Compostellan. Metropolitanũ, & appellationem corã Vicario generali Archiepiscopi Compostellan. in Ciuitate Salamatin. existentẽ præsentauit: ipse autem Vicarius auditis hincinde partibus sententiam in fauorem Petri, & contra prædictam Agnetam promulgauit; à qua per Agnetam, & eundem Archiepiscopum Compostellan. extitit appellatum. & idem Archiepiscopus eandem commisit causam licentiato cuidam Miltano, qui sententiam Vicarij generalis, Archiepiscopi Compostellan. reuocauit, à qua ad sedem Apostolicam fuit appellatum: tunc coram R. P. D. Sarnen. cui causa fuit commissa, dicebat sententiam in fauorem Agnetis esse inualidam, quia à Vicario generali Archiepiscopi, ad eundem Archiepiscopum

non poterat appellari, quia idem Consistorium, & tribunale: ex parte Agneris fuit dictum appellationem fuisse legitime interpositam, quia Vicarius prædictus non erat Vicarius generalis, sed foraneus positus in episcopatu suffragan. ad cognoscendum de appellationibus Episcopatum, aut lex suffragancorum, vt Vicecancellarius generalis in ciuitate Compostellan. & quod erat consuetudo constituti iudices ad futuras appellationes.

Fuit dubium 2. Februarij, 1542. R. P. D. Episcopo Laren. causam proponente, an à iudice appellationum Archiepiscopi Compostellan. in ciuitate Salamantin. commemorante possit appellari ad eundem Archiepiscopum? & supposito, quod potuerit, an in causa, de qua agitur, sufficiat Archiepiscopũ Compostellan. esse in quasi possessione decennali constituendi iudices ad futuras appellationes, maxime in diocesi sui suffraganci? Fuit tentum, & resolutum per omnes, ꝑ quod à Vicario potest appellari ad Archiepiscopum, cum sit deputatus ad certam partem prouinciæ Metropolitan. tantummodo ad cognoscendum de appellationibus certorum Episcopatum suffragancorũ, & ad actus futuros, idest ad appellationes interponendas, & non est Vicarius generalis diocesi Compostellan. immo est alius Vicarius generalis diocesi, & Prouinciæ Metropolitan. residens in Ciuitate Compostellan. vbi est sedes Vicariorum, & sic iste Vicarius habetur pro foraneo, & sic non facit vnum consistorium cum Archiepiscopo, per no. per gl. Claud. Bonif. in cle. 2. de rescrip. Dom. in c. Romana. de of. ord. lib. 6. Calder. in consil. 302. Nec ob. quod appellatur Vicarius generalis: quia licet appelletur, in veritate tamen non est.

Quoad secundam partem dubij, an ad subtinendum processum factum inter duos collitigantes coram Dom. Vicario sufficiat quasi possessio Archiepiscopi, tenendo illos Vicarios in dioc. Salamantin. & sic in dioc. sui suffraganci, & ad futuras appellationes.

Tenuerunt ꝑ et Domini, quod licet hoc sit contra ius, vt in d. c. Romana. hoc est verum, quando ageretur inter Episcopum, & Archiepiscopum, quia non possit Archiepiscopus se tueri minori tempore, nõ quadraginta ann. inter alios autem, vt in causa nostra, sufficit quasi possessio, quia sufficit bonafides, ad cap. consultationibus. de iurepatron. & ille iudex communiter iudicatur pro iudice competenti. l. Barbarius. & ibi Ias. ad si. de offi. prætor. stante scientia maximè, & patientia Episcopi, vt probatum est.

Postea vero 24. Maij, 1542. fuit iterum propositum hoc secundum dubium, & resolutum est primo pro validitate processus, quod sufficit quasi possessio habendi iudices in dioc. suffraganci, vt in c. querelam. de elect. & non obstat, quod d. l. Barbarius. non habet locum quando ius restituit: quia fuit dictum, quod in hac causa ius nõ resistebat, quia si ista consuetudo non potest esse sine quasi possessione, sequitur, quod hæc quasi possessio est probata à iure, quæ stante potest vt possessione, & vt fructibus. quæ est vera possessio: & cum cognitio inter partes sit fructus quasi possessionis, de necessitate est dicendum, quod processus factus durante quasi possessione etiã ante finitam præscriptionem, sit validus, licet si episcopus suffraganeus contradiceret ante finitam præscriptionem, expelleretur Archiepiscopus: vt diximus in præsentato ab eo, qui est in quasi possessione præsentandi, cum in veritate non sit verus patronus, quia valet præsentatio, dicto c. consultationibus. & d. c. querelam, quamuis si ageretur contra patronos, veniret expellendus à quasi possessione præsentandi. ratio est, quia ius quod prohibet, sedem episcopalem non esse in Archiepiscopatu suffraganci, loquitur in Vicario generali ad totam dioc. secus in constituto

cebat se fuisse spoliatum; & ad colorandum titulum productæ fuerunt literæ prouisionis per obitum Cæsaris ultimi possessoris in fauorem Bernardini, qui quidem Bernardinus prædictam parrochiale resignauerat in manibus Vicarij generalis Imolen. cuidam nomine Tholomeo, & prædictus Tholomeus in manibus Papæ resignauerat in fauorem Marci. & fuit facta prouisio, & habuit bullam super prouisione.

Ex parte Raphaelis de Curta prætendentis ius habere ad prædictam parrochiale, fuit dictum, non sufficere ad colorandum titulum, quia Bernardinus, & Tholomeus, à quibus dicebat ius habere Marcus prædictus, nullus ius habebat in beneficio, quia Vicarius Imolen. mandatum speciale non habuit ad resignationem recipiendam, & ad conferendum, vt constat ex factis; quo stante erat res clara, spoliatum ÷ nullum ius habere, & hac ratione non erat restituendus, ad decisio. decimaleptimam, Innoc. decis. quadragesimalista, in antiq. & titulus coloratus non potest dici, quoniam habetur ab eo, qui non habet auctoritatem dandi illum. Lap. alleg. 16. & 103. Calder. in consil. decimotertio, de verborum significatio. Dec. in l. fina. C. de edic. diui Adria. tol. Staphil. in tract. de literis. fol. 178. & in hac dubitatione fuit dubium præsuppositum in Rota 16. Ianuarij, 1542. & omnes Domini tenuerunt, quod prouisio apostolica facta per resignationem Tholomei in manib. Papæ in fauorem Marci, sufficit pro titulo colorato, licet sit contra ius Tholomei ex defectu facultatis Vicarij, qui prouidit sibi Bernardino prædicto eius auctori, seu prædecessori, quia concernit petitionem ad hoc ratione spoliantis, ad l. meminerint. C. vnde vi & cap. in literis. de rest. spol. cum materia.

THOLOMÆI.

De iurisdictione.

SVMMARIVM.

- 1 Commissio facta cum clausula, dummodo ante assignationem termini ad articulandum literæ sint expeditæ, valet si saltem probetur factas fuisse in termino.

DECISIO MCXXXIX.

D Vbitabatur in causa Ciuitaten. canonicatus, & præben. coram R. P. Domino Episcopo Rauellen. cum commissio iurisdictionis esset cõcessa, dummodo ante assignationem termini ad articulandum literæ sint expeditæ, & terminus ad articulandum fuit assignatus decima octaua Decembris, 1531. an esset probandum, expeditionem esse factam ante terminum ad articulandum, an verò sufficeret probatio, quod de mense Maij, 1531. per scriptores apostolicos fuisset relatum, quod referendarij, & computator testificati sunt de mense illo apposuisse manum ad bullam, ad depositionem scriptoris, qui illam scripsit, & Summistæ qui incisit illam ad plumbum. & per omnes Dominos fuit dictum. 5. Iulij, 1538. quod sufficit, ÷ ad probandum, expeditionem ante terminum ad articulandum factam fuisse in mense prædicto, & appositam esse in margine literarum expeditarum cum recognitione manuum officialium, & traditio ne sibi Summistæ facta cum recognitione manus Card. tenentis plumbum, & eiusdem Summistæ maximè ad transferendum onus probandi in aduersarium, & secundum hanc resolutionem causa fuit expedita.

THOLOMÆI.

De re litigiosa.

SVMMARIVM.

- 1 Lis per mortem vtriusque colligantis super beneficio dicitur finita.

DECISIO MCXL.

L Ite aliàs per Card. Senen. tunc actorem cõtra quem dā Martinum reum, & possessorē coram R. P. D. Episcopo Aquen. de & super canon. & præb. Leodiens. mota, & cā iā instructa Card. mortuus est, & in eius ius fuit Martinus subrogatus: post mortē Card. docto de morte, & decreto possessu per audientiam contradictarum contra interesse putantes, sententiam absolutoriam reportauit, q̄ in rem iud. transiit: deinde Io. quidam ius prætendens prætextu subrogationis in iure, & lite Card. Senen. quæ quidem subrogatio fuit facta post mortem vtriusque, docto de morte Domini Martini coram R. P. Dom. Ioan. Paulo tanquam subrogato in loco Aquen. in iure commissionis, licet iurisdictione Aquen. videatur finita, quia fructus erat officio suo iudicandi per audientiam contra interesse putantes, absque eo quod Ioan. fecerit se in ius & locum Cardin. subrogari in lite, & ad prosecutionem admitti, in suum fauorem sententiam reportauit atque executioni mandauit contra Bernardinum Moronum successorem D. Martini, & possessores. à quibus omnibus prædictus Bernardinus appellauit: Ioan. autem petebat executionem sententiæ contra eum, & quemlibet interesse putantem: cõtra verò Bernardinus obtinuit commissionem super nullitatibus prædictæ sententiæ, & instabat, quod omnia facta per Dom. Ioan. Paulum erant nulla ex defectu iurisdictionis, quia tempore, quo fuit subrogatus ad litem, lis inter Cardin. & Martinum erat definita per sententiam absolutoriam latam in fauorem Martini, in cuius ius successit Bernardinus.

Et insuper, quod subrogatio non erat gratuita, & per consequens nunquam substituit litem, ad notata per Cassad. decis. prima, vt lite pen. & decis. 11. & per sententiã absolutoriam erat finita, ad not. per eundem Cassad. vt lite pend. decis. 6. qua extincta ius Martini remanebat solidum, firmum & radicatum, & non poterat per contradictas procedi, sed erat necessaria citatio personalis, ad c. fi. de elect. lib. 6. & capitu. fina. qui matr. accus. poss. & insuper quod licet videretur, quod lis non erat finita, donec esset ventum ad executionem, & brachium seculare, ad decisio. sextā, de cau. posses. & proprie. per Cassad. numero 10. Fuit tamen dubium propositum, 27. Octob. 1542. & super hoc fuit tentum per omnes, quod lis fuerit finita per rem iudicatam latam in fauorem rei possessoris, quando nihil remanet exequendum, nisi ex re, quæ non substitinet litem respectu beneficij: secus tamen esset si sententia fuisset lata in fauorem actoris, quia tunc non est finita lis, cum restet aliquid ad exequendum. & sic loquuntur. Contrarium ÷ tamen fuit tentum, quod lis fuit finita per mortē Cardinalis, & Martini, qui erant colligantes: neque mandatum de subrogando substituit litem, quia licet subrogatio gratuita potuisset substitinere mandatum de subrogando, tamen non substitinet litem, quia iam nulla est lis, sed est finita per mortem vtriusque colligantium, & non est subiecta lis ad

ad quam auditor possit prorogare? Deinde Ioan. debuit appellare à sententia Domini Aquen. saltem à die notitiæ eo, quod non fuit: nec de appellatione apparet: vnde sententia transiit in rem iudicatam: & sublata lite subrogatio fuit nulla; & sic Ioan. si volebat redire ad causam, debebat committere de nouo, & citare de nouo possessorem, & nouum iudicium introducere, quod factum non fuit. vnde quicquid noui fuit factum per D. Io. Paulum, fuit nullum ex defectu iurisdictionis, & citationis. & sic fuit conclusum, quia cum sententia fuerit lata ab Aquen. contrarium à Domino Io. Paulo eius subrogato non potuit pronunciare, ad ca. inter monasterium. de re iud. & ibi Fel. col. 7.

THOLOMÆI.

De regula de publicandis.

SVMMARIVM.

- 1 Regula de publicandis obligat quemlibet ad sui obseruationem.

DECISIO MCXLI.

C Vm magna deliberatione, studio & insuper dispositione fuit resolutum in causa Conchen. Archidiaconatus de Marcon. coram R. P. D. Mariscan. Inter Dom. Ludouicum de Torres ex vna, & Marcum de Polada ex altera, in fauorem prædicti Domini Ludouici, & Reuerend. Cardinalis, quod subiaceant, & teneantur ad ÷ obseruationem regulæ de publican. resignationibus, & principaliter ita tentum est propter autem Fel. cad. aures. de rescrip. col. 7. ver. 8. conclus. & Cassad. super reg. decis. 38. & Dominus Sarnen. in regula de publican. quest. 12. & idem tenet Felyn. in cap. super his. col. 13. de fide instr. & Ruin. de maior. & obed. Dec. in l. prima, C. de mand. priuileg. idem in ca. primo, in 1. col. de const. Philip. Prob. in addit. ad lo. Monac. c. fi. de rescrip. lib. 6. Hier. & Abb. in tract. de char. it. sub sid. q. 2. & quia sub cõstit. odiosis comprehenduntur Card. Gem. in cap. primo col. 2. de schismat. lib. 6. Anchar. Ioan. And. & alij in c. nemo deinceps. de elect. lib. 6. facit regula, volens, quod Card. nõ comprehendantur. sub reg. Cancel. editis post primam editionem; ergo à contrario sub editis regulis ante primam editionem continebantur. & in eisdem regulis primæ editionis est posita regula de publican. resignationibus, & Rota non tenuit conf. Abba. 29. & 297. nec conf. Rom. 496. 498. nec Fel. in ca. cum iure penitus. col. 11. ver. 11. limit. de of. deleg.

THOLOMÆI.

De solutionibus.

SVMMARIVM.

- 1 Remedium c. peruenit. de fideiuss. quo casu loquatur, & intelligi debeat.
- 2 Bona alienabilia propter debita de iure sunt vendenda.

DECISIO MCXLII.

F Vit resolutum per omnes in causa parrochiales Ciuitaten. de alia, quod Ioan. de Anduran, qui petebat admitti ad capitu. peruenit. de fideiuss. habens domum alienam non admitteretur ad remedium text.

- 1 quia ÷ capitu. peruenit. loquitur in fructibus beneficiorum. Cum autem clericus condemnatur, an habet domum, debet vendere, & fructus, & expensas satisfacere,
- 2 & ita fuit conclusum nona Apr. 1540. cum ÷ bona alienabilia propter debita de iure sint vendenda, ad notata ad l. à Diuo pio. ff. de re iud. & in d. c. peruenit: & per totum titulum. C. de execut. rei iud.

THOLOMÆI.

De reuocatione.

SVMMARIVM.

- 1 Vnio facta in augmentum cultus diuini non comprehenditur sub regulis reuocationis vnionis.

DECISIO MCXLIII.

A Nper regulam reuocatoriam Papæ Adriani esset reuocata vnio facta in augmentum cultus diuini, fuit dubium in vna Conchen. præstimonij vnionis de Baltezarci. & 13. Octobr. 1542. fuit ÷ tentum quasi per omnes, quod vnio facta in augmentum cultus diuini non comprehendatur sub regulis reuocationis vnionis ratio principalis fuit, quia in dispositione generali reuocatoria non est credendum, quod disponens voluerit comprehendere ea, quæ concernant augmentum cultus diuini: & idem fuit tentum in vna Malautan. & idem tenuit Rota coram R. P. D. Episcopo Rauellen. in vna Oxomen. vnionis parrochialis sancti Andreæ prioratus de lo granno de anno 1533. & adhuc in fortioribus terminis, quia ibi vnio erat pro augmento necessario dotis ecclesiæ. & ratio fuit, quia ibi ecclesia de Bataxab. Indigebat altero clerico ad inseruendum ecclesiæ, ad no. in c. quisque. de vita & honesta. cler. Item quia non est verisimile, quod Papa voluit per reuocatoriam vnionem etiam perpetuarum reuocare vnionem factam ad augmentum cultus diuini, ad notata in c. ex parte, de const. ca. fi. de rescrip. lib. 6. Roman. in rep. auth. similiter. C. de leg. fal. in speciali ad regulam, in generali. de reg. iur. lib. 6. in generali sermone non comprehenditur. facta ad piam causam Innoc. in c. relatum. el primo. col. 11. de test. Fel. in c. ecclesia sanctæ Mariæ. col. 30. de const.

THOLOMÆI.

De citatione.

SVMMARIVM.

- 1 Sententia an & quando ex defectu citationis sit nulla, & de distinctionem.

DECISIO MCXLIII.

I Nnocen. sub titu. de dolo & contumac. decis. 402. dicit, quod actu obtinuit causam beneficiale in palatio apostolico committi; & quod reus veniens nõ citatus postea seruatis sermonis ab ipsius actoris petitione absolui debet cum distinctione ad decisio. fina. in nouis videlicet, quod si reus statim post recessum actoris venerit, superfedere in causa: si autem longe post discessum recipiat iuramentum à procuratore, an sciat, vel

eredat Dominum suum esse citatum, vel non: si iurat non esse citatum, datur sententia absolutoria ab impetratione actoris: alioquin ab instantia iudicij, qua stante dec. in c. Valentin. parochialis de Pego, Ioan. Baptista de Baldachinis aduersarius Martin. de la Cahorra commisit causam, & habuit decretum citationis contra intrusum quendam in parochiali ecclesia, & contra interesse putantes: Martinus venit ad causam pro suo interesse coram eodem iudice, cum commissione sine commune, & per audientiam contradictarum habuit sententiam contra predictum Ioan. Baptistam, qui causam commisit. postea vero venit Ioan. Baptista ad causam, & dixit sententiam nullam ex defectu citationis. Martinus autem dicebat validam iuxta predictam prouisionem: pars altera dixit, quod erat necessaria citatio contra se, per decif. Agid. 466. & 145. & 462. fuit dubium, R. P. D. Puteo causam proponente, 24. Iunij, 1545. an sententia lata in fauorem Martini ex defectu citationis sit nulla.

Fuit tentum quasi per omnes, quod seruaretur decif. predicta absque distinct. in fine decif. posita ubi de copartitione statim, vel interuallo, & etiam sine iuramento loquitur, quia ita sine distinct. seruatur. & decif. Agid. loquitur in alia causa, videlicet, quando is, qui commisit causam, attestabatur se nolle illam sequi; nec intimauit citationem reo in causa, de qua agitur, & in casu dictæ decif. in nou. exequuta est dicta citatio, & committens etiam constituit procuratorem in actis. ex quo apparet voluisse litigare, & causam prosequi. In causa presentis processum fuit per Rotam, sed agebatur de retractatione cuiusdam sententiæ Reuer. Marficani, & vt retractaretur, vt aliqui dicebant, ita tenuerunt. Si autem essemus ante latam sententiam, credo, quod aliter diceretur: & in casu, de quo agitur, aliud esset de iure. Et fuit dictum per aliquem ex Dominis, quod iste casus est longè diuersus à casu. decisionum: nam ibi is, qui fuit nominatus in commissione, veniebat ad cam, & contra committentem accipiebat eundem telum, & arma quibus ipsemet utebatur committens. nimirum si posset citatus procedere contra eum absque noua citatione. Sed hic is, qui venit ad causam, non erat nominatus in commissione, sed erat de interesse putantibus, ideo videtur quod sine noua citatione non posset procedi contra eum; maximè, quia sicut iste non posset procedere contra illum venientem tanquam suum interesse putantem sine noua citatione, ita necesse deberet procedere contra actorem sine noua citatione. Et cum iste casus sit diuersus à casibus dictarum decif. ideo strictè processerunt: nam tempore Agidij tenebatur vnum, & tempore nouarum decif. tentum est aliud, vt apparet in d. decifio. de dolo & contum. pro fundamento posita. Tamen Rota conclusit cum illis dec. de quibus in fi. ipsius. & cum visum fuit, quod in hoc casu, qui diuersus est, & habet diuersam rationem, vt supra, posset tenere cum dec. Agid. neque constitutio procuratoris facti per Ioan. Baptistam debet considerari, quia erat necessarium respectu nominati in commissione, qui potuisset venire ad causam, & tenuerunt decif. Agid. in hoc casu.

THOLOMÆI

De terminis obseruandis.

SVMMARIVM.

- 1 Obseruatio quatuor terminorum ad docendum se paruiffe executorialibus, etiam in deliberatoria est attendenda. Immo etiam in declarationis negotio.

DECISIO MCXLV.

Præminentiarum causa Archidiaconatus de Carmiplan. pēdebat coram me inter Archidiaconum eiusdem ecclesiæ, & alias dignitates: sententia fuit lata in fauorem Didaci de Castello Archidiaconi Palentin. & contra Archidiaconum de Carion. & alias dignitates decretæ fuerunt literæ executoriales in forma, quæ fuerunt intimatæ personaliter Gaspari de Fuentes, & Archidiacono de Carion. 5. mensis Octobris, 1539. & obseruatis quatuor terminis ad docendum se paruiffe executorialibus. die 23. Ianuarij, 1540. fuit dictum per Dominos, quod obseruatio terminorum potuit seruari per Innocen. Trauam, & quia non erat mala obseruatio terminorum etiam in deliberatoria. & hoc dicebant alij Domini attento, quod sumus post factum, quod hoc non debebat fieri passim, quia in vocatione in rigore secundum eas licet indistincte loquatur, deberet forsan intelligi de prima vice, iuxta regulam l. boues. §. hoc sermone. ff. de verb. sig. & sic in negotio principali tantum, non autem in negotio declarationis. & licet hoc esset securius, maior pars tenuit, quod talis obseruatio terminorum sit bona, etiam in rigore, quia Bulla in vocatione loquitur indistincte. Item tenuerunt omnes, quod sententia lata infra terminum triginta dierum fuit vera, propter formam traditam in executionibus. ex quo apparet, quod ad dimittendam possessionem, vel non, assignatur terminus sex dierum, & alij triginta dies dantur ad soluenda expensas, & fructus, licet ratio fuit, quod infra sex dies potest procedi ad declarationem, quia non dimittit possessionem. Ita elapsis triginta diebus respectu fructuum, & expensarum potest procedi ad declarationem. Nec obstat, quod d. fructus ex parte declarati, quod de consuetudine curiæ non consueuerunt declarari, nisi elapsis 30. diebus, quæ consuetudo erat seruanda: sic stylus, ad capitu. ex literis. de const. & c. cum sit. de crim. fall. & minime euenit, ad l. minimè. ff. de legibus, quia fuit responsum, quod hoc non erat stylus, sed quod partes consueuerunt petere declarationem ante 30. dies, nisi petuissent ob non omittam possessionem seruatis terminis, oportet declarari, & quod tunc esset stylus, quando pars petuisset hoc; & ita non commisit infra triginta dies, quod Rota nunquam negauit, licet nunquam fecisset declarationem ante triginta dies, & sic fuit conclusum.

THOLOMÆI

De inhabilitate.

SVMMARIVM.

- 1 Sententia sola sine productione processus non probat, & ita Rota obseruat in latis extra curiam.
- 2 Probatio vnius testis legalis supplet inhabilitatē alterius.
- 3 Materia est intelligenda prout de iure præsumitur.

DECISIO MCXLVI.

Augustinus Francus acceptasse prætendebat parochialem Celsenaten. montis acuti: alter vero acceptauit eandem & prætendebat. acceptationem suam est validam ex eo, quod Augustinus non potuit acceptare, quia tempore acceptationis erat condemnatus, vt homicida. & ad hoc probandum fuit præsentata sententia condensationis homicidij contra Aug. predictum. Insuper dicebat, quod per testes non erat acceptatio approbata, quia vnus

ex testibus erat ipsemet Augustus. qui testificatus est approbasse, eratque in fauorem cessionarij, & per alterum testem tantum, qui excluso Augustino erat inhabilis ad testificandum de suo facto proprio. Dubium fuit 16. Iunij, 1539. coram R. P. Dom. Episcopo Rauellen. causam proponente, an acceptatio, & prouiso vigore gratiæ expectatiue per Augustinum probetur in præiudicium alterius acceptantis.

1 Fuit tentum per omnes, quod ex quo non apparet de processu per quem est lata sententia prædicta, non datur fides dictæ sententiæ, vt Aug. cenfeatur inhabilis tanquam homicida, quia Rota non stat sententijs extra curiam latis, non visis processibus.

Et insuper quod iste Augustinus non sit integer testis ad probandum acceptationem, & prouisionem sibi factam, quia ipse cessit; & videtur factum illud in fraudem, vt potuit testificari: & etiam, quia est infamatus de homicidio, & ratio est, quia infamatus non potest testificari, ad capitu. testimonium. de testibus cum vulga. Item cedenti rem ad ipsum spectantem non est fides adhibenda. Lanfranc. in capitu. quoniam contra de probat. vers. testium. Rom. consil. 382. Post instatur iterum in eadem causa, quod si probatio vnius testis legalis supplet inhabilitatem alterius testis, adnot. per Bal. in l. prima col. 3. C. de testam. Rom. in consil. 290. ad fi. Soc. 130. volu. 1. Maximè, quia hic agitur de tollenda subreptione.

Fuit dubium 17. Iunij, 1539. an ad tollendam subreptionem gratiæ annuæ prouisionis, sufficiat probare acceptationem, & prouisionem narratam per vnum testem. Fuit dictum, quod non, etiam cum alio reprobato, ad euitandam subreptionem. decif. Agid. 683. & videtur probatum contrarium, quia fuit intellecta materia quæ de iure præsumitur, nisi probetur excessus, vt sentit eadem decif. & sic secundum hanc resolutionem fuit causa expedita &c.

AVGVSTINI.

Vt lite pendente.

SVMMARIVM.

- 1 Attentare dicitur etiam ille, qui habet causam ab altero ex litigantibus, etiam ex causa permutationis.

DECISIO MCXLVII.

Lite pendente inter Episcopum solis possessorem parochialis Huelamo Albericen. dioc. Et episcopum Segobien. d. Episcopus solis parochialem præfaratam de consensu Imperatoris dictæ parochialis asserti patroni, in manibus Ioannis Pogij tunc sedis Apostolicæ Nuncij, in fauorem Ioannis Compusano resignauit, & Ioannes possessionem virtute dictæ resignationis capit. Dubium fuit, an dicta possessio capta à Ioanne, qui non erat in lite, tanquam attentata, sit reuocanda? fuit per Dominos conclusum, 15. Ianuarij, 1546. coram R. P. Domino Antonio Augustino, quod sic: quia etiam si tertius habens causam ab altero ex litigantibus attentat, vt per glo. in capitu. non solum, in versicu. reducendum. de appel. libro sexto, Bisign. decif. quarta, eodem titu. etiam si esset ex causa permutationis. Rota 3. in nou. vt lit. penden. & 3. in antiq. per tex. in c. 2. vt lit. pend. in 6.

AVGVSTINI.

Reg. 26. vt commif. caus. literis non exped.

SVMMARIVM.

- 1 Regula 26. de literis expediendis habet locum etiam quando proceditur exequutiue.

DECISIO MCXLVIII.

Fuit dubitatum in vna parochiali de Villa Eluen. dioc. an regula vigesima sexta, de literis expediendis haberet locum, quando proceditur exequutiue. & conclusum est per Rotam 6. Nouembris, 1545. coram R. P. Domino Antonio Augustino, regulæ esse locum ex sui generalitate, per not. per Sarnen. in dicta regula q. 9.

Tum quia, si locum habet quando proceditur via ordinaria, vt est clarum, multò fortius, quando via exequutiua, cum per eam ad exequutionem postea deueniatur.

Item ne via fraudibus aperiatur, quia habentes regressus vel prouisiones de beneficijs in curia vacantibus, quibus dantur commissiones via exequutiua, nunquam expedirent literas, & nimium fraudarentur officiales, & Camera. & quia capitu. hi contra quos, vt lite pendente libro sexto, habet locum in exequutione. Bisign. vt lite penden. secundo adde quod exequutio requirit literarum expeditionem.

AVGVSTINI.

De appel. & de confes.

SVMMARIVM.

- 1 Collatio facta post sententiam priuatoriam ante terminum ad appellandum, an valeat.
- 2 Carceris effractor aufugiens, an cenfeatur, & confiteri delictum, vbi latè.
- 3 Canonicus propter crimen homicidij priuatus ipso iure dicitur ab omni beneficio.

DECISIO MCXLIX.

Dum Andreas Calcestinus carceratus propter scelera, fuisset; & à Nuntio Apostolico Venetijs existente, & in hoc casu à sedis Apostolicæ legato citatus ad sententiam, die 25. Augusti, 1543. ad diem Iouis, & die 26. eiusdem, idem Dom. Nuntius, vt delegatus, pronunciauit, Andream propter eius crimina suis beneficijs priuatum esse. Demum 31. di. Episcopus Veronen. contulit parochialem de Lacoza vacantem per sententiam priuatiuam latam contra Andream Nicolao Ormaneto, à qua sententia Andreas die prima Septembris, ad sedem Apostolicam appellauit, & post appellationem die 3. Septembris, idem Andreas in manibus S. D. N. in fauorem Iulij Calistani resignauit. Fuit dubitatum coram eodem Domino, an pendente termino ad appellandum post sententiam priuatiuam beneficiorum Episcopus Veronen. potuerit de iure cōferre dictam parochialem lacoza, quæ est in sua diocesi: Et licet (vt arbiter) causa fuerat concordata, tamē inter Dominos 2. Decembris, 1545. resolutum fuit, quod

aut à sententia appellare potuit, & collatio non valuit, etiam si appellatio esset deserta, ad tex. in capitu. licet. de senten. excommunicatio. & capitu. cum venissent. secundum primam lectionem. de eo qui mit. in possess. cau. re. fer. Doct. in l. prima. C. de bon. poss. secundum tabu. quia idem de gestis post appellationem, ad rex. in capitu. non solum, & ibi glo. in versicu. in nouat. de appel. in 6. Sed gesta post appellationem reuocantur. Ergo &c.

Et quia pendente lite nulla prouiso per ordinarium fieri potest, volg. capitu. primo, vt lite pendente in 6. etiam si extra curiam fuerit, vt in dicto cap. primo, in versicu. vel alibi. & ibi glo.

Aut non potuit appellari, & tunc collatio valuit etiam infra terminum ad appellandum, quia etiam hæc paria iudicantur.

Sed tunc non fuit resolutum, an Dominus Andreas priuatus suis beneficijs per sententiam, postquam effra-

ctis carceribus aufugit, à dicta sententia potuit appellare, vel non. Resolui in negatiuam partem, quia ꝑ effra-

ctor carceris effugiens præsumptione iuris, & de iure confiteri videtur delictum. Barto. per illum textum in l. reos. ff. de custo. reo. licet ille textus non probet secundum Nicolaum Boer. in secunda par. decisio. 215. numero vigesimo secundo, & Franc. Rip. in l. admonendi. numero centesimo sexagesimo sexto, & 170. de iureiuran. Vi-

detur communis opinio, vt per eundem numero nono, & 30. & la. numero nonagesimo, & ibi Curt. Iun. in d. l. admonendi. ff. de iureiuran. Felyn. in cap. nullus. extra de præsump. sed confessus appellare non potest. l. 2. quando appel. non recipere. ergo &c.

Tunc ꝑ sequitur si canonicus priuatus ob huiusmodi crimen extiterit, ipso iure amittit stallum in choro, & locum in capitulo, & alia eidem pertinentia sine dilatio-

ne, vt per Boer. decisio. 206. col. 2.

Tum etiam, quia si citatus peremptoria vltima citatione fugiat, appellare non potest. Bal. in l. si ideo. de euit. Angel. in l. ex consensu. de appell. Alexan. in l. sepe. colum. trigesima secunda, ff. de re iud. à fortiori aufugiens fractis carceribus, cum iuris præsumptione, & de iure confiteatur delictum, & in terminis, quod appellare non potuit frangens carceres, tenet Hip. sing. 166. per Doctri.

Bald. in l. si quis adulter. post princip. C. ad legem Iuliam de adul. quod tamen intelligi debebat de carcerato iuste, secus si iniuste, vt per Bar. in l. vis eius. C. de proba. Alexan. der in l. sed eximendi. in si. ff. si quis eum qui in ius voca. est vi exim. Boer. d. decisio. ducentesima decima quinta, numero tertio, Rip. dicta l. admonendi. num. 120. cum seq. ff. de iureiur.

Tum etiam, quia si citatus peremptoria vltima citatione fugiat, appellare non potest. Bal. in l. si ideo. de euit. Angel. in l. ex consensu. de appell. Alexan. in l. sepe. colum. trigesima secunda, ff. de re iud. à fortiori aufugiens fractis carceribus, cum iuris præsumptione, & de iure confiteatur delictum, & in terminis, quod appellare non potuit frangens carceres, tenet Hip. sing. 166. per Doctri.

Bald. in l. si quis adulter. post princip. C. ad legem Iuliam de adul. quod tamen intelligi debebat de carcerato iuste, secus si iniuste, vt per Bar. in l. vis eius. C. de proba. Alexan. der in l. sed eximendi. in si. ff. si quis eum qui in ius voca. est vi exim. Boer. d. decisio. ducentesima decima quinta, numero tertio, Rip. dicta l. admonendi. num. 120. cum seq. ff. de iureiur.

Tum etiam, quia si citatus peremptoria vltima citatione fugiat, appellare non potest. Bal. in l. si ideo. de euit. Angel. in l. ex consensu. de appell. Alexan. in l. sepe. colum. trigesima secunda, ff. de re iud. à fortiori aufugiens fractis carceribus, cum iuris præsumptione, & de iure confiteatur delictum, & in terminis, quod appellare non potuit frangens carceres, tenet Hip. sing. 166. per Doctri.

Bald. in l. si quis adulter. post princip. C. ad legem Iuliam de adul. quod tamen intelligi debebat de carcerato iuste, secus si iniuste, vt per Bar. in l. vis eius. C. de proba. Alexan. der in l. sed eximendi. in si. ff. si quis eum qui in ius voca. est vi exim. Boer. d. decisio. ducentesima decima quinta, numero tertio, Rip. dicta l. admonendi. num. 120. cum seq. ff. de iureiur.

Tum etiam, quia si citatus peremptoria vltima citatione fugiat, appellare non potest. Bal. in l. si ideo. de euit. Angel. in l. ex consensu. de appell. Alexan. in l. sepe. colum. trigesima secunda, ff. de re iud. à fortiori aufugiens fractis carceribus, cum iuris præsumptione, & de iure confiteatur delictum, & in terminis, quod appellare non potuit frangens carceres, tenet Hip. sing. 166. per Doctri.

Bald. in l. si quis adulter. post princip. C. ad legem Iuliam de adul. quod tamen intelligi debebat de carcerato iuste, secus si iniuste, vt per Bar. in l. vis eius. C. de proba. Alexan. der in l. sed eximendi. in si. ff. si quis eum qui in ius voca. est vi exim. Boer. d. decisio. ducentesima decima quinta, numero tertio, Rip. dicta l. admonendi. num. 120. cum seq. ff. de iureiur.

Tum etiam, quia si citatus peremptoria vltima citatione fugiat, appellare non potest. Bal. in l. si ideo. de euit. Angel. in l. ex consensu. de appell. Alexan. in l. sepe. colum. trigesima secunda, ff. de re iud. à fortiori aufugiens fractis carceribus, cum iuris præsumptione, & de iure confiteatur delictum, & in terminis, quod appellare non potuit frangens carceres, tenet Hip. sing. 166. per Doctri.

Bald. in l. si quis adulter. post princip. C. ad legem Iuliam de adul. quod tamen intelligi debebat de carcerato iuste, secus si iniuste, vt per Bar. in l. vis eius. C. de proba. Alexan. der in l. sed eximendi. in si. ff. si quis eum qui in ius voca. est vi exim. Boer. d. decisio. ducentesima decima quinta, numero tertio, Rip. dicta l. admonendi. num. 120. cum seq. ff. de iureiur.

Tum etiam, quia si citatus peremptoria vltima citatione fugiat, appellare non potest. Bal. in l. si ideo. de euit. Angel. in l. ex consensu. de appell. Alexan. in l. sepe. colum. trigesima secunda, ff. de re iud. à fortiori aufugiens fractis carceribus, cum iuris præsumptione, & de iure confiteatur delictum, & in terminis, quod appellare non potuit frangens carceres, tenet Hip. sing. 166. per Doctri.

Bald. in l. si quis adulter. post princip. C. ad legem Iuliam de adul. quod tamen intelligi debebat de carcerato iuste, secus si iniuste, vt per Bar. in l. vis eius. C. de proba. Alexan. der in l. sed eximendi. in si. ff. si quis eum qui in ius voca. est vi exim. Boer. d. decisio. ducentesima decima quinta, numero tertio, Rip. dicta l. admonendi. num. 120. cum seq. ff. de iureiur.

Tum etiam, quia si citatus peremptoria vltima citatione fugiat, appellare non potest. Bal. in l. si ideo. de euit. Angel. in l. ex consensu. de appell. Alexan. in l. sepe. colum. trigesima secunda, ff. de re iud. à fortiori aufugiens fractis carceribus, cum iuris præsumptione, & de iure confiteatur delictum, & in terminis, quod appellare non potuit frangens carceres, tenet Hip. sing. 166. per Doctri.

Bald. in l. si quis adulter. post princip. C. ad legem Iuliam de adul. quod tamen intelligi debebat de carcerato iuste, secus si iniuste, vt per Bar. in l. vis eius. C. de proba. Alexan. der in l. sed eximendi. in si. ff. si quis eum qui in ius voca. est vi exim. Boer. d. decisio. ducentesima decima quinta, numero tertio, Rip. dicta l. admonendi. num. 120. cum seq. ff. de iureiur.

Tum etiam, quia si citatus peremptoria vltima citatione fugiat, appellare non potest. Bal. in l. si ideo. de euit. Angel. in l. ex consensu. de appell. Alexan. in l. sepe. colum. trigesima secunda, ff. de re iud. à fortiori aufugiens fractis carceribus, cum iuris præsumptione, & de iure confiteatur delictum, & in terminis, quod appellare non potuit frangens carceres, tenet Hip. sing. 166. per Doctri.

Bald. in l. si quis adulter. post princip. C. ad legem Iuliam de adul. quod tamen intelligi debebat de carcerato iuste, secus si iniuste, vt per Bar. in l. vis eius. C. de proba. Alexan. der in l. sed eximendi. in si. ff. si quis eum qui in ius voca. est vi exim. Boer. d. decisio. ducentesima decima quinta, numero tertio, Rip. dicta l. admonendi. num. 120. cum seq. ff. de iureiur.

Tum etiam, quia si citatus peremptoria vltima citatione fugiat, appellare non potest. Bal. in l. si ideo. de euit. Angel. in l. ex consensu. de appell. Alexan. in l. sepe. colum. trigesima secunda, ff. de re iud. à fortiori aufugiens fractis carceribus, cum iuris præsumptione, & de iure confiteatur delictum, & in terminis, quod appellare non potuit frangens carceres, tenet Hip. sing. 166. per Doctri.

Bald. in l. si quis adulter. post princip. C. ad legem Iuliam de adul. quod tamen intelligi debebat de carcerato iuste, secus si iniuste, vt per Bar. in l. vis eius. C. de proba. Alexan. der in l. sed eximendi. in si. ff. si quis eum qui in ius voca. est vi exim. Boer. d. decisio. ducentesima decima quinta, numero tertio, Rip. dicta l. admonendi. num. 120. cum seq. ff. de iureiur.

Tum etiam, quia si citatus peremptoria vltima citatione fugiat, appellare non potest. Bal. in l. si ideo. de euit. Angel. in l. ex consensu. de appell. Alexan. in l. sepe. colum. trigesima secunda, ff. de re iud. à fortiori aufugiens fractis carceribus, cum iuris præsumptione, & de iure confiteatur delictum, & in terminis, quod appellare non potuit frangens carceres, tenet Hip. sing. 166. per Doctri.

Bald. in l. si quis adulter. post princip. C. ad legem Iuliam de adul. quod tamen intelligi debebat de carcerato iuste, secus si iniuste, vt per Bar. in l. vis eius. C. de proba. Alexan. der in l. sed eximendi. in si. ff. si quis eum qui in ius voca. est vi exim. Boer. d. decisio. ducentesima decima quinta, numero tertio, Rip. dicta l. admonendi. num. 120. cum seq. ff. de iureiur.

Tum etiam, quia si citatus peremptoria vltima citatione fugiat, appellare non potest. Bal. in l. si ideo. de euit. Angel. in l. ex consensu. de appell. Alexan. in l. sepe. colum. trigesima secunda, ff. de re iud. à fortiori aufugiens fractis carceribus, cum iuris præsumptione, & de iure confiteatur delictum, & in terminis, quod appellare non potuit frangens carceres, tenet Hip. sing. 166. per Doctri.

Bald. in l. si quis adulter. post princip. C. ad legem Iuliam de adul. quod tamen intelligi debebat de carcerato iuste, secus si iniuste, vt per Bar. in l. vis eius. C. de proba. Alexan. der in l. sed eximendi. in si. ff. si quis eum qui in ius voca. est vi exim. Boer. d. decisio. ducentesima decima quinta, numero tertio, Rip. dicta l. admonendi. num. 120. cum seq. ff. de iureiur.

de sancta Maria actorem, & Didacum de Melgola assertum spoliatorem, an dicto Ioanni agenti spolio attentato, constito per testes, & alia, deberet remissoria concedi.

Et resolutum coram eodem Domino Antonio Augustino, die 19. Decembris, 1545. & die 26. Martij, 1546.

quod non, quia ꝑ de lite non constabat.

Nam commissio nomine spoliatoris per cursorem presentata, & citatio per assertum procuratorem spoliatoris petita fuit, neque de spolij probatione, cum tempore possessionis minime constabat de secundo extremo, etiam per coniecturas.

Tum etiam, quia est actor, per decis. Rot. in antiq. 2334. Quamuis videatur ob stare, quia ꝑ si non conceditur, materia & facultas probatoria restringeretur, quæ non est coarctanda. l. generale. in prin. C. de rebus cred. l. quoniam. in si. C. de hære.

Tum etiam, quia si ad probandum spoliolum aliquando datur remissoria. Cassad. de dilat. decisio. vigesima tertia, à fortiori ad probandum attentata, quæ magis sunt odiosa. Cardin. in clemen. fina. de appella. lib. sexto.

Et ꝑ ideo Domini sequuntur Cassad. conf. de dilat. decisio. quarta, numero quinto. virtute commissionis certum terminum præfigerunt ad probandum attentata, quo elapso, & non docto de attentatis, iudex procedit.

Et in eadem eisdem anno, & die fuit etiam tentum, reo spoliatori non debere remissoriam concedi, ne con foueatur in sua occupatione, cum sonet in delictum, cum eadem nec restitutio in integrum detur. l. auxilium. §. si. ff. de minor. & alia ratione de qua per Cassad. de dilat. decisio.

Tum etiam, quia si ad probandum spoliolum aliquando datur remissoria. Cassad. de dilat. decisio. vigesima tertia, à fortiori ad probandum attentata, quæ magis sunt odiosa. Cardin. in clemen. fina. de appella. lib. sexto.

Et ꝑ ideo Domini sequuntur Cassad. conf. de dilat. decisio. quarta, numero quinto. virtute commissionis certum terminum præfigerunt ad probandum attentata, quo elapso, & non docto de attentatis, iudex procedit.

Et in eadem eisdem anno, & die fuit etiam tentum, reo spoliatori non debere remissoriam concedi, ne con foueatur in sua occupatione, cum sonet in delictum, cum eadem nec restitutio in integrum detur. l. auxilium. §. si. ff. de minor. & alia ratione de qua per Cassad. de dilat. decisio.

Tum etiam, quia si ad probandum spoliolum aliquando datur remissoria. Cassad. de dilat. decisio. vigesima tertia, à fortiori ad probandum attentata, quæ magis sunt odiosa. Cardin. in clemen. fina. de appella. lib. sexto.

Et ꝑ ideo Domini sequuntur Cassad. conf. de dilat. decisio. quarta, numero quinto. virtute commissionis certum terminum præfigerunt ad probandum attentata, quo elapso, & non docto de attentatis, iudex procedit.

Et in eadem eisdem anno, & die fuit etiam tentum, reo spoliatori non debere remissoriam concedi, ne con foueatur in sua occupatione, cum sonet in delictum, cum eadem nec restitutio in integrum detur. l. auxilium. §. si. ff. de minor. & alia ratione de qua per Cassad. de dilat. decisio.

AVGVSTINI.

De regress. & caus. posses. & proprietate.

SVMMARIVM.

1. Prouisus ab ordinario, & continuans eius possessionem anteriorem præfertur ei, qui venit vigore regressus.

DECISIO MCLL.

Regressui locus fuit factus per mortem, ordinarius contulit beneficia, de quibus in regressu, Nicolao de militib. vltima Septembris, qui post lucem diei ante ortum solis, cepit possessionem. & eadem die possessionis in ortu solis Ioannes Dominicus de Sebastianis etiam cepit possessionem instrumentalem certa hora diei, virtute dicti regressus.

Causa fuit commissa, & postea obtentum mandatum de manutenendo; & ne scandala orirentur, & sequerentur, Rota aduocauit ad se possessionem. Dubitatum fuit in fauorem cuius dictorum beneficiorum possessio debebat relaxari.

Et ꝑ decisum fuit in Tiburtina beneficiorum coram prædicto, die 24. Decembris. 1546. debere relaxari in fauorem Nicolai prouisi ab ordinario, quia vera fuit prouisio ab ordinario. Et cepit possessionem, fructus colligendo, & Vicarium ponendo, & dictam possessionem continuando, quæ sunt vera signa possessionis, ad l. Titium. ff. de sol.

Non refragatur quod eadē die Dñico fuit data possessio instrumentalis eum adiectione horæ, quæ præsumitur antiquior.

antiquior. Cassad. 2. de præben. & 4. super reg. quia ex quo in possessione Nicolai hora fuit etiam appositā, & constat per signa prædicta de vera eius possessione, Rota semper solita est iudicare, quia prior est illa, quæ est effectualis cum fructuum perceptione, vt per Sarnē. reg. de anna. q. 47. num. 2.

Minus obstat decretum irritans in regressu appositū; quia, cum debeant probari qualitates dicti regressus, & eius, in cuius fauorem tentum fuit, & alias, nisi iustificatis dictis qualitatibus, non potest aliquos operare effectus, vt Rota tenuit coram Dom. Antonio Augustino, die 18. Ianuarij, 1546. ad not. per Ioan. And. in cap. 1. col. 1. versu. vt suas. de lit. contest. in 6. Immo etiam constaret de non iure dicti Nicolai rei, tamen nõ iustificatis qualitatibus regressus, non est à possessione amouendus, cū de iure actoris non constet; immo absolendus cap. qui accusare. C. de eden. cap. loci corpus. §. si. ff. si seru. vend. Cassad. decisio. 3. num. 5. de rest. spol. Nec decretum irritans aliquem de possessione etiam de facto tantum spoliari; ideo interim debet Nicolaus pacifice possidere, cum lis non tollat alicui possessionem, ad not. in cap. 1. vt lit. pend. in 6. Nec (credo) ante discussionem est eiciendus, ad not. in c. licet. Episcopus. de præb. in 6. ac sequestrum in isto casu ad custodiam appositum probat dictum Nicolaum possessorem. l. interesse. ff. de acquiren. possess. Sed postea cum in præsentī causa propter possessionem Nicolai suspectam, non constabat de eius possessione, & per consequens de eius spolio, neque erant iustificandæ dictæ qualitates regressus, fuit tentum à Dominis die 18. Ianuarij, 1546. coram eodem, prædictum Ioannem Dominicum manutenendum in sua possessione virtute regressus capta. & causa fuit concordata.

AVGVSTINI.

De iure patr. & de donationibus.

SVMMARIVM.

1. Iuspatronatus an veniat in donatione vniuersali omnium bonorum iurium & actionum. Quod non. nu. 4.
2. Expressio facta per relationem censentur nominatim facta.
3. Iuspatronatus in concessione de omnibus bonis iuribus & actionibus, transfertur, ex communi.

DECISIO MCLII.

Cum die 24. Martij, 1546. Angelus Christophori Petri de Lemmo donasset Francisco Petro, Laurentio, & alijs in donatione nominatis, omnia bona sua immobilia iura & actiones, seruato sibi vltimo, & Capellam Sancti Nicolai dotasset, voluit donatarios, & successores eorum, & gubernatores fraternitatis huiusmodi Capellæ esse patronos. die 26. Nouembris, 1546. præfatus Franciscus dedit, & cessit condonatarijs videlicet Petro, Laurentio, & Baldo præsentibus omnia iura, & actiones, quæ & quas haberet, & sui possent habere, in, & super quibuscunque bonis & rebus olim Angeli Christophori, occasione donationis, siue hæreditatis, vel alia quacunque, cum omnibus & singulis honoribus debitis, & obligationibus dictorum iurium, & quæ ipse donator eorum nomine fecisset & obligasset, seruato sibi iure in vna petia terræ.

Et ideo fuit dubium, an iuspatronatus huiusmodi Capellæ transeat in huiusmodi donatione iurium, & actionum à Francisco facta vt supra, Petro, & Baldo cō-

1. donatarijs & compatronis. Videbatur, quod ꝑ sic. Nam non est dubium, quod in prima donatione ab Angelo facta comprehendebatur virtualiter, & expresse iuspatronatus. & secunda à Francisco facta fuit, referendo se ad primam; sed relatum est in referente, l. alle totò. ff. de hæred. instit. l. si ita scripsero. ff. de cond. & demonst. 2. Immo expressio facta per relationem videtur nominatim facta. Paris. in consi. 122. colum. 2. vol. 1. & consi. 5. in fin. vol. 3. ergo & in secunda transit iuspatronatus, & maxime, quia secunda facta fuit cum omnibus, & singulis honoribus & debitis, &c.

Et cum patronatus sit ius honorificum, vt in eius definitione communiter approbata: ergo datur intelligi esse de mente Francisci, donare velle iuspatronatus, vt illud etiam transeat in donatione à Francisco facta.

Item & alia ratione, quia donatio à Francisco facta, fuit de omnibus iuribus & actionibus, quæ & quas habebat in, & super quibuscunque bonis cum honoribus &c. propter virtutem donationis & hæreditatis dicti Angeli sibi factæ, saluo iure sibi in vna petia terræ, ex quo videtur Franciscus omnia alia transferre, & sic iuspatronatus; & maxime considerata verborum geminationem seu multiplicationem, vt in terminis videtur casum istum decidere Philip. consi. 127. t. vol. penult. col. versu. sed ad ista. Vbi dicit, quod ꝑ in concessione de omnibus iuribus actionibus & bonis alicuius facta transfertur iuspatronatus, & quod est ista communis opinio.

Tamen prædictis non obstantibus Rota duobus Dominis exceptis coram eodem die 14. Decemb. 1546. post aduocatorum & dominorum causæ discussionem contrarium tenet. Primum per dictum Bald. in l. fin. penult. col. num. 48. versu. Item si dixi omnia iura. C. de edict. diui Adria. toll. Vbi dicit, quod donans omnia iura, quæ habet, non videtur donare iuspatronatus. Et est ratio, quia huiusmodi donatio omnium iurium est generalis, & resoluitur in suas species. l. si chorus. ff. de leg. 3. ergo &c.

Tum etiam, quia si dono tibi fundum meum, in quo est Ecclesia, non venit Ecclesia, quæ non est eiusdem rationis, & conditionis. vt per Bart. d. loco. & Rota. in ver. ipse. decisio. 159. 25. nu. 43.

Cum ergo iuspatronatus sit diuersæ rationis, & conditionis cum iuribus & actionibus, non venit in donatione eorum. Firm. in tract. de Epif. 4. par. lib. 4. q. 30. & nouissime Lambert. in tract. suo, in 1. & 2. part. lib. 4. quæst. 9. 6. arti.

Non obstant adducta in contrarium: nam licet relatum proprie sit in referente, tamen illud intelligitur, quando referens simpliciter relatum refert: secus quando limitatiue, vt in terminis nostris; quia licet hæc secunda donatio se referat ad primam, tamen limitatiue respectu iurium & actionum, quorum appellatione vt supra non venit iuspatronatus, tanquam diuersæ conditionis.

Minus obstat secundum; quia, quamuis donatio iurium & actionum cum honoribus sit facta, ex hoc non est translatum iuspatronatus, quia donatio non est vniuersalis, quia diuersitas continet in se honorem, vt per Doct. in d. cap. ex literis. de iure patr. ergo honor vniuersitas non est, quia continens & contentum differunt. Ita Rot. in vers. species. decisio. 159. 14. nu. 94.

Nec obstat tertium de verborum geminatione, seu multiplicatione: nec quartum, quod omnia donare vellet Franciscus, excepta illa petia terræ: quia his repugnat propria natura verborum, scilicet iurium, & actionum, quæ non comprehendunt iuspatronatus, vt supra dixi.

Multò minus obstat quod dicit Dec. consi. 129. quorum ubi fuerunt concessa iura, iurisdictiones, & bona; & nec concessio fuit generalis, dum de beneficio loquitur vniuersaliter, per l. bonorum la. 2. de verb. sign. & idem dicto consi. 129. expresse dicit in penult. col.

AVGVSTINI.

De dolo & contuma.

SVMMA RIVM.

Actor vel eius procurator post obtentam commissionem debet intra terminum de mandato sine alia citatione docere de iure suo: alias reus absoluetur ab instantia iudicij.

DECISIO MCLIII.

Iohannes Vaz assertus procurator Stephani Madera nomine eiusdem Madera causam commisit contra N. cum clausula, & omnes alios &c. vnius virtute Martinus Vigulo per suum procuratorem Ferdinandum sezza coram Episcopo Sarnen. comparuit: pro parte Ferdinandi rei commissio fuit obtenta cum præfixione termini Ioanni Vaz ad docendum de mandato; quo elapso, & non docto absolueretur Ferdinandus reus, ex quo de absentia dicti Vaz procuratoris actoris constabat fuit dubitatum, an, elapso termino in commissione expresso, & non docto de mandato asserti procuratoris actoris, ex quo erat absens dictus procurator, actor debeat citari personaliter antequam absoluetur reus, & quamuis 12. Februarij, 1546. in quadam Vltzbonen. parochialis de penafuria coram eodem Domino Antonio Augustino fuerit à Dominis resolutum, debere citari personaliter, ex quo erat absens dictus procurator: Item quia Martinus Suguero comparens per procuratorem non erat nominatus in prima commissione: tum etiam quia non constabat citationem exequentam contra Martinum: rursus quia Martinus facile fraudem committere posset, quia ex quo non nominatus expresse in prima commissione, neque etiam citatus posset comparere, quando sciuit, Ioannem Vaz procuratorem actoris esse absentem, vt in hoc casu & obtinet absolutionem nullo contradicente: Tamen ¶ idem Domini in eadem coram eodem, die 19. eiusdem mensis, & anni, contrarium tenere primo, quia ordinarium est obtenta commissione, qd procurator intra terminum de mandato doceat, quo non docen. reus absolui potest ab ista instantia. Cassad. in reg. decif. 40. etiam cum expensatum condemnatione. Vt ibi nu. 6.

Nec obstat, quod reus non fuit nominatus in prima commissione: quia est expressum virtualiter per clausulam generalem, & omnes interesse putantes &c.

Minusque obstat non constare de exequutione citationis contra Martinum reum conuentum: quia ex quo ipse post obtentam primam commissionem supradicta parrochiali constituit procuratorem, & procurator comparuit, præsumitur dictus Martinus citatus, vt per Rot. in nou. 402. nu. 3. quia præsumitur etiam obtinentem commissionem remanere in eadem voluntate; & sic citasse omnes interesse putantes, vt etiam nu. 3.

Nec habet mouere absentia procuratoris actoris; quia ex eo quia obtinuit commissionem, debet esse cautus causam agitari debere in loco destinato in commissione, nec ab eo se absentare, vel saltem dimittere ibi procuratorem, vt per Rot. d. decif. nu. 2.

Multò minus obstat ratio de fraude, quam committere posset reus citatus in comparendo, qm sciter actorē vel eius procuratorem absentem à curia: quia, ex quo est maior actoris, quam rei per iura vulg. & reus comparando coram iudice, & maxime absente actore, vel eius procuratore post iam multos menses elapsos post absentiam actoris, vel eius procuratoris, non videtur in fraudem hoc fecisse, vt videtur Rota concludere dicta decif. 402. nu. 3. & maxime, quia si contrarium diceretur, esset in potestate actoris post citationem rei non comparando, seu se absentando, tenere reum in suspensio, & iura magis fauent reis, quam actoribus. & ideo conclusum fuit prædicta die, & anno, Martinum Suguero absolui debere ad instantia iudicis, vt dict. decif. Rot. in nou. 402. nu. 3. in fin. & decif. Cassad. de qua supra, procedit si peteret reus se absolui à molestijs actoris: esset enim citandus non assertus procurator, sed ipse actor.

Hic tamen perit se absolui ab instantia iudicij, & molestijs procuratoris asserti, contra quem posset etiam procedi vigore obligationis, quam facit promittendo de rato sub pœna ducentorum,

AVGVSTINI.

De successione.

SVMMA RIVM.

- 1 *Masculi in conditione positi an & quando censeantur dispositiue vocati à testatore. vide latissime per totum. Vbi post longam disputationem Rota tenet affirmatiuam. nu. 3. & 4.*
- 2 *Masculinitatis sola expressio non operatur vt filij in conditione positi censeantur dispositiue vocati, nisi etiam adsit ad plures gradus digressio.*

DECISIO MCLIIII.

Licet quàm plures tenuerint, masculos in conditione positos, ad successionem vocatos esse tacite ex testamento quos sequitur Cur. Sen. consi. 51. nu. 20. cum seq. Curt. iun. in l. 1. num. 14. C. de pact. Paris. consi. 66. num. 6. & 50. & 53. nu. 44. & 6. & 3. vol. limitando glo. in l. Lutus. ff. de hæred. inst. Tamen idem Paris. consi. 44. num. 51. & consi. 86. num. 16. & 32. volu. 2. concludit contrarium, & dicit quod pro hac parte est opi. communis. Iaf. consi. 232. volu. 2. Zaf. concludit in tracta. de substitu. cap. 3. & Rota in quadam Romana Casalis coram eodem, 8. Februarij, 1546. concludit, quia satis est, quod verbum, masculos, operetur, quod masculi tantum excludant substitutum, & non quod feminæ excludant à successione substitutos, vel quod feminæ excludantur. Soc. consi. 104. num. pen. & num. 219. Sed fuit dubium non minimum, an testator digressus ad plures substitutionum gradus sit vsus verbo masculinitatis, vel alias extantibus pluribus coniecturis, vt filij in conditione positi censeantur vocati. Et ¶ videtur, quod sic. Primò quia (vt dixi) est magna inter Doct. controuersia, an positi in conditione sint dispositiue ex testamento vocati; & tunc si stant coniecturæ, ex quib. voluntas testatoris declaratur volentis eos vocare, videtur eos vocare, vt concludit Paris. consi. 66. num. 52. & consi. 6. per totum 3. vol. & consi. 57. num. 9. & 21. & consi. 90. num. 15. & 16. vol. 2. Licet igitur glo. in d. l. Lutus. non habeat locum stantibus coniecturis in contrarium, ex quibus etiam leuibus recedatur à dicta glo. Aym. consi. 62. Corn. in lab eo. C. de fideicommiss. & consi. 146. vol. 2. Paris.

Paris. d. consi. 57. num. 2. Aym. consi. 62. tamen voluntas testatoris interpretatur secundum eius affectionem. l. Aurelius. §. Titius. ff. de lib. leg. l. cum auus. ff. de cond. & demonstr. l. cum acutissimi. C. de fideicommiss. immo attenditur affectio ista contra proprietatem verborum. l. si seruis plurium. §. fin. ff. de leg. 1. Soc. consi. 26. col. 2. vol. 4. tunc si sit affectio testatoris, quod voluit masculos in conditione positos vocare ex testamento, satis demonstratur ex digressione ad plures substitutionum gradus sub verbo masculinitatis sæpius repetito, quia præsumitur expressisse, vel repetisse ad conseruationem agnationis, vt in terminis tenet Paris. consi. 57. nu. 10. Idem quado excluderet feminas, vt in terminis tenet d. Aym. consi. 62. num. 9. plura allegans. idem quando filij essent inuicem substituti, si sine liberis masculis, & vltimo moriente extraneus. Paris. consi. 5. num. 34. 3. vol. cum pluribus alijs, quæ videre poteris in d. causa. Aym. consi. 62. Iaf. consi. 232. vol. 2. quæ non curo transcribere.

Videtur ergo stantibus coniecturis pro affirmatiua concludendum esse ex supradictis. Et finaliter tenuit Franc. Curt. iun. in l. 1. colum. 4. num. 14. C. de pact. qui dicit sepe se consuluisse. & ita iudicatum fuisse & approbatum per consilium Venetorum, vt ibi comprobatur ratione.

Nā qm sunt diuersi gradus substitutionis, sine liberis &c. illi liberi secundi gradus sub conditione positi, videntur grauati. Ergo in antecedenti honorati præsumuntur, vt per Bart. in l. Centurio. nu. 37. ff. de vulg. & pup. Alex. consi. 63. num. 8. & 9. vol. 4. cum alijs quæ accumulatur idem Soc. in l. cum filiolum. ff. de leg. 1.

Tamen pro alia parte adducitur tantum vna ratio. Nam digressio ad plures substitutionum gradus, scilicet vt post mortem omnium vltimo substitutus succedat, non inducit reciprocum fideicommissum inter honoratos. Imol. in l. pater impuberis. vers. vt per hunc tex. & ibi Paul. in vers. pone vltimo. & Alex. vers. ex prædictis. ff. de vulg. Socin. consi. 104. num. 8. Alex. consi. 11. nu. 7. vol. 3. & pluribus alijs consi. Ergo nec digressio ad plures gradus substitutionum faciet in conditione positos, esse vocatos tacite ex testamento: immo & si per digressionem ad plures gradus, & post omnium mortem, facta substitutione inter vocatos, esset fideicommissum reciprocum inductum, tamen, quando est facta inter positos in conditione, minime est inductum. Ita Io. de Imol. in l. centurio. num. 2. ff. de vulg. & pup. Rainu. in d. dispensatiofam. extra de testa. sentit Salic. & ante eum Bald. in l. precibus. C. de impub. & sub. Soc. consi. 104. nu. 9. & in l. hæres. §. cum ita. ff. ad Treb.

Ex his datur intelligi, per digressionem ad plures gradus, positos in conditione non censerit ex testamento vocatos, vt in specie tenet Paris. consi. 86. nu. 27. cum plur. seq. & 44. nu. 2. vol. 2. & plures alij, quos ipse refert, & sequitur in dictis locis.

Nec obstant adducta pro alia parte: nam primo, & secundo fundamentis respondetur, quod, quamuis ex coniecturis recedatur à glo. in l. Lutus. communiter approbata, tamen est necesse ex verbis testatoris eas apparere: nec sufficit dicere, quod talis fuit testatoris mens, sed quod voluntas in dispositione transiit. Bal. in l. vni. C. de his qui an. ap. tab. dum loquitur, an fideicommissum conditionale transmittatur. quem sequitur Soc. in l. hæredes mei. §. cum ita. colum. 3. vers. aduerte tamen. ff. ad Trebel. & consi. 6. num. 9. & consi. 104. Alex. & Iaf. in l. 3. C. de lib. præter. Doct. in pluribus consi. quos allegat Paris. eos sequendo consi. 86. & 87. num. 16. nu. 21. vol. 2. & 44. nu. 25. eodem, & est rex. in l. quoties. §. tantumdem. in l. quidam cum filium. ff. de hæred. insti. & quan-

do, & ex quibus in materia nostra appareat de voluntate testatoris, per dictum Paris. d. consi. 86. nu. 20. cum plur. rib. seq. vol. 2. & 44. cod. vol. Aym. d. consi. nu. 6. & sequenti.

Nec obstat tertium de affectione testatoris coniecturata: quia non inducitur ex digressione sola ad plures gradus. concludit Soc. in l. cum auus. col. pen. & vltima. ff. de cond. & demon. Paris. allegat plures alios consi. 44. nu. 21. & 86. num. 27. 2. vol. ad effectum vt præsumatur ex testamento vocati: neque ex sola expressione masculinitatis, vt in d. consi. tenet Paris.

2 Verum ¶ est, quod ex his duobus maxime simul iunctis forte viderentur in conditione positi ex testamento vocati, vt latissime & melius quam alij, tenet Nicol. Boer. in decif. 155. par. 1. nu. 28.

3 Sed ¶ contrarium Rota tenuit ex supradictis. Nec etiam ob. filias grauatas & dotibus certis esse contentas; quia ita videtur eas tacite excludere, ponendo masculos in conditione, sicut dotando filias: & tamen verbo masculinitatis expresso, nō vñ velle eos tacite vocare, vt sup.

Minusque si diceretur, quod fortior fuisset probatio erga filias, quàm erga filios, cum masculis non extantibus pater in præiudicium dotis filiarum non posset alienare, quod posset in præiudicium masculorum, cum ab intestato succedant, argumento l. si. C. com. de leg. quia responderetur, quod non est præsumendum, quia lex præsumit patrem optimum administratorem; & aliquando obliuiscitur sui, vt filios diuites relinquat, vt in die videmus; & si aliquando hoc pater facit, non est in consideratione. l. non ad ea. ff. de cond. & demonst. Socin. late consi. 116. col. 7. vers. ista omnia sunt.

Nec obstat, qd in tota hæreditate facta esset institutio, & ab vltimo moriente facta substitutio, vt late d. consi. Soc. 104. num. 9. qui allegat plura, sentit Bart. in l. codicillis. num. 4. ff. de usufructu leg. Alex. late consi. 22. nu. pen. & fin. & consi. 24. num. 5. vol. 4. ita quod per consequens cum vltimus moriens non sit expresse & specificè grauatus, in antecedente non videtur institutus, vel honoratus, vt in dictis locis: & quamuis in dicta causa Romana Casalis Rota iusserit concordari partes 12. Februarij, 1546. propter nimiam subtilitatem, quia de interpretanda voluntate coniecturata testatoris agebatur, in qua certa non possit dari regula, vt Curt. iun. consi. 87. & Galia. in l. centurio. vers. 2. limita. num. 386. ff. de vulg.

4 Tamen ¶ die 18. Martij, 1546. coram eodem Domino Rota vnanimitè conuincit tam ex omnibus supradictis coniecturis simul iunctis, quam ex verbis testamenti, quod pronepos positus in conditione, si nepos sine filijs decesserit, vt supra, & institutus & substitutus in testamento, censeatur tacite vocatus. & fundamentum, de quo in dicta causa Romana Casalis, vide ibi. sed causa ex alio capite decisa est, propter non rectam confectionem inuentarij à filio eius, qui alienauit.

AVGVSTINI.

De attentatis.

SVMMA RIVM.

- 1 *Possessio capta vigore sententiæ lata ante inhibitionem, & sic lite pendente, an dicatur attentata. vide late distinctionem.*

DECISIO MCLV.

Vacante quadam integra portione patrimoniali in Ecclesia Sancti Michaelis Locisdelas, Burgen. Dioc.

AVGVSTINI

AVGVSTINI

De spolio.

De regressu.

SVMMARIVM.

SVMMARIVM.

- 1 *Possessio canonicatus vltima capta capitulariter an sit preferenda primæ traditæ ab Episcopo, & vno tantum canonico, ita quod vltimus spoliatus veniat restituendus, quod sic. nu. 3.*
- 2 *Instrumentum non habens locum loci, fidem non facit.*

- 1 *Præferri quis debeat in beneficio inter duo super eo contententes, quorum alter veniat ex regressu, alter vero ex provisione Apostolica. cum nu. 2. vbi veniens ex regressu præfertur.*

DECISIO MCLVI.

DECISIO MCLVII.

Dioc. per obitum quondam Ioannis Martinen. extra Romanam Curiam, publico proposito edicto à quodâ Francisco de Mena officiali Burgen. & prouifore dictæ portionis, cui se opposuere Ioannes Lopes bachalarius, & quidam Ioannes Sanctus, qui dato termino peremptorio ad probandum, & postea testibus vtriusque partis ad eorundem instantiam publicatis, & conclusa in causa à dicto officiali & prouifore, & maritus partibus ad sententiam audiendam, cum ipse, Ioannes Sanctus non probaret qualitates suas necessarias, alium terminum à dicto prouifore ad probandum petijt, aduersario contradicente, cum idem prouifor in causa conclusisset. Tamen dato à dicto prouifore alio termino Ioanni Santo, à quo dictus Ioannes Bachalarius appellauit ad sedem Apostolicam, & causa commissa ab eius nuntio cuidâ Ioanni Ferdinando Canonico Burgen. & alijs &c. decreta citatione, & inhibitione præsentata dicto officiali die quinta Martij. 1543. eodem die ante præsentationem dictus officialis & prouifor declarauit in fauorem dicti Ioannis Santi, qui accepit possessionem virtute dictæ sententiæ.

Cum post mortem Alphonfi Pequini Stephanus del Choro immisus esset in possessionem Canonicatus, & præbendę Corduben ab Episcopo Corduben. & vno ex Canonicis, & illam cõtinuauit per aliquo tempus; demum & successiuè Ferdinandus Solier virtute cuiusdam gratiæ expectatiuæ à Capitulo Corduben. in possessionem dicti Canonicatus missus etiam fuisse; d. Stephanus spoliavit Ferdinandum sua vltima possessione. Fuit dubium, an Ferdinandus debeat restitui. Et pro negatiua videbatur, primò, quia Stephanus prius possidebat, quàm Ferdinandus. Tum quia possessio Ferdinandi non fuit sibi tradita ab Episcopo, & Capitulo, vt requiritur. Cassa. 8. de caus. poss. & propriet. Tum etiam, quia fuit inter prædictos Stephanum & Ferdinandum actum, vt constituerat procuratorem ad renuntiandum Canonicatum. de quo agitur, in fauorem Stephanij; & quod ex nunc dimittebat dictum Stephanum in possessionem Canonicatus, & præbendę. Tum etiam, quia in dorso concordie præfatę Notarius Cancellarię scripsit ista verba, Andreas Vela & Andreas de Burgia consenserunt iuxta formam supplicationis. Ex quibus videbatur Ferdinandum aliquo iure nõ esse restituendum.

in ea appositum non inficiebat possessionem ab alio captam. Quoniam responderetur, quod ex quo dicta gratia venit verificanda super beneficio, & in vna Ecclesia haberetur pro certa. cap. ex parte. in prin. extra de off. deleg. Cassad. de rest. spol. decis. 1. & 2. & ita in vna Lucan. Canonice & præbende de anno 1540. coram R.P.D. Ruellen. ita intelligenda quandam referuam Regnaldi Petrutij, quæ erat vsque ad summam mille ducatorum, licet in pluribus beneficijs, & diuersi generis verificari posset. Tum ex quo & à se de primo vacaturis abique clausula acceptandi; quod dicebatur gratia specialis; & data vacatione, decretum in dicta gratia appositum, inficiebat possessionem tamquam gratia specialis.

Non obstante præfata declaratione dictus Canonicus delegatus seruandis reuocauit sententiam præfati officialis tanquam attentatum, & dictam portionem Ioanni Lopez Bachalario adiudicauit & cõtulit; à qua dictus Ioannes Sanctus appellauit ad sedem Apostolicam, & causam commisit in Rota. fuit dubium, an pendente dicta causa in Rota, & possessione capta à dicto Ioanne Sancto, possessio dictæ portiois sequestrari debeat. Et ¶ videtur, quod sic. primò, quia constat de attentatis, cum constet ex sua petitione dictum Ioannem Sanctum non possedisse à principio litis, & nunc possidere, per testes hoc vltimum probatur; & quod etiam sufficeret per publicam vocem & famam probare, tum quia dictus Ioannes Sanctus sustinet litē super huiusmodi attentatis, per quod probatur secundum extremum. Secundo aut Ioannes Sanctus attentauit, & quia debent reuocari attentata, & tunc est iustum dictam portionē sequestrari: aut non attentauit, & remanet possessio vacua, & tunc etiam est sequestranda.

Nec obstat quod dicitur, quod requiritur interessentia Episcopi in tradenda possessione Canonicatus, quia est verum, nisi testes deponerent de consuetudine. Tum probarent dicendo, Episcopum interuenisse in tradenda possessione capitulariter, vt in hoc Rota conclusit vltima Maij, 1546. & maxime in nostro casu, cum gratia expectatiua cõmittatur capitulo, & tradat possessionem Ferdinandus, & sic fuit bene tradita.

Nec obstat instrumentum dictæ concordie inter Ferdinandum, & Stephanum factum; quia instrumentum dictæ concordie non erat recognitum, & sic fidem non facit. Rom. consi. 15. nu. 16. vers. super quarto. Itē quia factum (vt creditur) Ferdinando in carceribus existente, & sic defecit locus loci qui ¶ requiritur. Rota in antiq. 7; 8. ita in hac causa conclusit Rota coram eodem die 21. Maij, 1546. & in dicta cõcordia non dimittebat Ferdinandus Stephanum pacificum possessorem: sed Ferdinandus se obligauit ad constituendum procuratorem ad renuntiandum Canonicatui, & præbendę, & omni iuri sibi in eis competenti, saluo beneplacito sedis Apostolicę. & ita omnia referuntur ad beneplacitum sedis Apostolicę. & sic ante eius aduentum nihil est perfectum. cap. super eo. de condit. appol. quinimo nec nocet dispositio. §. ex conditional. Insti. de verbo. oblig. immo, & ante aduentum conditionis potuit Ferdinandus, etiam si iurasset, penitere. Sarnen. in reg. de infir. relig. 31.

Nec dicatur, quod Do. Ioannes inceperit possidere post sententiam in sui fauorem laram; quoniam aut ante inhibitionem dicti delegati fuit eadem dilata, & est attentata, quia pendente termino ad appellandū &c. iuribus vulg. aut post inhibitionem cepit possidere, & tunc fortius &c. c. non solum. de appell. in 6. Item et si post rem iudicatam & exequutoriales directas apprehensa fuisset possessio, reuocaretur per viam attentatorum: nisi dictæ exequutoriales intimatæ fuissent, & paruisset, vt per Sarnen. de Anna. quæst. 44. num. 7. & de surrog. collitigan. quæst. 4. licet intrusus non dicitur, vt ibi, & ita seruat Rota Cass. 6. de caus. poss. & propterea videtur, quod portio sit sequestranda. Tamen, quod sequestrari non debeat, facit, quia & si probaretur de possessione dicti Ioannis, tamen possidebat auctore prætorio, scilicet per sententiam dicti officialis; & sic clare nõ constat de attentatis. Tamen, quia prius sententiam tulit, & postea inhibitu fuit dicto officiali, & ordo scripturæ attenditur, adnotata per Dec. in cap. Nicolao. in in princ. de appel. Cassad. de præben. decis. 9. & maxime, quod probaretur, quod in Prouincia Burgen. adest consuetudo, quod sententiæ lata inter litigantes, is, in cuius fauorem est lata, mittitur in possessionem, vt Ecclesię deseruiatur, & ne diutius vacet: coram eodem d. 29. Martij, 1546. conclusit, possessionem non sequestrandam, sed de iure vtriusque discutiendum esse.

Contra tamen dictum fuit, primò, quia duo extrema ad restitutionem Ferdinandi sunt probata. Nec obstat, quod Stephanus primò possidebat quàm Ferdinandus & sic posset ipse Ferdinandus spoliare; quoniam possessio dicti Stephani non est inconsideratione, ex quo non fuit tradita Capitulariter, vt requiritur in Canonicatibus imo. in c. ex literis. extra de rest. spol. Cassad. d. decis. 8. de caus. poss. & propriet. Sed dictum fuit sibi tradita ab Episcopo & vno Canonico, & quamuis Stephanus dicat, quod ceteri Canonici tunc essent excommunicati hoc non constat aliquo iure; & si constaret, poterant Canonici excommunicati tradere possessionē, quia est quid facti. Rota in antiq. decis. 126. not. in cap. significati. extra de eo. qui dux. in matr.

Nec quamuis in concordia dicatur, qd Ferdinandus ex nunc dimittit possessionem, Stephanus est effectus possessor; quia illa verba intelliguntur, quod scilicet faciet procuratorem ad dimittendum possessionem Stephano, vel alijs, quod referantur verificata conditione, scilicet beneplacito sedis Apostolicę. quæ verba referuntur ad omnia contenta in concordia, vt Rota coram eodem, 21. Maij, 1546. conclusit, & interim (vt dixi) potuit Ferdinandus penitere.

Nec vltimum obstat. Nam in dicta concordia non erant aliqui procuratores constituti, sed Ferdinandus se obligauit ad constituendum procuratorem; & sic quamuis in dorso supplicationis dicatur, quod illi consenserunt iuxta formam supplicationis, tamen cum non sint in dicta concordia procuratores, non potuerunt se obligare, quia vltimum spoliū est purgandum, ad not. in c. fin. de ord. cog. vt Rota in presenti cõclusit 14. Maij, 1546. & ¶ ita per hoc & alias fuit conclusum quinta Aprilis, & 16. Iulij, 1546. Ferdinandum restitui debere ad Canonicatum cum eius annexis, & ad fructus, & distributiones dictorum canonicatum, qui percipi potuerunt à Stephano à die intrusionis; & licet in distributionibus soleat fieri protestatio, tamen propter vim adhibitam ita fuit cõclusum, iuxta 4. eius decis. de rest. spol. in nou. Cassad. 1. de præben. nu. 3.

Gundifalvus Martinez fuit prouifus per Papam de beneficio Delpibralen. Hispalen. dioc. ex resignatione Francisci de Ordac; in prouisione, seu collatione huiusmodi narrat Papa, Franciscum de Palenzuela habuisse regressum ad dictum beneficium; & ei locum factum fuisse per obitum Ioannis Sanctij possessoris; & per obitum dicti Francisci habentis regressum fuisse prouifum Franciscum de Orda, & postmodum dictus Orda resignauit in fauorem dicti Gundifalvi. Tamen quidam Petrus Diaz de Torquenda obtinuit sibi prouideri de dicto beneficio, qui Petrus de Torquenda resignauit in fauorem Francisci de Libera: mortuo postea dicto Francisco Libera, Didacus Lazzo per mortē dicti Libera obtinuit sibi à sede Apostolica prouideri de dicto beneficio.

Fuit dubiū inter Didacum Lazzo, & Gundifaluum Martinez, quis melius ius in dicto beneficio Gibralem. foueret. Et ¶ videtur attentata causa, & ratione, Didacum Lazzo præferri debere in dicto beneficio; quia verba regressus Francisci de Palenzuela ad dictum beneficium verificari deberent, qualitercunque clarum esset in iure. & ita fuit decisum in quadam Lucē. die 24. Maij, 1546. coram R.P.D. Ioanne Paulo, quod tamen non fuit factum in casu nostro. Item quia et si in veritate esset regressus factus dicto Francisco de Palenzuela, tamen fructus fuerunt expressi ad 24. cum dicti fructus plusquā octuaginta valere dicebantur. & sic regressus non valet obstante regula. Tum etiā quia in prouisione dicti Gundifalvi Martinez fructus dicti beneficij fuerunt etiam expressi ad quinquaginta tantum; & sic prouisio fuit nulla. Nec obstat, quod Didacus Lazzo non habuit literas expeditas suæ prouisionis, cum sit in possessione, & non agat ad canonizationem suæ gratiæ; sed ne gratia Gundifalvi canonizetur, ad hoc sola sufficit supplicatio.

Tamen ¶ his non obstantibus, Rota die 9. Aprilis, 1546. in dicta causa beneficij de Gibralen. Hispalensis dioc. coram eodem conclusit, Gundifaluum Martinez in dicto beneficio præferri debere. Primò, quia ex quo gratia facta à Papa dicto Gundifaluo per resignationem omnia fundantur in regressu Francisci de Palenzuela, non tenetur aliter narratiuam verificare, sed præsumuntur omnia vera. Et cum sint de facto alieno, aduersario incumbit onus probandi, rem aliter se habere: & aliter narrata præsumuntur vera esse. vulg. cle. 1. cum glo. in verificasse. de proba. & ibi Card. Imo. & alij. Fel. late in c. cū à nobis. in princ. de test. Lap. alleg. 2. Nec pro alia parte adducta obstant. Quia, quamuis gratia Gundifalvi fundetur in regressu Francisci, & Franciscus debeat docere de suo primario titulo &c. Quia tamen regressus est de consensu, non requiritur alia iustificatio. Vel aliter responderetur, quod cum Gundifalvus non tantum fundet se in regressu, & sic in suo iure de præterito, verum etiā in iure de præteriti per verba apposta in regressu, videlicet,

Nec dicatur, quod gratia expectatiua erat ad primū vacaturum, & erat incerta de beneficio, & sic decretum in ea

licet, tam in vim prioris, quàm præsentis tituli, & vt verba regressus clarè cantant, quæ verba fortasse nõ fuerunt apposita in illa causa Lucen. ideo nõ tenetur Gundifaluus ostendere de priori titulo Francisci de Palenzuela. Item & Francisco de Palenzuela non solum fuit reseruatus in dicto beneficio regressus, verum & accessus & ingressus non habens aliquod ius de præterito. Castad. decis. prima, de pec. num. 3. ibi, vide curiales caute &c. rursus & falsum est, verum valorem non fuisse expressum in dicto regressu, nec hoc probatur. Nec facit ad rem, quod i gratia Gundifalui fructus fuerint expressi in quinquaginta cum valeant octoginta. Nam de stylo Cancellariæ tertia pars suppleri potest in bullarum expeditione, & postea ex æquitate Rota solet sextam partem supplere.

AVGVSTINI.

In eadem.

SVMMARIVM.

- 1 Contractum factum fuisse in fraudem quibus ex coniecturis probetur.
- 2 Fraus præsumpta ex quibus probari possit.

DECISIO MCLVIII.

Quoniam Hieronymus de Spannochijs creditor Ioannis Baptistæ mercatoris se obligauerat de stando libris dicti mercatoris quo ad sibi debita pro & contra se: in libro fuit repertum, quasdam merces à Ioanne venditas clam fuisse certo pretio Bartholomæo Ruspuli duobus diebus ante fugam Ioannis hæsitatum est, an Hieronymus non obstanti obligatione possit dicere venditionem fraudulentam, licet nõ simulatam, cum in veritate facta sit in casu isto: quod secus esset si simulata esset, vt per Bart. in l. post contractum. col. 2. nu. 4. ff. de don. sequitur Ias. consi. 120. col. 4. vers. 1. aduertendum est. vol. 2. quod si sine nimia controuersia fuit resolutum coram eodem die 21. Maij. 1546. pro affirmatiua, quod Hieronymus non negat contractum factum, prout per libros probatur, sed dicit in fraudem factum fuisse: & ideo non venit contra promissionem. Item si per publicum instrumentum constaret de venditione mercium, possit fraudem allegare, toto titulo, quæ in fraudem cred. si item si quis in fraudem. Insti. de actio. Ergo & nunc fortius, quia constat de dicta venditione mercium per librum mercatoris; & maxime, quia parte non opponente d. Hieronymus conatus est fraudem probare. Ex illa ergo probatione poterit iudex sententiam ferre. Nam si stante re iudicata victus sciente victore, & non contradicente fuit admissus ad aliquod probandum, ex illis potest iudex sententiam ferre, vt per Inno. cum Bertholdus. de re iud. Fel. in cap. inter me. col. 8. ver. limita primo. de re iud. & late per Ias. in l. parte furioso. colum. 3. 4. & 5. de his qui sunt sui, vel alie. iuris.

Maior tamen fuit dubium in dicta causa, an, ex quo omnia bona sua vendidit dictus Ioannes, & duobus diebus postea aufugit, sit fraus præsumpta probata. & si coram eodem die 28. Maij, 1546. fuit resolutum pro negatiua, duabus rationibus. Primò, quia licet fraus præsumatur ex actuum vicinitate, Barto. in l. post contractum. num. 5. vers. 5. præsumitur. ff. de don. l. si ventri. §. si. ff. de priuil. cred. maxime, omnibus bonis venditis, arg. l. omnes §. Lutius. ff. quæ in fraud. credito. tamen ex quo re-

quiritur scientia ementis, retractari posset per dispositionem l. ait prætor. §. si quis particeps. ff. cod. & hic non fuit saltem concludenter probatum. ergo &c. Nam §. Lutius. procedit, quando bona omnia titulo lucratio sunt alienata, vt per Lud. Gomes. in §. item si quis in fraudem. num. 18. Insti. de actio. qui allegat plura. nec actum in ciuitate arguit fraudem respectu ementis, argumento dicti §. si quis particeps. Item si fraus, quæ coniecturis huiusmodi dicebatur percipi, ex alijs tollitur, vt per Ias. in l. vt vim. num. 8. ff. de iust. & iu. loquendo in materia criminali, à fortiori de confessione partis, quoniam nulla maior neque fortior probatio contra confidentem, quàm propria sua confessio. l. contra qui propriam. C. de non num. pec. c. quoniam. extra de probat. sed Dominus Hieronymus creditor confessus fuit venditionem, ergo &c. Et quamuis emptor sciret, venditorem absentare se in proximo velle, ex hoc non est in fraudem, quia præsumitur delictum. l. merito. ff. pro sol. l. sed si maritus. §. fin. ff. qui & à quib. Dec. consi. 313. col. 3.

Est bene verum, quod eodem die fuit decisum, quod, ex quo Hieronymus habebat omnia bona Ioannis Baptistæ hypothecata, in dicta hypotheca merces venales cõprehenduntur, vt sentit late Dec. in l. generaliter. §. vxori. ff. de vsuf. leg. Ias. late referens opinionem Lan. in l. qui Romæ. §. callimachus. num. 44. ff. de verb. ob. quod precium succedit loco mercium, & sic ex illo debet D. Hieronymo creditori solui. sed quia hac actione non agit, alteri iudicio reseruandum est.

AVGVSTINI.

De regressu.

SVMMARIVM.

- 1 Consentiens cessione iuris, litis, & causæ censetur etiam consentire reseruatiõni regressus in supplicatione contenti.
- 2 Conienta quando plura sunt in instrumento vnum propter aliud censetur appositum.

DECISIO MCLIX.

Cum Bernardinus Salinas tres sententias conformes haberet super Canonatu & præben. Oscæ. contra Martinum de la Plena: postea ex conuentione cessit iuri & causæ in fauorem Martini, tantum reseruata sibi pensione quadraginta ducat. auri de Camera soluendorum à dicto Martino, & ob non solutionem reseruato accessu & regressu pro eodem Bernardino: & in eadem supplicatione erat additum decretum, vt in casu, quo dictus Canonatus ad quendam Petrum Gomez deueniret, pensiones soluenterentur à dicto Gomez de fructib. dicti Canonatus. & dictus Petrus Gomez cessit iuri & causæ super dicto Canonatu in fauorem dicti Martini per quandam supplicationem.

Verum quia adhuc re integra fuit facta quædam reformatio ad dictam supplicationem, quæ reseruaretur regressus per cessum, vel decessum vel aliam quamlibet dimissionem vel amissionem pro dicto Petro Gomez; & consensus à tergo supplicationis fuit præstitus à dicto Bernardino Salinas, hoc modo, Bernardinus Salinas & Martinus della Plena & Petrus Gomez consentire iuxta formam supplicationis. fuit dubium, an ex eo quod Bernardinus Salinas in supplicatione consentit cessione iuris litis & causæ tantum in fauorem dicti Martini, fuit visus consentire reseruatiõni regressus dicti Petri Gomez

in re-

1 in reformatione continenti. fuit si conclusum die 17. Decembris. 1545. & decimaquinta Ianuarij. 1546. quod sic.

Primò, quia relatum est in referentia. l. si ita scripsero. ff. de condit. & demonstr. l. alle toto. ff. de hæred. instituen. & sic totus tenor supplicationis refertur consensui à tergo præstito; maxime, quia & Bernardinus consentit.

Item si in diuersis instrumentis eadem die coram eodem notario, & testibus plures essent conuentiones, præsumuntur correspectiue vna propter aliam, vt per Bartol. consi. 161. & Felyn. in capitulo, pastoralis. colum. penult. versicu. suas etiam. de rescript. & Doctor. in l. certi conditio. §. si num. mos. ff. si cert. perat. & Belen. decis. duodecima. A fortiori, quando si plura sub eodem continentur instrumento, vnum propter aliud censetur appositum. Rursus, quia Bernardinus literas reseruatiõnis pensionis expediendo dixerat in eisdem, vicibus geminatis pensionem sibi persoluendam esse à Martino, & in euentum regressus dicti Petri à dicto Petro. & cum expediuntur literæ cum aliquibus impensis, præsumuntur à se eodem Bernardino expeditæ. Bartol. & Alexand. in l. cum seruus. ff. de verb. obligat. nec voluisset ipse pensionem solui à Petro Gomez, nisi Domin. Petrus habuisset prius Canonatum, & qui vult consequens & cæt. vulg. l. illud. ff. de acquiren. hæredit. & maxime cum in prima parte supplicationis habetur, quod simpliciter consentit, & sic videtur omnibus eius partibus consentire. ad tex. in l. non est ferendus. ff. de transactio. & quia non est alia causa quare dictus Petrus solutionem pensionis consentiret in fauorem dicti Bernardini, nisi casu, quo esset locus regressui. Tum quia dictus Bernardinus confessus fuit coram iudice recepisse à dicto Martino triginta ducatos, & à Petro quadraginta: & sic verbo & opere sibi præiudicauit, ad vulg. l. Paulus respondit. ff. rem rat. hab. cum alijs quampluribus.

Nec obstat, quod dictus Bernardinus consenserit cessione iuris, litis, & causæ in fauorem Martini tantum, & sic non consentit directo regressui dicti Petri in illum euentum; & maxime, quia notarius, qui scripsit, attestatur, dictum Bernardinum non consensisse in dicto decreto regressus: & si consensisset, fuisset dictum per notarium, vt est de stylo notariorum, & maxime testis vnico in facto proprio etiam creditor, vt per Paul. de Castr. in l. quicumque. in fin. C. de seru. fugita & notario credebatur. Item quia erat alter testis, qui deponebat, dictum Bernardinum decretis non consensisse. Quia ad omnia respondebatur. Nam Bernardinus cessit iuri, & causæ in fauorem Martini tantum, non quod ipse consenserit tantum in supplicationem respectu huiusmodi cessionis, sed simpliciter, & ita Rota interpretata est; & ita in omnibus contentis in supplicatione consentit saltem virtualiter. Neque notarij depositio facit: quia expressè non dicit, quod non consentit decreto consensus; & sic deponit de percipientibus per intellectum, & sic plus vt iudex, quàm vt testis, cui non est credendum. Ita facit ad not. per Bald. in l. solum. colum. prima. C. de probat. Imo. & Felyn. in cap. cum causam. tertia colum. num. tertio, vers. & per hanc fallentiam. Quia immo nec notarius potest ex interuallo supplere circa substantiam actus partes contentis, vt per Bald. l. si librarius. ff. de reg. iur. & ibidem optime. secunda colum. vers. Bartol. concludit. & l. tertia. vers. secundo. de fide instrum. Minus ergo potest notarius fidem facere de tunc gestis concernentibus partes alias, quam scripta sunt. Nec aliter testis

probat, quia de auditu deponit, ad vulg. capitu. cum literis. vbi Abb. & Felyn. de resta. facit suum dictum singulare cui minime credendum est, ad capitu. licet ex quadam. vbi per omnes. de test.

Nec obstat, quod ante regressum Petri haberet regressum ob non solutionem pensionis dictus Bernardinus. Nam ex quo capiendõ Canonatum Petrus esset obligatus pensionem soluere Bernardino, per consequens nihil perdit: quod secus esset si Bernardinus virtute dicti regressus ob non solutionem præferretur Petro. & ita seruando æquitatem interpretabatur Rota. Tamen causa fuit concordata.

AVGVSTINI.

De obligatione in forma Camera.

SVMMARIVM.

- 1 Exceptio non admittitur in obligatione cameralli.

DECISIO MCLIX.

Prosper quæsiuit, num admitteretur si exceptio si sint multi contractus in obligatione Camerae, dictum, non admitti.

AVGVSTINI.

De procuratoribus.

SVMMARIVM.

- 1 Pensio iuxta iuris communis dispositionem & stylum fructuum medietatem excedere non debet.
- 2 Clausula, dummodo talis pensio fructuum medietatem non excedat, conditionalem dispositionem inducit.
- 3 Conditio formam substantialem importat.
- 4 Conditio impossibilis reputatur, quando pensio imponitur beneficio, quæ medietatem fructuum excedit.
- 5 Actus immediatè facti propter vicinitatem censentur correspectiui, & connexi.
- 6 Correspectiua, & connexa eiusdem iuris & rationis esse censentur.
- 7 Conditio impossibilis in forma mandati adiecta ad omnia præcedentia refertur.
- 8 Confessio in libello, & precibus probat contra confidentem.
- 9 Iudex supplere debet, & reformare quod à partibus fuerit omissum, & male allegatum.

DECISIO MCLX.

Archidiaconus procuratorem ad consentiendum coadiutoria cum futura successione constituerat.

Et in mandato adiecerat, quod non obstante dicta coadiutoria reseruatiõni pensionis quinquaginta ducatorum

Xx rum

tum consentire posset, dummodo pensio huiusmodi medietatem fructuum Archidiaconatus, de quo agebatur, non excederet. supplicatione super coadiutoria expedita, & consensu reservationi quinquaginta ducatorum præstito, apparuit, pensionem fructuum medietatem excedere.

Ideoque coadiutor consensus circa coadiutoriam præstitum, validum esse defendebat: reservationem autem dictæ pensionis inualidam remansisse, sequentibus rationibus allegabat.

1 Primò, quia ꝑ contra iuris communis dispositionem & stylum pensionem medietatem fructuum excedere constabat. Rebus. in tracta. de pacifi. poss. num. 116. Archidiaconatus verò fructus centum ducatorum non valere.

2 Secundò propter illa mandati verba, dummodo ꝑ talis pensio fructuum medietatem non excedat: nam hæc verba conditionalia sunt. vide decis. 1. in nou. de cond. poss. Bartol. in capit. quibus diebus. §. Terminus. de cond. & demonst. & l. prima. num. 17. eodem tit. conditio ꝑ autem formam substantialem importat. l. prætor de coll. bon. Alexand. & las. in l. secunda. §. prius. ff. de vulg. & pupil. formæ autem substantialis ommissio vitiat actum. l. cum hi. §. si Prætor. de transact. l. Iulianus ait. ff. de condit. & demonst. l. secunda, & tertia. C. de cond. inst. capit. primo. & per totum. de cond. appof. Euerar. in loco de defec. formæ, multa exempla tradit: nam ijs non seruatis deesse consensum principalis, cuius nomine procurator consenserat reservationi pensionis secundum voluntatem principalis quod humanas actiones tanquam clarius gubernet. l. consensu. de action. & oblig. ff. & l. in conditionibus. de cond. & demonst. Idque maxime in mandatis ad consentiendum principaliter præiudicialibus, vt sunt coadiutoria, resignationes, pensionum reservationes, obseruandum esse. Callad. decis. prima. de renunc. Gom. in reg. de infirm. resign. q. 12.

3 Impossibile ꝑ quoque esse dicebat, pensionem 50. ducatorum dicto beneficio impositam, medietatem fructuum non excedere, quia non valeret. quare propter conditionis impossibilitatem vitari actum impositionis 50. ducatorum. l. impossibilis. de verb. oblig. ff. & §. impossibilis. Inst. de inutil. stipula. quod etiam in conditione nimium difficili locum habet, quia nimia difficultas impossibilis causa vocatur. l. cum seruus. §. constat. de leg. 1. Aduersarius autem dicebat, quòd stante hoc fundamento, videlicet, quòd impossibilis conditio vitiat actum, non solum debet vitare reservationem pensionis 50. ducatorum, sed etiam coadiutoriam illi in eodem mandato annexam, namque reservationem pensionis, & coadiutoria diuersa sunt, ex quibus non infertur. l. Papinianus exuli. ff. de mino. l. naturaliter. §. nihil commune. ff. de acquir. posses. Tamen ꝑ cum essent actus ab eodem immediate facti; hæc duo coniuncta, respectiuaque censi. l. si neutri. §. primo. ff. de priuil. credit. l. lecta. versic. dicebam. vbi Docto. hoc notant. ff. si cert. pet. l. patris. & filij. de vulg. l. cum antiquitas. C. de testam. l. hæredes palam. §. vno contextu. ff. de testam. porro ꝑ respectiua, & connexa eiusdem iuris & rationis esse censentur, secundum Bald. in rep. l. petens. C. de pact. & l. actum. ff. de neg. gest. cap. translat. de constit. l. plerumque. de adil. edict. Docto. in d. l. lecta. Quare cum consensus circa pensionis reservationem esset conditionalis, conditionalem quoque coadiutoriam esse necesse est: propterea conditionem impossibilem vitari & inualidam æquè reddi iuribus supra allegatis. Nam ꝑ conditio impossibilis in forma mandati adiecta ad omnia præcedentia referri debere contendebar, argum. l. qui balneum. vbi Alexan.

4

5

6

7

8

9

10

11

12

qui po. in pig. hab. ff. & l. quarta. C. eodem. l. quarta. de adim. leg.

Quare ad coadiutoriam & reservationem pensionis propter conditionem impossibilem, esse inualidam, addebat etiam illud Papa iuxta tenorem mandati & supplicationis sibi porrectæ coadiutorem deputasse, videlicet, quòd Archidiaconus principalis possit consentire pensioni quinquaginta ducatorum, quæ medietatem fructuum non excederet. & cum huiusmodi pensio medietatem fructuum liquidè excedat, quia valor Archidiaconatus est expressus ad septuaginta, cum confessio libello, & precibus expressa consententi præiudicet. l. cum precum. & ibi Bald. C. de libera. cau. videtur enim in iudicio facta: & idcirco probat gratiam non solum nullam, sed nec coloratum quidem titulum tribuere, secundum Sarnen. reg. de trienn. quæst. trigesimalertia. sub sine.

Quibus ostensis Rota 13. Decembris. 1548. coram me in causa Obiten. Archidiaconatus, officij sui rationem potius quàm partium allegationem sequuta, prudenter atque egregia ratione à nulla partium allegata verba mandati interpretata fuit, iuxta titulum C. de erro. aduoca. & tit. vt quæ desunt aduocati &c.

Nam index si quid à litigatoribus, vel ab ijs, qui negotijs assistunt, erratum fuerit, supplere, & reformare debet; quod sciat legibus & iuri publico conuenire. d. tit. vt quæ desunt aduoc. & cap. bonæ mem. vbi gloss. in ver. iurauimus. de post. prælat.

Resoluit Rota dicta verba reservationis pensionis quinquaginta ducatorum, dummodo non excederet medietatem fructuum, non excedere, sublato reprobaroque omni excessu, adeo, quòd fieri poterat, vt quo tempore pensio imponeretur, facti essent fructus Archidiaconatus ad centum; & tunc tota pensio recte esset imposita: & hic non quærebatur pensio tempore datæ, sed facultas imponendi: fructus autem quotidie crescunt & diminuuntur. l. pretia rerum. ad leg. Falc. Supplicationem autem male esse formatam atque conceptam videbatur, quoniam mandati verbis non fuit conformis, cum in ea reservatio pensionis quinquaginta ducatorum à procuratore perita fuisset, asserendo, huiusmodi pensionem fructuum medietatem non excedere, & facultatem in mandato super reservatione concessam procuratori limitatiue datam esse, scilicet, dummodo medietatem fructuum non excederet.

Vnde aliud dubium rursus natum est, verum supplicatio esset inualida? super quo resolutum fuit, supplicationem videri puram cum facultate non dissimili mandato.

Quare existente valida reservatione pensionis quatenus posset, id est quatenus medietatem fructuum non excederet, staret etiam consensus coadiutoria validus; & sic starent obiectiones vtriusque datas. & quamuis fortasse dici posset, quòd consensus in coadiutoriam esset conditionalis & respectiua propter clausulam, & cum facultate referuandi & car. secundum Bartol. in d. l. prima. ff. de condi. & demonstrat. & iura supra allegata: responderi tamen huic obiectioni posset, quòd conditio stetit (vt Rota decidit) in reservatione pensionis, quatenus medietatem fructuum non excederet, & ita ad eum modum pensionem reducendam, quæ medietatem fructuum non excederet.

Stante ergo firma & valida conditione, stetit validum & firmum consensum super coadiutoria præstitum, dicendum est.

AVGV-

AVGVSTINI

De fide instrumentorum.

SVMMA RIVM.

- 1 Officialis qualitas est probanda eo tempore, quo actus celebratus fuit.
- 2 Qualitas certo tempore requisita postea superueniens non suffragatur.
- 3 Supplicatio satis probata dicitur ex bullis, in quibus de ea fit relatio.
- 4 Argumentum valet à testibus ad instrumenta.
- 5 Gratia Pontificis quæ refert dicta aut narrata in altera gratia videtur de nouo illas asserere, & confirmare.
- 6 Regula Cancellaria de non iudicando iuxta formam supplicationis, sed secundum literarum expeditionem, non habent locum circa probationem literarum, sed circa gratia canonizationum.
- 7 Mediam viam eligere in obscuris tutius est, quàm rem indecisam relinquere.

DECISIO MCLXI.

Supplicatione super coadiutoria apud acta producta, fuit ex aduerso oppositum, quòd nullam fidem faceret, quoniam esset plenè recognita, iuxta capit. secundum. de fide instrument. & notatur per Doct. in Authen. si quis aliquo documento. C. de eden. Ideoque ꝑ nisi manus datarij, & reliquorum officialium, qui preces Pontifici oblatas annotare, & subscribere solent, esset in forma probandi recognita, & Ardinghellum, qui eam datauerat, tempore datæ fuisse Datarium prius constitisset, contenta in supplicatione non probari, quia qualitas non præsumitur nisi probetur. l. non ignoras. C. qui accusa. non poss. quæ etiam probari debet actus tempore competisse. l. in delictis. §. si extraneus. de noxal. l. si Titius. de mil. testam. Calc. consi. decimoquinto, colum. sexta, numero vigesimotextio. Ideoque ꝑ qualitas certo tempore requisita postea superueniens non patrocinatur, vt ibidè Calcaeus probat.

Ex patre producentis replicabatur satis superque supplicationem recognitam videri, ex quo bullæ erant expeditæ; præsertim, quia bullæ cum relatione supplicationis expediti non possent, nisi illa verè extitisset, cui erat consensus præstitus, & iuxta formam mandati extensus: quare ꝑ sufficeret ad supplicationis fidem prædictam tanquam notoria, iuxta gloss. in clem. appellanti. de appellat. Ioannes Andr. & Docto. in cap. cordi. eodem, in sexto, l. emptorem. in princip. de act. empti. ff. quòd si notorium non esset, posset tamen in hoc genere iudicij à se ipso informari, vt dicit Bartol. in l. Iulian. ff. de test. Nam ꝑ valet à testibus ad instrumenta argumentum. l. in exercendis. C. de fide instrumentorum. glo. in capitu. cum venissent. in versic. testimonia de test. Docto. in c. cum Ioan. extra eodem.

Quanta autem fides testibus adhibenda erit, ex circumstantijs iudex iudicare potest. Cumque argumenta ad quem modum probandi cuique rei sufficiant, nullo certo modo satis diffiniri possit. l. tertium fides. §. 1. ff. de testibus.

Præterea & illud producens addebat, quòd ꝑ Papa in literis referendo alterius gratia dicta, vt in hoc casu, faceret illam denuo, & asserere & confirmare vi-

detur. quibus in his, quæ ab eodem Pontifice facta sunt, standum est, secundum gloss. & Docto. in clem. prima, de probat. & in Authen. si quis aliquo documento. C. de eden.

Nec ijs obitare regulam Cancellariæ de non iudicando iuxta formam supplicationum sed literarum expeditarum, quæ ꝑ locum non habent, nisi quando idcirco supplicatio producitur, vt canonizetur; non autem quoad faciendam fidem eorum, quæ in supplicatione continentur, exhibetur; præsertim, cum authentica hoc casu proponatur. Callad. 2. de re iud. & 8. de rest. spol.

Quibus nõ obstantibus Rota prima Octobris. 1548. in eodem decreuit, supplicationis recognitionem nec omnino negligi, nec minus curiosè, aut delicatè per omnia oportere fieri; sed leuiter, quantum iudicantis religionem visum fuerit debere cognosci. Itaque de plano sufficienter constat, Ardinghellum, qui supplicationem datauit, tempore datæ fuisse Datarium, & eam manu sua subscripsisse iuxta gloss. & Docto. in capitu. cum in iureperitus. de offic. delega. vbi Felyn. columna penultima. & Docto. capitulo primo, de ijs qui ordin. suscep. & in capitulo secundo. de scimar. Alexand. consi. septimo. in tertio columna. in fine. manum autem Datarij, id est scripturam seu rationem scribendi, aut caracteres in primis recognoscendam esse, tenent Docto. in capitulo secundo. de fide instrumen. & in nouell. de instrum. fid. & caut. mouit (& illud notauit) quòd supplicatio non fuerat registrata, quæ etiam erat propter multas additiones aliquantulum suspecta; & officialis qualitas, facultas, siue habitas, qui supplicationem datam sibi proponebatur, ex aduerso fuit negata. quæ omnia purganda esse Rota non obstante facti allegatione ad controuersiam dirimendam, mediam viam optima ratione sequitur. Quòd si quis fortasse putet hoc durius Rotam constituisse, cogitet longe constitui neutrum fieri, id est vel supplicationem strictius recognosci; aut cum suspecta esset, sine ulla difficultate (cum reluctante aduersario admitti non debeat) æquius esset, non posse sustineri, vt in l. Iul. & in l. si ita vulneratus. ff. ad leg. Aquiliam. Eligit itaque Rota mediam viam, quæ in iudicibus difficilioribus semper fuit tutissima. l. antiqui. si pars. hæred. pet. ff. cap. custos. de off. custod. & cap. clericus. de vit. & honest. clerico. cum similibus.

AVGVSTINI

De probationibus.

SVMMA RIVM.

- 1 Beneficium curatum à minore 25. annis non potest sine dispensatione Apostolica obtineri.
- 2 Quintus possessor aut vltra ex cuius cesso iure quis venit, præsumitur habilis atque idoneus præsertim si de contraria qualitate non sit illi oppositum.
- 3 Aetatis defectus ex aduerso obiectus videtur saltem semiplene proban.
- 4 Habilitas & idoneitas prædecessoris potest probari in genere per publicam vocem, & famam: nisi super ea esset lis introducta.
- 5 Aetas vbi requiritur pro fundamento intentionis, est plene probanda.
- 6 Successor tenetur verificare titulum prædecessoris, quando prædecessor non decessit in pacifica possessione.

DECISIO MCLXII.

Cum beneficium curatum à minore 25. annis sine Apostolica dispensatione obtineri non possit, cum in cunctis. §. inferiora. de elect. & c. præterea. de ætat. & qualitat. ex facto dubitatum fuit in quadam coadiutoria Archidiaconatus de Villavitiosa Ouiten. ex quo ætas prædecessoris, ex cuius cessione reus veniebat, fuerat expresse negata, utrum ætas 25. annorum prædecessoris esset à successore probanda? quod aut probanda non esset, illa ratio dicebatur, quod quintus successor, & ultra ex cuius iure cello agebatur, semper capax, & idoneus atque habilis fuisse reputatur, nisi de aliquo defectu in contrarium probetur, prout in hoc casu huiusmodi defectus oppositus non fuit, idcirco habilem, & idoneum ætatis ratione quintum prædecessorem reputandum esse, tenerit ex alleg. Lapi 89. Cassad. 2. & 3. de caus. poss. & prop.

Præterea, quia talis ætatis defectus ex aduerso obiectus, videtur saltem semiplene probandus, vel sit aliqua præsumptio contraria, quod secundum aliquos necesse est supplere talem defectum in proprijs habitatibus. Egid. decis. 112. 116. & 134. Dicebatur item sufficere saltem probare habitatem, & idoneitatem in genere per publicam vocem & famam, quia & ipsum titulum prædecessoris sufficere quidam dicebant, dummodo super eo non esset lis introducta, nec de eo iudicatum ad effectum, ut onus probandi contrarium in aduersarium transferatur, secundum Spec. titulo de prob. §. 2. versicu. utrum licet. num. 3.

Quibus non obstantibus Rota decreuit quinta Octobris. 1548. ætatem, quia erat expresse negata, esse plene probandam, per l. cum te. C. de probat. vbi Docto. Nam quando ætas negatur, illam affirmanti incumbit onus probandi, secundum Bald. in cap. præsentia. num. 34. de probat. præsertim, quando quis petit se ad aliquid admitti, tamquam talis, & exinde principaliter fundat suam intentionem, ut ibi per Bald. & Felyn. num. 16. & per d. Bald. & Sal. in l. cum te. minorem. C. de probat. post Ioannem Andr. in reg. in infantibus. de regu. iu. in 6. l. non ignoras. C. qui accus. non pos. maxime, quia hoc casu is, qui ea ætate se fundabat, erat actor, quo non probante reus absoluitur, iuxta regulam l. qui accusare. C. de eden. & quia is nunquam fuerat in possessione Archidiaconatus, nec eius prædecessor decessit in pacifica possessione, secundum Cassad. decis. 2. & 3. de caus. possel. & propriet. Constabat autem nec prædecessorem nec colligantem unquam possedisse. Contraria verò procedunt, cum prædecessor decessit in possessione, vel assignatione, præsertim, si triennio pacifice possederit. Cassad. vbi supra. Sarnen. reg. de trien. q. 13.

AVGVSTINI

De probationibus.

SVMMA RIVM.

- 1 In depositionibus super articulis in iure consistentibus causa, vel facta sunt assignanda ex quibus conclusum est in articulo resultare, ut puta cum de habilitate alicuius agitur.
- 2 Testis etiam non interrogatus de causis scientia debet illas reddere in his, quæ sine sensu non percipiuntur.

- 3 Legitimitas non presumitur, neque matrimonium ad hoc ut beneficium alicui adiuuetur, nisi probetur.
- 4 Matrimonium de iure civili potius, quam concubinatus presumitur.
- 5 Communis reputatio, & qualitatis quasi possessio circa habilitatem ad beneficia obtinenda sufficit.
- 6 Clericatus, & aliæ habilitates ad obtinendum beneficium presumuntur ex diuturnitate temporis, vel celebratione coram suo Episcopo.
- 7 Extraiudiciale examen aut testes ad futuram rei memoriam super habilitatibus, & legitimatione probant si aliqua non urgeat in contrarium suspitio.

DECISIO MCLXIII.

Proponebatur in eadem causa Archidiaconatus quæstio huiusmodi. Testes deposuerant simpliciter, Ferdinandum, de cuius habilitate erat controuersia, esse capacem, & idoneum non reddita suorum dictorum ratione habilitatis huiusmodi per communem reputationem. & ideo quærebatur, utrum stante hac communi habilitatum reputatione, huiusmodi testium dicta plene probarent? Nam videtur non sufficere talem depositionem.

Primò, quia testes deponerent de materia iuris, videlicet de habilitate, & identitate, & habitas in iure consistit, ideoque necessarium reddendas esse causas facti in communem sensum cadentes, ex quibus habitas requisita à iure resultaret, notabiliter declarat Felyn. in capit. cum causam in princip. de testamen. Bal. l. de ætate. ff. de minor. num. octauo, & nono, cum scire sit rem per causam cognoscere: causa autem ea est, quia deponunt in casu qui non percipitur sine intellectu, quo casu testis etiam non interrogatus tenetur reddere rationem dicti sui; & cum non reddiderit, non probat. Felyn. in dicto capitulo cum causam. el primo, columna tertia, versiculo fallit secundo. & Cardin. consi. vigesimo quinto, volum. secundo. Felyn. vbi supra. sequitur Bald. in l. solam. colum. 2. nume. tertio. C. de test. Quoad secundum, quod non sufficeret probare partis legitimitatem per communem reputationem, allegabantur decis. Rotæ in antiqu. 343. Vbi dicitur quod legitimitas non presumitur, sed probari debet ad hoc, ut beneficium alicui adiuuetur, quia neque contrarium presumitur. capitu. illud. de præsumpt. quamuis secus est de iure civili. l. in liberæ. ff. de rit. nupt. gl. in l. in concubinato. ff. de concubin. notat Alciat. de præsumpt. 5. reg. nu. secundo. matrimonium potiusquam concubinatum præsumi humanius est. per l. merito. ff. pro socio.

Quibus non obstantibus Rota die vigesimo sexto Octobris. 1548. iterum tenuit sufficere talem depositionem etiam extraiudicalem, cum nulla esset suspitio illegitimitatis in contrarium. Ideoque visum est communem reputationem, & qualitatis quasi possessionem ad habilitatem abunde sufficere, secundum Ioannem Andr. in capitu. exempt. de lit. contest. in sexto, & in capitulo infantibus. de regulis iur. post Bell. decis. 76. ante finem Bal. in l. secunda. C. de testam. Sed persona de qua agitur, per octodecim annos clericus erat, & presbyter factus quotidie coram suo Episcopo celebrauerat, & in specie erat probatum per unum testem examinatum ad futuram rei memoriam de huiusmodi legitimitate, ut est decis. Rotæ. in antiqu. 343. Ex aduerso allegabatur obstare. Nam licet ibi dicatur debere probari legitimitatem, non tamen arctat ad certum modum.

modum. & etiam, quia per communem reputationem seu per possessionem reputari potest, & in hoc se firmat, ad decis. 249. in antiquis. Præterea nec illud quidem obstat, quod testes deponant in casu qui non percipitur sine intellectu, & quia deponunt in materia iuris, ut supra dicebatur, iuxta not. per Bart. in l. de ætate. nu. 8. & 9. de mino. Nam hic sufficiebat leuis & qualiscunque probatio legitimitatis, cum non esset suspitio in contrarium.

AVGVSTINI

De fide instrum.

SVMMA RIVM.

- 1 Paria sunt instrumentum & sigillum non extare, vel non posse recognosci quantum ad plenam probationem attinet.
- 2 Sigillum instrumenti & notarij recognitio legalis necessaria est, ad hoc, ut instrumentum authenticum dici possit.
- 3 Dispositio authen. si quis in aliquo. C. de eden. quo casu limitetur.
- 4 Episcopo asserenti in his quæ spectant ad eius officium, plena adhibetur fides inter subditos.
- 5 Temporis ratio habetur quo quis ordinatus est, non autem quod post euenit.

DECISIO MCLXIII.

Proposita fuerat in sacro Auditorio huiusmodi quæstio, videlicet. Quidam volebat probare clericatum sui prædecessoris ordinati à 24. annis citra per literas clericatus, ex cuius iure cello veniebat. Dubitatum fuit, an literæ huiusmodi, non recognito earum sigillo nec Notario, fidem facerent de dicto clericatu & habilitate legitimationis in eis per Episcopum promotentem narrata? Pro parte negatiua dubitationem faciebant communis doctorum sententiæ, quod paria sunt non esse vel non posse recognosci. l. instrumentum. de probat. & c. 2. extra de fide instrum. vbi Fel. & Oldrad. consi. 1. nu. 3. & l. asse toto. de hæred. instit. quibus in locis tenent Docto. sigillum non recognitum pro sigillo non haberi, arg. l. 1. ff. de his qui in testam. del. veluti cum signum oblitteratum vel correptum sit. Nam, inquit lex, si signa perturbata sunt, non videtur signatum, ac si sigillum non adesset: quod autem nullum est, recognosci non potest, & nullæ sunt qualitates. l. si. de coll. bon. in l. 1. de hæred. instit. verum tamen hinc dicebatur necessariam esse in casu nostro sigilli, & notarij recognitionem, ut videtur probari in c. 1. de cler. peregr. & ibi Abb. nu. 2. præsertim cum instrumentum clericatus de dispensatione asserenti ordinari, qua semiplene illegitimum fuisse constituerat, mentionem fecerat, quo casu videbatur limitari Auth. si quis in aliquo. C. de eden. qua intelligitur instrumentum relatum non probare, nisi quando semiplena probatio pro relato proponeretur. & ibi Doct. quæ limitatio videtur habere rationem.

Ex aduerso replicabatur, Episcopo asserenti se promotisse & apposuisse sigillum esse credendum, & hoc pro recognitione sufficere, ut tradit Philipp. Fran. & Domini. in d. c. 2. de off. ordi. & Boer. decis. 240. in 2. parte. col. 3. ideoque videri sigillum Episcopi recognitum. Rota autem attento quia fuerat habitus tentus & reputatus pro tali, resoluit satis probare clericatum & dispensationem in eo super illegitimitate ab Episcopo proponente nar-

rata. Nam tamen Episcopo asserenti in his quæ spectant ad eius officium, plena fides adhibetur, præsertim inter subditos in rebus, in quibus non præterit interesset. Rota in nouis. 2. 2. præsertim, cum clericatus, & tituli recognitio saltem quo ad subscriptionem Episcopi promotentis proponeretur, utpote de ordinib. ut in proposita specie exemplificatur à Io. And. Card. Abb. & alijs, in c. post cessionem. de probat. tamen sequatur in consequentiam magnum præiudicium. Nam tamen habetur ratio illius temporis simpliciter, quo quis ordinatus est, non autem attenditur, quod postea inopinanter ex consequentia magnum præiudicium inferatur. §. si. C. de natu. libe. Doc. in l. 2. §. item Labeo. ff. ne quid in loco publico, & l. 1. ff. de usufru. debet enim semper ad primam naturam reduci, & secundum eam iudicari. Tum etiam, quia hic non agebatur de probatione proprii tituli, sed prædecessoris, & quidem sexti, quo casu Inno. in cap. innotuit. de eo qui furt. ord. suscep. inquit, quod in probatione proprii tituli sufficit communis reputatio, estimatio, & bona fama & notitia Episcopi ordinantis ad hoc, ut promotus non cogatur aliud probare. per quam decis. & illud confirmavit, quod constabat, pleniores probationes aduersariorum culpa & dolo in dolo impediri. Vnde minima coniectura sufficit pro clericatu. Doc. in clem. causam. de elect. Lanfranc. in c. quoniam contra falsam. de probat. Alex. consi. 53. & 66. vol. 2. & consi. 4. 5. vol. 4. atque ita in quadam causa Archidiaconatus de Villavitiosa Oueten. die 4. Iulij. 1548. eodem Domino referente Rota iudicauit.

Quantum autem ad illegitimitatis caput, de quo in literis clericatus fiebat mentio, placuit Rotæ, quod licet de illa aliter, quam per narrationem Episcopi in literis non apparet, quo casu talis assertioni regulariter, ut supra retuli, non creditur. d. Auth. si quis in aliquo. & ibi Docto. C. de eden. tamen eius dispensatio per literas, de quibus fit mentio, probare videtur, tum quia scripturæ ordinarij dolo, & facto aduersarij usurpatæ atque interceptæ fuerunt. Tum etiam, quia legalitas & bona fama ordinantis probata proponeretur; quo casu iudicandum est pro Episcopo dispensationem asserente. neque enim verisimile aliter esse Episcopum huiusmodi contra penas canonum canonicum ordinasse. tex. in cap. 1. & 2. de temp. ordi. in 6. & arg. l. merito. ff. pro soc. itaq; idem quod supra, per Dominos conclusum fuit.

AVGVSTINI

De restitut. spol.

SVMMA RIVM.

- 1 Iudicis autoritas non excusat spoliantem parte non citata.
- 2 Reg. iuste possidet qui authore, intelligitur, quando iudex iuste, & cum causa cognitione, non cum de facto processit.
- 3 Sententia contra proprietarium non nocet usufructuario præsertim si prior in possessione sit.
- 4 Scientia litis motæ inter proprietarium, & cum qui constituerat usufructum, nocet usufructuario ad effectum spolij.

DECISIO MCLXV.

V usufructuarius petebat se in possessione domus restitui utroque extremo: spoliator se possidere authore priore cõtendebat. Iuste possidet. d. acq. pos. Xx 3 c. qui

c. qui perat rem. 3. q. 4. & l. 3. quod cum eo, queritur utrum vicium spoliij purgetur? nam spoliatus sequentibus rationibus se opponere. Primò, quia & autoritas iudicis nullum ius tribuit ingrediendi possessionem, parte non citata; alioquin ingrediens per vim priuatur iure suo, si quod habuit, argumento eorum quæ notant Doct. in l. si quis in tantam. C. vnde vi. & gl. in l. iuste possidet. ff. de acq. poll. vbi Alex. etiam si iudex ita voluisset. Nam & regula, iuste possidet qui authore prætoris & c. ita demum locum habet, quando iudex rite processit, non quando de facto. Ita Doct. interpretantur illam l. iuste possidet. Nam quando iudex celeriter iudicat, non pro iudice sed pro priuato habetur. Videtur enim fines suæ iurisdictionis excedere, qui aliter facit quam debet. & hic iam non facit. argumento reg. qui ex timore. de reg. iur. c. pudenda. 2. q. 1. & l. non dubium. C. de leg. vbi Doct. nec sententiam & executoriales contra proprietarium ob stare non debent, quia res inter alios acta; & iudex non præsumitur decreuisse executionem contra non citatum. Paul. de Cast. in l. cum filius. de verb. ob. Alcia. de præsumpt. reg. 3. præsumpt. 9. Præterea, quod ex sententia & re iudicata super proprietate ius natum esse aduersus spoliatum videbatur possessioni. l. naturaliter. §. nihil com. ff. de acq. poss. ex diuersis autem nihil infertur. l. Papinianus exuli. ff. de minor. & l. inter stipulantem. §. sciam. de verb. oblig. ita in huiusmodi specie tenet Alex. in d. l. iuste possidet. 1. col. de acq. poss. quare licet ex sententia dominium esset translatum, non tamen potuit; & quod prius possidebat ex accidenti titulo, per regulam, qui prior est in tempore, potior est in iure. l. quoties. de rei vendi. nihilominus die 4. Martij. 1548. voluerunt domini in quadam Ro. domus, spoliati & possessione usufructus non esse restituendum, si probaretur litis pendencia inter proprietarium, à quo fuerat sibi constitutus usufructus, & ipsum spoliatum, & ita limitarunt dictam regulam iuste possidet. de acq. poss. & l. sæpe. de re iud. vbi Alex. nu. 4. & Fel. in c. Veniens. 2. de testib. & c. super. de re iud. quod qui non patitur sententiam ferri contra possessorem alicuius rei vel iuris, amittit ius suum ad eandem possessionem.

AVGVSTINI.

De confessis.

SVMMA RIVM.

- 1 Heres per aditionem hereditatis videtur approbasse non solum factum testatoris sed etiam eius conscientiam exonerasse.
- 2 Confessio erronea potest reuocari si de erronea constituta.
- 3 Constare dicitur aliquod, quando veritas est in contrarium.
- 4 Hereditas damnosa non presumitur adita regulariter: fallit tamen quandoque.
- 5 Hereditas damnosa beneficio inuentarij sine damno adiri potest.

DECISIO MCLXVI.

IN quadam Romana domus agebat quis ex iure sibi cesso; & in articulis posuerat, quod Ioannes per quem erat sibi cesso facta dictæ domus, adiuerat hereditatem Antonij, quæ confessio cum esset iudicialis

per Ioannem cedentem facta, præiudicabat cessionario, quoniam dictus Antonius dictam domum alteri venderat. Vnde licet dicta domus probaretur esse Ioannis cedentis per hereditatis aditionem, videbatur approbasse venditionem ab Antonio factam. Nam & heres per aditionem hereditatis non modo videtur approbare factum testatoris, sed etiam exonerare illum conscientiam. l. cum à matre. C. de rei vend. l. more. vbi Bar. ff. de acq. hered. Dec. consi. 280. & 272. Paris. consi. 16. nume. 75. vol. 2. & cum litigans veniat ex donatione, & cessione Ioannis; Io. autem aduendo hereditatem Antonij dicatur approbasse venditionem per Antonium factam, hic se ipsum in articulis, & positionibus excludit; quod cum postea intellexisset, ad reuocationem confessionis configit, quam & tanquam erroneam reuocare voluit, videlicet factam per falsam informationem habitam ab aliquo quasi de facto alieno, cuius probabilis est error, & ignorantia. l. fin. ff. pro suo. Ideoque reuocare potest. l. non fatetur. & ibi Bar. ff. de confess. nam errantes non consentiunt. l. sed hoc ita. ff. de aqua plu. arcen. Bellam. decis. 3. & 24. vnde dubitatum fuit, an confessio huiusmodi reuocari potest. Ratio dubitandi fuit, quia quamuis confessio erronea facta coram suo iudice regulariter reuocari possit, fallit tamen si principalis confessus est de allegato errore, quia constare debet. Constare & autem tunc dicitur, quando est incontrarium veritas, per nota. in l. confessionibus. ff. de interrogat. actio. & l. inde Neratius. §. fin. ff. ad leg. aquil. quæ interdum testibus, interdum instrumentis, quandoque etiam ex accedentibus, & consequentibus ex eisdem actis concluditur. Bellam. dicta decis. 3. & 449. Præsertim, quia non constabat dictum Ioannem non adiuisse hereditatem. Nec & ob stare, quod hereditas esset damnosa, & sic non præsumere tur adita. Nam iura ad damnum evitandum dederunt tempus ad maturius deliberandum. ff. & C. de iure delib. ne post deliberationem videatur quis hereditati damnosæ se immiscuisse: alioquin præsumeretur quis iactare suum, contra l. cum de indebito. ff. de probat. Quia tamen hereditatem damnosam quandoque quis accepit. l. si. §. ex omnibus. C. de iur. delib. maxime cum per dictam l. si. §. fin. autem. beneficio & inuentarij sine aliquo periculo omnis hereditas etiã damnosa adiri potest. Quare Domini die 20. Februarij. 1546. Tenuerunt, huiusmodi confessionem non esse reuocandam, cum de errore constare plene non potuissent; & cum, qui erat cessionarius Ioannis, qui hereditatem Antonij adiuerat, ad probandam venditionem pro sua parte, quia heres constitutus fuerat, communi calculo condemnarunt.

AVGVSTINI.

De donationibus.

SVMMA RIVM.

- 1 Confinium diuersitas demonstrat diuersitatem rei.
- 2 Verba per notarium in instrumento ex se prolata pariti neque nocent, neque prosunt.
- 3 Possessio semel probata durare præsumitur.
- 4 Dominium per possessionem narratam & confessam in instrumento saltem præsumptiuè probari dicitur.

DECISIO MCLXVII.

Donator assererat se habere nonnulla mobilia, & immobilia tam materna, quam paterna hereditatis,

tatis, de quibus etiam libere disponere se posse dixit, hæreditatisque bona omnia prædicta, vt supra Antonio, & Ioan. per publicum instrumentum donauit.

Quo titulo donatarij possederunt domum quandam, de qua agebatur, quæ aliàs in bonis donatis tempore donationis fuisse non constabat, vt etiam patet per quedam verba in alio instrumento ante huiusmodi donationis instrumentum posita, per quæ verba Archipresbyter donat dictos 260. duc. in & super bonis suis patrimonialibus, seu per eum acquisitis vbicunq; existentibus, & specialiter super quadam ipsius donatoris domo, sita in vrbe in regione pontis, in parrochia sancti Statij della Tinta, cui ab vno latere sunt res Ioannes & c.

Ex quibus verbis aduersarius dicebat, domum, de qua agitur, fuisse donantis tempore prioris instrumenti, tum quia dicta verba sunt prolata per notarium dicentem, quod archipresbyter donauit super bonis suis & c. tum etiam quia ex instrumento non apparebat aliquod verbum Archipresbyteri, quo fateretur antea dictam domum tanquam suam possedisse, quia non dixerat se possedisse, aut habere dictam domum tanquam suam, aut quid simile eius dominium arguens, quia huiusmodi pronomina, meum & suum, signa, & notæ dominij sunt. l. non solum. §. meum. de rei vend. l. quintus. §. augerius. ff. de aur. & argen. leg. Barto. in l. certum. §. 2. de confess.

- 1 Præterea & non apparebat ex verbis instrumenti, nec per fides, aut alias demonstrationes, aut iuridice esse eandem domum de qua agitur. nam in quodam instrumento venditionis dictæ domus per donatarios factæ diuersæ confines fuerant assignati, de quibus verisimile videbatur, non constare de aliqua confessione, seu assertione donatoris, ad inferendum, quod ante donationem huiusmodi domum, de qua agebatur, olim tanquam suam possedisset, quod ex terminorum intimatione, & assignatione colligi solet, argumento l. forma. de censibus. Nec obstat, quod in eodem instrumento post clausulam super insertam scriptum sit, quod dictus Archipresbyter aliàs haberet habitationem dictæ domus quam de præsentibus dictus Archipresbyter tenet, quia ista verba omnia sunt enunciativa per notarium prolata, cum hic non dicat Archipresbyterum protulisse, & asseruisse eam habitabile tanquam domum suam, prout sunt verba in fine instrumenti, actum in domo habitationis, nõ autem in domo sua. Verum, quia verba prioris instrumenti concordabant cum dictis testium aduersarij, saluo, quod Archipresbyter possederat quodam tempore ante donationem omnium bonorum per eum factam dictam domum: sed quod eam possedisset per plures annos ante eius obitum, sunt verba prioris instrumenti, quod facit mentionem de dicta domo, super qua Archipresbyter constituit hypothecam, quod fuerat confectum ante tempus donationis omnium bonorum: simili quoque ratione oportet, quod depositiones testium ad tempus ante donationem se referant, & cum instrumento concordent: & quia possessio semel probata durare præsumitur. l. si quis ex argentiarijs. §. cogentur. & ibi Bar. de eden. nec possessionis diuisio, cum eius commodum præiudicialis esse solet. Alc. in l. publicati. C. de testam. & Alc. regul. 2. præsumpt. 22. nume. 1. & seq.
- 2 Ideoque Domini resolverunt die 24. Maij, 1549. in quadam Romana domus in hunc modum de confinibus & identitate domus esse melius videndum. Sed in ceteris tenuerunt probari possessionem domus.
- 3 Et sic ex illa confessione inter alias ante donationem facta, Rota voluit non propterea probari dominium, nisi præsumptiuè. Et ideo donationem dictæ domus nõ

intelligi factam à dicto Archipresbytero. Nec & sufficiebat hoc casu allegare, quod saltem præsumptiuè erat probatum dominium per possessionem dictæ domus narratam, & confessam in instrumento prædicto, ad no. per Alex. in l. & ideo. ff. de verb. oblig. & quod hoc casu releuetur saltem ab onere probandi, ad consil. Pau. de Cast. 320. vol. 2. & Ang. in l. si alia. de pignor. quia modici temporis probatur. Neque etiam, quod aduersarij nullum aliud ius prætendebant in dicta domo, quam illud quod defenderent ex persona Archipresbyteri, cui tanquam hæredes successerunt.

Vnde in necessarium antecedens deducunt ius, & possessionem dicti Archipresbyteri, arg. l. 3. ff. de iurisd. om. iud. quod actore non probante reus, & si nihil præstiterit, absolueretur. l. qui accusare. C. de eden. Item tempora sunt diuersa quo actor, & reus fatentur, Archipresbyterum dominum fuisse.

AVGVSTINI.

De legatis.

SVMMA RIVM.

- 1 Filius nothus quis dicatur.
- 2 Filius naturalis quis etiam dicatur.
- 3 Spurius dicitur qui ex coitu lege non approbato natus est.
- 4 Statutum disponens, quod spurij patri ex testamento, vel ab intestato succedant, non valet.
- 5 Filius natus ex soluto, & soluta etiam meretrice est capax bonorum patris etiam de iure civili.

DECISIO MCLXVIII.

Poster filio naturali tantum duo millia nondum decem, & nouem annorum legauerat, cuius mater cum alijs consuetudinem habuisse dicitur, non tamen publicè, nec extra domum testatoris, ideoque & notus dici poterat, nempe natus ex matre non vlg; adeo custodita, vt loco vxoris haberetur: nam hoc casu, vt ait lex, parui refert, vxori, aut concubinae quis leget; hæc. n. nisi quoad dignitatem nihil differret ab vxore. l. item legato. de leg. 3. quamuis Alc. lib. 4. patere. c. 1. in hoc differre naturalem à notho, tradat.

Quam differentiam Paleotus de Nothis, spurijque filijs. c. 18. num. 6. confutat, cum vtrisque & legata, & hæreditates relinqui non sit expresse prohibitum. & quilibet capax successione dicitur, nisi expresse sit prohibitus. l. non minus. ff. de hered. inst. & Azo in summa eo. ti. & ti. de leg. in prin. Ex altera parte allegabatur non valere huiusmodi legatum, quia & filius naturalis nõ erat natus ex concubina domi retenta, quæ sola fuerat, & ex indubitato affectu coniuncta, vt voluit tex. in auth. lite. C. de natu. lib. & in corpore vnde sumitur, videlicet quibus mod. nat. effie. sui. §. differetis. Ideoque non solum ab intestato, sed etiam ex testamento succedere patri prohibetur. auth. licet. C. eodem, quam opinionem Oldra. defen disse dicebatur consi. 196. Bar. in l. si. ff. de his quib. col. 2. ver. quare an istis spurij.

- 3 Vbi & spurium appellat eum qui ex coitu lege non approbato natus sit. idem etiam Bar. in l. testamenti factio.
- 4 in si. ff. de testam. tradit & non valere statutum disponens, quod spurij patri ex testamento, vel ab intestato succedant. quem sequitur Nico. in tract. de success. ab inte. nume. 35. c. par. ex qua controuersia propositum fuit dubium, an legatum prædictum huiusmodi filio à patre relicto, cum nouem, & decem annorum esset, & quod interim

interim aleretur, valeret. Et an saltem legatum loco alimentorum post decem, & nouē annos cederet, Rota die 24. Decembris, 1548. resoluit, filium ꝑ hunc ex soluto & soluta, & matre etiam esse capacem bonorum patris; & legatum huiusmodi habetur etiam si aliunde quo alere se posset habuisset; idque etiam de iure ciuili procedere expressa ratione decreuit, quia non reperitur prohibitus, & sic voluit, quòd si quis ex damnato coitu, aut nefario natus non sit, legati & successionis capax intelligatur. d. l. non minus. de hær. inst. & Azo. in summa eo. ti. ex cuius intentione cuiuslibet legari potest, & ita etiam per eum in summa ti. de leg. in prin. quo etiam argumento, & eadem specie Pau. Cast. vltus est in consi. 468. col. fi. in 2. & Aym. in consi. 166. vol. 3. & Alc. lib. 4. parerg. ca. 5. quo argumento vitur Bar. in Nouel. const. qui. mo. na. eff. sui. in §. discretis. vbi duntaxat excluduntur à successione filij ex damnato, & nefario coitu orti: vnde non alij, quam uis ex improbo coitu nati.

Nec obstat d. auth. C. de nat. lib. sumpta ex d. §. discretis, quæ parum fideliter translata fuit. nam d. auth. naturales duntaxat ad successionem admittit, non tamen in §. discretis. vnde translata est auth. iam dicta, licet comprehendat non solum naturales, verum etiam nothos, argumentum est inscriptio, siue titulus qui scribitur de nothis, cum nunc in vulgata editione habeatur, quibus mod. nat. eff. sui, quòd Alc. à quo longe discrepat Palloetus, referens eo in loco Iustianum, cuius mens tanquam legislatoris est sequenda, naturales eos appellat, qui ex iusto concubinato editi essent: ceteros si qui huiusmodi essent ex dictis excludit, reiecta nothorum, & naturalium differentia. Paleot. in d. trac. c. 1. nu. 2. vsque ad 6. quamquam Alc. opinio defendi posse videretur: nam si Iustianus in dicto §. discretis. de naturalibus ex concubina tantum tractaret, imperfecte loqui videretur, cum de nothis ex soluto, & soluta natis mentionem non fecerit, cū hic duntaxat nothi accipiantur, qui ex complexibus illicitis damnatis, & nefarijs nati sint, quod absurdum est, cum appareat Imperatorem perfectè, & diligenter illegitimorum materiam tractare voluisse. nec error Guarnerij in transferenda dicta nouella à Græco in latinum nocere debet, vbi videtur non conuenire textui, nec respondere veritati originalis. Doct. in auth. quod sine. C. de testam. & in auth. ex causa. C. de lib. præ. in quorum translatione valde Guarnerium errasse conferimus, & recentiores in plerisque locis notant. Ad consil. Oldra. autem responderetur, satis esse, quòd possit sibi vindicare locum in nato ex nobili viro, & vili muliere, quorum sunt plenæ historiz, qui non succedunt, per tex. in l. i. C. de nat. lib.

AVGVSTINI.

De translatione.

SVMMA RIVM.

- 1 Venditione hereditatis transferuntur in emptorem omnes actiones.
2 Translatione generali veniunt etiam omnia ignorata iuxta l. cum te. C. de transf.
3 Paria sunt scire, vel scire debere.
4 Mobilium appellatione etiam veniunt pecunia. Declarata tamen, vt ibi.
5 In generali liberatione, seu transactione non veniunt dolo occultata siue gesta.
6 Delictum siue furandi animus non presumitur si alia coniectura capi potest.

- 7 Transactio generalis non comprehendit postea reperta, & non occultata.
8 Dolus ex coniecturis, & circumstantijs, quæ in negotio gesto continentur, colligitur.
9 Mulier tenetur actione furti ratione rerum post solum matrimonium contractuum.

DECISIO MCLXIX.

Testator legauerat Luciam centum, & omnia mobilia domus, in qua habitabat: in reliquis Andrea, & fratres eius instituit. Testatore autem in extremis laborante, dicta Lucia furtim extraxerat 380 ducat. ex arca testatoris; defuncto testatore, & Lucia legatum adepta 350. scut. & orta inter eos lite in specie transactionis emit hereditatem prædictam à prædictis hæredibus cum fructibus, & omnibus, & singulis iuribus actiuis, & passiuis in amplissima forma 300. scut. post huiusmodi emptionem prædicti hæredes prætendebant subtractam quantitatem 380. scutorum sibi restitui, aduersus quos Lucia sequentibus rationibus se tuebatur.

Primò, emptione hereditatis prædictæ, per quæ omnia iura, & actiones hereditatis in eam transfusa sunt. l. emptor. C. de hæred. vel act. vend. Item quia ad sedendam dictam litem, & quæ in futurum moueri spectabatur, fuit inter eos super hereditarijs rebus post natam litem transactum.

Vnde videbatur comprehendi, & transigi quoque super actione, quæ ad restitutionem dictorum trecentorum octuaginta scutorum competebat, siue sit actio furti, siue actio rerum amotarum, quæ contra vxorem competit. Et hoc verum est, quia ꝑ sequuta generali transactione comprehenduntur omnia etiam ignorata l. sub pre-textu. C. de transac. sicuti rescinditur transactio propter instrumenta de nouo reperta & ibi Pau. de Cast. vbi dat rationem, quia sciuit, vel scire potuit, vel debuit omne damnum intendi sub ista transactione generali: ideo debet sibi imputari.

Et paria ꝑ sunt scire, vel scire debere. l. pe. ad Mac. Docto. in l. qui non. ff. de reg. iur. post gl.

Secundò, quia testator etiam omnia mobilia domus legauerat, quorum ꝑ appellatione pecuniarum veniret. Dec. consi. 381. & 472. testator. nu. 3.

Et ita Rota in causa Rom. hereditatis, Nouēb. 1548. resoluit, quòd appellatione mobilium non venirent pecuniarum, nisi de pecunijs testator fecisset mentionem; prout in casu isto in quo testator pecuniarum legando centum scuta Luciam, & mobilia, censetur facere differentiam. Tamen mulier poterat dici excusata à dolo, & non diceretur dolo occultasse dicta trecenta octuaginta scuta, sed quòd poterant esse sua sub nomine mobilium legatorum, & haberet pecuniam pro sibi legata.

Propterea non haberet locum limitatio Pau. de Cast. in d. l. sub pre-textu, quòd ꝑ in generali transactione non veniant dolo occultata. arg. l. si quis rationes. & l. Aurelio. de lib. leg. & ꝑ animus furandi nõ presumitur, vbi alia coniectura capi potest. l. merito. pro soc. ff. Ale. consi. 129. immo quælibet causa inepta etiam lesionis excusat à dolo. l. igitur. §. potest. ff. de lib. caus. arg. in l. plagia. C. ad leg. Flau. de plag. Hip. consi. 26. & 40. nu. 5. & 77. alias consi. primo, nu. 2. vol. 2.

His non obstantibus placuit Rotæ die 21. Nouembr. 1548. Luciam teneri ad restitutionem dictæ summæ trecentorum octuaginta scutorum, nec in legato mobiliu, nec in emptione hereditatis, aut in transactione comprehendendi, in ꝑ qua veniunt postea reperta, & non occultata; nisi constaret super summa litem ante venditionem, seu transac-

transactionem fuisse moram, de qua non apparuit, & Luciam licet vxorem testatoris ad restitutionem actione furti teneri propter contumeliam post hereditatis additionem factam secundum limitationem Pau. Cast. communiter approbatam in d. l. sub pre-textu, & l. quicumque; tutoribus. ver si de transac. & ibi Bar. in §. qui per fallaciam. Neque enim verisimile est si partes de subtractione cogitassent, transigisse, habita præsertim ratione vtriusque quantitatis subtractæ scilicet, & receptæ.

Neque quicquam facere, quòd hic erat iusta causa legati saltem coloratæ, quæ videretur exculare. & sic occultare voluisse non præsumebatur: quia responderetur, animu ꝑ occultandi, quæ ex coniecturis, & circumstantijs causa, quæ in negotio gesto continentur, colligitur, in l. dolum. C. de dolo. vbi Doct. recte præsumi. nam dicta Lucia ad instantiam filii criminaliter super huiusmodi furto examinata fuerat, quòd prius negauerat; deinde confessæ occultationem fuerat, quam dictis hæredibus nunquam reuelauerat: & sic actione furti, non actione rerum amotarum illa teneatur, quia post aditam hereditatem illam cõtractasse probatur. l. 3. ff. rerum amot. vbi ex. vult, ꝑ mulierem, quæ post diuortium eadem res contractauerit, furti teneri, qui rex præsupponit, vxorem eadem res constate matrimonio contractasse; quo casu rerum amotarum propter dignitatem matrimonij actio datur, vt in toto ff. rerum amot. gl. 1. in d. l. 3. dicit quòd hæc actio furti ex noua contractatione constate matrimonio impeditur, licet dicatur, quòd possit nasci. l. ei qui. de fur. & ideo contractet quantum velit, non oritur noua actio, vt ibi dicitur in glo. vbi ideo est, quia semel nata erat, ideo amplius nasci non potest.

Hic autem ex prima cõtractatione vxoris solum erat nata rerum amotarum: sed ex noua contractatione post solum matrimonium iux. l. 2. de diuor. morte vel diuortio nasci actio furti potest, & etiam succedere rerum amotarum.

Et ita fuit obtentum in hac causa. Nam mulier post mortem mariti iterum pecunias contractauerat, & nouo marito doti dederat; quo casu noua contractatio fuit, iuxta Bartol. in l. si abducta. C. de furt. l. si dominium. de furt.

AVGVSTINI.

De clericis non residentibus.

SVMMA RIVM.

- 1 Intrusus est malefidei possessor qui non solum ad fructus perceptos, sed ad percipiendos, vel qui percipi poterant, tenetur.
2 Distributiones quotidianæ non dicuntur fructus.
3 Iudicis officium implorari potest pro executione sententiæ.
4 Intrusus lite pendente condemnatus ad fructus perceptos non potest cogi ad soluendum vel restituendum quos non percepit ob non residentiam.
5 Protestatio in fructibus quibus casibus necessaria atque utilis est.

DECISIO MCLXX.

Præsupposita consuetudine, quòd fructus non dantur, nisi residenti certo tempore, fuit dubitatum in quadam Placentin. canonicatus, & præbendæ, an dicti fructus veniant in condemnatione eius, qui cõdemnatus est in fructibus perceptis, ita vt possit cogi ad illos soluendum, licet non fecerit debitam residentiam.

Consideratum fuit pro parte affirmatiua, quòd venirent tales fructus.

Primò, quæ canonicatus, & præbendæ, de quibus agitur, non habent alios fructus, nisi illos, qui dantur ratione residentie in certo anni tempore, qui vocatur, la grossa, & habent quotidianas distributiones, quæ dantur diebus interessentibus.

Vnde condemnatus in fructibus debet intelligi de illis qui veri sunt fructus canonicatus, & præben. saltem la grossa, qui percipi potuerunt, sed non fuerunt percepti tantum culpa possidentis.

Secundò, quia post litem contestatam condemnatus se intruserat in beneficium, quo casu incipit esse malæ fidei possessor, qui ꝑ tenetur nõ solum ad perceptos, sed ad percipiendos, vt per Io. And. Butrium, Cardin. & alios in cap. gratus. de rest. spol. & Abb. colum. 3. versic. nunc venio ad secundum. Bar. in l. ex diuerso. ff. de rei vendic. Are. consil. 5. colum. 18. in princip. & qui intrat in beneficium lite pendente in dolo, & fraude est, decisi. Rotæ in nouis. 25. propterea non excusandus à percipiendis.

Tantò magis, quia secundum Castad. decisi. 7. de præben. nume. 3. alias & bis Rota voluit hoc casu teneri ad restitutionem quotidianarum distributionum, ex quo per condemnatum stetit quo minus resederit, & interfuerit.

Nec obstat, quòd condemnatus tantum erat in fructibus perceptis; sed ꝑ distributiones quotidianæ non computantur inter fructus, nec fructus dicuntur. Old. consi. 118. Fel. in cap. ad aures. colum. pen. de rescrip. sicuti possit dici, quòd non esset condemnatus nisi in perceptis, & non in percipiendis, quia licet non possint dici fructus ad effectum impetrandi, tamen negari non potest, quòd non sint fructus, qui percipi potuissent, si aliquis resedisset.

Et quia sententia refert se ad liquidationem, & condemnatus est debitor perceptorum, & percipiendorum, licet in percipiendis actio non detur, competit tamen ꝑ iudicis officium. glo. Paul. Salyc. & Bal. in l. domum. C. de rei vend. per Abb. in d. c. gratus. de rest. spol. quod officium iudicis potest implorari in executione sententiæ. Bar. in l. à diuo Pio. §. sententiam Romæ latam. ff. de re iud. & in l. ff. de iurisd. om. iud.

Quibus non obstantibus Rota die 28. Nouemb. 1548. in quadam Palen. pro Didaco de Rengualco contra Anton. de Alcoa. resoluit, condemnatum ꝑ intrusum lite pendente in fructibus canonicatus perceptis non posse exigi in his, quos non percepit, quia nõ resedit, sed debeat fieri protestatio à parte obtinente se velle obtinere, scilicet, quòd possidens retideat, in diuinis interest, aut possessionem dimittat. & hanc consuetudinem Rota alias ad instar veterum prætorum edicta interpretantium, optima ratione decreuit, arg. l. ius autē. ff. de iust. & iur. & introduxit ad effectum, vt quis reueatur ad fructus, & quotidianas distributiones, vt de his protestatio fieret; quæ quidē protestatio ꝑ ideo necessaria visa est, quia iure cautum non videtur quod quis ratione canonicatus, & præbendæ residere teneatur? Et ideo cessant argumeta ex aduerso supra facta.

AVGVSTINI.

De minore.

SVMMA RIVM.

- 1 Iudicium cum minore, quando finitum dicatur.

DECISIO MCLXXI.

Septima Octobris, Petrus Vorstius Episcopus Aquæ in Regien. inter Constantium & Iulium comirem fratres, omnes consenserunt, & recte iudicium aduersus minorem finitum, & si curator nihil allegauerit, modo comparuerit.

AVGVSTINI.

De sententia.

SVMMA RIVM.

Sententia tertia oportet esse clara.

DECISIO MCLXXII.

Ioannes Mohedanus Episcopus Rauellenfis in Vrbeuetana sententiam & tertiam oportere esse manifestam in singulis bonis, quæ adiudicantur si per instrumenta colligi possit.

AVGVSTINI.

De remissione.

SVMMA RIVM.

Remissio pro infirmis, quando sit danda.

DECISIO MCLXXIII.

Ioan. Paulus Tholomeus Decanus in Calaguritan. diuidiæ portionis, quod non esset danda remissio pro infirmis, & senibus in prima instantia. alleg. Put. de c. ex qua cauetur, vt ordinarius possit eos recipere, modo postea legitime recipiantur si superuixerint. Thom. al leg. 387. quod ante litem contestatam nõ fieret propter valetudinarios remissio, quia expirat potestas Auditoris, quamuis propter defectum probationum videretur admittenda, vt ille significetur. Itaque post varias opiniones conclusum est, vt daretur sine suspensione litis, ne fieret cauillatio.

Sed aduersarius petebat testes nominari: dubitatum est, an teneretur. Et Put. alleg. Bal. in l. vlt. C. de eden. nu. 16. qui asserit teneri, modo non timeatur subornatio.

AVGVSTINI.

Vicini.

SVMMA RIVM.

Puteus auget æstimationem rei.

DECISIO MCLXXIII.

Puteus probat æstimationem & prædij venditi per vicinos.

AVGVSTINI.

De inhibitione.

SVMMA RIVM.

Inhibitio quando sit deneganda.

DECISIO MCLXXV.

Idem in Lucana cõtra quendam & de Freris incarceratum propter obligationem Camera, quoniam post appellationem confessus est debitum, & denegata est inhibitio.

AVGVSTINI.

De custodia.

SVMMA RIVM.

Successor quando possit se defendere ex iure prædecessoris.

DECISIO MCLXXVI.

Thomas de Tanis in Patauina custodia aduersus Bassam, qui volebat per exequutoriales prædecessoris, & quibus paruerat intrusus, adipisci possessionem, quasi subrogatus in lites prædecessoris, qui possiderat per quinquennium.

AVGVSTINI.

De possessione.

SVMMA RIVM.

Manutenenda est prima quasi possessio.

DECISIO MCLXXVII.

Fabius Accorambonus in Bononien. aquarum dicebatur, quendam foraste alueum, & Legatum iussisse obrurari, cum pacto non auocandi infra mensam causam ante commissam, vt remaneret in eodem statu. Dicitur & est ab omnibus, vt animaduertetur nõ esset recens aquarum deriuatio, cum Legatus illud decreuit.

AVGVSTINI.

De iure patronatus.

SVMMA RIVM.

Ius præsentandi, & ius patronatus differunt.

DECISIO MCLXXVIII.

Prosper de sancta Cruce & in quadam Callaguritana, num videretur esse recte probatum quendam esse ex patrimoniali propter assertionem patronorum, & an ex solutione aliquot annorum probetur patronatus, & dictum est ex hoc non probari ius præsentandi.

AVGVSTINI.

De citatione.

SVMMA RIVM.

Sententia redditur nulla propter defectum citationis, mandati, vel iurisdictionis.

DECI-

DECISIO MCLXXXIX.

Peregrinus Fabius, si citatio ad sententiam exequuta est perperam, puta citatur per totam diem audentia, & ex eadem charta citatur die feriata per totum, atque & cum commissio emanasset, vt nisi nulla esset sententia propter defectum citationis, vel mandati, vel iurisdictionis, referatur hæc exceptio ad alienum, non ad dictum.

AVGVSTINI.

De compensatione.

SVMMA RIVM.

Compensatio non fit de eo quod cedens deberet propter condemnationem post cessionem.

DECISIO MCLXXX.

Nona Octobris Vorstius in Astoricensi. pro Velga, dictum non debere compensari, quod cedens deberet propter condemnationem post & cessionem factam cum eo quod prius ei debebatur.

AVGVSTINI.

De iure patronatus.

SVMMA RIVM.

Iuris patronatus quasi possessio ex quibus actis probetur.

DECISIO MCLXXXI.

Rauellen. in Eluen. prioratus Camalecen. inter Lucianum & Valerium, dicitur, quasi & possessione iuris patronatus esse quasi probatam ex narrativa resignationis. Item ex præsentatione antecessoris, qui per eam resignationem venit. Sed dictum est requiri vltra vnicum actum bonam fidem, quæ non præsumitur. Ideo titulus quærebatur, & producebatur cappellæ, & palatij erectio. Sed dubitatur, an eadem esset cappella, & prioratus.

AVGVSTINI.

De decimis.

SVMMA RIVM.

Successor an teneatur ad decimas, & pensionis.

DECISIO MCLXXXII.

Ioan. Paulus Turrutana contra Bassam, qui accepit à Ioanne de Cardona resignationem, & quærebatur, num possit contra eum procedi propter non solutionem tertiarum ex decimis, & & dicebatur stricti iuris esse, vt tam in pensionibus, quam in decimis sit in electione eius, contra quem velit agere. Sed non solet Rota procedere: neque hic apparebat esse aut decimas, aut pensiones cum deberentur non à laicis, sed ab his qui à laicis receperunt ex consuetudine. alleg. l. Imperatores. ff. de public.

AVGVSTINI.

De exceptione.

SVMMA RIVM.

Exceptio rei non traditæ quando obijci possit.

DECISIO MCLXXXIII.

Puteus in Romana hæreditatis de Cardell. proponitur diuisio inter patrem, & duos filios. Item approbatio filiorum in duobus contractibus. in quorum altero fideicommissi mentio fit, siue reciproca substitutionis inter illos, & eorum filios. Conclusum est alias esse contractum cum effectu vltimæ voluntatis, non tamen probare actuale possessionem, quæ remanserat penes patrem. Sed quoniam in secundo contractu renunciatum erat exceptioni rei non traditæ, dubitatur, num eadẽ exceptio opponi posset ab hæredibus à quibus fideicommissum perebatur? Rota diuisa est.

Nam duo fuerunt aduocati: tertius erat proponens, qui inclinare visus est, cum imponatur aliquod nomen Auditoris maiorem partem efficientis, quæ tenuit vt exceptio non pertineret ad restitutionem. Tres Citramontani tenuerunt non posse obijci.

AVGVSTINI.

De regressu.

SVMMA RIVM.

Regressus an probetur per clem. gratia de restit.

DECISIO MCLXXXIII.

Thanis in Calaguritana canonicatus pro R. P. Cabredo Vanno, vt & clem. gratia de rest. haberet etiam locum in regressu, vt perderetur: quod durum visum est decidere. & fuerunt variarum opinionum.

AVGVSTINI.

De omissione.

SVMMA RIVM.

Omissio nominis aut error non obstat si de persona constet.

DECISIO MCLXXXV.

Peregrinus in Zamoren. contra d. de Vllar, contra quem erat processum quasi contra N. de Vlloa intrusum, & & citatus fuerat per edictum constituto de non tuto accessu, permillum est, vt ferretur sententia.

AVGVSTINI.

De re iudicata.

SVMMA RIVM.

Commissio appellationis, quando sit danda post tempus elapsum.

DE-

DECISIO MCLXXXVI.

Idem in Hispalen. contra Ioannem Vrbinam, qui fuerat condemnatus, & appellauerat, sed non commiserat in tempore, nec post. Regentem adiuerat, & Cardinalem, aut Auditorem cum clausula, si magis placeret, quam tamen nunquam præsentauerat. & permissum est, ut probaret per eum non stetit.

AVGVSTINI.

De liquidatione.

SVMMA RIVM.

1 Depositio vnus nummi an sufficiat ad fructus non liquidatos.

DECISIO MCLXXXVII.

Ioan. Suanis Reomanus. Comparer, an dicatur paritū sententiæ si tradatur possessio ab alio occupata nem an ad fructus nō liquidatos sufficiat depositio vnus nummi si sint maxima estimatio: & responderunt sufficere: tamen visum est propter defectum mandati, ut cautio præstaretur cum ratihabitione.

AVGVSTINI.

De cessione bonorum.

SVMMA RIVM.

1 Cessio bonorum quando non admittenda.

DECISIO MCLXXXVIII.

Dodecima Octobris Aquen. in Papien. contra Iacobum Bellingierum spoliatorem, qui passus est tres sententias, & deinde renunciauit in tertiu. Non admittitur cessio bonorum.

AVGVSTINI.

De iure patronatus.

SVMMA RIVM.

1 Præsentandi quasi possessio extenditur ad vacationem per obitum.

DECISIO MCLXXXIX.

Ruellen. in Eluen. conclusum est, quasi possessio presentandi, cum per resignationem est prouisum, extendi ad vacationem per obitum, si nemo alius est in quasi possessione. Item si concurrat bona fides cum vnico actu, puta ex præsumpto titulo.

AVGVSTINI.

De statuto.

SVMMA RIVM.

1 Statutum prohibens dici de nullitate post annum non excludit executionis reformationem.

DECISIO MCXC.

Ioan. Paulus in Tiburtina Castris Ascularum, statutum ut non possit post annum dici sententia nulla, non excludit, ut executionis modus reformetur.

AVGVSTINI.

De aditione hereditatis.

SVMMA RIVM.

1 Hereditatis aditio quibus ex coniecturis probetur.

DECISIO MCXCI.

Puteus in d. Romana super eadem re, vnus ex tribus mutauit sententiam; sed & additum fuerat, an ille teneatur restituere, cum possessio illius filij non appareat, quasi culpa eius adita non sit. cum res. ff. de leg. 1. sed cum in ea constet de aditione, nihil ad rem. Dicitur est, ut per coniecturas virgentes argueretur immissio de qua alias forsan &c.

AVGVSTINI.

De erectione.

SVMMA RIVM.

1 Erectio collegiata, an præiudicet alijs.

DECISIO MCXCII.

Idem Puteus in Salamantina præminentiarum inter Capitulum maius, & Ecclesiam Antoninam collegiatam, quæ antea competebar ex matricis iure, ut campanarum prima pullatio, & officij institutio vni ecclesiæ maioris capituli propter tempus immemorabile erecta collegiata competeret.

AVGVSTINI.

De regressu.

SVMMA RIVM.

1 Regressus perditur per clem. gratiæ. de restit.

DECISIO MCXCIII.

Thomas in d. Callaguritana omnes inclinabant, ut per clem. gratiæ. perderetur regressus beneficij sub eodem tecto, sed non posita est.

AVGVSTINI.

De mandato.

SVMMA RIVM.

1 Mandatum de manutenendo non datur, nisi constito de quasi possessione.

DECI-

DECISIO MCXCIIII.

Fabius in causa Bonon. aquarum decretum reuocatum est, ut mandatum de manutenendo, ut vocant, non detur, nisi constito de quasi possessione.

AVGVSTINI.

De concordia.

SVMMA RIVM.

1 Testis suspectus quando dicatur ob confessionem peccatorum non factam in anno.

DECISIO MCXCV.

Idem in Salaman. portionis petitum, ut concordaretur, cum alter possessionem multorum annorum haberet, alter sententias duas propter consensum non probatum eius, qui beneficium obrinebat in regressu impositione ex priuilegio concessio Hispanis: deinde dictum est non probari testes suspectos milites pauperes, qui peccata confessi non fuerunt eo anno, deponentes de multorum annorum tempore, & sub eadem verborum forma de priore lectione breuis.

AVGVSTINI.

De subrogatione.

SVMMA RIVM.

1 Subrogatio quando dicatur recte facta.

DECISIO MCXCVI.

Peregrinus in Conchen. Pesquera cum pensio deberetur commisit, & citauit super beneficio: deinde misso procuratore commisit super canonizatione regressus ob non solutionem. Moritur alter pendente lite hic subrogatus est: dictum est recte factum.

AVGVSTINI.

De diligentijs.

SVMMA RIVM.

1 Diligentia in suis rebus ex quibus probetur.

DECISIO MCXCVII.

Idem Peregrinus in d. Hispalen. probatum est diligentiam non fuisse in expedienda commissione expectandi Pontificem, & occasione auocandi à Rot. quæ obrem vigore veteris decretæ sunt literæ exequutoriales.

AVGVSTINI.

De cautione.

SVMMA RIVM.

1 Cautionem ab eo qui non habet mandatum, non cogitur quis suscipere.

DECISIO MCXCVIII.

Rom. in d. Compostel. non tenere suscipere cautionem eius qui mandatum non habebat, nisi esset cautum datis fideiussoribus, cum fructuum estimatio magna esset, & ipse fenex.

AVGVSTINI.

De mandato.

SVMMA RIVM.

1 Mandatum capituli ad lites non valet, & si nomina singulorum canonicorum expressa non sint.

DECISIO MCXCIX.

Anton. Aug. in Legionen. exhibition. titularum, valere mandatum capituli ad lites et si nomina singulorum canonicorum expressa non sint, responsum est contra decis. 108. & 186. Bella. decis. 132. in antiq.

AVGVSTINI.

De subrogatione.

SVMMA RIVM.

1 Subrogatio non valet vbi aliqua fraus, vel dolus inueniri potest.

DECISIO MCC.

Decimasexta Octobris, Aquen. in Callaguritana heremitorum, magna fuit contentio in hoc casu: Franciscus Lupus intrusus cessit Romæ beneficium in Diaz, sed prius cesserat in manibus Poggij Nuntij, qui Petro Abbati Mediæ contulit, & Petrus in manibus Episcopi cessit Lupo: Petrus est in possessione: dubitabatur, num valeret prima cessio cum esset litigiosum beneficium, ex quo sequeretur, ut esset vitiosa Nuntij collatio: varia dicta sunt de subrogandi collationibus. Item de his, quæ eis succedunt, litemque non esse instructam ante extinctionem,

AVGVSTINI.

De executione.

DECISIO MCCI.

Ruellen. in Vrbeuetana, executionis sententiæ non satis firmæ præfertur dos, & expensæ funerum, ac legata deducuntur non ex portionibus, sed ante omnia cautio detur volente parte.

AVGVSTINI.

De executione alternatiua.

SVMMA RIVM.

1 Sententia valet, licet eius executio sit iniusta, vel nulla.

Yy

DECI-

DECISIO MCCII.

Ioan. Pau. in dec. Tiburtina exequutio dicebatur commissa alternatiuè. Ideo exequutio, siue sit iniusta, siue nulla, sententia valeret.

AVGVSTINI.

De noua creatione.

SVMMA RIVM.

1 Præiudicium per nouam erectionem, quando dicatur fieri.

DECISIO MCCIII.

Pvtus in dec. Salaman. iterum dictum est, quod si quis multis dissentientibus quæ iure cathedralis cõpetent, non petire, sed recte Io. Pau. dicebat, si non probaretur amplius habuisse maius capitulum, quod collegiatę potuisset competere, tunc præiudicium esse per erectionem collegiatę: sed quoniam testificata nondum visa erant, ampliatum est.

AVGVSTINI.

De possessione.

SVMMA RIVM.

1 Instrumentum possessionis cũ certo die præfertur illi, quod non habet.

DECISIO MCCIII.

FAbius in Bonon. nõ quid probaretur interesse alicuius ex eo, quod hæres, aduersus quem fuerat iudicium intentatum, diceretur attentari, si rursus esset in possessione rerum illius, quas tertius possidebat. Item dictum est, instrumentum possessionis cum certo die face re, vt præsumatur antea possessio, quàm ille, qui non expresso die dicitur possidere.

AVGVSTINI.

De prorogatione fatalium.

SVMMA RIVM.

1 Prorogatio fatalium ex qua causa sit faciend.

DECISIO MCCV.

Peregrinus in Valentina S. Michaelis, ad prosequendam appellationem datur annus, & ex cã bienniũ. cum sit Ro. de app. ex stylo Rotæ si aliquid egerit intra annum. Cassa. 4. de app. Staph. dub. 31. sed. cũ soleat dari quatuor dies, neq; petijt in tempore, neq; intra annum aliquid egit, vt possit ipsam prorogationem petere, sunt relaxatę exequutoriales, quia non est iudicatum aliquid fecisse, quod litem concernat.

AVGVSTINI.

De deserta appellatione.

DECISIO MCCVI.

Idem in Conchen. decimarum desertam appellationem substituerant, vt videretur de iure, quoniam fuerant varię sententię.

AVGVSTINI.

De commissione.

SVMMA RIVM.

1 Exceptiones impediens exequutionem non impediens commissionem.

DECISIO MCCVII.

Decimanona Octob. in d. Regien. inter Camilli & Catherinam, t exceptiones, quæ de iure impediunt exequutionem sententię, non impediunt si commissum sit, vt non aliàs restitutio concedatur, nisi petita cautione. Vnde conclusum est, vt reformaretur prout iuris fuerit.

AVGVSTINI.

De exequutione.

SVMMA RIVM.

1 Index neque exequutor non potest nullitatem resultantem ex omissione ordinis validare.

DECISIO MCCVIII.

Ioan. Pau. in d. Tiburtin. dictum est, & conclusum per maiorem partem, neque iudicem neque exequutorem nullitatem validam efficere si omitant ordinem, la diuo Pio. §. in vend. de re iud.

AVGVSTINI.

De positionibus.

DECISIO MCCIX.

Iac. Put. in d. Rom. confessio positionis in vna qualitate non extenditur ad alios; puta possides domum, in qua olim Titius hodie Caius habitat, neque obfunt in contrarium adducta, quia illis simpliciter respondetur, aut cum adiectione, dictam aut illam.

AVGVSTINI.

De onere probandi.

DECISIO MCCX.

Thomas in Bono. hæreditatis damnatus ad mortẽ fecerat testamẽtum ante delictum quod statutũ Bononien. permittit etiam in carcerem facere: dubitatur, an valeat prius ob statutum, & per l. si quis filio. §. initium. de iniust. rup. dictum est valere modo manserit in voluntate: tractabatur de eo testamento de quo Paris. consil. 46. vol. 3.

AVGVSTINI.

De Aegidiana.

DECISIO MCCXI.

FAbius in Assinen. an Aegidiana habeat locum in spoliato damnato, vt non possit appellare, & decisum est locum habere.

AVGV-

AVGVSTINI.

De cessionario.

SVMMA RIVM.

1 Fructus ante cessionem currentes debentur cessionario.

DECISIO MCCXII.

Idem in Cartagenen. fructus ante cessionem currentes mortuo cedente debentur cessionario, qui ad prosequutionem spoliij est subrogatus.

AVGVSTINI.

De procuratore.

DECISIO MCCXIII.

Peregrinus in Toletana mortuo procuratore intimatio fit ex vrbantate: aliàs proceditur per contradiclas, vbi non est tutus accessus per edictum.

AVGVSTINI.

De re incidentia.

SVMMA RIVM.

1 Reincidentia quando dicatur commissã.

DECISIO MCCXIII.

Idem in Palentina, fuerat capitulum excommunicatum, quia nõ tradiderat solam possessionem: permisum fuerat, vt absolueretur. & conclusum, vt traderent in consulto consilio regio, ex quo procurator possessionem petens nihil egit. insum est, vt iterum aggrauaretur, & absolueretur cum reincidentia, nisi intra tres menses possessionem se velle tradere declarauerit.

AVGVSTINI.

De fructibus pendentibus.

SVMMA RIVM.

1 Fructus etiam pendentes restituendi sunt non obstante appellatione.

DECISIO MCCXV.

Idem in Placentina castri Sarmatus; condemnatus quod fuerat ad restitutionem rei, t & ad fructus perceptos: appellauit in fructibus: recepta est appellatio: dubitatur, num extendatur ad fructus pendentes tempore appellationis. Omnes cõsuerunt partem rei esse, & restituendos, quasi futuros fructus. obiectus est scrupulus ex opinione Alber. in l. fructus pendentes. de rei vendic. qui dicit, pendente lite perceptos partem non esse rei, licet initio pendentes fuissent, sed intellectum est vsque ad sententiam.

AVGVSTINI.

De commendã.

SVMMA RIVM.

1 Beneficium commendatum dicitur affectum.

DECISIO MCCXVI.

Romanus in d. Vasconen. resignatum fuerat in Legati manibus beneficium, & ab eo alicui commendatum, dum viveret. Queritur, an possit ordinarius providere, & dicebatur ita vacare, vt olim. Cassad. decis. 5. de priuil. & in Põr. Rom. nemo dubitat affici beneficiũ, sed in Legato dicebatur, ordinariũ cõcurrere.

AVGVSTINI.

De sequestratore.

DECISIO MCCXVII.

IN Degou. siue Albera. citatus fuerat procurator ad sententiam, & ad concordiam, seu ad concordandum de sequestro: victor nominat: alter perit postea, vt audiatur, quatenus sint suspecti nominati. dictum est, vt commissio de ea re fieret, aut ex consensu partium nominentur vtrique singuli.

AVGVSTINI.

De minore.

SVMMA RIVM.

1 Iudicium non valet contra minorem indefensum.

DECISIO MCCXVIII.

Vigesimotertio Octobr. Aquen. in d. Regien. contra superiores opiniones. dictum est, iudicium non valere contra minorem indefensum, si curator nunquam comparuit. sed & dictum notarios omittere solere comparitiones. alleg. decis. consil. 49.

AVGVSTINI.

De literis remissorjs.

SVMMA RIVM.

1 Literę priuatę loco remissorję pauperibus dari solent.

DECISIO MCCXIX.

Rauell. petebatur à quodam Cardinale, vt quoniã interdictum positum erat in dioc. propter parrochiam ecclesiã t quam is suę dioc. esse negabat, vt darentur loco remissorję literę priuatę Auditoris ad legatum &c. Quod responsum est, pauperib. dari solere.

AVGVSTINI.

De alternatiua.

SVMMA RIVM.

1 Exequutor an eligi possit alternatiuè.

Yy 2

DECI-

DECISIO MCCXX.

I Oan. Paul. in d. Tibur. confirmatum est, quod antea dicebatur, exequutio non esse nullam. In quo tamen diuisi sumus: sed de alternatiua negatum est à maiori parte eligere potuisse exequutorem, aut iudicem, cum ita dictum est, si aliunde satisfieri non possit, aut non satisfecerit, cum vtrunque desideratur.

AVGVSTINI.

De translatione.

DECISIO MCCXXI.

I Acobus Puteus in Hispalen. Gabriel transferebat moriens pensiones, vt in cedula, quam notarius ceperat legere, idque testibus probatur. sed quod in ea contineretur cedula lacerata à notario, qui inde exemplum sumpsit, non apparet. Dictum nihil posse peti, quod non probetur aliunde in cedula scriptum esse, & scribam male fecisse.

AVGVSTINI.

De dispensatione.

SVMMA RIVM.

Dispensatio ad diuersa non trahitur ad coniuncta, sed bene è contra.

DECISIO MCCXXII.

I Dem in Gadicen. mortuo Toletano Episcopo expectatur successor in literis Callag. dispensatio ad diuersa non trahitur ad coniuncta, sed contra trahitur.

AVGVSTINI.

De mercatore.

SVMMA RIVM.

Discedere an & quando quis possit à conuentione.

DECISIO MCCXXIII.

R Eomanus Mantuan. Zuccarorum inter mercatores conuenerat, vt Vincentius sumptus faceret, & eorū dimidium à Francisco extranco Romæ peteret, cui ceteri piperarij satisfacerent, data litera sunt ad finem, vt soluerent ducenta Vincentio, cum ab eo peterentur: Franciscus scribit separatim: post aliquot menses à Vincentio interpellatus negat se paratum esse, vt daret: sed tamen dedit Vincentij nomine, quæritur, an possit Vincentius à conuentione discedere. variæ opinionēs fuerunt, de quibus alias &c.

AVGVSTINI.

De consuetudine.

SVMMA RIVM.

Curator debet deputari etiam adulto, vt iudicium valeat.

DECISIO MCCXXIII.

D Ie 26. Octobris in d. Regien. multis rationib. quæ situm est, vt suscitaretur consuetudo deputandi curatorem maiori, si nullus est: curatore verò citato, & alterutro non comparente, an procedere possit communis opin. in locum & minores, si aduer. rem iudi. & conclusum est, vt dicta Doctorum intelligantur, cum neque curatorem habuit, neque is fuit citatus, neq; alius deputatus. Item cum legitime impediebatur. Item cū defensiones habebat. Item cum non proceditur summarie, vt hic, & sine litis contestatione. Itaque sententia nulla nõ aduersus minores lata curatore semper citato, & singulis partibus iudicij, sed possunt restitui.

AVGVSTINI.

De liquidatione.

SVMMA RIVM.

Testibus deponentibus se rem conduxisse, creditur.

DECISIO MCCXXV.

R Auell. in Sorana Episcopi, tractabatur de liquidatione fructuum perceptorum, & testes producebantur, qui conduxerant prædia, sed separata. & Puteus dicebat non esse credendum ijs, qui vt se liberarent, dixerunt se soluisse, quod contractum est, quamuis propter singularia eorum dicta efficiantur semiplena probationem, & partis iuramentum suppleat, quod deficit; tamen eis in confessione suæ conductionis fides adhibetur.

AVGVSTINI.

De exequutione.

DECISIO MCCXXVI.

I Oan. Paul. in d. Tibur. exequutio sine citatione non est nulla neque sine causæ cognitione.

AVGVSTINI.

De presumptione fraudis.

SVMMA RIVM.

Fraus præsumpta quæ dicatur.

DECISIO MCCXXVII.

I Dem in d. Conchen. de lite omnes conuenerunt: sed & fraus præsumpta est, cum ex nullo iure poterat beneficium soluere aduersario pensiones, licet ipse pecuniam accipere nolleret. & licet dec. 2. de rer. permuta. ad hoc iuuat, ampliatur est.

AVGVSTINI.

De prestimonio.

SVMMA RIVM.

Prouisio facta ab ordinario de beneficio vacante in mensi apostolico sede vacante, valet.

DECL-

DECISIO MCCXXVIII.

R Eomanus in Salamantina præstimonij; mortuo quodam, sede vacante in mense sub alternatiua Pont. referuat. dictum est, rectè fuisse prouisum ab ordinario, etiam si vnus ex quatuor mensibus esset: sed si ante obitum, dubium fuit, an prouisio valuerit.

AVGVSTINI.

De fructibus dotis.

SVMMA RIVM.

Dotis fructus soluendi sunt per heredem etiam ante interpellationem existentes.

DECISIO MCCXXIX.

D Ie 30. Octobris, Petrus Vortius in Romana castrorum de comitibus, cum quis promississet dotè annuatim dare, & post per multos annos de sciuisset, petebantur ab hæredibus eius fructus dotis, qui æstimantur Romæ ex statuto in singulos centenos aureos septem: quærebatur, num etiam fructus dotis diætæ hæreditatis etiam ante interpellationem deberentur. responsum est, deberi, sed restitui hæredem posse ex generali clausula, si qua mihi iuxta causa videbitur.

AVGVSTINI.

De solutione & delegatione.

SVMMA RIVM.

Solutio & delegatio possunt executioni obijci.

DECISIO MCCXXX.

I Dem in d. Regien. Num solutio & delegatio, quæ vim solutionis obtinet, obijci possit exequutioni. Responsum est, posse, quamuis commissa sit causa, vt nihil sine cautione recipiatur.

AVGVSTINI.

De estimatione fructuum.

SVMMA RIVM.

Æstimatio dicitur esse arbitraria.

DECISIO MCCXXXI.

R Auellen. in d. Sorana, cū duo testes de publica opinione æstimationis fructuum testarentur quinquaginta non excedere, ceteri singulares coniuncti octuaginta efficerent: visum est, vt æstimatio quæ arbitraria est, sexaginta non excederet.

AVGVSTINI.

De restitutione spoliij.

SVMMA RIVM.

Restitutio spoliij est facienda, nisi graue oriatur scandalum.

DECISIO MCCXXXII.

I Oan. Paul. in Columbrien. ex sententia, quamuis inutili, & à qua fuerat appellatum, Philippa fuerat monasterio, cui præerat, & spoliata ex regis mandato cum tribus sententijs. iustum est spoliata restituedam: Rex opposuit se, & patronum & pacificatorem sui regni paratum esse magnum præiudicium probare: concessum est à maiori parte, vt graue scandalum probare possit.

AVGVSTINI.

De onere probandi.

SVMMA RIVM.

Probandi onus in aduersarium quando transferratur.

DECISIO MCCXXXIII.

P Vteus Ristonorien. Polen. castri; quærebatur, num, qui castrum obtineret in Romandiola à Pont. Max. transferret onus probandi in eum, qui diceret ad alium dictum castrum quàm ad Pont. pertinuisse. & ex multis coniecturis cum Specul. qui affirmat totam Prouinciam Pontificis esse, tum ex testibus, tum ex narratione aliquorum diplomatum, eius præsertim, qui proxime decessit ante litem: responsum est transferre.

AVGVSTINI.

De dispensatione.

SVMMA RIVM.

Dispensatio pinguis quæ sit, & de eius effectu.

DECISIO MCCXXXIII.

T Homas in d. Callagur. dispensatio valde pinguis (vt vocant) legebatur: quinque tamen ad sex menses: tria vero sub eodem recto permittebantur, cum alius, de quo illic mentionem non fecerat, capisset cætera vacantia: & dictum est potuisse aliud capere in locum eorum, quæ relinquebantur ex permissione Principis nimia. Item cum vniti illic mentio fieret, quod non erat vnitum, sed erat vnitendum: responsum est, id non obesse, vt cætera obtineret.

AVGVSTINI.

De regula de trien.

SVMMA RIVM.

Regula de trienniali non impeditur ex fructuum controuersia.

DECISIO MCCXXXV.

I Dem in Cæsaraugustana contra Petrum Valerij, conclusum est, quia post tres ferè sententias cesserat liti, & possessioni, & cum de fructib. litem substituit ter, & post triennium iterum agere volebat, quasi his exceptione triennij abstulisset, responsum est, regulam non impediri fructuum controuersia.

Yy 3 AVGV-

AVGVSTINI.

De calumnia.

SVMMA RIVM.

Obligatio fideiussoria non transit ad hæredes, vbi de calumnia constat.

DECISIO MCCXXXVI.

Abius in Romana respõsionis coram Aud. Camera, fuerat aduersus quendam Decanum ratione Capituli processum, qui fideiussorem dedit de sistendo infra duos menses; & citatus nõ comparuit nihil amplius aduersus eum, aut aduersum quemuis alium: dictum est, mortuo fideiussore hæredes conueniuntur, quasi se in totum debitum testator obligasset: & cum calumniosum hoc videretur, absoluti sunt.

AVGVSTINI.

De commissione deperdita.

SVMMA RIVM.

Causa est committenda de nouo, vbi prima commissionis tempus elapsum est.

DECISIO MCCXXXVII.

Rosper in Romana census, cum duæ sententię pro Rodulpho Card. essent pronuntiatæ, commiserat reus causam, sed de mense constat non de die ex vnus testis, & libri eiusdem relatione: dictum fuerat, vt iterum appellationis causa committeretur, quoniam diu neglectum fuerat, condemnandus videbatur.

AVGVSTINI.

De literis ordinarij, & Legati.

SVMMA RIVM.

Collatio ordinarij antiquior vno die collatione facta à legato, an sit præferenda.

DECISIO MCCXXXVIII.

Romanus in d. Vasconen. ordinarij literæ cum testium nominibus afferebatur, quæ collationem vno die antiquiorem probarent, quàm eam, quæ à Legato Auinionen. facta fuerat: quæsitum fuit, num crederetur obstare decisio 21. 348. in nouis. 701. in antiquo responsum est, non credi si Legati literæ non eodem morbo laborarent, sed testium subscriptionem, & tabellionis manum desiderari.

AVGVSTINI.

De resignatione.

SVMMA RIVM.

Simoniaca resignatio ex quibus probetur.

DECISIO MCCXXXIX.

Quarta Nouembr. Aquen. in d. Calaguritana; dictum est, cum quis resignat simpliciter, sed resignatarium in possessione relinquendo in qua est, censetur sub ea conditione resignasse. Idem si pensio imposita fuerit à collatore in fauorem resignantis. Sed & relata est vetus decisio. si simoniacam iudicari, cum eadem die, & coram eisdem testibus ac notario collatio fit, quod clarum videtur, cum admittatur resignatio, & petitio, dictum est etiam insertum instrumentum inter eadem personas probare.

AVGVSTINI.

De fama publica.

SVMMA RIVM.

Fama publica sufficit ad probandam bonam fidem in presentante.

DECISIO MCCXL.

Ruel. in d. Eluen. ad bonam fidem in eo, qui probatur presentante, vt inducatur quasi possessio in rispatronatus, sufficit fama publica, quauis quatuordecim annos tantum probetur eam præcedere presentationem: fama autem esse dicitur, aut iuris presentandi, aut dotationis, & donationis.

AVGVSTINI.

De sequestro.

SVMMA RIVM.

Possessio sequestranda est, vbi graue scandalum in restitutione spoliij timetur.

DECISIO MCCXLI.

Iuan. Paul. in d. Colubrien. conclusum est ab omnibus aduersus Annam spoliatricem procedi posse, vt excludatur, si sequestrandam tamen possessionem quo ad videatur, an probetur graue scandalum, an peccatum.

AVGVSTINI.

De confessione.

SVMMA RIVM.

Confessio facta in literis impetrationis, quando nocet.

DECISIO MCCXLII.

Iacobus Puteus in Salaman. cappellaniæ Albenfis, confessio in literis impetrationis, in quibus narratur iuspatronatus esse ex iusta causa, nocet.

AVGVSTINI.

De collegiata ecclesia.

SVMMA RIVM.

Cathedralia iura capituli non tolluntur per erectionem vnus collegiata.

DECI-

DECISIO MCCXLIII.

Idem in d. Salamantina Metinen. Iterum dictum, quamuis variè, quæ à Capitulo maiore ex longa consuetudine tenebantur tamquam cathedralia iura, non tolli per vnam ex minoribus Ecclesijs collegiatam erectam.

AVGVSTINI.

De regula de triennali.

SVMMA RIVM.

Restitutio in integrum non petita in tempore non datur.

DECISIO MCCXLIII.

Thomas Thanis in d. Cesaraugustana; obijciebat Valerius triennium sibi impediri propter litem factam non concurrisse: responsum est per eum fuisse cum potuisset eisdem modis agere quibus hodie agit per rest. in integr.

AVGVSTINI.

De iure presentandi.

SVMMA RIVM.

Ius presentandi non probatur ex certo subsidio dato aliqui tamquam patrono.

DECISIO MCCXLV.

Rosper in Compostellana Sancti Cypriani; fama publica efficit semiplenam: item testis vnus semiplenam, dummodo de eadem re deponant: sed qui deponunt de certo subsidio accepto tamquam à patrono, non inferunt patronum habere ius presentandi.

AVGVSTINI.

De electione.

SVMMA RIVM.

Lis quando finita dicatur per missionem in possessionem.

DECISIO MCCXLVI.

Reg. Salam. Abbatia Metinen. missus in possessionem ne extinguit licet, nisi statim ab aduersario deferatur iudicium nullitatis, quod tamen non efficit litigiosum, nisi cum negotio principali & restitutorio commissum sit, qui habet electionem conscribendi literas, subrogando aut neutri &c. si moriatur non transmittit subrogatis electionem, si modo aliquod ex his sequutum sit.

AVGVSTINI.

De alternatiua.

DECISIO MCCXLVII.

Rom. in d. Salamantina Vasiden. prætimonij alternatiua non referuat alios menses, quamuis dictum sit, vt non vtatur priuilegio aliorum. Itaque noua prouisio iuuat, nisi regulæ derogetur.

AVGVSTINI.

De delegatione.

SVMMA RIVM.

Delegationi non obstat, non esse debitores ad quos est delegatum, modo appareat de constitutione soluendi.

DECISIO MCCXLVIII.

Sexta Nouembris, Aquen. in d. Regien. delegatio tollitur per transactionem, præsertim cum non ignorare viderentur contrahentes. sed & dixit Thomas, delegationi non obstat non esse debitores eos, ad quos est delegatum, modo ipsi constituerint se soluturos. Afflct. decis. Neap. 353. qui refert Are. cons. 5. di centem communem.

AVGVSTINI.

De concordia.

DECISIO MCCXLIX.

Ruell. retulit Paulum Pontificem iussisse, vt transigeretur in omnibus litibus, quæ interponerentur super potestate Nuntij &c. cui fuerat denegata potestas conferendi vacanti locupletia per obitum. & fuerat scriptum verbum mortis, quod fuerat deletum in originali.

AVGVSTINI.

De pensione.

SVMMA RIVM.

Consensus eius qui beneficium tenet, requiritur in translatione pensionis.

DECISIO MCCL.

Iuan. Paul. in Illerden. in translatione pensionis necesse est, vt consentiat qui beneficium tenet. Item successori beneficij intimari oportet literas. Sed si quis promisit se soluturum, cum alias voluerit, & sic velit, ac postea transtulit beneficium; an expectetur vt literæ intimantur successori. minimè, cum post mortem alter teneatur.

AVGVSTINI.

De declaratoria.

SVMMA RIVM.

Declaratoria transita in rem iudicatam quando rescindi potest.

DECI-

DECISIO MCCLL

Preus in d. Hispalen. sententia declaratoria ob non solutionem si nulla fuerit pensio, quamvis transuerit in rem iudicatam, rescindi potest.

AVGVSTINI

De statutis militia.

SVMMA RIVM.

Optio Militiæ Hierosolimitanæ est communis omnibus linguis.

DECISIO MCCLII.

Idem in Cefaravgustana alimentorum Milites Hierosolimitani diuisi sunt in linguas octo, tres Galliarum, duas Hispaniarum, Italiam unam, item Hiberniarum, ac Germaniarum; Hispania que in citeriorem ac ulteriorem diuiditur: habet in ulteriori Castilliam, & Lusitaniam prioratus; in ceteriori habuit olim Ampostanum, & Nauarriem. ex Ampostan. eligitur Cathaloniam prioratus, clausis limitibus dubitatur, nunquid optio militiarum, que antiquiori defertur, communis sit, ut olim erat diuisa & ex limitibus conclusum est non separari: ex sententia tamen etiam ex separatione ipsorum in permultis rebus magis probari.

AVGVSTINI

De confessionis correctione.

SVMMA RIVM.

Correctio confessionis admittitur, si sunt indicia erroris.

DECISIO MCCLIII.

Idem in Salamantina Alben. confessio correctionis per remissoriam, ut error probetur, etiam in prima instantia cum cautione, ut vltima sententia stet, admitteretur, si essent indicia erroris.

AVGVSTINI

De remissoria.

DECISIO MCCLIIII.

Tomas in Auinionen. remissoria in prima instantia cum simili cautione concessa, cum non fraude mittentis, sed Nuntij retineretur ultra terminum & prorogationem termini, prouisum est ut expectaretur per tres menses. idem 16. Nouembris.

AVGVSTINI

De clem. gratia.

DECISIO MCCLV.

Idem in d. Callaguritana confirmatum est, ut si non in loco superiorum, sed aliud obtineretur, de quo nulla sit mentio, clem. gratia, locus esset.

AVGVSTINI

De signatura.

DECISIO MCCLVI.

Fabius in Romana Palonum, signatura commisit multa debere interpretari singulis referendo: sed & quod expressum est, non continetur sub generali verborum compendio.

AVGVSTINI

De violatione sequestri.

SVMMA RIVM.

Suspicio delicti in fructibus colligendis, ex quibus colligatur.

DECISIO MCCLVII.

Idem legit quedam testimonia, quibus probati dicebatur violatum sequestrum; sed in eis tantum dicebatur, actorem aduersarij fructus collegisse, neque de scientia Domini constabat, cum ex reliquidatione inter dominum & authorem non leuis suspicio delicti esset: sed contractum est.

AVGVSTINI

De appellatione remota.

SVMMA RIVM.

Clausula appellatione remota quid operetur.

DECISIO MCCLVIII.

Peregrinus in Hispalen. Donadij, siue donatiui, si clausula appellatione remota efficit, ut attentata non rescindantur tanquam attentata: sed cum ageretur de ea que non esset apposta sciente principe, & maturo consilio, sed in vulgari & vendibili se scripto conquestus, contra responsum est. ego retuli Francisci opinionem in c. pastor. col. 4. de appellat. qui non male distinguit inter causas à iure permittas.

AVGVSTINI

De literis suspectis.

SVMMA RIVM.

Suspicio literarum quid operetur.

DECISIO MCCLIX.

Romanus in d. Vassionen. Maxima suspicio literarum ordinarij efficit, ut Legati literas preferantur.

AVGVSTINI

De Decis. 311. in nouis.

SVMMA RIVM.

Decisio 311. in nouis, quo casu intelligatur.

DE-

DECISIO MCCLX.

Idem in Illerden. inter Ioan nem Suartem, & Ludouicum Maslan. ab omnibus conclusum est, decis. 311. in nou. locum non habere in beneficijs, que ab Episcopo & Capitulo conferri possint: secus in his, que ad solum Episcopum spectant.

AVGVSTINI

De turpitudine.

SVMMA RIVM.

Regula de literis habet locum etiam quando proceditur executiue.

DECISIO MCCLXI.

Avgustin. in Eluen. bullæ Terranæ non sufficit præsentatio sententiæ, nisi conditio adimpleatur citata parte legitime. Item cum de iure multis commissionibus scriptum esset, ut procederetur, quamuis expensæ veniant rescindendæ usque ad sententiam, facto deposito potest proferrî sententia. Item si regula de literis habet locum etiam cum proceditur executiue.

AVGVSTINI

De Simonia.

SVMMA RIVM.

Beneficium non confertur alleganti turpitudinem suam.

DECISIO MCCLXII.

Prosper in Tholetana. Notarius qui scripserat instrumentum simoniacum, non auditur aduersus contrahentem ex gratia, si neutri, quamuis criminosis & infamibus conferantur beneficia: hic tamè repellitur, quod turpitudinem alleget suam.

AVGVSTINI

De sententia mortuo reo.

SVMMA RIVM.

Mandante mortuo in beneficalibus expirat mandatum.

DECISIO MCCLXIII.

Decimatertia Nouembris, Aquen. in Tholetana Canonicatus, cum sententia ferenda esset, reus defunctus est, eiusque procuratore reiecto, & aduersus sua interesse existimantes absolutoria lata, mortui hæredes in receptis fructibus ante obitum & expensis condemnantur, quoniam in beneficiis mortuo mandante expirat mandatum. postmodum cum repertum esset, illum non esse mortuum, executioni non mittitur sententia, quia ipse citatus non est ad sententiam ne quedam natus.

AVGVSTINI

De citatione ad sententiam.

SVMMA RIVM.

Citatus ad sententiam à vicario Episcopi nunquam potest condemnari, nisi iterum citetur.

DECISIO MCCLXIIII.

Idem in Cartagenen. decimarum & primitiarum, citatio ad sententiam in singulos dies iudicatos, sed semel tantum, valuit ex consuetudine, sed citatus ad sententiam à Vicario Episcopi nunquam potest condemnari, nisi iterum citetur ad sententiam.

AVGVSTINI

De delegatione.

SVMMA RIVM.

Delegatio tollitur per transactionem factam à scientibus.

DECISIO MCCLXV.

Idem in d. Regien. per transactionem factam à scientibus tollitur delegatio: sed an omnes sciuerint, futurum diuisi; & ampliatur est, quod scientiæ coniectura erat pars pecuniarum exoluta à delegato expresse, non tamen quasi à delegato.

AVGVSTINI

De probatione semiplena.

DECISIO MCCLXVI.

Ioan. Paulus in Parmen. incidenter dictum, in antiquis semiplena probatio sufficit, nisi priuilegiata præsumptio oblit.

AVGVSTINI

De clausula omnes.

SVMMA RIVM.

Clausula, quod omnes, quid operetur.

DECISIO MCCLXVII.

Idem in Placen. denegationes fructuum contra Ferdinandum Brauium. dictum si quod clausula, quod omnes &c. ex subiecta materia, & ex supplicatione referri singulariter, non vniuersaliter, ne sequeretur absurdum, cappellanos præferri portionarijs, aut nouos veteribus, stante præsertim Clementis declaratione, qui non tollebat ius quaesitum, cum nondum vacassent portiones, ex quibus illa detrahebantur.

AVGVSTINI

De clausula codicillari.

SVMMA RIVM.

Clausula codicillaris quid operetur.

DE-

DECISIO MCCLXVIII.

Idem in Forliuini. retulit veterem conclusionem fuisse, codicillarem & clausulam filio præterito ignanter inducere fideicommissum.

AVGVSTINI.

De Statuto.

SVMMA RIVM.

Statutum Bononiæ in materia testamentaria quomodo intelligatur.

DECISIO MCCLXIX.

THanis in d. Bononien. Sex, in quibus proponens, fuimus in ea opinione, quod & statutum Bononiæ non conseruaret testamentum factum ita vt nunquam irritum factum esset; sed dedisse testandi licentiam, ex quo ad confirmandum testamentum prius factum, erat voluntas declaranda, quod aliud facere cepisset, & prius corruerit, ex l. si quis filio. §. irritum. de iniur. rupt. l. Titius. de testam. militis. Aret. in §. non tam quibus mod. test. infirm. quatuor tenuerunt statutum conseruare semper & efficere testabiles damnatos, ex quo nisi alio testamento non corruit prius. l. si prius. de legat. tertio.

AVGVSTINI.

De translatione ex privilegio.

DECISIO MCCLXX.

Prosper in Faueni. milites Sancti Petri ex privilegio possunt transferre pensiones coram notario & testibus. Dubitatum, an superior aliquis requiratur; & an privilegium notario, aut executori ostendi debeat. responsum est, fortasse debere, duobus tamen dissentientibus.

AVGVSTINI.

De obreptione sublata.

SVMMA RIVM.

Cognitio de obreptione quando fieri possit.

DECISIO MCCLXXI.

Idem in Romana mercator, qui decoxerat, impetrauit, vt debita, duabus quintis partibus retentis, solueret, neque id rescriptum per obreptionem tolli posse. Creditor à Cardinali impetrauit, vt de ea re iudicium fieret, dato termino. Mercator ab eodẽ obtinuit, vt via iuris causa cognosceretur. responsum est cognosci de obreptione posse.

AVGVSTINI.

De familiaritate.

SVMMA RIVM.

Familiaritas ex quibus probetur.

DECISIO MCCLXXII.

IN Gerunden. familiaritas non probatur ex generali dicto. argumentum verum ex ratione speciali, quæ alio pertinet. Item subscriptio notarij Prouincialis non recognita, non facit fidem, etiam si ab alio notario confirmetur qui sit recognitus à testibus. sed neque notarius potest fidem facere de rebus gestis coram substituto, nisi ex consuetudine id teneat. Item Reg. 29. de literis expediendis solet derogari, dummodo ante terminum ad articulandum bene seruatum literæ expediantur, quamuis scribatur ante terminum ad articulandum tantum.

AVGVSTINI.

De iure patronatus per sententiam.

SVMMA RIVM.

Ius patronatus magnatum præsumitur ex usurpatione.

DECISIO MCCLXXIII.

RAuellen. in d. Eluen. relatum est fuisse decum, ius patronatum magnatum præsumi ex usurpatione & præsumptione esse. Itaque quamuis probetur fama modici temporis, eaque ex fundatione, non tamen ex eo ius patronatus ex fundatione est. Itaque derogari potest per Pontificis rescriptum.

AVGVSTINI.

De probatione asserentis.

DECISIO MCCLXXIIII.

Pvtus in d. Cesaraugustana militiarum, cum probetur, multos milites Terraconen. apud Celtiberes militias obtinuisse, qui dicit Celtiberos consueuisse, & illic recipere, probare debet. item qui asserit rescripto Principis factum esse, probet.

AVGVSTINI.

De surrogatione.

SVMMA RIVM.

Regula 29. de literis expediendis quo casu non habeat locum.

DECISIO MCCLXXV.

FAbius in Cesaraugustana & regula 29. de literis expediendis, non habet locum in commissione dependenti. Item non de quibuscumque literis intelligitur: nam habens iam aliquas non efficit regulariter locum, sed etiam præterdens sua interesse, & narrans personam iudicis, & reorum; & si taceat de quo litigetur, recte sur rogari potest.

AVGVSTINI.

De lite.

SVMMA RIVM.

Lis non inducitur ex solo mandato presentato.

DECISIO MCCLXXVI.

Peregrinus in d. Salamantina Abbatia, ex solo mandato presentato non inducitur lis, neque procurator generalis sine consensu, & rati habitione domini ex lite efficit, vt censetur beneficium accepisse.

AVGVSTINI.

De noua provisione.

SVMMA RIVM.

Antiquior in die pronisus præfertur alijs.

DECISIO MCCLXXVII.

Romanus in d. Vassionen. inter duos nouas provisiones habentes, antiquior in die præfertur cæteris legati & ordinarij literis sublati.

AVGVSTINI.

De terminis substantialibus.

SVMMA RIVM.

Termini substantiales possunt minui, sed non omitti.

DECISIO MCCLXXVIII.

Die 16. Nouembris, Rauellen. quatuor termini substantiales dierum numero minui possunt, omitti nequeunt, & si commissa sit causa vt sine eis iudicetur. decis. 33. in nou. sententia pendente concordia lata est nulla.

AVGVSTINI.

De impetratione rescripti.

SVMMA RIVM.

Remissoria etiam in prophanis non est deneganda.

DECISIO MCCLXXIX.

Pvtus in Gadicen. seu Tholetan. inter Ducem Alben. & Archiepiscopum Tholetanum. & non denegandam remissoriam in prophanis, etiam sine inditijs: si articulis releuans est rescriptum, præsumitur impetratum ab eo, cuius nomine literæ sunt expeditæ, si sit aliqua impensa, licet dicatur motu proprio concessum & gratis expeditum.

AVGVSTINI.

De prescriptione.

SVMMA RIVM.

Privilegia cathedralis & collegiata, quando per prescriptionem tollantur.

DECISIO MCCLXXX.

Idem in d. Salamantina præheminentiarum. privilegia & cathedralis, & collegiata præscripta à Capitulo maiore & Archipresbytero simul per suppressionem Archipresbyteri, & erectionem collegiatae cū Abbate, qui & Ecclesiæ, & Clero presit, tolluntur: secus si Capitulo maiori tantum competebant.

AVGVSTINI.

De possessione decimarum.

SVMMA RIVM.

Præsumptio fit in præteritum ex coniecturis in præsens.

DECISIO MCCLXXXI.

FAbius in d. Pampilonen. decimarum testes deponant de possessione tempore litis sine initij relatione. Item quidam de tempore ante litem. in compromisso dicebatur solitos recipere decimas, & non præsumendum esse initium possessionis tunc fuisse. ex his enim coniecturis ad præterita præsumimus, nisi contrarium probetur, puta alio in possessione ante litẽ, aut post existentem.

AVGVSTINI.

De collusionem.

DECISIO MCCLXXXII.

Idem in Oxomen. gratia consumpta est etiam si sub conditione acceptet si in possessione reperitur, & substituit litem ac sententiam. sed & collusisse videtur, qui noluit defensionibus vti optimis præsertim.

AVGVSTINI.

De resignationem.

SVMMA RIVM.

Papa censetur admittere resignationem cum conditione si legitime adhibeatur.

DECISIO MCCLXXXIII.

Romanus in Segobien. Consensus minoris 24. annorum coram & Papa censetur cum causæ cognitione adhibitus. namque approbatum fuit, quod Milis norat, minorem consensisse resignationi cū causæ cognitione: dubitatum tamen est, an censetur Pontificem admittere resignationem cum conditione si legitime adhibeatur. sed & dictum per procuratorem non posse, nisi esset legitime constitutus. Item consensum eius qui ius habebat, & gratiam pendere quo ad iterum minor consentiat.

DE-

AVGVSTINI

De coniecturis.

DECISIO MCCLXXXIII.

Quen. in d. Regien. vicerunt coniecturæ vt delegatio sciretur, tum ex causæ cognitione, tum ex consensu & scientia curatoris, tum ex nomine delegantis.

AVGVSTINI

De fideicommissis.

SVMMARIUM.

Clausula codicillaris posthumo inscienter præterito, operatur fideicommissum.

DECISIO MCCLXXXV.

I Oan. Paulus Foroliuien. hæreditatis, quinque fuimus in opinione, in qua tenuerunt sex aduersus tres, clausulam ꝛ codicillarem posthumo inscienter præterito, operari fideicommissum, tum ex verbo futuri temporis, tum quod filius matris posthumo præferendus, tum quod superuixit. & homo factiosus integra valetudine fecerat testamentum atque etiam occisus est à socero. Duo propter æqualitatem conseruandam, & mortem incogitatum contra fideicommissum tenerunt: duo ampliarunt, qui postea cum alijs duobus tenerunt. Ego mortuus sum ex l. 3. C. de mil. test. & l. 3. C. de iu. codicill. Thomas in d. Auinionen. vt supra.

AVGVSTINI

De collegio.

DECISIO MCCLXXXVI.

Rosper in Segobien. de Parazzes absentes, cum de præiudicio ipiorum agitur, vocantur: sed cum ad pristinum statum & meliorem redigitur collegiū, qui in oppido sunt, acceteri absentes in eo vocantur.

AVGVSTINI

De mandato.

SVMMARIUM.

Possessio est iudicialiter probanda ad effectum mandati de manutenendo.

DECISIO MCCLXXXVII.

In dicta Tirafonen. perebat quis mandatum de manutenendo constituto de possessione, cum adhuc principalis non esset citatus; & repulsus est, quia de possessione prius parte præsentate, & iudicio introducta debet constare.

AVGVSTINI

De sequestro.

SVMMARIUM.

Sequestrum imponendum est non obstante absolutoria ab excommunicatione.

DECISIO MCCLXXXVIII.

Idem in Adrien. absolutio non solet denegari his, qui in Prouincijs excommunicantur: sequestrum tamen impositum in fructibus totius Ecclesie, quamuis de iure percipiendi eos ageretur, & super spolio fructuum, & iurisdictionis Prioratus, permillum est, quamuis non erat imponendum, quia non super beneficio. Clem. 7. de seq. post. & fruct. mutantur tamen sequestratores arbitrio iudicis. Oldrad. confi. 166.

AVGVSTINI

De presumptione.

SVMMARIUM.

Presumptio est pro sententia donec contrarium probetur.

DECISIO MCCLXXXIX.

Die 20. Nouembris Aquen. in d. Carthagenen. presumitur pro sententia vt sententia lata per Titium citata parte per prouisorum, & si acta cetera facta fuerint corā Cayo Vicario prouisor sit Titius.

AVGVSTINI

De solutione facta vxori.

DECISIO MCCXC.

Idem in Rom. Cafalis. Vxori solutum consentiente viro, si excedat quantitatem debitam vxori, censetur viri causa solutum, qui ex alia causa petebat.

AVGVSTINI

De fructibus dotis.

SVMMARIUM.

Dotis fructus quando non debeantur.

DECISIO MCCXCI.

Idem in Regien. fructus ꝛ dotis non debentur post delegationem, quæ certis pensionibus erat constituta. Item cum transactum est.

AVGVSTINI

De prothonotariatu.

SVMMARIUM.

Consensus non requiritur in his quæ spectant ad publicam utilitatem.

mo aliàs infecto, nisi probetur dispensatio & ea nõ surreptitia, quod in eo cui succeditur, non est necesse: ampliatum est.

AVGVSTINI

De simonia.

DECISIO MCCXCVII.

Rosper in d. Tholetana. Iterum dictum est, notarium rogatum de Symonia eo instrumento non posse ex eodem ostendere nouum ius sibi suffragari, ex mente cap. ex literis. de transf.

AVGVSTINI

De successore.

DECISIO MCCXCVIII.

Idem in Senen. Mercator, qui in alterum locum succedit, tenetur ad onus & lucrum.

AVGVSTINI

De renunciatione.

SVMMARIUM.

Legitima an peti possit per successorem mulieris.

DECISIO MCCXCIX.

Idem in Maceraten. Maritus promisit pro vxore, vt soluta dote renunciaret legitimæ: dos non est soluta, quia idem maritus recusauit cauere de cõseruanda, an post vxoris mortem, qui successit, possit ꝛ petere legitimam. re sponsum non posse.

AVGVSTINI

De re prophana.

SVMMARIUM.

Prophana res quæ dicatur.

DECISIO MCCC.

In d. Adrien. Remissoria in prophanis etiam sine suspensione datur: prophana autem appellatur etiam si de iurisdictione. & fructibus beneficij litigetur.

AVGVSTINI

De nullitate.

SVMMARIUM.

Nullitas ante omnia decidenda est.

DECISIO MCCCL.

Idem in d. Eluen. de Villa, nullitas ante omnia decidenda est libere: sed si post cessionem reiterentur acta, potest ad vltiora procedi, relictis expensis, aut factis depositis.

DECISIO MCCXCII.

I Oan. Paul. in Valentin. creatur Prothonotarius & in rescripto dicitur, vt debeat iuramentum præstare, an si non constet præstitisse, vtetur priuilegijs. rescriptum est ꝛ vti posse, cum ea conditio ad insignia gerenda referatur, & in ijs, quæ ad utilitatem publicam pertinent, non requiritur consensus.

AVGVSTINI

De homicidio.

SVMMARIUM.

Homicidium ex quibus probetur indicijs.

DECISIO MCCXCIII.

Idem in Vrgillen. homicidium per testes de auditu ab ipso homicida, & cum alijs coniecturis in quibus omnes concurrunt vtputa vulneribus fuga & morte, probatur.

AVGVSTINI

De dispensatione.

DECISIO MCCXCIIII.

Thomas in d. Callaguritana allegans dispensationem ad tria certa debet probare beneficium inter illa contineri.

AVGVSTINI

De trienniali.

SVMMARIUM.

Possessor triennialis non dicitur vbi aliqua superest citatio etiam contra alium facta.

DECISIO MCCXCV.

Idem in d. Cefaravgustana Torrubana cesonum contra Petrum Vaterma ꝛ Bartholomeo Fortuna: si quis citat aliquem, & deinde aduersus alium intendit litem, & post tres annos lite extinta, dicit se possessorem triennialē, an citatio prior ei noceat. responsum ꝛ est nocere, nisi appareat de verisimili errore, vt vnum pro alio citasset, aut eum qui Romę citauerat, erat in Prouincia.

AVGVSTINI

De quasi possessione.

SVMMARIUM.

Clericatus quasi possessio sufficit ad beneficium obtinendū: fallit tamen vt hic.

DECISIO MCCXCVI.

Idem in Placentina, quasi possessio ꝛ clericatus sufficit, & si literæ non extant: fallit in illegitimo, aut bigamo.

AVGVSTINI.

De sententia antiqua.

SVMMARIVM.

1 *Sententia antiqua an credatur sine processu.*

DECISIO MCCCII.

1 **I**dem in Bononien. Papazonum: † sententiæ antiquæ sine processu creditur, nisi probetur processum nullum. Cassad. decif. 6. de appellat. Antiquum appellatum est 54. ann. ante litem.

AVGVSTINI.

De fide instrum.

SVMMARIVM.

1 *Instrumento antiquo credendum exemplato coram iudice, & quinque notarijs.*

DECISIO MCCCIII.

1 **P**vtens in Parmensis Valliutu aduersus Ducem Ferrariensem. dictum est, instrumentum † antiquum exemplatum coram iudice, & quinque notarijs, & si de citatione non appareret, credendum. Antiquum appellatum tunc 60. ann. ante litem, quæ fuerat capta ante 26. ann. quamuis aliqui repugnauerint. alleg. Præposit. Fel. in c. Albericus. de testibus.

AVGVSTINI.

De possessorio & petitorio.

DECISIO MCCCIII.

FAbius in Bononien. Gozadinorum, intentatū possessorium & petitorium potest ante sententiam variari. decif. 9. in nou. de caul. possess.

AVGVSTINI.

De custode.

DECISIO MCCCIV.

Peregrinus in Romana pro Cortesijs, dictum, Custodem, nisi in vacuam possessionem, non esse ponendum.

AVGVSTINI.

De familiaritate.

DECISIO MCCCVI.

Romanus in Lamacen. probatur familiaritas scriptoris, nisi probetur eodem tempore familiaritatem alterius fuisse.

AVGVSTINE.

De remissoria.

SVMMARIVM.

1 *Inspatronatus familiæ potentis ex fundatione vel dotatione, an probetur per famam publicam.*

DECISIO MCCCVII.

1 **D**ie 27. Nouembris in d. Elueu. dubitatum fuit, an danda esset remissoria volenti probare † inspationatus regis ex fundatione vel dotatione per famam publicam memorabilem, cum in regibus præsumatur vsurpatio, & constaret aliquot ante annos Pontificem liberè contulisse. Vicit tamen maior pars.

AVGVSTINI.

De donatione causa mortis.

SVMMARIVM.

1 *Donatum concubine post mortem matrimonij causa acquiritur filio tantum quoad alimenta.*

DECISIO MCCCVIII.

1 **I**dem Rauellen. in Auximana, cum † donatio facta esset concubine absenti & filio notho, & ante accipationem matris matrimonij causa post mortem donasset: deinde cum hac secunda in codicillis decessit & mater consentit post mortem: quæ situm, an filio præfenti omnia acquirerentur. responsum quo ad alimenta tantum acquiri. Sed & num causa mortis dicenda esset posterior donatio, ut ab imperito notario erat appellata, & an reuocari potuisset. responsum causa mortis nõ esse: sed si prior sacramento confirmata fuit. videndum erat, nunquid reuocari potuisset ante matris cõsensum. allegatum est duos tantum testes præsumptionem facere donationis inter viuos.

AVGVSTINI.

De possessionis continuatione.

SVMMARIVM.

1 *Possessio hereditatis defuncti ab hærede in hæredem continuatur.*

DECISIO MCCCIX.

1 **P**vtens in Parmen. contra Liuiam Palauicinam; dictum vsu fuisse decreto Mediolanen. vel potius Placentin. quo à defuncto in hæreditate ab hærede in hæredem continuatur possessio, licet ipsa generaliter locuta fuerit &c. An vero aduersarius eodem iure uti possit. videndum, num pari causa sit, nam neque iniquius obtinuit, neque aduersus eundem obtinuit, ut retorqueri possit.

AVGVSTINI.

De absentia.

SVMMARIVM.

1 *Absentia quotuplex esse dicatur.*

DECI-

DECISIO MCCCX.

1 **I**dem in Cæsaraugustana contra M. Pasq. dictum, qui asserit, absentibus cibaria, & distributiones dari solere, probare debet, quia absentia illi absint, quia ius commune repugnat.

AVGVSTINI.

De gratia conditionali.

SVMMARIVM.

1 *Conditionalis gratia ante euentum conditionis non afficit beneficium.*

DECISIO MCCCXI.

1 **F**Abius in Terraconen. aduersus Doriam; confirmatum, quod iterum erat conclusum, conditionalè gratiam ante euentum conditionis non † afficere beneficium, ut interea ab ordinario conferri non possit. c. si pro te. de rescript. in 6. & Clem. 1. de concession. præben. etiã si ad sit clausula, ex nunc prout ex tunc, & e contra. Cassad. 3. de præben. secus si post euentum conditionis vacasset. decif. 183. in nouis.

AVGVSTINI.

De translatione.

SVMMARIVM.

1 *Pensio an & quando transferri possit.*

DECISIO MCCCXII.

1 **I**dem in Rom. translationis pensionis, cum pensio quadraginta cum potestate transferendi esset imposta, & ob non solutionem pensionis priuatus esset beneficio, & ex concordia iterum renouata pensio fuerit & ampliata sine vlla transferendi potestate. dictum est non posse transferri, tum quia eo tempore non solebat concedi, tum quia erat ampliata; nam priorem abolitam minime dubitandum est. neque generalibus verbis reuiuiscere translationem, nisi narratum esset Pontifici ita factum &c.

AVGVSTINI.

De probatione possessionis.

DECISIO MCCCXIII.

1 **R**omanus in Terdonen. probatio possessionis perditæ fieri oportet sciente domino & patiente.

AVGVSTINI.

De exequutione.

DECISIO MCCCXIII.

1 **A**quen. in d. Regien. dotis; iniquam aperte sententiam non esse exequendam. Iraque à delegationis tpe ad translationem fructus non debent.

AVGVSTINI.

De confessione.

DECISIO MCCCXV.

1 **I**dem Oan. Paulus in d. Vrgellen. confessio præsertim geminata, & extraiudicialis probat, quod vulnus indigens non est homicida, nisi mors sequatur.

AVGVSTINI.

De absolutione.

DECISIO MCCCXVI.

1 **I**N Romana, absolutio parte citata concedenda in censuris præsertim Urbis, etiam si ad cautelam petatur in commissione.

AVGVSTINI.

De molestationibus.

DECISIO MCCCXVII.

1 **I**dem in Caputaquen. commissio (super molestationibus beneficij) sufficit ad canonizationem. Cassad. 6. de rescript. Item qualitates beneficij non probatæ parte non opponente, cum constat de corpore, non obfunt; neque probatio ante diem certam pro mensis probatione.

AVGVSTINI.

De restitutione.

SVMMARIVM.

1 *Iudicato quoad professionem in causa restitutionis non tenetur parere.*

DECISIO MCCCXVIII.

1 **D**ie 2. Decembris, Aquen. in Illarden. omnes, duobus exceptis, conuenerunt cum Staphil. opin. ut in causa restitutionis signata prout de iure, cures iudicata per vnam sententiam per contradictas, ut vocant; erat effecta, non teneretur parere iudicato quoad possessionem, maxime cum ante exequutionem legitime petita causa restitutionis est introducta. duo enim alij tenebant Alex. opin. Alex. in consi. 62. vol. 6. Idque ampliatum est.

AVGVSTINI.

De errore calculi.

DECISIO MCCCXIX.

1 **I**dem in d. Regien. error calculi officit sententiæ, cum in ipsa sententia cognoscitur, non etiam si ex actis deprehendatur.

AVGVSTINI.

De legitimitate.

DECISIO MCCCXX.

1 **T**omas in d. Venetiarum legitimitatis; dubitatum est, an probaretur scientia filij, cum mater cum marito

& Mæco simul habitaret, ac postea cum Mæco contraxerit, nam maritus tollebat suspensionem habitationis. Item agebatur non de matrimonio, sed de filijs & hereditate. argum. c. ex tenore, qui fil. sint legit.

AVGVSTINI.

De translatione pensionis.

SVMMA RIVM.

1 Translatio pensionis potest fieri per milites Sancti Petri coram Notario sine ostensione privilegij.

DECISIO MCCCXX.

1 Proser in d. Fauen. milites Sancti Petri posse coram notario, & testibus pensiones transferre ex Leonis rescripto constat. sed dubitatur, num qui coram Prælatore fecisset, & notario non ostenso privilegio, posset. responsum est posse, duobus dissentientibus.

AVGVSTINI.

De mensibus.

DECISIO MCCCXXI.

1 Dem in Augusten. an sex menses dati Germanis, ut provideant ij, ad quos pertinet, locum habeant in legatis. responsum est non habere.

AVGVSTINI.

De provisione post priuationem.

DECISIO MCCCXXII.

1 IN Veronen. ordinarius non potuit providere post sententiam priuantem quendam beneficio intra terminum ad appellandum, si modo appellari poterat, etiam si appellatio esset deserta, ut in Barchinonen. alias fuit decisum.

AVGVSTINI.

De antiqua sententia.

DECISIO MCCCXXIII.

1 P Vteus in Parmen. ut supra in decif. 152. Fabius in Bononien. Papazonum. præsumitur pro antiqua sententia, ut aut mandatum de quo in actis fuerit reiectum; aut aliud mandatum aut ratificatio interuenir. Callad. 3. de procur.

AVGVSTINI.

De mandato Capituli.

SVMMA RIVM.

1 Mandatum Capituli ad lites sine sigillo & nominib. valet.

DECISIO MCCCXXIII.

1 R Eomanus in Corduben. mandatum ad lites Capituli sine sigillo, & nominib. nec numero maiori duarum partium, valet, sed & statur generalibus verbis, nisi contrarium probetur. Item excōmunicati rei audiuntur.

AVGVSTINI.

De sententia mariti.

SVMMA RIVM.

1 Maritus an compellendus sit uxorem recipere, qua ab ipso discessit propter eius sæuitiam.

DECISIO MCCCXXV.

1 D Ie 4. Decembris Rauell. matrimonij. Mulier discesserat à viro timore sæuitiæ; absolutus est, quia de ea non constabat, sed cum cautione, ne male tractaretur: Maritus noluit cauere: Uxor sine cautione redire cupit; quærebatur, nunquid possit compelli maritus eam recipere; & an id exequutorio iudicio fieri posset. responsum est non posse, nisi iterum moneatur ex noua commissione, quia prima monitio fuit cum clausula, si sensisset se grauatum, compareat, quæ resoluitur in citationem si compareat apud nos: Auditor tamen Cameræ vitur reintegratione monitorij.

AVGVSTINI.

De prelatione.

SVMMA RIVM.

1 Doctores plures si sint, quis præferatur.

DECISIO MCCCXXVI.

1 I Dem in Salamantina inter duos medicinæ Doctores controuersia erat, uter præcedere debebat alter Ferrariæ Doctor, alter Salamanticiæ licentiam fuerat consequutus, Ferrarien. licentiam postea quoque consequutus est. & cum vellet in corpus Doctorum cooptari, opposuit alter se quoque Doctorem appellari cupere, & antiquiorem esse, nec obesse, quod Ferrariæ doctor fuisset, quoniam illis constitutionibus alienigenæ Doctores licentiam consequutis cederent ac si Ferrarien. Doctorem se dici cupit. vicebat alter. sed quoniam quasi Doctor admitti cuperet, ampliatur est. Accedebat quod & doctor & alterius præceptor Laurentius Alderetus esset. Item considero fieri potuisse ut in examine publico quod deerat, alter deficeret.

AVGVSTINI.

De relatione.

SVMMA RIVM.

1 Commissionis reformationem pars potest petere, dum de ea constat in commissione aduersarij.

DECISIO MCCCXXVII.

1 P Vteus in Romana, cum non constaret de commissione appellatiōis, quia dicebatur in direptione Urbis deperdita, & extaret in commissione aduersarij, aduersus quam reformationem aduersarij generalia opposuerat; quærebatur, num posset uti ea reformatione, quatenus alterius mentio fieret. responsum est posse. AVGV-

AVGVSTINI.

De immemorabili.

SVMMA RIVM.

1 Immemorabilis per quos testes probetur, & quomodo.

DECISIO MCCCXXVIII.

1 I Dem in d. Salamantina præhementiarum, quæsitum est, num posset immemorabile tempus ante erectionem collegiæ ac postea ante litem probari per testes anno 1540. examinatos, cum erectio fuisset anno 1480. lis mota anno 1520. nam recepta erat Franci opinio in captiu. primo. de præscript. in sexto. eam per testes maiores quinquaginta annis probandam, qui de visu possessionem quadraginta annorum, & de auditu à maioribus etiam deponent. responsum est alteram posse, alteram non posse. sed & distinguendum est in rebus præscriptis, ut antea dictum est.

AVGVSTINI.

De constituto in carcere.

SVMMA RIVM.

1 Consensus an post mortem mandantis præstari possit.

DECISIO MCCCXXIX.

1 I Dem in Ouaten. cum in carceribus constitutus literas cum libellis supplicibus ad amicum misisset in hæc verba: Peto à te ut libellum Referendario, & Datario offeras, & quasi procurator ex mandato misso consensum præstes meæ resignationi, cum mandatum non apparet præter id, quod post duos annos moriens fecerat: quærebatur, num ex illo consensus post mortem præstari posset: neque dubium erat, si mandatum esset missum, aut si ex literis consensus præstari potuisset, quia recte factum esset, ex decif. Sarnen. in reg. de infirm. & de publican. sed quoniam ex nouis Pauli regulis à diemandati viginti dies connumerantur, contra ab omnibus, duobus exceptis, itum est.

AVGVSTINI.

De consensu.

DECISIO MCCCXXX.

1 F Abius in Cesaraugustana constat, pensionem sine caula imponi non posse. quidam cum animum vertisset Cardinalem simpliciter cedere post consensum, Chirographum acceptum, & literas cōscriptas. sed ante præsentationem ut reformaretur cessio, obtinuit, addens, ut quoniam res esset integra, non aliter Cardinalis cedere cogitabat, quam si ille illi pensionem præstaret si vellet uti consensu præstito tam illorum quam Cardinalis: quærebatur num consensus Cardinalis ad reformationem extenderetur? responsum est mutari posse voluntatem ante Chirographi præsentationem.

AVGV-

De filiatione.

SVMMA RIVM.

1 Filius præsumitur esse mariti.

DECISIO MCCCXXXI.

1 I Dem in Vicentin. dubitabatur num probaretur Nicolaum Marci mariti filium esse, cum quibusdam testibus probaretur eum cum alijs ingredi solitum eodem fortasse tempore, neque de habitatione constaret. sed responsum est, mariti filium præsumendum, quæ testes aliquot iurabant.

AVGVSTINI.

De spolio.

DECISIO MCCCXXXII.

1 R Eomanus in Callaguritana. num spoliū probaretur Ecclesiæ, & Monasterij, quod imperfectum manebat, cum Virgines in domum conductam à populo essent deductæ, & per ædificium ad Ecclesiam, ut sacras preces fuderent, accedebant: negabatur enim ab aliquibus possessio, quod tantisper eò essent deductæ, quoad monasterium constitueretur, sed contra plerique, quod testes de quotidianis precibus in templo facerent mentionem.

AVGVSTINI.

De probatione ætatis.

DECISIO MCCCXXXIII.

1 I Dem in Segobien. quærebatur de ætate pueri. & testes de infantili ætate deponebant: cum enim de consensu patris maiorem dixisset, testimonijs non est delatum: quoniam essent singulares; neque de multorum annorum differentia ageretur.

AVGVSTINI.

De probatione mortis.

DECISIO MCCCXXXIII.

1 A Quen. dici mortis probatio ex duorum testimonio ratione si simul coniuncta, cum alter se annotat se diem, alter sepellisse diceret, & uterque in die conueniret.

AVGVSTINI.

De fideiussore.

SVMMA RIVM.

1 Procurator dicitur esse idoneus fideiussor.

DECISIO MCCCXXXV.

1 I Dem in Ro. dubitabatur, nū procurator esset idoneus fideiussor. responsum est illum esse idoneum. sed &

Zz 3 qui

qui condemnatus est ad expensas, fideiussorem dedit quo ad omnia, non dubitum erat non teneri fideiussorem,

AVGVSTINI

De clericatu.

DECISIO MCCCXXXVI.

Thomas in d. Placentina, non teneri successorem probare clericatum, si constabat dispensatum in bigamia, & possedisse plura beneficia, argumento, decis. Lap. 89.

AVGVSTINI.

De ignorantia.

DECISIO MCCCXXXVII.

Idem in d. Callaguritana, allegans ignorantiam reuocationis unionis non auditur propter notitiam præsumptam, ut consequeretur beneficium.

AVGVSTINI.

De subreptione.

DECISIO MCCCXXXVIII.

Prospere in d. Romana mercatoris, commissio non dicitur subreptitia cum adiectione clausulæ, ut pro expressis habeantur.

AVGVSTINI.

De literis.

DECISIO MCCCXXXIX.

Idem literarum appellatione in dicta regula de literis expediendis venit forma breuis.

AVGVSTINI.

De restitutione.

DECISIO MCCCXL.

Nona Decembris, Aquen. in d. Regien. ante petitionem executionem restitutio impedit, ne exequatur, nisi in commissione diceretur, ut prius præstaretur.

AVGVSTINI.

De adulterio.

DECISIO MCCCXLI.

Thomas in d. Venetiarum, ex publica fama adulterij & longa cohabitatione in ætate, quæ doli capax est, & vno teste dicente se vidisse filiam in eodem cubiculo cum matre & adultero pernoctantes, præsumitur scientia filix, quæ cum adultero contraxit in præiudicium filiorum, neque ignorantia iuris excusatur.

AVGVSTINI.

De reuocanda resignatione.

DECISIO MCCCXLII.

Idem in Imolen. post porrectionem supplicationis, & si stricto iure censeatur quis resignasse, tamen ante consensum præstitum potest reuocari.

AVGVSTINI.

De legatis pijs.

DECISIO MCCCXLIII.

Idem in d. Bononien. ex testamento nullo legata pia debeantur: sed an iure municipali, videndum.

AVGVSTINI.

De societate.

SVMMA RIVM.

Solutum vel cessum ex causa societatis quando præstet liberationem, vel non.

DECISIO MCCCXLIIII.

Prospere in d. Senen. inter mercatores conueniat, ut societas dissolueretur, & ut singulis sortes sex millium redderetur deductis debitis singulorum. Item ne interea & qui magister societatis erat, magni pondus eris alieni noceret, placuit ut Sigismundus tria millia intra tres menses solueret, aut saltem deponeret. Item idem reciperet in se multorum sua fortasse de causa debitorum nomina: euenit ut Sigismundo minus ex pacto substitueretur cum oneribus, & lucris societatis & laudi, excepto quod 1400. Sigismundo ex oneribus proprijs, reliqua 4600. debita ex sorte minime præstarentur, quæ situm est, num & illa tria millia. Item nomina debitorum, quæ ex posteriori conuentione onere Sigismundi cessarent, minus soluere cogeretur, an ab eis liber esse; responsum est à quatuor liberum non esse, tres contra. Item qui proposuerat quæstionem.

AVGVSTINI.

De clausula, quorum tenores &c.

SVMMA RIVM.

Clausula, statum & merita &c. quid operetur.

DECISIO MCCCXLV.

Idem in d. Romana mercatorum; iterum quæsitum, num illa clausula, statum & merita causa pro expressis habere, efficeret ut derogaretur & rei quæ tolleretur iurisdictionem aut gratiosum rescriptum: responsum & est id non tolli, tum quo ad iurisdictionem, argumento Felyn. in cap. cæterum. de rescript. Fallen. 7. tum ne id ablatum censeatur quod si expressum esset, non concederetur.

AVGV-

AVGVSTINI.

De sumptibus litis.

DECISIO MCCCXLVI.

In d. Eluen. sumptus litis propter nullitatem processus solui debent usque ad diem liberæ cessationis nullitatum, etiam si antea ceperit seruari processus.

AVGVSTINI.

De dilationibus in spolio.

SVMMA RIVM.

Dilationes non dantur cum de spolio tractatur.

DECISIO MCCCXLVII.

Idem in d. Oxomen. dilationes & cum de spolio tractatur, non dantur, tum quia actori spoliato non ceduntur, quia actor est; tum quia reo spoliato denegari debent, quia foueretur delinquens, itaque recte terminus petitus est, intra quæ doceret de spolio. Quod si alia persona interuenerit, dari poterant, si modo is, qui peteret dilationem, esset citatus.

AVGVSTINI.

De translatione.

SVMMA RIVM.

Iuspatronatus transfertur in donatione vniuersali.

DECISIO MCCCXLVIII.

Idem in d. Aretin. iuspatronatus transfertur & in donatione vniuersitatis, sed an qui donat iura & actiones quas habet in bonis, & hereditate Angeli, censeatur quid vniuersum donare, videndum.

AVGVSTINI.

De ratione concursus.

DECISIO MCCCXLIX.

Ruellen. in d. Salaman. quatuor tenuerunt, quod diceretur staturo in honore assequendo magistri, Doctoris, aut licentiatii posse se alium opponere. Idem in incorporatione extendendum. tres contra, cum valde differet non Doctorem Doctorem se opponere.

AVGVSTINI.

De dominio.

SVMMA RIVM.

Dominium non probatur per instrumentum fidelitatis aduersus alium dominum.

DEC

DECISIO MCCCL.

Prospere in d. Britonorien. instrumenta & fidelitatis vnus non probant dominium aduersus alium Dominum, sed contra eum qui iurauit. Item neque in uestitura aut locatio, aut alius actus dominij per instrumentum si authenticum esse probetur, recognitione, aut comparatione probare.

AVGVSTINI.

De solutione pensionis.

DECISIO MCCCLI.

Fabius in d. Cefaraugustana, successor tenetur pensionem soluere, si apparet qualitercunque titulus eius, ob quem pensio posita est.

AVGVSTINI.

De annali possessore.

DECISIO MCCCLII.

Roma. in d. Lamacen. annalis possessor excluditur motu proprio.

AVGVSTINI.

De illegitimitate.

SVMMA RIVM.

Matrimonium illegitimitatis presumptionem excludit.

DECISIO MCCCLIII.

Vndecimo Decembris Fabius in d. Vicentin. matrimonium & excludit presumptionem illegitimitatis. Itaque neque adulterium, nec turpis vita matris, neque præsentio patris, neque habitatio separata, neque sterilitas longa, neque incertitudo temporis natiuitatis, neque testes negantes obijciunt, sed constat fuisse matrimonium. Item conuictus tempore, quo prægnans erat, & partum edidit, obstetrix & nutrix vocata, & satisfacta, publica fama, & coniectura ad sunt, quibus coniecturis respondetur: nam inæqualitati gradus pulchritudo, & amor præsertim, turpis vita, causam dedit, eadē, & inæqualitas separata domui, incertitudini longum tempus, testibus testes.

AVGVSTINI.

De restitutione aduersus transactionem.

SVMMA RIVM.

Lesio enormissima debet esse ad rescindendam transactionem.

DECISIO MCCCLIIII.

Romanus in Romana, mulier petebat restitutionem aduersus transactionem, quod pro 152. iugeribus receperat

repperat 21. quasi esset apertissime t̄ l̄sa, cui denegata est; quoniam enormissima requiritur aduersus transactionem, vt fieri poterit, & 21. iugerum fructus alterius, præsertim agri excedant fructus 152.

AVGVSTINI

De appellatione.

DECISIO MCCCLV.

Idem in Toletana appellans à sententia declaratoria. Item ab ea quæ sequuta est, licet appellet eodem nomine, ab vtraque dicitur appellasse.

AVGVSTINI

De venditionis pretio singulis iugeribus constituto.

SVMMARIVM.

Mensura requiritur in venditione bonorum singulis pretio constituto.

DECISIO MCCCLVI.

Thomas in Rauem. Titius vendidit fundum seium 108. iugerum pretio in singula iugera constituto nummorum 12. quæsitum est, num mensura requiratur. & ab omnibus requiri dictum est, saltim ad pretij declarationem, quæ tamen exceptio sola mihi placebat: nam venditionem esse perfectam opinantur relati à Puteo, est controuersia inter quatuor iurisconsultos magni nominis fuisse etiam cum pretium vnicum esset constitutum. & Paris. atque Barth. Socin. non requiri, Dec. & Curt. iun. requiri responderunt. Paris. consil. 64. vol. 1. Soc. 4. 2. lib. 2. Dec. 500. Curt. 13. 2. omnes tamen consentiunt, Oldrad. distinctionem veram esse, vt à corpore distinguamus, an à iugeribus incipiatur.

AVGVSTINI.

De absentibus contra statuta collegij.

SVMMARIVM.

Absens non potest retractare quæ gesta sunt à collegio: secus si præsens, & in carceribus detentus.

DECISIO MCCCLVII.

Prospere in d. Segobien. absentes qui non solent vocari etiam in arduis, non possunt contradicere, si publicum collegij commodum respiciatur, & si priuati lædantur: sed si quis præsens carceribus teneretur, & is nunquam ratum habuerit, possunt omnia conuelli.

AVGVSTINI.

De executione non obstante restitutione.

DECISIO MCCCLVIII.

Aquen in d. llerden. cum esset præfixus terminus rectori petenti, vt causas probaret petendi, neque probaret, executio non est deneganda, licet regulariter impediatur.

AVGVSTINI.

De restitutione post quadriennium.

SVMMARIVM.

Restitutio post quadriennium in beneficialibus an detur.

DECISIO MCCCLIX.

Decimo sexto Decembris Thomas in d. Cesarau. gustana Torralba Cifonum, incidit quæstio, an constituto de bono iure detur restitutio post quadriennium in beneficialibus. & Puteus retulit controuersiam fuisse olim indecisam quinque maiorum opinionem tenentium semper dari: quatuor non dari, nisi ex causa.

AVGVSTINI.

De clausula statum.

DECISIO MCCCLX.

Prospere in d. Romana reuocatum est, quod antea dicebat, commissionem lubreptitiam fuisse, nam ponderatum est non solum statum, sed & merita pro expressis habita.

AVGVSTINI.

De societate.

DECISIO MCCCLXI.

Idem in d. Senen. iterum voratum est, vt antea, vel difficultatem maiorem efficiebat, quod Sigismundi chirographa ostendebatur, qui post conuentionem soluerat partem pecuniarum societate dissoluta.

AVGVSTINI.

De mandato de manutenendo.

SVMMARIVM.

Mandatum de manutenendo quando sit dandum.

DECISIO MCCCLXII.

Intiburtin. denegatum est mandatum retinendæ possessionis, cum non constaret possessionem vacuam esse captam, licet extaret instrumentum possessionis captæ; sed aduersarius probare paratus erat plenam fuisse possessionem.

AVGVSTINI.

De donatione iurium.

SVMMARIVM.

Donatio iurium & actionum non comprehendit in patronatus.

DECL-

DECISIO MCCCLXIII.

Idem in Aretina. An donatio successoris, qui iura, & actiones super bonis, & hæreditate donauit, esset vniversalis, & in patronatus contineret. responsum est particularem esse, & non continere, duobus exceptis.

AVGVSTINI.

De recognitione iurium.

DECISIO MCCCLXIII.

Rauellen. licet non soleant per comparisonem instrumenta coram nobis recognosci, tamen vno teste, & sacramento opitulante satisfiet.

AVGVSTINI.

De statuti interpretatione.

DECISIO MCCCLXV.

Idem in Salamantina statutum præferens licentias Doctoribus strictissime intelligendum, vt non aduersus Doctores in varijs facultatibus, aduersus antiquiores, neque in corporationem extendatur.

AVGVSTINI.

De dominij probatione.

SVMMARIVM.

Dominium ex quibus probetur.

DECISIO MCCCLXVI.

Puteus in d. Brittonorien. cum subscriptiones diuerforum eiusdem manus essent, non esse primum instrumentum placuit; neque locationem vnâ atque alteram dominium probare, nisi & antiquæ, & multæ, & effectum fuissent consequutæ. arg. c. inter dilecta. de fide instrum.

AVGVSTINI.

De statuto de continuanda possessione.

DECISIO MCCCLXVII.

Idem in d. Parmen. contra Liuiam dictum diuersum esse Placentinum statutum quo dicit adita hæreditate possessionem transferri, à Mediolanen. in quo est, vt continuetur à defuncto in hæreditatem, & ab ea in hæredem.

AVGVSTINI.

De remissoria ad probandum infame genus.

DECISIO MCCCLXVIII.

Fabius in Hispalen. remissoria concessa ecclesiæ Hispalen. vt probaret infame genus cuiusdam, qui

impetrauerat mandatum retinendæ possessionis non integrè præstitum.

AVGVSTINI.

De regula de publican.

SVMMARIVM.

Regula de publicandis, quæ requiratur.

DECISIO MCCCLXIX.

Idem in Tranen. regula de publican. tria requirit, vt possessio non capta neque continuata, vt in possessione decesserit resignans. Item publicatio, itemq; cum non constet de morte in possessione, non est locus regulæ.

AVGVSTINI.

De possessione.

SVMMARIVM.

Possessio quibus medijs probetur, adipiscatur & sequestratur.

DECISIO MCCCLXX.

Romanus in d. Terden. Colonus facta traditione non nocet possessioni Domini, iuxta l. quamuis. §. 1. de acq. poss. vbi Bar. & l. 3. §. quod in seruis. neque alius cepisse dicitur, nisi coloni eijciantur. l. peregre. §. vlt. de acq. poss. Dec. consil. 103. & 400. Itaq; possessio capta probabatur, & Cappellanorum deputatio, qui dicitur se antea alij deseruisse: sed quia supradicta obstabant recte à Ioanne Paulo factum, vt possessio sequestraretur, quia hic non recte alius attentando possessionem cepit. neque obesse resignationem possidentis, quia possessionem in resignarij vtilitatem tantum cessit possessioni, manente detentatione.

AVGVSTINI.

De compromisso.

DECISIO MCCCLXXI.

Idem in Romana compromissum ab hoc die in 15. non interpretatur à die notitiæ: secus si simpliciter diceretur.

AVGVSTINI.

De remissoria.

SVMMARIVM.

In patronatus ex quibus probetur.

DECISIO MCCCLXXII.

Dodecimo Decembris Rauellen. in d. Eluen. denegabatur remissoria ei, qui negauerat regem esse in quasi possessione præsentandi, volentiq; fundationem probare per testes cum constaret septuaginta

ginta annos Pontificem prouidisse: neque enim immemorabile tempus probari poterat. sed si priuilegium Urbani ostenderetur, quo ius patronatus conceditur etiam in monasterijs, quæ maiores ædificauerunt, tunc dandam, ut probaretur edificasse.

AVGVSTINI.

De prescriptione.

DECISIO MCCCLXXXIII.

P Vteus in d. Salamantina, quod caput & membra simul præscriperunt ablato capite, & alio dato sine eo non potuit postea bona fide præscribi.

AVGVSTINI.

De obreptione.

DECISIO MCCCLXXXIII.

I Dem in Parmen. Vallium, decretum Ducis Mediolanen. ut eius, aut superiorum rescriptum non possit obreptione impugnari, non extenditur ad præconis aut alterius Nuntij verba, etiam si de Ducis scientia dicere dicant.

AVGVSTINI.

De possessionis continuatione.

DECISIO MCCCLXXXV.

I Dem in d. Parmen. iterum dictum est diuersum esse continuare possessionem, & adita hæreditate possessorem esse hæredem.

AVGVSTINI.

De partitione.

DECISIO MCCCLXXXVI.

F Abius in Hispalen. Pontificum priuilegijs, iusta causa non parendi fuit, quoniam possessio esset in facta ac à censuris liberaretur remissoria danda.

AVGVSTINI.

De declaratione dominij contra emphyteutam.

SVMMA R I V M.

I Declaratio voluntatis dominij requiritur, ut emphyteota cadat in commissum post biennium.

DECISIO MCCCLXXXVII.

I Dem in Salamantina (polij), cum constet requiri declarationem voluntatis domini, ut in commissum in cidar emphyteota post biennium. Item qui pensionem debet, dubitabatur, nunquid per epistolam declarari posset, & quoniam incertum erat quo tempore fuisset scripta, & constabat illis diebus mortuum debitorum, variatum est: sed Puteus dubitabat, num

requireretur, ut in vita perueniret eo quo ferebatur: contra alij, quoniam simplex restatio sufficeret, Dec. consil. centesimoquadagesimo sexto.

AVGVSTINI.

De sequestro, & re iudicata.

SVMMA R I V M.

I Sententia iniqua non est exequenda.

DECISIO MCCCLXXXVIII.

R Eomanus in Vercellen. post rem iudicatum in possessorio decretum fuit interpositum, ut res apud sequestratorem manerent quo ad petitorium concluderetur: sin minus, exequeretur: postea sententia nulla iudicata est, & ab ea appellatum, quærebatur violato sequestro, num sententia esset exequenda. responsum fuit, iniquam sententiam exequendam non esse æquius est. Itaque videndum, cui ius competeret, sequestro non sublato, sed reparato.

AVGVSTINI.

De rescripto restitutorio.

SVMMA R I V M.

I Rescriptum quando obreptitium dicatur.

DECISIO MCCCLXXXIX.

A Quen. in Legionen. si res iudicatæ mentio non fiat in rescripto restitutorio, obreptitium dicitur: res autem iudicata successoribus prodest.

AVGVSTINI.

De sententia.

DECISIO MCCCLXXX.

I Dem in d. Brixien. sententia declarata pronuntiata lata licet non dicatur lecta, tenet.

AVGVSTINI.

De indulto.

DECISIO MCCCLXXXI.

I Oan. Paul. in Abbelen. indultum legati Pontificis non ordinarij manus quo ad reseruata.

AVGVSTINI.

De commissione.

DECISIO MCCCLXXXII.

A Quen. in Conchen. commissa causa super officio, & beneficio per obitum N. de N. Vacanti si non probaretur vtrunque, sed alterum per obitum eius vacasse, quærebat, num iurisdicção nulla esset.

AVGV.

AVGVSTINI.

De remissoria.

DECISIO MCCCLXXXIII.

P Rosper in Augusten. data est remissoria ad probandum diem prouisionis Legati contra Apostolicum sine alijs inditijs, quàm manus Cardinalis.

AVGVSTINI.

De regula de non iudicando.

SVMMA R I V M.

I Supplicatio ad appellandum est admittenda, vbi ex nouiter deductis constat de non iure aduersarij.

DECISIO MCCCLXXXIII.

I N d. Aretina in prima instantia reus, & possessor succubuerat sententia aduersus se lata, & possessione sequestrata; in secunda petebat se absolui, quia ex nouiter deductis constat de non iure aduersarij, præsertim, quod literis non confectis supplicationem obtulerat. cui regula de non iudicando opposita est: quærebat, num expectandus esset qui supplicationem producerat, ut diplomata designarentur. responsum fuit in spiciendum esse, an id solum obesset: nam iniquum erat, ut bonam causam tam leui de causa perderet, cum præsertim appellando sententia esset rescindenda.

AVGVSTINI.

De cessione.

DECISIO MCCCLXXXV.

I Dem in Ofsen. B. post tres sententias aduersus M. & P. cesserat liti iuri, & causæ, sed M. & P. obligarunt: sed B. soluere pensionem quadraginta: in supplicatione extabat decretum, ut cum M. non solueret, P. succederet in onere, & honore, cui antea ex M. cessione ius competeat: quærebat, num cessio B. cum dictione, tatum, excluderet consensum illius decreti. responsum est iuxta supplicationis formam consensisse B. ut à tergo scriptum erat.

AVGVSTINI.

De beneficio vacante.

DECISIO MCCCLXXXVI.

V Igesimotertio Decemb. A quen. in d. Conchen. reuertum est vacan. quod magis ad portionem erat referendum, quia plures sunt. Item erat in commissione rebusque alijs.

AVGVSTINI.

De vltima audientia.

DECISIO MCCCLXXXVII.

R Auellen. in vltimo auditorio neque articuli admittuntur, neque testes publicantur, neque articuli iuris proponuntur.

AVGVSTINI.

De clausula in supplicatione.

SVMMA R I V M.

I Clausularum diuersarum in supplicatione effectus.

DECISIO MCCCLXXXVIII.

P Vteus in d. Legionen. in alternatiuis supplicationibus clausulæ ad vtrunque referuntur. Itaque perinde valere, si neutri, si nulli &c. ad vtrunque referuntur. sed ex quacunque clausula concedi perinde Thanis testatus est.

AVGVSTINI.

De publiciana.

SVMMA R I V M.

I Publiciana an detur aduersus dominum.

DECISIO MCCCLXXXIX.

I Dem in Parmen. Vallium propter causam Parmen. & Placentin. auocationem, cupiebat post sententiam partes audire. Itaque de publiciana dubitabatur, nū aduersus dominos daretur, & responsum fuit aliàs conclusum non dari de inserto instrumento, & exemplato à notarijs, qui recognoscebantur per comparisonem aliorum instrumentorum recognitorum. Fabius dixit in instrumentis antiquis tempus litis debere numerari: neque enim in testibus, qui præsumuntur ex lite mota audiuisset, locum habet; sed & publicam famam, quæ de re, quæ liti accessoria est, qualitercunque probari antiqua instrumenta non recognosci. ego comparisonem ad authentica, aut recognita fieri Rauellen. sententiam in certam feren.

AVGVSTINI.

De remissoria.

DECISIO MCCCXC.

F Abius in d. Hispalen. iterum remissoria concessa, æquitatem quinque tribus summum ius tuentibus. Nam & spoliasset, & non paruisse mandato possessorio constabat: neque rescriptum de spolio, aut attentatis loquebatur, aut de ijs qui non iudicati essent infames: sed fructibus interea datis, & obligatione vnius sententiæ concessa est, ne censuris oneraretur.

AVGVSTINI.

De regula de publican.

SVMMA R I V M.

I Regulam de publicandis obijciens quid probare teneatur.

DECISIO MCCCXCI.

I Dem in d. Tranen. regulam de publican. obijciens probare tenetur mortem resignantis in possessione.

fione, & præsertim cum alter se possessionem assequutum ostendat.

AVGVSTINI.

De fideiussoribus.

SVMMA RIVM.

Fideiussores quando liberati dicantur.

DECISIO MCCCXCII.

Romanus in d. Mantuana Zuccarorum Vincētius se excusabat, quoniam literas non se obligandi animo confecerat: sed ne Piperarij discederent, afferuit, fideiussores ceptos exig. repereram expresse id ponderare auth. si quando. C. de const. pec. Rot. in antiq. 74. Cassad. 4. de prob. vltima de iure patro. Itaque ꝑ licet in suam personam Vincentius obligasset, fideiussores tamen cessis actionibus liberantur. l. qui mandatum. l. idē. que. §. si cui mand. Ita asseruit Aquen. alias conclusum ꝑ riculo Piperariorum esse quia iam ante reuocauerat.

AVGVSTINI.

De absolutoria.

SVMMA RIVM.

Absolutoria potest dari etiam pro minore decem annorum.

DECISIO MCCCXCIII.

In Neobien. absolutoria pro actore dari potest. Item pro minore decem annorum cuius mandatum in vtile erat sine iudicis, aut tutoris auctoritate.

AVGVSTINI.

De terminis prefixione.

SVMMA RIVM.

Appellari à repositione termini potest.

DECISIO MCCCXCIII.

Idem in Leodien. Ioannes egerat aduersus Natalem, Gentilis, & Arnoldus accesserant pro interesse, cum nullus quicquam probaret: Natalis obtinuit committi, vt tempus præfigatur; aliàs absoluatur: à tempore appellatum, & repositum est post quinquennium: vult Natalis absolui, Arnoldo mortuo, & Gentili cedente. responsum ꝑ est posse si modo appellauerit à repositione.

AVGVSTINI.

De remissoria.

DECISIO MCCCXCV.

Octava Ianuarij Aquen. in d. Cartaginen. Iterum dictum dandam remissoriam, & si aliquorum instantia illic, & hic fuisset probatum, de-

timas minutiarum solutas: probati enim poterat dolo, aut metu exactas.

AVGVSTINI.

De indulto.

SVMMA RIVM.

Verbum, alioquin, quid operetur.

DECISIO MCCCXCVI.

Ioan. Paulus in d. Abulen. concessum erat Episcopo, & Cardinali indultum, vt etiam si beneficium reseruatum esset, prouiderent, dummodo noua prouisio expeditur Romæ; alioquin prouisio esset nulla: dicebatur ꝑ verbum, alioquin, non efficere prouisionem conditionalem, sed effectum prouisionis postea annullari.

AVGVSTINI.

De fide instrumentorum.

SVMMA RIVM.

Exemplo seu transumpto quomodo fides adhibenda.

DECISIO MCCCXCVII.

Pvtus in d. Parmen. Vallium adhibita fides est instrumento transumpto coram quinque notarijs ante annos sexaginta ante litem, & post triginta, licet deesset citatio in transumprando, & in legalitate adhibenda illis notarijs. conclusum & collegij notariorum regien. cum oppidum Ducis aduersarij esset: nam insertum reperiebatur in alio authentico, & propter antiquitatem non poterat recognosci, & comparatio qualiscunque facta fuerat aliquorum instrumentorum. Neq; obesse, quod narrationi aduersarij in instrumento adeo antiquo non esset fides adhibita. nā in illis agitur de substantia præsumenda, hic de solemnitate.

AVGVSTINI.

De rescripto subreptitio.

DECISIO MCCCXCVIII.

Thomas in d. Thirasonen. non dicitur subreptitium rescriptum licet non dicatur beneficium vitium si de vnione lis erat, & litis mentio facta est.

AVGVSTINI.

De secundi extremi probatione.

SVMMA RIVM.

Testis vnus de fama, alter de auditu sufficit ad secundum extremum probandum.

DECISIO MCCCXCIX.

Fabius in Vrgellen. sufficit ad secundum extremum spolijs vnus ꝑ testis de fama publica, alter de auditu ab ipso cum substitutione litis, sed tamen dictum,

dictum, vnus testem de auditu ab ipso non efficere semiplenam: duos tamen efficere plenum.

AVGVSTINI.

De probatione, & remissoria.

DECISIO MCCCC.

Idem in Aquen. ad priuationem ob violatam concordiam requiritur plena probatio. Itaque neque nomē retentum neque possessio, nisi probetur nolle rem tradere. danda igitur remissoria.

AVGVSTINI.

De expeditione literarum.

DECISIO MCCCCI.

Peregrinus in d. Conchen. an rescriptum concordet cum supplicatione à petitis quarendum; & dubitabatur, an petens duo valoris cuiuscunque octuaginta, posset expedire valoris cuiuscunque 180. cum soleat tertia pars augeri, nam fieri poterat, vt alterum decem, alterum 170. valeret. allegabatur Pucij Cardin. nota. quod si cuiuscunque. 24. non poterat expedire alterū 23. alterum 15. sed casus erat diuersus, quoniam illis, fraus fiebat.

AVGVSTINI.

De cessione litis.

DECISIO MCCCCII.

Romanus in Cefaraugustana, cum Archiepiscopus cum canonicis, & Capitulo litigaret, maior pars eorum cesserunt litis: alij eiekti sunt. Quærebatur num petere possent se manuteneri. responsum est posse; neque obesse cessionem, cum lis cum singularibus quoque esset mota. Item procurator Archiepiscopi qui aliam litem esse dicebat, tamen generale mandatum suscepisset, & præsentasset, licet protestatus sit se ad eam solam causam acceptare.

AVGVSTINI.

De erroris notarij correctione.

DECISIO MCCCCIIL.

In d. Tiburtin. erratum erat in possessionis instrumento & Decembre pro Septembre scriptum: notarius attulerat notam, ex qua corrigeretur testes eam non recognoscebant, sed notarius manum & fidem agnoscebant. Item rei veritatem. responsum est posse corrigi errorem.

AVGVSTINI.

De remissoria.

SVMMA RIVM.

Remissoria dari potest ad probandum famam privilegij.

DECISIO MCCCCIIL.

De 11. Ianuarij. Rauellen. in d. Eluen. quærebatur num ad probandum famam privilegij vna cum fama foundationis, & dotationis, dari posset remissoria. & responsum dari posse. sed verendum esse, ne non calumniosè peteretur, cum diceretur ipsum habere.

AVGVSTINI.

De ignorantia reservationis.

DECISIO MCCCCV.

Ioan. Paulus in d. Abulen. non excusat ignorantia beneficii reseruati, si in mense Pontificis vacauit, aut si familiaris fuit pro multo tempore, neque antiquo. Item neq; officium Palatinum, nisi ex privilegio tantū.

AVGVSTINI.

De resignatione, regula de infir. & Alexandrina.

DECISIO MCCCCVI.

Pvtus in d. Oueren. per porrectionem supplicationis censetur quis resignasse si per se, aut per procuratorem legitime constitutum id fiat: & ante consensus præstationem variare licet: neque literæ sine eo expediri possunt. sed si quis ita scripserit, vt porrigantur literæ, ex mandato adhibeatur consensus, neq; ex ea scriptura præstabitur consensus, neque ex alio mandato post, quod per viginti dies non superuixit: quod enim in regula dicitur, vt si quis infirmus resignauerit, & per viginti dies non superuixerit consensui, idem per Clementem, & Paulum extensum est si valens resignauerit, & infirmus consenserit: neque consensus, & mandati differentia existet. Alexandrina autem de consensu post obitum intelligenda, cum multo ante porrecta sit supplicatio per ipsum, aut per procuratorem legitimum.

AVGVSTINI.

De testibus.

DECISIO MCCCCVII.

Thomas in Cusentina, modica nominis differentia cum de corpore testium constet, non vitiat testimonia.

AVGVSTINI.

De distributionibus quotidianis.

SVMMA RIVM.

Distributiones quotidiana, quæ sint.

DECISIO MCCCCVIII.

Fabius in Segobien. fructus portionis præstabantur tam alijs qui singulis diebus vna tantum hora adessent,

adescent, quàm ijs qui singulis horis. querebatur num essent quotidianæ distributiones. Dicebam vnus horæ nõ esse, quia id quasi residentia in ecclesia causa dare solet, vt est communis apud Ioannem Anan. ca. ad deliberandum. de iudic. Caslad. decif. 8. de cler. non residen. sed & dubitari solet apud Card. cle. 2. de ætate & qualita. nõ valeat consuetudo, vt ita distributiones præstentur à cæteris. variatum est atque ampliatur: Raul. verò asserbat, Cordub. & Salam. exceptis, in quibus præstimoniam erant annexa, in cæteris omnes fructus ex distributione in Hispania constare, idque videri cum vel tolletana sacerdotalia 24. æstimarentur: neque dubitari, quin distributiones deducerentur, sed opinioni solere, vt quod ijs qui adessent.

AVGVSTINI.

De testibus in retinen. an in recuperan.

DECISIO MCCCCIX.

Idem in Acerracen. Paludum; quæsitum est, an testes in retinendæ exempti probent in recuperandæ post sententiam latam. responsum est non probare cum ad diuersa tendant.

AVGVSTINI.

De dilationibus.

DECISIO MCCCCX.

Romanus in d. Cæsaraugustana dilationes dantur procuratori generali, sed interim retineantur in possessione in qua existunt.

AVGVSTINI.

De regula de exten. consen.

DECISIO MCCCCXI.

Idem in Zerdonen. allegabatur resignatio; dicebatur, consensum non fuisse extensum infra tempus. replicatum est motu proprio Pauli extensum: petebatur exhiberi: dicebam id ad expeditores pertinere; sed ne iustitia denegaretur, ostenderetur.

AVGVSTINI.

De edendo.

DECISIO MCCCCXII.

In Oſcen. cum ex originali supplicatione nõ producta cum consensu à tergo diceretur, Re. consensisse decreto, & ex instrumento non ita clare constaret: visum est, vt cogeretur producere.

AVGVSTINI.

De oblatione debiti.

SVMMA RIVM.

I Oblatio quando non releuet.

DECISIO MCCCCXIII.

Idem in d. Januarij Ioan. Pau. in Cæsaraugustana, oblatio sine effectu parato aduersario pecuniæ partem recipere, non releuat.

AVGVSTINI.

De scientiæ probatione.

SVMMA RIVM.

I Scientia testamenti ex quibus probetur.

DECISIO MCCCCXIII.

Idem in d. Foroliuini. scientia testamenti, vt videatur ei renunciaſſe, non probatur ex mentione probationis in inuentario; neque ex tutela vsque ad vigesimum annum; nisi constet legata soluta, & ea de causa in inuentario non descripta.

AVGVSTINI.

De scientia mensis referuati.

DECISIO MCCCCXV.

Idem in d. Abulen. scientia mensis referuati, licet ex regula Cancellariæ pendeat, tamen præsumitur ex publica eius notitia.

AVGVSTINI.

De delatione ad partes.

DECISIO MCCCCXVI.

Thomas in Palentina dilationes non concedantur ei, qui venit ad causam, quamuis vt generalis procurator, & quamuis duplici iure aduersarius contendat.

AVGVSTINI.

De pacifica possessione.

DECISIO MCCCCXVII.

Idem in d. Salamantina dubitabatur, num lis efficeret beneficium vsque ad quartam successionem, vt posset obijci pacifica possessio prædecessoris de quare referrebatur veteres decif. aduersus Gomes. q. 3. 1. & 61. sed in specie proposita calumnia apparebat eius, qui cum ipse resignasset de valore, & lite opponebat.

AVGVSTINI.

De testamento, & clausula codicillari.

SVMMA RIVM.

I Forma neglecta testamentum non potest sustineri etiam in vim clausula codicillaris.

DECL-

DECISIO MCCCCXVIII.

Idem in d. Bonon. forma faciendi testamentum neglecta inficit actum, neque clausula codicill. efficit vt legata tanquam ex codicil. debeantur, si ex statuto datur, & testamento, & vltimæ voluntati forma: Bononiæ tamen expressa legata deberi cautum erat.

AVGVSTINI.

De stylo.

DECISIO MCCCCXIX.

Proſper in Senen. aduersus Pisanum Cardinalem dictum est, vt probato stylo mittendi rotulas à Cardin. ad mercatores, qui non reperiantur, præsumatur exolutio.

AVGVSTINI.

De attentatorum restitutione.

SVMMA RIVM.

I Pensio quando attentata dicatur.

DECISIO MCCCCXX.

Idem in Giennen. pensio, quæ sine retardatione, sub conditione tamen debeat, si accepta est, dicitur attentata: sed cum altera manu retinenda, altera danda est, æquitas suadet, vt constituto eam deberi non restituatur, nec ob id sententia reuocetur.

AVGVSTINI.

De fraude probanda ab obijciente.

SVMMA RIVM.

I Fraus est ab allegante, & obijciente probanda.

DECISIO MCCCCXXI.

Ruellen. in Romana, cum constaret, Alexandrum ob iniuriam ante quinquennium vindicta non recte sumpta, iterum recognita, nihil tale vererem occidisse, vt cum is beneficium, quod multo ante obtinebat, porrecta supplicatione fratri resignasset, & consensum paucante præstitisset, impetrato sacerdotio si constaret eo animo resignasse, & commissa causa, si constaret non fuisse fraudem adhibitam, de fraude quæsitum est, & ab obijciente probanda, qui tum possessione alterius fratris excluditur, tum regressu tertij, tum etiam quod vel post delictum resignari potest.

AVGVSTINI.

De statuto Vrbs de nullitate.

SVMMA RIVM.

Ius vulneratum per peremptionem instantiæ per eius restitutionem non sanatur.

DECISIO MCCCCXXII.

Preuis in Romana dotis, vt de nullitate intra annum iudicetur, aliàs nullatenus audiatur, licet & instantia precepta ius inficitur, neque restituta instantia sanatur.

AVGVSTINI.

De spolijs probatione.

DECISIO MCCCCXXIII.

Fabius in Affinnaten. iudicis arbitrio relinquendum, an probetur spoliolum, cum testes negantes plures sunt affirmantibus.

AVGVSTINI.

De dubijs in causis.

DECISIO MCCCCXXIII.

Peregrinus in Tolerana, ad Auditorem pertinere dubia dicere: sed in tertia audiendos, qui aliquid non deductum deducere velint. Item obijcientes remissoria audiendos.

AVGVSTINI.

De regressu.

DECISIO MCCCCXXV.

Romanus in Ariminen. qui ex duplici resignatione regressum obtinuit, renetur iustificare priorem titulum, nisi de nouo regressus oriatur.

AVGVSTINI.

De consensu.

SVMMA RIVM.

I Consensisse decreto, quando quis dicatur.

DECISIO MCCCCXXVI.

In d. Oſcen. Bernardum consensisse decreto, vt in euentum non solutionis P. intraret, tum ex coniunctione notæ à tergo supplicationis, in qua est iuxta formam &c. tum ex obligatione de soluenda pensione, tum ex consensu denegato ad prius ius, tum ex pecunia accepta; tum etiam quia ipsi soli lucrum acquireretur in damnum.

AVGVSTINI.

De fide instrum.

DECISIO MCCCCXXVII.

Idem in d. Algaren. copiarum insertarum in instrumento non adhibetur fides, nisi sit eiusdem notarij, licet instrumentum sit per compulsum extractum.

Aaa 2 AVGV-

AVGVSTINI

De resignatione.

SVMMA RIVM.

Fraus non presumitur in resignatione etiam intra mensem facta, nisi probetur.

DECISIO MCCCCXXVIII.

Die 18. Ian. Rauellen. in d. Roma. dubitationem faciebat motus proprius Pontificis quo beneficiu ad iudicaret ecclesie Lateran. declarans fraudem commissam si intra mensem resignauit. sed iudicatu est recte reformatum, vt si constaret non fuisse fraudem adhibitam, via iuris non secluderetur. Itaq; possessione probata Pompeij fratris, & Pauli consensu, vel porrectione per ipsum, aut per procuratorem fraudem nullam esse, cum preteritum soleant quocunq; tempore resignationes admitti.

AVGVSTINI

De remissoria.

DECISIO MCCCCXXIX.

Idem in d. Eluen. data est remissoria ad probandu famam antiquissimam foundationis, & dotationis, & priuilegij antiqui, nisi esset non vsu sublatum.

AVGVSTINI

De publiciana, & prescriptione.

SVMMA RIVM.

Possessio eius qui fuit semper in mala fide cum possessione bonafidei non coniungitur ad prescribendum.

DECISIO MCCCCXXX.

Puteus in d. Parmen. Vallium Publiciana non datur contra dominum, potestq; obijci per viam exceptionis, neque i coniungi potest ad prescribendum possessio eius qui semper fuit in mala fide cum eo qui fuit in bonafide, quia ab initio dubius non prescribitur.

AVGVSTINI

De remissoria.

SVMMA RIVM.

Sententia nulla terminis non seruatis.

DECISIO MCCCCXXXI.

Fabius in d. Aquen. pot simul remissoria sine retardatione, & sententia ferri: sententia i aut est nulla terminis substantialib. non seruatis. neq; commissio que iubet, vt reiterentur sanati, nisi dicatur prefixo termino loco terminorum cedendum. Itaq; est reuocanda sententia.

AVGVSTINI

De declaratione.

DECISIO MCCCCXXXII.

Idem in d. Salamantina: declaratio animi, vt incidat in commissum, aut vt priuetur ob non solutionem debet esse clara, & aperta, & que constat in vita fuisse, neque literis facile credendum.

AVGVSTINI

Remissoria.

SVMMA RIVM.

Remissoria dari potest ad probandum iuspatronatus.

DECISIO MCCCCXXXIII.

Peregrinus in d. Mediolanen. licet quis probauerit vltimum statutum presentationis iurispatronatus aliquorum tanquam singularium, & velit probare eosdem esse patronos tanquam vniuersos, dabitur i remissoria cum ab eis sit presentatus.

AVGVSTINI

De re iudicata confirmanda.

SVMMA RIVM.

Res iudicata potest peti confirmari non autem tolli.

DECISIO MCCCCXXXIIII.

Aquen. in d. Carthaginen. sententia, que transit in rem iudicatum i potest confirmari, non vero per sententiam tolli: neque petens confirmationem ei renunciat.

AVGVSTINI

De compulsoria.

SVMMA RIVM.

Extractio iurium quomodo facienda.

DECISIO MCCCCXXXV.

Ioannes Paulus in Iuuenarien. tres primi dicebant non recte iura desumpta, cum citatio non recte exequuta fuisset, cum verisimiliter potuisset ad notitiam peruenire: ceteri contra equitate moti, cum procuratores adfuissent, & non inepta allegassent, mo non acta & sententie fuissent extracte Thom. citauit Agi. dicente, que de prouincijs afferentur solere male abstrahi.

AVGVSTINI

De manutentione.

DECISIO MCCCCXXXVI.

Hom. in Bonon. contra Parentum: dictu non ruen dam possessionem neque restituendam ei, qui cu plenam cepisset, non perseverauit, licet non iure videatur alter eam assequutus.

AVGV.

AVGVSTINI

De restitutione.

DECISIO MCCCCXXXVII.

Rosper in Compostellana: petebat restitui in possessionem qui conduxerat: dicebatur in alio instrumento cofiteri alij cessisse, sed quoniam alius pro alio scriptus esset, ampliatum est num de resignatione constaret.

AVGVSTINI

De manutentione.

SVMMA RIVM.

Possessio vitiosa dicitur propter decretum irritans.

DECISIO MCCCCXXXVIII.

Id. Tiburtin. petebat Ioannes se tueri in possessione, quam propter regressum fuerat adeptus vltima Septemb. in ortu solis. Nicolaus post lucem diei, & ante ortum solis ex instrumento dicebat se possidere. Dictum est, Ioa. tuendum cum i altera esse vitiosa propter decretum irritans, & instrumentum suspectum, neq; teneri ad iustificandum omnia, nisi cu de spolio ageretur.

AVGVSTINI

De sententia absolutoria.

DECISIO MCCCCXXXIX.

Idem in d. Neobien. non potest sententia ferri, vt cum clericali caractere fuerit insignitus, in possessionem mittatur, sed absolutoria contra interese putantes a molestationibus, & exactionibus dari potest.

AVGVSTINI

De sententie antique executione.

DECISIO MCCCCXL.

Die 27. Ianuarij, Ioannes Paulus in Cauallien. petebatur executio sententie ante centum annos lata, vel faltem, vt ex literis executionis, & ex Chirographo Episcopi apparet ipsum fuisse in possessione percipiendi certa tributa a Capitulo. responsum est non probari: nam sententie executio potuit iusta de causa differri, & chirographum Episcopi erat testis domesticus.

AVGVSTINI

De iurispatronatus probatione.

DECISIO MCCCCXLI.

Idem in Barchinonen. probatur iuspatronatus quo ad presentes ex collatione ordinarij cum mentione presentationis: sed an probatio patronatus hoc modo censeatur esse ex foundatione, & dotatione. Puteus dicebat in priuato presumi, quidam contra. Itaque ampliatum est.

AVGVSTINI

De restitutione post quadriennium.

SVMMA RIVM.

Restitutio non datur regulariter post quadriennium. fallit, vt hic.

DECISIO MCCCCXLII.

Thomas in d. Cesaraugust. Cisionum: confirmata est decisio vetus in causa Astoricæ. de qua Goma. in c. t. de in int. rest. in 6. vt i post quadriennium no detur restitutio, nisi ex enormissima lesione, aut ignorantia lesionum, que oritur ex sententia, aut ecclesia. Ne que obest, quod de matrimonio dicitur, quia hoc remitti per partes potest.

AVGVSTINI

De ignorantia.

DECISIO MCCCCXLIII.

Idem in d. Callaguritana non dicitur ignorare regulam, si probatur aduersus eum in alia causa fuisse productum.

SVMMA RIVM.

De mercatore, & vsura.

DECISIO MCCCCXLIIII.

Idem in Siccesan. Rota sequi solet Paulum Castren. in l. 3. ff. de eo quod certo loco. Vt mercatores non possint petere vsuras, aut lucrum, nisi probetur paratas habuisse merces.

AVGVSTINI

De regula de consensibus.

DECISIO MCCCCXLV.

Rosper in d. Hispalen. cum regressus, & reseruatio sint gratie, consensus partis non requiritur, nisi ob regulam, aut ob clerici Hispalen. priuilegium, sed sufficiunt consensus facti, puta porrectio supplicationis, aut acceptatio beneficij.

AVGVSTINI

De manutentione.

SVMMA RIVM.

Possessio quando ex officio sit sequestrandæ.

DECISIO MCCCCXLVI.

Id. Tiburtin. probatur, licet summarie de possessione anteriori, & continuatione, licet ex titulo infecto ordinarij: ex aduerso de possessione posteriori ex regressu cum decreto irritante: datum fuerat

Aaa 3 manda-

mandatum, sed id postea fuerat repositum, & timebatur tumultus. dictum est ꝑ possessionem sequestrandam ex officio, quia alterius infecta, alterius momentanea erat possessio.

AVGVSTINI.

De sententiæ executione.

DECISIO MCCCCXLVII.

Idem in d. Albaren. tempore direptionis Urbis Solis obtinuerat committi causam, vt ferijs non obstantibus posset auditor solus cognoscere, & pronunciare in causa, in qua fuerat conclusum, de quo non apparebat. postea post ferias est pronúciatum, ab alio subscripta sententia: quæsitum est, num esset executioni demandanda, responsum, videndum prius, an iusta esset.

AVGVSTINI.

De Vicario post mortem episcopi.

DECISIO MCCCCXLVIII.

Idem in Iacen. mortuo episcopo gesta coram Vicario ignorante eius mortem, quem opin. hominum iuabat, tenent vt etiam in reuocatione requiritur intimatio.

AVGVSTINI.

De gratiarum diuersarum coniunctione.

DECISIO MCCCCXLIX.

Ruellen. in Tudertin. inter prouisum à Legato, & ab apostolico controuerfia erat. Ille habuerat literas Legati sine testib. in quibus erat clausula, ex quacunque persona. Item literas eiusdem diei cum testibus in quibus erat quouis modo vacet. responsum est à maiori parte coniungendas.

AVGVSTINI.

De subreptione consensus:

S V M M A R I V M.

I Consensus ex quibus eliciatur.

DECISIO MCCCCL.

Puteus in d. Salamantina Bulla erectionis in collegiatam non est subreptitia, licet in ea cleri maioris non capituli mentio fiat, & consensus ꝑ electionibus sequutus, & ex testibus male examinatis elicitur. neque obstat curialis dignitas Archipresbyteri.

AVGVSTINI.

De reservatione fructuum.

DECISIO MCCCCLI.

Fabius in d. Segobien. variatum valde est, distributiones ne essent, an fructus in reservatione veniret.

an non, quæ ob vnus horæ præsentiam dabantur, cum aliud genus esset distributionis in singulis horis, visumque est concordari, de quo supra 11. Ianuarij, 1546. coram eodem.

AVGVSTINI.

De dubio, an sit in mala fide.

DECISIO MCCCCLII.

Peregrinus in d. Tholetana, in discordia partium factum est, vt de voluntate omnium dubium daretur, an probaretur dubitasse Beatricem, & an dubium esset in mala fide.

AVGVSTINI.

De melioramentis factis ab ignorante.

DECISIO MCCCCLIII.

Reomanus in Romana domus; data erat in tres personas patris & filij, & nominandi, cum onere impediendi in refectioe sumptus trecenta. Postea à patre genero data est, qui refecit melius, neq; probatur scientia ipsius contractus. responsum est deductis trecentis cætera à canonico soluenda.

AVGVSTINI.

De sententia nulla, & lapsu fatalium.

DECISIO MCCCCLIIII.

Vigefimonono Ianuarij Puteus in Oueten. canonicatus, sententia nulla propter leuem nullitatem, puta, quod vnus ex procuratoribus non fuit citatus, qui semel tantum comparuit, cum alij fuissent prosequuti, excusat à lapsu fatalium, si interit, & prosequutus est causam.

AVGVSTINI.

De approbatione reprobati.

DECISIO MCCCCLV.

Idem in Cæsaraugustana compromissi, qui semel reijcit probationes aduersarij postea probare eas potest.

AVGVSTINI.

De notario lacerante originali.

DECISIO MCCCCLVI.

Idem in d. Hispalen. non creditur notario qui dicit se lacerasse originale, cum postea aliud agnoscat, neque condemnatio obstat, cum sit absolutus à pena falsi, licet ob lacerationem sit extraordinaria pena punitus. Tamen eadem sententia continere, vt iterum originali.

AVGV-

AVGVSTINI.

De sequestri violatione.

DECISIO MCCCCLVII.

Fabius in Sabinen. non probatur violatio sequestri ex liberatione actoris, quia ante sequestrum fuerat constitutus.

AVGVSTINI.

De resignatione.

DECISIO MCCCCLVIII.

Idem in d. Salamantina, probato consensu resignatarij resignatio tenet, quamuis sit conditionalis, neque probetur consensus conditi onalis. cætera vt in Hispalen. Prosper die 17. Item ex scientia præsentis & non contradictione præsumitur semper durasse.

AVGVSTINI.

De restitutione in integ. parito iud.

DECISIO MCCCCLIX.

Peregrinus in Lucen. Iterum dubitatum est de veritate dicti Stapil. fol. 162. An qui venit per restitutionem post sententiam latam per contradictum sit audiendus, non parito iudicato & cæt. & ampliatum est.

AVGVSTINI.

De regula reuocatoria expectatiuarum.

DECISIO MCCCCLX.

Idem in Taruifina creatus in Canonicum, & à Pontifice confirmatus, licet expectet præbendam, non censetur reuocatus, per regulam Pauli. anni 1540. quia est gratia mixta & illa reuocat expectatiuas.

AVGVSTINI.

De inhibitione.

S V M M A R I V M.

I Sententia est nulla si iudex non paruerit inhibitioni.

DECISIO MCCCCLXI.

Reomanus in Cæsaraugustana si iudex non paruerit inhibitioni, sententia est nulla. sed si constet inhibitionem surreptitiam, & de bono iure coram vtroque iudice subscribi potest ex noua commissione.

AVGVSTINI.

De fide instrum.

DECISIO MCCCCLXII.

Idem in d. Assisi. recognitio iurium curatoris bonorum nocet & creditorib. & instrumenta extrahi possunt ex prothocollo non citata parte coram iudice.

AVGVSTINI.

De iudicio spoli.

DECISIO MCCCCLXIII.

IOan. Paul. in Vlixbonen. in casu spoliij non venit causa principalis, sed e contrario, neq; datur iurisdictio ex malo processu aduersarij, sed sententia lata substituitur constituto de bono iure & c.

AVGVSTINI.

De iudice & notario.

S V M M A R I V M.

I Iudici non creditur neque notario in præiudicium partis. Declara tamen vt hic.

DECISIO MCCCCLXIIII.

IN Bisign. non creditur ꝑ iudici in præiudicium partis, quod post inhibitionem sententiam tulit, nisi appareat rei veritas. Item notario extrahenti processum non citata parte & c. inhibito per procuratorem assertum fieri potest.

AVGVSTINI.

De possessione.

S V M M A R I V M.

I Autoritate propria an quis possit ingredi possessionem.

DECISIO MCCCCLXV.

PRima Februarij Aquen. in Mediolanen. valde dubitatum est, nunquid liceat propria & autoritate ingredi fundum, & videbantur distinguere, an ex contractu, an alias liceret. Item an cum iudice, an ipsi soli. Item an inuenti sint alij in fundo, an vacans erat. sed ampliatum est.

AVGVSTINI.

De probatione solutionis.

DECISIO MCCCCLXVI.

Idem in d. Cæsaraugustana, probatur debitum ex eo libro, ex quo solo probantur solutiones. Itaque licet sit receptionis debitorum religionis quia is tertius est vtraque ex parte, fidem facit.

AVGV-

AVGVSTINI.

De absolutoria.

DECISIO MCCCCLXVII.

Thomas in d. Bonon. volebat quis cedere spolio ac possessorio, alter sententiam ferri suis expensis cupiebat, vt excusaretur si victus esset in peritorio à sequestro. dixit posse absolutoriam fieri: sed melius esse, vt cessione contentus esset.

AVGVSTINI.

De restitutione.

DECISIO MCCCCLXVIII.

Idem in Cefaravgustana Cifonum, constituto de bono iure non licuit restitui post quadriennium ex ignorantia iuris competentis ex facto venientis, puta quia non vidit supplicationem aduersarij neque enormissima lésio admissa est ex vnus sacerdotij amissione.

AVGVSTINI.

De rescissione sententiæ.

DECISIO MCCCCLXIX.

Idem in Vlixbonen. sententiæ latæ ob indebita non sunt rescindendæ, quamuis victor teneatur ratione reddere, cum id petitum non sit.

AVGVSTINI.

De regressu sine consensu.

DECISIO MCCCCLXX.

Prosper in d. Hispalen. concessum est priuilegium clero Hispalensi, vt regressus sine consensu non valeant: quærebatur, vtum satis esset si tacite adhibitus est veluti aliud faciens, ex quo eliceret consensus. responsum est scandalis, & vitiosis impetrationibus consultum.

AVGVSTINI.

De statuto.

S V M M A R I V M.

I Statutum dans formam actui gerendo an debeat precise obseruari.

DECISIO MCCCCLXXI.

Idem in d. Segobien. dubitatum est, vtum statutum dans formam rei gerendæ, quæ tamen sit per partes mutata, de eo nulla mentione facta, videatur actum aliter factum reuocasse. vide Oldrad. consi. 259. sed de incarceratione reuocando actum factum, nihil plene conclusum &c.

AVGVSTINI.

De fide notarij.

DECISIO MCCCCLXXII.

In d. Ofcen. non est adhibita fides notario, dicent non consensisse decreto scripto per eundem, licet diceret se aliter scriptum fuisse, neque eius substituto eius morte confirmanti. magis dubitatum circa ius translatum in N. antequam pecunia deponeretur. Ideo concordia iusta est.

AVGVSTINI.

De dignitate.

DECISIO MCCCCLXXIII.

Pvtus in d. Salaman. Dignitas ruralis dicitur quæ non est vrbana neque id vitiat rescriptum.

AVGVSTINI.

De subscriptione.

DECISIO MCCCCLXXIII.

Idem in d. Ouiten. pluribus notarijs subscribentibus se quicquam non esse facturos, creditur.

AVGVSTINI.

De consuetudine.

DECISIO MCCCCLXXV.

Idem in d. Salamantina. variatum est, num consuetudo siue præscriptio cum bona aut mala fide esset, si capitulum matris Mutinense cum Abbate collegij erecti continuauit preheminentias annis quadraginta, quas ante erectionem obtinuerit cum Archipresbytero: nam videbatur non fuisse in mala fide continuantes. Item priuilegium amissum per non usum & consuetudinem bonam fidem non requirere. alleg. est consi. Oldrad. 25.

AVGVSTINI.

De consensu.

DECISIO MCCCCLXXVI.

FAbius in d. Salamantina iterum conclusum scientiam aut consensum non requiri, cum de contrario non apparet in regressu.

AVGVSTINI.

De citatione.

DECISIO MCCCCLXXVII.

Idem in Lucen. si citatus ad certum tempus cum commemoratione comparerit, & illo die accusat contumaciam, non est introducta citatio, licet post multos

ros dies cetera fient sine alia citatione, licet intra Urbem vsus contradictarum æquior est.

gna interpretatione ad tempus nuptiarum interpretatur.

AVGVSTINI.

De pacifico possessore.

DECISIO MCCCCLXXVIII.

Idem in Conchen. non est pacificus possessor, qui coram iudice laico conueniebatur super spolio. Idque non prodest successor, licet Aduersarius neque spoliatus surrogatus sit.

AVGVSTINI.

De probatione per famam.

DECISIO MCCCCLXXIX.

Peregrinus in d. Toletana, concurrentibus famis contrarijs æquo modo probatis eodem loco & tempore Beatrix efficitur dubia, vt Bart. ait in l. is potest. cuius opinio à nemine reprehenditur, nisi ab his qui negant id fieri posse, de quo postea.

AVGVSTINI.

De fide instrum.

DECISIO MCCCCLXXX.

Romanus in Bononien. caducitatis, creditur instrumento filij notarij, qui ex instrumentis paternis id descripsit, licet primum instrumentum productum sit imperfectum, cum non constet ex eo extractum.

AVGVSTINI.

De priuilegio.

DECISIO MCCCCLXXXI.

Ioannes Paulus in Lucen. datum est priuilegium caputum Odo, ad expensas ei qui in integrum restituebatur post tres & vnica sententiæ se obligauerat & succubuerat, licet post tres dari non solent.

AVGVSTINI.

De prouisione Nuncij.

DECISIO MCCCCLXXXII.

Idem in Barchinonen. cum non constet de præsentatione aut reclamatione patroni, valet prouisio Nuncij si non habeat excepta beneficia iuris patronatus.

AVGVSTINI.

De legatis.

DECISIO MCCCCLXXXIII.

Thomas in Romana. legatum relictum filiabus fratris cum ad nubiles annos peruenerint, ex beneficiis

AVGVSTINI.

De monitorio.

DECISIO MCCCCLXXXIII.

Idem in Ruggien. monitorio cum clausula, si senserit, quod non potuit liber decerni &c. non efficit, vt vt possit dannari, nisi ob contumaciam declarari.

AVGVSTINI.

De fideicommissio.

S V M M A R I V M.

I Nepos positus in conditione non potest reuocare alienationem fideicommissi.

DECISIO MCCCCLXXXV.

In Romana Casalis. Testator decessit quinque filijs & duabus filiabus relictis, filijs & posthumis masculis hæreditatem, filiabus dotem, eisdem & nepotibus habitationem reliquit: filios inuicem substituit, si sine liberis masculis: quærebatur, vtum si nepos fundum à parte alienatum reuocare posset. responsum receptum esse filios positos in conditione non cenferi vocatos. glo. in l. Lutus. de hæred. instit. Nec obesse, quod diceretur, si sine filijs masculis. contra Paris. consi. 44. in 2. vol. licet contra tenferit 66. in 3. de ceteris coniecturis videndum.

AVGVSTINI.

De pœna priuationis.

DECISIO MCCCCLXXXVI.

Ioannes Paulus in d. Cefaravgustana. imponebatur pœna priuationis ipso iure non soluentibus iura debita Aratio, & alio capite priuationis tantum venientibus ex resignatione. quinque visum est declarari hoc per illud tum fauore religionis tum quod adderet, vt nihilominus omnia eodem pacto fierent tres contra, argumento l. Sanctio.

AVGVSTINI.

De regula.

DECISIO MCCCCLXXXVII.

Idem in d. Calaguritana, non ferenda est ignorantia reg. quæ producta fuit contra, licet in alia parte ipse ei non noceat.

AVGVSTINI.

De fide instrumentorum.

DECISIO MCCCCLXXXVIII.

Prosper in d. Segobien. dicebatur non esse omnes vocatos, cum constaret plures esse, neque de absentia longiori

longiori aut legitima apparet. responsum est iuxta Soc. consi. 148. quod instrumentum probet.

AVGVSTINI.

De pensionis oneribus.

DECISIO MCCCCLXXXIX.

Idem in Vico. quia pensio imponi non potest tacendo veteres, redacta, & confirmata fuit quædam Soderini: sed dubitabatur, an teneretur ad onera contribuere cum non esset libera. responsum est ad ordinaria non teneri, sed ad extraordinaria: in his autem esse recentes exactiones laicorum, & si ante pensioem ceptas.

AVGVSTINI.

De locatione.

DECISIO MCCCXC.

Idem in d. Compostellana. Locatio facta à procuratore censetur facta nomine Domini, & si eius mentio non fieret, nisi multis coniecturis aliud apparet; & quia eodem die fit locatio quo alteri absenti provisum est.

AVGVSTINI.

De citatione.

DECISIO MCCCXCI.

IN Vlix. Marius asserens se esse procuratorem Titij obtinuit committi causam contra Seium & omnes interesse putantes, & in executione nominandos: Sempronius asserens se citatum obtinuit committi ut terminus præfigeretur Mario absentem ad docendum de mandato, quo elapso condemnaretur in expensis & lis nulla declararetur, alleg. Cassad. de torrog. collat. dicere huiusmodi sententias ferri posse. responsum est Mariū esse citandum personaliter, aut de citationis executione docendum.

AVGVSTINI.

De positis in conditione.

DECISIO MCCCXCII.

Idem in d. Romana, concurrentibus pluribus coniecturis filij positi in conditione censentur vocati, licet singuli non sufficiant, cum multi sint gradus cum repetitione masculorum, & in transuersalibus, item omnia bona semper data & ab ultimo ipsi grauati essent. Item testator expressit ut ultimus filius aut nepos aut pronepos institutus aut substitutus ut supra posset extendere substitutionem transfuersalium, sed propter iuris difficultatem concordari iustum.

AVGVSTINI.

De mandato.

DECISIO MCCCXCIII.

Rauellen. in Cefaragustana, sententia lata apparuit aliud mandatum cum soleat substineri, cum

nullum prius fuerat: quærebatur, an substitutio facta vigore prioris inualidi substineretur: responsum minime.

AVGVSTINI.

De appellatione.

DECISIO MCCCXCIII.

Pvtus in d. Parmen. Vallium non potest appellare author à tertia sententia contra emptorem, cum se ante conclusionem venerit.

AVGVSTINI.

De testibus.

DECISIO MCCCXCIV.

FAbius in d. Pampilonen. testibus suspectis tum ex consanguinitate tum ex minus verisimili depositione non est credendum, alijs contrarium probantibus.

AVGVSTINI.

De pensionis augmento.

DECISIO MCCCXCV.

Peregrinus in Romana pensionis odio priuationis augeri solet pensio.

AVGVSTINI.

De citatione.

DECISIO MCCCXCVI.

Reomanus in d. Aug. citari potest principalis, licet procuratorem constituerit & comparere debet aut mittere procuratorem, ad decif. 21. in iur. regulæ.

AVGVSTINI.

De iure tertij.

DECISIO MCCCXCVII.

Die 8. Februarij, Rauellen. in Romana domus, cum requiratur Domini voluntas ad declarandum velle agere ad priuationem ob non impletam conditionem locationis, tertius non potest excludere conductorem perpetuum, vbi in pensione & emphyteusi dictum est.

AVGVSTINI.

De possessione continuata.

DECISIO MCCCXCIX.

Idem in d. Patauina possessio continuata eius, qui resignauit reseruatibus & poss. Tum ex reseruatione Pont. Tū ex derogatione statutorū, licet non perceperit

perceperit eos post scientiam aduersariorum. Itaque bis recte pronunciatum manutenendum.

AVGVSTINI.

De terminis seruandis.

DECISIO MD.

Idem in Illerden. Terminus coram Aud. Cam. ad conueniendum debitum & ad videndum se excōmunicari seruatis per assertum procuratorem seruandis, quia non est loco interlocutoria, sed pronunciationis definitiua, vel habentis vim definitiua, licet fuerit repositum ab vtraque parte, licet ante declarationem ratificetur, non definit esse male seruatus: nisi ostendat mandatum. sed habita ratione causæ relictum est ut videatur iusta.

AVGVSTINI.

De translatione pensionis.

SUMMARIUM.

Probatio ex clausula, vel privilegio, ad quem pertinet.

DECISIO MDI.

Pvtus in d. Hispalen. translata fuerant male pensiones vigore priuilegiorum, & clausula transferendi, in quibus ex ordine videbatur Titium esse multo posteriorem, cum ex priuilegio, & tatum posset, & ille excederet diem: quærebatur, num probatio ex clausula, vel ex priuilegio ad Titium pertineret. responsum est, cum appareret Titium ostendisse, illum posse, quod petebat, transferre, ad aduersarios pertinere, ut dicerent illud priuilegium esse consumptum. sed cum Paulus scripsisset, ad singulas pensiones eam qualiter pertineret verba scripti significabant posse quamlibet quantitatem excedi, modo non singuli non excederent: de mente tamen dubitatur.

AVGVSTINI.

De testibus.

DECISIO MDII.

Idem in Romana Iulius egerat cōtra Pamphila & Iuliam, & examinatis testibus cum interrogatorijs examinarentur: dictum est, negari non solere ante didicita testificata. sed hoc casu constare Iulium testes examinasse, & ex eo aliquid effluerat. Itaque articulos dati posse, interrogatoria dari non posse.

AVGVSTINI.

De sententia.

DECISIO MDIII.

Idem in Gerund. Pol. cum constaret executionis literas vidisse Seium & mandato postea producto, licet ante sit declaratus, quam de legitima intimatione appareat, non est reuocanda. Nam & sententia sub-

stinetur cum post eam constar habuisse mandatum illum procuratorem.

AVGVSTINI.

De nullitate.

DECISIO MDIIII.

FAbius in d. Aquen. cum de nullitate non satis appareret, cum terminus esset præfixus loco substantialium, arbitrio iudicis decidendam esse controuersiam.

AVGVSTINI.

De fide instrumentorum.

DECISIO MDV.

Idem in Adrien. instrumentum publicum non recognitum neque ob antiquitatem alia ratione mutatum; item quod non sit in usu, non facit fidem. Item statutum, ut si quis se licentiauerit sponte, & abierit, magis recipit interpretationem, ut sine licentia & animo redeundi magis, quam animo non redeundi abierit. Item presbyter nec admittitur ut Diaconus, vbi ordinum distinctio est.

AVGVSTINI.

De appellationibus.

DECISIO MDVI.

Peregrinus in d. Gerunden. cum videretur stesisse per appellatorem, ne intra tempus commissio extraheretur, tamen, quia postea fuerat processum in causa, & iura producta erant, visum est, ut de illius modica cognitione videatur.

AVGVSTINI.

De iure patronatus.

DECISIO MDVII.

Idem in Meliten. sententia inter patronos non nocet aduersario ad ius patronus.

AVGVSTINI.

De spolio.

DECISIO MDVIII.

Reomanus in d. Vassen. probabat quis se possedisse aliquot annos, ac postea ceptam esse possessionem ab aduersario, de cuius continuatione non constabat, sed & post instrumentum factus erat se possessorem: dictum est, restitui non posse, sed stare debere aduersarium in possessione, & sententiam in petitorio proferendam cum sequestro.

AVGV.

AVGVSTINI

De confessione.

DECISIO MDIX.

Idem in d. Romana melioramentorum, confessio facta coram Principe potest reuocari constito de errore: neque error probatur ex ignorantia præsumpta, aut ex his rebus, quæ possunt confessis eo occurrere.

AVGVSTINI

De conductore vectigalium.

DECISIO MDX.

Idem in Viterbien. creditor in certa summa municipij conduxerat vectigalia in quinquennium, & in id tempus quo ad deductis trecentis in annos singulos paria faceret; post annos tres locauit in id tēpus, in quo ipse retinere poterat mille quingentos calendis proximis soluendos, sed ea cum conditione, vt si in minori summa creditor esset, quod calendis Ianuarij constare debebat, quod excederet, restitueretur locatori: atque idem creditor atque conductor municipij cum postea neque pecunia soluta esset, neque rationes redditæ municipij, & posterior conductor biennio vsus fructibus vectigalium ac postea rationibus appareret ducenta reliqua esse in nomine municipij; petebat creditor illam summam ex eo quod erat reliquum: replicabatur statim esse magna ex parte restituedam, cum maioris summe esset creditor. Triplicatum est in conuentione de ea sumpta sensisse quæ ab initio debebatur. Nobis contra visum est, quia non erat credendum ob duorum annorum lucrum, conductorem voluisse tantum pecuniam soluere: sed propter facti obscuritatem ampliatum est.

AVGVSTINI

De monitione.

DECISIO MDXI.

Ioan. Paulus in d. Cæsaraugustana, cum ad priuationem ob non solutionem vigore statutorum religionis requirantur tres monitiones, ac duæ in personam eius factæ constarent, de tertia dubitatum est, quod bis in circa fuerat quæsitus neque repertus. Item eius coloni item & de vnus constabat nuntio factis: non visum est statuto satisfactum.

AVGVSTINI

De statuto.

DECISIO MDXII.

Idem in Bononien. Cor. Bentiulij genere Bononiensis, sed propter maiorem crimen exul, vel potius absens citatus fuerat ex vi statuti bon. & rescripti per edita: dictum est vtrique rei non esse locum. nam in rescripto narratum erat esse Bonon. & domicilium & bona habere, & statutum in lite ratione bonorum procederet etiam si lis non erat, nec ipse domum habere, sed prædia rustica.

AVGVSTINI

De mandato.

DECISIO MDXIII.

In d. Iacen. mandatum ad resignandum simpliciter, aut ad permutandum in fauorem persone procuratori bene visæ coram Vicario secunda permutacione substatinetur.

AVGVSTINI

De acceptatione.

DECISIO MDXIII.

Idem in Leodien. supplicationis coadiutorie sumptus efficit vt præsumatur acceptasse in vita. Itē quando est appellatum nec constat de processu potest procedi vt in prima, si in commissione est, quam & quas, vel cum toto negotio.

AVGVSTINI

De monitorio.

S V M M A R I V M.

Monitorium ignorans an habeatur pro monito.

DECISIO MDXV.

Decimanona Februarij Ioan. Paulus in d. Cæsaraugustana, dubitatum est, an ille, qui videbatur non sciuisse se moneri, haberetur pro monito. & diuisi sumus, cum non constaret monitionis exemplum relictum.

AVGVSTINI

De pensione super pluribus beneficijs.

DECISIO MDXVI.

Idem in Panor. Pensio erat imposta quinquaginta in pluribus beneficijs: mortuo grauato beneficia diuisa sunt, iniquum erat pro numero beneficiorum pensionem diuidere, sed pro æstimatione singulorum. Non igitur potuit vnus, qui vnum obtinet, licet pingue, declarari ob non solutionem non facta æstimatione.

AVGVSTINI

De inhibitione.

DECISIO MDXVII.

Thomas in Brixien. inhibitio post tres ex qualicumque commissione efficit, vt attentata dicantur, quæ postea fiant, licet parti non iuridice fuerit inhibitum.

AVGV-

AVGVSTINI

De statuto Bonon.

DECISIO MDXVIII.

Idem in d. Bononien. statutum B. permittens damnatis testari iuxta illud statutum refertur ad omnes partes illius statuti, in quibus illa forma est vt secundum ius commune habiles testari possent contra solum Puteum.

AVGVSTINI

De locatione.

DECISIO MDXIX.

Proper in d. Compostell. variatum est, an censetur facta locatio nomine eius, cuius referat, an eius cuius fructus debentur.

AVGVSTINI

De absolutoria.

DECISIO MDXX.

In d. Leodien. cum in secunda instantia non constet de prima sententia & processu, & nihil fuerit deductum pro victore, non potest ferri absolutoria, nisi in commissione sit, quam & quas, aut procedat vt in prima, licet sit cum negotio principali, quia intelligitur de negotio appellationis.

AVGVSTINI

De calumnia.

DECISIO MDXXI.

Idem in d. Vlixbonen. cum constaret Sempronium fuisse citatum ad Titij requisitionem ex mandato. Item Martium assertum procuratorem ante multos menses tunc discessisse, nulla suspicio est calumniæ, quia Sempronius liberari possit hac lite. Itaq; absoluendus est ab instantia, quamuis duodecima Februarij contra.

AVGVSTINI

De citatione.

DECISIO MDXXII.

Idem in Eluen. ex monitorio decreto contra intrusos & fructuum, & possessionis occupatores, moniti fuerant aliqui sacerdotes, vt deseruissent nomine Episcopi Eluenis: ipsi dixerunt se nolle; dictum est non posse declarari, cum neque possessio neq; fructus detinentur: dubitatum tamen est de eo cuius nomine seruiebant. sed quia neque personali ter monitus & decretum erat cum clausula si senserit, magis placuit vt censetur esse citatus & termini consuarentur in negotio principali.

AVGVSTINI

De confessione.

DECISIO MDXXIII.

Puteus in d. Parmen. Casalis: confessio procuratoris non constito de errore ratificata facto ipso non potest reuocari, sed dubitatum est, an censetur Dominus omnium qualitatum certior factus.

AVGVSTINI

De matrimonio.

DECISIO MDXXIII.

Fabius in d. Vicentin. dubitabatur, an in sententia lata super matrimonio deberet filius nominari legitimus. & quia lis erat mota super transactionibus mulieris, quæ dicebat se vxorem & illum filium, concessum est, vt nominaretur.

AVGVSTINI

De lite.

DECISIO MDXXV.

Peregrinus in Gebennen. dubitabatur ne quis vellet litem mouere in prouincia, qui Romæ litigabat, volebat ad eam rem vt instrumentis hic productis: dictum est, vt darentur cum cautione non vterdi eis durante lite in alio iudicio.

AVGVSTINI

De familiaribus.

DECISIO MDXXVI.

Idem in Caleraten. inter familiares descriptos præfertur præfens absenti, sed doctor absens eis præfertur: is autem gradus non probatur instrumento quod testibus caret, licet haberet Doctores examinis.

AVGVSTINI

De compromisso.

DECISIO MDXXVII.

Reomanus in Hispalen. petebatur pena decem asisco, quia contradictum fuerat laudo ab vno qui absens fuerat, licet vocem alteri reliquisset, de cuius nomine absentis apparebat. Item fuerat appellatum ante confirmationem Sedis Apostolicæ in dubio contra fiscum.

AVGVSTINI

De citatione.

DECISIO MDXXVIII.

Ruell. in Aurien. citatio concepta in personam alterius & Titij procuratoris valet, licet ignoraretur exequutio, in quem facta sit, si constet esse exequutum. Item substituens censetur acceptare.

Bbb AVGV-

AVGVSTINI

De locatione.

DECISIO MDXXIX.

Idem in d. Illerden. locatio facta in triennio sub certa conditione, quæ non est suo tempore adimpleta, si possessio & fructus capti sunt duorum annorum, in 3. censetur etiam ab eis percepisse, nisi probetur protestatum esse, aut prohibitum.

AVGVSTINI

De ratificatione.

DECISIO MDXXX.

Preus in d. Parmen. Variatum est, num ratificatio re ipsa facta censetur cum omnibus qualitibus.

AVGVSTINI

De iuramento calumniae.

DECISIO MDXXXI.

Idem in d. Padana, Gub. officium quod velo leuato procedat, non excludit quem iurare debere de calumnia si petatur.

AVGVSTINI

De diuisione.

DECISIO MDXXXII.

Idem in d. Cesaraugustana, religionis recte probata diuisione, communitio debet dilucide probari.

AVGVSTINI

De lite.

SVMMA RIVM.

Lis per quem actum dicatur.

DECISIO MDXXXIII.

FAbius in d. Legionen. & Tamoren. surrogatio in lite in impetratione facta per obitum efficit, ut licet defunctus tantum citauerit literis non expeditis cum clausula consueta, censetur lis, licet non constet de mandato eius, qui exequutus est. neque regula de surrogan. loquatur in surrogatione gratiosa &c. sed colligantis aduersarij.

AVGVSTINI

De excessu ultra dimidiam.

DECISIO MDXXXIII.

Romanus in Conchen. non probatur excessus ultra dimidiam ex articulis aduersarij, in quibus ipse dicit plus vel minus, ut per testes declarabitur, qui tamen id dicunt &c. sed si probaretur Cassad. decis. 18. de empr. esset seruanda contra communem, neque iurando neque scientia releuante.

AVGVSTINI

De correctione.

SVMMA RIVM.

Dispositio licet. C. de præscrip. 30. vel 40. ann. dicitur hodie correctæ per c. vi. de præscrip.

DECISIO MDXXXV.

Idem in d. Auinionen. l. licet. C. de præscrip. triginta vel quadraginta annorum, est correctæ per cap. vltimum. de præscrip. & Rota tenere solet, in quo Bar. & ceteri variant. Ut refert Bal. de præscrip. 2. p. q. 13. Itaque non potest obijci triginta aut quadraginta annorum præscriptio, si constet de actione & debito præsertim à 3. cuius non est, ut decii. Tholos. 74.

AVGVSTINI

De mutatione status.

DECISIO MDXXXVI.

Idem in Paduana. non censetur status eius, quem non constat ex eo capite fuisse sortitum effectum. Ita fit, ut qui impetrauit ex ordinaria vel Apostolica auctoritate, & postea noua prouisione usus est, non recte probet statim ex ordinaria tantum.

AVGVSTINI

De statuto.

DECISIO MDXXXVII.

Idem in d. Hispalen. statutum Hispalen. de reijciendis & reconciliatorum libris, intelligitur de reconciliatis ob hæresim, non ob suspicionem, præsertim sine penitentia publica. sed & dispensatio abstergit omnem maculam.

AVGVSTINI

De Auditoris potestate.

DECISIO MDXXXVIII.

Idem in d. Panorm. Non potuit Auditor super validitate & executione procedere, licet utrumque committere coniunctim & diuisim, nisi constaret iuxta impositum.

AVGVSTINI

De remissoria.

DECISIO MDXXXIX.

Thomas in d. Romana legari, reiecta est petitio remissoriae non releuantis; quoniam constabat, re, quæ petebatur, solam saltem ex parte, quæ sola debebatur. Item à filia esse legatum renunciatum. & propterea quæ alias dicta sunt non releuant.

AVGVSTINI

De regula de publican.

DECISIO MDXL.

Proper in Leodien. regula de Publican. requirit & possessionem & continuationem: neque sufficit licet mouisse.

AVGV-

AVGVSTINI

De sententia exequenda.

DECISIO MDXLI.

IN Romana centum florenorum, licet sententia exequi ceperit, tamen si dubitaretur à iudice de eius iustitia, non est in totum exequenda. cum itaque appareret Aud. Cam. in mille condemnasse, postea calculatores in Rota electi ducenta deberi dixerunt, licet inchoata sit exequutio in mille relaxari.

AVGVSTINI

De probatione primi extremi.

DECISIO MDXLII.

Idem in Oxomen. non visum est primum extremum probari per vnum testem de visu, qui erat suspectus propter aliam litem cum aduersario, & alium de auditu quo ad reputationem, & de visu in Ecclesia & duobus de auditu per literas &c. Item qui viderunt articulos, non sunt reijciendi.

AVGVSTINI

De derogatione.

DECISIO MDXLIII.

Idem in d. Cesaraugustana. Vltimum statutum religionis propter generale proemium derogat cetera etiam in vacanti & mortuario, licet in ea mentio fiat de debitis post adeptam possessionem contractis.

AVGVSTINI

De electione exequutoris.

DECISIO MDXLIII.

Idem in Augusten. Variatum est, num qui exequutoris elegerat nominationis imperialis, cum in ipsa nominatione alius esset exequutor ex rescripto Pot. facere potuisset, quod licet ad Imp. dirigeretur, tamen nominatis potestas dabatur.

AVGVSTINI

De cessione attentatorum.

SVMMA RIVM.

Aqua ut citius curreret ad inferius molendinum, si aliquid sit fabricatum, est remouendum.

DECISIO MDXLV.

Thomas in Tiburtina. dubitabatur, num qui cessat attentatis, teneretur restituere hæc damna ex riuo priuato: nam machina quædam molendinaria ab inferiore dicebatur ædificata; altera est à superiore vicino. & lite inchoata sepe fecerat superiori, quo aqua citius fluere, atque ita ad eandem machinam mul-

137A

titudo concurrebat, quia prior aqua utebatur, & si inferiori impedimento esset. Responsum est, sepe subuertendam esse: & si ea sublata aqua nihilominus fluere in machinam, ita quod similiter multitudo concurreret, alter conqueri non posset, cum alter suo iure esset usus, sed si sublata sepe aqua confisteret, est damnum refarciendum.

AVGVSTINI

De publicatione.

DECISIO MDXLVI.

Proper in N. decreta remissoria si testes hic examinandi sunt. Idem in d. Leodien. non tenetur ad publicationem acceptationum, qui intra tempus trium mensium constitutum nouit expectatiuas reuocatas. Quia regula, quæ id cogit facere durantibus expectatiuis, durat in Pont. mortuo, ait in Col. Vbald. in tract. de succ. ab intestato, par. 2. vers. 3. principaliter, nu. 15.

AVGVSTINI

De filio notho.

DECISIO MDXLVII.

Idem in Regien. Sacerdos octogenarius filium nothum hæredem instituit in codicillis in quibus ita scriptum erat. Theseo filio suo legitimo & naturali legauit. Item Thesei matri Thesei decem; quærebatur si neque testatoris filius probaretur, neque eius legitimus & naturalis. an esset credendum, illum fuisse suum filium. Et dictum est, quod sic, quia ex coniectura personarum credendum demonstrationis causa fuisse, & quem filij loco amabat, filium appellasse, eundemque legitimum, & naturalem, qui esset ex viro & vxore.

AVGVSTINI

De decreto.

DECISIO MDXLVIII.

Preus in d. Parmen. visum est minus subtili ratione de magna hæreditate contendere, utrum decreto uti posset, quo pacto alter vnus esset &c. cum de vtriusque partis iniustitia dubitaretur. visum, ut concordia tractaretur.

AVGVSTINI

De calumnia.

DECISIO MDXLIX.

FAbius in d. Oxomen. quis sub conditione acceptauit, sed postea litem sustinuit, & post sententiam retinuit possessionem. dictum est, ut si sciens id fecit, videatur quo iure alter vnus fuerat, cum de calumnia sit dubitandum.

AVGVSTINI

De negligentia.

DECISIO MDL.

Idem in Terden. si non motu proprio dicitur, cum sicut accepimus potest de obreptione dici, & cum illis

Bbb a sic

fit negligentia notarij: dictum est factum esse, quominus consensus in libris Camere scriberetur, ac postea apparet partis negligentia, qui recognosci neglexerunt mandata. remissum est ad expeditores vt recognosceret, an omnia rectè constarent.

AVGVSTINI

De fraude.

DECISIO MDLI.

Ruelli in d. Rom. constat de non fraude resignantis, si probatum est de matrimonio egisse eotèpore. Item de possessione tradita.

AVGVSTINI

De sententia.

DECISIO MDLII.

Idem in d. Cefaraugustana substatentur sententia quo ad videatur de iure clarò & liquido aduersarij, quod in alijs alioquin factum est.

AVGVSTINI.

De dispensatione.

DECISIO MDLIII.

Idem in Oueten. Aluarus solis Oueten. dicebatur dispensatus propter illegitimitatem ob Sebastien. in Legionen. sede vacante de licentia Oueten. & capituli, qui postea triginta annis clericus æstimatus est. dicebatur illa non teneri demonstrare: sed quia fatebatur in quibusdam rescriptis cum eo auctoritate Apostolica dispensatum, & postea cepisse ordinem, reiectæ sunt priores literæ.

AVGVSTINI.

De privilegijs.

DECISIO MDLIIII.

FAbius in Abulen. privilegia quo ad personarum qualitates inspiciuntur tempore datæ: sed in casu eorum quo ad deligendum, ac cetera monitoria tempore vacationis fecus est, reprobando consi. Gem. 113. & Gem. in c. statutum. in fi. de rescript. in 6.

AVGVSTINI.

De possessione.

DECISIO MDLV.

Idem in d. Conchen. iterum tentum est, violentam possessionem excludi ab alleg. Lap. & regula de anna. & trienn. Cassad. decis. 5. de restitut. spoliat. neq; est legitime probatum, si modicus excessus possit subuertere probationem.

AVGVSTINI.

De fructibus.

DECISIO MDLVI.

Peregrinus in d. Conchen. vnus ex socijs suo nomine & sociorum conduxit fructus, si non probatur alios socios habere, eosque presentes, qui per se tractent ea negocia, potest idem petere in solidum omnia. la. l. si vnus. de pact.

AVGVSTINI.

De prothocollo.

DECISIO MDLVII.

Decanus in Romana transumpti: licet credatur cogi posse partem per notarium qui perdidit prothocollum, vt exhibeat instrumentum quod ei dedit; tamen, cum diceretur quis duo testamenta fecisse, & posterius detineretur à parte, petebatur prius ex actis notarij defuncti transcribi, quod tamen magna ex parte à testatore cancellatum erat, licet à notario subscriptum. dictum est, quòd fidem non faceret non esse transcribendum, sed cum literis confirmari potest sententia.

AVGVSTINI.

De dotatione.

DECISIO MDLVIII.

Thomas æqualitas inter filias non est de necessitate seruanda. Item pater qui dotat computando legatum certum, non videtur ex bonis proprijs dotare, licet alias contra Paris. consi. 30. vol. 3.

AVGVSTINI.

De appellatione.

DECISIO MDLIX.

Idem in Bonon. si dicatur in sententia bene prouocatum & reclamatum, licet non constet de appellatione in scriptis, substatentur sententia. Item satis constat de absentia eius, qui scriptum fecit alibi, neque post eam scriptam præsens fuit.

AVGVSTINI.

De vitio spolijs.

DECISIO MDLX.

Idem in Lucen. si Episcopus successor vtatur hirsibus, quibus de iure communi vti potest, non successit in vitio; neque neganda est restitutio, nisi à die præsentationis executorialium lapsum sit quadriennum.

AVGV-

tate, non tenetur recipere litem ordinatorem; ac certo modo esset procedendum.

AVGVSTINI.

De terminis.

DECISIO MDLXVII.

Idem in d. Troiana. Termini euulsi esse dicebantur & testes deponere terminos fuisse positos vt in inventario: quærebatur num vulgari scripturæ esset standum, quia laicus inter monachos & moniales iussit, & illos descriperat. dictum est non esse credendum, sed quantum testes ad id se referant, videndum.

AVGVSTINI.

De calumnia.

DECISIO MDLXVIII.

Idem in Lucen. licet remissoria ad spoliolum raro concedatur, vt Cassad. notat decis. 23. de dilat. tamen non excluditur suspitio calumnia, vt in Episcopo successore, qui vsus est ordinaria iurisdictione, in qua prædecessor tamquam spoliator erat damnatus, sed exequuta sententia.

AVGVSTINI.

De testamento capite damnati.

DECISIO MDLXIX.

Thomas in d. Bononien. Testamentum conditum fuerat intra carceres, cum intra duas horas esset capite molestandus, qui fratrem occiderat, quia statuto Bonon. continetur, vt damnati possint testari secundum formam statutorum: obijciatur, quòd neque coram sacerdote parrochiano, neque cum alijs solennitatibus, quas angustia temporis, & loci, item ius apparitorum exceleserat, de quibus constabat, data est huic testamento fides.

AVGVSTINI.

De regressu.

DECISIO MDLXX.

Idem in Callaguritana; licet quis habebat regressum, cui renunciauit, aut vt non potuit, non impeditur ordinarius prouidere; & vbi requiritur capituli consensus in collatione, sufficit si in possessione adhibeatur antequam ius alteri quæretur.

AVGVSTINI.

De Cardinalibus.

DECISIO MDLXXI.

Prospere in d. Brixien. Concilio Lateranen. prohibetur Cardinales habere beneficia minoris ductorum, quo excipiebantur regressus; sed vt interpretatum est eorum, qui in eo sacerdotio erant. nam hodie habere non possunt. sed quæsitum est, cum Gamba obtinisset ante promotionem, & in promotione

Bbb 3 tione

AVGVSTINI.

De beneficio.

DECISIO MDLXL.

FAbius in d. Gerunden. licet Ecclesia collegiata sit in dioc. non tamen qui expectat beneficium in dioc. potest acceptare illic.

AVGVSTINI.

De gratijs.

DECISIO MDLXII.

Idem in d. Abulen. insolite gratiæ in arcæ collatæ à Clemente reuocata fuerant. sed quid si velit quis vt altera parte non insolita, dubitandum est.

AVGVSTINI.

De mandato possessorio.

DECISIO MDLXIII.

Peregrinus in d. Romana terreni petebatur mandatum vt teneretur in possessione is, à quo fuerat auocata per iudicem, & relaxata in fauorem aduersarij, neque ab ea capta & quia ille fuerat perpetam missus, negatum est; sed iustum est, vt sequestraretur, nisi constaret de possessorio iuxta alterius.

AVGVSTINI.

De procuratore.

DECISIO MDLXIIII.

Romans in Penen. licet Cassad. dicat decis. 2. de appell. per litem & causæ cessionem reuocatum ceteri procuratorem; dubitatum est, circa fructus, & expensas, cum possit condemnari, an appellare possit. & variatum agebatur autem non de cessione litem in aduersarium, sed in alium qui litem substatentat.

AVGVSTINI.

De mandato de manutenendo.

DECISIO MDLXV.

In Placentin. commissum fuerat, vt mandaretur iudicibus, qui erant in possessione, quibus fuerat inhibendum, vt in possessione cõsisterent: quærebatur, num statim nulla re verificata posset mandari. responsum est, videri mandatum de manutenendo concedi nulla re verificata, & posse id fieri, cum nullum esset præiudicium. & in commissione neq; constito, neq; prout iuris esset.

AVGVSTINI.

De statuto.

DECISIO MDLXVI.

Ioan. Paulus in d. Tiburtina obijciens statutum litem decisoriam, vt puta ne post annum dicatur de nulli-

tione retentio fuisset concessa. nec obest concilij exemplum, quod generalis retentio iufficeret, & ampliatum est.

AVGVSTINI.

De possessore quadragenario.

DECISIO MDLXXII.

IN Burgen. Vacante patrimoniali beneficio quadragenarius, & baccalarius se opposuerunt, & cum ab interloquutoria appellatum & causa commissa ac iudici inhibito ac post vtriusque iudicis sententiam constaret, possessorem quadragenarium esse: quarebatur num possessio esset sequestranda, ut potè lite pendente acquisita? dubitationem faciebat, quod in vitio possessor non fuisset, quod ex petitione suspicabatur. sed quia aperta est via ad ostendendum, visum est, ut de iure vtriusque partis cognosceretur.

AVGVSTINI.

De conditione, si sine filijs.

DECISIO MDLXXIII.

Idem in d. Romana, ex multis coniecturis colligitur, & ex verbis testamenti, quod pronepos, qui tamen in conditione si nepos sine filijs decesserit, fuit positus, institutus à testatore videbatur. Ab omnibus acceptatum est, ut neque positi in conditione vocati censerentur, neque potuerit fundus alienari, nisi in legitima & trebellianica fortasse, ut in 12. Februarij.

AVGVSTINI.

De procuratore.

DECISIO MDLXXIII.

RAuell. in N. dubitatum est, num procurator effectus Dominus litis possit substituere, non facta mentione, quod esset Dominus. & variatū est.

AVGVSTINI.

De confessione.

DECISIO MDLXXV.

PVteus in d. Oueten. Canonicatus, cum antea damnatus esset Alvarus Solis propter confessiones, quibus dicebat sibi autoritate Apostolica dispensatum, neque ab ordinario promotum, constito, quod eodem tempore cum errore correxerat, fides adhibita est literis clericatus.

AVGVSTINI.

De prescriptione.

DECISIO MDLXXVI.

Idem in d. Salamantina, si de Abbacia contentio fuit, & seditiosa ita ut nemo possideret, non currit prescriptio.

AVGVSTINI.

De pacifico possessore.

DECISIO MDLXXVII.

FAbius in d. Salamantina. Variatum est, num, quia ingressus fuerat possessionem, dum lis non esset finita ex iure antelitem resignationis, & detentatione utcumque restituta resignanti, diceretur esse pacificus, ut eius triennalis possessio à successore allegetur.

AVGVSTINI.

De sequestro.

DECISIO MDLXXVIII.

Peregrini in d. Romana terreni horti, ut non sequestratur possessio, procurator confessus est se possidere: dictum est non sufficere, quia reuocari possit, sed ostendendum alio pacto.

AVGVSTINI.

De spolio.

DECISIO MDLXXIX.

REomanus in Cefenaten. tribus sententijs à Nicolao Vbaldino, & potestate Anconitano optimis iudicibus latis fuerat iudicatum, ut duo fratres pro spolio Maluetiorum à fratre illorum illato duomillia soluerent; fratres dicebant se neque hæredes neque tam magnæ summæ detentores, quod per separationem fieri optabant: exclusi sunt, quia probatur fratres bona habuisse post diuisionem viuo fratre factam, & licet appellarentur hæredes, seu bonorum detentores insolidum erant damnati. 22. Martij. 1546.

AVGVSTINI.

De cautione.

DECISIO MDLXXX.

Salamantina, non tenetur quis præstare cautionem nisi petatur.

AVGVSTINI.

De possessorio.

DECISIO MDLXXXI.

Idem in d. Patauin. licet iurium denegatio videatur esse spodium, tamen agere potest retinendæ, qui ad iudicium venit, & si dari potest mandatum tenendū in possessione ciuili quæ animo retinetur. cap. querelam. de rest. spol. Dec. cap. Tholof. cap. vno, repugnante Putco.

AVGV-

AVGVSTINI.

De incolæ.

DECISIO MLXXXII.

Idem in d. est in Terraconen. ut Vicarius Episcopi esset incola.

AVGVSTINI.

De mandato de prouidendo.

DECISIO MDLXXXIII.

PVteus in Vrgellen. mandatum de prouidendo cum decreto irritanti, non ligat Pontificis manus ante acceptationem.

AVGVSTINI.

De actore contraria allegante.

DECISIO MDLXXXIII.

Idem in Messanen. actor nonnunquam contraria dicens auditur, ut cum de statu dubio alicuius agitur: itaque, qui petit testamentarium tutorem dari, non videtur in omnibus testamentum reprobare.

AVGVSTINI.

De nullitate.

DECISIO MDLXXXV.

Idem in d. Romana dotis, seu nullitatis, cum præfixus est à statuto terminus, infra quem dici potest de nullitate, aliàs lis, & causa perempta est, & is nullatenus audiatur, non potest ex eodem statuto de nullitate dici, licet nisi terminus præfigeretur, posset.

AVGVSTINI.

De subreptione.

DECISIO MDLXXXVI.

FAbius in d. Bonon. Castilionum fuerat impositum silentium super possessione, quia tradita fuerat, & cum de fructibus cõtenderetur, impetratum fuit rescriptum, ut prius de proprietate cognosceretur: dubitatum fuit, an esset subreptitiū, quia non narrabat quot annis ex spolio sumpserat, sed id nõ obesse dictum fuit, cum Princeps ignorasset fructus deberi &c.

AVGVSTINI.

De executione sententiæ.

DECISIO MDLXXXVII.

Idem in Astoricen. sententia lata pro Capitulo contra A, qui ante litem in B, resignauerat, & postea tanquam procurator possiderat. Non potest executioni mandati contra C, quia D. resignatario B, obtinuit possessionem, quia res inter alios acta alijs non nocet.

AVGVSTINI.

De coadiutore.

DECISIO MDLXXXVIII.

Peregrinus in Toletana canonicatus in coadiutoria, cum clausula, & si non exercueris. Item cum quomodocunque vacet, non requiritur consensus eius, qui datur in coadiutorem, & potest post mortem acceptari, licet mandatum fuerit conditionale, ut nõ aliàs pensio, & resignatio imponi possit; nam id impetratum est: videndum, cum non obfit huic prouisioni indultum.

AVGVSTINI.

De cessione.

DECISIO MDLXXXIX.

REomanus in d. Auionen. cessio sine causa non valet, sed cum ex causa donationis absenti fit, requiritur ratificatio antequam fuerit reuocata. Paris. consil. 77. volum. 2. tamen non ex obligatione generali reuocata censetur. Item an potuit per obitum cedentis ratificari.

AVGVSTINI.

De lapsu fatalium.

DECISIO MDXC.

Idem in d. Cefaraugustana, sententia nulla excusat à lapsu fatalium, si pro appellante esset subscribenda, neque iudicium criminale obsuit in eo qui succubuit, & postea non est prosequuta.

AVGVSTINI.

De consensu.

DECISIO MDXCI.

Idem in Meliten. non solum, qui fideiussit pro euictione, sed qui promisit releuare indemnem fideiussorem, censetur consentire alienationi si sciens fecit.

AVGVSTINI.

De decimis.

DECISIO MDXCII.

THan. in Urb. decimæ de iure Parrochiano debentur, nisi probetur ab immemorabili tempore per alios perceptas.

AVGVSTINI.

De collegæ.

DECISIO MDXCIII.

Idem in dicta Cefaraugustana, si iudex dicat se de cons. aliquid malè fecisse, non debent collegæ plecti.

Si, nisi constet eos consilium dedisse neque notarij assertioni statur.

AVGVSTINI.

De legitimatione.

DECISIO MDXCIII.

P Rosper in Regien. qui petit legitimari aliquem, vt filium suum, censetur postea cum ei in testamento legat, & filium appellat, ea conditione donasse, sed contrarium apparet.

AVGVSTINI.

De exequutorialibus.

DECISIO MDXCV.

I N d. Romana, seu Florentina permiffum est, vt contra mercatores citato procuratore domino litis executoriales dentur extra curiam, cum sententia iudicis, & calculatoris concordare videatur, & fuerit exequutio in Vrbe incepta.

AVGVSTINI.

De possessore bonafidei.

DECISIO MDXCVI.

I Oan. Paulus in d. Forliuini. possessor bonafidei, qui res subiectas fideicommissis alienat, tenetur ad pretium si in rem suam vertit aliàs nullam.

AVGVSTINI.

De forma.

DECISIO MDXCVII.

I Dem in vna Augustin. Princeps dando formam nominati per se, vt exequatur nominatio, non tollit aliam rationem exequendi, quàm Pontifex omnibus nominatis per eum dedit.

AVGVSTINI.

De concordia.

DECISIO MDXCVIII.

T Homas in Rauem. Vallium, concordia, quæ cum duabus partibus, & tribus erat facienda, non sufficit si cum maiori parte probetur facta.

AVGVSTINI.

De Nuncio.

DECISIO MDXCIX.

I Dem in d. Leodien. potestas data Nuncio in Vngaria, in Bohemia, & extensa in terris Ferdinandi Regis, & vbi Rex fuerit, & in Germaniam, nisi cum Rex, & Nuncius in ea fuerint.

AVGVSTINI.

De remissoria.

DECISIO MDC.

P Rosperin. Vercellen. concessa est remissoria contra Capitulum ad probandum pecuniam fabricæ apud quosdam canonicos remansisse.

AVGVSTINI.

De mora.

DECISIO MDCL.

I Dem in d. Senen. nemo dicitur esse in mora, qui interpellatus non est, & ignorantia pupilli non prodest ad lucrum.

AVGVSTINI.

De regressu.

DECISIO MDCII.

I Dem in d. Brixien. variatum est cum Concilio Lateranen. quo prohibetur commendari Cardinali beneficia 200, prohibentur regressus, quos ante promotionem habebant, & tunc cum cæteris fuerant vacare declarati, sine declaratione concilij dubitationem fecit decis. 33 i. in nou.

AVGVSTINI.

De attentatis.

DECISIO MDCIII.

I N d. Oxomen. petebat remissoriam super spolio attemptato sine titulo possessionis, dicebatur constare rem nullam fuisse à spoliatore ante contractum motam, quia commissio nomine spoliatoris per Curforem presentata, & citatio per assertum procuratorem perita: spoliij vero probationem, quia de statuto tempore possessionis non constabat neq; de extremo essent satis coniectura; itaque denegandam.

AVGVSTINI.

De probatione intrusionis.

DECISIO MDCIIII.

I Dem in Sabinen. intrusio per duos testes ex publica voce, & fama, quorum alter erat viginti annorum, ex litis sustentatione satis probatur.

AVGVSTINI.

De iureiurando.

DECISIO MDCV.

R Auellen. in d. Sabin. iusiurandum defertur in rebus non grauibus ob probationes non satis plenas. AVGV-

AVGVSTINI.

De vacatione.

DECISIO MDCVI.

P Vteus in Salamantina præeminet. dum Abbatia vacat antiqua, si vacas est obfeditio, non potest Capitulum maius cum Abbate implere præscriptionem, resque dicitur esse grauis cum de perpetuo iudicio, & præiudicio agitur.

AVGVSTINI.

De pacifico possessore.

DECISIO MDCVII.

F Abius in d. Salamantina portionis; Petrus, qui ex iure ante litem cepit possessionem, non colligitur vitiosè lite pendente inter alios, dicitur pacificè possidere, quo ad alleg. Lap. nam & attentatio, & spoliū ab eo, aduersus quem fit, reuocari perendum est. Gom. q. 11. & 41. de trien. quæ tamè 41. q. falsa vsa est. c. absent. §. si hi contra quos, vt li. pen. in 6. semel autè vitiosum, aut attentatum semper dicitur in vitium durare, quoad eos, quibus tuncius oritur, secus quo ad non subrogatos.

AVGVSTINI.

De derogatione.

DECISIO MDCVIII.

P Eregrinus in d. Toletana contra F. Pef. dictum in derogatione generali indultorum Cardinalium non contineri ordinarios, neque eum, qui reuocari suam iurauerat.

AVGVSTINI.

De obitus probatione.

DECISIO MDCIX.

R Auellen. in N. visum est non probare obitum in mense Octobris, cum vnus testis diceret, post festum sancti Michaelis die secunda, alter mense Octobris, sed noctu alius infra festum sancti Michaelis.

AVGVSTINI.

De restitutorio remedio.

DECISIO MDCX.

P Vteus in Vrbeuet. restituendi sunt quocunque pacto titulus in prophanis, in ecclesiasticis requiritur.

AVGVSTINI.

De cantoribus.

DECISIO MDCXI.

F Abius in Burg. possunt impediri qui cantant in Capellis si obtrepat carib. in principali parte ecclesiæ.

AVGVSTINI.

De extensione.

DECISIO MDCXII.

I Dem in Abulen. non potest Archiuum notas confectas extra urbem extendere, aut publicare.

AVGVSTINI.

De conferendi quasi possessione.

DECISIO MDCXIII.

R Eomanus in d. Patauina, si probetur quasi possessio conferendi à canonicis, licet non probaretur esse collegiatam ecclesiam contra ordinarium, satis est; concurrunt tamen multa signa collegiatæ.

AVGVSTINI.

De renouatione.

DECISIO MDCXIII.

T Homas in d. Bononien. sancti Bartholomei, dubitatum est mutata ecclesiæ forma, & per partes reedificata, an dicatur à fundamentis renouata.

AVGVSTINI.

De absolute.

DECISIO MDCXV.

I N d. Cluen. non licet absolueri ad beneplacitum pendente causa nullitatis sine commissione.

AVGVSTINI.

De testibus.

DECISIO MDCXVI.

I Dem in Romana Casalis, duo testes de visu, duo de auditu, quod Casale fuit in bonis testatoris, quorum duo erant propinqui, plene probant; sed per iusiurandum supplendum parte præsertim non opponente. Item testamento productio non opus est querere, an cum illo testator decesserit.

AVGVSTINI.

De Auditore.

DECISIO MDCXVII.

I Oannes Paulus in d. Zamoren. ex commissione, vt procedat auditor tanquam ex exequutoribus datis in bulla, si quis contra dicat, non licet decernere mandatum ingrediendi possessionem in præiudicium spolij.

AVGV-

AVGVSTINI.

De nullitate.

DECISIO MDCXVIII.

Idem in d. Tiburtina, licet de nullitate sit ante omnia cognoscendum, si de ea non appareat, non debet iudicari sententiam validam quo ad cætera cognoscantur, quæ ad iustitiam pertinent.

AVGVSTINI.

De spolio.

DECISIO MDCXIX.

Tomas in d. Columb. licet proberur spoliū, nisi de secundo extremo constet, aut nisi fuerint citati spoliatores, aut possessores, non potest præiudicari ad restituendum.

AVGVSTINI.

De Nunciij potestate.

DECISIO MDCXX.

Idem in d. Leodien. potestas Nunciij Hungariæ non extenditur ad totam Germaniam, nisi cum Rege presente, aut ipso solo in Germania constituto aliquid contracti aliàs intra dictam.

AVGVSTINI.

De testibus.

DECISIO MDCXXI.

Idem in d. Bononien. testes deponentes de testamenti ferie debent tot numero esse, quot requiruntur in testamento: cætera suppletur in articulo necessitatis.

AVGVSTINI.

De regressu.

DECISIO MDCXXII.

Prosper in d. Brixien. iterum dubitatum est cum in retentione beneficiorum, cum quis promovetur ad Cardinalatum, an debeat fieri mentio Concilij Lateranen. &c. ad regress. validandos. & maior pars dicit quod debet.

AVGVSTINI.

De excep. non num. pecu.

DECISIO MDCXXIII.

Idem in d. Rom. relevationis, exceptio non numeratæ pecuniæ obijci potest, cum eodem contextu delegatio, & confessio mutui facta sit, quia eadem facultate præsumitur deceptus.

AVGVSTINI.

De sequestro.

DECISIO MDCXXIII.

Idem in d. Tiburrina decretum regressus non inficit possessionem quo ad iudicem, nisi iustificatis narratis. Ideo sequestrum non relaxandum, cum altera pars possessionem anteriorem continuam cum titulo probaverit, licet commissio sit tanquam vnius exequutorij, ut in Zamoren. Io. Paulus.

AVGVSTINI.

De monitorio.

DECISIO MDCXXV.

Idem in d. Eluen. monitorium cum clausula si fecerit &c. est reintegrandum, ut procedatur ad declarationem; neque eodem tempore reintegrandum, & declarandum, quia intimatio requiritur.

AVGVSTINI.

De locatione.

DECISIO MDCXXVI.

Ruellen. in d. Illarden. qui percepit fructus initio anni, licet in fine aliqui non sint percepti ante mortem locatoris, tenetur ad totum pretium, nisi probet in possessione non fuisse.

AVGVSTINI.

De valoris probatione.

DECISIO MDCXXVII.

Idem in d. Eluen. probatio valoris similis in prouisionibus prædecess. non excutatur à regula de exprimendo vero valore: neque requiritur, quod ante & post probetur, sed decem annorum probandus, concessaque est remissoria aduersus &c. qui æstimat 200. ut probaretur de 250. licet superiores, & inferiores prouisiones essent similes, quia medio tempore bellum nocuerat.

AVGVSTINI.

De tutore.

DECISIO MDCXXVIII.

Puteus in d. Illerden. non recte aduersus tutorem testamentarium intenditur iudicium motum. Item mater tutrix debet suscipere administrationem à iudice.

AVGVSTINI.

De regressu.

DECISIO MDCXXIX.

FAbius in d. Tranen. petebat quis se absolui à molestia illata ab eo, qui recte prouisus fuerat, nisi ei obesset

obesset alterius regressus, dicebatur teneri iustificare narrata, sed aut etiam patrem suum esse patronum. & quoniam ex eo ad regressum obtinendum nihil irrepserat, permillum est, cum præsertim sine ea narratione, & tamen potuisset obtinere, & hodie posset alter expedire.

AVGVSTINI.

De re iudicata.

DECISIO MDCXXX.

Peregrinus in d. Giennen. cum aliàs rem iudicatam, nisi constaret esse iniustam, exequi oportere dicebatur, & cum valde esset vtriusque partis obscurus: dictum est, ut exqueretur cum cautione de restituendo vni ex tribus aduersarijs.

AVGVSTINI.

De procuratore.

DECISIO MDCXXXI.

Romanus in Rhodien. duabus sententijs obiectus, procuratorem substitutum à substituto post litē contestatam fuisse, & cum id fieri non licere, clarum esset. Sed cum aliud mandatum reperiretur, in quo is erat procurator ex mandato, ex aduerso substituit, licet ministri scripserint, latius referendo illud mandatū, in quo fuerat substitutus.

AVGVSTINI.

De caducitate.

DECISIO MDCXXXII.

Idem in d. Bononien. caducitatis non debet instrumentum rectè à filio conscriptum cum nota patris, in qua deerat dies, & pretium, confiteri, sed credendum ex alia nota descriptum. Videndum tamen, an sit alia exceptio, ad quod speciales compulsiuæ dari non possint.

AVGVSTINI.

De statuto.

DECISIO MDCXXXIII.

Ruellen. in d. Salamantina, statutum loquens in cautione in dubio intelligitur à procuratore, aut alio pro eo præstanda si eorum mentio fiat.

AVGVSTINI.

De dilatione.

DECISIO MDCXXXIII.

Idem in d. Turritana, dilationes procuratori generalidantur, cum nouum ius, aut noua persona interuenerunt, sed cum exequutio petitur, non dantur: remissa verò ad fructus liquidandos facile conceditur. Sed dubitatur cum quis id, in quo obtinuerat sententias, petebat, an dilatio alteri daretur. & dictum est dari, sed melius facti si reuocatis per errorem pro-

curatoris gestis, exequutio peteretur, neque videtur rei iudicatæ renunciatum.

AVGVSTINI.

De iureiurando.

DECISIO MDCXXXV.

Idem in d. Bononien. iusiurandum, cum plus quam se miplene est probatum, in supplementum deferri potest mulieri, & in graui quantitate. Nicol. 26. dec. 85. vbi plerisque.

AVGVSTINI.

De remissoria.

DECISIO MDCXXXVI.

Idem in Melphiten. remissoria dari potest vtrique parti ad fructus liquidandos. Put. in d. Rom. nullitatis. obijciebantur vtrique variæ nullitates, & obiectiones tituli, quod quisque iuris &c. iustum est concordari cogno to iure vtriusque partis.

AVGVSTINI.

De iuramento calumnia.

DECISIO MDCXXXVII.

Idem in d. Paduana iniuriarum cum procurator repetit in alia petitione actoris allegationes superiores, non censetur repetisse petitionem iuramenti de calumnia à Domino intentatam, duobus contradicentibus.

AVGVSTINI.

De relatione.

DECISIO MDCXXXVIII.

FAbius in d. Rom. cum Pontifex iubet alium, ut se informet, & referat, non tenetur partes citare. Cū verò ex relatione exequitur, tenetur: sed relata vera nouisse, is qui oppugnat, probare tenetur, præsertim cum possessionem petat.

AVGVSTINI.

De regula de impet.

DECISIO MDCXXXIX.

Idem in d. Cesaraugust. & Illerden. regula de impetrā. certo modo extendit reg. de ann. & de subrogan. & loquitur de pacifico possessore, licet non annale.

AVGVSTINI.

De iurepatronatus.

DECISIO MDCXL.

Peregrinus in Barchinonen. ex centum annorum possessione iurispatronatus præsumitur titulus fundationis,

tionis, nisi ad id tempus aliorum præsentationes locum habuerint. Nam non poterit immemorabilis possessio prodesse.

AVGVSTINI.

De derogatione.

DECISIO MDCXLI.

Idem in d. Taruisin. licet in supplicatione mentio fiat derogationis indultorum Card. intelligitur de gratijs, vt vocant, pro venturis, hoc est Cardinal. vt Episcopis Card. conferantur concessis. quod apparet ex coniunctione familiarum. Itaque supplicatio non continet Bullæ remittendæ. neque obest, etiam si à nobis &c.

AVGVSTINI.

De re iudicata.

S V M M A R I V M.

I Dispositio l. is à quo. de re iud. quo casu limitetur. cum de eis. sequen.

DECISIO MDCXLII.

Idem in d. Giennen. l. is à quo. de re iud. non habet locum, cum quis contra plures obtinet rem iudicatâ, in quibus est possessor, & vult vni cauere de restituendo, sed c. suscita. de in integ. restit. cum quis per iniustam restitutionem auditur ex iudicium benignitate.

AVGVSTINI.

De eadem materia.

DECISIO MDCXLIII.

Romanus in d. Auinionen. d. l. is à quo. non habet locum in possessione vacante; neque in duobus interesse, nec cum possessore colligante: multò minus si vnus tantum agit contra depositarium, qui ius tertij obijcit. Cui satis per cautionem consulitur, præsertim cum per sequestrum possideat. Videndum itaq; nū in possessione fuerit ius aliquod cessum.

AVGVSTINI.

De iudice.

DECISIO MDCXLIIII.

Ioan. Paulus in d. Cæsaraugustana iudex, qui ignorat se declaratum partibus quoque ignorantibus, recte pronunciat. & vide alleg. Lap. 1.

AVGVSTINI.

De subreptione.

DECISIO MDCXLV.

Thomas in d. Bon. concessio iuris patronatus, si narratum est se ecclesiam ædificaturū & tamen erat ædificata, censetur subreptitia.

AVGVSTINI.

De testibus.

DECISIO MDCXLVI.

Prosper in Bononien. Ferri. testes deponentes de nō solutione vectigalis, quorum maxime interest vectigal non esse, non faciunt fidem.

AVGVSTINI.

De spolio.

DECISIO MDCXLVII.

In d. Corduben. licet probetur duos simul possidere, & alter eijciatur, & alter in possessione existat, recte spolio agitur, nisi constet alium prius cepisse possessionem, & tenuisse.

AVGVSTINI.

De literis Clementis.

DECISIO MDCXLVIII.

Ioan. Paulus in d. Cæsaraugust. Clementis literæ, quæ innouando literas Leonis, iubent post citationem procedi posse aduersus religionem, intelliguntur etiam non expectatis triginta diebus, de quibus Leo scripserat. Item. recusatio frivola non requirit mentionem expressam, cum non admittitur: sed & si appelletur ob reculationem iudicis ad quem, debet sententia recusari: si iusta fuerit, confirmari.

AVGVSTINI.

De restitutione.

DECISIO MDCXLIX.

Thomas in Lucen. deneganda est restitutio post quadriennium, nisi constet legitime de impedimentis.

AVGVSTINI.

De vacatione.

DECISIO MDCL.

Prosper in d. Brixien. per promotionem ad Cardinatum vacant beneficia maiora dignitatis, puta & parochiæ, vt per Abb. in c. ecclesia. de elect. quicquid recentiores dixerint.

AVGVSTINI.

De regressu.

DECISIO MDCLI.

In Hispalen. Ioannes ex causa retrocessionis consentit regressui accessui, & ingressui Fræcisii, per cuius obitum impetrat Fer. is cedit in Gom. qui per obitum Ioan. impetrat,

impetrat, qui cedit in alium Ferdinandum, in cuius locum subrogatus est Didacus. obijcit Gom. Francisci regressum ex sola supplicatione non esse verificatum, & dictum est, quia accessus quoque esset, & tam prioris &c. factis est ipsam cessionem Gom. ostendere cum consensu.

AVGVSTINI.

De obligatione cameræ.

DECISIO MDCLII.

Idem in Rom. vend. hæred. obligationi in forma Cameræ obijci potest exceptio non traditionis, sed qui fatetur partem rei fuisse traditam, tenetur probare aliam non traditam.

AVGVSTINI.

De Trebellianicâ.

DECISIO MDCLIII.

Idem in Romana Cafalis Trebellianica prohiberi potest expresse ac tacite etiam liberis primi gradus, sed per adiectionem in substitutione restitutionis omnium bonorum non censetur prohibita. licet si diceretur tota atque integra aliud dicendum esse alia in Centurio. Curt. iun. consil. 16.

AVGVSTINI.

De statuto Bononiæ.

DECISIO MDCLIIII.

Ruellen. in d. Bononien. statutum Bononien. vt aduersus instrumenta, non excedatur testib. supra ortam quantitatem, non habebit locum in solutione facta Romæ, & habitatione.

AVGVSTINI.

De calumnia remissoria.

DECISIO MDCLV.

Puteus in d. Granopol. remissoria calumnia rejicienda est. Itaq; contra probationes per tres sententias confirmatas, reiectus est q. nō plene sumū videbāt.

AVGVSTINI.

De pensione.

DECISIO MDCLVI.

Fabius in d. Cæsaraug. Veritū est, nū noceat successoris pensio admisa ex cā cessionis tertij si nō constat cedentem ius illud obtinuisse aut effectū habuisse.

AVGVSTINI.

De appellatione.

DECISIO MDCLVII.

Peregrin. in d. Giennen. si ob negligentiam partis ante præsentatam commissionem appellatio fuerit

deserta, commissio nullam tribuit iurisdictionem, ex quo fit, vt non dicatur renunciatum rei iudicatæ per iura producta admisa per iudicem appellationis, aut locus sit Clem. si appellationem.

AVGVSTINI.

De resignatione.

DECISIO MDCLVIII.

Romana d. Terdonen. Clem. regula, vt consensus præstiti, & in mandatis positi intra certum tempus extendantur, alias resignatio nulla esset: non tamē beneficium vacabat neque prohibebatur, quia Pontifex dispensare possit, & ex iussu eius extendi. Sed dubitabatur, num esset obreptum Principi, & fraus adhibita. & cum id alijs iudici in literis esset commissum, credendum est recte eum fecisse.

AVGVSTINI.

De intimatione.

DECISIO MDCLIX.

Ruellen. in Astoricen. cum ad declarationem ob nō partitionem literarum executorialium requiratur personalis intimatio, tamen quia hac de causa litigabat, vt ex executione apparet, satisfactum visum est, & in ecclesia de qua agitur, & in cathedrali, & domi suæ publicatæ sunt literæ, & affixæ.

AVGVSTINI.

De Archiuio.

DECISIO MDCLX.

Puteus in d. Brittonorien. scripturæ ex Archiuio productæ debent esse publicæ, & recognitæ, aut ex libris recognitis supradictæ: nisi inter subditos loco Archiuij agatur; nec creditur iudici, aut notario compulsi.

AVGVSTINI.

De transactione.

DECISIO MDCLXI.

Idem in Senen. transactione facta inter fratres est turpem personam ab alio fratre hærede institutam, conuenit, vt post mortē eius personæ bona fratris ad alios peruenirent: dubitabatur, an valeret transactio, quasi vortum captandæ mortis esset, aut contra bonos mores, responsum est licere mihi de portione mea, quā confessus sum in die mortis transigere. Paris. consil. 26. vol. 2.

AVGVSTINI.

De reuocatione.

DECISIO MDCLXII.

Idem in dicta Salamantina, licuit collegiatæ, & agere & interrompere præscriptionem sine Abbate, cū vel negligens

gligens, vel collator esse probetur: neque ius tertij prodest restitutionem petenti.

AVGVSTINI.

De gratia, quod si neutri.

DECISIO MDCLXIII.

Peregrinus in d. Toletana contra Pefcheram dictū, cum non constaret de contradictione capitali intra sex menses, & in confesso esset ipsum possidere ex gratia, quod si neutri, post sex menses non obesse, quod de consensu Capituli non constaret.

AVGVSTINI.

De iurisdictione.

DECISIO MDCLXIII.

Idem in d. Giennen. à maiori parte dictum est, nullam esse iurisdictionem iudicis ad quem, si ante præsentatam appellationem fuit appellatio deserta: confirmare tamen posse sententiam, & decernere desertam esse appellationem: nec videri auocatorium rescriptum, ut subreptio obesse possit, cum expiret Auditoris iurisdictione lata sententia. neque obesse cætera, quia cum appellatione committitur negotium principale, attentata nullitate: neque alia ad genus necessaria. Vide dec. Egid. 100.

AVGVSTINI.

De sequestro.

DECISIO MDCLXV.

Romanus in d. Auinionen. licet ad relaxationem sequestri, & ad traditionem depositi requireretur citatio eorum qui tunc litigabant, tamen ex quadraginta annorum cautione præstita depositarijs factis erat cautum.

AVGVSTINI.

De iure patronatus.

DECISIO MDCLXVI.

Idem in d. Placent. clericus supprimitur curauerat suum beneficium, & canonicum creati ex bonis patrimonialibus ad dimidiam partem, cui Pontifex concessit, ut ipse, & hæredes, & primogeniti eorū præsentare possent: dictum est, ius patroni in donatione mixtum in præsentatione laycorum esse ex privilegio. Videndum est, an id privilegium pinguius esset quam id cui derogari soleat.

AVGVSTINI.

De confirmatione.

DECISIO MDCLXVII.

Ioan. Paul. in d. Cæsaraugustana. Clemens Pontifex confirmavit vetera decreta Pontificum in religionis fauorem lata, potestatemque concessit, ut quam-

uis iam esset procurator generalis Romæ, item ab eo in Castellatum amplius derivatum est, ut quoad penas, & censuras in eas expressas exequi possent; dubitatumque de priuationis pœna: & dictum est, quia in illis esset expressa possessio.

AVGVSTINI.

De remissoria.

DECISIO MDCLXVIII.

Prosper in d. Segobien. ratione mali exempli denegata est remissoria quibusdam religionis iuris contra Abbatem Parezes.

AVGVSTINI.

De præscriptione.

DECISIO MDCLXIX.

Idem in d. Calaguritana. contra præscriptionem centum annorum totidem annorum præscriptio obijci debet in decimis.

AVGVSTINI.

De concilio Lateran.

DECISIO MDCLXX.

In d. Sabinen. num Concilium Lateranen. locum habeat in regressibus. Item in familiaribus tempore re signationis. Item in sex mensibus à pacifica possessione.

AVGVSTINI.

De obitus probatione.

DECISIO MDCLXXI.

Ruellen. in dicta N. dubitabatur, an in Septembri, vel Octobri mensibus mortuus qui esset vnus testis dicebat post duos dies post festum sancti Michaelis, & ita reg. Octob. alius circa festum S. Michaelis, alius in mense Octobris noctu, alius refererebat ad literas Cardinalis, quæ dicebant prima Octobris, & ita concordatis visum est mortuum esse prima Octobris de nocte, quia præcedit secundam.

AVGVSTINI.

De publicatione.

DECISIO MDCLXXII.

Ioan. Paulus in Maioricens. non sufficit publicatio resignationis in alio loco quam ubi est ecclesia, vel in vicino illi, aut in ea regione: neque dubitatio cappellani, aut possessio capta iuuat, nisi habuerit effectum cū continuatione.

AVGV.

AVGVSTINI.

De antiquitate.

DECISIO MDCLXXIII.

Idem in Vescen. narratiuæ antiquæ creditur, aut sexaginta, aut 100. annorum: antiquum dicitur præsertim si effectum est, quod narratur per aduersariū fateri videatur. Namque impetrauerat quis emphyteosim post obitum alterius emphyteotæ, cuius locatio opponeretur postea non esse acceptam emphyteosim.

AVGVSTINI.

De clausula constituti.

DECISIO MDCLXXIII.

Iacobus Puteus in Vrbeuetana, vtens clausula constituti, debet probare constituentem tunc possidere.

AVGVSTINI.

De acceptatione.

DECISIO MDCLXXV.

Idem in Vrcellen. moritur quis quinta Octobris nocte, fiunt funeralia sexta; acceptat expectans septima Nouembris: post mensem dicitur accepisse, ac post triginta in primam diem, à die notitiæ præsumptæ.

AVGVSTINI.

De expensis.

DECISIO MDCLXXVI.

Thomas in Placen. non cogitur quis expensas non moderatas soluere.

AVGVSTINI.

De vacatione.

DECISIO MDCLXXVII.

Fabius in Oueten. vbi numerus non est certus clericorum, sed patrimoniales admittuntur, non est opus probare vacationem beneficij.

AVGVSTINI.

De acceptatione.

DECISIO MDCLXXVIII.

Fabius in d. Cæsaraugustana Cardinales non habent tempus limitatum ad acceptandum, & facto dicuntur acceptare; & subrogatio efficit, vt beneficium tanquam litigiosum non poterit conferri.

AVGV.

AVGVSTINI.

De paupertate.

DECISIO MDCLXXIX.

Peregrinus in Hispal. filius diuitis non probat paupertatem ex eo, quod filius est, vt fructus, & expensæ referentur in sine litis, cū præstiterit cautionem.

AVGVSTINI.

De teste.

DECISIO MDCLXXX.

Idem in Placen. testis absentaturus qui habet similem aut eandem causam, & aliàs fuit reiectus, est examinatus, saluis exceptionibus, & ad partem ponendum testimonium, in quo tamen diuisi fuimus.

AVGVSTINI.

De articulis.

DECISIO MDCLXXXI.

Idem in Veron. articuli qui obijciunt crimina eius, de cuius iure opponitur, sunt admittendi sine inscriptione obligationis, aut alterius extraordinariæ, neque est locus. c. super his. de accus.

AVGVSTINI.

De iurisdictione.

DECISIO MDCLXXXII.

Idem in d. Giennen. valde difficilis articulus visus est, an habeat iurisdictionem iudex ad quem, cum ante commissionem fuit deserta appellatio, & postea fuerit deserta appellatio, & postea fuerit processum: sed ante conclusionem oppositum de re iudicata: data tamen sunt literæ exequutoriales cum cautione.

AVGVSTINI.

De præsentatione.

DECISIO MDCLXXXIII.

Romanus in d. Mediolan. probatum erat aliquos præsentasse, sed vt singulos, aut vniuersos ignorabat testes dicebant ad vniuersos pertinere; obtinuerat quis à consulibus vniuersitatis, concessa est remissoria, vt probaret ad vniuersos pertinuisse, & ipsos concessisse consulibus, & in vltimo statu præsentasse, & ipsos concessisse consulibus. & in vltimo statu præsentasse, vt vniuersos, sed videndum tamen ex consuetudine esse ius patronatus.

AVGVSTINI.

De censuris.

DECISIO MDCLXXXIII.

In Aurien. causa commissa sine præiudicio legitime executionis super nullitate censurarum ob-

pensionem non solutam, potest cogi notarius transportare registrum.

AVGVSTINI.

De reuocatione.

DECISIO MDCLXXXV.

Idem in d. Leodiē. reuocatio procuratorum debet intimari parti ante quàm consensus præsterur, licet cōstet de reuocatione, & intimatione, si de tēpore non constet: nihil agitur, & præsertim cum instrumenta sit eiusdem diei.

AVGVSTINI.

De re indicata.

DECISIO MDCLXXXVI.

Puteus in d. Cæsarugustana, post rem iudicatam, consultum est si appareret quicquam amplius deberi, quàm reueruatum erat, eius ratio haberetur.

AVGVSTINI.

De archiuio.

DECISIO MDCLXXXVII.

Idem in d. Brittonorien. Archiuium eius de cuius interesse agitur, non habet auctoritatem debitam.

AVGVSTINI.

De iudicio.

DECISIO MDCLXXXVIII.

Thomas in Caurien. qui consenserit in iudicium, vt de aliqua re cognosceretur, non potest tanquàm rem nouiter deductam dilationes petere, sed an ex subreptitia commissione consensisse dicatur videndum videtur non auocatoria commissio esset die seq.

AVGVSTINI.

De paupertate.

DECISIO MDCLXXXIX.

Idem in Lucē. paupertas, nisi maxima sit propter quā impeditur, fuit, ne impetraret restitutionem intra quadriennium: prodest tamen si constat de lēione, hoc est de iure eius.

AVGVSTINI.

De sententia.

DECISIO MDCXC.

Fabius in dicta Romana de Palombis: sententia pro Ambrosia, & monasterio lata, & confirmata

post transactionem Ambrosiæ in aliud monasterium eiusdem ordinis non inutilis est.

AVGVSTINI.

De sequestro.

DECISIO MDCXCI.

Idem in Racchonaten. si lite pendente quis possessionem ingrediatur, potest aduersarius petere, vt possessio sequestrerur.

AVGVSTINI.

De matrimonio.

DECISIO MDCXCII.

Proser in Valentina: fuerat se paratum matrimonium propter frigiditatem viri, & ante separationem ex famula vir liberos suscepit, ac postea cum eadem contraxit: dubitabatur num liberi legitimerentur ac si de matrimonio constitisset, & de famula scientia non obstare separationem dictum est.

AVGVSTINI.

De terminis.

DECISIO MDCXCIII.

Peregrinus in Vien. licet terminus ad dicendum contra iura producta male seruat, sed recte seruat terminus ad dicendum contra producta, nihil amplius querendum.

AVGVSTINI.

De remissoria.

DECISIO MDCXCIII.

Reomanus in d. Parmic. remissoria ad aliud ius patro. probandum, cum quis tempus immemorabile probauit, non dantur sine suspicionem vlurpationis.

AVGVSTINI.

De appellatione.

DECISIO MDCXCV.

In d. Hispal. si sententia transit in rem iudicatā ante subscriptionem neque aliquid valde vrgens non confideratum allegatur, non est dandus locus appellationi, interloquutoriam subscribendi.

AVGVSTINI.

De exceptione.

DECISIO MDCXCVI.

Ioan. Paulus in Placentina Salis. cum renunciatum est compulsationi, non potest exceptio opponi, præsertim non liquida.

AVGV.

AVGVSTINI.

De consuetudine.

DECISIO MDCXCVII.

Proser in d. Callaguritana: consuetudo præscriptione decem annorum tollitur; sed cum in alterius præiudicium est præscriptio, cum id homines in legem coniungere nequeant.

AVGVSTINI.

De citatione.

DECISIO MDCXCVIII.

In Gerunden. Ioannes Quint. citatio A. & interesse partibus, vel potius citatione impetrata decessit relictis procuratoribus, Ioannes Coroninus procurator citat ac monet procuratores, vt acceptent, neq; docet citatum Ioannem: dubitabatur, num posset absolui, responsum est decisio. 402. in nou. approbatam à Petro contra Ægid. id permittere.

AVGVSTINI.

De attentatis.

DECISIO MDCXCIX.

Idem in d. Oxomen. denegata est remissoria ad probandum spoliū attentatum, cum non constaret de hoc, neque de titulis tempore possessionis, neque assertio communis successoris, qui narrat ad instantiam sufficit.

AVGVSTINI.

De dilationibus.

DECISIO MDCC.

Ruellen. in d. Oſcen. non solent dari dilationes in materia exequutia, sed ipso facto, cum exequutoriales sunt intimandæ; item subrogatio.

AVGVSTINI.

De alienationis prohibitione.

DECISIO MDCCI.

Puteus in Rom. domus prohibita alienari, & in pœnam relicta pleno iure ad proximum agnatū, non potest ab eodem proximo alienari.

AVGVSTINI.

De abdicatione.

DECISIO MDCCII.

Fabius in d. Bon. citari debuit potestas Ciuiten. cui præiudicium fiebat in abdicatione Castris, licet quæ communis est, informatio non necesse sit.

AVGVSTINI.

De probatione.

DECISIO MDCCIII.

Peregrinus in d. Barchinonen. dubitatum est cū probatio præsentationis anterioris, quàm est eius, quæ in memoriale dicitur probata, noceat titulus fundationis præsumptus, cum posset ex reedificatione esse, aut ex successione: dicitur quod non, vltima Maij, 1546. coram eodem.

AVGVSTINI.

De possessione.

DECISIO MDCCIII.

Reomanus in d. Terdonen. si non constat de confirmatione possessionis per deputationem cappellani, non acquiritur possessio.

AVGVSTINI.

De executione.

DECISIO MDCCV.

Ruellen. in d. Bononien. Iudgorum: condemnatus Simon & exequutio commissa fuit in bonis mobilibus, & immobilibus proprijs, deinde in communibus: volebat postea in communi domo exequi sententiam: dictum est, citandos alios dominos, vt fieret exequutio, an alia bona essent.

AVGVSTINI.

De hereditate.

DECISIO MDCCVI.

Puteus in d. Parmen. Casalis: petijt Liuia se associari in omnibus bonis paternis, in quib. possessio propter decretum Placentiæ, est continuata in heredē: associata est in quatuor prædijs: deinde petijt, eo quia in parte bonorum perturbatur, vt committeretur, vt auocata possessione ea traderetur: est simpliciter, & tradita possessio Castris tantum: responsum est vigore decreti vltimo loco traditam fuisse possessionem, quæ postea perturbata fuit.

AVGVSTINI.

De archiuio.

DECISIO MDCCVII.

Idem in Briton. copiarum antiquarum ex archiuio alterius prouinciæ non plena, sed antiqua fides adhibetur.

AVGVSTINI.

De præscriptione.

DECISIO MDCCVIII.

Idem in dicta Salamantina: non currit præscriptio sede vacante etiam in inferioribus ecclesijs quoad

quoad res magni præiudicij, licet agi possit per capitulum.

AVGVSTINI.

De exequutore.

DECISIO MDCCIX.

FAbius in d. Salamantina: exequutor habet iurisdictionem in alijs rebus, quæ concernunt iurisdictionem, sed an faciat possessorem litigiosum dubitavit 77. Item requiritur, vt velit ius dicere.

AVGVSTINI.

De suspensione exequutionis.

S V M M A R I V M.

Exequutio sententiæ suspendi potest. Quod limita, & declarat, vt ibid.

DECISIO MDCCX.

Peregrinus in d. Lucen. solemne dubiū fuit, an post rem iudicatam per contradictas vnica sententia lata, & restitutione petita, suspenderetur exequutio. atque omnes tenuimus generalem esse regulam suspendi Doc. in §. condemnatum. l. 4. de rei iud. Paris. conf. 100. vol. 5. nu. 80. nisi quadriennium sit lapsum. c. 1. de in int. rest. lib. 6. si vero post petitionem exequutionis restitutio petita sit, variatum est, licet Alex. confil. 42. & 223. in 4. vol. post Bal. fensit exequendum. Sed in restitutione propter bonum ius, quod in beneficialibus ex gratia conceditur, variatum fuit, licet Abb. & Ioan. And. in c. su scitata. & in confil. 3. volum. 1. id fensit, ex quo præfixio termini ad verificandum narrata, non iuuat, nisi quo ad bonum ius si in ipsa instantia productum sit, ex quo calumniosæ petita rejicitur. Veteres variarunt, an essent attemptata, quæ post restitutionem fierent, vt decis. 379. nõ quæ ante, vt etiam per Cassad. prima, vt lit. penden. decis. 446. in nou. Sed Staphil. distinguit, vna sit, an plures per contradictas; an parte præsentē obtentū sit. fol. 162. vbi il lud sine dubio dicitur factum in contumacia, vt per editum, aut alias vocatum audire appellantem à die notitiæ, de quo vide decis. 59. in nouis. & vide Bal. in l. 2. de in integ. rest. post vide infra 594.

AVGVSTINI.

De expectatiuis.

DECISIO MDCCXI.

Idem in d. Calciaten. regula de prælatione expectantium, de Doctoribus, & magistris, & requirit lecturam, intelligitur in medicis, & Philosophis, vt glo. & Staphil. intelligunt.

AVGVSTINI.

De prælatione.

DECISIO MDCCXII.

Reomanus in d. Mantuan. conuenit inter Piperarios & Thom. vt res de quibus agebatur, deponeren-

tur in Tecla iudicatum est Piperarium præferendum esse: dubitabatur, an possint excludi, si probaretur eos contraxisse: responsum non posse, non obstant. conf. Anch. 360. qui in re non dubia loquitur.

AVGVSTINI.

De mandato.

DECISIO MDCCXIII.

Ioannes Paulus in d. Cefaraugustana; receptor habes mandatum à religione ad petendum debita, non habet ad petendum priuari ob debita.

AVGVSTINI.

De probatione.

DECISIO MDCCXIII.

Thomas in Sueffan. mercatores debent plene probare se non lucratos ob illas pecunias, & testes de damnis certis loqui. Docto. in l. 3. in fi. de eo quod certo loco.

AVGVSTINI.

De reuocatione.

DECISIO MDCCXV.

IN Leodien. non permittitur sententiam reuocare, de qua non constabat, nisi per insertionem in instrumento appellationis cum insertione notarij actuarij, licet constaret de processu vsque ad conclusionem, neque in fructibus condemnari, quo ab alio percipiuntur.

AVGVSTINI.

De restitutione.

DECISIO MDCCXVI.

Idem in d. Salamantina: restitutio ab ecclesia, aut vniuersitate perita impedit exequutionem, sed cum sepius petita est, & quadriennium lapsum sepius, neque quicquam noui deductum, præsumitur calumniosa, de impedimentis, tamen videndum.

AVGVSTINI.

De emphyteusi.

DECISIO MDCCXVII.

Ioannes Paulus in d. Vifen. extensio emphyteosis, et si debeat fieri cum eisdem solemnitatibus, tamen præsumitur in antiquis interuenisse, nisi contrarium appareat ex instrumento, in quo erant conscribenda.

AVGVSTINI.

De reseruatione.

DECISIO MDCCXVIII.

Idem in d. Vifen. si non constat de acceptatione officij subcollectoris, licet testes deponant de auditu

ac varijs præsumptionibus, non probatur reseruatione ex eius morte. Put. de præb. r. 2. Cassad. de verb. sign.

AVGVSTINI.

De vnione.

DECISIO MDCCXIX.

Thomas in Farfens. Parro. seu Vrbeuetana vnione facta duarum Ecclesiarum in diuersis dioc. quarum altera vt minor alteri accedit, maior Antistes prouidebit, neque requiritur cōsensus alterius Lup. alleg. 8. secus sicut æquæ præsentiales. & ita intelligitur per Vbal. simili tracta. cap. 10.

AVGVSTINI.

De remissoria.

DECISIO MDCCXX.

Prosper in d. Segobien. concessa est remissoria ad probandum spolium ante metum, & perpetuam mutationem, cuius in dicta erat metus, & adhibita ad temporalem mutationem.

AVGVSTINI.

De successione.

DECISIO MDCCXXI.

Idem in d. Regien. exclusus est à præscriptione eius, qui tanquam spurius testatoris erat institutus, cum ipse legitimus & naturalis alterius esset, vt pote mala fide ex iuris errore, & obtare.

AVGVSTINI.

De instantia.

DECISIO MDCCXXII.

IN Placentin. dubitabam, num iudicium consentiret cum procuratore eius, qui post mandatum productum cesserat liti & causæ; vel an per audientiam contradictarum citari deberet: responsum est instantiā peremptam videri, sed vtroque modo citandum & terminos reiterari.

AVGVSTINI.

De restitutione.

DECISIO MDCCXXIII.

Idem in d. Salamantina: restitutio sepius petita non datur cū à iudice semel repellitur, nisi ex nouis causis. idem videbatur aliquibus, si à iudice ob temporis lapsum daretur, aut non datur post quadriennium, & si pro enormissima læsione alleget de subiectione, cum nõ tanti interfit, vtrum subijciatur Episcopo, an Abbati, de impedimentis iterum videndum.

ADVA

AVGVSTINI.

De iudice.

DECISIO MDCCXXIII.

FAbius in d. Salamantina: acta coram iudice incompetenti aut coram competenti minus sufficienter facta, non nocent; sed propter ineptitudinem actoris, variatum est, quæ valerent in casu proposito.

AVGVSTINI.

De indulto.

DECISIO MDCCXXV.

Pereg. in d. Tarui. dubitatum est, num indultum Cardinalis censeretur perpetuo reuocatum ex regula inter expectantium regulas competenti. & plerisque visum non censeretur ipsas regulas, durantibus expectatiuis.

AVGVSTINI.

De extensione consensus.

DECISIO MDCCXXVI.

Idem in d. Terdonen. cum Pontifex commisisset alii cui vt videret an narrata vera essent, & iuberet extendi consensum, si que iusserit: credendum est, cum cetera recte fecisset, sed cum liti mentio facta non sit, videndum an valde oblit.

AVGVSTINI.

De valore.

DECISIO MDCCXXVII.

Rauell. in eadem Eluen. obijciebatur excessiuus valor, ex quo factum esse locum dicebatur postea impetranti, & remissoria decernebatur ad valoris probationem: opponitur non fuisse locum secundæ impetrationi, quia in ea asserbatur iurispa. Imper. esse, quod contra apparuerat. sed quia noua prouisio erat ipsiusmet Imper. responsum est id satis esse, cum de præsentationis dubitatione affirmaret cum regulis infectiuis.

AVGVSTINI.

De nuncij potestate.

DECISIO MDCCXXVIII.

Puteus in d. Lamacen. nuntius non potest admittere resignationes in certas personas. Ideo neque consensus præstare possunt post literas, vt in vrbe, sed de consensu constare debet tempore literarum.

AVGV.

AVGVSTINI.

De exclusione.

DECISIO MDCCXXIX.

Idem in d. Briton. dictum est, Leonellū exclusisse Ro-
uerellam multitudine probationum, & si non vide-
retur plenè probasse, neque à remissoria expulerit.

AVGVSTINI.

De citatione.

DECISIO MDCCXXX.

FAbius in d. Bonon. in concessione non requiritur ci-
tatio, sed in executione.

AVGVSTINI.

De spolio.

DECISIO MDCCXXXI.

Idem in Sarmat. in iurisdictionis spolio requiritur ti-
tuli color, quia ius commune repugnat: sed nisi eui-
denter constet in non titulum esse redactum qua-
liscumque sufficit præsertim inter priuatos: videndum
tamen in hoc. in cap. bonæ. de postul. præl. qui ait, in re-
medio recuperandæ allegantem precarium probare de-
bere, licet in corporalibus censeatur possessio precaria.

AVGVSTINI.

De noualibus.

DECISIO MDCCXXXII.

Peregrinus in d. Burgen. Laycus qui probauit im-
memorabilem possessionem fructuum & deci-
marum cum censeatur ante concilium cepisse, nõ
debet à noualibus abstinere. Nec obstat cap. tua. de dec.
cum ibi de folis decimis dicatur.

AVGVSTINI.

De minore.

DECISIO MDCCXXXIII.

Idem in d. Lucen. à maiori parte conclusum est ex fo-
lo bono iure minori non concedi restitutionem, ni-
si per supplicationem, quæ non impedit executionem.
Ideo si allegatur aliquid aliud quod restitutionem
mereatur, substituendum: Si vero terminus elapsus est,
neque aliud appareat, relaxandum.

AVGVSTINI.

De indulto.

DECISIO MDCCXXXIII.

Idem in Len. indulto Cardinalis non videtur obesse
creatio in Canonicum cum confirmatione Vicarij,

& Pontificis quia Pontifex non expresse derogauit in-
dulto & prima creatio erat inutilis quia sine Episcopo,
& confirmatio Vicarij sine mandato ad vacatura neq;
ob & causa Taruifina vbi agebatur de reuocatione ex-
pectatiuarum odiosa.

AVGVSTINI.

De presentatione.

DECISIO MDCCXXXV.

Ioan. Paul. in Aretina confirmauit sententiam ante
latam cum solum obijceretur Patronis, quod non
simul præsentauerit quod in successoribus non re-
quiritur.

AVGVSTINI.

De hypotheca.

DECISIO MDCCXXXVI.

Thomas in Romana pro N. Hispan. dictum in pec-
unia seu pactione militiarum cadere hypothecā,
licet ipsi milites non obligentur, ideo emptori
hypothecarium præferri.

AVGVSTINI.

De iudice.

DECISIO MDCCXXXVII.

Idem in d. Cęsaraugustana iudices qui consilium de-
derunt non possunt declarari cum sine testibus no-
tarijs fides sit producta.

AVGVSTINI.

De pensione.

DECISIO MDCCXXXVIII.

Prosper in Vicen. pensionis damnum passo à titula-
rio ratione pensionum satisfieri ei debet.

AVGVSTINI.

De condemnatione.

DECISIO MDCCXXXIX.

Idem in Pacen. non potest condemnari in fructibus
perceptis cum absolutoria datur etiam actori.

AVGVSTINI.

De executione.

DECISIO MDCCXL.

IN Carpen. sententia de cuius actis non constat esse
executioni mandata, licet & obstat Egid. quia su-
per spolio.

AVGV-

AVGVSTINI.

De sententia.

DECISIO MDCCXXLI.

Idem in d. Vafionen. sententia Canonizans gratiam
Vicelegaticū inde sequitur licet quo ad tempus gra-
tia excludi. Videatur, quia sine testibus, tamen nihil
obest quin possit cessio quoque possessionis excludit ca-
lumniosam suspensionem petitorij.

AVGVSTINI.

De mandato.

DECISIO MDCCXXLII.

Ioan. Paulus in Compostellanen. licet soleat admitti
mandati præsentatio post sententiam, vt processus
valeat si tamen post sententiam mandatum confe-
ctum est rejicitur.

AVGVSTINI.

De citatione.

DECISIO MDCCXXLIII.

Thomas in Tholetana citatus fuit quis super non
solutione process. in eam causam tantum acce-
ptauit sententia super regressu nulla est, sed ini-
quum est, vt propter non solutionem vigintiquinque
pensionis beneficium valoris quadrigentorum aufera-
tur sed satis esset si augeretur pensio in xl.

AVGVSTINI.

De simonia.

DECISIO MDCCXXLIII.

Prosper in Sancti Andree, Concordia simoniaca
saluo beneplacito Sedis Apostolicę facta est
& effectum iequura sine beneplacito, nulla est,
neque instrumentum in quo conditio omissa est de-
bet corrigi.

AVGVSTINI.

De intimatione.

DECISIO MDCCXLV.

Idem in d. Senen. intimatio vt reddat scripturas de-
bet fieri procuratori speciale mandatum habenti
neque satis si ad lites mandatum habet.

AVGVSTINI.

De loco loci.

DECISIO MDCCXLVI.

IN d. Corduben. instrumentum in quo deest locus lo-
ci nisi id consuetudine usurpatum sit non facit fidem

738. in antiq. conditio saluo beneplacito & alia condi-
ctio reciproca in concordia referuntur ad omnia verba
concordiæ licet in eis sit vt tunc possessio dimittatur pa-
cifica & procuratores constituentur ad cedendum iuri
liti & causæ.

AVGVSTINI.

De impedimentis sequestri.

DECISIO MDCCXLVII.

IN d. Salamantina impedimenta sequestri Abbatie,
& bonum ius excusat Abbatem quo minus proro-
gauerit fatalia aut quadriennium, & ita restituatur
si ea probata sint, sed de Clero & populo ratione con-
iuncta postea videndum erit concurrat autem in Abba-
telesio non modica iurisdictionis. Item impedimenta
quia fructibus caruit: item quia defensor est ceterorum:
sed & vnica sententia est que transiit in rem iudicatam
& remissoria deperditę sunt, & apud alium iudicem
constat de bono iure.

AVGVSTINI.

De libris mercatoris.

DECISIO MDCCXLVIII.

Idem in Romana, Pannorum, qui se obligauit fidem
adhibere libris mercatoris in quibus apparet de die
& pretio vendition. non potest obijcere venditione
fuisse simulatam, sed fraudulentam potest.

AVGVSTINI.

De exequutore.

DECISIO MDCCXLIX.

FAbius in d. Salamantina, exequutor merus potest
esse simplex clericus sed mixtus vtputa si cū clau-
sula vocatis vocandis aut amoto illicato detentore
aut tunc requiritur qualitas cap. statutum. de rescrip.
in 6. videndum est tamen num expresse censeatur mi-
nus habilis datus.

AVGVSTINI.

De remissoria.

DECISIO MDCCCL.

Peregrinus in d. Brixien. denegata est remissoria in
causā matrimonij cum tantum peteretur aduer-
sarius testes in prouincia examinatos quibus ni-
hil fuerat obiectum & quorum didicita testificata.

AVGVSTINI.

De venditione.

DECISIO MDCCCLI.

Idem in Senen. venditio facta ita vt dominium tran-
sferretur nisi soluto integro pretio si interim pars par-
tis solute restituatur videtur discessum ab emptione,
neque

neque videtur grauius leuata Ecclesia ob fructus pecunie illius temporis quo apud venditorem fuit cum præsertim administratores sæpe confirmauerint.

AVGVSTINI.

De lite.

DECISIO MDCCLII.

Romanus in d. Terdonen. mentio litis non requiritur cum lis est super possessione tantum. Cas. 4. vt lit. pend.

AVGVSTINI.

De expectatiua.

DECISIO MDCCLIII.

Idem in d. Tullen. expectatiua est consumpta cū scien- ter id acceptatur. Rom. consi. 3 29. in quo non habet locū vt sine vel ordinario mense, vel in terminis san- ctionis non constat autem acceptatione ex noua prouisi- one: item ex resignatione.

AVGVSTINI.

De mandato.

DECISIO MDCCLIIII.

Ruellen. in d. O scen. dederat quis mandatum ad opponendum exceptiones declaratorias, & sic videretur ad suscipiendum causam non constabat fuisse exceptum. dictū est parte ab initio legitime ci- tata non inutile processum.

AVGVSTINI.

De remissoria.

DECISIO MDCCLV.

Puteus in d. Brittonorien. remissoria de qua non cō- stabat esse releuantem non est danda, ne simul sen- tentia alteri & alteri remissoria, nisi de partium consensu.

AVGVSTINI.

De electione.

DECISIO MDCCLVI.

Idem in Salamantina variatum est, num maius capi- tulum tantum, an simul cum collegiata Ecclesia eli- gere deberent Abbatem metu ex verbis sex tum res scripti.

AVGVSTINI.

De cessione.

DECISIO MDCCLVII.

Fabius in d. Sarnen. cessio possessionis vnus ex fra- tribus ceteris possidentibus & ipso post non quie-

scente non tollit quin antea in possessorio, quam in in petitorio etiam contra eū sit iudicatum, titulus quo- que coloratus sufficit in iurisdictionalibus.

AVGVSTINI.

De sententia.

DECISIO MDCCLVIII.

Idem in Romana Palonun. sententia pro Monacha lata iuuat Monasterio cum bona acquiruntur. Bald. in Authen. causam. C. de epil. & cler.

AVGVSTINI.

De dote.

DECISIO MDCCLIX.

Idem in Ruin. dotis, contra cons. Soc. 1 26. & 180. de- negata est remissoria ad probandum administrationem tutelæ, vt fieret retentio dotis debite ab heredi- bus mariti, vt per Negul. de pigno. par. 5. in primo mem- bro, num. 4 1.

AVGVSTINI.

De indulto.

DECISIO MDCCLX.

Peregrinus in d. Taruifen. Iterum variatum, num indulta Cardinalium vbi non sunt ordinarij tol- luntur per regulam inter expectantes positā per- petuo, an ad tempus quo durant expectatiue ad eas per- sonas, quæ expectant illo tempore an ad omnes.

AVGVSTINI.

De regressu.

DECISIO MDCCLXI.

Ioannes Paulus in Lucen. dictum est vt verificaretur ius nominatum in regressu qualitercumque, licet no- na Aprilis coram me in Hispalen. propter ea verba, tam vigore præsentium quam prioris tituli contra.

AVGVSTINI.

De religione.

DECISIO MDCCLXII.

Idem in Bononien. de Zuccarijs aduersus apostatas; dictum solere narrari causam discedendi à religione, easque committi solere aliquibus iudicibus cognosce- das, qui si non iudicialiter procederent essent ij reli- gioni restituendi. neque præsumitur pro sententia, & exequutione commissorum.

AVGV-

pti mala fide percepissent sed tantum estimari, non ma- la fide esse receptos.

AVGVSTINI.

De attentatis.

DECISIO MDCCLXIX.

Idem in Fulginatenfis. licet tertius possessionem lite- pendente ingressum non attentet, tamen si is eo ani- mo ingrediatur, vt vni ex litigantibus possessionem tradat & tradiderit attentatum esse videtur, licet in bre- ui dicatur sine vitio spolij.

AVGVSTINI.

De mandato.

DECISIO MDCCLXX.

Thomas in d. Salamantina. si ante productionem mandati nihil aliud gestum erat quam, vt cita- tio vel monitorium super regressu, & non solu- tione decerneretur & procurator non deduxit in specie vtrum causam acceptaret certa sententia lata super regressu, licet notarius errasset in monitorio in regi- stro scripto.

AVGVSTINI.

De simonia.

DECISIO MDCCLXXI.

Frosper in d. Sancti Andree concordia simoniaca saluo beneplacito contracto licet in parte non si- moniaca sequuta sit effectum, cum de altera par- te non constat, non est iudicanda simoniaca.

AVGVSTINI.

De restitutione.

DECISIO MDCCLXXII.

In d. Salamantina quærebatur cum consorti litis, populi metinensis esset restitutio concedenda, quæ Abbati constituto de bono iure, & impedimentis esset concessa. responsum est sic, si in vna eadem causa procederet, cum indiuidua esset res, sed si diuidua sententiam exequendam, indiuiduam autem allegabant ex quo Ab- bas admittebat eorum præsentationes, & ad Episcopum defererebat quasi vnus ex patronis. id autem erat proban- dum, sed dubitabatur num esset vniuersitas restituenda, quæ non, vt vniuersitas, sed vt parrochi. præsentab- ant. Item an esset eorum læsio enormis, & ampliata est.

AVGVSTINI.

De alienatione.

DECISIO MDCCLXXIII.

Idem in d. Romana paruorum vno teste deponente, mercatorem incipere decoquere, alium esse deco- ctum,

AVGVSTINI.

De exequutione.

DECISIO MDCCLXIII.

Thomas in Burg. spe concordie dilata exequutione remissorie concessum est tempus ad prosequendum.

AVGVSTINI.

De fumo.

DECISIO MDCCLXIII.

Idem in d. Ouenten. ex actis in alia causa inter alios legitime factis & quæ victoriam dederunt, poterit fumus elici ad remissoriam.

AVGVSTINI.

De præscriptione.

DECISIO MDCCLXV.

Prosper in d. Regien. in præscriptione à pupillo inchoata inducuntur tempora pupillaris ætatis in quibus ipse degeret.

AVGVSTINI.

De reuocatione.

DECISIO MDCCLXVI.

In d. Vasionen. Narrat quis se non credere benefi- cium vacasse per obitum, Agati cum prius ab Episco- po postea à Vicario collationem impetrasset, quibus vti non poterat, nisi beneficium vacasset per eius mortē: quærebatur, num reuocata confessione audiri posset: responsum posse, cum periurio perpetrato non ammi- serit beneficium iam collatum, & cum possessionem ade- ptus fuisset.

AVGVSTINI.

De sententia.

DECISIO MDCCLXVII.

Idem in Neap. appellans qui de sententia, & appella- tione docuit & terminum præfixit aduersario, etiā si per contradictas ad producendum acta satis dicitur probasse sententiam iniustam. Guid. q. 20. Alex. in c. vt debitas de appell. in fin.

AVGVSTINI.

De æstimatione.

DECISIO MDCCLXVIII.

Ioannes Paulus in d. Tyburtina. cum res esset adiudi- cata in solutum neque fuisset in exequutione æsti- mata, & post aliquot annos petitum esset, vt æstima- retur: quærebatur cum fructus medio tempore perce-

ctum, vt vendidisse fidei, nō coniugitur, p̄sertim q̄a quatuor alij dicūt reputari... mercatorem. & ipsemet actor asseueret venditionem factam. Sed neque temporis breuitas, aut locus alicuius docet fraudem. cum non constet vtrunque fraudationis animum fuisse. res autem venales censentur hypothecaræ quo ad alienentur, alienatis ijs pretium succedit in eorum locum.

AVGVSTINI

De fructibus.

DECISIO MDCCLXXIII.

Pvtus in Meuphien. visum est maiori parte secundum extremum ex confessione Cardinalis, quod procuratorem fecerit, & fructus debitarum perceperit illius Ecclesiæ. licet nō dicat, an fructus agrorum, vel Ecclesiæ.

AVGVSTINI

De electione.

DECISIO MDCCLXXV.

Idem in d. Salamantina maior pars tenere videbatur, ad Capitulum spectare electionem Abbatis p̄sertim cum id consuetudo interempta sit.

AVGVSTINI

De pensione.

DECISIO MDCCLXXVI.

Peregrinus in Gadicen. pensio translata ab Episcopo; qui probatur filius hæretici. sed per triginta annos habilis reputatus ad pensionem, & beneficia admissa est. Vide Egid. 112. glo. in Prag. Sarn. in titulo de colla. fol. 79.

AVGVSTINI

De sententia.

DECISIO MDCCLXXVII.

Romanus in Aurien. sententia contra interesse putantes ligat scientes sententiam ferri, & se ius habere. neque debuit citari is de cuius iuris acceptionem non constat. vltima Maij, 1546.

AVGVSTINI

De spolio.

DECISIO MDCCLXXVIII.

Ruellen. in Ymolen. Creatio in canonicum spectantem præbendam, non efficit iustam actionem spolij, si alius ipsam præbendam, ac canonicatum vacantem per obitum postea apprehenderit.

AVGVSTINI

De matrimonio.

DECISIO MDCCLXXIX.

Idem in Veneti. Sequestrari potest Puella, vt libere deponat de matrimonio extra oppidum, si Pater potens est. c. cum locum de spons.

AVGVSTINI

De dominio.

DECISIO MDCCLXXX.

Pvtus in Spoletana seu Nursina. non recte probatur dominium ex ordine scripturæ: habitatorum virorum cum coniecturæ aliud suadeant.

AVGVSTINI

De sententia.

DECISIO MDCCLXXXI.

Idem in Surrogan. Aquen. in d. Callaguritana heremitorij procurator Collegij, & Titij. in causa contra Collegium & Titium super diuersis rebus, & in diuersis instantijs coram eodem iudice produxit mandatum Collegij & Titij continuatum, ipse tamen se Collegij procuratorem asseruit, dubitabatur, an iudex qui nō citato procuratore aduersus Titium pronunciauit male fecisset, responsum est non malefactum, neque eum debuit singula per vestigare aduersarius non eo animo produxisse videtur, sed quia erant coniuncta instrumenta.

AVGVSTINI

De spolio.

DECISIO MDCCLXXXII.

Fabius in Sarsin. cessio possessionis verbalis cum re ipsa quæsierit postea possessionem per breue sine vitio spolij, & siue litis, productio non releuat, quominus debeat de spolio damnari.

AVGVSTINI

De præsentatione.

DECISIO MDCCLXXXIII.

Peregrinus in d. Barchinon. qui probat à tempore memorabili se præsentasse, nisi constet ante Ecclesiam liberam, potest allegare quemcumque titulum licet alij probarentur olim præsentasse, non obstat quominus possint ij allegare, aut eis successiue, aut postea dirutam Ecclesiam. vide supra. 511.

AVGV-

AVGVSTINI

De sententia.

DECISIO MDCCLXXXIII.

Idem in Parauina sustinetur sententia in negotio principali licet mandatum dicat, occasione executionis datum esse, quia non dicit ad lites occasione executionis mouendis.

AVGVSTINI

De resignatione.

DECISIO MDCCLXXXV.

Idem in d. Placentina à supplicatione signata in vita de voluntate resignantis procurator, qui nihil egit in vita, non potest post mortem consentire à maiori parte.

AVGVSTINI

De conclusionem.

DECISIO MDCCLXXXVI.

Peregrinus in d. Auinionen. à maiori parte dictum, quia calumnia præsumeretur ex parte cōclusum, qui cum non venirent vt depositarij, allegarent iura cessa, neque plene incontinenti probarent depositum tradendum cum cautione.

AVGVSTINI

De priuatione.

DECISIO MDCCLXXXVII.

Ioannes Paulus in d. Cesaraugustana testes qui omnes receptores simili mandato vti solere etiam ad priuationem, licet non distinguant in modo priuandi, satis docent receptores agere posse.

AVGVSTINI

De confessione.

DECISIO MDCCLXXXVIII.

Idem in d. Tiburtina. cōfessio procuratoris de pignore vendito, magis res propterea efficit, non nocet ad malam fidem reuocata p̄sertim.

AVGVSTINI

De teste.

DECISIO MDCCLXXXIX.

Prosper in d. Valent. Testis ex dicto suo in alia causa damnari non potest, sed cum constet aliunde de matrimonio apparere, & de notitia Prioris matrimonij.

DVA

AVGVSTINI

De possessione.

DECISIO MDCCXC.

Idem in d. Regien. possessio triginta annorum tollit malefidei suspensionem, si initium sumpsit ex errore iuris, & facti simul, si autem aliqua alia opinione non.

AVGVSTINI

De prouisione.

DECISIO MDCCXCII.

Augustinus in d. Vafionen. prouisio Vicelegati in forma probanti facit fidem etiam quo ad diē datæ, licet aduersarius habeat ordinarij prouisionem cum testibus, & notario, quia 2. in nouis loquitur aduersus apostolicum, neque iuuat noua prouisio, quia alter aliam habebat antiquiorem.

AVGVSTINI

De teste.

DECISIO MDCCXCIII.

Idem in d. Corduben. Testes qui probant continuationem nocturnam & incertam, non excludunt spoliū secundum. Item consuetudo quod Episcopus interfit ex eo quod testes viderint interuenisse.

AVGVSTINI

De remissoria.

DECISIO MDCCXCIIII.

Ioannes Paulus in d. Bononien. non data est remissoria volenti probare se non recte religioni professum, vt impediret Ita missionem in possessione hæreticorum scriptor in euentum religionis cum constaret viginti annis monachum egisse.

AVGVSTINI

De locatione.

DECISIO MDCCXCIIII.

Idem in Placentina. locatio ad longum tempus est prohibita Ecclesijs ex Concil. Lateranen. nisi in rebus solitis locari, quæ videntur initium cepisse ante Concil. pro pensione veſtigal. in prouincia soluat, sed ex vna approbata non inferitur ad alias.

Ddd AVGV-

AUGVSTINI

De pensione.

DECISIO MDCCXCV.

Idem in d. Lamacen. pensio cessat de consuetudine per matrimonium pensionarij. & est ad probandum remissoria concedenda sine retardatione pensionis, nisi aliud pro pensione Vectigal. in prouincia soluatur.

AUGVSTINI

De interdicto.

DECISIO MDCCXCVI.

Thomas in Columbrien. secundum extremum plene probatur in remedio reintegranda, secus in interdicto vnde vi.

AUGVSTINI

De instrumento.

DECISIO MDCCXCVII.

Prosper in d. Romana releuationis. l. generaliter. C. non nunc pecun. vt aduersus instrumentum nõ possit opponi nisi de alio instrumento, intelligitur si id actum est in priori instrumento, vt non aliter valeat. Salic. ibi & Ang. consi. l. 59.

AUGVSTINI

De eodem.

DECISIO MDCCXCVIII.

Idem in d. Sancti Andreæ magis standum priori instrumento in quo illa conditio, saluo beneplacito, non fuit, licet dictum sit, vt illud extenderetur iuxta formam Specul. cum constet de simoniaco pacto, & effectu eius ante petitionem beneplaciti.

AUGVSTINI

De sententia.

DECISIO MDCCXCIX.

Augustinus in d. Gerunden. sententia lata intra tempus præfixionis termini in vltima audientia subfiteretur, nisi de expensis tantum aduersus pauperem ageretur.

AUGVSTINI

De possessione.

DECISIO MDCCC.

Pvtus in d. Parmen. licet in instrumento dicatur captam possessionem omnium bonorum corporali-

ter, & realiter. tamen cum ex ipsa serie videatur tantum possessionem esse captam, & Castrum, esset nota dignum, diximus tunc captam non esse, neque obesse statutum Placentinum, quod in ordinarijs non decisorijs locum habet & puta ex instrumento.

AUGVSTINI

De lite.

DECISIO MDCCCI.

Fabius in d. Salamantina litem introduximus ex decreto, appellatione, & inhibitione vigore commissionis, licet ab asserto procuratore obtentum.

AUGVSTINI

De sequestro.

DECISIO MDCCCII.

Reomanus in d. Mantuana. sequester non potest rem alteri ex litigantibus restituere altero non vocato. licet constet de eius contumacia, & sic expectatur conditio. in l. vlt. C. de bon. auct. iud. ten. Curt. in tracta. de sequest. vlt. q.

AUGVSTINI

De acceptatione.

DECISIO MDCCCIII.

Ruellen. in Seguntin. per literas Episcopi quibus agebatur gratias de diligentia in consequenda alternatiua, & ad alienas literas se referebat super sumptibus, ex expeditione non apparebat de acceptatione, cum contrariæ præsumptiones essent, & nõ nunquam reperiuntur qui volunt Martiani & Sept. pro alijs quatuor tradere.

AUGVSTINI

De attentatis.

DECISIO MDCCCIII.

Idem in Romana attentatorum, cum eodem tempore appareat ab altero iudice impetratam inhibitionem ab altero liberationem, non censetur liberatio attentata.

AUGVSTINI

De rescripto.

DECISIO MDCCCIV.

Idem in Tullen. siue Meten. rescriptum auocatum in quo falso narratur conclusum in causa, licet alia vera sint, quia id principaliter dat causam auocandi, est malum.

AVGV-

AUGVSTINI

De familiaribus.

DECISIO MDCCCVL

Pvtus in d. Oueten. Conclauiste scriptores sunt familiares ex priuilegio licet in eo dicatur, vt vere & non ficte, neque ex priuilegio &c. veri autem præferuntur alijs etiam si creati sint in Canonicos.

AUGVSTINI

De simonia.

DECISIO MDCCCVII.

Idem in Melphien. locauerat Episcopus fructus spirituales, & temporales Ecclesiæ pro 120. cum pacto, quod posset Vicarium nominare & conferre beneficia conductorum, non est dubitatum simoniacum esse contractum. & all. Egid. l. 2. conclu. Abb. in c. quetelam. num. 2. de simonia.

AUGVSTINI

De donatione inter virum, & uxorem.

DECISIO MDCCCVIII.

Idem in Bononien. seu Ferrarien. donatio inter virum & uxorem morte confirmatur, & non eget infirmatione si est iurata. Idem Sacramentum efficit vt vim habeat donationis confessio dotis dubitatur, an posset. vtunque præstare Sacramentum responsum est.

AUGVSTINI

De sacerdote.

SUMMARIVM.

■ Consecratus Romæ non dicitur in aliena Ecclesia constitutus.

DECISIO MDCCCIX.

Fabius in d. Andr. Diaconus in alia Ecclesia institutus Sacerdos prohibebatur in maiorem recipi vt Sacerdotem, quærebatur num qui Romæ esset & consecratus prohiberetur. rñsum non prohiberi. cum non sit in aliena Ecclesia constitutus. Item qui constaret seruasse vt Diaconum petebat restitutionem ad id munus quod est concessum, cum Sacerdos eo vti possit.

AUGVSTINI

De regressu.

DECISIO MDCCCX.

Idem in d. Salamantina del Azogul. clausula irritans in regressu ob non absolutionem non inficit possessionem, nisi post sententiam declaratoriam licet in alijs inficiat.

AUGVSTINI

De indulto.

DECISIO MDCCCXI.

Idem in d. Carthaginen. dubitatur, num vtens indulto Cardinalis absentis teneretur probare de licentia absentem esse, & cum diceretur absentem creatum, & postea plura essent priuilegia concessa in aduersarium, reiectum est onus probandi.

AUGVSTINI

De Procuratore.

DECISIO MDCCCXII.

Peregrinus in d. Palentina licet per legitimum procuratorem fuerit supplicatio præsentata consensus nõ potest præstari post obitum per eum procuratorem, qui non vsus est mandato in vita, licet in mandato consentiat resignans.

AUGVSTINI

De iure quesito.

DECISIO MDCCCXIII.

Idem in Britton. Legatus Bononiæ post reuocatas facultates contulit. Item ordinarius suo iure post hæc legato restituta sunt facultates cum confirmatione gestorum, dictum est, iure quesito alterius non esse derogatum.

AUGVSTINI

De dispensatione.

DECISIO MDCCCXIII.

Idem in d. Compostellana. lis mota sopita fuit per cessionem, & non persequutionem surrogato per triginta annos, deinde datus est ei coadiutor, & cum coadiutore post obitum litigatur, probatumque est illum filium Sacerdotis. Idemque beneficium obtinuisse. quærebatur num ex longa possessione præsumitur dispensatio, & an hæc possessio fuerit pacifica, dictum est ad causandum præsumptionem dispensationis. Argu. Caslad. 5. vt lit. non contesta. Gom. in reg. de trienn. quest. 61.

AUGVSTINI

De renuntiatione.

DECISIO MDCCCXV.

Reomanus in d. Auximana renuntians opulenta hæreditati ob partum lucrum non censetur sine dolo facta, ex quo iure iurando nõ firmatur. sed & renuntiatio de qua agebatur, videbatur esse potius liberatio fideicommissi debiti.

Ddd.

AVGV-

AVGVSTINI

De declaratione.

DECISIO MDCCCXVI.

Idem in d. Padua. declaratus semel debet ostendere abolutionem. sed an probetur declaratio ex literis brachij secularis videndum.

AVGVSTINI

De presumptione.

DECISIO MDCCCXVII.

Prosper in d. Poluestre. presumpcio est pro iurisdictione Episcopi in iure communi fundata, quæ facit vt deponentes de visitatione præferantur deponentibus de exceptione.

AVGVSTINI

De possessione.

S V M M A R I V M.

1 Possessio continuata probatur per testes deponentes percepisse vinum & oleum.

DECISIO MDCCCXVIII.

Augustinus in Clusina possessio capta pro nomine cuius ratificata per ipsum post duos menses, nisi medio tempore fuerit per alium capta, restitui debet. probatur autem continuata possessio ex testibus deponentibus percepisse vinum & oleum &c. instrumento ratificationis, & possessionis continuatæ mensibus quibus alter possiderat, obtinuerat mandatum de manutenendo, & fructus eius vigore decretum est, vt purgatis attentatis restitueretur.

AVGVSTINI

De eodem.

DECISIO MDCCCXIX.

Idem in d. Galasquen. citatio exequuta personaliter, prout in ea copia quæ oblata, non displicuit.

AVGVSTINI

De confessione procuratoris.

DECISIO MDCCCXX.

Iohannes Paulus in d. Tiburtina. reuocari potest confessio procuratoris in eodem iudicio post sententiã exequutoriam, sed & acceptatio mandati corã quibuscumque iudicibus stipulanti præsentate procuratore licet apud acta sit, generale censetur.

VVA

AVGVSTINI

De remissoria.

DECISIO MDCCCXXI.

Idem in d. Bononien. non est concedenda remissoria ad probanda quæ erant cognoscenda ab eo iudice, qui cognouit de professione, neque impediendum iudicium possessorium.

AVGVSTINI

De permutatione.

DECISIO MDCCCXXII.

Thomas in Florent. relata est controuersia disputata per Sarnen. q. 3. de publican. decisa, postea per duodecim Auditores, vt non habeat locum regula in permutantibus quod Sarnen. annotauit.

AVGVSTINI

De pensione.

DECISIO MDCCCXXIII.

Idem in Gerunden. pensionaricis non tenetur ad pensionem, si multis annis nullos fructus percepit, neque percipere sperat, & si expressum sit in supplicatione, quia intelligitur de vno atque altero anno.

AVGVSTINI

De restitutione.

DECISIO MDCCCXXIIII.

Idem in d. Corduben. cum constet Ferd. esse restitutum, & satis expectatum sit, & quotidie aliquid vt probetur iudiciũ ex aduerso producat. visum est vt sententia ferretur, licet eodem die aliquid produceretur, quod an sit releuans postea videatur.

AVGVSTINI

De eodem.

DECISIO MDCCCXXV.

Idem in d. Clusina cum Rugien. Episcopus esset purgatis attentatis restituendus cessit attentatis facto deposito, in euentum liquidationis dictum est non satis esse si aduersarius velit quam primum liquidare attentata.

AVGVSTINI

De impositionis solutione.

DECISIO MDCCCXXVI.

Idem in d. Callaguritana consuetudo erat, vt impositio totius cleri, qui sub Archiepiscopo est, solueretur tribus patronis. Ita vt harum. & Briones tertiam partem,

partem, ceteri ceteras soluerent lite super hac remota, impositio quartæ à Põtificæ est Cæsari concessa ex nouo censu distributa, cuius exequutores iusserunt ex nouo censu solui. quærebatur num mandatum, & sententia exequutorum essent attentata, cum de lite pèdente fuissent admoniti. responsum est, quando ipsemet qui litem allegant lite mouissent non esse audiendum.

AVGVSTINI

De auocatione.

DECISIO MDCCCXXVII.

Ruellen. in d. Tullen. confirmatum est, quod de conclusione dicebatur, quod esset subreptitia auocatio. neque obesse clausulam statim causa, quia intelligeretur de non expressis.

AVGVSTINI

De pensione.

DECISIO MDCCCXXVIII.

Idem in d. Vulterrana pensio debetur à Pontifice assignato, licet nulli sint fructus percepti, quia imponi potest percipiendi onus reale.

AVGVSTINI

De subiectione.

DECISIO MDCCCXXIX.

Puteus in Canonicatus ducalis onus inunitarum rerum Episcopo debitum non probat Ecclesiã Episcopo subditam quo ad alia, aut eius dioceses esse.

AVGVSTINI

De eodem.

DECISIO MDCCCXXX.

Idem in d. Ofcen. Valde dubitatum est, num possent Clerici iuberi extendi consensum contra reg. Cler.

AVGVSTINI

De resignatione.

S V M M A R I V M.

1 Procurator resignantis inhibitione non efficit litem resignatario.

DECISIO MDCCCXXXI.

Fabius in d. Salaman. portionis per resignationem reuocatur procurator, vt tenet Rota 376. in nouis. Rom. consi. 374. Beltrand. 250. vol. 2. contra Guid. q. 547. neque obest, quod non constet tunc de acceptatione cum postea sequatur est, & nihil possit medio tempore aduersus resignatarium nouarum. arg. c. si tibi ablatu de præbend. in 6. Itaque procurator resignan-

tis in inhibitione non efficit litem resignatario. Videndum tamen de appellatione extraiudiciali.

AVGVSTINI

De indulto.

DECISIO MDCCCXXXII.

Pergrinus in Taruifana posito quod fuerit reuocatum indultum perpetuo per regulam Clementis, quod non satis firmiter maiori parte videbatur, an reualidatio indulti vel potius inhibitio vel concordia noceant creato, responsum est nocere.

AVGVSTINI

De literis.

DECISIO MDCCCXXXIII.

Idem in d. Tolletana Literæ non sunt committendæ propter conditionem mandati super Pont. non reijceretur, & videbatur reiecta, si non erat consuetudo petebat enim quis, vt liceret sibi imponere pensionem etiam super quotidianis, & cum clausula transferendi.

AVGVSTINI

De acceptatione.

DECISIO MDCCCXXXIIII.

Romanus in Callaguritana Canonicatus dictum non esse in vfu priuilegium scriptorum, vt possint etiam in mense ordinarij acceptare non reueruati.

AVGVSTINI

De testibus.

DECISIO MDCCCXXXV.

Ruellen. in Vulterrana pèdente quæstione super pensionibus non solutis, non licet testes super reductione pensionis examinare.

AVGVSTINI

De possessore.

DECISIO MDCCCXXXVI.

Idem in N. Reus & possessor potest dare de iure tertij claro etiam per supplicationem. Cassad. secundo, de re iudic.

AVGVSTINI

De acceptatione.

DECISIO MDCCCXXXVII.

Puteus in Barchinon. regula de verisimili notitia non habet locum in acceptatione, neq; in noua prouisione vigore

vigore gratiæ expectatiuæ. Sed dubitabatur num acceptatio facta beneficii viuentis iuuaretur noua prouisione facta die obitus in quo ampliatur est.

AVGVSTINL

De beneficijs.

DECISIO MDCCCXXXVIII.

Idem in Fulginaten. petita sunt duo beneficia alterum vigintiquatuor, alterum quinquagintaquinque cum potestate augendi seu minuendi. dicebant expedito res alterum ex eis augere non posse, nobis visum est alterum posse vtrumque non posse diuisio enim eo pertinet, vt alteri detrahi alteri addi possit.

AVGVSTINL

De simonia.

DECISIO MDCCCXXXIX.

Idem in d. Melphien. maiori parti visum est, vt simoniacus esset contractus, cum sub vno precio, & fructus & collatio beneficiorum essent comprehensi, licet aliquibus videretur iniquum, vt qui pecuniam dedisset ex fructibus esset spoliatus & omnia perderet.

AVGVSTINL

De testibus.

DECISIO MDCCCXL.

Fabius in d. Pampilonen. Visum est verisimilius deponere testes, qui distinguunt rationem in partibus non in prædijs quorum fines assignant.

AVGVSTINL

De remissoria.

DECISIO MDCCCXLI.

Peregrinus in d. Palentina petebatur remissoria ad probandum procuratorem cepisse in vita mandatis aliquid ageret, qui post mortem consenserit: sed quia calumniola petitio videbatur additum est, vt testes nominaret cum res esset in curia gesta.

AVGVSTINL

De presentatione.

DECISIO MDCCCXLII.

Idem in Barchinonen. possessio iuris præsentandi centum annorum non probatur ex instrumentis prouisionum, de quorum effectu non constat, cum antea constet alios præsentasse. ceterum de potestate Vicarij de præsentatione de resignatione illic denunciata creditur propter antiquitatem.

AVGVSTINL

De possessione.

DECISIO MDCCCXLIII.

Idem in Sadicen. possessio pacifica tollerantiæ non tollitur per molestiam postea illatam ex non causa simil. sed locus est consi. Anchar. 117.

AVGVSTINL

De cessione.

DECISIO MDCCCXLIIII.

Reomanus in d. Cæsaraugustana lite mota inter Capitulum, & singulares personas cum Archiepiscopo, Capitulum cessit liti duobus exceptis, quos Antistes Sacerdotis mouit, quorum alter neque professionem fecerat, neque restituendos in pristinum statum.

AVGVSTINL

De testium examinatione.

DECISIO MDCCCXLV.

Idem in Eluen. citatio omissa ad videndum iurare testes nullum efficit testium examen. sed si cum interrogatorijs facile ex noua commissione fides adhibetur.

AVGVSTINL

De reservatione.

DECISIO MDCCCXLVI.

Ioannes Paulus in Callaguritana licet prohibetur scientia sub collectoris à Nuntio, quia non probatur exercitio officij non visum est esse reservata eius beneficia. Rota 207. in nouis & supra. 596. & Put. de probat. 17. Cassad. de verb. sign. primum.

AVGVSTINL

De pupillo.

DECISIO MDCCCXLVII.

Prosper in Regien. mala fides tutoris non nocet pupillo quo ad præsumptionem inchoatam.

AVGVSTINL

De remissoria.

DECISIO MDCCCXLVIII.

Idem in d. Segobien. si post vim & metum fecerunt statuta, & ab eis non est appellatum neque super rescissione causa commissa, non est remissoria ad probandum metum concedenda.

AVGV-

AVGVSTINL

De restitutione.

DECISIO MDCCCXLIX.

AVg. in d. Corduben. restitutio ad canonicatum, & præbendam comprehen. annexa. Item ius spolio violento fructuum distributiones, quæ percepti poauerunt à die intrusionis debentur, soleat fieri protestatio, quod ad distributiones.

AVGVSTINL

De iurisdictione.

DECISIO MDCCCL.

Idem in d. Callaguritana. ex breui lite pendente impetrato, & eius narratiua minime tribuitur iurisdictione quo ad iudices delegatos, & subdelegatos veritate alterius breuis.

AVGVSTINL

De fideicommissio.

DECISIO MDCCCLI.

Ioan. Pau. in Callaguritan. fideicommissum post testamentum relictum potest per testes probari, licet non sint omni exceptione maiores, neque esse prohibentur. & licet similiter deponant neque de causis iussis fideicommissio relinquendo concludenter deponant.

AVGVSTINL

De iudice.

DECISIO MDCCCLII.

Thomas in d. Cæsaraugustana cõcessum est, vel declarentur iudices qui noluerunt super sedere, licet sepius essent admoniti, & expectati, quamuis non satis legitime de eorum contumacia constaret.

AVGVSTINL

De calumnia.

DECISIO MDCCCLIII.

Prosper in d. Aug. licet post decretum & remissoriam testes sint extimati & citatus aduersarius ad sententiam potest iterum peti neque calumnia præsumitur si iusto errore ductus est.

AVGVSTINL

De concessione.

DECISIO MDCCCLIIII.

Idem in Vlixbonen. quarta canonica portio debetur Episcopo, is autem potest capitulo, aut alij concedere.

AVGV-

AVGVSTINL

De mandato.

DECISIO MDCCCLV.

AVgustinus in Illerden. mandatum pupilli cum cõsensu tutoris, & decreto iudicis ecclesiastici valet non vero cum patris tantum. Item in expectatiua in forma pauperum, non tenetur probare se nulla beneficia obtinere, neque acceptationem in tempore, cum satis si de mense obitus constat, & de acceptationis sequenti mense.

AVGVSTINL

De restitutione.

DECISIO MDCCCLVI.

Idem in d. Salamantina populo non datur restitutio propter connexionem, nisi probetur causa eius indiuidua cum Abbat. Item non est eius enormissima læsio si nõ præsentent in singulis ecclesijs Parrochiani. Soc. consil. 266.

AVGVSTINL

De subdito.

DECISIO MDCCCLVII.

Peregrinus in d. Briton. variatum est, an reuadatio potestatis legati ad non subditos extenderetur, & an subditus diceretur, qui inhibitionem aut monasterium, aut sacerdotium haberet.

AVGVSTINL

De executione.

DECISIO MDCCCLVIII.

Reomanus in d. Mantuana. licet Reuer. impediatur executionem trium sententiarum, tamen si liquido constet ipsum non rem petere, sed pretium quo redimit mores, videndum est, an cito probari debetum possit.

AVGVSTINL

De alternatiua.

DECISIO MDCCCLIX.

Ruellen. in d. Seguntina data remissoria ad probandum acceptationem alternatiuæ cum non constaret eum visum episcopum sed dubitatum est, an etiam litteræ requirerentur.

AVGVSTINL

De fructibus.

DECISIO MDCCCLX.

Idem in Barchinonen. visum est quo ad reg. de non exprimendo, fructus non esse quo presentibus

in ciuitatem dantur, licet distributiones non sint, sed ampliatur est.

AVGVSTINI.

De sententia.

DECISIO MDCCCLXI.

Idem in Rom. legati sententia, quæ iubet stare contractui renunciatio est, & ea quæ absoluit à petitis non differunt.

AVGVSTINI.

De acceptatione.

DECISIO MDCCCLXII.

Pteus in Parmen. cum constaret Liuiam intra decennium accepisse possessionem castri captam vigore decreti Mediolanen. continuans possessionem in hæredem, licet alio statuto declaratum sit locum non esse ei decreto post decennium, cum non constet post eius in curia esse Castri nõ subditi, non visum est Liuiam utraque.

AVGVSTINI.

De constituto.

DECISIO MDCCCLXIII.

Idem in Placentin. constitutum super re incerta non est, cum quis licet pro pauca quantitate constitutum fuerat omnium bonorum.

AVGVSTINI.

De remissoria.

DECISIO MDCCCLXIII.

FAbius in d. Pampilonen. propter multitudinem testium executorum in prouincia super re petitorio, licet aduersario datum sit remissoria ex qua probatur spoliū denegata est remissoria, quæ tunc fuit petita.

AVGVSTINI.

De sententia.

DECISIO MDCCCLXV.

Idem in Romana pensionis sententia lata in maiori summa multarum pensionum, cum non constet de exceptione non est nulla, sed in pensionibus debitis reformatur.

AVGVSTINI.

De resignatione.

DECISIO MDCCCLXVI.

Idem in d. Salamantina ex libro Bachodi probatur data commissionis ex insertione, & inhibitione ver-

ba de presentatione ante resignationem non constabat, visum est maiori resignantem non præiudicasse resignatario, si postea præsentata fuit ante acceptationem resignatarij.

AVGVSTINI.

De attentatis.

DECISIO MDCCCLXVII.

Peregrinus in Salamantina Abbatia lis quo ad attentata expirat per rem iudicatam, dum ea exequitur manet res litigiosa, iraque electio, & tempore est mala, sed ex noua prouisione, quæ habet clausulas infectiuas cum causa absque nulla fuit iuuatur, nisi sequuta fuisset possessio cum perceptione fructuum, quæ est componetur clausula, & non extendenda.

AVGVSTINI.

De retrocessione.

DECISIO MDCCCLXVIII.

Romanus in d. Abulen. ex instrumento consensus retrocessionis non probatur retrocessio, sed ex supplicatione, & literis, licet non soleat dari, nisi post literas.

AVGVSTINI.

De separatione.

DECISIO MDCCCLXIX.

Prosper in d. Valentina separato matrimonio propter frigiditatem vnus non vtriusque licentia cõtrahendi cum alijs, secus si propter scandalum, aut propter maleficium.

AVGVSTINI.

De metu.

DECISIO MDCCCLXX.

Idem in Segobien. visum est purgatum metum per statutum, & commissionem in quibus nihil de statuto, licet committerentur appellationes, & constaret appellatum nomine vnus tantum, & licet is esset procurator.

AVGVSTINI.

De dilatione.

DECISIO MDCCCLXXI.

Augustinus in Oxomen. licet dilationes dentur ante terminum ad articuladum bene seruat. si tamen admissa est quis postea, & docuit de interesse post sex menses cum petitur conclusio non sunt petendæ: quia calumnie videbitur præsertim propeferias.

AVGV.

ptum est, licet postorius recte antiquitas exempli cum est, factu sequuto omnem solennitatem facit.

AVGVSTINI.

De petitione.

DECISIO MDCCCLXXII.

Idem in d. Alboren. petisio cõcepta nomine partis sub scripta ab aduocato, & data notario, vt intimetur, inserta in instrumento intimationis facit fidem cõtra eum, sed quia notarius dixit, Titius qui hoc nomine se dixit appellare: videndum num sua confessione iuguletur.

AVGVSTINI.

De restitutione.

DECISIO MDCCCLXXIII.

Ioan. Paulus in d. Tiburtina: coniungitur patris, & filij tempus ad restitutionem intra quadriennium petendum. Item scientia præsumitur ex executione sententiæ in castro tempore bellorum, & pestis adducuntur. Canon. reintegrandæ post mille annos datur. Vide Cassa. 6. de restitut. spoliato. in quo semper in Rota vacatum est.

AVGVSTINI.

De remissoria.

DECISIO MDCCCLXXIII.

Idem in d. Bononien. petebatur remissoria ad probandum religionis professionem, quia opponebatur nõ tenuisse dictum, cum perseverantia probaretur aliquid annorum cõferri consensibile, si minus expectandũ esse licet de immitrendo hæredem in possessionem.

AVGVSTINI.

De eadem.

DECISIO MDCCCLXXV.

Idem in d. Callaguritana. cõcessa est remissoria ad probandum acceptationem, & executionem officij sub collectoris.

AVGVSTINI.

De eadem.

DECISIO MDCCCLXXVI.

Tomas in Gerunden. dicebatur consuetudo esse in Cathalonia, vt miles mortua vxore dotem retineret. & licet instrumentum dotis de restituendo aperte caneret concessa est remissoria, vt probaret stante etiam simili instrumento.

AVGVSTINI.

De exemplatione.

DECISIO MDCCCLXXVII.

Prosper in Vlixbonen. exemplum exempli non facit fidem, si prius exemplum non solenniter transcri-

AVGVSTINI.

De remissoria.

DECISIO MDCCCLXXVIII.

Idem in Mutinen. denegata est remissoria ad executionem simoniae per obiectiones testium in prouincia executorum.

AVGVSTINI.

De intruso.

DECISIO MDCCCLXXIX.

Augustinus in d. Eluen. permissum est, vt declaret capitulum, qui moniti vt deseruirent nomine Gombaij, dixerunt se velle pro alio seruire in ecclesia. ille autem pro quo seruebant nõ est declaratus, quia non probatur intrusus, vt supra 19. Februarij cont.

AVGVSTINI.

De scriptura.

DECISIO MDCCCLXXX.

Idem in d. Albarricinen. visum est verba notarij cũ dixit apparuisse illum se ita appellari præiudicare, tum quia produxit scripturas per se facientes, tum quia ex alijs coniecturis apparebit eum esse.

AVGVSTINI.

De compromisso.

DECISIO MDCCCLXXXI.

Idem in d. Auiniouen. compromissum expirat triennio, concordia autem seu transactio obest in rebus transactis.

AVGVSTINI.

De alternatiua.

DECISIO MDCCCLXXXII.

Ruellen. in dicta Seguntina: alternatiue debent literæ expediri, tum quia gratia est, tum quia additur dummodo regula de mensibus ordinarijs non vtaris, tum etiam quia supplicationi extra vt bem, vt 77. dixit.

AVGVSTINI.

De iurisdictione.

DECISIO MDCCCLXXXIII.

Pteus in d. Parmen. quæ sit possessio castri quæritur eius iurisdictione. Paris. consil. 16. vol. 4.

AVGV.

AVGVSTINI.

De subditis.

DECISIO MDCCCLXXXIII.

Peregrin. in d. Briton. maiori parti visum est in subditis legatione annumerandum clericum, & Abbatem. Item reualidationem facultatū legati Bonon. ad non subditos extendi.

AVGVSTINI.

De resignatione.

DECISIO MDCCCLXXXV.

Romanus in d. Segobien. propter confessionem eius qui auc. fuit resignationis, & permutationis, non ei permissum ratione ætatis filij ei impugnat.

AVGVSTINI.

De remissoria.

DECISIO MDCCCLXXXVI.

Idem in Mediolan. permilla est remissoria, licet videretur in constitutione non fuisse seruatum ordin. c. vlt. de elect. in 6. quia præsentatione factum remanebat, neque oberat de deuolutione, quod allegabatur, cū sic constaret de præsentatione.

AVGVSTINI.

De beneficio.

DECISIO MDCCCLXXXVII.

Reuellen. in Lucana, & si quis per generales clausulas vellet capere beneficium tenetur mensuram ex primere, vt alias decisum est coram Prospero 28. Iunij, 1546. Put. 9. in reg. de mense 4.

AVGVSTINI.

De executione.

DECISIO MDCCCLXXXVIII.

Pvtus in Illerden. inhibito facta procuratori, & eidem resignatario, vt procuratori, non impedit quominus ab eo veniens possit ab alio executionem rei iudicatæ petere.

AVGVSTINI.

De precario.

DECISIO MDCCCLXXXIX.

Idem in Parmen. possessio in corporalem præsumitur precaria, sed quem constat ex decreto possidere capisse negat precarium. Item in titulum ostendat.

AVGVSTINI.

De restitutione.

DECISIO MDCCCXC.

Fabius in Compostellana cum in permutantibus non soleat admitti reseruatio regressus, & pensionis, mandatum concessum fuerat cum clausula non aliter, & negligentia notarij concessum, deinde cum iterum esset petitum sine regressu interea coram ordinario permutaret. Sed postea compertum est ex simplici cessio ne reseruatum regressum, & bullas expeditas. quærebatur, an constito de illis duobus mandatis præsumeretur fraudem adhibitam, & remissæ sunt ad expeditores.

AVGVSTINI.

De eodem.

DECISIO MDCCCXCII.

Idem in d. Compost. in executione edicti dicebatur publicatas literas, visum est literas esse. Item deerant nomina testium, & quia dicebatur in audientia publica admissum est.

AVGVSTINI.

De translatione pensionis.

DECISIO MDCCCXCIII.

Peregrinus in d. Godicen. agebatur de nullitate translationis pensionis, & cum sine retardatione esset causa commissa aduersarij facta deposito obtinuit, vt non relaxaretur sine cautione, quod cum esset generaliter reformatum non obstantibus. visum est, vt ipse specialiter reformaretur.

AVGVSTINI.

De prælatione.

DECISIO MDCCCXCIII.

Idem in d. Caluaten. verus familiaris præfertur scriptori apostolico, & militi sancti Petri, licet per priuilegium verus sit. Item antiquior nuncius antiquo, vt pote cum priuilegio postea esset concessa, sed & diligentior in acceptatione, & noua prouisione, & qui diligentior fuit in lite mouen. & ex alijs omnibus exclusum est Doctor, scriptor, & miles ex voto maioris partis.

AVGVSTINI.

De restitutione.

DECISIO MDCCCXCIII.

Idem in Tiburtina: tempus quadriennij lapsum in vita patris, aut in maiori ætate filij, non dubium est tollere restitutionem, si partem in vita patris partem in maiori. idem sed si initum sit pro tempore in minore ætate dubitatum est, & magis inclinabatur, vt non cõpeteret, cum vero totum in minori ætate dubitatur. num

in minore ætate, an postea potest peti restitutio, sed omni casu constabat ex capite ignorantia, aut impedimenti peti posse, & in c. de rest. in integ. lib. 6. post minorem ætatem expectandum.

AVGVSTINI.

De familiaritate.

DECISIO MDCCCXCV.

Prosp. in N. licet probetur familiaritas, non probato, quod esset continuus commensalis non com petit Cardinali prouiso, vt puta in cõsiliario Cardinalis Tolercani.

AVGVSTINI.

De restitutione.

DECISIO MDCCCXCVI.

Idem in Glasquen. concessum est, vt non pareat rei iudicatæ restitutioni petite ex rescripto propter celerem causæ expeditionem, puta intra tres menses à die executionis citationis.

AVGVSTINI.

De eodem.

DECISIO MDCCCXCVII.

Idem in d. Mutinen. regula de annali habet tres partes contra Sarnen. à primo solet derogari de nomine, & cognomine possessionis. secunda est de intra sex menses. tertia, vt intra annum sententiam obtineant.

AVGVSTINI.

De resignatione.

S V M M A R I V M.

Beneficia litigiosa non possunt conferri, nisi à Pontifice.

DECISIO MDCCCXCVIII.

Avgustinus in d. Albaracinen. pendente lite resignat litig. in manibus Imperatoris, & ex præsentatione eiusdem Scius ingressus possessionem, cum ¶ beneficia litigiosa conferri non possint ab alijs, quàm à Pontifice, non dubium attentasse Scium aduersus colligantem.

AVGVSTINI.

De restitutione.

DECISIO MDCCCXCIX.

Idem in Carpen. Agidiana. in omnibus ecclesiæ locis locum habet, neque potest dici in usu non esse, neq; ob terminorum obseruationem omisam dicitur sententia nulla, nisi probetur solitos seruari. Item si officia sint manualia non competit restitutio.

AVGVSTINI.

De preparatorijs.

DECISIO MDCCC.

Idem in Rom. p. anni obligario de stando libris facta in præparatorio tenet in alijs iudicijs.

AVGVSTINI.

De statuto.

DECISIO MDCCCCL.

Idem in d. Tiburtin. dubitatum num statuta Romana Tibur. obligarent, & cum id ostenderetur ex quibusdam statutis Romanis, quibus Tiburtinorum mentio fieret, visum est id non probari, cum possent ipsi quod placuisset scribere, non tamen non subditos obligare.

AVGVSTINI.

De prouisione.

DECISIO MDCCCCLII.

Thomas in Conchen. non visum est sine scrupulo, vt qui mentionem fecit prouisionis, sed censetur intellexisse de ea quæ apud acta existeret etiam cum non colligante.

AVGVSTINI.

De acolytis.

DECISIO MDCCCCLIII.

Idem in Placent. acolyti beneficia sunt reseruata ad regimen, item ex regula Pauli sunt continui commensales familiares.

AVGVSTINI.

De gratia.

DECISIO MDCCCCLIII.

Idem in Placentina visa est gratia subreptitia causa nomine alterius dignitatis erectæ erigendæ ponitur sine eius mentione.

AVGVSTINI.

De remissoria.

DECISIO MDCCCCLV.

Prosp. in d. Segobien. exclusi sunt omnino à remissoria monachi, cum non constet eos de iniurijs, de motu proprio stat, & ante, & post fuisse conquectos.

AVGV.

AVGVSTINI

De eadem.

DECISIO MDCCCXVI.

AVgustinus in Burgen. denegata est remissoria ad probandum vsum antiquum celebrandi officia in cappella alta, & sonora voce cum impedimēto maioris capituli, & ad probandū non impedire in secunda instantia, cum visum sit equius esse, vt alio tempore cauerent arbitrio capituli.

AVGVSTINI

De resignante.

DECISIO MDCCCXVII.

Idem in Reatina. probatur resignans integros fructus, resignatarium dimidiatos percipere, petebatur restitutio aduersus eum qui cum impetrasset, ob non derogatum ius patronatus dimidias fructus percipiebat, & non probatum esset de consensu resignatarij percipere restituit. est.

AVGVSTINI

De residentibus in ciuitate.

DECISIO MDCCCXVIII.

RAuellen. in Barchinonen. confirmatum est, quod alias placuerat, vt fructus qui debentur residentibus in ciuitate non intelligantur ad exclusionem ob reg. veri valoris.

AVGVSTINI

De immiffione.

DECISIO MDCCCXIX.

PVtus in d. Parmen. visum est, vt quo ad iurisdictionem tantum immittendus esset in possessione, de mero iure & imperio considerandum.

AVGVSTINI

De appellatione.

DECISIO MDCCCXX.

FAbius in d. Salaman. licet de appellatione dubitatum sit, tamen placebat satisfecisse procuratorem eum mandatum insertum intinasse, vt parte non petente originale quoque produxisset.

AVGVSTINI

De possessione.

DECISIO MDCCCXXI.

Romanus in Vrbeuetan. possessio capta à resignatario non continuata saltem per mensem non cessat publicata.

AVGVSTINI

De instantijs.

DECISIO MDCCCXXII.

RAuellen. in N. & N. dictum est in prouincialibus causis sex menses in prima instantia, in secunda quatuor, in tertia tres dies seruari solere, licet mādātum missum esset præfens, cum alia scripturæ requirantur, sed arbitrio iudicum longius quoque concedi iuxta causarum qualitatem. Item aliarum instantiarum discussionem. Sed in vltimis nihil solet dubitabile proponi, quod non quicumque domi considerat, atque iudicet ipse, quod sibi faciendum videatur, & potius remittatur Kalen. Octobris.

AVGVSTINI

De sententia rescissione.

DECISIO MDCCCXXIII.

Item sententia non solet rescindi tumultuarie, neque in audita parte iudicandum, vltimusque dies facilis causis antea in totum decisus dicitur est, in quibus nihil habet, quod dicat condemnandos ex quo neque scripturæ admittuntur, neque publicantur testes neque vlli dilatio, aut tergiversatione locus est.

AVGVSTINI

De executione.

DECISIO MDCCCXXIII.

AVgustinus in d. Salamantina, licet fuisset conclusum, vt Abbati restitutio daretur constito de bono iure, & impedimentis. Item populosi statim coniunctionem Castrum ostenderet, cum tamē pro Abbate restitutum quarta depositio inter alias producta fuisset, ex quibus de bono iure apparebat, licet minus anteprobaretur cum inter alios. Item cum testes in Vrbe æstimati de coniunctione. Item scriptura in alia causa productæ de iure, & coniunctione populi. Item ex alijs de sequestro, ex his omnibus coniecturis permillum est, vt executio retardaretur &c.

THANIL

De gratia impetratione die Martij, 27. Augusti. 1532.

SVMMARIVM.

Literas dari Cardinalibus consuetum est motu proprio.

DECISIO MDCCCXXV.

FVit expeditio per Cameram in qua coram Sanctis interfuerunt Reuerend. de Cæsis R. D. Datar. R. P. Låbertus Corrector Do. Io. Vnidel Abbreviator, & Blasius secretarius, & proponendo R. D. Dataro super gratia facta Reuerend. de Farnesio, qui Papæ de quodam beneficio supplicauerat, & supplicatio erat signata p fiat vt petitur. & super ea literas expedierat. Cum secundo expeditur super eadem gratiam si neutri vigore clausulæ

sed cum dictam secundam bullam per Cameram expeditisset, motu proprio fuit mandatum abscindi plumbū, non obstant. quod per Cameram esset consuetū pro Cardinalibus dari & literas motu proprio, licet impetratio fuerit ad supplicationem ea ratione, quia illud habet locum in prima expeditione, & ad vacatura, non in secunda de iam vacante ad excludendum ius tertij.

THANIL

De eodem.

DECISIO MDCCCXXVI.

Simile petebatur pro alio oratore in Francia, vbi consuevit largius procedi. tamen & francigene denegatum eiusdem rationibus.

THANIL

De eodem.

SVMMARIVM.

Verbum forsan, quando in supplicatione admittatur.

DECISIO MDCCCXXVII.

IN eodē Regno orator qui obtinuit sibi de certo modo vacan. prouideri in supplicatione erat clausula restrictiua, & deuolutio detur dispositiue in literis in quibus non dispositiue, sed dubitatiue dabatur dicēdo, forsan tanto tempore, q̄ fuit mandatum cassari verbum & forsan. cum autem allegaretur bo. me. Sanctorum quatuor solitum concedere, fuit dictum, quod poterat dari quando narrabatur intrusus, sed nō vbi non narrabatur.

THANIL

De literis subreptijs.

DECISIO MDCCCXXVIII.

ORator cui tanq̄ clerico erat facta gratia, cum in literis diceretur scholæ, & fieret gratia cū fuerit clericali caractere insignitus, tanquā subreptitia, & non concordantes cum supplicatione nō fuerunt expeditæ, licet aliqui dixerūt, quod si à principio dixisset se scolarem pariformiter gratiam obtinuisset.

THANIL

De differentia inter Cancellariam & Rotam.

DECISIO MDCCCXXIX.

Differentia est inter Rotam, & Cancellariam in vacantibus per mortem eius qui deceffit supplicatione signata, sed literis non expeditis. Nam Rota tenet, quod beneficium vacat per mortem habentis supplicationem signatam, quia per eam est facta gratia. Cancellaria contrarium, sed vacat eodem modo quo prius. Et ideo cum fuerit cuidam pronisum de vacan. in Curia, qui literis non confectis deceffit in partibus, & per eius obitum apud sedem. tamen literæ iuxta stylum Cancellariæ comprehendebant primum modum vacandi, & dabatur dispositiue de referuato, & de vacan. in curia, &

fuerunt literæ per Cancellariam, expeditæ. moti sunt Domini, vel quod dicta additio fuerit erronea, vel referatur ad aliam variationem non expressam in supplicatione. Et sic modus expressus fuit datus non obstante clausula.

THANIL

De impetratione per obitum.

DECISIO MDCCCXXX.

In supplicatione orator impetrauerat certum beneficium per obitum Iuliani, in literis exprimebat per obitum Laurentij, nec habebat in clausulis posse mutare nomen, tamen fuit, ei concessum, quia cōstabat de corpore beneficij, & etiam illud nō erat variatio, nec etiam cognomen defuncti.

THANIL

De Decanatu.

DECISIO MDCCCXXXI.

ORator impetrauerat simpliciter Decanatum, in literis exprimebat, quod erat dignitas, non tamen principalis curata, & electiua, nec habebat in supplicatione clausulam qualitatis, q̄ fuerunt ei negata, & mandatum, quod reformaretur.

THANIL

De contento pro continente posito.

DECISIO MDCCCXXXII.

Alter qui impetrauerat Parrochiale in collegiata, & literæ erant, & Parrochiali collegiata, & sic de contento pro continente. fuit dictū, qd erant bonæ, q̄a veniebat ex resignatione, & in consensu erat de dicta Parrochiali collegiata, licet videat cōtra c. si. de p̄bē.

THANIL

De fructibus perceptis indebite.

DECISIO MDCCCXXXIII.

Quidam narrauerat se certo tempore possedisse, & percepisse fructus indebite, & petebat sibi de nouo prouideri, fuerunt negata literæ, & mandatum, q̄ obtineret rehabilitationem propter fructus perceptos, vide Io. And. in add. ad Specu. in ti. de dispensen. §. dicendum in verb. supradictas.

THANIL

De pensione.

DECISIO MDCCCXXXIII.

ERat referuata pensio cum duob. decretis annullatiuis, literæ erant de pensione simplici sine decreto fuit mandatum, quod literæ non expeditur, licet aliquis dixerit, quod alia pars poterat expedire ad partes dicta decreta, tamen cum fuerit pensio referuata limitata, & qualificata, fuit conclusum, vt supra.

Ecc THANIL

THANL

De eodem.

DECISIO MDCCCCXXV.

ERat datus executor in eadem ecclesia in qua beneficium pensione oneratum existebat. fuit dictum quod poterat per Cameram dari secus per Cancellariam, & maxime, quod erat alter cum eo.

THANL

De regressu.

DECISIO MDCCCCXXVI.

Verunt etiam negata litera cuidam, qui in reservatione regressus pro consensu dabat instrumentum notarij, & extensum de mandato presidentium, & clericorum Camere, quia contra regulam Sanctissimi Domini super extenden. consensibus.

THANL

De resignatione.

DECISIO MDCCCCXXVII.

Alter qui resignauerat referuatis sibi fructibus, & regressu, & prouisus vigore resignationis huiusmodi possidebat, petebat, cum consensus super reservatione predicta esset deperditus, literas expediri cum consensu absque eo, quod de illo constaret. Fuit mandatum R. Domino Datario, quod concordaret causam, & faceret resignatarium, vel consentire, vel retrocedere beneficium.

THANL

De supplicatione.

DECISIO MDCCCCXXVIII.

In supplicatione non erat dispensatio retinendi Parrochiale, vna cum obtentis ponebatur in literis, & fuit denegata, quia non concordabat cum supplicatione.

THANL

De prouisione.

SUMMARIUM.

iudex vnus saltem diocesis nominandus est in literis.

DECISIO MDCCCCXXIX.

Ocurrat et mihi dubitari, quod cum mandaretur prouideri oratori de Parrochiali, in qua narrabatur intrusus, & forma literarum esset prout debet esse vocato dicto intruso, & alijs qui fuerint vocandi. in iudices qui dabatur erant in curia, & beneficium in partibus, & sic contra statutum de refer. in 6. cui non derogabatur, & sibi vendicat locum in premissis, & est decis. Rotæ 370. in nou. habui recursum ad R. D. Lambertum correctorem, qui

retulit, quod bo. me. Sanctorum quatuor dabat tales literas per Cameram, si saltem vnus iudex nominatus in eis esset in diocesi: & sic ego aptaui literas apponendo vnum iudicem, & videtur quod possit stare. Nam si orator ibit coram iudice in diocesi nihil est, quod obstat, nec pars potest conueniri, & obseruatur statutum, si autem ibit coram alio omnia erunt nulla propter decretum appositum in d. c. statutum, & imputetur ei.

THANL

De eodem.

SUMMARIUM.

i Dispensatio ipso iure venit ubi impedimentum perpetuum est.

DECISIO MDCCCCXXX.

Item prouidebatur religioso de prioratu regulari, forsitan erat hospitale, & in committatur secundum Clem. quia contingit de relig. Domini. cum expressione, quod dictus Prioratus erat solitus teneri per seculares, & in literis ita exprimebatur, & conferebatur prefato regulari cum dispensatione illum retinendi. Dubitabatur, quia dispensatio non erat in supplicatione. tamen multi dixerunt, quod ex eo quod per supplicationem constabat, quod orator erat regularis, & erat impeditus impedimento perpetuo, tunc veniebat dispensatio ipso iure, secus si impedimentum fuisset temporale.

THANL

De eodem.

DECISIO MDCCCCXXXI.

In eadem erat derogatio privilegiorum, & statutorum in literis derogabatur statutis hospitalis in Saxia, a quo dictus prioratus dependebat. dubitauit etiam super his, nunquid possit dari. Dixerunt quod sic, cum in supplicatione fieret mentio dicti hospitalis secus etiam si in individuo in literis dixisset, statuto tali quo cauere dicitur, quod quia tunc non licuisset per derogationem generalem quam habebat statutum.

THANL

De iustificacione.

DECISIO MDCCCCXXXII.

Item orator habebat in clausulis cum aduocatione causarum, & extinctione litis. quia clausula est solita iustificari quoad cedentem tantum, vel quatenus non sint alij colligantes, tamen cum non esset iustificata in supplicatione, ut dixi, dubitauit an deberet iustificari in literis. fuit dictum, quod non, quia per se intelligebatur quoad expressos tantum, & ideo si ex eorum forma non constabat de alio colligante, non erat opus alia iustificacione.

THANL

De Abbate.

DECISIO MDCCCCXXXIII.

Item pro presenti fuit dictum, quod non requirebatur iuramentum nec munus benedictionis in Abbate.

THANL

THANL

De graduatis, die Martij, octaua Octobris. 1537.

DECISIO MDCCCCXXXIII.

Fuit expeditio Camere generalis in Castro coram sanctissimo, in qua isdem interuenientibus. & proponen. Reuerendis. de Cesis, oratori asserenti se graduum erat data dispensatio de quarto incompatibili, & quia in literis tacebat gradum fuit mandatum, quod exprimeret, alias denegarentur.

THANL

De resignatione.

DECISIO MDCCCCXXXV.

ERat datus regressus ad preposituram resignatam, & accessus ad Canonicatum, & preben. obtem. per resignatarium, & sic ad beneficium non resignatum. fuit dubitatum ex quo, quia tempore data dicebatur, quod Sanctissimus non erat solitus similes accessus concedere nec minus reperiebat de eo nota in libro Datarij quo ad compositionem. ideo videbatur extortus preter mentem suam sanctitatis, & erat antiquus, & signatus per Casertanum, tamen fuit mandatum, quod Bulla expediretur, sed componeret cum Datario, vel doceret se composuisse, quia signatura erat sufficiens.

THANL

De literis resignationis.

SUMMARIUM.

i Beneficium resignatum literis non consecutis vacat, vt prius.

DECISIO MDCCCCXXXVI.

Quaedam Barchinon. in qua de vacante apud sedem prouisus in calce supplicationis habebat, & de consensu Card. Cortonen. quatenus cadat sub indulto, prouisus eodem mense resignauerat, & in resignatione habebat derogationem indulti predicti Reuerend. latissime fuit dubitatum, an modo in literis resignationis teneretur apponere consensum predicti Reuerend. vel declarare, quod beneficium non erat sub indulto, in quo Domini fuerunt varij. ideo Bulla fuit remissa ad R. D. Lambertum, quod aptaret, eo maxime, quia cedebat literis non consecutis, & non dabatur de primo modo vacandi de quo dari debet, quia fuit dictum, quod tam per Cancellariam, quam per Cameram beneficium, quod resignatur literis non consecutis vacat. vt prius, & de primo modo dispositiue est dandum in literis, non obstant. dec. Rotæ. nescio, an sit decis. 358. in nou. pro stylo facit dictum Compostel. in c. constit. de resc. quod literæ sunt loco tituli ergo sine literis non habetur titulus.

THANL

De clausula insolita.

DECISIO MDCCCCXXXVII.

Prouisus de vacante apud sedem in Castro cum clausula insolita, ac derogatione regulæ de subrogan. in

corpore, non repetita in clausulis ad precus cuiusdam militis dubitabatur, an literæ dari deberent attentis premissis, & quod bo. me. Card. Sanctorum quatuor literas predictas ad biennium, & ultra retinuerat, & eas noluit expedire vota Dominorum dependebant a gratia, & voluntate Papæ, & Papa remisit pro iustitia, & Domini responderunt, quod attento, quod signatura erat sufficiens retineri non poterat, sed per Cameram satis est, quod aliqd sit in corpore, licet non reperitum in clausulis, & ideo fuit mandatum expediri, licet videretur, quod gratia fuerit obtenta per importunitatem, quo casu consensus concedentis non arguitur, sed potius dissensus. gl. in capitu. audacter, 8. q. 1.

THANL

De supplicatione.

DECISIO MDCCCCXXXVIII.

ERat reseruata pensio de consensu Francisci Archiepiscopi Sarzanen. & in literis dicebatur Francisci Episcopi Zadien. fuit dubitatum, quia supplicatio erat debilis, nec habebat clausulas prægantes, nec habebat cognomina, tamen fuit mandatum dari, quia constabat de errore, & de corpore contentientis, & eius vero consensu.

THANL

De capellania.

SUMMARIUM.

i Verbum qualitatis non supplet ordinem, sed electionem.

DECISIO MDCCCCXXXIX.

Prouisus de Capellania vacante per resignationem in 12. anno constituto cum derogatione foundationis, & regula qualitatis. in literis eisdem dabatur dispensatio retinendi dictam Capellaniam, quatenus esset presbyteralis. fuit dubitatum, quia de dispensatione preterea in supplicatione nullum verbum, qualia poterat prouisus exprimere, quod erat presbyteralis, licet vnus Dominorum dixerit, quod verbum qualitatis non supplet ordinem, sed electionem, & sententiam, & poterat dari dicta dispensatio, quia habebat predictam derogationem foundationis.

THANL

De errore nominis.

DECISIO MDCCCCXL.

ORator qui impetrauerat per obitum Ioannis, & in literis dicebat per obitum Iuliani, fuerunt negata litera non obstante, quod in proxima Camera alteri in simili casu fuerint concessa. Quia ibi constabat de corpore, cum esset certa Parrochialis. Hic autem interpretabatur portio in ecclesia Toleran. in qua multe sunt, & poterat de facili Papa decipi. Ideo fuit dictum, quod probaret, & doceret de vacatione portionis predicta.

Etc 2 THANL

T H A N I.

De dioceſi.

DECISIO MDCCCXXLI.

Quidam erat prouifus de Parrochiali, ſiue dioceſi, & cedebat, & in ceſſione exprimebat dioceſim, alias fuit dubitatum, & mandatum parti, quod probaret dictam dioceſim quam cum per teſtes probaſſet fuerunt ei literæ expeditæ.

T H A N I.

De reſignatione.

DECISIO MDCCCXXLII.

Reſignans referuatis fructibus, & reſreſſu, cum reſignatarius vigore reſignationis poſſideret, & reſignans referuationem ſuam, expedire non poſſet, quia conſenſus erat tempore deſignationis uerbis deperditus, & pluries inſeruiſſet pro expeditione ſine conſenſu, attento caſu, & in proxima Camera fuit mandatum R. Domino Datario, quod componeret, qui retulit non compoſuiſſe, ſed traſtaſſe prædictam concordiam. fuit dictum, quod concluderet alias darentur literæ ſine conſenſu attento caſu fortuito prædicto, & quod ſupplicatio ſuper qua reſignationem expedierat erat cum dicta referuatione, & mandatum erat repertū eo modo conditionatum.

T H A N I.

De executoribus.

DECISIO MDCCCXXLIII.

Tres executores in literis omnes erant in eccleſia in qua beneficium erat. ideo fuit dubitatum, licet in proxima camera fuerint datæ literæ ei qui vnum in eccleſia, & alterum extra habebat, & fuit dictum, quod non multum importabat, tamen non erat iudicium, & Cancellaria non dabat. ideo fuit mandatum quod haberet votum, Reuerendiſſimi Anconitani.

T H A N I.

De reſignatione.

DECISIO MDCCCXXLIIII.

Reſignans reſignabat præpoſituram, & ex cauſa reſignationis referuabatur ei reſreſſus per ceſſum, vel deceſſum, & omnes fructus, ac cuiſdam alteri poſt obitum reſignantis certa penſio cum reſreſſu in euentum non ſolutionis, & inualidari, ac in alios euentus prædictos. ideo penſionarius in literis vigore dictæ clauſulæ euentu prædicto. extendebat etiam reſreſſum per ceſſum, vel deceſſum, fuit dictum, quod non poterat, tum quia ſignatura non dabat, tum etiam quod fuiſſet ei datus ſine cauſa, & quod Papa cogitauit ei pro uidere de penſione, & valide, non reſreſſum concedere.

T H A N I.

De priuilegijs ſcriptorum.

DECISIO MDCCCXXLV.

Fuit dictum ſuper priuilegijs, & exemptionibus ſcriptorum, quod exemptiones non dantur, ſed ſcriptores vtuntur prima, & generali cōceſſione. Quo uero ad comitatum, & prothonotariatum, quod Reuerendiſſimus de Ceſis excogitaret.

T H A N I.

De reſignatione.

DECISIO MDCCCXXLVI.

Prouiſus reſignat certa beneficia, & præſtimonia expreſſa, & deinde dicit, ac reliquum in Parrochiali de N. & conſenſus in Camera erat modo præmiſſo in Parrochiali de N. reſignatarius in literis N. exprimebat, & ſuper N. huiusmodi illud diuerſificando capiebat tria beneficia, & literæ erant expeditæ, & in Rota productæ, quæ ad Cameram remiſit ad corrigendum. fuit mandatum, quod informarent pro prima.

T H A N I.

De eodem.

S V M M A R I V M.

Literæ de gratia facta ab inferiori non debent dari diſpoſitiue, ſed aſſertiuæ.

DECISIO MDCCCXXLVII.

Prouiſus per legatum in partibus reſignabat, & vigore clauſulæ, ſi neutri, orator expediebat literas cum admiſſione ceſſionis alterius. fuit dubitatum, quia ad iuſtificandum conceſſionem cedentis producebat quendam quinternum, in quo erant ſupplicationes præſati legati, qui non erat ſubſcriptus, nec aliquo publico teſtimonio comprobatus. Tamen quia probauit per teſtes fide dignos, qui recognouerunt ſcriptorem, & depoſuerunt eundem fuiſſe deputatum ad regiſtrandum gratias dicti legati, fuerunt expeditæ, ſed non diſpoſitiue, ſed aſſertiuæ fuit facta mentio de conceſſione prædicta, & fuit dictum, quod nunquā in literis debet dari diſpoſitiue de gratia facta ab inferiore, ſed aſſertiuæ modo præmiſſo.

T H A N I.

De Bulla, die Martij. 12. Nouembris. 1532.

DECISIO MDCCCXXLVIII.

Fuit expeditio coram ſanctiſſimo Dom. noſtro nam proponen. Reueren. de Ceſis Bulla Tarraconenſis, quæ per Rotam ad corrigendum erat remiſſa, ex eo quod erat expedita ſuper extensione referuationis cū referuationis narrauiua, & tñ ſupplicatio ſuper dicta extensione non reperiebatur. Verū quia erat annotata in libro Datarij fuit data fides, & remiſſa tanquā bene expedita fuit iuſtificata expeditio. Primo propter caſum Urbis, cum eſſet ante

ante Sacchum. Secundo, quia tales materiæ non regiſtrantur. Tertio expediebat tempore Adriani, & per præſumptionem generalem, quod ſit uiua, & ſolennis prout dicitur de omnibus instrumentis. Bal. in rubric. de contrahen. emp. C. col. 9.

T H A N I.

De literis ſubreptitijs.

DECISIO MDCCCXXLIX.

Illuſtris. Dominus Ceſis expediebat literas ſuper eccleſia ſiſta. nulla facta mentione de ſaren. tamen in relatione, ſeu cedula eidem de dictis eccleſijs tanquam inuicem vnitis prouidebatur, fuit dictum non poſſe expediri tanquam eſſent literæ ſubreptitiæ, debet enim in ſimul expediri, vel dari diſmembratio eccleſiarum.

T H A N I.

De Capellanijs.

DECISIO MDCCCCL.

Orator expediebat literas ſuper duabus Capellanijs eodem modo vacant. in ſupplicatione erat vna ſola expreſſa, fuit mandatum, quod altera deberetur, vt concordarent literæ cum ſupplicatione.

T H A N I.

De diſpenſatione.

DECISIO MDCCCCLI.

Filius reſignabat in fauorem patris, fuit quaſitum, an deberet dari diſpenſatio ſicut datur, quando pater reſignat in fauorem filij ratione prohibitiæ ſucceſſionis, quæ ratio eſſe communis videtur ad vtrumque caſum, tamen fuit dictum, quod non erat neceſſaria. eſt enim hæc communis opinio Doctorem, vt reſert Alex. in cap. apoſtolica. 8. q. 1. licet Arch. ibi, & Hoſt. eſſent in contraria opinione.

T H A N I.

De errore nominis.

DECISIO MDCCCCLII.

Prouiſus per obitum Ioannis non potuit expedire per obitum Iuliani, licet alias ſimiles literæ fuerint expeditæ, quia tunc conſtitit de corpore beneficij, hic autem non. cum eſſet portio in eccleſia Toletana, in qua tunc plures alia ſimiles. per Abb. in c. ſignificante. extra de reſcrip. & Rota in nou. 133. licet loquatur in reſcripto ad lites.

T H A N I.

De indulto.

S V M M A R I V M.

Cardinalis non gaudet indulto qui nunquam fuerunt in curia.

DECISIO MDCCCCLIII.

Reuerendiſſimo Hiſpalen. dabatur indultum in forma. fuit dubitatum, an deberet dari, quia Reuerendiſſi non gaudent qui nunquam fuerunt in Curia, prout idem Reuerendiſſi tamen quia Papa ex recta ſententia dederat per breue, & ea conditione, quod expediret literas, fuit dictum, quod daretur viſo breui.

T H A N I.

De iurepatronatus.

S V M M A R I V M.

Conceſſio in his, quæ non ſunt ſolita fieri, præſumitur per importunitatem, & præoccupationem facta.

DECISIO MDCCCCLIIII.

Prouiſus de vacant. extra Curiam habebat in literis derogationem iuriſpatronatus laicorum etiam in nobilium, in ſupplicatione erat in corpore non in clauſulis derogatio dicti iuriſpatronatus nobilium ſine verbo laicorum, fuit mandatum, quod deleteretur dicta derogatio tanquam non ſolita dari, & quod data etiam non eſſet, quia poterant eſſe clerici, & nobiles, & ea quæ ſunt ſolita fieri ſi mutantur, vel non ſolita conceduntur, præſumuntur per importunitatem, vel præoccupationem ꝛ conceſſa. Felyn. in capitu. cum illa. de conſtit. col. 2.

T H A N I.

De mutatione.

DECISIO MDCCCCLV.

Fuit etiam denegata mutatio ſituationis beneficij in literis oratori, quia habebat caſſatum verbum ſituatione in literis ſupplicationis.

T H A N I.

De eodem.

DECISIO MDCCCCLVI.

Alterum fuit conceſſum mutare nomen beneficij in literis, quia in ſupplicatione habebat inuocationem, & denominationem.

T H A N I.

De valore beneficij.

DECISIO MDCCCCLVII.

Prouiſus in literis de beneficio valoris, 24. quia in ſupplicatione habebat 30. & caſſatam clauſulam minuen. fuit dictum, quod exprimeret valorem prout in ſupplicatione.

Ecc 3. T H A N I.

T H A N I

De eodem.

DECISIO MDCCCCLVIII.

Alter in literis extimebat octuaginta in supplicatione 46. tantum, tamen ei fuerunt dare literæ, quia in supplicatione habebat clausulam augendi vsque ad verum valorem licet non habebat clausulam nõ obstante, quia fuit dictum, quod eramus extra terminos regulæ, & poterat exprimere quamcunque summam, secus fuisset per clausulam augendo sine illis verbis, vsque ad verum valorem, tunc enim solum tertia pars posset au geri iuxta terminos regulæ.

T H A N I

De derogatione.

DECISIO MDCCCCLIX.

Subrogatus in locum conclauiste expediebat literas perinde valere super derogatione particularis statuti ecclesiæ Gallicen. quo cauebatur, quod ad certos electio pertineret. de quo statuto in precibus nulla fiebat mentio, tamen quia habebat derogationem statutorum ecclesiæ quibus de facili derogatur, & erat ultra derogationem generalem &c. statutis etiam de oprando propter illam implicationem etiam concluderunt, quod veniret derogatio præmissa.

T H A N I

De pensione.

DECISIO MDCCCCLX.

Item literæ pensionis cum regressu in euentum non solutionis ad duos menses pro milite sancti Petri clerico coniugato iuxta priuilegia militum fuit dictum, quod referuarentur ad primam.

T H A N I

De monitorio.

DECISIO MDCCCCLXI.

Monitoria pœnalia fuit mandatum dari de vacantia apud sedem post expeditionem literarum de alia referuatione, quod doceretur de ea, & literis similiter expeditis doceretur.

T H A N I

De creatione in canonicum.

DECISIO MDCCCCLXII.

Creatus in canonicum cum expectatione præben de confirmabatur à Papa fuit dubitatum, quia in supplicatione erat additum, & de consensu. fuit dictum, quod erat impertinenter additum illud verbum, & quod erat bonum quod cassaretur ex eo, quia iam elegerant. vnde non requirebatur ulterius cõsensu.

T H A N I

De dispensatione.

DECISIO MDCCCCLXIII.

Dabatur dispensatio de quarta parrochiali ad sex menses oratori, qui narrabat se cum dispensatum alias ad tria. fuit dubitatum, quia in supplicatione erat additum, & de tertia parrochiali ad vnum, & de quarta ad sex menses. videbatur enim per dictam additionem, quod gratia restringeretur, tamen quia in literis vigore dictæ supplicationis quo ad tertiam nil ei dabatur, sed de quarta tantummodo ad sex menses. fuit dictum literas expediri.

T H A N I

De alternatiua.

DECISIO MDCCCCLXIII.

Episcopus qui habebat literas alternatiuas expeditas sine clausula restrictiua, quod non posset uti literis, & regula remissas per Rotam ad corrigendum, fuit mandatum corrigi, quia in supplicatione erat dictum, quod expedirentur in forma, & forma, & stylus ita dictabat, & fundantur in iure arg. ca. ut quis duas, de elect. lib. 6. & priuilegiu videretur omittere qui concessa sibi abuteretur potestate c. priuilegium. 1. 1. q. 3. scriba. in c. cum accessissent. de constit.

T H A N I

De coadiutoria.

DECISIO MDCCCCLXV.

Coadiutoria super copia subscripta per bo. me. sanctorum quatuor, & Martinum tunc deputatū ad effectum summittæ fuit dictum, quod expediantur, & sic expeditæ Bullæ, quibus fuerat plumbum abscissum per Cameram & fuerunt missæ ad plumbum de nouo.

T H A N I

De stylo.

DECISIO MDCCCCLXVI.

Prouisus qui expedierat literas suæ prouisionis, & modo resignabat, & in literis dabatur de primo modo Vacandi fuit dictum, quod rescriberentur, quia stylus non erat bonus, neque iurisdictionis cum vacaret per resignationem ipsius qui expedierat eo modo quo prius.

T H A N I

De scriptoribus.

DECISIO MDCCCCLXVII.

Scriptoribus apostolicis dentur Prothonotariatus, & Comitatus in forma iuxta eorum priuilegia.

T H A N I

T H A N I

De referuatione, die 4. Martij. 1533.

DECISIO MDCCCCLXVIII.

Fuit expeditio bo. me. coram Sanctis. vbi ultra Reuerendissimum Dominum Datarium Lambertum, & Blasium, fuit vocatus Auditor Cameræ in qua bulla referuationis pensionis cum regressu pro laico milite Sancti Petri iuxta eorum priuilegia fuit reiecta, quia data in castro, & noluerunt approbare priuilegia militum.

T H A N I

De prouisione per obitum.

DECISIO MDCCCCLXIX.

Prouisio per obitum apud sedem expediri per Cessionarium vigore clausulæ in fine supplicationis appositæ, quod omitta cessione posset expediri per obitum fuit reiecta, quia erat etiam data in Castro, & habebat per breue quod videbatur insolitum.

T H A N I

De pensione.

DECISIO MDCCCCLXX.

Pensio pro milite Sancti Petri laico coniugato cum regressu ob non solutionem per duos menses iuxta priuilegia militum, fuit mandatum abscindi plumbum, quia Papa non intendebat confirmare & ponere in vtu eorum priuilegia.

T H A N I

De commenda, die Martis. 27. Maij. 1533.

DECISIO MDCCCCLXXI.

Puit expeditio coram eodem Sanctis. vbi interfuerunt Reuerendissimus Dominus D. Datarius, Reuerendissimus D. Auditor Camera Reu. Dom. Lambertus Ioan. Vinchil, & Blasius, in qua fuerunt proposita infra. Pro Michaeli de Planis commenda Prioratus, qui forsan Conuenualis existit vacan. per cessionem commendæ. fuit dubitatum, quia in supplicatione de conuenualitate verbum nullum, & in clausulis erat cassatum verbum qualis. fuit dictum quod si prouisio erat per obitum, non erat dubium, quod prouisio expediri non poterat. in ista opus erat videre mandatum, & sic expedita non fuit, sed remissa Dominis expeditoribus ad primam.

T H A N I

De Parochiali.

DECISIO MDCCCCLXXII.

Placentin. pro Reuerend. Dom. Baldo Farratino cui prouidebatur de Parochiali, ac Capella Sancti Ia-

cobi Sira intra limites Parochialis Ecclesiæ plebis nuncupatæ Castri Arquati, ac simplicis beneficij Plebanie nuncupata in Ecclesia Sancti Antonij Placentin. Dioc. habebat in clausulis inuocation. & denominationo. per obitum extra curiam in mente referuato, & in supplicatione erat de Parochiali, & duobus Canonicatibus Castri Arquati, & Sancti Antonini Placentin. Dioc. tamen dixerunt, quod non poterat mutari corpus beneficij, & fuit remissa Bulla ad D. Vinchel vt videret, quod ei dari posset.

T H A N I

De lite.

DECISIO MDCCCCLXXIII.

ZAmoren. si neutri pro rellitigante cum derogatione regulæ de annali in totum attentata lite signaturam habebat, quia tamen dicebatur, quod incidere in regulam, & quod non erat vocalis. ideo Bulla fuit remissa ad eundem Ioan. Vinchel.

T H A N I

De mutatione.

DECISIO MDCCCCLXXIII.

ABulen. & Pisanen. prouisio præstimonij oppidi de Palamos riuos per obitum apud Sedem Palentin. Dioc. orator in literis mutabat Diocesim & situationem, in signatura erat de Diocesi sed non de situatione ideo fuit reiecta.

T H A N I

De cessione.

DECISIO MDCCCCLXXV.

MOritan. pro Augustino Mution. prouisio Parochialis vacan. per obitum apud sedem in supplicatione erat simplex cessione, de qua non constabat erat clausula in fine, quod posset expedire per obitum alias Bononiæ fuit reiecta. tamen visum fuit modo ex eo quod clausula erat sufficiens illum concedere.

T H A N I

De eadem.

DECISIO MDCCCCLXXVI.

FLorentin. pensio ex cessione facta in manibus ordinarij in qua pro consensu dabatur instrumentum Notarij fuit reiecta propter regulam.

T H A N I

De surrogatione.

DECISIO MDCCCCLXXVII.

SAlamantin. prouisio, & vnio ad vitam de vacan. per cessionem commendæ per obitum apud sedem in supplicatione erat subrogatio, tamen in clausulis erat,

erat, quòd omiffa lite literæ poffent expediri ideo videbantur bonæ literæ . tamen dixerunt Papam circumventum & Papa mandauit non expediri.

T H A N I.

De familiaritate.

DECISIO MDCCCCLXXVIII.

A Bulen. prouifio per obitum familiaris Papæ dum Cardinalatus fungeretur honore, poftquam à familiaritate recesserat extra Curiam defuncti in fupplicatione de familiaritate prædicta verbum nullū. tamen erat claufula generalem referuationem important. etiam difpofitiue ex quaui caufa. & licet de iure rigore dictæ claufulæ poffet dari tamen ex ftilo, & ne aperiatur via ceteris fuit dictum, quòd nō daretur, & quòd de familiaritate priore debet fieri fpecifica mentio. fuit iterum propofita die 12. Augufti, & fimiliter reiecta.

T H A N I.

De Parochiali.

DECISIO MDCCCCLXXIX.

Z Amoren. prouifio Parochialis Ecclefiæ Sæti Saluatoris de Auezanes, & præftimonij in Parochiali de Ponte Antiquo Zamoren. Dioc. per obitum apud fedem in fupplicatione prouidebatur de Parochiali de Ponte Antiquo, & de præftimonio in Parochiali de Auezanes. nec erat in ea claufula fufficiens. ideo fuit reiecta.

T H A N I.

De penfione.

DECISIO MDCCCCLXXX.

P Alentin. penfio 20. Ducatorum fuper fructibus dimidiæ portionis Ecclefiæ beatæ Mariæ oppidi Vallis dictæ Palentin. Diocæfis, quæ medietatem fructuum non excedit cum regressu per nullum, vel decessum ad dictam dimidiam portionem. cuius fructus 24. & fic tanquam fibi ipfi contraria, & repugnans fuit reiecta, cum non poffit stare, quòd fructus fint 24. & dimidia afcendat ad 24.

T H A N I.

De derogatione.

DECISIO MDCCCCLXXXI.

T Riden. prouifio Parochialis Ecclefiæ per obitum extra Curiam cum derogatione regulæ de idioma dubium fuit, quia prædicta derogatio, quæ erat in literis non erat in fupplicatione, fed erat pofta in non obftantibus. Et aliqui dixerunt, quòd non obftante, & derogatio confunduntur. tamen omnes tenuerunt contrarium, quia apparet, quòd fpecificè derogetur dictæ regulæ. fuit poftea expedita per R. D. Ioan. Vinchel, quia fati erat fpecifica fi ponebatur in nō obftante. licet non veniat per regulam generalem non obftantibus.

T H A N I.

De penfione.

DECISIO MDCCCCLXXXII.

T Ranflatio penfionis 16. Ducatorum fuper beneficio de Tudela dubium, quia transferens fuper beneficio de Rocherene, & non de Tudela fuper quo fuerat penfio referuata, cum facultate transferendi, & videbatur aliquib. quòd effer error manifeflus & ideo expeditur ex eo, quòd idem transferens dictū beneficium de medio temeo resignabat. tamen, quia de illo de Tudela fuper quo penfio erat verbum nullum. ideo videbatur quibusdam alijs, quòd literæ nō poffent expediri, fed remiffæ fuerunt ad primam, & interim melius informando die 12. Augufti expeditæ fuerunt.

T H A N I.

De variatione nominis.

DECISIO MDCCCCLXXXIII.

B Vrgen. prouifio trium Ecclefiarum certo modo vacan. pro Martino de Meno familiari Scriptoris Apostolici fuit dubitatum, quia in fupplicatione non Martinus, fed Petrus nominabatur, fuit dictum, quòd oportebat, quòd doceretur, quòd dictus Martinus expeditionem follicitaret, & fuit remiffa ad d. Lambertum die 12. Augufti, iterum fuit propofita, fuit dictum, quòd examinaretur præfatus fcriptor tunc Dominus fuus.

T H A N I.

De penfione.

DECISIO MDCCCCLXXXIII.

V Rbis callationis penfionis mille ducatorum pro Reuerendiffimo della Valle dubitatur, quia nō dabatur cedula iuxta ftilum, fed relatio fumpta ex libro in quo notantur confiftorialia, fed quia confistabat Sanctiff. de veritate, fuit mandatum expediri.

T H A N I.

De expeditione.

DECISIO MDCCCCLXXXV.

F Irman. regressus ad Ecclefiam firman. pro Reuerendiff. de Saluiatis per decessum vltimi poffessoris expedita fuper relatione Confiftorij, vt proxime de mandato Sanctiff.

T H A N I.

De vnione.

DECISIO MDCCCCLXXXVI.

N Ouarien. commenda, & vnio ad vitam de vacan. per obitum extra Curiam in mente referuato, dubium erat, quia in fupplicatione non erat, quòd

T H A N I.

De eodem.

DECISIO MDCCCXC.

H Ifpalen. perinde valere fuper expectatiua ad tres collationes pro Bernardo de Saluiatis cum derogatione regulæ de non acceptando literas non expeditas, petebatur literas prædictas corrigi quoad dictam regulam, cum fimiles literæ pro eodem efferent correctæ. Dicebatur quod istæ perinde erant fub alia data, & ideo ex diuerfis non in ferri. Petebatur enim quòd corrigerentur in narratiua datæ male replicate in corpore, quia gratia erat rationi congrua, in qua de ftilo prima data bis nominatur, & nominabatur diuerfo modo, primo vno modo, fecundo alio. fuit cōclufum, quòd daretur fupplicatio, quæ non producebatur.

T H A N I.

De annexis.

S V M M A R I V M.

Annexa perpetuo veniunt ipfo iure.

DECISIO MDCCCXCII.

C Aurien. prouifio Parochialis certo modo vacan. petebatur in literis apponi annexa per viam correctionis, & quia erat in fignatura verbum annexum, fuit dictum, quòd fi erant annexa perpetuo ponerentur, & veniebant ipfo iure.

T H A N I.

De præfentando.

DECISIO MDCCCXCIII.

O Scen. erat referuatum ius præfentandi vniuerfitati de Alatremiten. Oſcen. Dioc. ad certam portionem graduatum in facra pagina petebatur literas corrigi, & reſtringi ad Doctoratus gradum, & licet videretur, quòd gratia minueretur, tamen ne fieret præiudicium Reftori, & quia literæ concordabant cum fupplicatione, & quia erat in eorum arbitrio non præfentare niſi Doctorem, ideo non fuerunt correctæ.

T H A N I.

De plumbi abſciſione.

DECISIO MDCCCXCIII.

S Alamantin. regressus ad Canonicatum, & præbendā Ecclefiæ Salamantin. pro Antonio Palenzota petebatur abſcindi plumbum, dictasque literas deleri tanquam effer expeditæ fuper fumpto defectiuo, quia in fupplicatione originali erat de dicto regressu addita claufula in fine, quòd literæ expedirentur de regressu pro Ferdinando duntaxat. quæ claufula non fuerat primo registrata. tamen fuper fumpto sine dicta claufula erat expeditus regressus pro Antonio Palenzota. Demum cum effer quæſtio fuper his, & fupplicatio habita effer pro

quòd expedirentur literæ in forma gratioſa, nec erat derogatio regulæ de vnionibus committendis. Et aliqui dixerunt, quòd dicta regula nō habebat locum in vnionibus ad vitam, fed in perpetuis tantum, tamen omnes dixerunt contrarium, quòd regula fibi vendicat locum in vtroque cafu. tamen fuit mandatum expediri ex eo, quia vnio prædicta erat addita in fupplicatione manu referendarij non ſcribentis fupplicationem, quo cafu dixerunt, quòd dictæ conditiones factæ ex certa ſcientia per referendarios important, quòd fuper his dentur literæ in forma gratioſa.

T H A N I.

De mutatione.

DECISIO MDCCCCLXXXVII.

G Erunden. mutatio vnus collationis, & extenſio ad tertiam in mutatione. cum narraretur prima gratia erat erratum in data, ideo literæ erant remiffæ ad corrigendum parte citata, quia nihil fuit in contrarium allegatum, & conſtabat de errore, fuerunt literæ correctæ.

T H A N I.

De correctione.

DECISIO MDCCCCLXXXVIII.

S Arlaten. commenda Archidiaconatus Sarlaten. in Eccleſia Sarlaten. per resignationem vacan. petebatur etiam dictas literas corrigi, & dicere Archidiaconatum Sarlaten. in Eccleſia Petragoricen. non erat verbum Dioc. in fupplicatione, fed erat claufula, quòd quatenus Archidiaconatus præterea effer in Eccleſia Petragoricen. poſſit exprimi. Vt quia fuit productum mandatum in quo resignabatur Archidiaconatus Petragoricen. fuit mandatum corrigi iuxta tenorem mandati, qui per resignationem vacabat.

T H A N I.

De eodem.

DECISIO MDCCCCLXXXIX.

C Ommenda monaſterij certo modo vacan. cum ceſſione alterius ex eo, quia aliud monaſterium in commendam obtinebat, petebatur literas corrigi in eo, quòd dicebatur, quòd monaſterium obtentū erat in commendam, & diceretur, quòd obtinebat in titulum, & hoc fuit conſeſſum. petebatur in fuper, quòd in narratiua poneretur, quòd Rex Chriſtianiffimus ſcripſit pro eo, & erant literæ Regis eiufdem, qui fuper his ſcribebat, licet aliquibus videretur, quòd parui momenti foret, tamen Sanctiffimus noluit, cum literæ Regis efferent longe poſt datam literarum. & fic non fuit narratiua correctæ.

pro bona, & sumptum pro defectiuo fuit mandatum di-
ctas literas deleri & cassari, non obstante, quod diceba-
tur, quia erat absens, & citatio facta de eo ad hunc actum
esset antiqua, quia erat die quinta Maij, & quod pende-
bat causa criminalis, quo casu alias fuit ordinatum in
expeditione superferedi. Tamen his non obstantibus fuit
mandatum abscindi plumbum, & deleri.

T H A N I.

De registratione.

DECISIO MDCCCXCIII.

VRbis. perinde valere super erectione motis fidei.
data huius Bullæ præcedebat datam Bullæ prin-
cipalis, quod erat absurdum. Ideo fuit dictum,
quod corrigere, & quia registrum asserbatur deper-
ditum, fuit mandatum iterum registrari.

T H A N I.

De suspensione.

DECISIO MDCCCXCIV.

Hispalen. prouiso de primo vacaturo Canonica-
tu, & præben. Ecclesiæ Hispalen. cum suspen-
sione gratiarum latissime extenden. in literis
erant suspensi etiam accessus, & regressus. in supplica-
tione erat suspensio in genere sine mentione regressus.
Ideo fuit mandatum, quod literæ corrigere, & dice-
retur, citra accessus & regressus prout fieri consuevit.

T H A N I.

De nominatione.

DECISIO MDCCCXCVI.

FVllen. erat expectatiua expedita in generali expedi-
tione pro eo, qui nominatus erat à millite Sancti
Petri. Verum quia nominatio erat post datam Bal-
læ per quatuor menses, orator fecerat corrigere minu-
tam, & potuerat nominari sperans loco nominatus ex-
istis. Vnde pars instabat, quod literæ corrigere, & re-
ducerentur ad primam formam, & ita fuit mandatum.

T H A N I.

De expeditione.

S V M M A R I V M.

*Literæ in forma possunt expediti super quolibet verbo
supplicationis.*

DECISIO MDCCCXCVII.

Quidam noluit expediti extra expeditionem lite-
ras perinde valere ego dubitavi, quia in suppli-
catione non erat, quod poterat sub dicta for-
ma expediti. fuit dictum, quod poterant super quolibet
verbo supplicationis expediti literæ in forma, perinde
valere, etiam quod supplicatio non habeat.

T H A N I.

De derogatione.

DECISIO MDCCCXCVIII.

IN gratia si neutri derogabatur regulæ de annali in
totum attentata lite. Tamen ex narratis constabat li-
tem non esse, quia narrabat orator commisisse cau-
sam literis non confectis. Dictum quod non erat bene,
quia quotiescunque inferetur lis in literis, non debet
derogari dictæ regulæ cui derogatur attentata lite, &
non alias.

T H A N I.

De concessione. Romæ, die 12. Augusti. 1535.

DECISIO MDCCCXCIX.

FVit expeditio coram Sanctis. Domino eisdem in-
teruenien. fuit proposita prouiso Corduben. in
qua orator impetrauerat in Diocesi, tamen literæ
etiam de eodem in Ciuitate. fuerunt datæ expeditæ at-
tento, quod vocatio erat apud sedem, & persona erat no-
ta, & de dicto beneficio alteri prouisum non fuerat, vt
fidem fecit Darius. eo sic sciante licet esset dictum,
quod de iure non deberet dari, vt est gl. in c. accepimus.
de atat. & qualitat.

T H A N I.

De reservatione pensionis.

DECISIO MM.

EGiptimen. orator prouidebatur de Canonatu, &
præbenda in Ecclesia Egiptimen. cum reservatione
pensionis 20. Ducatorum, quæ medios fructus
non excedebat in fauore alterius, modo cum vellet expe-
dire prouisionem, & virtute clausula minuendo, vellet
minuere fructus vsque ad 24. fuit dictum, quod non po-
terat, quia erat repugnantia, quod fructus essent 24. &
pensio 20. & non excederet medios fructus.

T H A N I.

De exceptione.

S V M M A R I V M.

*Archidiaconatum excipiendo, censentur excepta annexa
perpetuo.*

DECISIO MMI.

CAuicen. prouidebatur de omnibus vacantibus. per
obitum Ioannis, quod apud sedem, & in specie
de Canonatu Cauicen. & Parochiali de Latri-
gal. sed excipiebatur Archidiaconatus eiusdem Ecclesiæ
Cauicen. vna cum dicta Parochiali annexis perpetuo.
Ideo orator petebat ad eius vitam annexionem hanc dif-
solui, attentate mente Sanctis. quæ erat ei prouidere de
omnibus beneficijs, & in specie de Canonatu, & præ-
benda ac Parochiali prædicta. tamen fuerunt negata li-
teræ.

teræ, quia de dissolutione puta in precibus nullum ver-
bum, & excipiendo Archidiaconatum dicuntur exce-
pta annexa perpetuo.

T H A N I.

De commissione assertiua.

S V M M A R I V M.

Contentum negatur pro continente.

DECISIO MMII.

SAlamantin. Quidam impetrauerat Parochialem de
Perignos Salamantin. Dioc. eiusdemque vel sim-
plex beneficium cesserat literis non confectis. Cel-
sionarius expeditus literas super simplici seruitorio
in Ecclesia Parochiali de Perignos dispositiue dicendo,
quod de simplici seruitorio fuerat auctori suo prouide-
ri concessum, & in Rota prætendebat proballe, quod
simplex seruitorium prædictum habebat curam anima-
rum certis mensibus alternatim, & quod in eo loco non
erat alia Parochialis. tamen quia literæ erant remissæ ad
corrigendum fuit dictum, quod daretur concessio suo
auctori assertiue, & non dispositiue. Vnde quod eius au-
ctor asserbat sibi de simplici seruitorio prouideri con-
cessum, illudque redebat in eius fauorem, & sic in Rota
tenebatur probare, vel iustificare esse comprehensum in
prima supplicatione, quia alias negatur contentum
pro continente. arg. cap. fin. de præben. iterum propo-
sita die 17. Martij, fuit idem ordinatum, quod omnino
darentur assertiua.

T H A N I.

De expeditione per obitum.

DECISIO MMIII.

SAlamantin. literæ expeditæ per obitum vigore clau-
sulæ positæ in cessione, etiam si per obitum. ad in-
stantiam partis remissæ ad corrigendum, & quod
daretur de cessione, & non per obitum fuit concessum,
quia supplicatio erat sufficiens, & pars fuerat citata, &
nihil dixerat nisi de breuitate temporis ad dictum
contra.

T H A N I.

De regressu.

DECISIO MMIIII.

PAlentin. habens regressum de tempore Iulij mise-
rat literas ad plumbum temporis Leonis in for-
ma, rationi congruit. In quibus cum esset cedula
rosa, & literæ non erant aliter expeditæ petebatur ite-
rum expediti sub nomine Clementis, fuit dictum, quod
obstabat regula, & quod fuerat negligens licet econtra
allegaret diligentiam, & quod literæ erant plumbatæ.
Vnde Papa dixit eum dare regressum de nouo.

T H A N I.

De derogatione.

DECISIO MMV.

AVicen. habens derogationem regulæ de annali
latissime, quia dicta derogatio erat insolita, &
posita in loco suspecto fuerunt literæ retentæ,
& positæ in expeditione, in qua attentata signatura post-
quam erant cum dicta clausula fuit mandatum expedi-
ri, & alia similis missa ad plumbum.

T H A N I.

De prouisione.

DECISIO MMVI.

LEgionen. tres prouisiones pro Garzia Hubralena
prouisio per resignationem, in quibus pro con-
sentu dabat instrumentum Notarij. fuerunt re-
iectæ vigore de præstan. consensu nuper editæ.

T H A N I.

De expectatiua.

DECISIO MMVII.

Hispalen. Salamantin. & Vigellen. etiam valet su-
per expectatiua prioris Urbis remissa ad corri-
gendum, quia in ea non erat derogatio regulæ,
de non acceptando literis non confectis. quæ deroga-
tio fuerat ei cassata in expeditione super inualiditate
gratiæ suæ, & in parte in qua narrabatur gratia cum da-
ta simili literis huiusmodi remissis, & quia nullus pro-
ducebat supplicationem, & Domini essent in voto attē-
ta prima correctione, quod priori teneretur ad proban-
dam. vnde pro eius parte dabatur supplicatio cum simi-
li derogatione, sed sub posteriori data fuit dictum, quod
daretur copia parti.

T H A N I.

De expeditione.

DECISIO MMVIII.

FArren. Gubernium fuit expeditum per breue pro
Reuerendissimo Rauennaten. fuit quod daretur
sub plumbo iuxta formam Breuis.

T H A N I.

De regressu.

DECISIO MMIX.

BVrgen. regressus ad Collegiatam Ecclesiam Abba-
tiam nuncupatam de Castro Zeni Burgen. Dioc.
pro Sanctis. nunc in minoribus constituto in for-
ma rationi congruit.

THA-

T H A N I.

De derogatione.

DECISIO MMX.

CRemonen. prouisio Capellanæ ad Altare Sancti Ioannis Baptistæ in Ecclesia Sancti Lucae Cremonen. cum derogatione iurispatronatus in forma remissa per Rotam, quia in supplicatione erat data derogatio iurispatronatus in totum latissime attentate. In literis dabatur conditionaliter de lite, & alias in forma fuit dictum, quod non poterat dari, quia petitum non fuerat.

T H A N I.

De regressu.

DECISIO MMXI.

Palentin. regressus ad Canonicatum Ecclesiæ Palentin. per decessum de consensu petebat addi, erat per cessum supplicatio. erat sufficiens, & consensus superuenerat, & post fuit dictum, quod daretur.

T H A N I.

De præceptoris.

DECISIO MMXII.

Derufen. prouisio præceptoris Domus Sancti Ioannis Hierosolimitani cum derogatione priuilegiarum latissime fuit dubitatum, quia in prioribus dabatur oratori possessori de noua prouisione in qua dicta derogatio solet dari, & in ea habebat verbum simplicis, cuius vigore literæ petebantur, expediti sunt ordinatum, quod vocaretur procurator ordinis coram Reuerendissimo D. Datario.

T H A N I.

De extensione expectatiua.

DECISIO MMXIII.

Bracaren. Palafrenarius petebat expediti literas su per reualidatione, & extensione expectatiua. Dubium erat attentata generali reuocatione gratiarum, an possit expediti, tamen quia in supplicatione habebat, quod posset acceptare literis non expeditis, fuit dictum quod expeditentur super derogatione prædicta.

T H A N I.

De derogatione.

S Y M M A R I V M.

Ius questum potest auferri impetranti inter prouisionem, & reformationem.

DECISIO MMXIII.

AVrien. vnio de vacan. apud sedem cum derogatione iurispatronatus fuit dubitatum, quia dicta derogatio dabatur per reformationem, quæ non erat dotata sed sub priori data erat manus bo. me. Sanctorum quatuor, quod Datario non dabatur fuit reiecta huiusmodi gratia, quia posset auferri ius questum impetranti inter prouisionem, & reformationem.

T H A N I.

De reformatione.

DECISIO MMXV.

TVronen. similis vnio in qua erat similis reformatio super mense vacationis, quia in supplicatione dicebatur de mense Octobris præteriti, in reformatione erat loco præteriti, præteriti, & non datae fuerunt literæ expeditæ, quia dicta reformatio erat signata in signatura Papæ, & constabat de errore euidenti, & ita placuit.

T H A N I.

De reualidatione gratiæ.

DECISIO MMXVI.

Virdunen. reualidatio gratiæ expectatiua quoad tres collationes remissa ad corrigendum per Rotam, in qua petebantur apponi certa verba appositae in supplicatione, & pars contentabatur ideo fuerunt appositae.

T H A N I.

De assassinio.

DECISIO MMXVII.

LVcen. beneficia quorundam, qui arguebantur de assassinio non esse in Bullam Alexandri prohibentis colligantes vulnerari, & de incompatibilitate plurimorum, & de presbyteri odio non dabatur conferri impetranti cum decreto, quod resignationes per delinquentes factæ censerentur factæ in fauore, & admouerentur resignatarij à possessione, fuit ordinatum minutam dari abbreviatori ut aptetur ad stilum. Iterum proposita die 17. Martij. 1534. fuit ordinatum, quod darentur verba supplicationis.

T H A N I.

De resignatione, die Martij, 17. Martij. 1534.

DECISIO MMXVIII.

FVit expeditio coram Sanctis, in Belvedere, ubi interfuerunt Reuerendissimus de Cesis, Reu. Dom. Vinchel. Datarius Reuer. Dom. Auditor Camerae Thomas de Prato Episcopus Visonen. & Blasius Secretarius Lucen. assassinij pluries proposita in qua agebatur de priuatione, & supplicatio habebat prout de iure erat postmodum reformata, quæ dicebat, quod quatenus

aus constaret de resignatione in fraudem, quod admo nerentur resignantes, & resignatarij, & inficiebatur resignatio facta, & fienda fuit ordinatum, quod darentur verba supplicationis postquam supplicatio erat signata, vide supra die 12. Augusti.

T H A N I.

De mutatione situationis.

DECISIO MMXIX.

SAlamantin. Frater Felix de Prato resignauerat in Parochiali de N. loci Baldi, & mutabat situationem, & supplicatio habebat, tamen literæ erant remissæ per Rotam, quia dicebatur, quod consensus erat limitatus ad situationem certam, dato quod supplicatio esset lata fuerunt dictæ literæ remissæ ad Reueren. D. Ioan. Vindel. Datarium.

T H A N I.

De extensione.

DECISIO MMXX.

Hispalen. reualidatio, & extensio expectatiua cum derogatione de non acceptando literis non confectis, remissa etiam per Rotam, quia in supplicatione non erat dicta derogatio fuit dictum, quod poterat per Cameram dari, sed non in præiudicium tertij. Ideo si beneficium vacabat ante expeditionem, quod per alium fuit acceptatum nihil habebat, si vero post nihil referebat. Ideo fuit ordinatum, quod partes docerent vacationem.

T H A N I.

De cessione per obitum.

DECISIO MMXXI.

TRiafonen. Prouisus de Canonicatu, & præbenda Tirafoanen. vacan. in mense reseruato dabatur dispositiue per obitum Nicolai de Siles, remissæ fuerunt per Rotam, quia supplicatio erat simplex, resignatio seu cessio habebat in clausulis quantumque generalem reuocationem importante etiam dispositiue non obstantem Regula, & posse exprimere nomina defunctum. Tamen fuit dictum, quod non poterat dari dicta reseruatio dispositiue contra regulam, & derogatio posita in supplicatione respiciebat aliam regulam videlicet de exprimendo modo, in Cancellaria fuit iterum proposita die 9. Julij. 1534. & ostensum, quod dicta regula non obstabat, quia erat Clemetis, & gratia erat Leonis. Ideo quod expeditur.

T H A N I.

De remissione.

DECISIO MMXXII.

SAlamantin. de Palariis rubios remissa per Rotam fuit proposita die 12. Augusti præteriti. vide ibi, modo dabatur noua Bulla cum eisdem defecti-

bus, qui erant in remissa, fuit dictum, quod diceretur per verbum asseritur ut erat ordinatum in prima remissa vide ibi.

T H A N I.

De derogatione.

DECISIO MMXXIII.

AVrien. vnio de vacan. apud sedem, & derogatione iurispatronatus erat dubium, quia dicta derogatio dabatur per reformationem non datam, erat mortuus bo. me. Sanctorum quatuor, qui dari non debebat. tamen fuit dictum, quod poterat esse acquisitum ius alteri, & quod non erat bona, & sic reiecta. Iterum proposita die 9. Junij. 1534. & expedita, quia orator petebat, vel quæ daretur pro priori data prout dicebat supplicatio, vel daretur de tempore quo fuit Datarius Calettanus, cum in supplicatione fuisset eius manus videlicet Ioan. Datarius.

T H A N I.

De reseruatio.

DECISIO MMXXIII.

Valentin. reseruabantur duæ pensiones super certis beneficijs in Ecclesia Valentin. cum derogatione constitutionum synodaliu, & statutorum Ecclesiæ dubitauit, quia in supplicatione in derogatione procurata erat appositae ista clausula, unde attentio, quod pro filijs patrimonialibus legitimis, & naturalibus, & non ex indulto apostolico, de quo in his non habebatur mentio, fuit dictum quod peterentur alias non darentur.

T H A N I.

De litigijs.

DECISIO MMXXV.

AGrigentin. literæ per viam si neutri seu perinde valere narrantes regulam de annali siue primâ, & vltimam partem, & in derogatione dicebatur non obstant. voluntate prioris, fuit dictum, quod informaretur pro prima, & citaretur pars, quia erat materia litigiola.

T H A N I.

De impetratione.

DECISIO MMXXVI.

Sancti Flori. Impetrabatur Parochialis in Diocesi Sancti Flori siue alterius. dictum verbum erat casatum, & literæ expeditentur in Diocesi Caluaren. fuit dictum, quod poterat, dato quod iustificaret per literas officialium Sancti Flori, quod in eorum Diocesi non erat similis Parochialis.

Fff

T H A N I.

T H A N I.

De eadem.

DECISIO MMXXVI.

Maclouicen. similis impetratio in Diocesi Maclouicen. siue Maleacen. aut alterius erat delectum Maleacen. & alterius, & relictum verbū Maclouicen. constabat & corporis situatione, & dependen. quia erat Prioratus, tamen vt in proxima, quod non erat bona.

T H A N I.

De expectatiue extensione.

DECISIO MMXXVII.

Salamantin. extensio expectatiue, quod familiari, fuit dictum, quod expedirentur propter generalē reuocationem per aliquos tamē Reuerendiss. proponen. aliter videbatur ideo fuit dictum, quod informaretur ad primam.

T H A N I.

De mutatione nominis.

DECISIO MMXXVIII.

Palentin. prouisus de portione in Ecclesia beatæ Mariæ oppidi Vallisoleti Palentin. Dioc. per obitum Roderici de Arnoij. Quia in supplicatione dicebatur Antonij de Atrois, & non Roderici, & sic mutabatur nomen, fuit dictum, quod informat, & doceret, quod tempore impetrationis nullus in dicta Ecclesia esset Portionarius nomine Antonius de Atrois. die prima Decembris. 1534. Iterum proposita, & quia in supplicatione erat callatum nomen, & non constabat de corpore fuit reiecta.

T H A N I.

De errore temporis.

DECISIO MMXXIX.

PAnormitan. orator vigore consuetudinis Ecclesiæ optauerat meliorem præbendam, & obtinuerat literas nouæ prouisionis, sed in literis dicebatur de præfenti mense Februarij, & supplicatio, erat datata die 22. Februarij. In precibus dicebatur de mense præfente mense Februarij. fuit dictum quod doceret de optatione ex qua poterat constare de errore.

T H A N I.

De indulto.

DECISIO MMXXX.

CAlagurritan. Indultum videnti prærogatiuis scriptorium pro eo, qui expedierat literas expectatiue sine dictis prærogatiuis fuit dictum, quod erat bonum, nec comprehendebatur in generali reuocatione de qua supra.

T H A N I.

De derogatione.

DECISIO MMXXXI.

Olocen. habens derogationem iurispatronatus in totum attenda lite in supplicatione, & in literis narrabatur molestia facti inter Patronos coram iudicibus secularibus, & petebatur dicta derogatio, fuit dictum, quod deleteretur, vel narraretur lis, vel alias non erat bona.

T H A N I.

De translatione pensionis.

DECISIO MMXXXII.

Toletan. literæ super translatione pensionis reuocatiue Sancti. Domino in minoribus constituto pro Reuerendissimo de Cesis de rationibus etiā eum tangentibus in dimissione facta per assumptionem eiusdem fuit mandatum expediri.

T H A N I.

De eodem.

DECISIO MMXXXIII.

Publicata comitatus pro D. Iacobo Cortesio, quia aderat certa clausula, quam Papa alijs denegauit fuit pro demandatum expediri, attento quod habebat iustam causam.

T H A N I.

De separatione seu dismembratione.

S V M M A R I V M.

1. *Clausula in forma rationi congruit, quæ vult prouideri literis non expeditis.*
2. *Exprimi non potest, quod inest tacite contra attestationem Papæ.*
3. *Expressa in gratia ea omnia censentur, quæ ex verbis percipi possunt.*

DECISIO MMXXXIIII.

Die martis noua Iunij. 1534. Expeditio generalis coram Sanctis. Dom. Nostro in Palatio eiusdem quib supra præsentibus Cæsaraugustan. Leo cōmendauit monasteriū B. Mariæ de Rota Cisterciens. ordinis Cæsaraugustan. Dioc. vacan. apud sedem per dissolutionem vnionis de eo factæ per Iulium mense Archiepiscopi Cæsaraugustan. Reu. de Triuultijs sub Data octa uo Idus Martij. Anno 7. & deinde sub data 6. Non. Iulij. Anno 8. Idem Leo attestatur, quod nō intellexit causas propter quas vnio prima fuerat facta, & quod si eas intellexisset alteri non dismembrasset. Ideo dixit, & manuit ita iudicari. Successiue idē Reue. expediuerat literas super commenda sua cum narratiua causarum vnionis huiusmodi, in forma rationi congruit, quæ literæ tunc erant remissæ ad corrigendum per Reuerendissimam Cæsarenam iudicem in causa. & de pluribus dicebatur male

male expedita. Primo, propter clausulam in forma rationi congruit, quæ voluit prouideri vbi literæ nō sunt expeditæ, sed in casu nostro ostendebantur aliæ literæ su per eadem gratia, & data expeditæ per Leonem sine narratiua causarum huiusmodi, & sic dicebatur, quod literæ expediti non poterant. Secundo, quia expressum fuit Cæsaraugustan. tantum. Sed quod causæ exprimi potuissent in literis erat propter clausulam supplicationis, quæ dicebat, quod tenor vnionis exprimi posset. & sic vigore dictæ clausulæ exprimebatur, quod cum cōstaret expresse, quod Leo attestabatur, quod eas non intellexit, dicebatur, quod contra eius attestationem non poterat exprimi illud, quod tacite inest. Tertio, sic successor & sic Clemens non poterat attestari Leonem intellexisse illas causas eidem narratas implicite contra expressam attestationem Leonis 4. quod licet vigore dictæ clausulæ tenor vnionis & c. potuisset exprimi causa vnionis, tamen nō sequebatur, quod fuerint expresse & ideo Leoni qui attestabatur, quod eas non intellexit erat credendum. ex aduerso dicebatur regulam non ob stare, quia si literæ tempore Leonis erant expeditæ, & imperfectæ, quod deest poterat suppleri per Clementem in forma rationi congruit. Idem quod in gratia omnia dicantur expressa, quæ ex verbis ipsius percipi possunt, & quæ etiam alias virtualiter colliguntur argumento notatorum, & relatorum in c. translato. de constit. col. 1. & 2. & Fel. in addi. ad decretum. col. 3. Bal. in l. ad probationem l. 1. C. de probat. Ad contrariam attestationem Leonis dicebatur, quod spectabat ad iudicem iudicare non ad expeditores tamen Sanctis. Dominus Noster propter contrariam attestationem Leonis, & clausulas dictæ supplicationis mandauit, qd causa concordaretur quæ gratia præualeat, sed expeditorum erat literas cū precibus concordare, & sic vota maioris partis erant, quod literæ essent bene expeditæ.

T H A N I.

De errore temporis.

DECISIO MMXXXV.

Tirafonen. literæ prædictæ erant etiam remissæ, & pluries propositæ alias de mense Martij. sed tunc fuit erratum, quia iudicatæ secundum regulam Clementis, & gratia erat Leonis. vide supra in expeditione de mense Martij.

T H A N I.

De questione criminali.

DECISIO MMXXXVI.

Salamantin. Literæ Fratris Felicis remissæ, & pluries propositæ, quia pendebat coram Auditore Camera quæstio criminalis super eis, fuit dictum, quod supersederetur in correctione.

T H A N I.

De correctione.

DECISIO MMXXXVII.

Cracouien. Literæ si neutri remissæ ad corrigendū de eo, quia in eis non retinebatur narratiua suppli-

cationis in qua erat, quod orator fuerat priuatus, & per ordinarium gratificatus. fuit dictum, quod debebat iustificare titulum, & dare aliquem titulum, & fuit allegata decisio Rotæ in nou. 238. quæ non multum facit.

T H A N I.

De situationis mutatione.

DECISIO MMXXXVIII.

Abalen. Prouisio Parochialis Ecclesiæ de Vibella vacan. de mense reseruato 7. Ianuarij per obitum in partibus remissa ad corrigendum, quia in eis mutabatur situatio, nomen, & cognomé defuncti, & dicebatur, quod eius fructus non ex cedebant 24. fuit dictum, quod propter clausulas poterat mutare situationē nomen & cognomina, sed nō fructus, quia fuerat ei callata clausula augendi, & concessum prouideri in supplicatione de tribus beneficijs, quorum omnium fructus in simul 24. & sic expediendo super vno utiq; augebat, & clausula erat callata. fuit ordinatum, quod ponerentur etiam alia beneficia.

T H A N I.

De eadem.

DECISIO MMXXXIX.

In eadem perinde valere expeditum, quod Parochialis prædicta non de Ianuarij, sed Februarij mense variauerat, fuit dictum, quod fuerat male expeditum propter regulam, quæ requirit specificam mentionem mensis in quo vacaret, cum fuerit expressus Ianuarius non poterat dici Februarius.

T H A N I.

De impetratione.

S V M M A R I V M.

1. *Canonicatus non potest esse sine præbenda.*

DECISIO MMXL.

Toletan. orator qui impetrauerat Canonicatum expediuerat literas Canonicatus, & præbendæ. fuit dictum, quod erant bonæ, quia deprimebantur fructus, & sic non poterat esse Canonicatus sine præbenda, & venit accessoriē de iure Fel. in c. cum M. de constit. col. 7.

T H A N I.

De resignatione.

DECISIO MMXLI.

Palentin. prouisio de Canonicatu Ecclesiæ Valen. vacan. per resignationem fuerit denegata, quia cōstabat, quod ex eadē resignatione alios Canonicatus similes allequutus fuerat, & resignas in supplicatione,

plicatione, & extēfione cōfensus licet haberet duos refignabat vnū erat dubia materia, q̄a refignabat quos obtinebat, fed de quib. per obitum N. ei fuerat prouifum. Et cum orator, expediuiffet primo fuper vno modo vellet expedire fuper alio fuit denegatum. præfertim quod mandatum erat limitatum ad vnum licet fupplicatio, & cōfentus fuiſſet præſtitus alternatiue.

T H A N I.

De registratione.

DECISIO MMXLII.

CAchalanen. prouifio per obitum familiaris Cardinalis de confenſu fuit dubitatum, quia literæ expediebantur modo tempore quo conſtabat eundem Cardinalem iam defunctū. fuit dictum quod non referebat, & poterat expediri, quia etiam non requirebatur amplius eius confenſus, & dicti confenſus non registrantur, fed remanent in manibus expeditum fine registratione.

T H A N I.

De derogatione conſtitutum.

DECISIO MMXLIII.

Palentin. prouifus de vacante per refignationem. Cum derogatione Statutorum, & Conſtitutionū etiam Synodalium lauffime cum expreffione eorum de verbo ad verbum, deprimebat quandam Conſtitutionem particulatē per quam fuit dictum, quod denegabatur auctoritas Sedis Apoſtolicæ. & ideo abſciſſum plumbum licet aliqui voluerint, quod vigore ſupplicationis poſſent expediri. tamen nō fuit viſum, quod darentur in præiudicium Sedis Apoſtolicæ.

T H A N I.

De penſione.

S V M M A R I V M.

Beneficium poteſt grauari penſione etiam fine confenſu patroni.

DECISIO MMXLIIII.

Aſtoricen. Penſionarius exprimebat beneficium grauatum penſione, cum eſſet de iure patronatus, de quo verbum nullū in ſupplicatione fuit dictum, quod literæ erant ſubreptitiæ non quod tale beneficium etiam fine confenſu patroni grauari non poſſet, vt per Ant. de Butr. in c. propoſuiti. de filiis præſbyterorum, fed quia Papa non intellexit.

T H A N I.

De vacantia per obitum.

DECISIO MMXLV.

Viennen. Commenda de officio vacante per obitū extra Curiam fuit dubitatum, quia in ſupplicatione quidam refignabat dictum officium, &

erat clauſula ſine præmiſſo ſive alio quouis modo ſine per obitum talis. & ſic literæ expediebantur per modū conditionaliter petitiuū diſpoſitiue abſque narraua refignationis. fuit dictum quod per conditionaliter petitiuū dabatur diſpoſitiue, & e contra, & ita fuerunt expedita, & data, & habeo apodiſſam Reuer. Dom. Caſertanen.

T H A N I.

De regula de præſtando confenſu.

DECISIO MMXLVI.

TAronen. referuatio medietatis fructuum referuati per Papam in prouifione abſque confenſu, & derogatione regulæ de præſtan. confenſu, fuit dictum, quod dicta regula vendicabat ſibi locum tam in penſionibus, quam referuationibus, fed per Papam poterat ſuppleri, & ſic de voto omnium cum referuatio fuerit facta in vacante. & de certa ſcientia, fuit dictum, quod literæ darentur.

T H A N I.

De penſione, die prima Decembris. 1534. fuit expeditio coram Sanctiſ. Domino Noſtro Paulo Tertio.

DECISIO MMXLVII.

Mediolanen. penſio trium millium Ducatorum ſuper monaſterio Clareuallis pro Reuerendiſſimo de Cibo propoſita eo præſente, tamen quia Sanctiſ. Dominus Noſter commiſit Auditori Cameræ, & Reuer. Piſaren. quod concordaretur.

T H A N I.

De elemoſynaria.

DECISIO MMXLVIII.

Commendæ elemoſynariæ vacante per ceſſationem commendæ cum ceſſionibus conceſſionum, & in prima conceſſione dicebatur aſſertiuè, quod fuerat conceſſum prouident de confenſu Reuerendiſſimi Cardinalis de Ceſſatinis ad cuius collationem ſpectabat, & dabatur confenſus eiſdem Reuerendiſſimi Cardinalis de anno vndecimo poſtquam ceſſerat monaſterio, ad cuius Abbatis collationem ſpectabat dicta elemoſynaria. in quo Cardinalis atteſtabatur ſe alias confenſiſſe, & quantum opus eſſet de nouo confentiebat fuit dictum, quod confenſus non erat bonus, & tacite veniebat, & ſic tempore quo idem Cardinalis non habebat Iuſ. facit lex ſin. ff. quorum bon. fuit ordinatum quod daretur ad aſſertionem partis, quam aſſertionem probabit ex poſt in Rota.

T H A N I.

De prouifione.

DECISIO MMXLIX.

Celarauguſtan. Prouiſio Canoniciatus, & præbendæ Eccleſiæ Compoſtellan. vacante per obitum apud

apud ſedem cum decreto, quod prouifio oratori facta valeret, & alteri facta, & faciendæ, eſſet nulla. Et quia dictum decretum videbatur diſcordare à ſupplicatione, ideo erat remiſſa per datam ad corrigendum, fuit dictum, & ordinatum, quod D. Vindel videret, & quatenus diſcordaret à ſupplicatione reduceretur.

T H A N I.

De ſurrogatione.

DECISIO MML.

TRiden. ſubrogatio in iure defuncti pro colligante fuit dubitatum, quia in precibus erat ceſſit, & orator in literis omiſſa narratiua ceſſionis capiebat per obitum defuncti. Reuer. Dom. Lambertus dicebat, quod poterat fieri vigore clauſulæ, quod vltimus, & verus vacationis modus exprimi poſſit non obſtante regula. tamen ceteri dixerunt contrarium, & fuit reiecta, quia ſupplicatio dicebat talis orator cedere intendit, & ſic Papa intelligebat cedentem viuere, & non mortuum, & ſic gratia erat ſubreptitia.

T H A N I.

De eadem.

DECISIO MMLI.

Conchen. ſimilis, quæ erat prouifio de certo modo vacante. cū derogatione regulæ de ſurrogatione, & ſupplicatio ſolam habebat ceſſionem fuit dictum, quod non erat bona, quia in ceſſionibus paſſim derogatur, in prouifionibus nequaquam.

T H A N I.

De clauſula rationi congruit.

DECISIO MMLII.

Salamantin. regressus ad Parochialem de Panguera Salamantin. Dioc. pro Sanctiſ. Domino Noſtro in forma rationi congruit fuit propoſita, quia videbatur abſurdum, quod Papa atteſtaretur in facto ſuo, tamen fuit dictum, quod erat bona.

T H A N I.

De correptione, die 16. Februarij. 1535. Expeditio.

DECISIO MMLIIII.

Celarauguſtan. Monaſterij beatæ Mariæ de Ruerre Ciſternen. ordinis Ceſarauguſtan. Dioc. fuit alias propoſita coram Fel. rec. Clemente 7. ſub die nona Iunij. 1534. Et hic prout ibi maior pars dominorum inclinabat, quod literæ eſſent bene expeditæ, & non deberent corrigi, & ad ibi dicta fuit additum, quod cum eſſet conceſſum in ſupplicatione, quod tenor vnionis poſſet exprimi, poterat tenor vnionis, id eſt ipſa vnio pro parte, & in totum ad libitum expeditoris narrari. tamen Sanctiſ. Dominus Noſter Paulus motus eiſdem argumentis quibus idem Clemens tunc motus fuit

rat commiſit Reuerendiſſimo Domino Datario ſuo, quod concordaret omnino Reuerendiſſimum de Triuulſijs Principalem, & Archiepiſcopum Ceſarauguſtan.

T H A N I.

De diſiunione ſive diſmembratione.

DECISIO MMLIIII.

Cortonen. ſive Saonen. fe. re. Leo Decimus. Monaſterium beatæ Mariæ ordinis Sancti Benedi cti Cortonen. Dioc. alias Monaſterio beatæ Mariæ de Pia dicti ordinis Congregationis montis Oliueti Saonen. Dioc. vnium de Montis generalis, & diſſiniſſimum Congregationis contentu per ſpeciale procuratorem præſtitum ad preces Siluij Cortonen. tunc ſui Datarij diſſoluit, & diſſimbravit ſub Dat. Romæ. 1514. Septimo Calend. Aprilis, Anno 2. quæ literæ erant per Rotam remiſſæ ad corrigendum ſub eo prætextu, quod mandatum cuius vigore fuerat facta dicta diſſimbratio, non eſſet ſufficiens. verba mandati. Et inſuper Prioratus, & alia quæcumque membra ſeu beneficia ſecularia, vel regularia ab eadem Congregatione, & ordine, ſuisque Monaſterijs, & membris qualitercumque dependentibus, & ad dictam cōgregationem, & ordinem, ſuaque monaſteria, & membra ſpectantia, & pertinentia, aut vnita, & incorporata ſimpliciter valere cauſa permutationis, vel forſan alijs quibuscumque concordijs ſiendis, & ſuper nonnullis literis, quaſtionibus, ſeu cauſis per eodem conſtituentes, vel contra eos qualitercumque mouen. aut motis in fauorem quorumcumque, prout eiſdem Sindico, & procuratoribus videbitur, & placuerit, & viſum fuerit expedire refignandum, litiq̄ue, & cauſæ cedendum, & renuntandum. Ex quibus verbis dicitur eſſe datam facultatem ad litiſſioſa ſolummodo, & hic non erat huiusmodi. ergo &c. Item quod mandatum loquitur de Prioratibus, & alijs debet intelligi alijs in ſimilibus, & inferioribus non maioribus expreſſis, & ſic non de monaſterijs. ad not. in cap. ſedes. de reſcript. Item quod non loquitur de perpetuo vnitis prout erat monaſterium de quo agitur, & maior pars Dominorum erat, quod literæ eſſent male expeditæ, & debere: abſciſſum plumbum. Tamen quia pars ex aduerſo non erat audita licet citata fuit dictum, quod videretur commiſſio circa remiſſionem literarum audiretur pars, & proponeretur ad primam. Item de menſe Maij propoſita expedita niſi pro parte Epico Cortonen. dictum fuerit de recompensa.

T H A N I.

De derogatione.

DECISIO MMLV.

Calaguritan. literæ prouifionis per obitum extra curiam in vna Calagurritan. iterum facultates pro familiari Scriptoris fuerunt propoſitæ coram Sanctiſ. ex eo, quia in derogationibus quas cum effectu habebat in ſupplicationibus, tamen quia in extenſione derogabatur nouis Conſtitutionibus, & ſtatutis factis contra libertatem Eccleſiaſtica, & in opprobrium

Decisionum Rotæ Romanæ, Partis III.

brium sedis ideo, quia videbatur ex derogatione ipsorum, quod tacite approbaretur, & haberetur eorum consideratio. ideo non fuerunt expedita, sed remissa ad R.D. Io. Vindel, qui videret, & diceret quid sibi videret.

T H A N I.

De accessu.

DECISIO MMLVL

Militen. erat reseruata pensio in fauorem Iacobi Renat super fructibus Monasterij Sanctorum Helix, & Glareti Militen. Dioc. ex cessione sua per bo. me. Cardinalem de Valle, & successores suos, sub penis, & censuris absque accessu ob non solutionem, vel reductionem, seu inualiditatem ipsius, aut tentationem reductionis prædicti. & dicta reformatio erat signata absque eo, quod res esset integra, vel de consensu soluere debentis. modo à nobis petebantur literæ super dicto accessu cum narratiua reservationis pensionis prædicti. Et quia videbatur insolitum expedire accessum sine pensione fuerunt propositæ, & dicebatur, quod erant insolitæ, & præter stilum signaturæ. Item quod accessus in isto casu ob non solutionem pensionis, requiritur consensus debentis soluere vel derogatio regulæ sic in eius accessorio. Aliqui tamen dixerunt, quod signatura erat data licet male. Ideo fuit ordinatum, quod daretur, prædictus accessus de nouo ex nunc, & de consensu pensionarij, qui non recusabat modo consentire. & sic literæ fuerunt portatæ ad R.D. Io. Vinchiel vt concordaret partes.

T H A N I.

De derogatione.

S V M M A R I V M.

- 1 Clausulam generalem, non obstant. non derogare regulæ habenti decretum.
- 2 Derogatum legi habenti decretum tunc intelligitur, quando Papa intelligit, & derogat.

DECISIO MMLVIL

Perinde valere super expectatiua super derogatione regulæ de antelationibus, & pars inferebat tenorem regulæ cui derogabat per literas. Ex aduerso dicebatur, quod literæ fieri non poterant, quia duæ erant regulæ loquentes de antelationibus, & in dubio præsumebatur, quod Princeps concessisset derogationem illiusque erat minus præiudicialis, quàm alterius in præiudicium tertij. Item prima regula non habebat decretum, & regula secunda habebat clausulas protestationis, & decretum, adeo quod per ÷ clausulam generalem non obstant. non erat derogatum regulæ, quæ habebat. allegabatur Rom. consi. 488. circa fin. quibus videbatur quod imo Petrus simpliciter petendo non obstant. intelligitur petere derogationem illius, quæ obstat, & lædit, non illius, quæ non lædit. Item quod gratia erat facta motu proprio. Item quod intelligitur esse derogatum ÷ legi habenti decretum, quando Papa intelligit, & derogat. Et sic apparet de voluntate sua derogante legi habente decretum. Ideo fuit dictum, quod veniebat derogatio dictæ regulæ. Sed limitatio respectu certorum ver-

rum, quæ fuerunt apposita in supplicatione, & clausula ante ferri quo ad seruandas gratias. & derogatio dictæ regulæ nihil aliud in effectu, quam antelatio, quæ dari non poterat nisi quo ad secundas gratias.

T H A N I.

De propositione literarum.

DECISIO MMLVIII

Fuerunt propositæ certæ literæ ex eo solum, quod eas recepimus ex manibus partium non plumbatas, vt moris est. tamen fuit dictum, quod darentur si concordabant cum supplicatione.

T H A N I.

De Communicatione.

DECISIO MMLIX

Perinde valere super Communicatione privilegiorum scriptorum pro Scriptore dubium faciebat, quia in fine supplicationis erant addita hæc verba. vnde. Et literæ expediantur de expectatiua ad tertiam collationem, & tertium beneficium. non tamen reseruatum seu affectum. nec in mentibus ordinariorum absque eorum consensu cum prærogatiuis supradictis duntaxat. ex quib. verbis videbatur restricta tota supplicatio, & quod dicta communicatio privilegiorum vigore dictæ restitutionis non poterat dari. tamen Papa & expeditores intuitu personæ dederunt, & respectu, quod erat solita concedi dicta communicatio, & quod dicta additio erat facta erronea, & non ad propositum.

T H A N I.

De correctione.

DECISIO MMLX

Senonen. Commenda Prioratus de Segres Senonen. Dioc. Varcon. per obitum extra curiam dubium erat, quia in supplicatione non erat Senonen. prout in literis, sed Parisien. dicebatur, quare fuerunt propositæ, & verbum Diocesis erat cassatum. tamè pro expeditione ad docendum, quod constabat de corpore, producebatur quædam attestatio facta in patrib. quod talis Prioratus non erat in Dioc. Parisien. & quod defunctus talem Prioratum tempore sui obitus possidebat. fuit ordinatum, quod haberetur informatio aperta si impetrans possidebat, quo casu darentur literæ cum mutatione Diocesis, alias non, quia dando eas contra possessorem oriretur lis, & literæ cum aliqua nota, quare remitterentur corrigendæ.

T H A N I.

De priuatione.

DECISIO MMLXLI

Literæ de certo modo vacan. in genere fuerunt propositæ, quia in supplicatione orator petebat de vacan. per dolū & fraudē seu certo modo, & in fine supplicationis erant addita verba, & literæ expediantur de priuatione

Liber Tertius. 310

DECISIO MMLXIII

Conchen. si neutri pro Ioanne Morillas super Parochiali sancti Michaelis Conchæ. cuius fructus 60. secundum communem estimationem, dubitabatur, quia in supplicatione nulli erant fructus expressi, sed habebat clausulam augendi, vel minuendi quantum opus fuerit, regula non obstat dicebatur, quod propterea potuerat exprimere quos voluerat. Ex aduerso replicabatur, quod id quod non erant non poterat augeri. Et sic cum duæ essent regulæ, vna quæ vult, quod fructus exprimentur alias gratia sit nulla, altera quod per clausulam augendo vel minuendo potest augeri usque ad tertiam partem, & non ultra, debet intelligi de secunda regula non de prima. tamen his non obstantibus fuit dictum, quod potuerat exprimere ÷ quos voluerat, quia eramus in gratia si neutri, & sic in secunda gratia in qua largius procedi consuevit, quàm in prima. Et constabat de mente Pape, qui voluerat ei dare beneficium cuiuscunque valoris, tamen erat aliud, quod orator non iustificauerat titulum suum. Ideo fuit dictum, quod iustificaret titulum suum, vel inficeret, & de infectione daretur citra perceptionem fructuum, quia narrabat se possidere.

T H A N I.

De familiaritate.

DECISIO MMLXV

Salamantin. prouisio vnus ex tribus portionibus, perperuis seruatorijs beneficijs nuncupatis Parochialis ecclesiæ per tres Doctores regi solite loci de Palatios Rubios Salamantin. dioc. per obitum quon. Francisci de Bonauilla dubitabatur, quia in precibus providebatur de Parochiali, & non de portione, tamen fuit dictum, quod cum haberent totum poterant habere partem, & eam accepisse. Et fuit ordinatum, quod diceretur pro prima. Item quia in supplicatione erat, quod orator erat familiaris Sanctissimi fuit dictum, quod poneretur, & quod omitti non poterat.

T H A N I.

De translatione.

DECISIO MMLXVI

Faciens translationem pensionis cum potestate transferendi petebat callari dictam facultatem, quia non habebat in supplicatione, nec in consensu erat remissa ad corrigendum per Auditorem Camera, & fuit correctæ.

T H A N I.

De reservatione.

DECISIO MMLXVII

Miles sancti Petri cui erat reseruata pensio 150. ducatorum vigore privilegiorum militum, illam transtulit & habebat supplicationem de super signatam per Carantanum dubitabatur, quia videbantur approbari dicta privilegia, quæ nunquam fuerunt in usu etiam tempore Clementis, & fuit per Reuerendiss.

uatione in forma iuris, & prout de iure. Vnde videbatur tota supplicatio restricta, & quod non possit dari, nisi priuatio in forma. Tamè fuit dictum, quod dicta restitutio reprobatum solum quoad priuationem, quæ petebatur, & non vacationem certo modo.

T H A N I.

De subrogatione.

DECISIO MMLXII

Subrogatio in iure defuncti fuit reiecta, quia in precibus licet esset clausula subrogationis, tamen quia narrabat colligantem vivere non poterat expedita per mortem illius quem Papa non intellexit, nec intelligere potuit esse mortuum, cum ei narraretur, quod vivebat, vt dictum est, fuit postmodum expedita, quia habuit supplicationem sufficientem duplicat. sub eadem data.

T H A N I.

De correctione, die 29. Maij. 1535.

S V M M A R I V M.

- 1 Verba, prout ei placuerit, & visum fuerit, reducuntur ad arbitrium boni viri.

DECISIO MMLXIII

Fuit expeditio coram Sanctissimo Domino nostro vbi interfuerunt Reuerend. Sermoneta Reuerendiss. de Gimetrus, & Reuerendiss. de Cesis, & alij. Conchen. erant literæ dismembrationis Leonis Decimi, vnionis cuiusdam monasterij de Freneto vniti monasterio de Pia Sarnen. dioc. de consensu Abbatis, & congregationis Montis Oliueti, quæ literæ fuerunt de mēse Februarij propositæ, & tota difficultas erat in mandato cuius vigore erat facta dismembratio, & fuit conclusum, quod erat insufficiens. Primò quia videbatur data potestas concordandi, & cedendi, quod litigiosa tantum. Item in mandato non erat aliquod verbum propter quod procurator possit resignare monasteria. Item in mandato erat dara ei potestas ÷ prout ei placuerit, & visum fuerit. & dicebatur, quod ista verba ad arbitrium reducebantur boni viri. Item erat mandatum monasterij, & particularis de cuius interesse principaliter agebatur. argumento no. in consi. 332. per Roman. consi. 35. per Federicum de Senis, & sic fuit conclusum, quod literæ erant male expeditæ. Verū quia ex aduerso dicebatur, quod fratres ex cessione huiusmodi habuerunt recompensam, & sic propterea videbantur saltem tacite approbasse dismembrationem dictam. ideo literæ fuerunt missæ Reuerendiss. Simonetræ qui audiret partes, & si coram eo deduceretur, & probaretur aliqua recompensa literæ corrigenterentur, alias abscinderetur plumbum tanquam perperam, & male expedit.

T H A N I.

De fructuum expressione.

S V M M A R I V M.

- 1 Explicare fructus quos vult quis potest in gratia si neutri.

uerendis de Triuultijs facta fides, quod Clemens nunquam voluit, quod super his priuilegijs coram eo, dum erat in minoribus iudicaretur, & sic fuit abscessum plumbum.

T H A N I.

De reiectione.

DECISIO MMLXVIII.

Habens nouam prouisionem in prioribus in literis expediebat per viam simplicis fuerunt reiecta.

T H A N I.

De translatione.

DECISIO MMLXIX.

Pensionarius habes facultatem transferendi illam, in articulo mortis transtulit coram notario, & testibus, & pro consensu dabat instrumentum publicum. fuit reiecta, quia obstabat regula Sanctissimi noniter edita de extenden. consensibus infra certum tempus. Iterum propofita sub die 17. Iulij, & expedita.

T H A N I.

De expressione.

DECISIO MMLXX.

Perinde valere super expressione fructuum erat enim in primis literis expressi. 26. in perinde valere, erant vsque ad mille, & habebat in signatura augendo, vel minuendo vsque quantum opus fuerit, & in secunda expeditione regula non obstante fuit data, & expedita.

T H A N I.

De reservatione.

S V M M A R I V M.

▪ Familiares suos Papa indistincte excipit.

DECISIO MMLXXI.

Sineutri pro colligante dubitabatur, an per clausulam generalem reservationem importan. ex qua uis causa præterquam per obitum apud sedem possit conditionaliter dari familiaritas Papæ. Videbatur dicendum quod sic, quia exceptio firmat regulam. Si enim excipiebatur tantum reservatio in corpore ergo omnes ab ea videbantur concessa, tamen fuit decisum contrarium, & allegabant con. Egid. numero 9. Et quia reservatio familiaris Papæ est magis effecta sanctitati siue quia vacatio apud sedem patet, quia in indultis Reuerendissimorum Cardinalium Papa excipit ¶ familiares suos indistincte, & in vacantibus in Curia vult consensum Cardinalium, sed in familiaribus suis, vt dictum est indistincte vult prouidere, & sic literæ fuerunt reiectæ.

T H A N I.

De correctione.

DECISIO MMLXXII.

Prouisus narrabat beneficiū esse iuris patronatus, & literæ erant aliquo modo volebat eas corrigi, & tolli dictam narratiuam, & corrigere supplicationem poterat, quia dicebat, & quatenus sit de iure patronatus id exprimi possit. & sic quia poterat exprimere, & omittere fuit dictum, quod tollerentur.

T H A N I.

De formationi congruit.

DECISIO MMLXXIII.

Prouisus tempore Clemētis expediebat literas suas in forma rationi congruit. Sub data supplicationis signatæ tempore Pauli, in qua erat, quod literæ possent expediri in forma rationi congruit. Tamen fuit dictum, quod licet supplicatio haberet, erat præter, & contra stylum dare aliam datam, quam datam coronationis.

T H A N I.

De cessione.

DECISIO MMLXXIIII.

Prouisus de canonicatu vacan. per cessionem cuius fructus, 24. dubitabatur, quia in supplicatione dicebatur fructus. 40. & super his reservabatur pensio. 20. qui medios fructus non excedunt, fuit dictum, quod dari non poterant. Tamen Card. abs voluit, quod darētur, & quod pensionarius si intendebat litigare litigaret cum prouiso.

T H A N I.

De registratione.

DECISIO MMLXXV.

Indultum pro bo. me. Sanctorum quatuor erat plumbatum, & non expeditum petebatur, quod registraretur, modo fuit dictum, quod aptaretur in forma, & expeditur.

T H A N I.

De titulo.

DECISIO MMLXXVI.

Extra Cameram dubitabatur, nunquid ecclesia Metropolitana esset danda in titulum Diacono Cardinali, quidam dicebant, quod non & maxime quia erat ascriptus ad illum ordinem quem relinquere non poterat sine voluntate Papæ, nec poterat effici presbyter Cardinalis, sine Papa. Tamen fuit expedita in titulum adueniente ætate legitima. Vnde in administrationem vsque ad 27. & deinde in titulum, quia licet non possit

T H A N I.

De commendæ.

DECISIO MMLXXIX.

Salamantin. cōmenda Parrochialis ecclesiæ de quadramito, & illi forsan annex. præstimonij, seu præstimonialis portionis, nec non perpetui beneficii sacristiæ nuncupari per obitum Card. Cauallacen. pro quodam Guglielmo Castelloro, literæ erant expeditæ p. bo. me. Card. Sanctotum quatuor, & remissæ ad corrigēdū per Rotam. Vnde Ioanni Clerici subrogato Marcelli obstabat, quia in precibus Papa motu proprio solum eidē commendari mandauerat dictam Parrochiale habebat in literis, quod si esset parrochialis, vel præstimonij, vel portio exprimi, & inuocacione. & nuncupatione. & an nexorum vigore dictæ clausulæ capiebatur parrochiale, & præstimonium, vel portionem tanquam eidem Parrochiali annexa, fuit dictum, quod non poterat capere nisi vnicum, quod maluerit, & si alia ei erant annexa perpetuo veniebant, sin autem minime, & sic fuit mandatum.

T H A N I.

De facultate transferendi.

DECISIO MMLXXX.

ARetin. Pensionarius qui habebat facultatē transferendi transtulit in articulo mortis, & consensus præcedebat datam per dies, & de eo dabatur publicum instrumentum non autem erat in libro Cancellariæ, aut Cameræ prout est de stylo, fuit in Camera præterita propofita, & reiecta, quia fuit dictū, quod obstabat regula modo dixerit, quod regula non vendicabat sibi locum in pensionibus, & quod consensus procederet datam non erat inconueniens, quia data trahitur ad consensum, & sic expedita, tamen si regula consideretur res est dubia.

T H A N I.

De impetratione.

DECISIO MMLXXXI.

Orator qui in forma iuris impetrauerat ecclesiā collegiatam expediebat super Archipresbyteratu eiusdem ecclesiæ, fuit dictum, quod poterat, quia erant literæ commissæ, & erat procedendum parte iurata adeo, quod non videbatur, quod ei fieret iniuria & de iure priuandus veniebat.

T H A N I.

De monitorio.

DECISIO MMLXXXII.

Monitorium pœnale de vacan. in mense referuato fuit datum, quia docuit de resignatione per testes.

T H A N I.

possit transire ad titulum presbyteralem sine Papa, poterat tamen offerri presbyter, & habere titulum, & dabatur in exemplum multi Cardinales, qui habebant ecclesias cathedrales in titulum, & tñ erant presbyteri Cardinales, & poterant habere duas, & tres in titulum. & fuit expedita Bulla pro Reuerendissimo Tranen. de episcopatu Parmen. cum retentione Tranen. & montis pilosi in titulum expedit pro Reuerendissimo de Borbonio ecclesiā Senonen. qui erat presbyter Cardin. cum retentione ecclesiæ Laduaren. in titulum, adeo quod vtriusque verus præsul existeret, & pro Reuerendissimo de Farnesio nepote Sanctissimi Domini nostri fuit expedita ecclesiā Auinionen.

T H A N I.

De vnione, die 27. Iulij. 1535.

DECISIO MMLXXVII.

Fuit expeditio generalis coram Sanctissimo Cæsare Augustan. perinde valere pro mense Cæsaraugust. cui alias per Iulium fuit vnitum monasteriū Beatæ Mariæ de Ruere, & per Leonem. fuit dismembratū, & successiue per eundem Leonem reintegratum dictæ mēse. Item perinde valere petebatur, quod litere reintegracionis vltimo dictæ valerēt ac si in eis esset, quod cæ vnionis coram eodem Leone, & Iulio essent legitime probatæ. Item quod si idem Leo eas memoriæ retinuisset vtiq; nō dissoluisset, de quibus verbis nihil aliud in supplicatione erat, nisi quod Leo acceperat causas ex fide digna relatione. Item habebat clausulam in fine, quod omnia penitus contraria tollerentur, & vilia persisterent, cuius vigore quærebatur obtinere dictas literas tanq̄ eis proprias, tamen omnes dixerunt, quod vigore dictæ clausulæ non poterat fieri dicta expressio, & maxime, qđ Iulius vniendo fecerat ad supplicationem partis ex causis inibi expressis, quas pars probare tenetur, & modo quod darentur literæ, quod causæ tunc fuissent plene probatæ, cum non essent, esset dicere mendacium, & grauaarent aliam partem, & exonerarent impetranter ab onere probandi de veritate causarum, & sic fuerunt de consensu omnium dictæ literæ datæ Reuerendissimo Domino Casertano, vt aparet illas iuxta tenorem supplicationis.

T H A N I.

De licentiâ.

S V M M A R I V M.

▪ Motus proprius Papa in data tollit ius concurrentis.

DECISIO MMLXXVIII.

Licentia absentandi à Roman. Curia pro Reuerendissimo de Borbonio motu proprio dubitabatur, quia licet preces essent formatæ motu proprio signatura erat fiat, vt petitur absque clausula motu proprio. Tamen fuit dictum, quod pro Cardinale darentur maxime in casu permissio, in quo nulli poterat inferri iniuria, secus si essemus ¶ in prouisionibus de vacan. quia tunc tolleretur ius concurrentis in data per tex. in capitu. si a sede. de præb. in 6.

T H A N I.

De derogatione.

DECISIO MMLXXXIII.

Perinde valere super derogatione de antelationib. fuit propositum, die 16. Ian. 1535. & dictum tunc quod daretur, cum limitatione quoad seruandas gratias, vide ibi modo cum proponeretur de nouo Reuerend. D. Casertanus fuit in eodem voto, & allegauit in cōueniēs, quod resultat ex contrario, videlicet quod gratia super qua expeditur dictum perinde valere est p pluribus personis, quarum qualibet poterit expedire aliud perinde valere super regula anteferri in secundis gratijs. & sic omnes ille personæ habebunt derogationem regulæ. Item habebant ante lationem, & erant prælati abbates u. aiores referendarij, & prælati domestici Papæ, qui nō comprehenduntur in regula, nec est præsumendū, quod tunc fuerit de mente concedentis illis derogari: & sic nō fuit ulterius processum.

T H A N I.

De abscissione plumbi.

DECISIO MMLXXXIII.

Accessus ad canonicatum, & præbendam ex cessione cuius literæ concordabant cum supplicatione, tamen supplicatio erat de anno octauo Leonis, & data erat Thomæ de Prato, & sic decem annos post, dicebatur per falsam suggestionem, quod fuerat de perdita in Saccho idem Datarius darauerat, tamen fuit repertum contrariū. Videlicet quod ex certa scientia supplicatio fuerat lacerata. & cassata, & Reuerend. Simoneta ita attestatus fuit, qui ita pronunciauerat in causa, qd̄ vidit cassationem. Item dicebatur, quod Clemens mandauerat abscindi Plumbum ex dictis literis, quæ fuerant plumbatæ. Et idem Thomas deposuerat se abscidisse plumbum prout. put in commissione habuerat, tamen reperiebantur adhuc plumbatæ, & fuit cōclusum, quod ab eis abscinderetur.

T H A N I.

De resignatione.

DECISIO MMLXXXV.

Prouisio vacan. per resignationem cum derogatione Clemen. de successione de filio in patrem fuerunt datæ, quia Papa scienter fecerat gratiam.

T H A N I.

De officio summatoris, die Iouis, 22. Augusti. 1535.

DECISIO MMLXXXVI.

Fuit expeditio generalis corā Sanctissimo apud Sanctum Marcum, in qua interfuerunt Reuerend. de Genutijs, de Simoneta, de Cesis, & Reuerend. Farnesius Vicecancellarius, & Summista Datarius Casertanus, & Fabianus de Spolero pro secretario. fuit lecta Bulla officij Summatoris pro dicto Illustris. de Farnesio per

Franciscum Bachodi notarium, & Papa admisit illam in forma, & idem Illustris de Farnesio proposuit tres bullas vnde.

T H A N I.

De titulo.

DECISIO MMLXXXVII.

Titulum Diaconatus pro Illustris. Crispo, quia non erat supplicatio, sed bulla erat subscripta per Sanctissimum, & multos Reuerend. Card. item proposuit facultatem testandi pro Illustris. de Cesis in forma, quia non erat supplicatio, & Papa admisit.

T H A N I.

De abscissione Plumbi.

DECISIO MMLXXXVIII.

Literæ regressus, seu accessus ad canonicatum, & præbendam ecclesiæ Vallis Dulien. ex cessione iuris alias propositæ concordabant cum supplicatione. Tamen quia supplicatio fuerat missa ad registrum p̄ decem annos, & ultra post datam, & facta fides, quod supplicatio prædicta fuerat lacerata scienter de mandato Papæ, & quod Papa mandauerat abscindi plumbum super his literis, & expeditione proceden. fuerunt remissæ pro concordia, cui vt fuit relatum non erat locus. Ideo fuit abscissum plumbum tanquam supplicatio fuerit missa per errorem, & post lacerationem, quæ non probabatur, nisi præsumptiue, tamen habebat multas præsumptiones pro se.

T H A N I.

De subrogatione.

SUMMARIVM.

Verbum obtinere, significat plene, & cum possessione.

DECISIO MMLXXXIX.

Literæ commendæ ad tempus cum prouisione, & subrogatione in iure, & Archidiaconatu, & Canonicatu vacan. per cessionem commendæ Salamantin. remissæ per Rotam ad corrigendum ex duplici capite. Primo, quia in literis dicebatur, quod cedens obtinebat, & possidebat Archidiaconatum, & Canonicatum prædictos, vt in supplicatione de possessione verbum nullum, sed solum, quod obtinebat. Item & secundo, quia in literis dabatur subrogatio in iure cedentis, & in supplicatione de subrogatione similiter nullū verbum. Tamen quoad primum dicebatur, quod ¶ verbum, obtinere, significat plene, & cum possessione. ideo quia dixit obtinere, potuit addere cum possessione. quoad secundum fuit etiam dictum ex eo quod narrabatur, quod erat litigiosum, & orator erat, admissus ad cessionem iuris necessario veniebat subrogatio, & in forma gratiosa per Cameram, quia si patitur eis, & vnus cedit, & orator admittatur, vtique necessario subrogatur in illud ius.

THAN

T H A N I.

De correctione.

SUMMARIVM.

Resitutio non datur sine titulo colorato.

DECISIO MMXC.

Commenda Parrochialis ecclesiæ de Quinterno similiter remissa ad corrigendum, & resolutum in expeditione præterita. Tamen fuit colligans expectatus ad expeditionem hodiernam. in veritate contra correctionem nihil dicebat, quia constabat notorie de mala expeditione. Tamen fundabat se, quod literæ, erant malæ remissæ, quia pendente appellatione ac remissione huiusmodi. Item quia per correctionem tollebarur ius suum in totum ex eo, quia pendebat causa super attentatis, & spolio, & per literas constabat de titulo suo, licet forsan inualido, & per correctionem tollebarur ei titulus, quo casu non datur ei ¶ restitutio, quia non habebat titulum coloratum. Tamen fuit dictum, quod non erat expeditorum videre si literæ erant bene, vel malæ remissæ, Sed solum videre si concordabant cum supplicatione, vel non, & aperta discordantia illas corrigere, & sic fuit ordinatum.

T H A N I.

De reservatione.

DECISIO MMXCI.

Literæ reservationis medietatis fructuum super Parrochiali del Gioan. ex resignatione Iulij facta in fauorem alterius remissæ ad corrigendum, quia in literis dabatur dicta causa, quod alter resignabat Parrochiam valoris quinquaginta ducatorum in fauorem nepotis, & ex eo reseruabatur tertia medietas fructuum alicuius Parrochialis valoris quingen torum, & sic videbatur, quod non esset bona causa ex cessione quinquaginta lucrari ducenta. Item in supplicatione dicebatur ne cedens nimium dispendium patiatur, & in literis dicebatur. causa prædicta. Item forma literarum incipiebat à prouisione, & non à resignatione. Fuit tamen dictum, quod dicta clausula ne cedens nimium dispendium patiatur, ponebatur de stylo quotiens reseruabatur pensio pro cedente, & non pro tertio. Et sic secū dum stylum non solum poterat omitti, sed non debebat poni ad aliud, quæ causa non videbatur sufficiens fuit dictum, quod iudex videat hoc quia præsupponebatur, quod Papa intellexisset, & habuit eam bonam, tamen in hoc videat iudex literas si concordant cum supplicatione, quoad tertium fuit mutata forma literarum.

T H A N I.

De subrogatione.

DECISIO MMXCII.

Literæ subrogationis in iure defuncti apud sedem cum clausula præterquam per obitum apud sedem.

videbatur, quod literæ continerent repugnantiam, cum narraretur, quod vnus ex collitigantibus obierat apud sedem, & dabatur collitiganti subrogatio, tamen cum dicta limitatione præterquam per obitum apud sedem, tamen literæ concordabant cum supplicatione, nisi resultaret contrarietas. præterea fuerunt literæ remissæ, in R. Dom. Lambertum, qui videret, an possent dari.

T H A N I.

De resignatione, die Mercurij, 21. Decembris. 1535.

DECISIO MMXCIII.

Fuit expeditio generalis, prouisio canonicatus, & præbendæ ecclesiæ Bergomensis vacan. per resignationem cum derogatione regulæ de 20. supplicatio erat sufficiens, tamen quia fuerat data dicta derogatio præter, & contra voluntatem Clementis Septimi tunc Pontificis, & inhibutum ne consensus extenderetur. Ideo inhærendo voluntati dicti prædecessoris Papæ nolui expedire, & sic fuit reiecta.

T H A N I.

De cessione.

DECISIO MMXCIIII.

Bulla accessus pro Sanctissimo ad Parrochiam de Tindassa Toleran. Dioc. per cessionem vltimi possessoris ex causa cessionis factæ in manibus se. re. Iulij secundi sub data Quinto Idus Iulij, anno septimo. Distabant duo, primo, quod Papa attestaretur in facto proprio in fauorem sui. Item quod erat quinto Iulij, quoad primum dubium, quod non erat inconueniens, quod attestaretur in suo facto, quoad secundum, quod pendebat à voluntate suæ sanctis. Et aliqui dixerunt, quod poterat esse, quod per expeditionem huiusmodi supprimeretur ius tertij. Ideo non fuit expedita, sed reseruata ad primā.

T H A N I.

De registratione.

DECISIO MMXCV.

Literæ Sixti pro fratribus sanctæ Sabinæ quibus, vt dicebatur erat abscissum plumbū per casum, & non reperiebantur registratæ petebatur, quod mandarentur registrari, fuit dictum, quod informaretur, an essent in possessione eorum, quæ continebantur in bulla, vel iustificarent expeditionem dictæ Bullæ, die 24. Martij in expeditione generali fuit dictum de possessione. ideo fuit mandatum, quod registrarentur.

T H A N I.

De reservatione.

DECISIO MMXCVI.

Literæ reservationis annuæ pensionis mille ducatorum videlicet sancti Ginesij de Grisello, & quinquaginta super Sanctæ Crucis Auellen. monasteriorum.

nafteriorum fructibus pro Francisco de Soderinis, per Reuerendissimum de Rodulphis persoluen. ex eo quia bo. me. Ioannes Cardinalis Hostiens. cesserat regimini ecclesiæ Vicentin. in fauorem eiusdem de Rodulphis cum reservatione alterius pensionis mille ducatorum, super dicta ecclesia de consensu eiusdem Reuerendissimi de Rodulphis, quia consensus dabatur per instrumentum, & quia pars non fuerat audita neque iudicata fuit ordinatum, quod vocaretur ad primam.

T H A N I

De eodem.

DECISIO MMXCVII.

L iteræ reservationis pensionis nonaginta ducatorum pro Nicolao Cortesio super Archidiaconatu ecclesiæ Semouicen. assignatæ in prouisione consensus, vt dicebatur, fuerat præstitus, sed non extensus, nec reperiebatur, & asserbatur, quod orator erat in possessione percipiendi. ideo fuit ordinatum, quod deceret de perceptione, seu possessione sua, & de consensu prædicto coram Datario, & quod expedirentur sine consensu.

T H A N I.

De translatione.

DECISIO MMXCVIII.

T ranslatio pensionis annuæ 37. ducatorum facta per militem sancti Petri vigore priuilegiorum in fauorem Reuerendissimi de Grimaniis fuit reiecta, quia priuilegia prædicta non erant vsu recepta, quoad translationem huiusmodi. Et fuit dictum, quod se. re. Clemens inhibuerat etiam pronuntiari in Rota super priuilegijs prædictis in casu simili.

T H A N I.

De expressione.

DECISIO MMXCIX.

L iteræ perinde valere super expressione certi pacti omitti in reservatione annuæ pensionis super ecclesia Callien. cum derogatione Concilij Lateranen. nouissime celebrati, signatura erat sufficiens, tamen quia signata per Cardinalem non per Papam. ideo propositæ, tamen fuit mandatum expediri postquam concessæ erant.

T H A N I.

De regressu.

DECISIO MMC.

R egressus ad Archidiaconatum in ecclesia Esten. per decessum vltimi possessoris ex causa cessionis dubitabatur, quia in supplicatione dicebatur, quod cedens intendebat resignare reservationis regressu infra scripto, in clausulis dicebatur, & de regressu prædicto in euentus prædicti. tamen in corpore, nec alibi apparebat de aliquo regressu, vtrum quia erat

mandatum, & consensus præstitus iuxta tenorem mandati in quo dabatur regressus ob non solutionem, & decessum vltimi possessoris, ideo fuerunt pro expeditione attento consensu, & quod obtinenti non fiebat iniuria.

T H A N I.

De confirmatione.

DECISIO MMCI.

C onfirmatio priuilegiorum pro collegio scriptorū de tempore Clementis anno quarto fuit dictum ab aliquibus, quod multæ lites ex confirmatione huiusmodi orirentur, ideo non fuerunt expeditæ, sed reseruatæ ad primam.

T H A N I.

De prouisione.

DECISIO MMCI.

C ommenda Parrochialis ecclesiæ pro constituto in 13. vsque ad 18. & deinde prouisio dubitabatur, quia intitulabatur. ideo fuit dictum per Dom. Lambertum, quod nõ poterat fieri, & ordinatum, quod reducerentur.

T H A N I.

De extensione, Die Martij, 14. Maij. 1536

DECISIO MMCI.

E xpositio generalis. reservatio pensionis mille ducatorum super fructibus &c. monasteriorum sancti Genesij, & sanctæ Crocis Parmen. & Eugubium diocesis pro Francisco de Soderinis, de consensu Illustrissimi de Triuulij per publica documenta ex eo quod quon. Cardinalis de Soderinis cesserat regimini administrationis ecclesiæ Vicentin. in fauorem eiusdem de Triuulij sub data Non. Aprilis anno primo Sanctissimi Domini Pauli tertij, & instrumentum consensus, quod producebatur erat sub data Romæ die 22. Februarij, 1524. in quo Illustrissimus de Triuulij consentiebat reservationi dictæ pensionis, & promittebat habere confirmationem à Sanctissimo. tunc contra expeditionem videbatur obstare regula Clementis, & Pauli de extendendis consensibus, & de expediendis literis per publica instrumenta, quibus ex aduerso respondebatur, quod regula Clementis non vendicabat sibi locum in casu nostro, cum essent mortuæ regulæ, & tractabatur de gratia Pauli. Item quod regula Pauli non obstabat, quia secunda regula, quæ expeditionem prohibet, loquitur tantum in resignatione, & cessionibus non in pensionibus. Et sic aliqui fuerunt pro pensionis expeditione, aliqui vero contra quia dictus consensus erat antiquus de tempore Clementis, & regulari debebat secundam regulam Clementis. Itē quod regula Pauli, prima videlicet comprehendebat pensiones, sine dubio, & secunda cum esset facta ad obuiandum fraudibus, licet ex verbis non posset dici, quod vendicaret sibi locum in pensionibus, tamen ex mente regulæ dicebatur, quod comprehendebantur

hendebantur in ea. Et sic licet regula esset exorbitans, & pœnalis, tamen quia ratio esset expressa fieri extensione ad pensiones non ratione extensionis, sed comprehensionis attenta ratione. Stantibus igitur votis dubijs fuit dictum, quod erat bonum, quod materia concordaretur, & sic fuit mandatum Reuerendissimo de Chiuelijs vna cum Datario, quod concordaret.

T H A N I.

De vacatione per obitum.

DECISIO MMCI.

C ommenda canonicatus, & præbendæ Tullen. vacan. per obitum apud sedem pro bo. me. Cardinali de Medieis motu proprio, vt alias fuit dictum dubitabatur, quia supplicatio erat signata per cessionem, licet esset facta seu formata motu proprio, & habebat in clausulis, quod expedirentur literæ motu proprio, vt alias, fuit dictum, quod Camera consuevit dare Cardinalibus etiam non petentibus motu proprio, tamē quia Cardinalis erat mortuus, & erat pars, quæ contradicebat fuit similiter ordinatum, quod literæ darentur Reuerend. Datario, vt concordaret causam.

T H A N I.

De accessu.

DECISIO MMCI.

A ccessus ad Parrochiam ecclesiæ de excessa Toletan. dioc. pro Sanctissimo Domino nostro ex causa cessionis de tempore Iulij proposita in præcedenti Camera, & eisdem rationibus non expedita, sed remissa ad Reuerend. D. Datarium, vt se informaret, an posset alicui auferre, & de eius mandato postea expedita sub die 28. Martij, 1536.

T H A N I.

De coniunctione.

DECISIO MMCI.

M andatum ad collationem Abbatis, & contentus beatæ Mariæ Lexomen. & sancti Augustini in forma, quod erat expeditum, & petebatur, quod corrigeretur ordo, & loco sancti Augustini diceretur sancti Benedicti, attento quod non erat in Ciuitate Lexomen. monasterium monialium sancti Augustini fuit dictum, quod doceret, & quod corrigeretur mandatum, alias non.

T H A N I.

De clausula generali.

DECISIO MMCI.

C ommenda Archidiaconatus ecclesiæ Toletanæ vacan. per obitum apud sedem pro bo. me. Cardinali de modicis dubitabatur, quia in supplicatione dabatur Canonicatus, & ponebatur clausula generalis, omnia alia, & singula vigore eiusdem, licet dicebatur, quod non poterat exprimeremaiora expressis, ta-

men fuit dictum, quod clausula erat pinguis, & quod capiebat omnia in eadem vacatione.

T H A N I.

De derogatione.

DECISIO MMCI.

P rouisio Parrochialis ecclesiæ de Aldea Vacan. per resignationem pro filio cuius pater eandem Parrochiam ante quinque annos ante editam Bullam se. re. Clementis Septimi contra filios presbyterorum obtinuerat cum derogationibus regalibus, remissa per Rotam ad corrigendum, quia videbatur, quod derogatio esset minus generalis, & derogaretur dictæ constitutioni Clementis contra eius mentem fuit ordinatum, quod viderat cum Reuerendus Dom. Lambertus, qui retulit in sequenti expeditione bene expeditas, tamen fuerunt seruatæ ad primam, & die quarta Iulij expeditæ.

T H A N I.

De termino.

DECISIO MMCI.

F vertunt proposita multa de tempore Leonis, & Adriani, quæ fuerunt portata in vltima die termini, & post terminum consentum per Sanctissimum de anno ad expediendum literas super gratijs præfatorum Pontificum, & fuit ordinatum, quod expedirentur.

T H A N I.

De pensione cum facultate transferendi.

DECISIO MMCI.

P ensio 20. ducatorum super fructibus ecclesiæ Parrochialis Sancti N. Pisanen. diocesis. cum facultate transferendi per Bartholomæum de Barcherijis dubitabatur, quia literæ concordabant cum supplicatione, sed non dabatur consensus cum facultate transferendi. ideo dicta clausula non videbatur danda, sed delenda. Tamen quia constabat, quod resignatarius constituerat procuratorem ad vtrumque videlicet, ad consentiendum reservationi pensionis, & facultati transferendi, & producebatur mandatum. Item ex pacto idem principalis habuerat literas prædictas cum facultate huiusmodi pro intimatis, & sic satis est visum expeditoribus, quod consensus eiusdem interueniret saltim tacitus, & sic fuit expedita. non obstante, quod aliquis Dominorum sentiret contrarium.

T H A N I.

De variatione loci, die vigesimater-tia Maij. 1536.

S V M M A R I V M.

- 1 Verba debent aliquid operari.
- 2 Actus non debet reddi elusorius contra mentem concedentis.

DECISIO MMCXLI

Fuit expeditio generaliter mandabatur provideri Petro de Medina abbreviatori de Parrochiali de la Sierpe Salamantin. dioceſ. literæ erant expeditæ Sanctorum quatuor, & remiſſa per Rotam ad corrigendum ex eo, quia in ſupplicatione impetrabatur Parrochialis loci de la Sierpe Segobien. non Salamantin. dioceſ. Et ſic videbatur, quod in duobus diſcordaretur. Primo, quia non dicebatur de la Spina. Secundo quia mutabatur dioceſis. ex aduerſo dicebatur, quod illud dello Spinar quod fuerat æquiuocum propter titularem, quæ dicebatur dello Spinar, ſed Parrochialis erat loco de la Sierpe, & ſic ſituatio erat recta quoad dioceſim, allegabantur clauſulæ ſupplicationis in quibus erat repilogata Salamantin. dioc. Et dicebant, quod fuerant impetratæ duæ Parrochiales, videlicet Parrochialis de Zambriel, & della Sierpe Segobien. & Salamantin. dioc. fuerat caſſata Parrochialis de Zambriel. & conſtabat in ſumpto, producto & relicta della Sierpe, & ubi debebat caſſari dioceſis Segobien. fuit caſſata Salamantin. tamen propter clauſulam in ſupplicatione appoſitam, quæ erat talis, videlicet & quatenus dicta Parrochialis de Zambriel dictæ Salamantin. dioceſ. ſit Parrochialis della Sierpe annexa, vel vnâ alteri exprimi poſſit. Et quia videbatur, quod Papa voluerat vnâ concedere, quia eius ꝑ verba debent aliquid operari. capitu. ſi Papa de priuileg. libro 6. & ne ꝑ actus reddatur luſorius contra mentem concedentis. argumento eorum, quæ dicit Felyn. in ca. Rodulphus. de reſcrip. col. 3. fuerunt tanquàm bene expeditæ relaxatæ.

T H A N L

De titulo.

DECISIO MMCXII

Cæſarauguſtan. literæ reſeruationis penſionis 250. ducatorum ſuper Cantoria de Pilari pro Franco de Zambien. ex ceſſione ſua etiam quod ſibi nullum ius compe. eret literæ erant commiſſæ per Auditorem Camerae ſub eo prætextu, quod per dictam clauſulam, etiam quod ſibi nullum ius compereret, & quod penſio eſſet ſine cauſa, quæ non ſolet dari præſertim cum clauſula ad ſucceſſores, in ſupplicatione erat clauſula ad longum, quod licet oratori ſateri ſibi nullum ius comperere, & exprimere titulum nullum, & defectiuum. fuit vnus qui dixit, quod dicta clauſula poterat, & debebat referri in prouiſione, quando diſponebatur de titulo non de penſione, omnes tamen alij in contrarium. Quia expeditorum erat videre quæ conſeſſa erant, & ita concedere. Item quod ſi expeditum in vna bulla prouiſio, & penſio prout erat ſolitum antiquitus fieri vique narrando titulum nullum, in prouiſione reſultaret penſio ſine cauſa, & fuiſſet data. Item quod licet oratori exprimere titulum cedentis, quia de titulo ceſſionarij non dubitabatur. Tamen dixerunt, quod ſeruaretur ad primam, & informaretur. iterum propoſita, die quarta Iulij, 1536. & variatum fuit, & dictum, quod debebat dari aliquis titulus.

T H A N L

De dilatione.

DECISIO MMCXIII

Penſio 24. ducatorum libera, & exempta ex cauſa reſignationis de conſenſu quæ erat à tergo literarum, & vt eſt motis literæ erant remiſſæ per Auditorem Camerae, quia diſcordabant non ſupplicatione, ſed à mandato, quia mandatum erat ad conſentendum penſioni ſimpliciter, pars allegabat ultra dictum mandatum literas mandantis, quæ dicebantur eſſe penes procuratorem, qui erat abſens, & ſic fuit conſeſſa dilatio ad producendum eas. Iterum propoſita ſub die quarta Iulij, & dictum quod corrigatur.

T H A N L

De conſenſu.

DECISIO MMCXIII

Literæ reſeruationis penſionis ex caſſatione alterius, & conſenſus erat a tergo, per Cancellariam, tamen ſupplicatio non reperiebatur, & erat Regenſis, quod fuerat perquiſita erat prima penſio expedita, conſenſus, vt dixi erat in Cancellaria, ſed dicti conſenſus non recipiuntur, niſi viſa ſupplicatione. Ideo fuit votata pro expeditione.

T H A N L

De clauſula gratificationis.

DECISIO MMCXV

Literæ perinde valere ſuper clauſula gratificationis, orator petebat dictam clauſulam extendi prout verba pati videbantur. Ideo propoſita, & quia Domini non erant informati reſeruata pro prima, & dictum, quod informaretur, iterum propoſita, & reſoluta, quod dentur verba ſupplicationis.

T H A N L

De correptione.

DECISIO MMCXVI

Mandatum in Francia pro ſecundo, videlicet & ſi pro alio ſcripſerimus, petebatur corrigi, & dari clauſula, ſi pro alio non ſcripſimus. fuit dictum, quod minus dabatur. Item eſt iſtud minus aliqua ratione petebatur, & aliqui fuerunt in voto, quod non darentur, tamen fuit ordinatum, quod corrigerentur.

THANL

T H A N L

De motu proprio.

DECISIO MMCXVII

Literæ prouiſionis canonicatus, & præbendæ eccleſiæ Aſſanen. motu proprio familiari Sanctiſſimi erat difficultas, quia in ſupplicatione non Aſſanen. ſed Baſſanen. dicebatur, & ſic mutabatur dioceſis fuit dictum, quod attentio, quod gratia erat motu proprio, & ſi docebatur, quod defunctus alium non obtinebat, quàm iſtum, quod darentur docto, vt dixi.

T H A N L

De augmento.

DECISIO MMCXVIII

Literæ commendæ plurimorum pro Illuſtriſſimo Campegio vacan. per obitum familiaris ſui valoris centum ducatorum dubitabatur, quia volebat valorem augere, & erat in ſupplicatione etiam caſſatum vſque ad quamcunque ſummam, & ſic videtur conſtare de mente concedentis non velle, quod augetur, tamen attento, quod nulli poterat fieri præiudicium, & quod dicta clauſula erat deſerta erronee, & familiaritas dabatur diſpoſitiue, fuit dictum, quod expedirentur.

T H A N L

De correptione.

DECISIO MMCXIX

Salamantin. de Palarios rubios alias expeditio remiſſa ad d. Lambertum, & Reuerendiſſimum de Triuulij petebatur modo corrigi, & aliqui erant pro correptione aliqui non, quia cum fuiſſet expedita in expeditione non debebat mutari: fuit mandatum concordari.

T H A N L

De executione.

DECISIO MMCXX

Noua prouiſio pro Nicolao de Palenzola ſup Archidiaconatu de Alaua Salamant. dioc. dabatur ſupplicatio in qua non de Archidiaconatu, ſed de portione, & de canonicatu non per obitum nominati in ſupplicatione, ſed per executionem alterius impediabantur, fuerunt miſſæ ad R. Dom. Lambertum, vt videret.

T H A N L

De reſreſſu, die quarta Iunij. 1536.

S V M M A R I V M.

Incluſio vnus non facit venire incluſionem alterius diuerſi in mandatis.

DECISIO MMCXXI

Fuit expeditio generalis. Literæ reſreſſus ad Canonicatum eccleſiæ Toletan. per obitum Bartholomei pro R. Dom. Balthaſſare de Piſtoia remiſſæ ad corrigendum per Rotam ad Io. Paulum ſub eo prætextu, quod conſenſus præſtitus in reſeruatione reſreſſus huiusmodi non eſſet ſufficiens, cum fuerit præſtitus per procuratorem vigore mandati, in quo non erat facultas conſentendi reſeruationi reſreſſus, ſed erat tantum mandatum generale ad compromittendum concordandum cedendum, & conſentendum reſeruationi cuiuslibet penſionis annuæ. & reſreſſus in euentum nõ ſolutionis, & ſic per ꝑ incluſionem vnus dicebatur, quod non veniebat incluſio alterius diuerſi in mandatis, præſertim quæ ſtrictè intelliguntur, tamen pro Balthaſſare dicebatur, quod ſub generalitate concordandi veniebat facultas conſentendi reſreſſus. Et ita partes fuerunt interpretatæ, cum conſenſus fuerit præſtitus etiam ſuper reſreſſu. Item ad confirmationem, & robur præmiſſorum ostendebatur ſupplicatio dicti Bartholomei, qui poſtmodum cedebat canonicatum prædictum reſeruata ſibi penſione 500. ducatorum. pro cuius validitate idem Bartholomeus voluit facere mentionem reſreſſus prædicti, & habere conſenſum præſati Balthaſſaris, & ſic arguebatur, quod idem Bartholomeus conſenſiſſet reſreſſus. Vnde eius vigore habuerunt conſenſum pro bono. Tamen quia illi qui erant contra expeditionem non viderunt dictam ſupplicationem. ideo fuit reſeruata pro prima. fuit expedita die 12. Decembris conſtituto, quod dicta ſupplicatio Bartholomei ex poſt habuerit effectum.

T H A N L

De extenſione diſpenſationis.

S V M M A R I V M.

Veniens certo modo, vel per priuationem, per modum odij ſum venit.

DECISIO MMCXXII

Birgen. extenſio diſpenſationis de non promouendo pro oratore qui Parrochiale obtinebat, & fuerat ei amputata manus, literæ erant remiſſæ ad corrigendum per Rotam. Videlicet Ioannis clerici ſub eo prætextu, quod in ſupplicatione dicebatur, quod manus fuerat ei cauſaliter amputata. & in calce ſupplicationis erat expoſitum, & cum expreſſione, quod manus fuerat oratori cauſaliter amputata. Et ideo petebatur, quod dicta verba ponerentur in literis. Ex aduerſo dicebatur, quod in bulla caſus, qui fuerat exprimebatur ad longum, & id ex narratis reſultabat, & non erat de ſtylo, quod aliàs poneretur in bulla, exempli gratia derogatur regulæ de viginti, quia reſignans eſt abſens, hic non ponitur in literis in regula de annali attenda lite, hic etiam non ponitur, ſed ſatis eſt, quod comprehendatur ex narratis, vel iudicetur, quod ita ſit. Item dicta verba videbantur appoſita de mente Papæ ad excludendum calum, quæ per viam iuſtitie, vel ob ſua demerita manus fuiſſet ei amputata. Item quod eramus circa obtentum non in obtinendis, & pro eo qui longo tempore ante poſſederat. Idem dicebatur, quod dictus

Ggg 2 caſus

casus fuerat in alia expressus Papæ, & Papa dispensauerat, sed ad tempus. Et ideo aliqui retorquebant contra literas dictam præsumptionem scilicet, quod quando Papa intellexit ad longum, non dedit dispensationem, nisi temporalem, sed quando in genere dedit ad vitam fuit dictum ex præmissis, quod bulla expediretur viso titulo aduersarij, quia dicebatur, quod aduersarius ꝑ ueniebat certo modo, vel per priuationem, qui est modus odiosus, si uero alium coloratum titulum, referuarentur ad primam.

T H A N I.

De reseruatione pensionis.

DECISIO MMCXXIII.

Reseruatio pensionis sex ducatorum cum facultate transferendi, literæ erant remissæ per Auditorem Cameræ ex eo quia consensus non erat extensus cum facultate transferendi, tamen quia supplicatio erat sufficiens, & mandatum erat etiam sufficiens, & procurator consenserat iuxta formam supplicationis sub data tali &c. fuit dictum, quod literæ erant bene expeditæ, & quod pars debebat facere corrigere consensum, & non literas.

T H A N I.

De mutatione in collatione.

DECISIO MMCXXIIII.

Narbonen. mandatum in Francia ad collationem Abbatis de gratia Narbonen. orator petebat mutare diocæsim, quia per errorem dictum monasterium fuerat dictum, quod erat in Narbonen. cum in ueritate esset in Carcaffonen. & non Narbonen. & ita docuit per testes, & fuit mutata.

T H A N I.

De derogatione.

S V M M A R I V M.

- 1 Derogatio priuilegiorum populi Romani non solet dari, nisi ex certa scientia.
- 2 Presentatio clerici habet vim electionis.
- 3 Disputandum non est de mente ubi uerba sunt clara.

DECISIO MMCXXV.

Noua prouisio super Capellania sanctæ Lucæ in Basilica beatæ Mariæ maioris de vrbe pro eo, qui habuit collationem à Capitulo cum derogatione priuilegiorum etiam disponen. quod beneficia Urbis non nisi oriundis conferri possint pro Hieronymo clerico Vulteranen. diocæs. literæ erant remissæ per Rotam Ioan. Paulo ad corrigendum ex duobus. Primo, quod in supplicatione dicebatur, quod canonici, & Capitulum præsentarunt, in literis, quod contulerunt. Item est posita ꝑ derogatio priuilegiorum populi Romani, & non solet dari, nisi ex certa scientia. Dicebatur quoad primum, quod ꝑ presentatio clerici habet vim electio-

nis. capitu. cum autem de iure patronatus. & in supplicatione est, quod tenor supplicationis possit exprimi. Ideo potest narrari, quod orator electus fuit prout erat in ueritate quoad derogationem, quod non erat ꝑ disputandum de mente, quando uerba erant clara, & cum derogatio sit in supplicatione ad longum cum uerba latissime exten. potuit, & debuit dari in Bulla, tamen pars non informauerat licet fuerat citata, fuerunt literæ reseruatæ pro prima, quæ fuit dies 12. Decembris, & expeditæ.

T H A N I.

De expeditione, die 12. Decembris
anno 1536.

S V M M A R I V M.

- 1 Literæ sub plumbo dari possunt, & debent super qualibet signatura Papæ.
- 2 Breue habetur loco supplicationis.
- 3 Veritas & æquitas debent seruari coram Principe.
- 4 Papa potest cogere partes ad concordiam.

DECISIO MMCXXVI.

Fuit expeditio generalis Teruisin. Reuerendissimus de Pisanis cai per Sanctæ me. clementem septimum fuerat data in administrationem ecclesiæ Taruisin. & habebat breue suæ sanctitatis de die 23. Iulij in arce sancti Angeli de capienda possessione, in quo narrabatur prouisio dictæ ecclesiæ, seu administratio facta eidem Illustrissimo Cardinali, & demum de eadē ecclesiæ erat ei prouisum in vrbe veteri de mense Ianuarij cum clausula, sine præiudicio prioris prouisionis petebat literas prouisionis huiusmodi expediti sub data breuis. Cui expeditioni se opponerebat Camillus Rubens, in fauorem cuius erat per eundem Clementem reseruata pensio 700. ducatorum super fructibus dictæ ecclesiæ tanquam uacant. soluen. per successores etiam motu proprio ob bene merita, & in remunerationem laborum sub die 25. Iulij in eadem arce, & sic biduum post breue Reuerendissimi Pisani pro expeditione pro Illustrissimo pro qua instabatur dicebantur plura. Primo allegabatur, quod super qualibet signatura Papæ, vel super breui ipsius poterant, & debebant dari ꝑ literæ sub plumbo. Itē fundabat se super quadam extrauaganti Iulij per Clementem innouat. qua cauebatur, quod in monasterijs consistorialibus, quia multoties consistoria differuntur signarentur supplicationes, & demum expedita cedula consistorij sub ea darentur literæ sub data supplicationis. in qua extrauaganti Papa attestatur, quod suæ intentionis existit, quod per talera signaturam nihil queratur, sed tantum seruiat pro data. Ideo inducebatur pro pensionario propter dictum decretum, quia in ea Reuerendissimus de Pisanis se fundare non poterat. tamē aduocati Reuerendissimi retorquebatur dictam extrauagantem cōtra eū sup expeditione, & allegabant Rotam resolutam fuisse in hoc quod ꝑ breue haberetur loco supplicationis. ideo sub eius data petebatur literas expediti, & quod effectus earum disputaretur ex post quod solum pntis speculationis erat, an possint expediti. & dicebant etiam & pars fatebatur Rotam resolutam, quod de rigore iuris poterant, sed ex æquitate non debebant, & in hoc se fundabat pars, quod coram Principe debebat seruari ꝑ ueritas, & æquitas excluso rigore & l. Amilius. C. de minoribus. c. ad petiorem. de accus. arg. l. si seruum. §. sequitur. de uerbo. obligat. Bal. in capitu. 1. de no. ser. fid. §. fina.

§. fina. in fine, supra quod uidebatur de æquitate scripta intelligi ad not. in l. prima. C. de leg. cum simil. Item allegabatur contra expeditionem regula Sanctissimi, quæ prouider, quod super gratijs prædecessoris super quibus literæ expeditæ non sunt dentur literæ in forma congrui, & cum in causa huiusmodi præsupponebatur, quod literæ fuissent expeditæ tempore Clementis debebant iterum expediti à ratione cessante, cui respondebam, quod vigore regulæ super quolibet omisso uerbaliter poterant de nouo literæ expediti. uota fuerunt, quod cum Sanctissimus Dominus noster in hac causa nihil habeat facere, nisi attestari de facto prædecessoris, non poterat super breui, in quo erat prouisio, & quia in ista materia producebantur etiam literæ Reuerendissimi Pisani scriptæ dominio Venerorum, in quibus ipsi fatebantur pensionem huiusmodi impositam super ecclesiæ sua. Item quod fuerat toto tempore Clementis arguebatur contra eum. pro eius parte dicebatur, literas huiusmodi non probare consensum, & patientiam suam ei non obstat. Item contra eum erat commissio sanctitatis suæ signata, per quam mandabatur, quod teneretur docere de sua prouisione alias quam per narratiuam breuis. Vnde stantibus præmissis, & dubitate casus Sanctissimus ex voto omnium commisit, quia idem Reuerendissimus dicebat pensionem excessiuam, quod pensio huiusmodi minueretur ad tertiam partem fructuum. Verum quia ex hoc poterat iterum oriri litis. ideo fuit de terminatum, quod reduceretur ad quingentos Ducatos, & data potestas Reuerendissimo de Celis qui referat partibus eam esse mentem Sanctissimi pro concordia, & maxime, quia fuit allegatum, quod Cardinalis erat uir bonus, & disciplinatus, ut inquit Bal. in tracta. si quis colum. secunda, & non conueniebat de eorum uarietate disputare & ꝑ Papa potest partes cogere ad concordiam. c. cum eius. de electio. & fuit dictum, quod alias super breui potest dari taurum sub plumbo eiusdem tenoris, quod est generale in omnibus gratijs.

T H A N I.

De reseruatione regressus.

S V M M A R I V M.

- 1 Argumentum sumendum est potius de consensu non cassato quam de cassato.
- 2 Iniuria nemini fit per remissionem, nisi in dilatione temporis.
- 3 Mandatum generale de resignatione non comprehendit etiam facultatem consentiendi.
- 4 Consensus quocumque interuenit ualet.

DECISIO MMCXXVII.

Literæ reseruationis regressus pro Domino Balthasare de Pistoria ad canonicatum ecclesiæ Toletan. ex cessione sua de consensu Bartholomei de la Cortia, ut missæ per Rotam sub eo prætextu, quod mandatum vigore cuius dicebatur consensus præstitus non erat sufficiens, fuerunt alias propositæ, & reseruata ad istam Cameram, & ultra tunc dicta quæ uideantur, dicebantur, quod Rota iudicauerat mandatum non esse sufficiens, quia literas remiserat, quia erat præsentata commissio, quæ habebat, quod constituto, quod dictum man-

datum non esse sufficiens, imo literæ arbitrio Dominorum de Rota remitterentur, & ex eo quod Rota remiserat vigore sufficientis mandati uidebatur factum. Item reperiebatur prothocollus Notarij iam defuncti, in quo erat extensus consensus etiam quoad regressum, & decessum præteriti Bartholomei iuxta formam literarum, sed erat cassatus. Ideo si debeamus arguere debemus sumere ꝑ argumentum potius ex consensu non cassato, quæ cassato. Respondebatur quoad remissionem de Rota, quod Rota de facili remisit, & non iudicauit super mandato, quia nemini in remissione iniuria fit nisi in dilatione temporis. Et sic quod propterea non constabat de insufficientia mandati. Ad illud de consensu cassato non est consensus, sed capiunt per nota, & cum primum habent supplicationem concordantem cum mandato, & tunc extendunt prout erat in prothocollo. Et ad id quod prothocollus fuerat cassatus constabat responsum ex cassatura, quia iam notarius qui decesserat attestabatur cassasse, quæ erat positus in libro resignationum generalium Cameræ apostolicæ, qui liber non reperiebatur propter casum uerbis. ideo dictum ꝑ mandatum uidebatur generale, & nõ comprehendere etiam facultatem consentiendi reseruationi regressus. tex. in l. quælitum §. si fundum. ff. de fun. instru. & instrum. lega. & quod uerba sequentia in mandato uidelicet, & ad consentiendū pensioni, & regressui in euentum non solutionis erant posita ad restringendū generalitatem mandati, sed ad augendum uel declarandum, & non debebant contrarium eius ad quod erant appositæ operari. Item negari non poterat stantibus præmissis, quod res non esset dubia an ex dicto mandato, uel dictum mandatum esset sufficiens. ideo si uerum erat quod ex post idem Bartholomeus cessisset canonicatus, & præbendæ prædictis, faciendo mentionem de dicto regressu, uelle quæ suspensionem ipsius, & fuerit usus dicta supplicatione in qua erat suspensio regressus huiusmodi, quod uideretur tacite ratificasse, uel declarasse per prius se dedisse potestatem consentiendi regressui huiusmodi, quia ꝑ consensus quocumque interuenit ualet. Car. Flor. cons. 62. Abb. in c. cum Val. de his quæ fiunt à maio. par. Cap. Bar. in l. si qui. §. iustum. ff. de acquir. hære. Et sic literæ fuerunt remissæ tanquam bene expeditæ, cum etiam pro literis præsumatur argumento. l. cum precibus. C. de probato.

T H A N I.

De prouisione.

S V M M A R I V M.

- 1 Forma non est statuta ordinario quomodo fiat eius prouisio. unde quocumque constet de eius uoluntate ualet.
- 2 Verba supplicationis melius est esse frustratoria, quam quod ledant tertium.

DECISIO MMCXXVIII.

Valentin. prouisio Parrochialis ecclesiæ de Pego Valentin. dioc. pro Iuliano Mastello asserenti Cardinali Leodien. cui collatio, & prouisio dictæ Parrochialis spectat ratione ordinariæ collationis de ea sibi prouidisse, uel quod prouideretur uoluisse in forma rationi congrui. Dubitabatur, quia nulla prouisio Cardinalis ostendebatur, sed tantum certus præsumptus

consensus Cardin. alis, qui eidem Iuliano scribebat, quod volebat, quod prouideretur ei, prout latius scribebat vni alteri procuratori ipsius Reuerendissimi. Item supplicatio erat in forma nouæ prouisionis, & narrabat prouisionem, vel concessionem prouisionis processisse. & tamen literæ dicunt Cardinalem voluisse, quod prouideretur, super quo vota erant varia. Nam aliqui dicebatur posse eo modo quo petebantur expediri, quia cum in supplicatione esset concessum prouideri, quæ verba in ordinario non habent locū, quia ipse non signat pro supplicatione, nec mandat prouideri, sed prouidet. Ideo vt dicta verba aliquid operent dicebāt posse dici loco earū voluisse quod prouideretur. Adducebatur etiam, quod in ordinario non est statuta forma quomodo fiat eius prouisio, ideo quomodocumque constet de eius voluntate dicitur prouisionem factam etiam per solam patētiam Cardinalis in capit. literas de supplen. neglig. Prælat. aliqui dicebant, quod non debebant dari, quia præiudicabant tertio, qui ex post impetrauerat, & quia illæ literæ Cardinalis non probabant consensum, argumen. l. fundi venditor. ff. de acquiren. possess. & ibi per Paul. de Castro, & Bald. in l. si vt proponis. colum. secunda. C. quomodo, & quando iudex. vbi dicit, quod voluntas perfecta. Ideo fuit dictum, quod darentur verba supplicationis, & quod non esset de stilo, quia melius erat, quod essent frustratorie apposita, quam tertium læderent. ad cap. super eo. de offi. delegat. & ibi Bald.

T H A N I.

De iuramento.

DECISIO MMCXXXIX.

Vicentin. pensionis lis proposita, quia in litera erat pensio libera, & exempta. Ideo fuit alias dictum quod corrigentur modo, quia allegabatur quod principalis volebat stare super hoc iuramento partis. fuit dictum quia Pensionarius erat absens, quod si reliquisset procuratorem cum facultate deferendi istud iuramentum, quod deferretur, alias impedirentur.

T H A N I.

De commenda per obitum.

DECISIO MMCXXX.

Svrentin. commenda monasterij ordinis Sancti Augustini per obitum extra curiam pro Nicolao Casalano obtinuit, quia in supplicatione erat de beneficio seculari Abbatia nuncupata, & nullum erat verbum regularitatis. tamen quia dicebatur gratiam et se factam ex certa scientia Sanctis. Ideo fuit proposita. Quia alias expediri non poterat contra regulam Sancti. num. 41. vt credo contra capitulum. cum de beneficio. & præben. lib. sexto. & consil. 7. Calder. nume. 28. eodem tit. Sanctis. dixit quod plumbarentur, & darentur R. D. Datario, qui concordaret.

T H A N I.

De correctione.

DECISIO MMCXXXI.

Hispalen. pensio 35 ducatorum pro Garfia de Grabaren. cum facultate transferendi in personam

per eum nominatam, & eligendam. literæ erant expedite de tempore Iulij, & petebatur, quod corrigeretur iuxta tenorem supplicationis loco verborum vnam personam, ponerentur, vnam vel plures prout erat in supplicatione, non obstante, quod essent antiquæ, & mortuus esset Garfias. tamen fuit dictum, quod poterant corrigi, quia vbiicumque potest dari, perinde valere potest fieri correctio. sed in casu nostro potest, & posset dari, nisi obstaret. & sic possunt corrigi, quia nil obstat. cum regula non loquatur in correctione.

T H A N I.

De clausula motu proprio.

DECISIO MMCXXXII.

Prouisio motu proprio de vacan. apud sedem dubitabatur, quia supplicatio erat signata per fiat, vt petitur. licet esset formata motu proprio, & habebat clausulam, quod literæ expedirentur motu proprio. tamen fuit dictum, quia signatura non respondebat, quod non darentur licet Sanctorum quatuor olim Summistæ dedisset sine difficultate.

T H A N I.

De litigijs.

DECISIO MMCXXXIII.

Prouisio Parochialis Ecclesiæ quatuor ducatorum dubitabatur, quia in supplicatione solum fructus erant 24. & licet haberet clausulam augendo non habebat derogationem regulæ. Et quia Camera multoties supplet, fuit dictum, quod si erat litigiosa non fieret suppletio, alias fieret.

T H A N I.

De cessione, die decimaquinta Maij. 1533. fuit expeditio coram Sanctis.

DECISIO MMCXXXIII.

Legionen. Commenda Prioratus Sancti Michaelis de Scaluda ordinis Sancti Augustini Legionen. Diocesis vacan. per cessionem Commendæ Episcopi vicen. sub data 16. Calen. Februarij. anno primo Leonis. remissæ per Rotam quia est sumptum, & non constat de consensu, & quia pars quæ erat pro literis nõ erat citata nisi eodem die. & non potuerat informari. Ideo remissa ad primam Cameram.

T H A N I.

De reualidatione, & mutatione.

S V M M A R I V M.

Literæ non expediuntur post reuocationem expectatiuum.

DECISIO MMCXXXV.

Ebennen. reualidatio literarum expectatiuarum, & mutatio collectionis earundem pro Andrea Caselle

T H A N I.

De translatione ossium parentum.

DECISIO MMCXXXVIII.

Zamoren. indultum transferendi ossa parentum à monasterio beatæ Mariæ de monte Merata ordinis sancti Hieronymi ad locum alibi construendum ad libitum oratoris, cū separatione bonorū, & iocalium valoris quinque millium ducatorum, & red dituum 150. ducatorum annuatim à primo monasterio, & applicatione dictorum iocalium, & dotis loco construendo per oratorē, dubitabatur, quia literæ expediebantur in forma gratiosa, & literæ super signatæ erant sufficientes, tamen quia materia videbatur scupulosa, & supplicationes signatæ erant per præoccupationem, & nõ scienter, fuit dictum quod abscinderetur plumbū,

T H A N I.

De translatione pensionis.

DECISIO MMCXXXIX.

Hispalen. translatio pensionis 150. ducatorum facta à milite sancti Petri iuxta priuilegia militib. concessa, erat desuper supplicatio signata manu Papæ. Verum quia licet caueretur in priuilegijs militum, tamen nunquam fuerat in vsu, quod hæc materia videbatur nimium præiudicialis pro habentibus solvere pensiones. ideo fuit ei similiter abscissum plumbum.

T H A N I.

De regressu.

DECISIO MMCXL.

Zamoren. & Hispalen. regressus pro Balthassare de Pistoia ad plura per eum cessa in Zamoren. & Hispalen. respectiue Diocesis de consensu. Dubitabatur, quia in supplicatione, siue in sumpto est expressum dioc. Zamor. Dioc. Zamor. & Hispal. Verum quia in sumpto dicitur Zamoren. & respectiue Dioc. videbatur, quod per errorem capientis sumptum. & ita in libro fuerit omissa Hispalen. dioc. quia consensus concordabat, & in supplicatione D. Balthassar docuit de sua prima prouisione ad cautelam. & ideo fuit conclusum, quod expediretur.

T H A N I.

De regressu.

DECISIO MMCXLI.

Virdunen. literæ perinde valere super pensione 300. ducatorum reueruata super monasterio sancti Michaelis de sancto Michaelis ordinis sancti Benedicti Virdunen. dioc. in quibus, quod super eodem monasterio erant aliæ pensiones, & regressus ad illud si Franciscus episcopus Hostien. viuente commendatario præmoreretur referuaretur Iuliano episcopo Zamoren. mentio facta non fuerat, literæ sunt remissæ per Rotam, quia de regressu prædicto in supplicatione nulla mentio,

fello de tempore Leonis, expedite per Clementē in formationi cōgruit, vt moris est, q̄b. alias fuit abscissum plumbū, vt attestabatur bo. me. Sanctorū quatuor tūc Summistæ, qui eo non obstante illas iterum plumbari fecit sed non expedit, pars fatebatur abscissum plumbum. Sed sub eo prætextu, quod in eis posita derogatio statuti Ducis Sabaudiæ, quæ derogatio in supplicatione non erat. Ideo dempta derogatione dicebat supplicationes suas non esse inutiles, sed debere sibi in aliquo suffragari, & petebat sibi dari Bullam iuxta tenorem supplicationum. Respondebatur quod plumbum fuerat abscissum non solum ex causa præmissa, sed generaliter per Clemētem erat mandatum eas cassari, & deleri per suum motum proprium. Iterum dixit Reuerendissimus de Cesis, quod dictæ literæ non poterat expediri, quia post reuocationem expectatiuarum non expediuntur literæ super eis, & constabat expectatiuas tā Leonis, quā Adriani fuisse reuocatas. ideo Clemens non potuit expedire literas expectatiuarum Leonis stante reuocatione. Fuit conclusum propterea, quod non expedirentur. Dicebatur insuper, quod videbatur quædam fraus, quia orator erat Hispanus habens expectatiuum in Hispalen. & Abulen. extensionem in Corduben. & mutationem, vt dicebatur in Giennen. & falso loco Giennen. fuerat posita Gebennen.

T H A N I.

De derogatione statuti de optando.

S V M M A R I V M.

Clausula generalis remouet obstantias perpetuas non temporales.

DECISIO MMCXXXVI.

Vacan. perinde valere super derogatione statuti de optando. Dubitabatur quia in supplicatione est sola derogatio statutorum generalis, nullius statuti in specie habita ratione fuit dictum, quod erat bona, quia clausula, generalis remouet obstantias perpetuas non temporales. Ioan. Cald. consil. primo, de rescrit. Item dictum statutum requirit specialem derogationē, quæ cum posita non fuerit imputetur, quia non fuisset denegata.

T H A N I.

De prouisione vnus per obitum.

DECISIO MMCXXXVII.

NArmeten. prouisio Canonicatus, & præbendæ ecclesiæ Raueren. per obitum vnus cui erat commissum prouideri etiam per obitum apud sedem alterius, qui fuerat familiaris bo. me. Sanctorum quatuor dubitabatur, quia non docebatur de consensu Cardinalis, & concessio de prouidendo facta pro vno erat limitata prout de stylo, & de consensu Cardinalis Sanctorum quatuor, qui defunctus amplius consentire non poterat, nec sua intererat non requirebatur consensus. Tamen fuit replicatum, quod si alteri prouisum fuisset ex post de consensu dicti Cardinalis auferebatur ei in quæ situm. Ideo quia pars offerebat se probaturam per testes consensum huiusmodi, quod illud probat.

tio, sed quando expeditæ fuerunt tunc visum posse expediti. quia dabatur consensus presbyteri Episcopi Zamoren. & non videbatur, nec erat nota litis pendentia. sed modo in expeditione fuit dictum, quod consensus ex nunc presbyteri Episcopi non inuadit literas, ne que preces in quibus de eo non fiebat mentio. Item quod dictus Episcopus iam antea cesserat, & sic modo sua non intererat, verum quia pars allegabat se fuisse in possessione percipiendi per 4. annos pensionem prædictam ex æquitare fuit mandatum supercederi vt melius concordaretur.

T H A N I.

De seruitorio.

S V M M A R I V M.

Præsentia sanctissimi multa supplet, quæ abbreviatores supplere non possunt.

DECISIO MMCXLII.

C luitaten. perpetui simplicis seruitorij in Parochiali Ecclesia Sancti Martini vacan. per obitum extra Curiam de præsentia mente Octobris. Sub data 4. Idus Octobris. anno 2. Dubitabatur, quia in supplicatione dicitur de mense Septembris, vel Octobris ultimi elapsi. Et Cancellaria prout faciebat id noluerat dare. Item dicebatur quod astringebatur per regulam ad exprimendum mentem, cuius regulæ orator derogationem petierat, & fuerat ei cassata. Item quod Papa facilius dedit vacationem ante videlicet de Octobri præterito ex quo iam erat annus quam de præsentia in quo erat. & quo ad Septembrem, quod non erat mensis Papæ, ideo ei præiudicium non fiebat. tamen quo ad Cancellariam fuit replicatum, quod Camera largius procedit, & præsentia Sancti. multa supplet quæ abbreviatores supplere non possunt. Et quia in supplicatione erat, quod posset exprimere mentem ultra menses specificatos beneficium erat 24. pro persona nota v3 familiari Reuerendissimi de Simoneta, cui Papa scilicet dederat, & quo ad derogationem mensis, quæ dicebatur cassata, quod ea non ponebatur in literis nec petebatur, imo præmissis non obstantibus fuit expedita.

T H A N I.

De resignatione.

DECISIO MMCXLIII.

Commenda Prioratus non Conuentualis vacan. per resignationem ex eo, quod dictus Prioratus dependet à monasterio per Reuerendissimum Cardinalem obtento, fuit petita derogatio indulti Cardinalis de Bononia ad effectum resignationis huiusmodi, quæ fuit concessa prout apparet in signatura, & de stilo non derogatur in resignationibus. Et quia prædictus Reuerendissimus de Bononia non obtinet dictum Monasterium prout per errorem fuit expressum in supplicatione. sed Reuerendissimus de Turnone, prout in Bulla exprimitur dicebatur dictam derogationem oratori suffragari. fuit dictum, quod poterat mutare nomen præteritum in resignationibus, in quibus vt dictum, non fuisset ei derogatum.

T H A N I.

De pensione.

DECISIO MMCXLIIII.

P ensio sex duratorum tempore Adriani, quæ plumbari non poterat, stante regula cum sit extra tempus. Verum quod sollicitator in tempore concessio ad expediendum literas Adriani illam dederat, & plumbata non fuit tunc, quia non dabat supplicationem, quam non reperiebat, modo quod reperita fuit, & constabat de diligentia, fuit mandatum plumbari.

T H A N I.

De resignatione cum derogatione. die vigesima Mensis, Iunij. 1537. fuit expeditio generalis.

DECISIO MMCXLV.

B ergomen. prouisio Canonatus, & præbendæ Ecclesiæ Bergomen. vacan. per resignationem cum derogatione regulæ de 11. alias proposita, & reiecta, quia dato, quod supplicatio esset sufficiens, tamen dicta derogatio fuerat data contra mentem conce dentis, & Papa propter inaduertentiam, vel alias in Clemens mandauit tunc deleri consensum, & literas su per supplicatione prædicta non expediri, & idem fuit ordinatum in expeditione facta de mense Septembris 1535. coram Paulo modo inherendo ordinationi prædictæ idem conclusum fuit.

T H A N I.

De prouisione portionis.

DECISIO MMCXLVI.

S Alamantin. prouisio vnus ex tribus portionibus seruitorij nuncupat. cui cura inuenerat animarum vacan. per obitum extra Curiam Salamantin. Dioc. loci de Palacios rubios Bulla fuit sapius proposita, & alias modo prædicto aptata. Dubium erat, quia orator non portionem sed integram Parochialem impetrauerat, tamē expediebat ex parte, allegabatur decisio Egid. sub titu. de præben. num. .... In qua dicit quod Papæ intentio fuit aliquid conferre, vt not. per Abb. in c. fin. de præben. tamen quia sapius fuerat proposita, & etiam contra oratorem duæ conformes, fuit remissa ad Reuerendissimum de Iacobatis pro Concordia.

T H A N I.

De cessione.

S V M M A R I V M.

Verisimile non est Italum gratis cessisse in alienigenam.

DECISIO MMCXLVII.

L egionen. Commendæ Prioratus de Scalida per cessionem commendæ sub Data 16. Calendas Februarij anno

rij anno primo. Leonis, remissæ per Rotam, quia erat sumptum, & non constabat de consensu, & multa allegabantur contra expeditionem. Primò, quia non erat verisimile, quod cedens qui erat Italus cessisset gratis in Hispanum, & alienigenam. Secundò, idem cedens præsentia eodem oratore cesserat in fauorem aliorum. Tertio erat facta diligentia de requirendo consensu prædicti in Cancellaria, & Camera Apostolica, vt constabat per fidem Notariorum, & non reperiebatur. Ex aduerso quo ad primum respondebatur, quod in his non certus erat locus coniecturæ. Cum Bulla esset expedita in simplici cessione erat præsumptio literarum, quæ tollebat præsumptionem primam. quoad cessionem. Secundo loco factam. respondebatur, quod non præiudicabat veritati si primo erat facta in fauorem alterius, nec præsentia illius ei non nocebat, vel si nocebat hoc spectabat ad iudicem iudicare non ad expeditores. Tertio quo ad diligentias factas esse probatum consensum per testes apud acta etiam examinatos. Et quia Auditor misit testes ad videndum erat vnus, qui recte probabat, & alter etiam præsumptiue. Idem testes aduersarij probabant in genere illud idem videlicet cessionem in fauore oratoris factam. sed dicebatur fuisse conditionalem non puram, ex quorum dictis arguebatur, quod cessio facta fuerat. Ideo stante præsumptione Ecclesiarum tandiu per 24. annos antea expeditarum consideratis casibus fortuitis, qui ab eo tempore circa fuerunt. Item quod Notarij tunc retinebant aliquando consensum prius, & eos non ponebant in libris. Ideo fuit dictum, quod illa Bulla remitteretur tamquam vere expedita.

T H A N I.

De acceptatione.

DECISIO MMCXLVIII.

N Oua prouisio pro eo, qui acceptauit de facto post reuocationem literarum suarum in forma mandati de prouidendo, & possedit etiam de facto citra tamen præscriptionem fructuum. Dubitauit propter illa verba, de facto, quæ non erant in supplicatione, quia tamen habebat clausulam per quam concedebatur, quod posset exprimere causas infectiuas, & annullatiuas proprii tituli. Ideo fuit data & expedita.

T H A N I.

De vacatione.

DECISIO MMCXLIX.

P Erinde valere si beneficia comprehensa in literis vacent per constitutionem execrabili, vel alio quouis modo pro eo, qui impetrauerat per assassinium, & super priuatione huiusmodi expediuerat literas supplicatio erat sufficiens. tamen dubitabatur, quia in supplicatione narrabatur assassinium, & dicebatur constituto de præmissis procedat. Et in fine supplicationis erat additum, & de priuatione in forma iuris, & prout de iure. Ideo dicebatur, quod omnia erant data sub eadē conditione videlicet si constaret de assassinio alias derogata. tamen fuit dictum contrarium, quod constituto referretur ad delictum narratum, & postea subdebatur siue præmissis siue alio, & quod vltimus va-

tionis modus exprimi possit. Et illa verba, & de priuatione in forma iuris, & prout de iure. Imitabant priuationem tantum eo modo, & non cetero. ideo fuit dictum, quod expeditur.

T H A N I.

De cessione, die 26. Februarij. 1538. fuit expeditio generalis per obitum Reuerendissimi de Cesis Proponen.

DECISIO MMCL.

P ensio 26. Ducat. ex causa cessionis pro Ioanne Benedetto Iampedio literæ fuerunt expeditæ de anno primo, vt constat nobis per insertionem earum in processu autentico, & recognito. Idem constabat per solutionem annatæ factam in Camera, orator nunc petebat literas à Sanctis. in forma prouisionis nouæ, quia originales erant deperditæ, & pariter regestum earundem in Saccho, & de predatione vrbis, & habebat supplicationem conformem cum literis, fuit visum, quod expeditur, ne grauaretur propter amissionem huiusmodi duplici impensa.

T H A N I.

De accessu.

S V M M A R I V M.

1 Supplicationes resignationum non faciunt aliquam mentionem de procuratore.
2 Stilus non dicitur esse in contrarium cum casus non acciderit.

DECISIO MMCLI.

A ccessus ad Canonatum, & præbendam Ecclesiæ Clemens. per obitum vltimi possessoris ex causa cessionis literæ fuerant remissæ per Rotam, ex eo quia in accessu huiusmodi interuenerunt tria madata. primū videlicet Baldelij Didel. resignatis simpliciter sub die vltimo Februarij. 1534. in fauorem nepotis. Secundum die sequenti prima martij nepotis ad retrocedendum in fauorem Patruj reseruato accessu præcedente. Et tertium eiusdem Patruj eodem momento cum eisdem testibus, & Notario ad consentiendum accessui huiusmodi, quorum mandatorum datæ ad assertionem partis exprimebantur in literis, contra quas tria etiam dicebantur. Primum, quod datæ huiusmodi possunt exprimi in supplicatione verbum nullum. Secundum, quod erat contra stilum hætenus vsitatum, quod ponerentur datæ mandatorum in literis. Tertium quod ex hoc tollebat ius aduersarij, quia in Rota erat resolutum, quod ex vicinitate mandatorum huiusmodi præsumebatur dicta resignatio, & accessus prouenire ex pacto, & sic quod esset simoniaca, vnde per expressionem datæ huiusmodi vitium prædictum censebatur purgatum, & sic contra impetrantem. Quibus rationibus respondebatur, quod dato quod in supplicatione non esset verbum quod importaret expositionem datæ, tamen poterant exprimi, & patebat à simili, quia in omnibus supplicationibus resignationum semper dicitur talis

Talis resignat, & non fit de aliqua mentio de procuratore. tamen in literis dicitur ad longum per talem procuratorem ad hoc specialiter constitutum. & sic ubi exprimitur, & nomen procuratoris, & mandatum videtur quod possit etiam exprimi pars mandati videlicet Data. Ad secundum quod non sit de stilo, dicitur quod non est etiā stilus in contrariū, cum casus non acciderit. Ad tertium de simonia respondebatur, quod partes inter se nihil fecerunt, sed constituerunt procuratores ad faciendum in manibus Sanctis. insuper dicebatur, quod erat materia scandalosa, quia fere omnes resignationes, & cessiones, quæ veniunt de parribus sunt huiusmodi, & solvunt compositiones suas, quæ si renovarentur in dubiū utique erit damnosum Curia. Vota Dominorum fuerunt varia propter scandalum huiusmodi, & fuit dictum quod erat bonum facere provisionem generalem, & Bulla huiusmodi interim retineretur sine aliqua resolutione. fuit iterum proposita die 15. Octobris. 1538. & ordinatum quod concordetur.

T H A N I.

De concordia.

S V M M A R I V M.

- 1 Clausula quatenus sit licita, & honesta ponitur quando Papa pacta non vidit.
- 2 Iudex querit de surreptione, non expeditores.

DECISIO MMCLII.

Confirmatio concordie inter Matheum iose xvna, & quondam Hieronymum Beltrandi uti procuratorem Petri de Ribeco per quem Matheus remisit expensas præfate Petro in causa facta, & insuper soluit præfate Hieronymo Scuta 40. Petro id volente, ut asserbat, literæ huiusmodi erant remissæ per Rotam, contra quas tria similiter dicebantur. Primò, quod in ea non erant duæ clausulæ apponi solitæ. prima videlicet quatenus concordia sit licita, & honesta. Scdo, quia similes concordie consueverunt signari ad supplicationem vtriusque partis, & non vnius, & quod Petrus id vellet non docebatur. Tertio, quia sub eadem data erat supplicatio cessionis sine mentio ne concordie. Et ista supplicatio secunda in qua fiebat mentio de concordia non faciebat mentionem de alia, & sic subreptitia videbatur.

- 1 Ex eo dicebatur quod ad clausulam quatenus sit licita, & honesta, quod ista clausula ponitur quando in genere dantur seu confirmantur pacta, quæ Papa non vidit sed quando illa vidit non apponitur. Tertio quo ad dictam clausulam videlicet ad supplicationem vtriusque partis dicebatur, quod supplicatio sua erat pura, & simplex & sic iuxta tenorem supplicationis debebat dari, ut data erat quo ad verba, id volente Petro dicebatur, quod erant instrumenti facti inter partes quo ad surreptionem, quod de ea darent in iudicio. Et respondebatur ibi, quod in expeditione solum nos debemus videre, si concordant cum supplicatione expedita. & non quætere de subreptione, de quo quærit iudex non expeditores. fuit dictum quod non erat necessaria nec debebat poni si non erat in supplicatione, tamen quod hoc casu Bulla expeditur in forma commissaria, id est quod

committeretur non in forma gratiosa prout erat expedita. quo ad reliqua, quod omnia statent dummodo committerentur.

T H A N I.

De correctione signature.

DECISIO MMCLIII.

Nucerin. mandabatur provideri de pluribus Capellanis in diuersis partibus, & petebatur, quod dictæ literæ corrigerentur. quia dictæ Capellaniæ non erant in Parochialibus. sed erant Rectoriæ de per se Capellaniæ nuncupat. Et signatura erat sufficiens. tamen quia erat antiqua videlicet Idus Octobris anno octauo Clementis. Ideo referuata ad expeditionem generalem, fuit dictum, quod corrigerentur iuxta tenorem supplicationis.

T H A N I.

De indulto transferendi ossa maiorum.

DECISIO MMCLIIII.

Z Amoren. indultum transferendi ossa maiorum suorum cum dote annua 250. ducatorum, & localibus valoris quinque millium ad locum per oratorem iam fere constitutum postquam totaliter fuerit completum, literæ huiusmodi coram Sanctis. fuerunt alias propositæ. Sed tunc petebatur, quod transferentur ad locum ad libitum oratoris, & fuerunt reiectæ ut scandalosæ, tamen ex post obtinuerunt reformationem à Sanctis. in plena signatura, quæ est sufficiens. tamen fuerunt referuata ad expeditionem. & de voto omnium expeditæ.

T H A N I.

De correctione.

DECISIO MMCLV.

Svrogatio in iure pro Sanctis. tunc in minoribus constituto ex cessione super Parochiali de Perasse Toletan. Dioc. literæ erant expeditæ de tempore Iulij in quibus tamen non fuit apposita derogatio regulæ de idiomate, modo Reuerendissimus Sanctorum quatuor. In quem Sanctissimus transtulera, regressum ei competentem ad docendum de iure suo, petebatur quod corrigerentur, & apponeretur derogatio huiusmodi, & supplicatio erat sufficiens. tamen quia materia erat litigiosa, & ex voto Reuerend. Domin. Lamberti fuit referuata, & proposita in expeditione huiusmodi fuit dictum, quod melius erat dare per literas perinde valere quam per viam correctionis. Si tamen aliter vellet idem Reuerendissimus quod daretur rotum id quod vellet, quia dari potest de iure. sed primus modus videbatur melior & iuridicus.

THANI.

T H A N I.

De commendâ.

DECISIO MMCLVI.

S Ego bien. commendæ plurium beneficiorum pro Francisco Solis Milite Sancti Iacobi de Spira ex cessione bo. me. Sanctorum quatuor dubitabatur, quia nuper dicta beneficia erant quinque Parochiales, quæ omnes eidem Francisco commendabantur, & in literis dicebatur, quo ad vixerit. fuit dictum, quod darentur ad sex menses à die habitæ pacificæ possessionis iuxta stilum.

T H A N I.

De literis si neutrum.

DECISIO MMCLVII.

L iteræ si neutri pro Antonio de Palenzola super portione Ecclesiæ Salamantin. quam Franciscus in eadem Diocesi obtinebat fuerunt retentæ, & referuata ad expeditionem generalem, quia in supplicatione non dicebatur per eius obitum portionem vacasse. & sic erat generalis, & incerta. tamen idem expeditur fere similes per Cancellariam, & petebatur alias expediti per Cameram, contra quas tria dicebantur. Primò de incertitudine huiusmodi. Secundò, quod in literis Cancellariæ narrabat litem inter N. & Petrum Nicolai & in Camera dicebat inter se, & quendam Hispanum. Tertio, quod in literis Cancellariæ narrabat titulum præambulum in Camera non. 4. quia dabatur ei generalis referuatio etiam in corpore iuris clausa in Cancellaria, & in Camera petebatur etiam per obitum Petri aud. apud sedem, & sic dicebatur non debere expediti. Quo ad incertitudinem ostendebatur commissio causæ, quæ certificabat corpus portionis, & quemadmodum dederat Cancellaria, quod daret etiam camera. Quo ad mutationem colligantis, quod clausula supplicationis erat sufficiens. Quo ad titulum quod virtualiter in literis Camere erat idem cum diceretur, quod quilibet colligantem ad se de iure spectare asserbat, quo ad generalem referuationem in corpore iuris quod etiam habebat per obitum apud sedem in alia si neutri per eum ante impetrati, quam producebat modo ad iustificandum literas suas, ut corrigerentur cum si neutri non viderat & petebatur copiam, & res videbatur dubia. fuit dictum, quod daretur copia parti, & seruarietur ad primam. fuit proposita die 15. Octobris. 1538. & quia pars fuit citata hora tarda referuata, & remissa ad expeditores.

T H A N I.

De variatione nominis super pensione.

DECISIO MMCLVIII.

Pensio quadraginta ducatorum ex causa resignationis nuper factæ super fructibus Parochialis Eccle-

siæ Sancti Petri Mirapicen. Dioc. de consensu dubitabatur quo in supplicatione dicebatur, quod dicta Parochialis est Montis Albani non Mirapicen. & sic mutabatur Dioc. tamen allegabatur error, quia consensus præstitus, & mandatum dicunt de Mirapicen. non de Montis Albani. fuit dictum quod darentur si consensus concordaret.

T H A N I.

De derogatione regulæ de annalici.

S V M M A R I V M.

- 1 Intelligi debet generaliter qui loquitur generaliter.

DECISIO MMCLIX.

P erinde valere cum derogatione regulæ de annali in totum fuit dubitatum, quia signatura dicebat. Et cum derogatione regulæ de annali quatenus opus sit. erat crux, deinde exten. unde orator dicebat regulam non esse limitatam. unde non est limitanda per expeditores. Et qui generaliter loquitur generaliter intelligi debet. Respondebatur quo ad limitationem, quod satis erat limitata per cassaturam, & fuit dictum, quod darentur iuxta stilum, vel quo ad primam partem.

T H A N I.

De eodem.

DECISIO MMCLX.

P erinde valere cum derogatione regulæ super pensione alias referuata tempore Clementis super fructibus Prioratus Sancti Bernardi ordinis Sancti Augustini, in quibus non fuit dictum, quod Prioratus dependebat à præpositura Montis Iouis dicti ordinis. Item quod Prior pro tempore soluebat certum onus præposito præfate. videlicet ducatos quinque Super facti huiusmodi erant duæ supplicationes in quarum prima erat, quod possit exprimi dependentia. in secunda non est de onere nihil, in vtraque tamen fuit dictum at tento, quod onus erat perpetuum, & quod supplicationes poterant coniungi, & dependentia exprimi, quod potest exprimi etiam dictum onus annexum pro validitate pensionis prædictæ.

T H A N I.

De commendâ per obitum, die 16. Octobris. 1538. fuit expeditio generalis.

S V M M A R I V M.

- 1 Litera possunt ad veritatem rei gesta probandam quando documque interuenire.

DECISIO MMCLXI.

Commenda Parochialis Ecclesiæ del Gro pro quon. Episcopo Salamantin. ad biennium vacan. per obitum

tum apud sedem cum decreto, quod omnes prouisiones anteriores, & commendæ de ea etiam anteriores factæ essent nullæ, & quod possit capi possessio possessore non citato, nec possit propterea dari de spolio cum derogatione regulæ de non tollendo ius quæsitum, & attestatione, quod prima hora vacationis Papa illam eidem Episcopo commendauerat. Dubitabatur ex pluribus. Primo, quia expediebatur Bulla pro mortuo, quia tunc dictus Episcopus obierat. Secundo, quia habebat multas clausulas insolitas. Tercio, quia in corpore, & in clausulis petebatur commenda ad vitam, & tamen in additionibus clausularum erat additum, & de commenda ad triennium. Et sic ista vltima additio videbatur ex toto præter mensuram concedentis præstitum, quia datauerat eam Episcopus Balconen. qui fuit Darius post annum, & vltra. & data supplicationis, & super ea referuabatur pensio quinquaginta ducatorum pro filio suo. Quibus omnibus respondebatur quo ad mortuū, quod hoc non erat inconueniens, & singulis diebus tam Cancellaria, quam Camera expedit literas pro mortuis, & optima ratione, quia gratia est facta per signaturam, tamen eius probatio requirit literas, quæ possunt ad veritatem rei gestæ quancumque interuenire. Quo ad secundum de clausulis insolitis dicebatur quod erant solita attentata temporis qualitate, & personæ. Nam supplicatio erat data in Castro Sancti Angeli tempore direptionis vrbs, quo tempore multa non concedenda concessa fuerunt. Item erant de persona grata, & accepta, & bene merita de sede Apostolica. Et qui alias habebat indultum ad omnia in sua Diocesi ad instar Cardinalium. Et pro iustificatione ostendebantur alia quædam supplicationes, in quibus erant fere eadē clausulæ pro eodem Episcopo, in quibus erat manus bo. me. Sanctorum quatuor antiquioris, & sic ostendebatur Papam tunc signasse, & concessisse. ex certa scientia. Quo ad tertium de commenda annali, vel trienniali Baluoregien. aduersarius assererat se non informasse, nec habuisse tempus. Ideo fuit remissa ad expeditores, qui sine Papa expedirent, vel concordarent die vltima Nouembris pro concordia.

T H A N I.

De commenda.

S V M M A R I V M.

- 1 Gratia Papæ consuevit esse perpetua.
- 2 Litera ambigua sunt restringenda.
- 3 Successor non potest declarare mentem sui prædecessoris mortui.

DECISIO MMCLXII.

ERat supplicatio in qua commendabantur plura simpliciter sine præfixione temporis Episcopo Salamantini, nec minus dicebatur ad vitam sed simpliciter, commendamus, & commendari mandamus & in clausulis erant verba infra scripta, videlicet & de commenda præmissa etiam cum quibusvis obtentis, & obtinendis, etiam vt præmittitur, vel conditionaliter, ita vt liceat prædictis saltem ad annum à die habite possessionis pacifice &c. Rota remisit sumptum huiusmodi & quærebat, an vigore dictæ supplicationis, vel clausularum posset expediri commenda ad vitam, vel

ad annum. Dicebatur ad vitam, quia signatura erat generalis erat generaliter intelligenda. Et præsertim quia gratia Papæ consuevit esse perpetua. item à forriori si Papa conserat Prioratum manualemente ex confirmatione ipsius, de manuali efficitur perpetuus. vt per Abb. in cap. ad nostram. de confirm. vtili, vel inuili. item quod clausula supplicationis erat alternatiua, & quod in alternatiuis erat alteratio impetrantis, vt per Felin. in cap. inter ceteras. de rescript. colum. secunda. versic. Fallit quarto. tamen fuit conclusum contrarium, quia supplicatio simpliciter loquebatur, & non dicebat ad vitam, & literæ sunt ambigua, & restringenda. capit. quamuis. de præben. lib. sexto. Item consuetudine impetrantis, quia ostendebantur plures supplicationes, vt erat in causa præcedenti eiusdem impetrantis, quæ ad annum impetrauerat. Ideo quod ex consuetudine ipsius voluerunt, quod intelligeretur ad annum, & quo ad alternatiuam, cum essemus post eius obitum non poterat successor declarare mentem sic prædecessoris, vt est glo. not. in l. idem præcipimus. §. si plures. ff. de rei vend. Et sic fuit remissa ad Rotam de voto maioris partis expeditorum ad annum.

T H A N I.

De infectione tituli.

DECISIO MMCLXIII.

PERinde valere super literis accessus pro Episcopo Vicen. ad Prioratum de Scaleta ordinis Sancti Augustini Legionen. Dioc. expediti in quibus dicebat, quod Prioratum huiusmodi obtinebat, & omiserat narrare litem, modo vult quod literæ prædictæ valeant ac si esset dictum, quod non obtineret sed ius prætenderet, & narraret litem pendentem, & volebat etiam exprimere, quod idem orator per prius cesserat in fauorem alicuius, & modo tam ipse, quam idem alter cedebant in fauorem Philippi, per eius cessum, vel decessum referuabatur sibi regressus siue accessus. Et sic vult inficere titulum suum primum. pro validitate sui accessus siue regressus dicebatur. Primo pro expeditione, quod poterat narrare litem, quia in supplicatione erat clausula, quod litigiosus ex qua narratiua resultabat necessario, quod poterat etiam dicere, quod non obtinebat contra prius dicta sed ius prætendebat, & quod posset inficere titulum suum dabatur reformatio ad prædictum accessum, quæ erat impetrata pro parte Philippi resignatarii, qui habuit reformationem, quod posset exprimere titulum suum, etiam de facto processisse, & in omnibus & per omnia prout in prima supplicatione, & sic dicebatur quod dicta reformatio debebat esse communis, quia si aliter esset sequeretur absurdum, videlicet quod Philippus expediat prouisionem suam, & diceret hodie Prioratum vacare. Et cedent si non expediret super reformatione etiam ipse diceret hodie quod & iam non concordarent si essent diuersarum datarum. quibus ex aduerso respondebatur, quod ad litem fatendo posse exprimere litem, sed non omittit narratiuam primo factam, & quod non poterit inficere suum titulum, præsertim narrante se per prius resignasse in fauorem alterius modo daretur ei accessus sine causa, cum non haberet ius, sed per cessionem suam esset exclusus. Raticabatur ad hoc quod poterat de nouo acquisuisse. tamen quia materia erat litigiosa, & antiqua, & tractaretur de gratia Leonis, licet haberet mandatum expediendi fuit remissa.

remissa ad expeditores, qui die vltima Nouembris dicebant, quod poterat dicere quod non obtinerat narrando de litem. sed quo ad narrando cessionem alterius, & sic inficere titulum, quod non poterat. Et ita determinatum die 20. Februarij. 1539.

T H A N I.

De accessu cum derogatione Regularum.

S V M M A R I V M.

- 1 Accessus reseruati, quid non erant de consensu, vel bono iure non valent.

DECISIO MMCLXIII.

PERinde valere super literis accessus pro Sanctis. alias in minoribus constituto expeditis super canonicatu, & præbenda Ecclesiæ Calien. in quibus non fuit facta mentio Constitutionis Leonis, & Adriani quibus respondebatur, quod similes accessus reseruati, qui non erant de consensu, vel ex bono iure non volebat modo suppleri, & quod daretur derogatio dictarum derogationum, habebat vnam reformationem in qua dabatur derogatio omnium regularum latissime exten. Pars ex aduerso non erat citata. Ideo referuata. & remissa ad expeditores. die vltima Nouemb. fuit dictum, quod vigore reformationis darentur omnes regulæ Clementis, sed non Leonis, nec Adriani.

T H A N I.

De literis si neutri.

S V M M A R I V M.

- 1 Supplicatio debet aliquid operari.

DECISIO MMCLXV.

LIteræ si neutri pro oratore super Archidiaconatu Ecclesiæ Calaguritan. orator impetrauerat tanquam de vacante per resignationem, quæ in veritate non erat, & vigore clausulæ narratae inter duos extraneos, petebat gratiam suam expediri. asserendo quod sua supplicatio debebat aliquid operari. tamen quia pars non erat citata, fuit remissa ad expeditores. die vlt. Decembris, quod capiatur vota singularium in domo.

T H A N I.

De scolastica vacante.

S V M M A R I V M.

- 1 Consensus datus post mortem resignantis tunc valet quando resignans persistit in eadem voluntate, cum in impedito casu, vel aliquo impedimento potius ostendatur dissensus, quam consensus.

DECISIO MMCLXVI.

PLatin. Prouisio Scolasticæ vacante per resignationem in manibus S. V. supplicatio concordabatur, tamen referuata, quia erat dubium de consensu, quia licet consensus esset à tergo literarum, tamen dice-

batur, quod erat præstitus post mortem per annum, & vltra. Nam resignans erat notarius & constituit procuratorem ad resignandum, de quo mandato ipsemet rogatus erat, & reposuit in capsula, post mortem infra annum fuit transumptum dictum mandatum cuius vigore fuit præstitus consensus datus post mortem an valeat & trahatur retro, quod hoc habet locum resignante persistente in eadem voluntate. Sed impedito casu, vel aliquo impedimento, vt in casu nostro potius ostendebatur dissensus quam consensus. Ideo vna pars petebat literas remitti ad Clericos Camerae, qui iudicaret de consensu, vti alias factum asserebatur. tamen quia vnus ex clericis habebat interesse in causa non fuerunt ad eos remisse, sed iniunctum onus impetranti, vt iustificaret consensus suum coram Reuerend. de Farnesio, coram quo produxit tres testes, qui deponabant, quod resignans egrotans dixerat, quod nihil vacabat per eius mortem. tamē expeditores die vltima Nouembris miserunt ad Reuerendissimum de Iacobatijs pro concordia.

T H A N I.

De portione integra per literas si neutri.

DECISIO MMCLXVII.

LIteræ si neutri super integra portione Ecclesiæ Palentin. pro Antonio Palenzola alias proposita in expeditione præcedenti, quia pars citata fuerat hora tarda. Ideo remissa ad expeditores, quod capiatur vota singulariter, an possit dari per obitum Petri Andrea, simpliciter expedita, & datur clausula generales prout in supplicatione, sed non deueniatur ad speciem. Die vero 20. Februarij. 1539.

T H A N I.

De resignatione.

S V M M A R I V M.

- 1 Indultorum in derogatione debet fieri expressio de reductione, vnione, & suppressione præmissis, nisi in orato re sit iusta ignorantia.

DECISIO MMCLXVIII.

PERinde valere super prouisione Prioratus B. Mariæ de Verallis ordinis S. Benedicti vacante per resignationem, in quibus literis non erat facta mentio, quod per ante Ecclesia Electione aqua dictus Prioratus dependebat, erat de regularitate ad secularitatem reducta, cum vnione omnium Prioratum ab ea dependentium. cum primum per cessum, vel decessum vacauerint, & sic petebatur, quod literæ valerent ac si esset dictum de reductione vnione, & suppressione præmissis. supplicatio habebat derogationem priuilegiorum & indultorum Ecclesiæ Elnen. à qua Prioratus dependebat. Et sic aliqui dicebant, quod in derogatione indultorum poterit dicta expressio fieri, tamen vota omnium fuerunt, quod de rigore iuris expediri non posset. tamen quod de equitate attento, quæ dicta reductio, & suppressio non erat in partibus publicata tempore expeditionis prouisionis huiusmodi, quod orator erat in iusta ignorantia, & quod literæ expedirentur.

Hhh THANI.

S V M M A R I V M.

- 1 Regressus non posse suspendi ex trib. demonstratur, ut ibid.
- 2 Surrogatio non debet habere plus iuris, quam habeat ille in cuius locum surrogatur.
- 3 Clausula supplicationis erunt sufficientes, & casus erit dubius non clarus.

DECISIO MMCLXIX.

FVit expeditio generalis coram Sanctis. Subrogatio pro Magdalena de Constal super Abbatia monasterij monialium S. Petri de Marticomenta Tulen. Dioc. ex cessione Alexie etiam de Constel, cum narrativa tam litis antiquæ super regimine dicti monasterij inter dictam Alexiam cedentem, & quandam Nicolam, & concordia sequente, quam etiam litis nouæ super inualiditate cuiusdam regressus eidem Nicolæ Apostolica auctoritate referuati sine situ, & consensu dictæ Alexiæ, & non suspensione dicti regressus, & omnium aliorum sine consensu, & ex causa onerosa referuatorum literæ erant remissæ per Rotam, contra quas dicebantur tria. Primo, quod non poterat fieri mentio litis antiquæ cū concordia & sententia terminatæ per plures annos. & dato quod possit fieri, non poterat suspendi regressus huiusmodi ex tribus primo, quia contra mentem concedentis, secundo quia contra stilum signaturæ, tertio contra naturam subrogationis. Quod esset contra mentem concedentis assererebatur constare. Quia idem Leo respōdeat, quod illam ex certa scientia confirmauerat, & deinde etiam dedit literas in forma Breuis, in quibus attestabatur, quod dicta suspensio erat facta contra mentem suam, & reuocabatur illam, secundo contra stilum signaturæ, quia semper in similibus suspensionibus consuevit restringere contra accessus, & regressus, & illos non suspendere, tertio contra naturam subrogationis, quia regressus non debet habere plus iuris, quam ille in cuius locum subrogatur. sed isto casu Magdalena, quæ subrogatur in lite Alexiæ, & his est super regressu, qui si suspenditur, utique plus iuris habebit, quam habebat subrogatus. Item dato quod possit suspendi, debebant apponi quædam verba, quæ erant in supplicatione, videlicet, quod cessione Nicolæ fiebat in fraudem, & dicebatur, quod ista assertio iustificabat suspensionem huiusmodi ideo debebat apponi precibus, ex aduerso respōd. quo ad narratiuam litis, quod clausulæ erant sufficientes & similiter quo ad suspensionem huiusmodi, & ad illud quod erat contra mentem ratione Breuis, quod nõ erat expeditorum videre Breue, quod emanauerat multo post datam supplicationis, sed spectabat ad iudicem. Quo ad stilum etiam dicebatur, quod similis regressus sine situ, & consensu suspendebatur quo ad naturam subrogationis, quod illud procedit in dubio non in casu claro, prout eramus, præsertim quod in similibus ius nostrum non venit ex iure prædecessoris aut cedentis, sed ex gratia concedentis. Quo ad verba dimissa de fraude dicebatur, quod apponi non debebant, quia ex narratis resultabat fraus, quod satis erat. inducebatur, quod erant verba apposita conditionaliter, & poterant omitti ratione maioris expressiois, & verificationis. Domini inclinabant, quod utraque posset narrari vno eorum excepto. Item suspendi regressus postquam clausulæ supplicationis erant sufficientes. sed quod deberent apponi illa verba supplicationis de fraude, quia per illa videbatur Papa motus ad suspendendum, fuit tamen dictum, quod causa erat magnæ importantiæ, & ideo seruaretur ad primam.

S V M M A R I V M.

- 1 Literæ originales ubi non habentur registrantur, & in plena audientia corriguntur.
- 2 Correctio literarum facta ante vacationem beneficii est mala.

DECISIO MMCLXX.

TVllen. gratia expectatiua pro nominato à milite S. Petri in prima expeditione, quæ fuerat Calen. Maij. 1525. dicebat nominans ex istis, & nominatio fuerat facta 20. August. eiusdem anni, & die 2. Fulminatio. vnde dictæ literæ fuerunt per tunc Summissæ correctæ, & loco nominationis ex istis fuit additum nominari speras. vnde de anno 1533. coram Clemente dictæ literæ fuerunt remissæ ad corrigendum. Et cum non haberentur originales, quæ fuerunt restituta. fuit commissum registrum, & fuerunt in plena audientia correctæ, & reductæ, ad primum modum petitum, videlicet nominavit ex istis, & sic fuit correctum & registrum, modo producebantur originales incorrectæ discordantes à registro, & fuerunt propo., dicebatur quod illud, quod erat factum per expeditores non debebat alterari. Ex aduerso dicebatur si est erratum, & constat de errore error est corrigendus, tamen dicebatur quod prima correctio fuerat facta post vacationem beneficii de quo agebatur. & sic postquam erat quæsitum ius parti, & sic male primo correctæ, & bene reductæ per expeditores, alias si fuissent primo correctæ ante vacationem beneficii, quod eo casu regressus facta per expeditores fuisset mala, & erronea. Igitur statuatur terminus utriusque parti ad probandum utrum fuerit facta prima correctio ante vacationem beneficii, vel post.

S V M M A R I V M.

- 1 Comitatus incongruum est passim, et in specie cuiuslibet dandi sine certa scientia principis prout dantur scutiferis, & cubicularijs.

DECISIO MMCLXXI.

Comitatus pro milite S. Petri in vim suorum Privilegiiorum privilegia erant sufficientia. tamen videbatur in congruum regressus quod cuiuslibet in specie, & singulariter darentur fuit propositum, & dictum, quod daretur non passim sed ex certa scientia principis prout dabatur scutiferis, & cubicularijs.

S V M M A R I V M.

- 1 Expeditio debet fieri quando in literis constat de corpore licet fuerit variatum in verbis, intra, vel extra curiam vacatam.

DECISIO MMCLXXII.

FVit expeditio generalis coram Sanctis. prouisio Ecclesiæ Sanctæ Mariæ veteris prope, & extra muros Messanen. vacan. per obitum extra curiam pro familiari suæ sanctitatis. Dubitabatur quia in sup-

in supplicatione dicebatur prope, & extra muros Messanen. & in literis non extra sed intra dicebatur. tamen quia constabat de corpore voluerunt quod expedirent.

S V M M A R I V M.

- 1 Regressus super quo est lis non debet extinguere, vel suspendi quando ex eo sequi debet absurdum.
- 2 Mandata suspensiva ubi sunt clara, & certa super eis literæ denegari non possunt.

DECISIO MMCLXXIII.

Subrogatio in iure ex cessione super Abbatia monasterij Sancti Petri de Vanne conuenta alias proposita, de qua vide in expeditione præcedenti. modo dubitabatur de tribus, primo quod in literis erat omissum, quod clausula videlicet quod quoniam Nicola. propter fraudem tertiæ ferendæ sententiæ cesserat, & petebatur quod poneretur in literis, eo maxime, quia videbatur Papam motum ad suspendendum quendam regressum eidem Nicolæ referuatum, super quo erat lis propter fraudem allegatam. Et ideo quod tanquam omissa suppleretur. Secundo quod quia in literis erat facta mentio cessionis Nicolæ & referuationis pensionis in fauorem suum, quod deleteretur de literis mentio pensionis prædictæ, quia in supplicatione verbum nullum de pensionem huiusmodi, & quia videbatur, quod referuatio prædicta excluderet fraudem igitur si clausula de fraude tanquam omissa supplebatur, & non contrarietur literis dicebatur, quod opus erat delere pensionis huiusmodi mentionem. Tertio quia in literis narratur lis super regressu dictæ Nicolæ referuato, & idem regressus extinguebatur dicebatur quod non fieret mentio litis, vel non extingueretur regressus, quia alias sequeretur absurdum, quod datur lis, & oratrix surrogatur in litem, & tamen extinguatur id super quo litigatur, quod non erat verisimile eo maxime, quia extabat Breue Leonis licet in data post signaturam supplicationis, per quod idem Leo declarat non fuisse suæ intentionis regressum huiusmodi suspendere. Quibus omnibus respondebatur quo ad fraudem, quod ex narratis resultabat. Item quod conditionaliter apponebatur. Et ideo poterat omitti vigore clausula generalis. Quo ad secundum de mentione pensionis dicebatur, quod si poterant narrari merita litis, & causæ & referuatio regressus de quo agitur, sequebatur necessario, quod poterat etiam narrari cessione in qua fuit referuata pensio & regressus. quo ad tertium respondebatur quod non erat absurdum, quod non suspenderetur, & subrogaretur, quia non extinguebatur. item quod si mandata suspensiva essent certa, & clara non poterant denegari literæ super ea. Et sic fuit ordinatum quod adderetur clausula de fraude prout in supplicatione in ceteris, quod Bulla esset bene expedita.

S V M M A R I V M.

- 1 Generalia, quæ nimis sunt nec constat de corpore sunt corrigenda.

DECISIO MMCLXXIII.

Prouisio Parochialis Ecclesiæ de Prouadinis nuncupata Segobien. Dioc. per obitum familiaris Cardinalis Senensis, in loco infra duas dietas à Curia non distan. de consensu Cardinalis Bulla erat remissa per Rotam. In supplicatione importabatur Parochialis Sancti Christophori de Marhena. Item dicta Parochialis de Marhena modo literæ erant expeditæ de Paradinis nuncupata. in supplicatione erat omissa nuncupata, & in literis omittebatur inuocatio, & situatio. & licet diceretur quod erat de consensu Cardinalis, qui debebat attendi. tamen fuit correctæ, quia nimis generalis & tanquam non constaret de corpore.

S V M M A R I V M.

- 1 Docetur per testes parte citata non aliter in vacatione per obitum.

DECISIO MMCLXXV.

Similis erat à Rota remissa videlicet prouisio Parochialis de Gabiosten. Dioc. vacan. per obitum extra Curiam in mense referuato, & in supplicatione importabatur Parochialis loci Crauetes nõ de Gabi. & produxerat duos testes, qui deposuerant, quod vacauerat per obitum Vitardi de Aiuana de Gabi. non de Crauetes. fuit ordinatum, quod si doceret per testes parte citata, quod per obitum dicti Vitardi non vacasset alia Parochialis, quæ de Gabi. quæ literæ essent bene expeditæ.

DECISIO MDCLXXVI.

Prouisio duorum præstimoniorum & vnus simplicis vacan. apud sedem per promotionem ad Ecclesiâ Noruinen. & Hispalen. Dioc. in supplicatione tamen erat Gadicen. & nõ Hispalen. & sic petebatur, quod suppleretur Dioc. omnia. fuit dictum quod Gadicen. in fine posita ad quam referebantur omnia supradicta quod melius erat, & tutius quod corrigeretur supplicatio, & ita fuit ordinatum attentum, quod vacatio erat nota.

S V M M A R I V M.

- 1 Resignatio facta super referuato dicitur esse nulla.

DECISIO MMCLXXVII.

Accessus, & regressus ex causa cessionis ad Canonicatum, & præben. Ecclesiæ Augustan. cum narrativa quod resignans primo in patribus eodem Canonicatum & præben. in manibus ordinarij resignauerat. tamen regressus erat nulla, quia erant referuati

Decisionum Rotæ Romanæ, Partis III.

seruati ex aduerso dicebatur, quod orator erat Prothonotarius apostolicus, & soluerat pensionem, de quibus in supplicatione verbum nullum, sed erat quod posset exprimi titulus oratoris, vigore cuius clausule idem orator exprimebat alias fuit dictum, quod debebat dare, quia ex cessione sua prima ipse perdidit, & sit modo daretur ei daretur sine causa. ideo &c. item proposita, & allegabatur decisio Rotæ 3. de renunciat, Bisig. fuit dictum quod informaretur pro prima.

T H A N I

De consensu, die vigesimatertia Iunij. 1539.

S Y M M A R I V M.

1 Papa quando prouidet, & alteri reseruat non est necessarius alicuius consensus.

Tertiæ Partis Decisionum Diuersorum Rotæ Romanæ, Finis.

DE C I S I O M M C L X X V I I I.

FVit expeditio generalis coram Sanctis. reseruatio medietatis fructuum Parochialis Ecclesiæ Sancti Sixti Lucan. Dioc. pro Noualio in prouisione facta de dicta Parochiali. Dominico Centurione, de cuius consensu cum facultate dubitandi dubitabatur, quia de consensu non docebatur fuit, dictum, quod quando Papa ꝑ prouidet, & alteri reseruat non est necessarius. Item quod eo quod prouisus acceptauit prouisionem cum dicta reseruatione videtur consentire, & quando acceptauerit probabatur, quia in supplicatione erat decretum, quod prouisus non posset de dicta Parochiali concordare, nisi de consensu Horatij, & cum ipse concordauit, voluit consensum præfatum, & Horatij consensu præfente dicto Dominico concordari per eum fieri, & constabat publico instrumento, & ita fuerunt literæ expeditæ.

I N D E X L O C V P L E T I S S I M V S M A T E R I A R V M,

Quæ in hac Decisionum Tertia Parte continentur.

A BBAS fideiubens pro Illustri persona accepta obligatione ab ea in forma Camere de conseruando se indemnem cum hypotheca bonorum suorum, vtrum coactus solucere postea petere possit executionem in bonis dicti Illustris, decisio 544. lib. 3. numero secundo. 163	Absente parte si proponatur constitutum coniunctum dotibus instrumentis an ius acquirat eidem ac si præfens fuisset, vel requiratur subsequens ratificatio stipulatio. licet per Notarium eius nomine interuenerit, decisio 320. lib. 3. numero 2. 110
Abbas Monasterij vbi mensam non habeat separatam à mensa Capituli, & Monachorum vbi successerit erectio Commendæ ratione illius Monasterij, an & commendatarius ea conditione viuere debeat, & ob id bona habere communia cum monasterio, decisio 257. lib. 3. nu. 3. 125	Absenti beneficium conferri potest, & sufficiens est ipse subsequens ratihabitio, decisio 586. lib. 3. nu. 6. 172
Abbati si lis moueatur ratione Abbatie, & contra eum sententia ab aduersario fuerit obtenta, & super eadem Abbatia super inductum sequestrum obtenta etiam res iudicata vna cum executorialibus, & reliquis requisitis capta iterum possessione per Abbatem spoliatum, hæc duntur haud dubie attentata, decisio 92. lib. 3. numero primo. 82	Absenti animo acquiri potest per amicum, subsequente acquisitionis ratificatione, decisio 463. lib. 3. nu. 6. 145
Abbatis aut prioris conuentualis maior, & potior est licentia concessa Vicario Compulsori, quam claustralis prioris, dec. 449. lib. 3. nu. 5. 142	Absentia biennij, vel triennij interpolata, cum aliquando comparuerit absens in Curia ex depositione testium probata non præsumi facit animum non reuertendi, & sic non adimit pristinam familiaritatem, decisio 213. lib. 3. numero quarto. 101
Abbatis et commendatarij non ratione possessionis bonorum monasterij fit comparatio sed perceptionis fructuum & in eo, quod vterq; alienare non possit proprietatem, decisio 257. lib. 3. nu. 5. 109	Absentia à Curia si in dubium ponatur impetrantis beneficium, ex eo facile dissolui potest, quod gratis facta fuerit expeditio, quæ haud dubie præsentiam arguere potest cum pro absentibus nunquam detur gratis pro familiari, decisio 213. lib. 3. nu. 2. 101
Abbreniatores periti in negocijs supplices libellos concernentibus mandato Rotæ ab auditoribus sepe consulantur, decisio 592. lib. 3. nu. 5. 173	Absentia aduersarij sufficit, vt probetur post actum in absentia factum, decisio 871. lib. 3. numero primo. 223
Abbreniatura recepta in protocollo notarij, qui dicitur esse rogatus sine testibus, & sine anno facit vt dicatur non esse factum in forma probanti, dec. 284. lib. 2. nu. 1. 64	Absentis Cardinalis agentes si institerint pro examinatione Cardinalis assiduarij iam ad professionem parati causa captandi aeris salubrioris ratione valetudinis curandæ, & iurisdicctio dicatur auditoris ad tale examen non extendi, vtrū hoc non obstante ad examen procedi possit, dec. 222. lib. 3. nu. 1. 102
Ablatum per legem contemplatione alterius partis, eidem acquiratur, dec. 823. lib. 3. nu. 1. 173	Absolutio facta in partibus non plene ipso facto narrato ex commissione Pontificis an sit valida habenda, dec. 207. lib. 2. num. 1. 50
Absens non ex causa vrgenti, & necessaria, non potest frui privilegio eorum, qui necessario dicuntur abesse, ad hoc, vt familiaritas non interrumpatur, decisio 213. lib. 3. numero tertio. 101	Absolutio ab excommunicatione, in qua quis sctit per triennium, non suffragatur ad effectum casu regulæ, dec. 850. lib. 3. nu. 1. 218
Absens non potest retractare, quæ gesta sunt à collegio: secus si præfens, & in carceribus detentus, decisio 1357. lib. 3. numero 1. 274	Absolutio à iuramento apposito in contractu quid operetur, & nu. 6. dec. 300. lib. 3. nu. 5. 209
	Absolutio à suspensione non comprehendit inhabilitatem, dec. 1114. lib. 3. nu. 1. 249
	Absolutio facta parti aduersæ per subreptitias literas, vt pote in quibus narrata non fuerit narranda, non citato cuius intereat, est superuacua, dec. 226. lib. 3. nu. 4. 103
	Absolutio facta per modum impositionis in foro penitentiarum prodest illi, qui fuerat censuris innotatus, decisio quinque-

Index.

quagesima septuagesima tertia, lib. 3. numero tertio. 169
Absolutio a suspensione an possit fieri in foro penitentiali, vt possit et in foro fori, & dec. seq. dec. 113. lib. 3. nu. 1. 249
Absolutio a iuramento vtrum patronis a Vicario concedi possit parte aduersa non citata, & nu. 7. dec. 547. lib. 3. num. primo. 164
Absolutio a iuramento non suffragatur illi, qui post lapsum termini illam impetrauit, decif. 786. libro tertio, numero secundo. 207
Absolutio a iuramento non impedit executionem obligationis cameralis, & decif. 799. nu. 1. dec. 787. lib. 3. nu. 1. 207
Absolutio in foro penitentiali facta res dicitur esse, quae diffi- cillime probari potest, decif. 573. lib. 3. nu. 4. 179
Absolutio a penitentiario facta quae apparet extensa in scri- ptis, non est de ijs quae sunt difficilis probationis, dec. 620. lib. 3. nu. 4. 178
Absolutoria non est ei deneganda, qui eam petit suis expen- sis in iudicio praterito; secus in futuro, decif. 762. lib. 3. num. 1. 203
Absolutoria potest dari etiam pro minore decem annorum, dec. 1393. lib. 3. nu. 1. 276
Absolutoria auctori, & possessori potest dari a molestijs sibi de facto illatis, decifio 872. libro tertio, nu. 1. 223
Absolutoria tertia danda est parti si contra eam nil fuerit probatoria ductum, quod eidem efficere possit, dec. 533. nu- mero tertio. 165
Absolutoria datur auctori possessore reo nihil probante, decif. 807. lib. 3. nu. 1. 210
Absolutoriam si petat vna partium, & altera canonizato- riam quid sit agendum, decifio 581. libro tertio, numero primo. 171
Absolutum se probans in partibus vigore Bullae Cruciate, vtrum prauidicare possit alijs expectantibus cum & ip- se sit expectans, decifio 573. libro tertio, numero se- cundo. 179
Absolutus a iuramento potest excipere de non numerata pecunia, & onus probandi numerationem in aduersa- rium transferre, decifio 800. lib. 3. numero primo. 209
Intelligere, & declara, vt nu. 5. ibid.
Absolutus non dicitur qui per triennium in censuris infor- duerit, ad effectum iuris sui, decifio 929. lib. 3. numero primo. 230
Acceptans cessionem, & reservationi consentiens pensionis, notorio existentis isto consensu, praesumitur pariter re- gressui consensum attribuisse, & accessui, cum videatur cessionem reliquis omnibus qualitatibus concurrentibus acceptasse, decifio 89. lib. 2. nu. 4. 30
Acceptans & cedens nulla necessitate cogente sed sua spon- te, idq; in fauorem nouae possessionis sibi haud dubie prauidicium parit, decifio 252. libro secundo, numero secundo. 58
Acceptans beneficium ecclesiasticum vigore expectatiuae, quod acceptare non poterat, gratia consumptionem sibi parit, nec per sententiam causa decisionem expectare tenetur, sed possessionis facere cessionem, decifio 3. lib. 1. num. 1. 1
Acceptans beneficium vigore expectatiuae, quod non poterat acceptare, gratiam consumit si statim, quod sciuit fuit in mora, decifio sexta, libro secundo, numero pri- mo. 19
Acceptans beneficium religionis vtrum omnibus legibus re- ligious se censetur obligare, dec. 496. lib. 3. numero ter- tio. 152
Acceptatio beneficii an verè cadat sub expectatiuam, vel non, cum non queritur possessio, tamen non ob id impedi- tur, dec. 510. lib. 3. nu. 8. 155
Acceptatio beneficii ex quibus coecluris, & adminiculis pro-

bari possit, dec. 690. lib. 3. nu. 1. 193
Acceptatio in genere, & in specie simul, an coram eisdem no- tario & testibus de vacantijs eodem die fieri possit, decif. 300. lib. 3. nu. 2. 117
Acceptatio vigore expectatiuae facta in manibus ordinarij, qui alteri prouidit, & per suum Vicarium tradidit posses- sionem, an tribuat titulum saltem coloratum in spolio, de- cif. 126. lib. 3. nu. 1. 87
Acceptatio beneficiorum per procuratorem facta includit etiam capturam possessionis, & omnium iurium, & praemi- nentiarum, decif. 510. lib. 3. nu. 2. 155
Acceptatio, & nominatio sub certo die facta Dioceseos com- probata instrumento, quod authenticum praesupponitur, non sufficiens est ad intentum assequendum, ex quo coram alio notario talia possint fieri instrumenta pro benefici- to expectantis vacantijs pinguibus, & sic fraus commit- ti, in prauidicium gratiarum per alios in simili casu nomi- nationis expeditarum, dec. 249. lib. 3. nu. 4. 108
Acceptatio etiam facta causa nominationis Dioceseos coram Archiuij notario, prout fit de consuetudine, non admittit fraudis, quae nihilo minus committi potest suspensionem, dec. 205. par. 3. lib. 3. nu. 2. 99
Acceptatio vbi facta fuerit alicuius beneficii praesupponen- dum est nominationem Diocesis in qua est beneficium ip- sum praecessisse, dec. 228. lib. 2. nu. 1. 55
Acceptatio facta in praesentia notarij archiuij licet fiat ex solita consuetudine, non tamen tollit omnino fraudis latentis suspensionem, decifio 196. libro secundo, numero secundo. 48
Acceptatio administrationis etiam coram notario publico Archiuij facta in forma, & modo consuetis non obstat quin fraudis suspicio subsistere possit, dec. 126. lib. 1. num. primo. 18
Acceptatio sola an sit sufficiens consummare gratiam, si sit facta coram amicis, decifio 813. libro tertio, numero primo. 212
Acceptatio beneficiorum vacantium licet fieri possit non tantum vacatorum, nisi limitatiue, & dispensatiue, decif. 188. lib. 2. nu. 7. 46
Acceptationes, quae apud notarium publicum archiuij sunt, registratae, patent omnibus, & publicae sunt, earumq; copia petentibus omnibus datur modo aliquod interest praetendant, decifio 228. libro secundo, numero ter- tio. 55
Acceptationes beneficiorum vacantium ex consuetudine Curiae solent fieri in genere non expressis, nec Diocesi, nec nominibus beneficiorum, quae postmodum etiam post decem annorum decursum deduci possunt ad speciem, & notarij dant etiam instrumentum in specie, decifio 193. lib. 3. nu. 6. 97
Acceptationes in curia in genere fieri solent non in specie, decifio centesima octuagesima octaua, libro secundo, nume- ro sexto. 46
Accessu, & regressu reseruato, si fiat retrocessio benefi- cij, an de simoniaco contractu suspicio suboriri possit, decifio ducentesima octuagesimanona, libro tertio, nume- ro primo. 116
Accessu tuto parti adepto remedio iniuri succurritur facta intimatione per caelicum, decifio 132. libro 2. numero tertio. 38
Accusatio, & inquisitio, tum condemnatio etiam requiritur in eo, qui dicitur reconciliatus, vel haereticus ad hoc, vt inhabilis reddatur ad beneficia Hispanensis Ecclesiae se- cundum formam sui statuti, & ideo non comprehendit sponte confessos, neque non accusatos, neque non adm- inquisitos, decifio quinquagesima octaua, lib. 3. numero primo. 76

Index.

Acta continentia tractatum de regula de valore si spoliatus valorem verum non in litris expresserit, an officiant restitu- tionem in integrum per eum petita, Decifio 610. lib. 3. nume- ro secundo. 176
Et an huiusmodi regula in spolijs casu procedere posse dica- tur, num. seq.
Acta iudicis fidem faciunt etiam sine testibus descriptis a tabellione publico, Decifio 15. libro primo, numero secundo. 4
Acta etiam deperdita non praesumi possunt esse pro senten- tia a qua fuit facta appellatio, Decifio 684. libro 3. num. secundo. 191
Actio quaesita in alienatione rei ecclesiastica immobilis, an re- mitti possit sine solemnitatibus alijs a iure requisitis, dec. 209. lib. 2. nu. 1. 51
Actio finium regendorum vtrum separata sit ab ea, quae est possessori, an in idem concurrant in hoc casu de quo agi- tur, & q; stante causa appellationis coharcat causa proprie- tatis principalis, & ob id efficiatur appellabilis excludatq; Aegidianam, Dec. 214. lib. 3. nu. 4. 101
Actio parti quaesita, an remitti possit sine solemnitatibus a iure requisitis in alienatione rei ecclesiastica immobilis, Decifio 233. lib. 3. num. primo. 104
Actio ecclesiae quaesita a praecatore, an possit amitti in praui- dicium successorum in beneficio, & nu. 6. Decifio 284. lib. 3. num. primo. 114
Actio si contra plures instituta fuerit, sed termini non seruati ratione omnium, aut reiterati omnium nomine vtrum sen- tentia ob id nulla reddatur, Decifio 250. lib. secundo. nume- ro primo. 58
Actio spolijs competit successoribus, vel haeredi in his, quae defun- ctus reperiebatur possidere tempore mortis, Decifio 915. li- bro 3. num. primo. 228
Actus in partibus ventilatis diligenter inspectis si testem plu- ra deposuisse in Curia appareat quo ad quaedam recipitur, & quo ad quaedam reijcitur, vt suspensus, decifio 559. li. 3. numero 3. 167
Actus deperditus quari potest, an de nullitate sententiae vna partium causam commiserit, an spolijs, decifio 662. lib. 3. nu- mero 5. 186
Actus casu, aut in curia deperditus vtra partium ea in iudi- cio tenatur exhibere, decifio 662. libro tertio, numero primo. 185
Auctor vt valide agat in iudicio de legitimitate ipsius personae constare debet, dec. 636. lib. 3. nu. 5. 181
Auctor si spoliatus fuerit etiam suspensio petitorio, venit re- stitutus ante omnia, decifio 240. libro secundo, nume- ro secundo. 57
Auctor vel eius procurator post obtentam commissionem de- bet intra terminum de mandato sine alia citatione docere de iure suo alias reus absoluentur ab instantia iudicij, dec. 1153. lib. 3. nu. 1. 156
Auctor super spolio agens nihil si probet, an sibi remissoriam potentia debeat ad partes concedi, dec. 392. lib. 3. numero primo. 132
Auctor fundamentum suum plene, & necessario probare de- bet, dec. 498. lib. 3. nu. 1. 152
Auctor quis vt reus, an simul & semel idq; in eadem causa esse possit ib. d. nu. 2.
Auctor habens gratiam cum certa data apposita, si gratia aduersae partis habeat incertam, praesumitur auctoris an- terior, idq; ratione certitudinis, decifio 193. lib. 3. numero quinto. 97
Auctor spoliatus vbi fuerit suspensio petitorio, an de spolio agi possit, & peti in integrum restitutio, dec. 286. lib. 3. nume- ro primo. 115
Auctor vtrum informare solum ex inspectiōne manualis deper-

dito registro, aut eo non a parente possit, decifio 622. lib. 3. nume. primo. 77
Auctor apprehendens possessionem rei etiam per sententiam sibi adiudicatam, non obtentis super ea executorialibus, dicitur attentare, d. c. 33. lib. 3. nu. 3. 72
Auctor scientiam habens de rei procuratore, citare debet il- lum non procedere ad contradictas, quia praesumitur ca- lumniose agere illo non citato, & sententiam per similes artes extorsisse, vnde & sententia, & processus tanquam attentata ab eo, veniunt reijcienda, decifio 90. libro 3. nu- mero 3. 81
Auctore nihil probante reus nullo modo constringi potest, vel ad minimam etiam probationem inducendam, dec. 248. li- bro 2. num. 2. 58
Auctore plene probante suam gratiam, debet reus etiam plene probare suam exceptionem, decifio 748. libro 3. nu- mero primo. 202
Auctore nihil probante non potest constringi ad aliqualem etiam vel minimam probationem reus immo ex irrita iuris regula venit absolucendus, decifio 294. libro 3. nu- mero secundo. 117
Auctori semper facti incumbit probatio, vel asserti, & non reo idq; locum habet etiam, in nominatione, dec. 188. lib. 2. num. secundo. 46
Auctori semper incumbit onus probandi nominationem dig- cessis factam post prouisionem, quando illa nominatio pra- iudicaret prouiso etiam Apostolico, decifio 193. libro 3. numero 3. 97
Actus gesti a canonicis cum fundati sint in iure communi, praesumuntur capitulares, nisi probatio deducatur in con- trarium, dec. 533. lib. 3. nu. 7. 160
Actus possessorios exercens post motam litem, & factam in- hibitionem in causa beneficii sibi prauidicium facit, dec. 374. lib. 3. nu. 4. 129
Actus possessorij, vt solutio pro incisione lignorum facta, & pascuis pecorum si fiant agentibus praetati praten- dentis possessionem locorum in quibus tales actus exer- citi fuerit, an probent possessionem, decifio 138. lib. 3. nu- mero 3. 105
Actus possessorius, vt sustineatur, qui in controuersiam de- ducitur praesumitur iuris fictione mors praecessisse, dec. 377. lib. 3. num. 1. 129
Actus possessorij ab vtraque parte litigante de possessione fie- ri possunt licet vna illarum tutorio solum nomine possi- deat, dec. 339. lib. 3. nu. 4. 124
Actus non debet reddi elusorius contra mentem concedentis, dec. 211. lib. 3. nu. 2. 313
Actus tutorio nomine faciens matrona non dicitur possidere vt constituti etiam eo per ratificationem approbato, decif. 326. par. 3. lib. 3. nu. 1. 122
Actus vt valeat pro eo in dubio est semper facienda inter- pretatio, dec. 675. lib. 3. nu. 5. 190
Actus iurisdictionalis non dicitur nullus, & inualidus ex instantia condicionali, decifio 654. libro tertio, numero secundo. 185
Actus possessorij, vt facere gratias tanquam dominus, pae- nam infligere contumacibus, terminos finium statuere, & similes, cum iure familiaritatis aliquando fieri, & exerceri possint, non statim de possessione habita fidem facere so- lent, dec. 215. par. 3. lib. 3. nu. 4. 101
Actus si ostendit vnum esse constitutum procuratorem, & a resignante, & resignatario, vt certiores essent de conuen- tis, non caret suspitione Symoniae, dec. 503. lib. 3. numero quarto. 153
Actus immediatè facti propter vicinitatem censentur cor- respiciui, & connexi, decifio 1160. libro 3. numero quinto. 259
Actus

Index.

Actus sine forma à lege, vel statuto requisita factus est ipso iure nullus, dec. 856. lib. 3. num. 3. 219
Actus facti nomine alicuius in capitulo, qui tamen non capitulariter cepit possessionem, an ostendant habitum pro canonico, & ad canonicatum admissum, decisio 533. libro 3. numero 3. 160
Actus facti in locis remotis ab ea parte, quæ iuste possidet per partem aduersam prætententem de possessione, cum præsupponatur ignorantia partis iuste possidentis, non præiudicant, ut possessionem suam ob id amittere dicatur, decisio 210. lib. 2. nu. 9. 51
Actus possessorij celebrati à parte, non præiudicant parti aduersariæ, ut eam priuent sui possessione, dec. 10. libro 2. numero 4. 60
Ad causarum deuolutionem appellatio, ut de iure requiritur, pari modo, & procuratorij (quam partem appellatio dicunt Doctores) intimatio est necessaria, dec. 2. lib. 1. nu. 1. 1
Ad decreto executorialium aliquando etiam licitum est parti appellare, dec. 101. lib. 2. nu. 2. 32
Ad deuolutionem causarum in beneficialibus, ut appellatio intimatio requiritur ita etiam procuratorij, quæ pars dicitur appellatio, decisio 24. libro secundo, numero primo. 21
Ad excludendam malam fidem de scientia scripturæ fit probatio ex præsumptione, decisio 293. libro secundo, numero secundo. 65
Ad gratiam gratis expediendam quæ requirantur, & an attestatio Vicecancellarij sufficiat, dec. 170. libro secundo, numero 3. 43
Adipiscendæ remedium habet annexam causam proprietatis, & requirit titulum, decisio 713. libro tertio, numero quarto. 197
Aditio hæreditatis doceri non potest, nisi in actis producat, dec. 655. lib. 3. nu. 2. 185
Aditio hæreditatis si de iure nulli sit in gratia impetratione non est necesse eius, vel vlla, ut mentio fiat, dec. 313. lib. 3. num. 4. 120
Adiudicatio in solutum obtenta per partem quæ habet hypothecam anteriorem facit illam non tanquam hæredem possidere, sed tanquam creditorem, decisio 315. libro 3. numero secundo. 120
Administrans per eosdem agentes per quos prius administravit plebaniam quam tamen resignauit fructusq; in ea percipiens, an ob id oicatur habere ius adhuc in dicta plebania, dec. 535. lib. 3. nu. 1. 160
Administration bonorum modus, & forma facile ostendit, an tutorio nomine bona, an proprio possideantur, decisio 301. lib. 3. nu. 2. 117
Admissus ad litem pro suo interesse si producat iura, & tandem decennio superferat, an postmodum stante illo beneficio ad ordinarium collatio deuoluatur, dec. 76. lib. 2. numero 1. 28
Aduersarius litis olim possidens Castrum cum nunc ab altera parte possideatur, testibus deponentibus de possessione in præsens possidentis, an dici ob id possit fuisse spoliatus, dec. 18. lib. 3. nu. 3. 69
Aduersarius pauper si expensæ pro literis, vel bullis expediendis nil ipsi fuerint commodi allaturæ, non debet pro illarum expeditione molestari, ne in vanum labore, & frustra faciat expensas, decisio 119. libro 3. numero secundo. 86
Aduersæ partis de calumnia si constet, quæ litem fauoribus protelauit longo temporis tractu contra partem ob inopiam imbecilem declaratorie relaxatio fieri potest, ut in hoc casu, dec. 77. lib. 2. nu. 7. 28
Aedificans ex priuilegio contra alios priuilegiatos, recen-

tius priuilegium, & clausulis validioribus magis prægnantibus munitum, præualere debet, decisio 530. lib. 3. numero primo. 159
Aegidiana constitutio, quæ prohibet appellationem in possessorio in Curia Romana in certis casibus seruatur, ibidem numero 7. 7
Aegidiana constitutio, an in interlocutoria, vel diffinitiuâ sententia habeat locum, decisio 19. libro secundo, numero sexto. 21
Et quid si daretur aliquod remediū reparabilis præiudicij, ibid. 21
Aegidiana constitutio in omni possessorio vetat fieri appellationem, dec. 19. lib. 2. nu. 1. 21
Limitatur nisi notorie sententia lata fuerit iniqua, ibid. 21
Aegidiana constitutio etiam in quolibet possessorio appellationem fieri vetat, decisio 112. libro primo, numero quarto. 15
Aegidiana non habet locum, ubi manifestè constat de non iure agentis, dec. 1040. lib. 3. nu. 1. 241
Aegidiana constitutio vetans appellare possessorio constituto, quod finis in ordinarijs, an habeat locum, dec. 185. li. 2. numero 1. 246
Aegidiana constitutio non est statutum Urbis Romæ, & ideo non extenditur ad loca non immediatè subiecta ecclesiæ Romanæ, ibid. nu. 2. 246
Aegidiana constitutio nondum promulgata in toto dominio status ecclesiastici non impedit appellationem, dec. 181. libro 2. num. 4. 45
Aegidiana non procedit in secunda instantia, vel in causa appellationis, dec. 113. lib. 1. nu. 1. 116
Aegidiana constitutio utrum possit extendi ad iura ordinaria locorum, ita ut illorum vim reddat irritam, dec. 187. libro 3. nu. 1. 96
Aegidiana ut locum habere possit, & tempus cepti iudicij, & lata pariter sententiæ venit considerandum, ipsiusq; tandem extensio constitutionis, ad loca ecclesiæ Romanæ mediatè subiecta, decisio 182. libro 3. numero quinto. 95
Aegidiana constitutio in possessorio prohibet appellationem, dec. 662. lib. 3. nu. 3. 186
Acquiratio Abbatis, & commendatarij procedit in eo, quod fructus alienare possunt sed non bona monasterij, dec. 222. lib. 2. nu. 1. 54
Aequitas non permittit etiam instante parte aduersa, ut procurator qui acceptauit per transmissum mandatum, qui præsumitur causæ secreta scire examini subiiciatur in præiudicium mandatarij principalis, decisio 135. lib. 2. numero secundo. 38
Aestimatio dicitur esse arbitraria, decisio 1231. libro 3. numero primo. 267
Aetas probanda est per eum qui allegat, dec. 1098. lib. 3. numero primo. 246
Aetas ubi requiritur pro fundamento intentionis, est plene probanda, dec. 1162. lib. 3. nu. 5. 260
Aetatis defectus ex aduerso obiectus videtur saltem semiplene proban. dec. 1162. lib. 3. nu. 3. 260
Affirmatiuam scilicet conformes esse omnino, vide num. seq. ex decis. Rot. eiusq; rationem, ibi. dec. 487. libro 3. numero tertio. 150
Agat pars siue spolio simplici, siue nullitatis, & iniustitiæ, actis non extantibus utrum in decursas veniat expensas condemnanda prioris iudicij, decisio 684. libro tertio, numero quinto. 191
Agens instrumento ad mutui petitionem, si opponantur exceptiones, & si debitum non est liquidum opponi exceptio non potest, dec. 324. lib. 3. nu. 7. 12
Agens tanquam cessionarius Episcopi, an sit audiendus ex quo aliàs agitur inter eos iudicium coram Vicario vr-

bis

Index.

bis extet, ex quo fatetur creditum retrocessisse ipse cessionarius, dec. 40. lib. 3. nu. 1. 133
Agens probare debet contra possessorem veram vacationem cessante commenda, decisio 1069. libro tertio, numero primo. 244
Agens & obtinens, ut procurator alicuius non prohibetur nomine proprio contra idem ius, & contra eandem personam agere, dec. 519. lib. 3. nu. 5. 157
Agens de attentatis ad probationem validitatis sui regressus utrum teneatur suum terminum iustificare, dec. 501. lib. tertio, nu. 4. 153
Agentes si sint in loco antiquo de cuius possessione, controuersia existit, ubi tamen non habent mandatum de acquirenda possessione, cum id omnino requiratur, non arguunt de habita possessione, decisio 210. libro secundo, numero tertio. 51
Agentes in locis exercentes actus possessorios pro suo principali de quibus est controuersia ubi non constiterit de eorum mandato ad possessionem acquirendam transmissio, cum id necessario requiratur non acquirunt possessionem istorum locorum suo principali, decisio 238. libro tertio numero 4. 105
Agere volenti via executiua remissoria data aduersario retardat processum, & num. 4. decisio 668. libro tertio, numero 2. 188
Agitur ubi de recognitione vetusti instrumenti annorum 80. Rota non requirit cognitionem de qua in l. comparationem. C. de fide instrumen. decisio 683. libro tertio, numero primo. 191
Alexander Sextus, & Leo Decimus regula sua promulgata annullarunt gratias eorum qui se falso dicebant familiares prælatorum, ad hoc, ut gratis expedirent supplicationes, & bullas apostolicas ratione beneficiorum concessas, decisio 162. lib. 3. nu. 2. 91
Alexander Sextus, & Leo Decimus Pontif. max. per extravagantem execrabilem quandam, annullant gratias obtentas familiaribus prælatorum curiæ Romanæ, dec. 172. lib. 2. nu. 2. 44
Alexandrina locus est, ubi probatur vulnus illatum ex causa litis, dec. 868. lib. 3. nu. 1. 223
Alienans contra pactum factum à testatore rem aliquam, cadit à commodo contractus, decisio 21. lib. tertio, numero primo. 222
Alienans bona ecclesiæ inconsulto superiore incidit in penam Paulinæ, dec. 896. lib. 3. nu. 1. 225
Alienari prohibitum non venit in confiscatione bonorum, dec. 910. lib. 3. nu. 1. 228
Alienatio rei post iudicatum facta ab actore, valida est tanquam facta de re non litigiosa. limita tamen ut nu. seq. dec. 101. lib. 2. nu. 10. 32
Alienatio rei, quæ litigiosa prætentitur post rem iudicatam, tanquam facta ab actore de re non amplius litigiosa valida est, dec. 33. lib. 3. nu. 12. 72
Alienatio facta bonorum ab aliquo qui crimen statuit perpetrare ne confiscentur, in fraudem fisci facere dicitur, & contractus est omnino nullus, sicq; ad fiscum reuertuntur cuius in præiudicium alienata fuerant, decisio 279. libro 2. numero quarto. 61
Alienatio facta contra prohibitionem defuncti testatoris stante pacto de non alienando bona mobilia, vel etiam hypothecando utrum id in præiudicium creditorum fieri possit qui crediti sui ratione prætentunt hæreditatis excussionem, dec. 92. lib. 2. nu. 1. 31
Alienatio prohibita domus per testatorem, & casu quo alienaretur deueniat in proximiorum suum concurrente graduum paritate, quis admittatur ad possessionem domus, ea cõtra voluntatem testatoris alienata, decisio vigesima

secunda, libro tertio, numero primo. 70
Alienatione facta contra voluntatem vltimam testantis excidunt hæredes à commodo contractus, nec possunt, quod amiserunt per redemptionem recuperare. ibidem numero 3. 3
Alieno de facto ubi agitur non tam graues, & ponderosa requiruntur probationes, decisio 671. libro tertio, numero secundo. 189
Alimenta non debentur mulieri, ubi est lis super matrimonio, dec. 1012. lib. 3. nu. 1. 238
Alimentis per iudicem decretis personæ in religionis voto constitutæ etiam earundem summa venit taxanda, ut quid, & quantum annuatim ad eam prouenire possit, & debeat manifestum reddatur, decisio 144. libro tertio, nu. 1. 89
Allegans gratiam consumptam dicitur dare obiectum, quod debet concludenter probare, decisio 1128. libro 3. numero secundo. 251
Allegata derogatio iuris patronatus est deducenda, & probanda aliàs non releuat, decisio 254. libro tertio, numero 7. 109
Allegatio contra personas iuratas, quæ testamento subscriptæ reddere videtur testamentum de falso suspectum, & ideo multum est ponderanda, decisio 299. libro 3. numero secundo. 117
Allegatio vitæ sola vsque ad centum annos sufficit absque alia probatione, & transfert onus probandi mortem in aduersarium, dec. 862. lib. 3. nu. 1. 221
Allegatio Lapi in materia possessionis triennalis procedit etiam si post obitum primi beneficium fuit pluries resignatum, dec. 779. lib. 3. nu. 1. 106
Et etiam quod Episcopus non contrauenit visitare, numero secundo. 117
Immo etiam si de infectione tituli, & possessionis præcedentis apparet, ibid. nu. 4. 117
Allegatio Lapi est locus ubi quis post regressum possedit, per triennium beneficium, decisio 814. libro tertio, numero primo. 212
Alternatiua concessa ordinario per indultum, an per statutum speciale ecclesiæ in qua alternatiua concessa est, possit enuari per contrariam collationem, decisio 12. libro 3. numero primo. 68
Alternatiua dicitur citatio, quæ enarrato membro cum aliud subinfert per voculam, ve, aut siue exempli causa ad audiendum sententiam, uel aut siue suspendendi à diuinis &c. dec. 275. lib. 3. nu. 2. 113
Alternatiua concessa à Sanctissimo ordinario, si fuerit, an ante literarum expeditionem validet. vacantiæ beneficia possit conferre, dec. 251. lib. 2. nu. 1. 113
Amissa omni possessione litigantis alicuius in causa beneficiæ, non tamen parti aduersæ acquiritur animo non existente eidem acquirendi, decisio 97. libro primo, numero sexto. 14
Amissam possessionem alicuius beneficiæ vigore trium conformium sententiarum contra beneficium aliquem prolaturum, & sic rei indicata, si recuperare conetur is qui eo beneficio antea fruebatur interdicto recuperanda, nil potest obtinere, ex quo rite illa fuit priuatus, licet non rectè, dec. 104. lib. 3. nu. 3. 84
Animi qualitas considerari solet in confectioe inuentarij, dec. 692. lib. 3. nu. 2. 193
Animum acquirendi non habenti nulla fit inuito acquisitio, Dec. 14. lib. 2. nu. 5. 20
Animum mutandæ possessionis non requiritur necessario declarare, nisi noua causa superueniente, dec. 601. lib. 3. numero tertio. 175
Animus si probatus sit, & voluntas possidendi tanquam hæredes, nec constat de voluntate possessionis mutandæ ratio-

ne

Index.

ne creditoris quid operetur, decisio 254. libro secundo, numero 2. 8

An in regressibus procedat Concilium Lateranense concessis Cardinalibus post Concilium ad beneficia minoris valoris ducatorum, 200. dec. 29. lib. 1. nu. 1. 5

Annexa & partita si fuerint inseparabilia non possunt pro parte acceptari, & pro parte repudiari, dec. 276. lib. 2. numero 1. 62

Annexa parrochiali sua qua spoliatum se dicit aliquis cum non sint notorias non sufficit illa probare per duos testes de publica voce, & fama deponentes, sed pleniori probatione veniunt deducenda, decisio 57. libro tertio, numero secundo. 76

Annexa perpetuo veniunt ipso iure, dec. 159. lib. 3. numero primo. 305

Annexio non probatur per duos testes de fama etiam ad obtinendum super spolio nomine ecclesie cui dicuntur beneficia annexa, neque confessio Decani, & duorum canonicorum preiudicat capitulo, decisio 52. libro primo, numero primo. 8

Annexio si non constet in causa spoli, nisi de fama, & per duorum testimonium depositionem requirit ulteriorem probationem, dec. 119. lib. 2. nu. 1. 36

Annorum trium cursus non facit cum longum tempus dici non possit, ut causa dicatur habita pro derelicta, dec. 129. lib. 2. numero 2. 37

Annus habens ad committendam causam, licet citatus non compareat, sibi in nibilo officit cum ius suum saluum sibi remaneat, ideo non eum arctant reuerentiales data, dec. 334. lib. 2. nu. 3. 123

Antecessor ordinarius bona ecclesie alienare non potest ex motu proprio Pauli quarti, decisio 622. libro tertio, numero tertio. 179

Anterior Pontificis voluntas per subscriptionem videtur immutata, dec. 367. lib. 3. nu. 3. 124

Antiqua esse instrumenta ex quibus potissimum commonstrari possit, dec. 683. lib. 3. nu. 2. 191

Anterioritatis suspicio, an tolli possit per acceptationes, & nominationes in specie factas quo ad beneficia acceptata per alios mandatarios, decisio 300. libro tertio, numero primo. 117

Antiquior Doctor non semper preferitur ratione creationis, sed ratione loci habetur consideratio, ut hoc casu de quo agitur Salamantini Doctores Ferrariensibus preferuntur etiam antiquioribus, decisio 125. libro tertio, numero primo. 87

Antiquior in die pronisus preferitur alijs, dec. 1277. libro 3. numero 1. 270

Antiquior possessor ratione sue possessionis tanquam meliori iure nixus est restituibilis, & spoliatum secundo admissum est purgandum, decisio 535. libro tertio, numero tertio. 160

Antiquo possessore habente possessionem ante litem motam, & parte aduersa possidente tempore litis pendentie, an possessionem quam pro nunc habere dicitur ille antiquus possessor, attentatam liceat appellare, dec. 178. lib. 3. numero primo. 94

Apocha vna producta in iudicio altera non recognita vtrum fidem faciat, ut valide per eam debitum probari possit, an vtriusque productio requiratur, decisio 253. libro 2. numero primo. 58

Apocha seu cedula sine die, mense, & anno, vtrum creditum assertum probare possit, decisio 548. libro tertio, numero tertio. 164

Apocha seu cedula, qua scripta dicitur a muliere ea id negante, si sit satis recognita, an ex hoc sufficienter actu matrimonium probetur, posito, quod precipuum probationis fundamentum in illa recognitione sit collocata, & num. 3. decisio 444. lib. 3. nu. 1. 141

Apocha seu cedula non potest dici facta in fraudem illius rei qua non existit in rerum natura, decisio 505. libro tertio, numero 5. 154

Apocha sacerdotis fidem faciens de absolutione non est scriptura mere priuata, sed publica vtpote facta ab officiali ad id deputato, decisio 573. libro tertio, numero sexto. 169

Apocha cuiusdam confessionis recepta seu numerata dotis, vna cum testimonium de depositione, vtrum probet confessionem de recepto ad preiudicium creditorum, & Apocho seu cedula confessoria de recepto non requirit necessarium trium testimonium subscriptionem, idque eo vel maxime vbi scriptura priuata conuenit cum instrumento publico, dec. 515. lib. 3. nu. 1. & 2. 156

Apostilla facta a notario, & recognita pro legitime extensa, & quidem a rogato, probat etiam non facta subscriptione ab eodem notario rogato, decisio 38. libro tertio, numero tertio. 118

Apostilla seu additio facta testamento, seu potius contractui, ab eo qui de tali contractu non fuit rogatus vtrum probet in iudicio nec ne, decisio 319. libro tertio, numero primo. 120

Apostolica promissa de beneficio curam animarum habente aliquando cum promissione legati de latere concurrunt, & vtra preualeat non apparentibus testibus de antidonatione, dec. 85. lib. 3. nu. 1. 81

Apostolicarum executorum literarum ordinarius est Camera auditor, & ideo vi constitutionis Eugeniane, que curiales tuetur, potest etiam sine speciali commissione litigantes coram se excommunicationis vinculo stante contumacia inno dare, dec. 102. lib. 3. nu. 2. 83

Apparente captam possessionem beneficii ab aliquo non constituto de anteriori possessione alterius, presumitur continuasse, & spoliatus fuisse ab alio, decisio 567. libro 3. numero tertio. 168

Apparente supplicatione, qua indicat regressum factum consentiente summo Pontifice, omnis tollitur simoniaci contractus suspicio, dec. 687. lib. 3. nu. 4. 192

Appellans in vno non dici potest appellare in alio ratione petitorij, & possessorij, qua re ipsa differre dignoscuntur, dec. 495. lib. 3. nu. 3. 74

Appellans non prosequens appellationem sibi preiudicat, dec. 381. lib. 3. nu. 3. 74

Appellans si friuola ab ea appellatio interponatur processum non auditur, dec. 43. lib. 3. nu. 2. 74

Appellans vehementer contumax, an priuati possit per brachium seculare, etiam tempore vacantium, vel feriarum, dec. 111. lib. 2. nu. 2. 65

Appellans licet contumax, audiri tamen debet a die habita notitia, non aliter, ibid. nu. 3. 65

Appellans passus labi tempus anni in nihil faciendo, nec causam appellationis committendo de stylo curie Rotalis, & in ris etiam communis facit appellationem esse desertam, dec. 290. lib. 2. nu. 4. 65

Appellare parti vbi de iniquitate sententia constat, an sit licitum, dec. 112. lib. 1. nu. 2. 15

Appellari potest a sententia Vicarij foranei, seu deputati ad certam partem Prouincie ad episcopum, vel Archiepiscopum: secus in Vicario generali, quia est vnus, & idem consistorium, decisio 1131. libro tertio, numero primo. 252

Appellari potest aliquando ad cautelam etiam si pars non dicitur sciat pro certo, se grauatum, idque in futurum euentum, dec. 391. lib. 3. nu. 3. 132

Appellari non potest a sententia etiam in sui fauorem lata, stante

Index.

stante obligatione de stando vnica sententia, dec. 644. lib. tertio, numero 1. 216

Contrarium tamen, & verius tenetur, ibid. nu. 3. 216

Appellatio commissa ab interlocutoria, vel diffinitiuata lata super aliquo incidenti facit, ut negotium principale sit omnino diuersum a causa appellationis, dec. 399. lib. 3. numero tertio. 133

Appellatio a decreto executorialium si non friuola, sed iusta, ex ipsa nullitate sententia suspendit negotium executiuum, dec. 197. lib. 2. nu. 1. 48

Appellatio non habens concomitantem inhibitionem non est impeditoria iudicij, nec illud suspendit, dec. 266. lib. 3. numero sexto. 111

Appellatio a decreto executorialium quamuis sit interlocutoria, vbi tamen vim nacta est diffinitiuata, suspendit negotium executiuum, licet alijs merè interlocutoria non suspendat, dec. 218. lib. 3. nu. 5. 102

Appellatio facta cum clausula, & alijs omni meliori modo quid operetur in casu attentatorum, dec. 656. lib. 3. numero primo. 185

Appellatio a decreto executorialium aliquando in suspensio detinet executionem ipsam, decisio 204. libro tertio, numero secundo. 99

Appellatio a decreto executorialium, seu causa nullitatis commissa, an in suspensio tenere possit ipsam executionem, decisio 208. lib. 3. nu. 1. 100

Iusta si fuerit appellatio a decreto executorialium, vtpote facta ab eo qui verè fuit grauatus, omnimodo suspendit negotium executiuum, decisio 208. libro tertio, numero secundo. 100

Appellatio & oppositio litis introductionem presupponit facta per procuratorem etiam preteritum in absentia principalis, dec. 227. lib. 2. nu. 3. 55

Appellatio vnus ex litis consortibus, ut prosit alijs, quid opus sit, dec. 777. lib. 3. nu. 3. 206

Appellatio si interponatur presente procuratore non requiritur intimatio appellationis, decisio 24. libro secundo, numero 3. 22

Appellatio si non prosecuta fuerit ab appellante facit sententiam secundam transire in rem iudicatam, dec. 197. libro 2. numero 4. 48

Appellatio ab interlocutoria non suspendit, nec impedit iudicem quo minus procedat ad vltiora non accedente inhibitione iuridica, ibid. nu. 5. 48

Appellatio si fiat coram notario extraneo non autem causae vertentis habitis etiam testimonialibus literis de huiusmodi facta appellatione, presupponitur esse clandestina, & ob id nihil releuat, decisio 290. libro secundo, numero primo. 65

Appellatio a decreto executorialium, & commissio nullitatis, an in suspensio tenere possint ipsam executionem, decisio 197. lib. 2. nu. 4. 48

Appellatione remota, aut non permessa, sententia etiam iudice qua transeunt in rem iudicatam, decisio 37. lib. 2. numero quarto. 23

Appellatione non prosecuta a parte, manet firmum, quod per sententiam diffinitum fuit, decisio 208. libro secundo, numero 2. 50

Appellatione subsistente ob sententiam latam, an super sedendum in causa expeditione veniat, possit, impediri ratione tertij de interesse preteritenti, decisio 346. libro 3. numero primo. 125

Appellatione facta iusta, & legitima omnia post ipsam etiam iudicialiter acta in cassum gesta dignoscuntur, dec. 197. lib. secundo, nu. 2. 48

Appellationis causa cum negotio principali non raro coincidit, ita vt vnus & idem esse dicantur, decisio 427. libro tertio, numero primo. 138

Appellationis causa, & utilitatis licet per Rotam sepe committantur in vna eademque commissione pronuntiatio tamen, si per nullitate frequenter submittitur, nec ob id adhibetur processus, dec. 42. lib. 3. nu. 4. 74

Appellationis causa cum negotio principali non raro coincidit, ita vt vnus & idem esse dicantur, decisio 427. lib. 3. numero 1. 138

Appellatio tacente an actio ipsius saltem contemplatione, ad alium iudicem quam coram quo in presens agitur deuoluatur, dec. 22. lib. 1. nu. 2. 1

Aqua vt citius curret ad inferius molendinum, si aliquid sit fabricatum, est remouendum, decisio 1545. lib. 3. numero primo. 284

Archiatri quamuis attestentur non ex toto conualuisse, si tamen domo egrediatur reconualescens, & militia publica exerceat, dicitur reconualuisse ex toto, & pro sano habetur, dec. 337. lib. 3. nu. 5. 1

Arbitri intra quod tempus sint nominandi, & eligendi & casu quo index sinistre de electoribus suspicatur quo casu ipse eligere potest, decisio 511. libro tertio, numero tertio. 155

Archidiaconus senior dicens in instrumento resignationis referre sibi vocem in Capitulo, & Stallum in choro cum conditionaliter id dici possit non probat ob id vocis prerogatiuam de qua agitur, decisio 355. libro tertio, numero secundo. 126

Archiuij bulla inhibens notarijs non descriptis in matricula archiuij eiusdem, conficere instrumenta statuens, pro falsarijs habendos non archiuiistas notarios instrumenta conficentes, non debet intelligi in instrumentis a notario non archiuiata descriptis grassante contagio pestilentia, dec. 67. lib. 2. nu. 1. 27

Archiuistarum relationi stat Rotale tribunal, vt in alijs multis, ita in ijs qua ad acceptationes beneficiorum contingunt iunctis alijs tamen probationibus de iure requisitis, decisio 318. lib. 3. numero 1. 122

Argumentum sumendum est potius de consensu non cassato, quam de cassato, dec. 2127. lib. 3. nu. 1. 315

Argumentum valet a testibus ad instrumenta, dec. 1161. lib. tertio, nu. 4. 260

Arrendamenta maiorum tuerentur ex solita consuetudine malam expressionem valoris beneficii in supplicationibus factam, dec. 577. lib. 3. nu. 2. 170

Articulata fama & probantes, an verisimiles dici possint ob partis vnus emanatam confessionem, dec. 329. lib. 3. numero primo. 122

Articuli calumniose dari dicuntur si in causa semel producti antea, reproducuntur ad causam proclationem eidem irato, dec. 24. lib. 3. numero secundo. 70

Articuli dati si pariant non modicam suspensionem fraudis, non eliciunt remissoriam, decisio 240. libro tertio, numero quinto. 106

Articuli in curia non in partibus dandi sunt in quibus precipua causa fundamenta consistunt, dec. 221. libro secundo, numero 4. 53

Articuli alias propositi calumniose super iisdem, habita testium dispositione per examinationem iudicis, stante nullitate commissionis, an impedire possint sententia subscriptionem, dec. 95. lib. 2. nu. 2. 31

Articuli merè obiectiui, licet probent contra illum contra quem articulantur, nullum tamen ex illis ius resulat articulanti aduersario, decisio 176. libro tertio, numero secundo. 94

Articuli alijs in causa tanquam calumniosi reiecti, non debent iterato in causa ventilatione proponi, dec. 20. libro 3. numero 1. 86

Articuli

Index.

<i>Articuli licet releuent in causa, tamen si sint obiectiui non ob sunt agendi, dec. 177. lib. 2. nu. 1.</i>	44
<i>Articuli ad probandam legitimam possessionem beneficii, an in spolio veniant admittendi, non purgato ante spolio, dec. 356. lib. 3. nu. 3.</i>	126
<i>Articuli calumniosè dati animo differendi litem, & causam protelandi, & repetiti bis terne, reprobatorij sunt, & non admittuntur in causa matrimoniali, decif. 94. lib. 3. numero 2.</i>	82
<i>Affecutores, vel fideiussores sibi intimatione facta debent in primis soluere, & postea litigare contra principales, & debita repetere, decifio 623. libro tertio, numero secundo.</i>	179
<i>Afferens de confidentia partem aduersam habuisse beneficii, illam probare confidentiam tenetur, decifio 565. lib. 3. numero 4.</i>	168
<i>Afferens aliquem prothonotarium habitum, & reputatum pro tali, ei incumbit eius asserti probatio, dec. 525. libro 3. numero 2.</i>	158
<i>Afferens se bona stabilia tenere nomine depositi, non acquirit possessionem ijs quorum nomine depositum, confitetur illis non habita vnquam antea rei istius stabilis possessione, dec. 467. lib. 3. nu. 2.</i>	146
<i>Afferens se familiarem Vicecancellarij hoc sine, vt gratis gratias expediat cum fictus non verus sit familiaris incidit in pœnam extrauagantis Alexandrinae, & Leoninae, & est de facto excommunicatus, decifio 175. libro 3. numero primo.</i>	94
<i>Afferens statim depositum factum idque apud acta, liberatur ita vt parti diuersa omnis contra eam actio adimatur, dec. 278. lib. 2. nu. 3.</i>	62
<i>Affertio testis deponentis se Vicarium deputatum à parte principali spoliata pro qua depositum in administratione Castri super quo est litigium, & sibi in hac commissione administrationis factam subscriptionem patentium literarum ab vtraque parte, & spoliante, & spoliata, probatoria est pro possessione confirmanda illius partis, quæ illi Vicarium commisit, contra spoliantem, decifio 215. libro 3. numero septimo.</i>	101
<i>Affertus procurator, & thesaurarius, cum non sint nobiles personæ, & egregie deponentes de facto, an causent nihilo minus bonam fidem, decifio 291. libro secundo, numero tertio.</i>	65
<i>Assignatio dotis ecclesiæ in testamento facta, an sequatur naturam vltimæ voluntatis, decifio 388. libro tertio, numero secundo.</i>	131
<i>Affistere quis potest capitulo, vt vocem det consultiuam, nec ob id dicitur votandi habere ius, dec. 357. libro 3. numero quarto.</i>	126
<i>Attentare dicitur etiam ille, qui habet causam ab altero ex litigantibus, etiam ex causa permutacionis, dec. 1147. libro 3. numero 1.</i>	255
<i>Attestasse an possit quispiam dici cum nulla ipsi lis cum aduersario quopiam intercessit, cum attentata litem presuppnant, dec. 576. lib. 3. nu. 7.</i>	170
<i>Attentasse partem afferenti, & super ea causam committenti cum inhibitione, opponi potest commissio alia ad docendum de attentatis prætenfis, dec. 530. libro tertio, numero 4.</i>	159
<i>Attentata facta in partibus ob non idoneam præstitam cautionem, an sint nulla, & ob id censura etiam illata, decifio 418. lib. 3. nu. 1.</i>	136
<i>Attentata probari possunt etiam lite non existente, vigore remissoria, dec. 1150. lib. 3. nu. 3.</i>	136
<i>Attentata à parte quomodo possint constare in casu iurisdictionis, dec. 638. lib. 3. nu. 1.</i>	255
<i>Attentata, an dici possit possessio tempore litis pendentiæ capta, decifio 456. libro tertio, numero primo.</i>	75
<i>Attentata, an dici possit possessio tempore litis pendentiæ capta, dec. 456. lib. 3. nu. 1.</i>	143
<i>Attentata post appellationem in causa dotis sunt purganda, cum impositione perpetui silentij, dec. 722. libro 3. numero primo.</i>	198
<i>Attentatis non remotis non fit progressus ad negocium principale de iure, dec. 48. lib. 3. nu. 1.</i>	75
<i>Attentatorum iudicium sapit naturam veræ possessionis, dec. 857. lib. 3. nu. 2. & 3.</i>	220
<i>Attentatorum iudicium cum agitur non currunt fatalia.</i>	220
<i>Attentatorum reuocationem petens post biennium non auditur, dec. 758. lib. 3. nu. 1.</i>	204
<i>Declara tamen, vt ne seq.</i>	204
<i>Auditor Camera potest procedere contra quoscunque etiam non subditos ecclesiæ ratione sui salarij, & expensarum, decif. 847. lib. 3. nu. 1.</i>	217
<i>Auditor Camera Apostolicæ iudicarie in causa procedens, non præmissa partis citatione, licet declaratoriam det alteri partium ea pœnitus est nulla, dec. 36. libro secundo, numero 3.</i>	23
<i>Auditor Camera Apostolicæ & Gubernator Vrbs, an inhibere possint Auditoribus Rotæ ne pendente criminali causa in civili procedant ulterius, dec. 59. libro tertio, numero primo.</i>	77
<i>Auditor Camera Apostolicæ, an sine commissione sibi specialiter facta possit in causis beneficalibus alicui providere, dec. 149. lib. 2. nu. 2.</i>	149
<i>Auditor Camera est literarum Apostolicarum ordinarius executor, ibid. nu. 3.</i>	149
<i>Auditor Camera Apostolicæ, & Gubernator Vrbs vtrum possint facere inhibitionem Auditoribus Rotæ de non procedendo in causa civili pendente criminali, dec. 121. libro 2. numero 1.</i>	36
<i>Auditor Camera dicitur habere iurisdictionem inter presentes in curia, qui alius non essent eius iurisdictioni subiecti, dec. 870. lib. 3. nu. 1.</i>	223
<i>Auditor Camera si damnet partem ad certam quantitatem reddendam, rationem administrationis, eaq; sententia per aliam idque secundam fuit confirmata, an etiam tertia accedente confirmatoria priorum cum modificacione, tamen summa, faciat sententias istas non dici conformes, decifio 487. lib. 3. nu. 2.</i>	487
<i>Auditor causæ non autem iudex remissoriae debet articulos admittere in partibus, decifio 757. libro tertio, numero secundo.</i>	204
<i>Auditor datus licet non sit sacerdos, si tamen est in etate habili ad sacerdotium, ita vt statim potuerit ordinari, sufficit, dec. 269. lib. 2. nu. 3.</i>	61
<i>Auditor datus si non sit sacerdos cum id videatur requiri inhabili tamen etate ad sacerdotium, ita vt statim promoueri possit, nil obflare videtur de non habito sacerdotij gradu requisito, decifio 347. libro tertio, numero tertio.</i>	125
<i>Auditor de scripturis, & instrumentis eorumq; subrogacione proponere non potest ijs non obstantibus, dec. 550. lib. 3. numero 2.</i>	165
<i>Auditor gestos actus in vnum colligere ex mandato Rotæ iubetur ad faciliorem inducendam cognitionem causæ, & de cisionem, dec. 443. lib. 3. nu. 2.</i>	141
<i>Auditor Rotæ in causa appellationis potest procedere etiam non seruatis terminis, decifio 946. libro tertio, numero primo.</i>	232
<i>Auditoris Camera Apostolicæ vtrum iurisdictione eo vsque protendatur, vt sequestrare possit, decifio 97. libro 2. numero 2.</i>	32
<i>Authen. res quæ. C. communia de legat. an locum habeat in contractu</i>	

Index.

<i>Contractu alienationis ex causa dotali, decifio 92. lib. 2. numero 5.</i>	31
<i>Authoritate propria, an quis possit ingredi possessionem, dec. 1465. lib. 3. nu. 1.</i>	280
B	
<i>Baldi opinione lis adhuc perdurare dicitur, quo ad vsque executionis decretæ effectus in totum, & plene fuerit adimpletus, dec. 146. lib. 3. nu. 2.</i>	89
<i>Barcinonæ existens Nuncius Sedis Apostolicæ facultatem ex speciali indulto Pont. Max. habet, & in alijs Regnis Hispaniarum conferre cum potestate legati de latere, decifio 142. lib. 3. nu. 4.</i>	89
<i>Bar. in litem in illo ff. de const. pec. melius loquitur, quam in l. si rem. ff. de solutio. dec. 820. lib. 3. nu. 2.</i>	212
<i>Bene vel male quis fuerit punctatus iudicium spectat ad præpositum, dec. 432. lib. 3. nu. 7.</i>	138
<i>Beneficia vacantia per obitum prothonotarij qui nescit se esse prothonotarium, tamen dicuntur reseruaata, cum illud ius prothonotariatus etiam acquiratur ignoranti, dec. 373. libro 3. nu. 1.</i>	129
<i>Beneficia prothonotariorum sunt reseruaata etiam antequam assumant insignia prothonotariatus, & præstetur iuramentum fidelitatis, decifio 105. libro primo, numero primo.</i>	15
<i>Beneficia commendata dicuntur affecta taliter, quod inferior non potest se in eis introuidere, dec. 1127. libro 3. numero tertio.</i>	251
<i>Beneficia quæ & qualia complecti dicantur sub regula reuocatoria, dec. 537. lib. 3. nu. 1.</i>	161
<i>Beneficia hæretici possunt tanquam vacantia ante sententiam declaratoriam impetrari, decifio 707. libro tertio, numero tertio.</i>	196
<i>Beneficia conferendi si habeat Vicarius facultatem, potest conferre etiam si suus ordinarius resignet in manus Summi Pontificis, postea quod ignoret factam resignationem, & talis collatio tenet, ex sententia Felym, dec. 122. libro 3. numero secundo.</i>	186
<i>Beneficia vacantia in curia comprehenduntur sub regula de impetrandis beneficijs familiarium prælatorum, dec. 409. lib. 3. nu. 2.</i>	135
<i>Beneficia aliqua electiua reperiuntur quorum confirmatio nõ ad ordinarium spectat loci, sed præpositum, vel Archiepiscopum, idq; ea consuetudine, decifio 484. libro tertio, numero decimo.</i>	149
<i>Beneficia litigiosa non possunt conferri, nisi à Pontifice, decif. 1898. lib. 3. nu. 1.</i>	300
<i>Beneficia subcollectorum non sunt reseruaata, nisi officium acceptauerint, dec. 1019. lib. 3. nu. 1.</i>	239
<i>Beneficia episcopi ante promotionem episcopatus, an dicantur reseruaata, dec. 990. lib. 3. nu. 1.</i>	236
<i>Beneficia non vacantia non conferuntur, dec. 728. libro 3. numero 2.</i>	129
<i>Beneficia coniunctim, & diuisim spectantia ad collationem ordinarij, & Capituli ad se trahunt, concessionem alternatiua, & regulam reseruatoriam eneruant, decifio 12. libro 3. numero 3.</i>	68
<i>Beneficiati vnius ecclesiæ, quæ vnita est cum altera, vtrum cogi possint ad seruitia ecclesiæ vnitæ, dec. 578. libro 3. numero secundo.</i>	170
<i>Beneficiatorum in ecclesia admissio ad integras, an sit valida, vel ne, ex quibus colligatur, decifio 695. libro tertio, numero 1.</i>	193
<i>Beneficij verum valorem non exprimens, an veniat excusandus à regula Cancellariæ, & pœna in ea contentis de non exprimente verum valorem, & c. dec. 185. lib. 3. nu. 1.</i>	95
<i>Beneficij identitas ex quibus probari possit, dec. 1076. libro 3. numero 1.</i>	144
<i>Beneficij cupiens possessionem vigore regressus, habita tantum supplicatione sine literarum expeditione, an incidat in pœnam extrauagantis Iulij Tertij, dec. 369. libro tertio, numero primo.</i>	128
<i>Beneficij collatione vigore supplicis libelli obrenta si ante literarum expeditionem vita functus fuerit supplicans, beneficium habetur pro vacante, decifio 40. libro 2. numero primo.</i>	24
<i>Beneficij valor verus in eo consistit, vt pensione detracta, quod reliquum est ad rationes deductum taxam legitimam valoris constituat, dec. 184. lib. 2. nu. 3.</i>	46
<i>Beneficio existente de iure patronatus, si fiat permutatio de eadem sine consensu interuentu patronorum, an subsistat permutatio facta, vt non infringatur, decifio 195. libro 2. numero 1.</i>	48
<i>Beneficium permutatum cum alio reseruaato regressu existens de iure patronatus, si fiat illa permutatio, & reserua regressus sine consensu patronorum, vtrum quod factum est, validum & stabile esse possit, an tanquam nullum veniat rescindendum, dec. 209. lib. 3. nu. 1.</i>	100
<i>Beneficium potest granari pensione etiam sine consensu patroni, dec. 2044. lib. 3. nu. 1.</i>	308
<i>Beneficium si est de iure patronatus debetur potius proximiori agnato instituentis quam extraneo stante paritate qualitatum, & hereditate idque præsumpta mente fundatoris, vel donatarij, dec. 227. lib. 2. nu. 2.</i>	55
<i>Beneficium quando & ex quibus litigiosum dicatur, decifio 1092. lib. 3. nu. 1.</i>	246
<i>Beneficium resignans vtrum in illo amplius ius aliquod ei competat, dec. 565. lib. 3. nu. 2.</i>	168
<i>Beneficium cadere sub gratia cui incumbat onus probandi, dec. 1128. lib. 3. nu. 1.</i>	251
<i>Beneficium commendatum episcopo, & per eum tenendum donec dixerit illud conferre alicui alteri, subiacebit huic regule de infirmis, quia commenda est perpetua, & non temporalis, dec. 100. lib. 1. nu. 1.</i>	14
<i>Beneficium vacans per obitum prothonotarij non participantis, non dicitur reseruaatum ratione familiaritatis Papæ, dec. 1032. lib. 3. nu. 1.</i>	240
<i>Beneficium c. Odoardus, refragatur solum quo ad alimenta, dec. 998. lib. 3. nu. 1.</i>	237
<i>Beneficium vacans post concessas expectatiuas non tamen ad huc publicatas an acceptari possit vigore istius gratiæ expectatiuæ, dec. 510. lib. 3. nu. 1.</i>	155
<i>Beneficium an dicatur liberum, vel reseruaatum tempore vacationis inspicitur, & numero 10. decifio 774. libro tertio, numero 3.</i>	206
<i>Beneficium spectans ad collationem Cardinalis debet considerari, vt reseruaatum, quod solus Papa conferre possit, ibidem.</i>	
<i>Beneficium vacans, quando ob lapsum temporis deuolutum dicatur, decifio 774. lib. 3. nu. 1.</i>	206
<i>Beneficium commendatum prælatus concedens familiari præsumitur commendam sibi de eo factam celsisse, dec. 361. libro 3. nu. 1.</i>	127
<i>Beneficium reseruaatum ratione prothonotariatus vtrum inducat notorium non iuris, partis, quæ tale beneficium obtinuit ita vt impediatur executionem obtentam contra aduersarij per iudicatum, & executoriales, decifio 441. libro tertio, numero 3.</i>	140
<i>Beneficium cap. Odoardus, de solut. cum similibus non suffragatur dolosis, decifio octuagesimaquadragesima prima, libro 3. nu. 2.</i>	216
<i>Beneficium resignatum literis non consecellis vacat, vt prius, dec. 1936. lib. 3. nu. 1.</i>	302

Index.

Beneficium resignatum in manibus Papæ per consequentiam dicitur de ijs quæ vocantur reservata, dec. 51 libro 3. numero 1. 156

Beneficium litigiosum, an dicatur reservatum posito, quod Papa conferens tale beneficium tollat litigium, dec. 409. lib. 3. numero 3. 135

Beneficium non possidens non potest validè consensus præbere ad pensionem super eodem beneficio constituendam, decisio 567. lib. 3. nu. 2. 168

Beneficium affectum, & reservatum differunt, dec. 1127. lib. 3. numero 2. 251

Beneficium litigiosum, an dicatur si omisso fiat causa cum decreto citationis non executione aliqua secuta, dec. 12. lib. 2. numero 1. 20

Beneficium reservatum quare non denolatur ad ordinarium, sed ad solum Papam, decisio 774. libro tertio, numero octavo. 206

Beneficium hæretici dicitur ipso iure vacare in partibus, ubi delictum fuit commissum, decisio 728. libro tertio, numero primo. 199

Beneficium vacans in mense pontificio si à Legato Apostolico confertur id conferre dicitur non tanquam ordinarius, sed ut delegatus, decisio 148. libro tertio, numero secundo. 90

Beneficium curatum à minore 25. annis non potest sine dispensatione Apostolica obtineri, decisio 1162. libro tertio, numero 1. 260

Beneficium vacans per resignationem inuvalidam, an dici possit ubi ea fuerit condicionalis videlicet reservata certa pensione super eodem beneficio, decisio 567. libro tertio, numero 1. 168

Beneficium commendatum dicitur affectum, dec. 1215. libro 3. numero 1. 216

Beneficium non confertur alleganti turpitudinem suam, decisio 1262. lib. 3. nu. 1. 269

Beneficium an acceptari post factam provisionem possit antequam instrumenta, & literæ super eo fuerint expeditæ, dec. 93. lib. 3. nu. 1. 97

Beneficium de iure patronatus esse potest varijs de causis utpote, vel ex usurpatione, prescriptione, aut privilegio, dec. 519. lib. 3. nu. 4. 157

Beneficium concessum ad vitam prælati alicui per defunctum abbatem, non tenetur ratificare successor, nisi ad beneplacitum, idque locum habet in administratore non titulari possessore, ut hoc casu, decisio 177. libro tertio, numero secundo. 92

Beneficium principis latissime est interpretandum, dec. 70. libro 2. nu. 1. 28

Biennale præfixum pro termino expeditionis remissoriae si lapsum fuerit, suspicionem ingerit calumnie, & protelandi negotij causa interponi, decisio 283. libro tertio, numero secundo. 114

Bina institutio in beneficio tanquam in vim iuris patronatus facta, an sufficiens sit ad probationem certam istiusmodi præstentis iuris, decisio 519. libro tertio, numero tertio. 157

Bona alienata, & consumpta per heredem ignorantem fidei commissum, non inpossunt destractionem legitimæ habito respectu ad bona, quæ extant, dec. 1078. libro tertio, numero 1. 245

Bona subiecta fidei commissum ex clausula codicillari, an irritant relicta legata per filium in testamento, dec. 674. libro 3. numero 2. 190

Bona omnia relicta tam filia quam nonerca debent equaliter inter eas diuidi secundum aliquos, decisio 756. libro 3. numero 2. 203

Bona quæ præsumuntur apud ecclesiam fuisse ante promotio-

nem Episcopi iam defuncti, non propterea affirmatiue dicenda sunt fuisse, cum præsumptiones tales elidi possint, nec omnis præsumptio facti veritatem præsupponat, dec. 582. lib. 3. numero 8. 172

Bona omnia ante erectionem præposituræ si fuerunt monasterij, tam quæ nunc præpositus possidet, quam quæ monasterium, secuta postmodum disimbratione à monasterio quadam fuerint in erectione præposituræ illi applicita non tamen in specie constet, vel individuo, quæ ea sint, qualiter veniat probanda possessio illorum à nouo titulari, dec. 238. lib. 3. nu. 2. 105

Bona fides maxime inter mercatores exerceri debet cum ea præcipue inter eos attendatur, decisio 508. libro 3. numero septimo. 155

Bona petere filijs adhuc superstitute patre, an liceat de iure, & honestate, dec. 598. lib. 3. nu. 3. 175

Bona patrimonialia possunt in filium naturalem transferri à patre æquite Hierosolimitano ante religionis ingressum, dec. 436. lib. 3. nu. 6. 139

Bona alienabilia propter debita de iure sunt vendenda, dec. 1142. lib. 3. nu. 2. 254

Bona reperta apud episcopum mortuum extra ecclesiam litigiosa cui veniant de iure assignanda ecclesie ne sua, aut hæredibus, dec. 582. lib. 3. nu. 11. 172

Bona fides requiritur in eo qui sibi ius presentandi ascribit, & eam ut doceat per exhibitionem instrumentorum est necessæ, dec. 680. lib. 3. nu. 3. 191

Bona fidei maxime videtur esse conueniens, ut antequam quis dissolvat id in quod obligatus est, primo præmittantur calculationes, & subductiones rationum, ibid.

Bonum ius quoad merita fouentes attentata in eorum fauorem reuocantur, decisio 574. libro tertio, numero tertio. 170

Brachium seculare si imploretur non alia impetrata commissione præfixionis termini, efficit processum esse nullum, dec. 108. lib. 2. nu. 4. 34

Breue Apostolicum eximens canonicos à iurisdictione Episcopi sui, quod proficit ratione attentatorum prætenforum, dec. 638. lib. 3. nu. 3. 182

Breue eximens canonicos ab ordinarij iurisdictione, an faciat eam deuolui ad ipsum Capitulum, decisio 638. libro 3. numero 5. 182

Breue habetur loco supplicationis, dec. 2126. libro 3. numero secundo. 314

Breue restitutorium primæ gratiæ intelligitur etiam restituere quoad regulam reuocatoriam, & de nouo concedere, dec. 1129. lib. 3. nu. 1. 251

Breue surreptitium ubi prætenditur, utrum probet iurisdictionem, dec. 638. lib. 3. nu. 7. 182

Bulla papalis etiam privilegij concessis per sedem apostolicam derogare potest, decisio 434. libro tertio, numero secundo. 139

Bulla Adriani Sexti reuocatoria regressuum omnes voluit regressus reuocatos præter quam eos de quorum bono iure constat, & habito consensu partis prouisa, decisio 16. libro tertio, num. 2. 69

Bulla Adriani Sexti omnes regressus in beneficalibus præterquam ex causa boni iuris emanatos effectualiter reuocauit, dec. 89. lib. 2. nu. 2.

Bulla Archiepi contra notarios non descriptos in Archiepiscopio non procedit, quando quis fuit rogatus tempore magnæ pestis, dec. 44. lib. 2. nu. 1.

Bulle Apostolicæ non raro derogant indultris etiam Cardinalium de collatione licet ordinaria concessis, decisio 127. libro 3. num. 1. 84

Bulla Apostolica expedita in alicuius fauorem, debet intelligi de valida non autem cassata, quæ est panitus nulla, cum

Index.

tam cassatio actuum ad nullationem inducat, dec. 149. lib. 3. numero 4. 90

Bulle Apostolicæ licet discordent à supplici libello, non propterea remitti debent ad corrigendum cum illa correctio nihil releuet, dec. 285. lib. 2. nu. 1. 64

Bulla Pauli 4. Pontificis omnes, & quascunque alienationes, & concessiones rescindit, dec. 622. lib. 3. nu. 4. 179

Bulla apostolica impetrata cum patenter discordat à supplici dato libello, ius canonizatum non videtur admodum bonum, non expressis omnibus in bulla requisitis ratione consensus partis, dec. 67. lib. 3. nu. 3. 78

Bulla archiepi contra notarios non descriptos in archiepiscopio, non procedit quando quis fuit rogatus tepore magnæ pestis, dec. 74. lib. 1. nu. 1. 11

Bulla Clementis Papæ, an habeat locum tam in obtentis beneficijs quam in posterum obtinendis, dec. 496. libro tertio, numero 1. 152

Bulla Innocentij seruanda est, ubi est contentio de iurisdictione inter capitulum, & Episcopum donec totum negotium terminetur tam in petitorio, quam possessorio, dec. 737. libro 3. nu. 1. 200

Bulla impositionis subsidij priuans non soluentes, debet intelligi secundum ius commune, de his qui possidet, dec. 952. lib. 3. numero 1. 232

Bulla Leonis Decimi quæ vult in supplicibus libellis in specie, vel indiuiduo tam nominum quam cognominum supplicationem fieri mentionem, an derogat indulta concessio, in quo non fuerit obseruata Leonina hæc constitutio, dec. 15. lib. 3. numero 1. 69

Bulla Leonis Decimi bona stabilia clericorum, vel curialium concedit hæredibus eorum in fisci Apostolici præiudicium, dec. 274. lib. 2. nu. 2. 62

Bulla narratiuam continens consensum, & contractum in translatione pensionis in fauorem personæ alicuius inter consentientes nominatæ, vel nominandæ debet esse legitima, & valida, nullamq; perpeti cassationem, dec. 149. libro tertio, numero 1. 90

Bulla Pauli Quarti concernens alienationes, & concessiones loquitur in rebus, quæ nunquam vacant, & quæ immobilia sunt vel & mobilia, & non extenditur ad provisiones officiorum, seu beneficiorum, cum ea quotidie vacent, dec. 622. lib. 3. nu. 9. 179

Bulla Pontificia existente qua iubet Episcopum in criminibus clericorum, & canonicorum procedere debere cum consensu Capituli, si lis sit orta inter Episcopum, & capitulum à quo processus contra crimini obnoxios canonicos institui debeant, dec. 618. lib. 3. nu. 1. 177

Bulla prouisionis specialiter factæ derogare utrum statuto dicatur ecclesie in qua beneficij prouiso facta est, dec. 70. libro 3. num. 1. 78

Bulla quæ iubet episcopum in criminalibus nil sine consensu Capituli sui statuere in suos canonicos, conformis est iuri communi, dec. 618. lib. 3. nu. 3. 177

Buxa summi Pontificis, non successoris suorum in præiudicium quippiam statuere possit ita ut eorum facta comprehendat dec. 88. lib. 1. nu. 2. 30

Bulla ut probet in iudicio integra illius verba veniunt referenda, ibid. nu. 2.

bro tertio, numero quarto. 189

Calumnia, an adimatur ob id si de filijs extra matrimonium natis pars, quæ id in præiudicium famæ mulieris asserit per iuramentum deponere velit, decisio 120. libro 3. numero secundo. 86

Calumnia præsumpta, an possit petita à parte remissoria ad partes, in suspensio tenere, aut penitus impedire, decisio 294. lib. 3. nu. 1. 117

Calumnia petentis remissoria ex eo maxime patet, quod diu agitato in partibus negotio super vno articulo etiam in curia super eodem controuersia mouetur, dec. 479. lib. 3. numero 4. 149

Calumniosè ubi ad partes remissoria petitur quibus indicijs, & argumentis constare possit, decisio 567. libro tertio, numero 5. 169

Cambij in negotio verba si reperiantur ancipitis intellectus, an consuli debeant de ijs periti mercatores, dec. 438. lib. 3. numero 1. 140

Cambij nomine in dubio non præsumitur solum, sed pro credito, & sorte principali, decisio 923. libro tertio, numero secundo. 229

Camera Apostolica vigore cuiusdam extraneantis Pauli tertij in spolijs habet ius succedendi, decisio 380. libro 3. numero secundo. 130

Camera si raro congregetur ipsius votum expectari non debet in sententiæ prolatione, quæ instantia partium vrgetur, ut ad tenorem literarum proferatur, & hoc casu sufficit approbatio per Summistam facta, dec. 497. libro tertio, numero 4. 152

Camera Apostolicæ Auditor index in causa constitutus non potest impedire si appelletur ad concessum Rotulem quin ad illud tribunal causa decidenda deuolui possit, cum sententia ab eo lata possit à Rota renouari, si fuerit sub orta suspicio de attentatis, decisio 79. libro tertio, numero 1. 79

Camera Apostolicæ nomine fere nunquam capi potest possessio in beneficio sine spolijs vitio, decisio 356. libro tertio, numero 6. 126

Canones qui in terris Ecclesie pro lege seruantur etiam appellacionem in possessorio admittunt contra constit. Aegyptianam, dec. centesima octuagesima secunda, libro tertio, numero 7. 95

Canonicatum habens si impeteret parrochiale exprimendo fructus non legitime, utrum teneatur ob non verificatos fructus regula de valore, decisio 568. libro tertio, numero 1. 169

Canonicatus Ecclesie Segobien. an includant in alternatiua aut sint de reservatis, & cadant sub statutum de quo in causa, decisio duodecima, libro tertio, numero secundo. 68

Canonicatus possessio capta à Camera non capitulariter, an rata sit habenda, decisio 646. libro tertio, numero primo. 184

Canonicatus non potest esse sine præbenda, decisio 2040. libro 3. nu. 1. 308

Canonicatus per substitutum ab asserto procuratore utrum acceptari possit, decisio 557. libro tertio, numero secundo. 166

Canonicatus & præbenda cum dignitate potest capi vigore precum, dec. 991. lib. 3. nu. 1. 236

Canonicus scribens nomine capituli parti spolijs alleganti, ut consentiat dismembrationi annexorum parrochiali, non præiudicare possunt hoc facto suo capitulo, nec per id spolijs admissum probatur, dec. 57. lib. 3. nu. 3. 76

Canonicus si propter concessam facultatem resignanti habeat potestatem acceptandi resignationes idque per literas collationis constet, satis notoria esse dicitur resignatio,

Index.

Index.

ratio, decisio 278. libro tertio, numero secundo. 113
Canonicus vnus pro capitulo alijs mortuis, vel absentibus potest agere sine mandato, & defendere, decisio 972. lib. 3. numero 1. 234
Canonicus propter crimen homicidij priuatus ipso iure dicitur ab omni beneficio, decisio 1149. libro tertio, numero tertio. 255
Canonizatio regressus si petatur, nec agatur de priuatione beneficij, potest procedi in causa non citato principali modo compareat procurator, decisio 234. libro secundo, numero 3. 56
Canonizatio noua prouisionis ad id vt parti commodum afferat, expedienda est per literas super huiusmodi prouisionibus de stylo Curie expediti solitis, decisio 99. lib. 3. numero primo. 83
Canonizatio gratiarum si neutri in fauorem familiarium prelatorum emanatarum non raro fiunt non replicatis, vel etiam penitus omissis omnibus ante deductis, & disputatis, dec. 246. lib. 3. nu. 4. 107
Canonizatio regressus in effectu in se priuationem non continet pretermissa numeratione pensionis, dec. 277. lib. 3. numero 5. 113
Canonizatoria obtenta peti potest, & declaratoria concessio in fauorem partis aduersae ob non partitionem monitorij partis aduersae, decisio 651. lib. 3. nu. 1. 184
Canontoria an sit officium manuale, vel dignitatis, ex quibus colligitur, dec. 727. lib. 3. nu. 1. 199
Capacitas considerari debet tempore resignationis, adeo quod licet resignatarius postea efficiatur capax resignatio facta cum clausula, & non alijs aliter nec alio modo, non conualescit, dec. 69. lib. 1. nu. 1. 10
Cappellania concessa per Archiepiscopum alicui si sit cum salario, & emolumentis vbi vergit in damnum ecclesiae, potest per successorem Archiepiscopum eidem adimi, decisio 570. lib. 3. nu. 1. 169
Cappellania cum salario, & emolumentis, an ad vitam prouisi concedi possit, dec. 570. lib. 3. nu. 3. 140
Cappellanus ad celebrandum potest substitui prouiso nundum habili ob etatis defectum si ita in fundatione fuerit constitutum, dec. 442. lib. 3. nu. 5. 140
Capitanei haeredes qui pretendunt compensationem a rege, vtrum agere possint contra administratorem regium etiam Cardinalem pro ea obtinenda, maxime cum ea opponant ad euitandos circuitus, decisio 591. libro tertio, numero primo. 173
Capitulum etiam in duobus tantum canonicis potest consistere, vnde & capitulares actus exercere possunt, dec. 646. libro 3. nu. 4. 183
Capitulum auaritia habet locum vbi facta electione, & subsecuta confirmatione ordinarij, quae ex defectu iurisdictionis inualida est persona electa pertinaciter in administratione persistit, decisio 140. libro secundo, numero tertio. 39
Capitulum secundum de clericis pugnantibus in duello quomodo sit intelligendum, & an de mutilantibus membris, vel penitus abscissis, vel secuta occasione, dec. 51. lib. 3. numero sexto. 76
Capitulum episcopo contradicente habente dimidiam, non potest alteri conferre, decisio 783. libro tertio, numero octauo. 207
Capitulum finale de restit. in integ. lapsum quadriennij equiparat alijs causis ex quibus restitutio excluditur, dec. 276. lib. 3. nu. 5. 113
Cap. primum, de cler. pugn. in duello, reddit inhabilem etiam laicum ad obtinenda beneficia, decisio 63. lib. primo, numero primo. 10
Capta possessio per subrogatum post mortem illius qui mortuus est in possessione, & post sententiam laicam ratione interesse pretendendum, & intimationem executorialium factarum intruso, an dici debeat attentata, dec. 472. lib. 3. numero 1. 147
Captura facta vigore suspicionis fugae non inducit attentatam, dec. 926. lib. 3. nu. 1. 230
Caput illud deductum in causa, quod sententia non sit conformis libello fragile est, & nullius momenti, dec. 520. libro 3. num. 1. 157
Carceratio facta cum consensu capituli ab ordinario, cum litigant infaul non praesumitur, nisi probetur, dec. 618. lib. 3. num. 4. 177
Carceris effraetor aufugiens, an censeatur, & confiteri delictum, vbi late, dec. 1149. lib. 3. nu. 2. 255
Cardinalibus vt ordinarijs quaedam competunt iure proprio, quaedam iure alieno, tanquam indulta, quae ex liberalitate sua illis concedit Papa, qui & per regulam renocatoriam admittit indulta relictis ijs quae iure proprio habent, dec. 537. lib. 3. nu. 12. 161
Cardinalis ab attentatis non excusatur habente eius gratiam clausulam, dummodo tempore datae praesentium non sit alteri ius quaesitum &c. decisio 561. libro tertio, numero quinto. 167
Cardinalis habens monasterium in commendam ante erectionem praepositurae, & illud possidens qui facta erectione fiat praepositus, continuans quo ad bona praepositurae assignata prius habitam possessionem, ex mutatione tituli facta vtpote cum ex commendatario factus fuerit praepositus non requiritur noua acquisitio possessionis, dec. 238. lib. 3. numero septimo. 105
Cardinalis acceptans beneficium ita vt gratia familiaris non possit canonizari cui ex fauore fuit postea beneficium collatum, non nocet per gesta a se, ante praestitum consensum dicto familiari, decisio 538. libro tertio, numero secundo. 162
Cardinalis non gaudet indulto qui nunquam fuerunt in curia dec. 1953. lib. 3. nu. 1. 303
Cardinalis gratia obtenta ius suum a se sine consensu Papae abdicare non potest. decisio 358. libro tertio, numero tertio. 127
Cardinalis ordinarius post inhibitionem factam lite pendente de non procedendo contra canonicos suos si carceribus includat canonicum, & alios beneficiatos suae ecclesiae, an dicatur ob id attentasse, decisio 618. libro tertio, numero secundo. 177
Cardinalium familiares descripti in matriculis si inter eos non reperiat descriptus qui se dicit familiarem, an ob id non sit habendus pro familiari, decisio 416. libro 3. numero 2. 135
Carentia pecuniae iustum immo iustissimum est impedimentum ad super sedendum in lite iam cepta, decisio 225. libro 3. numero 5. 103
Cassatione facta concordiae praelatorum de transferendo pensionem in fauorem personae nominandae si noua superueniat voluntas consensus, aut ratificatio antiqui, an dicatur cassatio obstare placitis in nouatis, dec. 244. libro tertio, numero 5. 107
Cassatura gratiae, seu indulti semper praesupponit signaturam factam a Sanctissimo praecessisse, decisio 302. libro tertio, numero 1. 118
Castellania solita ad vitam concedi non ob id dicitur alienatio licet exiuerit de mensa ecclesiae, & nu. 12. dec. 622. libro 3. numero 10. 179
Castrum tutorio nomine susceptum vtrum vigore instrumenti dotalis propria autoritate possit recipi ad possessionem nomine proprio contra haeredem, decisio 254. lib. secundo, numero 1. 58
Casus

Casus mixtus sub simplici nequaquam continetur, dec. 117. libro 1. nu. 3. 16
Casus mixtus vtrum sub duplicibus contineatur in regulis, quae exorbitantes sunt, & odiosae, dec. 265. lib. secundo, numero 2. 61
Casus mixtus vtrum sub simplici contineatur, dec. 70. lib. 2. numero 1. 28
Casus mixtus vtrum sub simplici contineatur, dec. 70. libro 2. numero 2. 28
Casus omissus a regula de 20. habetur pro omissis, & relinquuntur dispositioni iuris communis, decisio 738. libro 3. numero primo. 200
Casus omissus in penalibus habetur pro omissis, dec. 698. lib. 3. numero 3. 194
Casus omissus remanet in dispositione iuris communis, dec. 21. lib. 2. nu. 2. 21
Casus clarus, & qui disputatione non indiget non etiam de necessitate informationem requirit, dec. 654. libro 3. numero tertio. 185
Casus in quo iudex a quo, & iudex ad quem pari passu ambulant, nec inter se differre dicuntur, decisio 217. libro 2. numero 4. 52
Casus in quo sententia per appellationem non suspendatur, dec. 37. lib. 2. nu. 3. 23
Casus vbi multum praedudicialis non est immo fauorabilis, consuetudo seruari debet licet de irrationabilitate notetur, dec. 245. lib. 3. nu. 5. 107
Cathedralis iura capituli non tolluntur per erectionem vnius collegiatae, dec. 1243. lib. 3. nu. 1. 268
Carulleriatu quomodo probetur ex filij pecunijs non patris emptus fuisse, decisio 419. lib. 3. nu. 2. 136
Causa beneficialis quae dicitur, & quae prophana ad effectum termini substantialis seruandi, decisio 766. libro tertio, numero primo. 205
Causa civilis existens praedudicialis criminali facit negocium suspendi, ita vt debeat in ea supersederi vsque ad magis urgentis expeditionem, decisio 267. libro tertio, numero secundo. 111
Causa falsa expressa non debet vitari, nisi sit expressus etiam error iuris, decisio 603. libro tertio, numero octauo. 175
Causa tam appellationis quam nullitatis, aliquando aequae principaliter, & non incidenter in causa commissione considerantur, decisio trigesima tertia, libro tertio, numero sexto. 72
Causa cognita a Rota computus ratione, vel cambij equum non videtur, vt electio fiat mercatorum ad declarationem calculationis, decisio 430. libro tertio, numero secundo. 138
Causa subsistente propter quam debeat fieri relaxatio sequestri, cum cautione etiam simpliciter nam data cautione fieri relaxatio, aliquando potest, decisio 29. libro tertio, numero secundo. 71
Causa appellationis, quando omittitur, & nullitatis vtraque censetur aequae principaliter commissae, dec. 42. lib. 3. numero primo. 74
Causa pecuniaria pensionis annuae controuersia Cardinalium duorum si ab vna parte pretendatur nullitas sententiae vtrum a Rota ad signaturam Cardinalium referri possit, dec. 182. lib. 2. nu. 1. 49
Causa appellationis vbi in pendenti est, non potest de iure ad vltiora procedi, neque ad sententiae executionem perueniri, dec. 208. lib. 2. nu. 3. 50
Causa restitutionis in integrum, an ex hoc iuste petatur, quod per absentiam procuratoris, & substitutorum negligentia in non defendendo causam, sententia contra partem fuerit lata, dec. 67. lib. 3. nu. 2. 78
Causa attentatorum prentensa, & principale negocium purgat, & coadiuuat privilegij vigor, vt ius deductum optime dicatur probari, dec. 530. lib. 3. nu. 7. 159
Causa civilis ex incidenti materias diffamatorias vtpote ex concubinato maritatae procedentes, an reijcere possit, decisio 81. lib. 3. nu. 1. 80
Causa de futuro si est separata ab illa quae fuit de praeterito, iterum statutum vtramque comprehendat, dec. 259. libro 2. numero 3. 60
Causa appellationis deserta, & causae nullitatis, & corporatum videntur deserta, decisio 43. libro tertio, numero tertio. 74
Causa in commissione si committatur contra Abbatissam super re concernente conuentum, vel monasterium, haud dubie etiam complectitur negocium ceterarum monialium eiusdem loci, dec. 248. lib. 3. nu. 2. 108
Causa requisita in aliquo actu debet plene probari: alijs afferenti non creditur, dec. 855. lib. 3. nu. 4. 210
Causa litigiosa iurisdictionis in qua processum fuit per contra dictas, an appellabilis sit, & in ea lapsa dicantur fatalia, stante pronuntiatione super spolio facta a qua fuit appellatum, & omnibus iuridicis actibus cum inhibitione, & 14. amorum decursu intrauentibus, dec. 182. lib. 3. numero 1. 95
Causa dicitur deserta, si infra annum appellans nihil aliud fecit, nisi commissionem praesentauit, & terminum seruauit ad videndum prorogari fatalia, decisio 108. libro primo, numero primo. 15
Causa restitutionis in integrum ex lapsu temporis deserta nulliter petitur, dec. 490. lib. 3. nu. 2. 151
Causa nullitatis si deserta fuerit prout, & appellationis, an ideo vis pro finita habeatur, decisio 101. libro secundo, numero quinto. 33
Causa est committenda de nouo, vel primae commissionis tempus elapsum est, decisio 1237. libro tertio, numero primo. 267
Causa aliquando dicitur deuoluta inuito appellato in praedudicum appellantis, decisio 28. libro secundo, numero tertio. 22
Causa possessionis, an mutari possit ex aliaratione quam si dimittatur ex prima causa hereditaria, dec. 256. libro 2. numero 5. 59
Causa semel appellabilis facta vtrum semper appellabilis perduret, non obstante Aegidiana constitutione, quae in possessorio appellationem non admittit, decisio 201. libro 2. numero primo. 49
Causa noua & nouus iudex, an impediatur ex praesensione terminorum antea a priori iudice, idq; in causa veteri datorum, necne, dec. 186. lib. 2. nu. 5. 46
Causa nullitatis si deserta non fuerit, vis nequaquam est extincta, dec. 101. lib. 2. nu. 1. 38
Causa criminalis, an civilis praedudicet, ita vt in ea procedi vltius per iudicem non possit, nisi prius terminata criminali, ex quo procurator comparens in causa criminali non sit sufficienti, & pleno mandato munitus, dec. 133. libro 2. numero primo. 60
Causa in curia vertente per remissoriam fieri potest, vt iuramentum calumnie in partibus deferatur, dec. 221. libro 2. numero 1. 53
Causa in laudo expressa falsa existente, an ob id laudum adhibetur, dec. 603. lib. 3. nu. 2. 175
Causae commissio si fiat nomine vnius, & obtineatur in fauorem alterius vtrum per id processus in nihilum recidat, decisio 34. lib. 2. nu. 1. 38
Causae in Rota commissae per Eugenianam constitutionem possunt ad Aud. Camer. Apostolicae tribunal deuolui, dec. 90. lib. 3. num. 1. 81
Causae

Index.

Causa longa discussione indigentes ob maturiorem deliberationem à Rota in tempus opportunum magis rejci solent, dec. 453. lib. 3. nu. 1. 142

Causa expeditio, an in fauorem vnius partis fieri possit non expeditis bullis à parte aduersa, & an veniat expectanda ea expeditio, dec. 119. lib. 3. nu. 1. 86

Causa maximè dotales commissæ in publica audientia Rotali possunt etiam committi, vt priuatim domi ab Auditore ponderentur sine Rotæ participatione, & cognoscantur, dec. 461. lib. 3. nu. 6. 144

Causa etiam sine registro expediti possunt, actus originalibus perlustratis, præsumptione exorta non apparere registrum culpa retardantis processum expeditionem, dec. 21. libro 1. numero 1. 4

Causa diuersa licet appareant, criminalis tamen civili præiudicare potest, dec. 29. lib. 2. nu. 2. 66

Causa civiles & criminales si ita se habeant in incompatibilitate, quod criminalis absorbeat civilem, an vna alteri præiudicet ex Doctorum quorundam opinione, dec. 25. lib. 1. numero 2. 5

Causam possessionis à principio validam nemo præsumitur vel le mutare ex causa inualida superueniente, dec. 914. lib. 3. numero 1. 228

Causis ex quibus vnio ecclesiarum est instituta non cessantibus vnio cessare non debet, decisio 578. libro tertio, numero tertio. 170

Causis inter diuersas personas existentibus licet vna criminalis sit, alia civilis, vna per aliam non impeditur, decisio 133.

Limitatur quando incompatibiles sunt, ita vt vna alteram absorbere possit, decisio 133. libro secundo, numero tertio. 38

Cautio si præstari debet, eam conditionem admittit, vt probet ius suum qui cautionem sibi dari petit, dec. 623. lib. 3. numero tertio. 179

Cautio ab eo qui in possessione non est, an frustratoria exigatur, & præstetur, decisio 386. libro tertio, numero tertio. 131

Cautione præstita à parte veniunt inhibitiones moderandæ, maxime cum illa præstita sit in vim commissionis aduersariorum, dec. 412. lib. 3. nu. 1. 135

Cautio ab eo qui non habet mandatum, non cogitur quis suscipere, dec. 119. lib. 3. nu. 1. 265

Cautio locus non est, vbi est ab vtraque parte contentio super bonis, dec. 1006. lib. 3. nu. 2. 238

Cedere iura hæreditaria acquisita nemo potest, nisi adita prius hæreditate, decisio 30. libro secundo, numero quarto. 22

Cedens beneficio sine reserua pensionis, tamen ex hoc non constare dicitur id factum ad consumendam gratiam acceptationis, & expectatiua, decisio 311. libro tertio, numero secundo. 119

Cedens beneficium litigiosum cum facultate litem proseguendi, si is cui cessa lis fuit neglexit literas expedire, nec litem prosegui, idque 40. annorum spacio, ex tanti temporis lapsu lis præsumitur extincta, & habetur pro derelicta, ita vt pars aduersa dici possit esse in pacifica possessione, neque successores eius ad tituli probationem tenentur prædecessoris, dec. 44. lib. 3. nu. 1. 74

Cedens incontinenti, nec illos fructus percipiens si restitui petit videtur iniquè condemnatus, dec. 208. libro secundo, numero 4. 50

Cedens iura acquisita in hæreditate idq; sine solemnitatibus requisitis per Paulinam vtrum alicuius talis sit cessio momenti, & valoris, decisio 30. libro secundo, nu. 1. 22

Cedens beneficium in alium cuius ius est nullum, & inefficax ex defectu incidenti in suam expectatiuam etiam nulliter

cedit, decisio 170. libro tertio, numero primo. 146

Cedens iura sua, quæ habere dicitur in beneficio per impetrationem non seruatis contentis in regula de impetranda inhabilis redditur ad obtinendum beneficium, dec. 82. libro 3. numero 1. 80

Cedenti beneficium, & ius, quod in eo habet in fauorem tertij, non debent licet instet in fauorem ipsius relaxari executoriales, cum post iuris sui abdicationem sua nihil interesse videatur, decisio 220. libro tertio, numero 2. 102

Cedula conscripta ab vno prætenforum coniugum, an probet matrimonium contractum, decisio 431. libro tertio, numero primo. 138

Cedula mulieris manu conscripta, an matrimonio probando sufficienter recognosci debet, ibid. nu. 4.

Cedula accepta à iudice tempore promulgationis sententiæ ab vna partium, nec immediatè data ad registrandum notario, an reddat sententiam nullam, dec. 347. lib. tertio, numero 1. 125

Cedulam appellatoriam lapsa termino præfixo exhibens, sibi imputare debet, sibiq; ob moram præiudicat, dec. 269. lib. 3. numero 2. 112

Censualem domum si quis fecerit eam haud dubie facit obligatam, dec. 92. lib. 2. nu. 4. 30

Censum constituens super domo prohibita alienari ex pacto facto per testatorem, an censeatur ob id domum alienasse, dec. 21. lib. 3. nu. 2. 70

Censuræ à iudice factæ ad præiudicium partis etiam continentis sunt ipso iure nullæ ex iurisdictionis defectu, dec. 149. libro 2. nu. 1. 4

Censuræ post interpositam appellationem latæ vtrum validæ dici possint, dec. 386. lib. 3. nu. 2. 131

Censuræ & attentata renouari possunt, nisi aliquid à parte aduersa in contrarium adferatur, dec. 398. libro tertio, numero primo. 133

Censurarum Apostolicarum tenore literarum emanatarum timore si reuocent antea à se in iudicio deposita testes, de subornatione non dubiam inijciunt suspicionem, dec. 251. lib. 3. numero 2. 108

Censuras vt excommunicationes tenere non potest in causis beneficalibus sine commissione specialia Camere Apostolicæ Auditor, & ideo monitorio facta parti de non molestando, & non parentem tanquam contumacem si sigillo excommunicationis feriat, censuræ ex defectu iurisdictionis nullæ sunt, nec ob sunt parti censuris molestata, dec. 102. lib. 3. numero 1. 83

Census super domo impositus si redemptus fuerit de eo in actis constare debet, & an ob id contra pacta quid fuerit attentatum, quæ alienationem vetabant, dec. 21. libro 3. numero tertio. 70

Centenaria & immemorabilis possessio habere dicitur cuiuscunque priuilegij vim ex decisione Rotali, dec. 254. lib. 3. numero 12. 109

Certitudo dici in prouisione adnotata præualere facit prerogatiuam incertitudini nominationis sine die facta, decisio 300. lib. 3. nu. 4. 117

Cessans in solutione semestre, & eo plus vtrum se excusare poterit nomine moræ tanquam minus diuturnæ, dec. 609. lib. 3. numero 3. 176

Cessat reseruatio, & inutilis est per prouisionem factam à Papa, dec. 512. lib. 3. nu. 3. 156

Cessio beneficij aliàs facta, an possit extorquere relaxationem executorialium in fauorem partis cedentis, dec. 220. lib. 3. numero 1. 102

Cessio actionis facta suo creditori non est bona, licet aliàs constet alium esse suum creditorem quam per cessionem cedentis, decisio sexagesimo octaua, libro primo, numero primo. 10

Cessio

Index.

Cessio facta cum reserua regressus, & accessus, mortuo illo cuius cessio facta fuit in fauorem, an veniat cedentis regressus, & accessus canonicandus, stante prouisione facta per Papam in alium, decisio 34. libro tertio, numero secundo. 73

Cessio bonorum, quando non admittenda, decisio 113. lib. 3. numero 1. 264

Cessio si facta fuerit per iuris abdicationem ab aliquo, non tamen ob id præsupponitur etiam ab eodem factam cessionem nomine expensarum in lite factarum, dec. 203. lib. 2. numero 2. 49

Cessio vbi facta fuerit à parte, mandati ad litigandum dati fit reuocatio in causa beneficali, decisio 17. lib. 2. numero primo. 20

Cessio fructus continens, facta post monitorij executionem obtenti procuratorio nomine Cessionarij an validam reddat sententiam latam condemnatoriam fructuum, decisio 295. lib. 2. nu. 1. 66

Cessio conditionalis, scilicet quo ad possessionem si qua esset, & si probaretur possidere spoliante in casu restitutionis nulla est, cum nihil proffit spoliato, decisio 626. lib. 3. numero 4. 180

Cessio etiam validatur in totum pro modico dato, decisio 50. lib. 2. nu. 3. 25

Cessionarius potest acceptationem ad speciem deducere, licet per cedentes fuerat ante cessionem sub alia die ad speciem deducta, decisio 782. libro tertio, numero primo. 207

Cessionarius non habens ius in spolio si de eo agatur, & non producat actionem cessionis efficit sententiam reddi nullam, dec. 280. lib. 2. nu. 2. 63

Cessione notoria existente insimul cum pensionis reseruatione fit præsumptio consensus de regressu antea interuenisse, dec. 16. lib. 3. nu. 3. 69

Cessione præambula, an dicatur semper reuocatum mandatum factoribus de fructuum perceptione factum, dec. 535. lib. 3. nu. 3. 160

Cessione facta in tertium beneficij, si quis fuerit stipulatus, an acta tanquam attentata veniant purganda, dec. 460. lib. 3. nu. 1.

Cessione implicata, & multiplices factæ in beneficio maxima solita est suboriri iudicis suspicio de collusionem, vt super petitis veniat super sedendum, decisio 555. lib. 3. numero 3.

Cessum habens beneficium lite pendente super eo qui literis cessionis non expeditis venit ad causam vigore commissionis limitata solita clausula, quod donec expediantur literæ non censeatur lis, an debeat obtinere, dec. 576. lib. 3. numero 1. 170

Citata vniuersitate si non adsit Massarius, vel Vicarius, cum plena potestate citatio inualida est, decisio 188. lib. 3. numero 3. 96

Citata pars si fuerit ad constituendos procuratores pro certa hora, non amplius venit inquirendum apud acta an sint constituti, nec ne, decisio 325. libro tertio, numero tertio. 121

Citatio nec recognitio requiritur vbi quis est in locum alterius effectus, decisio 906. libro tertio, numero primo. 127

Citatio vnica facta per negligentiam vnus, & non per duos pro repetitione principalis non releuat etiam subsecuta affixione ad valuas, decisio 258. lib. 2. numero quarto. 59

Citatio contra interesse se habere in causa prætendentes non est arctatoria, sed monitoria ita vt liceat tali modo citato in iudicium venire si velit, nec illo non comparente illi præiudicium infertur, decisio 545. lib. 3. nu. 2. 164

Citatio non facta ad domum habitationis citandi, an valida sit, & obliget citatum, decisio 68. libro tertio, numero 3. 78

Citatio facta decreto iudicis, & cum diligentia, licet non ad domum habitationis, valet, & rata habenda est. ibidem, numero 4.

Citatio dicens siue principalem suspendi à diuinis, facit ipso facto aliquem suspendi debere non autem declarari suspensum alioquin inutilis est, decisio 275. libro tertio, numero septimo. 113

Citatio per affixionem copiarum, & originalis, an sit nulla ex defectu testium, decisio 1016. libro tertio, numero primo. 239

Citatio generalis complectens omnes actus, qui in causa prosecutione de iure requiruntur etiam si ad omnes actus homo specificè fiat deductio, & numeratio, valet, & rata habenda est, dec. 231. lib. 2. nu. 5. 55

Citatio originalis per edictum sufficit, quod sit affixa in valuis ecclesiarum, & dimissa copia, decisio 773. lib. 3. numero 1. 205

Citatio ad videndum, & audiendum sententiam declaratoriam, siue principalem suspendi à diuinis ob non partitionem monitorij cum incerta sit, nulla esse dicitur, decisio 3. lib. 3. nu. 6. 112

Citatio particularis ad videndum recitari, & declarari processum nullum, an sit inualida. ibid. nu. 7.

Citatio quæ fuit executata postea quam lata fuit sententia, an ob id dici debeat, & reuera sit nulla, decisio 552. lib. 3. numero 2. 165

Et quod ex tali citatione executata post latam sententiam subsequi soleat inconueniens vide ibidem, nu. seq.

Citatio ad valuas Ecclesie non est bona, nisi dicatur vbi est populi multitudo, & hora diuinorum, decisio 1057. lib. 3. numero 1. 243

Citatio decreta contra interesse putantes se habere si non fuit additum in citatione nominandos, an valeat, dec. 552. lib. 3. nu. 6. 165

Citatio facta ad instantiam hæredis cum beneficio legis, & inuentarij ostendit non esse hæredem fideicommissarium, dec. 506. lib. 3. nu. 4. 154

Citatio vnica sufficit ad causæ deuolutionem, eiusq; commissionem, dec. 108. lib. 3. nu. 1. 238

Citatio ad videndum prorogari fatalia, intelligitur de iniuriis, dec. 936. lib. 3. nu. 1. 231

Citatio alternatiua dicitur verbi gratia, si fiat ad audiendum sententiam declaratoriam, siue principalem suum suspendi à diuinis, quia non paruit monitorio tanquam incerta, dec. 232. lib. 2. nu. 2. 56

Citatio si fiat communitati cuidam, aut eius nomine Massario, vel Vicario, qui non sint tales, nec habent facultatem à communi ad lites aut negotia gerenda, tanquam non bene facta non obligat Communitatem, decisio 200. libro 3. numero 1. 98

Citatio si dicat principalem suspendi à diuinis debere, an suspendi de facto debeat, vel saltem declarari suspensus, decisio 232. lib. 2. nu. 5. 56

Citatio vltra mandatum procuratoris partium omnino requiritur, dec. 4. lib. 2. nu. 2. 19

Citatio non omnis debet nomine citationis notari, sed aliquando intimatio dicitur, & amittit nomen, & naturam citationis, dec. 188. lib. 3. nu. 2. 96

Citatio partis ad Valuas Curie, vel ecclesiarum, non facta alia intimatione, vtrum impediatur, validitatem processus, dec. 258. lib. 2. nu. 1. 59

Citatio executata nunquam tamen producta vbi circumducta fuerit, pro nõ facta habetur, nec arctat titulum minimeq; prosecutionem interrumpit, dec. 110. lib. 2. nu. 2. 34

Citatio

Index.

- Citatio vtrum valida sit habenda, quæ non ad domum habitationis citandi facta fuerit, decisio 128. libro secundo, numero 2.* 37
- Citatio ad actum personaliter facta remouet obstaculum notitiæ dandæ, dec. 758. lib. 3. nu. 3.* 204
- Citatio in causa priuationis si prima fuerit incipere debet à principali, dec. 265. lib. 3. nu. 1.* 111
- Citatio in partibus executi contra procuratorem appellati cum ablatione copiarum est bona, decisio 761. lib. 3. numero primo.* 204
- Citatio facta reo ad videndum responderi de Apostolis non comparente eodem, fit progressus ad reuocentiales, decisio 334. lib. 3. nu. 2.* 123
- Citatio facta in Cathedrali ecclesia cum affixione copiarum, et ad domum non inuento personaliter citato, si lecta sit in Ecclesia non autem ante domum cum affixio copiarum, et originalis loco lectionis, quæ omnimodo requirebatur succedat valida de iure censetur, & ligat citatum, dec. 29. lib. 2. numero primo.* 66
- Citatio facta contra partem ex executione compulsorium generalium per affixionem non dimissa copia, an valeat, dec. 260. lib. 2. nu. 1.* 60
- Citatio quæ fit ad causam vbi facta fuerit alia, quæ postmodum sunt per contradiclas etiam non comparente citato potius iste sunt citationes ex vrbantate quam necessitate, ibid. nu. 2.*
- Citatio de aliquo facta parochiano non personaliter apprehenso etiam diligentia non apparente inquisitionis factæ, valida est, dec. 19. lib. 1. nu. 1.* 4
- Citatione facta ad constituendum procuratores pro executione compulsorium non intimato processu principali an valeat processus, decisio 325. libro tertio, numero primo.* 121
- Citationes quæ fiunt in partibus post primam citationem similes dicuntur illis, quæ fiunt in Curia per contradiclas, dec. 260. lib. 2. nu. 3.* 60
- Citationibus in illis, quæ per contradiclas fiunt vt non relinquatur copia affixa in Curia, ita nec in secundis quæ in partibus fiunt, cum Curialibus per contradiclas assimilentur, dec. 332. lib. 3. nu. 4.* 122
- Citationis ex defectu omnia acta redditur nulla presertim vbi de priuatione beneficii agitur in quo actu necessario venit principalis citandus, decisio 277. libro tertio, numero tertio.*
- Citationis executio in partibus facta probata instrumento tabellionis habito in presentia trium testium, quorum duo nomina dare recusarunt an fidem faciat, decisio 36. lib. 2. numero 1.* 113
- Citationis ex defectu haud dubiè sententia nulla dici debet, vt pote quæ ignorantia aduersarij presuppõta elidat processum, dec. 274. lib. 3. nu. 10.* 205
- Citationis originalis affixio ad valuas non dimissa copia neque praelecta citato, an valeat citatum, decisio 325. lib. 3. numero sexto.* 121
- Citatus si non personaliter apprehendatur stante commissione per citationem, vt id fieret, ex quo de iure ad residentiam citatus tenetur, valida est citatio etiam forma eiusdem non obseruata, decisio 75. libro secundo, numero primo.* 28
- Citatus habens notitiam citationis, & non comparens tanquam contumax sibi praeiudicium parit, decisio 128. lib. 2. numero 3.* 37
- Citatus vt compareat intra decendum primo die comparens satisfecit citationi, decisio 644. libro tertio, numero quarto.* 184
- Citatus primo ad causam si deinde non comparens citetur per contradiclas id vrbantatis est, & voluntatis non necessitatis, decisio 332. lib. 3. nu. 2.* 122
- Citatus habens notitiam citationis, & non comparens, tanquam contumax sibi praeiudicium parit, decisio 128. lib. 2. numero 3.* 37
- Citatus personaliter tantum vigore compulsorium in iuribus exactione, nec citatus ad causam vtrum procedi contra talem possit per contradiclas, & contra eum ferri sententia, dec. 36. lib. 3. nu. 1.* 73
- Citatus per edictum possessor, vbi constat de nõ tuto accessu, an brachium seculare decretum sit relaxandum, dec. 45. lib. 3. nu. 1.* 74
- Citatus per edictum, vel ad domum, vel ad locum in quo causa ventilatur, ad sententiam audiendam, & facta intimatione, incipit currere terminus appellationis à die intimationis sententiæ, non scientiæ habitæ, decisio 45. libro tertio, nu. 6.* 74
- Citatus ad iurium exactiõnem tantum, nec ulterius citatus ad causam, condemnari non potest de iure, presuppõto, quod licet habeat notitiam de iurium extractione, potius tamen ignorare causam contra se tractari: ideo vltior citatio requiritur ad id, vt per sententiam condemnari possit, dec. 36. lib. 3. nu. 3.* 73
- Citatus ad sententiam à Vicario Episcopi nunquam potest condemnari, nisi iterum citetur, decisio 1264. libro tertio, numero 1.* 268
- Ciuili cause vtrum per criminalem praeiudicetur quo minus in ea procedi possit in iudicio, decisio 25. libro primo, numero 1.* 5
- Ciuilis causa vtrum criminali praeiudicet ita vt vna alteram suspendat, & vice versa, decisio 228. libro secundo, numero 2.* 55
- Ciuilis causa impediri aliquando potest per criminalem, ita vt ea suspensa non ulterius, nisi illa prius expedita procedi possit, dec. 74. lib. 3. nu. 1.* 79
- Clausula sine retardatione, quam vim habeat, & quos producat effectus, decisio 82. libro secundo, numero tertio.* 45
- Clausula generalis remouet obstantias perpetuas non temporales, dec. 2136. lib. 3. nu. 1.* 316
- Clausula quatenus sit licita, & honesta ponitur quando Papa pacta non vidit, decisio 2152. libro tertio, numero primo.* 317
- Clausula quouis modo vacet, vtrum capiat beneficium vacans in curia de quo non fuit facta mentio stante clausula, quæcunque generalem resignationem, decisio 341. libro tertio, nu. 1.* 124
- Clausula vniuersalis ipsum quæ in omni iure, & ad omne ius, quod illi quomodolibet competeat, an presuppõnat licentiam ante narratam, decisio 592. libro tertio, numero tertio.* 114
- Clausula vendidit, & cessit posita à notario in instrumento, an presuppõnat verè venditionem præcessisse, decisio 289. lib. 2. nu. 2.* 64
- Clausula domum, vendidit, cessit, tradidit, & c. post multarum rerum venditionem posita tanquam generalis ad omnia scilicet res, & bona cum referatur, omnibus etiam accommodari debet. ibid. nu. 3.*
- Clausula sine praeiudicio aliorum, & c. perum refert siue in principio siue in fine gratiæ ponatur cum satis presuppõnatur de scientia voluntatis Sanctissimi, decisio 676. lib. 3. nu. 5.* 190
- Clausula, præterquam accessus, & regressus, appõta in rescripto Pape, quid operetur, decisio 799. libro tertio, numero 2.* 209
- Clausula in instrumentis coadiutoriam appõni solita, locum habet quando aduersa pars literas gratiæ super coadiutoria impetratas dicit esse subreptitias, dec. 297. lib. 2. n. 2. 66*

Clausula

Index.

- Clausula in mandato posita si sanctitati suæ placuerit non plene narrato facto Pontifici efficit elidi intentionem parit, & per consequens prætensam pensionem nullam, decisio 670. lib. 3. nu. 5.* 188
- Clausula in mandato posita iuxta formam supplicationis signata, vel signanda quos pariat effectus, decisio 586. lib. 3. nu. 7.* 172
- Clausula non aliter, nec alio modo quid operetur, decisio 153. lib. 2. nu. 2.* 41
- Clausula, sine vitio spoliij, in breui posita, quid operetur, decisio 696. lib. 3. nu. 2.* 194
- Clausula, perinde valere, quid operetur, decisio 965. lib. 3. numero 1.* 233
- Clausula, sine praeiudicio similia mandata prosequentium, nõ trahitur ad concessiones futuras, decisio 843. libro tertio, numero 1.* 216
- Contrarium tamen est verius. nu. 2. ibid.*
- Clausula, & sine praeiudicio aliorum, & c. inserta gratiæ per signaturam an totam gratiam ita restringat, vt non obstat gratiæ aduersarij, decisio 676. libro tertio, numero primo.* 190
- Clausula realem, & actualem acceptandi possessionem in mandato procuratorio ad acceptandum beneficia posita, quid operetur, dec. 462. lib. 3. nu. 1.* 144
- Clausula cassationis consensus apparens ex supplicatione nominationis alicuius personæ, an arguat per durationem pristina voluntatis, decisio 270. libro tertio, numero primo.* 112
- Clausula appellatione remota operatur in rescriptis per contradiclas, & similibus qui non emanant ex certa scientia, dec. 71. lib. 1. nu. 1.* 11
- Clausula & non alias, aliter vel alio modo, quid in huiusmodi resignationibus in fauorem alicuius factis operetur, decisio 146. lib. 2. nu. 3.* 40
- Clausula appellatione remota in rescriptis commissionis causæ, licet executionem non impediat, tamen non habet locum in rescripto emanato per viam conquestus, decisio 3. lib. 2. nu. 1.* 19
- Clausula in subrogatione posita, vt nomina, qualitates & c. vii solent abbreviatores in extensione bullarum ad reservationes de quibus hoc casu, decisio 583. libro tertio numero sexto.* 172
- Clausula si quis, posita in monitorio non habet vim citationis, vel potius in eam nõ resoluitur, vbi monitorium decretum fuit cum causa cognitione, decisio 551. lib. 3. numero quarto.* 165
- Clausula reservationis octo mensium sublata vi regularum expectatiuarum, neuiquam dicitur interempta, nisi fulminatis processibus super iisdem gratiis expectatiuis, dec. 6. lib. 1. nu. 2.*
- Clausula in mandato posita, & quascunque res suo nomine facere, sufficiens reddit mandatum tam ad agendum, quàm defendendum, dec. 324. lib. 3. nu. 2.* 121
- Clausula ad lites mandato procuratorio inserta ipsius perfectionem producit. ibid. nu. 3.*
- Clausula quacunque reservatione non obstante quid operetur in breuibus appõta per Pontificem, decisio 187. libro 2. numero 2.* 46
- Clausula ex cuiuscunque persona in nouis prouisionibus quando dicatur vacare, decisio 10. libro secundo, numero primo.* 20
- Clausula sine praeiudicio expectantium, præseruat etiam gratias expectatiuas successoris, decisio 864. libro tertio, numero 1.* 221
- Clausula retroactiua, & annullatiua ex nunc prout, ex tunc, quid operetur in decretis irritatiuis ratione prouisionis beneficiorum, dec. 283. lib. 2. nu. 1.* 63
- Clausula, & alias prout iustum fuerit procedatur, quomodo vim habeat, & an restringat omnia præcedentia, dec. 225. lib. 2. num. 1.* 54
- Clausula omnibus quæ melioribus modis, quam vim in translatione possessionis habere dignoscatur, decisio 467. libro 3. numero 7.* 146
- Clausula gratificationis posita in gratia alicuius Cardinalis iuris fictione facit illam anteriore alijs impetratis, dec. 422. lib. 3. nu. 3.* 136
- Clausula quousque superuixerint masculi, appõta in statuto, quid operetur, dec. 960. lib. 3. nu. 1.* 233
- Clausula reuocatoria annullat totam gratiam ne dum quo ad insolita, & exorbitantia, decisio 1130. libro tertio, numero primo.* 252
- Clausula sine praeiudicio in fine posita, an referatur ad omnia præcedentia, pec. 661. lib. 3. nu. 4.* 186
- Clausula gratificationis obtenta ab vna partium parit prælationem etiam illegitimo, stante legitimitate partis aduersæ. dec. 38. lib. 2. nu. 1.* 24
- Clausula reuocatoria expectatiuarum de spolio agenti non afficit, & consequenter tribuit vim tituli colorati, dec. 75. lib. 1. nu. 5.* 11
- Clausula obligationis in forma Camere suam specialem habet renunciationem, dec. 658. lib. 3. nu. 4.* 185
- Clausula dummodo Cardinalis consentiat, præseruat ius Cardinalis, dec. 422. lib. 3. nu. 3.* 136
- Clausula, alias causas pias, posita in privilegio commutationis, quomodo operetur effectum, decisio 891. libro tertio, numero 1.* 225
- Clausula, ex nunc prout ex tunc, quid operetur, dec. 932. libro 3. nu. 1.* 230
- Clausula, de cetero, presuppõnit id quod futurum est cum verificationem præteritorum, decisio 190. libro secundo, numero 3.* 47
- Clausula codicillaris quid operetur, decisio 1268. libro tertio, numero 1.* 269
- Clausula in mandato procuratorio posita ad consentiendum reservationi pensionis quid operetur non interueniente auctoritate superioris de qua in commissione, dec. 670. lib. 3. numero 5.* 188
- Clausula in literis appõta, quod possit propria auctoritate apprehendi possessio à principali alio cessante in solutione pensionis, vtrum proficit principali, decisio 277. lib. tertio, num. 6.* 113
- Clausula posita in regula de mense etiam si quæuis alia generalis reservatio, & c. quid operetur, & an per eam constet Papam voluisse dare beneficium licet reservatum, dec. 575. lib. 3. nu. 3.* 170
- Clausula in resignando appõta non alias, & non alio modo, nisi cum reserva talis pensionis, & c. nihil prodest resignanti stante nullitate pensionis, resignatario licet acceptante, quia talis etiam acceptatio annihilatur, dec. 112. libro 3. nu. 2.* 85
- Clausula omnes quæ alios, in citatione posita, an extendi possit ad vniuersitatem, quæ personaliter citari, tanquam persona non vera, sed ficta, & representata non potest, dec. 25. lib. 3. nu. 2.* 70
- Clausula litis expressiua posita in instrumento supplicationis omnia præcedentia intelligitur declarare, dec. 387. lib. 3. num. 3.* 131
- Clausula appellatione remota operatur in rescriptis per contradiclas, & similibus qui non emanant ex certa scientia, dec. 71. lib. 1. nu. 1.* 11
- Clausula dico sententiam nullam, & si qua est, appello, quam vim habeat, dec. 33. lib. 3. nu. 7.* 72
- Clausula quam & quas, inserta commissioni quid operetur hoc casu in simplici spolio, dec. 684. lib. 3. nu. 3.* 191

Clausula

Index.

- Clausula quod omnes quid operetur, decisio 126. libro tertio, numero 1.** 269
- Clausula codicillaris posthuma in scienter præterito, operatur fideicommissum, decisio 1285. libro tertio, numero primo.** 270
- Clausula appellatione remota quid operetur, dec. 1258. lib. 3. num. 1.** 268
- Clausula, statum & merita &c. quid operetur, decisio 1345. lib. 3. nu. 1.** 273
- Clausula, quacunque reservatione non obstante, quid operetur in breuius appositæ per Pontificem, decisio 187. libro 2. numero 2.** 46
- Clausula quouis modo, an extendatur ad beneficia vacantia in curia per obitum, non facta mentione eiusdem in specie, contra regulam generalem reservationum, dec. 266. lib. 2. numero 1.** 61
- Clausula reservatoria beneficiorum prothonotariorum sedis Apostolicæ an extendatur ad prothonotarios etiam familiaria Cardinalium, dec. 7. lib. 3. nu. 1.** 78
- Clausula, dummodo talis pensio fructuum medietatem non excedat, conditionalem dispositionem inducit, decisio 1160. lib. 3. nu. 2.** 259
- Clausula codicillari, quæ fuit posita in fine testamenti si quis renunciauit an possit petere fideicommissum nihilominus ex codicillis, utpote dependentibus à testamento, dec. 556. lib. 3. nu. 4.** 166
- Clausula ex cuiuscunque persona capit beneficium vacans ex persona alterius, quoniam gratia non est surreptitia, ut hic, quod fuit narratum aliis sibi prouisum per obitum enim, & dubitatur de iuribus illius pensionis, & proposito Papa concedebat cum ista clausula, & sic noua prouisio sit nulla, dec. 36. lib. 1. nu. 6.** 121
- Clausula, dolo facis qui petis, quod statim restitutus es, vel compensationis an impedire possint executionem rei indicatæ, dec. 324. lib. 3. nu. 1.** 121
- Clausula quantumcunque insolita appositæ à Notario minus practico in instrumento literarum prouisionis factæ, non dicuntur naturam beneficii immutare, decisio 177. lib. 3. num. 3.** 94
- Clausula regularum expectatiuarum à Paulo tertio concessarum, de particularibus etiam reservationibus, prout sunt mandata de prouidendo, quam pinguis etiam expectatiua vocantur, intelligi debent, decisio 7. libro primo, numero 3.** 2
- Clausula, non obstante, & quorum tenore, ita sunt potentes ut illorum vigore alij constitutionibus derogari possit, dec. 88. lib. 2. nu. 4.** 30
- Clausula quouis modo, & similes, apponi solite in acceptatione beneficii vacantis per obitum, tunc demum operantur in commodum acceptantis, cum vacat beneficium non in mensibus reservatis, sed Ordinarij, decisio 475. lib. tertio, numero 7.** 148
- Clausula siue pinguiores, siue minus pingues non immutatur vim, & naturam gratiæ cum intentio, & remissio non pariat differentiam, decisio 685. libro tertio, numero tertio.** 192
- Clausula amplæ in reservatione posita mentionem reservationis facientes varijs in locis, cum ea præcipue clausula seu quouis alio modo quid operentur, decisio 585. libro 3. num. 3.** 172
- Clausulam generalem, non obstant. non derogare regulæ habenti decretum, dec. 2057. lib. 3. nu. 1.** 309
- Clausularum diuersarum in supplicatione effectus, dec. 1388. lib. 3. nu. 1.** 276
- Clementina causam de electionibus, requirit omnimodo, ut parti, cuius interest tenor citationis prælegatur, vel porrigatur scriptura authentica, vel copia eiusdem si fuerit,**
- & ita, decisio 194. lib. 2. nu. 2.** 48
- Clericali caractere insignitus ab Episcopo non suo Diocesano, an sibi obstit in casu præstimonij, ita ut rata sit dispensatio, dec. 675. lib. 3. nu. 1.** 189. 190
- Clericatus, & aliæ habilitates ad obtinendum beneficium, præsumitur ex diuturnitate temporis, vel celebratione coram suo Episcopo, decisio 1163. libro tertio, numero sexto.** 260
- Clericatus quasi possessio sufficit ad beneficium obtinendum: fallit tamen, ut hic, decisio 1296. libro tertio, numero primo.** 271
- Clericatus non probatur ex reputatione testibus deponentibus non de reputatione per publicam vocem, & famam, sed de propria reputatione, decisio 350. libro tertio, numero primo.** 125
- Clericatus illegitimi non probatur per solam habitus delationem, sed per dispensationem, & per literas, dec. 780. lib. 3. nu. 1.** 207
- Clericatus ex testium relatione de communi fama, & reputatione probatus, an proficit isti clerico, decisio 63. libro 3. numero 1.** 77
- Clericatus licet ex communi reputatione non probetur, ubi eiusdem probatio non requiritur, habet tamen contra se præsumptionem, decisio 26. libro secundo, numero primo.** 22
- Clericatus vtrum sufficienter probari possit per publicam reputationem multorum, & famam, decisio 124. lib. 2. numero 1.** 36
- Clerici de bonis Ecclesiæ sine licentia testari non possunt, decisio 380. lib. 3. nu. 6.** 130
- Coactio vtrum fieri aliquando possit parti per testium ad curiam productionem etiam si longe absint, decisio 219. lib. 2. numero 1.** 53
- Coadiutor non debet admitti ad coadiutoriam litigiosam, nisi visis primo eius iuribus productis, an releuantia sint, stante suspitione calumniæ, decisio 241. libro tertio, numero primo.** 106
- Coadiutoria concessa cum spe futuræ successionis, cum clausulis amplissimis, an obijci possit quidpiam de surreptione, dec. 652. lib. 3. nu. 1.** 184
- Coadiutoria effectum suum non nanciscitur neque exerceri potest antequam coadiutor ingrediatur possessionem, dec. 85. lib. 2. num. 2.** 64
- Coadiutoria etiam de præsentibus subsistit ante ingressum coadiutoris in possessionem cum spes super sit eam in futurum adipisci posse. ibid. nu. 3.** 66
- Coadiutoria si concedenda alicui sit in beneficio quæ, & qualis atas requiratur cuique eius probatio incumbat, dec. 297. lib. 2. nu. 1.** 66
- Coadiutoria quæ futuram successionem continet concessa per indultum, an derogationem aliquando indulti admittere possit, dec. 6. lib. 3. nu. 1.** 68
- Coadiutoria beneficiorum non potest proprie dici resignatio, licet formam resignationis representet, dec. 10. libro 3. numero 3.** 68
- Codicilli septem annis post testamentum conditum producti si fuerint, vtrum locus sit dispositioni, l. si. C. de iure codicil. dec. 556. lib. 3. nu. 5.** 166
- Codicilli confirmantes testamentum cui pars dicitur renunciaisse, an illi prodesse possint, decisio 605. libro tertio, numero 4.** 176
- Codicilli diuerso tempore facti à testamento, faciunt ut is qui petit hereditatem iure directo non excludatur à petitione eiusdem ex nouis codicillis, decisio 556. libro tertio, numero 3.** 166
- Codicilli vltimo facti an robur tribuant fideicommissum. Et an ex substitutione facta in codicillis vltimis dicatur inductum**

Index.

- ductum fideicommissum in fauorem præcedentis in bonis de quibus agitur, numero seq. decisio 627. libro 3. numero primo.** 180
- Codicilli noui continentis reuocationem legati, nouamq; institutionem, & alia quedam similia, ita ut diuersi sint à primis etiam noua ex eis sic ordinatis oritur dispositio, decisio 556. lib. 3. nu. 7.** 166
- Cogitare nemo potest aliquem post biennium moriturum, & se heredem relicturum cum mors certissima sit, hora autem incerta, dec. 505. lib. 3. nu. 3.** 154
- Cognitio de obreptione, quando fieri possit, dec. 1271. libro 3. numero 1.** 269
- Cognitio nullitatis aliquando non est præiudicialis ratione executionis cum per eam non retardetur, decisio 226. lib. 3. numero 3.** 54
- Collatio beneficii reservati si fiat ab Ordinario, & alteri per Vicelegatum vigore facultatum sibi concessarum conferatur, vtra collatio præferenda, decisio 633. lib. 3. numero primo.** 181
- Collatio beneficii, quod de iure patronatus est rata validaq; est, postea, quod patronatus suum præbeat assensum, decisio 366. lib. 3. nu. 5.** 128
- Collatio beneficii facta criminoso, non enormi crimine notato, valida est, & tenet etiam cum non sit inhabilis ob crimen leue, dec. 30. lib. 3. nu. 5.** 71
- Collatio de beneficio alterius Diocesis, quod fuit vnitum ad aliud beneficium in ea Diocesi. spectat ad collationem meam, neque teneor requirere consensum illius alterius Episcopi alterius Diocesis, licet forte secus si essent vnita inuicem, vel æque principaliter, decisio 40. lib. primo, numero 1.** 7
- Collatio beneficii facta post priuationem intra terminum ad appellandum est nulla etiam si postea non fuerit appellatum, dec. 834. lib. 3. nu. 1.** 215
- Collatio canonicatus & præbendæ in Ecclesia numerata non valet, nisi sit appositæ clausula, non obstante numero. contra decisio. Arg. 13. de concessio. præben. dec. 771. lib. 3. numero 1.** 205
- Collatio Cardinalis facta vigore indulti de beneficio vacante te apud sedem habet vim consensuum, decisio 784. lib. 3. numero 1.** 207
- Collatio facta per obitum, quæ tamen fieri debebat per resignationem, non potest suscipi, licet vacatio per obitum interuenierit. dec. 830. lib. 3. nu. 1.** 214
- Collatio facta post sententiam priuatoriam ante terminum ad appellandum, an valeat, decisio 1149. libro tertio, numero 1.** 255
- Collatio ordinarij antiquior vno die collatione facta à legato, an sit præferenda, decisio 1238. libro tertio, numero primo.** 267
- Collatio Papæ de beneficijs facta vacantibus per obitum familiaris Cardinalis ex communi regula inualida est, probata familiaritate, acc. seruatis in prædicta regula contentis, dec. 95. lib. 3. nu. 2.** 82
- Collatio Papæ infra sex menses datos Cardinalibus ad conferendum, non valet, decisio 1002. libro tertio, numero primo.** 237
- Collatio si non sit simplex & libera, impedit quominus sententia restitutoria impetrari possit, & dubium parit de sufficienti titulo, decisio 178. libro secundo, numero primo.** 145
- Collatio præposituræ, vel Abbatia, quæ membrum est seu gratia monasterij congregationis Cassinensis prouisio titularis potius dat, quam titularis veri possessoris, ita ut ad nutum possit amoueri, decisio 177. libro 3. numero 1.** 94
- Collusio impedit executionem sententiæ, eiusq; nullitatem inducit, dec. 898. lib. 3. nu. 1.** 225
- Collusio fraus, & periurium, an ex hoc probentur quod procuratores partium simul in eadem domo cobabitent simulq; eadem mensa communi fruuntur, decisio 528. libro tertio, numero 4.** 159
- Collatione beneficii facta, & adhuc iure acceptandi pendente, an irrita sit pensio ita, ut ne partium etiam consensu possit validari, decisio 366. libro tertio, numero primo.** 159
- Collusio non potest probari in persona ipsius qui tempore latæ sententiæ non erat procurator, licet postea procuratorium habuerit mandatum, decisio 528. libro tertio, numero quinto.** 106
- Collusio prætensa, & allegata in matrimonio, & famæ pariter contrariæ solum testibus possunt probari, dec. 24. lib. 3. nu. 2.** 106
- Collusio si facta fuit de qua fama est, an validitatem sententiæ prolatæ infringat, decisio 329. libro tertio, numero secundo.** 122
- Collusio qualis esse debeat procuratorum partium litigantiu, ut impedire sententiam possit in vnus fauorem latam, dec. 600. lib. 2. nu. 1.** 175
- Collusio probata in causa matrimoniali famæ contrariæ an probari possint per multitudinem testium, vel per testes saltem, qui pro verisimilibus habentur, decisio 240. lib. 3. numero 1.** 106
- Colonus mortuo domino transfert possessionem in alium per constitutum, dec. 461. lib. 3. nu. 7.** 144
- Colonus aut inquilinus esse desinens per obitum locatoris, sed simplex detentor, non potest per actum factum transferre in alium possessionem, decisio 457. libro tertio, numero tertio.** 143
- Coloratus titulus ab eo concedi dicitur, qui eum conferendi habeat auctoritatem, decisio 75. libro primo, numero secundo.** 11
- Commensus Cardinalis habens indultum Papæ cum clausula præterquam per resignationem in manibus Papæ factam non potest conferre beneficium cessante vnione, vel commendæ, facta ex resignatione in manibus Papæ, decisio 39. lib. 1. num. 1.** 6
- Commenda temporalis, scilicet ad sex menses si data sit, potest ordinarius ad beneplacitum eam auferre, & alij de ea prouidere, secus in perpetua, decisio 290. libro tertio, numero 2.** 96
- Commenda parochialis obtenta per indultum ante obitum, paucis diebus resignari potest in personam benemeritam, & gratam, ut in indulto, subiacetq; regulæ de infirmis cui non pro temporalis, sed perpetua ipsa commenda habeatur, dec. 80. lib. 3. nu. 1.** 80
- Commenda per indultum habita cum libera collatione cui placuerit, & dispositione de fructibus ac si in titulum obtinisset subiacet regulæ de infirmis, & eius cessio valida est in commodum cessionarij. ibid. nu. 2.** 80
- Commenda data ordinario vigore indulti vtrum per regulam de infirmis in benemeritam personam aut familiarem domesticum transferri possint, decisio 138. libro secundo, numero 1.** 38
- Commenda alia temporalis dicitur, & alia perpetua. ibidem numero 2.** 38
- Commenda acceptata vigore gratiæ à Cardinale cum in eius iam habeat quæsitum perfectæ, non potest à se abdicare sine consensu superioris, decisio 422. libro tertio, numero septimo.** 56
- Commenda perpetua titulus apostolicus dici potest, dec. 765. lib. 3. num. 5.** 204
- Commendatarius non capiens possessionem commendæ intra annum ex negligentia non amittit ius suum.** 204

Index.

Declara tamen, & limita nisi præcedat præfixio termini, decisio 827. lib. 3. nu. 1. 214

Commendatarius si possideat omnia bona beneficii, vel monasterij cuius est commendatarius facta dismembratione ratione præposituræ nouiter erectæ, an conseruetur possessio prout prius, dec. 222. lib. 2. nu. 1. 54

Commendatarius si equiparetur Abbati, & Abbas non solus possideat, sed vna cum fratribus vtrum, & commendatarius insimul cum fratribus dicatur possidere. ibidem. numero secundo.

Commendatarius Abbas cuiusdam monasterij etiam est in numero prælatorum Curie Romanæ. decisio 346. lib. 3. numero secundo. 125

Commendatarius prælatus illustrissima persona vt Cardinalis, an omnia bona monasterij, quod in commendam habet possideat. & num. 3. decisio 257. libro tertio, numero primo. 109

Commendatarius non possidet, nec dicitur habere titulum ad effectum regulæ de triennali, decisio 765. libro tertio, numero 21. 204

Declara tamen, vt num. seq. ibidem.

Commendatum prælatus concedens familiari præsumitur commendam sibi de eo factam cessisse, decisio 361. libro 3. numero 1.

Commisita causa spoliij, & attentatorum priusquam ad negocium principale perueniatur videndum est quomodo se habeat spoliū cum attentatis, decisio 641. libro tertio, numero 2. 183

Commissio ad aliquem doctorem debet ad vnguem seruari. & nu. 4. in fi. dec. 855. lib. 3. nu. 1. 219

Commissio appellationis, quando sit danda post tempus elapsum, dec. 1186. lib. 3. nu. 1. 264

Limita tamen, & declara, vt nu. 5. ibidem.

Commissio, an surreptitia dici possit, & ob id annullanda, quod in ea quorundam articuloꝝ narratio dicatur fuisse prætermissa, dec. 173. lib. 3. nu. 5. 93

Commissio si dicatur parte legitime citata, nec constet de vlla facta citatione parti, procurator tamen generalis multo ante commissionem constitutus compareat, an valeat, quod agitur, dec. 248. lib. 3. nu. 3. 108

Commissio noua si non fiat stante, quod ad vltiorem executionem procedi non possit, & iudex tum ad aggrauatoria, censuras & secularis brachij implorationem progrediat, vtrum id liceat, decisio 101. libro secundo, numero tertio. 32

Commissio si fiat iudici, vel auditori, vt in causa ventilatione, vel decisione procedat sine aliqua terminorum obseruatione, id ita intelligendum est, vt tamen termini substantiales obseruentur, decisio 8. libro secundo, numero primo. 19

Commissio specialis tribuens iurisdictionem iudici ad procedendum in causa ad sententiæ confirmationem, vel infirmationem prædecessoris iudicis valida est, decisio 192. libro 2. numero primo. 147

Commissio præfigens terminum de nullitate sententiæ, quam vini habeat illa non probata per partem. ibidem. numero secundo.

Commissio concessa nomine officij non autem proprio, facit iuris tamen fictione substitutum substituti eandem esse personam cum principali, & primario substituto, ita vt causam effectualiter sibi delegatam expedire possit, dec. 106. lib. 3. nu. 2. 84

Commissio in qua narratur, quod omnes commissiones tam partis aduersæ, quam actricis ita fuerint productæ, vt staret, ac si essent signatæ sine præiudicio legitime executionis si tamen de eo non constet Pontifici non reuocatur ab surreptione, dec. 259. lib. 3. nu. 3. 110

Commissio impetrata literis non expeditis facit beneficium litigiosum quo ad committentem, decisio 90. libro primo, numero 1. 13

Commissio in actis cum clausula sine retardatione solutionis, quid operetur, dec. 563. lib. 3. nu. 1. 167

Commissio si habeat clausulam contra abbatissam omnesq; alias moniales, an sit generalis, & nullam penitus excludat, dec. 215. lib. 2. nu. 2. 52

Commissio si fiat contra Abbatissam ratione rei spectante ad monasterium, an dicatur etiam extendi ad reliquas moniales. ibid. nu. 3.

Commissio si contineat clausulam legitime citata parte, & tamen non constet de facta citatione, sed de ea præsumatur tantum ex comparitione procuratoris, an valide ex eo, ita vt rata omnia acta veniant habenda. ibidem. numero quarto.

Commissio impetrata qua petitur de nouo admissio an in integrum restitutionem, cum reserua fructuum, & expensarum vsque in finem litis, idq; ratione paupertatis, an sit surreptitia & calumniosa, decisio 172. libro tertio, numero tertio. 93

Commissio super restitutione impetrata alicuius præbendæ vigore trium conformium sententiarum alicui ablatæ efficit, vt in integrum restitutio fieri non possit, nisi in consequentiam gratia partis aduersæ canonizata, decisio 18. libro 1. numero 2. 4

Et quid in simili respondeatur ad doct. Bartoli. in l. ab hostibus. §. sed quod simpliciter. ff. ex quibus cau. man. in vltima quaest. dec. 18. lib. 1. nu. 3.

Commissio de surreptione surrogationis non facta mentione de regressu an dari possit præsupposito quod de iure tertij non agatur, dec. 292. lib. 2. nu. 1. 65

Commissio ita ordinari a parte potest, vt habita cautione cetera firma persisterent sine præiudicio legitime executionis, dec. 412. lib. 3. nu. 2. 135

Commissio ante literarum expeditionem non facit beneficium litigiosum respectu illius contra quem committitur, dec. 18. lib. 2. nu. 1. 21

Commissio signata arbitro intelligenda est prout de iure iuxta stylum Rotæ, dec. 641. lib. 3. nu. 1. 183

Commissio secunda appellationis non habens præinsertam primam quæ continebat clausulam sine retardatione pensionis, non impedit eius vigorem, ita vt solum de sententia nullitate non pensionis veniat decernendum, decisio 183. lib. 3. nu. 5. 95

Commissio facta iudici in his, quæ de natura actus veniunt, vel iuris existunt, certum ordinem non inducit, dec. 855. lib. 3. nu. 5. 219

Commissio si fiat ab vno Pontifice non astringit successorem ad eam ratam habendam cum id quod prædecessor concessit successor denegare possit, decisio 246. libro secundo, numero 1. 57

Commissio appellationis infra decem dies impedit sententiam transire in rem iudicatam, decisio 790. libro tertio, numero primo. 208

Commissio appellationis, & nullitatis sententiarum, an cum negotio principali aliquando concurrere possit, decisio 33. lib. 3. nu. 2. 72

Commissio generalis est, quando in eam cadit clausula, in causa, & causis, dec. 274. lib. 3. nu. 4. 112

Commissio causæ simplicis tantum spoliij, quando commissio dicitur, dec. 755. lib. 3. nu. 1. 104

Commissio si dicatur hæreditatem aditam, vt creditur, quem pariat effectum, dec. 655. lib. 3. nu. 3. 185

Commissio nullitatis sententiæ si non præiudicet executioni, an omnia acta a suspensione retardentur: ita vt procedi ad executionem non possit, dec. 263. lib. 3. nu. 4. 111

Commissio

Index.

Commissio causæ dans processum summarium si sit principalis, seruit etiam in alijs instantijs: secus si dependens, dec. 785. lib. 3. nu. 1. 208

Commissio impugnatória ipsius gratiæ coadiutoriæ, an dari possit, dec. 652. lib. 3. nu. 4. 185

Commissio data in qua narratur causam appellationis fuisse oportuno tempore commissam, si fuerit ex superueniente casu fortuito amissa de ea tamen facta constet, audiri debet appellans, dec. 208. lib. 3. nu. 6. 100

Commissio data pro facienda absolutoria si integrè fuerit satisfactum, vel ad beneplacitum auditoris, secuta solutione, non potest absolutoria impediri, decisio 217. libro tertio, numero 1. 102

Commissio si fiat de vicisitudinaria, aut iterata citatione si pars eam non facit per negligentiam, sibi præiudicium parit, dec. 32. lib. 3. nu. 6. 71

Commissio si clausulam contineat cum facultate si quid exequendum fuerit, Auditor exequatur, ita debet intelligi, vt non eneruet auxilium appellationis, quod omnino tenet in suspensio ipsam executionem, decisio 228. libro tertio, numero 5. 104

Commissio si dicatur si quid sit exequendum ante omnia exequatur, & attentata reuocentur si qua sint, vtrum prius de executione, an attetatorum cognitione veniat inchoandum, dec. 423. lib. 3. nu. 1. 137

Commissio præsentata vbi in suspensionem venit subreptionis impedit cognitionem validitatis, vel inualiditatis iamentarum antea sententiarum, decisio 259. libro tertio, numero 1. 110

Commissio verba continens, procedatur prout alias iustum fuerit, an sit talis, vt per ea verba omnia præcedentia restringantur, decisio 262. libro tertio, numero primo. eod.

Commissio, & decretum executorialium, an extinguant litem super causa desertionis, vel non desertionis appellationis, decisio 235. lib. 3. nu. 1. 105

Commissio facta cum clausula, dummodo ante assignationem termini ad articulandum literæ sint expeditæ, valet si saltem probetur factas fuisse in termino, dec. 1139. lib. 3. numero 1. 253

Commissione duplici facta iudici quarum vna decretum executorialium continet, altera præfixionem termini parti ad docendum de prosecuta appellatione, non potest decernere executorialia nisi prius de deserta constiterit appellatione, dec. 235. lib. 3. nu. 6. 105

Commissio si sit conditionalis dans iurisdictionem super vna causa, vel super alia, propter illam dictionem, vel, non potest extendi ad vtramque, decisio 235. libro tertio, numero tertio. eod.

Commissio per citationis decretum impetrata ab aliquo non præsupponit ob id in facto pacificam possessionem, decisio 12. lib. 2. nu. 3. 20

Commissio præsentata per non procuratorem, cum testium examinatione super non tuto accessu, qui post modum constituitur procurator per principalem cum retificatione eorū quæ gesta sunt, id quæ existente principali annis 14. maiore sine Curato, & tamen valet, ex quo tendit in fauorem pupilli ratificatio, & gesta per illum non sunt nulla, decisio 12. lib. 3. nu. 1. 86

Commissione subsistente de qua in articulis, an veniant testes exanimandi, dec. 183. lib. 3. nu. 1. 95

Commissione obtenta de nullitate sententiæ, & restitutione in integrum, an prius de nullitate sit cognoscendum.

Limita & intellige, vt num. seq. decisio 487. libro tertio, numero 7. eod.

Commissio in alium translata a priori vtrum iudicij mutationem inducat ita vt pars aduersa ad restitutionem expen-

farum factarum vsque ad mutationem teneatur, dec. 216. lib. 2. nu. 1. 52

Commissione obtenta ab vna partium, vt sine retardatione pensionis procedatur, si intercedat appellatio aduersarij causa nullitatis sententiæ, & pensionis, an super vtroque membro veniat pronunciandum, dec. 183. lib. 3. nu. 3. 95

Commissione iudici facta de exequendo, licet dictum fuerit de nullitate, vbi tamen præfixus fuerit terminus ad illam probandam, & non probetur, procedi potest ad vltiora, decisio 208. lib. 3. nu. 5. 100

Commissione facta ratione causæ appellationis, & nullitatis vtraque æque censetur principaliter commissi, ita quidem vt lapsa appellationis instantia nullitatis adhuc in suo robore persistat, dec. 108. lib. 2. nu. 1. 34

Commissiones dantur aliquando in Curia, quæ auocant à quibuscunque iudicibus causas concernentes certas hypothecas ad tribunal Auditoris Camere Apostolicæ, dec. 307. libro 3. nu. 1. 118

Commissio vigore si concessis antea privilegijs, etiam quibuscunque in specie derogetur de litem determinatione per Religionem Hierosolimitanam faciendam, adiecta clausula quorundam tenore, non obstant privilegia, quin causa ventiliatio eiusdemq; decisio ad Curiam Romanam, & Rotale tribunal deuolui possit, dec. 101. lib. 3. nu. 3. 83

Commissio presentatio cum signatura vbi de assertis constiterit non antea tam facta fide, nil ad nullitatem probationem adiumenti adferre potest, decisio 108. libro secundo numero 3. 34

Commissio reformationem pars potest petere, dum de ea constet in commissione aduersarij, dec. 1327. lib. 3. nu. 1. 272

Committens causam, & obtines decerni citationem etiam ante causam prosecutionem respectu sui committentis dicitur pendere, ac beneficium quo ad eius præiudicium habetur pro litigioso, dec. 28. lib. 2. numero 2. 22

Committens causam super beneficio cuius triennij cursu extitit pacificus possessor, regula de triennali beneficium amittit, stante eo quod impedire absolutoriam conetur, dec. 280. lib. 3. nu. 1. 114

Committens causam in petitorio si obtinuit expensas reseruare in fine litis intenta paupertate videtur admisisse rem iudicatam, dec. 595. lib. 3. numero 4. 174

Committens causam contra aliquem eoq; alios intrusos, & intrudendos in executione citationis nominandos sub iudice promoti ad Cardinalatum postmodum, cui alius successit in officio iudicis, an hoc stante citatio nulla sit dicenda tanquam ex defectu iurisdictionis, dec. 552. lib. 3. nu. 1. 165

Commodum si quis capiat ex codicillis an præsumatur de illis habere ob hoc scientiam, præsertim si contrarium nõ probauerit, stante etiam quod Notarij id soliti sint partibus, notificare, dec. 556. libro 3. numero 9. 166

Commodum ex cessione nullum reportans si cesserit nulla necessitate cogente in fauorem possessoris sibi imputare debet, dec. 311. lib. 3. numero 3. 119

Communis regula est petitorium nihil habere commune cum possessorio, dec. 473. lib. 3. numero 5. 147

Communis reputatio, & qualitas quasi possessio circa habitatem ad beneficia obtinenda sufficit, dec. 1163. li. 3. n. 5. 260

Communitas sciens vel verosimiliter timens aduersarium litem intimaturum, si ante intimationem illam constituat procuratorem ad comparandum facta intimatione, præsumitur omnia rata ab eo facta, & faciendam habere, decisio 200. libro tertio, numero 3. 98

Communitas condemnari non potest super gestis per eius administratores, nisi conuocato consilio ratificauerint, decisio 1123. libro tertio, numero 1. 250

Communitas, vt ad gesta, vel actus teneatur, requiritur necessario, vt communicato Ciuilitatis consilio, ea quæ facta sunt

K.K.K.

sunt

Index.

sunt fecisse probetur, decisio 590. libro tertio, numero tertio. 173
**Communitas qua ingressa bona qua ab aduersarijs prætendit occupata cum petitione omnium fructuum perceptorum ante ab illis, virum ante purgatum spoliū, & refectas expensas debeat audiri, decisio 626. libro tertio, numero primo. 180
**Communitas citata ad suscipiendum in se litem, & ad faciendum consentire quamcumque personam, qua cum sit obligatio facti in quo succedit ad interesse an possit in contumaciam condemnari, decisio 188. libro tertio, numero primo. 96
**Communitas vbi ex forma obligationis tenebatur litem in se suscipere, & sacre consentire quamcumque personam, & si de hoc fiat communitati intimatio, qua peccet forma non potest ad declarationem decreti in præiudicium eius deueniri, decisio 210. libro tertio, numero secundo. 100
Communitas in gratiarum expeditione apponi solita clausula vbi fuerit appositus, causa infectiua, & annullatiua prioris gratie habentur pro expensis, ita vt in literis exprimi possint, dec. 66. lib. 3. nu. 4. 92
Comparatio literarum, & agnitio manus scribentis apocham non sufficiunt in recognitione cedule priuata, dec. 527. lib. 3. numero 4. 158
Comparens ad informandum non semper ob id mandatum de procura dicitur acceptare, stante, quod alius iam nominatus acceptarit, & non necessario in omni informante procuratio acceptata requiritur ex quotidiano stylo Curia, dec. 76. lib. 3. nu. 4. 79
Comparens in iudicio pro informationib. faciendis, non propterea dicitur mandatum de procura accepisse, dec. 134. lib. 2. nu. 4. 38
Comparente procuratore generali ante commissionem constituto, virum possit cum illo procedi ad canonizationem regressus ob non solutam pensionem absque aliqua citatione principalis, cui ante Bullæ intimationem fuit personaliter solutum, decisio 234. libro secundo, numero primo. 56
Comparitio subsequens purgat suspitionem iudicis præcedentem, dec. 90. lib. 3. nu. 3. 226
Comparitio procuratorum substitutorum neglecta, aut per dolum non facta, vel fraudem, post habitum monitorium de acceptando causa tutelam, an possit causare in fauorem partis principalis restitutionem in integrum petitam, decisio 117. lib. 3. nu. 4. 86
Compatibiles inter se vbi sint causa tam ciuiles, quam criminales, ita in vna alteram impediunt criminalis ciuili præiudicat, dec. 74. lib. 3. nu. 4. 79
Compensatio post rem iudicatam, aliquando non admittitur, dec. 298. lib. 3. nu. 1. 117
Compensatio licet aliquando non admittatur exceptio tamen solutionis venit admittenda. ibid. nu. 2.
Compensatio non fit de eo, quod cedens deberet propter condemnationem post cessionem, decisio 1180. libro tertio, numero 1. 264
Compensatio hanc vim habet, vt res iudicata executionem habere non possit, decisio 257. libro secundo, numero quinto. 59
Compensationis exceptio potest opponi exceptioni rei iudicata, posito quod concurrat cum exceptione, dolo facis. ex Doct. Bald. dec. 324. lib. 3. nu. 4. 121
Comperto de non competentia iuris vtrique parti de beneficio litiganti, nibilo minus gratia si neutri canonizatur, ac possessor pro tunc restat in possessione saltem præiudicia, vel attentata, sine aliquo titulo.
Contrarium istius, & limitationem vide numero immediatè******

subsequenti, dec. 179. lib. 3. nu. 4. 94
Compositio non soluitur etiam, quod in provisione referretur pensio excedens dimidiam, decisio. 928. libro tertio, numero 1. 230
Compositio in controuersia mota fieri non potest vna partium non habente à suo principali mandatum ad id faciendum, dec. 421. lib. 3. nu. 1. 136
Compromissum, & laudum, an ostent spolio agenti mandato compromittendi via iuris tantum facto, promisso autem iuris, & facti, decisio 603. libro tertio, numero primo. 175
Compromissum factum de rebus Ecclesiæ absque Pontificis maximi consensu, & auctoritate fieri non potest, maxime vbi timetur de futura alienatione, decisio 603. libro tertio, numero 3. 175
Compulsor vt quis esse possit de substantia officij non est, vt sit in dignitate constitutus, decisio 449. libro tertio, numero tertio.
Compulsor non necessario requirit dignitatem, & ideo potest tale cadere officium in monachum non autem claustralem, dec. 433. lib. 3. nu. 2. 139
Compulsoriae literæ speciales, vel remissoriae ad iurium productionem faciendam, & validitatem instrumentorum confirmandam, vbi nil releuant in causa controuersa nequaquam sunt concedenda, decisio 129. libro tertio, numero primo. 87
Compulsoriae passim dicantur licet non constet, an sint releuantes necne, quando sunt generales, decisio 647. lib. 3. numero 2. 184
Compulsoriae generales possunt decerni tempore feriarum, diebus tamen iuridicis. cum decif. sequen. decif. 738. lib. 3. numero 5. 204
Compulsoriae literæ, vt ligent, quid seruandum, dec. 931. lib. 3. nu. 1. 230
Compulsoriae cum termino dierum aliquot decernuntur ad iurium productionem in forma probanti, dec. 644. lib. 3. numero 1. 183
Compulsoriae vtrum dari possint ad recognitionem scripturarum productarum in actis coram alio iudice, quam Auditor Rotali, decisio 550. libro tertio, numero primo. 165
Computationes redactæ in eandem partem scriptura seu instrumenti, non possunt in parte acceptari, & in parte repudiari, decisio 276. libro secundo, numero tertio. 62
Computis non bene declaratis mercatores parti ad declaranda verba apocharum, an veniant adhibendi, dec. 430. lib. 3. numero 1. 138
Concedens petenti aduersario dilationes, & interim petens examinari testes, ac admitti suos articulos, non auditur ex eo, quod datis dilationibus, iudicis de necessitate officium conuiescit, decisio 141. libro secundo, numero primo. 39
Concessio in his, qua non sunt solita fieri, præsumitur per importunitatem, & præoccupationem facta, dec. 1954. lib. 3. numero 1. 303
Concessio si facta fuerit mandati de prouidendo beneficii acceptatio etiam literarum expeditione nondum secuta fieri poterit, cum ex sola supplicatione sine literis gratia dicitur adimpleta, decisio 7. libro primo, numero primo. 2
Concessio administrationis castellanæ facta ab ordinario sine requisitis solemnitatibus vtpote sine consensu capitali non valet, decisio 622. libro tertio, numero sexto. 179
Concessio privilegij de non recurrendo ad Curiam in causis ventilationibus excludit appellationem ad eam, conditionaliter

Index.

naliter tamen, si & quatenus iustitia parti petenti ab habente privilegium decisionis causarum administraretur, qua denegata infringitur vis privilegij, & causa per appellationem ad Curiam deuoluitur, decisio 101. libro tertio, numero quinto. 83
Concessio super resignatione non potest extendi post tempus regulæ etiam in resignatione conditionali, & numero 3. decisio 793. lib. 3. nu. 1. 208
Concessio si facta fuerit mandati de prouidendo, beneficii acceptatio etiam literarum expeditione non seruata fieri poterit, dec. 7. nu. 1. lib. 1. 2
Concessio facta ad vitam concedentis facit, vt successor pro ratificatione prædecessoris, qui concessionem fecit non teneatur, nisi de proprio consensu, decisio 178. libro secundo, numero 3. 45
Concessio præbendæ facta à Nuncio Apostolico, extra Curiam si concurrat cum Papali in aliam personam fac. in Curia citra sit rata habenda, decisio 123. libro tertio, numero primo. 88
Confessio motus proprii ad faciendam fidem familiaritatis non semper prodest illi, qui illum motum proprium Papæ impetrauit, decisio 162. libro tertio, numero tertio. 91
Concessio quod censura non fuerint attentata, tamen vbi cautio nulla est, & ipse censura nullæ sunt, decisio 386. lib. 3. numero 5. 131
Concessio dilationibus iudicis officium necessario quiescit, decisio 10. lib. 1. nu. 2. 3
Concilium Lateranense in 9. sessione cauit provisiones monasteriorum esse nullas præter eas, qua consistorialiter sunt factæ, dec. 577. lib. 3. nu. 1. 170
Conclusio in causa satis censetur reuocata ex eo, quod iudex resoluit terminum in interlocutoria sententia cum mandato ad vltiora procedendi, decisio 468. libro tertio, numero 6. 146
Conclusio commissionis si hæc verba contineat causam huiusmodi decidat, & terminet, an possit iudex huiusmodi causam terminare reiiciendo nullitates, & non confirmando, vel infirmando sententiam antea ab alio iudice latam, decisio 199. lib. 3. nu. 3. 98
Concordata coadiutorias comprehendunt non autem reservationes, dec. 10. lib. 3. nu. 2. 68
Concordia dignam esse causam maxime costare potest ex ductis probationibus, et iuribus vtriusque partis, dec. 663. lib. 3. nu. 3. 187
Concordia inita cum parte, & ad hoc mandatum transmissum licet deceptio interuenerit ex parte procuratoris partis, satis iusta causa est, quod quis non dicatur paruisse iudicatio, ita vt non debeat audientia denegari, decisio 528. libro 3. numero 8. 159
Concordia de translatione pensionum cum consensus sedis Apostolicæ inita legitima est, & in effectum deducenda, dec. 270. lib. 3. nu. 2. 112
Concordia facta sub vmbra beneplaciti sedis Apostolicæ id efficit, vt denegata ab vno Pontifice ab alio successore eius possint concedi, cum nõ possit successoris potestas ligari decretis antecessoris, decisio 249. libro tertio, numero secundo. 116
Concordia facta inter partes, de extinctione pensionis ab vna, & resignationis in fauorem certarum personarum, sine scientia Pontificis, an sit symoniaca, decisio 282. libro secundo, num. 2. 63
Concordia inita inter partes ratione resignationis, & pensionis extinguendæ si non expresse innuat consensum Papæ, saltem tacite illum interuenerisse præsupponitur vertente negotio inter illustrißimas personas. ibidem. nu. 3.
Concordia, & consensu valido existente quorum interest ra-

tionis translationis pensionum, an sit opus derogatione regula de præstandis consensibus, decisio 149. libro tertio, numero 7. 90
Concubinatus etiam ex publica voce, & fama per testem depositus, an fidem faciat iudiciua esse, vt ob id dissolui debeat matrimonium, decisio 88. libro tertio, numero primo. 81
Concurrentibus gratijs duabus, qua validior est præualeat extincta imbecilliori, decisio 422. libro tertio, numero quinto. 126
Concurrentibus multis in causa cambij libro. f. signorum testimonium, & eius qui soluit proxenete, & confessio procuratoris partis aduersa, satis videtur cambium probatum, dec. 499. lib. 3. nu. 2. 153
Condemnari pars in fructibus potest, & tanquam agens ratione successoris salua sibi remanente, licet dotis sue actione, vt hoc præsentis casu, cum diuersa super bonorum hereditariorum petitione sit actio, qua de dote est, decisio 526. lib. 3. nu. 3. 158
Condemnatio an fieri possit in certam quantitatem ratione administrationis nõ perfecte confilio de redditibus bonorum administratorum, decisio 450. libro tertio, numero quinto. 142
Condemnata pars & qua cessit non potest petere restitutionem, dec. 641. lib. 3. nu. 4. 183
Condemnatio in casu de quo hic non publicam solum penitentiam, sed etiam combustionem denotat, & ideo verbum, etiam condemnati, in literis gratiæ positum, plenissimè roboris concessam indicat dispensationem, & ideo non ligatur impetrans statuto de quo in præsentis, decisio 70. lib. 3. numero 6. 78
Condemnatio ratione expensarum per reuocatoriam non semper faciendæ est in præiudicium eius pro cuius partibus stant iura, dec. 9. lib. 1. nu. 3. 3
Condemnatus per tres conformes sententias petens se in integrum restituere, vtrum ad beneficii fruitionem possit iterum admitti, idq. fructuum, & expensarum ratione, cum paruerit iudicatio, quo ad possessionem, & obtulerit omnium fructuum beneficiorum, & bonorum cessionem, reseruato tamen ne egeat, decisio 2. libro tertio, numero primo. 67
Conditio intrinseca non vitiat dispositionem, qua alias vitia- retur, dec. 714. lib. 3. nu. 2. 197
Conditio formam substantialem importat, decisio 1160. lib. 3. numero 3. 159
Conditio impossibilis in forma mandati adiecta ad omnia præcedentia refertur. nu. 7. ibidem.
Conditio impossibilis reputatur, quando pensio imponitur beneficio, qua mediocritatem fructuum excedit, numero quarto. ibidem.
Conditio appositæ contractui nullatenus venit diuidenda, decisio 167. lib. 2. nu. 2. 43
Conditio in permutatione beneficii cum reserua regressus appositæ non adimpleta, facit ius permutantis esse integrum ita vt non possit dici ab eo abdicatum, decisio 209. libro 3. numero 4. 100
Conditionalis gratia ante euentum conditionis non afficit beneficium, decisio 1311. libro tertio, numero primo. 272
Conditionis appositio, an reddere possit pensionem nullam, ea non obseruata, decisio 654. libro tertio, numero primo. 185
Conductor finita locatione perseverans tamen in casali, tanquam conductor, si recognoscat dominam proprietatis, an ex hoc actu recognitionis acquirat possessionem, decisio 463. lib. 3. nu. 1. 124
Conductor mortuo locatore recognoscens hæredes in domi-

Index.

nos, cum illa recognitio proprietatem respiciat non possessionem, non per illam recognitionem parit recognito possessionis translationem, decisio 467. libro tertio, numero primo. 146

Conductore persistente in domo locata à defuncto si fiat recognitio locationis nomine heredum, utrum vigore istius recognitionis in possessionem veniant mittendi, dec. 457. lib. 3. numero 2. 143

Conferre velle beneficium quendam Cardinalem, ut Ordinarium loci aliud est ab eo, quod velle confirmare, ut hoc casu, dec. 537. lib. 3. nu. 14. 161

Confessi sponte suos errores non inhabilitantur ad beneficia, nisi sint ex numero illorum, qui dicuntur Santbeneti, decisio 55. lib. 3. nu. 2. 76

Confessio per vnus testis depositionem non potest sufficienter probari, decisi 98. libro secundo, numero secundo. 32

Confessio matris habens adiunctam declarationem se possedisse. s. nomine filij in totum aut accipienda est, aut repudianda, decisio 384. libro tertio, numero quarto. 131

Confessio prædecessoris non præiudicat illi, qui non ex ipsius iure venit ad causam, sed proprio iure nütur, cum ipse fuerit per obitum de beneficio prouisum, decisio 46. libro tertio, numero 5. 75

Confessio partis in casu scientiæ cum ignorantiam prætendat utrum sibi præiudicialis existat, decisio 636. libro tertio, numero 4. 181

Confessio de recepto ratione dotis à marito constante matrimonio emanata, constare debet notoriè, decisio 485. lib. 3. numero 2. 150

Confessio facta intuitu personæ etiam, quod effectus realis resultet, non egreditur personam, decisio 777. libro tertio, numero 2. 206

Confessio beneficiati per vim iuramenti facta de valore beneficii utrum vergere possit in aliquod præiudicium succedentes in eodem beneficio, decisio 125. libro secundo, numero 1. 36

Confessio facta per verbum credebatur quem pariat effectum, et an ad præiudicium successoris aliquod, ita ut obtenta ab eo gratia sit nulla, decisio 125. libro secundo, numero secundo. eod.

Confessio etiam iudicialis patris in materia hæresis non nocet filio, dec. 100. lib. 3. nu. 1. 237

Confessio procuratoris non nocet domino super iudicio spoliij, dec. 736. lib. 3. nu. 1. 200

Confessio erronea potest reuocari si de erronea constiterit, decisio 1166. lib. 3. nu. 2. 261

Confessio numerationis pecuniæ in contractu apposita debet intelligi facta tempore celebrati contractus, et non ante, dec. 82. lib. 3. nu. 2. 212

Confessio dotis recepta continens anticipatam solutionem, que non præsumitur suspensionem fraudis parit, præsertim si agatur de magna quantitate, decisio 485. libro tertio, numero quarto. 150

Confessio facta à procuratore nomine partis in iudicio si incontinenti reuocetur releuat, secus si per diutinum interuallum fiat reuocatio, decisio 313. libro tertio, numero tertio. 120

Confessio in carceribus facta, et ita non in iudicio releuare non videtur, ut ex ea fundamentum solidum capi possit, dec. 253. lib. 2. nu. 2. 58

Confessio facta in literis impetrationis, quando noceat, decisio 1242. lib. 3. nu. 1. 267

Confessio extraiudicialis mulieris duabus testibus probata an matrimonij, validitatem declaret, nec ne, dec. 431. lib. 3. numero 2. 138

Confessio mariti defuncti, qui adhuc viuens attestatus fuerat se matrimonium cum muliere contraxisse, quæ nunc ob id in ius vocatur, sufficit ad id probandum, decisio 291. lib. 3. num. 3. 116

Confessio in carceribus coram Gubernatore facta de solutione pecuniarum faciendæ, aut fideiussorem dando si non sit producta in iudicio an proficit, decisio 314. libro tertio, numero 1. 120

Confessio in libello, et precibus probat contra confitentem, dec. 1160. lib. 3. nu. 8. 259

Confessio de non soluta pensione facta ab illo, qui priuatus est beneficio ob illam solutionem neglectam si non sit simpliciter facta, sed adiuncta excusatione, scilicet quod soluerit quasdam decimas, quæ debebant recompensari inducit non notoriam iuris sui scientiam, et ideo iudicatur restitui debere, decisio 167. libro tertio, numero tertio. 92

Considera probata aut saltem si de eo constiterit de restitutione beneficiorum in confidentiam resignatorum recuperata sanitate si oppetierit mortem confidens vacant per obitum eius beneficia, et non per resignationem, et ideo valet prouisio Papæ contra resignatarium ex confidentia possidentem, decisio 337. libro tertio, numero tertio. 123

Confidentia per exceptionem opposita sufficienter est probanda, dec. 663. lib. 3. nu. 3. 187

Confinium diuersitas demonstrat diuersitatem rei, dec. 1167. lib. 3. nu. 1. 261

Confirmatio tutorum à prædefuncto filiabus pupillis datorum, an impediri possit à parte aduersa prætendente super hæreditate mariti ipsius prædefunctæ, dec. 225. libro 3. numero 2. 103

Confirmatio subsequens electionem concordatam licet voto facta inutilis est non subsistente legitima aetate ad talem gradum requisita illius, quæ electa et confirmata fuit, dec. 140. lib. 2. num. 1. 39

Confirmatio obtenta, licet nulla ex defectu iurisdictionis eius à quo emanauit, an excuset à pæna de qua in c. auaritia de elect. in l. Limita et intellige, ut ibid. decisio 83. lib. 3. numero 7. 81

Confirmatio concordatæ potest peti per vnam partem tantum, quando fuit dictum, saluo sedis Apostolicæ delegato, decisio 810. lib. 3. nu. 1. 211

Confirmatio qualibet habet subintellectam tacitè clausulam quatenus petita licita fuerint, et honesta, dec. 682. libro 3. numero 5. 191

Confirmatio administrationis concessa ab Ordinario cum certa scientia facta dicatur, et non sub conditione, admittit omnem iuris defectum, et facti, decisio 622. lib. 3. numero decimoquarto. 179

Confirmationis prætextu habitæ, pæna non raro legibus irrogata remouentur, decisio 11. libro primo, numero tertio. 3

Confirmatorias tres habens cum literis executorialibus, quo ad possessionem, fructibus perceptis ab alio si non ad eum beneficium de quo litigatur perueniat saltem fructuum ratione, et victus beneficium aduersarij vna cum honesta pecunia ad eum transferri debent, decisio 172. lib. 3. numero primo. 93

Confitens articulando se fructuum perceptione vsum quidem, non tamen ante nouam prouisionem, prouisio non potest dici surreptitia, decisio 83. libro tertio, numero tertio. 80

Confitens in sui incommodum in re magni momenti, et plurimum præiudiciali non auditur, decisio 557. libro tertio, numero 5. 166

Confitens debitum decimarum cum qualitate. s. soluendi in pecunia, cum eadem qualitate eadem confessio à decimante acceptari debet, et ob id decimas fructuum de iure petere non potest, decisio 381. libro tertio, numero sexto. 130

Confitens se recepisse cedulam pro quitantia quingentorum solutorum prorata mille, non sibi in reliqua summa præiudicat adhuc soluenda pro restanti, decisio 292. libro 3. numero 2. 116

Confitens in commissione quadam processus spoliij, et committens causam contra partem aduersam, et iterato in supplicatione nouæ prouisionis confitens, ex quo tamen reuocata fuerint per procuratorem factæ confessiones etiam non habentem speciale mandatum ad reuocandum, non præiudicat parti confitenti, decisio 155. libro secundo, numero quinto. 41

Conflictus prouocatorius ad duellum, ut inhabilitatem pariat ad ecclesiastica beneficia debet fieri ab eo, qui est in ordine clericatus, dec. 30. lib. 3. nu. 1. 71

Conformis triplex sententia lata in spolio, et brachij secularis decreta executio ubi fuerit contra partem nunquam parere volentem, et summè contumacem, omnem iudicium admittit benignitatem, et iuris suadet rigorem exerceri, decisio 67. lib. 3. nu. 4. 78

Confusio in processu ubi timetur eius quæ materia à distinctione est inchoandum, decisio 629. libro tertio, numero secundo. 180

Congregatio Montis Cassinensis ordinis Sancti Benedicti circa beneficia ad suam congregationem pertinentia Cardinalibus, et alijs prælatis in commendam à Sede Apostolica concessa, est priuilegiata, decisio 164. libro tertio, numero tertio. 92

Coniectura, quæ capitur ex confessione fructus perceptos fuisse in familiam alendum conuersos, an doceat tutorio nomine perceptos, decisio 310. libro tertio, numero quarto. 119

Coniectura depositum factum pecuniarium præsumentes, etiam ex Bullis Pontificis suborta, cum simplici copia nitantur, nec in publicam formam redactæ aut in acta relata, parum aut nihil prosunt ad faciendam probationem, decisio 286. lib. 2. nu. 2. 64

Coniectura admittuntur in recognitione manus alicuius scribentis, quando alias constare non potest, decisio 743. lib. 3. num. 1. 201

Coniunctæ personæ litigantis si prætendant de interesse in causa an debeant admitti, decisio 200. libro secundo, numero primo. 49

Coniunctæ personæ, ut fratres fatuitatem sororis probare se offerentes, et hunc in finem remissoriam petentes in fauorem matrimonij de quo questio est post factum diuortij, utrum debeant exaudiri, et remissoria concedi, dec. 224. lib. 3. nu. 2. 103

Coniuncti in secundo, et tertio gradu possunt cum dispensatione matrimonium contrahere, decisio 604. libro tertio, numero 1. 175

Coniunctis personis ad causam tutelam admissis ratione sui interesse prætensis pro coniuncta persona, an debeat iuramentum calumniæ offerri, id quod in partibus extra Curiam stante remissoria concessione ad iudices partium facta, dec. 256. lib. 3. nu. 1. 109

Coniunctus non venit admittendus pro coniuncto, licet prætendat interesse, quando habet et procuratorem in actis constitutum ad causam tutelam suspiciendam, decisio 212. li. 3. numero 2. 100

Limita, et contrarium ex Rotæ opinione vide nu. seq. ibidem.

Coniunctes per literas, et alia indicia de aduersariorum potentia, an veniant audiendi, decisio 611. libro tertio, numero 2. 177

Index.

Conquisita à Clerico præsumptionem faciunt de bonis ecclesiasticis fuisse comparata, decisio 380. libro 3. numero primo. 130

Consanguinea testis deponens statim post obitum mariti consanguinea accessisse ad condolendum, alio deponente post tres dies, ob modicum interuallum temporis dicuntur contestes, dec. 344. lib. 3. nu. 2. 130

Consanguinei etiam in arctissimo gradu consanguinitatis probant aliquando pro consanguineis cum sunt personæ illustres, quia habetur ratio qualitatis personarum, dec. 267. lib. 2. nu. 1. 61

Consecratus Romæ non dicitur in aliena Ecclesia institutus, dec. 1809. lib. 3. nu. 1. 296

Consensisse decreto, quando quis dicatur, decisio 1426. libro tertio, nu. 1. 278

Consequi quod quis potest directa actione frustratorie, et inutiliter querere debet per obliquum, decisio 591. libro 3. numero 3. 173

Consensus trahitur retro semper ad diem datæ supplicationis, vel gratiæ in resignatione beneficiorum, dec. 425. libro 3. numero 5. 137

Consensus partis in resignatione inualida ratione non habiti mandati postea præstitus non sanat subreptionem gratiæ sub prætextu habitum mandati impetratæ, decisio 586. li. 3. numero 5. 173

Consensus quandocumque interuenit valet, decisio 127. libro 3. num. 4. 315

Consensus præstitus ab beneficii resignationem reuocari potest cum protestatione, et sic resignatio est nulla, decisio 458. lib. 3. nu. 2. 143

Consensus qui ad actum tunc factum non operatur, nec etiam ad validitatem actus sequentis potest operari, nisi de nouo præstetur, dec. 856. lib. 3. nu. 10. 120

Consensus duo si reperiantur in eodem libro, secundus intelligitur referre omnia, quæ in primo, nisi aliter appareat de diuersitate, dec. 988. lib. 3. nu. 2. 200

Consensus præstitus per procuratorem quem operetur effectum, dec. 738. lib. 3. nu. 2. 200

Consensus Capituli in concessione ad vitam facta ab Ordinario, et sic diuturna maximè necessarius est ob id, quod per talem administrationis concessionem vitale dominium transferatur, decisio 622. libro tertio, numero septimo. 179

Consensus in literarum expeditione causa alternatiua, et prouisionis obtentorum quis, et qualis requiratur, dec. 84. lib. 3. nu. 3. 80

Consensus præstitus semel an possit reuocari, dec. 458. libro 3. numero 8. 143

Consensus in resignatione antea præstitus, et postea reuocatus coram notario si à parte resignataria extendatur non citato resignante, an sit validus, decisio 458. libro tertio, numero 1. 143

Consensus non requiritur in reseruatione regressus ex causa onerosa decisio 760. lib. 3. nu. 1. 205

Consensus manifestus colligitur in actu inualido, sicut fit de valido, dec. 856. lib. 3. nu. 7. 220

Consensus solum resignantis an proficit resignatario si productus sit, et probatum, quod liberè, et purè factus fuerit, dec. 331. lib. 3. nu. 1. 122

Consensus in his, in quibus quis potest contradicere, semper requiritur, decisio 699. libro tertio, numero secundo. 194

Consensus non requiritur in his, quæ spectant ad publicam utilitatem, dec. 1292. lib. 3. nu. 1. 271

Consensus an post mortem mandantis præstari possit, decisio 1329. lib. 3. nu. 1. 273

Consensus ex quibus eliciatur, dec. 1450. lib. 3. nu. 1. 279

Index.

Consensus eius qui beneficium tenet, requiritur in translatione pensionis, dec. 1250. lib. 3. nu. 1. 268
Consentiens cessionis iuris, litus, & causa censetur etiam consentire reservationi regressus in supplicatione consenti, decisio 159. lib. 3. nu. 1. 258
Conseruatores dati ad tuendum, & conseruandum priuilegiū à Leone Decimo concessum, an habeant iurisdictionem maximè in personas quibus non fuit à Sede Apostolica promissum, dec. 164. lib. 3. nu. 1. 92
Conseruatoria, qua odiosa veniunt restringenda, decisio 171. lib. 2. nu. 2. 43
Consilium communicatum in spolio admittendo per Cinitatem, vel communicatam aliquam, an per testes de visu, auditu, credulitate, famam publicam, fructuum perceptionem, & similia probari valide possit, decisio 590. lib. 3. numero 5. 173
Consilium Socini 36 primo volumine, concludens plura copulatiua requiri debere ad probationem faciendam de presunto in causa matrimoniali, & legitimitatis à Curia Rotali est improbatum, decisio 62 libro secundo, numero primo. 27
Consilium Doctoris quod contrariatur opinioni communi ex sententia Rotæ non est tendendum, decisio 41. libro secundo, num. 3. 24
Consistorialiter solre prouideri de monasterio, vel non virū ex vnico actu abunde probari possit, decisio 561. libro 3. numero 1. 167
Consistorialiter esse conferendum, vel non monasterium, quænam parium probare teneatur, decisio 540. libro tertio, numero 5. 162
Constare dicitur aliquod, quando veritas est in contrarium, dec. 1166 lib. 3. nu. 3. 261
Constare de lite dicitur ex tali quali lite soltem de facto ex iis, quæ proposita sunt, decisio 636. libro tertio, numero secundo. 181
Constare de iure partium non dicitur, nisi in causa sit conclusum aut probationibus adductis renunciatum, dec. 9 lib. 2. numero 3. 19
Constare de non iure in petitorio non dicitur, quousque non sit conclusum in causa, & renunciatum probationibus, dec. 1117. lib. 3. nu. 2. 249
Constito ex actis de subsistentia boni iuris in beneficiis attentata non veniunt reuocanda, decisio 34. libro secundo numero 1. 23
Constito de bono iure etiam post promulgationem trium conformium, vtrum ad declarationem sit procedendum, decisio 102. nu. 4. 53
Constito nondum de acceptatione principalis mandatum tamen procuratoris ad acceptandum licet generale sufficit, & ad capiendam possessionem beneficii collati principali, dec. 452 lib. 3. nu. 1. 142
Constito de beneficii vacantia in curia, intrusus potest extrajudicialiter moneri sub pœna excommunicationis ad possessionem dimittendam, decisio 261. libro tertio, numero quinto. 110
Constito de promissione dotis ante matrimonium tunc confessio dotis recepta constante matrimonio emanata, non presumitur fraudulenta in præiudicium creditorum, dec. 485. lib. 3. nu. 5. 150
Constito de non bono iure, qui impetrauit sub prætextu familiarum. Cardin. gratiam si neutri, si post terminum articulos defensoris proponat, non auditur, ita quidem, vt etiam ne minori quidem ad obiectorum dilationem restitutio concedatur, decisio 176. libro tertio, numero tertio. 94
Constito de bono iure ex actis istius, qui rem indicatam obtinuit non veniunt consideranda attentata, decisio 460. li-

bro tertio, numero tertio. 144
Constito de assertis in iudicio de non procedendo neuiquam est faciendâ, decisio 120. libro secundo, numero secundo. 36
Constito de Ecclesiæ libertate idq; vel semel, non præscribitur in ea ius patronatus cum aliquo titulo, nisi speciali indulto Pontificis, decisio 220. libro secundo, numero sexto. 53
Constito sententiam esse conditionalem, sed non appareat conditionem esse factam, ex ea sententia nihil potest acquiri, dec. 584. lib. 3. nu. 3. 136
Constituens Capellanum principalem, qui suo nomine possideat curamq; animarum exerceat hoc actu beneficii acquirat possessionem posteriorem, propter possessionis continuacionem, dec. 174. lib. 3. nu. 2. 129
Constituens se nunc alterius possidere in contractu venditionis agnoscit alij competere proprietatem, dec. 554. li. 3. nu. 6. 166
Constituens se nomine mulieris possidere in euentum restitutionis dotis, eueniente casu mortis, tantum est, ac si euenisset post ipsam casum mortis, decisio 256. libro secundo, numero 2. 159
Limita hoc, & intellige vt latius num. seq. ibidem.
Constituunt procuratores ad causam, quæ pendet in Curia tractationem, si non compareat post habitum monitorium etiam sub pœna censure ecclesiasticæ, & excommunicationis productum, neque causam defendant, an præiudicium pariant parte principali in restitutione in integrum petita per eum, licet non habuerit rei iudicatæ, decisio 117. libro tertio, numero primo. 86
Constitutio non trabatur ad futura cum præteritis connexitatem habentia, dec. 8. lib. 3. nu. 2. 212
Constitutio prouincie non approbans statutum speciale alicuius Castri, facit illud non potiri suum effectum, & hoc stante, non debet obseruari, decisio 197. libro tertio, numero 1. 98
Constitutio Prouincie si vetet seruari statutum speciale Castri sibi subiecti debet intelligi de statuto, quod factum est contra libertatem ecclesiasticam, vt quartum statutum Prouincie ac Ciuitatum, & ita de statutis pugnantibus cum iure, & equitate. ibid. nu. 2.
Constitutio Prouincie si dicat, quod omnia statuta tam facta quam faciendâ non valeant, nisi sint visa cognita, & approbata per Rectorem Prouincie, & vt instrumento publico constet de illa approbatione nullo excluso, omnia statuta comprehendit, tam iusta, quia iniusta, dec. ibidem, numero tertio.
Constitutio Aegidiana non est statutum vrbis Romæ nisi per extensionem, quam Rota interpretata est non extendi ad loca non immediatè subiecta Ecclesiæ Romanæ, dec. 87. lib. 3. nu. 2. 96
Constitutio exorbitans, & odiosa loquens de iuris acquisitione in beneficio nequaquam venit extendenda, decisio 259. lib. 2. num. 5. 60
Constitutiones Alexandrinæ, & Leoninæ non solum gratiam gratis datam ob causam ex falsa relatione adnihilant, sed etiam excommunicationis vinculo impetrantes imodant, ita quidem, vt non nisi facta satisfactio ab ipso Pontifice possit absolui, idq; solum in articulo mortis, dec. 172. lib. 2. nu. 4. 44
Constitutiones fratrum non ligant moniales ad mendicitatem, quando constitutiones ipsarum sunt posteriores constitutionibus fratrum, decisio 1108. libro tertio, numero primo. 248
Constitutum appositum instrumento dotali vtrum post mortem mariti aliquid in fauorem mulieris operari possit, dec. 320. lib. 3. nu. 1. 120
Constitutum nõ probare possessionem certi iuris, dec. 735. li. 3. nu. 1. 120

Index.

Constitutum vt probet primum extremum in spolio, quot requirantur, dec. 725. lib. 3. nu. 1. 199
Consuetudo sola probatio non sufficit, vt laicus habeat iurisdictionem in causis prophanis clericorum, nisi probetur etiam priuilegium, decisio 1027. libro tertio, numero primo. 240
Consuetudo in instrumentis matrimonialium si diuersa sit per locorum diuersitate probanda est ab illo qui eam allegat, dec. 234. lib. 3. nu. 1. 105
Consuetudo solæ decimas etiam de fructibus collectis in aliena parochia, & etiam de noualibus, est attendenda, dec. 954. lib. 3. nu. 1. 242
Consuetudo aliquando ita valida est, vt vim legis, & statuti obtineat, dec. 29. lib. 2. nu. 4. 53
Consuetudo contra iuris ordinem introducta instrumentorum vigore non probatur in extrajudiciali actu, dec. 287. lib. 3. numero 3. 115
Consuetudo si dicatur esse, quod decima sint personales illa per testes venit probanda, decisio 285. libro 3. numero primo. 115
Consuetudo & solitus vsus notarij in extensionibus instrumentorum non raro veniunt obseruanda, cum in his stylus scribentium, vt plurimum attendatur, decisio 658. libro 3. numero 2. 186
Consuetudo irrationabilis etiam in actis probata ita se habere, qua scilicet fide instrumentis sine testibus loco, & die adhibeatur, an sit seruanda, decisio 245. libro 3. numero primo. 107
Consuetudo & stylus loci seruandus est, decisio 705. lib. tertio, numero 4. 195
Consuetudo non omnis seruanda est, & præsertim ea, quæ irrationabilis esse dignoscitur, & ea est per quam fides instrumentis, sine interuentu testium datur, dec. 216. lib. 2. numero 1. 52
Consuetudo asserta ex temporis immemorabilitate per asserentem probanda est, decisio 492. libro tertio, numero septimo. 151
Consuetudine si inoleuerit liberis ordinarij sine subscriptione testium credi, ea seruanda est in fauorem actus, ne annulletur, dec. 103. lib. 2. nu. 4. 34
Contenta quando plura sunt in instrumento vnium propter aliud censetur appositum, decisio 1159. libro 3. numero primo. 258
Contentum negatur pro continente, decisio 2002. libro 3. numero 1. 306
Contextu eodem secuta actuum vicinitas arguit partes inter se antea conuenisse, & contractus Symoniaci inducit suspicionem, dec. 503. lib. 3. nu. 3. 153
Contra intrusos etiam procedi solet litis pendentiæ adhuc vigente, quamuis longo tempore fuerint possessores, dec. 572. lib. 3. nu. 3. 169
Contra inhibitiones, an dicatur attentasse, qui suam probet continuisse possessionem, decisio 574. libro tertio, numero primo. eod.
Contra libertatem ecclesiæ semel adeptam in qua prætendebatur ius patronatus non præscribitur, nisi speciali indulto Papa alicui conferat in ea ius patronatus cum titulo, decisio 254. lib. 3. nu. 9. 109
Contractum factum fuisse in fraudem quibus ex coniecturis probetur, dec. 1158. lib. 3. nu. 1. 258
Contractus locationis vbi vi fluminis duodecim cultura deperdantur non admittit defalcationem in grano promisso per conductorem pro rata deperdiarum cultura, dec. 539. lib. 5. nu. 3. 162
Et quid si hoc casu fuerit contractus emphyteuticus, ibid. numero sequen.
Contractus compatibles eius sunt natura, vt ex secundo

non tollatur primus, decisio 363. libro tertio, numero secundo. 127
Contractus si celebretur etiam cum procuratore asserto non admittit contrahenti bonam fidem, maxime si à fide dignis possit iustificari, dec. 29. lib. 2. nu. 1. 65
Contractus emphyteuticus à contractu locationis qua ratione discerni possit, dec. 539. lib. 3. nu. 7. 162
Contrarietas testium deponentium ex vna parte de parata facta in alio fluminis certo loco ex altera negantium, nec de loco parata conuenientium, vt conciliari debeat ad facti probationem, dec. 447. lib. 3. nu. 1. 141
Contrarietas opinionum inter Doctores adhibita distinctione saluatur, dec. 463. lib. 3. nu. 8. 145
Contrarij testes dicuntur si vnus deponat cedula scriptam in ciuitate manu certi cuiusdam scribentis alius allatum fuisse folium album tantum, & idcirco reprobantur, nec valent in recognitione apocharum priuarum requisita, decisio 527. lib. 3. nu. 6. 159
Contrarium & qualiter limitari hoc intelligique debeat vide num. immediate sequen. decisio 275. libro tertio, numero 4. 113
Contrarium vide numero sequen. idque ob neglectum appellationis prosequenda, decisio 439. libro tertio, numero tertio. 140
Controuersia existente de possessione iura à partibus pro se faciente producenda sunt, & meliora iura producenti assignanda est possessio, decisio 585. libro tertio, numero tertio. 172
Controuersia suborta, vel dubio potius de ecclesia, vtrum iuris sit patronatus, an libera, præsumendum est pro libertate, nisi in contrarium patronatus probetur non obstante aliqua facta quondam presentatione, decisio 589. libro 3. numero 1. 173
Controuersia de ratione, & diocesi suborta identitatem asserens eam probare debent, decisio 350. libro tertio, numero secundo. 125
Controuersia si de literarum expeditione prouisionalium, & reseruatorialium inter partes fuerit suborta, non dicitur fieri remissio ad earundem expeditores, cum id periculo nõ vacet, sed consulendi peritiores, decisio 84. libro tertio, numero 6. 80
Contumace parte existente non tamen impeditur quin die habita notitia appellando debeat audiri, dec. 45. libro 3. numero quarto.
Contumacia partis si notoria sit, adeo vt non parito vnquam Apostolicis literis, etiam tribus sententijs de spolio in contrarium habitis cogatur ex mandato principis secularis, tanquam brachij executorialis parere indicato, sit sententiæ executio, non disputato, literæ in fauorem partis aduersæ impetratæ subreptitiæ sint necne, decisio 110. libro 3. numero 3. 84
Contumacia rei in non parendo iussibus iudicantis non debet esse nocimento ipsi actori, decisio 101. libro secundo, numero 9. 32
Contumacia partis in gratiam etiam aliquando Auditor dubium in vltima instantia proponit, decisio 560. lib. 3. numero 1. 167
Conuenisse partem cum notario in præiudicium aduersarij colligantium cum graue admodum sit delictum prima fronte, nec in dubio venit præsumendum, decisio 588. lib. 3. numero 3. 173
Conuentio siue concordia à partibus in causa beneficii inita roborata clausula beneplacito sedis Apostolicæ legitima est nec illo modo de symonico contractu argui potest, decisio 682. lib. 3. nu. 1. 191
Conventionalis prescriptio, aut longi temporis decursa contra defunctum obest etiam minori, dec. 504. lib. 3. nu. 8. 154
Conuictus

Index.

- Conuictus & commestio in tinello non est de substantia probationis aliquem esse familiarem pralati, dec. 619. libro 3. numero 10.** 178
- Copia data de testium publicatione ante annos, 20. facta si non apparet testium publicatio, an realiter facta presupponatur, ad effectum, ut de nouo possint, vel debeant, vel non possint alij testes examinari, decisio 78. libro tertio, numero primo.** 79
- Copia citationis etiam non petita est offerenda. Et debet dari sumptibus mandantis citari.**
- Secus tamen in executorialibus, decisio 762. libro tertio, numero 1.** 204
- Copia testium productorum in secunda instantia si copiosior depositione abundet ijs qui prima instantia de facto testati sunt, dubium aliquando iudici facere potest, dec. 508. lib. 3. numero 6.** 155
- Copia standum est, quando ipsa originalia sunt penes aduersarium si ipse recusat ostendere originalia ipsa, vel non permittit, quod formiter extrabantur, decisio 49. libro 1. numero 1.** 8
- Copia & instrumenta, & acta, an probationem inducant de non traditione rerum in controuersia positarum, dec. 312. lib. 3. nu. 1.** 119
- Copia si sit penes aduersarium originale ipsum, ex sententia Bartoli, & Iasonis fides adhiberi debet, dec. 160. lib. 2. numero secundo.** 42
- Copula &, cum aequè principaliter membra orationis copulat, quos producat effectus, decisio 33. libro tertio, numero octauo.** 72
- Copula aequè principaliter copulans causam appellationis, & nullitatis quid operetur, decisio 101. libro secundo, numero 7.** 32
- Correktorium ubi est statutum iuris communis etiam est odiosum, & ob id minus extendendum, decisio 660. lib. 3. numero tertio.** 167
- Correccio confessionis admittitur, si sunt indicia erroris, dec. 1253. lib. 3. nu. 1.** 268
- Correspectiuitas nulla in retrocessione si appareat, interuenisse actus Symoniacos dici non potest, stante quòd nulla etiam accesserit pactio, decisio 289. libro tertio, numero quarto.** 116
- Correspectiuitas quando, & ex quibus inducta censeatur, dec. 697. lib. 3. nu. 1.** 194
- Correspectiua, & connexa eiusdem iuris & rationis esse censentur, dec. 1160. lib. 3. nu. 6.** 359
- Corrupti testes vasalli, eius pro quo testificantur, nec omni exceptione maiores non sunt habiles ad testificandum, dec. 254. lib. 3. nu. 8.** 109
- Creditori vero si per debitorem cessio fiat, an ea simulata presumatur, decisio quadagesima prima, libro secundo, numero primo.** 24
- Creditori si fiat cessio à debitore in liquidè constet de debito presumitur cessionem esse simulatam, decisio 50. libro 2. numero 1.** 25
- Creditum assertum mercatorum, an ex libris eorum, vel instrumento publico debeat probari, decisio 515. libro tertio, numero 4.** 156
- Creditum personale, quòd nullam habet annexam hypothecam iam solutum, utrum repeti possit tanquam indebitum, dec. 548. lib. 3. nu. 4.** 164
- Creditum aureorum centum non est huiusmodi, ut eius causa possessio domus in creditore debeat transferri quæ multo maioris valoris est, decisio 457. libro tertio, numero quinto.** 143
- Creditum antiquum est preferendum credito nouo, decisio 362. lib. 3. nu. 1.** 127
- Creditum secutum sine facto hæredis postea instituti liberat eum à suspitione fraudis, decisio 505. libro tertio, numero 4.** 154
- Crimen degradatione, aut suspensione dignum non est pugna per duellum commissum, decisio 98. libro secundo, numero sexto.** 32
- Criminosus, ut inhabilis ad beneficia reddatur non simpliciter accipi debet, sed pro eo qui enormi crimine, ut homicidio, & simili est notatus, non pugna per duellum provocatorium commissum, ut hoc casu, decisio 98. libro 2. numero 5.** 60
- Criminosus etiam notorius non inquisitus, nec condemnatus in dicialiter, non dicitur inhabilis ad habenda beneficia, secus in inquisito, & condemnato, decisio 30. libro tertio, numero sexto.** 71
- Criminosus ad quodcunque beneficium ex notorijs criminibus inhabilis efficitur, decisio 3. libro tertio, numero tertio.** 160
- Cupiens procedi in causa in qua vigore commissio ad ulteriora procedi non licet, nisi effectualiter soluis expensis debet facere taxam expensarum, & illas soluere, non ille cui sunt reficienda expensæ, decisio 230. libro tertio, numero secundo.** 104
- Curator debet deputari etiam adulto, ut iudicium valeat, dec. 1224. lib. 3. nu. 1.** 266
- Curia Romana testes etiam ex longo distans prouincijs acciri Romam iubet, ubi timor subortus est subornationis, vel etiam suspicio facta calumnia, decisio 24. libro tertio, numero 7.** 172
- Curia de stylo obseruat signatam gratiam ad instantiam procuratoris, de voluntate principalis esse signatam licet absentis, dec. 586. lib. 3. nu. 9.** 172
- Curia Romana ex inueterato vsu consuetudine approbata confirmato in causis quantumcunque granibus solet remissiones concedere, decisio 251. libro tertio, numero tertio.** 108
- Curiales citationes quæ dicuntur fieri per contradictas habent similitudinem cum illis, quæ in partibus fiunt post primam citationem factam, decisio 332. libro 3. numero tertio.** 123
- Curia stylo obseruatur literas sub die obitus qui beneficium iam impetratum obtinuerat expediri, decisio 538. libro 3. numero 3.** 62
- Curfor presentans commissionem iudici si pars illa non vsa fuerit ad dicendum contra, inhibendo, nec citando, nec super prioris sententia nullitate pronunciet index, quæ sunt aut facta sunt, inualida existunt, decisio 191. libro 3. numero tertio.** 96
- Cursores Apostolici facta diligentia de reperiendo procuratore, eo non reperto, citationis copiam possunt asserere eius adibus quam si non habet fit citatio per contradictas in acie Campi Floræ, dec. 335. lib. 3. nu. 1.** 123
- Cursores si referant, vel vnica vice procuratorem reperi non posse, per id absentia eius de stylo curiæ satis sufficienterque est probata, decisio 262. libro secundo, numero secundo.** 60
- Cursus annorum 18. & sic diuturnus, articulos non raro alias propositos efficere dicitur reprobatorios in causa matrimoniali, nec vacare calumnia proponentes indicantur, decisio 94. lib. 3. nu. 1.** 82

D

Danda utrum sit remissoria parti ad iustificandum pensionem validè reseruatam, dec. 669. lib. 3. nu. 3. 188

Data

Index.

- Data literarum si contineat mandata de prouidendo quibusdam cum clausula, quòd possint acceptare literis non exeditis, & in diece per eos eligenda, non nominata diece, an acceptatio sit valida habenda, decisio 293. libro 3. numero 1.** 191
- Datarctentione pro melioramentis non potest dari possessio, nisi ipsi effectualiter solutis, decisio 111. libro 1. numero secundo.** 15
- Datarius iungere solet supplicationibus clausulam præterquam per obitum id operatur, ut quouis modo capi potuisse antea etiam per obitum ostendat, decisio 624. lib. 3. numero 5.** 179
- Datarius gratijs cur inserat clausulam sine præiudicio similes gratias prosequendum, decisio 685. libro tertio, numero quarto.** 192
- Dato mandato in actis de stando vnica sententiæ, & testibus examinatis termino, etiam dato, an remissoria concedi possit, dec. 93. lib. 3. nu. 1.** 82
- Debilitatio membri non inducit irregularitatem, sed mutilatio, & abscissio, decisio 115. libro secundo, numero secundo.** 35
- Debita contracta pro necessitate personæ ecclesiasticæ in dignitate constituta, an reddant obligatum successorem, decisio 43. lib. 2. nu. 1.** 24
- Debiti confessio non statim facit, ut procedi ad ulteriora liceat stante eo quod nulliter & malè fuerit processum, dec. 307. lib. 3. nu. 2.** 118
- Debito liquido extarte vigore apodictæ opponi potest de eodem in præiudicium debentis, decisio 314. libro 3. numero secundo.** 120
- Debitor ubi opponit contra creditorem agens non tenetur ad probationes, decisio 640. lib. 3. numero 3.** 182
- Debitor creditori officium hypothecare potest cum pacto redimendi, dec. 465. libro tertio, numero primo.** 145
- Debitum cedentis creditori si sit liquidum, & certum valet cessio, aliàs est inuiliis, & argui potest de simulatione, dec. 41. lib. 2. nu. 4.** 24
- Debitum si contractum fuerit causa necessarij vsus in personam collati, an per successorem veniat dissolendum, decisio 13. lib. 1. nu. 1.** 3
- Decanus & aliquot Canonici, licet sint domum capitularem ingressi cum in instrumento possessionis non fiat mentio Capitulariter traditæ, per ingressum illum non probatur possessio, dec. 3. lib. 3. nu. 2.** 67
- De cætero clausula adiecta in declaratione Papali hoc modo supplicanti fuisse, & esse familiarem, & de cætero habendum, & iudicandum pro tali, non extenditur ad futura, sed ad præterita cum hoc vsque fuerit vsque ad promissionem talis, non quòd in futurum erit familiaris talis stante incertitudine, & mobilitate eorum quæ futura sunt, decisio 195. lib. 3. nu. 5.** 97
- Decedens in possessione qui dicitur cessisse in alium, an præiudicet cessionario suo cum nulla dicatur illa cessio ex non subsecuta translatione possessionis, decisio 535. libro tertio, numero 4.** 160
- Decedente aliquo qui non expedit literas beneficij dicitur vacare per obitum, decisio 37. libro primo, numero primo.** 6
- Dicendum quòd de iure datur ad appellandum quando currere incipiat, utrum à die intimationis sententiæ, an verò à die notitiæ, dec. 111. lib. 2. nu. 5.** 35
- Decima an in fructibus solui debeant, vel pecunia numerata, & utrum de illis fiat transactio, dec. 381. libro 3. numero secundo.** 130
- Decimarum solutionem abnegans ex immemorabili consuetudine eam probare tenetur, decisio 471. libro 3. numero primo.** 147
- Decipitur nequaquam permutans cum altero beneficium ubi sibi constat esse litigiosum, quod acceptat permutando, dec. 682. lib. 3. nu. 4.** 191
- Decisio 311. in nouis, quo casu intelligatur, decisio 1260. libro 3. numero 1.** 269
- Decisiones duæ Rotales in antiquis, asserentes fidem extractis supplicationibus ex registro Summi Pontificis non adhiberi, in desuetudinem abiire, quia quotidie contrarium in tribunali Rotæ, & tota curia Romana obseruatur per praxim iuridicam iudicium, & causidicorum, dec. 219. lib. 3. numero 5.** 102
- Declarandus utrum sit aliquis ob non partitionem monitorij aliàs per iudicem decreti, decisio 551. libro tertio, numero secundo.** 165
- Declaratio Papæ super beneficio conferendo litis pendentia per durante, an adimat alteri iam ius quæsitum, decisio 187. lib. 2. nu. 1.** 467
- Declaratio suspensionis in diuinis ob non partitionem monitorij habet vim executiue, & ideo non potest procedi huiusmodi facta declaratione tempore feriarum, dec. 231. lib. 2. numero 4.** 55
- Declaratio in his quæ pendent à futuro euentu, est necessaria ad ea acceptanda, decisio 698. libro tertio, numero quarto.** 194
- Declaratio voluntatis dominij requiritur, ut emphyteuta cadat in commissum post biennium, decisio 1377. libro 3. numero 1.** 275
- Declaratio Papæ simplex differt à noua dispositione, quæ transit in vim expectatiuæ, decisio 510. libro tertio, numero sexto.** 155
- Declaratori Papali de familiaritate supplicantis utrum regula de non tollendo iure quæsto derogare possit, & sic obesse parti aduersæ stante, quod lite pendente fuerit facta, dec. 195. lib. 3. nu. 6.** 97
- Declaratoria cum denunciatione non probant factam excommunicationem ad infringendam testium depositionem, dec. 279. lib. 3. nu. 2.** 114
- Declaratoria aliquando sine ulteriori citatione lata, an sit de iure nulla, decisio decima quinta, libro primo, numero tertio.** 4
- Declaratoria regula reseruationis officialium, non trahitur ad præterita, decisio 885. libro tertio, numero primo.** 224
- Item nec ad ea, quæ certam habuerunt interpretationem, ibidem num. 2.** 66
- Declaratoria ob non partitionem executorialium posito, quod inhibito facta fuerit per alium iudicem, utrum efficaciter parti petenti dari possit, decisio 29. libro secundo, numero 1.** 66
- Declaratoria mera probans familiaritatem, & mera gratia inter se plurimum differunt, decisio 190. libro secundo, numero 5.** 47
- Declaratoria transita in rem iudicatam, quando rescindi potest, dec. 125. lib. 3. nu. 1.** 268
- Declaratoria, an relaxari possit aliquando ob non partitionem executorialium, decisio 77. libro secundo, numero primo.** 28
- Declaratoria summi Pontificis facta dum lis adhuc pendet nudi dici possit adferre præiudicium alicui, cui ius fuerit iam quæsitum, dec. 190. lib. 2. nu. 1.** 47
- Declaratoria mera verborum dubiorum non infringitur lite pendente per regulam de non tollendo iure quæsto, decisio 195. lib. 3. nu. 7.** 97
- Declaratoria mera verborum in dubio positorum, omnia elidit potenter, quæ ex aduerso opponi possunt, & ita nec lis, nec regula obistere, de qua agitur ad infirmandum villo potest, dec. 190. lib. 2. nu. 4.** 47

Decla-

Index.

Declaratoria ob non partitionem executorialium ubi de nul-
litate sententiæ ex defectu mandati agitur, an veniat rela-
xanda, dec. 1. lib. 3. nu. 1. 67

**Declaratoria ferri potest contra partem, quæ sub pretextu cõ-
cordiæ quam tamen reuera recusat differt solutionem, dec.**
487. lib. 3. nu. 8. 150

**Declaratoria istius regulæ, quod tempus currat à die resigna-
tionis, & non consensus, non habet locum quando præstatur
consensus post mortem. ideo hodie est fracta regula, decisio**
103. lib. 1. nu. 1. 14

**Decreto irritante interposito in renouatione facultatis acce-
ptandi resignationes, noua prouiso non tenet, dec. 283. lib. 3.**
numero 5. 116

**Decretum executorialium, an vim obtinuit diffinitiuæ, ita vt
ab huiusmodi decreto interposita in suspenso ipsam tenere
possit executionem, decisio 128. libro 3. nu. 1. 104**

**Decretum irritans appositum indulto non inficit neque titu-
lum, neque possessionem possidentis ex collatione Episcopi,
ex quo non contingebat certum corpus beneficij, neque
erat notorium, decisio 56. libro 2. nu. 1. 26**

**Decretum irritans inficit nedum titulum, sed etiam possessio-
nem contrarium tamen decidit Rota, dec. 122. libro 2. nu-
mero 1. 36**

**Decretum irritans promulgatum iussu Sanctissimi, aut superio-
ris ad id potestatem habentis non extenditur ad nouas pro-
uisiones cum tantum referatur ad præterita non autem fu-
tura, dec. 247. lib. 2. nu. 1. 57**

**Decretum appositum indulto, & non super certo corpore non
inficit possessionem neque titulum, decisio 72. libro primo,
numero 1. 11**

**Decretum regulæ octo mensium inficit titulum possessionis, ita
vt vigore expectatiuæ gratiæ, neque per se, neque per pro-
curatorem principalis acquirere possit eo persistente, decif.**
510. lib. 3. nu. 5. 155

**Decretum processus per contradictas, & citatio ad videndum
prorogari fatalia, quando nulla dicantur, dec. 103. lib. 3. nu-
mero 1. 240**

**Decretum irritans inficit titulum & possessionem idque per
se solum, dec. 75. lib. 1. nu. 3. 12**

**Decretum Rotale volens præstari pro fructibus possessionum
cautionem, non potest litigare non possidentem, decif. 386.
libro 3. nu. 4. 131**

**Decretum irritans positum in mandato prouisionis, & factum
in nominatione vtrum promotioni Papali obstat, decisio**
300. libro 3. nu. 5. 117

**Decretum de expeditione literarum à die acceptationis debet
precisè intelligi, non autem post pacificam possessionem, dec.**
886. lib. 3. nu. 1. 224

**Decretum irritans in gratia positum, an & qualiter officiat be-
neficiato qui non paruit conditionibus gratiæ insertis, dec.**
632. lib. 3. nu. 5. 181

**Decretum executorialium, an habeat vim diffinitiuæ, ita vt ap-
pellatio ab ea interposita suspendat executionem, dec. 208.
lib. 2. nu. 1. 50**

**Decretum executorialium cum per illud videatur pronuncia-
tum super causa appellationis, & ita negocium diffinitum,
habet vim diffinitiuæ, decisio 235. libro tertio, numero
secundo. 105**

**Deducta in informationibus ab vna partium eo modo, vt in-
uoluatur materia, que aliter se in facto habet quid sit agen-
dum, dec. 157. lib. 3. nu. 1. 157**

**Deducta in actis informationes facile suspicionem de collu-
sione iudici parare possunt, decisio 600. libro tertio, nume-
ro secundo. 175**

**Defectus repudiationis beneficij potest purgari, & beneficium
acquiri, dec. 856. lib. 3. nu. 5. 219**

**Defectus iurisdictionis iudicis, & non sufficiens mandatum pro-
curatoris sententiæ, & gestare rescindunt, & reddunt peni-
tus nulla, dec. 566. lib. 3. nu. 2. 168**

**Defunctus si nunquam declarauit se fuisse spoliatum, an suc-
cessor ob id videatur ius agendi de spolio amisisse, dec. 590.
lib. tertio, nu. 2. 132**

Delegatio tollitur per transactionem factam à scientibus, dec.
1265. libro 3. numero 17. 269

**Delegati non obstat, non esse debitores ad quos est delega-
tum, modo appareat de constitutione soluendi, dec. 1248. li-
bro 3. numero 1. 268**

**Deliberatio rei potest fieri per iudicem, cum sibi constat de
solutione in partibus facta, decisio 949. libro tertio, nume-
ro primo. 232**

**Deliberatus consensus intercessisse actui arguitur ex iuramen-
ti interpositione, facit q. ratificationem impugnari nullatenus
posse, dec. 493. libro 3. numero 4. 152**

**Delictum siue furandi animus non præsumitur si alia con-
iectura capi potest, decisio 1169. libro tertio, numero
sexto. 262**

**Delictum per confessionem extraiudicialem quo ad effectum
pœnæ ordinaria non probatur, licet quo ad alios effectus,
dec. 4. lib. 3. nu. 4. 67**

**Delictum si venit in actionem, quod habet tractum successiuum
tunc communitas tenetur etiam non communicato consilio
dec. 590. lib. 3. nu. 4. 173**

**Deperditis actis, qui se super illis fundare vult, ea, vt pro-
ducat, necesse est, decisio 662. libro tertio, numero
sexto. 186**

**Deponens pecuniam constitutus in militia ordinis Hierosoli-
mitani apud montem, referuatis sibi fructibus eo fine, vt si-
lii naturali cedat proprietate re defuncto non religionis hie-
rosolimitanæ erant pecuniæ, sed filij naturalis, decif. 389. li-
bro 3. numero 1. 131**

**Depositarum pecuniarum ad restitutionem vtrum is teneatur
qui eas habuit sibi consignatas sub pacto, & condi-
tione istis non adimpletis, decisio 686. libro tertio, nu-
mero primo. 192**

**Depositi testis, quæ nihil quo ad rem commodi adfert in-
anis est, & frustratoria, decisio 594. libro tertio, numero
tertio. 174**

**Depositi per testem de literis fama, & non de fama mor-
tis nihil probat, decisio 679. libro tertio, numero
septimo. 190**

**Depositi testium de etate mendax, & varia, reddit suspectos
eos, idq. in probatione longæ consuetudinis ante cuius pro-
bationem, etatis vt præcedat probatio est necesse, decisio**
471. lib. 3. nu. 3. 14

**Depositi vnus nummi, an sufficiat ad fructus non liquidatos,
dec. 1187. lib. 3. nu. 1. 264**

**Depositi testium inualida est, quæ dicitur de iure lignandi, &
pascendi partis in cuius fauorem deponit non facta mentio
nescientiæ vel ignorantie partis aduersæ, dec. 97. libro 3.
numero 2. 82**

**Depositi vnus testis de visu, & aliter de auditu, cui iur-
gatur assertio viri religiosi de contracto inter duos ma-
trimonio, an idipsum sit sufficienter per talium deposi-
tionem comprobatum, decisio 189. libro tertio, numero
primo. 96**

**Depositi testium de reputatione articulantes, an probet in
causa matrimoniali consanguinitatem, decisio 333. libro 3.
numero 1. 123**

**Depositi metu excommunicationis fulminatæ, & censura-
rum factum, an veniat relaxandum, decisio 257. libro 2. nu-
mero 2. 59**

**Depositi factum pecuniæ de quo fit acceptatio per notarium
non facta apoca, aut ea non comparante, vtrum sufficienter
probetur, dec. 278. lib. 2. nu. 1. 62**

Depositi

Index.

**Depositi factum pecuniæ de quo fit acceptatio per notarium
non facta apoca, aut ea non comparante, vtrum sufficien-
ter probetur, dec. 278. lib. 2. nu. 1. 62**

**Depositi factum nomine mulieris idque in causam dotis,
non præsupponitur depositum pro soluendis creditis here-
ditarijs mariti prædefuncti, sed creditrix earum ipsa mu-
lier dicenda, & habenda est, decisio 221. libro tertio, num-
secundo. 102**

**De prima dispensatione non est facienda mentio, quando am-
bo tendunt ad diuersos effectus, decif. 120. libro primo, nu-
mero 1. 17**

**De Principis voluntate satis constare videtur si in vna re-
gula voluerit derogatum, similiter, & in alia si eius
memoriam habuisset, decisio 26. libro primo, numero
secundo. 5**

**Deputatus pro vno officio, vel seruitio non præsumitur illud
sibi mutare, nisi contrarium probetur, dec. 1020. libro 3. nu-
mero primo. 239**

**Deputatus ad negocia nomine partium, cum subscriptione
vtriusque, cuius deputationis non adest originale, sed ex-
tractum, aut solum copia, an ex ea fides fieri possit alijs
iunctis probationibus, decisio 301. libro tertio, numero
quarto. 117**

**Deremissoria ad probandum infame genus, decif. 1368. lib. 3.
numero 1. 275**

**Derogans privilegio Pontifex non facta sibi in supplicatio-
ne mentione regulæ de non tollendo iure quasito, an va-
lida sit talis derogatio, decisio 492. libro tertio, numero
tertio. 15**

**Derogatio indulti si per subreptitias fuerit literas impetrata
non valet, dec. 130. lib. 2. num. 2. 37**

**Derogatio indulti in coadiutoria cum spe successionis, an requi-
ratur, dec. 10. lib. 3. nu. 1. 68**

**Derogatio priuilegiorum populi Romani non solet dari, nisi
ex certa scientia, decisio 2125. libro tertio, numero
primo. 314**

**Derogatio indultum Cardinalium non requirit in coadiuto-
ria cum futura successione, decisio 46. libro primo, nu-
mero 1. 7**

**Derogatio de regula de annali non potest dari post prouisio-
nem factam ab ordinario, & ius prouiso quasitum, decisio**
831. lib. 3. nu. 1. 214

**Derogatum legi habenti decretum tunc intelligitur, quando
Papa intelligit, & derogat, decisio 2057. libro tertio, nu-
mero 2. 309**

**Descriptio facta in libris mercatorum iussu patris pecuniarum
sub nomine filij, an eas probet ob id ad filium pertinere, de-
cif. 436. lib. 3. nu. 1. 139**

**De sententiæ renouatione, quando agitur pars si audiui velit
de iure est audienda, decisio 421. libro tertio, numero
secundo. 136**

**Deserta appellatio dicitur ex eo quod infra anni spacium cau-
sa de qua controuersa est non expeditioni mandatur non
constitit de aliquo legitimo impedimento, dec. 161. libro 2.
numero 2. 45**

**Desertam ob appellationem lata sententia in causa vnionis
aut sit nulla, dec. 542. lib. 3. nu. 1. 163**

**Desponsationem factam ante missam per verba de futuro de-
ponens testis in vno interrogatorio, in alio ante euange-
lium per ea quæ de futuro sunt cum parua sit temporis in-
ter capedo, an ob id contrarius sibi dici testis debeat, ita vt
dicitur ipsius veniat derogandum, decisio 196. libro 3. nume-
ro tertio. 98**

**De stylo curiæ Romanæ est breuia apostolica non expediti in
causa beneficiæ concessionis, nisi registrata supplicatione,
dec. 188. libro 2. nu. 4. 46**

**Detentor ignorans vacare possessionem, non potest habere
animum eam acquirendi, decisio 463. libro tertio, nume-
ro nono. 145**

**Detentor nudus non potest per constitutionem, aut aliud fa-
ctum transferre possessionem, decisio 463. libro tertio, nu-
mero 2. 144**

**Detrimentum ecclesiæ emergens notabile, & cultus diuini di-
minutio sunt cause vrgentes dissoluendæ vnionis institutæ
inter ecclesias, dec. 578. libro 3. nu. 4. 170**

**Deuolutio nouam non inducit vacationem, dec. 774. lib. 3. nu-
mero 2. 206**

**Dicens se alterius nomine possidere, aut verius possessionem
cepisse, si de eius mandato non constiterit inualida est pos-
sessio, & nullo modo propter hanc inhabilitatem probari
potest, dec. 92. lib. 3. nu. 3. 82**

**Dicens se spoliatum antequam de spolio agere possit, debet il-
lud probationibus legitimis in iudicio clare deducere, dec.**
57. lib. 3. nu. 1. 76

**Dicens se tenere, & possidere non ob id infert ad constitutum
dotale, nec ex hoc acquiritur possessio propria, apparen-
te de contrario per actus subsecutiuos vtpote tutoris, decisio**
345. libro 3. nu. 5. 125

**Dicens se credere tantum esse valorem beneficij, an verifica-
ri possit etiam in vno, decisio 64. libro tertio, numero
tertio. 77**

**Dici in mora fuisse non debet is qui probabiliter credit ad-
uersarium suum nihil probare, decisio 625. libro tertio,
numero 3. 179**

**Dicitur in possessione decessisse non obstante resignatione, &
cessione facta in alium, qui non reuocauit in cessione procu-
ratores & factores suos ad fructuum perceptionem antea
constitutos, dec. 535. lib. 3. nu. 8. 160**

**Dictio post tempus immediatum an significet, dec. 310. lib. 3.
numero 6. 119**

**Dictio forsan quam vim habeat, & an elisa generalitate indu-
cit quid specificum magis, & expressum, dec. 64. libro secun-
do, nu. 2. 27**

**Dictio seu, vt aliquando alternatiuè in oratione ponitur, ita
non raro copulatiuè, vel augmentatiuè, vt hoc casu, decisio**
232. lib. 2. nu. 4. 56

**Decus celebrationis actus esse positum in instrumento, aliud
est ab eo quod dici mentio facta sit relationis de actu cele-
brato, dec. 245. lib. 3. nu. 4. 107**

**Dictio alibi quam vim habeat, & quod determinet hoc casu,
dec. 126. lib. 1. nu. 4. 18**

Dies citationis computatur in termino ad articulandum, dec.
763. lib. 3. nu. 1. 204

**Dies traditæ possessionis si capitularis fuerit eam capitulari-
ter factam arguere potest, decisio 3. libro tertio, nume-
ro quarto. 67**

**Differentia est inter feudum antiquum, & nouum ex pater-
na prouisione acquisitum, decisio 22. libro tertio, numero
quinto. 70**

**Differunt concordata ob publicam vtilitatem, & indulta, que
vtilitatis priuatæ esse dignoscuntur, dec. 10. libro tertio, nu-
mero 4. 68**

**Difficilis quæ probationis esse dicuntur, an per publicam fa-
mam probari possint, decisio 613. libro tertio, numero
primo. 177**

**Difficilis probationis, que sunt an ex fama sufficienter proba-
ri possint, dec. 666. lib. 3. nu. 2. 187**

**Difficultates multiplices in causa graui emergentes, & dubia
possunt aliquando restringi, decisio 464. libro tertio, nume-
ro quarto. 145**

**Differunt inter se pensionis necessaria, & voluntaria transla-
tio, dec. 118. lib. 1. nu. 2. 17**

**Dilatio petita pro informatione habenda ex partibus an concedi
debeat agenti in causa contra reum, dec. 193. li. 2. nu. 1. 48**

Dilationes

Index.

- Dilationes ad partes, an sint danda, & terminus seruandus ad videndum admitti, aduersario instante de suorum admissione articulo, dec. 10. libro primo, numero primo.** 3
- Dilationes dantur ad partes pro instructione principalis procuratore eius in curia existente non habente speciale mandatum ad omnia, sed tantum generale, dec. 135. libro 3. numero primo.** 88
- Dilationes nisi infra terminum ad articulandum propositum petantur amplius non conceduntur, dec. 49. libro secundo, numero 1.** 25
- Dilationes etiam aliquando dantur aetori inusitato more, dec. 434. lib. 3. nu. 1.** 139
- Dilationes non dantur cum de spolio tractatur, dec. 134. lib. 3. numero 1.** 274
- Dilationes non dantur procuratori, quando citatio est bene exequuta in partibus, dec. 839. libro tertio, numero primo.** 216
- Dilationes ordinariè a partibus petuntur, vt factis preparatorijs instructiores, & promptiores ad probandum ius suum accedere possint, dec. 141. libro secundo, numero secundo.** 39
- Dilationum concessio, an aliquando denegari possit petenti, dec. 9. lib. 1. nu. 2.** 3
- Diligentia in suis rebus ex quibus probetur, dec. 1197. lib. 3. numero 1.** 265
- Directus heres quomodo quis probari possit, & quomodo fideicommissarius, dec. 306. libro tertio, numero primo.** 154
- Discedere an & quando quis possit à conuentione, dec. 1223. libro 3. nu. 1.** 266
- Discordia de conferendo inter ordinarium, & Capitulum nondum sopita ordinario habente ius prouidendi, Capitulum subrogandi canonizabuntur litera non facta mentione, nec prouisionis, nec subrogationis, dec. 134. lib. 3. numero 3.** 88
- Dispensatio ad regressum ob impedimentum apostasie satis probata dicitur per verificationem nouæ prouisionis de facto, dec. 702. lib. 3. nu. 1.** 195
- Discussio de bono iure dum fit in multiplici, & intricata cessione interim sequestrum ad beneficij redditus, & fructus venit apponendum, dec. 555. libro tertio, numero quarto.** 166
- Dismembratio facta à monasterio, & prapositione non facta erectio in fauorem commendatarij qui remanet prapositus, non admittit possessionis prioris confirmationem, nec admittit titulum prius obtentum, dec. 257. lib. 3. numero secundo.** 109
- Dissimiles gratia per Papam obtenta vtrum reddantur per clausulam anteferri, vel non, dec. 661. libro tertio, numero 5.** 186
- Dispensatio obtenta vigore supplicationis valida est, etiam nõ expeditis literis de dispensatione fidem facientibus, dec. 11. lib. 3. nu. 1.** 68
- Dispensatio obtenta licet fuerit à parte si tamen probatum fuerit ab aduersa parte per subreptionem impetratam nulla est, & nihil prodest dispensato, dec. 44. libro tertio, numero 2.** 74
- Dispensatio vtraque, & prima, & secunda si per subreptionem fuerint obtenta nullam vim habent, dec. 120. libro primo, num. 2.** 17
- Dispensatio super professione à principio nulla, an & quando possit reualidari, dec. 1038. lib. 3. nu. 1.** 241
- Dispensatio in qua narratum est, quod erant coniuncti in secundo, & non fuit dictum, quod erat in duplici 2. est subreptitia, licet sit secus in indulto concesso ad dispensandum, dec. 117. lib. 1. nu. 1.** 16
- Dispensatio super professione per penitentiam, an & quando dicatur valere, dec. 1037. libro tertio, numero primo.** 241
- Dispensatio in causa matrimoniali, quando habeatur pro subreptitia, dec. 70. lib. 2. nu. 1.** 28
- Dispensatio ipso iure venit vbi impedimentum perpetuum est, dec. 1930. lib. 3. nu. 1.** 301
- Dispensatio pinguis quæ sit, & de eius effectu, dec. 1234. lib. 3. numero 1.** 267
- Dispensatio in matrimonio coniunctorum, an concernat materiam profanam, vel spiritualem, dec. 604. libro tertio, numero 5.** 176
- Dispensatio non ab ordinario obtenta, sed alio episcopo non obest si adsint clausula, quæ ad omnia in dispensatione posita referantur, dec. 675. libro tertio, numero secundo.** 189
- Dispensatio ad ordines facta per Vicarium vrbis non requirit tantam subtilitatem, dec. 1096. libro 3. numero primo.** 146
- Dispensatio ad diuersa non trahitur ad coniuncta, sed bene è contra, dec. 1222. lib. 3. nu. 1.** 266
- Dispensatio in causa matrimoniali, quando pro subreptitia habeatur, dec. 70. lib. 2. nu. 1.** 28
- Dispensatione etiam subreptitia, licet non probata non præiudicatur pari dispensata, & præsumitur stante nullitate probationum bonum ius habere, dec. 44. libro tertio, numero 4.** 74
- Dispensatione obtenta vigore supplicis libelli non necessario requiritur expeditio literarum dispensationem comprobantium, vbi alioquin liquet de dispens. dec. 85. libro 2. numero 1.** 30
- Dispensatione à Principe obtenta si de secunda agatur obtinenda, illorum que in prima concessa fuisse mentio vera, vt fiat est necesse, aliàs non valet, quod agitur, & præsumitur de subreptione, dec. 47. libro secundo, numero 1.** 25
- Dispensationem obtentam in matrimonio inter coniunctos contracta si negeur, an ista ex temporis diuturnitate, & scripturis probari possit, dec. 604. libro tertio, numero 3.** 176
- Dispensationem vbi constiterit per obreptionem obtentam cum odiosa sit, nullius penitus est momenti, dec. 117. lib. 1. numero 2.** 16
- Dispensationis instrumentum non facit fidem de processu, & de narratis in eo, dec. 1050. libro tertio, numero primo.** 242
- Dispensatum resignatorem fuisse rite addunt parrochiales, vtrum resignatarius probare teneatur, dec. 639. lib. 3. numero 4.** 188
- Dispensatus ad duo beneficia, an possit obtinere tertium saltem per viam permutationis, dec. 1095. libro 3. numero 1.** 146
- Dispensatus ad plura beneficia obtinenda, potest in eis ab exequutore inuestiri, dec. 848. libro 3. nu. 1.** 218
- Disponentis intentio potissimum ex causa finali manifeste apparet, dec. 642. lib. 3. nu. 2.** 183
- Dispositio auth. si quis in aliquo. C. de eden. quo casu limitetur, dec. 1164. lib. 3. nu. 3.** 243
- Dispositio c. si. de iud. lib. 6. quo casu procedat, dec. 1058. lib. 3. numero 1.** 243
- Dispositio aliqua generalibus verbis prolata, vtrum etiam ad iurata extendi possit, dec. 8. libro primo, numero 2.** 2
- Dispositio. §. ex imperfecto. l. hac consultissima. C. de testam. quo casu procedat, dec. 1063. lib. 3. nu. 1.** 243
- Dispositio l. licet. C. de præsc. 30. vel 40. an. dicitur hodie correpta per c. vt. de præscr. dec. 1535. lib. 3. nu. 1.** 283

Dispositio

Index.

- Dispositio l. is à quo. de re iud. quo casu limitetur. cum decis. seq. dec. 1642. lib. 3. nu. 1.** 288
- Dispositio quando per verba presentis temporis suum non operatur effectu, trahitur ad futurum, dec. 843. libro tertio, numero 4.** 216
- Dispositio iuris civilis quam statutum est filios per subsequens matrimonium legitimari confectis dotalibus instrumentis multis existentibus filijs legitimis, & naturalibus locum nõ habet, dec. 60. lib. 2. nu. 1.** 26
- Dispositio iuris civilis qua statutum est filios per subsequens matrimonium legitimari confectis dotalibus instrumentis multis existentibus filijs legitimis, vt naturalibus locum nõ habet, dec. 70. lib. 2. nu. 1.** 28
- Dispositio l. primæ. ff. si cui plusquam per leg. falcid. cum concord. quo casu intelligantur, dec. 1006. libro tertio, numero primo.** 238
- Dispositio c. si tibi absentem. de resigna. quo casu loquatur, dec. 770. libro 3. nu. 2.** 205
- Disputandum non est de mente vbi verba sunt clara, dec. 2125. libro 3. nu. 3.** 314
- Distinctio que fit inter magnas, & modicas expensas ex Doc. eiusdem Sarn. contra communem seruatur à Rota, dec. 8. libro 2. nu. 3.** 2
- Distributiones quotidianæ, quæ sint, dec. 1408. libro tertio, numero 1.** 277
- Distributiones quotidianæ non dicuntur fructus, dec. 1170. libro 3. nu. 2.** 263
- Diuersa sunt inter se, promittere non reuocare mandatum, & deinde reuocare, dec. 557. libro tertio, numero quinto.** 165
- Diuersitas instrumentorum super eodem negotio productorum nequaquam consuetudinis approbationem inducere potest, dec. 241. lib. 2. nu. 4.** 57
- Diuersitas scripturarum diuersum ius non producit stante rationis, & rei identitate, dec. 556. libro tertio, numero sexto.** 165
- Diues quis, & pauper diuerso respectu dici potest, dec. 426. libro 3. nu. 3.** 137
- Diuersitate rerum venditarum subsistente, de vna ad aliam inferri potest, dec. 289. lib. 2. nu. 4.** 64
- Diuisim & coniunctim tam super attentatorum cognitionem, & processum quam super negocij principalis determinationem si commissio detur, an per id probata sufficienter sit iurisdictione, dec. 173. libro tertio, numero quarto.** 93
- Docens de statu aliquo possessionis sua restituibili ipsi possessio est restituenda, dec. 641. libro tertio, nu. 5.** 183
- Doctor in beneficiis præfertur alijs non graduatis, dec. 895. lib. 3. nu. 1.** 225
- Doctoratus honorem adipisci non potest infamis ob condemnationem publicæ fustigationis insidens a fino ex moræ Hispaniæ, dec. 161. lib. 2. nu. 2.** 42
- Doctoratus cum rigoroso examine præfertur familiari Papæ non descripto, dec. 845. libro tertio, numero primo.** 217
- Doctores vbi loquuntur in casu testamenti vbi filius est præteritus aliud est ab eo quod est in testamento vbi filius præterijt matrem, dec. 483. libro tertio, numero tertio.** 149
- Doctores plures si sint, quis præferatur, dec. 1326. lib. 3. numero primo.** 272
- Doctrina etiam approbati Doctoris repugnans regulis iuris communis strictè venit intelligenda, dec. 467. libro 3. numero 5.** 146
- Doctrina Ant. But. in c. dilectus. de of. dele. intelligitur habere locum in magnis dominis in quibus præsumitur patronatus ius potius usurpatum quam quod ex dotatione habeant**
- vel fundatione, dec. 5. libro 2. numero 1.** 19
- Dolo facis exceptio ad idem tendit cum compensatione, & ius cum compensatione confundit, dec. 324. libro tertio, numero sexto.** 121
- Dolosè mendaciū exprimens ratione valoris beneficij. ad eiusdem prouisionem inhabilis efficitur, etiã nouiter noua prouisione obtenta, secus si non fuerit facta talis expressio cum dolo, dec. 54. lib. 3. nu. 6.** 163
- Dolosum existere spolum admissum in causa beneficij, ex quo probari possit, dec. 260. libro tertio, numero tertio.** 110
- Dolus ex coniecturis, & circumstantijs, quæ in negotio gesto continentur, colligitur dec. 1169. libro tertio, numero tertio.** 262
- Domini temporales ex indulto, & priuilegio Pontificis possunt decimarum ecclesiasticarum perceptione frui, dec. 665. lib. 3. nu. 1.** 187
- Dominium per possessionem narratam, & confessatam in instrumento saltem præsumptiõe probari dicitur, dec. 1167. lib. 3. nu. 4.** 261
- Dominium ex quibus probetur, dec. 1366. libro tertio, numero primo.** 275
- Dominium domus, & proprietates, an permancat apud eum qui eam alteri fecit censualem, dec. 21. libro tertio, numero quarto.** 70
- Dominium domus ad se pertinere probare volens audiendus est, eo qd non probato iudicium fertur pro possessore, dec. 455. lib. 3. nu. 3.** 143
- Dominium non probatur per instrumentum fidelitatis aduersus alium dominum, dec. 1350. libro tertio, numero primo.** 274
- Domus aliquando etiam præsumitur facta à suo procuratore ignorare, nisi subit præsumptio de quadam, vt dici solet aui fatione, dec. 293. lib. 2. nu. 4.** 65
- Domus cedens bona alicui, retinere an possit naturalem possessionem per colonum, nisi ille eiiciatur, dec. 535. lib. 3. numero 13.** 160
- Domus concessa ecclesiæ in emphyteusim mortuo concedente si conductor non faciat per sedem Apostolicam locationem confirmari successor facto mandato de euacuanda domo, ius illi videtur quæsitum, dec. 225. libro secundo, numero secundo.** 54
- Domus ecclesiæ concessa in emphyteusim per rectorem prædefunctum si conductor non fecerit per sedem Apostolicam locationem confirmari, cadit à locatione, dec. 262. lib. 3. numero 2.** 110
- Donare nemo potest, quod suum non est, & eo maxime Regioni astrictus, dec. 436. lib. 3. nu. 9.** 139
- Donatio facta ecclesiæ non semper præsupponit ius ob id in ea donatori ad beneficia præsentandi competere, dec. 680. lib. 3. numero 4.** 191
- Donatio iurium, & actionum non comprehendit ius patronatus, dec. 1363. lib. 3. nu. 1.** 275
- Donatum concubina post mortem matrimonij causa acquiritur filio tantum quoad alimenta, dec. 1308. libro 3. numero primo.** 271
- Dormit præscriptio per subrogationem illius quæ est. 30. annorum vt statuti inducta in casu pupillaris ætatis, dec. 504. libro 3. nu. 9.** 154
- Dos an numerata fuerit quomodo debeat probari, dec. 440. libro 3. nu. 1.** 140
- Dotis causa si dicatur alienatum aliàs prohibitum per testatorem alienari, an is actus releuet à pœna in contractu apposta, cum res sit fauorabilis ipsa dos, dec. 21. libro 3. numero sexto.** 70
- Dotis nomine Castrum si dicatur esse possessum vigore constituti de quo per instrumentum dotale apparet, & fiant postmodum**

111

postmodum

Index.

postmodum actus nomine tutorio, utrum proprio nomine capta possessio dici possit, decisio 268. libro secundo, numero 1. 61

Dotis causa à re iudicata etiam appellari potest maxime si in sententia dotis mentio facta non fuerit, dec. 46. libro 3. numero 2. 144

Dotis fructus soluendi sunt per heredem etiam ante interpellationem existentes, decisio 1229. libro tertio, numero primo. 267

Dotis confessio, & non numerata instrumentum non probat titulum ex decisione Rotali, decisio 204. libro secundo, numero 2. 50

Dotis fructus quando non debeantur, dec. 1291. libro 3. numero 1. 271

Dua presentationes factae in vacanti beneficio istis qui preterdunt in patronatus, an praesupponant beneficium esse de iure patronatus, dec. 169. lib. 3. nu. 1. 93

Dubio generali proposita in causa nunquam antea deducta in Rota per quod partes litigantes multum inuoluntur, tale dubium venit restringendum, dec. 518. libro tertio, numero primo. 157

Dubio existente, an ecclesia semel fuerit libera, centenaria, an allegari possit praescriptio, decisio 220. libro secundo, numero 9. 53

Dubio stante, an Archidiaconus habeat vocem in Capitulo, utrum illud per productum mandatum, & testium depositiones probari possit, decisio 354. libro tertio, numero secundo. 126

Dubio suborto, an partium una impedita fuerit facto iudicis, an aduersarij, quid agendum, dec. 615. libro tertio, numero 1. 177

Dubitari de matrimonio non debet ubi testes adsunt de visu, & auditu, & confessio partis accedat, ad effectum, ut proles fiat, & habetur pro legitima, decisio 291. libro 3. numero secundo. 177

Dubitatio suborta de notitia partis circa apocham pecuniae numerata, per coniecturas adimi potest, dec. 293. lib. 2. numero 1. 65

Dubitatio si ingeratur de cambij cuius debeant esse quantitatis, an impediatur ea nondum dissoluta, concessionem executio rialis à parte actoris petitorum, dec. 54. libro tertio, numero 1. 76

Dubitatio in privilegio nulla esse potest ubi ampla in ipso posita sunt verba, & clara, neque clausula etiam nulla superuacantes, dec. 380. lib. 3. nu. 7. 130

Dubitaciones à partibus propositae, si ita deducantur, ut in ijs non conueniant ipse partes resolutio dubitationum nulla fieri potest, dec. 396. libro 3. nu. 1. 133

Dubitatio in causa pro opponente iudicare potius conuenit, dec. 495. lib. 3. nu. 5. 152

Dubium pendens à facto requirit actorum inspectionem, & examinationem, dec. 617. lib. 3. nu. 1. 177

Dubium propositum complectens varia capita nunquam antea motum, restringitur aliquando in stylo Rotali maxime ubi deducta minus sunt prolixia, decisio 486. lib. 3. numero primo. 150

Dubium de matrimonio contracto subortum, an per ratificationem unius partis praesentis altera absente, & attestationem personae religiosae sufficienter tolli possit, dec. 207. lib. 3. nu. 1. 100

Dubium solutis pecunijs cuius fuerint mercatoris si vertatur utrum ex libris eorumdem inspectis id dissolui possit, decisio 616. lib. 3. nu. 1. 177

Duelli sola pugna non confitio de clericatu pugnantis, non facit ad beneficiorum administrationem inhabilem ipsum pugnantem, nec crimen adeo enorme est, ut inhabilitatem illam inducere possit, dec. 51. lib. 3. nu. 3. 76

Duellum in laico non est crimen, quod inhabilitatem pariat cum non sit crimen graue, ut homicidium, & similia, decisio 30. lib. 3. nu. 4. 71

Duobus tantum canonicis existentibus utrum uni datam fuisse possessionem beneficij vacantis priuatim sufficiat, decisio 646. lib. 3. nu. 3. 183

Duobus de possessione beneficij contententibus, & utroque petente mandatum de manutenendo, an probans anterioritatem in possessione veniat alteri praeserendus, dec. 374. lib. 3. numero 1. 129

Duplex vel triplex pro Pontificis beneplacito Cardinalibus ratione iuris confirmandi in beneficij indultum concedi solet, decisio quingentesimatreigesimasextima, libro tertio, numero 7. 161

E

Ecclēsia dum est loco rei, & in possessione supellestilis litigiosa transfert onus probandi in partem sibi aduersantem, decisio quingentesimaoctuagesimasextima, lib. 3. numero 5. 171

Ecclesia unita conuenerit sibi deesse congruum ministerium clericorum agere debet via ordinaria, ut sibi necessaria subministrantur, non accusare unionem cuius vitio hoc nullatenus prouenire potest, decisio 542. libro tertio, numero quinto. 163

Ecclesia si propter unionem patitur damnum, an ob id unio facta sit reuocanda, decisio 542. libro tertio, numero 3. eod.

Ecclesiae erectio ex quibus probari possit, decisio 1091. libro tertio, numero 1. 246

Ecclesiam si una partium dicat esse de iure patronatus, alia libera, cui incumbat probatio, cum semper pro libertate potius veniat praesumendum, dec. 519. libro tertio, numero 1. 157

Ecclesiam lesam esse ex communi aestimatione probandum est, non unius tantum terrula, sed & aliorum fundorum circumiacentium, decisio 677. lib. 3. nu. 1. 190

Edicto proposito, per comparationem procuratoris, & oppositionem factam, his haud dubie dicitur incepta, & processus iudicialis inchoatus, decisio 227. libro secundo, numero 4. 55

Electa via ordinaria non potest procedi via executiva, sed eadem ordinaria utendum est, decisio 551. libro tertio, numero 5. 165

Electio & possessio, quae non praetenduntur non facta capitulariter, an tanquam attentata veniant reuocanda, decisio 19. libro tertio, nu. 1. 69

Electio Abbatissae etiam concordia voluntate facta, incapacis ratione etatis, secuta prouisione noua per subreptionem obtenta & confirmatione, an sit penitus nulla, dec. 11. libro primo, nu. 1. 3

Electio illegitimè facta, & sic mala, penitusque de iure nulla, etiam si non compareant moniti procuratores substituti ad causam defendendam impedit in integrum restitutionem à parte petitam, decisio 117. libro tertio, numero quinto. 86

Electio alicuius in canonicum haud dubie dicitur esse ex ijs actibus qui dicuntur capitulares, dec. 533. libro 3. numero quarto. 160

Electio peritorum non est faciendā ubi non est casus talis in quo necessario requiratur artis peritia, dec. 438. lib. 3. numero 3. 140

Electio actus gesti per procuratores, an probent possessionem capitulariter fuisse captam à parte principali, & eam sufficienter iustificent, decisio 533. libro tertio, numero 10. 160

Electio

Index.

Electio facta ad dignitatem, ac subsecuta confirmatione, licet nulliter facta ob defectum iurisdictionis confirmantis, si fructus temporales percipiuntur locum habet. ca. auaritia. de elect. in sexto, decisio octuagesimatertia, libro tertio, numero 6. 80

Emens rem litigiosam scienter non tenetur de euictione venditor cum inter eos habita conuentio rata dicatur esse, & valida, dec. 682. libro 3. nu. 3. 191

Emphatica vis quae sit in clausula actus scripturis, dec. 77. li. 2. numero 4. 28

Emphyteuta potest propria auctoritate expelli ob canonis non factam solutionem per biennij, an tricennij moram, dec. 30. libro 1. nu. 1. 5

Limitatur id ipsum in domino, ut ibid. nu. seq.

Emphyteuta propria auctoritate, an possit expelli ob id quod cessatum sit à solutione canonis domino debiti biennij, aut triennij spolio, dec. 58. lib. 2. nu. 1. 26

Emptio domus facta ex pecunia clericici defuncti per quendam tanquam procuratorem, utrum censetur in fauorem Camerae facta, an vero haeredum clericici praedicti, decisio 273. lib. 2. nu. 1. 62

Episcopatus & Abbatia ratione taxationis in iure aequiparantur, dec. 584. lib. 3. nu. 2. 172

Episcopatus cum soleant consistorialiter conferri, quia requirunt mathematicam consultationem, & aequiparatio in iure fiat episcopatum, & Abbatiarum, an ex hac collatione inferri debeat, & de Abbatij vacantibus consistorialiter prouideri, ibid. nu. 3. 172

Limitationem & contrarium à Rota decisum vide ibidem numero sequen.

Episcopi ordinarij non impediuntur ab expectantibus uti iure suo, adeo nec Cardinalibus debet etiam esse prohibitum, dec. 537. lib. 3. nu. 11. 161

Episcopo afferenti in his quae spectant ad eius officium, plena adhibetur fides inter subditos, decisio 1164. libro 3. numero quarto. 261

Episcopum non velle quid ultra suum posse concedere in celebrationis licentia concedenda praesumitur, dec. 675. lib. 3. numero 4. 189

Episcopus vel eius Vicarius possunt ex causa mutare voluntatem testatoris, decisio 1121. libro tertio, numero primo. 250

Episcopus an possit Vicarium substituere cum facultate alium adhuc substituendi, decisio 151. libro secundo, numero tertio. 40

Episcopus ignoranter conferens indigno, non dicitur priuatus facultate conferendi, decisio 1099. libro tertio, numero 1. 246

Episcopus deputans Vicarium cum facultate, ut alium subroget si abesse contingat, & interim episcopatum resignet in manibus Papae, ante aduentum noni episcopi non constituto sibi de facta resignatione, potest officium suum exercere, & alium loco sui substituere, ut prius, dec. 122. libro 3. numero 1. 86

Episcopus qui infra semestre nouam prouisionem non impetrat ratione collationis beneficiorum, an ex hoc praedictum aliquod generetur, decisio decima, libro secundo, numero tertio. 20

Episcopus ecclesiae pauperis ipse ex priuato diues patrimonio multis legationibus functus multisq; numeribus affectus, relinquens plurima, potius ex suo quam ecclesiae peculio parasse dicitur, ideoq; ad suos haeredes potest transmittere, ne quicquam ecclesiae sibi de iure vendicare, dec. 582. libro 3. numero 10. 171

Episcopus tanquam canonicus si est absens, non est vocandus in capitulo, dec. 783. lib. 3. nu. 5. 207

Aequius tamen est, ut filia habeat duas tertias, & nouerca

nam tantum, nu. 3. dec. 756. lib. 3. numero 2. 203

Erectio collegiata, an praedictet alijs, dec. 1192. libro tertio, numero 1. 264

Error notarij inscribendo non debet de iure parti praedictare, dec. 167. lib. 2. nu. 3. 43

Error nominis admissus in processu talis, ut annullat processum non adimit nullitatem, sed imputatur incuriae partis, quae diligentius, quod in rem suam fore utile indicabat, inspicere debebat, dec. 76. libro tertio, nu. 3. 79

Error in translatione si aperte appareat, quid faciendum ratione pensionis solucnda, dec. 657. lib. 3. nu. 2. 185

Esse in quasi possessione rotandi, & habere rotam non sunt identica, sed plurimum differunt sicut aliud est esse patronum, & ius habere praesentandi, decisio 357. libro tertio, numero 3. 126

Et an consensus tacitus taliter proficit, ut possit prodesse resignatario, nu. seq. dec. 425. lib. 3. nu. 8. 137

Et quomodo vocula alios, veniat accipienda quibusue applicanda vide nu. seq. dec. 25. lib. 3. nu. 3. 70

Euentualiter, & non esse line in supplici porrecto libello ubi mentio facta fuerit de iure patronatus, non arguit confessionem factam, quod beneficium sit tale, dec. 197. libro tertio, numero 3. 97

Eugeniana constitutio fauorabilis est, & pro tutela curialium, dec. 149. lib. 2. nu. 4. 40

Euictio in venditione alicuius rei, ut fieri possit cum securitate emptoris, necessum est, ut consensus praebatur à quacumque persona in re euicenda ius aliquod praetendens, dec. 199. lib. 2. nu. 1. 49

Euictio si fiat ob contumaciam partis, quae ob id praetendit de interesse suo, an fideiussori interessato contumaci teneatur, dec. 210. lib. 3. nu. 1. 100

Euidens utilitas ecclesiae si appareat in locatione domus non requiruntur solennitates alias necessariae, dec. 262. libro 3. numero 7. 110

Exacta probatio ubi non videtur requiri Rota legitimis coniecturis acquiescere solet, dec. 444. lib. 3. nu. 2. 141

Examen testium committere notario in partibus, an liceat cum plures testes praesentes sint in curia qui examinari possint, dec. 429. lib. 3. nu. 1. 138

Examen testium senum, & valetudinariorum remissum ad partes si improbet aduersarius, potest ipsius nomine adiutus dari examini aut aduocatus, idque ipsius sumptibus, dec. 611. lib. 3. nu. 5. 177

Examen super nullitate pensionis etiam non obistente iurisdictionis defectu aliquando ex stylo Rotali per auditorem fieri potest, dec. 212. lib. 3. nu. 2. 102

Examinati testes in casu cambij, qui sunt mercatores callidi, peritij, & magna experientia si nihil probauerint, frustraneum est aliorum opinionem inquirere, decisio 448. libro tertio, numero 4. 140

Examinati testes sine interrogatorijs partis aduersae repeti debent expensis eorum qui procurant examen reiterari, dec. 164. lib. 3. nu. 3. 187

Examinatio testium sine interrogatorijs facta à parte, licet citata ad dandum interrogatoria cum sine illis fieri examinatio non possit fidem nullam facit, cum sit contra aequitatem, & ius, dec. 217. lib. 3. nu. 3. 102

Examinatio testium facta in partibus de mala vita, & fama mulieris non eliditur per deponentes mulieres de contraria pro muliere de qua agitur cum facile decipi, ut faming potuerint, & factum ignorare, dec. 180. lib. 3. nu. 1. 94

Examinatio coram iudice compulsoe incompetenti causa iurisdictionis utpote qui non habeat potestatem recipiendi testes super negotio principali, sed tantum super recognitione scripturarum, non dicitur formiter examinatus, dec. 620. lib. 3. nu. 1. 178

Index.

Examinatus etiam parte aduersa non citata, & sine articulis frustratorie dicitur tali examini subiectus, ibid.
Examinatio testium facta sine interrogatorijs contra protestationem partis prætendentis de interesse suo, an sit reuelans, dec. 527. libro 3. nu. 9. 159
Examinatio super idiomate debet fieri, dum quis vult admitti ad beneficium extra patriam, dec. 919. libro tertio, numero 1. 229
Examinatis in concursu testibus præualeat depositio illorum qui & numero, & probationibus præualeat, dec. 535. li. 3. numero 16. 160
Exceptio non numerata pecuniæ opponi non potest, ubi est agnitio debiti præcedentis, decisio 821. libro tertio, numero 3. 212
Declara tamen, vt ibid.
Exceptio rei non traditæ quando obijci possit, dec. 1183. lib. 3. numero 1. 264
Exceptio nullitatis non excusat violationem sequestri, decisio 309. lib. 3. nu. 2. 211
Exceptio subreptionis gratiæ post rem iudicatam non admittitur ad effectum impediendi executionem, dec. 115. lib. 1. numero 1. 16
Exceptio non numerata pecuniæ potest per statutum tolli, dec. 787. libro 3. nu. 2. 207
Exceptio compensationis & dolo facis concurrunt aliquando & mutuo se confundunt, decisio 257. libro secundo, numero 4. 59
Exceptio de reuidendis computis, an opponi possit ante restitutionem factam ex vi pacti, decisio 672. libro tertio, numero 1. 189
Exceptio non admittitur in obligatione camerali, dec. 1159. libro 3. nu. 1. 259
Exceptio rei iudicatæ ubi nulla est obsistere non potest, re iudicata nulla existente, decisio 370. libro tertio, numero 1. 128
Exceptio compensationis non potest impedire executionem rei iudicatæ, nisi clare doceatur de credito compensando, decisio 708. lib. 3. numero 1. 196
Exceptio iurisdictionis ab episcopo ex quibus probari possit, dec. 750. lib. 3. nu. 1. 202
Exceptio dolo facis cum petis, quod statim es vigore pacti restitutus. vtrum impedimento sit, quo minus fiat executio, dec. 257. lib. 2. nu. 1. 59
Exceptio compensationis post rem iudicatam, & elapsum terminum datum, opponi non potest, decisio 253. libro secundo, numero 3. 58
Limitatur & intelligitur in debito non liquido, secus in liquido. ibid. numero sequen.
Exceptio nullitatis ratione non clericatus in euentum literarum, an possit referri, decisio 649. libro tertio, numero 1. 184
Talisq; exceptio ubi non ex literis, sed ex actis probatur, quid operetur, ibid. nu. seq.
Exceptio commissi adulterij post mortem vtriusque coniugati inualide proponitur nil obiecto in vita, cum mortui obiecta diluere non possint, viui se tueri iuribus, & rationibus in contrarium allatis haud dubie valeant, & ideo pro dote non restituenda inanis est ista exceptio, dec. 13. libro tertio, numero 2. 68
Exceptione sola non numerata pecuniæ absolutus à iuramento se tueri non potest. si ipse vult probare, dec. 800. libro 3. numero 5. 209
Exceptiones propositæ à testibus si eos reddant valde suspectos ad iteratum examen seorsum seponendi sunt, decisio 471. lib. 3. nu. 2. 149
Exceptiones plurimas patienti testi fides non habetur, nec probare desiderata per depositionem in actis potest, dec. 65. li-

bro tertio, numero quarto. 77
Exceptiones impediendes executionem non impediunt commissionem, dec. 107. lib. 3. nu. 1. 267
Exceptioni non numerata pecuniæ ea facilitate quis renunciat, qua confitetur se recepisse, dec. 800. libro tertio, numero primo. 209
Exciens de collatione pars contra aduersariam videndum est in actis de cuius bono iure constet, dec. 663. libro 3. numero 1. 187
Excludere seipsum, an quis dicatur, qui literas cessionis sibi factæ se non expeduisse fatetur, dec. 576. libro tertio, numero 5. 170
Excludere volens aduersarium ad exclusionem necessario requiritur, vt adferat probationes est necesse, dec. 455. lib. 3. numero 2. 143
Exclusio filia dotata stantibus masculis non habet locum si masculi nolint, vel non possint succedere, dec. 774. libro 3. numero 5. 206
Exclusio & refutatio expressa, vel tacita per cursum temporis est fortior, quam inutilis acquisitio, decisio 856. libro tertio, nu. 4. 219
Execommunicati omnia acta in iudicio producta sunt ipso iure nulla, & in ipsius redundant præiudicium, dec. 172. li. 2. numero 6. 44
Execommunicatio an ante concessam expectatiuam fuerit facta an vero post, sed ante acceptationem in beneficiis, solet Rota considerare, decisio 562. libro tertio, numero primo. 167
Execommunicatus ob non factam solutionem, & ex certis causis absolutus, an possit ad petitionem partis aduersæ denuo censuris ecclesiasticis innodari, decisio 295. libro tertio, numero 1. 117
Execommunicatus ob non solutionem pensionis non auditur, nisi prius effectualiter, & ad plenum decursas iam dissoluat pensiones, dec. ducentesimas sexagesimas tertias, lib. 3. numero 3. 111
Execommunicatus ob non partitionem monitorij tanquam contumax si compareat postea, & satisfaciat expensas absoluitur à censura irrogata, stante eo quod integre soluat cum conditio diuisionem perpeti non possit, dec. 155. libro 3. numero primo. 90
Execommunicatus per sententiam iniuste, & præter equitatem, sub prætextu non partitionis monitorij absolui potest cum expensæ refici possint ab eo, & ita reddit inualidam ipsam sententiam, & penitus nullam, decisio 259. libro 3. numero 6. 110
Execommunicatus ob non solutionem pensionis non absoluitur ad effectum agendi, nisi pareat, decisio 788. libro tertio, numero 1. 208
Execommunicatus in processu causæ si censura illata sit vigore extrauagantium Alexand. & Leonis quia falsa relatione gratias gratis expediuit, non auditur, omniaq; per ipsam facta sunt nulla, decisio 166. libro tertio, numero septimo. 92
Excusatio de non expresso legitimo beneficij valore, ex stylo Rotali trium concurrentium conditionum requirit expressionem scilicet prædecessorum beneficij fructibus quondam fruentium, tum arrendamenta, quibus iuncta debet esse publica vox, & fama, dec. 185. libro tertio, numero secundo. 95
Excusatio spoliantis, quod ordinarij mandato ceperit possessionem non valet, sed iuridice ea capienda est, dec. 260. li. 3. numero 6. 110
Executa ante Pontificis beneplacitum permutatio cum illicita sit, & presupponatur, ostendi debet ab assertore, dec. 673. lib. 3. nu. 5. 189
Executio sententiæ non debet impediri per viam restitutionis in

Index.

in integrum, nec per viam appellationis, dec. 1053. libro 3. numero 1. 242
Executio pro parte cambiorum liquidatorum si concedatur, vtrum eam suscipere actor cogatur, an pro tota summa quam sibi debitam præterit expectare, dec. 54. libro 3. numero 2. 76
Executione sententiarum subsecuta per adeptam partis aduersæ non commissione in possessorio opus est, dec. 595. lib. 3. numero 3. 174
Executor ante literarum commissarialium expeditionem habet iurisdictionem in habitu, non in actu, quia signata supplicatione dicitur collata gratia informis, quæ per expeditionem literarum formam requisitam dicitur accipere, decisio 230. libro 2. nu. 1. 55
Contrarium vel potius limitationem vide late numero immediate sequenti ibid.
Executorem dicens testamenti se relinquere cui in confidentiam beneficia resignarat, & postmodum repetierat, an ex hoc non sana mentis arguatur, decisio 337. libro tertio, numero 7. 23
Executoriales quæ relaxandæ veniunt sub certa forma non debent facere mentionem de tertio, qui non fuit in causa, nisi in quantum de eo antea facta mentio fuit in sententia, dec. 152. lib. 3. nu. 1. 90
Executoriales vigore commissionis impetratæ interitu dum causa pendet appellationis nullæ sunt, dec. 290. lib. 2. numero secundo. 65
Executoriales eliciuntur nihil constituto productum esse à reo ad sui defensionem in actis, decisio 491. libro tertio, numero secundo. 151
Executorialibus decretis, & intimatis principali ob non solutionem pensionis, si obsecundatum non fuerit poterit ad declaratoriam procedi vsque ad auxilium brachij secularis, dec. 277. lib. 3. nu. 2. 113
Executorialium literarum vigore si quis possessionem capiat tam vacuum quam plenam, nemine contradicente sineque villo actus violento attentata dicitur nequaquam, sed iusta, dec. 51. libro 2. nu. 2. 25
Executorialium vigore facto mandato de capienda possessione beneficij ea capi tamen non potest, nisi iusta fuerit, decisio 115. lib. 3. numero 5. 85
Executorialium à decreto appellatio commissæ, an impediatur negocium executiuum, decisio 211. lib. 3. nu. 1. 100
Executorialium literarum vigore si quis possessionem capiat tam vacuum quam plenam nemine contradicente sine quâ villo actu violento attentata dicitur nequaquam, sed iusta, dec. 51. lib. 2. nu. 2. 25
Executorialium intentio vtrum legitime facta sit quomodo constare possit, decisio 384. libro tertio, numero primo. 125
Executorialium suspensio, & excommunicationis, ne intimentur sit per sumptiuum solutionem, vel expensarum in litis processu factarum, decisio 32. libro tertio, numero secundo. 71
Exemplares ubi sunt causa, & matura indigentes deliberatione, non nisi sepius ventilatæ à Rota deciduntur, decisio 475. libro 3. nu. 1. 147
Exemplo seu transumpto quomodo fides adhibenda, decisio 1397. libro 3. nu. 1. 276
Executio facta in causa appellationis, in qua pars aduersa nihil reuelans deduxit, non dicitur attentata, dec. 881. lib. 3. numero 1. 224
Executio obligationis cameralis impediri potest per depositum, facta statim probatione non numerata pecuniæ, vel alterius similis exceptionis, decisio 821. libro tertio, numero 1. 212
Executio trium conformium impediri non potest per re-

stitutionem in integrum, decisio 884. libro tertio, numero primo. 224
Executio sententiæ suspendi potest, decisio 1710. libro tertio, nu. 1. 291
Quod limita, & declara, vt ibid.
Executores imperiales, an possint prouidere de per se sine aliquo consensu capituli, decisio 993. lib. 3. nu. 1. 236
Exhibens se nequaquam Canonicis qui præterit se concanonicum idque per longum temporis spacium, nec alium eligi procuratorem qui non sit canonicus, an sibi in iure præterito præiudicet hac negligentia, dec. 533. libro tertio, numero 12. 160
Exhibito cause, cui incumbat in negotio restit. in integrum actori, an reo, dec. 655. lib. 3. nu. 1. 185
Exilium subsecutum in personam prætendentem de beneficij possessione ob eius inuasionem, & non factam dimissionem si de possessione habita sit pro nunc controuersa, & probatum per depositionem testium de publica voce, & fama, fidem facit de eadem possessione, licet violenter capta, dec. 157. lib. 3. nu. 2. 91
Existens in quasi possessione non soluendi decimas, an astringatur ad probationem qualitatum priuilegij prætensi, decisio 665. lib. 3. nu. 3. 187
Ex litis principio deducto potest, vt testium aliquorum vera elici depositio, dec. 679. lib. 3. nu. 8. 190
Exorbitans à iure constitutio loquens in acquirentibus beneficia, non debet extendi ad ius suum iam quæsitum cõtinuantes, dec. 328. libro tertio, nu. 5. 122
Exorbitans & maxime odiosa est. l. fina. C. de codicillis, & ideo restringenda est, decisio 556. libro tertio, numero duodecimo. 166
Expectans non potest acceptare beneficium affectum per commendam, cessante commenda, decisio 1127. libro tertio, numero 1. 251
Expectans potest capere beneficium, quod vacat cessante commenda, licet sit affectum propter appositionem manus Papæ, dec. 808. lib. 3. nu. 1. 211
Expectantes vigore suæ expectatiuæ non possunt capere, nec beneficia reserua, nec ea quæ iuris dicuntur esse patronatus, nec alia quæ similis sunt naturæ ex vi priuilegiorum, vel indultorum, decisio 537. libro tertio, numero 8. 161
Expectatiua non capit beneficia affecta, vel reserua, decisio 1068. libro 3. nu. 1. 244
Expectatiua generaliter loquens capit etiam beneficium vacans per resignationem in manibus ordinarij in mense apostolico factam, dec. 1132. lib. 3. nu. 1. 252
Expectatiua vtrum tantum procedat in petitorio ommissa causa possessorij, dec. ducentesimas octo uagesimas sexta libro 3. numero 2. 115
Expectatiua gratia concessa alicui qui postea ob fideiussionem ab Aud. Cam. fuit excommunicatus, vtrum ob censuram illam vitietur, ubi ante acceptationem fuit censuratus, dec. 573. lib. 3. nu. 1. 169
Expectatiua quæ est reuocata, titulum parit non verum, sed talem qui dici potest coloratus, dec. 137. libro tertio, numero secundo. 88
Expectatiua suo in vigore persistente reuocatio fit regulæ octo mensium in causa collationis præbendarum, dec. 4. lib. 1. numero 3. 7
Expectatiua si suo effectu distuantur ita & regulæ propter expectatiuas suis viribus priuantur, dec. 63. libro secundo, numero 4. 27
Expectatiua gratia vtrum etiam ad reserua, & ad menses ordinarij etiam de ordinarij consensu protendatur, decisio 170. libro tertio, nu. 3. 93
Expectatiua incedunt loco regulæ octo mensium, nihilq; iuris adimunt

Index.

Adimunt Cardinalibus ordinarijs, sed eos illos dimittant, dec. 537. lib. 3. nu. 10. 161

Expectatarum vigore gratiarum, an privilegia scriptorum Apostolicorum dicantur extendi ad acceptationem beneficiorum tam secularium quam regularium, decif. 25. lib. 2. numero 1. 22

Expectatarum vigore utrum ecclesiasticum beneficium acceptari possit literis super hoc nondum in archivio expeditis, dec. 188. libro 2. nu. 1. 46

Expectatus literis impetratis, & mandato de providendo pariter obtento, beneficij acceptatio, an fieri possit literis nondum per archivijs scribas expeditis, dec. 6. libro primo, numero 1. 1

Expectatus alicui ordinario in sua diocesi concessis utrum indulto de alternatiis habitio in reliquis mensibus beneficiorum collationem facere possit, decifio 21. libro secundo, numero 4. 21

Expectatus concessio, & mandato pariter, de providendo obtento, utrum ante literas possit beneficium acceptare, regula id vetante non observata, decifio 59. libro secundo, numero 1. 26

Expectatus generaliter revocatis etiam in generali, amissionem pristini omnino vigoris perpetuuntur, dec. 6. lib. primo, numero 4. 2

Expectatus concessis ex stylo Cancellariae, nunquam fit mentio de regula referuatoria octo mensium in bullis apostol. dec. 272. lib. 2. nu. 3. 62

Expedites gratis idq; ex falso narratis in supplicatione, non solum eas efficiunt reddi nullas, sed etiam excommunicantur per extraneam Alexandri sexti, & Leonis 10. nec absolvi possunt, vel ab ipso Papa, nisi facta satisfactio, & in articulo mortis, decifio 166. libro tertio, numero quinto. 92

Expeditio literarum ante consensum praestitum ex quibus probetur. & Decif. 721. decifio 719. libro tertio, numero 1. 198

Expeditio supplicationis ultimae facta sub forma clausulae cui prius, diversitatem in tempore ratione expeditionis haud dubie demonstrat, decifio 514. libro tertio, numero septimo. 156

Expeditio literarum sub forma breuium prolatarum consentiens si eodem tenore, & in eodem pariter negotio sub plumbio fiat expeditio, an & ijs simul consensum praebuisse praesupponi possit, decifio 84. libro tertio, numero quarto. 80

Expeditis executorialibus literis, post latam sententiam, & rem iudicatam, earumq; executorialium parti aduersae facta intimatione, non potest opponi de gratia iam canonizata obreptione ita ut executio impediatur, dec. 110. libro 3. nu. 1. 84

Expeditio literarum gratis ex regula de impetrando beneficio vacante per obitum famil. Card. sufficit fides de familiaritate facta per Cardinalem casu quo per expeditores nihil opponatur, quae omnium superiorum est limitatio, decif. 175. lib. 3. nu. 4. 94

Expeditis legitimo ordine, & modo literis, petere potest pars, ut sententia iuxta earum tenorem feratur, dec. 497. lib. 3. numero 1. 152

Expensae iurantem paupertatem taxantur ad rigorem, ac si non iurasset: secus in Cardinalibus, decifio 775. libro tertio, numero 1. 206

Expensae ratione processus in partibus facti si non soluta fuerint, an ob id lis dicatur in suo robore permanere, ita ut alia decreta lite pendente debeantur, an vero nihilominus extendat, decifio 146. libro tertio, numero primo. 110

Expensae reficienda veniunt facta in processu, usque ad mutationem ubi nendum est mutatus titulus, sed etiam instantie per id quod fuerit recessum ab instantijs cause appellationis a sententia, dec. 217. lib. 2. nu. 2. 52

Expensae ante omnia solui non debet deserta appellatione post primam sententiam, commissa causa restitutionis: secus si latae sunt tres sententiae conformes, dec. 778. libro tertio, numero 1. 206

Expensae litis si processus a parte actoris dicatur in partibus nullus & sententia, an illi atrea parte veniant refundenda, dec. 130. lib. 3. nu. 1. 87

Expensae si nulla pro literarum expeditione fuerint factae merum praesumitur privilegium interuenisse, dec. 488. libro 3. numero 2. 151

Expensarum condemnatio quoad registrum intelligitur de ducatis de Cancellaria, etiam si sit dictum auri: & quoad testes, & alia omnia, de ducatis de caroiensis, dec. 760. lib. 3. numero 1. 204

Expensarum ratione mota lis alia est ad eam, quae est matrimonialis licet ad eam tanquam principalem sit subsecuta, & ideo aliam requirit diffinitivam sententiam, dec. 146. libro 3. nu. 4. 89

Expensas rescire, an teneatur pars, aut in integrum restitutioni renunciare antequam in negotio principali fidei commissi procedatur, decifio 648. libro tertio, numero secundo. 184

Expressa in gratia ea omnia censentur, quae ex verbis percipi possunt, dec. 2034. lib. 3. nu. 3. 307

Expressio loci in scriptura priuata quando, & qualis requiratur ex doct. Bar. in l. qui tabernam. §. idem quasit, de pignor. dec. 527. libro 3. nu. 7. 159

Expressio facta per relationem censetur nominatim facta, dec. 1152. lib. 3. nu. 2. 256

Expressio falsi in narratiua, vel supplicatione facta si breviter reddit supplicationem, decifio 195. libro tertio, numero secundo. 97

Exprimi non potest, quod inest tacite contra attestationem Papae, dec. 2034. lib. 3. nu. 2. 307

Exprimentes collationes ante vacationem beneficiorum si post obitum existentibus vacantibus in specie non acceptent, an per alium prouisum praeveniuntur, decifio 308. libro 3. numero 1. 115

Extensio in iustata per decretum Principis vim perfectam ad ipsi iustata ut pro restituta iam pridem, omnino habeatur, dec. 19. lib. 2. nu. 8. 21

Extensio vsu non recepta per Principis placitum in vsu deduci potest, dec. 112. lib. 1. nu. 8. 15

Extra terras ecclesiae non admittitur, nisi egre, ut notarij testes examinent ubi in curia copia testium dari possit quamuis in terris vicinis aliquando id fuerit observatum, decifio 429. libro 3. numero 3. 138

Extracta & stabilimenta quaedam simplicia producta, & copia ex libris religionis, an probent pro religione, decif. 160. lib. 2. nu. 1. 42

Extracta & partes librorum mercatorum iuncto instrumento dotis, an probent sufficientem dotem numeratam, decifio 544. lib. 3. nu. 1. 163

Extracta ex registro legati Apostolici etiam de latere supplicationes, an sint authenticae ita ut fidem in iudicio facere possint, dec. 219. lib. tertio, nu. 1. 102

Extractio iurium quomodo faciendae, dec. 1435. libro 3. numero primo. 278

Extrahens iura vigore compulsorialium non tenetur servare dies, qui servantur a Dominis Rotae, decifio 1051. libro 3. numero 1. 242

Extra iudiciale examen aut testes ad futuram rei memoriam super habitatibus, & legitimatione probant si aliqua non vergeat in contrarium suspicio, dec. 1163. lib. 3. nu. 7. 260

Extraneus

Index.

Extraneus haeres excusatur a dispositione. l. fin. C. de codicil. licet non perquirat vitium testamenti visibile, decifio 753. lib. 3. nu. 1. 203

Extraneus haeres institutus eligens sibi unam viam, an possit ad aliam redire, vide distinctionem, decifio 712. libro 3. numero 1. 196

Extranslationis forma in pensionibus mens transferentis colligi facile potest ad fundandam intentionem translatarij, dec. 118. lib. 1. nu. 3. 17

Extraneus Iulij Tertij de qua hic, odiosa est nimis, & ideo restringenda, dec. 369. lib. 3. nu. 2. 128

Extrema habilia esse debent ad quae referenda est subscriptio in laudo, dec. 391. lib. 3. nu. 4. 132

F

Facta diligentia de principali inveniendae solum per unum & non per duos an valeat citatio, decifio 325. lib. 3. numero 4. 121

Facta resignatio beneficij cum clausula, & clausulis non aliter nec alio modo, utrum simplex veniat dicenda, vel conditionalis, dec. 535. lib. 3. nu. 14. 160

Facta resignatio ab aliquo in fauorem certae personae si pronisio non fiat in eam praesupponitur non ratificasse resignationem, nec aliter velle valere, decifio 96. lib. tertio, numero 4. 82

Factae probationes contra interesse pretendentes utrum resignatio obesse possint, decifio 496. libro tertio, numero quarto. 152

Facti narratio veraciter facta sacra penitentiaria petita a priuato, vel non concedit, vel difficilius saltem, ne praevaleat societati, & pio loco, decifio 313. libro tertio, numero secundo. 120

Factio aduersarij impeditus procurator iam dominus litis esse eius quominus procedi possit in causa cum passus, non fuerit confirmari tutores, non tenetur comparere, & iudicij suscipi debet, cum quodlibet iustum impedimentum faciat suscipi iudicium iam ceptum, decifio 225. libro tertio, numero 4. 103

Factum omne post inhibitionem manentem a parte cui ius fuit iam quassitum, dicitur, & est omnimodo attentatum, dec. 561. lib. 3. nu. 8. 167

Factum iure familiaritatis non inducit obligationem, nisi consensus partis accedat, decifio 699. libro tertio, numero primo. 194

Facultate revocata, quae collata prius fuerat in acceptatione resignationum si nihilo minus fiat admissio resignationis, an ob id invalida sit, decifio 288. libro tertio, numero primo. 115

Facultatem habens a Pontifice acceptandi resignationes si illa fuerit revocata, & tamen nihilo minus acceptet, et provideat, utrum Symoniacum sit, quod fuerit gestum, decifio 283. lib. 3. nu. 4. 116

Facultas concessa alicui Canonico per Papam conferendi beneficia existente illo in quasi possessione istius facultatis, an de ea facultate necessaria sit scientia, aut de ea praesumatur, quod palem, publice & per multos annos exercuerit hanc facultatem, decifio 230. libro secundo, numero quarto. 55

Facultas inbibendi data in commissione quae nunc non fuerit, flante tamen possibili praevicario ius ipsum talem inbibendi dicitur tribuere facultatem, decifio 29. libro secundo, numero 3. 66

Facultas probandi, an ob praesumptam calumniam alicui partium in iudicio constituta denegari possit, dec. 240. lib. 3. numero 9. 106

Facultas utriusque competens in laudo ferendo in solidum, facta ut unus vicem duorum supplere possit, dec. 391. lib. 3. numero 5. 132

Facultas concedi, an possit per remissoriam examinandi mulieres, & bonas personas, senes, & infirmos in partibus, dec. 271. lib. 3. nu. 1. 112

Facultas legatorum non se extendit ad derogandum regulae de viginti, decifio 1047. lib. 3. nu. 1. 242

Facultas per modum indulti concessa Cardinalibus Legatis ratione derogationis regulae de viginti, an per consuetudinem in contrarium decennio observatam infringatur.

Et quid si constet de placito Principis, an & huic per consuetudinem contrarij possit etiam spatio, vel decennij aut quadraginta annorum, decifio 29. libro secundo, numero secundo. 22

Fallentia Socii in regula 403, tenetur in Rotae, dec. 85. libro 1. numero 1. 12

Falsa demonstratio in qua unum pro alio demonstratur, utrum noccat demonstranti, decifio 12. libro secundo, numero secundo. 20

Fama collusionis, etiam per testes quam plures probata enervatur per famam de matrimonio, quae pluribus multo testibus fuit asserta ad fauorem mulieris, & bonae fidei eiusdem ac prolis etiam legitimationem, dec. 236. libro 3. nu. 2. 105

Fama ex quibus, & quot testibus probari dicatur, dec. 731. lib. 3. nu. 1. 199

Fama quam dicit testis originem natam fuisse ex missoria episcopi stola, quia inepta est talis origo utpote non em. nata a maiori populi parte ridicula est, decifio 679. libro tertio, numero 5. 190

Fama per unum probari deponentem de ea valide non potest, etiam ad semiplenam probationem inducendam in criminalibus, & grauioribus iudicijs, dec. 96. libro secundo, num. 3. 32

Fama publica sufficit ad probandam bonam fidem in praesentate, dec. 1240. lib. 3. nu. 1. 267

Fama contraria, & inter se pugnantis ratione concubinitatis, an probari sufficienter possint ex verisimilitudinibus iudiciorum iudici propositorum, dec. 229. libro tertio, numero primo. 104

Familiarum se fingens praelati, ut beneficij collationem per gratiam gratis expediat facilius si subtercerat veritatem est ex Alexandrina, & Leonina excommunicatus, & gratia est surreptitia, decifio 176. libro secundo, numero primo. 44

Familiarum esse alicuius praelati per depositionem testium, an sufficienter probetur, decifio 416. libro tertio, numero primo. 135

Familiares suos Papa indistincte excipit, decifio 2071. libro tertio, nu. 1. 310

Familiares Papae possunt expedire literas gratis de mandato, dec. 849. lib. 3. nu. 1. 218

Familiares veri alij sunt ab illis, qui dicuntur per resignationem, dec. 71. lib. 3. nu. 2. 78

Familiares si dicantur Cardinalium, qui reperiuntur descripti in libris expensarum tinelli, utrum alij in illis non descripti non hoc obstante dici possint familiares, dec. 619. libro 3. numero 1. 178

Familiaris resignantis prouisum si fuerit non arguit ob id contractum Symoniacum intercessisse, stante eo maxime quod sit idoneus administrationi beneficij, & bene merita persona, dec. 293. lib. 3. numero 3. 116

Familiaritas ex quibus probetur, decifio 1272. libro tertio, num. 1. 269

Familiaritas vera, an ex diutino consuetudine, vel quotidiana consuetudine aut similibus ad sustentationem necessarijs subministratis argui possit, dec. 145. lib. 2. numero 1. 40

Fami-

Index.

Familiaritas si non constat, nisi post petitorium suspensum possessio est restituibilis, decisio 61. libro tertio, numero tertio. 77

Familiaritas Papæ narrata in literis est probanda, si literæ non sint expeditæ gratis, sed taxatæ, decisio 811. libro 3. numero 1. 211

Familiaritas Cardinalis non probatur ex eo, quod testium vnus dicat habuisse aliquem cameram in palatio Card. & expensis vicibus, alter fuisse præfectum stabuli, quod temporis certitudinem affirmatoriè non adducant, cum quadri mense ad hoc tempus requiratur continue cohabitationis cum prælato, idq; ad minimum, decisio 378. libro tertio, numero 1. 129

Familiaritas Papæ ad effectum validitatis gratiæ sufficit saltem semiplenè probari: secus si ageretur de reservatione beneficii vacantis per obitum familiaris, decisio 83. 2. li. 3. numero 1. 214

Familiaritas probatur per testes dicentes, quod dabantur pecuniæ pro victu prout alijs familiaribus, qui comedebant in tinello, dec. 54. lib. 1. nu. 1.

Familiaritas ex quibus testibus probetur, decisio 1097. lib. 3. numero 1. 246

Fassus in iudicio, quod sibi obistere potest vbi tamen veritas est in contrarium ex eo legitur nequaquam, decisio 606. lib. 3. nu. 3. 176

Fatalia quando in primo anno prorogantur, non datur secundus annus, & lapsus quatuor dierum sufficit, vt sententia transeat in rem iudicatam, nec est mora modici temporis, præsertim si constat de bono iure, decisio 107. libro primo, numero 1. 15

Fatalia vtrum lapsa dicantur post lapsum sesquianni post factam appellationem, & commissionem parte etiam citata, dec. 181. lib. 2. nu. 1. 45

Fatuitas partis allegata ab illis, qui prætendunt interesse in causa matrimoniali, an impediatur remissionem præsentiam à procuratore partis, quæ de fatuitate notatur non constito notoriè de fatuitate, nec ea probata, negatiuè, decisio 224. lib. 3. nu. 1. 103

Fauore ætatis infanti in acquirenda, possessione vtrum succurri possit, cum in ea animus, & consensus requiratur, qui in infante primario, & per se esse non potest, decisio 543. lib. 3. nu. 7. 163

Fauore partis appellatæ introducitur in eiusdem ordinem nequaquam sicut retorquenda, decisio 28. libro secundo, numero primo. 22

Fauoris publici causa Papa in beneficijs plenissimo iure vtisole, dec. 380. lib. 3. nu. 8. 130

Felyni locus in capitulo postulasti, de rescriptis, quo casu loquatur, & an huic casui accommodari possit, decisio 142. lib. 2. nu. 2. 39

Et qua ratione Lapsus ad præsentem casum veniat intelligendus. ibidem.

Feriarum tempore etiam parti terminus præfigi potest à iudice quo doceat legitimam esse appellationem quam fecit, quo non probato, procedi potest ad secularis brachij decretum ob maximam partis contumaciam, decisio 45. libro tertio, nu. 3. 74

Feudatarius habens vasallum alienantem ipsum feudum directo domino irrequisito, aut ignorante de consuetudine feudo concessio priuari potest si domini ad id voluntas accesserit, dec. 93. lib. 2. nu. 4. 31

Feudum cum ex diuisione vulgata Doctorum aliud sit antiquum aliud nouum, ex paterna prouisione filijs hæredibus acquiri potest, dec. 93. lib. 2. nu. 5. eod.

Et hæc differentia ex opinione Auditorum parum in presenti casu releuat. ibidem num. seq.

Fideicommissario ante restitutionem fideicommissi non com-

petit remed. C. de edict. Diui. Adr. Tol. decisio 506. libro tertio, numero 2. 154

Fideicommissarius in dubio non intelligitur possidere bona iure fideicommissi, nisi constet de restitutione eidem ab hærede facta, dec. 692. lib. 3. nu. 1. 193

Fideicommissarius hæres ante restitutionem nullum ius habet in bonis, dec. 506. lib. 3. nu. 3. 154

Fideicommissio stante, legare tamen potest fideicommissarius uxori suæ, vel ratione suæ legitima, vel quia renunciatum fuit fideicommissio per diuisionem, vel prescriptionem, seu alijs modis, dec. 674. lib. 3. nu. 7. 189

Fideicommissio inter fructus per diuisionem censetur renunciatum, si de eo vcrsimiliter potuerint habere notitiam, dec. 1005. lib. 3. nu. 1. 237

Fideicommissum an inductum censetur per clausulam codicillarem vide per totam decisio 1007. libro tertio, numero 1. 238

Fideicommissum an in dubio ex clausula codicillari probari possit, dec. 674. lib. 3. nu. 1. 189

Fideiussores quando liberati dicantur, decisio 392. libro tertio, numero 1. 276

Fideiussores principalis si metu excommunicationis, vel aliarum censurarum depositum summa petita à creditore fecerunt, an repetere possint per commissionem datam de nullitate censurarum latorum, decisio 334. libro tertio, numero 2. 221

Fideiussores agentibus tanquam principali an possit opponi exceptio compensationis, quæ eneruat rem iudicatam, decisio 124. lib. 3. nu. 5. eod.

Fides facta per substitutum non probat, vbi manus principalis requiritur, decisio 693. libro tertio, numero primo. 193

Fides facta de familiaritate alicuius per cedula Vicccancellarij subscriptam cum formalitate verborum Gratis pro familiari in expeditione literarum apposta, non sufficiens est ad veram familiaritatem de qua agitur, & quæ requiritur in gratia si neutri probandam, ad hoc ne incidat in censuras extraneantis Alex. & Leon. & c. decisio 175. lib. 3. nu. 3. 94

Fides aliquando adhibetur instrumentis sine die loco, & testibus celebratis, ita obtinente consuetudine quamuis videatur hæc consuetudo irritabilis vbi casus instrumenti comprobentur est favorabilis, vt matrimonij pugnati approbatio, & filiorum pariter legitimizatis deductio, dec. 145. li. 3. numero 2. 107

Fides supplicationibus extractis ex registro Pontificis adhibetur indubitata vbi registrum est in manibus curialis scriptoris archiuij fide digni, bene noti, & honorati, alias minime, dec. 219. lib. 3. nu. 4. 102

Fides testamento an adhiberi possit si ad narrata in eo accedunt aliarum apocharum, & scripturarum probationes, stante quod in suspicionem venerit falsitatis, ratione Notariorum, dec. 309. lib. 3. nu. 1. 119

Fides maior literis sub plumbo emanatis alternatiuam eundem Cardinali concedentibus, quam sub forma breuis procedentibus indultum prouisionis beneficiorum per omnes menses concedentibus adhibetur, dec. 84. libro primo, numero secundo. 80

Fides in totum adhiberi non debet testibus non omni exceptione maioribus, & ijs præsertim qui deponere agnoscuntur ex affectu, dec. 345. lib. 3. nu. 7. 125

Fides testis integerrima esse debet quado de probanda fraude agitur, quæ occulto committitur, dec. 404. libro tertio, numero 1. 134

Fides testium licet diminuta sit non tamen omnino facit ob id testem repelli à testimonio, decisio 408. libro tertio, numero 1. eod.

Filiabus

Index.

Filiabus exclusis propter masculos censentur, & exclusæ nepotes, dec. 80. lib. 3. nu. 1. 210

Filiatio si per testium depositionem in mulieris fauorem optime probetur, etiam multis per aduersarios obiectis, quæ dubium facere possent, facit irritari conatus aduersariorum pro fide testium ratificanda, decisio 123. libro tertio, numero 1. 86

Filiatio non probatur per depositionem vnus testis in petitorio asserentis se vidisse filium possedisse domum patris prædefuncti, decisio 523. libro tertio, numero tertio. 158

Filij, & nepotes de hæresi damnatorum in Ecclesia Hispalensi aut etiam reconciliatorum beneficiari non possunt exstatu, dec. 104. lib. 2. nu. 1. 33

Filij hæreticorum tanquam nati ex sanguine infecto vtrum sub statutum illud cadant, decisio 104. libro secundo, numero 3. eod.

Et an nati antequam pater labatur in hæreses, numero sequen. decisio 104. lib. 2. nu. 4. eod.

Filij & descendentes tam ex linea paterna, quam materna vsque ad tertium gradum, ab hæreticis, vel reconciliatis, si per statutum canonicatus acceptare, vel per præbendas in quadam Ecclesia non possint an etiam à reserua pensionis ob id excludantur, decisio 259. libro secundo, numero primo. 60

Filij, vel nepotes hæreticorum, aut eorum, qui per reconciliationem redire, per statutum antea inhabilium, an continentur sub statuto, si sponte regressi fuerint aut reconciliati eorum parentes, decisio 17. libro primo, numero primo. 60

Filio spurio absenti vtrum acquiri per patrem possit possessio alicuius officij eo non ostenso, decisio 554. libro tertio, numero 4. 166

Filius eiectus domo paterna vna cum matre à fratribus primi matrimonij vtrum instrumenti dotalis vigore debeat restitui ad statum in quo erat mater tempore quo fuit eiectus, hærede matris existente, decisio 601. libro tertio, numero 1. 175

Filius nothus, quis dicatur, decisio 1168. libro tertio, numero secundo. 262

Filius naturalis quis etiam dicatur, decisio 1168. libro tertio, numero 2. eod.

Filius ex secunda uxore natus in domo, quæ in questionem incidit repetitæ a prioris matrimonij filijs si sibi remanserit post decessum patris triennio, & ultra, vtrum ex hoc triennij decursu aliquem dicatur statutum acquisiuisse, ita vt ad eum veniat restituendus, decisio 543. libro tertio, numero primo. 164

Huiusmodi status à filio acquisitus haud dubie venit considerandus. numero sequen. decisio 545. libro tertio, numero secundo. 163

Filius combusti non est habilis ad beneficia obtinenda stante sic statute loci in quo est beneficium, decisio 44. libro 3. numero quinto. 74

Filius natus antequam pater labatur in hæresim, an dicatur ex sanguine infecto procreatus, & ideo notetur per statutum Hispalense, & inhabilis ad beneficia reddatur, decisio 38. lib. 3. nu. 6. 73

Filius matrem præteriens in testamento condito in quo extraneum instituit hæredem, nisi statim, & incontinenti impugnet testamentum tale, ex quorundam Doctorum opinione sibi officit, nec annullat testamentum filij, dec. 483. lib. 3. numero 5. 149

Filius natus post testamentum patris quando grauatus fideicommissio dicatur, & decif. 1007. decisio 1004. lib. 3. numero 1. 237

Filius natus ex soluto, & soluta etiam meretrice est capax

bonorum patris etiam de iure ciuili, decisio 1168. lib. 3. numero secundo. 262

Filius præsumitur esse mariti, decisio 1331. libro tertio, numero 1. 273

Fines mandati, qui excessit habens pecunias à principali suo, vel socio vtrum ad totalem restitutionem earundem pecuniarum sit obligatus, decisio 508. libro tertio, numero primo. 155

Finis expectatarum præcipuus est, vt per eas pauperum difficultati, & bene meritorum commodo consulatur.

Et quid in ijs de stylo Cancellariæ Apostolicæ obseruetur, decisio 127. lib. 1. nu. 4. 18

Finis mandati si excedatur frustratorium est mandatum cum id delictum contineat, quod non potest, vel debet cadere in mandatum, dec. 96. lib. 3. nu. 6. 83

Finis litium ex hoc apparet, quod lata sit sententia, quæ transit in rem iudicatam, decisio 44. libro tertio, numero tertio. 74

Fiscus in bonis curialis nullo crimine notati spem probabilem non habet, ideo alienatio bonorum ab eo facta aut donatio rata est habenda, decisio 273. libro secundo, numero quinto. 62

Flumine publico existente vbi parata noua fuit ab vna partium constructa non tamen navigabili non potest ea in præiudicium alterius partis aduersæ veterem paratam demoliri propria auctoritate, decisio 447. libro tertio, numero secundo. 141

Fluminis publici, & non navigabilis aliæ conditiones sunt à flumine navigabili, & priuato, decisio 447. libro tertio, numero 3. eod.

Femina exclusæ ex tacita mente statuentium, vel testatoris, non possunt petere, nisi supplementum legitima, dec. 960. lib. 3. nu. 1. 233

Forma iuramenti præstiti inuariatione præsentantiu patronu vt aliquando faciliore, ita non raro difficiliorem variationem facit, dec. 513. lib. 3. nu. 4. 156

Forma in citatione seruari solita vbi obseruata fuerit, non necessario requiritur copia dimisso præsupposito, quod iure cautum non reperitur copiam dimitti debere, dec. 260. libro 2. nu. 5. 60

Forma non est statuta ordinario quomodo fiat eius prouiso. vnde quomodocumque constet de eius voluntate valet, decisio 2128. lib. 3. nu. 1. 315

Forma appellationis neglecta aut non obseruata, appellatio penitus nulla est, nec actiois vllam inuito appellato parit deuolutionem, decisio secunda, libro primo, numero quarto. 1

Forma in actu si requiratur non profunt facta per id quod forma omnino requisita videtur equipollere, decisio 15. libro 3. nu. 4. 69

Forma appellationis non seruata eam penitus reddit nullam, dec. 28. lib. 2. nu. 4. 22

Forma in citatione seruata à iudice in perquirendo reo principali, vel eius procuratore etiam non dimissa copia valet citatio, & obest citatis non comparentibus, decisio 332. lib. 3. nu. 5. 122

Forma in declaratione non seruata vtrum efficiat iniustam esse declarationem, & ob id omnia ex eo secuta reuocanda tanquam nulla, decisio 386. libro tertio, numero primo. 131

Forma tamen est stylus iste hoc casu de quo agitur non seruatur, posito quod monitio cui non partium fuit non sit de essentia actus, sed fiat ex vrbaniute potius quam necessitate. numero sequen. decisio 117. libro tertio, numero tertio. 86

Formalis consensus si non sit manifestus ratione ipsius prouisi, regressus an validetur in persona prouidentis, decisio

10

Index.

fo 16. libro tertio, numero primo. 69
Formalis, & expressus consensus est in resignatione necessarius principalis resignantis, decisio 425. libro tertio, numero septimo. 137
Formam iudex ex eo, quod nudus minister est, & limitatam iurisdictionem habeat, parti immutare non potest, decisio 644. lib. 3. nu. 2. 183
Forum sortitus ratione contractus, vel quasi potest à iudice loci contractus ubique conueniri, decisio 847. libro tertio, numero 2. 217
Fratres mariti pretendens se esse heredem bonorumq; in praesens si fuerit, possessor utrum vidua relicta alimenta denegare possit nondum constituto de mala vita mulieris, eo magis, quod is ipse haeres etiam extraneus dicatur, dec. 168. lib. 3. nu. 1. 93
Fratres praedicatorum cum alimenta de consuetudine non detulissent contrafratribus propria negotia tractantibus, an ad sumptus litis conferendos in particulari teneantur, tenuit Rota affirmatiuam, numero sequen. decisio 90. libro secundo, numero primo. 30
Frares religiosi succedentes in hereditatem, qui alicuius tertij bona. s. annorum spacio cum insigni damno principalis administrarunt, an teneantur id damnum resarcire eo probato per praestationem iuramenti interessati, decisio 384. lib. 3. nu. 1. 131
Fraudandi expeditores occasio daretur multis si impudenter uterentur in porrigendis supplicationibus verus beneficij valor, dec. 541. libro 3. nu. 7. 163
Fraudis suspicionem de se nullam relinquit is, qui post resignationem beneficii à se factam remanet adhuc in possessione, dec. 624. lib. 3. numero 2. 179
Fraudes si subsint in provisione beneficii vacantis locum habet regula de mense, decisio 675. libro tertio, numero tertio. 170
Fraus ex coniecturis, quod subsit, vel non subsit patere solet, dec. 505. lib. 3. nu. 2. 154
Fraus in resignatione, quando committi possit, decisio 793. libro 3. nu. 2. 208
Fraus praesumpta quae dicatur, decisio 1226. libro tertio, numero primo. 266
Fraus est ab allegante, & obijciente probanda, decisio 1421. libro 3. num. 1. 278
Fraus etiam aliqua de iure reperitur licita praesertim in provisionibus ob causam factis, decisio 624. libro tertio, numero 4. 179
Fraus non praesumitur in resignatione etiam intra mensem facta, nisi probetur, decisio 1428. libro tertio, numero primo. 278
Fraus in confessione dotis receptae in praedictum creditorum ex coniecturis argui potest, decisio 485. libro tertio, numero sexto. 150
Fraus praesumpta ex quibus probari possit, decisio 1158. lib. tertio, nu. 1. 258
Fructus pendentes restituendi sunt non obstante appellacione, dec. 1215. lib. 3. nu. 1. 266
Fructus beneficiorum obtentorum etiam sunt exprimendi ex regula Pauli Quarti cui coniuncta est clausula non obstantibus &c. dec. 568. lib. 3. nu. 2. 169
Fructus aliud sunt à sorte principali, & male percepti citra bonam fidem eodem habentur loco, ac si adhuc extarent, dec. 689. lib. 3. nu. 6. 192
Fructus in interdicto Saluiano non debentur nisi à tempore ex quo quis cepit mala fide versari, decisio 689. libro tertio, numero 1. eod.
Fructus perceptos à communitate probant testes de visu, & auditu publico, decisio 590. libro tertio, numero septimo. 173

Fructus vt plurimum dominum suum insequuntur, dec. 389. lib. 3. numero secundo. 131
Fructus percipiens, praedia elocans, & similes actus possessorios exercens in beneficio parochiali, non ex hoc veram probare possessionem potest, quae potius ex actibus continuatis solet probari quae est Curiae exercitium, dec. 374. lib. 3. numero 3. 129
Fructus an sint liquidandi in fauorem eius, qui probat scripturarum amissionem, decisio 973. libro tertio, numero primo. 234
Fructus, & crediti nomen relatum ad pecunias intelligitur pro commoditate tantum, non autem pro iure formali, decisio 739. lib. 3. numero 1. 200
Fructus ante cessionem currentes debentur cessionario, decisio 1212. lib. 3. numero 1. 266
Fructus exprimi in literis valoris beneficii qui & quales debeant & à quo data anterioritate gratiarum, & posterioritate cum iure priori quaesito, decisio 514. libro tertio, numero secundo. 156
Fructuum temporalium ratione Datario compositio solui solet, non spiritualium in exercitacione officij consentium, dec. 83. lib. 3. nu. 5. 80
Fructuum perceptorum quantitas, & qualitas in casu spoliij plurimum venit attendenda, decisio 589. libro tertio, numero 2. 173
Fructuum spiritualium perceptio consistit in administratione dignitatis, temporalium uero in reddituum annuorum perceptione versatur, decisio 14. libro secundo, numero secundo. 39
Frustranea est disputatio de restitutione in integrum ubi non probatur à parte de hereditatis aditione, & num. 3. decisio 648. lib. 3. nu. 1. 184
Fumo nullo dato pro parte, quae asserit obtentam pro se dispensationem duarum parochialium remissoria nullatenus venit concedenda, decisio 678. libro tertio, numero decimo. 190
Fumus magnus cum requiratur in probatione delicti symoniaci, & semiplena saltem probatio non conceditur remissoria, dec. 687. lib. 3. nu. 3. 192
Fundamentum partis, quando consistit in ignorantia partis de morte matris testatoris, id probare debet, scilicet se ignorasse non quod viua, vel mortua fuerit, decisio 667. lib. 3. numero secundo. 187
Fundamentum causae si pendet à fama publica super ea diligentius est cognoscendum, an sit vite probata, decisio 666. libro 3. num. 4. 187
Futurus status alicuius nullatenus consideratur, nisi initio causa aliqua idonea subesse dignoscatur, decisio 543. libro 3. numero sexto. 163

G

Generalis derogatio regularum Cancellariae etiam regulae octo mensium tanquam sub generalibus contenta dicitur haud dubie derogare, decisio 340. libro tertio, numero quarto. 124
Generalibus ex clausulis in cessione, quae nulla esse praesupponitur positus, an capi beneficium vacans per obitum possit non facta mentione de mense, decisio 470. libro tertio, numero tertio. 146
Generi per speciem nequaquam debet derogari, decisio 28. libro 1. num. 2. 5
Gerentis actum ubi solum de praedictio agitur nihil interesse potest, vel referre, an praecedat consensus, vel subsequatur, dec. 586. lib. 3. nu. 5. 172
Gesta per Vicarium, qui pro Vicario agnoscitur, an ratta habeantur tanquam per principalem substituentem sint gestae, dec. 111. libro secundo, numero primo. 40

Index.

Gesta, dec. 151. libro secundo, numero primo. 40
Gesta pro se, & nomine absentium quos non constat esse vocatos si non sit in arduis ratificantur, non obstante, quod non sint absentes illi vocati, decisio 327. libro tertio, numero tertio. 122
Gesta cum procuratore habente generale mandatum, qui tamen constitutus fuit ante causae commissionem, an sint valida, dec. 277. lib. 3. nu. 1. 113
Gesta post appellacionem iniuste grauati, omnia rescinduntur ex causa nullitatis, cum friuola talis appellatio dici non possit, dec. 208. lib. 3. nu. 3. 100
Gesta per procuratorem assertum etiam sub nomine principalis, non nocent ipsi principali ex quo incontinenti à die in ius uocationis omne ius si quod habebat in beneficii possessionem in fauorem aduersarij cesserit, tamen cum protestatione, dec. 232. lib. 3. nu. 4. 103
Gesta per procuratorem assertum nomine principalis eidem nullo modo praedictio generare debent, vel possunt, decisio 208. libro secundo, numero 6. 50
Glossa in l. fin. C. si sepius in integrum rest. poss. indistincte concludit sepius concedendam in integrum restitutionem, decisio 276. lib. 3. nu. 2. 113
Gradus primus, & secundus in linea inaequali an sit prohibitus de iure diuino, vide pulchram considerationem, decisio 746. lib. 3. nu. 1. 102
Gratia, si neutri, non capit beneficium vacans tempore datae ipsius gratiae, dec. 824. lib. 3. nu. 1. 213
Gratia, si neutri, superueniens defectui prouenienti ex regula de annali, potest absque alio nouo consensu canonizari, dec. 856. lib. 3. nu. 1. 219
Contrarium tamen tenetur, vt nu. 8. ibidem.
Gratia superueniens de stylo Curiae supplet defectum primae grauae, dec. 856. lib. 3. nu. 2. 219
Gratia concessa si non vere exprimat valor beneficii, non valet, dec. 64. lib. 3. nu. 2. 77
Gratia impetrata non dicitur subreptitia licet illorum mentio facta non fuerit de quorum praedictio agit, stante quod uocem non habeant in capitulo tanquam mansionarij, dec. 44. lib. 2. num. 1. 24
Gratia an remittenda sit ad corrigendum, an intelligenda prout in registro continetur, decisio 676. libro tertio, numero quarto. 190
Gratia an per solum supplicem libellum Papae oblatum perfectum vigore adipiscatur, libello etiam informi existente, dec. 251. lib. 2. nu. 2. 58
Gratia alicuius contra intrusum an canonizari possit tertio quodam admissio pro interesse iura sua producere, dec. 20. libro primo, nu. 1. 4
Gratia, si neutri, non est restitutio primae gratiae extinctae, sed noua dicitur gratia, decisio 856. libro tertio, numero primo. 220
Gratia ad beneficia vacatura intelligitur de vacatione tam in mensibus reseruatis contingente, quam in spectantibus ad ordinariorum collationem, decisio 840. libro tertio, numero secundo. 216
Gratia an notari possit tanquam subreptitia ubi narratio fit Principi de familiaritate ad facilius gratiam extorquendam. ibidem. numero 3. 184
Gratia, si neutri, de beneficio vacante in curia acceptato vigore expectatiuae, non facta mentione de fructibus perceptis, est nulla, dec. 803. lib. 3. nu. 1. 210
Gratia informis est supplicatio signata, quae literarum expeditione secuta formam accipit, decisio 273. libro tertio, numero 3. 112
Gratia restitutionis in integrum plene deduci debet, & iustificari à parte cui per tres conformes sententias fuit ablatum beneficium, antequam ad possessionem restituatur medio in

integrum restitutionis, decisio 104. libro tertio, numero primo. 84
Gratia concessa de nominatione intelligi debet de tali qua fit ante factam provisionem de beneficio vacante, dec. 205. lib. 3. nu. 1. 99
Gratia si neutri habita de beneficijs, per resignationem ratione familiaritatis Vicecancellarij, utrum valida sit, familiaritate dicta non sufficienter satis comprobata, dec. 158. lib. 3. num. 1. 91
Gratia partis, an possit canonizari contra intrusum tertio intercedente, qui ius melius habet, & admissio pro suo interesse, dec. 87. lib. 2. nu. 1. 30
Gratia clerici impetrantis beneficium solitum regi per seculares, & non regulares an sit valida, decisio 522. libro 3. numero 1. 157
Gratia non dicitur subreptitia valore beneficii in corpore supplicationis non expresso, decisio 804. libro tertio, numero primo. 210
Gratia si neutri concessa per Papam Paulum Tertium, quam vim habeas in supplicationibus, decisio 179. libro secundo, numero 1. 45
Gratia si neutri semel concessa si eiusdem speciei superueniat secunda, annihilatur per primam. ibid. numero 2.
Gratia si neutri ubi canonizari non potest, sed solum ob id producit ne articuli tanquam mere obiectiui reijciantur, supplicatio facta sufficit, neque necessaria est literarum expeditio. ibidem num. 3.
Gratia habens certam horam positam praefertur gratia cui nulla hora appositae fuit de stylo Curiae, decisio 188. lib. 2. numero quinto. 46
Gratia concessionis si obtinetur beneficii, debet eiusdem valor exprimi non deducta pensione cum Papa non pretendat dare beneficium nisi commutata pensione, decisio 184. lib. 2. num. 4. 46
Gratia non iustificata ad possessionis restitutionem non potest agi interdico recuperanda, decisio 150. libro secundo, numero 2. 40
Gratia particularis non suspenditur per gratiam generalem, dec. 1093. lib. 3. nu. 1. 246
Gratia si neutri ommissa nullitate causata ab excommunicatione per non expressionem nullitatis in resignatione beneficii, an suo vigore destituatur, decisio 168. libro secundo, numero primo. 43
Gratia ita distingui potest, vt alia dici possit pura, conditionalis alia, dec. 635. lib. 3. nu. 2. 181
Gratia Papae, quando mandatur praelato non in specie, vel in indiuiduo, sed vt praelato, an sit perpetua, vel extinguitur cum morte ipsius praelati, decisio 563. libro tertio, numero quarto. 167
Gratia quae conditionem continet, vt nisi post sex menses habitum susciperet prouisus, vacaret praepositura, quid operetur, dec. 632. lib. 3. nu. 1. 180
Gratia subreptitia dicitur si ad eam concedendam Papa inducitur per falsas informationes, vel relationes, dec. 130. lib. 2. num. 6. 37
Gratia coadiutoriae partis utrum impediatur remissoria concessionem à parte aduersa petitam, decisio 652. libro tertio, numero 3. 184
Gratia vnus partis data ad vacantiam, & vacatura, praeualeat gratiae concessae ad vacantiam tantum, decisio 661. libro tertio, numero 3. 186
Gratia Papae consuevit esse perpetua, decisio 2162. lib. tertio, numero 1. 318
Gratia concessa per Principem in specie vim adimens statuto dubium omne admittit, quod de statuti validitate potest oriari, dec. 70. lib. 3. nu. 2.
Et quid si derogationis gratia de obreptione notetur, ex falsa narra-

Index.

narratione, aut tacita veritate numero sequen. decisio 70. lib. 3. num. 3. 78
Gratia erectionis noue dignitatis non dicitur surreptitia licet non sit facta mentio de mansionarijs Ecclesie, sed tantum de capitulo, dec. 38. lib. 1. nu. 1. 6
Gratia per Papam vni parafrenario an intelligatur concessa persone tantum, an vero corpori, decisio 1036. lib. tertio, numero 1. 241
Gratia si pura extiterit sub aliqua conditione non venit resol uenda, dec. 11. lib. 2. nu. 1. 20. A
Gratia concessa reg de mot. propr. & gratis expedita cum ali qua tamen expensa presumitur acceptata per ipsum, deci- sio 43. lib. 1. nu. 1. 76
Gratia duplex super vno, & eodem beneficio eodem temporis tractu cadere ita vt vtraque valeat non potest, sed proua let ea, quae est magis valida, decisio 366. libro tertio, nume ro secundo. 128
Gratia an surreptitia dicatur non facta mentione in ea eorū, quae ad id videntur requiri, decisio 422. libro tertio, nume ro primo. 136
Gratia supplicationis signata per Papam perfecta est condi- tionaliter accedente consensu in resignatione requisito prin cipalis resignantis, decisio 425. libro tertio, numero quarto. 137
Gratia concessa alicui, qui in specie non narravit defunctum, suum ratione excommunicationis, an sit surreptitia, deci- sio 172. lib. 2. nu. 1. 44
Gratia prima ratificata non censetur vbi per alium obtenta est gratia per signaturam stabilita. ibid. nu. 3.
Gratia obtenta in possessorio concomitantibus tribus litteris executorialibus, & alijs vsque ad brachium seculare inclu siue, reliquas omnes gratias dicitur obscurare. ibidem. nu- mero quarto.
Gratia non exprimens verum beneficij valorem in supplica- tione oblata, facta resignatione, an de nullitate notari pos sit, dec. 300. lib. 2. nu. 1. 66
Gratia obtenta si fuerit secunda, nulla facta de prima men- tione, an de surreptione notari possit, & ob id inualidi ef- fectus conferri, dec. 144. lib. 2. nu. 1. 39
Gratia concessa priuatum fauorem spectantes illi concessa di- cuntur, qui ea vti volet, decisio 366. libro tertio, nume- ro quarto. 128
Gratie dua si in vno, & eodem supplici libello comprehen- dantur, mutationis vna, extensionis alia, non ob id. tamen dicitur mixta vtraque gratia, sed simplex, & eadem est ra tio in pluribus gratijs eadem supplicatione obtentis, deci- sio 265. libro 2. nu. 3. 61
Gratie a Pontifice concessae ex priuilegio cateris aliorum gra- tijs praerferuntur, decisio 676. libro tertio, numero ter- tio. 190
Gratia concessio impetrata per supplicem libellum an ex so- la ipsius exhibitione perficiatur licet informis dicatur, de- cisio 306. lib. 3. nu. 2. 118
Gratia multum pingues verosimiliter a Principe non prae- sumuntur concessae, nisi per impositionem tacita veritate, & narratis non narrandis, & habentur pro surreptitijs, deci- sio 169. lib. 2. nu. 1. 43
Gratia licet ante sepius denegata in Curia non raro conce- duntur etiam non facta mentione cassationis, nec denega- tionis, dec. 215. 52
Gratie dua si concurrant, quarum vna pinguior est, alia te- nior, vltra earum debeat praecedere, decisio 358. lib. 3. nu- mero secundo. 126
Gratie non impediuntur quominus effectus suos consequan- tur, etiam si sub falsa relatione valoris literae gratiarum fuerint expeditae, decisio 300. libro secundo, numero se- cundo. 66

Gratie duarum partium sibi aduersantium in expectatiua beneficiorum, an similes esse possint, decisio 661. libro 3. numero 1. 186
Gratiam acceptans tenetur probare, licet praesumatur in tempore acceptasse, decisio 836. libro tertio, numero primo. 215
Gratiam suam dicens anteriorem gratia sui aduersarij obius quasitum an ob sit parti aduersae, decisio 541. libro tertio, numero 2. 164
Gratiarum dissimilitudo vtriusque partis de beneficij iure si- bi competenti praetendit an ex clausulis inserti solitis sufficienter apparere possit, decisio 681. libro tertio, nume- ro secundo. 192
Gratias multum pingues non praesumitur Papa facere, nisi respectiue considerata qualitate gratiam petentis, ratione familiaritatis alicuius Cardinalis, decisio 160. libro 3. nu- mero secundo. 91
Gratiosa subrogatio in beneficio tribuit etiam ius quo ad ca- piendam possessionem, decisio 456. libro tertio, numero secundo. 143
Gratis expediens gratiam si neutri, sub falsa narratione fa- miliaritatis alicuius Cardinalis nullam reddit gratiam, & incidit in penas per Alexandrinam Leoninamq. extranea- gantem irrogatas, decisio 166. libro tertio, numero se- cundo. 92
Grauaminis continui illatio, & petiti iuris administratio sub- tracta, causas ex priuilegio indulti in appellabiles, & ad maius tribunal a priori abstractum deducit, decisio 101. libro 3. nu. 6. 83
Gubernationi alicuius ordinis commissum, & secundum illius ordinem viuere, differunt, decisio 1105. libro tertio, nu- mero primo. 247
Gubernator tempore administrationis incepta habens bona si deponant testes de eius paupertate an probent, dec. 426. lib. 3. nu. 2. 137

H

Habens gratiam ex concessione Sanctissimi expectati- nam at tres specificatas Dioceses, & ad tres alias fa- cultatem etiam acceptandi, prior gratia an obliuatur ob incertitudinem no specificatarum Diocesium, decisio 170. lib. 3. nu. 1. 93
Habens procuratorem in partibus ad acceptandum quacun- que beneficia cadentia sub suam expectatiuam, non potest acceptare ea quae ante impetrationem expectatiua vacan- tia fuere, dec. 232. lib. 3. nu. 2. 104
Habens gratiam acceptandi si acceptatum beneficium cessit alteri, vtrum de nouo possit acceptare aut consumpta sit gratia, dec. 311. lib. 3. nu. 1. 119
Habens notitiam citationis, & tamen tempore assignato non comparens sibi prauidicat, decisio 68. libro tertio, numero quinto. 78
Habens commissionem restitutoriam in qua narratum fuit de iure competenti, vt valorem beneficij exprimat est necesse, dec. 112. lib. 2. nu. 2. 35
Habilitas, & idoneitas praedecessoris potest probari in gene- re per publicam vocem, & famam: nisi super ea esset lis introducta, dec. 1162. lib. 3. nu. 4. 260
Habilitates probatae per testes de auditu, & reputatiue licet plene non sint, probant, tamen in habilitate aliquando, de- cisio 81. lib. 2. nu. 4. 29
Habilitates, illegitimi probantur per Diaconum etiam quod non fuerit promotus per proprium episcopum, sed per aliu dicentem habere licentiam a proprio Episcopo, decisio 53. lib. 1. nu. 1. 86
Haeredes in testamento nominati aliquando soli filij dicuntur aliquando,

Index.

aliquando, & alij etiam extranei, decisio 400. libro tertio, numero 1. 133
Haeredes vocati in testamento intelliguntur de filijs quamuis in vniuersum non succedant.
Haeredes pacto de non alienando, nec hypothecando contra- uenientes eo amplius inuari non possunt, decisio 94. libro se- cundo, numero 2. 31
Haeredibus mariti praedefuncti pro dotis euitanda restitutio- ne a relictae viduae haeredibus repetita vtrum exceptio co- missi adulterij copetere possit stante eo quod maritus crimi- nis ignarus de vxore nunquam fuerit conquestus, dec. 13. lib. 3. nu. 1. 68
Haeredibus mariti vtrum exceptio adulterij commissi ab vxo- re competat ad id, vt dotem non restituere teneantur ha- redibus vxoris dotem repetentibus, decisio 86. libro se- cundo, nu. 1. 30
Et quid si haeredes fuerint ignorantes de commisso adulterio, numero sequen. decisio 86. libro secundo, numero se- cundo. eod.
Haeredit appellacione non venit particulariter institutus, nisi id ex praesumpta mente testatoris proficiatur, dec. 400. lib. tertio, nu. 3. 133
Haereditas damnosa non praesumitur adita regulariter: fal- lit tamen quandoque, decisio 1166. libro tertio, numero quarto. 261
Haereditas adita ab ea, quae non est instituta, obtenta gratia subrogationis per sacrum penitentiarium non facta men- tione aditionis, an sit surreptitia causa istius taciturni- tatis, dec. 313. lib. 3. nu. 1. 120
Haereditas potest si damnosa beneficio inuentarij sine damno adiri, dec. 1166. lib. 3. nu. 5. 261
Haereditatem praetendens si incompetenti agat actione, & incongruis remedijs attentasse ius dicitur aduersarijs qua- situm, dec. 474. lib. 3. nu. 3. 147
Haereditatis aditio quibus ex coiecturis probetur, dec. 1191. lib. 3. nu. 1. 264
Haeres per aditionem haereditatis videtur approbasse non so- lum factum testatoris sed etiam eius conscientiam exons- rasse, dec. 1166. lib. 3. nu. 1. 261
Haeres institutus a testatore, qui praeterijt matrem, quando incidat in penam. l. si C. de codicillis, dec. 688. libro tertio, numero 3. 192
Haereditas propria voluntate, & sic sponte confessus, filios habens beneficia ipsis conferri non impedit stante statu- to filios haereticorum admitti nequitiam ad beneficia de- bere cum non reconciliatorum sit in numero habendus, sed paenitentium, decisio 105. libro secundo, numero primo. 34
Haereticus sponte abiurans, & confitens, non dicitur haereti- cus, nec reconciliatus, & ob id non comprehenditur sub statuto vetans dari beneficia filijs reconciliatorum, aut ha- reticorum Ecclesiae Hispanensis, decisio 38. libro tertio, nu- mero 2. 73
Haeretici beneficia ipso iure dicuntur vacare post commis- sum crimen, decisio 707. libro tertio, numero secun- do. 196
Hierosolimitana Religio habens priuilegium determinandi causas incidentes inter suos milites, litigans cum Reli- gione si non sit eius miles, vel subditus, tamen se vo- luntarie subiecit Religioni, ab ea q. fuerit acceptatus, an ab ea ad Curiam appellare possit, decisio 101. libro tertio, numero 4. 83
Hierosolimitana Religio bona decedentium militum appli- cat Religioni, decisio 371. libro tertio, numero primo. 128
Hierosolimitani fratres tria substantialia profitentur, vt ce- teri Religiosi, ideo pecunias si quas habent in filijs natu-

rales transferre non possunt, decisio 436. libro 3. nume- ro secundo. 139
Hispanensis Ecclesiae statutum vetans filios reconciliatorum, vel in haerem lapsorum in ea beneficiari, non comprehen- dit sponte confitentes errorem tempore gratiae, decisio 55. lib. 3. nu. 1. 76
Homicidium ex quibus probetur indicijs, decisio 1293. lib. 3. numero 1. 271
Homini in specie, vel indiuiduo habentis indulgum ex con- cessione summi Pontif. si in supplici porrecto libello non fiat mentio an per id. sufficienter derogetur, decisio 88. libro 1. nu. 4.
Homo centum posse annis viuere praesumitur, vt plurimum nisi de morte doceatur, decisio 667. libro tertio, numero primo. 187
Hospitale in titulum, vel commendam etiam laico dari po- test idq. ex consuetudine cuius memoria non extat, deci- sio 116. libro tertio, numero tertio. 157
Hospitale prelato ecclesiastico in quaerendis aequiparatur, de- sio 30. lib. 2. nu. 3. 22

I

Iacente hereditate non dicitur vacans possessio, dec. 468. libro 3. nu. 3. 144
Idem si non concordent in positione oppidi in quo gratiae di- cuntur expeditae, numero sequen. decisio 237. libro tertio, numero 2. 105
Identitas corporum praetensa in bonis Episcopi possessis ab Ec- clesia per haeredes aduersarios probari debet, decisio 582. lib. 3. numero 6. 171
Identitas beneficij ex quibus probetur, decisio 1088. libro 3. numero 1. 245
Identitas beneficij in controuersiam vocata an per testes de publica voce, & fama deponentes probari possit, decisio 279. lib. 3. nu. 3. 114
Ignorantia alicuius de vita personae, quae posset superstes in- fringere testamentum debet saltem rumore mortis, & pu- blica fama, decisio 671. libro tertio, numero pri- mo. 188
Ignorantiam ad elidendam, vel potius ad scientiam conuin- cendam de morte, vel vita personae, quae praeterita infrin- gret testamentum, an sit sufficiens coniunctio sanguinis, decisio 667. lib. 3. nu. 7. 187
Illegitimitas praetensa ratione successionis in Baronia si per errorem procuratoris appareat cadere in aliam personam quam in eam, quae eius causa inhabilis dicitur ad successio- nem in Baronia officit nequaquam principali, decisio 168. lib. 3. nu. 1. 165
Illegitimitas est infamia, interest q. partis ab illa eiusque iudicio liberari, decisio 552. libro tertio, numero quar- to. 65
Illegitimo non sufficit probare, quod incessit in habitu, sed debet probare se dispensatum ad clericatum per literas: vide decis. tertia, infra incip. Hispanen. canonicatus clerica- tus illegitimi, vel vltioris habentis praescriptionem con- tra se, probatur etiam ex communi opinione, decisio 47. li- bro 1. nu. 1. 75
Immemorabilis per quos testes probetur, & quomodo, deci- sio 128. lib. 3. nu. 1. 273
Immitti in possessionem rerum stabilium nemo debet sine ma- dato Superiorum, & ante causa cognitionem, decisio 167. lib. 3. nu. 9. 146
Impediende aduersa parte ne originalia producantur in iudi- cio ad partis alterius prauidicium copis eo casu ex ipsis ori- ginalibus extractae inuuant, et loco originalium instrumeto rum cum eodem effectu habentur, dec. 124. lib. 3. nu. 3. 87

Index.

Impedimentum quodlibet iustum facit, vt suspendatur causa alio, & ceptum iudicium, donec omnimodo auferatur, dec. 206. lib. 2. nu. 3. 50
Impeditis, & valetudinarijs ad hoc, vt iurent, & de quaesitis deponant mittitur notarius ad domum, Illustribus vero personis examinandis mittitur ipse iudex ex decreto tribu nalis Rotalis, si fuerint in loco praesentes, si vero absentes, & notarius mitti assolet idq; iuncto bono interprete, decisisio 256. lib. 3. nu. 4. 109
Impense in expediendis literis factae, an praesumere faciant, praecessisse mandatum ex doct. Sarn. licet alia concurrant, dec. 7. lib. 2. nu. 2. 187
Impetrans privilegium tenetur etiam qualitates eodem priuilegio expressas iustificare, decisisio 665. libro tertio, numero quinto. 187
Impetrans beneficium cum expressione valoris multo minoris cuius in rei veritate est, apposita tamen clausula in supplicatione augendo, vel minuendo vsque ad verum valore vtrum verus valor sibi obsistat, decisisio 541. libro tertio, numero 1. 163
Impetrari potest declaratoria contra non parentem executorialibus, dec. 460. lib. 3. nu. 1. 144
Impetravit si quis beneficium, & in impetratione veram taxam subtraherit, licet in excusationem adducat, quae dubium parere possint, an veniat post priuationem restituendus, dec. 42. lib. 2. nu. 1. 24
Impetratio facta cum expressione, quod beneficium est de iure patronatus forsan ex fundatione, vel dotatione debet iustificari, quia verbum forsan, non tollit praesumptionem de qua in decisisio. Cassad. 7. de iure patron. decisisio 28. libro primo, nu. 1. 6
Impetratio beneficij, tanquam vacantis facta antequam ille, in cuius fauorem fuit reseruatus regressus, notitiam habuerit, an valeat, & num seq. vsque in finem, decisisio 770. lib. 3. nu. 1. 205
Impetrationis tempore si absens fuerit impetrans beneficium, an ipsi talis absentia obesse possit, & ob id desinat familiaritas, vel sit interrupta, quae requirebatur continua in talis beneficij impetratione, possitq; gratia istius causa tanquam subreptitia notari, decisisio 213. libro tertio, numero primo. 101
Impubes vtrum in praesentia sui legitimi curatoris ordinaria auctoritate constituti, & cum eiusdem licentiae, & auctoritatis interuentu, procuratores ad beneficiorum acceptationes constituere possit, decisisio 579. libro tertio, numero primo. 171
Imputari debet pacificus possessor triennalis sibi ipsi, quod committendo causam effecerit beneficium litigiosum, & hoc facto beneficij regula de triennali semetipsum priuarit, dec. 280. lib. 3. nu. 2. 114
In adiutoria cum spe futurae successionis, an sit necesse indultis derogare, decisisio 82. libro secundo, numero primo. 29
Inaequalitas magna in permutatione arguit dolum, & fraudem, decisisio 995. lib. 3. nu. 1. 236
Incapax nisi doceat de dispensatione, non restituitur, vel saltem mandatum de dispensando cum nume. 2. decisisio 1137. lib. 3. nu. 1. 253
Incapax successionis alicuius intelligitur de acquirendis, non autem de iam quaesitis, decisisio 911. libro tertio, numero primo. 228
Incapax alicuius iuris tenetur ostendere titulum ad obtinendum executoriales in possessorio, decisisio 713. libro tertio, numero 3. 197
Incerta citatio non potest legitima censerit, nec articulus citatum tanquam alternatim neque super ea ferri potest vlla sententia, dec. 275. lib. 3. nu. 3. 113

Incertus libellus in iudicio admittitur vbi incertitudo non dependet ex facto, & voluntate libellum offerentis, & pars nihil in contrarium opponat, decisisio 275. libro tertio, numero 5. eod.
Inclusio vnus non facit venire inclusionem alterius diuersis in mandatis, dec. 212. lib. 3. nu. 1. 314
In casibus exceptis anstari debeat confessioni istius, qui facit confessionem, decisisio quinquagesima, libro secundo, numero secundo. 25
Incendens in publica processione, vt Archipresbyter faciens, sequestrum in loco Archipresbyteratus vtrum horum actuum medio dici debeat Archipresbyter, decisisio 446. lib. 3. nu. 1. 141
In causa, & causis haec clausula inserta commissioni haud dubie iurisdictionem tribuit cui directa est commissio, decisisio 281. lib. 3. nu. 2. 114
In coa diut orijs, vt supra decisisio 82. ratione spe futurae successionis derogatio indulti est necessaria, decisisio 84. lib. secundo, num. 1. 29
Incola a decimarum praestatione Fratibus Celestinis debiturum, non liberantur ob id, quod in laudo in specie illarum mentio non sit facta, decisisio 423. libro tertio, numero quarto. 137
Incola ad solutionem decimarum non tenentur Religiosis, quando in quasi possessione sint non solutionis, idq; a tempore immemorabili, decisisio 423. libro tertio, numero sexto. eod.
Incompatibilia plura possidens beneficia non familiaris, sed execrabilis dicitur, & articulatio contra talem facta tanquam indignum ad gratiam si neutri est releuatoria, & probat contra eundem, decisisio 176. libro tertio, numero primo. 94
Incompatibilitas debet concludenter probari, decisisio 1094. libro tertio, numero 1. 246
Incontinenti actus facti semper correptiui censentur, & ob id in causa beneficiali plurimum suspecti, decisisio 503. libro 3. nu. 5. 153
In depositionibus super articulis in iure consistentibus causa, vel facta sunt assignanda ex quibus conclusum, dec. 1163. lib. 3. nu. 1. 260
Indulta in fauorem in odium nequaquam de iure veniunt reuocanda, dec. 2. lib. 1. nu. 1. 1
Indulto prouisorio ad omnes menses in beneficij consentiens, magis praesupponitur alternatiua consensisse, stante quod fauorabilior sit prouisionis indulto, decisisio 84. libro tertio, numero 5. 80
Indultum habitum per praelatum de conferendo an praedictet summo Pontifici si conferat beneficium etiam persistente in suo vigore adhuc ipso indulto, decisisio 116. lib. 2. numero 1. 35
Indultum concessum Regi Scotiae non comprehendit beneficia vacantia in octo mensibus postea reseruatis, etiam stante clausula cum conditione ampliativa etiam in mensibus ordinarijs concessis, decisisio 795. libro tertio, numero primo. 108
Indultum de conferendo concessum alicui praelato in causa beneficiorum vtrum extendatur ad omnes menses, an solum ad eos, qui alternatiui dicuntur, decisisio centesima decima quarta, libro secundo, numero primo. 35
Indultum datum Cardinali de prouidendo de beneficijs vacantibus per obitum familiaris Cardinalis si etiam ordinarius loci fuerit accedente, quod verum, & non fictum, & omnifictione remota ponatur in indulto, quod prouidere possit, an ob id si conferat teneat collatio, decisisio 116. libro tertio, num. 1. 86
Indultum non dat potestatem conferendi, illam non habenti, sed

Index.

sed tantum tolli impedimenta reseruatum, & conseruat quasi possessionem in qua quis existit, decisisio 783. libro tertio, numero 3. 207
Indultum concedens Cardinalibus ius liberè disponendi de omnibus beneficijs, quae ad eos iure ordinario spectant in sua Diocesi, non obstante regula octo mensium, primatum ius illi dicitur conseruare, ad regulam reuocatoriam nihil autem illis de nouo dare, decisisio 537. libro tertio, numero octauo. 161
Indultum concessum Comerario de conferendo beneficia in Diocesi alicuius ordinarij in omnibus mensibus, vel alternantium, non bene confitit de consensu vtriusque, an sit validum habendum, decisisio 50. libro tertio, numero primo. 75
Indultum confirmationis beneficiorum Cardinalium concessum, si praesupponatur reuocatum vigore regularum reuocatarum, an faciat impetrantis petitionem canonizandam, dec. 484. lib. 3. nu. 1. 149
Indultum loquens de vacationibus cessante commenda non comprehendit vacationes per resignationem, dec. 1070. lib. 3. numero 1. 244
Indultum habens collationis beneficij vacante eo per resignationem, an prouideri alicui de illo debeat cum consensu habentis indultum, decisisio 52. libro tertio, numero tertio. 76
Indultum nihil operatur vbi non praecedit iuris conferendi quasi possessio, decisisio 783. libro tertio, numero quarto. 207
Indultum per resignationem factam in manibus Sanctissimi annihilatur, & vacatio beneficij ex eo actu subsequitur, dec. 52. libro 3. nu. 1. 76
Indultum simpliciter concessum non comprehendit Praelatum habentem vnam tantum vocem in capitulo, & nu. 5. & 7. dec. 783. lib. 3. numero 1. 207
Infamia non inferitur, vbi a iudice imponitur poena mitior ordinaria, dec. 698. lib. 3. nu. 6. 194
Infans si paternam donationem non acceptauit an id in sui praedictum vergat spoliatus a fratribus primi matrimonij quibus non est vterinus. 194
Infans filius an possit etiam dici in infantili aetate alicuius statum acquirere, qui possit venire in considerationem, cui status eius similis sit ei qui rem dormientis petierit, decisisio 524. lib. 3. numero 2. & 3. 158
Inferitur tantum gratia per regulam de valore non autem persona, quae ob id inhabilis redditur nequaquam, prout facit regula de annali, decisisio 541. libro tertio, numero decimo. 163
Infirmas tempore resignationis ex quibus probari possit, decisisio 955. lib. 3. nu. 1. 212
Informatio datorum articulorum si fieri debeat in processu probationem verisimilitudinum contingentium pro remissione, etiam parte non instante, an fieri debeat retractatio & aliorum punctorum, & resolutorum examinationem procedi, dec. 111. lib. 3. nu. 1. 85
Informationibus non datis omnibus Auditoribus saepe supersedetur in causa conclusionem, decisisio 359. libro tertio, numero primo. 127
Infra mensem vacationis acceptare debens, vt in Bulla continetur, id si neglexerit, nulla est postmodum subsequens acceptatio, dec. 557. libro tertio, nu. 4. 166
Ignorantia eorum, quae antea fuerint gesta, an impediatur ratificationem, & numero tertio, decisisio 493. libro tertio, numero secundo. 152
Ignorantia iuris sui deducendi ex absentia vtilitate functionibus praetensa, vtrum semper excuset, decisisio 464. lib. 3. numero quinto. 145
Ignorantia de litis ingressu, & prolatione sententiarum

non debet officere ignorantia parti, nec cedere in praedictum sui iuris, decisisio 32. libro tertio, numero quinto. 71
In generali liberatione, seu transactione non veniunt dolo occultata siue gesta, decisisio 1169. libro tertio, numero quinto. 262
Ignorantia, quae praetenditur per tertium ratione cassationis Bullae paulo ante concessae, an releuet, decisisio 149. libro tertio, numero 5. 90
Ingerens se statim habita noua prouisione administrationi cum fructuum perceptione incidit in poenam Capituli avaritiae, & ob nimis celerem actum, & prophanter gestum ius si quod habebat perdit, decisisio 83. libro tertio, numero nono. 80
Ingressi possessionem beneficij, qui vult per generales clausulas non amplius capit per resignationem, decisisio 614. li. 3. numero 8. 179
Inhabilis nemo dicitur ad beneficium propter infamiam, nisi in sententia hoc expresse dicatur, decisisio 698. libro tertio, numero 5. 194
Inhabilitas ad beneficia obtinenda vtrum ex prouocatione ad pugnam oriri possit, decisisio 98. libro secundo, numero primo. 32
Inhabilitas ad beneficia ecclesiastica obtinenda an argui possit expugna in duello commissa, decisisio 23. libro tertio, numero primo. 70
Inhabilitas ad beneficia ecclesiastica obtinenda, an argui possit expugna in duello commissa, decisisio 23. libro tertio, numero 1. eod.
Inhabilitas non potest aliquem grauare non inquisitum de crimine neque condemnatum, decisisio 96. libro secundo numero septimo. 32
Inhibitio de non edificando prope monasterium ad spacium canarum 300. an valida sit contra priuilegiatos praenatis tibus priuilegijs, & recentioribus, decisisio 530. libro tertio, nu. secundo. 159
Inhibitio de non molestando contraria priori inhibitioni de non edificando, quid operetur in fauorem recenter priuilegiatorum contra antiquitus priuilegiatos. ibidem. numero tertio. 159
Inhibitio parti agenti vtrum extra Curiam contra reum dari possit idq; per vim commissionis, decisisio 264. libro secundo, numero 1. 61
Inhibitio ne procedatur in causa civili pendente criminali, a superiori iudice non debet fieri sine praenata causa cognitione, decisisio quinquagesima nona, libro tertio, numero tertio. 77
Inhibitio petenti procuratori an extra Curiam debeat concedi, vel denegari vigore commissionis causae attentionis, quae ex ordinario Curiae stylo non soleat denegari, decisisio 388. lib. 3. nu. 38. 123
Inhibitio quando sit deneganda, decisisio 1175. libro tertio, numero 1. 263
Inhibitione si aliquid in partibus machinari posse procuratorem sit suborta suspicio, quamuis sit praeter morem, & solum Curiae stylum, denegari potest, decisisio 338. libro 3. numero secundo. 124
Inhibitione facta de iure ulterius nihil fieri debet commissio nis reformatione nouum obtenta, decisisio 22. libro primo, numero 3. 4
In huiusmodi concessione si addatur dictio clausularis liberè conferre quid operetur, decisisio 21. libro secundo, numero tertio. 21
Inique appositum sequestrum venit statim reuocandum, praesertim vna tantum sententia lata super attetatis, quae proprie diffinitiva dici non debet, decisisio 469. libro tertio, numero tertio. 146

Index.

- Iniquitas decreti ubi notoria est, licet executi, locus est re-
pitorij pecunia tanquam indebita exacta, & soluta, decisio**
370. lib. 3. nu. 2. 128
- Iniuria nemini fit per remissionem, nisi in dilatione temporis,
dec. 2127. lib. 3. num. 2.** 315
- In literarum expeditione non expresso beneficii legitimo va-
lore beneficii subsequitur vacatio, decisio 123. lib. primo,
numero 2.** 17
- In lite non existens nec possessionem alicuius beneficii habens
ab aliquo litigante, sed per se, non dicitur attentasse, neq;
vitium aliquod tali possessioni inesse potest, decisio 97. li-
bro 1. nu. 4.** 136
- Innocentiana constitutione decretum fuit Auditores Rotæ
procedere posse contra citatum, citatione etiã nulliter exe-
cuta modo constitit citationis notitiam ad citatum per-
uenisse, dec. 36. lib. 3. num. 2.** 73
- Innocentiana constitutionis vigore cũ in qualibet parte iudi-
cij iuramentum perhorrescentiã præstari possit habet lo-
cum in eo, vt procedatur in curia, non in partibus à curia
longè remotis, decisio 61. libro secundo, numero pri-
mo.** 27
- Inobedientibus iudici pena per declaratoriam irrogari potest
potissimum si compositionem à iudice propositam respue-
re temerario ausu perseuerent, decisio 44. libro tertio, nu-
mero 6.** 140
- Inofficiosum dicitur testamentum à matre vno filio in solidum
instituto alijs in vita existentibus tacite præteritis.**
- Limita pro validitate testamenti talis cum rumpi possit per
querelam numero sequen. decisio 279. libro secundo, nume-
ro quarto.** 63
- In possessorio etiam sine commissione stantibus ferijs pro-
cedi potest, decisio 261. libro secundo, numero ter-
tio.** 55
- Inquisitio diligens per vnum, vel alterum diem si fiat à cur-
soribus pro procuratore partis reperiendo, & dicatur
abesse ab vrbe, fiet citatio ad valuas domus habitationis
si certa fuerit, sin minus, per contradicãtas in Campo Flo-
re affixas erit citandus, decisio 262. libro secundo, nume-
ro primo.** 60
- Inserta si fuerit inhibitio ipsi commissioni in partibus facta
an probent, stante eo quod sententia executorialibus ip-
sis inserta faciat fidem, decisio 35. libro secundo, numero
tertio.** 23
- Insertum an præsumptionem aliquam iudici facere possit, cũ
saltem probationes semiplenas inducat, decisio 2. libro 1.
numero 4.**
- Insertum quamuis non probet plenè inducit tamen præsum-
ptionem probatoriam, & semiplenã etiam aliquando pro-
bationem inducit, decisio 24. libro secundo, numero quar-
to.** 22
- Instantia expirare dicitur lata sententia, decisio 854. lib. ter-
tio, numero 1.** 219
- Instantia in remedio reintegrandæ transit in singularem suc-
cessorem, dec. 908. lib. 3. nu. 1.** 227
- Instantia appellationis ex decursu temporis lapsa, an adhuc
duret instantia nullitatis, decisio 42. libro tertio, numero
secundo.** 71
- Instantia restitutio. in integrum inualida est elapso quadri-
ennio post factam causæ commissionem, decisio 101. libro 2.
num. 11.** 33
- Institutio facta per ordinarium in beneficio, quod est de iure
patronatus non citata parte est nulla, dec. 266. libro tertio,
numero 7.**
- Institutiones continuatæ spatio 141. ab ordinario ad præsen-
tationem patronorum non productis licet præsentationib.
probat legitime iuris patronatus possessionem, concurrente
quod in literis ordinarius eos vocet patronos, decisio 376.**
- lib. 3. nu. 1. 129
- Institutio facta per ordinarium non citata parte aduersa, vel
eius procuratore, quæ se opposuit, est nulla, & venit data,
possessio hoc casu sequens, decisio 227. libro secundo,
numero 7.** 55
- Institutio præsentati ab ipsa vniuersitate, vel communitate
facta ab Ordinario an corroboret præsumptus præsen-
tandi, decisio 680. libro 3. nu. 5.** 191
- Institutus in re certa etiam si dicatur spoliasse cohæredes, di-
citur sine vitio spolij possidere, decisio 904. libro 3. numero
primo.** 227
- Institutus tempore quo petijt hereditatem iure directo si ta-
men sciat novos codicillos esse conditos an sibi præiudicet
hac scientia licet non plenè probata per partem aduer-
sam, dec. 556. libro 3. num. 8.** 166
- Institutus in re certa, an & quando habeatur loco hæredis,
vel legatarij, vide distinctionem, decisio 902. libro tertio,
numero 1.** 226
- Instrumenta acceptationum, & nominationum deducta in
folio non correspondenti qualitatibus libritalibus instru-
mentis deputati, suspicionem fraudis pariunt propter ad-
ditionem, & diminutionem, quæ ad nutum nominati fieri
potest, & irritam faciunt nominationem, decisio 249. li. 3.
numero 5.** 108
- Instrumenta etiam secundum ius commune confecta si tamen
non sint recognita non sunt probatoria, dec. 287. libro ter-
tio, numero 6.** 115
- Instrumenta per partis confessionem roborata ratione mari-
trimonij contracti, an fidei faciant etiam præsentate parte
aduersa, & patiente uxorem in illis dici, quam esse nega-
bat, decisio 309. lib. 3. nu. 2.** 119
- Instrumenta noua literarum compulsorium, an non legiti-
mè extracta ex eo probentur, quod Monachus Abbatis,
cuiusdam Vicarius extiterit compulsor, decisio 433. lib. 3.
num. 1.** 139
- Instrumenta acceptationum non registrata in libris, sed folijs
extensa, facile occultantur in præiudicium partis, decisio
126. libro 1. num. 3.** 18
- Instrumenta acceptationum, & nominationum extensa in
folio, neque libro commissæ, suspicionem fraudis faciunt,
& fidei plurimum censentur requisita derogare, idq;
ob id, vel maximè, quod habilia sint admodum ad oc-
cultandum, decisio 196. libro secundo, numero quar-
to.** 48
- Instrumenta producta in fauorem Monasterij asserentia
Abbatem esse dominum loci, non ob id confirmant ius
patronatus beneficii in eo loco siti, stante quod adeo
antiqua sint, vt & probationem domini asserentis præ-
sentationem factam à se à tempore immemorabili infringere
non possint, decisio 243. libro tertio, numero se-
cundo.** 107
- Instrumenta registro notarij inserta si non plenè probent pos-
sessionem spoliantis, neque testes, vt pote cum vnus deposuit
de visu, alius de publica voce, & fama, & tertius de
simplici auditu, & sic imperfecti, ita vt nõ constet de eius
possessione, reliquum est partem spoliatum indicare conti-
nuasse suam possessionem veterem, neque vllam vnquam
possessionis suæ interruptionem intercessisse, dec. 92. lib. 3.
numero 2.** 82
- Instrumenta acceptationum nominationum Diocesium, an
sint valida literis nondum expeditis, decisio 267. libro 3.
numero 1.** 111
- Instrumenta ad partium se referentia iuxta tenorem ipsius
veniunt partitæ intelligenda, decisio 686. libro tertio, nu-
mero 4.** 192
- Instrumenta aliquot in actis nondum registrata, vt ea que du-
bium parare possunt in causa sunt, vt Rota in concludendo
negotio**

Index.

- negotio supersedeat, decisio 168. libro tertio, numero octa-
uo.** 188
- Instrumenta etiam penes notarios Archiepij detenta si mul-
tas habeant suspensiones, an possint in controuersiam vocari,
dec. 249. lib. 3. nu. 1.** 108
- Instrumenta licet valde antiqua, non præsupponunt tamen
tempus immemorabile, decisio 214. libro secundo, nume-
ro tertio.** 52
- Instrumenta duo si sint quorum alterum alterius contempla-
tione est factum sicq; respectuum si secundum expe-
ditum non potest, neque primum valet, decisio 479. libro ter-
tio, nu. 6.** 148
- Instrumenta acceptationum debent non in folio extendi, quia
facile occultari possunt, sed in libro in quo aliæ accepta-
tiones describi solent, ita vt fraus omnis, & dolus rescin-
datur, dec. 205. lib. 3. nu. 4.** 99
- Instrumenta attestantia electionem non sufficiunt cũ non cla-
re de vocibus datis appareat, decisio 631. libro tertio, nu-
mero tertio.** 180
- Instrumenta antiqua, nouiter tamen producta, an sint in for-
ma probanti, & vtum tollant probationes aliàs factas,
sive instrumento, decisio 214. libro secundo, numero
primo.** 52
- Instrumenta tempus extensionis non denotantia in actu con-
trouerso discutiendo parum aut nihil prosunt, decisio 287.
lib. 3. nu. 2.** 115
- Instrumenta producta sub diuersa data duo, confessione ad-
uersarij accedente qua nominatur afflictuarius ille recogno-
scens, an probent possessionem translata in matronas re-
cognitas, dec. 536. lib. 3. nu. 3.** 161
- Instrumenti vigore non canonizati an possit inhiberi Audi-
tori Rotali ab Auditore Camere Apostolicæ, vt penden-
te causa criminali supersedeat in causa civili vna ex al-
tera dependente, decisio 249. libro tertio, numero se-
cundo.** 108
- Instrumenti productio vbi testes non sufficienter deponunt,
vel probant coadiuuare potest insufficientiam eorundem
ad plenam facti deductionem, decisio 220. libro secundo,
numero 4.** 53
- Instrumenti vigore facta confessio de recepto non tamen
facta traditione, idq; sub spe futura traditionis an ob-
sit confitenti, decisio 312. libro tertio, numero secun-
do.** 119
- Instrumentis si appareat nullos alios actibus electionum inter-
uenisse, quam Canonicos, probantur actus Capitulariter ge-
sti, dec. 533. lib. 3. nu. 8.** 160
- Instrumentis antiquis si probatum fuerit contra testes depo-
nentes de visu, & auditu beneficium esse iuris patronatus,
quod sit liberum concurrente eo quod multis annis patro-
ni, qui prætendunt ius patronatus non præsentarunt præsu-
mitur pro libertate beneficii, decisio 220. libro secundo,
numero 2.** 53
- Instrumentis si probari potest super iure patronatus confe-
ctis reseruaturo patrono ius conferendi durante vita, non
releuat pronisio Papalis in contrarium facta cum non præ-
sumatur Papa patroni iuri præiudicare velle, decisio 442.
lib. 3. nu. 2.** 140
- Instrumentis probationis incendio combustis difficilis reddi-
tur probatio, decisio 489. libro tertio, numero ter-
tio.** 151
- Instrumentis stantibus pro parte, & testibus de vero titu-
lo, & ita vsu obseruari deponentibus, vtum probetur
consuetudo, decisio 241. libro secundo, numero pri-
mo.** 57
- Instrumento antiquo credendum exemplato coram iudice,
& quinque notarijs, decisio 1303. libro tertio, numero
primo.** 227
- Instrumento referenti creditur, licet de relato non constet,
quando in referente clarè apparet de eo, quod queritur, de-
cisio 709. lib. 3. num. 1.** 196
- Instrumento quando ad mutui petitionem agitur exceptiones
dantur, & sic debitum minus esse liquidum arguitur, deci-
sio 257. lib. 2. num. 6.** 59
- Instrumento possessionis si fuerit probatum Decanum vna-
cum septem canonicis ingressum domum capitularem ce-
lebrato capitulo, tamen ob id non obtinetur de iure pos-
sessio, dec. 79. libro secundo, numero secundo.** 29
- Et quid in huiusmodi casibus valeat longo vsu obseruata
consuetudo, decisio 79. libro secundo, numero ter-
tio.** eod.
- Instrumentorum multiplicis cessionis coadunatio, & produ-
ctio vtum liti vigorem restituat habitæ ex cursu temporis
pro derelicta, & eam faciat reuiscere, decisio 69. lib. 3.
numero 4.** 78
- Instrumentorum vigore etiam maximè authenticorum con-
suetudo non probari potest contra ius inducta, decisio 241.
lib. 2. num. 2.** 57
- Limitatur vbi instrumenta non sola adducuntur, sed con-
iuncta cum legitima testium depositione, numero sequen-
tibus.**
- Instrumentorum vis, & robur tum probationum fides
ex diuturnitate temporis, & lapsu multorum annorum,
debilitatur, decisio 504. libro tertio, numero vndeci-
mo.** 154
- Instrumentum resignationis Archidiaconatus in quo sapius
mentio fit vocis, & loci in Capitulo, & stalli in Choro com-
petenti Archidiacono, an probet priuilegium vocis, decisio
355. lib. 3. nu. 1.** 126
- Instrumentum dotis in quo est pactum constituti vtum probet
verum titulum legitimæ possessionis in Castro, vel hæ-
reditate prætensa, decisio 221. libro tertio, numero pri-
mo.** 102
- Instrumentum donationis seu diuisionis factum à patre quo
assignat filijs ex prima uxore certa bona, & nascituri ex
alia secunda omnia reliqua bona præsentia, & futura, an
sit validum pro nato filio ex secundo matrimonio, ita vt
eicctus à fratribus è domo in qua natus est, veniat resti-
tuendus agens de spolio, decisio 524. libro tertio, numero
primo.** 158
- Instrumentum dotale mulieris ducatorum auri de Camera
militæ an probet iustum titulum mulieris prætendentis ex
eo de possessione Castri, decisio 252. libro tertio, numero
primo.** 108
- Instrumentum resignationis si multorum distet inter capedi-
ne annorum à data literarum collationis prætenditur ef-
se falsum, decisio 278. libro tertio, numero quin-
to.** 114
- Instrumentum non continens diem, & horam quibus fuit
celebratum, non est probatorium, præsupponit eo quod etiam
non interuenierint, nec constet qua ratione fuerit confe-
ctum, ibidem num. 2.**
- Instrumentum originale inhibitionis vna cum inserta com-
missione non probatis vllatenus insertis, nullum obtinet
vigorem, decisio decimaquarta, libro primo, numero ter-
tio.** 36
- Instrumentum possessionis cum certo die præfertur illi, quod
non habet, decisio 1204. libro tertio, numero pri-
mo.** 265
- Instrumentum dotale continens in se pactum constituti, si
nullum reputetur, & sit, & pactum constituti in eo conten-
tum, etiam nullum sit necesse est, ex regula, accessorium
sequitur naturam sui principalis, decisio 215. libro tertio,
numero 5.** 101
- Instrumentum non habens locum loci, fidem non facit, de-
cisio**

Index.

cifio 1156. libro tertio, numero secundo. 257
Instrumentum fidem faciens de dispensatione duorum continens attestacionem religiosi, & confessionem vnius partem, etiam si non sit productum, an probet, decisio 40. lib. 3. numero 1. 73
Instrumentum laudi extensum à notario, ita vt mater filiarum videatur onerata, et obligata sub forma Cameræ, quâ fidem faciat, dec. 658 lib. 3. nu. 1. 186
Instrumentum dotis arguens Castrum datum pro dote cum facultate ingressus propria autoritate, appposito pacto constituti, & huius vigore si non admittat domina partem, pratendentem de hereditate Castri, quâ dicit se spoliatâ, cum videatur continuata possessio pro Domina, vtrum confirmet legitimam possessionem, decisio 215. libro tertio, numero 3. 101
Instrumentum dotis confessata, & non numerata non probat titulum possessionis pratense in hac causa, dec. 221. lib. 3. numero 1. 102
Limitationem istius collige ex num. seq. ibid. nu. 3. 101
Instrumentum venditionis si non contineat rei venditâ traditorem vtrum per illud probari possit ex integro dicta venditio, dec. 292. lib. 3. nu. 1. 116
Instrumentum probans archidiaconum interuenisse actui capitulari vna cum canonicis non ob id probat vocem habere in Capitulo, cum ex eo solo actu non acquiratur quasi possessio dandi votum, decisio 357. libro tertio, numero secundo. 126
Instrumentum acceptationis in quo mandatarius acceptat beneficium vacantia, & vacatura in Diocæsibus nominatis an sint authentica, ita vt profint acceptanti, decisio 193. li. 3. numero 7. 97
Instrumentum diuisionis celebratum, legitimum heredem, & verum, vbi de herede dubium subortum fuerit falicè demonstrat, dec. 279. lib. 2. nu. 1. 63
Instrumentum fidem faciens de duplici acceptatione in specie quoad Diocæsibus an releuenter probet de facta nominatione ante promissionem, decisio 196. libro secundo, numero primo. 48
Instrumentum continens tantum confessionem dotis receptâ, non officit tertio, qui pratendit in bonis ratione crediti soluti causa fideiussionis, sed requiritur probatio actualis numerationis, ad hoc vt dos in bonis mariti deducatur ante creditorum solutionem, decisio 144. libro tertio, numero tertio. 163
Instrumentum vnum à notario confectum de quo suspicio est falsificationis, an præsūponat alia consequenter ab eo facta etiam de falso notari posse, dec. 255. libro secundo, numero 1. 59
Instrumentum quibus pacta apponuntur, vt plurimum conditionalia esse dicuntur, decisio 672. libro tertio, numero quinto. 189
Instrumentum licet aliàs reuocatum magnum tamen aliquando prabet certis in casibus ad causam adminiculum, vt hoc præsenti, dec. 590 lib. 3. numero 6. 173
Instrumentum confessionis dotis probat si pracedat dotis promissio, dec. 1056. lib. 3. numero 1. 243
Instrumentum in quo est pactum constituti ratione dotis, an iustum titulum adferre possit, decisio 204. libro secundo, numero primo. 49
Intellige, & limita si clausula apponatur vbi se senserit grauatam comparens, & negans. numero sequen. decisio 261. libro tertio, nu. 3. 110
Intelligi debet generaliter qui loquitur generaliter, dec. 2159. lib. 3. nu. 1. 318
Intentio partis agentis an possit probari si testes quidem de administratione suorum bonorum per quendam tertium facta 15. annorum spatio alij 20. alij vero 25. deponant, decisio 450. lib. 3. numero 1. 141
Intentio partis non satis fundata ex productione registri vtrum requirant pleniorum actorum coram iudice exhibitionem, dec. 607. lib. 3. nu. 4. 176
Intentionem suam satis probans ex parte sua contrarium, probare volentem astringit ad probationem requisitam, dec. 607. lib. 3. numero 3. eod.
Interdictio adipiscendâ exceptio domini non admittitur, nisi incontinenti probetur, decisio 674. libro tertio, numero octauo. 189
Interdictum, vnde vi, si à partibus fuerit intentatum potest appellatio procedere ex dicto Pauli Castrensis, decisio 201. libro secundo nu. 4. 49
Limita hæc, & vide intellectum eius. nu. seq. ibidem. eod.
Interdictum Saluianum competit contra bonat estatoris causa rei per legatum relicta non soluta, decisio 689. libro 3. numero 4. 192
Idq; siue res legat a sit in quantitate, siue in certo corpore, siue diuisa in plures prastationes, num seq. ibid. eod.
Interpellatio, quæ induci videtur per iuramentum si facta fuerit, statutum quod dicitur in casu proprio intelligi et vero, ad illum neuiquam extendi potest, decisio 8. libro tertio, numero 7. 68
Interposita appellatio ex iusta causa à decreto executoriali, retardat negotium executiuum, decisio 218. libro tertio, numero 1. 102
Interrogatoria non dantur cum notorium est fieri ex amente stium ad instantiam censuris ecclesiasticis immodati, decisio 217. lib. 3. numero 4. eod.
Intestatus decedere an dicatur de cuius constet dispositione in fauorem filij multo ante obitum facta, decisio 389. lib. 3. numero 5. 131
Intimatio executorialium, nisi fiat coram multitudine existentium in loco publico sacro, & inter celebrationem sacrorum est nulla, dec. 165. libro secundo, num. 1. 43
Intimatio executorialium facta vniuersitati sufficit si ea qua potuit diligentia, sit facta, decisio 715. libro tertio, numero 1. 197
Intimatio monitorij an ex eo dicatur non esse legitime facta, quod non fuerit lectum, et affixum monitorium ad valuas Ecclesiæ, aut loci publici, neque copia ibidem dimissa, decisio 202. libro 3. num. 1. 99
Intimatione non facta causa in præiudicium appellantis deuoluitur appellati tamen de consensu, dec. 24. lib. secundo, numero 6. 22
Intimatione nullatenus facta, causa in præiudicium appellantis ex appellati voluntate deuoluitur, decisio 2. libro primo, numero 6. 1
Intrusi lite pendente obtenta re iudicata per partem aduersam, & executorialis de iure cogi possunt, vt pareant iudicato, decisio 441. libro tertio, numero secundo. 140
Intrusio vt probetur non est sufficiens attestatio facta per literas ex partibus allatas de quarum visu deponunt testes, nec simul visus instrumenti possessionis illius, qui dicebatur intrusus, sed requiritur istius productio in actis, & eiusdem recognitio ad hoc, vt intrusio perfecte probetur, decisio centesima septuagesima prima, libro tertio, numero primo. 93
Intrusus in beneficio reseruato est condemnandus in fructibus à die intrusionis, decisio 792. libro tertio, numero primo. 208
Intrusus est malæ fidei possessor, qui non solum ad fructus perceptos, sed ad percipiendos, vel qui percipi poterant, tenetur, decisio 1170. libro tertio, numero primo. 263
Intrusus de contumacia non partitionis monitorialium notatus

Index.

atus & conuictus, absoluitur nequaquam, nisi refusus expensis contumacibus, decisio 102. libro tertio, numero quarto. 683
Intrusus lite pendente condemnatus ad fructus perceptos non potest cogi ad soluendum, vel restituendum quos non percepit ob non residentiam, decisio 1170. libro tertio, numero quarto. 263
Intrusus in possessionem ante subrogatum à defuncto non potest diminueri ius quasitum subrogato cum intruso sit contra decretum, & ideo careat omni effectu iurisdictionis, nec ob id habeatur in consideratione, decisio 472. libro tertio, numero 3. 147
Intrusus potest moneri sub pena excommunicationis, vt legitimus possessorem admittat ad sibi iure debita possessionem, dec. 224. lib. 2. nu. 4. 54
Intrusus vtrum per declaratoriam impeti possit eo tempore quo lis de beneficio in quo est intrusus est in pendentem, dec. 555. lib. 3. nu. 2. 166
Inualida vtrum dicenda veniat subrogatio ex eo quod in ea nulla fuerit facta mentio specialis reseruacionis iuxta modum reseruacionum Cancellariæ, decisio 584. libro 3. numero secundo. 172
Inualida est resignatio, quæ sit de beneficio, quod est iuris patronatus cum subicitur hoc Pontifici, qui præsūmitur non velle derogare iuri patronorum, decisio 203. libro tertio, numero 3. 99
Inualida existente resignacione non abdicatur ius nec possessio à resignante, & ob id actio spoliij durat perpetuo, dec. 565. libro 3. nu. 13. 168
Inualiditas regressus, an probetur ex verbis positis in regressu, dec. 540. lib. 3. nu. 1. 163
Inualidum asserens regressum subrogatus tenetur verificare ad hoc, vt eluat, quod dicitur attentasse, & eo maxime, quod pars gratia sit dictæ subrogacionis, dec. 501. lib. 3. numero tertio. 152
Inuentarij ob non confectioem vtrum restitutio in integrum peti possit, decio 648. libro tertio, numero quinto. 184
Inuentarium se non habere, vel non esse allegans non excusatur ab ipsius confectioe, decisio 751. libro tertio, numero primo. 203
Inuentarium non probat hereditatis aditionem, decisio 691. libro 3. nu. 1. 193
Inuentus in ecclesia in qua est beneficium, de cuius controuersia ratione possessionis vertitur, expellere molens aduersarium, an per hunc actum concurrente aliqua notorietate possessionis istius violenti, probetur sufficienter possessio, dec. 109. lib. 3. nu. 2. 84
Inuito creditore aliud pro alio solui non potest, dec. 643. lib. 3. numero 3. 183
Inuitus ad pecuniæ receptionem cogitur pro domo quæ subiacet restitutioni, dec. 643. lib. 3. nu. 4. 183
Irritans decretum ad specificatas solum non ad genericas numerationes ita vt profint extenditur, dec. 300. lib. 3. numero sexto. 117
Ista verba forte de iure patronatus augmentatiue non restringuntur hoc casu posita dignoscuntur, decisio 64. lib. 2. numero tertio. 27
Iterato admitti ad in integrum restitutionem in causa beneficiâ, an possit in contrarium si reportauerit rem iudicatam, constituto de eius bono iure. dec. 264. libro tertio, numero primo. 111
Iudex procedens per censuras ecclesiasticas non parito per procuratores monitorio mandato iudicis emanato, de stylo Curie debet citare procuratores iterato, ad videndum se subijci censuris, & excommunicari, aliàs quæ facta sunt omnia irritantur, dec. 117. lib. 3. nu. 2. 86
Iudex decernens executoriales docto à parte de prosecutione appellacionis intra terminum præfixum sibi tacite videtur innuere appellacionem esse desertam, & sic firma manet sententia tanquam diffinitiuâ, decisio 235. libro 3. numero 4. 105
Iudex dans executoriales, & eadem die admittens articulos ad probandum prosecutionem appellacionis, an hoc facto nullitas actorum argui possit, ibid. nu. 5. 105
Iudex vtramque habens iurisdictionem, licet subrogatus in loco cum alterius iudicis, decernendo executoriales tacite videtur pronuciare de non profecta appellacione, decif. 228. lib. 3. nu. 2. 103
Iudex si admittat tertium petentem se admitti ad causam ratione sui interesse, transfertur ad ipsam litem, dec. 71. lib. 2. numero 4. 28
Iudex pœnam potest parti comminari, quæ etiam ipso facto incuratur in euentum non probationis, dec. 212. lib. 2. numero quinto. 51
Iudex procedens ad vltiora etiam neque ad seculare brachium non præfixo termino parti nulliter indicat, & facta rescinduntur, decisio quadragesima tertia, lib. 3. numero primo. 74
Iudex habens iurisdictionem in negotio executiuo tanquam subrogatus, & similiter in negotio appellacionis in alterius locum substitutus, si eadem die qua decreuit executoriales etiam admittat articulos ad probandum executionem appellacionis, multum dicitur partem grauare, dec. 218. lib. 3. numero 2. 102
Iudex deponens aliquem pratendere se grauatam per aliquam interlocutoriam, si id simpliciter fiat, absque eo, quod dicatur cum intimatione, an requiratur intimatio. ibidem numero 3. 102
Iudex in causa si pronunciauit non tamen subscripserit sententiam, an alius iudex sub generali, vel speciali commissione subscribere possit, dec. 157. lib. 2. nu. 1. 41
Iudex ferens sententiam circa ea super quibus non habet iurisdictionem pronuciandi idque stantibus ferijs nulliter pronuciat, dec. 259. lib. 3. nu. 5. 110
Iudex non potest allegari suspectus, nisi causa suspicionis probetur, & numero 4. & 6. decisio 901. libro tertio, numero 1. 226
Contrarium ibid. nu. 2. 226
Iudex supplere debet, & reformare, quod à partibus fuerit omisum, & male allegatum, decisio 1160. libro tertio, numero 9. 259
Iudex si admittat tertium petentem se admitti ad causam ratione sui interesse transfertur ad ipsam litem, dec. 71. lib. 2. numero 4. 28
Iudex sententiam quando fert ex secunda instantia id patet ex verbis ipsius sententiæ, decisio 399. libro tertio, numero quinto. 133
Iudex nouus, & causa noua præsumi, an possit, cui ante acta, & tertia vice committuntur discutienda, & ideo termini antea præfixi veniant considerandi, decisio 191. lib. 3. numero quarto. 96
Iudex cui inhibitum est virtute commissionis habentis signaturam, constituto de assertis debet super sedere, dec. 22. libro primo, nu. 1. 4
Iudex non raro alijs rationibus quam testium dictis ad litem decidendam moueri potest, decisio 77. libro secundo, numero 8. 28
Iudex non habita noua commissione, an ex allegatis, & probatis ad vltiora progredi possit, & decernere executionem, dec. 33. lib. 3. nu. 3. 72
Iudex habens facultatem manutenendi, si procedat ad condemnationem quo ad præteritorum fructuum restitutionem, modum dicitur excedere præscriptum, dec. 386. li. 3. nu. 6. 131

Index.

Iudex vnus saltem diocesis nominandus est in literis, decisio 199. lib. 3. nu. 1. 301

Iudex quarit de subreptione, non expeditores, dec. 2152. lib. 3. numero 2. 317

Iudex alteri decedenti ab officio successus, vigore commissio- nis facta iudici cui fuit subrogatus iurisdictioni ipsius etiam subrogatur, nec promotio prioris iudicis ad Cardinalatum facit iurisdictionem expirare, decisio 552. libro tertio, numero 4. 165

Iudex potest ex officio testes interrogare, dec. 86. libro primo, numero 1. 12

Iudex semel suo functus officio in concessione canonizatoria vtrum ad concessionem declaratoria progredi possit, decisio 651. lib. 3. nume. 2. 184

Et vtrum via executiua progredi possit super possessorio ad declaratoriam, ibid. nu. seq.

Iudex & notarius possunt accedere ad loca ex commissio- nis vi, vbi sunt senes, & mulieres ad eos examinandos, & quocumque impeditos de iure & facto, dec. 271. libro tertio, numero 3. 112

Iudex an habeat iurisdictionem de nullitate sententia antea lata cognoscendi, si ante commissione cum praesertis antequam realis fuerit facta executio, dec. 263. libro tertio, numero 1. 111

Iudex neque exequutor non potest nullitatem resultantem ex omissione ordinis validare, decisio 1208. libro tertio, numero 1. 265

Iudex per monitorium si parti intimet de excommunicatione neque personaliter citet ad audiendam latam excommunicationem, praesudicat parti ob non paritionem de stylo Curiae, dec. 156. lib. 2. nu. 2. 41

Iudex a quo, non potest ad vltiorem executionem progredi sine termini praefixione, decisio 42. libro tertio, numero tertio. 74

Iudex termino dato iuris appellanti, potest alium terminum etiam largiri pro apostolis, decisio 334. libro tertio, numero 1. 123

Iudex si ad vltiora progreditur non citato procuratore partis aduersae postquam lis est introducta nulliter procedit, & ideo possessio capta a parte non est restituibilis, sed sequestranda, dec. 266. lib. 3. nu. 8. 111

Iudex a quo, & iudex ad quem in non paucis dicuntur aliquando conuenire, decisio 246. libro tertio, numero sexto. 107

Iudex habita commissione de reali executione facienda vtrum habeat iurisdictionem de nullitate sententiae cognoscendi, dec. 266. lib. 2. nu. 1. 54

Iudex aliquando ad sententiae prolationem alijs rationibus quam ex dictis testium in causa ventilatione prolatorum, moueri potest, decisio prima, libro tertio, numero septimo. 67

Iudicandum in fauorem ecclesiae, quae detinet bona defuncti episcopi hereditibus non probantibus parte ex patrimonio defuncti, dec. 582. lib. 3. nu. 3. 171

Iudicatio si pars non paruerit, an debeat audiri, in restitutione in integrum petita si asserat se concordiam iniuisse cum parte aduersa, & quantum per se fieri poterat requisita a se impleta, fuisse deceptum tamen a suo procuratore, qui collisit cum aduersario, decisio 528. libro 3. numero secundo. 159

Iudicatio quoad professionem in causa restitutionis non tenetur parere, dec. 438. libro 3. nu. 1. 272

Iudicatum si sit natum filium ex defuncto, & muliere petente alimenta instituto alio haerede non nominatum ex haereditate, nec instituto puero secundum regulas iuris testamentum est nullum, nec dicitur haeres qui est in tali vltima voluntate institutus, & licet pretendat de iure posse testamentum

sustineri interim illa stante probatione alimenta mulieri debent praestari, dec. 184. lib. 3. nu. 4. 95

Iudicatum super spolio potest exequi, salvo iure in petitorio, dec. 913. libro 3. nu. 1. 228

Iudice recusato ob suspicionem electis arbitris si nihil minus his non obstantibus ad vltiora procedat, & sic appellatio fiat, a lata sententia omnia nulliter acta dignoscuntur, dec. 295. lib. 2. nu. 1. 65

Iudici non creditur neque notario in praedictum partis. Declara tamen vt hic, decisio 1464. libro tertio, numero primo. 280

Iudici orta suspicione causam calumniose agi ob non apparitionem registri, & ita ob protelationem causa potest idem iudex mandare, vt causa ex inspectioe iurium originalium expediatur, dec. 62. lib. 3. nu. 2. 77

Iudici attestanti de iustitia suae sententiae non statur, dec. 855. lib. 3. nu. 2. 219

Iudicialiter venit audiendus coadiutor qui arguitur calumniari, constituto de contrario, ex eo vel maxime, quod offerat se stare velle vnica promulgatione sententiae, si hoc idem se facturos polliceantur aduersarij, dec. 241. libro tertio, numero 2. 106

Iudicibus per vim remissoria in partibus assignatis, an noui articuli produci possint, decisio 494. libro tertio, numero primo. 152

Iudicis arbitrio nominari, & deputari sequestrator potest ad instantiam, praesupposito quod ab auctore essent sequestratores constituti, decisio 148. libro secundo, numero primo. 40

Iudicis officium implorari potest pro executione sententiae, dec. 1170. lib. 3. nu. 3. 263

Iudicis solo nutu & concessione obtenta licentia de capienda possessione non transfertur possessio, dec. 569. libro 3. numero primo. 169

Iudicio pendente super remissione computorum vtrum teneatur debitor ad restitutionem officij, posito quod non sit debitor in tanta summa quantus est valor dationis in solutum, dec. 465. lib. 3. nu. 4. 145

Iudicis iurisdictione si non extendatur ad causam appellationis, an etiam eo casu non attingat negotium principale, decisio 299. lib. 3. nu. 4. 133

Iudicis mandato si fieri debeat diligentia de inquirendo principali, vel eius procuratore per citationem ea facta & us non comparentibus affixio ad valuas ecclesiae cathedralis fieri debet, dec. 260. lib. 2. nu. 4. 60

Iudicis decretum an interponi possit die feriata, vide distinctionem, dec. 957. lib. 3. nu. 1. 233

Iudicium cum minore quando finitum dicatur, dec. 1171. lib. 3. numero 1. 263

Iudicium retinenda non impeditur cumulatione in petitorio, quominus probationes fieri possint, dec. 743. libro tertio, numero 1. 201

Iudicium idem de actione ad rem competente, quod de re ipsa habetur, dec. 233. lib. 3. nume. 5. 104

Iudicium non valet contra minorem indefensum, dec. 1218. libro 3. nu. 1. 266

Iudicium extensiuum omnia alia iudicia tenet in suspensio ita vt nulliter in illis hoc non executio agatur, dec. 226. libro secundo, nu. 2. 54

Iulius Tertius decreuit per signaturam, vt regula octo mensium duraret vsque ad fulminationem processuum, dec. 510. lib. 3. numero 3. 155

Iura si producta fuerint ex quibus probetur sententiam non ita fuisse proferendam prout fuit, ostendunt haud dubie collusionem intercessisse, & ob id talis non mandabitur executioni sententia, decisio 600. libro tertio, numero 3. 175

Iura

Index.

Iura producta post rem iudicatam, & dati articuli praesupponunt rei iudicatae renunciatum, dec. 55. libro secundo, numero 1. 26

Iura vltimo loco producta sepe in processibus sunt consideranda cum illa vt plurimum dissoluant difficultates, dec. 563. lib. 3. nu. 6. 167

Iura non recognita ante sententiam fidem faciunt si pars nihil opponat, dec. 151. lib. 3. nu. 1. 90

Iura meliora adducens, nisi inhabilitate impediatur iuris sui tanquam potioris in aduersae partis praedictum canonizationem meretur, decisio 14. libro tertio, numero primo. 69

Iuramentum si pena non apponatur quo quis confirmat se velle parere conditioni istis non impletis tempore constituto adhuc possunt ab eo impleri, decisio 125. libro tertio, numero 6. 87

Iuramentum describentis matriculam familiarem, vel non alii cuius prelati, dec. 619. lib. 3. nu. 4. 178

Iuramentum si praestetur de implenda conditione retrotrahitur in fauorem partis in causa studiorum, dec. 161. lib. 2. numero 4. 42

Iuramentum perhorrescentiae potest praestari post rem iudicatam ante executionem, decisio 1044. libro tertio, numero 1. 241

Iuramentum praestitum a Canonicis de non cassando statuto a se facto non ligat, gratia expressa Papae superueniente derogatoria statuti, decisio 492. libro tertio, numero vndecimo. 151

Iuramentum ex quo vim litis contestationis nanciscitur, praescriptionis interruptionem indubitanter producit, dec. 88. lib. 1. nu. 1. 1

Iuramentum perhorrescentiae, licet in vim bullae Innocentianae possit praestari in quacunque parte litis, & conualidantur acta in curia non tamen validantur gesta in partibus, quia talis bulla non seruit, nisi quo ad gesta coram Auditoribus Rotae, dec. 27. lib. 1. nu. 1. 5

Iuramentum si interponatur in probatione valoris fructuum beneficij, an releuet, & robur addat probationi requisita, dec. 46. lib. 3. nu. 4. 75

Iuranti sibi non constituisse de factis codicillis, an ob id fides debeat adhiberi, maxime probata longa absentia istius per te sium depositiones, captiuitate, & vicia cursu in militia per actio, dec. 556. libro 3. nu. 14. 166

Iure alteri quesito in spiritualibus non procedit restitutio penitentiae, dec. 42. lib. 2. nu. 2. 24

Iure crediti possidentem non licet spoliare, aut de tali pretendente, nisi eo satis sufficienter q, constituto, dec. 320. lib. 3. numero 4. 120

Iure directo antequam quis petat hereditatem si sciebat factos codicillos quos nunc produxit agens, an nunc obliqua via agere possit, decisio 594. libro tertio, numero primo. 174

Iure partis existente, siue bono, siue malo, regressus tamen & reseruatio habentur in aliqua consideratione, dec. 34. lib. 3. numero 1. 72

Iure nouam expediendi supplicationem pendente certum est alium in gratia praeferrere non posse ipsi qui tale ius tanquam sibi iam quasi quesitum nactus videtur, dec. 514. libro 3. numero 5. 156

Iure spoliati existente probatorio, & bono, de q, eius bonitate probato, sententia in fauorem spoliati ferenda est, decisio 3. lib. 3. nu. 5. 67

Iure spoliati existente legitimo, & valido, sententia in eius fauorem decisoria proferenda est contra partem spoliantem, dec. 7. lib. 2. nu. 4. 129

Iure non pleno existente partis de accessu habito pretendentis, accessus tamen ob id non est inualidus, decisio

34. libro tertio, numero quarto. 72

Iuri patronatus, an aliquando etiam quidpiam derogari possit per recentem provisionem, decisio 9. libro primo, numero primo. 3

Iuri quesito, an sufficienter dicatur derogatum facta in specie derogatione vigore motu proprii, decisio 639. lib. 3. numero secundo. 182

Iuris boni scientia si a parte sit spoliati etiam eo non existente capitulari restitutionem eidem parit in integrum, decisio 89. lib. 2. nu. 5. 30

Iuris communis vigore non potest sequestrum fieri ante sententiam diffinitiuam, & adiudicantem, secus secundum stylum Rotae, dec. 469. libro 3. nu. 5. 146

Iuris communis vigore preposito competit facultas corrigendi leui saltem correctione subditos clericos suae ecclesiae, decisio 432. libro 3. num. 1. 138

Iuris communis vigore vtrum in causis possessorijs procedi possit tempore feriarum sine commissione, decisio 274. lib. 3. numero 5. 112

Iuris fictione Papa concedens privilegium comiti praesentandi ad beneficia tributum videtur ius patronatus, dec. 4074. libro 3. nu. 3. 134

Iuris patronatus si sit beneficium non potest dici reseruatum, nec per expectatiam acceptari, dec. 441. libro tertio, numero 4. 140

Iuris praesumptionem contra se habens, debet ius suum clare probare, quod praetendit, decisio 381. libro tertio, numero quarto. 130

Iuris patronatus quasi possessio ex quibus actis probetur, decisio 1181. lib. 3. nu. 1. 264

Iuris tertij deducti ad obfuscationem non facit probatio non perfecta, dec. 5. lib. 3. nu. 2. 68

Iuris verbum cum latissimum sit etiam comprehendit litem ex eo quod in lite actio praesupponatur, quae in ius cadit, decisio 292. lib. 3. nu. 4. 173

Iurisdictione cognoscendi de attentatis vnus partis, an dari possit si ab alia sua attentata nondum fuerint purgata, decisio 173. lib. 3. nu. 1. 93

Iurisdictione conseruatorum congregationis Montis Cassinensis non extenditur ad personas priuilegiatas eo maxime, quia conseruationes odiosae sunt, & ob id stricte interpretandae, dec. 165. lib. 3. nu. 4. 92

Iurisdictione praepositi qualis sit in punctuando absente Oeconomio, & an ea etiam simpliciter vti possit, dec. 606. lib. 3. numero 1. 176

Iurisdictione licet in totum non dicatur deuoluta ad Capitulum si quid fiat, non debet dici attentatum, sed potius nullum, & iustum, dec. 638. lib. 3. nu. 6. 182

Iurisdictione non existente valida vtrum omnia gesta sint nulla, etiam producta pro attentatis iniurandis, dec. 173. lib. 3. numero 2. 93

Iurisdictionem ordinarius, vel economus non habent ante expeditionem literarum concessionis in actu, sed solum in habitu, dec. 273. lib. 3. nu. 2. 112

Iurisdictionem leniter corrigendi clericos sibi subiectos habet praepositus beneficio prelaturo, dec. 432. libro tertio, numero 5. 138

Iurisdictionem habens cognoscendi, quod sententia prius lata sit nulla, non tamen eam potest exercere, nisi cum effectu prius paritum fuerit rei iud. decisio 263. libro tertio, numero 2. 111

Iurisdictionem concedens commissio cognitionis nullitatis sententiae, cum duabus praesertis, si earum non fiat mentio interitarum de nullitate arguitur, & est subreptitia, dec. 259. lib. 3. nu. 2. 110

Iurisdictionis aequae ex defectu ac citationis sententia incidit in vitium nullitatis, dec. 275. lib. 3. nu. 8. 113

Iurium

Index.

Iurium recognitio vulgaris, & consueta non sufficit ubi de prauidicio tertij agitur, sed requiritur loci appositio, & data, pro maiori cautela, decisio 515. libro tertio, numero tertio. 156

Iurium pratensa amissio, & actorum inter partes quem effectum operetur, decisio 588. lib. 3. nu. 1. 173

Ius aliquod ante praesentum consensum in beneficio resignato, an minori competere possit, decisio 579. libro tertio, numero 14. 171

Ius alteri quaesitum annullat penitus praesentum ius istius, qui se dicit subrogatum, etiam Cardinalatus honore licet fruatur ex restrictione clausulae in gratia appositae dummodo tempore datae praesentium non sit alteri ius quaesitum, dec. 561. lib. 3. nu. 7. 167

Ius acquiri dicitur per viam monitorij intimati parti praetendenti de confirmatione locationis ipsi intimanti, dec. 323. lib. 3. nu. 1. 121

Ius alteri si quaesitum fuerit spiritualibus restitutionem annullat, dec. 125. lib. 1. nu. 2. 17

Ius beneficii habens si lesus fuerit, an veniat in integrum restituentus cum in beneficalibus ius bonum non debeat perire, dec. 229. lib. 2. numero 1. 55

Ius confirmandi aestimari non adeo magni solet ex eo quod ab electione ipsa precia dependet, decisio 484. libro tertio, numero 7. 149

Ius commune, non tollit actionem, & debitum pupillo licet currere possit aliquando praescriptio, dec. 504. libro tertio, numero 13. 254

Ius commune in recognitione cedulae, aut apochae priuatae requirit testes qui praesentes fuerint tempore quo dicta apocha fuit conscripta, decisio 527. libro tertio, numero 2. 158

Ius bonum spoliati si apparet restituendus est pristinae possessioni, etiam eo non existente in capitulari, dec. 16. libro 3. numero 4. 64

Ius confirmandi competens, ut ordinario qualiter dicatur reuocatum, dec. 537. lib. 3. nu. 4. 161

Ius extensum difficiliter tollitur, quam comprehensum, decisio 840. lib. 3. nu. 2. 840

Ius in simul cum titulo in beneficalibus dicitur penitus amitti per cessionem factam in alium, maxime ubi illa cessione fuerit simplex, & non ex conditione, dec. 535. libro tertio, numero duodecimo. 169

Ius eligendi si propter omisam formam sit ad alium deuolutum, & alius eligat, tenet eius electio, dec. 856. libro 3. numero 4. 219

Ius in beneficio habere sufficit licet non sit in possessione ad validum efficiendum consensum causa pensionis, dec. 678. lib. 3. numero 2. 190

Ius omne, & integrè in beneficalibus deductum censetur in quibus iuxta formam commissionis semper summarie procedi solet, & ideo in huiusmodi inconueniens non est, quod in fine petatur alius titulus canonizari ab eo quam qui deductus, & disputatus fuit, decisio 217. libro secundo, numero 3. 52

Ius omne, an intelligatur deductum, vel ne in causa appellationis, ex commissione, & articulis, & alijs actis facile cognosci potest, dec. 704. lib. 3. numero 1. 195

Ius patronatus an veniat in donatione vniuersali omnium bonorum iurium, & actionum. Quod non. nu. 4. dec. 1152. lib. 3. numero 1. 256

Ius patronatus familiae potentis ex fundatione, vel donatione, an probetur per famam publicam, dec. 307. libro tertio, numero 1. 271

Ius patronatus quod allegatur in provisione beneficii non sufficit, quod allegetur, sed debet etiam effectualiter probari, dec. 189. lib. 2. nu. 1. 47

Ius patronatus aliquando patronis competit, ut vniuersitati, & collegio aliquando, ut particularibus, dec. 451. lib. 3. numero 1. 142

Ius patronatus praesentum ex depositione testium de praesentatione facta a tempore immemorabili deductum ex visu, auditu, & relatione maiorum vtrum sufficienter comprobetur, dec. 254. lib. 3. nu. 1. 108

Ius patronatus quomodo, & ex quibus testibus probetur, dec. 1014. lib. 3. numero 1. 239

Ius patronatus ex dotatione, vel fundatione in beneficalibus an ortum praesupponatur, decisio 64. libro secundo, numero primo. 27

Ius patronatus in concessione de omnibus bonis iuribus, & actionibus, transfertur ex communi, dec. 1152. libro tertio, numero 1. 256

Ius patronatus praesentandi, an per tempus cuius non extat memoria in contrarium probari possit, dec. 214. lib. 2. numero secundo. 52

Ius patronatus non probatur ex publica voce, & fama, cum non sumus in antiquis, decisio 481. libro tertio, numero primo. 149

Ius patronatus in dubium vocatum assertum a patrono a tempore immemorabili actuum praesentandi ex noua reedificatione, & dotatione, ut reacquiri, ita probari potest, decisio 243. lib. 3. nu. 1. 107

Ius patronatus praetendens debet de iure sibi competenti docere per instrumenta, vel testes, aut similes probationes, dec. 621. lib. 3. nu. 3. 178

Ius patronatus ex fundatione, aut dotatione productum vigore praesentationis alicuius, non habetur in consideratione, constans, quod non habuerit effectum, dec. 174. libro 3. numero 2. 44

Ius patronatus magnatum praesumitur ex usurpatione, decisio 1273. lib. 3. nu. 1. 269

Ius patronatus ex quibus probetur, decisio 1372. libro tertio numero 1. 275

Ius patronatus in beneficio tanquam dominus loci praetendens ex immemorabili tempore praesentationis factae a dominis istius loci in qua est beneficium, an infringere possit sententiam latam in forma probanti iure patronatus probato, dec. 243. lib. 3. nu. 1. 106

Ius plenum competere in beneficijs sciens prelatatus, an possit sine simoniae suspitione familiaribus suis in huiusmodi beneficio pensionis referuare, dec. 361. libro tertio, numero secundo. 127

Ius patronatus aliud ecclesiasticum est aliud seculare, decisio 372. lib. 3. nu. 1. 129

Ius patronatus etiam ex sola dotis collatione acquiri potest, dec. 388. lib. 3. nu. 1. 135

Ius patronatus nulliter deductum fuisse ubi fuerit probatum partis aduersae in fauorem decernitur expeditio, dec. 532. lib. 3. nu. 1. 160

Ius patronatus transfertur in donatione vniuersali, dec. 1348. lib. 3. nu. 1. 274

Ius partis, quae praetendit de referuatione regressus si bonum non sit vtrum impediatur accessum quominus validetur, dec. 102. lib. 2. nu. 2. 33

Ius praesentandi, quando & ex quibus probatum esse dicatur, dec. 717. lib. 3. nu. 1. 197

Ius praesentandi non probatur ex certo subsidio dato alicui tanquam patrono, decisio 1245. libro tertio, numero primo. 268

Ius quaesitum potest auferri impetranti inter provisionem, & reformationem, dec. 2014. lib. 3. nu. 1. 306

Ius quaesitum via iudicialia, & de iure civili facile potest a principio tolli, dec. 639. libro tertio, numero 3. 182

Ius quaesitum ubi est merè speciale, non habet locum regressu. 14

Index.

La de non tollendo & c. decisio 492. libro tertio, numero nono. 151

Quae etiam regula, ut locum habeat necessarium est, ut ius quaesitum etiam sit verè cum effectu. nu. seq. ibid.

Ius subrogationis praetendens, debet contra possessorem nouiter prouisum illud opponere, ut videatur ex collatione quodnam melius, & praestantius sit ad causae executionem, dec. 280. lib. 2. nu. 4. 63

Ius superueniens de nouo lite iam contestata, an elidatur per sententiam diffinitiuam iam latam, dec. 296. libro secundo, numero 2. 66

Ius spoliati beneficio si euidenter deductum in processu appareat, efficit in eius fauorem datas antea executoriales relictari, dec. 25. lib. 3. nu. 4. 70

Ius remanet apud resignantem qui vult resignare cum pensio est inualida, quod a se sine facto Papae abdicare non potest, dec. 112. lib. 3. nu. 4. 85

Ius quod aliquis habet in re cedi in alium potest, & a se abdicari sine assensu, & scientia superioris in profanis, secus in beneficalibus, ibid. nu. 5.

Ius tertij allegatum in lite, ut iustam motiuam faciat, venit clarè deducendum, decisio 4. libro tertio, numero tertio. 67

Ius testificandi competere praetenditur aliquando, vel ex titulo patronatus, fundationis, donationis, aut contractus, vel similibus, dec. 621. lib. 3. nu. 2. 178

Ius testificandi competens iure familiaritatis, & cuiusdam facultatis non facit ex eo eius possessionem assequi, ibidem numero 4.

Ius tertij non perfecta probatum obfuscatur si contrariae partis probatio plena fuerit, & non generica, sed specialis, dec. 5. lib. 3. nu. 3. 68

Ius transmittendi declarationem spoliij aliud est a iure transmissiois actionis de spolio, decisio 390. libro tertio, numero tertio. 132

Ius vocis in Capitulo si quis habere aliquem praetendat, de ipso in supplicatione Pontifici mentio fieri debet necessario, dec. 360. lib. 3. nu. 2. 127

Ius vulneratum per peremptionem instantiae per eius restitutionem non sanatur, decisio 1422. libro tertio, numero primo. 278

Iusta de causa petens se admitti ad restitutionem in integrum si fuerit probata, admittitur per titulum si sepius in integrum restit. postulat. decisio 264. libro tertio, numero secundo. 112

Ista appellatio videtur si pars grauata se ostendit ex eo, quod iudex eadem die qua decreuit executoriales, etiam admisit articulos in causa appellationis, dec. 228. libro tertio, numero 3. 103

Iustam causam habens, & honestam si non paruit iudicato, eo tamen non obstante audiri debet in petitis, dec. 528. lib. 3. numero 7. 159

Iustificata satis gratia, & sufficienter ex testibus examinatis deducta, quae concernit coadiutoriam remissoria petita ab aduersario, non est releuans, secus si non satis fuerit iustificata, dec. 652. libro 3. nu. 5. 184

Iustum impedimentum etiam dicitur carere pecunia, ad causae tutelam suscipiendam, decisio 206. libro secundo, numero tertio. 50

Laici patroni in praesentatione cum iuramento facta variare possunt collegialiter congregati, decisio 513. libro 3. numero secundo. 156

Laicus an ex pugna duelli criminofus dicatur efficit ob id ad beneficia inhabilis ipso iure, decisio 23. libro tertio, numero 3. 70

Laicus ex duello facto non redditur ad beneficia ecclesiastica inhabilis, dec. 30. lib. 3. nu. 2.

Laicus an ex pugna duelli criminofus dicatur effici, & ob id ad beneficia inhabilis ipso iure, dec. 23. libro tertio, numero 3. 70

Laicus propter duelli certamen cum efficiatur criminofus ipso iure redditur ad beneficia inhabilis non obstante gratia beneficia referuanti, decisio 94. libro secundo, numero tertio. 31

Lapsus 30. annorum non solum litem pro derelicta habitam arguit, sed etiam omnes actiones cessas eneruat ita ut plane praescribantur, & penitus etiam extinguantur, dec. 69. libro 3. nu. 3. 78

Lapsus annorum quatuor, & decem, & ultra concurrente appellationis desertione, ex quo infra annum causa non est expedita non constito de legitimo impedimento praesupponit lapsum fatalium, decisio 182. libro tertio, numero secundo. 95

Lapsus sex annorum in beneficio iuris patronatus post erectionem si eo tempore nullius fiat praesentatio a patrono, an faciat, ut conferendi potestas ad Papam deuoluatur, dec. 441. lib. 3. nu. 1. 140

Lata sententia per contradictas, quae transit in iudicatum de cretis etiam executorialibus usque intimatis, ex quo affixa fuit copia vna cum originali, nec tamen facta intimatio in loco ubi confluit multitudo tempore celebrationis sacrorum, executorialium intimatio fieri non debet, dec. 136. libro 3. nu. 1. 88

Lata vna sententia pro reo si postmodum alia feratur prioris reuocatoria pro alore non ponitur sequendum, dec. 112. libro primo, nu. 3. 15

Lata sententia a qua fuit appellatum per datam cedulam intra decem & quinque dies, non potest succurri appellanti ob lapsum decendij, decisio 269. libro tertio, numero primo. 112

Lata in testamentis facienda est interpretatio in fauorem heredum institutorum, decisio 400. libro tertio, numero secundo. 133

Lata sententia in fauorem a qua se est appellatum, ubi tamen reperitur non prorogata fatalia, & lapsus sit diuturnus multorum annorum cursus, proceditur ad executionem vigore commissionis non docto in termino de prosecuta appellatione, dec. 491. lib. 3. nu. 1. 151

Lata si fuerit sententia contra formam rescripti vtrum notorie sit dicenda nulla, decisio 662. libro tertio, numero quarto. 186

Lata sententia in partibus, & per Rotale tribunal confirmata vtrum admittat reformationem, vel moderationem, dec. 587. lib. 3. nu. 1. 172

Lata sententiae, quae in rem iudicatam transierunt vtrum prosint possessori contra quem agitur tanquam alienam domum possidentem, decisio 566. libro tertio, numero primo. 168

Latissima & pingues sunt gratiae, quae clausulas quouis modo vacet, & quantumcunque generalem resignationem, in se continet, dec. 341. lib. 3. nu. 3. 124

Latus in secundo examine quam in primo si testis deponat ubi tamen secundo adducta implicite in primo adductis continentur, non dicitur a seipso testis dissidere, dec. 196. lib. 3. nu. 2. 98

Laudo nullo existente spoliatus agere contra spoliatorem potest.

L aestio enormissima debet esse ad rescindendam transactionem, dec. 1354. lib. 3. nu. 1. 274

L esus minor in resignatione beneficii sine consensu tutoris facta, in integrum restitui potest, decisio 579. libro tertio, numero 9. 171

Index.

potest, decisio 603. libro tertio, numero quarto.
Laudum non impedit solutionem decimarum cum quotam fru-
ctuum respicit, non speciem eorundem, dec. 423. lib. 3. nu-
mero 3. 137
Laudum latum ordinarij auctoritate vtrum ecclesia sua pra-
iudicare possit, ita vt cadat a sua possessione, dec. 603. lib. 3.
numero 6. 175
Laudum in decimarum comprobatione, an suffragetur, vel ob-
sistat, dec. 414. lib. 3. nu. 1. 135
Laudum licet validum tamen non potest ferri in prauidicium
ecclesiae, dec. 628. lib. 3. nu. 1. 180
Laudum ab arbitris duobus ferendum, an possit vno defuncto
ab altero ferri qui superstes est ex conuentione facultate at-
tributa, dec. 391. lib. 3. nu. 1. 132
Legatario hypothecaria competit, & vtile Saluanum interdi-
ctum, dec. 674. lib. 3. nu. 4. 189
Legatum ecclesiae suae factum a testatore potest praelatus repu-
diare, dec. 284. lib. 3. nu. 8. 114
Limita & intellige, vt numero sequen. scilicet, quando per
eundem remittitur actio, vel legatum per quem etiam
fuit facta conquisitio, decisio 284. libro tertio, numero
nono. 114
Legatus Apostolicus, an in partibus super duabus parochia-
libus dispensare possit, decisio 669. libro tertio, numero
quinto. 188
Legatus vel Nuncius Apostolicus destinatus ad Principem
cui subsunt diuersae prouinciae cum potestate conferendi ad
quae loca declinare contigerit, an poterit in omnibus pro-
uincijs istius Principi subiectis conferre, dec. 142. libro 3. nu-
mero 1. 89
Legitima ad peti possit per successorem mulieris, dec. 1295. li-
bro tertio, nu. 1. 271
Legitima appellatio facti contumacis si non sit notoria iudici,
sufficit illud ratificare ad quod praefixus est terminus, &
causa vigore iuris ordinariè obseruari soliti, expediri po-
test, dec. 45. lib. 3. nu. 7. 74
Legitimantur filij per subsequens matrimonium etiam sine in-
strumentis dotalibus non extantibus legitimis, & quamuis
etiam iure canonico non requirantur dotalia etiam in ter-
ris Imperij, tamen quoad successionem seruatur ius ciuile,
dec. 65. lib. 1. nu. 1. 10
Legitimatio filiorum si secundum iura canonica fiat non requi-
rantur dotalia instrumenta, decisio 60. libro secundo, nu-
mero 2. 26
Legitimatio non praesumitur, neque matrimonium ad hoc vt
beneficium alicui adiungetur, nisi probetur, dec. 1163. lib. 3.
numero 3. 260
Legitimus succedit in omnibus bonis patris defuncti, etiam
fideicommissio subiectis, nisi ex pacto, vel lege aliquid
sit in contrarium, decisio 968. libro tertio, numero
primo. 234
Legitimè respondetur propositionibus per verbum docere le-
gitime, &c. dec. 509. lib. 3. nu. 1. 155
Legitimè literarum expeditiones factas ex Summistarum re-
latione iudici constare potest, dec. 488. libro tertio, numero
primo. 151
Legitimo facta modo subrogatio naturalem denotat continua-
tionem non nouam acquisitionem, dec. 472. libro tertio, nu-
mero 5. 147
Legitimo priuatus modo pro recuperanda possessione vtrum
agere possit interdicto recuperandae, decisio 18. lib. primo,
numero 4. 4
Legitimus quisque praesumitur, nisi contrarium probetur, dec.
1065. lib. 3. nu. 1. 244
Legitimus non potest admitti ad bona fideicommissio subiecta
ex testamento aui paterni vocantis natos ex legitimo ma-
trimonio, dec. 967. lib. 3. nu. 1. 234

Intellige tamen & declara, vt inferius dicitur, ibid.
Leo Decimus item omnes voluit regressus reuocatos qui non
ex causa onerosa originem traxissent, dec. 89. libro 2. nume-
ro tertio. 30
Leonina bulla de qua supra comprehendit, etiam facta Pon-
tificum successorum, decisio 15. libro tertio, numero
secundo. 69
Lex finalis. C. de codicillis, eiusque dispositio procedit vbi vitium
testamenti visibile est ex ipsius inspectione, dec. 688. lib. 3.
numero 2. 192
Lex finalis. C. de codicillis quae docet agentem ab initio modum
agendi declarare debere vtrum de iure canonico procedat,
dec. 464. libro 3. nu. 6. 145
Lex finalis. C. de codicillis, exorbitans est, & rigorosa, & ideo
restringenda praesertim, vbi agit de priuando aliquo iu-
re sibi competenti, in quo etiam strictius procedi solet, dec.
594. lib. 3. nume. 5 174
Lex constituens nullum esse testamentum filij quo matrem pra-
terijt debet intelligi petente matre, vt annulletur, alias va-
let, dec. 483. lib. 3. nu. 6. 149
Lex per diuersas. C. mandati. loquens in venditione habere lo-
cum etiam dicitur in qualibet cessione facta ex causa onero-
sa, dec. 41. lib. 2. nu. 2. 24
Leuiores in possessionibus mandatum, quod fit, potest iuari
ex praesumptionibus sine adminiculo testium, decisio 375.
lib. 3. nu. 2. 129
Libellus supplicis si gratia secundario fuerit impetrata, quae
erat canonizata tacito de prima gratia limitata, an vi-
tium subreptionis inesse possit, dec. 91. libro tertio, nume-
ro primo. 81
Limitata gratia dicitur ea, quae sub conditione conceditur
cum clausula si & quatenus consensus accedat maioris
partis &c. vt hoc casu, decisio 91. libro tertio, numero
secundo. eod.
Libellus incertus admittitur in iudicio, quando nulla sit opposi-
tio a parte aduersa, stante eo, quod incertitudo non proce-
dat ex facto, & voluntate libellantis, decisio 232. lib. 2. nu-
mero 3. 56
Liber rationum non probat, in parte contra scribentes, & in
parte illorum derogare potest probationi, sed aut omnino
probat, aut improbat in totum, dec. 276. libro secundo, nu-
mero 4. 62
Liber copistae memoriae causa iuuandae conscriptus, in iudi-
cio fidem non facit cum non sit ad scribendum authen-
thice & effectualiter deputatus, dec. 35. libro secundo, nu-
mero 1. 25
Liber non deputati ad scribendum, sed memoriae causa iuuandae
saltem comparatus, in iudicio fidem nullatenus facit, de-
cisio 14. lib. 1. nu. 1. 36
Liber notarij scriptus a diuersis, tamen apud eum asseruatus,
vtrum aliquam contra eum ex illa diuersitate manuum pa-
riat suspicionem falsitatis, decisio 588. libro 3. numero
secundo. 173
Libera sit ecclesia nec ne, quando dubitatur, allegari potest
centenaria praescriptio, quae omnem tollit dubietatem si fue-
rit probata, dec. 254. lib. 3. nu. 1. 109
Liberum & immune esse acquisitum a religiosis Hierosolimi-
tanis equitibus, an debeat intelligi a censu, & onerib. etiam
quod alienare possint inconsultis Religionis ordinibus, dec.
436. lib. 3. nu. 5. 139
Libri annatarum, & perceptionis fructuum beneficij contro-
uersi variantes in quantitate, fidem plenam non faciunt va-
loris beneficij ad amissum, stante quod decursus annorum
multiplex sit, & diuturnus, cum pro temporum qualitate
varietateque etiam fructuum quantitas, & reddituum alte-
rari, vel ad minus, vel ad maius facile possit, dec. 185. libro
tertio, num. 3. 49

Index.

Libri calculatorij rationum domesticarum cum non sunt in-
tegrum, vt pote in quibus aliquorum mensiam rationes, &
computa desiderantur, non obsunt asserenti se familia-
rem praelati alicuius ratione reservationis praetense in be-
neficio iure familiaritatis, decisio 619. libro tertio, nume-
ro quinto. 178
Libri annatarum si probent de recepto per certam summam
solutam non probant beneficij valorem ob id, cum successu
temporis accretio valoris facile fieri possit, dec. 184. lib. 3.
numero 2. 46
Libri mercatorum in prauidicium tertij probant nequaquam
etiā in fauorem dotis, quae praetenditur ex ijs probari nume-
ratam cum talis probatio non sit sufficiens, dec. 544. libro 3.
numero 4. 163
Libri mercatorum ratione partitarum, & extractorum, quod
adhibeatur fides qualiter sit intelligendum, dec. 284. lib. 3.
numero 4. 114
Licentia celebrandi concessa videtur frustratoria si ex litera-
rum ostensione sola penderet promotionis ad sacerdotium,
dec. 675. lib. 3. nu. 3. 189
Licentiato an possit conditio praefigi de studendo sesquianno
ad hoc, antequam Doctoretur, & super eo recipi ab eodem
iusturandi interpositio, decisio 125. libro tertio, numero
quinto. 87
Licet facultates legatorum fuerint reuocatae, & moderatae,
nihilominus si legati vsi sunt suis prioribus facultatibus,
prout vtentur ante reuocationem spacio decem annorum,
valent gesta per eos, & etiam absque tanto tempore, si ali-
quando reuocatio non fuisset recepta, dec. 32. libro primo,
numero primo. 6
Licet mandatum reuocaretur per mortem naturalem, & ciu-
ilem, videlicet per cessionem beneficio si fiat cessio post litem
contestatam tenet sententia quo ad expensas, & fructus
praesertim si cedens remansit in detentatione, vt hic, decif.
55. lib. 1. nu. 1. 8
Licet ad intimandum appellationem extraiudicalem requiritur
speciale mandatum, tamen non requiritur indiuiduum,
& sufficit mandatum ad acceptandum beneficia in illa dioc.
& pro illis appellandum, decisio 56. libro primo, numero
primo. 9
Licet sententia prima esset rata pro reo spoliato ante executio-
nem, tamen secunda, quae fuit lata per spoliantem, est exe-
quenda propter Aegidianam, concurrentibus tamen pluri-
bus de quibus in hac causa, decisio 112. libro primo, nume-
ro primo. 15
Limitata gratia prima, & certis terminis circumscripta di-
uersa haud dubie ab ea est, quae plenam concedit peten-
ti administrationem, decisio 144. libro secundo, numero
secundo. 39
Limitatur id ipsum numero sequenti in cursore publice non no-
tario intelligendum, decisio 36. libro secundo, numero se-
cundo. 23
Liquidatio commissa sub nomine officij non autem proprio, an
faciat substitutum esse eandem personam cum substituente,
dec. 151. libro 2. nu. 2. 40
Liquidationis fructuum examen si Vicario per iudicem com-
mittatur qui habet etiam facultatem sibi in casu absen-
tia substituendi, si per Vicarij eiusdem substitutum fiat,
an releuet, & processus validetur, dec. 106. libro tertio, nu-
mero 1. 84
Lis de filiatione suborta hominis statum concernit, dec. 404. li-
bro tertio, nume. 2. 134
Lis non dicitur pendere cum resignatario qui non fuit subroga-
tus quoad litem, etiam quod procurator generalis compa-
ruerit ad causam ad hoc, vt resignatarius dicatur colligās
dec. 88. lib. 1. nu. 1. 13
Lis dicitur extincta si postquam quis fuit admissus pro interef-

se per 10. quod non fuit prosequutus litem si ius productum
non erat bonum, vt ordinarij continuo remaneant impedi-
ti, dec. 110. lib. 1. nu. 1. 15
Lis aborta de pensionis si adhuc pendet, & idonea praesita cau-
tio in forma depositi pro quantitate arbitrio Rotae de solu-
endis attentatis iam liquidatis facta fuerit, procedi ad vl-
teriora potest sine ulla retardatione solutionis, decisio 206.
libro 3. numero 1. 10
Lis per lapsum triginta annorum non prosecuta, non etiam su-
per ea litem expeditis habetur pro derelicta, ita vt pars
aduersa dicatur esse in pacifica possessione, dec. 110. libro 2.
numero 1. 34
Lis agitata olim super fideicommissio, an praesupponat aduer-
sam partem de ea scientiam habuisse cum ignorantiam pra-
tendat, dec. 636. lib. 3. nu. 1. 181
Lis nisi per sententiam latam extingui potest, dec. 76. libro 2.
numero 2. 28
Lis ex lapsu longi temporis, an haberi debeat pro derelicta, de-
cisio 129. libro 2. numero 1. 37
Lis licet nulla sit inter cessionarium, & cedentis aduersarium,
durante tamen priori lite generaliter substitutus dicitur
cessionarius ad litem ceptam a suo cedente, dec. 576. libro 3.
numero 6. 170
Lis per quem actum dicatur, decisio 1533. libro tertio, nume-
ro primo. 283
Lis non inducitur ex solo mandato praesentato, decif. 127. libro
tertio, numero 1. 269
Lis an per sententiam finiatur quae transiit in rem iudicatam,
dec. 110. libro 2. numero 3. 34
Lis quando finita dicatur per missionem in possessionem, decisio
1246. lib. 3. nu. 1. 268
Lis per mortem vtriusque collitigantis super beneficio dicitur
finita, dec. 1140. lib. 1. nu. 1. 253
Lite inter duos existente in causa beneficii interueniente ter-
tio ratione sui interesse per vim commissionis eiusdem cita-
to tantum actori, vtrum lis etiam existat respectu rei non
citati, dec. 71. lib. 2. nu. 1. 28
Lite pendente privilegium exemptionis quid operetur a
Pontifice parti concessum, decif. 638. libro tertio, numero
quarto. 182
Lite super beneficio, vel canonicatu pendente vtrum ab vna
partium cum quodam tertio fieri possit permutatio.
Et an tali casu instrumentum tale subsistat de iure absque alia
scientia summi Pontificis, num. seq. decif. 673. libro tertio,
numero 1. 189
Lite pendente super beneficio ecclesiastico pars, an possit su-
spendere petitorium, decisio 495. libro tertio, numero
primo. 152
Lite super matrimonio pendente decernuntur mulieri alimen-
ta, vt commodius litis expensas tolerare possit, decif. 146.
libro tertio, numero 3. 89
Lite pendente causa locationis domus facta a iam defuncto di-
citur extincta locatio, decisio 457. libro tertio, numero
primo. 14
Lite nulla existente, & subrogatio ad litem, vt nulla sit ne-
cesse est, dec. 576. lib. 3. nu. 4. 170
Lite ex diuersis causis orta cui incumbat laudi, vel contrauen-
tionis probatio, dec. 640. lib. 3. nu. 2. 182
Litem pendere super restitutione bonorum aliud est, & aliud
super iure directo controuersiam moueri, dec. 468. libro 3.
numero 1. 146
Litem esse super decimis aliud est ab eo quod lis sit super
modo decimarum, decisio 381. libro tertio, numero
quinto. 130
Literae si reperiantur expedita sub plumbo, concedentes
menses alternatos, & alia per breue, concedentes colla-
tionem in omnibus mensibus de eadem data, standum
est

Index.

est literis sub plumbo per rationes hic positas, dec. 48. lib. 1. numero 1. 8
Litera de Diaconatu fidem facientes non probant sufficienter, non constituto, quod ille qui dedit ordines esset Episcopus, aut quod saltem licentiam conferendi ab Episcopo habeat, dec. 63. lib. 3. nu. 2. 77
Limita & intellige qualiter tales exceptiones, ut friuola sint reiicienda, numero sequen. decisio 63. libro tertio, numero tertio. 77
Litera de gratia facta ab inferiori non debent dari dispositiue, sed assertiue, dec. 1947. libro 3. nu. 1. 302
Litera in actis producta, quae non possunt canonizari impediunt absolutorias, quoad usque per tempus congruum litera expediti possunt, decisio 147. libro secundo, numero primo. 40
Litera subrogati expedita post mortem subrogantis non minuant ius in beneficio iam translatum cum illud a die data veniat considerandum, & semper vigeat in persona subrogati, dec. 472. lib. 3. nu. 4. 147
Litera praefecti expensarum, aut a economi familiarium, & domesticarum expensarum iuncta testimonium affirmatione aliquem esse familiarem Cardinalis probare possunt sufficienter, dec. 619. lib. 3. nu. 2. 178
Litera expedita non facta mentione vocis in capitulo preten- sa. potius nulla quam subreptitia sunt dicenda, dec. 360. libro 3. nu. 4. 127
Litera originales ubi non habentur registrantur, & in plena audientia corriguntur, decisio 2170. libro tertio, numero primo. 319
Litera impetrata in curia si non contineant relationem censuram in curia latorum per Rotam non valent, & sunt subreptitia, dec. 226. lib. 3. nu. 3. 103
Litera sub plumbo expedita fidem facientes de alternatiua collatione Camerarij, & ordinarij, stante indulto Camerarij, de collatione in omnibus mensibus facienda si eadem die emanarint, quibus standum, an literis, vel indulto, dec. 50. lib. 3. numero 2. 75
Litera Apostolica sub plumbo expedita, magis authentica habentur quam indulta, aut litera quae in forma breuium con- ceduntur, ibid. nu. 3. 3
Litera privata loco remissoria pauperibus dari solent, decisio 1219. lib. 3. nu. 1. 266
Litera in forma possunt expediti super quolibet verbo suppli- cationis, dec. 1997. libro 3. nu. 1. 305
Litera subreptitiae dicuntur, ubi in eis non probatur narrati- ua, dec. 924. libro 3. nu. 1. 229
Litera procuratori missa a suo principali, an possint esse tales, ut ex illis possit elici mandatum ad petendam remissionem, dec. 247. lib. 3. nu. 1. 107
Litera vel instrumenta a publico notario scripta, vel subscri- pta, & sigillo vicarij munita, non tamen testibus interue- nientibus, nec ad actum rogato notario, an probent, & ijs potius quam testibus de reputatione, deponentibus sit fides adhibenda, decisio trigesimaquinta, libro tertio, nume- ro secundo. 33
Litera episcopi solo sigillo probant ordinationes etiam inter non subditos factas de licentia proprij episcopi, dec. 1126. lib. 3. nume. 2. 250
Litera collationis sigillo resignantis signata alij concurrentib. satis fidem de facta resignatione facere dicuntur, dec. 274. lib. 3. nu. 5. 113
Litera ordinarij in concursu cum apostolico non faciunt fidem, etiam si provisio fiat a capitulo ubi plures interueniunt, dec. 971. lib. 3. nu. 1. 234
Litera per subreptionem expedita, vel obtenta in iudicio nihil probant, dec. centesimanigesimaquarta, libro secundo, numero 2. 30

Literae possunt ad veritatem rei gestae probandam quan- do aocunque interuenire, decisio 2161. libro tertio, numero primo. 218
Litera non expediuntur post reuocationem expectatiuarum, dec. 2135. lib. 3. nu. 1. 310
Litera sub plumbo dari possunt, & debent super quolibet signatura Papae, decisio 2126. libro tertio, numero primo. 314
Literarum subreptio ex eo vel maxime probatur, quod vel Principi per tacitam veritatem sit impositum, vel falsi narrationem, decisio 207. libro secundo, numero secundo. 50
Literarum expeditioni fides ex praesumptione datur, nisi probatio adferatur in contrarium, dec. 379. libro tertio, nume- ro tertio. 129
Literas recte esse expeditas, & rite fidem facere iudici soliti sunt summisti, decisio quingentesimaquingentesima prima, libro tertio, nu. 7. 300
Literas dari Cardinalibus consuetum est motu proprio, decisio 1915. lib. 3. nu. 1. 243
Literis episcopi non sui dicentis se promouisse de licentia epi- scopi ordinarij creditur, & eis statur, dec. 1064. lib. tertio, numero 1. 41
Literis executorialibus parti aduersae intimatis post senten- tiam, & rem iudicatam vtrum opponi possit de subreptione gratiae canonizatae ad effectum impediendi executionem, dec. 152. lib. 2. num. 1. 41
Literis gratiae si sit subscriptum gratis pro familiari, an pro- betur familiaritas, ita ut obtenta gratia non dicatur sub- reptitia, decisio centesimasextuagesima sexta, libro 2. nume- ro tertio. 44
Literis ordinarij, quando & quare credatur cum agitur de probatione iuris patronatus, decisio 376. libro tertio, nume- ro 2. 129
Literis si clausula inscripta si postquam clericali caractere ex- nunc prout ex tunc, quid operetur, dec. 649. libro tertio, nu- mero 4. 184
Literis episcopi de clericatu collato in non suum subditum de licentia ipsi episcopi creditur, decisio 1067. libro tertio, nu- mero 1. 244
Litigio pendente de solutione pensionis faciendi, testes super eius nullitate examinari non possunt, nisi pensione dissolu- ta, dec. 183. lib. 3. nu. 6. 95
Litigando & non solvendo statim, ut conuentum fuit, & ex vi pacti iurisve requiritur si habuit primam sententiam in fauorem, an dicatur nihilominus fuisse, vel esse in mora, dec. 623. lib. 3. nu. 4. 179
Litis dominus effectus iam procurator si ulterius in causa pro- cedi nolit ob allegata impedimenta defectus pecuniarum, & instrumentorum, quae pro nunc haberi non poterant ob non confirmatam, vel decretam adhuc tutelam illa impe- dimenta probare debet, alioquin fit progressus ad ulterio- ra, dec. 225. lib. 3. nu. 6. 103
Litis verificatione non facta subrogatus, an ad spolijs actionem antea intentatam a principali admitti possit, dec. 387. lib. 3. numero 1. 131
Litis in continuatione, an dicatur subrogatus is qui ad benefi- cium illud diligiosum subrogatus est, stante quod in narrati- ua litis mentio fit, dec. 592. lib. 3. nu. 1. 173
Litis expensa si veniant refundende parti, an procurator par- tis cui non intinuit processum abesse a curia contra se institutum, & ob id ignoranti, ad sumptuum refusionem tanquam dominus litis effectus teneatur, dec. 39. lib. 3. nu- mero 1. 73
Litis in continuatione, an dicatur subrogatus is qui ad benefi- cium illud diligiosum subrogatus est stante, quod in narra- tiua litis mentio fit, dec. 592. lib. 3. nu. 1. 173

Locantes

Index.

Locantes officium, & a conductore pecunias in vicem pensio- nis exigentes domini eiusdem esse praesumuntur, decisio 554. lib. 3. nu. 5. 166
Locatio domus, quae cedit in euidentem utilitatem ecclesiae etiam sine confirmatione Sedis Apostolicae de vigore iuris communis valet, & rata semper habenda est, non obstante Paulina constitutione, decisio 225. libro secundo, numero tertio. 54
Locatio etiam sine solennitatibus, aliis a iure, vel consuetudi- ne fieri solitis facta, valida est, si cedit in utilitatem eius in cuius fauorem solennitates introductae sunt. 54
Locatio domus quae ostenditur in euidentem cedere ecclesiae utilitatem a sede Apostolica facile confirmatur, non ob- stante mandato facto de euacuando per successorem praed- functi rectoris, decisio 262. libro 3. nu. 4. 110
Locatio valida esse debet ex qua transferri debet possessio, dec. 569. lib. 3. nu. 3. 169
Locatio facta ante erectionem praepositurae, vel dismem- brationem a monasterio certis hospitibus, an probet iam erecta praepositura cui certa bona attributa fuere posses- sionem pro monasterio, decisio 238. libro tertio, nume- ro 1. 105
Locatio seu concessio terrarum a Commodatario in emphy- teusim data pro certa quantitate, vel numero steriorum grani, an transeat ad successores, dec. 539. libro tertio, nume- ro 1. 162
Locatio quamuis facta ad longum tempus, ubi tamen fuerit facta pro pensione annua aequivalente fructibus, remissionem pro rata patitur casu fortuito superueniente, dec. 539. lib. 3. numero 8. 162
Locationis recognitionem factam fuisse tempore finitae loca- tionis asserens, eam probare tenetur, dec. 536. libro tertio, numero 1. 161
Loci distantia facile ex verisimili habitam vacationum no- titiam parere potest, decisio 300. libro tertio, nume- ro secundo. 117
Locustantia in quo est controuersia in ordinarijs veniunt ser- uanda, dec. 82. lib. 3. nu. 8. 95
Locum tamen non habet id ipsum nullitate ex defectu iu- risdictionis causata, decisio undecima, libro primo, nume- ro quarto. 3
Locus loci, an sit de necessitate ponendus in instrumento obligationis cameralis, decisio 701. libro tertio, nume- ro primo. 195
Locus vtrum sit regulae de triennali respectu alicuius tituli colorati, dec. 572. lib. 3. nu. 1. 169
Locus loci in instrumento non positus, & rogatu testimonium non intraveniente, neque sigillo notarij, non adimunt vim pro- batoriam instrumento modo constet de rogatu notarij, dec. 288. lib. 2. num. 2. 64
Locus loci vtrum in recognitione apochae confessoriae de recepto in casu dotis requiratur, ut sit probatoria ad ef- fectum de quo agitur, decisio 527. libro tertio, numero primo. 158
Lucra censuaria si non constet, an temporalia sint, vel per- petua, vel ad quantum tempus, acceptatio eorum non de- bet fieri precise, dec. 281. lib. 2. nu. 1. 63

M

Maioribus restitutio etiam legis non datur, nisi de bono iu- re docto, dec. 439. lib. 3. nu. 5. 140
Maior domus, vel economus, ut praepositum punire possit ab- surdum est, dec. 630. lib. 3. nu. 2. 180
Maioritas & proximitas respectu testantis venit conside- randa ubi agitur de re a testatore relicta contra suam vltimam voluntatem, & decretum alienata, dec. 93. 85

libro secundo, numero secundo. 31
Maius lumen de necessitate obfuscat minus, dec. 130. lib. 2. nu- mero 3. 37
Mala & lubrica vita mulieris notoria, & manifesta tempore litis pendentiis alimenta non dantur, dec. 163. libro tertio, numero 2. 92
Mala fama mulieris vtrum cam excludat ab alimentis, quae praetendit in bonis mariti praedfuncti, dec. 183. libro 2. nu- mero 1. 46
Male litigasse aduersarius usque ad suspensi petitorij diem non potest dici cum tali in iudicio non constet cum succubuisse, dec. 689. lib. 3. nu. 2. 192
Male expresso valore beneficij in prima supplicatione, non po- terit aduersarius impetrare si in secunda fuerit expressus bene, dec. 541. lib. 3. nu. 3. 163
Malitia petentis dilationem ubi notoria est, concedenda est nequaquam dilatio, decisio 403. libro tertio, numero tertio. 134
Mandante mortuo in beneficialibus expirat mandatum, decisio 1263. li. 3. nu. 1. 269
Mandato quis procuratori potest, vel negotiorum gestori per nuncium, aut literas, vel aliter, dec. 586. libro tertio, nume- ro 8. 173
Mandata correseptiva in se pacta continentia in retrocessio- nibus, & reservationibus haud dubie sunt simoniaca, decisio 289. lib. 3. nu. 2. 116
Mandata eodem die confecta coram notario, & testibus in translatione beneficiorum non plene informato Pontifice, cuius tamen beneplacito fit reservatio propter corresepti- uitatem inducunt suspicionem simoniae. 116
Quae tamen simonia propter frequentiam incidentium in cam- toleranda, vel potius excusanda venit, dec. 45. libro 2. num. secundo. 240
Mandata duo de providendo inter se paria si reperiuntur, praefertur illi qui maiorem adhibuit diligentiam, dec. 852. libro tertio, nu. 1. 218
Mandata de providendo si expedita fuerunt ante vacationem beneficiorum quorum controuersia est vtrum transferant onus probandi in aduersarium, dec. 186. libro tertio, nume- ro primo. 96
Mandata ut plurimum stricte sunt accipienda, seruata ta- men forma mandati, decisio 670. libro tertio, numero secundo. 188
Mandata correseptiva, quae inter se habent pacta in retroces- sione cum reservatione pensionis, in beneficialibus simonia inducunt, decisio ducentesimaquadragesimatertia, lib. 2. nu- mero 2. 56
Mandatum ubi sit ad resignandum liberè, & simpliciter, & tamen actus subsecutus ostendat regressum, & pen- sionis reservationem, potius factum quam dictum atten- di debet, decisio quingentesimatertia, libro tertio, numero sexto. 153
Mandatarius vtrum translationi pensionis consentiens sibi praeddicet, decisio trigesima secunda, libro secundo, numero secundo. 23
Mandati procuratorij contextus docere potest de mente constituentis, & an sint in eo posita clausulae accessoriae, vel aequae principales, decisio 462. libro tertio, numero quinto. 144
Mandato non habito a procuratore ad agendum, an quod ge- ritur validum sit, an vero veniat rescindendum, dec. 325. libro tertio, nu. 5. 121
Mandato Papae si testes examinentur super vita, & moribus spoliati, vel spoliata in partibus per Nuncium Apostoli- cum, an per id impediatur sententiae per Rotam late execu- tio, vel suum habeat effectum praevia examinatione non ob- stante, dec. 114. libro tertio, nu. 1. 85

Nun 2

Mandato

Index.

Mandato emanante ad resignandum in manibus Vicarij, vel alterius ad id facultatem habentis tertie persone in mandato nominata, talis resignatio facta vigore talis mandati, an tanquam simoniaca suspecta sit habenda, dec. 96. lib. 3. nu. 1. 82

Mandato existente dolo etiam si Papa alijs esset petendum concessurus, & narrata etiam veritate facti, tamen vitio non caret mandatum, decisio 130. libro secundo, numero 4. 37

Mandato procuratorio generali existente ad omnia beneficia non restringi potest solum ad beneficia acceptata vigore expectatiue, decisio 437. libro tertio, numero secundo. 13

Mandata suspensiva ubi sunt clara, & certa super eis litera denegari non possunt, decisio 2173. libro tertio, numero secundo. 320

Mandato de providendo concessio, an beneficium acceptari possit literis nondum expeditis, decisio 63. libro secundo, numero 1. 27

Mandatum an sufficiens dicatur ex eo quod solum ad defendendum datum sit non ad agendum, decisio 324. libro tertio, numero 1. 137

Mandatum de supersedendo si fuerit obtentum vtrum per id deserta appellatio, & cursus fatalium excusentur, decisio 287. lib. 2. nu. 1. 64

Mandatum factum parti de supersedendo propter absentiam, ea cessante per reditum, eliditur & vis mandati, ex vulgata regula, cessante causa cessat effectus, ibidem numero secundo.

Mandatum factum de supersedendo in causa non interveniente citatione partis adversae ad contradicendum vtrum cursum fatalium impedire possit, decisio 29. libro secundo, numero 1. 66

Mandatum capituli ad lites sine sigillo, & nominibus valet, dec. 1324. lib. 3. nu. 1. 272

Mandatum si detur procuratori ad acceptandam possessionem non tamen datur ad delinquendum, dec. 155. libro secundo, numero 2. 41

Mandatum de manutenendo quando sit dandum, decisio 1362. libro 3. nu. 1. 274

Mandatum ad comparandum, & compromittendum extenditur ad secundos, & ad vltiores actus, dec. 867. libro 3. numero 1. 222

Mandatum quis ad spoliandum non presupponitur habere cum spoliium delictum arguat, quod in mandatum nullo modo cadere debet, decisio 28. libro secundo, numero quinto. 50

Mandatum de providendo etiam cum clausula, ex nunc, prout ex tunc, siue bene, siue male omnino est exequendum, decisio 825. lib. 3. nu. 1. 113

Mandatum factum apud acta presente iudice, & mandante scribi in actis valet, & fidem facit sine testibus: alijs secus, dec. 859. lib. 3. nu. 1. 220

Mandatum superioris de dispensando sufficit pro colore possessionis, dec. 1137. lib. 3. nu. 2. 253

Mandatum de manutenendo debet ei dari, qui est in possessione tempore mota litis, decisio 1049. libro tertio, numero primo. 242

Mandatum cum libera factum duobus, nisi sit in eo expressum insolidum, vel vnicuique ipsorum, non debet intelligi, decisio 860. lib. 3. nu. 1. 221

Mandatum ad capiendas pecunias ad cambium, & consentientium pensioni, intelligitur ad lites, dec. 1015. libro tertio, numero 1. 239

Mandatum de manutenendo plenior requirit probationem quam ubi agitur de canonizanda gratia, dec. 665. lib. 3. numero 4. 187

Mandatum ex parte rectoris factum non ecclesie, ipsi ecclesie praedudicare non debet, vt nec laudum, dec. 603. libro 3. numero 7. 175

Mandatum si presumatur dolosum idque in grauatorijs rescriptum omnino dicitur vitare, dec. 130. libro secundo, numero tertio. 37

Mandatum cum clausula, nec non generale est, & ideo intelligitur indefinite ad omnia beneficia acceptanda, decisio 462. lib. 3. nu. 3. 144

Mandatum procuratorium datum de resignando portionem beneficiale m reseruato regressu vtrum simoniacum inducat contractum.

Et penes quem hoc casu ius beneficii resideat, an apud resignantem, an resignatarium, decisio 31. libro secundo, numero 2. 22

Mandatum de subrogando differt ab ipsa gratiosa subrogatione, cum non possit adhuc dici subrogatio, tanquam non in effectum deducta, & ideo nulla, decisio 472. libro tertio, numero 6. 147

Mandatum de manutenendo spoliatori, an etiam possit concedi si possidet notorie q, hoc constat, idque quo ad causam fuerit decisa, dec. 482. lib. 3. nu. 2. 149

Mandatum si contineat resignationem fieri debere in manibus cuiuscunque ad id potestatem habentis etiam in fauorem certae personae non est simoniacum, idque ratione primi mēbri ad id potestatem habentis, decisio 96. libro tertio, numero 5. 82

Mandatum generale datum ad omnes, & singulas causas non praeferit modo & praesentes complectitur, sed ad futuras etiam protendi dignoscitur, decisio 65. libro secundo, numero primo. 27

Mandatum de providendo, & gratiosa prouisio & differunt ita ius diuersum producant, decisio 140. libro 2. numero quarto. 39

Mandatum ad lites non sufficit ad petendam deputationem economi, dec. 1030. lib. 3. nu. 1. 240

Mandatum datum procuratori ad capiendam possessionem est setur datum, & extendi ad instam non autem ad cam, quae dicitur attentata cum mandatum ad delinquendum dari non debeat procuratori, decisio 115. lib. tertio, numero tertio. 85

Mandatum procuratoris substituētis in prima instantia generaliter in causa, & causis vertentibus inter talem, & talem, positi in locum substituētis, vt possit omnia facere, quae ipse posset est sufficiens ad appellandum, & etiam ad appellationem prosequendam, decisio 62. libro primo, numero 1. 9

Mandatum procuratoris si sit generale, quod habet, etiam datum antequam fuerit citatio exequuta, post causa commissionem, dilationes petitas concedi impedit, dec. 164. libro 2. numero 2. 42

Mandatum de providendo ipsis expectatiuis, praestantiis & pinguis habetur, decisio 6. libro primo, numero tertio. 2

Mandatum procuratorium, licet non appareat in actis, si tamen aliunde constat sufficit ad causa tractationem, & quae sunt ratificari possunt, decisio 200. libro 3. numero secundo. 98

Mandatum ad omnes, & singulas causas comprehendit etiam futuras licet constituens causas de praesenti haberet cum distinctione, tamen. decisio 57. libro primo, numero primo. 9

Mandatum si sit expresse apprehendendi quacunque beneficia, & dicitur mandatum apprehendendi possessionem, & beneficia item acceptandi, decisio 452. libro tertio, numero quarto. 142

Mandatum procuratorium per cessionem iurium factum, reuocatur,

Index.

reuocatur, & reddit sententias nullas, dec. 32. libro 3. numero 3. 71

Mandatum ad colloquendum, & tractandum, non intelligitur ad concludendum, decisio 716. libro tertio, numero primo. 197

Mandatum procuratorium etiam literis, & alijs modis fieri potest, dec. 426. libro tertio, num. primo. 137

Mandatum referens se ad monitorium, in quo tantum continetur causa contra partem aduersam non ius, vtrum sit sufficiens, dec. 566. libro tertio, num. 6. 168

Mandatum procuratoris si sit generale quod habet, etiam datis antequam fuerit citatio executi, post causa commissionem dilationes concedi petitas impedit, decisio 164. libro 2. numero 2. 42

Mandatum de providendo pinguis dicitur expectatiua, decisio 59. libro 2. nu. 3. 26

Mandatum de manutenendo decretum, sed nondum relaxatum ubi fuerit an inhibitio fieri possit, decisio 394. libro 3. numero 1. 132

Mandatum generale de resignatione non comprehendit etiam facultatem consentiendi, decisio 2127. libro tertio, numero tertio. 315

Mandatum pro cura expirat per transitum sententiae in rem iudicatam, decisio 797. libro tertio, numero 2. 209

Mandatum productum ad consentiendum vtrum priorem voluntatem arguat principalis in tertij fauorem nominandi per alium prelatum concordiae antea initae collegam idq, post factam cessationem, decisio 244. libro tertio, numero quarto. 107

Mandatum de manutenendo non datur, nisi constituto de quasi possessione, decisio 1193. libro tertio, numero 1. 264

Mandatum de providendo pinguis dicitur expectatiua, dec. 59. lib. 2. num. 3. 27

Mandatum non est simonia cum ex quo datum est ad resignandum in manibus cuiuscunque ad id potestatem habentis, decisio 146. libro 2. numero 4. 40

Mandatum de providendo comprehendit etiam collationem Episcopi vt canonici, decisio 783. lib. tertio, num. 2. 207

Mandatum si fiat sub pena excommunicationis vtrum sit necesse semper, apponere clausulam si senserit te grauatum, decisio 224. libro 2. numero 3. 54

Mandatum capituli ad lites non valet, si nomina singulorum canonicorum expressa non sint, decisio 1199. libro 3. numero primo. 265

Mandatum procuratori factum ad intimandum executores, & petendum fructus sequestratos, & demum ad intrandum possessionem, presupponunt obtentam debere esse ad haec omnia exequenda licentiam, decisio 155. libro secundo, numero 4. 41

Manifeste contumax volens nunquam permittere vt apponatur sequestrum, dignissimus est quouis rigore, decisio 651. libro tertio, numero 4. 184

Manutenenda est prima quasi possessio, dec. 177. lib. 3. numero primo. 263

Maritus fructuum dotalium dominus in ijs tantum venit per sententiam condemnandus, quae domina est ipsius proprietatis super quam nullo modo pretendere maritus potest, dec. quingentesimanigesimafexta, libro tertio, numero quarto. 158

Maritus in bonis paraphernalibus vxoris ex forma statuti non potest habere, nisi fructuum, & numero 5. decisio 739. lib. 3. nu. 2. 201

Maritus an compellendus sit vxorem recipere, quae ab ipso discessit propter eius seuitiam, decisio 1325. libro tertio, numero 1. 272

Masculi in conditione positi, an & quando censeantur dispositiue vocati a testatore vide latissime per totum. Vbi post longam disputationem Rota tenet affirmatiuam, nu. 3. & 4. dec. 1154. lib. 3. nu. 1. 156

Masculinitatis sola expressio non operatur, vt filij in conditione positi censeantur dispositiue vocati, nisi etiam ad sit ad plures gradus digressio, decisio 1154. libro tertio, numero primo. 156

Masculus excludens faeminam vigore Statuti si non adcat hereditatem, non transmittit ad heredem beneficium excludendi faeminam, decisio 774. libro tertio, numero sexto. 206

Declarata tamen & distingue, vt ibid. nu. seq.

Mater cui lex desert filij tutelam si eam non acceptarit cum requisitis de iure solemnitatibus non dicitur etiam spacio triennij tutorium ministerium acquisiuisse.

Mater residens in domo controuersa non tutorio nomine potest dici ibi remansisse pro fisco, cum alia subesse causa possit, vt hypotheca, vel similis, & ideo habitatio illa dubia existente filio infanti, decisio 543. libro tertio, numero quinto. 163

Mater praeterita a filio in testamento, an ob id nullum reddatur testamentum, attento quod nunquam impugnaverit testamentum, dec. 483. lib. 3. nu. 1. 149

Et quod sit nullum etiam matre non declarante ex opinione omnium passim Doctorum recepta vide num. seq. dec. 483. lib. 3. nu. 2. 149

Mater examinata alijs in causa de qua agitur haud dubie praesupponit scientiam filij de lite quam se ignorare praetendit, dec. 633. lib. 3. nu. 3. 181

Mater ubi diu superuixit, & non impugnat testamentum filij in quo fuit praeterita, an sibi praedudicet, ibidem numero 4. 181

Materia turpem praese faciem ferens ob turpitudinem sepe mandatur a Rota ad concordiam reduci, dec. 566. lib. 3. numero 8. 168

Materia est intelligenda prout de iure praesumitur, dec. 1148. lib. 3. nu. 3. 254

Matrimonij confirmandi causa, quod in dubium vertitur si testis ample deponat, & quidem de visu, iteratoq, examinatus, si in secundo examine latius deponat quam antea, non ob id dicitur secum pugnare, ita vt fides ipsius vacillare propterea dici possit, decisio 196. libro tertio, numero primo. 98

Matrimonij validitas, vel non cum in arduum cadat, & maxime considerabile plerumque ex testium depositione dependet, dec. 413. lib. 3. nu. 2. 135

Matrimonij litigio pendente facta separatione inter virum, & vxorem, an vxoris fratres tanquam ex hoc interesse praetendentes ad causam debeant tuendam admitti, stante suspitione collusionis inter vxoratos, dec. 212. libro 3. numero 1. 100

Matrimonium presumptum inducitur etiam sine tractu decenniorum, dec. 66. libro primo, nu. 1. 10

Matrimonium illegitimitatis praesumptionem excludit, decisio 1353. lib. 3. nu. 1. 274

Matrimonium negatum esse contractum per verba de praesenti ex parte mulieris, an possit per testium depositiones probari, dec. 420. lib. 3. nu. 1. 136

Matrimonium praesumptum inducitur decem annorum spacio, dec. 66. lib. 1. nu. 1. 10

Matrimonium de iure civili potius quam concubinatus praesumitur, dec. 1163. lib. 3. nu. 4. 260

Matrona nobilis regens familiam praedefuncti mariti, admini strans, & colligens fructus, & parti aduersa postea subministrans sub computo factoris non propterea cum actus hi possessorij videatur dicitur possidere, dec. 339. li. 3. n. 2. 124

Matrona donans omnia bona sua alicui exclusis filiabus, eamq, donatione confirmas, vtrum postea penitens coniun-

Index.

gendo se filiabus suis possit eandem donationem reuocare, & simul impugnare, decisio 571. libro tertio, numero primo. 169

Matrona possidere potest curamq; rerum gerere quamuis per alium eiusdem bona administrantur, dec. 450. libro tertio, numero 2. 142

Mediam viam eligere in obscuris tutius est, quam rem indecisam relinquere, decisio 1161. libro tertio, numero septimo. 260

Medici deponentes non in totum conualuisse egrum, sed egredi domo, tractare negocia sua, & similes actus sanorum exercere, probant reconalescentiam, quamuis in totum non dicatur patientem conualuisse, dec. 263. libro secundo, numero 5. 61

Melioramentorum ratione qua à conductore percipiuntur, non censentur inter fructus rei locatae, dec. 539. libro 3. numero 6. 162

Melioramentorum facta liquidatione à parte incontinenti auditur, dec. 111. lib. 1. nu. 3. 15

Mendacium debet carere omni gratia commodo quo ad impetrata, non quo ad impetranda, dec. 541. libro tertio, numero 12. 162

Mens regula de trienniali est tueri illum, qui aliquo iusto colore obinuit beneficium, decisio 765. libro tertio, numero tertio. 204

Mens & intentio statuti ex tenore, vt plurimum verborum percipi solet, decisio 660. libro tertio, numero secundo. 186

Mens testatoris ex hoc solo non constat, quod heredis facta sit mentio in testamento, decisio 400. libro tertio, numero quarto. 133

Mensis exprimi non debet in beneficijs reseruatis, decisio 122. lib. 1. nu. 1. 17

Mensis exprimi debet tam in vacatione iuris, quam facti. Limita & declara potius, vt num. 2. dec. 102. libro primo, numero 1. 14

Mensura requiritur in venditione bonorum singulis pretio constituto, dec. 1356. lib. 3. nu. 1. 274

Mentio iuris patronatus si non fiat à permutante beneficium, quod est tale, non valet talis permutatio, dec. 203. lib. 3. numero 2. 99

Mentio si non fiat in rescripto, quod fuerit conclusum in causa, an officere possit illi qui illud impetrauit, dec. 468. lib. 3. numero 5. 146

Mentione facta filiorum in institutione in substitutione verbi heredibus de filijs venit intelligendum, dec. 406. lib. 3. numero 2. 134

Mentio regressus si non fiat in subrogatione opponi potest de nullitate, dec. 192. lib. 2. nu. 3. 65

Mera declaratoria à mera gratia differt, dec. 195. libro tertio, numero 8. 97

Mercatores nostri temporis cum non sint iurati, nec à publico deputati, vt olim, non eo priuilegio feruntur quo veteres, vt suis libris contra tertium fides adhibeatur, dec. 144. libro 3. nu. 5. 163

Mercatorum huiusmodi stylus, & consuetudo, non probatur, nisi expresso actu, & tempore, & vnde iste stylus ortus sit, numero sequen. decisio 508. lib. 3. nu. 4. 155

Mercatorum ex consuetudine qualiter usus pecuniarum rebus sit applicandus stante mandato istius tenoris clausulam habente. faret valere con il possibile vantaggio &c. dec. 508. lib. 3. nu. 2. 155

Miles religionis qui nunquam fuit Hierosolimitana eius priuilegijs in sui commodum frui non potest, dec. 436. lib. 3. numero 8. 139

Minor etiam absque sui tutoris consensu, aut curatoris suam potest facere conditionem meliorem, decisio 579. libro

tertio, numero quarto. 171

Minor & priuilegiatus, an etiam post lapsum quadriennij restitui in integrum possint, decisio 233. libro secundo, numero quarto. 56

Minor non tenetur in acceptatione resignati beneficii se astringere illi forma qua ipsi non est necessaria, dec. 579. lib. 3. numero 13. 171

Minor etiam in reb. sibi vtilibus consentire non potest vbi his aliquid fuerit onus coniuictum, dec. 579. lib. 3. nu. 10. 171

Minor in actu acquirendi consentire potest dummodo omnibus computatis ipse in nullo legatur, dec. 579. libro tertio, numero 11. 171

Minor 20. annis, an cogi possit ad testes producendos ad curiam ob subortas suspiciones falsitatis, & calumniae, vel admoneri, & ei persuaderi de eorum productione pro veritatis indagatione, dec. ducentesimaquingagesima prima, lib. 3. numero 1. 108

Minori & priuilegiatis personis restitutio in integrum etiam post lapsum quadriennij conceditur, dec. 276. libro tertio, numero 6. 113

Minus habilis etiam aliquando admittitur, & magis habili praefertur, praesertim cum sit beneficium simplex, & non curatum, dec. 435. lib. 3. nu. 2. 139

Minus potentia trahuntur per ea qua maioris sunt potentia, dec. 537. lib. 3. nu. 5. 161

Mitioris sententiae ratione Rota determinauit appellantem in possessorio simul & in petitorio appellare posita clausula rebusq; alijs &c. dec. 495. lib. 3. nu. 4. 152

Mobilium appellatione, an etiam veniunt pecuniae. Declarata men, vt ibi, dec. 1169. lib. 3. nu. 4. 262

Modicum temporis interuallum, seu alia noua causa dependens à prima non excusat à pena Alexandrinae, dec. 869. lib. 3. numero 1. 223

Modificatoria regula insequens regulam reuocatoriam indultorum ius confirmandi retinet ille sum ex vi iuris communis, quod Papa nullatenus solet attingere, decisio 537. lib. 3. numero 17. 161

Momentanea acquisitio iurium non est in consideratione, dec. 30. lib. 2. nu. 5. 22

Monachus priuatus sub priore degens cui sub priore fuit prouisum, an agere spolio possit, sciens bullas simplicis resignationis expeditas, dec. 558. libro tertio, nu. 1. 167

Monachus deponens, vel mutuans pecuniam actionem sibi pro ijs acquirit, & monasterio, eamq; remittere potest, dec. 235. lib. 2. nume. 5. 56

Monachus claustralis Vicarius Abbatis existens vtrum beneficiatus esse possit, decisio 449. libro tertio, numero primo. 142

Impugnati articuli aliquando à parte conceduntur, vt celebrior cause expeditio sequatur, dec. 449. libro tertio, numero secundo. 114

Monachus retrocipiendo pecunias mutuatas, actionem qua sitam monasterio remittere potest, dec. 284. libro 3. numero sexto. 114

Monasteriensis ecclesia Cathedralis in Vestphalia vigore statuti non admittit in canonicos, nisi nobiles, & eos quidem eque tres, dec. 492. libro tertio, nu. 1. 151

Monasterij collatio si facta fuit cum derogatione consistorialitatis, an probetur per id esse consistoriale, dec. 577. lib. 3. numero 5. 170

Monasterium esse consistoriale aliud, an sit ab eo solere de eo consistorialiter prouideri maxime vno istorum ab alio pendente, decisio quingentesimaquadragesima, libro tertio, numero 6. 162

Monasterium licet sit consistoriale, de eo tamen non consistorialiter prouideri potest, decisio 501. libro tertio, numero 5. 153

Monasterium

Index.

Monasterium quaternis vicibus prouisum non consistorialiter, vbi prouisiones tales nequaquam ad effectum deductae fuerunt, non arguit posse non consistorialiter de eo prouideri, dec. 561. lib. 3. nu. 4. 167

Monasterium ignorantiam pretendens actuum possessoriorum à parte aduersa vtpote in locis remotis longè à monasterio exercitorum, suam possessionem amittere non potest, dec. 238. libro 3. nu. 6. 105

Moniales admittentes ad professionem infra annum probationis, an & quando excusent se à suspensione, dec. 116. lib. 3. numero 1. 249

Moniales mandantes non possunt efficere suis constitutionibus, vt non sint mendicantes, decisio 1120. libro tertio, numero primo. 250

Moniales suspense, & absolutae, sed nondum rehabilitatae an possint admitti ad tacitam professionem monialem, decisio 1112. lib. 3. numero 1. 248

Monitorij reintegratio si non fiat post quatuor terminorum obseruationem, an sententia sit ob id nulla dicenda posito, quod processum fuerit ad declaratoriam, decisio 261. libro tertio, nu. 1. 110

Monitorij copia si lecta non fuerit, nec data parte relinquenda, imputare sibi debet pars rea si non legatur, vel dimitatur apud eam, nec se excusare potest vbi specialiter, & expresse monita fuerit de desistendo ab occupatione, et detentione, tum fructuum perceptione beneficii litigiosi ad sententiam monitorij non peruenerit: idco non comparens in contumaciam excommunicari potest, decisio 202. libro tertio, numero 2. 99

Monitorio stante, & sententia an dicatur petita adaequatio tantum, an etiam medietas bonorum, decisio 620. libro tertio, numero 1. 80

Monitorio non parens si excommunicetur ob contumaciam, & comparens postea absoluitur, an ob id processus eius nomine factus sit validus, decisio 167. libro secundo, numero primo. 43

Monitorium reintegrare, & suspensum esse à diuinis ob non partitionem monitorij sibi mutuo repugnant, & ideo coincidere non possunt, decisio 274. libro tertio, numero secundo. 112

Monitorium bene intimatum si fuerit parti, & non paruerit habet locum declaratoria in sui praedictum, decisio 194. libro secundo, numero 1. 48

Monitorium factum pendente causa cognitione sub pena excommunicationis, sine clausula si senserit se grauatam, non impedit progressum, decisio 261. libro tertio, numero 4. 110

Monitorium ignorans an habeatur pro monito, dec. 1515. libro tertio, numero 1. 282

Monitorium si fiat à parte parti de restitutione beneficiorum qua aufugit à Curia, euidenter satis probat antea factam resignationem in confidentiam, decisio 263. libro secundo, numero 4. 60

Monitorium ab Auditore Camera impetratum contra intrusos in forma Breuis Camerae, quod habet clausulam, & si quis, vim habet citationis idq; medio dictae clausulae. contrarium vide numero 4. decisio 551. libro tertio, numero primo. 165

Mora, & retardatio facta in traditione graui, efficit iustum esse debitorem cuius causa talis mora intercessit, dec. 312. libro tertio, numero 3. 119

Mores inculpati, & bona vita tum diligens administratio lubricam antea vitam, & iuuenilis aetatis incontinentiam subsequentes, restitutionem in integrum merentur, quia gaudent plus Angeli super vno peccatore penitentiam agente, quam super nonaginta nouem iustis, qui non indigent penitentia, decisio 114. lib. 3. numero 2. 85

Mors duorum violenta per seditionem eueniens praesupponit senioremi primo, post iuniorem ad similitudinem in mari pereuntium obijisse, decisio 279. libro secundo, numero secundo. 63

Mortuus qui habet beneficium nunc per eius obitum vacans, quod resignauerat à Capitulo, cuius sit eiusdem collatio, dec. 134. lib. 3. nu. 2. 88

Mortuo Episcopo supellex eius an debeat Ecclesiae, & successori an vero heredibus praedefuncti. Et quid si heredes doceant bona, & suppellectilem talem non ex redditibus Ecclesiae, sed bonis patrimonijs libris parata, numero sequen. decisio 583. libro tertio, numero primo. 171

Mos est in Germania vt Episcopi singuli inuentarium bonorum Ecclesiae suae nomine habitorum perferri, & confici instrumentaliter curent, decisio 582. libro tertio, numero 12. eod.

Mos antiquus, vt Rota consideret abbreviatores in vsu styli in clausularum exactione obseruare soliti, dec. 612. lib. 3. numero primo. 177

Mota quaestione parti super intrusione, & spolio beneficii si compareat praetensus spoliator, & cedat in fauorem aduersarij possessionem neque ulterius compareat, nisi cum protestatione aduersarium cui cessit nihil pretendere in istius beneficii possessione posse, & ob id se non debere molestari, si nihilo minus iudex contra ipsum procedat condemnando in fructus, & vsque ad brachium seculare sententia est iniqua ex eo, quod vocatus in ius paruerit iudicato, & incontinenti cesserit neque fructus vellos percepit, dec. 232. libro tertio, numero 1. 104

Motus proprius in causa spolij vtrum locum habere possit non habita copia concessionis factae ipsi spoliato. Motus proprius vi scripturae, & eius facultatis potest aliquando impugnari, decisio 561. libro tertio, numero tertio. 167

Motus proprius si mutuo ante tempore precedat gratiam, de qua dubium est subortum in processu, parum aut nihil dicitur releuare, decisio 162. libro tertio, numero sexto. 91

Motus proprius Pauli Tertij translationis pensionum, comprehendit etiam pensiones translatas antea, decisio 923. libro 3. numero 1. 229

Motus proprius Papae in data tollit ius concurrentis, decisio 278. lib. 3. nu. 1. 311

Motus proprius Pontificis confirmans familiaritatem alicuius prodest ad gratiarum, qua in impetratione beneficiorum requiruntur confirmationem, & validitatem, decisio 170. lib. 2. num. 2. 43

Motus proprius non prod. nisi ijs, qui in eo sunt nominati, dec. 883. libro tertio, num. 1. 224

Mulier in honoris sui praedictum non debet cogi, neque affirmatiue, neque etiam negatiue deponere per iuramentum, ex alio. f. qua marito tempore constantis matrimonij prolem sustulisse, decisio 120. libro tertio, numero tertio. 86

Mulier ex vi sui instrumenti dotalis non debet excludi à petitione sua per sententiam latam pro parte aduersa in qua non fuit ulla facta mentio istius instrumenti, decisio 526. libro tertio, num. 1. 158

Mulier legataria fideicommissarij mariti ad legatum admittitur si cautionem praestet de eiusdem legati restitutione in casu succumbentiae in causa petitorij, decisio 674. lib. 3. numero 9. 189

Mulier legataria, an agere possit Saluiano interdicto ad legata sibi à marito relicta, decisio 674. libro tertio, numero tertio. eod.

Mulier Vicariam constituens in Castro an ob id dicatur id proprio

Index.

proprio an tutorio nomine filiorum, vel heredum possidere, dec. 310 libro tertio, num. 2. 119
Mulier probans maritum possedisse bona in quibus pretendit legata, & nunc possidere aduersarium haud dubie potest Saluanum interdictum intentare, decisio 674. libro tertio, num. 2. 189
Mulier tenetur actione furti ratione rerum post solutum matrimonium contractatarum, decisio 1169. lib. tertio, numero 9. 262
Mulier administrando, vt tutrix non impeditur exigere suam dotem, quam non intelligitur obligare secus in viro, decisio 1055. lib. 3. nu. 1. 242
Mulier petens, & obtinens reuocare sequestrum factum in bonis mariti dotis sue ratione, & filiorum tanquam heredum etiam coram iudice laico non ob id dicitur quidpiam attentasse, pendente lite super matrimonio, & hereditate, coram iudice ecclesiastico, decisio 18. libro tertio, numero 2. 69
Multa clausula in corpore gratiarum reperiuntur ad singula membra relata, qua causa breuitatis saepe a signaturae omittuntur, decisio 676. libro tertio, numero septimo. 190
Multitudo errantium an patrocinetur errori, ita vt duobus contra pacta facta per contractum alienantibus rem veritam alienari, pena relaxationem mereantur, decisio 21. libro 3. num. 5. 70
Multiplicitas supplicationum si dubium faciat in negotio controuerso, an pariat etiam difficultatem ante dationis stante discordia testium ita vt repeti denuo debeat ad faciendam recognitionem supplicationum in actis productorum, dec. 156. lib. 3. num. 1. 91
Mutorum testium singularium depositiones separatim factae non sufficiunt ad matrimonij validitatem comprobendam, dec. 431. lib. 3. nu. 3. 138
Mutatio instantiae non semper de necessitate diuersitatem causae producit, decisio 246. libro tertio, numero quinto. 107
Mutatio si fiat simul, & semel in eandem supplicationem cum extensione vtum locus sit regulae de fraudibus obuiandis, dec. 265. lib. 2. nu. 1. 61
Mutilatio membri non inducit irregularitatem, sed abscissio totalis, ita vt reintegrari non possit, nec causat inhabilitatem ad beneficia, decisio 51. libro tertio, numero quinto. 76
Mutua causarum inter se concurrentium connexio actionem vnus suspendit, & alteram suo cursu terminari efficit, dec. 74. lib. 3. nu. 3. 79

N

Narrans in Bulla gratiae se esse familiarem alicuius praelati quibus ex indulto fit collatio beneficiorum, non sufficit probare familiaritatem ex attestacione literarum praelati subscriptarum, & sigillatarum, sed requiritur necessario, & concludenter, vt probet saltem ad minus quadrimestre comedisse in tinello eiusdem praelati, decisio 147. lib. 3. nu. 1. 90
Narrans in supplicatione omnes defectus nullis tacitis si Papa dispenset etiam per verba generalia valet dispensatio. Sed falsa narrans per dolosam expressionem facti, vitiat gratiam, & rescriptum nullus est roboris, & valoris, licet fuerit Apostolica benignitate obtentum, decisio 87. lib. 3. numero 2. 81
Narrans de bono iure suo in commissione, vt ius alterius partis excludat, illud probare debet deducto etiam valore beneficij, dec. 46. lib. 3. nu. 2. 75
Narrans in supplici libello se clericum cum sit laicus, an per

resignationem beneficium ecclesiasticum habere possit, decisio 516. lib. 3. nu. 1. 157
Narrans in supplicatione se laicum cum sit clericus hac falsitate narrationis non excluditur a beneficij impetracione, dec. 516. libro tertio, numero 5. 66
Narrata in noua prouisione satis est, vt verificentur de facto ad obtinendam nouam prouisionem, decisio 691. libro tertio, numero 1. 193
Narrata si ratificata non fuerint in gratia prout de iure requiritur, gratia nequaquam venit canonizanda, decisio 297. lib. 2. nu. 3. 66
Narrata omnia fuisse in supplici exhibito Pontifici libello constat ex clausula quorum tenores, &c. decisio 682. libro tertio, numero 2. 102
Narratio defectus prima gratia si in specie non fiat, reddit secundo impetratam inuolidam, causa subreptionis, que in tali praesupponitur tacita veritate interuenisse, non narratio de censura excommunicationis qua est innodatus, decisio 166. lib. 3. nu. 1. 92
Narratiua vacationem in mense reseruato continens illius narratiuae vi expedita litera non pariunt effectum, nisi prius fuerint verificatae, decisio 593. libro tertio, numero tertio. 174
Narratiua gratiae si per surreptionem habita fuerit, aut facta, pensionem consecutam facit in nihilum redigi ob vitium illud subreptionis, decisio 140. libro tertio, numero primo. 89
Narratiua tanquam pars gratiae debet probari, decisio 655. libro tertio, numero 3. 219
Narratiua generali existente potius attendenda est dispositiua, dec. 592. lib. 3. num. 2. 173
Naturalis possessio est de iure considerabilis, & venit in restitutionem in integrum, non tamen sine gratiae canonizatione super hoc impetrata, decisio 104. libro tertio, numero quarto. 84
Naturaliter quis possidere non potest, alio reperto in possessione eiusdem rei, vigore decreti, seu alicuius tituli colorati, decisio 903. lib. 3. num. 1. 226
Necessarium non est in actu nullo ex sui natura semper adesse debere partis declarationem, quando lex ulterius procedit declarando, decisio 483. libro tertio, numero septimo. 149
Negatiua asserta Equitem Hierosolimitanum non gestasse habitum, nec crucem, probari per negantem debet, decisio 496. lib. 3. nu. 5. 152
Negatiua a proponente probari debet, decisio 289. lib. 2. numero 5. 64
Negotium arduum decidendum si offeratur iudici, & testium pugna intercedat ocularis inspectio per indicem fieri potest interimque suspendi dilatorie ipsa decisio, dec. 428. libro tertio, numero 3. 138
Negotium, quod in iure non versatur, sed in facto, an de iure communi defendi possit, decisio 432. libro tertio, numero octauo. eod.
Limitari vnico verbo, Bulla iurisdictionem praepositi durum est, & contra ius commune, & naturam talis dignitatis, dec. 432. lib. 3. num. 9. 138
Nemo iudex in propria causa determinatione esse debet, ex trita legum, & vulgata iuris determinatione, decisio 101. libro 3. num. 7. 83
Nemo ad spoliolum admittendum licet constitutus sit procurator praesumitur habere mandatum cum id delictum contineat cuius executio nullo mandato contineri potest, decisio 232. lib. 3. num. 3. 104
Nepos post decessum aui natus, an proprie nepos dici possit, decisio 38. lib. 3. nu. 3. 73
Nobilitas personae, & familiaritas alicuius magis praelati, vt est

Index.

vt est Cardinalis, qua multum attenditur in gratijs aliqua do exprimitur in supplicatione, hoc sine, vt gratis expeditio fiat, dec. 160. lib. 3. nu. 4. 91
Nomen inscriptum libris mercatorum ipsius filij naturalis cuius in fauorem pecunia fuit deposita an sufficiat, vt ius ad illas pecunias pretendere possit, decisio 405. libro tertio, numero 1. 134
Nominatio de aliquo facta in aliquo beneficio non praesumitur mutata, nisi contrarium probetur, decisio 1021. li. 3. num. 1. 230
Nominacionem primam sortitam esse effectum quis teneatur probare, decisio 1003. libro tertio, numero primo. 237
Nominacionis gratiam habens si non faciat electionem Digestis in qua futura est nominatio in Camera, & Cancellaria Apostolica coram notario, & testibus non caret fraudis suspicione, decisio 205. libro tertio, numero tertio. 99
Nomine proprio possidens vtum causam possessionis mutare possit ita vt iure crediti possidere valeat, decisio 345. libro 3. numero 3. 125
Nomine tutorio possidens mulier an postea proprio etiam nomine vigore dotalis instrumenti fructus percipere, & stabilia possidere possit, decisio 315. libro tertio, numero primo. 120
Nominis & tituli, licet non fiat mentio indulto, si tamen persona notorie sit Illustris, vt hoc casu, sufficit, dec. 15. lib. 3. numero 3. 69
Nominis in specie, vel indiuiduo habentis indultum ex concessione summi Pontifici. si in supplici porrecto libello non fiat mentio, an per id sufficienter indulto derogetur, decisio 88. libro secundo, numero 1. 30
Non constitit quo tempore facta sit diuisio, vel quamdiu post diuisionem durauerit possessio quoad titulum diuisionis, non potest constare de sufficienti possessione, dec. 480. lib. 3. nu. 2. 148
Non excusatur quis a mala expressione valoris propter cedulas de cimariis, & arrendamentorum, nisi concurrente fama, & praecedentibus prouisionibus, decisio 125. lib. 1. numero 1. 17
Non possidens, & actor vbi de contrauentione non constat, vtum de ea docere debeat, an pars rea, decisio 640. libro 3. num. 1. 182
Non possidens possessioni renunciare non potest, cum suam nulliter intersit, decisio 48. libro tertio, numero tertio. 75
Non requiritur solennitas in successione hereditatis nondum adita, neque in concessione inducitur aditio, decisio 67. lib. 1. num. 1. 10
Notarij error parti ob negligentiam propriam non paruum prauidicium parit, decisio 134. libro secundo, numero tertio. 38
Notarij appellantes in instrumento, testamento, appostillis, & similibus scripturis pro defuncto confectis uxorem, qua non pretenditur esse vxor, an ex hoc approbetur matrimonium, decisio 304. libro tertio, numero primo. 118
Notarij error inscribendo non debet prauidicare parti, qua ex praesumptione habetur pro obsequenti conditionibus datis, decisio 155. lib. 3. nu. 2. 90
Notarij relationi ex auctoritate Baldi in rub. C. de fid. instr. an semper sit credendum, & id quomodo intelligatur, decisio 15. libro 1. num. 1. 4
Notario vtum hac verba, seruatis seruandis, liceat interpretari ad proprium suum sensum, dec. isio 646. libro tertio, numero 7. 183
Notario fides in his adhibetur in quibus a partibus est rogatus, non in illis, qua incidenter eueniunt, decisio 284. lib. 3. numero 5. 114
Notario fidem facienti de data, seu expeditione, vt publica persona credenda est, decisio 538. libro tertio, numero quarto. 162
Notarium de falsitate suspectum aliud est ab eo, quod sit re ipsa falsarius vtote inquisitus de commissa falsitate, decisio 319. lib. 3. nu. 3. 120
Notarius licet fidem non faciat de partis praesentia ob id non est dicenda absens fuisse, decisio 309. libro tertio, numero tertio. 119
Notarius non posito die testibus & anno in protocollo cum ea memoria tenere non possit, ea licite apponit in extenso, decisio 289. libro 2. numero 2. 64
Notarius aut scribens apocham priuatam in eius recognitione omnino de iure communi requiritur, decisio 527. lib. 3. numero 3. 159
Notarius asserens se consignasse pecunias de quibus controuertitur depositas coram socijs, assertio haec pro publico instrumento habetur, & plene probat, decisio 278. libro secundo, numero 1. 62
Notarius subscribens ita est ego Dominicus Notarius. cu non fuerit rogatus fidem, tamen facit non vt publicum instrumentum sed vt priuata scriptura, decisio 288. libro secundo, numero 3. 64
Notarius rogatus de instrumento simoniaco, non potest opponere de simonia, decisio 80. libro primo, numero primo. 12
Notarius si dixerit talis iurauit dextera tactis scripturis, an sufficiat ad probationem facti iuramenti per testes, dec. 77. lib. 2. nu. 3. 28
Notarius de instrumento simoniaco rogatus non potest opponere contra simoniam vigore illius instrumenti, nec cogitur turpitudinis propriae esse detector, decisio 13. libro 2. numero primo. 20
Notarius rogatus attestans vidisse mandatum abolitum sub certa die scriptum per notarium rogatum, licet sit error ratione abolitionis causat tamen bonam fidem, decisio 291. lib. 2. nu. 2. 65
Notarius postquam fuit suspectus tandem si inquiratur officio iudicis prauidicat parti, secus si non fuerit inquisitus, sed sola suspicione notatus, decisio 255. libro secundo, numero tertio. 59
Notarius a tergo breuis dicens possessionem captam seruatis seruandis, an sufficiat id ad fidem faciendam eam Capitaliter captam, decisio 646. libro tertio, numero quinto. 183
Quae quidem verba. f. seruatis seruandis. cum iuris sint verba prolata a Notario, fidem non faciunt, numero sequen. ibidem.
Notarius si non rogatus fuerit ad extensionem, & promulgationem sententiae, an reddatur ob id nulla tanquam de ea non legitime constitit, decisio 347. libro tertio, numero secundo. 125
Notarius non rogatus de actu, subscribens tamen, & sigillo muniens instrumentum non adductis testibus, aliam tamen probationem certam adferens an probet, decisio 103. li. 2. numero 2. 33
Notitiam habens contentorum omnium in testamento etiam omnia approbans non tamen tenetur eis vt, qua sibi prauidicium adferre possunt, decisio 326. libro tertio, numero quarto. 122
Notorie si non constet de non iure partis spoliatae beneficio, & in alium collato ob non solutionem factam debite pensionis, si subductis calculis praesupposito, quod sit debitor paratus sit soluere, venit restituendus possessioni pristinae, dec. 173. lib. 2. nu. 1. 44

Index.

Notarij styli vigore si quis pro se habeat regulam ad probandum inualiditatem regressus, obtinere debet, nisi in contrarium alia exceptiones a parte aduersa probentur, decisio 540. lib. 3. nu. 8. 162

Noua prouiso si impetretur, quæ nihil habet commune cum prima gratia, non inficitur ex errore primæ ob non participatum errorem, decisio 541. libro tertio, numero nono. 163

Noua prouiso operatur in futurum non autem in præteritum, dec. 633. lib. 3. nu. 7. 181

Noua prouiso obtenta in resignatione beneficii facta, an suffragetur prouiso ita ut possit obtinere possessionem, decisio 235. lib. 2. num. 1. 56

Noua prouiso de quibus fructibus percipiendis, aut perceptis facta intelligi debeat, decisio 111. libro primo, numero secundo. 3

Noua prouiso beneficii etiam nouam expeditionem literarum requirit, decisio 541. libro tertio, numero decimotertio. 163

Noua prouiso separata penitus a prima, & nouæ gratiæ nomine, & effectu donatur, decisio 541. libro tertio, numero 11. eod.

Noua prouiso ubi gratiosa non fuerit, sed mandatum solum de prouidendo non auxiliatur petenti, decisio 11. li. 1. numero 5. 3

Noua prouiso præsupposito, quod non sit subreptitia, dat titulum coloratum, & facit spoliatum restitui posse, dec. 190. lib. 3. nu. 3. 96

Noua capita in Rota proponi possunt ad impugnationem donationis facientia non reuocari in dubium semel firmata, dec. 571. lib. 3. nu. 4. 169

Noua causa dici solet dum noua ad causam confirmandam probationes afferuntur, decisio 229. libro secundo, numero secundo. 55

Limita & intellige, ut numero sequen. decisio 229. libro 2. numero tertio. eod.

Noua commissione concessa, vel impetrata non potest petentibus dilationem ea denegari, decisio 193. libro secundo, numero secundo. 48

Noua lis emergens, vel superueniens ratione illius, quæ nunc vertitur, aliam requirit, & diuersam a veteri discussionem, dec. 630. lib. 3. nu. 5. 180

Nouatio facta non præsumitur, nisi fuerit expressa, decisio 363. lib. 3. numero 4. 127

Nouerca plus relicta, quam filia debet ab ipsa amoueri, et filia applicari. Secundum alios tamen dic, ut nu. 2. & seq. dec. 756. lib. 3. num. 1. 203

Nouus codicilli si idem continet, quod primi, ubi prioribus fuit renunciatum, & illis etiam nouis dici debet renunciatum, utpote non re, sed temporis solum data discrepantibus, decisio 556. lib. 3. nu. 5. 166

Nouis probationibus superuenientibus conceditur in integrum restitutio in causa beneficii, decisio 272. libro tertio, numero secundo. 112

Nouum articulum de nouo matrimonio inducens post lapsum 18. annorum quo de primo matrimonio lis agitur tanquam somnians reijcitur, & nequaquam calumnia vacare dicitur, dec. 94. lib. 3. nu. 3. 82

Nobiles filia in quarum favore lata est sententia protestans earum legitimationem facilius matrimonio elocantur, decisio 330. lib. 3. numero 1. 122

Nulla ubi est resignatio in effectu, nullum etiam ius a se resignans abdicare potest, decisio 565. libro tertio, numero tertio. 168

Nullitas sententia, ut ex citationis defectu ita etiam iurisdictionis dependet, decisio 281. libro tertio, numero primo. 114

Nullitas actuum ex citationis defectu ita procedit, ut in beneficiis ubi agitur de priuatione beneficii nullo modo sine citatione principalis procedi possit, decisio 234. libro 2. numero secundo. 56

Nullitas iurisdictionis utrum præsupponatur ex hoc, quod sententia tempore feriarum fuerit lata sine commissione, dec. 231. lib. 2. num. 2. 55

Nullitas si allegetur probari debet habito termino, & doceri antequam ad ulteriorem executionem in causa procedatur, dec. 108. lib. 2. nu. 2. 34

Nullitas iurisdictionis ex eo argui potest, quia tempore feriarum cum lata sit sententia sine commissione non ledit partem, dec. 274. libro 3. numero 3. 112

Nullitas pensionis, an possit causari ex eo, quod in confirmatione non dicantur narrata, quæ veniebant narranda, decisio 215. lib. 2. nu. 1. 52

Nullitas ex defectu iurisdictionis opponi potest excipiendo contra sententiam iudicis delegati, decisio 1100. libro tertio, num. 1. 747

Nullitas ante omnia decidenda est, decisio 1301. libro tertio, numero 1. 271

Nullitate resignationis non obstante si resignans patitur frui possessione resignatarium, non potest de præsupposito spolio agere, nec super eo venit audiendus, decisio 507. libro tertio, num. 5. 154

Nullitate executionis in suo robore permanente, lis non potest dici finem suum adeptam, decisio 33. libro tertio, numero quarto. 72

Nullitatis causa si deserta fuerit, an & appellationis deserta dicatur, cum in eadem fuerint commissione coniunctæ. ibid. numero 5. 176

Nullitates obiectæ contra compulsorium processum si frivole sint merito reijciuntur, ut inutiles a iudice, dec. 417. libro tertio, numero 1. 136

Nullitatis causa non deserta, lis non dicitur extincta, dec. 33. libro tertio, num. 9. 72

Nullitatis causam committens pars cum clausula, quam & quas, sententiaque, nullitatem ex registro perfecto probans in casu deperditionis actorum, an teneatur ad actorum exhibitionem, vel pars aduersa, decisio 607. libro tertio, numero secundo. 176

Nullitatis causa, & appellationis commissæ, & vigore specialis commissionis præfixo termino ad docendum de nullitate qua non docta si iudex ad ulteriora procedat an gesta per eum valida sint habenda, decisio 204. libro tertio, numero 1. 99

Nullitatis causa sententiæ, & pensionis commissæ, aufertur clausula a iudice priori in commissione apposita, quod procedatur sine retardatione solutionis pensionis, cum alia quæ dicebat procedendum sine præiudicio legitime executionis, dec. 183. lib. 3. nu. 4. 83

Nulliter examinati testes utpote aliis in remissoria producti, & sibi contrarij, probationem etiam faciunt nullam, ex communi semel malus semper præsumitur malus, nisi aliud appareat, dec. 98. lib. 3. nu. 1. 83

Nullum existente periurio, consequenter, & nulla necessaria requiritur absolutio, decisio 547. libro tertio, numero octauo. 164

Nullum quod est primario, & per se, seu de sui natura, reuocationem non admittit cum de non ente ad ens naturaliter in iure non fiat progressus, decisio 112. libro tertio, numero 3. 85

Nullum quod per se existit reuocari non potest, decisio 153. lib. 2. num. 3. 41

Nullus renunciare iuri censetur, quod sibi nescit competere, dec. 323. lib. 3. nu. 2. 121

Numeratio dotis constare debet asserta, ne in præiudicium generetur

Index.

neretur creditoribus, decisio 505. libro tertio, numero primo. 154

Numeratio dotis non probatur per confessionem mariti de recepta, facta tempore matrimonij constantis, immo præsupponitur fraus, vel potius donatio. decisio 485. lib. 3. numero 1. 150

Nunciij ad Imperatoriam Maiestatem mitti solent ultra quadraginta annos a sede Apostolica, decisio 448. libro tertio, numero 3. 142

Nunciij oral facultates non se extendunt ad Germaniam, decisio 996. lib. 3. nu. 1. 236

Nunciij prouiso de beneficio valoris 24. ducatorum valida est, dec. 745. lib. 3. nu. 1. 202

Nuncijs non potest conferre canonicatum in cathedralibus vacantem per obitum, licet possit per resignationem, decisio 805. lib. 3. nu. 1. 210

Nuncijs Apostolicus beneficia conferens quorum collatio ad eum per indultum Apostolicum spectat, ab eo facta, tamè inualida est, etiam facultate sibi concessa notoria existente, nisi producat, & hoc non factum, causa controuertentes super tali beneficio suspenduntur neque executioni possunt illatenus mandari, decisio 73. libro tertio, numero primo. 79

Nuncijs Apostolicus si prouideat alicuius de beneficio contra alium cui Papa fuit de eodem prouisum, & literas super hoc expediri facit scriptas a Notario legali, & fide digno, & omnibus qualitatibus, quæ in legitimo Notario requiruntur uallat, non tamen ad negotium specialiter rogato, an per hoc prior per Papam prouiso præiudicetur, decisio 163. lib. 2. nu. 1. 42

O

Obiecta contra testamentum, & notarios super eos rogatos utrum probationem ex eo resultantem diminuere dicantur, decisio 299. lib. 3. nu. 1. 117

Obiectiua materia si deducantur coram iudice ab aliqua partem ea debent concludenter, ut profint, probari, dec. 526. lib. 3. nu. 5. 158

Oblatio quando non releuet, decisio 1413. libro tertio, numero primo. 277

Oblatio non exeat, quando creditor est paratus recipere ad bonum computum, decisio 975. libro tertio, numero primo. 235

Oblatio schedulæ cambij pro solutione pensionum decursarum facta a reo pensionanti elicere potest tertiam dilationem ad productionem mandati concurrente raritate tabellariorum ex partibus ad Curiam accedere solitorum, decisio 476. lib. 3. num. 4. 148

Obligare se pro aliquo, qui non est soluendo nemo ex verosimili coniectura uelle præsumitur, decisio 410. libro tertio, numero 2. 135

Obligatio quæ fit in forma Camerae proprie si in controuersiam venit per Auditorem Camerae de ea iudicatur tanquam suo ordinario iudice, decisio 60. libro tertio, numero primo. 77

Obligatio cameralis duplex habet iuramentum, decisio 800. lib. 3. nu. 4. 209

Obligatio fideiussoria non transit ad hæredes, ubi de calumnia constat, dec. 1236. lib. 3. nu. 1. 267

Obligationem bene legitimeque extinctam ex articulis deductis utrum apparere possit, decisio 686. libro tertio, numero secundo. 192

Observatio terminorum facta contra unum Cappellanum, tanquam principalem ex multis, & procuratorem, qui tamen non erat procurator, utrum sit reuocatoria pro obseruante, dec. 303. lib. tertio, nu. 2. 118

Observatio quatuor terminorum ad docendum se paruisse executorialibus, etiam in deliberatoria est attendenda. Immo etiam in declarationis negotio, decisio 1145. lib. tertio, numero 1. 254

Obstaculum regulæ octo mensium per concessionem alternatiuam remouetur, ubi ordinarius habet ius in omnibus mensibus vacantes præbendas conferendi ex speciali indulto, dec. 251. lib. 2. nu. 3. 58

Obtenta testium publicatione iam viginti annorum spatio elapso, an rata haberi debeat, ut in posterum testes amplius examini subijci non debeant, decisio 136. libro secundo, numero 1. 38

Obtenta secunda gratia non facta mentione de prima, surreptitia est, & extenditur talis subreptio non solum ad priuilegia sed etiam ad quasunque concessionem, & maxime ad gratias beneficiorum, decisio 91. libro tertio, numero tertio. 81

Obtinens nomine proprio decretum executorialium cum inhibitione aliosque actus iuridicos exercens secuta cessione mandatoque de gestoribus ratificatione processus, an ex obiecto aduersarij ob factam cessionem dici possit nullus, & ob id debeat condemnatio fieri in expensas, decisio 76. libro tertio, num. 1. 79

Obtinere uolens ex capite prætense unionis ualide commodum de iure suo, quod se asserit habere debet docere, decisio 557. lib. tertio, num. 6. 166

Octogenarij testes, qui ad Curiam adduci non possunt ex indulto iudicis possunt in locis ubi sunt examinari, decisio 611. libro 3. num. 3. 177

Odiosa omnia, & contra iuris communis dispositionem introducta ueniunt restringenda, decisio 103. libro primo, numero 4. 14

Oeconomus decretus habet facultatem locandi bona, tam alijs quam sibi, modo aolus malus non interueniat, dec. 363. libro 3. nu. 3. 127

Officiales, & administratores vniuersitatis citari possunt tanquam persone publicæ, et omnibus notæ, decisio 715. lib. 3. numero 2. 197

Officialis qualitas est probanda eo tempore quo actus celebratus fuit, dec. 1161. lib. 3. nu. 1. 160

Officij Curialis venditio sine consensu summi Pontificis non ualet maxime si fuerit simulata, decisio 614. libro tertio, numero 5. 177

Offerens fructuum perceptorum cessionem, & omnium suorum beneficiorum reseruatam tamen ne exeat, & parere cui iudicatum tribus sententijs antea condemnatus, an debeat vigore capituli peruenire in integrum restitui, decisio 78. li. 2. numero 1. 29

Offuscatio luminis minoris fit per lumen maius, & ex hoc familiaris Papæ excludunt a clausula reseruatoria familiares Cardinalium, decisio 71. libro tertio, numero tertio. 78

Oliuarum plantatio subrogata in locum uitium, & frumenti, an faciat ad priores, & solitas decimas Religiosis obligari incolas loci, decisio 423. libro tertio, numero secundo. 137

Omissio nominis aut error non obstat si de persona constat, dec. 1185. lib. 3. nu. 1. 262

Omissio possessorio in petitorio procedi potest per iudicem, ubi ex vi rescripti soluantur expensæ, deturque cautio pro fructibus, dec. 662. lib. 3. nu. 2. 186

Onerandus ulteriori probatione non est, qui regulam pro se habet, dec. 666. lib. 3. nu. 3. 187

Onus probandi, literas fuisse expeditas ante consensum præstitum, incumbit ei qui dat de iure tertij, & fundat se in data literarum, dec. 720. lib. 3. nu. 1. 198

Onus probandi fructus perceptos post resignationem an ad partem

Index.

partem percipientem spectet, decisio 565. libro tertio, numero 187

Opinio multorum est minorem annis quatuordecim sine tutoris autoritate beneficium resignare posse, tamen cum causa cognitione, decisio 579. libro tertio, numero octavo. 171

Opponi hodie potest contra tres conformes latas in possessorio, dec. 713. lib. 3. nu. 1. 197

Oppositio facta contra testes, quod sint singulares ratione loci, & temporis, ea probata, nil reuocatorie deponunt, decisio 343. libro 3. num. 1. 124

Oppositio appellationis ob non concessum terminum facta per procuratorem an impediatur iudicem procedere ad ultiora, dec. 266. lib. 3. numero 5. 111

Oppositio nullitatis sententiarum antea latarum si fiat a parte spoliante cum fuerit in prioribus processibus discussa, non habetur in consideratione, decisio 126. libro tertio, numero 5. 103

Oppositum huius vide, & limitationem cum adhuc eius interesse possit ratione expensarum in lite factarum, & reueruatur pensionis, numero sequen. decisio 120. libro tertio, numero 3. 102

Ordinaria via agens, & non executoria non retardat processum, vel suspendit, decisio 168. libro tertio, numero quinto. 88

Ordinarius prouiso, quando per Papae prouisionem tanquam, anterior non infringatur, decisio 127. libro primo, numero quinto. 18

Ordinarius mandato spoliatus si fuerit ad possessionem utrum id mandatam ipsum a commissio spolio excuset, decisio 223. lib. 2. nu. 4. 54

Ordinarius literis testimonialibus sine testium subscriptione licet non credatur hoc tamen venit intelligendum in grauibus, cum secus sit in leuioribus negocijs in quibus probant, dec. 35. lib. 3. nu. 4. 73

Ordinarius confirmatio non est ius liberum ex eo, quod ab alterius electione dependet, decisio 484. libro tertio, numero tertio. 149

Ordinarius concessa alternatiua a Sanctissimo an tribuat potestatem valide conferendi beneficia nondum literis super hac potestate expeditis, decisio 306. libro tertio, numero primo. 118

Ordinario loci habente indultum de conferendo, Apostolica prouisione an cesset, decisio 10. libro secundo, numero secundo. 20

Ordinarius concessa sibi per summum Pontificem alternatiua, an vigore iuris communis non facta reservatione expressa vel tacite, beneficia in reliquis mensibus possit conferre, dec. 4. libro 1. num. 4. 2

Ordinarius prouidere de castellaniam an possit cuidam suo familiari ad vitam in praedictum successoris, decisio 662. libro 3. nu. 1. 78

Ordinarius successor praetendens ex concessione praedeccessoris qua confirmata fuit a Sanctissimo nimis magnum fuisse salarium officiali decretum via ordinaria, & remedio congruo ad diminutionem eius non spolio agere, vel ab eo incipere debet utpote nimis duro, & graui ac etiam odioso, decisio 622. lib. 3. num. 5. 179

Ordinarius collator in his, qua sibi per indultum conceduntur prouidere potest non autem simpliciter, & absolute beneficia in sua Diocesi vacantia etiam per obitum conferre, dec. 116. lib. 3. nu. 2. 86

Ordinarius licet potestatem habeat conferendi beneficium, non tamen potest spoliare possidentem sine iuridico processu per suos seruitores cum fauere illis praesupponatur in praedictum spoliati, decisio 260. libro tertio, numero septimo. 110

Ordinarius si utriusque prouideat de parochiali uno, alteri de praesimonia, qui dicuntur pacta symoniaca iniisse, an per Ordinarii prouisionem debeant excusari, decisio 113. lib. 3. numero 4. 85

Ordinarius utrum instituere possit aliquem in beneficio iuris patronatus, quod uni debetur ex agnatione fundatoris proximiori in gradu, qui non sit taliter qualificatus, decisio 266. lib. 3. nu. 2. 111

Ordinarius, & Capitulum si dissentiant de collatione vacantis beneficii cuius ueniat ius canonizandum, Ordinarius an Capituli, stante, quod prouiso ad ordinarium surrogatio ad Capitulum spectet, decisio 134. libro tertio, numero primo. 88

Ordinarius si petat decimas a subditis suae Diocesis, an teneantur ad eas persolendas stante concessione privilegij Pontificij de quo in hac causa, decisio 665. libro tertio, numero 2. 187

Ordinatio facta ab alio, quam a suo proprio Episcopo, ualet cum dispensatione saltem praesumpta, decisio 710. libro tertio, numero 1. 196

Ordo primae partis regulae de annali quomodo seruandus, decisio 942. lib. 3. nu. 1. 231

Ordo mendicantium quid teneatur seruare ex dispositione suae regulae, dec. 1106. lib. 3. nu. 1. 247

Originale instrumentum in defectum aliarum probationum est producendum ad probandum primum extremum in causa spolijs, decisio 720. libro tertio, numero primo. 198

Originalia de testium publicatione habita si per plures dies fuerint in manibus informantis, arguunt de attentatis, & faciunt informantem suspectum, decisio 78. libro tertio, numero 3. 79

P

Pacificus dici non potest, qui commisit causam contra unum tanquam intrusum, qui non erat, licet errauerit in nominatione personae, quia error non dicitur sibi suffragari, ex quo habebat animum committendi quoad ipsum, dec. 89. lib. 1. nu. 1. 13

Pacta de computis reddendis si intercesserint, & pars soluat non restituito officio de quo agitur in estimatione ante remissionem, utrum ratum sit, quod agitur, decisio 614. libro 3. numero 1. 177

Pacta instrumento apposta utrum sint illicita ex eo, quod clausula interuenit saltem beneplacito sedis Apostolicae, cum id non interuenierit, decisio 673. libro tertio, numero secundo. 189

Pactum appositum contractui pars ipsius non immerito contractus dici debet, & numero 7. decisio 614. libro 3. numero 4. 177

Pactum quod inest instrumento seu scripturae computorum dicitur pars eius, & ab eo diuidi non potest, decisio 672. libro 3. numero 5. 189

Pactum si fuerit factum, ut alienans rem donatam cadat a commodo rei donatae, applicanda non alienanti, cum ista perna conuenientialis sit utrum sufficiat ut alienans non etiam incurrat poenam legalem, decisio 21. libro tertio, numero septimo. 70

Pactum initum inter prelatos de mutua pensionum translatione per ipsos facienda, non solum non approbatur, sed etiam de supplicatione cassatur, decisio 149. libro tertio, numero 3. 90

Pactum in instrumento dotali appositum, ut virum ligat, ita & eius heredes aliquos post mortem desertur possessio hereditatis, dec. 256. libro 2. numero 1. 59

Pactum factum de remissione rationum, & computis, oppositum

Index.

positum creditoribus per debitorem, an releuet in eo, ut alijs conuentis ante remissionem stare non teneatur, & num. 5. decisio 465. lib. 3. num. 2. 145

Pactum quod de contractu fiat instrumentum dicitur perfectum etiam si scriptura non fiat, & reprobatum doct. Pau. de Castr. decisio 34. lib. 1. nu. 1. 6

Papa incontinenti ubi scit resignationem factam, de qua eius viribus dubitari si confert beneficium facit illud uacare, & sic per nouam prouisionem titulus acquiritur prouiso, decisio 242. lib. 2. nu. 3. 57

Papa si concedat alicui Episcopo collationem beneficiorum suae Diocesis in mensibus alternatiuis utrum ordinaria eidem remaneat Episcopo in reliquis collatio, decisio 4. libro 1. num. 1. 2

Papa non potest auferre regulam modificatoriam indultorum in sex mensibus, in quibus Cardinalis absens non contulit, dec. 1072. lib. 3. nu. 1. 244

Papa facilius & frequenter magis clerico, quam laico beneficia concedere solet, licet etiam a beneficiorum collatione laicos non penitus excludat, ut hoc casu, decisio 516. lib. 3. numero 4. 157

Papa derogat aliquando expressa statuto confirmato cum clausulis derogatorijs a praedeccessoribus suis, decisio 492. libro 3. num. 2. 15

Papa monasterium concedens in commendam ea ratione, ut ibi 1. monachi alantur a commendatario ad peragendum cultum diuinum haud dubie omnium bonorum monasterij liberam administrationem tribuit commendatario, decisio 257. lib. 3. nu. 4. 109

Papa ante factam prouisionem, si attestetur de familiaritate, & declarat eam non fictam, sed veram, non admittitur pars in contrarium aliquid adferre uolens, dec. 195. lib. 3. num. 3. 97

Papa per declaratiuam narrante aliquem fuisse, & esse ueram familiarem, & de caetero habendum, reputandum, & indicandum pro tali intelligitur uelle illum fuisse, & esse talem ante tempus beneficii vacantis de quo controversia mouetur. ibidem nu. 4. 97

Papa ex certa scientia, & motu proprio si eorum deputauit ad beneficiorum collationem, potest conferre sine literarum gratiae expeditione, decisio 273. libro tertio, numero 4. 112

Papa contra collationes factas ijs, qui specificè non expresserunt Dioceses an possit alijs prouidere etiam vacantia per obitum existente, dec. 308. lib. 3. nu. 2. 119

Papa defraudatoribus, criminosis, & ijs qui imposturis ex falsa narratione gratias a se impetrant, vel etiam tacita ueritate ab eo indulta consequuntur, non praesumitur gratiam uelle impertiri, nec cum talibus etiam dispensare, decisio 166. lib. 3. nu. 6. 92

Papa egre concedit gratias uergentes in praedictum alicuius Cardinalis, dec. 422. libro tertio, num. 2. 136

Papa ad vim narratorum in supplicatione moueri dicitur ad concedendum, ideo si imponitur ei non ualet concessio tanquam obtenta per surreptionem, dec. 34. lib. 3. nu. 6. 72

Papa aliquando motus exemplo praedeccessoris non ea concedit, quae alioquin poterant impetrari, & concedi, decisio 215. lib. 2. nu. 2. 52

Papa si prouideat alicui de beneficio, quod dicitur esse de irrepatrio. cum clausula derogatoria quatenus non sit iuris patronatus ex fundatione, vel dotatione facta, praedictat illis, qui praetendunt se esse patronos, & hoc casu quasi possessio ipsi non suffragatur, decisio 169. libro tertio, numero secundo. 93

Papa potest cogere partes ad concordiam, decisio 2126. lib. 3. numero 1. 314

Papa dubium declarans per clausula adiectionem, non pra-

tenditur praedictare uelle iuri alterius iam quaesito, decisio 187. libro secundo, numero tertio. 46

Papa si facta fuerit ei libera resignatio ab habente indultum collationis, potest prouidere non obstante indulto, decisio 52. lib. 3. nume. 2. 76

Papa expressè dispensans cum aliquo qui notatur de inhabilitate, facit gratiam impetratam ualere ad commodum supplicantis, decif. 70. lib. 3. nu. 5. 78

Papa ob nimis amplas facultates a praedeccessoribus concessas Legatis vel Nuncijs saepe reuocatoria uti consuevit, decif. 448. lib. 3. nu. 4. 142

Papa expressè derogans statuto per clausulam quorum tenores, facit gratiam suam canonizari, decif. 492. lib. 3. numero 5. 151

Papa dubium declarans per clausula adiectionem non praetenditur praedictare uelle iuri alterius iam quaesito, dec. 187. lib. 2. nume. 3. 46

Papa super familiaritate attestans tempore litis pendentiae, utrum ius tertio iam quaesitum eneruare possit, decif. 195. lib. 3. nume. 1. 97

Papa uult exprimi mensum eo sine ut scire possit an beneficium ad sui collationem spectat vel alterius cuiusdam, decif. 622. lib. 3. nume. 6. 179

Papa non praesumitur uelle gratiam concedere excommunicationi subiacentibus, & de famoso crimine notatis, nec cum talibus dispensare, decif. 172. lib. 2. nu. 5. 44

Papa aliquando annullit gratias etiam per se factas, & in posterum faciendas per decretum, decisio 283. lib. 2. numero 2. 63

Limita & intellige ut latius numero sequenti, decif. 283. lib. 2. nume. 3. 63

Papa non praesumitur uelle priuare Ecclesiam aliquam privilegio uocis, cum ex tali priuatione non leue perpetui damnum eadem Ecclesia dicatur, decisio 360. libro tertio, numero tertio. 127

Papa gratias in beneficiorum resignatione concedit non Datarius, decif. 458. lib. 3. nume. 5. 143

Papa non censetur uelle derogare privilegijs in vim contractus etiam iurati concessis, quantumcunque derogatio fuerit amplissima, decif. 119. lib. 1. nume. 1. 17

Papa si douet pecunias defuncti curialis cuiusdam, an dicatur hoc factum quid fieri in fraudem Apostolici fisci, decisio 273. lib. 2. nu. 3. 62

Papa quando prouidet, & alteri reseruat non est necessarius alicuius consensus, decisio 217. libro tertio, numero primo. 321

Papa possessionem alias legitimam per suum decretum inficere potest, decisio 633. libro tertio, numero 8. 181

Papa an praesumatur per reuocatorias regulas Indultorum Cardinalibus Ordinarijs uelle auferre ius confirmandi in beneficijs, decif. 484. lib. 3. nume. 6. 149

Papa defectum consensus in resignatione requisiti supplere non potest, decif. 458. lib. 3. nume. 11. 143

Papa non praesupponitur uelle pensionis reservationem concedi debere non clerico, decisio 649. libro tertio, numero quinto. 184

Papa non raro decipitur praecipue in collatione beneficiorum reseruatorum, qua si sciret reseruata, & resignationes inualidas non conferret, decisio 575. libro tertio, numero 6. 170

Papa potest Comiti concedere privilegium durante uita praesentandi ad certa beneficia, ac si esset fundator uel dotator, decisio 407. libro tertio, num. 1. 134

Et an hoc privilegium extendatur ad beneficia vacantia in mensibus reseruat ex regula reseruatoria octo mensium, numero seq. ibidem.

Papa concedens alicui ordinario collationem in mensibus alternatiuis,

Index.

ternatiuis, an videatur sibi in reliquis collationem beneficiorum referuasse, decisio 21. libro secundo, numero primo. 21

Papa tacita ipsi veritate de beneficio iuris patronatus si confert presumpcio est concessionem ab eo factam esse subreptitiam, cum presumatur nihil in preiudicium patronorum concedere velle, decisio 195. libro secundo, numero secundo. 48

Papa censetur admittere resignationem cum conditione si legitime adhibeatur, decisio 1283. libro tertio, numero primo. 270

Papa expressè dispensans cum filio aut nepote recõciliati, vel condemnati de heresi, efficit ipsum habilem ad habenda beneficia etiam in preiudicium statuti, & ob id gratia subreptitia dici non potest, decisio 130. libro secundo, numero quinto. 37

Papa de consuetudine laudabili non solet iuri patronatus, q̄ ex fundatione, vel dotatione est in totum derogare, decisio 169. lib. 3. nu. 5. 93

Papa est intentio, & mens, non ita coarctare potestatem Cardinalium Illustrissimorum dum legatione funguntur, vt aliorum prelatorum extra Curiam in alias prouincias ablegatorum, dec. 142. lib. 3. nu. 3. 89

Papa si constaret per narrationem supplicantis primam gratiam concessam esse limitatam, haud dubiè secundam simpliciter non fuisset concessurus, decisio 91. libro tertio, numero 4. 81

Papa si narratum fuisset gratiam à se petitam, & obtentã ob falsam relationem, & gratis expeditam defraudatisq; familiaribus esse obreptitiam, & nullam, ex vrosimili coniectura, aut non concessisset, vel certe maiori cum difficultate, ex eoq; beneficij sequitur vacatio, decisio 166. lib. 3. numero 3. 92

Papa postquam inmotescat resignatio facta beneficij, licet inualida sit de illius viribus dubitabatur, et conferens beneficium facit actu vacare, & admittit resignationem succeditq; prouisio noua cuius vigore titulus confertur, decisio 288. lib. 3. nu. 4. 115

Papa mens non videtur esse derogare privilegio tanquam iuris patronatus Illustri viro ob bene merita concesso, licet alius super tali beneficio literas impetrarit, quã ob id non ritè dicuntur expeditã, decisio 466. libro tertio, numero primo. 145

Papa declarationi statuit in approbatione familiaritati verq; vbi de ficta opponitur à parte aduersa, decisio 190. lib. 2. nu. 2. 47

Papa declaratio super Acolitatu alicuius, & familiaritate domestica suã personã, & Vicecancellarij, vtrum alterius iuri quesito obistere possit, decisio 192. libro tertio, numero 1. 97

Papam non presumitur velle anterioribus gratijs per nouas preiudicare neq; prouisionibus per nouas gratias & prouisiones, dec. 676. lib. 3. nu. 3. 190

Papam Ecclesiã non presumitur tam grauiter velle preiudicare, vt ipsius bona ad extraneos heredes per vltimas voluntates clericorum transferri cõcedere, decisio 380. lib. 3. numero 4. 130

Parata in flumine an noua sit, vel antiqua refecta, & sulcata quomodo deducatur, decisio 395. libro tertio, numero primo. 133

Parata constructa in flumine nesciente illo, vel illa cuius est ius fluminis, nõ potest obesse nescienti, dec. 395. libro 3. numero 2. 152

Parata extructa à parte aduersa in flumio, quã non impedit vsus publicum per dominam habentem iurisdictionem ibidem, an possit demoliri ad suarum paratarum nouiter erectarum protectionem, decisio 447. libro tertio, numero

quarto. 141

Paria sunt scire, vel scire debere, decisio 1169. libro tertio, numero 3. 262

Paria sunt instrumentum, & sigillum non extare, vel non posse recognosci quantum ad plenam probationem attinet, decisio 1164. lib. 3. nu. 1. 261

Parma, & Placentia ciuitates immediatã subiectã sunt iurisdictioni Ecclesiã Romanã, decisio 181. libro secundo, numero 5. 45

Parochialis, vel alterius beneficij prouisio per Legatum fieri non potest vbi eius iurisdictione non vterius protenditur, sed expirauit, decisio 148. lib. 3. nu. 1. 90

Parochialis cura si per prouisionem vnus in alium transferatur, & alter in transferebantem eadem die vicissim transferat prestimonium, ita vt clarè constet de effectu pactorum inter se ante habitorum, per istam connexitatem prouisionum realitas contractus symoniaci latere amplius non potest, dec. 113. lib. 3. nu. 1. 85

Pars committens causam, si obtineat decerni citationem, quã fuerit executioni mandata, sed tamen nunquam reproduca, cum circumducta videatur, et pro non facta habeatur, non arctat vllõ modo citatum, nec interruptit prescriptionem, dec. 44. lib. 3. nu. 2. 74

Pars aduersa si nondum informauit volens ad suã causã vtilitatem aliquid adferre validum est audienda, decisio 481. lib. 3. nu. 2. 149

Pars quã melioramenta fecit si ea liquidare sit parata auditur, dec. 16. lib. 2. nu. 3. 20

Pars vtrum ad fructuum liquidationem sit obligata nullatipius antea in sententia facta mentione, decisio 602. lib. 3. numero 2. 173

Pars appellans citata, vt doceat de facta appellatione, & de legitima eius prosecutione, & terminis solitijs seruatis ea non docta, sibi ipsi venit imputandum, decisio 290. lib. 2. numero tertio. 65

Pars si arguitur de pacto initio symoniaco si non acceptauit prouisionem, quã in illam dicitur facta, & habeatur pro inhabili, non potest dici facta symonia, vt nec conuenientialis, ita nec realis, decisio 113. libro tertio, numero quinto. 84

Pars negligens testium examinationem per spatium decem, & nouem mensium, vtrum sibi hac mora officiat, decisio 625. lib. 3. nu. 1. 179

Pars calumniosè litem magnis fauoribus protrahens in preiudicium pauperis aduersarij, declaratoriam elicit, nõ probato per procuratorem incontinenti de suo bono iure, dec. 10. libro 3. numero 6. 67

Pars ex quo recusauit iudicem, & ab eo appellauit non requiritur alia intimatio, imo magis pars grauatur quo sapius intimatio repetitur. ibid. nu. 5. 152

Pars tantum appellans à possessorio vtrum sententia in iudicatum transire possit ratione petitorij, decisio 495. libro 3. numero 2. 152

Pars petens ad probandum concludenter antea deducta, spacium dierum aliquot, puta octo, vel decem, cum antea non probauit habitis etiam aliquot secundo indultis diebus, sibi imputare debet petita non sibi concedi, dec. 216. lib. 3. numero 2. 105

Pars principalis litigans legitime citari dicitur, dummodo ad procuratorem ipsius cui commissum fuit mandatum procuratorium citationem constiterit peruenisse, decisio 100. lib. 2. nu. 4. 32

Pars si petat attentata per aduersarium renocari, non auditur nisi prius à se attentatis planè purgatis, decisio 126. lib. 2. nu. 2. 37

Limitationem istius ex decisione Rotã, vide numero sequenti. lib. 2. nu. 3. 103

Index.

Pars solutionem recipiens simpliciter sine protestatione sibi ipsi preiudicium parit, decisio 167. libro secundo, numero quarto. 43

Pars procuratorem ad agendum constituens in iudicio presumitur gesta per procuratorem eius nomine ratificasse, decisio 295. lib. 2. nu. 3. 65

Pars de lucro habendo tractans, & non de damno vitando tenetur quã facti sui sunt in Bullarum confirmatione, vel cassatione perquirere, decisio 149. libro tertio, numero sexto. 90

Pars licet absens etiam longinquè, habens notitiam sententię per intimationem executorialium contra se lata, appellare coram honestis personis debet, ne sibi ex taciturnitate preiudicium pariat, decisio 45. libro tertio, numero quinto. 75

Pars non seruans contenta in regula de modo etiam iuraplurium ex cessione habens, ex regula Pauli Tertij omnino redditur inhabilis ad beneficium de quo controuersia est obtinendum, decisio 139. libro secundo, numero primo. 39

Pars ea scire non tenetur quã apud acta fiunt, ne sibi preiudicium inde aliquod generetur, decisio 258. libro secundo, numero 2. 59

Pars vt constituat procuratores citata, non vterius inquirere debet apud acta de illis constitutis. ibidem. numero tertio. 140

Pars ad declarationem procedens contra a duersarium si non constat notoriã de ipsius iure, an releuet, decisio 441. lib. 3. numero 1. 140

Pars aduersa contra quam inhibitiõ ad partes, vel extra curiam petitur si presens sit in Curia, ibi conuenienda est, & inhibitiõ illa extra curiam decerni petita denegatur, decif. 264. lib. 2. nu. 2. 61

Pars spolians si pareat iudicato in hoc, quod restitutionem in integrum committat, an seruare fructuum, & expensarum restitutionem vsque in finem litis possit, p̄sito, quod preterdatur paupertas non tamen probata, decisio 26. libro tertio, numero 1. 103

Pars volens excludere aduersarium à bonis in quã dotem petit, oportet vt ostendat se, & non illam ad bona etiam dotis nomine ius vllum habere, alias executio instrumento dotali danda est, dec. 461. lib. 3. nu. 3. 144

Pars recipiens pecunias pro litis expensis à parte aduersa soluenda, si non in totum dicantur soluta, vbi tamen simpliciter recepit facta quietatione siue protestatione sibi preiudicat, dec. 155. lib. 3. nu. 3. 90

Pars conuicta, & condemnata ad restituendam possessionem, & fructus, & vt resarciat damna, & interesse si hoc non faciat sed litem calumniosè vterius sustinet, vt contumax puniri debet. 180

Pars iudicato non parens, & contumax licet tulerit sententiam aliã in fauorem tamen facit eam licet etiam iustam renocari, presertim in casu spoliij, decisio 626. libro tertio, numero 5. & 6. 180

Pars volens probare contraria omnium eorum, quã ab aduersario deducuntur, obtinere debet remissoriã relaxationem, maxime si adhuc sit intra tempus probationis, dec. 625. lib. 3. nu. 4. 179

Pars quã preterdit testes contra se adductos pati exceptiones licet spoliatrix sit, tamen venit si petat audienda, dec. 590. lib. 3. nu. 9. 173

Pars obitum in referuato mense non probans vtrum ex alijs clausulis capere beneficium possit, ita vt gratia ipsius veniat canonizanda, decisio 593. libro tertio, numero primo. 174

Pars si in suspicionem venit causam protelare, vt desatiget aduersarium in petitis non est audienda, decisio 418. lib. 3.

numero secundo. 136

Pars quã petijt examinari testes vsq; ad numerum 40. vtrũ debeat esse contenta si sufficiat numerus 30. maxime si materia arbitraria fuerit, decisio 664. libro tertio, numero quarto. 187

Pars tanquam periura, & colludens cum procuratore aduersarij à iudicio est omnino repellenda, decisio 528. libro tertio, numero 3. 159

Pars habens in actis Breue ac literas expeditas cum derogatione priuilegij partis aduersę, non est amplius executio retardanda, dec. 551. lib. 3. numero 2. 165

Pars probare volens aliter se stylum habere, quam est Curie ei concedendum est, decisio 583. libro tertio, numero quinto. 172

Pars recusans iudicem simulq; ab eius processu appellans legitima subsistente causa, si vterius iudex progrediatur grauari dicitur, decisio 511. lib. 3. nu. 1. 155

Pars quã recusauit iudicem, & postea comparuit coram eodem an videatur in eum saltem tacitè consensisse. ibidem. numero secundo. 172

Pars potest liberationem à iudicio petere conditionali cum in causa nolit vexari, nisi preterensa aditio exhibeatur, decisio 655. lib. 1. nu. 4. 185

Pars etiam post terminum sibi assignatum potest opponere, decisio 644. lib. 3. nu. 5. 183

Pars quã se fundat in nullitate sententiã aut replicationis vna actis deperditis ad intenti sui probationem, vt ea producat necesse est, decisio 684. libro tertio, numero quarto. 191

Pars si metuat terminum in causa contra se declarari procedere ad remedium appellationis potest, decisio 137. lib. 2. numero 2. 38

Pars actrix si etiam in negotio attentauit nõ potest petere à iudice, vt attentata per aduersarium renocentur, nisi proprijs prius attentatis sufficienter purgatis, decisio 65. lib. 3. numero 2. 77

Limitationem huius, & contrarium vide latius, numero sequenti. dec. 65. lib. 3. nu. 3. cod.

Pars quã in presens vsque egit tanquam in vim fideicommissi ratione stabilium bonorum vtrum in futurum possit iudicium immutare, vt id quod preterdit, assequi valeat ab intestato, dec. 681. lib. 3. nu. 3. 191

Pars vtraque pro dissolutione matrimonij laborãs, & contentens, licet sint sibi aduersantes paribus passibus ambulare debent, & pro vna reputari persona. ideo vna non magis altera prerogatiuam in numero iudicum habere debet, dec. 283. lib. 3. nu. 3. 114

Pars si causam committi faciat contra quosdam nominatos, omnesq; alios sua committere vel diuisim interesse putantes accedente aliquo, & preterdente de interesse suo, & durante commissionem specialem an possit pars ad partes petere istius interessati noniter ad causam peruenti causa, sibi dari dilationes, presupposito, quod pro actore in negotio se gerat, decisio 201. libro tertio, numero primo. 99

Pars aduersa nolens dari dilationis actori non debet dare nonnam commissionem cum ea data denegari dilationes non possint etiam ipsa aduersa parte existente actrice ibid. nu. 2.

Pars aduersa se spoliatum asserens, volens procedere ad testium examinationem, & iurium productionem, citando procuratorem partis contrariã principalis iam defunctã, iam dominum litis effectum, qui diffugiat litem, adducta excusatione de impedimentis non habita pecuniã, nec copia instrumentorum ob nondum confirmatos tutores, non debet audiri, nisi sublati impedimentis, presupposito, quod ipsa fuerit in causa quo minus confirmarentur dati tutores in testamento, decisio 225. libro tertio, numero 3. 103

Index.

Pars una litigantium si agat, ut in euentum quo sibi prouisum fuerit de beneficio equalis valoris cum praestimonio de quo litigium est admittat resignationem contrahit symoniace, id est, conuenialiter, & ideo ob id, tanquam symoniaca potest puniri, dec. 113. lib. 3. nu. 1. 85
Et huiusmodi resignatio realis, an vero conuenientialis sit habenda, num seq. ibidem.
Pars habens prouisionem beneficij parochialis per resignationem sibi factam, & ex causa permutationis cuius vigore possessionem pariter apprehendit iam ab annis plus minus de cem, & octo non constituto licet de continuatione possessionis, ex quo tamen non apparet de contadictorio, nec quod alius fuerit in possessione, ex tam longo temporis decursu praesumitur bonum ius, & longa possessionis continuatio, unde etiam bonus titulus habitus arguitur, dec. 102. lib. 3. numero 5. 83
Pars citata pro exhibitione interrogatoriorum non comparēs habens notitiam citationis contumax est, & iudex benefa cit eam contumacem declarando, decisio 68. libro tertio, numero 2. 78
Pars asserens se possidere, & tenere castrum pro dote cum tunc exercuerit possessorios tutorio nomine, qualis haec dicenda sit possessio, dec. 345. libro 3. num. 1. 125
Pars qua praetendit ex iuribus depositis causam suam posse defendi, tenetur ad suam defensionem illa reperire, decisio 662. lib. 3. nu. 7. 186
Pars praesentans iudici commissionem ad procedendum in sententia confirmatione unius iudicis, alia alterius ommissa, an dicatur induxisse mutationem iudicij, ita ut teneatur ad expensas eo usque factas, decisio 246. libro tertio, numero primo. 107
Pars ad duas Ecclesias curatas obtinendas quid debeat docere ratione dispensationis praetensa, decisio 678. libro tertio, numero 1. 190
Pars nolens se inuare gratia si neutri, in qua non erat deducta familiaritas praelati, seu Vicecancellarij, an sibi praeiudicet, dec. 160. lib. 3. nu. 1. 91
Pars si offerat se probare uelle in omnibus decursis terminis pensionem debitam parti aduersae deposuisse, & stetisse per aduersarium quo minus receperit, cum non sint omnia in forma probata, non est immunis a decreto executoriali brachijs secularis, decisio 49. libro tertio, numero primo. 75
Pars praetendens se posse procedere executiue ex obtenta commissione utrum id possit quamuis pendeat iudicium possessorium, dec. 668. lib. 3. nu. 1. 188
Parte qua de nullitate praetendit nihil afferente ad ulteriora sit progressus, dec. 490. lib. 3. nu. 5. 151
Parte non informante, & graui existente negotio Rota decidere non facile assolet, decisio 653. libro tertio, numero primo. 185
Partes utraque de matrimonio dissentientes quarum una super nullitate eiusdem remissoriam petit, altera super eius validitate similiter remissoriam dari postulat, qua illarum illam debeat impetrare, decisio 224. libro tertio, numero tertio. 103
Partes non raro informare in voce possunt, quamuis dubium nullum in iudicio proponant, decisio 321. libro tertio, numero primo. 121
Partes in iudicio litigantes super possessione Abbatiae si utraque attentauit pendet ab arbitrio iudicis cuius negotium primo ueniat discutiendum, decisio 131. libro tertio, numero primo. 88
Partes utrum datis articulis contra sententiam possint eiusdem subscriptionem impedire, asserendo se ulterius uelle audiri, dec. 95. lib. 2. nu. 1. 31
Parti si specialis commissionis vigore imponatur ad docendum

de nullitatibus praefixo termino illo decurso, & non probato procedi potest ad confirmationem sententiae, & intimationem, dec. 186. lib. 2. nu. 2. 46
Parti legitanti si testes in longinquo positi fuerint persuaderi potest, & testes ad Curiam transferri patiatur non autem ad id per vim aut ius cogi, decisio 219. libro secundo, numero 2. 53
Parti ubi plenè satisfactum non fuit, non potest concedi absolutio in foro penitentiali, decisio 647. libro tertio, numero 4. 184
Partibus concordati voto consentientibus in sententia subscriptionem non adimpleta ea concordia contra pactum sub ea factum ab una partium an debeat in fauorem alterius sententia subscribi, dec. 26. lib. 3. nu. 2. 71
Partibus uolentibus de contractu inter se celebrato fieri publicum instrumentum, sit, ut eo modo adimpleto, aut nondum facta scriptura, contractus non habeatur perfectus, dec. 72. lib. 2. nu. 1. 28
Partibus nequaquam in informationibus conuenientibus nihil potest concludi, decisio 608. libro tertio, numero primo. 176
Particulariter institutum non esse heredem ex uerborum proprietate multi Doctores concludere, dec. 400. libro tertio, numero 5. 133
Partis unius procuratore informare iudicem, uel auditorem recusante, fieri potest propositio cum informatione partis aduersae, dec. 339. lib. 3. nu. 1. 124
Partis citatio de necessitate requiritur ad id, ut quando testes deponere debent cum iuramento uideant eos iurare, decisio 1. lib. 3. nu. 4. 67
Partita in libris mercatorum descripta plenam fidem faciunt & ualide probant, dec. 235. lib. 2. nu. 4. 56
Partita una ad aliam relata illa non existente ea qua superest, uenit attendenda, decisio 686. libro tertio, numero tertio. 192
Partita si non faciat mentionem pecuniarum scilicet, quod non possint amoueri ex banco, nisi inuestiantur in re immobili, si fuerint alio sine impensa repeti non possunt, decisio 284. lib. 3. nu. 3. 114
Partita debiti, & crediti plures si fuerint, debent in totum acceptari ad fidem faciendam aliter non releuant, decisio 276. lib. 2. nu. 2. 62
Partita praedecefforum beneficij litigiosi ex patria consuetudine ualorem beneficij in scriptis offerre solitorum, si fidem faciant aliqualem de ualere beneficij, licet non totalem, fidem etiam aliquam facere possunt de ualere de quo est quaesitum, decisio 128. libro tertio, numero tertio. 87
Partium compositio ita fieri potest, ut canonizatoria uindetur, alteri absolutio ab expensis concedatur, dec. 517. lib. 3. nu. 2. 157
Partium una varijs artibus impedire conanti quo minus altera referat, in alterius fauorem ob detectam fraudem indicatur, decisio 551. libro tertio, numero octauo. 165
Partium altera conquerente de non plena audientia ab expeditoribus literarum super earundem correctione, aut approbatione, ad dies aliquot negotium differri potest, & suspendi expeditio, decisio 500. libro tertio, numero primo. 153
Partium litigantium instantia importuna faciunt aliquando causam remitti, decisio 621. libro tertio, numero primo. 178
Pater adoptiuus extraneus non habens filium in potestate non succedit filio in hereditate, decisio 22. libro secundo, numero 1. 21
Pater adoptiuus extraneus, qui non habet filium adoptiuum in po-

Index.

in potestate non succedit, decisio 78. libro primo, numero primo. 12
Patientia partis praetendentis se spoliata iuncta cum taciturnitate, & non contradictione aduersarij, facit opinari iudicem partem carere bono iure, decisio 567. libro tertio, numero 4. 168
Patronatus ius si non constet competere huic qui praesentauit, ubi prouisio Pontificis contraria effectum sortiatur, non praedicitur illi praesentanti in minimo, decisio 680. lib. 3. nu. 6. 191
Patroni secundo in actu praesentandi iurantes se non variasse non sunt periuri cum praeteritum respiciatur non quod sit in praesenti, dec. 547. lib. 3. nu. 6. 164
Patroni accumulatiue an variare possint ex forma iuramenti praestiti facile dignosci potest, & etiam an ueniant a iuramento absoluedi, decisio 513. lib. 3. nu. 5. 156
Patroni constituto procuratore ad praesentandum cum iuramento ratos se habituros, qua per eum gesta fuerint neque reuocatos mandatum, an possint bis non obstantibus praesentato iam aliquo a procuratore, alium praesentare, decisio 541. lib. 3. nu. 1. 164
Patroni non reuocando mandatum factum procuratori per secundam praesentationem non sunt periuri, cum non renouent, ut nec mandatum, sic nec praesentationem, sed ad auget per secundam, quod non est contra formam iuramenti a se praestiti, dec. 547. lib. 3. nu. 4. eod.
Patroni asserentes ius sibi competere praesentandi a temporis immemorabili ubi ab annis centum alios ab illis dominos ius praesentandi illud habuisse instrumento probetur an id illis ita probatum obesse possit, decisio 243. libro tertio, numero 4. 107
Patroni non reclamantes, scientes, & patientes, imo praesentantes per obitum resignarij tacite uidentur mandasse, dec. 203. lib. 3. nu. 4. 99
Patroni non impugnantes reserua regressive in beneficio de iure patron. existente, si tamen potuerint impugare in nullo sibi praedicitur, decisio 209. libro tertio, numero quinto. 100
Patroni si per decursum annorum 40. non praesentauerint in benefic. quod est de iure patronatus an ex hoc sibi praedicitur, dec. 254. libro 3. num. 2. 108
Patronus existens in possessione iuris patron. licet non sit patronus, eius tamen praesentationes sunt bonae, decisio 273. libro tertio, num. 5. 112
Patronus existens in possessione conferendi, & iuris patronatus, licet uere non sit, & realiter patronus, tamen ab eo factae praesentationes ualidae sunt, nec de iure usurari possunt, dec. 230. lib. 2. nu. 3. 55
Patronus an bis iuramentum praestitum variare possit, decisio 451. lib. 3. nu. 2. 142
Patronus ignorans de reserua regressu, & permutatione, et ob id expresse, nec tacite consensum praebens cum de re occulta diuinare non posse dicatur postea ualidare facta non potest, dec. 198. lib. 2. numero 2. 48
Patronus reseruans sibi usufructum omnium assignatorum beneficij durante uita, potest interim assignari ex omnibus sibi reseruatis Reclori instituto pro sustentatione, decisio 442. libro tertio, num. 3. 140
Patronus an & quando praeseratur nepoti in successione ex primogenitura proueniente, decisio 912. libro tertio, numero primo. 228
Paulina constitutio an contra ius commune specialem inducat modum confirmationis locationis etiam stante euidenti utilitate Ecclesiae, dec. 262. lib. 3. nu. 6. 110
Paulus Quartus Pont. Max. prohibuit supplicationes regressus, & pensionum super alienis beneficijs expedit, dec. 479. libro 3. numero 3. 148

Paupertas Ecclesiae si est notoria, & de diuitijs proprijs, & bonis Episcopi sit fama certa, facit suspicari posse bona repta post mortem Episcopi non habentia signum Ecclesiae potius praesumi quaesita ex bonis patrimonialibus, quam Ecclesiae, dec. 572. lib. 3. nu. 7. 171
Paupertatem allegans pro restitutione fatalium, illam probare debet, dec. 1029. lib. 3. nu. 1. 240
Paupertatem allegans eam baud dubie probare tenetur, decisio 2. lib. 3. nu. 2. 67
Pecuniae si in banco posita sint ad rerum immobilium emptionem alios in usus conuerti non possunt, decisio 235. libro secundo, numero tertio. 86
Pecuniae depositae in banco ad inuestiendum in re immobili non possunt alio sine impendi, decisio 284. libro tertio, numero secundo. 114
Pecunia non potest dici inuestita si non perduret inuestitura eiusdem ex temporis, & actus modicitate, decisio 284. libro 3. num. 1. 111
Pecunia Religionis deposita in banco eo fine, ut instabiliu emptionem conuertantur, non possunt ad alios effectus expendi, nec restitui emptori, sed illud stabile remanere emptum penes emptorem pro Religione, decisio 133. libro tertio, numero 9. 104
Pecuniae registratae in libris mercatorum cuius esse praesumantur, an patris, uel filij, qui erat pupillus, & nequaquam industriosus, dec. 419. lib. 3. nu. 1. 136
Pecunia propria non autem alienata prout sunt clericorum transeunt ad haeredes post mortem, decisio 380. libro tertio, numero 3. 130
Pecuniae numeratae a Thesaurario Regis utrum ob id Regis esse praesumantur, ut pecuniae a Thesaurario Card. numeratae ipsius Card. dicantur ex praesumptione, decisio 599. libro tertio, numero 2. 173
Pecuniae in dubio eius fuisse praesumuntur, quae eas soluit, decisio 599. libro tertio, numero 3. eod.
Pecuniae posita in banco eo fine, ut in praedij emptionem conuertantur, & non alium, si in alium usum conuertantur, restituende sunt ad primi effectus executionem, dec. 209. libro secundo, numero 5. 51
Pecunia proposita si sint eius, qui eas exigit actio directa ei quaesita est, nec alius potest opponere compensationem, decisio 591. lib. 3. nu. 2. 173
Pendente causa appellationis, an possit fieri progressus ad uel teriora absque eo, quod commissionis vigore terminus praefigatur ad finiendum causam appellationis, decisio 228. lib. 3. num. 4. 103
Pensio translata a praelato in familiares in articulo mortis praesupposito de inhabilitate praelati per obtentam dispensationem subreptitiam utrum confirmari possit, dec. 103. lib. 2. num. 1. 34
Pensio ex facultate transferendi reformari potest, decisio 657. lib. 3. nu. 1. 185
Pensio statuta in beneficio sine mandato augeri potest, decisio 476. lib. 3. nu. 2. 148
Pensio an, & quando reseruari possit, ut transeat ad successores, uide distinctionem, dec. 706. lib. 3. nu. 1. 195
Pensio per contractum matrimonij, quando non dicantur extincta, dec. 1079. libro 3. num. 1. 245
Pensio etiam nulla est soluenda, si commissio dat sine retardatione, dec. 816. lib. 3. nu. 1. 212
Pensio iuxta iuris communis dispositionem, & stylum fructuum medietatem excedere non debet, dec. 160. lib. 3. nu. 1. 259
Pensio Cardinali reseruata, existente in possessione percipiendi uiuente praedeceffore istius cui collarum est beneficium super quo fuit facta reserua, an ob id nulla, dici possit quod Regius non interuenierit consensus, & ob id solutio possit denegari, dec. 83. lib. 3. nu. 2. 95

Index.

- Pensio translata in aliquem deficiente translatore per obitum an integra pensionario aut tantum pro rata temporis debeat, vel ipsius diuisio inter hæredes defuncti, & aduersam partem sit facienda, decisio 48. libro secundo, numero primo.** 25
- Pensio alia necessaria est alia voluntaria. ibidem, num. 2.**
- Pensio medietatis fructuum debet dari habito respectu ad massam grossam, non autem ad valorem, decisio 764. lib. 3. numero 1.** 204
- Pensio an & quando transferri possit, decisio 1312. libro tertio, num. 1.** 272
- Pensionarius obtenta pensione in beneficio non ordinatus antea clericali ordine, sed post habitam pensionem, cuius probatio facta fuit vera, elisa reputatione de clericatu, facit vt pensio non sit rata habenda, decisio 20. libro tertio, numero primo.** 70
- Pensionarius titularis, & qui solo nomine est pensionarius nullos fructus percipiendo annullata pensione de equitate in nihilum plane tenetur, decisio 271. libro secundo, numero secundo.** 62
- Pensione annullata vtrum teneatur pars, quæ recipit solutionem ad carundem restitutionem, decisio 271. libro secundo, numero 1.** 62
- Pensionem pro expensis factis assignare super beneficio res est prorsus illicita, decisio 670. libro tertio, numero quarto.** 188
- Pensionem recipiens sine præuia aliqua protestatione, scientiam litis præsupponit, & ius in ea quæsitum remississe, decisio 270. lib. 2. num. 1.** 61
- Pensionem non soluens beneficio suo impositam si non esset priuatus potest de nouo priuari, & alteri conferri, & hoc stante, cum ius nullum habeat non est restituendus, decisio 167. lib. 3. nu. 2.** 92
- Pensionem referuatam super duabus parochialibus obtentis ex indulto dispensatorio Sedis Apostolicæ asserens ad probationem talium assertorum est obligatus, dec. 678. lib. 3. numero 7.** 190
- Pensionis translatio licet facta de mense Septembris tamen integra paga currens in festo natiuitatis debetur translatori, dec. 118. libro 1. nu. 1.** 17
- Pensionis nullitas an ex eo probari possit, quod in confirmatione concordie talis pensionis causa inita inter partes principales, derogationis prædecessoris Pontificis mentio nulla facta fuerit, decisio 244. libro tertio, numero primo.** 107
- Pensionis translatio in eum, qui communi opinione in acceptatione pensio. reputabatur pro clerico cum ex aduerso probatum fuerat longè post clericum ordinatum, non valet, & de iure extinguitur, decisio 139. libro tertio, numero primo.** 89
- Quod limita, & intelligi nisi esset detectum non esse clericum quo casu non potest in eum transferri pensio: clerico enim putatio de cuius clericatu non constat, nisi per communem reputationem potest pensio dari, & beneficium, & pro obtinendo beneficio sufficit communis reputatio, licet verè clericum non esse appareat, nu. seq. ibidem.**
- Per cessionem iurium mandatum procuratorum antea factum etiam speciale in nihilum recidit etiam cum sententiarum antea latorum nullitate, decisio 100. libro secundo, numero secundo.** 32
- Per contradicthas proceditur vbi sepe monitus principali etiam per literas post lapsum aliquot mensium non compareret, vel non respondet, decisio 413. libro tertio, numero primo.** 135
- Periurium vtrum si admittatur in contractibus faciat delinquentem decidere ab omni commodo contractus, dec. 92. lib. 2. nu. 7.** 31
- Permutatio beneficiorum in aliud membrum incidit ab eo, quod concernit regressum, & pensionis reservationem, decisio 503. lib. 3. nu. 7.** 153
- Permutatio facta ante reservationem Papalem non potest dici facta in fraudem, decisio 917. libro tertio, numero primo.** 229
- Permutatio beneficij, quod inris est patronatus vbi inter duos celebretur inuolida censetur, non interueniente consensu patronorum ius presentandi in eo habentium, decisio 203. lib. 3. nu. 1.** 99
- Permutatione facta Episcopatus ex indulto Sedis Apostolicæ vtrum alicui præuio pensio statui possit transferenda in tertium, tanquam personam aliquam bene meritam, iuxta beneplacitum, decisio 149. libro tertio, numero secundo.** 90
- Permutationes, & resignationes sine consensu patronorum non valere, intelligi debet illis reclamantibus, decisio 203. lib. 3. nu. 5.** 99
- Perpetua commendam censetur, quæ ita in ordinarij est potestate, vt facultatem habeat liberam eam resignandi, vel sibi reseruandi, decisio 138. libro secundo, numero tertio.** 38
- Persona etiam in Archiepiscopali dignitate constituta spoliolum comitens in pupillum, & sub prætextu Cameræ vigore breuis fructus percipiens ad earum totalem restitutionem tenetur, & simul pro admissio spolio punitur, stante quod causa pupillorum de iure sit fauorabilis, dec. 121. lib. 3. nu. 2.** 86
- Personalibus in actibus præscriptio currit de iure communi spatio annorum triginta, vel quadraginta, decisio 504. lib. 3. numero 2.** 154
- Petitorij causa opponi non potest, nisi plenè, & in totum ante spoliolum admissum sit purgatum, decisio 249. libro secundo, numero 1.** 58
- Petitorij stante suspensione, & commissione presentata, an noui articuli producti veniant admittendi ratione expectatiuæ, dec. 240. lib. 2. nu. 1.** 57
- Petitorium semper potest suspendi vsque ad conclusionem in causa, etiam quod spoliatus petijset discuti petitorium, & obtinuerit commissionem quod super vtroque procedatur, & licet quando constat de bono iure spoliantis notoriè non possit suspendi, tamen non dicitur constare de bono iure, nisi post conclusionem, decisio 76. libro primo, numero 1.** 11
- Petitorium ante causæ conclusionem aliquando suspenditur, & potest fieri eo suspensio ad possessorium regressus, decisio 9. lib. 2. nu. 1.** 19
- Petitorium quando de bono iure spoliantis constiterit, an suspendi possit, dec. 9. lib. 2. nu. 2.** eod.
- Petitorium quibus ex causis suspendi possit, decisio 1117. lib. 3. numero 1.** 249
- Petitorium suspendi non potest cum apparet de manifesta calumnia petentis suspendi, decisio 1118. libro tertio, numero primo.** eod.
- Plenè non iustificans intentionem suam vtrum etiam in tertia instantia remissoriam petere possit, decisio 651. lib. 3. num. 2.** 184
- Plumbatæ literæ, vel Bullæ cõcernentes alteratiuam vtrum ex forma commissionum correctionem admittant, decisio 84. lib. 3. numero 1.** 80
- Pluralitas instrumentorum, & diuersitas notariorum vxorè prædefuncti nominantium tollit fraudis suspicionem ratione prætensi matrimonij, decisio 30. libro tertio, numero secundo.** 118
- Pluribus litigantibus nõ necessario in actu processus, habetur respectus nominum priorum cum appellatiua actui sufficienter subseruire possint, dec. 250. lib. 2. nu. 2.** 58

Plurimi

Index.

- Plurimi testes de possessione deponentes, & sic habiti pro contentibus ex presumptione sunt tale vera, si omnino sint integri, & omni exceptione maiores, dec. 480. libro tertio, numero 6.** 148
- Pæna Alexandrinæ non applicatur parti in materia feudi, decisio 822. lib. 3. nu. 1.** 213
- Pæna conuentionalis non facit cessare pænam localem, decisio 92. lib. 2. nu. 8.** 31
- Pæna remissa, & non executam inducit infamiam iuris non facti, dec. 161. lib. 2. nu. 3.** 42
- Pæna appositam in contractu contravenienti si infligitur, an sit sufficiens, aut præter conuentionalem etiam legalis veniat infligenda, decisio nonagesima secunda, libro secundo, numero sexto.** 31
- Pæna certæ comminatio fieri potest parti, quæ se probaturã obtulit articulos de quibus quæstio est suborta à iudice, quæ ipso facto incurritur in euentum non factæ probationis, dec. 240. lib. 3. nu. 8.** 106
- Pæna conuentionalis à partibus appositam in contractu non elidit pænam legalem, sed mutuo aliquando concurrunt, decisio 21. lib. 3. nu. 8.** 70
- Pænitentiarij approbati, vt sunt illi qui sunt in pænitentiaris Apostolica præstantes iuramentum de bene exercendo suũ officium fidem faciunt etiam sine præscriptis, & testibus, dec. 620. lib. 3. nu. 5.** 178
- Pænitentiaris dicens se absoluisse à peccatis, sed nõ à penis, & censuris fidem facit aduersus eum, qui dicit se plenè absolutum, dec. 620. lib. 3. nu. 3.** 178
- Pontifex si motus dicatur ad gratiæ concessionem faciendam ob familiaritatem Cardinalis etiam Vicecancellarij multo magis dicitur, & facilius ad id perducitur cum proprius sit familiaris suæ sanctitatis supplicans ob gratiam prædictam, ex quo consequitur gratiam non posse culpam tanquam per subreptionem fuerit obtenta, decisio 162. libro tertio, numero 4.** 91
- Pontifex maximus reuocatis Nuncijs Apostolicis à prædecessoribus ablegatis censetur, & facultates illis concessas reuocare, dec. 448. lib. 3. nu. 2.** 142
- Pontifex summus nullam resignationem admittit, nisi constat de mente ipsius resignantis, vt patet in eius signatura, quæ tacitam habet conditionem quatenus supplicantes in eadẽ voluntate persistant, decisio 458. libro tertio, numero quarto.** 143
- Pontifex in negocijs maximè arduis vtitur, vt plurimum consilio Cardinalium, nec sine eis aliquid in huiusmodi statuit, dec. 584. lib. 3. nu. 9.** 172
- Pontifex summus facilis esse solet ad gratiarum concessionem per resignationem obtentaram, dec. 169. libro secundo, numero 2.** 43
- Pontifex ex narratis aut confirmat, vel denegat sepius inuisitens vestigijs prædecessorum Pontificum, dec. 244. lib. 3. numero 2.** 107
- Pontifice maximo vniente Archidiaconatu canonicatum, qui primo vacarit, quique ab Archidiacono acceptatus fuerit intra mensem à vacatione, vtrum si alteri sit prouisum per talem canonicatum, præiudicium generetur Archidiacono, dec. 557. libro 3. nu. 1.** 166
- Pontifici in specie narrata non possunt dici illicita, decisio 682. lib. 3. nu. 6.** 191
- Pontificis voluntas, & intentio, quæ, & qualis sit ratione conditionum, & decreti irritantis in gratia appositaram, dec. 632. lib. 3. nu. 6.** 181
- Porrectio fructuum minimæ quantitatis facit gratiam subreptitiuam si in eadem de illis non fiat mentio, dec. 41. libro primo, numero 1.** 7
- Positio detegens turpitudinem dicitur criminosa, dec. 749. libro tertio, nu. 2.** 202
- Possidisse statim se attestans à morte mariti, an & naturaliter, & ciuilitè possessionem adeptam probari possit, decisio 345. lib. 3. nu. 2.** 125
- Possessio legitima, an probari possit per supplicationem gratiæ vbi de ea non effectualiter affirmatiuè, sed euentualiter fit mentio, dec. 189. libro 2. nu. 2.** 47
- Possessio capta per procuratorem etiam ad id mandatum speciale habentem si per principalem non accesserit super ea realis ratificatio, non est in consideratione habenda, decisio 115. lib. 3. nu. 2.** 85
- Possessio capta non expulso colono est penitus nulla, & nu. 4. dec. 560. lib. 3. nu. 2.** 169
- Possessio solo animo dicitur amitti, idque locum tam in naturali quam ciuili habet, decisio 507. libro tertio, numero secundo.** 154
- Possessio proprio nomine adeptam non vigore instrumenti dotalis vtrum partis aduersæ restitui postulantis, & de spolio prætendentis petita aduulset, dec. 250. libro tertio, numero primo.** 108
- Possessio propria auctoritate inita alicuius beneficij, an tanquam attentata reuocari potest, dec. 51. libro secundo, numero 1.** 25
- Possessio centum annorũ probabiliter deducta priuilegij vim habet, & potest prætendi titulus per eum ex collatione Papæ, dec. 220. lib. 2. nu. 8.** 53
- Possessio vitiosa, & attentata ad quemunque transferit, cõ vitio ipso dicitur transire, decisio 97. libro primo, numero tertio.** 13
- Possessio capta alio etiam possidente tribuit ius, & electio facta per capitulum, inter quod & alios lis erat, veniunt ad instantiam aduersariorum capituli, & illius, qui apprehendit possessionem, reuocanda, qui debet saltem illi renunciare dec. 96. lib. 1. nu. 1.** 13
- Possessio adeptam ab aliquo quæ vitiosa est cum suo semper vitio transitum facit ad quemcumque peruenire contigerit, dec. 14. libro 2. nu. 2.** 20
- Contrarium decidit Sarnon. in 14. q. in regula de triennali, ibidem.**
- Possessio danda est ex opinione Ruini melioramentis effectualiter solutis, decisio decima sexta, libro secundo, numero secundo.** 20
- Possessio partis, quæ attentata dicitur vtrum poni in sequestrum possit, idque ad petitionem partis aduersæ, quæ etiam attentasse dicebatur, dec. 565. libro tertio, numero primo.** 77
- Possessio non capta capitulariter à parte, an restituibilis sit, decisio septuagesimanona, libro secundo, numero primo.** 29
- Possessio beneficij cessat à parte in manus Rotæ non tradita causa non est releuatoria, maximè si non fuerit executorialium forma obseruata, dec. 441. libro tertio, numero quinto.** 148
- Possessio an stante oppositione appellationis procuratoris partis aduersæ sit attentata, & per consequens non restituibilis, sed per sequestrum suspendenda, dec. 266. libro tertio, numero 1.** 111
- Possessio non capitulariter capta, an sit restituibilis in fauorẽ spoliati stante consuetudine secretæ collationis, dec. 3. libro tertio, nu. 1.** 67
- Possessio ex prætensa locatione capta lite pendente vtrum sit consecrabilis, decisio 585. libro tertio, numero primo.** 172
- Possessio attentata vtrum restituibilis sit, an veniat sequestranda, decisio ducentesima uigesima septima, libro secundo, numero 1.** 55
- Possessio capta propria auctoritate à spoliato restituibilis non est, quando agitur de canonicatu cuius traditio possessionis**

Index.

sonis spectat ad Capitulum secus est in parochialibus, & alijs beneficijs alterius generis, dec. 137. libro secundo, numero 3. 88

Possessio subsequuta non completa conditione nihil prodest, dec. 384. lib. 3. nu. 5. 131

Possessio capta tempore litis pendente si momentanea fuerit non valet, nec habetur in vlla consideratione, dec. 48. lib. 3. numero 2. 75

Possessio capta per commissarium stante citatione, & inhibitione partis dicitur attentata, dec. 997. libro tertio, numero primo. 237

Possessio vbi de spolio est manifestum, & eo quidem per violentiam in spoliatum admisso, tamen capta propria auctoritate non petita executione, an sit restituibilis, dec. 137. lib. tertio, nume. 1. 88

Possessio alicuius rei, siue secularis, siue beneficialis siue animo nequaquam acquiritur, ibid. dec. 155. libro secundo, numero 3. 41

Possessio capta vigore rei iudicate, vel trium conformium, post intimationem executorialium, non seruatis quatuor terminis, reuocatur, saltem per viam nullitatis, si non per viam attentatorum, numero 4. dec. 758. libro 3. nume. secundo. 204

Possessio capta virtute executorialium, licet regulariter dicatur attentata, tamen quando aduersarius non contradixit, non potest dare de attentatis, dec. 93. libro primo, numero primo. 13

Possessio naturalis licet aliquando ad se transferat civilem, tamen in detentione, qua est meri facti, non videtur idem posse operari, dec. 463. lib. 3. nu. 4. 144

Possessio capta sine alicuius prauidicio conseruat ius aduersarij, eius praemissa protestatione, decisio 1013. numero primo. 238

Possessio capta a parte lite pendente vitiosa reputatur tanquam non ratificata neque per ipsam partem neque per eius procuratorem, decisio 155. libro secundo, numero primo. 41

Possessio ex decreto irritanti promanans, an restituibilis sit necne, dec. 535. lib. 3. nu. 6. 160

Possessio sequestranda est, vbi graue scandalum in restitutione spoliij timetur, decisio 1241. libro tertio, numero primo. 267

Possessio est iudicialiter probanda ad effectum mandati de mantenendo, dec. 1287. lib. 3. nu. 1. 270

Possessio tradita per capitulum habet vim prouisionis, decisio 987. lib. 3. nu. 1. 236

Possessio attentata, an veniat per sequestrum suspendenda, dec. 126. lib. 2. num. 1. 37

Possessio civilis non perditur per mutationem tituli aduersarij, dec. 1052. libro 3. nu. 1. 242

Possessio quibus medijs probetur, adipiscatur & sequestratur, dec. 1370. lib. 3. nu. 1. 275

Possessio hereditatis defuncti ab herede in heredem continuatur, dec. 1309. lib. 3. nu. 1. 271

Possessio beneficij capta per procuratorem nomine principalis ex vi mandati generalis ratificari debet per principalem alias est nulla, decisio 437. libro tertio, numero tertio. 139

Possessio semel probata durare praesumitur, dec. 1167. lib. tertio, num. 3. 261

Possessio restituibilis in beneficio, an sit, qua vacauit per obitum familiaris Cardinalis ex regula de impetrando, dec. 61. lib. 3. nu. 1. 77

Possessio insimul vna cum titulo ex decreto irritante inficiuntur, ibid. nu. 2. 77

Possessio probata per vnum testem de visu aliquando elicit mandatum de mantenendo, decisio 375. libro tertio,

numero primo. 129

Possessio considerabilis licet sit, & veniat in restitutio. in integ. aliquando tamen eius consideratio nulla habetur, nisi gratia canonizata, decisio 18. libro primo, numero quinto. 4

Possessio licet probata sit ex actibus possessorijs, non tamen ob id sequitur, quod sit probatum certitudinaliter quonominis capta aut habita sit possessio, dec. 310. lib. 3. numero tertio. 119

Possessio capta vigore decreti post aditam inficit possessionem captam hereditate iacente, decisio 904. libro tertio, numero primo. 227

Possessio canonicatus vltima capta capitulariter, an sit praesentanda prima tradita ab episcopo, & vno tantum canonico, ita quod vltimus spoliatus veniat restituendus, quod sic, nu. 3. dec. 1156. lib. 3. nu. 1. 257

Possessio capta vigore breuis, vbi alius non reperitur possidere, est manutenenda, decisio 696. libro tertio, numero primo. 194

Possessio in beneficiis non consideratur, sed legitima, & vera institutio caq. de praesenti, dec. 678. libro 3. numero tertio. 190

Possessio canonicatus in spolio capta auctoritate propria non est restituibilis, decisio 166. libro secundo, numero primo. 43

Et quid in possessione tali in beneficio parochiali non autem canonicatu capta, sit statuendum, ibid. nu. seq. 43

Possessio quando ex officio sit sequestranda, dec. 1446. lib. 3. numero 1. 279

Possessio capta ex cessione intrusi alicuius in beneficio, utique dicitur attentata, decisio 456. libro tertio, numero quinto. 143

Possessio praetensa, an sit restituibilis stantibus instrumentis, & scripturis de facta locatione fidem facientibus, dec. 210. libro 2. num. 1. 51

Possessio vt restituibilis sit petenti, quod & quale tempus requiratur, dec. 65. lib. 3. nu. 5. 77

Possessio re ipsa quid dicitur separatim a titulo ipso, & iure beneficij, dec. 512. lib. 3. nu. 4. 156

Possessio obtenta vigore subrogationis vtrum debeat dicitur attentata, dec. 576. lib. 3. nu. 2. 170

Possessio continuata probatur per testes deponentes percipisse vinum & oleum, decisio 1818. libro tertio, numero primo. 296

Possessio capta vigore sententiae latae ante inhibitionem, & sic lite pendente, an dicatur attentata. vide late distinctionem, dec. 1155. lib. 3. nu. 1. 257

Possessio eius qui fuit semper in mala fide cum possessione bona fidei non coniungitur ad praescribendum, dec. 1430. lib. 3. numero 1. 278

Possessio non vacans beneficij, vt a prelato attentata non potest apprehendi, ita neque apud eundem remanere nequit, neque tradi aduersario, idcoq. bene potest sequestrari, dec. 469. libro tertio, nu. 6. 146

Possessio ex deposito alterius nomine acquiritur, quando antea ille alter possidebat, aut quando aliquis contractus praesens ex quo potest fingi facta translatio possessionis, dec. 467. lib. 3. nu. 3. 145

Possessio vitiosa dicitur propter decretum irritans, dec. 1438. lib. 3. nu. 1. 279

Possessio capta lite pendente fecit reuocari recepta, & attentata, si ante quod possessio fuerit solum momentanea, decisio 113. lib. 2. nu. 1. 35

Possessio capi tam ex priori titulo qua ex supplicatione regressus aliquando potest, decisio 369. libro tertio, numero tertio. 128

Possessio non quaesita, nec per apprehensionem partis principalis

Index.

cipalis de ea praetendentis, nec procuratoris ad id negocium deputati, facit non interrumpi possessionem partis aduersae vere possidentis, dec. 115. libro tertio, numero sexto. 85

Possessio beneficij etiam litis pendente adhuc in vigore existente capi potest vbi resignatio ante litem facta fuerit, decisio 445. lib. 3. nu. 1. 141

Possessio prouisi ab Ordinario ab initio fuisse vitiosa dicitur, & infecta, quod in reseruato beneficio capta fuerit, licet Capitulariter, decisio 633. libro tertio, numero tertio. 181

Possessio sequestratur non rato antequam in petitorio fiat progressus, dec. 66. lib. 3. nu. 2. 185

Possessionem suam confirmans vigore constituti non dicitur aliam qui praetendit de ea spoliare, dec. 345. libro tertio, numero 4. 125

Possessione beneficij capta medio breuis Apostolici facit articulos admitti alias ob praesens spolum denegatos, decisio 356. libro 3. nu. 5. 126

Possessionis acquisitio fieri nullo modo potest, nisi accedat consensus animi, & voluntatis, & ideo, vt animo hoc constet ratificatio omnimodo est necessaria, decisio 320. lib. 3. numero 3. 120

Possessionis infecta si fiat mentio in prouisione noua purgatur vitium, & robur eidem datur, dec. 633. libro tertio, numero 8. 181

Possessor non dicitur qui fundat se in iure tertij, decisio 720. libro 3. nu. 2. 198

Possessor tempore rei iudicate excipere potest de regula de triennali, cum ipsa solum possessores tueatur, dec. 564. lib. 3. numero 2. 168

Possessorium retinenda, an prius intentari debeat, quam petitorium, & possessorium simul, dec. 740. libro tertio, numero primo. 201

Possessor triennalis non dicitur vbi aliqua superest citatio etiam contra alium facta, dec. 1295. libro tertio, numero primo. 271

Possessor cum aliquo titulo colorato praefertur simplici possessori, dec. 1090. libro 3. nu. 1. 246

Possessor ad effectum regulae de anni in prima eius parte non dicitur citatus, quando constituit procuratorem specialem, dec. 943. lib. 3. nu. 1. 231

Possessorij actus gesti per praelatum in locis de quibus lis mouetur ratione possessionis non obsunt monasterio, nec illud sua possessione priuare non constitit de scientia monasterij eo magis si facti tales actus fuerint in locis longe distitis a monasterio, & syluestribus, ex quo non difficulter praetendi ignorantia a monasterio potest, dec. 238. libro tertio, numero 5. 105

Possessorio vbi agitur, sufficit coloratus titulus ex superioris auctoritate, dec. 452. lib. 3. nu. 3. 142

Possessorium, an absorbeat a petitorio, pulcherrima est distinctio, dec. 713. lib. 3. nu. 2. 197

Possessorium iunctum proprietati facit, vt Aegidiana constitutio non possit suum sortiri effectum, dec. 201. libro 2. numero 3. 49

Possidens in praesens non propterea praesumitur ante actus temporibus possidisse, decisio 359. libro tertio, numero tertio. 127

Possidens non proprio nomine, sed alieno vt pote praedecessi, mutare sibi causam possessionis non potest, dec. 268. libro 2. numero 2. 61

Possidens ex retractione, & non ex retrocessione subsistente illa retractione sibi facta, non habet locum regula de publicando, decisio octuagesima septima, libro tertio, numero quarto. 81

Possidens duo incompatibilia non debet spoliari, & spolia-

tus debet restitui, decisio 866. libro tertio, numero 3. 222

Possidente nemine, & iacente hereditate, & dum vacua est possessio, ille qui desit esse Colonus, rei insistendo transferre potest possessionem, decisio 457. libro tertio, numero quarto. 143

Possidere si quis se dicat non ex hoc solo probatur possessio, stante eo, quod actibus contrarium demonstrat, vt si pro tutela actus gesti in facto appareant qui propriam infringunt possessionem, dec. 268. libro 2. nu. 3. 61

Possidere pro herede differt ab illo, quod est pro creditore possidere quorum vnum saltem a praetendente de possessione venit declarandum, decisio 315. libro tertio, numero tertio. 120

Possidere quis potest tanquam haeres, & successore etiam tanquam creditor, nec spoliari potest sine causa, dec. 345. lib. 3. numero 6. 125

Possidere si quis dicatur, & fructus percipisse tempore reseruationis pensionis, vtrum sufficiens id sit ad validandum possessionem, decisio 563. libro tertio, numero quinto. 166

Possidere ex retrocessione, & reseruatione plurimum inter se differunt, dec. 142. libro 2. numero 4. 39

Post causa decisionem pars principalis, an ad expensarum teneatur reseruationem parti aduersae, an vero procurator ad id qui causa defensionem susceperat sit obligatus, dec. 100. lib. 2. numero 1. 32

Potens habere titulum ad duas parochiales soliti tituli vigore valide consensum praestare valet pensioni, dec. 678. libro 3. numero 5. 190

Potest tamen extra iudicialiter Auditor pro meliori informatione negocij mercatorum placita in huiusmodi negocio requirere, numero sequen. decisio 438. libro tertio, numero quinto. 140

Praeceptor vel praelatus in actione quaesita ecclesiae non potest prauidicare, secus in acquirenda, dec. 284. libro tertio, numero 7. 114

Praeceptor est de numero beneficiorum ad nutum superiorum amouibilium, decisio 970. libro tertio, numero primo. 234

Praedefuncto qua ob fuere etiam impediunt subrogatum, cum subrogatus sapere naturam debeat eius in cuius locum subrogatur, dec. 64. lib. 3. nu. 6. 77

Praedicatorum religio, qua non consuevit ex particulari fratribus suis alimoniam praestare, an ad sumptus litigantis in particulari pro sui iuris tutela ad litem impensam obligetur, dec. 17. lib. 3. nu. 1. 69

Praedium habitum ex causa venditionis, vel res aliqua immobilis a prelato, vel ecclesia, vt non potest sine solennitatibus requisitis alienari, ita & actio ad istud competens eodem modo ab eodem prelato praetermissis dictis solennitatibus cedi non potest in prauidicium ecclesiae, limitationem eius vide infra, num. 9. dec. 233. libro 3. numero quarto. 104

Praedium cum sine solennitatibus a iure requisitis alienari non possit, ita nec actus eiusdem praedij nomine competens sine solennitatibus remitti non potest, dec. 209. libro secundo, numero 2. 51

Praeferrere quis debeat in beneficio inter duo super eo contententes, quorum alter veniat ex regressu, alter vero ex prouisione Apostolica. cum numero 2. vbi veniens ex regressu praefertur, decisio 1157. libro tertio, numero primo. 258

Praefixio termini facta parti ad docendum de nullitate sententiae, si terminus ab ea non fuerit seruatus, nec intra illum doctum de nullitate, sibi imputet est necesse, decisio centesimanonagesimanona, libro tertio, numero secundo. 98

Index.

- Præfixo termino de nullitate docenda, ea non docta non amplius pars auditur, decisio 490. libro tertio, numero primo.** 151
- Præiudicare potest in rebus querendis ipse prælatus sua ecclesie quantumcumque ipsi esset quaesita actio. secus in iâ quaesitis, dec. 233. lib. 3. nu. 6.** 104
- Præiudiciali non existente criminali causa ipsi civili, potest moderari inhibitiio facta de procedendo à maiori iudice, & nihilo minus procedi in civili, non obstante dicta inhibitiione, dec. 249. lib. 3. nu. 3.** 108
- Præiudicium per nouam electionem, quando dicatur fieri, decisio 1203. lib. 3. numero 1.** 265
- Prælatura si sit membrum alicuius monasterij, facit, vt prouiso potius titulus conueniat administratoris quam titularis possessoris, decisio centesima septuagesima octaua, lib. 2. numero 2.** 45
- Prælatus non exprimens verum valorem beneficii si alleget detrahendam pensionem antiquam, & sic posse constare de vero valore, hoc dicto nil releuat, cum veniant tali casu consideranda onera perpetua, qua deduci possunt, non ad tempus appositae, decisio 185. libro tertio, numero quarto.** 95
- Prælatus vigore subrogationis in locum defuncti, & medio breuis de obtinenda possessione causam apprehendens, an sine vitio spoliij dicatur acceptare litigioso existente beneficio, & reservationem habent e regressus, dec. 500. lib. 3. numero 1.** 153
- Prælatus in ijs qua acquirere potest in re sua facere in præiudicium ecclesie potest, decisio 30. libro secundo, numero secundo.** 22
- Prælatus habilis reputatus necdum ad pensionem obtinendam sed ad qualibet beneficia licet super obiecta inhabilitate subreptitiuam dicatur habere dispensationem, præsumitur tamẽ legitime alterius vigore indulti dispensatus, dec. 109. lib. 2. numero 2.** 34
- Prælatus vigore breuis Cameralis, & impetrata subrogationis mortui, qui habebat beneficium super quo erat reserua regressus, non facta mentione reservationis, nec litiis mota, vbi possessionem apprehendit sibi præiudicat. Et dicitur attentare, decisio 469. libro tertio, numero primo.** 146
- Prælatus an repudiare possit legatum ex testamento ex quo esse quaesitam actionem constet ex opinione Iasonis, decisio 209. libro 2. nu. 4.** 51
- Prælatus ante præstitum consensum in fauorem tertij, an dicatur beneficium, seu commendam accepisse, dec. 538. lib. 3. numero 1.** 162
- Prælatus ex statutis sua religionis si obligatus sit dare in concilio computa priori, præsumptio de eo est quod apud eum reperiantur scripturae contractuum in causis religionis factorum, dec. 293. libro 2. nu. 5.** 65
- Prælatus habens dimidiam potest conuocare capitulum, & congregare ad electionem, dec. 783. libro tertio, numero nono.** 207
- Præparatorius actus ad electionem non est diuersus ab actu capitulari, dec. quingentesima trigesima sexta, libro tertio, numero 9.** 159
- Præpositum se in inferiores sedes in choro velle conijcere verosimile non est, decisio 630. libro tertio, numero tertio.** 180
- Præpositus ecclesie in omnes clericos ius habet tanquam superioris iurisdictioni subiectos, ibid. numero primo.**
- Præpositus in multis cum punctatore concurrere potest, ibidem nu. 4.**
- Præpositus succedit aliquando in locum Archidiaconi, & eius vitium prerogatiuis, decisio 432. libro tertio, numero quarto.** 198
- Præpositus litem habens cum Capitulo, & cum aliquibus canonicis in particulari si sententia feratur in eius fauorem an contra capitulum lata dici debeat, vel contra capitulares, dec. 443. lib. 3. nu. 1.** 141
- Præscribere pro hærede non potest dici qui eo tempore quopossidet matrem aabuc habet superstitem, dec. 523. lib. 3. numero 7.** 158
- Præscribi potest possessio titulo diuisionis, vel titulo pro hærede, dec. 480. lib. 3. nu. 1.** 148
- Præscribi contra pupillum nullo modo potest, dec. 504. lib. 3. numero 1.** 194
- Præscriptio statutaria non dicitur subrogata loco præscriptionis triginta annorum, nisi id expresse per statutum caueatur, dec. 504. lib. 3. nu. 5.** 154
- Præscriptio annorum quadraginta non impedit in integrum restitutionem stante ignorantia idque tam in rebus ecclesie quam priuatorum locum habere dignoscitur, dec. 39. lib. 2. numero 1.** 24
- Præscriptio statutaria ex lapsu annorum decem, & sex, an proffit præscribenti, decisio 504. libro tertio, numero primo.** 153
- Præscriptio interrupta interpositi vigore iuramenti, vim statutorum, an efficaciter elidat, decisio 8. libro primo, numero secundo.** 2
- Præscriptio decursa contra defunctum currit etiam aduersus minorem succedentem in hereditate, dec. 504. libro tertio, numero 7.** 154
- Præscriptio quod fieri debeat presentibus illis contra quos præscribitur communis est Doctorum opinio, limitatur tamen in diuersis domicilijs diuersarum prouinciarum, dec. 480. lib. 3. nu. 5.** 148
- Præscriptio statutaria, quando ob stare dicatur agenti virtute instrumenti, decisio 726. lib. 3. nu. 1.** 199
- Præscriptio in titulo pro hærede fieri non potest legitime, nisi prædefuncto eo de cuius agitur hereditate, concurrente bona fide præscribentis, decisio 523. libro tertio, numero sexto.** 158
- Præscriptione annorum quadraginta completa ad huc quadriennium, datur ad petendam restitutionem in integrum subsistente ignorantia, decisio 39. libro secundo, numero secundo.** 24
- Præscriptionis exceptio vtrum liti dici possit ingressum impedire, an vt ea non discussa in negotio principali procedi non possit, & numero 7. decisio 648. libro tertio, numero quarto.** 184
- Præsens in curia resignatarius, an ex illa presentia præsumatur acceptatio beneficii resignati ante spoliu in alium commissum, dec. quingentesima quinquagesima quinta, libro tertio, nu. 1.** 166
- Præsens pars aduersa si fuerit in curia debet ibidem conueniri eidemque fieri inhibitiio per procuratorem non in partibus prout fuerat petitum, decisio 338. libro tertio, numero tertio.** 124
- Præsentandi ius competens aliquibus tanquam vniuersitati, an interueniente iuramento postmodum variare possint, dec. 513. lib. 3. nu. 1.** 156
- Præsentatio duabus vicibus facta in beneficio vacanti, an ius patronatus in eo præsupponat, dec. 174. libro secundo, numero 1.** 44
- Præsentatio si facta dicatur ab immemorabili tempore vtrum ius patronatus præsupponat, dec. 214. libro secundo, numero quarto.** 52
- Præsentatio clerici habet vim electionis, dec. 2125. lib. 3. numero 2.** 314
- Præsentationis probatio ad ius patronatus inducendum debet esse concludens, decisio 694. libro tertio, numero primo.** 193

Index.

- Præsentatus tanquam patronus contra alium qui à Papa obtinuit postea, vtrum si doceat de quasi possessione iuris patronatus præsentantium debeat obtinere, decisio 680. lib. 3. numero 1.** 191
- Præsentia sanctissimi multa supplet, qua abbreviatores suppleri non possunt, decisio 2142. libro tertio, numero primo.** 316
- Præsentia mulieris si non probetur, qua dicitur contraxisse tempore attestationis de qua deponitur, non videtur matrimonium contractum probari, dec. 207. lib. tertio, numero secundo.** 100
- Præsertim vbi ei talis facultas dicatur de iure communi competere, numero sequen. decisio 606. libro tertio, numero secundo.** 176
- Præstatio consensuum, quando indicare dicatur talem fraudis præsumptionem, vt resignatio non teneat, dec. 1101. lib. 3. numero 1.** 247
- Præstationem annalem vxoris datam in bonis paraphernalibus maritus ex forma statuti exigere potest, dec. 739. lib. 3. numero 5.** 201
- Præstimonij vacantis in mense reseruato vtrum per decretu camera possessio capi sine vitio spoliij possit, dec. 659. lib. 3. numero 1.** 186
- Præsumi non potest filium matrem si eam viuere sciat, in testamento præterisse, decisio 666. libro tertio, numero sexto.** 187
- Præsumi testes omnes esse contestes, in præscriptione non proceditur, nisi omnino de certo tempore deponant, dec. 480. lib. 3. nu. 7.** 149
- Præsumpta calumnia in tertia instantia, an impediatur dationem remissoriarum, decisio 248. libro secundo, numero primo.** 58
- Præsumptio est pro sententia donec contrarium probetur, dec. 1289. lib. 3. nu. 1.** 270
- Præsumptio calumniae si fuerit, an ob id veniat deneganda facultas probandi, decisio ducentesimadecima secunda, libro 2. nu. 6.** 51
- Præsumptio fit in præteritum ex coniecturis in præsens, dec. 1280. lib. 3. nu. 1.** 270
- Præsumptiones & coniecturæ quid in casu difficilis probationis operentur, dec. 613. lib. 3. nu. 2.** 177
- Præsumptioni que oritur ex sententia standum est, donec contrarium probetur, decisio 916. lib. 3. numero 1.** 229
- Præsumptiuẽ, an ex stylo mercatorum probetur huius, vel illius esse pecunias per librorum inspectionem apparente scriptura illius in ipsis pro quo præsumitur, dec. 616. lib. 3. numero 2.** 177
- Præsupposita in facto falso à parte aduersa deducta, non obesse debent cessionario in iure suo, dec. 535. libro 3. numero quinto.** 160
- Præsupposito per instrumentum fidem de iuramento fieri nequaquam, consequens est præscriptionem statuti procedere non obstante instrumento iurato, dec. 8. libro primo, numero 5.** 2
- Præsupposito quod hereditas sit iacens ac vacans possessio, potest conductor qui in ea perseuerat eam occupare, & in alium transeerre, decisio 463. lib. 3. nu. 5.** 144
- Præsupposito de nullitate testamenti ratione præteritionis maris, quando hereditas peti debeat, an ex dicto diu. Adriani, an verò ex clausula codicillari, dec. 464. libro tertio, numero secundo.** 145
- Prætendens se ab aliquo deceptum qui nondum erat procurator alterius cuius causa dicit se deceptum, contra deceptorem agere potest sine præiudicio principalis, cuius potest factus est procurator, decisio 528. libro tertio, numero sexto.** 159
- Prætendens gratiam anteriorem prouisione aduersarij, cui cessio fuerat facta, licet nulla, vtrum debeat obtinere, dec. 470. lib. 3. nu. 2.** 146
- Prætendentes ratione breuis apostolici ius aliquod in re de qua controuertitur possidente eam alio, ius illud, vt probent necesse est, dec. 359. lib. 3. nu. 2.** 127
- Prætendere non impletas condiciones non potest resignans quas ipse voluit, vbi præsens fuit acceptante resignatario, & ipso pariter consentiente, dec. 579. libro tertio, numero sexto.** 171
- Prætensi patroni, vt beneficium iuris patronatus doceant si producant præsentationem ex longo decursu annorum centum viginti octo plus, vel minus, annorum, & institutionẽ factam non tamen per id probant si non deducta fuit præsentatio, & institutio ad effectum, dec. 169. libro 3. numero tertio.** 93
- Prætensum vbi fuerit sententiam in rem iudicatam transisse, ex iurisdictionis defectu, an nulla dici possit, ita vt sint relaxandæ executoriales, decisio 191. libro tertio numero primo.** 96
- Præter testes de acceptatione beneficii facta si appareat prouisio, ea venit ad maiorem probationem inspicienda, dec. 383. lib. 3. nu. 2.** 130
- Prætextu solius supplicationis gratiæ si neutri, à parte productæ, vtrum articulates merè obiectiuẽ veniant admittendi, stante eo quod datum fuerit de regula de non iudicando, dec. 179. lib. 3. nu. 1.** 94
- Praxis quotidiana obseruat concedi gratias sepius antea denegatas nulla facta mentione, vel denegationis, vel cassationis, constituto de voluntate, & assensu gratiam concedentis, dec. 244. lib. 3. nu. 6.** 107
- Præces primarię inserte in processu fulminato, an probent scudum, dec. 1085. libro 3. numero 1.** 245
- Prima supplicatio nulla, & inualida, vnius partis præsentatione exhibita, non propterea prætendit ab alia iam præsentatam esse expeditam, decisio 156. libro tertio. numero sexto.** 156
- Prima relatio cursorum de absentia procuratoris diligenter inquisiti eius est vigoris, vt de absentia satis constare dicatur, decisio trigentesimatrigesima quinta, libro tertio, numero 2.** 123
- Primo iure monasteria omnia natura sua suere electiua, eorumq; confirmatio spectabat ad superiorem, & nu. 7. dec. 584. lib. 3. nu. 5.** 177
- Princeps narrato negotio, vt se habet in rei veritate, facilius redditur, aut difficilius ad concedenda, vel neganda petita, pro rei, & personę supplicantis qualitate, dec. 70. lib. 3. numero 4.** 78
- Princeps potest tollere ius questitum per sententiam nondum executioni mandatam, decisio 909. libro tertio, numero primo.** 227
- Principale primum post accessorium in actionem tanquam incidens deducendum est, ita quidem, vt agere volens contra filios, primo causam tractet matrimonialem, & qua absoluta alia faciliẽ terminari potest, dec. 18. libro 3. numero quarto.** 69
- Principalis dans mandatum procuratori ad possessionem capiendam beneficiorum sibi conferendorum dat etiam facultatem, vt collatione facta statim id exequatur nomine beneficii licet non expresse, decisio 452. libro tertio, numero secundo.** 142
- Principalis qui mandauit non est necesse formam mandati obseruare, sed substituti, cum ab ipsius facultate acta dicantur dependere, dec. 670. lib. 3. nu. 6.** 188
- Principalis si personaliter citatus fuerit, aut eius procurator ad comparandum, sententia ijs non comparentibus subscribi potest, dec. centesima quadragesima tertia, libro secundo, numero 3.** 39

Index.

- Prior claustralis subest Abbati, & tantum claustrum curam gerit,** dec. 449. lib. 3. nu. 4. 142
- Priuata epistola missiua non probat ordinariè nisi contra scribentem,** dec. 619. lib. 3. nu. 8. 178
- Priuati libri cuiusdam, an probent depositam pecuniam, variasq; summas apud alium,** decisio 529. libro tertio, numero 1. 159
- Priuatio beneficij ipso facto contingit, & iuris vigore, vbi pensionis solutio vltra terminum constitutum fuerit prorogata,** decisio ducentesima septuagesima septima, libro tertio numero 4. 113
- Priuatio beneficij potest reuocari per viam attentati.**
- Fallit in priuatione, seu executione, quæ fit citra factum hominis, numero tertio.** decisio 834. libro tertio, numero primo. 215
- Priuatioe antecedente fit ex necessitate vt canonizatio impediat eamque penitus interimit,** decisio 265. lib. 3. numero secundo. 111
- Priuatum vbi fuerit flumen videndum est cuius sit errenum circa quod parata est constructa, vt constar possit, an propria possit auctoritate demoliri talis parata,** dec. 447. lib. 3. numero 5. 141
- Priuatus ab omnibus beneficijs non intelligitur priuatus à regressu, nisi de eo fiat expressa mentio. cum num. 3.** decisio 698. lib. 3. nu. 1. 194
- Priuatus beneficijs ob hæresim, an dicatur priuatus etiam ijs, quæ alibi reperiuntur, quàm vbi fuit sententia lata,** decisio 707. lib. 3. nu. 1. 195
- Priuilegia Auditoris Camerae apostolicæ amplissima sunt ratione censurarum inhibitionum, correctionum, & similibus, & quotidiano vsu in curia per praxim exercentur,** decisio 102. lib. 3. nu. 3. 83
- Priuilegia scriptorum dum loquuntur de beneficio reseruato intelliguntur de regulari beneficio tantum,** dec. 45. libro primo, numero 1. 76
- Priuilegiatus contra priuilegiatum non vitur priuilegio de iure communi: secus de iure speciali,** dec. 938. libro tertio, numero 1. 231
- Priuilegijs stantibus, & indultis de cognitione causarum per se, an incidente litigio veniat negocium vigore priuilegiorum & indultorum super hoc habitorum remittendum, an non obstantibus ijs in Romana curia cognoscendi de eo vt etiam determinari possit,** dec. 101. libro tertio, numero primo. 83
- Priuilegijs à Pontifice concessis si per derogationem etiam in forma amplissima productam derogetur, non tamen id extenditur ad illa priuilegia, vel indulta, quæ in contractu iuramento firmatum processere,** dec. 46. libro secundo, numero 1. 25
- Priuilegium alicui concessum, an extendatur ad personas non sub priuilegio contentas,** decisio 171. libro secundo, numero primo. 43
- Priuilegium Pape si est vere alternatiuum rationem regula, ordo mensium, an pro fit ordinario conferente, vt rata sit eius prouisio,** dec. 653. lib. 3. nu. 2. 185
- Priuilegium exemptionis decimarum datum ordini seu alicui familiae, non inuat respectu colonis partiarij.** decisio. 590. lib. 3. nu. 1. 232
- Priuilegium exemptionis à quarta parte legatorum parochialis præstanda, intelligitur solum de rebus ad certos vsus ecclesiæ exemptæ,** decisio 887. libro tertio, numero primo. 225
- Priuilegium concessum alicui non obstantibus statutis, operatur etiam in statutis, quæ post factam concessionem interueniunt,** dec. 843. lib. 3. numero 3. 216
- Probabilem causam nullitatis committende si habeat pars, & succumbat excusatur à lapsu fatalium,** decisio 490. libro tertio, numero quarto. 151
- Probabili esse in ignorantia, & ignorare re ipsa plurimum differre,** dec. 605. lib. 3. nu. 1. 176
- Probans non tamen perfectè non potest ius tertij alterius obfuscare,** decisio 81. lib. 2. num. 2. 29
- Et quomodo hæc procedant num. seq. ibid.**
- Probans se decennio in loco Episcopi habitasse licet non sui ordinarij præsumitur ibi habitationem firmam contraxisse,** dec. 675. lib. 3. nu. 6. 189
- Probans professionem patris sui suspenso petitorio vtrum illi obstat sententiæ contra illum latæ in fauorem partis aduersæ,** dec. 595. lib. 3. nu. 2. 174
- Probandi onus in aduersarium quando transferatur,** decisio 1233. libro tertio, nu. 1. 267
- Probari consensus dici non potest ad ea quæ sunt denegata cū priuationem præsupponunt, & sunt nulla,** dec. 290. lib. 3. numero primo. 116
- Probati validum esse si debeat instrumentum publicum non locus tantum, sed locus loci apponi debet, quæ tunc casu apposito a Rota omnino requiritur, maxime vbi testes continuo inter se non conuenerunt circa locum ipsum de quo est controuersia,** dec. quingentesima uigesima septima, lib. 3. numero 8. 159
- Probata familiaritate alicuius Cardinalis ab eo, qui gratiam conatur impetrare imo ipsius Pontificis non ob id fit gratis Bullarum expeditio, aut etiam dictarum gratiarum, nisi apponatur gratis, de mandato,** decisio 162. libro tertio, numero 5. 91
- Probatio ex clausula, vel priuilegio, ad quem pertineat,** dec. 1051. libro tertio, numero 1. 282
- Probatio hæc an indefinita sit. s. probare quendam tertium bona sua administrasse si non addatur omnia,** dec. 450. lib. 3. numero 3. 142
- Probatio per famam publicam an sufficiat ad probandam obitum in mense reseruato,** decisio 666. libro tertio, numero primo. 187
- Probatio calumniæ ex eo, vel maxime apparet, quòd cum diu fuerit super probatione articuli controuersi litigatum nihilque probatum, promittat se adhuc pars in futurum probare velle,** decisio 128. libro tertio, numero secundo. 87
- Probatio non denegatur sepæ, sed bene modus probandi.** dec. 212. libro 2. num. 7. 51
- Probatio articulorum controuersorum nulli partium vquam denegatur à iudice, sed modus probandi frequenter, & improbat, & denegatur,** dec. 240. libro tertio, numero 10. 106
- Probatio per insertum de procuratorio mandato appellantis si constituerit, an sit legitima,** decisio secunda, libro primo, numero 3. 8
- Probatio super stylo alicuius loci facta in alia inter diuersas personas sufficit,** dec. quinquagesima prima, libro primo, numero primo. 8
- Probatio tendens contra Papæ attestationem non est vllomodo admittenda.** decisio trigentesima sexagesima septima, libro tertio, numero 2. 128
- Probatio tituli pro hærede requirit etiam filiationis probationem illius qui dicitur possedisse pro hærede, iuncto quòd etiam sufficienter deducatur,** dec. 523. libro tertio, numero secundo. 158
- Probato ordinaria non sufficit vbi agitur de dotis numeratione, quæ in dubium venit,** decisio 489. libro tertio, numero primo. 151
- Probatio non plena in totum, tamen sufficiens in parte, facit deferri iuramentum in supplementum talis semiplenæ probationis,** decisio centesima quinquagesima septima, libro tertio, num. 3. 98

Probatio

Index.

- Probatio famæ publicæ coadiuuat testem vnum de visu deponentem in facto,** decisio nonagesima sexta, libro 2. numero quarto. 32
- Probatio inhabilitatis, aut dispensationis nulla, post lapsum triginta annorum in causa nil releuat, nec præiudicare potest parti dispensatæ, quæ de inhabilitate notatur,** dec. 44. lib. 3. numero 6. 74
- Probatio etiam inter alios acta de processu vna citatione perfectò ex stylo consueti partium, probatorius est, & effectualiter est validus,** decisio nona, libro tertio, numero secundo. 68
- Probatio scientiæ, quæ actus est necessarius testes singulares, alijs non admitti solitos admittit, ita vt fidem in ea facere possint,** decisio ducentesima septuagesima, libro secundo, numero 2. 61
- Probatio primi extremi vbi est facienda in causis, sumenda ea est ex probatione vera non autem præsumpta,** dec. 547. lib. 3. nu. 3. 163
- Probatio vnius testis legalis supplet inhabilitatem alterius,** dec. 1146. lib. 3. nu. 2. 254
- Probatio aliæ causæ quàm in Alexandrina præsumitur, ad eundem eius penam, debet esse concludens,** dec. 904. lib. 3. numero 8. 225
- Probationes factæ à tertio super mala fama mulieris prætendentis alimenta in bonis defuncti contra hæredem mariti, an prosint ipsi hæredi, ita vt ad petita alimenta præstanda non obligetur.** decisio centesima octuagesima quarta, lib. 3. numero 1. 95
- Probationes coadiuuatæ per testem de visu, & multos alios de auditu, & fama, accedentes instrumento, matrimonium in fauorem legitimationis filiorum probant,** dec. 245. lib. 3. numero 3. 107
- Probationes desumptæ ex testibus nulliter factæ secuta sententia, an eam reddunt nullam, & num. 9.** dec. 432. lib. 3. numero primo. 138
- Probationes factæ de mala fama mulieris non impediunt alimenta subministrari ex bonis mariti stante, quod super ijs probationibus nondum fuerit iudicatum,** dec. 183. libro 2. numero 2. 46
- Probationes producendæ ad iuris prætensi alicuius tertij obfuscationem plenæ esse debent ad id vt illud elidant,** decisio 8. libro 3. nu. 1. 68
- Probationes vbi de iure non veniunt admittendæ, nec eas iudex debet admittere,** decisio 286. libro tertio, numero septimo. 115
- Probationes in promptu habens ratio melioramentorum factorum in domo ante litem motam, an mediocritatem ipsius domus debeat obtinere,** decisio 650. libro tertio, numero primo. 184
- Probationes testium subsistere dicuntur, & bene procedere quando optime deponunt,** decisio 234. libro tertio, numero quarto. 108
- Probatoria materia nunquam restringi, debet dec. 1150. lib. 3. numero 2. 255**
- Procedendum in causa ante integram actorum exhibitionem à parte factam non est præcipue fundata intentio partium in actis registratis, quæ si audiri velint ab ijs omnino exhibendæ sunt,** decisio 583. libro tertio, numero quarto. 173
- Procedi non potest ad censuras ex obligatione camerali, nisi prius extenso instrumento obligationis,** dec. 890. lib. 3. numero 1. 225
- Procedi expensis non ex integro solutis, non potest ad vteriora stante sic commissione, & ideo eorum necessario taxa est primario faciendæ, nec valet depositum de soluendo, sed effectualis solutio expensarum fieri debet antequam procedatur,** dec. 230. lib. 3. nu. 1. 104
- Processibus nondum fulminatis regulæ expectatiuæ locum non habent,** decisio sexagesima tertia, libro secundo, numero secundo. 27
- Processibus nondum fulminatis regulæ de non acceptando robore solito destituta, faciunt beneficij possessionem acceptare non posse,** decisio 7. lib. 1. nu. 2. 2
- Processu in partibus super causam matrimonij habito, de cuius nullitate prætendebatur, à qua partium expensæ veniant refundendæ, præsupposito eundem processum validum esse declaratum,** decisio 162. libro secundo, numero primo. 42
- Processu in partibus instituto ab actore si nil opponatur, quia nemo compareat pro rei defensione, an gesta valeant dubitatur,** dec. 106. lib. 3. nu. 4. 84
- Processus si in eo deficiat solemnitas citationum, an sit de iure nullus, & an vnica citatio in ipsius principio facta sit sufficiens, quod sic,** decisio 83. libro secundo, numero primo. 29
- Idque ratione styli in loco obseruari soliti in quo agitur fuit processus, ibid. nu. seq.**
- Processus ad declarationem fieri potest non obstantibus exceptionibus partis, si ante in varijs instantijs fuerint reiectæ,** decisio quingentesima uigesima quinta, libro tertio, numero primo. 158
- Processus factus per iudicis Locumtenentem, præsumitur factus de consensu ipsius iudicis,** decisio 948. libro tertio, numero 1. 232
- Processus iudicialis in causa portionis in partibus habitus non stante legitima iurisdictione, est penitus nullus, ideoque registrata in eodem processu facere fidem Curie nullo modo possunt,** decisio trigesima quinta, libro secundo, numero secundo. 23
- Processus ad declaratoriam vtrum fieri possit, & ad executionem sententijs, antea latis non existentibus conformibus.** dec. 48. lib. 3. numero 1. 150
- Processus si non sit in forma probanti, nec vigore compulsoriorum legitime deductus, nullus an dici possit.** dec. 530. libro 3. nu. 5. 159
- Processus in partibus habitus vnica saltem interueniente citatione, an validus sit habendus, an contra,** dec. 9. lib. 3. numero 1. 68
- Processus factus coram iudice compulsore, qui dicebat non esse merum exequutorem, sed mixtum, dicitur malè extractus,** dec. 1048. lib. 3. numero 1. 242
- Processus fulminatorius aliquando permittitur antequam littere sint registratæ,** decisio 851. libro tertio, numero primo. 218
- Procurator ad lites non potest deputare economum, nisi habeat speciale mandatum,** decisio 1865. libro tertio, numero 1. 320
- Procurator ad compromittendum lapsu tempore poterit iterum compromittere,** decisio 1062. libro tertio, numero primo. 243
- Procurator partis sententiam latam de nullitate taxante, vtrum executoriales veniant suspendendæ, vel non relaxandæ,** decisio vigesima quinta, libro tertio, numero primo. 71
- Procurator agens per annum, & vltra sine obseruatione productioneque mandati debet condemnari suo principali ad expensas si & in quantum fuerit damnum passus & hoc ratione sui interesse,** decisio 143. libro tertio, numero primo. 89
- Procurator substitutus de cuius mandato non constat, si faciat instrumentum, in cuius principio non ponat indicationem, & reliquas solemnitates, an per id minus probatorium dicatur instrumentum,** dec. 188. libro secundo, num. 1. 64

ppp

Procurator

Index.

- Procurator si ob causam à parte, quæ eum antea constitue- rat, reuocatur, processus interim factus, redditur nullus, decisio 32. lib. 3. num. 4.** 71
- Procurator sibi possessionem principalis acquirere non potest cum animus acquirendi in possessionibus maxime soleat spectari qui in procuratore agente, & tractante alterius negotia non præsupponitur, decisio 115. libro tertio, numero quarto.** 85
- Procurator habens generale mandatum solum, si diu litem sustinuit, & compulsoribus literis ad partes decretis comparuit hoc actu censetur speciale mandatum habuisse, decisio 218. lib. 2. nu. 5.** 53
- Procurator partis, si legitime citetur, tantum valet, ac si principalis personaliter citetur, & rata citatio habenda est, dec. 32. lib. 3. nu. 7.** 71
- Procurator comparens, & appellans vtrum instare possit ne sententia lata subscribatur, decisio 143. libro secundo, numero 1.** 39
- Procurator constitutus ad appellandum potest primo, & secundo appellare, decisio 867. libro tertio, numero tertio.** 222
- Procurator partis, nec offerens cautionem de rato duorum millium ducatorum petens pro nullitate matrimonij remissoriam cum non habeat mandatum ad illam causam non auditur, decisio ducentesimoquingentesimaquarta, libro 3. numero quarto.** 103
- Procurator generali habito mandato, quod ante executionem decreta citationis fuit datum, post commissionem causæ si petat dilationem ad partes pro informatione principalis debet audiri, decisio 135. libro tertio, numero tertio.** 88
- Procurator dominus litis effectus non potest per mortem reuocari, dec. 1046. lib. 3. nu. 1.** 241
- Procurator litis dominus effectus vbi citatur allegans pro defensione causæ sibi non esse pecunias in presens, nec adhuc haberi posse ob nondum decretam tutelam, & carere etiam scripturis, an sit audiendus quominus comparere & agere teneatur, decisio 206. libro secundo, numero secundo.** 50
- Procurator licet commissa causa contra dominum suum in Rota, & eo monito coram Auditore Camera dederit mandatum coram eodem Auditore Camera cum postmodum actor citari fecisset in Rota potuit procedi in Rota per contradições non citato procuratore, dec. 60. libro primo, numero 1.** 9
- Procurator qui acceptauit ad effectum substituendi tantum non potest examinari in causa neque debet poni ad partem, dec. 59. lib. 1. nu. 1.** eod.
- Procurator quando tacite constitutus intelligatur, decisio 969. lib. 3. num. 1.** 234
- Procurator alicuius quis præsumitur penes quem causæ instrumenta reperiuntur, & iura actoris, dec. 2. libro 1. numero quinto.** 1
- Procurator informando in causa non videtur acceptasse mandatum alia sunt clara, tamen scias, quod domini in vna Liuien. Sarzanen. coram Peregrino Fabio tenuerunt, quod quando constat procuratorem talem habuisse registrum à Notario, satis probatur eum acceptasse, dec. 58. libro 1. numero 1.** 8
- Procuratur dicitur esse idoneus fideiussor, dec. 1335. libro 3. numero 1.** 273
- Procurator si opponat causam non concessionis termini pro aui- satione absentis principalis, dicitur litem contestari, decisio 266. lib. 3. nu. 4.** 111
- Procurator partis aduersæ non appellans infra decendum facit locum parti colliganti ad sententiæ executionem petendam, dec. 439. lib. 3. nu. 1.** 140
- Procurator non habens mandatum faciens actus iudiciarios coram iudice, an præiudicet parti cuius dicitur esse procurator, decisio ducentesimoquingentesimaquinta, libro secundo, numero 2.** 65
- Procurator resignantis inhibitione non efficit litem resignatario, dec. 183. lib. 3. nu. 1.** 297
- Procurator constitutus à parte ad prosecutionem causæ, præsupponit ratificationem gestorum factam à constituto, dec. 295. lib. 2. nu. 4.** 65
- Procurator si cedat officio relictis duobus substitutis non acceptantibus vtrum ius partis per id præiudicialiter legatur, decisio centesimoquingentesima septima, libro secundo, numero 1.** 37
- Procurator acceptans ad effectum substituendi, an possit in causa examinari negatiue, decisio 135. libro secundo, numero primo.** 38
- Procurator constitutus ad tertiam instantiam potest citari pro executorialibus decernendis, dec. 854. libro tertio, numero 2.** 219
- Procurator is præsumitur penes quem iura principalis reperiuntur, decisio vigesimaquarta, libro secundo, numero quinto.** 22
- Procuratore non habente mandatum ad acceptandum vtrum processus ob id nullus dicatur, dec. 258. lib. secundo, numero quinto.** 59
- Procuratore alicuius eligente capitulariter, an requiratur alia electio à principali, decisio 526. libro tertio, numero vndecimo.** 159
- Procuratore causante pro taciturnitate ignorantiam litis, & sententiæ latæ principali suo absenti tenetur ad litis expensas, decisio trigesima secunda, libro tertio, numero octauo.** 72
- Procuratore constituto ad acceptandum beneficia vigore gratiæ expectatiuæ simulq; ad capiendam possessionem, reuocata expectatiua, an possit dici verus possessor iste principalis ob istam reuocationem, dec. 437. libro tertio, numero primo.** 147
- Procuratore domino litis effecto per obitum partis principalis cuius nomine constitutus fuerat procurator, contra eum an in causa procedi possit, decisio 225. libro tertio, numero primo.** 103
- Procuratore in actis constituto ad causæ defensionem coniu- ctus pro coniuicto non admittitur, dec. 200. libro secundo, numero 3.** 49
- Limitationem huius vide ex sententia Card. Hostien. in summa, num. seq. dec. 200. lib. 2. nu. 3.** eod.
- Procuratorem constituens non suffragantem causæ, & officium suum etiam monitum non exequentem, sibi imputare debet, nec restitutionem in integrum meretur, dec. 67. lib. 3. numero 5.** 78
- Procuratorem constituens, ex verisimili præsupponitur litis notitiam habuisse, decisio septuagesima septima, libro 2. numero 2.** 28
- Procuratorem si pars ad agendum, vel defendendum constituat de litis ingressu habere scientiam huius actus vigore argui potest, decisio 206. libro secundo, numero quinto.** 50
- Procuratori domino litis effecto alleganti impedimenta quominus agere possit, eorum probatio incumbit, vt audiatur, dec. 206. lib. 2. nu. 5.** eod.
- Procuratoribus constitutis non comparentibus, nec altercan- tis causæ patrocinium, vel defensionem suscipientibus, vtrum principalis pars veniat postea audienda ita vt in integrum restitui possit ob non partitionem iudicati, dec. 156. libro 2. numero 1.** 41
- Producta resignatio simplex literis expeditis absque literis reservationis, an validam reddat resignationem, nec ne, decisio**

Index.

- decisio 379 libro tertio, numero secundo.** 129
- Productio Bullæ Pontificiæ in qua Papa conferendo benefi- cium, quæ dicitur iuris patronatus tale illud asserat, & pro ista vice deoget, cum simplex narratiua sit, & de fa- cto alieno, nec faciat mentionem foundationis, vel dotatio- nis non probat ius patronatus, dec. 169. libro tertio, nume- ro quarto.** 93
- Professione tacita, nec expressa dici potest, quæ legitimo modo non est facta, decisio 1121. libro tertio, numero primo.** 250
- Professionem certi ordinis quis probare teneatur, dec. 1102. libro 3. nu. 1.** 247
- Professionis emissio, an probari possit per testes de auditu, & de publica voce & fama, decisio 119. libro tertio, numero primo.** 249
- Prohibitio minori facta de venditione sine solemnitatibus, nõ impedit venditionem, decisio 276. libro tertio, numero octauo.** 113
- Prohibitum si sit ordinario ne solus delinquentes clericos cor- rigat, & omne illud prohibitum censetur per quod ad corre- ctionem peruenitur, vt est carceratio hoc casu, decisio 618. lib. 3. num. 6.** 177
- Prohibitum vbi est aliquid obtinere, censetur & illud prohibi- tum per quod ad id perueniri potest, dec. 328. lib. 3. numero secundo.** 122
- Prohibitum si sit obtinere beneficium, etiam censetur prohibi- tum ea adipisci, quæ ad id perducere dignoscuntur, & sic principali, prohibito, & eius accessorium prohibitum censetur, decisio ducentesimoquingentesima nona, lib. 2. nume- ro 2.** 60
- Prolata sententia aduersum aliquem multam continentem pe- cuniariam, & irrogantem simul infamiam, non consistit de causa latæ sententiæ, de infamia constare non potest, decisio centesimoquingentesimaquinta, libro tertio, numero tertio.** 687
- Promissio de stando vnicæ sententiæ, quomodo intelligenda, dec. 844. lib. 3. nu. 2.** 296
- Promittens aut fideiubens pro Oeconomo cui fructuum ad- ministratio Episcopatus commissa est in triennium, an lapsõ triennio teneatur, decisio 363. libro tertio, numero primo.** 127
- Pronunciatio tacita nullitatum arguitur ex eo quod cum præ- fixus fuerit terminus de ijs probandis, tamen in eo nulla nullitatum est facta mentio, dec. 186. libro secundo, nume- ro quarto.** 46
- Pronunciatum si nondum sit in fauorem partis prætendentis de nullitate alimentorum, quæ petuntur, probationi- bus notorijs non existentibus, interim alimenta mulie- ri non sunt deneganda, decisio 184. libro tertio, numero tertio.** 95
- Prophana res quæ dicatur, decisio 1300. libro tertio, numero primo.** 271
- Properans nimium, ius quod habere prætendit amittit, & in capitulum auaritiæ incidit, decisio 140. libro secundo, nume- ro 5.** 39
- Properans nimium se ingerendo importune ius si quod habet amittit, decisio 1. lib. 1. nu. 6.** 3
- Propositiones aliquando licet non sint omnino concludentes, vtgentes tamen esse possunt, & ob id considerabiles, decif. 619. lib. 3. numero 3.** 178
- Proprie dicitur actus factus Capitulariter, & esse capitularis, cum agitur de electione faciendâ à canonicis relictè, & rite congregatis, decisio 533. libro tertio, numero quinto.** 160
- Proprietatis exceptio, vt cum spolio est coniuncta, ita regref- sus nullitas cum attentatis, decisio 501. libro tertio, nume- ro septimo.** 153
- Prorogatio in regressibus Cardinalium circa minoris valoris beneficium quam ducentorum ducatorum Concilij Later. an requiratur.**
- Et quomodo id sit intelligendum, an præteritorum, an verò futurorum ratione, decisio 20. libro secundo, numero secundo.** 21
- Prorogatio regula de trienniali an profit actori, dec. 777 lib. 3. numero 1.** 206
- Prorogatio fatalium ex qua causa sit faciendâ, dec. 1205. lib. 3. numero 1.** 265
- Prorogatione iterato concessa quadrimestris ad productio- nem mandati auctæ pensionis, si adhuc non producat, an possit regressus petitus canonizari, dec. 476. lib. 3. numero tertio.** 148
- Prorogationem vel dispensationem habuisse quis potest con- dicionum, & temporis in gratia appositorum, licet pro- nunc non apparet, decisio 632. libro tertio, numero quarto.** 181
- Protestatio & intimatio procuratori facta vbi tutus denega- tur accessus, an releuet, decisio 132. libro secundo, numero primo.** 38
- Protestatio & intimatio vbi tuta non conceditur accessus ad perceptionem portionis, faciendâ est principali, vt por- tionem dimittat, ibid. nu. 1.**
- Protestatio an sit contraria factõ, vel ne, in iudicijs non attendi- tur, dec. 901. lib. 1. nu. 5.** 226
- Protestatio facta si à iudice fuerit reiecta non est releuatoria, dec. 403. lib. 3. nu. 2.** 134
- Protestatio in fructibus quibus casibus necessaria atque utilis est, decisio 1170. libro tertio, numero 1.** 263
- Protestatio in causa iudiciaria cui, an procuratori, vel princi- pali fieri debeat ibid. nu. 2.**
- Tutus si non accessus detur remedium iudicis implorandum venit, faciendâque citatio executorialium intimatio, decif. 12. lib. 1. nu. 3.** 3
- Protestatio facta, & intimatio procuratori speciali à postmo- dum condemnato portionario, an releuet eundem in resti- tutione præceptorum, decisio 12. libro primo, numero primo.** 3
- Protestatio ab vna partem fieri potest ne examinentur tes- tes prius super articulis quâ super interrogatorijs vtrum releuet, decisio 511. libro 3. num. 5.** 155
- Protocolium vrum sufficiat adducere in correctione extensi instrumenti laudi in quo clausula generales non probè præsupponuntur extensæ, decisio 658. libro tertio, numero octauo.** 185
- Prothonotariatus est officium publicum, quod conferri potest in inuitum, dec. 1033. lib. 3. nu. 1.** 240
- Prothonotariorum beneficia per obitum vacantia sedis Apo- stolicæ reseruata ordinario vim adimunt ea conferendi, de- cif. 356 lib. 3. nu. 2.** 126
- Prouisio Ordinarij per testium depositionem, vt probetur ante data, & facta pariter ante Nuncij Apostolici prouisionem, non elicit remissoriam si ea concessa nulla rele- uatio fiat probandorum, ex inualiditate collationis ordi- narij, decisio centesimoquingentesima nona, libro tertio, numero quarto.** 87
- Prouisio de beneficio facta alicui vacante per obitum admittit omnem successionem stante eo quod in beneficijs non detur successio, decisio centesimoquingentesimaquinta, libro 2. numero tertio.** 38
- Prouisio de beneficio, numquam recognito inducit titulum col- oratum, & impedit restitutionem in integrum, decif. 181. lib. 3. nu. 1.** 94
- Prouisio ordinarij cum prior est tempore vigore expectati- uarum, & regule reseruatiæ octo mensium, præualeat etiam prouisioni Papali tanquam posteriori, decisio 272. libro**

Index.

libro secundo, numero quarto. 62
Prouisio Pontificis de beneficio aliud est à dispensatione, quæ habilitat ad habendam prouisionem in beneficio, quod est iuris patronatus, dec. ducentesimaquinquagesimaquarta, li. 3. numero 5. 109
Prouisio in quam subintrat simoniacus aliquis contractus inhabilem reddit prouisum, & est de iure nulla, decisio 105. lib. 3. nu. 1. 84
Prouisio noua prodest, & conuadatur ex concessione Pontificis, ubi non vergit in præiudicium alterius, dec. 293. lib. 3. numero 7. 116
Prouisio apostolica de beneficio, quod est iuris patrona, non præsupponit illud non esse iuris patronatus cum talis prouisio ad petitionem patronorum, vel presentationem potuerit à Pontifice fieri nulla iuris dictorum patronorum, cum ob lésione, dec. ducentesimaquagesima, libro secundo, numero 3. 53
Prouisio cum clausula generali, an comprehendat prothonotarios tempore prouisionis nõ declaratos familiares, sed postea, dec. 1035. lib. 3. nu. 1. 241
Prouisio Pontificis de beneficijs alicui facta ipsius qui antea resignauerat in confidentiam existens infirmus, sed reconvalescens tandem ex alia infirmitate decedens, an sit bona contraresignatarium, decisio 337. libro tertio, numero secundo.
Prouisio facta absenti valet, & stat in suspensio, donec ratificetur, dec. 933. lib. 3. nu. 1. 230
Prouisio si fiat de beneficio per priuationem quem titulum producat, & an prouisio cedat in utilitatem prouisi, decisio 180. libro 2. num. 1. 45
Prouisio facta nominato vigore clausule generalis à Nuncio Apostolico in Portu gallia, sub titulo, quod beneficium sit iuris patronatus, idque ad patroni presentationem, si ostendat sibi ius competere idem nominatus, cui hæc prouisio facta est, & indebitè se molestari à possessore, impeditur aduersæ parti absolutoria concessio, dec. 197. libro tertio, numero 2. 97
Prouisio noua sufficit etiam ad titulum coloratum, & licet impetrata sit etiam postea quam prouisus ab Ordinario amisit possessionem, decisio 633. libro tertio, numero secundo. 181
Prouisio etiam recenter facta tanquam noua emmata cum non est gratiosa, utpote, quod est mandatum si & quatenus idoneus reperitur qui cupit sibi prouideri non subsecuto effectu non prodest prouisio, & est ipso iure nulla, cum sit plane condicionalis, decisio 83. libro tertio, numero octauo. 80
Prouisio noua utrum gratiam consumat facta antea acceptatione de beneficio cesso in alterius fauorem, dec. 252. lib. 2. numero 1. 58
Prouisio nomine proprio facta obligat solutioni promittentè alijs licet consocijs creditum dissoluere nequeuntibus, dec. 636. lib. 3. numero 5. 192
Prouisio facta per executorem Papæ retrotrahitur ad diem datæ mandati de prouidendo, dec. 826. libro tertio, numero primo. 213
Prouisio Papæ capit beneficium renunciatum in manibus nunciij non habentis facultatem, dec. 1133. libro tertio, numero primo. 252
Prouisio beneficiorum licet aliquando spectet ad inferiores ius tamen confirmandi spectat ad ordinarium, vel Archidiaconum, præpositum, aut similes prelatos, dec. 537. li. 3. numero 19. 161
Prouisio facta ab ordinario de beneficio vacante in mense apostolico sede vacante, valet dec. 1227. libro tertio, numero primo. 266
Prouisio noua habens datam posteriorem, non nocet ob id
antea prouiso, dec. 193. lib. 3. nu. 8. 97
Prouisio nouiter obtenta narrato nullis fructus perceptos subsecuta confessione postmodum in articulis datis contraria, utrum ob id sit subreptitia, dec. 83. libro tertio, numero secundo. 80
Prouisio beneficii vacantis per obitum non datur nisi petenti, & magnis præcibus, decisio 833. libro tertio, numero primo. 214
Prouisio cum clausula importante quamcunque generalem reservationem, non capit parrochiam vacantem per obitum familiaris Papæ, dec. 1031. libro tertio, numero primo. 240
Prouisione duorum de eodem beneficio facta vacante per obitum, si reus concludenter probet de anterioritate incumbit actori probatio ad sui defensionem, dec. 305. lib. 3. numero quarto. 118
Prouisionem si vnus habeat ab Ordinario, & gratiam à Papa in qua nauaruit beneficium vacasse mense reseruato, & sic actor alius per collationem à suo generali factam, & nouam prouisionem à Papa, & sic reus, & possessor, uter debeat obtinere, decisio 593. libro tertio, numero secundo. 174
Prouisionem habens per obitum prædecessoris, non potest dici successor cum in beneficiis lib. successio nullo modo detur, decisio 64. libro tertio, numero 4. 77
Prouisionibus criminosis pars aduersa non tenetur respondere, dec. 749. lib. 3. numero 1. 202
Item nec ipsæ, ex quibus pars incideret in periurium, ibidem numero 3.
Prouisionis factæ de beneficio manifesta confessio facit notorium titulum & restitutionem pronouet, prouisione facta ex longo decursu annorum, dec. 181. libro tertio, numero secundo. 94
Prouisionis litera productæ ubi subreptitia fuerint non probant, decisio sexagesimatercia, libro tertio, numero quarto. 77
Prouisus ab ordinario, & continuans eius possessionem anteriorem præfertur ei, qui venit vigore regressus, dec. 1151. lib. 3. nu. 1. 255
Prouisus à Papa non debet morari per longum tempus antequam capiat, ne bona fide occupantium possessionem inficiat, dec. 512. lib. 3. nu. 6. 156
Prouisus à Papa preferendus est in possessorio prouiso ab ordinario saluo iure in petitorio, dec. 723. libro tertio, numero 1. 198
Prouisus veniens ex regressu, & prouisione ordinarij præfertur prouiso auctoritate apostolica, dec. 711. libro tertio, numero 1. 196
Prout de iure, clausula in signatura apposta gratiæ refertur ad omnia contenta in commissione, dec. 676. libro tertio, numero 6. 190
Proximiores ab intestato utrum debeant mitti in possessionem stantibus atestationibus deponentium de scripturis partis aduersæ, & qualitate proprii motus Sanctissimi, decisio 681. lib. 3. nu. 2. 191
Proximitas hæc quomodo, & de quibus veniat intelligenda hoc casu, an de grauati proximis, an verò testatoris, numero sequen. decisio vigesima secunda, libro tertio, numero secundo. 70
Publica vox & fama cum alijs indicijs probat professionem infra annum probationis, vel saltem onus probandi contrarium transfert in partem aduersam, decisio 110. libro tertio, numero 1. 248
Publica voce, & fama si probetur possessio per depositionem vnus testis, alio accedente de visu, & tertio pariter interveniente de auditu, stante continuatione facta per partis prætentis procuratorè, concurrète Regio madato facto

Index.

de egressu à possessione, & alijs multis simul iunctis, non inualidè vera dicitur probari possessio, dec. 109. lib. 3. numero tertio. 84
Publice sunt omnibusque patent acceptationes, quæ sunt apud notarios archiuij, & prævalent illis quæ apud alios notarios fiunt, decisio 267. libro 3. nu. 3. 111
Publica fama non sufficit ad condemnandum conuentum tanquam intrusum, in fructibus, dec. 1026. libro tertio, numero primo. 240
Publicatio testamenti, & eiusdem apertio non in idem recidunt, immo inter ea non modica constituitur differentia, decisio 351. lib. 3. nu. 2. 126
Publicationem testium de qua controuersia est ob non comparationem copiarum fidem de publicatione habita facientis ex eo potissimum argui potest, quod constet de informatione super dictis testium, quæ sine publicatione eorundem fieri non potest, decisio 78. libro tertio, numero secundo. 79
Publicè & palam exercens facultatem conferendi beneficia præsumitur eam legitime adeptus, dec. 273. libro 3. numero sexto. 112
Publiciana an detur aduersus dominum, dec. 1389. lib. 3. numero 1. 276
Pugnans in duello etiam ad sui tutelam pronocatus, utrum incapax sit ob id, ecclesiasticorum beneficiorum, dec. 4. li. 3. numero 2. 67
Pugnans in duello utrum ad ecclesiastica beneficia inhabilis reddatur decidit Rota in partem affirmatiuam.
Limitatur ut intelligi debeat in clerico in sacris constituto, decisio 94. libro secundo, numero 2. 31
Pugnans in duello etiam debilitatus oculo, si mors non sequatur, neque mutilatio membri non efficitur inhabilis, ommissa distinctione quando prouocauerit, dec. 64. libro primo, numero primo. 10
Punctus iam semel deductus in causæ ventilatione, & in fauorem partis resolutus, non debet iterum proponi, ut super eo informatio denuo instituat, dec. 140. libro 3. numero secundo. 89
Pura gratia non dicitur eaquæ à consensu alicuius prelati, ut Cardinalis, vel alterius dependet, decisio 422. libro 3. numero 6. 136
Putens auget estimationem rei, decisio 1174. libro tertio, numero 1. 263

Q

Quadiennij lapsus post causæ commissionem in integrum restitutionis instantiam impedit, ita ut non amplius peti possit, decisio trigesimaltertia, libro tertio, numero decimoquinto. 72
Quadiennij cursu lapsa concessio restitui cupientibus; restitutio in vanum postulat licet etiam de bono iure fides fiat. iudici, dec. 276. lib. 3. nu. 3. 113
Quadiennij lapsus dici non potest, nisi post habitam scientiam lésionis in casu in integrum restitutionis petita, decisio 648. lib. 3. nu. 6. 184
Quadiennio lapsa, quod de iure dari solet aduersum rem iudicatam ratione restitutionis in integrum eam elidit omnino etiam constituto de bono iure ex probationibus de nouo repertis, dec. ducentesimatrigesimaltertia, libro 2. numero secundo. 56
Questio super bonis defuncti nundum finita inter uxorem & agnatos, sed pendente, an interim uxori viduæ, & filio eius alimenta præsupposito, quod non constet de mala vita dari debeant, dec. centesimasexagesimatertia, libro 3. numero primo. 92
Qualitas certo temore requisita postea superueniens non suffragatur decisio 1161. lib. 3. nu. 2. 260
Quando procurator generalis attentauit sciens, statim debet renunciare, decisio nonagesimaprima, libro primo, numero 1. 13
Quando constat de bono iure attentantis, non reuocatur attentata, quod tamen non procedit sine distinctione, decisio 92. libro primo, numero primo. 13
Quantitas fructuum perceptorū de spoliatore si nõ precisè probetur, utrum spoliatio iuramentū sit deferendum in litem, & supplementum plenæ probationis, dec. 597. libro 3. numero 1. 174
Quasi possessio iuris præsentandi ad beneficium, quibus medijs possit dignosci, decisio 680. libro tertio, numero 2. 191
Quibus cum clausulis instrumentum laudi inter matrem, & filios celebratum, per notarium de iure extendi possit, dec. 658. lib. 3. nu. 3. 185
Quintus possessor aut ultra ex cuius cesso iure quis venit, præsumitur habilis atq; idoneus præsertim si de contraria qualitate sit illi oppositum, decisio 1162. libro tertio, numero secundo. 260
Quittantia facta secundum consilium testis in causa numeratæ pecuniæ causa dotis, est suspecta, decisio 485. lib. 3. numero octauo. 150
Quittantia facta per notarium legalem, accedentibus testibus nobilibus, & fide dignis, stante etiam quod procurator qui fatebatur receptam à se quantitatem erat campfor, licet clara sint adminicula tamen non plenè probant factam numerationem, cum non sint adminicula extra rem qualia ex Doctorum opinione requiruntur, decisio 286. libro secundo, numero primo. 64
Quod omnibus notissimum est in dubium reuocari non debet decisio 428. libro tertio, nu. 2. 138
Quotidiani quæ sunt vsus, nulla videntur indigere dispensatione, dec. 468. lib. 3. nu. 6. 146

R

Raro aut nunquam in iure accidit, ut actus respiciens commodum alicuius alium infringat, si pars id non declaret ac eo vtatur, decisio 366. libro tertio, numero sexto. 128
Raro euentia eius sunt natura, ut sub regulas non cadant, ut hoc casu præsentis, decisio 484. libro tertio, numero vndecimo. 149
Ratificatio generalis non comprehendit sententiam nullam, dec. 1043. lib. 3. nu. 1. 241
Ratificatio an valida sit actus si præsentans commissionem non sit primo procurator constitutus, & fecerit decerni processum per contradictas iuncta testium examinatione super non tuto accessu, tandemque per principalem iuniorum 24. annis procurator constituatur, & deciditur in fauorem pupilli affirmatiuè, decisio 158. libro secundo, numero 1. 42
Ratificatio facta cum iuramento antea consensu intercedente similiter cum iuramento cum ignorantia prætendi nulla amplius verisimilitudine possit, non releuat, dec. 493. lib. 3. numero 5. 152
Ratificatio ubi ea tantum continet, quæ gesta sunt ante constitutionem procuratoris non est plenè perfecta, ibidem numero 6.
Ratificatio inualida est, quando non est facta iuxta tenorè earum rerum quas ratificauit principalis, decisio 493. libro tertio, numero primo. 151
Ratificatio de qua in mandato quomodo probetur comprehendere omnes causas etiam præteritas, decisio 566. lib. 3. numero 4. 168
Ratificatio, utrum legitime probetur, regressus per literas vi-

PPP 3 sas

Index.

fas per testem deponentem de mandato procuratorio capiendae possessionis partis precedentis de ea, dec. 157. lib. 3. num. 1. 91

Ratificatio nullo modo potest trahi ad ea quae a nobis ignorantur, ded. 566 libro 3. nu. 5. 168

Ratificatio facta apud acta, quae notorium parit inter partes, erroris, suspensionem tollit, reuocari non potest, decif. 493. libro 3. nu. 3. 152

Ratificatio facta per minorem in quantum concernit eius fauorem est valida etiam quo ad spoliū, dec. 61. libro primo, numero 1. 9

Ratificatio ante annum facta probari debet a principale possessionis acceptata, ut annalis dici possit possessio, dec. 437. lib. 3. nu. 4. 139

Ratificatio rectoris non potest fieri aliqua etiam laudo intercedente in praedictum successoris, dec. 603. libro tertio, numero 5. 175

Ratificatione partis non accedente in his, quae acta sunt utrum adhibeatur processus, decifio 134. libro secundo, numero secundo. 38

Ratibabitio satis constare dicitur ex eo quod non obstante regressu sit resignatio in fauorem tertij, dec. 292. libro secundo, numero 4. 65

Ratio ubi eadem militat pluralitas, et singularitas rei tractata non venit in considerationem, dec. 196. libro 2. numero tertio. 48

Ratio huius est numero sequenti ob penitentiam, scilicet ipsius quam potuisset fecisse in ipso negotio de quo controuersa fuit, dec. 111. lib. 2. nu. 2. 51

Ratione eadem qua post lapsis quadriennij iterum non datur restitutio, nec aduersus rem indicatam, dec. 276 lib. 3. numero 4. 113

Rationes istius generalitatis vide numero 6. filius natus antequam pater, ut in dec. trigesima octaua, libro tertio, numero quinto. 73

Rationibus non in computu adhuc redactis, an possit pars obligata ad restitutionem cogi, decifio 614. lib. tertio, numero tertio. 177

Re non integra existente in resignatione beneficij, an consensus retrorahi possit, posito quod de alicuius prauidicio non agatur, dec. 425. lib. 3. nu. 6. 137

Realis symonia admissa per aliquem parit inhabilitatem ad beneficia obtinenda non tamen ad obtenta, in quibus non fuit admissa symonia, decifio 411. libro tertio, numero 2. 135

Recedente procuratore qui causam defendit, et relinquente duos substitutos, qui moniti non acceptant, prauidicant parti, et impediunt in integrum petitam restitutionem, decif. 67. lib. 3. numero 1. 78

Reclamantibus nequaquam patronis in permutatione beneficij, quod est iuris patronatus immo praesentantibus beneficiandum, praesupponitur ratam habere permutationem, vel resignat ionem talis beneficij in quo habent ius patronatus, ita ut ius sit abdicatum a permutatione, vel resignatario, dec. 209. lib. 3. nu. 2. 100

Recognitio instrumenti, vel registri, an fieri debeat per testes deponentes de visu, quod scilicet fuerint praesentes, et uiderint in scriptum extendi, dec. 277. libro secundo, numero 1. 62

Limita et distigue locum habere id in apocha non in alijs instrumentis in quibus visus non requiritur, sed notitia manus scribentis, vel comparatio scripturae, quae sufficienter probat, ibid. nu. seq.

Recognitio manus per testes approbata eorum qui subscripserunt, non consistit de iuramento testium non releuat ita ut instrumentum ob id validum dicatur, decifio 40. libro tertio, numero quarto. 73

Recognitio facta a conducente domum, aut quid simile, an praetendat dominij translationem in mulieres, quae praetenduntur ex assertione recognoscentis dominae stabilium bonorum antea locatorum, decifio 536. libro tertio, numero secundo. 161

Recognitio affectuarij praetensi qua agnoscit dominas sorores, non est sufficiens ad dominij translationem, decif. 536. lib. 3. numero 4. 161

Recognitio dominij conditionalis est, si fiat promissio a conditore restitutionem datorum facere ad omne iudicis mandatum, dec. 467. lib. 3. nu. 8. 146

Recognitio registri cuius non apparet manuale potest per testium fieri depositionem ita ut vim probatoriam possit, nancisci, decifio ducentesima nonagesima septima, lib. 3. numero 2. 117

Recognoscens aliquem in dominum, ut affectuarius locationem finita, an profitur recognito, ut in eum transferatur possessio rerum antea locatarum, dec. 467. libro tertio numero sexto. 146

Reconciliati sponte confessi haeresim vel errorem promissa sibi uenia, non proprie dicuntur reconciliati, sed penitentes, quibus non poena, sed poenitentia imponi solet, dec. 41. lib. 3. numero 1. 73

Reconciliati sponte confessi haeresim vel errorem promissa sibi uenia, non proprie dicuntur reconciliati, sed penitentes, quibus non poena, sed poenitentia imponi solet, dec. 41. lib. 3. numero 1. 73

Reconualescens non sanae mentis habitus, ex quibus iudicij imbecillitate laborare probari indicij possit, libro 3. numero sexto. 123

Redditus, uerbum est magis generale, quam uerbum, fructus, decifio 739. lib. 3. nu. 4. 201

Rescisi expensa, an debeant a parte producente tradidi codicillos usque ad diem productionis eorum, dec. 556. lib. 3. numero 2. 156

Reformatio in casu praesimonij constare debet antequam ad ueteriora fiat processus, decifio 659. lib. tertio, numero tertio. 186

Refusio sumptuum in lite factorum si debeat fieri per aliquam partem, an procurator, qui litem suscepit defendendam ad eas parti, cuius patrocinium suscepit teneatur, decifio trigesima secunda, lib. 3. nu. 1. 71

Refusio expensarum stante nullitate mandati, et sententiarum ad eum pertinet qui eas obtinuit ex decisione Rotali, decifio. 100. libro secundo, numero 2. 32

Reges et Cardinales non sunt per omnia equiparati per regulam reseruatoriam, decifio 795. libro tertio, numero secundo. 208

Regij Concilij mandato eiectus de possessione, an teneatur eam ratificare captam in persona alterius, et profiti illi in quem nouiter fuerit translata, decifio 152. libro tertio, numero primo. 90

Registra et acta si producantur quae causa probationi debent inseruire diminuta partim, et etiam dicantur ex parte consumpta nihil ex istis certi probari potest, dec. 526. libro 3. numero 6. 158

Registra non faciunt plenam fidem, nisi constet de originali, dec. 741. lib. 3. nu. 1. 201

Registrata commissio in processu in partibus celebrato si ex defectu iurisdictionis nullus est, ad probationem etiam dicitur insufficientis, nec ullam facere fidem in iudicio, dec. 14. lib. 1. numero 2. 3

Registro non apparente eo quod deperditum dicatur causatum per inspectionem actorum in manuali descriptorum expediri potest, idque eo maxime si per calumniam partis suspicio suborta sit registrum non apparere, decifio 123. lib. secundo, num. 1. 36

Registrum

Index.

Registrum uetus productum cuius non apparet manuale, quod ex sacco Urbis dicitur deperditum utrum probatorie fidem facere possit stante illo fortuito casu furiae militaris, dec. 297. lib. 3. nu. 1. 117

Registrum si monstrat latam esse sententiam post multas comparationes, et habita ea fuerit a partibus pro bona, et de ea satis constet quo ad negotium principale, firma, et rata habenda est, decifio 269. libro secundo, numero secundo. 61

Regressu obtento ad beneficium dicitur concessum id per quod ad beneficium assequendum perueniri solet, decifio 328. lib. 3. nu. 3. 122

Regressui non est locus ob non solutionem pensionis, ubi principalis, vel procurator non reperitur in loco solutionis fiendae, licet non sit factum depositum, aut aliqua protestatio, dec. 820. lib. 3. nu. 1. 212

Regressum obtinens dicitur obtinere de petitorio, decifio 698. lib. 3. nu. 2. 194

Regressum habens ex causa cessionis iuris, non tenetur docere de suo titulo, sed sufficit constare, quod cessionarius notam habuerit cessionem, decifio 781. libro tertio, numero primo. 207

Regressum habentis, et sciens illi locum factum fuisse, et illum non petens, non perdit ius, decifio 812. libro tertio, numero 1. 211

Regressus partis praesupposito, quod non constet de formalitate consensus iudicialis, an validus habeatur, decifio 89. libro 2. num. 1. 30

Regressus reseruatio facta in beneficio, quod iuris est patronatus, ignorantibus patronis, nec tacite, vel expresse consentientibus cum de eo diuinare patronis non licuerit, an ut valida sit habenda, decifio 209. libro tertio, numero tertio. 100

Regressus locum habet tum demum ubi beneficium confertur illi in cuius fauorem fuit resignatum, decifio 402. libro tertio, numero 1. 133

Regressus reseruatio facta ab eo, qui non erat competentis etatis ob huiusmodi defectum utrum nulla dici debeat, decifio 635. lib. 3. nu. 1. 181

Regressus an possit peti Canonizari si non fuerit soluta pensio annua ab ipso pensionario principali, decifio 476. libro tertio, numero 1. 148

Regressus validitas cum negotium principale respiciat, quod suspensum fuit, utrum deduci debeat relicta probatione attentatorum, decifio 501. libro tertio, numero sexto. 153

Regressus reserua in permutatione beneficij, quod est iuris patr. non assentientibus patronis, siue non valeat, siue in suspensio habeat, semper validari praesumitur ex patientia patronorum quasi ex tacito consensu, dec. 209. libro tertio, numero 6. 100

Regressus super eo est lis non debet extinguere, vel suspendi quando ex eo sequi debet absurdum, decifio 2173. lib. 3. numero 1. 320

Regressus sibi reseruatus in permutatione beneficij quod de iure patronatus esse dicitur ignorante patrono, an validus sit habendus, decifio 198. lib. 2. nu. 1. 48

Regressus canonizari non debet obstante aetate minorum, clericali non adprto debito tempore, resignatione, et violatione sequestri, decifio 645. lib. 3. nu. 1. 183

Regressus etiam datur respectu iuris superuenientis ex persona resignantis, decifio 1073. lib. 3. nu. 1. 244

Regressus in beneficio per Pontificis provisionem collato, et per obitum familiaris vacante partis sibi regressum contra vigore gratiae reseruantis, an validus sit, decifio 111. lib. 2. num. 1. 33

Regressus non potest sustineri, non dato aliquo titulo bono, vel

malo, decifio 983. libro tertio, numero primo. 235

Regressus ob non factam debitae pensionis solutionem, an pariter aduersa dari debeat, constito. de violatione sequestri, decifio 26. libro 3. num. 1. 71

Regressus perditur per clem. gratiae. de restit. decifio 1193. lib. 3. num. 1. 264

Regressus non posse suspendi ex tribus demonstratur, ut ibid. decifio 2169. lib. 3. nu. 1. 319

Regressus secundus est nullus stante primo valido, propter defectum intentionis, et numero tertio, decifio 799. libro tertio, numero primo. 209

Regressus, et reseruatio persistunt pro parte cessum nondum fuit refusio facta expensarum, decifio 1203. libro 2. numero tertio. 49

Regressus ab una partium allegatus, utrum inualidus dici debeat ex eo quod pars aduersa auctoritate Pontificis ceperit possessionem, ita ut non possit dici quidpiam attentasse, cum Papa nunquam dicatur attentare, decifio 501. lib. 3. num. 2. 153

Regressus sortitus effectum ex uno capite non potest ex alio effectum sortiri, decifio 817. libro tertio, numero primo. 212

Regressus secundus post concilium Lateranense habens connexionem cum primo ante praefatum concilium, ualet, et est bonus, dec. 818. lib. 3. nu. 1. 212

Regressus ubi non ualet remanet ius in resignante, super quo quis se fundat tanquam de iure tertij, tenetur docere, decifio 858. lib. 3. nu. 1. 220

Regressus canonizari potest vigore commissionis super beneficio, dec. 984. lib. 3. nu. 1. 235

Regula reuocatoria indultorum non solum spectat ad inferiorem collationem, promotionem, praesentationem, electionem, seu quamuis aliam dispositionem, sed etiam Cardinalium tam Ordinariorum, quam non ordinariorum, decifio 537. libro 3. nu. 6. 161

Regule, quae debent seruari mediantibus expectatiuis etiam habent locum in mandatis de prouidendo, decifio 59. lib. 2. numero 4. 26

Regula quae in desuetudinem semel abiit, amplius reuiuiscere non possunt. ibid. nu. 5.

Regula 29. de literis expediendis quo casu non habeat locum, dec. 1275. lib. 3. nu. 1. 269

Regula quod non uideatur iuxta formam commiss. sententia absolutoria non est danda, ne quando literae ordinarij non possunt canonizari, sed uenit canonizanda noua provisio si literae non sunt expeditae, et sit dictum de regula praedicta, sed literae sunt expediendae, et postea canonizanda, decifio 124. lib. 1. nu. 1. 17

Regula, quod si dispensationes non suffragantur literis non expeditis quando sunt expeditae super prouisione censentur expeditae super dispensatione posita in eadem supplicatione, dec. 101. lib. 1. nu. 1. 14

Regula Pauli Tertij declaratoria regula de publicand. ut tēpora currant a die resignationis, non autem a die praestiti consensus non habet locum in resignationibus in quibus praestatur consensus post obitum resignantis, dec. 73. lib. 2. numero 1. 27

Rationem huius uide num. seq. eo quia nondum praestito consensu resignatio adhuc sit imperfecta, ibid. m.

Regula de impetrando certo modo non comprehendit eos, qui impetraverunt prius, et an comprehendat cessionarium illius qui impetrauerat certo modo, quando cessionarius habuit ius a pluribus, decifio 121. libro primo, numero primo. 17

Regula de annali annullat etiam sententiam, et brachium seculare: et possessio illius vigore capta restituitur, decifio 809. libro tertio, numero 1. 211

Regula

Index.

- Regula de literis habet locum etiam, quando proceditur executiue, dec. 126. lib. 3. nu. 1.** 269
- Regula de mense fuit inuenta ad obuiandas fraudes, quæ infinitæ committerentur, decisio 700. libro tertio, numero primo.** 194
- Regula de annali non seruata vtrum præiudicet parti in causa beneficiali constituto, quod asserta attentata fuerint calumniosa, dec. 66. lib. 2. nu. 1.** 27
- Regula auctiõnis ad quam quantitatem ipsas auctiõnes in beneficiabilibus extendat, decisio 300. libro secundo, numero tertio.** 66
- Regula quod ex actu nullo transferatur tamen possessio, quomodo sit intelligenda, & qualiter procedat, nu. seq. decisio 565. lib. 3. nu. 7.** 168
- Regula de mense non habet locum in beneficijs vacantibus per resignationem, decisio 624. libro tertio, numero primo.** 179
- Regula modificatoria indultorum, quem operetur effectum, dec. 930. libro 3. nu. 1.** 230
- Regula reservationum differt à statuto excludente fæminas, dec. 774. lib. 3. nu. 9.** 206
- Regula, dolo facis, in possessorijs non admittitur cum ex alijs regulis sis tutus in iure, decisio 643. libro tertio, numero primo.** 183
- Regula de triennali non impeditur ex fructuum controuersia, dec. 1235. lib. 3. nu. 1.** 267
- Regula de annali præcipue in odium impetrantium est indulta, decisio 632. lib. 3. nu. 3.** 181
- Regula de non tollendo iure quæsito, quo casu procedat, decisio 966. lib. 3. nu. 1.** 234
- Regula prædictæ an aliquando fraus fieri possit, decisio 103. libro 1. nu. 3.** 14
- Regula trita est patronos laicos non obstante iuramento posse variare cumulatiue, decisio 547. libro tertio, numero tertio.** 164
- Regula reuocatoria indultorum Ordinarijs, & Cardinalibus concessorum, an perdat indulta quod præseruat ius confirmandi Ordinarijs concessum, decisio 537. libro tertio, numero secundo.** 161
- Eadem regula quem ob finem potissimum fuerit edita, nu. seq. ibidem.**
- Regula reuocatoria si tantum de iure conferendi, & præsentandi faciat mentionem, non includit ius confirmandi, quod longè diuersum est à iuribus præsentandi, & conferendi, dec. 537. lib. 3. nu. 15.** 161
- Regula octo mensium non obseruata, facile quilibet compositis supplicationibus ex alicuius resignatione, qui nullum ius habebat, & per generales clausulas beneficia vacantia per obitum piscaretur, non sine fraude, quod fieri non debet, dec. 475. lib. 3. nu. 2.** 147
- Regula de annali, vel triennali cum titulo procedente conferuat possessorem, decisio 1022. libro tertio, numero primo.** 239
- Regula de non tollendo iure quæsito, an Papa declarationem, & beneficij collationem enervare possit, & an etiam ad reservationes, tam speciales, quam generales extendatur, dec. 192. lib. 3. nu. 3.** 97
- Regula de publicandis, quæ requirat, decisio 1369. libro tertio, numero 1.** 275
- Regula referuatoria octo mensium an habeat locum contra Papale priuilegium concessum de præsentando in vim patroni, dec. 415. lib. 3. nu. 1.** 135
- Regula præstationis consensus ostendit Papam extensionem denegare post dies quindecim à tempore missæ supplicationis ad registrum propter fraudes, quæ admitti solent. ibidem. nu. 7.**
- Regula Pauli Tertij reseruans beneficia Protonotarijs Apostolicis, an procedat in Protonotarijs etiam familiaribus Cardinalium, decisio 131. libro secundo, numero primo.** 37
- Et in quibus id familiaribus cum alij veri, alij ficti dicantur veniat intelligendum, decisio 131. libro secundo, numero secundo.** eod.
- Regula de triennali an possit obfistere ei, qui in decursu processus obtinuit rem iudicatam, decisio 564. libro tertio, numero 1.** 168
- Regula de non tollendo iure quæsito non procedit vbi iuris effectus suspenditur, secus vbi ius omnino tollitur, decisio 492. lib. 3. nu. 8.** 151
- Regula de annali non seruata vtrum præiudicet parti in causa beneficiali constituto, quod asserta attentata fuerint calumniosa, dec. 66. lib. 2. nu. 1.** 27
- Regula habens decretum irritans inficit titulum, & possessionem, dec. 779. lib. 3. nu. 3.** 206
- Regula de triennali habet etiam locum in perpetua commendata, & numero 3. decisio 765. libro tertio, numero primo.** 204
- Regula de annali non habet locum in prouiso ab ordinario, decisio 767. lib. 3. nu. 1.** 205
- Regula quatenetur dispensationes non suffragari literis eiusdem non expeditis, non semper locum dicitur habere, & decisio Cassad. decisio 85. libro secundo, numero secundo.** 30
- Regula de publicandis non procedit in resignatione facta tempore Clementis decedente resignante post Clementem, decisio 794. lib. 3. nu. 1.** 208
- Regula hæc cum sit odiosa, & contra dispositionem iuris communis strictè venit intelligenda, decisio 73. libro secundo, numero tertio.** 28
- Regula de triennali se tueri non potest, qui titulum non habet, dec. 819. lib. 3. nu. 1.** 212
- Regula est Cancellaria, quæ prohibet resignationes expediti nisi prius expressus consensus fuerit præstitus in Cancellaria, dec. 458. lib. 3. nu. 3.** 143
- Regula de annali non habet locum in beneficijs iurispatronatus, si accedat consensus patronorum, decisio 796. libro tertio, numero 1.** 209
- Regula de publicandis non habet locum in resignante moriente post obitum Clementis, decisio 776. libro tertio, numero primo.** 206
- Regula de triennali non potest quis se iuuare iure cesso per alium, qui habebat prorogationem regulæ, dec. 798. lib. 3. numero 1.** 209
- Regula de annali procedit, & annullat gesta, illa non seruata, etiam si non feratur sententia, decisio 835. libro tertio, numero primo.** 215
- Regula referuatoria octo mensium vtrum locum habeat tempore expectatiuarum vbi nulli adfuerint expectantes.**
- Regula octo mensium in expectatiuis hunc in finem facta dignoscitur, vt per eam donec generalis expeditio expectatiuarum fieri possit à Sanctissimo, pauperibus & bene meritis prouideatur, decisio 272. libro secundo, numero primo, & secundo.** 62
- Regula de annali beneficijs vacantibus per obitum familiarium Cardinalium non tollit, quin possit agi super spolio, dec. 99. lib. 1. nu. 1.** 14
- Regula de mense in vacatione beneficiorum qualiter, & quando habeat locum, decisio 53. libro secundo, numero primo.** 25
- Regula Protonotariorum reseruans etiam beneficia Protonotariorum, qui sunt familiares Cardinalium, intelligitur tamen in verbis familiaribus, decisio 104. libro tertio, numero primo.** 14
- Regula Pauli Tertij Pont. Max. non comprehendit Illustriss. Card.**

Index.

- Card. propter excellenciam personarum, cum de illis debeat specialis fieri mentio, & in istis non fit restrictio collationum, et potestatis in legatione prout Nuncijs ipsis, decisio 142. lib. 3. nu. 2.** 89
- Regula dicens dispensationes non suffragari dispensato ante expeditionem literarum dispensatoriarum non habet locum vbi alias de ipsa dispensatione consistenter, ex decisione Cassad. super regulis Cancellaria, decisio 11. libro tertio, numero secundo.** 68
- Regula quatuor mensium quos pariat effectus, dec. 21. lib. 2. numero 6.** 21
- Regula de publicandis obligat quemlibet ad sui obseruationem, decisio 141. lib. 3. nu. 1.** 254
- Regula de impetrandis beneficijs familiarium an habeat locum in beneficio litigioso, decisio 389. libro tertio, numero primo.** 131
- Regula declaratoria an tollat ius quæsitum parti, & præiudicet ordinario habenti indultum, decisio 117. libro secundo, numero 1.** 36
- Regula de extendendo consensu, quid contineat, & operetur dec. 988. lib. 3. nu. 1.** 230
- Regula de triennali non tuetur spoliatam licet habuerit sententiam pro se, quin possit dari de spolio ratione petitorij, dec. 838. lib. 3. nu. 2.** 215
- Regula octo mensium reuocatoria, an durantibus expectatiuis locum habere possit nulli si extiterint expectantes, decisio 127. lib. 1. nu. 1.** 18
- Regula de literis expediendis habet locum etiam quando proceditur executiue, decisio 1148. libro tertio, numero primo.** 255
- Regula reuocatoria facultatis expressè inficit factas collationes, dec. 75. lib. 1. nu. 4.** 2
- Regula de certo modo impetrando beneficia Pauli Tertij Pont. Max. refertur ad futuram beneficiorum collationem cum per dictionem de cetero loquatur non ad præteritum ante regulæ promulgationem, decisio 82. libro tertio, numero 2.** 80
- Regula est iuris vni testi affirmanti maiorem fidem adhiberi, quam mille per negatiuam deponentibus, decisio 285. lib. 3. numero 2.** 115
- Regula quod ex actu nullo transferatur tamen possessio procedit in profanis vbi interuenit traditio rei, quæ est alienatio possessionis, & pendet à voluntate traditis, dec. 565. libro 3. nu. 11.** 68
- Regula quæ vult, quod sicut in mutationibus ita in extensionibus in supplicibus libellis specificè nominari debeat Diocæsis ad quam dirigitur expectatiua, an obfit habenti expectatiuas etiam non specificatas, decisio 170. libro tertio, numero secundo.** 93
- Regula est, vt monasterijs excedentibus valorem ducatorum ducentorum auri de Camera prouiso Consistorialiter fiat, decisio 561. lib. 3. nu. 3.** 167
- Regula de annali vtrum tueri possit eum, qui non satisfecit conditionibus in gratia sua apposis, decisio 632. lib. 3. numero 2.** 180
- Regula de impetrando certo modo, an ante factam ipsius in Curia publicationem possit actorem ad obtentionem beneficij inhabilitare, decisio 121. libro primo, numero secundo.** 17
- Regula de triennali tuetur etiam malafidei possessorem, decisio 765. lib. 3. nu. 4.** 204
- Regula de annali seu tempus illius non currit, quando quis est impeditus factò aduersarij, decisio 98. libro primo, numero primo.** 14
- Regula octo mensium tollitur per regulas expectatiuarum, stante prius eo quod fulminati sint processus, decisio 63. lib. 3. nu. 3.** 27
- Regula de mense satisfactum non dicitur per nouam prouisionem, non facta mentione mensium quibus aliàs fuit facta prouisio licet inualida, decisio 754. libro tertio, numero primo.** 203
- Regula quæ in desuetudinem semel abiere, amplius reuiuiscere non possunt, decisio 69. libro secundo, numero quinto.** 26
- Regula semel in desuetudinem abeuntes, cum reuiuiscere de nouo nequeant, veteri vigore destituuntur, decisio 6. lib. 1. numero 5.** 2
- Regula de non tollendo iure quæsito si non fuit derogatum in commissione an impediatur Apostolicam confirmationem locationis factæ in præiudicium rectoris succedentis de mortuo, qui fecit locationem, decisio 262. libro tertio, numero quinto.** 110
- Regula dicitur sufficienter derogatum si fuit derogatum vni loquenti in illo proposito addita clausula, & alijs clausulis contrarijs, & præsertim si constabat de mente Papæ, quod pariter derogasset, decisio 26. libro primo, numero primo.** 5
- Regula Alex. Sexti, & Leonis Decimi summorum Pontificum cumulantes gratias, & possessiones, vtrum locum habeant non adhuc literis in Curia expeditis, vt beneficiorum sine literis fieri possit, decisio 168. libro secundo, numero 2.** 43
- Regula Pauli Tertij Pontif. concessa pro expectatiuis non solum de ipsis loquuntur expectatiuis, sed etiam de alijs particularibus reservationibus quemadmodum sunt mandata de prouidendo, quæ etiam pingues expectatiue dicuntur, Et id quomodo sit latius, & de quibus expectatiuis intelligendum, dec. 63. lib. 2. nu. 6.** 27
- Regula quæ debent seruari mediantibus expectatiuis etiam habent locum in mandatis de prouidendo, decisio 69. lib. 2. numero 4.** 26
- Regula de annali de citando possessore infra sex menses, dicitur satisfactum, si procurator citetur, decisio 944. lib. 3. nu. 1.** 232
- Regula Cancellaria de non iudicando iuxta formam supplicationis, sed secundum literarum expeditionem, non habet locum circa probationem literarum, sed circa gratia canonizationem, decisio 1161. libro tertio, numero sexto.** 260
- Regule declaratorie quo ad Protonotarios non dicitur tollere ius quæsitum, decisio 106. libro primo, numero primo.** 15
- Regula exorbitantes, & odiose non comprehendunt in simplicibus casus mixtos, decisio 340. libro tertio, numero secundo.** 124
- Regulam de publicandis obijciens quid probare teneatur, decisio 1391. lib. 3. nu. 1.** 276
- Regularis Canonicus sine licentia speciali sui superioris non potest idoneus esse, vt concedat compulsores, dec. 417. lib. 3. nu. 3.** 136
- Regulariter præsumitur ignorantia nisi scientia fuerit probatorie deducta.**
- Regulariter non dandas esse compulsores notum est cum agitur ad probandum delictum, decisio 550. libro tertio, numero 4.** 165
- Regulariter Cancellaria Apostolica si derogatio fiat aliqua vt ad speciem & etiam indiuidua proauocatur est necessesse, dec. 27. lib. 2. nu. 1.** 22
- Rei indicata censetur renunciatum patiendo, quod post illam producantur iura, & dentur articuli licet fuit dictum generalia contra, quia debuit appellare ab vltiori processu, dec. 114. lib. 1. nu. 1.** 16
- Rei indicata parendo condemnatus ad aliqualem restitut. admittitur habito respectu personæ, & loci, decisio 78. libro se-**

Index.

libro secundo, numero secundo. 29
 Reincidentia, quando dicatur commissa, decisio 1214. libr. 3. num. 1. 266
 Relatio facta actorum pro dandis punctis repeti debent puncta ante discussa, ex eo, quod nouiter ingressi auditores quibus de antedictis non potest constare, possint informari, dec. 317. libr. 3. nu. 1. 120
 Relatione facti deducta ratione interesse prætendentium ex mandato iudicum expeditio facienda est, dec. 531. libr. 3. numero 1. 159
 Relaxari remissoria sine retardatione processus debet aduersario non agente via executiua sed secus cum retardatione si via executiua progrediatur, decisio 625. libro tertio, numero 5. 179
 Relictum per verbum, instituo, etiam positum inter legata, dicitur institutio, decisio 963. libro tertio, numero primo. 233
 Religio Hierosolimitana an fratris sui, qui pecunias deposuit in fauorem filij naturalis, tanquam in fraudem facto deposito tali, eas sibi vendicare possit, decisio 405. libr. tertio, numero 2. 134
 Religio Sacra Hierosolimitana militiæ obtinuit priuilegium a Sede Apostolica, quod de omnibus querelis, quæstionibus litibus, & causis, tam super beneficijs, quam alijs, debeat cognosci per magnum Religionis Magistrum, & Conuentum, idq; in omni instantia, decisio 101. libro tertio, numero 2. 83
 Religio fratrum Prædicatorum præsupposito, quod in particulari Fratribus suis alimenta ex obligatione non præstet, an etiam ad sumptus litium ipsdem in foro iudiciario agentibus, teneatur. 83
 Huius affirmatiua Dominorum consensu Auditorum ex sententia decisoria bisq; fuit approbata.
 Et quid in simili casu abas a Dominis Rotæ Auditoribus fuerit decisum, dec. 1. libr. 1. 21
 Religiosa persona si affirmet vigore cedule desponsasse quosdam sine solennitate deponente teste oblato, virique sponso bucellas panis vino intinctas, non ob id sibi aduersantur cum solennitates istæ dati panis intincti non sint in consideratione, sed intelligatur de istis solennitatibus, quæ sponsalia concomitari plerumque solent, scilicet de triplici edicto, conuocatione amicorum, & consanguineorum ad nuptias, & similibus, decisio 196. libro tertio, numero 4. 98
 Religiosus dicens se viuere sub certa regula, vel Ordine, debet probare, decisio 1104. libro tertio, numero primo. 247
 Remedium cap. peruenit. de fideiuss. quo casu loquatur, & intelligi debeat, decisio 1142. libro tertio, numero primo. 254
 Remedium. l. fin. C. de adict. diu. Adr. tol. competit etiam procuratori agenti ad instantiam hæredis instituti in testamento in quo mater fuit præterita, decisio 464. libro tertio, numero 1. 145
 Remissio causæ ad Rotam per iudicem partibus presentibus, valida est, decisio 947. libr. 3. numero primo. 232
 Remissio pœnæ non subséquuta executione non reddit infamiam, qui alias infamia notabatur non constituto de infamiae causæ, decisio 125. libro tertio, numero quarto. 87
 Remissio pro infirmis, quando sit danda, decisio 1173. libr. 3. nu. 1. 263
 Remissio literarum non constituto de consensu partium, an fieri ad expeditores earundem possit, decisio 84. libro tertio, numero 7. 80
 Remissoria tanquam ex priuilegio sententiam ferendam retardat, dec. 634. libr. 3. nu. 5. 181

Remissoria decreta, si elapso iam triennio, & aliquot mensibus contra petentem pronuncietur, nunquid illo regresso nunc docto de iusto impedimento recenter adueniens idq; per indices remissoriales, per signaturam restitutionem obtinet in integrum, decisio 534. libr. tertio, numero primo. 160
 Et an talis absens saltem ad instantiam partis aduersæ teneatur ad factarum in cursu processus deducti expensarum restitutionem, numero sequen. decisio 534. libro tertio, numero 1. eod.
 Negatiuam vide ex decisione Rotali num. seq. idq; ratione iusti impedimenti sufficienter per literas iudicum remissorium probati. ibidem.
 Remissoria ad probandum paupertatem petita a parte eam asserente Rotale Tribunal. facile concedere solet, positum, quod restituito possessionis fiat parti aduersæ, dec. 226. libr. 3. nume. 2. 103
 Remissorie an sit locus in contractus emphyteutico, canonis conditio attendenda est, decisio 730. libro tertio, numero primo. 199
 Remissoria intruso non datur, nisi consentiat sequestro, decisio 919. libr. 3. nume. 1. 229
 Remissoria si calumniosè petatur ad causæ protelationem non venit concedenda. præsertim cum prope finem sit causæ, & instet tempus expeditionis, decisio 322. libro tertio, numero 1. 121
 Remissoria obtenta decerni ad partes, citatione facta in personam procuratoris constituti non tamen acceptantis, conparentis licet in causa ad informandum, processus totus est nullus nec ratificari potest actu non gesto nomine ratificantis, dec. 76. libr. 3. num. 2. 79
 Remissoria propter damnum irreparabile debet eo modo concedi illaq; forma, vt omnem penitus nociuam diluat suspicionem, decisio ducentefimatrigeesima sexta, libro tertio, numero 4. 105
 Remissoria an dari debeat ad probandum libertatem Ecclesiæ, positum quod probatum sit eam esse de iure patronatus, dec. 258. libr. 3. nu. 1. 109
 Remissoria etiam in prophanis non est deneganda, dec. 1279. libr. 3. numero 1. 270
 Remissoria non datur parti petenti, quæ calumniosè litigium profert dicens de excessiuo valore beneficij, quam fuerat deductum probare velle, decisio 128. libro tertio, numero primo. 87
 Remissoria an ex alio, quam prætenso fumo dari possit non obstante suspitione partis aduersæ de non bene deductis, quæ probatione requirebatur, decisio 255. libro tertio, numero 1. 109
 Remissoria, an dari possit illi, qui etiam duas conformes contra se reportauit sententias, decisio 213. libro secundo, numero 1. 52
 Remissoria non est danda ei, qui per aliquot tempus stando in professione vult se ab ea absolui, decisio 1041. libro tertio, numero 1. 241
 Remissoria ad probandum, an sit danda obtinenti dispensationem super professione religionis. Quod non decis. sequen. decisio 1039. libro tertio, numero primo. 241
 Remissoria etiam minoribus attentantibus est deneganda, nisi prius purgato visio spoliij, decisio 1081. libro tertio, numero primo. 245
 Remissoria data vtraque pars a iudice cogi potest vnicæ, vt stet promulgationi sententiæ, decisio 27. libro tertio, numero 1. 71
 Remissoria impetrata, & per decretum concessa in causa matrimoniali a coniunctis personis de interesse prætendentibus si non fuerit per ipsas coniunctas personas expedita, an re-

Index.

an releuet, decisio 283. libr. 3. nu. 1. 114
 Remissoria non facile concedi debet a iudice in casu quo agitur de præiudicio irreparabili incidentis in rem alicuius mulieris, vel pupilli, decisio 240. libro tertio, numero quarto. 106
 Remissoria dari potest parti, quæ duas sententias conformes reportauit, & medietatem fructuum percepit attestante, notario, dec. 242. libr. 3. nu. 1. eod.
 Remissoria nunquam concedi solet quin releuans sit, idq; ne aduersarius inutilibus grauetur expensis, idq; ex stylo Curia a quo non est tenore recedendum, decisio 647. libro tertio, numero 3. 184
 Remissoria pro testibus examinandis, vt plurimum datur vbi personæ examinandæ sunt Illustris. vel senes, & valetudinarij, dec. 611. libr. 3. nu. 1. 176
 Remissoria non conceditur vbi de lite non constat, dec. 1150. libro 3. nu. 1. 255
 Remissoria data & concessa cum minus veniret danda in tertia instantia, nullum priuilegium venit concedendum, decisio 634. libro 3. nu. 3. 181
 Remissoria in prima instantia non est danda cum retardatione expeditionis causæ, vbi summaria probatio requiritur, dec. 1111. libr. 3. nu. 1. 248
 Remissoria etiam in prima instantia pari potest sine retardatione in his, quæ requirunt subitam expeditionem, decisio 1105. libr. 3. nu. 1. 249
 Remissoria ad verificanda narrata in gratia vtrum debeat concedi dec. 678. libr. 3. nu. 9. 190
 Remissoria petens ad probandum ius patronatus debet ponere beneficium in sequestro, decisio 873. libro tertio, numero primo. 223
 Remissoria dari potest ad probandum ius patronatus, decisio 1433. libr. 3. nu. 1. 278
 Remissoria sub conditione si pro futura sit ad infringendam resignationem de qua agitur peti potest, ne sumptus superuacanei in remissoria exequenda fiant, decisio 360. libr. 3. num. 1. 127
 Remissorium relaxatam aduersæ parti vtrum pars narrare teneatur in commissione, decisio 678. libro tertio, numero sexto. 188
 Remissoria ad probandum symoniam petita an veniat concedenda, dec. 687. libr. 3. nu. 2. 192
 Remissoria datur aliquando ad probationem clariorem productorum in iudicio faciendam, & vt iura proferantur pariter in forma probanti, decisio 58. libro tertio, numero 3. 76
 Remissoria saltem sine retardatione causæ dari potest dum reperitur noua prouiso, decisio 718. libro tertio, numero primo. 198
 Remissoria interdum datur spoliatori ad excusandum spoliu, dec. 1013. libr. 3. nume. 2. 238
 Renunciatio licet fiat possessionis beneficij per mandatū procuratorum, hoc tamen non obstante impeditur lis, nec retardatur processus, decisio 33. libro secundo, numero primo. 23
 Renunciatio facta in instrumento transactionis, an generaliter præiudicet etiam vbi constet de enormissima læsione, dec. 742. libr. 3. nu. 1. 201
 Renunciatio non semper comprehendit certiorationem, nisi exprimat, decisio 658. libro tertio, numero quinto. 185
 Renunciatio facta in instrumento transactionis quem parere effectum dicatur, decisio 733. libro tertio, numero primo. 200
 Renunciationem generalem extendens notarius in laudo ita debet extendere, vt omnes in laudo comprehensos contingat: alias non valet, nec caret fraudis suspitione, decisio

658. libro tertio, numero sexto. 185
 Reperitur in iure nullibi de monasterijs prouidendum esse consistorialiter, decisio 584. libro tertio, numero sexto. 172
 Repertis bonis multis inter suppellectilia defuncti Episcopi signatis signo Ecclesiæ alijs etiam multis non signatis, secundi generis haud dubiè non censeantur ex bonis Ecclesiæ, dec. 572. libr. 3. num. 4. 171
 Repeti testes si petat expensis suis pars cum interrogatorijs aduersarij, an debeat concedi, decisio 282. libro tertio, numero 2. 114
 Repetitio pecuniarum vtrum de iure concedatur vbi bona fide consumpti sunt, maxime vbi agitur ne commercium inter hæredes dirimatur, decisio 548. libro tertio, numero secundo. 164
 Repudiare potest etiam ea prælatus in præiudicium suæ Ecclesiæ ad quæ illi iam actio fuit quæsitæ ex opinione Iasonis, dec. 233. libr. 3. nu. 7. 104
 Reputatio communis sufficit ad probandum quem esse clericum, dec. 126. libr. 3. nu. 3. 254
 Requiritur multa in præscriptione, & usucapione pro hærede, & inter cætera quod præscribens non sit suus hæres, & habeat testamenti factionem saltem passiuam, dec. 523. libr. 3. nu. 4. 158
 Res inter alios acta mihi præiudicare non debet, decisio 489. libr. 3. nu. 2. 151
 Res dubia aliquando clarescit ex cedulis, & missiuis, absque multis indicijs cui iuncta fuerint veracium testium depositiones, dec. 599. libr. 3. nu. 1. 173
 Res Ecclesiæ vt alienari possit, requiritur & commissio alius facta fuerit valida, & solennis, decisio 622. libro tertio, numero 8. 179
 Res iudicata quo ad motum proprium in hoc causa qualis sit, dec. 563. libr. 3. nu. 2. 166
 Res de cuius præscriptione agitur debet esse præscriptibilis, & reperiri in hereditate, dec. 523. libro tertio, numero quinto. 158
 Res ad dominum directum si ob retardatam canonis solutionem peruenerit, non tamen facit vt propria autoritate possessionem ingredi possit, decisio 58. libro secundo, numero secundo. 26
 Res inter alios acta, an & quo ad condemnatum sint probabiles, dec. 498. libr. 3. nu. 2. 152
 Res adhuc integra dicitur, quæ variationem patitur, & admittit voluntatis mutationem, decisio 458. libro tertio, numero nono. 143
 Rex iudicata potest peti confirmari nõ autem tolli, dec. 1434. libr. 3. nu. 1. 278
 Rescriptum quando obreptitium dicatur, decisio 1379. libr. 3. numero primo. 275
 Rescriptum vtrum ex eo, quod non sit simpliciter gratiosum, sed ad lites debeat dici subreptitium, decisio 639. libr. tertio, num. 7. 182
 Rescriptum habens clausulam non obstante regula Cancellaria, & alijs similibus quid operetur, præsertim cum mentem concedentis ostendat, decisio 639. libro tertio, numero quarto. 182
 Rescriptum ex non plenaria relatione narratorum vtrum subreptitium dici debeat maxime nulla facta mentione ratificationis principalis, ibidem.
 Reseruatio aliquando pensionis liberalior facienda est cedenti, personæ qualitate inspecta, et loci vbi vidualia caro pretio venum proponuntur, decisio 2. libro tertio, numero tertio. 67
 Reseruatio pensionis, siue eius exactio si ea conditione fuerit concessa vbi de clericatu constet impetrantis, necessario requiritur, vt se clericum doceat antequam ad id, quod prætendit

Index.

præterit actionem institueret possit, decisio 654. libro tertio, numero 6. 185
Reservatio pensionis vigore concordie inita utriusque prælati requirit præsupposito, quod præterant de interesse consensum, decisio ducentesimaseptuagesima, libro tertio, numero 3. 112
Reservatio titulum inficiens, & pensionem durat donec prouisus à Papa apprehendat prouisionem aut ante possessionem moriatur, vel alteri beneficium resignet, decisio 512. lib. 3. num. 2. 177
Reservatio auferitur per nouam prouisionem, & vitium pariter expectatiuæ per eandem emendatur, decisio 510. lib. 3. num. 7. 176
Reservatio sæpius enunciata, & repetita non potest impediri per regulas reservatorias Cancellariæ, decisio 583. libro 3. numero 4. 172
Reservatio non concludenter deduci potest ex priuilegio, consuetudine, vel præscriptione, ad effectum libertatis Ecclesiæ probandum, quæ dicitur esse iuris patronatus, decisio 519. lib. 3. nu. 2. 157
Reservatio beneficii ecclesiastici si fiat pluribus reservationibus non requiritur in eius impetratione, ut fiat mentio de mense quo beneficium capit vacare, decisio 54. lib. 2. numero 1. 26
Regula octo mensium non extenditur ad reservata beneficia, sed ad ea quorum spectat collatio ad ordinarium, decisio 54. libro 2. numero 2. 26
Reservatio beneficii vacantis per cessum capit etiam resignata ex causa permutationis, decisio 918. libro tertio, numero primo. 229
Reservatio pensionis facta causa laborum impensorum non transit ad successores, sicut quando fit ex causa resignationis, dec. 670. lib. 3. nu. 3. 188
Reservatio adhuc in suo robore persistente Ordinarius illud beneficium reservatum an conferre possit, decisio 512. lib. 3. nu. 5. 177
Reservationis, & accessus, quæ pars præterit in beneficio cum nulla fuerit facta mentio, nec in prima, nec in secunda instantia agente prouiso, sententia ferri potest in fauorem nouiter prouisi, decisio 34. libro tertio, numero tertio. 72
Resignans licet sit ea mente, ut velit ratam esse, & validam à se factam in alium resignationem, & ius quod habet pernitus à se abdicare id tamen facere sine facto superioris non potest, decisio centesimaquinquagesimatertia, libro 2. numero 4. 41
Resignans habens priuilegium de non publicando si illud non producat tenetur ad publicationem, decisio 305. libro tertio, numero 3. 118
Resignans beneficia in infirmitatem in confidentiam, ut reconualescens eadem ad se regrediantur, an dicatur committere actum symoniacum, decisio 337. libro tertio, numero primo. 123
Resignans inualidè quo ad ordinariu dicitur ius, quod habet à se abdicare, & vacat beneficium, adeo, ut collatio eius ad ordinarium deuoluatur, decisio 242. libro secundo, numero 1. 57
Resignans an possit ignorante resignatario reservare regressum, dec. 769. lib. 3. nu. 2. 205
Resignans beneficium, & non amplius se illud possidere asserens litem tamen si sustineat, condemnationis iure subit sententiam, decisio 376. libro tertio, numero tertio. 129
Resignans etiam porrecto supplici libello signando, an pœnitentia prioris placiti possit duci, vel voluntatis, fuit tenentium, quod sic, decisio 128. libro primo, numero secundo. 18

Contrarium decidit Cassado. decisio prima, de re iudic. decisio 128. lib. 1. nu. 3. eod.
Resignans in fratrem nulliter ex defectu clericatus si obtentum sit per præsentationem patronorum etiam præteritum illud beneficium, & capta possessione per tertium, an is possit dici spoliator primi resignantis licet nulliter, redeuntis ad causam ex nullitate resignationis, decisio 516. lib. 3. nu. 2. 157
Resignans cum clausula non aliter, nec alio modo reservans, sibi fructus regressus, & cat. licet per triennium maneat in possessione resignatarius, non sibi præiudicat per regulam de triennali, decisio 979. libro tertio, numero primo. 129
Resignans ubi detentator remansit, & de interesse ad huc cause præterit, non videtur procuratorem reuocasse. unde sententia lata, & citatio facta subsistere possunt, decisio 17. lib. 2. nu. 2. 20
Resignans si moriatur in possessione, & à die facta resignationis post annos etiam viginti fuerit in possessione, arguit factam sibi retrocessionem, decisio 129. libro tertio, numero tertio. 87
Resignans in fauorem alterius, qui postmodum etiam resignauit nondum intercedente consensu prioris resignatarij, utrum valida sit secunda resignatio, decisio 425. libro 3. num. 1. 137
Resignans cum clausula non aliter, nec alio modo præterit se resignasse cum condit. reservæ pensionis, & regressu si notarius faciat instrumentum de pura resign. an obit qui dicit se resignasse cum conditione, decisio 479. libro tertio, numero 1. 148
Resignans non ideo mensem apponit, quod præsupponatur scilicet per scientiam in hoc casu ipsius Pontificis, decisio 624. libro 3. num. 7. 179
Resignans si patiat resignatariu fructus percipere, & possidere, an possit præterit de spolio, decisio 565. libro tertio, num. 6. 168
Quæ quidem assertio. si quod passus sit resignans fructus percipere resignatariu cum sit firmamentum negotij probandum est, num. seq. ibidem.
Resignans in fauorem alicuius reservando sibi fructus, & regressum si resignatarius capiat possessionem, sed non capitulariter an rata sit taliter capta possessio, decisio 533. libro 3. nu. 1. 160
Resignans in impuberem debet exprimere in resignatione quod resignet in fauorem talis, cum talis resignatio sit reuera fauorabilis, decisio 579. libro tertio, numero quinto. 171
Resignans in fauorem alterius pure, & simpliciter in manus notarij præsentibus testibus, non committit symoniam, dec. 503. lib. 3. nu. 1. 153
Resignante bonum ius habente, non requiruntur clausula accessorie in literis resignationis, qualis est clausula quoniam modo, & cat. decisio 475. libro tertio, numero tertio. 147
Resignans simpliciter non potest dici is cuius procuratores perseverans solito more in fructuum perceptione, & pristina sibi commissa rerum omnium administratione usque ad mortem resignantis, cum is etiam dicatur in possessione perseverare, dec. 535. lib. 3. nu. 10. 160
Resignare si quis contendat præstimonium in fauorem alterius in causa beneficii haud dubiè incidit in contractum symoniacum, & eum quidem non realem sed conuentionalem, dec. 154. lib. 2. nu. 1. 41
Resignatarij non soluentes ipso iure incurrunt priuationem, dec. 545. lib. 3. nu. 3. 164
Resignatarius defuncti capiens possessionem contra intrusum lite pendente, utrum sibi præiudicium pariat, decisio

Index.

545. libro tertio, numero primo. 164
Resignatarius eadem die qua facta sibi fuit resignatio eodè loco, & loco etiam loci coram eodem Notario, & testibus constituens procuratores ad consentiendum reservationi regressus, & pensionis, facit mandatum esse correspectiuu, decisio 503. lib. 3. nu. 2. 153
Resignatarius tempore resignationis non existens capax licet postea capax fiat non habebit beneficiu nisi nouus Pontificis consensus accedat, decisio 57. libro secundo, numero primo. 26
Resignatarius expeditis literis, & capta possessione, an possit se tueri, ex impugnatione instrumento contra resignantem, qui agit spolio, quod asserat se non pure, sed sub conditione resignasse reservatis pensione, & regressu per resignatariu denegatis, dec. 479. lib. 3. num. 2. 148
Resignatarius factam resignationem publicare quando, et intra quantum tempus teneatur ante captam possessionem, & an mensis unius decursus ad id sufficiat, decisio 129. libro tertio, numero 2. 87
Resignatarius secundus resignans tertio eo tempore quo ex non præbito adhuc consensu ius nudum habuit in beneficio inualidè resignat, decisio 425. libro tertio, numero secundo. 137
Resignatarius intrusus dici non potest, nec is qui gratiosam habet subrogationem, & ideo talibus res inter alios acta obesse nequit, dec. 545. lib. 3. num. 4. 164
Resignatio Archidiaconatus vacantis per obitum facta, an ex hoc subreptitia dici possit, quod cum Archidiaconus talis in Capitulo vocem habeat, nulla de hoc in resignatione fuerit facta mentio, decisio 354. libro tertio, numero primo. 126
Resignatio facta de beneficio reservata sibi valida pensione, cum clausula, & non aliàs aliter, non conualidatur, etiam si resignans acceptet postea pensionem & illam extinguat, dec. 70. lib. 1. nu. 1. 9
Resignatio facta super reservato dicitur esse nulla, dec. 2177. lib. 3. nu. 1. 320
Resignatio per procuratorem facta, sine mandato cum nulla sit utrum per subsequens mandatum possit validari, decisio 586. lib. 3. nu. 1. 172
Resignatio liberè facta Ordinario, vel eius Vicario non in fauorem certæ personæ, non potest dici symoniaca, dec. 90. lib. 3. nu. 2. 82
Resignatio facta in fauorem certæ personæ, non autem simpliciter, dicitur symoniaca, decisio 921. libro tertio, numero primo. 229
Resignatio facta longo ante tempore, quam fiat reservatio non præsupponit pacta, quæ symoniam inducunt, dec. 243. libro 2. nu. 3. 57
Resignatio facta à resignante nondum plenum ius adeptu an sit nulla, vel potius subreptitia, decisio 425. libro tertio, numero tertio. 137
Resignatio in fauorem absentis pronepotis minoris facta, aliter resignare non præteritenti sine consensu ipsius minoris utrum consistat, decisio 579. libro tertio, numero septimo. 171
Resignatio non est perfecta, nisi ubi resignantis consensus fuerit à resignato obtentus, decisio 103. libro primo, numero secundo. 14
Resignatio beneficii vigore mandati facta mandato existente ad libere resignandum, an symoniaca dici possit, decisio 2. lib. 2. nu. 1. 19
Resignatio utrum nulla fuerit ex eo, quod pensio non fuerit valide reservata, decisio 169. libro tertio, numero primo. 188
Resignatio facta à possessore, & in beneficio ius habentis per aliam resignationem in valida est, licet iuris adeptio in secundo

da resignatione non fuerit publicata, decisio 305. libro 3. numero 2. 118
Resignatio facta in confidentiam mortuo resignatario non reuocatis ijs in persona in quam resignat antea statutis, venit in considerationem ista taciturnitas, & si non proficit, saltem non obesse dicitur parti cui resignatio facta fuit, decisio 262. lib. 2. nu. 6. 60
Resignatio inualida alias, potest per prouisionem nouam vigorem adipisci, ut valida reddatur, decisio 235. libro secundo, numero 2. 56
Resignatio si non sit notoria ita ut de validitate eius dubium suboriri possit, nouæ prouisionis commissio suffragari prouisio non potest, decisio 278. bro tertio, numero primo. 114
Resignatio in confidentia facta & conualescentia, cum sub specie pactorum fiat argui potest de symonia, decisio 263. libro 2. nu. 2. 60
Resignatio habens decretum irritans inficit, & titulum, & possessionem, decisio 241. libro secundo, numero tertio. 57
Resignatio beneficii facta in præsentia episcopi, vel ordinario loci, an possit de symonia argui, decisio 146. libro secundo, numero 1. 40
Et quid de resignatione facta in fauorem certæ personæ in manus Vicarij sit statuendum, decisio 146. libro secundo, numero 2. eod.
Resignatio quæ fit in manibus habentis facultatem admittendi limitata est, dec. 565. lib. 3. numero 10. 168
Resignatio facta ab aliquo de beneficio cum reservatione annuæ pensionis, quæ de iure est nulla, an possit subsistere, decisio 153. lib. 2. nu. 1. 41
Resignatio, & retrocessio, cum pactis intercedentibus eodem die, & loco facta, an arguant symoniacum contractum, dec. 289. lib. 3. nu. 3. 116
Resignatio quamuis nulla, facta per procuratorem constitutum, facit tamen ut per eam dicatur abdicatio facta à possessione stante quod passus fuerit resignatariu possidere cum fructuum perceptione, decisio 507. libro tertio, numero 1. 154
Resignatio facta postquam aduersarius fuit beneficii annalis possessor, an teneat, & veniat talis possessio annalis ponderanda, dec. 347. lib. 3. num. 4. 125
Resignatio facta sub conditione ne resignatarius possit ingredi possess. siue consensu resignantis, non acquirit possessionem ullam resignatarius, quæ titulum coloratum tribuat, dec. 379. lib. 3. nu. 4. 129
Resignatio pensionis ubi de nullitate eiusdem per sententiam est decretum, id est, vigore iuris si de facto acceptet is in quem resignatio facta est, nullius est valoris, dec. 112. lib. 3. numero 1. 85
Resignatio facta in fauorem non refert an simpliciter fiat, vel cum clausula, nec aliter, nec alio modo cum utroque sit conditionalis, decisio 402. libro tertio, numero secundo. 134
Resignatio ubi fit in fauorem certæ personæ regressus propter censum nunquam intrat ibid. nu. 3.
Resignatione facta in manibus ipsius, qui præteritur habere facultatem admittendi resignationes, incontinenti si prouideatur de eodem beneficio resignato familiari resignantis cum vicinitas actuum appareat, arguit pacta intercessisse, & ob id præsupponitur symoniaca hac resignatio, decisio 247. libro 2. num. 1. 57
Resignatione stante utrum resignatarius possit iure proprio prosequi iudicio spolijs emptum per resignationem, & reportare sententiam super spolio in fauorem contra intrusum lite pendente, decisio 275. libro secundo, numero primo. 62

Index.

Resignatione facta in manibus habentis facultatem acceptandi resignationem si statim providerit vni ex familiaribus resignantis, an dicatur ob id committi Symonia, dec. 293. lib. 3. nu. 1. 116

Resignationem particulariter deducens vitam etiam tenetur probare, dec. 1074. libro 3. nu. 1. 244

Resignationis facta vigore omnis amittitur possessio, ideoq; si spoliū superueniat, attentatio solum dicitur amitti, decisio 97. lib. 1. nu. 5. 5

Resignationis medio, an omnis possessio amittatur, decisio 14. lib. 3. nu. 4. 20

Resignator permittens resignatarium possidere ex eo, quod patet valere resignationem ea detecta esse nullam eius patientia, utpote ex falsa causa non sibi praedicit, decisio 507. lib. 3. nu. 3. 154

Restituendus venit quicumque habens titulum coloratum ab eo, qui potest conferre, decisio 866. libro tertio, numero secundo. 222

Restitui in integrum an debeat pars, si dolo substitutorum procuratorum non fuerit parium iudicatio, decisio 156. lib. 2. nu. 4. 41

Contrarium decisum fuit per Rotam ob malam electionem factam in persona ius sibi competere pretendens. nu. seq. ibidem.

Restitui ante omnia venit spoliatus, & maxime antequam articuli ad valorem beneficii probandum admittantur, dec. 286. lib. 3. nu. 3. 112

Restitutio non datur sine titulo colorato, decisio 2090. lib. 3. numero 1. 312

Restitutio in integrum potest peti aduersus sententiam nulliter latam in petitorio, decisio 838. libro tertio, numero primo. 215

Restitutio in integrum post iudicatum, an competat non minori, neque privilegiato, decisio 276. libro tertio, numero primo. 113

Restitutio procuratori decreta ob paupertatem impedit executionem sententiae, decisio 439. libro tertio, numero secundo. 140

Restitutio an fieri debeat rerum, & conuentorum observatio praestari antequam debitor audiatur ulterius, in fauorem creditorum, dec. 465. lib. 3. nu. 3. 145

Restitutio in spolio seu spoliū purgatio fit quatuor modis quoad possessionem, quoad expensas, quoad fructus, & vltimo quoad damna, & interesse, decisio 626. libro tertio, numero tertio. 180

Restitutio in integrum ex contractu, quando competat pariteri, vel non, decisio 629. libro tertio, numero secundo. 176

Restitutio beneficii per superiorem habet vim prouisionis, decisio 1018. lib. 3. nu. 1. 239

Restitutio in integrum etiam post iudicatum fit saepius in beneficialibus iure bono existente a parte illius, qui illam petit, dec. 272. lib. 3. nu. 1. 112

Restitutio in spolio violento de iure nunquam impediri potest nec debet, decisio 643. libro tertio, numero secundo. 183

Restitutio ob factum alienum facilius dari solet, quam proprium, dec. 639. lib. 3. nu. 6. 182

Restitutio ad possessionem, quae dat occasionem periculi de praesenti, est differenda, decisio 1017. libro tertio, numero primo. 239

Restitutio ad possessionem, quae ab initio nulla fuit, & a iure reprobata, nulla etiam dari potest, & debet, decisio 633. libro tertio, nu. 4. 181

Restitutio in integrum etiam petita nomine Ecclesiae non impedit executionem sententiae, decisio 1080. libro tertio, numero 1. 245

Restitutio ad possessionem, an fieri debeat, quae fit vigore rei iudicatae aliquo non iustificante suam gratiam, nec de bono iure suo docente, decisio 150. libro secundo, numero primo. 40

Restitutio in integrum non petita in tempore non datur, decisio 1244. lib. 3. nu. 1. 268

Restitutio debet fieri ad eundem statum, & esse, quo quis reperiebatur tempore spoliū, decisio 1125. libro tertio, numero primo. 250

Restitutio post quadriennium in beneficialibus an detur, decisio 1359. lib. 3. nu. 1. 274

Restitutio in integrum datur etiam post quadriennium ex causa, constituto tamen de bono iure, etiam in beneficialibus, decisio 853. lib. 3. nu. 1. 219

Restitutio spoliū debet fieri etiam si non plene constet de quasi possessione conferendi, decisio 1134. libro tertio, numero primo. 252

Restitutio in integrum non semper datur minori, decisio 177. lib. 2. nu. 2. 44

Restitutio in spolio datur in privilegiatis, decisio 1084. lib. 3. numero 1. 245

Restitutio non datur regulariter post quadriennium, fallit, ut hic, dec. 1442. lib. 3. nu. 1. 279

Restitutio in integrum in spolio etiam in beneficialibus aduersus tres conformes non datur: secus in petitorio, dec. 846. lib. 3. nu. 2. 217

Restitutio aduersus perceptionem 40. annorum datur heredi, & legatario ex capite ignorantia, & istud procedit, etiam si post 40. annos esset lapsus quadriennium, decisio 42. libro 1. nu. 1. 7

Restitutio spoliū est faciendū nisi graue oriatur scandalum, dec. 1232. lib. 3. nu. 1. 267

Restitutio in integrum aduersus rem iudicatam, an saepius fieri possit, decisio 233. libro secundo, numero primo. 56

Restitutio in integrum etiam post lapsam centum annorum, ignorantibus datur ex senten. Bal. decisio 39. libro secundo, numero 3. 24

Restitutio in integrum ablata possessionis vigore rei iudicatae instituta gratia ex actis non apparente, an fieri possit, decisio 18. lib. 1. nu. 1. 4

Restitutio, ut aduersus lapsam quadriennium non datur iterato, ita nec aduersus rem iudicatam cum equiparatio fiat per Doctores lapsus quadriennium cum alijs causis a quibus restitutio excluditur ibid. nu. 3.

Restituitio in integrum commissi aduersus rem iudicatam, etiam non parito rei iudicatae, an super hoc pars debeat audivi praeterquam ad expensas litis, decisio 110. libro tertio, numero 4. 84

Restitutus volens venire per viam executionis, debet docere de iure suo principali, dec. 907. libro tertio, numero primo. 225

Restitutus plene ad beneficium in consequentiam adipiscitur, & possessionem fructuum, & omnium quae per sententiam eidem fuerant paulo ante adempta, eo tamen posito quod suam prius gratiam iustificet, decisio 104. libro tertio, numero 2. 48

Retrocessio facta reservato sibi accessu, et egressu vtrum contractum symoniacum praesupponat, decisio 243. libro 2. numero primo. 56

Retrotractio non fit in beneficio in praedictum iuris medio tempore alteri quaesiti, decisio 633. libro tertio, numero sexto. 181

Reuerentiales, dantur auctori vbi appellante reo termini ab eo a iudice propofiti ad respondendum causa Apostolorum non fuerint observati, decisio 261. libro secundo, numero 1. 60

Reueren-

Index.

Reuerentiales ex decisione Rotali non ardeant ad tempus decem dierum, & ideo ipsarum causa executoriales non veniunt decernenda. ibidem. numero 2.

Reuersus antea absens, si hospitetur in hospitio, & non in domo Cardinalis cuius se dicit familiarem, an ob id dicatur adempta familiaritas, posito tamen quod partem ab eodē habeat Cardinali more consueto, decisio 213. libro tertio, numero 5. 101

Reuocari sequestra eo quod odiosa sint, nec de iure in pensionibus beneficiarum apponenda possunt, decisio 16. libro 1. numero 1. 4

Reuocari beneficia conferendi aliud est, aliud vero eadem confirmandi, decisio 484. libro tertio, numero octauo. 149

Reuocatoria regula Indultorum ordinarijs concessorum triplici membro distinguitur, et limitat coarctatq; facultatē Ordinariorum etiam Cardinaliū, decisio 484. libro tertio, numero 5. eod.

Reuocatoria regula facultatum concessarum Legatis, et Nuncijs Apostolicis habens verba generalia quid operetur, decisio 448. lib. 3. nu. 1. 141

Reuocatus consensus non potest extendi, utpote cum nullus sit, cum ad nulla fieri non possit extensio, decisio 458. lib. 3. numero 10. 143

Reus, & possessor gratias suas ostendendo quas tamen nondum iustificauit, non tenetur ad carum iustificationem ex eo, quod reus sit, & possessor, decisio 593. libro tertio, numero 4. 174

Reus, & possessor non semper releuatur ab onere probandi in possessorio, decisio 734. libro tertio, nu. 1. 200

Reus si habuerit in fauorem sententiam, & sequatur reuocatoria ex parte actoris, nulla fit sequestratio, decisio 19. libro secundo, num. 3. 21

Reus quando est possessor potest instare pro absolutoria, decisio 462. lib. 3. num. 4. 44

Rigor iuris omni subtracta benignitate erga indignum, & proteruia maxima notatum exerceri merito debet, decisio 26. lib. 3. nu. 3. 71

Rite aliquem priuari possessione, & recte in aliqua pronunciat differētia, decisio 150. libro secundo, numero tertio. 40

Rogitus notarij facit sufficiens esse mandatum etiam si datum sit ex narratiua per congregationem pro vsu styli partiū, dec. 327. lib. 3. nu. 2. 122

Rogitus notarij si literae habeant testes legaliter deponentes de negotio literis cōtento, sigillum Apostolici Nunciū quicūq; subscriptionē tā Notarij quicūq; habitū pro fidei, probato, & legali aliasq; qualitates requisitas non est necessarius, quia fides istis literis adhibetur, etiam si rogitus non sit factus recognita manu eiusdem Notarij, dec. 133. lib. 3. nume. 2. 88

Rota ex observatione admittit Aegidianam constitutionem tam in prima, quam etiam secunda sententia, decisio 201. lib. 2. nu. 2. 49

Rota appellationis causas frequentissime committit, & nullitatis, etiam si super eadem nullitate non pronuncietur sed simpliciter bene, vel male appellatum, decisio 108. lib. 2. numero 3. 34

Rota mandans deputatis executoribus, ut possessionem capiat vtrum capta firma, & rata habenda sit, ac si non capitulariter capta fuerit, decisio 646. libro tertio, numero secundo. 183

Rota ab expeditoribus literarum Camerae quid in correctione earundem de illegimitate, vel surreptione notatorum fit faciendum, expiscari solet, decisio 466. libro tertio, numero secundo. 145

Rota Romana per observationem obtinet, ut non nisi expedi-

tis literis habens mandatum de prouidendo beneficii possessionem acceptare possit, decisio 59. libro secundo, numero sexto. 26

Rota differentiam ponit inter concordata emanata ad publicam vtilitatem, & indulta, quae priuatorum commodis accommodantur, decisio 84. libro secundo, numero secundo. 39

Rota Romana vtrum opinionum suarum aliquando mutationem fieri patiatur, decisio 126. libro primo, numero secundo. 18

Rota etiam contra Cardinalem attentantem super Abbatia resignata in tertium cum reuerua regressus ponit sequestrum, dec. 469. lib. 3. nu. 2. 146

Rota cum inter suos auditores contraria existunt vota saepe mutat opiniones, decisio 674. libro tertio, numero sexto. 189

Rota tamen contrarium de stylo Curiae obseruat, & concedit triennium, numero sequen. decisio 181. libro secundo, numero tertio. 45

Rota non solet decernere executionem nisi habita cognitione iustitiae causae, decisio 42. libro tertio, numero tertio. 135

Rota non solet per viam monitorij progredi cum firmiter sit via ordinaria, decisio 551. libro tertio, numero sexto. 165

Rota sententijs latis in partibus non multum tribuere solet nisi in processu Curiali iustificentur, decisio 498. libro tertio, numero 3. 152

Rota Romana per observationem obtinet, ut non nisi expeditis literis habens mandatum de prouidendo beneficii possessionem acceptare possit, decisio 59. libro secundo, numero 6. 26

Rota iudicium quid in mandatis de prouidendo, & beneficiarum acceptatione per vsus observationem induxerit, decisio 6. lib. 3. nume. 6. 2

Rotale tribunal hunc styllum habet, ut quicquid in ea per inhibitionem fiat emendetur, omniaq; post inhibitionem promulgata gesta, pro attentatis habeantur, decisio 79. lib. 3. numero 2. 79

Rotale tamen tribunal de stylo obseruat contra iura vtilitaria biennium concedi antequam fatalia labantur, numero seq. dec. 132. lib. 3. nu. 3. 95

Rubrica facile denotare dicitur quae mens fuerit vel intentio statutum in statuto seruanda ratione praescriptionis, dec. 504. libro tertio, numero 6. 154

S

S Aluianum interdictum hypothecam respiciens non competit pro fructibus praeteritis perceptis, & consumptis, decisio 689. lib. 3. nu. 3. 192

Samboniti qui apud Hispanos Hispanenses dicantur, & quae perna plebantur aut eis penitentia iniungatur, decisio 41. lib. 3. nu. 2. 73

Sanitas mentis laesa vtrum ex hoc deducatur probatorie, & pars de eo conqueratur cui in confidentiam resignauit beneficia, qui eadem postea restituere detrectat, decisio 342. lib. 3. nu. 2. 124

Sciens, & tacens praesumitur actui consentire, cum non videatur contradicere, dec. 195. lib. 2. nu. 3. 48

Scientia litis motae inter proprietarium, & eum qui constituerat vsu fructuum, nocet vsu fructuario ad effectum spoliū, decisio 1165. lib. 3. nu. 4. 261

Scientia stante de causa ventilatione in Curia, & agitatione processus an mitti debeat pro causa defensionis procurator, & an alia citatio requiratur, decisio 106. libro secundo, numero 2. 14

Index.

Scientia præsumpta principalis sibi nocet in præsumento man dato, dec. 900. lib. 3. nu. 1. 226
Scientia heredum mariti adhuc viua uxore de adulterio commisso non apposta exceptione ea adhuc superstiti, facit, vt postmodum conueni inaner illam exceptionem opponant, dec. 13. lib. 3. nu. 3. 69
Scientia requiritur illorum, quæ apud acta sunt principali parti, ideo in extractione compulsoriarum inquisitio de procuratorum constitutione est facienda, decisio 325. lib. 3. num. 2. 121
Scientia facta resignationis præsupponitur ex vtraque parte per exhibitionem suppl. cum libellorum qui dati non præsupponuntur nisi de effectu eorundem constare dicatur, decisio 282. libro 2. num. 1. 63
Scientia testamenti ex quibus probetur, decisio 1414. lib. 3. numero 1. 277
Scientia de reditu partis aduersæ subsistente, fatalia prorogari debent, quod si non fiat, sciens sibi imputare debet si ea labantur in sui præiudicium, decisio 287. libro 2. numero tertio. 64
Scientiam rei iudicatæ ubi non habuerit pars, sed tantummodo litis, non potest argui etiam de scientia sententiæ, decisio 111. lib. 2. nu. 4. 35
Scripta per notarium, qui de falsitate arguitur non possunt dici esse talia nisi fuerit de falsitate aliis commissa inquisitio, conuictus, & condemnatus, decisio 319. libro tertio, numero 2. 120
Scriptoris Apostolici manus in Bullis Apostolicis non raro si dem facit de tempore expeditionis earundem, decisio 265. libro 2. nu. 4. 61
Scriptura quæ multiplici ratione habita fuit à Rota alias si spectata de falso, non indiget recognitione vt pote frustratoria, & inani, cum etiam recognita adhuc labore suspitione falsitatis, decisio 550. libro tertio, numero tertio. 165
Scriptura si penes dominum reperiantur an missa per procuratorem ad eum præsumi possit, decisio 293. libro secundo, numero 3. 65
Scripturarum subtractio, & instrumentorum vtrum latas possit antea sententias eludere Rotaes, decisio 684. lib. 3. num. 1. 191
Secunda litera si dependent à primis in quibus falsus valor expressus est, gratia per secundas impetrata etiam nulla est, nisi errore primarum literarum in ea expresso, decisio 541. lib. 3. nu. 8. 169
Secundi beneficii impetratio elidit robur primi antea impetrati nisi insequatur gratiæ possessio quieta, & pacifica, decisio 678. lib. 3. num. 4. 190
Securitas eundi, & redempti pro ineunda pace non intelligitur pro vna vice tantum, sed quousque durat tractatus, dec. 867. lib. 3. nu. 2. 222
Secus est in alio casu quodam fortiori, vt est subuersio, incendium, & similes, num. seq. ibidem.
Senes non valetudinarij non sunt ex illis testibus, qui sunt im pediti de iure, & de facto, & ideo ad eos examinandos nõ requiritur accessus iudicis, & notarij, decisio 271. libro tertio, numero 4. 112
Semplena probatio requisita ad depositionem testium si de fuerit depositio testium, vt inutilis, non est in consideratione, dec. 268. lib. 3. num. 2. 111
Sententia prima lata ubi appellatio ab ea intercessit, quia non fuit oppositum de constitutione Aegidiana, & feratur secunda à qua etiam appellatur, et opponatur de Aegidiana an in prima, & secunda instantia appellatio sit rata habenda, ita vt causa semel appellabilis semper pro tali sit habenda, dec. 214. lib. 3. nu. 1. 101
Sententia lata in fauorem partis per contradictas pars aduer

sa non debeat per obtentionem restitutionis in integrum cum clausula prout de iure audiri, decisio 528. libro tertio numero 1. 159
Sententia absolutoria super illegiuitate eo modo pronunciana est, vt referuent parti aduersæ ius agendi, decisio 553. lib. 3. nu. 5. 165
Sententia ex veris, & liquidis constare debet, non ex præsumptionibus præsertim cum agatur de renunciando iuri sibi competenti, decisio 556. libro tertio, numero ter tiodecimo. 166
Sententia si prolata fuerit minus legitimis probationibus suffulta, de iniustitia, & iniquitate merito notatur, ideo quæ nentiqua venit executioni mandanda, decisio 1. libro tertio, num. 5. 67
Sententia debet exequi inchoata si sunt liquida, vel inconti nenti, liquidari non possunt, data tamen cautione pro illis, & alias vidi præficari, quod Domini voluerunt cedulam banchariam, decisio 111. libro primo, numero primo. 15
Sententia lata si ostendatur instrumentum, quod ratione interesse partis continens additionem ex stylo notariorum debet extendi ubi notarius, qui ad id rogatus fuit super stes est, necessario debet extendi, decisio 151. libro tertio, numero 2. 90
Sententia lata in fauorem vtrum sit valida non obstante regula de non tollendo iure quasito, decisio 639. libro tertio, numero primo. 182
Sententia quatenus respicit possessorum propter Aegidianam fit inappellabilis, decisio 214. libro tertio, numero tertio. 101
Sententia tertia absolutoria rationum non reddendarum, & administrationis duabus præcedentibus condemnatorijs vtrum faciat difformitatem sententiarum dici posse, decisio 4. lib. 3. nu. 4. 150
Sententia pro facto, & fraude condemnans, eadem potest alio casu absoluere, vt in præfenti absoluit in redditione rationum administrationis. ibidem. numero 5.
Sententia Camera Apostolica Auditoris improbata certis casibus, nec firmari, nec infirmari potest, decisio 384. libro tertio, numero 2. 131
Sententia cum Brachij secularis decretione vtrum testium publicationem requirat, decisio 254. libro tertio, numero sexto. 109
Sententia contra proprietarium non nocet usufructuario præsertim si prior in possessione, decisio 1165. libro tertio, numero 3. 261
Sententia lata sine iurisdictione est re ipsa nulla, decisio 399. libro tertio, numero 1. 133
Sententia antequam feratur iuxta tenorẽ literarum à Sum mista approbatarum, & Camera Apostolica dubium earum causa in Rota venit proponendum, id quod ex opinionẽ quorundam Rotæ Auditorum, licet alij contrarium senserint, dec. 497. lib. 3. nu. 3. 152
Sententia est nulla si iudex non paruerit inhibitioni, decisio 1461. lib. 3. num. 1. 280
Sententia iusta re vera existente, quæ præsupponitur esse iniusta, venit omnimodo confirmanda, decisio 642. lib. 3. num. 4. 183
Sententia an, & quando ex defectu citationis sit nulla, vide distinctionem, decisio 1144. libro tertio, numero primo. 254
Sententia petitorium respiciens in fauorem lata alia est ab ea quæ in contrarium lata est ratione attentatorum in vna eademque persona nomine diuersorum effectuum, dec. 469. lib. 3. num. 8. 146
Sententia nulla terminis non seruatis, decisio 1431. libro tertio numero 1. 278

Sententia

Index.

Sententia Vicarij, vt valeat, sufficit, quod sit in quasi possessione iurisdictionis, decisio 1131. libro tertio, numero secundo. 252
Sententia lata contra possessorem si sequestrum fiat ab acto re, & eius nomine dati duo sequestratores eadem conditio reo offerenda est, vt & ipse nominet sequestratores, ne causa sua patrocinijs defraudetur, qui iudicis arbitrio etiam inuito actore possunt constitui, decisio 100. libro tertio, numero 1. 83
Sententia tempore feriarum lata, quæ excessit negotium executium nulla est, cum huius respectu ferijs ipsis derogatur, quod sine speciali commissione fieri non debet, decisio 259. lib. 3. nu. 4. 110
Sententia si per monitorium fuerit processum, & compareat negans monitorium, an sit valida, vel de iure annulletur, dec. 224. lib. 1. nu. 1. 54
Sententia lata per mortem delictantis non est nulla, cum per decretum citationis constet manifestè perpetuari iurisdictionem etiam non executam eadem citatione, decisio 552. lib. 3. num. 5.
Sententia sola sine productione processus non probat, & ita Rota obseruat in latis extra Curiam, decisio 1146. libro 3. numero 1. 254
Sententia præfensa, & præfensi item actus, an obstant quominus sententia duæ in fauorem partis lata veniant confirmanda, decisio centesima sexagesima prima, libro secundo, numero 1. 42
Sententia in cuius promulgatione non constat de rogatu notarij est ipso iure nulla, decisio 269. libro secundo, numero primo. 61
Sententia si non valet in donatione propter nuptias, valet in dote, licet vnica actione tam donatio, quam dos petita essent, dec. 939. lib. 3. nu. 1. 231
Sententia in fauorem instituti heredis lata cum reservatione legitime minori, & heredibus eius, an valeat, decisio 464. lib. 3. num. 3. 145
Sententia nondum subscripta non intelligitur transisse in rem iudicatam, dec 705. lib. 3. nu. 1. 2. 3.
Sententia in scriptis est pronunciana, alias nulla dicitur.
Sententia scripta in cedula relata per iudicem solet sustineri. Limita tamen & declara, vt ibi, decisio 705. libro tertio, numero tertio.
Sententia vigore commissionis lata existente clausula in commissione contra talem Monachum, Abbatissam, omnesque alios an sit nulla ex iurisdictionis defectu, ex eo quod clausula pars omnesque alios non sit apta comprehendere moniales, tanquam facientes conuentum, & vniuersitatem, dec. 248. lib. tertio, nu. 1. 108
Sententia vtrum in nihilum recidat si fuerit prolata ab eo de cuius iurisdictionis perfectione dubium est iniectum, decisio 218. libro 2. nu. 1. 52
Sententia lata contra partem ob non partitionem monitorij, quod suspendatur ab executione diuinarum vtrum ex defectu citationis annulletur ex eo, quod dicatur alternatiua, dec. 232. lib. 2. nu. 1. 56
Sententia lata contra intrusum non impedit aliam ferri in fauorem illius cui potestius ius patrociniatur, decisio 14. lib. 3. numero secundo. 69
Sententia super spolio lata an imponat perpetuum silentium, vel ne, ex quibus colligatur, decisio 1082. libro tertio, numero 1. 24
Sententia non condemnans restitutionem possessionis non potest exequi contra intrusos, decisio 1025. libro tertio, numero 1. 239
Sententia lata super legitimatione facit ius inter alios, decisio 1010. lib. 3. nu. 1. 238
Sententia inter alios lata alijs non præiudicat, speciale tamen

est, vt noccat intruso etiam lite pendente, decisio 545. lib. 3. numero 3. 164
Sententia tres conformes lata contra aliquem parentem rei iudicatæ per dimissionem possessionis, an impediunt in integrum restitutionem, decisio 112. libro secundo, numero primo. 35
Sententia lata post duas conformes nulliter latas dicitur prima, non autem tertia, decisio 863. libro tertio, numero primo. 221
Sententia in partis præfentia lata supplet vim ipsius citationis in iudicio requisita, decisio 274. libro tertio, numero octauo. 112
Sententia lata in contumaciam partis non præsupponit partis præfentiam, cum præfens contumacia dici non possit, ibidem num. 9.
Sententia lata ab alio iudice, quam ordinario debet sustineri propter pactum compromissi, decisio 1028. libro tertio, numero 1. 240
Sententia nondum executioni mandata lis adhuc dicitur perdurare, & nequaquam penitus extincta, & infra num. 14. dec. 33. lib. 3. nu. 10. 72
Sententia quæ transiit in iudicatum dicitur litem extinguere in fauorem actoris, cum rei contumacia actori præiudicium parere non possit. ibidem.
Sententia per statutum lata in reconciliatos, vel eorum filios, aut nepotes, debet esse in forma probanti alioquin non releuat, decisio 58. libro tertio, numero secundo. 76
Sententia lata contra aliquem continens penam pecuniariam, & ultra eam fustigationem publicam cum infestatione Astini, quæ infamiam irrogat, an reddat inhabilem ad gradum doctoratus consequendum cum sit dignitas ipse doctoratus, decisio centesima vigesima quinta, libro tertio, numero 1. 87
Sententia quæ transiit in rem iudicatam vtrum impediatur informationem petitam de nouo ad partes per procuratorem habentem generale mandatum transmitti, & ob id dilaciones debeant concedi, decisio 164. libro secundo, numero 1. 42
Sententia quæ attentata esse præsupponitur propter factas inhibitiones an veniat reuocanda, decisio 137. libro secundo, num. 1. 38
Sententia an possit ferri, & procedi per contradictas contra nunquam antea citatum ad causam licet fuerit personam citatus in extractione iurium, id quod vigore compulsorium, decisio centesima sexta, libro secundo, numero primo. 34
Sententia lata à iudice habet commissionem specialem per quam ei data fuit iurisdictione valida est non obstante, quod de nullitate prioris non fuerit ab eo pronunciatum, decisio 199. lib. 3. nu. 1. 98
Sententia quæ ob non prosecutionem fatalium transiit in rem iudicatam an faciat executoriales relaxari, decisio 203. lib. 2. num. 1. 49
Sententia lata in fauorem partis, quæ transiit in rem iudicatam, & concessis executorialibus ipsdem pro declaratoria intimatis, ob non comparitionem si sententia arguatur de notoria iniquitate, an actus iuridici præcedentes vna cum dicta sententia annullentur, decisio 75. lib. 3. numero primo. 79
Sententia redditur nulla propter defectum citationis, mandati, vel iurisdictionis, dec. 1179. lib. 3. nu. 1. 263
Sententia per contradictas promulgata, ubi de scientia partis condemnatæ non constat, appellans etiam per procuratorem à die habitæ notitiæ admittitur ad petita, & audientia eidem conceditur, dec. 28. lib. 3. nu. 1. 71
Sententia etiam in fauorem partis lata ex non prosequuta

299 3

appellatio

Index.

appellatione transit in iudicatum, decisio 33. libro tertio, numero 1. 72
Sententia si retardaretur contra unam partium ferenda in causa crediti, & pecuniaria, per decretionem executoriam, an eo casu sint concedenda petita executoriales, decisio 107. lib. 3. nu. 1. 84
Sententia lata contra praelatum super spolijs reuocatione non citata parte ad videndum decerni sequestrum vtrum sit valida, dec. 454. lib. 3. numero 1. 143
Sententia non probat si non constat de processu, etiam quod dicatur lata in presentem, decisio 1011. libro tertio, numero 2. 230
Sententia tertia oportet esse clara, decisio 1172. libro tertio, numero 1. 263
Sententia si contineat hanc duo partem a diuinis esse suspensum, & reintegrandum monitorium vtrum contraria contineat, dec. 231. lib. 2. nu. 1. 55
Sententia etiam in partibus lata post iudicis recusationem est ipso iure nulla ex ipsa Rotali decisione, decisio 130. libro tertio, numero 2. 88
Limitatur tamen ex consil. Alex 67. in 6. volum. sententiam posse confirmari si fuerit iusta etiam si fuerit nulliter lata ob iudicem recusatum, num. seq. decisio 130. libro tertio, numero 3. eod.
Sententia declaratoria non priuat, nec aliquid addit, sed priuatum declarat, decisio 707. libro tertio, numero quarto. 196
Sententia tres conformes contra partem lata vbi fuerint, si pareat rei iudicata, dimittendo possessionem, an possit per viam restitutionis in integrum iuuari, decisio 46. libro 3. numero 1. 75
Sententia restitutoria lata in fauorem partis, quae se praeferat spoliata non obseruata commissionis forma, id est non soluit prius fructibus, & expensis, & non plene spolio purgato, nulla est, & ob id reuocanda, decisio 626. libro tertio, numero 2. 180
Sententia quae notorie iniusta est non potest transire in rem iudicatam, dec. 437. lib. 3. num. 2. 138
Sententia prolata ab vno Auditore in Rota ab alio potest eo vita functo subscribi ex commissione etiam generaliter facta, sine noua interueniente commissione, decisio 118. lib. 3. num. 1. 86
Sententia quae ob lapsum fatalium transiit in rem iudicatam vtrum possit executioni mandari, decisio 257. libro secundo, numero 3. 59
Sententia valet, licet eius executio sit iniusta, vel nulla, decisio 1201. lib. 3. nu. 1. 265
Sententia lata pro Cappella, & Cappellanis, & nomine Capellae licet non facta fuerit proprio nomine, tenet, dec. 303. lib. 3. numero 4. 118
Sententia vna lata contra possessorem, sequestratur beneficium: secus si sit in fauorem, decisio 844. libro tertio, numero 4. 216
Sententia etiam in fauorem minoris lata ob defectum legitimisationis personae redditur nulla, decisio 729. libro tertio, numero 1. 199
Idq; magis si ob falsam expressionem aetatis. ibidem.
Sententia in possessorio lata est praeferenda sententiae latae in petitorio, vbi ambo in rem iudicatam transierunt, & numero secundo, decisio 857. libro tertio, numero primo. 220
Sententia restitutionis in integrum aduersus praescriptionem lata cum conditione, quatenus opus sit, an valeat, distingue pulchre, decisio 714. libro tertio, numero primo. 197
Sententia obtenta in fauorem ex iure iam extincto, vtrum valide admittat sequestrum, decisio 634. libro tertio, numero primo. 181

mero primo. 181
Sententia lata, quae praetenditur nulla, an ex codicillis confirmari poterit in fauorem partis codicillis innotentis, decisio 605. lib. 3. nu. 1. 176
Sententia licet nulla iusta tamen vbi fuerit confirmari potest, dec. 605. lib. 3. nu. 2. 176
Sententia iniusta non est exequenda, decisio 1378. libro tertio, numero 1. 275
Sententia quae per contradictas transiit in rem iudicatam in spolio potest reuocari, decisio 595. libro tertio, numero primo. 174
Sententia lata in possessorio, quae transiit in rem iudicatam, an ex subrogatione post sententiam producta possit sustineri, dec. 280. lib. 2. nume. 1. 63
Sententia aliquando tam ex defectu iurisdictionis, quam citationis nulla dici potest. ibidem. numero sexto, decisio 252. libro secundo, numero sexto. 56
Sententia vbi in iudicatum transiit ob non prosecutam appellationem, vtrum parti appellanti obesse possit, dec. 208. lib. 3. nume. 4. 100.
Sententia licet nulla, confirmatur tamen quando de eius iustitia constat, decisio centesimadecimasepta, libro primo, numero primo. 16
Sententia an impediri, vel suspendi possit per partem aduersam praetendentem alia articulare, & petentem ob id vltimius audiri, decisio vigesimaquarta, libro tertio, numero primo. 70
Sententia sine probationibus prolata de iure nulla censetur, iniusta, & nequiquam executioni mandanda, decisio 77. libro tertio, num. 6. 23
Sententia lata per vnum Auditorem potest per alium in vim generalis commissionis subrogatum subscribi, decisio 23. lib. 1. num. 1. 5
Sententia executorialibus literis inserta fidem omnino facit: quod an locum habeat in casu vbi de probanda commissione agitur eo sine, vt beneficium reddatur litigiosum, nu. 5. dec. 14. lib. 1. nu. 4. 3
Sententia, quae praetenditur transisse in rem iudicatam, an ex iurisdictionis defectu de nullitate argui possit, & ob id executoriales datae veniant relaxanda, decisio 186. libro secundo, numero 1. 46
Sententia lata contra intrusum superueniente iure partis tertiae probatorio effectualiter ad fauorem illius, etiam alia sententia ferri potest non obistente prima, aut aliquod impedimentum adferente, decisio 87. libro secundo, numero secundo. 30
Sententia vbi nulla extiterit, executoriales literae nullatenus sunt relaxanda, decisio 96. libro secundo, numero primo. 31
Sententia inserta executorialibus fidem faciente, ex eo actus de rei veritate apparente potest ab auditore subscribi, decisio 477. lib. 3. nume. 2. 148
Sententia lata post inhibitionem emanatam vigore commissionis aduocatoriae, & subreptitia neque habentis iurisdictionem de iure est attentata, & ex stylo Curiae tenetur quamuis de iure sperni possit, dec. 74. lib. 2. nu. 1. 28
Sententia tribus latis si non pareat pars tanquam contumax quae de commissio spolio notatur, procuratoribus licet non comparentibus benigne an cum ea agi ob contumaciam debet, dec. 127. lib. 2. nu. 2. 37
Sententia lata etiam in fauorem non prosecuta per appellationem transit in rem iudicatam, dec. 101. lib. 2. nu. 1. 32
Sententia post iudicem recusatum vtrum pro valida debeat haberi, an pœnitus adhiberi, decisio 162. libro secundo, numero 2. 42
Sententia ex quo de eius iustitia nullum iniiciatur dubium, licet nulla fuerit declarata potest confirmari. ibid. nu. 3. 42

Sententia

Index.

Sententia an ex hoc nulla praetendatur, quod neque in prima, neque in vltima commissione a iudice super nullitatem fuerit pronuntiatum. decisio 186. libro secundo, numero tertio. 46
Sententia aue conformiter lata vim obtinet rei iudicatae nec tertia ob id requiritur, nec impedimentum aliquod Aegidiana constitutio producere potest, dec. 37. lib. 2. numero primo. 23
Sententia lata contra procuratorem qui desit esse procurator, sunt nullae, dec. 797. libro 3. nu. 1. 209
Sententia tres etiam conformes latae in petitorio contra coadiutores non adimunt ius vni coadiutorum qui non fuit citatus, & ob id ignorans dici, & haberi debet, dec. 211. lib. 2. numero 1. 51
Sententia lata in partibus in fauorem beneficiati a maiore parte Capituli, reuocantur si non fuerit admissus ab ordinario iuxta formam statutorum, dec. 435. libro tertio, numero 1. 139
Sententia quae dicuntur nullae ob defectum iurisdictionis, & mandati, si postea ratificentur per vltimum, & sufficienter plenum mandatum, vtrum possint reualidari, dec. 566. lib. 3. nu. 3. 168
Sententia lata tres etiam conformes contra primum coadiutorem in cuius ius successit alter non eneruant ius secundi, eo non citato & incio cum potuerit primus penituisse, & colluisse cum aduersario, & ideo permisisse contra se ferri sententias, decisio 239. libro tertio, numero secundo. 106
Sententia executio vtrum fieri debeat pro possessione adipiscenda post datam de refundendi melioramentis cautionem, vel satisfactionem, dec. 16. libro secundo, numero primo. 20
Sententia antiqua, an credatur sine processu, dec. 1302. lib. 3. nume. 1. 271
Sententiam habens in contrarium, omnes soluit expensas tam intra quam extra Curiam in litigio factis, & pars actoris, quae alimenta petit nulla amplius habere debet, se quiescere, dec. 146. lib. 1. nu. 5. 89
Sententiam si tulit contumax factus, auditur appellans, decisio 135. libro 3. num. 2. 88
Sententiam iam latam vtrum quis in sui fauorem ratificare possit nec ne, dec. quingentesima seagesimasepta, lib. 3. numero 7. 168
Sententia duabus etiam habitis fauorabilibus, quando denegatur sequestrum, decisio 634. libro tertio, numero secundo. 181
Sequestra cum odiosa sint frequenter veniunt reuocanda, dec. 97. lib. 2. numero 1. 32
Sequestra si fiat a iudice qui non habet auctoritatem sequestrandi cum odiosa sit sequestratio veniunt reuocanda, decisio 29. lib. 3. nu. 1. 71
Sequestrator deputatus vbi de eo fuerit orta suspicio sinistra, remouendus est, decisio 494. libro tertio, numero tertio. 15
Sequestrator dari potest in secunda instantia ad instantiam rei, cum eius procurator non nominauerit in prima, ex quo personas notas habebat, decisio 77. libro primo, numero 1. 12
Sequestro appposito post latam sententiam accedente consensu iudicis de inhibitione facienda in partibus, an possit peti declarari inhibitionem illam sine prauidicio sequestrati alius apppositi, dec. quingentesimaquadragesimasepta, lib. 3. numero 1. 164
Sequestro pars grauanda non est in prima instantia cum id regulariter sit prohibitum, dec. 634. libro tertio, numero quarto. 181
Sequestrum ob causam cum cautione data relaxari potest, decisio 16. libro primo, numero secundo. 143
Sequestrum cuius res causa potissimum veniat parti petenti concedendum, vel non, decisio 454. libro tertio, numero secundo. 143
Sequestrum ob contemptum iudicis non solum fit, sed etiam ob animae periculum, & publicam ecclesiae utilitatem, ideo talibus casibus non expectatur probatio diffinitiva, dec. 469. lib. 1. nu. 7. 146
Sequestrum ante prolationem diffinitivae, ex iudicis officio apponi potest, dec. 466. lib. 3. nu. 4. 146
Sequestrum, commissiones, & sententia contra partem aliquam decreta possunt verba obtinere partis aduersae, quae eidem nequaquam noceant, vt enunciatiue prolata, dec. 526. lib. 3. numero 2. 158
Sequestrum imponendum est non obstante absolutoria ab excommunicatione, decisio 1280. libro tertio, numero primo. 170
Seruitus beneficio per praescriptionem longi temporis vtrum induci possit, decisio ducentesimaquingentesimaquarta, libro tertio, numero 3. 108
Seu dictio non semper alternatiue sumitur, sed aliquando etiam ponitur copulatiue, vel augmentatiue, vt in presenti casu, dec. ducentesima septuagesimaquinta, lib. tertio, numero 6. 113
Si quis dicat, dico sententiam nullam, & si qua est appello causa nullitatis aequae principaliter consideratur, dec. 101. lib. 2. numero 6. 32
Si resignans post resignationem spoliatur, & demum attentando spoliatur suum spoliatorem, & demum resignatarius intret, non dicitur attentare, sed efficitur pacificus possessor adeo, quod post eius mortem erat locus alleg. Lap. decisio nonagesimaseptima, libro primo, numero primo. 13
Sigillum instrumenti, & notarii recognitio legalis necessaria est, ad hoc, vt instrumentum authenticum dici possit, decisio 164. lib. 3. numero 2. 261
Signatura gratiae non raro mouetur exemplo Superiorum, vel praedecessorum officialium ad aliquid concedendum, vel denegandum, decisio 244. libro tertio, numero tertio. 107
Signatura gratiae idem intimari solet concedendo, vel denegando, decisio ducentesimaquingentesimaquinta, libro 2. numero tertio. 52
Signatura gratiae lapsa tempore restitutionis, vel post iudicatum ex benignitate aliquando concedit restitutionem, dec. 276. libro 3. numero 7. 113
Signatura gratiae facultatem dandi articulos in partibus, in causa alijs in Curia agitata concedere potest, idque Auditoribus libero arbitrio etiam attribere, dec. 256. libro tertio, numero 3. 109
Similitudinem gratiarum sufficit in eo probari, quae negotium principale concernit in alijs, licet sint dissimiles, dec. 685. lib. 3. numero 5. 192
Simonia non inducitur licet in mandato dicatur, cum habeam intentionem resignandi in fauorem talis, constituo eum procuratorem meo nomine liberè resignandi in manibus Papae, vel Legati, dec. septuagesimanona, libro primo, numero primo. 12
Simonia inducitur propter mandata correptionis eodem die facta de retrocessione, & regressu, dec. 81. libro primo, numero 1. eod.
Simonia admissa ratione beneficii litigiosi ab vna partium, an ob id alia etiam ad beneficia reddatur inhabilis, dec. 145. lib. tertio, numero 1. 89
Simonia realis commissa, & obiecta, an rescindat sententiam iam latam, dec. 411. libro tertio, numero 1. 135
Simoniaca frans alicui obiecta qui de ea antequam obijceretur

Index.

- retur absolutus fuit à Papa, non impedit rata esse quæ ab eo gestæ fuerunt, dec. 41. lib. 3. nu. 3. 135
- Simoniaca dicitur resignatio facta in vim mandatorum correptiuorum eodem die factorum, dec. 8. libro primo, numero 1. 12
- Simoniaca resignatio ex quibus probetur, decif. 1239. libro 3. numero 1. 267
- Simoniachus contractus qui realis dicitur quomodo suspicione iudici pariat, quod fuerit inductus, dec. 154. lib. secundo, numero 2. 41
- Simoniam vtrum omnis reseruatō regressus presupponere dicatur, dec. 687. lib. 3. nu. 1. 192
- Simoniam conuentualem committēs efficitur incapax ad alia beneficia obtinenda, licet Episcopus cum eo dispensare possit, decifio octuagesimatertia, libro primo, numero primo. 12
- Simplex narratiua, & ea quidem de facto alieno, nihil releuat, decifio centesima septuagesima quarta, libro secundo, numero 3. 44
- Simplex negligentia an non appellando intra decennium suffragatur aliquando procuratori, non item dolus malus, dec. 439. lib. 3. nu. 4. 140
- Simplex beneficiatus penitentiarius peccatoris absoluti, & portionarius eiusdem ecclesie, cuius est penitens beneficiatus fidem faciens de absoluteione suspectus est, secus est in penitentiario Apostolico, quia non deliguntur, nisi personæ egregie probatæ, vt paulo ante, num. 5. decif. 620. lib. 3. numero 6. 178
- Simplex ius habere in duabus parochialibus, & eas indulto Apostolico, seu per dispensationem obtinere diuersa sunt, dec. 678. lib. 3. nu. 8. 190
- Simplex resignatio nullam presupponit amplius in resignante reseruationem fructuum, & possessionis vtpote omnibus absolute translatis in resignarium, dec. 535. libro tertio, numero 1. 160
- Simplexibus copijs, vel extractis extra originalia instrumenta, istis apud aduersam partem existentibus vtrum fides sit adhibenda, & numero 2. decifio 124. libro tertio, numero primo. 87
- Simpliciter resignans, & sic non vltius possidens legitime continuans in possessione decennio, vel quadriennio retrocessisse presumitur, decifio 87. libro tertio, numero tertio. 81
- Societas facilius & frequentius in mobilibus quam in immobilibus contrahi solet, decifio 637. libro tertio, numero secundo. 182
- Et in immobilibus solum, quando veniat intelligendum statutum, vide ibid. nu. seq.
- Socius vendere volens ad id vt possit effectualiter perfici venditio tenetur socij voluntatem requirere, & consensum, decif. 660. lib. 3. nu. 4. 186
- Sola supplicatione impetrata gratia si producta fuerit in iudicio possessorio, tresque eius vigore habitæ conformes, sententiæ, literæque executoriales subsequuntur vsque ad brachij executionem inclusiue fuerunt eiusdem citra dubium omne gratia interuenisse partis consensu ratificationem, est censendum, dec. nonagesima prima, libro tertio, numero sexto. 81
- Sola signatura stante vtrum economus impedito Episcopo ordinario loci ratione delictorum possit beneficia collata confirmare literis non expeditis, dec. 273. libro tertio, numero primo. 112
- Sola mandati procuratorij productione litis contestatio non presumitur inter partes, decif. 5. libro secundo, numero primo. 19
- Sola signatura supplicis libelli, gratia adimpletionem demonstrat, dec. 69. lib. 2. nu. 2. 26
- Solis ex instrumentis non fit comprobatio introducta consuetudinis, sed etiam ex testibus, dec. 287. libro tertio, numero quinto. 115
- Solemnitas iudicialia, an in carceratione etiam requiri videatur, cum periculum sit in mora, & metus subsit delinquentem fugam capere posse, decifio 618. libro tertio, numero 5. 177
- Solemnitas statutaria non requiritur in actu de necessitate faciendi, dec. 867. lib. 3. nu. 5. 222
- Soluens fructus in quos fuit condemnatus timore brachij secularis ex parte, exempli gratia aureos centum cum protestatione sui iuris conferuandi illo docto ad restitutionem eorum aduersarius venit condemnandus, dec. 232. lib. 3. numero 5. 104
- Soluens reliquum vigore pacti in venditione propositi alio nem sibi querit, ita vt dominij translatio amplius retardari non possit, dec. ducentesima trigesima tertia, libro tertio, numero 3. 104
- Soluentis pecuniæ, vt plurimum in casu dubio esse presumuntur, dec. 616. lib. 3. nu. 3. 177
- Soluentis pecuniæ, vt plurimum in conuentione positum an releuet in probatione dotis numeratæ, vel notet collusionem, dec. 440. lib. 3. nu. 2. 140
- Solutio aliquibus facta nomine alicuius prelati, an dicatur tanquam negotiorum gestoribus, & factoribus facta fuisse, an simpliciter, decifio 141. libro tertio, numero primo. 89
- Solutio decimarum, an recompensari debeat cum pensionibus decursis quarum causa lis concitata est, dec. 164. lib. 3. numero secundo. 92
- Solutio & delegatio possunt executioni obijci, dec. 1230. lib. 2. numero 1. 267
- Solutio facta vnica numeratione, non differt ab ea, quæ est facta pluribus vicibus, decifio 739. libro tertio, numero tertio. 201
- Solutionem pensionis, aut depositionem eiusdem si pars in curia procuratori partis aduersæ habenti speciale ad id mandatum se facturam an offerat, debet eam facere oblationem cum protestatione damnorum, & interesse, ad effectum vt possit absolui, nec fiat progressus vsque ad brachium seculare, decifio 49. libro tertio, numero secundo. 75
- Solutum vel cessum ex causa societatis, quando prestat liberationem, vel non, decifio 1344. libro tertio, numero primo. 273
- Sororis filius qui non est de agnatione patroni, an possit habere collationem beneficij ex presentatione patroni stante conditione, quod debeat esse de agnatione presentandus, & habilis etatis ad celebrandum ipso habili non existente ob minorem etatem, decifio 442. libro tertio, numero quarto. 140
- Spacium temporis in compulsorialibus ad iurium productionem appositum non solum conceditur partium fauore, sed etiam notariorum, decifio 644. libro tertio, numero tertio. 183
- Speciale mandatum, an requiratur ad hoc vt procurator appellantis per extraiudicialem appellationem possit negocium deuoluere, dec. vigesima tertia, libro secundo, numero 1. 21
- Speciali procuratori si fiat protestatio à parte agente, & intimatio, non autem principali ipsi ad effectum, & dimittat possessionem, an releuet actorem, dec. 72. libro 3. numero primo. 79
- Specialis commissionis vigore si alteri iudici fiat cause controuerse commissio, & terminus prefigatur de docendo prioris iudicis sententiam esse nullam, si is terminus labatur sine eo quod nullitas probetur potest secundus iudex.

Index.

- Index priorem sententiam, aut ratificare, aut infringere, dec. 191. libro tertio, numero 2. 96
- Specialiter quæ articulari debent si non eo modo quo requiruntur fuerint deducta non prosunt articulanti, decifio 236. libro tertio, numero 3. 105
- Specificamentio fieri debet Diocesis in qua vacat beneficium, & ad quam expectatiua extenditur tam in mutationibus quam in extensionibus in supplicatione. decifio 175. lib. 2. numero 1. 44
- Spirituales fructus percipi ab aliquo dicuntur, qui administrationem officij, vel dignitatis exercet, temporales vero qui proventus annuos in sua commoda conuertit, dec. 83. lib. 3. numero 4. 80
- Spiritualia non nituntur traditione rei, & pendent à consensu Papæ, dec. 565. lib. 3. nu. 12. 168
- Spolians non auditur, nisi spolio purgato cum restitutione possessionis, fructuum & damnorum vsque ad vltimum quadrantem, dec. 473. lib. 3. numero 1. 147
- Spolians an audiri post tres latas debeat in petitorio reseruatibus fructibus, & expensis in finem litis, dec. 260. lib. 3. numero 2. 110
- Spolians aliquem & vigore breuis possessionem capiens, condemnatur in fructus perceptos, & tenetur ad restitutionem. decifio centesima quinquagesima octaua, lib. secundo numero secundo. 42
- Spolians licet sciat spoliatum non habere ius in beneficio, non tamen debet sibi propria autoritate ius dicere, decif. 223. lib. 2. nu. 3. 54
- Spoliantes an à dolo excusari possint ex quo quelibet iusta causa talem producat excusationem, dec. 260. libro tertio, numero 4. 110
- Spolians sciens sibi ius competere contra spoliatum, etiam scire debet, quod ius propria sibi auctoritate dicere non debeat, nec possidentem sua priuare possessione, ibidem numero quinto. 245
- Spoliator nemo debet de facto, sed precedere debet citatio. dec. 1087. libro 3. nu. 1. 245
- Spoliator qui in contrarium tulit sententiam statim edendo vtrum sibi reseruare possit ius in re principali, decifio 602. lib. 3. numero 1. 173
- Spoliator non potest agere de spolio, nisi prius eo purgato, dec. 473. libro 3. nu. 4. 147
- Spoliatum se pretendens à nouo possessore de nouo spolio agere debet, non veterem actionem quæ in ipsum translata non fuit, in nouare, dec. ducentesima octuagesima, libro secundo, numero 3. 92
- Spoliatum se pretendens beneficij possessione, & fructibus ob non solutionem pensionis quam multis annis non fecit, vt ex propria confessione etiam iuramento vallata constat, an sit restituendus, posito, quod sub pœna priuationis beneficij ea annuo decursu non soluta fuerit facta de eodem beneficio priuatio, decifio 167. libro tertio, numero primo. 92
- Spoliatum se asserens, & ideo in iudicio de spolio agens, si probare sufficienter non potest possessionem quæ se asserit spoliatum, in vanum laborare dicitur, & à iudice non auditur, dec. 9. lib. 3. numero 2. 81
- Spoliatus execrabilis venit restituendus, dec. 866. lib. 3. numero primo. 222
- Spoliatus non probans possessionem, quæ se dicit spoliatum, nihil efficere, quod validum sit potest, dec. 143. libro secundo, numero 2. 39
- Spoliatus antequam in causa procedatur ad omnia venit restituendus, dec. centesima septuagesima octaua, libro secundo, numero 4. 45
- Spoliatus confitens spolium in commissione quadam, & committens causam contra aduersarium, & pariter accedente alia confessione supplicationis nouæ prouisionis, tamen omnibus confessionibus reuocatis per procuratorem etiam speciale mandatum non habentem ad reuocandum, stante generali, in possessione sibi non preiudicat, dec. 115. libro 3. numero 7. 85
- Spoliatus si sub certis conditionibus conuenit cum spoliante, vtrum ad earum obseruationem de iure teneatur, dec. 473. libro tertio, numero 2. 147
- Spoliatus an post tres sententias conformes latas in petitorio veniat audiendus de iure reseruatibus fructibus, & expensis vsque ad finem litis, dec. 225. libro secundo, numero primo. 54
- Spoliatus ante omnia est restituendus ad euitandam dilationem diutius in spolio persistendi, dec. 556. libro tertio, numero quarto. 126
- Spoliatus à possessione capta vigore transumpti supplicationis tantum, est restituendus, dec. 789. libro tertio, numero primo. 208
- Spoliatus nullum ius habens in re non est restituendus, decifio 1138. lib. 3. nu. 1. 253
- Spolij admissi tempus à quo die carcere incidiat, dec. 678. libro tertio, nu. 7. 188
- Spolij in causa mandatum de manutencendo spoliator, an petere iure possit interim dum causa discutitur dec. 482. lib. 3. numero 1. 149
- Spolio vtrum agere possit resignatarius contra prouisum à Capitulo cum spoliatus sua resignatione stante sibi antea facta cum regressu reseruato, & fructibus in persona iam defuncti, non ceperit possessionem Capitulariter, decifio 522. libro tertio, numero secundo. 160
- Spolio agere potest contra intrusum, qui nulliter resignauit maxime vbi in resignatione fuerit clausula non aliter, nec alio modo illis constitutionibus suo effectu priuatis. decifio 516. libro tertio, numero 6. 157
- Spolio probato fit condemnatio semper à die intrusionis decifio 190. libro tertio, numero 5. 132
- Spolio agere potest Resignans contra resignarium qui vbi nulliter facta est resignatio non tamen restituit possessionem resignanti. decifio quingentesima septima, libro tertio, numero 4. 154
- Spolio si agatur, & petatur remissoria suspicio est ne ad prolongationem remissoria petatur quo diutius spolium suum teneatur spoliator, decifio 479. libro tertio, numero quinto. 148
- Spolio non purgato non potest in causa ipsius ad vltiora fieri progressus, nisi liquidatis & fructibus, & expensis. decifio ducentesima nonagesima sexta, libro tertio, numero primo. 117
- Spolio existente dolo vbi spoliante de iure non conuenit beneficium, auditur spoliatus etiam latis tribus conformibus sententijs, dec. ducentesima uigesima tertia, libro secundo, numero 2. 54
- Spolio agens recte admodum agit si probet à se captam fuisse possessionem, & in ea aliquo tempore pacifice vixisse, dec. 565. libro 3. nu. 5. 168
- Spolio existente dolo post tres conformes latas non auditur spoliatus in petitione dilationis expensarum vsque ad finem litis, dec. ducentesima sexagesima, libro tertio, numero secundo. 110
- Spolio probato vtrum spoliator excipere poterit contra spoliatum de notorio non iure petentis restitui ob non expressum verum valorem beneficij, dec. 610. libro tertio, numero 1. 176
- Spolio cum agitur absurdum esset recurrere in eo pro fructuum liquidatione ad iuramentum cum sit nulla per testes liquidatione requireretur, quæ est res mali exempli, dec. 597. lib. 3. numero 2. 174
- Spolium

Index.

- Spolium etiam aliquando bona fide fieri, an possit, decif. 190.** lib. 3. nu. 4. 96
- Spolium si prætendatur ex incidenti, actio principaliter de matrimonij inualiditate, vtrum de spolio sit agendum suspensa causa matrimoniali ex eo, quod omnis spoliatus ante omnia de iure veniat restituendus, dec. 18. libro tertio, numero primo.** 69
- Spolium, an possit turbationis pallio velari ex eo quod spoliator dicatur antea possedisse ea quæ per spolium sibi vendicauit, decifio quingentesimanonagesima, libro 3. numero octauo.** 173
- Spolium admissum antequam vltior fiat in actu iudicario progressus omnino purgandum est per spoliatorem, decifio 589. lib. 3. nu. 1.** 173
- Spolium vtrum ex relatione testium qui literas ex partibus se vidisse attestantur ipsius spoliantis principalis factis sufficienterque probetur, decifio 268. libro tertio, numero primo.** 111
- Sponte hæresim abiurans, & ita voluntarius reconciliatus, tali statuto non continetur, & beneficiari potest, decifio 103. libro 2. nu. 2.** 33
- Spurios filius ob illegitimitatem non debet impediri quominus in commodum ipsius à patre statuta integrè consequatur, decifio trigentesima octuagesimanona, lib. 3. numero quarto.** 131
- Spurius dicitur qui ex coitu lege non approbato natus est, dec. 1168. libro 3. numero 3.** 262
- Stabile melius de iure suo docenti eo licet non plene probato motus proprij vigore adiudicatur, dec. 681. libro tertio, numero 1.** 191
- Stabilimento quodam religionis Hierosolimitanæ conceditur suis fratribus, vt bona per ipsos acquisita vita durante possideant, dec. 436. lib. 3. nu. 3.** 139
- Limita hoc, & intellige, vt numero immediatè seq. ibid.**
- Stabilimentis religionis, an per breuia dicatur aliquando derogari, decifio trigentesima sexagesima octaua, libro tertio, numero 1.** 128
- Status etiam non affixæ, perpetuò tamen ibi mansuræ, an veniant in venditione domus, vide distinctionem, decif. 822. lib. 3. numero 1.** 213
- Status etiam talis qualis in infante est considerabilis ex sententia Afini, dec. quingentesima uigesima quarta, lib. 3. numero quarto.** 158
- Statuta non raro derogant iuri communi, dec. 197. libro secundo, numero 4.** 148
- Statuta vrbis in recognoscenda manu & apochis priuatis requirunt tres testes recognoscetes aliud est de stylo curiæ, decifio quingentesima uigesima septima, libro tertio, numero 5.** 159
- Statuta quæ prohibent appellationem in ijs casibus in quibus de iure ciuili non est licitum appellare, an veniant seruanda in curia Romana, decifio 181. libro secundo, numero sexto.** 45
- Statutaria præscriptio annorum decem & sex, non ledit pupillum tantum contra omnem præscriptionem ex iure communi, decifio quingentesima quarta, libro tertio, numero quarto.** 154
- Statuti derogatio non falsificatur tanquam subreptitia si de expressa Pontificis concessione constet, dec. 142. lib. 2. numero primo.** 39
- Statuti derogatio per Pontificem facta alicuius ecclesiæ ad instantiam partis, quæ præten dit de suo interesse si appareat expressè de voluntate Pontificis derogatoria valet, nec potest notari tanquam subreptionis vitio laborans, declf. 87. libro 3. nu. 1.** 81
- Statuto si vis probatoria instrumento adimatur, nullam vt fidem facere possit, nulliusque sit in futurum momenti, ta-**
- li instrumento probatio nulla de interpositione iuramenti habita fieri potest, decifio octaua, libro primo, numero quarto.**
- Statuto stante, quod post annum non possit agi de nullitate, quo casu intelligatur: & quando quis possit agere, & excipere, non obstante statuto, decifio 941. libro tertio, numero primo.** 232
- Statuta in forma probanti esse dicuntur, quando originalia subscripta sunt à Notario, & habent faciem antiquitatis, licet manus notarij ob nimiam antiquitatem non recognoscatur, decifio trigentesima octuagesima secunda, lib. 3. numero 1.** 130
- Statuta antiqua multum ex testium cõfirmatione validantur per depositionem viridis obseruantia, dec. 382. lib. 3. numero secundo.** 130
- Statutum loquens de filijs, & nepotib. hæreticorum an ob suã generalitatem complectatur, & filios, & nepotes post mortem auorum prognatos, decifio 38. libro tertio, numero quarto.** 73
- Statutum tollens actionem quo ad petitionem adequationis, vtrum etiam tollat actionem principalem quoad bona, dec. 398. lib. 3. numero 2.** 175
- Statutum vrbis loquens in generali vtrum etiam bona mobilia complectatur, decifio 637. libro tertio, numero primo.** 182
- Statutum vrbis mentionem pacti faciens de non diuidendo rem, nisi certo tempore decurso, an extendatur ad casum in quo nullum pactum intercessit, dec. 660. lib. tertio, numero primo.** 186
- Statutum dans formam actui gerendo, an debeat precise obseruari, dec. 474. lib. 3. nu. 1.** 280
- Statutum Bononiæ in materia testamentaria quomodo intelligatur, dec. 1269. lib. 3. nu. 1.** 69
- Statutum priuans hæreticos reconciliatos, non extenditur ad suspectos, dec. 999. lib. 3. nu. 1.** 237
- Statutum contrarium iuri, & idcirco nullum est, non debere recipi in canonicos nisi ex ordine nobilitatis equestri, nisi per Papam approbetur, decifio 492. libro tertio, numero sexto.** 151
- Statutum vires instrumentorum, & fidem probationum tollere potest, debitum autem nequaquam, dec. 504. libro tertio, numero 10.** 154
- Statutum Parmæ, & Placentiæ vetat appellari in casibus in quibus, & ius commune adimit commodum appellandi, decif. 182. lib. 3. nu. 6.** 95
- Statutum quæ facere possit, & an debitum tollere queat vt præscriptionis, & per idipsum probatio instrumenti auferatur, dec. 8. libro 1. numero 6.** 2
- Statutum reintegrans feminas ab intestato defunctis masculis, an possit reintegrare stante testamento, dec. 958. libro 3. numero 1.** 233
- Statutum de annorum decem & sex præscriptione, subrogatum esse potest præscriptionis vigore iuris communis approbata, scilicet 30. annorum, quæ tamen non currit contra pupillum, dec. quingentesima quarta, libro 3. numero 12.** 154
- Statutum vrbis omnes rejicit exceptiones præter falsitatis & solutionis, decifio 461. libro 3. nu. 4.** 144
- Statutum reintegrans feminas condito testamento intelligitur vsque ad legitimam tantum, dec. 959. libro 3. numero primo.** 233
- Statutum de appellatione mentionem faciens ordinem rerum & temporum respicere dicitur, dec. 112. libro primo, numero 6.** 15
- Et quomodo id intelligendum in sententijs, & an in interlocutorijs, an vero diffinitiujs, ibid. nu. 7.**
- Statutum mendicitatem inducens in fratribus, non habet locum**

Index.

- cum in monialibus. Distingue tamen, & declara, vt dec. seq. dec. 1107. libro 3. num. 1.** 247
- Statutum etiam in fauorem Ecclesiæ factum, si tamen sit exorbitans à iure, non est seruandum, vt odiosum odio irrationabili, dec. 328. lib. 3. nu. 4.** 122
- Statutum articulans de donatione non comprehendit donationem ob causam, ibid. nu. 6.**
- Statutum comprehendens descendentes ex linea materna, & per quod alter alterius odio pergrauatur odio sum est, dec. 259. lib. 2. nu. 4.** 60
- Statutum annullans donationes, vt non comprehendit donationes ob causam, ita etiam statutum de reseruatiõibus non extenditur ad reseruatiõem factam ob causam, ibidem numero 6.**
- Statutum dans formam citandi non ligat forenses, decif. 982. lib. 3. num. 1.** 235
- Statutum ecclesiæ si non admittat reconciliatorum natos, aut hæreticorum ad beneficia, an valeat in præiudicium talium reconciliatorum, ita vt ob id incapaces reddantur, dec. 38. lib. 3. num. 1.** 73
- Statutum de faciendo compromissum inter coniunctas personas debet intelligi etiam pro pluribus vicibus donec lis terminetur, dec. 867. libro tertio, num. 4.** 222
- Statutum requirens certam ætatem ad beneficium obtinendũ, extenditur etiam in permutatione, dec. 1135. libro tertio, numero 1.** 252
- Statutum speciale alicuius loci, an per superuenientiam generalis statuti totius prouinciæ infringi possit ita vt in irritum decedat, dec. centesimanonagesima prima, libro 2. numero 1.** 47
- Statutum quod libris mercatorum credatur, est indelictuum peccati, dec. 651. lib. 3. nu. 1.** 232
- Statutum quod vetat acceptationem, & iuris acquisitionem in beneficio fieri per filios & nepotes reconciliatorum, an liget Episcopum, qui obtinuit dispensationem licet fuerit filius combusti, dec. trigentesima uigesima octaua, libro tertio, numero 1.** 122
- Statutum aliquando interpretationem in iudicio faciendam, & extra, legitime licet probatam excipere dicitur, decif. 8. lib. 1. nu. 8.** 2
- Statutum loquens de appellatione locum habet in ordinarijs non deciforijs, dec. decimanona, libro secundo, numero quinto.** 21
- Statutum inhabilitans filios, & nepotes hæreticorum, siue reconciliatorum non protenditur ad filios seu nepotes eorum qui sua sponte nemine penitus urgente reconciliati fuerunt, decifio centesima uigesima, libro secundo, numero primo.** 36
- Statutum aliquando vt locum non habeat necessario specialissimam requirit derogationem, dec. 130. libro secundo, numero 1.** 37
- Statutum disponens, quod spurij patri ex testamento, vel ab intestato succedant, non valet, decifio 1163. libro tertio, numero 4.** 262
- Stylus, quod parte citata in termino probatorio vltimus non citetur, ad videndum iurare teste valet, dec. 956. libro 3. numero 1.** 232
- Stylus loci vbi instrumentum fit si facit fidem fieri instrumento sine testibus, die, & hora confecto, est probandus, decif. 40. lib. 3. nu. 3.** 73
- Stylus non dicitur esse in contrarium cum casus non acciderit, decifio centesima quinquagesima prima, libro tertio, numero 2.** 317
- Stylus, quod testes iurent in termino probatorio, parte non citata, est probatus, decifio 996. libro tertio, numero 2.** 236
- Stylus vt valeat, debet probari per 40. annorum, & plus ita obseruatus, dec. 1099. lib. 3. nu. 1.** 238
- Stylus Curie obseruat, vt etiam post adeptam possessionem, & latam compositionem Datario adhuc ante extensum consensum resignans possit variare, decifio 458. libro tertio, numero 6.** 143
- Stylus si sit de consuetudine examinare testes in partibus per vim remissoria debet obseruari. decifio 429. lib. tertio, numero 2.** 138
- Stylus Curie est, vt vbi ad declaratoriam est procedendum si per viam monitorij in causa sit processum, eiusdem monitorij reintegratio fiat, decifio ducentesima uigesima quarta, libro secundo, numero secundo.** 54
- Stylus mercatorum in actib. Cælij intercedente mandato non necessario requirit testium depositionem de actib. singulis in specie, decifio 508. libro tertio, numero tertio.** 155
- Stylus curie obseruans facienti aliquid infra annum concedi biennium causa appellacionis, obtentis tamen intra annum fatalibus non habebit locum concessio biennij, dec. prima, libro secundo, numero primo.** 19
- Stylus Curie obseruat vt in tractatu litigioso expensarum, depositio vnus Iulij fiat, decifio 468. libro tertio, numero quarto.** 146
- Stylus Curie licet sit vt monasteria instar Episcopatum matu ra deliberatione præmissa conferantur consistorialiter, ita melius videre licet aliquando extra consistorium etiam concedi. decifio 584. libro tertio, numero 8.** 172
- Stylus Rote semper fuit quod possit dari de Aegidiana tam in prima quam in secunda instantia causa, dec. 214. libro 3. numero 2.** 101
- Stylus curie Romane est, vt antequam procedatur ad declaratoriam monitorij fiat reintegratio, dec. 261. lib. 3. numero secundo.** 110
- Stylus curie non obseruat, vt quis non capiat duas, aut plures datas eadem die, & deinde vnã hoc die expediat aliam alio tempore pinguiorem, decif. 514. libro tertio, numero tertio.** 156
- Sublata causa excommunicationis, scilicet solutione facta peccatorum pro quibus aliquis fidei iusserat, tollitur, & ipsa censura ex communi regula, sublata causa tollitur effectus, decifio quingentesima septuagesima tertia, libro tertio, numero 5.** 169
- Subornatio testium si metuatur, & constet de metu testi. per potentiam partis, non satis probari potest verisimilitudo in ditorum ad famarum contrariam comprobationem ratione concubinitus subortarum, decifio 229. libro tertio, numero 2.** 104
- Subreptitia est gratia cum Papæ persuasum fuerit supplicantiem habere mandatum cum nullum habuerit, nec habeat in presens, decifio quingentesima octuagesima sexta, lib. 3. numero 2.** 172
- Subrogatio in ius adimit vim regulis supradictis, æque vt cessio, & subrogatio simplex, nu. seq. dec. 549. libro tertio, numero 2.** 165
- Subrogatio si non constet, nisi in quadam narratiua in actis de ducta, vtrum valida dici possit, dec. 549. libro tertio, numero tertio.** eod.
- Subrogatio quæ per Papam fieri solet plerumque fit sub conditione quatenus beneficium non est litigiosum, ibid.**
- Subrogatio fructuum alterius generis, vel speciei à prioribus non præbent liberationem solutionis decimarum, dec. 423. lib. 3. nu. 5.** 157
- Subrogatio licet anterior, an nulla sit subrogatio posteriori ostendente beneficium dupliciter esse reseruatum, dec. 588. libro tertio, numero primo.** 172
- Subrogatio quando dicatur rectè facta, dec. 1196. lib. 3. numero primo.** 265
- Subrogatus illi qui de spolio agebat, an actionem tanquam transf-**

Index.

- transmissam de spolio continuare possit, dec. 383. lib. 3. numero 1.* 131
- Subrogatus sapit naturam eius in cuius locum subrogatur, decisio centesimauigesimaquinta, libro secundo, numero quarto.* 36
- Subscriptio notarij in locum alterius in dubio non intelligitur per substitutum, dec. centesimaquarta, libro tertio, numero primo.* 241
- Subsequens actus animum possidere pretendens facile demōstrat, an tutorio nomine, vel alio sit gestus, dec. 326. lib. 3. numero 2.* 122
- Subsistente nullitate executionis ea quamvis facta sit, lis nequaquam dicitur finita, decisio 101. lib. secundo, numero quarto.* 33
- Substitutus à Vicario Episcopi habente facultatem substituendi potest exequi commissi Vicario substituenti, & incapta per substitutum possunt perfici per substituentem, & si postea dubitaretur de iurisdictione, & non fuisset appositum in partibus, nec in curia, quod processus saluari potest, si cūc si fuisset oppositum, decisio 316. libro primo, numero numero 1.* 5
- Succedens in ius alterius per vim coadiutoria contra quem tres conformes sententia antea fuerunt prolata & utrum ex hoc aliquod capiat nocumentum, dec. 239. libro tertio, numero 1.* 106
- Succedens ab intestato, an teneatur scientiam probare vita, vel mortis matris praterita, dec. 666. libro tertio, numero quarto.* 187
- Successor in iure alicuius defuncti non potest acceptationem generalem ad speciem deducere, etiam si constet de noua prouisione, dec. 828. lib. 3. nu. 1.* 214
- Succesor non reclamans de spolio facto per prædecessorem, intelligitur possidere, dec. 1083. libro tertio, numero primo.* 245
- Succesor possidentis per octennium pacificè, & absque aliqua controuersia, utrum se iuuare possit regula de triennali, decisio nonagesimo septima, libro primo, numero secundo.* 13
- Succesor rectoris mortui conductori domus Ecclesie faciens mandatum de euacuanda, ius sibi istius vigore mandati acquirat, dec. 262. libro 3. nu. 3.* 110
- Succesor possidentis pacificè per octennium, an possit iuuari regula de triennali ex allegatione Lapi, dec. 14. lib. 2. numero primo.* 20
- Succesor non potest declarare mentem sui prædecessoris mortui, dec. 2162. lib. 3. nu. 3.* 318
- Succesor an teneatur ad decimas, & pensiones, decif. 182. lib. 3. numero 1.* 264
- Succesor quando possit se defendere ex iure prædecessoris, dec. 1076. lib. 3. numero 1.* 263
- Succesor dicitur habere probabilem ignorantiam sui prædecessoris, dec. 846. lib. 3. numero 1.* 217
- Successori non potest præiudicium generari ex confessione prædecessoris etiam medio iuramento interposito valoris beneficij, decisio sexagesimaquarta, libro tertio, numero primo.* 77
- Sufficiens madatum, ut habeat procurator necesse est ad apertionem testamenti præsertim ubi prouisum est per testatoris munificentiam loco pio, decisio 327. libro tertio, numero primo.* 122
- Sufficiens mandatum si procurator agens non habeat impeditur processus in causa, & quod agitur nullum est, ob defectum plenioris mandati, decisio 74. libro secundo, numero secundo.* 79
- Sufficenter probata per famam requiruntur in casibus qui sunt difficilis probationis, decisio 679. libro tertio, numero primo.* 190
- Et an per testes huiusmodi fama satis dicatur, posse probari, num. seq. ibid.*
- Sufficientia instrumentorum ad probationem quomodo deducatur, dec. 631. lib. 3. numero 1.* 180
- Suffragari noua prouisio non dicitur, quæ solum titulum tribuat, non possessionem, decisio 633. libro tertio, numero 5.* 181
- Summarie in beneficalibus, cum iuxta formas commissionis sit processus semper cunctem iuris deductionem causa tutelam facientem factam præsumitur, ita ut inconueniens non sit alium titulum à deducto commouari posse sine iudicij vlla mutatione, decisio 246. libro tertio, numero tertio.* 107
- Summus Pontifex vacantis beneficij ab ordinario alicui collati capiens per breue nomine Cameræ possessionem sine vitijs spolijs tanquam reseruati, an conferre potest, dec. 356. lib. 3. nu. 1.* 126
- Summus Pontifex facta concessione talium mensium alterna tiorum, ex coniecturata mente præsumitur sibi reliquorum collationem, ex regula octo mensium reseruasse, decisio quarta, lib. 1. num. 1.* 2
- Summus Pontifex facilius multo esse solet ad gratiarum concessionem per resignationem factarum quam aliarum quarumcunque, decisio centesima sexagesima, libro tertio, numero 5.* 91
- Superior confirmans electionem Abbatissæ non capax gradus aut dignitatis ob minorem ætatem, inualidè confert confirmationem, etiam non obstante, quod à maiori parte monialium concorditer fuerit electio facta, decisio 83. libro 3. numero 1.* 80
- Superuenienti resignationi factæ etiam inualidè noua prouisione, utrum per illam reualidetur, decisio 288. libro tertio, numero 2.* 115
- Supplementum legitima prohiberi non potest à statuto, ne petatur, decisio 964. libro tertio, numero 1.* 233
- Supplex libellus de resignatione regressus nullam faciens penitus mentionem stante iure, siue bono, siue malo, an prosit parti, ut in aliqua habeatur consideratione ad consequendum intentum, decisio centesima secunda, lib. secundo, numero 3.* 33
- Supplex libellus admittens mutationem simul & semel cum extensione, an faciat locum regulæ octo mensium, decisio 340. libro tertio, numero 1.* 124
- Supplex libellus duas gratias continens vnam mutationi, aliã extensionis vtraq; gratia potest esse simplex & non mixta, decisio 340. libro tertio, numero 3.* 124
- Supplicans si in narratiua, & supplicij libello narret familiaritatem alicuius Cardinalis, & falso, & istius vigore prouideatur sibi per Papam, prouisio nulla est ex regulis Alexan. Sexti, & Leonis 10. Pontificum familiarium sistorum impetratas gratias annihilantibus, decisio 170. libro secundo, numero 1.* 43
- Supplicatio si non incontinenti ad registrum mittatur cum de stylo Curie sit breuia non conferri nisi registrata supplicatione, incertitudinem parit ratione nominationis Diocesis de qua in hac causa, decisio 193. libro tertio, numero quarto.* 97
- Supplicationes resignationum non faciunt aliquam mentionem de procuratore, decisio 251. libro tertio, numero primo.* 317
- Supplicatio vna & eadem numero admittit diuersas literarum expeditiones diuersis temporibus, & formis conceptas, decisio quingentesima decima quarta, libro 3. numero quarto.* 156
- Supplicatio debet aliquid operari, dec. 2165. libro tertio, numero 1.* 310
- Supplicatio per partem oblata continens beneficij prouisionem*

Index.

- nem ad iuris sui ostensionem, utrum absolutoriam extorquere possit, dec. centesimanonagesimaquarta, lib. 3. numero primo.* 97
- Supplicatio in qua apparet quedam abrasio literarum non caret suspitione fraudis ac doli, decisio 541. libro tertio, numero 14.* 163
- Supplicatio iuris fictione sub ea data fingitur expedita sub eius data tempore reperitur fuisse concessa, dec. 514. libro 3. numero 8.* 156
- Supplicatio ad appellandum est admittenda, ubi ex nouiter deductis constat de non iure aduersarij, dec. 384. libro 3. numero 1.* 276
- Supplicatio si continet indultum gratiosæ concessionis non per id dicitur concessa subrogatio ad actionem admixta possessionis, decisio ducentesima septuagesima quinta, libro secundo, numero 2.* 62
- Supplicatio in qua de accessu reseruato agitur, si non contineat causam ob quam reseruatio facta fuerit, inualida est, & nihil omnino probat, decisio 34. libro tertio, numero quinto.* 72
- Supplicatio satis probata dicitur ex bullis in quibus de ea fit relatio, dec. 1161. lib. 3. nu. 3.*
- Supplicatione sola obtenta gratia per modicas dicuntur habitæ expensas, sed quæ per literarum expeditionem fiunt magnas requirunt expensas, & ideo de partium voluntate obtenta præsupponuntur, cum nemo suum sine causa iacta re præsumatur, dec. nonagesima prima, libro tertio, numero quinto.* 81
- Supplicationes in actis productæ de quibus dubitatur, an verè sint ad testium præsentium deferuntur, ut recognitio eorum fiat, ille met ne sint quæ requirebantur, an aliæ ab illis, dec. 174. lib. 3. nu. 1.* 93
- Supplicationibus extractis ex registro Papæ, ut non creditur, ita multo minus ijs quæ ex registro Cardinalis etiam Legati Apostolici extrahuntur fides adhibenda est ex decisione Rotali, dec. ducentesimadecimanona, libro tertio, numero 2.* 102
- Quod qualiter veniat intelligendum, & latius limitandum vnde de num. immediatè sequenti, decisio 219. libro tertio, numero tertio.* 102
- Supplicationibus extractis ex registro Papæ, ut fides non adhibetur: ita multo minus ijs quæ ex registro legati de latere eruntur, dec. ducentesimasecunda, libro secundo, numero primo.* 49
- Supplicationis verba in eius sine posita si non magis de mutatione quam de extensione loquantur ita ut incertitudo suspensiuam animorum, & voluntatis appareat, an vitient gratias expectatiuas, decisio 170. libro tertio, numero quarto.* 93
- Supplici in libello si contineantur hæc verba nominatum, scilicet facere posse nominantem in Diocesis in literis exprimendis, vel alibi, quomodo ista dictio alibi veniat intelligenda, decisio ducentesimaquinta, libro tertio, numero 5.* 99
- Subreptitia gratia utrum dici possit ex eo quod in ea mentio facta non sit de Acolitatu eius per cuius obitum beneficij vacauerat, stante quod Papa lite pendente declarauit suspensionis fuisse conferre petenti beneficij posito, quod defunctus fuerit Acolytus, decisio 192. libro tertio, numero 2.* 97
- Subreptio literarum apostolicarum gratiam canonizatam, confirmantium clara esse debet si opponatur, alioquin nil prodesse earum exceptio opponenti, decisio 110. lib. 3. numero 2.* 84
- Subreptionis vitium tollitur, quando concedens saltem in genere scire potuit, quod tacite inest, decif. 622. libro tertio, numero 13.* 178
- Subrogatus alium ad licem prosequendum, an præsupponatur*
- ob id totaliter etiam beneficij ipsi litigiosum cessasse, dec. 69. lib. 3. num. 2.* 78
- Subrogatio aliquando ius dat in statu, & terminis defuncti principalis, ita ut actio spolijs competens defuncto, etiam ad subrogatum transferatur, decisio 190. libro tertio, numero 1.* 132
- Subrogatio non debet habere plus iuris, quam habeat ille in cuius locum subrogatur, decisio 2169. libro tertio, numero secundo.* 319
- Subrogatio spolijs alias clausulas requirit alias subrogatio ad licem, dec. 387. lib. 3. nu. 2.* 131
- Subrogatio alia gratiosa est alia rigorosa, ut alia quo ad licem, dec. 456. lib. 3. nu. 3.* 143
- Subrogatio tollit impedimenta attentionis, taliter ac si possessio fuisset à prædecessore continuata in subrogatum, dec. 472. lib. 3. nu. 2.* 147
- Subrogatio, an excuset prælatum etiam maxime auctoritatis, ut Cardinalem, ab attentatis, ideoq; sequestrum sit reuocandum non obstante partis aduersæ inhibitione, dec. 561. lib. 3. numero 2.* 167
- Subrogatio ad licem si non fuerit expressa, an poterit suffragari ei qui dicit se subrogatum, decisio 576. lib. tertio, numero 1.* 170
- Subrogatione, an vti possit subrogans si literas non antea expedit, dec. 576. lib. 3. nu. 8.* 170
- Subreptitia gratia, an dicatur, quando quis asseruit in libello ætatem sibi esse idoneam quam non habet, dec. 635. lib. 3. numero 4.* 181
- Subrogatus quoad spolium, & prosequutionem executorialium, potest illis de nouo non intimatis procedere ad declarationem, & alias censuras, dec. 772. libro tertio, numero primo.* 205
- Subrogatus ad ius defuncti, & ad litem prosequutionem in iisdem statu & terminis est, in quibus erat cui fuit subrogatus, decisio 64. lib. 3. nu. 5.* 77
- Subrogatus etiam gratioso, & possessionem capiens post multum temporis adhuc lite pendente, an dicatur attentare, dec. 456. lib. 3. nu. 4.* 143
- Suspectum esse aliquem in conscriptione instrumenti, aut publicæ scripturæ aliud est quam esse falsarium, dec. 285. libro secundo, nu. 2.* 59
- Susprudit tamen executionem rei indicatæ, si excludatur præsumptio calumniæ, numero 3. dec. 846. libro tertio, numero tertio.* 217
- Suspensio à diuini irrogari potest monitorio non parenti etiã Cardinali, decisio ducentesima septuagesimaquarta, libro 3. numero 1.* 112
- Suspensionis cedula petitorij data ad effectum, ut super attentatis procedatur, & cognoscatur, an iurisdictione per huiusmodi actum comprobari possit, dec. 173. libro 3. numero tertio.* 93
- Suspicio delicti in fructibus colligendis, ex quibus colligatur, dec. 1157. lib. 3. nu. 1.* 268
- Suspicio sola suborta de articulis productis in gratia si neutri, quod non sint merè obiectiui, non admittitur pars aduersa ad eorum probationem, nisi post factam literarum expeditionem, dec. centesima septuagesimanona, lib. 3. numero secundo.* 94
- Suspicio literarum quid operetur, dec. 1259. libro 3. numero primo.* 268
- Suspicionis allegatio post sententiam potest à iudice rejici tanquam friuola, dec. 979. lib. 3. nu. 1.* 233

T

T Acita ratificatio aliquando de iure pignoris, non autem de possessione respectu constituti intelligi debet, decisio

R. 11. decisio

decisio 256. libro secundo, numero quarto. 59
Taliq; extensioni fides non est adhibenda, immo corrigenda est iuxta formam originalis seu protocolli, numero sequē. dec. 658. lib. 3. nu. 6. 185
Taxa qualis requiratur annuorum reddituum ad hoc, ut monasterium dicatur collationis consistorialis, decisio 484. libro 3. nu. 1. 172
Taxa bonorum controuersorum in fauorem vnius partis facta à iudice, an probet possessorium intentatum, & obuentum, dec. 595. libro 3. nu. 5. 174
Taxatio alimentorum mulieri præstandorum in bonis mariti prædefuncti, fieri debent secundum liquidationem, & possibilitatem bonorum hereditariorum, decisio 227. libro tertio, numero 1. 103
Taxatio alimentorum vbi facta fuerit sitamen nondum de ijs decretum fuerit promulgatum, pro nunc adhuc non dicuntur deberi, stante etiam resolutione facta illas deberi, dec. 231. lib. 3. nu. 2. 104
Taxatio beneficij si contineat gratiam si neutri, & postmodum in supplicatione non verificetur, redditur subreptitia, & in consequentiam nulla, decisio 160. libro tertio, numero 3. 91
Taxatio monasterij ad certam quantitatem facta in Camera Apostolica, an arguat provisionem de eo Consistorialiter esse faciendam ex Concilio Lateranensi, decisio 540. lib. 3. numero 4. 162
Taxatione alimentorum facta, antequam ad illorum solutionem procedatur, citanda est pars quæ ea conferre debet, ad relaxandum exccutoriales alias decretas, & ad videndum alimenta decerni, decisio 231. libro tertio, numero primo. 104
Tempore familiaritatis si ea præsupponatur an obtinuerit beneficium defunctus, ut veniat probandum, decisio 383. lib. 3. nu. 1. 130
Temporis fatalium non currit in petitorio, donec ex facto aduersarij non est parit in spolio, 857. libro tertio, numero quarto. 220
Temporis decursus annorum plus minus in non prosecutione litis, facit rem habitam pro derelicta, decisio 69. lib. 3. numero 1. 78
Temporis longinquitas ex quo procurator litem sustinuit, & compulsorialis ad partes decretis comparuit, præsupponit satis instructum, & speciale mandatwm habuisse ad agendum, & ideo de nullitate gesta cum eo notari non possunt, dec. 248. lib. 3. nu. 4. 108
Temporis ratio habetur quo quis ordinatus est, non autem, quod post euenit, decisio 1164. libro tertio, numero quinto. 261
Temporis lapsus vtrum aliquem liberet à præscriptione, decisio 520. lib. 3. nu. 2. 157
Temporis anterioritatem probans præferendus est posteriori per regulam de nõ tollendo iure quaesito, decisio 367. lib. 3. numero primo. 128
Temporis diuersitas allata per testes in probatione cedula confessionis mariti de recepta dote de qua agitur, reddit suspectam dispositionem, decisio 485. libro tertio, numero tertio. 150
Temporum diuersitas, & rationum, diuersam etiam producant in effectu causarum decisionem, decisio 112. lib. 1. numero quinto. 15
Temporum diuersitas parit, & diuersitatem decisionum, decisio 13. lib. 2. nu. 4. 21
Tempus certum habens in data omnino præferendus est siue sit actor, siue non, dec. 734. lib. 3. nu. 2. 200
Tempus septuaginta annorum, & quinque reputatur à Rota in testibus antiquum, & in tali temporis decursu non mirum est manum non recognosci, decisio 284. libro secun-

do, numero tertio. 64
Tempus antiquum in instrumentis non septuaginta quinque, sed centum & vltra annorum reputatur, ibid. nu. 4.
Tempus instantia, quod currit contra eam, quale intelligatur, dec. 940. lib. 3. nu. 1. 231
Tempus quale sufficiat, & requiratur ad matrimonij dispensationem validam confirmandam, dec. 604. libro tertio, numero 4. 176
Tempus quod datur ad prosequendam appellationem, debet incipere intra breue spacium, decisio 790. libro tertio, numero 2. 208
Tempus asscuratori non currit ad solutionem vix præstita sibi cautione, dec. 623. lib. 3. nu. 5. 179
Tempus immemorabile non iurat familia potenti ad probandum in patronatus ex fundatione, vel dotazione, dec. 842. lib. 3. nu. 1. 216
Tempus prolationis laudi, quando inspiciatur, & quando subscriptionis, dec. tricentesimanonagesimaprimum, lib. 3. numero 1. 132
Tempus data in conditionali gratia non consideratur, sed ipsius euentus, dec. 635. lib. 3. nu. 3. 181
Termini non possunt in tantum omitti etiam si commissio dicat terminis non seruatis, & terminus ad contraria iura producta factus seruit pro termino ad dicendum contra producta, decisio vigesimaquarta, libro primo, numero primo. 5
Termini præfixio data à iudice parti ad docendum de legitimitate appellationis facta si elapsa fuerit, nec de ea sufficienter doctum fuerit, procedi citra aliarum irrogationem censurarum ad decretum brachij secularis potest, dec. 45. lib. 3. numero 2. 74
Termini seruati ad docendum se paruisse literis, impediunt ex communicationem, sed non petitionem pensionis, dec. 791. lib. 3. nu. 1. 208
Termini præfixio data procuratori ad appellandum, & prosequendum appellationem non valet, nisi quo ad ipsum principalem, dec. 1124. lib. 3. nu. 1. 250
Termini solutionis summa satis honesta tripartito diuidi per cursum triennij solet à Rota, decisio 614. libro tertio, numero 2. 177
Termini substantiales possunt minui, sed non omitti, dec. 1278. libro tertio, nu. 1. 270
Termini qui dantur ad docendum se paruisse literis, sunt de stylo curiæ, dec. 791. lib. 3. nu. 1. 208
Terminis in articulando seruatis non dantur dilationes ad partes, dec. 403. lib. 3. nu. 1. 134
Terminis non seruatis contra omnes, qui prætendunt interesse, nec etiam eisdem reiteratis, an ob id sententia dicatur nulla, & numero tertio, decisio 303. libro tertio, numero 1. & 3. 118
Termino fratrem in rescripto si iungatur vocula, & attinentem, facile docetur non esse fratrem, neque vterinum, vel patruelcm, cum in testimonium beneuolentiæ, sepius eo termino in rescriptis vtamur, dec. 468. libro tertio, numero 3. 146
Terminorum mala obseruatio in beneficialibus non impedit validitatem actus, decisio 1054. libro tertio, numero primo. 242
Terminus negatus procuratori pro informando principalem, si negetur, & procedat ad vteriora iudex, tradendo possessionem, dicitur attentata possessio, dec. 266. libro 3. numero tertio. 111
Terminus datus ad præstanda alimenta mulieri lite pendente potest præueniri à iudice propter paupertatem, & de nouo alimenta decerni, in eadem qua prius decreta fuerunt quantitate, vel etiam maiori quo ad sumptus litis pendentes sufficere possit, dec. 31. lib. 3. nu. 1. 71

Terminus

Terminus debet præfixi alicui ad expediendam causam ad id ut lapsus multorum mensium sibi obesse possit idque ex styli soliti vsurpatione, decisio 625. libro tertio, numero secundo. 179
Terminus solutionis pecuniarum destinatus, an ab intimatio-nis die sit computandus, an à die date citationis, dec. 623. lib. 3. nume. 1. eod.
Terminus ad aliquid probandum parti præfixus etiam iuxta formam commissionis si nimis sit breuis, & angustè coartatus, ab eo potest appellari, & appellans debet audiri, dec. 218. lib. 3. nu. 4. 102
Terra mediata subiecta Ecclesiæ Romanæ prout sunt ciuitates Parma & Placentia non admittunt Aegidianam constitutionem vetantem in possessorio appellationem, dec. 182. lib. tertio, numero 4. 95
Tertij causa alicuius in fauorem si fiat resignatio, & instet pro declaratoria, an debeat concedi, an cautio dari quadrimestri spatio fructuum futuram traditionem huic cui ob id interesse potest, dec. centesimaseptuagesimaprimum, lib. 3. numero 2. 93
Tertio veniente ad causam pro interesse citato actore tantum, an censeatur lis quoad reum, & dicitur quod sic ex contin-gentia facti, & dicit quod sufficit constare de interesse etiã quod pars non citetur ad dicendum contra, dec. 109. lib. 1. numero 1. 15
Tertius ad causam veniens non citatus, & petens absolutio-nem reus voluntarius dicitur, dec. 138. libro tertio, numero primo. 88
Tertius de interesse suo prætendens licet, non sit nominatus in commissione dicitur, tamen esse in litem, dec. 71. libro secun-do, num. 2. 88
Tertius iste etiam reo intruso non citato habens ius pro se validum non est obstaculo, quin reus permaneat in lite mota, ibid. nu. 3. 88
Testamentum in quo mater fuit præterita non ob id est nullum cum id ipsa non declarauerit nullum, dec. 474. lib. 3. numero secundo. 147
Testamentum nullum propter præteritionem filiorum, an possit sustineri in vim codicillorum vide distinctionem, decisio 1061. lib. 3. nu. 1. 243
Testamentum præsumptum perfectum, & solenne vtrum pro fit parti, quæ ignorantiam præsumit de scientia mortis, vel vitæ matris præterita, decisio 666. libro tertio, numero quinto. 187
Testamentum in quo nulla fuit facta mentio, vel minimo à te stante matris, vtrum faciat intentum assequi heredem in sti-zutum in eo vel fideicommissarium relictum ratione præ-terita ignorantia, aut asserta mortis matris ipsius testatoris dec. 688. lib. 3. numero 1. 192
Testamentum aliquando etiam non obseruatis iuris solemnita-tibus aperiri potest, decisio 351. libro tertio, numero primo. 126
Testamentum in quo testator vocat uxorem, an iuret testium depositiones attestantes de matrimonio, quod per aduersa-rios negatur contractum, decisio 291. libro tertio, numero primo. 116
Testamentum in quo filius communis non est institutus hæres, & nominatim exheredatus sine causa, de iure communi nõ valet, dec. 183. lib. 2. nu. 3. 46
Testari, an quis voluerit, vel ne, ex coniecturis colligitur, & dec. seq. dec. 1060. lib. 3. numero 1. 243
Testamentum penes se detinens præsumitur omnium in testa-mento illo contentorum notitiam habere, eaq; approbasse, dec. 326. lib. 3. nu. 3. 122
Testator si decreuerit hereditatem suam deferri ad agnatos sui agnominis, & sua arma deferentes, haud dubie censetur velle esse exclusos cognatos, ut hoc casu, decisio 279.

libro secundo, numero quinto. 63
Testator qualiter diligit grauatum, eo modo & hæres gra-uati censetur diligere, parique modo quo odio prosequitur alienantem, eodem & heredes eius prosequi arguendum est, decisio vigesima secunda, libro tertio, numero quarto. 70
Testator si alienationem prohibeat alicuius domus in hereditate relicta ea per heredem facta, in causa est, ut ad proxi-miores ipsius testatoris res alienata deuoluatur, decisio 93. libro secundo, nu. 1. 31
Testator pari affectu dilectionis præsupponitur prosequi gra-uatum heredem non alienantem quo heredem heredem simi-liq; modo pari odio alienantem, & heredem cum suo etiam herede, dec. nonagesimatertia, libro secundo, numero tertio. 31
Testatorem voluisse antepone per testamentum in institu-tione heredes extraneos suis non est vero simile, dec. 406. lib. 3. numero 3. 134
Teste vnico deponenti de consuetudine dandi possessionem si-ne conuocatione Capituli concurrentibus alijs probationi-bus vtrum fides adhiberi possit, decisio 3. libro tertio, nume-ro tertio. 67
Testes de longinquo vocati, & in curia examinati tum crimi-naliter inquisiti, cum non modicum aggrauent suspicionem, fidem facere non dicuntur, decisio 212. libro secundo, nume-ro primo. 51
Testes si careant omni suspitione non est verisimile famas contrarias per eos posse probari, dec. 212. libro secundo, nu-mero 2. 51
Et quid si agatur de quodam præiudicio irreparabili, ibid. nu-mero 3. 51
Testes fidem facientes à morte testatoris litigantes partes de hereditate castrifetisse, iuisse, & rediisse insimul ad Ca-strum, & quod pars pro qua principaliter deponunt, quæ prætendebat se spoliatam fecerit gratias, & penas infixe rit vasallis, insecuta vasallorum obediētia, & similes actus possessorios exercuerit, an ob id probent possessionem, dec. 215. libro 3. nu. 1. 101
Testes deponentes vnam partium spoliantem ab omnib. com-muniter reputatam post decessum testantis vnicam domi-nam, & patronatus Castri controuersi, & quod Vicarios posuerit in dicto loco, fructus perceperit, & quod tenuerit, & possederit dictum Castrum, vtrum istis omnibus stanti-bus, & probatis, sufficienter pro partis commodo possessio asserta fuerit deducta, ibid. nu. 2. 101
Testes formarum ad probationem faciendam ex locis deducē di sunt vbi verisimiliter fama de qua agitur potuit vige-re etiam longe à curia remoti stante possibilitate, & amplis redditibus pro cuius fauore futura est depositio, præsertim cum ex verisimilibus talis probatio fieri debeat, dec. 240. libro 3. nume. 1. 106
Testes assertam familiaritatem deponentes esse legitimam, si defectum patiantur aliquem ita ut plene non probent, & adducantur fides due prælati attestantis de familiaritate in supplementum probationis, an profit producenti, decisio centesimaseptuagesima secunda, libro tertio, numero primo. 91
Testes duo contestes deponentes de confidentia ex auditu relationis possidentis per resignationem confidentes, & alij de publica voce, & fama, satis probare confidentiam dicuntur, dec. 337. libro 3. num. 4. 123
Testes semel examinati pro depositione requisitorum in cau-sa vtrum instante aduersa parte repeti de nouo debeant, an alij ab ijs examinari, decisio 118. libro secundo, numero primo. 36
Testes ne examinentur propter publicationem plene constare debet de didicis testificatis, ibid. nu. 3.

Testes

Index.

- Testibus examini subiectis utrum fides sine factis interrogato-
rijs adhibere debeat iudex** decisio 68. libro tertio, nume-
ro primo. 78
- Testibus varijs, & mendacibus fides nulla adhiberi debet,** dec.
677. libro 3. nu. 2. 190
- Testibus causas non sufficientes probantibus ad reuocationem
unionis dari nequaquam venit reuocanda,** decif. 578. lib. 3.
nume. 1. 170
- Testibus examinatis in partibus vigore remissoriae utrum
fides debeat adhiberi,** decisio 66. libro tertio, numero
primo. 78
- Testis vnus de visu, & multi alij de auditu, & fama deponen-
tes de obseruatione consuetudinis tanquam coadiuantes
probationem, legitime attestantur,** dec. 216. libro secundo,
numero 2. 52
- Testis deponens sibi videri registrum esse de manu talis nota-
rij licet substituti, cum alio qui affirmatiue dicit esse eius-
dem, probant pro registro,** decisio 297. libro tertio, nume-
ro tertio. 117
- Testis pratenfus infamis ob homicidium de quo tamen non
constat, nisi per sententiam in contumaciam latam per
quam solum condemnatus, postea absolutus si de absolu-
tione fides facta est per Auditorem Camerae non impedi-
tur testari,** decisio tricentesimaquadragesimatertia, lib. 3.
numero 3. 124
- Testis si deponat se statim quidpiam fecisse, & pars ad-
uersa probeat post triduum factum, non ob id testis argui-
tur de falso, cum modicum distans nihil distare videatur,
decisio ducentesimasexagesima septima, libro secundo, nume-
ro secundo. 61**
- Testis qui quadriennio neque confessus fuit, vel communica-
uit, vt suspectus reijcitur,** decisio 339. libro tertio, nume-
ro secundo. 224
- Testis etiam non interrogatus de causis scientia debet illas red-
dere in his, quae sine sensu non percipiuntur,** dec. 1163. lib. 3.
numero 2. 260
- Testis suspectus quando dicatur ob confessionem peccatorum
non factam in anno, decisio 1195. libro tertio, nume-
ro primo. 265**
- Testis patronus ipsius pro quo deponit non est omni exceptione
maior, potest tamen in probationes dominij admitti,** dec.
459. lib. 3. nu. 2. 144
- Testis qui associavit aliquem ad actum praediuicalem ipsi reo
quem associavit, & vidit fuit quae praesens validissime pro-
bat, & videtur omni exceptione maior concurrentibus tri-
bus potentissimis qualitatibus,** decisio 108. libro tertio, nu-
mero 2. 84
- Testis deponens de auditu in quasi possessione collationis bene-
ficiorum nihil probat,** decisio 7. libro tertio, numero se-
cundo. 68
- Testis deponens de prouisione facta aliquoties ab Archidia-
cono contradicente Archiepiscopo, ita vt pacifica quasi
possessio probari sufficienter non potuerit, requisita scien-
tia, & patientia Archiepiscopi, non probat de iure
quae sito Archidiaconi,** decisio 7. libro tertio, numero
primo. 68
- Testis semel alijs in pari causa examinatus, si nunc iterum de-
ponat, & aduersa pars illum de pugnancia notet, hoc non
obstante, si a iudice habeatur pro teste omni exceptione ma-
iore, probant ipsius depositiones,** decisio 189. lib. 3. numero
secundo. 96
- Testis etiam religiosus sponte deponens non citata parte ad-
uersa, non probat, posito etiam quod non iuratus sit, &
extra iudicialiter deponat,** decisio 189. libro tertio, nu-
mero 2. & 3. 96
- Testis de auditu auditus non est releuans,** dec. 679. lib. 3. nume-
ro sexto. 190
- Testis alias in partibus examinatus, qui nunc etiam in curia
examinatur si nihil eorum, quae nunc deponit alias in parti-
bus fuit testificatus, habetur pro suspecto,** dec. 569. lib. 3. nu-
mero 2. 169
- Testis vnus de fama, alter de auditu sufficit ad secundum ex-
tremum probandum,** decisio 1399. libro tertio, numero
primo. 276
- Testis pro parte pro qua deponit, an possit in causa scientie con-
tra eam deponere, idque per verbum credere,** decisio 556
lib. 3. numero 10. 166
- Testis qui dicit se non recordari de tempore celebratae diuisione
nisi non probat possessionem ex titulo diuisionis,** decif. 480.
lib. 3. nu. 3. 148
- Testis probans de possessione illius pro quo deponit etiam diu-
urna, videlicet quindecim annorum cum sit patronus, &
ideo suspectus non probat,** ibid. nu. 4. 148
- Testis deponens pro spoliato, quod in finium positione con-
cesserit quandam partem terrae vicinis castrensibus, cum
signum illud sit dominij, valide probat pro inuanda inten-
tione principalis de spolio conuenerentis,** decisio 215. lib. 3.
numero 8. 101
- Testium examinatio, an committi possit per iudicem cuius
tantum extenditur iurisdictioni super nullitate litarum ab
alijs iudicibus sententiarum,** decisio 205. libro secundo,
numero 1. 50
- Limita vt numero sequenti ex Decisione Rotali 89. in an-
tiquis,** decisio ducentesimaquinta, libro secundo, numero
secundo. 50
- Testium examinatio facta inhibitione, an fieri possit,** decif. 22.
libro primo, nu. 2. 4
- Testium aliqui reuocantes dicta sua alias prolata, alij sibi con-
trarij non probant conclusionem de qua agitur, & omnes
habentur pro suspectis,** decisio 336. libro tertio, numero
secundo. 123
- Testium depositiones formiter Rotae Auditoribus in causis
matrimonialibus tradi debent,** decisio 420. lib. 3. numero
secundo. 136
- Testium vnus de loco instrumenti confecti deponens, vt supe-
riori, contrariatur illi, qui asserit in inferiori Camera conse-
ctum, & ideo reproborij sunt huiusmodi testes,** dec. 304.
lib. 3. nume. 4. 118
- Testium examinatio utrum necessario, & de substantia inter-
rogatoria requirat,** dec. centesimauingentesimo octaua, libro 2.
numero 1. 37
- Testium qualitates ex legalitate fidei, & de notarijs depo-
sitione prouenientes, faciunt eos omni exceptione maio-
res,** decisio sexagesimo octaua, libro secundo, numero
primo. 27
- Testium vnus si in articulis deponat de familiaritate in esse,
& alius de reputatione familiaritatis, vt diuersi sunt, ita
diuersos producant effectus,** decisio 157. libro 3. numero
secundo. 94
- Testium depositio vbi quem communi opinione reputari, &
haberi pro clerico non est plena, nec validiori interuenien-
te probatione probat,** dec. trigesima quinta, libro 3. nume-
ro tertio. 73
- Testium approbatio ex bona, & legitima depositione fit, im-
probatio e contra ex defectuositate,** dec. 85. libro 3. nume-
ro secundo. 81
- Testium multitudo nouiter producendorum iuncta depositio-
ne testium in antiqua remissoria examinatorum, an pro-
bet verisimilitudinariè famam concubinitus subortam,**
decisio ducentesimatrigesimasepta, libro tertio, numero
primo. 105
- Titulus duo comenda vnus ab ordinario collatus, & prouisio
noua, non tamen faciunt titulum coloratum in casu spoliij,
dec. 190. lib. 3. nu. 1. 96**

Titulum

Index.

- Titulum alium si petat canonizari pars, & aliam instantiam
vt pote recedens ab instantia causa, & appellationis secun-
di iudicis, hand dubie expensas tanquam mutationem iudi-
cij inducens refundere tenetur,** decisio 246. libro tertio,
numero 2. 107
- Titulum habens possessionis in ea praefendus est, titulum non
habenti, ita vt actus possessorios exercens sine tituli adeptio-
ne, dicatur potius iure familiaritatis id facere, quam ad-
uersa pars titulum habens,** decisio 215. libro tertio, nume-
ro sexto. 101
- Titulus bonus itemque ius bonum praesumitur ex decem, &
octo annorum pacifica possessione, licet de titulo, & posses-
sione resignans nihil probeat,** decisio 149. libro secundo, nu-
mero quinto. 40
- Titulus innumerabilis habitus ab aliquo equiparatur omni
priuilegio etiam Papali quantumcunque amplo,** dec. 254.
lib. 3. nu. 10. 109
- Titulus item quis dicatur. Titulus ad Antidora in omnibus
benefactoribus dicitur habere locum,** decisio 724. libro 3.
numero 2. 198
- Titulus habitus liberat titularem a solutione,** dec. 48. lib. 2.
num. 4. 25
- Titulus coloratus datur per gratiam reuocatam,** decisio 75.
lib. 1. nu. 1. 11
- Titulus probandus est aliunde, quam per sententias in petito-
rio latas, si agens petitorio vult obrinere,** dec. 724. lib. 3.
numero 1. 198
- Titulus pro herede, vt probeatur in testium copia relatio om-
nium fieri debet, quae ad id de iure requiruntur, ad praescri-
bendum hoc titulo,** decisio 480. libro tertio, numero
octauo. 149
- Titulus aliquis probatus ex diuisione fratrum an fidem
faciat de dominio domus quondam fratris praedefuncti,** de-
cisio 459. lib. 3. nu. 1. 144
- Titulus immemorabilis possessus ab aliquo ratione iuris pa-
tron. producit vim cuiuscunque priuilegij quantumcunque
ampli etiam Papalis cum talis quemcunque etiam volue-
rit titulum liberè allegare possit,** decisio 220. libro secun-
do, numero 7. 53
- Titulus saltem coloratus praefigi actibus utrum possit, qui a
parte rationibus & iuribus tueri possunt,** dec. 638. lib. 3.
numero 8. 182
- Titulus pro herede an probeatur per testes examinatos in pe-
torio, & reproductos in possessorio ad confirmandam
possessionis comprobationem, & iucessionem,** dec. 523.
lib. 3. nu. 1. 157
- Titulus coloratus sufficit ad spoliij restitutionem,** decisio 922.
lib. 1. nu. 1. 229
- Titulus legitimus ex immemorabili possessione praesumitur,
dec 717. lib. 3. nume. 2. 197**
- Tonsura clericalis primi si a pensionario in quem in articulo
mortis translata fuit pensio beneficij, post acceptationem
pensionis sumatur, idque per testium veram probationem co-
stet, reddit pensionem nullam, tanquam habitam a non cle-
rico, quod est contra canonicas constitutiones,** decisio 108.
lib. 3. nu. 1. 84
- Tractatus permutationis cum licentia superioris est licitus
in causa beneficijs, decisio 673. libro tertio, numero
tertio. 189**
- Transferens si non habeat facultatem transferendi, nisi in
personam eccl.asticam eo non obseruato, utrum pensio
statuta ob id sit nulla,** decisio 654. libro tertio, numero
quarto. 185
- Translatio pensionis potest fieri per milites Sancti Petri cor-
am Notario sine ostensione priuilegij,** dec. 1320. lib. 3.
numero 1. 272
- Translatione generali veniunt etiam omnia ignorata iux. l.
cum te. C. de transf. decisio 1169. libro tertio, numero
primo. 262**
- Translationis forma mentem transferentis indicans suborta
hoc casu dubia facile elidit,** decisio 48. libro secundo, nu-
mero 3. 25
- Transumptum antiquum carens citatione praesumitur factum
cum suis solennitatibus,** decisio 981. libro tertio, numero
primo. 235
- Triennio elapso non facta solutione pensionis neque restitu-
to officio ex pacto vrgeri potest executio maxime si obli-
gatio interuenit in forma Camerae,** decisio 672. libro ter-
tio, nu. 2. 189
- Trimestre supersedetur aliquando ad partis instantiam, quae
probatam se dicit velle obiecta aduersarij,** decisio 611.
lib. 3. nu. 4. 177
- Tutores dati pupillis an impediri possint, quo minus aliquan-
do confirmentur,** decisio 206. libro secundo, numero pri-
mo. 50
- Tutorio nomine possidens quaedam bona mariti pacifice, an ex
eo deduci possit, & Castrum eo nomine de quo est contro-
uersia possidisse, an nomine proprio pro sua dote,** decisio
301. lib. 3. nu. 1. 117
- Tutorios actus faciens nomine filiorum, & sic ex officij ne-
cessitate sibi tamen praediuicare non tenetur in suo iure,**
dec. 326. lib. 3. nu. 5. 122
- Tutus accessus si denegetur alicui an citato possessore bra-
chium seculare imploratum sit relaxandum vsque ad no-
uam commissionem executorialium,** decisio 111. libro se-
cundo, numero 1. 35
- V
- Vacans beneficium per obitum tempore resignationis
subiacet clausulae quouis modo vacet, cuius limitatione,
& intellectum vide latius ibidem,** decisio 341. libro tertio,
numero 2. 124
- Vacante praebenda queritur ius incontinenti nobilitati eque-
stri in ea vigore statuti priuilegio Apostolico confirmati:
in hoc casu,** dec. 492. lib. 3. nu. 4. 151
- Vacante beneficio etiam per resignationem inualidam utrum
noua prouisio suffragetur,** decisio 242. libro secundo, nu-
mero 2. 57
- Vacantia beneficiorum incidentium in Mensem Aprilis sunt
Apostolicae, & tam in Curia, quam extra eam a Sanctissi-
mo, vel eius Datario conferuntur,** decisio 510. libro tertio,
numero 4. 155
- Vacare non potest dici beneficium, quod per inualidam resi-
gationem cessum est, ideoque prouisio noua succedens non
est releuatoria,** decisio 288. libro tertio, numero ter-
tio. 115
- Vacatio vbi dispositiue narratur, regula octo mensium, vel de
exprimendo mense locum habet,** decisio 471. libro tertio,
numero 6. 147
- Vacatio per obitum, & prouisio per resignationem an com-
prehendantur sub clausula quouis modo, & cuiuscunque
personae,** decisio 305. lib. 3. num. 1. 118
- Vacatione diurna detur facta resignatione vbi statim suc-
cedit prouisio, facit non praesumi de symonia commissae,
dec. 293. lib. 3. nu. 2. 116**
- Vacationem beneficij per obitum exprimi dispositiue est im-
possibile,** dec. 475. lib. 3. nu. 4. 147
- Valetudinarij testes ad deponendum requisiti, & iurandum
iudicis mandato domi ad hoc missis officialibus iuris consi-
tutioni satisfacere possunt, quod idem in illustribus perso-
nis, & alijs impeditis graui impedimento locum habet,** de-
cisio 256. lib. 3. nu. 2. 109
- Valetudine graui pressus sit per mandatum procuratorium
resigna-**

Index.

Resignationem beneficiorum faciat in coniunctam personam, vel nepotem valetudine pristina tandem recuperata, & inhibitione nouiter, aut reuocatione mandati facta an valida persistat resignatio necne, decisio 128. libro primo, numero 1. 18

Valida pensio presupposita quo ad se, quid operetur eam, exigendi opposita exceptio ratione solutionis faciendae, decisio 654. lib. 3. nu. 5. 185

Valida vtrum sit resignatio cum reservatione fructuum in pupillum non plene constituto de deputatione curatoris ad acceptandum, & consentiendum, decisio 579. libro tertio, numero 3. 171

Validè sibi regressu reservato, si pars resignet non aliter nec alio modo, vbi regressus sit nullus, & inualidus, omnes ius permanet penes resignatam, perinde ac si non resignasset, dec. 561. lib. 3. nu. 6. 167

Validiorem gratiam habens si ea vti renuat admittitur is cui imbecillior gratia fuit concessa, decisio 366. libro tertio, numero 3. 128

Validitatis aut inualiditatis regressus probatio vtri partium possit dici incumbere, decisio 540. libro tertio, numero secundo. 171

Validus consensus intercessisse minoris praesumitur in his, quae commodum ipsius concernunt euident, decisio 579. lib. 3. numero 12. 171

Valor beneficij non debet solum exprimi ratione annatae, quia tunc pensio deducitur, sed ratione totius connumerata ipsa pensione, ad hoc vt Papam qualitas beneficij, quod confert latere non possit, idq; etiam habito respectu personae cui confertur, decisio 185. libro tertio, numero quinto. 95

Valor verus beneficialium reddituum per tria probatur, primo per expressionem praedecessorum, secundo per arrendamenta, tertio per publicam vocem, & famam, dec. 184. libro 2. nu. 1. 46

Valor beneficij excedens quantitatem aut attingens summam quingentorum ducatorum expectatiuam excludit, decisio 286. lib. 3. nu. 4. 115

Valor fructuum, & taxatio beneficij, an possit probari ex confessione praedecessoris illud beneficium quondam possidentis, dec. 46. lib. 3. nu. 3. 75

Valor verus ex quibus probari debeat, decisio 806. libro tertio, numero 1. 210

Valor beneficij debet probari per eum, qui gratiam obtinuit, decisio 829. lib. 3. nu. 1. 214

Valorem beneficij quis probare teneatur, decisio 1089. lib. 3. numero 1. 246

Valuis ecclesiarum affixa citatio pro executione intimanda, compulsozialium non dimissa copia vtrum sit valida, decisio 332. lib. 3. nu. 1. 122

Variantibus votis, & dubitantibus iudicibus acta diligentius inspicienda sunt ad deductionem certiore eorum de quibus est controuersia, decisio 521. libro tertio, numero primo. 157

Vasa argentea cum signo Ecclesiae cui sint attribuenda Episcopo mortuo haeredibus, an Ecclesiae, idq; an ex testium depositione elici possit, decisio 572. libro tertio, numero quarto. 171

Vbi de praedictio alicuius agitur derogando iuri communi stricta est facienda tali casu interpretatio, decisio 537. libro 3. nu. 20. 161

Vbi de Principis constat voluntate ratione derogationis clausula alicuius, vt in vna sit, & in alia pari modo censetur derogatum, si de eis memoria Principi existat, decisio 27. lib. 2. nu. 2. 22

Vendens domum, & promittens de euictione lite mota, ipsius domus causa ad defensionem tenetur emptori, dec. 455.

libro tertio, numero primo. 143

Vendens partem praedij, & non tradens, facta solutione ad eam tenetur, aut ad restitutionem integram pretij tempore contractus soluti, decisio 233. libro tertio, numero octauo. 104

Venditio mobilium, & locatio immobilium facta a praedente possessionem, & alia quaeuis conuentio, licet non subsequatur effectus, animi tamen sunt haud occulti indices, dec. 301. lib. 3. nu. 3. 117

Venditio facta a minore, & locatio ab Ecclesia, sine solemnitate ex voluntate confirmatur, decisio 262. libro tertio, numero 9. 111

Venditio plurium rerum cum pacto constituti an probet census factam resignationem, decisio 289. libro secundo, numero 1. 64

Venditio medietatis praedij si fiat recepti solutione in parte an pactum, quod reliqua solutione nondum facta non debeat transferri dominium in euentum sit obligatorium, ita vt seruari debeat, decisio 233. libro tertio, numero secundo. 104

Venditione hereditatis transferuntur in emptorem omnes actiones, dec. 169. lib. 3. nu. 1. 262

Veniens excessione, & petens ad partes dilationes vtrum eas debeat obtinere, praesertim, cum sit persona noua in iudicio, dec. 641. libro 3. nu. 1. 184

Veniens ex causa cessionis nouiter ad causam, & concedens aduersario dilationes conditionaliter, si & quatenus ipsi liceat interim articulos suos proponere, testesq; examinare, frustra id & concedit, & petit cum dilationum concessio secum processus iudicijq; suspensionem de necessitate trahat, & in dilatorijs omne iudicis officium conuiescat, dec. 86. lib. 3. nu. 1. 81

Veniens certo modo, vel per priuationem, per modum odiosum venit, decisio 2122. libro tertio, numero primo. 314

Vera facti narratio si fiat Principi, facit vt vel facilius, vel difficilius pro rei, & personae qualitate gratiam petitam, aut concedat, aut abinet, decisio 172. libro secundo, numero 3. 43

Vera probatio per literas clericatus in quibus apparet, quod quis fuit ordinatus post assignatam sibi pensionem praefertur putatiuae, quod tempore assignationis habeatur pro clerico, dec. 50. lib. 1. nu. 1. 8

Verba in mandato inducentia dispositionem alia sunt ab ijs, quae inducunt facultatem disponendi, decisio 393. libro tertio, nu. 1. 132

Verba mercatorum vbi non sunt verosimilia non probant contra tertium, licet in suis libris reperiantur conscripta, decisio 393. lib. 3. nu. 2. eod.

Verba regulae de exprimendo mensem, modum vacationis respiciunt, non modum narrationis, decisio 475. libro tertio, numero 5. 147

Verba duplicatoria obligationem non inducunt, decisio 697. lib. 3. nu. 2. 194

Verba supplicationis melius est esse frustratoria, quam quod ledant tertium, decisio 2128. libro tertio, numero secundo. 315

Verba per notarium in instrumento ex se prolata parti neque nocent, neque prosunt, decisio 1167. libro tertio, numero secundo. 261

Verba, prout ei placuerit, & visum fuerit, reducuntur ad arbitrium boni viri, decisio 2063. libro tertio, numero primo. 310

Verba in literis cambij contenta, con possibilibus vantaggi, qualiter sint intelligenda, & quam via habeant, decisio 438. lib. 3. nu. 2. 140

Verba spectantia ad ius confirmandi in regula reuocatoria indul-

Index.

Indultorum qualiter veniant accipienda, vel strictè, vel late idq; ex vi verbi spectantia, & ex subiecta materia, decisio 573. lib. 3. nu. 16. 151

Verba laudi, an symoniam, & confidentiam declarare possint intercessisse, decisio 446. libro tertio, numero secundo. 141

Verba clausulae, quomodolibet competentia sunt assertiuam, decisio 357. lib. 3. nu. 1. 126

Verba haec ad monitionem partis, in monitorio posita, vt declarent, an velint acceptare, nec ne, potius sunt de vrbantate Rotae, quam de necessitate, decisio 156. libro secundo numero 3. 41

Verba ordinarij, & non ordinarijs posita in regula reuocatoria indultorum quomodo sint intelligenda, decisio 484. lib. 3. numero 4. 149

Verba ad id expresso consensu accedente, intelliguntur, quod accessu, dec. 73. libro 1. nu. 1. 2

Verba beneficiorum, & iurium eorundem in mandato procuratorio posita praecedentia respiciunt, & sic gratiam expectatiuam, si de illa principaliter fuerit datum mandatum, dec. 642. lib. 3. nu. 6. 144

Verba regulae de trienniali antiquas lites penitus extinguentes, ob variam dominorum interpretationem ex Decisione Rotali negliguntur, decisio 572. libro tertio, numero quarto. 169

Verbalis oblatio pecuniarum etiam non realis non releuat vbi ipsa praesens pecunia requiritur, decisio 609. libro tertio, numero 4. 176

Verbum haeres pro filijs capitur etiam ijs non succedentibus ex sententia speculatoris, decisio 400. libro tertio, numero sexto. 133

Verbum haeres licet proprie non intelligatur de fideicommissario, lata tamen interpretatione, & fideicommissarium completur, & maxime vbi agitur de sustinenda validitate conditi testamenti, vel cuiuslibet alterius actus, decisio 506. lib. 3. nu. 5. 154

Verbum obtinere, significat plene, & cum possessione, decisio 2089. lib. 3. nu. 1. 311

Verbum, alioquin, quid operetur, decisio 1396. libro tertio, numero 1. 276

Verbum interim in expectatiuis denotat temporalem habendam gratiam expectatiuarum, decisio 127. libro primo, numero 2. 18

Verbum apprehendi in mandato procuratorio positum potissimum refertur ad possessionem beneficij capiendam, decisio 452. lib. 3. nu. 5. 142

Verbum haeres largè accipitur aliquando pro fideicommissario non tamen ita debet accipi in conficiendo libello, & actione institutenda, decisio 474. libro tertio, numero primo. 147

Verbum videtur dicitur esse dubitatum, decisio 15. libro 2. numero 3. 20

Verbum conferendi in beneficialibus aliquando comprehendit, & confirmandi facultatem, decisio 484. libro tertio, numero 9. 149

Verbum quando potest referri ad plures actus, debet referri ad primum quando primus consumit effectum, dec. 484. lib. 3. nu. 2. 216

Verbum, relinquo, adiectum vniuersitati bonorum alio non instituto, importat institutionem, decisio 1060. libro tertio, numero secundo. 243

Verbum forsitan, quando in supplicatione admittatur, decisio 1917. lib. 3. nu. 1. 301

Verificatis verificandis ab vna partium tenetur pars aduersa ad verificationem resignationis in suorum fauorem factam, dec. 678. lib. 3. numero 6. 190

Verificatis attentatis coram iudice executore habente plenam potestatem quid agendum, decisio 659. libro tertio, numero 2. 186

Verosimile non est Italum gratis cessisse in alienigenam, decisio 2147. lib. 3. nu. 1. 316

Veritas, & equitas debent seruari coram Principe, decisio 2126. lib. 3. nu. 1. 314

Verosimile non est scuta 4800. & sic satis magnam quantitatem fuisse numeratam in causam dotis absque fide recepto, dec. 485. lib. 3. nu. 7. 150

Vero valore non expresso per resignatariu in resignatione per Papam ad missa ius vacat ex ipsius resignatarij persona, nisi in supplicatione esset expressus verus valor, vel talis, qui cum augmento, quod solet dari ascenderet ad verum valorem, & probaretur, quod litera essent expedita ex interuallo, decisio 123. libro primo, numero primo. 17

Vero valore non expresso beneficij in prima gratia ab vna partium, an ob id ad tale beneficium inhabilis dici debeat, ita vt noua prouisio ipsi prodesse non possit, decisio 541. libro 3. nu. 5. 163

Verus familiaris quispiam dici potest praeter licet non comedat in tinello, & non sit descriptus in libro rationum domus, & expensarum, & ideo huiusmodi libri non sunt de substantia probationis requisitae familiaritatis, & numero 10. decisio 619. lib. 3. nu. 6. 178

Idq; maxime cum error scribentis, & multa omittentis in huiusmodi libris frequenter accidere solent, numero seq.

Vi fluminis si aliqua pars terrarum in emphyteusim, vel locationem datarum, & ea quidem praestantior demersa fuerit, an emphyteuta diminuat quantitas soluendorum Stariorum frumentis, maxime si successit in locum eius cui primo facta est emphyteusis, vel locatio, & vtrum defalcatio pro rata culturarum duodecim deperditarum ferri de iure debeat, decisio 539. libro tertio, numero secundo. 162

Vi literarum aliquando pensio dicitur posse annullari, idq; vbi ex literarum ventre literarum oritur, retardatq; solutionem, dec. 649. lib. 3. nu. 3. 184

Vi appellationis causa ad eos terminos perducitur in quibus erat ante litem contestatam, decisio 181. libro tertio numero tertio. 114

Via certa in exordijs litis deligenda est a qua amplius deinceps non est licitum facere discessum, etiam ante litem contestatam, dec. 505. lib. 3. nu. 6. 154

Vicarij litera testimoniales de facto alieno videlicet substituti sui attestantes, non probant, decisio 35. libro tertio, numero 5. 73

Limita nisi consuetudine sit confirmatum talibus literis credi qua stante, illa consuetudo est probanda, numero seq. ibidem.

Vicarij gesta post resignationem Ecclesiae, an valeant, decisio 33. lib. 1. nu. 1. 6

Vicarius attestans de facto alieno per substitutum suum licet expedito fide nullatenus facit, decisio 103. libro tertio, numero 3. 33

Vicarius deputatus ab ordinario etiam cum facultate substituendi loco sui in casu absentiae si ordinarius resignet Episcopatum liberè in manu Sanctissimi, vtrum prius, quam veniat successor, & sibi innotuerit de resignatione facta, non solum sibi deputatum possit officium exercere, sed incidente casu sua absentiae vigore sibi facta deputationis ab ordinario, qui cessit, alium etiam loco sui substituere possit, decisio 159. libro secundo, numero primo. 42

Vicarius cui facultas collationis beneficiorum data est, potest conferre etiam post renunciationem factam ab Episcopo si eam ignoret effectualiter executioni mandata ex sententia

Index.

- sentia Felyni in capitu. Abbatis de rescriptis. ibidem.*
numero 2.
- Contrarium sensit Calderinus in tit. de re iud. numero seq. de-*
cisio 159. lib. 2. nu. 3. 42
- Vicarius omnia potest, quæ Abbas qui eum cum sua potestate*
substituit, decisio 433. libro tertio, numero ter-
tio. 139
- Vicarius, qui compulsoriales concedit legitimam debet habe-*
re potestatem cas conce denai, decisio 417. libro tertio, nu-
mero 2. 136
- Vicarius Episcopi non potest deputare Vicarium perpetuum,*
dec. 937. lib. 3. nu. 1. 231
- Vicarius potest admittere resignationes tanquam preparato-*
rias ad collationem, sicut conferre potest, decisio 986. lib. 3.
numero 1. 235
- Vicelegatus dans facultatem conferendi quæcunque benefi-*
cia comprehendit etiam cathedrali, decisio 984. libro 3.
numero 1. eod.
- Viduum, & vestitum subministratum per Cardinalem alicui*
si testes probent, an per hoc familiaritas satis sufficienter q̄,
probata dicatur stante eo quod testes dicunt audiuisset, &
scire, & esse publicam vocem, & famam talem à tali
Cardinali, vt reliquos consiliarios pecunias annuatim
pro victu & vestitu habere, decisio 95. libro tertio, nu-
mero 1. eod.
- Vide negatiuam numero sequen. scilicet in Curia articulos*
deducendos esse, & deinde ad partes transmittendos, deci-
sio 494. lib. 3. nu. 2. 152
- Videndum est quis tempore mortis resignans duorum litigan-*
tium se mutuo spolio afficientium possideat, eo fine, vt de le-
gitima possessione constare possit, decisio 535. libro tertio,
numero 7. 160
- Videndum est de bono iure, quando cognitio attentatorum*
omnino dependet à negotio principali, decisio 573. lib. 3.
numero 2. 170
- Vigore mandati ad consentiendum pensionis reservationi non*
potest præstari consensus super supplicatione in qua sit fa-
cultas transferendi, licet consentire possit alijs clausulis sup-
plicationis per Papam concessis, decisio 35. libro primo, nu-
mero secundo. 160
- Vigore instrumenti cuiusdam facta electio in personam alicu-*
ius, an dicit possit capitulariter facta, maxime eodem in-
strumento non existente amplius, decisio 533. libro tertio,
numero 6. 160
- Villa sine vniuersitate alienari non potest inuitis hominibus.*
& numero quinto, decisio 837. libro tertio, numero pri-
mo. 215
- Secus tamen si alienetur cum vniuersitate, numero quarto et*
sexto. 215
- Quamuis contrarium dicatur. nu. 2. ibidem.*
- Villa cum vniuersitate potest inuitis hominibus dismembrari,*
& alienari, decisio octuagesimo octaua, libro tertio, nu-
mero primo. 224
- Vis inhibitionum cum in partibus plerunque ignorari soleat*
ita vt plerunque earum prætextu ad ea progressus fiat que
minimè licent, nouo instrumento declaratorio ostenditur
ex placito Dominorum Auditorum, decisio 546. libro ter-
tio, numero 2. 164
- Vis istius clausula non aliter, nec alio modo in resignatione,*
quæ & qualis esse dicatur, decisio 96. libro tertio, nume-
ro tertio. 52
- Vita an sit probanda per eum, qui allegat, decisio 1126. lib. 3.*
numero 1. 250
- Vitiosa possessio aduersæ partis non interrumpit possessionem*
antiquam, nec eam amitti facit in præiudicium veripos-
sefforis, decisio centesimadecimaquinta, libro tertio, nu-
mero primo. 85
- Vitium testamenti quoad effectum dispensationis. l. fin. c. d. d.*
codicil. debet considerari an sit visibile, vel ne, decisio 747.
lib. 1. nu. 1. 202
- Vitium litigiosi tollens operatur, vt res litigiosa possit donari,*
dec. 1073. lib. 3. nu. 1. 244
- Vitium litigiosi an transeat in tertium, qui habeat causam ab*
aliquo ex litigantibus, ita vt iurari non possit regula de
triennali, decisio 572. libro tertio, numero secun-
do. 169
- Vna & altera supplicatione non derogante omnibus necessa-*
rijs potest exhiberi tertia ad effectus desideratos adipiscen-
dos, decisio quingentesimadecimaquarta, libro tertio, nume-
ro primo. 156
- Vna partium informante in cuius fauorem videtur inclinare*
Rota propositio iterato fieri per Auditorem potest cum
utriusque partis informationibus, decisio 609. libro tertio,
numero 1. 176
- Vnica prouisio Consistorialiter facta de monasterio, quæ per*
Bullam apparet, vttrum Consistorialiter talem debere sem-
per fieri prouisionem ostendat, decisio 540. libro tertio,
numero 7. 162
- Vnio vt plurimum censetur odiosa, inriq̄, communi aduersa-*
ri, ideo restringenda, decisio 557. libro tertio, numero ter-
tio. 166
- Vnio antiquissima Ecclesiarij m vt pote annorum ducatorum*
& vltra, præsupponit vtilitatem fuisse, & esse, & pro-
pterea seruanda est, decisio 578. libro tertio, numero quin-
to. 170
- Vnio vnijs accusari posset in ecclesijs vnitis si paucitas cle-*
ricorum vtrique Ecclesie ad diuinarum administrationem
incommodum præstaret, decisio quingentesimaquadra-
gesimasecunda, libro tertio, numero sexto. 163
- Vnio quæ adhuc in vigore est non potest dici dissoluta, decisio*
642. libro 2. nu. 3. 183
- Vnio instituta iam à ducentis annis, vt amplius non ita obser-*
uari potest, vt in ea aliquid mutationis, vel scandali oria-
tur, dec. 596. lib. 3. nume. 2. 174
- Vnio facta in augmentum cultus diuini non comprehenditur*
sub regulis renouationis vnionis, decisio 1143. libro tertio,
numero 1. 254
- Vnio facta per resignationem in manibus Papæ non requi-*
rit derogationem indulto Cardinalis, decisio 1013. lib. 3.
numero 1. 219
- Vnio facta etiam per viam contractus potest renouari, deci-*
sio millefimacentesimatrigesimasecunda, libro tertio, numero
primo. 253
- Vnio in causa beneficii diuersarum Diocesium quomodo fie-*
ri debeat, & quomodo sine præiudicio aliquo suum sor-
tiantur effectum, decisio decimaquinta, libro secundo, nu-
mero 1. 205
- Et quid in vnione transfusua hoc casu statuendum, decisio de-*
cimaquinta. 205
- Vnionem præcipue, & principaliter causa Decimarum fa-*
ctam verba vnionis declarare possunt, decisio 642. lib. 3.
numero 2. 183
- Vnita Ecclesia sentiens se grauari ab ea cui vnita est alia via*
quam vnionis rescindendæ agere debet, maxime stant
antiquitate vnionis ducentorum annorum, decisio 578.
lib. 3. nu. 6. 170
- Vniuersitate personaliter citata cum persona non vera, sed fi-*
cta sit, vttrum vigore commissionis contra eam possit proce-
di, dec. 96. libro 2. num. 2. 31
- Quod limitatur ex eo, quod indefinitè sint verba prolata, nu-*
mero sequen. decisio nonagesimasecunda, libro secundo, nu-
mero 3. eod.
- Voces datæ in electione quomodo effectum sortiantur, decisio*
631. lib. 3. nu. 2. 180

Vocula

Index.

- Vocula alios, est similitum repetitiua, decisio 380. libro tertio,*
numero 5. 130
- Voluntas enixa prodesse cupienti quibus fauet quid in posses-*
sionis translatione per confessionem recognitionis in domi-
num operetur, decisio 467. libro tertio, numero quar-
to. 145
- Voluntas ex longi temporis concursu, & consensu præsumi-*
tur, dec. 51. lib. 2. nu. 3. 25
- Voluntas ex longi temporis concursu, vt consensus præsumi-*
tur, dec. 51. lib. 2. nu. 3. 25
- Voluntas testatoris si notoria sit proximitas in suo potius*
venit consideranda, quam in grauato, ex communi, decisio
22. lib. 3. nu. 3. 70
- Voluntas, & consensus innouatus post gratiæ cassationem si*
non est notorius, aut non probari possit etiam gratia ob-
tenta surreptia ea haud dubiè habenda est, decisio 244.
lib. 3. nu. 7. 107
- Votis Auditorum varijs existentibus in re exemplari litigio*
sa non ita facilis affirmatio dari ab iisdem solet, dec. 575.
lib. 3. nu. 2. 170
- Votis Auditorum ad equalitatem tendentibus de concordia*
inter partes ineunda consultatio solet de consuetudine
proponi, dec. 502. lib. 3. nu. 5. 153
- Votum Summistæ de literarum legitima expeditione, an suffi-*
ciens sit ad sententiam promulgandam, an vero requira-
tur totius Camere iudicium, decisio 497. libro tertio, nu-
mero secundo. 152
- Vsus & obseruantia obtinuit, vt fratres Hierosolimitani bo-*
na patrimonialia sua sibi reseruent, & de ijs arbitrio suo
disponant, decisio 436. libro tertio, numero septi-
mo. 139
- Vsus interpretatiuus quid sit, decisio 980. libro tertio, nume-*
ro primo. 235
- Vtili dominio prius existente apud alium conferens Ordina-*
rius, & Castellaniam ad vitam non lædit hoc facto Eccle-
siam, nec inde damnum aliquod dicitur sentire, dec. 622.
lib. 3. nu. 11. 179
- Vt nec etiam fraudem admittere dicitur si procuratorem*
in causa resignatarium resignans principalis constituat,
numero sequen. decisio 624. libro tertio, numero pri-
mo. eod.
- Vtra partium, an actrix, vel rea si deperdita acta cause præ-*
sumantur ad earum exhibitionem teneatur, decisio 607.
lib. 3. nu. 7. 176
- Vulneratus in oculo in pugna duelli, an sit inhabilis ad benefi-*
cia, & an pugna duelli crimen enorme dici debeat, decisio
51. lib. 3. nu. 2. 76
- Vulnus per pugnam illatum oculo, an præsupponat membri*
mutilationem, & ob id inducat inhabilitatem ad beneficia,
decisio 51. lib. 3. nu. 4. eod.
- Vxor defuncto coniuge permanens in domo non dicitur mu-*
tare causam possessionis, decisio 580. libro tertio, numero
secundo. 171
- Vxori relicta à marito vsufructuaria debentur alimenta in*
bonis mariti etiam post mortem filiorum, decisio 994.
libro tertio, numero primo. 236

Indicis Tertie Partis Decisionum Rotæ Romanæ, Finis.

